

W. Faithorne Sculp.

M. VERVS AVRELIVS ANTONINVS
IMPERATOR ET PHILOSOPHVS.

Μ Α Ρ Κ Ο Υ
ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ,
ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ,

ΒΙΒΛΙΑ Β'.

Μ Α Ρ Κ Ι
Α Ν Τ Ο Ν Ι Ν Ι
ΙΜΠΕΡΑΤΟΡΙΣ,

De Rebus suis, sive de eis quæ ad se pertinere censebat,
LIBRI XII.

Locis haud paucis Repurgati, Suppleti, Restituti:
VERSIONE insuper LATINA NOVA;
Lectiōibus item variis, *Locisque parallelis ad Marginem* adjectis:
A C

COMMENTARIO PERPETUO

EXPLICATI atque ILLUSTRATI

Studio Operæque

THOMÆ GATAKERI, Londinatis.

Huic Tertiæ Editioni accessere

Annotationes Selectiores A. DACERII

LATINITATE DONATÆ,
NEC NON

MARCI ANTONINI VITA,

Passim aucta, & idoneis Scriptorum Veterum Testimoniis firmata;
à GEO. STANHOPE, Coll. Reg. apud *Cantabr.* quondam Socio.

LONDINI,

Apud DAVIDEM MORTIER, in Vico vulgò dicto *The Strand.* 1707.

6a 73.18

Harvard College Library
Bowie Collection
Gift of
Mrs. E. D. Brandegee
Nov. 9, 1908.

Honoratissimo Illustrissimóque Domino,

J O A N N I

Domino **S O M M E R S,**

Baroni de EVESHAM,

Summo **ANGLIÆ CANCELLARIO,**

Sacræ Majestati Regiæ à Sanctioribus Consiliis.

QUOD sibi solent præsidii quærere, qui
Magnorum Nominum umbone tecti Invidiæ ex-
tra jactum se sistunt; Id, *Illustrissime Domine*, ut
mihi comparem, hujus Incepti suadet ratio. Præ-

D E D I C A T I O.

ferim cùm is sim, qui non Malevolorum tantùm lividos, sed accuratos etiam Eruditorum oculos jure merito reformidem. Et sane limatum in paucis Judicium, atque exquisita *Amplitudinis Vestra* Sapientia suspensum me & sollicitum haberet nimis, nisi Optimis quibusque & verè Magnis id esse familiare animo succurreret, à Divino quo propiùs absunt fastigio, cultu demereri eos debito studentibus tanto ut se præstent æquiores. Hæc igitur postquam audentiolem fecisset cogitatio, cùm Munusculi aliquod digni de proprio minimè suppeteret penu, ad illorum Artificium confugere non sum veritus, qui à Vicinis opulentioribus ea sumunt mutuò, quibus & officio fieri satis, & inopiæ sublevari possit suæ.

Habeas itaque, *Vir illustrissime*, animoque quo semper es in Literatos proho, excipias oro obtestorque lucubrationes, non tam Nostras quidem, quàm Dacerianas. Nam & alienam arrogare laudem mihi non est integrum; Et luculentior inde

D E D I C A T I O.

De affulsi spes, Officii hoc quaecunque excusatus apud Te futurum, quod Viri nomen præ se ferat, de Literis quidem humanioribus jam pridem bene, de M. verò Antonino nunc tandem optimè meriti. Quamquam & ipsi Dacerio non nihil (ut spero) accessit incrementi. Qui jam Latinus nostrâ prodiens operâ Beneficii fructum sui diffundit longè pluribus percipiendum; Et Gatakero in societatem adscitus nihil quod in hoc Opere desideretur amplius reliquit; Tum etiam Testimoniis firmatus, Veterum Scrutator & Interpretes tum fidei tum diligentiaè spectatissimæ jam omnibus factus est palàm. Quod quidem quo constaret magis, per omnem Marci vitam ab ipsis potiùs hauriendum fontibus, & Auctorum vestigiis, imò & verbis ut plurimùm insistendum duxi.

Sed nec Dacerio innixus uni ad *Virum plurimis honorandum nominibus* accedo. Hem etenim Regium, cui nostri famulatus est uterque, Advenam! Quem etiam benignissimo excipiendum hospitio indoles

DEDICATIO.

& Illius & Vestra fiducia facit plurimum. Id
verò temerè factum nequis suspicetur, quòd Im-
perator Philosophans cum ejusmodi Viro con-
fuescere gestiât, animo secum recolat velim, in
Amicitia quantum possit Morum & Ingenii Simi-
litudo. Quod enim mihi de Te vel inaudienti,
vel de longinquo tantum suspicienti interdum ob-
tigit, id mirum nâ Familiaribus & Necessariis tuis
frequens & quotidianum credere est fas; Virum
nempe gravissimis districtum negotiis, horas tamen
subcisivas in Literas impendentem bonas, Magna-
tem Amicis nihilominus comem & in loco sua-
vem, Consiliarium arduis regni rebus perspicaci
prospicientem solertiâ, Cancellarium jus dicendo
indefessum, Causas perorantium Auditorem pa-
tientissimum, Judicem integerrimum diu noctu-
que cognoscentem, ut suum quod est cuique
quantum primum tribuatur; Hæc, inquam, at-
que alia qui conspiciantur similia, quidni Marcum
videantur Aurelium in Musæo, Foro, Curia, vi-
dere denuò redivivum?

Qui

DEDICATIO.

Qui utique jam es, esse precor pergas diu, Serenissimæ Majestati, sive Suis præstò Adjutor idoneus, sive peregrè profectæ Prorex vigilantissimus; Æqui Verique tum Indagator sagacissimus, tum acerrimus explorati Vindex; Nequitia Maleus, & vafri Legum cauponatoribus hostis inexorabilis; Sanctissimum injuriâ vexatis Asylum; Miseris & egenis solatium & levamen; Virtuti & Literaturæ ingens & Præsidium & Ornamentum. Faxit denique Optimus Maximus, ut Deo & Ecclesiæ, Regi & Regno, Tuis atque Omnibus ita Te fidum, utilem, charum præbeas, ut (quod omnium est instar, & pro Ordinis nostri ratione obnixè præ cæteris efflagitandum) quos pompâ & honoribus anteis, Virtutum pariter splendore præluens, amplissima tanti muneris præclare gesti præmia in Illo tandem reportes Die.

Nec id pigebit dicere, Antonini tum Philosophiam, tum Exemplum momenti aliquantulum ad hoc conferre posse. Quippe quo nemo unquam
ho-

DEDICATIO.

hominum Imperii aut onus expertus est gravius ,
aut curas expedivit felicius , aut pericula & casus
lubricos tulit constantius , aut fortunæ blandientis
lenocinia contempsit fortius. Hujus equidem dum
singula expenderem, mirò me sensi Sanctoque per-
fufum gaudio. Quod in aliorum etiam animos
ità demum credidi facilius illapsurum, si Libellum
Vestro prius Patrocinio commendatum exhiberem.
Hoc autem consilio qui plurimis prodesse studet ,
si Tibi saltem Uni gratum acceptumque fecerit ,
id verò seriò triumphabit.

Illustrissima Amplitudini Tuae

Devotissimus

GEO. STANHOPE.

M. AURELII ANTONINI Philosophi

VITA;

A B

A. D' A C E R I O.

E T

Aliis Authoribus excerpta, & Veterum Testimoniis firmata.

Ampludum erant res Romanæ varias fortunæ vices expertæ, ex quo in unius ditionem redactæ fuissent, Triumvirorum scilicet, post Julium interfectum, Neronis & Domitiani crudelitatem, insolentiam & tyrannidem calamitatibus funestis gravissimisque injuriis infamem perpeſtæ; Justitiæ verò, Clementiæ, & Pietatis fructibus amplissimis jucundissimisque auctæ & reſectæ optimorum Principum beneficio, imperantibus Augusto, Vespasiano, Trajano, Adriano, & Antonino Pio. Sive igitur virtutem, sive vitia spectes, dixeris Civitatem hanc, in rerum statu tam diverso, exempla utriusque indolis ob oculos habuisse consummatissima. Sed Is qui regnantium & seriem, & ingenia ita comparat Deus, prout vel infortuniis rempublicam atterere, vel infractam & lapsam erigere sibi visum fuerit, perfectam virtutis imaginem Marco demùm Aurelio reservabat exhibendam; Præ cujus radianti fulgore quicquid antehac Cæsarum habitum est illustre, tanquam umbra, aut crepusculum Soli, huic Virtutis laude & admiratione, facillè locum cedit. Ut verbo omnia Sapienciam hujus Principis ita videtur divinum composuisse consilium, ut calamitatibus istis, quæ illum regnantem manebant funestissimæ, par is esset unus; qui omnium ferè quotquot uspiam regnârunt, unus esse potuit par. Nunquam etenim imperio Romano tot simul, & tam atroces incubuerant procellæ, ab omni ferè plagâ co-ortæ, quibus non fractum tantùm, sed & submersum delentumque periisset funditus, absq; illo fuisset gubernatore. His igitur qui perlegendis operam impendunt, id unum monitos velim, nè callida Politicorum consilia, nè technas aulae solennes, & structos dolos, ac simulationes hominum insolentium involutas, nè denud artes, (quas vocant) regnum administrandi callidè in hoc sperent Principe. Sapuit is quidem, sed sapientiâ isti longè diversissimâ. Imperatorem nempe depingimus, sed Imperatorem philosophantem, Principem morum simplicitate, veritate, pietate, modestiâ, & candore, & omni vitæ sanctitate ornatissimum. Regem, qui sibi imperare primo, & nequid velle, præterquàm quod & justitia veller, & recta suaderet ratio, & edidit, & omnium habuit primum.

Lib. 9. §

24.

Jul. Capitol.
Eutrop. Dion.

In M. Aurelii originem recurrentibus, vix alia per Italiam subire potest animum familia, aut majorum stemmate perinde longo, aut pari virorum splendore, & claritate stirpis, insignis. A Numâ siquidem pater ejus Annius Verus sanguinem traxit, à Proavo satus est Prætor, & Patrio, Avo ter Consule, & urbi Præfecto. Pater in Præturâ decessit, relictis liberis tantum duobus, Annâ Cornificiâ, & Annio Vero, qui postea M. Aurelius est dictus. Cujus Amira Annia Galeria Faustina, Antonino Pio Imperatori juncta est connubio. Hoc tantum de M. Aurelii origine paternâ posteris innotuit. Mater Domitia Calvilla à Rege Salentinorum stirpem duxit, Calvisii Tulli bis Consulis filia, Avus etiam maternus Catillius Severus bis Consul, & Præfectus urbi. Natus est Marcus Romæ Sext. Calendas Maias in monte Cœlii, Proavo ejus materno iterum Consule, ejus & ipsi inditum est nomen Catilius Severus. Adhæsit ei postea nomen Verissimæ, ob amorem & studium veritatis, quo is flagrabat maximo, ab Adriano impositum. Togâ verò indutus virili, paternum resumpsit nomen, & Annius Verus audiit iterum, donec in Aureliam veniret gentem.

* Malemnio ei
nomen erat.
Dassummi si-
lio a quo Da-
summorum
appellatio in-
ter Romanas
gentes desu-
xit. Calaub.
in Capitol.

¹ Capitol.

² Dio.

³ Ibid.

⁴ Lib. I. § 4.

⁵ Sest. 5.

⁷ L. I. § 10.

⁸ Siccensi Ca-
pitol.

⁹ Herodes

erat is Alti-
cus.

²⁰ L. I. § 11.

²¹ Capitol.

²² L. I. § 9.

²³ L. I. § 7.

²⁴ L. I. § 15.

²⁵ L. I. § 13.

²⁶ Capitol.

Capitol.

⁴ Sed ab Antonino Pio adoptante adscitus, patris adoptivi suscepit nomen, & Marcus Aurelius vocatus est. Patre ejus, dum is teneram adhuc ætatem ageret; vitâ functo, apud avum educus est, qui simul annos nutricum auxilio indigentes egressus esset, Præceptoris virtutis famâ celeberrimo tradendum curavit. Ab Euphorione literas, à Gemino Comædo istius ætatis laudatissimo venuste pronunciandi morem, ab Androne Musicæ, & Geometriam didicit: Grammaticis usus est, Græco quidem Alexandro, Latinis autem Trofio Apro, Pollione, & Eurychio Proculo Africano; Oratoribus Annio Marco, Caninio Celere, & Herode; Latino verò Frontone Cornelio. Indole autem cum esset eximîa, & animo verè virili & erecto, qui ad majora contenderet studia, præditus: Veritatis præsertim appetentissimus, non multum in his absumpsit temporis, quæ censuit ejusmodi, quibus pueris potius immorandum esset: sed ad scientiam sublimem magis & necessariam, & tali ingenio dignam se contulit: necdum duodecimum ingressus annum, ad gravissimam Stoicorum Philosophiam animum adjunxit omnem. Ad se igitur adjuutores jussit accersendos, Sextum Chæronensem Plutarchi nepotem, Junium Rusticum, Claudium Maximum, Cinnam Catulum Stoicorum tunc temporis doctissimos clarissimosque, quibus etiam adjecit & Claudium Severum scholæ quidem Peripateticæ, sed nominis egregii virum.

Præceptores summo semper honore est prosequutus, & sibi in paucissimis charos habuit; Princeps probè gnatus, quanti sint, qui animo excolendo incumbant, & virtutum incremento felicem ministrent opem. Privatâ siquidem beneficii memoriâ haud contentus, publicas exhibuit grati animi significationes; itatuas enim Frontoni in Senatu petiit, & Rustico etiam, postea & Julium Proculum ad Consularum provexit, & hujus quidem cum res esset tenuior paulò, quàm quod oneri tanto ferendo esset, inopiam sublevabat, & muneris impensas de proprio suffecit. Illi verò tantum detulit, ut in publico convenientem, & etiam ante Præfectos Prætorio, osculo eum excipere non dedignaretur. Sed quæ forsan aliis cum illo principibus communia, ista minus moror; Hem itaque quod multò maximum, & Marco peculiare non agnoscas solum, sed & demirere. Virum sapientissimum id omnium fefellit minimè, bona caduca, & brevi interitura, veris & sempiternis bonis pari pretio & mercedi idoneæ esse non posse.

Quicquid igitur vel virtutis vel sapientiæ, illorum lucubrationibus & ministerio five orum five culturam & incrementum in animo debuerat suo, id omne palam faciendum decrevit, & tum præsentî sæculo tum posteris edicere, se non tam suæ ipsius five Solertiæ, five Industrie & Studio, quàm illorum institutis acceptum tulisse. Quod etiam libello, quem jam Lectori commendatum damus, aded est familiare, ut vel hujus rei gratiâ exco-
gitatum.

* Secundum Severi consulum, ad annum urbis condita 872. Christi autem 120. rejicit Helvicus in chronico, cui & Jul. Capitolinus accedit, Marcum Vero avo paterno iterum, & Angure Can. natum referens, anno scil. præsentî sequenti, quod ad annum Christi 121. quadrat magis, quanquam Euseb. in Chronico Severi consulum ad annum Christi 121. referat.

gitatum & literis mandatum, sit conjicere. Singularem prorsus habes animi gratissimi modestiam. Nec quisquam ferè, quantum novimus, est hominum; vel veterum cujus ad exemplum se hac in re composuerit Marcus, vel recentiorum, qui ad Marci morem, componat suum. Virtutes nimirum suas nemo non arrogat sibi, ab illarum laude & splendore tantum existimans detractum, quantum operæ deputatur alienæ. Sed à turpi isto amore proprio abhorruit Marcus plurimum, quò magis præceptores Deorum fere habuit, loco. Nam & opibus & honoribus posteaquam vivos auxisset ornâissetque, imagines defunctorum aureas in larario habuit suo, & sepulchra. aditu, hostiis, & floribus semper honoravit.

Quod à studio Philosophiæ percipitur commodi, in actione id positum esse omne certò certius est; huic itaque accedat justitiæ & juris scientia necesse est, ut & Principis officio fiat satis, & utilitati publicæ, (qui fructus etiam est ipsius Philosophiæ amplissimus) consulatur optimè. Hanc itaque magno excolendam studio censuit Marcus, in quo L. Volusius Mecianum celeberrimum tunc temporis jurisconsultum, Ducem habuit & Prælectorem.

A primâ usque infantia Adriano charus, & in illius gremio educatus erat, qui etiam sexenni equi publici honorem delatum illi voluit; ætati tam teneræ novum prorsus & inusitatum.

Juventuti tunc temporis Patricio prognatæ stemmate, id erat moris, ut in Sacerdotum cooptati collegium, ita tandem ad alia deligerentur munera. Is itaque, ubi annum perigisset octavum, Saliis (Martis ii sacerdotes erant) adscriptus, munia obibat omnia, non illorum ad ritum, qui nonnisi hanc ad majora affectant viam, sed assiduâ ad eò & accuratâ operâ, ut ad id unum honoris culmen aspirâsse dixeris: Et Præfulis itaque officio, & Præcentoris & Magistri officiis ipse est functus; Et, quod aliis haud solenne erat diligentia, formulas omnes memoriâ tenuit, ut & ordini accensendos inaugurârit, & exaugurârit excedentes, nemine præunte. Ad eò quod aliis in mandatis dederat, & ipse etiam est in omnibus obsequutus, ut *quicquid in manibus est strenuè perageretur, prout virum decet, exquisitè quantum poteris, nec studiosâ tamen nimis gravitate, &c.*

In illo munere primum accepit imperii omen. Cum enim coronæ in pulvinar pro more essent Sacerdotibus projiciendæ, aliæ quidem aliis hæserunt locis, Hujus autem, velut manu de industria capiti imposita, statuz Martis (quam sertis coronare ad Imperatorem pertinebat unum) temerè projecta licet, aptata est.

Annos natus quindecim virilem togam sumpsit, statimque ei desponsata est L. Cejonii Comodi filia (ex Adriani jussu) nec multò post Præfectus est urbi, dum Consules ad ferias Latinas in montem Albinum concederent. Quo quidem ita functus est officio, ut nec dignitatis Imperatoriæ, nec gravitatis & prudentiæ senilis quicquam in illo Roma desideraret.

In Annam Cornificiam sororem, quam Numidio Quadrato collocaverat nuprum, Patrimonium paternum contulit, quin & Mater ut & sua itidem conferret bona concessit, nè scilicet eo nomine à marito sperneretur, quod conjugem is opibus inferiorem esset nactus.

Artem pingendi gravioribus adjunxit studiis, cui & sub Diogneto magistro operam dedit. "Sed is an Diognetus fuerit Philosophus, cujus in Lib. i. meminit Marcus, eruditus inter se parum convenit; quibus etiam id videndum relinquo, Philosophus illi Diogneto diversus necne, ad quem, ut Christianæ veritatis fidem illi faceret, Epistolam habemus à Justino Martyre conscriptam. Ipse quidem, (licet multæ quæ suadeant concurrant simul opiniones) animo tamen hæreo.

Amavit pugilatum, luctamina, & cursum, pilâ lusit apprimè, venationem, & aucupatum exercuit, & in deliciis habuit; quæ tamen omnia non tam animi oblectandi, quam sanitatis tuendæ causâ adhibenda censuit. Aristippum nempe & Socratem secutus duces, quibus, corporis exercitationem ad virtutem adipiscendam momenti conferre plurimum, visum novimus,

Dio.

Apros etiam venatum ibat, & cum ferocissimis sæpè conflixerat, ut laudem omnium idcirco & admirationem mereretur; & hæc quidem, dum adhuc vires superessent integræ, nec corpus nimio curarum & studiorum afficeretur impendio. Sed animum studio veritatis intentum ab istis omnibus faciliè abduxit Philosophia. Cujus desiderio, ab infantia usque primâ, tam vehementi ardebat, ut habitum Stoicorum duodenarius assumpserit. Nec habitum tantum, sed & omnem disciplinæ isti, quæ præ cæteris corpus tractabat duriter, familiarem tolerantiam; aded ut & humi, & in pallio cubare sustinuerit; ut instrato saltem pellibus lectulo decumberet, matris precibus & consilio, inductus quidem; sed ægrè; ut obsequium Filii, non animi molliem agnoscat. Et is quidem videtur à natura comparatus, qui istam demum Philosophiam restitueret, virtutis integerrimæ & sapientiæ custodem fidelissimam. Tanta enim, à puero usque, animi erat gravitas & constantia, ut vultum nec gaudio unquam præstiterit nec moerore immutatum: sed idem semper color, eadem semper serena frons. Quæ tamen ab eo, ut amicis comem minùs aut commodum redderet, aberat plurimum; Serium quidem experti sunt, quibuscum erat consuetudo, sed nec austerum nec difficile; gravis enim erat sine tristiciâ, sapiens & frugi sine contumaciâ, suis indulgens & placendi studiosus, sine assentatione & sordido nimis obsequio.

Capitol. 2.

Suid. 4.

Capitol. 5.

Spartian. in

Adrian. 24.

in *Æl. Ver.* 3Ann. *Christ.*

138.

Adrianus ad

Bajæ mor-

tuum.

610 *Id. Julii*

Spartian. in

Adrian. 25.

Euseb. *Claron.*

Capitol.

Dio.

Capitol.

Cejonium Commodum adoptaverat valetudinis parùm firmæ Adrianus, cujus non multo postea morte abrepti desiderio quò animum ægrem levaret, simul & imperio Romano, quantum poterat optimè, de successore consulere, in Marcum Aurelium oculos animùmque conjecit. Sed cùm is ætate erat tanto muneri inidoneâ, utpote qui ad decimum octavum nondum pertigisset annum, Antoninum cognomine Pium interea loci adscitum voluit. Eâ tamen lege, ut Marcum is Aurelium, & Lucium Commodum, Verum proximè mortui filium, sibi successores adoptaret. Marcus igitur Aurelius decimum octavum jam nuper ingressus annum, à Pio, sed Adriano superstitè, est adoptatus: eodem fortè quo adoptatus est die, visus est in somnio humeros eburneos habere; quos, ab oneri ferundo satis essent apti, expertus, solito reperit fortiores. Insignem tanè & calamitatis rempublicam prægravaturæ, & viri imperium suâ unius moderatione atque prudentiâ sustentantis imaginem.

Nuncium de adoptione apportatum, non hilaris aut in læticiam effusus (quod solet) excepit; sed animo potius tristi & deterrito. Quod cùm familiares & domestici demirarentur, quid molesti esset aded in adoptione regiâ fuscitantibus de gravissimis imperii malis eum verba fecisse, & quibus illud difficultatibus & incommodis urgeatur, fusiùs explicu- illis perhibent.

Adoptatus itaque, & in domum Adrianam traductus, necnon Aurelii nomine insignitus, paucis post diebus, Quæstor est designatus. *Ætatis* nempe gratiam fecerat Senatus, Adriano referente. Quod etiam amoris & benevolentie indicium omnium extremum ab illo imperatore acceptum tulit Marcus, priusquam Baias morbi ergo concederet; ubi quum nihil profecisset, aquâ non ita multo post periit intercute. Huic Marcus Aurelius iusta magnificè explevit, gladiatorum etiam munere in honoris gratiam edito.

Post excessum Adriani sponsalia statim dissolvit Pius, quibus L. Cejonii Commodi filia Marco conjuncta erat; suam ut duceret filiam Faustianam. Lucio quidem illa Vero desponsata erat, sed cùm is ætate esset adhuc nuptiis impari, Marcum sibi generum maluit Antoninum. Quem etiam & Quæstorem ante tempus designavit, & ad Consulatum & Quæstore provexit; & Cæsaris appellatione donavit, & Sevurum turmis equitum creavit; & edenti cum collegis ludos Sevirales adsedit, & aulico fastigio remitentem ornavit; & in collegia Sacerdotum jubente Senatu recepit.

Marco interea loci, qui se non tam auctum quàm oneratum tantis honoribus senserat, utpote minimè exoptatis, sed ingratiis potius acceptis, id molestie haud paulum facellebat, quod patris actibus & consiliis necessariò interesse teneretur; ad regendum scilicet statum hoc demum pacto formandus. Ex quo factum est, quò magis impeditum haberent & curis occupatum publica Imperii negotia, Philosophiæ ut amor & studium ingens eò accenderet

animum

Spartian. in

Adrian.

Eusebii

Chron.

Vid. *Cassiod.*in *Capitol.*

Antonin. 6.

Qui ista de su-

mre *Anni*Veri *Æl. Ver.*

torni non ado-

ptati *Veri*Adriani *Ann.*

interpretatur.

Capitol. in

Pio. 6.

in *Marco*. 6.Vid. *de his*

Nuptiis.

Ann. 142.

Euseb. 141.

animum vehementius. Ab hac itaque perquam ægrè avulsus, morem sibi gessit quantum ^{Capitol.} potuit plurimum, nec otii vel tantillum subtraxit, quin & studiis impenderet, & lucro deputaret.

Huic etiam Philosophiæ amoris fovendo, Imperator ipse Pius haud parum contulisse censendus. Nam & suo edoctum exemplo stimulabat, & Apollonium Chalcidenum, Philosophum tunc temporis inter Stoicos celeberrimum, ab Athenis usque accersendum curaverat; Cujus à præceptis & consuetudine quantum Princeps adolescens emolumenti ceperit ab Antonio ipso fas est Lectorem in sequentibus discere. Ille verò Philosophus quis esset; & qualis tiam, qui hominis stultitiam riserit, Imperator, vel ex illo scitu est facile: Quod eum nempe cum Pius ab Antoninâ ad Tiberianam domum in quâ habitabat, vocasset, ut Marcus illi traderetur præceptis illic instituendus; respondit iste, *Non magistri esse ad discipulum, sed discipuli esse potius ad magistrum accedere.* Quo nuntio accepto, risit eum Imperator, ^{Capitol. n. Plo c. 10.} Facilius nimirum (inquiens) Apollonio fuit, à Chalcide Romam venire, quàm à domo sua in Palatium; nec morem hominis moratus Marcum ad illum misit erudiendum Domi.

Ad id ferè tempus Marci Educator diem vitæ extremum confecerat, quod eximio pietatis indicio locum præbuit. Is nempe gravi morore, & viri desiderio perculsus, insolentiam ^{libid.} morum constantiâ & animo casibus immoto excidere sustinuit, ut etiam in lachrymas effusus ploraret mortuum; Quod cum Aulici nè facere perficeretur prohiberent, ostentationem pietatis criminantes, & Philosopho & Cæsare indignam: *Permittite* (inquit Imperator) *illi ut homo sit, neque enim vel Philosophia, vel Imperium tollit affectus.*

Faustinam duxit uxorem, secundo, ex quo factus est iterum Consul, anno. Eximie quidem formæ, sed ingenii desultorii nimis foeminam, & ad amores proni magis, quàm vel honestam oportuit, vel conjugem Philosophi. Matris ad exemplum mores composuit suos; nec quidquam in animo erat prius, quàm si formæ captos illecebris sui posset amore incendere. Ex illo filiam suscepit unam, primo statim à nuptiis anno; quo etiam & Tribunitiâ auctus est potestate, & imperio Proconsulari, quod non nisi Imperatoriæ Majestati Romæ deferri solitum accepimus. ^{Capitol. 6.}

His etiam & illum adiecit maximum honoris cumulum, quem olim Augusto ut assentaretur excogitaverat, Senatus. Inventum verò Posterj, nè sibi in adulandis Imperatoribus majores antecellerent, omnem præter modum amplificatum dederant. Quicquid rerum in Senatu ageretur, non nisi ipso Consule qui cæui præsidebat referente decretum est: Consules autem, quò magis Augusto obsequerentur, ab hoc jure recesserunt ultro; & id prærogativæ solenni quâdam lege Imperatori decreverunt, ut ipsi semel in unoquoque die ad Senatum referre liceret: Quicquid nempe illi visum est unum, ut illis acceptum haberet. Juris quidem vinculis semel laxatis, dictu est difficile, quò tandem obsequii & injuriæ evaserint, aut quis ad servitutem festinantibus, poni possit modus. Quod & in hac re factum vidimus. Jus enim Relationis unicæ tantum Augusto concessum, in secundæ tum potestæ, tertiæ, quartæ, necnon & quintæ (nam & illam jam Marco indulerat Senatus) demum excreverat. Quibus ita Imperatori concessis, frustra sit Senatus necesse est; Quantum enim Patribus decernendum erat reliqui, cum nihil ad hos pertineret prorsus, donec Imperator quotidie quinque quicquid sibi visum est petere, tulisset prius?

Quod verò, aliis commissum, exitio esse posset, id potestatis, non suo, sed reipublicæ ^{Capitol.} bono transmittit Marcus; Libertatem potius tuendam, & populi felicitatem eò sanctam magis & præ omnibus aliis antiquiorem habendam ratus, quò ipsi plus in illam licuisset. Et is sane, quæ à populo ad principem emanarant commoda, non insolentia ergò putabat & tyrannidis affectandæ donata, sed, quò ille ad repentinos casus paratior majora potuit, studio ut vehementiori ad salutem & utilitatem publicam conferre se debere cerneret; & lætæ fidei, nō faciat, obstrictum crimine, sentiret. Ita quæ suapte quidem naturâ certissimum in exitium cessissent reipublicæ, Marco imperante in malorum remedium conversa sunt.

Nec minus existimatione usus est modeste, quam apud Antoninum adeptus erat maximam; siquidem is nunquam sine eo quenkum facile promoverit, quod eò quidem consultius voluit, quoniam illius commendationem minimè vulgarem omnes intellexerant, utpote apud quem neminem gratiosum esse constitit, qui non & idem vir probus, & ad munus obeundum apprime esset idoneus. Animum autem adeò non efferebat tanta potentia, ut quanto plus potuit, eò studiosius Pio obsequeretur. Eandem prorsus in omnibus reverentiam, qualem patri suo privatorum quilibet, exhibuit; per viginti & tres annos in Pii domo ita versatus, ut ejus quotidie amor cresceret, nec præter duas noctes per tot annos, ab eo mansit diversis vicibus.

Capitol. in
Pio 7.

Sedulitas ista, & obsequii amorisque certissima indicia, Antoninum jure prohibuerunt optimo, istis ne aurem aut animum insusurrantibus accommodaret, qui id agebant, ut tantæ tamque ingenuæ virtutis suspicionem illi haud levem incuterent. Usque adeò ne simplicissimæ quidem & minimè fucatæ virtuti qui criminari student nusquam desunt; cum nec Marcus ipse à culpâ, confictâ saltē, vacaret. Præ cæteris autem quod fecisse perhibetur Valerius Omulus minimè reticendum arbitror. Is Imperatori comes inter deambulandum adscitus, ubi Lucillam (matrem Marci) in viridario venerantem simulacrum Apollinis vidisset; ita Pio insusurravit, *Quid illam censes nunc Deum tanto rogare studio? ut diem nempe tuum claudas, & filius imperet.* Sed ea tamen erat Imperatoris fiducia, ea Marci probitas, & in principatu modestia, ut quod tyranni suffusum animo & matrem poterat & filium in ultimum capitis discrimen adegisse, tantâ effatum malevolentia adeò non odio Pii subjecit, ut nihil omnino apud eum valeret. Integra igitur permansit, & sanctissima principum amicitia, non nisi morte alterutrius dirimenda. Quæ Antonino hujusmodi contigisse narratur. Lorii febre commotus quum gravari se, & finem instare vitæ videret, vocatis amicis & præfectis, ut successorem Imperii, (nec L. Veri interim mentione habitâ) Marcum omnibus commendavit atque firmavit: statimque signo *Æquanimittatis* tribuno dato, (id nempe subindicans, quod talem sibi Imperii successorem relinquenti, nihil erat quod ultra desiderandum restaret) Fortunam auream, quæ publicæ felicitatis omen in Imperatorum cubiculo poni solebat, ad Marci cubiculum transire jussit.

Capitol. 6.

Capitol. in
Pio 12.
in Marc. 7.

Ann. Ch. 161.
Eusib.
Capitol. in
Marc. 7.
in Vero 4.

Post excessum Divi Pii, à Senatu coactus regimen in se publicum suscepit, cujus tamen id primum potestatis indicium esse voluit, ut fratrem sibi in imperio quod illi soli detulerat senatus designaret participem; quem igitur & Cæsarem & Augustum dixit, indultâ simul Tribunitiâ potestate, & Proconsulatus etiam honore delato. Ex eo pariter ceperunt rempublicam regere, & tunc primum Romanum imperium duos Augustos habere cepit. Spectaculum eò magis & insperatum, & planè mirum, isti præsertim urbi, cui ingenti adeò civium & sanguinis dispendio unicum eligendi Dominum copia haud ita pridem, (nec semel quidem) steterat.

Capitol.
Vide Salmas.
in Nutis.

Eo ipso die, Antonini nomen Marcus & ipse recepit, & imperii consorti addidit, filiamque suam Lucillam illi despondit. Lætitiam ob hanc conjunctionem quod magis animis conceptam facerent palam, pueros & puellas novorum nominum frumentariæ perceptioni ascribi præceperunt. Actis igitur quæ agenda fuerant in senatu, pariter castra prætoria petiverunt; & vicena millia nummum singulis ob participatum imperium militibus promiserunt, & cæteris pro ratâ. Adriani autem sepulchro corpus Patris intulerunt magnifico exequiarum officio, & Justitio mox indicto, ad ritus in imperatoribus consecrandis receptos, ordinem funeris expediendum curavere. Qui quidem qualis fuerit, lectori haud molestum fore credimus, ex sequentibus advertere.

Vid. Herodian. de Severi funere.

Ceream imprimis imaginem Imperatori quantum potuit defuncto simillimam, fingendam jusserunt, eamque in regie vestibulo proponendam, supra eburneum lectum, maximum atque sublimem, vestibus instratum aureis. Et quidem imago illa ad ægroti speciem pallida recubuit. Circa lectum verò utrinque magnam dici partem confederunt, à lævâ quidem senatus omnis vestibus atris amictus; à dextrâ verò matronæ, quas virorum aut parentum dignitas honestabat, quarum nulla vel aurum gestans, vel ornata monilibus

bus conspecta est, sed vestibus albis exilibus indutæ moerentium speciem præbuerunt: Hæc ita per septem dies fecerunt continuos, medicis ad lectum quotidie accedentibus, inspectumque velut ægrum deterius se habere, subinde pronunciantibus.

Dein ubi jam extremum obiisse diem renunciatum esset, lectum humeris extulerunt equestris & senatorii ordinis nobilissimi ac lectissimi juvenes. perque viam sacram in vetus forum detulerunt, ubi magistratus Romani deponere imperium consueverant. Utrunque autem gradus quidem, ad scalarum similitudinem extructi sunt, in quibus, alterâ ex parte positus est è nobilissimis atque patriciis, puerorum chorus; alterâ, foeminarum illustrium, hymnos in defunctum prænasque canentium, verendo & lugubri admodum carmine emodulatos.

His ita peractis, lectum rursus extulerunt extrâ urbem, in campum Martium humeris gestantes; ubi, quâ campus patet latissimus, suggestus est quidam, specie quadrangulâ in pyramidis formam gradibus assurgens & magna lignorum vi compactus. Is quidem cubiculi figuram nactus, interior totus est aridis somitibus oppletus, extrâ autem intextis auro stragulis, atque eburneis signis, varisque picturis exornatus. Secundus verò gradus, minusculus quidem, sed formâ & ornatu priori persimilis, portis janisque patentibus. Tertius item & Quartus semper inferiore contractior; ac deinceps alii, donec ad extremum, eumque brevissimum omnium, perventum fuerit. Lecto igitur in secundum tabernaculum sublato, aromata & suffimenta omnis generis, fructus, herbæque, succosque omnes odoratos acervatim huc effuderunt loci; quippe neque gens est, neque civitas, neque qui honore ullo aut dignitate præcellat, quin certatim pro se quisque suprema illa munera principis honori deferant.

Ubi verò ingens aromatum acervus aggestus est, ac locus omnis expletus, tum circa ædificium illud obequitatum est universis equestris ordinis, certâ quidem lege ac recurso, motu * Pyrrichio numeroque in orbem decurrentibus. Currus item simili circumacti ordine, inlessi purpuratis rectoribus, personas induti, quæ ducum omnium Romanorum Principumque illustrium imagines referebant.

Hæc ubi celebrata sunt, Augusti duo, facie manibus caprâ, eam tabernaculo admove-
runt; tum cæteri omnes undique ignem subjecerunt; cunctaque illico somitibus illis aridis & odoribus referta, igni valido correpta flammis emicuerunt. Mox ab extremo minimoque omnium tabernaculo, tanquam è fastigio quodam simul cum subiecto igni ascendit in ætherem aquila, quæ in cælum credita est ipsam defuncti principis animam deferre: Qui jam ex illo inter Deos relatus, eodem cum cæteris numinibus cultu & honore habitus est Divus Antoninus Pius.

His ritè peractis, imperatores laudavere uterque pro rostris patrem, flaminemque ei ex affinibus, & sodales ex amicissimis Aurelianos creavere; postremò verò ludos in honorem defuncti gladiatorios, funebre munus dederunt.

A Patre statim consecrato, literæ undique supplices ad Marcum frequentes delatæ sunt, à Gentilium Sacerdotibus, Philosophis, & Provinciarum Præsidibus conscriptæ, id unum prolixè orantes, Christianos ut ipsis liceret suppliciis exagitare; quos ab impetu & furore hostium vesano Adriani Piique clementia jamdudum præstiterat incolumes. Imperator, qui nec Patri, nec Avo virtutis & clementiæ priorem cessit gloriam; nec aliud maluit magis, quàm ut ad eorum exemplar rerum componeret administrationem; cæcam hominum amentiam improbens totus, rogatum abnuir. Quos autem maximo locorum intervallo distinctos præsentis tutelâ non potuit, ut autoritate tamen à nefariis malevolorum incæptis propugnaret, literas ad Commune Asiæ, quod tum Ephefi convenerat, admiratione dignas dedit: Quas cum Eusebius nobis integras servaverit, nos non pigebit hîc loci exhibere;

* De Pyrrichio motu.
vid. Athenæum. l. 14.
p. 630. &
Cassiod. in
Notis.

Capitol. 8.
in Pio 13.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως ὡς τοῖς θεοῖς ἐπιμαλὲς ὄντι, μὴ λαοδάμην τοῦ πούτερος. πολλὸν γὰρ μάλλον αὐτὸν καλᾶται, ἢ τοῦ μὴ βελομήδους αὐτοῦ στυγεῖν, ἢ ὑμεῖς. ὅς ἐστις παρὰ τὸν ἐμβάλατε, βεβαῖντες πλὴν γνώμῃ αὐτοῦ ἢν ἐφ' ἔχουσιν ὡς ἀδελφὸν καταργούντες. εἴη δ' αὖν κακίοις αἰρετὴν, τὸ δοκῆν καταργουμένοις τετῶναι μάλλον ἢ ζῆν, ὡς τὸ εὐκλεῖς Θεῶν. ὅθεν καὶ νικῶσι στυγέμενοι τὰς ἐαυτοῦ ψυχὰς, ἢ τὸν περὶ αὐτοῦ οἷς ἀξιοῦτε ποιεῖν αὐτὸς. πᾶσι δ' ἡ σὺ σισμὸς ἡ γόνος καὶ μνησίων, ἢ αὐτοῦ ὑμᾶς ἱσομῆσαι ἀδελφὸν τὸν μὴ ὄντα τὸν δ' οἷς, παρὰ τὸν αὐτὸν καὶ τὰ ἡμέτερα ὡς τὰ ἐκείνων. οἱ μὲν ἔν ἐν παρρησιαστέοντι γίνονται πρὸς τὸν Θεόν· ὑμεῖς δ' παρὰ πάντα τὸν χρόνον, καὶ δ' ὅν ἀγνοεῖν δοκῆτε, ἡ τὸ Θεῶν καὶ ἡ ἀλλαν ἀμαλῆτε, καὶ τὴν ἐρησικίαν τῆς σελ τὸν ἀδελφόν, ὃν δὴ τοῦ χεισιανὸς ἐρησικίαντος ἐλαύνετε καὶ δοκῆτε ὡς θεοῖς. ὡς δ' ἡ σὺ τοῦτον, ἢ δὴ καὶ πολλοὶ ἡ σὺ πᾶσι τὰς ἐπαρχίας ἡμῶν καὶ τὰ θεοτάτω ἡμῶν ἔγχαλασται; οἷς καὶ ἀντέγχαλα μὴδὲν ἐνοχλεῖν τοῖς τοῖς τοῖς, ἢ μὴ φαίνοντο π σελ τὸν Ρωμαίων ἡμῶν ἐγχεύοντες, καὶ ἐμοὶ δ' σελ ἡ σὺ τοῦτον πολλοὶ ἐσημασται οἷς δὴ καὶ ἀντέγχαλα. κατακλιθεὶς τῇ τῇ πατρὶς γνώμῃ. εἰ δὲ πρὸς ἐπιδοκοῖ πᾶσι ἡ σὺ τοῦτον εἰς πρὸς γματὰ εἶρον ὡς δὴ τοῦτον, ἐκλῖν· ὁ καταρρεῖ μὲν ἀπολεῖσθαι τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἐν φαίνονται τοῖς τῇ. ὁ δὲ καταρρεῖ ἐνοχ· ἔσται εἰς. Euseb. Eccl. Hist. Lib. IV. Cap. XIII.

constitutionem secutus respondi. Quod si quis adhuc pergit cinquam illorum negotium facessere, ex eo quod Christianus sit, delator quidem crimine absolvatur; tamen si constat eum reipsa Christianum esse. Delator autem ipse panis luat.

Proposita est hæc Epistola Ephesi in publico conventu Asiæ.

Capitulum.

Huic rescripto obtemperatum est, pax & felicitas per omne imperium imperturbata initium hujus regni serenum aded securumque præstiterat, ut lenitatem Pii nemo desideraret. Ita enim se civiliter ambo egerunt, ac si ejus ingenium & mores etiam jure quodam hereditario adepti essent filii. Quod tamen eo mirum esse debeat magis, cum horum ingenii & moribus nimium quantum inter se distaret.

Marcus siquidem Antoninus, vir animi constantis & modesti, gravis, sed ita ut & facilis & comis tamen; Clementissimus, simul & justus; Aliis tam æquus & lenis, quam sibi durus, cui sanè non pepercit uni; Gloriæ inanis expers, boni conscientiæ contentus. In inceptis firmus, quæ quidem non nisi diu cogitata susceperat; nihil ille præ animi impetu, vel pertinaciâ molitur; Delatoribus infensus; citra ostentationem pius; in dictis factisque omnibus egregie moderatus; Tantæ soliditatis, ut sibi semper esset par, sui semper compos; Rationi in omnibus obsequutus uni; Dissimulare nescius, Domitor amoris proprii vigilantissimus; Animo nec ægro, nec irrequieto, quem nullus rei eventus aut extulit, aut dejecit. Delinquentibus in se commissa ad condonandum facilis; in rempublicam, & in quibus vertebatur salus aliena, acerbis & inexorabilis; ita tamen, ut ad extrema sumenda supplicia coactus quodammodo videretur. Leges tulit omnibus ex æquo utiles, Subditorum jura summâ religione tuenda existimavit, non sibi quam ipsi subjectis minis chara

chara. Quos igitur suo regere poterat arbitrio, liberos maluit. Id unum egit semper, ut bono in omnibus consuleretur communi; propriæ interim Voluptatis, & Utilitatis, & Gloriz, modò rei prodesse publicæ, minimè studiosus. Ut verbo omnia. Hoc illi in votis erat atque animo, ut aliis se utilem posset præstare, ut obloquentem Deo; ex quo factum est, ut in omni actione nihil non iustum fuerit, in omni ejus sermone nil nisi verum.

Lucius autem Verus, ingenio ab hoc diversissimo, animo erat impotenti, & ad omnem libidinem soluto; nec est quod virtuti & laudi illi duci possit, præter hoc unum, quod vitii caruerit atrocioribus istis & Belluinis, quæ regiam potestatem in Levitiam solent & Tyrannidis insolentiam impellere. Hæc tamen morum contrarietas ad tempus sefellit plurimos; Is enim fratri, sive quòd ita ferebat in lolis lenitas, sive quòd beneficii recordatio id grati animi indicium postulare est visa, obsecutus est maximè: Et dum simul esset, ad Marci mores se composuit, & perquam egit graviter. Nec ingenium tantum & mores, sed & studia, & sapientiam Marci in exemplum traxisse, videri saltem voluit; non tam imperii Socium, quàm Legatum se Proconsuli, aut Præsidentem Imperatori præstitit: Ut, nomine tantum dempro, unicum adhuc Romæ Augustum, & Marcum regnare solum dixisses. Sed vim istam & simulationem vitium diutius ferre non potest; nec tam tollitur in improbis libido, quàm lacessitur ingratis coercendo, & alienam induendo personam. Verus utique, ubi, primum tempus & locum nactus erat clam Marco peccandi, quis esset confestim ostendit; &, tanquam ruptis obicibus, in omnem lasciviam & luxum prorumpens eò diffudit vehementius, quò magis invitatus à Genio indulgendo ægrè antehac temperasset sibi.

Primo hujus regni anno nondum absoluto, editus est in lucem Commodus; nec deerant dira satis, quæ principis humanæ naturæ insensu & summo dedecori futuri nativitatem nobilitarent prodigia, ut nulli non & Diis iratis & hominibus infestus videri posset natus. "Siquidem & mater cum esset Commodus cum fratre prægnans, visa est in somnis serpentes parere, sed ex his unum ferociorem; quod postea res ipsa probavit, cum gemellis enixa, & hunc, & fratrem Antoninum (qui quadrimus elatus est) præfagia insomnii ventura depingentis expleret." Ex illo omnia continuò in pejus ruere, & Imperium calamitatibus publicis undique obsideri. Longa quidem malorum series, sed quæ à Tiberis inundatione initium traxit; Fluvius enim extra ripas effusus ingenti torrentis impetu ipsam adortus est urbem; non domicilia tantum disiecit, sed & vicos, & magnam Romæ partem prostravit; vim pecoris immensam absorpsit, segetes corruptit, campos vastavit, famem denique & inopiam extremam urbi agròque intulit. Imperatores interea loci, medelam huic malo quam poterant adhibere sedulo; inedia laborantibus opem ferre, & crescentem omnibus modis annonam laxantes, metum & pauperiem ingravescentem sublevare. Sed en tristis iterum rerum facies! Hanc enim exundationem secuti confestim Terræ motus, Oppidorum incendia, Aeris universi corruptio, unde Insectorum vis nata est incredibilis, quæ quicquid undis superesset reliqui, diripiunt devastantque omne. Quibus accedit, quòd armorum strepitus, & bellorum ab omni parte simul ingruentium rumor & apparatus ingens impleverant omnia. Et Parthi quidem Vologeso Duce Romanis inopinantibus supervenientes, exercitum serè omnem cædunt, Atidium Cornelianum in fugam conjiciunt, & Syriam, quam ipse administrabat, ingressi, impune depopulantur. Catti in Germaniam irruerant, igni ferroque omnibus minitati; nec minus infeliciter de Britannis nuntiatum, quod illi etiam ab officio defecerant, & motus non ciere tantum, sed bellum instaurandum denuò meditari.

Adversus Britannos quidem Calphurnius Agricola missus est: contra Catos Ausidius Victorinus; Parthicum verò Bellum, Senatu consentiente; Vero reservatum.

Et Is quidem, paucis post diebus, in expeditionem profectus est; Marcus autem remansit Romæ, quòd res urbanæ Imperatoris præsentiam postularent. Verum nihilominus officii ergò Capuam usque profectus est, amicis etiam comitantibus à Senatu ornatus; auxit etiam officiorum omnium Principibus. Quam id fecerit ob causam, dubio est locus; sive ut quid rerum gereretur hoc fieret pacto certior; sive, (quod Antonini ingenio, ab omni suspitione alienissimo, convenit maximè) ut Principi

Comitatus

Not. prid. Cal.
August. 161.

Lamprid. in
Commod.

Capitol. in
Marc. 8.

Capitol.

Comitatus splendore obsequium, & reverentiam conciliaret; seu denique (quod Marci sapientiae, ingenii humani probe gnaræ haud videtur ab simile) nimiam Juvenis licentiam veritus, ut freno quodam coerceret; dum quicquid suaserit libido, reprimeret pudor, & quem sui continuerat adhuc consuetudo, ut necessariorum & ministrorum tum postea perinde contineret. Sed quod illi praesertim in animo erat, conjiciendum forsitan. Id unum certo scimus; Consilia hæc incassum recidisse omnia: Verus diu dissimulando defessus, & personam abjiciendi nactus copiam, amicos, quos Marcus itineris adjunxerat comites, neglectui extemplo habere cepit. A fratris itaque conspectu simul sese abstraxerat, (quem dum versaretur una, Magistri illum loco venerarum diximus) sublato metu: vel clam rati fore omnia, vel excusso jugo an fierent palam non jam solliciti, impetu recurreret majori, & facile obsequentem, imò fortius impellentem experta est natura. Legiones itaque Romanas ex improvviso caesas fugatasque, & Syriam jam à Romano deficiente obsequio, insuper habuit; Id unum agens, ut vitæ liberiori indulgeret; Et infamiam Reipublicæ parvam existimans, nisi, qui istam ut deleter maculam missus, adeo non absterfisset, ut graviores inureret, & Sibi & Civitati: Laxatis itaque libidini & intemperantiæ habenis, adulteriis etiam & juventutis auctoribus infamatus, in morbum incidit Canusii: Gravem adeo, ut ad extremum vitæ discrimen penè deventum esset. Vix itaque Romam reversus erat Marcus, quin Verum apud Canusium graviter ægrotare acciperet; Quibus auditis, ab itinere quantumvis recens, proficiscitur denuo, & rectè ad eum videndum contendit. Pietatis tamen etiam dum festinaret memor, vota in Senatu suscepit prius, quæ posteaquam Romæ rediit, audità Veri transmissione, statim reddidit.

Capitul.

Verus autem ad sanitatem quidem restitutus, sed inorbo tamen nihilo sapientior, aut moribus sanior, in omnem iterum se luxum lasciviæque effudit. In itinere nullum non locum vitis infamem reddidit; sed ubi primum in Syriam venit, in deliciis apud Antiochiam & Daphnè vivere non erubuit. Locus iste, (in quo omnia ad avaritiam comparata sunt, Caeli aerisque temperamentum maximum, Solum & Naturæ & Arte luxuriæ accommodum, Arbores umbriferæ, florum gratia, aquarum & fontium Copia) mollitiæ diffluentibus gratissimus atque his adeo usurpatus, ut infamis esset plane, nec citrà Turpitudinis notam honestis frequentandus. Nemus autem & urbem, quæ totum terrarum orbem nequitia & libidinum superabat maculis, Verus nequiores præstitit, & vitis infelix exquisitis magis, & ed usque vel Antiochiæ & Daphnè ignotis.

Capitul. in
Pars 7.

Sed dum ipse se Luxuriæ torum dedit, Duces Parthicum bellum confecerunt; Artaxata Statius Priscus subegit æpique. Vologelum Cassius, & Martius Verus in fugam coniecerunt. Quo pulso, & Seleuciâ deinde captâ, Babylonem & Ctesiphontem incendio vastabant, & magnificam Vologesi Regiam æquabant solo. Copiis tamen in hostem victoribus, quæque ad hominum quinquies mille per quadriennium profligaverant, hostis multo gravior revertentes manebat. Cum inediâ siquidem & ægritudine illis adhuc erat dimicandum; quibus adeo victi sunt cæsiqque, ut illorum, quos Belli fortuna superstites reliquerat, enectis fame & morbo plerisque, vix partem dimidiam reducem videret Imperator; Cassius autem è suis perexiguam quidem partem in Syriam reportaret. Quæ tamen adeo Verum non commovebant, ut, tanquam res & felicissime fuissent, & Ipso duce gestæ, ob hanc victoriam insolentior factus, animum extulerit. Gloriæ itaque vel inde sibi accessisse incrementum existimans *Armenicus* & *Parthicus* appellari sustinuit. Titulos nimirum suscepit non alio debito nomine, nisi quod in mediâ libidinum illuvie, dum omnes turpitudine & vitio facile exsuperaret, Victor idcirco nuncupari meruisset.

Capitul. in
Pars 4.

Marco interim Antonino, qui Fraternæ Libidinis nescius videri saltem voluit, id erat praesertim curæ, ut animum à mollitiæ turpi, & dissolutâ vivendi ratione abstraheret. Quocirca ab amoribus illicitis avulsus iri ratus, si nuptiæ quamprimum constiterentur, filiam continuò suam Lucillam eximie formæ virginem, Vero nupturam, sorori suæ commisit, in Syriam deducendam. Proficiscentem verò Ipse Brundisium usque profectus est. Ferunt quidem à Româ profectum esse, ad Verum usque filiam deducendi animo, sed rediisse Romam à Brundisio, ne illorum malevolentia locum daret, qui sermones spar-

gere

gere non sunt veriti, Marcum gloriæ fraternæ invidentem, finiti velle belli gloriâ sibi vindicare, atque idcirco in Syriam iter instituere. Frigidæ sane istud Ambitionis nixis; quæque in hominem Philosophum neutiquam cadat; alienæ ut interveniat gloriæ, qui non minimum in eo laudis ponit, ut sit Contemptor suæ.

Filiam itaque ubi navigio vidisset impositam, Brundisium reliquit; Literis prius ad Proconsules & Provinciarum, per quas eundum esset, Præsides datis, ne quis Filiae iter facienti occurreret; sed à pompâ potius & tumultu Principibus peregrè abeuntibus, nupturis præsertim, solenni abstinere. Cum ex tantâ (inquit) hominum frequentia id unum efficitur, ut complusculi sub pedibus conculcentur.

Verus autem, Marcum ipsum Filiam ad se usque deducere ratus, veritus ne libidines & scelera quibus Antiochiam nobilitaverat, resciscere posset, si ipsum accederet vitii Theatrum tam infame; occurrendum illi censuit, & Ephesi potius sponsam excipiendum. Quo facto, statim post celebrata nuptiarum solennia cum Imperatrice Antiochiam iterum concessit. Quæ quidem, seu vel Loci, vel Mariti nequam contacta labe, adeo se ad ejus mores, & ingenium composuit, ut per omnem flagitiosissimæ famosissimæque vitæ consuetudinem, & Veri posses Consortem, & Faustine Filiam agnoscere.

Confecto demum bello, post Regem Armeniis præfectum, & Parthos in potestatem redactos, rediit Verus. Invitus tamen, quantumvis ad triumphum, quod Syriam, tantumquam suum regnum, relinqueret. Cum Fratre igitur pariter triumphavit. Victoris tamen reditus parum absuit, quin funesti magis Imperio Romano fati fuisset, quam hostis cujuslibet ingruentis Imperus. Siquidem in omnes, per quas rediit, provincias Romam usque, lucem secum detulit. Et nata fertur pestilentia in Babylone, ubi de templo Apollinis direpto, ex arculâ aureâ, quam in adyto quodam concluso miles forte inciderat, spiritus pestilens evasit, ab ipsis Persarum finibus adusque Rhenum & Gallias cuncta contagis polluens & mortibus. Videtur autem longè vero similis, labem istam ab iis ortum traxisse morbis, quibus ægri reduxit exercitus reliquias Cassius, à Parthis pulsus subactisque in Syriam reversus.

Post Veri reditum Patris Patriæ nomen ambobus decretum est, quum se Marcus absente Fratre erga omnes Senatores atque homines moderatissimè gessisset. Corona præterea Civica oblata est ambobus, petisque Lucius, ut secum Marcus triumpharet. Petiit præterea, ut filii Marci Cæsares appellarentur. Sed Marcus tantâ fuit moderatione, ut quamvis Profligato bello uterque *Parthicus* appellatus est, & quum simul etiam triumphasset; post mortem tamen fratris, Lucium tantum *Parthicum*, Germanicum se vocaret, quod sibi bello proprio pepererat.

Namque, ut res plerunque sunt humanæ, istius Victoris gaudia & triumphos non lues tantum dira, sed & belli rursus ingruentis horror contaminavit. Siquidem eodem serè tempore Germani, qui trans Rhenum incolunt, venere usque in Italiam, agros devastarunt, & nullo prohibente, Romanis maxima ac gravissima incommoda attulerunt. Pertinax, (qui & postea Imperator factus est,) Virtutis spectatæ admodum vir, nonnullis tamen invisæ (ut solet cæteris nimis antecellens) (cui nec sua præclare gesta, nec Amicorum opes antehac efficere poterant, nisi ut copiis quibusdam auxiliaribus præficeretur) jam tandem eam apud Imperatorem existimationem est adeptus, ut omni, quam, injecerant malevoli, amorâ suspicione, is demum unâ cum Pompeiano ejus amicissimo dux huic Barbarorum inundationi opponendæ deligeretur. Ambos itaque Legatos constituit suos, & Belli hujus Gloriæ participes voluit Marcus. Pertinax, (quem quanti Imperatoris existimatio, & tanta in eo collocata fiducia ducenda esset, minime fefellit) id sedulo enixus est, ut ne quid Marcum Legati pœniteret. Multis itaque tum fortitudinis, tum prudentiæ, tum Amicitie & Gratiitudinis in Principem fidissimæ indicis, comperit Antonino præstitit, & rebus Reipublicæ periclitantibus, & Discipline bellicæ, quam opportunus is esset & idoneus adjutor. Hostes, ubi ventum erat ad pugnam, magno adortus est impetu; non minus quidem ad pugnandum paratos; & fortiter diu, subioque Marte utrinque dimicatum est. Sed cessi sunt tandem Germani, & (quod in illâ

Capitol.

Capitol. in
Vero 7.Ann. Christ.
167, 168.Capitol. in
Vero 8.Ammian.
Marcell. l. 23.

Capitol. 12.

Ann. Chr.
168, 169.Euseb. Chron.
Dio.

victoriâ minimè reticendum.) Inter Barbarorum Cadavera corpora mulierum (ea erat & Conjugum in Maritos, & Matrum in Filios pietas) armata, & cum suis simul trucidata, reperta sunt.

Id. Proclium quidem hoc pacto confectum est maximum; Quo tamen nec aded se passus est offerri Marcus, ut Militibus postea pecuniam rogantibus stipendium adaugere sustinuerit; Respondit nimirum id efflagitantibus pro victoriâ reportatâ præmii; *Siquid plus quàm esset constitutum acciperent, id ex sanguine parentum ipsorum propinquorumque exactum iri; cujus & sibi apud Deum, Principum illum judicem unum, reddendam esse rationem.* Aded enim temperans & continens erat in Imperio, ut ne quid periculo commotus, cum tot tantâque bella gereret, faceret contra quàm fas esset, Assentationis aut Timoris causâ.

Id. Partâ deinde Victoriâ, Imperator quintò renunciatus est; & Germanicus audiit; cum antea, ob illas quas Verus peperisset, ad quatuor usque vices Imperatorio Nomine fuisset insignitus. Pridie quàm manus cum Germanis confererent, exploratorem prope Castra captum in ejus Tentorium milites deducebant. Quem cum interrogare voluisset, is nihil motus respondit; *Præ frigore vehementi loqui nequeo; siquid igitur ex me scire tibi est animus, vestem inprimis jube, siqua suppetit, ut algenti circundens.* Non aegrè tulit Hominis confidentiam; & vestimento, cujus indigebat, indutum dimisit Marcus.

Id. Nec id silentio prætermittendum, quòd miles quidam, cum esset noctu in Danubii custodia, audiretq; trans flumen clamorem Romanorum, qui fortè in hostium manus inciderant; statim, ut erat, tranavit, & cum liberasset captos, eadem secum in castra reduxit viâ.

Anno proximè sequenti, exortum est anceps magis, & periculosus multo, istis quæ dudum profligaverat, bellis. In hoc uno tempestivum, quòd finito jam Orientali, diu Romanorum ducum qui aderant arte suspenso, id tandem agi posset. Marcomanni siquidem & Quadi, Gentes bellicosissimæ, arma capiebant. Et hostes ferocissimi metum ingentem incusserant; & grassans indies pestilentia, quæ omnia cadaveribus compleverat; ut vix mortuïs domi terra condendis, nedum hosti potentissimo essent propulsando, Romani. Imperator solus non desperavit, & propriâ virtute factus, & Divinâ fretus in arduis præsentia. Numini igitur (ut potuit) placando primam is operam dedit. Tantus enim Terror hujus Belli fuit, ut urbem omni genere lustraverit; Læstitermia per septem dies Romano ritu celebraverit; tum, ne quid Diis deesse posset sœcendis, peregrinos etiam acciverit Sacerdotes, ut illorum etiam ritus impleter. Quinetiam, quod nobis mirum esse debeat magis, Iſidis etiam sacra, ab Augusto usque Imperante proscripta & eliminata, restituit denuò. Nec Deam adorare dubitavit Marcus, cujus sanum, Tiberio regnante, dirutum, & æquatum est solo; Statua in Tiberim præcipitata, Sacerdotes autem obtruncati fuerant. Victimarum autem vis ingens aded ad gratiam Deorum conciliandam cæsa est, ut Irrisoribus (quorum neque privato ullo neque publico infortunio repressa est unquam Audacia) locum dederit haud inficetè Superstitionem perstringendi; Id maximopere metuendum diceantibus, ne si Marcus forte reverteretur Victor, nihil per totum Imperium superesset amplius, quod Diis immolare posset pecoris, ubi gratiæ demum essent rependendæ.

*Capitol. in
Vita 9.*

Capitol. 14.

*Capitol. in
Vita 9.*

Hâc itaque Pietatis specie diu retardatus, tandem cum fratre Vero profectus est; quem nec sine se ad bellum mittere, nec in urbe dimittere luxuriæ causâ, sustinuit. Sed secum traxit invitum. Paludati itaque ambo Imperatores urbe egressi, ad Aquileiam rectâ contendunt. Nec mora, in hostes, qui castra haud procul erant metati, impetum fecerunt; exuerunt castris; & ingentem Barbarorum Stragem ediderunt. In hâc pugnâ Furius Victorinus præfectus Prætorio cum exercitus parte, & Juventute delectâ interii: Sed neque ob hostes fugatos cœlosque Securitas, nec ob suos amissos dolor Imperatoribus oblitescere, quò minùs instarent Victis; quos ad id usque sapiùs, proterendo redegerunt perturbationis, ut in partes scinderentur contrarias. Reges ergo plerique, quos defectionis jam tædebat suæ, cum populis suis se retraxerunt. Tumultus illi authores interemerunt, & Legatis ad Imperatorem missis, veniam sibi & pacem supplices postularunt. Et Lucius quidem

dem, quoniam Urbanas desiderabat voluptates, isto contentus obsequio, condonandum illis censebat, & Romam, ubi poterant primum, redeundum. *Nec enim, ut res se tunc habebant Romanæ, quid magni sperandum esse amplius; Hostem ad desperationem adigere, id esse & sibi consulere pessimè, & suam, quæ celari debuit potius, debilitatem facere palam; Id satius, inquit, & Imperatore dignius, ut ex illorum terrore & ignorantia quæstum faciamus; nec tam vindictæ, quàm receptui aperiamus viam.* Ita quidem urgebat Verus, non tam rem ipsam perpendens, quàm militiæ tædio motus; Cui contrà Marcus, Nihil Barbaris esse fidendum, fictam suspicari se fugam; cæteraque quæ metus & perturbationis præ se ferebant speciem idcirco simulata, ne tanti apparatus mole premerentur. Veritus itaque, ne si fictam poenitentiam sibi profecisse sentientes, aliquid molirentur novi, consultius id esse dixit, ut ne illis fractas disjectasque copias recolligendi daretur spatium; sed opus ut absolvant, & animo jam & viribus inclinatos pergant prosternere, ne vel inimicorum redintegretur, vel Romanorum, morbo grassante vergens in deterius, vix victis quidem par esset, Exercitus. Suos itaque in hostem promovendos statuit

Denique transiens Alpibus longius processerunt; cum hostibus sæpius felici proelio *Capitol. 14.* conflixerunt; Quibus tandem dissipatis prorsus depulsiisque, citrà magnum suorum dispendium reversi sunt; compositis prius, quæ ad munimen Italiæ atque Illyrici pertinebant omnia. Hieme jam ingravescente, Aquileiam redierunt, Anni tempestatem itineri commodam expectandi & illuc commemorandi animo; sed cum in illâ quoque urbe sæviret pestis, Romam cum parvâ manu aufugere coacti sunt. Illud posteaquam ingressi sunt iter, sedens cum fratre in vehiculo Lucius, non longè ab Altino, subito morbo quem Apoplexin vocant correptus est. Depositus ergo à vehiculo, & detracto sanguine, ad Altinum perductus est; istic quum triduo mutus vixisset, periit. Corpus ejus Romam deportatum supremis profecutus est honoribus Marcus; Adriani id sepulchro illatum, in quo & Cæsar pater ejus Naturalis erat sepultus. Marcus autem, cujus adhuc in vivis vitia celaverat, quum ei vehementissimè displicerent, eundem mortuum Divum appellare non est gravatus; sacris etiam plurimis honorare, & eodem quo Pium diximus ritu cultum voluit; quin & Flaminem insuper, & Antoninianos sodales, ceterosque, qui Divis habentur honores Vero dedicavit.

Nec id mihi mirum esse fateor, quod ferunt nonnulli, Marcum fratris mortem tulisse, minus quàm solent plerique familiariter. Quidni etiam inde vel gaudii aliquantulum percipere, & Viri eximiâ Virtute & Sapientiâ, & Amore, quo subditos est profecutus, dixerim dignissimum? Qui tamen longè absum, ut idem illud quod ab aliquo Scriptorum prædicatur, crediderim: Imperatorem nempe dum gratias in Senatu ageret, id gaudii restatum fuisse palam. Quod quidem à Marco perquam alienum, & fide neutiquam dignum arbitror. Is nempe asserere est ausus, Imperatorem inter perorandum in Senatu submovisse, Parthicum bellum, absque suis esset consiliis, inauspicatò fuisse cessurum; enarrasse vero, se nunc demum quasi à Principio acturum esse Rempublicam, amoto fratre remissiori, cum non esset amplius Imperii locum habiturus, luxu & inertia diffluentem. Antoninum ignoret prorsus oportet, qui hæc sibi persuasa habeat: Non ista hominis Ingenium, non mores tulerunt; Modestiam & Verecundiam facta ejus sapiunt, Dicta etiam spirant omnia: Longe is aliter de Vero in primo *ad seipsum* libello; longe denique ista ab Orationis tunc temporis habitæ consilio. Quam cum idcirco institueret, quòd, illo Referente, Verum Divis decreverant accensendum; Veri laudibus & Virtuti vel tantil- *Capitol.* lum ut detraberet, ab Incepto nimium quantum abhorruisse quis non videt? Hocce nimirum effinxerunt fabulæ, quos Marci Virtutes urebant malè, ut tetriciori adhuc esset in subsidii; quam spargere nonnulli non sunt veriti. Illum nempe de consilio ipsius è vita tollendi à Vero inti edoctum, fratrem priusquam insidias ipsi structas perageret, vel veneno sustulisse, vel certè per medicum Posidippum, qui ei sanguinem dictum intempestivè emisisset. Hoc quidem, quantumvis Veri & cogitata & facta mererentur, de Marco tamen nefas est putari. Sed hominum usque adeò, nēdum Principum est nemo, quem non *Capitol. in Marc. & Vero.* gravia.

Capitol. in
Vero.

gravis perstringat fama. Quæ quidem injuria, cæteris æquiori est animo sustinenda, cum etiam tantum posset malevolorum rumor, ut Marcus ipse in istiusmodi sermonem venerit.

Capitol. in
Vero. 10.

Sed quam Imperatoris effecit virtus fabulam ut purgatam totam & confutatam respicerent Scriptores. Faustine infamia non est perinde amolita. Verus nempe & Socrum incestasse dicitur, & ejus extinctus dolo; propterea quod consuetudinem, quam cum Matre habuerat, filia prodidisset. Sed ista præ cæteris invaluit Sententia, quæ Uxori ejus flagitium mortis assignat, idcirco quod Fabia sorori indulserat Verus, Hujus potentiam, cum uxor Lucii ferre posset minus, quam Viri contemptum (quippe quæ se efferebat insolentia culpæ minime dispari, nec jura cognationis violasse contenta ferocius læsam & impotentius impeteret,) de Viro supplicium sumere maluit. Sororem nempe fastu tumidam, ita demum minus impune laturam existimans, si omni destitutam præsidio, ab illo deturbaret fastigio; Et cum nihil jam ei superesset quod Vero acceptum tulerat, præter unam Culpæ noxam & infamiam, non ultra metuendum, ne Privata & Famosa, Imperatoris se cum Filia, tum Viduæ posthac æquare auderet.

Capitol. 9.

Honoribus supremis Vero perfolutis, & ipso in Deorum censum adscripto, ne tabem feralem magis, quam quæ jam tantum grassata est, in Aula & Urbe spargerent, qui Veri vitii in Syria famulati erant Liberti; id egit Marcus ut hos amoveret procul. In quo tamen faciendo, ne memoriæ fratris impingeret maculam, specie honoris abjiciendos curavit. Munera itaque & Dignitates impertitus est, istis quidem in commodum & honorem cedentia, revera autem ut exularent honestius; Eclecto uno retento, cui magis fidebat; Deo ita volente, ut hic demum à Patre Pientissimo, quid se futurum, (ut sunt humanæ mentes) nescio; tanquam ad Filii, hominum quotquot usquam unquam fuerunt nequissimi, necem reservaretur.

Lamprid. in
Comod. 15.

Ethnicorum jam furor, belli (ut solet) licentia expergefactus, Imperatoris rescriptum supra memoratum insuper habuit, & partim infortunis, (quæ solenne illis erat Christianis adscribere omnia) exagritus; partim nihil non inter arma ausus; qui in provinciis agebant Româ dissitis Chriticos denuo vexare cepit. D. Polycarpum Episcopum Smyrnensem illorum rabies primam immolaverat victimam; cujus rogo subiectus ignis, multos accendit. In Galliis præsertim atque Asia Martyrum complures Fidei testimonium præstiterunt, & Persecutio vehementissimè flagravat. Non desunt, qui Antoninum persecutoribus animos addidisse autem. Galliarum siquidem Præsidi, quid de Christianorum nonnullis in carcerem coniectis factum vellet consulenti, rescripsisse; *qui facti fuerint, illos supplicio Capitis multandos, cæteros autem continuo liberandos.* Quod tamen non ita intellexerim, ac si id habuisset in animo, quocumque se professi sint Christianos confestim capite truncandos, sed qui Criminum, quorum insimularentur, se reos agnoscerent; & deferentium criminationes suo demum firmarent testimonio. Præsides etenim & Legati, cum id agerent præsertim, ut Christianos eradicarent funditus, nec aliter in illos sævire possent, nisi Imperatori scrupulum & suspensionem injicerent, technas struere, falsas necere calumnias, atrocissima quævis flagitia audacter objicere, servos nempe vel mercede sceleris conductos, vel metu minisque coactos adhibere testes, in mediis cruciatibus quicquid isti effutierint, Imperatori pro veris & idoneis reatûs indicis exponere: Ita demum vel extortam habebant vel suffuratam prorsus, quæ in nostros intentabant mala, infligendi potestatem. Quin & Facultatem falsò concessam, & verbis, ut solent istiusmodi formulæ, latioribus paulò conceptam, ita sunt interpretati, ut sub eorum præsidio fræna furori & malevolentia laxare possent impunè. Quod si ita factum fuerit, cur id Antonino vertatur vitio, mihi minime omnium constat. Nec enim quisquam est Principum, cujus Legati, Duces, Magistratus, potestate sibi concessâ non abutuntur; & quæ jure optimo indulta est agendi sive imperandi copia, in injurias impendunt autoritate munitas. Absit tamen, quæ Viri omnium pessimi moliantur, inferuntque, Imperatorum ut jussu facta, aut his denique deputanda arbitremur. Cogites velim, Lector, Tempus, Locum & similia; Cogites itidem indolem Marci egregiam, & mores sanctissimos; quâ fuerit is Benevolentia,

volentia, Iustitia, Animi Magnitudine & Constantia; His nimirum perspectis perpenſisque, haud simile, ni fallor, videbitur vero, illum ſcleri & ſævitie Chriſtianos inſequen-
tium juſſiſſe daturum, quorum haud ita pridem majorum exempla ſecutum a-
trocitatem eundem cohibuiſſe conſtat. Nedum tum deſinum dediſſe, cum Imperium
teneret ſolus, Imperium tam lue quam bello tantum non ſubditis ſpoliatum exhau-
ſtumque. Iſta denique Perſecutio illius juſſu inſenſiſſima, viderint, qui Antoninum
ſanguinis Sanctiſſimi reatu implicatum eunt, qui tandem cum iſtis convenire poſſit, *Ani-*
nam omnem nonniſi inoitam veritate privari, nec ideo dignos eſſe odio, à rectâ errantes, ſed
quorum potius miſereſcere nos debeat. Sed nè diutius rei tam apertæ immorer, vel id unum
mihi ſatis eſt indicio, quantum à Chriſtianos mulctando male abhorruerit Marcus, quòd
Urbs Romæ cædibus aliis infamis, illo tamen regnante, nè ullius quidem Martyris San-
guine contaminata eſt.

Atque hæc quidem D'Acerius, ut Marcum ab omni ſuſpicionem liberet perſecutionis
illo Imperante incaleſcentis plurimum: Aliis haud perinde forſan erit perſuaſum, ſæ-
vitiam in provinciis tantam, clàm illo, aut ſub alio quovis prætextu, gliſcere adeò po-
tuiſſe. Nec huic Opinioni videtur vel Marci lene ingenium, vel publica Bellis mor-
bisque accepta Calamitas officere: Siquidem quòd quiſque eximie magis eſt indolis, eò
magis eſt ad Pietatem in Deum pronus; Ipſe verò Pietatis in Deum affectus, ſi errori-
bus implicatus hoſtes ſuperſtitionis ſuæ tollendos crediderit, adeò non ingenii manſue-
tutine coercetur, ut, humanitate in furorem verſâ, alieno potiſſimum ſanguine litare
ſtudeat. Ab ipſo novimus Servatore notatos, qui cum ſuos trucidarent, oblationem ſe
Deo offerre arbitrentur. Quo minùs nobis eſſe poſſit mirum, ſi in mediis infortuniis,
& extremis Reipublicæ anguſtiis, in Chriſtianos impetum facerent maxime. Id enim
& Populi erat inſcitia, & Sacerdotum Ethnicorum aſtutia, ſive peſtis populum eſſet
depaſta, ſive Bella motuſque cicerentur, ſive res alicunde publice ceſſiſſent male, ut Chri-
ſtiani iſta deputata eſſent omnia. Marci quidem nomini inurere maculam neutiquam
eſt meum; Sed, ut quòd res eſt dicam, Baronii iſta totus improbare nequeo, qui de
meru & ſuperſtitione Imperatoris Bellum Marcomanicum auſpicaturi, ita ſcripſit. *Ad*
ſi uti moris eſt, iis temporibus quærebantur à Diis reſponſa; eadem ſi non vera, ſaltem
conſilia omnia pariter in necem Chriſtianorum conſpirâſſe; & quaſi prætextu placando-
rum Numinum, illorum hoſtes eſſe tollendos reſponſiſſe, Par eſt exiſtimare. Quamobrem
qui inter Chriſtianos erant omnium ſpectatiſſimi, eos ad necem petendos ante alios Imper-
atorum conſilium fuiſſe videtur. Quapropter ſanctus Polycarpus, &c.
Fateor quidem quòd atrocius tunc temporis tractarentur Chriſtiani, nonnullis à
Vero impuſſore viſum; D'Acerium etiam de Marco Imperante ſolo præſertim locutum,
quem etiam Melitenſem ideò illam Legionem conſcripſiſſe, ut, dum peregrinos ritus
omnes impletet, nequa ſibi gens hominum deficeret, quorum precibus Numen expe-
raretur præſens & propitiun, non deſunt qui ſtrenuè ſatis aſſerant. Hæc, quo inter
ſe conveniant pacto, Lectori judicandum relinquo. Id nimis liquidò conſtat, ſævitiam
Ethnicorum, Marco imperante, adeò in cruduiſſe, Martyrum complures ſanguinem
effuſiſſe, Chriſtianos etiam multis in locis, adeò mulctatos male, ut tunc temporis ex
illis una incubuerit, quæ inter Decem acerbiffimas Perſecutiones numerari mereretur?
Neque id ab Antonino alienum prorfus aut inſperandum puto, gratias ſiquidem is ha-
beat Diogneto maximas, quòd animum ejus adverſus ſuperſtitiones vanas præſtiterat
munus, quibus, qui morem loquendi Ethnicis uſitatiffimum norunt, quin Fides Chri-
ſtiana, Marco iudice, accenſeri debuerit, vix illis dubio erit locus. Sed de his fortean plus
ſatis.

Filiam ſuam Lucillam luſtius tempore nondum decurſo, grandævo equitis Romani
filio Claudio Pompeiano dedit Marcus, non ſatis quidem nobili, ſed egregiæ tamen vir-
tutis Viro, & quæ ſummos poſſet honores promereri. Fides illi Intemperata, Probitas,
Fortitudo, Gravitatis verè præſca, Uſus, & (quæ vel optimè merentibus non ſemper contin-
git) magna apud omnes Exiſtimatio. Hæc adeo commendatum apud Marcum habue-
runt,

runt, ut tali virtute præditum Magnatibus opulentissimis anteferre non dubitaverit. Quippe qui Generum non pro opibus aut prosapia claritate, sed ex merito & virtute propria expendendum æstimandumque censuit. Lucilla autem, quæ & Augusta esset & Augustæ filia, longe aliter sentire. Has itaque Nuptias, & Faustina, & ipsa quæ dabatur, invitæ habuerunt. Sed Antonino tamen id erat curæ, ut Filix prioris fastigii jura conservarentur integra, Viro etiam bis Consule facto; quæ cum tam Matri quàm Filix solatio cesserunt, nec defuit & illud rem æquius ferendi argumentum, quòd Licentiæ & libidini adhuc superesset loci: Nullo itaque dispendio suo, privati licet conjux, pro Imperatrice etiamdum est habita; solutioris autem vitæ appetentior, cum non tam Marito quàm Servo se junctam existimaret, effrenatius ingenio obtemperari posse rata, commodè satis grandævo, ignobili collocata, & sibi & Faustina visa est. Solatia sane haud abs re, sed ista tantum Matre, & ista filia digna.

Capitol. 17.

Id unum agebat Marcus ut Filiam Viri Boni committeret tutelæ, quo facto ad Bellum Marcomannicum proficiscitur. Ista nempe gens, Quadis, Sarmatis, Vandalis etiam firmo junctis foedere, cum aliis etiam finitimis; & acrius instabant, & copias multo magis quàm antea reformidandas in aciem produxerant. Omnia metus plena; nec enim vel Hannibal, vel Cimbri olim graviores Romæ incusserant terrorem. Bellum igitur quantum nullâ unquam memoriâ fuit, tum virtute tum etiam felicitate transiit; ita tamen ut in primis congressibus hoste multò minor discederet. Huic etenim bello, illud accensendum exitimo, quod tum Romanum exercitum, tum Aquileiam urbem in extremum discrimen adduxerat prælium. Rem omnem ut erat Lucianus ordine exposuit; nos breviori paulò compendio summam ejus exhibebimus.

Lucian in
Pseudomant.

Alexander Impostor, cujus Vitam & Res gestas Lucianus pro suo lepore depinxit, tantam erat tunc temporis existimationem adeptus, ut etiam Dei ferè haberetur loco. Is Imperatori, (quæ erat audaciâ) oraculum venditare non est veritus, hisce versiculis conceptum,

*Gurgitibus fluvii surgentis ab imbribus Istri
Immisissè duos Cybeles edico ministros;
Monte feras alitas; tum quantum alit Indicus aer
Florum atque herbarum bene-olentum; moxque futura est,
Et Victoria, Pax & amabilis, & Decus ingens.*

Antoninus, sive religione commotus, sive ut ex animi ardore, quo milites hoc vaticinio fretos incendi senserat, ut aliquid percipere posset commodi, tentandum saltem decrevit. Missis igitur in fluvium Leonibus, herbis etiam, Aromatis, & ingenti florum vi; Feras quidem Barbari fustibus facili arcebant, & simulac in hostium regionem enatassent, ictibus continuò confectos dabant. Manum vero conferentibus utrisque, Romanorum protinus maxima strages consecuta est; viginti quinque millibus simul extinctis. Copiis vero disiectis fugatisque Barbari ad Aquileiam usque portas à tergo instabant. &, absque Imperatoris esset egregiâ animi virtute ac solertiâ, qui fufos agrè tandem in agmen denuò coegit, Urbs ipsa capta atque direpta ab hostibus fuisset. Romanis animos adjecit pudor. Admisso igitur dedecore acrius postea stimulat, hostilem adorti sunt exercitum & multis deinde protratos præliis, arcebant; id sibi summæ rati fore infamiae, si non omni Pannoniâ de integro vindicatâ, damnum & dedecus ita refarcirent.

Baron. ad
Ann. Chr.
171.

Ann. Chr.
170, 171.
quondam
168.

* Itâ Dion.
vult ispe-
rixi xj, &c.
non Sacerdote
quodam cui
nomen Isidoro.
ad D. Aciri-
ni.

Mauri, id tempus defectionem meditantibus opportunum rati, dum funestum adeo cum Marcomannis bellum Imperatorem haberet occupatissimum, mala multa & gravissima Hispaniæ intulerunt. Ad hæc motus latronum in Ægypto, qui Bucoli, quali pastores Boum dicuntur, factus est; cæteris etiam Ægyptiis à Sacerdote quodam, & * Isidoro ad arma capiendâ sollicitatis. Hi enim primo ornati muliebri vestitu, simulantesque se uxores Bucolorum esse, Romanoque Centurioni aurum pro viris suis daturas; eum nimia credulitate caprum, ubi ad illos accederat, dolosè interfecerunt, cæteris etiam qui in præsidio erant unâ Militibus trucidatis. Id etiam, rebus adhuc feliciter gestis inflati, immanitatis adjecerunt; quòd, quodam è Captivis mactato, in visceribus ejus fumantibus conjura-
verunt

verunt denuò, quæ etiam, ut solenniori se ad defectionem obstringerent, Sactamento; postea comederunt. Par erat Ducis fortitudini successus. Confidus enim omnibus ætatis sue antecellit. Et eo usque prosperum grassatum est scelus, ut Romæ in Ægypto sæpius prosternerent; nec abesset multum, quin ipsam cepissent Alexandriam. Castius itaque Dux à Syriâ adversum eos missus, qui cum propter desperationem & multitudinem aperto prælio congressi non fuerit ausus, quo tumultuantes opprimere posset, iniit consilium. Discordiâ is, & seditioe inter ipsos clam concitâ, ut a se ipsi distrahentur, & in loca quæquæ redirent, citrà suorum dispendium, quod viribus non poterat, dolo atque arte effecit.

Idem fere Mauros in Hispaniâ rebellantes manebat exitus; agros vallatumque pariter Capitu. 76
pleramque interemerunt Legati, cæteros repulerunt. disjeceruntque.

Ipse interea loci Marcus rem non minus gessit feliciter ; Is à septentrione rebelles aff-
dus laboribus praeliisque saugavit, repressit, confecit, qualque ipsi vilius est leges im-
ponere, in iis acquiescere coegit. Quibus demum peractis, ad Romanos reversus. Decen-
nalia celebravit, votis pro more majorum factis, perfoliisque quæ ad Deorum cultum
pertinerent omnibus.

Nec minus ille pacis quam belli strenuus, & suis utilis. Siquidem, dum in tranquillo essent res Romanæ, ab illo pariter sanis sunt auctæ legibus; & Administratio Politica in melius restituta est. Inter hæc liberales causas irâ munivit, ut quali quisque stirpe prognatus fuerit, indiciis firmare certissimis in promptu esset. Primus, nempe iussit, apud præfectos ærarii Saturni unumquemque Civium natos liberos profiteri. Per provincias item Tabulariorum publicorum usum instituit, apud quos idem de originibus fieret, quod Romæ apud præfectos ærarii: Ut si forte aliquis in Provinciâ natus causam liberatam diceret, relictiones inde petere, illi esset in proclivi; atque hanc totam legem de Assertio- nibus firmavit.

Nec vulgare id Beneficium huic retulit acceptum populus, quod is diserte vetuit, ne de statu defunctorum post quinquennium quæreretur. Ne quod autem maleficium negotiumve impunitate vel morâ elaboretur, diebus festis, qui maximo populi impendio agebantur frequentissimi, Augulli secutus exemplum detraxit, & judicarios addidit. Itâ ut ducentos jam triginta dies quotannis, rebus agendis libulque disceptandis constitueret. Unde non illud tantum perceptum est Commodi, ut in jure dicendo, maturius dirimerentur controversiæ ; sed & litigandi magnâ ex parte demptæ sunt occasiones, cum id sæpius otiosus & genio indulgentibus contingere soleat, qui rerum suarum negligentiores facti, (ut procax & lascivum est hominum male feriantium ingenium) alienis injuriam inferre eo paratiores sese præbent.

Pupillorum curam habuit, & Praetorem primum Tutelarem fecit: **Quintum enim** Tur- 161d.
res antehac à Confilibus poscerentur, quibus de singulis dijudicare per otium minime
licuit; jam Huic id unum dedit negotii, ut summa quae potuit diligentia coram ipso de
Tutoribus tractaretur. De Curatoribus verò, cum ante non nisi ex lege Latoria, vel
propter lasciviam, vel propter dementia darentur, ita statuit, ut omnes adulti Curatores
acciperent non redditis causis.

Id illi erat in primis Cura, ut à nuptiis lege vetitis arceret subditos, quos archilima jam sanguinis conjunxerat propinquitas eos in matrimonium ne coire pateretur. Nobilis itaque feminae cujusdam avunculo suo jamdudum locatæ (**Flavia ea erat Tertulla**) nuptias diremit, ita tamen ut liberi inde concepti pro legitimis haberentur. Marci & Lucii nomina præ se fert Rescriptum, per libertum quendam missum, quod hic sane locum nanciscatur minime indignum. Hem igitur tibi, Lector!

Movemur & temporis diuturnitate, quo ignara juris in matrimonio avunculi tui fuisti; Dig. Lib. 23. Tit. 11. in iurum concurrunt, confirmamus statum liberorum vestrorum in eo matrimonio quesitorum, quod ante annos quadraginta contractum est, perinde ac si legitime concepti fuissent.

Capit. 11. Cavit sumptibus publicis, Gladiatoria spectacula omnifariam temperavit; ludis posuit modum, ne vel istis intempestivum in levitatem delaberentur subrum animi; vel vanis & irritis impensu ad ista adornanda factis, aut res privatorum in posterum profunderetur familiaris, aut inimicitiae & similitates (quod saepe jam erat factum) inter optimates intercederent gravissimae. Scenicas etiam is donationes temperavit.

Ibid. 9.

Vias urbis atque iterum diligentissime curavit. Leges de mensariis & auctionibus tulit. Leges etiam addidit de vicesima hereditatum; quam extranei, ad quos sive hereditates sive legata devenerant, publico persolvere tenebantur; cui tamen à * Trajano alligatum olim detractum est oneri. De Bonis etiam maternis, & filiorum pro parte materna successione, leges scripsit.

11.

Vid. Digest.

Lib. 1. Tit. 9.

11. de Senat.

tribus.

2. in Ep. 19.

Jamdudum legibus cautum fuerat, Senatores qui Romae Magistratus & dignitates ambirent peregrini, Urbem atque Italiam pro patriâ quò deinceps haberent suâ, ut tertiam patrimonii partem in ea quae solo continerentur, conferrent. Quod Antoninus, cum gravissimum censeret, ut ad Quartam tantum in Italia possidendam obstringerentur, decrevit.

Capit. 10.

Senatum honoribus quibus potuit maximis auxit; multis Cognitionibus, & maximè ad se pertinentibus, Judicem dedit; ita etiam ut ab illo ne liceret provocare. Multis Senatoribus vel pauperibus sine crimine, dignitates Tribunitias, Aedilitiasque concessit; Nec quinquam in ordinem legit, nisi quem & illi comprobassent prius suffragiis, & ipse bene scisset. Hoc quoque detulit, ut quoties de eorum capite esset Judicandum, secretò pertraheret, atque ita in publicum prodiret; nec pateretur Equites Romanos talibus interesse causis. Semper autem quum potuit, interfuit Senatui; etiam si nihil esset referendum, si Romae foret; Si verò aliquid referre voluit, etiam de Campaniâ ipse venit. Curatores multis Civitatibus, quo latius Senatorias tenderet dignitates, à Senatu dedit. Id, quod Augustus olim, arbitratus, Principem nempe Optimates & Magistratus honoribus & dignitatibus cumulando, suam ipsius Majestatem & Reverentiam, quae non nisi Justitiae fundamentis inniti debeat, sanctam & munitam magis eadem operâ praeferre.

11.

Dio.

Capit. 12.

Nec tamen qui tantum in Senatum impendit curae, ceteros neglectui habuit; cum Omnis & Status, & Condito sollicitum illum & sibi utilem experiretur. Inter cetera si quidem Pietatis ejus haec quoque moderatio praedicanda est: Quod nec Gladiatoriis concessit acuto ferro dimicare, sed obrutis gladiis, & terebibus tantum; Et Funambulis calcitras subijci jussit; unde etiam diuturna ut rete illis praetenderetur invaluit consuetudo.

13.

Leges sepeliendi Sepulchrorumque Peste etiam grassante, asperissimas sanxit; Tantaque clementia fuit, ut & sumptu publico vulgaria funera juberet efferi. Ad condonandum verò quam offer facili vel ex illo satis patet indicio, hic loci neitiquam reticendo: Planus quidam, cum diripiendae urbis occasionem cum quibusdam consociis requireret; De Caprisi arbores in campo Martio concionabundus, ignem de caelo lapsurum, finemque mundi affore dixerat; Si ipse lapsus ex arbore in Ciconiam verteretur. Plebs Religionis vanae, ut semper, credula, nuntio attonita, summâ cum reverentiâ vatem exceperat; ad Capricum turba convenerat ingens; Consociis interim Urbem incolis vacuum planè & disertam, cum sceleris opportunum nacti essent tempus, pro arbitrio diripientibus.

* Quae de hac Legge Plinius in Panegyrico paucis adducta censet. Novit, inquit, seu per Latium in Civitate, seu beneficio principis venissent nisi simul cognationis jura impetrassent, alienissimi habebantur, quibus contructissimi fuerant. Ita maximam beneficium vertebatur in gravissimam injuriam; Civitasque Romana, instar erat edii, & discordia, & orbitatis, quorum charissima pignora solva ipsorum pietate disruebant. Inveniebantur tamen, quibus tantus amor nostri nominis inesset, ut Romanam Civitatem non vagabunda modo, verum etiam affinitatum damno bene compensari putarent. Sed his maxime debuit gratia contingere, à quibus tam magno alimabatur. Igitur Pater suus finxit, ut quod ex Marii ad Liberam, ex liberorum bonis pervenisset ad Matrem, etiam si Cognationum jura non excepissent, quorum Cognationem obdispercerunt, quae ut viginti annos duraret. Eandem munificentiam in patris bonis filio tribuit, si modo redactus esset in Patris potestatem, rami improbi, & impletor, ac post impio his nominibus inferi publicanum; nec sine piaculo quodam sanctissimas maximeque velis intercedente viginti finidi, nullam esse tanti veligal, quod Libero ac Parenti fieret curae. Nactus ille.

Veterator interea loci staturo tempore decidit, Ciconiam e sinu pronus emittit; seipsum verò turbæ extemplo immiscens, spectatores fefellit. Populus prodigio obstupefactus Cælos arduos sperare, flammam jam æthere erumpentes fingere sibi, Romam mox (ut videbatur) interituram amens repetere, omnia denique strepitu atque tumultu implere. De quibus Marcus tandem factus certior, Impostorem exquirendum curat, perductum ad se interrogat, technam denique confesso veniam pollicitus, & dedit, & tum Hominis astutiam, tum Populi Credulitatem cum penitus perspexisset, animo vultuque quod is erat constanti, agrè tamen à risu sibi temperavit.

Mores Matronarum composuit disfluens, & Juvenum nobilium. Suâ interim hos ^{Capitol. 23.} emendari quantum interesset, plane incius. Conjugis siquidem Faustinae Virum omnino fefellisse libidinem, Literæ ejus mox subdendæ evincunt satis. Nec mihi videtur vero simile, Marcum, si illam rescivisset demum, ad dissimulanda potius flagitia, quam idoneis cohibenda, & quantum poterat medenda remediis, se fuisse comparaturum. Ab illo siquidem ingenio indulgentia turpis adeo & vituperio omnium digna, abhorret maximè; præsertim cum nec otiosus esset in hac causâ dolor, Legibus vindictam & supplicium nequaquam aspernandum isti etiam in privatis impudiciæ exposcendum decernentibus. Non me fugit quidem quod apud Historiæ Scriptorem quendam occurrit. Marcum ^{Capitol. 19.} nempe, quum de Faustina ei diceretur, ut repudiaret saltem si non occideret, dixisse, *Si uxorem dimittimus, reddamus & dotem*; quod etiam & plerisque fidem fecisse, & vehementer placuisse, satis scio.

Sententiæ pervulgatæ, & diu consensu & calculis fere omnium receptæ, privatam opponere suam, quam anceps sit atque audax facinus, me neutiquam lateat. Sed cum Unius tantum qui rem se in suscepit referendam, suspicione non immerita labores fides, cum is præsertim sit, cujus nec perspicacis ingenii, nec diligentia in rebus exquirendæ laudem unquam meruerint scripta; Responsum Marci istud, singulari eoque non magni nominis testimonio suffultum apud plerosque locum obtinuisse, non tam rei, quod vero sit similis; quam Lectorum incogitantia, quibus Scriptorum probitati nimium confisis narrata temerè excipere solenne est, deputandum existimo. Mihi quidem videtur, Imperio quantumvis in dotem accepto, Antoninum tamen ad excusationem frigidam adeo confugere neutiquam sustinuisse; sed potius Dignitatem Regiam tam sordido & illiberali emptam pretio, apud Philosophum & Probum sordescere debuisset. Sed longe aberat ut illam à Socero acciperet Dotem; Ad imperium nimirum destinatus, ne ullâ quidem hujus conjugis ratione habitâ: Statim nempe ab ipso adhuc puero in Familiam & Hereditatem ^{Capitol. 4.} regiam adscito, desponsata est ei L. Cejonii Commodi filia ex Adriani voluntate. Quorsum igitur in re minime probabili, aut Viri moribus congruâ, Authori tantum deferatur, quem sibi planè contrarium, & rationes labefactantem suas, in eadem Marci vitâ deprehendere est?

Nec multum apud me valet, quod mimi in scenâ, præsentem Antonino, dixisse perhibetur: li nimirum, Tertullum, quem Marcus prandentem cum Uxore deprehenderat, perstringentes, stupidum induxerant maritum adulteri uxoris nomen à servo quærentem, cui is ter respondit, *Tullus*; Et quum ille adhuc stupidus quæreret, respondit iterum servus, *Fam dixi, Ter, Tullus* dicitur. Quid enim obstitit, quod minus alteri cuivis id censeret tribuendum Marcus, nullus equidem intelligo. ^{Capitol. 29.}

Vehicula dudum antehac in urbem ingredi, aut equis in Civitatibus federi prohibuerat Adrianus; idem etiam interpositis vetuit poenis Antoninus. Nec enim ista vulgo usurpanda sustinuit, quæ Cæsar & Augustus solenni triumphorum pompæ reservata, aut tunc tantum, cum Imperator ipse maximè suspiciendus prodiret, solebant conscendere. ^{Spartian. in Adrian. 22. Capitol. 23.}

Principes, & suo & Reipublicæ pessimo, indignos & immerentes ad munera & Magistratus evehere, rectè judicans; id sibi præcipue dedit negotii, ut nonnisi probis & virtutis spectatæ viris ad ista emergere liceret. Nec itaque renuere illum rogantibus unquam præ pudore pigebat, quarum si concessisset, pudere debuisset. Quum autem quendam Veterasimum famæ detestandæ honorem petentem moneret, ut se ab Opinionibus ^{populi}

populi vindicaret; & ille contrā respondisset, Multos qui secum in arenā pugnāssent, se Prætores videre: Patienter tulit Marcus cavillantem; id agens unicum ita ab isto edoctus, ut nē talibus in posterum conviciis esset locus.

Siquis rem utilem faceret, eum sine invidiā collaudabat; eoque homine ad eam rem utebatur: Dicebat enim *Fieri non posse, ut homines aliquis tales efficiat, quales habere velit; iis vero qui sint, prout aliquis eorum prodesse Reipublicæ possit, utendum esse.* Ex meritis & virtute unā hominum quemque æstimabat; cæteris, quæ honorem & gratiam conciliare solent, posthabitis omnibus. Amicos nemo unquam principum libentiùs locupletavit: Hortum alios ad dignitates summas evexit; alios, quorum vivendi ratio munera non tulit publica, denis cumulavit; aut Sependiis auxit: In vitæ scilicet splendorem & honores repudiantis solatium. Ita tamen ut nequid publicæ in istos collocaretur pecuniæ, qui suis etiam Studiis non tantundem Civitati rependerent. Pium nempe secutus, qui Salariâ subtraxit otiosis, *Nihil esse dicens fordidius, imo crudelius, quàm si Rempublicam in arroderent, qui nihil in eam suo labore conferrent.* Illius opem nunquam incassum egeni poposcere, quorum is egestatem lætus, & tanquam sibi benefaciens ipsi, sublevabat; prolixas insuper idcirco Diis habens gratias, quod, quotiescunque animus fuit hanc ex alieno commodo voluptatem percipere, nunquam ei non suppeteret, unde animo gratificaretur suo.

Crimina mors erat illi punire, minore quàm legibus plecti solent supplicio. Causas, Capitales præsertim hominum honestorum, ipse cognovit, & quidem summā æquitatē; ita ut Prætorem reprehenderet, qui citò reorum Causas audierat, juberetque illum iterum cognoscere: Dignitatis eorum interesse dicens, ut ab eo audirentur, qui pro populo judicaret. Alium quoque Prætorem, dum pessimè egerat, non abdicare se Præturā jussit, sed Collegæ jurisdictionem mandavit. Per omnia denique moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo; invitandis ad bona; remunerandis copia, indulgentia liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos.

Eorum quæ facere amant Principes, nihil non magnum quid aliis momenti confert, & optimo vel pessimo exemplo admittitur. Vehemens utique, quo animum ad Philosophiam adjunxerat Marcus studio, parum id absuit, quin Romanos maximis urgeret incommodis. Siquidem tanta subito Philosophorum excreverat feges, quæ habitum & speciem Virtutis & Sapientiæ veræ expertem arriperent, quanta non privatis tantum esset oneri, sed ipsam etiam vexaret rempublicam. Remedium is confestim adhibuit morbo, stipendiis & privilegiis protinus subtractis; ut inane nomen jactantibus nihil inde crescere posset commodi. Quo facto, aperto statim patuit indicio, inter Titulum & Rem ipsam, Philosophiæ Virtutes, & Commoditates ambientes, quantum interesset discriminis. Ita demum Viri verè boni & Sapientes suis adhuc prærogativis, nullo malo publico, gaudebant; explosis interim & depulsi, (quod æquum erat) nomen illud sanctissimum sibi temerè arrogantibus.

Sæpius dicebat, non decere Imperatorem propere quicquam & transcursum agere: Cum vel in minimis negligentia, rebus in quibus vertuntur maxima maculam non raro inurat; & Principem gravissimo probro afficiat. Idcirco maxime, quod si in levibus prætermisisset deprehenderetur, in cæteris calumniam effugere non posset. Advocatis, ubi jus redderet, liberam dicendi veniam, & quos vellent aque modios dari jussit. Summæ enim & temeritatis esse & incivile, siquis Causis, priusquam quales sint constare possit, dicendis modum ponat præstitutum. Perorantes siquidem expectare ad Justitiam cum maxime pertinet; cuius officio sit satius, si multa superflua & inutilia veniam adipiscantur, quàm si vel unico necessario non detur Copia. In Causis itaq; omnibus examinandis & diligenter cognoscendis longior esse paulò, ut undecunque vel in levissimis, jus investigaret; nec enim in jure reddendo, leve quid esse posse existimabat. In gravioribus autem & momentosis statuminandis, etiam decem aliquando & duodecim dies absumere non est gravus. Interdum etiam & noctu cognovit; quin & Comitibus ad noctem usq; frequenter interfuit; neque unquam recessit de Curia, nisi Consul dixisset, *Nihil vos moramur, Patres Conscripti.*

Conscripti. Quæ omnia & laude & admiratione tanto digniora, quod is valetudine usque adeo infirmâ erat, ut non modò frigus initio sufferre non posset; sed etiam modico Dio. cibo, idque etiam noctu, semper uteretur; Nihil enim capiebat interdum præter Theriacum, quod erat infirmo stomacho atque pectore. Sibi tamen minimè omnium pepercit, nec eum vel salutis ratio prohibere potuit, quò minus, quæ debita credidit Subditis, persolveret; & ista omnia & obiret & expleret munera, quibus se, quippe qui tum Legislatores, tum Rex omnium præstantissimus, sanctissimè obstrictum atque devinctum sentiret.

Grande nimirum credebatur nefas, & summæ impietatis postulandum, si vel tantillum temporis in rebus nihili contereretur. Quoties igitur populari vitæ obsequendi gratiâ, ludis Capitol. 15. aut spectaculis interfuit, erat illi consuetudo, ut legeret, aut audiret aliquid, aut denique subscriberet. Idem in itinere fecit, & in castris. Quodque cæteri temporis animo solent oblectando, aut laborem fallendo impendere; Is adeo non ibat perditum, ut secum tum demum versaretur per quàm familiariter; meditando, submonendo quid factu opus, quæ jam fecerint rationem exigendo: Huic siquidem curæ ut nunquam non suo viveret compendio, Opusculum planè mirandum retulimus acceptum. Ad calcem siquidem Libri primi & secundi notata, Carnunti hunc, Illum verò Quadis compositum docent: Bello interim omnium infestissimo cruentissimoque Regem nihilominus sollicitum habente. Pleraque etiam ejusdem notæ alia Animus sapientiæ feracissimus, & horarum administrator frugiperdixit: quæ temporum injuriâ perierunt. Et illa quidem interuisse omnia minus esset iniquo ferendo animo; Si Commentarios saltem, in quibus vitam omnem morèque depinxerat suos, & quos tanquam Archetypum ad quem se Filius componeret, reliquit, in tanti dispendii solatium, meliora servassent auspicia.

Salutem & Gloriam Reipublicæ in eo verti potissimum ratus, ut sanis omnia maturentur Consiliis; semper ille cum Optimatibus non solum Bellicas res, sed etiam Civiles, priusquam faceret aliquid, contulit; Sapientissimis nempe ex omni Civium statu delectis. Nec id, ut solet ferè, ostentationis causâ factum, aut inani laudis affectandæ studio; sed alienam potius ut investigaret sententiam quàm ambitiosè ut vendicaret suam. Præcipuum nempe in ore illi fuit: *Æquius est ut tot & talium amicorum consilium sequar, quàm ut* Capitol. 22. *tot & tales amici meam unius voluntatem sequantur.* Ad istam autem refutandam quam animos præpediri solenne est opinionem: Aliorum nempe judicio cedere, laudibus hoc esse detrahare sui; id sibi, nobisque præcepti dedit, & verissimi, & maximi hac in re momenti: *Homines, scilicet, arbitrio proinde libero uti, aliorum obsequiosus consilio, ac à seipsis excogitata tantùm & animi proprii studia inter agendum adhibentes.*

Fidem datam fallere lumina illi Religio erat. Illis itaque quò minus Politicorum figmentis, veritatis interim dispendio, morem gereret, qui Principem regnandi peritum à pacto omni & promissione liberum autumant, ex quo illi non pepigisse expediret magis; & suo Id insculptum animo, & alienis infigendum penitus reliquit, Principibus verò præsertim sanctissimè observandum, *Nihil unquam in pretio pro utili habeas, quod eò te adigat,* Lib. 3. § 7. *ut fidem fallas.*

Provincias ex Proconsularibus Consulares, aut ex Consularibus Proconsulares, aut Capitol. 22. Prætorias, pro Belli & Reipublicæ necessitate fecit. Quas utique Senatus Populusque Romanus pro suis vindicabat, cum illis quæ Imperatoris habebantur propriæ sæpe permutavit. Nec id temere factum. Itaque enim, quod monuit olim Augustinus, à quibus nihil erat metuendum, illas commisit populo; in quibus autem illi fiduciæ erat parum, istas in se, per Præsides & Legatos, hoc demum pacto suscepit coercendas.

Famæ erat sue curiosissimus, & requirens ad verum quid quisque de se diceret, non Capitol. 20. eo ut licentiam malevolorum comprimeret consilio, sed animo emendandi quæ bene reprehensa viderentur; non, ut laudantium sese efferret encomiis, sed ut ad fastidium virtutis, ita demum pergendo, tandem evaderet. Et is quidem, quia durus ex Philosophiæ institutione visus, ad militiæ labores, & ad omnem vitam graviter carpebatur; sed male Capitol. 22. loquentium dictis, vel literis vel sermone respondebat; vel ut se omni eximere culpâ, vel ut illis falsi arguere, & ad rectum perducere posset.

“Falsus

Capitol. 11.

"Falsis delatoribus notam apposuit; Delationes quibus fiscus augetur contempsit; cui etiam in Causis Compendii nunquam iudicans favit: Curatoribus Regionum ac viarum potestatem dedit, ut vel punirent, vel ad præfectum urbi ponendos remitterent, eos qui ultra vectigalia quicquam ab aliquo exegissent. Cum populo denique non aliter egit, quàm est actum sub Civitate liberâ.

Magnifica quæ cæteris Imperatoribus perquam grata erant Nomina, sibi delata Marcus per verecundiam recusavit. Ædem sibi & aras extructas noluit, Virtutis esse unius Homines Diis consociare existimans, populi vero adulationes, & officiosa Senatûs decreta nihil ad id adjumento esse posse. Quicumque autem bene regnaverit, illi Totum terrarum orbem Templi, Sacerdotum probos pioſque universos, vice defungi certus.

Capitol. 22.

Id unum interea loci agebant Marcomanni, ut ficto lætatum obsequio amoverent procul Imperatorem; viribus per ejus absentiam receptis, armis denuò, ubi primum idoneum nacti essent, tempus, ferociore aduersus Victorem insurrecturi. Copiis igitur adauctis, metum Romanis haud mediocrem incusserant, ea propter præsertim, quod Gentes omnes ab Illyrici limite Galliam usque, belli sibi socias adjunxissent. Hosti tam formidando accessit & istud infortunii, quod pestis etiamdum læviret maximè, quæ magnam militum partem dudum absumplerat; nec Marco, unde Legionibus tam morbo quàm proelio confectis supplementa conscriberet, facile erat excogitari. Adhæc, ærarium ad hoc bellum jam omne exhaustum difficili adeo rerum ambage implicuerat, ut quæ antehac Reipublicæ incubuerant mala, levia præ præsentibus viderentur omnia; Ad extrema igitur deventum esse existimantibus, & quo se possent expedire pacto prorsus ignaris, in unâ Imperatoris Prudentiâ spei erat reliquum.

Capitol. 21.

Militibus is igitur conscribendis operam impendit quantam potuit maximam, & urgente rerum necessitate, Gladiatores armavit, Latrones etiam Dalmatiæ, Dardaniæque, nec non & servos stipendia facere coegit, quod etiam olim Bello factum Punico accepimus. Deforme quidem id, & famosum nimis visum est auxilium, sed rebus desperatis nihil aspernandum esse medelæ, rectè existimavit. Id forsân magis demirere, quod Populus tanto terrore percitus, tot tantisque simul attritus infortuniis, quo tamen res essent loco, aut parùm cogitans, aut præ voluptatibus & spectaculis (ut vulgi fert ingenium) nihil curans, pacem & Victoriâ tantum emptam noluerit. Passim igitur audire erat Gladiatoriæ reposcentes munera, vituperia etiam per vicos & gravissima in Imperatorem jactata Convicia; *Philosophiæ nempe studiosum, & ipsum severiorem paulò, illos etiam jam ludis & spectaculis spoliatos, ut vel ingratis fierent Philosophi, coacturum.* Nihil ille querimonias, aut contumeliosas moratus obmurmurationes, utpote quem vulgi mores minimè omnium sefellerint. Nec abs re istos arbitror hariatatos, qui his in hac causâ læcessitum injuriis, id nobis Apophthegmatis verè aurei excogitasse existimant, quod ad Lib. *Τὸν οὖν τῶν* iv. § 16. occurrit: *Intra decimum diem Deus illis ipsis videberis, quibus nunc pro Belluâ haberi, si ad decreta rationisque cultum te retuleris.*

Capitol. 23.

Cæterum gravius longè de Fisco opibus exhausto restabat, cui haud perinde erat in promptu medelam adhibere incommodo. Quod potuit tamen, * Nervam & Trajanum secutus duces, in tantâ pecuniæ inopiâ Bona Imperialia, & Supellestilia pretiosissima, venum decrevit secum exponenda. Provincialibus extrâ ordinem aliquid imperare, (quod perpaucis esse solet regnantibus, durâ præsertim premente Ærarii angustia) summa erat illi Religio. Sed quoniam Privatis Ornamenta adeò magnifica, nedum Majestatis Imperatoriæ propria geitare, aut illis vi frui nefas esset; cautum est inprimis lege, ut viri clari eodem quo & ipse uterentur cultu, vel ministeriis similibus convivia exhiberent, quin & alio quovis Supellestili ut auctis esse liceret. Pocula itaq; Aurea, Chrytallina, & Myrrhina, vasa etiam regia, Vestem Uxoriâ Sericam & Auratam, Gemmâsque quas in repositorio Sanctiore Adriani repererat multas, satius habuit vendere; quàm Belli Commeatum ratione aliquâ novâ, & Legibus ignotâ, Subditis extorquere. Per duos quidem menses Auctio celebrata est in foro Trajani; nec frustrâ illud fuit consilii. Genti enim Romanæ (quo in Reges esse animo omnes ferè solent Populi) quibus, Bello quod suâ perinde

* Plin. in P. 1.
vulg.Capitol. 17.
Eutrop.

atque

atque illius interesset gerendo, aut unde optimi Principis extremis rerum impeditarum angustis subveniri posset, nihil suppetebat argenti; tanta erat in promptu Ornamentis emendis pecuniae vis; ut in Atrium continuè redigeretur, quantum Marco reliquias belli Marcomannici ex sententia persequenti sufficeret. Postea idem potestatem Emptoribus dedit, ut si quis vellet empta reddere, atque aurum recipere, sciret licere. Nec molestus ulli fuit, qui vel non reddidit empta, vel reddidit.

Sub ipsis profectionis diebus filium natu minorem, Nominè Verum Caesarem, Septem-
nem amisit; Tubere sub aure (præ Medicorum nimirum imperitiâ) intempestivè exsecto. Capitol. 22.
Fortis & æquo tulit animo, Jovis Optimi Maximi qui tunc erant ludos luctu interpellatos publico noluit, * Medicos est ipse consolatus, & præmiis (quantumvis infelicis Operæ) * Lellio-
ornavit: Ut statim tantummodò filio mortuo decerneretur iussit, & Imago aurea Circensibus per pompam ferenda, & ut Saliari Carmini nomen ejus infereretur. Posthæc consolationibus tanto dignis viro vacans, publicis actibus se reddidit, Deorum sacra ritè peregit, & votis pro more factis hosti profectus est obviam. nem istam
consolatus
Medicos Casaub. & Salmasi. impro-
bant maxi-
mi. Græciis admittendam censet. Sed in ista interpretum discrepantia, ut ipse D'Acarii vestigiis insisterem, muneris & incepti ratio postulat.

Bellum ita demum de integro orditus est, & diuturnum, & anceps, & operosum, præ cæteris quibus implicitus est omnibus. In Carnunto stativa habuit, Copias ponti navigiis confecto impositas Istrum trajecit; ipse Dux viæ in hostem profectus est. Plurimis potior factus proelii villas & domicilia vastavit incendio; Multos conjuratorum principes, quos victoriæ tam præcipitis inceserat formido, veniam poscentes in gratiam & amicitiam recepit.

Fausta tamen ineuntis belli auspicia, parum absuit, quin ingens luctu & dedecore contaminasset calamitas. Dum enim propter fluvium quendam opportuna forte militibus exploraret vada, qui & suis objectus moram faceret, & Barbarorum præsidio aggeris ad instar oppositus est; tantum ex improvviso lapidum imbrem effuderunt ab hoste funditores, ut absque Militum esset Clypeis, qui vim ingruentis procellæ, Imperatorem sedulo circumfusi, arcebant, obrutus illic cecidisset loci. Romani verò, ut & Ducis in summum adacti discrimen de hoste sumerent supplicium, & se aded non periculis animos demittere, ut inde audaciores factos potius ostenderent, fluvium magno impetu transeunt, & in hostem extemplo tantâ vi irruunt, quantam cum Barbari sustinendo non essent, ingentem ediderunt stragem. Postquam à dimicando utrinque cessatum erat, Pugnæ locum revisit Imperator, non ille quidem partâ victoriâ efferendi sese, aut oculos cæde & sanguine depascendi animo; sed (ut erat ingenio omnium humanissimo) quod miseris illachrymaret interemptis; tum si quid faucibus opis aut medellæ superesset loci, ut vitæ saltem reliquias curaret servandas. Grati denique animi ob proelium feliciter pugnatum indicio, victimas prius immolandas iussit, quàm illinc loci cum exercitu progressus esset.

Quadi, quod ipsa res erat, Hostes insecuturos esse existimantes, sagittarios cum turmis equitum expeditissimis, qui illis in Subsidiiis substarent, & vim Romanorum exciperent, in locorum angustis collocaverant. Hi proeliantium ad tempus exhibere Speciem, & aditu venientes prohibere. Callidi nimis, ut quos rerum eventus incautos fecerat lætus, opportunum nanciscerentur opprimendi locum. Nec Spes homines sefellit, siquidem Romani, ardentiores quàm par erat, in Sagittarios impetu temerario effundebant sese; qui pedem, (prout antea inter ipsos convenerat) referentes, præcipiti quam dolo simulabant fugâ insequentibus ed perduxerunt, ut montibus tandem aridis præruptisque tenerent interclusos. Et Hi quidem, quanto premerentur periculo nescii, conferti fortiter pugnârunt, omnia virtuti suæ pervia nulli dubitantes. Isti verò proelium interim distulerunt; nec enim id suo moliri periculo visum est, quod locus ipse & mora mox essent effectura. Romanos, quos temperandi à cæde consilium quid sibi vellet omnino laruit, Calor tandem Solis, vires exhaustæ, vulnere dolor, & sitis importuna, morte quàm abessent propè, & quibus caperentur hostium insidiis, edocuerunt. Sed quidem miseris paruit, nec receptui superesse locum,

Dia.

Eron. An-
nal. ad Ann.
Christi 76.

locum, nec pugna; Id unum restare, ut moribundos vel Ardor, & Sitis; vel gladius hostilis conficeret. Quum itaque in tantas difficultates incidissent, quibus nec furor ipse potuit nec desperatio mederi, Antoninus illorum vicem magis quam suam dolens, ordines obequitare, hortari, solari, rem facere divinam, ut Numine saltem pacato animos illis erigeret. Sed incassum omnia, cum vel ab ipsa spe jam decidissent. Occupatos itaque loci angustiis, & Solis ardore diu vexatos, penitusque exhaustos, hostes jam ad pugnam se parabant, ut victimarum instar mactarent. Illis neque in virtute, neque fortunâ, neque Diis suis amplius erat fiducia; sed tanquam gladio præsentibus cervicem, nihil nisi Ejulatus, & Gemitus per omnem aciem. Cum subito rebus desperatissimis, in ipso internecionis articulo, auxilium maturaret Deus. Nubes enim repente ita coacta sunt, ut ipsi tenebras offunderent Soli, & Imber aquæ maximus in exercitum delaberetur. Misera interim hominum spectra, quæ pedibus se agrè sustinuerant, animis ab aquâ decedente paululum resumptis, quam largiorem alibi locorum effundi credebant, gradum quantum poterant promovebant, ut loca à Sociis relicta maturius occuparent; hi itaque in cælum suspicientes universi, imbrem non ore tantum, sed & scutis & galeis subjectis exceperunt, inde etiam & sorpisse affatim, & equis ad bibendum dedisse perhibentur.

Romani igitur, dum in eo essent toti ut ardentem sitim extinguerent, nec locum tenere, nec ordines servare, nec mandatis obsequi; quorum de tumultu ut commodi aliquantum perciperent Barbari, magno undique impetu ingruiebant. Hi vero gravia cum damna propterea acceperant, quod adeo in bibendo occupati essent, urgentibus tamen hostibus, & bibisse simul & pugnasse dicuntur, compluresque saucios sanguinem infusum in galeas fama est cum aquâ simul absorbuisse.

Sed vel ita tandem ad vitam restitutis parum profecisset demissa cœlo pluvia, nisi & vehemens grando, & complura fulmina simul in hostes & numero longè plures & viribus potiores cecidissent. Videre utique erat in eodem loco aquam ignemque simul de cœlo cadere, atque ob eam causam humectari alios & sitim levare, exuri autem alios & flammis opem humanam ludentibus interire. Nec desunt, qui Ignem aut non attigisse prorsus Romanos autem, aut si quos forte attigisset, continuo extinctum; Imbrem itidem Barbaros minime irrigasse, sed eos haud secus ac oleum inflammasse potius, ut etiam aquam miserii requirerent, dum pluviam perfunderentur. Quin & partem sibi vulnera ultrò infixisse, quod ignem saltem sanguine restingerent; partem vero multo maximam ad Romanos confugisse, quasi apud illos tantummodo Aqua salutaris esset. Quorum Marcus, quæ erat animi clementia, misertus est maxime; Milites autem, apud quos plus acceptæ contumeliæ potuit pudor, quam periculi vel sui recordatio vel alieni Misericordia, quicquid inimicorum se autum est opponere neci tradiderunt, Cæteris vel Bello captis, vel in fugam coniectis.

Et de hæc quidem Exercitu stupendis planè modis ab internecione liberato, plurima (ut solet) & longe inter se diversa tradidit Fama. Arnuphin quendam perhibent nonnulli, qui cum Marco erat, Magum Ægyptium, dæmonas quibusdam artibus Magicis Aereos invocavisse, ac per eos pluviam extirxisse. Nec id nobis mirum esse debet, si inter tot tamque Superstitiosa Ethnicorum deliramenta, id vehementi ageretur Studio, ut Romæ servatæ honos & remedia periculi spem omnem exsuperantis illorum Religionis figmentis, & Numinibus falso creditis, accepta referrentur. Cujus tamen vel levissimæ Suspicioni id unum eliminandæ est satis, quod de se Marcus in Primo *Ad Seipsum* Libello posteris mandavit; *Quid is namquam, scilicet, rebus inanibus impenderit studium, neve eis fidem adhibueris, quæ à Præsignatoribus & Magis de Incantationibus, deque demonibus averruncandis, aliisque ejusmodi imposturis dicuntur.*

Precibus Alii unius Imperatoris, de Virtute ejus & Pietate, quæ reverà erant laudatissimæ, honorificè sentientes, id tribuere Miraculi nulli dubitant; Ipsum enim, manibus in cælum sublatis, cum jam de se suisque penè actum esset omnibus, ita ferè exclamasse, "*Domine Deus, Vitæ Author & Origo, Te supplicem opem posco; manibus ad te sublatis; ab alieno sanguine puris!*"

Ethnici verò, ut suæ Religionis eventus tam eximii tamque mirandi gloriam arrogant, dum tantam impendunt operam; id saltem nobis Veri de suis relinquunt excusandum mendacii; ut ab operose disceptantibus unde facta fuerit, quin facta fuerit omnino res ipsa, disceptationi nihil superesset loci. Quamquam nec ab inimicis Veritati petenda sunt idonea Facti testimonia; cum & certissimis, quæ sera potest vel habere vel sperare posteritas, id traditum sit nobis & compertum monumentis. Nec igitur verendum, ne aut credulitatis temerariæ arguamur, aut rei Christianæ studiosi nimis fabulosis sustentandam fulcris anxii curemus. Non istis indiget Fides nostra adminiculis; non ii sumus Christiani qui veri ergo falsa fingere sustineamus. Sed ut nec falsi simus nec creduli, manet tamen huic Narrationi solidum suum & idoneum veritatis fundamentum. Quid enim illis reponendum contra excogitabis, quæ eadem fere ætate Authores scriptis mandârunt, Dionem interim mendacii postulantes? Quod nempe Marcus, quum Legionem unam haberet ex militibus Melitenis (cui Cappadocia sunt isti) qui omnes Christum colebant ad eum Præfectus Prætorianorum venit, nescientem in illo proelio quid consilii caperet, timentemque totius exercitus. Ei hic fertur dixisse, Nihil esse quod ii qui Christiani nominantur precibus impetrare non possint, esseque Legionem integram in exercitu hominum hujus generis. Opportunum itaque id fore oppidò, si quam aliunde sperare non potuit Salutem, an ipsorum danda sit precibus, experiretur. Marcum hæc re cognita ab iis convocatis petiisse, ut Deo suo preces sunderent supplices. Quod quum fecissent, Deum eos exaudivisse subito, & hostes fulmine dum percuteret, Romanos autem recrearet pluvia, se unum esse & verum Deum illo testatur indicio, cui venti & fulgura obtemperant soli, & Patres illorum ad extrema usque discriminum adactos miris eripere modis olim erat solenne.

Xiphilin.

Sed nec id etiam iis qui mente sunt sanâ ambigendum, quin literis ad Senatum scriptis rei ut erat historiam retexuerit Marcus, Christianos collaudaverit, nequid in illos atrocius admitteretur, ne quis impune Religionis ergo postularer, quin sanctissime inhibuerit. Quæ omnia certis satis indicibus esse possunt, opem cœlitus demissam horum precibus cum acceptam retulisse. Has sæpius apud Veteres memoratas constat, nec literas essent Imperatorias crepare ausi, Tertullianus, alique ejusdem ferè temporis Scriptores, temerè aut nisi iis qui jam tum superstites essent notissimas. Id nempe Procacitatis fuisset minimè ferendæ, id causam Christianam adeò non coram persecutoribus dicentis, ut labem potius esset inurentis, & Scapulam Senatumque quo potissimum ad sævitiam & rabiem incenderet pacto, sedulo excogitantis.

Tertull. Apolog. cap. 5.

Ad Scap. cap. 4.

Sed nec iis assentior tamen, qui Justinus Apologiæ ad calcem adjectam ipsissimam opinantur Marci Epistolam. Ista nimirum ad Senatum data est, hominum coetum Superstitionibus imbutorum, qui istius testimonii honorem Christianis invidabant maximè: Nec illos non omnem moturos lapidem sperare fas est, quò minus id intemeratum posteris mandaretur, quod vim & potentiam Deorum suorum irritam, Christianos autem voti compotes factos, & ipsorum Deum etiam in extremis omnium facile potentem prædicaret. Spiritui igitur Mendacii & Invidiæ tribuendum, quòd perierit Epistola Christianis in honorem sempiternum cessura. Periisse siquidem nullus dubito, cum pedum Eusebio Historiam scribenti genuinæ superessent Antonini literæ, ab illo nimirum (si secus fuisset) integræ operis ut solet filo intertexendæ. Istâ tamen ad Justinum Epistolâ ne se fraudatum conqueratur Lector, adjiciendam (hic loci) curavimus.

MARCI IMPERATORIS ΜΑΡΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

EPISTOLA

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ad Senatum Romanum: qua testatur, Christianos victoriæ Romanorum contra barbaros causam fuisse.

πρὸς τὴν σύγκλητον, ἐν ᾗ μαρτυροῦντες Χριστιανὸς αἰτίαι τῆς νίκης αὐτῶν.

Imperator Caesar M. Aurelius Antoninus [Philosophus] Germanicus, Parthicus, Sarmaticus, populo Romano & sacro Senatus salutem. De magnitudine consilii institutisque mei vos certos feci. Supra modum consequuta sunt in Germania ærumnæ graves ad confinium periclitantibus laborantibusq; & a septuaginta quatuor draconibus nono militio oppressis nobis in Cotino. Qui cum non longe abessent, exploratores id nobis indicarunt: & iidem Pompeianus copiarum nostrarum Militarium præfectus ea significavit, quæ prius nobis cognita erant. Oppressus autem etiam ab ingenti multitudine, cum mecum essent copie selectæ legionis primæ, decimæ, geminæ, ferentiariorum, mistæ. Cum ergo renunciatum esset, exercitum ex omni turba conferta noningentorum septuaginta milium adesse: ipse quoque vires meas inquirens, & copiarum numerum iniens, & cum multitudine barbarorum atque hostium confertens, ad rem divinam diis patriis per preces faciendam decurri. Et vires meas in angustum redigi cernens, evocaui qui apud nos dicuntur Christianos: ac per inquisitionem magnum eorum inveni numerum: acriusque in eos infremui. Quod quidem minime factum oportuit, propter eam quam in illis postea comperi esse virtutem: unde illi pugnam, non autem a telorum armorumque expeditione, neque à tubarum classico, exordiuntur: quod ingratum atque inimicum hoc eis sit, propter Deum, quem in conscientia gerunt. Quapropter æquum est, quos aditus & à Diis alienos esse suspicati sumus, ut eos norimus Deum in conscientia, suapte sponte illapsum atque ibi inclusum [seu potius inclementem,] habere. Nam projicientes se in terram, non pro me

Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος Γερμανικός, Παρθικός, Σαρματικός, δῆμος Ῥωμαίων, καὶ τῇ ἱερᾷ συγκλήτῳ χαίρειν. Πάντες ὑμῶν ἐποίησα τὰ ὅσα ἐμὲ σκοπεύετε, ὅποια ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐκ περιστάσεως διὰ περὶ πολλῶν ἐπακουσίμων ἐποίησα ἐν τῇ μεσοείᾳ καμῶν καὶ σπαδῶν, ἐν Κοτίνῳ καταλαβάνοντάς με ὑπὸ δρακόντων ἐδουλοκονία πεισμένων, ἐπὶ πολὺ ἐνέει. ἡμιόμων δ' αὐτῶν ἔγχευς ἡμῶν, ἐξ πλεονέκτους ἐμείνουν ἡμῶν, καὶ Πομπηϊανὸς δ' ἡμῶν πολέμαρχος ἐδήλωσεν ἡμῶν ἅπαντα εἰδέναι (καταλαβάνοντάς καὶ ἡμῶν ἐν μεγάλῃ πλήθει ἀμύνης, καὶ στρατομάτων λεγόντων τεύχεα δικέτης, ἡμιμαρτυρησὶα μίγμα καὶ ἡμιεὐνομένων) πολλὰ παρῖνα παμύνης ὅχλου χαλκῶν ἐνακοσίαν ἐδουλοκονταπένδε. ὑπερβόας ἐν ἐμαῖσιν καὶ τὸ πλεονέκτον ἐμὸν πρὸς τὸ μέγιστον καὶ βαρύνον καὶ πολέμων, καὶ ἰσχυρόν ἐς τὸ θάνατον εὐχαδα παρῖνοις ἀμυλόμενοι καὶ ὑπὸ αὐτῶν, καὶ τὴν ἐνοχλείαν με διαρρήσας τῆς δυνάμεως, περιέλασα τοὺς παρ' ἡμῶν λεγόμενους Χριστιανούς, καὶ ἐφωτήσας, εὐρον πολλοὺς καὶ μέγιστον αὐτῶν, καὶ ἐμεινισμένους ἐς αὐτοὺς ὅσοι ἐκ ἑσπερι, διὰ τὸ ὕστερον ἐπιγινώσκοναι με καὶ δυνάμει αὐτῶν ὅτιν ἀρετῶν, ὅτι βελὼν ἐφάρτησιν, ὅτι ὅπλων, ὅτι σάλπιγγων, διὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτῶν τὸ ταῦτο αὐτοῖς, διὰ τὸν δῖον ὃν φορεῖ κατὰ συνήθειαν. οἷός ἐστιν ὅτι, ὅς ἐστι καὶ ἀνδρῶν ἀδύς ἔστιν, δῖον ἔχον αὐτόματον ἐν τῇ συνήθειᾳ τέλει καὶ ἡμῶν. ἢ ἵστας καὶ αὐτοὺς ἐπὶ τῷ γλῶ, ἔχ

tantum,

ἡμεῖς μόνον ἐδιδήσαμεν, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς τῷ παρόντι σερδύματι, παρήγετε ἡρώδου δι-
ψης καὶ λιμῆ τῆς παρούσης. πεμπήσοι γὰρ ὕδωρ
ἐκ εἰληφειμῶν διὰ τὸ μὴ παρῆναι. ἡμεῖς γὰρ
ἐν τῷ μασμφάλλῳ τῆς Γερμανίας, καὶ τοῖς ὄρεσι
αὐτοῖς. ἅμα δὲ τῷ τέτρως εἶναι ἐπὶ τῷ γλῶ
ἑαυτοῦ, καὶ εὐχαθεῖ διεῖ, ὃ ἐγὼ ἠγνόουν, εὐδίας
ὕδωρ ἠκολούθει ἐπαρόδον, ἐπὶ δὲ ἡμᾶς λυχε-
ταίον, ἐπὶ δὲ τῷ Ρωμαίων ἐπιβέλει, χαλάζα
πυρώδης ἀλλὰ καὶ εὐδὺ διεῖ παρούσαν ἐν εὐχῇ
γινώσκω παρούσα, ὡς ἀνυποβλήτου καὶ ἀνυ-
λάτου. αὐτόθεν ἐν ἀρετάμῳ, συζητήσωμεν
τοῖς τοῖς τοῖς ἐν Χριστιανῶν, ἵνα μὴ ἔσθῃ ἡμεῖς
πὶ τοῖς αἰτησίμῳ ὅπλῳ, ὅπλῳ ἡμεῖς. τὸν δὲ
τοῖς συμπελάει, διὰ τὸ τοῖς ἐν Χριστιανῶν,
μὴ ἐγκαλεῖται. Εἰ δὲ εὐρεθῇ τις ἐγκαλῶν
τῷ Χριστιανῷ ὅτι Χριστιανὸς ἐστὶ, τὸν μὲν σε-
ζώμεν Χριστιανὸν σερόμῳ ἐν βέλομαι γινώσκω
ὁμολογήσασθαι τῷ, ἀλλο ὅτερον μὴ ἐγκαλέ-
μεν, ἢ ὅτι Χριστιανὸς ἐστὶ μόνον τὸν σε-
τάρον δὲ τῷ, ζῶντα χρεῖται. τὸν δὲ Χριστιανὸν
ὁμολογήσασθαι, καὶ συνασφαλισάμενον σεῖ τῷ
τοῖς, τὸν πεπεσμένον τῷ ἐπαρῶν εἰς μισ-
νοῖαν καὶ ἀνιδόσειαν τὸν τοῖς μὴ ἀπάγειν.
ταῦτα δὲ καὶ τῆς συγκλήτου δόγματι κυρωθῶμαι
βέλομαι, καὶ καλῶς τῷ μετὰ τὸ διάταγμα ἐν τῷ
φῶρ τῷ Τετρίαν σε-τάρον, σεῖ τὸ δύναμις
ἀναγνώσκασθαι. φρονήσει ὁ ἀνιδόσειαν ἐν-
σι. Πολλῶν εἰς τὰς πλείους ἐπαρῶν πεμψή-
ναι πάντα δὲ τὸν βελομένον χρῆται καὶ ἔχον,
μὴ κωλυθῆναι λαμβάνειν ἐν τῷ σε-τάρον
παρὲς ἡμεῖς.

mari volo: & constitutionem hanc meam in foro Traiani proponi jubeo, ut legi possit. Illam quoque in provincias quasque mittendam curabit Verastus Pollio præfectus. Quicumque autem hac uti, & habere exemplar ejus voluerit, ne recipere id ex eo quod à nobis propositum est, prohibeatur.

Istud etiam hallucinatos esse nonnullos non est diffidendum, quod Legionem Melitinen- sem idcirco Fulminatricem nuncupatam autumant, quòd Quadi eorum precibus sint fulmine percussæ. Satis enim constat, Legionem, cui Fulminatrix erat cognomini, etiam apud Augusti exercitum extitisse; titulo nimirum isto insignitam, ob Clypeos, in quibus Fulmen erat depictum, in manibus, discriminis ergò, gestatos.

Brachio, uti jam dictum est finito, Antoninus à Militibus septimum Imperator appella- tus est. Quòd etsi admittere non consueverat, prius quàm esset decretum à Senatu, ta- men non repudiavit. Faustina quoque Augusta Mater Castrorum appellata est.

Marcus isthic tam infamis loci minimè commorandum ratus, eâ ipsâ nocte diem portentosum sequutâ, castra movit; & spatia nactus commoda vallo sepfit. Militibus deinde corpora curandi per dies aliquot indulta est copia; quibus exactis, de hostibus certior per Speculatores factus, adhibitis ad consilium Præfectis, quam illi insistebant viam in sequendum decrevit. Castra propter fluvium metatos invenit, Pagis utrinque positis, qui exercitus extrema clauderent. Flumen Copiz trajecerunt, Funditoribus & Sagittariis quantumvis obnitentibus; ripam deinde simul adversam attigissent, magnam in Barbaros Vim fecerunt. Et irruentem quidem illi aciem exceperunt, sed, ubi fortissimos quosque, & ad pugnam acerrimos primus iste prostravisset impetus, ceteri virtute parum fisi loco postea cesserunt. Cædes ibi secuta est atrocissima, Campi omnes cadaveribus pleni; furorem enim Militis agrè admodum cohibuit tandem Imperator; cui familiare id est, ut quamvis laboribus pene confectus, de victo tamen hoste dum sumit Supplicium, ut vires refici credat suas. Ingens hominum multitudo capta est, & à Regibus etiam conjuratis nonnulli, cum liberis etiam & uxoribus, ferro victi ad Antoninum deducti sunt.

vid. Subscrip.
ad Calern. l. 1.

Hâc partâ victoriâ exercitum Imperator ad Granum flumen admovit, (quod Quados à Sarmatis, Jazygum gente omnium quotquot Barbararum sunt bellicosissimâ, disternat;) & ut in promptu esset illi trajiciendo jussit. Ab isto non longe & alterum aberat, spatium autem fluminibus interjectum occupaverat omne Sarmatarum acies. Legio Fulminatrix prima castris educta, pontem navigiis junctum conscendit, Sarmatas progredientes repellere conatos detrudit, quorum plerisque vel trucidatis, vel in torrentem præcipitatis, in fluminis secundi ripâ Aquilas defixit. Dum hæc agerentur reliquus trajicitur exercitus; qui cum omnis ripam ulteriorem conscendisset, Antoninus Diis sacra facere extemplo, castrorum ambitum delineare, vallo denique & muniendis Castris incumbere. Tantis obstupefacti & tam inopinatis progressibus, legatos confestim mittunt Barbari; sed conditionibus ab Antonino reprobatis, Classicum canendum, & aciem illico in procinctu habendam jussit. Alterum itaque annum Legio Fulminans transiit prima, & in equitarum Jazygum tanto sese effudit impetu, ut protinus in fugam conversus & profligatus fuerit omnis. Agri itaque profligatis his extemplo vastantur, præda reportata est amplissima, tam pecoris quam hominum vi magnâ captâ. Regionum circumjacentium Incolæ se Marco protinus dedunt, pacem orantes; Obsides ille fidei firmandæ traditos admisit; & Principes, pro more Barbaris usitato, concilia in locis variis atque desertis habere, cum ab his accepisset; maturandum censuit, & gradu tam concitato produxit copias, ut inopinatos opprimeret. Isti adventu tam improvilo, quique nuntios & famam ipsam antevererat, attoniti, stupore magis quam terrore perciti, ad genua ejus provoluti veniam obtestantur. His itaque in castra ablegatis, ipse cum copiarum delectu progressus est ultra, Exercitum inter sylvam & paludem arundine consistam castrametatum, ut temporis & loci tulerit ratio, adorturus. Acriter utrinque est dimicatum; Romani præsertim tanto sunt furore accensi, ut fractis Sarmatarum copiis, occisis plerisque, numero Captivorum ingenti, agro atque oppidis flammâ ferroque devastatis nondum contenti, aufugientes facibus accensis exquirerent, qui noctu se in sylvam & paludosas latebras receperant. At Antoninus ut se tunc temporis gesserit reticere summum jure nefas haberetur, cum omni id & victoriâ & Trophæo sit virtutis monumentum perennius. Is sylvam est ingressus, ut exploratos qui ibi laterent fugitivos furori militum subduceret, & non tam rogantibus condonandi, quam ut rogati clementiam ejus experiri sustinerent, impetrandi animo. "Usque adeo suum ipsius ingenium moreque graphicè depinxit, dum qui aliis prodest, eadem eum operâ sibi præsertim benefacere monuit.

l. VII. 13.
l. XI. 4.
ad Cal.

Hostem tot tantisque cladibus atque infortuniis attritum nondum suæ Ditionis fecerat; pulsi Sarmatæ fugatique prælium tamen redintegrant, nec nisi iustâ demum victoriâ finis huic imponi bello potuit. Hanc autem de Barbaris reportare omnium erat difficillimum, quibus exercitum omnem discrimini objicere non est moris; sed ita potius decerrare, ut victis etiam ampla satis, ad hostem vel repellendum vel laceßendum, supersint semper copiarum Subsidia. Anni igitur jam in hyemem divergentis incommoda, ut quantum posset, suis

suis amoliretur, quo tempestivum bellum confici posset nihil non tentavit. Legatos itaque, non tam pacis consequendæ, quàm temporis terendi gratiâ missos, insuper habuit; In abdita penetrare certus, ut subsidii, in quibus fiduciâ iis erat plurimum, simul deturbatis, direptisque opum reconditarum præsidii, ad rei perveniri exitum posset. Quod tamen anceps eo erat magis & alex plenum, quoniam & via longa erat, & loci aditu difficiles, & Milites à Barbarorum quotidianis irruptionibus vexarentur, & lentè progrediendum esset, ne præ nimia festinatione incauti vel cæcis opprimerentur insidiis, vel regione parum perspectâ, aut loco parum commodo, ad arma deventum esset. Sed istis se demum difficultatibus emerfit Antoninus. Ad castra nempe Sarmatarum admovit copias, inter Sylvam spatiosam, & litum gelu strigentem posita. Hic, habitâ prius deliberatione, quo potissimum pacto munitos aggrediretur, exercitum in aciem produxit. Fecerunt idem & Barbari. Classico protinus audito spicula Romani in hostes contorquent, qui firmo pede ingruentium impetum exceperunt. Ancipiti diu cruentoque decertatum est prælio; donec Romanos tandem se parum profecisse agrè ferentes, & obnixu tam præfracto in furorem verso, & ira stimulare & pudor. Ictus itaque ingeminant, & Equitatum tandem loco pulsam ad ripas lûri profigarant. Jam Flumen Hostes congelatum petunt, pedites Romani nihil sibi metuentes periculi, ubi Salutem sperabant Barbari, insecuti simul; eò promptiores, quòd quos jam terrâ vicerant, Aquâ denuò vincendi desiderio flagrarent. Hic enim perinde, imò acius & vehementius, quàm in continente erat, pugnatum est. Jazyges, quum Romanos se pone sequi intelligerent, sperarentque facile se posse eos conficere, quòd glaciei essent insueti, Impetum jam impune sustineri posse putaverunt. Ergo Romanos alii à fronte adoriuntur, alii à lateribus Equites iruunt, quòd eorum equi in huiusmodi glacie currere tutò didicerant. Et sanè concussa est impressione ferocissimâ acies Imperitoria, effractâque esset penitus, ni novum sibi Scutorum ulum in locò excogitassent. Siquidem malè tractati animos tandem resumunt, conversi adversique facti hostibus magna pars secuta deponunt, atque quò minus cadant, pedem in iis alterum firmant. Hoc pacto eorum impetum primò sustinent, arreptisque alii frænis, alii Scuris & contis eos ad se pertrahunt; Hinc implicati simul, & manus conferentes, Sessores equis dejiciunt. Nam Barbari, quòd leviter erant armati, Romanis qui gravioris erant armaturæ resistere minùs poterant. Ex quo factum est, ut pauci admodum de multis vel in sylvarum latibula aufugerent, vel in Castra munitionibus instructa, se reciperent. Imperator, de fugitivis parum sollicitus, quos & timor imbelles reddiderat, & rerum inopia brevi retraheret, arces & propugnacula continuò adortus est. Nec prohibere poterat vel loci opportunitas vel obstinatus propugnantium furor, quin is tandem potiretur, & ab extremo hoc in quo fiducia erat omnis posita, perfugio Barbaros depelleret.

His ità compositis, Copias Antoninus in hiberna misit, Syrmio ipse usus est, oppido ad belli subsidia & fomenta propter propinquitatem idoneo. Dum ibi ageret per Demostratum & Praxagoram delatus est apud illum Herodes, Horum Criminationem, & istius defensionem sibi cognoscendam sumpsit; Herodem isti tyrannidis & insolentiz postulabant, necnon & Intimam, quæ illi cum Vero intercesserat consuetudinem insinulabant & amicitiam, Criminis participem insinuantem Vero affecti, & conjuratum simul in Marci vitam veneno tollendam. Herodes autem Insidias ab ipsis, Athenienses nempe in Regem excitantibus, sibi instructas esse dictitabat. Herodis adversarios fovebant (stimulabantque Quintilii, qui cum Græciæ præssent, magnam existimationem adepti sunt, Attico vero infensi, Exitum ejus omnibus quibus poterant modis moliebantur. Quintilios siquidem is, cum magnis à Rege honoribus affectos videret, *Ejuidem, inquit, Jovem Homericum reprebendo, quod Troianos adeo diligat.* Momordit nimirum Viros Troade oriundos, & inveteratas peperit Simultates; Nec tanti quos voluit perstringere, quanti sibi constitit Authori, hæc Sententia. Quintiliis enim adjuti Demostratus & Praxagoras, qui absque illorum esset ope parum potuissent, apud Imperatorem pollebant plurimum, & magnas Herodi molestias facebant.

*Is est qui
Marcum &
Vero in
tuit Rhoer
celeberrimus
Herodes
Atticus su-
pra memora-
vit.*

*vid. Phil. 1.
in Vita Herodis.*

Aures illis facillimas præbebant & Marcus & Augusta etiam, & causam sæpius dicentes tam prono excipiebant studio, ut nullus dubitaret Herodes, quin Atheniensium causæ ut faveret magis, Conjugis & Filia, (quibus gratiosum se præstiterat Demonstratus,) precibus commotus Antoninus, animum induxisset suum. Herodes autem, tum ob æquiorum inimicis Imperatorem indignabundus, tum ob ærumnam, quam ob geminas puellas sibi charissimas, (quas filiolas nuncupare solitus erat) fulgure simul noctu interfectas conceperat, amens animi factus, ad Regis prætorium manè accessit. Mortis utique cupidus, nec mentis compos. In Imperatorem acriter, & nudâ linguâ his vocibus invecus est. *Hæc scilicet affert mihi Lucii Commercium, quem Tu ad me discipulum & hospitem misisti; unde jus dicis, Muliercula, & Puellule trienni me concedens.* Ibi cùm Præfectus Prætorio, mortem minitatus, manum ei esset injecturus, Antoninus ne faceret interdixisse, quin & nec Supercilia contraxisse fertur, nec oculos torfisse; sed tantum ad Athenienses conversus *Caisam ut dicerent suam iussisse, tamen si Herodes non permitteret.* Ibi verò Demonstratum audiens in multis doluit, cum verò Herodem inculpabant, *beatos illos qui lægrassante moriebantur*, prædicantem, ita concussus est corde, ut in apertas lachrymas adactus fuerit. Jam verò cùm Atheniensium Apologia libertorum etiam Herodis accusationem contineret, in istos iram convertit Marcus, castigatione tamen, pro more atque ingenio, quàm fieri potuit moderatâ usus. Puellarum autem, quas modò memoravimus, patri pepercit, & supplicium in solidum remisit; satis superque Illi esse liberorum jacturam affirmans. Quæ omnia quàm Philosophicè sint à Marco peracta, Lectorum nemo non videt.

Ascribunt porro exilium Herodi, cum nec exilium ipsi indictum sit, neque prorsus sustinuerit. Sed in eo hallucinati sunt, quòd cum diu Orici in Epiro commoratus esset, cum è Pannonia reverteretur morbo correptus, relegatum illuc putarent. Sed falsi arguuntur vel ex ipsius Marci testimonio. Cùm enim is ad Imperatorem scripisset, an inensus esset sibi facturus periculum, non tam defensionis, quàm expostulationis præ se speciem ferebant Literæ. *Atenim mirari se aiebat, quid tandem de illo fuerit tempore superiori factum cum ita crebrò scriberet, ut tres aliquando Tabellarii unâ eademque die ad se ab illo accederent.* Nec minus Sententiam istam convellunt, quæ Marcus deinde ad Herodem rescripsisse perhibetur. Is nempe, cùm de Belli prius hibernis verba fecisset, & Mulierem deslევisset recens ipsi mortuam, adjunctis etiam quibusdam de corpusculi tunc temporis ægrè affecti imbecillitate; Ita pridem exortus, *Salvus mihi sis, amice Herode; Te verò, inquit, & valere ex animo precor, ac de me ut tibi benevolo ita cogitare cupio. Neque te injuriâ affectum existimare, si deprebensis quibusdam delinquentibus, animadversione in eos usus sum, quàm fieri potuit equâ. Propter illa quidem ne mihi succenseas. Quod si quâ te in re dolore affecerim, aut tibi sim molestus, exposcas velim à me pœnas, in Templo Minervæ Atheniensis, in Mysteriorum Initiatorum. Namque in votis habui, etiam quando bellum ingravesceret maxime, Sacris initiari. Utinam id fiat etiam Te sacrorum antistite.* Adeo benigna fuit Marci Oratio, ab istâ nimirum, quâ principes quos exilio multaverant alloqui solent, abhorrens plurimum.

Marcus vere primo exercitum ex hibernis eduxit, quòd Barbaris novas sibi copias adsciscendi spatium interciperet. Danubio itaque trajecto, multis hostem proeliis attritum, Spe tandem omni tantâ virtute, vigilantia, Industria simul & Sapientia ducem debellandi præciâ prorsus atque amisâ, Legatos qui pacem orarent mittere, & obfidibus datis fidem firmare coegit. Hoc illi jam restabat unum, ut Barbarorum Legatis responsa daret, & Reges finitimorum fidem & societatem pollicitos, ad se accedentes exciperet. Sarmatarum quidem qualis adhuc esset Rex vel ex eo paruit, quòd centum millia Captivorum restituerit. Præterea quòd nomine Societatis octo illi de suis equitum millia concesserit, quorum pleramque partem Imperator in Britanniam misit.

Cæterum Marcus populos, qui cum illo per Legatos agebant, non omnes iisdem conditionibus admittebat; sed prout quilibet eorum digni erant, sive animo ad obsequium proclivi magis, sive ad desilcendum propenso, ita vel plura illis remittenda vel legibus duris coercendos confringendosque cenlebat. Voluit quidem Marcomanniam provinciam, voluit etiam Sarmatiam facere; & fecisset, nisi Avidius Cassius rebellasset sub eodem in Oriente,

Vid. Dion. ex
Theod. s. 10.

Id. d.

Capitol. 24.
Vulcat. in C. 7.
Id. 7.

Oriente, qui Imperatorem se appellavit. Illius igitur in Syriâ novas res tentantis & Marcum vehementer commovit nuntius, & Sarmatis addidit animos. Barbari itaque de libertate semper tuendâ quàm de fide solliciti, tempus se nactos opportunum oppido rati, quo aliquantum hinc elicerent sibi commodi, Marcum, ut è conventis jam pactis quædam remitteret, complura denuò concederet, pacem denique novis nixam legibus ut contra sententiam animi sui pangeret, premente jam rerum temporisque angustia, cogeant. Hinc est factum arbitror, quòd ne quidem Senatui conditiones perscripserit, quibus in gratiam cum eis rediret, quemadmodum aliqui facere consueverat.

*Dio.
Theodof.*

Imperii quidem arripiendi sibi consilium nemo hominum erat qui ad ineundum Cassio magis esset idoneus, nam & viri Mores & existimatio exitum quem vellet huic præ cæteris spondere videbantur. Militibus is inprimis charus, & ob victorias in Armeniâ, Arabiâ, & Egypto reportatas, summo habitus honore: Virtute bellicâ eximius, in hostes ferox, animi audax & inconcussus, moribus variis & ad libitum confectis; Avidus vini, & tamen idem abstinens & inedia patiens. Veneris cupidus & castitatis amator; Alieni appetens, sui profusus; Nonnunquam trux & asper, aliquando mitis & lenis; sape religiosus, aliàs contemptor sacrorum; ingenium vero ad dolos & simulationem natum adeò usu comparaverat, ut & natura quibus urgebatur vitiis velum obtenderet, & quas non habuit Virtutes, earum ut speciem præ se ferret egregiam.

*Volcat. in
Cassio 3.*

Disciplina Militaris tenacissimus fuit, & qui se Marium dici vellet; nec enim si quid in imperium peccatum esset, vel minimis ad ignoscendum exorabilem se præbuit. Milites, qui provincialibus aliquid per vim tulissent, in illis ipsis locis in quibus peccaverant, Mortè multavit. Is quum exercitum adversus Germanos duceret, & inscio ipso manus auxiliaria, centurionibus suis auctoribus, tria millia Sarmatarum negligentibus agentium in Danubii ripis occidissent, & cum prædâ ingenti ad eum redissent; Sperantibus centurionibus præmium, quòd per parvâ manu tantum hostium, segnius agentibus tribunis & ignorantibus, occidissent; rapi eos iussit & in crucem tolli, servilique supplicio affici. Dicens evenire potuisse, ut essent insidiae, ac periret Romani imperii reverentia. Ingens ob id Exempli tam atrocis visi exorta est in Exercitu seditio. Quâ Cassius adeo non petteritus est, ut nudus campelstri solo tectus processerit, torvoque milites vultu intuitus, *Percutite*, inquit, *Me si auderis, & corrupte disciplina facinus adicite*. Tunc conquiescentibus cunctis meruit timeri, quia non timuit. Quæ res tantum disciplina Romanis addidit, tantum terroris Barbaris iniecit; ut exercitum imperii observantissimum, quique etiam Victores si temerè vicissent supplicio affecit, inexpugnabilem rati, pacem continuò supplices peterent.

** Vid. Papp.
apud Liv.
lib. viii. c. 34.*

Hic etiam primus Desertoribus aliis manus excidit, aliis crura incidit & poplites; ut vivens miserabiliter criminolus majus exemplum quàm occisus ederet. Idem præter Lardum, & Buccellatum, atque Acetum militem in expeditione portare prohibuit. Arma militum septimâ die semper respexit, vestimenta etiam, & calceamenta, & ocreas; Exercitium etiam septimi diei fuit omnium, ut & Sagittas mitterent, & armis luderent. Dicebat enim, Miserum esse, quum exerceantur Athletæ, Venatores, & Gladiatores, non exerceri Milites; Quibus minor esset futurus labor, si consuetus esset. Luxum & Delicias omnes de castris submovit, iussitque reos hyemem sub pellibus agere, nisi corrigerent suos mores; & egissent, nisi honestius vixissent. Severitas ista Antoninum perpulit, legiones dum Verus ageret in Syriâ mollior discinctas, ut huic potissimum Duci, qui collapsam restitueret disciplinam, mandaret. De quo extat Epistola Divi Marci ad Præfectum suum talis.

*Volcat. in
Cassio 5.*

ibid. 6.

Avidio Cassio legiones Syriacas dedi, diffuentes luxuriâ, & Daphnicis moribus agentes, quas totas excalescentes se reperisse Cæsonius Vercilianus scripsit. Et puto me non errasse, si quidem & Tu notum habeas Cassium, hominem Cassianæ severitatis & disciplinæ. Neque enim Milites regi possunt nisi veterem disciplinâ. Scis enim Versum à bono Poetâ dictum & omnibus frequentatum.

*Volcat. in
Cassio 5.*

Moribus antiquis stat res Romana, Virisque. Ennius.

Tu tantum fac adfuit legionibus abunde commeatu, quos, si bene Avidium novi, scio non perituros.

Præfecti

Præfecti ad Marcum responsio, quibus fuerit moribus, quaque existimatione Cassius luculentius adhuc docebit, Hem itaque!

Rectè consulisti, mi Domine, quod Cassium præfecisti Syriacis Legionibus. Nihil enim tam expedit, quam homo severior Græcæ militibus. Ille sanè omnes exaltationes, omnes flores de capite, collo & sinu militi excutiet. Annona militaris omnis parata est, neque quicquam deest sub bono Duce: Non enim multum aut quæritur, aut impenditur.

Du.

Ille tamen Cassius tantâ morum severitate, quod magis mirere, natione erat Syrus, cui pater Heliodorus ille, qui propter multam artis Rhetoricæ peritiam, Adriano olim à Scriptis secretis, ad Ægypti deinde præfecturam pervenerat.

Quæ verò stirpem hominibus novis mutare nequit Fortuna, ut quâ sint reverâ oriundi dissimulare satagent, sæpenumero facit. Cassius utique, ut se ad magnitudinem evectum, & apud Imperatorem multum pollentem senserat, ab illo demum Cassio oriundus videri voluit, qui in Caium Julium conspiravit. Arrogatæ sibi prosapiæ Causam juvabat maximè nominis similitudo; quæ vel per se satis nonnunquam habetur divitibus & imperio potitis in nobilium centum adrogandis. Deinde verò, quod istiusmodi ferè ingeniis ulvenire solet, ut quibus se jactant majoribus, ad illorum mores se summo componant studio, ne à suis degeneri præditus animo videretur, odisse Cassius Principatum cœpit, nec ferre poterat Imperatorium nomen; dicebatque nihil esse gravius nomine Imperii, quod non possit à republica tolli, nisi per alterum, eodem nomine insignitum. Id etiam sibi dedit negotii, ut illius instar Rempublicam & libertatem de integro restitueret; in ore siquidem isthoc illi frequentissimum, *Tantum Dii saveant bonis partibus, Reddent Cassiani reipublicæ principatum.* Auxit Imperatoris Majestatis odium Animus Gloriæ avidissimus, & modum servare nescius, eo confidentior, quod Auguriis & Vaticiniis nescio quibus de futurâ ejus magnitudine inniteretur. Quæ omnia jam tum adollescens ad id perpulerant amentis, ut etiam Pio principatum tentaret extorquere; Sed per patrem Heliodorum, virum Sanctum & gravem, affectationem tyrannidis repressam, & impunem idcirco celatam referunt; quod animum & morem tum procaciores, ætate & sapientiâ ad maturitatem perductâ, correctum in spes magna subesseret. Et iri quidem superstiti adhuc Patri satis est obsequutus, sed illo demum extincto, ingenium (ut solent quæ vi magnâ cohibentur,) tanto prorupit impetu, quantum vel iste adeo dissimulandi peritus aggreddumodum, ut ne omnibus fieret palam, efficere potuit. Vero id olim suboluisse, cum in Syriam copias educeret, satis est notum; qui occasionem Viri deperdendi oblatam gavisus, cujus Virtutis & rerum præclare gestarum laudes illum urebant male: Antoninum ad ejus exitium pertrahere, his demum literis enixus est.

Volcat. in
Cassio 1.

Ibid. 13.

Volcat. in
Cassio 1.

Avidius Cassius avidus est Imperii, quantum & mihi videtur, & jam inde sub Ato meo Patre tuo innotuit, quem velim observari jubeas. Omnia ei nostra displicent; Opes non mediocres parat; Literas nostras ridet. Te Philosopham Amiculam, Me Luxuriosum Morionem, vocat. Vide quid agendum sit: Ego hominem non odi: Sed vide ne Tibi & Liberis tuis non bene consulatur; quum tales inter præcinctos habeas, quales milites libenter audiunt, libenter vident.

Suspicionem hanc levem nimis arbitratus, & Veri animum, seu tantò duci æmulum, seu tacitâ quâdam similitate ægrum incessisse, sequentibus rescriptit Marcus.

Epistolam tuam legi. & sollicitam potius quam Imperatoriam, & non nostri temporis. Nam si ei divinitus debetur Imperium, non poterimus interficere, etiamsi velimus. Scis enim proavi tui dictum, Successorem suum nullus occidit: Sin minus; ipse sponte sine nostrâ crudelitæ fatales laqueos incidere, Adde, quod non possumus rem facere, quem nullus accusat, & ut ipse dicis, Milites amant. Deinde in causis Majestatis hæc natura est, ut videantur vix pati etiam quibus probatur. Scis enim ipse quid Aous tuus Adrianus dixerit, Misera Conditio Imperatorum quibus de affectatâ tyrannide nisi occisus non potest credi. Ejus autem exemplum ponere, quam Domitiani, qui hoc primus dixisse fertur, malui. Tyrannorum enim etiam Bona dicta non habent tantum autoritatis quantum debent. Sibi ergo habeat suos mores Cassius, maximè quum bonus dux sit, & severus, & fortis & Reipublicæ necessarius. Nam quod*

* Adrianus id
esset ut per-
vulgatissi-
mum.Volcat. in
Cassio 2.

quod dicā, liberis meis cavendum esse morte illius, planē Liberi mei pereant, si magis amari merebitur Avidius quā illi; & si Reipublice expediet Cassium vivere quā Liberos Marci.

Certiorē postea Marcum res ipsa fecit, Verum de Cassii consiliis & ingenio nequaquam hallucinatum; & Ipsum pōnens virtute mactum suā, & Cassii severitate productum, æquius paulō iudicasse. Sed ita ferē fert sincera morum sanctimonia, à quibus ipsa abhorret plurimum, ea ab aliis admittā credere facinora, ut ne temere animum inducere possit suum.

Cogitata vero perficere, ob impensum illum, quo Antoninum subditi ejus profecuti sunt amore atque studio, Cassio haud ita erat in proclivi. Nec, quas apud Syros & Ægyptios adeptus est opes, quicquam illi profecissent, nisi morte Antonini falsò creditā adjutæ. Alii igitur dicunt, ementitā hujus morte Cassium Imperatorem se appellasse, quum Divum Marcum appellasset. Deceptum alii à Faustina, quæ quum Virum suum imbecillum & annis infractum videret, ut jam de illius valetudine spei nil esset reliquum; Commodum autem adolescentem adhuc, & regio muneri ineptum cogitaret; Sibi etiam metuens, ne si principatus ad alium deveniret, privatam vitam agere cogeretur, simul etiam ut filios tueri posset; huic secretò persuasisse, ut se compararet, ut & Ipsa pariter & Imperio potiretur. Sed mihi vero haud videtur simile, Faustina imprudentem ita rationes iniisse; nec multis opus est ut sententiam falsi arguamus, cui satis est convellendæ vel unum Cassii ingenium. Eum nempe, utut se cetera habuerint, pervulgasse id nuntii constat, Marcum diem obiisse suum; non sine mœroris gravissimi eapropter concepti specie; Exercitum etiam Pannoniæ tunc temporis agentem, cui Commodus regno immaturus videbatur, ipsum designasse Imperatorem, adjecit. Et quanquam non ita multò post verum rescivit, tamen quod semel fecerat, de sententia non decedendum sibi, sed imperium potius armis firmandum, putavit. Præfectis igitur Exercitui, quorum in amicitia & virtute illi fiduciæ erat plurimum, quicquid in illud fastigii contendenti obicem opponere potuit, aut conciliandum aut debellandum suscepit. Et brevi quidem temporis spatio omnia quæ intra Taurum erant, sui juris fecit.

Sub idem fere tempus Epistolam ad filium, seu generum ejus Druncianum, qui tum Alexandriæ præsidebat conscripsit; in quâ & consilii rationem omnem enarrasse, & aliqualem facti purgationem instituisse videtur. Illa vero qualis fuerit, dijudicabit Lector, Ita enim se habet.

Misera Respublica, quæ istos divitiarum cupidos & divites patitur misera. Marcus homo sane optimus, qui dum clemens dici cupit eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam. Ubi L. Cassius, cujus nos frustra tenet nomen? Ubi Marcus ille Censorius? Ubi omnis disciplina Majorum, quæ olim quidem intercidit, nunc verò queritur? Marcus Antoninus philosophatur & querit de Clementiâ, & de Animis, de Honesto & Justo, nec sentis pro Republicâ. Vides multis opus esse gladiis, multis * Elogiis, ut in antiquum statum publica forma reddatur. Ego verò istis præsidibus provinciarum — Ego Proconsules, an Ego Præsides putem, qui ob hoc sibi à Senatu & ab Antonino provincias datas credunt, ut luxurientur, ut divites fiant? Audisti Præfectum Prætorii nostri Philosophi, ante triduum quàm fieret, mendicium & pauperem, sed subito divitem factum. Unde quæso, nisi de visceribus Reipublicæ, & Provincialium fortunis? Sint sane divites, sint locupletes, ærarium publicum reficiant. Tantum Di favent bonis partibus: Reddent Cassiani Reipub. principatum.

“Ad ista quisquis animum advertat, Cassium de occupando imperio Marco quantumvis superstitie cogitasse, nec per mortui ejus nuntium stetit quod is nova moliretur, facile exultimaturum constat. Quod ut obiter moneretur haud abs re censui.

Martius Verus Antonini Legatus victoriarum à Cassio olim in Armeniâ reportatarum partem sibi jure vindicare posset minime contemnendam. Is jam Cappadociam obtinens, ad Marcum misit primus, qui Cassium ab illo defecisse nuntiarent. Ille Com-

Vulcat. in
Cassio. 7.
Capitul. 24.

Vulcat. Ibid.
Capitul. Ibid.
Dio.

Vulcat. in
Cassio. 13.

Titulus novus
per quos p
nuntiarum
crimina ind
gitantur.

Dio. X. plii

* c

modo

modo præsertim metuens, ne vel apprehensum teneret Cassius, vel de medio tolleretur, literis ad Romam clam scriptis ad se accersit; rem autem interea dissimulat celatque. Postea tamen, ubi Milites perlato rumore commoveri vehementer coeperunt, & multa colloqui, exercitum convocari jubet, atque apud ipsos pauca in hanc sententiam exponit.

Οὐκ ἀνανακλήτων, ὡς συζητῶμαι, ἢ ὁδυρόμεθα παρὰ ἡμῶν. χαλεπαίνειν μὲν γὰρ τί δὲ ὅτι τὸν δαμόνιον, ὃ πᾶν αἰετὶς ἐξέστιν; ὁλοφύρεσθαι δὲ ἴσως ἀνάγκη τοῦ ἀδίκως δυστυχῶντος; ὃ καὶ ἐμοὶ νῦν συμβέβηκε. πῶς γὰρ ἔδειδον, πολέμοις ἡμᾶς ἐκ πολέμων συμφέρειν; πῶς δὲ ἐκ ἀποπνόντων καὶ ἐμυλίων συμπακύναι; πῶς ἐκ ἀμρότερων καὶ θεινότερων ἀποπνόντων νικᾶν, τὸ μὲν πρὸς ἐν ἀνδρώποιν ἐστίν, ἀλλ' ὅτι βεβαυδία τε καὶ ὑπὸ τοῦ φίλτατου, καὶ ἐν ἀγῶνι ἀκύνοντες ἐσθλας, ὡς τε πρὸς ἡδονήν, μὴ τί τι πεπλημμελῆκότα; τίς μὲν γὰρ ἀρετὴ ἀσφαλὴς, τίς δὲ οὐκ ἐπὶ νομιμότητι, ὅτι παῦτα πεποιδότες; πῶς δὲ ἐκ ἀπολῶν μὲν πῆστις, ἀπολῶν δὲ ἐλπίς ἀγαθῇ; ἀλλ' οἱ μὲν μόνον ἐν ἐκινδυνώδον, παρ' ἑδὲν ἂν τὸ πρῶτον ἐπιποσάμεν (ὃ γὰρ πῶς καὶ ἀθανάτος ἐξυπνίδης) ἐπὶ δὲ δημοσίᾳ τε ἀποστασι, μάλλον δὲ ἐπαγασίας γέροντες, καὶ ὁ πόλεμος πάντων ὁμοίως ἡμῶν ἀπῆται· ἰσχυρόμεν, εἰ οἱ τε μὲν, πρὸς ἀλλήλους τὸν Κάστον, καὶ δικαιοδοῦναι τὸν ὅτι αὐτὸν παρ' ὑμῶν ἢ ὅτι τῇ γερουσίᾳ καὶ ἡλικίᾳ ἂν ἀμαχεῖ παρεχόμενα αὐτῶν τῆς ἡγεμονίας, εἰ τὸ τοιοῦτον κοινὸν συμβέβηκεν ἐδιδόκει· ὅτι οἱ κοινῶς καὶ ποῦν καὶ κινδυνώδων διατελόντες τῶν τε ἐμπροσθεν χρόνων ἔξω τῆς Ἰταλίας πεποίνεσθαι ἀνδραποδιστῶν καὶ γέροντων καὶ ἀδυνάτων, καὶ ἔτε τερπόμενοι αὐτοῖς, ὅτι ὅταν ἀφῇσαν λαβόντες δυνάμειν ἐπὶ δὲ ἐκ ἂν ποτε συζητῶμεν εἰς τὸ τοιοῦτον ὁ Κάστωρ ἐδιδόκει, (πῶς γὰρ ἂν πεποίνεσθαι μοι, ἀπὸς ἔγωγε ἀπὸ ἐμῶν γαλυνῶν;) ὑμᾶς καὶ οὐ συζητῶμαι χρῆσθαι. ὃ γὰρ περὶ καὶ Κίλικας, καὶ Σύρους, καὶ Ἰουδαίους, καὶ Αἰγυπτίους ὑμῶν ἔτε ἐξυπνότες ποτε, ἔτε ἐσονται, ὅτι ἂν μυριάδας πολλὰς ὑμῶν, ὅσων νῦν ἐλάττω οἶσιν, ἀδραϊδῶσιν. ὃ μὲν ὅτι αὐτοὶ ὁ Κάστωρ, εἰ καὶ τὰ μέγιστα καὶ γεραιότερα ἐστὶν καὶ πολλὰ κατωρθώματα δοκεῖ, λόγῳ πρὸς ἀξίον νῦν ἂν φανῇ. ἔτε γὰρ ἀπὸς πολλοῖν, ἢ καὶ λίαν νεῦρον ἡγεμονίαν, ἀξιόμαχος γίνεσθαι καὶ τὸν Ἀραβικὸν τόντον Παρθικὸν ἐκινῶν πόλεμον ἐκαστὸν ἀλλ' ὑμῶν κατεργασάμεν. ἀλλὰ οἱ καὶ ἐκαστὸν ἐκ τῶν πρὸς Παρθίους πρὸς ἡμῶν ἐνδοκίμως ὄντων, ἔχοντες καὶ ὑμῶν Βήρων, ὅς ἐστιν ἡγεῖν, ἀλλὰ καὶ μάλλον αὐτοὶ καὶ ἐνίκησαν πολλὰ καὶ κατεκτήσαντο. ἀλλὰ τέχα μὲν καὶ ἡδὲ ματαιοβόλεια ὄντων καὶ μαμαδικῶν. ὃ γὰρ περὶ καὶ ἄλλων, ἢ ὅς τε τιλδοῦντες καὶ, τῶν ἐπὶ ἡμῶν.

Me vivere intelligat; Neque id nimirum, nisi me mortuum credidisset, facturum fuisse arbitror.

Et si non huc veni, Commilitones succensendi aut lamentandi animo (Quid enim Deo succensetur in cujus potestate sunt omnia?) tamen eos qui præter meritum infelices sunt, adversam fortunam lamentari necesse est; id quod mihi quidem nunc evenit. Quam enim grave est & molestum bella nobis ex bellis trahi? Quam porro calamitosum civili bello nos implicari? Quam verò utroque & gravius est & insolentius, fidem apud homines nullam superesse? Insidias autem in me strui ab homine amicissimo; neque invitum, nullā factā injuriā, nullo admissō delictō, in certamen rapi? Quæ Virtus uspiam tuta, aut quæ tandem Amicitia firma existimabitur, cum mihi hæc facta sit injuria? Nonne Fides, nonne bona Spes omnis perit funditus? Quid si meum unius esset periculum, nihili certè facerem (nec enim ipse natus sum immortalis.) Jam verò, cum publica facta sit defectio, vel rebellio potius, bellumque ad nos omnes pariter pertineat, Vellem, si fieri potuit, evocatum Cassium, ut cum eo apud Vos, aut coram Senatu, de jure disceptarem. Nullo siquidem pralio commisso libenter imperium ei concederem, si id utilitati publica expedire videretur. Etenim Reipubl. gratiā labores & pericula sustineo, ejus ergo tandiu longa extra Italiam commoratus sum, idque senio jam & imbecillitate confectus, ut neque cibum doloris expertem, neque somnum curis vacuum capere possim. Sed quoniam nollet Cassius mecum in hac convenire causā, (quo pacto enim mihi Is habeat fidem, qui fidem mihi datam adeo jam laeserit?) Vos Commilitones, animo esse forti fas est. Nec enim Cilices, Syri, Judæi, & Egyptii vobis unquam aut fuerunt, aut erunt potiores. Non, si Milites quanto nunc numero minores, eo plures quàm vos congregentur. Sed neque Cassii ipsius; quantumvis ille bonus videatur Imperator, multaque consulto & prosperè gessisse, ratio ulla impræsens habenda. Nec enim Aquila Graculorum, aut Leo Hinnulorum dux aptus esse ad bellum protinus gerendum potest. Jam verò illud Parthicum & Arabicum bellum non Cassius, sed Vos consecistis. Quod si ille, præsertim de rebus contra Parthos gestis, adeptus est gloriam, Vos quoque M. Verum habetis, non modo non isto inferiore, sed multo etiam potiorum, à quo longe plura Bello victa & parsa sunt. Quinetiam illum jam incepti fortasse penetrare caperit, quod

Quod

Quod si manet etiamdum in proposito susceptoque consilio, ubi primum de profectione nostrâ fuerit edoctus, respiciet tamen; Et vos enim metuet, & me reverebitur. Itaque illud tantum vereor, Comitiliones, ne aut Ipse sibi manus afferat, quod scilicet præ pudore sceleris, in nostrum venire conspectum non audeat; aut alius quispiam, cognito adventu meo, ad officiosè sedulus faciat. Mihi enim amplum oppido præmium belli atque victoriæ, quantum unquam reportavit nemo, ita demum eripiet. Quale verò isthoc? Id nempe, Homini qui injuriam fecerit ignoscere; Eique, qui amicitiam fidemque violaverit, amicum nihilominus & fidelem me præbere. Hæc vobis fortasse fide majora videantur, quam tamen istis haud oportet derogatam, cum non omnia prorsus bona ex hominum commercio exterminata sunt; Sunt enim & adhuc apud nos antiquæ virtutis reliquię. Quod si quis mihi fidem parum habeat, tantò vehementius excupio, ea quæ videntur fieri non posse, omnibus ob oculos à Me effecta ponere. Hæc enim sola mihi ex malis presentibus lucranda foret utilitas, si rebus bene compositis, cunctis offendero, nos bellis etiam Civilibus bene uti posse.

Hæc Marcus & apud Milites concionatus est, & ad Senatum scripsit, qui Cassium Hostem appellavit, & Bona ejus proscripsit. Quæ, cum Antoninus in privatum ærarium congeri noluit, Senatu præcipiente in ærarium publicum sunt relata. Commodus interea loci ad Exercitum pervenerat, quem Marcus Tribunio munere ornavit. Paratis jam omnibus ad iter capeffendum necessariis, copias promoveri jussit, ipse interim in Italiam contendit, ut Augustam, & Regionum Liberorum cæteros expeditionis comites adhiberet. Ubi verò Albanum usque montem pertigisset, ad Faustina literas dedit, quorum hoc exemplum est.

Verus mihi de Avidio verum scripserat, quod cuperet imperare. Audisse enim te arbitror quod evascatores de eo nuntiarent. Veni igitur in Albanum ut tractemus omnia Diis volentibus, nihil timens.

En itaque quæ rescripserit Faustina.

Ipsa in Albanum cras, ut jubes, veniam. Tamen jam hortor, ut si amas Liberos tuos, istos rebellionis acerrimè prosequaris, malè enim assueverunt & Duces & Milites, qui, nisi opprimuntur, opprimunt.

Cum autem nonnulla obstant, quò minus ad Albanum Imperatorem ex conducto conveniret: Ad Formianum accersit denud, ut ibi navigium simul confunderent. Sed Filiâ natâ maximâ tum Romæ ægrotante, ab itinere instituto iterum depulsa, ita demum scripsit.

Mater mea Faustina Patrem tuum * Pium * ejusdem in defectione Celsi sic hortata est, ut pietatem primùm circa suos servaret, sic circa alienos. Non enim pius est Imperator, qui non cogitat uxorem & filios. Commodus noster vides in quâ aetate sit. Pompeianus Gener, & senior est, & † peregrinus. Vide quid agas de Avidio Cassio, & de ejus consiliis. Noli parcere hominibus qui Tibi non pepercerunt; & nec Mihi nec Filiis parcere, si vicissent. Ipsa iter tuum mox consequor. Quia Fadilla nostra ægrotabat, in Formianum venire non potui. Sed si te Formis invenire non potero, assequar Capuam: Quæ civitas & meam & filiorum nostrorum ægritudinem poterit adjuvare. Soteridam medicum in Formianum ut dimittas rogo: Ego autem Pistheo nihil crèdo, qui puellæ virgini curationem nescit adhibere.

ἀν' ἧς καὶ ἐπιπλεῖον ἀντίρρητον, ἀλλ' ὅταν γὰρ καὶ σφραγίσ-
ται ἡ μᾶς πύξηται, πάντως γνωσθήσεται, καὶ ὑ-
μᾶς φανεῖται, καὶ ἐμὲ αἰδέσθαι. ἐγὼ γὰρ ἐν μό-
νον ἂν συσσεπώμαι δέδωκα, (ἐρησέσαι γὰρ πάντα
σφῆς ὑμᾶς ἢ ἀλλήθια) καὶ ἡτοι αὐτὸς ἐαυτὸν ἀπο-
κτείνῃ, αἰσχυθεὶς ἐς τὴν ἡμετέραν ὁδὸν ἐλθεῖν,
ἢ ἔτι πρὸς τις μαδῶν ὅτι τὴν ἡσυχίαν καὶ ὅτι ἐπ' αὐτὸν ὁρ-
μῶμαι, τὸ τοιοῦτον. μέγαν γὰρ με ἀδελφὸν καὶ τὸ
πολύμην καὶ τῆς νίκης, καὶ ἡλίκοι ἐλθεῖς ποῦποτε ἀν-
δρώπων ἐλασέν, ἀφαιρήσεται. τί δὲ τὰτὸ ὅστιν; ἀ-
δικήσωσα ἀνδρώπων ἀφέναι, σφῆς φιλίας ἐλ-
λάσθαι φίλον μέναι, πῶς κατὰ φύσιν κατὰν δια-
χρῆσθαι. παρὰ δὲ αὐτὸν ἰσως ταῦτ' ὡς οὐκ ἐλθί-
ται, ἀλλ' ὡς ἀπέστειν ὑμᾶς αὐτοῖς δεῖ. ἢ γὰρ πε-
καὶ ἀπὸ τῆς πάσης τὰ ἀγαθὰ ἐκ τῆς ἀνδρώπων ἀπο-
λῶν, ἀλλ' ἐστὶ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἀ-
ρετῆς λείπονται. ἀν' ἡν περ ἀπέστειν τις, καὶ διὰ τὸ
μᾶλλον δεῖ μοι τὸ ἐπιθυμῆμα, ἵνα ὁ κινδύος ἀν-
τις δώσῃ χρῆσθαι δύνασθαι, τὰτὸ ἰδὴ χρὴ δύναιτο. ὡς
ἐγὼ γὰρ τὰτ' ἀν' ἡμῶν ἐκ τῆς παρ' ἡμῶν κατὰν κατ-
δύνασθαι, εἰ δύνασθαι καλῶς δεῖται τὸ σφῆς γὰρ,
καὶ δεῖται πᾶσι ἀνδρώπων, ὅτι καὶ ἐμψυχοῖς πο-
λέμοις δεῖται ὁρῶν καὶ ἡσυχίας.

Dia.

Capitol. 24.

Volcat. in

Cassio, 7.

Lamprid. in

Commod. 2.

Volcat. in

Cass. 9.

Volcat. in

Cassio, 10.

* Pium alii,

alii ejusdem

eliminandi

dum censent.

Mihi videtur

potius pro Cel-

si, debere re-

scribi. Cui qui,

ut supra vi-

dum. Pro ma-

perio didicim

ut a extorrem.

† Fuit in gene-

re. Adhuc itaq;

Signatas mihi literas Calphurnius dedit, ad quas rescribam si sardavero; per Cæcilium senem Spadonem hominem (ut scis) fidelem; cui verbo mandabo quid uxor Avidii Cassii, & filii, & gener de te jactare dicantur.

Cassium neutiquam fefellit, magna & audacia facinora moram non pati, aditum igitur quò sibi faciliorem in Italiam aperire posset, Græciam ad suas partes pertrahere summo obnixus est studio. Herodis nuper memorati facundia & exultatio quantum apud illam gentem possent probè gnarus; nihil inexpertum reliquit, quo sibi eum adjungeret. Sed ità demum se quò vellet perventurum sperabat, similitate, quam is in Antoninum diu conceperat, denud expergefactà. Exitum habuerunt consilia ab Authoris mente longè diversum. Herodes enim, qui ne literas quidem perlegere sustinuit, responsum breve perquam, sed mordacem satis & istà dignum causâ retulisse, perhibetur, unico tantum verbo recordiam hominis exprobrans.

*Philosr. in
vita Herodis.*

Herodes Cassio. Maiv. Insanis.

Multos etiam alios Cassius expertus est frustrà, nec enim civitatem ex potentioribus ullam ab officio dimovere, aut sceleris sibi participes devincire, præterquam qui vel ære alieno, vel criminibus & vitiis obstricti suis, nisi à rebus perturbatis quod sperarent, non habuerunt. Hinc factum, ut, qui unice olim à suis dilectus est auctoritate (ut solet quoties minùs rectè ceduat consilia) infirmatà, & amore in odium atque contemptum verso, hostem illum tollendum Milites primi meditentur. Ita tandem Imperator, non tam factus quàm sibi visus, Menses tres cum sex diebus ex quo defecerat, interemptus est. Antoninus enim Centurio in iter pedibus facientem irruit, & cervicem de improvviso vulneravit; Quod tamen cum non esset mortiferum vulnus, is equo concitato facinus imperfectum reliquit, sed brevi absolvit Decurio quidam, & capite Ducem truncavit.

*Dio.
Valeat. in
Cassio 7.*

Capite ad Antoninum in Formiano agentem delato, is non elatus est; sed ad Faustianam iterum rescripsit. Quæ verò & qualia subdita perdocebit Epistola.

*Valeat. in
Cassio 11.*

Tu quidem mea Faustina religiose pro marito, & pro nostris liberis agis. Nam relegi Epistolam tuam in Formiano, quâ me hortaris, ut in Avidii conscios vindicem. Ego verò & ejus Liberis parcam, & Genero, & Uxori, & ad Senatum scribam, ne quoque proscriptio gravior sit, aut pena crudelior. Non enim quicquam est quod Imperatorem Romanum melius commendet gentibus, quàm Clementia. Hæc Cæsarem Deum fecit, hæc Augustum consecravit, hæc Patrem tuum in primis Pii nomine ornavit. Denique, si ex meâ sententiâ de bello judicatum esset, nec Avidius esset occisus. Eslo igitur secura.

Dii me tuerentur. Dils pietas mea

Cordi est. Horat.

Pompeianum nostrum in annum sequentem Consulem dixi.

Capitol. 24.

Tanta Imperatoris Clementia ab aliis illi erat laudi, ab aliis vitio ducta. Cùm autem quidam diceret reprehendendum Antoninum, quòd tam mitis esset in hostem suum, ejusque liberos & affectus, atque omnes quos conscios tyrannidis reperisset, addente illo, Quid si Cassius vicisset? dixisse Marcus dicitur, Non sic Deos coluimus, nec sic vivimus, ut ille nos vinceret. Enumeravit deinde omnes Principes, qui occisi essent, habuisse causas quibus mererentur occidi; nec quenquam faciliè Bonum, vel victum à Tyranno vel occisum dicens. Meruisse Neronem, debuisse Caligulam, Othonem & Vitellium nec imperare valuisse. De Galba etiam paria sentiebat, quum diceret, In Imperatore avaritiam esse acerbissimum malum. Denique non Augustum, non Trajanum, non Adrianum, non Parentem suum Pium à rebellibus potuisse superari; quum & multi fuerint, & ipsis vel invitis, vel insciis, extincti. Præclara quidem illa, & quæ in Virtutis præsidio quantum sibi erat fiduciæ satis ostendunt; sed quæ quantumvis in istis exemplis verissima, longe tamen absunt, ut in omnibus & semper fuerint. Quocirca ita cum bonis actum iri principibus sperare æquius est, quàm nunquam non agi asserere. Ad Senatum verò qualem posthac orationem miserit, interest scire.

*Valeat. in
Cassio 12.*

Habetis igitur P. C. pro gratulatione victoriæ generum meum Consulem, Pompeianum dico: Cujus ætas olim remuneranda fuerit Consulatus nisi viri fortes intervenissent, quibus

bus reddi debuit, quod à Republicâ debebatur. Nunc quod ad defectionem Cassianam pertinet, Vos oro atque obsecro. P. C. ut censurâ vestrâ depositâ, meam pietatem clementiamque servetis, imò vestram: Neque quenquam ullum Senatus occidat. Nemo Senatorum puniatur, nullius fundatur viri Nobilis Sanguis; deportati redeant, proscripti bona recipiant. Utinam possem multos etiam ab Inferis excitare. Non enim unquam placet in Imperatore vindicta sui doloris; quæ etsi justior fuerit, acrior videtur. Quare filiis Avidii Cassii, & Genero, & Uxori veniam dabit. Et quid dico Veniam, cum illi nihil fecerint? Vivant igitur securi, scientes sub Marco se vivere. Vivant in patrimonio parentum pro parte donato. Auro, argento, vestibus fruantur. Sint divites, sint securi, sint vagi & liberi, & per ora omnium ubique populorum circumferant Mea, circumferant Vestre pietatis exemplum. Nec magna hæc est P. C. clementia, veniam proscriptorum Libris & Conjugibus dari. Ego verò à vobis peto ut conscios Senatorii Ordinis & Equestres, à cæde, à proscriptione, à timore, ab infamiâ, ab invidiâ, & postremo ab omni vindictæ injuriâ. Desistat hoc meis temporibus, ut in Causâ Tyrannidis, qui in Tumultu cecidit, probetur occisus.

“ Hanc ejus clementiam Senatus acclamationibus & Benedictionibus prosequutus est; Antonine pie, Dii te servant. Antonine clemens Dii te servant: Antonine clemens Dii te servant: Tu noluisti quod licebat, nos fecimus quod decebat. Fac securi sint Liberi tui. Bonum imperium nulla vis ledit. Præsentiam tuam rogamus. * Philosophiæ tuæ * Scil. Fave Patientiæ tuæ, Doctrinæ tuæ; Nobilitati tuæ; Innocentiæ tuæ. Vincis inimicos, Hostes præcavimus exsperas. Dii te tuentur, &c.”

Marcus interea loci Cassii caput humanum curavit, & mortem ejus doluit palam. Quo factio iter institutum progressus est ut Copias desciscientes in officio contineret, & Orientales reduceret. Ab Ægypto exorsus, Ignovit Civitatibus quæ Cassio consenserant; & quum multa Alexandrini in Cassium dixissent fausta, tamen omnibus ignovit; & filiam suam, in paternæ benevolentiae pignus, apud eos reliquit.

Postquam ad Pelusium appulisset, sacra Serapidis ibi celebrata comperit, constuente illuc undique ingenti hominum turba. Quantum inde excreverit licentiæ & libidinis, & quam famulosus fuerit Numini hujusce cultus, à pluribus jam notatum non opus est ut enarrem. Marcus itaque de populi querimoniis parum sollicitus, qui Cultum Deorum immutatum iniquo semper ferunt animo, Ferias abrogavit, pompam consuetam exegit, populum à Sacris faciundis arcendum jussit, & solos deinceps Sacerdotes rituum conscios permisit. Ubicumque locorum venerat, Tempia, Scholas, & conventus publicos ingressus, populum edocebat, in consuetudinem & colloquium excipiebat; Nodos Philosophiæ, & quæstiunculas abstrusiores discutiebat, enucleabat; nullam non relictis & egregiis Sapientiæ vestigiis, & maximâ sui apud omnes, optimos præsertim & eruditissimos, admiratione.

Ubi primum deventum erat Syriam, Cassii literas omnes in suppellectili inventas conscidit, & in ignem conjecit; nec perfectas voluit, ne cogere quendam invitum odisset. Ferunt nonnulli, Martium Verum antea in Syriam præmissum, (quam etiam in virtutis & fidei præmium regendam obtinuerat) sponte prius suâ abolevisse; id Marco gratum inprimis fore autumantem. Quod si forte ob eam is causam succenseret, longe fore melius se unum pro multis interire. Exemplum Charitatis & Benevolentiae insignis sane & in paucis eximium; in Ethnico, nedum in Aulico, præ mirâ paucitate planè stupendum.

Sub hujus anni exitum Antoninus Octavum Imperator renuntiatus est, quod ex Nummis nobis colligere est, qui Titulum Imperator VIII. cum Anno Tribunitiæ potestatis XXIX. simul exhibent.

Faustinam uxorem suam inter hoc itineris in radicibus montis Tauri, exanimatam subito morbo amisit; cujus Mortem vehementer luit. Senatus itaque animum ejus Faustinae consiliis in Cassiani sceleris conscios insensibilium factum exitimans, nec in illo dolore, quem ex illius interitu conceperat, opportuno magis solatio uti posse, quam si Cassio qui

qui tulissent opem huic agritudini devoti morte afficerentur, gravius in illos per adulationem & obsequium statuere cepit. Vitium usque ad eò non privatis tantum, sed publicis solenne nimium est, & augustissimis Conciliis, ut sanguinem & eadem præ Principis Studio parvi pendant; & sedulo nimis officio impulsu, quod nec fieri debuit, nec factum placet, maturent ultro. Id nunc à Senatu factum, qui Marci Orationem aut negligentes, aut ad speciem tantum confictam arbitrati, eum usque adeo perpulit, literas ut rescriberet denud, quæ vindictam de seditiosis sumptam minimè omnium sibi gratam affirmarent; Ab illius mente abesse plurimum ut quisquam vel suo, vel illorum decreto capite damnetur. Quinetiam ad extremum addidit; *Si id à vobis non impetrabo, ad mortem ipse ibo celeriter.*

Dio.

Reipublicæ interim ut saluti in posterum & tranquillitati consulere, Constituit, ut nemo in eâ, unde ortus esset gente aut provinciâ, rerum potiretur. Cassius etenim cum in Syriâ patriâ suâ imperium haberet, hoc fretus patrocinio res novas molitus fuerat.

Volcat. in
Cassio, 7.Capitol. 26.
Volcat. 9.

Cassii filios quod attiner, Mecianus natu maximus, cui erat commissa Alexandria, quique consenserat spe participatus Cassio, invito atque ignorante Antonino, eo ipso quo pater in Syriâ periit die, à suis interemptus est. Deportatus est Heliodorus, Alii vero liberum exilium acceperunt cum Bonorum parte. Alexandria Filia, & Druncianus gener, liberam evagandi ubi vellent potestatem habuerunt. Jura illis integra servata sunt; vixeruntque, non quasi Tyranni pignora, sed quasi Senatorii Ordinis in summâ securitate. Nam & illis etiam in lite objici fortunam propriæ veruit domus; damnatis aliquibus quod in eos perulantes fuissent.

Dio.

Senatus interim, cujus in rebelles plectendo acerbitas Imperatori displicebat maxime, an honoribus Faustinae delatis gratiam sibi conciliare possent, tentandum censuit. Æde itaque illi decretâ Auream etiam Faustinae statuam in sellâ collocavit, quam quoties Marcus spectaret, in primâ Theatri sede, unde superstes ipsa spectare consueverat, ponendam jussit; eique ut omnes præstantissimæ foeminae affiderent. Quinetiam adulationi studentes majoribus ignotæ, Marco & Faustinae decrevit statuas argenteas in Templo Veneris collocari; aramque extrui, in quâ virgines omnes quæ nuberent in Urbe, unâ cum sponis sacrificarent.

Capitol. 26.

Laudata eadem ab Antonino, quam etiam Divam à Senatu appellatam publicè gratulatus est; Novas autem ipse Puellas, Faustianas in honorem uxoris mortuæ ut sodales olim Antoninianos in Pii memoriam, instituit. Fecit & Coloniam vicum in quo obiit, & ædem illi extruxit, sed hæc postea (fato tam impudico numine digno) Heliogabalo dedicata est, monstrum hominis omnium quotquot uspiam fuerunt impurissimo.

Philostr. in
Aristide.

Orientalibus rebus ordinatis, Romam redire decreverat Antoninus. Smyrnæ aliquantisper commoratus est, ubi quoniam de Aristide multa acceperat, ne in magnâ salutantium turbâ despectus ipsi vir fuisset veritus, familiares nunquid is adesset Interrogabat. Hoc enim illi semper erat solenne, quavis virtute aut præstantiâ cæteris prælucentes, honore & studio prosequi palam. Quod cum Aristidi non factum suspicaretur, male id se habere, Quintiliis qui Græciæ ut supradictum est præerant, edicit, ne vir egregiæ inter suos famæ neglectui habitum se indignaretur. Hi verd, neque ipsos eum conspexisse asseruerunt; alioqui enim minimè fuisse prætermisuros, quod minus commendarent. Crastino vero die redierunt, Aristidem deducentes comitem. Tum allocutus ipsum Imperator, *Quare, inquit, Te se vidimus? Subjecit Aristides; Theorematis O Rex heri incumbere, atqui mens occupata ab eo quod queris egre admodum se suspensam fert.* Exhilaratus Imperator viri indole tanquam simplicissimâ, *At quando, inquit, audiam te? Cui Aristides contrâ pari animi fiducia, Hodie si lubet propone, & cras audies, non enim ex iis sumus, qui quicquid in buccam venerit temere evomunt, sed in iis qui accuratè loqui institunt.* *Liceat autem, O Rex, notos etiam & Familiares interesse Auscultationi. Licet, inquit Marcus, Concedatur etiam (addidit Aristides) ipsis exclamare & plaudere quantum valent, nullâ Tui presentis ratione habitâ.* Hoc, inquit Imperator subridens, *in Te situm est.* Postero igitur die laudes Urbis Smyrnæ, felici admodum facundiâ ornatas coram Antonino deprecavit; quæ quidem ad nos usque permansit Oratio,

Aristid. Tem.
3. Orat. 15.

Smyrna

Smyrnâ Athenas concessit, quodque diu illi in votis fuerat, Cereris sacris iniciatus est, quâ non sanctior apud Ethnicos, aut solennior erat Religio. Hujus utique Templum ingressos, summâ morum innocentia & nullius sibi sceleris conscios, oportuit. Quin at Examine accuratius instituto opus erat, nec nisi qui Sacerdoti, cujus erat de singulorum statu dijudicare, se comprobarent, adeundi copiam mos erat elargiri. Quò magis hanc ad vitæ integerrimæ famam affectabat viam Antoninus, ut virtutem tam luculento testimonio cohonestatam, & sæculo præsentî & posteris commendaret.

Magnos itaque honores Atheniensibus tribuit; Doctores etiam in eorum urbe, annuâ mercede conductos constituit, qui omnis generis Scientiam excolerent. Donis etiam auxit munificentissimis, prærogativas etiam & immunitates plurimas amplissimæque illis indulgit. Revertens ad Italiam navigio tempestatem gravissimam passus est. Brundisii togam & ipse sumpsit, & milites togatos esse jussit; nec unquam, eo imperante, Romæ, aut in Italiâ sagati prodierunt milites.

Romam ut venit, omnia gaudio & acclamationibus plena; Ipse autem, quum annos octo peregrinatum abfuisset, Populo octo aureos viritum largitus est. Quicquid etiam vel fisco, vel ærario publico debebant, ab annis sex ad quadraginta, absque sexdecim annis Adriani, omnibus remisit: jussitque Syngraphas omnes de ære isto scriptas in foro comburi. Commodum, quem puerum adhuc Cæsarem appellaverat, togâ virili induit, Collegam in Tribuniciam potestatem junxit, cum eo triumphavit unâ, Consulem in annum sequentem designavit; quem ut cohonestaret magis, ad Consulis currum triumphalem in Circo pedes ipse cucurrit. Exinde Lavinium profectus est, ut in illo se receptu Philosophiæ totum impenderet, quam Matrem sæpe suam, Aulam verò *Novercam* appellare, familiare illi erat. Sententia Platonis semper in ore illius fuit, *Florere Civitates, si aut Philosophi imperarent, aut Imperatores philosopharentur*. Cum tamen populum victorem & otiosum spectaculis gaudere, & prudentis esse nôset, labores & dura belli ludis & pompâ lenire; simul ut animos hujusmodi oblectamentis occupatos, à novis & Reipublicæ noxiis abtraheret molendis, Congiarium, & magnifica inprimis spectacula donavit. Ipse quidem suapte ab his ingenio alienissimus, popularibus tamen suos attemperare mores, ubi usus esset, nequaquam dedignatus.

Roma interea, dum Imperatore tandem præsentî, dum gaudiis atque otio laboribus ejus & periculis parto frueretur, tristissimo perculsa est nuntio, Smyrnâ nempe incendio penè absumptam, & terræ motu graviter conquassatam, ut pars ædificiorum multò maxima solo æquata, incolas etiam plerumque ruinis & ruderibus obrutos simul improvisâ morte opprimeret. Orationem ad Antoninum scripsit Aristides, miro planè artificio, in quâ calamitosæ urbis infortunia adeò deploravit, ut sæpe ingemuerit is inter lætitudinem, tandem verò etiam in lachrymas effusus, urbem confestim instaurandam Senatori mandaret; Pecuniam reficientibus largitus est amplissimam, ut ne pristina quidem desiderari magnificentia, aut suo periisse dispendio, potior ex ruinis reditiva, videretur. Æream cives Statuam in foro Smyrnenfi Aristidi erexerunt; grati ob urbem restitutam animi indicium; cum illius impulsu annuerit reſtaurationi Marcus. Honorem sane exemplo carentem! nec nisi faustis & virtutis studiosis proprium temporibus, in quibus Monumentum perenne vel Regiâ largitate dignum, Oratoris facundia mereri potuit. Sed Antoninus beneficium, non tam contulit in Smyrnenſes, quàm officio pridem devinctus rependit. Illi siquidem, dum Parthicum gereretur bellum, Atidium Cornelianum Syriæ tunc temporis præfectum, fugatum fauciumque, fusasque ejus copias, benignissimo exceperant hospitio. Cornelianum vulneribus confectum iustis prosecui erant exequiis; Milites autem non humaniter tantum, sed etiam certatim curabant, Arma, Sumptus, Vestimenta largâ suppeditabant manu, Venusinæ olim post infamiam & Cladem Cannensem benevolentia æmulî. Sed nec his opus erat Antonino ad benignitatem & munificentiam excitando; cum aliis præterea Civitatibus, non Italis tantum, sed peregrinis etiam largitus esset; Carthagini scilicet, Epheso, Nicomedia; pari concussis infortunio.

Capitol. 23.

Dio.

Capitol. 23.

Dio.

Suid.

Capitol. in
fine.

§ 17.

Dio.

Sumptus spectaculorum ingentes, munera populo crebro donata, pecuniæ vis immensa in urbes incendio & terræmotibus labefactas erogata; Debita Romanis & Vestigia dimissa, exhausto etiam tunc temporis ærario, Viri indolem atque ingenium aded prædicant; ut illiberalitatis purgationem nefas sit instituere. Frugi equidem Principem & agnoscimus & collaudamus; qui Pii exemplo edoctus res fisci curaret sedulo; largum tamen & profusum, siquem unquam alium, ubi aut Populo ex usu fuerat, aut Romani nominis interesset. Cogitavit nempe, & perspectum penitus habuit Vir Sapientissimus, tum tantum cum res agitur publica, sumptibus ponere modum Principi minime decere; Avaritiam verò in necessariis, & tempestivo rei gerendæ articulo, malum esse omnium longè acerbissimum. Subditos, dicere solebat, tributa lubentiori persolvere animo, qui Principem in publicis magnificum, in domesticis parcissimum perspexerint: Ab opibus probè gnaros & copiam & felicitatem suam proficisci omnem; nec ab Imperatore egeno bene rem geri posse. Nec tamen est, quod Antoninum miremur injuriâ notatum; cum ista sola collaudare munera sit populo solenne, quæ perperam & temerè conferuntur: quæ verò regni commoditates suadent, & recta moderatur ratio, ea parsimonix infimulare. Rerum nempe, & quid ex usu sit prorsus ignari, quantum inter dandum & profundendum interfit, dijudicare nequeunt; Data verò non ex ipsâ re, aut accipientis merito, sed ex avido suo & insatiabili ingenio æstimant. Id satis constat, Antoninum præ cæteris qui Romæ imperiârunt beneficentissimum se præstitisse; Is utique ædem primus omnium extruxit in honorem Deæ Beneficiorum patronæ; quæ forsân virtutum unica *Beneficientiam* dico, apud Romanos divinos honores nondum erat nacta. Sed ab Illo præsertim illius Numinis cultum institutum oportuit, qui per omnem vitæ consuetudinem, & dona temperare, & virtutem excolere, & decorum in omnibus servare, & quæ temerè dantes utrinque urgent vitia declinare novit; dandi peritissimus & scientiâ & usu factus. Antoninum hoc anno exeunte Imperatorem Romæ nondè renunciatum Nummi compertum dabunt; illud enim anno Tribunitiæ potestatis trigésimo primo factum docent.

Fabia, quam, Veri quantumvis sororem, cum illo tamen turpissimè consuevisse jam supra memoravimus, ne minor videretur Imperii libido, quàm morum Impudicitia, enisa est maximè, ut, Faustina mortuâ, in Marci matrimonium coiret. Is infamiæ suæ conjugis tamen nescius, at quid femine Fabia esset probè gnarus, sin minus, nec animo ad alteras nuptias propenso, technas ejus irritas dedit omnes. Fertur quidem ille Concubinam sibi ascivisse, ne tot liberis superinduceret novercam: sed fertur tantum, & nî animus me fallit, temerè. Id minime omnium me fallit, rumores non rectè seuper refutatum iri, ex eo quod istiusmodi facta à dictis abhorreant plurimum: Sermônibus enim cum vitæ consuetudine nimium quantum inter se sæpe sæpius disconvenit. Et hominum quidem id vulgo familiare novimus, sed de Antonino tale quid cogitare nefas. In ejus nimirum scriptis hominis ingenium & mores legere est: ut non tam aliis quàm sibi præcepta dignoscas: Hujus itaque famam injuriâ hæc inultam labe vel inde æquum est credere, quod in primo *Ad Seipsum* Libello, Gratias Diis aded habuerit prolixas, *ob seipsum adolescentem apud Avi concubinam non diutius enutritum*. Quo itaque se puerum non contaminatum exemplo seriò gratulatus est, eundem suis istud demum liberis ætate jam grandiore objecisse, ego equidem ut credam, animum haud facile induxerim.

Sed nec Pax, nec Romæ commoratio diuturna fuit. Triennio enim postea Scythæ, adscitis etiam è Septentrionalibus auxiliis, arma sumplerunt denuò; Legatos adorti nihil tale metuentes, nec sibi aut provinciæ tuendis pares. Res igitur perturbate cum Imperatoris & præsentiam, & ingentem ex improvîso belli apparatus postularent, tum denique Marcus primò pecuniam à Senatu petivit. Erat quidem illa in principis Potestate, sed quod licebat, noluit tamen. Argentum is nempe cæteraque omnia esse Senatûs Populique Romani existimavit. Nos enim, inquit, Senatum allocutus, usque adeo nihil habemus proprium, ut etiam vestras ades habitemus.

Filio deinde suo Bruij Præsentis, Viri consularis, filiam junxit, nuptiis celebratis exemplo privatorum. Deinde hastæ cruentæ in Bellonæ templo Ritum pro more perfecit. Capitol. 27.
Dio. Ritus iste apud Veteres, tunc tantum, cum Bellum in Regiones transmarinas procul transferrent, est usitatus. Marcus itaque peregrè profecturus hastam arripit in templo repositam, & suprà columnam in Circo Flaminio oppositam, agrum hostium verius contorsit.

Romani Imperatori jam senio & laboribus infraeto, novis etiam belli eunti obviam periculis metuentes; tum etiam optimo Principe, & tam egregiâ quæ in hoc uno superstes Ann. 173. vîsa est sapientiâ privatum iri se veriti, ad ædes ejus confluerunt frequentes; animo & moribus instituendis ab illo præcienda avidè accepturi. Hoc illis nimirum in votis erat, tum ob insignem Viri Reverentiam, tum si sibi Dii accensendum eum decernerent, ut Virtutis Viam, quam præeunte Illo & exempli facem præferente pridem insisterant, præceptorum olim memores pergerent porro tenere. Antoninus, voluptate ex animis ita affectis perceptâ haud mediocri, rogatis annuit lubens; nec per Triduum integrum Scientiæ Moralis quæstiones exponere, difficultates expedire, bene vivendi regulas in breve reductas compendium, & memoriæ facile commissas excogitare, atque impertire gravatus est.

Profectus deinde ineunte Mense Augusto, Filio etiam Commodò itineris socio, Copiis Paternum præfecit, eumque ad prælium cum hoste committendum mittit. Dio. Exercitus Hostilis partem multò maximam in illâ pugnâ consecerunt Romani, postquam à primo manè usque ad Vesperum, obfirmato utrinque animo, & ancipiti diu Marte esset dimicatum. Quâ demum partâ victoriâ Antoninum Imperatorem decimò lætus renunciavit exercitus.

Quas in annorum horum extremâ Antonini expeditione is res præclare gesserit, ex illâ tantum scire est quam Imperio Romano afferebant gloriam, Singulas autem oratione posse persequi inter optata nobis referendum est; cùm nemo super sit Authorem, qui in se suscepit enarrandas. Id unum constat, bellum contra Scythas durum perinde & grave, ac olim vel Parthicum fuerat, vel Marcomannicum. Plerosque fidei suspectæ duces Scytharum regem ob clandestina cum hoste consilia, aut inita, aut saltem iniri credita, capite truncasse; Marcum cum illis sæpius cruento admodum & obfirmato prælio manum conflixisse; exercitum ejus hoste potiorè, tantū ducis exemplo factum; qui animi solertiâ planè incredibili omnia inter pugnandum disponebat, suorum quantumvis senex agmen ducebat, pericula nulla detrectabat; Sed hostem ubi multis attritum proeliis, arcibus extructis, & præsidiiis per omnem regionem dispositis, per biennium coercuisset; Tertiâ jam expeditionem suscepturus; ineunte mense Martii, Viennæ Austriorum, vel ut alii Syrmii, gravissimo correptus est Morbo, quo etiam paucos intra dies absumptus interiit.

Ferunt quidem nonnulli Medicos, quò Commodò gratificarentur magis, mortem ejus Dio. maturasse: Quod si verum est, (& Dio sanè verissimum esse præstat,) quàm suis id erat rebus opportunum, quod is in ore habuisse frequentissimum perhibetur? *Quàm multa sunt Lib. x. § 16.* ob quæ à nobis liberari desiderent haud pauci? Illi ipsi elatum me optant, pro quibus sum multa exantlavi, supplicavi, procuravi: Illi inquam ipsi elatum me optant, tanquam qui levamen forsan hinc aliquod sperent. Et is quidem suo tum præsertim præcepto, quod ibidem memoratum habes, oblequutus est. Nec propterea tamen minus illis propitius discodas, sed moris tui tenax, amicus, benevolus, mitis. Ab eodem utique Dione accepimus, Marcum morti proximum Commodum militibus commendasse, (noluit enim videri, quòd sibi ab illo allata est credere) Tribuno etiam Militum Tesseram postulanti, *Abi ad Orientem, respondisse, Ego enim jam ad Occasum commeo.* "Quod eo creditu est proclivius, quòd Antoninum constet, quâ erat mirâ animi in suos benevolentia, propinquorum vitia dissimulare solitum."

Sed tenera adhuc Commodi ætas, quæ nondum indolis adedò turpis atque immanis indicia dederat, ignominiam & culpam hanc injuriâ illi inustam ut credam facit. Præsertim, quum non nisi mortuo patre in vitia delapsum narret Herodianus. Herodian. 3.
Commod. 2. Mores sanè cruenti

Capitol. 27.

cruenti, quibus se omnibus brevi reddidit infestum, ut hujus etiam parricidii reum existimarent, plerosque poterant inducere; ut nequid sit facinoris aut flagitii, quo non ipse se contaminasse putaretur. Nec insolens est iis omnibus facilem adhibere fidem, quæ et si pridem, & illis forsitan insciis vel facta, vel conficta, extremo tamen vitæ actu Principes in se admitti potuisse ostendunt. "Hæc quidem D'Acerius pro suo etiam in malos æquiori ingenio: cujus affectum & mores benevolos non laudare nequeo: Sed id tamen monendum duxi, Herodianum testimonium à Capitolino perquam esse diversum; qui & Antoninum perhibet moribundum *Sententiam de filio eandem quam Philippus de Alexandro ostendisse, quum de illo malè sentiret*; (sensu nempe longè alio, Imperium Romanum Commodi vitiis & profusæ libidini minimè suffecturum) quin & *minimè se agere mortem ferre, cum filium superstitem relinqueret*, qualem verò docent sequentia, *Nam jam Commodum turpem se & cruentum ostentabat*. Et mox tum postea. *Fertur illum mori voluisse cum filium talem videret futurum, qualis existit post ejus mortem; nè, ut ipse dicebat, similis Neroni, Caligulæ, & Domitiano esset*.

Herodian. in Com. 3. 4.

Statim ex quo percussus erat morbo, salus ejus deplorata est. In illum tum demum scopulum impingens, ubi naufragium faciunt pars hominum maxima; qualis revera esset, & quantum potuerit Virtus & Sapiencia intimis animi sensibus insculpta, omnibus ostendit. Pectus tamen etiam constantissimi Viri diversæ scindebant curæ. Quicquid divinæ vitæ est voluntati, æquo ille & modesto, quod Philosophum decuit, animo tulit: Populus tamen, quem Imperatori inprimis charum oportuit, quid tandem ipso vitæ functo fieret, cogitare acerbum; & anxio timore plenum. Diem quem morte clausit extremum agebat mœstus; Multa aded, quibus animi angebatur, revolventi subibant mentem. Terrebat nempe ingenium adolescentium à rectâ honestâque disciplinâ ad luxum voluptatibusque facillè delabens; nec hominem minimè imperitum fugit multorum memoria Principum, qui Juvenes imperium suscepissent; qui vitiis & adulatione victi, voluptatibus tantum studebant, & imperio grave dedecus infligebant. Solicitabant etiam animum recentiora Neronis & Domitiani Exempla, qui nihil sibi ad extremam crudelitatem reliqui fecerant. Filio itaque timebat suo, ne lubricum nactus locum ab instituto descilceret; bonis artibus, studiisque (quibus tanto curarum & laboris impendio ætas ejus tenera fuisset imbuta.) relictis, ebrietati sese & crapulæ dederet; Virtutis etiam, Justitiæ, & in patriam Charitatis obrutis feminibus & extinctis, pro Patre Patriæ Tyrannum ageret. Terrebat præterea Germaniæ vicina gens, quam nondum planè subjecerat; sed partim in societatem adsciverat, alios autem armis belloque edomuerat; quibus, quantumvis metu principis in præsens contineantur, mos est tamen quamlibet levibus momentis ad arma resumenda facillimè impelli. Quare dubitabat, ne despectâ mox filii ætate, & regnandi imperitiâ, conjurati iterum vindictam quærent, & infamiam victoriarum à se reportatarum defendam. His igitur Curarum fluctibus æstuans, amicos propinquosque omnes, quotquot aderant, convocari jubet. Qui postquam convenerunt, constituto in eorum conspectu adolescente filio, paululumque se, ut potuit, è grabbato sublevans, hujusmodi habuit orationem.

Ibid. 4. 5.

Marci Imperatoris Oratio
pro Commодо.

Δημητρεῖα τῷ βασιλεῖς Μάρκε
πρὸ Κομμοδῶ.

Dolere vos atque angere cum ita me affectum contemplantini, minime mirandum. Quippe humanum est humanis casibus ingemiscere: multoque magis misericordiam provocant, quæ oculis usurpamus. Cæterum peculiari vobiscum nostra ratio est. Nam de mei erga vos animi conscientia, mu-

Αχθίζου μὲν ὑμεῖς, ἐφ' οἷς ὁρατὶ ἐν διακοίμῳ, θάνατον ἔσθιν. φύσει τε καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐλαττον, ἐν ταῖς ἡμῶν ὁμοφυλῶν συμφοραῖς: τί τε δευτέρῳ ὅτι πᾶσι πόνον, δάκρυον περιλάττει μείζονα. ἐμοὶ δὲ καὶ πᾶσι πόνον ἰσχυρὸν παρ' ὑμῶν οἶμαι: ἐκ τοῦ ὅτι αὐτοὶ διακείμενοι πρὸς ὑμᾶς, ἀμοιβαίαι εὐτοιαὶ εἰκότως ἦν.

Capitol. 18.

Senatus Populusque, etiam priusquam funus conderetur, non divisis locis, sed in una sede propitium Deum dixit. Et parum sane fuit, quod illi & Aurea poneretur in aede Julii Statua, & honores divinos omnis aetas, omnis sexus, omnis conditio ac dignitas dedit, nisi quoddam etiam sacrilegus iudicatus est, si quis ejus imaginem in sua domo non habuit, qui per fortunam vel habere potuit, vel debuit. Denique in multis domibus M. Antonini Statuas moris erat inter Deos penates consistere.

Ann. Christ.

180.

Dio.

Capitol. Sexa-

gesimum pri-

imum regisse

narrat. Dio

lviii. annos,

mensis x. dies

xxii. natum

occubuisse.

Ita denique conquevit omnium, qui Romae unquam principatum tenuerunt, optimus, maximusque Marcus, Diis vita & morte conjunctus, cum annum aetatis quinquagesimum nonum nondum exegisset. Annos novem Fratrem habuit imperii participem; decem regnavit solus. Quem variis exagitatum fortune, & plurima praeclare prosperaeque gerentem, idcirco tamen praesertim felicem ducere fas est, quod immane Filii ingenium, & flagitia (quibus is humano generi & pestem & probrum brevi se praestitit) nefanda, parum adhuc perspexisset.

PRÆ-

PRÆLOQUIUM,

IN QUO

De Disciplina Stoica, cum Sectis aliis, Peripatetica, & Academica Vetere, Epicurea verò præcipuè collata; deque eorum, qui hanc secuti sunt, quæ supersunt, Senecæ, Epicteti, Marci nostri cumprimis, scriptis differitur: Operisque hujus totius ratio atque institutum exponitur.

Stoicam Disciplinam, præ cæteris Philosophorum priscorum Sectis ad dogma Christianum proximè accessisse, è nostris qui censuerint, non desunt. Et Josephus quidem Judæus, ubi vite sue rationem denarrat, de *Phariseorum*; quam apud suos αἰρεσὶν ἀρετῆς αἰνέων fuisse ^{Paul. apud Lucam, Act. 26. 5.} Paulus pronunciat, quamque horum uterque, & Josephus & Paulus, aliquando sectatus fuerat; ^{Joseph. in Vita sua de Bell. Judaic. libris subjunxit.} ἡ Φαρισαίων, inquit, αἰρεσις ὡς πλείους ἔστι τῇ ὡς Ἕλλησι Στωικῇ λεγομένη. ^{In Esaiam. Comment. cap. 11.} *Phariseorum Secta ei est affinis, quæ Græcis Stoica nuncupatur.* Hieronymus verò noster verbis planè difertis; ^{Paul. apud Lucam, Act. 26. 5.} Stoici, inquit, nostro dogmati in plerisque concordant. Et in multis quidem convenire, ambigi non potest, si quis instituti utriusque ^{Joseph. in Vita sua de Bell. Judaic. libris subjunxit.} αἰρετῆς μεγάλων regulas legesque secum invicem contulerit: in pluribus etiam, opinor, quàm Secta alia ulla; quum nulla, credo, comperta sit, quæ pietatis ac virtutis studium exercitiùmque aut plùris faciat, aut altius evehat, aut fortius spiret, aut acrius urgeat, aut penitiùs inculcet, aut enixiùs provehat.

Hoc quò clariùs elucescat, de Sectis eminentioribus quibusdam cum ista collatis videbitur. Atq; hîc mitto Pythagoræ, ^{Videatur Pythagoræ Vita, apud Laert. 18. & ab Jamblico conscripta, cap. 13, 14, 23, 24. necnon Jamblichi vita, apud Eunap. in Vit. Sophist.} mysticam an magicam dixerim, disciplinam, cujus rudera duntaxat & λείψανα disjecta jam supersunt. Aureum enim carmen, quod hujus nomine prostat, ejusdem esse notæ censent eruditi cum Phocylidæ *Monitorio*; supposititium utrumq;. Sed nec in ullo numero habendam exi-

stimem,

PRÆLOQUIUM.

stimem, aut Cynicorum affectatam illuviem, sædâq; in propatulo etiam perpetrata ⁵ χαυρυμῆτα; (quos ⁶ à Stoicis tunica tantum distare, haud ritè pronuntiâsse videtur Satyricus, quam illi ⁷ obscœnitates istiusmodi, fordēsque etiam, ⁸ tanquam à natura humana alienas, sint averſati :) aut Academiæ etiam Novæ ἀρχαλαγήαν, quæ cum sensibus tam externis quàm & internis fidem omnem detrahat, ⁹ mentisque pariter atque corporis oculos penitus revellat, hominem nec rationis particeps esse animal patitur.

Ad illos accedo, qui Philosophiam nobis excultiozem dederunt, Scholâsq; frequentiores, ampliores, illustriores habuerunt. Ex his sunt, qui è Platonis Gymnasio prodiere, *Academici Veteres*, & Peripatetici: quos, quia ¹⁰ nominibus solis locisq; (cùm *Academiā* alteri, *Lycæum* alteri tenerent) à se invicem *divisi*, rebus interim *conveniebant*, unâ junxisse, compendio dabitur. Inter istos cumprimis emicuit Aristoteles. Is in scientiis disciplinisque omne genus tradendis, *Logicâ, Rhetoricâ, Poeticâ, Politicâ, Oeconomicâ, Ethicâ, Physiologicâ*, ad ¹¹ miraculum usq; tantum præstitit, ut plus illi hac in parte totius eruditionis humanioris circulus debeat, ¹² quàm priscorum, non dico unī alteri alicui, sed eis, quorum saltem ad ætatem hanc scripta perennârunt, etiam universis. Nam quod ¹³ *Platonem* hujus Magistrum, familiæq; illius utriusq; parentem, *excipere* solent, qui huic alioqui primas deferunt; haud advertisse satis videntur, *Platonem* non tam in disciplinis tradendis, quàm in sui temporis ¹⁴ Sophistis, sub persona Socratis, defricandis, ludendis, traducendis, refellendis, horum phaleris detrahendis, fucis detergendis, tricis exolvendis, operam maxima ex parte collocâsse. Unde natum, ut in *Dialogis* plerisque, per anfractuosas disceptationum ambages, artificio singulari sibi invicem implicatas & innexas, in immensum ferme protractâ dissertationis serie, veri certique sitiens lector, nisi quod dictionis amœnitate, inventionis varietate, structuræq; elegantia, quæ fessum interim reficiant, dum delinitur detinetur, longis ac laciniōsis penè delassatus, cùm ¹⁵ quod pro certo

Naturâ homo mundum & elegans animal est. Senec. epist. 92. ⁹ Epictet. dissert. l. 1. c. 3. & l. 2. c. 20. & Senec. ad Lucil. ep. 88. ¹⁰ Cicer. Academ. l. 1. ¹¹ Musicam, Mathematicam, Medicam non adjicio, quia perissæ videntur, quæ de his scripsisse discimus ex Laertii laterculo: sed nec Metaphysicam, quia nomen priscis illis ignotum; aliudque planè sonat τὰ μὲν τὰ φυσικά. ¹² Talem esse unum hominem miraculosum est potius, quàm humanum. Averroes in Proem. Physic. ¹³ Aristoteles meo judicio in Philosophia prope singularis. Cicer. Academ. lib. 4. ¹⁴ Aristoteles, excepto Platone, Philosophorum princeps. Cicer. de finib. lib. 1. Aristot. longè omnibus (Platonem semper excipio) præstans ingenio & diligentia. Idem Tusculan. lib. 1. ¹⁵ Sophistas à Platone intelligimus lutos à Socrate. Cicer. de finib. lib. 2. ¹⁶ Platonis in libris nihil affirmatur; & dum in utramque partem multa differuntur, de omnibus queritur, nihil certi dicitur. Cicer. Academ. lib. 1.

statuatur

PRÆLOQUIUM.

statuatur nihil occurrat, in quo pedem figat, nec jam animi pendens, opinatione dubitationeque omni depositâ, firmus consistat, ac securus acquiescat, vix aut nè vix quidem tandem deprehendere queat.

Aristotelem itaque feligemus, qui in eis, quæ ad mores formandos, vitæque rationem ritè instituendam pertinent, (de his enim jam agimus) reliquorum nomine sententiam ferat. Is post Platonem, cum agmine utroque dicto, in tres classes *Bona* dispefcit univerfa, *animi, corporis*, & quæ *extra horum utrumque* consistunt, vitæ hujus adminicula. Quamvis autem *animi bona præstantissima* esse cenfeat, & *per se* maximè esse *expetenda* concedat; tanti tamen posteriora duo ista facit, tantumque¹⁷ ad sortem beatam constituendam momenti viriumque eis tribuit, ut¹⁸ virum virtute licèt universâ instructum, sed alteris illis orbatum ac destitutum, *beatorum* numero eximat, præfertim¹⁹ si in adversâ graviora, calamitatèsq; insigniores inciderit; ista siquidem, ubi incurfaverint, *beatitudinem*, quanquam,²⁰ *mutatu haud facilem*,²¹ *intercidere* tamen, *abrumpere* & *corrumpere* prorsus.

At Stoici, adeo nihil hanc in partem efficacix corporeis externis-
que istis permittebant, ut prae animi illis nec in bonorum malorumve
censu collocanda censerent; sed pro rebus mediis prorsus haberent,
quæ in neutram partem momenti multum conferrent: cum ²¹ nihil
bonum statuerent, nisi quod pium, justum, humanum, honestum foret;
nihil malum, nisi quod impium, injustum, inhumanum, inhonestum ex-
isteret. Proinde miserum esse insipientem, iniquum, improbum, impium
quemque, quantumcunque, quæ aliis habentur, bonis, corporeis ex-
terisque instructus suffultusque vitam exegerit; ²² beatum contra bonum
piumque quemlibet, quantumcunque malis, quæ cæteris reputantur,
obstrictus divexatusque avum transegerit. Hunc denique solum sapere,
verè liberum esse, sui compotem, numini charum, cujus sub tutela curà-
que, cum perpetim agat, solum posse ²⁴ securum malique omnis metu

ἐνδοκίμονα ἔ). Arist. Eth. Mag. l. 2. c. 8. ¹⁹ Οὐ μακροὶ γὰρ αἱ Πεισιπύκεις πύχαις σπειροῦσι. Arist.
Eth. Nicom. l. 1. c. 10. Οἱ δὲ τετραχόδονον καὶ τῆς δυστυχίας μεγαλὰς σπειροῦσιν ἐνδοκίμονα ἔ) φασκόντες.
ἰὼν ἢ ἀγῶνός, ἐξὸν λέγουσι. Idem Magn. l. 6. c. 13. ²⁰ Οὐκ ἐυματέεσσιν. ²¹ Θλίβη καὶ λυμναίειαι τὴν
μακροῖαν. Ibid. Idem Eth. Nicom. l. 1. c. 10. ²² Τῶν ὄντων, τὰ μὲν ἀγαθὰ ἔ). τὰ δὲ κακά· τὰ δὲ ὑπὲρ
κατὰ ἀγαθὰ μὲν τὰς ἀρετὰς κακὰ δὲ τὰς ἐλαπίας· ἢ ἵπτες. γ. αἱ μὴ το φελέει, μὴ βλάπτει, ὅτι ζωὴ, υἱεία,
ἡδονή, καλλίον, ἰσχυρὸς, πᾶντος, ὁδὸς, ἐνθύμια. Laert. l. 7. Zenon. Μόνον τὸ χελεὶν ἀγῶνός, οἷον ἢ βίαια-
ως φιλοσοφία. Clemens Alex. Strom. l. 5. Mox post nonnulla ejusdem nota interjecta, ταῦτα θρυλλῶσιν οἱ
Στωικοί. Unum bonum est, quod bonestum est: cetera falsa & adulterina bona sunt. Sen. Epist. 71. Nihil est bon-
num nisi quod bonestum est. Id. Ep. 120. Sed & Ambros. noft. idem Scripturam afferre, Offic. l. 2. c. 3. Media,
five indifferentia vocamus, quae nec bona, nec mala, morbum, dolorem, paupertatem, exilium, mortem. Sen. ep. 82.
²³ Virtus ad vitam beatam per se ipsa satis est. [Hac praedito] adiace cecitatem, debilitatem, dolores continuos &
graves, non fit miser, Quam tam multa mala in miseram vitam non transferunt, nec ex beata quidem educant. Sen.
epist. 91. ²⁴ Διὰ τὴν γὰρ φοβησάμεναι τὴν ἑστὴν γυναικίδα ἐν ἀνδρώπῳ; ἀλλὰ σπερὶ ἀπὸ τὸν Καίσερα συζύγιον.
ἰσχυρὸν παρέχεν ἐν ἀσφαλείᾳ διαμόρφας, καὶ ἀνταρρησύνῃς, καὶ ἡδονοκτίας ἢ δὲ ὅππῃ τὸ τὸν θεὸν ἔχον πωτὸν λαὸν
καὶ πατέρας καὶ κληιδάνα, ὅχι ἡμᾶς ἐξαρρησὶται λυπῶν καὶ φόβων; Epictet. differt. l. 1. c. 9.

37757734 73:773 :

P R A E L O Q U I U M

11. Εν τούτοις
 12. οὐκ ἔστι
 13. ἀνδρὶ ἀγαθῷ
 14. καὶ ἐν τῇ
 15. ζωῇ, ὅτι τὸ
 16. ἀνθρώπινον
 17. εὐμαρτυροῦν
 18. οὐδὲν τὸ τέτυκτον
 19. μετ' ἡμᾶς.
 Socrat. apud
 Plat. in *Apol.*
 Pro certissimo
 habeatur quod
 dicturus sum.
 Nec cuiquam
 bono, quicquam
 mali evenire
 potest, nec viro
 nec mortuo, nec
 unquam rei co-
 rum à Deo ne-
 gligantur. Cic.
 ex Plat. Tu-
 scul. l. 1. & E-
 pistet. differt.
 l. 3. c. 26. ec-
 quid hæc,
 quàm quæ So-
 lomon Pa-
 rocm. l. 33. &
 Paulus Rom.
 8. 28.
 26. Ἄνθρωπος
 27. Ζεὺς, ὃς οὐ
 28. γὰρ ἡ πᾶσι
 29. οὐκ ὅτι
 30. οὐκ ἔστι
 31. οὐκ ἔστι
 32. οὐκ ἔστι
 33. οὐκ ἔστι
 34. οὐκ ἔστι
 35. οὐκ ἔστι
 36. οὐκ ἔστι
 37. οὐκ ἔστι
 38. οὐκ ἔστι
 39. οὐκ ἔστι
 40. οὐκ ἔστι
 41. οὐκ ἔστι
 42. οὐκ ἔστι
 43. οὐκ ἔστι
 44. οὐκ ἔστι
 45. οὐκ ἔστι
 46. οὐκ ἔστι
 47. οὐκ ἔστι
 48. οὐκ ἔστι
 49. οὐκ ἔστι
 50. οὐκ ἔστι
 51. οὐκ ἔστι
 52. οὐκ ἔστι
 53. οὐκ ἔστι
 54. οὐκ ἔστι
 55. οὐκ ἔστι
 56. οὐκ ἔστι
 57. οὐκ ἔστι
 58. οὐκ ἔστι
 59. οὐκ ἔστι
 60. οὐκ ἔστι
 61. οὐκ ἔστι
 62. οὐκ ἔστι
 63. οὐκ ἔστι
 64. οὐκ ἔστι
 65. οὐκ ἔστι
 66. οὐκ ἔστι
 67. οὐκ ἔστι
 68. οὐκ ἔστι
 69. οὐκ ἔστι
 70. οὐκ ἔστι
 71. οὐκ ἔστι
 72. οὐκ ἔστι
 73. οὐκ ἔστι
 74. οὐκ ἔστι
 75. οὐκ ἔστι
 76. οὐκ ἔστι
 77. οὐκ ἔστι
 78. οὐκ ἔστι
 79. οὐκ ἔστι
 80. οὐκ ἔστι
 81. οὐκ ἔστι
 82. οὐκ ἔστι
 83. οὐκ ἔστι
 84. οὐκ ἔστι
 85. οὐκ ἔστι
 86. οὐκ ἔστι
 87. οὐκ ἔστι
 88. οὐκ ἔστι
 89. οὐκ ἔστι
 90. οὐκ ἔστι
 91. οὐκ ἔστι
 92. οὐκ ἔστι
 93. οὐκ ἔστι
 94. οὐκ ἔστι
 95. οὐκ ἔστι
 96. οὐκ ἔστι
 97. οὐκ ἔστι
 98. οὐκ ἔστι
 99. οὐκ ἔστι
 100. οὐκ ἔστι

immunem degere, utpote ²⁵ cui mali nihil aut viventi aut morienti ob-
 tingere permissurus is sit, ²⁶ cui ipse regendum se totum permiserit: nec
 posse itaque fieri, ut vel sorte beatà unquam excidat, vel in calamitates
 ullas ejusmodi incidat, qua beatitudinem incidendo miserum faciant. Et
 hæc quidem fuere Stoicorum dogmata, in quibus quatenus tam Pe-
 ripateticos, quàm & Academicos veteres transcendebant, eò ad re-
 gulam populo Christiano præscriptam illis utrisque propius utique
 accesserunt.

Etiam si autem concedere nequeam, quod post ²⁷ Antiochum ²⁸ Ci-
 cero, post Ciceronem ²⁹ Augustinus, ab istis illos *vocabulis* tantum
 discrepantes rebus interim convenisse, cum hoc apud ³⁰ Ciceronem Ca-
 to nervosè ac luculenter satis refellere videatur; nolim tamen diffi-
 teri, quod Orator celeberrimus ille, ³¹ honestum saltem inter hos cer-
 tamen fuisse, cum omnis esset de *Virtutis dignitate contentio*; hoc tan-
 tum interesset, quod partes primas alteri, alteri totas integrasque *Vir-
 tuti* concederent. Cæterum Epicuri hortulos cum Zenonis porticu,
Voluptatis Magistros cum *Virtutis* patronis, molles cum rigidis, dis-
 cinctos & dissolutos cum altè cinctis, arcè strictis committi & in
 certamen descendere, ³² indignissimum planè videtur, & à ratione
 omni alienum non immeritò habeatur. Nec defuere tamen istud
 qui tentarent: idque, quod mirum magis minùsque ferendum, ex
 eis etiam, qui Stoicis nomen dederant, horum saltem in classè lo-
 cum ambiebat. Sed quid in hunc sensum proferatur, audiamus,
 ab eo qui Stoicus ipse haberi volebat.

³³ Non est, inquit, quod putes magnum, in quo dissidemus. Exiguum
 scilicet spatium interjectum fuerat, quod utrosque à se invicem
 dispesceret, cum *Virtuti* illi totum deferrent, *Voluptatem* isti pro bo-
 no vel summo, vel solo etiam haberent.

Sed, ³⁴ Quam, inquit, *virtuti legem dicimus*, ille dicit *voluptati*. At
 Stoici *Virtuti legem non dicunt*, à *virtutis norma legem accipiunt ipsi*.
 Nec si eadem suis quæ & illi in nonnullis præcipiunt, ideo non longè
 à se invicem divisi existunt. Ecquis *Medicum à Philosopho* non distare
 multum dixerit? Eadem tamen suis in victu vitæque communi præci-
 piunt isti, præscribunt illi. Medicorum principem & parentem audi-
 amus. ³⁵ Πόνοι, inquit, οἰκία, ποτα, ὕπνοι, ἀφροδίσια πάντα μέτρα. La-
 bores, esca, potiones, somni, venerea; moderata sunt omnia. Ecquid aliud

est; Assum impiger. Sen. epist. 107.

²⁹ August. de Civit. Dei, lib. 9. c. 4.

30. Cic. de finib. lib. 3.

31. Senec. de Vita beat. c. 13.

²⁷ Cic. de Deorum nat. lib. 1.

²⁸ Cic. de finib. lib. 3.

²⁹ Cic. de finib. lib. 3.

³⁰ Cic. de finib. lib. 3.

³¹ Senec. de Vita beat. c. 13.

³² Senec. de Vita beat. c. 13.

³³ Senec. de Vita beat. c. 13.

³⁴ Senec. de Vita beat. c. 13.

³⁵ Senec. de Vita beat. c. 13.

²⁸ Cic. de finibus, lib. 4.

²⁹ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁰ Cic. de finibus, lib. 4.

³¹ Cic. de finibus, lib. 4.

³² Cic. de finibus, lib. 4.

³³ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁴ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁵ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁶ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁷ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁸ Cic. de finibus, lib. 4.

³⁹ Cic. de finibus, lib. 4.

⁴⁰ Cic. de finibus, lib. 4.

P R Æ L O Q U I U M.

51 Nè justitiam quidem rectè quis dixerit per seipsam optabilem; sed quia iustitiam asferat. Idem ib. 52 nihil horum per se bonum, sui que causâ expetendum existiment; qui honestum ipsum inanem sine re subjecta sonum, nec tam solidum, quam splendidam nomen pronunciant; quin 53 nec flagitio, facinore, scelere ullo, quod voluptatem conciliet, lucellumve pariat, propter se abstinentum statuunt, (cùm 54 huiusmodi nihil ex se malum reputent) nisi supplicii, damni, mali alicuius infecuturi metu coërceantur; nec à numine hoc (à quo iram vindictamve ob istiusmodi quicquam, vel expectare, vel formidare vanitatis & superstitionis nomine, non damnant tantum, verum etiam derident) sed 56 ab hominum conscientia, qui ab iniqua & scelerata perperantibus penas exigere, ac vindictam sumere, siue pro autoritate publica, siue pro viribus privatis valent; hos autem 57 latendi fiducia nulla possit unquam haberi.

Sed pergamus, & rigida ac tristia ista Epicurea videamus, ut 58 im- peritorum scil. errore sublato, ex horum patrono intelligamus, ea quæ voluptuaria, delicata, mollis habetur disciplina, quàm gravis, quàm continens, quàm severa sit. 59 Epicurus ergò ipse τὴν ἀκολάγειν & ἀσώτως castigat & damnat, qui voluptatis specie objectâ allecti, presentinim deliciarum blanditiis deliniri, cupiditatēque enormi corrupti & occitati, luxuriis ac libidinibus constringendos se temerè tradunt, nec quid porro evenitum sit, quos morbos, quos dolores excepturi sint, provident.

Verùm quo fundamento istos reprehendat, extrema hæc satis li- quidò produnt. 60 Luxuriam utique severus iste, per se, aut propter se reprehendendam non putat: siquidem 61 Voluptas omnis, inquit, bonum est: (itâ nec turpissima re ulla perceptam excludit) Et, 62 si ea, inquit, quæ sunt luxuriosis efficiëntia voluptatum, liberarent eos Deorum & mortis & doloris metu, docerentq; qui essent fines cupiditatum, nihil esset eorum quod reprehenderem, cùm undique complerentur voluptatibus, nec haberent ulla ex parte aut dolens aut ægrum, aut malum. Itâ nec luxuriosos ob eam causam reprehendit, quia luxuriosè vivant; probat potius ac collaudat, quia voluptatibus omni ex parte complentur; modò cetera caveant, quorum primum quidem & præcipuum est, ut omnem numinis è mentibus metum excutiant. Quâ ergò ratione castigat afortos istos damnatque Epicurus? quia utique 63 Voluptates, quas immodicè sectantur isti, Voluptatem ipsam multis modis conturbant &

ἀσώτως πεινῶν ἐπὶ λήσει, καὶ μυρίαυς ὑπὸ τοῦ πένους καὶ λειψότητος ὡς καὶ τὰς ἐσθλὰς ἀπολαύσεις καὶ λήσει. Epic. apud Laert. Eleganter Epicurus, potest nocenti contingere ut lateat, latendi fides non potest. Sen. epist. 97. 57 Turba scelera esse possunt, secunda non possunt. Sen. ipse ibid. 58 Torquat. apud Cicer. de finib. l. 1. 59 Torquat. ib. 60 Torq. idem ib. & Cicer. de finib. l. 2. 61 Πᾶσα ἡδονὴ ἀγαθόν. Epicur. apud Laert. l. 10. 62 Epicur. in κλεινὰς δὲ καὶ αἰσχροὺς Cicerone interprete. de fin. l. 2. 63 Εἰ τὰ πομπικὰ καὶ ἀσώτως ἡδονῶν ἔλυσεν τοῦ φόβου τὴν θάλασσαν, τὴν τὴν ματαίωτον καὶ θάλατταν καὶ ἀλγὸν, ἐπὶ τὴν πείραν καὶ ἀποθυμῶν ἐδιδάσκον, καὶ ἐν ποσὶ εἰχόμενῳ ἐπὶ καμψαίμεθα αὐτοῖς, πανταχόθεν ἐμπληρωμένοι καὶ ἡδονῶν, καὶ ἡδονῶν ὡς τὸ ἀλγὸν, ὡς τὸ λυγρὸν ἔχουσιν, ὅθεν ἐστὶ τὸ κακόν. Laert. l. 10. 64 Τὰ πρὶν ἡδονῶν πομπικὰ πολλαπλάσιος ἐπὶφέρει τὰς ἀχλὺς οὐκ ἡδονῶν. Epicur. ibid. corrumpunt,

PRÆLOQUIUM.

corrumpunt, dum illis procurandis & prosequendis, ⁶⁴ in morbos graves, in damna, in dedecora incurrunt, saepe etiam legum judiciorumque pœnis obligantur. Hæc scilicet rigida, hæc severa, hæc tristia sunt, quæ suis præcipit Epicurus. Voluptatibus vel fœdissimis, vel obscœnissimis indulgeant, totosque se dedant, concedit; caveant duntaxat, nè usu an abusu immodico, vel morbum contrahant, vel facultates profundant, vel infamiam attrahant, vel legibus indicta in se arcessant supplicia.

Sed temperantes, sobrii, bonæque frugis fuisse referuntur, ex eis qui Voluptatis tamen patroni ac magistri extitere, eamque pro bono summo habuerunt. ⁶⁵ Gloriatur utique Epicurus ipse, asse non toto se pasci Metrodorum, qui nondum tantum profecerit, toto. ⁶⁶ diffluere se corpusculi voluptate profitetur, aquâ & pane vefcentem, epulasque sumptu magno comparatas despicere ac despuere: ⁶⁷ aquam & polentam si habuerit, Jovi ipsi de felicitate controversiam facturum: ⁶⁸ summam enim ista voluptatem exhibere, ubi indigentia affectus ea quis sumserit, ⁶⁹ nec minorem voluptatem ex victu tenuissimo, & contemptissimis escis & potionibus percipi, quam ex rebus ad epulandum exquisitissimis, ubi quicquid dolorem creat, eis sublatum fuerit.

Et Eudoxo quidem, qui Epicuro prior, de Voluptate huic gemina tenuisse & tradidisse videtur, ⁷⁰ temperantia & sobrietatis in victu insignioris testimonium perhibet Aristoteles luculentum. quâ etiam ⁷¹ vita ratione fidem dogmati suo est ampliorem consecutus; nupote qui ⁷² non affectu vitioso, aut partium studio, sed judicio incorrupto ⁷³ & veritatis victus ⁷⁴ de principatu pro voluptate sententiam tulisset. de Epicuro verò ambigi non immerito potest; quem Timochares narrat, non assem nec totum, sed ⁷⁵ minam integram in victum diurnum quotidie impendere solitum, idque ⁷⁶ ipsum alibi de se esse professum. Aliud itaque fuisse videtur, quod ex usu communi, aliud quod per exercitium peculiariter facitabat. ⁷⁷ Certos utique habebat dies, quibus malignè famem extingueret, visurus an aliquid deesset ex plena & consummata voluptate, vel quantum deesset, & an dignum quod quis magno labore pensaret, sive, quibus tanquam ⁷⁸ ad palum exerceretur, nè imparatum fortuna deprehenderet, & ⁷⁹ ut contra injurias fortune inter ejusdem beneficia firmaretur. Hoc per intervalla fecisse videtur, quod Eudoxus forsitan jugiter. Vi-

⁶⁴ Torq. apud Cicer. de finib. lib. 1.

⁶⁵ Senec. ep. 18.

⁶⁶ Βρυλάω τῷ καὶ τῷ σωματικῷ ἡδονῇ, ὡς αὐτὸς ἐπεὶ ἡδοναίος καὶ σωματικῶν τῶν ἐν πολυτελείᾳ ἡδοναίος. Epicur. apud Stob. tom. 2. tit. 17.

⁶⁷ Ἐξολύμης ἔσται καὶ τῷ Διὶ καὶ τῷ εὐδαίμονι καὶ ἡδονῇ καὶ ἡδονῇ καὶ ἡδονῇ. Idem apud eundem, sed vitiatum, & sic restituendus. quam vocem ἀποβόας notat. Clem. Alex. Strom. l. 1.

ac ampliùs intendit & extendit Seneca Epist. 110. Faciamus, inquit, oro te, etiamsi ista desuerint. Et ipse Epist. 25. Intra hæc quisquis desiderium suum clausit, cum ipso Jove de felicitate contendat.

⁶⁸ Καὶ μὴ αὐτὸς ὡς αὐτὸς ἡδονῇ καὶ ἡδονῇ καὶ ἡδονῇ καὶ ἡδονῇ. Ibid. ⁶⁹ Οὐχ ὡς εἰς τὸ καὶ ἀναλίσκειν ἡμετέρας εἰς τὸ τεταπείνασθαι. Laert. lib. 10. ⁷⁰ In Epist. ad Leontium meretriculam, & ad disciplinam suam observantes Mitylenæenses philosophos. ⁷¹ Senec. epist. 18. ex Epicuri ⁷² Ibid.

⁶⁹ Idem apud Ciceron. de finib. lib. 2. Οἱ λιποὶ χοροὶ ἰσχυροὶ πολυτελεῖ διατῇ τῷ ἡδονῇ περιεργον, ὅταν ἀπαιτῇ τὸ ἀλλοτρίον ἔξωθεν. apud Laert. lib. 10. ⁷⁰ Διατεταγμένως ἡδονῇ σὺν ὅρῳ εἶναι. Arist. Ethic. lib. 10. cap. 1. ⁷¹ Ἐπεὶ δὲ οἱ λόγοι. διὰ τὴν οὐκ ἡδονῇ ἀρετῆς. Ibid. ⁷² Οὐχ ὡς εἰς τὸ καὶ ἀναλίσκειν ἡμετέρας εἰς τὸ τεταπείνασθαι. Ibid. lib. 1. cap. 12. ⁷³ Μὴ ἀναλίσκειν ἡμετέρας εἰς τὸ τεταπείνασθαι. Laert. lib. 10. ⁷⁴ In Epist. ad Leontium meretriculam, & ad disciplinam suam observantes Mitylenæenses philosophos. ⁷⁵ Senec. epist. 18. ex Epicuri ⁷⁶ Ibid. ⁷⁷ Ibid.

P R Æ L O Q U I U M.

Etum autem tenuem simplicemque; qua de causa lautiori ac multiplici, perpetim usurpata praesertim, praefendam existimet, rationes ab ipso proditas habemus. Et primo quidem loco, ⁸⁰ non ob luxum ipsum aut intemperantiam, ⁸¹ quam nec propter se fugiendam, uti ⁸² nec temperantiam propter se expetendam, definiat; sed ob molestias graves, quae inde provenire possint. Quia nimirum ex largiore ac lautiore victu jugiter habito, ingentes in re familiari excitantur tempestates, quibus, dum epulandi modus nullus adhibetur, facultates funditus exhauriuntur, & patrimonia integra, quasi ⁸³ pile in modum convoluta, ⁸⁴ ovi sorbilis instar, ita penitus deglutiuntur, ut rerum omnium egestas summa protinus consequatur. Sed nec in re familiari tantummodo tam gravia istinc emergunt, sed & in corpore ipso, ⁸⁵ quod est illis boni malique omnis, quia voluptatis & doloris, uti mox videbitur, sedes praecipua. ⁸⁶ Consequuntur enim, inquit, magni dolores eos, qui voluptatem ratione sequi nesciunt: dum ⁸⁷ quae desiderantibus alimenta erant, onera sunt plenis; ⁸⁸ multosque morbos multa faciunt fercula; & ⁸⁹ miserabilior ex cruditatibus quam ex fame enascitur macies; ex denique crapulam ebrietatemque sequuntur ⁹⁰ capitis vertigines, oculorum suffusiones, cerebri astuantis verminationes, artuum resolutiones, corporis totius affectus molestissimi, ⁹¹ quos si vel praesentiscerent homines, vel praevisos haberent, negat ille apud Comicum Graecum, futurum, ut luxui vinolentiaeque, aut toties, aut tantopere indulgerent. Adhuc prospectum hac ratione volebant, cum ipse, tum & ipsius asseclae, ut ⁹² cum in ipsa securitate animus ad difficilia se preparasset, nunquam expavescerent, quod sapientius experti, prius didicerant, minusque moleste id perferrent, si necessitas incideret, cui antea assueverant. Porro ut experiundo addiscerent, ⁹³ quam exiguum natura satisfaciatur, quantumque ex istis voluptatis percipi possit, ⁹⁴ ubi indigentia affectus quis sumserit ea. Denique ut ⁹⁵ ex victu lautiore voluptas plenior accresceret, cum ⁹⁶ voluptates usus rarior commendare atque ⁹⁷ intendere fit natus; frequentior autem, & continuus magis multo sensum contra obtundere atque hebetare consueverit. ac proinde assiduam escae delicatioris usurpationem ⁹⁸ sumptus quam oblectamenti amplius habere pronunciant. ⁹⁹ Aciores

utique

P R Æ L O Q U I U M.

utique ad res placitas intermissas revertimur: esúique ¹ *lenocinium* est antecedens esuries, ut liberationis muneris metus. ² Cibi itaque condimentum famem Socrates dicebat, *potionis sitim*. quemadmodum autem ille ³ ad cœnam vespertinam famem se obsonare aiebat ambulando: Epicurus itidem ⁴ ad epulas infecuturas appetitum vehementiorem, ⁵ famem malignius extinguendo, aucupabatur, quò amplior ex lautitiis haberetur voluptas. Caterùm ad virtutem veram, laudémque justam nihil habet momenti, quicquid non honesti causâ, sed vel lubentia ampliori conciliandæ, vel molestia majori amoliendæ fuscipitur.

Ità rigida, severa, tristitia vidimus; fortia videamus. Fortis, inquit, est Epicurus, & fortia loquitur: ⁶ fortis, licet manuleatus; fortis, sed stolâ indutus. Ecqua re fortis? Quia non prudenter tantum, sed & fortiter agit. Etiam si enim ⁷ Voluptatem omnem in se bonum, dolorem omnem in se malum censeat; ⁸ bono tamen quandoque tanquam malo utitur, & malo vicissim tanquam bono; ⁹ prout expedire vel non expedire visum fuerit. ¹⁰ siquidem & voluptatibus quibusdam quandoque se abstinet, ob molestias, quas admissa essent paritura; ¹¹ & labores dolorésque graviores etiam ac diuturnos nonnunquam sponte lubensque sustinet, quò voluptatem inde ampliorem deinceps consequatur: (¹² istius enim consequenda gratiâ universa & patrare & perpeti disertè proficetur) quod non prudentis duntaxat, sed & fortis est.

Verùm non est illico fortis pronunciandus, quicumque asperi aut adversi quicquam subire sustinuerit. Alioqui fortes amantes cum ¹³ Nasone prædicemus, vel amantes etiam; quorum illi libidinis æstro perciti, nihil non laboriosum sustinent ultronei; illi per mentis errorem arrepti abreptique, in nihil non periculi plenum ¹⁴ citra formidinem ullam prouunt. Fortis fuerit ¹⁵ Mutium agens maleficus, qui tunicâ presente molestâ, in focum ardentem manum ultrò immittit. Fortes fuerint, qui ¹⁶ vitæ tadio, quam vitæ genere inquietam sibi fecerint ipsi, ad mortem confugiunt; adversus quos ¹⁷ Epicurus ipse pronunciat: fortius facturi, censente Epigrammatario, si ¹⁸ refugerit ille, ¹⁹ sustinerent isti. Fortes contra, qui ²⁰ vitæ cupidine nimia, cruciatûs & tormenti nihil subire ac perpeti recusent, ¹² non tam quò vitam ulterius protollant, quàm quò mortem diutius protrahant. Fortis fuerit Mæcenas,

τῷ. ¹¹ Καὶ πολλὰς ἀλγυδνας ἡδονῶν κρείττους νομίζουσι ἐπειδὴν μείζων ἡμῶν ἡδονὴ παρεχόμενα τὰς ἀλγυδνας. Id. ib. ¹² Τότε γὰρ χάριν ἀπαιτῶν περὶ ποῦ. Id. ¹³ Amor. l. i. eleg. 9. ¹⁴ Mentis lappi, mortem non metuunt. Sen. ep. 36. ¹⁵ In matutina nuper spectatus arena Mutius, imposuit qui sua membra facie, Si patiens fortis tibi durusque videtur, Abderitana pectora plebis habes. Martial. l. i. ep. 25. ¹⁶ Senec. ep. 2. ¹⁷ Idem ib. ¹⁸ Nam cum dicatur, tunicâ presente molestâ, Ure manum, plus est dicere, Non facio. Martial. ubi sup. ¹⁹ Rebus in angustiis facile est contemnere vitam: Fortiter ille facit, qui miser esse potest. Id. l. 7. ep. 57. ²⁰ Quærat ultima malorum, & que pati gravissimum est, vitæ longioris mercede. Sen. ep. 101. ²¹ Θάνατον, ὃ βίον μακρότερον πᾶσι. Plut. de fer. num. vindict. Quid hujus vivere est? diu mori. Sen. ep. 101.

¹ Senec. de be-
nef. l. i. c. 15.
² Cicer. d. fi-
nib. lib. 2.
³ Cicer. Tuscul.
l. 5. ὁ δὲ συνά-
γειν τοῦς τὸ
ἀπὸ ποτὸς. Laert.
lib. 2.
⁴ Τοῖς πολυτε-
λείων ἐν δια-
λεξιματικῶν περὶ
σπερματικῶν
κρίσεων ἡμῶν
διατίθεται.
Epicur. apud
Laert.
⁵ Senec. epist.
18.
⁶ Idem ep. 33.
de vit. beat.
cap. 13.
⁷ Πᾶσα ἡδονὴ
διὰ τὸ εὐπρε-
πὲς οἰκείαν,
ἀγαθὴν καὶ ἀλ-
γυδῶν πᾶσα,
κακίη. Epicur.
apud Laert.
lib. 10.
⁸ Χρῆμετα τὰς
ἀγαθὰς κατὰ
πᾶσι καὶ οἷς
κακῶν τῶν δὲ
κακῶν τὸ ἔμπα-
λον οἷς ἀγαθῶν.
Ibid.
⁹ Τῇ συμ-
μνηστικῇ συμ-
περὶ ἡμῶν καὶ ἀ-
συμφορῶν βλά-
ψαι τὰ ὅσα πᾶσι
ταῖς κείνοις.
¹⁰ Ἐστὶ γὰρ ὅτε
πολλὰς ἡδονὰς
καταλείπουσιν,
ὅπως πλεον, ἡ-
μῶν τὸ συρρα-
φῆναι ἐπι-
πᾶν χεῖρον
ἀπομείναι τὰς ἀλγυδνας. Id. ib. ¹¹ Τότε γὰρ χάριν ἀπαιτῶν περὶ ποῦ. Id. ¹² Amor. l. i. eleg. 9. ¹³ Mentis lappi, mortem non metuunt. Sen. ep. 36. ¹⁴ In matutina nuper spectatus arena Mutius, imposuit qui sua membra facie, Si patiens fortis tibi durusque videtur, Abderitana pectora plebis habes. Martial. l. i. ep. 25. ¹⁵ Senec. ep. 2. ¹⁶ Idem ib. ¹⁷ Nam cum dicatur, tunicâ presente molestâ, Ure manum, plus est dicere, Non facio. Martial. ubi sup. ¹⁸ Rebus in angustiis facile est contemnere vitam: Fortiter ille facit, qui miser esse potest. Id. l. 7. ep. 57. ¹⁹ Quærat ultima malorum, & que pati gravissimum est, vitæ longioris mercede. Sen. ep. 101. ²⁰ Θάνατον, ὃ βίον μακρότερον πᾶσι. Plut. de fer. num. vindict. Quid hujus vivere est? diu mori. Sen. ep. 101.

mollia-

P R Æ L O Q U I U M.

¹ Apparet mol-
lem fuisse, non
mitem. Senec.
epist. 114.
cujus de eo-
dem videri
potest censura,
cùm ibi, tum
& epist. 19. &
epist. 92.

² Apud Sen.
epist. 101.

³ Senec. ibid.

⁴ August. in
Psal. 34. &
epist. 167.

⁵ Καλὸν ἔχει
ὁ ἀνδρῶν ὁ
ποιοῦν καὶ
ἀνδρῶν τὰ κα-
τὰ ἀνδρείαν.
Aristot. ethic.
l. 3. c. 7.

⁶ Torquat.
apud Cicero.

de finib. lib. 1.

⁷ Τὸν ἀνδρείαν
φύσει καὶ θρε-
σαι, λογισμῶ
3 τὴν συμφορὰν
τοῦ. Epicur.

apud Laert.

⁸ Εὐδαιμονίαν
δὲ ὁ σοφὸς, ὅ
αὐτὸν εὐδαιμό-
να. Idem ibid.

⁹ Idem, apud
Cicer. Tuscul.

lib. 2. & lib. 3.

& Senec. epist.

66.

¹⁰ Mangelar
ἀγνῶντες καὶ
μα τιλδοταί
ἡμῶν τοῦ
βίου ἐγχεσθῶμεν
ταῦτα. Epicur.

epist. ad Ido-
men. Laert.

lib. 10. Cicero.

Tusc. lib. 2. &
de finib. lib. 2.

Senec. epist.

66. & 92.

¹¹ Στεφάνου
μοχθῶν. Ibid.

¹² Senec. ep. 9.

¹³ Idem de vir. beat. c. 4.

¹⁴ Idem ibid.

¹⁵ Ibid. c. 16.

¹⁶ Idem ep. 92.

mollitie infamis, si carmen illud horridum ex vero animi sensu emisit;

² Debilem facito manu,

Debilem pede, coxâ :

Tuber astrue gibberum ;

Lubricos quate dentes.

Vita si superest, bene est :

Hanc mihi, vel acutam

Subde, sustinco, crucem.

³ Suffigas, inquit, licet, & acutam sessuro crucem subdas. est tanti vulnus
suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id, quod est in
malis optimum, supplicii finem. Fortis demum fuerit, quicumque dura
pertulerit, quò vel naturæ necessitatibus urgentibus satisfaciat, vel af-
fectui vitioso alicui gratum faciat. ⁴ Caussa, aiunt, non pœna, martyrem
facit. nec fortem arguunt perpeffiones ipsæ, sed perpetiendi rationes.
Ille duntaxat fortis jure censetur, ⁵ qui honesti causâ istiusmodi stre-
nuè pertulerit. Nunquam autem honesti causâ quicquam perpeti su-
stinuerit, cui honestum ipsum voluptate semotâ, vel pro nihilo, vel pro
re nihili habetur, utpote quod ⁶ umbram nescio quam meram reputat,
cui solidi nihil subfit ; quique ⁷ fortitudinem ex rei natura nullam esse
existimat, nisi quòd utilitatis ratione dura tolerantur.

Sed fortia tamen Epicurus loquitur, extantque hujus revera quæ-
dam vaniloquæ magis quàm magnanimæ voces. Sapientem utiq; suum
affirmat, ⁸ etiamsi torqueatur beatum fore ; imò, ⁹ si in Phalaridis tauro
peruratur, exclamaturum, Quàm suave, quàm dulce hoc est : quàm hoc non
curo ? Se verò decumbentem spiritumq; extremum trahentem, ¹⁰ su-
preum eundem & beatissimum vita diem agere profitetur, ¹¹ cùm tanti
vesica viscerumque morbi cruciatúsque adessent ut nihil ad eorum mag-
nitudinem posset accedere. ¹² compensatam enim cum summis torminibus
letitiam, quam ex inventorum suorum memoria capiebat.

Cæterùm, ¹³ non quid dicat quis, sed quid sentiat, refert. Et ista qui-
dem is dicere poterat, cui ¹⁴ unum bonum honestum, unum malum tur-
pitude ; cui ¹⁵ nihil bonum malumque sit, nisi bonus malusque animus ; cui
¹⁶ virtus sola ad vitam beatam sufficit, & ¹⁷ ipsa per se satis est ; cui per
cruciatús quoscunq; , quantoscunq; ¹⁸ de sorte beata nihil defringitur,
nihil decedit, nihil deperit ; cùm virtus, nec ¹⁹ ad rotam unâ ascendere,
nec ad equuleum unâ descendere, defugiat ; nec ad ²⁰ tunicam incendia-

lem admotam, aut indutam etiam deferat, sed in ea comes individua

adhareat

P R A E L O Q U I U M.

adhæreat, & ¹ per ignes illos ipsos, qui corporis membra depascunt & absument, colluceat. his principiis imbutum istiusmodi proloqui-
fas est, quum decretis dicta sint consentanea, nec à dogmate sermo
dissentiat. Ecquis verò est adeò aut mentis impos, aut sensus com-
munis expers, qui hæc ex animi sententiâ protulisse, aut proferre
potuisse credat eum, qui ² Voluptatem statuit esse summum bonum, do-
lorem & cruciatum summum malum, ³ omnesque, etiam animi volup-
tates & dolores, ad corporis voluptates & dolores pertinere contendit;
qui negat ⁴ gaudere quenquam nisi propter corpus, aut ⁵ animi gaudium
esse ullum, nisi quod à corpore oriatur, & ad corpus referatur; qui de-
nique dilerte profitetur, ⁶ nec intelligere quidem se posse, ubi sit, aut
quid sit ullum bonum, præter illud, quod sensibus corporeis, ex cibis po-
tionisque, formarum aspectu, aurium delectatione, & obscenâ voluptate
percipiatur.

⁷ Non est, inquit poeta, beatus, esse se qui non putat. astipulatur
Epicurus; nec, qui non beatum se putat, dixisse contentus, ⁸ qui non
beatissimum se judicat, dixit. Quî autem, non jam, beatum, dico, pu-
tare, sed beatissimum etiam judicare se poterat, cum non in summo tan-
tùm malo, sed in summi mali gradu supremo, quo altiore aut in-
tensiorẽ dari posse negat, versatum se profitetur?

Sed diutius in hara hac, non quidem purganda, sed lustranda
hæsimus. ab ea ad porticum, auræ liberiori ac salubriori captandæ,
& contrâ, quàm de se olim ⁹ Cynicus Lacedæmone Athenas profi-
ciens, en τῶν γυναικωνίτις & εἰς ἀνδρωνίτιν, à feminis ad ¹⁰ viros, à
mulierculis ad ¹¹ mares, transeamus.

Apud Stoicos ergò omnia, à veris saltem Epicureis illis, diversa;
imò eis adversa planè.

Numen isti cælestē ¹² rerum humanarum curam gerere; nec universi tan-
tummodo, sed hominum etiam singulorum, & rerum quoque singularum;
rebus humanis præsto esse, ¹³ generique humano, non ad bona verè sic dicta
duntaxat, sed & ad vitæ hujus commoda & adminicula suppetias ferre.
Decum itaque ante omnia ¹⁴ colendum, ¹⁵ ad omnia invocandum, ¹⁶ per
omnia cogitandum, in omnibus ¹⁷ agnoscendum, & ¹⁸ comprobandum,

virilis sapientia. Idem ad Helv. cap. 12.

quantum inter faminas & marces. Idem de constant. cap. 1.

& cap. 16. Marc. lib. 2. § 11. & lib. 6. § 43.

Idem lib. 1. § 17. & lib. 9. § 27. & § 40.

Idem lib. 5. § 33.

Idem lib. 6. § 23. Καὶ πᾶν τὸ μέγαλον ἔτι ποιῶν. Idem lib. 3. § 13.

Idem lib. 6. § 7.

Idem lib. 3. § 12.

Idem lib. 6. § 16.

Idem lib. 2. cap. 16.

Senec. de be-
nef. l. 6. c. 4.

Epicur. dog-
ma apud

Laert. lib. 10.
& Cicer. de

finib. l. 1, & 2.
Cicer. de fin.

l. 2.
Torquat. ib.

l. 1.
Ibid. lib. 1.

& 2.
Οὐ γὰρ ἔχω

τὴν νοῦν
ταράσσειν, ἀ-

πορεύων τὰς
διὰ χυλῶν ἡδύ-

τας, τὰς δὲ
ἀφ' ὧν διαστάν, καὶ

τὰς δὲ ἀκέραι-

αὶ τῶν, καὶ τὰς
διὰ μερῶν.

Epicur. lib. de
finib. apud

Laert. lib. 10.
& Cicer. de

finib. l. 2. &
Tuscul. l. 3.

Poeta nescio
quis, apud

Senec. epist. 9.
Epicur. ibid.

Ἐν τῷ ἀν-
δρωνίδος εἰς

τῶν γυναικωνί-
τιν. Cynogen.

Laert. lib. 6.
Havard de-

scit. c. 1. Laert.
lib. 6. in An-

tisthen. Stoici
virilem ingressi

viam. Sen. de
constant. sap.

cap. 1. Stoico-
rum rigida &

cap. 12. & cap. 14.

cap. 12. & cap. 14.

cap. 12. & cap. 14.

cap. 12. & cap. 14.

cap. 12. & cap. 14.

Ποτὲ δ' ἐγὼ
ἡμᾶς λαόν, νῦν
δὲ καὶ ἐπὶ
ταῖς διὰ. Id.
lib. 4. cap. 4.
Ἐφ' ἡμέτερον
ἐν κόσμῳ γινώ-
σκον, ῥα δὴ
δὲν ἐξομῶμεν
τὴν ἀνθρώπων,
αὐτὸν οὐκ ἐχόν-
τα, ὡς αὐτὸν τε συ-
νορατοῦμεν ὅτι
ῥα γινώσκον, καὶ
τοὺς ἑαυτοῦ. Id.
lib. 1. cap. 6. &
apud Stob.
tom. 1. l. 1. c. 4.
ex quo emacu-
landi codices
Epicteti. Idem
lib. ejusd. c. 16.
post recensita
varia provi-
dentia divinæ

¹ de omnibus laudandum & celebrandum; ² huic uni in omni negotio simpliciter obsequendum, ³ ab ipso, quicquid obvenerit, animo prompto ac lubenti excipiendum atque amplexandum; ⁴ nihil melius, ⁵ nihil convenientius, ⁶ nihil conducibilius, ⁷ nihil opportunius aut tempestivius, quam id quicquid existat, quod ipse voluerit, existimandum; ⁸ quocumque ducere visum fuerit, ⁹ citra tergiversationem aut murmurationem, sponte sequendum; ¹⁰ locum stationemque, quemcunque is assignaverit, strenuè tenendum, etiam si mortem millies oppetere oporteret.

Hæc de Numine Stoici, & erga Numen affectu: de Homine quid, & officiis adversus congenerem sibi præstandis?

Hunc & ¹¹ cordius diligere, & ¹² curare, ¹³ & sustinere, ¹⁴ injuriâ; omni (ut quæ ¹⁵ impietatis etiam notam inurat) abstinere, & ¹⁶ beneficentiâ prosequi, ¹⁷ nec sibi soli genitum censere se, aut vivere, sed ¹⁸ in commune bonum ac beneficium ¹⁹ cunctis, pro facultate virilisque, semet exhibere; ²⁰ re ipsâ, reique bene gestæ conscientia, (²¹ nec hac etiam ipsâ quandatenus reputatâ) citra ²² testem, aut ²³ mercedis spem, ²⁴ commodève proprii intuitum, contentum agere, ²⁵ à beneficio uno præstito ad aliud transire,

apotelesmata, Ταῦτα, inquit, ἥς ἔχοντες λόγος θεοῦ αὐτὰ ἐπαινεῖν, ἢ ὀνειδίζειν; οἱ δὲ νῦν ἐγὼ μὲν, ἄλλο τι ἔδει ἡμᾶς ποιῆν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, ἢ ὑμῶν τὸ θεῖον, καὶ εὐρημεν, καὶ ἐπεξέχευε τὰς χάριτας; ἢ ἔδει καὶ σὺ ἀποποι-
σας, καὶ ἀρετῆς, καὶ ἐδιδόντας, ἄδην τὸν ὕμνον τὸν εἰς τὸν θεόν; Μέγας ὁ θεός, ὅτι ἡμῶν παρέχει ὅργανα ταῦτα, δι-
δόν τὴν γλῶσσαν ἡμετέραν. Μέγας ὁ θεός, ὅτι χεῖρας δίδωκεν, ὅτι κατὰ ποσιν, ὅτι κοιλίαν, ὅτι αὐτὸς ἐξέδωκε λαλῆδός τας,
ὅτι κατὰ δάδους ἀναπνέειν. ταῦτα ἐφ' ἡμέτερον εὐρημεν ἔδει καὶ τὸν μέγιστον καὶ θεοτάτον τὸν ὕμνον ἐρυμῆν ὅτι τὴν
δύναμιν ἔδωκε τὴν παρεκκλησίαν τήνδε, καὶ ὁδὸν χρηστικῶν. Et quæ sequuntur his gemina, homine Chri-
stiano quovis non indigna; Christum modò donatum nobis adjecisset. ¹ Ἐγὼ ἔχω πνεῦμα ὑποτακτικόν, πνεῦμα
πεισιστικόν, τὸ δὲ θεῷ, Epictet. differt. l. 4. c. 12. Ἐκὼν σταντὸν τῇ κλωδοῖ συνειπίδιν, παρέχον συνήθειαν,
οἷσσι ποτε ἐπ' ἡμῶν βλάσται. Marc. l. 4. § 31. ² Ἀρεσκόμεθα τοῖς ἐκ τοῦ ὅλων ὑποτακτικοῖς. Idem
ibid. § 25. ἀποκαλύπτει ὅτι ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ συμβαίοντα πάντα. Idem l. 3. § 4. Ἀπὸ τοῦ μηδὲν ἄλλο θέλει,
ἢ ἂν ὁ θεός θέλει. Epictet. l. 2. c. 17. Πεσοκασίαντα καὶ μετὰ τὸν ὅλυν τὸ δὲ καὶ ἐκείνῳ θέλει, καὶ τὸν θέλει
τὸ καὶ ἐκείνῳ ὁ θέλει, καὶ τὸν θέλει. Idem l. 3. c. 26. & l. 4. c. 7. ³ Κεῖν τὸν καὶ ἡγῶμαι, ὁ ὁ θεός θέλει, ἢ ὁ
ἐγὼ. Idem ibid. ⁴ Μόνον φιλεῖν τὸ εἶναι τὸ συμβαῖνον καὶ ἀπονεμόμενον τὴν καὶ ἀρμονικὴν τὴν; Marc. l. 7. § 57.
Συμφέρει ἡμέτερον, ὁ φέρει ἡμέτερον ἢ ἡμεῖς ὅλων οὐσίς. Idem l. 10. § 10. ⁵ Καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνη φέρει.
Ibid. ⁶ Τὸ δὲ ἐπὶ τὸν ἀρετῶς παρέχειν. Marc. l. 12. § 27. & 31. Πεσοκασίαντα διάκονῳ καὶ ἀκόλυτος
ἐκείνῳ, συνορμῶ, συνορμῶμαι ἀπὸ τοῦ συνορμῶ. Epictet. l. 4. c. 7. Cleanthis votum, huic toties repetitum;
Ench. c. 52. differt. l. 2. c. 17. & c. 23. l. 3. c. 22. & l. 4. c. 4. ⁷ Optimum est Deum, à quo omnia prove-
niant, sine murmuratione sequi. malus miles est, qui Imperatorem tremens sequitur. Senec. epist. 107. ⁸ Ἦν
αὖν ἡμεῖς καὶ τίξιν ἐξελείποντες, μυριάκις ὑποτακτικῶν σὺν τῶν ἐξομῶμεν. Epictet. lib. 3. cap. 24.
post Socrat. in Platon. apolog. ⁹ Ἴδον τὸ ἀνθρώπου κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ ἀνθρώπου. Mor. lib. 7. § 12.
καὶ εὐνοῖαν αὐτοῖς, ὡς φύσι φιλοῖς. Idem lib. 7. § 29. ¹⁰ Καὶ κηδεσθαι αὐτοῖς. Id. lib. 9. § 18. ¹¹ Καὶ
ἀνέχεσθαι αὐτοῖς. Idem lib. 5. § 33. ¹² Καὶ ἀνέχεσθαι αὐτοῖς. Idem lib. 9. § 18. ¹³ Ὁ ἀδελφὸν ἀνέχεσθαι. Id.
lib. 9. § 1. ¹⁴ Καὶ εὐνοῖαν. Idem lib. 5. § 33. ¹⁵ Κατακρίνας τὰ λογικὰ ἀλλήλων ἐνεκαὶ τὸ καὶ
ἐν ἀνθρώπῳ ἐν τῇ τῇ ἀνθρώπου φύσει τὸ κοινωνικὸν εἶναι. Idem lib. 7. § 55. ¹⁶ Ἀρετῆς ἢ φύσις λογική,
τὰς ὁρμὰς ὅτι τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνον ἀπὸ τῆς φύσεως. Idem lib. 8. § 5. ¹⁷ Παντοῦ κηδεσθαι. Idem lib. 3.
§ 4. ¹⁸ Ἀρετῆς ἢ φύσις κοινωνική. Idem lib. 9. § 6. ¹⁹ Ἐαυτὸς ἀρετῆς διὰ τὴν ἀρετὴν. Idem lib. 7. § 28.
²⁰ Οὐδὲ οἷον ὁ πιπνικαν. Idem lib. 5. § 6. ²¹ dedisse dum daret, oblitus. Senec. de benef.
lib. 2. c. 6. ²² Οὐδὲ οἷον ἀνθρώπου μαρτυρεῖται. Marc. l. 3. § 5. In omnibus factis re, non teste, moveri.
Cicer. de fin. l. 2. ²³ Μιᾶς καὶ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων φιλεῖ, κατ' ἐπίμνησιν. Plut. de amor. prol. ²⁴ Καὶ ἀ-
δικητικὸς δίδωκεν, ὡς ὅτι τῆς ἀρετῆς, εὐδοκίας ἀπαιτῆσαι πάντα τὸν κατὰ. Marc. l. 9. fin. ²⁵ Ἐπὶ
πείσῳ καὶ ἀρετῇ πάντως, τὴν κατὰ ἀρετῆς κοινωνικὴς μεταβάλλειν ὅτι ἀρετὴν κοινωνικῶν. Id. l. 6. § 7. & l. 5. § 6.

PRÆLOQUIUM.

¹ nec unquam benefaciendo defetisci; ² sed vita telam, tanquam vivendi fructus hic sit, benefactis sibi invicem continenter annexis ita totam pertexere, ³ ut nusquam interveniat ⁴ hiatus ullus vel minimus; ⁵ beneficii loco, quod benefecerit habentem; ⁶ sibiq; profuisse existimantem, si alii cuiquam usui esse potuerit; ⁷ nec extra se proinde quicquam vel laudis humana vel lucelli, aut aucupantem aut expetentem. Adhæc ⁸ nihil mentis cultu antiquius, ⁹ nihil honesti studio potius aut pretiosius habere: ¹⁰ ab eo denique, quod officii sui esse nōrit, ¹¹ nullā vel vitæ, nedum alius rei cuiuspiam, cupidine abducendum, nullā mortis, cruciatūsve ullius, nedum damni aut detrimenti, formidine abigendum, se permittere.

Hæc Stoicorum sunt decreta & præcepta, & ipsorum principiis quidem planè congruentia, sancta, recta, severa, fortia; pietatem, caritatem, humanitatem, magnanimitatem spirantia: quibus priora illa, quæ sunt saltem verè Epicurea, nihil sapiunt, nihil sonant minús.

Sed adversus Stoici nominis professores objiciuntur, *raritas, hypocrisis, defectio, defectus.* de singulis videbitur.

Ac primo quidem loco raritas sub animadversionem venit. Pauciores utiq; omni ævo reperiri, qui disciplinam hanc sunt amplexati, quam qui ad sectas alias sese applicuerint. Et hæc revera in parte triumphant splendide, atq; efferunt sese Epicurei, qui ¹² Epicurum tot amicos & sectatores nactum gloriantur, ut *nec urbes integræ eos capere possent*. agnoscitq; qui in Torquato Epicurum oppugnat Cicero, ¹³ *populum, qui vim maximam, auctoritatem minimam habet, cum Epicuro facere.*

Nec reverà quicquam istic mirandum occurrit. Notum est Stratonis
 Physici illud, ¹⁴ *Plures esse qui lavari, quàm qui ungi velint.* hoc est, ad
 thermas plures itare quàm ad palæstras. ¹⁵ *Semita utique arctiori atque*
asperiori pauciores infistunt; latiore & leviore confertim inceditur. ¹⁶ *Mul-*
titudo numerum habet; pondus non habet. Calculi ubiq; numerosiores
 sunt quàm gemmulae. Diverbium vetus est, ¹⁷ *Plures mali.* ¹⁸ *Turba*
peffimi indicium est. ¹⁹ *eximia, raritate commendat natura.* ²⁰ *nec unquam*

τὸ καὶ ὁδῶσαι πεποιημένοι, ἢ τὸ ἀμοιῶντες τυχεῖν; ⁸ Ibid. ⁹ Τὸ ἐν σοι κερήσον πᾶν, τὸ πῶς ἄλλοις χρῆ-
 σαι, καὶ ὅς ἐστις ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Idem lib. 5. § 21. Περὶ τούτου μόνον ἵκεται ἀρετὴ, καὶ οὐκ ἔστι γνῶ-
 σις ἀρετῆς. Idem l. 2. § 13. ¹⁰ Μὴδὲν χρῆσθαι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ βίῃ δικαιοσύνης, ἀλλ' ὅπως, σω-
 φροσύνης, ἀνδρείας, &c. τούτων πᾶσα πάντα μικρότερα καὶ ἐπιτελέτερα. Idem l. 5. § 21. Τί πρῶτον χρ-
 ῆσθαι; τὸ κατὰ τὴν φύσιν καὶ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σώματος. Idem lib. 6. § 16. ¹¹ Ἐξ ὧν τὸ ἰκανοῦς
 καὶ ἰσχυρὸν ποιεῖ τὰ ἄλλα καὶ σπουδαῖα. Idem lib. 6. § 22. ¹² Ὅτι ἂν πρὸς ταῦτα, ἢ λόγῳ, ἢ ἐν δὲ ἀγαθῶν
 ἔργῳ. Idem lib. 7. § 15. Μηχανισμὸς, ὅτι ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν εἶναι, καὶ πῶς τὸ ἀνθρώπῳ εὖ εἶναι, ἀπὸ τῆς
 φύσεως ἀμείωσις. Idem l. 8. § 4. ¹³ Μὴδὲ κίνδυνον ἀπολογίζεσθαι, ἢ ζῆναι ἢ πεινᾶν ἀνδρῶς, ὅτε πρὸς τὴν μι-
 κροῦ ὀρεῖται, ἀλλ' ἐκείνῳ μόνον σκοπεῖν, ὅπως ἐν δικαίᾳ ἢ ἀδίκῃ περὶ τῆς καὶ ἀνδρὸς ἀγαθῶν ἔργῳ, ἢ κακῶ.
 Idem ex Plat. apol. l. 7. § 44. ¹⁴ Φίλοι πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ὡς καὶ ἂν πόλιν ὅλας μαρτυροῦν. Laert. l. 10.
¹⁵ Cicer. de fin. l. 2. ¹⁶ Πλείους εἶναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὸν ἀλκιμῶς βυλομήν. ¹⁷ Matt. 7. 13, 14. ¹⁸ Multi
 sunt, & quis numeret? statimam profer, appende: vide contra paucam gratiam quantam paleam leve. Aug. in Psal. 37.
¹⁹ Πλείους ἄνθρωποι. Bias. Aulon. Lud. 7. Sap. ²⁰ Senec. de Vir. beat. c. 2. ²¹ Id. ep. 42. ²² Id. de Vir. beat. c. 2.

PRÆLOQUIUM.

¹ Ἐκ τῶν ἀν-
 δρῶν Γάλλοι,
 οἱ δὲ Γάλλων
 ἀνδρες ἢ γίνον-
 ται. Laert. l. 8.
² Varro de re
 rustic. l. 2. c. 7.
 & l. 1. c. 9.
³ Καὶ μάλιστα
 εὐχόμενοι αὐτοῖς
 ὅτι ἐπὶ τῶν κα-
 τὰ τὴν αὐτῶν
 πατρὸς ἀρετῶν,
 ὅπως δὲ τῶν
 ἀρετῶν ἡμεῖς
 εὐχόμεθα. ὁρῶντες
 δὲ ἡμᾶς τοὺς
 ἡμεῖς τοὺς πολ-
 λοῖς. AEl. hist.
 Var. l. 3. c. 32.
⁴ Πρωτ. 15. 24.
⁵ Terent.
 Andr. 1. 1.
⁶ In Vitarum
 auctoritate, de se-
 lio, Micyllo,
 alibi.
⁷ Κιθάρη καὶ
 λύρα διαφέρου-
 ντες. ὁρῶντες
 δὲ ἡμᾶς τοὺς
 ἡμεῖς τοὺς πολ-
 λοῖς. AEl. Diog.
 Laert. l. 6.
⁸ Ὅμοιον τὴν
 πρὸς τὴν λύ-
 ραν, αὐτὴν καὶ
 φωνῶνται. de
 Peripateticis
 Cleanthes. La-
 ert. l. 7.
⁹ Σάληπρυγα
 Antisthenem
 vocabat Dio-
 genes: αὐτὸν δὲ
 οὐκ ἀκούοντες
 τοῦ μύθου.
 Dio Prut.
 orat. 8.
¹⁰ Μὴτε ἀκού-
 ντες αὐτῶν
 οὐκ ἀκούον-
 ται. Laert. l. 6.
¹¹ Gellius Noct.
 Attic. l. 12. c. 8.
¹² Ἀνδρῶν ἀρετῶν, μίχεται τὴν λύραν. Idem. l. 7. c. 19.
¹³ Ὁμοίως ἀκούοντες αὐτῶν, τοῖς δὲ ἡμεῖς ἀκού-
 ομεν. Paul. ad Tit. 1. 16.
¹⁴ Ἐξοφίης μὴ ἀκούοντες αὐτῶν, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῶν ἡμεῖς ἀκούομεν. Id. ad Tit. ep. 2. 3. 5.

cum rebus humanis tam feliciter est actum, ut meliora pluribus placerent.
 Verum sicut in disciplinam hanc se pauciores dedere; ita ab eadem hac ad alias, Epicuream præsertim, complures desciverunt, cum ab aliis ad hanc rari deprehendantur transisse.
 Nec hoc certè quam illud mirum magis. Celebre satis est Arcefilai illud, qui percunctanti, cur à sectis aliis ad Epicureos tam frequentes deficerent, non contrà vicissim ab his ad illos, respondit, *Quia* ¹ *è viris Galli sunt, non autem è Gallis viri.* Gallorum nomine non gentem aliquam, sed Cybeles mystas, qui testâ Samiâ refecti, virilitatem exuebant, volens intelligi. nos nostris familiari magis dictione diceremus, *Quia* ² *è gallis capi sunt, non è capis vicissim galli.* Nec gnarum minùs, quod Calistoni meretriculæ Socrates, glorianti Philosopho præferendam se, ipsum enim suorum neminem ad se pellicere posse, cum ipsa illius sectatores plerumque ad se, si id vellet, traducere valeret; ³ *Probabile admodum esse quod dicat: ipsam enim ad declivia homines deorsum propellere, cum ipse contrà ad ardua sursum impellat.* Ad voluptatem utique proclivis est via; ad virtutem ⁴ acclivis semita. cum autem *ingenium humanum* ex vitio innato sit sponte suâ propensum ac ⁵ *proclive à labore ad libidinem,* ecquid mirum complures, itineris tædio devictos, hac desertâ, ad illam transcurrere.
 Sed ex eis etiam qui in disciplinæ hujus professione perstiterunt, extitisse haud paucos, qui à dogmate, quod mordicè tamen tenebant, & enixè interim tuebantur, vitæ rationem diversam & aversam planè instituerint; titulo habitûque duntaxat speciem Stoicam præferentes, cum ex studio vitæque instituto Epicurei, aut aliud quid potius quàm Stoici jure censerentur, adversus Stoicos, post ⁶ Lucianum, qui hoc nomine sectam hanc passim insectatur, ab aliis pariter intorquetur.
 Nec est scil. hac nova nuperve nata, sed antiqua querimonia, in secta unaquaque repertos, ⁷ *citharis,* ⁸ *lyris,* ⁹ *tubis, lituis* compares, quæ eorum utique, *quæ aliis modulantur, canunt, crepant, personant,* ¹⁰ *nihil quicquam audiunt, percipiuntve ipsæ.* Et in aliis sectis, non Stoicâ solâ, ¹¹ *compertum est deprehensos, quod ex Pacuvio Macedo, homines ignavâ operâ, & philosophâ sententiâ;* sive, quod ex Epicteto Favorinus, ¹² *Verbis tenuis Philosophos, factis procul.* Quin & inter nominis Christiani professores, quod Scriptores quoque sacros & confessos & confectos legimus, comparuere, qui. ¹³ *Numinis notitiam, quam dictis* ¹⁴ *factis abdicarent;* qui ¹⁴ *pietatis, cujus larvam gerebant,*

PRÆLOQUIUM.

vim virtutemque abnuerent, qui ¹ gratiam divinam in lasciviam verterent; qui ² libertatem Christianam nequitia improbitatisque velamentum facerent; ³ libertatemque aliis pollicerentur, cum in corruptele servitio agerent ipsi. nec ex horum tamen moribus de religione Christiana sententiam ferre, æquum fuerit, quum politicæ Christianæ isti, nec viva, nec vera, nedum sana, aut integra membra jure censeantur, sed φύμαλα potiùs mera + ἐμπροσμάλα, ut cum Marco nostro loquar, sive ⁵ vomica & carcinomata, ut de suis Augustus. Haud est incelebre Cratetis illud, ⁶ In malo Punico etiam probo, granum putre aliquod; Varronis itidem, ⁷ Nec in segete bona nullum spicum nequam reperiri. In agro Dominico quoque ⁸ zizania sterilisque non succrescunt tantummodo, sed ⁹ dominantur etiam aliquando avenæ: ex quibus tamen de segete tota judicari iniquissimum fuerit.

Quod denique præscribitur, insigniores etiam plerosque non per
omnia decretis præceptisque suis consentanea præstitisse, sed à
norma regulæque, quam fixerant ipsi, in nonnullis declinasse.

Ecquem, quæso, mihi dabis, ex eis etiam qui sunt *ἡ ὁμοίαι Χριστοὶ*, ⁶ *Ἐν ποίῳ ἔ*
qui ab ea, quam profitetur, vitæ instituendæ ratione non quandoq;
declinet. Ex eis inter hos fuerat, ¹⁰ *qui columna & existimabantur &*
revera existebant, *hujus ingenua vox illa,* ¹¹ *In multis offendimus om-*
nes; siye impingimus universi ad quæ verba ¹² *Beda noster, Non, Offen-*
diris, dixit; *sed, Offendimus, inquit; & In multis premisit; Omnes,*
subjunxit. Ex eisdem & qui illud, ¹³ *Si dixerimus, quod peccatum non*
habemus, decipimus nos, (dum ¹⁴ *peccantium utique numero excipimus)*
nec penes nos est veritas. ¹⁵ *Nec, habuimus, (inquit Augustinus) Sed,*
habemus, dixit; ne de vita præterita, (quæ per ignorantiam variâsque
indè enatas cupiditates tota exacta est) *dictum quis suspicetur.* Ex apo-
stolis ipsis, qui Christum proximè accefferant, quique lateri ejusdem
comites individui adhæserant, ut reliquos mittam, nec de proditore
quicquam dicam, ¹⁶ *primi & 17 novissimi,* agmen qui ducit, & qui clau-
dit, utriusque etiam firmati jam, ¹⁸ *nævi aliqui in tabulis sacris pro-*
diti extant: ut apud externos quosvis disciplinæ etiam severissimæ pro-
fessores, sectæque exactissimæ sectatores, à dogmate aliena nonnun-
quam deprehendi, minùs mirum videri debeat. Oraculi vicem meri-
tò sibi vindicat Æschyli illud,

19 Ἀμαρτάνει καὶ ἐς σοφὴν σοφάπερος.

Sapiente qui plus sapiat, est cum latitur.

¹¹ Πολλὰ πλάσας ἡ ψυχή. Jacob. 3. 1. ¹² Beda in Jac. epist. ¹³ Ἐὰν ἀποκαρῶ, ἢ καὶ ἡδονὰς καὶ ἡδονὰς, ἢ αὐτὰς. Joan. ep. 1. c. 1. v. 8. ¹⁴ De Phariseo Luc. 18. 15. Bern. de grad. humil. & superb. Dum in se singulariter exultat, aliis arroganter insultat, & se solum decipit, quem solum excipit, dum alios damnat. ¹⁵ Aug. in 1 Joan. ¹⁶ Matt. 10. 2. ¹⁷ 1 Cor. 4. 9. & 15. 8, 9. ¹⁸ Gal. 2. 11. Act. 15. 39. ¹⁹ Stob. rom. 2. tit. 3.

PRÆLOQUIUM.

¹ Non dicbant, quemadmodum ipsi viverent, sed quemadmodum vivendum esset. Sen. de vit. beat. c. 18.

² Οὐκ ὅτι ἐλα-
ρον, ἢ πεπαι-
σμένοι ἐν τῷ
— ἐπικρινόμε-
νῳ καὶ σφο-
δρῶς διακρί-
νοντες. Paul. ad Phil.
3. 12, 14.

³ Ἀρετῆς ἐρε-
τα καὶ σωφροσύ-
νης. plephisma
apud Laert. l. 7.

⁴ Περὶ τῆς βί-
ας, καὶ τῆς
γυμναστικῆς τὸν ἴδιον
βίον ἐκείνους ἀ-
παύσαντες, ἀκόλου-
θον ὅσα τῶν
ἀδελφῶν, παρ-
αίρηται.

⁵ Εἰκότι χαλ-
κῷ χρυσοῦ καὶ
φάνω.

⁶ Οἰκοδομήσαντες
τὰς πόλεις δημοσίᾳ.

⁷ Ἐστρεβότα-
τον ἡγεύμενα.
ἐκείνους δὲ.

⁸ Strab. geogr.
lib. 14.

⁹ Galen. de do-
gmat. Hippoc. &
Platon. l. 2. c. 6.

¹⁰ Cicer. de nat.
Deor. l. 3. de
Zenone, non
Ceanthe, uti

inadvertentiā,
an memoriā,
lapsus Lipsius,

manuduct. ad
Stoic. philosoph.
differt. 11.

¹¹ Qui fulcire
putatur porti-
cum. Cic. Acad.
l. 4.

¹² Laert. l. 7. ¹³ Idem ibid. ¹⁴ Itā malim vertere, eo sensu, quo post mortem opera, non opuscula pensanda, dixit Sidonius l. 8. ep. 4. quā cum Lipsio, volumina.

¹⁵ Ex Carneade, Laert. l. 10. ¹⁶ Πύλαι
καὶ ἀνάκτορα καὶ πλῆθος βιβλίων. de Epic. Laert. ¹⁷ Κύλινδρον γὰρ οὗτος τοιαύτους εἶσι. Laert. ib. ¹⁸ Κό-
λινδρον, volumina, quæ cylindri figuram convoluta referebant. vocabulum notatione eā vix alibi repertum.

Stoici certè præceptis decretisque suis, ¹ non tam quid ipsi valerent, aut assecuti jam essent, quā ad quid contenderent, modisque om-
nibus elaborandum atq; enitendum censerent, designatum volebant.
quod & idem de se ² Apostolus liberè ingenuèque profitetur.

Veruntamen ex eis qui sectæ hujus in disciplinam seriò seduloq;
sefe dederunt, per singulas quasq; fere ætates reperti sunt, qui fide
dignorum Scriptorum suffragiis consensu consono attestantibus, ità
dogmata sua factis consentaneis consignata, decretaq; vitæ institu-
to æquabili fere comprobata exhibuerint, ut nominis etiam Christia-
ni professoribus plerisque pudorem incutere, ruborem suffundere
meritò queat. In his fuere; post Zenonem, cui testimonium dat insi-
gne Atheniensium plephisma, quo ³ virtutis ac temperantia nomine, eò
quod ⁴ vitā suā eis qua differebat congruente cunctis in exemplum exposi-
ta, ad optima quaq; quosq; incitaret, ⁵ imagine areā, coronā aureā donan-
dum, ⁶ sepulcrum sumptu publico extruendum, ⁷ pilasque duas, quarum utriq;
testimonium istud incideretur, erigendas, decernitur: post hunc, inquam,
aliósque qui in Schola hac eidem successerant, emicuere viri magni,
disciplinā istā imbuti, virtutis masculæ imagines vivæ vivacèq; con-
ditionis eminentioris ratione, Scriptorum nobilium calamis celebrati,
(ut Philosophiam disertè professos præteream) Cato Uticensis,
Thraseas Pætus, Helvidius Priscus, & Marcus cum primis Antoni-
nus, qui ista commentandi occasionem nobis præbuit.

Verum à disciplina ipsa, ad eos, qui eam scriptis suis illustrarunt,
hos præsertim quos reliquos habemus, transeamus. Ex eis præcipui
fuerant Zeno & Chrysippus: quorum alter Stoam primus condidit;
unde & Straboni, ⁸ ὁ τῆς Στωικῆς αἰρέσεως ἀρχηγός: & Galeno, ⁹ ὁ πατὴρ
αἰτίας τῆς κατὰ Στωικῶν αἰρέσεως: secta Stoica totius princeps paterque;
& Balbo apud Ciceronem, ¹⁰ Stoicorum pater, dicitur. alter eandem
adeò strenuè feliciterque ¹¹ suffulsi, ut de eo dictum fuerit.

¹² Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἦεν Στωά.
Chrysippus nō fuisset, nec Stoa foret.

Et complura quidem uterque reliquit scripta: alter iste ¹³ usque ad
septingenta quinque συγγράμματα, sive ¹⁴ opuscula: cum ¹⁵ Epicuri πο-
λυτελείᾳ æmularetur, ¹⁶ quem tamen assecutum negant; cum ¹⁷ ad
volumina ter centena usq; iste pertigerit, quorum quodlibet utiq; συγ-
γράμματα complura complectebatur: alioqui Chrysippum πολυτε-
λείᾳ non æquasset, nedum Scriptorum numerositate antecessisset. Cx-

terum

etrum par scripta utriusq; fatum sunt experta. nec Zenonis siquidem, nec Chrysippi, quin nec seculi prisci illius è Stoa cujusquam scriptum ullum integrum ad tempora nostra perennavit. Superfunt fragmenta duntaxat, ἀποσπασμικά, apud Plutarchum, ¹ qui passim exagitat; Galenum, ² qui plerumq; oppugnat; Laertium, ³ qui simpliciter recitat; Ciceronem, ⁴ qui in partem utramque disceptrat. Ceterioris ævi superant ex eis qui disciplinam hanc sunt affectati, quorum dissertationes commentationesque ad manus nostras pervenerunt, Seneca, Epictetus, & Marcus noster iste.

Ætatis ratione Senecæ locum primum tribuo: quem dignitate tamen æstimationeq; verâ è duobus illis alterutri posthabendum existimem. ⁵ Habet ille revera multa eximia, utilia, fortia, sublimia; & arguta, subtiliaque complura; estque dignus admodum, qui non ab humanioris literaturæ tantum, sed à Theologiæ etiam studiosis, sedulò quidem, sed judicio atque examine justo adhibito, legatur. Verum non est unius ejusdemque ubiq; coloris; nec per omnia constat sibi. Neque verò vitam attingo; quam Cassius tamen arrodit, ⁶ *tanquam à dogmate præceptionibusque quam maximè dissenteam*: de scriptis ago. In his, ⁷ quàm scdè Claudio, dum apud superos, ex mente etiam Neronianâ, ⁸ morabatur; nec huic duntaxat, sed & in gratiam illius, ejusdem mancipio, ⁹ *licentiæ intolerande mastigie*, Polybio, adulatur; quem tamen è vivis exemptum, ¹⁰ dictione Satyricâ & sarcasticâ, vernilitatis prægnate, acerbissimè proscidit, & publicè subfannandum propinavit. De animæ corpore excedentis statu, quàm repugnantia statuit; dum τῇ ὑποθέσει δὲ λέγων, nunc ¹¹ in sedes cœlestes integram subvehit, nunc ¹² in flatum halitumve merum dispergit, trædæque instar, materiâ, quâ alebatur, absumptâ, deficientis prorsus extinguit. Epicurum est ubi accusat, increpat, deprimat, damnat, ut ¹³ *degeneris & humillima mentis, apud quem voluptas imperat hominem*, ¹⁴ *voluptatis Magistrum* ipsum, scholam, ¹⁵ *voluptatis officinam*, nuncupat. Est contrâ, ubi (quo Lucilio suo forsitan hujus affectæ, quem ¹⁶ *Virorum optimi* titulo subinde cohonestat, gratum faciat) eundem non excusat tantum, ut qui ¹⁷ *immeritus malè audiat & infamis sit*; sed comprobatur etiam & collaudat, ut qui ¹⁸ *sancta & recta præcipiat, & si propius accesseris, tristitia*. Deniq; quod in ¹⁹ Chry-

¹ In Stoic. repugnant. de commun. notitiis, & de paradox.

² In libris de dogmat. Hippocrat. & Platon.

³ Lib. 7. in Zenon. & Chrysip.

⁴ In Academ. Tuscul. de finib. & de nat. Deor.

⁵ Multa in eo clareque sententia; multa etiam morum

gratiâ legenda.

⁶ multa in eo probanda, multa etiam admiranda sunt; eligere modo cura sit.

⁷ Fabius instit.

⁸ l. 10. c. 1.

⁹ Πάσα ἐπαρ-

πώσα, οἱ ἰ-

οἰδοῦναι πο-

σὶν. ἡ δὲ γὰρ

Διο Cass. l. 61.

in Jo. Xiphil.

excerptis.

¹⁰ In Consolato-

rio ad Polybium.

¹¹ Moras enim

inter homines

desisse, produ-

ctâ primâ syl-

labâ jocabatur.

Suet. l. 6. c. 33.

¹² Cum in sce-

na Pantomi-

mus illud pro-

bium hunc defixos refert Dio Cass. l. 6c.

¹³ In ἀπομολοκωδύσει.

¹⁴ Ad Lucil. ep. 102. ad Polyb. con-

sol. c. 28. ad Marc. consol. c. 25. ad Helv. c. 17.

¹⁵ Ad Lucil. ep. 54. cum morti proximus videretur.

¹⁶ Ad Lucil. ep. 42.

¹⁷ Epist. 18.

¹⁸ Epist. 9.

¹⁹ Epist. 13. & 21. & 48. & quæst. natur. præfac. l. 1.

²⁰ De vit. beat.

c. 13.

²¹ Ibid.

²² Chrysippi acumen nimis tenuis retunditur, & in se sæpè replicatur: etiamcum agere aliquid videtur, pungit, non perforat. Sen. de ben. l. 1. c. 4. Chrys. penes quem subtile acumen est, totum librum suum his ineptiis replet. Ibid. c. 3.

P R Æ L O Q U I U M.

* Libet videre ineptias Græcas, quas quamvis mirer, (mirare Lips.) nondum excussi. non vis severius loqui, nec morituro risum movere? adversus mortem tam minuta jacularis? subulâ litem excipis? acuta sunt ista quæ dicis, nihil est acutius aristâ, quadam inutilia & inefficacia ipsa subtilitas reddit. de Zenone. Idem epist. 82.

Pro veritate simplicius agendum est. Ibid. At qui ingenia sanare, & officiorum memoriam ingerere volunt, serio loquantur, & magnis viribus agant. Idem de benef. l. 1. c. 4.

Rerum pondera minutissimis sententiis frangit. Fabius instit. l. 10. c. 1.

Iniquis tamen illi, nescio, qui apud Gellium (An Agellium, quod Lips. mavult) Noct. Attic. l. 12. c. 2. Res atque sententiæ, aut inepto inanique impetu, aut ut levi & quasi dicaci argutiâ, &c. Moderatus Erasmus, præfat. ad Sen. Habent nonnihil veri, quæ doctissimi scriptores de illo pronuntiârunt, subinde ludat in Græculos, & interdum absque causa. Nasōnem aliquoties attingit, quod indulsit ingenio suo. at magis ipse indulget ingenio suo in oratione prosa ac seriis argumentis, quàm Ovidius in poematibus plerumque ludicris. Jam hoc ipsum, quod in Seneca cum primis laudatur, corruptum est. Insectatur mores hominum liberè falsæque; sed non semper in loco; interdum immodicè; tum aliquoties affectatius, usque modis, ut non ita multum ab sit à scurrilitate. quadam vitia sic describit, dum insectatur, ut videatur ridere potius quàm odisse, atque docere magis quàm detestetur. quin ubique plurimum videtur jocorum affectator, etiam in rebus maxime seriis, in quibus optarim illum aliquanto longius abesse ab ineptia, obscenitate, vitioque scurrilitatis. Hæc inter alia Erasmus. mitto enim ea, quæ cum Marci patris sint, Lucio filio, nomine communi deceptus, ascribit. Lipsius deniq; ipse, qui adversus priores duos illos Senecam defendere satagit, in Judicio super Senecam, ejusque script. Ego Senecam uni versè admiratione magis quàm laude prosequendum arbitror. in partibus aliquid esse, quod censetur, aut cui succensetur, non nego. Sanè decedit interdum, aut à se mutat: ut in joci aut dictis, quàm ineptus alibi, si ve affectatus est? in laudibus, vituperiis, si ne modo? &c. * Quod apud Gellium censors rigidi atque importuni illi, Cujus libros attingere nullum præmium oporæ sit. Noct. l. 12. c. 2. Notant eundem hoc nomine Plutarchus, Galenus, alii. Δύαθ' Ἐμῶντος ὑποβύλω, καὶ οὐκ ἀδυνατῶ, καὶ πάλιν Ἰφ. Leonid. epitaph. Epictet. * Epict. verus ac Severus Stoicus & Stoicorum vel maximus. Herodes apud Gell. l. 1. c. 2. Philosophorum maximus, Favorinus ibid. l. 17. c. 19.

* Marc. lib. 1. § 7.

* Seneca de benef. l. 1. c. 4. & epist. 82.

mem

P R Æ L O Q U I U M.

mem: Certè quæcunque Dominus ipse Christus in concionibus collationibusque suis Historiæ Evangelicæ insertis intextisque, de ¹ *ma-*
li cogitatione etiam abstinenda, de ² *affectibus vitiosis supprimendis*, ¹ Matth. 15.
de ³ *sermone otioso non insuper habendo*, de ⁴ *animo cumprimis exco-*
lendo, & ⁵ *ad imaginem divinam effigendo*, de ⁶ *beneficentia simplicissi-*
mè exhibenda, de ⁷ *inuriis aquanimitè ferendis*, de ⁸ *admonitione & in-*
crepatione cum moderatione cautioneque accurata exercendis, de ⁹ *rebus*
quibuslibet, adeoque vitâ ipsâ, ubi res ratioque poscit, nihili habendis, de
aliis denique plerisque ¹⁰ *pietatis*, ¹¹ *caritatis*, ¹² *aquitatis*, ¹³ *humanita-*
tis officiis ¹⁴ *quam exquisitissimè obeundis exequendisque*, præcepta dedit;
apud nostrum hunc eadem, perinde ac si illa lectitasset ipse, in disser-
tationum commentationumque harum congerie inspersa passim, nec
sine vehementia & vivacitate insigni, quæ in præcordia ipsa penitiùs
penetret, atque in animo infixos altiùs relinquat aculeos, inculcata
subinde, Lector quivis sedulus advertet, ingenuus agnoscer.

Sed ista forsitan dixerit quis, quorsum aliunde, ab extero præser-
tim, eoque fidei Christianæ adverso, petantur? quum è pagina sa-
cra, in qua prostant, possit promptiùs haberi, & à Magistri ipsius ore
profecta, cum imperii autoritate potiore præcipiantur, tum & obse-
quii necessitate arctiore percipiantur.

Cui ego præscriptioni possim verbulo occurrere; pari utique ra-
tione rejici posse omnes in universum ab eruditis piisque concinnatas
Instrumenti sacrosancti utriusq; enarrationes: ut eodem tandem de-
veniatur, quo processerant apud nos haud ità pridem, par ferè ge-
minum, cerebri certè parùm sani uterq; quorum alter præter pagi-
nam sacram nihil aut legebat, aut lectitandum censebat; alter, post-
quam Anachoretæ cujuspiam instar, cum suis domi suæ se conclusé-
rat, librorum (quam pro hominis privati sorte censûq; amplam satis ha-
bebat) supellectilem omnem, Bibliis sacris exceptis, foco accenso,
flammis absumentam tradidit; neuter sanè, aut fundo justo, aut exem-
plo bono, & quod imitatione suâ dignum sobrius quis sanusq; sentiat.

Verùm enimvero ratione non unâ utilis esse poterit nostri hujus
ia his, cum animadversione seria conjuncta, lectio sedula.

Primò, quod quæ in Sermonibus Dominicis (quorum Capita
præcipua duntaxat, *antiquis* plerunque apud Scriptores sacros ex-
tant delibata & digesta) summatim ferè proposita habemus, istie
latiùs diducta, fusiùs explicata, magnâ argumentorum insignium
varietate firmata, illustrata, ingesta, inculcata, ad vitæ usum com-
munem accommodata habeantur. quod ut est scriptis aliis cum isto
commune, ità in hoc genere haud paucis istud præcellit.

Tum

P R Æ L O Q U I U M.

Tum nec illud levis est momenti, quòd dogmatis Christiani æquitas rationi etiam ipsi consentanea deprehenditur, dum ab ipsis etiam extraneis & adversariis comprobata & collaudata demonstratur.

Σομὴ δὲ ἡ
παρὰ τοῦ
Ἰσίδору Πελου-
Ἰσίδору Πελου-
1. 2. epist. 228.
ὁ 1. 3. ep. 335.
Τὸ δὲ ἡ [μὴ]
Σομὴ δὲ ἡ
ἡ τιμὴν ἐφ-
κρίμων, δὴλον
ὡς ἡλλοίως ἐ-
παρῶν ἐκείνου
ἀν εἶναι. Dio
Prus. orat. 51.
3 Act. 17. 23,
28.
4 Λογικὴ λα-
τρεία. Rom.
12. 1. ἐπιδο-
τῶ λόγῳ καὶ πρὸ
Θεοῦ. Marc.
1. 12. § 31.
5 Aug. ep. 170.
6 Deut. 32. 31.
7 Μὴ δὲν ἀσ-
τέρεσσιν ἀνδρά-
σιν, μὴ δὲ ὡμο-
τρεσσιν, ὅταν ἀ-
παρῶν ἀποδυνα-
σθῶν. Polyb. hist.
1. 1. & legat.
122.
8 Ὁ ἀνδραπο-
στασίας μὴ
πυχρὸν, ἀγχιώ-
τατον γίνεταί
πάντων, ὅσα γῆ
στρέφει. Plato
de legib. 1. 6.
9 Τὸ γινώσκον τὸ
δαί. Rom. 1.
19. & v. 21.
γινώσκον τὸν
δαίον.
10 Εἰ ἄρα καὶ
ἡ ἀλασθήσια
αὐτὸν καὶ εὐ-
ερεῖται. Act. 17.
27.
11 Rom. 1. 20.
12 Bern. in annunc. serm. 1.
13 Gen. 1. 27. & 9. 6.
14 Prov. 20. 27. Rom. 2. 15.
15 Imago in
geheima ipsa uri poterit, non exuri; ardere, non deleri. Bern. ubi sup.

¹ Grave est, ponderisq; non exigui (ut Isidorus Ægyptius) *testimonium ab inimicis profectum*. Et, (quod Dio Prusæus) ² *Encomium ab eis, qui non suscipiunt, & suspiciunt tamen, palam est illius*, sive personæ, sive disciplinæ, *laudem esse præstantissimam*. Non nesciebat hoc Apostolus, cum ab ³ exteriorum inscriptionibus scriptisque, ei quod afferebat & promulgabat, dogmati asserendo, testimonia advocabat. Nec parùm idcirco præcepti documentique Dominici æquitati ac ⁴ *rationabilitati* (si ita loqui licuerit) apud quosvis vindicandæ formandæq; conduxerit, quòd ab homine extero, nec nomini Christiano favente (cum nec mysterii nostri gnarus esset, nec fidei rationes assequeretur) tanta tamen cum vehementia, argumentisq; tam validis, commendata ac confirmata habuerimus. ⁵ *Quis non intelligat*, (inquit gravis Autor) *bonam eos habuisse causam, qui eam apud medios iudices obtinere potuerunt*? quid eam dixerit quis, quæ apud averfos & adversos etiam, ubi ⁶ hostes ipsi iudices confident, obtineat?

Adhæc divina in istis relucet & providentia & benignitas, quòd in homine à se dilapso imaginem sui non intercidere omnino & aboleri prorsus passus est, sed scintillulas quasdam asservavit reliquas; quas & disciplinis variis excitavit, & ad miraculum usque evexit: partim, quòd societati humanæ conservandæ ac continendæ prospiceretur; nè ⁷ efferati prorsus homines, belluarum ritu, in exitium mutuum prorruerent universi; quum ⁸ *absque disciplina nulla homine truculentior aut immanior sit bellua*: partim, quòd Numini ⁹ *dignoscendo*, ¹⁰ *& indagando*, his adminiculis adjuti, possent operam dare; quæ si vel contemtim, vel neglectim haberent, ¹¹ *ἀναπόλογῳ* planè haberentur. Verum est proculdubio Claravallensis illud, ¹² *Imaginem divinam uri posse, exuri non posse*. ¹³ *Imaginem* certè animæ rationali primitus impressam funditus eradere, ¹⁴ *facem* in mente hominis cœlitus accensam penitus extinguere, nec vitiositas humana, nec malignitas diabolica valuere: (tertium quiddam, ¹⁵ *flammas gehennales* adjecit ille) quam inter ruinas & incendia defectionem primitivam consecuta, in generis humani commodum, suorumque beneficium servatam confortamque volebat bonitas divina.

Quin nec divinæ erga nos misericordiæ gratiæque planè gratuita testimonium monumentumque luculentum minus in istis oculis

nostris

P R Æ L O Q U I U M .

nostris obversatur; cum ¹ eis, apud quos dotes tam exiniæ, tam ² admiratione penè omni superiores, se produnt, præteritis, nobis, nobis, inquam, ³ in tenebris, umbræ; ferali ac letifera cum illis pariter confidentibus, imò in vitiorum cœno altius longè demersis, fœdiùs contaminatis, tenaciùs etiam ac pertinaciùs infixis, lumen illud salutiferum, ⁴ *Sermonis sui sacri Spiritûsque sancti ope operâq; usus,* ⁵ effulgere procuraverit; ⁶ quo prævio ac prælucente, per ⁷ seculi ⁸ tenebricosi hujus caliginem plusquam Cimmeriam, aut ⁹ Ægyptiacam etiam, veritatis supernæ, vitæq; verè sic dictæ, inter diverticula tam frequentia, à recto utrinq; abducentia, tramitem & invenire, & inventum ad itineris exitum usq; tenere possemus; & absq; quo per obliquas & tortuosas mundi hujus nequissimi ac perturbatissimi semitas, sine luce, sine duce temere palantes, in exitii æterni voraginem horrendam præcipientes tandem prolaberemur. Subit me certè subinde (itâ ista dum lego, affectum me sentio, & ingenuè agnosco) non stupor duntaxat, sed horror etiam, cum arcani divini admiratione vehementissima conjunctus, seriò apud me reputantem, quàm longè in multis ab eo absim, quod de se Vir iste, veri ad salutem perducantis tramitis ignarus, de se profitetur, nec quin verè & ingenuè, ambigi posse videtur. Ut proinde & Marco & Epicteto altius assurgens, *Hymnum* ¹ illius vel *maximo* majorem ac præstantiorem decantare jugiter debeam; ² *Magnus,* ³ *divèsq; misericordiâ Deus, qui me miserum,* ⁴ *cum gente humana universâ collapsum* ⁵ *& perditum, sed cum paucis è turba reliqua* ⁶ *selectum,* ⁷ *massâ secretum,* ⁸ *mihî restituit,* ⁹ *sibi reconciliavit,* ¹⁰ *Filium misit,* ¹¹ *qui redimeret;* ¹² *Spiritum immisit,* ¹³ *qui resingeret,* ¹⁴ *culpam omnino omnem remisit, quo* ¹⁵ *&* ¹⁶ *supplicio culpæ debito omni eriperet, & supplicii subeundi* ¹⁷ *metum dirum eximeret,* ¹⁸ *nequitia servitio liberum emisit, quò* ¹⁹ *in famulitium suum adscisceret,* ²⁰ *in filiorum suorum numerum cooptaret,* ²¹ *gratiam spirituales impræsentiarum donavit,* ²² *gloriam cælestem deinceps* ²³ *donaturum repromissit.*

Est in his denique, quod ad altiora enitendi, nomen Christianum professis, calcar acerrimum subiciat, cum à fide ac familia ea exteros in tam celsâ evasisse adverterint; ac pudore meritò suffundat, quod in imis adhuc subfelliis subsistant hæreantq; cum adminiculis fortioribus firmioribûsq; tam amplis ad ea consequenda instructi sint, & adjutari, nî nolint ipsi, possint. Certè plus posse naturæ jam collapsæ reliquas vires, disciplinæ secularis accedentibus auxiliis, quàm gratiæ divinæ animis cœlitus illapsæ, cujus operi etiam promovendo eadem illa pariter inserviunt, pro dedecore insigni non immeritò habeatur; estque quod probro eos, qui hujus-participes

¹ Matth. 11.
^{25, 26.}

³ Esai. 9. 2.
^{Luc. 1. 79.}

⁴ Esai. 59. 21.

⁵ 2 Cor. 4. 6.

⁶ Luc. 1. 79.

⁷ Ephes. 6. 12.

⁸ Exod. 10.

^{22, 23.}

⁷ Epicteti *Hymnum* habes,

supra ad marginem ex *dis-*

sert. l. 1. c. 16.

⁸ Psal. 145. 8. 9.

⁹ Eph. 2. 4.

¹⁰ Rom. 3. 19.

^{23.}

¹¹ Matt. 18. 11.

¹² Matth. 20.

^{16. & 22. 14.}

¹³ Rom. 9. 21.

¹⁴ Eph. 2. 5.

¹⁵ Col. 1. 21.

¹⁶ Gal. 4. 4.

¹⁷ Apoc. 5. 9.

¹⁸ Ezek. 36. 27.

¹⁹ Joann. 3. 5.

²⁰ Cor. 3. 18.

²¹ Col. 2. 13.

²² Rom. 8. 1.

²³ Gal. 3. 13.

¹ Theff. 1. 10.

²⁴ Rom. 8. 15.

²⁵ Heb. 2. 15.

²⁶ Rom. 6. 22.

²⁷ Eph. 2. 19.

²⁸ Rom. 8.

^{14, 15.}

²⁹ Gal. 4. 6.

³⁰ Joan. 1. 16.

³¹ Rom. 8.

^{18, 30.}

³² Rom. 6. 23.

³³ *de gratia donativum Tertul.*

¹ Christiani in opprobrium & contumeliam Christi. Sal-
vian. de provid.
lib. 4.

² Senec. ep. 36.

³ Fatui mentio fit in Legend.
Pontific. apud
Discipul. de
Tempor. qui fer-
ri candentis
massam sine
læsione con-
trectavit im-
prudens. Cre-
dat qui volet.

⁴ Ind. Joan.
Chrysostr. de
statuis orat. 4.
ait, eos qui
mortem me-
ruunt, pecca-
tum non me-
tuunt, πῶς ἂν
φύγον τοὺς ἰσθῆ-
ναι.
puerulis com-
pares, qui lar-
vam timent,
lucernam non
timent.

⁵ Matt. 16. 2.

Luc. 9. 23.

⁶ Luc. 14.

26, 33.

⁷ Ὅσα ἤκουον
αὐτοῦ λέγοντος,
πάντα αὐτὸ ἐ-
πέειπεν αὐ-
τοῖς ἐν ὁμίᾳ,
ὡς οἶόν τε ἡδὲ
ἔρχεσθαι αὐτῷ.
Arrian. praefat.
ad disert.

trices se ferunt, jure merito afficiat, cum hoc ipso nomine, nomini, quod profitentur, Christiano ¹ opprobrio esse se senserint, quod à nomine alienis hac in parte inferiores comperiuntur. Grande quippiam & insigne visus est, sibi saltem, protulisse, qui adversus mortis metum dissertatiunculam clausit monitu illo; ² Nec infantes, nec pueros, nec mente lapsos, timere mortem: & esse turpissimum, si eam securitatem nobis ratio non praestat, ad quam stultitia perducit, futile revera & frivolum est. Pari siquidem ratione Epicurus probaverit, Turpissimum esse, aut Numinis offensam subvereri, aut sceleris conscientiam formidare; cum neutrum hoc timeant, vel infantes, vel amentes, vel fatui; eamque nobis securitatem non prestare sapientiam, ad quam inscitia & desipientia perducit. ³ Fatui scil. laminam candentem contrectare non metuunt; ⁴ infantuli facis accensæ flammæ manum admoveere non formidant. num turpissimum ideo horum alterutrum scientem prudentem timendo refugere, quia neutrum neutri illi timeant? Verum turpe est revera, dedecus, opprobria, damna, exilia, vulnera, tormenta, mortem ipsam, morteq; ipsâ peiores gravioresq; mortis moras, pro veritate divina, fide Christiana, asserenda, conscientia integra & intaminata custodienda, nî deficere & delinquere velimus interminata atque intentata; si defugere maluerimus, aut detrectare, nec mente promptâ, animo propenso alacriter constantèq; subire ac perpeti; cum hæc omnia pro pietate fidèq; conservandâ, homines ethnici, & fortiter libentèq; sustinenda definierint, & ipsi strenuè sustinuerint. turpe est præcepta documentaq; Dominica, ⁵ de sui ipsius abnegatione, ⁶ deq; suorum omnium, bonorum, opum, facultatum, necessitudinum, affectuum, vitaq; adeò ipsius abdicatione gravia, molesta, dura, difficilia, tristitia, rigida, iniqua conquerendo ducere homines Christianos; cum à religione Christianâ alieni quoque, argumentis etiam validissimis adjectis, hæc eadem pia, justa, æqua, rationi rectæ consentanea, naturæque humanæ congruentia censuerint; nec eam nobis magnanimitatem aut æquanimitem præstare fidem veram, ad quam ratio illos, recta quidem, nec renata tamen & recocta adhuc, perduxerit. Insignis igitur Scriptorum istiusmodi usus, apud Christianos etiam, nomine non uno, vel ista quæ diximus, vel istis paria, seriò perpendenti, liquidò comperietur.

Illud interim observatu non indignum fuerit, aliâ ratione Epicteti, aliâ Marci monumenta fuisse ad nos transmissa. Epicteti siquidem ⁷ ab ore differentis excepta, Arriani operâ sunt scripto tradita, eisdem ipsis, quantum assequi poterat, quibus ille diserebat verbis. quo modo à Domino Christo, dum in terris inter mortales agebat, habiti

P R Æ L O Q U I U M.

habiti sermones, (cùm ¹ nihil ipse scripſiſſet) ² ab audientibus memoriter conſervati, Evangelistarum calamo, ſed Spiritu Sancto aſſiſtente, & linguâ quidem aliâ, Græcâ utique, cùm is Syriacâ uſus fuerit, ſunt evulgati. Id quod tam de Enchiridio, quàm de *Differtationum* libris, ex *Epiftola* ejuſdem ad *Mafgalenum*, cui ſcriptum illud dedicabat Arrianus, licèt jam perierit, conſtare teſtatur, qui eam vidit, Simplicius. At Marci *differtationes* & *commentatiunculas* iſtas, ex ipſius *Adverſariis* deſumta liquet. quo modo Regis Sapientiſſimi *Paræmiarum* partem non exiguam ab Ezechia Regis amanuenſibus ex ipſius autographis fuiſſe deſcriptam, docet *Cap. 25.* præfixum lemma. In more namq; habebat Vir iſte ſummus, ſtudiis philoſophicis, ſive domi, ſive militiæ agebat, intentus, quæ inter meditandum ſuccurrebant, chartis, quas ad hos uſus jugiter præſtò habebat, illinere: nullâ rerum ipſarum ſerie continuâ conſtanter obſervatâ; ſed pro locorum temporumque, quibus vel ab ipſo concipiebantur, vel aliunde in mentem memoriâq; ſe ingeſſerant, ratione digeſta. patet hoc ex locis alicubi, quibus ſcripſerat, nominatim deſignatis; cujuſmodi ſunt *libris*, vel *primo* & *ſecundo* adnexa, vel *ſecundo* potiùs *tertiòque* (ut ego reor) præfixa lemmata, de quibus ſuo loco ³ diſſeruimus. Indè natum eſt, ut neque ſibi invicem cohæreant pleraque (quanquam *Libri primus* uno quaſi filo perpetuo totus pertexitur) eadêmque ſæpiùs iterata reperiantur, prout mentem ſæpius pulſabant: nec ſuccinctè tantùm, ſed ſuccisè quoque repræſentata reperiantur complura; (prout in Ciceronis ad *Atticum* aliòſque *Epiftolis*, Græca, formularumque uſitatarum haud pauca) quod ad rei ipſius notæ ſatis ac familiaris memoriâ refricandam & reficiendam ſuffecerat, cùm ad uſum privatum maximè deſtinarentur. quin & ἀνέπαλα, & quaſi abruptè inchoata nonnulla. quod & de Serpentis ad Evam dictione prima prout à Moſe refertur, opinantur ⁴ Interpretes quidam eruditi. Indè aliis obſcuriora multa, & de dictionis vel ſenſu vel ſcopo divinationes incertæ; cùm vel quæ adnotantis mens, vel quæ adnotandi occaſio fuerit, conjicere difficile admodum exiſtat. ſed & de locis variis, quaſi vel mutilatis vel depravatis ſuſpiciones fruſtrâ conceptæ, de lectione quaſi non ſincera & genuina vel integra ſolicitationes admiſſæ, immutationes tentatæ; cùm non aliter ſe habeant, quàm ab Autoris ipſius calamo primitùs prodierint. Verùm de iſtis, in *Commentario*, prout occaſio dabitur, ampliùs videbitur.

Atque hæc quidem ſuffecerint, cùm de *Stoica diſciplina* ipſa, tum & de eis hanc amplexis & ſecutis, quorum ad nos ſcripta pervenère; Marco præſertim noſtro, cujuſ impræſentiarum denuò edendi con-

¹ Fictitiæ ſunt enim *literæ* a-mœbæ Agbari ad Chriſtum, Chriſti ad Agbarum, quomodo & Senecæ ad Paulum. quarum meminere tamen Euleb. hiſt. Eccleſ. l. 1. c. 13. & Hier. in Script. Eccleſ. catalog.

² Καὶ οὗτοι παρὰ τοὺς ἑαυτοῦ οἰκίαν ἀγῶνι ἀντιτάσσονται ὡς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς. Luc. præſat. Evang.

³ Cui adjectum velim, ex perpetuo dictionis contextu, tot temporum variorum res ſingulas complexo, domi potiùs per otium, quàm militiæ ſub pellibus agentis *Librum primum* conſcriptumq; videri. ⁴ De hoc videri poterunt Tremellius & Junius; ſed inprimis Piſcator.

P R Æ L O Q U I U M.

filium institutumque paucis expositum ubi dederim, in limine Lectorem non sum diutius detenturus. Anni itaque ultra quadraginta jam exceſſerunt, ex quo, dum apud Juris noſtratis Profeſſores ac ſtudioſos in Hoſpicio Lincolnienſi, quod eſt in ſuburbano Londinenſi ſitum, agentes, Præconis Evangelici munus ſuſtinebam, in Marci Imperatoris ſcriptum hoc, à Viro doctiſſimo, & in negotio hoc exercitatiſſimo Gul. Xylandro Baſileæ iteratò cum Græcis aliis quibuſdam editum, inter codices à manu ſecundà (quod aiunt) venum expoſitos, incideram. Hoc naſtus, per vacationem à munere publico autumnalem, ex Juſtitio ſolenni intercedente obvenientem, otium aliquod adeptus; dum ruri ago, cùm diligentius evolviſſem, adeò meditationibus ac præceptionibus pietatem, gravitatem, caritatem, magnanimitatem, virtutis nullum non genus ſpirantibus, à capite ad calcem uſque conſtipatum reperi, ut nec poſſem non perlecto ſummopere affici, nec lectione repetitâ etiam affectui ſatisfacere; cùm nihil in hoc genere apud exterum quenkum (Epiſteto uno excepto; quo nec inferiore, niſi quòd ille amplior eſt, Marcum noſtrum cenſuerim) eximium magis legiſſe meminiſſem. Cùm autem in multis vitiatum, mutilatum, lacerum, luxatum animadverterem, nec Verſionem Xylandrianam Græcis commodè ſatis reſpondere, de recenſione & pariter verſione novâ instituendâ animum ſubibat cogitatio. Hæc meditati ad manus venit ſcripti ejuſdem editio altera Lugdunenſis, à qua ſubſidium aliquod ſperabam: ſed fruſtra: cum Xylandriana ea, quâ uſus fueram, inquinatiorem ac corruptiorem deprehenderem. jam autem ex viri doctiſſ. cujus *Verſio* ſcripti hujus *Anglicana* poſt prodiit, D. Merici Caſauboni *prolegomenis* Editioni Græcæ à ſe nuper adornatæ præfixis, è Xylandri priore Tigurina (cujus in Baſileenſis *Præfatione* mentionem ipſe facit, quamque niſi in Viri Doctiſſ. manibus, cùm me comiter inviſiſſet, quod in *Prolegomenis* illis ipſe commemorat, nunquam oculis uſurpavi) expreſſam edoctus ſum. Cùm autem codicum penuriâ laborarem, partim ex ingenio, partim ex Suida ſcriptoribùſque aliis, qui ex libris his nonnulla laudaverant, partim eruditorum quorundam, quibuſcum neceſſitudinem aut familiaritatem aliquam habebam, conſilio opèque uſus, loca quæ vitii quoquo modo ſuſpecta videbantur, reſtituere annitebar. Quumque in Viri Illuſtriſſ. D. Cl. Salmaſii *commentariis* nullo non literaturæ humanioris genere reſertiſſimis, Marci nonnulla ſecius, quàm in eis, quos penes me habebam, codicibus expreſſa offendiſſem; unde editionem aliam aliquam ſecutum ſuſpicabar; amici communis interventione uſus, (aliter enim compellare igno-

tum

P R Æ L O Q U I U M.

tum planè verecundia prohibebat) Virum Clariss. per literas consulebam, quibus tum quid molirer significabam, tum & de locis tam illis, quos ab ipso aliter quàm aut Basileensis, aut Lugdunensis habebat, exhibitos repereram, quàm aliis etiam, ad quos hæsitabam, mensesque tunc temporis suggerebat, nec conjecturis de quibusdam propriis celatis, sententiam illius censuramque sciscitabar. Is pro eximia, quâ cum primis pollet humanitate, inter cætera, in hæc verba ingenuè rescripsit. *In tam utili ad vitæ præcepta scripto, & ad imbuendos virtute illâ forti & humanorum contemptrice animos, quam ponere operam destinas, summopere laudo. Editum illud scivi linguâ Anglicanâ à Merico Casaubono, sed ultra nihil. quid enim præstiterit, præ illius lingue ignorantia haud etiam scire mihi licuit. Hoc tamen mihi pronunciare certò posse videor, satis operæ esse in illo opere perfectè absolvendo quæ non solum duos, sed etiam plures fabros distineat. ita spissa est materia, vix multis cuneis evincenda, vix optimis runcimis dedolanda. Haud alium puto autorem ex antiquitate Græca corruptiorem ad nos, injuriâ temporum, forteam etiam hominum, qui cum interpolârunt, transmissum. Ubique hiatus, & lacuna, quæ tamen solidum mentiantur. Transpositiones etiam multis locis commissa ab hominibus, uti videtur, sciolis, qui sententias plerumque minutis punctiunculis Stoico more signatas non capiebant. Præter ea, quæ observasti, atque in schedam mihi missam coniecisti, alia toto passim opere vitio laborant. & quadam ex his tibi impertienda duxi, ut locum expleant eorum, quæ à te proposita dissolvere non potui. Hæc vir summus ille; qui & liberaliter admodum mecum, homine peregrino, nec de nomine etiam, opinor, antè noto, egit; cum non de eis duntaxat, quæ quæsieram, sed de aliis quoque, quæ inter ea disquirenda occurrobant, nec requisitus, animi sui sensum ultroneus impertiretur; adjunctâ insuper invitatione humanissimâ, quâ ad alia quælibet ulterius operam præstare promptum, tempusque eo sine negotiis aliis suffuraturum, nec imputaturum profitebatur. Et de aliis quidem, pollicitatione tam liberâ, tam largâ animatus, per literas alteras Virum Clarissimum sum percontatus. Verùm per subitanæ illius occasionibus quibusdam Lugduno-Batavorum in Gallias susceptam profectionem, (sive literis meis ad manus illius non pervenientibus, sive ab ipso ad acceptas responsione in reditum dilata: simul per amici communis, cujus interventu usus fueram, è partibus istis demigrationem, sponsonis repetendæ opportunitate sublatâ) factum est, ut à Viro Celeberrimo nihil ampliùs acceperim. Illud obiter monere visum est, Editione Argentinenfi usum se scribere, sed quæ cum Basileensi per omnia convenire visa sit. Præter hunc operâ usus sum Viri Eruditissimi,*

P R Æ L O Q U I U M.

tissimi, linguarumque peritissimi D. Arnoldi Bootii, Doctoris Medici, qui vir quantus in his sit, *Animadversionum Sacrarum* opus elaboratissimum uberrimè testatur. Is pro animi propensione, & humanitate singulari, sæpius consulenti non deerat. Sed nec Virum Doctissimum, nec comitatis nomine illorum alterutri postponendum, D. Patricium Junium fas est mihi hîc præteritum, qui & conjecturas mihi suas communicavit; sicut & ipse illi vicissim meas; & ubi ad Conventum Vestmonasteriensem evocatus fueram, in partibus illis occurrentem non semel de Antonino edendo sollicitabat. Ab his autem aliisque, quorum scripta pervolutaveram, quicquid accepi, suo cujusque loco mentione factâ, animo liberrimo lubentissimòque acceptum cuique grater ferò.

Versione siquidem jam confectâ, de *Annotationibus* succinctoribus porrò adjiciendis cogitare primò ceperam. post de *Commentario* justo & ampliore etiam, qui Scriptum tam insigne dignum valde videbatur. Huic conficiendo inter curas operasque pastorales, quibus per annos ultra quadraginta eodem loci, quò ab Hospitio dicto transieram, jugiter districtus infudavi, nisi quòd ante sexennium morbo gravi correptus, ad tempus aliquod intermittere, tum reversus denuo remittere aliquid, demum incidere ferè prorsus, coactus fuero, inter horas sublecevas, quæ & rariores intervenerant, & per intervalla diductiora redierant, dum intendo, in molem eam opus istud excrevisse animadverteram, ut de evulgando spem omnem abjicerem; siquidem, contrâ quàm in Flacciano illo, *urceus institui* cum cepisset, *rotâ currente, amphora exiit*; expertus utique, Bibliopolarum & Typographi nostri, quàm ægrè aliquid etiam minoris negotii in hoc genere suscipiant. Verum cum annos apud me delitasset haud paucos, amicorum tandem quorundam flagitatione frequente, qui & edendum poscebant, & de impensa ad id perficiendum prospectum iri, fiduciam faciebant, eorum in manus quod confeceram totum contradidi, pro ipsorum optione, vel premendum, vel prelo subjiciendum, & in lucem publicam (quod ab illis jam est effectum) emittendum.

Ipse in hoc opere quid præstiterim; præstare saltem conatus sum (dextrè ac feliciter, an fecius alii viderint) sic habeas. Primo loco; post Scriptorum variorum, tam antiquioris quam & ævi recentioris de Marco Scripti hujus Autore *elogia* & *encomia*, deque *Scripto* hoc ipso *testimonia* & *judicia*; Marci *contextus Græcus* exhibetur, (nisi si, dum affectus imponit, spes fallat) vitiis mendisque, quibus antè passim scatebat, haud paucis sublati, repurgatior; lacunis,

P R Æ L O Q U I U M.

cunis, quibus hiabat, suppletis aliquot, integrior; loco motis quibusdam ad sedes proprias revocatis, aptius haud paulò concinnatus & compositus; interpunctionibus necessariis, & sectionibus, si-
ve paragraphis, (utì Juristæ loqui solent) commodis (quod Lugdunensis infeliciùs paulò primus tentaverat) accuratiùs quàm antea, pro dictionis sensu genuino interstinctus, pro materiæ subjectæ ratione distinctus: ad marginem adscriptis lectionibus variantibus, locisque parallelis, in quibus sententiæ, formulæ, voculæ, vel eadem, vel geminæ, reperiuntur, ut nec ad *Commentarium* amplio-
rem in singulis quibusque recurrere necessum esset; & Marcus ex Marco ipso, vel explicatus, vel illustratus, haberetur. Adjecta est *Versio Latina* nova, ad Græcum contextum eo, quo superius est dictum, modo restitutum, accommodata. Sequitur *Commentarius* in Scriptum totum perpetuus, in quo Versionis à prioribus discrepantis, mutationis, suppletionis, commissionis, distinctionis, expunctionis cujusque ratio redditur; *versionibus* etiam atq; *annotationibus* antegressis, prout occasio se tulerat, examini subjectis, & pro ea, quæ probabilis tunc videbatur, ratione, vel admis-
sis, vel rejectis: formulæ Marco usurpatæ, ex aliis, vel Græcis, vel Latinis, (nam & ex sermone Latino hominem Romanum, licet Græcè scribentem, mutuari non est insolens) sacris etiam nonnullæ Scriptoribus explicantur. Sententiæ & dogmata ex aliorum
itidem, vel consentientium, vel dissentientium & dissidentium etiam, si-
ve scriptis, si-ve dictis, si-ve moribus factisque, vel firmantur, vel illustrantur. ad eos, eorumque loca, à quibus, & è quibus, Marcus mutuo sumserit, aut excerpserit quicquam, quantum assequi datum est, digitus intenditur. de hominibus locisque, quorum mentio alicubi occurrit, ex monumentis historicis, quæ in manibus habentur, prout in horum etiam ruderibus ruspando deprehendi quicquam poterat, lux aliqua datur. Sacræ denique paginæ periochæ formulæque nonnullæ, prout occasio intervenerat, obiter, vel è Marco ipso, vel aliunde enarratæ, aliorum quoq; Scriptorum emendatæ insuper complures repræsentantur. In his autem quamvis diligentiâ aliquâ sim usus, multa tamen sedulitatem meam subterfugisse nullus ambigo; plura quoque restare, quæ cum vel mihi forsitan sine causa *aviata* sint visa, vel dextrè minùs tentata aut curata fuerint, medici peritioris manum opemque requirant. Nihil in hoc genere, vel in alio ullo, prodit, cui non aliquid (meis quibusque plurimum, sat scio) adjecto opus sit. latus ampliusque satis adhuc patet istic campus, in quo ingenia feliciora, cum laude fru-
ctusque

PRÆLOQUIUM.

etūque se exerceant. In meis his interim siquid præstitum sit, quod vel Theologiæ sacræ candidatis, vel literaturæ humanioris studio-
fis, vel aliis etiam quibuscunque usui esse poterit, laboris in eis
suscepti infumtūque merces ampla satis futura est. Siquid autem
vel istū, vel in Opere toto, (quod evenisse sæpenumero suspicor
ipse) humanitūs admissum occurrerit, quod notam sequiorem se-
veriorēve mereri jure videbitur, Lectorem humanum rogatum
pervelim, ut nè stricto jure agere volupe sit, sed ¹ sortis memor
humanæ, humanitatisque (prout in Schola loqui amant) suæ quo-
que sibi conscius, utpote qui, ² homo cū sit, humani nihil à se alie-
num censere aut sentire debeat, pro humanitate, quā ingēnitā, quā
insitā, humaniter ignoscat. Istam enimvero *dissertatiunculam*, mente,
ratione non unā minū validā, oculo à senio caligante à lema lip-
piente; manu tam à frigore, (cū nec rigens ignem propinquo-
rem sustineam; quod nōrunt probē, qui me familiariter habent)
quā à morbo, tremulā, (cū ad manum amanuensis nullus exi-
steret) non tam concinnabam, quā consarcinabam, conscribilla-
bam magis quā conscribebam, in agri Surreiensis pago Urbi na-
tali adfīto Rotherithiensi, mense Januario, hyeme sæviente, cui &
gemina altera, ³ ætatis & invaletudinis, (quæ ⁴ rariū sejunctæ repe-
riuntur) accesserat; Anno à Virginis Θεοτόκου & Θεολόγου conceptu
salutifero (secundū computandi ritum vulgō receptum) Millefi-
mo sexcentesimo quinquagesimo primo; Ætatis propriæ, non tam
currentis, quam decurrentis & devergentis, septuagesimo octavo.

¹ Τὸ μὲν δὲ
ἀπὸ τῆς οὐσίας
τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ τοῦ Θεοῦ.
Gregor. Naz.
orat. 15.
² Terent. se
punient. 1. 1.

³ Χρησὶς τῷ
βίῳ, senectū-
tem dixere,
Pythagoras,
apud Laert. 1. 8.
Aristoteles in
Chriis, Erato-
sthenes, & Pa-
trocles, apud Stob. tom. 2. tit. 117.

⁴ — πῶς ἔχει, Μυδῆπος ἐπεὶ τὸν ἐπὶν γέγοντ' ἰδὲ, ἢ καὶ
πρὸς αὐτὸν αὐτὸς, ὅτι καὶ πῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. collectan. c. 41. Τὸ γινέσθαι δὲν αὐτὸ νό-
σημα. Apollodor. Senectus ipsa morbus est. Ter. Phorm. 4. 1. Senec. ad illud Virgilii ex Georg. lib. 3. sub-
sunt morbi, tristisque senectus. morbos & senectutem unā ponit; non immerito: senectus enim insanabilis morbus est.
epist. 108.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον α'.

I. Bavo meo Vero accepisse agnosco moris esse candidi, & ab iracundia alieni.

II. A fama memorique genitoris mei modestam simul ac masculam indolem.

III. A matre, pietatis studium, & largiendi promptitudinem: nec à malo patrandò tantum, sed cogitando etiam continere. tum victu simplici, quique ab opulentorum more ac instituto abscedat quàm longissimè, contentum esse.

IV. A proavo, quòd publicas exercitationes adierim; quòdque bonis præceptoribus privatim sim usûs; & quod in res istiusmodi impensè erogandum intellexerim.

V. Ab educatore, ne in certamine equestri Prasina, aut Venetæ factioni néve in gladiatorio Thraci aut secutori fautor fierem: aut labores sustinerem; minimo contentus agerem; operi manus admoverem: negotiis alienis me neutiquam immiscerem; nec delationem facilis ullam admitterem.

VI. A Diogneto, ne rebus inanibus studium impenderem: néve eis fidem adhiberem, quæ à prestigiatoribus magisq; de incantationibus, deque daemonibus averruncandis, aliisque ejusmodi imposturis dicuntur: ne coturnices ad pugnam alerem, néve rebus istiusmodi animum adjicerem; útque liberè dicta æquanimiter sustinerem. eidem debeo, quòd philosophiæ me addiderim; quòdque ^a Bacchium primum, tum ^b Tandafidem, & ^c Marcianum audiverim: quòd dialogos, puer adhuc, conscripserim; quòdque pro stratis grabatulum ac pellem expetiverim; ceteraque institutionis Græcanicæ adminicula.

VII. A Rustico, quod in eam cogitationem devenierim, morum cor-

I. ΑΡΑ τῷ πάππῳ Οὐήρῳ, τὸ καλὸν δες, καὶ ἀόργητον.

II. Παρὰ τῆς δόξης, & μνήμης τῆς περὶ τῷ γυνήσῳ τῷ αὐτῷ, & ἀρρενικόν.

III. Παρὰ τῆς μηδρός, τὸ θεοσεβές. & μετὰδοτικόν. & ἐφεκτικόν ἐμόνον τῷ κηχοποιεῖν, ἀλλὰ & τῷ ἐπὶ ἐννοίᾳ γίνεσθαι ποιῶντος. ἐκ δὲ τὸ λίτον κατὰ τὴν δίαπν, & πύρρῳ τῆς πλεσιακῆς δξαγωγῆς.

IV. Παρὰ τῷ προπάππῳ, τὸ μὴ εἰς τὸ μαγεῖν, τὸ δημοσίᾳ δξατεῖν καὶ φοιτῆσαι. & τὸ ἀγαθοῖς διδασκάλοις κατ' οἶκον γηπάειν. & τὸ γυνῶναι, ὅκ εἰς τὰ ποιῶντα δὲ ἐκπνεῖς ἀναλίσκειν.

V. Παρὰ τῷ ὑφείῳ, τὸ μὴτε Πραπαρὸς, μὴτε Βενεκόμοις, μὴτε παλμυλαίῳ. ἢ ἀντάρειῳ γηπάειν. & τὸ φερέπον & ὀλιγοδύς, & ἀνιερνικόν. & τὸ ἀπολύτῳ μόν, & τὸ δυσπρόδεκτον δξαβολῆς.

VI. Παρὰ Διογνήτῳ, τὸ ἀκνέοσθαι. & τὸ ἀπρηκτὸν τοῖς ὑπὸ τῷ πρεσβυτέρῳ μύρων, & γηπῶν, περὶ ἐπιδῶν, καὶ περὶ δαγμῶν ἀποπομπῆς & τῷ τοῖς λεγόμενοις. & τὸ μὴ ὀρτυροδοφῆν, μηδὲ περὶ τὰ ποιῶντα ἐπιδῶν. & τὸ ἀνέχεσθαι παρρησίας. & τὸ οἰκωδῶναι φιλοφιλία. & τὸ ἀκῆσαι, περὶ τὸν μὴ Βακχίῳ, εἴτα Τανδασίδῳ, & Μαρκιανῷ, & τὸ γράψαι δξαλόγους ἐν παγδί. & τὸ σκίμποδ. & δρεῖς ἐπὶ γυμῆσαι, & ὅσα ποιῶντα τῆς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἐχόμενα.

VII. Παρὰ Ρυσίκῳ, τὸ λαβεῖν φαντασίῳ τῷ γηπῶν δξαρωδῶσεως & δεραπίας.

Confer. l. 6. § 48. l. 9. § 29. l. 2. § 5. l. 6. § 9. Inf. § 14.

τὸ μαγεῖν, τὸ εἰς. Mer. τὸ ποιῶντα. f. Jun.

Σεκυδοίῳ. Lipf. l. 5. § 5 & l. 9. § 12. l. 3. § 5. l. 6. § 30. δυσπρόδ. f. Suid.

ὀρτυροδοφῆν. Suid.

Εὐτυχίῳ. for. Ἀνδρῶν. Cal. Μαρκιανῷ. f. Eutychium, f. Andronem, f. Moecianum, f.

l. 7. § 12.

2. 70 f.

30/11/2014

1111. 9 1 5.

Xyl.
no 1. 5 6 26

Veri [aλ-
aυ] aυ Veri

¹³ Int. § 16,
Annex C.

Id. l. 11. §. 21

¹³ *Infr.* § 16.

L. 4. 9 26.

²⁷ *σφῆς*, F.

¹⁹ L. 3. § 4.

¶ l. ii. § 9.

Ch. 3. § 4.

É 1. 5. § 29.

18. 6 1/2

1. 12. 9 32
2. 2 6 5

Q. 19. 9 29.

VIII. Παρά Ἀπολλωνίου, τὸ ἐλδύσσεν
 ἔ¹ ὅρα μφισόλωσ ἀκυβόουπον ἔ² πορὸς μη-
 δὲν ἄλλο ἀποβόλπειν, μηδὲ ἐπ' ὀλίγον, ἢ
 πορὸς τὴν λήρον ἔ³ τὸ ἀεὶ ὄμμιον, ἐν πλ-
 γμδῶσιν ὀξείαις, ἐν ἀποβόλῃ τίκνυ, ἐν μα-
 κραῖς νόσοις· καὶ τὸ ἐπὶ πρῶτῃ εἰσγματοζών-
 τῃ ἰδεῖν ἐναργῶς, ὅτε διώαται ὁ αὐτὸς
 σφοδρότατῃ· ἔ⁴ ἔ⁵ ἀειμύου ἔ⁶ τὸ ἐν
 ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ δυχερανέκον· ἔ⁷ τὸ ἰδεῖν
 ἄνθρωπον σαφῶς ἐλάττωσιν ἢ ἰαυτῇ κα-
 λῶν ἢ γέμνον ἢ ἐμπειρίαν· ἔ⁸ τὸ ἐν τρεῖσιν
 ἢ πρὸς τὸ πρῶτα διδόναι τὰ θεωρηματὰ ἔ⁹
 τὸ μαθεῖν πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰ δοκῶσας
 χαίρειας πρὸς φίλων, μήτε ἐξητλαίμνον ἀφ'
 ὧν ταῦτα, μήτε ἀναιδήτως πρῶτα πέμποντα.

IX. Παρὰ Σέξτη, τὸ ⁹ εὐμνῆς. ἔ τὸ
 ὠδὸν γμα τῷ οἴκῳ τῷ πατρὶο μνῆς. ἔ
 τὸ ἐννοιδῶ τῷ ¹⁰ κατὰ φύσιν ζῆν. ἔ τὸ
¹¹ σεμνὸν ἀπλάσως. ἔ τὸ σοφιστικὸν τῷ φί-
 λων κηδευνηκῶς. ἔ τὸ δρεκλῆγῶν τῷ

reſtione curationeq; indigere me :
quodq; ad æmulationem ambitio-
nẽq; Sophiſticam nullus declina-
verim, vel de theorematibus aliquid
conſcribendo, vel oratiunculas hor-
tatorias declamando, vel exercitia o-
bire operãq; edere poris ſpecie præ-
bendo, quo ad ſtuporem ac admirati-
onem mei homines traherem, quòd
rhetoricæ item, poeſicæq; & dictio-
nis elegantioris ſtudiis abſtinerim.
ne togatus intra ædes obambulare,
nève ejuſmodi alia, quæ factum reſer-
perent, facerem. epistoſas etiam ſim-
pliciter ſcriberem, ad normam ſcil.
earum quas Sinueſa ad matrem me-
am idem ipſe dederat. adhæcut pla-
cabilis & reconciliatu facilis eſſem,
adverſus eos, qui offenſionis cauſam
dederint, aut deliquerint aliquid. ſi-
mulatq; illi in gratiam redire vel-
lent. porro ur accurate legerem, nec
comprehenſione ſummaria conten-
tus eſſem; nec garrulis quibuſvis re-
merè aſſentirer. huic deniq; debeo,
quod Epicteti commentarios legerim,
quorum iſ eſt domo ſua copiam
mihi fecit.

VIII. Ab Apollonio, ut liber essem; firmumq; ac certum citra fluctuationem omnem consilii ingeniq; tenorem retinerem: neq; aliud quicquam, vel minimum, præter rationem solam, intueret: ut idem semper essem, in doloribus acerrimis, in liberorum amissione, in morbis diuturnis. adhæc, quod in ipso, tanquam in exemplari vivo, evidenter cernere licuit, posse eundem, pro ut occasiones se dabant, & vehementissimum & remissum esse. sed & q^a in disciplinis tradendis neutiquam morosè se gereret: quòdque hominem viderim, qui peritiam suam & in theorematibus tradendis solertiā, bonorum suorum minimum existimare se, palam faceret. ab isto didici accipere oporteret, ut nec acceptis obmitterem.

IX. A Sexto, benevolum erga alios
affectum : familiæ affectu paternum
administratæ specimen : de vita natu-
ræ convenienter instituendæ cogi-
tationem : gravitatem item neu-
tiquam personatam : & fedulam a-
micorum observationem : & impu-

ritorum, eorumque; qui citra considerationem opinione merâ ducuntur, tolerationem: & mores quibuscumque accommodatos, ita ut quamvis consuetudo ipsius adulationem omnem suavitatem vicerit, in veneratione tamen eisdem ipsis eodem ipso tempore non minus extiterit. adhuc dilucidam ac methodicam cum inventionem, tum & dispositionem, decretorum ejusmodi, quæ ad vitam rectè instituendam conducere. quodque nec iracundiæ, nec perturbationis alius alicujus, indicium exhibebat; sed cum affectibus immunis prorsus existeret, ad affectum genuinum erat tamen propensissimus: favere promptus, sed sine strepitu variisq; citra ostentationem, eruditus.

X. Ab Alexandro Grammatico, increpationibus abstinere; nec probrosè excipere, si quis barbarum quid, vel solæcum, vel absonum protulerit, sed illud tantum, quod dici debuerat, dextrè proponere; idque sub specie vel respondendi, vel calculi dictis contribuendi, vel de re ipsa, non autem de dictione, unâ despiciendi, vel per aliam aliquam istiusmodi scitam, sed quæ oblique facta sit, commonefactionem.

XI. A Frontone ut scirem, quæ invidentia, versutia, simulatio tyrannidem consequatur: quodque ut plurimum qui patricii nobis nuncupantur, ab affectu genuino alieniores existant.

XII. Ab Alexandro Platónico, ne crebro, néve nisi necessitate adactus, aut dicto aut scripto significem alicui, non vacare me: néve hoc modo sub negotiorum distinctium prætextu officia ea, quæ vitæ hujus necessitudo à nobis exigit, solens deseram.

XIII. A Catulo, ne insuper habere amicorum querimonias, etiam si ratio earum nulla subesset, sed in statum ipsos pristinum restituere antiteret: ut præceptores promptè impensèque prædicarem; quod de Domitio atque Athenodoro refertur; liberisq; meos affectu sincero prosequer.

XIV. A fratre meo Severo, fami-

ιδιωτῶν. & τὸ ἀντιώρητον ἡβῶν οἰομύων. ¹ τῶ ἀντιώρη-
 τῶ πρὸς πρῶτον ² εὐαγγελιστὸν, ὡς κληρονομία ³ τῶ Salm. ἡβῶν
 μὴ πάσης περιουσίας εἶναι τὴν οὐμίαν ⁴ αἰσθητῶν οἰ-
 αὐτῶν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῶν αὐτῶν οὐκ οἰοίτο ⁵ L. 6. § 16. B.
 αὐτῶν οὐκ οἰοίτο τὸν κληρὸν εἶναι. & τὸ κληρονομία-
 πικρῶς ⁶ ὅδ' ὅτι εὐαγγελιστὸν π. & τακτικῶν ⁷ L. 3. § 11. &
 ἡβῶν εἰς βίον ἀναγκάων δογματικῶν. & τὸ ⁸ L. 5. § 25. & L.
 μὴδὲ ἐμφανῶς ποιεῖ ὁρῆς, ἢ ἄλλῃ πινὸς πᾶ-
 θος ὡς ἀρχὴν, ἀλλὰ ἄμα μὲν ἀπαδείκτατον ἔῃ,
 ἄμα δὲ φιλοσοφικῶς. & τὸ εὐφροσύνη, & τὸ
 ἀποφροσύνη καὶ τὸ πολυμαθὲς ⁹ ἀντιπροφροσύνης. ¹⁰ Supr. § 7.
 X. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τῷ γεωμετρί-
 κῶ, τὸ ἀντιπρῶτον. & τὸ μὴ οὐκ οἰοίτο ¹¹ & L. 7. § 67.
 κῶς ἐπὶ πρῶτον ἀντιπρῶτον ἡβῶν βαρβαρὸν, ἢ σῶ-
 λουχῶν π. ἢ ἀπὸ πρῶτον περιουσίας μύων, ἀλλ'
 ἐπὶ δεξιῶς αὐτῶν μύων οὐκ οἰοίτο, ὅτι εἰρησῶν,
 περιουσίας. ὅν ἔστιν ἀποκρίσεως, ἢ συνε-
 πρῶτον τῶν πρῶτων, ἢ συνδιαλήψεως πρὸς αὐτῶν ¹² & L. 9. § 29.
 περιουσίας, ἢ πρῶτον ¹³ ἢ πρῶτον ¹⁴ ἢ πρῶτον ¹⁵ ἢ πρῶτον ¹⁶ ἢ πρῶτον ¹⁷ ἢ πρῶτον ¹⁸ ἢ πρῶτον ¹⁹ ἢ πρῶτον ²⁰ ἢ πρῶτον ²¹ ἢ πρῶτον ²² ἢ πρῶτον ²³ ἢ πρῶτον ²⁴ ἢ πρῶτον ²⁵ ἢ πρῶτον ²⁶ ἢ πρῶτον ²⁷ ἢ πρῶτον ²⁸ ἢ πρῶτον ²⁹ ἢ πρῶτον ³⁰ ἢ πρῶτον ³¹ ἢ πρῶτον ³² ἢ πρῶτον ³³ ἢ πρῶτον ³⁴ ἢ πρῶτον ³⁵ ἢ πρῶτον ³⁶ ἢ πρῶτον ³⁷ ἢ πρῶτον ³⁸ ἢ πρῶτον ³⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁰ ἢ πρῶτον ⁴¹ ἢ πρῶτον ⁴² ἢ πρῶτον ⁴³ ἢ πρῶτον ⁴⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁰ ἢ πρῶτον ⁵¹ ἢ πρῶτον ⁵² ἢ πρῶτον ⁵³ ἢ πρῶτον ⁵⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁹ ἢ πρῶτον ⁶⁰ ἢ πρῶτον ⁶¹ ἢ πρῶτον ⁶² ἢ πρῶτον ⁶³ ἢ πρῶτον ⁶⁴ ἢ πρῶτον ⁶⁵ ἢ πρῶτον ⁶⁶ ἢ πρῶτον ⁶⁷ ἢ πρῶτον ⁶⁸ ἢ πρῶτον ⁶⁹ ἢ πρῶτον ⁷⁰ ἢ πρῶτον ⁷¹ ἢ πρῶτον ⁷² ἢ πρῶτον ⁷³ ἢ πρῶτον ⁷⁴ ἢ πρῶτον ⁷⁵ ἢ πρῶτον ⁷⁶ ἢ πρῶτον ⁷⁷ ἢ πρῶτον ⁷⁸ ἢ πρῶτον ⁷⁹ ἢ πρῶτον ⁸⁰ ἢ πρῶτον ⁸¹ ἢ πρῶτον ⁸² ἢ πρῶτον ⁸³ ἢ πρῶτον ⁸⁴ ἢ πρῶτον ⁸⁵ ἢ πρῶτον ⁸⁶ ἢ πρῶτον ⁸⁷ ἢ πρῶτον ⁸⁸ ἢ πρῶτον ⁸⁹ ἢ πρῶτον ⁹⁰ ἢ πρῶτον ⁹¹ ἢ πρῶτον ⁹² ἢ πρῶτον ⁹³ ἢ πρῶτον ⁹⁴ ἢ πρῶτον ⁹⁵ ἢ πρῶτον ⁹⁶ ἢ πρῶτον ⁹⁷ ἢ πρῶτον ⁹⁸ ἢ πρῶτον ⁹⁹ ἢ πρῶτον ¹⁰⁰ ἢ πρῶτον ¹⁰¹ ἢ πρῶτον ¹⁰² ἢ πρῶτον ¹⁰³ ἢ πρῶτον ¹⁰⁴ ἢ πρῶτον ¹⁰⁵ ἢ πρῶτον ¹⁰⁶ ἢ πρῶτον ¹⁰⁷ ἢ πρῶτον ¹⁰⁸ ἢ πρῶτον ¹⁰⁹ ἢ πρῶτον ¹¹⁰ ἢ πρῶτον ¹¹¹ ἢ πρῶτον ¹¹² ἢ πρῶτον ¹¹³ ἢ πρῶτον ¹¹⁴ ἢ πρῶτον ¹¹⁵ ἢ πρῶτον ¹¹⁶ ἢ πρῶτον ¹¹⁷ ἢ πρῶτον ¹¹⁸ ἢ πρῶτον ¹¹⁹ ἢ πρῶτον ¹²⁰ ἢ πρῶτον ¹²¹ ἢ πρῶτον ¹²² ἢ πρῶτον ¹²³ ἢ πρῶτον ¹²⁴ ἢ πρῶτον ¹²⁵ ἢ πρῶτον ¹²⁶ ἢ πρῶτον ¹²⁷ ἢ πρῶτον ¹²⁸ ἢ πρῶτον ¹²⁹ ἢ πρῶτον ¹³⁰ ἢ πρῶτον ¹³¹ ἢ πρῶτον ¹³² ἢ πρῶτον ¹³³ ἢ πρῶτον ¹³⁴ ἢ πρῶτον ¹³⁵ ἢ πρῶτον ¹³⁶ ἢ πρῶτον ¹³⁷ ἢ πρῶτον ¹³⁸ ἢ πρῶτον ¹³⁹ ἢ πρῶτον ¹⁴⁰ ἢ πρῶτον ¹⁴¹ ἢ πρῶτον ¹⁴² ἢ πρῶτον ¹⁴³ ἢ πρῶτον ¹⁴⁴ ἢ πρῶτον ¹⁴⁵ ἢ πρῶτον ¹⁴⁶ ἢ πρῶτον ¹⁴⁷ ἢ πρῶτον ¹⁴⁸ ἢ πρῶτον ¹⁴⁹ ἢ πρῶτον ¹⁵⁰ ἢ πρῶτον ¹⁵¹ ἢ πρῶτον ¹⁵² ἢ πρῶτον ¹⁵³ ἢ πρῶτον ¹⁵⁴ ἢ πρῶτον ¹⁵⁵ ἢ πρῶτον ¹⁵⁶ ἢ πρῶτον ¹⁵⁷ ἢ πρῶτον ¹⁵⁸ ἢ πρῶτον ¹⁵⁹ ἢ πρῶτον ¹⁶⁰ ἢ πρῶτον ¹⁶¹ ἢ πρῶτον ¹⁶² ἢ πρῶτον ¹⁶³ ἢ πρῶτον ¹⁶⁴ ἢ πρῶτον ¹⁶⁵ ἢ πρῶτον ¹⁶⁶ ἢ πρῶτον ¹⁶⁷ ἢ πρῶτον ¹⁶⁸ ἢ πρῶτον ¹⁶⁹ ἢ πρῶτον ¹⁷⁰ ἢ πρῶτον ¹⁷¹ ἢ πρῶτον ¹⁷² ἢ πρῶτον ¹⁷³ ἢ πρῶτον ¹⁷⁴ ἢ πρῶτον ¹⁷⁵ ἢ πρῶτον ¹⁷⁶ ἢ πρῶτον ¹⁷⁷ ἢ πρῶτον ¹⁷⁸ ἢ πρῶτον ¹⁷⁹ ἢ πρῶτον ¹⁸⁰ ἢ πρῶτον ¹⁸¹ ἢ πρῶτον ¹⁸² ἢ πρῶτον ¹⁸³ ἢ πρῶτον ¹⁸⁴ ἢ πρῶτον ¹⁸⁵ ἢ πρῶτον ¹⁸⁶ ἢ πρῶτον ¹⁸⁷ ἢ πρῶτον ¹⁸⁸ ἢ πρῶτον ¹⁸⁹ ἢ πρῶτον ¹⁹⁰ ἢ πρῶτον ¹⁹¹ ἢ πρῶτον ¹⁹² ἢ πρῶτον ¹⁹³ ἢ πρῶτον ¹⁹⁴ ἢ πρῶτον ¹⁹⁵ ἢ πρῶτον ¹⁹⁶ ἢ πρῶτον ¹⁹⁷ ἢ πρῶτον ¹⁹⁸ ἢ πρῶτον ¹⁹⁹ ἢ πρῶτον ²⁰⁰ ἢ πρῶτον ²⁰¹ ἢ πρῶτον ²⁰² ἢ πρῶτον ²⁰³ ἢ πρῶτον ²⁰⁴ ἢ πρῶτον ²⁰⁵ ἢ πρῶτον ²⁰⁶ ἢ πρῶτον ²⁰⁷ ἢ πρῶτον ²⁰⁸ ἢ πρῶτον ²⁰⁹ ἢ πρῶτον ²¹⁰ ἢ πρῶτον ²¹¹ ἢ πρῶτον ²¹² ἢ πρῶτον ²¹³ ἢ πρῶτον ²¹⁴ ἢ πρῶτον ²¹⁵ ἢ πρῶτον ²¹⁶ ἢ πρῶτον ²¹⁷ ἢ πρῶτον ²¹⁸ ἢ πρῶτον ²¹⁹ ἢ πρῶτον ²²⁰ ἢ πρῶτον ²²¹ ἢ πρῶτον ²²² ἢ πρῶτον ²²³ ἢ πρῶτον ²²⁴ ἢ πρῶτον ²²⁵ ἢ πρῶτον ²²⁶ ἢ πρῶτον ²²⁷ ἢ πρῶτον ²²⁸ ἢ πρῶτον ²²⁹ ἢ πρῶτον ²³⁰ ἢ πρῶτον ²³¹ ἢ πρῶτον ²³² ἢ πρῶτον ²³³ ἢ πρῶτον ²³⁴ ἢ πρῶτον ²³⁵ ἢ πρῶτον ²³⁶ ἢ πρῶτον ²³⁷ ἢ πρῶτον ²³⁸ ἢ πρῶτον ²³⁹ ἢ πρῶτον ²⁴⁰ ἢ πρῶτον ²⁴¹ ἢ πρῶτον ²⁴² ἢ πρῶτον ²⁴³ ἢ πρῶτον ²⁴⁴ ἢ πρῶτον ²⁴⁵ ἢ πρῶτον ²⁴⁶ ἢ πρῶτον ²⁴⁷ ἢ πρῶτον ²⁴⁸ ἢ πρῶτον ²⁴⁹ ἢ πρῶτον ²⁵⁰ ἢ πρῶτον ²⁵¹ ἢ πρῶτον ²⁵² ἢ πρῶτον ²⁵³ ἢ πρῶτον ²⁵⁴ ἢ πρῶτον ²⁵⁵ ἢ πρῶτον ²⁵⁶ ἢ πρῶτον ²⁵⁷ ἢ πρῶτον ²⁵⁸ ἢ πρῶτον ²⁵⁹ ἢ πρῶτον ²⁶⁰ ἢ πρῶτον ²⁶¹ ἢ πρῶτον ²⁶² ἢ πρῶτον ²⁶³ ἢ πρῶτον ²⁶⁴ ἢ πρῶτον ²⁶⁵ ἢ πρῶτον ²⁶⁶ ἢ πρῶτον ²⁶⁷ ἢ πρῶτον ²⁶⁸ ἢ πρῶτον ²⁶⁹ ἢ πρῶτον ²⁷⁰ ἢ πρῶτον ²⁷¹ ἢ πρῶτον ²⁷² ἢ πρῶτον ²⁷³ ἢ πρῶτον ²⁷⁴ ἢ πρῶτον ²⁷⁵ ἢ πρῶτον ²⁷⁶ ἢ πρῶτον ²⁷⁷ ἢ πρῶτον ²⁷⁸ ἢ πρῶτον ²⁷⁹ ἢ πρῶτον ²⁸⁰ ἢ πρῶτον ²⁸¹ ἢ πρῶτον ²⁸² ἢ πρῶτον ²⁸³ ἢ πρῶτον ²⁸⁴ ἢ πρῶτον ²⁸⁵ ἢ πρῶτον ²⁸⁶ ἢ πρῶτον ²⁸⁷ ἢ πρῶτον ²⁸⁸ ἢ πρῶτον ²⁸⁹ ἢ πρῶτον ²⁹⁰ ἢ πρῶτον ²⁹¹ ἢ πρῶτον ²⁹² ἢ πρῶτον ²⁹³ ἢ πρῶτον ²⁹⁴ ἢ πρῶτον ²⁹⁵ ἢ πρῶτον ²⁹⁶ ἢ πρῶτον ²⁹⁷ ἢ πρῶτον ²⁹⁸ ἢ πρῶτον ²⁹⁹ ἢ πρῶτον ³⁰⁰ ἢ πρῶτον ³⁰¹ ἢ πρῶτον ³⁰² ἢ πρῶτον ³⁰³ ἢ πρῶτον ³⁰⁴ ἢ πρῶτον ³⁰⁵ ἢ πρῶτον ³⁰⁶ ἢ πρῶτον ³⁰⁷ ἢ πρῶτον ³⁰⁸ ἢ πρῶτον ³⁰⁹ ἢ πρῶτον ³¹⁰ ἢ πρῶτον ³¹¹ ἢ πρῶτον ³¹² ἢ πρῶτον ³¹³ ἢ πρῶτον ³¹⁴ ἢ πρῶτον ³¹⁵ ἢ πρῶτον ³¹⁶ ἢ πρῶτον ³¹⁷ ἢ πρῶτον ³¹⁸ ἢ πρῶτον ³¹⁹ ἢ πρῶτον ³²⁰ ἢ πρῶτον ³²¹ ἢ πρῶτον ³²² ἢ πρῶτον ³²³ ἢ πρῶτον ³²⁴ ἢ πρῶτον ³²⁵ ἢ πρῶτον ³²⁶ ἢ πρῶτον ³²⁷ ἢ πρῶτον ³²⁸ ἢ πρῶτον ³²⁹ ἢ πρῶτον ³³⁰ ἢ πρῶτον ³³¹ ἢ πρῶτον ³³² ἢ πρῶτον ³³³ ἢ πρῶτον ³³⁴ ἢ πρῶτον ³³⁵ ἢ πρῶτον ³³⁶ ἢ πρῶτον ³³⁷ ἢ πρῶτον ³³⁸ ἢ πρῶτον ³³⁹ ἢ πρῶτον ³⁴⁰ ἢ πρῶτον ³⁴¹ ἢ πρῶτον ³⁴² ἢ πρῶτον ³⁴³ ἢ πρῶτον ³⁴⁴ ἢ πρῶτον ³⁴⁵ ἢ πρῶτον ³⁴⁶ ἢ πρῶτον ³⁴⁷ ἢ πρῶτον ³⁴⁸ ἢ πρῶτον ³⁴⁹ ἢ πρῶτον ³⁵⁰ ἢ πρῶτον ³⁵¹ ἢ πρῶτον ³⁵² ἢ πρῶτον ³⁵³ ἢ πρῶτον ³⁵⁴ ἢ πρῶτον ³⁵⁵ ἢ πρῶτον ³⁵⁶ ἢ πρῶτον ³⁵⁷ ἢ πρῶτον ³⁵⁸ ἢ πρῶτον ³⁵⁹ ἢ πρῶτον ³⁶⁰ ἢ πρῶτον ³⁶¹ ἢ πρῶτον ³⁶² ἢ πρῶτον ³⁶³ ἢ πρῶτον ³⁶⁴ ἢ πρῶτον ³⁶⁵ ἢ πρῶτον ³⁶⁶ ἢ πρῶτον ³⁶⁷ ἢ πρῶτον ³⁶⁸ ἢ πρῶτον ³⁶⁹ ἢ πρῶτον ³⁷⁰ ἢ πρῶτον ³⁷¹ ἢ πρῶτον ³⁷² ἢ πρῶτον ³⁷³ ἢ πρῶτον ³⁷⁴ ἢ πρῶτον ³⁷⁵ ἢ πρῶτον ³⁷⁶ ἢ πρῶτον ³⁷⁷ ἢ πρῶτον ³⁷⁸ ἢ πρῶτον ³⁷⁹ ἢ πρῶτον ³⁸⁰ ἢ πρῶτον ³⁸¹ ἢ πρῶτον ³⁸² ἢ πρῶτον ³⁸³ ἢ πρῶτον ³⁸⁴ ἢ πρῶτον ³⁸⁵ ἢ πρῶτον ³⁸⁶ ἢ πρῶτον ³⁸⁷ ἢ πρῶτον ³⁸⁸ ἢ πρῶτον ³⁸⁹ ἢ πρῶτον ³⁹⁰ ἢ πρῶτον ³⁹¹ ἢ πρῶτον ³⁹² ἢ πρῶτον ³⁹³ ἢ πρῶτον ³⁹⁴ ἢ πρῶτον ³⁹⁵ ἢ πρῶτον ³⁹⁶ ἢ πρῶτον ³⁹⁷ ἢ πρῶτον ³⁹⁸ ἢ πρῶτον ³⁹⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁰¹ ἢ πρῶτον ⁴⁰² ἢ πρῶτον ⁴⁰³ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁰⁹ ἢ πρῶτον ⁴¹⁰ ἢ πρῶτον ⁴¹¹ ἢ πρῶτον ⁴¹² ἢ πρῶτον ⁴¹³ ἢ πρῶτον ⁴¹⁴ ἢ πρῶτον ⁴¹⁵ ἢ πρῶτον ⁴¹⁶ ἢ πρῶτον ⁴¹⁷ ἢ πρῶτον ⁴¹⁸ ἢ πρῶτον ⁴¹⁹ ἢ πρῶτον ⁴²⁰ ἢ πρῶτον ⁴²¹ ἢ πρῶτον ⁴²² ἢ πρῶτον ⁴²³ ἢ πρῶτον ⁴²⁴ ἢ πρῶτον ⁴²⁵ ἢ πρῶτον ⁴²⁶ ἢ πρῶτον ⁴²⁷ ἢ πρῶτον ⁴²⁸ ἢ πρῶτον ⁴²⁹ ἢ πρῶτον ⁴³⁰ ἢ πρῶτον ⁴³¹ ἢ πρῶτον ⁴³² ἢ πρῶτον ⁴³³ ἢ πρῶτον ⁴³⁴ ἢ πρῶτον ⁴³⁵ ἢ πρῶτον ⁴³⁶ ἢ πρῶτον ⁴³⁷ ἢ πρῶτον ⁴³⁸ ἢ πρῶτον ⁴³⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁴¹ ἢ πρῶτον ⁴⁴² ἢ πρῶτον ⁴⁴³ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁴⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁵¹ ἢ πρῶτον ⁴⁵² ἢ πρῶτον ⁴⁵³ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁵⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁶¹ ἢ πρῶτον ⁴⁶² ἢ πρῶτον ⁴⁶³ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁶⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁷¹ ἢ πρῶτον ⁴⁷² ἢ πρῶτον ⁴⁷³ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁷⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁸¹ ἢ πρῶτον ⁴⁸² ἢ πρῶτον ⁴⁸³ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁸⁹ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁰ ἢ πρῶτον ⁴⁹¹ ἢ πρῶτον ⁴⁹² ἢ πρῶτον ⁴⁹³ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁴ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁵ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁶ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁷ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁸ ἢ πρῶτον ⁴⁹⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁰¹ ἢ πρῶτον ⁵⁰² ἢ πρῶτον ⁵⁰³ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁰⁹ ἢ πρῶτον ⁵¹⁰ ἢ πρῶτον ⁵¹¹ ἢ πρῶτον ⁵¹² ἢ πρῶτον ⁵¹³ ἢ πρῶτον ⁵¹⁴ ἢ πρῶτον ⁵¹⁵ ἢ πρῶτον ⁵¹⁶ ἢ πρῶτον ⁵¹⁷ ἢ πρῶτον ⁵¹⁸ ἢ πρῶτον ⁵¹⁹ ἢ πρῶτον ⁵²⁰ ἢ πρῶτον ⁵²¹ ἢ πρῶτον ⁵²² ἢ πρῶτον ⁵²³ ἢ πρῶτον ⁵²⁴ ἢ πρῶτον ⁵²⁵ ἢ πρῶτον ⁵²⁶ ἢ πρῶτον ⁵²⁷ ἢ πρῶτον ⁵²⁸ ἢ πρῶτον ⁵²⁹ ἢ πρῶτον ⁵³⁰ ἢ πρῶτον ⁵³¹ ἢ πρῶτον ⁵³² ἢ πρῶτον ⁵³³ ἢ πρῶτον ⁵³⁴ ἢ πρῶτον ⁵³⁵ ἢ πρῶτον ⁵³⁶ ἢ πρῶτον ⁵³⁷ ἢ πρῶτον ⁵³⁸ ἢ πρῶτον ⁵³⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁴¹ ἢ πρῶτον ⁵⁴² ἢ πρῶτον ⁵⁴³ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁴⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁵¹ ἢ πρῶτον ⁵⁵² ἢ πρῶτον ⁵⁵³ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁵⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁶¹ ἢ πρῶτον ⁵⁶² ἢ πρῶτον ⁵⁶³ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁶⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁷¹ ἢ πρῶτον ⁵⁷² ἢ πρῶτον ⁵⁷³ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁷⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁸¹ ἢ πρῶτον ⁵⁸² ἢ πρῶτον ⁵⁸³ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁸⁹ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁰ ἢ πρῶτον ⁵⁹¹ ἢ πρῶτον ⁵⁹² ἢ πρῶτον ⁵⁹³ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁴ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁵ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁶ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁷ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁸ ἢ πρῶτον ⁵⁹⁹ ἢ πρῶτον ⁶⁰⁰ ἢ πρῶτον ⁶⁰¹ ἢ πρῶτον ⁶⁰² ἢ πρῶτον ⁶⁰³ ἢ πρῶτον ⁶⁰⁴ ἢ πρῶτον

¹ L. 6. § 30.

φιλοκίειον, & φιλόληπτες, & φιλοδύναμον, & τὸ δι' αὐτὸν γινώσκων Θεοσέαν, Ελβίδιον, Κάπανα, Δίωνα. Βρῦτον, & φέρυσσον λαβὴν πολιτείας ἰσονόμου, καὶ ἰσότητα καὶ ἰσηγορίαν διοικημένης, & βασιλείας πτωχῶν πτωχῶν μάλιστα καὶ ἐλευθερίαν τῶν ἀρχαίων. & ἐκ τῶν αὐτῶν τὰ ἀμελές, & ὁμῶς τὸν ἐν τῇ πικρῇ φιλοσοφίας. & τὸ εὐποικικόν, καὶ τὸ ὑμεταδιδόν ἐκπνῶς. & τὸ εὐελπι, & τὸ περικλόν, καὶ τὸ ὑπὸ τῶν φίλων φιλεῖται. & τὸ ἀντιπικρὸν πρὸς τὰς κατὰ γνώσεως ὑπὸ αὐτῶν τυγχάνοντες. & τὸ μὴ δίδωαι σοφισμῶν τὰς φίλους αὐτῶν καὶ τὰ πιδέλει, ἢ τίς δέλει, ἀλλὰ ὅλην εἶναι.

² Supr. § 3, 4.
³ L. 6. § 48.

⁴ Παρὰ Κλ.
M. Mer. Πα.
εἰς M. Salm.
καὶ πορ.
Lug. & Mer.
παρὰ Φ. Xyl.
Jun. l. 2. § 7.
⁵ Supr. § 12.
l. 9. § 13, 39.
⁶ L. 9. § 12.
⁷ καὶ πικ.
⁸ L. 12. § 13.
⁹ L. 7. § 69.
¹⁰ παρὰ πικρῶν
L. 11. § 10.
¹¹ Supr. § 7.
¹² L. 7. § 26.
¹³ L. 7. § 12.

XV. Παρὰ Κλησίου Μαξίμου, τὸ καλὸν αὐτῶν, & καὶ μηδὲν παρὶσσορὶν εἶναι. & τὸ εὐθυμὸν ἐν πικρῇ ἄλλως περὶ αὐτοῖς, & ἐν τῇ γένεσι. & τὸ εὐκράτον ὅτι ἦν, & μελίχρον, & ἡρεσόν. & ἡ καλῶς κατηρακτικὸν πορκαμένων. & τὸ πικρὸς αὐτῶν πικρὸν, καὶ ὃν λέγει, ὅτι πικρὸς φρονεῖ, & καὶ ὃν πικρὸι, ὅτι κακῶς πικρὸι. & τὸ ἀθαύμαστον, & αἰετικὸν, & μὴδὲν ἐπιγινώσκον, ἢ ὁ κινῶν, ἢ ἀμνηστικὸν, ἢ κατηφές, ἢ πορκατικόν, ἢ τάλιν θυμῶν, ἢ ὑποκατακτικόν. & τὸ οὐερητικόν, & τὸ συγγωμνικόν. & τὸ ἀφιδός, & ἀδύνατον μάλιστα ἢ ὁ δροβυμένον φερτασίδον καὶ χῆν. & ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι πικρὸς ὑποκατακτικὸν ὑπὸ αὐτῶν, ὅτι ὑποκατακτικὸν ὃν κρεῖττονα αὐτῶν αὐτὸν ὑποκατακτικόν. & τὸ οὐκατακτικόν.

¹⁴ καὶ παρ. Supr.

§ 7. & l. 3.

§ 5.

¹⁵ L. 3. § 5.

l. 5. & l. 11.

§ 9.

¹⁶ L. 6. § 30.

l. 8. § 1.

¹⁷ L. 5. § 2.

¹⁸ L. 6. § 30.

¹⁹ Supr. § 8.

XVI. Παρὰ τῶν πατρῶν, τὸ ἥμερον, & μὴ κερκὸν ἀγαλῶντος ὅτι τῶν ὀξυτακτικῶν κατενέταν. & τὸ ἀκονόδοξον παρὰ τὰς δοκῶν πικρῶν. & τὸ φιλόπονον, & ἐνδεδεχές. & τὸ ἀκονικὸν τῶν ἐχόντων πικρῶν φιλῶν εἰσφύειν. & τὸ ἀφιδότικῶς εἰς τὸ καλὸν ἀξίαν ἀποκατακτικόν ἐκαστῶ καὶ τὸ ἡμπερον, πῶς μὲν χρεῖα ὀξυτακτικῶν, πῶς ὅτι

liares diligere; veri justiq; rationem habere. item quod per eundē Thraseam, Helvidiū, Catonem, Dionem, Bruttum nōsse ceperim; & quod imaginem animo conceperim status popularis, in quo per aequalitatem jurisque aequalitatem res administrantur; regniq; in quo subditorum libertate nihil antiquius habeatur. ab eodem item didici, simpliciter vivere; in philosophiae cultu constanter persistere; promptē benefacere, impensē largiri; spes bonas fovere; de amicorum dilectione nihil ambigere. quin & quod si quorum mores minus probaret, palā id prae se ferret; nec, quid vellet nollēte, familiarib; conjectu difficile foret; adēd apertō erat pectore.

XV. A Maximo, mei compotem esse; nec ulla in re transversum arripī. sed & animo bono esse, cum in moribus, tum & in aliis casibus adversis; moribus esse probē temperatis, suavis, verendis: negotia obiecta citra quiritationem conficere. adhuc quod ita se gerebat, ut fidem quibuscvis faceret, quaecunq; diceret, ex animi sententia dixisse; quaecunq; faceret, animo haud malo fecisse. tum quod nihil admirabatur, ad nihil obstupescēbat; nusquam festinus, aut segnis erat; nusquam perplexus, aut defectus, aut ringi solitus: nec rursus iracundia; aut suspicionibus deditus. adhuc quod benefacere promptus, & ignoscere. quā verax; quodq; hominis ejusmodi specimen dare videretur, qui perversi nesciret potius, quā qui corrigi unquam opus haberet. quod nemo quisquam inventus sit, qui vel contemptui ab illo haberi se existimaret, vel praestantiorē se illo opinaretur. deniq; quod urbanitatis laudem neutiquam affectaverit.

XVI. A patre mansuetudinem, & in rebus accuratē jam decretis constantiam immotam. quod in honoribus qui habentur, istis gloriae inani nihil concesserit; quod laborib; ferendis cum libens, tum & assiduus, se dederit. quā eos audire promptus fuerit, qui adferre quid poterant, quod in publicū conducere: quodque nemo illum abducere quiverit, ubi vehementius, ubi remissius

missus agere opus esset: quod ab adolescentium amoribus coercuerat se. quod civiliter admodum se gessit. quod amicis vel cenandi secum, vel abstinendi optionem liberā permittebat, nec peregrē euntē comitari, nisi ipsis allubesceret, necesse erat: quod affectum adversus se pariter semper deprehendebant, etiam si occasione aliquā impediti, eum neutiquam essent comitati. quod in consiliis, quid factū opus esset, accuratē perquirendo constanter insistebat, nec specie rerum obviā quāvis acquiescens, indagacionem incidebat. quod etiam amicorum retinendi studiosus; nec fastidiosus mutans, nec insanē diligens. quod in statu quocūq; sorte contentus, vultūq; serenū. ē longinquo futuri præsagus; & de minimis quibuscq; citra tumultum providus. acclamationes omnēq; adulationem reprimere: imperio quæ necessaria erant, sedulō custodire; sumptus cautē attemperare; de rebus istiusmodi fugillantes patienter sustinere. nec in Deis colendis supersticiosus, nec in hominibus, aut muneribus, aut blanditiis auram captans popularem; sed in rebus quibusq; sobrius, solidus, nūquam ineptus, aut novitatis studiosus. Porro quod ad vitam commodius transigendā conducentibus rebus, quarū copiam illi dapilem fors suppeditebat, citra fastum, nec liberē tamen minus, utebatur; ut & præsensibus simpliciter frueretur, neq; absentia multū desideraret. quod nemo illum aut sophistam, aut vernaculum, aut scholasticum dixerit; sed virum maturum, consummatū, adulatione superiorem, rebus & propriis & alienis administrandis idoneum. adhuc quod verē philosophantes in honore habebat, ceteris nihil exprobrabat. in congressib⁹ facilis & festivus, nec ad fastidium id tamen. corporis sui curā tam probē attemperatā, ut nec vitæ avidus videretur, aut elegantia studiosus, nec neglectui tamen id haberet; sed per suam ipsius diligentiam efficeret, ut medicorum pharmacis fomentisve externis quāminimē indigeret. quod maximum est quod citra invi-

δυσσεως· ἐν τὸ παῦσαι τὰ περὶ τὴν ἐξουσίαν
τῆς μερακίας· ἢ ἡ χρυσινοσημοσύνη· ἢ τὸ ἐ-
φείδαι τοῖς φίλοις μήτε συνδύκην· αὐτῇ πρὸς
τὴν, μήτε συναποδύκην ἐπιδύκας· αἰεὶ ὅ¹ Supr. § 8.
ὁμοιον αὐτὴν χαταλαμβόμενος ὑπὸ τῆς ἀφ-
ηρείας πιναι δόλοισιν ἐνέπνυν· ἢ τὴν ζητη-
κὴν ἀκρεβῶς ἐν τοῖς συμβουλοῖς, ἢ ἐπι-
μνον, ἢ ἀλλ' ἐν τῷ περὶ ἀπείρου τῆς ἐξουσίας
ἀρκετοῖς ταῖς προχέροις φαρμακίαις· ἐν τῷ
ἀφαιρηκὴν τῆς φίλων, ἢ μηδαμῶς ἀψι-
χρον, μηδὲ ὁπμιμῶς· ἢ τὸ αὐταρκῶς ἐν
πρὸς, ἢ τὸ φαρδύν· ἢ τὸ πύρρῳθεν περ-
νοηκὴν· ἢ τῆς ἐλαχίστων περιδοικηκὴν
ἀφαισώδως· ἢ τὸ τῆς ὁπμιμῶς, ἢ πᾶσιν
χολακίδῳ ἐπ' αὐτῷ ἐαλῶν· ἢ τὸ φυλα-
κὴν αἰεὶ τῆς ἀναγκάων τῇ ἀρχῇ, ἢ τα-
μυκὴν τῆς ἀφαιρείας, ἢ ὑπομυκὴν τῆς
ὁπμιμῶς τοῖς πινῶν χαταπάσας· ἢ ὅ⁹ πινῶν.
μήτε περὶ τὴν Θεὸν δεισιδαιμονίαν, μήτε πε-
ρὶ δὲ θεῶν δημοκρατικὴν, ἢ ἀρεσκὴν
κὴν, ἢ ὁχλοκρατῆς, ἀλλὰ ἢ ἡφον ἐν πᾶσι, ἢ
βέβαιον, ἢ μηδαμῶς ἀπειροχρῶν, μηδὲ κα-
νόμοισιν· ἢ τῶν εἰς· ὁμοφροσύνῃ βίῃ φέρουσι
πιν, ὡς ἡ τύχη ἀφαιρείας δαψίλειον, ἀφαιρείας
ἀτύπως αἶμα· ἢ ἀφαιρείας, ὡς παρὸντων
μὴ ἀνεπιτηδύτως ἀφαιρείας, ἀπὸ τῶν ὅ μὴ δει-
δῶν· ἢ ὅ μὴτε ἂν πιναι εἰπεῖν, μήτε ὅκ· ἢ σο-
φιστῆς, μήτε ὅκ οἰκονομῆς ἐργασίας, μήτε
ὅκ χολακίδης, ἀλλ' ὅκ αὐτὸν πέπεισται, τί-
λειται, ἀφαιρείας, ἀφαιρείας, ἀφαιρείας, ἀφαιρείας
καὶ τῆς αὐτῆς καὶ ἄλλων. περὶ τῶν τοῖς ὅ καὶ
ὅ τιμηκὸν ἢ ἀφαιρείας ἀφαιρείας τοῖς
ἢ ἄλλοις· ἢ ἐξονομικὸν· ἐπὶ ὅ ὁ ὁμο-
λον, καὶ εὐχάρις ἢ καὶ ἀφαιρείας καὶ τῶν ἰδίων
σώματι ὁπμιμῶς ἐμμέτρως, ὡς ὡς δὲ
τις φιλόζωον, ὡς περὶ καλλωπισμὸν, ὡς
μὴ ὁλιγώως· ἀλλ' ὡς ἀφαιρείας πινῶν ἰδίων περ-
ὅκων, εἰς ὁλιγώως· ἢ ἀφαιρείας ἀφαιρείας ἢ
φαρμακίων καὶ ὁπμιμῶν· ὅκων, μέγισται
Suid.

bonos avos, bonos parentes, bonam forem, bonos præceptores, bonos familiares, necessarios, amicos, bona omnia ferè habuerim. tum quòd adversus neminem eorū temerè aliquid deliquerim, etiam si ita affectus fuerim, ut, si occasio incidisset, ejusmodi aliquid admissem. cæterum numinis beneficio factum est, quòd nulla ex rerum concursu occasio contigerit, quæ affectum illum proderet. ab eisdem fuit, quòd apud avi concubinam non sim diutius enutritus: quòd ætatis florem indelibatam servaverim, nec ante tempus justum virilitatis specimen dederim, sed ultra etiam quàm opus erat, id facere distulerim. quòd principi patrīq; eidem subditus fuerim, qui me a fastu omni alienum redderet; fidemq; faceret, posse in aula ita degi, ut nec satellitio, nec vestitu insigniore, nec funalibus stantibusq; istiusmodi, atq; apparatu consimili opus sit: sed posse eum, qui rebus præest, ita contrahere sese, ut ad privati speciem proximè accedat, nec propterea tamen, vel demissius, vel remissius se gerat in eis, quæ pro republica ad morem imperatorum sunt exequenda. quòd fratrem eum nactus sim, qui ad curam mei agendam suis moribus me extingueret, quiq; simul honore affectūq; erga me suo animum mihi oblectaret. quòd liberi mihi neq; ingenio tardi, nec corpore distorti obtingere, quòd progressus non fecerim ampliores in rhetorica, poetica, studiisq; aliis ejusmodi quæ me forsā prædeditum detinuisent, si in eis me feliciter profecisse sensissem. quòd nutritios meos ad honores, quòd expetere ipsi videbantur mihi, maturè evexerim, nec spe distuletim, cum juvenes adhuc essent, deinceps id facturum me. quòd Apollonium, Rusticum, Maximum nominim. quòd de modo vitæ naturæ convenienter agendæ, claras satis ac frequentes eas, cogitationes in animo habuerim: ut, quantum ad Deos attinet, ac suggestiones, adjutationes, inspirationes ab ipsis profectas, nihil obset omnino, quo minus juxta naturæ præscriptum con-

πες, ἀγαθὸς γυνή, ἀγαθὴ ἀδελφὴ ἀγαθὸς διδασκαλὸς, ἀγαθὸς οἰκέτης, συγγενεῖς, φίλους, ¹ ἄρδον ἀπὸ πτωχῶν. Ἐὸ δὲ περὶ ² ἐὸ δὲ ἀντὶ ³ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχον τοιαύτην, ἀφ' ἧς, εἰ ἐτυχεν, καὶ ἐπὶ πρῶτον ἡ τοῦτο τῆς Θεῶν ὅτι οὐ ποῖα τὸ μηδὲ μὲν ἑωδερμὴν παραγμάτων ἡμέρας, ἥτε εἰ μελλοῦ με ἐλθῆν. Ἐπὶ μὲν πλεον ἐκτραφῆναι ὥστε τῇ παλλακῇ ὅτι πύπτων. Ἐπὶ τῇ ὥραν ἀφ' ὧσιν. Ἐπὶ μὲν ⁴ πρὸ ὧρας ἀνδραγαθῶν, ⁵ αὐτῶν Lug. ⁶ ἀλλ' ἐπὶ ὅτι λαβὼν ὅτι χρόνῳ τὸ ἀρχόντι ὅτι παρὲς ἡμετέρας ἡμέρας, ὅς ἐμελλεν πομπῇ τὴν τῶν ἀφαιρήσιν μὲν. Ἐπὶ εἰς ἐννοίαν ἄξιν τῷ, ὅτι ⁷ δυνατὸν ἔστι ἐν ἀλλῇ βίῳ. ⁸ L. 5. § 16. ⁹ τα, μήτι δορυφορήσων ἀρῆσιν, μήτι ἐδόντων σημειωτῶν, ¹⁰ μήτι λαμπρότων, Ἐπὶ ἀνδρῶν Lug. ¹¹ δειδῶτων τοῦτον δὲ πινῶν, Ἐπὶ ὅμοις κέμπτων. ¹² ἀλλ' ἔξῃ ἐν γυμνασίῳ ἰδιώτῳ συστῆναι ἑαυτὸν, Ἐπὶ ¹³ ἡν ἀφ' ἧς τοῦτο παλαιότερον ¹⁴ ἡν δὲ Lug. ¹⁵ ῥα θυμῶν ἐχθρὸς παρὲς τῆς χοιρῶν ¹⁶ [Δία μὲν] Δία ¹⁷ ἡ γυμναστικὸς παραχθῆναι δογμῶν. ¹⁸ τὸ ἀδελφῷ ¹⁹ Mer. ²⁰ τοῦτον τυχεῖν, δυναμὸς μὲν ὅτι ἡθους ἐπὶ γείρωι μὲν πρὸς ὅτι μελέειν ἑμαυτῷ, ²¹ αὐτῷ ²² Sup. § 7. ²³ ὅτι ἔκμῃ ὅτι σφραγιστὸς μὲν τὸ παρ' ²⁴ αὐτῶν Lug. ²⁵ Δία μὲν ἀφ' ἧς μὲν ἡμέρας, μηδὲ ²⁶ πρὸς τῷ ²⁷ με. ²⁸ τῶν ²⁹ Sup. § 8. ³⁰ τῶν ³¹ ὅτι ἀφροφῶν. ³² τὸ ³³ μὲν ὅτι πλεον μὲν πρὸς ³⁴ 7. 15. ³⁵ ψα ἐν ῥητορικῇ, ὅτι ποιητικῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις ³⁶ Sup. § 9. ³⁷ ὅτι πρὸς δόμασι, ἐν οἷς ἴσως ἀνὰ καὶ ἐκείνῳ, εἰ ³⁸ ἐκείνῳ ³⁹ ἐκείνῳ ἐκείνῳ ἐκείνῳ πρὸς ὅτι. ⁴⁰ τὸ φθῆναι ⁴¹ L. 9. § 40. ⁴² σαι, τὸς ὅτι ἐκείνῳ ἐκείνῳ ἐκείνῳ, ⁴³ ὅτι ⁴⁴ ἐκείνῳ ⁴⁵ Mer. ⁴⁶ ἐκείνῳ ⁴⁷ ἐκείνῳ ⁴⁸ ἐκείνῳ ⁴⁹ ἐκείνῳ ⁵⁰ ἐκείνῳ ⁵¹ ἐκείνῳ ⁵² ἐκείνῳ ⁵³ ἐκείνῳ ⁵⁴ ἐκείνῳ ⁵⁵ ἐκείνῳ ⁵⁶ ἐκείνῳ ⁵⁷ ἐκείνῳ ⁵⁸ ἐκείνῳ ⁵⁹ ἐκείνῳ ⁶⁰ ἐκείνῳ ⁶¹ ἐκείνῳ ⁶² ἐκείνῳ ⁶³ ἐκείνῳ ⁶⁴ ἐκείνῳ ⁶⁵ ἐκείνῳ ⁶⁶ ἐκείνῳ ⁶⁷ ἐκείνῳ ⁶⁸ ἐκείνῳ ⁶⁹ ἐκείνῳ ⁷⁰ ἐκείνῳ ⁷¹ ἐκείνῳ ⁷² ἐκείνῳ ⁷³ ἐκείνῳ ⁷⁴ ἐκείνῳ ⁷⁵ ἐκείνῳ ⁷⁶ ἐκείνῳ ⁷⁷ ἐκείνῳ ⁷⁸ ἐκείνῳ ⁷⁹ ἐκείνῳ ⁸⁰ ἐκείνῳ ⁸¹ ἐκείνῳ ⁸² ἐκείνῳ ⁸³ ἐκείνῳ ⁸⁴ ἐκείνῳ ⁸⁵ ἐκείνῳ ⁸⁶ ἐκείνῳ ⁸⁷ ἐκείνῳ ⁸⁸ ἐκείνῳ ⁸⁹ ἐκείνῳ ⁹⁰ ἐκείνῳ ⁹¹ ἐκείνῳ ⁹² ἐκείνῳ ⁹³ ἐκείνῳ ⁹⁴ ἐκείνῳ ⁹⁵ ἐκείνῳ ⁹⁶ ἐκείνῳ ⁹⁷ ἐκείνῳ ⁹⁸ ἐκείνῳ ⁹⁹ ἐκείνῳ ¹⁰⁰ ἐκείνῳ

φύσιν

L. 6. § 29.

φύσιν ζῆν μοι, ἢ ἀπολείπειν ἐτι τέτυκτα
 ἢ ἐμὴν αἰκίαν, & πῶς τὸ μὴ δῆλα πρῶτον πᾶσι
 ἐκ τῆς Θεῶν ὑπομνήσεως, & μνημονεύει διδα-
 σκαλίας· τὸ ¹ δυνάστην μοι τὸ σῶμα ὅτι το-
 σῶτον ἐν τοιούτῳ βίῳ· τὸ μὴτε Βενεδίκτης ἀ-
 ψαδῆς, μήτε Θεοδότη· ἀλλὰ & ὕστερον ἐν ἐ-
 ρωτικῇς παιδείαι ἡρώδημον ὑγιαίνει· τὸ
 χαλεπὴν ἄνδρα πολλάκις Ρωσίκῳ, μηδὲν
 πλεονεξῶν, ἐφ' ᾧ δὴ μετήνουν. τὸ μάλ-
 λουσι νῆμα τελευτῶν ἢ περὶ σφύ, ὅμως οἰ-
 κῶσαι μετ' ἐμῶ τὰ πλοῦτα ἔτη. τὸ ὅσα-
 κας ἐβλήδην ὁπκιρῶσαι ἐνι πανομήνῳ, ἢ
 εἰς ἄλλο τι ἀπὸ ζῶν, μηδέποτε ἀκούσαι με,
 ὅτι ἐκ τῆς μοι χρήματα, ὅδιν ἡγήται· &
 τὸ αὐτῷ ἐμὴν χρεὶν ὁμοῖον, ὡς πρὶ ἐπὶ
 μεταλαβῆν, μὴ συμπεσῆν· τὸ ἢ γυναικα
 τοιαύτῳ ² ἢ, ὅπως μὴ περὶ δύνῳν, ὅπως
 φιλόσοφον, ὅπως ἢ ἀφελῆ· τὸ ὅτι περὶ αἰών
 ἔσθῃν εἰς τὰ παρὲν εὐπορήσῃ. τὸ ³ δι-
 ὀνεράτων βοήθημα τα δοκῶναι, ἀλλὰ π, &
 ὡς μὴ πῶς αἶμα, & μὴ ἰλιγγίαν, & ⁴ τέ-
 τῃ ἐν Καίτη ὡς περὶ ⁵ χρῆσι. ⁶ ὅπως π
 ἐπερὶ μὴ φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσῆν εἰς τινα
 σοφιστῶν, μηδὲ δόξα δῶσαι ⁷ ὅτι τὸς συγ-
 γραφεῖς, ἢ συλλογισμὸς ἀναλύειν, ἢ περὶ
 τὰ μετὰ εὐλογίαν καὶ ταχύνειν. πρῶτα γὰρ
 ταῦτα δεῶν βοηθῶν & τύχης δέονται.

L. 9. § 11, 27.

τὸ ἐν K. ὡς

περὶ χεῖρας, vel

τέτῃ ἐν K. εὐ-

τυχῆται. Salm.

χρῆσι f. Xyl.

χρῆσι. Boot.

χρῆσι. Lug.

χρῆσι. Mer.

τὸ ὅπως τε

ἐπ. Sal. τὸ ὅ-

πως ἐπ. f.

δῶσαι. Lug.

δῶσαι. f.

δῶσαι. f.

Τὰ ἐν Κεάδοις πρὸς τῇ Γρανάμ.

festum vivam, nisi ipse tandem in
 culpa sim, qui Deorum submonitio-
 nes, & tantum non claras præcepti-
 ones neutiquam observem. quod in
 vita, qualis ea fuerit, corpus mihi
 tam diu perduraverit. quod nec Be-
 nedictam, nec Theodotum attinge-
 rem: sed & postea, ex affectibus
 amatorii, quibus correptus fue-
 ram, ad sanitatem redierim.
 quod cum Rustico sæpe succen-
 serem nihil ultra admiserim, cu-
 jus poenitere me posset. quod mater
 mea, quamvis juvenis esset decessu-
 ra, mecum tamen novissimos ætatis
 annos transegerit. quod quotiescun-
 que animus fuit pauperi alicui, aut
 aliis indigo, opem ferre, nunquam
 responsum est, non suppetere num-
 mos mihi, unde id fieret: quodq;
 nulla mihi unquam talis necessitas
 obtigerit. ut ab alio sumere cogerer.
 quod uxor ejusmodi mihi obvene-
 rit, tam obsequens, tam amans, tam
 simplex. quod ea fuerim illorum
 copia instructus, qui ad liberos edu-
 candos mihi idonei existerent. quod
 per insomnia remedia mihi fuerint
 indicata, cum alia, cum adversus san-
 guinis excreationem & capitis ver-
 tiginem; quod & Cajeta aliquando
 factum est. quod cum philosophan-
 di cupiditas incessisset, non in so-
 phistam aliquem inciderim, nec
 commentariis evolvendis, vel syllo-
 gicis discutiendis, tempus deses
 contriverim. etenim ista omnia Diis
 adjutoribus ac Fortunâ indigebant.

Quæ apud Quados ad Granuam.

BIBΛION Β.

L. 10. § 1.

ὅδιν περὶ λέγειν εἰμὶ, Cuiusd-
 ξομαι πειράζω, ἀγρεύω, ὕ-
 βρις, δολερῶ. βασκαίω, ἀ-
 κριανήτω. πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκεί-
 νοις ² πῶς ἢ ἀγνοίαν τῆς ἀγαθῶν & κα-

L. 13. § 11.

L. 7. § 22, 26.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

L. 11. § 18.

LIB. II.

Anè prædicere memento
 tibi, Hodie futurum est,
 ut rem habeam cū curi-
 oso aliquo, ingrato, pro-
 tervo, dolofo, invido, illiberali. obve-
 niunt illis ista omnia à bonorū ma-
 lorūmq; inficitia. ego verò, cum &
 naturam boni nōrim, q' honestū, na-
 liq; q' inhonestum sit, ipsāmq; adeo
 delinquentis naturam, q' congener
 mihi

mihi sit, non tam quod sanguinis
feminisq; ejusdē, quā quod men-
tis ac portionis divinæ mecum par-
ticeps; nec lædi posse me ab horum
ullo compertum habeo; (neq; enim
inhonestā realiquā me quisquam in-
volverit) sed nec succensere conge-
neri possum, eūmve odisse. siquidem
ad mutuas operas nati sumus; quo
modo pedes, manus, palpebræ, denti-
um superiorum inferiorūq; ordi-
nes. adversari itaq; sibi invicem præ-
ter naturam : adversantis est autem
succensere & aversari.

II. Quicquid sum, constat id omne carunculâ, animulâ, & parte principante. proinde mitte libros. nec distrahere amplius: (nihil obstat, quod minus hoc facias) sed tanquam qui jam statim moriturus sis, carnes istas contemnas. cruor est, & ossicula, & reticulum ex nervis, venulis arteriisq; contextum. Quin & animam considera, qualis sit. Spiritus est, sive aër, nec is semper idem, sed qui jugiter efflatus denuò resorbetur. tertium restat, pars illa principatum gerens. tu ergo sic tecum : senex es: partem tui principem servire ulterius ne siveris; sed nec motibus à communione humana alienis raptari, nec quicquam, quod fato destinatum tibi fuerit, vel jam ascitum aversari, vel futurum povere.

III. Deorum opera providentiæ plena sunt. nec quæ fortunâ sunt, abiq; naturæ dpe proveniunt, aut sine connexu implexûq; rerum earû quæ providentiâ dispensantur. indè profluunt omnia. accedit & necessitas quedam, & totius mundi, cuius tu pars es, utilitas. illud est autem parti unicuiq; bonum quod universi fert natura, quodq; ad eandem conservandam conducit. porro conservant mundum hunc, sicut elementorum, ita & decretorum ex his mutationes. Ista tibi sufficiant: decretorum verò sitim pelle; ut æ murmurans moriaris, sed verè propitius, Deus; ex animo gratus.

ἐλθόντες, καὶ ἀπὸ καρδίας ³⁴ οὐκ ἐλδομε τοῖς λόγοις.

3 ἀμύνη δὲ οὐκ ἔστιν, ὅτι μοι συγγνώμη, ³ L. 3. § 4. 11.
 ἐν αὐτῇ. ἡ δὲ ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 7. § 22. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 9. § 22. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 12. § 26.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ Inf. § 4. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 5. § 27. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 12. § 26.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 4. § 7. 8.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 11. § 18.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 5. § 22. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 7. § 26.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 3. § 4. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 4. § 3. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 5. § 16. 6.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 5. § 18.
 ὅτι ἀμύνη, ὅτι ἀμύνη, ³ L. 5. § 18.

II. ⁹ Ὁ, ¹⁰ ἡ πνευμάτιον εἰς, ¹¹ ἡρῶν ἐστὶν
 πνευμάτιον, ¹² ἐπὶ τὸ ἡρῶν ἐστὶν. ¹³ ἄφες τὰ βίβ-
 λια ¹⁴ μνηστέον. ¹⁵ ἐπὶ δὲ τοῦ ¹⁶ ἀλλ' ¹⁷ οὐ
 πῶς ¹⁸ ἀποδοῦναι, ¹⁹ ἡρῶν μὴ ἡρῶν καὶ παρ-
 ἡρῶν ²⁰ λυτῶν ²¹ ἐπὶ δὲ ὁσάδε, ²² ἐπὶ κερῶν
 τὸν, ²³ ἐπὶ δὲ τὸν, ²⁴ φλεβίαν, ²⁵ ἀρῶν πλεῖστον
 τὸν. ²⁶ Δέσσει ²⁷ ἡ καὶ τὸ πνευμάτιον ὁποῖον τὸ
 ἐστὶν ²⁸ ἀνέμους ²⁹ ἐπὶ αἱ τὸ αὐτὸ, ³⁰ ἀλλὰ πάσης
 ὥρας ³¹ ὅτε μνηστέον, ³² καὶ πάλιν ὁσάδε ³³ ὁσάδε
 τὸν ³⁴ ἐπὶ τὸ ἡρῶν ἐστὶν. ³⁵ ὡς ³⁶ ἀποδοῦναι
 ἡρῶν ³⁷ ἐπὶ μνηστέον ³⁸ τῷ τὸ εἰς ³⁹ ὁσάδε
 μνηστέον ⁴⁰ καὶ ὁσάδε ⁴¹ ἀρῶν τὸν ⁴² ὁσάδε
 ὁσάδε ⁴³ μνηστέον ⁴⁴ τὸ εἰς ⁴⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁴⁶ μνηστέον ⁴⁷ τὸ εἰς ⁴⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁴⁹ μνηστέον ⁵⁰ τὸ εἰς ⁵¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁵² μνηστέον ⁵³ τὸ εἰς ⁵⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁵⁵ μνηστέον ⁵⁶ τὸ εἰς ⁵⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁵⁸ μνηστέον ⁵⁹ τὸ εἰς ⁶⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁶¹ μνηστέον ⁶² τὸ εἰς ⁶³ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁶⁴ μνηστέον ⁶⁵ τὸ εἰς ⁶⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁶⁷ μνηστέον ⁶⁸ τὸ εἰς ⁶⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁷⁰ μνηστέον ⁷¹ τὸ εἰς ⁷² ὁσάδε
 ὁσάδε ⁷³ μνηστέον ⁷⁴ τὸ εἰς ⁷⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁷⁶ μνηστέον ⁷⁷ τὸ εἰς ⁷⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁷⁹ μνηστέον ⁸⁰ τὸ εἰς ⁸¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁸² μνηστέον ⁸³ τὸ εἰς ⁸⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁸⁵ μνηστέον ⁸⁶ τὸ εἰς ⁸⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁸⁸ μνηστέον ⁸⁹ τὸ εἰς ⁹⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁹¹ μνηστέον ⁹² τὸ εἰς ⁹³ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁹⁴ μνηστέον ⁹⁵ τὸ εἰς ⁹⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ⁹⁷ μνηστέον ⁹⁸ τὸ εἰς ⁹⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁰⁰ μνηστέον ¹⁰¹ τὸ εἰς ¹⁰² ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁰³ μνηστέον ¹⁰⁴ τὸ εἰς ¹⁰⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁰⁶ μνηστέον ¹⁰⁷ τὸ εἰς ¹⁰⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁰⁹ μνηστέον ¹¹⁰ τὸ εἰς ¹¹¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹¹² μνηστέον ¹¹³ τὸ εἰς ¹¹⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹¹⁵ μνηστέον ¹¹⁶ τὸ εἰς ¹¹⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹¹⁸ μνηστέον ¹¹⁹ τὸ εἰς ¹²⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹²¹ μνηστέον ¹²² τὸ εἰς ¹²³ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹²⁴ μνηστέον ¹²⁵ τὸ εἰς ¹²⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹²⁷ μνηστέον ¹²⁸ τὸ εἰς ¹²⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹³⁰ μνηστέον ¹³¹ τὸ εἰς ¹³² ὁσάδε
 ὁσάδε ¹³³ μνηστέον ¹³⁴ τὸ εἰς ¹³⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹³⁶ μνηστέον ¹³⁷ τὸ εἰς ¹³⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹³⁹ μνηστέον ¹⁴⁰ τὸ εἰς ¹⁴¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁴² μνηστέον ¹⁴³ τὸ εἰς ¹⁴⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁴⁵ μνηστέον ¹⁴⁶ τὸ εἰς ¹⁴⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁴⁸ μνηστέον ¹⁴⁹ τὸ εἰς ¹⁵⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁵¹ μνηστέον ¹⁵² τὸ εἰς ¹⁵³ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁵⁴ μνηστέον ¹⁵⁵ τὸ εἰς ¹⁵⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁵⁷ μνηστέον ¹⁵⁸ τὸ εἰς ¹⁵⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁶⁰ μνηστέον ¹⁶¹ τὸ εἰς ¹⁶² ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁶³ μνηστέον ¹⁶⁴ τὸ εἰς ¹⁶⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁶⁶ μνηστέον ¹⁶⁷ τὸ εἰς ¹⁶⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁶⁹ μνηστέον ¹⁷⁰ τὸ εἰς ¹⁷¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁷² μνηστέον ¹⁷³ τὸ εἰς ¹⁷⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁷⁵ μνηστέον ¹⁷⁶ τὸ εἰς ¹⁷⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁷⁸ μνηστέον ¹⁷⁹ τὸ εἰς ¹⁸⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁸¹ μνηστέον ¹⁸² τὸ εἰς ¹⁸³ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁸⁴ μνηστέον ¹⁸⁵ τὸ εἰς ¹⁸⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁸⁷ μνηστέον ¹⁸⁸ τὸ εἰς ¹⁸⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁹⁰ μνηστέον ¹⁹¹ τὸ εἰς ¹⁹² ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁹³ μνηστέον ¹⁹⁴ τὸ εἰς ¹⁹⁵ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁹⁶ μνηστέον ¹⁹⁷ τὸ εἰς ¹⁹⁸ ὁσάδε
 ὁσάδε ¹⁹⁹ μνηστέον ²⁰⁰ τὸ εἰς ²⁰¹ ὁσάδε
 ὁσάδε ²⁰² μνηστέον ²⁰³ τὸ εἰς ²⁰⁴ ὁσάδε
 ὁσάδε ²⁰⁵ μνηστέον ²⁰⁶ τὸ εἰς ²⁰⁷ ὁσάδε
 ὁσάδε ²⁰⁸ μνηστέον ²⁰⁹ τὸ εἰς ²¹⁰ ὁσάδε
 ὁσάδε ²¹¹ μνηστέον ²¹² τὸ εἰς ²¹³ ὁσάδε
 ὁσάδε ²¹⁴ μνηστέον ²¹⁵ τὸ εἰς ²¹⁶ ὁσάδε
 ὁσάδε ²¹⁷ μνηστέον ²¹⁸ τὸ εἰς ²¹⁹ ὁσάδε
 ὁσάδε ²²⁰ μνηστέον ²²¹ τὸ εἰς ²²² ὁσάδε
 ὁσάδε ²²³ μνηστέον ²²⁴ τὸ εἰς ²²⁵ ὁσάδε

Les Trois Voies. *l. 7. § 9.*
l. 6. § 36. l. 8. § 23. l. 9. § 39. ²⁷ *L. 4. § 9. l. 10. § 28.* ²⁸ *Inf. §*
Inf. § 4. l. 1. § 39. l. 10. § 6. ²⁸ *L. 6. § 44. l. 10. § 20. l. 12. § 23.*
³⁰ *L. 3. § 13.* ³¹ *Sup. § 2.* ³² *L. 3. § 3. l. 8. § 18. l. 9. § 37.* ³⁴ *Inf.*
l. 2. § 36. ³⁵ *L. 4. § 48.* *C* *IV.*

L. 3. § 14.

IV. ¹ Μέννησο ὅτι πόσον ταῦτα ὀφεί-
 λει, ὅτι ὅπου τις περιουσίαν λαβὼν πα-
 ρὰ τοῦ θεοῦ, ὅτι λαβὼν αὐτὰς ². δὲ ὅτι ἡδὴ ποτε
³ αὐτοῦ, ὅτι κίνος ⁴ καὶ μέγας εἶ, ὅτι τίνος ⁵ δι-
⁶ οὐκ ἔστιν ὁ κήρυκον ⁷ ἀπὸ ῥοῖα ὑποψίας. ὅτι
⁸ ὅτι εἰς τοὺς ἀπαθελάσαι χρῆσι, οὐχί-
⁹ σεται, ὅτι οὐχίση, ὅτι αὐτῶν ὅτι ἡξεται.

V. Πάσης ὥρας φρονέει εὐερεῖς ⁹ ὡς
¹⁰ ῥωμαῖοι, ὅτι ἁρβύλῳ, ¹¹ τοὺς ὅτι χρῆσι μὴ ¹²
¹³ ἀκρίβει ¹⁴ ἀπλάτης σεμνότητι, ὅτι φιλο-
¹⁵ σοφίας, ὅτι ἐλθὼν τελεῖται, καὶ δικαιοσύνης πορ-
¹⁶ σὴν. ὅτι ¹⁷ ἀρβύλῳ σαυτῶν ἀπὸ πατρῶν ¹⁸ ἀλλων
¹⁹ φάρμακων πορίζειν. πορίζεις ὅτι, ἀν ²⁰ ὡς
²¹ ἐξάπλω ²² βίβλῳ, ἐξάπλω πορίζειν ἐνεργῆς,
²³ ἀπὸ ἀπλάτης πείσης ἐκείνου, ὅτι ἐμ-
²⁴ παθῶν ἀποπροφῆς ἀπὸ ²⁵ ἀρβύλῳ λόγῳ, ὅτι
²⁶ ὑποκρίσεως, ὅτι φιλαυτίας, ὅτι ²⁷ δυσχερῆσε-
²⁸ ὡς πορ- ²⁹ τὰ συμπεριλαμβανόμενα. ὅτι ³⁰ πῶς
³¹ ὁλίγα ἐστὶν, ὅτι κρατήσεως, διώκεται ³² εὐ-
³³ ρυν ³⁴ ἀνδρῶν βίβλῳ βίβλῳ; ὅτι ³⁵ οἱ θεοὶ πλε-
³⁶ ον ἐδὲν ἀπατήσεως πορ- ³⁷ τὰ φυλάσ-
³⁸ σονται.

VI. ³⁹ ὅτι εὐερεῖς, ὅτι εὐερεῖς ⁴⁰ ἀντὶ, ὅτι
⁴¹ ψυχῇ ⁴² ὅτι κηρύττει σαυτῶν ⁴³ ἐκείνου κηρύττει
⁴⁴ ἐξείας. ⁴⁵ εὐ ⁴⁶ ὅτι βίβλῳ ἐξείας. ⁴⁷ ὅτι πορ-
⁴⁸ ὅτι δὲν διώκεται, μὴ ἀνδρῶν σαυτῶν, ἀλλ'
⁴⁹ ὅτι τῶν ἀλλων ψυχῆς πεινῶν τῶν σὺ
⁵⁰ ὅτι εὐερεῖς.

VII. ⁵¹ Περὶ αὐτῶν ὅτι παρὰ ἐξωθεν ἐμ-
⁵² πῶντα ὅτι ἀρβύλῳ παρῶν σαυτῶν ⁵³ πορ-
⁵⁴ μὲν δαίνεν ἀγαθόν, καὶ παῖδας ⁵⁵ ῥεμ-
⁵⁶ ὅτι ὁμοῖον. ὅτι ὅτι ὅτι ⁵⁷ ὅτι πορ-
⁵⁸ φουλάκτιον. ληρῶν ὅτι ⁵⁹ ἀρβύλῳ πορ-
⁶⁰ καὶ κηρύττει τῶν βίβλῳ, ὅτι ⁶¹ μὴ ἐξωθεν σαρπῶν,
⁶² ὅτι ὅτι πατρῶν ὁμοῖον ⁶³ καὶ δαίνεν φάρμακων
⁶⁴ ὅτι ὅτι ὅτι.

VIII. ⁶⁵ Περὶ αὐτῶν ὅτι μὴ ἐφιστάται, ὅτι
⁶⁶ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁶⁷ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁶⁸ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁶⁹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁰ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷¹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷² ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷³ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁴ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁵ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁶ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁷ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁸ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁷⁹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁰ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸¹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸² ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸³ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁴ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁵ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁶ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁷ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁸ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁸⁹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁰ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹¹ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹² ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹³ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁴ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁵ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁶ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁷ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁸ ὅτι ὅτι ὅτι. ⁹⁹ ὅτι ὅτι ὅτι. ¹⁰⁰ ὅτι ὅτι ὅτι.

IV. Memento, quamdiu ista di-
 stuleris, & quoties opportunitates à
 Diis tibi oblatas neglexeris. tandem
 adversas oportet, cuiusnam mundi
 pars sis, & cuiusnam mundi rectoris
 propago. sed & præscriptum esse tibi
 temporis terminum: quod nisi ad
 animum ferendum accommoda-
 veris, avolaturum est illud, te si-
 mul abrepto, nec deinceps reditu-
 rum.

V. Cura hæc jugiter incumbat tibi,
 ut quicquid in manibus est, stren-
 nuè peragas, prout Romanum, vi-
 rumq; decet, cum exquisita, nec ac-
 cerfita tamen, gravitate, humanitate
 libertate, justitiâ; animûmq; interim
 ab aliis omnibus cogitationibus ab-
 ducas. abduces autem, si tanquam
 vitæ tuæ novissimam, actionem u-
 namquamq; pegeris; temeritate
 omni liberam, & declinatione per
 affectus vim à rationis dictamine;
 simulatione itidem, & amore sui, e-
 orûmq; quæ à numine destinata sunt
 averfatione. Vides, quam pauca sint,
 quæ si quis tenuerit, prosperam ac di-
 vinam propemodum vitam degere
 detur. siquidem & dii ipsi nihil am-
 plius exigent ab eo, ista qui obser-
 vaverit.

VI. Ignominia, ignominia, inquâ,
 te afficis, ô anima. honorem autem
 tibi tuum vindicandi, haud erit am-
 plius opportunitas. fugit enim uni-
 cuiq; brevis ætas. ea verò tibi pro-
 pè confecta est, dum tui ipsius re-
 verentiam nullam habes, sed in ali-
 orum animis felicitatem tuam col-
 locas.

VII. Ne te distrahan, quæ extrin-
 secus obveniunt tibi; sed orium tibi
 præstes, quo boni aliquid addifcas
 & huc illuc ferri desinas. ceterum
 & alia hæc hallucinatio cavenda est.
 nugæ siquidem agunt actuosi haud
 pauci, dum vitam agendo conterunt,
 sed scopum, ad quem conatus suos
 cogitationesq; omnes dirigant, sibi
 propositum nullum habent.

VIII. Vix, aut ne vix quidem

quifquam,

LIBER III.

BIBΛΙΟΝ γ'.

NON est hoc tantum nobis cogitandum, singulis diebus absumi vitam, minorémq; ejusdem superesse portionem: sed & illud reputandum, quod, si quis diutius vitam protraxerit, incertum sit, utrum mentis vires pariter idoneas sit habiturus ad rerum intelligentiam, & ad contemplationem eam quæ ad rerum divinarum humanarumq; peritiam contendit. nam si delirare cœperit, perspiratio forsan, & nutritio, & imaginatio, & appetitus, & istiusmodi reliqua, neutiquam deficient. ea verò vis, quæ sese uti possit, & officii sui numeros omnes absolvere, & quæ animo conceperit distinctè explicare, & de hoc ipso, an mortem sibi consciscere debeat, considerare, & ejusmodi universa, quæ rationem probè subactâ desiderant, hæc, inquam, vis jam prorsus extincta jacebit. Festinandum itaq; non hæc solâ ratione, quia mortem propius per momenta singula acceditur, sed hæc insuper, quia rerum cogitatus & intellectus ante mortem nos sæpenumero destituit.

II. Etiam istud est observatu non indignum, quod ea quoq; quæ à naturâ genitis superveniunt, gratiam suam quandam & venustatem obtinent. quemadmodum panis cum coquitur particulas quasdam diffindi cernimus. attamen intercisa & hiantia ista, quamvis ab artis pistoriæ instituto aliena, decoris speciē quandā præ se ferunt, & comedendi desiderii suo modo irritant. sic quoq; ubi plenè maturuerint, dehiscunt. sed & in olivis præmaturis, illud putredini vicinum, gratiam peculiarem quandam bacca conciliat. spicæ itidem deorsum vergentes, & leonis superciliū, & aprorū ab ore diffluens spuma multaq; alia istiusmodi; quæ seorsum si quis intueatur, sunt venustate omni procul; quia tamen rebus naturalibus adnascuntur, & ornatum illis adjiciunt, & contemplantium quoq; animos afficiunt. proinde, si quis animum ac cogitationem non ita altius desigere in ea quæ in u-

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΑΠΟΜΑΛΙΣΚΕΤΟ ΒΙΒΕΙΝ, & ΜΕΡΟΣ ΕΛΑΤΤΟΝ ΑΥΤῷ ΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΟ. Ἀλλὰ κακῆνο λογιστὸν, ὅτι ἐπὶ πλέον βιώῃ τις, ἐκ τούτου ἁδηλόν, εἰ ἔξαρκέσῃ ὁμῖα αὐτοῦ ἢ ἄλκοια πρὸς τὴν συνέσιν τῶν πραγμάτων, & τὴν θεωρίαν τῶν σωτηρίων εἰς τὴν ἐμπερίαν τῆς περὶ θεῶν & τῆς ἀνθρώπων. εἰ δὲ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἀρξῇ, ὅ μὲν ἄκαρπός ἐστι, & πρὸς φεῶν, & φθόρος ἔσται, & ὁρμῇ, & ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, ὅσα ἐνδεήσῃ. ὅ δὲ ἐαυτὴν ἀρετῇ, & τὴν κατὰ φύσιν ἀρετὴν ἀκρίβειαν, & τὰ προφανήματα διὰ τῶν ἀρετῶν, & πρὸς αὐτὴν, & εἰ ἡδὴ ἔξακτὸν αὐτὸν, ἐφιστάνειν, καὶ ὅσα τοιαῦτα λογισμῶν συγγυμνασμένον πάντα ἀρετῇ, & θεωροῦσθαι. καὶ οὕτως ἐπαίγεται, καὶ μόνον τῷ ἑαυτῷ δανάτῃ ἐκείνῃ γίνεσθαι, Ἀλλὰ & ἄλλοι δὲ ἐνόησαν τῆς πραγμάτων & τῶν ἀρετῶν ἐκείνων θεωροῦσθαι.

II. Χρὴ & τὰ τοιαῦτα θεωροῦσθαι, ὅτι & τὰ δεικνύμενα τοῖς φύσιν γινόμενοις, & ἡ ἐκ εὐχαιρῶν & ἐπαγωγῶν, οἷον ἀρτεῖ ὑπὸ μένους πρὸς ἀρετὴν καὶ κενὰ μέρη, & ταῦτα ἐν τῷ διεγνῆσθαι ὅπως & ὅπου καὶ πρὸς τὴν πάλιν ἐλθῇ, καὶ ἀρτοποιίας ἐργον, & ἀποτέλει πρὸς, & πρὸς αὐτὸν πρὸς τὴν ἰδίαν ἀρετὴν. πάλιν περὶ τὰ σῶμα, ὅτι πρὸς αὐτὸ ἐστὶ, καὶ ἐν ταῖς ἀντιπετίταις ἐλαίαις, & πρὸς Lug. ἀπὸ τοῦ ἐγγὺς τῇ σφίγῃ, ἰδίαν καὶ καλὴν τῶν καὶ πρὸς αὐτὸν. οἱ σῶμας δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν, & ὅτι ὁ λόγος δεικνύειν, & ὅτι συ- ὦν ἐκ τῶν σῶμας ὅπως ἀφ' ὧν, & πολλὰ ἐπε- ρα. κατ' ἰδίαν εἰς τὴν σφίγῃ, πρὸς ὅσα τῶν οὐκ ἐστὶν, ὅμως ἄλλοι δὲ τοῖς φύσιν γινόμενοις ἐπαχθυῖν, & πρὸς αὐτὸν, & πρὸς αὐτὸν, ὅπως εἰς τὴν πάλιν. & ἐννοίαν βαρύνειν πρὸς τὰ ἐν τῇ ὅλα γινόμενα, καὶ ἐν τῇ ἐ-

sum autem & malignum multo magis. affluere vero te debes, ut ea duntaxat cogites, de quibus siquis subito te requisiverit, quid nunc in animo verfas? liberè statim respondere queas, istud vel illud. unde palam fiat exemplò, esse omnia apud te simplicia, benevolàq; animalis sicut socialis, & cogitationes omnes neglectim habentis, quæcunq; voluptatem aut luxum ullo modo respiciant; aut æmulationem etiam, aut invidentiā & suspicionem, aut aliud quidlibet, de quo proloqui pudeat, hoc te vel illud in animo habuisse. Vir ita compositus, quò minùs in optimorum numero censeatur, jam nihil est, cum deorum sacerdos ac minister quidam existat, eòq; quod intra se gerit, numine ritè utatur. quòd hominem utiq; præstet intaminatù voluptatibus, dolore omni illæsum, contumelià intactum, improbitatis nè sentientem quidem; certaminis præstantissimi, ne ab affectu scilicet ullo subvertatur, athletarum; iustitiæ penitus imbutum; ex animo profusus amplexantem quæcunq; ex lege divina illi attributa contigerint. qui rarò admodum, nec citra magnam occasionem advertat, quid alius quispiam dicat, faciat, cogitet. suis enim duntaxat agendis intentus est; sibiq; ab universo destinata cogitata assidue. & illa quidem honesta præstat, ista optima esse persuasum habet. fors enim unicuiq; assignata, & conducit ei, & in eum finem est eidem collata. meminit etiam, cognatum esse rationale omne: & naturæ ipsius humanæ rationem ab unoquoq; hoc exigere, ut hominum quorumvis curam habeat. porrò nec à quibuscunq; existimationem esse capessendā, sed ab eis tantum, qui naturæ consentaneam vitam agunt. qui secius vivunt, quales sint domi, quales foris, quomodo noctu, quomodo interdiu se gerant, quales cum qualibus volutentur, in memoria habet. itaque laudem illorum nihili pendit, qui nè sibi quidem ipsis placent,

λαϊ. ¹² ὁ ποίνων ἐστὶν τὸν ὡδὴ
• ὅτι αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀρέσκονται.

καὶ κακῆς καὶ ¹ ὁ δισκὸν ἑαυτὸν μὲν φαν-
ταζεσθαι, ὡς ὃν εἰς ἄφρων ἔχοντα, το-
τὶ νῦν ἔχοντα; μὲν παρρησίας ὡς ἀφρον-
τῆς ἀποκρίναι, ὅτε τὸ, καὶ τὸ ὡς ἐξ αὐτῆς
ἐκδύς δὴ λαί, ὅτι πῶτα ἁπλᾶ καὶ ² ὡ-
μῶν, καὶ ³ ζῶν κοινωνικῶς, καὶ ἀμειβνῶν-
ῆς δὲ νῦν, ἡ καὶ παρὰ ἀπολαυστικῆς φημι-
σμάτων, ἡ φιλονεικίας πνῶ, ἡ βασκανίας
ἡ ἐπιφάνειας, ἡ ἄλλοι τινος, ἐφ' ᾧ δὲ ἐρυ-
θρὰς ἐξηγέμεν, ὅτε ἐν νῦν αὐτὸ εἶχες.
ὁ γὰρ τοὶ δὴ ὁ τοῖς, ὅσον ἐκ ⁴ L. 8. § 22.
ὑποκρίμεν, τὸ αἰς ἐν ἀρεταῖς ἡδὴ ἐπὶ,
ἱερὸς τις καὶ ὑπερὸς δεινῶν, ἡρώμεν καὶ
ἡ ἐνδον ἰδρυμένη αὐτῆς, ὁ καὶ χεῖρα τὸν
ἀνθρώπου ⁵ ἀχρῶν τὸν ἡδονῶν, ἀφροντον ὡ-
τὸ πῶτα πόνου, πᾶσις ὑβρεως ἀνέπαφον,
πᾶσις ἀνέπαφον πονηρίας, ἀθλητικῶς ἀθλῶ
τῆς μεγίστης, τῆς ὑπο μνηστῶν πᾶσις κα-
βλητικῶς, διακοσμητικῶς ⁶ βεβαμμένης εἰς
βάρους, ⁷ ἀσπαζόμενον μὲν ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
χῆς τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπομερόμενα πῶ-
τα μὴ πολλάκις, μὴδὲ χροῖς μεγάλης
καὶ κρινοφελῆς αἰσθητικῆς φημι τὸν
τὸ ποπῆ αἰσθητικῆς, ἡ καὶ ἀφρον, ἡ ἔχ-
νοῖται. ⁸ μὲν γὰρ τὰ αὐτῆς πῶτα ἐνέργειαν
ἐχῶ, καὶ ⁹ τὰ αὐτῆς ὅτε τῶν ὅλων συνελ-
δομένα διωκεῖς ἐννοεῖ καὶ κῆναι μὲν κα-
λα καὶ χεῖρα, ¹⁰ τὰ τὰ ἀφρον, ἡ πῶ-
πειται ¹¹ ἡ γὰρ ἐκ τῶν νεμερῶν μῶτα συ-
νεμφίρεται πὶ καὶ συνεμφίρει. μέμνηται
ἡ, ὅτε ¹² συνελκόμεν πῶτα τὸ λογικόν. ὅτε
ἡ κῆναι μὲν πῶτα ἀνθρώπων, καὶ πῶ-
τῆς ἀνθρώπων φύσιν ἐξίν. δόξας ἡ ἐχῶ τῆς
ὡς πῶτα ἀνδρακτόν. ἀλλὰ τῆς ¹³ ὅ-
μελομεν τῆς φύσιν βιέντων μόνον. οἱ γὰρ
μὴ ὡς βιέντες, ¹⁴ ὅποιοι ἐκ οἰκιστῶν πὶ
ἐξ ὡς οἰκιστῶν, ὅτε ὑκτωρ καὶ μὴ ἡμέραν,
οἱ μὴ οἰκιστῶν φύσιν μεμνημένοι ἔχ-
τῶν τοῖς ἐπαμνον ἐν λόγῳ τῆς πῶτα, οἱ γὰρ

¹ Inf. § 12. l.
12. § 4.

² L. 11. § 15.

³ Inf. § 12. l. 6.

⁴ § 47. l. 9. § 10.

⁵ L. 5. § 16, 30.

⁶ l. 9. § 9.

⁷ L. 8. § 22.

⁸ Sup. § 3. Inf.

⁹ § 5, 6, 7, 16. l.

¹⁰ § 13, 17.

¹¹ L. 2. § 16, 17.

¹² L. 5. § 16. l.

¹³ 10, 34.

¹⁴ L. 2. § 2. Inf.

¹⁵ § 16. l. 4. § 1.

¹⁶ 23, 25, 26. l.

¹⁷ 10. § 11. l. 12.

¹⁸ § 1, 3, 11.

¹⁹ L. 2. § 8,

²⁰ 13.

²¹ L. 7. § 67.

²² L. 2. § 5.

²³ L. 10. § 1.

²⁴ L. 4. § 10,

²⁵ 23. l. 5. § 8.

²⁶ L. 10. § 20. l.

²⁷ 12. § 23.

²⁸ L. 2. § 1.

²⁹ Inf. § 11.

³⁰ Inf. § 6. l.

³¹ 9. § 3. l. 10. §

³² 6.

³³ L. 1. § 9.

³⁴ L. 9. § 18,

³⁵ 27. l. 10. § 13

³⁶ l. 11. § 18.

³⁷ L. 6. § 57.

³⁸ l. 8. § 52, 53.

³⁹ l. 9. § 27.

V. Μήτι' ἀκέσῃς ἐνέρχῃ, μήτε² ἀχοι-
¹ L. 5. § 1. νώηται, μήτε³ ἀνεξέτασθαι, μήτε⁴ ἀν-
² L. 2. § 2. δελεῖσθαι, μήτε⁵ κομψέειν τὴν ἀφαινομένην
³ Inf. § 6. 18. σε καλλωπίζεσθαι, μήτε πολυῤῥήμων, μήτε
⁴ L. 2. § 2. 1. πολυπραγμων, ἔσο. ἐπὶ δ' ὁ ἐν σοὶ θεός
⁵ L. 1. § 7, 15. ἔσται⁸ προστάτης ζωῆς ἄρρενθαι, & προσεύχεται,
⁶ L. 1. § 5. 1. & πολιτικῶν, & ῥωμαίων, & ἀρχόντων, ἀνα-
⁷ L. 1. § 3. 1. παταχτός ἐαυτὸν, οἷόν τι ἀνὴρ τις ὡς
⁸ L. 5. § 27. μένων τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τῆς βίης¹⁰ εὐλυ-
⁹ L. 2. § 5. τῶν, μήτε ὄρεται θεόμενθαι, μήτε¹² ἀν-
¹⁰ L. 9. § 3. 1. θεώπει πινος μαρτυρεῖται¹³ ἐν δ' ὁ φαδρὸν,
¹¹ L. 3. § 2. & ὁ ἀπορροδῶν τῆς ἐξωθεν ἀπαιρέσεως, &
¹² Inf. § 7. 1. 8. τὸ ἀπορροδῶν ἡσυχίας, ὡς ἄλλοι πρὸς ἑαυ-
¹³ L. 7. § 67. αν. ὁρῶν οὖν ἔτι¹⁴ ἡσυχίαν, ἐπὶ ὁρῶμενον.
¹⁴ L. 7. § 67. αν. ὁρῶν οὖν ἔτι¹⁴ ἡσυχίαν, ἐπὶ ὁρῶμενον.
¹⁵ L. 7. § 67. αν. ὁρῶν οὖν ἔτι¹⁴ ἡσυχίαν, ἐπὶ ὁρῶμενον.
¹⁶ L. 7. § 67. αν. ὁρῶν οὖν ἔτι¹⁴ ἡσυχίαν, ἐπὶ ὁρῶμενον.

etum deniq; non surrectum ac suffultum esse oportet.

VI. Εἰ μὲν κρεῖττον εὐερίως ἐν ᾧ ἀν-
¹ L. 10. § 12. θεωπίνω βίῳ δικαιοσύνης, ἀληθείας, σωφρο-
² L. 4. § 29. σύνης, ἀνδρείας, & κατὰ τὴν¹⁸ ἀρχήν
³ L. 7. § 16. 1. αὐτῇ τῇ ἀφαινομένην σε ἐν οἷς¹⁹ καὶ τὸ λόγον
⁴ L. 7. § 12. τὸ ὁρῶν προάσποντά σε παρέχεται, & ἐν τῇ
⁵ Inf. § 7. εἰμαρμένῃ. ἐν ταῖς ἀπορροδῶν ἀπνευρο-
⁶ L. 5. § 14, 15, 16. 1. 9. § μένοις εἰς τὸν, φημὶ κρεῖσσόν τι ὄρεται, ἐπὶ
⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
²⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
³⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁴⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁵⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁶⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁷⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁸⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹¹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹² L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹³ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁴ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁵ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁶ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁷ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁸ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
⁹⁹ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-
¹⁰⁰ L. 2. § 13. καὶ τοῖς ὅλως τῇ ψυχῇ προαπόμενθαι, & ἀ-

V. Neq; invitus quicquam agas, neq; societatis communis immemor, nec nisi re probè prius exploratâ, aggressus, nec affectibus abreptus. sed nec sensus tuos exornet sermoneis elegantia; nec dictionis multæ fueris, nec negotii multi avidus. faxis verò, ut qui in te residet Deus, præses sit animantis masculi, ætate provecti, reipub. studiosi, Romani, principis; qui ita se composuerit, ut qui promptus decedere, classicum duntaxat, quod è vita avocetur, expectet, quicq; nec juramento proprio, nec alius cujusquam testimonio opus habeat. porro vultus adfit hilaris; animusq; ita comparatus, ut nec externo aliquo indigeas ministerio, nec tranquillitate ea, quam ab aliis suppeditari necesse sit. re-

VI. Si quid in vitâ humana deprehenderis præstabili⁹ justitiâ, veritate, temperantiâ, fortitudine; & ut uno verbo absolvam omnia, animo ita affecto, ut in eis, quæ secundum rationis dictamen peragenda sunt, sibi met ipsi, in eis quæ citra consilii proprii opem obveniunt, facto acquiescat. si quid, inquam, præstantius hoc adverteris, eò te vertas, eodémq; tanquam bono præstantissimo, quod fruaris toto animo fac incumbas. si præstabilius nihil offenderis, genio in te colloco, cum ita fuerit comparat⁹, ut motus suos omnes sibi subjecerit, & visâ quæq; diligenter exploret, & à sensu affectio- nibus, q¹ Socrates dicebat, sese abstraxerit; Deis autem se regendum permiserit, hominibûsq; quibusvis curam lubens impendat. si animo sic affecto inferiora viliorâque cætera omnia deprehendis, nulli alii rei cuiquam locum concedas, ad quam animo devertente si inclinaveris quicquam, bonum illud proprium & peculiariter tuum quod minus liberè colas præferâsq; obstabit. bono siquidem rationali & publicum spectante nihil extraneum ex-adversum consistere fas est; vulgi, puta, estimationem, principatus, divitias, aut vitam voluptuariam. horum enim quicquam si vel minimum ad- jungere visum fuerit, prævalebit confestim & abripiet te. at tu sim- pliciter

pliciter liberéq; id quod præstantius est eligito, eiq; strenuè adhærescito. præstat autem id quod conducit. itaq; si conducere tibi videbitur, quatenus ratione præditus es, retineas; sin, quatenus animatus es tantum, repudies; iudiciūmq; quod minùs externā rerum facie speciēque corrumpatur, integrum servare curæ sit, quod rerum examen exquisitiùs instituas.

VII. Nihil unquam in pretio pro utili habeas, quod eò te adigat, ut fidem fallas, modestiam deferas, oderis quenquam, suspectum habeas, execreris, simules, appetas quicquam quod parietes circumiectos velamentiq; desideret. qui enim mentem geniūmq; eundem suum, & virtutis huiusce ritus sacros, cæteris omnibus antetulerit, is tragædiam nullam excitat, non ingemiscit, non solitudine, non frequentia opus habet: quod est maximum, victurus est, mortis nec appetens, nec metuens. quin nec tantillum interesse censebit, spatio temporis prolixiore an contractiore animā suā corpore inclusā utatur. utpote qui, si statim demigrandum fuerit, perinde promptus sit decedere, ac aliud quid agere, quod modestè & decorè agi oporteat. hoc autem unum per vitam totam cavet religiosè, ne mens sibi quicquam eorum subterfugiat, quæ animantis rationalis & civilis propria sunt munera.

VIII. In hominis castigati atque expurgati animo, nihil suppurati, nihil impuri, nihil subdoli offendas. neq; verò vitam huius non consummatam fatum unquam abruperit. perinde ac si tragædum dixerit quis ante fabulam peractam scenā cefsisse. quin nec servisse quippiam in eodem aut affectatum deprehendas, aut additum, aut abscissum, aut quod censuram refugiat, aut quod latebras requirat.

IX. Facultatem opinatricem venerare. in hoc enim sita sunt omnia, ut menti tuæ nulla infit cogitatio, quæ vel naturæ, vel animantis ratione præditi conditioni

κατεκράτισεν ἄφρων, & κτήνη γενεῶν. οὐ δὲ φημι, ἀπλῶς & ἐλδὺ θεοῦ εἰς τὸ κρεῖττον, & τὸν δὲ πῶς. κρεῖττον δὲ συμ-
φύρον, ² εἰ μὴ τὸ ὡς λογικῶς, τὸ τοῦ τύρεϊ εἰ
δὲ τὸ ὡς ζῶν, ἀποφύγει, & ³ ἀτύφως φύ-
λας τὴν κρείσσον μόνον, ὅπως ἀσφαλῶς πῶς
ἐξέτασιν ποιήσῃ.

VII. ⁴ Μὴ τιμῆς περὶ ὡς συμφέρον σε. ⁵ Sup. § 6.
αὐτῷ, ὁ ἀναγκάσει σε ποτε τὴν πρὸς κτήνην, ⁶ Sup. § 8, 16.
τὴν ἀφ' ἧς ἐγκαταλιπὼν, μισοῦσά τινα, ὑπο-
πτεύουσα, κατὰ κράτος, ὑποκρίνασθαι, ὅτι-
θυμῶσά τινος ⁷ τοίχων & ὡς πετασμάτων ⁸ Inf. § 3, 5.
θεομύθου. ὁ γὰρ τὴν αὐτῷ ⁹ νῦν & δαίμονα, & ¹⁰ Sup. § 3, 5.
τὰ ¹¹ ὄργια τὴν τέτυκ ἀρετῆς θεωρηθῆναι, ¹² ἔργα Lug.
πραγμάδιον ἐποιεῖ, ἐξενάζει, ¹³ ὅτι ἐρη-
μίας, ἐκ πολυπληθείας ¹⁴ δέσει. ¹⁵ δὲ μέγ-
σον, ζῆσι, ¹⁶ μήτε διώκων, μήτε φεύγων. ¹⁷ πύ-
ρον δὲ ὅτι πλεονάζουσα χερὶν ὡς σώματι ¹⁸ Inf. § 8, 16.
ὑπερχυμῶν τῇ ψυχῇ, ἢ ὡς ἐλαστον ἀπ-
σεῖ, ἐπὶ ὅτι αὐτῷ μέλει. ¹⁹ καὶ γὰρ ἡδὴ ²⁰ Lug.
ἀπαλλάσσεται δὲ, ὅπως ²¹ ἐκλύπας ἀφ' ὅσον, ²² Inf. § 12.
ὡς ἄλλοι τὴν ἀδμήνως & χρημῶς ἐνε-
ργεῖται διωκόμενων ἐνεργήσεων. ²³ τὸ τοῦ μόνον ²⁴ L. 2. § 14.
κτὴν ὅλον τὴν βίον ἐκλαβέμεναι, ²⁵ δὲ τὴν ἔξ-
νοιδον ²⁶ ἐν ἐκείνῃ τοῖς οἰκείων νοεῖ πολικῶς ²⁷ Inf. § 8. l. 7.
ζῶν ²⁸ τὸ πᾶν γινώσκει. ²⁹ Sup. § 5.
³⁰ L. 6. § 2.
³¹ Sup. § 6.
³² ἔργα Lug.
³³ L. 9. § 3.
³⁴ Sup. § 7. l.
³⁵ 5. § 31. l. 7. §
³⁶ 69. l. 8. § 32.
³⁷ l. 10. § 1. l.
³⁸ 11. § 1, 3.
³⁹ L. 12. § 36.
⁴⁰ Sup. § 5. l.
⁴¹ § 51.
⁴² L. 8. § 34.
⁴³ Sup. § 7.
⁴⁴ L. 5. § 21.
⁴⁵ l. 6. § 16. l.
⁴⁶ 11. § 1.
⁴⁷ L. 2. § 15.
⁴⁸ 20. Lug.
⁴⁹ σελῇ

VIII. ¹ Οὐδὲν αὖ ἐν τῇ ἁφροσύνῃ κα-
κῶς ἐκκαταρμένον, ὅτι ὡς πᾶσι, ² ἐπὶ
μὴ μεγάλου μόνον, ὅτι ὡς πᾶσι, ³ ἐπὶ
δὲ ἀσυντελῆ τὴν βίον αὐτῇ ὡς πᾶσι, ⁴ ἐπὶ
ταλαμῶν, ⁵ ὡς ἂν ἐκείνοι τὴν πρᾶξ-
ιν, ⁶ ὡς πᾶσι, ⁷ ἐπὶ πλεονάζουσα καὶ ἀφαιρούμενα, ⁸ ἐπὶ
ἀπαλλάττεσθαι. ⁹ ἐκ δὲ ὅτι ὅτι, ¹⁰ ἐπὶ
δὲ χρημῶν, ¹¹ ἐπὶ ὡς πᾶσι, ¹² ἐπὶ
ἀπεχόμενον, ¹³ ἐπὶ ὡς πᾶσι, ¹⁴ ἐπὶ ὡς πᾶσι,
φωλεῖον.

IX. ¹⁵ Τὴν ὑποληπτικὴν διώκων, ¹⁶ ἐπὶ
ἐν τῇ τῇ τῇ, ¹⁷ ἐπὶ ὡς πᾶσι, ¹⁸ ἐπὶ
τῇ τῇ, ¹⁹ ἐπὶ ὡς πᾶσι, ²⁰ ἐπὶ ὡς πᾶσι,
D 2

¹ L. 2. § 2. τὸ ὃ ¹ νδερσπαφιδος ὁρμηκεως, ἔ τῆς δι-
² Vide Not. ρίων, ἔ τῆς ἀνδρῶν, ἔ Φαλαρεδῶ,
³ [πίνα] π. ἔ Νέρων. ² τὸ [5] ἔ νδν ἡγεμόνα ἔχον
Lug. αἰχρὸν ὁ- πῶν] π. Xyl. ὅτι τὰ φαινόμενα καὶ ἀνέχοντα, ἔ τῆς Νέας
⁴ Sup. § 7, 8. μὴ νομιζόντων, ἔ τῆς ἔ πατρίδα ἐγκρί-
⁵ L. 12. § 31. λειπόντων, ἔ τῆς ³ ποιόντων, ⁴ ἐπειδὴ
⁶ Sup. § 4. κλείωσι τὰς δύρας· εἰ δὲν ⁵ τὰ λοιπὰ χει-
⁷ L. 2. § 4. νά ἐστὶ πρὸς τὰ εἰρημένα, λοιπὸν τὸ ἴδιόν
⁸ Sup. § 3, 4, ἐστὶ τὰ ἀγαθὰ, ⁶ φιλεῖν μὲ ἔ ἀσπαζέσθαι
⁹ L. 12. § 3. τὰ συμβαίνοντα, ἔ ⁷ συγκλωδύμνα αὐτῶν.
¹⁰ Sup. § 12. l. ⁸ τὸν ὃ ἐνδον ἐν τῇ σῆψι ἰδρυμένον δάμωνα
¹¹ L. 6. § 47. l. μὴ φύρην, μηδὲ δορυβρὴν ὅχλω φδρυτασῶν,
¹² L. 1, 3, 29. ἀλλὰ ⁹ ἰλεων δὲ τῆς, χρημίας ¹⁰ ἐπὶ μὲ-
¹³ L. 2. § 1. l. ⁷ ὡς Νέων, ¹¹ μὴτε φιδεῖν ἡμῶν ἐς τὰ
¹⁴ L. 1. § 16. ¹² αἰτῶν, μὴτε ἐνεργῶντα τῶν τὰ δὲ
¹⁵ L. 11. § 8. l. 12. ¹³ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε
¹⁶ Sup. § 5, 7. ¹⁴ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε
¹⁷ L. 10. § 28. ¹⁵ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε
¹⁸ L. 7. § 63. ¹⁶ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε
¹⁹ L. 4. § 23. ¹⁷ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε
²⁰ αἰτῶν, ἔ ἀπὸ τῶν αὐτῶν πῶντες ἀνδρῶν, ὅτε

diculis agitari, atque abripi, feris quoque competere, & effeminatis, & Phalaridi, & Neroni, & Deos negantibus, & patriam deferentibus, & postquam fores sibi occluserint, quidlibet perpetrantibus. Si cetera ergo eorum, qui jam dicti sunt, communia fuerint, restat, ut viri boni hoc sit peculiare, in eis quæ officii sui esse videbuntur, mentis ductum sequi, & fati volentibus casus vitæ intextos lubenter amplexari; genium verò intra se in petore situm, nec polluere, nec visorum congerie perturbare; sed placidum fervare; huic tanquam Deo, decenter obsequi: nihil à veritate alienum proloquendo, nihil à justitiæ ratione devium exequendo. Quod si nemo illi fidem adhibuerit, quod simpliciter, modestè, tranquillè degat, neque id à quoquam agrè ferre, aut à via ea, quæ ad vitæ finem ducit, ideo divertere: ad quem par est accedere purum, pacatum, promptum, sponte suâ fato suo sese accommodantem.

¹⁶ ἀβιάσως τῇ αὐτῇ μέρει

BIBΛΙΟΝ Δ'.

LIB. IV.

¹ L. 10. § 38.

² L. 7. § 64.

³ ἔσκει. Jun.

⁴ L. 3. § 4, 16.

⁵ ἀσπί. Jun.

⁶ ἀσπί. Jun.

Xyl. ἀσπί.

⁷ L. 5. § 20. l.

⁸ L. 6. § 50. l.

⁹ L. 6. § 50. l.

¹⁰ L. 6. § 50. l.

¹¹ L. 6. § 50. l.

¹² L. 6. § 50. l.

¹³ L. 6. § 50. l.

¹⁴ L. 6. § 50. l.

¹⁵ L. 6. § 50. l.

¹⁶ L. 6. § 50. l.

¹⁷ L. 6. § 50. l.

¹⁸ L. 6. § 50. l.

¹⁹ L. 6. § 50. l.

²⁰ L. 6. § 50. l.

Ο' ¹ ἐνδον ² κυρεῖον, ὅπου καὶ
φύσιν ἔχον, ὅπως ³ ἐσκει πρὸς τὰ
συμβαίνοντα, ὥστε ⁴ αἰετὸς τὸ
δυνατὸν ἔ διδύμῳ μετακί-
δεσθαι ῥαδίως. ὅλως γὰρ ⁵ ἀποπεταγμένῳ
ἐπὶ τὸν φιλῶ. ἀλλὰ ὁρμῇ μὲ πρὸς τὰ ⁶ ἡ-
γεμόνα ⁷ μὲν ἔσκει ἀσπί. ⁸ τὸ ὃ ἀντε-
σπῶν ὅλως ἔσκει ἀσπί. ⁹ ὡς περὶ τὸ πῦρ,
ὅπου ὅπου καὶ τῇ ἐμπροστίῳ, ὅπου ὅπου
μικρὸς ἐς λυχνῶ. ἐπὶ τὸ ὃ γὰρ πρὸς
πῦρ, τὰ γὰρ ὅπου καὶ ὅπου ὅπου
ῥαδίως, ἔ καὶ ἀλῶσιν, ἔ ὅπου αὐτῶν ἐκεί-
νων ὅπου μείζον ἢ ὅπου.

U Æ intra nos pars principatum obtinet, ubi secundum naturam habuerit se, adversus ea quæ contingunt ita est comparata, ut ad id quod potest & concessum est, facile se transferat. neque enim de materia certa ulla sollicita est: sed ad ipsa etiam præposita cum exceptione fertur: & quicquid eorum loco adversi se ingerit, id pro materia, in qua exerceat se, habet: quemadmodum ignis validior, ubi ea, vel obvia facta, vel injecta, corripuerit, quæ lucernam exilem citò extinxissent, accommodat sibi & absumit, & ex eis ipsis incrementa capit.

II. Nihil

II. Nihil operis est frustra temere exequendum, neq; aliter quàm ut artis regulis quàm exactissimè respondeat.

III. *Recessus sibi requirunt multi multos, villas agrestes, litora, montes. istiusmodi loca & ipse plurimum foliis appetere. hoc autem totum vulgarium cum primis est hominū. cum liceat, quocunq; ipse voluerit tempore, in teipsum secedere. nūquam enim aut quietis aut otii amplioris cuiquam recessus datur, quā in suam ipsius animam. præcipuè si quæ ea intra se reposita habuerit, quorum contemplatione summam exemplò tranquillitatē consequatur. tranquillitatem eam dico, quæ in animi probè compositi statu consistit. hoc itaq; recessus iugiter usus, te renova. habes autem penes te brevia quædam & principalia documenta, quæ statim ubi succurrerint, omnem animi molestiam eluere tibi possint, remittantque te nihil ægrè ferentem eorum, ad quæ reverteris. ecquid est enim, quod ægrè ferre debeas? nunquid hominum improbatem? perpendens tecum dogma illud, homines alterum alterius causâ natos esse; tum æquanimitatem esse iustitiæ portionem; porro invitòs delinquere; deniq; quàm multi ubi inimicitias exercendis, suspicionibus fovendis, odiis, litigijs, vitam exegissent, tandem defuncti & in cineres redacti sint, define tandem tibi molestiam facessere. At universi ipsius administratio, & inde obvenientia, ægrè tibi faciunt. reduc tibi in memoriam disjunctivū illud, aut numinis providentiâ, aut atomorum concursu constant universa: vel ea etiam argumenta, quib⁹ liquidò demonstratur, mundum istū civitatis instar obtinere. Verum tangunt anguntq; te ea quæ corpus attingunt. at tu considera, mentem tuam, ubi semel agnitâ vi propriâ, subduxerit sese, spiritui sive leniter sive asperè moto neutiquam immisci. quibus adicias licet & quæ de dolore ac voluptate audieris aliquando, & assensu tuo comprobavimus quàm citò oblivione sepeliantur omnia.*

II. Μηδὲν ἐνέργημα ἑκτῇ, μηδὲ ἄλλως. L. 2. § 5.
 ἡ ἑκτῇ διωρήματα συμπληρωθέντων τῶν τεχνῶν. L. 8. § 32.
 ἐνεργείων.

III. Αναχωρήσῃς ³ ἀπὸ τῆς ζήτησιν, ἀρξοί- ³ ἀπὸ τῆς.
κίας, ἐ ἀγίαλεις, ἐ ὅρη· εἶνθαι ᾧ ἐ σὺ ἔ-
ποιᾶντα μέλιστα ποθῇ. ὅλων ᾧ τῷ τοῖδω πι-
κώτα τὸν ἔστιν, ἔξόν ᾧς αὐτῶρας ἐνδελήσῃς εἰς
ἐαυτὸν ἀναχωρήσῃ. ἐδαμῆ ᾧ ἔτι ἡσυχιώτε-
ρον, ἔτι ἀποραγμῶνες εἰσιν ἀνθρωπος ἀναχω-
ρή, ἡ ⁴ εἰς ᾧ ἐαυτῷ ψυχῇ· μέλιστα, ὅς τις ⁴ L. 7. § 59.
ἔξιδον ποιαῖτα, εἰς ἀ ἐκύνφαι, ἐν πάσῃ· ὅ- ⁵ L. 1. § 16.
μάρειά ἐνδὺς γίνεταί· ᾧ ᾧ ἐμάρειδον λέγω
ἐσθὶν ἄλλο, ἡ ἐυκρομῖαν. ⁶ Cυνεχῶς ἐν δίδῃ ⁶ L. 6. § 11.
σεαυτῷ ταύτῃ ᾧ ἀναχωρήσῃ, ἐ ⁷ ἀνδρῶν ⁷ L. 7. § 2.
σεαυτῶν. ⁸ βραχέα ᾧ ἔσω ἐ φοιχῶδη, ἀ ⁸ L. 2. § 5.
ἐνδὺς ἀπομυτήσῃ, ἀρκέσθ· εἰς τὸ πᾶσθι
⁹ ἀπὸ τῆς ¹⁰ ἀποκλύσαι, ἐ ἀποπέμψαι σε, ¹¹ μὴ ⁹ ἀνίεν. Xyl.
διυγραίνοντα ἐκείνοις, ἐφ' ἀ ἐπομέρῃ. ¹² λίγῃ ¹⁰ ἀπολύσ· Jun.
ᾧ διυγραίνεις; τῇ τ' ἀνθρώπων κακίᾳ; ἀνα- ¹³ L. 5. § 9.
λογισάμην· τὸ κείμεν, ὅτι ¹³ τὰ λογικὰ ¹² L. 12. § 12,
ζῶα ἀλλήλων ἐνεκεν γήρουν· ἐ ὅκ ¹⁴ τὸ αἰθ-
ρῶς, μέρος τ' διυγραίνουσιν· καὶ ὅκ ¹⁵ ἀκροντες ¹³ L. 2. § 1. l.
ἀμυρίδων· ἐ ¹⁶ πύθῃ ᾧ δὴ διεξέρχονται, μι- ¹⁴ 3. § 4.
σησῇτες, ἐπομῶσθις, ἐξιδρακτέοντες ¹⁵ L. 5. § 33.
¹⁷ ἐκτέμνῃ, πτεφρον· πᾶν ποτὶ. ἀλλὰ ἐ ¹⁶ L. 7. § 22,
¹⁸ τοῖς ἐκ τ' ὅλων ἀπομερομύνοις διυγραίνεις· ¹⁷ 63. l. 11. § 18.
ἀνανωσάμην· τὸ διεξέρχον, ¹⁹ ἡτοι ¹⁸ L. 7. § 58.
ἑρῶν, ἡ ἀπομῇ, ἡ ἐξ ὅτων ἀπεδέξῃ, ¹⁹ Inf. § 48.
ὅκ ²⁰ ὁ κῆρ· ὡσθμὶ πύλιν· ἀλλὰ τὰ ὅ- ²⁰ L. 8. § 17.
μακρὰ σὺ ἀψεται· ἐκ ²¹ ἐννόνθας ὅκ ²² ἐκ ¹⁹ Inf. § 27.
ἐπιμύγνῃ· λείως ἡ τραχέως κινεμύγνῃ πύ- ²¹ L. 2. § 16.
μαπ ἡ ἀγῶν, ἐπειδὴ ἀπαξ ἐαυτῷ ἀπο- ²² Inf. § 4, 23.
λέγει, ἐ γνωρίσῃ ᾧ ἰδίῳ ἐξουσίαν, ἐ λει- ²³ ἐννόνθον·
πὸν ὅσα ὥς πόνυ ἐ ἡδονῆς ἀνέχοαι, ἐ σὺ- ²⁴ Lug.
κατέθῃ. ἀλλὰ τὸ δοξάειν σε ²⁵ ὥς ἡσυχίας ²⁴ L. 5. § 26.
ἀπὸ τῶν εἰς ²⁶ τὸ τάχ· τ' πῶντων λήθης, ²⁵ ἀπειλῇ Jun.
ἐ ²⁷ τὸ χάρις τῷ ἐφ' ἐχίπερα ἀπὸ τῶν αἰσῶς, ²⁶ L. 2. § 7.
²⁸ Inf. § 17,
²⁹ Inf. § 19, 32,
³⁰ 33, 35. l. 5. §
³¹ 37. l. 8. § 37.
³² l. 9. § 30.
³³ Inf. § 50. l.
³⁴ 7. § 35.

¹ Inf. § 33. 1. ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

tum quàm inanes planè applausus
 isti: quàm mutabile & iudicii ex-
 pers faventium vulgus; quàm an-
 gustio deniq; spatio laus ista termi-
 netur. siquidem & terra tota puncti
 instar habet; huiusque ipsius an-
 gulus quàm exiguus incolitur; i-
 stic autem agentium quota pars, &
 hi quales sunt, qui te celebraturi
 sint? proinde, memento tandem
 in particulam istam secedere: &
 cum primis cave distraharis, ca-
 ve obnitaris. liber esto potius, res-
 que ipsas intueri, ut vir, ut homo,
 ut civis, ut animal mortale. Ista au-
 tem duo præ reliquis ad manum tibi
 sunt maximè, ad quæ jugiter in-
 tendas. alterum, quòd res ipsa ani-
 mam non attingunt, sed extrinsecus
 immotæ manent: molestiæ autem
 ab opinione sola proveniunt. alter-
 um verò, quòd universa quæ hic
 vides, mox sunt mutatura, nec
 futura ampliùs. sed & perpende
 tecum, quàm multarum rerum
 mutationibus interfueris ipse. alte-
 ratione mundus constat, opinione
 vita.

IV. Si intellexit nobis communis
 est, etià ratio quàm rationales dicimur
 communis est. si ratio, etiam ea quæ
 quid agendum. quid omittendum
 præscribit, ratio communis est. si
 hæc, lex quoque communis est. hoc
 si conceditur, cives sumus: & hoc
 dat, politia alicujus participes: &
 ex consequenti, civitatis instar mun-
 dus est. ecquam enim aliam excogi-
 taverit quisquam politiam, cujus u-
 niversum genus humanum sit par-
 ticeps? unde ergo nobis intellectu,
 ratione, atque adeò lege agere posse,
 nisi inde, à comuni illa civitate?
 sicut enim quicquid in me terreum
 existit, à terra aliqua mihi pro parte
 mea obvenit; quicquid humidum,
 ab elemento diverso: quicquid æ-
 reum, à fonte suo aliquo; quicquid
 calidum & igneum item à fonte a-
 liquo peculiari: (nihil enim aut ex
 nihilo provenit, aut ad nihilum
 redit) sic & intellectus alicunde
 manat.

V. Tale quiddam mors est,
 quale nativitas; naturæ utrumque
 mysterium est. ex eisdem elementis
 concretio

concretio illis, in quæ istis resolutio. nihil omnino, cujus quenkū pudeat: cum nil subit, quod animali intellectu prædico non congruat, vel constitutionis ejusdem rationi repugnet.

VI. Ab ejusmodi hominibus fieri istiusmodi necesse est. si quis aliter vult esse, idem sicut succo accri carere velit, illud interim omnino memineris, brevi futurum, ut vestrum uterq; defungatur: tum pauld post nè nomina quidem utriusque superflutura.

VII. Opinionem tolle, tollitur simul & querimonia illa, læsus sum. hoc sublato, tollitur damnum omne.

βέβλαμμαι.

VIII. Quod hominem ipsum sefe deteriorē non facit, nec vitam illius fecerit deteriorē; sed nec damno aut interiore aut exteriorē affecerit.

IX. Commodi sui causā natura facere hæc cogitur.

X. Cogita, etiam justè contingere, quicquid contingit, id quod si fedulò observaveris, facilè deprehendes, non ex connexione duntaxat necessaria, sed ex ratione justa consequi universā, & tanquam ab eo, qui pro dignitate cuique suum tribuit, provenire. hoc itaq; prout cepisti, observare pergas; & quicquid feceris, bonum te præstes, quomodo bonus quis propriè dicitur. in omni actione tua ferves istud.

XI. Tu nè ea opineris, quæ is autumat, qui contumeliā te afficit; vel etiam quæ ille autumare te vult. verum res ipsas, quomodo verè se habeant cogites.

XII. Duo ista in promptu tibi semper sunt habenda: alterum, nihil ut facias, nisi quod partis regere legemq; dare natæ ratio sugesserit, idque ad generis humani utilitatem. alterum, ut in partem diversam transeas, si quis affuerit, qui te corrigat, & sententiam tibi mutet veruntamen sententiæ mutatio ista niti semper debet probabilitate aliquā, vel justum esse, vel in publicum utile, vel aliud humani, id ad quod transitur,

ἀντὶ τοῦτο εἰς ταῦτα. ὅλως δ' ὅτι [καὶ διὰ τοῦτο] εἴφ' ἂν αὐτὸς αἰσχυρθεῖν. ἢ γὰρ καὶ τὸ εἶναι Int § 42. l. τὰ νοερὰ ζῶν, ὅθεν καὶ τὸ λόγον τ' πα- 2. § 11. εἰσκόλλῃς.

VI. Ταῦτα ὅπως ὑπὸ τῆς ποιότητος πεφυκε γίνεσθαι ὅξ ἀνάγκης. ὁ δ' τῆτο μὴ 3. L. 8. § 14. δειλῶν, δειλεῖ 4. τ' συκλῶ ὁπὸν μὴ ἐχρῖν. 4. Sup. § 15. ὅλως δ' ἐκείνο μέμνησο, ὅτι ἐν τῷ ὀλί- 5. L. 7. § 22. γίγναι χρόνῳ ἐπὶ ἐξ τῷ πιθανέστε 6. μα- 6. L. 5. § 33. τὰ βραχὺ δ' ὅθεν ἔνομα ὑμῶν ὑπολειφθῇ- 7. Inf. § 33. l. 8. σέται. 8. § 25.

VII. Ἄρεν τ' ὑπολήψιν, ἥρται δ', 7. L. 7. § 14. l. 8. § 40, 47. ἄρεν δ' βέβλαμμαι, ἥρται ἢ βλάβῃ.

VIII. ὁ ὅς χρεῖν αὐτὸν εἶναι ἀνδρῶ- 8. L. 7. § 64. πον ἢ ποιῇ. τῆτο ὅθεν τ' βίον αὐτῷ χρεῖν ποιῇ, 9. ὅθεν βλάβῃ, ἢ π' ἐξωθεν, ἢ π' ἐνδοθεν. 9. L. 2. § 1.

IX. 10. Ηιάνγκασαι 11. ἢ τῷ Συμφέρον- 10. L. 2. § 3. l. 3. § 4. τῷ. 12. φύσει τῆτο ποιῇν. 11. ἐν κα. f.

X. Ὅκ 13. πῶς δ' συμβαίνει, δικαίως 12. ἢ φ. f. 13. L. 3. § 4. συμβαίνει. ὁ εἰς ἀκρεβῶν 14. καὶ φυλάσ- 14. -C. 1. σης, εὐρήσῃς, 15. ἢ λόγῳ μόνον κτ' δ' ἐξῆς, 15. Inf. § 45. l. 6. § 38. ἀλλ' ὅκ κτ' δ' δικαίον, 16. ὡς ἀν' ὑπὸ τιν' 16. L. 7. § 31. ἀποτέμνῃς δ' κατ' ἀξίαν. καὶ φυλάσσῃς 17. L. 10. § 25. ὡς ἥρξῃ. 17. π' αὐτὸ ποιῇς, σὺ τῷ τῷ ποιῇς, σὺ τὸ 17. ἀγαθὸς εἶ) κατ' ὁ νερόντα ἰδίως 17. τῷ Lug. ὁ ἀγαθός. τῆτο ἐπὶ πάσης ἐνεργείας σῶξῃ.

XI. 18. Μὴ ποιεῖν ὑπολάμβανει, οἷα 18. Inf. § 18. ὁ ἐβρίζων κρεῖν, ἢ οἷα σὺ κρεῖν βάλ- 19. L. 3. § 11. ται. ἀλλ' ἴδῃ αὐτὰ 19, ὅποια κατ' ἀλή- 19. L. 3. § 11. θείῃ ὅτι.

XII. Δύο ταῦτα 20. ἐτοιμότητος ἐχρῖν αἰ- 20. L. 3. § 13. δῃ. 21. μ, πρὸς 21. π' πρὸς αὐτὸ μόνον, ὅπως 21. L. 2. § 16. ἀν' ὁ τ' βασιλικῆς ἐ νομοθετικῆς λόγῳ. 22. L. 3. § 12, 16. ὑποβάλλῃ, ἐπ' ὠφελείᾳ αἰσχυρῶν. 22. L. 6. § 21. πρὸς τὸ μεταδεῖν, εἰς ἀρετὴν π' ἥρξῃ δ' 22. L. 7. § 12. ὁρῶν καὶ μεταγῶν ἀπὸ λεγῶ. οἰήσεως. 23. L. 8. § 16. μὴ τοι μεταγωγῆς, αἰς δὲ λεγῶ π' ἡρό- 23. L. 10. § 12. πῶς 23. δικαίον, ἢ 24. κρινωφελῆς γίνε- 24. L. 7. § 5. σαι, 24. τὰ καὶ πλεονεξία ποιεῖν μόνον 24. L. 7. § 5.

¹ L. 6. § 36. l. ¹ ἐν σὺ πρῶτον, ² ἐν οὖν πρῶτον, ³ εἰς σὺ πρῶτον.

¹⁰ § 1.

² L. 8. § 50.

³ Sup. 14, 21. πος· σὺ δ' ἐκ ἐρῆς, ὡς ⁴ πόλι φιλῆ Διός;

¹ L. 8. § 18.

⁴ Sup. § 3.

⁵ L. 3. § 11.

⁶ Democritus.

⁷ μηδὲν ἀμ. τῷ

⁸ Xyl.

⁹ L. 11. § 19.

¹⁰ L. 9. § 10.

12.

¹⁰ Sup. § 18.

¹ L. 12. § 2.

¹¹ L. 2. § 16.

¹ L. 3. § 4.

¹² L. 1. § 16.

Sup. § 13.

¹³ L. 3. § 16.

¹ L. 7. § 66.

¹⁴ L. 3. § 12.

¹ L. 7. § 3.

¹⁵ L. 7. § 16. l.

⁹ § 32.

¹⁶ L. 7. § 31. l.

¹⁰ § 9.

¹⁷ L. 9. § 4.

20, 38.

¹⁸ L. 2. § 3. l.

⁵ § 8. l. 8. §

23, 27.

¹⁹ L. 2. § 17.

²⁰ L. 2. § 4. l.

⁶ § 2. l. 8. §

44.

²¹ L. 1. § 16. l.

⁶ § 31.

²² L. 1. § 8.

²³ Inf. § 45. l.

⁶ § 10. l. 9. §

39. l. 12. § 14.

²⁴ L. 6. § 38.

²⁵ Sup. § 40.

²⁶ L. 5. § 11.

¹ L. 9. § 39.

²⁸ Inf. § 44, 46.

¹ L. 8. § 15, 49.

τα. Ἐκείνου μὲν φησι, πόλι φιλῆ Κέκρο-
πος· σὺ δ' ἐκ ἐρῆς, ὡς ⁴ πόλι φιλῆ Διός;

XXIV. ⁵ Ὀλίγα ᾠρησέ, ⁶ φησιν, εἰ
μέλλεις ἐνθυμήσθην· ⁷ μὴ ποτε ἄμεινον, ⁸ τ' ἀ-
ναγκάα προάσθην, ⁹ ὅσα ὁ τῷ φύσιν πολι-
κεῦ ζῶν λόγῳ αἴρῃ, ¹⁰ ὡς αἴρῃ. τῷτο γὰρ
φέρει, ἀλλὰ ¹¹ ἐπὶ τὸν ὅλιγα προάσθην.
τα πλεῖστα γὰρ ὦν λήρημι ¹² ἐπὶ ἀσπέρῳ, ἐκ
ἀναγκάα ἐντα ἐλῶς περὶ ἐλῶ, ¹³ ἐν ἀσπέρῳ
περὶ ¹⁴ ἀπαρακρίτους ἔσται. ὅθεν δ' ¹⁵ ἐ
πρὶ ἑκάστα ἐαυτὸν ἐπιθυμήσθην, μὴ ¹⁶ ἐ τῷτο
ἐ πρὶ ἀναγκάα. Δ' ¹⁷ μὴ μόνον προάσθην
ταῖς μὴ ἀναγκάα περὶ αἴρῃ, ἀλλὰ ¹⁸ ἐ φέρτα-
σίαι· ¹⁹ ὅπως γὰρ ὅθεν προάσθην πρὶ ἀλκυσί ²⁰ ἐπα-
χολοῦσιν.

XXV. Πείρασον, πῶς σοι χωρὶς ¹ ὁ ² ³
ἀγαθὸς ἀφ' ἑαυτοῦ βίῳ, ⁴ ⁵ ἀρεσκομένης μὲν
ταῖς ἐκ τῶ ὅλων ἀπονεμομένης, ⁶ ἀρκεμένης
τῇ τῇ ἰδίᾳ ⁷ προάσθην δικαίᾳ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

XXVI. Εώραχας ὁκείνα; ἴδε ¹ ² ³

εἰζὼν τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα, ἐχ' ἥτιον ἐξέτι, &
 ὁ μὴ γινώσκων τὰ γινώσκοντα ¹ φυλαίς, ὁ ¹ L. 10. § 25
 φύλων τ' πολικὴν λόγον ² πυφλός, ὁ χα- ² L. 12. § 1,
 ταμύων τ' νοερῶ ὁμμακ' ³ πῶχός, ὁ ἐν- ¹³
 δεὺς ἐτέρου, & μὴ πᾶντα ἔχων καθ' ἑαυτῷ τὰ ³ L. 2. § 17. l.
 εἰς τὸν βίον ἡγήματα. ⁴ ἀπόστημα χύσμεν, ὁ ³ L. 5. l. 10. §
 ἀφιστάμενος, & χωρίζων ἑαυτὸν τ' τ' χρηστῆς ^{1. l. 11. § 1.}
 φύσεως λόγος, & τ' διωπαρεστ' τοῖς Συμ- ⁴ L. 2. § 16.
 βάνουσιν. ⁵ ἐκείνη γὰρ φέρει τῷτο, ἢ & σὲ ἡνε- ⁵ L. 2. § 3.
 κεν ⁶ ἀπόστημα πύλεως ὁ τ' ἰδ' αὖν ψυχλὴ τ' ⁶ L. 8. § 34. l.
 τῷ λουκίῳ ἀποσείων, ⁷ μίαι ἔσσι. ⁷ L. 23. l. 11.
 § 8.

XXX. Ὁ μὲν ἄνθρωπος φιλοσοφῶν, L. 9. 9.
ὁ δὲ ἄνθρωπος βιβλίαν, ἄλλος ἕκαστος ἡμίγυμνος. ὁ ἕκαστος. f.
ἀρίων ὅσον ἔχω, φησί, ὅτι ἐμμένω ὅτι ἴσθω ἔγωγε
ὅτι ἴσθω ταῖς ἐκ μαθημάτων ὅσον ἔχω, ὅτι
ἐμμένω.

XXXI. Ὁ τοῦ πατρὸς, ὁ ἡμεῖς φίλοι, ὁ
 τέτρωτο ὁ πατὴρ. ὁ τοῦ πατρὸς ὁ
 βίβλος διέξελθε, ὡς ὁ τοῦ πατρὸς ὁ
 αὐτὸς πατὴρ. ὁ τοῦ πατρὸς ὁ
 ὁ μηδὲν ὁ μὴτε τὸν πατέρα, μὴτε τὸν υἱόν
 ὁ αὐτὸν ὁ πατέρα.

XXXII Ἐπινόησεν λόγῳ χάριν τὴς ἐπὶ ¹⁴ L. 7. § 66.
 Οὐ σπασατο δὲ καμῆς, ¹⁵ οὐκ ¹⁶ ἔατο πόρτα. ¹⁷ L. 11. § 18.
 γαμῆτας, παμδιόροφῶντας, νοσῶντας, ἀποδύ- ¹⁸ L. 2. § 14.
 σωντας, πολεμῶντας, ἐορίάζοντας, ἐμπορο- ¹⁹ L. 7. § 1.
 ομένους, γαργῶντας, κυλακόωντας, ²⁰ αὐθα- ²¹ ταῦτα, νε- ²² L. 12. § 27.
 διζομένους, ὑποπόδοντας, ἐπιβυλόοιτας,
 ἀποδύσιν τιναις ἐν γυμνῶντας, γογγύζοντας ἐπὶ
 τοῖς κήρυσι, ἐρωῶντας, δημοκρίζοντας, ὑπα-
 τείας, βασιλείας ἐπιθυμῶντας. ἐκὼν ²³ ὅκει- ²⁴ Sup. § 3, 19
 ναι μὴ ὁ τέτων βίος, ἐκ ἐκ ἐδαμῶ. Πάλιν ²⁵ L. 7. § 8.
 ἐπὶ τὴς καμῆς ἔτρασαν μετέστη. πάλιν
 τὰ αὐτὰ πόρτα. ²⁶ πένθηκα ἐκείνος ὁ βίος. ²⁷ L. 8. § 25,
 ὁμοίως ἢ τὰς ἄλλας ἐπιγραφὰς χερῶν ἢ ὁ- ²⁸ 31.
 λων ἐνδὸν ἐπιθεῶνται ἢ βλέπει, ²⁹ πύσι ³⁰ L. 3. § 3.
 καπνίσαντες, μὲν μακρὸν ἔπειον, ἢ ³¹ Sup. § 3.
 λυδιστὴν εἰς τὰ σκεῆα. ἢ μέλισσα ἢ ἀ- ³² L. 5. § 4, 1.
 να πύλητον ἐκείνους, ἢ αὐτὸς ἐγνωσ ³³ 7. § 50. L. 8. §
 18.
 34 Sup. § 3.

¹ Sup. § 19. ¹ *σπαρμένους, ἁφ' ἑταίρων ποιεῖν ὅτι ἴδιον κα-*
⁹ *τασθύνει, τὸ τε ἁφ' ἑταίρων ἐχέειν, & τὸ*
² *τὸ ἀρχαῖον. ἀρχαῖον δ' ὡς δὲ μνησθῆναι.*
³ *ὅτι & ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐχέειν πρᾶξιν,*
⁸ *§ 7, 45.*
⁴ *L. 8. § 19. ⁶ ἴδιον ἀφ' ἑταίρων ἐχέειν συμμετεῖναι. ὅπως γὰρ*
¹⁰ *§ 11.*
⁵ *L. 8. § 32.*
⁶ *L. 3. § 11.*
⁷ *Sup. § 22.*
⁷ *L. 5. § 9.*

XXXIII. Αἱ πάλαι ρωμῆδες λέξεις,

γλωσσήματα καὶ ὅπως ἐν τῷ ὀνόματι τῶν
 παλαιῶν πολυμήτων, καὶ ὅπως ἐν τῷ ὀνόματι
 σήματά ἐστιν, Κάμητος, Κάτων, Οὐόλε-
 στος, Λεονάτος, καὶ ὅληρον δὲ Σικπών,
 & Κάτων, ἔτα & Αὐγύςτος, ἔτα & Ἀ-
 δριανός, & Ἀντωνίνος. ἔτι πάλαι γὰρ πρῶ-
 τα. & ὡς μνησθῆναι ταχὺ γίνεται. ταχὺ δὲ
 πρῶτον λήθη κατέχουσιν. & ταῦτα λέγω
 ἐπὶ τῇ δαμνασῇ πως λαμβάνων. οἱ γὰρ

¹⁰ *Odyss. a. v. ληστές ἀμαρτύνονται, αἱσίοι, ἀπύσοι.*
²⁴² *L. 6. § 47*
¹¹ *Sup. § 3, 19*
¹² *L. 6. § 47.*
¹³ *Sup. § 18, 22*
¹⁴ *Inf. § 37, 48.*
¹⁵ *L. 3. § 4, 16.*
¹⁶ *L. 2. § 3.*
¹⁷ *Inf. § 44.*
¹⁸ *L. 6. § 38.*
¹⁹ *L. 3. § 4, 6.*
²⁰ *Sup. § 31. L. 7. ῥέον.*

XXXIV. Ἐκὼν σεαυτὸν τῇ κλωδίῃ
 ρωμῆδες, ἡρώων ρωμῆσαι, οἱς ἐσὶ πότι
 πρᾶγμασι βέλεται.

XXXV. Πλὴν ἐφημερον & δὲ μνημο-
 νεῦον, & δὲ μνημονόμορον.

XXXVI. Θεώρει διλωεῶς, ²⁰ πρῶτα
²¹ *L. 7. § 18,*
²² *L. 7. § 32,*
²³ *L. 7. § 32,*
²⁴ *L. 7. § 32,*
²⁵ *L. 7. § 32,*
²⁶ *L. 7. § 32,*
²⁷ *L. 7. § 32,*
²⁸ *L. 7. § 32,*
²⁹ *L. 7. § 32,*
³⁰ *L. 7. § 32,*
³¹ *L. 7. § 32,*
³² *L. 7. § 32,*
³³ *L. 7. § 32,*
³⁴ *L. 7. § 32,*
³⁵ *L. 7. § 32,*
³⁶ *L. 7. § 32,*
³⁷ *L. 7. § 32,*
³⁸ *L. 7. § 32,*
³⁹ *L. 7. § 32,*
⁴⁰ *L. 7. § 32,*
⁴¹ *L. 7. § 32,*
⁴² *L. 7. § 32,*
⁴³ *L. 7. § 32,*
⁴⁴ *L. 7. § 32,*
⁴⁵ *L. 7. § 32,*
⁴⁶ *L. 7. § 32,*
⁴⁷ *L. 7. § 32,*
⁴⁸ *L. 7. § 32,*
⁴⁹ *L. 7. § 32,*
⁵⁰ *L. 7. § 32,*
⁵¹ *L. 7. § 32,*
⁵² *L. 7. § 32,*
⁵³ *L. 7. § 32,*
⁵⁴ *L. 7. § 32,*
⁵⁵ *L. 7. § 32,*
⁵⁶ *L. 7. § 32,*
⁵⁷ *L. 7. § 32,*
⁵⁸ *L. 7. § 32,*
⁵⁹ *L. 7. § 32,*
⁶⁰ *L. 7. § 32,*
⁶¹ *L. 7. § 32,*
⁶² *L. 7. § 32,*
⁶³ *L. 7. § 32,*
⁶⁴ *L. 7. § 32,*
⁶⁵ *L. 7. § 32,*
⁶⁶ *L. 7. § 32,*
⁶⁷ *L. 7. § 32,*
⁶⁸ *L. 7. § 32,*
⁶⁹ *L. 7. § 32,*
⁷⁰ *L. 7. § 32,*
⁷¹ *L. 7. § 32,*
⁷² *L. 7. § 32,*
⁷³ *L. 7. § 32,*
⁷⁴ *L. 7. § 32,*
⁷⁵ *L. 7. § 32,*
⁷⁶ *L. 7. § 32,*
⁷⁷ *L. 7. § 32,*
⁷⁸ *L. 7. § 32,*
⁷⁹ *L. 7. § 32,*
⁸⁰ *L. 7. § 32,*
⁸¹ *L. 7. § 32,*
⁸² *L. 7. § 32,*
⁸³ *L. 7. § 32,*
⁸⁴ *L. 7. § 32,*
⁸⁵ *L. 7. § 32,*
⁸⁶ *L. 7. § 32,*
⁸⁷ *L. 7. § 32,*
⁸⁸ *L. 7. § 32,*
⁸⁹ *L. 7. § 32,*
⁹⁰ *L. 7. § 32,*
⁹¹ *L. 7. § 32,*
⁹² *L. 7. § 32,*
⁹³ *L. 7. § 32,*
⁹⁴ *L. 7. § 32,*
⁹⁵ *L. 7. § 32,*
⁹⁶ *L. 7. § 32,*
⁹⁷ *L. 7. § 32,*
⁹⁸ *L. 7. § 32,*
⁹⁹ *L. 7. § 32,*
¹⁰⁰ *L. 7. § 32,*

ipse nôris aliquando se rebus inani-
 bus distinuisse, cum id interim fa-
 cere, quod conditioni propriæ con-
 sentaneum erat, huic firmiter inhæ-
 rere, eodémq; contentum esse, neg-
 lexerint. illud etiam istic meminisse
 oportet, in actione unaquaq; eam,
 quæ adhibetur, curam, pro rei dig-
 nitate ac congruentiâ esse attempe-
 randam. ita fiet, nè quando fasti-
 dio corripiaris, si in rebus minoris
 æstimationis, non diutius, quàm
 par est, fueris occupatus.

XXXIII. Quæ fuerunt usitata
 quondam vocabula, glossematū loco
 nunc habentur. pari modo & eorū,
 qui quondam celeberrimi fuerunt,
 nomina, quasi glossemata quædam
 nunc facta sunt: Camillus, Cæso,
 Volesus, Leonnatus: paulò post Sci-
 pio, & Cato: tum Augustus etiam:
 dein Hadrianus, & Antoninus. eva-
 nida enim sunt omnia citòq; fabu-
 larum instar obtinent: mox & ob-
 livione prorsus obruuntur. atq; hæc
 de eis dico, qui cum admiratione
 hominū aliquando claruerunt. cæ-
 teri enim statim atque expiraverint,
 ignoti ac nè fando quidem auditi
 fiunt. porro quidnam est hoc ipsum
 memoriam æternam consequi? me-
 ra vanitas. ecquid est igitur, in quod
 studium conferre par sit? unū hoc,
 ut mens sit justa, actio socialis, dictio
 mentiri nescia, affectio quicquid
 contingerit amplecti prompta, ut ne-
 cessarium, ut familiare, ut à princi-
 pio fonteq; istiusmodi profluens.

XXXIV. Fato sponte tuâ te de-
 das; ei permittens, quibuscunq; li-
 buerit rebus te destinet.

XXXV. Dieculæ ferè unius
 sunt, & quod commemorat & quod
 commemoratur.

XXXVI. Hoc jugiter considera,
 omnia ista quæ fiunt, mutatione fi-
 eri. & assuesce te cogitationi istî,
 nihil æquè diligere universi natu-
 ram, ac ea quæ jam existunt muta-
 re, & ex eis sic mutatis nova ger-
 mina refingere. feminis enim ratio-
 nem habet quandam quicquid est,
 ad id quod ex eodem futurum est,
 ætenui semina ea sola opinari, quæ
 in terram uterūq; deiciuntur, ple-
 beium est nimis.

6

100

quot etiam urbes, ut sic dicam intermortuæ sint; Helice, Pompeii, Herculaneum, aliæque innumerabiles. Percurre itidem quoscunq; noveris ipse, qui vice frequenti, alii alios ubi sepelierant, & ipsi tandem elati sunt: quàmque exiguo hæc omnia tempore contigerint. horum summa huc redit, ut humana omnia semper sic aspicias, tanquam quæ diurna & vilia sint: quod enim heri mucus fuerat, cras falsura sit aut favilla. utq; temporis ideo punctum hoc infecabile naturæ convenienter transigas, ac propitius decedas; perinde ac oliva maturitatem adepta ceciderit, naturam quæ prout collaudans, arboris; è qua prodiit, gratias agens.

XLIX. Promontorii par esto, cui fluctus jugiter cum allidantur, ipsum tamen consistit, undarumque circumfusum sibi æstum compescit. Infelicem me, inquit ille, quod mihi istud contigerit. imò, felicem me, quod etiam si contingerit, nil doleam tamen, nec aut presentibus frangar, aut futura reformidem. accidere enim ejusmodi quid cuivis poterat: at non quivis citra animi ægritudinem casum ejusmodi tulisset. quamobrem ergo illud infelicitatis potius, quàm felicitatis istud loco habetur? num illud hominis infortunium dicis, quod naturæ humanæ neutiquam adversatur? aut naturæ humanæ adversari quicquam dixeris, quod secundum ejusdem voluntatem contingit? quid autem ea velit, non est ut nunc discas. nunquid casus ullus prohibeat te, justum esse, magnanimum, temperantem, prudentem, temeritate, errore immunem, modestum, liberum, aut aliud quid eorum, quæ ubi affuerint, natura humana sua obtinet universa? memineris deinceps, quoties inciderit quicquam quod ad tristitiam impellat te, decreto hoc uti: Non est infelix casus iste, sed fortiter ferre hoc felicitatis est.

ὅτι πῶς τῷ εἰς λύπῃ σι φεραγομένην, τὴν ἡδονὰν τῷ δόγματι. ὅκ τῷ ἀτύχημα, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὴν ἡμῶν, ἀτύχημα.

μῆροι· πόσι, ὅτι πόλεις ὅλας, ἢ ἔτις ἔτις, ¹ πεινῆσαν, Ἐλίκη, & Πομπηίοι, & Ἡ- ² L. 10. § 18.
³ ῥακλιδρον, & ἄλλαι ἀναρίθμητοι. ἐπιπ- ⁴ L. 10. § 18.
⁵ ὅς οὖν οἶδας, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ, ⁶ ὅ μ' ⁷ Sup. § 3.
⁸ τῶτον κηδύσας, ἔτα ⁹ ἔξεται, ὅς ὅκ- ¹⁰ Inf. § 50. l.
¹¹ νον· πῶτα ὅς ἐν βραχεῖ· τὸ γὰρ ¹² ὅλας ¹³ Sup. § 3.
¹⁴ πῶς αἰετὰ ἀνθρώπων ὡς ¹⁵ ἐφήμερα ¹⁶ ὅλον Mer.
¹⁷ καὶ ὅτι καὶ ἐξ ἑαυτῶν μὲν ¹⁸ μὲν ἀέριον, αὐριον ¹⁹ Sup. § 35. l.
²⁰ ὅς τὰς ²¹ πῶτα ²² πῶτα ²³ τὸ ἀκα- ²⁴ L. 2. § 12. l.
²⁵ αὐτὸν οὖν τῶτον ²⁶ χεῖν ²⁷ καὶ φύλιν διελ- ²⁸ L. 6. § 13.
²⁹ θῆν, & ³⁰ ἰλεων καταλύσας ³¹ ὡς πῶς ³² L. 5. § 33.
³³ λαία πέπαιον· ἡμομήνη ἐπιπῆν, ἀφῆκεν ³⁴ L. 12. § 27.
³⁵ & τὴν ἐν γὰρ πῶτα, & χεῖν εἰς ὅλας ³⁶ L. 5. § 24.
³⁷ φύσιν δὲ πῶτα ³⁸ L. 1. § 9.
³⁹ L. 2. § 3.

XLIX. Ὁμοιον εἶναι τῇ ἀκρῇ, ἢ διανε-
¹ καὶ τὰ κύματα φεραγομένην· ἢ ὅς ἐστιν, ² L. 9. § 40.
³ & πῶς αὐτῷ χρημίζεται τὰ φεραγομένην ⁴ L. 9. § 40.
⁵ τῷ ὕδατι. Ἀτυχῆς ἐγώ, ὅκ τῷ μοι ⁶ L. 9. § 40.
⁷ σωθῆν ἐμῶν· ἀλλ' ἀτυχῆς ἐγώ, ὅκ τῷ ⁸ L. 9. § 40.
⁹ μοι συμβεβηκός, ἀλυπτός. Μεγαλὴ ¹⁰ L. 9. § 40.
¹¹ ἐπὶ τὸ παρόντος. Δραμόμην, ἐπὶ ὅτι ¹² L. 9. § 40.
¹³ φοβέμην. συμβεβηκός μὲν γὰρ τὸ πῶτα ¹⁴ L. 9. § 40.
¹⁵ πῶτα ἐδύνατο· ἀλυπτός ὅς πῶς ὅτι τῷ ¹⁶ L. 9. § 40.
¹⁷ τῷ δὲ διετίλεσεν. Μεγὰ τὸ οὖν ὅκ τῷ ¹⁸ L. 9. § 40.
¹⁹ λον ἀτύχημα, ἢ τῷ ἀτύχημα; λῶς ²⁰ L. 9. § 40.
²¹ ὅλως ἀτύχημα ἀνθρώπων; ὅς ἐστιν ²² L. 9. § 40.
²³ ἀπότρυμα τὸ φύσει τῷ ἀνθρώπῳ; ἀπότρυ- ²⁴ L. 9. § 40.
²⁵ μα ὅς τῷ φύσει τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι ²⁶ L. 9. § 40.
²⁷ σοι δοκεῖ, ὅ μὲν ²⁸ πῶτα τὸ βέλημα τὸ φύ- ²⁹ L. 9. § 40.
³⁰ σεις αὐτῷ ἐστὶ; τὸ οὖν τὸ βέλημα, μεμῆ- ³¹ L. 9. § 40.
³² κας. μὴ [οὖν] τὸ συμβεβηκός τῷ ³³ L. 9. § 40.
³⁴ καλῶς δὲ δύνατον εἶναι; μεγαλόψυχον; σῶ ³⁵ L. 9. § 40.
³⁶ φερον; ἐμφερον; ἀφῆκεν; ἀφῆκεν; ³⁷ L. 9. § 40.
³⁸ ἔξῃ δὲ σῶν; ἀφῆκεν; ἐλδύθεον; τ' ἀλ- ³⁹ L. 9. § 40.
⁴⁰ λα, ὅς ἀφῆκεν τῷ φύσει ἢ τῷ ἀν- ⁴¹ L. 9. § 40.
⁴²θρώπων ⁴³ ἀφῆκεν τὰ ἴδια· μέμνησο λοιπὸν ⁴⁴ L. 9. § 40.
⁴⁵ ὅτι πῶς τῷ εἰς λύπῃ σι φεραγομένην, τὴν ἡδονὰν τῷ δόγματι. ⁴⁶ L. 9. § 40.

¹ L. 9. § 3.

L. ¹ 'Ιδιωπικόν μ', εμὸς δ' ἀνυκλόν
βοήθημα πρὸς θάνατον καταφρόνησιν, ἢ ἀ-
ναπύλητος τ' ² γλίχρως ἐν δόξα τελευτήτων ἔ-
στιν· τί οὖν αὐτοῖς πλέον, ἢ τοῖς ἀώροις;

³ Καμυλιανός.

πρώτως πύ ποτε κείνται, ³ Καδικιανός,
Φάβιος, Ἰουλιανός, Λέπιδος, ἢ ἐκ τοῖ-
ντων, ⁴ οἱ πολλὰς ἐξωλέγησαν, εἴπα δ' ἐξ-
νέστησαν.

⁴ Sup. § 48.

⁵ Sup. § 47.

⁶ L. 5. § 10. l.

ἔ τῷτο δ' ὅσων, ἔ ⁶ μὴ οἶων ἐξανθή-
σονται, ἔ ἐν οἷον ὡμαίαν; ⁷ μὴ οὖν ὡς

⁹ § 3. l. 10. §

πρώτης. βλέπετε γὰρ ὅτι ⁸ τὸ ἀχρὺς τῆ

⁸ Sup. § 3. l. 5.

ἀγνῶ, καὶ τὸ πρῶτον ἄλλο ἄπειρον. ἐν δὲ

⁹ § 24. l. 12. § 7

⁹ L. 2. § 14. l.

⁹ § 33.

τέτρω, ⁹ ἢ δὲ φέρει ὁ τεράμενος τῆ περι-
ρρίων;

¹⁰ L. 5. § 3. l.

LI. ¹⁰ Ἐπὶ τὴν σὺντομον αἰετὸς ἔρχε-

⁸ § 50.

σύντομος δ' ἢ καὶ φύσιν ὡς ¹¹ καὶ τὸ ὑγι-

¹¹ L. 8. § 30.

εἶσιν, πρὶν λέγειν ἔ πρῶτον. ἀπαλλάσσῃ

γὰρ ἢ τοιαύτη πρῶτον, καὶ πῶν, στρατείας,

ἔ πάσης ¹² οἰκονομίας, ἔ ¹³ χρηματίας.

¹² Sup. § 19. l.

¹¹ § 18.

¹³ L. 3. § 5. l.

⁸ § 30.

⁸ § 30.

L. Vulgare quidem hoc est, ef-
ficax tamen ad mortem contemnen-
dam adminiculum, si eos recolas
qui vitæ avidi fuerint eidem diu
immorati. quid enim amplius illis,
quam immaturè defunctis contigit?
Omnino jacent alicubi defuncti &
illi, Cadicianus, Fabius, Julianus,
Lepidus, aut si quis alius hujusmo-
di, qui postquam multos extulerant,
efferebantur & ipsi. exiguum enim
omnino intercedit spatium; idq;
per quot molestias, cum quibus
hominibus, in quali corpufculo ex-
antlatum? nè ergo pro re momen-
ti alicujus habeto. si enim avi præ-
teriti immensitatem adverteris &
futuri itidem infinitatem, quid tan-
dem distabit, triduanus qui fuerit,
ab eo qui secula tria transegerit?

LI. Viâ compendiosâ semper in-
cedas. compendiosa est ea, quæ se-
cundum naturam est. in omni ni-
mirum cum dictione, tum actione
veri rectiq; curam habere. etenim
propositum istiusmodi molestiis,
militiâq; sed & dissimulatione om-
nifatione immunem præstabit.

BIBLION ε'.

¹ L. 8. § 12.

¹ L. 8. § 12.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

LIB. V.

¹ L. 8. § 12.

¹ L. 8. § 12.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

¹ L. 6. § 33.

M

Anè, cum gravatim exur-
gis, in promptu sit te-
cum hoc modo differe-
re; Ad opus humanum
jam expergiscor. num verò aegre
feram, si ad ea agenda proficiscor,
quorum gratiâ natus & in mundum
productus sum? aut nunquid ad
hoc conditus sum, ut stragulis in-
volutû decumbens me foveam? At
hoc, inquis, oblectat magis: Nun-
quid ergo ad oblectandum te natus
es? non autem ad faciendum aut
agendum aliquid? an non arbuscu-
las, aviculas, formicas, araneas, api-
culas vides eam quam in mundo sta-
tionem obtinent, excolere satagen-
tes? tu autem, quæ hominis sunt,
facere reculas? & non properas po-
tius ad id, quod naturæ tuæ conve-
nit? At quicquid quoq; opus est, in-
quis.

quis. Est fateor; sed quiescendi modum etiam natura præscripsit. præscripsit & edendi atq; bibendi. tu verò ultra modum, ultra id quod sufficit, in istis procedis. cæterum in agendo secus te geris, & intra id quod poteras, contines te. etenim verè temet non diligis. alioqui naturam tuam, quæq; illa vult, diligeres. siquidem artes suas qui diligunt artifices, earundem operibus etiam intabescunt, illuvie inediâq; affecti. tu verò naturam tuam minoris æstimas, quàm tornator tornaturam, aut histrio histrioniam, aut avarus argentum, aut ambitiosus gloriolam. & isti enim, ubi rebus hisce addicti fuerint, nec cibum, nec somnum capere magis expectant, quàm ista, ad quæ tam enixè feruntur, promovere: cum tibi actiones societatem humanam spectantes fordeant magis, quàm ut patri industriâ dignæ censèantur.

II. Quàm facile est imaginationem omnem vel turbulentam vel inconvenientem ita amoliri & abstergere, ut in summa statim tranquillitate consistas?

III. Nullum aut sermonem aut actionem indignum te censeas, qui naturæ fuerit consentaneus. neq; avertat ab eo te, quæ sequi possit, quorumlibet hominum reprehensio aut vituperatio. sed si dictu factûve honestum fuerit, indignum te nè existimes. habent enim illi mentem propriam, propriòq; ducuntur impulsu: quæ tu noli attendere, sed rectè perge, naturæ tum propriæ, tum & communi obsecutus. eadem enim est harum utriusq; via.

IV. Per ea quæ naturæ sunt consentanea incedo, donec occumbens tandem conquiescam, eò expirando, unde spiritum quotidie haurio, eòq; recidendo, unde & seminum mei pater, & sanguinem mater, & lac nutrix collegit; unde quotidianum per tot annos cibum potumq; accepi; quod calcantem, & ad tam varios usus eo abutentem me sustinuit.

V. Acumen tibi non est, quod sit admirationi cuiquam. multa tamen sunt alia, de quibus dicere

καὶ τὸ τέτυ μέτρα ἢ φύσις ἐδωκε μὲν τοι ἐ
ἔδωκεν, ἐ πίνην ἐ ὅμως σὺ, ὑπὲρ τὰ μέ
τρα, ὑπὲρ τὰ ἀρκούντα περιχωρῆς. ¹ ἐν τῇ Inf. § 3.
περάξεις ὅσον ἐπὶ, ἀλλ' ἐν τῷ ὅσῳ δυνάτῃ.
ἔγδ φιλεῖς σεαυτὸν. ἐπεὶ τοι ἐ ² τὴ φύσιν ἀν ³ L. 8. § 26.
σὺ, ἐ ³ ὁ βέλημα ζωῆς ἐρίλεις· ἄλλοι τε ⁴ L. 4. § 49.
ταῖς πύλαις ἐαυτῶν φιλεῖτε, συλκῶνται ⁵ L. 4. § 31.
ἡνται τοῖς κατ' αὐτὰς ἐρηοῖς, ἄλλοι ἐ ⁶ L. 11. § 5.
σιτοι. σὺ τὴ φύσιν τὴ σεαυτὸν ἐλασσον κμάς,
ἢ ὁ πορνύτης τὴ πορνύκην, ἢ ὁ ὀρχηστὴς τὴ
ὀρχησικὴν, ἢ ὁ φιλάργυρος τὸ ἀργύριον, ἢ
ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον· ἐ ⁷ τοι, ὅσην ⁸ L. 12. § 3.
σπαρῶσιν, ἔπε φαγῶν, ἔπε χοιμῶν, ὅσα δέλκισ
μῶλλον, ἢ ζωῶν συναυξάνει πρὸς αὐτὸν φέρον.
τοῖς αἰγυρῶσι καὶ περάξεις ἐντελέσειαι φαί
νονται, ἐ ἡσυχίᾳ σπουδῆς ἀξίαι;

II. Ὡς εὐχολον, ⁹ ἀπώσαδς ἐ ¹⁰ ἀπα- ¹¹ L. 4. § 3. I.
λέτῃ πασῶν φαντασίῳ τὸ ὀχληρᾶν, ἢ ἀ- ¹² L. 8. § 47. I. 12.
νοίκεον, ἐ ἐνδὺς ¹³ ἐν πάσῃ γαλήνῃ τῇ. ¹⁴ § 22, 25.
¹⁵ L. 7. § 29. I.

III. ¹⁶ Ἀξίον ἐαυτὸν κρίνει πῶς τὸ λόγῳ ¹⁷ L. 7. § 33. I.
ἐ ἔργῳ τῇ φύσιν· ἐ ¹⁸ μή σε ἄρειπάτω ¹⁹ L. 12. § 22.
ἢ ²⁰ ἐπακλυθῆσαι κνῶν μέμψις ἢ ²¹ λόγος. ²² L. 11. § 16.
ἀλλὰ ²³ ἐκαλὸν πεπεραῖται, ἢ εἰρηδαί, ²⁴ L. 12. § 17.
μή σεαυτὸν ἀπαξίῳ. ἐκείνοι μὲ γδ, ²⁵ ἰδίον ²⁶ L. 1. § 16.
ἡγεμονιὸν ἔχουσι, ἐ ἰδία ὁρμῇ προῶνται. ²⁷ L. 4. § 25. I. 6.
²⁸ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ²⁹ ἐνθεῶν πε ³⁰ L. 11. § 2.
³¹ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ³² ἐνθεῶν πε ³³ L. 11. § 2.
³⁴ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ³⁵ ἐνθεῶν πε ³⁶ L. 11. § 2.

IV. Πυρόδομα δὲ τῇ φύσιν, μέγχι ³⁷ L. 12. § 17.
πῶς ἀπαύτομα, ³⁸ ἐναποπνύσας μ ³⁹ L. 12. § 17.
τέτω, ⁴⁰ ἐξ ὅ κατ' ἡμέραν διάπνέω, πε ⁴¹ L. 12. § 17.
σὺν ὅ ὅτι τέτω, ἐξ ὅ ἐ ⁴² ὁ περὶ μέσον ⁴³ L. 12. § 17.
ὁ πατήρ με συνέλεξε, καὶ τὸ αἰμάκον ἢ ⁴⁴ L. 6. § 14,
μητὴρ, ἐ τὸ γαλακτοπὸς ἢ προφός, ⁴⁵ ἐξ ὅ ⁴⁶ L. 16. § 2.
κατ' ἡμέραν ποσάτοις ἐπὶ βόσκωμαι, ἐ ⁴⁷ L. 4. § 4,
ἀρδύομαι, ὁ φέρει με πατρίδα, ἐ εἰς το ⁴⁸ L. 4. § 15.
σάτα ἀποχρῶμεν ἐαυτῶν. ⁴⁹ L. 7. § 50.

V. ⁵⁰ Δεινότητά σε ὅσον ἔχουσι χυμῶ- ⁵¹ L. 2. § 2.
σαι; ἐπεὶ ἀλλὰ ἔσται πολλὰ, ἐφ' ὅν ὅσον ⁵² L. 10. § 26.
⁵³ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ⁵⁴ ἐνθεῶν πε ⁵⁵ L. 10. § 26.
⁵⁶ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ⁵⁷ ἐνθεῶν πε ⁵⁸ L. 10. § 26.
⁵⁹ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ⁶⁰ ἐνθεῶν πε ⁶¹ L. 10. § 26.
⁶² αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ⁶³ ἐνθεῶν πε ⁶⁴ L. 10. § 26.
⁶⁵ αὐτὸν μὴ περὶ λέπει, ἀλλ' ⁶⁶ ἐνθεῶν πε ⁶⁷ L. 10. § 26.

quod jam dictum est, si secius ceperis, ex eorum numero futurus es, quorum priore loco memineram. liquidem & illi rationis specie quadam probabili abducuntur. tu autem, si id quod dixeram rectè intelligere volueris, noli metuere, nè hac de causâ beneficiendi occasionem ullam sis omisurus.

VII. Atheniensium votum erat, *Plue, plue, chare Jupiter, super Atheniensium arva & prata.* aut nihil omnino precari, aut hoc modo simpliciter & ingenuè precari par est.

VIII. Cujusmodi illud est, quod dici solet, *Æsculapium* huic vel illi *coordinasse*, ut equiter, ut frigidâ proluatur, ut discaleatus incedat : ejusmodi quiddam est, & quod huic vel illi coordinavit universi natura, ut morbo teneatur, corpore mutiletur, liberos amittat, aut aliud tale quippiam. siquidem & ibi *coordinavit* illud, sensum hunc haber, acsi diceretur, hoc ad illud ordinavit, tanquam quod ad ejusdem sanitatem conducat : atq; istic pariter, quicquid unicuique contingit, ad illud ordinatur quodammodo quod fato congruum existat. atq; hinc est quod ea convenire nobis dicimus : quomodo lapides quadratos in mœnibus aut pyramidibus convenire dicunt artifices, cum sibi invicem scitè compositi coaptantur. omnino enim una quædam est rerum omnium compages, & quemadmodum ex cunctis corporibus mundus iste, quò corpus ejusmodi sit, consummatur ; ita ex causis universis, quò causa sit ejusmodi fatum conficitur. intelligitur hoc quod dico etiam rudissimi quiq; dicunt enim *tulis hoc illi*, fors nimirum. hoc itaq; illi ferebatur ; istudq; illi coordinabatur. proinde ita excipiamus ista, quomodo ea solemus, quæ *Æsculapius* præceperit. multa siquidem & in illis aspera sunt, quæ sanitatis spe tamen libenter admittimus. ejusmodi itaq; quiddam videatur tibi, eorum quæ naturæ communi visa sunt, perfectio & consummatio, cuiusmodi est valetudo tua. eodemq; modo, quicquid evenierit, quamvis

λεγόμενον ἰσχυροδύχη, ἀπὸ τοῦ ἰσχυ εἰς
ἐκείνων, ὧν πλεονεχίον ἐπιμενίδην. Ὁ γὰρ
ἐκεῖνοι λογιζομένην πιθανότητι πείθονται·
ἐὰν δὲ δευτέρως συζητῶναι ἢ ποτε ὅτι τοῦ λε-
γόμενον, μὴ φοβῶ, μὴ πείθῃ τὸ πείθῃ λι-
πῶς ἢ ἐργον χρυσαυγίον.

VII. Εὐχὴ Ἀθιωμάτων, ὕσων, ὕσων, ὦ
 φίλε Ζεῦ, καὶ ἄρθεας τ' Ἀθιωμάτων
 καὶ πεδίων. ἦτοι ἐ δὲ εὐχεσθαι, ἡ
 πτωσὶ καὶ ἐλδοσίῳ.

VIII. Ὅποιον ἔστι τὸ λεγόμενον, ὅκ
 σωέταξεν ὁ Ἀσκληπιὸς τέτρω ἱππασίδῳ,
 ἢ ψαρολαβίδῳ, ἢ ἀνυποδησίαν· ³ τοιοῦτον
 ἔστι ἃ τὸ, σωέταξεν τέτρω ἢ τῷ ὅλων φύ-
 σις νόον, ἢ πῆρῳσιν, ἢ ἀποξολῶν, ἢ ἄλλοι
 τῷ ποιῶτων. ἃ γὰρ ἐκ τὸ σωέταξεν, ποι-
 ῶτον ἐκ σημάνει, ἔταξε τῷτο πρὸς τῷτο, ὡς
 χατάλληλον εἰς ἰχθείῳ. ἃ ἐν τῷτα τὸ συμ-
 βαῖνον ἐκ τῷτα πῆτακταί πως πρὸς αὐτὸ χα-
 τάλληλον εἰς πῶν εἰσβρύχῳ. ⁴ ὅπως γὰρ ἃ
 αὐτὰ συμβαίνειν ἡμῶν λέγεται, ὡς ἃ τῶς
 πετραγαῖς λίθους ἐν τοῖς τέρεσι, ⁵ ἢ τῷ
 ραμίσι Συμβαίνειν οἱ πῆταί λέγεται, Συ-
 ναμρῶντες ἀλλήλοισι τῇ ποιῶ συνδύει.
 Ὅλως γὰρ ⁶ ἀρμονία ἔστι μία. ἃ ὥσπερ ⁷ ἐκ
 πῶτων τῷ ὁμοῦτων ὁ ἡσυχία τοιοῦτον
 σῶμα Συμπληρῶται· ὅπως ἐκ πῶτων τῷ
 αἰκῶν ἢ εἰσβρύχῳ τοιαύτη αἰκά συμπλη-
 ρῶται νοῦσι ὅ ὁ λέγω, ἃ οἱ πῆλεον ἰδιῶ-
 ταί. φασὶ γὰρ, τῷτο ἔφερεν αὐτῷ. ἐκ τῶν ⁸ τῷ
 το τῷτα ἔφερετο, ἃ τῷτο τέτρω σωεταί-
 τῶ. διχαμίδια οὖν αὐτὰ, ὡς ⁹ ἐκείνα ¹⁰ ὁ
 Ἀσκληπιὸς συντάττει. πολλὰ γὰρ ἃ ἐν
 ἐκείνοισι ἔστι τερεῖα· ἀλλὰ ἀσπαζόμεθα τῇ
 ἐλπίδι τῇ ἰχθείας· τοιοῦτον ἐκ σοι δοκέτω,
 αὐτοῖς ἃ συντάττει τῷ τῇ χροῖ φῶσι
 δοκῶντων, οἷον ἢ σὴ ὑγία. ἃ ὅπως ἀ-
 σπάζει πᾶν τὸ γινόμενον, καὶ ἀπλῶς.

ερν

¹ L. 2. § 3. l.
¹⁰ § 1.

² πῦρ f.

³ L. 6. § 44, 49.

⁴ L. 4. § 26. l.

⁸ § 23. l. 10.

⁵ § 5.

⁵ L. 2. § 3. l. 8.

⁵ § 5.

⁶ L. 4. § 29. l.

¹⁰ § 25. l. 11.

⁵ § 8.

⁷ Inf. § 10.

⁸ L. 6. § 29. l.

⁷ § 70.

⁹ L. 4. § 32.

¹⁰ L. 9. § 29.

¹¹ L. 6. § 11,

¹².

¹³ L. 7. § 27.

¹⁴ L. 4. § 3.

¹⁵ L. 10. § 36.

¹⁶ Sup. § 8.

¹⁷ ἐπιδείξει

Boot. ἐπιδείξει

σ, vel ἐπιδεί-

ση π. Sal.

ἐπ. δέσει [είς]

ταυρήσιν ἔτι

π. vel ἐπι-

δείξει [ἡ] τὸ

π. f.

¹⁷ L. 4. § 31.

¹ L. 6. § 12.

¹⁸ L. 6. § 30.

¹ L. 10. § 2. l.

¹¹ § 20.

¹⁹ ἡ f.

²⁰ L. 8. § 12.

²¹ π. Xyl.

²² L. 4. § 49.

²³ L. 4. § 3. Inf.

²⁴ L. 10. § 6.

²⁵ L. 3. § 5. l.

²⁶ § 4.

ρον δοκῇ, ἀλλ' ὅτι ἀγνόν, ὅτι τὸ καὶ
συν ὑγίαιον, ὅτι τὸ Διὸς οὐδὲν ὅτι οὐ
παραγινώσκω. ἐγὼ δὲ τὸ καὶ ἔφερον, εἰ μὴ
ὅτι ὅλως συνεφερον. ἐγὼ δὲ ἡ τυχεύου φρίσι
φέρει καὶ, ὅτι μὴ ὅτι διχονομῶν ὑπὸ αὐτῆς κα-
ταλλήλων ἐστὶ. ἐκὼν καὶ δύο λόγους ἔργον
ἀλλ' ὅτι συμβαῖνόν ἐστι. καὶ εἰνα μὲ, ὅτι ἐν
ἐγινετο, καὶ ἐν συνετάττετο, ὅτι πρὸς σέ
πας ἔχεν. ἄνωθεν ὅτι τὸ πρὸς οὐρανὸν
των αἰσίων συγκλωθόμενον. καὶ ἔπειρον ὅτι,
ὅτι ὅτι ὅλον διοικῶν καὶ οὐδίας, ὅτι
σωπλείας, ὅτι ἐν δία, ὅτι Συμμενῆς αὐτῆς
αἰσίων ἐστὶ. πρῶτον γὰρ ὅτι ὁλόκληρον, ἐδὲ
ὅτι ὅτι δακτύλου καὶ συνεφείας ὅτι συνε-
χίας, ὅτι πρὸς τὸ μέριον, ὅτι πρὸς τὸ ἀκῶν.
ἀλλ' ὅτι πρὸς ὅσον ἐπὶ ἐν, ὅτι πρὸς δυσε-
της, ὅτι πρὸς πῖνα ἀμαρῆς.

IX. Ἐν σικχαίνεν, ὅτι μὴ ἀπαυδαῖν,
μὴ δὲ ἀποδισσέσθαι, ὅτι εἰ μὴ καταπικνύ-
ται σοὶ ὅτι ἀπὸ δουλείων ὁρῶν ἔχεται πρὸς
σὲν. ἀλλὰ ὅτι ἐκκαρδέντα, πάλιν ἐπὶ μέ-
ναι, ὅτι ἀσμενίζον εἰς τὰ πλείω ἀνδρω-
πικώτερα, ὅτι φιλοῦν τὸ καὶ, ἐφ' ὅτι ἐπὶ μέ-
ρη ὅτι μὴ ὡς πρὸς ὅτι πρὸς αὐτῶν ὅτι φιλο-
σοφίαν ἐπὶ μέναι. ἀλλ' ὡς ὅτι οἱ ὁφθαλ-
μοὶ πάντες πρὸς ὅτι πρὸς γάρον καὶ τὸ ὡδόν, ὡς
ἀλλ' ὅτι πρὸς κατὰ πλάσματος, ὡς πρὸς κα-
ταπύρην ἐπὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ ὅτι πρὸς μακά-
ρη αὐτῶν. μέντοι ὅτι ὅτι φιλοσοφία μόνα
δέλει αὐτὴ φύσις σε δέλει. σὺ ὅτι ἄλλο ἢ δε-
λες ὅτι καὶ φύσιν. ὅτι τὸ τῶν πρὸς
νέσεων ὅτι ἡ γὰρ ἡδονὴ ἐκ δέλει τὸ σφάλμα
ἀλλὰ δέλει εἰ πρὸς νέσεων μεγαλοψυ-
χία, ἐλπίς, ἀπλότης, ἐν γνῶσιν,
οἰότης. αὐτῶν γὰρ φερνίσας τὴν πρὸς νέσε-
ρον ὅτι πρὸς τὸ ἀπαισίων, ὅτι εὐρύν ὅτι
πᾶσι ὅτι πρὸς καλὴν ἀπαισίων ὅτι ἐπὶ μακά-
ριως ὅτι ἐν γνῶσιν.

asperius visum fuerit, libens ad-
mittito, quandoquidem ad mundi
integritatem Jovisque prosperita-
tem atque felicitatem ferat. neque
enim tulisset is, nisi ad universi bo-
num contulisset. cum nec natura
quælibet quicquam ferat, quod non
ei mundo, qui ab ipsa administra-
tur, congruens existat. ita duplici
ratione diligas oportet, quicquid e-
venit tibi. altera, quod tibi natum
& tibi coordinatum, & ad te quo-
dammodo affectum est, à causis
antiquissimis retro tibi contextum.
altera, quod universi gubernatori pro-
speritatis & consummationis, atque
adeo permansionis ipsius procuran-
dæ ex parte causâ sit. mutilatur e-
nim integrum ipsum, si quid vel
minimum abscindas à connexione
& continuitate, ut partium univer-
si, ita & causarum. abscindis autem
quantum in te est, quando molestè
fers aliquid, tollisq; quodammodo.

IX. Noli ægrè ferre, aut ani-
mum despondere, aut stomachari,
si juxta decreta recta agere volenti,
haud perinde semper successerit.
verum, ubi excussum aliquando
te senseris, regredere, pluribusque
pro officii humani ratione gestis
contentus sis; atq; illud, ad quod
regrederis, fac diligas. nec, tan-
quam ad pædagogum, ad philoso-
phiam redeas; sed quomodo ad o-
vum & penicillum, qui oculis la-
borant, quomodo ad emplastrum
alius, alius ad perfusionem, con-
fugit. ita nihil deerit ulterius, quod
rationis obsequiæ conciliet te, sed
eâ sponte tuâ acquiesces. illud au-
tem memineris, philosophiam ea
sola velle, quæ natura tua ipsa ve-
lit. tu verò aliud aliquid velis,
quàm quod naturæ tuæ conve-
nit? æquid enim istis blandius
fuerit? voluptas autem nonne hac
ratione nos fallit? sed vide, grati-
tudo sit magnanimitas, liberalitas,
simplicitas, æquanimitas, sanctitas.
ipsa verò prudentia quid gratius
compereris, cum facultatem intel-
ligentiæ scientiæque in te præditam
ejusmodi cogitaveris, quæ nusquam
impingat, sed in omni re prosperè
feratur?

ἐαυτῷ, πιαῦται ἐαυτῇ ποιεῖ τὰ ὁρῶν-
φρεσῶται.*

XX. ¹ Καὶ ἔπειρον μὲν λόγον ἡμῖν ἔστιν
οἰκειότατον ἀνθρώπων, καὶ ἔστιν ² εὖ
ποιητόν αὐτὸς ἐκ δὲ ἀνέκτεον καὶ ὅσον ὃ
³ ἐνίστανται πινες εἰς τὰ οἰκεία ἔργα, ³ ἐν π
ῆψ' ἀδελφῶν μοι γίνεται ὁ ἀνθρώπων,
ἐκ ἡσων ἢ ἡλίου, ἢ ἀνέμου, ἢ θηρίου.
⁴ ἔπειτα τῶν ὃ ἐνέργεια μὲν τοι ἐμποδισθεῖν
δὴ ⁵ ὁρμῆς ὃ ἐκ ἀφαιρέσεως, ἐκ γίνεται ἐμ-
πόδια ἀφ' ἧν ὑπεξαίρεσιν, ἐκ τῶν ὡρι-
στῶν. περὶ γὰρ ὃ ἐκ μελέσσει πᾶν ὃ
ἐν ἐνεργείας κάλυμμα ἢ ἀφαιρέσει εἰς ὃ ὁρῶν-
γέμῃον. ἐκ τῶν ἔργων γίνεται ὃ ὃ ἔργον τῶ-
ν ἐφεκτικόν. ἐκ τῶν ὁδῶν, ὃ ὃ ὁδὸν ταύ-
της ἐνσαρκῶν.

XXI. ⁷ Τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὃ κέραιον
λέγει. ἐστὶ τῶν ὃ πᾶσι χρομῶν, ἐκ ⁸ πᾶ-
ν δὲ πᾶσι. ὁμοίως ὃ ἐκ ⁹ ἐν σοι ὃ κέρ-
αιον λέγει. ἐστὶ τῶν, τὸ ¹⁰ ἐκείνῳ ὁμοί-
νός. ἐκ ¹¹ ὃ ἔστιν ¹¹ τὸ τοῖς ἄλλοις χρομῶ-
ν, τῶν ὃ ἐστὶ, ἐκ ὅς βίβλ. ὑπὸ τῶν δι-
οικεῖ.

XXII. ¹² Ὁ τῇ πόλει ὅν ἐστὶ βλάβη
εἶν, ὅδ' ἢ πολίτῳ βλάβη. ὅδ' ἢ πᾶσι τ
τῶ βλάβη φθάνει φθάνει τῶν ἐπαγῶν
κατόνα. εἰ ἢ πόλις ὑπὸ τῶν μὴ βλάβη,
ὅδ' ἢ ἐκ βλάβη. εἰ ὃ ἢ πόλις βλάβη-
ται ¹³, ὅν ὁρμῶν τῶ βλάβη πᾶσι τῶ πᾶ-
λιν. ¹⁴ τί τὸ ὁρμῶν.

XXIII. Πολλὰ ἐν θυμῷ, ¹⁵ τὸ τὰ ἄλλοις
τῶ ὁρμῶν. ἐκ ὑπεξαγωγῆς τῶ ὁρμῶν π
γινώσκων. ¹⁶ ἢ πῶς ὅσον οἶον ποταμὸς ἐν
διωκεῖ ¹⁷ ῥύσῃ, ἐκ ¹⁸ αἱ ἐνεργεῖαι ἐν αὐ-
χέσι μεταβολαῖς, ἐκ τὰ ἀλλὰ ἐν αὐχέσι
ἐκ τῶν. ἐκ ¹⁹ ὅδ' ὅσον ἐκ τῶν, ἐκ τὸ πα-
ρεργῶν. ²¹ τὸ ὃ ²² ἀπειρον τῶ πᾶσι
χρῶν ἐκ μέλλουσιν ἀχρῶν, ²³ ὃ πᾶσι ἐκ
φθάνει. πᾶσι ὅν ²⁴ μῶν ὃ ἐν τῶν
²⁵ L. 4. § 44.

in se locum dederit, talia facit sibi
adventitia quæque.

XX. Aliâ quidem ratione nobis
conjunctissimus est homo; quate-
nus officii est nostri juvare illos ac
sustinere. at quatenus in actionibus
debitis obfistunt nobis quandoque,
hac ratione inter res medias etiam
mihi censetur homo; nihilo mi-
nus quàm aut sol, aut ventus, aut
bellua. hæc enim omnia actum im-
pedire mihi possunt. Verùm con-
natus aut affectus impedimentum
non datur, exceptionis atque cir-
cumversionis beneficio, circumver-
tit enim mens transfertque effectio-
nis impedimentum omne ad id
quod est potius. ita fit ut & id
opus meum hoc inhihet, ad opus
conducatur; & ad viam conferat,
quod viæ initæ obstat.

XXI. Eorum quæ mundus com-
plectitur, quod præstantissimum est
colito. hoc est autem illud, quod
cæteris omnibus utitur, quod reli-
qua omnia administrat. pari modo
& quod in te præstantissimum est,
colito. hoc est autem, quod supe-
riori illi affine est. istud enim est,
quod cæteris in te omnibus utitur;
& à quo vita tua gubernatur.

XXII. Quod civitati non est no-
xium, nec civi nocet. hanc ad ea
omnia regulam adhibe, quibus no-
ceri tibi posse videbitur. si civitati
ab hac re nihil nocetur, nec mihi:
quin & etiamsi civitati nonnihil in-
dè nocementi accederet, ne sic qui-
dem succensendum esset civitatem
lædenti, sed ostendendum in quo
delinquat.

XXIII. Sæpe cogita, quanta cum
celeritate abripiantur & subtrahan-
tur, quæ sunt hūntq; universa. est
enim rerum natura instar fluvii cu-
jusdam, qui in jugi sit fluxu. effe-
ctiones verò mutationibus continu-
is, & causæ ipsæ conversionibus in-
numeris subiacent. nec quod con-
sistat ferè quicquam est. cogita iti-
dem vastum istud utrinque adja-
cens præteriti ac futuri temporis
immensum, quo conduntur univer-
sa. qui igitur non pro fatuo meritò
habeatur, qui istis vel inflatur, vel
cruciat,ur,

cruciatur, vel de re aliqua, quæ ad spatium perbreve molestiam exhibeat, quiritatur, quasi diu id fiat.

XXIV. Memineris & naturæ universæ, cujus particulam exiguam admodum obtines; & ævi universi, cujus spatium breve & momentaneum tibi assignatum est; & fati, cujus quantilla es particula?

XXV. Peccat quis aliquid adversus me? ipse viderit: propriam habet dispositionem, operationem propriam. ego nunc habeo, quod nunc habere me vult rerum natura; faciôque quod nunc me facere vult natura mea.

XXVI. Quæ principatum ac dominium obtinet pars animæ tuæ, immota maneat, ad levem vel asperum carnis tuæ motum: nec se carni immisceat, sed circumscribat sese, & intra membrorum limites coerceat affectiones istas. quodd si aliâ ratione se ad mentem subvexerint, quatenus nempe ea corpori unita est, tunc sensui, cum à natura sit, non est obnitendum, sed sistenda partis principalis censura, nè de his tanquam aut bonis aut malis sententiam ullam ferat.

XXVII. Cum Deis vivendum. hoc autem facier, qui animum exhibuerit ita jugiter affectum, ut rebus sibi destinatis acquiescat; faciâtq; quæcunq; genius ille voluerit, quem sui particulam à se avulsam Jupiter cuique attribuit, præsidem ducemque eidem futurum. hic autem cujusque mens est & ratio.

XXVIII. Num succenses ei qui hircum olet? num ei, cui halitum gravem os emittit? quid enim fecerit? ejusmodi os huic, illi alæ sunt, ut fieri nequeat quin tale quid ab utroque se proferat. at homo, inquis, ratione præditus est, potestque si advertat, dignoscere quid delinquit. Bene tibi sit. proinde, tu quoque ratione cum sis præditus, rationali facultate tuâ eandem in illo excitato, errorem ostendito, commonefacito. siquidem enim te audiverit, sanasti eum, nec

φυσώμεν, ἢ σωώμεν, ἢ γετλιάζων, αἰς ἐν κνι χεῖρα & ὅτι μικρὸν ἐνοχλήσῃ.

XXIV. Μέννησο τὴν Συμπάσης ἑσίας,

ἢς ἐλπίστον μετέχῃς, & ἔσ' ἀντιπαρὶ τοῦ αἰῶ-¹ L. 2. § 9. 1
νοῦ. ἢ βραχὺ καὶ ἀσχετῶς σοι ἀφίστησι² L. 2. § 32.
ἀφώριστα, & εἰς ἑμὴν φύσιν, ἢς πίστον εἰ μέρεος; ³ L. 4. § 26.
⁴ L. 4. § 48. 1.

XXV. Ἄλλο αἰμαρτὸν εἰς ἐμὴν⁵ L. 4. § 26. 1.
ὄψιν. ἢ ἰδίαν ἐξ ἑσέως ἀφίστησιν, ἰδίαν ἐνέργειαν⁶ L. 4. § 13. 1. 12.
ἀν. ἐγὼ νῦν ἔχω, ὃ με δέλεῖ νῦν ἐξ ἑσέως⁷ L. 4. § 26.
κινήσει, & πρὸς ὅ με νῦν πρὸς ὅ με⁸ Sup. § 3.
δέλεῖ ἢ ἐμὴ φύσιν. ⁹ L. 4. § 34. 1.
¹⁰ L. 6. § 22.

XXVI. Τὸ ἡγεμονικὸν & κυριεῦον πᾶς¹¹ L. 4. § 3.
ψυχῆς μέρος, ἀπρεπὲς ἔστω, ὑπὸ τὸ ἐν¹² Sup. § 19.
τῇ ἑσέως λείας ἢ τραχείας κινήσεως. & μὴ¹³ L. 7. § 16.
συγκρατῶν, ἀλλὰ περιγραφεῖται¹⁴ αὐτὸ, 67. 1. 10. § 24.
& περιεργάζεται¹⁵ ταῖς πειστικαῖς ἐκείνης ἐν ταῖς¹⁶ αὐτῇ L. 1. 7.
μερίσιν. ὅπου τὸ αἰαδιδῶνται καὶ τὸ ἐπείαν¹⁷ L. 3. § 6. 1. 7.
συμπάσαν εἰς τὴν ἑσέωσαν. αἰς ἐν ἑσέως¹⁸ L. 5. § 55. 1. 8. § 26.
ἡγεμονίᾳ, τότε πρὸς μὴ τὴν ἀσθένειαν, φυσικῶς¹⁹ L. 4. § 8. 1.
ἔστω, ἢ πειρατικὸν ἀντικαταστήσῃ. ἢ τὸ ὑπὸ²⁰ L. 4. § 8. 1.
ληψίαν, ἢ αἰς πρὸς ἀγαθὸν ἢ κακόν, μὴ πρὸς²¹ L. 4. § 14.
κατὰ τὸ τὸ ἡγεμονικὸν ἐξ αὐτοῦ.

XXVII. Συζῆν θεοῖς συζῆν τὸ θεοῖς²² L. 10. § 1.
ὁ Συνεχῶς δεικνύς αὐτοῖς τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν²³ L. 12. § 5.
ἀρετῶν καὶ τῶν τοῖς ἀπονεμευμένων²⁴ L. 2. § 17. 1.
ἔστω τὸ ὅσα βέλεται ὁ δαίμων, ὃν ἐκείνῳ²⁵ L. 3. § 16. 1. 7. §
πρὸς αὐτὸν & ἡγεμονία ὁ ζῶν ἐδωκεν, ἀ-²⁶ Sup. § 10.
πόπασιμα ἐαυτοῦ ἔστω. δὲ ἐστίν, ὁ ἐκείνῳ²⁷ L. 3. § 5.
νῦν & λῶν. ²⁸ L. 2. § 4. 1.
²⁹ L. 2. § 26.

XXVIII. Τῷ γεῖναι μὴ ὀργίζῃ;³⁰ L. 11. § 15.
μή τι τῷ ὀξοσώμῳ ὀργίζῃ; λέ σοι ποιήσῃ;
τοῦτον σῶμα ἔχει, τοιαύτας μέλαι εἰς,
ἀνάγκη τοιαύτῃ ἀποροῦν ἀπὸ τοιούτων³¹ Sup. § 17.
γίνεσθαι. ἀλλ' ὁ ἀνθρώπου λόγον ἔχει. φησὶ,³² L. 4. § 13. 1.
& διδάσκει Συνοφὸν ἐφιστάμενον τὴν πλημμελίαν³³ L. 4. § 39.
εἰ σοι ἡρόοιο τοιγαρὶν³⁴ L. 27. 1. 8. §
κίνητον λογικῇ ἀφίστησιν, λογικὴν ἀφίστησιν³⁵ L. 9. § 11.
δέξῃ, ὑπὸ μνησιν³⁶ L. 10. § 4. 1. 11.
εἰ γὰρ ἐπ' αὐτῇ, πρὸς³⁷ L. 13.

¹ L. 4. § 31.² L. 3. § 7. l.³ l. § 18.⁴ L. 2. § 11. l.⁵ l. § 3.⁶ L. 8. § 47.⁷ L. 2. § 11, 12.⁸ n. f.⁹ L. 4. § 50.¹⁰ L. 1. § 16. l.¹¹ L. 1. § 8. §¹² 48.¹³ L. 1. § 9. l.¹⁴ 3. § 4. Sup. §¹⁵ 16. l. 6. § 14.¹⁶ Sup. § 16.¹⁷ L. 8. § 59.¹⁸ Sup. § 8. l.¹⁹ 9. § 1.²⁰ L. 9. § 9.²¹ L. 1. § 17.²² Sup. § 11. l. 6.²³ § 48. l. 10. §²⁴ 37.²⁵ L. 2. § 14.²⁶ L. 3. § 8.²⁷ Sup. § 15.²⁸ Sup. § 1.²⁹ L. 7. § 65.³⁰ L. 2. § 1. 3.³¹ § 16. l. 6. §³² 35.³³ L. 19. § 18.³⁴ l. 8. § 3.³⁵ L. 4. § 40.³⁶ Sup. § 13.³⁷ Sup. § 21.³⁸ L. 4. § 48.³⁹ L. 12. § 27.⁴⁰ L. 4. § 10. l.⁴¹ § 13.⁴² L. 4. § 3.

πόσις, & ἡ χρεία ὀργῆς. ¹ [ἔτι ² τραγω-
δὸς, ἔτε πόρνη]

XXIX. ³ Ὡς ἐξεληθὼν ζῆν θάνατον,
ἔτις ἐνθάδε ζῆν ἐξεστίν. ἐὰν δὲ μὴ ὁπισθε-
πωσι, τότε ⁴ & τῷ ζῆν ἐξιδί. ἔτις μὲν τοι,
ὡς ⁵ μηδὲν κακὸν πάσων. ⁶ & καπνός ἐστι,
ἀπέρχεται. ἡ ὑπὸ ⁷ πείσμα δακρύς· μέ-
λει δὲ με τοῦτον ἐσθὲν ἐξάγει, μὲν ἑλπί-
σιν, & ⁸ ἐσθὲν με καλῶς ποιεῖν αὐτὸν
λῶ. Νέλω δὲ ⁹ καὶ φύσιν τῷ λογικῷ, & χρι-
στικῷ ζῶν.

XXX. Ὁ τῷ ὅλῳ νῦν χριστιανικός. πε-
ποίηκε γὰρ ¹⁰ τὰ χείρω τῶν κρείττονων ἐνε-
καν. & ¹¹ τὰ κρείττω ἀλλήλοις συνήρουν.
ὁρᾷς ¹² πῶς ὑπέταξε, συνέταξε, & πὸ
κατ' ἀξίαν ἀπένειμεν ἐκείνοις, & ¹³ τὰ κα-
τὰ φύσιν εἰς ὁμόνοιαν ἀλλήλων συνήγαγε.

XXXI. ¹⁴ Πῶς προσενώμεται μέλει
νῦν θεοῖς, γονεῦσιν, ἀδελφοῖς, γυναικί,
τίκτοις, διδασκάλοις, ὑποφύτοις, φίλοις, οἰ-
κείοις, οἰκέταις· εἰ πορὶς πρὸς τοὺς μέλει
νῦν ἔστι τὸ μητὲρ κενὰ ῥέει ἐξάισον, μή τι
ἐσθὲν. ἀναμνησθεὶς δὲ, & δι' οἶων διελέ-
λυτας, & οἷα ἤρκεσας ὑπομείναι· & ὅτε
¹⁵ πλήρης ἦδη τοῖς ἰσορῶν βίβιν, καὶ ¹⁶ πλεία
ἢ λειτουργία· & πότρε ὡπταί καλῶ. & ¹⁷ πό-
τρε μὲ ἡδονῶν & πότων ὑπερβαίνει· ¹⁸ πότρε δὲ
ἐνδοξα κατὰ φύσιν· ¹⁹ εἰς ὅσους δὲ ἀγνωστοὺς
ἀγνωστοὺς ἐγγίγει.

XXXII. ²⁰ Διὰ ἡ συνήχουσιν ἀπὸ τοῦ
καὶ ἀμαθὲς ψυχῇ ἐνπεχρὸν & ὁπισθήμια·
ἡ δὲ εὖ ψυχῇ ἐνπεχρὸν & ὁπισθήμων ²¹· ἡ
εἰδὴ ἀρχὴν & πλῆθος, & ²² τὸ ἀγαθὸν & ἐ-
σθὲν διήκοντα λόγον, & ἡ κατὰ φύσιν τῶν αἰ-
σίων. ²³ καὶ κατὰ φύσιν πταγμῶν ²⁴ οἰκονο-
μῶντα τὸ πᾶν.

XXXIII. Ὅσον ἐσθὲν τῷ ²⁵ σωδὸς ἢ σκέ-
λετο, & ²⁶ ἡ τοῖς ὀνομα, ἢ ²⁷ ἐσθὲν ὄνομα.
²⁸ τὸ δὲ ὄνομα, φασὶν & ἀπὸ φύσεως. τὰ δὲ

irā amplius opus jam erit. [Nec
tragædus, nec scortum.]

XXIX. Quo modo vivere cogi-
tas vitā mox excessurus, eodem, si
volueris, vivere jam licet. finis mi-
nus permiserint, quibuscum hic de-
gis, exeat licet ē vita; itā tamen,
ne tanquam mali quid passus. si fu-
mus molestus est mihi, discedo. cur
hoc momenti alicujus esse videat-
ur? interim verò dum nihil me
ad educendum me adigit, liber ma-
neo; utpote quem nemo prohibere
possit, quo minus faciam quæ ve-
lim; velim autem, quæ animantis
ratione imbuti ad societatem nati
naturæ sunt consentanea.

XXX. Universi mens commu-
nionis mutuae amans est. itaq; de-
teriora quæq; præstantiorum causā
fecit: præstantiora sibi invicem
conciliavit. vides ut res singulas or-
dine justo subdidit, congesse, pro
dignitate sua suum cuiq; attri-
buerit, præstantissimas mutuo sibi
invicem consensu devinxit.

XXXI. Recole tecum quo modo
te hætenus gesseris erga Deos, pa-
rentes, fratres, liberos, conjugē, præ-
ceptores, educatores, amicos, fami-
liares, famulos; nunquid hætenus
adversus horum aliquem, quod mi-
nus deceat, quicquam vel facto, vel
dicto etiam admisseris. recole quoq;
quæ transigeris negotia, quibuscum
sustinendis fuisset. cogita & vitæ
tuæ historiam jam esse consummat-
tam, munerēque tuo te jam defun-
ctum. recole itidem, quot præclara
videris; quot voluptates ac dolores
spreveris; quot pro gloriosis habita
neglectui habueris; quot improbis
denique æquum te exhibueris.

XXXII. Quorsum arte instructum
ac peritum quenquam rudes animæ
imperitæq; conturbent? verum qua-
nam est anima perita artēq; instru-
cta? Ea quæ principii finisq; rerum
est gnara rationisq; illius quæ res
omnes permeat, ac per ævum om-
ne statis periodis universum hoc
administrat.

XXXIII. Cinis jamjam futurus
es, aut ossa nuda; nomenque tan-
tū, vel ne nomen quidem tui, su-
perfuturum est. nomen autem ip-
sū

sum nihil est aliud quam sonitus inanis & echo quædam. quin & illa ipsa, quæ in hac vita tanto habentur in pretio, vana sunt, putida, exilia, canicularum instar invicem rixantium, aut puerulorum secum invicem litigantium, & ridentium modò, mox plorantium. Cæterum fides, modestia, justitia & veritas, ad cælum, à terra longè latèq; patente, sese contulerunt. ecquid igitur restat quod re istic detineat? liquidem res sensui subjectæ, mutari pronæ, & consistere nesciæ; sensus ipsi hebetes & imagines falsas admittere proclives; animula ipsa, exhalatio à sanguine emissæ: apud eos, qui istiusmodi sint, celebrem esse, inane quiddā. quin ergo expectas placidus, vel extinctionem tui, vel translationem? istius tempus donec obvenerit, quid suffecerit nisi ut Deos colas celebrésq; hominib; benefacias, sustineas eos eisdemque abstineas; meminerisq; ea omnia, quæ extra corpusculi animulæque tuæ terminos consistunt, nec tua esse, nec in potestate tua sita?

XXXIV. Prosperè tibi res tuæ sunt perpetuò processuræ, si ritè incidere potueris, rectèque methodo & opinari & agere. communia sunt animæ ratione præditæ, sive Dei, sive hominis, sive alius alicujus animantis duo ista: alterum, quod ab alia re nulla possit impediri; alterum, quod in animi affectione affectioneq; justà bonum suum situm habeat, nec ultra hæc quicquam appetere necesse habeat.

XXXV. Si nec aut vitiositas hæc mea sit, aut effectum vitiositatis meæ; nec communitas ea læditur, cur de re ista ipse differor? communiter autem quid læserit?

XXXVI. Ne imaginatione ullâ temerè abripiaris: sed opis tuæ indigis, prout potes & par est, opem feras. nec si in rebus mediis hæc detrimentum sustinuerunt, ideò lædi eos existimes, nihil enim mali subest. sed quemadmodum senex discedens alumni turbinem poscebat, cum turbinem tamen, hoc est, ludicrum quiddam, esse meminisset. ita & istic te geras, ad rostra ubi declamitans fueris, an oblitus es,

ὅτι τῆ βίῃ πολυέμηται, ¹ κινᾶ, καὶ ² σα ¹ L. 4. § 32.
 πρὸς, & ³ μυχρὰ, & ⁴ κυνὶδία ἀφ' ὧν ἀν- ² L. 9. § 36.
 μῆμα, & ⁵ παῖδια φιλονεικῶν, γελῶντα, & ³ L. 6. § 36.
 τα εὐδύνει κλαίοντα. πῶς δ' ἐὰν αἰδῶς, & δὲ ⁴ L. 7. § 3.
 κινῶ, & αἰδῶς, ⁶ πρὸς ὀλυμπον, ἀπὸ ἧτο- ⁵ L. 9. § 24.
 νὸς ἐνυποδίδωμι. τί ἐν ἐκ τῶν ἐν τῷ αἵματι κατὰ τὸν ⁶ Hesiod. l. 1.
 εἶνα ⁷ τὰ μὴ ἀσθενῶντα ἐμμετάβλητα, & ⁸ ἔχ ⁷ L. 2. § 17. l.
 ἐσώτα. τὰ δ' ἀσθενῶντα, ⁹ ἀμυδρὰ & ἐν ⁸ Sup. § 23.
 πρὸς τὴν πύλιν. ἀπὸ δ' ὅτι ψυχρὰ, ¹⁰ ἡν- ⁹ L. 2. § 17.
 θυμίασις ἀφ' αἱμάτων. ¹¹ δ' ὅτι ἐνδοκίμειν ¹⁰ L. 4. § 3.
 πρὸς τοῖς τοῖς, κενόν. ¹² τί οὖν ¹¹ L. 4. § 33.
 νει; ¹³ ἴλεως ¹⁴ ἢ εἴτε σέβειν εἴτε ματαί- ¹² π. π. ἴλ.
 σιν. εἰς δ' ἐκείνης ὁ κερὸς ἐφίσταται, ¹⁵ ἢ ¹³ Sup. § 10.
 ἀρκεῖ; ¹⁶ ἢ δὲ ἄλλο ¹⁷ δεῖς μὴ σέβειν & ¹⁴ L. 2. § 3.
 οὐφην. ¹⁸ ἀνδρώπεις δ' εὖ ποιεῖν, & ¹⁵ L. 7. § 32.
 ἐν τῷ αἵματι & ἀπὸ τῶν ὅσα δ' ἐκ τῶν ὅρων ¹⁶ Sup. § 14.
 τῶν κρεαδίων, δ' τῶν πόνουμαλιν, ταῦτα με- ¹⁷ L. 6. § 10,
 μνήσθαι ²⁰ μήτε σὺ ὄντα, μήτε ὅτι σοι; ¹⁸ L. 5. § 20.
¹⁹ Sup. § 20.

XXXIV. Διῶσται αἰεὶ ²¹ ἐν ὅρῳ, εἶνα & ²¹ L. 2. § 5.
 ὁδὸν, εἶνα & ²² ὁδὸν ὑπολαβάνειν, ²² Sup. § 14.
 & πρὸς τὴν ²⁴ δύο ταῦτα κρινά, τῇ τῇ ²³ L. 1. § 9.
 δεῖ, & τῇ τῇ ἀνθρώπων, καὶ πρὸς τὸν λογικῶν ²⁴ ἀπὸ τῶν.
 ζῶν ψυχῶν τὸ ²⁵ μὴ ἐμποδίζεσθαι τῶν ἄλλων. ²⁵ Sup. § 20.
 & τὸ ²⁶ ἐν τῇ διχακῇ ἀφ' ὧν ἀν- ²⁶ Sup. § 16.
 ἔχον τὸ ἀγαθόν, ²⁷ & ἐν ταῦτα ἢ ὁρεξίν ²⁷ L. 4. § 20. l.
 ἀπολήξιν. ⁹ § 31.

XXXV. Εἰ ²⁸ μήτε χακία ἐστὶ τῷ το ²⁸ Sup. § 25. l.
 ἐμῇ, μήτε ἐνέργεια καὶ κακία ἐμῇ, ²⁹ μή- ²⁹ L. 7. § 22. l. 9.
 τε τὸ κρινόν βλάπτεται, τί ὑπὸ αὐτῷ ἀφ' ³⁰ Sup. § 22.
 φέρει; ³⁰ τίς δ' βλάπτει τὸ κρινόν; ³⁰ L. 3. § 55.

XXXVI. Μὴ ³¹ ὁλοχρεῶς ³² τῇ φαν- ³¹ L. 9. § 3.
 τασίᾳ συνωπιάζεις. Ἀλλὰ ³³ βοηθῶν μὴ ³² L. 4. § 22. l.
 καὶ διώκων & ³⁴ κατ' αἰδῶν καὶ εἰς τὰ ³³ L. 6. § 30.
 μέγα ἐλαττωδύται, μὴ μὲν τοῖς ³⁵ βλάπτειν ³⁴ L. 3. § 11.
 αὐτῷ φθινύσει, κακὸν γὰρ ³⁶ ἐστὶ. Ἀλλ' ὡς ³⁵ Sup. § 35.
 ὁ γέρον ἀπελθὼν τῷ δ' ἀπὸ τῶν ῥόμβων ἀπῆ- ³⁶ ὅτι.
 ται, μεμνημένῳ. ὁ γὰρ ῥόμβος. ἔπειτα οὖν & ³⁷ γίνῃ καλὸν ἐπὶ τῷ ἐμβόλῳ. ³⁷ γίνῃ καλὸν.
 ὡδὲ. ἔπειτα τοῖς ³⁷ γίνῃ καλὸν ἐπὶ τῷ ἐμβόλῳ. ³⁷ γίνῃ καλὸν.
 ἀνδρῶν τε Xyl.

VIII. Pars animæ principalis se fuscitat, se vertit ; se facit, qualem ipsa voluerit ; quæque contingunt qualibet, talia sibi videri facit, qualia ipsa voluerit.

IX. Secundum universi natu-
ram perficiuntur singula. neque e-
nim secundum aliam ullam, quæ
vel exterius contineat, vel interius
contineatur, vel extra etiam quasi
appensa sit.

X. Univerſum aut eſt cinnuſ
quidam rerum, nunc concurſu for-
tuito invicem implexarum, mox
diſſipatarum denuò; aut eſt com-
pages rerum in unum ordine juſto
convenientium, quæ providentiâ
regatur. ſi prius illud, quid eſt,
quod deſiderem in temeraria miſ-
cela colluierim; iſtiusmodi ulterius
commorari? aut cur aliud quic-
quam mihi curæ ſit, quàm ut quo-
quo modo in terram redigar? quor-
ſum etiam perturbor? quicquid e-
nim egero, ſuperveniet aliquando
diſſipatio. ſin quod poſterius eſt
poſitum, reſtorem veneror, eo-
démque fretus, firmus animi con-
ſiſto.

XI. Siquando à rebus circumstantibus per vim quandam ad te redi, nec plus quam necesse est, ab animi tenore congruo recede. tenoris enim servandi valentior fies, ad eum jugiter recurrendo.

XII. Si novercam simul matrémque haberes, etiámsi & illam coles, ad istam tamen frequentissimè te recipere. harum instar habeant apud te, aula & philosophia. ad hanc sæpius accede, hac acquiesce, cujus ope, cùm que ibi occurrunt tibi futura sunt toleratu facilia, tum & ipse in eis toleratu facilis.

XIII. Quomodo de obsoniis atq; edulisi ejusmodi cogitare licet, hoc piscis esse cadaver, hoc avis, hoc fuis: ac rursus de falerno, esse uvula succum; de purpura, esse oviculæ capillos conchylii cruore tinctos; de coitu, esse intestini fri-

επιόφυντο, τυχία ωφεία

VIII. ¹ Τὸ ἡγαγενικόν ἐστὶ, ὃ ἕαυτὸ ¹ L. 5. § 14. 1.
ἐγείρων καὶ ἡγάγον, ὃ ποιῶν μὲν ἕαυτὸ οἶον ¹¹ § 1.
ὡς ὃ Νέλη, ² ποιῶν δὲ ἕαυτὰ φάνεσθαι τῶν ¹² L. 3. § 9. 15.
ὃ συμπεσόντων, οἶον ὡς ὃ Νέλη. ¹³ § 19. 1. 7. § 14.
¹⁴ 1. 12. § 25.

IX. ³ Κατὰ τὴν ὁλὴν φύσιν ἔχου- ³Sup. § 1, 4.
σα περαινέτω. ὁ γὰρ κατ' ἄλλαν γὰρ πᾶσα
φύσιν, ἣτοι: ἐξῶνεν ἀπελθεῖν, ἢ ἐμ-
πελευσθῆναι ἄλλου, ἢ ἐξῶ ἀπὸ τῆς φύ-
σεως.

X. ⁴ Ἦτοι κυκλών, ⁵ ἔ δῶπμ' ἀποκλή, ⁶ ἔ ⁷ L. 4. § 27.
 σκεδάσμεν· ⁸ ἢ ἴνωσις ⁹ ἔ παύξαι, ¹⁰ ¹¹ ¹² [x] ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶²

[illegible]

XII. Εἰ μὴ τῶν ὁπλῶν ἡμεῖς εἶχον καὶ
 μητῆρα, ἐκείνῳ τ' αὖ ἐνιδράσκει, καὶ
 ὁμῶς ἡ ἐπαρμόδιος σοι πρὸς τὴν μητῆρα σωε-
 ρῆς ἐγίνετο. τῷτο σοι ἰὺ ἔστιν ἡ αὐλή, καὶ
 φιλοφροῖα· ὥδε πολλάκις ¹⁵ ἐπαύριτι, καὶ ¹⁵ Sup. § 11.
¹⁶ προσμαπαύν ταύτῃ, δι' ἡμῶν καὶ παρ' ¹⁶ L. 5. § 9, 10
 ἐκ σοι ἀνέκτα φαίνεται, καὶ σὺ ἐν αὐτοῖς
 θύεαις.

XIII. Οἶον δὴ, τὸ ¹⁷ φάρμακόν σου λαμ- ¹⁷ L. 3. § 11.
 βρῆναι ἐπὶ τῶν ὀφθῶν, ἐπὶ τοῖς ποταμῶν ἐδαδῶμαι. ^{Sup. § 3. Inf.}
 ὅτι νεκρὸς ἔτι ἐστίν, ἔτι ^{§ 14. l. 7. §}
 ὄρνιθι, ἢ χρίει ^{29. 30.} ἐπάλιν, ὅτι ὁ Φάλερ-
 νος, κυλαρόν ἐστι σαφυλίον ¹⁸ ἢ πε- ¹⁸ L. 9. § 34.

ἀντιφωτισμένης διδασκαλίας. ὁ ἐπὶ τῷ
 πνεύματι,

συνουσίαν, ἐν πλείονος πόσιν, & μετὰ π.
 1 L. 4. § 49.
 2 οἷα vel ὄψ.
 3 L. 10. § 26.
 4 L. 11. § 2.
 5 L. 2. § 12.1.
 6 L. 10. § 9. L. 12.
 7 § 8.
 8 ἴρ f.
 9 L. 2. § 12.1.
 10 § 6.
 11 Sup. § 13.
 12 L. 3. § 9.
 13 L. 5. § 21.
 14 L. 12. § 30.
 15 L. 5. § 29.
 16 ἴχθυος f. Inf.
 17 § 10.
 18 L. 5. § 21.
 19 Inf. § 42.
 20 L. 5. § 23.
 21 Sup. § 4.
 22 L. 2. § 3.1.
 23 § 25.
 24 ται [τὸν α.
 25 σπινθ. αἰώνα].
 26 L. 2. § 17.
 27 L. 7. § 19.
 28 L. 5. § 10.
 29 Sup. § 23.
 30 L. 4. § 43.

συνουσίαν, ἐν πλείονος πόσιν, & μετὰ π.
 1 L. 4. § 49.
 2 οἷα vel ὄψ.
 3 L. 10. § 26.
 4 L. 11. § 2.
 5 L. 2. § 12.1.
 6 L. 10. § 9. L. 12.
 7 § 8.
 8 ἴρ f.
 9 L. 2. § 12.1.
 10 § 6.
 11 Sup. § 13.
 12 L. 3. § 9.
 13 L. 5. § 21.
 14 L. 12. § 30.
 15 L. 5. § 29.
 16 ἴχθυος f. Inf.
 17 § 10.
 18 L. 5. § 21.
 19 Inf. § 42.
 20 L. 5. § 23.
 21 Sup. § 4.
 22 L. 2. § 3.1.
 23 § 25.
 24 ται [τὸν α.
 25 σπινθ. αἰώνα].
 26 L. 2. § 17.
 27 L. 7. § 19.
 28 L. 5. § 10.
 29 Sup. § 23.
 30 L. 4. § 43.

XIV. 7 Τὰ πλείονα ὧν ἡ πληθὺς δυνάμει, εἰς ἡλικιώτατα ἀνάγει, τὰ ὑπο
 ἔξεως ἢ φύσεως συσχεόμενα, λίθους, ξύλα,
 συκῆς, ἀμπέλους, ἐλααί· τὰ δὲ ὑπο τῆς ὀ
 λίγης μετεωρίσεως, εἰς τὰ ὑπο ψυχῆς, οἶον,
 ποιμένας, ἀγέλας· τὰ δὲ ὑπο τῆς ἐκ χειρὸς
 ἑσέων, εἰς τὰ ὑπο λογικῆς ψυχῆς, ἢ μὴ
 τοι χαρολικῆς, ἀλλὰ καὶ πυχρῆς, ἢ
 ἄλλως πως ὀντογενῆς, ἢ καὶ ψυχῆς, τὸ πλη
 8 θ. ἀνδραπόδων καὶ τῆς αἰ.
 9 οἷα vel ὄψ.
 10 L. 5. § 29.
 11 ἴχθυος f. Inf.
 12 § 10.
 13 L. 5. § 21.
 14 Inf. § 42.
 15 L. 5. § 23.
 16 Sup. § 4.
 17 L. 2. § 3.1.
 18 § 25.
 19 ται [τὸν α.
 20 σπινθ. αἰώνα].
 21 L. 2. § 17.
 22 L. 7. § 19.
 23 L. 5. § 10.
 24 Sup. § 23.
 25 L. 4. § 43.

XV. 14 Τὰ μὲν ἀπὸ δὲ γίνεσθαι, τὰ δὲ
 ἀπὸ δὲ γινόμενα, & τῶ γινόμενου δὲ
 ἤδη τὴ ἀπὸ δὲ 14 ῥύσας & ἀλλοιωσας, ἀ
 νανέουσι [τὸν ἀπὸ δὲ ἀνάν] τὸν χρόνον
 διωκεῖν, ὥσπερ ἡ τῶ χρόνου ἀδελφὸς
 φερεῖ ἑὸν ἀεὶ ἄρρεται 15. ὅν δὲ τέτω
 16 τῶ ποταμῷ, 17 τί δὲ τις τέτων τῶ
 18 τῶ θρόνων ἐκλεμῶν, 19 ἔφ' ἢ σπινθ. αἰών
 20 ἔξεσιν; ὥσπερ εἰς. π. τῶ τῶ πεποιημένων
 21 σπινθ. αἰών. φιλῶν ἄρρεται 20 τὸ δὲ ἤδη ἔξ ὀφ
 22 θαλμῶν ἀπελήλυθεν. τοῦτον δὲ κ. ἢ ἀντὶ

tionem, mucique cum convulsio
 ne quadam excretionem: cogita
 tiones enim istae ita res ipsas attin
 gunt, eademque pervadunt, ut
 quae nam ex sint, penitius per hoc
 cernere detur. ad eundem modum
 per vitam totam agendum est, ut
 res eas etiam, quae comprobati dig
 nissima videbuntur, prorsus denu
 demus, vilitatemque earum intue
 amur, & tollamus eam, quae evehi
 solent, narrationis pompam omnem.
 gravis enim impostor fastus est; &
 tum maxime effascinat, cum circa
 ea quis versatur, quae studio digna
 videntur. Vide igitur de Xeno
 crate ipso Crates quid dixerit.

XIV. Eorum quae vulgus homi
 num admiratur, pleraque ad generalissima rerum capita referuntur,
 quae vel formam meram vel naturam
 continentur; qualia sunt lapides,
 ligna, ficus, vites, olea: quae au
 tem moderatiores paulo suspici
 unt, ad ea referuntur, quae animam
 sunt praedita, veluti greges & ar
 menta. quae vero politiores adhuc
 afficiunt, ad ea pertinent, quae ani
 mam continentur rationali, non qui
 dem universali illa, sed quae artium
 cultrix, aliaque solers existit, aut
 quae merè talis, ut servitiorum tur
 bam possidere. ceterum qui ani
 mam rationalem universalem ac ci
 vilem venerat, is reliquis rebus
 omnibus infuper habitis, in hoc
 praecipue incumbit. ut animam in
 eo statu suam conseruet, quo rati
 oni ac communioni consentaneè se
 habeat geratque, & congeneri suo
 operam itidem mutuatur suam.

XV. Quaedam fieri properant,
 quaedam fuisse: & illius etiam quod
 fit, aliquid jam abscessit. fluxus &
 mutationes mundum perpetim re
 novant, sicut temporis successio
 nunquam intermissa aevum inter
 minatum exhibet novum subinde.
 in hoc igitur flumine, in quo con
 sistere non datur, quorsum quis
 horum sic praeterlabentium quic
 quam in pretio habeat? perinde ac
 si avicularum praetervolantium ali
 quam diligere quis inciperet, cum
 ea è conspectu statim abscesserit.
 huiusmodi res est & vita cuiusque,
 quam

quasi exhalatio nempe quaedam à sanguine orta, & ab aëre spiritus attractio. quale enim quiddam est aërem semel traxisse, mox reddere, quod momentis singulis facimus; tale quiddam est & totam illam respirandi facultatem, quam heri & nudius tertius in ortu acceperas, eò redonare, unde primò hauseras.

XVI. Non est æstimatione multà dignum, aut perspirari, quod & plantarum est; aut respirare, quod & pecudum & belluarum est; aut à sensibus rerum imagines impressas admittere; aut ab affectibus sigillarum instar impelli; aut gregatim convenire; aut nutrir: hoc enim perinde est atque alimenti quod est superfluum excernere. ecquid est igitur, quod pretio aliquo dignum sit? num plausibus excipi? nequaquam. itaque nec linguarum strepitu excipi. quid enim sunt aliud vulgi acclamationes, quàm linguarum strepitus? ita cùm & gloriosam missam feceris, quid tandem supererit pretio dignum? hoc unum, opinor, secundum conditionis suæ rationem, moveri sēq; sistere, hoc est, ad quod studia reliqua artēsq; nos ducunt. omnis enim ars ad hoc collimat, ut quicquid producit, ad opus illud aptum sit, ad quod productum est. siquidem hoc vinitor qui vites colit, hoc qui equos domat, hoc qui canes curat, intendit. quin & puerorum institutiones & disciplinæ ad quid aliud contendunt? istic ergo reperitur quod in pretio sit habendum. atq; hoc benè si habuerit, nihil aliud quod acquiras, opus erit. non tu defines tandem in pretio alia multa habere? nec liber itaque futurus es, nec tibi sufficies, nec perturbationibus immunis eris. etenim necesse erit invidere, æmulari, eos suspectos habere, qui his privare te possunt, eis struere insidias, qui id, quod tu tanti æstimas, possident. omnino necesse erit macerari te, ubi horum tibi aliquid defuerit; & de Diis etiam expenimero conqueri. at contra mentem propriam si in veneratione ac honore habueris, & tibi gratum id te faciat. & commu-

ή ζωή έχασεν, οἷον ἡ ἀφ' αὐτῆς ἀνάσσει. ¹ L. 3. § 33.
μίας, & ἡ ἐκ τῆς αἰσθητικῆς ἀνάσσει. ² L. 2. § 2.
ποῖον γὰρ ἐστὶ τὸ ἀπαξ ἐλκύναι τὴν αἰσθητικὴν
δύναμιν, ὅπως ἡ ἀνάσσει ποιῶν, τοῖς ³ L. 8. § 54.
τοῖς ἐστὶ & τὸ πᾶσι ἀνάσσει καὶ οὐδ' ⁴ L. 5. § 4.
αὐτὴν, ὡς οὐδὲν ἐκ τῆς αἰσθητικῆς δύναμιν ἐκτὸς
τῆς ἀνάσσει καὶ οὐδὲν τὸν ἑαυτοῦ.

XVI. ⁵ Τίμον, ἔτι τὸ ⁶ ὁρῶναι αὐτὴν. ⁷ ὡς τὸ βό-
λως τὰ φυτὰ. ⁸ ἔτι τὸ ἀνάσσειν, ὡς τὰ βό-
σκοντα. ⁹ ἔτι τὸ τυχεῖν αὐτῆς. ¹⁰ L. 3. § 1.
ἔτι φαντασθῆναι. ¹¹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹² L. 8. § 54.
ἔτι ὁρῶναι. ¹³ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁴ L. 3. § 16.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁵ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁶ L. 2. § 2.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁷ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁸ L. 9. § 39.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ¹⁹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁰ L. 9. § 39.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²¹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²² L. 8. § 52.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²³ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁴ L. 4. § 3.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁵ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁶ L. 3. § 16.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁷ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁸ L. 5. § 14.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ²⁹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁰ L. 3. § 9.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³¹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³² L. 11. § 1.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³³ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁴ L. 8. § 53.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁵ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁶ L. 3. § 9.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁷ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁸ L. 11. § 1.
ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ³⁹ ἔτι τὸ ἰσχυρῶς αὐτῆς. ⁴⁰ L. 8. § 53.

¹ L. 9. § 21.² L. 3. § 16.

Sup. § 16.

³ L. 2. § 2.⁴ L. 3. § 3.⁵ L. 1. § 17.⁶ L. 5. § 9.⁷ L. 5. § 16.⁸ L. 5. § 16.⁹ L. 7. § 31.¹⁰ L. 3. § 5.¹¹ L. 10. § 8.¹² L. 5. § 9.¹³ L. 5. § 21.¹⁴ L. 7. § 31.¹⁵ L. 5. § 20.¹⁶ L. 7. § 46.¹⁷ L. 2. § 4.¹⁸ L. 1. § 16.¹⁹ L. 1. § 16.²⁰ L. 1. § 16.²¹ L. 1. § 16.²² L. 1. § 16.²³ L. 1. § 16.²⁴ L. 1. § 16.²⁵ L. 1. § 16.²⁶ L. 1. § 16.²⁷ L. 1. § 16.²⁸ L. 1. § 16.²⁹ L. 1. § 16.³⁰ L. 1. § 16.³¹ L. 1. § 16.³² L. 1. § 16.³³ L. 1. § 16.³⁴ L. 1. § 16.³⁵ L. 1. § 16.³⁶ L. 1. § 16.³⁷ L. 1. § 16.³⁸ L. 1. § 16.³⁹ L. 1. § 16.⁴⁰ L. 1. § 16.⁴¹ L. 1. § 16.⁴² L. 1. § 16.⁴³ L. 1. § 16.⁴⁴ L. 1. § 16.⁴⁵ L. 1. § 16.⁴⁶ L. 1. § 16.⁴⁷ L. 1. § 16.⁴⁸ L. 1. § 16.⁴⁹ L. 1. § 16.⁵⁰ L. 1. § 16.⁵¹ L. 1. § 16.⁵² L. 1. § 16.⁵³ L. 1. § 16.⁵⁴ L. 1. § 16.⁵⁵ L. 1. § 16.⁵⁶ L. 1. § 16.⁵⁷ L. 1. § 16.⁵⁸ L. 1. § 16.⁵⁹ L. 1. § 16.⁶⁰ L. 1. § 16.⁶¹ L. 1. § 16.⁶² L. 1. § 16.⁶³ L. 1. § 16.⁶⁴ L. 1. § 16.⁶⁵ L. 1. § 16.

XXVIII. Θάνατος. ¹ ἀνὰ πάλαι αἰ-
 δητικῆς ² αἰκτυπίας, & ὀρμητικῆς ³ ἰσ-
 ροπαγίας, & ἀγνοητικῆς διεξόδου, &
⁴ τῆς πρὸς τὴν σάρκα λειτურγίας.

XXIX. Αἰσθρόν ἐστι, ἐν ᾧ βίω ⁵ τὸ σῶμα
 σι μὴ ἀπαυδαῖ, ἐν τούτῳ ⁶ τὸ ψυχὸν πορπαυδαῖ.

XXX. Ὅρα μὴ δόκησιν ἔρωθης, ⁷ μὴ
 βαφῆς γίνεταί γάρ. πῆρησαι ⁸ οὖν σεαυτὸν
⁹ ἀπλῆν, ἀγαθόν, ἀκέραιον, σεμνόν, ¹⁰ ἀ-
 κριβή, τῷ δικαίῳ φίλον, δεοσεβῆ, ἐμ-
 ῖν, φιλοσοφόν, ἐρρωμύλον πρὸς τὰ ἀρετὰ
 ἐργα. ¹¹ ἀγωνίσαι, ἵνα τιῇται συμ-
 μείνης ¹², οἷόν σε ἡδέλησε ποιῆσαι φιλοσο-
 φία. ¹³ ἀδ' ὅτι δέεις, ¹⁴ σῶζε δυνάμεις.

¹⁵ βραχὺς ὁ βίος. εἰς καρπὸς τῆς ἐπιγείας
 ζωῆς, ἀφ' ὧν οὐδὲν, καὶ ἀφ' ὧν οὐδὲν
¹⁶ καὶ πᾶσι, ὡς Ἀντωνίνου μαθητῆς. τὸ
 ἐν τῷ ¹⁷ καὶ λόγον ἀφασίας ἐν τοῖς ἐ-
 κείνοις, καὶ τὸ ὁμαλὲς πᾶσι καὶ, & τὸ ὅσον,
 & τὸ ¹⁸ οὐδὲν τῷ πορπαύει. & τὸ μελί-
 χιον, & τὸ ¹⁹ ἀκονόδοξον, & τὸ πρὸς τὴν κα-
 λήν τῶν ἀρετῶν φιλοπῆμον. & ²⁰ ὡς
 ἐκείνους, ὅτι οὐ πᾶσι καὶ, μὴ πορπα-
 ρον εὐ μάλα καλῶν, & ὡς νοήσας. &
 ὡς ²¹ ἔφερον ἐκείνους τὰς ἀδίκους μεμφομένους.

²² μὴ ἀδίκους μεμφομένους. & ὡς ²³ ἐπ' ἐσθλὴν
 ἰσχυρὸν. & ὡς ²⁴ δ' αὖτε οὐδὲν ἐν τῷ κα-
 ῖν ἀκρίβης. καὶ ὡς ²⁵ ἐξέτασται ἡνδῶν & ἀφ' ὧν
 ὡς ²⁶ ὅτι οὐδὲν, ἐν πορπαύει, ἐν ὧν
 πᾶσι ²⁷, ἐν σοφίᾳ. & ὡς ²⁸ ὁλίγοις ἀρχέ-
 μους, οἷον οἰκιστῶν, γεωργῶν, ἐκείνῳ, ἱεροῦ,
 ὑποκριτῶν. & ὡς ²⁹ φιλόπονον, καὶ μακρό-
 θυμον. & οἷον. ³⁰ μὴ ἐν τῷ μέλει ἰσχυρῶς
 ἀφ' ὧν λιτὴν διαίτην, μηδὲ τῷ ὑποκρίναι
 τὰ πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τῷ σωτηρίῳ ὡσαν
 καὶ ὡς ³¹ τὸ βέλαιον & ὁμοιον ἐν ταῖς
 φιλίαις αὐτῶν. & τὸ ³² ἀνέχου ἀνέχονον-
 των παρρησιαστικῶς ταῖς γνώμας αὐτῶν, &
 τὸν ³³ ὡς ³⁴ δεοσεβῆς καὶ δεισιδαιμονίας.
 ὅτι καὶ ἡ παλαιοὶ ὡρα, ὡς ἐκείνους.

XXVIII. Mors finem imponit
 sensuum impressioni, & affectuum
 impulsui, & mentis discursui, &
 obeundo circa carnem ministerio.
 XXIX. Turpe est in vitæ tuæ in-
 stituto, prius animam tibi deficere,
 quam corpus deficiat.
 XXX. Cave ne in mores Cæsā-
 reos transeas, ne inficiaris. Solet
 enim hoc fieri. itaque serva te sim-
 plicem, bonum, integrum, gravem,
 serium, iusti amantem, pium, pla-
 cidum, affectu genuino prædicum,
 in officio præstando strenuum. con-
 tende, talis ut persistas, qualem fa-
 cere te philosophia volebat. Deos
 verere, homines tuere. brevis est
 vita. fructus unus hic terrestris vi-
 tæ istius, dispositio pia, actioque
 benefica. Tanquam Antonini dis-
 cipulus, fac quæcunque facis. imi-
 tare constantem illius in rebus ritè
 gestis tenorem, in cunctis æqua-
 bilitatem, pietatem, vultus feren-
 tatem, comitatem, gloriæ inanis
 contemptum, in rebus indagandis
 studium; utque nihil omnino præ-
 terierit, priusquam sedulò confide-
 rasset & liquidò perspexisset: utq;
 tulerit immeritò reprehendentes,
 nec eos vicissim redarguerit. ut ni-
 hil enixè aut festinè moliebatur:
 ut delationes non admiserit. ut
 morum actionumque accuratus ex-
 plorator fuerit; non conviciator,
 non metriculosus, non suspiciosus,
 non sophista. ut paucis contentus,
 recto nempe, strato, veste, victu,
 servitio: ut laborum amans, irasci-
 gaudus, eodem loci ad vesperam
 usque, diætæ tenuis beneficio, ma-
 nere potis; nec excernere, nisi
 tempore consueto, necesse habens.
 adhæc constantiam & æqualitatem
 in amicitiis colendis, utq; sen-
 tentiis ipsius liberè & opposcentes
 sustinuerit; gavisus etiam, si quis
 melius quicquam proféreret. deniq;
 ut citra superstitionem fuerit reli-
 giosus. hæc, inquam, imitare, ut
 probè conscio tibi, sicut illi olim
 superveniat hora novissima.

XXXI. Exper-

XXXI. Expergiscere, teque re-
voca. & somno excusso, ubi intel-
lexeris, somnia mera fuisse, quæ te
conturbabant, ista vigilans jam de-
nuo intueri, quo modo illa es in-
tuirus, quæ in somniis vidisti.

XXXII. Ex corpusculo atque a-
nima consto. corpusculo indiffe-
rentia sunt omnia. neque enim res
distinguere novit. menti verò in-
differentia sunt, quæcunque non
sunt peculiariora ejusdem opera. hæc
omnia in potestate sua sita habet:
& ex his etiam ea sola ad eam perti-
nent, quæ circa id quod in mani-
bus jam est, versantur. futura enim
& præterita illius opera, & ipsa ei-
dem jam sunt indifferentia.

XXXIII. Nullus est pedi aut
manui præter naturam labor. dum
pes quod pedis est, manus, id quod
manus est, faciat. pari modo nec
homini quæ homo est, labor ullus
est præter naturam, dum id quod
hominis est, faciat. si autem præ-
ter naturam illi non est, nec ma-
lum est ei.

XXXIV. Quanta voluptate per-
funduntur etiam latrones, cinædi,
parricidæ, tyranni?

XXXV. Nonne vides, ut artifi-
ces mechanici, etiam si hominibus
imperitis quadantenus concedant,
artis tamen suæ rationem nihilomi-
nus enixè adversus illos tueantur,
nec ab ea quicquam abscedere su-
stineant? num ferendum ergo, ar-
chitectum medicumve artis suæ
rationem pluris facere quam homi-
nem suæ, quæ est illi cum Diis ip-
sis communis?

XXXVI. Asia, Europa, orbis sunt
anguli. mare quodvis orbis guttu-
la; Athos mons, ejusdem glebu-
la; tempus instans omne, punctum
ævi. parva omnia, caduca, evanida.
proveniunt indidem universa, à
mente communi illa vel directè
profecta, vel per consequentiam
necessariam; etiam rictus leonis,
& venena, & noxium quidvis, si-
cut spina, & lutum, quæ rerum
illarum speciosarum ac pulcrarum
appendices sunt. noli ergo ista ab
eo quem colis aliena opinari: sed

ὅτι γὰρ πάντα τὰ σπινῶν & χαλῶν. μὴ οὖν αὐτὰ δὴλότρια τέτυ, ὅτι δὲ

XXXI. Ἄνθρωπε & ἀναγκάσει σαυ· L. 7. § 2.

πὴν & ἔκτυπνιδεῖς πάλιν & ἐννοήσαι, ὅτι L. 4. § 46.

ὄνειροι σοι λυώχλην, πάλιν ἐξηγησέ· L. 2. § 17.

βλέπε ταῦτα, αἱ ἐκεῖνα ἐβλεπε.

XXXII. Ἐκ σωματίου εἰμι & ψυχῆς. L. 2. § 2. l.

ἔμ' αὖ σωματικῶν πῶντα ἀδελφοῦσα· ἐπὶ γὰρ L. 5. § 13.

διόταται δὲ φέρεται. τῇ δ' ἀφροῖα ἀδελ- L. 5. § 20. l.

φοῦσα, ὅσα μὴ εἰν αὐτῆς ἐνεργήματα. ὅσα L. 7. § 58.

δὲ γὰρ αὐτῆς εἰν ἐνεργήματα, ταῦτα L. 5. § 14.

πῶντα ἐπ' αὐτῇ εἰν. & τέτων μὴ τοι,

ἀπὸ μόνον δ' παρὲν φερεται L. 3. § 12. l.

τὰ γὰρ μέλλοντα & ἀφροῖα ἐνεργή- L. 7. § 54.

ματα αὐτῆς, & αὐτὰ ἤδη ἀδελφοῦσα. L. 12. § 1.

XXXIII. Οὐκ εἰν ὁ πόνος τῇ χειρὶ, ἐπὶ

ἐπὶ πὶδὶ πὶδὶ φύσιν, μέλεις ἀν ποιῇ ὁ πῶς δ' L. 9. § 1.

πὶδὶ πὶδὶ, & ἡ χεὶρ τὰ τ' χεῖρας. ὅπως ἔν L. 5. § 1.

αὐθροῦσα ὡς αὐθροῦσα πὶδὶ φύσιν εἰν ὁ πόνος.

μέλεις ἀν ποιῇ τὰ δ' ἀνθροῦσα. L. 2. § 17.

φύσιν αὐτῇ εἰν, ἐπὶ χεῖρ ὡς εἰν αὐτῇ. Sup. § 1.

XXXIV. Ἡλίκαι ἡδοναὶ ἡδονῶν L. 2. § 11. l.

λησῶν, κινῶν, παῖδα, τυράννοι; L. 5. § 10. l. 9.

XXXV. Οὐκ ὁρᾷς πῶς οἱ βόραιοι L. 4. § 31.

πῶν ἀρμόζον, ἡ ἀρμόζον πῶς πῶς ἰ- L. 5. § 1, 32.

διώται, ἐπὶ πῶν μὴ τὰ ἀνθροῦσα L. 4. § 31.

τ' πῶν, & τέτυ δ' ἀνθροῦσα ὡς ἀνθροῦσα;

ὡς δ' εἰδόν, εἰ ὁ ἀρμόζον, & ὁ ἀρμόζον

αὐθροῦσα τ' ὁ ἀρμόζον πῶν, ἡ ἀρμόζον L. 11. § 5.

πῶς τ' αὐτῇ, ὡς αὐτῇ πῶν ὡς πῶν πῶν;

XXXVI. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, L. 4. § 3. l.

νῖα δ' ὡς πῶν πῶν πῶν, πῶν πῶν L. 8. § 21.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 12. § 32.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 2. § 14.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 3. § 16.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 4. § 48.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 2. § 12.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 2. § 3.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 7. § 75. l.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 9. § 28, 39.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 3. § 2.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 8. § 50.

πῶν ὡς πῶν πῶν πῶν πῶν πῶν L. 3. § 2.

φδμταῖς

¹ L. 3. § 11. 1. φαῖλαί. ἀλλὰ ¹ τὰ πρῶτων πηγὴν ἐπιλογίζεσθαι.

4. § 33. 1. 8. § XXXVII. ² Ὁ τὰ νῦν ἰδὼν, πρῶτα ἐπὶ

³ L. 2. § 14. 1. εἰς, ὅσα τε ἐξ αἰδίου ἐγένετο, & ὅσα εἰς τὸ

¹¹ § 1. ἀπειρον ἔσται ³ πρῶτα γὰρ ὁμογενῆ, & ὁμοειδῆ.

³ Inf. § 46. 1. 9. XXXVIII. Πολλάκις ἐν θυμῷ ⁴ τὸ ἐπι-

§ 35. αὐθιγα πρῶτον τὸ ἐν τῇ φύσει, & ἔπειτα

⁴ L. 4. § 40, 45. 1. 7. § 9. πρὸς ἀλλήλους. ἔσπον γὰρ ἐκὰς πρῶτα ἀλ-

λήλοις ἐπιπεπλεκται, & πρῶτα καὶ σὺ το

φίλα ἀλλήλοις ἐστὶ. & γὰρ ἄλλω ἐξ ἧς ἐστὶ

τὸτο, ἀφ' οὗ τοπικῶς ⁵ κρήνην & σύμπνοι-

σμ, & ⁶ τὸ ἐνωσιν τῆς ὑσίας.

34. XXXIX. ⁷ Οἱ συγκληθέντες πρὸς γ-

⁸ L. 4. § 40, 7. L. 4. § 23, 25. 1. 5. § 8, 1. 8. § 23, 8. L. 3. § 16, 1. 4. § 34, 9. L. 10. § 36, 10. L. 7. § 22, 31, 11. L. 9. § 42, 1. 10. § 38, 12. Sup. § 16, 1. 5. § 16, 13. L. 3. § 3, 4, 5, 6, 16, 14. L. 2. § 6, Sup. § 15, 15. L. 9. § 1, 26, 16. Sup. § 16, 1. 9. § 1. 1. 12, § 31, 17. L. 4. § 37, 18. L. 3. § 6, 7, 19. κενώμεν, 20. L. 10. § 1, 21. σήτως f.

μμοι, ⁸ τέτοις συνάμμοζε σταντόν. & ⁹ οἱ

συνείληχαι ἀνθρώποις, ¹⁰ τέττες φίλει,

ἀλλ' ἀληθινῶς.

XL. ¹¹ Ὁργήμον, ἐργαλῶν, Σκεῦος πρῶ,

¹² πρὸς δὲ κατασκευάσαι ποιῶν, εὐ ἔχει. καὶ

τοὶ οὐκ ὁ κατασκευάσαι ἐκποδῶν. ἐπὶ τῷ πρῶ

ὑπὸ φύσεως συνεργημάτων, ¹³ ἐνδόν ἐστὶ, &

πρὸς ἀμμοί. ἡ κατασκευάσαι διώαμις κα-

τὰ & μᾶλλον ¹⁴ ἀδελφῶς αὐτῶν δὲ & νομί-

ζων, ¹⁵ ἐὰν καὶ τὸ βέλγημα ταύτης ἐχῇ &

διεξαγαγῇ, ἐχῇ σοι πάντα καὶ νῦν. ἐχῇ δὲ

ὑπὸς & τὰ πρῶτα καὶ νῦν τὰ ἐαυτῶ.

XLI. ¹⁶ Ὁ, καὶ δὲ τὸ ἀποραγμένων ὑπο-

σῆσης αὐτῶν ἀγαθόν, ἡ κακόν, ἀνάγκη καὶ τὸ

πρὸς ἐπιπῶσιν τῷ ποίντε κακῷ, ἡ πῶν ἀπό-

τρίξιν. ¹⁷ ποίντε ἀγαθῷ μέμψασθαι σε

θεοῖς, & ἀνθρώποις τὸ μισῶσαι τὴν αἰτίαν

οὐκ ἔστι, ἡ ¹⁸ ὑποπόδοις ἐστὶ, τὸ διποδ-

ξως, ἡ τὸ πρὸς ἐπιπῶσιν καὶ ἀδικεῖν δὴ πολ-

λα, ἀφ' οὗ πρὸς ταῦτα ἀποφορεῖν. ἐὰν δὲ

¹⁹ μόνον τὰ ἐφ' ἡμῖν ἀγαθὰ & κακὰ, ²⁰ κενώ-

μεν, ὁδομία ἀλλὰ καταλείπεται, ²¹ ὅτι

δεῦρ' ἐγκαλέσθαι, ὅτι πρὸς ἀνθρώπον εἶναι

εἶσιν πολεμῖν.

XLII. ²² Πάντες εἰς ἐν ἀποτίεσθαι συν-

εργῶμεν, οἱ μὲν εἰδύτως & πρὸς κολυθῆκως,

οἱ δὲ ἀνεπιστάτως. ὡς περ & τὴν καθύδου.

23. σήτως f.

rerum universarum originem tecum perpende.

XXXVII. Qui praesentia vidit, cuncta vidit, tum quae ab aeterno fuere, tum quae in aeternum futura sunt. cuncta enim & cognata sunt & uniformia.

XXXVIII. Perpende tecum jugiter rerum omnium, quae in mundo sunt, connexionem mutuam, quamq; ad se invicem affectionem habeant. sunt enim omnia quodammodo sibi invicem implexa, atq; ea ratione sibi invicem amica. alterum enim alterius consequens est, & per connexionem localem, & per conspirationem mutuam, & per materiam continuitatem.

XXXIX. Quibus destinatus es rebus, eis te accommoda; & quibuscum vivere sortitus es, homines eos, idque veraciter fac diligas.

XL. Organum, instrumentum, vas quodlibet, si id ad quod conditum est facit, bene se habet. ibi tamen opifex, qui condiderat, jam abiit. at in eis, quae a natura continentur, intus est, ibiq; residet, quae ea condiderat, vis. proinde magis illam vereri oportet; existimandumque tibi, si secundum illius voluntatem te habueris degerisque, omnia tibi ex animi sententia se habere. sic autem & universo ex animi sententia sui habent de sua.

XLI. Siquid eorum, quae extra arbitrium tuum sunt, bonum malumve esse praesumpseris, necesse erit, ut ubi istiusmodi vel in malum incideris, vel bono excideris, Deos incuses, oderis homines, qui horum alterutrum tibi vel autores fuerint, vel etiam fore suspicaris. quin & multa inique agimus, dum ad ista contendimus. at si ea sola, quae arbitrii sunt nostri, bona malaque censuerimus, nulla jam supererit amplius causa, aut Deum incusandi, aut inimicitias adversus hominem quenguam gerendi.

XLII. Ad unum eundemque effectum operam conferunt universi, alii scientes ac intelligentes, alii effectum inficii. quomodo dormientes quoque Heraclitus, οἶμα,

opinor, operarios esse dixit, & ad ea quæ in mundo aguntur, operas conferre, alius verò alio modo operam confert. ex abundanti verò & is qui quiritur, & qui in adversum nititur, & qui ea quæ sunt, tollere conatur. nam & sic affectis mundus opus habebat. proinde cogita tandem, quorum in numerum te referas. siquidem rector ille universi omnino te probè utetur, tæque in operariorum operasque mutuas conferentium partem recipiet. tu verò cave pars ejusmodi sis, qualis in fabula vilis & ridiculus versus ille, cujus meminit Chrysippus.

XLIII. Nunquid Sol pluviae munus ambit, aut telluris Esculapius? quid sidera ipsa, nonne diversa quamvis sint, ad unum tamen idemque efficiendum operas mutuas conferunt?

XLIV. Siquid de me eisque quæ mihi sunt obventura Dii consuluerint, omnino bene consuluerunt. etenim consilii expertem Deum nec cogitare facile fuerit: ut autem malè mihi facerent, ecquid eos impelleret? ecquid enim vel illis ipsis, vel universo, cujus præcipuè curam gerunt, inde accederet? quod si de me speciatim nihil consuluerint, at de rebus universi saltem omnino consuluerunt; quibus & mea cum consecutione necessaria cohareant, amplecti hæc debeo eisque acquiescere. sin de nulla prorsus re consilia ineunt, quod tamen impium est credere, quorsum tunc immolemus, supplicemus, iuremus, alia faciamus, quæ facimus singuli, tanquam si Deos præsentem & conversantes nobiscum habeamus? at si de nulla re, inquam, nostra consilia ineunt; quidni egomet mihi consulam? mihi autem deliberatio competit, de eo quod conducatur mihi. conducit verò unicuique, quod est constitutioni & naturæ ipsius consentaneum. porro natura mea rationalis & civilis est: civitas & patria quæ Antoninus Roma; quæ homo, mundus. hisce civitatibus quæ utilia, & mihi sunt bona.

ἄρα, ὁ νόμος.

ταὶ τὴν πόλιν ἐν ταῖς ὡφέλιμα, μόνον ἐστὶν ἄρα ταῖς.

αἶμα, ὁ Θεὸς αἰτέῃ ἐργάζεσθαι λέγει, & συνεργῆς τῆς ἐν τῇ κοίτῃ γινόμενης. ἀλλ-

λῶ, ὅτι κατ' ἄλλο συνεργῆς ἐκ τοῦ αἵ-

σας ὅτι ὁ μεμφομένης, & ὁ ἀνελκυσσόμενος.

πειρώμενος, & ἀνελκυσσόμενος γινόμενος. & ὅτι

τῆ ποιότητος ἐκτείνει ὁ νόμος. λοιπὸν οὖν

σώεις εἰς τὴν αἰσθητὴν καὶ ταπεινότητα: οὐκ οὐκ

μὴ γὰρ πᾶσι τοῖς καλῶς χηρῶσι τὸ πᾶν ὁ λόγος.

διοικητῆς, & ὡς ἀδελφεὶς σε εἰς μέρος ἐκ τῆς

συνεργῶν & συνεργητικῆς. ἀλλὰ σὺ μὴ ποι-

ῆτο μέρος ἡμῶν, οἷον ὁ ὑπερλῆς & γαλοῖος.

στῆς ἐν τῇ δαμάκῃ, ὅτι Χρύσιππος μέμνηται.

XLIII. Ὁ μὴ ὁ ἥλιος τὰ ὅτι ὑπὲρ αἵας.

οἱ ποιεῖν; μήτε ὁ Ἀσκληπιὸς τὰ τῆς καρ-

ποφόρου; ἐκ τῆς ἄσπερον ἐκαστον, ἐκ τῆς

φορεῖ μὲν, συνεργῆς ὅτι πρὸς ταῦτα;

XLIV. Ἐἰ μὲν ἐν ἐβελόσμητο πρὸς ἐ-

μὴ & τῆς ἐμὲ συμβεβηκότων φειλόντων οἱ θεοὶ.

καλῶς ἐβελόσμητο. ἄλλοθεν γὰρ θεὸν οὐδὲν

ὑπονοῶσι ῥάδιον. ὁ κακοποιῆσαι δὲ μὴ ἀ-

τίνα αἰδέσθαι μάλλον ὁρμᾶν; τί γὰρ αὐτοῖς, ἢ

τῇ κοίτῃ, ὅτι μάλιστα πρὸς νοσήνται, ἐκ τῆς

πρὸς ἐμὲ, εἰ ὅτι μὴ ἐβελόσμητο κατ' ἐ-

δίδου πρὸς ἐμὲ, πρὸς γὰρ τῇ κοίτῃ πρῶτως

ἐβελόσμητο, οἷον κατ' ἐπαγγελίαν &

ταῦτα συμβαίνοντα, ἀποτίξεται & σπ-

ρῆν ὀφείλω. εἰ δὲ ἄρα πρὸς μηδενὸς βελό-

οντα, πρὸς ἐμὲ ὅτι ὅσον, ἢ μηδὲ δύναμιν,

μηδὲ ἐν γυναικί, μηδὲ ὁμνύωμεν, μηδὲ τὰ

ἄλλα πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐκαστα ὡς πρὸς πα-

ρόντας & συμβεβηκότες τὸς θεὸς πρὸς αὐτὸν.

εἰ ὅτι ἄρα πρὸς μηδενὸς τῆς κατ' ἡμῶν

βελόσμηται, ὅτι μὲν ὅτι ἐξέστὶ πρὸς ἐμὲ

βελόσμηται, ὅτι δὲ ἐστὶ σκέψας πρὸς τὴν συμ-

φύσιν τοῦ

συμπεριεῖν ὅτι ἐκαστα, πρὸς τὴν

αὐτὴν κατὰ σκέψιν & φύσιν. ἢ ὅτι ἐμὴ φύσις

λογικὴ & πολιτικὴ. πόλιν &

ὡς μὲν Ἀττικὴν ἡμεῖς, ὡς ὅτι Ἀ-

ττικὴν ὡς ὅτι Ἀττικὴν ὡς ὅτι Ἀττικὴν ὡς ὅτι Ἀττικὴν

XLV. ὡς ὅτι Ἀττικὴν

XLV. ¹ Ὁ θεὸς ἐλάττω συμμίαντες, ταῦ-
τα πρὸ ὅλων συμφορῶν· ἡρχὴ τῆς τοῦ ἀλλ' ἐπι-
οῦεινο, ὡς ἐπὶ τῆς οὐχὶ φουλαξίας, ὅσα
ἀνθρώπων ² ἢ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις. ³ χρυσόπε-
ρον ὃ νῦν τὸ σῦμφερον ἐστὶ τῶ μέσῳ λαμ-
βάνοντα.

3 L. 2. § 9.

✓Oncp Xyl.

Sup. § 37.

9. § 28.

4. § 48.

XLVI. ⁴ Ὅσπερ ἐρωδίσταί σοι τὰ ἀμ-
φι ᾧ θεάγω & τοῖς ποτέτοις χυδαίοις, ὡς
ἂν τὰ αὐτὰ ἐρωδύμα, & ὁ ὄμμεδς, ἐρω-
χυρῇ τῇ δέαν ποιεί· τῷ το χυ δὴ ὅλν τῷ
βίβ πάδν. ⁶ πάντα ἡδ αὖν ἡδ τω τὰ αὐτὰ,
& ἐκ τῷ αὐτῷ. μέγα κν ὅλν;

XLVII. Ἐννοεῖς ζυμεχῶς⁷ πηρυτοίους ἀν-
δρώπας, & περὶ οἷων μὲ ἐπιπαθούμ' αὐτῶν, παν-
τοδαπῶν ὃ εἰδών, περὶ νωθεύει· ὥστε κατείναι
τῆ το μέλει φιλιζώωνται, & φοβίζεις, & Ὁρε-
γέρωνται· μέλ' δι νῦν ἐπὶ τὰ ἄλλα φῶλα·
ἐκείν' ὃ μεταβαλεῖν ἡμῶς δέξ, ὅπως ποσῶτοι μὲ
δεινοὶ ᾔτητες, τοσῶτοι ὃ σ' αἱμοὶ φιλόφθοι,
Ἡράκλειτος, Πυθαγόρας, Σωκράτης· τοσῶ-
τοι ὃ ἤρωες πόροπερον· τοσῶτοι ὃ ὑσερον στρα-
τηγοὶ, τύραννοι· ἐπὶ τέτοις ὃ Εὐδοξος, Ἰπ-
πόκρης, Ἀρχιμήδης, ἄλλαι φύσις ὀξεία, με-
γαλοφρονες, φιλόπονοι, πανήγοροι, ἁνθάδες·
ἀντις· ὃ ἐπικύρη καὶ ἐφημέριον ἂν ἀνδρώπων
ζῴης χλοδάσαι, οἷον Μένιππος· & ὅσοι τοι-
στοι· ὧς πάντων τέτων ἐννοεῖς, οἷο¹⁰ πα-

11 L. 7. § 23

13 L. 2. § 1

44 L. 3. § 16
45 C. 3. § 16

9. 9 11. 7. 1
6. 9. 18

17 L. 1. § 2

"L. I. § 3,

[illegible]

XLV. Quaecunq; unicuiq; contingunt, universo conducunt. hoc sufficere poterat. sed & illud adjiciatur, quod in universum observatione habitâ deprehendes, quicquid alicui conducit, etiam aliis conducere. conducibilis verò vocabulum in sensu communi nunc sumatur. cùm de rebus mediis adhibetur.

XLVI. Quemadmodum afficere
te solent ea quæ theatro locifque
jufumidæ præfentantur, ut eadem
femper uniformiter exhibita, fpe-
ctandi fatietatem pariant: eodem
modo & in vita tota fis affectus. u-
niverfa enim funt furfum deorfum
eadem, & ex eifdem quousq; jejir?

XLVII. Istud jugiter cogita, omnis generis, omniumque tam studiorum, quam & nationum, hominibus, mortem obfisse. descende hoc modo usque ad Philistionem, Phœbum, Origanionem. tum ad alias classes te transfer. eò nimirum nos concedere oportet, quò tot oratores disertì, tot philosophi verendi, Heraclitus, Pythagoras, Socrates; tot heroeis princi; tot hos secuti imperatores, tyranni: Eudoxus insuper, Hipparchus, Archimedes; alia acuta, sublimia, industria, versuta, arrogantia ingenia: ipsi vitæ hujusce caducae & in dieculam durantis subsannatores, qualis Menippus, illiusque similes. hos omnes jam olim occubuisse memineris. at ecquid inde illis mali? ecquid & illis, quorum nē nomina quidem supersunt? unicum ergo istic est, quod sit plurimi faciendum, ut veritatem iustitiamque colens ipse, cum mendacibus injustisque benevole degas.

246. v.

XLVIII. Oblectare te siquando
libuerit, virtutes eorum, qui tecum
vivunt, cogita; hujus industriam,
illius modestiam, alterius liberalita-
tem, alterius aliam aliquam. nihil
enim animum oblectat magis, quam
virtutum imagines in moribus eor-
um qui unâ degunt nobiscum ex-
erentes se, & quam fieri potest con-
fertissimè, mentis oculis se ingeren-
tes. In promptu itaque esto tibi isti-
usmodi.

XLIX. Nun-

XLIX. Nunquid quoddam tot pondus, non autem trecentorum sis, ægrè fers? nec itaq; quoddam tot annos, non autem plures, victurus sis, ægrè feras. Sicut enim statura, sic & temporis, quantum assignatum est tibi, tanto contentus sis oportet.

L. Aliis quæ iusta sunt, persuadere annitamur. Sed invitis etiam facito, quod iustitiæ ratio exegerit. quoddam si quis vi adhibita obstitit tibi, tu ad æquanimi- tatem & tranquillitatem te transfer, eoque quod obstat ad virtutis alterius exercitium fac utare. memineris etiam, quoddam cum exceptione opus aggrediebare, nec id appetebas, quoddam fieri non potest. quid ergo? conatum istiusmodi. hunc autem assequeris, etiam si ea quæ conatus fueras, non fiant.

LI. In actione aliena ambitiosus bonum suum sicut opinatur: in passione sua voluptuarius: in actione sua vir prudens.

LII. Licet de re hac vel illa nihil opinari, atque ita animi perturbationem omnem effugere. neque enim habent in se res ipsæ vim ullam iudicia nostra eliciendi.

LIII. Assuesce eis quæ ab alio dicuntur animum sedulo adhibere, & quantum poteris dicentis animo penitus interesse.

LIV. Quod examini non conducit, nec api conducit.

LV. Si gubernatori nautæ, medico ægroti maledicerent, æquem alium auscultarent? aut quo modo exequerentur illi, quod navigantibus salutem pareret, ægrotantibus sanitatem?

LVI. Quam multi eorum, qui buscum in mundum intraveram, ex eodem jam excesserunt?

LVII. Aurigine affectis mel amarum videtur; à cane rabido morsus, aqua formidabilis: contra pueris pila pulcrum quid. quare igitur cuiquam succenses? an minus posse putas mentis errorem, quam apud arquatam bilem, apud lymphaticum virus?

LXVIII. Ζουμα; ἢ δοκὸς ὅτι ἐλάσων ἰχθύων τὸ διεψύσμενον, ἢ τὸ χολίον τῷ ἰχθυῷ περὶν, & ὁ ἰός τῷ λυσσώδητι;

XLIX. Μήτις δυσχεραίνεις, ὅτι ποσὶν τοσῶν λιπρῶν εἶς, & ὅτι πελαγοσίῳ; ἔτι ποσὶν δὲ τῶν δὴ & ὅτι μέλλεις ποσὶν ἢ τῶν βιωπέων; ποσὶν δὲ σοι, & ὅτι μέλλεις πλείονος; ὥσπερ γὰρ τῆς ἐσθίας, ὅσον ἀφωρεσάμην ὅτι σέρχης, ἔτι τῶς & ὅτι τῷ χερνυ.

L. Περὶ μὲν πείσθην αὐτοῖς. ὡς δὲ τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι δὴ ἀνθρώπων, ὅτι δὴ διχμοσιώης ὁ λόγος. ἔτι τῶς ἀγῆ. εἰ μὲν τοι βίῃ τις περὶ ἀνθρώπου ἐπίσταται, μετὰ βίαν ἐπὶ τὸ ἐμ- ἀρεστον καὶ ἀλυπον, & συγχεῖ εἰς ἄλλου ἀρετῶν τῇ καλῶς. & μέμνηται ὅτι μὴ ὁ περὶ ἀρεστῶς ὁρμῆς, ὅτι & ὅτι ἀδυνα- τῶν ἐστὶ ὁρμῆς. ἐν τῷ οὖν; τῷ ταῖς δὲ ταῖς οἰς περὶ ἀνθρώπου, ὡς ταῖς γίνεται.

LI. Ὁ μὲν φιλόδοξος ἀλλοτρίῳ ἐν- ἰσχύει ἰδίῳ ἀγαθόν, ὑπολαβόμενος ὅτι φι- λήδονος, ἰδίῳ πείσθην, ὅτι τῶν ἐχθρῶν, ἰδίῳ περὶν.

LII. Ἐξέστι τῷ τῷ μὲν ὑπολαβόμε- νος, & μὴ ὀχλησθῆς τῇ ψυχῇ. αὐτῷ ποιητικῶς τῷ ἡμετέρῳ χερσίν.

LIII. Ἐχθρὸν σεαυτὸν περὶ τῷ ἰσχύει λεηρομῶς γίνεσθαι ἀπρεχθιμῶς, & ὡς οἶον τι ἐν τῇ ψυχῇ τῷ λέγειν γίνεσθαι.

LIV. Τὸ τῷ σιμῶν μὴ συμφέρειν, ὅτι τῷ μαλίστῃ συμφέρει.

LV. Εἰ κυβερνῶνται οἱ αὐτῶν, ἢ ἰα- τρῶνται οἱ ἡμέτεροι κακῶς ἐλεγον, ἢ ὡς οἶον τι ἐν τῇ ψυχῇ τῷ λέγειν γίνεσθαι, τὸ τοῖς ἐμπλήσει ὡς οἶον, ἢ τὸ τοῖς ὡς οἶον τοῖς ἐμπλήσει ὡς οἶον;

LVI. Πόσοι μετ' ὧν ἐσθλήτων εἰς τὸν ἡσυχίον, ἢ δὴ ἀπεληλύθασιν;

LVII. Ἰκτεριῶσι τὸ μέλι πικρὸν φα- νεται, & λυσσώδητι τὸ ὕδωρ φοβερόν. καὶ παρὰ τοῖς τῷ σφαιρίῳ καλόν. ἢ τῷ ὡς οἶον τῷ χολίῳ τῷ ἰχθυῷ περὶν, & ὁ ἰός τῷ λυσσώδητι.

LXVIII.

¹ L. 2. § 9.

² L. 5. § 3.

LVIII. ¹ Κατὰ τὸν λόγον τῆς οἰκίας φέρεται, βίβλιν σε ἐδεῖς καλῶς. ² ὅτι τὸν λόγον τῆς κληῖς φύσεως, ἐπὶ σοι Συμβήσεται.

³ L. 4. § 3. l. 7.

⁴ L. 6. l. 9. § 27.

⁵ L. 10. § 19.

⁶ L. 2. § 12. l. 1.

⁷ L. 10. § 10.

⁸ Sup. § 56.

LIX. ³ Οἱοί εἰσιν, οὗ δὲ λυσαν ἀρέσκειν, ⁴ δι' οὗτα περιγινόμενα, ⁵ δι' οὗαν ἐκέρχων, ⁶ ὡς ⁷ ταχέως ὁ αἰὼν πᾶντα καλύψει, ⁸ ὅσα ἐκάλυψεν ἤδη.

LVIII. Quo minùs secundùm naturam tuam rationem vivas, nemo te coegerit. præter rationem verò naturam communis nihil tibi contigerit.

LIX. Perpende tecum, quales sint quibus placere cupis, & quarum rerum potiundi causâ id velis, quibusque officiis ista demerearis. item quàm citò ævum omnia conderet, quòtq; etiam res jam condiderit.

BIBΛΙΟΝ Ζ΄.

LIB. VII.

¹ Inf. § 58.

I. ἔστι κακία; τὰτ' ἐστίν, ¹ ὁ πολυλακίς εἶδες. ² ὅτι πάντες ὃ τὸ Συμβάλλον. ³ ὅτι τὸ ἐστίν ὁ πολυλακίς εἶδες.

⁴ L. 2. § 14. l. 1.

⁵ L. 17. 46.

⁶ L. 8. § 15. l. 1.

⁷ L. 12. § 26.

⁸ L. 8. § 6.

⁹ L. 6. § 37.

¹⁰ L. 5. § 11.

¹¹ Inf. § 23. l. 12.

¹² L. 8. § 1.

¹³ L. 6. § 52.

¹⁴ L. 3. § 5.

¹⁵ Inf. § 12.

¹⁶ L. 4. § 3.

¹⁷ L. 6. § 31.

¹⁸ L. 12. § 29.

¹⁹ Inf. § 48. l. 1.

²⁰ L. 4. § 3.

²¹ L. 5. § 33.

²² L. 11. § 22.

²³ L. 2. § 2.

²⁴ L. 4. § 25.

²⁵ L. 8. § 5, 43.

²⁶ L. 5. § 16.

² ὅλως αἰὼν κρείττω τὰ αὐτὰ εὐρήσῃς, ³ ὡν μετὰ αἱ ἰσοεῖαι αἱ παλαιαί, αἱ μέσαι, αἱ νεώτεροι, ὡν νῦν μετὰ αἱ πόλεις, ⁴ οἱ κῆποι, ⁵ δὲν κηρίον, ⁶ πᾶντα ⁷ ἐκ Συμῆθι, ⁸ ὅλην κερνία.

II. Τὰ δόγματα πῶς ἄλλως διώκειν, ⁹ κερνία, ¹⁰ ἐλὼ μὴ αἱ κατὰλληλαι αὐτοῖς ¹¹ φαντασίαι σθεαδῶν; ¹² ὡς διληκτικῶς ἀναζωπυρῇ ὅτι ὅτι ¹³ διώκειν, ¹⁴ πᾶντα ¹⁵ ὁ δὲ ὑπολαμβάνει. ¹⁶ εἰ διώκειν, ¹⁷ πᾶντα ¹⁸ ἐλάσσει; ¹⁹ πᾶντα ²⁰ ἐξ ὧν ἔμψυχοι ζῶντες ὅλως ²¹ πᾶντα ²² ὅλως ²³ πᾶντα ²⁴ ὅλως ²⁵ πᾶντα ²⁶ ὅλως ²⁷ πᾶντα ²⁸ ὅλως ²⁹ πᾶντα ³⁰ ὅλως ³¹ πᾶντα ³² ὅλως ³³ πᾶντα ³⁴ ὅλως ³⁵ πᾶντα ³⁶ ὅλως ³⁷ πᾶντα ³⁸ ὅλως ³⁹ πᾶντα ⁴⁰ ὅλως ⁴¹ πᾶντα ⁴² ὅλως ⁴³ πᾶντα ⁴⁴ ὅλως ⁴⁵ πᾶντα ⁴⁶ ὅλως ⁴⁷ πᾶντα ⁴⁸ ὅλως ⁴⁹ πᾶντα ⁵⁰ ὅλως ⁵¹ πᾶντα ⁵² ὅλως ⁵³ πᾶντα ⁵⁴ ὅλως ⁵⁵ πᾶντα ⁵⁶ ὅλως ⁵⁷ πᾶντα ⁵⁸ ὅλως ⁵⁹ πᾶντα ⁶⁰ ὅλως ⁶¹ πᾶντα ⁶² ὅλως ⁶³ πᾶντα ⁶⁴ ὅλως ⁶⁵ πᾶντα ⁶⁶ ὅλως ⁶⁷ πᾶντα ⁶⁸ ὅλως ⁶⁹ πᾶντα ⁷⁰ ὅλως ⁷¹ πᾶντα ⁷² ὅλως ⁷³ πᾶντα ⁷⁴ ὅλως ⁷⁵ πᾶντα ⁷⁶ ὅλως ⁷⁷ πᾶντα ⁷⁸ ὅλως ⁷⁹ πᾶντα ⁸⁰ ὅλως ⁸¹ πᾶντα ⁸² ὅλως ⁸³ πᾶντα ⁸⁴ ὅλως ⁸⁵ πᾶντα ⁸⁶ ὅλως ⁸⁷ πᾶντα ⁸⁸ ὅλως ⁸⁹ πᾶντα ⁹⁰ ὅλως ⁹¹ πᾶντα ⁹² ὅλως ⁹³ πᾶντα ⁹⁴ ὅλως ⁹⁵ πᾶντα ⁹⁶ ὅλως ⁹⁷ πᾶντα ⁹⁸ ὅλως ⁹⁹ πᾶντα ¹⁰⁰ ὅλως ¹⁰¹ πᾶντα ¹⁰² ὅλως ¹⁰³ πᾶντα ¹⁰⁴ ὅλως ¹⁰⁵ πᾶντα ¹⁰⁶ ὅλως ¹⁰⁷ πᾶντα ¹⁰⁸ ὅλως ¹⁰⁹ πᾶντα ¹¹⁰ ὅλως ¹¹¹ πᾶντα ¹¹² ὅλως ¹¹³ πᾶντα ¹¹⁴ ὅλως ¹¹⁵ πᾶντα ¹¹⁶ ὅλως ¹¹⁷ πᾶντα ¹¹⁸ ὅλως ¹¹⁹ πᾶντα ¹²⁰ ὅλως ¹²¹ πᾶντα ¹²² ὅλως ¹²³ πᾶντα ¹²⁴ ὅλως ¹²⁵ πᾶντα ¹²⁶ ὅλως ¹²⁷ πᾶντα ¹²⁸ ὅλως ¹²⁹ πᾶντα ¹³⁰ ὅλως ¹³¹ πᾶντα ¹³² ὅλως ¹³³ πᾶντα ¹³⁴ ὅλως ¹³⁵ πᾶντα ¹³⁶ ὅλως ¹³⁷ πᾶντα ¹³⁸ ὅλως ¹³⁹ πᾶντα ¹⁴⁰ ὅλως ¹⁴¹ πᾶντα ¹⁴² ὅλως ¹⁴³ πᾶντα ¹⁴⁴ ὅλως ¹⁴⁵ πᾶντα ¹⁴⁶ ὅλως ¹⁴⁷ πᾶντα ¹⁴⁸ ὅλως ¹⁴⁹ πᾶντα ¹⁵⁰ ὅλως ¹⁵¹ πᾶντα ¹⁵² ὅλως ¹⁵³ πᾶντα ¹⁵⁴ ὅλως ¹⁵⁵ πᾶντα ¹⁵⁶ ὅλως ¹⁵⁷ πᾶντα ¹⁵⁸ ὅλως ¹⁵⁹ πᾶντα ¹⁶⁰ ὅλως ¹⁶¹ πᾶντα ¹⁶² ὅλως ¹⁶³ πᾶντα ¹⁶⁴ ὅλως ¹⁶⁵ πᾶντα ¹⁶⁶ ὅλως ¹⁶⁷ πᾶντα ¹⁶⁸ ὅλως ¹⁶⁹ πᾶντα ¹⁷⁰ ὅλως ¹⁷¹ πᾶντα ¹⁷² ὅλως ¹⁷³ πᾶντα ¹⁷⁴ ὅλως ¹⁷⁵ πᾶντα ¹⁷⁶ ὅλως ¹⁷⁷ πᾶντα ¹⁷⁸ ὅλως ¹⁷⁹ πᾶντα ¹⁸⁰ ὅλως ¹⁸¹ πᾶντα ¹⁸² ὅλως ¹⁸³ πᾶντα ¹⁸⁴ ὅλως ¹⁸⁵ πᾶντα ¹⁸⁶ ὅλως ¹⁸⁷ πᾶντα ¹⁸⁸ ὅλως ¹⁸⁹ πᾶντα ¹⁹⁰ ὅλως ¹⁹¹ πᾶντα ¹⁹² ὅλως ¹⁹³ πᾶντα ¹⁹⁴ ὅλως ¹⁹⁵ πᾶντα ¹⁹⁶ ὅλως ¹⁹⁷ πᾶντα ¹⁹⁸ ὅλως ¹⁹⁹ πᾶντα ²⁰⁰ ὅλως ²⁰¹ πᾶντα ²⁰² ὅλως ²⁰³ πᾶντα ²⁰⁴ ὅλως ²⁰⁵ πᾶντα ²⁰⁶ ὅλως ²⁰⁷ πᾶντα ²⁰⁸ ὅλως ²⁰⁹ πᾶντα ²¹⁰ ὅλως ²¹¹ πᾶντα ²¹² ὅλως ²¹³ πᾶντα ²¹⁴ ὅλως ²¹⁵ πᾶντα ²¹⁶ ὅλως ²¹⁷ πᾶντα ²¹⁸ ὅλως ²¹⁹ πᾶντα ²²⁰ ὅλως ²²¹ πᾶντα ²²² ὅλως ²²³ πᾶντα ²²⁴ ὅλως ²²⁵ πᾶντα ²²⁶ ὅλως ²²⁷ πᾶντα ²²⁸ ὅλως ²²⁹ πᾶντα ²³⁰ ὅλως ²³¹ πᾶντα ²³² ὅλως ²³³ πᾶντα ²³⁴ ὅλως ²³⁵ πᾶντα ²³⁶ ὅλως ²³⁷ πᾶντα ²³⁸ ὅλως ²³⁹ πᾶντα ²⁴⁰ ὅλως ²⁴¹ πᾶντα ²⁴² ὅλως ²⁴³ πᾶντα ²⁴⁴ ὅλως ²⁴⁵ πᾶντα ²⁴⁶ ὅλως ²⁴⁷ πᾶντα ²⁴⁸ ὅλως ²⁴⁹ πᾶντα ²⁵⁰ ὅλως ²⁵¹ πᾶντα ²⁵² ὅλως ²⁵³ πᾶντα ²⁵⁴ ὅλως ²⁵⁵ πᾶντα ²⁵⁶ ὅλως ²⁵⁷ πᾶντα ²⁵⁸ ὅλως ²⁵⁹ πᾶντα ²⁶⁰ ὅλως ²⁶¹ πᾶντα ²⁶² ὅλως ²⁶³ πᾶντα ²⁶⁴ ὅλως ²⁶⁵ πᾶντα ²⁶⁶ ὅλως ²⁶⁷ πᾶντα ²⁶⁸ ὅλως ²⁶⁹ πᾶντα ²⁷⁰ ὅλως ²⁷¹ πᾶντα ²⁷² ὅλως ²⁷³ πᾶντα ²⁷⁴ ὅλως ²⁷⁵ πᾶντα ²⁷⁶ ὅλως ²⁷⁷ πᾶντα ²⁷⁸ ὅλως ²⁷⁹ πᾶντα ²⁸⁰ ὅλως ²⁸¹ πᾶντα ²⁸² ὅλως ²⁸³ πᾶντα ²⁸⁴ ὅλως ²⁸⁵ πᾶντα ²⁸⁶ ὅλως ²⁸⁷ πᾶντα ²⁸⁸ ὅλως ²⁸⁹ πᾶντα ²⁹⁰ ὅλως ²⁹¹ πᾶντα ²⁹² ὅλως ²⁹³ πᾶντα ²⁹⁴ ὅλως ²⁹⁵ πᾶντα ²⁹⁶ ὅλως ²⁹⁷ πᾶντα ²⁹⁸ ὅλως ²⁹⁹ πᾶντα ³⁰⁰ ὅλως ³⁰¹ πᾶντα ³⁰² ὅλως ³⁰³ πᾶντα ³⁰⁴ ὅλως ³⁰⁵ πᾶντα ³⁰⁶ ὅλως ³⁰⁷ πᾶντα ³⁰⁸ ὅλως ³⁰⁹ πᾶντα ³¹⁰ ὅλως ³¹¹ πᾶντα ³¹² ὅλως ³¹³ πᾶντα ³¹⁴ ὅλως ³¹⁵ πᾶντα ³¹⁶ ὅλως ³¹⁷ πᾶντα ³¹⁸ ὅλως ³¹⁹ πᾶντα ³²⁰ ὅλως ³²¹ πᾶντα ³²² ὅλως ³²³ πᾶντα ³²⁴ ὅλως ³²⁵ πᾶντα ³²⁶ ὅλως ³²⁷ πᾶντα ³²⁸ ὅλως ³²⁹ πᾶντα ³³⁰ ὅλως ³³¹ πᾶντα ³³² ὅλως ³³³ πᾶντα ³³⁴ ὅλως ³³⁵ πᾶντα ³³⁶ ὅλως ³³⁷ πᾶντα ³³⁸ ὅλως ³³⁹ πᾶντα ³⁴⁰ ὅλως ³⁴¹ πᾶντα ³⁴² ὅλως ³⁴³ πᾶντα ³⁴⁴ ὅλως ³⁴⁵ πᾶντα ³⁴⁶ ὅλως ³⁴⁷ πᾶντα ³⁴⁸ ὅλως ³⁴⁹ πᾶντα ³⁵⁰ ὅλως ³⁵¹ πᾶντα ³⁵² ὅλως ³⁵³ πᾶντα ³⁵⁴ ὅλως ³⁵⁵ πᾶντα ³⁵⁶ ὅλως ³⁵⁷ πᾶντα ³⁵⁸ ὅλως ³⁵⁹ πᾶντα ³⁶⁰ ὅλως ³⁶¹ πᾶντα ³⁶² ὅλως ³⁶³ πᾶντα ³⁶⁴ ὅλως ³⁶⁵ πᾶντα ³⁶⁶ ὅλως ³⁶⁷ πᾶντα ³⁶⁸ ὅλως ³⁶⁹ πᾶντα ³⁷⁰ ὅλως ³⁷¹ πᾶντα ³⁷² ὅλως ³⁷³ πᾶντα ³⁷⁴ ὅλως ³⁷⁵ πᾶντα ³⁷⁶ ὅλως ³⁷⁷ πᾶντα ³⁷⁸ ὅλως ³⁷⁹ πᾶντα ³⁸⁰ ὅλως ³⁸¹ πᾶντα ³⁸² ὅλως ³⁸³ πᾶντα ³⁸⁴ ὅλως ³⁸⁵ πᾶντα ³⁸⁶ ὅλως ³⁸⁷ πᾶντα ³⁸⁸ ὅλως ³⁸⁹ πᾶντα ³⁹⁰ ὅλως ³⁹¹ πᾶντα ³⁹² ὅλως ³⁹³ πᾶντα ³⁹⁴ ὅλως ³⁹⁵ πᾶντα ³⁹⁶ ὅλως ³⁹⁷ πᾶντα ³⁹⁸ ὅλως ³⁹⁹ πᾶντα ⁴⁰⁰ ὅλως ⁴⁰¹ πᾶντα ⁴⁰² ὅλως ⁴⁰³ πᾶντα ⁴⁰⁴ ὅλως ⁴⁰⁵ πᾶντα ⁴⁰⁶ ὅλως ⁴⁰⁷ πᾶντα ⁴⁰⁸ ὅλως ⁴⁰⁹ πᾶντα ⁴¹⁰ ὅλως ⁴¹¹ πᾶντα ⁴¹² ὅλως ⁴¹³ πᾶντα ⁴¹⁴ ὅλως ⁴¹⁵ πᾶντα ⁴¹⁶ ὅλως ⁴¹⁷ πᾶντα ⁴¹⁸ ὅλως ⁴¹⁹ πᾶντα ⁴²⁰ ὅλως ⁴²¹ πᾶντα ⁴²² ὅλως ⁴²³ πᾶντα ⁴²⁴ ὅλως ⁴²⁵ πᾶντα ⁴²⁶ ὅλως ⁴²⁷ πᾶντα ⁴²⁸ ὅλως ⁴²⁹ πᾶντα ⁴³⁰ ὅλως ⁴³¹ πᾶντα ⁴³² ὅλως ⁴³³ πᾶντα ⁴³⁴ ὅλως ⁴³⁵ πᾶντα ⁴³⁶ ὅλως ⁴³⁷ πᾶντα ⁴³⁸ ὅλως ⁴³⁹ πᾶντα ⁴⁴⁰ ὅλως ⁴⁴¹ πᾶντα ⁴⁴² ὅλως ⁴⁴³ πᾶντα ⁴⁴⁴ ὅλως ⁴⁴⁵ πᾶντα ⁴⁴⁶ ὅλως ⁴⁴⁷ πᾶντα ⁴⁴⁸ ὅλως ⁴⁴⁹ πᾶντα ⁴⁵⁰ ὅλως ⁴⁵¹ πᾶντα ⁴⁵² ὅλως ⁴⁵³ πᾶντα ⁴⁵⁴ ὅλως ⁴⁵⁵ πᾶντα ⁴⁵⁶ ὅλως ⁴⁵⁷ πᾶντα ⁴⁵⁸ ὅλως ⁴⁵⁹ πᾶντα ⁴⁶⁰ ὅλως ⁴⁶¹ πᾶντα ⁴⁶² ὅλως ⁴⁶³ πᾶντα ⁴⁶⁴ ὅλως ⁴⁶⁵ πᾶντα ⁴⁶⁶ ὅλως ⁴⁶⁷ πᾶντα ⁴⁶⁸ ὅλως ⁴⁶⁹ πᾶντα ⁴⁷⁰ ὅλως ⁴⁷¹ πᾶντα ⁴⁷² ὅλως ⁴⁷³ πᾶντα ⁴⁷⁴ ὅλως ⁴⁷⁵ πᾶντα ⁴⁷⁶ ὅλως ⁴⁷⁷ πᾶντα ⁴⁷⁸ ὅλως ⁴⁷⁹ πᾶντα ⁴⁸⁰ ὅλως ⁴⁸¹ πᾶντα ⁴⁸² ὅλως ⁴⁸³ πᾶντα ⁴⁸⁴ ὅλως ⁴⁸⁵ πᾶντα ⁴⁸⁶ ὅλως ⁴⁸⁷ πᾶντα ⁴⁸⁸ ὅλως ⁴⁸⁹ πᾶντα ⁴⁹⁰ ὅλως ⁴⁹¹ πᾶντα ⁴⁹² ὅλως ⁴⁹³ πᾶντα ⁴⁹⁴ ὅλως ⁴⁹⁵ πᾶντα ⁴⁹⁶ ὅλως ⁴⁹⁷ πᾶντα ⁴⁹⁸ ὅλως ⁴⁹⁹ πᾶντα ⁵⁰⁰ ὅλως ⁵⁰¹ πᾶντα ⁵⁰² ὅλως ⁵⁰³ πᾶντα ⁵⁰⁴ ὅλως ⁵⁰⁵ πᾶντα ⁵⁰⁶ ὅλως ⁵⁰⁷ πᾶντα ⁵⁰⁸ ὅλως ⁵⁰⁹ πᾶντα ⁵¹⁰ ὅλως ⁵¹¹ πᾶντα ⁵¹² ὅλως ⁵¹³ πᾶντα ⁵¹⁴ ὅλως ⁵¹⁵ πᾶντα ⁵¹⁶ ὅλως ⁵¹⁷ πᾶντα ⁵¹⁸ ὅλως ⁵¹⁹ πᾶντα ⁵²⁰ ὅλως ⁵²¹ πᾶντα ⁵²² ὅλως ⁵²³ πᾶντα ⁵²⁴ ὅλως ⁵²⁵ πᾶντα ⁵²⁶ ὅλως ⁵²⁷ πᾶντα ⁵²⁸ ὅλως ⁵²⁹ πᾶντα ⁵³⁰ ὅλως ⁵³¹ πᾶντα ⁵³² ὅλως ⁵³³ πᾶντα ⁵³⁴ ὅλως ⁵³⁵ πᾶντα ⁵³⁶ ὅλως ⁵³⁷ πᾶντα ⁵³⁸ ὅλως ⁵³⁹ πᾶντα ⁵⁴⁰ ὅλως ⁵⁴¹ πᾶντα ⁵⁴² ὅλως ⁵⁴³ πᾶντα ⁵⁴⁴ ὅλως ⁵⁴⁵ πᾶντα ⁵⁴⁶ ὅλως ⁵⁴⁷ πᾶντα ⁵⁴⁸ ὅλως ⁵⁴⁹ πᾶντα ⁵⁵⁰ ὅλως ⁵⁵¹ πᾶντα ⁵⁵² ὅλως ⁵⁵³ πᾶντα ⁵⁵⁴ ὅλως ⁵⁵⁵ πᾶντα ⁵⁵⁶ ὅλως ⁵⁵⁷ πᾶντα ⁵⁵⁸ ὅλως ⁵⁵⁹ πᾶντα ⁵⁶⁰ ὅλως ⁵⁶¹ πᾶντα ⁵⁶² ὅλως ⁵⁶³ πᾶντα ⁵⁶⁴ ὅλως ⁵⁶⁵ πᾶντα ⁵⁶⁶ ὅλως ⁵⁶⁷ πᾶντα ⁵⁶⁸ ὅλως ⁵⁶⁹ πᾶντα ⁵⁷⁰ ὅλως ⁵⁷¹ πᾶντα ⁵⁷² ὅλως ⁵⁷³ πᾶντα ⁵⁷⁴ ὅλως ⁵⁷⁵ πᾶντα ⁵⁷⁶ ὅλως ⁵⁷⁷ πᾶντα ⁵⁷⁸ ὅλως ⁵⁷⁹ πᾶντα ⁵⁸⁰ ὅλως ⁵⁸¹ πᾶντα ⁵⁸² ὅλως ⁵⁸³ πᾶντα ⁵⁸⁴ ὅλως ⁵⁸⁵ πᾶντα ⁵⁸⁶ ὅλως ⁵⁸⁷ πᾶντα ⁵⁸⁸ ὅλως ⁵⁸⁹ πᾶντα ⁵⁹⁰ ὅλως ⁵⁹¹ πᾶντα ⁵⁹² ὅλως ⁵⁹³ πᾶντα ⁵⁹⁴ ὅλως ⁵⁹⁵ πᾶντα ⁵⁹⁶ ὅλως ⁵⁹⁷ πᾶντα ⁵⁹⁸ ὅλως ⁵⁹⁹ πᾶντα ⁶⁰⁰ ὅλως ⁶⁰¹ πᾶντα ⁶⁰² ὅλως ⁶⁰³ πᾶντα ⁶⁰⁴ ὅλως ⁶⁰⁵ πᾶντα ⁶⁰⁶ ὅλως ⁶⁰⁷ πᾶντα ⁶⁰⁸ ὅλως ⁶⁰⁹ πᾶντα ⁶¹⁰ ὅλως ⁶¹¹ πᾶντα ⁶¹² ὅλως ⁶¹³ πᾶντα ⁶¹⁴ ὅλως ⁶¹⁵ πᾶντα ⁶¹⁶ ὅλως ⁶¹⁷ πᾶντα ⁶¹⁸ ὅλως ⁶¹⁹ πᾶντα ⁶²⁰ ὅλως ⁶²¹ πᾶντα ⁶²² ὅλως ⁶²³ πᾶντα ⁶²⁴ ὅλως ⁶²⁵ πᾶντα ⁶²⁶ ὅλως ⁶²⁷ πᾶντα ⁶²⁸ ὅλως ⁶²⁹ πᾶντα ⁶³⁰ ὅλως ⁶³¹ πᾶντα ⁶³² ὅλως ⁶³³ πᾶντα ⁶³⁴ ὅλως ⁶³⁵ πᾶντα ⁶³⁶ ὅλως ⁶³⁷ πᾶντα ⁶³⁸ ὅλως ⁶³⁹ πᾶντα ⁶⁴⁰ ὅλως ⁶⁴¹ πᾶντα ⁶⁴² ὅλως ⁶⁴³ πᾶντα ⁶⁴⁴ ὅλως ⁶⁴⁵ πᾶντα ⁶⁴⁶ ὅλως ⁶⁴⁷ πᾶντα ⁶⁴⁸ ὅλως ⁶⁴⁹ πᾶντα ⁶⁵⁰ ὅλως ⁶⁵¹ πᾶντα ⁶⁵² ὅλως ⁶⁵³ πᾶντα ⁶⁵⁴ ὅλως ⁶⁵⁵ πᾶντα ⁶⁵⁶ ὅλως ⁶⁵⁷ πᾶντα ⁶⁵⁸ ὅλως ⁶⁵⁹ πᾶντα ⁶⁶⁰ ὅλως ⁶⁶¹ πᾶντα ⁶⁶² ὅλως ⁶⁶³ πᾶντα ⁶⁶⁴ ὅλως ⁶⁶⁵ πᾶντα ⁶⁶⁶ ὅλως ⁶⁶⁷ πᾶντα ⁶⁶⁸ ὅλως ⁶⁶

IV. In sermone, eis quæ dicuntur; in conatu omni, eis quæ fiunt animum advertere oportet: & in altero quidem, quid designetur; in altero verò, quorsum referatur, considerandum.

V. Sufficitne ad istud mens mea, necne? si sufficit, eā tanquam instrumento ab universi natura mihi dato ad hoc efficiendum utor: si non sufficit, aut opus illi concedo, qui me melius id efficere potest, nisi aliter ad officium meum pertinuerit; vel quod possum facio, eo adscito qui mentis meæ operā usus id possit, quod ad societatem humanam est hoc ipso tempore tempestivum ac utile. quicquid enim, vel per me, vel cum alio fecero, ad id duntaxat tendere fas est, quod est societati utile & congruum.

VI. Quam multi qui celebres admodum olim extiterē, oblivioni nunc sunt traditi? quam multi etiam eorum, qui istos celebraverant, jam olim penitus aboliti sunt?

VII. Auxilii nē te pudeat. hoc est enim tibi propositum, ut quod est muneris tui facias, quomodo militi in dimicatione murali. quid ergo, si ad propugnaculum ascendere solus, quia claudus es, nequeas, ab altero verò adjutus possis?

VIII. De futuris sollicitus nē sis. accedes enim ad ea, si ita necesse fuerit, ratione instructus eadem, quā nunc ad præsentia uteris.

IX. Omnia sunt sibi invicem implexa, & vinculo quodam sacro sibi invicem sic devincta, ut nihil alterum ab altero sit alienum. coordinantur enim simul, eundemque mundum cohonestant. etenim & mundus unus, & Deus unus est in omnibus, & materia una, & lex una; ratio nempe animantium intelligentium omnium communis; & veritas una: siquidem & perfectio una animantium sibi invicem congenerum, ejusdemque rationis participum.

IV. ¹ Δὲ κατὰ λέξιν ὡς κελεύειν. Inf. § 30. l. τοῖς λεγομένοις, & κατὰ ἐκείνῳ ὀρίμῃ. 6. § 53. γνομένοις. & ² ὅτι μὲν τὸ ἐπὶ, οὗτος ὁ. ³ Vide Not. ῥῶν, ⁴ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἢ ἀναφορὰ. ὅτι. L. 2. § 16.

ὅτι τὸ ἐπὶ, ὡς κελεύειν, ἢ ὅτι σημαίνοντων.

V. Πότερον ἔλαττον ἢ ἔλαττον μὲν πρὸς τὸτο, ἢ ὅτι; εἰ μὲν ἔλαττον, ἡρώμεαι αὐτῇ πρὸς τὸ ἔργον, ὡς ὀργήνῃ ὡς τὸ τῆς ὁλῶς φύσεως δοθέντι. εἰ δὲ μὴ ἔλαττον, ἦτοι ὡς κελεύει τὸ ἔργον τῷ διωαμίῳ κρείττον ὅτι πλείον, ἔδῃ ἄλλως τὸτο μὴ κατὰ τὴν ἢ πρὸς ὡς διωαμί, ⁴ πρὸς ὡς λαβὼν ⁵ Inf. § 7. τὸ διωαμίον καὶ πρὸς ἑαυτὸν τὸ ἐμὲ ἡγεμονικὸν ποιεῖται. ⁶ εἰς τὸ κοινωνίῳ νῦν χειρὶν. Inf. 54, 55. & χρησίμῳ. ⁷ εἰς τὸ δὴ δι' ἑμαυτῶν, ἢ αὐτῶν. ⁸ L. 8. § 2. l. ἄλλῳ ποιεῖ, ἄλλῳ μόνον χρὴ σωτῆρην, ⁹ εἰς τὸ ¹⁰ L. 4. § 12. κοινωνίῳ χρησίμῳ & εὐαίμων.

VI. ¹¹ Ὅσοι μὲν πολυὺν ἡμετέροις γινόμενοι, ¹² L. 3. § 3, 10. ἢ δὴ λήθη ὡς ἀποδόνται; ὅσοι δὲ τῶν ἐμῶν ὑμῶν σφύρας, πάλαι ἐκποδῶν;

VII. ¹³ Μὴ αἰσύνῃ βοηθῆμιος. πρὸς κατὰ ¹⁴ Sup. § 5. l. γὰρ σοὶ ἐνεργῇ ¹⁵ ὅτι ἐπὶ ἄλλον, ὡς γὰρ ¹⁶ L. 8. § 12. ὡς ἐν τειρομαχίᾳ. ¹⁷ εἰ δὴ ἐὰν σὺ μὲν χαλαρῶν ¹⁸ Sup. § 25. ὅτι τὸ ἐπὶ λαβὴν ἀναβλέψαι μόνον, μὴ δὲ νῦν, αὐτῶν δὲ δυνατὸν ἢ τὸτο;

VIII. ¹⁹ Τα μέλλοντα μὴ παρεσθῶ. ²⁰ L. 2. § 36. ²¹ ἢ εἰς τὸ ἐπὶ αὐτὰ, ἔδῃ δέσῃ, ²² φέρον τὸ ²³ L. 12. § 1. 3. αὐτὸν λῶν, ὡς νῦν πρὸς τὰ ἡμέτερα χρεῖ. ²⁴ Inf. § 46.

IX. ²⁵ Πάντα ἀλλήλοις ἐπιπλέκονται & ²⁶ L. 12. § 2. ἢ αὐτῶν ἐπὶ ἑαυτῶν, & ἑαυτῶν ἐπὶ ²⁷ L. 6. § 38. ἑαυτῶν ἑαυτῶν, & ἑαυτῶν ἐπὶ ²⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν ἑαυτῶν. ²⁹ πρὸς ἑαυτῶν καὶ ³⁰ L. 5. § 3. ἑαυτῶν καὶ ³¹ L. 4. § 23. ἑαυτῶν καὶ ³² Inf. § 43. ἑαυτῶν καὶ ³³ L. 4. § 40. ἑαυτῶν καὶ ³⁴ L. 2. § 16. ἑαυτῶν καὶ ³⁵ L. 4. § 4. ἑαυτῶν καὶ ³⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁴⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁵⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁶⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁷⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁸⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ⁹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁰⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹¹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹²⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹³⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁴⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁵⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁶⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁷⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁸⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ¹⁹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁰⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²¹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²²⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²³⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁴⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁵⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁶⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁷⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁸⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ²⁹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁰⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³¹⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³²⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³³⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁰ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴¹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴² L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴³ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁴ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁵ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁶ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁷ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁸ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁴⁹ L. 9. § 1. ἑαυτῶν καὶ ³⁵⁰ L. 9. § 1

¹ L. 2. § 12.

Inf. § 19.

² L. 4. § 14.³ Sup. § 5.

X. ¹ Πὰρ δ' ἐνυλον, ² ἀναφανίζονται τὰ
χρεα τῇ τῶν ὀλων ἐσία· ³ ἔκ πᾶν ἀλκον, ⁴ εἰς
τὸ ὀλων λῶρον ταχιστα δὴ ἀλαμβάνει·
⁵ καὶ ⁶ πόρτος μνήμη ταχιστα εἰσάγειν νύκτα
τῶν αἰώνων.

⁴ L. 1. § 9. l.

9. § 9.

⁵ L. 3. § 3.

Sup. § 2.

⁶ L. 9. § 9.⁷ L. 2. § 1.

XI. Τῶν λογικῶν ζώων ἡ αὐτὴ προῶξις

⁸ καὶ φύσιν ἔχει, ⁹ ἔκ τῶν λόγων.

XII. ¹⁰ Ὁρδός, ἡ ὀρθόμηνος.

XIII. Οἷον ἔστιν ἐν ἡνωμένοις τὰ μέλη

τῶ σώματι, τῶτον ἐξ ἑκαστοῦ ὅν δι-

σώπεται λογικῶς, ¹¹ πρὸς μὲν πᾶσι συνεργί-

δον κατεπεσυσσέναι. μᾶλλον δὲ οἱ ἡ τῶν

νόησις προσποσείτω, εἰάν πρὸς αὐτὸν πολ-

λὺς τις λέγῃ, ὅτι ¹² μέλη. εἰμὶ δ' ἐκ τῶν λο-

γικῶν συστήματος. εἰάν δ' ἄλλος δ' ὅς τις χεῖ-

μῆρ. ¹³ ἔξ αὐτὸν λέγῃ, ¹⁴ ἔγω ἀπὸ καρδί-

ας φιλοῦμαι τὸν ἀνδρῶπιον· ¹⁵ ἔγω σὺ καταλη-

πτικῶς ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

⁸ L. 8 § 7. l.

10. § 6.

⁹ L. 2. § 3. 4.¹⁰ - ληκτικῶς

l. 9. § 42. a

¹¹ L. 8. § 26.¹² Inf. § 74. l.

11. § 4.

¹³ συνεπιπῇ.

Lug. An.

¹⁴ Inf. § 16, 33

l. 8. § 28.

¹⁵ L. 4. § 7.

l. 6. § 8.

¹⁶ L. 6. § 52.¹⁷ L. 4. § 18,

19. l. 6. § 2,

22. l. 12. § 1.

¹⁸ L. 8. § 5.¹⁹ L. 4. § 20.²⁰ ὅ, κς αὐ ποῖ, ἡ λέγει.²¹ L. 5. § 19. l.²² L. 5. § 40.²³ χαῖ;²⁴ εἴ;²⁵ [ἐλευθερία]

ἡ ἐστ. ἐλευθερία;

Boor. [ἐκ ἀγέ]

ἡ ἐλευθερία Sal.

²⁶ L. 5. § 26.²⁷ Inf. § 33.

l. 8. § 28.

XIV. ²⁸ Ὁ δέλει, ²⁹ ἐξωθεν ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹

timet, quæ dolet, quæ super his omnino aliquid opinatur, nihil hominum patietur, nisi si eam ipse in iudicium istiusmodi demiseris. nullius rei alterius per se indiga est mens, nisi ipsa sibi indigentiam creaverit. eademque ratione & perturbatione & impedimento omni immunis, nisi ipsa se perturbaverit aut impediverit.

XVII. Felicitas est bonus genius, sive mens bona. quid igitur facis hic, ô phantasia? facesse hinc, per deos, uti accessisti: nihil enim opus te habeo. more antiquo accessisti. nec succenseo tibi tamen. facesse tantum.

XVIII. Cur mutationem quis metuat? ecquid enim fieri potest absque mutatione? ecquid autem aut gratius aut familiarius universi naturæ? ipse num balneo uti poteris, ni ligna mutationem subeant? num nutrirî, ni edulia itidem mutantur? nunquid aliud utile quicquam perfici, nisi interveniente mutatione? an non vides simile quiddam esse & mutationem tui, nec universi naturæ minùs necessarium? *ὅπ' ἐάντ' ὅ σ' μεταβαλὼν ὁλῶν φύσιν;*

XIX. Per mundi substantiam, tanquam per torrentem, corpora transeunt universa, ipsa universo, prout membra sibi invicem nostra, coalita & eidem coöperantia. quot Chrysis, quot Socrates, quot Epicetot jam dudum absorpsit ævum istud? idem tibi de quovis tum homine, tum resuccurrat.

XX. Hoc unum me sollicitum habet, nequid ipse faciam, quod hominis conditio vel minùs velit, vel secus velit, vel nunc nolit.

XXI. Instat tempus, quo tu omnium oblitus eris; instat, & quo omnes tui.

XXII. Hominis est, etiam eos qui offendunt diligere. hoc fieri, si una succurrat tibi, tum esse tibi cognatos, tum inscios invitòsque peccare: adhæc, paulò post utroque vestrum mortu concessuros:

*ὁ λυτὸς μὲν, ὁ δὲ τῶν ὅλων ἕπο-
λαμβαίον, ὅθεν μὴ πάθῃ. ¹ ἐ γὰρ εἴσεις ἡνικαδὲς vel
² αὐτὸ εἰς κρείσσιν ποιούτω. ³ ἀποροσδέες παρὲς αὐτὸ
ἔστιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῶν, ὁ ἡγεμονικόν, ἐδὴ μὴ
ἑαυτῶν ἐνδὴν ποιῇ. ⁴ καὶ ταύτῃς ὁ ἀπαρε-
στῶν, ὁ ⁵ ἀεμπεδίον, ἐδὴ μὴ ἑαυτὸ τα-
ράσῃ, ὁ ἐμπεδίον.*

XVII. *Ἐυδαίμονια ἔστι, ⁶ δαίμων α-
γαθὸς, ἢ ἀγαθόν. ⁷ τί οὖν ὧδ' ποιῆς, ⁸ ὧ ⁹ ὅν [ἡγεμονι-
φωτασία; ἀπερχε, ⁹ τὸς δέες σοι, ὡς κόν.]
ἡλιδες; ἐ γὰρ χρήζω [εἰ. ἐλπίδους] κα-
τὰ τὸ ἀρχαῖον εἶθε. ὅση ὀργίζομαι σοι
μόνον ἀπιδί.*

XVIII. *Φοβῶμαι πῶς μεταβολῶ; ¹⁰ ἢ
γὰρ διώσῃ χερεὶς μεταβολῆς ἡμέτερας; ¹¹ τί
δὲ φίλπερον ἢ οἰκειόπερον τῇ τῆς ὅλων
φύσιν; σὺ δ' αὐτὸς λέσασθαι διώσας, ἐδὴ
μὴ τὰ ξύλα μεταβάλλῃ; τραφένῃ δὲ διώ-
σας, ἐδὴ μὴ τὰ ἐδωδύμετα μεταβάλλῃ; ἀλ-
λοὺ δ' ἢ τῆς χρησίμων διώσας αὐτολεσθῆ-
ναι χερεὶς μεταβολῆς; ἐχ' ὁρᾷς οὖν,
ὅπ' ἐάντ' ὅ σ' μεταβαλὼν ὁμοίον ἔστι, ὁ ὁμοίως ¹² ἀναγχαῖον τῇ τῆς*

XIX. *Διὰ τὸ ὅλων εἶναι, ὡς ἔχει χε-
ρεὶς διεσπασθῆναι τὸν τῶν σώματων, ¹³ ὅ
ὅλα συμφύη & συνεργᾶ, ὡς ¹⁴ τὰ ἡμέτερα
μέρη ἀλλήλοις. ¹⁵ πύσας ἡδὴ ὁ αἰὼν Χρυσίπ-
πους, πύσας Σωκράτους, πύσας Βηκίητους κα-
ταπέπαυεν. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ὁ πῶτος ἐπινέσθην
τοὺς ἀνθρώπους τὸ περὶ μετὰ τοὺς ὁμοίους.*

XX. *Ἐμὲ ἐν μόνον περὶ αὐτῶν, μήτε αὐ-
τὸς ποιῶ, ὅ ἢ κατὰ σκεδὴν ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ
λαί, ἢ ὡς ἐ δέλει, ἢ ¹⁹ οἰῶν ἐ δέλει.*

XXI. *Ἐγὼς μὲν ἢ σὺ περὶ πῶτων λή-
θη. Ἐγὼς δ' ἢ πῶτων περὶ σὺ λήθη.*

XXII. *Ἰδιον ἀνθρώπου φιλεῖν ὁ πᾶσι
ὄντας. τὸτο δ' ἵνα, εἰς συμπεροσπῆται, ὅ
ὅπ' ἐ ²² συζητῆς, ὁ ²³ δὲ ἀγνοῖς, ὁ ²⁴ ἀ-
χρηστὸς ἀμύδαντος, ὁ ²⁵ μετ' ὀλίγον ἀμ-
φότεροι*

¹ L. 2. § 1.
² L. 9. § 38.

φότεροι πενήτησι, & πρὸ πάντων, ὅτε ἔκ
ἐβλάψεν σε.² ἔγδ' ἡ γαμινὴν σε χερσὶν
ἐποίησεν, ἢ πρὸθεν λυ.

³ Sup. § 18.
Inf. § 25. L. 4.
§ 36.
⁴ L. 6. § 1.

XXIII. ³ Ἡ γὰρ ὅλων φύσις, ὅτι τ' ὁ-
λης ὑσίας, ⁴ ὡς κηρὺ, νῦν μὲν ἰσχυρότερον ἐπ-
λάσσει. Συλχέει τ' ἔτι, εἰς δένδρον φύσιν
συνεχρήματο τῇ ὕλῃ αὐτῇ· εἴτα εἰς ἀνθρώπου
ἐλθόν, εἴτα εἰς ἄλλο π' ἔχουσιν τ' ἑτέρων πρὸς
ὀλίγιστον ὑπέστη ὁ δὲν τ' ὑδὲν τ' ἔχον λυθιστά
ἔκκενέει· ὡς πρὸς ὑδὲ τ' συμπληρωμα.

⁵ Sup. § 1. L.
¹⁰ § 34.
⁶ L. 4. § 42. L.
⁶ § 47. L. 8. §
20.

XXIV. ⁷ Τὸ δὲ πρῶτον τῷ πρὸς ὅπῳ
λίαν πρὸς φύσιν, ὅπῳ ⁸ πολλὰς ⁹ ὀνα-
πονήσκειν ἢ πρὸς ἡμᾶς, ¹⁰ ἢ τὸ πλεονέκτητον

⁷ L. 2. § 1. Sup.
§ 22. Inf. §
60, 65.
⁸ L. 11. § 18.
⁹ γίγνηται, ἐκ-
πονήσκει, ἢ τὸ
πρ. τ. δ. Boot.
¹⁰ εἰ Mer.
¹¹ τῷ [μὴ] δ.
Mer.

ἀπεστέλλει, ὡς ὅλως ἐξαφελῶναι μὴ διώα-
δι· αὐτῷ γὰρ τέτρω πρὸς ἡλίου ἐκείνῳ, ὅτε
πρὸς τ' ἡλίου. εἰ γὰρ ἢ ἡ συναιδέσθαι ¹¹ α-
μύδαν οἰχόμεθα, ¹² ἢς ἐκ τῷ ζῆν αἴψα ;

¹² L. 9. § 2. L.
10. § 8.
¹³ Sup. § 23.

XXV. ¹³ Πόρτα ὅσα ὁρᾷ, ὅσον ὑπὸ
μεταβαλεῖ ἢ τὰ ὅλα διοικῶσα φύσις, &
ἄλλα ἐκ τ' ὑσίας αὐτῇ ποιήσας, & πάλιν
ἄλλα ἐκ τ' ἐκείνων ὑσίας, ¹⁴ ἵνα αἰ νεαροὶ
ἢ ὁ κρῆμα.

¹⁴ L. 6. § 15.
L. 8. § 50. L. 10.
§ 7. L. 12. §
23.
¹⁵ L. 6. § 27.
L. 8. § 14. L. 11
§ 18.
¹⁶ L. 2. § 13.
¹⁷ L. 8. § 14.
¹⁸ L. 5. § 23.
¹⁹ L. 10. § 30.
L. 11. § 15.
²⁰ L. 1. § 15.
²¹ L. 2. § 1.
²² L. 11. § 13.
Inf. § 52, 63.
²³ L. 3. § 12.
Sup. § 7. L. 8.
§ 32, 36.

XXVI. Ὅπῳ τις ἀμάρτη πρὸς σε, ὅ-
ντος ἐνδυμῶ ¹⁵ τί ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπολαβὼν
ἡμαρτι. τῷ τ' ἰδὼν, ¹⁶ ἐλεήσας αὐτόν, &
¹⁷ ἔτι δαυμάσας, ¹⁸ ἔτι ὀργισθῆς. ¹⁹ ἢ τοι
γὰρ ἐ αὐτὸς τ' αὐτὸ ἐκείνῳ ἀγαθὸν ἐκ ὑπο-
λαμβάνεις, ἢ ἄλλο ὁμοειδές. ²⁰ δὲ οὖν σὺ
γινώσκεις. ²¹ εἰ τ' μὴ ἐπιπολαμβάνεις τὰ
τοιαῦτα ἀγαθὰ καὶ κακά, ῥᾶον. ²² ὁ μὲν
ἔστι τῷ παρεστῶτι.

XXVII. ²³ Μὴ τὰ ἀπόντα ἐννοῇ, ὡς
ἦδη ὄντα· ἀλλὰ τῷ πρὸς ἐνὶ τῷ τὰ δεξιότα-
τα ἐκλογίζεσθαι, & τέτρω χερσὶν ὑπομινῶ-
σκεῖς, πῶς ἂν ἐπέστητο, εἰ μὴ πρὸς
αὐτὰ μὴτοι φυλάσσει, μὴ δὲ ²⁴ τ' ἔτι
²⁵ ἀπομινῶσθαι αὐτοῖς. ἐπίσης ἐκείνῳ αὐτῷ,
ὡς εἰς ἡτοίμη μὴ πρὸς παρεστῶτι.

præ omnibus denique, nihil eos te
læsisse. neque enim mentem tuam
deteriorem facere possunt, quàm
prius fuerat.

XXIII. Universi natura ex com-
muni rerum omnium materia, tan-
quam è cera, nunc equuleum effin-
git; quem mox denuo diffingit,
ejusdemque materiâ ad arborem
producendam abutitur; tum ad
homuncionem, dein ad aliud quid-
piam. horum autem quodlibet ad
breve temporis spatium subsistit.
istis autem, sicut arcæ, dissolvi
est, quàm compingi primò fuerat.

XXIV. Torvitas vultus est val-
de præter naturam. ubi ei sæpius
assueverit quis, immori foler; vul-
tûsque decor ita inde extinguitur,
ut denuo reaccendi omnino ne-
queat. ex hoc ipso autem intelligas
licet esse præter rationem. Siqui-
dem enim ita vultum quis obfirma-
verit, ut peccati sensus omnis au-
fugerit, quorsum homo sic affectus
vitam protrahat amplius?

XXV. Quæcunque vides, uni-
versa mox est mutatura universi
rectrix natura, aliâque ex eorum
materia effectura, & ex horum rur-
sus alia, ut mundus perpetim re-
novetur.

XXVI. Cum adversus te quic-
quid peccaverit quis, considera sta-
tim, quid bonum malumve esse ra-
tus id egerit. hoc enim perspecto,
misereberis illius, nec aut miraberis,
aut succensesbis. forsân enim vel i-
dem illud, quod ille, vel aliud quid-
piam ejusmodi, ipse pariter cum illo
bonum esse opinaris. hoc si fuerit, &
illi te ignoscere oportet. sin ejus-
modi nec bona nec mala censueris,
ex errore animi desinquentem æ-
quanimiter feras.

XXVII. Non tam quæ desunt
tibi, quàm quæ adfunt, cogita.
ex his autem selige quæ gratissima
sunt tibi, quo reputes tecum quan-
to cum studio ea, ni jam adessent,
tibi requireres. cave tamen interim,
nè, dum istis lubenter acquiescis,
eo in pretio habere assuescas te,
ut si quando deesse contigerit, tur-
beris.

XXVIII. In temet convolutus esto. mens etenim rationalis ita est naturā comparata, ut sibi sufficiat ipsa iuste agens, & hoc ipso nata sibi tranquillitatem.

XXIX. Imaginationes absterge: affectuum motus compesce: tempus præfens circumscribe: dignosce, quicquid vel tibi, vel alii cuiquam contingit. rem subiectam quāque divide & partire in formam & materiam. horam novissimam cogita. quod alteri peccatum est, ibi ubi extitit, relinque.

XXX. Eis quæ dicuntur, animum simul intende: in ea quæ sunt faciuntve, mente altius descende.

XXXI. Exorna te simplicitate, modestiā, affectu adversus res medias indifferenti. genus humanum dilige. Deo obsequere.

—Certa, inquit ille, decurrunt omnia lege.

quid verò si elementa sola? meminisse suffecerit, lege certā ple-
raque ferri, aut paucis saltem, duntaxat exceptis.

μεμνησθαι, ὅτι τὰ πῶτα νομοὶ ἐχθ, ἢ 19 δηλῶν ὀλίγα.

XXXII. Mortem quod attinet, siue fuerit dissipatio, siue in atomos redactio, siue exinatio; vel est extinctio vel translatio.

XXXIII. De dolore sic habeas. si ferri non potest, interimit: si diutius duraverit, ferri potest. mens interim opinionis ope tranquillitatem servat suam; nec deterior quicquam inde fit pars animi princeps corporis verò membra, quæ dolore sunt afflicta, ipsa si quid possunt, de eo statuant.

XXXIV. Quod ad gloriam, animos eorum, à quibus ea expetitur, considera, quales existant, & qualia tum fugiant, tum & sectentur. illud item dispice, sicut arenarum cumuli alii aliis superingessit priora abscondunt; perinde in vita contingere, ut antegressa à succedentibus quā celerrimè abscondantur.

XXXV. Platonis dictum. Cui ingitur animus sublimis fuerit, quisq; & tempus omne, & substantiam omnem contempletur; nunquid

οἷον. 23 L. 4. § 48, 50. l. 6. § 36, 37. l. 9. § 30. l. 10. § 17. 34 οἷον οἷον.

XXVIII. ¹ Εἰς αὐτὸν συνελθῶ. ² φύσιν L. 4. § 3. l. 6. § 11. l. 8. § 48. ³ ἐχθ τὸ λογικὸν ἡγεμονικόν, αὐτῇ ἀρχῇ δὲ L. 5. § 14. l. 6. § 51. ⁴ ἀποφραγεῖν, ὅτι αὐτὸ τὸ αὐτὸ γὰρ L. 2. § 4. l. 3. § 28.

XXIX. ⁵ Ἐξάλειπον τὴν φθοράσιν ⁶ φείγασιν ⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸ φείγασιν ⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁰ φείγασιν ¹¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ²⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ³⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁴⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁵⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁶⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁷⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁸⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹¹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹² ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹³ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁴ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁵ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁶ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁷ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁸ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ⁹⁹ ὅσον τὴν νοεροπασίαν ¹⁰⁰ ὅσον τὴν νοεροπασίαν

XXX. ¹¹ Συμπῆρεσθαι τὴν νόησιν ¹² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ²⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ³⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁴⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁵⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁶⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁷⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁸⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹¹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹² εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹³ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁴ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁵ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁶ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁷ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁸ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ⁹⁹ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν ¹⁰⁰ εἰσδύεσθαι τὴν νόησιν

XXXI. ¹³ Φάρινον σαυτὸν ἀπλότῃς ¹⁴ ἀπλότῃς ¹⁵ ἀπλότῃς ¹⁶ ἀπλότῃς ¹⁷ ἀπλότῃς ¹⁸ ἀπλότῃς ¹⁹ ἀπλότῃς ²⁰ ἀπλότῃς ²¹ ἀπλότῃς ²² ἀπλότῃς ²³ ἀπλότῃς ²⁴ ἀπλότῃς ²⁵ ἀπλότῃς ²⁶ ἀπλότῃς ²⁷ ἀπλότῃς ²⁸ ἀπλότῃς ²⁹ ἀπλότῃς ³⁰ ἀπλότῃς ³¹ ἀπλότῃς ³² ἀπλότῃς ³³ ἀπλότῃς ³⁴ ἀπλότῃς ³⁵ ἀπλότῃς ³⁶ ἀπλότῃς ³⁷ ἀπλότῃς ³⁸ ἀπλότῃς ³⁹ ἀπλότῃς ⁴⁰ ἀπλότῃς ⁴¹ ἀπλότῃς ⁴² ἀπλότῃς ⁴³ ἀπλότῃς ⁴⁴ ἀπλότῃς ⁴⁵ ἀπλότῃς ⁴⁶ ἀπλότῃς ⁴⁷ ἀπλότῃς ⁴⁸ ἀπλότῃς ⁴⁹ ἀπλότῃς ⁵⁰ ἀπλότῃς ⁵¹ ἀπλότῃς ⁵² ἀπλότῃς ⁵³ ἀπλότῃς ⁵⁴ ἀπλότῃς ⁵⁵ ἀπλότῃς ⁵⁶ ἀπλότῃς ⁵⁷ ἀπλότῃς ⁵⁸ ἀπλότῃς ⁵⁹ ἀπλότῃς ⁶⁰ ἀπλότῃς ⁶¹ ἀπλότῃς ⁶² ἀπλότῃς ⁶³ ἀπλότῃς ⁶⁴ ἀπλότῃς ⁶⁵ ἀπλότῃς ⁶⁶ ἀπλότῃς ⁶⁷ ἀπλότῃς ⁶⁸ ἀπλότῃς ⁶⁹ ἀπλότῃς ⁷⁰ ἀπλότῃς ⁷¹ ἀπλότῃς ⁷² ἀπλότῃς ⁷³ ἀπλότῃς ⁷⁴ ἀπλότῃς ⁷⁵ ἀπλότῃς ⁷⁶ ἀπλότῃς ⁷⁷ ἀπλότῃς ⁷⁸ ἀπλότῃς ⁷⁹ ἀπλότῃς ⁸⁰ ἀπλότῃς ⁸¹ ἀπλότῃς ⁸² ἀπλότῃς ⁸³ ἀπλότῃς ⁸⁴ ἀπλότῃς ⁸⁵ ἀπλότῃς ⁸⁶ ἀπλότῃς ⁸⁷ ἀπλότῃς ⁸⁸ ἀπλότῃς ⁸⁹ ἀπλότῃς ⁹⁰ ἀπλότῃς ⁹¹ ἀπλότῃς ⁹² ἀπλότῃς ⁹³ ἀπλότῃς ⁹⁴ ἀπλότῃς ⁹⁵ ἀπλότῃς ⁹⁶ ἀπλότῃς ⁹⁷ ἀπλότῃς ⁹⁸ ἀπλότῃς ⁹⁹ ἀπλότῃς ¹⁰⁰ ἀπλότῃς

XXXII. ¹⁶ Περὶ θανάτου ¹⁷ εἰς θάνατον ¹⁸ εἰς θάνατον ¹⁹ εἰς θάνατον ²⁰ εἰς θάνατον ²¹ εἰς θάνατον ²² εἰς θάνατον ²³ εἰς θάνατον ²⁴ εἰς θάνατον ²⁵ εἰς θάνατον ²⁶ εἰς θάνατον ²⁷ εἰς θάνατον ²⁸ εἰς θάνατον ²⁹ εἰς θάνατον ³⁰ εἰς θάνατον ³¹ εἰς θάνατον ³² εἰς θάνατον ³³ εἰς θάνατον ³⁴ εἰς θάνατον ³⁵ εἰς θάνατον ³⁶ εἰς θάνατον ³⁷ εἰς θάνατον ³⁸ εἰς θάνατον ³⁹ εἰς θάνατον ⁴⁰ εἰς θάνατον ⁴¹ εἰς θάνατον ⁴² εἰς θάνατον ⁴³ εἰς θάνατον ⁴⁴ εἰς θάνατον ⁴⁵ εἰς θάνατον ⁴⁶ εἰς θάνατον ⁴⁷ εἰς θάνατον ⁴⁸ εἰς θάνατον ⁴⁹ εἰς θάνατον ⁵⁰ εἰς θάνατον ⁵¹ εἰς θάνατον ⁵² εἰς θάνατον ⁵³ εἰς θάνατον ⁵⁴ εἰς θάνατον ⁵⁵ εἰς θάνατον ⁵⁶ εἰς θάνατον ⁵⁷ εἰς θάνατον ⁵⁸ εἰς θάνατον ⁵⁹ εἰς θάνατον ⁶⁰ εἰς θάνατον ⁶¹ εἰς θάνατον ⁶² εἰς θάνατον ⁶³ εἰς θάνατον ⁶⁴ εἰς θάνατον ⁶⁵ εἰς θάνατον ⁶⁶ εἰς θάνατον ⁶⁷ εἰς θάνατον ⁶⁸ εἰς θάνατον ⁶⁹ εἰς θάνατον ⁷⁰ εἰς θάνατον ⁷¹ εἰς θάνατον ⁷² εἰς θάνατον ⁷³ εἰς θάνατον ⁷⁴ εἰς θάνατον ⁷⁵ εἰς θάνατον ⁷⁶ εἰς θάνατον ⁷⁷ εἰς θάνατον ⁷⁸ εἰς θάνατον ⁷⁹ εἰς θάνατον ⁸⁰ εἰς θάνατον ⁸¹ εἰς θάνατον ⁸² εἰς θάνατον ⁸³ εἰς θάνατον ⁸⁴ εἰς θάνατον ⁸⁵ εἰς θάνατον ⁸⁶ εἰς θάνατον ⁸⁷ εἰς θάνατον ⁸⁸ εἰς θάνατον ⁸⁹ εἰς θάνατον ⁹⁰ εἰς θάνατον ⁹¹ εἰς θάνατον ⁹² εἰς θάνατον ⁹³ εἰς θάνατον ⁹⁴ εἰς θάνατον ⁹⁵ εἰς θάνατον ⁹⁶ εἰς θάνατον ⁹⁷ εἰς θάνατον ⁹⁸ εἰς θάνατον ⁹⁹ εἰς θάνατον ¹⁰⁰ εἰς θάνατον

XXXIII. ²⁰ Περὶ πένου ²¹ εἰς πένου ²² εἰς πένου ²³ εἰς πένου ²⁴ εἰς πένου ²⁵ εἰς πένου ²⁶ εἰς πένου ²⁷ εἰς πένου ²⁸ εἰς πένου ²⁹ εἰς πένου ³⁰ εἰς πένου ³¹ εἰς πένου ³² εἰς πένου ³³ εἰς πένου ³⁴ εἰς πένου ³⁵ εἰς πένου ³⁶ εἰς πένου ³⁷ εἰς πένου ³⁸ εἰς πένου ³⁹ εἰς πένου ⁴⁰ εἰς πένου ⁴¹ εἰς πένου ⁴² εἰς πένου ⁴³ εἰς πένου ⁴⁴ εἰς πένου ⁴⁵ εἰς πένου ⁴⁶ εἰς πένου ⁴⁷ εἰς πένου ⁴⁸ εἰς πένου ⁴⁹ εἰς πένου ⁵⁰ εἰς πένου ⁵¹ εἰς πένου ⁵² εἰς πένου ⁵³ εἰς πένου ⁵⁴ εἰς πένου ⁵⁵ εἰς πένου ⁵⁶ εἰς πένου ⁵⁷ εἰς πένου ⁵⁸ εἰς πένου ⁵⁹ εἰς πένου ⁶⁰ εἰς πένου ⁶¹ εἰς πένου ⁶² εἰς πένου ⁶³ εἰς πένου ⁶⁴ εἰς πένου ⁶⁵ εἰς πένου ⁶⁶ εἰς πένου ⁶⁷ εἰς πένου ⁶⁸ εἰς πένου ⁶⁹ εἰς πένου ⁷⁰ εἰς πένου ⁷¹ εἰς πένου ⁷² εἰς πένου ⁷³ εἰς πένου ⁷⁴ εἰς πένου ⁷⁵ εἰς πένου ⁷⁶ εἰς πένου ⁷⁷ εἰς πένου ⁷⁸ εἰς πένου ⁷⁹ εἰς πένου ⁸⁰ εἰς πένου ⁸¹ εἰς πένου ⁸² εἰς πένου ⁸³ εἰς πένου ⁸⁴ εἰς πένου ⁸⁵ εἰς πένου ⁸⁶ εἰς πένου ⁸⁷ εἰς πένου ⁸⁸ εἰς πένου ⁸⁹ εἰς πένου ⁹⁰ εἰς πένου ⁹¹ εἰς πένου ⁹² εἰς πένου ⁹³ εἰς πένου ⁹⁴ εἰς πένου ⁹⁵ εἰς πένου ⁹⁶ εἰς πένου ⁹⁷ εἰς πένου ⁹⁸ εἰς πένου ⁹⁹ εἰς πένου ¹⁰⁰ εἰς πένου

XXXIV. ²⁷ Περὶ δόξης ²⁸ εἰς δόξης ²⁹ εἰς δόξης ³⁰ εἰς δόξης ³¹ εἰς δόξης ³² εἰς δόξης ³³ εἰς δόξης ³⁴ εἰς δόξης ³⁵ εἰς δόξης ³⁶ εἰς δόξης ³⁷ εἰς δόξης ³⁸ εἰς δόξης ³⁹ εἰς δόξης ⁴⁰ εἰς δόξης ⁴¹ εἰς δόξης ⁴² εἰς δόξης ⁴³ εἰς δόξης ⁴⁴ εἰς δόξης ⁴⁵ εἰς δόξης ⁴⁶ εἰς δόξης ⁴⁷ εἰς δόξης ⁴⁸ εἰς δόξης ⁴⁹ εἰς δόξης ⁵⁰ εἰς δόξης ⁵¹ εἰς δόξης ⁵² εἰς δόξης ⁵³ εἰς δόξης ⁵⁴ εἰς δόξης ⁵⁵ εἰς δόξης ⁵⁶ εἰς δόξης ⁵⁷ εἰς δόξης ⁵⁸ εἰς δόξης ⁵⁹ εἰς δόξης ⁶⁰ εἰς δόξης ⁶¹ εἰς δόξης ⁶² εἰς δόξης ⁶³ εἰς δόξης ⁶⁴ εἰς δόξης ⁶⁵ εἰς δόξης ⁶⁶ εἰς δόξης ⁶⁷ εἰς δόξης ⁶⁸ εἰς δόξης ⁶⁹ εἰς δόξης ⁷⁰ εἰς δόξης ⁷¹ εἰς δόξης ⁷² εἰς δόξης ⁷³ εἰς δόξης ⁷⁴ εἰς δόξης ⁷⁵ εἰς δόξης ⁷⁶ εἰς δόξης ⁷⁷ εἰς δόξης ⁷⁸ εἰς δόξης ⁷⁹ εἰς δόξης ⁸⁰ εἰς δόξης ⁸¹ εἰς δόξης ⁸² εἰς δόξης ⁸³ εἰς δόξης ⁸⁴ εἰς δόξης ⁸⁵ εἰς δόξης ⁸⁶ εἰς δόξης ⁸⁷ εἰς δόξης ⁸⁸ εἰς δόξης ⁸⁹ εἰς δόξης ⁹⁰ εἰς δόξης ⁹¹ εἰς δόξης ⁹² εἰς δόξης ⁹³ εἰς δόξης ⁹⁴ εἰς δόξης ⁹⁵ εἰς δόξης ⁹⁶ εἰς δόξης ⁹⁷ εἰς δόξης ⁹⁸ εἰς δόξης ⁹⁹ εἰς δόξης ¹⁰⁰ εἰς δόξης

XXXV. ²⁹ Περὶ πένου ³⁰ εἰς πένου ³¹ εἰς πένου ³² εἰς πένου ³³ εἰς πένου ³⁴ εἰς πένου ³⁵ εἰς πένου ³⁶ εἰς πένου ³⁷ εἰς πένου ³⁸ εἰς πένου ³⁹ εἰς πένου ⁴⁰ εἰς πένου ⁴¹ εἰς πένου ⁴² εἰς πένου ⁴³ εἰς πένου ⁴⁴ εἰς πένου ⁴⁵ εἰς πένου ⁴⁶ εἰς πένου ⁴⁷ εἰς πένου ⁴⁸ εἰς πένου ⁴⁹ εἰς πένου ⁵⁰ εἰς πένου ⁵¹ εἰς πένου ⁵² εἰς πένου ⁵³ εἰς πένου ⁵⁴ εἰς πένου ⁵⁵ εἰς πένου ⁵⁶ εἰς πένου ⁵⁷ εἰς πένου ⁵⁸ εἰς πένου ⁵⁹ εἰς πένου ⁶⁰ εἰς πένου ⁶¹ εἰς πένου ⁶² εἰς πένου ⁶³ εἰς πένου ⁶⁴ εἰς πένου ⁶⁵ εἰς πένου ⁶⁶ εἰς πένου ⁶⁷ εἰς πένου ⁶⁸ εἰς πένου ⁶⁹ εἰς πένου ⁷⁰ εἰς πένου ⁷¹ εἰς πένου ⁷² εἰς πένου ⁷³ εἰς πένου ⁷⁴ εἰς πένου ⁷⁵ εἰς πένου ⁷⁶ εἰς πένου ⁷⁷ εἰς πένου ⁷⁸ εἰς πένου ⁷⁹ εἰς πένου ⁸⁰ εἰς πένου ⁸¹ εἰς πένου ⁸² εἰς πένου ⁸³ εἰς πένου ⁸⁴ εἰς πένου ⁸⁵ εἰς πένου ⁸⁶ εἰς πένου ⁸⁷ εἰς πένου ⁸⁸ εἰς πένου ⁸⁹ ε

¹ L. 6. § 47.

² Arrian. l. 4.

c. 6.

³ εὖ μ' ἔσθ' ὡς. vel
ὡς. μ. εὖ.

⁴ Eurip. Belle-
roph. l. 11. § 6.

⁵ L. 6. § 20, 22.

⁶ Euripid. Hypsi-
pyl.

⁷ L. 11. § 34.

⁸ τὸν Lug.

⁹ L. 11. § 6.

¹⁰ εὖ Plut.

¹¹ L. 6. § 4. l.

¹² § 5.

¹³ Aristoph. A-
charu.

¹⁴ L. 5. § 36.

¹⁵ Inf. § 69.

¹⁶ Plato Apolog.

¹⁷ L. 3. § 6, 7.
16. § 2.

¹⁸ Plato ibid.

¹⁹ Plato Gorg.

²⁰ § 7.

²¹ ὑκτίων.

οἷα τέτρω μέγα τὶ δοκεῖν εἶναι ἢ ἀνθρώπων
βίον; ἀδύνατον, ἢ δὲ οἷα. ἔκιν' ἔ
δ' αἰνόν κ' ἡγήσασθαι ὁ ποιῆτος; ἡκιστα γὰρ.

XXXVI. Ἀντικεινόν. βασιλῆον,
μὲν εὖ περὶ τὴν, κακῶς δ' ἀκρίβειαν.

XXXVII. Αἰσχρόν ἐστι, τὸ μὲν περὶ τὸν
ἄσπετον εἶναι, ἔστι καὶ ἀσπίδι, ἔστι καὶ περὶ
σμεῖνός, ὡς καλῶς ἢ ἀλυσία, ἀντὶ δ' ὑπ'
ἐαυτοῦ μὴ χρηματίζεσθαι ἔστι καὶ περὶ σμεῖνός.

XXXVIII. Τοῖς περὶ γὰρ τὸν
συμμεῖναι γὰρ.

Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν.

XXXIX. Ἀθανάτοις τε θεοῖς καὶ ἡμῶν
χάρματα δοῖν. (ἐκείνους.)

XL. Βίον δ' ἀντὶ τὴν, ὡς καὶ περὶ τὸν
καὶ τὸ μὲν εἶναι, τὸ δ' ἔστι μὴ.

XLI. Εἰ δ' ἡμετέριον ἐκ θεῶν ἔ
παύει, ἔστι μὴ.

¹² Εἰ δ' ἔστι τὸν.

XLII. Τοῦ γὰρ μετ' ἐμὲ τὸ δ' ἀντὶ τὸν.

XLIII. Μὴ συνεπεσθῆναι, μὴ σφύζειν.

XLIV. Περὶ τὸν. Εἰ δ' ἔστι τὸν
δὲ δ' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν. οἷα ἔστι καὶ περὶ τὸν
ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν, εἰ οἷα δ' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν.

XLV. Οὐ γὰρ εἶναι, ὡς ἀντὶ τὸν Ἀ-
θηνῶν, τὴν ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἡμετέριον βίον, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
παύει, ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
καὶ περὶ τὸν, μὴ δ' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν, μὴ δ'
ἀντὶ τὸν, μὴ δ' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν.

XLVI. Ἀλλ', ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν
ἀλλ' ὡς τὸν ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἔστι π' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν, μὴ γὰρ τὸν ἀντὶ τὸν
ἐπεσθῆναι χεῖρον, τὸν γὰρ ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν.

XLVI. Ἀλλ', ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν
ἀλλ' ὡς τὸν ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἔστι π' ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν, μὴ γὰρ τὸν ἀντὶ τὸν
ἐπεσθῆναι χεῖρον, τὸν γὰρ ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν
ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν, ὡς ἀντὶ τὸν ἀντὶ τὸν.

huic magnum quiddam putas pos-
se videri hominis vitam? Fieri, in-
quit, non potest. Neque mortem
igitur grave quid reputabit. Mini-
mè verò.

XXXVI. Antisthenis illud. Ma-
lè audire, cum benefacias, regium
est.

XXXVII. Indignum est, vul-
tum animo obsequentem, pro ejus
imperio conformare & componere
semet; ipsum autem animum ad
suiipsius arbitrium non conforma-
ri & componi.

XXXVIII. Nam neutiquam homi-
nem rebus irasci decet!

Nil quippe curant ipsæ.

XXXIX. Diis leto exemptis ac no-
bis gaudia dones.

XL. Spicas velut frugiferas, sic vi-
tam meti:

Ut hic sit, ille non sit.

XLI. Si me meisque liberos Dii ne-
gligant,

Hujus etiam constat ratio.

XLII. Equum hominiquè; à me est.

XLIII. Lamentantibus ne collamen-
teris, neque commovearis.

XLIV. Platonis ista. Ego huic
respondum hoc, justumque illud,
referrem. Parum rectè censēs, mi
homo, si hominem, qui vel ullius
sit usūs, existimas mortis vitæque
discrimen in numero aliquo habi-
taturum; nec hoc duntaxat consi-
deraturum, id quod agit, justum
an injustum, hominisque probi an
improbi sit.

XLV. Eiusdem. Sic enim se re-
vera habet, viri Athenienses; quo-
cunque loco semet collocaverit quis,
statum eum sibi optimum ducens,
aut à principe fuerit collocatus, e-
um hunc tueri (utl mihi videtur)
oporret, etiam si cum discrimine
conjunctum id sit, nec ullius rei
cuiusquam, ne mortis quidem, præ
eo quod est turpe, rationem habere.

XLVI. Eiusdem. Verum, o bo-
ne vir, illud videris, annon aliud
quid generosum esse bonumque; exi-
stat, quàm servare & servari. neque
enim hoc est, quod, vir verè qui
sit, tantopere expetere debeat, ut
temporis tantundem vivat; neque

¹ L. 2 § 17. 1.
² § 3, 14. L. 6.
³ § 2.

⁴ L. 12. § 23.

⁵ Inf. § 74.

⁶ L. 6. § 17.

⁷ L. 10. § 12.

⁸ L. 5. § 16. 1.

⁹ § 32.

¹⁰ L. 2. § 11. 1.

¹¹ § 12.

¹² L. 6. § 2, 32.

¹³ L. 5. § 27. 1.

¹⁴ § 11.

¹⁵ Sup. § 28.

¹⁶ L. 4. § 33.

¹⁷ παρὰ.

¹⁸ L. 4. § 22.

¹⁹ Inf. § 55. L. 8.

²⁰ § 7.

²¹ L. 2. § 8. 1.

²² § 3.

²³ L. 8. § 60.

²⁴ Inf. § 56. 1.

²⁵ § 1.

²⁶ L. 5. § 16.

²⁷ Sup. § 30.

²⁸ Sup. § 13.

²⁹ L. 3. § 4.

³⁰ Inf. § 67. 1. 9.

³¹ § 23. 1. 11. §

³² L. 2. § 6.

³³ Inf. § 64.

³⁴ L. 3. § 16.

³⁵ L. 5. § 26. 1. 11.

³⁶ § 1.

³⁷ Inf. § 67.

³⁸ L. 2. § 2. 1.

³⁹ § 20.

⁴⁰ L. 5. § 21.

⁴¹ Inf. § 63. 1.

⁴² § 38.

⁴³ L. 3. § 9. 1.

⁴⁴ § 49. Sup.

⁴⁵ § 54.

⁴⁶ L. 5. § 14.

⁴⁷ L. 6. § 26.

⁴⁸ L. 10. § 11, 12.

⁴⁹ L. 9. § 42.

⁵⁰ L. 11. § 1.

⁵¹ Sup. § 46.

⁵² L. 6. § 42.

⁵³ L. 3. § 4.

⁵⁴ Sup. § 54.

⁵⁵ L. 4. § 23,

33, 34.

LIII. ¹ Ὅπου ἔργον ὅτι πελείῳ διὰ τῆς
τῆς καὶ τὸν ² κρινὸν θεοῖς ἔανθρώποις λό-
γον, ἐκεῖ ὅθεν δεινόν· ὅπου γὰρ ³ ὠφελεῖται
πυχῆν ἐξεστὶ ⁴ ἀφ' ἧς οὐδ' ὅσας, ἔτι καὶ
κατασκευῇ περὶ ὅσας ἐνεργείας, ἐκείν' ἐ-
δεῖκεν βλάβειν ὑποφάτον.

LIV. ⁵ Πανταχῶς ἔτι δι' ὅσον ⁶ ὅτι
σοὶ ἔστι, ἔτι καὶ τῇ πρὸς τὴν συμβαλὴν θεοσε-
βῶς ἀναστῆναι, ἔτι τοῖς πρὸς τὴν ἀνδρώ-
ποις καὶ διαμοσύνῃ περὶ ὅσας ἐνεργείας, ἔτι τῇ ¹¹ πρὸς
τὴν φάσμασιν ἐμφιλοπυχεῖν, ἵνα ¹² μήτε
ἀναπαύσῃ πρὸς τὴν.

LV. ¹³ Μὴ περὶ βλάπτειν ἀλλότρια ἡγε-
μονικῶς· ἀλλ' ἐκεῖ βλάπτει ¹⁴ κατ' ἐὶν, ¹⁵ ὅτι
ἡ σὲ καὶ φύσις ὁδηγεῖ. ἥτε τῷ ὅλῳ, ἀφ' ἧς
συμβαλόντων σοὶ, ἔτι καὶ τῇ περὶ ὅσας
ἐκείν' ἐκείν' ¹⁶ περὶ ὅσας τὸ ἐξῆς τῇ
κατασκευῇ· κατασκευάσαι ¹⁷ τὰ μὲν λοιπὰ
τῇ λογικῇ ἐνεκαὶ, ὡς περὶ ἔτι πρὸς
ἄλλῃ, ¹⁸ τὰ χεῖρον τῇ κρείττονων ἐνεκαὶ,
τὰ ¹⁹ λογικῶς ἀλλήλων ἐνεκαὶ. τὸ μὲν οὖν
περὶ ὅσας ἐν τῇ τῷ ἀνδρώπῳ κατα-
σκευῇ, ²⁰ τὸ κρινωνικὸν ἔστι· δόλιπον γὰρ
τὸ ἀνένδοτον περὶ τὰς ὁμηγερέας πέσεις.
²¹ λογικῶς γὰρ ἔτι νοεῖται κινήσεως ἴδιον ²² πε-
ριορῶν ἐαυτῷ, ἔτι μήποτε ἡττάδ' ἐκείν' ²³ μήτε
ἀνδρική καὶ μήτε ὁμηγερέας κινήσεως· ζώον
δὲ γὰρ ἐκείν' ²⁴ ἔτι νοεῖται ἐκείν' ²⁵ ἐκείν' ²⁶ ἐκείν' ²⁷ ἐκείν' ²⁸ ἐκείν' ²⁹ ἐκείν' ³⁰ ἐκείν' ³¹ ἐκείν' ³² ἐκείν' ³³ ἐκείν' ³⁴ ἐκείν' ³⁵ ἐκείν' ³⁶ ἐκείν' ³⁷ ἐκείν' ³⁸ ἐκείν' ³⁹ ἐκείν' ⁴⁰ ἐκείν' ⁴¹ ἐκείν' ⁴² ἐκείν' ⁴³ ἐκείν' ⁴⁴ ἐκείν' ⁴⁵ ἐκείν' ⁴⁶ ἐκείν' ⁴⁷ ἐκείν' ⁴⁸ ἐκείν' ⁴⁹ ἐκείν' ⁵⁰ ἐκείν' ⁵¹ ἐκείν' ⁵² ἐκείν' ⁵³ ἐκείν' ⁵⁴ ἐκείν' ⁵⁵ ἐκείν' ⁵⁶ ἐκείν' ⁵⁷ ἐκείν' ⁵⁸ ἐκείν' ⁵⁹ ἐκείν' ⁶⁰ ἐκείν' ⁶¹ ἐκείν' ⁶² ἐκείν' ⁶³ ἐκείν' ⁶⁴ ἐκείν' ⁶⁵ ἐκείν' ⁶⁶ ἐκείν' ⁶⁷ ἐκείν' ⁶⁸ ἐκείν' ⁶⁹ ἐκείν' ⁷⁰ ἐκείν' ⁷¹ ἐκείν' ⁷² ἐκείν' ⁷³ ἐκείν' ⁷⁴ ἐκείν' ⁷⁵ ἐκείν' ⁷⁶ ἐκείν' ⁷⁷ ἐκείν' ⁷⁸ ἐκείν' ⁷⁹ ἐκείν' ⁸⁰ ἐκείν' ⁸¹ ἐκείν' ⁸² ἐκείν' ⁸³ ἐκείν' ⁸⁴ ἐκείν' ⁸⁵ ἐκείν' ⁸⁶ ἐκείν' ⁸⁷ ἐκείν' ⁸⁸ ἐκείν' ⁸⁹ ἐκείν' ⁹⁰ ἐκείν' ⁹¹ ἐκείν' ⁹² ἐκείν' ⁹³ ἐκείν' ⁹⁴ ἐκείν' ⁹⁵ ἐκείν' ⁹⁶ ἐκείν' ⁹⁷ ἐκείν' ⁹⁸ ἐκείν' ⁹⁹ ἐκείν' ¹⁰⁰ ἐκείν' ¹⁰¹ ἐκείν' ¹⁰² ἐκείν' ¹⁰³ ἐκείν' ¹⁰⁴ ἐκείν' ¹⁰⁵ ἐκείν' ¹⁰⁶ ἐκείν' ¹⁰⁷ ἐκείν' ¹⁰⁸ ἐκείν' ¹⁰⁹ ἐκείν' ¹¹⁰ ἐκείν' ¹¹¹ ἐκείν' ¹¹² ἐκείν' ¹¹³ ἐκείν' ¹¹⁴ ἐκείν' ¹¹⁵ ἐκείν' ¹¹⁶ ἐκείν' ¹¹⁷ ἐκείν' ¹¹⁸ ἐκείν' ¹¹⁹ ἐκείν' ¹²⁰ ἐκείν' ¹²¹ ἐκείν' ¹²² ἐκείν' ¹²³ ἐκείν' ¹²⁴ ἐκείν' ¹²⁵ ἐκείν' ¹²⁶ ἐκείν' ¹²⁷ ἐκείν' ¹²⁸ ἐκείν' ¹²⁹ ἐκείν' ¹³⁰ ἐκείν' ¹³¹ ἐκείν' ¹³² ἐκείν' ¹³³ ἐκείν' ¹³⁴ ἐκείν' ¹³⁵ ἐκείν' ¹³⁶ ἐκείν' ¹³⁷ ἐκείν' ¹³⁸ ἐκείν' ¹³⁹ ἐκείν' ¹⁴⁰ ἐκείν' ¹⁴¹ ἐκείν' ¹⁴² ἐκείν' ¹⁴³ ἐκείν' ¹⁴⁴ ἐκείν' ¹⁴⁵ ἐκείν' ¹⁴⁶ ἐκείν' ¹⁴⁷ ἐκείν' ¹⁴⁸ ἐκείν' ¹⁴⁹ ἐκείν' ¹⁵⁰ ἐκείν' ¹⁵¹ ἐκείν' ¹⁵² ἐκείν' ¹⁵³ ἐκείν' ¹⁵⁴ ἐκείν' ¹⁵⁵ ἐκείν' ¹⁵⁶ ἐκείν' ¹⁵⁷ ἐκείν' ¹⁵⁸ ἐκείν' ¹⁵⁹ ἐκείν' ¹⁶⁰ ἐκείν' ¹⁶¹ ἐκείν' ¹⁶² ἐκείν' ¹⁶³ ἐκείν' ¹⁶⁴ ἐκείν' ¹⁶⁵ ἐκείν' ¹⁶⁶ ἐκείν' ¹⁶⁷ ἐκείν' ¹⁶⁸ ἐκείν' ¹⁶⁹ ἐκείν' ¹⁷⁰ ἐκείν' ¹⁷¹ ἐκείν' ¹⁷² ἐκείν' ¹⁷³ ἐκείν' ¹⁷⁴ ἐκείν' ¹⁷⁵ ἐκείν' ¹⁷⁶ ἐκείν' ¹⁷⁷ ἐκείν' ¹⁷⁸ ἐκείν' ¹⁷⁹ ἐκείν' ¹⁸⁰ ἐκείν' ¹⁸¹ ἐκείν' ¹⁸² ἐκείν' ¹⁸³ ἐκείν' ¹⁸⁴ ἐκείν' ¹⁸⁵ ἐκείν' ¹⁸⁶ ἐκείν' ¹⁸⁷ ἐκείν' ¹⁸⁸ ἐκείν' ¹⁸⁹ ἐκείν' ¹⁹⁰ ἐκείν' ¹⁹¹ ἐκείν' ¹⁹² ἐκείν' ¹⁹³ ἐκείν' ¹⁹⁴ ἐκείν' ¹⁹⁵ ἐκείν' ¹⁹⁶ ἐκείν' ¹⁹⁷ ἐκείν' ¹⁹⁸ ἐκείν' ¹⁹⁹ ἐκείν' ²⁰⁰ ἐκείν' ²⁰¹ ἐκείν' ²⁰² ἐκείν' ²⁰³ ἐκείν' ²⁰⁴ ἐκείν' ²⁰⁵ ἐκείν' ²⁰⁶ ἐκείν' ²⁰⁷ ἐκείν' ²⁰⁸ ἐκείν' ²⁰⁹ ἐκείν' ²¹⁰ ἐκείν' ²¹¹ ἐκείν' ²¹² ἐκείν' ²¹³ ἐκείν' ²¹⁴ ἐκείν' ²¹⁵ ἐκείν' ²¹⁶ ἐκείν' ²¹⁷ ἐκείν' ²¹⁸ ἐκείν' ²¹⁹ ἐκείν' ²²⁰ ἐκείν' ²²¹ ἐκείν' ²²² ἐκείν' ²²³ ἐκείν' ²²⁴ ἐκείν' ²²⁵ ἐκείν' ²²⁶ ἐκείν' ²²⁷ ἐκείν' ²²⁸ ἐκείν' ²²⁹ ἐκείν' ²³⁰ ἐκείν' ²³¹ ἐκείν' ²³² ἐκείν' ²³³ ἐκείν' ²³⁴ ἐκείν' ²³⁵ ἐκείν' ²³⁶ ἐκείν' ²³⁷ ἐκείν' ²³⁸ ἐκείν' ²³⁹ ἐκείν' ²⁴⁰ ἐκείν' ²⁴¹ ἐκείν' ²⁴² ἐκείν' ²⁴³ ἐκείν' ²⁴⁴ ἐκείν' ²⁴⁵ ἐκείν' ²⁴⁶ ἐκείν' ²⁴⁷ ἐκείν' ²⁴⁸ ἐκείν' ²⁴⁹ ἐκείν' ²⁵⁰ ἐκείν' ²⁵¹ ἐκείν' ²⁵² ἐκείν' ²⁵³ ἐκείν' ²⁵⁴ ἐκείν' ²⁵⁵ ἐκείν' ²⁵⁶ ἐκείν' ²⁵⁷ ἐκείν' ²⁵⁸ ἐκείν' ²⁵⁹ ἐκείν' ²⁶⁰ ἐκείν' ²⁶¹ ἐκείν' ²⁶² ἐκείν' ²⁶³ ἐκείν' ²⁶⁴ ἐκείν' ²⁶⁵ ἐκείν' ²⁶⁶ ἐκείν' ²⁶⁷ ἐκείν' ²⁶⁸ ἐκείν' ²⁶⁹ ἐκείν' ²⁷⁰ ἐκείν' ²⁷¹ ἐκείν' ²⁷² ἐκείν' ²⁷³ ἐκείν' ²⁷⁴ ἐκείν' ²⁷⁵ ἐκείν' ²⁷⁶ ἐκείν' ²⁷⁷ ἐκείν' ²⁷⁸ ἐκείν' ²⁷⁹ ἐκείν' ²⁸⁰ ἐκείν' ²⁸¹ ἐκείν' ²⁸² ἐκείν' ²⁸³ ἐκείν' ²⁸⁴ ἐκείν' ²⁸⁵ ἐκείν' ²⁸⁶ ἐκείν' ²⁸⁷ ἐκείν' ²⁸⁸ ἐκείν' ²⁸⁹ ἐκείν' ²⁹⁰ ἐκείν' ²⁹¹ ἐκείν' ²⁹² ἐκείν' ²⁹³ ἐκείν' ²⁹⁴ ἐκείν' ²⁹⁵ ἐκείν' ²⁹⁶ ἐκείν' ²⁹⁷ ἐκείν' ²⁹⁸ ἐκείν' ²⁹⁹ ἐκείν' ³⁰⁰ ἐκείν' ³⁰¹ ἐκείν' ³⁰² ἐκείν' ³⁰³ ἐκείν' ³⁰⁴ ἐκείν' ³⁰⁵ ἐκείν' ³⁰⁶ ἐκείν' ³⁰⁷ ἐκείν' ³⁰⁸ ἐκείν' ³⁰⁹ ἐκείν' ³¹⁰ ἐκείν' ³¹¹ ἐκείν' ³¹² ἐκείν' ³¹³ ἐκείν' ³¹⁴ ἐκείν' ³¹⁵ ἐκείν' ³¹⁶ ἐκείν' ³¹⁷ ἐκείν' ³¹⁸ ἐκείν' ³¹⁹ ἐκείν' ³²⁰ ἐκείν' ³²¹ ἐκείν' ³²² ἐκείν' ³²³ ἐκείν' ³²⁴ ἐκείν' ³²⁵ ἐκείν' ³²⁶ ἐκείν' ³²⁷ ἐκείν' ³²⁸ ἐκείν' ³²⁹ ἐκείν' ³³⁰ ἐκείν' ³³¹ ἐκείν' ³³² ἐκείν' ³³³ ἐκείν' ³³⁴ ἐκείν' ³³⁵ ἐκείν' ³³⁶ ἐκείν' ³³⁷ ἐκείν' ³³⁸ ἐκείν' ³³⁹ ἐκείν' ³⁴⁰ ἐκείν' ³⁴¹ ἐκείν' ³⁴² ἐκείν' ³⁴³ ἐκείν' ³⁴⁴ ἐκείν' ³⁴⁵ ἐκείν' ³⁴⁶ ἐκείν' ³⁴⁷ ἐκείν' ³⁴⁸ ἐκείν' ³⁴⁹ ἐκείν' ³⁵⁰ ἐκείν' ³⁵¹ ἐκείν' ³⁵² ἐκείν' ³⁵³ ἐκείν' ³⁵⁴ ἐκείν' ³⁵⁵ ἐκείν' ³⁵⁶ ἐκείν' ³⁵⁷ ἐκείν' ³⁵⁸ ἐκείν' ³⁵⁹ ἐκείν' ³⁶⁰ ἐκείν' ³⁶¹ ἐκείν' ³⁶² ἐκείν' ³⁶³ ἐκείν' ³⁶⁴ ἐκείν' ³⁶⁵ ἐκείν' ³⁶⁶ ἐκείν' ³⁶⁷ ἐκείν' ³⁶⁸ ἐκείν' ³⁶⁹ ἐκείν' ³⁷⁰ ἐκείν' ³⁷¹ ἐκείν' ³⁷² ἐκείν' ³⁷³ ἐκείν' ³⁷⁴ ἐκείν' ³⁷⁵ ἐκείν' ³⁷⁶ ἐκείν' ³⁷⁷ ἐκείν' ³⁷⁸ ἐκείν' ³⁷⁹ ἐκείν' ³⁸⁰ ἐκείν' ³⁸¹ ἐκείν' ³⁸² ἐκείν' ³⁸³ ἐκείν' ³⁸⁴ ἐκείν' ³⁸⁵ ἐκείν' ³⁸⁶ ἐκείν' ³⁸⁷ ἐκείν' ³⁸⁸ ἐκείν' ³⁸⁹ ἐκείν' ³⁹⁰ ἐκείν' ³⁹¹ ἐκείν' ³⁹² ἐκείν' ³⁹³ ἐκείν' ³⁹⁴ ἐκείν' ³⁹⁵ ἐκείν' ³⁹⁶ ἐκείν' ³⁹⁷ ἐκείν' ³⁹⁸ ἐκείν' ³⁹⁹ ἐκείν' ⁴⁰⁰ ἐκείν' ⁴⁰¹ ἐκείν' ⁴⁰² ἐκείν' ⁴⁰³ ἐκείν' ⁴⁰⁴ ἐκείν' ⁴⁰⁵ ἐκείν' ⁴⁰⁶ ἐκείν' ⁴⁰⁷ ἐκείν' ⁴⁰⁸ ἐκείν' ⁴⁰⁹ ἐκείν' ⁴¹⁰ ἐκείν' ⁴¹¹ ἐκείν' ⁴¹² ἐκείν' ⁴¹³ ἐκείν' ⁴¹⁴ ἐκείν' ⁴¹⁵ ἐκείν' ⁴¹⁶ ἐκείν' ⁴¹⁷ ἐκείν' ⁴¹⁸ ἐκείν' ⁴¹⁹ ἐκείν' ⁴²⁰ ἐκείν' ⁴²¹ ἐκείν' ⁴²² ἐκείν' ⁴²³ ἐκείν' ⁴²⁴ ἐκείν' ⁴²⁵ ἐκείν' ⁴²⁶ ἐκείν' ⁴²⁷ ἐκείν' ⁴²⁸ ἐκείν' ⁴²⁹ ἐκείν' ⁴³⁰ ἐκείν' ⁴³¹ ἐκείν' ⁴³² ἐκείν' ⁴³³ ἐκείν' ⁴³⁴ ἐκείν' ⁴³⁵ ἐκείν' ⁴³⁶ ἐκείν' ⁴³⁷ ἐκείν' ⁴³⁸ ἐκείν' ⁴³⁹ ἐκείν' ⁴⁴⁰ ἐκείν' ⁴⁴¹ ἐκείν' ⁴⁴² ἐκείν' ⁴⁴³ ἐκείν' ⁴⁴⁴ ἐκείν' ⁴⁴⁵ ἐκείν' ⁴⁴⁶ ἐκείν' ⁴⁴⁷ ἐκείν' ⁴⁴⁸ ἐκείν' ⁴⁴⁹ ἐκείν' ⁴⁵⁰ ἐκείν' ⁴⁵¹ ἐκείν' ⁴⁵² ἐκείν' ⁴⁵³ ἐκείν' ⁴⁵⁴ ἐκείν' ⁴⁵⁵ ἐκείν' ⁴⁵⁶ ἐκείν' ⁴⁵⁷ ἐκείν' ⁴⁵⁸ ἐκείν' ⁴⁵⁹ ἐκείν' ⁴⁶⁰ ἐκείν' ⁴⁶¹ ἐκείν' ⁴⁶² ἐκείν' ⁴⁶³ ἐκείν' ⁴⁶⁴ ἐκείν' ⁴⁶⁵ ἐκείν' ⁴⁶⁶ ἐκείν' ⁴⁶⁷ ἐκείν' ⁴⁶⁸ ἐκείν' ⁴⁶⁹ ἐκείν' ⁴⁷⁰ ἐκείν' ⁴⁷¹ ἐκείν' ⁴⁷² ἐκείν' ⁴⁷³ ἐκείν' ⁴⁷⁴ ἐκείν' ⁴⁷⁵ ἐκείν' ⁴⁷⁶ ἐκείν' ⁴⁷⁷ ἐκείν' ⁴⁷⁸ ἐκείν' ⁴⁷⁹ ἐκείν' ⁴⁸⁰ ἐκείν' ⁴⁸¹ ἐκείν' ⁴⁸² ἐκείν' ⁴⁸³ ἐκείν' ⁴⁸⁴ ἐκείν' ⁴⁸⁵ ἐκείν' ⁴⁸⁶ ἐκείν' ⁴⁸⁷ ἐκείν' ⁴⁸⁸ ἐκείν' ⁴⁸⁹ ἐκείν' ⁴⁹⁰ ἐκείν' ⁴⁹¹ ἐκείν' ⁴⁹² ἐκείν' ⁴⁹³ ἐκείν' ⁴⁹⁴ ἐκείν' ⁴⁹⁵ ἐκείν' ⁴⁹⁶ ἐκείν' ⁴⁹⁷ ἐκείν' ⁴⁹⁸ ἐκείν' ⁴⁹⁹ ἐκείν' ⁵⁰⁰ ἐκείν' ⁵⁰¹ ἐκείν' ⁵⁰² ἐκείν' ⁵⁰³ ἐκείν' ⁵⁰⁴ ἐκείν' ⁵⁰⁵ ἐκείν' ⁵⁰⁶ ἐκείν' ⁵⁰⁷ ἐκείν' ⁵⁰⁸ ἐκείν' ⁵⁰⁹ ἐκείν' ⁵¹⁰ ἐκείν' ⁵¹¹ ἐκείν' ⁵¹² ἐκείν' ⁵¹³ ἐκείν' ⁵¹⁴ ἐκείν' ⁵¹⁵ ἐκείν' ⁵¹⁶ ἐκείν' ⁵¹⁷ ἐκείν' ⁵¹⁸ ἐκείν' ⁵¹⁹ ἐκείν' ⁵²⁰ ἐκείν' ⁵²¹ ἐκείν' ⁵²² ἐκείν' ⁵²³ ἐκείν' ⁵²⁴ ἐκείν' ⁵²⁵ ἐκείν' ⁵²⁶ ἐκείν' ⁵²⁷ ἐκείν' ⁵²⁸ ἐκείν' ⁵²⁹ ἐκείν' ⁵³⁰ ἐκείν' ⁵³¹ ἐκείν' ⁵³² ἐκείν' ⁵³³ ἐκείν' ⁵³⁴ ἐκείν' ⁵³⁵ ἐκείν' ⁵³⁶ ἐκείν' ⁵³⁷ ἐκείν' ⁵³⁸ ἐκείν' ⁵³⁹ ἐκείν' ⁵⁴⁰ ἐκείν' ⁵⁴¹ ἐκείν' ⁵⁴² ἐκείν' ⁵⁴³ ἐκείν' ⁵⁴⁴ ἐκείν' ⁵⁴⁵ ἐκείν' ⁵⁴⁶ ἐκείν' ⁵⁴⁷ ἐκείν' ⁵⁴⁸ ἐκείν' ⁵⁴⁹ ἐκείν' ⁵⁵⁰ ἐκείν' ⁵⁵¹ ἐκείν' ⁵⁵² ἐκείν' ⁵⁵³ ἐκείν' ⁵⁵⁴ ἐκείν' ⁵⁵⁵ ἐκείν' ⁵⁵⁶ ἐκείν' ⁵⁵⁷ ἐκείν' ⁵⁵⁸ ἐκείν' ⁵⁵⁹ ἐκείν' ⁵⁶⁰ ἐκείν' ⁵⁶¹ ἐκείν' ⁵⁶² ἐκείν' ⁵⁶³ ἐκείν' ⁵⁶⁴ ἐκείν' ⁵⁶⁵ ἐκείν' ⁵⁶⁶ ἐκείν' ⁵⁶⁷ ἐκείν' ⁵⁶⁸ ἐκείν' ⁵⁶⁹ ἐκείν' ⁵⁷⁰ ἐκείν' ⁵⁷¹ ἐκείν' ⁵⁷² ἐκείν' ⁵⁷³ ἐκείν' ⁵⁷⁴ ἐκείν' ⁵⁷⁵ ἐκείν' ⁵⁷⁶ ἐκείν' ⁵⁷⁷ ἐκείν' ⁵⁷⁸ ἐκείν' ⁵⁷⁹ ἐκείν' ⁵⁸⁰ ἐκείν' ⁵⁸¹ ἐκείν' ⁵⁸² ἐκείν' ⁵⁸³ ἐκείν' ⁵⁸⁴ ἐκείν' ⁵⁸⁵ ἐκείν' ⁵⁸⁶ ἐκείν' ⁵⁸⁷ ἐκείν' ⁵⁸⁸ ἐκείν' ⁵⁸⁹ ἐκείν' ⁵⁹⁰ ἐκείν' ⁵⁹¹ ἐκείν' ⁵⁹² ἐκείν' ⁵⁹³ ἐκείν' ⁵⁹⁴ ἐκείν' ⁵⁹⁵ ἐκείν' ⁵⁹⁶ ἐκείν' ⁵⁹⁷ ἐκείν' ⁵⁹⁸ ἐκείν' ⁵⁹⁹ ἐκείν' ⁶⁰⁰ ἐκείν' ⁶⁰¹ ἐκείν' ⁶⁰² ἐκείν' ⁶⁰³ ἐκείν' ⁶⁰⁴ ἐκείν' ⁶⁰⁵ ἐκείν' ⁶⁰⁶ ἐκείν' ⁶⁰⁷ ἐκείν' ⁶⁰⁸ ἐκείν' ⁶⁰⁹ ἐκείν' ⁶¹⁰ ἐκείν' ⁶¹¹ ἐκείν' ⁶¹² ἐκείν' ⁶¹³ ἐκείν' ⁶¹⁴ ἐκείν' ⁶¹⁵ ἐκείν' ⁶¹⁶ ἐκείν' ⁶¹⁷ ἐκείν' ⁶¹⁸ ἐκείν' ⁶¹⁹ ἐκείν' ⁶²⁰ ἐκείν' ⁶²¹ ἐκείν' ⁶²² ἐκείν' ⁶²³ ἐκείν' ⁶²⁴ ἐκείν' ⁶²⁵ ἐ

LVIII. In omni casu eos ob oculos habeas, quibus eadem cum contigissent, ægrè tulerunt, prò infueto habuerunt, quiritati sunt. at ubi tandem jam illi? nusquam planè. cur tu igitur horum similis esse velis? aut cur non potius motus alienos eis relinquant, qui his alios afficiunt, & afficiuntur ipsi; ipse totus in hoc intentus, quo modo casibus istiusmodi utare? etenim rectè uti poteris; virtutisque materiam tibi suppeditabitur. tu tantum attende tibi, arque in omni actione tua bonum præstare te velis. denique in utroque horum memineris, medium quiddam esse illud, circa quod actio versatur.

LIX. Introspecte te. intus est boni fons, qui perenniter scatebit, si jugiter foderis.

LX. Corpus etiam fixum esse oportet, ut nec motu, nec gestu temerè jactetur. quale enim in vultu specimen sui exhibet mens, dum scitè eum atque decenter componit; tale quiddam & in toto corpore exigitur. cæterum ista citra affectationem sunt observanda.

πατήρον. πρήνται ὅτι τῶν

LXI. Ars vivendi est luctatoria: quam saltatoria similior. cum in hoc sit posita, ut adversus contingentia improvisa in procinctu semper quis ac immotus consistat.

LXII. Crebrò tecum perpende, qualènam sint à quibus probari & prædicari velis, qualiq; sint mente præditi: ita neq; aut inculpabis eos, ubi impingunt inviti, nec approbationem eorum expetes, si opinionis affectuumque fontes quos habeant, perpexeris.

LXIII. *Omnis anima*, inquit ille, *veritate privatur in vita*. quin & iustitià pariter, & temperantià, & æquanimitatè, & huiusmodi quavis virtute. hoc jugiter meminisse cumprimis necessarium est. eris enim erga omnes mitior.

τυ μνησθῆς

LXIV. In dolore omni hoc præfio sit, nec turpem eum esse, nec mentem gubernatricem facere deteriorè. neque enim eam, aut

LVIII. Ἐφ' ἐκείνῃ συμβάμεθα. ἐκείνους πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχον, οἷς τὰ αὐτὰ συνέβαιναν, ἐπειδὴ ἤθοντο, ἐξενίζοντο, ἐμύνοντο· νῦν οὖν ἐκείνοι πῦρ; ἐδάμεν· τί οὖν καὶ σὺ θέλεις ὁμοίως; ἐχέῃ τὰς μὲν ἀλλοτρίαις ὑπαῖς καταλιπὼν τοῖς ἑτέροις, ἡρεπομήοις; αὐτὸς δὲ πῶς χρῆσθαι αὐτοῖς ὁλοῦ γίνεσθαι; χρῆσθαι γὰρ καλῶς; ὅλην σου ἔσται μόνον πρὸς σε, δέλεαι σεαυτὴν καλῶς εἶ, ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον; ἐμνήσθαι ἀμφοτέρων, ὅτι ἕνα φερον ἐφ' ἧς πρὸς αὐτοῖς.

LIX. Ἐνδον βλέπεις, ἐνδον ἡ πύλη τῆς ἀγαθῆς, ἐπὶ αἰεὶ ἀναβλύσας διωκμένη, ἀλλ' αἰεὶ σκάπτῃς.

LX. Δὲ δὲ σῶμα πεπηγμένον, καὶ μὴ διερρίφθαι, μήτε ἐν κινήσει, μήτε ἐν ἡσυχίᾳ. οἷον γὰρ πῦρ ἐπὶ πρὸς ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον, ἡ ἀφροσύνη, συνεπὸν αὐτὸ ἐπὶ ὑψηλὸν συντηροῦσα, τοῦτο δὲ ὅτι ὅλον τὸ σῶμα ἀπα-

πατήρον. πρήνται ὅτι τῶν αὐτῶν ἀρετῶν φύλακται.

LXI. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαίστικῃ ὁμοιοῦσα ἡσυχίᾳ τῇ ὀργητικῇ, καὶ πρὸς τὰ ἐμπιπρόντα ἐπὶ πρὸς ἐγνωσμένα, ἐτοιμασθῆναι ἐπὶ πρὸς ἐκείνους.

LXII. Συνεχῶς ἐφιστάναι, κίνους εἶναι τοῖς ὑφ' ὧν μὲν πρὸς ἀλλοτρίους θέλεις, ἐκείνους ἡ γυμναστικῇ ἐχέσθαι. ἐπὶ γὰρ μέμνηται τοῖς ἀλλοτρίοις πρὸς αὐτοὺς, ἐπὶ δὲ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, εἰ βλέπων εἰς τὰς πηγὰς τῆς ἀρετῆς, ἀφροσύνης δὲ ὁμοῦς αὐτῇ.

LXIII. Πᾶσα ψυχὴ ἀκυστή, φησιν, ἀληθείας ἀλλοτρίους. ὅπως οὖν ἐπὶ δικαιοσύνης καὶ εὐφροσύνης, ἐπὶ ἀνδρείας, ἐπὶ πρῶτος τῆς ἀρετῆς. ἀναγκαστοὶν ὅτι διωκτοὶς τῆς ἀρετῆς.

LXIV. Ἐπὶ μὲν πρῶτος πρὸς τὸ πρῶτον, πρὸς τὸ πρῶτον, ὅτι αἰσθάνων, ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον, καὶ ἐπὶ πρὸς τὸ πρῶτον, ὅτι πρὸς τὸ πρῶτον.

ἔστιν, ἔτε καὶ ὑγιωνικὴ, διαφθείρει ἀν-
τιώ· ἐπὶ μὲν τοῖς πλείστον πόνων, & ὁ
τῷ Ἐπικέρῃ σοι βοηθεῖτω, ὅκ' ἔτε ἀφό-
ρητον, ἔτε αἰώνιον, ἐδὲ τῷ ὄρεον μνημο-
νότης, & μὴ ποροδοξάζης· κακείνῃ ὅ
μέμνησο, ὅκ' πολλὰ πόνω τὰ αὐτὰ ὄνται,
λαλῶναι δυσχεραίνοντα, οἷον τὸ νυστάζειν,
& ὁ καμνῶν ἔσθ'· & τὸ δύσρεκτὸν· ὅπου
ἑὺ λυγρὸν τῶν δυσχερῶν, λέγει ἑαυτῷ, ὅτι
πόνω ὀνδιδως.

¹ Sup. § 33. l.
¹⁰ § 3.

² L. 8. § 49.

³ Sup. § 55. l.

¹¹ § 18.

⁴ L. 5. § 31. l.

⁶ § 6, 26.

^{Sup.} § 15.

² ἀπαρθ. f.

LXV. Ὅρα ⁴ μὴ ποτε τοιούτων παθῆς
πρὸς τὴν ἀπανδρωπύην, οἷον οἱ ἀνδρω-
ποι πρὸς τὴν ἀνδρωπύην.

LXVI. Πόθεν ἴσμεν, εἰ πηλὴν
Σωκράτης, & ἀφαιρῶν κρείστον λῶ· ἐν γὰρ
ἀρχῇ, εἰ Σωκράτης ὀνδρότερον ἀπέθανεν,
καὶ ὀνδρότερον τοῖς σοφισταῖς διελέγετο,
& καρτερώτερον ἐν τῷ πάγῳ διενυκτε-
ρῶνεν, & ὁ Σαλαμίνιον καλῶν δαίμων ἄλλῃ
ἡμναγώτερον ἔδοξεν ἀντιβῶναι, & ἐν ταῖς
ὁδοῖς ἐβρενθύετο· περὶ δ' & μάστιγ' ἄν τις
ὀπίσθ' ἔσθ' ἀλλήλῃ λῶ· ἀλλ' ὁκνῶ δὲ
σπεῖν, πῶς πινά· ὅτι ψυχρὸν εἶχε Σωκρά-
της, καὶ εἰ ἐδιδάτο ἀρκέως ὡς δίκης· ὅτι τὰ
πρὸς ἀνθρώπους, & ὅστις τὰ πρὸς θεούς, μὴ
εἰκὴ πρὸς τὸ κακὸν ἀγνοῖα κατὰ μὴν
δυσλόνων λένος ἀγνοῖα, ¹¹ μὴ τ' ἀπονεμωμέ-
νων ἐκ τῶ ὅλου ὡς ξέγον· πὶ δὲ χύμους, ἢ ὡς
¹² L. 8. § 46.
¹³ L. 5. § 26.
¹⁴ L. 10. § 24.

¹ Plato Apolog.

⁷ ἀπαρθ. f.

⁸ L. 4. § 13.

²⁵ l. 6. § 14.

^{Sup.} § 28.

⁹ L. 11. § 20.

¹ 12. § 1.

¹⁰ L. 4. § 31.

^{Sup.} § 1.

¹¹ L. 4. § 29.

⁴⁴ Inf. § 68.

¹² L. 8. § 46.

¹³ L. 5. § 26.

¹⁴ L. 10. § 24.

¹⁵ [σ] τ. σ. f.

¹⁶ [σ] τ. σ. f.

¹⁷ [σ] τ. σ. f.

¹⁸ [σ] τ. σ. f.

¹⁹ [σ] τ. σ. f.

²⁰ [σ] τ. σ. f.

²¹ [σ] τ. σ. f.

²² [σ] τ. σ. f.

²³ [σ] τ. σ. f.

²⁴ [σ] τ. σ. f.

²⁵ [σ] τ. σ. f.

²⁶ [σ] τ. σ. f.

²⁷ [σ] τ. σ. f.

²⁸ [σ] τ. σ. f.

²⁹ [σ] τ. σ. f.

³⁰ [σ] τ. σ. f.

³¹ [σ] τ. σ. f.

³² [σ] τ. σ. f.

³³ [σ] τ. σ. f.

³⁴ [σ] τ. σ. f.

³⁵ [σ] τ. σ. f.

³⁶ [σ] τ. σ. f.

³⁷ [σ] τ. σ. f.

³⁸ [σ] τ. σ. f.

quatenus materiale quiddam, aut
quatenus societatis est studiosa, cor-
rumpit. in plerisque verò horum E-
pigrum illud tibi adfit, nec intole-
randum nec æternum esse, si ter-
minorum memor fueris, nec opi-
nionem adjeceris. illud etiam me-
mineris, multa tædio nos afficere,
quæ non advertimus eandem cum
dolore rationem habere, verbi gra-
tiâ, dormire, quando vigilare lib-
bet, æstu affici, fastidio laborare.
quoties ergo horum aliquid ægrè
fers, dic tibi, dolori succumbere
te.

LXV. Cave erga inhumanos
sic afficiaris, quomodo ipsi erga
homines solent.

LXVI. Unde constat nobis So-
cratem clarâ fuisse reliquisque præ-
stantiore indole? neque enim hoc
sufficit, quòd mortem gloriosissimè
oppetebat; aut quòd cum sophis-
tis acutissimè diserebat; aut quòd
in frigore summo patientissimè
sub dio pernoctabat; aut quòd Sa-
laminium illum sistere jussus, re-
sistere generosissimè malebat; aut
quòd per compita fastuosè incede-
bat; quòd tamen an verum fuerit,
merito dubitaveris. verum illud
considerare oportet, quo modo af-
fectam animam habuerit Socrates.
utrum hoc contentus agere poter-
rat, quòd in rebus humanis justus,
in divinis pius existeret, nec mali-
tiæ cujusquam frustra indignatus,
nec cujusquam inscitie assentatus,
nec ab universo assignatum quic-
quam, aut tanquam peregrinum
quid excipiens, aut tanquam intole-
randum sustinens, nec caruncula af-
fectionibus mentem passus coaffici.

LXVII. Non ita commisit na-
tura compagem tui, ut tibi ne-
queas terminos figere, & quæ
tui sunt muneris per te exequi.
omnino enim fieri potest, ut divi-
nus homo quis sit, & ignotus ta-
men cunctis degat. hoc semper
memineris; sed & illud, paucissi-
mis ad beatè vivendum opus esse.
quòdque etiam si desperes dialecti-
cæ aut naturalis scientiæ peritiam,
nihil esse tamen quòd animam de-
spondeas, quasi liber & modestus
sua

³⁹ [σ] τ. σ. f.

⁴⁰ [σ] τ. σ. f.

⁴¹ [σ] τ. σ. f.

⁴² [σ] τ. σ. f.

⁴³ [σ] τ. σ. f.

⁴⁴ [σ] τ. σ. f.

⁴⁵ [σ] τ. σ. f.

⁴⁶ [σ] τ. σ. f.

⁴⁷ [σ] τ. σ. f.

⁴⁸ [σ] τ. σ. f.

⁴⁹ [σ] τ. σ. f.

fieri nequeas, & communitatis cultor, & obsequens Deo.

LXVIII. Vi omni immunem, in summa animi hilaritate, vitam transigere licet, etiam si quæ liberit adversus te vociferentur homines universi, etiam si massæ istius corporeæ coalitæ & circumdatæ tibi membra feræ discerpant. quid enim obstat, quo minùs inter hæc omnia mens circumstantibus verè judicet, obiectisque commodè utatur? ut iudicium occurrenti ac irruenti rei cuivis dicat, Hoc es revera, etiam si opinione aliusmodi esse videaris. usus dicat eidem, Te quærebam, etenim semper mihi præsens res omnis materiam præbet virtutis rationalis & socialis, artisque prorsus vel humanæ vel divinæ exercendæ. siquidem quicquid contingit, vel ad hominem spectat vel ad Deum, nec aut novum est, aut tractatu difficile, sed familiare & facile.

LXIX. Hoc in se habet morum perfectio, quod diem omnem tanquam novissimum exigit, nec aut festinat, aut torpescit, aut simulatè quicquam agit.

disξάξην, καὶ ¹⁴ μήτε σφύζην, μήτε ναικάην, ¹⁵ μήτε ἀποκρίνεσθαι.

LXX. Dii, immortales cum sint, non aegrè ferunt tamen, quod per ævum tam immensum ipsos oporteat omnino, tot talisque qui sint, improbos jugiter sustinere. imò quod amplius est, omnimodam horum curam gerunt. tu verò, qui mox es desiturus, malos tolerando defetisceris? idque cum ex eorum ipse sis numero.

LXXI. Ridiculum est malitiam eum tuam, quod potes, non effugis, fugere te velle, quod non potes, alienam.

LXXII. Quicquid intellectualis socialisque facultas, nec ad intellectum nec ad usum socialem facere deprehenderit, id ipsum inferius se meritò iudicat.

LXXIII. Ubi bene tu alicui fecisti, & beneficium ille affectus est, quid stultordim instat tertium quippiam ultra hæc quæras, puta, beneficii hominis existimationem, aut beneficii accepti remunerationem?

ἔ ἀδμήμων, ἔ ¹ χειρωνικῆς, ἔ ² ἐμπειρίας ^{Sup. § 55.}
ἔ ³ τῶν.

LXVIII. ³ Ἀβιάτως ἀναξίῳ ἐν πλείονι ^{L. 4. § 39.}
ἐν θυμῷ, καὶ ἐν πόρῃς καταβῶσιν ἀπὲρ βέλῳ, καὶ ἐν τῇ θηρία. ἔ ⁴ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ⁵ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ⁶ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{Sup. § 33.}
ἔ ⁷ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ⁸ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{8. § 28.}
ἔ ⁹ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁰ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 8. § 47.}
ἔ ¹¹ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹² ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 10. § 32.}
ἔ ¹³ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁴ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 3. § 11.}
ἔ ¹⁵ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁶ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 4. § 1.}
ἔ ¹⁷ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁸ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{Sup. § 58.}
ἔ ¹⁹ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²⁰ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 3. § 13.}
ἔ ²¹ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²² ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{Sup. § 1, 56.}
ἔ ²³ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²⁴ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{L. 4. § 33.}
ἔ ²⁵ ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²⁶ ἀπὸ τῇ μελὺς. ^{44.}

LXIX. Τὸ ἐξ ¹² ἡ πελειότις τῇ ἡ ^{L. 3. § 7, 8.}
θεῶν, ¹³ τὸ πᾶσιν ἡμέραν ὡς πελοτάειν ^{L. 2. § 11.}
ἡμέραν, ¹⁴ τὸ πᾶσιν ἡμέραν ὡς πελοτάειν ^{Sup. § 56.}
ἡμέραν, ¹⁵ τὸ πᾶσιν ἡμέραν ὡς πελοτάειν ^{Sup. § 43.}

LXX. Οἱ θεοὶ ἀθάνατοι ὄντες, ¹⁶ ὡς ἀθάνατοι ^{L. 1. § 15.}
διεχράνυσιν, ὅτε ἐν τοσούτῳ ἀδῶνι διήσῃ αὐ ^{L. 8. § 5.}
τὸς πόρῃς ἀπὸ τοσούτων ὄντων, ἔ ¹⁷ τοσούτων ^{L. 9. § 11.}
φαιλῶν ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁸ ἀπὸ τῇ μελὺς ^{Sup. § 27.}
ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ¹⁹ ἀπὸ τῇ μελὺς ^{L. 8. § 5.}
ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²⁰ ἀπὸ τῇ μελὺς ^{L. 5. § 9. L.}
ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²¹ ἀπὸ τῇ μελὺς ^{L. 11. § 18.}
ἀπὸ τῇ μελὺς, ἔ ²² ἀπὸ τῇ μελὺς

LXXI. Γελῶν ἐστὶ τὸ μὴ ἰδῆναι ἑαυτὸν ^{L. 8. § 55.}
μὴ φέρῃν, ²¹ ὅτε ἀδύνατον ἐστὶ τὸ μὴ ^{Sup. § 4. L.}
ἀλλῶν φέρῃν, ²² ὅτε ἀδύνατον.

LXXII. ²³ Ὁ δὲ ἡ λογικὴ ἔ ²⁴ πολικὴ δὲ ^{L. 3. § 8. L.}
ναυμὸς εὐρίσκει, ²⁵ μήτε νοερόν, ²⁶ μήτε χειρὸν ^{L. 2. § 2.}
νικήν, ὡς λόγῳ, ²⁷ ἀπὸ τῇ μελὺς ^{L. 11. § 37.}

LXXIII. ²⁷ Ὁ πῶν σὺ εὖ πεποιηκὼς ἦς, ²⁸ ὡς πεποιηκὼς ^{L. 3. § 6.}
ἔ ²⁹ ἀλλῶν, εὖ πεποιηκὼς, ἔ ³⁰ ὡς πεποιηκὼς ^{L. 5. § 6. L.}
ἔ ³¹ ἀλλῶν, ὡς πεποιηκὼς, ³² ὡς πεποιηκὼς ^{L. 4. § 44.}
ἔ ³³ ἀλλῶν, ὡς πεποιηκὼς, ³⁴ ὡς πεποιηκὼς ^{L. 8. § 1.}
ἔ ³⁵ ἀλλῶν, ὡς πεποιηκὼς

LXXIV. 4.

mini bonum cenfeat, quod non iustum, temperantem, fortem, liberalem faciat; nihil malum, quod non istis contrarium.

II. In omni actione interroga te, quomodo ista mihi sese habet? num futurum est, ut ejus pœntescat me? prope adest tempus, quo moriturus sum, omniâque mihi transitura, quid ergo expeto ulterius, quam ut illud quod impræsentiarum ago, opus sit animantis rationalis, socialis, eadêmque cum Deo ipso lege agentis.

III. Alexander, Caius, Pompeius, quid ad Diogenem, Heraclitum, Socratem? isti siquidem res ipsas perfectas habebant, formâque earundem & materias. atq; hoc modo instructæ erant mentes horum. illis verò, cum ea neutiquam perfecta haberent, de quàm multis sollicitos esse necesse fuit? quàm multis rebus inservire?

IV. Eadem nihilominus facturos memineris, etiam si tu te ruperis.

V. In primis nè commovearis. obveniunt enim secundùm rerum naturam universa: ipse autem paulò post, nullus, nusquam futurus es, quomodo & Hadrianus, & Augustus, tum rem ipsam penitus intuitus, eam in se considera. simul memineris, probum esse te oportere, quod autem hominis à te; natura exigit, hoc constanter facito, quodque iustissimum videbitur, loquitor; placide duntaxat, modestè, citràque dissimulationem.

VI. Universi natura hoc solenne habet; quæ istic existunt illò transferre, res mutare, hinc tollere, illic deponere, omnia vices has subeunt: usitata sunt omnia, ut metuentum non sit, nequid novi emergat. Siremps denique omnibus de istis lex.

νόον. ²⁷ πάντα σωθήσθαι. ἀλλὰ & ²⁸ ἵσται αἱ ἀποκεκμησθαι.

VII. Natura omnis sese prospere procedente acquiescit, prospere autem procedit rationalis natura, ubi in cogitando nec falsò, nec incertò assentitur, impulsus suos ad opera, quæ societatem juvent, sola dirigit, appetitiones & aversationes ad ea sola, quæ in nobis sita

ὁ ἐχὼ ποιῶ δίκην, σώφρονα, δυνάστην, ἐλπίστειρον ¹, σθένος δὲ κακῶ, ὁ ἐχὼ ποιῶ ² - δέσπον Mer. ¹ 7. § 67.

II. ² Καὶ ἐχέτω πρᾶξιν ἐξώτα σε- ³ L. 7. § 11. ⁴ Inf. § 10. ⁵ L. 7. § 70. ⁶ Inf. § 5. 34. ⁷ L. 5. § 3. 6. ⁸ L. 6. § 2. 1. ⁹ 10. § 1. ¹⁰ L. 7. § 72. ¹¹ L. 9. § 29. ¹² L. 7. § 66. ¹³ L. 5. § 32. ¹⁴ Inf. § 5. 1. 9. ¹⁵ § 25. ¹⁶ ταῦτα Mer. ¹⁷ ταῦτα Xyl. ¹⁸ L. 9. § 29. ¹⁹ 40. 1. 10. § 19. ²⁰ L. 7. § 71. ²¹ L. 12. § 26. ²² L. 4. § 3. 1. ²³ 5. § 23. 1. 9. § 29. 37. ²⁴ L. 5. § 8. ²⁵ 10. ²⁶ Sup. § 2. ²⁷ Sup. § 3. 1. ²⁸ 4. § 3. ²⁹ L. 7. § 15. ³⁰ L. 5. § 3. 1. ³¹ 7. § 55. ³² L. 3. § 6. 1. ³³ 4. § 32. 1. 10. ³⁴ § 12. 1. 11. § 9. ³⁵ L. 7. § 3. ³⁶ Sup. § 69. ³⁷ Sup. § 18. ³⁸ 23. ³⁹ L. 4. § 3. 1. ⁴⁰ 5. § 23. ⁴¹ 25. ⁴² 26. ⁴³ L. 7. § 1. 1. ⁴⁴ 9. § 35. ⁴⁵ L. 4. § 44. ⁴⁶ Inf. § 6. ⁴⁷ Inf. § 45. 1. ⁴⁸ 5. § 1. 4. 34. ⁴⁹ L. 5. § 36. ⁵⁰ L. 7. § 54. ⁵¹ L. 5. § 16. ⁵² L. 6. § 50. ⁵³ 1. 1. 51.

III. ⁸ Ἀλέξανδρον, καὶ Γαίον, καὶ Πομπήιον, καὶ Διογένην, καὶ Ἡράκλειτον, καὶ Σωκράτην; ¹⁰ οἱ μὲν γὰρ ἔδον τὰ πρᾶγματα, καὶ τὰς αἰτίας, καὶ τὰς ὕλαις, καὶ τὰς ἡγεμονίαις, ὡς αὐτοὶ ¹¹ ταῦτα ἐκείνῳ ὄντων πρᾶξιοι; καὶ ¹² δυνάμει πύων;

IV. ¹³ Οὐκ ἔστιν ἥτιον τὰ αὐτὰ ποιῆσαι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον.

V. Τὸ πρᾶξιν ¹⁴ μὴ παρέσθαι. ¹⁵ πᾶσι τὰ γὰρ καὶ τὸ ὅλον φύσιν. καὶ ¹⁶ ὀλίγου χρόνου σθένος ἐδάμην ἐστὶν ὡς περ ἐστὶν Ἀδελφός, ἐστὶν Ἀνδρῶν. ¹⁷ ἀπένειται. ¹⁸ ἀπένειται. ¹⁹ ἀπένειται. ²⁰ ἀπένειται. ²¹ ἀπένειται. ²² ἀπένειται. ²³ ἀπένειται. ²⁴ ἀπένειται. ²⁵ ἀπένειται. ²⁶ ἀπένειται. ²⁷ ἀπένειται. ²⁸ ἀπένειται. ²⁹ ἀπένειται. ³⁰ ἀπένειται. ³¹ ἀπένειται. ³² ἀπένειται. ³³ ἀπένειται. ³⁴ ἀπένειται. ³⁵ ἀπένειται. ³⁶ ἀπένειται. ³⁷ ἀπένειται. ³⁸ ἀπένειται. ³⁹ ἀπένειται. ⁴⁰ ἀπένειται. ⁴¹ ἀπένειται. ⁴² ἀπένειται. ⁴³ ἀπένειται. ⁴⁴ ἀπένειται. ⁴⁵ ἀπένειται. ⁴⁶ ἀπένειται. ⁴⁷ ἀπένειται. ⁴⁸ ἀπένειται. ⁴⁹ ἀπένειται. ⁵⁰ ἀπένειται. ⁵¹ ἀπένειται. ⁵² ἀπένειται. ⁵³ ἀπένειται. ⁵⁴ ἀπένειται. ⁵⁵ ἀπένειται. ⁵⁶ ἀπένειται. ⁵⁷ ἀπένειται. ⁵⁸ ἀπένειται. ⁵⁹ ἀπένειται. ⁶⁰ ἀπένειται. ⁶¹ ἀπένειται. ⁶² ἀπένειται. ⁶³ ἀπένειται. ⁶⁴ ἀπένειται. ⁶⁵ ἀπένειται. ⁶⁶ ἀπένειται. ⁶⁷ ἀπένειται. ⁶⁸ ἀπένειται. ⁶⁹ ἀπένειται. ⁷⁰ ἀπένειται. ⁷¹ ἀπένειται. ⁷² ἀπένειται. ⁷³ ἀπένειται. ⁷⁴ ἀπένειται. ⁷⁵ ἀπένειται. ⁷⁶ ἀπένειται. ⁷⁷ ἀπένειται. ⁷⁸ ἀπένειται. ⁷⁹ ἀπένειται. ⁸⁰ ἀπένειται. ⁸¹ ἀπένειται. ⁸² ἀπένειται. ⁸³ ἀπένειται. ⁸⁴ ἀπένειται. ⁸⁵ ἀπένειται. ⁸⁶ ἀπένειται. ⁸⁷ ἀπένειται. ⁸⁸ ἀπένειται. ⁸⁹ ἀπένειται. ⁹⁰ ἀπένειται. ⁹¹ ἀπένειται. ⁹² ἀπένειται. ⁹³ ἀπένειται. ⁹⁴ ἀπένειται. ⁹⁵ ἀπένειται. ⁹⁶ ἀπένειται. ⁹⁷ ἀπένειται. ⁹⁸ ἀπένειται. ⁹⁹ ἀπένειται. ¹⁰⁰ ἀπένειται.

VI. ²³ Ἡ δὲ ὅλων φύσιν τὸ πρᾶξιν ἐχέτω, τὰ δὲ ὄντα ἐκείνῳ μετακτείναν, μεταβάλλαν, αἰρεῖν ἐνθεν καὶ ἐκεῖ φέρειν. ²⁴ τὸν ταῖς ²⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ²⁶ μὴ καὶ ²⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ²⁸ μὴ καὶ ²⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ³⁰ μὴ καὶ ³¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ³² μὴ καὶ ³³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ³⁴ μὴ καὶ ³⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ³⁶ μὴ καὶ ³⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ³⁸ μὴ καὶ ³⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁴⁰ μὴ καὶ ⁴¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁴² μὴ καὶ ⁴³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁴⁴ μὴ καὶ ⁴⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁴⁶ μὴ καὶ ⁴⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁴⁸ μὴ καὶ ⁴⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁵⁰ μὴ καὶ ⁵¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁵² μὴ καὶ ⁵³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁵⁴ μὴ καὶ ⁵⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁵⁶ μὴ καὶ ⁵⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁵⁸ μὴ καὶ ⁵⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁶⁰ μὴ καὶ ⁶¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁶² μὴ καὶ ⁶³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁶⁴ μὴ καὶ ⁶⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁶⁶ μὴ καὶ ⁶⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁶⁸ μὴ καὶ ⁶⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁷⁰ μὴ καὶ ⁷¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁷² μὴ καὶ ⁷³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁷⁴ μὴ καὶ ⁷⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁷⁶ μὴ καὶ ⁷⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁷⁸ μὴ καὶ ⁷⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁸⁰ μὴ καὶ ⁸¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁸² μὴ καὶ ⁸³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁸⁴ μὴ καὶ ⁸⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁸⁶ μὴ καὶ ⁸⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁸⁸ μὴ καὶ ⁸⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁹⁰ μὴ καὶ ⁹¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁹² μὴ καὶ ⁹³ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁹⁴ μὴ καὶ ⁹⁵ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁹⁶ μὴ καὶ ⁹⁷ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ⁹⁸ μὴ καὶ ⁹⁹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι, ¹⁰⁰ μὴ καὶ ¹⁰¹ ἐχέτω ὡς περ ἐστὶν ἡδύαι.

VII. ²⁹ Ἀρκέται πᾶσαι φύσεις ἑαυτῇ ἐναδέσθαι φύσιν δὲ λογικὴν ἐνοεῖται, ³⁰ ὅτι μὴ φθαρτάς, μὴ ψεύδεις, μὴ ἀδύναται, καὶ ἀκαθεμενίαν. ³¹ τὰς ὁρμὰς δὲ ἐπὶ ταῖς κοινωνίαις ἔργα μόνον ἀποδιδύναται. ³² τὰς ὁρμὰς δὲ ἐπὶ ταῖς ἐγκλίσεις δὲ ἐπὶ ἡμῶν μόνον πεποιημένη.

XIII. Assidue

XIII. Assidue, in omni, quantum potes, viso menti oblato, considera, quanam ejus natura, ad mores quid faciat, quid in se habeat veritatis.

XIV. Ubi quenquam convenieris, statim tu tecum. Iste quanam habet de bonis malisq; decreta? qui enim de voluptate ac dolore, & efficientibus utriusq; vel de fama & ignominia, morte & vita, decreta istiusmodi habeat, si hujusmodi fecerit, nihil mihi mirum novumq; videbitur. simul & hoc succurret, necessarium facere illum quae facit.

XV. Memineris, aequè turpe esse mirari quenquam tanquam de re infueta, quod ea mundus, quorum ferax est, profert; ac mirari quenquam, quod ficus ficus ferat, aut mirari medicum, quod quis febricitaverit, gubernatorem, quod ventus adversus flaverit.

XVI. Memineris, aequè tibi liberum esse sententiam mutare & corrigenti parere, atque in re coepta ulla persistere. etenim & haec tua est operatio, utpote quae juxta intentionem judiciumque tuum, atque adeo ex animi etiam tui sententia perficiatur.

XVII. Si tui istud est arbitrii, cur facis? sin alterius, quem incusas? atomos, an Deos? infani utrumque est. neminem igitur est incusandum. siquidem enim potes, rem ipsam corrige. sin minus, quid tibi queri profuerit? nihil autem est agendum frustra.

XVIII. Nihil, quod moritur, mundo excidit. istic autem si manet ac mutat, istic & in sua, quae & mundi & tui eadem sunt, elementa resolvitur. atque haec quoque mutant, nec murmurant tamen.

τὸ κρῖν ἐστί. & αὐτὰ τὸ κρῖν ἐστί.

XIX. Ad opus aliquod natum est unumquodque puta, equus, vitis, quid miraris? sol etiam ipse, Disque reliqui ad opus aliquod excitare. tu ergo ad quid? nunquid ad oblectandum te? cogita tecum an sensus communis id ferat.

XX. Natura rei cujusque rationem habet; tam finem, quam ortum & durationem, quod attinet:

XIII. Διὺς ἐκαστὸς ἐν παντί καὶ ὅπου ἐστὶν αἰὶν τε φθαρταῖς, ¹ φθορὰς, παρὰ φθορὰν, δι-
αλεκεκκόμεθα.

XIV. ² ὦ, ἂν ἐντυγχάνῃς, εὐδὺς σου-
τὴν φέρων. ἔτ' ὅτι κενὰ δογματὰ ἔχῃ
³ ὡς αἰσάνων ἐκκλῆν; ⁴ ἢ γὰρ ὡς ἡδον-
ῆς ἐπὶ πόνῳ, ἐπὶ πόνῳ ποιηκὲς ἔχουσιν, ἐ-
πὶ δόξῃ, ἀδύξῃ, θανάτῳ, ζωῆς ποι-
αὶς κενὰ δογματὰ ἔχῃ, ⁵ ὅθεν δαμνα-
στὸν ἢ ξένον μὴ δόξῃ, ὅθεν γὰρ πᾶσι πᾶσι
μεμνήσμεθα, ὅτι ⁶ ἀνὰ γὰρ ἔχεται τοῖς ποῖν.

XV. ⁷ Μήμνησο, ὅτι, ὡς περ ⁸ αἰσάνων
ξενίζεαι, εἰ ἢ σὺ καὶ σὺ φέρεις, ὡς ⁹ εἰ
ὁ κόσμος πᾶσι κενὰ φέρει, ἂν ὅτι φορὸς ἐ-
ἰατρῶν γὰρ ἐκ κερνήτης, αἰσάνων ξενίζεαι, εἰ
πεπύρεχεν ἔτ' ὅτι, ἢ εἰ ἀνέκπνοια γέγονεν.

XVI. Μήμνησο, ὅτι, ἐπὶ ¹⁰ μετακίθε-
σαι ἐπὶ πᾶσι τῶν ἀφ' ὧν ἐκ, ὁμοίως ἐλθ-
όντων ἐστὶ. ¹¹ σὺ γὰρ ἐνέργησα καὶ ¹² καὶ
ὁρμὴν ἐκ κερνήτης, ἐπὶ δὲ καὶ καὶ ὡς ὅτι
περαίνονται.

XVII. Εἰ μὴ ¹³ ὅτι σοὶ, τί ἀπὸ ποῖς;
εἰ γὰρ ὅτι ἀλλή, ¹⁴ τίνι μέμνη; τοῖς αὐτοῖς,
ἢ τοῖς θεοῖς; ἀμφότερα μνησθή. ¹⁵ ὅθεν
μεμνήσθων. εἰ μὴ γὰρ διώσται, δόξῃ σὺν τῷ
ὡς ἔχεται ὡς εἰ γὰρ τὸ μὴ διώσται, φέρ-
τί ἐκ σοὶ φέρει ὅτι μέμνηται; ¹⁶ εἰ καὶ γὰρ
ὅθεν ποιητὸν.

XVIII. ¹⁷ Ἐξ ὧν τὸ κόσμος ὁ ἀποθανὼν ἐ-
πίπῃ. εἰ ὡς μὴ καὶ ¹⁸ μεταβάλλει, ὡς
ἐπὶ ¹⁹ ἀλυσταί. εἰς τὰ ἴδια αὐτοῖς ἐστὶ
αὐτὰ γὰρ ²⁰ μεταβάλλει, ἐπὶ ²¹ γὰρ γίγνεται.

XIX. ²² Ἐχαστον φέρει καὶ γέγονεν, ἴ-
πῳ, ἀμπελῳ. τί δαμναστὸς; ἐπὶ ὅτι
καὶ ²³ εἰρεῖ, φέρει ²⁴ τὸ ἐργον γέγονα, ἐ-
οἱ λοιποὶ θεοί. σὺ οὖν φέρεις τί; ὅτι ἡδον-
ῆς εἰ ἀνέχεται ἢ ἐννοια.

XX. ²⁵ Ἡ φύσις ἐστὶν ἔχεται ὡς ἔστι, ὅθεν
καὶ ἔχεται τὸ ἀπολήξεως, ἢ τὸ ἀρχῆς πᾶσι
L διεξαγωγῆς

¹ L. 7. § 23. ¹ διεξάγων, ὡς ἀναβάλλων ἢ σπαῖραν. ¹ τί ἔν
⁹ § 17. ¹ 10. ἀγαθὸν τῷ σφαίρῳ ἀναφερομένη, ἢ κακὸν
⁵ § 1. 12. § 23. κατὰφερομένη ἢ κατὰπικρῶς; τί ὁ ἀγαθὸν
³⁶ τῇ πεμφόλῳ συνεσώσῃ, ἢ κακὸν ἀναλυθεί-
² σῃ; τὰ ὅμοια ὅτι ἐπὶ λύχῃ.

² Ἐσπερον
 Lug. Σπερον
 Annot. 1. 3.
⁵ 11. Sup. § 11.
¹ 11. § 17.
² πάντε, καὶ ἀ-
 ποπεύσαν f.
¹ 9. § 2.
⁴ L. 3. § 10. ¹ 1.
⁷ § 6. ¹ 10. §
³⁴ 34.
⁵ L. 3. § 10. ¹ 1.
⁶ § 36.
⁶ L. 4. § 3. ¹ 1.
¹¹ § 18.
⁷ L. 3. § 4.
 Inf. § 53.
⁸ L. 4. 3. ¹ 10.
⁵ § 17.
⁹ L. 4. § 32. ¹ 1.
⁹ § 22.
¹⁰ L. 5. § 10.
¹ 9. § 6.
¹¹ L. 7. § 4. ¹ 1.
¹⁰ § 8.
¹² L. 9. § 26.
¹³ L. 4. § 17.
¹⁴ L. 10. § 6.
¹⁵ L. 2. § 17.
¹⁶ L. 6. § 36.
¹⁷ L. 5. § 10.
 Inf. § 37. ¹ 1. 9.
⁵ § 14.
¹⁸ L. 4. § 32,
³³ 30. Inf. §
³¹ 31, 37. ¹ 9. §
³⁰ 1. 10. § 27,
³⁴ 34.
¹⁹ Inf. § 37.
²⁰ A. φ. ἢ τ. A.
 K. A. ἢ π. κ. τ.
 π. Salm.
²¹ L. 4. § 48.
¹ 10. § 21.
²² χεῖρες Lug.
²³ ἰσχυρὰ f.
²⁴ L. 9. § 29.
²⁵ L. 4. § 35,
⁴⁸ 1. 9. § 4.
²⁶ L. 5. § 33.
²⁷ L. 7. § 32.

XXI. ² Ἐσπερον, ἢ δεῦρον οἶον ἔστι,
 γινεῖσθαι ὅσον γινεῖσθαι, νοσήσθαι ὅσον
⁴ βραχυβίον ὅσον ὁ ἐπαυθὴν καὶ ἐπαυθὴν μῆρος,
 ὁ μνημευδύων, ὁ μνημευδύων μῆρος. ⁶ ⁷ ⁸
 σέπῃ ὅσον ἐν γωνίᾳ τέτταρ' ἐκλίμαται, ὅσον
⁶ σέπῃ ἐν γωνίᾳ τέτταρ' ἐκλίμαται, ὅσον
 αὐτὴς καὶ αὐτῶν. ὅσον ὅλην ὅσον ἢ γῆ σιγμή.

XXII. ⁹ Περίσχε ¹⁰ τῷ ἀποκεμήνῳ, ἢ
 ὁ δόγματι, ἢ τῇ ἐνερσίᾳ, ἢ ¹¹ ὁ συμμομένη
¹² δικήνως ταῦτα πάρεσσι. ¹³ μῶλλον ὅσον δέλει
 ἀγαθὸς αὐτοῖον ἡμεῖς, ἢ σήμερον εἶναι.

XXIII. Γεῖνω καὶ; ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

XXIV. ¹ Ὅποιόν σοι φαίνεται ὁ λέειν; ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴

XXVI. Homini volupe est, quæ hominis propria sunt, facere. proprium autem est hominis, contribuli tuo benevolum esse, sensuum morus insuper habere, visa probabilia discernere, universi naturam, eaq; quæ secundum hanc sunt, contemplari.

XXVII. Affectiones singuli quique tres habent; unam, ad causam ambientem, alteram, ad causam divinam, à qua proveniunt omnibus omnia; tertiam, ad eos quibuscum in hac vita versatur.

XXVIII. Dolor aut est corpori
malum. quod si sit, corpus id cen-
seat. aut animæ. at illi licet etiam
inter dolores serenitatem suam tran-
quillitatēque fervare, nec opinari
malum esse. omne enim iudicium,
& impetus, & appetitus, & aversatio
intus est; quo mali nihil ascen-
dit.

XXIX. Imaginationes dele; sæpe tecum sic loquendo, In potestate mea nunc situm est, ut nulla in hac anima existat improbitas, nulla cupiditas, nulla omnino perturbatio: sed ut omnibus qualia reapse sint perspectis, pro existimatione sua singulis utar. memento potestatis hujus à natura tibi tribuæ.

XXX. Et in senatu, & apud quemlibet privatim, curæ sit modeste potius quàm disertè loqui. fano verò apud omnes sermone utare.

XXXI. Augusti aula, uxor, filia, nepotes, privigni, soror, Agrippa, cognati, familiares, amici, Atrius Macenas, medici, popæ, aula tota morti concessit. tum ad alia te transfer; mortemque cogita, non unius hominis, sed gentis totius, Pompeiorum putâ. nec illud minùs, quod tumulis inscribi solet, *Ultimus hic generis sui*. dein reputa tecum, quàm anxie egerint horum antecessores, ut successorem aliquem sibi superstitem relinquerent: cum necesse tamen fuerit, ut aliquis tandem ultimus existeret. atque hic rursus gentis totius mortem considera.

XXVI. ¹ Εὐφροσύνη ἀνδρώπυ², ποιεῖν ^{L. 6. § 7. l.}
³ τὰ ἰδία ἀνδρώπυ. ἰδίον δὲ ἀνδρώπυ ^{7. § 13.}
⁴ εὐνοια κερδὲς δὲ ὁμόφυλον, ⁵ ὑπερόρεας τῷ ^{-πυ. f.}
⁶ ἀφαικτικῶς κινήσεων, ⁷ ἀφαικτικαί τῷ πηδ-
⁸ ῶν φέρμασιν, ⁹ ἐκπαιδεύσεως τῷ τῶν ὄλων
¹⁰ φύσεως, ¹¹ ἐκ τῶν κατ' ἀνάγκην γινομένων. ^{12. § 3.}

XXVII. Τῆς ⁸ χάριτος ἡ μὲν πρὸς θεὸν
 τὸν πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον
 καὶ ἀλλήλους, ἡ δὲ πρὸς τὸν κόσμον
 καὶ τὰ κτίσματα.

XXVIII. Ὁ πόντος ἦτοι πᾶσι γέ-¹⁰ L. 11. § 18.
χρον· ¹¹ ἐκὼν ἀποφάινεται ἢ τῇ ψυχῇ· ἀλλ· ¹² L. 12. § 26.
¹² ἔξιστα ἀυτῇ ἢ ἰδίῳ ¹³ ἀθροῖον ¹⁴ γαλή- ³³ L. 7. § 16,
νῳ ὄξυφυλάσσειν, ¹⁵ ³³ L. 5. § 2, 26.
καὶ ¹⁵ μὴ ὑπολαβέσθαι· ¹⁶ L. 7. § 68.
ὅτι καὶ χρόν· πᾶσα γὰρ κρείσσιν, ¹⁷ L. 2. § 4.
καὶ ὁρμήν, ¹⁸ L. 7. § 28.
καὶ ὁρμήν, ¹⁹ L. 7. § 28.
καὶ ἑκκλίσις, ²⁰ Sup. § 47,
καὶ ἑκκλίσις, ²¹ 48.

XXIX. ¹⁸ Ἐξάλειφε τὰς φαντασίας, ¹⁶ Sup. § 59.
¹⁷ Sup. § 41, 48.
 ὣς αὐτῶν λήγων. ¹⁹ καὶ ὡς ἐργί
¹⁸ Sup. § 29.
 ὅτι, ἵνα ὅν ταύτη τῇ ψυχῇ μηδεμία πο-
¹⁹ Sup. § 5, 54.
 νημία ἢ, μηδὲ ὀπιθυμία, μηδὲ ὅλως παρα-
 χή τις. Ἀλλὰ ²⁰ βλέπων πάντα ὅποια ὅτι, ²⁰ L. 3. § 11.
²¹ χεῖμα ἐκείνη κατ' ἀξίαν μέμνητο ταύ-
²¹ L. 3. § 11.
 τας ²² τῶν ὁμοίων καὶ φύσιν. ²² L. 11. § 18, 37.

XXX. Ἀλλὰ νῦν, ὅτι ἐν Κυρίῳ ἡμεῖς, ¹¹ L. 5. § 5.
πρὸς πάντοτε ὀντινῶν χρησίων, ¹² L. 3. § 5.
νῦν ¹³ L. 4. § 51.
νῦν ¹⁴ ἡμεῖς ¹⁵ [3] f.

XXXI. ²⁶ Αὐτὴ Αὐγέας, γυνή, θυγά-
τηρ, ἑγγόνοι, πρῆστονοι, ἀδελφεαί, Ἀγρίπ-
πας, συγγενεῖς, οἰκεῖοι, φίλοι, Ἀρεῖ, Μα-
κκῆνας, ἰατροί, δούται, ὅλης ἐκκλησίας δαίναται.
ἔπειτα ²⁷ ταῖς ἄλλαις, μὴ χεῖρ ἑνὸς ἀν-
θρώπου δαίνατον, οἷον Πομπηίων καὶ κείνο
ὃ δὲ ἐπιγεγενημένον ταῖς μνήμασιν, ἔχα-
ται. ²⁸ ὅς ἰδίῳ γένει· ἐπιλογίζεσθαι, ποσὰ
ἐσπαδισθῇ οἱ περὶ αὐτῶν, ἵνα ἀφαιδρῶν
τινα χεῖραλίπωσιν. ἔπειτα, ²⁹ ἀνάκλησιν ἔχα-
τὸν τινα γινέσθαι· πάλιν ὡς εἰς ὅλην γένει
δαίνατον.

XXXII. ¹ Συμπεδέναι δὲ τὸ βίον, καὶ
² μίαν προῖξιν· ³ εἰ ἐκείνη δὲ αὐτῆς παρέχῃ
⁴ ὡς οἶόν τε, ἀρκεῖται· ἢ καὶ ⁵ δὲ αὐτῆς ἀ-
⁶ πέχῃ, ⁷ ἐσθλὴ εἰς σε καλῶσαι διδάσκει. Ἀλλὰ
⁸ συνέταξέ κ' ἐξωθεν· ἐσθλὴν εἰς γὰρ δικαίως· ⁹
¹⁰ σωφρονῶς· ¹¹ ἐνλογίως· ¹² ἄλλο δὲ κ' ἴσως
¹³ ἐνεργητικὸν καλυπθεῖται· Ἀλλὰ ¹⁴ τῇ προῖξιν
¹⁵ αὐτὸ τὸ κάλυμμα ἀναρτήσῃ, ¹⁶
¹⁷ δόμῳ οὐ γινώσκον· μεταβάλλει δὲ αὐτὸς ἄλλῃ
¹⁸ προῖξιν ἀντικαθίσταται, ¹⁹
²⁰ συναρμόσσει εἰς τὴν
²¹ συνθεσιν, ὡς ἡς ὁ λόγος.

XXXIII. ¹ Ἀτίφως μὲν λαβὴν, ²
³ λύτως δὲ ἀφῆναι.

XXXIV. Εἴ ποτε εἶδες χεῖρα ἀποκα-
¹ χυμένην, ἢ πόδα ἢ κεφαλὴν ἀποτέμνη-
² μένην, χωρεῖς πρὸς ποτὶ τὸ λοιπὸν σώματος
³ καμμένην, ⁴ τοῦτον αὐτὸν ποιεῖ, ὅσον ἐφ'
⁵ αὐτῆς, ⁶ ὁ μὲν δὲ λαντὸν συμβαῖνον, ⁷
⁸ ἀποχρῆζων αὐτοῦ, ⁹ ὁ ἀκρογωνιότην κ'
¹⁰ περιέσπον. ἀπερὶ τῆς πύλης ἀπὸ τῆς καὶ φύ-
¹¹ σιν ἐνώσεως· ἐπεφύκει γὰρ ¹² μέρῳ· νῦν σε-
¹³ αὐτὸν ἀπέχουρας. Ἀλλ' ὥστε χεῖρα ἐκείνην,
¹⁴ ὅλ' ¹⁵ ἐξεστὶ σοι πάλιν ἐνδοῦσαι σεαυτὸν. τῷ-
¹⁶ το ἄλλῃ μέρει ἐσθλὴν θεὸς ἐπέτρεψεν, χωρεῖ-
¹⁷ δέντι καὶ ἀφ' αὐτοῦ, πάλιν ἐκωλεθῇ.
¹⁸ Ἀλλὰ σκέψαι τὴν ἀρετὴν, ¹⁹ ἢ τὴν ἐκείνην
²⁰ καὶ ἀνδραγαθίαν· ²¹ καὶ γὰρ ἵνα τὴν ἀρχὴν μὴ ἀ-
²² πορράζῃ ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἐπ' αὐτῇ ἐπαίηται·
²³
²⁴ καὶ ἀπορράζῃ πάλιν ἐπανελθῇ, καὶ συμφύσῃ,
²⁵
²⁶ καὶ τὸ μέρος ταῖς ἀπολαβεῖν ἐποίησεν.

XXXV. Ὡς περ ταῖς ἄλλαις δυνάμεις ἐ-
¹ κας τὸ λογικὸν γένος ὅσον ² ἢ τὸ λογικὸν
³ φύσις, ὅπως καὶ ζωτικὴ καὶ αὐτῆς εἰλήφαμεν.
⁴ ὅν· ἔσπον γὰρ ⁵ ἐκείνη πᾶν τὸ ἐνιστάμενον·
⁶ ἀντιβαῖνον ὅπως ἐκείνην, ⁷ καὶ ἡλικίας εἰς
⁸ τὴν εἰσπράξιν, ⁹ καὶ μέρος αὐτῆς ποιεῖ, ὅπως
¹⁰
¹¹ καὶ τὸ λογικὸν (ζῶον διὰ τὴν) πᾶν κάλυμμα
¹² ὕλην αὐτῇ ποιεῖν, ¹³
¹⁴ καὶ ἡλικίας αὐτῇ ἐφ'
¹⁵ οἶον αὐτὴν· ὡς ἡλικίας.

XXXII. In singulis actionibus vitam componere oportet; ut si unaquaque quantum datur, quod suum est tulerit, in eo acquiescas. quo minus autem ferat, quicquid suum est, prohibere nemo poterit. sed exterius aliquid obstat? nihil, quicquam, quo minus iuste, sobrie, considerate in ea te geras. sed alius alicujus facultatis fortassis effectus impeditur. atqui dum impedimentum ipsum placide fers, & ad id quod datur æquo animo te transfers, alia statim prioris vice actio emergit, quæ ad eam, de qua sermo instituitur, vitæ compositionem non minus aptè conducit.

XXXIII. Sic accipe, nè fastuosus fias; sic posside, ut dimittere proclivis sis.

XXXIV. Si quando manum abscissam vidisti, vel pedem, aut caput etiam amputatum, & seorsim alicubi à reliquo corpore situm; talem planè se facit, quantum in ipso est, qui abscindit sese, dum vel id quod contingit non vult, vel adversus societatis jus aliquid perpetrat. revulsam quodammodo abieciisti te aliquid ab ea quæ secundum naturam est unione. pars enim naturæ fueras: nunc verò temet abscidisti. cæterum istuc illud scitum est, quod unire te denuo licet. hoc autem nulli alii parti est à Deo concessum, ut revulsa semel & præcisa denuo coalescat. Verum benignitatem ejus considera, quæ hominem cohonestavit; cum & in ipso posuerit, nè primitus ab universo revelleretur, & facultatem tribuerit, ubi fuerit revulsus, redeundi denuo; coalescendi, & partis ordinem, quem tenuerat, recuperandi.

XXXV. Sicut reliquas facultates rationalium unusquisque ferè ab universi natura accepit; ita hæc nos ab eadem facultatem accepimus: quod quemadmodum illa quicquid obstat & renititur, in usum suum circumvertit, & in fatum disponit, atque ita partem sui facit; ita & animal rationale, ex impedimento omni materiam creare sibi possit, eoque; uti ad illud quod intendat, quodcumque; tandem id finire.

XXXVI. Ne

XXXVI. Nè confundat te vitæ tuæ totius cogitatio: neque animo simul complectere, quot qualisq; molestias superventuras esse tibi verisimile sit. sed ad præsentium unumquodque interroga te, quidnam hac in re est, quod subiri aut sustineri nequeat? confiteri namq; erubescas. tum cogita tecum, nec quod futurum est, nec quod præteritum est, sed id semper duntaxat quod præsens est, molestiam tibi facessere. minuetur autem istud, si seorsim per se circumscriptum dederis, mentemque redargueris, si nè huic quidem soli tolerando suffecerit.

XXXVII. Nunquid etiamnum Veri tumulo assidet Panthea; aut Pergamus? nunquid Hadriani Chabrias, aut Diotimus? ridiculum foret, verum, si assiderent, nunquid ipsi hoc sentirent? aut si sentirent, nunquid illos juvaret? aut si eos juvaret, nunquid hi immortales futuri essent? annon & istis destinatum est, ut primò senescant, tum moriantur? ecquid ergò facerent illi, mortuis istis? factor est hoc omne, & sanies in sacco.

XXXVIII. Si acutè cernere vales, acumine tuo utere, inquit ille, in rebus eis, quæ sapientiam maximè exigunt.

XXXIX. In animantis rationalis constitutione virtutem nullam video, quæ iustitiæ se opponat: at voluptati quæ opponat sese, continentiam video.

XL. Si opinionem tuam ab eo, quod vexare te videtur, semoveris, ipse in tutissimo mox consistes. quis ipse? Ratio. at non sum ratio. esto, ratio itaque nè vexet se. siquid autem aliud tibi malè habet, id ipsum de hoc ipso, si poterit, opinetur.

XLI. Sensûs impeditio, malum est naturæ animalis. motûs impeditio itidem ejusdem est malum. est & aliud quod vegetativam conditionem pariter impediatur, estq; malum ejusdem. mentis quoque perinde

ὁμοίως ἐμποδιστὴν & κακὸν ἐ φυτικῆς καὶ αἰσθητικῆς. πονηρὸν ἐμπο-

XXXVI. ¹ Μὴ σε συγχέτω ἡ τῶ ὅλων. L. 7. § 8.

βίη φαντασία· μὴ συμπερινοεῖ ὁπίσθια οἷα
& ὅσα πιθανὸν ὁπιγρηγνῆσθαι· ἀλλὰ καθ' ἐπιγρηγνῆσθαι.
ἐκαστον τὸ κερύοντων ἐκώσται σεαυτὸν, ἢ τῶ L. 7. § 14.
ἐργον δ' ἀφόρητον & ἀνύποιον; ἀγρυπνῶν Inf. § 46.
γὰρ ὁμολογῶσαι. ἔπειτα ἀναμνήσκεις σεαυ-
τὸν, ὅτε ⁴ ἔπε δ' μέλλον, ἔπε δ' κερύοντων ⁵ L. 2. § 13.
βαρὴ σε, ἀλλὰ αἰεὶ δ' κερύον. ⁶ τῶτο δ' κα- L. 11. § 2.
τασμικρύνεται, ἐὰν αὐτὸ μόνον περιερίσῃς,
& ἀπελῆλκῃς τὴν ἀφαινοίαν, εἰ πορὶ τῶτο ἡ-
λὸν ἀντίχην μὴ διώσται.

XXXVII. Μήτε νῦν καὶ ἐκείνηται τῇ
τῶ ⁶ κυρίῃ σωφῶν, Πάριθια, ἢ Πέρραμος; ⁷ Κύριος L. 8.
πὶ δ' τῶ Ἀδριανῶ, ⁸ Χαυρίας ἢ ⁹ Διό- Ann. ἔργου Sal.
πμος; γελῶν· τί δ' εἰ κερύοντων, ¹⁰ ἐ- ¹¹ χαυρίας Xyl.
μελλον ἀνδάνεσθαι; τί δ' εἰ ἡδονῶντο, ¹² ἐ- ¹³ Mer.
μελλον ἡδονῶνται; τί δ' εἰ ἡδονῶντο, ἐμελλον ¹⁴ Sup. § 25.
ἔπειτα ἀνδάνεσθαι; ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

XXXVIII. Εἰ διώσται οὐκ ἐξ βλά-
πην, βλέπε ¹³ κερύον, φησὶ, φρωτά-
τοι ¹⁴.

XXXIX. Διακροσύνης κατεξέδρασε-
κίω ἀρετῇ ἐχ' ὅσον ἐν τῇ τῶ λογικῇ
ζῶν κατεσκόπῃ. ¹⁵ ὅσον τῆς τῶ ὅσον, τίω ἐγκρατεῖα.

XL. ¹⁶ Ἐὰν ἀφέλῃς τὸ σὺν ὑπολήψῃ ¹⁷ Sup. § 28.
τῶ τῶ λυπῇ σε δεκνῇ, αὐτὸς ἐν τῇ ¹⁸ Inf. § 47.
ἀσφαλεστάτῳ ἐπὶ τῆς. τίς αὐτός; ὁ λόγος.
ἀλλ' ὅσον εἰμὶ λόγος. ἔστω. ὅσον ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸

δισμὸς νῦν, καὶ ὅν νοερεῖς φύσεως. πρῶτα
δὴ ταῦτα ὅτι σεαυτὸν μεταφέρει πᾶν Θ.,
ἡδονὴ ἀπεται σὺ; ¹ ὅψεται ἡ αἰδοῦσις. ὁρ-
μίσθηκε ἐνσημα ἐχέμετο; ² εἰ μὲ ἀνυπεξα-
ρέτως ἄρμας ἥδη αἰς λογικῶν καὶ ὅν· εἰ δὲ
κενὸν λαμβάνεις, ἔγω βέβλαψα, ὅθεν
ἐμπεπόδισαι. ³ τὰ μὲν τοι τῶ νῦν ἴδια ἐ-
δείς ἄλλοι εἰωθεν ἐμποδίζαν· ⁴ τέτυχθ' ὅ-
ν πῦρ, ἐ λήθη, ἐ τύραννα, ἐ βλα-
σφημία, ἐχ' ἔπεν ἀπεται· ⁵ ὅπου γνήσια
σφαῖρα, κυκλοπερὴς μύρις.

XLII. Οὐκ εἰμὶ ἀξιό· ⁶ ἐμαυτὸν λυ-
πεῖν· ὅθεν γὰρ ἄλλον πώποτε ἐκὼν εὐ-
πνίξ.

XLIII. ⁷ Εὐφραίνει ἄλλον, ἄλλο· ⁸ ἐμὸν
δὲ, ἐδὴ ⁹ ὅτι ἐξω τὸ ἡγεμονικόν, ¹⁰ μὴ ἀ-
ποστροφόμενον, μὴ δὲ δρωπὸν τινα, ¹¹ μὴ
τῶν δὲ δρωπῶσι συμβαινόντων. ὅλα
τῶν ἐμῶν ἐφθαλμοῖς ¹² ὁρῶντα ἐ-
δεχόμενον, ἐ ¹⁴ χεῖρ μὲν ἐκείνη κατ'

XLIV. ¹⁵ Τῦτον ¹⁶ ἴδ' ἢ χεῖρον σε-
αυτῶν ἡρεῖται· ¹⁷ οἱ δὲ ὑπερφημίαν μὲν
λον διώκοντες, ἐ λογίζονται, ὅτι ἄλλοι
τοῦτοι μέλλουσιν ἐκείνοι εἶναι, οἱ οἱ εἰσιν ὅτοι
ἐ βαρύνονται· καὶ ἐκεῖνοι δὲ ἀνηθί. τί δὲ ὅ-
λως πρὸς σέ, δὲ ἐκεῖνοι ¹⁸ φωναῖς τοιαύ-
ταις ἀπηχῶσιν, ἢ ὑπόληψιν τοιαύτην πρὸς
σε ἔχουσιν.

XLV. ¹⁹ Ἀρὸν μὲν ἐ βάλλει ὅπου θέ-
λει. ἐκεῖ γὰρ ἔξω ²⁰ ἢ ἐμὸν δαίμονα ἴλε-
ων, τῶν ἐστιν, ²¹ ἀρχόμενον εἰ ἔχει ἐ
ὁρερροῖα καὶ τὸ ἐξῆς ²² τῇ ἰδίᾳ κατα-
σκόλει· ²³ ἀρα τῶτο ἀξιον, ἵνα δι' αὐτὸ
κακῶς μὲ ἐχῇ ψυχῇ, ἐ χεῖρον ἐαυτῶν ἢ,

²⁴ σωματομυῖα· ταπεινὴ μὲν, ὁρερρομυῖα, ²⁵ σωματομυῖα,
vel σωματομυῖα· πῦρ μὲν; ἐ τί εὐρήσῃς τέτυχθ' ἀξιον;

XLVI. ²⁵ Ἀνθρώπων ὅθεν συμβαίνει ἐ
διώματα, οὐκ ἐστὶν ἀνθρώπων σύμπτωμα·
ὅθεν βοῖ, οὐκ ἐστὶν βοῖ· ὅθεν ἀμπελῶν, οὐ

impeditio, naturæ intellectivæ
malum est. hæc jam tu omnia ad
te transferas. dolor, voluptas attingit
te? viderit sensus. aliquid mo-
lienti tibi obstitit quippiam? si ci-
tra exceptionem moliebaris, jam
tuum, quâ rationalis malum est.
at, si id quod communiter fieri so-
let, tibi proponebas, nondum aut
læsus es, aut impeditus etiam,
mentis utique propria quæ sunt,
nemo alius impedire solet. hanc e-
nim nec ignis, nec ferrum, nec
tyrannus, nec vituperium, nec ali-
ud quidlibet attingit, ubi facta
fuerit Iphææ instar, teres tota atq;
rotunda.

XLII. Indignum censeo, ut me
ipse vexem, qui neminem unquam
volens vexarim.

XLIII. Alia oblectant alios. me
verò, si mentem sanam habuerim,
quæ nec hominem quenquam, aut
humanum quicquam aversetur;
sed quicquid obvenit, oculo beni-
gno aspiat excipiatque, & pro
vili existimatione singulis utatur.

XLIV. Hoc ipsum quod jam a-
dest, tempus tibi fac impertias.
qui famam posthumam affectant
potius, non cogitant, alios quos-
dam ejusmodi fore posteros illos,
quales isti sunt, quos nunc grava-
tim ferunt. sed & utrique sunt
mortales. quid autem tuâ interest
si vocibus istiusmodi adstrepuerint
illi tibi, aut existimationem hanc
vel illam de te habuerint.

XLV. Tolle me, & quocunque
libuerit projice. etenim illic quo-
que genium meum habiturus sum
propitium placidumque; hoc nempe
contentum, si pro conditionis
suæ officio habere se ageréque pos-
sit. num hoc tanti est, ut hac de
causa anima mea malè se habeat,
ac deterior fiat, dum deprimitur,
extenditur, confunditur, conster-
natur? ecquid reperiam, quod tan-
ti sit?

XLVI. Nihil homini cuiquam
contingere potest, quod non hu-
manus sit casus; nec bovi, quod
non bovis sit; nec viti, quod non
viti

^{*} Sup. 28, 40.

^{*} L. 4. § 1. l.

^{*} § 20.

^{*} Sup. § 32.

Inf. § 47.

^{*} Sup. § 28. l.

11. § 36.

^{*} Inf. § 48. l.

11. § 12. l. 12.

§ 3.

^{*} L. 7. § 16.

Inf. § 47.

^{*} L. 6. § 34. l.

10. § 10.

^{*} Sup. § 26.

^{*} L. 10. § 35.

^{*} Sup. § 34.

^{*} μήτε [π]

Lug. An.

^{*} Sup. § 7. 8.

^{*} L. 4. § 25. l. 7.

§ 3.

^{*} ὁρῶν f.

^{*} Sup. § 29.

^{*} Sup. § 17.

26.

^{*} ἡδ. f.

^{*} L. 2. § 17.

^{*} L. 4. § 19.

^{*} L. 4. § 3. l.

§ 33.

^{*} L. 10. § 15.

23. 33.

^{*} L. 2. § 13.

^{*} L. 3. § 5, 7, 16.

^{*} Sup. § 7. l.

9. § 26.

^{*} L. 5. § 16.

^{*} L. 9. § 37.

^{*} σωματομυῖα.

vel σωματομυῖα.

^{*} ἡδ.

^{*} L. 5. § 18.

Sup. § 36.

vitis sit; nec lapidi, quod non lapidis ipsius sit. Si ergo contingit id cuique, quod & ului & naturæ ejus est consentaneum, quid est, ægrè quod feras? neque enim quicquam tibi tulisset natura communis, quod ferri non posset.

XLVII. Siqua te angit res externa, non est ea ipsa, quæ molestiam facessit tibi, sed tuum ipsius de ea re judicium. hoc autem statim delere in te statim est. siquid vero in interna animi dispositione te angit, quis prohibere potest, quo minus opinionem tuam corrigas? pari modo, si anxium te habet, quia hoc aut illud quod rectum tibi videtur, non facis, cur non facere potius quàm angere velis? sed obstat, inquis, valentius aliquid. nihil est ergo quod anxium sis. neque enim non agendi causa in te est. sed nec vivere tanti est, ni id fiat. excède ergo è vita æquo animo, quo modo excederes si id agere daretur, simul etiam obstantibus ipsis propitius.

XLVIII. Memineris, inexpugnabilem fieri mentem, quando in se contracta, ipsa se contenta manet, dummodo nil faciat quod ipsa nolit, tamen si non ratione, sed obstinatione merà instructa sit. quid ergo futurum est, si ratione in consilium adhibita consideret de re aliquā sententiam tulerit? propterea arx est quædam mens perturbationibus immunis. neque enim aliud ullum habet homo hoc validius communium præsidium, ad quod ubi confugerit, in nullius potestatem possit deinceps venire. hoc qui non videt, imperitus; qui videt, nec eò recipit se, infelix est.

XLIX. Nihil ulterius tecum reputa, quàm quod visa primariò renunciaverint. nunciatur tibi, hunc vel illum tibi conviciatum. hoc nunciatum est. non & illud læsum esse te. video, puerulum ægrotare, hoc video. at periclitari, non video. hoc igitur modo in primò visis consistit semper, nec amplius quicquam eis à te intrus adjicias, & nihil tibi accidit, quod commoveat te. vel adjicias potius aliquid, ut qui

ἐκ ἐστὶν ἀμπελικόν· ὅθεν λίθω, ὃ ἐκ ἐστὶ λίθω ἴδιον. ¹ εἰ οὖν ἐχέτω συμβαίνει, ὃ ² L. 10. § 3. 7. ³ εἰ ὅτε. καὶ πέφυκαν, ἢ αὐτὸ διὰ φύσιν; ⁴ ὃ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερον ἢ τοιοῦτον φῦσις. ⁵ L. 12. § 26. ⁶ L. 6. § 19. 7. § 66.

XLVII. ¹ Εἰ μὲν ἔχῃ καὶ τῆς ἐκείνης λυπῆς, ὅτε ἐκείνός σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ ὅτε ὅτε αὐτὴ κέρμα. ² τὸ τοῦ ἡδὴ ἐξαλειψαί. ³ ὅτι οἱ ἐστὶν. εἰ δὲ λυπῇ σὲ καὶ τῆς ὅν τῆς σὴν ἀφαιδέσθαι. ⁴ ἢς ὁ καλῶν δὲ οὐκ ἔστιν ὅτε δόγμα; ὅμως ὅτε εἰ λυπῇ, ἐκ ἐχέτω τὸ δὲ καὶ ἐνεργεῖς ὑγίαις οἱ φανερῶν, ἢ ἐχέτω μᾶλλον ἐνεργεῖς, ἢ λυπῇ; ἀλλὰ ἵκετο πρὸς καὶ ἐνίσταται. ⁵ μὴ οὖν λυπῇ. ⁶ ὃ γὰρ ⁷ Sup. § 32. ⁸ ὅτε σὲ ἢ ἀπὸ τῆς μὴ ἐνεργεῖν. ἀλλὰ ⁹ 42. 43. ¹⁰ ὅτε ἀξίον ζῆν, μὴ ἐνεργεῖν τὸν. ¹¹ ἀπὸ τῆς οὖν ἐκ τῆς ζῆν οὐκ ἔστιν, ¹² ἢ καὶ ¹³ L. 5. § 29. ¹⁴ ὃ ἐνεργῶν δὲ οὐκ ἔστιν, αἶμα ¹⁵ ἢ ἔστιν ¹⁶ L. 2. § 3. ¹⁷ ἐνίσταται.

XLVIII. Μένουσο, ὅτε ¹ ἀφαιδέσθαι. ² Sup. § 41. ³ χητον γίνεται ὅτε ἡγεμονίαν, ὅτε ⁴ L. 7. § 28. ⁵ αὐτὸ συζαφέν. ⁶ ἀρκούντων ἑαυτῶν, ⁷ μὴ ποι- ⁸ Sup. § 7. ⁹ ἔντι ὃ μὴ δέλεα, ¹⁰ καὶ ἀλγῶν καὶ ἀλγῶν. ¹¹ L. 5. § 29. ¹² L. 10. § 33. ¹³ ξέει. ¹⁴ πὶ οὖν ¹⁵ ὅτε καὶ μὴ λῶν καὶ λῶν. ¹⁶ L. 11. § 3. ¹⁷ σκεμμένως κέρνῃ καὶ παντὶ; ¹⁸ ὅτε τὸ α- ¹⁹ L. 5. § 18. ²⁰ κέρπολις ἐστὶν ²¹ ἢ ἐλδύνειρα παλιν ἀφαι- ²² L. 1. § 9. ²³ νοια. ὅτε γὰρ ὅτε οὐκ ἔστιν ὅτε ἀφαιδέσθαι, ²⁴ L. 11. § 36. ²⁵ ἐφ' ὃ καὶ ἀφαιδέσθαι ²⁶ ἀφαιδέσθαι. ²⁷ ὅτε οὖν μὴ ἐπὶ ἀφαιδέσθαι τὸ, αἶμα. ²⁸ ὅτε ὅτε ἐπὶ ἀφαιδέσθαι καὶ μὴ ἀφαιδέσθαι, αἶμα.

XLIX. ¹ Μηδὲν πλεον σαυτῷ λέγει, ² L. 7. § 64. ³ ὅτε αἱ ἀφαιδέσθαι φαντασίαι ἀναγνέ- ⁴ λυσιν. ⁵ ἡγελεται, ὅτε ὅτε εἰς σε κακῶς λέ- ⁶ γη. ⁷ ἡγελεται τὸ τοῦ, ὅτε ὅτε βέβαια, ⁸ L. 4. § 7. 11. ⁹ ὅτε ἡγελεται βλέπω, ὅτε νοσεῖ τὸ παθόν; βλέπω. ¹⁰ ὅτε ὅτε κινδυνεύει, ¹¹ ὅτε βλέπω. ¹² ὅτε οὖν μὴ αἰετὶ ὅτε τῆς ἀφαι- ¹³ των φαντασίαν, ¹⁴ ὅτε μὴ αὐτὸς ἐνδοθεν ἐ- ¹⁵ πίλεται, ¹⁶ ὅτε σοι γίνεται. ¹⁷ μᾶλλον ὅτε ἐπίλεται, ¹⁸ αἶμα.

¹ L. 4. § 29. ὡς ἡ γινώσκων ἔχουσα τῆς ἐν τῇ κόσμῳ
² 7. § 29, 66. συμβαινόντων.

³ L. 6. § 36. L. Σίκω. πικρός. ἀφες. ² βᾶτοι ἐν
 τῇ ὁδῷ. ἐκκλινον. ἀρκῆ. μὴ περισπεί-
 πης, τί δὴ ἐγίνετο ἅτα ἐν τῇ κόσμῳ;
 ἔπειτα χαταγελαδίστη ἔπειτα δὴ θύρετρα φυσιο-
 λόγῳ, ὡς αὐτὴ καὶ ὑποτίκτοι. ἔπειτα στυπῶς
 γελαδίστης, χαταγινώσκων, ὅτι ἐν τῇ ἐρ-
 γασίᾳ ³ ἐξήματα ἔπειτα ἀεὶ μῆματα τῆς

⁴ L. 3. § 2. χατασκδαζομένων ὁρᾶς. καὶ τοὶ ὀκνεοὶ ἡ
 ἔχουσι πῶς αὐτὰ ῥίψωσιν. ἡ δὲ τῆς ὅλων
 φύσις, ⁴ ἐξω ὑδὲν ἐχθρὸν, ἀλλὰ τὸ δαυμα-

⁵ L. 4. § 23. ζὸν τὸ πῆχυν ταύτης ἐστίν, ὅτι πελορίσσει
 Sup. § 18. ἑαυτῷ, πῶς δὲ ἐνδὸν δὲ φθέρει δὲ γερασθῆναι
 ἔπειτα ἀρῆσιν ἐπὶ δοκῆν, εἰς ἑαυτῷ μεταβάλλ-
 ῃ, ἔπειτα ὅτι πάλιν ἄλλα νεαρά ἐκ τέτων αὐ-
 τῆς ποιεῖ. ἵνα μῆτε ὑσίου, ἐξωθεν ἀρῆσιν μῆ-
 τε ὅπως ἐκβάλλῃ τὰ σαφρότερα περισπείῃ.
 ἀρκῆ δὲ οὖν ἔπειτα ἡ αὐτῆς, ἔπειτα ὅλη τῇ αὐτῆς, ἔπειτα πῆχυν τῇ ἰδίᾳ.

LI. Μῆτε ἐν τῇ ἀρῆσιν ὅτι σῦρεν. μῆτε
⁶ L. 3. § 16. ἐν τῇ ὁμιλίᾳ σῦρεν. ⁷ μῆτε ἐν τῇ φαντασίᾳ
⁸ L. 7. § 66. ἀρῆσιν. μῆτε τῇ ψυχῇ χαθαπαξ σκελετῶν
 Sup. § 13. ἡ ἐκθόρυγος. μῆτε ἐν τῇ βίᾳ ἀρῆσιν. ⁹ κλει-
⁹ Sup. § 68. νουσι, κρεδρομῶσι, χαταραῖς ἐλαίνουσι. τί οὖν
 Sup. § 28. ταῦτα πῶς τὸ δὲ ἁρῆσιν μῆτε χαθαπαξ,
¹⁰ Sup. § 1. 7. φρενῆρη, σάφονα, διχῶδη; ὅσον ¹⁰ εἰς πα-
 3. § 4. 1. 7. ερασῆς πηγῇ διαυγῆ ἔπειτα γλυκέα, βλα-
 15. σφημῶν αὐτῷ, ἡ δὲ ἐπαύεται πῆχυν αὐ-
 τῶν ἐκβάλλει. ¹¹ καὶ πάλιν ἐκβάλλει, καὶ ἡ κα-
¹² L. 12. § 1. τῶν, πῶς δὲ χαθαπαξ αὐτῶν ἔπειτα ἐκκλύ-
 σθαι, ἔπειτα ¹² ὑδαμῶς βαφίσεται. πῶς ἐν ¹³ πηγῇ
¹⁴ L. 6. § 30. αἰνναον ἐξείς, ἔπειτα μὴ φρέαρ; φύς σεαυτὸν
¹⁵ L. 7. § 59. πάσης ὥρας εἰς ἐλθούτεραιαν, ¹⁴ μὲν τῶν ἐν-
 13. μήκως, ἔπειτα ἀπλῶς, ἔπειτα ἀδελφῶν.

LII. ¹⁵ ὁ μὲν μῆτε εἰδὼς ὅτι ἐστὶ κόσμος,
¹⁶ L. 4. § 29. σκε οἶδεν ὅπως ἐστίν. ὁ δὲ μὴ εἰδὼς πῶς
 σκε οἶδεν ὅπως ἐστίν, ἔπειτα τί
 ἐστὶ κόσμος. ὁ δὲ ἐν τῇ τέττων ἀπολιπῶν,
 ἔπειτα πῶς ὅτι αὐτῶν πῆχυν εἴποι. τίς ἐν
 φαίνεται σοι ¹⁶ ὁ δὲ τῇ κρεδόντων ἐπαύσιν

¹⁷ Sup. § 44. rerum omnium, quæ in mundo i-
 sto contingunt, naturam perspe-
 ctam habeas.

L. Amarus est cucumis : mitte.
 vepres in via : declina. sufficit. nè
 pergas dicere, Quare autem in mun-
 do ista sint? ludibrio enim futurus
 es homini scientiæ naturalis perito,
 perinde ac fabro aut futuri, si huic
 vicio verteres, quod eorum qua
 conficit ramenta ac segmenta in of-
 ficina ejus cerneret. & illi tamen
 quod projiciant habent, cum uni-
 versi natura nihil extra se habeat;
 sed, quod in hac ejus arte maximè
 mireris, cum se certis terminis cir-
 cumforisferit, quicquid intra se
 corrumpi, senescere, ac inutile fi-
 eri videtur, in semet convertit, a-
 liâque ex his ipsis nova producit;
 adeò ut nec materiâ extraneâ opus
 habeat, nec quod putrefacta projici-
 at, desideret. ita contenta ma-
 net & loco suo, & materiâ suâ, &
 arte sibi propriâ.

LI. Nec in actionibus langui-
 dus; nec in congressibus turbidus
 sis; nec in cogitationibus vagus;
 nec animâ præceps abreptus & te-
 merè exiliens; nec in vita multis
 implicitis negotiis. occidunt, con-
 cidunt, diris te devotent. quid
 hæc obstant, quominus mentem
 serves puram, prudentem, sobriam,
 justam? quemadmodum si quis fon-
 ti affans limpidò ac dulci, conviciis
 eum inceserit, at illi nihilominus
 laticem potui accommodum fun-
 dere non cessat. quin & si lutum
 quis finimque injecerit, disper-
 get citò diluèrque eum, nec eo-
 dem inquinabitur. quomodo ergo
 fieri potest, ut fontem perennem
 in te, non puteum, habeas? si usû
 assiduo libertatem cum æquanimi-
 tate, simplicitate, modestiâ quasi
 nativam tibi reddideris.

LII. Qui nescit esse mundum,
 ubi sit nescit. qui nescit ad quid
 natus sit, nec quis ipse, nec quid
 mundus sit, novit. qui autem in
 horum alterutro deficit, nec ad
 quid ipse natus sit, dicere potest:
 qualis ergo tibi videtur is, qui va-
 nos hominum eorum plausus vel
 averfatur

μηδὲ μὲν καὶ πῖπτον, ἀλλὰ ἴστανται, καὶ ὅτι
λάμπειν δὲ οὐχ ὁρμήσιν. αὐτὸ γὰρ αὐτὸ σερήσῃ
τὸ αὐγῆς, δὲ μὴ πῶς πέμπον αὐτῷ.

LVIII. Ὁ δὲ δυνάστην φοβέμεθα, ἥτοι
ἀναιδῆσίαν φοβέμεθα, ἥ ἀνδρῶν ἐπερῖαν. ἀλλ'
εἴπερ ἐπὶ αἰσθησιν, ἐπὶ καὶ τῶν αἰσθη-
σῶν ἐπὶ ἀλλοιοτέραν ἀνδρῶν κτῆσι, ἀλλοι-
ον ζῶον ἐστὶν, ὅτι ζῆν ἐπαύση.

LIX. Ὁ δὲ ἀνδραποιοὶ γηρόνασιν ἀλλή-
λων ἐνεκεν. ³ διδάσκει οὖν, ἥ φέρε.

LX. Ἄλλως βέλτε, ἄλλως γὰρ φέρεται.
ὁ μὲν τοὶ γὰρ, καὶ ὅτι οὐκ ἐστὶν, ὅτι οὐκ
ἐστὶν τὸ σκέψαι σφίσι, ⁴ φέρεται κατ' ἐν-
δὴν ὁρμήν ⁵ ἥτις, ὅτι ἐστὶν δὲ πορκαίμενον.

LXI. Εἰσέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐκ-
ταῖς πρὸς τὸ ⁷ δὲ ἐπὶ τὴν πρὸς εἰσέναι εἰς
τὸ αὐτὸ ἡγεμονικόν.

¹ L. 7. § 32.
Sup. § 25.

² Sup. § 56.
¹ 9. § 1.
³ L. 5. § 28. l.
9. § 11.

⁴ L. 6. § 16.
Sup. § 57.
⁵ ἥτις οὐκ ἐστὶν.
[ἥ] οὐκ ἐστὶν.
[πρὸς] τὸν.
⁶ L. 9. § 17.
⁷ ἐκταῖς Boqt.

etiam decidat, sed consistat, & illa-
stret quicquid eam admiserit. pri-
vabit enim semet splendore illius,
siquis eam non transmiserit.

LVIII. Qui mortem formidat,
vel sensus extinctionem, vel aliuf-
modi aliquem sensum formidat.
atqui, si sensum nullum prorsus
habueris, nec mali quicquam sen-
surus es; sin sensum aliufmodi, a-
nimal aliufmodi futurus es, nec
vivere defines.

LIX. Homines alter alterius cau-
sâ nati sumus. itaque aut doce, aut
sustine.

LX. Aliter sagitta, aliter mens
fertur. mens enim tam cum caver,
quam cum considerat, rectâ fertur,
nec minus ad scopum sibi propo-
situm tendit.

LXI. In mentrem alterius cuius-
que descende; sed & in tuam ip-
sius descendere quemlibet patere.

BIBLION Θ'.

LIB. IX.

¹ L. 2. § 1. l. 8.
§ 59.

Ἀδινῶν, ἀσεβῶν. ¹ τὸ γὰρ τῶν ὁ-
λων φύσεως καὶ ἀσπουδασίας.
τὰ λογικὰ ζῶα ἐνεκεν ἀλλή-
λων, ὥστε ὠφελεῖν μὲν ἀλλήλους

κατ' ἀξίαν, βλάπτειν δὲ μηδ' αὐτοῖς. ² τὸ
βέλημα τῶν πρὸς ἀνθρώπων, ἀσεβῶν δὲ ἡλο-
γῶν εἰς τὸ ἀφροσύνην τῶν θεῶν. ἥ γὰρ
ὁλων φύσις, ὅντων ἐστὶ φύσις. ³ τὰ δὲ γὰρ
ὄντα πρὸς τὰ ὑπάρχοντα πρὸς οὐκ αἰσθῶν
ἐστὶν. ⁴ ὅτι αἰσθῶν αὐτὸν ὀνομάζεται. ὅτι
ἀληθῶν ἀπὸ τῶν πρὸς αὐτὸν αἰσθῶν. ὁ μὲν ἐν
ἐκὼν ψυχῆς ἀσεβῶν, καὶ οὖν ἐξ ἀπαρτῶν
ἀδικῶν. ὁ δὲ ἀκων, καὶ οὖν ἀφρων. τῇ γὰρ
ὁλων φύσιν, ὅτι καὶ οὖν ἀφρων, μαχόμενος
τῇ γὰρ κῶσιν φύσιν. μάχεται γὰρ ὅτι τὰ
ἐκ τῶν πρὸς ἀληθείας φερόμενος πρὸς αὐτὸν.

et in quantum mundi ordinem pulchrè compositum infringit, dum mundi naturæ
adversatur enim, qui, quantum in se est, ad ea quæ veritati adversa sunt, fertur. à
natura

UI injustè agit, im-
piè agit. cum enim
universi natura ani-
malia rationalia, sui
invicem gratiâ con-
diderit, ut sibi invi-

cem pro cuiusque dignitate pro-
sint, nec ullâ ratione sibi invicem
obstent; qui nature placitum hoc
violat, impiè prorsus agit adversus
numinum omnium antiquissimum.
etenim universi natura, rerum est
omnium natura. omnia autem quæ
existunt necessitudine quâdam mu-
tua sunt sibi invicem conjuncta.
sed & eadem, quæ natura, veritas
quoque nuncupatur; estque prima
omnium quæ vera sunt, causa. ita-
que qui sciens volens mentitur,
impiè agit, in quantum fallendo
injustè agit; qui nolens nesciûsq;
in quantum universi naturæ dysen-
t

[illegible]

III. Μὴ κτῆσθαι θανάτου ἀλλὰ ἵνα
ἀρῆσθαι αὐτῶν, ὡς καὶ τέτυκεν ὁ νόμος, ὡς ἡ
φύσις ἐδείξει. οἷον γὰρ ἐστὶ τὸ νεύσαι, καὶ τὸ
γυμνάσαι, καὶ τὸ αὐξήσαι, καὶ τὸ ἀκμάσαι, καὶ
οὐδέν ἄλλο, καὶ γυμνασθεῖν, καὶ πολιτείας ἐκτελεῖν, καὶ
παθεῖν, καὶ μεταφορεῖσθαι, καὶ ἀποκηρῆσαι, καὶ τὰ
ἄλλα τὰ φυσικὰ ἐνεργήματα, ὅσα αἱ τέ-
χναι βίῃ ὡραφύουσιν, τοιαῦτα καὶ τὸ ἀγα-
θὸν αἱ τέχναι μὴ ἔχουσιν, ἀλλὰ ἐν τῇ φύσει
συνέχουσιν. καὶ ὁ νόμος οὐκ ἐστὶν ἄλλο, ἀλλὰ
ἡ φύσις, ὡς ἡ φύσις ἐδείξει. καὶ ὁ νόμος οὐκ ἐστὶν
ἄλλο, ἀλλὰ ἡ φύσις, ὡς ἡ φύσις ἐδείξει. καὶ ὁ νόμος
οὐκ ἐστὶν ἄλλο, ἀλλὰ ἡ φύσις, ὡς ἡ φύσις ἐδείξει.

IV. ¹⁸ Ο ἀμρλάνων ἐαυτῇ ἀμρλάνῃ. ¹⁹ δ
ἀδινῶν ἐαυτὸν κχχῶν, κχχὸν ἐαυτὸν ποιῶν.

experientia tibi ipsa suadet, ut è peste ista profugias? pestis est enim, mentis corruptio, & perniciosior quidem magis ea, quàm aëris huius circumfusi intemperies & alteratio ejusmodi. hæc enim animalium, quæ sunt animalia; illa hominum lues est, quæ sunt homines.

III. Mortem noli contemnere, sed animo lubenti excipe, tanquam ex eorum quo natura vult, numero quod sit. cuiusmodi enim res est, adolescere, senescere, crescere, adu-
l-
t-
um esse, barbata esse, dentire, canescere, serere, prægnantem esse, parere, aliâq; id genus opera natu-
ra, quæ vitæ tuæ fecum ferunt æ-
ta-
tes, ejusmodi planè res est & dissol-
vi. hominis est igitur considerati,
nec temerariè, nec impetuosè, nec
fastuosè adversus mortem se gerere:
sed tanquam opus naturale, eam
præstolari, quò modo nunc præsto-
laris, donec uxoris tuæ utero foetus
prodeat. ita expectanda est hora,
quæ animula tua involucri isti ex-
cidet. si autem vulgare vis phar-
macum, quod cur tamen attingat,
morti faciem curprimis præstabit
te, si consideraveris res subjectas à
quibus morte divelleris, morèsq;e
hominum quales sint quibus anima
tua ulterius non immiscebitur. eti-
am si enim offendi eis te neuti-
quam oportet, sed curare eos, pla-
cidèq;e ferre; meminisse tamen
licuerit, quod ab hominibus haud
idem tecum sentientes discessi-
rus es. hoc enim solum, siquid al-
liud, nos retraheret & in vita re-
tineret, si cum eadem sentienti-
bus vitam degere daretur. nunc
autem vides, quanta molestia ex
dissensu mutuo eorum quibuscum
vivitur, oriatur, ut dicere liceat,
Propter avaritiam & mors; nequando et-
iam ipse obliviscar mei.

IV. Qui peccat, sibi met ipsi
peccat qui iniuste agit, sibi nocet,
dum malum se facit.

V. Sæpenumero contingit ut injustè agat, tam qui non facit aliquid, quàm & qui facit.

VI. Sufficit præfens existimatio certa, & actio præfens communicativa, & affectio præfens casum omnem à prima rerum omnium causâ provenientem lubenter excipiens.

VII. Imaginationes absterge; motus compesce; appetitionem extingue; mentem in potestate sui continè.

VIII. In animantia irrationalia, anima una distribuitur; in rationalia verò anima una intellectiva dispersitur. quemadmodum & terrestrium omnium una est terra; unâque luce cernimus omnes, & aëre uno spiramus, quotquot visus vitæque participes sumus.

IX. Quæcunq; aliquid in commune participant, ad id quod est generis ejusdem secum promptè feruntur. ad terram mole suâ fertur terrestre quodvis; in idem confluit humidum omne; & aëreum itidem quodcunq; ut necesse sit vi aliquâ intercludi ea, id nè faciant. fertur fertur ignis ob ignem elementarem. cum omni verò, qui istic est, igni adeò simul accendi proclivis est, ut materia omnis siccior paulò incendi prompta admodum sit, eò quod minus sibi admixtum habeat, quod incendium prohibeat. proinde & quicquid naturæ intellectualis est in commune particeps, ad sibi cognatum pariter, vel multò magis etiam, promptè fertur. quod est enim rebus aliis præstantius, hoc est promptius. ei quod sui generis est commiseri & cum eo quodammodo coalescere. hinc apud irrationalia existunt examina, & quasi amores quidam. etenim istis animæ insunt; itaque in subiecto præstantiori vis illa congregativa intensior reperitur, quàm in stirpibus, lapidibus, aut lignis. hinc & in rationalibus, respublicæ, amicitia, familiæ, concilia; item belli tempore fœdera, & induciæ. quin & in præstantioribus adhuc, licet modo quodam à se in-

V. Ἀδικῆ πολλάκις ὁ μὴ ποιῶν τι, ὁ μόνον ὁ ποιῶν τι.

VI. Ἄρκη ἢ ἄρῃσιν ἢ ἀποληψίς καὶ παληπικὴ. ἢ ἡ παρῶσα ἢ ἀρῆσις καὶ κωνικὴ, ἢ ἡ ἀρῆσις ἀρῆσις ὁ ἀρετικὸς ἀρῆσις. πρὸς τὸ ὅτι τὸ ἀρῆσις συμβαίνει.

VII. Ἐξαλείψαι φαντασίαν. σῆσαι ὁρμὴν. σβῆσαι ὁρεξίν. ἐφ' ἐαυτῇ ἔχειν τὸ ἡγεμονικόν.

VIII. Εἰς μὲν τὰ ἀλογα ζῶα, μία ψυχὴ διήρηται. εἰς δὲ τὰ λογικὰ μία νοερά ψυχὴ μετέσται. ὥσπερ ἢ μία γῆ ὅσιν ἀπομύτων τῶ γεωδῶν, ἢ ἐνὶ φωνῇ ὅσιν ἀεὶ αἰετὰ ἀναπνοῦν, ὅτε ὁρεξίς καὶ ἐμψυχα πρὸς τα.

IX. Ὅτε κινεῖται πνεῦμα μετὰ ψυχῆς, ὁ ὁμογενὴς ἀπομύσσει. ὁ γὰρ ὁμογενὴς πρὸς ἑαυτὸν ὁμογενὴς ὥστε ἀρῆσις ἢ διειρηγμένων καὶ βίαι. τὸ πῦρ δὲ ἀρῆσις μὲν, ἀρῆσις τὸ στοιχειώδες πῦρ. πρὸς τὸ πῦρ ἐνταῦθα ἀρῆσις τὸ συνεξάπτεσθαι ἐτοιμοῦ ἔσσης, ὥστε καὶ πρὸς τὸ ὑλικόν τὸ ἀλίγῳ ἐκέρπειρον, ἐκείνου ἔστι, ἀρῆσις τὸ ἐλαττόν ἐκείνου ἀρῆσις τὸ καλυπτικόν ἀρῆσις ἐξάπτεσθαι. καὶ τοίνυν πρὸς τὸ κινεῖται νοεράς φύσεως μετὰ ψυχῆς, ἀρῆσις τὸ συνγενὴς ὁμογενὴς ἀπομύσσει, ἢ καὶ μετὰ ψυχῆς. ὅσῳ γὰρ ὅτι κρείττον ἀρῆσις τὰ ἀλλὰ, ποσὸν καὶ ἀρῆσις τὸ συνκινεῖται τῇ οἰκείῳ καὶ συνκινεῖται ἐτοιμοῦ πρὸς. ἀρῆσις γὰρ ὅτι μὲν πρὸς ἀλλοτρίων εὐρέσθαι σιμῶν, καὶ ἀρῆσις, καὶ νεοστροφίαι, καὶ οἷον ἔσσης ψυχῆς γὰρ ἡδὴ πρὸς ἐνταῦθα, καὶ τὸ συνεξαγαγόν ἐν τῇ κρείττονι ὅτι τινὸς μόνον εὐρέσκειτο, οἷον ἔσσης ὅτι φυτῶν μὲν, ἔσσης ὅτι λίθων, ἢ ἔσσης. ὅτι δὲ πρὸς λογικῶν ζώων, πολιτεία, καὶ φιλία, καὶ οἰκία, καὶ σύλλογοι, καὶ ἐν πολέμοις σωτηρία καὶ ἀντοχή. ὅτι δὲ πρὸς ἑκείνων κρείττωνων, καὶ ὁκνησιότητων ἔσσης ἑκείνων ἔσσης, οἷον

¹ L. 6. § 43. ¹ οἷα ¹ ὅπῃ τ' ἄσρων· ἔτιως ἢ ὅπῃ τὸ κρεῖττον
¹¹ § 27.
² L. 7. § 13. ἐπανάβασιν συμπάσης, ² ἔν ὧν διεσπασιν
 ἐργάσασθαι ἐδύνατο. ἔρα οὖν τὸ νῦν γινώ-
³ L. 11. § 18, ³ μῦθον. ³ μόνον γὰρ τὰ νοερά νῦν ⁴ ὀπιλέλη-
²⁰ ⁴ Sup. § 3. σται τ' ὡς ἀλλήλα πωδῆς ἔσυνδύσεως,
 ἔν τὸ σύρρεν ὡς μόνον ἔβλεπετα· ἀλλ' ὁ-
 μως καὶ τοὶ φάσιντες περικελευμένον-
 ται. κρατὶ γὰρ ἡ φύσις· ὅψις δ' ὁ λόγος πα-
⁵ L. 12. § 30. ραφύλασσαν. ⁵ δαῖσιν γὰρ εὖροι καὶ
 ἀν' ἡρώδης καὶ μηδενὸς ἡρώδης παραπτό-
⁶ L. 8. § 34. μῦθον, ἡδὲ ἀνδραπον· ἀνδραπῶν ἀπερ-
 σμῦθον.

⁷ Sup. § 19. ⁷ X. ⁷ φέρει καρπὸν, ἔν ἀνδραπον, ἔν
¹¹ § 1. θεός, ἔν ὁ κόσμος. ἔν τ' οἰκείας ὥραις
 ἔκαστα φέρει. εἰ δ' ἡ ζωήθεια κυρίως ⁸ π-
⁹ πείρειν ⁹ ἔσφεν ὅπῃ ἀμπελὺς ἔν ὁμοίαν, ἔσθιν τῷ-
 Lug. ¹⁰ L. 4. § 24. πο· ⁹ ὁ λόγος δ', ἔν κοινόν, ἔν ἴδιον καρ-
 πὸν ἔχει· ἔν γίνετο ἔξ αὐτῶ ποιῶν· ἔπειτα,
 ὅποῖόν καὶ αὐτὸς ἔστιν ὁ λόγος.

¹⁰ L. 5. § 28. ¹⁰ XI. ¹⁰ Εἰ μὲν διδάσκει, μεταδίδασκε· εἰ
¹¹ § 59. δ' μὴ, μέμνησο, ὅτι ¹¹ ὡς τῷτο ἡ ἐμμέ-
¹² Inf. § 42. νειά σοι δέδοται· ἔν ¹² οἱ θεοὶ δ' ἐμμενῆς τοῖς
¹³ L. 7. § 70. ποιήτοις εἰσιν· εἰς ἕνα δ' ἔν σθεργῶσιν, εἰς
^{Inf. § 27.} ὕψιστον, εἰς πλεον, εἰς ὀξείον· ἔτιως εἰς
¹³ L. 5. § 5. ¹³ ὕψιστον, εἰς πλεον, εἰς ὀξείον· ἔτιως εἰς
¹³ § 8. ἡρώδης. ¹³ ἔξῃ δ' ἔν σοὶ ¹⁴ εἰς πλεον, ¹⁵ καὶ ὁ
¹⁴ ἡ ¹⁴ ἡρώδης. ¹⁴ ἔξῃ δ' ἔν σοὶ ¹⁴ εἰς πλεον, ¹⁵ καὶ ὁ
¹⁵ L. 3 § 12. ¹⁵ καλῶν;

¹⁶ L. 1. § 5. ¹⁶ XII. ¹⁶ Πόνει, μὴ ¹⁷ ὡς ἀθλιός, μὴ
¹⁷ L. 1. § 15, 16. δὲ ὡς ἐλεῖσθαι ἢ ¹⁸ δαυμάζεσθαι δέλων.
¹⁸ L. 1. § 7. Ἀλλὰ μόνον ἐν δέλε, κινεῖσθαι ἔν ἔλεσθαι,
¹⁹ L. 4. § 24. ¹⁹ ὡς ὁ πολιτικός λόγος ἀξιοῖ.

²⁰ L. 1. § 15. ²⁰ XIII. Σήμερον ἐξήλθον πάσης περὶ
^{Inf. § 41.} σέως· μάλλον δ' ἐξέβαλον πᾶσιν ²⁰ περὶ
²¹ L. 4. § 3. σασιν· ²¹ ἔξω γὰρ ὅσον καὶ, ἀλλὰ ²² ἐνδον ἐν
²² L. 10. § 38 ²² ἔν ὑπολήψει.

²³ L. 1. § 15. ²³ XIV. Πάντα ²³ ταῦτα, ²⁴ σωθήσονται μὲν
²⁴ L. 4. § 44. τῇ πείρᾳ· ²⁵ ἐφ' ἡμέρας δ' τῷ χρόνῳ. ²⁶ ῥή-
²⁵ Sup. § 48. ὡς δ' τῇ ὕλῃ. ²⁷ πάντα καὶ, οἷα ἔπ' ἐκεί-
²⁶ Inf. § 36. ²⁶ ῥή-
²⁷ L. 2. § 14. ²⁷ ὡς ἐκείνη.

vicem diffitis, in astris nempe, u-
 nio tamen quædam existit. ita for-
 tis præstantioris eminentia etiam
 in distantibus affectionem ad se in-
 vicem mutuam producere valuit.
 vide interim quò res redierit. sola
 enim rationalia mutui huius in se
 invicem studii ac consensûs nunc
 sunt oblita: confluxûsque ille ap-
 pud ista sola non cernitur. verun-
 tamen, fugiant licet hoc homines, un-
 dique occupantur. prævalet enim
 natura. observando autem id, quod
 loquor, comperies. facilius enim
 quis terreni quippiam terrenæ rei
 nulli adjunctum repererit, quàm
 hominem ab homine omni prorsus
 sejunctum.

X. Fructum fert & homo, &
 Deus, & mundus. & in propria
 tempestate fert horum unumquod-
 que. etiam si autem usus formulam
 hanc loquendi viti ac similibus præ-
 cipue attribuerit, nihil tamen hoc
 obstat, quo minus & de illis dica-
 tur. ratio verò fructum habet &
 communem & proprium. oriun-
 tûrque ex ea alia ejusmodi, cuius-
 modi ipsa est ratio.

XI. Peccantem, si potes, meliora
 doceto. si minus, memineris, hoc
 sine clementiam tibi datam esse; &
 Diu autem adversus tales clemen-
 ter se gerunt. in quibusdam etiam
 opem eis porrigunt suam, ad sani-
 tatem nempe, divitias, gloriam con-
 sequendam, adeò benigni existunt
 idem & tibi licet facere. aut dicas,
 quis te prohibeat?

XII. Laborem sustine, non ut
 miser, nec quo miserationi vel ad-
 mirationi sis aliis. sed hoc unum
 velis, ita moveri morumve sistere,
 prout ratio civilis exigit.

XIII. Hodie molestia me omni
 exemi. vel potius molestiam à me
 omnem abjeci. neque enim extra,
 sed intra me, in opinione mea exi-
 stebat.

XIV. Eadem sunt omnia, usu
 familiaria, tempore diaria, mate-
 ria sordida. præsentia omnia, qua-
 lia apud illos quos sepelivimus.

XV. Res ipsæ foris apud semet consistunt; nec de se quicquam aut nōrunt ipsæ, aut narrant nobis. quid ergo de eis pronunciat? mens.

XVI. Non in passione, sed actione situm est, rationalis ac civilis animantis bonum malūque; quo modo nec virtus viciūve illius in passione, sed in actione consistit.

XVII. Lapidī projecto nihil est mali, quoddē deorsum feratur; quoddē sursum, nihil boni.

XVIII. Mentes hominum penitiūs introspecte. videbis, quos iudices pertimescas; quales etiam de semet iudices sint.

XIX. In transmutatione universa existunt. tu quoque in jugi alteratione, & corruptione quadam versaris; & mundus tecum universus.

XX. Quod alteri delictum est, apud eum relinquendum est.

XXI. Actionis terminatio, intentionis aut opinionationis cessatio, mors eidem est quadam. verumtamen nihil in se mali habet. ad ætates transi, puerilem putā, adolescentiam, juvenilem, senilem. & harum mutatio omnis mors est quadam. sed nunquid grave? transi rursus ad ætatem sub-avo, tum sub matre, mox sub patre transeat: cūque alias haud paucas differentias mutationesque deprehenderis, interroga te, ecquid in his grave sit. pari igitur modo nec grave quicquam in vitæ totius terminatione, cessatione, mutatione.

XXII. Recurrit ad mentem tuam, ad universi, ad delinquentis cuiusvis. ad tuam, ut ipsam justam exhibeas: ad universi, ut recorderis, cuiusnam sis pars: ad delinquentis cuiusvis ut consideres, inscius an consulto deliquerit; cogitesque simul esse tibi cognatum.

XXIII. Sicut ipse es ad cœtum civilem complendum constitutus: ita actio tua quævis ad vitam ejusmodi consummandam constituitur. quæcunque igitur actio tua ad fi-

XV. ¹ Τα' ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰

¹ L. 2. § 2. 1. 4. ἔχη τίς ἀναφοράν, εἴτε προσήκῃ, εἴτε πρὶ-
² § 29. ῥωθεν ὅτι τὸ κρινωνικὸν τέλει, αὐτὴ δὲ
³ L. 5. § 33. 1. ὡς ἔστι βίον, ἔκ ἐσθ' ἐνα εἶναι, καὶ σασιώδης
⁷ § 3. ὅτιν, ὡς περ ἐν δῆμῳ ὁ τὸ κατ' αὐτὸν μέρεθ
⁴ L. 4. § 41. διίσταμενος ἀπὸ τῆ τοιαύτης² συμφωνίας.
⁵ L. 7. § 29. 1. **XXIV.** ³ Γαυδίων ὄργα, ἔ παύνη, ἔ

¹⁰ § 26. ⁴ πνύμενα νεκρὸς βασιζονται, ὡς ἐνερ-
⁶ L. 3. § 11. 1. ⁴ γαστρον προσποσὶν τὸ τ' νεκρίας.
¹⁰ § 9. **XXV.** ⁵ Ἰδὲ ὅτι τ' ποιότητα τῆ ἀλκυ,
⁷ L. 10. § 7. 1. ἔ ἀπὸ τῆ ὑλικῆ αὐτῆς περὶ εἰρήνης δεσποῦ.

¹² § 30. ⁸ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
⁸ L. 4. § 32. 1. ⁶ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁰ § 33. ⁶ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
⁹ L. 5. § 14, ⁶ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁵, 16. ⁶ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁰ ποῖν πν. ⁶ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

Arg. ποῖν πν. ⁸ **XXVI.** ⁸ Ἀνέτης μυσία, ἔ τὸ μὴ
¹¹ Lug. ἀρκείας τῆς ἑαυτοῦ ἡγεμονικῆς¹⁰ ποιότητος ταύ-
¹¹ ἀλλ' ἀλλοῖα. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹² Boot. ἄλλ' ὅ- ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹³ ταν ἄλλ' ὅ- ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁴ Inf. § 37. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

¹³ ἡ ποῖν πν. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁴ Sup. § 18. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁵ Inf. § 34. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

¹⁵ L. 4. § 3. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁶ L. 7. § 22. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁷ L. 11. § 9. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
¹⁸ Sup. § 11. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

¹⁹ L. 1. § 17. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²⁰ Inf. § 40. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²¹ L. 11. § 10. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

²² πὰ αὐτῆς M. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²³ Sup. § 14. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²⁴ L. 4. § 32. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²⁵ L. 2. § 14. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

²⁶ L. 7. § 1. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²⁷ Inf. § 35. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
²⁸ L. 6. § 36. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

²⁹ ἡ ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³⁰ ἐν π γίνεται ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³¹ πρ. τ. Boot. π ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³² ἐν πνι Sa. V. N. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

³³ αὐτοῦ Sal. f. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³⁴ ἡ αὐτ. ἡ ἀμ. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³⁵ f. Inf. § 39. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

³⁶ L. 2. § 11. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³⁷ L. 6. § 44. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
³⁸ L. 12. § 20. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

³⁹ L. 6. § 59. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
⁴⁰ L. 2. § 17. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
⁴¹ L. 7. § 34. ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-
⁴² Inf. § 29, ¹¹ ἔτα ἔ τ' χρόνον περιόριστον, ὅσον πλεί-

32, 33.

nem hunc vel immediatè vel me-
 diatè non tendit, ita vitam tuam di-
 vellit, nec unam eandemque esse
 patitur, & est seditiosa, periade ac
 in populo ille, qui factionis suæ
 homines à consensione istiusmodi
 in partes trahit.

XXIV. Puerulorum rixæ, & la-
 dicra; & animulæ cadavera gestan-
 tes; ut vehementius afficiat quod
 in Mortualibus exhibetur.

XXV. Formæ qualitatem animo
 adi; & à materia abstractam con-
 templatæ: tum & tempus tecum
 definito ad quod plurimum res sic
 affecta perdurare possit.

XXVI. Innumera perpeffus es,
 quia non didicisti mentem tuā con-
 tentus esse agente ea ad quæ con-
 dita est, sed ad alia eadem abute-
 ris.

XXVII. Ubi te alii vituperave-
 rint, vel oderint, vel ejusmodi a-
 liquid oblocuti fuerint, adi animu-
 las eorum, penitus introspecte cu-
 jusmodi sint. facile videbis, nihil
 esse quod te angar, quicquid illi de
 te judicent. bene velle tamen illis
 oportet. sunt enim naturæ amici.
 quin & Dii ipsi omnimodam illis
 opem ferunt, per insomnia, per
 vaticinia, etiam in eis ad quæ fe-
 runtur illi.

XXVIII. Eadem planè sunt
 mundana omnia, sursum deorsum,
 à seculo ad seculum, in orbem re-
 duntia. mens autem universi vel
 ad singula quæque se promover.
 quod si fuerit, ad quod illa se pro-
 moverit, tu excipe. vel semel o-
 peri se admovit; reliqua verò per
 consequentiam necessariam à pri-
 mis illis ita profluunt, ut serie
 quadam continuà unum quiddam
 constituent. vel atomi & corpora
 indivisibilia pro rerum principis
 habenda erunt. denique si quis De-
 us est, omnia bene se habent. sive
 temerè ferantur; tu nè temerè fe-
 raris, mox futurum est ut tellus
 nos omnes condant: dein & ipsa in
 alia mutabitur: & ista in infinitum.
 mutabuntur: & ista rursus in infi-
 nitum. Quidem qui mutationes &

alterationes fluctuum instar sibi invicem supervenientes, vicissitudinum harum celeritatem
 consideraverit, nunc ille mortale quicquid est despectui habebit.

XXIX. Tor-

XXIX. Torrentis est instar rerum natura; omnia secum abripit. quàm viles autem sunt & mucchi pleni, etiam politici isti, & ut ipsis videtur, philosophicè se gerentes homunculi? id agas, ô homo, quod nunc te poscit natura. aggredere, quatenus tibi datur. nec circumspice, nunquis addit, qui advertat. nec Platonis rempublicam expecta. verùm sufficiat tibi, si vel parùm admodum res procefferit; nec vel hoc ipsum parvum quiddam existimaveris. nam dogmata hominum quis mutaverit? & tamen absque his mutatis, quid aliud supererit, nisi ingemiscientium, Num obsequium simulat, servitus. age nunc, & Alexandrum, Philippum, Demetrium Phalereum mihi refer. viderint illi, an quid natura communis poscat, nòrint, & ad huius dictamen sese instituerint. sin tragicè semet ostentàrint, quis ad illorum imitationem me addixit? simplex quiddam & modestum est philosophiæ opus. noli me ad fastum insolentem abducere.

XXX. Intuere desuper armenta innumerabilia, & ritus innumerabiles, & navigationis omne genus, in procellis, in tranquillo mari, & rerum præteritarum, præsentium, decedentium differentias. considera & vitam quæ sub aliis olim est acta, quæ post te erit transigenda, quæque apud gentes barbaras jam agitur. & quàm multi sint, qui nec nòrint nomen tuum, quàm multi, qui mox ejusdem obliviscuntur; quàm multi, qui cùm te nunc laudent, mox vituperaturi sint. quod denique, neque memoria, neque gloria, neque ejusmodi quicquam æstimatione ullà dignum est.

XXXI. Mentis tranquillitas tibi sit in eis, quæ ab externa causâ proficiuntur. justitiæ ratio in eis quæ ab interna efficiuntur. hoc est, intentio tua actiôque omnis hunc solum sibi finem propositum habeat ut ad societatem humanam quod conducat fecerit, utpote quod naturæ tuæ consentaneum existat.

XXXII. Supervacanea multa, quæ molestiam tibi pariunt, præcidere, cum in opinione tua tota

XXIX. ¹ Χαιρόμενος ἢ τῶ ὅλων αἰκά: ¹ L. 2. § 17. 4.
πάντα φέρει: ὡς ² ἀπελθὼν ἢ ἐπὶ πολικῇ: ² L. 2. § 19.
καὶ ταῦτα, &, ὡς οἶεται, φιλοσόφως: ³ ἀρα: ³ L. 2. § 12. 1.
καὶ ἀνθρώπων: ⁴ μωζὼν μετὰ; ἀνθρώπων: ⁴ L. 2. § 48.
⁵ ἢ ποτε ποίησεν, ὁ νῦν ἢ φύσει ἀπαρτῆ: ⁵ L. 5. § 26.
⁶ ὁρμηθῶν, ἐδὼ διδῶτα, & ⁷ μὴ περὶ βλάβης: ⁶ Sup. § 32.
εἰ τις εἴσεται: ⁸ μηδὲ τὸ Πλάτωνος: ⁸ Sup. § 1.
ἐλπίσει: ⁹ ἄλλὰ: ⁹ ἀρχῆ, εἰ τὸ βραχυτάτον: ⁹ L. 5. § 9.
πρόσκει: ¹⁰ ἐπὶ αὐτῷ τὸ ἐκείνου, ὡς ἐμ- ¹⁰ L. 8. § 4.
κρόν τῇ ἐστὶ, ἔχοντος: ¹¹ οὐδὲν γὰρ αὐτῷ: ¹¹ L. 8. § 4.
μετὰ βλάβην; καὶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹² L. 8. § 4.
λάβην, τί ἄλλο, ἢ ¹³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹³ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁴ πέντε: ¹⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁵ ἢ: ¹⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁶ ἢ: ¹⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁷ ἢ: ¹⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁸ ἢ: ¹⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁹ ἢ: ¹⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁰ ἢ: ²⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ²¹ ἢ: ²¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²¹ L. 8. § 4.
λάβην: ²² ἢ: ²² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²² L. 8. § 4.
λάβην: ²³ ἢ: ²³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²³ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁴ ἢ: ²⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁵ ἢ: ²⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁶ ἢ: ²⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁷ ἢ: ²⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁸ ἢ: ²⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ²⁹ ἢ: ²⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ²⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁰ ἢ: ³⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ³¹ ἢ: ³¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³¹ L. 8. § 4.
λάβην: ³² ἢ: ³² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³² L. 8. § 4.
λάβην: ³³ ἢ: ³³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³³ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁴ ἢ: ³⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁵ ἢ: ³⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁶ ἢ: ³⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁷ ἢ: ³⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁸ ἢ: ³⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ³⁹ ἢ: ³⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ³⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁰ ἢ: ⁴⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴¹ ἢ: ⁴¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴² ἢ: ⁴² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴² L. 8. § 4.
λάβην: ⁴³ ἢ: ⁴³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁴ ἢ: ⁴⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁵ ἢ: ⁴⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁶ ἢ: ⁴⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁷ ἢ: ⁴⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁸ ἢ: ⁴⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁴⁹ ἢ: ⁴⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁴⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁰ ἢ: ⁵⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵¹ ἢ: ⁵¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵² ἢ: ⁵² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵² L. 8. § 4.
λάβην: ⁵³ ἢ: ⁵³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁴ ἢ: ⁵⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁵ ἢ: ⁵⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁶ ἢ: ⁵⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁷ ἢ: ⁵⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁸ ἢ: ⁵⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁵⁹ ἢ: ⁵⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁵⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁰ ἢ: ⁶⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶¹ ἢ: ⁶¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶² ἢ: ⁶² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶² L. 8. § 4.
λάβην: ⁶³ ἢ: ⁶³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁴ ἢ: ⁶⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁵ ἢ: ⁶⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁶ ἢ: ⁶⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁷ ἢ: ⁶⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁸ ἢ: ⁶⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁶⁹ ἢ: ⁶⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁶⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁰ ἢ: ⁷⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷¹ ἢ: ⁷¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷² ἢ: ⁷² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷² L. 8. § 4.
λάβην: ⁷³ ἢ: ⁷³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁴ ἢ: ⁷⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁵ ἢ: ⁷⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁶ ἢ: ⁷⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁷ ἢ: ⁷⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁸ ἢ: ⁷⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁷⁹ ἢ: ⁷⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁷⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁰ ἢ: ⁸⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸¹ ἢ: ⁸¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸² ἢ: ⁸² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸² L. 8. § 4.
λάβην: ⁸³ ἢ: ⁸³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁴ ἢ: ⁸⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁵ ἢ: ⁸⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁶ ἢ: ⁸⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁷ ἢ: ⁸⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁸ ἢ: ⁸⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁸⁹ ἢ: ⁸⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁸⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁰ ἢ: ⁹⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁰ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹¹ ἢ: ⁹¹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹¹ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹² ἢ: ⁹² οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹² L. 8. § 4.
λάβην: ⁹³ ἢ: ⁹³ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹³ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁴ ἢ: ⁹⁴ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁴ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁵ ἢ: ⁹⁵ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁵ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁶ ἢ: ⁹⁶ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁶ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁷ ἢ: ⁹⁷ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁷ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁸ ἢ: ⁹⁸ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁸ L. 8. § 4.
λάβην: ⁹⁹ ἢ: ⁹⁹ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ⁹⁹ L. 8. § 4.
λάβην: ¹⁰⁰ ἢ: ¹⁰⁰ οὐδὲν γὰρ οὐδὲν μετὰ β- ¹⁰⁰ L. 8. § 4.

XXX. ¹ Ἰντρεντες desuper armenta innumerabilia, & ritus innumerabiles, & navigationis omne genus, in procellis, in tranquillo mari, & rerum præteritarum, præsentium, decedentium differentias. considera & vitam quæ sub aliis olim est acta, quæ post te erit transigenda, quæque apud gentes barbaras jam agitur. & quàm multi sint, qui nec nòrint nomen tuum, quàm multi, qui mox ejusdem obliviscuntur; quàm multi, qui cùm te nunc laudent, mox vituperaturi sint. quod denique, neque memoria, neque gloria, neque ejusmodi quicquam æstimatione ullà dignum est.

XXXI. ¹ Mentis tranquillitas tibi sit in eis, quæ ab externa causâ proficiuntur. justitiæ ratio in eis quæ ab interna efficiuntur. hoc est, intentio tua actiôque omnis hunc solum sibi finem propositum habeat ut ad societatem humanam quod conducat fecerit, utpote quod naturæ tuæ consentaneum existat.

XXXII. ¹ Supervacanea multa, quæ molestiam tibi pariunt, præcidere, cum in opinione tua tota

ἡ ἀπολήψις σου καί μιν· ἔτι πολλὰ ἐν ὁρῶν
¹ L. 7. § 35. εἶαν ἀπειποιήσῃς ἤδη σιαυτῶν, ¹ ἢ ² ὅλον
² [πρὸ] πρὸν ἡρόμον περιελιφέναι τῇ γνώμῃ, ἔτι τὸν ἰ-
³ Sup. § 19, διον αἰῶνα περινοῖ, ἔτι τὸ καὶ μέρθε-
²⁸ Inf. § 33. ἰχθεῖν παρὰ γὰρ ³ ταχέϊ μὲταβολῇ
⁴ L. 5. § 24. ὅπνοτον, ὡς ⁴ βραχὺ μὲν ἀπὸ θνήσκουσιν μέ-
⁵ L. 4. § 3. ρει δ' ἀλυσέως, ⁵ ἀχρὺς δὲ τὸ πρὸ τῆς θνή-
 σκους, ὡς ἔτι τὸ μὲν δ' ἀλυσιν ὁμοίως ἀ-
 παρῶν.

XXXIII. Πάντα, ὅσα ὁρᾷς, ⁶ τάχιστα
³² φθαρήσονται. ἔτι ⁷ οἱ φθειρόμενα αὐτὰ ὅπ-
³ L. 8. § 25. ρήντες, τάχιστα ἔτι αὐτοὶ φθαρήσονται. ἔτι ⁸ ὁ
⁴ L. 2. § 14. ἐξατόνητος ἀποθανὼν εἰς ἴσον κατὰ στήθεσσι πρὸ
¹ L. 4. § 50. πρὸ πρῶτον.

XXXIV. ⁹ Τίνα τὰ ἡμεμενικά τέπων,
¹² χολῆς Lug. ἔτι ὅσα ἐπαυδάμεθα, καὶ δι' ὅσα ¹⁰ φι-
 λῶσι καὶ πηῶσι. γυμνά νόμιζε τὰ ψυχάρια
 αὐτῶν. ὅτε δοκῶσι βλάπτεν ψυχρῶν, ἢ
¹¹ L. 11. § 18. ὠφελεῖν ἐχθροῦντες, ¹¹ ὅση οἴησις.

XXXV. Ἡ ἀποβολὴ ἐσθὲν ἄλλο ἔστιν,
¹¹ L. 4. § 3. 1. ἢ ¹² μεταβολή. ¹³ τέπων δὲ χαίρει ἢ τῶ ὅλων
⁸ § 18. φίσις, ¹⁴ καὶ ὡς πᾶντα χαλῶς γίνεσθαι. ¹⁵ ἐξ
¹³ L. 7. § 18. ἀνδρῶν ὁμοειδῶς ἐγίνετο, ἔτι εἰς ἀπειρον ποι-
¹⁴ L. 4. § 45. αὐτὸν ἐπερὰ ἔσται. ¹⁶ τί οὖν λέγεις, ὅτι ἐγίνε-
¹⁵ Sup. § 28. τό τε πᾶντα, ¹⁷ ὅ καὶ πᾶντα αἰεὶ κακῶς ἔσται,
¹⁶ L. 12. § 5. ἔτι ¹⁸ ἐσθὲν μὲν ἄρα διώκεις ἐν τοσούτοις θε-
¹⁷ καὶ ὅπ. οἷς ἐξουρέσθαι περὶ τῆς θνητῶστας ζωῆς, ἀλ-
¹⁸ L. 10. § 7. γὰρ καὶ κακῶς ἐστὶν ὁ ἡρόμον ἐν ἀδιαλείπτοις
 κακοῖς συνήχεσθαι;

XXXVI. ¹⁹ Τὸ πρὸ πρῶτον τῆς ἐκείνου ἡπο-
¹⁹ Sup. § 14. καί μιν ὕλης, ὕδωρ, κόνις, ὅσπερ, ²⁰ γρά-
¹ L. 5. § 33. 1. 11. σθαι. ἢ πάλιν, πῶς γὰρ τὰ μέγιστα, ἔτι
² § 2, 17. ἀποθνήσκουσιν ὁ ἀργυρῶν, ²¹ ὁ ἀργυρῶν, ἔτι ²² περ-
²⁰ L. 8. § 37. χεῖς ἢ ἐσθὲς, ἔτι αἶμα ἢ πορφύρεα, ἔτι τὰ ἀλ-
²¹ [εἰ] δὲ λ. 2. § 2. γὰρ πᾶντα ποταῦτα. ἔτι ²³ τὸ πρὸ πρῶτον
²² Sup. § 28. 5. § 5. 5, ἄλλο ποταῦτον. ἔτι ²⁴ ἐκ τέπων εἰς ζωῆς μεταβάλλον.

XXXVII. ²⁵ Ἄλλος τῶ ἀθλίου βίου, ἔτι
²³ L. 5. § 23. γογγυσμῶν, ἔτι πηδισμῶν. ²⁷ τί παρὰ στήθεσσι;
²⁴ L. 7. § 1. 26. τί τέπων καμνόν; ²⁹ τί σε ἐξίτησι; ³⁰ τὸ

tota sita sint, animūq; angustius ex-
 emptum plurimum dilatare poteris,
 si mundum totum & seculum in
 quo degis, mente complexus fue-
 ris, & rei cuiusque sigillatim trans-
 mutationem celerem considerave-
 ris, quāque exiguum temporis
 spatium inter ortum ejusdem & in-
 teritum intercedat; cum & im-
 mensum sit quod ortum præcesse-
 rit, & interminatum pariter, quod
 interitum sit consecuturum.

XXXIII. Corruptentur brevi,
 quaecunque vides: corruptentur
 brevi, & qui corrumpi hæc vident.
 & qui senectute extremā confectus
 moritur, in eundem statum redi-
 getur cum eo, qui immaturus ob-
 iit.

XXXIV. Animulas hominum
 nudas intueri, ut videas, quales
 mentes gerant, quibus rebus stu-
 deant, & quarum causā alios dili-
 gunt ac honorent. tum quando vel
 vituperando obesse, vel laudando
 prodesse cuiquam videntur, quan-
 to cum fastu id faciant.

XXXV. Nihil est aliud amissio
 quā mutatio. hac autem gaudet
 natura, quæ nihil non recte facit.
 ab æterno ista pariter facta sunt;
 & in æternum alia ejusmodi fient.
 ecquis ergo dixerit omnia & facta
 fuisse, & semper factum iri mala?
 nec penes Deos, qui tot fuerint,
 potentiam extitisse corrigendi ista,
 quo minus mundus ad mala ista
 addiceretur, quibus perpetim tene-
 retur implicitus?

XXXVI. Quā putida est sub-
 jecta rei cuique materia? aqua,
 pulvis, ossicula, sordes. aut rur-
 sus, calli terræ, marmora; sedi-
 menta, aurum, ac argentum; pili,
 vestis; sanguis, purpura; & ejus-
 modi alia quævis. etiam quod for-
 mæ rationem obtinet, & ipsum a-
 liud quiddam istiusmodi est; & ex
 aliis in alia transit.

XXXVII. Jam satis est vitæ ca-
 lamitosa, & obmurmurationis, &
 nugarum. quid perturbaris? ec-
 quid in his æoni? quid te tandem
 percellit?

percellit? num forma? hanc vide. num materia? & hanc. extra hæc autem nihil est. quin erga Deos itaque tandem aliquando implicior meliusque affectus sis. perinde habet annis centum an tribus ista nōris.

XXXVIII. Siquis deliquerit, penes ipsum est malum. fortassis autem nec deliquit.

XXXIX. Vel ab una mente, quasi fonte communi, tanquam uni corpori superveniunt universa: nec partem oportet de eis conqueri; quæ à toto fiunt. vel atomi continent, nec aliud est quicquam quàm cinnus & dispersio temeraria. quid ergo perturbaris? num menti dices, mortua es, corrumperis, egeris, armentitia es, pecudis instar pasceris, in feram belluam transiisti.

XL. Aut nihil possunt Dii, aut possunt. si nihil possunt, cur precaris? si possunt, cur non hoc potius ab eis prece poscis, nequid horum cupias, nequid de horum ullo anxius sis, quàm uthorum quicquam vel eveniat vel non eveniat? siquidem enim omnino hominibus opem suam conferre possunt, etiam ad hæc possunt. sed dices fortasse, Deos ista in potestate tua posuisse, an non ergo potius fuerit eisque in potestate tua sunt cum libertate uti, quàm ad ea quæ extra potestatem tuam sunt, cum servitute animique abiectione anxie ferri? quanquam quis dixerit, Deos nobis opem non conferre ad ea etiam quæ in nobis sita sunt? ista ergo Deos prece poscere incipias; videbis quid futurum sit. orat hic, quomodo fiet, ut illius mulierculæ concubitus obtineam? tu ora, quomodo fiet, ut illius concubitus ne concupiscam? alter, quomodo illius imperium abiciam? tu, quomodo ut ne abicere opus habeam? alius, quomodo filiolum ne amittam? tu, quomodo ne amittere meruam? huc, inquam, omnino vota verte tua, & vide quid futurum sit.

XLI. Ego, cum decumberem, inquit Epicurus, non de corporis

αἰκλον; ἴδω αὐτό. ἀλλ' ἡ ὕλη; ἴδω αὐτὴν. ἔξω τῶν τέτων ἐσθὲν ὅσιν. ἀλλὰ ἐπεὶ τὰς νύκτας ἤδη ποτὲ ἀπλῶς ἐρεῖται. ἔστι δὲ τὰς νύκτας ἡμεῖς. ἴσον τὸ ἐκείνῳ ἐπεί, ἐπεὶ τὰς νύκτας ἡμεῖς ἴσον τὸ ἐκείνῳ.

XXXVIII. ³ Εἰ μὴ ἡμεῖς, ἐκείνῳ ἡμεῖς. ⁴ πᾶσι δὲ ὅσιν ἡμεῖς.

XXXIX. ⁵ Ἡτοι δὲ πο μὲν πηγῆς νοε-
ραῖς πρῶτα, ⁶ ὡς ἐν σώματι, ⁷ ὅπου μὲν αἰ-
νῶν ἐστὶν ὁ δὲ τὸ μέρους τοῖς ὅσιν τῶν ὅλων γι-
νομένων μέμφεται. ⁸ ἢ ἂν τομῶν, ἐσθὲν ἀλ-
λο, ⁹ ἢ ¹⁰ κυκλῶν ἐπεὶ οὐδὲν αἰσθάνεται. ¹¹ τὸ οὖν
πᾶσι δὲ; ¹² τῶν ἡμεῶν καὶ λόγῳ, ¹³ πῶς
ἡμεῖς, ἐφ' ὅσον, ¹⁴ ἀποκρίνη, ¹⁵ συναγ-
γῆ, ¹⁶ βόσκη.

XL. ¹⁷ Ἡτοι ἐσθὲν διώκοντες οἱ ἄνθρωποι, ¹⁸ ἢ
[διώκοντες] διώκοντες. εἰ μὴ οὖν μὴ δι-
ωκῶν, ἢ εὐχῇ; εἰ δὲ διώκοντες, ἀλλὰ ἢ ἐπὶ
μᾶλλον εὐχῇ; διδόναι αὐτοῖς, ¹⁹ ὅ μὴ
φοβῶνται τὰ τέτων, μὴτε ὅπου μὲν πινος
τέτων, μὴτε λυπεῖσθαι ὅπου πινος τέτων, ²⁰
μᾶλλον ²¹ τῶ μὴ ἀφ' ὅσον πινος, ²² ἢ τῶ
ἀφ' ὅσον; ἀφ' ὅσον ὅσον εἰ διώκοντες συνεργῶν
ἀφ' ὅσον, ²³ ἢ εἰς ταῦτα διώκοντες συνεργῶν.
ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ. ἐκ ²⁴ ἐπὶ ἐμῶν αὐτῶν οἱ
ἄνθρωποι ἐπὶ ἐμῶν. εἴτα, ἐπεὶ κρείσσον ἡμεῶν τοῖς
ὅσιν ὅσον μετ' ἐλδοῦν ἐμῶν, ²⁵ ἢ ἀφ' ὅσον
ἐμῶν τὰ μὴ ὅσον σοι μὲν, ²⁶ ἀλλὰ ἐμῶν ἐμῶν
ἐμῶν ἐμῶν; ἐμῶν δὲ ἐμῶν, ὅσον ἐμῶν ἐμῶν
ἐμῶν ἐμῶν οἱ ἄνθρωποι συλλαμβάνουσιν; ²⁷ ἀρ-
ξαι γὰρ ἐμῶν τέτων εὐχῆς, ἐμῶν ἐμῶν.
εὐχῆς, ²⁸ πῶς κριμῆναι μετ' ἐμῶν; σὺ, πῶς
μὴ ὅπου μὲν πινος ἐμῶν κριμῆναι μετ' ἐμῶν;
ἀλλὰ, πῶς κριμῆναι ἐμῶν; σὺ, πῶς μὴ
κρίνῃς τῶ κριμῆναι; ἀλλὰ, ²⁹ πῶς μὴ
ἀποκρίνη δὲ πινος; σὺ, πῶς μὴ φοβῶνται
ἀποκρίνη; ὅλως ὅσον ἐπὶ κριμῆναι τὰς ἐμῶν,
ἐμῶν ἐμῶν ἢ γίνεται.

XLI. ³⁰ Ὁ Ἐπίκουρος λόγῳ, ὅσον ἐν τῇ
N 2

ῥόσφι

diti sunt, fecerit? tu vide, annon te potius incusare debeas, quod non expectaveris fore, ut hoc ille delinqueret; quodq; cum ratio occasiones tibi jussu suppeditet cogitandi, probabile esse illum hoc esse admittitur, tum tamen hoc oblitus, admisisse illum admiraris. præcipue verò quando, tanquam infidum aut ingratum aliquem incusas, in temet censuram converte. peccatum enim proculdubio est tuum, sive quod hominem sic affectum credidisti fidem tibi servaturum, sive beneficium cum dares, quod non absolute dedisti, nec tanquam qui totum actionis tuæ fructum jam statim percepisses. quid enim amplius velle debebas, ubi homini benefeceris? annon hoc ipsum tibi sufficit? quod est naturæ tuæ congruum ubi quid feceris, tum facti injuriamodi mercedem quæris? hoc est perinde ac si oculus visus mercedem poscat, aut pedes incessus. quemadmodum enim membra ista ad munus aliquod obeundum condita sunt, quod ubi pro conditionis suæ ratione obierint, quicquid suum est adepta sunt; ad-eundem & homo cum ad beneficiandum natus sit, ubi beneficium quippiam aut quod in commune conducatur, egerit, illud fecit ad quod conditus est, & quod suum est obtinuit.

[illegible]

LIB. X.

BIBLI'ON :

Ecquando futura es, o anima, bona, simplex, una, nuda, corpore te ambiente dilucidior? ecquando dispositionem dilectionis & affectui genuino deditam degustabis? ecquando futura es plena, rei nullius indiga, nihil desiderans ulterius, nihil expetens vel animatum vel inanimatum, quo frui tibi volupe sit, neque tempus, in quo diutius fruaris, neq; locum, aut regionem, aut cæli blandam temperiem, aut hominum amicam societatem; sed statu præsentis acquiesces, & præ-

ἔσθ' ἡ ἀρχαὶ αὐτῆς τῇ παρούσῃ καὶ

[illegible]

craftinum tamen reservari supplic-
cant, iisdem unguibus moribúque
iidem ejusmodi planè obijciendi.
tu verò in nomina pauca hæc inde
te. & siquidem in illis persistere
potes, persistas, tanquam in fortun-
natorum insulas quasdam trajectus;
sin excidere, nec statum tueri pos-
se te senseris, in angulum aliquem,
ubi possis aliquid, audacter te con-
feras; vel etiam è vita omnino dis-
cedas, nec iratus tamen, sed simpli-
citer, liberè, modestè, hoc unum
duntaxat in vita memoratu dig-
num executus, quod è vita sic ex-
ieris. ad nominum autem istorum
recordationem, multum conducet
meminisse Deorum, quodque no-
lunt illi ratione præditos ipsi adu-
lari, sed similes ipsis fieri. memi-
nisse &, sicut esse quæ ea quæ fi-
cūs sunt facit; canem, quæ canis;
apem, quæ apis; & hominem pari-
ter, qui quæ hominis.

IX. Mimus, bellum, terror, tor-
por, servitus, decreta illa sacra tua,
nī caveas, expungent quotidie,
quæcunque è studiofa rerum natu-
ræ contemplatione concepta in
mente recondis. oportet autem u-
numquodque ita & considerare &
agere, ut & activa facultas con-
summetur, & contemplativa simul
exerceatur, & fiducia ex certa rei
cujusque scientia orta seryetur, la-
tens quidem, nec abscondita ta-
men. tunc enim simplicitate, tunc
gravitate frueris; tunc rei cujusque
notitiā distinctā, quid ex natura
sua existat, quem locum in mundo
habeat, quā diu duratura sit, ex
quibus constata sit, quibus possit
obvenire, qui dare eam & auferre
possint.

Εκ κένων συλλάβεται, & κίσι
δύναται π. & αφαιρεσθαι.

X. Aranea muscam ubi ceperit,
se effert tanquam magni quid ege-
rit; alius, ubi lepusculum; alius,
ubi reticulo apuam ceperit; alius,
ubi apros; alius, ubi ursos; alius,
ubi Sarmatas. nam & isti, qui hos
capiunt, quid latronibus distant, si
mentes ac decreta utrobique spe-
ctaveris?

¹ εἰς τὸ ἄλκιον φυλασσόμεθα, ὡς ἐλθόντες. L. 4. § 15.
σόμενοι τοῖς αὐτοῖς ὄνυξι. & δὴ γ- 47, 50.
μασιν. ἐμβίβασον οὖν σαυτὸν εἰς ² τὰ ὀλί- L. 2. § 5.
γα τῶντα ὀνόματα. καὶ μὴ ἐπ' αὐτῶν μὴδὲν
δύειν, ³ μὴδὲ, ὡς περ εἰς μαγείων λήτας. L. 6. § 30.
σας μέλῳ κομμένῳ. ἐὰν δ' αἰδῇ ὅτι ἐκ πίπτης,
& ἐπεκράτῃς, ἀπὸ διὰ ῥῶν εἰς γωνίαν
κινῶ, ὅπου κρατίστως. ἢ ἐπὶ πύλαι πασιν. ⁴ ἐξεί- L. 3. § 32. 1.
δι. & εἰς, μὴ ὀργισθῶμεν, ἀλλὰ ἀπλῶς. & 8. § 47.
ἐλθόντες, & αἰδημένως, ⁵ ἐν γὰρ τῷτό μόνον. L. 6. § 2.
περὶ ξας. ὅτι βίβω, τὸ ἕτως ἐξελεθῆν. περὶ
μὴτοι. ⁶ μεμνησθαι τῶν ὀνομάτων. μαγεί- L. 3. § 11.
λως συλλήψεται σοι, ὅ μεμνησθαι δεῶν, &
ὅτι καὶ ἐκλαχέμεθα ἕτοι. διέλυσιν, ἀλ-
λά, ἐξομνησθαι ἑαυτοῖς τὰ λογικά πάντα.
& εἶ, τὸ μὴ συκλῶ τὰ συκῆς ποιῶσθαι, τὸ
κύνει, τὰ κύνος, ⁷ τὸ δὲ μέλισσας, τὰ μέ- L. 5. § 1.
λίσας, ⁸ τὸ δὲ ἀνδρώπων, τὰ ἀνδρώπων. L. 8. § 26.
IX. ⁹ Μίμῳ, ¹⁰ πόλεμῳ, ποίῳ, νάρ- L. 8. § 26.
κη, δουλείᾳ, καὶ ἡμέραν ἀπολείπεται. ¹¹ ποίῳ, Xyl.
τὰ ἱερεῖα ἐκείνα δόγματα, ¹² ὅπου. L. 8. § 13.
φυσιολογικῶς φησὶν, & ὡς ἀπὸ πύλαι. ¹³ δὲ. L. 8. § 13.
τὸ πῶν. ¹⁴ ἕτως βλέπῃ & περὶ αὐτῶν, ὡς. L. 8. § 13.
ὅτι περὶ αὐτῶν ἀμὰ αὐτοῖς, & ἀμὰ. L. 8. § 13.
διωρητικῶν ἐνεργεῖται, & ὅτι ἐκ τῶν περὶ
χάτων ἐπιστήμης. ¹⁵ αἰσθάνεσθαι. ¹⁶ λαμ- L. 6. § 47.
βάνον, ¹⁷ ἐκ χρυσίου. ¹⁸ πῶς γὰρ. L. 7. § 67.
πλότῳ δόλοισι, ²⁰ πῶς δὲ σεμνότητος, ¹⁹ Sup. § 1.
²¹ πῶς δὲ. ²² τὸ ἐφ' ἐλάτῃ γινώσκουσιν, ²³ ἐκ τῶν. L. 7. § 29.
ἐστὶν κατ' ἐξῆς, & κίνα χεῖρας ἐκ τῶν. L. 3. § 11.
χόσμων, & ²⁴ ὅτι πῶς περὶ αὐτῶν ὑφίσταται, L. 9. § 25.

X. ²⁵ Ἀράχνην μύδω θηράσθαι. L. 8. § 43.
γαφρονεῖ, ἀλλ. τὸ γαλίδιον, ἀλλ. τὸ
ὑποχρῆ ἀφύλῳ, ἀλλ. τὸ κυρία, ἀλ-
λ. τὸ ἀρκυς; ἀλλ. Σαρμάται. ἕ-
τοι γὰρ ἐλάτῃ, ἐὰν τὰ δόγματα ἐξε-
τάζῃς;

XIV. Cuncta danti pariter ac recipienti naturæ, homo probè institutus ac modestus dicit, *Da quod vis; repete quod vis.* nec elatus hoc dicit, sed obsequens tantùm, & benevolo adversus eam affectu.

XV. Exiguum est quod superest
vitæ tuæ. vive tanquam in monte.
nihil enim interest hic an illic, si-
quis ubicunque in orbe, tanquam
in urbe, degat. viderint, norint;
homines, hominem verum, qui
naturæ convenienter vivat. sin
non sustinent, occidant. hoc enim
fatius est, quam ita vivere, uti ipsi
vivunt volunt.

XVI. Nè ulterius occupare torus, differendo qualis vir bonus sit, sed emitendo ut ipse fis.

XVII. *Ævi totius, & naturæ totius cogitatio tibi crebrò occurrat. quodque particularia omnia, substantiam quod attinet, milii fere instar; tempus quod attinet, cerebri circumvolutio.*

XVIII. Rerum præsentium unamquamq; advertendo, considera eam jam dissolutam, & in mutatione, & quasi putrefactione quadam, aut dissipatione, constitutam, sive ut mori quodammodo nata sit.

XIX. Cogita, quales sint homines vescentes, dormientes, coeuntes, excernentes, alia ejusmodi agentes. rufus, qualis, ubi inflantur, efferuntur, irascuntur, tanquam in sublimi siti aliquos increpant. paulò autem ante, quàm multis & quà mercede, interviabant; & paulò post, quo in statu futuri sunt.

XX. Confert cuique, quod fert
cuique natura univerſi. & tum con-
fert, quando illa fert.

XXI. Amat imbrem tellus. amat & almus æther. amat & mundus facere quicquid futurum est ut fiat. dico itaque mundo ipse, *ecquid tu amas? idem ipse amo.* annon illud ita & fit & dicitur vulgò *Amat, hoc vel illud fieri.*

XXII. Vel istic vivis, & vitæ
huic jam affuevisti; vel fors vadi-
dis, & hoc volebas; vel moreris,
& munere defunctus es. præter ista
nihil restat. bono itaq; sis animo.

ἀποστολῆς, ³¹ ἀπελθὶ ἐργάσασθε, ὡς ἔστι τὰ ῥήματα ἐκείνη· ἐκείνη ὡς οὕτως.

XIV. Τῇ ¹ ἐκλήσει διδόνει ² ἀπολαύ- ³ Sup. § 1.
 εἶδεν φῶς, ὁ πεπαυμένος ⁴ καὶ λαίδη- ⁵ L. 4. § 23.
 μων ἐξήλθον ⁶ οὐδ' ἐλθόν. ⁷ ἀπολαύ- ⁸ L. 3. § 6.
 ἐξήλθον ⁹ οὐδ' ἐλθόν. ¹⁰ L. 4. § 31.
 ἐξήλθον ¹¹ οὐδ' ἐλθόν ¹² καὶ ἐκείνη ¹³ L. 8. § 33.
 πεπαυμένων ¹⁴ οὐδ' ἐλθόν ¹⁵ L. 9. § 3.
 πεπαυμένων ¹⁶ οὐδ' ἐλθόν ¹⁷ L. 2. § 2.

XV. Ὁλίγον ἐστὶ τὸ ἀπολειπόμενον ^{Sup. § 11.}
 τῆς τοῦ. ⁸ ἤσαν οὐκ ὄρα. ⁷ ἐπὶ τὴν γὰρ ὁμοφύει ⁸ Inf. § 22, 23.
 ἐκείνῃ ἢ ἐπὶ, ἐὰν τις πημιπαχῇ, ⁸ οὐκ ὄν πάλιν, ⁷ L. 8. § 45.
 παρ' ἡσυχίας. ἰδὲ τωσὶν, ἰσορησάτωσιν οἱ ἀν- ⁸ L. 4. § 3. 4.
 θρωποι. ⁹ ἀνθροπων ἀληθινόν. ¹⁰ καὶ φῶσαν ⁹ Sup. § 8.
 ζῶντων. εἰ μὴ φάρισαν, ἀποκτείναντασιν. ¹⁰ Sup. § 2.
¹¹ καὶ τῶν γὰρ, ἢ ἔτι ζῶν. ¹¹ L. 9. § 2.

XVI. Μηκέτ' ¹² ὅλως ᾤοντο τῷ οἴῳ πάνα
¹² 1) τ' ἀγανθον ἀνδρα ἀγαλῆγας. ἀλλὰ
 2) παύσαν.
¹³ L. 4. § 1

XVII. ¹⁴ Τῷ ὅλῳ αἰῶνι, καὶ τῷ ὅλῳ ¹⁴ L. 7. § 35.
 ἡσίας Λυαρχῶς φερύλας, ὅτι ὁκ πῶτα πα ¹⁴ L. 11. § 1.
 καὶ μέρι, ὡς μὲν ¹⁵ πρὸς ἡσίαν, καὶ ἡσίαν ¹⁵ L. 4. § 3.
 ὡς δὲ ¹⁶ πρὸς γερύον, καὶ πῶτα καὶ ἡσίαν ¹⁶ L. 5. § 24.

XVIII. Εἰς ἣσαν τὸ ὑπακαμύμων ἐφί-
 σαντα, ¹⁷ ἐπινοῶν αὐτὸ ἡδὴ ὄχλουμίμους, ¹⁷ Sup. § 7.
 ἐν μεταβολῇ, ¹⁸ οἷον σὴν ἡ σκεδασίφ θινόμε-
 ρον, ἡ καὶ ἡ ἐξ ἣσαν πέφυκεν, ¹⁸ ὡς περὶ τὴν σκεδ. ¹⁸ L. 4. § 48.

XIX. ¹⁸ Οἱ οἱ εἰσιν ἐοῖοντες, κριθόδον- ^{7. 9. § 21.}
 τες, ὀχρόντες, λήπτα τῆντες, καὶ ἄλλα. ^{19. § Sup. § 13.}
 εἶσα οἱ οἱ ἀνδρνομέμῃοι, ἔ γαυρέμῃοι, ἡ
 χαλεπαίνοντες, ἔ εἰς ἑαυτοῦς ὅτι πλῆτ-
 τοντες· ὡρὸν ὀλίγην ²⁰ ἐδῆλδον πύσας, ^{20 L. 8 § 3.}
 μετ' ὀλίγον, ἐν ²³ τοῖς τοῖς ἔσονται. ^{21 L. 6. § 39}

XX. ²⁴ Συμφέρει ἐλάττω, ὃ φέρει ἐλά- 4. § 48. l. 8. §
 ττω ἢ ἡμῶν φύσις. ²⁵ τίπτε συμφέρει, ²¹ ὁποῖαις f.
 ὅπ' ὀκείνη φέρει. ²⁴ L. 4. § 23.

XXI. ²⁶ Ἐρᾷ μὲν ὁμβρον γᾶς· ἔρᾳ δὲ ²⁵ L. 11. § 13.
 σμυνὸς αἰθέρ· ²⁷ ἔρᾳ δὲ ὁ κῆρυξ· ²⁶ Euprid.
 οὐρανὸς ἀστερόεν· ²⁷ L. 7. § 18,
 ὃν μέλλει γινώσκειν· ²⁵
 λέγω οὖν τῷ κῆρυγι,
 ὅκ ²⁸ σοι ζωέει· ²⁹ μή τι εἶπὼ κακῆϊον· ²⁸ L. 9. § 1.
 γίνεσθαι δὲ λέγεσθαι, ὅκ ²⁹ φιλεῖ τὸ πρὶν γίνεσθαι· ²⁹ Sup. § 35.

XXII. Ἡτοις οἰστρούται ὧρες, καὶ ᾗδης³⁰ L. 12. § 6.
 သာဓကံ နိဗ္ဗိတံ ပညာသုဒ္ဓါ၊ ဇေယျော နိဗ္ဗိတံ နိ
 ဘန္တိ ဤ တမူဟာ ဝိစင် ပုဂ္ဂိုလ် လုံ့လှမ်း။
³¹ Sup. § 26.

- XXIII. Ἐναργὲς ἔστω αἰὲν δ', ὅτε τοῦτο
 τὸ [π, οῦ] ἐκ. ¹ ἐκείνο ὁ ἀγρὸς ἔστι· ὃ πᾶντα ἔστι
 Sup. § 15. ταῦτα ἐνθάδε τοῖς ἐν ἄκρῳ τῶν ὄρει, ἢ ὅττι
 τῷ ἀγρῷ, ἢ ὅπως θέλει. ἀντικρὺς γὰρ εὐρή-
 σις τὰ ἑ Παράπων, ³ σπῆν ἐν ὄρει, φησί,
⁴ ὡς βαλλόμενος. [ὃ βάλλειν βλήματα]
 XXIV. ⁵ Τί ἔστι μοι δ' ἡ γεμονικὸν μὲν
 ὃ ποιὸν ἐγὼ αὐτὸ ποιῶ νῦν; ὃ πρὸς ἐκ
 ποτε αὐτῷ νῦν χροῖμα· μὴ κεκὸν νῦν ἔστι;
 μὴ ἀπολύτον καὶ ⁷ ἀπεπασιμῶν κρινών-
 αι; ⁸ μὴ περὶ τοῦτο ὃ ἀνακαταμύλλον
 τῶν σερμίδων, ὥστε ⁹ τέτρω ζωντρεπιδί;
 XXV. ¹⁰ Ὁ δ' κύριον φάσμα, δραπετής.
 κύριος δ' ὁ νόμος· ὃ ὡς νομίζῃ, δραπε-
 τής, αἶμα ὃ ¹¹ λυπόμενος, ἢ ὀργισμένος,
¹² ὃ φοβόμενος, ¹³ ὃ βέλεται πὶ γήρηναι, ἢ
 γένεαι, ἢ γένεαι, ὃ ὑπὸ ¹⁴ τῷ πᾶντα διοι-
 κῶντι παλαίμῳ, ὃς ἔστι νόμος, ¹⁵ νέμων,
¹⁶ ὃσα ἐχέτω ¹⁷ ὁ βλάστη. ὃ ἀρα φοβόμενος,
¹⁸ ἢ λυπόμενος, ἢ ὀργισμένος, δραπετής.
 XXVI. ¹⁹ Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφίει
 ἀπὸ γῆρας, ὃ λυπὸν ἄλλη αἰτία ὡς λα-
 βῶν ἐργάζεται, ὃ ἀποπλάττει βρέφος. ²⁰ ὃ
 οἶον, οἶον; πάλιν ὑποφύει ὡς φαρυγί, ἀ-
 φῆκε, ὃ λυπὸν ²¹ ἄλλη αἰτία ὡς λαβῶν
 αἰδοῖται, ὃ ὀρμὴν τὸ ὄλον ζῶντι ὃ ῥάμνι,
 ὃ ἄλλα (ὃσα ὃ οἶα;) ποιεῖ. ²² ταῦτα ἐν
 τῷ ἐν τοιαύτῃ ἐλχάλην γινόμενα θεωρεῖν,
 ὃ δ' διώκεται ὡς ὄρεον, ὡς ὃ ²³ βρέθυ-
 σθαι, ὃ δ' ἀμωφερῇ, ὡς ὡμεν, ²⁴ ἐχέ τοῖς ὀφ-
 θαλμοῖς, ἀλλ' ἐχέ τὸν ἐναργῆ.
 XXVII. Σωεχὸς ὁπνοῖς, πᾶν ²⁵ πᾶν-
 τα τοιαῦτα, ὅποια νῦν γίνετα, ὃ πρὸθεν
 ἐγίνετο· ὃ ²⁶ ὁπνοῖς γινόμενα, ὃ ²⁷ ὅλα
 δράματα ὃ σκωαὶ ὀμρεῖς, ὃσα ἐκ πέ-
 ρας τ' ὄρε, ἢ τ' ὡρεσδυτρεῖς ἰσορίας ἐγνως,
²⁸ πρὸ ὁμμάτων τίνεαι· οἶον ²⁹ αὐλῶν ὄλλω
 Ἀδριανῷ, ὃ αὐλῶν ὄλλω Ἀντωνίῳ, ὃ αὐ-
 λῶν ὄλλω Φιλίππῳ, Κροῖσῳ· πᾶντα γὰρ ἐκ-
 να τοιαῦτα ἦν, μόνον δι' ἐτίαν.

XXIII. Illud tibi semper constet, ejusmodi quiddam agrum esse, cujusmodi est locus alius quilibet. eademque esse omnia istis agentibus, quæ eis, qui in montium verticibus, vel in littorum crepidinibus, vel alibi ubicunque volueris, versantur. palam enim invenies Platonis illa, Urbis muro, ut causa septo circumdatus.

XXIV. Quidnam est mihi nunc mens mea? vel qualem ego eam præsto? ad quidnam eā jam utor? nunquid est intellectu vacua? nunquid à societate communi soluta & revulsa? nunquid caruncula ita agglutinata & permixta, ut cum illa mutetur una?

XXV. Qui dominum fugit, fugitivus est. dominus autem est lex. ergo qui legem transgreditur, fugitivus est. idem est & quideo angitur, vel irascitur, vel metuit, quod secus, quam ipse velit, aut factum sit, aut fiat, aut futurum sit eorum quicquam, quæ ab universi rectore sunt constituta, qui est ipse lex unicuique quod suum est tribuens. fugitivus est igitur, qui metuit, vel angitur, vel irascitur.

XXVI. In utero semen qui misit, abscedit. hoc alia deinceps excipiens natura, fœtum fabricat & absolvit; ex quali qualem? alimentum rursus mater per gulam demittit; quod alia insuper causa ubi exceperit, sensum, motumque, adeoque vitam ac vires & alia (quot ea numero & qualia?) conficit. hæc, tamā licet involvantur caligine; contemplari oportet, facultatēque ita intueri quæ ista facit, prout vim eam cernimus, quā vel deorsum, vel sursum corpora feruntur, non oculis quidem externis, sed nec minus clarè tamen.

XXVII. Cogita tecum jugiter, qualia nunc sunt omnia, talia prius actitata; cogita & talia futura esse. propone tibi ob oculos, fabulas totas scenasque uniformes, quæcumque vel ex notitia tua, vel ex historia antiqua cognita habueris; aulam Hadriani totam, totam Antonini, illam item Philippi, Alexandri, Cræsi ejusdem planè modi fuerunt omnia illa, nisi quoddam per alios agebatur.

XXVIII.

XXVIII. Hominem de re ullā dolentem, atque agrē ferentem quicquam, similem habere porcello, qui dum mactatur, calcitrat & vociferatur: cujuscumque est & qui decumbens tacite solus secum sortem deplorat suam. considera & fātō nos illigatos teneri: & rationali animali soli datum esse, ut eis quæ eveniunt, sponte obsequi possit; cum sequi ipsum omnibus sit necessarium.

XXIX. Consideratā seorsim, quam instituis, re omni, percontare te, num ideo mors gravis habenda sit, quia eā te priver.

XXX. Ubi peccato alicujus offenderis, translatione factā perpende tecum, annon ipse ejuscumque aliquid pecces. puta, argentum in bonis habendo, vel voluptatem, vel gloriolam, vel aliud istiusmodi. hoc enim si adverteris, ira statim tibi excidet. præsertim, si succurrerit unā, cogi hominem. quid enim faceret? aut, si poteris, tu illum vi illā expedias.

XXXI. Satyrionem ubi videris Socraticum, Eutychem cogita vel Hymenem. & Euphratem ubi videris, Eutychonem cogita vel Syllvanum. & Alciphronem visō, Troæphorum cogita; & Xenophonem, Critonem vel Severum. & tēmet ubi respexeris, Cæsarium aliquem. & in quolibet cogitando, geminum ei quempiam. tum mentem tibi subeat, Ubi nunc sunt illi? nusquam fanē: aut ubi tandem? itā enim perspectum jugiter habebis, humana omnia fumum ac nihil esse, præsertim, si simul fueris recordatus, quicquid semel mutarit, per spatium temporis infinitum non esse ampliū futurum. tu verō spatii illius quantulum occupas? cur ergo tibi non sufficit spatium hoc tam breve, prout te decet, transigere? quā pulchram bene agendi materiam occasionēque subterfugis? quid enim sunt aliud hæc omnia, quā mentis, quæ, hac in vita quæ contingunt, naturam eorum rimata, accuratē perspexerit, exercitationes. persilte

XXVIII. Φάρταξεν πόρτα ἢ ἐφ' ὧκ-
νισν λυπηρόν, ἢ δυσχερὲς ὄντα, ¹ ὁμοι- L. 11. § 18.
ον τῇ θυμῷ ἡριεῖδω, ἀπολακτικόν τι ἐ L. 12. § 27.
κακῶς ἡμῶν ² ὁμοιον ἐ ὁ οἰμῶν ἐπὶ τῷ ὁμοι-
κλινιδίῳ μὲν σιωπῇ ἢ ἐνδεσιν ἡμῶν ἐ
οκ μόνω τῷ λογικῷ ζῳῳ δέδοται, ³ ἐ-³ Sup. § 8.
κυσίως ἐπεὶ ταῖς γινομένοις. ⁴ τὸ δ' ἐπε- ⁴ L. 2. § 3. L.
ῖται ψυχὴν, πᾶσιν ἀναγκαῖον. 4. § 42.

XXIX. Κατὰ μέρος ἐφ' ἐκείνῳ ὡς
πολλοὶ ἐφιστάμενοι, ἐρώτα σαυτὸν, ⁵ εἰ ὁ θά- L. 12. § 32.
νατος δεινὸν ἄλλο δ' ἔστιν ἐπιδιδόται.

XXX. Ὅτε μὲν περὶ τοῦ περὶ τὴν ἀ-
μαρτίαν, οὐδὲς μετὰ βίαν, ἐπὶ λογικῷ, ⁶ ἐ- L. 7. § 26.
παρὸ μὲν αἰμαρτάνεις ὁδόν, ἀργύριον ἀ- L. 11. § 18.
γῶν ἐπὶ κέρων, ἢ ἡδονῶν, ἢ δ' οὐδ' ἄλλων,
ἐ κατ' ἐξ ὁμοιότητος τῶν ἐπὶ βίαν, τα-
χέως ἐπὶ πολλῇ τῇ ὁρῇ συμπίπτει τῷ,
ὅτι ⁷ βιάζεται ⁸ τί τὸ πῶς; ἢ ⁹ εἰ διώ- L. 5. § 28.
σται, ἀφ' ἐλπίδος τὸ βιάζομενον. L. 8. § 14.
L. 12. § 16.
L. 9. § 11.

XXXI. Σατύριον ¹⁰ ἰδὼν Σωκράτη-
κόν, φάρταξεν ἢ Εὐτυχίῳ, ἢ Ὑμένῳ, ἐ
Εὐφράτῳ ἰδὼν, Εὐτυχίῳ, ἢ Σιλνδρόν
φάρταξεν. ἐ Ἀλκίφρονι, Τροάφωρον
φαντάξεν. ἐ Ξενοφῶντι ἰδὼν, Κρίτωνι ἢ
Σάμῳ φάρταξεν. ἐ εἰς αὐτὸν ἀπιδὼν, τῷ
Καυσίῳ τινὰ φαντάξεν, ἐ ἐφ' ἐκείνῳ δ'
ἀνάλωτον, εἴτα συμπερασματικῶς σοι. ¹¹ πῶς L. 7. § 58.
οὐν ἐκεῖνοι; ἐδάμῳ ἢ ὁ παρὸν ὅτις τὸ L. 8. § 25, 31.
συνεχῶς δεῖσθαι τὰ ἀνθρώπινα, ¹³ χαπνόν, ¹² ἐπεὶ δὴ; L. 12. § 27.
ἐ δ' μηδὲν. μάλιστα εἰς συμμνημονεύσεως, ὅτι L. 2. § 17.
¹⁴ δ' ἀπαξ μετὰ βίαν ἐστί τι ἐστὶ ἐν τῷ L. 12. § 33.
ἀπείρῳ χρόνῳ. σὺ οὐν ἐν τίνι; τί δ' ἐστὶ L. 4. § 3.
¹⁵ ἀρκῇ σοι ¹⁶ δ' βραχὺ τῷ τοῦ χρηστέως δια- L. 6. § 2. L.
περὶ σοι; ¹⁷ οἱ δὲ ὕλιν ἐ κατὰ τὴν φύσιν; ¹⁸ L. 4. § 26.
τί γὰρ ἐστὶ πάντα ταῦτα ἄλλο, πλὴν ¹⁹ γυ- L. 7. § 58.
μνάσμα ἰσχυρῶς ²⁰ ἐπεὶ ἐκείνῳ ἀκρίτως ²¹ L. 6. § 20.
ἐ ²² φυσιολόγως τὰ ἐν τῷ βίῳ; μέντοι οὐν, ²³ L. 8. § 26.
μέλει ἐξοικειώσεως αὐτῶν ἐ ταῦτα ²⁴ L. 10. § 9.

ergo. dum & ista tibi familiaria effeceris, quo

- ¹ Inf. § 35. ¹ ὡς ὁ ἑρρωμύς. ² σήμερον. ³ πᾶντα ἐξοικεῖς, ⁴ ὡς δ' ἄμα πᾶν πῦρ, ὅ,τι ἂν βάλῃς, φλόγα ἐξ αὐτοῦ ἐκ αὐτοῦ ποιεῖ.
- ⁵ L. 11. § 13. XXXII. ⁶ Μηδὲν ἐξέστω εἰπὼν ἀληθὲς.
- ⁷ L. 12. § 1. οὐκ ᾤει σε, ὅτε ἐχ' ἀπλῆς, ἢ ὅτε ἐκ ἀγαθός. ἀλλὰ φουδεδωκ', ὅς τις τέτων ἐκ αὐτοῦ ἀπολήψεται. ⁸ πᾶν δ' αὖτε ἐπὶ σοι. ⁹ τίς γὰρ ὁ καλῶν ἀγαθὸν εἶναι ἐκ ἀπλῆς; οὐ μόνον κερὶνον ἢ κηκὲς ζῆν, εἰ μὴ τοῦτο. ¹⁰ ἴσθι. ¹¹ ἐδὲ γὰρ αὐτὸς λόγος μὴ τοῦτο οὐκ ἔστι.
- ¹² Sup. § 12, 31. XXXIII. ¹³ Τί ἐστὶ δ' ἐπὶ ταύτης τ' ὑλῆς διυάμυρον καὶ τὸ ὑγιέστατον πρὸς ἡμᾶς, ἢ ῥηθῆναι; ὅ,τι γὰρ ἂν τῷ τοῦ ἡ, ¹⁴ ἐξέστω αὐτὸ πρὸς ἡμᾶς ἢ εἰπὼν. ¹⁵ ἐκ μὴ πρὸς αἰσίν, ὡς καλῶς μὲν. ¹⁶ ἐκ πρὸς πᾶσι ¹⁷ 10. ¹⁸ ἐν ὧν, ὡς ἡ τῷ τοῦ πᾶσι, ὅ,τι ¹⁹ 11. ²⁰ οἷόν ἐστι τοῖς ἡ διυάμυρον ἢ ῥηθῆναι, τῷ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἐπὶ τ' ὑποκαλλομῆς ἐκ ἀποπῆσης ὑλῆς ²¹ 12. ²² ποιεῖν τὰ οἰκεία τῇ δ' ὁρμῇ καὶ ἀσκήσει. ²³ ἀπὸ λαύων γὰρ δ' ὑπολαμβόμεν, πᾶν ὅ ἐξέστω καὶ ²⁴ 13. ²⁵ ἢ ἰδίᾳ φύσιν ὁρμῇ. ²⁶ 14. ²⁷ πᾶν αὖτε ²⁸ 15. ²⁹ ἐστὶ τῷ μὲν οὖν καλὸν ὁρμῇ, ἐκ πᾶν αὖτε ³⁰ 16. ³¹ ὁρμῇ φέρεται ³² 17. ³³ ἢ ἰδίᾳ κίνησιν, ἐπὶ τῷ ὑδακ, ἐπὶ πυρὶ, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα ³⁴ 18. ³⁵ ὑποφύσεως ἢ ψυχῆς ἀλόγῃ διοικεῖται. ³⁶ πᾶν γὰρ διεύρηται ἐκ ἐνστάμυρον πολλὰ. ³⁷ 19. ³⁸ γὰρ ³⁹ 20. ⁴⁰ ἐκ λόγῳ. ⁴¹ ἀπὸ πᾶν τοῦ τῷ ἀνελπίστον. ⁴² 21. ⁴³ ὡς πορὸς εὐδαιμονία, ὡς πέφυκε, ἐκ ὡς ⁴⁴ 22. ⁴⁵ ἀέλει. ⁴⁶ ταύτην ⁴⁷ 23. ⁴⁸ ῥαφάντω πρὸς ὁρμῶν τιθέμεν. ⁴⁹ καὶ ἢ ἐν ἐξήσεται ὁ λόγος. ⁵⁰ ἀπὸ πᾶν τῶν, ὡς πῦρ αἶω, ὡς λίθος καὶ ⁵¹ 24. ⁵² αἰς καλὸν ὁρμῇ καὶ πρὸς αἶω, ⁵³ 25. ⁵⁴ μὲν ⁵⁵ 26. ⁵⁶ τι μὲν ἐπὶ ζῆται. ⁵⁷ πᾶν γὰρ λαύπαι ἐκ ὁρμῆς. ⁵⁸ 27. ⁵⁹ ταῦτοι τῷ σωματικῷ ἐστὶ ⁶⁰ 28. ⁶¹ πῶς νεκρῶ, ἢ ⁶² 29. ⁶³ ἡμῶν ἀπολήψεται, ἐκ αὐτοῦ τῷ λόγῳ ἐν ⁶⁴ 30. ⁶⁵ ὁρμῇ, ⁶⁶ 31. ⁶⁷ ὡς ἀπὸ, ⁶⁸ 32. ⁶⁹ ἐπὶ ποιεῖ καὶ ὁρμῇ ⁷⁰ 33. ⁷¹ ὁρμῇ ἐπεὶ τοι ⁷² 34. ⁷³ ὁ πᾶν αὐτὸ, καὶ ὁρμῇ ⁷⁴ 35. ⁷⁵ ἀπὸ αὐτοῦ ἐκ ὁρμῆς. ⁷⁶ ἐπὶ γὰρ τ' ἄλλων καὶ ἀσκήσεων, πᾶν τῷ ὅ,τι ἂν καὶ ⁷⁷ 36. ⁷⁸ ὁρμῇ τινι αὐτῷ Συμῇ, ⁷⁹ 37. ⁸⁰ πᾶν τῷ τοῦ καὶ ὁρμῇ γίγεται αὐτὸ τὸ πᾶν ἐκ αὐτοῦ, ⁸¹ 38. ⁸² ἐκ αὐτοῦ

modo stomachus robustus cuncta sibi accommodat, ignisque validus, quicquid ingesseris, flammam inde ac fulgorem edit.

XXXII. Nulli liceat verè de te dicere, non esse te simplicem, aut non esse te bonum. sed mentiatur, quisquis horum quicquam de te opinatus fuerit. hoc autem totum in te situm est. quis enim te bonum simplicemve esse prohibuerit? tu tantum statuas, nec ulterius vivere, quam talis futurus sis. neque enim ratio id poscit, nisi talis sis.

XXXIII. Ecquid est, quod de materia ista rectissimè vel fieri vel dici possit? quicquid enim hoc fuerit, vel facere idipsum, vel dicere licet, nec obtendas impediri te. ante ingemiscere non desinas, quam eò te adegeris, ut quod voluptuariis hominibus est luxu diffilure, hoc tibi fuerit de subjecta quaque oblata tibi materia ea facere, quae humanae constitutioni conveniant. etenim pro oblectamento esse tibi debet, quicquid secundum naturam tuam agere tibi datur. datur autem hoc ubique. siquidem cylindro quidem non conceditur, ut motu proprio ubique feratur; sed nec aquae nec igni, nec alii rei cuiquam, quae à natura mera, vel anima regitur irrationali. quae enim coercent & obstant, multa sunt. verum mens & ratio per obstantia qualibet prout nata est, & prout vult ipsa, procedit. tu ergo ob oculos istud habens, rationem per omnia facilitate ferri eadem planè, quae ignis sursum, lapis deorsum, per declive cylindrus, nihil queras ulterius. reliqua enim obstacula, vel sunt corporis, quod cadaveris instar habet, vel opinione, & rationis inclinatione semotà, non infringunt, aut mali quicquam efficiunt. alioqui ea quae patitur, malus fieret. atqui in aliis quidem operibus omnibus ita se habet, ut quicquid alicui horum mali contingerit, deterius illud faciat, quod eo afficitur. istic verò, si ita dicere li-

cuerit, præstantior fit homo ac laude dignior, dum eis quæ obijciuntur, rectè utitur. in summa meminere, civem indigenam nihil lædere, nì civitatem lædat. civitatem nihil lædere, nì legem lædat. horum autem, quæ infortunia dicimus, nihil legem lædit. quod laudem legem non lædit, nec civitatem, nec civem læserit.

XXXIV. Qui decretis veris imbutus est, hunc dictum brevissimum & è trivio arreptum quodlibet commonere suffecerit de mœnore merùe pellendo, quale illud est,

Sternit humi frondes alias vis aspera venti :

Ass alias natura parat, quæ vere virefcent.

Sic hominum genus est : hic nascitur, occidit ille.

foliola sunt & filioli tui ; foliola sunt & homunciones isti, qui tanto cum strepitu, tanquam fide digni, alios celebrant, vel è contrario diris devovent, vel clam vituperant & subsannant. foliola itidem, qui famam tui posthumam excepturi sunt. ista enim omnia verno tempore prodeunt ; dein ventus ubi straverit, sylva horum vice novâ alia profert. commune autem omnium est, breve existendi spatium. at tu omnia, tanquam æterna futura, fugis appetisve. mora parvula, & lumina tibi condecuntur : eumque qui te extulerit, alius aliquis lugebit.

διώκεις.¹² μικρόν & καταμύσῃς.

XXXV. Sani est oculi, cernere visibilia quævis, nec dicere, *Viridia velim.* hoc etenim lippientis est. sed & auditus ac olfactus est sani, ad sonos odorésve quosvis percipiendos promptum esse. & stomachi valentis, adversus edulia quævis pariter se habere ; sicut molam ad omnia, ad quæ molenda condita est. pari igitur ratione & mentis est sana, ad obvenientia quæque idoneam esse. quæ verò dixerit, *Liberos mihi salvos velim ;* &, *Omnes quicquid συμβαίνοντα ἐπιούμιω εἶναι,*

ἢ, εἰ δὲ εἰπῶν, & ¹ κρείττων γίνεται ὁ ² δμῶν περὶ, & ³ ἐπαγετώτερος, ⁴ ὁρῶν ⁵ χρομῶν τοῖς θεωροῦσιν. ὅλως ἢ μέμ-
νησο, ὅτι ⁶ τὸ φύσις πολιτίῳ ἐστὶν βλάπτει, ὁ πύλιν ὃ βλάπτει. ἐστὶ γὰρ πύλιν ὃ βλάπτει. ὁ νόμον ὃ βλάπτει. τέτων ἢ τῷ καλυμένων ἀκλήρημάτων ἐστὶν βλάπτει νόμον ὃ τοίνυν νόμον ὃ βλάπτει, ἔπε πύλιν, ἔπε πολιτίῳ.

XXXIV. Τῷ ⁷ δεδιγμένῳ ὑπὸ τῷ ἀ-
ληθῶν δογματῶν, ἀρκεί & τὸ βραχύτα-
τον, & ἐν μέσῳ κέρδιον εἰς ὑπόμνησιν ἀ-
λυπίας & ἀφοβίας. οἶον,

⁸ Φύλλα πᾶ μὲν τ' αἰετος χαμάδις χέει, ⁹ ὅμοιος ἢ. 5.
ἄλλα δὲ δ' ὕλην ¹⁰ 147.

Τηλεδύωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη.
Ὡς ἀνδρῶν γυνεὴ, ἢ μὲν φύει, ἢ δ' ἀ-
πολήγει.

¹¹ φυλλάριον ἢ καὶ τὰ πικρία σῶ. ¹² φυλλάριον ¹³ L. 11. § 34.
ἢ & ἔσται τὰ ἐπιβοῶντα ἀξιοπύως, & ¹⁴ L. 5. § 36.
ἐπιφημῶντα, ἢ ἐκ τῷ ἐνδρῶν καταρ-
μένα, ἢ ἡσυχῇ ψέγοντα, & χλοάξονται.

φυλλάριον ἢ ὁμοίως, & ¹⁵ τὰ διαδεξόμενα ¹⁶ L. 4. § 19.
ἢ ἐρεοφημῶν. πᾶντα γὰρ ταῦτα ἔατο.

ἐπιγίγνεται ὥρη. εἶτα ἀνεμῶ καταβέ-
ληκεν. ἔπειθ' ¹⁷ ἢ ὕλην ἔπειτα ἀντὶ τέτων ¹⁸ L. 7. § 23,
φύει. ¹⁹ ἢ ὁλιγαρχόντων κρινόντων πᾶσιν ἀλ-
λα σὺ πᾶντα, ὡς αἰώνια ἐσόμενα, φέλγεις, &

²⁰ ἢ ἢ ἢ ἐξενεργεῖται σὲ ἥδη, ἄλλος ἐρῶνός. ²¹ L. 7. § 70.
²² L. 8. § 2, 5.
²³ L. 4. § 50.

XXXV. Τὸν ὑγαίοντα ὁφθαλμὸν πάν-
τα ὁρᾷ δὲ τὰ ὁρατά, & μὴ λέγειν, τὰ

χλοάει δέλω. τῶτο γὰρ ὁφθαλμῶντος ἐστὶ.
& ἢ ὑγαίνουσιν ἀνθρώπων, & ὁσφρησιν εἰς πάν-
τα δὲ τὰ ἀκυστὰ καὶ ὁσφρατῖα ἐπιούμιω εἶναι.

& ²⁴ ἢ ὑγαίνονται σίμαχον πρὸς πᾶντα ²⁵ Sup. § 31.
ἔσφιμα ὁμοίως ἔχον, ὡς μύλιν πρὸς πᾶν-
τα ὅσα αἰετοῦ κατακλύσται, & τοίνυν

²⁶ ἢ ὑγαίνουσιν ἀχαιοὶ πρὸς πᾶντα δὲ ²⁷ L. 8. § 43.
ἢ ἢ λέγουσιν, ²⁸ τὰ πικρία σφάζω, & πάντες ²⁹ L. 9. § 4.
³⁰ ὁ δὲ

ὅ, πῃ δὲ πρῶτον ἐπαγείτωσθαι, ὁφθαλμοὺς ἔστι
τὰ χλωρὰ ζῆν, ἢ ὁδόντες τὰ ἀπαλὰ.

¹ L. 5. § 10.
² L. 9. § 3.

XXXVI. ¹ Οὐδέ τις ἔστιν ἕως εὐπορίας,
ὃ ἀποδιδόντων ἔσθ' ἡδονήσονται πινεὶ ἀσπα-
ζόμενοι ὁ συμβαῖνον χάριν. ἀσπαζόμενοι δὲ
ὁφθαλμοὺς. μὴ δὲ πανύστατον ἔσθαι ἢ ὁ χάρι-
τον λέγων; ἀναπνέου ² μὴ ποτε ³ ἀπὸ

⁴ σπῆρ.
⁵ L. 5. § 9.
⁶ L. 11. § 18.

τέττε τῷ παιδαγωγῷ. Καλεπὸς μὲ ἔδενι
ἡμῖν ὡς. ἀλλὰ ἡδονόμην, ὅκ' ἡσυχῇ χα-
ταγνώσκει ἡμῖν, ταῦτα μὲ οὖν ὅτι τῷ
ἀσπαζόμεν. ἐφ' ἡμῖν δὲ πύξ' ἀλλὰ ἔστι, δι-

⁷ L. 4. § 50.

αὐτοὺς ὁ ἀπαλλακτικῶν ἡμῖν ⁴ τὸτο ἐν
ἐννοήσας ἀποδιδόντων, ὁ συγχαλῶπτον ἔξε-
λῶσθαι, λογιζόμενοι, ὅκ' ποιῶντες βίην ἀ-
πέρχεται, ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ χριωνοὶ, ἡσυχῇ ὡν

⁸ L. 5. § 10.

τὰ ποσάτα ἡγωνισάμεν, ἡνδράμεν, ὁ-
φθαλμοὺς, αὐτοὶ ἐκείνοι ἐνδράμεν με ἡσυχῇ
ἡν, ἀλλὰ ἐνὰ πύξ' ἐκ τέττε ῥασιώμεν
ἐλπίζοντες. ἢ δὲ οὖν ἢ ἀπὸ τῷ ἐν

⁹ L. 7. § 15.

ταῦτα μακροτέρως ἀφαιρέσει; ⁶ μὴ μὴ
τοὶ ἔσθ' ἡσυχῇ ἐλπίζοντες ἐμὲν αὐτοῖς ἀπ-
τι, ἀλλὰ ⁷ δὲ ἴδιον ἔσθ' ἡσυχῇ, ⁸ φί-
λῳ, ἢ εὐνῇ, ἢ ⁹ ἡλεως, ὁ μὴ πάλιν ὡς
ἀποσπῶμεν. ἀλλ', ὡς περ ἐπὶ τῷ ἐνδρα-

¹⁰ Sup. § 22.

¹¹ L. 2. § 3.

νατῶν. ¹⁰ ἐνδράμεν δὲ ψυχρότερον ἀπὸ τῷ
τῷ ἔξελεται, τοιαύτως ὁ ἀπὸ τέττων
ἀποχωρήσιν δὲ ἡσυχῇ, ὁ δὲ ¹¹ τέτοις ἢ
φύσιν αὐτῶν, ὁ σωτέρεν. ἀλλὰ νῦν δι-

¹² L. 3. § 5.

¹³ L. 2. § 12,

αὐτοὶ; ἀφαιρούμεν, ὡς ἀπὸ οἰκείων μὲ, ὁ μὴ ¹² ἀνδραλόμεν. ἀλλ' ἀβι-
αίως ¹³ ἐν δὲ τῷ τῷ κτ' φύσιν.

¹⁴ L. 3. § 5.

XXXVII. Ἐπιστὸν ὅτι παντὶ, ὡς οἶον
πε, ὁ πρῶτον ἐπὶ πινος, ὅπ' ἐπὶ τῷ κτ'
σῶτον, ¹⁴ ὅτος τῷ τῷ τῷ φέρει; ἀρχῇ
δὲ ἀπὸ σῶτον, ὁ ¹⁵ σῶτον πρῶτον ἔξεταζε.

¹⁶ L. 7. § 59.

¹⁷ L. 12. § 33

XXXVIII. Μένειν, ὅπ' ¹⁶ δὲ νδρε-
σῶτον ἔστιν ἐκείνο, ¹⁷ τὸ ἐνδον ἐκκαρμ-
μῶτον. ¹⁸ ἐκείνο ῥητορεία, ἐκείνο ζῶν, ¹⁹ ὁ-
κείνο, ἐν δὲ εἰπῶν, ἀφαιρούμεν. μὴ δὲ ποτε
συμπεφασμένον ²⁰ τὸ περικείμενον ²¹ αἰ-

²² Sup. § 3.

²³ Sup. § 2, 3.

²⁴ L. 3. § 3.

quid fecero laudent, velim; oculi est
instar viridia poscentis, vel dentium
tenella postulantium.

XXXVI. Nemo quisquam adeo
felix est, cui morienti non adsta-
bunt aliqui, qui praesenti latentur
malo. bonus sapiensque fuerit, an-
non ad extremum futurus est qui
de illo dicat, Respirabimus jam tan-
dem a pedagogo isto. non erat revera
asper nostri cuiquam: sensi tamen sa-
cile illum damnaisse nos. haec igitur
de viro bono. at nos quod attinet,
quam multa sunt alia, ob quae a no-
bis liberati desiderant haud pauci?
hoc si inter moriendum cogitaveris,
libentius discedes; cum ita tecum
rem putaveris, Ex ea vita discedo,
in qua ipsi ejusdem mecum partici-
pices, pro quibus tam multa exah-
tlavi, supplicavi, procuravi, illi,
inquam, ipsi elatum me opant,
tandem qui levamen forsitan hinc
aliquod sperent. cur ergo diutius
istic moram trahere quis cupiat?
nec propterea tamen minus illis
propitius discedas, sed moris tui
tenax, amicus, benevolus, mitis.
quin rursus nec tanquam vitae a-
vulsus, sed, prout eis, quibus mor-
tis felicitas quaedam obtigit, ani-
mula a corpore leniter exolvitur,
talis & tua ab istis etiam esto dis-
cessio. eis enim te natura annex-
it & conjunxit. at nunc disjungit.
disjungor itaque tanquam a neces-
sariis, non abstractis tamen, sed
sponte discedens. nam & hoc ex
eis est, quae sunt secundum natu-
ram.

XXXVII. Solenne tibi sit, in
cujusque (quoad ejus fieri potest)
actione omni, apud te quaerere,
Istud iste quo fine facis? a temet au-
tem auspicare, teque primo loco
scrutare.

XXXVIII. Memento illud quod
te velut fiduculis citat, esse intra te
reconditum quiddam. illud est sua-
dela, illud vita, illud (si fas dicere)
homo est. ne cum illo junctum con-
templeris unquam circumjectum,
valis

visis instar, conceptaculum hoc, & instrumenta hæc undique ex eodem efficta. sunt enim ascia similia ista. hoc tantum interest, quod agnata sint. liquidem membrorum istorum, absque forma quæ ea cieat sistatque, non magis usus est, quam radii textrici, aut scriptori calami, aut aurigæ flagelli.

κατά μιν τὴν γράφον, & τὴν μαθητὴν τὴν ἡνιόχον.

γειῶδες, & τὰ ὀργανία τὰ ταῦτα τὰ περὶ πλάσμενά. ὅμοια γάρ ἐστι σκεπάριον μόνον ὃ διαφέροντα, καὶ ὁκωροφυῖ ἐστιν. ὅπως τοῖς ἑξῆς μᾶλλον πὶ τῶν ὁφελῶς ἐστὶ τῶν μωρίων, χωρὶς τῆς κινήσεως & ἰσχύος αὐτῶν αἰτίαι, ἢ τῆς κερκίδος τῆς ὑφάρτυας, & τῆς

L. 5. § 21. 1
7. § 55. Sup.
§ 26.

LIB. XI.

Æ sunt animæ ratione præditæ proprietates. se cernit, fingit, arratque, ut lubet, qualemque vult ipsa, facit: fructum,

quem profert, ipsa carpit. cum arborum fructus, quodque istis in animalibus respondet, alii carpant. finem semper suum assequitur, ubicunque constiterit vitæ terminus. neque enim sic se habet, quo modo in saltando aut in fabulam agendo aliisque ejusmodi, in quibus liquid incidetis, actio tota sit mutila; sed in quacunque parte, & ubicunque deprehensa fuerit, quod præcessit plenum prorsus & perfectum sibi facit: ut dicere liceat, *Ego qua mea sunt, omnia habeo.* adhæc mundum totum pervagatur, & quod ambit hunc, vacuum, figuramque ejusdem contemplatur, & in ævi immensitatem se porrigit, & universi per intervalla certa renovationem comprehendit & considerat; videtque simul, quod nihil novi visuri sint posterii nostri, sicut nec amplius quicquam viderunt antecessores nostri, sed ita fit quodammodo, ut quadraginta annos qui egerit, mentem modò aliquam habuerit, & res gestas animadverterit, ex uniformitatis ratione, & præterita omnia & futura viderit. propria sunt animæ rationalis & ista; proximòs diligere, veracem, verecundam esse, nihil sibi præferre, quod & legis est proprium. ita inter rectam rationem & justitiæ rationem nihil interest.

BIBLION ια'.

Α' ἰδία τῆς λογικῆς ψυχῆς: 1. Inf. § 12.

αὐτῶν ἑρῶν, 2. ἐαυτῶν διαρ. 2. L. 6. § 8.

θεοῖ, ἐαυτῶν ὁποῖον αἰ βυλῆν

ποῖς, 3. τῆς καρπὸν ὃν φέρει αὐ. 3. L. 9. § 19.

τῆς καρπῶν (τὸς γὰρ τῆς φυτῆς καρπὸς, &

ὁ ἀνάλογον ὅτι τῆς ζωῶν, ἄλλοι καρπῶν.

ταῖς) 4. ἑξ' ἰδίων πλῆρες τυγχάνει, ὅπως ἀπὸ τῶν

τῶν βίῳ πέραν ὁπῆς. 5. ὅχι ὡς περὶ ὅτι ὁρ.

χρήσεως & ἀποκρίσεως & τῶν ποικύτων ἀπλῆς

γίνεται ἡ ὅλη περὶ αἰ, ἐὰν πὶ ἐκτόφῃ. ἀλλ'

ὅτι πρὸς μέρος, & ὅπως ἀπὸ καταληφθῆ,

6. πλῆρες & ἀπεροσδιῆς ἐαυτῇ τὸ περιπῆν

ποῖς, ὡς εἰπεῖν, 7. ἐγὼ ἀπὸ τῶν ἐμῶν. ἐκ 3. § 5.

8. ἐκ τῶν ἐμῶν τῶν ὅλων χόσμον, & τὸ περὶ 49.

αὐτῶν κινῶν, & τὸ γῆμα αὐτῶν, & 9. εἰς τὸ α.

περίαν τῶν αἰώνων ἐκτείνεται, & 10. τῶν π.

εὐδοκίᾳ παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων ἐμπερι-

λαμβάνει, & ἐκτενοῖ, & θεωρεῖ, ὅτι 11. ὅ.

ὅτι νεώτερον ὁφῶνται οἱ μὲν ἡμᾶς, ἐπὶ πε-

ριτότερον ἔδον οἱ περὶ ἡμῶν. ἀλλὰ 12. ὅ.

πὸν ἑνὰ ὁ ποταμοὺς ἡμῶν, ἐὰν νῦν ὁπο-

νῦν ἔχη, πρὸς τὰ γερονότα, & τὰ ἐσ-

μῆμα ἐώρακε 13. καὶ τὸ ὁμοειδές. ἰδίον ὃ γο-

γικῆς ψυχῆς, & 14. τὸ φιλεῖν τὴν πλησίον, 14. L. 6. § 16.

& αἰλήθια, & ἀφῶς, & τὸ 15. μὴδὲν ἐαυτῆς

περὶ μᾶν, ὅπως ἰδίον & νόμον. ὅπως ἀρ. 16. L. 3. § 9.

ὅτι διώκει λόγος ὁρθός, & 16. λόγος δικαιοσύνης. 16. L. 10. § 1.

II. Ὡς δὲς ἐπιπρῆς, & ὀρχήσεως, & πα-
 ραλὺς χαίτα φρονήσε, εἰαί τ' ἢ ἐμμελῆ φω-
 νῶν¹ χαίτα μερίσσει εἰς ἑκάστον ἥβ' φθόγ-
 γων, & χαῖν' ἐνα πύθη στυπῶ, εἰ τέτυ-
 ῖται² εἰς³ δ' ἄρα παρῆσθ' γάρ. ἐπὶ δ' ὀρχή-
 σεως δ' ἀνάλωτον ποιήσας χαῖν' ἐκταλῶ
 κύνησιν ἢ ἄρην. δ' ἂν αὐτὸ & ἐπὶ τῷ παγ-
 κρατί. ὅλως οὖν γὰρ εἰς ἀρετῆς, & ἥβ'
 αὐτ' ἀρετῆς, μέμνητο³ ὅτι τὰ κατὰ μέ-
 ρος τρέφειν, καὶ τῇ διαίρεισσι αὐτῶν εἰς κα-
 ταφρονήσιν ἵσταί· δ' ἂν αὐτὸ καὶ⁴ ὅτι τὸν
 βίον ὅλον μεταφέρει.

III. Οἷα ὅστις ἡ ψυχὴ⁵ ἡ ἔτοιμοι, ἐδὴ
 ἥδη⁶ ἀπολυδιῶμαι δὲ τῷ σώματι, & ἡ-
 τοι σθεδνῶναι, ἡ σκεδαδιῶναι, ἡ συμμεῖναι;
 δ' ὅτι ἔτοιμον τῷτο, ἵνα ἀπὸ ἰδίων κρείσσει
 ἔρχεται, μὴ⁷ καὶ ψιλῶς τῷτα ξιν, ὡς οἱ
 Χριστιανοί, ἀλλὰ⁸ ἀελορησμένως, καὶ σεμνῶς,
 & ὥστε & ἄλλον πείσσει, ¹⁰ ἀτραγῶδως.

IV. Πεποιήκα⁹ καὶ κρινωνικῶς;¹¹ ἐκὼν
 ὠφέλιμα. τῷτο ἵνα αἰεὶ τρέφῃτον ἀπομ-
 τῶν¹² & ¹² μηδαμῶ παύσ.

V. Τίς σε¹³ ἡ πύχη; ἀγαθὸν εἶν¹⁴ τῷ-
 το δ' πῶς καλῶς γίνεται, ἡ ἐκ θεωρημά-
 των,¹⁴ ἥβ' ἢ πῶς τῷ ὅλῳ φύσεως,
¹⁵ καὶ δ' πῶς τῷ ἰδίῳ δ' ἀνθρώπῳ κατὰ σκεδῆς;

VI. Πρῶτον αἰ τρεῖς φάσαι ἡβ' ἡβ' ἡβ' ἡβ'
 μνηστικῶς τὸ συμβαινόντων, & ὅτι ¹⁰ τῶτα ἡ-
 τω πέφυκα γίνεσθαι, & ὅτι οἷς ὅτι τὸ σκεδῆς
 ψυχὰ κατὰ εἶδος, τέτοις μὴ ἀρῶν¹⁷ ὅτι τὸ μεί-
 ζονος σκεδῆς. ὅρα¹⁸ περὶ, ὅτι ἡβ' δ' ἡβ' πῶτα
 περαινέσθαι, & ὅτι φέρουσιν αὐτὰ & οἱ κεκρα-
 γῶτες,¹⁸ ἰὼ Κιβαισῶν, & λέγουσιν δὲ ἵνα
 ἡβ' ἡβ' τὰ δ' ἡβ' ἡβ' ποιούντων χρησίμως.
 ὅσον ὅστις ἐκείνο μέλισσα.

¹⁸ Tragic. N. R.

apud Arrian.

Epiſtet. l. 1.

cap. 24.

¹⁹ L. 7. § 41.

²⁰ Ibid. § 38.

²¹ Eurip. Hypsip.

Ibid. § 40.

²² Bion.

¹⁹ Εἰ δ' ἐμμελῆσθαι ἐκ δ' ἡβ' & πῶς δ' ἡβ'.

²⁰ Εἰ δ' ἡβ' & τῷτο. — & πάλιν,

²¹ Τοῖς τρέφουσιν ἡβ' ἡβ' ἡβ' — Καί,

²² Βίε δ' ἡβ' ἡβ', ὥστε κατὰ τὸν τῶτα.

II. Cantilenam jucundam, sal-
 tationem, pancratium contemnes,
 si voce concinnā in sonos singulos
 divisā, de his sigillatim te percon-
 tatus fueris, Num istud me viciū ha-
 bet? erubescas enim id fateri. de
 saltationis motibus gestibusque sin-
 gulis, de pancratio itidem, si gema-
 na feceris, futurum est ut pari mo-
 do adversus hæc afficiaris. itaque
 virtute solā exceptā & virtutis ac-
 tionibus, in reliquis omnibus ad
 particulas seorsim consideratas re-
 currere memento, ut ab harum dis-
 junctione res ipsas contemptum eas.
 hoc autem ipsum & ad vitam to-
 tam transferas.

III. Qualis est anima ea, quæ
 parata est jam statim, si oportue-
 rit, & corpore emigrare, & vel ex-
 tingui, vel dispergi, vel permane-
 re? itā paratam dico, ut à judicio
 peculiari promptitudo hæc profluat,
 non ab obstinatione mera, pro Chris-
 tianorum more: ut mortem obeas
 consideratē, compositē, citra tu-
 multum, quod & aliis idem suadere
 possis.

IV. Nunquid feci, quod in com-
 mune conducatur? beneficium hoc
 ipso accepi. hoc tibi Temper suc-
 currat: nec desinas unquam.

V. Quam artem proheris? bene
 vivendi. hoc quo modo melius
 fit, quàm documentorum ope, quo-
 rum alia sint de universi natura, al-
 lia de hominis conditione propria.

VI. Prīmō tragædiæ investæ
 sunt, quæ casum & eventum ho-
 mines commonefacient, quod &
 ista sic fieri nata monerentur; nec
 quibus in scena oblectarentur, ea
 in scena majori, gravatim sustine-
 rent: cū viderint non posse hæc
 aliter transigi, & quod perferant ea
 etiam illi qui exclamant, Eben, Ci-
 thæron. & vera dicuntur à dra-
 maticis poetis utiliter nonnulla.
 quale illud est imprimis;

Si me meoque liberos Dii negligunt,

Hujus etiam constat ratio.

Et rursus,

Nam nevisquam hominem rebus ira-

ſci deest. Er,

ſpicas velut frugiferas, sic vitam
 meti.

& cætera.

¹ L. 5. § 18.
² L. 7. § 26,
56, 65. l. 9. §
11, 42,

³ Inf. § 18.
⁴ L. 10. § 12.

⁵ Sup. § 25.

⁶ Sup. § 8.

⁷ Inf. § 20.

⁸ L. 2. § 1.

⁹ L. 9. § 27.

¹⁰ L. 7. § 55.

¹¹ L. 3. § 16.

¹² Inf. § 16.

¹³ L. 9. § 27.

¹⁴ L. 3. § 9.

¹⁵ L. 5. § 10.

¹⁶ L. 4. § 3.

¹⁷ Sup. § 39.

¹⁸ L. 9. § 15.

¹⁹ Sup. § 1.

²⁰ L. 8. § 41,

48.

²¹ L. 3. § 15.

²² L. 8. § 26.

²³ Sup. § 1.

²⁴ αυτῇ

²⁵ L. 5. § 25,

32.

²⁶ L. 10. § 1,

32.

²⁷ L. 4. § 37.

²⁸ L. 7. § 26. Sup.

§ 9.

²⁹ L. 5. § 22.

³⁰ L. 10. § 4.

³¹ Inf. § 18.

³² L. 6. § 30.

μόνον ἐπὶ ¹ τῇ ἐνστασίᾳ κρίσεως & ἀτάξε-
ως, ἀλλὰ & ἐπὶ ² τῇ ἀτάξίᾳ τῶν καλῶν ἐπι-
χειρήσεων, ἢ ἄλλως διαχειράμενοι τὰς ἀτάξιας
τῶν. & γὰρ ³ τὸ αὐτὸ ἀδυνάτεια, τὸ χαλεπαίνειν
αὐτοῖς, ὡς περ ⁴ τὸ ἀποστῆναι τῇ ἀτάξίᾳ, &
ἐν δὲ ταῖς κατὰ πλάγινται ἀμφοτέρω γὰρ
ἐπίσης ⁵ λιποτάκται, ὁ μὲν ὑποτρέσας, ὁ δὲ
⁶ ἀλλοτριωθεὶς πρὸς τὴν φύσιν ⁷ ἑαυτοῦ, &
⁸ φίλον.

X. Οὐκ ἔστι χείρων ἐσθιμῶν φύσις τήρης·
& γὰρ αἱ τήραι ταῖς φύσεσι μιμνῆσται· εἰ δὲ
τὸ αὐτὸ, ἢ παρὼν τῇ ἄλλων πλεοναυτίᾳ &
ἐπιλειπτικωτάτῃ φύσις, ἐπὶ αὐτῇ ἀπολείπειτο
τῇ περιουσίᾳ ἐμμηχανίας· ⁹ πᾶσαι δὲ γὰρ τή-
ραι τῇ κρείττονων ἕνεκα τὰ χείρω ποιοῦσιν·
ἐπὶ αὐτῇ ¹⁰ ἡ κρείττονος φύσις· & διὲν ἐν δὲν μὲν γό-
νεσι διακροσώμεναι, ἀπὸ δὲ ταύτης αἱ λοιπαὶ
ἀρεταὶ ἐφίστανται· ἢ γὰρ περιουσιάζονται τῇ δι-
κῇ, ἢ δὲ ἥτοι ¹¹ ἀναφραζόμενα πρὸς τὰ
μέσα, ἢ ¹² ἐν ἐξ ἀπαιτητοῖς & ἀποπῶνται καὶ καὶ
¹³ μετὰ πᾶσι πρὸς ἑαυτὴν.

XI. Εἰ ¹⁴ ἐπὶ ἔρχεται ἐπὶ σε τὰ ἀτάξια,
μὴτα, ὧν αἱ διώξεις & φυγὰς διδρυβίσι σε,
ἀλλὰ τὸ πρὸν πρὸς αὐτοῖς ἐπὶ ἐκείνα ἔρχη·
¹⁵ τὸ γὰρ κρείμμε τὸ ἀπὸ αὐτῶν, ἡσυχάζει-
ται, ¹⁶ καὶ ἐκείνα μὲν ἀνατρέμμενται, & ¹⁷ ἐπὶ

XII. ¹⁸ Σφαίρα ψυχῆς ἀνταδῆς, ὅπου
μήτε ἐκλείνηται ἐπὶ σε, μήτε ἐπὶ σε συστήται,
μήτε συστήται, ἀλλὰ φῶς λαμβάνεται, ¹⁹ ὅ
τὸ ἀλήθειαν ὁρᾷ· ²⁰ τὸ πρὸς τὴν φύσιν, & ²¹ τὸ ἐν
²² αὐτῇ.

XIII. ²³ Καταφραζόμενος με λέει· ὅφε-
ται, ἐγὼ δὲ ὁφθαλμῶν ²⁴ ἵνα μήτε καταφρο-
νῆσεως ἀξίον προσώπων· ἢ ἀλλῶν εὐερίσκει-
ται· μισοῦσιν· ὁφθαλμῶν, ἀλλὰ ἐγὼ ²⁵ ἐμὲ μὲν
& εὐνὴς πρὸς σε, & τὴν αὐτὴν ἐτοιμῶ·
²⁶ τὸ παρὰ τὸν μὲν δὲ εἶδαι, ἢ καὶ ²⁷ ἐν ἐκείνῃ,
ἐπὶ ὧν κατὰ πλάγινται ὅτι ἀνέχεται, ἀλλὰ
γνησίως & ἀληθῶς, οἷον αὐτῶν ἐκείνων,

& in iudicio actioneque constanti
persistas, & in mansuetudine erga
illos, qui vel impedire te conantur,
vel alio modo quopiam molesti ti-
bi sunt. etenim tam hoc imbecillis
est animi, succensere istis, quàm
ab actione desistere, & consterna-
tum succumbere. uterque enim ex
æquo stationis desertæ reus est, &
qui metu percussus, & qui naturam
cognatam sibi atque amicum fue-
rit averfatus.

X. Nulla natura arte inferior est.
naturam enim imitantur artes. hoc
si datur, sequetur, naturam eam
quæ est consummatissima, ceterasque
omnes in se complectitur, artificis
solertiæ neutiquam concedere. at-
qui in artibus omnibus deteriora
quæque præstantiorum gratia sunt?
à communi ergo natura hoc idem
fit. atque hinc sanè iustitia oritur:
ab hac verò reliquæ nascuntur vir-
tutes. neque enim quod est iustum
æquumque servabitur, si vel ad res
medias anxie feramur, vel decepti
faciles & temerarii & inconstan-
tes fuerimus.

XI. Si, quarum persecutio & fu-
ga perturbat te, res eæ ad te non
accedunt, sed ad illas ipse quodam-
modo accedis, cum ipsæ interim
immotæ maneant; iudicium pro-
inde tuum de eis quiescat, easque
nec prosequeris amplius, nec fugies.
διώκων ἔτι φεύγων ὀφθαλμῶν.

XII. Uniformis prorsus est ani-
mæ sphaera, cum nec ad exterius
quicquam se extendit, nec cum
eodem ullo intus concurrat, nec
confidit & comprimitur; sed lu-
mine illo illustratur, quo veritatem,
tum rerum omnium ceterarum,
tum & in ipsa sitam, cernit.

XIII. Contemnit me quisquam?
ipse viderit. ego mihi cavebo, ne-
quid contemptu dignum vel egisse
vel dixisse deprehendam. odit me
quisquam? ipse viderit. at ego mi-
tis esse ac benevolus cuique per-
gam; & huic etiam ipsi, errorem
ostendere promptus; neque id con-
tumeliose, neque ut qui patienti-
am ostentare cupiam, sed ingenuè,
benignè, quo modo Phocion ille,
nili

nisi si simulatè agebat. interius enim ità affectum esse oportet, ut ipsi Dii videant, hominem esse te, qui nihil quicquam indignè ægrève ferat. quid enim tibi mali contigerit, modò quod naturæ tuæ conveniat, id ipse facias? annon amplecteris, quod universi naturæ nunc est tempestivum, cùm homo sis ad hoc compositus positusque, ut id fieri, quocunque tandem modo, velis, quod in commune conducatur?

XIV. Qui se invicem contemnant, iidem & sibi invicem assentantur: quisque se invicem transcendere cupiunt, sibi invicem se submittant.

XV. Quàm putidus & infingerus est, qui dicit, *Ego simpliciter tecum agere statui*. quid facis, mi homo? quid prædicere opus est? res ipsa appareat, fronti inscriptam oportuit vocem hanc, in oculis ipsis relucere statim, quomodo animus se habeat: sicut in amantis oculo cuncta statim dignoscit amantius. talem planè virum simplicem bonumque oportet esse, qualis is qui hircum olet; ut qui astiterit, simulac accesserit, velit, nolit ipse, protinus perfentiscat. simplicitatis verò affectatio tortuosa est. amicitia lupinà nihil est foedius. hoc omnium maximè fugias. vir bonus, simplex, benevolus ità in oculis gerit hac, ut neutiquam lateat.

XVI. Optimè vivendi facultas hac est in anima sita, si adversus res indifferentes indifferenter se habeat. indifferenter autem se habebit, si divisi & integrè earum unamquamque consideraverit, simulque recordatus fuerit, quod nihil horum cogere nos potest, ut hoc vel illud de ipso opinemur; nec accedit ad nos, sed quiescit; nos autem sumus, qui iudicia de his proferimus atque nobis ipsis inscribimus, cùm nec inscribere in nobis situm sit, & si clanculum irreferint, statim obliterare: quodque ad breve admodum tempus opus futurum est cautela hac; tum vita terminabitur. ecquid est autem in

αἰ γὰρ μὴ θεωροποιῶτο· τὰ ¹ ἐφ' ὃ δ' L. 12. § 2.
ποιεῖται ²), & ὑπὸ τῆς διάν βλέπεται
ἀνθρώπων ³ πρὸς μηδὲν ἀνθρώπων κινῶν ⁴ L. 18. l.
ἐνέμμενον, μηδὲ δεινοπαθεῖν. ⁵ ἐ γὰρ L. 6. § 26.
σοι κακόν, εἰ αὐτὸς νῦν ⁶ ποιῇ ⁷ [ἐπὶ] τῇ L. 9. § 42.
φύσιν οὐκ οἰκείον; ⁸ ὃ δὲ γὰρ ⁹ νῦν τῇ τῆς ¹⁰ ποιῇ Mer.
ὅλων φύσιν εὐκταρον; ¹¹ ἀνθρώπου πτωχὸς ¹² L. 4. § 23.
ἡ θεωρὸς ¹³ ὅ γινεσθαι δὲ ὅτι δὴ τὸ κρινεῖν ¹⁴ Inf. § 20. l.
συμφέρον; ¹⁵ § 8.

XIV. ¹ Ἀλλήλων καταφρονῶντες, ἀλλή- ² L. 4. § 32.
λοις ³ ἀρεσκύοντες, & ἀλλήλων ὑπερέχον ⁴ L. 5. § 5.
δέλοντες, ἀλλήλοις ὑποκατακλίνονται.

XV. Ὡς αὖτε & κίβδηλα, ὁ λέ-
γων, ἐγὼ θεωρήσω αἴτιας σοι θεωρο-
ρεῖς; ἐ ποιῇς ἀνθρώπου; τί το ὃ δ' ὅτι
λέγειν. ¹ αὐτὸ φημί σέ. ² ἐπὶ τῷ μετώ- ³ αὐτὸ f.
πῳ γὰρ εἴδοιαι ὁφείλει εὐδὲς ἢ φωνή. ⁴ ποι- ⁵ L. 7. § 60.
ῶτον ἐχθρὸν, εὐδὲς ἐν τοῖς ὁμμασιν ἐξέχεται ⁶ ὡς ⁷ ὁποῖον f. vel
τ. ἔχον;
τῆς ἐρασῶν ἐν τῷ βλέμματι πάντα εὐδὲς
γινώσκεις ὁ ἐξάμμενος. ποῦτον ὅλως δ' ὃ
ἀπλῶν & ἀγαθὸν εἶναι, ⁸ οἷον γὰρ ὄντα, ⁹ L. 5. § 28.
ἴνα ¹⁰ ὁ ὡς αὖτε, αἴτια τῷ θεωροεσθῆναι, ¹¹ L. 5. § 6.
λαβὲ δὲ διὰ, ἀποδοται. ὁποῖον οὖτοις ὁ ἀπλο-
πῆτος. ¹² σκέλη μὲν εἶναι ὅσον εἶναι ἀγαθόν ¹³ σκελῶν
λυκοφιλίας. πάντων μάλιστα τῷ το φεῦγε. ¹⁴ Χρη. σκαία
ὁ ἀγαθός, & ¹⁵ ἀπλῶν, & εὐμενῆς, ἐν τοῖς ¹⁶ Boot. σκαμβῆ
ὁμμασιν ἐχέουσιν ταῦτα, & ὃ γινώσκον. ¹⁷ L. 7. § 31.
¹⁸ L. 2. § 11.

XVI. Καλλίστα ¹ ὃ γινώσκον, ² διὰ αἴτιας αὐ- ³ L. 2. § 11.
τῇ ἐν τῇ ψυχῇ εἶναι ⁴ πρὸς τὰ ἀσχετοῦ ⁵ L. 6. § 32. l. 9.
ἀσχετοῦ ἀσχετοῦ ὃ, εἶναι ⁶ ἐκαστον ⁷ L. 2. § 11.
αὐτῆς θεωρῆς διηρημῶς καὶ ὀλίκως & μεμ- ⁸ L. 6. § 32. l. 9.
νημῶς, ὅτι ⁹ ὅσον αὐτῆς ὑποληψίαν ¹⁰ L. 2. § 11.
αὐτὸ ἡμῖν ἐμποῖς, ¹¹ ὅσον ἐρχεται ἐφ' ἡμῶς ¹² L. 9. § 15.
ἀλλὰ ¹³ τὰ μὲν ἀρεμῆς ¹⁴ ἡμῶς ὃ ἐσθλόν, οἱ ¹⁵ L. 4. § 3.
ταῖς αὐτῆς καὶ αὐτῆς γινώσκοντες, & οἷον ¹⁶ L. 5. § 19.
γὰρ ὅσον αὐτοῖς ¹⁷ ὅσον μὲν μὴ γὰρ εἶναι, ¹⁸ L. 6. § 32.
ὅσον ὃ καὶ πᾶν γὰρ εἶναι, εὐδὲς ὅσον εἶναι. ¹⁹ L. 5. § 2.
ὅσον ὀλίγου χρόνου εἶναι ἢ τοιαύτη θεωροῦν, ²⁰ L. 10. § 11,
λοιπὸν πεπαύσθαι ὁ βίος, πῶς τοῖς δυνάμεσιν ²¹ L. 10. § 11,
καλῶς

- ¹ L. 8. § 26.
² L. 10. § 33.
³ E. 5. f.
⁴ L. 10. § 2.
⁵ L. 4. § 12.
⁶ L. 5. § 3.
⁷ L. 6. § 27.

καλῶς ἔχον ἑαυτὰ· ¹ εἰ μὲν γὰρ καὶ φύσιν
 ἔστι, χάρις αὐτοῖς, ἔραδιαι ² ἔσονται· εἰ δὲ
 ὡς φύσιν, ³ ζῆται ἐκ ἑστί σοι καὶ τὸ ζῶν
 φύσιν. ἔκ ⁴ ἐπὶ τῷ τοῦ σωτῆρος, καὶ ἀδοξον· ἢ
⁵ παρὰ γὰρ συγγνώμῃ τῷ ἰδίῳ ἀγαθὸν ζῆ-
 τῶν.

- ⁶ L. 3. § 11.
⁷ L. 9. § 36.
⁸ L. 8. § 18.
⁹ L. 12. § 24.
¹⁰ L. 8. § 21.
¹¹ L. 10. § 19.
¹² L. 4. § 42.
¹³ L. 8. § 27.
¹⁴ L. 2. § 1.

XVII. ⁶ Πόθεν ἐλάλουν ἔχον, ἔκ
 κινῶν ἔχον ὑποκειμένων, ἔκ ⁸ εἰς ἐκ μετα-
 βάλλει, ἔκ ⁹ οἷον ἔσται μεταβάλλον, ἔκ ¹⁰ ὅθεν
 καὶ πείσεται.

- XVIII. [Καὶ] ¹¹ τίς ἡ πορὶς
¹² αὐτῶν μὲν χάρις, ἔκ ¹³ ἀλλήλων ἐνεκὸν
 γιγνόμενου. ἔκ ¹⁴ καὶ ἑτέρων λόγων, πορῶν
 σπουδῆς αὐτῶν γήρωνα. ὡς καὶ πείσεται,
 ἢ αὐτῶν ἀγέλης. αὐτῶν δὲ ἐπὶ ἀπὸ τῆς
¹⁵ εἰ μὴ ἀτομῶν, ¹⁶ φύσις ἡ τὰ ὅλα διαι-
 κῆται. εἰ τῷ, ¹⁷ τὰ χείρονα τὴν κρείττο-
 νων ἐνεκὸν. ¹⁸ ταῦτα δὲ ἀλλήλων.

- ¹⁹ L. 9. § 39.
²⁰ L. 10. § 6.
²¹ Sup. § 10.
²² L. 5. § 16.
²³ L. 3. § 4.

Διὰ τὸν δὲ, ¹⁷ ὅτι οἱ πέντε εἰσιν ἐπὶ τῇ
 ἡραπέλει, ὅν τῃ κλινῇ, τὰλλα μάλιστα
 δὲ, ¹⁸ οἷα δυνάμεις δομῶν κειμήλια ἔχον-
 τιν· ἔκ αὐτῶν δὲ ταῦτα ¹⁹ μὴ οἷον τυφὸν ποιῶσι.

- ²⁴ L. 8. § 14.
²⁵ L. 9. § 34.

Τρίτον, ὅτι εἰ μὲν ὁρῶν ταῦτα ποιῶν,
 ἢ δὲ διαφραγνῶν· εἰ δὲ ὅτι ὁρῶν, ²⁰ δηλονότι
²¹ ἀγνοῦντες ἔκ ²² ἀγνοῦντες. ²³ πᾶσι γὰρ ψυχῇ
 ἀκούει εἶρε, ὡς περὶ ἀληθῆς, ὡς περὶ ἔκ
²⁴ καὶ ἀξίῳ ἐκείνῳ πορῶν. ἀγνοῦν δὲ
 γὰρ ἀκούοντες ἀδίκῃ, ἔκ ἀγνώμονες, ἔκ
 πλειονέκται. ἔκ καὶ παρὰ ἀμύρτητοι τῶν
 τῶν πλησίων.

- ²⁶ L. 7. § 26.
²⁷ Sup. § 70.
²⁸ L. 1. § 17.
²⁹ E. 5. f.

Τέτατον, ὅτι ²⁵ αὐτὸς πολλὰ ἀμύρ-
 τῶν, ἔκ ²⁶ ἀλλῶν. ²⁷ τοῦτο εἰ ἔκ ἐκινῶν
 δὲ ἀμύρτητων ἀπέχει, ἀλλὰ ²⁸ πᾶσι γὰρ
 εἰς ποιητικῶν ²⁹ εἰς, εἰ καὶ ὅτι δειλὸν,
 ἢ δοξοκρατῶν, ἢ τοῦτο καὶ καὶ ἀπέχει τῶν
 ὁμῶν ἀμύρτητων.

- ³⁰ L. 9. § 38.
³¹ L. 4. § 51.

Πέμπτον, ὅτι ³⁰ ὅθεν εἰ ἀμύρτητοι κα-
 τείληται. πολλὰ γὰρ κατ' ³¹ οἰκονομίῳ γί-
 νεται. ἔκ ὅλως πολλὰ δὲ πορῶν μαθεῖν,
 ἵνα τις τῶν ἀλλοτρίων πορῶν καὶ ἀλλο-
 τῶν καὶ ἀποφύγηται.

his difficile? siquidem enim natu-
 ræ congrua sunt, eis oblecta te, &
 facilia futura sunt. sin præter na-
 turam, investiga, quid sit natura
 tuæ congruum, & ad hoc te accin-
 ge, etiamsi minus gloriosum sit.
 venia enim cuique habenda est, qui
 bonum suum sectatur.

XVII. Cogita tecum, unde pro-
 dierit unumquodque, & ex quibus
 consistat, & in quid mutet, & ubi
 mutaverit, quale futurum sit, &
 quod mutando mali nil patitur.

XVIII. De eis qui adversus te
 delinquant cogita: Primò, quam
 relationem ad illos habeas. quòdque
 alteri alterius causâ nati sumus: tu
 autem speciali quadam ratione
 etiam illis præfectus, ut gregi ari-
 es, armento taurus. quin & altiùs
 rem repete: vel atomos obtinere,
 vel naturam universâ dispo-
 nere. hoc si est, deteriora constat præ-
 stantiorum causâ esse condita, præ-
 stantiora sui invicem.

Secundò cogita, quales sint ad
 mensam, in lectulo alibi. præfer-
 tim verò, quas à decretis intus sitis
 necessitates perpetiantur: quantâque
 cum prudentiæ opinione hæc ipsa,
 in quibus delinquant, agant.

Tertiò, quòd, si hæc rectè faci-
 uat, agrè ferre non oportet: sin
 minus, nolentes utique & nescien-
 tes agunt. omnis etenim anima,
 prout veritate privatur invita, sic
 etiam erga quemque pro dignitate
 cuiusque gerendi se periciâ. itaque
 injustos, ingratos, avaros, vicinis
 injurios dici se non sustinent.

Quartò, quòd & ipse multa pec-
 cas, & alias ejusmodi es planè,
 quales illi sunt. atque etiamsi pec-
 catis quibusdam abstineas, habes
 tamen intra te habitum talia per-
 petrare proclivem, licet vel igna-
 viæ, vel famæ, vel alius alicujus ra-
 tione à peccatis paribus te cohibeas.

Quintò, quòd nec an peccave-
 rint etiam, nôsti satis. multa enim
 per dispensationem geruntur. atque
 omnino multa priùs edocearis o-
 portet, quàm de facto alieno certi
 quicquam statuere possis.

Capita novem ista in mente reposita habees, tanquam dona quædam à Musis accepta; atque incipias tandem homo esse, dum vivis. Veruntamen ex æquo cavendum, sicut ne irascaris eis, ita etiam ne aduleris, utrumque enim Societatis jus violat, & ad damnum tendit.

Τούτων τ' ὄντα κεφαλῶν μέμνησο,
 ὡς ὅτε τῷ Μυσῶν ὄρεα εἰληφείς, καὶ
 ἀρξά ποπ ἀνδραπο²⁸ (τ'), ἴως ζῆ²⁸ L. 10. § 1.
 φυλακτῶν τ' ἐποίησεν τῷ ὀργίζεσθαι αὐ²⁹ L. 12. § 1.
 τοῖς, τ' κολακάζειν αὐτοῖς· ἀμφοτέρω τ'
 ἀκοινώνητα, καὶ πρὸς βασιλῶν φίλοι.
 δεύδεον.

¹ Sup. § 9.

πρόχρον ὃ ἐν τῇ ὁρῶν, ὅτι ἐχέει θυμὸν αὐθιγόν, ἀλλὰ δὲ παρὰ τὸν ἥμερον, ὥσπερ αὐθιγώτερον, ἔτι καὶ ἀρρενικώτερον, καὶ ἰσχυρότερον καὶ νούριον καὶ αὐθιγόν τῶν μετέπειτα, ἐχέει ἀνδρακτεῖν καὶ δυναμῆς ἐν π. ὅσῳ καὶ ἀπαθείᾳ τῷ τοῦ οὐκ ἐπὶ εὖ, τοσούτῳ καὶ διωάμει. ὥσπερ τε ἡ λύπη ἀδυνάμει ἔτι καὶ ἡ ὁρμή. ἀμφοτέρω καὶ πύρρονται, καὶ ὁ δὲ δὴ καὶ σπινθηρίον.

² L. 7. § 64.

& ira imbecillis est animi. utraque enim

adversus iram verò præstò sit illud; irasci haud virile esse; sed mansuetum placidumque animi affectum, ut humanius quiddam, ita & masculum magis. atque is certè, qui ita affectus est, robur animi nervosque & fortitudinem penes se habet, non autem is qui indignatur & offenditur. quod enim propius hoc ad immunitatem ab affectibus omnem prorsus, eò etiam ad potentiam propius accedit. quemadmodum autem tristitia, sic vulnus accipit, & succubuit.

³ L. 5. § 17.

⁴ ἀξίον μὴ

⁵ L. 7. § 71.

Εἰ δὲ βέβαια, καὶ δεικνύοντες τὴν μετὰ σφύρας δόξαν λέγει. ὅτι δὲ μὴ ἀξίον ἀμφοτέρω τὴν φάσιν μὴ μὴν. ἀδυνάτω καὶ ἐφίεταί. δὲ δὲ συγχωρεῖν ἄλλοις μὴ εἰ τοιούτοις, ἀξίον δὲ μὴ εἰς σὲ ἀμαρτάνειν, ἀγνωστοὺς καὶ τυραννικοὺς.

⁶ L. 6. § 27.

XIX. Τέσσαρες μέγιστα ἔσονται τῇ

⁷ Sup. § 16.

γυμναστικῇ καὶ φιλοσοφίᾳ διωκόμεναι, καὶ ἐπειδὴν φωρασθῇ, ἀπαλειπόμεναι, ἐπὶ πλεονάζοντα ὅτι ἐκείναι ἔτι καὶ τῷ τοῦ φαύλου ὅσον ἀναγκάσθον. τῷ τοῦ λυπηρῶν κοινωνίας. τῷ τοῦ ὅσον ἀπὸ τῶν μέλλει λέγειν. δὲ καὶ μὴ ἀφ' ἑαυτῆς λέγειν ἐν τοῖς ἀτοπνύτοις νόμοις. πέταρτον δὲ ἔστι, καὶ ὁ σταυρὸς

⁸ L. 4. § 24.

⁹ L. 9. § 23.

¹⁰ L. 2. § 16.

¹¹ συνειδήσεως f.

¹² L. 3. § 3.

¹³ L. 12. § 19.

¹⁴ L. 4. § 41.

οἱ συνειδήσεις, ὅτι τῷ τοῦ ἡττωμένου ἔστι καὶ ὑποκατακλινομένη καὶ ἐν σοὶ. δεικνύει μέρους τῇ ἀπώματι καὶ δὲ δὴ καὶ μὴ καὶ ἡδοναίς.

Quod si volueris, etiam decimum à Musarum præside donum accipe. velle improbi nè peccent, infamia est. id enim quod fieri non potest, appetitur. tum concedere, ut adversus alios tales sint, sed nè in te peccant postulare, & solidum est & tyrannicum etiam.

XIX. Mentis affectiones quatuor potissimum sunt jugiter cavendæ, & ubi deprehensæ fuerint, confestim inducendæ, de singulis earum sic censendo: cogitatio ista non est necessaria; ista societatis inimica; istud non à te dicturus es. aliquid enim non à teipso dicere, in rerum absurdissimarum numero habeto. quantum esto, quicquid conscientia tibi dicaverit, fore per illud, ut pars tui diviniore devicta succumbat viliori, corpori nempe mortali ejusque crassis voluptatibus.

* luptatibus.

¹⁵ L. 3. § 5.

¹⁶ L. 9. § 9.

XX. Τὸ μὴ πινυμένον σου, καὶ δὲ πινυμένον σου ἐκείναι, καὶ τοὶ φύσει ἀνθρώποι ὄντα, ὅμως πινυμένα τῇ τῇ ὅλων ἀγαθῶν, καὶ καλῶν ὄντων ἐν τῇ συστάσει. καὶ δὲ γὰρ δὲ δὲ ἐν σοὶ πινυμένον, καὶ τὸ ὅσον, καὶ τοὶ κατὰ φύσιν ὄντα, ὅμως ἐγγύς σου καὶ ἐστὶν ἡ ἐξ ἑαυτῆς φυσικὴ εὐαία. ἔτι καὶ καὶ τὰ σοφία καὶ ἀρετή τοῖς ὅλοις, ὅτι ἐπειδὴν περ καὶ ἀρετῇ σου βίαι, μὴ ὄντα, μέλλει δὲ οὐκ εἶναι πάλιν τὸ ἐνδόν.

XX. Quicquid æereum & igneum immixtum est tibi, etiam si natura sursum feratur, utrumque ut tamen universi dispositioni obsequatur, in massa composita istic detinetur. quicquid itidem in te terreum & aqueum existit, etiam si natura deorsum vergat, attollitur nihilominus, & stationem occupat non suam usqueadeo etiam elementa universis obtemperant, dum ibi, ubi per vim disposita sunt, manent, donec dissolutionis signum detur. an non iniquum est ergo, mentem tantum tuam im-

morigeram

θαρμόπων ὁρά. μόνω γῆ τῷ εὐαγγεῖ νοερεῖ
 μόνων ἁπλῶς γῆ εὐαγγεῖ εἰς ταῦτα ἔρ
 ρυνησάντων ἔ ἀπαρχὴ δὲ μόνων. εἰς τὸ ἔ
 τῆτο ἐπίσης ποιῆν, ἡ πλὴν ὡς εἰσπασιμὸν
 σαυτῆ ὡς εἰσαρχήσῃ. ὁ γῆ μὴ τὰ ὡς εἰσά
 μύρια χρεάδια ὁρῶν, ἡπερ γῆ εἰσάτα, καὶ οἰ
 κίδου, ἔ δὲ εἰς. ἔ τὸ ποιῶν τὸ ὡς εἰσά
 ἔ σιμῶν δὲ εἰσάτα, ἡ ἀσολήσεται.

III. ⁶ Τέ'α ἔστιν ἔξ ὧν συνέστηκες, συμμέ-
 λον, πνδμύκον, νῆς. τῶτων πάλλα ⁷ μέ-
 γει ⁸ ὅπμμελῆς δ' ἴν, σά ἔστι τὸ ⁹ τρίτον
 μόνον ⁸ κυρίως σόν. ⁹ ὁ δὲ γὰρ χωρίσθης ἀπὸ
 σεαυτοῦ, τυτίσιν, δὲ τὸ ¹⁰ σῆς ἄλγος, ¹⁰ ὅσα
¹¹ ἄλλα ποιεῖται ἢ λέγεισιν, ¹² ἢ ¹³ ὅσα αὐ-
 τὸς ἐποίησας ἢ εἶπας, ¹⁴ ὅρα ὡς μέλλοιται
 παράσθης ¹⁵, ¹⁶ ὅρα ¹⁶ ὅτι περικειμήνυ σοι
 ὄμακιν, ¹⁷ ὅτι συμφύτης πνδμύκης, ἀ-
 πορραῖρεται πορρῶσιν, ¹⁸ ὅσα ¹⁸ ἡ ἔξωθεν πε-
 ριρρῆσθαι δύνῃ ἐλίσσθι, ὥστε ¹⁹ ἡ ¹⁹ ὅσα
 μύων ἔξηρμένινυ κατὰρ ²⁰ ἡ νορρῶσιν διώα-
 μιν ¹⁹ ἀπλυτον, ²¹ ὅφ' ²¹ εἰαυτῆς ζῆν, ²² ποιεῖσθιν
 τὰ δίκμα, ²³ ὅρα ²³ ὅσα συμβάνοντα,
²⁴ ὅρα ²⁴ λέγεισθιν πάλλην, ²⁵ ὅρα ²⁵ γὰρ ὅσα
²⁶ ὅσα ἡ γαμονικῶ τέτυ τὰ πορρῶσθιν μύα ὅρα
²⁷ πορρῶσθιν, ²⁸ ὅρα ²⁸ ὅσα χερόνυ τὰ ἐπείκεινα,
²⁹ ἢ τὰ ὅσα πορρῶσθιν, ποιεῖσθιν τὸ σεαυτὸν, οἷ
³⁰ Σφαῖρα ³¹ πνδμύκης ³² γὰρ ³³ πορρῶσθιν
 γάων.

μόνον τῷ ζῆν ὀκμελετίσῃς ²⁸ ὁ ζῆς, ταῦτ ἐστι.
²⁹ ὁ παῖς, διώσῃ τὸν μέγαν τῷ ἀπολάτῃ
³⁰ ὑπολιπόμενος, ἀπαράκτως ἐὼς οὐρανῶς, ἐ
³¹ ἴλως τῷ σῶν τῷ δαίμονι ἀφαισιναι.

IV. Πολλάκις ἐθαύμαζε, πῶς αὐτὸν μὴ
ἔχασεν ὁ μέγας πόντος, ³² ὃς αὐ-
τὸν ἐξ αὐτοῦ ὑπέλαβεν ἐν ἑλατίῳ· ὅ-
ταν πῖπεν, ἢ ἢ ἢ ἄλλων. ἐδὲ γὰρ ἐκεί-
ναις ὁπτασίαις, ἢ διδοῦσιν αὐτὸν ἐμψρῶν, κα-
λὸς, μὴδὲν ἔχον αὐτὸν ἐν θυμῷ αὐτοῦ
ἐλπίσιν, ³³ ὃ μὴ αὐτὸν γινώσκων ὄρετο.

enim mente sua, illas à sese emanantes & derivatas, attingit hoc idem tu si feceris, multa tement molestià liberabis. qui enim circumjacenti sibi carnem non respexerit, nec de vestitu, domicilio, fama, aut apparatu instructusque reliquo cogitando, negotium ullum facesset sibi.

III. Tria sunt, ex quibus constas, corpusculum, animula mens. horum priora duo hæcenus sunt tua, utpote quorum cura commissa est tibi, tertium tantummodo proprium tuum est, proinde si à te, hoc est, à mente tua sejunxeris quæcunque alii dicunt faciuntque; & quæcunque ipse aliquando dixeris fecerisque & quæcunque te tanquam futura conturbant, & quæcunque vel circumdatis tibi corpusculi, vel huic coalitæ animulæ, arbitrii tui non sunt; denique quæcunque externa rerum vertigo jugis volvit, ita ut mens tua rebus fato obvenientibus exempta, pura ac libera apud se vivat, justa faciens, destinata volens, ac vera proloquens. si à mente, inquam, tua hæc sejunxeris, quæ ex affectu vehementiore ei adhærere solent, & temporis quicquid vel præteritum vel futurum est; fecerisque te talem, qualis mundus hic Empedocli dicitur,

ὁ Ἐμπεδοκλής,

Orbis habens instar jugi vertigine
gaudens.

illudque tantummodo, quod vi-
vis, hoc est, quod impræsentia-
rum adest, vivere sategeris; po-
teris tandem, quod superest vitæ
tuæ, ad mortem usque, tranqui-
lè, generosè, genioque tuo propi-
tius transigere.

IV. Sæpenumero sum miratus, qui fiat, ut cum sese præ cæteris omnibus diligit unusquisque, suam tamen de se exultationem minoris faciat, quàm alienam. itaque si vel Deus vel præceptor prudens quis astant præceperit cuiquam, nè quid apud se cogiter mentève agitet quod non simul ac conceperit proferat, nè ad diecun-

¹ L. 7. § 8.

² Ποῖα αὐτῷ

³ L. 2. § 12.

⁴ L. 7. § 29.

⁵ L. 8. § 29.

⁶ L. 10. § 1.

⁷ Sup. § 1, 3.

⁸ L. 3. § 4.

⁹ L. 2. § 11.

¹⁰ L. 7. § 62.

¹¹ L. 8. § 17.

¹² L. 8. § 15.

¹³ Sup. § 1.

¹⁴ L. 1. § 15.

¹⁵ L. 4. § 27.

¹⁶ Inf. § 24.

¹⁷ ἀκρίτως

¹⁸ Lug. ἀκρίτως

¹⁹ Ann.

²⁰ Sup. § 1.

²¹ L. 9. § 40.

²² Sup. § 28.

²³ Sup. § 3.

²⁴ L. 3. § 16.

²⁵ L. 6. § 29.

²⁶ L. 7. § 70.

²⁷ L. 3. § 1.

²⁸ π[ι]

²⁹ L. 9. § 38.

³⁰ L. 8. § 10.

³¹ L. 6. § 20.

³² L. 4. § 6.

³³ L. 8. § 14.

³⁴ L. 10. § 30.

μάχῃ· ὁ μὲν γὰρ ὁ ξίφος, ὃ ῥηται, δπο-
λίθεται, ὃ δὲ ἀμαρτάνεται· ὁ δὲ γὰρ χεῖρα· ἀεὶ ἔ-
χει, ὃ δὲ ἄλλο ἢ συρρέει αὐτῷ δῖ.

X. ² Τοιαῦτα ³ τὰ ὑπερβύματα ὁρᾷ,
⁴ διαρῶντα εἰς ὑλὴν, ἀπὸν, ἀναφορὰν.

XI. Ἡλικίῳ ἐξυσιᾷ ἐχθρὸν ἀνθρώπου,
⁵ μὴ ποιεῖν ἄλλο, ἢ ὅπως μέλλει ὁ θεὸς ἐπα-
γεῖν, ὃ δὲ ἄλλος ποῦν ὁ δὲ νόμος αὐτῷ ὁ θεός.

XII. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει, ⁸ μὴν θεοῖς μεμ-
πτόν· ⁹ ὅθεν γὰρ ἐκόντες ἢ ἀκόντες ἀμύψα-
νται. μὴν ἀνθρώποις. ¹⁰ ὅθεν γὰρ ἐκὼν ἀκόν-
τες. ὡς ¹¹ ὅθεν μεμπτόν.

XIII. Γὰρ ¹² γάλοι· ¹³ ἐξῆς, ¹⁴ ὁ
θαυμάζων ὁ κτῆν· ὅν ἐν τῇ βίῳ γινόμενον;

XIV. ¹⁵ Ἡτοι ἀνάγκη εἰμαρμένη, ἀπα-
ράβατο· τὰς, ἢ ἐκόντοια ἰλασμοῦ, ἢ
φυρμὸς· ¹⁶ εἰκαστόν· ἀπορροῦν· ὁ μὲν
ἀπορροῦντος ἀνάγκη, ἢ ἀπορροῦντος; εἰ δὲ ἐκόν-
τοια ὅπως ἀπορροῦν τὸ ἰλασμοῦ, ¹⁷ ἀξίον αὐ-
τὸν ποιεῖν· ¹⁸ ὅς ἐκ τῆς βίῃς βοήθειας. ¹⁹ εἰ δὲ
φυρμὸς ἀπορροῦντος, ἀσμένει, ὅς ἐν τοι-
ῶν τῷ κλύδωνι αὐτὸς ἐκτὸς ἐν σαυτῷ κινεῖ
νῦν ἢ γινόμενον. καὶ περὶ φέρη σὺ κλύδων,
ὅπως φέρηται· ὁ ἀρκίδιον, ὁ πνύμενον,
τάλλα. ²⁰ ὅς γὰρ νῦν ἢ ἀπορροῦντος.

XV. Ἡ τὸ μὲν τῷ λύχνῳ φῶς μέλει σέ-
δει, φαίνει, ὃ δὲ αὐτῷ ὅς δὲ ἀπορροῦντος· ²¹ ἢ
ὅς ἐν σοὶ ἀλκίδια· ὃ δὲ δικαιοσύνη, ²² ὃ δὲ
φροσύνη ἀπορροῦντος.

XVI. Ἐπὶ τῇ φροσύνῃ ὅς δὲ ἀπορροῦντος, ὅς
ἡμαρτάνει· ²³ πὶ δὲ οἶδα, ²⁴ εἰ τῷ ἀμαρτάνει;
εἰ δὲ ὃ δὲ ἀμαρτάνει, ὅς ²⁵ ἀπορροῦντος αὐτὸς ἐαυ-
τόν. ὃ δὲ ὅπως ὁμοῖον τῷ τῷ ²⁶ ἀπορροῦντος
ἢ ἐαυτὸς ὅς. ὅς ²⁷ ὁ μὴ δέλων ὃ δὲ φαῦλον
ἀπορροῦντος, ὁμοῖος ὃ δὲ μὴ δέλων ὃ δὲ συκλῶ
ὅπως ἐν τοῖς σύχρῃς φέρη, ὃ δὲ τὰ βίβη κλαυθ-
μυρίζεται, ὃ δὲ ἡ ποῦν ῥημαίει· ὃ δὲ ὅς ἀλ-
λα, ἀπορροῦντος. ²⁸ τὶ γὰρ παθῇ ὃ δὲ ἐξ ἐκτὸς τοι-
²⁹ αὐτῷ; εἰ ἐν γογγύῃ· ὃ δὲ ὅπως ἀπορροῦντος.

posito, statim interficitur. ille au-
tem manum semper praesto habet,
quā vibratā duntaxat opus est.

X. Res ipsas quales sint intueri,
in materiam, formam, finem divi-
dendo.

XI. Quanta est hominis poten-
tia, in cuius situm est arbitrio, ut
nihil faciat, nisi quod Deus ipse
comprobaturus est, & quicquid
Deus illi assignaverit, libens exci-
piat?

XII. Quicquid naturae consen-
taneum contingit, de eo nec Dii
sunt incusandi; nihil enim vel
sponte vel inviti peccant: nec ho-
mines: nihil enim & ipsi sponte.
nulli ergo sunt incusandi.

XIII. Quam ridiculus & pere-
grinus est, qui quicquam eorum
quae in vita hac fiunt miratur?

XIV. Aut est necessitas fatalis,
& ordo inviolabilis, aut providen-
tia placabilis, aut confusio temera-
ria, & rectoris orba. si necessitas
inviolabilis, quorsum reniteris? sin
providentia, quae placari possit, au-
xilium divino dignum te praestat. si
denique confusio rectoris orba, fat
habe, quod in actu istiusmodi re-
ctricem quandam intra te mentem
habet. quod si te aestus corripuerit,
carunculam, animulam, cetera a-
lia abripiat: mentem duntaxat nō
abripiat.

XV. An cum lucernae lumen,
usquequid extinguatur, luceat, nec
splendorem amittat suum; tu ad-
missurus es, ut in te veritas, iusti-
tia, temperantia ante extinctum te-
met extinguatur?

XVI. Ubi obrepserit tibi cogita-
tio, peccasse aliquem, haec tu tibi,
Unde novi, an peccatum hoc sit;
aut si peccavit, an peccati ipse se
reum peregerit? hoc enim perinde
est, ac si faciem sibi dilacerasset;
tum illud memineris, eum qui im-
probos delinquere non vult, pa-
rem esse illi, qui sicum in scibus
succum acrem gerere; & infantes
vagire, & equum hinnire, aliaque
eiusmodi quae necessaria sunt, no-
lit. quid enim fecerit, qui sic affe-
ctus fuerit? hunc tu, si tantum
posse te putas, sana.

XVII.

३५५५

colas, qui realiqua vehementer indignati fuerint, qui vel in summa gloria, vel in insigni miseria, inimicitia, fortunâ qualibet exitere. tum sciscitare, *ubi ista nunc sunt omnia?* fumus utique sunt, & cinis & fabula, vel nē fabula quidem. succurrat tibi simul & quicquid est ejusmodi, quale est Fabius Catulinus in agro, Lucius Lupus & Stertinius Bajis, Tiberius Capreis, & Velius Rufus; omnisque omnino cum existimatione in re ulla eminentia. quamque vile sit omne in quod studium tantopere impenditur. quantoque Philosophiæ magis contentaneum in oblata sibi materia justum, temperantem, Deis obsequentem se simpliciter præstare. fastus dein de fastus contemptu inflatus omnium est maximè intolerabilis.

XXVIII. Interrogantibus, ubi Deos conspicatûs, aut unde esse compertum habens, hos ita veneraris, responsum sit: *timidè etiam visu percipi possunt, deinde, animam meam, cum nullus unquam viderim, in honore tamen habeo.* pari igitur ratione & Deos, cum eorum potentiam jugiter experiar, propterea & esse compertum habeo & veneror.

XXIX. In hoc vitæ salus sita est, ut unumquodque quid sit in universum discernas; quidq; materiæ, quid formæ habeat. atque ex animo toto iusta facias, & vera dicas. quid enim superest, nisi vitâ frui, bonum bono ita adnectendo, ut nē minimum quidem intervallum bono vacuum relinquatur.

XXX. Unum solis est lumen, licet parietibus, montibus, aliis innumerabilibus dispescatur: una materia communis, etiam si corporibus peculiaribus affectionibus distinctis innumerabilibus dispescatur: una anima, etiam si naturis innumerabilibus, & circumscriptionibus peculiaribus dispescatur. una anima rationalis, etiam si dirimi videatur. alia ergo rerum dictarum particularæ, formæ nempe & materiæ sensus expertes, necessitudinis vinculo non connectuntur sibi invicem. & ista tamen mens universi continet, & fa-

ἐπὶ πνι λίδυ ἀγῶμα κλήσθησθαι, τὸς ἐν μα¹ L. 3. § 3.
 γίται; δόξαι, ἢ συμφοραῖς, ἢ ἐχθραῖς, ἢ
 ὁποιασὺν τύχαις ἀκμαστόμεθαι. εἴτα ἐφιστά-
 νειν, ² πῶ νῦν πῶτα ὀκνεῖν; ³ χαπνός, ⁴ L. 10. § 31.
 ἐ⁴ σποδός, ⁵ ἐ μῦθῳ, ἢ ἔδὲ μῦθῳ. ⁶ L. 2. § 17.
 συμφοροσπιπίετω ὃ ἐ τοῖς τοῖς πῶτα, οἶον, ⁷ L. 4. § 48.
 Φάβιῳ. Καλελλίνῳ ἐπ' ἀρχῇ, ἐ Λύσιος ⁸ L. 8. § 25.
 Λύσιος. Καλελλίνῳ ἐν Βαίαις, ἐ Τιβέ-
 ρειῳ ἐν Καπρείαις; ἐ Οὐλήλῳ. Ρέφῳ, ⁹ L. 10. § 11.
 ἐ ὅλως ἢ πρὸς ὅκῳν ¹⁰ μετ' οἰήσεως διαφο- ¹¹ L. 9. § 34.
 ρα. ¹² ἐ ὡς ἐντελὲς πῶτα τοῦ χαπκλινόμενον. ¹³ L. 2. § 12.
 ἐ ὅσῳ φιλοσοφώμερον, ¹⁴ τὸ ἐπὶ τῆς δόξαις ¹⁵ L. 7. § 58, 67.
 ὕλης ἑαυτὸν δίκαιον, σφύροντα, ¹⁶ ὅτε οἷς ἐπὶ ¹⁷ L. 10. § 11.
 μῦθον ἀφελῶς πρὸς ἑλῆν. ὁ γὰρ ἑπὶ ἀτυφία ¹⁸ ἐπὶ, vel
 τύφος τυφόμενος, πῶτα γαλεπώτατος. ¹⁹ φίας

XXVIII. Πρὸς τὰς ὁπλητῆνας, πῶ
 γὰρ ἰδὼν τὰς θεάς, ἢ πῶθεν ἡγεῖσθαι ὅκ
 εἶναι, ἔγω σέβεις; πρὸς μὲν ἐ ὅψ ¹⁰ L. 2. § 11.
 ὁρατοὶ εἰσιν. ἔπειτα μὲν τοῖς ἐπὶ τῷ ψυχῷ
 πῶ ἐμμελῆς εἶραχα, ¹¹ ὁμῶς ¹² πῶ. ἔτι ¹³ L. 3. § 9.
 οὐν ἐ τὰς θεάς, ¹⁴ ὅς ὃν τῆς δυναμείας. ἔν-
 τῳ ἡγεῖσθαι πειρώμεν, ἐκ τῶτων ὅκ τῆς
 ἡγεῖσθαι μελῶν, ἐ αἰδῶμεν.

XXIX. Σωτηρία βίβη. ¹ ἔχασον δι' ² L. 7. § 2.
 ὅλῳ ἐντὸς ἐστὶν ὁρᾶν, ἐ μὲν αὐτῷ τὸ ὕλην, ³ Sup. § 18.
 πὶ δὲ τὸ ἀκῶδες. ⁴ ὅς ὅλῳ τῆς ψυχῆς ⁵ τῷ ⁶ L. 3. § 4.
 δίκαια ποιεῖν, ἐ πάλῃ δὲ λέγειν. ἐ λοιπὸν ⁷ Sup. § 1, 3.
 ἢ ἀπολαύειν τῷ ζῆν, ⁸ ὡσαύτως ἄλλο ⁹ L. 3. § 6.
 ἐπ' ἄλλῳ ἀγῶν, ¹⁰ ὅς ¹¹ μὲν τὸ βραχὺ ¹² L. 3. § 13.
 ἔσται διάστημα ἀπολείπειν;

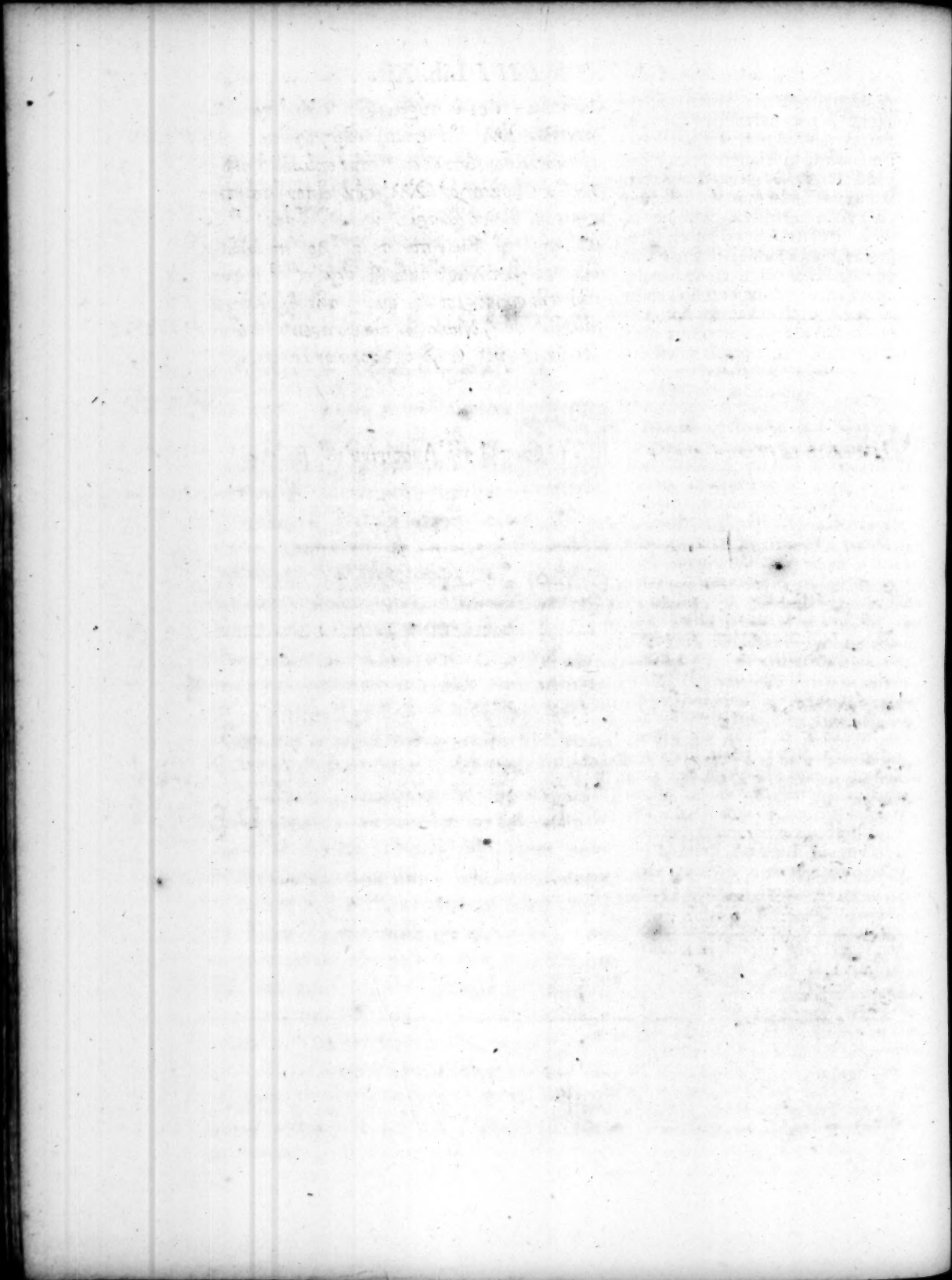
XXX. ¹ Ἐν φῶς ἡλίου, καὶ ² διέρρη ³ L. 9. § 8.
 ταῖς τοῖς, ὅρεσιν, ἄλλοις μυρίοις. ⁴ μία ⁵ L. 8. § 33.
 ἕνα κινῆ, καὶ διέρρηται ⁶ ἰδίως ποιοῖς ⁷ L. 4. § 42.
 σῶμασι μυρίοις. ⁸ μία ψυχῇ, καὶ φύσει ⁹ L. 9. § 25.
 διέρρηται μυρίαις, ἐ ἰδίως πειραφῶς ¹⁰ L. 3. § 32.
 μία νοερά ψυχῇ, καὶ διακεκλειῶς δοκῇ. ¹¹ Sup. § 26.
 πῶ μὲν οὐν ἄλλα μέρη τῷ εἰρημνῶν, οἶον
 πῶτα ἐ ὑποκείμενα, ἀνέμῃτα ἐ
 ἀοικεῖται ἀλλήλοις καὶ ταῖς ἑαυτῶν ¹² τὸν ¹³ τὸν f.

gitur grave pateris, si te non tyrannus, nec iudex iniquus, sed natura quæ induxit, emittat: perinde ac si histrionem prætor qui conduxerat, è scena dimitteret. sed actus fabulæ quinque nondum absolvi. rectè dicis. cæterum in vita etiam tres actus fabulam integram faciunt. terminat enim hanc, qui ejusdem olim componendæ cum fuerit, nunc & dissolvendæ autor est. neutrum autem horum à te est. discede ergò propitius. nam & qui te dimittit, propitius est.

ἀποπέμπει σε ὃ τύραννος, ὅστις διχῶς ἀδικῶ, ἀλλ' ἢ φύσις, εἰσάγαγεσα; οἷον ³⁰ L. 8. § 20. εἰ κωμῶδον ἀπολύει ³¹ τῆς σκηνῆς ὁ ᾄδων ³¹ L. 11. § 6. λαβὼν σραπήδος· ἀλλ' ὅτε εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ τὰ τρία· χαλῶς ἔπας· ³² ὅν ³² L. 9. § 37. μή τοι τῇ βίῃ πὸ τρία ὅλον τὸ δράμα ὅστι. τὸ γὰρ τέλειον ἐκείνῳ ὁρίζει, ³³ ὁ τότε ³³ L. 11. § 20. μὲν τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς ἀγαλύσεως αἶκῳ· σὺ δὲ ἀναικῶ. ἀμφοτέρων· ³⁴ ἀπὸ ³⁴ L. 2. § 3. δι' ἧν ἴλεως· ἔ γὰρ ὁ ἀπολύων ἴλεως.

Finis duodecim librorum Antonini.

Τέλος τῆς τοῦ Ἀντωνίνου 12' βιβλίου.

DE
Marco Vero Aurelio Antonino
 IMPERATORE
 ELOGIA & JUDICIA.

Suidas in MagnG.

Μ Ἀρετῇ δὲ καὶ Ἀντωνίνῳ βασιλεὺς Ῥωμαίων, ὁ
ἐπαινετὸς κατὰ πάντα φιλόσοφος.

Idem.

Μάρκος, βασιλῆς Ῥωμαίων, ὃν ἐκπαίηθησαν σα-
πῇ μᾶλλον, ἢ ἐπανέειν ῥάδιον, ἐκ σφοδρῆς γὰρ ἡδὴ τῆς
ἡλικίας, εὐσταθῇ τε καὶ ἡσυχῶν βίον ὑποσητάμηνθ',
ἔτε χ' ἰ. **ΔΙΘ**, ἔτε χ' α' ἡδονῶν τραπέζης το σφοδρωτον
ἀφ' ἧς κλυπε. ἐπανέειν ὅ ἤϊ φιλῶσιν τὰς ἀπο τῆς
σφῆς καὶ ἢν ἀφ' ἐκείνων μνησθῆς, ἔ μόνον χ' ἰ. πάλ
ἤϊ διατεμάτων ἐπαπιδάσαν, ἀλλὰ καὶ χ' ἰ. πάλ ἤϊ
μαθημάτων συλλήψιν. τὸν τε γὰρ ἐκείνῳ βίον ἐν
Ιουδαίᾳ πολλοὶ Ῥωμαῖοι ἐβίον, ὥσθιν καὶ ἐς ποιεῖται
τὸ ἥμισυ ἀλλοιωθῆς, καὶ ἐπὶ παρηλθὼν εἰς τὴν ἡμαρ-
τίαν, χ' ἰ. μοναρχίαν ὀργάνωσθ', καὶ πάλ' ἄκρην δι-
νασίαν καρπύμηνθ', ὥσθς ὑδμίαν ἀλαζονείαν ὑ-
παίχθῃ πᾶσι. ἀλλ' ἦν ἐκείνῳ καὶ θαυμάσιος ἐν τοῖς
ἐκρογῆμασι, ἀγαθὸς ὅ καὶ μέτρω ἐν ταῖς ἤϊ ἐν τῶν
ἀποκρίσεων.

Idem de eodem.

[illegible]

καὶ φιλοσοφίας ἀσκηθεῖς. πλεῖστον δὲ ὁμῶς ὑπὸ τῆς πο-
 στας ἐξήρθη. λέγει καὶ ἄλλους μυρίους ἐπώνυμους οἷς αὐτὸν
 ὁ Δίαυ.

Dio Cassius hist. Rom. l. 71. ex Joan.
Xiphilini epitome.

Ὁ μὲν Μάρκος, αἰετα διὰ πάντων ᾧ ἐν κράτει
 πινὲν ἡγομένην ἀρξά, ἕως μεταλλάξεν, εἶχε μὲν γὰρ
 καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς, πλεῖστον δὲ ἐν εὐνοχρίστῳ διήκων·
 αὐτὸς μὲν γὰρ ἀπάντων ᾧ ἀμύνημάτων ἀπείχετο,
 καὶ ἔτι ὅκων ἐπὶ ἀκον ἐπαινεύμενον· τὰ δὲ διὰ ᾧ ἀλ-
 λον ἀμύνηματι, καὶ μάλασι τὰ τῆς γυναικὸς, ἔφερε,
 καὶ ἔτι ἐπαυτοεργώμενος, ἔτε ἐνόλαζε. καὶ ἐν μὲν
 πρὸς χρῆσιν πρὸς ἑαυτὸν, ἐπὶ καὶ ἐχρήσθη ἐς ἐκείνην
 ὥσπερ, ᾧ δὲ ἐπὶ τῶν ἐς ὁρμητοποιεῖτο, καὶ ἔτι ἐς ὁρμητοποι-
 ῶν, ἀλλ' οὐδ' ἀρετὴς πάντα ἐκείνη, σπουδαίον. ἔτι γὰρ
 ὅκων καὶ πεπαικοντα, καὶ μύας δὲκα, ἡμέρας τε
 εἴκοσι καὶ δύο ζήσας καὶ τῶν τῶν τῶν Ἀντωνίου
 συχρὸν χρῆσιν ὑπερξείας, καὶ αὐτὸς ἐνία καὶ δὲκα ἔτη,
 καὶ ἐν δὲκα ἡμέρας αὐτοεργώσας, ὁμοῦ δὲ πάντα ἐ-
 γρήρετο, καὶ ἐν δὲκα ἡμέρας ἐν. ἕως οὐς ἀνδρὸς ἐργασίαν
 ἀνέρε ἦν, καὶ ἐν δὲκα ὁρμητοποιεῖτο εἶχε. πάλιν δὲ μὲν γὰρ
 καὶ ὑποπιδείας ἐπαινεῖτο ἐν τε τοῖς ῥητορικοῖς, ἐν τε
 τοῖς ἐκ φιλοσοφίας λόγους ἀκαθάρτης — πλεῖστον δὲ
 ὅμως ὑποπιδείας ἐν δὲκα ἡμέρας ἐν καὶ τῶν ἐκείνην
 ἐμολήθη. ἰσχυρὸς ὁρμητοποιεῖτο ἐν δὲκα ἡμέρας
 συγγενέσι πατρὸς, πολλοῖς καὶ δυνάτεσι πλεῖστον ἐν ὅσπρ,
 ἕως τὸ ἐπὶ πατρὶς ὡν ἤρεσεν, ἐν δὲ ὑποπιδείας ἀγαπῶ-
 σίμων καὶ δὲκα ὅσπρ ὑποπιδείας Ἀδριανῷ. ἔτι μάλασι ἐν
 τὸν ἡρόδοτου ποιηταῖς, ἔχ' ὑπερβολήσιν. Ἑλληνικῶν
 τε καὶ Λατίνων, ῥητορικῶν τε καὶ φιλοσοφικῶν λόγων αἰνέ-
 δις ἐπαινεύετο.

Herodianus histor. l. i.

Τῷ βασιλεύοντι Μάχων, ἀρετῆς ὑπὲρ πάντας ἔχοντι
αὐτοὶ λῶζων τε ἀρχαυότις ἢ ἑσπέρης, ὡς μνηστὴρ μέ-
τε Ρωμαίων καὶ τῶν Ἑλλάνων ἀπολαύοντι. Πάλαι δὲ
δοῦα χρεῖς ἡμᾶς ἔλθον, ἢ λελθόντα σπείς αὐτοὶ ἢ γυ-
φόντα. παρὶ γὰρ καὶ τοῖς ἀρχαυότοις οὐ μόνον ὀπίσκει καὶ
μύττει βασιλεὺς, τοὺς δὲ σπείωντας δὲ ὑμῶν, κα-
λῶν

Idem Palinodiā in Smyrnam restauratam.

Τοῖς τε πάντα αἰετοῖς βασιλεύσιν πάσας πόλεις
ὅφ' ἑαυτοῖς ἔχουσιν πῶς χαλκίῳ οἰκίσαι φιλοψύχων
ἔχον τῇ τε πόλει τὸ διὰ τέτων ἀνεγερθῆναι, καὶ τοῖς
τοῖς ἀρχαῖοις ὁπλοῦσιν αὐτῶν, πῶς συμπορεύσιν εἰς ἐν-
δοχίαν μετέλαβε. σφόδρην μὲν γὰρ ἔθισται καὶ Ἀλέ-
ξανδρον ἡρώδην τὸν μὲν ἦν ἐν Ἑλληνιστῶν, φι-
λανθρωπότητον τὸν δὲ συμπάντων βασιλέων μάλιστα
δὴ δαυμαδίνῃα τῆς εἰς τὸν πόλεμος πόλεως ἐνεκεν.
νῦν δὲ ἐπὶ λαμπρότερος καὶ μείζων οἰκίσας σπουδαί-
α μὲν οἷς πᾶσα μὲν γῆ καὶ δαλὰ πᾶσι ὑπὸ καὶ, ἐκ
πατέρων τε καὶ ἑξ' αὐτοῖς σπουδαίῳ, σοφίαις
δε καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ χρηστότητι, ὅς
ἐλαττον, οἱ μὲν καὶ πᾶσι τῆς ἐν τῇς ὁποῖς ἐστὶν πε-
ρίεστι.

Philostratus in vitis Sophistar. l. 2. in
Philisco.

Ἀντωνίου δ' ἡ αὐτοκράτωρ ὁ τῷ φιλοσόφῳ
πῶς.

Idem in Herode.

Ἐσώδωκε μὲν δ' αὐτοκράτωρ Μάρκου φεῖ Σέξτον
τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοφον, δαμῶν αὐτῷ, καὶ φοι-
τῇ δὴ δόξαι. ἀρτι γὰρ ἦκον εἰς πῶς Ῥώμην, ὁ δὲ
καὶ ἡρώδης τὸν αὐτοκράτορα σφύλλῃα, Πόσι βασιλεῖν,
καὶ ἐξ' οὗ, καὶ ὁ Μάρκου, χαλδόν, ἔσθῃ, καὶ γρη-
σκούῃ τὸ μαδάρειν· εἰ μὲν δὲ σφῆς Σέξτον τὸν φιλοσό-
φον, μαδάρειν δὲ ἔκω δῖα. καὶ ὁ δὲ καὶ ἔξ-
εως πῶς χεῖρα εἰς τὸν ἔσθον, ὡς ζεῖ, ἔσθῃ, ὁ Ῥω-
μαίων βασιλεὺς γρησκούῃ ἡρώδην δὲ καὶ δαμῶν
εἰς διδασκαλίας φοῖβῃ, ὡς οἱ πῶς δὲ ὁ δὲ ἐμὲς βα-
σιλεὺς Ἀλέξανδρος, δὴ καὶ τεικονίῃα ἐστὶν ἀπιδυμέν.

Ibid.

Ὁ Μάρκος φῶσι δὴ μὲν πῶς. Quo loco, ὅ
Herodem Sophistam quā patientiā Marcus tulerit, refert.

Idem in Theodoro.

Περὶ δὲ καὶ τῆς Ἀδωνίῃς νύμφῃς σφῆς ὅτι
πῶς ἐκ βασιλέως μυεῖται. καὶ τὰ πᾶσι λόγους ἀξίον
εἶναι πάντας οἱ ὁπλοῦσιν αὐτῶν τῷ τῷ τῷ, λόγους
ἀξίον· ἀλλ' ὅτι καὶ μὲν Πλατωνίῃς, καὶ τὸ ἀπὸ
τῆς σφῆς, καὶ τῇ Πεισιπύτῃ, καὶ * αὐτὸν Ἐπίκρου
[* αὐτὸν Ἐπίκρου] σφῆς τῇς δὲ Μάρκου τῷ Ἡρώ-
δῃ κείνῃ· τὸν δὲ ἀνδραγατῶν, ἀπὸ τῆς σφῆς αὐτὸν
δὲ αὐτὸς ἀπὸ τῆς αὐτῆς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς πολυ-
πικρὸν σφῆς πᾶσι λόγους, καὶ ἡρώδῃς ὁφείλῃ.

Idem in Hermogene.

Ἐρμωγῆς ἐν τῇ γαργῇ, ἐν τῇ μὲν σφῆς
τῆς σφῆς σφῆς δὲ σφῆς, ὡς καὶ Μάρκου βασιλεῖ σφῆς
σφῆς ἐρῶσα ἀπεράστως. ἐξ αὐτῆς γὰρ ὅτι πῶς ἀπερά-
σων αὐτὸς ὁ Μάρκος· καὶ ἡρώδῃς δὲ δαμῶν
μαζῇ δὲ χαλκίῳ, δαμῶν δὲ λαμπρότης ἐξ αὐτῆς.

Idem in Aristide.

Ὁ καὶ δὲ καὶ τὸν Ἀριστῆν τῆς Σμύρνης, ἐκ
ἀλλὰ ὅτι ἐκ τῆς, ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς καὶ ἀλλὰ
τῆς πῶς πᾶσι τῶν ἀφαιρῶν τῶν σφῆς
τῆς καὶ καὶ τῆς, ὡς πᾶσι τῶν ἀφαιρῶν τῶν σφῆς
ὡς τῇ μὲν ἀλλὰ μὲν σφῆς. δαμῶν δὲ σφῆς τῶν βασι-
λέων. ὅτι δὲ τῇ, ζεῖν τῇ ἐρῶσιν αὐτῶν καὶ ἀπὸ
καὶ δαμῶν τῇ σφῆς δὲ σφῆς — Καὶ ἐρῶσιν τῶν
ὡς ἐκ καὶ τῇ βασιλέων, ἀφαιρῶν τῇ ἀφαιρῶν
πόλιν, καὶ ἐκ τῆς δαμῶν· ἀλλ' ὅτι αἱ βασιλεῖς τε
καὶ δαμῶν σφῆς, καὶ σφῆς αὐτῶν ἐκ τῆς
καὶ λόγους, ἀφαιρῶν μὲν, καὶ σφῆς τῶν σφῆς
ἐν τῇ σφῆς σφῆς. Eundem quam familiariter
Marcus habuerit, ibid. vide.

Ibid. in Adriano.

Κατὰ δὲ τὸν σφῆς, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκου
Ἀδωνίῃς σφῆς μυστήριον ἐξ αὐτῆς, ἐκ τῆς μὲν ἡρώ-
δῃ σφῆς σφῆς δὲ σφῆς. ἐκ μὲν δὲ ὁ Μάρ-
κου τῆς σφῆς Ἀδωνίῃς ἐρῶσιν [ἐρῶσιν] καὶ τῶν
ἐκ τῆς σφῆς, ἀφαιρῶν. καὶ γὰρ δὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς
τῆς σφῆς, ἐκ ἀφαιρῶν βασιλέων, ἀλλὰ ἐκ τῆς
τῇ σφῆς αὐτῆς σφῆς — ἀφαιρῶν αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ
ἐκ μὲν ἡρώδῃς σφῆς καὶ δαμῶν. καλῶ δὲ σφῆς
μὲν, τῆς τε σφῆς, καὶ τῆς σφῆς, καὶ τῆς αὐτῆς
λέγει, καὶ τὸ ἐρῶσιν, καὶ ὅσα ἀλλὰ λαμπρότης ἀνδρῶν
δὲ καὶ σφῆς, ἀφαιρῶν, ἐκ τῆς, ἀφαιρῶν, καὶ
ὅσα ἐκ τῆς σφῆς αὐτῶν ὡς αὐτῶν τε ἀφαιρῶν καὶ γὰρ
τῇ σφῆς ἐκ τῆς σφῆς.

Galenus de Theriaca ad Pisonem.

Τὸν σφῆς Μάρκου καὶ ἡμῶς οἰδμεν ἐξ αὐτῆς πᾶσι
τῇ βασιλέων, καὶ ἀφαιρῶν αὐτῶν δὴ πῶς αὐτῶν
τῇ σφῆς τῇ σφῆς σφῆς σφῆς.

Idem de libris suis.

Ἐπορεύσιν μὲν δὲ ἀφαιρῶν, ἐκ τῆς σφῆς
παραίτητος. ἡρώδῃς γὰρ τὸν σφῆς αὐτῶν τῶν
σφῆς σφῆς, ἐκ τῆς σφῆς, καὶ μὲν τῇ καὶ
σφῆς, ὡς ἐκ τῆς μὲν ἀφαιρῶν σφῆς, δὲ.

Idem

Idem lib. αὐτὶ τὰ περιγνώσκων.

Χρηστὸν τε ὄντα καὶ φιλόανθρωπον αὐτὸν ἐδωκέναι
πείπει κατὰλείπειν με ἐν τῇ Ῥώμῃ.

Marcellus in Regillae Epitaph.

Καὶ βασιλεὺς Διδὸς πατὴρ φυλῇ καὶ μῆτιν ὅμοιον.

Athenaeus Dipnosophistarum l. 1.

Ὁ πᾶν ἄριστος βασιλεὺς Μάρκος.

Zosimus histor. l. 1.

Ἐντεῦθεν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἱγμονίαν παρελαβόντες,
Νορβας τε καὶ Τεταίανδρος, καὶ μετὰ τούτοις Ἀδριανός, ὅτε
εὐσεβὴς Ἀντωνίνος, καὶ ἡ αὐτοῦ ἀδελφὴν σωθεὶς Βη-
ρὸς καὶ Λέκιος, πολλὰ αὐτῷ λελασμένην ἡξίωσαν
διορθώσαι, καὶ μόνον, ἀπὸ ἔχον ἀπολαοκότες οἱ
αὐτοὶ αὐτῷ ἀνεκλήσαντο, ἀλλὰ καὶ πᾶσι αὐτοῖς ὅσων
περιεστίντων.

Julianus in Symposio.

Ἐδόξε δ' ἔν ὃ Μάρκος, πᾶσι τε ἄλλοις θαυμάσιος πε-
ρὶ, καὶ σοφὸς διαφερόντως, ἀπὸ τῶν διαιτησάντων,
λέγειν θ' ὅπως ἔζη, καὶ σὺν ὅσῃ χαλόν.

Justinianus in Novellam tit. 22.

Τούτοις δ' ἐν μὲν ἀρετῇ καὶ φιλοσοφίᾳ ἐ-
δίδασκε Μάρκος.

Ibid. tit. 108.

Ὁ φιλόσοφος ἐν βασιλευσὶ Μάρκος.

Lucius apud Justinum apologiā 1.

Ὁ ἀπὸ πᾶσι εὐσεβὴς αὐτοκράτωρ, ὃς φιλοσόφῳ
καί σοφῳ παιδί, ὃς τῇ ἱστορίᾳ συγκαλῖται κείνης, ὃ
οὐρεῖται.

Justinus apologiā 2. ad Adrianum, Anto-
ninum Pium, Marcum, & Lucium.

Εὐσεβὴς, καὶ φιλόσοφος, καὶ φύλακας δημοσιότητος,
καὶ ἐρεσὶν παιδείας αἰνέσει πανταχῶς.

Melito lib. ad Imperatorem apud Euseb.
hist. Eccles. l. 4. c. 26.

Σὺ δ' καὶ μᾶλλον ἀπὸ τούτων τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
ἐχούσιν γνώμην, καὶ πολὺ γὰρ φιλόανθρωπος ἔστιν καὶ φι-

λοσοφότερος, πεπαισμένον πᾶντα φερέσθαι, ὅσα σε
δίδουσι.

Athenagoras in legatione pro Christianis,
ad M. Antoninum, & Commodum.

Ἀυτοκράτορες Μάρκος Ἀυγλίος, καὶ Λέκιος Ἀυγ-
λίου Κομμόδου, Ἀριστεύου, Σαρματικῶν, τὸ δ' ἐμ-
εῖς φιλοσόφους τὸ σφῶν ὄντως καὶ ἡμεῖς, καὶ τὸ
αὐτῶν εἰρημικὸν καὶ φιλόανθρωπον θαυμάζοντες,
οἱ μὲν καὶ ἐκ τῶν ἱστοριῶν αὐτῶν αἱ δ' ὅσοις αὐτοῖς
τῆς ἰσῆς μετέχουσιν ἡμῶν. καὶ ἡ σύμπασα δικαιοσύνη ὑμῶν
ἐν σοφίᾳ βασιλείας εἰρήνης διαπορεύσιν. — τί δὲ
αὐτοῖς ὑμῶν πᾶσι λόγον κεννηκίας, ἢ ποιητῶν
μηχανῶν, ἢ καὶ ἑτέρας ἀλλὰ ἐξετάζον;

Ἰστέον δ' καὶ ὑμῶν ταῦτα ἀξιολογώτερον, ὥς αἱ ἐν
πᾶσι, καὶ ὑμῶν πᾶσι τοῖς παλαιοῖς συγγινώσκον.

Οἶδα γὰρ, ὅτι ὅσον σωθεὶς καὶ ἰσχυρὸς τῆς βασιλείας
πάντων ἔφραξε, τοσούτων καὶ πρὸς πᾶσαν παιδείαν ἀ-
κρίβειαν πάντων κρατῆται. ἔγωγε καὶ ἔχον παιδείας
μῆτις κατὰ φύσιν, ὥς ἐδὲ οἱ ἐν αὐτῇ μᾶλλον ἀπο-
τεμνόμενοι.

Τῶν δ' ἐν πᾶσι φύσει καὶ παιδείᾳ χρεῖται,
καὶ μέτριοι, καὶ φιλόανθρωποι, καὶ τῆς βασιλείας ἀξιοί.

Jo. Zonaras annal. tom. 2.

Ἡ γὰρ ὁ Μάρκος ἀδινὴς τὸ σκεῖνον, ἐξέλαζε δ'
τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ὅτε καὶ αὐτοκράτωρ ἡγεμόνων. ἐκ
ἡδύτο ἐκ διασφάλου φοιτᾶν, ἀλλὰ Σίξτω σωμαφίλο-
σφον, πρὸς Βοιωτῶν, καὶ Ἑρμοχρίαν τῷ ἡγεῖται σωμαφί-
λοισι, μᾶλλον δ' ἀνέπαυτο αὐτῷ Σπικίαν.

Οὕτως δ' καὶ σωμαφίλος καὶ ἡγεμονίας ἡγεῖται, ὥς καὶ
ἐν ηλικίᾳ πολλοῖς μετὰ τὴν ὡπλομένην αὐτοῦ
εὐεργετίας εἶπεν, μετὰ τὴν φέρεται ποιῆσαι.

Ὅτε δ' καὶ πολλοῖς καὶ ἡγεμονίας, ἐξέλαζε, καὶ τοῖς
ῥήπεσι αὐτοῦ ὡς ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἐγγύθεν τὸ ὄντως ἐ-
κείνων, ἐν ἔχον πάντων τὸ δίκαιον ἀκρίβειαν. καὶ δ'
καὶ φιλόσοφος, ὥς καὶ νεκρὸς διέχετο, καὶ ἐδὲ ἐν πα-
ρεργῶν ἔτ' ἐποίησεν, ἔτ' ἔγραψεν, ἔτ' ἔλεγε, καὶ ἐν
νομίσων τὸν αὐτοκράτορα ἐκ παρρησίας φερέσθαι με-
τὰ τελευτῶν καὶ ταῦτα σάμαίον τῶν αὐτῶν.

Ἀεὶς ἐν ἀρετῇ μετήλλαξεν. — καὶ γὰρ καὶ φύσει
ἀγαθὸς ἀνὴρ, πᾶσι δ' καὶ ὑπὸ παιδείας βελτίον
ἐχέτο. ἐκείνους αὐτοῖς τῆς ἀρετῆς εὐδαιμόνησιν.
ἐντεῦθεν δ' μᾶλλον θαυμάσθαι αὐτὸν περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἀ-
λοκῶς, καὶ ἐκείνοις χρεοσώμενος φερέσθαι, αὐ-
τὸς τε φερέσθαι καὶ τῶν ἀρχῶν διασώψαι.

Constantin. Manasses in annal.

Οὗτος ἐν πᾶσι τῶν ἀρετῶν σφῶν καὶ παιδείᾳ
καὶ χάριτι τῆς ἀρετῆς κατέμνηται ὑπερῶς
καὶ πᾶσι κατηγάριστο αὐτῷ ἀρετῇ ἰδὲ καὶ.
Διὸ καὶ φερέτερο τοῦ πᾶσι σοφοῦ ἐν ἡμῶν,
καὶ σωμαφίλος ἡγεμόνως πᾶσι μεγαλοδουλείας.

Adrianus

Adrianus apud Jul. Capitolinum in Marco.

Ab Adriano Annius Verissimus vocatus est.

Ad quem locum If. Casaubonus:

Antè dicebatur Annius Verus. Hadrianus iussit dici Annium Verissimum. quare? *ὅτι τὸν τῷ Ποσειδῶνι πῦλινον ἔννοιας*, inquit Dio. hoc est, quod esset veritatis amantissimus & tenacissimus; magnum rectæ indolis argumentum, & animi verè generosi.

Jul. Capitolinus in Marco.

Marco Antonino in omni vita philosophanti viro, & qui sanctitate vitæ omnibus principibus antecellit, &c. Erat enim ipse tantæ tranquillitatis, ut vultum nunquam mutaverit dolore vel gaudio. Philosophiæ deditus Stoicæ, quam & per optimos quosque magistros acceperat, & undique ipse collegerat.

Quamvis esset constans, erat etiam verecundus: erat frugi sine contumacia, verecundus sine ignavia, sine tristitia gravis.

In imperio ita civiliter se gessit, ut lenitatem Pii nemo desideraret.

Dabat totum se philosophiæ, amorem civium affectans.

Cum populo non aliter egit, quam est actum in civitate libera.

Fuit per omnia moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo, invitandis ad bona, remunerandis copiâ, indulgentiâ liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos. Cum igitur in amore omnium imperasset, atque ab aliis modò pater, modò frater, modò filius, ut cuiusque ætas sinebat, diceretur, & amaretur, octavo-decimo anno imperii sui, sexagesimo & primo vitæ, diem ultimum clausit. tantusque illius amor die regis funeris claruit, ut nemo illum plangendum censuerit; certis omnibus quod à diis commodatus, ad deos redisset. Denique priusquam funus condere-

tur, ut plerique dicunt, (quod neque antea factum fuerat, neque postea) Senatus populusque non divisis locis, sed in una sede præpitium Deum dixit.

Tantum sanè valet boni principis vita, sanctitas, tranquillitas, pietas, ut ejus famam nullius proximi decoloraret invidia. Denique Antonino, cum suos mores semper teneret, neque alicujus insurrectione moveretur, non obfuit gladiator filius, uxor infamis; Deusque etiam nunc habetur.

Vir tantus & talis, ac diis vitâ & morte conjunctus.

Vulcatius Gallic. in Avidio Cassio.

Antoninum hoc nomine (Dialogista) significans; qui tantum enituit in philosophia, ut iturus ad bellum Marcomannicum, timentibus cunctis nè quid fatale proveniret, rogatus sit, non adulatione, sed serid, ut philosophiæ præcepta ederet, nec ille timuit, * [renuit Cas.] sed per ordinem parcescens, id est, præceptionum, per triduum disputavit.

Avidius Cassius apud eundem, & epistolâ ad generum suum.

Marcus homo sanè optimus, qui dum Clemens dici cupit, eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam.

Marcus Antoninus philosophatur, & querit de elementis, & animis, & de honesto ac iusto; nec sentit pro republica.

Idem in Opilio Macrino.

Marcus nomen illud sanctum (Antoninorum) vitæ genere auxisse videtur, Verus autem degenerasse.

Aurel. Victor. in Breviario.

Iste virtutum omnium, celestisque ingenii existit ærumnisque publicis quasi defensor ob-

iectus est. Etenim nisi ad illa tempora natus esset, profectò quasi uno lapsu fuissent omnia statûs Romani.

A principio vitæ tranquillissimus, ut ab infantia vultum nec ex gaudio nec ex mœore mutaverit.

Philosophiæ studens, literarumque Græcarum peritissimus.

Constat tantum Marco sapientiæ, lenitudinis, innocentie ac literarum fuisse, ut is Marcomannos cum filio Commodò petiturus, philosophorum obtestantium vi circumfunderetur, nè se expeditioni aut pugne prius committeret, quàm sectarum ardua & occulta explanavisset. ita incerta belli, ejus salute, doctrinæ studiis metuebantur: tantumque illo imperante florere artes, ut illam gloriam etiam temporum putem.

Quod de Romulo agrè creditum est, omnes pari sensu præsumserunt; Marcum calo receptum esse.

Eutropius hist. Rom. l. 8.

Marcus Antoninus, quem facilius quis admirari quàm laudare possit.

A principio vitæ tranquillissimus, adèd ut in infantia quoque vultum neque ex gaudio neque mœore mutaverit. Philosophiæ deditus Stoicæ: ipse etiam non solum vitæ moribus, sed etiam eruditione philosophus. tantâ admiratione adhuc juvenis, ut eum successorē paraverit Adrianus relinquere.

Hic cum omnibus Romæ æquo jure egit; ad nullam insolentiam elatus est, imperii fastigio.

Cum igitur fortunatam rempublicam, & virtute & mansuetudine reddidisset, obiit imperii anno xviii, vitæ Lxi, & omnibus certatim adniventibus, inter deos relatus est.

Æl. Spartianus in Severo.

Sed ut omitamus adoptivos, nè nobis Antonini Pius & Marcus, numina reipublicæ occurrant.

Quid Marco felicius fuisset, si Commodum non reliquisset hæredem?

Pescennius apud eundem.

Amavit de principibus Augustum, Vespasianum, Titum, Pium, Marcum; reliquos famineos vel venenatos vocans.

Flavius Vopiscus in Caro.

Romana respub. Domitiani vulnerata immanitate, per Nervam atque Trajanum usque ad Marcum solito melior.

Idem in Aureliano.

Sed ex his, optimi, ipse Augustus, Flavius Vespasianus, Titus, Cocceius Nerva, Divus Trajanus, Divus Adrianus, Pius & Marcus Antonini.

Manlianus Scatianus apud eund. in Probo.

Si rectè cogitemus, non nobis Aurelianus, non Alexander, non Antonini, non Trajanus, non Claudius, requirendi sunt, omnia in uno principe constituta sunt; rei militaris scientia, animus clemens, vita venerabilis, exemplar agendæ reipub. atque omnium prærogativa virtutum.

Gordianus senior referente Jul. Capitolino.

Scripsit præterea, quemadmodum Virgilius Æneidos, Statius Achilleidos, & multi alii Iliados, ita etiam ille Antonineidos; hoc est, Antoninum Pium, & Antoninum Marcum, versibus disertissimis; libris triginta, vitam illorum, & bella, & publicè privatimque gesta perscribens.

Æl. Lampridius in Anton. Diadumeno.

Ut scirent omnes Antoninos pluri esse quàm deos,

deos, ac trium principum amorem, quo sapientia, bonitas, pietas consecrata sit; in Antonino pietas, in Vero bonitas, in Marco sapientia.

Idem in Heliogabalo:

Compensationem sibi lector faciet, cum legerit Augustum, Vespasianum, Titum, Trajanum, Adrianum, Pium, & Marcum, contra hos prodigiosos tyrannos.

Alex. Severus Imper. referente Æl. Lampridio.

Antoninorum nomen, vel jam numen potius, quale fuerit, meminit vestra clementia. si pietatem, quid Pio sanctius? si doctrinam, quid Marco prudentius?

Diocletianus referente Jul. Capitolino.

Eum vos ipsi, sacratissime Imperator Diocletiane, inter numina vestra, non ut ceteros, sed specialiter veneramini; ac sæpe dicitis, vos vitæ & clementiæ tales esse cupere, qualis fuit Marcus; etiamsi in philosophia, nec Plato esse possit, si revertatur in vitam.

Constantinus Imper. referente Æl. Lampr.

Quod [Antoninorum nomen] tu Constantine sacratissime, ita veneraris, ut Marcum & Pium inter Constantios Claudiosque, velut majores tuos, aureos formaveris, adorans virtutes veterum, tuis moribus congruentes, & tibi amicos charasque.

Ammianus Marcellinus rerum gest. lib. 2 r.

Marci illius dissimilis principis verecundi.

Tertullianus apologet. cap. 5.

Marcus Aurelius gravissimus Imperator.

Quales ergo leges istæ, quas adversus nos

soli exequuntur impii, injusti, turpes, truces, vani, dementes? quas nullus Pius, nullus Verus impressit?

Paulus Orosius histor. l. 7. c. 17.

Marcus Antoninus gravissimus ac modestissimus Imperator.

Joan. Bapt. Egnatius de Rom. princip. lib. 1.

Quam læta felixque successio optimis, piis, philosophis, imperatoribus, referendis! nam hic eâ ingenii bonitate, hic virtutibus excelluit, ut exemplum desit. & ea temporum calamitas affuit, ut solus ærumnis publicis obstiterit. nisi enim hic præfuisset, majestas Romani nominis facile tum concidisset. — Felicissimus certe princeps, nisi hæredem Commodum reliquisset.

Claudianus de Honorii consulatu 4.

Non tantis patriæ studiis ad templum vocatus, Clemens Marce redis. — Et mox:

— omne tonantis

Obsequium Marci mores potuere mereri.

Ausonius in Caesaribus.

Post Marco tutela datur, qui scita Platonis
Fecit ad imperium, patre Pio melior.

Joan. Aventinus annal. Bojor. l. 2.

Marcus Aurelius Antoninus Pius, ante Antonius dictus, sapientissimus gravissimisque principum; omni virtutum genere se exercuit: literarum studio, nemini Græcorum Romanorumque secundus. quamobrem philosophus & cognominatus est, & fuit.

Admodum clemens & civilis erga omnes, advenientium cuius dextram placide dabat: Tranquillitati summæ successerat, quo manifesta sunt rerum humanarum volumina, sævissima

severissima tempestas: cui divinitus Marci prudentia constantiaque objecta est. nisi hisce virtutibus praeditus rector contigisset, de Romano imperio actum fuisset.

• Conradus Urspergens. in Chron.

Hic omnes virtutes, & caeleste habebat ingenium, & in calamitatibus publicis factus est quasi defensor. & si in illis temporibus ipse non fuisset, sine dubio gloria Romana periisset.

Martinus Polonus, in suppurationibus.

Iste optimus fuit.

Philippus Bergom. supplement. Chron. l. 8.

Marcus Antoninus, qui & Verus, cognomento Philosophus: quem certe ob ejus praestantissimam virtutem, laudare plurimum licet. quippe qui ad nullum rei eventum unquam se exulit. tantæ enim fuit soliditatis, ut ejusdem vultus, quamvis fortuna adversa, semper fuerit habitus. literarumque semper studiosus; & quàm maximè philosophiæ. nec propterea ipsa philosophia illum à rebus imperii & bellicis retardavit. propterea ita diligebatur amabaturque, ut sacrilegi nomen incurreret, qui imaginem ejus domi non haberet. — Et omnibus acclamantibus inter deos relatus est.

Warn. Rolevinkus fasciculo temporum.

Hic bonus & victoriosus fuisse describitur. Dicitur quod tantæ severitatis & constantiæ fuerit, quod ad nullum eventum unquam vultum mutaverit, sive ex lætitia, sive ex dolore, &c. dum adhuc esset puer. Tantæ fuit humanitatis, ut quoddam vice, cum jam exhausto ærario nihil haberet quod militibus daret, nulli volens esse molestus, magis elegit vasa aurea & ornamenta uxoris, & alia supelle-

ctilia vendere. quàm senatum, vel provinciam prægravare. sed victoriâ habitâ, & illa recuperavit, & provinciis tributis relaxavit.

Jo. Carion, Chron. lib. 13.

Princeps optimus fuit, sapiens, justusque, modestus, beneficus, amans, & intelligens doctorinarum.

Fra. Petrarcha, de officio & virtutibus Imperatoriis.

Adde bis M. Aurelium Antoninum longè sapientissimum. cum dico, qui philosophicum maluit quàm Cæsareum nomen.

Idem in Libro Augustali.

Fuit enim magnus philosophus, sanctitate vitæ omnibus præponendus; nunquam mutans vultum. qui vir tantæ virtutis, poterat dici felix, si uxorem Faustinam, & filium Commodum non habuisset.

Lilius Gyraldus, hist. de poetis dial. 3.

Fuit hic unus inter Cæsares omnes æquissimus, ac optimus, expressum illud certè in eo est, quod à philosophis quæri solet, cur ex optimis parentibus pessimi plerumque filii nascantur. Nam quod M. Antoninus melior & justior, eò filius Commodus immanior & sceleratior.

Sebast. Munsterus, Cosmograph. lib. 2.

Fuit M. Antoninus vir omnium virtutum, & sanctitate vitæ præcipuus, caelestisque ingenii; in omni vitæ philosophiæ deditus.

Pandulph. Collenutius in panegyrico Maximilian.

Ipse rerum omnium sator, à quo princeps terrarum gubernaculis imponitur, — fœsus res humanas

humanas pro sapientia sua luce, bonos interdum principes indulgendo subleuat, erigit, solatur, fovet. Sic Octavianum post civilium bellorum lachrymas dedit: sic Vespasianum post Nerones; post Domitiani crudelitatem Trajanum & Antoninos; post Commodi furores Severum; post Heliogabali vesaniam, Alexandrum: sic alios plures quasi distinguendis malorum principum ordinibus, sedandisque reipub. fluctibus moderatores dedit.

Haec virtutes (pietas, prudentia, justitia, mansuetudo, magnitudo animi, clementia, liberalitas) Augustum consecraverunt; Trajanum, Antoninos, omnesque bonos principes, caelestes plane viros effecerunt.

Joan. Boterus de illustr. politica l. 1. c. 20.

M. Aurelius in imperio constitutus, nihil magis aut timuit, aut deprecatus est, quam avaritiae infamiam, quam ut deterrimum malum, & imperii labem detestatus semper fuerat.

Jo. Bodinus de republ. lib. 6.

Quis Aurelio Imperatore moderatius unquam se gessit?

Ibid. lib. 4.

Commodum Imperatorem Aurelii patris virtus amabilem fecit: etsi patri omnino dissimilis esset.

Bapt. Fulgosus memorabilium l. 2. c. 5.

Legitur Antoninum philosophum, propter doctrinam, virtutemque in eam venisse estimationem majestatemque, ut eo imperante ferrent palam, Platonis impletum esse verbum, quo dicebat; Tum orbem terrarum feliciter habiturum cum contigisset, ut philosophi rerum potirentur.

Idem l. 3. c. 2.

Fiducia ingentis verbum, sed non majoris tamen, quam illius virtus, & morum sanctitas requireret. quod dixit, Non ita nos cum diis hominibusque gerimus, ut Ausidius unquam bello vincere nos deberet.

Ibid. lib. 5. cap. 1.

Omnes clementia atque humanitate, M. Antoninus philosophus Imperator longe superat.

Ibid. lib. 8. cap. 7.

M. Antoninus phil. Imp. ultra publicas curas quas nunquam deseruit (cujus rei argumentum est, quod diu paratum tenuit Romanum imperium) plurimum studii literis impendit, cum de philosophia vel scriberet vel disputaret. itaque ejus dicta scriptaque, inter philosophos eo tempore magni facta fuerunt.

Cæf. Baronius annal. tom. 2. ad an. 164.

Quod in philosophia Stoicos sectatus esset, sic se vultu, animoque compositum esse monstravit, ut nec tristibus & adversis doleret, nec jucundis & prosperis letaretur.

Rich: Dinothus de rebus & factis memorabilibus lib. 8. cap. 4.

M. Antoninus adeo philosophia studiis additus fuit ut Stoicorum præcepta perfecte didicerit; in aliarum sectarum placitis, non segniter versatus. ita ut Philosophus peculiari inter Imperatores cognomine fuerit vocatus.

Seth. Calvisius in opere chronologico.

Marcus Imperator ipse philosophus & philosophus deditus, eos Romam evocat & stipendium fovet.

Gul.

Gul. Canterus novar. lection. l. 7. c. 1.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator optimus, atq; idem philosophus tantus, ut hoc meruerit proprium cognomen.

Just. Lipf. monit. politic. l. 1. c. 8.

M. Antonino Philosophi cognomen hæsit, quod supra alios in eo studio deditus esset. Stoicam etiam sectam professus: & quis tamen vitâ melior, imperio mitior, aut felicior dabitur?

If. Casaubon. ad Athen. dipnos. l. 13. c. 8.

M. Antoninus Imper. re & nomine philosophus.

Idem ad Persii satyr. 1.

Sapientissimus ille Imperator Marcus ὁ ἐν βασιλείῳ φιλοσοφῶν.

Idem ad Capitolini Marcum.

Vir ille divinus, neque satis unquam vel cognitus, vel laudatus. Optimus, nec ambitiosus Princeps.

Sapientissimus Princeps, jam inde à puero philosophans.

Cl. Salmasius ad Capitolini Marcum.

Princeps optimus, in cuius vita, ac moribus nihil fictum aut simulatum.

Princeps Philosophus, Stoicæ philosophiæ plurimum deditus: plurimus in philosophiæ studiis.

Meric. Casaubonus præfat. in versionem Marci Anglicanam.

Antoninus, opum ac magnitudinis secularis ratione, hoc Solomone longè major, quo regnorum plurimum magnorum (ausum dicere) dominus, quàm oppidorum per totum regnum magnorum Solomon fuerat. Bonitatis verò ac sapientiæ nomine, ab omnibus dum viveret in ea æstimatione honorèque habitus, quâ nemo unquam vel ante ipsum, vel, quod novimus, post ipsum fuerit.

Ad Antonini illustris hujusce laudem nunquam intermorituram dictum sit, prout scripserat vixisse.

Hæc igitur Antonini laus esto, prout dixerat scripseratque vixisse: meditationes illi actiones erant, cum sententiis actionibus conveniebat.

Nunquam ita conspirarunt scriptores in tribuendo cuiquam quæcunque poterant bonitatis, integritatis, innocentiae, cujusvis deniq; tituli apud Ethnicos speciosissimi testimonia. Celebrant illum non tantum ut principem optimum, sed simpliciter atque absolute, ut hominem optimum, & philosophum optimum omnium qui unquam extiterunt. Estque hoc ipsius peculiare encomium; quod cum ita prædicetur, seitra exceptionem ullam prædicatur. Si quid adversus illum in vulgus sparsum fuerit, tanquam rumorem merum commemorant, non tanquam apud ullos fide dignos fidem meruerit.

De hoc SCRIPTO.

Suidas in Μάρκῳ.

Ὅτι τὸ ἔγγραφο τῷ ἰδίῳ βίῳ διαγωνίῳ ἐν βιβλίῳ
αἰσῶν.

Anonymus quidam eis βιβλίον Μάρκου, quod
ex vetustis membranis exhibuit Cl. Sal-
mafius ad Vulcatii Cassium.

Εἰ λυσις κεῖται ἐνδεύς,
Τὴν δὲ μάχην ἀναπύσαν
βίβλον, ἐπὶ γὰρ ἐνδεύς.
Ἡ δὲ ὑπὸ γράμμῳ ὁδεύει
ῥεῖα καὶ ὁδεύει, ἐκπύσαν,
Ὅντων, ἡ δὲ παροτρύνει
Τερπάλῳ ἀνέμῳ τε
Καπνῷ μηδὲν ἀρειοτέρῳ.

Nicephorus Callist. hist. Eccles. l. 3. c. 31:
incertum tamen de hoc an alio aliquo.

Πάλιν γὰρ εἰδέναι χρὴν, ὡς ὁ Μάρκος Ἀντωνῖν
ἔστῃ καὶ βιβλίον παιδείας τὸ παιδὶ Μάρκῳ συνδεδω-
μένον καὶ κοινῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας μισόν.

Themistius in Philadelpho.

Οὐδὲ σοὶ προσδοκῶ Μάρκου ἀποφασισμὸν,
ἐπὶ ᾧ χρὴν ὁ δῖνος καὶ αὐτοκρατορὸν ῥῆμα
προσέειπεν.

Jo. Carion. chronic. l. 3:

Extat M. Antonini liber de seipso, qui re-
cens editus est. in eo libro sunt commonefa-
ctiones, de virtutibus principi necessariis, de
justitia, de beneficentia, de patientia in fe-
rendis injuriis.

Ibidem.

Marcus in libris de vita sua.

Lilius Gyraldus de poetis hist. dial. 3.

Dignus & [ut inter poetas connumeretur]
Marcus Antoninus Pius, cognomento Philoso-
phus. cujus licet versus non legerim, tantæ
tamen eruditionis, & doctrinæ fuit, ut me-
rito cum his laudandus sit.

Ejus certe librum græcè scriptum, legi. cu-
jus titulus Μάρκου Ἀντωνίου ἐκ τῶν καὶ αὐτῶν. ex
quo variam illius & multiplicem sapientiam
facile colligere possumus.

Gul. Canterus novar. lect. l. 7. c. 1.

Duodecim conscripsit de officio suo libros;
maximæ pietatis, humanitatis, temperantiæ,
eruditionis, aliarum rerum præclararum testes
plenissimos: Et cum quibus multorum philo-
sophorum operosa præcepta collata merito sor-
dere possint.

Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1.

Marcus Antoninus in libris Vitæ suæ.

Idem in Saturnal. l. 2. c. 24.

Antoninus Imperator in Vita sua.

If. Casaub. in Jul. Capitolini Marcum:

In primo aureolorum Marci librorum:
Res humanas, non ridere, sed ritè suo pre-
tio æstimare solitus hic vir sapientissimus.

Hoc ille nos docet divinis illis suis libris;
non enim mihi tempero, quin mellissimi do-
ctoris verba adscribam.

Idem

Idem in Baronii annal. exercit. 1. § 10.

Multa in hanc sententiam scribit M. Antoninus Imperator in suis illis divinis libris.

Idem in Persii Sat. 1.

Quam sententiam Imperator Marcus iis, quæ de se scripsit, sæpe inseruit.

Ibid. in Sat. 2.

Antoninus in tertio eorum quæ de se scripsit.

Et in Sat. 3.

Speçtat eodem sapientiss. Marci præceptum.

Cl. Salmasius ad Capitolini Pium.

Marcus Antoninus de Vita sua. Et mox,

Locus Marci Philosophi insignis est.

Idem ad ejusdem Marcum.

Marcus in vita enumerans omnes per quos, aut in literis aut in vita & moribus profecit.

Annotator Lugdunensis.

Marci Philosophi scriptio abscessa & horrida est, sed firma & potens, quæ sapit Imperatorem, & in qua multa silentur quæ suppleri oporteat. Utitur vocibus planè suis, quæ raro apud alios autores invenias.

Jo. Rualdus in vit. Plutarch. c. 5.

M. Antoninus, in primo aureolorum librorum, quos de vita sua composuit.

Annotations in TITULUM.

ΑΡΚΟΤ' ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
Αὐτοκράτορος | De Marco Antonino
Imperatore τῆς συζητήσεως istius, uti
Suidas vocat, autore, qui ab Anto-
nino Pio Adriani jussu adoptatus,
nominis id adeptus est, cum ex pa-

tris aviq; paterni, *Amnius Verus*, ex proavi materni
nomine, *Catilius* ante diceretur, videndi cum pri-
mis Julius Capitolinus, & Dio Cassius à Joanne
Xiphilino in compendium redactus; Aristides
etiam Rhetor, oratione εἰς βασιλέα, & in Panegyrica
Cyzicena. Philosophiæ, Stoicæ cum primis, serid
deditum, etiamsi illi nulli dicerent, commentarii
isti, quos præ manibus habemus, cumulatissimè
testarentur; de quibus consuli poterunt Guiliel.
Canterus *novar. lectio.* l. 7. c. 1. Cl. Salmas. *annot.*
ad Jul. Capitol. Marc. II. Casaubon. in *Commentar.*
ad Pers. Sat. 1. Meric. deniq; Casaubon. (τὸ πᾶσι
τὸ πᾶσι) in *Prol. ad versionem suam Anglicanam.*

Τὼν εἰς ἑαυτὸν | de vita sua, Scaliger, Lipsius,
Salmasius, Xylander; Suidam forsan secuti, qui τὸ
ἰδίῳ βίῳ διαγωνίζω Marcum asserit scripsisse: quan-
quam aliud est vitam suam scribere, aliud vita in-
stitutum describere. Casaub. de se. ita fuerit εἰς ἑ-
αυτὸν, de se; quo modo εἰς αὐτὸν, de eo. *Lucæ, Act.*
2. 25. & Paulo ad *Eph.* 5. 32. εἰς ἑαυτὸν, & εἰς ἐκ-
κλησίαν, de Christo & de Ecclesia. quò facit & quod
de Marco nostro Suidas, Αἰεὶ καὶ ἄλλως μάλιστα ἐπαί-
νους εἰς αὐτὸν ὁ Δίων. & quod ad Latinum sic usur-
pari quandoq; monent Critici nostri. *Plaut. Aulul.*
3. 5. Nimis lepide fecit verba ad parsimoniam. pro de
parsimonia. & *Symmach. l. 4. ep. 56.* postquam vos
ad virtutem verba fecistis, i. e. de virtute. nec sper-
nenda forsan Casaub. filii argutia, qui exponi pos-
tulat ex Apuleii dicto illo in de Socratis Deo: *Inve-
nies in rationibus multa profusa, & in semet nihil, in
sui, dico, demonis cultum.* Canterus, quod non impro-
bem, de officio suo, h. e. de eis, quæ ad ipsum se specta-
re ac pertinere, sive officii sui esse ducebat: ego la-
xius tamen malim, de rebus suis, quo modo *Pausan.*
in *Attic.* τὰ ὧν εἰς Τολμίδην, τὰ αὐτὰ ἐπὶ τῷ Μελί-
ῳ γὰρ, Et in *Corinth.* de Medusa, τὰ ἃ ἄλλα εἰς αὐ-

τῷ, ὅτιν εἰρημῶς, de Tolmida rebus ista accepimus.
& alie res ejus diste sunt. Et de Augea *Eliau. 1.* Οἱ
ἀποσημειῶντες τὰ εἰς αὐτὸν, &c. Quæ res illius attol-
lunt, non Elei, sed Helii, i. e. Solis filium fuisse dicunt.
& Eunapius de se in *Proæres.* τὰ εἰς αὐτὸν διὰ π-
ρὸς ἀρετῆς τετυχεῖν, Agnoscat scriptor ipse res
suas divina providentia haud expertes fuisse. Addere
liceat & alteram conjecturam, licet præ priorè illa
minùs placeat; posse τὰ εἰς αὐτὸν esse, quæ propter
se, in sui gratiam, in usum suum descriplerat, & in
adversaria miserat. quo modo εἰς αὐτὸν V. C. Lud.
de Dieu posse accepi existimat, Arabemque ac-
cepisse docet, apud *Lucam Evang. 16. 16.* Propter
ipsam in gratiam ipsius: & *Paulus Apost. ad Tim. 1.*
ep. 4. 10. dixit, εἰς τὸτο κατώμα, hujus rei gratiâ
laboramus. Alii viderint: cæterum *Lil. Gyraldus*
de *Poetis l. 8.* titulum his verbis conceptum legisse
ait; *M. Ἀντωνίνου ἐκ τῶν καὶ αὐτὸν.* tanquam ista
tantum excerpta sint quædam ex eis quæ apud se in
usum suum reposita habebat. & τὰ καὶ αὐτὸν ea
nuncupantur quomodo *Synesii Dionem* inscriptum
volunt, καὶ τῆς καὶ αὐτὸν, vel καὶ αὐτὸν (quod
Vulgati codices καὶ αὐτὸν præferunt) διαγωνίζε-
ται. *Themist. in Philadelpho, τὰ Μάρκου ἐξελήματα,*
i. e. *Marci præcepta*, nuncupasse videtur. nisi fortè ad
illa respexit præcepta philosophiæ, quæ per ordinem *pa-
rameleon*, quotidiano suorum convivio efflagitatus, ut
cum Fabio loquar, antequam expeditionem Mar-
coman. iniret, per triduum à Marco nostro disputa-
ta refert *Vulcat. in Avid. Cass.* vel etiam ad *Instit.*
Imperialis librum, quem πάσης κοσμητικῆς ἐμπειρίας καὶ
παιδείας μακρὸν, seculari peritiâ, & eruditione omnimodâ
refertum, Commodò filio reliquisse autor est *Nice-
phorus Callist. Hist. Eccl. l. 3. c. 31.*

Βιβλία 12' | Ita *Suid.* ἐν βιβλίοις 12'. quæ tamen
distributio operis in libros 12. utrum à Marco ipso
fuerit, an ab aliis, qui postea in unam congeriem
coacta digesserunt, quæ ab illo per varias occasio-
nes concepta, sparsimq; chartis commissa fuerant,
(quod in *Solomonis paramiis* factum novimus)
ambigi potest non immeritò: atq; in istam par-
tem mihi mens propendet magis.

Annotationes in Librum I.

§ 1. *Ἀγὸς τὸ πάππας* | Verbum ἔμαδον, aut aliquid tale subintelligendum, & istic, & in sequentibus quibusdam tmematiis, monet Guil. Xylander. itaq; vertit, *Ab avo didici*, Suidā forsā autore;

qui quādam istinc delibans, vocabulum illud inserferit. Ego potiūs, quod latiūs pateat quidpiam ἔλασον, aut ἔλαρον, accepi, habui: cū sequantur non pauca, quibus ἔμαδον illud competere nequeat, vel etiam fortasse pro argumento, de quo agitur, vario, varia substituere commodum fuerit vocabula.

Οὐός. | *Avus Annii Verus*, cujus in domo educatus est. Jul. Capitol.

Καλόνδε. | *Placidos mores*. Xyl. Ego candidos malim; ut τὸ καλόνδε τὸ κακόνδε opponatur, quod malignitatis significationem obtinet. Vocabulum a libi non memini legisse.

§ 2. *Τῆς μνήμης τὸ ἄνυσται* | *A memoria genitoris*. Eodem cum avo is cū nomine, tum & cognomine gaudebat, *Annius Verus* itidem dictus. Capitol. *A memoria* verò genitoris dixisse videtur, quod in aetate minori patrem amiserit; uti ex eodem colligere licet: itaq; recordando potiūs perdiscere a dulcior jam poterat, quā apud patrem puer adhuc vidisset, quā in ea aetate ita in animum defigere, ut penitus eis, quasi imbueretur. Κένον ἢ ἡ μνήμη *οὐκ ἐστὶν ἴσα*. Greg. Naz. in *Maccab.*

Τὸ αἰδῆμον καὶ ἀρρενικόν. | *De Marco* pariter Capitol. *Sanē quamvis esset constans, erat tamen verecundus*. Et rursus, *Erat frugi sine contumacia, verecundus sine ignavia, sine tristitia gravis*. De Catone pariter Salust. in *Catilin.* Cum strenuo virtute, cum modesto pudore certabat.

§ 3. *Τῆς μητρός* | *Mater Domitia Calvilla*. Capitol. eadem & *Lucilla* eidem post dicitur: & *Domitia Lucilla*, Spartiano in *Did. Julian.*

Θεοσιβής. | *Ita Timotheus ab Eunice matre aviāq; Loide pietatem hausisse perhibetur*, Lucae, *Aff.* 16. 1. & Paulo, *ep.* 1. ad *Tim.* 4. 6. & *ep.* 2. 1. 5. & 3. 15. commemorantur & à Luca αἱ σιβυδαὶ γυναικί. *Aff.* 13. 50. Pronior nimirum cū ad religionem, tum & ad superstitionem, sexus ille sequior. Persius, *Sat.* 2. v. 31.

Ecce avia, aut metuens Divūm matertera --- & *Sat.* 5. v. 93.

Dum veteres avias tibi de pulmone revello. De Antonino Pio à quo adoptatus, exquisitiū pau- lū l. 6. § 30. ὡς θεοσιβὴς χειρὶς θεοσιβυμοίαι.

Καὶ μεταδοτὴν | quod Apost. ad *Tim.* *ep.* 6. 50. *ἐπιμαρτυροῦν ἵνα*, largiri promptum: & Marc. *infra* 5. 14.

Καὶ τὸ ἐπὶ ἐνοίαις ἡνέως ποιῶν | *Abstinerē non à perpetrando tantum sed ab intendendo malum*. Caf. meliūs Xyl. à cogitando. quod ampliūs est. potest enim cogitare quis, quod non intendat tamen. Vid. § 9. Idem valent. ἐπὶ ἐνοίαις πρὸς γίνεσθαι πνα, ἐννοίαν πρὸς γίνεσθαι πνι, & ἐννοεῖν τι πνα, cogitare aliquid aliquem Est autē hoc sanē religionis peculiare cum primis, cogitatorum etiam religionem habere. Tertull. in *apol.* c. 36. dogma Christianum referens; *Malē velle, malē facere, malē dicere, malē cogitare de quoquam, ex equo vetamur*. Et Minutius in *Octav.* *Apud nos & cogitare, peccare est.*

Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum, *Facti crimen habet*. --- Juvenal. *Sat.* 13. v. 209. *impurā scil. mente, licet purā manu: ut Apul. in apol. Quin & quod Thales, autore Laërtio, quærenti: Εἰ λήθει θεὸς ἀνδρωπὸς ἀδικῶν*, respondit, 'Ἄλλ' ἐδὲ διανοέμεθ', *Nec cogitata numen latere possunt*. Idēmq; cum primis discendum proponit Epictet. *differt.* l. 2. c. 14. *Μαδῶν δὲ περὶ τὸ το, ὅτι ἐστὶ θεός: καὶ περὶ τοῦ ὅλων καὶ ἐκ ἐστὶ λαθεῖν αὐτὸν, ἐ μόνον ποιεῖντα, ἀλλ' ἐδὲ διανοέμερον, ἢ ἐνθυμέμερον*. Socrates (Xenophonte referente, *memorab.* lib. 1.) πάντα θεὸς εἰδέναι τὰ τε λεγόμενα, καὶ περὶ τῶν καὶ τὰ στήθεσιν βεβηλόμενα. & Justinus *apolog.* 2. *Θεὸν ἀδύνατον λαθεῖν τι, ἐ μόνον περὶ τῶν καὶ τὰ βεβηλόμενα*. Nimirum ut Clem. Alexand. *pedag.* l. 2. c. 10. *Λήσεται ἴσως τὸ αἰδῆτον φῶς πς: τὸ ἢ νοητὸν, ἀδύνατον ἐστὶ λαθεῖν. ἢ, ὡς Ἡράκλειος, τὸ μὴ δυνάμεν ποτε πῶς ἀντιλαθεῖν: imō, πῶς ἀντιλαθεῖν*. Quod Ildorus *Pelusi.* l. 4. *ep.* 47. *Τὸν ἀνομήτην ὁρῶσα μὲν ὁδὸς λήσεται, ἐδὲ λήσεται*. Siquidem, Nihil Deo clusum est, interest animis nostris; & cogitationibus mediis intervenit. Senec. *ep.* 83. quod respexerit forsā Minutius in *Octav.* ubi dixit, *Deus auctor omnium, ac speculator omnium, à quo nullum potest esse secretum, tenebris interest; interest cogitationibus, quasi alteris tenebris*. Vide l. 6. § 30. & l. 12. § 2.

Τὸ λιτὸν καὶ τὴν δαίτην | Landat & in Marco pariter Aristides, βίην εὐκολίαν, καὶ δαίτην εὐτέλειαν. Eam Christicolis commendat & Clemens Alex. *pedag.* l. 2. c. 12. his verbis, *Προσέκειν τοῖνυν λιτότητα ἀσπαζέσθαι τὴν χειρὶ λατρίδων. τὸ ὅτι καὶ ἡ λιτότης ἀγλαότης περιμετρεῖται, ἐξισόσθαι τὰς πλεονεξίας, καὶ διὰ τῶν πυρρῶν τὴν ἀπὸ τῶν περὶ τὴν κομιζομένην χερίαν. τὸ καὶ λιτὸν, ἢ καὶ τὴν ὁμολογίαν, ἐκ ἐξέχεται, ἐδὲ κατὰ τὸ ὀγκύεται ἢ πυρρῶν ὁμαλὸν ἢ ὄλον, καὶ λήθον, καὶ ἴσον, καὶ ἀπέκλειον, καὶ ταύτην ἱκανὸν εἶναι*. quo loco forsā pro πᾶσι Clemens τῶν ἱερῶν ἱερῶν scripserat. Vide quā de Pertinace ex Herodiano post paulū exhibentur.

Τῆς πλεονακῆς διαγωγῆς | *Πλεονακὸς dictum eadem*

dem analogiâ, qua *Ἀναδυναμικός*, pro quo vulgo *Ἀναδυναμικός* dicitur, ad divites pertinet, sive divitibus sollemis & familiaris. Neq; enim H. Stephano, qui idem quod *πᾶσις* vel *πᾶτα* potius, esse vult, possum assentiri: malimq; opulentos quam opulentiam, cum Xyl. & Cas. comitante live consequente, vertere. Est enim à *πᾶσις*, non à *πᾶτος*, efformatum. *διαγωγὴν* autem *πᾶσις* Marcus dixit, quod *δῶμα* *πᾶσις* Plutarch. de avarit. pompam illam epularum sumptuosam ac magnificam, quæ apud ditiores exhiberi solet. At Alexis apud Athenæum l. 13. *πᾶσις* *καλὸν* etiam mollitiem dixit versibus illis, quos Casaub. feliciter quam Stephanus restituit.

§ 4. Τὸ *σερδύπνυς*. | Proavus paternus, Amnius Verus; maternus, Catilius Severus. Capitol. illum opinor hic voluit.

Τὸ μὴ εἰς *δημοσίαν διατριβὴν* ποιεῖται. Τὸ *μὴ* εἰς *δημοσίαν*, sive τὸ εἰς *δημ.* &c. negativâ prorsus expunctâ legit Meric. Casaub. ductus illis præcipuè Jul. Capitolini verbis, *Frequentavit & declamatorum scholas publicas*. Quod est idem prorsus cum eo, quod de se Marcus istic. De Pertinace Herodian. l. 2. Οὐτὸς γὰρ *ἐκτενὴς* καὶ *ἰσοπῆμος* *λύ*, ὥς γὰρ τὸν ἑὸν αὐτῷ ἡδὴ μετῴκων ὄντα, μήτε εἰς τὴν βασιλεὺς αὐλὴν ἀναγαγεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ πατρὶα κλέιν οἰκίαν, καὶ εἰς τὰ συνήδη σερίοντα, διδασκαλεῖα καὶ γυμνάσια, ἰδιωδόντα, ὁμοίως τοῖς λοιποῖς παιδὶ δέδωκε καὶ πάντα *πράττειν*, ἕδαμὺ τῷ *πρὸν* ἢ *πομπῇ* παρέχμενον βασιλικῷ.

Ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα δὲ *ἐκτενὴς* ἀναλίσκειν. | *ἐκτενὴς* ἀναλίσκειν potest esse, vel promptè, alacriter; sic enim Hesych. *ἐκτενὴς*, *σερδύπνως*, vel studiosè, vehementer. Suid. *ἐκτενὴς*, ὁλοθύτως, vel impensè, prolixè. Pollux, *ἐκτενὴς*, *ἀφελὴς*, quod & pro *ἐκτενὴς* Phrynicius substitui monet. Vult certè Marcus fieri contra planè quam Scoptica illa Cratetis Thebani, quam Laërtius exhibet, Ephemeride;

τίθει μαζέρον μνᾶς δὲκ', ἱατρῶν δεσχυλῷ.

Κύλακι τέλαντα πέντε, συμβέλον καπνόν.

Πόρην τέλαντον, φιλοσφον τεύεσλον.

Cogunt minas decem, medicus drachmam ferat;

Talenta quinque scurra, fumum consulens;

Scortum Talentum, philosophus triobolum.

ant quam suo seculo fieri solitum non sine stomacho monet Juvenalis Sat. 7. quo loco, post impensas in ædificia extruenda exornandæque immensas enarratas hæc subijcit:

Quanticumq; domus, veniet qui secula doctè

Componit, veniet qui pulmentaria condit.

Hos inter sumptus, sesteritia Quintiliana,

(Ut mulcum) duo sufficient. res nulla minoris

Constabit patri quàm filius. cui hic scil. erudien-

do conducitur. Hæc autem ratione se tutabatur Aristip. quod à discipulis pecunias mercedis loco vel exigeret, vel acciperet saltem notatus: ἀργύριον λαμβάνειν οἰκόν, ὅχι ἵνα αὐτὸς χεῖρ, ἀλλ' ἵνα εἰδῶν εἰς πᾶτα εἴη χεῖρ τοῖς ἀργυρίοις, refert Laërt. lib. 2.

Quin & de Alexand. Gramm. pariter Aristides: *ἔμψυχοι τέρησις ἐκ ἡρώωντο λαμβάναν* ἔδωκε γὰρ αὐτῷ λυσitteλεῖν τοῖς νόοις μαθημάτων εἴνεκα τολμᾶν σερίων. Et Libanius in *apolog.* Τὸ μὴ δῶμα, ῥαδύμο-
τέρως ποιεῖ. τὸ γὰρ εἶναι σερίων λαβεῖν, εἰδὲ σερδύ-
μους ἐπαγαγεῖν λαμβάνειν. ὃν γὰρ πῶς ἢ πῶσι ποιεῖν,
ταῦτα ἐκ ἀλγεί μὴ κηρύττει. Nec incelebre illud à Philostrato laudatum Damiani Sophistæ dictum,
cum mercede data neutiquam vulgari, Aristidem

Adrianumq; Rhetores audivisset, Πολλὰ ἡδὴ εἰς τοιαῦτα διαπαρὴν περὶ τῶν, ἢ εἰς καλὸς τε καὶ καλὸς ὡς ἔστιν. Laudantur Principes hoc nomine, Alexand. Macedo, qui præterquam quod in Philo-
phos Anaxarchum, Xenocrar. Callisthenem, alios, munificus admodum extitit, in unam illam Stagi-
ritæ animalium historiam octingenta talenta dicitur contulisse. ut Athen. *dipnos.* l. 9. Vespasianus, quilibet alioqui pecuniæ avidior, ingenia & artes vel
maximè fovit, primisq; è *fisco* Latinis Græcisq; Rhetoribus annua centena constituit, Sueton. l. 10. c. 18. An-
ton. Pius, qui Rhetoribus & Philosophis per omnes provin-
cias & honores & salaria dedit. Capitol. in Pio. quod & ab Alexan. Severo, quem post Marcum nos-
trum summæ suspiciendum Suidas cenfer, & conti-
nuatum & dilatatum, autor est Lamp. Marcus ipse, qui & Philosphos omne genus *ἐπὶ* *μυεῖαις* profi-
tentes Athenis instituit, uti ex Lucian. & Philostr.

ad Capitol. Pium docet Cl. Salmasius. Nec tacendi videntur, aut M. Scaurus civitatis princeps, qui Lu-
cratium Daphnidem *Grammat.* 111 MDCC (vel ut Bu-
dæus, de *asse* CCC MDCC) *sestertii* emerat, pretio homi-
nis in servitio geniti maximo ad hanc diem, inquit Plin. l. 7. c. 39. quanquam à Q. Catulo, & ducentis millibus
nummum emptum, ac brevi manu missum, apud Sueton. habetur de *illustr.* Gram. c. 3. Aut Leo Macelles, qui
cum annonam Eulogio Philospho dari præcipi-
enti, dixisset Eunuchus quidam, in milites potius ista esse infumenda, respondit; Εἰς τὸ γὰρ οἶον ἐπὶ τῷ
ἐμῷ χεῖρ, ὅτι τὰ τῶν *σερδύπνῳ* εἰς τὸν διδασκαλὸν
παρεχόμενα, Utinam meis id temporibus contingeret, ut
militum stipendia ad doctores transferrentur. Suidas.

Cæterum nolim omisium, quod doctiss. Patr. Junius pro εἰς τὰ τοιαῦτα, suspicatur εἰς τὸν τοῦτο legi debere: utrumvis ceperis, eodem redibit: in istiusmodi, vel homines instituentes, vel instituta ipsa.

§ 5. Τὸ *ἐργάτης*. | Educatores suum mortuum fle-
visse Marcum, refert Capitolinus. Verum is quis fuerit nullus dicit. Vide infra ad § 8.

50 Μῆτε *πρασινὰς*, μῆτε *βενεπαδὸς*. | Aurigarum fa-
ctiones *Prasina* & *Venera*, à vestium, quas habebant, coloribus sic nuncupatæ, de quibus videndi Ter-
tul. de *speculac.* c. 9. Calliodor. *Var.* l. 3. ep. 51. & Onuphr. de *Lud. Circens.* c. 10. De L. Vero Marci consorte, Capitol. *Amarit & aurigas*, *Prasino* *favens* & *Volucris* equo *Prasino* aureum simulacrum fecerat,

quod secum portabat. at Venetæ contra Vitellius, qui quosdam de plebe, quod Venetæ factioni clarè maledixerant, interemit. Sueton. l. 9. c. 14. Marcus quod hisce se neutiquam immiscuerit, educatori suo, quisquis is fuerat, acceptum refert. Plin. jun. 9. 6. de Circensibus populòq; ad eos spectandos confertim iugiterq; confluente locutus. Si tamen, inquit, aut velocitate equorum, aut hominum arte traherentur, esset ratio nonnulla: nunc favent panno, pannum amant: & si in ipso cursu, mediòq; certamine, hic color illuc, ille hic transferatur, studium sanòq; transibit, & repenti agitantes illos, quos procul noscitant, quorum clamitant nomina, relinquunt. tanta gratia, tanta autoritas in ama vilissima tunica; mitto apud Vulgus, quod vilius tunica est; sed apud quosdam graves homines.

Παλμυλᾶειος ὁ σκῦταίος | **Παλμυλᾶειος**, *Palmularius*. Meurs. in Gloss. & **Παλμυλᾶειος**, ὄνομα κύριον, Suidas. quod idem & de **Βενεπαλῆς** pronunciat. falsus uterque. Est enim **Παλμυλᾶειος** *Par-mularius*, litera asperiore in leniorem immutata, ut **κωλιαννον**, *coriandrum*, **καλιανδρον** *sarcimen*, **καλιμυλον** *barca*, **βάλανος** *cardinalis*, **καλιδωδαίος** *kel-sai*, **κλίβανος**, *clibanus*; **λίλειον**, *lilium*; **γαργαρέων**, *gargareon*, *gurgulio*; **μυρμύρων**, *myrmillo*: nec est proprium personæ, sed sectæ studiūq; vocab. sicut reliqua quæ istic simul recensentur. *Parma*, sive *par-mula* & *scutum*, inter arma gladiatoria, illa *Thracum*, istud *Samnitum*; uti ex Festo & Livio docet Lipsius in *Saturnal.* l. 2. c. 9, & 11. *Martialis* magnitudine maximè discrepasse docet, l. 14. *epig.* 213.

Hæc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,

Parma, tibi scutum pumilionis erit.

& Nonius, *Parma* scutum breve. Quamquam *Parmæ* militares benè magnæ videantur fuisse. Polyb. de discipl. Rom. Περσικὸς γὰρ ἔσται τῶν ῥήματι, τὸ πεδὸν ἔχει τὴν διὰ μὲν. Et de Velitibus Liv. l. 38. Hic miles tripedalem *parmam* habet. **σκῦταίος** *Scutarius*. Xylan. & **σκῦταίος**, *scutarius*, *scutatus*. Meurs. in Glossar. eandem scripturam agnoscit & Suidas in *Περσικῶς*. quod si sequimur, alterius factionis studium designabitur, cui scutum *parmæ* loco fuerit. Verum Lipsius hic non **σκῦταίος** sed **σκῦταίος** legit, ubi suprâ c. 24. Ita *Par-mularius*, qui *Thracibus*, *Secutorius* sive *secutorianus*, qui *secutoribus* favebat; de quibus videri poterit Lipsius idem ib. c. 7. *Martialis* l. 9. *epig.* 70.

Vincenti *parma* cum sua turba favet.

Hos autem *Par-mularios* nuncupatos ex Sueton. discimus; qui l. 12. c. 10. patrem familiam quendam, quod *Thracem* *Myrmilloni* parem, numerario imparem dixerat, refert à Domitiano canibus obiectum cum hoc titulo, impiè locutus *Par-mularius*. Ad quod facinus respexit in *Panegy.* Plinius ubi dicit, Jam quàm libera spectantium studia? quàm securus favor? nemini invietas, ut solebat, obiecta, quod odisset gladiatorem. utmo spectator spectaculum factus, miseris voluptates

unco & canibus expiavit. Marcus ergo nulli gladiatorum factioni addictus: contra planè quam filius, imperii paterni, non & instituti, hæres; qui, ut *Lamprid.* gladiatoribus convixit, & gladiatorem sese perfectum exhibuit: *Secutoribus* cum primis tam impensè favens, ut (*Dione* autore) eorundem armaturâ uteretur, & inter triumphalia nomina gestiret audire, **Πρωτόπαλ & Σεκυτόρων** quæ de voce videatur, post *Lipf.* & *Scalig.* V. Cl. *Salmaf.* in *Lamprid.*

Τὸ αὐτεργῶν | *Manibus propriis operari*; sive operi manus ipsummet admoveere, suisq; id nonnunquam manibus exequi, quod alienis si veller, poterat. De *Danao* *Lucianus dial. marin.* 6. **Σκληρογῶν** τὰς **δυρατῆρας**, αὐτεργῶν διδάσκει. *Catonis* maioris τὴν αὐτεργῶν prædicat *Plutarchus*, **μὴ δὲ οὐκ αὐτεργῶν** soliti. De *Quintio* *Dictatore* apud *Suid.* autor innominatus, τὸν αὐτεργῶν ἡγάπα βίον. *Pacatus* *paneg. Theodos.* Detrahit laudem patientiæ inopia: maioris exempli est labor sine necessitate. Laus ea *Tra-jani* apud *Suid.* ex autore incerto, **καὶ ἐβόλετο ἔξι-σιν πάντα τοῖς ἄλλοις ἔπον πᾶσι ποιῆσαι**. At verò mollitiem hominum, qui alienis ad omnia manibus utuntur, falsè tetigit *Cynicus*, qui (referente l. 6. *Laërt.*) ex his quendam à famulo calcari conspicatus, dixit, **ἔγω μακάριος εἰ, ἐν μὴ σὺ ἀπομύξῃ; ὅτε ὃ ἔγω περὶ ὧν σὺ τὰς χεῖρας, Nonnam** (satis beatus es, nisi te alter etiam emungat (non uti *Erasm.* reddidit, abstergat) quod si mancus fueris, futurum est. id qd de *Aristagora* suspicata est *Gorgo* puella *Lacæna*, quem cum idem facitare animadverteret, ad patrem (*Cleomenes* is erat) conversa, **Πάτερ**, inquit, ὁ ξένος ἔπος χεῖρας ἔκ χειρὸς, *Pater*, hospes iste manibus caret. *Plut.* in *Apoph.* Itaq; adulatoriè nimis *Con-stant.* *Panegyrist.* Deceat te, *Imperator*, hostem ferire? imò non deceat laborare. De *Imperatore* nim. censuit, quod de *Deo* fenfit, qui *Aristotelis* nomen præfert, *Autor de Mundo* c. 6. **Μὴ αὐτεργῶν εἶναι** μήτε **καλὸν** μήτε **εὐχρημον** αὐτεργῶν τὰ ὅτι γῆς τῶν γὰρ εἰδὲ ἀνθρώπων ἡγεμόνιν ἀεμόπῃν, πατὴρ καὶ τῶν τυχόντων εἰσάγει πρὸς γῆμα. Quod *Apul.* sic **ἀρετὴν**, Non ut orbem manibus suis instruxerit: talis quippe humilitas dejecti & minus sublimis officii; nec cum homine quidem convenit qui sit paululum conscientia celsioris, qualis militiæ principes, & *Curia* proceres, & urbium ac domorum rectores, ut id suis manibus factum velit, quod sit cura levioris. Atqui de *Deo* nos aliter docent literæ sacræ, etiam τὰ ὅτι γῆς αὐτεργῶν non dedignari prorsus; etiam si ad plurima exequenda creaturæ ministerio utatur. *Quin* & apud *Hom.* (qui id *Heroibus* suis dedecori non est futurum opinatus) αὐτεργῶν ἦσαν, sūntq; αὐτοδίδακτοι, ut *Eustat.* monet ad *Il.* 1. αὐτεργῶν *Ulyss.* & *Achilles* ipse; αὐτεργῶν deprehenditur ab *Ulyss.* & *Laërtes*. quod observat *Ælian. hist. var.* l. 7. c. 5. eo utiq; semet exercent opere, quod in *Cyro* minore admiratus est *Lyfand.* apud *Xenoph.* in *Oeconomico*; & quo nihil

nihil regale magis huic visum refert in *Catone maiore* Cicero, agri nempe colendi studio. De Pittaco notum est ex naenia muliebri, sive *ἐκ τῆς φῶδός ἐπιμυλίας*, uti appellant Athenæus l. 14. Eustath. ad Od. v. & Pollux l. 7. c. 33. § 8. (apud quem tamen l. 4. c. 7. § 1. *ἐπιμύλα* φῶδι perperam est edit. quod *Carmen* *seculare* interpres reddidit) quam, dum molam versabant, quo laboris tedium tollerent, mulierculæ sibi accinebant. Eam Plutarc. in 7. *Sapientium symposio* nobis hanc exhibet. Ἀλλε, μύλα, ἄλλε· καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλλοῖ, μαλάξαι Μιτυλλιαῖας βασιλίδων. Inde Theodorum Scholasticum objurgandi ansam arripit Isidorus Pelusiota l. 1. ep. 470. Αὐτὸς μὲν ἐρύκειστον ἢ γὰρ πᾶσι χειρὸς κμυτον ἐργασίαν· ὁ Μιτυλλιαῖος δὲ Πιττακὸς, καὶ τοὶ βασιλίδες αὐτὸν, τὸν μύλον αὐτὸς ἐργάζετο, καὶ ἐναργῶς γυμναζέμενον· καὶ τὴν ἑρμηνείαν ἐργάζετο. ubi vitiose *μύλονα* codices: nec sanius interpres, *pistrinum* manibus suis extruerebat. imò, in *pistrino* ipse operas obibat, simul sese & exercens, & labore suo de *visu* prospiciens sibi. Nam quod Theod. Zuingerus *Theatri vol. 19. l. 2. tit. de Molæ*, Pittacum tradit molæ encomium conscripisse, quod *ἐπιμύλιον* nuncuparit, quo autore dicat nescio. apud *Ælian.* quem certè laudat *Var. hist. l. 14.* nihil ejusmodi comparet. queriturque; *Pictorius* ad *Marbod. de gemmis*, molæ laudes poetam nullum celebrasse. De Romanis principibus Seneca ad *Helviam*, c. 10. Scilicet majores nostri, quorum virtus etiam nunc vitia nostra sustentat, infelices erant, quia sibi manu sua parabant cibum. Et mox, Scilicet minus beatè vivebat Dictator noster, qui *Samnitum* legatos audit, cum *vilissimum* cibum in foco ipse manu sua versaret. Manium Curium Dentat. dubio procul intelligit: quamquam Consul ille, non Dictator. Cibum *vilissimum* quem dicit, *γογυλίδας* fuisse refert, ex *Megacle de viris illustribus*, Athenæus l. 14. & Plutarch. in *Apoph. i. e. rapa*, ut ex *Annal. Plin. l. 19. c. 5. rapum*, inquit, *torrentem* in foco inventum. Historiam tangit & *Cicer. de repub. l. 3. à Nonio* laudatus, & in *Catone maiore*. Nec peccare puto Athenæum, (quod *Pet. Victorius* censet, *Var. l. 10. c. 5.*) cum *Sabinos* dicit, quos *Samnites* illi potest enim fieri, nec est vero absurdum, *Sabinos* *Samnitibus* in ea legatione junctos fuisse: cum ex *L. Flori epit. Liviana l. 11.* compertum sit, Curium istum tam *Samnitibus* cæsis, quam & *Sabinis* victis, & in *deditionem* acceptis, bis eodem anno triumphasse.

Δυνατὸς Δικτον Διαβολῆς | leg. Δυνατὸς Δικτον. De Antonino Pio, l. 6. § 30. ὡς Διαβολῆς ἔκ ἐδὲ γετο. De Trajano iridem Dio, *Διαβολῆς* ἦκουσ ἐπὶ τῷ. C. Caligulæ inter imperii exordia memoratu dignum dictum, facto etiam consignatum, à *Sueton. l. 4. c. 15.* refertur. *Libellum* de salute sua oblatum non recepit, contendens: nihil sibi *admissum* cur cuiquam *invisum* esset; negavitque; se *delatoribus* aures habere. *Præclarum* & illud *Domitiani*, ab eodem in *litteras* rela-

tum, si in *tenore* cepto is perstitisset, quod *fiscus* *calumnias*, *magna* *calumniantium* *pæna* *repressit*; *adjecta* *voce* *illâ* *memorabili*, *PRINCEPS* *QUI* *DELATOR* *RES* *NON* *CASTIGAT*, *IRRITAT*. De Marco nostro, qui hic constans, *Capitolinus*, *Suffragatoribus* non citò credidit, sed semper diu quaesivit quod erat verum. Quin & *calumniis* *quadruplatorum* *intercessit*, *apposita* *falsis* *delatoribus* *notâ*: *delationesque*; quibus *fiscus* *augeretur*, *contempsit*. Optime *Menander* à *Stobæo* *l. 1. c. 42.* adductus, & post *Stobæum* ab *Ant. Meliss. l. 1. c. 53.* & à *Max. coll. c. 10.*

Ὅστις δὲ διαβολῶσι πείθεται ταχέως,

ἥτοι ποιεῖς αὐτὸς ἐκ τῶν τετραπῶν,

ἥ παρὰ πᾶσι παιδαίεως γράμμις ἔσται.

Qui mentem addicit credulam calumniis,

Aut ipse est pravis inquinatus moribus,

Aut certè ingenio nil supra puerum valet. Grot.

§ 6. Διογενῆς | Operam pingendo sub *Diogeneto* magistro dedit. *Capitol.* Verum de *Diogeneto* isto piftore, an philosopho, an utroque; etiam, videndi *Jof. Scal. com. ad Euseb. Chron. & Cl. Salm. ad Capitol. Philosophum* certè *Marcus* ipse nullus appellat; potuitque; *Marcum* ad philosophiæ studium impellere, monitumque; istiusmodi eidem suggerere, etiâ qui philosophiam non esset professus, quanquam nec pingendi artificium quicquam impedit, quo minus & philosophiam profiteretur, eadem saltem imbutus fuerit, cum *interdisciplinas liberales picturæ* olim haberetur; unde de *Hil. Bichyno* *Eunap. in Prisco, c. 26.* τὸ καὶ ἀπὸ τῆς ἀλλῆς παιδείας καὶ γεγραμμένον ἔτοιμα φιλοσοφῶντα, ὅτε ἔκ ἐπὶ τῇ καὶ ἐν ταῖς ἐκείναις χερσὶν ὁ Εὐφρανὼς. quæ verba *Hadr. Junius* sic reddidit: In arte pingendi adversus liberalium artium vacuum ita philosophatus est, ut appareat in illius manibus non esse extinguum *Euphranorem*. cum debuisset potius sic vertere, Qui præter ingenuam, sive liberalem, reliquam disciplinam, in *pictura* quoque; ita versatus est, ut per ejus manus *Euphranor* adhuc superesse videretur. τὸ καὶ ἀπὸ τῆς παιδείας, est ἡ καὶ ἀπὸ τῆς παιδείας, ingenua sive liberalis disciplina φιλοσοφείας, studere, exerceri in studio, exercitiōve aliquo versari. *Euphranor* *pictor* nobilissimus, *fieliorque*; idem ex *Plinio* notus satis, qui l. 34. 8. & l. 35. 11. videri poterit. Caterum in *Hilario* superstes, qua ratione dicatur, ex *Fabio* melius quam ex *Plin. discas*. Is *hist. 12. c. 10.* *Euphranorem* admirandum fecit, quod & ceteris optimis studiis inter præcipuos, & pingendi fingendique; idem mirus artifex fuit. quod idem planè de *Hilar. Eunapius.*

Τὸ καὶ ἀπὸ πᾶν | Citat quædam hinc *Suidas* sub vocabulo isto. *Plut. de commun. notion. c. 17.* τίς ἐν ἐξήλωσι τῶν ἀνθρώπων τῶν τιμω ὁρῶνται, καὶ καὶ ἀπὸ πᾶν ἐπιμέλειαν; ἢ γὰρ ἐπὶ τοῖς μικροῖς περὶ μὲν μὲν εἶρεν. *Aristid. in Panath.* Si autem ἐπὶ *μικροῖς*, certè ἐπὶ *καλοῖς* multo magis, possunt enim *μικροῖς* esse, etiam quæ *καλὰ* protinus non sunt. Sunt autem *καλὰ* sive *καλὰ* & *καλὰ*, & hoc nomine indigna in quibus

studium collocetur, vel τὰ τῆς παιδείας καὶ γλώσσας, res ludicrae, quo nomine Laco quidam Athenienses notabatur, quos dicebat, μάλα ἀμύχανον, καὶ ἀμύχανος τῆς παιδείας καὶ γλώσσας. Plut. de glor. Athen. live ὁ σωφρονεῖν τὴν πόλιν καὶ τοσαύτης παιδείας. Idem Symp. l. 7. c. 9. qui & recte subiungit; τῷ δ' ὄντι παιδεύοντα δὲ παιδεύειν. Et Caro Maj. dicere solebat, τὸν ἀμύχανον ἐν τοῖς γλώσσι, ἐν τοῖς ἀμύχανοις ἔστι δὲ καὶ γλῶσσαι. Idem in Apoph. Itaq; Isocr. ad Demon. § 23. μήτε δὲ τὰ γλῶσσαι ἀμύχανον μήτε δὲ τὰ ἀμύχαια τοῖς γλώσσι χαίρειν. Vel etiam τὰ ἀμύχαια καὶ μάταια, quae licet ieria sint, fructus tamen & emolumenti inania existunt, quales ματαιο-τηρία illae, quas commemorant damnantq; simul, Galenus, hortat. c. 6. & Fabius, Inst. l. 2. c. 21. ὅν τὸ πᾶσι βιωφιλές, ut Isidor. Pel. l. 3. ep. 185: quasq; nihil esse aliud, quam χρόνι παραλόγωμα, Aelian. pronunciat, var. hist. l. 1. c. 17. sed & tristis illae ineptiae, uti Cæcilius apud Senec. ep. 113. & nugae difficiles, ut Martialis loquitur, l. 2. epig. 86. 20 quas Seneca idem (licet eisdem ipse indulgentior paulo, & in quibus Chrysippus nimis fuisse videtur) tantopere exagitat toties, ep. 45, 48, 49, 88, 106, & 111. & de benef. l. 5. c. 12. Vide l. 4. § 32. καὶ ἀμύχαια. Oportet Plut. de commun. notis. c. 4. Ἄλλο δ' ἔστι φιλοπόνος τὸν καὶ ἀμύχανον ἀποεὶς ὁμοῦ ἐν τοῖς ἑρμῶσι ὄντα πολλάκις, ἢ τὸν μὴ οἰς ἀνω-φιλῶς ποιεῖν καὶ ἀδιαφόρους, τὸν δ' ἔνθα ἤδη συμφορῶν-των, καὶ λυσιτελεῖν.

Τὸ ἀμύχανον | Recte: nec cur ἀμύχανον legisse 30 Xyland. velit Mericus noster, causam ullam video: etiam si τὸ ἀμύχανον infra § 15. legatur. at Suidae codices istinc omnino corrigendi, qui ἀμύχανον per-ram exhibent: nam quod vir eruditus admitti posse existimat; & τῷ δ' ἐφιστάμενος ἡτοι ἀμύχαια deducit, quasi eis Marc. ex parte saltem animum ad- jecerit; nec Gram. ratio id patitur, quae παρὰ τὸ ἐφί- σταμενος τὸ ἀμύχανον, (non τὸ ἀμύχαιον, quod ab ἀμύχαια oritur), & ἀμύχανον deducit: nec præter tantum, sed contra prorsus, autoris ipsius mentem esse vide- 40 tur. Οὐδὲ γὰρ ἀμύχαια συνυπαίσι καὶ γλῶσσαις ὁ Μάρκος χαίρειν ἰσχυρῶς. Jo. Xiphil. in M. Ant. Neg; enim ma- gorum consuetudini aut præstigiis deditum fuisse Mar- cum quisquam meminuit. & ipse etiam hoc loco id a- pertè difficitur quia ratione subnixus Xiphil. idem fabulam illam refutatum ita à Dione allatam, de plu- viis in aquar. penuria insigni, Arnuphis magi proci- ratione impetratis, de quibus infra huj. lib. calcem dicitur. Quin & scripturam receptam probat Jos. Scal. in Euseb. qui & ad Dionis Claudianiq; vaniloquen- 50 tiam confutandam, non posse telum testimonio hoc effi- acius inveniri autumat, si quis omnem industria sua quæ intendat, Cui enim, inquit, potius quam ipsi Marco de se scribenti, Magis nunquam fidem adhibuisse, & ab eorum vanitate ipsum avertisse Diogenetum? Accedit quod Paulus in Digest. l. 48. tit. 19. de panis, l. 30.

Marcum, ait, rescriptisse, in insulam relegandos, qui ali- quid facerent, quo leves hominum animi superstitione nu- minis terreverentur. quod Modestini nomine laudat Is. Casaub. ad Capitol. Christianos autem quod hoc loco à Marco notatos Mer. existimat, fieri potest reverà ut ad illos etiam spectet illud δὲ δαίμονων ἀποπομ- πῆς: de quibus Tertull. apol. c. 32. Demones adju- rare consuevimus, ut illos de hominibus exigamus. Latius tamen se extendere Marci verba, & ad Ethnicas 10 superstitiones pertingere, etiam pater ipsius ὁ μα- κροῦς censet. Verum de istis utrunq; se res ha- buerit, τὸ ἐπισηπνόν, cum sit planè vox nauci, nul- là ratione hic admitti meretur: nec cur scriptura recepta aut mutetur aut sollicitetur, quicquam comparet. Xylandri lapsus geminum habes infra § 11. ἐπισπῶν.

Περὶ δαίμονων ἀποπομπῆς | Hujus generis est su- perstitiosus mos ille, quo æris tinnitu luminaribus cæli laborantibus, uti rebantur ipsi, succurrere so- lebant. Alex. Aphrodis. probl. l. 1. p. 46. Κινῶσι δ' χαλκὸν καὶ σίδηρον, ὡς τὸν δαίμονα ἀπὸ λαύοντες διό- πη καὶ ἐλπίον τὸν χρόνον οἱ φασίηται ἢ ἐπιπύμπωσι τῇ γῇ ἀποπόμῃ ἀναδοποιῶν, κωλύουσιν δὲ τοὺς δαίμονων. Pariq; ratione Manes exigi prodit Naso 50 Enst. lib. 3.

Rursus aquam tangit, Temesæque concrepat ara,
Et rogat ut testis exeat umbra suis.

Cum dixit novies, Manes exite paterni,
Respicit; & purè sacra peracta putat.

Cui gemina planè Papicolarum supersticio, qui campanis tintinnabulisq; pulsis demones abigi cre- dunt. Vide Paul. Girland. de sortileg. & Hier. Ma- gium miscell. l. 4. c. 14.

Ὁρτυξοφῶν | At Suidas non ὀρτυξοφῶν, sed ὀρτυξοκοφῶν hic legit. Id ludi genus Græcis fami- liare designat: de quo consuli possunt Suid. ib. à Leopardo l. 1. c. 5. emendatus: Aristoph. Schol. ad aves, ab eodem laudatus: & Pollux l. 9. c. 8. à Meursio de lud. Græc. adductus. Meminerit Plato 40 in Alcibiad. 1. Plut. de legend. poet. & Athen. dipno- soph. l. 11.

Περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ ὁμοῦ | rebus istiusmodi dedi- tum, live additum, eisq; nimio opere affectum esse. Vide ad l. 4. § 19.

Τὸ ἀνιχνεύειν παρρησίας | De Marco Capitol. Mo- deratè, nonnullorum carvillationes ferebat: malè loquen- tium diis, vel literis, vel sermone, respondebat. & de Marco Lucioq; pariter: Adepti imperium ita civiliter se ambo egerunt, ut lenitatem Pii nemo desideraret, 50 cum egi Marullus sui temporis mimographus carvillando impune perstringeret.

Βακχῶ | Bacchus iste quis fuerit, nusquā comperio. neq; enim quenquā hoc nomine inter illos reperio, quib. Marc. noster in disciplinam se dedisse perhi- beretur: Εὐτυχῶ forsan ipse scripserit, quod in Βακ- χῶ, literis fugientibus an confusis, per exscriptor. errorem

errorem transferit. *Eutychius Præculus Siccensis* certe inter Grammaticos Latinos, quibus *Marcus* usus est, à Capitol. ponitur. Verum in re tam incerta quid status certi? Vide l. 10. § 31.

Ταυδίασις | Depravatum esse etiam nomen i-
frud *Casaub.* ad *Capitol.* cenfer, & suspicatur *Andro-*
nem posse reponi, quo *Magistro Musico ac Geometrà*
usus est *Marcus*. De *Basilide* haud minùs forsitàn
probabilis conjectura fuerit, quem *Marco præce-*
ptorem quoq; extitisse, ex *Eusebio* auctores sunt *Geo.* 10
Monachus & *Marianus Scotus*.

Μαρκίανος | Quod si conjecturis indulgere libue-
rit, istic nihilominùs oboriri possit suspicio, pro *Mor-*
ciano Metianum substituendum; de quo *Capitol. Stu-*
duit & *juri*, audiens *L. Volusium Metianum*. Ea porro
mutatio proclivior fuerit, si cum *Casaub.* non *Me-*
tianum sed *Mæcianum* legerimus. ex leg. 17. de *jure*
patronatus. ut τὸ *Μαρκίανος* ἀντὶ τοῦ *Μαυριανὸς* irrepre-
sit, deflexione planè levissimà.

τὸ γὰρ διὰ λόγους | Ingenii sc. & calami exer- 20
citandi causà. Alioqui tangit hominem *Epictetus*
apud *Arrian.* l. 2. c. 1. qui hoc tanquam re magnà
gloriabatur, Ἰδὲ πὸς διὰ λόγους συνίσταται. Ecce quo-
modo *dialogos componam*. Hinc autem *Dialogistam* *Cas-*
fio Marcum dictum, referente *Vulcatio*, autumat
Casaub. in not. ad *Vulcat.* Vide ad § 7.

Ἐν παιδί | In puerili ætate, *Syland.* five, puer
cion esse. phrasis insolens; nec illecta tamen. De
Maximino Herodian. l. 6. Πέρτερον μὲν ἐν παιδί
ποιμαίνων, &c. pro quo *Lucian.* etiam ἐν παιδί dixit, 30
in *Necyomantia*. Ἐγὼ γὰρ ἀρχὴ μὲν ἐν παιδί ἔμ.
quantum ibi ἐν παιδί εἶναι potest verti, inter pue-
ros versari, è puerorum numero esse. Sed eodem planè
modo *Philostr.* ἐν μεραλίῳ dixit in *Hermocrate* So-
phista, ὡς μὴ δάκρυον ἐπ' αὐτῷ τὴν καλλιστὴν ἀφεί-
κει ἐν μεραλίῳ ἐποδονοῦν, ut nec lacrymam emitteret
Callisto ad mortem illius in adolescentia defuncti. Ob-
servavit & *Casaub.* ad *Athenæi* l. 13. c. 8. τὸ παῖς
pro ἡλικία παιδικῇ usurpatum ab *Hermesiano* *Colo-*
phonio in *Elegia* illa quam in *Leontium* mere- 40
triculam composuit, ubi inter alia de *Hesiodo*,

Πόλλ' ἔμαθεν, πῶς αἰετὶς ἰέρων ἀνεγχεῖται βίβλος
Ἰππων, ἐκ περὶ τῆς παιδὸς ἀνερχομένης.
& in *Praxinoë* apud *Theocritum* *Idyll.* 15.
Ἰππον γὰρ τὸν ψυχρὸν ὄφιν ταμάλισα δαδίσκω
Ἐκ παιδός.

quod *Marc. Evang.* 9. 21. παιδίδεν. à puer, i. e.
à puerili ætate. *Paul.* ad *Tim.* ep. 2. c. 2. v. 15. ἀπὸ
βρίφας dixit. *Plato Hipp. maj.* ἐκ παιδῶν. ἐκ παί-
δων ἀρξέμενοι. quomodo *Lucianus* etiam, plurali 50
nùs numero, cum de *Demonacte* solo, & *Longin.*
in *de Fine*, apud *Porphyr.* in *Plotini vita*, cum de se
solo loqueretur. sed & quod ἐκ μεραλίου *Epicurus*
dixit, in ep. ad *Idomen.* ap. *Laërt.* l. 10. verbis illis
Σὺ γὰρ ἀξίως τῆς ἐκ μεραλίου πελάσεως σπέρς ἐμὲ καὶ
φιλοσοφίας, &c. id ab adolescentia, *Cicero* de *finibus*,

l. 2. Sed tu, ut dignum est tuà erga me & philosophi-
am voluntate ab adolescentia suscepta, &c. Aliud ta-
men phrasis illa ex puer, apud *Sidonium* sonare vi-
detur, ubi dixit l. 8. ep. 6. Audiri eum adolescens,
atq; adhuc nuper ex puer. h. e. cum nuperrimè ex
ephebis excessissim. ut *Ter. And.* 1. 1. vel ut *Cicer.*
ad *Brut.* adolescentulus & penè puer. *Sidon.* ipse l. 9.
ep. 14. adolescens, vel penè adhuc puer. ut ex istic eam
vim obtineat, quam in illis *Expressus*, *Exadvoca-*
tus, &c. nec puerilem ætatem includat sed exclu-
dat potiùs.

Συμποδὶς ὁ δόξας | i. Pro stratis grabbatulum
& pellem, cateraq; *Græcæ* instituta; eorum nempe
qui à *Philosophis* *Stoicis* instituebantur. *Casaub.* ad *Perf.*
Sar. 3. v. 53. faciunt huc quæ de *Marc* nostro *Cap-*
itol. Duodecimum ætatis ingressus habitum philosophi-
cum assumpsit: & deinceps tolerantiam; cum stude-
ret in pallio, & humi cubaret, vix autem, matre agen-
te, in strato pellibus lectulo cubaret. quæ verba de le-
ctulis lucubratoriis, quibus pelle instratis philosophi stude-
bant, exponunt *Casaub.* & *Salmas.* de quibus vide sis
illum ad *Sueton.* l. 2. c. 78. plenà manu, vel etiam
ὅλα τὰ συλάκια congerentem, cui ego acervo ad-
jiciam tantum illud *Gellii* ex *Not.* *Att.* l. 19. c. 10.
de *Corn. Frontone*; Offendimus eum cubantem in
scimpodio *Græcens*; circum undiq; sedentibus multis
doctrinà, aut genere, aut fortunà nobilibus.

Ἐλλωκίης ἀγωγῆς | quam & παιδείας Ἐλλω-
κίῳ, *Plut.* in *Alex.* de *Barsene*.

§ 7. Πύκτη | Audivit & præcipuè *Junium Rusticum*,
quem & reveritus est & sectatus, qui domi militiæq;
pollebat, *Stoicæ* disciplinæ peritissimum, cum quo omnia
communicavit publica privatq; consilia. *Capitol.* Ali-
us ergo iste à *Junio Rustico*, cujus meminit *Plu-*
tarch. de curiositat. quemq; *Suetonius* l. 12. c. 10. à
Domitiano casum narrat, quod *Peti Thraseæ* &
Helvidii Prisci laudes edidisset, appellassetq; eos
sanctissimos homines. *Stoicus* tamen uterq; unde pri-
orem illum, quem & *Plinius Arulenum*, *Regulus*
ille, ex *Modesti* elogio, bipedum omnium nequissimus,
Stoicorum simiam, per contumeliam appellabat.
Plin. min. lib. 1. ep. 5.

τὸ γὰρ διὰ λόγους! Quia nimirum opus ha-
bens & præstantissimi quiq; unde & *Basilius Cæsar*,
ep. 77. poscit à suis γερύματα, ὅτι κράλλεται, δι-
ορθέμεθα. ἐκ ἀγνύμεθα γὰρ, inquit, μύεσις σφάλματος
ὑποκινήσας, ἀνδραποῖ ὄντες, καὶ ἐν σαρκὶ ζῶντες. *Se-*
neca epist. 6. Intellego non emendari me tantum, sed
transfigurari: nec hoc promitto jam aut spero, nihil in
me superesse, quod mutandum sit. quidni multa habeam
quæ debrant corrigi, quæ extenuari, quæ attolli? &
hoc ipsum argumentum est in melius translati animi, quod
vitia sua, quæ adhuc ignorabat, videt. quibusdam agris
gratulatio fit, cum seipsos agros esse senserunt. *Epictet.*
apud *Stob.* tom. 2. tit. 1. Εἰ βέλαι ἀγαθὸς εἶναι σφί-
τον τίς δύσων, ὅτι κακὸς εἶ. Vide ad l. 11. § 39.

ου, *ἄλῶν ποτε καὶ μαλ' ὅ, ἐφίλωνται βέλγρον ἡ-
 χρεῖ. καὶ ἐκαστον, καὶ μαλ' ὅτι πῃ.* Apollonii verò
 uti⁹, quisquis is fuerit, (vix enim crediderim esse,
 de quo proximè Marc⁹) dictū, videtur librariorū
 incuriā pervenisse ad nos minūs sūcerum: nec satis
 animo facit illud, *ἐφίλωνται βέλγρον ἡ-
 χρεῖ.* cogita-
 bam aliquando βέλγρον illud expungendū, vel etiam
 vsum forsan Apolloniū verbo βέλγρου, quod ἀντὶ
 τοῦ βελγρον positum in *problemas*. Aristoteli tributis
 l. 7. q. 3. verbis illis, *τὸ μὴ πίνειν, ἀλλὰ καὶ βέλγρου.*
 ut dixisse poterit, *ἐφίλωνται βέλγρου ἡ-
 χρεῖ.* Ve-
 rum Erymol. quem Favorinus transcripsit, βέλγρος
 est ἑλῖον πῶμα. & Hesychio, βέλγρος, ῥέρισμα. ῥά-
 ρημα, opinor. Sorbitio, pro eo quod sorbetur. hoc
 si admiserim⁹, nihil mutato erit opus. Frigida in-
 quit, aliquantulum sorbilloando sumas, & nemini dixe-
 ris. Epictetus ipse lib. ejusd. c. 14. *Ὅταν τις ὕδωρ πίνῃ
 ἢ ποτὶ π' ἀσκήσῃ, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγει αὐτὸ πρὸς
 πάντας, Ἐγὼ ὕδωρ πίνω. διὰ τὸ τοῦ ὕδωρ πίνεις, διὰ τὸ
 ὕδωρ πίνειν; ἀνδραπ, εἰ σοι λυσισταλὴ πίνειν, πῖν'·
 εἰ δ' μὴ, γαλοῖος ποιεῖς. εἰ δ' συμφορὴ σοι καὶ πίνεις,
 σταπα. Οὕτως, ἔκ ἀρχῆς τὸ μὴ δύναι ἀλγεῖν, ἀν μὴ κη-
 ρύσῃς; Quin & virtum hoc corrigens, *encheir. c. 45.*
*Μὴ δ' ἂν ὕδωρ πίνεις, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγα ὅτι ὕδωρ
 πίνεις. καὶ ἀσκήσῃ ποτε πρὸς πόνον θύλης, σταπῇ,
 καὶ μὴ τοῖς ἔξω, μὴ τῷ ἀνδρὶ ἀνίστασθαι ἐλαμβάνει· ἀλ-
 λα [καὶ] ἄλῶν ποτε (ροοδρεῖς, ἐπαισασα ἡ-
 χρεῖ ὕ-
 δατος καὶ ἐκπύσων, καὶ μὴ δύναι οἰπῃς. ἐπαισασα ἡ-
 χρεῖ ὕ-
 δατος hic dixit, quod illic ἐφίλωνται βέλγρον ἡ-
 χρεῖ.
 quanquam istic non tam moderationis, quam to-
 lerantiæ exercitiū insinuari videtur, cūm de expū-
 endo, non demittendo illud subiciat. quomodo hy-
 dropicos qui curant, quā illos os colluere permit-
 tunt, quam demittere tamen prohibent. De statuis
 amplexandis quid voluerit, ex supra dictis patet sa-
 tis. Quod eò magis moneo, quia Simplicius⁹ istic ab
 Epicteti mente quā longissimè aberravit. Vide A-
 ristid. in Eteon. ad l. 9. §. 29. vide & l. 9. §. 12.**

Εὐεργητικὸν ut εὐποιητικὸν, infra § 14. sed εὐε-
 ργητικὸν, Xyland. optimè, opinor. εὐεργητικὸν ἀν-
 δρες ἐπιδεικνύοντες, bifariam potest intelligi: vel de
 eo, qui occupatissimū esse se simulat, & qui multis va-
 riisq; negotiis distinetur: vel de eo qui virium roborisq;
 corporei ostentandi gratiā sese exercet. Nos Anglicè sic
 distinguimus, ut alterum dicamus *Th man of attē-
 on*, h. e. *affuofum*; alterum, *Th attibe man*, quasi
affivum dixeris. Prioris generis fuit Attalus ille,
 de quo Martial. l. 1. epigr. 80.

Semper agis causas, & res agit, Attale, semper:

Est, non est quod agas, Attale, semper agis.

de quo eodem videndus & idem l. 2. epigr. 7. Sed
 & Juridicus ille, de quo festivè Chaucerus noster
 in fabulis suis quas *Cantuarienses* indigitavit,

Th buffer man than he no where there nas:

Thd pet he seemed buffer than he was.

Notat vitium hoc Seneca ep. 62. *Simulans occupatio-*

nes, & augens, & ipse se occupant. Notat & Marcus
 noster, infra § 12. ubi morem tangit quorundā, qui,
 vel cūm ad suos scriberent, vel ab eis convenirentur
 occupationes & negotia præterendere solenne habe-
 bant. Ad posterius pertinet, q^d de studio athletico
 verbis proximis dixerat: quod eodem & ista referri
 possunt. De Marco siquidem in istis quoq; non in-
 feliciter versato, ex Cassio Xiphil. *Τοσαύτη ἐνδείξις
 ἀπ' ἀρχῆς χρησάμενος, ὅτι καὶ ὀπλομαγεῖν, καὶ οὖς ἀ-
 γείναι ἐν θύρᾳ ἐπὶ τῇ Καλῇ ἀπὸ Ἰταλίας.* Et Capitol. *Α-
 μαυεῖ pugilatum, luctamina, & cursum: & aucupatus,
 & pila apprimere lufit, & venatus est.* Sed ab omnibus
 his intentionibus studium eum Philosophiæ abduxit, scri-
 umq; & gravem reddidit. De Constantio maj. Li-
 banius oras. 3. *Οὐ γὰρ ὥσθιν δύναι καὶ ἡμῶν & τρυφῶν,
 ἀλλ' οὕτως ἀπὸ γορραμῆς ἐπὶ ἐκρυπτο.* Mox de
 Constantino, *Ἀπὸ πρὸς ἑρῶν ἢ τῆς τῆς γείρας καὶ τὸν
 λογιζομένον καὶ ἔτε ἡμέρας φανείσας, ἔτε νυκτὶς ἐπὶ ἀλθ-
 σης, ἔχει τις ἀν οἰκίῳ, ὅτι ἐλθῶν, ἢ ὧμα μὲν ὀπτερον,
 ἢ πάντως γὰρ δατέρεν.*

Τὸ ἀποσπῶναι ῥητορικῆς, καὶ ποιητικῆς | Zeno certè
 Stoicus, autore Laërtio l. 7. dicere solebat, *μὴ δύναι
 τῆς ποιήσεως ἀλλοτερώτερον πρὸς κατέληξιν ἢ δει-
 σμῶν.* quin & idem non rhetoricam solum, sed &
 dialecticam fugillasse videtur, cūm diceret, *Εοικέναι
 τὸν διαλεκτικὸν λόγος τοῖς ἀεσχροῖς, ἀ καὶ τοῖς δ-
 κύντα τεχνικόν π' ἐμφαίνον, ἀρεσά ἔστιν.* Deniq; si
 Cassio Sceptico ab eodem adducto fides, *τὴν ἱσχυ-
 κλιον παιδείαν ἀχρῆσον ἀπὸ φανέν, artium liberalium
 orbem integrum inutilem prorsus pronuntiavit: nec Se-
 neca ipse hāc in parte à Zenone longè discessisse vi-
 detur: quem videas licet ep. 88. prolixius ista dise-
 rentē. quanquā εὐχερῆσθαι καὶ τὰ ἐξ ἡμετέρας μαθήματα,
 dixit Chrysip.; nec id omnino diffiteri ausus est Se-
 neca. Cæterum Marcus, cūm istic, tum & infra § 17.
 gratulatur sibi, q^d vel ab istis abstinerit, vel haud
 magnos in eis progressus fecerit, utpote quæ animū
 à graviorib⁹ magisq; necessariis avocaturæ fuissent.*

Ἀσεολογίας | Ἀσεολογίας. Xyland. Seneca ep. 88.
 Venio nunc ad illum, qui caelestium notitiis gloriatur, &c.
 Et Greg. Naz. in Hieron. Ταῦτα (philosophiæ utiq;
 præcepta salubria) ἢ συλλογισμῶν, καὶ ἢ γερμ-
 μῶν, καὶ τὸ καλῶναι πρὸς τὸν ἀσέρεα, ἀρ' ἢ μακρῶ
 συνεπιμῶσι τις εὐχρησθῶν; Ἐκείνο ἐνδυμνῶν, ὅτι συ-
 ναγόντων καὶ πάντων, ἢ γαμαστῶντων, ἢ ἀσερομένων
 των, ἔστιν ἀν ὁ βίος ἡμῶν ὅτε τὸ πρῶτον ἀνελθῶν, ὅτι μὴ καὶ
 τὰ πάντα λυθῶσθαι. Ego tamen nihil istic movendū
 censuerim: quūm ἀσεολογίας, Sermonis elegantiam
 sive festivitatem indicet; cujus studium cum Rhe-
 torica ac Poetica aptissimè conjungitur. Seneca
 epist. 75. ubi orationem, quam Philosopho vult
 convenire, describit: Non delectent verba nostra;
 sed prosint: si tamen contingere eloquentia non sollicito-
 potest, aut si parata est, aut parvo constet, assist, & rer
 pulcherrimas prosequatur. sit talis, ut res potius quā
 se ostendat. alia artes ad ingenium tota pertinent: ille
 animi

animi negotium agitur. Verum, eloquentiam ut aliquam ex parte admittat, festivitatem certe illam sive urbanitatem, quae facietis jocisq; plurimum constar, quamq; in oratore probant laudantq; dicendi magistri, in philosopho Stoicorum gens severa vix ferat. Siquidem illi, ut Laert. in Zenon. Αὐστηρὲς ᾤοντο εἶναι πάντας τὸν σωματικὸν, τῷ μὴτε αὐτὸν σῶς ἢ δυνῶν ὁμιλεῖν, μῆτε παρ' ἄλλων τὰ σῶς ἢ δυνῶν σῶσθαι, καὶ ἄλλας εἶναι αὐστηρὸν, ὡς πλεονέκτης λεγόμενον παρ' αὐστηρῶν ὄντων, ὃ σῶς μὴ φαρμακοποιεῖν (χρῶν), σῶς δὲ σῶσθαι ἐπὶ πάντων. Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8. αὐστηρὸν λέγουσιν τὸν σωματικὸν, καὶ ὅσον ἔτε σῶσθαι πρὸς πᾶσι, ἔτε περὶ σῶσθαι τὸν σῶς λέγειν λόγον. Itaq; Epictetus, Enchir. c. 32. ubi characterem typumq; certum delineat, quem in congressibus ac conventibus observari postulat. § 13. Ἀπείρω δὲ καὶ τὸ χλαῖον κινεῖν ὁ λισσὸς καὶ ὁ ἔσπος οἷς ἰδιωτισμὸν, καὶ αἷμα ἐκ τῆς τῶν αἰδῶν τῶν σῶς οἷς ἡ ψυχὴ παλίστον ἀνίσταται. Marcus ipse l. 3. § 5. Μήτε κομψαία τῶν διδασκάλων σε καλλωπίζετω.

Τὸ μὴ ἐν σολῇ κατ' οἶκον ᾤοντο εἶναι | domi neq; vestitu, neq; aliis huiusmodi rebus utendum. Xyl. quod merito notat Annotator. Lugdunensis. Quasi verò, inquit, domi nudum ambulare oporteat, tu verte, ne domi stolâ faminea, vel talari, quale est Syrma Citharædorum & Scenicorum, utaris. id enim est stola. Fuit verà stola vestis muliebris. unde illud Tullii in Antonium Philipp. 2. Συμπύσσει virilem togam, quam statim muliebrem stolum reddidisti. Et Petronii illud de cinereo; Quid ille alter, qui toge virilis die stolum sympysit? ita enim restituenda trajectione vitiata dictio. Fuerit & Citharædorum ac Scenicorum Syrma; (quanquā Syrma propriè non tam vestis ipsa quam pars vestis oblonga, quæ solū verrit, caudâ quibusdam, nostris tratn dicta, aut ejusmodi saltem, qualis illa:) at scemineo amictu, & Citharædico aut Scenico multò minùs, nec domi, nec foris indutū conspicui Marcū nostrum ullo modo oportebat. Stolum itaq; (ut nihil dicam de Medorum stola peculiariter sic dicta, quam describit Xenoph. pæd. l. 8.) laxiùs noster hic usurpasse videtur, pro toga, sive prolixiore quavis veste, quā induti in publicum procedere solebant. Aliam enim domesticam vestem habebant pleriq; qui notæ saltem alicujus erant, aliam forensem. Cicero de finibus l. 2. Aut ut vestitum, sic sententiam habeam, aliam domesticam, aliam forensem. Cato in carmine de moribus, apud Gellium l. 11. c. 2. Vestiri in foro honestè, mos erat; domi quod satis erat. Plutarchus Syllâ, ἐνὶ τῇ δὲ ἀλλῇ μὴ οὐκ ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τῇ οἷς ἀπορροὴν σῶσθαι λέγει, Vestem aliam, cum domi maneret, aliam cum ad forum procederet. Suetonius l. 9. c. 8. de Vitellio, Subito à militibus à cubiculo raptus, ita ut erat in veste domestica, Imperator est consalutatus. De Maximo & Balbino Imper. Herodianus, Ἀρπάζουσι τὸν ἀπορροῦντα, ἀπορροῦντα δὲ αἱ εἰς τὸν οἶκον οὐκ ἔχοντες ἐνὶ τῇ αἰσῇ, αἱ τε

οἶκος διατρέχοντες, Senem utrumq; corripunt, lacertisq; vestibus quos gerebant, vilioribus sanè, utpote domi se continentium, &c. De Hunnis Ammian. hist. l. 31. Nec est alia illis domestica vestis, alia forensis. Itaq; tam domi forensi veste uti, curiositatis ac fastus, quam foris domestica, ruditatis ac rusticitatis fuerit. Romanis Forensis Toga. Nonius Toga à tegendo dicta, vestimentum, quo in foro amictur, quod & Testum dictum antiquis tradit idem ex Titinnii Geminâ; (ita restituente Lud. Carrione antiq. lect. l. 1. c. 11.)

— si rus

Cum scorto instituit ire, claves illud

Abstrudi jubeo, testis ne sit copia.

i. e. Togæ rusticae, inquit Nonius: nimis forsan de suo liberalis. siquidem togam, quam in foro, sive foris, gestare solebant, Romani (quod Baifus de re vesti. observat) ubi domū redierant, componere & seponere consueverant: nisi siqui fastuosiores forsan fuerant. Hoc autē quod à Rustico accepisse se Marcus scribit, potuisse & à Pio patre, observat Cl. Casaub. quem & visum ab amicis cum privatis vestibus, (i. e. sine toga, tunicatum tantum, aut, si frigus esset, pænulatum) & domestica quadam gerentem, refert Capitolinus. Verto itaq; ne toga indutus intra aedes ambularem. narrat enim de se Marcus, non præcipit. Nec illud prætereundum pro ἐν σολῇ Suidam hic, ἐν σολῇ legere. quod vestem philosophicam H. Stephanus esse vult, ad stola instar talarem. Amictus certe istiusmodi usum, tanquam fastus gravitatisq; affectatæ indicium, in Phariseis notat D. Christus, re eisdem planè cum Marco verbis; ἡ δὲ σολῶν ἐν σολῇ εἶναι, qui stolis, sive togis, vestibus prolixis ad talos demissis, induti, libenter obambulant. Marc. 12. 38. & Luc. 20. 46. Fastus itidem, sed & mollietiei simul, Flaccus epod. 4. in Mena Pompeii Magni liberto,

Videsne sacram metiente te viam,

Cum bis ter ulnarum togâ,

Ut ora vertat huc & huc cunctium

Liberrima indignatio.

hujus Cicero itidem in Catilinæ affectis, Pexo capillo nitidos manicatis ac talaribus tunicis, (ita Nonius, tristis, merito exerto, reddit) Velis amictos, non togis.

Τὰ ἐπιστολὰ ἀπορροῦν γράφειν | Seneca ep. 75. Lucilio conquerenti, quod minùs accuratè scriberet, Qualis sermo meus esset, si unâ sederemus aut ambularem, illaboratus & facilis; tales esse epistolæ meas volo, quæ nihil habeant accersitum, nec fictum. Philostratus item de characterē epistolico; Ἐξέτω δὲ τὸ εὐχρηστικὸν ἐν τῇ μὴ ἐρημικῇ. Εἰ δὲ ἐρημικῇ, φιλοτιμῶν δὲ ἐξομῶν φιλοτιμία δὲ ἐν ἐπιστολῇ μὴ ἐκκαμῶν. Quin & idem ex Regibus Marcum asserit in hoc scriptionis genere primas tulisse: σῶς δὲ, inquit, τὸ κακεμῶν τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἐπορροῦν τῷ ἡδύς ἐν τῷ πῶ τῷ γράμματι. Siquidem præter limatum

in verbis iudicium, (quod de Fabiano Senec. ep. 100. Electa verba sunt, non capitata.) morum etiam constantia ac stabilitatis indicia in literis illius elucet.

Εὐανακλήτως, καὶ εὐδιאלήτως | Locum hunc citat, sed misere depravatam, Suidas in vocabulo, εὐανακλήτως, quod ille exiliter & jejune nimis συμπαῶς interpretatur. est vocabulū à re militarii peti- tum. Siquidem τὸ ἀνακλητικὸν, classicum, dicitur il- lud, quo à pugna vel fuſorum prosecutione milites revo- cantur. quanquam Xenoph. etiam de canibus inda- gatoriis usurpavit in κυνηγικῶν verbis istis; τὰ δ' ὀνόματ' αὐτῶς πῖνεθ' βραχέα, ἵνα εὐανακλήτα ᾖ. ut reuocati faciles sint. h. e. quæ ad venantis vocem signūmve datū à fera persequenda faciliè revocen- tur. εὐανακλήτως itaq; ἔχον, ut Suidas habet, sive διακλήδης, ut Marcus istic, is dicitur, qui ad classicum illud exaudientium promptus, ad pugnam intermit- tendam sponte suā proclivis est: qualis Laco ille de quo ad l. 3. § 5. tralatitiè verò, qui ad similitudines privatas deponendas solvendāsq; faciliem sese exhibet, & εὐδιאלήτως pariter. quod pro εὐδιאלήτως Suidæ codices εὐδιαδάλήτως exhibent, quodd, si verbum istiusmodi alicubi legeretur, pro εὐανακλήτως irre- plisse crederem. interim Xylandri emendationi acquiesco. Εὐδιακλήτως itaq; καὶ εὐδιαδάλήτως δια- κλην, qui sunt reconciliati faciles. quibus opponun- tur οἱ δυσδιάλυτοι Aristoteli Ethic. 4. 5. diēti, qui ad offensiones & disensiones solvendas difficilius adducuntur. De re ipsā præceptum habemus do- minicum, Luc. 17. 3, 4. εἰν αὐάρτη εἰς σὲ ἀδελ- φός σου, ἐπιτιμῶσιν αὐτῷ καὶ εἰν μετανοήσῃ, ἀφες αὐτῷ, &c. Sed & Dionis Pruf. monitum non asper- nandum Orat. 38. Μὴ πάρομνυ δμοῖον τῇ τοῖς ἀφρο- σὶ καὶ παιδῶν, οἱ πνεις αἰδέμενοι, μὴ δολῶσι μά- τρω ὀργίζεσθαι τοῖς πατέρεσιν ἢ ταῖς μητέρεσιν, ἢ βύ- λοντι κατὰ δόξαν ῥαδῶς. Deniq; ut Seneca, Agam.

Det ille veniam facile, cui venia est opus.

Ἐπειδὴν τὰ ῥα αὐτοὶ ἐπαλειθεῖν ἐδολήσωσι τὰ ῥα istud non agnoscunt Suidæ codices, & est forſan superfluum. neq; enim tam redeundi in il- lis, qui læserant, quàm in gratiam recipiendi, in læſo celeritas est, quæ in laudem eidem cedit.

Καὶ τὸ ἀκριβῶς ἀναγνώσκον | ἀκριβῶς accurate, diligenter, singula penſitando. Cui opponitur mox τὸ ὀλοχερῶς περνοῦν, quando summam capita dun- taxat delibantur & leviter percurreuntur. Ad Marci mentem planè Fabius inſtit. l. 10. c. 1. In leſione certius iudicium. Leſio enim libera eſt, nec actionis impetu tranſcurrit: sed repetere ſapius licet, ſive du- bites, ſive memoria affigere velis. repetimus autem & τραχῆτις, & ut cibos manſos ac prope liquefactos dimittimus quò facilius digerantur. ita leſio non cru-

da, sed multa iteratione mollita, & velut conſecta, memoria imitationiq; tradatur. Et mox, Sed dili- genter, ac penè ad ſcribendi ſollicitudinem, legendum eſt.

Καὶ μὴ ἀρχεῖσθαι περνοῦντα ὀλοχερῶς | neq; om- nino conſiderationem ſummariam ſatis putandum. Xyl. perceptionem, malim. nam editor Lugdun. cur ſincerum vas incruſtare, vel corrumpere potiùs voluerit, conſiderationem accuratam, pro ſummaria ſubſtituen- do, niſi Marci mentem invertere & pervertere pror- ſus curæ habuit, ariolari nullus poſſum. Quanquam τὸ ὀλοχερῶς in alio planè, quàm quo Marc' hic uſus eſt, imò contrario prorſus ſignificatu uſurpatum, haud rarò deprehendo. Dioſcoridi ſiquidem 5. 82. ὀλοχερῶς συνθλάσσει, uti Marcel. Virg. vertit, eſt penitus contundere: ſive, ut idem lib. eodem c. 92. εἰς ὀλοχερεῖατα μέρη θλάσσει, in miniſſimas partes conterere, ſive confringere, ut ὀλοχερεῖατα μέρη ſint, quæ λεπτομερεῖατα idem alibi: & ὀλοχερῶς κοπύ- νται l. 2. c. 90. quæ λεπτοκοπιμύα, l. 5. c. 85. Ve- runtamen eodem, quo hic, ſenſu apud Clementem Alex. reperias, Strom. l. 7. Ἀχάθρα καὶ κείνα, ὅσα διηλεῖ μὲν, μενευσιμὸν δ' ἐκ ἀνάγει. ταῦτ' ὃ τῷ αἰρετικῷ ἐνδείκνυται. ἐνδύαπ μὲν παρὲς καὶ ὅτι βεβηκότας τῷ δ' ἡμῶν λογίων ἀκριβῶς ſαφηνύειαν λε- πτερεῖν καὶ καλῶς αἰνένειν ἔξασπνύνει, ὅτι καὶ τὰ ἔργα δικαιοσύνης ὀλοχερεῖσθαι, ἐκ ἀκριβῆσθαι, μα- τερεχόμεναι: εἴη καὶ μετέλθοιεν. quò loco quemadmo- dum & apud Marcum iſtic, τὸ ἀκριβῆσθαι καὶ τὸ ὀλοχερεῖσθαι ſibi invicem opponuntur. τὸ ἀκριβῆν καὶ τὸ λεπτερεῖν, tanquam ſυναντιμα, ἐκ ὁδῶν ἀλλήλων- νονται: cum apud Dioſcoridem aliter proſius ſe habeant. Itaq; ὀλοχερῶς περνοῦντος eſt perceptio ſum- maria & ſuperficiaria, quæ generatim & confuſè facta ſit, cui ἀκριβῶς ἀναγνώσις apud Marcum no- ſtrum, λεπτερεῖα quòq; apud Clementem, quæ ſin- gula quæq; etiam minutiora, inter legendum, ex- penduntur, adverſatur. Ita in Sexti Empir. illis Pyrrhon. hypoth. l. 1. c. 13. ὅς ἐν ὀλοχερεῖσθαι εἴπω- 40 πει. ὀλοχερεῖσθαι εἴπω eſt generalius & minùs di- ſtinctè loqui. ita etiam τὸ ὀλοχερῶς τῷ καὶ μέρει ἀν- πῖναι, apud Polyb. l. 2. ποτὶ μὲν καὶ μέρη, ποτὶ δ' ὀλοχερῶς ſυμπεπῶντων. Et Epicur' apud Laërt. l. 10. in ep. ad Herodot. Τοῖς μὴ διωκεμένοις ἔκαστα καὶ φέρεται ἡμῶν ἀναγνερμένων ἔκαστον, καὶ τὰς μετὰς καὶ ὡπλιῶν βίβλων δια- 50 ῥῆν, ἐπιτιμῶ τῶς ὁλης προεργαſίας, εἰς τὸ καλῶ- χεῖν καὶ ὀλοχερεῖσθαι. εἰδὼν τῷ μνημῶν ἱκανῶς, αὐτοῖς παρακάλει. Et mox, Καὶ δὴ καὶ τὸ καὶ αἰ- ερῶς ἀκριβῶς πάν' ἐξασπνύνει, καὶ μνημονοδομεῖν. qui locus noſtrum cum primis illuſtrat. Siquidem accu- ratæ fuſioriq; rerum tractationi epitomen ſumma rerum capita tantum complectente utem opponit, ſive κεφαλαϊστικὰ ἐπιτελεμύα, ut ipſe loquitur. Al- liter paulò, nec multò ſecus tamen, τὸ ὀλοχερῶς Marcus

Marcus usus videtur lib. 4. § 36. & lib. 9. § 3.

Μηδὲ τῶς φειλαλῶσι τὰς ὁσὺς ἀπὸ τῆς φει-
[ἀλλων], vel φει [αὐτῆς] λαλῶσι, Xyland. ut vel
de calumniatoribus, vel de orationibus, quos Græ-
ci φειαυτολόγους, cautio data intelligatur. Ve-
rùm retineri potest istud φειλαλῶν, ut blaterones,
garruli, nugacésque designentur. Aristophan.
concionatr.

Μὴ φειλαλῶμι.

Idemq; de Euripide in *Nebulis*, si Laërtio l. 2. in
Socrate credimus, [Εὐεπίδης δ' ὁ τῶς τραγωδίας
ποιῶν] τὰς φειλαλῶσας, ἔτ' ὅτι τὰς σοφάς. atq;
ita Suidas adductis etiam Marci ipsius verbis. φει-
λαλῶσιν ἀντὶ τῶ φεισιλογῶσι, φλυαροῖσι. Hinc φει-
λαλήματα, vocabulum eidem restituendum, in Κα-
ταστροφισμαῖα, pro quo perperam ibi φειλαλήμα-
τα legitur. Sic enim Etymologus, φειλαλήματα,
φειλαλήματα. & Suidas alibi, Κομψόν, φειτρα-
ρον, φειλαλόν. Cui suffragatur & quod Scholiastes
ad Sophoclis *Antigon.* Κόμψον, φειλάλει κομψὸν
ἔλεγον, ὅς νυν ἡμεῖς ἀπαλῆς καὶ πολυλάλης φα-
μεν. quæ novissima laudans D. Heinlius, in *ad Cor.*
ep. 1. c. 13. v. 4. ἀπαλῆς καὶ φειλάλης legit. Inde
& Aristoph. in *Ranis*, Ἀφειλάλη. quod Schol.
pessimum, ἢ ἐὶ δόξα λαλῶν, est interpretatus. Vide
Gellium l. 1. c. 15. melius Suidas ὅν ἐκ ἀν τῶς φει-
λαλήσοι, quem loquacitate vel superare vel com-
pescere nullus possit.

Τὸ ἐντυχῆν | quod inciderim. Caf. melius forsan,
nactus sum; cum non casu fortuito, sed amici homi-
nis Marci commodo prospicientis, beneficio an offi-
cio, commentariorū illorum compos sit factus. quo
sensu & ἐντυχῆν pro adipisci usurpatur. Verum
Xyl. vertit, quod commentarios legerim. nec spernenda
ea versio, siquidem γράμματι ἐντυχῆν est scriptum
legere. Apud Herodianum l. 4. Antoninus Severi
filius, καλῶσι Μακεῖον ἀποσάπτι καὶ ἰδιόσάπτι, ἐν-
τυχῆν τοῖς γράμμασι, καὶ εἰ τι ἐπέτρεον εἶναι, διδάσκει
αὐτοῦ, Macrobinus jubet, ubi secesserit, literas ad se
datas sibi; in manum traditas, privatim legere, &
si quid contineant, quod properato opus sit, id sibi in-
dicare. atq; ita accipere licuerit etiam in illis Dio-
scorid. in *præfat.* Oper. Παρεργασμῶν δὲ σι, καὶ πρὸς
ἐξιδυμῶν τοῖς ὑπομνήμασι, qui commentarios istos
lecturi sint, tam potest verti, quàm, qui in eosdem
inciderint, vel eosdem nacti fuerint.

Τοῖς ὀκνητοῖς ὑπομνήμασι | Ita in operis pro-
æmio indigitat Arrianus ipse dissertationes Epicteti,
quas diligentia illius debemus. Idemq; quod haud
perinde vulgò innotescit, *Enchirid.* quoq; concinna-
vit ex ejusd. distis collectaneis, quod ex *epist.* ad Mas-
galenū quendam, qui commentarium illum inscrip-
sit, constare monet *Simplicius* in *prolegomenis* ad
eundem. Verum periisse videtur *epistola* illa, unā
cum Philosophi ipsius *vita*, quam & prolixè descrip-
sisse Arrianū eundem ex eodē autore discim⁹: qui

cū Epicteto superstes fuisse videatur, & post obitum
ejusd. tum dissertationes distiq; collectaneas, tum &
historiam illam conscripisse, haud sic probabile, quòd
Suidas refert, Epictetum ipsum ad Marci imperiū
pertigisse. Vide *ad l. 7. § 10. & l. 8. § 31.*

§ 8. Ἀπολλωνίς | Usus est & Apollonio Chalcedo-
nio (*Chalcidensi*, Salmaf. & Casaub. quanquam & Eu-
seb. χαλκιδώνιον.) Stoico Philosopho. Jul. Capitolin.
qui & in imperatoriam dignitatem jam adscitum
ad domū Apollonii discendi causā ventitasse testa-
tur. De eodem idem in *Pio*, Cūm Apollonium, quem
Chalcide acciverat, ad Tiberianam domum, in qua habi-
tabat, vocasset, ut ei Marcum Antoninum traderet, atq;
ille dixisset, Non magister ad discipulum debet venire,
sed discipulus ad Magistrum; risit eum, dicens, Facilius
fuit Apollonio à Chalcide Romam venire, quàm à domo
sua in palatium: cujus avaritiam etiam mercedibus no-
tauit. Quin & Lucian⁹ eundem à Demonaeste Cy-
nico perstrictum meminit, cū de ipso accomitatu
ejus ad Imperatorem proficiscentis, per ludibrium
diceret, En Apollonium & Argonautas ejus: quasi
vellus aureum petiturus, h. e. quæstus causā, se ad
aulam regiam conferret. Hunc autem Apolloniū
Nicomediensem Dio cur dicat, alii discipiant. Ac
fieri potest ut *Arriani* nomen interciderit, quem &
Philosophum vocat Eusebius, & *Nicomediensem* fuisse
testatur, & inter Marci nostri magistros recenset.
Cæterum Apollonius idem hic esse videtur, quem
Epiphani. l. 2. tom. 1. *heres.* 56. Ἀπολλῶνις ἐταῖρον
vocat, & à quo Bardeſanem de fide deferenda fru-
stra sollicitum refert.

Ἀναμφιβόλως ἀκύνειον | De hoc ipso, inter alia,
loco, cū clariss. virum Dom. Cl. Salmasium, cui
ob operam in hoc opere defungendo lubentissimè
ac candidissimè præbitam, plurimū debere me
semper agnoscam, per epistolam consuluissem, is in
hæc verba responsum dedit; Τὸ ἀναμφιβόλως ἀκύν-
ειον. Hominis est qui certo semper proposito & consilio
res agit; qui non fluctuat in deliberatione sua, nec quic-
quam incertis fortune casib⁹ eorum quæ acturus est com-
mittit: quod qui faciunt, κύνειον τοῖς πράγμασι Græci
eos dicunt. τὸ ἀκύνειον igitur in eo est, qui nihil ag-
greditur, nisi cujus certus est futurus eventus. κύνει-
ον ἐν τῷ βίῳ Græci dicunt, qui vitam suam periculis
exponunt. Κύνειον & κύνειον ἀναρρίπτειν πόλεμῳ, illa
dux vel Imperator dicitur, qui prælium cum hoste com-
mittit, de exitu securus, quem fortuna commendat. In-
certus auctor apud Suidam: Τὸ τραγικὸν ἀδωδία-
ρηθ κύνειον ἀναρρίπτει πόλεμῳ ποσῶν. Polybius au-
tem eundem: Οἱ μὲν ἀπορίστη καὶ μακρὰν ἔρασαν τὴν
τὸ πρὸς ἀλλήλους καὶ κύνειον τὸ βίῳ, quod ipse exponit,
Παρεργασμός π ποσῶν καὶ ἐξιδυμῶν. (quibus
adjici potest, quod Suidas idem: Κύνειον, κύνειον,
eis κινδύων ποσῶν καὶ παρεργασμῶν, (καὶ) κύνει-
ον τὸ βίῳ. Et rursus, Ἐκωδίζαν τοῖς πράγμασι, τὸ
ἐξιδυμῶν καὶ ποσῶν, καὶ ἐπὶ λήγειν, ἐπὶ λήγειν
CG.

§ 8. quod tamen ad τὸ κωδίσαν κωδίσας τὸ ἐπὶ καρ-
αῖς πρῶτον, rectius ille retulisset qui certā itaq; ratione
omnia agere instituit, is τὸ ἀκωδίστον habet. Κωδίσαι
etiam ἀνθρώπων eodem sensu usurpatur ab Apostolo eo
loco quem notasti. (simul enim de loco illo Eph. c. 4.
v. 14. quæsieram) puerorum enim ætas improvida, qui
nondum certæ rationis usum habent, paulo momento huc
& illuc impellitur. κωδίσαν ἀνθρώπων Apostolus ap-
pellat actiones hominum temerarias & fortuitas, quæ
nullo certo consilio explicantur. Veteres tamen κωδίσαν
παυερίας interpretati sunt. quod nimis placet. nam
de παυερία sequitur statim. Eo referenda hæc Suida
glossa. Κωδίσαι, παυερία. Interpres quoq; Arabs exponit,
quod est fallacia & astutia, certè in ludo
tesserario, ἥν κώσαν. ut veteres ita lude-
bant, non solum fortuna locum habebat, sed etiam ars,
cū id quod malè ceciderat ex tesserarum jactu, arte cor-
rigebant; ut ex Platone & aliis auctoribus explicavimus
ad historiam Augustam. Hæc vir ille illustriss. Cujus
verbis novissimis & illud adjici potest, non artem
solam in jactibus disponendis, sed fraudem etiam
in procurandis, in eo ludi genere frequenter nimis
intervenire: quò & Apost. forsan respexerat. Eò
certè loci, more ipsi non insolente, ῥητικῶς πένυ,
metaphoras, tanquam tefellas quasdam, orationi suæ
varias intexuit. prima est à puerulis ducta, quos po-
mis, crepundiis, rebus leviculis quibusvis pellicias
facile & traducas quo ipse velis. altera à navibus,
quæ ἀνερμάτισαι, & justo sine pondere labant,

ἀνερμάτισαι

Pérq; mare instabiles nimia levitate feruntur,
ut Naso Met. l. 2. tertia, posteriorem hunc si admit-
timus sensum, ab astutiā ac fraudib⁹ aleatorum, qui-
bus ludi ignavis aut improvidis facile imponunt;
prout Lylandri dictum-celebre illud docet, q¹ qui-
dam tamen Philippo Maced. ut Ælian. 12. 7. alii
Dionys. majori, ut Plutarchi nom. autor de Alex.
l. 1. tribuunt: Τὸς μὲν παῖδας κώσοις καὶ ἀσεργά-
λοις, πὺν δὲ ἀνδρας ῥήματα καὶ θεκοῖς δὲ ἀπὸ τῶν δειν.
Plut. in apoph. & in Lyjan. & Sympos. l. 9. c. 20. &
Dio Prus. orat. 74. itaq; κωδίσαν, Erasmi. versutiam; 40
August. illusionem reddidit. de Civ. Dei l. 22. c. 18.
Apostolus ipse forsitan per παυερίας expositum
volebat. Ad eum autem Apostoli locum respexis-
se videtur Clem. Alex. in hortat. ubi mysteria ex-
otica appellat, μαγικὰ ἀνθρώπων ἀπίστων σοφιστήρια,
καὶ παλάνης ἀκρότης κωδίσαια. quæ verba novissima
cū excipitorum incuria exciderint, ex Eusebio
præp. l. 1. c. 5. Clementi sunt restituenda. Verūm
de loco Apostoli viderint eruditi: Marci mentem
quin vir literatissimus clarissimè explicaverit, am-
bigi vix potest.

Περὶ μὴδὲν ἄλλο βλέπειν | Vide suprā ad § 7.
ex Epict. l. 3. c. 12. Idem Enchir. c. 50. Σωκράτης
ἕως ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως, ἐπὶ πάντων πραγμάτων ἑαυτὸν, μὴ-
δὲ ἄλλω προστάττειν, ἢ τῷ λόγῳ.
Μηδὲ ἐπὶ ἑλπίων | Vide ad l. 3. § 6. Synes. de

de providen. Ὡς ὁ δὲ ὁδὸν ἢ οὐρανὸν ἢ ἄλλο τι
διδόσκει. οὐρανὸν πλεοναίει πὸ ποιῆσαι, καὶ πελάγους
καταπύσσοντες πλείστον τὸ ἀντικειμένον ἕως ἰδοὶ πρὸς
αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῷ νύκτον καὶ ἡμέραν, καὶ τὸ σπινθηρὸν εἰς
διαφωρῶν, πλείστον ἀφίστησιν οὐρανόντας.

Ἀεὶ ὁμοιον | Vide infrā ad § 16. Senec. ep. 20.
Maximum hoc est & officium sapientie, & indicium,
ut ipse ubiq; par sibi idemq; sit. De Marco nostro
Dio l. 71. Ὁμοιον δὲ πάντων ἐξήκωτο, καὶ ἐν ἐλπίδι
καὶ ἐν φόβῳ, quod est illi argumentum, ὅτι & οὐρανὸν
καὶ ἄλλο τι ἀρετῆς πάντα ἐκείνη. ἕως, inquit, ὡς
ἀληθῶς ἀγαθὸς ἀνὴρ μὲν, καὶ ἐν οὐρανὸν καὶ ἐν φόβῳ.
De eodem Suidas, Ἐκ οὐρανόθεν καὶ ἐκ τῆς ἡλικίας ἐν-
σαδύται καὶ ἡσυχίαν βίον ἀποσώματον, ἕως καὶ τῷ
ἕως καὶ τῷ ἡσυχίαν τῷ οὐρανὸν ὡς οὐρανὸν πῶποτε.
Capitolin. item, Erat ipse tanta tranquillitatis, ut
vultum nunquam mutaverit marore vel gaudio. Et
Aur. Vict. A principio tranquillissimus, adeo ut ab in-
fantia (in infantia quoque Eutrop.) vultum nec ex
gaudio, nec ex marore mutaverit. Cui geminum de
Socrate marito suo Xanthippe dictum refert Æli-
an. 9. 7. Ὡς ὁμοιον μὲν τῷ Σωκράτους οὐρανὸν,
καὶ οὐρανὸν ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐκ τῆς οἰκίας ἀεὶ διὰ τὸ
quod de eodem Epictet. dissert. l. 3. c. 5. Τὸ αὐτὸ
οὐρανὸν αἰεὶ καὶ ἐκείνην, καὶ ἐκείνην. & l. 1. c. 25.
ἐν τῷ οὐρανὸν αἰεὶ διὰ τῆς. Plinius l. 7. c. 19.
Ferunt Socratem clarum sapientiā, eodem semper vi-
sum vultu, nec aut hilario magis aut turbato. Hinc
Seneca epist. 104. ubi Socratem senem perpessitum,
30 per omnia aspera (quæ & recenset quamplurima) ja-
ctatum dixerat: Hæc, inquit, usq; eo animum Socratis
non moverunt, ut ne vultum quidem moverint, illam
mirabilem laudem & singularem usque ad extremum
servavit: non hilariorem quisiquam, non tristitiorem So-
cratem vidit. equalis fuit in tanta inequalitate fortu-
nae. Idemq; de ira l. 2. c. 6. Quid indignius, quā
sapientis affectum ex alienā pendere nequitia? desinet
ille Socrates posse eundem vultum dominā referre, quem
domo extulerat. De Socrate tamen Hieronymo fi-
dem non faciunt. Sic enim adv. Pelag. l. 3. Eundem
semper vultum habere non possumus, quod de Socrate
falsò Philosophi gloriantur, quanto magis animum? E-
rasm. in Annot. ad eund. Is agelas est dictus, semper
eodem vultus habitu, nec alio fuit, cū ebiberet cicu-
tam, quā quo solebat vinum bibere. De Alexandro
Mammææ filio, Lamprid. Fronte semper pari, & la-
tus ad omnia. De se tale quiddam pollicetur Flac-
cus ad Florum, l. 2. ep. 2.

Ego utrum

Nave ferar magnā an parvā, ferar unus & idem.
Quamquam de Marco Dio refert, quod Faust. uxoris
mortem ἰαυρῶς ἐπέμνησεν, vehementia luxerit: πλεον
ἢ οὐρανὸν, plusquam convenerat; Julian. qui hoc
nomine Marcum notat in synopsi. & Capitol. quod
educatorem suum mortuum fleverit; unde cum ab auli-
cis ministris notaretur ab ostentatione pietatis, dixerit
Pius

Ius, Permite illi, ut homo sit; neque enim vel philosophia, vel imperium tollit affectus. ut in hoc saltem vel Apollonio vel Socrati dispar videatur. Verum Dio de animi moderatione sinceritatēque minimē fucatā, non de affectibus istiusmodi, locutus videtur. Capitolinus qui secum constare possit, ipse viderit. Cæterum Suidas, vel alius quis apud Suidam, Apollon. Tyanenſi tribuit, quæ de Chalcidenſi Marcus istic, in 'Αει. 'Αει γὰρ τὸν σαρδὸν εἶδ' ὁμοιον, ἐν ἀλγυπθδον ὁξέαις, ἐν ὑποκόλῃ τέκνων, ἐν μακραις νόσις. οἱ δ' ὡς Ἰο. Ἀπὸ λῶνι οὐ τοιαυδὲς. Ad quem locum Portus mirum in modum sed incaſsum, se torquet.

'Επὶ τοιαυτῶν οὐ ζῶντι | Ennodius, l. 1. ep. 1. Domi habes, unde adhortationis meæ víva sumas exempla. Quam autem vim habeant víva exempla ista docet Seneca ep. 6. Plus tibi, inquit, víva vox, & convicius, quam oratio proderit. in rem præsentem venias oportet. primum, quia homines amplius oculis quam auribus credimus. deinde quia longum est iter per præcepta, breve & efficax per exempla. Zenonem Cleanthes non expressisset, si eum tantummodo audisset. Vitæ ejus interfuit, secreta perspexit, observavit illum, utrum ex formula sua viveret. plus Plato ex moribus quam ex verbis Socratis traxit. Metrodorum & Hermachum & Polyenum, magnos viros, non scbola Epicuri, sed contubernium fecit. Itaque Aristides in Alexandri Epitaph. ex Platone, Phædr. concludit, Παιδῶν εἶναι δοκῶν τὰ ἐν τοῖς γράμμασι, πρὸς τὰς ὁμιλίαις αὐτῶν ἢ σαρδὸν ἀνδρῶν.

'Οπ δὲ αὐτῶν οὐ τὸς (προσέτατες τε εἶδ', & ἀνεί-3
μαθ' | Possē eundem & vehementissimum esse, & remissum esse. pro rerum scil. in quibus versatur, varietate. quod de Pio infra § 16. De Patre suo Gregor. Naz. in epitaph. 'Αλλ' ὡς οὐτὸς, ἡμεῖς μὲν, εἰ καὶ πῶς ἀλλ' οὐ' ἐνεργὲς ἢ κατὰ τὸ ἡμεῖον. Νύο γὰρ τέπων ὡς τὰ πολλὰ μαρτυρῶν ἀλλήλοις & ἀντιπαρῶν, ἀπλότῃ & πρᾶντῃ, & τῆς μὲν τὸ ἡμεῖον ἐχούσης μετὰ τῶ ἀρετῆς, τῆς δὲ ἀρετῆς κόν διχα τῶ φιλανδρώπῃ, ἐκείνῳ (ὡς) μὲν δὲ θαυμασίως ἀμύδτερον ἀρετῆς μὲν ὡς οὐκ ἐστὶν, μετὰ τῆς ἡμεῖς πρὸς ὑφείδης ἢ, ὡς ἀρετῆς, μὲν τῆς ἐντελέας.

Τὸ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ συγγενῶν | Ut in percipienda doctrina me non morosum præberem. Xyl. tanquam in differentes audiendo morositatem eam notaret, quam in auditorib. haud paucis observat multisq; exagitat Plut. lib. de audiendo, at Cas. cui assentior potius, in disciplinis tradendis morositatem omnium inuicem vult intelligi; utpote qui audientium ac discipulorum, vel importunitate, vel incapacitate, neutiquam offenderetur. Siquidem ut ex Philomone Comico Theophilus ad Autolyc. l. 2.

Χαλεπὸν ἀκροῦσθαι ἀσπώσθαι καὶ δῆμῳ.

'Υπὸ γὰρ ἀνοίας ἔχ' ἑαυτὸν μέμμεται.

Molestā res est fatuus auditor sedens;

Se namq; præ stupore non redarguit.

Vide infra § 9. Τὸ ἀνεκπὸν ἢ ἰδιωτῆ.

Καὶ τὸ εἶδ' ἀνδρῶν σαρδῶν | Sed circumspicerem de homine. Xyland. ut cum clausula priore cohæreat. quod non videtur. exemplar verum hominis. Cas. ad verbum, & quod viderim hominem. pro σαρδῶν autem σαρδῶν legendum conjicit doctissim. Junius. utrumlibet constare poterit. vel quod manifestē id is sentire se ostendebat, vel quod sapienter agebat, quod id sentiret.

'Ελάχισον ἢ εἰ αὐτὸς χαλῶν ἢ γὰρ μὲν τῶ ἐμπε-
εἶαν | Eodem sensu Heracl. apud Laert. l. 9. Πολυμαθὴν νόον ἐ διδάσκει. 'Ησίοδον γὰρ εἰδὼς καὶ Πυθαγόραν. Quod Philosophi dictum ab Ambrosio Camild. Laërtii interprete pessimē acceptum; à Gell. cujus codicibus jamdiu exciderat, in præfatione operis adductum, restituit simul explicatq; Salmas. exercit. in Solin. Apud Athenæum de philosoph. l. 13. fecius paulò sic effertur; Πολυμαθὴν νόον ἔχον, ἐ διδάσκει. quo loco etiam Hipponis Athei, & Timonis Philiæ in eandem ferē sententiam dictum refertur, quo pronuntiatur, τῆς

Πολυμαθημοσύνης ἢ εἶναι κακώτερον ἄλλο. Clemens itidem Stromat. l. 1. ubi Platonis illud, tanquam ex Demodoco, quod in 'Ερμῆς, legitur (ubi Socrates πολυμαθῆσαν aliud à philosophia esse multis contendit) adduxisset; Μὴ δὲ ἢ γὰρ τὸ φιλοσοφῆν λέγειν, ἀλλὰ τὰς τέχνας κυψάζοντα ζῆν, ἢ δὲ πολυμαθῆντα, ἀλλὰ ἄλλο π. Subjungit, 'Ηστὶ γὰρ οἶμα, ὡς ἀρετῆς ἢ διὰ πολυμαθὴν νόον ἔχει ὁ διδάσκει καὶ 'Ησέκλειον. qui locus cum sit depravatissimus, ex M.S. Hæschelii legendo, ὡς ἀρετῆς πολυμαθῆσαν νόον ἔχον, ex parte satis feliciter restituit; sed mendum omnium fœdissimum iactatum reliquit. legendum ergo, Πολυμαθῆσαν, νόον ἔχον ἐ διδάσκει. atq; ita fortasse etiam Athen. scripserat. Deniq; tanquam Democriti idem ferē laudat Stobæus tom. 2. tit. 4. Πολλοὶ πολυμαθεῖς, νόον ἔχ' ἔχουσιν. quod apud nostros vulgari dictio est celebre, Peritissimos quosq; non & prudentissimos esse, The greatest clerks are not always the wisest men. Cæterum Apollon.

bonorum suorum minimum censet, quod alii in se summum reputant: hi verò inane prorsus ac futile quiddam pronunciant. Vide infra § 9. Τὸ πολυμαθὲς ἀνεπιδότως. Optimē verò siue Democritus siue Heraclitus (alterius enim dictum esse nullus ambigo, etiamsi nomen nullum adscriptum extet) apud Stob. tit. 34. Πολυμαθὴν χάρτα μὲν ὠφελεῖ, χάρτα δὲ βλάπτει τὸν ἔχοντα. ὠφελεῖ μὲν τὸν δεξιὸν ἀνδρᾶ βλάπτει δὲ τὸν ῥηϊδίως φανεύοντα πᾶν ἔσθ' & ἐν παντὶ δῆμον. Nec dispar Aristip. illud, ὅτι πολυμαθὴς συμμιγνύει. ὡς ἔστιν οἱ πλεῖστα εἰδόντες & γυναιζόμενοι ὑμῶν μάλιστα ἢ τὰ δόντα σεπτέρων μὲν ἔσθ' οἱ πολλοί, ἀλλ' οἱ χρησιμα ἀναγινώσκοντες, εἰσὶ σπουδαῖοι. Porphyrius deniq; de abstinent. l. 1. ἔχ' ἔστιν ἡ εὐδαιμονία ἡμῶν διαίτα, ἀδύνατον ἀποδοῖν, καὶ μαθημάτων πλῆθος, ὡς ἂν πῶς φησὶν — ἔτω γὰρ εἰς ἀνέκω-
ΛΥΒ

λυε τὸ πᾶν μέλημα σωζέσθαι, εἶναι οὐδαιμόνα. νῦν δ' ἔχ' ὅπως πᾶν μέλημα ἔσ' συμπληροῦ τῷ διακρίαν, ἀλλ' ἔδὲ τὸ πᾶν ὄντως ὄντων, εἴαν μὴ σωσθῇ, καὶ ἡ κατ' αὐτὰ φύσιν καὶ ζωή. Audiant Christiani, ab ore hominis nomini Christiano infensi, dogma sanè Christianissimum.

Πῶς δὲ λαμβάνειν τὰς δοκούς χείρας | τὰς δοκούς χείρας, sicut infra § 16. τὰς δοκούς πιδάς. & l. 4. § 3. Τῶν εὐρημῶν δοκόντων. quia hoc loco multa vulgò habentur, quæ Stoici eo nomine neuitquam dignanda censent. Ars est quædam in beneficiis dextrè tam accipiendis, quàm & largiendis. Plut. de Socratis genio, Ἡ χεὶρ ἔχ' ἥπλον διακρίαν τῷ λαμβάνοντι ἢ τῷ διδόντι, ὅς αὐτοῖν πελεῖται σοφὴ τὸ καλόν. ὁ δ' μὴ δεξάμενος, ὡς περ ῥαῖσαν εὐ φερεμένην, κατακρυσσεν ἀτελήν περὶ τὴν εὐφροσύνην. handem imaginem aliò transtulit Plutarch. idem in lib. de audiendo, ὡς περ ἐν τῷ ῥαῖσιζεν τῷ βαλόντι δὲ συγκινεῖται εὐφροσύνην φέρεται τὸν δεχόμενον ὥς τὸ ὅτι ἥλ' λόγων δὲ τις εὐφροσύνη καὶ πᾶν λέγοντα, καὶ πᾶν ἀκροώμενον, ἀν' ἐκείνῃ τὸ σωστικόν αὐτῷ εὐδαίη. Seneca, de benefic. l. 2. c. 17. Volo Chrysippi nostri viri similitudine de pile lusu: quam cadere non est dubium aut mittentis vitio, aut accipientis. tunc cursum suum servat, ubi inter manus utriusque, aptè ab utroque & iactata & excepta, versatur. Laudat hoc nomine Lacedæmonios apud Herodotum l. 4. Anacharlis, τέτοιαι δ' εἶναι μέγιστοι σωφρονεῖς δύναι τε καὶ δεξάμενοι λόγον.

Διὰ ταῦτα | D. Junius vult ταῦτα, χείρας, 30 scil.

§ 9. Σίξτε | Andivir & Sextum Cherontensem Plutarchi nepotem. Capitolin. & Eutrop. ἀδελφοὶ δ' εὐ. Euseb. τὸν ἐκ Βοιωτίας. Dio, Suidas & Philostr. in Herod. Quæri forsan possit an idem sit, qui Pyrrhonias opiniones scripto propugnat. negant in Plut. vit. c. 5. Rualdus, & ad hist. Aug. Salmast. qui & Sexto Afro istud tribui monent. negat & ad hist. cand. Casaubon. qui ad Laert. vit. tamen secus statuerat.

Οἶκος τῷ πατρονομίῳ | domus ad arbitrium patrisfamilias instituit. Xyl. quo ferè sensu Suidas. Πατρονομίῳ, εἰ τὸν πατέρα ἢ πατρῶν πατρὸς δεικνύμενος νόμος τηρεῖται. nūi quod hic ad majorum jam defunctorum, illic ad superstitum adhuc parentum leges vivitur. Ita certè Plato primos mortales ait, de leg. l. 3. Ἐστὶ καὶ τοῖς πατρικοῖς νόμοις ἰπομένους, institutis legibusq; patriis vixisse. μόχῃ; ubi de Cyclopihus Homeri illud ex Odyss. i. laudaverat,

—δῆμος δ' ἐν ἡέκας Παιδὼν ἡδ' ἀλόχων, à patrio hoc regimine regum dicit profluxisse, in quo scil. primo ætati honos ille deferebatur, διὰ τὸ ἢ ἀρχῶν ἐκ πατρὸς καὶ μετὰ γονέων, οἷς ἰπομῆνοι, καὶ δῆμος ὀρνιδίαι, ἀλάλῃ ἰποποιαν, πατρὸς νόμοις καὶ βασιλείᾳ πατρὸς δικαστήριον βασιλεύοντες, quem

locum Suidas, opinor, explicare volebat. Verum meliùs Casaub. domum patrio affectu gubernatam intelligit: in qua Dominus domus, etiam quoad servos & famulos, non titulo tenus tantum sed re verà, paterfamilias existit. non eà quidem ratione, quàm Martiali, l. i. ep. 85. quia

Domumq; & agros implet equitibus vernis,
Pater familiae verus est Quirinalis.

Sed quàm Seneca ex majorum mente monet, ep. 47.

Vide, inquit, quam omnem invidiam majores nostri dominis, omnem contumeliam servis detraxerint. dominum patrem familiae appellaverunt; Servos, quod etiam in minimis adhuc durat, familiares. Verus ergo paterfamilias, qui & erga servos paterno more se gerit, Plinius l. 5. ep. 19. Est mihi semper in animo, & Homericum illud, πατὴρ δ' ὧς ἥπλοισιν, & hoc nostrum, paterfamilias. Tertull. apolog. c. 34. Gratius est nomen pietatis, quàm potestatis: etiam familie magis patres, quàm domini vocantur. Ceterum frustra vocantur, nisi nomini suo reipsum respondeant. Qualem autem hic Marcus Sexti domum, tale Dionysii regnum voluit esse Dio, σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη κατ' εὐφροσύνην πατρὸς νόμων. Plut. Dion. Atq; hoc est quod in Ulyssè suo celebrat Homer. Odyss. c. v. 47.

Τοῖς δὲ οὖν βασιλεύς πατὴρ δ' ὧς ἥπλοισιν.

& ibid. v. 234. & l. v. 12.

Λαὼν οὖν ἀνασσεύει πατὴρ δ' ὧς ἥπλοισιν.

His, quos rexit, mitis erat populis, patris instar. Ad illud autem Homeri oculum habuit Libanius or. 14. ubi narrat se de Florentio Cilices quosdam percontatum, εἰ μέμνηται ἢ πᾶν ὅδ' Ὀδυσσεὺς εἰρημομένων Ὀμήρω, καὶ ὅτις μὲν σοφὴ τὸν Ἰθακήσιον. ab eis responsum retulisse, his verbis, quæ quo mentem genuinam indicem, subijcio: καὶ λίαν ἔφρασαν καὶ ἔτι δὲ ἡδύως, ἔτι πλήτην. ubi δὲ ἡδύως illud cum vitio illud esse autumaret Vir doctiss. Fed. Morell. ἡδύως expuncto, ἡδύως substituit: vertitq; illi admodum se meminisse dixerunt, & neq; opus esse letari, neq; ferire. quæ sanè verba quid sibi velint, Oedipo aliquo, qui explicet, opus est. mitto quod ipse meminisse refert, lapsu gemitu cum eo, quo εἰ μέμνηται antè verterat, nunquid meminissent, cum de Florentio prælide ab ipsis Libanius, non de ipsis, quaesivisset. Tum an non letari opus habebant, qui præfectum σοφὴ τὸν ἀρχαίῳ (Libanium audis) ἡμῶν βέλτην τε, Ulyssis instar, nacti essent. Verum sanus ac sincerus est locus, quem vitii suspectum vir doctiss. habuit, qui in Libanio & creberrimè, & rursus 50 pissimè lapsus deprehendit. de Florentio utiq; respondent Libanio illum admodum meminisse; (eorum scil. quæ de Ulyssè à Poëta dicta sunt) réq; ipsà exhibere. neq; enim aut vincere libenter aut ferire, h. e. nec in vincula conjicere, nec plerè quæquam proclivem esse. ita τὸ δὲ ἡμῶν usurpavit & Plato in Crat. ubi ἀπὸ τῆς δὲ ἡμῶν, neclere & vincere, sive ligare, idem ferè

observare, & observando rationem alicujus habere, quod ad ingenium ejusdem se accommodet. Etenim σοχαζέσθαι πνθ, est rationem alicujus habere. Galen. de tractat. l. 1. Έγω γδ, όται μὲν παρὼν παρήντα ζωωναντων πνθ βιβλίον. αμριβώς σοχαζέσθαι δύναμαι τὸ μέγεθος τῆς ὑπερηγῆσεως, υποβλέπων ἐν ὅσοις τοις τὸ μακρόν τῶν ἔξιν. όται γ' γεγράφω πάσιν, ἔτε σὺ αἰετα παρεκδύασμους, ἔτε τὸ χρεῖστα σοχαζέσθαι. τὸ μὲν γδ τοῖς πλείστοις ἀσφαδὲς ἔσται τὸ πδ γ' ἀνιῶται χρονίζοντας ἐν τοῖς σαύσι. αἰετον ἐν ἡγύμῃ μὲν ἔξιν ἐχόντων σοχαζέσθαι. In privata lectione accuratam prorsus habeo dicentis rationem; in scriptis nec optime nec pessime imbuti, sed mediocrium tantum rationem habeo. Polybius hist. lib. 6. Ἡ γὰρ μὲν σύγκλητος πάλην ἢ πηλικαὶ τῶν ἔχουσα δυνάμει, ἐν τοῖς κοινοῖς ποσὶ γινώσκουσι ἀναγκάζεται ποσὶ τῶν πῶν τοῖς, καὶ σοχαζέσθαι τὸ δύναι. Senatus multitudinem respicere, populi rationem habere cogitur. Et mox; Ομοῖως γὰρ μὲν πάλην ὁ δῆμος ὑποχρεῖται τῇ συγκλήτῳ, καὶ σοχαζέσθαι τῶν πῶν τοῖς, καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. Populus Denatui obnoxius est, ejusdemque rationem habere, sive eundem observare necesse habet. Et rursus; Ορεῖται δὲ αὖ ποιεῖν οἱ δῆμοι τὸ δοκῶν τῶν δύναι, καὶ μάλα σοχαζέσθαι τῶν πῶν τοῖς βυλῆσι. Id exequi quod populo videbitur, ejusque voluntati sese accommodare. Marcus ipse l. 3. § 11. Τὸ κατ' ἀξίαν συσοχαζέσθαι. Simul rationem habeo cujusque pro existimatione sua. & l. 10. § 6. σοχαζέσθαι ἢ ὁμογυῶν. Cognatorum mihi rationem habeo. & l. 8. § 3. ἢ φύσις ἐσχαζέσθαι. natura minus-30 cujusque rei rationem habet, curam gerit.

Κηδεμονικῶς | Sedulo, studiose, cum cura cautioneque benevolā & amica. Polyb. ibid. Τὸ μὲν ἔχθρας καὶ ἀνταπαλλάττω, τὸ δὲ φιλικῶς καὶ κηδεμονικῶς ἔχοντι. Inde oxymoron Clementis illud. Pedag. l. 1. c. 8. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀλλότριον τὸ σωπεῖν λόγους, κηδεμονικῶς λοιδορεῖσθαι, καὶ γδ καὶ τὸ τῆς θείας φιλανθρωπίας φάρμακον. ἐπὶ γδ ψάσαι χροῖ καὶ λοιδορεῖσθαι αἰ. & c. 9. Νουθετίαι μὲν ἐν ἔσθαι, λόγος κηδεμονικός, τὸ ἐμπροσθεν. Facetē Alexis Midone (referunt Athen. 40 l. 15. & Eustath. ad Odyss. η').

Ὁ σοφιστὴς εὐρὺν μετὰ λυχνόχου περπατεῖν
τῆς νυκτὸς, ὡς περ κηδεμῶν ἢ δακτύλων.

Qui primus docuit cum laterna incedere

Noctu, digitorum egregius curator fuit. Grot.

Καὶ τὸ ἀνέκτικόν ἢ ἰδιωτὴν | Facilitatem erga privatos. Xyl. parum commodē. Ἰδιώτης enim, homines imperiti, qualis plebs esse plerumque solet. Sic Lucas Act. 4. 13. ἀρχαῖς μιστοῖς καὶ ἰδιώταις. & Athenaeus l. 4. ὁ ὑπερέλατος ἰδιώτης, ποσὶ πῶν καὶ ἀναλαβὴν 50 τῶν. Sed & Chaldaeo Paraphrase, & Judaeis Doctoribus דור פשוט istinc pro vili, plebeo, rudi, literarum imperito. Talium imperitiam & stoliditatem sustinere posse, artis laudisq; est haud infimae. Pythagoras apud Strobeum tom. 2. tit. 19. Μεγάλης ἐστὶ πτωχείας, τὸ ἀπαιδευσίας δυνάμει εἶναι. Vide supra § 8.

Καὶ τὸ ἀδωρότητον ἢ ὁμοῖον | Locus depravatus, & Xylandro conclamatus. Annotator Lugdun. Interpretor, inquit, ut ea spectare non cuperem, quae opinione tantum constant. οἷον enim est opinari. Est revera; sed οἷον pro opinabilibus vix, opinor, quicquam admiserit. Addit idem; Vel, ut spectare non cuperem eos qui magnifice de se sentiunt. οἷον enim & οἷον apud Plutarchum, Laertium & Dionysium significat praesumptionem & περὶ. Meric. Casaub. Τὸν οἷον nomine τῶν ἰδιώτων designari existimat. idemq; hic de Sexto praedicare Marcum, quod Epictetus Enchir. c. 68. hisce verbis praecepit; Μη λάλει τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις πρὸς ἢ διασημάτων. Q^a genus vitii notans Cicero de Orat. l. 2. Omnium autem, inquit, ineptiarum, quae sunt innumerabiles, haud scio an ulla sit major, quam illorum, qui solent quocumq; in loco, quoscumq; inter homines visum est, de rebus, aut difficillimis, aut non necessariis argutissime disputare. Verum id mihi animo infidere nequit, cum in clausula proximē antegressa ἢ ἰδιώταις meminere; nec verisimile videatur Marcum de eisdem prorsus agentem, verbulo tantum unico interjecto, vocabulum alterum usurpasse voluisse. Sed nec ex ipsis verbis, prout exhibentur, qui elici posset iste sensus, intelligo. Cl. Salm. οἱ οἷον sunt, inquit, qui res, τῇ οἷον, i. e. opinione tantum metiuntur. notam illud, Sapientis non esse dicere, Non putabam, non tantum sic delicta sua multi excusant ac defendunt, sed etiam τὸ putabam in multis aliis locum habet. Putabam sic rem casuram, aut non putabam. Puto tamen locum hunc non vacare vitio. legendum fortasse, καὶ τὸ ἀνεκτικόν ἢ ἰδιώταις, καὶ τὸ ἀδωρότητον ἢ οἷον. i. e. Qui facile ferret idiotas ac verum imperitos; sed & inconsiderationem eorum, qui leviter res perpendunt, & solam οἷον pro attentione & districtiori examinatione afferunt. Conjecturam meam adjicere licebit, à D. Salmasii vestigiis paulum admodum deflectendo, à sensu nihil, legerim, καὶ ἢ ἀδωρότης οἷον, εἰςq; qui citra considerationem opinantur, & de rebus quibusvis temerè statuunt.

Καὶ τὸ πρὸς πάντας εὐάρεστον | Quod de se Apostolus 1 Cor. 9. 20. Ἐγὼ ὑμῶν τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω τοῖς νόμοις, ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοῖς ὑπὸ νόμον κερδήσω τοῖς ἀνόμοις, ὡς ἀνομῶς (μη ἀνομῶς διὰ ἀλλ' ἔννομῶς Χριστῷ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους ἐξ ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς, ὡς ἀδελφῆς, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς κερδήσω τοῖς πάνσι γένηται τὰ πάντα, ἵνα πάντας πᾶσι σώσω. & 10. 33. Πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μη ζήσῃ τὸ ἑμαυτὸν συμφέρον, ἀλλὰ τὸ ἢ πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. In licitis omnibus nimirum omnibus placere & satisfacere satagebat; omnia saluti omnibus; non amittendo fidem; sed ostendendo pietatem. Gregor. Rom. pastor. l. 2. c. 5. & regist. l. 1. ep. 24. Compassione misericordia, non simulatione fallacia. Augustin. ad Hieron. ep. 1. Nunc ad licita condescendens, nunc à licitis se cōbē-

ad Rusticum : quo loco, falsus est Erasmus, (erroris
ducem secutus forsan Joannem Sarisber. Policrat.
l. 8. c. 14.) quod *Jul. Frontonem*, cujus meminit
Juvenalis *Sat.* 1. v. 12. & præter Juvenalem Tacitus
hisor. l. 1, & 2. ab Hieronymo designatum
censet. *Siccitatis* nomine notat Macrobius, vel
apud Macrobius Eusebius, *Saturnalium lib.* 5.
cap. 1. *Quatuor sunt*, inquit, *genera dicendi* : *copiosum*,
in quo Cicero dominatur ; *breve*, in quo
Salustius regnat : *Siccum*, quod Frontoni adscribitur : *Pingue & floridum*, in quo Plinius secundus quondam,
& nunc nullo veterum minor noster Symmachus luxu-
riatur. Dignitate Consulari à Marco fuisse orna-
tum, autor est Ausonius in *grat. alt. Gratian.* Ex
Frontonis ad Marcum Imper. epistolâ (uti vide-
tur) sive oratione aliquâ, citat hæc Charisius in-
sit. *grammatic.* l. 2. *Mihi satis abundeq; honorum est*,
quos mihi quotidiano tribuis. Nec illud omissum ve-
sim, videri Frontonem hunc adversus Christianos
vel scripserisse, vel egisse, ex Minutio Felice, cujus
hæc in Octavio verba : *Sic de isto & tuus Fronto*,
non ut affirmator, testimonium fecit ; sed convivium,
ut orator, aspersit.

'Επιστήμη | ut scirem. Xyl. potius ut considerarem,
animadvertirem. est enim ab ἐπίστυμι, non ab ἐπι-
στυμι. Vide supra § 6. ἀπιστηκόν.

Οἱ αὖτε ἡ πύρρινος βασιλεία, καὶ ποικιλία, καὶ ὑπο-
κρίματα | Polyb. hist. l. 2. αὐτὸ γὰρ τέτοια (τὸ πύρρι-
νον) συμβαίνει πρὸς ἀσθενεστάτων ἔμφρασην, καὶ πάσας πε-
ριελθούσας τὰς ἐν ἀνθρώποις ἀδολείας καὶ ὀρθρονομίας. 3
Thyestes apud Senecam.

Ut nemo doceat fraudis & scelcris vias,
Regnum docebit.--

& Ubicunq; tantum honesta dominanti licent,
Precario regnatur.---

& ---sanctitas, pietas, fides,
Privata bona sunt : reges, quâ volunt, eant.

Scilicet ut idem *Agamemnon*.

Id esse regni maximum pignus putant,

Si quicquid aliis non licet, solis licet.

& Lepidus apud Salust. Omnia retinenda dominatio-
ni honesta esse. Cæterum regnum illi cum dicunt, ty-
rannidem intelligunt. Quum enim, ut Aristot. po-
lit. 1.1.c.2. Πρώτη καὶ θεοκρατία, ἡ βασιλεία. Regnumq;
res sit inter Deos hominesq; (Ethnicum pro ritu suo
loquenter habes) pulcherrima. Livius 1.2. unde
& Plato polit. 9. pronunciat, ὅς παρὰ δῖλον, ἐπὶ
πλεονεξίας περιουσίας ἀπὸ ἐκ ἑνὸς ἀδελφώτερος, βασι-
λευσίδης ὅς ἐκ ἐνδοκαιοσύνης. nil mirum, si
(quod Polybios 1.6.) συμπαύονται καὶ συγχεῖνται
πάντες οἱ μόνάρχαι, καὶ ὅσον εἶός τ' εἴσι, περὶ τῆς
βασιλείας ὀνόματι. inquam, monarche quivis, ty-
ranni quoq; quantum possunt, ementito regni nomi-
ne abutuntur. Inter tyrannum interim, regemq; ju-
stum quantum interfit, nemo melius Dione Prof.
docabit, oratione quæ de Regno est, 1, & 3. & qua

est de tyrannide, 6. cui Syneſum adjuungere licet, lib. de regno. & à recentioribus Eraſmum in inſtitutione principis Chriſtiani. Sed nec tyrannum quilquam accuratius depinxerit. quàm Plato id præſtitit, politic. l. 8. & 9.

Baccharia | *tyrannicam invidentiam* dicit; sive
quâ illis invidetur.

De qua Statius *l. 5. Syl. 1.*

Quisnam impacatâ consanguinitate ligavit

Fortunam invidiamq; Deus ?---

Et in eandem ferè mentem Tragicus in *Theb.*

Simul ista mundi conditor posuit Deus,

Odium atque regnum.--

Et Attius apud Cicer. *Offic.* l. 3.

Multi iniqui atq; infideles regno, pauci sunt boni.

Unde Lycus apud M. Senecam, *Herc. fur.* 2.2.

rs prima regni est, posse te invidiam pati.

& de Dionyno Siculo tyranno, Corinthi agente, Justinus, l. 21. *Laborabat invidiam præteritorum, contemptu presentium demerere; expertus, quàm inuisa tyrannorum forent etiam sine opibus nomina. Sive etiam ipsam tyrannorum invidentiam, quâ illi cum se fe invicem in visos, tum & bonos quosvis etiam exosos, habent. Siquidem ut Claudian. de Honor. Coss. 4.*

---Sors ista tyrannis.

Convenit, invideant claris, fortesq; trucident.

Ἵποκρίτης | Hypocrisim dicit tyrannicam, quā illos
cum primis diligere & in pretio habere se simulant,
quos quāvis maximē oderunt. Tiberius, de quo am-
plius infr. ad § 14. nullam, ut rebarur, ex virtutibus suis
magis quam dissimulationem diligebat. Tacit. annal.
4. De Domitiano itidem Caius, Ἐνδραῖον ἐφι-
λησε ὡς ἀληθεῖς ἔδναι, πάλιν γυναικῶν πτωχῶν.
ἐπαράβητε ὃ ἀγοαῖν ἀνί, ὅν ἀνὴ μάλιαν ὑποφράσαι
ἦθελεν. de quo eodem & eundem videas ad l. 10.
§ 17. exempla, quibus id comprobatum dederit, habes
apud Suetonium 12. 11. Sed & quā cuncta si-
mularē ac dissimulare solenne habent, ubi id ē re
sua esse putant. De Alexandro 6. Pontificē Roma-

lilio; ejusdem Valentino, (quem Nic. Machi-
us tanquam exemplar Principibus imitatu dig-
num proponit, *de princip. c. 11.*) tradit Guic-
dinus, *hist. l. 6.* adeo simulatione ac dissimu-
latione celebres, sive infames potius, fuisse, ut
in proverbiali dictio vulgarè jactaretur, *Pontifi-*
numquam quod diceret, facere; Valentium num-
quam quod faceret, dicere. Nec aliunde illud Sigis-
mundi Cæsaris effatum; *Nescit regnare, qui nescit*
mulare. Æn. Sylv. in *Parorm. l. 1.* Elegantis-
simè vir illustrissimus Dan. Heinsius *Herode act. 2.*
2.

Huic & *ἡμετέραν αὐτοκρατορίαν* illam adicere licet, *ἡμετέραν*

ἔσθ' ἢ (inquit Julian. *epist.* 12. expertus ipse for-
tan, nec ejusd. expert, ejeret licet, quum Basilium
eā ipsā tam blandē compellet & ad se inviret, quem
non poterat non odisse) ἔπαυσις, μὴ δὲ τῆς ἡλικί-
ας μῦθος, ἡλικίαν δὲ τὴν πολεμικὴν. & Ro-
lybius *hist.* l. 4. Καὶ δὲ γὰρ δὴ πρὸς τὴν ἡλικίαν
πρὸς διαβολῆς, τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ' ἔπαυσις
λυμαίνεσθαι τὸν πόλεμον. ἔπειτα δὲ μάλα καὶ περὶ
τοιαύτης κακότητος καὶ βασκαρίας καὶ δόλου, ἐκ
ἧς περὶ τὰς ἀνὰ διὰ τὴν πόλεμον, καὶ τῆς τοιαύ-
της περὶ ἀλλήλων ζηλοτυπίας καὶ παροργίας. Hoc
est, quod in *vita Agricola Tacitus*: *Pessimum inimi-*
corum genus, laudantes.

Ἐυπαρίδου ἀπορροή. | De Tiberio Sueton.
l. 3. c. 52. *Filiorum, neque naturalem Drusum, neque*
adoptionem Germanicum patriā charitate dilexit. Scil.
ut Naso Metam. l. 2.

Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
Majestas & amor.

Certe qui istiusmodi hominum emulationes foedas
dirasq., quas cum natura sibi conjunctissimis exer-
cuere, quarum pragnans est omnis omnium ata-
tum, omniumq.; gentium historia, animo recoluerit,
oraculi vicem obtinere merito censebit, quod à
Frontone noster hic se accepisse profitetur.

§ 12. Ἀλεξάνδρου τὸ Πλάτωνικόν | Plures hoc
nomine tum philosophos, tum Sophistas recenset
Suidas. Verum noster iste an ex illis sit, certò sta-
tuere nullus habeo. Alexandri Cilicis Sophistae in-
ter ceteros meminit, de quo latius etiam Philostratus
in *vit. Soph.* l. 2. qui *πλοπλάτων* dictus fuerit.
Platon. nimirum, si non dogmate, dictione saltem
emulatus videtur. unde declamantem ubi audiret
quidam ex Herodis Attici Senatoribus, τὴν μὲν
πλὸν εὐρηκέναι dixit, τὴν δὲ Πλάτωνα ζητῆν. A
Marco autem accitum, ab *epistolis Graecis* eidem
fuisse, autor est Philostratus. qui & Favorini *ρη-*
σιώτην ἀρεστικῶν extitisse eum ait. Favorinus au-
tem iste in eorum albo censetur, qui & philosophi si-
mul & sophistae etiam habebantur. Fieri itaque po-
test ut Alexander ille is ipse sit, quem hic Marcus
Platonium appellat. Meminit & Galenus *lib. περὶ*
τῶν οὐρετικῶν Alexandri cujusdam, qui eisdem
temporibus Romae vixerit, Damasceni. Ceterum
istum ait *ρησιώτην μὲν τὸν Πλάτωνα, ἀλλὰ*
οὐκ Ἀριστοτέλους οὐρετικῶν μάλλον & φιλοπονητικῶν
nomine à plerisque notatum. Ad priorem illum itaq;
potius inclinaverim.

ἢ ἐν ἀπορροῇ γράφειν | Non ineptè istud in A-
lexandrum illum conveniat, cujus opera ad epi-
stolas Marcus est usus.

Ὅτι ἀπορροῇ οἶμαι | Vide *supra* § 7. Ἀπορροῇ δὲ
μὴ εὐχρηστικῶν. ὁρᾷ γὰρ ἢ ἐν τῇ ἀπορροῇ συνη-
θία εὐχρηστικῶν. Suidas. qui & haec ipse Marci sub-
jungit. *Cicer. ad Attic.* l. 1. ep. 11. *Veretur, ne pu-*
rum sit, scribere ad te quàm sibi occupatus.

Τὰ καὶ τὰς περὶ τοῦ συμβιβάσαντος χάριτος καὶ
καρῆς | Epictet. *Enchirid.* c. 29. Τὰ καὶ τὰς
ὡς ὁπῶν τὰς χάριτας ὁρμαίνονται. Officia ut
plurimum pro relationibus & qualitatibus personarum
(quas invicem gerunt) definiuntur. χάρις autem,
sive relationes & affectiones mutuae, vel sunt natu-
rales, vel adscititiae. Epictet. *differt.* l. 3. c. 2. δὲ
περὶ οὗτοισι τὸ περὶ τὸ καὶ τὸν. ὅ δὲ γὰρ μὴ
ἐστὶν ἀπαρῆς, ὡς ἀνδρείας, ἀλλὰ τὰς χάριτας τῶν
ἐν τῇ τῆς φύσεως καὶ ἐπιτάξεως, ὡς εὐσεβείας, ὡς
ἡν, ὡς ἀδελφείας, ὡς πατρίδας, ὡς πολιτίων. quod
idem habet & *lib. 2. cap. 14.* Ceterum de his
amplius vide sis Simplicium in *Commentario ad*
Epicteti Enchiridium, & Casaubonum *ad Persii*
Sat. 3. v. 70. Sed & Marcum ipsum *infr.* *lib. 8.*
§ 27. & l. 11. § 18.

Τὰ σπείροντα περὶ γυμνασία | id est, ut Demost.
Olynth. 1. ἀπ' αὐτῶν ἡμῶν σπείροντα τὰ περὶ γυμνασία.
qua autem Marcus σπείροντα περὶ γυμνασία, ea Plutarch.
σπείροντα περὶ γυμνασία dixit de *superstitione*. Τοιαύτη μὲν
ἐν τοῖς ἀσκητικοῖς καὶ σπείροντα καὶ ἀσκητικοῖς περὶ γυ-
μνασία καὶ καὶ τῶν ἡ δεισιδαιμονία βελτίον ὅτι
ἐν τοῖς ἡδίστοις τῆς ἀσκήσεως. Clemens simplici-
ter τὰ σπείροντα. Ità *Strom.* l. 7. τῆς ἀνδρείας, si-
ve fortitudinis munus inter cetera statuit, τὸ σπεί-
ροντα σπείροντα. & *lib. 5.* Pios saepenumero
ad virtutis exercitium Deo permittente, τοῖς
σπείροντα σπείροντα. denique *lib. 4.* Ἐν μάλα
τοῖς σπείροντα σπείροντα διόν τε ἐν καλῶς καὶ ἡδίστοις
τῶν γυμνασίων. Galen. in *hort. ad art.* c. 2. σπεί-
ροντα σπείροντα dixit. Καὶ τὸ βίον μετ' ὅσον
ναυαγίων περὶ πολλὰς οἰκίας γυμνασίων, ἢ περὶ τὰ
σκάφη καὶ θαλάσσης, ἐκ ὧν γινώσκοντες ὅτι
ἐπιτήδεον ἑαυτὸν ἐν τοιαύταις σπείροντα σπείροντα
τῶν περὶ δαίμονας, μὴδ' αὐτῇ βελτίον ἐστὶν ἐπιτήδε-
ον. Idem de *sanit. tuend.* l. 2. cap. 1. Πολλοὶ γὰρ
οἱ ἀνθρώπων μὲν σπείροντα σπείροντα ὁ βίος
καὶ βλάπτει μὲν ἀναγκαῖον ἐστὶν αὐτοῖς, ἀποστῆναι δὲ
αὐτῶν. inde *βίος σπείροντα*, Origeni *advers.*
Celsum l. 1. *Vita negotiis molestissimaeque implicita*; cui
opponitur ὁ ἀπολαυστικός. Sed & Laert. l. 7. in *Zeno-*
non. ex Stoicorum sensu; τῶν καὶ τῶν τὰ μὲν
ἀνδ' ἀνδ' ἀνδ' τὰ δὲ σπείροντα σπείροντα ite-
dem pro negotiis & molestiis. ità Aristophan. *ranis*
aet. 1. *scen.* 4.

Τίς ἐς ἀναπαύσεως ἐκ κακῶν καὶ σπείροντα;

Quis in requiem ex malis vult & molestiis?

Menander in *Agricola*, ab Aristoph. *Schol.* addu-
ctus *ad Plut.* *aet.* 3. *scen.* 2.

Ἐν σπείροντα, ἐν μάλας.

Molesti in negotiis, in praeliis.

Epicurus apud Laertium, in *Epic.* & Senecam, in
Claud. Περίγυμνασία ὁ διδόν, ὅτι αὐτὸς ἔχει, ὅτι
ἀλλοις παρέχει. id est, verrente Cicerone de *Nat.*
Deorum *lib. 1.* *Negotium Deus nec ipse habet,*
nec aliis exhibet. Eodem sensu & σπείροντα da-
cuntur

cuntur. Vide infra § 15. l. 6. § 11. & l. 9. § 13.

§ 13. Κατέλυ | Inter Stoicos, quos audiverit, Cinnam Catullum ponit Capitolin. quo loco Catullum legi postulat Cl. Salmasius.

Τὸ περὶ τοῦ διδασκάλου ἐκδύμωτος ἔνεμον | Senec. epist. 73. Verè philosophus præceptores suos veneratur & suscipit, quorum beneficio illis se vititiis exuit. Sive, illis in vitis exiit. altera lectio à Mureto est, à Lipsio altera. Idémque epist. 64. Quidni ego magnorum virorum & imagines habeam, & natales celebrem? quidni illos honoris causa semper appellem? Quam venerationem præceptoribus meis debeo, eandem illis præceptoribus generis humani, à quibus tanti boni initia fluxerunt. Si Consulē videro aut Prætorem, omnia quibus honor haberi solet, faciam; equo desiliam, caput adaperiam, semitā cedam. Quid ergo? M. Catonem utrumque, & Lælium sapientem, & Socratem cum Platone, & Zenonem Cleanthémque in animum meum sine dignatione summa recipiam? Ego verò illos veneror, & tantis nominibus semper assurgo. Juvenal. Sat. 7. v. 206.

Dii majorum umbris tenuem & sine pondere terram
Spirantesque crocos, & in urna perpetuum ver,
Qui præceptorem sancti voluere parentis
Esse loco —

Talis Marcus noster, qui, ut Capitol. Tantum honoris magistris suis detulit, ut imagines eorum aureas in larario haberet, ac sepulcra eorum aditu, hostiis, floribus semper honoraret. Talis & Alexander, qui, ut Plutarchus est autor, Aristotelem præceptorem cum primis coluit, & ἕκαστον τῶ πατρὸς ἀγαπῶν distitans, ὡς δὲ ἐκείνου μὴ ζῶν, διὰ τὸν τῆς ἀλῆς ζῶν. Cui sententiæ astipulatur & Aristoteles ipse apud Laërt. his verbis. Τὸν γὰρ τὸν πατρὸς ἀγαπῶν ἐπιμνησκόμενος τὸν μόνον ἀνιστησάντων τῶν τῶ τῆς ζῶν, τὸν δὲ τὸ καλῶς ζῶν παραχρῆσθαι. Et Plut. ad vers. Colot. Τὸ μὴ ζῶν οἱ γονεῖς μὴ τῶν δὲ τῶν ἐκείνου ὡς δὲ τῶν φιλοσόφων δίκης ἐν νόμῳ συνδρῶν οἰόμεθα, λόγον δὲ πρὸς τοὺς κολαστῶν λαβόντες, ἐν τῷ ζῶν. Et Aristides pro Themistocle. Τοῖς ἐκπαιδευμένοις οἷς τῶν ἡρώων, καὶ δὲ δὲ πρὸς τοὺς ἡλδομῶν οἷς φῶς, τέτοις τῶν πρὸς τὴν μαρτυρίαν ἡγούμενα δεῖν ἔχειν, μὴ τῶν δὲ τῶν πρὸς τὴν μαρτυρίαν οἷς οἷς τῶν τοῖς γονεῖσι δὲ αὐτὸ τὸ ἐν μόνον ποσὺ τῶν ἡρώων χρεῖν, καὶ ὁμολογῶν ὁρῶν χρεῖν πάντων χρεῖν προσβύτεια, πῶς ἐκ ἐκείνοις πλεον πρὸς τὴν μαρτυρίαν καὶ δεῖν, οἱ πρὸς τῶν μόνον, καὶ δὲ τῶν πρὸς τὴν μαρτυρίαν καὶ δεῖν, ἀλλὰ καὶ βελτίους ἀπὲρ χρεῖν ἔχοντες.

Τὸ περὶ τῆς τιμῆς ἀληθινῶς ἀγαπῶν | quod in eis rarius, qui sunt in dignitatibus summis constituti. Sicut enim illi plerumque; ἀσφύττει, uti noster monuit supra § 11. Cicer. ad Attic. l. 7. epist. 2. Filia tuā te delectari letor, & probari tibi sperāre quoniam esse τῶν πρὸς τὴν τιμῆν.

§ 14. Τοῦ ἀδελφοῦ μου Σεύρη | Οὐρῆ legendum aliquando suspicatus eram ex Dione Cass. & Jul. Capitolino, apud quos Verus, non Severus, Marci frater, adoptione tamen, non genere, (nam Ceionii Commodi filius hic fuit) & imperii confors, toties occurrit. Quin & Jos. Scaliger in animadv. ad Euseb. & Cl. Salmasius in annot. ad Capitol. sic corrigendum uterque censuit. Errorem confimilem in Galeni, Theophili, Epiphani, aliorumque scriptis, apud quos ἀπὲρ τοῦ Σεύρη, ἢτοι Οὐρῆς, Σεύρη; ἢ Σεύρη; pro Vero Severus reperitur, observarunt Gulstonus noster, ad Galen. Scalig. ad Euseb. Salmas. ad Capitol. Petav. ad Epiphani. Verum cum Verus ille vitæ impurissimæ, & flagitiosissimæ, moribus perditissimis ac profligatissimis fuerit; non video qui potuerit in tam foetido faculentoque sterquilino virtutum istiusmodi seges ulla, nedum tam ampla, quàm istic depingitur, deprehendi. Claud. itaq; Severum philosophiæ Peripateticæ διασώττω, quē inter ceteros audivisse Marcum nostrum autorem habemus Capitolinum, intellexisse fors fuerit. Eoq; magis hunc voluisse videri possit, quod huius ipsi, à quo tamen multa traxerit necesse est, nusquam alibi meminerit. Sed nec istud fatiscit, cum nec quā ratione fratrem illū appellaret, occurrat; & fratris quasi germani & genuini infra rursus meminisse videatur § 17. alioqui, quid si pro ἀδελφῷ legamus φίλον? ut amicus non frater indigitetur Severus iste: quo modo Nabud Nathanides Solomonis Regis amicus. Reg. l. 3. c. 4. v. 5. Verum istud potius Jun. Rustici fuerit; de quo vide sis quæ ex Capitolino supra adduximus ad § 7. & quæ apud eundem de eodē sequuntur. Proinde caligine septis undiq; nihil lucis cum affulgeat, nihil certi renunciare datur. Ego itaq; ἐπιζῶ, & (quod in ambiguis solet) mihi non liquere, ingenuè profiteor. Addito tamen, potuisse Marci sanguineum aliquem qui proavi materni utriusque communis (Catilii Severus dictus is, Capitol.) nomen gesserit, fratris nomine designari. alii viderint.

Φιλοῖκμον | De Vero Capitolinus, enumeratis omnibus ejus magistris in diverso genere scientiarum, Hos omnes, inquit, ἀμαρὶν ὕμει, atq; ab his invicem dilectus est. Atq; hoc esse τὸ φιλοῖκμον, quod à Fratre suo Vero didicisse Marcus profiteretur, censet Salmas. ad Capit. ambigo tamen. Marci verò τὸ φιλοῖκμον habemus à Capitolino his verbis, commendatum, dixerim, an perstrictum? Jam in suis tantā fuit benignitate, ut cum in omnes propinquos cuncta honoris ornamenta contulerit, tum in filium Commodum, & quidem scelestum atque impurum, citò nomen Caesaris & mox sacerdotium, statimque nomen Imperatoris, ac triumphī participationem, & consulatū.

Φιλῶντις | Simplicitatem certè Vero tribuisse Severum, eandemq; in illo adamasse Pium monui-

mus *suprà* ad § 9. sed & Capitolin. de eodem, *Erat*, inquit, *morum simplicium*, & qui adumbrare nihil posset. Verum istud infirmitatis potius *ἡ ἀλυστότης* ἢ τοῖς ἐνδεῖαις, quàm candoris ingenui *ἡ φιλαληθείας* fuerit. nihil potuisse, dicit; nihil voluisse adumbrare, non dicit. Siquidem idem eidem alibi impingit, (quod & *suprà* notavimus) *callidam severitatis simulationem*: quā nimirum per imperii initia, graviter se, & ad Marci mores egerit. Cæterum *membrana tenuis*, & *bracteata* tantum (ut cum Seneca *ep. 115.* loquar) erat illa severitas, cuius fucus faciliè deprehendi poterat. nec personam illam diu sustinuit; sed ad ingenium indolēmq; pravam citò deflexit. docuitq; verum esse, quod Greg. Naz. *orat. in Jul. 1.* *Ὁς εἰς τὴν σερασιότητα, μόνιμον*, i. e. *quæ simulata sunt diuturna esse non posse.* ut Ambrosius de *Offic. l. 2. c. 22.* Ego interim non video (quod & prius monui) quomodo Capitolinus sibi ipsi confiteretur, qui in *Vero* modò simplicitatem prædicat, modò *callidam simulationem*, tanquam vitium illi ingenitum, notat. At Marcum hac ratione pro *Vero Verissimum* appellabat Adrianus. Caff. & Capitol.

Φιλοδύμων | Verum Pio an Marco (nam ambiguitur locutus est) *fidem*, non & *amorem* exhibuisse, auctor est Capitolinus. Est autem *fides iustitiæ pars*; ut Cicero, *Offic. l. 1.* Cæterum *fides* ab *amore* sejuncta, *φιλοδύμων* elogium neutiquam meretur. Utrumq; autem hoc & *φιλαλήθειας* & *φιλοδύμων* interpres Anglic. (quā ratione motus, mihi incertum) omisit.

Θεράπειαν | De Thraseâ Pæto; Tacit. *annal. l. 16.* Dio Caff. in *Neron.* & in *Dioclet.* Suetonius *l. 6. c. 37.* & *l. 12. c. 10.* Arrian. in *Epiſt. diſſert. l. 1. c. 1.*

Ἑλκίδιον | De Helvidio Prisco, Thraseæ genero, Tacit. *ibid.* & *hist. l. 4.* Dio Caff. in *Vespas.* Suetonius *l. 10. c. 15.* & *l. 12. c. 10.* Arrian. *l. 1. c. 2.* & *l. 3. c. 26.* & Plin. *min. l. 9. ep. 23.*

Κάτων, Δίων, Βεῦτων | De his, præter cæteros historicos, fusillimè Plutarchus; qui ex professo res gestas horum omnium descripsit. Verum quid cum heroibus istis *L. Vero*, homini *vitiorum Casanorium*, & *Neronianorum*, & *Vitellianorum* æmulo, & in pluribus *Neroni*? Capitolini sunt de *Vero* verba. *Nero* scilicet alter Thraseam Marco conciliaverit, & in notitiam ipsius eum insinuaverit? Accedit, quod ex hic positis videri possit, Marcum Lucio in disciplinam quandoq; datum; & ab eodem in eis, quæ referuntur istic, aliquā saltē ex parte, institutū. Verum repugnat planè sententiæ huic, tum utriusq; ætas, cum Marc⁹ Lucio antecesserit, utpote qui Pii filiam idē duxerit uxorem, quod Lucio⁹, cui ab Adriano destinata fuerat, impar ætate videbatur, filiāq; suam Lucillā nomine eidem *Vero* jam transnominato nuptum dederit: tum etiam quod Lucio⁹ hic, post septimum annum in familiam Aureliam

traductus, Marci moribus & auctoritate formatus perhibetur. Vide Capitolinum in Marco (sed à Salmasio restitutum) & in *Vero*. Alius igitur est necessariò Marci frater requirendus, in quem ista possint competere.

Πολιτείας ἰσότης | *Πολιτείας ἰσότητα* & noster istic, & Plut. in *sap. 7. sympoſ.* appellat *τὴν δημοκρατίαν*. in qua singulis quibuscq; civibus jus ex æquo competit. *Ἰσότητα* eandem appellat Herodot. apud quem Oranes *l. 3.* *Πλήθος ἢ ἀρχὸν, ποῦτα μὴ ὄνομα πάντων κρείσσειν ἔχει ἰσότητα*. Eumq; secutus Thucydides, qui *l. 3.* *Οἱ δὲ τὰς πόλεις σερασιότητες, κατ' ὁνόματος ἐκτερεῖς εὐφρασεῖς, πλείους τε ἰσότητας πολιτικῆς, ἢ ἀεισεκσταίας σὺν σερασιότητι, τὰ μὴ κοινὰ λόγῳ διαπραδόντες, ἀλλὰ ἰσότητα*, &c. Quamquam autem, ut Sen. *ep. 30. Prima pars æquitatis est æqualitas*, non immeritò tamen Plutarchus, *Πασὼν ἀδικιῶν μετρίῳ ἢ* *τὴν δόξαν* *ταύτην ἰσότητα*, pronunciat, in *sympoſ. probl. l. 8. c. 2.* & *æqualitate* istā nihil inæqualius; Plin. *min. l. 2. ep. 12.* Nec sanè minùs veritati consonum quicquam, quàm Lactantii illud *inst. l. 5. c. 14.* *Ubi non sunt universi pares, æquitas non est.* Itaque non infrunitè Lycurgus, monenti *democratiam* induceret, *Tu*, inquit, *eam primò domi tuæ instituas.* Plut. *sap. sympoſ.* & in *apoph.* qui & eo nomine eundem laudat, *sympoſ. probl. l. 8. c. 2.* quod *proportionem arithmetica*, tanquam *δημοκρατικὴν* & *δολικὴν*, repudians, *geometricam* ejus loco in *republica* à se efformatam induxit. *Ἡ μὲν γὰρ*, inquit, *ἀειδμὸν ἢ ἰσότητα, ἢ ἢ λόγῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπορίμει.* Vide Caffaubon. ad Sueton. *l. 2. c. 51.* Potest tamen & *πολιτεία ἰσότητα* à Marco dicta videri, in qua *juxta legum præscripta jus cuiq; ex æquo redditur.* Ita Plinius in *panegy. Trajano*: *Dicitur æſſort, atq; etiam procuratori tuo, In jus veni, sequere ad tribunal, nam tribunal quoq; excoſtitutum principatui, (ita Lipt.) est par cæteris.* Sors & urna fisco judicem assignat. eodem foro utuntur principatus & libertas, quæ præcipua tua gloria est, sæpe vincitur fisco; cuius mala causa nunquam est, nisi sub bono principe. Sed & de Marco ipſo Eutropius, *Hic cum omnibus Rome æquo jure egit.* Cæterum tale potius est regum regimen, quale verbis sequentibus depingit.

Τὴν ἐλδοειν ἢ ἀρχομένην | Claudianus in *Stilicon.*

Fallitur egregio quisquis sub principe credit

Servitiam, nusquam libertas gratior extat.

Optimè itaq; Euripides *Ægeo*, à Stobæo laudatus, *50 rom. 2. tit. 47.*

Ἀνδρὲς δὲ ὅτε ἐδὴν ἢ περὶ τῆς ἐλδοειν κελόν.

Perferre regnum rege sub bono juvat.

Certè Marcus noster, si Capitolino credimus, cum populo non aliter egit, quàm est æſtum sub civitate libera. Itaq; cum pecunias ex publico ad bella gerenda à Senatu postularet, *Ἡμεῖς γὰρ*, inquit, *ἔπος ἐδὴν*

ἐκείνους ἐναυπημένους εἶχε, καὶ διὰ τούτου, τὸν μὲν τῆς ἀληθείας, τὸν δὲ τῆς δολικίας ἐνεκα ἤχθαρε. Sed & de Domitiano, Cassius idem, lib. 67. Καὶ τοὶ καὶ τούτου δεινότητον ἔχον, ὅτι καὶ κολακάζουσαι ἦσαν, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὁμοίως ἤχθετο, καὶ τοῖς στρατηγόσι, καὶ τοῖς μὴ τοῖς μὲν, ὅτι δουλοῦν, τοῖς δὲ ὅτι ὑπερβόρην ἰδοῦν.

§ 15. Παράκλησις Μαξίμου | Maximus me adhortatus est. Xyl. Verum addititium videtur [ἐκείνους] illud. lego, Περὶ, ut supra. atque ita citare comperio II. Casaubonum ad vitam Marci. Lege-
re tamen videtur Salmaf. ibid. Περὶ Κατύλου καὶ Μαξίμου. Sed cum Catuli supra § 13. meminerit, quare denuò, præter morem suum, eundem reponeret, causam nullam video. minúsque jam placere sibi, quod olim voluerat, vir candidissimus proficetur. Meric. Caf. Περὶ Κλ. Μαξίμου, ὁ Claudio Maximo. Cl. Maximus inter Stoicos à Capitolino recenseretur, quibus Marcus noster in disciplinam se dederit. Verum nec viro clarissimo ea lectio probatur; quum nec in alijs citandis duplici nomine sit usus, πρὸς Οὐρανὸν, πρὸς Διογένην, πρὸς Περικλῆ, πρὸς Σόλωνα, πρὸς Φερίππον, πρὸς Κατύλου. Ergo & hic scripsit, inquit, πρὸς Μαξίμου. Et sic legendum censeo. Cui accedit & ad Capitolinum Casauboni patris calculus, qui solis cognominibus Catulum Maximianumque monet, à Marco in hoc scripto nuncupatos. Etiam si autem Μαξίμου Τύριον Eusebius in canone chronico (ut ex Georgio monacho patet, qui eundem transcripsit) inter Marci nostri præceptores collocaverit: unde & supplendus videtur Marian. Scotus, apud quem Maximi nomen intercidit, Tyrii remansit; vix adducor tamen ut credam quod Viri illustres Jos. Scaliger notis in Euseb. & Jac. Capellus histor. Eccles. cent. 2. autumant, Maximum hunc, Tyrium illum esse, cujus extant διαλέξεις, cum iste quantus quantus est, totus Platonicius esse videatur, illum Stoicum extitisse consentiunt autores. Sed & Tyrium istum sub Commodò, non sub Marco, Romæ διατελέσαι Suidas prodiderit.

Τὸ κρατῆν ἑαυτοῦ | ut suo exemplo meipsum regerem. Xyl. ad verbum, se continere, vel, sui continentem, sive potentem esse, ut Flaccus, carm. l. 3. ad. 29. & Seneca, ad Marc. c. 20. vel etiam, Sibi imperiosum, ut Flaccus idem Serm. l. 2. c. 7.

Quisnam igitur liber? Sapiens, sibi qui imperiosus.

Sic κρατῆν τῆς χειρὸς apud Plutarchum Aristides, de Themistocle quem peculatus reum agebat, ex Tragico an Comico aliquo;

Σοφὸς μὲν ἀνὴρ, τῆς δὲ χειρὸς ὁ κρατῆς.

Sapiens quidem vir, sed manus non continens.

h. e. manum (à publico, sive alieno) continere ac cohibere haud potis. Et κρατῆν ὀργῆς, Dionysius Halicarn. apud Stob. tom. 2. tit. 20. Ὅτι μεγάλη

καὶ δουλοῦν ἐστὶ καὶ ὀργῆς τῇ κρατῆν ὀργῆς, ἢ ὀργῆς νοῖα καὶ ἢ φυλακῇ τῇ μὴ ἀπειποῖν μείζων. Ὀργῆς κρατῆν dixit, quod ὀργῆν κρατῆν Menand. Ὅσοι τὸ κρατῆν ὄντι τὴν ὀργῆν πόνον;

Cohibere quantus impetum est iræ labor!

Rex sapientissimus, Proverb. c. 16. v. 32. Potior est longanimitas robustio; & qui in animum suum imperium obtinet, expugnante civitatem. Græc. Κρείσσων ἀνὴρ μακροθύμου ἰσχυροῦ ὁ δὲ κρατῆς ὀργῆς, καὶ ἀλαμβανόμενος πόλιν. Optimè, Siquidem, ut Plut. de ira cohib. Ἀνδράπων μὲν κρατῆσαι, καὶ χεῖρας βελπόνων, ὑπὸ τῇ τῷ δὲ ἐν ψυχῇ εἴσῃ καὶ θυμῷ, τέρψαντο μεγάλης δὲ καὶ νικητικῆς ἰσχύος. Socratis dictum est; à Stobæo relatum tom. 1. l. 2. tit. 7. μεγαλὴν μὲν ἀρετὴν ἐστὶ τὴν βασιλείαν, ἀρετὴν δὲ τὸ ἑαυτῷ ἀρῆσθαι. & de Alexandro Plut. τῇ νικᾶν τὸν πολέμιον, τὸ κρατῆν ἑαυτοῦ βασιλευμένον ἰσχύος. Seneca, de Benef. l. 5. c. 7. Gentis facilius est barbaras impatientesque alieni arbitrii regere, quam animum suum continere, & tradere sibi. & epist. 75. Hæc est absoluta libertas, in seipsum habere maximam potestatem. inestimabile bonum est suum fieri. Et, epist. 113. Sibi imperare maximum est imperium. Et, quæst. nat. l. 3. Nulla major est victoria, quam vitia demuisse. innumerabiles sunt, qui urbes, qui populos habuere in potestate; paucissimi, qui se. Horat. Carm. l. 2. od. 2.

Latius regnes avidum domando

Spiritum, quam si Libyam remotis

Gadibus jungas, & uterque Panus

Serviat uni.

Et Claud. de 4. Conf. Honor.

— tunc omnia jura tenebis,

Cum poteris rex esse tui. —

Rectius enim is appellabitur Rex, (qui hoc præstiterit,) quam Tarquinius, qui nec se nec suos regere potuit. Cic. de fin. l. 3. Dio Prus. Orat. 49. Τῷ γὰρ ὄντως φιλοστόν τὸ ἔρπον, ἢ αὐτῷ ἀρετῇ. Τῷ δὲ τὴν ἀρετὴν πᾶσι τὴν ὀργῆς καὶ ἐκείνους ἔχοντι, καὶ κρατῆν ἡδὴ καὶ συμπάσιαν ἀνθρώπων κρείττω γίνεσθαι. Et rursus, Ὁ πότῃ φιλόστον αἰεὶ αὐτῷ ἀρετῇ ὁ πᾶσι κρατῆν τῶν, ἢ συμπάσιαν μὲν ἑλλῶν, συμπάσιαν δὲ βαρβάρων βασιλεύει. Vide l. 2. § 2. & l. 11. § 29.

Κατὰ μὲν δὲν παύροισιν | ita Basil. Verum παύροισιν vox est nauci. παύροισιν D. Junius vult quod Xyl. etiam legisse videtur, quum præcipitem vertit. Est enim παύροισιν propriè qui transversus abripitur; etq; optimè opponitur, qui in suo sui imperio se continet. ita Herod. l. 8. de quibusdam qui fluvium tranare volentes in aquas unà cum equis se dederant, παραρρέοντες ἀπολλάντο. Vi fluminis abrepti perierant. inde ἢ ἀπὸ παραρρέοντος à torrente flumine tranflatum, l. 5. § 23. & l. 12. § 14. ὁ ἐλὼν δὲν παραρρέον, æstus abripere, dicitur. at Lugd. παύροισιν exhibet. quod secutus M. Casaub. circ.

curatum reddidit. atq; ita ~~scilicet~~ etiam usur-
patur ab Apostolo, de hominibus instabilibus, qui
cum judicio certo nulli nuntiant, ab aliis facile cir-
cumaguntur, ad Ephes. c. 4. v. 14. ~~κατασκευάζονται~~
~~ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν ἀποκαλύψει τῆς ἀληθείας~~. meta-
phora ducta à navibus ~~ἀνδραγαθίας~~, uti prius di-
ctum, ad § 8. Sed prius illud magis aridet. Vi-
de l. 2. § 7.

Ἐν ταῖς ἄλλαις περὶ αὐτοῦ | περὶ αὐτοῦ ἵστί, ut Galeno supra ad § 12. adducto, pro *rebus* ejusmodi nos *circumstantibus*, quæ negotiis nobis molestiæque; aliquam faciunt. de qua vocabuli hujus significatione dicetur ulterius ad l. 9. § 13.

Tò ἔυκαρτον τῷ ἡδυσ | mores bene temperati. si-
ve morum insigne temperamentum. De Ausidio Ci-
cero ad famil. l. 12. ep. 37. Est autem ita tempe-
ratis moderatissime moribus, ut summa severitas,
sionna cum humanitate jungatur. Idem de Lentulo
ad Attic. l. 4. epist. 6. Virum bonum, & magnum
hominem, & in summa magnitudine animi, multā
temperatum humanitate. Tractum videtur ab aëris
constitutione temperata, quando nec aestu torret,
nec vexat frigore. Æschines (hujus enim esse do-
cent Laert. Athen. alii) Ἀσίοχο: ἐπὶ γὰρ χεῖμα σφο-
δεῖν. ἐπὶ δ' αὖλῳ ἐρίσεται, ἀλλ' ἔυκαρτῳ ἀπὸ
χέματος, ἀπαλῶς ἡλίας ἀκτῖνιν ἀνακαυράμεν. Po-
telt & a vino aquā mitigato in quibus miscendis si
justa ratio habita fuerit, (artis autem id esse docet
Athenæus l. 10.) ἀραιήσεται ἡ κρεῖττος τῶ ὄντι τῷ
βλαπτόν, ὃ σωματικῶς τὸ χρῆσιμον. Plut. de leg. 30
poet. Inde δι' ἔυκαρτῳ, Polluci l. 6. c. 3.

Ὁυ ῥητλίως **ἡγεραστιον** ἦν **συνειμῶν** | Ut
que instituisse, expedite, nec magnā cum molestia
perficerem. Xyl. **Negotia**, quacumque ea fuerint, cum
exquisitis, tum fine quiritatione, exequi. M. Casaub.
Εἶος; sensu τὸ **ἡγερασ** εἶδος usurpasse Xenophon vi-
detur, memorab. l. 4. **Καίτοι γὰρ πύστω ταῦτα ἐκί-
νον** **δυσπείραστοι** φαίνεται, ὅσω περ **πλείονον** πε-
ρὶ ταῦτα **συσματόσιν** φαίνεται, ἰδίῃς δὲ **ἡγερασ** ὅμοι-
νοι γίνονται. Thucyd. etiam l. 4. "Οὐτω τῇ πα-
ρῶς εὐτυχία **χρωμένοι**, ἤζϊεν σφοδρὰ **ἐναισῶδες**,
ἀλλὰ καὶ τὰ **δυσάτιστα** ἐν ἴσῳ καὶ τὰ **ἀπρωτάτα** **μαλὰ** καὶ
τῇ **ὁμοίᾳ** καὶ **ἐνδεδεῖσα** **παρεκδοῖν** **ἡγερασ** εἶδος. Vi-
de l. 9. §. 12. **Utiurpat** & de cibis digerendis
concoquendisq; : unde **alimenta** **ἐνδεδέσασα**, **conco-**
ctu facilia, & **δυσκατέγασα**, **concoctu difficilia**, in
medicorum scriptis frequentissima, & inde forsitan
mutuatum fuerit.

Πάντας αὐτῷ πρὸς ἐν | De Xenocrate Laërt. l. 4.

Ἡ δὲ ἐξ ἐξιστοῦς σφοδρῶς. ὥς καὶ ἔξεν, ἀνὰ 50
 μίλιον ὡρτυρεν, τὴν μὲν συναγωγὴν Ἀθηναίων.
*Tante apud suos fidei exiftimationem obtinuit, ut quod
 nemini cuicumq; alioqui licitum, huic etiam injurato
 testimonium perhibere Athenienses permetterent. Vide
 ad l. 3. §. 5. Eâdem ferè apud eòfdem auctoritatē
 fidēque pollebat Aristides : fed & apud Romanos*

Cato Uticensis. Unde factum, ut de rebus fide omni-
 prorsus indignis *περιμωδῶς* diceretur, *Τὴτο μὴ*
εἶδὲ Κάτωνος λόγον & *πρῶτον* εἶπεν. Hoc nec Catone
 predicantē fidem meretur. Plut. in *Caton*. Malè
 autem Xyl. istic, Dicebas sibi verba facienti, &c.
 quasi hoc de se prædicassē Maximus diceretur,
 quod tam à Maximī moribus quàm & à Marci men-
 tre alienum est.

*Οτι ἡ γὰρ πόλις τοῦ Ἰησοῦ | Geminum de Jesu nostro
 elogium populi apud Marc. c. 7. v. 37. ἡ πόλις πάλυ-
 τα πηλείκη. Sed & de Davide dictum hist. Regum
 I. 2. c. 3. v. 36. Populo rectum videbatur, quicquid
 rex fecerat.

Tò ἀδανύμασιν καὶ ἀνέκκλητον | alterum horum
interpres Ang. omittit. Vide l. 12. §. 13. Zenonis
placitum est apud Laërt. l. 7. τὸν σὸρον εἶναι δα-
μᾶζεν. Quin & Zenone prior Democrit. apud Stob.
tom. 2. tit. 3. Σοφίην ἀδαμύζον, ἀξίην πάθων καὶ
ἡμιωπάτων, pronuntiavit. Nec Democrito in hoc
profus quicquam adversatur Heraclitus; βλαδὲς
ἀδανύμασιν ἐπὶ πᾶσι λόγοις ἐπὶ οὐδὲ φιλεῖ. quod usur-
pat Plutarch. de Poet. log. c. 10. & de audiend. Verum
illi moderantiùs. At utroq; isto antiquior longè Py-
thagoras, Zenoni planè σύμφωτος, hunc sese ex phi-
losophia fructum percipere professus est, τὸ μὲν δὲ
δαμύζον, quòd nihil admiraretur, sive quòd nihil ad-
miratione sua dignum duceres. quod tamen perperam
a quibusdam acceptum monet Plut. de audiend.
Hinc Horat. l. 1. epist. 6.

o Nil admirari prope res est una, Numici,

Solâque, quæ possit facere & servare beatam.

Ex adversum tamen Plato in *Theaeteto* : Μάλα φι-
λοσοφῶν ὅτι οὐ πείθοις, τὸ θαυμάζεν· ἢ γὰρ ἄλλη ἀρ-
χὴ φιλοσοφίας ἢ αὕτη· καὶ ἵκοναι ὁ πῶς ἴσται θαυμά-
σας ἡγοῦναι φήσας, ἢ κακῶς ἡγευόμενον. Cui & Cle-
mens Alex. calculum contriubit tuum, *Symmat.* l. 2
Τῆς ἀληθείας ἀρχὴ, inquit, τὸ θαυμάζεν, ὡς Πλάτων
ἐν *Θαυμάστῳ* λέγει. καὶ Μαθηταὶ ἐν παροῦσι πα-
ρανῶν, θαυμάσων τὰ περιττὰ βαδίζον ὅτι οὐκ ὀφεί-
λει· Ἐκείνους ἐναγλιῶν, Ὁ θαυμάσιος, βασι-
λεύσει, γέγονε πῶς· καὶ ὁ βασιλεύσας ἀναπαύσεται.
Nec in hac parte à Magistro suo dissentiens Aristor.
οἷσι καὶ τὰ οὐρανα, l. 1. c. 2. Διὰ τὸ θαυμάζεν οὐ
ἀνθρώποι καὶ νῦν καὶ τὸ ὡρῶν ἡξέωσι φιλοσοφεῖν,
ὅς ἀρχὴς τὰ ὡρῶν καὶ ἀπὸ τῶν θαυμάσιων, ἵπ-
τα καὶ μικρὸν σελήνης, καὶ οὐκ οἷσι μὲν ἐξόνον δια-
πορήσονται. Et mox : Ἀρχὴν ἵπτα γὰρ ἀπὸ τῶν θαυμά-
σιων πείθεις. Verum conciliari poterunt ista, quæ ex
50 diameter repugnare sibi invicem videntur, senten-
tiæ ; si de tyrono philosopho Platonis istud, de vete-
rano sapientie jam apicem fummum affecuto, prio-
ra illa acceperimus. Cyrus deniq; Persas suos ita in-
stituisse refert Xenophon, l. 8. Ὡς μὲν δὲ μαθητὰς φρο-
νῶνσι καταρτίζοντες, ὡς ὁ δὲν θαυμάζοντες.

Kαὶ μηδαμῶς ἐπετρέψαντες, ἢ ὁκνεῖν | quod lib. 7.
§ 69.

69. dixit, *κατεφυζον, κατεναρκαν.*

Ἡ ἀμνηχανὴν | *ἀμνηχανὴν* proprie in eis esse angustis, e quibus nullā ratione, nullā machinā expedire vel extricare se possis. itaq; verito perplexum esse.

Ἡ συστονὴς | *Suspecta vox.* forsan *συστονής*, ut gemina litera altera exscriptoris vicio exciderit, quo modo in *συστονωικιστονήας*, l. 4. § 16. Xyl. neq; maestitia, neq; gaudii nimium. Caf. ridere, vertit; sed ita ut *risus excessum* designet. Mihi aliō inclināt animus. *συστρέφει* est quod Latinis *ringi*, vel etiam *dentibus renidere*, usurpatur plerumq; de *risu simulato*, qualis eorum, qui Græcis antiquis *παραμῶς ἀλλοτρίοις*, recentioribus *ἐνδὲς παρναῖς* *θελᾶν*, uti Eustath. ad Odyss. 6. malis alienis ridere, Latinis dicuntur, ut Flacco Sat. 3. l. 2. vel etiam de indignatione, dissimulata quidē, sed quæ istiusmodi oris habitu re prodat, qui cū *risum*, vel *irrisionem* prae se ferat, ab animo tamen exacerbato proveniat. itā *ringi* Latinis, non simpliciter *irasci*, uti exiliter nimis Nonius, sed *tacitum stomachari*, cū aliud prae se feras, uti Donatus in Terentiano illo *Phorm.* 2.2. ubi *risui* vero opponitur;

— ille ringitur, tu rideas.

Sidonius carm. 23. v. 87.

Multum ringitur otiosa virtus.

Marcus noster l. 11. § 18. *Τὸ εὐμενὲς ἀνέκητον ἂν ὀνήσῃ* ἢ καὶ *σιστηδὲς*, *μὴδὲ ὑποκρίσας*. Si verum ac genuinum fuerit, non personatum & ementitum. quale eorum, qui vultu orisq; habitu externo offensio- nis speciem nullam læsi proferunt, sed injuriarum despectum quandam prae se ferunt, cū animus tamen intus odii occultis æstuet. Apud Suidam, Procopius, opinor, *Ἐν τοῖς ἀνέκητοις, Μάρκος δὲ ἐς αὐτῶν ἢ Θεωδῶς ἐπὶ γαίαν τοι καὶ ἰστορήσει*. Valde adversus eam exacerbata erat, & ringebatur. ut sit istic *συστονήσας*, sive *σιστηνῶς* *σῆς* π. ad rem aliquam, sive ad occasionem aliquam *ringi*, h. e. vel exacerbari vel renidere aliquem, ad risum quandam adfcitizium composito vultu, cum animo tamen angeretur. id quod *affestationem canina equanimitatis stupore* formatam, nuncupasse videtur Tert. de Pat. c. 2.

Καὶ τὸ συστραμονιζόν | De Demonaſte Lucia- num vide ad l. 5. § 22. Præclara fanē Catonis majoris, referente Plutarcho, vox illa, *Πᾶσιν ἀεὶ τοῖς ἀνδράσιν ὡς ἐαυτῷ δύναι συστράμω*. Cui gemina Plinii minoris ista, l. 8. ep. 22. Optimum & emendatissimum existimo, qui ceteris ita ignoscit, tanquam ipse quotidie peccet; ita peccatis abstinet, tanquam nemini ignoscit. Concinna & Seneca illa, de Benef. 1. 10. Hoc tu cave, tanquam maximum crimen, ne admittas: ignosces tanquam levissimo, si admissum est. &c. ad Mart. c. 4. Nec quicquam pulchrius existimo in fastigio collocatis, quam multarum rerum veniam dare, nullius petere. In quam ferē sententiam de Marco Dio Cassi. l. 71. *Αὐτὸς μὲν ἀπάντων ἦν ἀνδραγαθῶν ἀπείρατος, καὶ ὅτε ἐκὼν ὅτε ἀκὼν ἐπαμύνατο*

λεῖ τὰ δὲ δι' ἧς ἄλλων ἀνδραγαθία, καὶ μάλιστα τὰ τῆς γυναικὸς, ἔφερε, καὶ ὅτε ἰ πολὺ παρῆσαν, ὅτε ἐκδιδάσκει. Ceterum Stoicorum placitis ista adversari p̄orsus videntur. Consent siquidem illi ut Laërt. l. 7. in Zenon. sapientes, ἐλεήμονας μὴ εἶναι συστράμω τε ἔχον μὴδὲν. Et Stob. Collectan. tom. 2. tit. 46. *Φασὶ μὴδὲ ποτε συστράμω ἔχον μὴδὲν, τὸν οὖν ἔχοντα καὶ δέοντος ἀβραδεῖν τὸ μὴδὲ συστράμω ἔχον τοῖς ἀνδράσιν*. Hæc tum commemorat, tum & exagitat Cicero Or. pro Muræna. Fuit quidem summo ingenio vir Zeno, cujus inventorum æmuli Stoici nominantur. hujus sententiæ sunt & præcepta hujusmodi; sapientem gratiā nunquam moveri; nunquam cujusquam delicto ignoscere. neminem misericordem esse, nisi stultum & levem. Viri non esse, neq; exorari, neq; placari. Et mox, Supplices aliqui veniunt, misereri & calamitosi? sceleratus & nefarius fueris, si quidquam misericordiā adductus feceris. Facetur aliquis se peccasse, & ejus delicti veniam petit? nefarium est facinus ignoscere; exorari, scelus; misereri, flagitium. Et rursus sua illorum præceptis opponens. Nihil ignoraveris. Imo aliquid, non omnia. Nihil gratiæ causa feceris. Imò ne resistito [al. perfisto] gratiæ, cū officium & fides postulabit. Misericordiā commotus ne sis. sed tamen est etiam in dissolvenda severitate laus aliqua humanitatis. Agnoscit, sed explicare ac mollire conatur Seneca de clement. l. 2. c. 5. Scio malè audire apud imperitos sectam Stoicorum tanquam nimis duram. Obicitur enim illi, quod sapientem negat misereri, negat ignoscere. hæc si per se ponantur, invisa sunt. videntur enim nullam spem relinquere humanis erroribus, sed omnia delicta ad penam deducere. Quod si est, quid hæc secta durius, quæ dediscere humanitatem jubet, portumque adversus fortunam certissimum, mutuum auxilium claudis? sed nulla secta benignior leniorq; est, nulla amantior hominum, & communibus bonis attentior. Et, c. 7. At, quare non ignoscat, dicam. Venia est pænæ merita remissio. ei igitur ignoscitur, qui paniri debuit. Sapiens autem nihil facit, quod non debet; nihil prætermittit, quod debet. Itaq; penam quam exigere debet, non donat: sed illud, quod ex venia consequi vis, honestiore tibi viâ tribuit. Parcit enim sapiens, consulit, & corrigit. idem facit, quod si ignosceret, nec ignoscit. quoniam qui ignoscit, fatetur aliquid se, quod fieri debuit, omisisse. Aliquem verbis tantum admonebit, penā non afficiet, ætatem ejus emendabilem intuens: aliquem invidia criminis manifestè laborantem, jubebit incolumem esse; quia deceptus, quia per vinum lapsus: hostis dimittit salvos, aliquando etiam laudatos, si honestis causis pro fide, pro fœdere, pro libertate in bellum accinssi sunt. Hæc omnia non venia sed clementiæ opera sunt. Verum hæc sunt Stoicorū argutiolæ spinosæ, & subtilitates supervacaneæ, quas Marc' noster, solidior quàm subtilior, minùs curasse videtur: imò meræ sunt, Seneca ipso censente, *λογμαχία*. Sic enim ipse demum

ibidem. De verbo, ut mea fert opinio, quaestio est; de re quidem convenit. Sed de istis amplius, ad lib. 2. § 13. De Pio certe Capitolin. Ad indulgentias promissus fuit. Et, His quos Adrianus damnaverat, in Senatu indulgentias petiit. Idemque de Marco. Fuit per omnia moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo, invitandis ad bona, remunerandis copiâ, indulgentiâ liberandis: fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos: moderatè etiam cavillationes nonnullarum ferens. & rursus: Erat mos iste Antonino, ut omnia crimina minori supplicio quam legibus plecti solent, puniret: quamvis nonnumquam contra manifestos & gravium criminum reos inexorabilis permaneret. Καὶν ἀρετὴ συμμῆσι πῶς πῶς ἐλάττωσεν, ἢ τὸ παλαιὸν ἢ διὰ τὴν δεινὴν νομίσαν, ἀλλὰ μὴ μείζων σφραγισθῆναι, κέρδιον δὲ τῷ δεινῷ. Aristid. de eodem. De Agricola Tacitus, Omnia scire, non omnia exequi: parvis peccatis veniam, magnis severitatem commodare: nec parvâ semper, sed parvitiâ sæpius contentus esse. Vide 20 infra § 16. τὸ ἡμεῖς.

Καὶ ἀδελφεὶς ὑμῶν ἡ διορθωτὴς παντασίαν παρέχον | magisq; constantiam erroris securam, quam erroris correctionem præ se tulisse. Xyl. obscurius paulò. Hoc vult. Cum sit prima felicitas, à recti norma ne minimum quidem, vel discedere, vel difflorueri: secunda, siquis quoquo modo deflexerit, ὡς διορθώσας χρίσιν. (ut ipse de se dixerat, supra § 7) ad rectitudinis statum pristinum denuò reduci; quum, quod naturâ bonum est, neq; emendari, neq; 30 corrigi se possit, ut l. 2. Arnobius; eam in Maximo rectitudinis firmitatem & stabilitatem extitisse, ut ope alterâ istâ nihil opus habuerit, πῶς διορθώσιν ἢ διορθωτῇ, quod de Deo Aristot. de mund. c. 6. ita silem in bonum transfiguratus, ut nihil in eo superesset, quod mutandum videretur, ut Seneca, ep. 6. In quem eundem sensum & illa accipi possunt, quæ habentur l. 3. § 5. Ὁρθὸν ἔν τῃ χρίσει, ἢ διορθωτῇ. Et l. 7. § 7. Ὁρθὸς, ἢ διορθωτῇ. Neq; enim ἀδελφεὶς sive pertinaciam illam Mar- 40 cus noster in Maximo aut offenderat, aut si offenderat, prædicaret; quâ nihil in natura sua magis laudare ac probare palam profitebatur, portentum illud hominis, Caius Caligula, ut Sueton. l. 4. c. 29. cum nihil sit hæc magis aut devitandum, aut detestandum; ab eâq; Marcus & ipse se cum primis abhorrrere doceat, l. 6. § 21. & alios itidem ferio seduloq; dehortetur, l. 4. § 12.

Ὁπτε ὑπέρμενον ἀν κρείττονα ἀπὸ αὐτὸν ὑπολα- 50 κάω | Miranda de hominis præstantiâ aliorum omnium consensus, cui nemo quisquam deprehensus est, qui exæquare se ausus esset. Strupenda etiam, non suspicienda duntaxat, in tanta universorum existimatione, hominis modestiâ, qui neminem quencum unquam neglectui aut despectui habuerit.

Καὶ τὸ ἐνχαρινεῖσθαι | Nec occurrere alibi vo-

cem hanc existimo; & hoc loco mihi suspecta est planè. Siquidem χαρινεῖσθαι sive urbanitas, parum distare videtur, vel ab ἀστερολογία, quam repudiat Marcus supra § 7. vel à κομψείᾳ, quam non semel damnat. l. 3. § 5, & d. & l. 4. § 51. unde τὸ χαρινεῖσθαι καὶ τὸ κομψεῖσθαι à Platone conjunguntur, polit. l. 4. εἰ ἐπὶ μάλλον χαρινεῖσθαι τὸ δὲ ταῦτα λέγον, κομψέμεν. quin & Suidas τὸ χαρινεῖσθαι exponit per χαρινεῖσθαι. quod Marco itidem in vitio ponitur, l. 5. § 5. forsan tamen existimaverit quis, τὸ εὖ istud adjectum, urbanitatem ita condire posse, ut suo modo suâq; tempestate adhibita, (quod non observant οἱ χαρινεῖσθαι ἐν μὴ χαρινεῖσθαι χαρινεῖσθαι, uti Dionys. Halic. in Lysia loquitur) etiam citra Stoicæ severitatis violationem ullam locum suum obtineat. quum τὸ εὖ χαρινεῖσθαι in Pio prædicet ipse infra § 16. Xyl. liberaliter quoq; factum esse. quod tam à Maximi instituto, quàm & à Marci, puto, ingenio, aberat procul. Verum ego Marco ipso autore, τὸ εὖ χαρινεῖσθαι rescibere non dubitem; atq; ita Marcum ipsum scripsisse, pignore etiam interpolito, contendere aulim. τὸ χαρινεῖσθαι certè in sequiorem partem usurpari, docent, cum ex Aristophanis illo, χαρινεῖσθαι (τῆς f.) καὶ χαρινεῖσθαι ἢ ὑπὲρ καὶ βαυλοχόειν. apud Etymologum & Suidam; qui & χαρινεῖσθαι exponunt ἐν λεγόμενοι, σκώποντες. tum & ex Glossario, ubi χαρινεῖσθαι, Carinari. Carinari autem in Ilidori Glossis est illudere. Et Carinantes ap. Festum, probra obiectantes, sive obijcientes. quibus accedit quod Carinare, Ser- 40 vius ad Æn. l. 8. obrectare. adductis Ennii illis,

—neq; me decet hanc Carinantibus edere chartis.

Sc, Contra Carinantes verba atq; obscuria profatur. ubi in priore versu pro hanc, haic, sive hac Merula; in altero, pro atque, aique, sive aque, Castricom-legendum censet. porro Carinare à navium carinis dictum vult Festus, an hujus murilator Paulus, quod ut infima navis pars carina; ita sortis infima homines, quibus scommata id genus jacere usus esset. at Jos. Scaliger, & hunc secuti Merula ad Ennium, & ad Strabonem Casaubonus, carinari Latinis eodem modo dictum statuunt, quo Græcis χαρινεῖσθαι. nec indicant tamen unde nominis id tractum velint. à Carinis ne loco in urbe sic dicto; an à navium carinis, ut ad nautis usitata convitia respiciat, de quibus Flaccus Scrv. l. Sat. 5.

Tam pueri nautis, pueris convitia nautæ

Ingerere.—nam Festo quæ tribuitur notatio nec nauci est. ego sanè à χαρινεῖσθαι ipso carinari vel deductum, vel corruptum nullus ambigo.

§ 16. Τὸ πᾶσι | Patiemne velit naturalæ, Annium Verum, de quo supra § 2. an adoptivum, Antoninum Pium, ambiget forsitan quispiam. Verum hunc potius designatum existimem, cum quia ille Marco nostro impube adhuc, excessisse videtur; ut ex Capitolino conjicere est; cum quia hæc eadem (que

Et ibid.

Εν σοι φρονήσεις, ἦν λέγω· τὸ μαυδίζον
Δ' ἴδδον ἐν λέξει, εἰ κέρδι φέρει.

Anacharsis apud Plutarchum in *Sympotio*, cum quaeretur, ecquid regem maximè illustrem faceret, respondisse dicitur, *Εἰ μὲν φρονίμος εἴη*. Si solus sapuerit. quod mihi videtur à ratione quàm longissimè diffusum. Itaque malim, quod Stobæus exhibet 2. 48. *Εἰ μὴ μὲν φρονίμος εἴη*. Si non solus sapuerit. si sapientia suâ non fuerit confusus nimis, dum se solum sapere existimat. Quod de Tiresia Homer. *Odys.* κ'. v. 495 de Scipione Cato apud Plut. in *apoph.* & *Polit.* De Chryippo alii apud Laert. l. 7.

Οἱ πῖπνυται τοὶ ὃ σκαὶ αἰσιν.

Et Callimach. hymn.

Μῦν πῖπνυμῶν.

Qualis Creon depingitur à Strattide in *Phœniss.* apud Athen. l. 14.

Οὐδὲν σωσίς πασα Θηβαίων πόλις,

Οὐδὲν ποτ.

Et à Sophocle in *Antigon.*

Οἱ παλκοὶ δὲ καὶ διδασκόμεθα δὴ
φρονεῖν. σὺ δὲ ἀνδρὸς παλκοῦ ὃ τὴν φύσιν;

Siquidem, ut apud eundem Creontem filius patrem prudentior monet;

Ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μὲν δοκεῖ,

* ἢ γὰρ ὡς αὐτὸς ἢ ἀλλῶν, ἢ ψυχῇ ἔχον,

* Οὗτοι δὲ παρὰ φύσιν ὡς φρονεῖν καλοῖ.

& Euripidis *Æolo* apud Stob. *tom.* 2. c. 22.

— τέτρω δ' ἀνδρὶ μὲν ἔλω φίλῳ,

Μῆτε ξυνήλω, ὅστις αὐτὸν φρονεῖν

Πάπειδ, δόλος τοῦ φίλου ἡ γὰρ μὲν.

Ita qui solus sapit, bis delipit; dum aliorum consilia respuit & despuit, aliorumque confortia abs se abdicat. quibus duobus nihil potest esse principibus perniciosius. sit denique quod Plato ad *Dion.* *epist.* 4. & ex Platon. Plut. de adulat. & in *præcept. polit.* αὐδῶ δὲ αἰσιν ξυνήλως. De Marco nostro Capitol. Semper sane cum optimatibus; non solum bellicas res, sed etiam civiles, priusquam faceret aliquid, contulit. denique, sententia illius præcipua semper hæc fuit, Equus est, ut ego tot & talium amicorum consilium sequar, quàm ut tot & tales amici meam unius voluntatem sequantur. Optimè L. Æmylius apud Livium l. 44. Non sum is qui non existimem ad nos duces esse: imò cum, qui de sua unius sententia omnia gerat, superbum judico magis quàm sapientem.

Τὸ ἀπεργασθῆναι εἰς τὸ καλὸν ἀπογαυνηκὸν
ἐστὶν. — eodem l. 6. § 30. Ὅς ἀκείνης λῶδ' ἔξ-
πακῆς ἡδὼν καὶ μετ' ἑαυτῶν. Capitol. Fuit sane eā con-
suetudo, ut septenis & novenis annis in provinciis bonos
præfides detineret.

Τὸ ἡμεῖς, ποδὶ μὲν χεῖρα ἐπ' αἰσιν, ποδὶ ὃ
αἰσιν. Diligens agri cultor, mitis, largus; &

omnia hæc cum mensura. Capitol. Vide supra quæ de Apollonio § 8. Seneca, *epist.* 89. Impetus ex dignitate rei cuiusque concipitur, proinde remissior acriterve, prout illa digna est peti.

Τὸ παῦσαι τὰ κατὰ τὸν ἑαυτῶν ἡμεῖς, qui-
bus scil. cum Hadrianus, tum & Trajanus nimio-
perè addicti: uti ex Dione liquet & Capitolino.
Vide infra § 17. Θεωδῶτε.

Ἡ κοινονομοσὺν | quod utilitati publicæ omnes
cogitationes impendebat. Xyl. Κοινονομοσὺν vocabu-
lum compositione novâ, vel à nostro fabricatum,
vel à suis receptum. hoc enim Stoicis familiare fu-
isse deprehender, qui in eorum quæ supersunt frag-
mentis versatus fuerit, nova subinde prout usus po-
stulabat, compositionis Grammaticæ ope, commi-
nisci & procudere vocabula. Insolens itaq; vox ista;
& rei propemodum insolentis. Nam quod Paulus
conqueritur ad Philip. c. 2. v. 21. Πάντες τὰ ἑαυτῶν
ζητοῦν. Quæ sua sunt, plerique querunt: (quod cha-
ritatis esse negat idem Apost. ad Cor. ep. 1. 13. 5. &
ζητῇ τὰ ἑαυτῶν) in ore subinde habentes, vel Da-
vidicum illud *Psal.* 4. 6. Quis nobis commodi aliquid
representabit? vel Theocriticum istud ex *Idyll.* 16.

Αὐτὸς μοι πρὸς ἡμῶν. —
Et quod Pindarus *Nem.* 1. Gregor. Naz. in *Julian.*
l. 1. & Greg. Presb. in *vit. Naz.* Τὸ δὲ καὶ πρὸς
πάν. τὰ ὃ δὲ καὶ πρὸς ἡμῶν καὶ κοινῇ διαφύσει ὁλίγη
τοῖς κατὰ τὴν φύσιν. Herodian. l. 2. hoc est, ut Ta-
cit. *Annal.* l. 17. Privata cuique stimulatō, vile de-
cus publicum. Ità quod idem ibid. pessimum veri af-
fectus venenum, sua cuique utilitas. Et quod Livius
hystor. l. 20. Privata res semper officere, officien-
que publicis consiliis. Dum, Ἐν βεργῇ μὲν μοῖον
σκοπῶσι καὶ κοινῶν οἱ πλείστοι τὰ ὃ πλείονα τὰ οἰ-
κία μετὰ τὴν φύσιν ὡς τὴν ἰδίαν λαμβάνειν τὸ κοινὸν
ἀδελφῶν φειδόμενον. Thucyd. *hyst.* l. 1. & quod Ly-
sias ad v. Philon. Παρὲν τῇ τῆς πόλεως κοινῶν
ἀγαθῶν, ὅτι τὸ ἑαυτῶν ἰδίον κέρδι ἡλδον, διὰ τὸ
μὴ τὴν πόλιν, ἀλλὰ ἑαυτὸν, πεπειδα αὐτοῖς ἡγεῖσθαι.

Πόλει δ' ἀρχὴς, ὁ αὐτὸς αἰεὶ.

Euripid. *Heracl.* vide & Aristotel. *polit.* l. 2. c. 3.

Eò igitur laudabilior fuerit in Antonino κοινονο-
μοσὺν ista, quò in plerisque rarior: quā potior ha-
betur privatis vel rebus vel necessitudinibus res publica,

ut Liv. l. 24. & communia propriis præjudicant, ut
Bernard. de temp. *Serm.* 58. & γὰρ τὰ ἰδία καὶ κοινῶν,
ἀλλὰ τὰ κοινὰ καὶ ἰδία μετὰ τὴν φύσιν. Apollon.
Tyan. *epist.* 66. Eam principi suo Claudian. his
verbis commendat, in *Honor. Cos.* 4.

— consule cumctis,
Non tibi: nec tua te movent sed publica vota.

Eam certè in Pio cum primis prædicat Capitolinus
his verbis: Tantâ sanè diligentia subiectos sibi popu-
los rexit, ut omnia & omnes, quasi sua essent, cu-
raret. itaque provincia sub eo cumctâ floruerunt. Ibid.

& in Catone, Lucanus l. 2.

— urbi

— ὅτι πατρὶς ἐστὶ, ὅτι πατρὶς ἐστὶ ;

In commune bonis.

In Galba, Plaut. in Galb. Ὁ δὲ Τάλας αἰὲν μὴ δῖ-
λθ' ὅτι τὸ ἰδίον τὸ κοινὸν πρὸς μὲν. In Severo,
Galenus ad Pison. de Theriac. Νομίζεται τὸ μὴ
σὺν ἑῷ τῆς βασιλείας μέγας, τὸ δὲ κοινὸν σωτηρίας.
In Atheniensibus priscis Demosth. Olynth. 3. Ὁ
δὲ εἰς ἀστυσίαν ἐπεστέλλεται, αὐτοῖς τὸ τῆς πόλεως
ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὐτοῖς ἐκείνους φέρεται δῖον. In Lace-
dæmoniis cum primis, Plut. in Lycorg. Τὸ δὲ δῖον,
inquit, εἰδὲς τὸν πολίτην μὴ βύλειδ' ὅτι ἐπὶ
σαυτὸν κατ' ἰδίαν ἔχον, ἀλλ' ὅπως τὰς μελίπας, τὸ
κοινὸν συμβουλεύει ὅτι αἰὲν, καὶ μετ' ἀλλήλων εἰσπύ-
νεις ὅτι τὸν ἀρετῆς, μικρὰ δῖον ἔχοντες ἐαυτῶν
ἐπὶ ἐνδοσιασμοῦ καὶ φιλοπομίας, ὅπως ἑῷ τῆς πατρί-
δος. vide l. 7. § 4.

Cæterum in diversum abit & reclamat hic Xy-
landro de vocabuli hujus interpretatione par illud
in republica literaria honoratissimum, Isaac Casau-
bonus & Claud. Salmafius, in eruditissimis suis ad
historiam Augustam commentariis. Ille, Propria, in-
quit, Marco vox est ista, eruditissimo interpreti mi-
nus intellecta. Sic autem appellat civilitatem, & vir-
tutem illam, per quam censeri communi cum cæteris ci-
vibus jure æquo animo aliquis patitur. Herodianus vo-
cat τὸ μέγιστον καὶ ἰσχυρότερον. vide post in διατηρητικὸν
τοῦ φίλου. Ille pariter pro eo vult fumi quem com-
munem sensum vocat Juvenal. l. 3. Sat. 8. verbis istis;

Hæc satis ad juvenem, quem nobis fama superbum
Tradit & inflatum plerumque Nerone propinquo.

Rarus enim ferme sensus communis in illa
Fortuna.

Significat, inquit, modestam illam, moderatam, usita-
tam, & ordinariam, ut ita dicam, hominis mentem,
qua in commune quodammodo consulit, nec omnia ad
commodum suum refert, respectumque etiam habet eo-
rum cum quibus versatur, modestè, modicèque de se sen-
tiens. Eodémq; refert uterq; quod in sequentibus ad-
jicitur, tanquam vocabuli istius interpretamentū,
de facilitate animi in concedendo amicis, nè se com-
mitarentur, aut secum convivari cogerentur, si
id ipsi nollent: quam & in Marco notat Galenus,
qui in comment. ὅτι τὸ περιγνώσκον, φιλανθρωπ-
ία καὶ χρηστότης ἐν τῷ πρὸς ἰδίων βίβλιον, μετεώ-
ρηται καὶ εὐνομοσώλῳ, nuncupat. Juvenali Se-
necam adjungere licet, ad Lucil. suum epist. 105.
Odium ex offensa sic vitabis, neminem lacerando gra-
tuitè: à quo te sensus communis tuebitur. De Tho.
Moro nostro Erasmus epist. ad Ultr. Huttenum, Ne-
mo minùs ducitur vulgi judicio: sed rursus nemo
minùs abest à sensu communi. Nec multum distat
quod Apostolus ad Rom. c. 12. v. 16. Μὴ τὰ ὑψι-
λά φρονεῖς, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς σωμαπαρόμο-
νος. Communem sensum in Trajano hunc prædicat
Plin. in paneg. non de tyranno, sed de cive; non
de domino, sed de parente loquimur. ipsum ille se à

nobis putat; nec minùs hominem se quàm hominibus
præesse meminit. In Marco Eutrop. hist. Rom. l. 8.
Hic cum omnibus Romæ æquo jure egit: ad nullam in-
solentiam elatus est imperii fastigio. Etiam post im-
perium collatum & susceptum, τὸ αὐτῷ νῦν καὶ
τῷ πρὸς ἑαυτὸν. Aristid. orat. in Marc. De
Claudio Sueton. l. 5. c. 12. In semet parvus at-
que civilis, præ nomine Imperatoris abstinuit, nimios
honores recusavit. Sed c. 35. non sine nota aliqua,
jactator civilitatis. De Pio ipso Jul. Capitolinus,
Imperatorium fastigium ad summam civilitatem de-
duxit. De Marco denique nostro Capitolin. idem,
In imperio ita civiliter se gessit, ut lentatem Pii ne-
mo desideraret. Et mox; Cum populo non aliter egit,
quam est actum in civitate libera. Déque eodem Jo-
an. Aventinus anal. Boior. lib. 2. Admodum clem-
ens & civilis erga omnes, ad cunctum cuius dextram
placide dabat.

Καὶ τὸ ἐρεῖσθαι τοῖς φίλοις καὶ μετὰ σωματεῖν αὐ-
τῷ πρὸς φίλους | Lamprid. de Alexandro Severo: Cum
amicis tam familiariter vixit, ut communis esset eis
sepe confessus, iret & ad convivia eorum: aliqui
autem haberet quotidianos etiam non vocatos. quotidi-
ani igitur illi convivere imperatorum, etiam non vo-
cati aderant, & adesse quodammodo cogeantur, quid
sine illis esse non posset princeps. non tenuit autem
hunc morem Marcus, sed amicos liberabat hac ne-
cessitate veniendi, & gratiam illis faciebat secum
convivandi, ubi ipsis collibuerat; Patrem Pium,
ut hoc loco ipse testatur, imitatus, quod sequiū tam-
en interpretati sunt quidā, & ad mores Marci ar-
rogantes referre conati sunt, qui fastigium princi-
pis servare cuperet. Dederunt crimini, inquit Capi-
tolinus, quod aulicam arrogantiam confirmaverit, sub-
movendo amicos à societate communi atque à convivio.
Salmaf. ibid.

Μὴτε σωμαποδνμῶν | dicere nimirum solebat,
Gravem esse provincialibus comitatum principis etiam
nimis parci. Capital. Verum Marcus hac ratio-
ne Pium prædicat protectionem communem ami-
cis condonasse, ne illis ipsis gravis potius ac
molestus officio minùs necessario existeret. quo
nomine Marcum item commendat Galenus locis
paulò ante adductis. Χρηστὸν τ' ὄντα, inquit, καὶ ἐρ-
λάνθρωπον αὐτὸν ἐδωκέντω πῶς καὶ ἐλαττεται ἐν
τῷ πρὸς μὲν.

Ἀεὶ δὲ ὅμοιοι αὐτὸν ἐλαττεῖσθαι ὡς τῷ
διὰ χρείας πρὸς ἀπολαύσεσθαι | M. Casaub. de ne-
gotiis accipit, quæ cum necessaria aliqua occasione
interveniente, priusquam confici possent, abrum-
pere cogeatur, eundem illū, h.e. pariter affectum,
pariæque sentientem, ubi ad illa jamdiu intermis-
sa rediret, semper deprehenderent. At Xyl. (cui ac-
cedo potius, suadente dictionis ipsius serie) de per-
sonis, amicis putā, familiaribus, ministris; quod et-
iam cum necessitate aliqua eum comitati non fue-
rant,

31

Rhetor. l. 2. c. 12. 'Οι νέοι ὅτι ἐμμετάβολοι καὶ ἀνέμοροι ὥστε τὰς ἐπιθυμίας καὶ σφοδρὰ μὲν ἐπιθυμοῦσι, ταχὺ δὲ παύονται. Est autem ἀνέμορον metaphorice ab eis translaturum, qui cibos statim, ubi minimum libarunt, satiati repudiant. Suid. ἀνέμοροι, ἐμμετάβολοι, ἢ ὁ τὰ χρέος καὶ ἄλλα τὰ ἀνιδεῖν κορενόμενος. qui & Marci verba mox subiungens σωτηρητικὸν εἶναι ὅτι ὥστε τὰς εἰλας, καὶ μηδὲ μοδὸ ἀνέμορον. Eum secuti interpretes ad Pii adversus amicos affectum referunt haud incommode. quanquam potest etiam latius sumi, ut reliquum etiam vitæ institutum respiciat.

Τὸ αὐτοῦτο ἐν πᾶσι | ὡς ὀλίγοις ἀρκέμεν. l. 6. § 30. neque enim assentior Xylandro vertenti, In omnibus omnia sua in se reposita habebat. nec ea mens Marci, istic saltem. malim, vel modico, vel forte contentus. Epicur. ad Menæc. Τὴν αὐτοῦτο ἐν ἀγαθὸν μέγα νομίζουσαν ἔχ' ἵνα πᾶσι τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα. ἀλλ' ὅπως, εἰ μὴ ἔχουσαν τὰ πολλὰ, τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα, πενησμένοι γνησίως, ὅτι πᾶσι πολυτελείας ἐπιδεικνύσιν οἱ ἡμεῖς ταύτης δέουσαι.

Τὸ φαιδρὸν | τὸ εὐδινόν τῷ σεσώπῳ. ibid. Τὸν ἐλαχίστον σεσώπῳ κληπὸν. Nec in hoc Pio dispar Marcus, qui canabulis post puerorum lapsum culcitras subijci iussit. unde hodieque rete pratenditur. inquit Capitol. Itā Philosophia (ut apud Senecam epist. 17. Cicero) & in maximis opitulatur, & ad minima descendit. Verum in Capitol. Salmasius pro canabulis, funambulis legendum contendit; quem vise sis ad Marci vitam.

Καὶ πᾶσαν κοιλίαν ἐπ' αὐτὸν σαλῶσαι | συσαλῶσαι Xyland. Verum mutatu nihil opus: cum & ἐλαττωθῇ & σαλῶσαι simplex, comprimendi, reprimentique significationem obtineat. itā medicis dicuntur pharmaca quædam κοιλίαν σάλλειν, ventrem suppressere, ut Alexandro Aphrodisæo, an Tralliano (hoc enim vulgo Mercurialis. gymnast. l. 1. c. 11.) in præfat. problem. idemque alibi, αἵματος ὅτι σαλῶσαι. ceterum autem sanguis repressus fuerit. De Alexandro 40 Mammææ Lamprid. Salutabatur autem nomine, hoc est, Ave Alexander: si quis caput flexisset, aut blandius aliquid dixisset, uti adulator vel abjiciebatur, vel ridebatur.

Τὸ φυλακτικὸν ἥτις ἀναγκαῖον τῷ ἀρχῇ | Hujus rei documentum esse potest, quod salaria multis subtraxit, quos otiosos videbat accipere, dicens, Nihil esse sordidius, quam si rempublicam ii arroderent, qui nihil in eam suo labore conferrent. Capitol. qui & de Marco: In largitionibus pecunia publica parcissimus fuit: 50 quod laudi potius datur, quam reprehensioni.

Καὶ ταμιευτικὸν τῆς χρευσίας. | Sumptus procurabat. Xyl. Imperiarum ratiocinarium custodiebat. Cas. qui & de Imperii ratiocinario accipit, quod apud se Pius habuerit de quo & Capitol. Rationes omnium provinciarum scilicet & vestigalium. indeque cum vi-

peis-lu dictum, quod in istis exigendis districtius ageret. Verum de diverbi illius occasione supra diximus. Malim & istic τὸ ταμιευτικὸν τῆς χρευσίας, de sumptuum erogatione moderanda & attemperanda, quam de reditu rationibus exquisitè conficiendis interpretari. Pium scilicet in illis condum magis quam promum se exhibuisse.

Καὶ ἐπιμελετικὸν | Itā l. 6. § 30. τὸ μακροθυμὸν καὶ ὡς ἐρερεν ἐκείνῳ τὸν ἀδίκως αὐτὸν μιμεροῦν καὶ ἀντιμεμελετικόν.

Ἐπὶ τῷ τοῦτον τόνῳ | τόνον istic rigorum significare vult Mericus. Verum τόνον, non τόνῳ, esset à τόνῳ & rigores dicere durius paulò videatur. Xylander τόνον legit, cui calculum do, operarum mendum merum fubesse opinatus.

Μήτε ἐπὶ τὸν διὰς δεσποδῶμον | Itā l. 6. § 30. de Pio: δεσποδῶντος χρεὶς δεσποδῶμον.

Μήτε ἐπὶ ἀνδρὸς δημοκρατικόν | quod de eis usurpatur, qui muneribus ac vilcationibus populum demereri studio habent. Plur. præcept. polit. Τὸν μὲν ἐν λυκὸν ἔφασι ὅτι ὅτων κρατῶν δῆμον ὅτι ὅτων ἐκ τῶν ὅτων ἀγειν εἶναι μάλιστα, καὶ κατὰ τὸν ἐνιοι ὅτι ἀγρομέσων ἐπὶ λόγων, (leg. λόγους) λαβὰς αἰσῶς καὶ ἀτέχους ζητῶντες ἐκ τοῖς πολλοῖς τῆς γαστρός ἐλκεσιν, ἐνυχῶντες, ἢ τῷ βαλαντί διδόντες, ἢ πυρρῆχας πιναι, ἢ μονομέσων διαματὰ ἐξαρπάζοντες αἰ, δημοκρατίας, μάλλον ὅτι δημοκρατίας. δημοκρατία γὰρ ἢ διὰ λόγους πενδομένων ὅτι αἰ ὅτι τοιαῦτα πειρασάμενοι ὅτι ὅλων, ὅτι ἐν ἀλόγων ζώντων ἀγροῦ καὶ βουκολίας διαφέρουσιν. nec multò post idem genus hominum perstringens: Οὗτος ἀπὸ τῶν ἐρώτων ἰσχυρότατος αἶμα καὶ δευδοτῆς ὅτι οἱ πόλει καὶ δημοῖς ὥστε εἶναι διὰ ἀρετῶν ἐξουσιάζονται. αἰ ὅτι ἀπὸ διαβῶν, ἢ νεύσαν, ἢ μονομέσων ἀδιδύμοι πιμαὶ καὶ ἀδιδύμοι, ἐπικρατεῖς εἰσὶν οἱ κολακίαις ὅλων, αἰ τῷ διδόντι καὶ χρεὶς αἰσῶν σεσμενιδόντων ἐφῆμεν πᾶσι καὶ αἰσῶν δέξαι. δημοκρατία & δημοκρατία distinguit, ut illa sic populi favorem muneribus captantium, ista orationibus.

Νήφον ἐν πᾶσι | præcipue sobrius. Capitol. Verum hoc restrictius. Apostolus ad Timoth. ep. 2. c. 4. v. 5. Ὁ ὅτι νήφον ἐν πᾶσι. Et ad Thessal. ep. 2. c. 3. v. 6. χρηστέμεν καὶ νήφον. De Scipione Polyb. l. 10. ἀσχυρὸς καὶ νήφον. quod ob vocabuli insolentiam observo magis.

Παρόντων μὲν ἀνταποδοτικῶς ἀποδοῦναι, ἀπόντων ὅτι μὴ δεῖναι | Itā paulò post, καὶ ἀπὸ τῶν, καὶ ἀποδοῦναι ἐδωκεν. Quod de Aristippo ferè Laert. l. 2. Ἀπέλαυσε μὲν γὰρ ἡδονῆς ὅτι παρόντων, καὶ ἐδωκεν ὅτι πόνον τὸν ἀποδοῦναι ὅτι ἐπὶ παρόντων. Denit nimirum, quod idem ibidem, ὅτι τὸ κρατῶν καὶ μὴ ἡδονῶν ἡδονῶν, αἰσῶν, ἐπὶ τὸ μὴ χρεῖναι. De Aristippo tamen Flaccus l. 1. epist. 17.

Τέναντες μὲν ἀνταποδοτικῶς ἀποδοῦναι, ἀπόντων ὅτι μὴ δεῖναι | Itā paulò post, καὶ ἀπὸ τῶν, καὶ ἀποδοῦναι ἐδωκεν. Quod de Aristippo ferè Laert. l. 2. Ἀπέλαυσε μὲν γὰρ ἡδονῆς ὅτι παρόντων, καὶ ἐδωκεν ὅτι πόνον τὸν ἀποδοῦναι ὅτι ἐπὶ παρόντων. Denit nimirum, quod idem ibidem, ὅτι τὸ κρατῶν καὶ μὴ ἡδονῶν ἡδονῶν, αἰσῶν, ἐπὶ τὸ μὴ χρεῖναι. De Aristippo tamen Flaccus l. 1. epist. 17.

Τέναντες μὲν ἀνταποδοτικῶς ἀποδοῦναι, ἀπόντων ὅτι μὴ δεῖναι | Itā paulò post, καὶ ἀπὸ τῶν, καὶ ἀποδοῦναι ἐδωκεν. Quod de Aristippo ferè Laert. l. 2. Ἀπέλαυσε μὲν γὰρ ἡδονῆς ὅτι παρόντων, καὶ ἐδωκεν ὅτι πόνον τὸν ἀποδοῦναι ὅτι ἐπὶ παρόντων. Denit nimirum, quod idem ibidem, ὅτι τὸ κρατῶν καὶ μὴ ἡδονῶν ἡδονῶν, αἰσῶν, ἐπὶ τὸ μὴ χρεῖναι. De Aristippo tamen Flaccus l. 1. epist. 17.

Ἀπὸντων ὃ μὴ δίδω | τότε γὰρ δέδοται, ὅταν
δὲ τὸ μὴ παρῆναι ἀλγυῖον. Epicur. ad Me-
nec.

Καὶ τὸ μᾶτε ἂν πνα εἶπεν | recte Xyl. Nemo
fuit, qui eum esse diceret. id est, verè dicere posset:
per opprobrium scilicet neque enim ἐγκωμιαστικὸς sunt
quæ sequuntur, ut eruditus interpres Anglicanus
opinatur; Sed σαρκαστικὰ potius καὶ διασυρηκά.

Μῆτε ὅπ σοφιστής | Alludit ad ζήλον σοφιστὸν,
quem supra attigerat, § 7. De eodem l. 6. § 30.
ὁ σοφιστής. Et Capitolin. Fuit vir formâ conspicuus,
ingenio clarus, — Singularis eloquentia, nitida liti-
raturæ, — & hac omnia cum mensura, & sine ja-
bantia. Nam quod vir doctissimus Sophista, aut
Scholasticus etiam nomen in meliorem partem hic ac-
cipi laudisque loco haberi opinatus est, ab autoris
mente quàm longissimè aberravit. quod & illud ex
l. 6. planissimè adstruit. Marci sensum optimè ex-
plicat Plutarch. de audiend. ubi sophistarum inge-
nium praxinque depingens; Ὁ μὲ γὰρ, inquit, Με-
λάδης, ὅς ἐστι, ὅτι τῆς Διογένης τετραγώνιας ἐρω-
πίας, ἐκ ἐφῃ κατὰ τὴν αὐτῶν ὑπὸ τῆς ὀνομασίας ἐπι-
σημασθῆναι αἰ ὃ τῆς πολλῶν διαλέξεως καὶ μελέτης
σοφιστῶν, ὃ μόνον τοῖς ὀνόμασι φασγανισμοῖσι χερσὶν
τῆς διανομῆς. ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν ἐκμα-
λίσαι ποτὶ καὶ μαλακώσιν καὶ περὶ αὐτῶν ἐπιδεικνύ-
οντες ἐκκαυχῶν καὶ περὶ αὐτῶν πᾶσι ἀκροατοῖς,
καὶ ἡδονὴν δίδοντες, καὶ κατωτέρων δόξαν ἀντι-
λαμβάνοντες. Clemens itaque Strom. l. 1. Ἡ δὲ σο-
φιστική, inquit, τέχνη, διωκίμῃς ἐστὶ φανταστική, δια-
λύειν δόξαν ἐμπειρητική, ἰσχυρὴν, ὡς ἀληθῆς. παρὲ-
ρ γὰρ σοφὸς ὡς πηδῶ τὴν ῥητορικῇ. σοφὸς τὸ
ἀγωνιστικὸν ὃ τὴν ἐιστικῇ. ἀντικρὺς γὰρ ἐν ὁ Πλά-
των κακοτερίαν σοφιστῶν τὴν σοφιστικῇ. ὃ, τε
Ἀριστοτέλης ἐπὶ ὁμοίᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ πνα αὐτῶν ἀπο-
φαίνεται. ἄτε τὸ ὅλον τῆς σοφίας ἔργον πηδῶς
υφαιρέσθην, καὶ ἐπὶ πολλοὺς σοφίαν, καὶ ἐκ ἐμα-
λίσθην. ἐν βραχέϊ δὲ εἶπεν, κατὰ τὴν τῆς ῥητορι-
κῆς ἀρχῇ ὡς τὸ πηδῶν. ἔργον δὲ, τὸ ἐπιχείρημα
καὶ τέλῃ. ἢ πηδῶ ὅτι τῆς ἐιστικῆς ἀρχῇ ὡς, τὸ
δόξαν. ἔργον δὲ τὸ ἀγωνισμὸς καὶ τέλῃ, ἢ νίκη. πὺν
αὐτὸν γὰρ τρέπον καὶ τῆς σοφιστικῆς ἀρχῇ ὡς τὸ φαι-
νόμενον ἔργον δὲ διπλὸν τὸ ὡς ἐκ ῥητορικῆς, δι-
εσπαστὸν φαινόμενον τὸ δὲ ἐκ διαλεκτικῆς, ἐρωτη-
κῶν τέλῃ δὲ αὐτῆς ἢ ἐμπειρίας. Vide Platonem
in Sophista, qui totam illam dissertationem satis pro-
lixam in hoc genus animalium definiendo insum-
psit, cujus insinuat rationem prodit nobis Plutarch.
insignem nimirum nugatorum istorum per Gra-
ciam eo seculo feracitatem, qui accepta à juventu-
te potissimum pecuniâ sapientiam edoctos sese
pollicebantur, cum nihil minus quàm quod profi-
tebantur præstarent. Sic enim ille Plat. quest. 1. Καὶ
γὰρ ὅτι ἐκ πύχης, τότε φασγανισμοῖσι σοφιστῶν ἐν τῇ
ἐλλάδι καὶ τῇ ποτὶ εἰς τοῖς πολλοῖς τελευτῶν ἀρχαίαν,
ὁμοίᾳ τῇ ἐπὶ αὐτῶν, καὶ δόξασθαι, καὶ λυγρὸν ζῆλον,

ζῆλον καὶ διατεταμένους ἀπὸ αὐτοῦ ἐν ταῖς φιλοπο-
μίαις ἀγωνίαις, καλὸν δὲ καὶ χρηστέον ὡς ὅτιν. Itaq:
Dio Pruf. orat. 4. Eunuchis istos confert, quos, ut
illa apud Comicum, aiunt mulierum esse amatores
maximos, sed nihil posse; saltem, siquid quàm maxi-
mè moliti fuerint, nihil procreare, est certo cer-
tius. Vide supra ad § 7. & ad l. 9. § 29.

Μῆτε ὅπ δικόφυλος ὑφάλας | Οἰκοφύλος ad
verbum, qui Hebræis תיבן יר' Jerem. c. 2. v. 14.
quoniam Mericus noster glossema esse merum
censet, quod è margine in textum irrepsit. Verùm
de hoc alii viderint. Servi interim, ut Mosès Græ-
cus interpres, Genes. c. 17. v. 13. vel sunt ἀργυρο-
φύτοι, vel οἰκοφύτοι. eandem habes distinctionem
apud Tragicum in Oedipo Rege; ubi opilio re-
gius ἦν δὲ ἄλλος, ἐκ ἀνθρώπων, ἀλλ' οἰκοφύτοις. Hi
Latinis Vernæ, vernule, vernaculi, quod hic noster
usurpavit. De Macrino Capitol. In vernaculis vel
austicis, tam impius, tam asper, ut servi illum sui non
Macrinum dicerent, sed Macellinum. Seneca de be-
nefic. lib. 6. cap. 11. Alter apud proximum circula-
torem resedit, & dum vagus atque erro vernaculis con-
gregatur & ludit, &c. Horum autem, cum sub o-
culos ipsorum educarentur parvuli, petulantia &
procacitate oblectabant sese familiariter patroni.
Talis ille, qui Senecæ ep. 12. Non cognoscis me? in-
quit. Ego sum Felicio, cui solobas figillaria afferre,
Philositi villici filius, deliciolus tuum. Martial. l. 14.
epigr. 54.

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,

Hæc quatiat tenera garrula sistrâ manu.

Et de Erotio vernula sua, sic enim appellat l. 5. epigr.

38. Desere non te vernula pudet mortem?
ibid. ep. 35.

Inter tam veteres laudat lascivæ patronis,

Et nomen blaso garriat ore meum.

Seneca de provident. cap. 1. Cogita filiorum nos mo-
destiâ delectari, vernularum licentiâ; illos disciplinâ
tristiori contineri, horum ali audaciam. Inde ver-
næ procaces dicti Horatio Serm. lib. 2. Sat. 6. &
vernilitas ἀντὶ τῆς βωμολοχίας. Martial. lib. 1.
epigr. 42.

Urbanus tibi, Cecili, videris.

Non es, crede mihi. quid ergo? Vernæ es.

Et l. 10. epigr. 3.

Vernaculorum dicta, sordidum dentem,

Et sæda lingue probra circulatoricis.

Cicero Bruto. § 172. Ego memini T. Tineam Pla-
centinum, hominem saccatissimum, cum familiari no-
stro Q. Grano dicacitate contendere. Sed Tineam,
non minus multa ridiculè dicentem, Granius obvæ-
bat nescio quo sapore vernaculo. Ammianus hist.
l. 17. Julianum appellantes loquacem talpam, literio-
rum Gracum, & huic congruentia plurima atque vernacu-
la iactantes. De Virellio Suetonius l. 9. c. 14.
Nullis tamen infensor quàm vernaculis & mathema-
ticis.

et is. quam scripturam tamen sollicitat Jos. Scalig. propugnat Just. Lipsius. De mancipiis pariter Senec. de Sap. constant. c. 11. Nos mancipiorum nostrorum urbanitas, in dominos contumeliosa, delectat: quorum audacia ita demum sibi in convivias jus facit, si cepit à domino. Quodd autem ex Episteto differt. l. 4. c. 2. ἡδὴ τῶν πῶς συνῶσι, sive officiosum atque obsequiosum hominem, vir doctus hic designari existimavit, nullā id certē ratione niti videtur; cum istud τὸν ἀρεσκον magis quā vernulam sapiat; & procacem potius, ac pro vernularum more leviculē se gerentem Marcus voluisse videretur; sive ut Plautinā linguā loquar, ex Mil. 4. 2.

Carvillatorem facietum magis quā convivium commodum.

Meliūs certē Ann. Lug. dicaculus, quales sunt vernule.

Μῆτε ἐπὶ σχολαστικῶς | homo de schola, Xyl. atque ita Cicero de Orat. l. 2. homo de schola, atque à magistro, & Græcis literis eruditus. De Maximini patre & filio Alexander Mammæ in epist. ad matrem, quam Capitol. in Max. min. exhibuit; Sed timo, nē soror mea Græcis munditiis erudita, barbarum sacerum ferre non possit; quamvis ipse adolescens & pulcher, & scholasticus, ad Græcas munditias eruditus esse videatur. Quo loco, barbaro scholasticus opponitur, h. e. cultu liberaliore studiisque imbutus literariis. prout cl. Casaub. adnotavit. Verū istic τὸ ἀνδρὲς πεπαισμένον, i. viro maturo ὁ σχολαστικὸς ἀρπῆστις ut euna designet qui in scholis sub præceptore adhuc agat, aut agere etiam opus habeat. inde Plutarch. de audiend. μελέται σχολαστικά. quo loco notat, τὸ τὸς ἡμῶν πειζόντων καὶ πειζουμένων ἐν ταῖς σχολαστικαῖς μελέταις φωνὰς ἐπὶ τῶν φιλοσόφων μελαχροίνωντας. Vel ejusmodi etiam, qui pro scholastico se vendisset. quod in mundialibus scriptoribus (ita autor loquitur). in epist. ad Salon. reprehendit Salvianus. Omnes, inquit, in scriptis suis causas tantum egerunt suas; & propriis magis laudibus, quā aliorum utilitatibus consulentes, non id facere admissi sunt, ut salubres ac salutiferi, sed ut scholastici ac discreti haberentur. Facitque huc, quod sequitur, τὸ ἀπολαύδον. Quin & scholasticus quandoque pro declamatore sive rhetore adhibetur, qui in schola, tanquam in scena, confictas causas controversiasque tractat, & ab oratore determinatur, qui in foro judiciario veras agit. Virgil. istorum disciplinis vale-dicens;

Ite hinc inanes Rhetorum manipuli; ite hinc Inflata rore non Achaica verba;
Et vos, Sile, Albuti, Arquiti que, Varrōque,
Scholasticorum natio madens pingui,
Ite hinc, inanis cymbalon juvenutis.

Tacitus, an Fabius, de caus. corrupt. eloquent. At nunc adolescentuli nostri deducuntur in scenas scholasticorum, qui rhetores vocantur. Eas mox ex Cicerone, ludum impudentiæ nuncupat, additque simul: Deducuntur in scholas, quibus non facile dixerim, utrumvis

locus ipse, an condiscipuli, an genus studiorum plus mali ingenis afferant. nam in loco nihil reverentia, sed in quem nemo nisi imperitus aequē intrat. in condiscipulis nihil profectus, cum pueri inter pueros; & adolescentuli inter adolescentulos pari securitate dicant & audiantur. Ipsa vō exercitationes magna ex parte contraria: — Suasoria, & controversia. — Sequitur autem ut materia abhorrenti à veritate declamatio quoque adhibeatur. In eandem ferē mentem

Petronius in Satyric. istorum exercitamenta infestando; Hæc ipsa tolerabilia essent, si ad eloquentiam iturus viam facerent: nunc & rerum tumore, & sententiarum vanissimo strepitu, hoc tantum proficiunt, ut cum in forum venerint, putent se in alium terrarum orbem delatos: & ideo ego adolescentulos existimo in scholis stultissimos fieri, quia nihil ex eis quæ in usu habemus, aut audiunt, aut vident; sed piratas cum catenis in littore stantes, sed tyrannos edicta scribentes, &c. — sed mellitos verborum globulos, & omnia dicta factaque quasi papavere & sesamo sparsa: qui inter hæc nutriuntur, non magis sapere possunt, quā bene olere, qui in culina habitant. & quæ seq. Fabius ipse denique instituit. l. 12. c. 11. Nam ut de nostris potissimum studiis dicam, quid attinet tam multis annis, quamquam in more est plurimorum (ut de iis, à quibus magna in hoc pars ætatis absumitur, taceam) declamare in schola? cum satis sit modico tempore imaginem veri discriminis, & dicendi leges comperisse. quod non dico, quia sit unquam omittenda dicendi exercitatio; sed quia non ejus specie consensendum. cognoscere enim, & præcepta vivendi perdiscere, & in foro nos experiri potuimus, dum scholastici sumus. inde scholastica epistola Plinio l. 9. ep. 2. quæ ficta habent argumenta, & exercendi styli causâ exarantur. Nisi forte volumus scholasticas tibi, atque (ut ita dicam) umbraticas literas mittere. Plinius idem l. 2. ep. 3. de Isæo. Diebus & noctibus nihil aliud agit, nihil audit, nihil loquitur. annum sexagesimum excessit, & adhuc scholasticus tantum est. quo genere hominum nihil aut simplicius, aut sincerius, aut melius. nos enim, qui in foro versique litibus terimur, multum malitia, quamvis nolimus, addiscimus. schola & auditorium, & ficta causa, res inermis & innoxia est. At non sunt tamen ejusmodi ista, quæ virum maturum, vel arguant, vel deceant. Est enim is, qualem Romanum sapientem Fabius describit, instit. l. 12. c. 2. qui non secretis disputationibus, sed rerum experimentis, atque operibus, se verè civilem virum exhibeat. Marci interim mentem genuinam ista nisi clarissimè aperiant, 50 ego nihil video. Neque enim laudi, quod eruditus interpres Angl. existimavit, sed vitio, quod & annotator Lugd. observavit, vituperio saltem, scholastici nomen istic tribuitur. Quamquam reticere religio est, quod Epist. habet differt. l. 1. c. 11. Ὁρᾶς ὅτι, ἐπὶ σχολαστικῶν οἱ δὲ ψυδαῖ (τὸ τὸ ζῶν, & πῶς ἐκλεχόμενοι) ἐπὶ ἀεὶ δῖαν ἐπίσταται ὅτι αὐτῶν

ἄσπερ λίμνη, ἐμπλησθεῖς, οὐκ αὖτε καὶ κατὰ
 ῥυθμὸν νοσημασιν ὀνόμαϊα τίθειν ἀναγκάζειν τοῦ
 καμψὲς Ἀσκληπιάδης, ἐκ αἰχρῶν δοκεῖ; Multum
 hac in parte valet proba corporis ipsius constitutio.
 Philo de vit. Mos. l. 1. Τὰ εὐκλίστα, ἥτις συνάτων
 καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσιν εὐκλίστα, φρονέων ἀπαλλάτ-
 ται τοῦ ἀλκήπια, ἔστιν ἡ βραχέα παρὶσυνα ἥτις
 οἱς ἐπιμέλειαν ὡσπερ καὶ ζωογῶς καὶ ἐκείνου καὶ
 καὶ εὐφροσύνης, βελτιώματα δ' εἰσφέρει. Nec
 minus tamen temperantia, sedulq; tutela. Senec.
 epist. 58. Illud simul cogitemus, si mundum ipsum,
 non minus mortalem quam nos sumus, providentia pe-
 riculis eximit, posse tandem aliquatenus nostrā quoque
 providentiā longiorem prorogari huic corpusculo mor-
 tam, si volupitates, quibus pars maior perit, potuerimus
 regere & coeeregere. Plato ipse ad senectutem se dili-
 gentiā pertulit. Erat quidem corpus validum ac forte
 sortitus, & illi nomen latitudo pectoris fecerat: sed
 navigationes ac pericula multum detraxerunt viribus:
 parsimonia tamen, & eorum qua aviditatem evocant
 modus, & diligens sui tutela, perduxit illum ad senec-
 tutem, multis prohibentibus caussis. Huic & Gorgiam
 Leontinum adungere licet, de quo Clearchus
 vitiorum l. 10. referente Athenæo dispoth. l. 12.
 Ὅτι δὲ τὸ σὺνδύων ζῆν, καὶ οὐδὲν ὀφθαλμῶν τῶν
 φρονέων συνάτων

Ἡ φαρμάκων καὶ ὀφθαλμῶν ἐκείνης | Suidas, qui
 per preceptionis formulam, transcripsit ista, vo-
 culis duabus auctiorem dedit. ἐντὸς καὶ ἐκτὸς, ut il-
 lud ad pharasma, istud ad epibemata referatur.

Τὸ δὲ φρονέων ἐκείνης | Contrā quam
 Dionysius Siculus ille, de quo Plut. de tranquill. καὶ
 ἀγάπη μύσας ὡς ἥτις τὸν περὶ τῶν, ἀλλ' ὅτι φι-
 λοζῶν τὸ ποιῆσαι καὶ βελτιοῦν ἡδὲ μὴδὲν, μὴδὲν π-
 αλὲν ἐν τῇ ἀφύπναισι Πλάτωνος, ὁρῶντες καὶ
 παρῶντες, τὸν μὲν εἰς τὰς λατομίας ἐκείνης, τὸν
 δὲ ἀπὸ τοῦ πύργου εἰς Ἀργεῖον. Contrā quam Ha-
 drianus, de quo Cassius, & ex Cassio corrigendus
 Suidas; φιλοπομῶς τὴν ἀφύπναισιν ἐκείνης, καὶ καὶ οὗτο
 καὶ τ' ἄλλα πύργα καὶ τὰ βραχυτάτα ἐπιτηδύσας
 καὶ ἔστιν ὅτι ἐκ ἐκείνων, καὶ πολυμυθῶν, καὶ βασιλι-
 κῶν, καὶ ἰδιωτικῶν εἰδῶν ἐκείνης. ἐκ τούτων δὲ καὶ ἥτις
 ἐν πύργῳ, πολλὰς καὶ κατὰ τὸν, συχρῶς δὲ
 καὶ ἀπὸ τοῦ, βαλόντων δὲ πύργων ἐκείνων, ἐκείνης
 ἐκείνης τὸν ἐν πύργῳ ἐκείνης. professores omnium
 semper, ut doctior, risit, contempsit, contrivit; cumq;
 eis ipsis professoribus & philosophis, libris vel carmi-
 nibus invicem editis, saepe certavit. Capitolinus in
 vita Hadriani; quo loco & Favorini festivum di-
 sterium refert, qui argumentibus amicis quod Ha-
 drianus de verbo quodam reprehendenti sine causa,
 celsisset; Non recte suadetis, inquit, qui non patimini
 me illum doctiorem omnibus credere, qui habet triginta
 legiones. Idem tamen, Philostrato referente, tria
 ista paradoxa dictitabat sibi in vita contrigisse; Τ-
 λάτος ὡς, ἐκείνης. Ἐκείνης ὡς, καὶ καὶ ἐκείνης
 βασιλῆϊ διαφύπναισιν, καὶ ζῆν.

Ἡ καὶ τὴν ἐκείνης νόμον, ἡ ἐκείνης, ἡ ἐκείνης
 πύργον φαρμάκων | transponenda illa καὶ τὴν, le-
 gendumque τὴν καὶ ἐκείνης νόμον, liquet. Verum
 & deesse vocula aliqua videtur, cui articulus prior
 immitatur. Itaque ἐκείνης post φαρμάκων supplet
 D. Junius: qui & ἐκείνης nomine non historiam
 vult intelligi, sed peregrinationem & locorum diffi-
 corum lustrationem. ego notitiam opinor quoquo mo-
 do acquisitam. ita Marcus ipse cepit l. 4. § 21. ἡ
 ἐκείνης τῆς ἐκείνης. & l. 9. § 3. ἵσον τὸ ἐκείνης
 ἐκείνης, καὶ τὸ τῶν, τὰ τὰ ἐκείνης. & l. 10. § 15.
 ἐκείνης, ἐκείνης.

Ὅσα αὐτὸ ἐκείνης ἐκείνης φαρμάκων | nihil
 enim putidius affectationis affectatione, imitatio-
 nisque ostentatione. Contrā verò quod Plut. Sym-
 pos. l. 1. c. 1. ἡ μόνον ἐκείνης ἀφύπναισιν, ὡς φησι
 Πλάτων, καὶ ὅσα ἐκείνης, ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ
 συνάτων ἐκείνης, φιλοσοφῶν, καὶ ὅσα ἐκείνης
 Vide l. 7. § 60. οὗ καὶ ἐκείνης τῶν.

Τόποις καὶ φαρμάκων τοῖς αὐτοῖς ἐκείνης
 καὶ | Seneca Lucilio epist. 69. Mutare te loca, &
 de alio in alium transilire nolo. primū quia tam fre-
 quens migratio, instabilis animi est. coalescere otio
 non potes, nisi desinas circumspicere & errare. ut
 animum possis continere, prius corporis tui fugam siste.
 deinde plurimam remedia continuata proficiunt. in-
 terrumpenda non est quies. Et epist. 2. Ex his qua
 mihi scribis, & ex his qua audio, bonam spem de te
 concipio. non discurre, nec locorum mutationibus in-
 quietaris. acri animi ista iactatio est. primum argu-
 mentum composita mentis existimo, posse consistere,
 & secum morari: nunquam est, qui ubique est. nihil
 aequē sanitatem impedit, quam remediorum crebra mu-
 tatio. non venit vulnus ad cicatricem, in quo crebra me-
 dicamenta tentantur. non convalescit planta, qua saepe
 transfertur. nihil tam utile est, quod in transitu
 proficit.

Ἐν τῇ διακρίσει ἐκείνης | Et istic Marcus Pii
 æmulus, Gladiatoriæ spectacula omnifariam tempe-
 ravit: Et gladiatorii muneris sumptui modum fecit.
 temperavit etiam Senecæ donationes. Capitol.

Καὶ ἐκείνης ἐκείνης, καὶ διακρίσει | In op-
 rum extructionibus, congiariisque. Xyl. illis siquidem
 magnificentiam, istis munificentiam suam Imperato-
 res Romani ostentare ac venditare solebant. Cate-
 rum vir doctiss. Patr. Junius operum distributiones
 mavult intelligi.

Καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράποισι, ἐκείνης αὐτὸ δὲ τὸ
 φαρμάκων δὲ καὶ | Xyl. legisse videtur: καὶ
 τοῖς τοῖς [καὶ] ἀνδράποισι ἐκείνης αὐτὸ δὲ &c.
 Meric. καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράποισι, &c. qui &
 ἀνδράποισι pro δὲ καὶ καὶ legi posse suspicatur.
 D. Boot. καὶ τοῖς τοῖς ἀνδράποισι, ἀνδράποισι ἐκείνης αὐτὸ δὲ
 καὶ φαρμάκων δὲ καὶ &c. ut genitivus ἀν-
 δράποισι ab ἑαυτοῖς, quod præcessit, regatur. Salmast.
 καὶ τοῖς τοῖς. tum aliā orationis facie, ἀνδράποισι δὲ
 ἐκείνης

Lugdun. qui ὄλος legi possunt. frustra. cum de vestitu agatur. Salmas. ad Capitol. ἐμπόριον, legit. Casaub. ἐπὶ ῥαίῳ, retinet. de sensu utriusque; convenit, placuisse Pio vestem τὴν ἐμπόριον, indigenam, non exoticam, sive τὴν ἀπὸ ῥαίῳ, hoc est, qualis vulgò fiat, & quidem ἀπὸ τῆς ἐπαύλης, id est villa propria, & serè de redditibus Lanuviniis. ita Casaubon. ad vitam Pii. De Augusto istiusmodi quiddam Sueton. l. 2. c. 73. Vestis non temerè alia quam domestica usus est, ab uxore & sorore & filia neptibusque confecta. De 10 se Seneca, de tranquill. cap. 1. Placet non ex arcula prolata vestis, non mille ponderibus aut tormentis splendore cogentibus pressa; sed domestica & villis, nec servata nec sumenda sollicitè. De Pio Capitolina. Vestis est sanè ab amicis & cum privatis vestibus, &c. Cæterum editio Lugdun. pro ῥαίῳ nobis ὄλος exhibet. Hoc si non sit typhotetarum mendum, quod suspicari forsitan quis possit, Lorum villam designat, in qua Pius & educatus, & versatus plurimum, cum palatium ibi construxisset, & tandem etiam defunctus est, auctore Capitolino. Hanc autem sequendo lectionem, Salmasius mavult, ἡ δὲ ὄλος ὄλος ut de toga accipiat, quā in secessu Lorina villa uti solitus erat. eam togam ipsi venisse dicit ἀπὸ τῆς ῥαίῳ ἐπαύλης. de qua proximè videndum.

Ἀνάγκη ἀπὸ τῆς ῥαίῳ ἐπαύλης | τὸ ῥαίῳ istud Casaub. omittit. D. Boot. legit, διαγωγὴν δὲ τῆς ῥαίῳ ἐπαύλης, id est, commemoratio ruri in villis. ut ῥαίῳ ἐπαύλης adjectum sit, quod villa ista à suburbanis distinguerentur. Constat autem à Capitolino, Pium in agris atque propriis fundis plurimum vixisse, etiam postquam imperium tenuit. ῥαίῳ certe hic, non cōssa, ut Xyl. vertit, sed villa. Philo in vit. Moysi l. 1. λέγει ὅτι πολλὰς ἀγὰς ἐπορεύσασκε, ἢ τι τῆς βασιλείας, καὶ τῆς ἰδιωτικῆς κατ' ἀγὰς ἐπαύλης. Idemque de vit. contempl. τὴν ῥαίῳ ἐπαύλης αἰ ἐν κίτρῳ περιχρῶν ἐπαύλης τι καὶ κώμα. Credidi aliquando, inquit clausus. Salmasius, vicum hoc nomine Roma appellari, in quo vulgares toga fiebant ac venum ibant. citioris & ulterioris vicus mentio apud Sextum. quidni & similiter inferior & superior ex ratione stitit? dicit igitur hunc Imperatorem, cum Larii esset, usum esse villi ac vulgari togæ, quales veniebant in vico inferioris Roma. an potius ἡ ῥαίῳ ἐπαύλης villa aliqua rustica infra Lorium, ubi ejusmodi togæ fiebant? ῥαίῳ certe villam, & etiam pagum significat. quicquid sit, oportet villam esse & vulgarem togam, non imperatoriam, qua in Larii secessu utebatur. hæc enim exemplum affert, ut ostendat, vix ἐπισημασθῆναι τὴν ῥαίῳ ἐπαύλης καὶ ῥαίῳ. καὶ τῆς ἐν Λαυινίῳ | Casaub. nihil mutat; & ad vestis materiem refert, sive locum unde ea petebatur, ut supra visum. At Salmasius, Notat, inquit, quibus in locis quem habitum usurpare solitus fuerit.

itaque lectionem duplicem proponit. vel ut legatur, ἐχρῶν ἐν Ἀ. τὸ πολλὰ, τὸ ῥαίῳ ἐν Τ. ῥ. ἐχρῶν ἐν Τ. vel itque Marcus Sine tunica Lanuvii egisse Pium: more, ut videtur, antiqui Catonis, qui solo campestri accinctus, super id togam accipiebat; & quidem etiam cum prætor jus redderet, ut ex Val. Maximo constat l. 3. c. 6. & Asconio. quod idem in Catone minore etiam Plutarchus notat, κατὰ τὴν τὴν ἀγὰς ἀντιπόδιν καὶ ἀγὰς, ἀπατῆσαι καὶ τῆς σιμωνίδων. Vel etiam ἐν ῥαίῳ Λαυινίῳ τὸ πολλὰ, sive ῥαίῳ ἐν Ἀ. τὸ ῥ. ut in sola tunica secessum illum Lanuvium transgisse dicatur; quomodo plerumque Romani ruri solebant & in provinciis; Hinc tunicata quies, tam sæpe Martiali commendatur & laudata l. 10. ep. 51. Hæc ille.

Ἐν Λαυινίῳ | Lanuvium Italiae oppidum juxta viam Appiam situm, de quo Strabo l. 5. ubi Λαυινίῳ pro Λανυνίῳ Casaubonus reposuit. In villa interim Lanuvina natus Antoninus Pium auctor est Capitolini, & municipii Lanuvini ortum, Victor Aurelius. quoniam Casaub. in Capit. codices Manuscriptos Λανυνίῳ exhibere testatur, eundemque locum existimat designari, ubi auctor idem de Marco: Ex Asia & Syria reverso, exinde Lanuvium profectus est. Certè Lanuvium & Lanvinium idem esse utrumque; Jos. Scaliger contendit, Car. Sigonio ad Livii l. 8. refragante, & renitente.

τὸ τῶν ἐν Τύσκολοις παρατυμῶν ὡς ἐχρῶν | Inter Lanuvium plerumque Tusculano publicano utebatur, etiam deprecante. Xyl. ut ad comitatum referatur. Annot. Lugd. lego, inquit, παρατυμῶν, quasi excusans & deprecans utebatur. Salmas. τὸ ῥαίῳ ἐν Τύσκολοις, an Τύσκολοις, παρατυμῶν ἐχρῶν. cum in Tuscos, an Tusculanos, agros secederet, non jam tunicatus ibi agebat, ut Lanuvii, sed penulam superinduebat: quod cum faceret, excusabat tamen se, & quasi veniam deprecabatur, hoc est, quod ait, παρατυμῶν ἐχρῶν. Penula, inquit Nonius, est vestis, quam supra tunicam accipimus. eā adversus pluviam maxime munire se solebant. Juvenal. Sat. 5. v. 78.

— fremeret sæva cum grandina vernus Juppiter, & multo stillaret penula nimbo. Indè Varroni petitus jocus in virga divina, dum virtutis τὸ αὐταρχεῖς prædicat; Non est querenda homini, qui habet virtutem, penula in imbri. contra planè quàm Lucil. l. 15. qui penulam per imbrem iter obeunti, sapientiā ipsā utiliore esse pronunciat. certè etiam sapienti, vel in imbre vel in frigore, Stoicis ipsis fatentibus, saltem ἐνδεσφύς futura est: quum ut Philo de provident. apud Euseb. præpar. l. 8. c. ult. ὡς τὸ ῥαίῳ ἐν Τύσκολοις ἀνάγκη τὸν σκεδόν, εἰ ἐν ὑπὸ δροσὶ δάχοι, κατὰ τὴν ἐχρῶν βορέν καὶ θυγρὸν κατὰ πύον, ῥαίῳ παθῆναι καὶ ῥαίῳ. Sed & L. Galba, cuidam penulam roganti, Non possum commodare, dormitiano; cum cœnaculum ejus perplueret. alteri item

item ejusdem usum poscenti, Non pluit? non est opus tibi: si pluit, ipse utar. Refert Fabius instir. l. 6. c. 4.

Καὶ πῶς ὁ πῦρ; ΞϛΘ | Xyl. (quem & secutus est Mer.) cum frequentibus conjungit, dum sic red- dit; Omnibus in ejus moribus nihil inerat inhuma- num. Verum præcedentia potius claudere videntur. Itaq; D. Boot. legit, καὶ πῶς ὁ ΞϛΘ πῦρ. Totius deniq; vita facies erat, qualem supra depinximus.

Εὐς ἰδῶτος | Suspecta ista & salebrosa Xylandro. Sed immerito. est dictum proverbiale, à medicis mutuatum, quo exercitii modum illi mensuramq; justam ac legitimam in affectibus quibusdam præscribunt. Memini V. cl. Tho. Plaifrum adolescente me sacræ Theologiæ apud Cantabrigienfes nostros professorem, Apostoli verba ad Hebr. c. 12. v. 6. enarrantem ex Autore medico (cujus nomen jam excidit) protulisse monitum aliquod istiusmodi, Ad ruborem, non ad sudorem; cum Apostolus de fidelibus eo loci dicere visus sit, Ad sudorem, non ad sanguinem. Quò videri possit allusisse, quod de Diogene Cynico Laërtius, Xeniadæ, domini sui liberis exercuisse, καὶ ἀθλητικῶς, ἀλλ' ἐνδύματος ἔχειν καὶ ἐνέχθαι, non athletico more, sed quantum ad ruborem bonamque corporis habitudinem conducere. ni- si quòd ἐνδύματα ibi colorem vividum valetudinis indicem potius designare doceat adjuncta ἐνέχθαι. Hoc proculdubio Marcus hic voluit, Pium nulla in re nimium fuisse. ita lib. 6. § 29. ὡς ἐπ' ἐὼν ἱσθῶν.

Οὐδὲν ἀνθρώπος | Inde forsan Pius dictus, quòd ve- rè natura clementissimus; & nihil temporibus suis asperum fecit. Siquidem & sub Adriano, cum consi- liis illius adesset, mitiorem sententiam semper ostende- bat, & principatus sui initio cum multi accusarentur, & ad supplicium nominatim etiam deposcerentur, ne- minem tamen interfici passus est, cum diceret, non oportere se principatum suum factis ejusmodi auspicari. Quin & deinceps, seditiones ubicunq; factas, non cru- delitate, sed modestiā & gravitate compressit. Capi- tol. & Xiphil.

Συμῶνας ἑαυτοῖς | De eodem l. 6. § 30. Τὸ ὁμαλές πανταχῶ. & de Apollonio supr. §. 8. Τὸ αἰὶ ὁμοιον. Quod de historia Lucian. Χρηθῶ μοιὰ τὰ πάντα καὶ ὁμοχρεῖα εἶναι, καὶ συνεῖδον τῇ καρδίᾳ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσὸν ὑπὸ τὸ κεῖνθ' ὄν, ὡς ἐξ ὅτι πᾶν γὰρ καλὸν ἐν βακῶν ποδῶν, ἢ ἐκ ἀνθρώπων οὐκ ὄντων συγκρατῆται, καὶ ἡ ἀσπίς οὐ- σιμη, καὶ χοιρίων καὶ τὰς κήμας. De poemate Ho- rat. in art.

Denique sit quodvis simplex duntaxat & unum: Primo ne medium, medio ne discrepet imum. & de persona idem,

—servetur ad imum

Qualis ab incepto processerit, & sibi constet. De Stoica philosophia Cicer. de finib. l. 3. Mirabi-

lis est apud-Stoicos contextus rerum. respondent ex- trema primis, media utrisque, omnia omnibus. De vita Senec. epist. 20. Exigit philosophia, ut ipsa in- ter se vita unius, sine actionum dissensione, coloris sit. Idemq; epist. 23. Verum bonum unde subeat, interro- gas? ex placido vita & continuo tenore unam pre- mentis viam. Et ep. 31. Huc & illud accedat, ut perfecta virtus sit, æqualitas ac tenor vite per omnia consonans sibi. Et epist. 120. Virtutem ostendit constantia, & omnium inter se actionum concordia; quando idem semper quis est, & in omni actu par sibi. Et mox: Magnam rem puta, unum hominem agere: præter sapientem autem nemo unum agit. ceteri multiformes sunt. modo frangi tibi videbimur & graves, modo prodigi & vani; alternis Catenes, alternis Vatinius mutamus subinde personam, & contrariam ei sumimus, quam eximus. hoc ergò à te exige, ut qualem institueris præstare te, talem usq; ad exitum serves. Et ep. 35. Ante omnia hoc cura, ut constes tibi. Hoc est quod Zeno voluit, cum finem statueret, Τὸ ὁμοιογενεῖας ζῆν, i. e. κατὰ τὴν ἀν- ῶν καὶ συμπαρόν ζῆν. ut Strob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 5. Vide supr. ad § 9. Sed & l. 11. § 27. Am- brof. epist. 82. Vetus dictum est, Adversus omnes esse: ut vita tua quandam picturam exprimat, eandem servans semper imaginem, quam acceperis. Optimè Aristoteles, Ethic. Nicom. l. 9. c. 4. Ἡμεῖς γὰρ, κατὰ τὸ εἶρηται, μὴ ἐν ἑαυτῷ ἢ ἀπὸ τῆς καὶ ἀπο- δυνθῆ. ἔτ' ὁμοιογενεῖας ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ αὐτὸν ὁρῶμεν καὶ πᾶσι τῶν ἰσχυρῶν. De Adria- no contra Aurel. Victor. Varius, multiplex, multi- formis, ad vitia atq; virtutes quasi arbiter genitus; im- petus mentis quodam artificio regens. Et Æl. Sparti- an. Idem severus, letus; comis, gravis; lascivus, cunctator; tenax, liberalis simulator; severus, clemens; & semper in omnibus varius. De Avidio idem Cas- sio Vulcatius: Fuit his moribus, ut nunquam trux & asper videretur, aliquando mitis & lenis; sæpe re- ligiosus, aliàs contemptor sacrorum; avidus vini, inter- im abstinens; cibi appetens, & inedia patiens, veneris cupidus, & castitatis amator. At de Epaminonda & Agésilao Plutarch. lib. de adulat. Πάντοτε ὁμο- ῶντες ἀνθρώποις καὶ τέποις καὶ βίαις, τὸ πρὸς ἑαυτοῖς πάντα καὶ, καὶ πολλῇ, καὶ διαίτῃ, καὶ λόγῳ καὶ βίῳ διαφύλακτον. Et de Platone; Ἐν συνεκτι- στικῇ, οἷον ἐν Ἀρεθμῶν καὶ πρὸς Διονύσιον, οἷον πρὸς Δίον.

Τὸ κατὰ τὴν Σωκράτους | De Socrate Xenophon memorial. l. 1. Αὐτὸς γὰρ πρὸς πάντα (τὰ ἀρεθ- ῶν) παντοῦ καὶ ἐν παντί παρασκευασμένος, ὡς ῥῶν ἀπὸ κατὰ τὴν καλλίστην καὶ ὁρατοτάτην. ἢ οἱ ἄλλοι κατὰ αἰσῶν καὶ ἀνοστήτων. καὶ μὴ δὴ βρω- στικῇ καὶ ποτικῇ καὶ ἀρεθωτικῇ ἐν κατὰσκευα- στικῇ καὶ ὡς ἐν ἑαυτῷ ἀνὴρ ἦτον ἀρκούντων ἑαυτοῦ καὶ πολλὰ ἐπὶ τέτοις περιγυμνασμένων, λυσιτελοῦν καὶ πο- λὺ ἔχοντων. Atque hunc locum forsan præ oculis habuit Marcus, cum ista scriberet. καὶ

Καὶ ἀπὸ χειρὸς καὶ ἀπολαύων | Quod de se Aposto-
lus ad Philip. c. 4. v. 12. Οἶδεν καὶ ταπεινῶσαι,
οἶδεν καὶ σπουδάζειν ἐν παντί καὶ ἐν παντί μαρτυ-
ρῶν, καὶ χαρτίζεσθαι καὶ πέναν, καὶ σπουδάζειν καὶ ὑπε-
ρεῖναι quod supra, παρὸντων μὲν ἀπὸ χειρὸς, ὑπὸντων
καὶ μὴ οἶδεν.

Τὸ καὶ ἰσχυρὸν καὶ ἐπὶ χαρτερῶν | ἐπὶ quid hic velit,
nullus video. ὁπαχευτέρων forsan scripserat Marcus,
vel quod usitatius est, ἐγχευτέρων, ut mox ἐν ἡ-
συχῳ.

Οἶον ἐν τῇ νόσῳ καὶ Μαζῶν | Istud an ad supe-
riora respectum habeat, quod Xylander censuit,
ambigi potest. commodè posse vix videtur. Ego
itaque tanquam distinctum quid posui. De Demona-
ste Cynico refert Lucianus, quod cum cetera ἀπα-
θῆς planè videretur, μένον αὐτὸν ἡγία εἶναι νόσῳ
καὶ δαίμονι ὡς ἀν καὶ τὸ μέγιστον καὶ ἐν ἀνθρώποις
ἐγχευτὸν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. Tale quippiam in
Pio Marcus forsan adverterat. & οἶον forsan legen-
dum fuerit.

§ 17. Παρὰ θεῶν | Piè Marcus noster hic di-
vinæ procuracioni plurima adscribit, quæ fortunæ
pleriq; solent tribuere.

Πατρῶς | Avus paternus, Annii Verus (de
quo supr. § 1.) maternus, Calvisius Tullus. Jul. Ca-
pitol.

Γονέας | Vide supr. ad § 2, 3.

Ἀδελφῶν | Habuit & sororem natam minorem, An-
niam Cornificiam. Capitol.

Διδασκαλίας | quorum supr. meminerat, § 5, 6, 7. 30
&c. quibus & alios adicere licet ex Jul. Capitolino.
Origenes ad Cels. l. 3. Καὶ Ἕλληνας καὶ φῶνται, καὶ
ἐν ταῖς νομίζουσιν εἶναι σοφιστάς, καὶ τὰ πολλὰ
τὴν ἐντυχίαν εἶναι αἰτίαν ὅτι οὗτοι διδασκαλῶν τοι-
σίνδε, καὶ τὸ σπουδάζειν τοῖς κρείττοσι ὄντων καὶ οἱ
ταῖς ἐναρτίας αἰρέσεις διδασκόντων καὶ οὗτοι ἀνα-
φῆς τῆς ἐν βελτίῳ. πολλοὶ γὰρ καὶ τὰ τῆς ἀνα-
φῆς τοῖς τοῖς γινώσκουσιν, ὡς μὲν φαντασίαν ἐπιτρα-
πέλαι οἱ κρείττονα λαβόντες ἀλλ' αἱ καὶ ἐν περ-
τῆς ἡλικίας, ἥτοι ἐν παιδικῇ εἰς ἀκολάστον ἀνδρῶν, 40
ἢ δεκαοκτὶ, ἢ ἐν ἄλλῃ πνευμονικῇ τὴν ψυχῇ
ἀναβλεπόντων περὶ δαίμονας. τὰς καὶ οὗτοι αἰτίας,
πάντως μὲν εἰς εἶδος εἶναι ἐν τοῖς τῆς σπουδῆς λόγοις
ἀπὸ τῆς καὶ αὐτῆς οἷς ἀνθρώπων, ἐκ ἐντυχίας. Vide
sectionis istius verba novissima, deprehendes cum
Origenianis istis quàm suavissimè concinnare. De
Platone Plut. in Mario: Πλάτων μὲν ἔν ἡδὴ σπῆ-
τι τῶν τελευτῶν γινώσκων, ὡς καὶ τὸν αὐτὸ δαίμονα καὶ
τὴν ψυχῇ, ἐπὶ περὶ τὴν μὲν ἀνθρωπίνην, εἴτα Ἕλ-
λιν, καὶ βαρβαρῶν, εἰς ἄλλον τῇ φύσει θεῖον γινώ-
σκων καὶ τῶν, ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς χεῖροις ἀπλο-
κῆσθαι ἢ γινώσκων αὐτῶν. At Lactantius institut. l. 3.
c. 18. Plato aiebat se gratias agere naturæ; Pri-
mum quod homo natus esset, potius quàm mutum animal:
deinde quod mas, potius quàm femina; quod Græcus, quàm
Barbarus: postremo, quod Atheniensis, & quod tempori-

bus Socratis. Quo contendit ipse, immeritò tamen,
Nunquam quicquam dictum esse in rebus humanis deli-
rius. Idemq; ib. c. 19. ubi Socratem acrius, & in
quibusdam iniquius etiam paulò, perstrinxerat; In
cujus temporibus natum se homo sapiens gratulatur.
Quod autem in Platone tantopere exagitat Lactan-
tius, id is à Socrate accepisse videtur; qui, ut Dio
Prus. or. 64. Ἐπὶ πολλοῖς αὐτὸν ἐμαρτύρεται, καὶ ἐπὶ
ζῶν λογικόν, καὶ ἐπὶ Ἀδελφῶν. Socrates à Tha-
iolete; qui, ut Laërt. l. 1. Ἐφασκε τῶν τῶν ἐν-
κα χεῖρας ἔχειν τῇ φύσει καὶ οὐκ ἀνθρώ-
πῳ ἐν γινώσκων, καὶ ἐν θεῖον ἦτα, ἐπὶ ἀνθρώ-
πῳ. τῶν, ἐπὶ Ἕλληνας, καὶ ἐν βαρβαρῶν. Postre-
mum tantummodo de suo addidit Plato. Nec reti-
endum quod Judæi habent in preculis suis viro-
rum peculiaribus: Benedictus esto, Domine Deus,
quod me virum creasti, non mulierem: quod Israelitam,
non alienigenam.

Συγγενῶν ἀπὸ τῆς καὶ | suppleendum, ἀγαθῶν, quod
20 excidisse existimem. ut sit [ἀγαθῶν] καὶ ἀπὸ τῆς
καὶ.

Τῶν θεῶν καὶ ἐν ποίᾳ | Digna Christiano quovis
providentiæ divinæ, quæ factum fuerit, ut ne pec-
catis occuparetur, cum peccare prona dispositio non
deesset, agnitio. Agnoscit ipse de se, quod Deus Abi-
meleco; Ego te cohibui, ne peccares, Genes. c. 20. v. 6.
Habent his paria è nostris; Bern. de temp. serm. 79.
Prima miseratione quod à multis adhuc peccatis in seculo
positum custodi-vit. quis enim non videat, quod sicut in
multis cecidi, sic & in alia poteram cecidisse peccata,
nisi omnipotens pietas conservasset? Qui & argumen-
tum idem tractat fufius, de divers. serm. 13. Au-
gustin. homil. 23. Hic multa commisit, & multorum
debitor factus est; ille gubernante Deo pauca commisit.
cui deputat ille, quod demisit, huic & iste deputer, quod
non commisit. Adulter non fuisti in vita illa tua
præterita, plena ignorantia? Hoc tibi dicit Deus
tuus; Regebam te mihi, servabam te mihi, ut adulte-
rium non committeres. Suasor defuit? ut suasor de-
esset, ego feci. Locus & tempus defuit? & ut hoc
deesset, ego feci. Affuit suasor; non defuit locus;
non defuit tempus: ut non consentiret, ego terrui.
Agnosce ergo gratiam ejus, cui debes & quod non ad-
misti. Mihi debet iste, quod factum est & dimissum
vidisti: mihi debes & tu, quod non admisti. Nullum
est enim peccatum quod facis homo, quod non possit facere
alter homo, si desit rector à quo factus est homo. Puisse
mè, & ad nostri mentem plenissimè.

Περί τῶν πλεονεκτημάτων π | Lugd. περί τῶν
30 quod probare non possum. Xyl. quod nihil deliquisse
nisi relictusq; Caf. quod nihil temerè aut precipitan-
ter deliquerim. περί τῶν, procido, præceptis feror. melle
περί τῶν, præceptis: & περί τῶν, precipitanter, te-
merè, inconsideratè. Vide l. 3. § 9. περί τῶν
alioqui suspicari quis posset, scripsisse Marcum περί
ἐφασκε. Sicut paulò inferius, τὸ φάσκει τὸν &
φῆας ἐν ἀξιώματι κατὰ τῆς.

Μὴ πλεόν ἐκτερεῖσθαι παρὰ τῆ παλαιᾶ τῆ
παιδείας. Siquidem in domo avi sui Veri educatus est
in ætate teneriore, uti Capitol. docet. Pari autem
ratione gratulatur Alcmon Poeta sibi, in epigram-
mate (quod Alexandro Ætolo exercit. in Solinium
Salmasius vindicat) apud Plut. de exilio, quodd ori-
gine Lydus cūm esset, Sardibus tamen diutius edu-
catus non sit, ubi Iuscus forsan sacerdos, aut Gallus
tympanotriba evasisset; sed Spartam rhaetus pueril-
is indolis formatricem, ubi Musarum disciplinis i-
nitatus & enutritus fuerit.

Καὶ τὸ πλεὺν ὄρεν διασώσας | ὄρεν flos ætatis, ut
Ver anxi. unde Periclis illud ab Aristotele rhetor.
l. 1. c. 7. & l. 3. c. 10. laudatum, πλεὺν νεότητι
τῷ ἀπολομένῳ ὅς πολέμῳ ἔπος ἡσπάρει· ἐν τῆς
πλείους, ὡς ἦν τῆς τῶ ἐν ἐν τῷ ἐν τῷ ἐν τῷ ἐν τῷ
Tempestas nimium quā lubrica, & lapsibus ex-
posita. Præsertim ubi natalium splendor, status ho-
nestior, educatio delicatior, res lautior, & forma ve-
nustior accesserint. Πολλοὶ δὲ δὴ τὸ πλεὺν ὄρεν
τῆς πλείους ὄρεν διασώσας. Socrates apud Xenophont. memorial. l. 4. Inde Ju-
ven. Sat. 10.

Inunc, & juvenis specie latere tuā, quem
Majora expectant discrimina.

Τὸ μὲν ὄρεν ἀνδρωθῆναι | Lugd. ὄρεν ὄρεν,
perperam. Verūm aliud hic ὄρεν, ab eo quod
supra. ὄρεν enim istic, non tam flos ætatis, quā
ὁ χρόνος, tempus opportunum & idoneum rei alicui vel
aggregiendæ vel absolvendæ. Timon Philasius de
Dionysio Heracleota, qui & Metathemenos dictus,
quodd ætate divergente à secta Stoica ad Epicure-
am transisset, apud Athen. l. 13.

Ἦν δὲ ἔχων δυνάμιν, οὐκ ἀρξεται ἡδυνάσει.

Ἦν δὲ ἔχων, ὡς τε γὰρ ἔχων, ὡς τε πάλιν δυνάμιν.

Ita Thales, referente Stobæo tom. 2. tit. 68. Con-
jugium suadentem matrem elusit; natu minor cūm
esset, ἔπειτα χρόνος nondum tempus: provectior factus,
ἐκείνῳ χρόνῳ non amplius tempus esse, sive nuptiis
idoneam ætatem jam præterivisse, respondendo. Be-
neficii ergo non contemnendi loco ducit Marcus,
quodd non præmaturè se rebus venereis dederit. hoc
est enim hoc loco τὸ ἀνδρωθῆναι, virum fieri, sive
virilitatis specimen dare, quomodo γυναικὸς γίνεσθαι,
mulierem fieri. Ità Democritus dicitur puellam,
quam pridè παρθένον, cūm nocte proximā vitiata
esset, postridè γυναικὸς nomine salutasse. Laert. l.
9. & Cicero oburgantibus, quodd puellam virginem
homo sexagenarius duxisset, Cras, inquit, mulier erit.
Fabius instat. l. 6. c. 4. Clarissimè Hesych. Ἀνδρω-
θῆναι, αὐτὸ γίνεσθαι & Ἀνδρωθῆναι, ἀνδρὲς συνοικί-
σασθαι, διακοινῆσθαι, i. e. virum experta, ut Flaccus;
de virginitate, ut Petronius. In hunc sensum usur-
pavit Hippocrates in lib. περὶ παρθένων. Locus est
insignis, sed ab Anutio infeliciter tentatus, & sub
correctionis prætextu corruptus planè. Verba sic

habent; Αἱ δὲ παρθέναι, ἐκόντων ὡς γὰρ ὁ δὲ
δρῶνται, τὸ το μᾶλλον πάρα. ea contra editorum
prius omnium consensum sollicitat vir doctissimus,
& cūi Medicorum pater principisque ille alioqui
plurimum debet, & ex Regio MS. ὄρεν rescribi
postulat. Vertit autem, Virgines, quibus propè
nuptiarum tempus instat ut viro conjungantur. explicat
in Oeconomia; quæ ad nobiles annos & virilitatem
propè accedunt. h. e. quæ propè sunt matura viro, &
virilitatem aut maturam viro ætatem ingrediuntur.

Verūm primò, virilitatem, sive virilem ætatem, de
virgine dictam nusquam deprehendi existimo. Tum
ἀνδρῶν Græcis, ubi de muliere usurpatur, non viro
maturam esse, sed virum experiri significat. Porro
cūm ἐκόντων ὡς γὰρ dixisset, quid opus erat, ἐν τῷ
ἐκόντων, quod idem prorsus valeret, τὸ παρὰ τὸ
μᾶλλον, subicere? quod concisa nimis respuit dictio
Hippocratica. Deniq; aliud est ἀνδρῶν, aliud πα-
ρὰ τὸ μᾶλλον, uti mox indicabitur. Nihil igitur muta-
tum ego quidem velim, sed admittā lectione jam
olim receptā, commatisq; notulā duntaxat post γὰρ
μᾶλλον, interstitā, sic verterim. Virgines quibus nubendi
tempus adest, nī virum experiantur, affectui isti magis
sunt obnoxia. Atq; hanc esse genuinam Hippocratis
mentem, è sequentibus planè perspicuum fit. Siqui-
dem ubi incommoda ea recensuerat, quæ ex affectu
istō virginibus jam viro temptari vult, ut Horatius lo-
quitur, quas ἀνδρὲς ὄρεναι Græci dicunt, obtingere
confueverunt, remediū loco subjungit, Κελεύει δὲ
ἡ γὰρ τὰς παρθένους ὁκνεῖν τὸ πλεὺν πάρα, ὡς
τὰ γὰρ ἐκόντων ἀνδρῶν ἢ ἢ γὰρ κύνων, ὡς
γὰρ γίνονται, εἰ δὲ μὴ, αὐτῶν αὐτὰ τῇ ἡσυχίᾳ,
ἢ μὴ ἐν ὡς ἐν ἀλώσειται, ἢ ἢ μὴ ἀνδρῶν.
Præcipit sic affectis, ut quā primū nubant liqui-
dem indè futuram conceptus spem; qui malo isti
medeat; quod nisi virum expertas affecturum
est probabile. ita τὸ ἀνδρωθῆναι est, Hippocrate
ipso interprete, εἰ δὲ συνοικίσασθαι. τῷ ἀνδρῶν verò
q. e. virum experiri, eodem autore, opponitur τὸ
παρὰ τὸ μᾶλλον. h. e. à viro præteriri, neglectum haberi,
& viri, sive ἰθαλόνι, ut Marcus, nuptiarum, ut
Flaccus, expertam esse. & παρὰ τὸ μᾶλλον ὡς γὰρ
quas ἀνδρῶν ὡς γὰρ Anaxandrides dixit, re-
ferente rhetor. l. 3. c. 10. Aristotele. Nihil cer-
tius, nihil clarius.

Ἄλλ' ἢ τὸ ἐπὶ τῷ χρόνῳ | Sed tempus
expectavi. Xyl. sed nec ἐπὶ τῷ χρόνῳ ejusmodi ali-
quem habet significatum; & ἢ illud aliud prorsus
innuere videtur. Rectius M. Casaub. Sed lon-
gius etiam, quā necesse erat, distuli. Itā ἐπὶ τῷ
χρόνῳ erit de tempore, quod liberum da-
tur, aliquid sumere, quo cūm possis frui, nolis ta-
men. Phrasid duriuscula, fateor, & insolens. Sed
ea proculdubio Marci mens istic, non quam Xyl.
voluit.

Δυνατὴν ὅτι ἐν αὐτῇ βίῳ | Ita l. 5. S 16.
Δυνατὴ

Δυνατὸν ἀεὶ καὶ εὖ ζῆν ἐν αὐτῇ quem locum vide.
 Ἐδῆτον σημεῖον | five σημεῖον, ut Lugd.
 quod usuratus est, & eodem recidit. utrumque enim
 vestes notabiles & insigniores sive splendidiore designat.
 Hoc eo, quoniam, ut Jesus noster, Luc. c. 7. v. 25. Οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐκδέχονται καὶ περὶ τὰ ἑσπέρη, καὶ τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. Ἐδῆτος σημεῖον, inquit
 Annotator Lugd. vocat imaginibus textas, pictas, palmatas, χρυσοσμήμους, aurea vel purpura claustratas. De Augusto Sueton. l. 2. c. 73. Togis usus
 est neque restrictus, neque suffus; clavo nec lato, nec angusto.
 De Antonino Pio Capitol. Visus est sane ab amicis cum privatis vestibus, & domestica quadam gereus.
 Et de Alexandro Severo, Lamprid. Gemmas de calceamentis & vestibus tulit, quibus usus fuerat. Elegabalus. veste alba usus est, nec aurata, penulis togisque communibus.

Μῆτε λαμπρῶν καὶ ἀνδριάντων τοῖαν δὲ πηγὴν |
 Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1. principis insignia intelligi vult, inter quae ignis praelatio. Herodian. in Commodo de Lucilla forore ejus, καὶ τὸ πῦρ συνεπέμπειν αὐτῇ. Et de Marcia ejusdem Concubina, πάντα ἀνέχετο, ὅσα σέβασιν, ὅλα δὲ πνεύσει. De Pertinace, Κατὰ τὴν δὴ τὸ Λαμπρῶν, καὶ τὸ πῦρ ἐάσας ἑαυτὴν συνεπέμπειν, καὶ τὴν ἄλλοις βασιλικῶν συμβόλων εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς. Quibus addas licet & ex eodem de Nigro, καὶ συνεπέμπειν τοῖς πνεύσει. Eum ignem lampadem fuisse adfirmat ex hoc Marci nostri loco; quarum usum, ut in Decorum cultu, sic & in Imperatorum, extitisse. Accidit huic & Annotator Lugdun. Lampadas, inquit, vocat, quae praeferebantur Imperatoribus, ut ignis Regibus Persarum. Corippus de adventante Imperatore in theatrum,

— praeunicius ante

Signa dedit cursor, posita de more lucerna.
 Verum Meric. Casaubon. in adversum contendit; Lampadesq; & statuas sive imagines eodem refert, ad simulacra scilicet lampadas manibus gestantia, de quibus Lucret. l. 2.

Si non aurea sunt juvenum simulacra per adas
 Lampadas igniferas manibus retinentia dextris,
 Lumina nocturnis epulis ut suppedientur.
 Et Lucretio prior, poetarum princeps, Odyss. η. v. 160. Alcinoi aulam describendo,

Κεῖσθαι δὲ ἀεὶ καὶ εὖ δῶκετον δὴ βασιλῆος
 Ἐκαστον, αἰδομένον δὴ δῶκετον καὶ χρῆσιν ἔχοντες,
 Φαίνοντες νύκτας καὶ δῶματα δατυμένοντι.
 Ubi Eustath. χρῆσιν καὶ εὖ δῶκετον exponit. Ideo autem Marcum τοῖαν δὲ πηγὴν adjecisse, ut a vulgaribus, quae in aedibus plebeis etiam plerisque reperiantur, imagines hasce distingueret. Ego verò inter summos istos viros arbitrum me neutiquam interponam: aliorum, uter Marci mentem attingeret propius, per me iudicium fuerit.

Ἐργατὰ ἰδίᾳ συνεπέμπειν αὐτῶν, | De Marco

Capitolin. Adoptatus in aulicam domum omnibus parentibus suis tantam reverentiam, quantam privatus, exhibuit, eratq; haud secus rei suae quam in privata domo parcus ac diligens; pro instituto patris volens agere, dicere, cogitare. Et Aristid. erat. in regem: Ἐπίδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιώτῳ ὄντι καὶ βασιλεῖ, οἷον τι καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι διὰ τίνας. τοῖον ἰδίᾳ καὶ βασιλείας ἀφ᾽ ἑαυτῶν, ὥστε διακρίνει ἀλλήλους ταύτας. καὶ τὴν ἐκ ἐκείνων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν καὶ τὴν καὶ βασιλείας. De Pio pariter Capitolinus; Imperatorum fastigium ad summam civilitatem deduxit. nec omnino quicquam de vita privata qualitate mutavit. vindemias privati modo cum amicis egit. quum sibi & filiis honores peteret, omnia quasi privatus fecit. quum & Senatui tantum detulit Imperator, quantum cum privatus esset, deferri sibi ab alio principe optabat. De civilitate hac quum in Augusto laudat Sueton. l. 2. c. 51. Vide Casaubonum ibidem. Sed & quae superius ad § 16. κοινονομασίαν.

Καὶ καὶ ἰδίᾳ τὰ πνεύματα | Lugd. καὶ διὰ. Sed legendum καὶ διὰ. Sive ut M. Caf. καὶ διὰ καὶ διὰ τὸ. Rem quod attinet; nihilo demissior? imò tantò major, tantò augustior. Siquidem, ut scitissimè, sed & verissimè, Plinius in panegy. Cui nihil ad augendum fastigium superest, hoc uno modo crescere potest, si se ipse demittat, securus magnitudinis suae. neque enim ab ullo periculo fortuna principum longius abest, quàm humilitatis. De Pio Capitolinus, postquam civilitatem ejus descripserat, utq; species imperatorias superfluas à se amandaverat; & tamen, inquit, ingenti auctoritate apud omnes gentes fuit.

Ἀλλὰ | Marci fratrem hunc adhuc quarimus, nec reperire hactenus potuimus.

Δυνατὸς καὶ διὰ τὸν ἴδιον ἐπὶ τῇ αὐτῇ | At tantum ab eo abfuit Lucius, ut Marcum moribus suis ad rem bene gerendam excitaret; ut contra post illius obitum Marcus solus rempublicam tenuerit, multo melior & feracior ad virtutes: quippe qui nullis Veri jam impediretur aut simulacris callidae severitatis erroribus, aut his, quibus praecipue displicebat Marco jam inde a primo aetatis suae tempore, vel institutis mentis praeviae, vel moribus. Capitolin.

Τὴν καὶ συνεπέμπειν αὐτῶν | Honorem quidem Marco exornasse Lucium, si susciperet, absecutum, ut legatum proconsul. vel praesidem imperatori (ad quae verba videndus Salmast.) autor est Capitol. qui de amore tamen idem negare videtur.

Ἐν οἷς ἴσως ἀνὰ καὶ τὸν ἴδιον | Senec. de brev. vit. c. 14. Dubitare se Fabianus noster aiebat, an satius esset nullis studiis admoveari, quàm his implicari. Ipse Senec. ibid. c. 13. De illis nemo dubitabit, quin operose nihil agant, qui in literarum inutilium studio detinentur. Idemque epist. 88. Ista liberalium artium consecratio molestior, verborum, in-

μῦθα ἀγαθὰ καὶ τὰ κακά. Vide & Marcum l. 3. § 11. Plinius minor, lib. 4. epist. 8. Sed nimirum quæ sunt in manu hominum, & mihi & multis contigerunt. illud verò, ut adipisci arduum, sic etiam sperare nimium est, quod dari non nisi à Diis potest.

Tà ἐν Κυάδῃς | Ambigi potest, utrum ad antecedentia lemma istud, an ad subsequentia pertineat. Ex usitata liquidem formula, si antegressa spectaret, dicendum videatur, τὰ ἐν Κυάδῃς, apud Quados ista; concepta nimirum vel conscripta sunt. Istud autem, Tà ἐν Κυάδῃς, h. e. Quæ apud Quados, agentis scilicet concepta & conscripta; tituli præfixi potius, quam subjunctæ clausulæ significationem præ se fert. Atq; in hanc partem hoc in loco M. Casaub. accepisse videtur; in libro proximo exeunte illam alteram securus. Ipse interim ea disceptatione in medio relicta, ad hunc locum libro primo terminum dare nihil quicquam dubitavi: cum & huc usq; feriem quandam continuum, quæ hic planè inciditur, autor ipse tenuerit, miscelam deinceps meram exorsus; & sectiuncula illa ipsa, à qua liber secundus in hætenus excusis inchoatur, ad proximè

precedentia respectum habeat satis clarum.

Κυάδῃς | Quadi Germaniæ populus, de quibus Ptolemæus geogr. l. 2. & Tacitus in tractatu de moribus German. Adversus istos Marcomannis junctos non sine prospero successu bella gessisse Marcum nostrum, autores sunt Dio Cassius & Jul. Capitolinus, Sed & Lucian. in pseudomanti, cujus hæc sunt verba, ὅτι διὰ τὴν μάχην τῶν Μαρκουμανίων καὶ Κυάδῃς (καταπλήκατο). Eam expeditionem celebriorem reddiderunt Christianorum suppliciiis impetrati cœlitis imbres, cum exercitus sibi ferè confectus jam esset, Meminere Tertull. ad Scapul. & in apolog. c. 5. & ex eodem atq; Apollinario Euseb. hist. Eccles. lib. 5. cap. 5. & Chron. lib. 1. & 2. Niceph. Callist. l. 4. c. 12. Zonar. Annual. tom. 5. Xiphilinus in Marc. Oros. hist. l. 7. c. 15. Otho Frising. chron. l. 3. c. 25. Jo. Aventin. annal. Boior. l. 2. alii. quanquam istud Cassius, Arnuphis Ægyptii, vel Juliani, ut apud Suidam alius nescio quis, Magicis procurationibus, Marci ipsius precibus Capitolinus, moribus pietatis; Claudianus, Christiano nomini iniquiores, adscribant. Videatur Scalig. ad Euseb. chron. & Xiphilin. supr. ad § 6.

Ad Librum II.

§ 1. Ὄδῳ παλῶν | δῖ, (ut l. 3. § 1.) καὶ, μέμνησ, (ut l. 8. § 13.) vel tale quid, subintelligendum. q' cum in scriptis istiusmodi est frequentissimum, tum nostro istic cum primis familiare. Caterum

Xyl. Ὄδῳ legit, vertitq; solebat is sibi prædicere. Sed momentis potiùs quid velit, quàm quid assueverit narrantis, dictio videtur. quin nec in persona tertia, quam dicunt Grammatici, de se Marcus loqui assolet.

Συνδιδόμας ἀνέργον, ἀχρεῖον | Seneca, de ira l. 2. c. 10. Placidus sapiens & æquus erroribus, non hostis, sed corrector peccantium, hoc quotidie procedit animo; Multi mihi occurrent vino dediti, multi libidinosis, multi ingrati, multi avari, multi furis ambitionis agitati. Omnia ista tam propitius aspiciam, quàm agros suos medicus.

Παρά τῶν ἀγῶνων | Creberrimè istud inculcat moster, uti in locis collatis videre licet. vide infr. ad § 13. Sed & Epist. latius idem differenter, l. 1. c. 18. & c. 28. Lactant. instit. l. 5. c. 8. Mali sunt ignorantie vestigiis & boni.

Ἐὰν τὸ περὶ τῶν κακῶν | Ita l. 3. § 11. ἀλλ' ἵνα ἀγῶν. quod & urget vehementius, dilemmate

usus. l. 7. § 26. Vel inscitia rerum pari & ipse laboras; & pariter affecto ignoscendum: vel perspicacia majore imbutus es; & caliganti æquior esse debes. Vide & infr. ad § 13.

Τὴν οὖν τὴν ἀγαθὴν, ὅτι καλὴν, καὶ τὴν κακὴν, ὅτι αἰσχρὴν | Imò solum illud bonum, hoc solum malum esse. Sic enim statuunt Stoici, apud Laërt. l. 7. in Zenon. Hecato de bonis l. 3. & Chrysip. de honesto; Μόνον τὴν καλὴν ἀγαθὴν εἶναι καὶ τὴν κακὴν αἰσχρὴν. & Seneca, epist. 76. Unum est bonum, quod honestum. De Helvidio Prisco Tacit. hist. l. 4. Doctores sapientia secutus est, qui sola bona, quæ honesta; mala tantum quæ turpia; potentiam, nobilitatem, ceteraque extra animum, neque bonis, neque malis annumerans. Vide infr. ad § 11.

Ζυφύλῳ, ὅτι αἰμαῖον καὶ ἀνέμῳ | Ita l. 12. § 26. Ὅση ἡ συγγένεια ἀνθρώπου πρὸς τὴν τὸ ἀνθρώπινον φύσιν. καὶ ὅτι αἰμαῖον καὶ πνευματικόν, ἀλλὰ ἡ κοινωνία. Non hac duntaxat, aut præcipuè ratione: sed & ista tamen. Paulus Apost. apud Lucam AB. c. 17. v. 26. Ἐπίσταντες ὅτι ἡμεῖς αἰμαῖον καὶ πνευματικόν ἀνθρώπων. Et Lactant. instit. l. 6. c. 10. Si ab uno homine, quem Deus finxit omnes ordinemur, certe consanguinei sumus. Itaque τὸ μόνον

ιδόνος hic subintelligendum, cujus frequens passim Ellipsis. Xenoph. expedit. l. 3. Οὐδὲνα γὰρ ἀνθρώπων λαοτόλῳ, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ προσκυνῶντες. Hominem Dominum nullum, sed Deos solos adoratis. Ita supplet Christus apud Matth. Evang. c. 4. v. 10. Κύριον τὸν θεόν σε προσκυνήσεις, καὶ αὐτὸ μόνον λατρεύσεις. quod omisā particulā illā Moyses dixerat, Deut. c. 6. v. 13. Dominum Deum tuum adorabis, eidemque servies. Paulus ad Rom. c. 4. v. 9. Ὁ μακαριστὸς ἐστὶν ὁ ἐν τῷ σκετομῶν, ἢ καὶ ἐν τῷ ἀπεροστίῳ; Beatificatio ista ad circumcisos (solos) an & ad præputiatis pertinet? Quod Castellio, cum minus adverteret, perperam reddidit; Hæc beatitudo in circumcisionem ne cadit, an potius in præputium?

Ἀλλὰ νῦν | Synes. de provident. *Εστὶ γὰρ μία ψυχὴ καὶ σωματίων συγγένεια. ἢ γὰρ τὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ἐκφυῶναι γένεον, ὅτε προσήκει ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ ἐκ μᾶς ὁλῶναι πηγῆς, qui tamen fontes, unde deriventur animæ, duos statuit; terrestrem alterum, alterum cælestem; indè Osiridi, Typhoni hinc animam contigisse. At contrā Lucret. l. 2. & Lucretio σύμψυχοι Lactant. institut. l. 6. c. 10. eodem, quod Marcus istic collineans; Si ab uno Deo, inquit, inspirati omnes & animati sumus, quid aliud quàm fratres sumus? & quidem conjunctiones, quod animis, quàm qui corporibus. itaq; non errat Lucretius, cum dicit;

Deniq; cælesti sumus omnes semine oriundi:

Omnibus ille idem pater est. —

Subjungit Lact. nostro consentiens: Ergo pro beluis immanibus habendi sunt, qui hominibus nocent. — Ob hanc enim necessitudinem germanitatis docet nos Deus, malum nunquam facere, semper bonum. Idemq; l. 5. c. 8. ex Cicerone de legib. l. 1. Sicut una eademq; naturā, mundus omnibus partibus inter se congruentibus coheret ac nititur: sic omnes homines inter se naturā confusi, pravitate dissentiant; nec intelligunt se esse consanguineos, & subiectos omnes sub unam eandemq; tutelam, quod si teneretur, Deorum profectò vitam homines viverent.

Καὶ θεῖα ἀπομύεσσι μέτοχοι | Θεῖα ἀπομύεσσι i. e. portuncula divina, ὁ νῦν, i. e. mens, sive anima rationalis hic dicitur. sicut infr. § 4. τὸ τὸν κρῖνον διοικῶν ἀποπόρεα. & l. 5. § 27. τῷ θεῷ ἀποσπασμα. de quibus, suis locis dicitur. Eadem Epicteto differt. l. 1. c. 1. Τῷ θεῷ μίεσσι. Senecæ epist. 92. Dei pars est. & de otio sapient. Divini spiritus pars ac veluti scintilla quadam. Horat. Serm. l. 2. Sat. 2.

— divina particula auræ.

quo modo Ammianus, tanquam ex Physicorum sententia, l. 21. Sol mens mundi nostras mentes ex sese, velut scintillulas, diffundit. Et Manihæ Astron. l. 2.

— pars ipsa deorum est.

Plutarch. quæst. Platon. l. 1. Ἡ γὰρ ψυχὴ νῦν μ-

παρεῖται καὶ λογισμῷ, καὶ ἔργον ἐστὶν τοῦ θεοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ μίεσσι, ἐστὶν αὐτῷ, ἀλλὰ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ γένεον. Sanius Augustinus, epist. 157. Animam, Dei non particulam esse, sed creaturam. & de anim. orig. lib. 1. c. 4. & l. 3. c. 3. ab illo, non de illo factam. quem & amplius vife sis de civit. Dei l. 13. c. 24. Tertull. de resurrect. c. 7. Deus anime sue umbram, spiritus sui auram, oris sui operam, vilissimo alicui commiserit? Animam loquitur humanam corpori inditam. Pulcherrimè Gregor. Naz. Augustino sensu consentiens, quamvis modo loquendi dispar, apol. § 33. Περὶ ψυχῆν ἢ σαρξίν, τῷ ἐν θεῷ καὶ θεῶν, καὶ τῆς ἀνωθεν συγγένειας μετέχουσιν, καὶ πρὸς ἐκείνῳ ἐσχηματίζονται, εἰ καὶ τὸ χεῖρον ἡμιθέων. Modestissimè Epiphanius, in ancorat. § 55. Οὐτε μίεσσι θεῷ λέγουσιν εἶναι τῷ ψυχῷ, ὅτι ἀλλότερον ἐστὶ ἐμφυσιματώδες. (ita enim legendum autum, quod ἐμφυσιματώδες vulgò legitur) πῶς γὰρ τὸ λεγὸν τὸ τοῦ νοῦ τῷ θεῷ μόνον ἐκφράσσεται. Sed & Synesius epist. 105. τὸν νῦν indigitat τῷ ἐν τῇ ψυχῇ μοῖραν τῷ θεῷ.

Οὐτὶς βλαβῶναι τὸ πᾶν αὐτῷ δώματα | Argumentum à nostro crebrius repetitum, uti in collatione indicatum, nostris etiam non insolens, qui lædi neminem, nisi à sese, posse contendunt. Habes à Joanne Chrysost. fusè pertractatum, Edit. Savill. tom. 7. orat. 2. cujus titulus; Ὅτι τὸν αὐτὸν μὲν ἀδικῶντα ἐπελάττει ὁ θεὸς δώματα. Inter externos verò Maximus Tyrius dissertationem eadem de re ingeniosam admodum instituit, numero 2^{am}. quā & Socratis dictum illud celeberrimum laudat, à Platone in apol. positum, à Plutarcho de tranquill. ab Epicteto enchiridio extremo, & differt. l. 1. c. 29. & l. 3. c. 23. à Clemente Strom. l. 4. repositum, à Thrasea etiam apud Dionem in Nerone usurpatum. Ἐμὲ γὰρ Ἀντίοχος καὶ Μέλιος ἀποκρίναι αὐτῷ δώματα, βλάττει γὰρ. Me Anytus & Melius occidere quidem possunt, sed lædere non possunt. In eundem hunc sensum & Dominus noster de suis apud Lucam Evang. 21. quibus etiam si prædiceret, fore ut morte ipsa multarentur (καὶ θανάτωσιν ἐξ ὑμῶν § 16.) subijcit tamen, nihili indè ad ipsos damni, ne vel minimum quidem, rediturum. καὶ εἰς τὴν τῆς κεφαλῆς ὑμῶν καὶ μὲν ἀπολήνται. nec capillus e capite vestri cujusquam periturus est. v. 18. καὶ γὰρ τίς δύναται τὸν κεφαλὴν ἀντὶ τοῦ σώματος βλάττειν. quod Plato, ἢ γὰρ διὰ τὸν αἰσθητικὸν δεῖ τὸν καὶ καὶ βλάττειν, neque enim jus salsum patitur, ut vir bonus quispiam ab improbo quoquam lædatur. Vide ad l. 9. § 4. Itaq; cum nostro consentiens planè Joan. Chrysost. in Matth. orat. 87. Εἰ γὰρ ἐδὲν πάχους δένδρον, πῶς οὐκ ὀρθῶς τὸ μὲν καὶ διακρίνει κακόν; Si mali nil pateris, cur ei succensis, qui te malo non affectis? Julianus deniq; de Cym. orat. 2. Καὶ τῆς ἐπίρας ἔχει πρὸς αὐτὸν καὶ οἱ μὲν, πολλοὶ πρὸς θεόν. ἐκείνῳ μὲν ἔκταν ἐξ ὑμῶν

§ 37. *ῥέον πῶς αἷμα, ὃ ῥέον ἐν θώρακι.*
Eustath. ad Il. ζ. *ῥέον, ὃ τὸ αἷμα* — *μακρὸς ἀναμύσει* — *τὸ αἷμα* — *crust pulveri commissus.*
dictum à *ῥέον*, unde & *αἷμα*, — *τὸ ῥέον* — per
thetā scribi, ut à *ῥέον* distinguatur. Eadem fe-
rè & ad Il. λ. & ad Odyss. χ. Utrumque autem, &
ῥέον & *ῥέον* dici monet idem ad Il. ι. plenius
paulo Heracleo in Schol. ad Il. υ. *Τὸ μὲν καὶ ῥέον*
ἢ ἰδῶντες ἀνδράπονον αἷμα, ῥέον καλεῖται — *San-*
guis pulveri & sudori commissus. itaque de athletis
usurpat Clem. Alex. Strom. l. 2. Verum istic po-
tius est Marco idem quod *ῥέον αἱμάτων*, Oppia-
no *κρῖνυ*. l. 2. v. 279. *sanies cruenta. σῆψις δὲ αἱ-*
ματος, ῥέον. Clem. Alex. *protrept.* quanquam cruo-
rem vult tantum & sanguinem ipsum: sed quem ad
rei vilitatem exprimendam sic nuncupat.

Κεφάλαιον | reticulum malum cum Xylandro,
quàm cum H. Stephano pepulum, tum quia *κεφα-*
λαίον τὸ κεφάλαιον idem statuit Eustath. ad
Il. ad. χ. tum quia sequitur mox, *ἐκ δὲ ῥέον, φλε-*
βίαν, ἀπὸ μὲν πλεγματίων. *κεφάλαιον* autem di-
ctum vult Schol. ad Aristoph. *ἑσπ.* *ὅτι οὗ κεφαλῆς*
ὀφθαλμοῦ. Ex quo Suidas corrigendus, apud quem
perperam legitur, *ὅτι οὗ κεφαλῆς ὀφθαλμοῦ.* Verum
illis omnibus constanter, contrā quàm nostro, *κε-*
φάλαιον formā masculinā dicitur. Reticuli verò no-
mine, nec *ὀφθαλμοῦ*, licet id Polluci *ὀφθαλμοῦ πλεγμα-*
dicatur; nec *cutem* ipsam, cum Merico nostro, de-
signari istic existimo; sed *contextum* illum, inte-
grum, (cute tamen non exclusā prorsus; siqui-
dem τὸ δέρμα ἐκ φλεβῶν ἢ νῆδον, ἢ ἀρτηρίας, cutis
etiam existis consistit, Aristot. nom. de spir. c. 5.) qui
per corpus totum permeat, venarum, nervorum, ar-
teriarum intercurrentium, sibi quē invicem imple-
xorum, quo corporis moles quasi continetur & con-
stringitur: *ὅτι οὗ κεφαλῆς ὀφθαλμοῦ τὸ νῦν κεφαλῆς*
ματὶ inquit Plato in *Timæo*. ad quæ verba fortan &
Marcus respexerit, ubi *πλεγματίων* idem nuncupat.
de eo loco videri poterit Galenus in explicatione
eorum quæ in Platoni *Timæo* medicō sunt dicta.

Ἀνεμος | *Anima* ergo ventus sive spiritus &
flatus Stoicis: quod confirmat Laert. l. 7. & Plut.
de Philo. placit. l. 4. c. 2. Itā Marcus denuo, l. 6. § 14.
ἵσται ἢ ἐν αἵματι ἀναμύσει, ἢ ἢ ἐν τῷ αἵματι
ἀναμύσει. Quin & Tertull. *de anim.* c. 5. Et Stoi-
cos allego, qui spiritum dicunt animam: penē nobis-
cum. penē, inquit: non prorsus. nec hoc tamen, qua-
si nostri non & spiritum dicant, ex Salomone *Ecclef.*
c. 12. v. 7. & alius: sed quia aliā ratione sive spiri-
tum sive flatum animam nos dicimus; non tanquam
aërem quiddam sit, ut Marcus istic, qualis spiritus
ille quem spirando trahimus; sed spiritum, quia
propriam quandam habet naturam corporis expertem,
& mundanæ molis elementis omnibus excellentiorem
substantiam, ut Augustin. *epist.* 28. *flatum*, quia Deo
est insufflante creata. ut ex Mose l. 1. c. 2. v. 7. idem

de Civit. Dei l. 12. c. 24. quo etiam loco, nō Stoicis
calculus dare suum videretur, qui de substantia
divina mentem saltem derivaram tradiderunt, sub-
jungit: sicut autem nos possumus non de nostra natura,
qua homines sumus, sed de isto aere circumfuso quem
spirando & respirando ducimus ac reddimus, flatum
facere, cum sufflamus: itā omnipotens Deus non de
sua natura, neque de subjacente creatura, sed etiam de
nihilō potuit facere flatum, quem corpori hominis in-
ferendo inspirasse vel insufflasse commodissime dicitur,
incorporeus incorporeum, sed immutabilis mutabi-
lem, quia non creatus creatum. Lactantius certe con-
trā planē quàm Marcus hic, de opific. Dei c. 17.
Animam qui ventum putant, hoc falluntur, quod ex
aere spiritum ducentes vivere videntur. Varro itaque
definit: *Anima est aer conceptus ore, defer vesfactus*
in Pulmone, tepestactus in corde, diffusus in corpus.
hec apertissime falsa sunt. Anima non est aer ore con-
ceptus: quia multo prius gignitur anima, quàm concepti
aer ore possit. Et hoc contrā quàm Stoici, qui à partu
animam in corpus insinuari statuebant; quod & La-
ctant. ibid. monet; & Plut. de Stoi. *contradiet.* c. 38.
Vide l. 12. § 24. Attamen in Carminibus Orpheo
attributis dicitur, *τὸν ἰσχυρὸν ἐκ τῶ ὄλου εἰσέναι,*
ἀναπνέοντων σφοδρῶς καὶ ἴσιν ἀνέμων. Aristot.
de anim. l. 1. c. 5. Latinis etiam *Animus* & *Anima*
πνεῦμα τὸν ἀνέμων. Serv. ad *Æn.* l. 1. & Pseudo-
Cypr. de dupl. Martyr. Quin & animas ventis tri-
bui multis docent, Joan. Zinzerling in promuls. cri-
tic. & Meurs. Critic. Arnob. l. 3. c. 3. ad illa Arno-
bii; Numquid suas animas expiraverunt venti? Ani-
mam enim dictam, quod corpus animat, ut Pseudo-
August. in *defin. orthod.* c. 20. & de spir. & anim. c. 9.
præposterum est planē; cum contrā hoc ab illo du-
ci dicique manifestum sit. Vide amplius ad l. 5. § 4.

Πάσης ὥρας | in horas Xyl. & § 5. Singulis ho-
ris. idem. Singulis horarum momentis. Cas. omni tem-
pore, jugiter. ut l. 8. § 53. Hinc tractum illud in
tibicines, sive subulones dicitur, cujus l. 8.
meminit Athenæus:

Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῆρι διστοὶ νόον ἢ ἐνέφουσι
Ἄλλ' ἅμα τῷ φούῳ καὶ τὸ ἐνέφουσι.

Est tibicinibus mens cunctis indita nulla:

Nam simul ac inslant, a volat illa simul.

Ἐξέμελλον | Itā Maro *Æn.* l. 9. v. 354.

Purpuream vomit ille animam.

idem enim ipsum in morte fieri, quod in re-
spiratione sit jugiter, vult Marcus noster, l. 5. § 4.
sicut autem animam evomere, itā spiritum expuere
dixere. Seneca de ira l. 3. c. 43. Jam ipsum spiritum
expuimus intellem, diem trahimus, quæ tamen
verba aliter distinguit Lipsius. Idem (si idem,
nam Marco potius tribuunt haud pauci) in *Thyeste*
v. 244.

Ferro peremptus spiritum inimicum expuat.
& Tread. v. 1168.

ad Pers. Sat. 5. eamque intelligit, quæ, ut Persius, extrinsecus intrat & nervos agit. Xyland. alieno impetu raptari. atque est illud reverâ, τὸ νδρεσσωσέναι de quo mox dicitur. Verum ὁρμαὶ ἀκοινώνησις videtur potius motus, sive impetus, aut impulsus ejusmodi denotare, qui à natura communis generisve humani communione ac commoditate alieni sint. quod & Mer. Casaubonus advertisse videtur, qui affectus motusque neutiquam sociabiles vertit. Inculcat enim Marcus passim, esse hominem ζῶον κοινωνικόν l. 3. § 4. & l. 5. § 16. 30. & l. 9. § 9. actiones ejusdem motusque exigit, ut sint ὁρμαὶ καὶ παρὰ φύσιν κοινωνικὰ l. 9. § 23. & l. 11. § 37. damnat ubique τὸ ἀκοινώνησον. l. 3. § 5. l. 7. § 72. l. 9. § 9. 23. & l. 11. § 8. denique l. 7. § 55. Περαιτέρω, inquit, ἐνέστω τὸ ὅτι τῇ ἡμετέρῃ πολιτικῇ ἀσπασίᾳ τὸ λογικὸν ἀλλήλων ὕψικαν. τὸ ἐν ὁρμηγύμῳ ἐν τῇ ἡμετέρῃ ἀνδραπύῳ πολιτικῇ, τὸ κοινωνικόν ἔστι. Vide supra ad § 1.

Νδρεσσωσέναι | neurospasterum more impelli, & in diversa motu alieno moveri. Vocabulum à nostro sæpe usurpatum; uti ex locis collatis patere poterit; tractum à sigillaribus sive neurospastis, quæ cum per se ἀκίνητα existenter, verticillis quibusdam nervisque movebantur. horum meministi & noster l. 7. § 3. dum res ludicras contemptuque dignissimas recenser; ad quem locum de eis uberius & opportunius dicitur. De usu vocabuli ad rem Ethicam tralatit videatur Casaub. ad Persii illud Sat. 5. v. 128.

Te nihil impellit, nec quicquam extrinsecus intrat, quod ex Horatio expressum monet, qui *Serm. lib. 2. Sat. 7.*

Tu mihi qui imperitas, aliis servis miser, atque Duceris ut nervis alienis mobile lignum.
vel ex Platone potius ab utroque desumptum; cuius hæc verba, *legum l. 1. Τα πᾶσι ἐν ἑμὶν οἷον νεύει ἢ μινεῖν τοὺς ἐν ὅσῳ, ἀποσὶ τῇ ἡμᾶς, καὶ ἀλλήλων ἀνδράκων, ἐναντίας ὄντες, ἐπ' ἐναντίας παρὰ φύσιν.* Hinc & Tertulliano *adv. Valentini. c. 18.* ductus sigillarius. A qua, inquit, oculo nihil sentiens ejus, & velut sigillario extrinsecus ductu, in omnem operationem movebatur. Et motus sigillarius eidem, *de anima c. 6.* velut sigillario motu, superficiem intus agitante. Gellius, in Favorini adversus Genethliacos dissertatione, l. 14. c. 1. comprehensâ; Ut plane homines, non, quod dicitur, λογικὸν ζῶον sed ludicra & ridenda quædam νδρεσσωσέναι esse videantur, si nihil sua sponte, nihil arbitratu suo faciant; sed ducentibus stellis & aurigantibus. Vide ad l. 10. § 37. Quod autem hoc loco dixit Marcus, ὁρμαὶ ὁρμηγύμῳ ἀκοινώνησον νδρεσσωσέναι, ipse optime explicat l. 3. § 5. ubi vetat, ὁρμηγύμῳ μὴ τὸ ἀκοινώνησον, μὴ τὸ ἀνδραπύμῳ. hoc est enim τὸ νδρεσσωσέναι, quod ἀνδραπύμῳ ὁρμηγύμῳ νδρεσσωσέναι, ut Plaro. Dio Prus. *orat. 30. μὴ μὲν πᾶσι ἔχον ἐν ἑαυτῇ, καὶ*

δὲ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ὑπὸ τέτων ἀνδραπύμῳ καὶ ἀνδραπύμῳ.

Μηκέτι τὸ ἐκτὸς ὁρμηγύμῳ, ἢ παρὰ φύσιν νδρεσσωσέναι hoc est, quod Rufus supra apud Epictetum, ἀρετὴ καὶ τὸ διδασκῶν. & l. 3. § 4. ἀρετὴ καὶ τὸ συμμέλειον καὶ ὑπομείδω. quod autem hic καὶ νδρεσσωσέναι, idem infra § 5. καὶ νδρεσσωσέναι, dixit.

ἢ μὲλλον ὑπομείδω | vel impendens subterfuge. Xyl. quem & Mer. sequitur. at ὑπομείδω, est subire; quod est subterfugendi verbo prorsus adversum. forsitan ergὸ ὑπομείδω legerant; quod est clavi elabi. verum non est istud in cuiusquam potestate situm, ut effugiat τὸ ἐκτὸς ὁρμηγύμῳ sed nec τὸ μὲλλον ὑπομείδω commodè satis diceretur. malim ergὸ, ὑπομείδω, nec futura parere; ὑπομείδω enim ὑποφύει. Suid.

§ 3. Τα ἡμετέρα διὰ τὸν ὁρμηγύμῳ καὶ ἄλλων καὶ διὰ τὸν ἐπινοήσας ὁρμηγύμῳ. Infra l. 6. § 44. qualem tamen fingebant sibi Epicurei.

Τὰ τῆς τύχης ἐκ ἀνδρῶν φύσεως καὶ συλλογιστικῆς | non sine natura aut consilio, etiam fortuito quæque. itaque Aristot. *physic. l. 2. c. 6.* Ἐστὶ τὸ αὐτῆμα πᾶν καὶ τὸ τύχης αἶμα, ὃν ἂν ἢ τῆς φύσεως αἶμα, ἢ φύσεως, ὅταν καὶ συμμέλειον αἶμα πᾶν τὸν αὐτῆμα. Et c. 5. Ὅσα τε ἀπὸ διαφόρων καὶ ὅσα ὑπὸ φύσεως παρὰ φύσιν, ὅταν καὶ συμμέλειον αἶμα πᾶν, καὶ τὸ τύχης αἶμα. Ità τὸ ὑπομείδω, sive subjectum casus fortuiti cuiusvis est, vel à natura, vel à consilio profectus actus aliquis. Causam verò rerum omnium primam summamque si spectemus; illius providentiā diriguntur ac gubernantur, etiam quæ maxime fortuita videntur. quod de sorte ipsa, quæ nihil incertius, rex sapientissimus pronunciat, *Prov. c. 16. v. 33.* Deum ergὸ, ac dispositionem divinam si spectemus, quod Senec. *de provid. c. 5.* veniunt cuncta; non incidunt. quod & idem Marcus mox.

Συλλογιστικῆς καὶ ἐπινοήσας | Vide ad l. 3. § 11. συλλογιστικῆς, & § 16. συλλογιστικῆς.

Πάντα ἐκείδον ἑαυτῶν | Ità de prima principique mente, l. 6. § 36. πάντα ἐκείδον ἑαυτῶν. de providentiā divina l. 8. § 27. ἀπὸ τῆς συμμέλειον πᾶσι πάντα. Vide & l. 9. § 35. de fato Liban. *orat. 31. μὴ ὡς τε καὶ ἐκείδω, πάντα ἐκείδον.* Apollonius pariter de Deo, *ad Rom. c. 11. v. 36.* Ἐξ αὐτοῦ, καὶ δὲ αὐτοῦ, καὶ οἱ αὐτὸν τὰ πάντα. Et ad Cor. *ep. 2. c. 5. v. 18.* Τὰ καὶ πάντα ἐκ τῶ διῶ. Laudat itaque cum primis Chrysippus Homericum illud, *Il. 6. v. 109.* de Jove enunciatum;

Τῷ ἔχοντι ἑαυτῶν ὅμοιο καὶ πᾶσι πᾶσι καὶ ἑαυτῶν, ἢ ἀγαθόν.

Pendat ab hoc, quodcumque malumve bonumve quibuscumque Immissum fuerit.

Plut. *de Stoic. contradi. c. 47.* quanquam ἢ ἀγαθόν illud apud Homerum non habetur, sed videtur esse Chrysippi; cui non infrequens illud, Homericis à se laudatis de suo aliquid liberalius adicere.

Περί τῆς ἡ ἀναγκαῖον | Necessarium, & quoad nos : quia hanc rerum conditionem mutare non possumus, ut Seneca epist. 107. & quoad Naturam ipsam quoque, si Stoicis credimus, quae aliter non potest, ut noster hic l. 4. § 9. tum quia artifex materiam mutare non potuit, ut Seneca de provident. c. 5. tum quia nec aliter universi commodo consuli, ut Chrysippus de natur. l. 2. apud Plut. de Stoic. contradict. c. 31. & de commun. notit. c. 13. Vide infra ad § 11.

Τὸ πῶς ὅλων κόσμου συμφέρον | Quae sibi invicem adversa sunt, ad totius tamen bonum & incolumentatem conspirant & conducunt. Τῶν ἐναντίων ἢ εὐσεί γλίσχεται, ἢ ἐκ τῶτων ἀποτελεῖν τὸ σύμφωνον. Aristot. nomine autor de mundo c. 5. quem latius hoc ibidem prosequentem vise sis. Sen. epist. 107. Contrariis rerum aeternitas constat. Epictet. dissert. l. 1. c. 12. Διὰ τὴν ὁ τοῦ εὐσεί τῶν ἡ χεῖρα, ἡ πορὴν ἡ ἀφορεῖται, ἡ ἀρετὴν ἡ κακίαν, ἡ πῶτος τὰς πῶταυτας ἐνασπότητας τῶν συμφωνίας τῶν ὅλων. De malis, & malitia etiam ipsa, Chrysipp. de justit. l. 1. Κακίαν ἡ κατὰ τὸν ἀρετῆς, ἡ δὲ δυνάμειν ἔστιν, ἡ τῆς καλῶς ἀρετῆς & de diis l. 2. Ὅτι τὰ κατὰ ἀπορίματα ἡ τὸν διδὲ λόγον ἡ τοῦ ὅτι καλῶς, ἡ κατὰ ἀλλῶν ἡ χεῖρα πῶς τῶν ὅλων οἰκονομῶν. Et de natur. l. 2. Γίνεται ἡ ἡ κακία πῶς ἡ τὸν εὐσεί λόγον ἡ ἡ τῶν εἰπω, ἡ ἀρετῆς γίνεται τῶν ὅλων. Refert Plut. de Stoic. contradict. c. 31, 32. qui subiungit tamen Διὸν τῶν, τὸ ἡ γίνεσθαι τῶν κακίαν ἡ καλῶς ἡ τὸν ὅτι διδὲ λόγον. Non abhorrent tamen etiam nostri. Augustinus apud Prosp. sent. 140. ex Civit. Dei l. 11. c. 18. unde & Prosper corrigendus. Nullum Deus vel angelorum vel hominum crearet, quem malum futurum esse praescisset, nisi pariter nosset, quibus eos bonorum usibus commendaret, atque ita ordinem seculorum tanquam pulcherrimum carmen, etiam ex quibusdam quasi antithetis honestaret. Videri possunt, quae de eodem argumento habet idem ibid. c. 22. Idem de Genes. ad lit. l. 11. c. 9. à Petro Longobard. sent. l. 2. dist. 21. § 1. laudatus. Cur eos creavit, quos tales futuros esse praesciebat? quia sicut praevидit, quid mali essent facturi, sic etiam praevидit, de malis factis eorum, quid boni esset ipse facturus. Et in Enchir. c. 96. Quamvis ea quae mala sunt, in quantum mala sunt, non sint bona : tamen ut non solum bona, sed etiam sint & mala, bonum est. Nam nisi esset hoc bonum, ut essent & mala, nullo modo esse sineretur ab omnipotente bono : cui proculdubio quam facile est quod vult facere, tam facile est quod non vult esse non sinere. Videatur Magister Sent. l. 1. dist. 46. § 4.—10. Aug. idem denique adv. Jul. l. 5. c. 3. Non enim quinquam malorum Deus temerè ac fortuito creat, aut quid de illis boni operetur ignorat, cum & hoc ipsum bonum operetur, quod in eis humanam creat naturam, & ex eis ordinem saeculi praesentis exornat. Vide ad l. 5. § 8.

Ὅτι μὲν ἡ ἡ Itā passim noster. Vide infra ad § 9. & ad l. 7. § 13.

Πᾶσι ἡ εὐσεί μέρει ἀγαθόν | Vide l. 4. § 23. & l. 10. § 20.

Σοφιστῶν ἡ κόσμον αἱ μεταβολαί | Elegantissimè Autor de mund. c. 5. Τῶν ὅτι μέρει, τὰ μὲν γίνεσθαι, τὰ δὲ ἀκμάζειν, τὰ ἡ φθορίζεσθαι ἡ αἱ μὲν γλίσχεται ἐπαρὰ τὰς φθορίζεις αἱ ἡ φθορίζεσθαι κατὰ τὰς γλίσχεται. μία ἡ ἐκ πᾶντων περὶ ἀνθρώπων σωτηρία διατελεῖ, ἀνταρῶντων ἀλλήλοις, ἡ τότε μὲν κατὰ τὸν, τότε ἡ κατὰ τὸν, οὐ λείπει τὸ σύμπαν ἀποδοῦναι δὲ αἰῶνι. Maxim. Tyr. dissert. 25. Ἄ ἡ ἡ κατὰ τὸν κατὰ τὸν φθορίζεις, ἡ ἐπὶ οἱς ὁδορίζεσθαι, ταῦτα ὁ περὶ τῆς κατὰ τὸν κατὰ τὸν ὅλων μέρει ἡ αἰῶνι τῶν ὅλων. τὸ ἡ μέρει ἀνὰ γλίσχεται κατὰ τὸν ὅλων. quem & vide ulterius ad l. § 46. Tertull. de pallio c. 2. Diversa in unum; ex demutatione diversa sunt. Denique diversitatis discordiam vices faderant, ita mutando erit mundus omnis, qui & diversitatibus corporatus, & vicibus temperatus. Idem apologet. c. 48. Lux quotidie interfecta resplendet, & tenebra pari vice decedendo succedunt. Sidera defuncta reviviscunt. Tempora ubi finiuntur, incipiunt. Fructus consumuntur, & redeunt. Certè semina, nemini corrupta & dissoluta, facundius surgunt. omnia pereundo servantur : omnia de interitu, reformantur. Et de resurr. c. 12. Reverà favore interitu, injuriā usurā, damno lucro, universa comitio recidiva est. Quodcumque conveneris, fuit : quodcumque amiseris, nihil non iterum est. Omnia in statum recidunt, cum abscesserint : omnia incipiunt, cum desierint. idè finiuntur, ut fiant. nihil deperit, nisi in salutem. Vide nostrum, l. 5. § 8. & l. 6. § 15. & l. 8. § 18. & l. 12. § 23.

Τῶν ἡ βιβλίων δὲ τῶν βιβλίων ! Itā supra § 2. Ἀφῆς τὰ βιβλία. Ildorus Sophista Damascio referente, apud Phorium codic. 242. Βιβλίων τὸν ὁμαθὸν παρρητίον, πολυβιβλίας μᾶλλον αἰπὺν ὄντα, ἡ πολυβιβλίας. Librorum copiam repudiabat, tanquam opinionis magis quam mentis augende instrumentum. Senec. de tranq. c. 9. Quo mihi innumerabiles libros & bibliothecas, quarum dominus, vix totā vitā suā indices perlegis? onerat discitem turba, non instruit : multoque satius est paucis te autoribus tradere, quam errare per multos. Idem ad Lucil. epist. 45. Librorum istis inopiam esse queris. non refert quā multos, sed quā bonos habeas. qui quod destinavis pervenire cupit, non per multa vagatur. non ire istud, sed errare est. & ep. 88. At enim delectat artium notitia multarum. Tantum itaque ex illis retineamus, quantum est necessarium. an ita exstimas reprehendendum, qui supervacua usu sibi comparat, & pretiosarum rerum pompam in domo explicat; non putas eum, qui occupatur in supervacua literarum suppellectile? Plus scire velle quā sit satius, intempe-

Et l. 5. ep. 60.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.

Die mihi, cras illud, Postume, quando venit?

Cras vivis: hodie jam vivere, Postume, serum est.

Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

& Quisquam vivere, cum sciat, moratur? ibid. ep. 21.

& — properat vivere nemo satis. l. 2. ep. 90.

& l. 8. ep. 44.

Titulle, moneo, vive semper: hoc serum est.

Sub pedagogo ceperis licet, serum est.

At tu, miser Titulle, nec senex vivis.

Vide ad § 2. ἄνων εἶ. Nigrinus pariter, referente Luciano, Παρήγει τοῖς σωῶσι, μὴ ἀναβῶντες τὸ ἀγῶν, ὅσῳ τῶν πολλῶν ποιεῖν, σπουδαίως δεῖ αἰσθῆναι ἑορτὰς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τὸ μὴ λασαδῆ, καὶ τὰ τὰ θύλα ποιήσων. ἡδὺν γὰρ ἀμύλησον τῷ πῶ σῶς τὸ καλὸν ὀρμῶν. Precipiebat auditoribus suis ne bonum differrent, id quod multi faciant, praestituentes sibi diem certum aliquem, festum puta solemne conventumve celebrem, ad quem nihil amplius mentiri, eaque quae oporteat exequi incipiant. postulabat enim ut semotà cunctatione omni, quod honestum esset, aggredierentur. Sed & dilationem geminam tangens taxānsque Gregor. Naz. erat. de Bapt. τί τὸ καὶ τὸ σὺν τῇ, καὶ σπουδῇ σπουδῶν ἐν ἀμύλησι; ἡδὺν τὰ φῶτα τὸ πάρα μοι πμῶντερον πῶ πνίχκος τὸ ἐκδιέξωμαι. Bauius Caes. exhort. ad Bapt. τί οὐκ εἶ, καὶ βυλδῇ, καὶ διαμύλησι; περὶ σῶς διὰ βίην; ἀποστολῇ μὴ καὶ γῆρας; πῶρσι, τὸν παρόντα καμὸν ἔξελχε; γῶν πάλιν, ἀναμύλησι τὸν ἐπὶ ὄντα. ὅσα μὴ ἐν ἐκείνῃ μαχεύεσθαι τῆς ζωῆς τὰς ἀποστάσεις ποιεῖμεν. καὶ εἰδῆς, ἢ τίς ἐστι ἡ ὁπλίστα; μὴ ὑπάρχει τὰ μὴ σῶ. Epictetus denique enchir. c. 50. "Αν τοῖνυν ἀμύλησις, καὶ βυλδῆσις, καὶ ἀπ' ἀποστάσεων ἔξελχεσθαι ποῖναι, καὶ σπουδῆσις ἐκ σπουδῶν, καὶ ἡμῶν αἰσθῆναι ἐπ' ἀλλὰς δεῖξαι, μὴ δὲ σπουδῆσις σταυρῶν, λήσις σταυρῶν ὑποστάσις, ἀλλ' ἰδιώτης διατελέσις καὶ ζωὴ ὑποστήσων. Vide ad l. 3. § 4. & l. 8. § 22.

Ὅποσάκις σπουδαίαν λαβὼν, ἢ χρεὶ αὐτῶν | Nihil adest, inquit Xyland. ad quod illud αὐτῶν referri possit. itaq; mutila esse suspicatur ista. Sed immerito. Adest enim ad quod referatur, σπουδαία collectivè sumpta. ἐστὶque transitio à numero ad numerum haud infrequens. Sic enim Pythagoras in aut. carm.

Βυλδῶν γὰρ σῶν ἔργων, ὅπως μὴ μωρὰ πάλινται. Euripid. Helen.

— ὅστις ἐκ πατρὸς χρηστὸν γένος,

Ἐκ παντὸν ἡλθὼ τοῖς τελευτῶν τελευτῶν.

Synef. in laud. Calviti. Ἐκ γὰρ καὶ ἡ παρομοία σφόν; πῶς δ' ἔχῃ σφόν, καὶ ὅν Ἀριστοτέλης φησι, ὅτι παλαιὰς εἰς φιλοσοφίας ἐκπαλιμματα; &c. Liban. in Florent. orat. 14. Διαφύλοι γὰρ ἐν δὲ νδελφῶν γὰρ ὅς ἐστι πολλὰς, εἰδὼν πῶν σμῆλιν εἰς ἔργων

ἀπορίας, ὁμοιωτάς ἐν αὐτῇ τὰ πάντα τῇ σοφίᾳ. Epiphani. heres. 67. § 4. Αἰ εἰδὼν δὲ αἱ καὶ καὶ διδωμέναι πνι πυρίστον, πικρὰ ἐν τῷ σφύματι αὐτῇ φαίνονται. Dio, an Xiphilinus, in Severo: Διηδεῖς ποτὲ κατέρας, ἔς ἢ λίμνην μαγάλους ἐκέρει. Marcus ipse l. 4. § 50. ἢ ἂν τις ταῦτος, διὰ πολλὰς ἔξελξε γένων. & l. 5. § 6. ubi dixerat. ὁ δὲ τις τερπὸν πνα εἰδὼν. — &, ἀνδρῶν δ' ἐπαυσιότας. Subjungit, ἐν ταῖς ὕψι δει. Virgil. En. l. 8.

10 Fulmen erat, totogenitor quae plurima calo Dejicit in terras.

Terent. Eunuch. l. 2.

— eunuchum dixit velle te,

Quia sole utuntur his regina.

Et in prologo:

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis Quam plurimis, & minime multos ledere; In his poeta hic nomen profectur suum.

Cicer. pro Milone: Si tempus est ullum hominis necandi, quae multa sunt. In sacra pagina, Rex Psaltes Psalm. 127. v. 5. de liberis agens, quos sagittis superius contulerat: Beatus vir ille, qui pharetram suam istis impleverit: non confundentur, ubi cum adversariis suis in porta disceptabunt. Et Psalm. 140. v. 9. Ne concedas improbo desiderium ipsius; cogitationem sceleratam ejus ne provehas: alioqui effertent illi sese. Rex Parcemias c. 24. v. 24. Dicentem improbo, Justus es, execrabitur populus: — corripientibus vero illos, pulcrè erit. Paulus denique ad Tim. epist. l. c. 2. v. 15. Σωθίστα γὰρ διὰ τελευτῶν, εἰαν μείνωσιν ἐν πῆν καὶ ἀγῶνι, &c. quod posterius membrum non ad liberos, uti Hieronymus voluit ad Salvin. & adv. Jovin. l. 1. q. 1. sed ad mulieres ipsas referendum esse, claret per se satis, & ab interpretibus plerisque tum antiquioribus tum & recentioribus agnoscitur. Nihil itaq; opus, cum Annotatore Lugd. pro αὐτῶν istis αὐτοῖς reponere: non uteris, inquit is, illis, quae in aliud tempus differunt, imò, non uteris occasionibus & opportunitatibus ad ista tibi divinitus concessis. Vide l. 4. § 29. Nequeo tamen manum de tabula, nisi & si Petri illud ex epist. 2. c. 3. v. 1. cum tam geminum sit Marci huic, quam est ovum ovo, lac lacti, adjecero: πῶν πῶν ἡ δὲ δὲ πῶν ὅμιν γεγῶν ἐπὶ πολλῶν, ἐν αἷς διεγέρσῃ ὕψις ἐν ἰσομνήσει πῶν οὐλινεὴν διδύοιαν. Secundam hanc epistolam scribo, in quibus, vel, quibus, mentem sinceram vobis monitione repetitā suscito.

40 Τίς γὰρ κόσμος μένει; Idem fere supra § 3. & infra § 9. & l. 10. § 8. Vide ad l. 3. § 4. & 50 Casaub. ad Pers. Sat. 3. v. 72.

— humanā quā parte locatus es in re.

Τίς δὲ διοικῶν τὸν κόσμον ἀπορροῖα | secundum partem potiore dicitur hoc, mentem videlicet quam δόξαν ἀπορροῖαν superius dixerat, § 1. Itā Sapientia Pseudo-Solomonī, sive is Philo, ut veteres quidam, sive alius quis fuerit, dicitur. c. 7. v. 15. ἀπορροῖα

ἀπορροια τῆς τοῦ παύσεως ὁδῆς. Et Clemens Alex. in *hortat.* Πᾶσιν γὰρ ἀπαλαύσεως ἀνθρώποις, μάλα καὶ τοῖς τοῦ λόγου ἐδιδασκεύουσιν, ἐνέσταται ἡ ἀπορροια διήκῃ. Idemque Strom. l. 5. ex Platonis sententia, τὸν γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ δεῖας ἐκείας ἀπορροίας ἐπιδέχεται.

Ὅστις ἐστὶ σοὶ ἀνταρραμμένη τὴν χεῖρα | Ita Job. 7. 1. Annon est tempus praesentium homini? id enim ΝΥΦ designat, à re militari tractum vocabulum. atque ita reddidit Junius *ibid.* c. 14. v. 14. Idem c. 14. v. 5. Praecisi sunt dies hominis; & penes Deum numerus mensium ejus: ipse terminos vitae illius constituit, quos transgredi nequeat. Fuscus apud M. Senecam *Suasor* 2. Statuta nascentibus in finem vitae dies est. L. Senec. ad Marc. *consol.* c. 20. Fixus est cuique terminus; manebit ubi positus est; nec illum aut diligentia aut gratia promovebit. Idemque Herc. *fur.*

Certo veniunt ordine Parcae:

Nulli jussu cessare licet,

Nulli scriptum proferre diem.

Vide ad l. 8. § 20. & l. 12. § 23.

Ὡ, εἰάν τις τὸ μὴ ἀπαυθεῖναι χεῖρα | Legendum transpositis vocalibus, ὃ εἰάν τις τὸ ἀπαυθεῖναι χεῖρα, vel, ὃ εἰάν τις τὸ ἀπαυθεῖναι μὴ χεῖρα. Vulgaris siquidem lectio auctoris menti ex diametro est adversa. Est autem τὸ ἀπαυθεῖναι, αἰθεῖα ἢ τοῖς ἐνδῶν ἄγειν, serenare, sive nubibus discusso serenitatem inducere: cui opponitur ὤμιον, quod est τὰ νῆμα ὤμιον, nubes cogere, & obducere, sive obnubilare. docet id Suidas ex Aristophanis isto,

— τί γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ;

Ἀπαυθεῖναι τὰς νεφέλας, ἢ ὤμιον;

— Jupiter quid nunc agit?

Celi faciem serenas, anme obnubilat?

Ἔστι γὰρ ἡ αἰθεῖα ἐνδὲν ἀλλὰ πάλιν ἀδὲ ἀνέμῳ καὶ ἀνέμῳ, ἀνέμῳ ὅσα τῇ ὀμίχλῃ. Autor de *Mund.* ad Alex. c. 3. De mentis serenitate Marcus noster hic usurpavit; eodem quo de Superis fen-40 su Lucret. l. 2.

— pro sancta Deum tranquillâ pectora pace,

Quae placidum degunt ævum, vitamq; serenam!

Et de sole, sed nimium quàm soli tribuens, Plin. l. 2. c. 6. Hic celi tristitiam discutis, atque etiam humani nubila animi serenat. id est, ἀπαυθεῖναι. Sicut contra caligare Pacuvius de tristitia dixit, in *Atalanta*,

Quid istuc? vultum quæ caligat tristitas?

ita lege, pro eo quod apud Nonium perperam editur, alligat tristitias. quo loco legendum & Tristitas (non Tristitias) pro tristitia, & διαδοῦν Apollonium apud Philostratum l. 1. c. 5. de vino, διαδοῦν τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰδέα. Sudum ac serenum mentis obturbare, sive turbidum ac nubilum reddere. Et Boethius *consolat.* l. 1. c. 7.

Nubila mens est,

Hæc ubi regnant.

Et de vultu quidam apud Gellium l. 1. c. 2. *Ac* no-
ris quidem aut vultus serenitatem Stoici hominis un-
quam ullâ posse ægritudine obnubilari. Denique αἰ-
θεῖαν καὶ γαλήνην eodem sensu in eodem argumen-
to usurpavit Marcus, l. 8. § 28. Miror autem quid
editori Lugdunensi in mentem venerit, ut quæ
Xyl. rectè verterat, Quod quidem tempus si non impen-
deris tranquillitati animi paranda; corrumpere vol-
uerit sic reddendo, Quod q. t. si otiosus intra parie-
tes consumpseris. Verùm non uno in loco bonum il-
le Xylandrum noxâ istiusmodi affluxit.

Ὅστις τὴν καὶ οἰχόμεν. | Senec. de vit. brev. c. 9. Clamas ecce maximus vates, & velut divino furore instinctus, salutare carmen canit;

Optima quæque dies miseris mortalibus ævi

Prima fugit. —

quid cunctaris? inquit, quid cessas? nisi occupas, su-
git: cum occupaveris tamen fugiet. itaque cum celeri-
tate temporis, utendi velocitate certandum est. velut ex
torrente rapido, nec semper casuro, citò hauriendum est.
& ad Lucil. ep. 108. Egregium illud Virgilio;

— fugit irreparabile tempus.

Et, Optima quæque dies, — &c.

Prima fugit. —

Nunquam dies dicit ire, sed fugere: quod currendi ge-
nus concitatissimum est. quid ergo cessamus nos ipsi
concitare, ut velocitatem rapidissima rei possimus
æquare? Vigilandum est: nisi properamus, relinqui-
mur. agit nos, agiturque velox dies. inscii rapimur.
omnia in futurum disponimus; & inter præcipitia lenti
sumus.

Καὶ ἀδὲς ὅχ ἡζέται | Cicero de finib. l. 2. Non
potest esse sapiens dies, qui semel fuit. Lucret. l. 1.

— fugit irrevocabilis ætas.

Et Virg. Georg. l. 3.

— fugit irreparabile tempus.

Et Æneid. l. 10.

— breve & irreparabile tempus

Omnibus est vita. —

— ut, Stygis irremediabilis unda.

Eidem l. 6. Ovid. *art.* l. 3.

— eunt anni more fluentis aquæ.

Nec quæ præterit, cursu revocabitur unda.

Nec quæ præterit, hora redire potest.

Auson. *epigr.* 13.

Nec revocare potes, qui periere, dies.

Augustin. in Psalm. 38. Momentis transvolantibus
cuncta rapiuntur: torrens rerum fluit: nihil de præ-
terito revocatur. Seneca *epist.* 123. Fluunt dies: &
irreparabilis vita decurrit. Et de vit. brev. *cap.* 8. Nemo restituet annos; nemo iterum te tibi reddet.
ibit, quæ cepit, ætas, nec cursum suum revocabit aut
supprimeret. Audacius paulò, denique, Phædrus
fab. 89.

— tempus

ogenes apud Dionem Prus. orat. 4. Καὶ σὺ, ἐπεισὶ
 ἔτω πείρους, ἐὰν τύχῃς ἐπισταυρῶν ἀνδρῶς. ἰκανή
 σοι ἔπ' ἡμῖν ἀμείβῃ, ὅπως τὸ συνιδεῖν τὸ πεισγυμνα-
 σίῃ τὴν τέχνην, καὶ εἰδὲ ἔπ' ἀδύστη ποικίλων σοφισ-
 μάτων ἢ λόγων. Senec. epist. 106. Paucis opus est
 ad mentem bonam literis. Et epist. 94. Infinita, in-
 quis, praecepta sunt. Falsum est: nam de maximis &
 necessariis rebus non sunt infinita. tenues autem dif-
 ferentias habent, quas exigunt tempus, loca, personae.
 sed his quoque dantur praecepta generalia. Fabius in-
 stitut. l. 12. c. 11. Brevis est institutio vitae honestae
 beatæq; si credas. (cedas & siquidem in voluntate
 plurimum politum contendit) longam enim facit o-
 peram, quod repugnans. De Antonio Niceph. Cal-
 list. hist. eccles. l. 8. c. 40. Τεθιμμάτα ἢ καὶ μαδόν,
 εἰδὲ τὴν εἰδὴν διὰ δαυμάτῃ αἰῶν. ἡν δ' ἀγαθόν,
 ὡς γεγραμμάτων ἀρεστέον καὶ ἡμῖν ταύτων εὐρετήν.
 μάλα ἐπὶ πρῶτον. ἀλλὰ καὶ ἡ τούτων ἀνάγκη, τὴν γὰρ
 ἐπὶ ἀρετῆς ἐκείνης. Vide l. 7. § 66.

Εὐφρὺν καὶ δαυδὴν βιωσάμενον βίον | Εὐφρὺν βίον dixit,
 & ἰστίε, & l. 10. § 6. pro vita beata, prospera, in qua
 omnia ex voto succedant & quasi fluant; metaphora
 ab eis quæ secundo flumine feruntur. Ita Stoici
 reliqui. Jo. Stob. ecl. tom. I. l. 2. tit. 4. § 5. Zenon.
 ait εὐδαιμονίας finivisse εὐεργίας βίον; eaq; definitio-
 ne usos etiam Cleanthem, Chrysippum, eorumq;
 posteros. Chrysippus certè καὶ ἡ τῶν, referente
 Laërtio l. 7. in Zenon. Gits. Εἶναι δ' αὐτὸ τὸ τοῦ
 τῶν τῶ εὐδαιμονίας ἀρετῶν καὶ εὐεργίας βίον, ὅταν
 πάντα περὶ ἡμῶν καὶ τῶν συμπεριόντων τῷ παρ' ἐκεί-
 νου δαίμονος ὡς τῶν τῶ δὲ δίκαιον βύληται.
 Epictet. dissert. l. 1. c. 4. α. Οὐκ ἄλλως τὸ εὐφρὺν καὶ
 ἀπαθὲς περὶ τῶν τῶ ἀνθρώπων. ἢ ἐν ἐκείνῃ μὲν
 καὶ ἀποτυχάνοις, ἐν ἑκατέρῃ καὶ κατὰ τὴν φύσιν.
 Et mox: Ἡ ἀρετὴ τῶν τῶν ἔχει τῶν ἐπαγγελίαν,
 εὐδαιμονίαν ποιῶσα, καὶ ἀπάθειαν, καὶ εὐεργίαν. Inde
 verbum εὐεργίαν istis oppido quàm familiare. Vide
 infra, ad l. 5. § 34. & l. 10. § 6.

Θεοδῶς | i. e. θεοειδῆ. Vitam divinam, divina pa-
 rem. Ita Homer. Odys. ζ'. v. 121. & θ'. v. 576. 40
 νῦν θεοδῶς, mens divina, Deo similis.

— καὶ σφιν νόος ἐστὶν θεοδῶς.

& θυμὸς θεοδῶς. Odys. γ'. v. 365. animus divinus.

— θεοδῶς θυμὸν ἔχοντα.

& Apollon. Argonaut. l. 2. ἀνδρες θεοδῶς, homines
 divini, Deo similes, in illis;

Ζεὺς αὐτὸς τὰ ἔσχατα ἐπὶ Νηλεΐδῃ. ἢ Νηλεΐδῃ.

Ἀθήνη μὲν ἔστιν, ὡς τὸ θεοδῶς, ἢ Νηλεΐδῃ.

Et Marco perinde θεοδῶς, vita divina, et qua
 deorum est par prorsus. Vide hac in parte typhum
 Stoicum ad l. 3. § 7.

§ 6. Ἐκεῖ, ὅτε αὐτῶν, & ἡμῶν | Prava
 sanè dictio, depravatâq; proculdubio lectio. neque
 enim è facie hominum quisquam, nedum Marcus
 noster, ut ipsa sese contumeliâ afficiat, animam sanus
 horretur suam. legendum, vel ὅτε αὐτῶν, vel, quod

malim, ὅτε αὐτῶν. ut corripientis, non adhortantis sit.
 Nam quoddam lectionem receptam secutus, quasi εἰς ο-
 νικῶς dictum M. Casaub. accipit, mihi neutiquam
 vero simile videtur. Marcus siquidem nusquam i-
 ronici usus deprehenditur. Plato de leg. l. 5. Τιμὴ
 ἢ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ὡς ἔσχατα εἴπων, ἢ ὅτε
 ὁρῶντες: ἀρετὴ δ' αὖ. quo loco & quibus rationibus ani-
 mas suas contumeliosè habeant pleriq; cùm hono-
 rare videantur, multis dissiderit docetque; quo mo-
 do & noster infra § 16.

Εὐδὲ καὶ θεοδῶς | M. Casaub. legendum
 autumat, Εὐδὲ καὶ θεοδῶς [παρ' ἑαυτῶν] vel et-
 iam, repetito quod mox sequitur, [αἰδουμένων ἑαυ-
 τῶν.] ut sensus sit, felicitas cuiusque pendet à sese;
 vel felicitas cuiusq; in eo consistit, ut reverentiam sui
 habeat. Verùm nec video, quomodo verba ipsa hunc
 sensum exhibere possint: & proclivior mihi ac ger-
 manior emendatio futura videtur, si legamus, prout
 ad marginem ex conjectura adscripsimus; οὐ γὰρ
 εὐδὲ καὶ θεοδῶς. Perf. Sat. 5. v. 153.

Vive memor leti. fugit hora: hoc quod loquor inde est.
 Naso Fast. l. 5.

Tempora labuntur, tacitisq; senescimus annis;

Et fugiunt fræno non remorante dies.

& Amor. l. 1. el. 8.

Labitur occultè, fallitq; volatilis ætas:

Et celer admissis labitur annus equis.

i. e. quàm concitatissimè ac contentissimè fugit.

Itaq; Metam. l. 10. subjungit, idem planè locutus,

Et nihil est annis velocius —

& el. 11. Dum loquor, hora fugit. —

Quod Horat. Carm. l. 1. Ode 11.

— Dum loquimur fugerit invida

Ætas: carpe diem, quàm minimè credula postero.

Silius bell. Pun. l. 13.

— currit mortalibus ævum;

— fugit hora rapitque

Tartareus torrens. —

Pulcerrimè Anacreon. carm. 4:

Τετάρτης ἀρετῆς καὶ οἶα,

Βεγῶν τῶν καὶ κυλινδρῶν.

Rota nam velut curulis,

Properat volucris ætas.

Sen. Herc. fur.

Properat cursu vita citato:

Volueritque die rota precipitis

Vertitur anni.

Idemq; si idem utriusq; autor, epist. 99. Respice
 celeritatem rapidissimi temporis: cogita brevitatem bu-
 jus spatii, per quod citatissimi currimus. Quin & ad
 Marc. Consol. c. 10. quod ad nostri mentem proximè
 accedit: Rapina rerum omnium est; (miseri nescitis?)
 & fuga, vivere. Vide supra ad § 4. οὐ γὰρ οὐτως. Hoc
 si minus placuerit, habeas D. Arn. Bootii ingeni-
 osam sanè, nec temerè aspernandam, conjectu-
 ram, ut legatur; Εἰς καὶ θεοδῶς. Unica
 enim

γράφειν διώματα ὅτι ἀφροσύνην γενομένην ἡ-
ἐφ' ἧς οὐκ ἐστιν ἡ Πλάτωνος ἀπολογία; Indè Marco l. 5. § 9. ἡ ἀφροσύνη καὶ ὁ πᾶσι
νικῶν δυνάμει. Vide & l. 7. § 4.

§ 9. Τίς ἢ ἡ δυνάμει φύσις, καὶ τίς ἢ ἡ φύσις? Vide
supra ad l. 1. § 9. Laert. Zenon. Citi. Φύσιν ἢ Χρύ-
σιππον μὲν ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀκαλύπτει δὲ τὴν πλὴν τε
κοινῶν, καὶ ἰδίῳ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ δὲ Κλεάνδρος ἢ
κοινῶν μόνων ἐκείνην φύσιν, ἢ ἀκαλύπτει δὲ, ἐκεί-
νη τῶν ἐπὶ μένους. Conciliat utrumq; Marcus noster,

qui idem planè utrumq; statuit esse, juxta naturam
propriam & juxta communem vivere. Vide l. 5. § 3.

Καὶ ὁποῖον τὴν φύσιν ὁποῖον δὲ ὅλα | Vide supra ad

§ 3. & Casaubon. ad illud Persii Sat. 3. v. 12.

— quem te Deus efficit

Jussit, & humana quæ parte locatus es in re.

Οὐδεὶς δὲ καλῶν | Hoc passim inculcat, bonam
mentem nihil impedire posse. Ita l. 1. § 17. μὴ δὲ
καλῶν καὶ φύσιν ἔχον. & l. 3. § 12. ἐπεὶ δὲ οὐκ
καλῶνται διωμάτω. & l. 4. § 49. μὴ καλῶνται
δικαίῳ, μεγαλοφύχον, σφραγιστά, ἐμφραγιστά, &c.
& l. 5. § 29. ἐπεὶ με καλῶνται ποιεῖν αὐτὸν δὲ δέλω. &
l. 6. § 58. καὶ λόγον τῆς οὐσίας βῆν σε ἐπὶ
καλῶν. & l. 9. § 10. εἰπέ τις δὲ καλῶν. & l. 8.
§ 47. τίς δὲ καλῶν διορθῶναι τὸ δόγμα; & l. 12.
§ 25. τῶν ἀνθρώπων τίς καλῶνται ἐκείνην; &
aliis verbis l. 8. § 41. τὰ τὰ ἢ ἰδία ἐπεὶ ἀλλο-
τῶν ἐμποδίζονται. & l. 11. § 9. Οἱ εὐσεβεῖς
ἐπὶ τοῖς καλῶν τὸν ὁρθὸν λόγον, ἀπὸ τῆς οὐσίας
ἐκείνης διαπορεύονται σε καὶ διώκονται. & l. 12. § 8.
ἐπεὶ καὶ ἄλλοι ἐμποδίζονται. quod & ipsum l. 5.
§ 34. & l. 10. § 32. Νῦν καὶ λόγῳ διὰ πᾶσι
τὴν ἀντιπρόθεσιν ὅπως πορεύεται διώματα, ὡς πεί-
κει, καὶ ὡς δέλει. Hoc est autem verè liberum esse.
Epiet. differt. l. 1. c. 12. Ἐκείνους δὲ, ὅτι τὴν
πᾶσι καὶ διαπορεύονται, καὶ ὅτι ἐπεὶ διώματα καλῶνται.
Et fastuosius, vixque pie satis idem ibid. c. 1. τῶν
διαπορεύονται ἢ καὶ ὁ Ζῶν νικῶνται διώματα.

Ἡς μὲν αὖ | Idem supra § 3, & 4. & infra
§ 16. Apud Laertium Zenon. Citi. Chrysippus de
finib. Μέγιστον δὲ εἶναι αὐτὸν ἡμεῖς οὐκ οἴομεν
ὅλα.

§ 10. Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος | Philosophicè Theo-
phrast. Xyl. rectè φιλοσόφως, id est, φιλοσοφίας ἀ-
ξίως. uti ipse fere Marcus mox explicat. itaque ut
cum Annot. Lugd. φιλοσοφῶν ὁ Θεόφραστος legam-
us, quod videat nihil est. nec est commenda-
tis loquendi formula.

Ὡς αὖ περ κοινότερον πάντων συγχρίνεται | Quo-
tenus ex communione hominum sensu & sententiis
cuiusque ista quis inter se contulerit. Ita Senec. epist.
59. Permite mihi uti verbis publicis, nec illa ad
significationem Stoicam revoca. & epist. 82. Male
mihic sic accipe, quemadmodum à populo dici solet.
Hoc autem ideo Marcus istuc, quia Stoici peccata
omnia paria prorsus esse statuebant. Eodem modo

l. 6. § 49. κοινότερον ἢ τὸν τὸ κοινότερον ἐπὶ τῶν
μέγιστον ἀποκαταστήσει. Contra l. 6. § 49. κοινότερον
ἐπὶ τῶν.

Βαρύτερον τὸ κατὰ ἐπιθυμίαν καὶ κατὰ νόμον
Idem multis contendit Aristoteles Ethic. Nicomach.
l. 7. c. 6. nimirum, ὅτι ἡ φύσις αἰσθητικὴ ἀνεργία ἢ τὸ
δύναμι, ἢ ἡ φύσις ἀνεργία καὶ ὅτι αἰσθητικὴ ἢ ἀνεργία
μὴ αἰσθητικὴ, καὶ τὸν τὸν δύναμι.

Ὁ δὲ δύναμις κατὰ τὸν νόμον ἀνεργία | Ita Arist.
ubi prius, ἐπεὶ δὲ καὶ ἀνεργία κατὰ τὸν νόμον ὁ δὲ ἀνεργία
ὡς πᾶσι, καὶ ἀνεργία κατὰ τὸν νόμον ὁ δὲ ἀνεργία
Et Rhetor. l. 2. c. 2. ὁ δὲ ἀνεργία, ὁ δὲ ἀνεργία
καὶ πᾶσι πᾶσι ἀνεργία, &c. & ibid. c. 5. Ἡ ἀνεργία
κατὰ τὸν νόμον.

Ὁ δὲ ἀνεργία | Ita quod Flaccus Serm. l. 1. Sat. 1.
Quæ paria esse ferè placuit peccata, laborant,
Cum ventum ad portum est: sensus moresq; repugnant,
Atque ipsa autilitas, iusti quoque mater & equi.

Τὸ μὲν ἰδὲν | Hoc argumentum contendit Sep-
timius noster, gravius esse reatūs, adulterium
perpetrassè, quàm pecuniarum metu abnegassè
Christum. de pudicit. lib. c. 10. Urget nos dicere
rei indignitas. contaminata potius corpora revocabit
quàm cunctata? quæ penitentia miserabilior, titilla-
tam prosteruens carnem, an verò laniantem? quæ ju-
stior venit in omnibus causis quam voluntarius, an
quam invitus peccator implorat? nemo volens negare
compellitur; nemo nolens fornicatur. nulla negati-
onem vis est, nisi ipsa: negat, quod libet, cogit. nega-
tionem porro quantæ compellunt ingenia carnificis, &
genera panarum? quis magis negavit, qui Christum
revertens, an qui delectatus amittit? qui cum amittit,
doluit; an qui cum amitteret, risit?

Ὁ μὲν περὶ δικαιοσύνης | Ἐπὶ ἀνεργίᾳ δὲ ἀδίκῃ
ἢ ἀνεργίᾳ ἔχον. Aristot. Ethic. Nicom. l. 5. c. 8. & Eud-
dem. l. 4. c. 6. Itaque quod ex Aristarcho Athe-
naus de philosoph. l. 13. ex Charemonis Theriis Sui-
das; ex Menandri Olynthia Zenobius parva. à
Demosthene etiam, vel quisquis is est, in orationibus
adversus Neeram ingressu ipso, usurpatum;

Οὐχ ὡς ἀνέχον, ἀλλὰ πᾶσι μὲν αὖτε.

Ut non qui prior incipiat, sed se vindicant.
iratus quisq; facere videtur, quod facit. hoc autem
excusationis defensionisque satis iustæ speciem præ-
se ferre videtur. Demosth. idem ipse ἀντιπρόθεσιν
αὐτῶν πᾶσι τὸν ἀνέχον. Plat. Gorg. δικαίως
ἡμεῖς τῶν ἀνέχον (armis scilicet viribusq;) ὅτι τὸν
λεμέως ἀδικῶντας, ἀμυνόμενους, καὶ ἀνέχοντας. Bo-
litaris apud Procop. Vandalic. l. 2. necessarios a-
dori coactus, ἔχοντες ἢ τὸ κατὰ πᾶσι τὸν τὸν
ὡς αὖ τῆς μάχης ἀνέχοντες αὐτοὶ, ἀλλ' ἀμυνόμενους
ἐς τὸν κίνδυνον κατὰ τὸν νόμον. Thucyd. l. 2. δικαίως
ἐν τῇ τοῖς αὐτοῖς ἀμυνόμενους, ὅπως καὶ ἐκείνοι ἀνέχοντες.
Ideo & Aristoteles ubi supra, intemperantiam in-
cunctatam, non αἰσθητικὴν tantum, sed & ἀδίκῃ
pronunciat.

καὶ τὸν τὸν

Hacvil. in *Psal.* 102. v. 2.] qui providentiam divinam similem dixerunt *οὐκ ἔστι τεχνικὴς πᾶν γὰρ ἐργασίη*, τὴν τοῦ παλίου πᾶντας θεῶν, ut Gregor. Nazianz. orat. in *Athanae.* epitaph. h. e. imaginem eo artificio concinnata, ut in astantium unumquemque oculos defigere videatur; imò sic astantium unumquemque intueri videatur, ac si ipsum solummodo intueretur. Balbus denique ex Stoicorum sententia, (nam de Chrysippo, quem hac ipsa de causâ taxat Plutarchus, tanquam qui numen *καὶ ἀσπίδου* faciat, diceretur ad l. 7. § 32.) apud Ciceronem. de nat. Deor. l. 2. Nec verò univérso generi hominum solum, sed etiam singulis à diis immortalibus consuli & provideri solent. Vide ad l. 1. § 4, 17. & l. 6. § 30.

Ἔσ' αὐτὸ τὸ πᾶν ἔστιν | Humanis viribus nimium quantum hac in parte Stoici videntur tribuisse: sed nec isti soli. Cicero *Paradox.* 2. ex Stoicorum mente: Nemo potest non beatissimus esse, qui est totus aptus ex sese, quique in se uno sua ponit omnia. Ex ad Luc. famul. l. 5. ep. 13. Hanc laudem sapientie status esse maximam. non aliunde pendere; nec extrinsecus aut bene aut male vivendi suspensas habere rationes. Senec. epist. 31. Unum bonum est, quod beatæ vitæ causâ & firmiter est, sibi fidere. Excusatio hoc forsitan, si eo sensu fumeretur, quo Plato dixit in *Epitaph.* Ὅτι δ' ἀνδρὲς εἰς ἑαυτὸν ἀνέστηται πάντα τὰ πρὸς ἐνδοξασίαν φέροντα, ἢ ἐγγὺς τέτα, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀνθρώποις αἰσθεῖται, ἔξ δ' ἂν ἡ εὐεχὴς περὶ πάντων πλανᾶται ἠνέγκται καὶ τὰ ἑαυτοῦ, τὰ τῶ ἀείας παρεσθιάσας ζῆν, — διὰ τὸ αὐτὸ πειπιδίναται. id est, vertente Cicerone, *Tuscul.* l. 5. § 36. Nam cui viro ex seipso apta sunt omnia, quæ ad beatè vivendum ferunt, nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario, pendere ex alterius eventis & errare coguntur; huic optimè vivendi ratio comparata est; — quod semper in seipso omnem spem reponat sui. Quamquam religiosius Julian. in *Constant.* orat. 2. Ὅτι δ' ἀνδρὲς εἰς τὸν θεὸν ἀνέστηται πάντα, &c. Cui viro ex Deo apta sunt omnia, &c. Verum ulterius progreditur Seneca, non ut hominum tantum opes operamque; sed ut numinis etiam opem excludat. Turpe est, inquit, etiamnum Deos fatigare. quid votis opus est? fac te ipsum felicem. Et rursus, Hoc est summum bonum; quod si occupas, incipis Deorum esse socias non supplex. Quomodo, inquit, isto pervenitur? Tutum iter est, jucundum est, ad quod natura te instruxit. dedit tibi illa, quæ si non deserueris, par Deo iurges. & epist. 41. Facis rem optimam, & tibi salutarem, si, ut scribis, perseveras ire ad bonam mentem. quam stultum est optare, cum possis à te impetrare? non sunt ad cælum elevandæ manus. &c. Idem tamen epist. 10. Votorum tuorum veterum licet Diis gratiam facias; alia de integro suscipe: roga bonam mentem, bonam valetudinem animi; deinde corporis. Hoc est quod Juvenal. Sat. 10. v. 356.

Orandum est, ut sis mens sana in corpore sano.

qui subijcit tamen v. 363.

Monstro quod ipse tibi possit dare. Scilicet certè Tranquille per virtutem patet unica vitæ.

Et Flaccus l. 1. epist. 18.

Hæc satis est orare Jovem, qui donat & aufert,

Det vitam, det opes: æquum mihi animum ipse parabo.

Sed & Cotta Academicus apud Ciceronem de Nat.

Deor. l. 3. extremo; quo loco latius ista differuntur:

Judicium hoc omnium mortalium est, fortunam à Deo

petendam, à seipso sumendam esse sapientiam. Et rur-

sus; Atque hoc equidem omnes mortales sic habent;

omnem commoditatem prosperitatemque vitæ à Diis se

habere: virtutem autem nemo unquam acceptam Deo

retulit. Impiè planè, falsòque. Quanquam in eandem

ferè mentem Synes. de provident. *Μηκέτ' ἐν*

ἐσθλῇ τοῖς θεοῖς, οὐκ ἔστιν, ὡς ἐστὶν, δωδμήθη

σώζεσθαι. αὐτὸς γάρ τις ἕκαστος ἑαυτὸν τὸ τοῖς τε

(τὸ ἐνδύμηνον βίη) ταμίαν, ἀγαθὸς εἶναι βελόβηθη.

Pium magis quod Marcus l. 9. § 40. etiam ad

ista manum nobis suam numen porrigere. In

quam sententiam & Seneca ipse epist. 41. Bonus vir

suum Deo nemo est. an potest aliquis nisi ab illo adjutus

exurgere? ille dat consilia magnifica & erecta. in uno-

quoque bonorum virorum,

Quis Deus incertum est, habitat tamen Deus.

(quod non ex Nasō. *metam.* uti Liplius opinatur;

sed ex Maronis *Æn.* l. 8. sumptum est) nisi quoddam in

ambiguo reliquissè videtur, de numine ipso divino,

an de animo humano cœlitus indito, quem & cum

nostro Deum familiariter appellat, intelligi hæc vo-

luerit. Vide l. 5. § 10. Certè, quod Plut. de *Stoic.*

contradict. c. 27. ex fundamentis à Stoico etiam

dogmate desumptis: Εἴπερ ὁ θεὸς ἀρετῇ μὴ

ὡς δίδωσιν ἀνθρώποις· ἀλλὰ τὸ καλὸν αὐθαίρετον

ἐστὶ· πλεονεχὲς καὶ ὑπέριον ἡρώδης ἀρετῆς δίδωσιν· ἢ

ὠφελεῖ. Deus si non virtutem hominibus largiatur,

sed eam sibi ipsi tribuant mortales; opes vero corporis-

que valetudinem citra virtutem largiatur; nō ille ho-

minibus nihil quicquam prodest. Verissimum nihil-

ominus, quod noster infra l. 8. § 56. & l. 9. § 40.

Non esse in alius cuiusquam potestate, ut malum mi-

serumque quencquam faciat. Οὐδέ τις δὲ ὁ ἀδικῶν

ἀναγκάζων, nemo siquidem est, qui cogere quencquam

possit ut recti bonique rationem transgrediatur. l. 5.

§ 10. nec verum certumve minùs, Nullius eni-

quam felicitatem ab aliorum diffis, factis, perpos-

sitionibus pendere: quod & Marcus infra §. 17. eis

verbis voluit; ἀνεσθὲν τὸ ἄλλον ποιῆσαι τι, ἢ μὴ,

&c.

Μὴ δυναμῶν ἢ | Observat M. Cas. testè tange-

re istic, & ex parte corrigere Marcum, Stoicum dog-

ma quoddam minùs pium, & potentia divina im-

minutivum, quo censebant illi ideo bona malâque

externa hæc quibusvis ex æquo obvenire, quod

Deus aliter ista disponere nequibat. Ira Epictet.

dissert. l. 1. c. 1. Ὡς ἐν ἢ ἀξίον, τὸ κατὰ τὸν

ἀπάντων καὶ κυριῶν οἱ θεοὶ μόνον ἐφ' ἡμῶν ἐπιή-
σων πλὴν χρεῖων πλὴν ὀφειλῶν τῆς φαντασίας, τὰ δ'
ἀλλὰ ἐκ ἐφ' ἡμῶν ἀεσχεῖ ὅτι ἐκ ἡθελον ἢ ἐξ ὀφεί-
δω, ὅτι ἐφ' ἡμῶν αὐτοῦ, καὶ κίνα ἂν ἡμῶν ἐπιή-
σαν ἀλλὰ πάντως ἐκ ἡμῶν αὐτοῦ. Senec. epist. 58.
Mistamus animum ad ea quae aeterna sunt; miremur in
sublime volitantes rerum omnium formas, Deumque in-
ter illa versantem & providentiam, quemadmodum
quae immortalia facere non potuit, quia materia prohi-
bebat, defendat a morte, ac ratione vitium corporis vin-
cat. Et de benef. l. 2. c. 29. Quicquid nobis negatum
est, dari non potuit. — magna accepimus, maiora non
cepimus. Vide supra ad § 3. περὶ τοῦ καὶ ἀναγ-
χῶν.

Δόξα καὶ ἀδόξα | Famam & infamiam in mediis
ponit. Vide ad l. 4. § 19. Stoici αὐτοὺς φασιν εἶ-
ναι σοφόν. ἴσως γὰρ ἔχει περὶ τὸ ἐνδοξόν καὶ ἀδόξον.
Laërt. l. 7. in Zenon. & ex Laërtio corrigendus
Suidas, qui pro τῷ, τὴν exhibet.

Πόνος καὶ ἡδονή | Gregor. Nyss. orat. catech. 8. 20
Ἐκεῖνο τῷ φύσει μόνον ἔστιν ἀγαθόν, ὃ ἡ αἰσθησις ἐκ
ὑποφύεται καὶ μόνον ἐκεῖνο κακόν, ὃ τῷ ἀσθητῷ ἀλλο-
πειροῖται. πονοῖς γὰρ καὶ ἡδοναῖς τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν κεί-
νεται, τῆς ἀλόγου φύσεως ἰδίῳν ἔχειν, ἐφ' ὧν τῷ ἀσθητῷ
πλεῖς ἡ κατανόησις, διὰ τὸ μὴ μίμνησεν αὐτὰ νῦν καὶ δια-
ποιεῖ, χρεῖων ἐκ ἔχει.

Πάντα ταῦτα ἐπιπλεονεχέει συμβαίνει τοῖς τε ἀγαθοῖς
καὶ τοῖς κακοῖς | Idem hominum sapientissimus,
Eccles. c. 9. v. 2. Omnia iustis & sapientibus, quae a-
liis omnibus, contingunt; & unus idemque est bonis
atque malis eventus. Cuius potest accidere, quod cui-
quam potest. P. Syrus apud Senec. de tranquill. c. 11.
& ad Marc. consol. c. 9. Senec. ipse ibid. c. 17. Mo-
veret hoc me, si esset cuique pro moribus fortuna, num-
quam mala bonos sequerentur. Nunc video exempto dis-
crimine, & eodem modo, malos bonisque jactari.
Nimirum, ut Hieron. advers. Jovin. l. 2. q. 4.
In eodem mari navigantibus eadem tranquillitas est,
eadem tempestas. Pie prudenterque August. de Ci-
vitat. Dei lib. 1. cap. 8. Placuit divina providentia
parare in posterum bona iustis, quibus non fruuntur
iniusti; & mala impiis, quibus non ex cruciabantur
boni. ista vero temporalia bona & mala utrisque vo-
luit esse communia, ut nec bona cupidius appetantur,
quia mali quoque habere cernuntur; nec mala turpiter
evitentur, quibus & boni plerumque afficiuntur. qui-
bus gemina ferè habet Gregorius Rom. pastor. l. 3.
c. 1. Hom. Odyss. ζ. v. 188. apud Stob. tom. 1.
l. 1. tit. 3. reponendus:

Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὀλέον ὀλύμπῳ ἀνδρώποισιν.
Ἐδολαῖς, ἡ δὲ κακῶσιν, ὅπως ἐδολαῖαν ἐλάσῃ.
Divitias pariter iustisque malisque supremus
Iuppiter ipse sui pro numinis arbitrio dat. Grot.
Ὅτι δὲ ἀγαθὰ, ὅτι κακὰ | Concludit hinc, ex-
terna ista nec in bonorum, nec in malorum esse nume-
ro habenda, quia promiscuè possunt vel bonis vel ma-

lis contingere. Isocrat. ad Demon. § 32. Τοῦτο
κρίτων διχασμὸν χρημάτων, ὅσῳ ἐκείνων μὲρ τοῖς
φαιλοῖς μέτεται, ταῦτες δὲ τοῖς μαθηθεῖς ἀδωάτων
μεταλαβῆναι. Vult ille bonum istud praestantius
esse, Stoici solum & singulare. Senec. epist. 71.
Summum bonum est, quod honestum est. & quod magis
admireris, unum bonum est, quod honestum est. Cetera
falsa & adulterina bona sunt. quod & latius profe-
quitur epist. 76. & 85. Idem epist. 120. Hec duo

(bonum & honestum) apud alios diversa, apud nos
tantum divisa. ista duo quidem facimus, sed ex uno.
nihil est bonum, nisi quod honestum est. quod honestum
est utique bonum. Bonum putant aliqui esse, quod utile
est. itaque hoc & divitiis, & equo, & vino, & calcei
nomen imponunt: tanta est apud illa vilis boni, &
ad eam usque ad sordida descendit. Nihil nobis bonum vi-
detur, quo quis & male uti potest. Vides autem divi-
tiis, nobilitate, viribus quam multi male utantur. &
epist. 117. Id medium atque indifferens (hoc est, nec
bonum nec malum) vocamus, quod tam malo contingere
quam bono potest; tanquam pecunia, forma, nobi-
litas. Et epist. 87. Quod bonum est, bonum facit:
fortuito bonum non facimus. ergo non sunt bona. quod
idem & Cicero Paradox. 1. Potestne bonum cuiquam
malo esse? aut potest quisquam in abundantia boni-
rum ipse esse non bonus? atqui ista omnia talia vidi-
mus, ut etiam improbi habeant, & absint probis.
Et rursus ibidem; Verum est ergo, quod contemptissi-
mo cuique contingit, bonum non esse. Enostrius Basil.
Caesar. in Psalm. 1. Τέτων ἔστιν ἔστιν ἀγαθὸν τῷ
ἐαυτοῦ φέρον ἢ μόνον καὶ ὅτι φαίνεται ἔχει τὴν περὶ τὴν
ἐναντία φερέσθαι, ἀλλ' ὅτι μὴ ἀγαθὸς διώκεται
καὶ κακὸν καὶ ἀπολείπειν. Augustin. concion. so-
lem. 236. Bona sunt ista, unde facias bene; non que
te faciant bonum. non quia bonum faciunt, sed unde
bonum fiat. Vide l. 4. § 39. & l. 5. § 10. & l. 8.
§ 1.

§ 12. Πάντα ταχέως ἐξαφανίζεται | Ita l. 4.
§ 14. Ἐξαφανίζεται τὸ φημιόση. & l. 6. § 9.
Πάν τὸ ἐνυλον ἐξαφανίζεται τὰ κατὰ τῷ ἡμῶν ὅλον
ἐσθλ. & l. 9. § 33. Πάντα ὅσα ὁρᾷς τὰ κατὰ ὁρα-
ρήσεται, καὶ οἱ φθιτέμενα αὐτὰ ἐπιθῶντες τὰ κατὰ καὶ
αὐτὰ φθιτέμενα.

Ἡ τὰ τὴν φθιτέμενα διαβεβαιώσα | Ita l. 6. § 13.
Διόνδης γὰρ ὁ τὴν φθιτέμενα παραλογισθῆς. Vide & l. 12.
§ 24.

Ἄν αἱ ὑπολήψεις καὶ αἱ φωναὶ, πλὴν ἐνδοξῶν |
supplendum, περιέχουσιν, καὶ ἐκείναι, aut aliud e-
jusmodi. Ista enim malum, quam cum Annot.
Lugd. ἀφαιρῶν, αὐτοῖς, nisi si utrumque, quod
& potest, supplere libuerit. Vide infra § 17. &
l. 3. § 4.

Τὰ ἐμφανταζόμενα αὐτῷ | Quibus, tanquam lar-
vis horrendis, instructa mori imaginationi nostra semet
obicere solet. Sensuum praeagnans vocabulum.
Vide l. 1. § 7. φαντασθῆναι ἡμῶν. Ita Epictet. di-
sc.

Hæc enim quæ sequuntur, ex eorum sunt numero, quæ Marcus nobis diligentius consideranda in periocha ista proponit: quâ nimirum parte homo Deum attingat, &c. neque enim opus est, ut receptam cum Annot. Lugd. lectionem folicitemus, & ἀντιγράφοντες legamus, διὰ ἀνδράπων, quamquam & Marcus l. 12. § 2. de Doo, μὲν πρὸς ἑαυτὸν νοεῖ μόνον ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ, &c. Plut. Numā, ἐκ ἐφάπτης διὰ δύνατον ἄλλως ἢ νοήσει. Dionysius, ὑποβολιμαῖος de divin. nomin. c. 1. τοῖς ἀφδέσκειν καὶ ἀγνώσειν ἀφδέσκειν καὶ ἀγνώσειν ὡσαύτως, καὶ τὴν κρήσιν αὐτῶν καὶ ἡμᾶς λογικῆς καὶ νοεῖς διὰ δύναμιν καὶ ἀνορεῖας ἐννοῖ. Epictet. dissert. l. 1. c. 3. Δύο ταῦτα ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐγκαταμίγνεται, τὸ σῶμα μὲν, κοινὸν πρὸς τὰ ζῷα, ὃ λόγος δὲ καὶ ἡ νόησις, κοινὸν πρὸς τοὺς θεούς. De anima rationali Galen. in hortator. c. 2. Ὁ μὲν οὖν ἐν ἡμῶν κοινωνούμενον θεοῖς. Et ibid. c. 7. Τὸ δὲ καὶ ἀνθρώπων γένος, ὃ παῖδες, ὁπκοινωνεῖ θεοῖς τε καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις; τοῖς μὲν καὶ τὸν λογικόν ὅτι, τοῖς δὲ καὶ τὸν δῖον διητόν. βέλπον ἐν ὅτι τῆς πρὸς τὰ κρήσιν αὐτοῖς αἰδανόμενον, ὁπμελησέμεν παιδείας. ἡς τυχόντες, τὸ μίσητον καὶ ἀγαθὸν ἐξομῶ. Porphy. apud Euseb. præparat. Evangel. l. 3. c. 9. Ψυχὴ μὲν ἐν λογικῇ καὶ ἀλόγῃ, καὶ νῦν ἀπαθὴς ἐν ἀνθρώποις φύσει, εὖ μοι δοκεῖ λέγεσθαι εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν ἀποσώζον διὰ καὶ τὸν αὐτὸν καὶ ἀσώματος, νοεῖα τε καὶ λογικῇ τὴν ὅταν ζωῇσιν, ἀρετῆς ὅταν καὶ σοφίας ἀκρίβει. Festive Clem. Strom. l. 3. de homine; Ἔοικεν δὲ οἷμαι, Κεντρώω Θεοῦ καὶ παλαιῶ παλαιῶν, ἐκ λογικῆς καὶ ἀλόγῃς συγκείμενος, ψυχῆς καὶ σώματος ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα, γλῶττε ἐργάζεται, καὶ ἀπὸ τοῦ οἷς γλῶττε. τίταται δὲ ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Θεόν, ἢ καὶ διὰ τῆς φιλοσοφίας τῆς ἀληθῆς παιδείας ἀποδίδει.

Καὶ ὅταν πῶς ἔχῃ διακίηται | Xyl. præterea quomodo afficitur eo tactu pars illa. Verum versionis rationem nullam dat, unde quid legerit ariolemur. M. Casaub. legit διακίηται vertiq; quomodo pars ea afficitur, quando diffundi videtur. addit & conjecturam alteram, legi posse, ὅταν πῶς ἔχῃ ἢ διακίηται. ut posterius vocabulum sit prioris ἐξηγητικόν, vel à Marco ipso. vel à glossematario aliquo. D. Boot. ὅταν πῶς ἔχῃ διακίηται, quomodo se habeat, & afficiatur pars ista. Ego malim, transpositis vocibus locisq; suis redditis, quòd sensus confiter, καὶ πῶς ἔχῃ ὅταν διακίηται, quomodo se habeat anima, ubi permixta fuerit, siue persigerit; ad Deum ipsum nimirum, vel ad locum eum, quicumq; illè tandem fuerit, sibi divinitus destinatum, postquam à corpore sejuncta fuerit; ὅτι τὸν οἰκίον ἰδρωδέσθαι τέπον, utl Æschines in Axiacho. vel etiam cum Merico, ὅταν διακίηται, sed sensu diverso; ubi diffusa & dissipata fuerit, corporis nimirum compage solutâ. Marcus lucem præfert, qui l. 4. § 21. ὅτι ποσὸν συμμεινῶσαι μεταβάλλει καὶ χροῖαι. Senec. ep. 88. Innumera-

biles sunt quæstiones de animo. unde sit; qualis sit; quando esse incipiat; quàm diu sit; an aliunde aliò transeat, & domicilium mutet, ad alias animalium formas aliàsque conjectus: annon amplius quàm semel serviat, & emissus vagetur in toto: utrum corpus sit, annon sit; quid sit facturus, cum per nos aliquid facere desierit: quomodo libertate suâ usurus, cum ex hac effugerit carnea: an obliuiscatur priorum, & illuc nosse se incipiat, cum de corpore abductus in sublime secessit. Varias autem hæc in parte Stoicorum sententias (neque enim satis ipsis inter se convenisse videtur) apud Lipsium legas licet, Physiolog. Stoic. lib. 3. cap. 14. Ambiguit noster ubique ferè. Sed & Seneca, & Socrates ipse; utl ostendemus ad lib. 4. § 16. Salmasius interim titulum fuisse ista suspicatur tractatûs alicujus, qui jam perierit, insequentis.

§ 13. Καὶ τὰ νέρθεν γὰρ, φησὶν, ἐξδυνῶν | Pindari verba sunt, à Socrate in Platonis Theæteto de genuino philosopho usurpata, cujus verba inf. ad l. 11. § 1. sunt exhibenda. Usurparunt & post Socratem ex Platone Porphy. de abst. animal. l. 1. Galen. hortator. ad artes c. 1. Clemens Alex. Strom. l. 5. Et ex Clem. Euseb. præpar. Evang. l. 13. c. 13. Theodoret. therap. l. 12. Verum aliter illi omnes quàm noster istic; qui non virtuti, sed vitio dat, quòd istorum curiosi homines, vitæ mentisque suæ inspicendi ac discutiendi negligentiores existant. Pari ferè modo artes illas, quæ liberales vulgò dicuntur, exagitat Seneca ep. 88. Metiri me geometres docet latifundia. potius doceat, quomodo metiar, quantum homini sit satis. Numerare docet me Arithmetica, & avaritiâ commodare digitos. potius doceat, nihil ad rem pertinere istas computaciones: non esse feliciorum, cujus patrimonium tabularios lassat: imò quàm supervacua possideat, qui infelicitissimus futurus est, si quantum habeat, per se computare cogatur. Quid mihi prodest scire agellum in partes dividere, si nescio cum fratre dividere? quid prodest colligere subtiliter pides jugeri, & comprehendere etiam siquid decempedam effugit, si tristem me facit vicinus potens, & aliquid ex meo abradens? Doces me, quomodo nihil perdam ex finibus meis? at ego discere volo, quomodo totus bilis amittam. Et reverâ, ut August. Conf. ff. l. 5. c. 4. leviusculè inflexus. Dubitare stultum est, quin fidelis homo, quamvis nec saltem septentrionis gyros noverit, melior sit, quàm mensor cabi, & numerator syderum, & pensor elementorum, & negligens sui. cum ille, tui, dixerit, Deum allocutus.

Τὰ ἐν πῶς παλησιὸν ψυχῆς διὰ τελευτῆς καὶ τῶντος | Vel phytognomonas notat, qui ex indicibus externis de aliorum ingeniis conjecturam facere profitentur: vel innatum illud generi humano vitium perstringit, quo in alienos affectus cordisq; recessus intimos induere sese pleriq; gestiunt; curiosum genus ad cognoscendam vitam alienam desiderium ad corrigendam

Sed est viri sapientis, noxaeque imminet,
Cum sapere sese qui putant, sapiunt nimis.

Et Senarius Græcus,

Ἀνδρὲς ποιεῖν ἀλάστον ἢ μαλακότευ.

Miserescere haud scit impii cordis rigor.

Nec incelebre, aut inficitum, Phocionis illud apud eundem, tit. 1. Οὐτὲ ἔξ ἑαυτοῦ βωμὸν, ὥτε ἐν τῇς ἀνδραπίνης φύσεως ἀφαιρέτεον τὸν ἔλεον. Nec è templo aram; (ad quam miseris & vexatis receptus sit;)

nec ex vita humana tollendam misericordiam. Ista siquidem sublata, quod Plin. l. 7. c. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quandam torvitatenque; nature duram & inflexibilem, affectusque humanos adimit. Verum Stoicorum dogma istud Seneca clarissimè explicat, de clement. l. 2. c. 4, 5. Misericordiam plerique ut virtutem laudant, & bonum hominem vocant misericordem: hac autem vitium animi est.

Est enim vitium pusilli animi, ad speciem alienorum malorum succidentis. itaque pessimo cuique familiarissima est. Et mox: Misericordia est aegritudo, ob alienarum miserationum speciem. Aegritudo autem in sapientem virum non cadit. Denique c. 6. Misericordia vitium est animorum, nimis miserie faventium: quam si quis à sapiente exigit, propè est, ut lamentationem exigat, & in alienis funeribus gemitus. Porro ista, quia durius asperiusque dicta videri poterant, mitigare conatur idem ibidem, ubi subjicit, c. 5. & 6. Sapiens ergo non misereatur; quia & sine miseria animi non fit. Ceterum omnia, quæ qui misereantur, dolentes facerent, hic libens & alacri vultu faciet. Succurret

alienis lacrymis, non accedat: dabit manum naufrago, exuli hospitium, egenti stipem: donabit lacrymis maternis filium, & catenas solvi iubebit, & ludo eximet; & cadaver etiam noxium sepeliet. at faciet ista tranquillâ mente, vultu suo. Ergo non miserebitur sapiens, sed succurret, sed praderit, in commune auxilium natus ac publicum bonum, &c. Itaque Plur. de tranquill.

Ἐνιοι οἱ φιλοσόφων καὶ τὸν ἔλεον φέροντες ἀτυχῆσαι ἀνδραπίνης γινώσκοντες, ὡς καὶ τῶ βονδῶν, ἢ συνδρῆν καὶ συνδιδόναι τοῖς παύσιον ὄντι. ὃ δ' ἢ μὴδὲν εἶναι, ἢ αὐτῶν ἀνδραπίνων καὶ διακρίσεων φάσιν, τὸ ἵδον ἀνδραπίνους ἀνυμῶν καὶ συσφορῶν ἰδῶν, ἀλλὰ διεκπεῖν ἀνδρῶν τῶ κακίας. Scilicet talem volunt esse sapientis affectum, qualem nostri misericordiam divinam prædicant. Qui, ut autor libri de patient. sub Augustini nomine, sive Hugo is de S. Victore, sive alius quis est. c. 1. Zelat sine aliqua molestia, irascitur sine

aliqua perturbatione, misereatur sine aliquo dolore, patienti est sine ulla passione. Si, tanquam nostra, illa cogitamus, in illo nulla sunt. Videatur Anselm. prolog. c. 8. & Thom. Aquin. summ. l. 1. q. 21. a. 3. Quin. & Aug. ipse de morib. Eccles. Cathol. l. 1. c. 27. Quare illa omnia, quibus huiusmodi malis incommodisue resistitur, qui officiosè atque humaniter præbent, misericordes vocantur, etiam si sapientes usque adeo

sint, ut jam nullo animi dolore turbentur. nam quis ignoret ex eo appellatam esse misericordiam, quod miserum cor faciat condolentis aliena malo? Quanquam reverà misericordia potius dicta, quod cordi sit aliena miseria. Zanch. de natur. Dei, l. 4. c. 4. q. 1. Verum pergit Aug. Et quis non concedat ab omni miseria liberum esse debere sapientem, cum subvenit inopi, cum vestit nudum, cum peregrinum tecto excipit, cum oppressum liberat, cum denique humanitatem suam usque ad sepulturam porrigit mortuorum? etiam si id faciat mente tranquillâ, nullis aculeis doloris inflatus, sed adductus officio bonitatis, misericors tamen vocandus est. huic enim nihil obest nomen, cum quis miseria. Verum & ea Græco vocabulo abest. quod & Zanchius observavit. itaque de nomine tantum controversia est. Veruntamen mox Stoicos oblique perstringens, quibuscum tamen de re ipsa consentire planè videtur; Stulti verò, inquit, cum misericordiam quasi vitium derisunt, quia officio satis moveri nequeunt, si nec perturbatione commoventur, cangelant potius rigore inhumanitatis, quam rationis tranquillitate serenantur. Itaque multo prudentius Deus etiam ipse misericors dicitur: qui quemadmodum dicatur, resiat intelligere iis, qui sese idoneos religione studiisque præstiterint. Vides, uti Seneca gemina ferè, quoad sensum, loquatur; de vocabuli usu duntaxat Seneca neutiquam concedens. Nam quod retract. l. 7. de sapientibus quod hic dictum est, non sic accipiendum monet, quandoq; definerit, in hac vita esse tales sapientes, quandoque idem non, cum sint; sed etiam si sint, dixerit. Nec hoc à Stoico dogmate abhorre proflus videtur, qui, quis sapiens sit, aut fuerit, inquit Cicero Academ. l. 4. nec ipsi solent dicere. quique sapientem, vel sapientis ideam potius, talem nobis delineant, qualem nemo mortalis est unquam consecutus, ut idem de amicis.

Ἐστὶ δὲ καὶ ἰδμαδὸς γῆς, ἢ καλόν, ut Plut. de Stoic. contradi. c. 13. Quanquam audentiùs Senec. de sapient. constant. c. 7. Non est, quod dicas, ita ut solet, hunc sapientem nostrum nusquam inveniri. non fingimus istud humani ingenii vanum dicere, nec ingentem imaginem falsa virtutis concipimus, sed qualem confirmamus, exhibuimus & exhibemus. Non te certè. Seneca; quod & ipse alibi fateris. Ad veritatem propius accessere illi, qui (Stobæo referente collectan. tom. 1. lib. 2. tit. 4. § 8.) καὶ τὸ σέβειν χεῖρας σφόδρα πᾶσι γινώσκειν νομίζουσι hoc est, primis temporibus, ante lapsum nimirum primum, sapientem existimant quemdam existisse. Verum hæc utcumque se habeant, patet hinc interim, cur noster istic oratione suspensâ usus, τῶν πᾶσι non ἀπὸς, ἐλευθῆρα dixerit.

Δὲ ἀγνοίας | Vide supr. § 1. & lib. II. § 18. Polyb. hist. 12. Ἀπὸ τῆς μὲν κατ' ἀγνοίας πάσης, διδόναι συγγραμμῶν τοῖς ἢ καὶ σεμνίσαν, ἀγαλλάνκτους ἔχον. Sic Pers. Sat. 3.

— caret culpâ, nescit quid perdat. — Verum

— caret culpâ, nescit quid perdat. — Verum

Verum in istis distinctiones quasdam adhibet Aristot. *Ethic.* l. 3. c. 1. primò siquidem distinguit *πρὸς τὴν ἀνομίαν*. *Ἀνομιὰ* ὡς ἔν παρὶς ὁ *μοχθηρὸς*, ὃ εἶναι *πρὸς τὴν ἀνομίαν*, καὶ ὅν δι' ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰσθητὰν ἀδικοῖ καὶ ὅπως κακοὶ γίνονται. τὸ δ' ἀκούον βέλτεται λέγεσθαι, καὶ ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ τὸ συμπεριεῖν. ἔστι δ' ἢ ἐν τῇ *πρὸς τὴν ἀνομίαν*, αἰτία τῆς ἀκαταστασίας. ἀλλὰ τῆς *μοχθηρίας*. ἐπὶ δ' ἡ κατὰ τὴν φύσιν τῶν δὲ διὰ τὴν αὐτὴν ἀλλ' ἢ κατὰ τὴν φύσιν, ἐν οἷς καὶ πρὸς τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς κατὰ τὴν φύσιν καὶ ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ. ὁ γὰρ τῶν πρὸς τὴν ἀνομίαν, ἀκαταστασίας *πρὸς τὴν ἀνομίαν*. Secundo distinguit inter τὸ δι' ἀνομίαν, καὶ τὸ ἀνομιᾶν *πρὸς τὴν ἀνομίαν*. *Ἐπεὶ* δ' inquit, *τοιαῖα καὶ τὸ δι' ἀνομίαν πρὸς τὴν ἀνομίαν, τὸ ἀνομιᾶν πρὸς τὴν ἀνομίαν*. ὁ γὰρ μετὰ τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν, ὃ δὲ κατὰ τὴν ἀνομίαν *πρὸς τὴν ἀνομίαν*, ἀλλὰ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν, ἐν οἷς καὶ τῇ ἀνομίᾳ. Clemens Marco σύμφωνον plane, *Strom.* l. 4. *Καὶ μὴ τὸν ἐκλεχθὲν πᾶσι, οἷον τὸν ἀνομίαν αὐτῷ, ἐκλεχθὲν τῆς ἀμαρτίας τὴν γνῶμην αὐτῷ*. Epictet. l. 1. c. 28. *Τὴν χαλεπαίνει αὐτῷ, ὅτι πεπαισθησὶν ταλαίπωρος πρὸς τὴν ἀνομίαν; καὶ δ' ἐπὶ ἀρετῇ μᾶλλον ἐλευθερὸς, ὡς τοῦ τυράννου ἐλευθερὸς, ὡς τοῦ χαλεποῦ, ἔτι τοῦ καὶ κλεινῆς ταλαίπωρος καὶ ἀποκαταλαμβάνει; Obiter monendum, apud Suidam hinc relictui posse vocem ἐλευθερὸς, quæ periochen istam recitanti in *Δαίμων*, excidit; sicut & in sequentibus negativa.*

Οὐκ ἐλάττωσεν ἢ πᾶσι αὐτῷ | quā laborant ii, quos *πιπρωμένους πρὸς ἀρετὴν* Philoſophus dixit, *Ethic.* l. 1. c. 9. Hæc est illa sive *πᾶσι* sive *τυράννῳ*, non corporis, sed mentis cecitas, de quā & noster *infra* l. 4. § 23. *τυράννῳ, ὁ ἐλαττωμένῳ τῇ νοερῇ ὁμολογίᾳ* quæ & sacra pagina passim tangit. *Eph.* l. c. 6. v. 9, 10. & c. 42. v. 18, 19. *Matth.* c. 13. v. 13, 15. & c. 15. v. 14. *Joan.* c. 9. v. 39, 40. & c. 12. v. 40. *Luc.* *Act.* c. 28. v. 26, 27. *Paul.* *ad Ephes.* c. 4. v. 18. *Petr.* ep. 2. c. 1. v. 9. *Joan.* *Apoc.* c. 3. v. 17. Eam Marcus non immeritò corporeā illā nihilo minorem, imò maiorem deteriorēque multò, pronunciat. *Καὶ* γὰρ ἔτι, τὸ κλεινῆς τῶν ἡμετέρων ἀρετῶν, διὰ τὴν ἀνομίαν *πᾶσι*, ἢς βαδὺ καὶ ἀρετῶν κατὰ τὴν φύσιν. Philo de provident. apud Euseb. *præpar. Evang.* l. 8. c. 14. *Ἀνομία* δ' καὶ κατεπερίεχεν τῆς ἐν τῇ σωματικῇ πᾶσι ὁμολογίᾳ τῇ φύσιν, πάντων ἀμάρτυμάτων αἰτία γίνεσθαι. Idem de ebriet. Epictetus etiam differt. l. 1. c. 18. ubi eandem, quam Marcus hic, causam agit: *Ἀλλ' ἐκείνον τὸν πεπαισθημένον καὶ ἑξήπαισθημένον πρὸς τὴν ἀνομίαν, καὶ ἀποκαταλαμβάνει, καὶ τὴν αὐτὴν τὴν διακεκλυμένην καὶ ἀκαταστασίαν, ἀλλὰ τὴν γνῶμην τὴν διακεκλυμένην καὶ ἀκαταστασίαν καὶ τὴν κατὰ τὴν φύσιν ἀποκαταλαμβάνει. πᾶσι ἀπὸ τῆς φύσεως τῆς κατὰ τὴν φύσιν ὁμοιοῦν τῶν ἐν τῇ τυράννῳ καὶ ἀποκαταλαμβάνει, καὶ τὸν κατὰ τὴν φύσιν; κατὰ τὴν φύσιν ἢ κατὰ τὴν ἀνομίαν. Flacus l. 1. epist. 10.*

Non qui Siderio contendere callidus ostro

Nescit Aquinatem potentia veller a fucam.

Certius accipiet damnum, propiusve medullis;

Quam qui non poterit verum distinguere falso.

Contrà Antonius Didymus ob cæcitatem corpoream tristius paulò se habentem, cum tamen mentis acumine cumprimis polleret, *Miror*, ait, *prudenter virum ejus rei dolere damno, quam formicæ & muscæ & calices habent; & non letari illius possessione, quam Sancti soli & Apostoli meruerunt. Ex quo pervides, (Hieronymi sunt ad Castrutium) quod multò possidisse spiritu videre, quam carne; & illos oculos possidere, in quos peccati festuca non possit incidere. Vide* l. 3. § 14.

§ 14. Τὸ γὰρ πᾶσι ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει. Corrupta ista esse monitu nihil opus. corrigere forsitan haud ita proclive fuerit. Suidas in *Ἀκρίαιον* (pro quo tamen, *Ἀκρίαιον* substituentum esse liquet) sic habet: *Τὸ γὰρ πᾶσι ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει*. Tò γὰρ πᾶσι ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει. ab auctoris mente certè ista neutiquam discedunt: hoc enim vult; Nihil refert, vitam quis diutissimè protrahat, an brevissimè defungatur. idem siquidem prorsus est, quod uterque istorum tum superando vivit, tum moriendo amittit; atque idipsum punctum temporis insecabile duntaxat. quum enim tempus præsens idem utrique sit, nec amitti possit nisi quod impræsentiarum habetur; idem necesse est id sit, quod uterque moriendo amittit. Illud autem est insecabile quiddam. & hoc igitur. Ita l. 12. § 26. *Τὸ πᾶσι μόνον ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει*. Communicavi conjecturam hanc meam viro clariss. D. Salmasio, qui de aliis locis requisitus, pro liberalitate sua, & de isto sententiam suam responso inseruit, cui probari cum videam, non jam amplius pro mera conjectura habeo.

Ἐπεὶ τὸ γὰρ ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει. Ita lib. 9. § 33. *Καὶ ὁ ἐλαττωμένῳ πᾶσι ἴσον ἐστὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει*. Sen. *quest. nat.* l. 6. c. 32. Hæc omnia feres constanter, si cogitaveris nihil interesse inter exiguum tempus & longum. horæ sunt quas perdimus. puta dies esse, puta menses, puta annos: perdimus illos, nempe perituros, quid, oro te, refert, num pervenimus ad illos? fuit tempus, & avidissimos sui deserit. nec quod futurum est, meum est, nec quod fuit: in puncto fugientis temporis pendeo: & magni est modicum fuisse. eleganter Lælius ille sapiens dicenti cuidam, Sexaginta annos habeo: *Hor*, inquit, *dicis sexaginta, quos non habes? ne ex hoc quidem intelligimus incomprehensibilis vitæ conditionem & sortem temporis semper alieni, quid annos annueneramus amissos. Quæ postrema favere possent superioris clausula: lectioni vulgatae, quam Mer. Casaub. etiam admisit, ἐπὶ καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει καὶ τὸ ἀποκαταλαμβάνει* ut tempus præteritum, quod jam amissum

sum est, inaequale esse concedatur, cum longius his, illis brevius extiterit: si id Marci illatio ullo modo pareretur. Verum is illud tantum amitti, quod habetur, contendit: & utrumque infecabile esse concludit, & quod amittitur & quod habetur.

Ἀγγελίων | *Infra* § 17. *Τὸ ἀνθρώπινον βίη ὁ χρόνος* & *σιμῶν*. & *l. 3. § 10.* *Μόνον ἢ ἕκαστος τὸ παρὲν τῷ τὸ ἀγγελίων* τὰ ἢ ἀλλὰ ἢ βελίωται, ἢ ἐν ἀδύλῳ. *Senec. de brev. vit. c. 10.* Singuli tantum dies, & hi per momenta praesentes sunt. & *ibid.* In tria tempora vita dividitur; quod est, quod fuit, quod futurum est. Ex his quod agimus breve est, quod egimus certum, quod acturi sumus dubium. Et in hoc igitur sensu verum est, quod Poeta nescio quis, apud eundem. *ibid. c. 2.*

Exigua pars est vitae, quam nos vivimus. quod esse ex Menandro plocio traductum, unde *istud Stobaeo tom. 2. tit. 108.* laudatur,

Μικρὴν τι τὸ βίη καὶ ἐνὶν ζῶντι χρόνον; docet Janus Rutgersius *Var. lect. l. 4. c. 17.*

Ὁ γὰρ ἐκ ἔχει, πῶς ἐν πῶ τῷ αὐτῷ ἀφελόσσο | Hinc proverbialia illa, *Plaut. Asin. act. 1. scen. 1. v. 79.* — maximas nugas agis.

Nudo detrachere vestimenta me jubes.

Tene ego defraudem, cui ipsi nihil est in manu?

Apul. fabul. Miles. l. 1. Quid viatori de summa pauperie latrones auferre possunt? an ignoras, inepte, nudum nec a decem palaestritis despoliari posse? Joannes ille oris aurei in *Matth. homil. 83.* nec a centum.

Ἡ ἐκ αὐτοῦ, inquit, τῆς παρομιλίας λεγούσης, ὅτι τὸν πῶντα καὶ γυμνὸν ἐδὲ ἔχον ὁμῶ σωζόμεντες δῶκαται ἀποδοῦναι ποτε.

Πάντα ἐξ αἰδίου ὁμοειδῆ | *Ita l. 6. § 37.* *Πάντα ὁμοειδῆ καὶ ὁμοειδῆ.* & *§ 46.* *αἰὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὁμοειδῆ.* & *lib. 9. § 35.* *ἐξ αἰδίου ὁμοειδῆς ἐγίνετο, καὶ εἰς ἀπηνερ τοιαῦτ' ἔπρεα ἔσαι.* & *lib. 7. § 1.* *πάντα σωθήσθαι, καὶ ἐδὲν κενόν.* & *l. 12. § 26.* *πάν τὸ γινόμενον ἔπος αἰεὶ ἐγίνετο, καὶ ἡμῶσι, καὶ οὐκ ἀπὸ αὐτῶν γίνεσθαι.* Idem tractat argumentum & *l. 4. § 32.* & *l. 10. § 27.* *Lucret. l. 3.*

— eadem sunt omnia semper.

Ἀνακυκλῶμεθα | *Sic l. 9. § 28.* *Ταῦτά ἐστι τὰ τῷ κόσμῳ ἐγκύκλια, αἶον χρόνον, ἢ αἰὼν ὁς αἰὼν.* *Aristot. Physic. l. 4. c. 14.* & *Problem. l. 17. q. 3.* *Καθὰ τοῦτο φασὶν, κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα.* quo loco & Alcmaeonis illud festivum commemoratur, τὸν ἀνθρώπου δια τῷτο ἀπολλυδῶς. ὅτι ὁ δῶκαται πῶ ἀρχὴν πῶ τέλος ὁμοειδῆ hoc est, ἐπισυναχόμενα πάλιν ἐπὶ πῶ ἀρχῇ, καὶ συνεχεῖς ποιεῖν. itaque circulationem istam intelligendam de rebus, non numero, sed specie iisdem recurrentibus, & *Plato Timaeo: τῷτο αἶμα πάν, ὅτ' παρὰ αὐτῶν ἀνακυκλῶμεθα.* *Senec. epist. 24.* Nullius rei finis est: sed in orbem nexa sunt omnia: fugiunt ac sequuntur. diem nox premit, dies noctem: aestas in autumnum desinit, autumnus hiemem inibat, quae vere compestitur. omnia

transcunt, ut revertantur. Velut in orbe aut pila, motus ordo mutatur, & quae sequebantur praecedunt, & quae occidebant oriuntur; omnia, quomodocumque; ierint, in idem revertuntur. Idem de *benef. l. 5. c. 8.* *Tertull. de resurr. c. 12.* post superius exhibita ad § 3. Totus hic orbis revolvibilis rerum, &c. *Tacit. annal. l. 3.* Rebus cunctis inest quidam velut orbis. Et *Aurel. Victor. in Aureliam.* Cuncta in orbis modum verti: nihilque accidere, quod rursus natura vis ferre nequeat aevi spatio. ita restituit sententiam optimam, pessimè habitam *Cl. Salmastius ad Spart. Sever. Sophoc. Trachin.* *Ἐπὶ πῶμα καὶ χρόνος πάντι κυκλῶν, ἀσφάδελος στροφάδης κίχιδος.* Et *Aristot. Ethic. lib. 1. c. 10.* *Τὰς τύχας πολλὰς ἀνακυκλῶντες αὐτῶν.*

Ὅσδεν διαφέρει | Nihil, inquit, refert per breve aliquod temporis spatium, an in perpetuum ista videris, quare? quia nimirum, ut *l. 6. § 36.* *Ὁ πῶν ἰδὼν, πάντα ἰδεσθαι, ὅσα τι ἐξ αἰδίου ἐκείνῳ, καὶ ὅσα εἰς τὸ ἀπηνερ ἔσαι. πάντα γὰρ ὁμοειδῆ καὶ ὁμοειδῆ.* *Ita l. 9. § 37.* *Ἴσον τὸ ἐκεῖνον ἔστιν, καὶ τὸ περὶ ταῦτα ἰσορροπῶν.* & *lib. 12. § 35.* *Τὸν κόσμον διαρῆσαι πῶλον ἢ ἰσάωντι χρόνον, ἔδεν διαφέρει.* *Ita quod Senec. ep. 101.* Nihil interest inter diem & seculum. Vide & *l. 3. § 7.* & *l. 7. § 49.* *Menander suppositio, apud Stob. tom. 2. tit. 122.*

— τῶτον ἐν τῷ χρόνῳ λέγω,

Ὅστις θεωρήσας αὐτοῦ πῶς, Παρμενῶν, τὰ σμῆνα ταῦτ' ἀπὸ λείων, ἔδεν ἡλθεν παρὰ τὸν ἡλίον, τὸν κενὸν ἀστέ, ὁ δὲ πῶν, ἔδεν. ταῦτα καὶ ἐκεῖνον ἐπὶ βίωσται, ὅλῳ παρὲντα καὶ ἐν αὐτῷ σφῶδρ' ὀλίγῳ, Σαμῶντες τῶτον ἔπρεα ἐκ ὅλῳ ποτε.

i. e. Vertente Grotio:

— hunc credo felicissimum,

Qui cum spectarit, Parmeno, placide Deum Augusta dona, redit citò unde venerat: Jubar, inquam, solis publicum, nubes, aquas, Ignem. namque annos quamvis centum vixerit, Eadem videbit: sitque licet aevi brevis, Tamen istis nihil est conspicari pulchrius.

Ita Epictet. l. 2. c. 16. conquerenti exuli quod Athenas non videret: *Πότε ἔν' Ἀθῶνας πάλιν ὄψομαι, καὶ πῶ ἀκρόπολιν; τάλας ἐκ ἀρχαῖς σοι, ἀβλήπεις καὶ ἡμέραν; κρῖπὸν τι ἔχεις ἢ μείζον ἰδεῖν τῷ ἡλίῳ, τῆς σελήνης, ἢ ἀστρον, τῆς γῆς ὅλης, τῆς θαλάσσης;*

Ὁ πῶς καὶ περὶ τῶνδε | Deprehenditur vox eadem haec *l. 3. § 10.* de qua liceat mihi bona cum venia dissentire ab Hen. Stephano, licet rerum Gracarum peritissimo; qui *περὶ τῶνδε* vult esse futurum secundum, sive paulo post futurum, ut Grammatici vulgò nuncupant, à *δησῶν* eosque notat, qui thema fingunt inauditum, *περὶ τῶνδε* nimirum, cuius futurum sit *περὶ τῶνδε*. Quum tamen neutrum horum necessarium sit ad vocabuli istius analogiam statuendam.

endam. Siquidem, ut monet Eustath. ad *Iliad.* μ. more Syracusanis familiari, ex praeferitis praesentia sepe numero formantur. Sic κέκλημα κελήμα, πέπλημα πεπλήμα, ἐσθήμα ἐσθήμα, τεθνήμα τεθνήμα. Sicut ergo ἐσθήμα ἐσθήμα, & in media voce, ἐσθήματα. Unde Sopater *epist. ad Hemeter.* apud Stob. tom. 2. tit. 46. Τίς ἐν ἔτῳ χῆ Σιμωνίδῃ λόγον περὶ αἰώνου, ὃς χῆ πᾶσαν πύχην καὶ περιστάσεων μαρτυροῦν ἀσφαδῶς ἐπὶ ἔσται; & Marcus lib. 10. § 36. ἐσθίς ἐστιν ἔτῳς ὑποψίματος, ὃ ἀποδεδόκεται ἢ παρεστῆσθαι πνέες ἀσφαδῶς τοῦ συμβαίνοντος καὶ. Itā τεθνήμα τεθνήμα. Unde Marcus l. 7. § 22. ὡς μὲν ὁλίγον ἀμφὸς ἐπεὶ τεθνήξετε. ut τεθνήξω illud in Aristoph. *Acharn.* cur sit Stephanos suspectum, nihil amplius existat. quod & apud Suidam autor innominatus.

Τοῖς δὲ ἐπὶ τοῖς ὀφείον, ὡς αὐτῶς τεθνήξοντες. | Et in voce media τεθνήξομαι. lib. 4. § 37. Ἦδὴ τεθνήξω. Et *ibid.* § 47. Ἐπὶ τῆς τοῦ θανάτου ἡ πένυ, ἢ αὐτοῦ τεθνήξω. unde participium τεθνήξομαι. 20 § 10, quo noster etiam non semel usus est. Clem. Strom. l. 4. Ὁ πατέρας τῶν ἐντολῶν βιώσας τε, καὶ ἰὼν θνή, τεθνήξεται. ὅθεν ἀνὴρ διὰ θανάτου ὀνομαζόμενος. Quod & Tatian. *adv. Graec.* τὸν μὲν (Deum vult) ἀρετῶν καλὸν ὀνομαζόμενον, ἢ περὶ θνήμα, τεθνήξομαι δὲ μάλλον. Lucian. *Antholog.* l. 1. c. 12.

Ὁς τεθνήξομαι, ἢ τὸν ἀθανάτον ἀπολαύει. Ὁς δὲ βιωσόμενος, φέρει τὸν θάνατον.

§ 15. Πᾶν ὑπόληψις | Et πᾶσι ὑπόληψις. 30 Nihil istis apud nostrum crebrius occurrit. ita l. 12. § 8, 22, 26. & l. 4. § 3. Ὁ βίος ὑπόληψις. & l. 3. § 9. Ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν. Senec. *epist.* 78. Omnia ex opinione suspensa sunt. — tam miser est quisque, quam credit. Vide ad l. 8. § 47.

Δῖλα | Διλοῖ, forsitan; ostendunt, probant hoc. Itā de Marco nostro Herodianus: Διλοῖ δὲ ὅσα καὶ εἰς ἡμᾶς ἡλθον, ἢ λεγόμενα ὡς αὐτῶν, ἢ γραφόμενα. Mendum par apud Theophr. tollas licet, de *caus. plant.* l. 6. c. 27. Τὸ φυτὸν οὗτο ἐξ ἑσθῆς μάλλον ἢ 40 ἄλλων. Δῖλον (leg. Διλοῖ) δὲ ἢ γενομενῶν, καὶ ἢ μελετημένων, καὶ ἢ χεῖρα τῶν χειρῶν. πᾶσι δὲ ταῦτα ἐξέπλησται.

Τὰ ὡς τὸν κωϊκὸν Μόνιμον λεγόμενα | De Monimo Cynico Diogenis ac Cratetis Sectatore, Laert. l. 6. quænam autem vel ad istum vel adversus istum scripta (itā enim verba, prout habentur, sonant) Marcus hic respexerit, mihi tam incertum est, quàm quod est incertissimum. M. Casauboni interim sententiam hætenus probo, ut Monimi ipsius 50 scripta designari existimem. non tamen ut in eis per dialogismum sub aliena persona istud Monimo dictum dicatur, cùm Monimi ipsius dogma fuerit. Itaque legendum literulā unicā immutatā, τὰ ὡς τὸ κωϊκὸν Μόνιμον λεγόμενα, quæ a Monimo Cynico dicta sunt. neque enim est, quod de Syntaxi ambigat

quisquam, cùm familiaris admodum ea sit. Sic enim, præter Herodianum superius adductum, Homerus *Iliad.* α. v. 159.

Τίλιν ἀνυμνεῖν —

Πεῖς Τρώων. —

id est, παρὰ τῶν Τρώων. Schol. Parnas sumentes, vel exigentes, a Trojanis. Et *Odyss.* ζ' v. 207.

— ὡς δὲ Διὸς εἰσὶν ἀφ᾽ ἡμῶν.

Omnes enim a Jove sunt.

10 Et Clemens Strom. l. 1. καλῶνται ὡς τὸ νόμιμα οἱ τέτων αἱ ποί. Horum autores a lege puniuntur. Et Sophocles,

— ἐπαίνε τ᾽ ἔσται ὡς γὰρ ἐμῶ.

— a me certe laudem feret.

Et apud Tragicum Cassandra, referente Plutarcho in *præcept. polit.*

Καὶ ὡς παθόντων, καὶ χαροῖς καυμάτων

Σοφὴ κέκλημαί σὲν παθὼν δὲ μαίνομαι.

Ab his, qui in ipsa inciderunt jam mala,

Sapiens perhibeor: mala nondum expertis, furens.

Cæterum ad Pyrrhonios sive Scepticos inclinasse Monimus videtur. quanquam enim admittere illum in familiam istam Sextus Empiricus renuit; idem tamen inter τοὺ τὸ κεπτόμενον ἀνελόντας i.e. eos qui veritatis dijudicanda medium certum sustulerint, Monimum Canem recenser, lib. 1. *adv. Logic.* c. 2. eumque asserit, τῇ οικιαγεσθῆαι ἀπὸ κινήσεως τὰ ὄντα, τοῖς τε καὶ ὑπὸς ἢ μακίαν περιτρίψας ταῦτα ὁμοιωσῆαι id est, ea quæ sunt, picturæ adumbrata conculisse, nostras eorundem perceptiones, eis quæ dormientibus aut mente captis se ingerunt, geminas prorsus censuisse. Quin & dogma ejus quod fuerit, clariùs indicat autor idem *adv. eisd.* l. 2. c. 1. Μόνιμος δὲ Κύνων τύπον εἶπε τὰ πᾶσι. ὅθεν οἰκιστὴς ἐστὶ καὶ ὄντων, ὡς ὄντων. Monimus Canis typhum esse dixit omnia. (nam Hervetus cur typhonem pro typho substitueret, nihil erat) id est autem, opinio eorum quæ non sunt, ac si essent reuera. quod aliis verbis Xenophanes dixit ab eodem loco superiore, & Pyrrhon. l. 2. c. 4. adductus.

Αὐτὸς ὅμως ἐκ οἷδ' ὁδὸς δὲ ὅτι πᾶσι τέτυκται.

Certi aliquid nemo novit; sed opinio cuncta est.

nec immeritò vana opinio typhi nomine nuncupata est. ἢ δὲ ὑπόληψις τῆς γνώσεως εὐστοῦ καὶ τὸν ἐμπόλησιν ut Clem. Strom. l. 1. ex Apost. *ad Cor.* ep. 1. c. 8. v. 1, 2. Lucem hinc obiter claram medellamque dabimus certissimam Menandri verbis a Laertio ex *Equifone* (non ex *Citharista*, quod frustra Cl. Casaub. ariolarus est) adductis, quæ viros insignes inaniter hætenus torserunt. Ea in Laertii codicibus itā exhibentur:

Τὸ δὲ ὑπολειπόμενον τῶν τῶν πᾶν ἐξ ἡ.

Quod Ambros. Camald. vertit;

Nam cuncta factum dixit esse cætera.

præter peram, scil. aut tres etiam, quæ habere dixerat, peras. Verum id seriem orationis non pati cùm ad-

verteret

χει πλούς υσίας ῥῆν κ' ὀρέσθαι, τὰς μὲν ἐξ αὐτῆς
μαδιώσις, τὰς δ' ἐκ ποδῶν ἐπὶ οὐδ' αὖτε προσδεχόμεναι
οἷς δ' ὁρῶσιναι κ' ἀπαισιν ἀειδόμεναι ἢ πλῆθυσιν,
ταῦτα μὴ διαμύνειν, ἀλλ' ἔτερε γίνεσθαι τὰς σφου-
δαίαις προσόδοις, ἵνα ἀλλὰ τῆς υσίας λαμβανόμε-
νης αὐξήσιναι κ' ἐφείσιναι, κ' ἡ δὲ δὴλως ἐπὶ συν-
δεύας γενικῶς, τὰς μεταβολὰς ταύτας λέγεσθαι
ἡλῶσιναι κ' ἡ φθορὰς μᾶλλον αὐτὰς ὀνομαζέσθαι
φθορῶν. ἐπὶ τῷ κατὰ φύσιν εἰς ἕτερον ἐκτείνεσθαι
τὸ δ' αὐξέσθαι κ' τὸ μεινέσθαι, πᾶσι σώμασι ὅτι
ὑποκειμένη κ' διαμύνειν. Quid Platonici? Ma-
xim. Tyr. dissert. 28. Πᾶν σῶμα ῥῆν κ' ὀρέσθαι
ὀξέως, εὐέλπῃ δὴλως, ἀνὰ κ' κατὰ. νῦν μὲν ἐν
ὑποπόσει εἰς ἡλῶν οὐδὲν, νῦν δ' ἐξ ἡλῶν εἰς
ὑπέρτατον ὑποφύσιναι κ' ὑποφύσιναι. Senec. epist.
58. Quaecunque videmus ac tangimus, Plato in illis
non numerat, quae esse proprie putat. fluunt enim, &
assiduā diminutione atque adiectione sunt. nemo co-
strum idem est in senectute, qui fuit juvenis: nemo
est mane, qui fuit pridie. ego ipse dum loquor mutari
ista, mutatus sum. Et mox: De homine dixi, fluida
materia & caduca, & omnibus obnoxia casibus.
Mundus quoque aeterna res & invicta, mutatur, nec
idem manet. Nec dissentiant etiam Epicurei. Lu-
cret. l. 4.

Dico igitur rerum effigies, tenuisque figuras,
Mittere ab rebus summo de corpore aurum:
Quae quasi membranae summo de cortice rerum
Derepta volitant ultro citroque per auras.

Et lib. 2.

Nam certe fluere atque recedere corpora rebus
Multae, manus dandum est. —

Et lib. 5.

Principio omnibus a rebus quascunque videmus,
Perpetuo fluere ac mitti fateare necesse est
Corpora. —

Et mox:

Usque adeo omnibus ab rebus res quaeque fluenter
Fertur, & in cunctas dimittitur undique partes.
Nec mora nec requies interdatur ulla fluendi.

Inde Claudian. in Malli Cass.

— semperque fluentis Materia. —

Ἡ δ' αὖθις ἀμυδρὰ. Ita l. 5. § 35. Τὰ δ' αὖθις
ἀμυδρὰ ἀμυδρὰ, κ' ἐν πᾶσι πᾶσι.

Ἡ δ' ὅλη τὸ σῶμα | σὺν κείνῃ, ἐν ὅλῃ | Cor-
poris totius fabrica, putrescere apta, sive putredini ob-
noxia. Σὺν κείνῃ Junio magis placet, pro eo quod
σὺν κείνῃ exhibetur. utrumlibet, Marco etiam au-
tore, legas, qui l. 7. § 66. Ἡ φύσις ὅλῃ τῷ σώματι
ἐκείνῃ τὸ σὺν κείνῃ σὺν. Aechines Axioco:
τῆς σὺν κείνῃς ἀπὸ δὲ διαλυθείσης, κ' τῆς φύσεως
εἰς τὴν οὐκ ἐν ἰδρωθείσης τὸ πᾶν. Vide & Epi-
charmum ad l. 7. § 40. sed & l. 3. § 11. ἐκ τῶν
σὺν κείνῃς. & l. 4. § 5. ubi vox eadem, σὺν κεί-
νῃς ἐκ τῆς αὐτῆς σφουδαίαις. In eandem cum Mar-
co istic mentem, Senec. ad Marc. c. 11. Putre-

ipsa fluidumque corpus: ex infirmis fluidisque contem-
tum: ipso situ & otio iturum in tabem. Vide ad l. 4.
§ 5. Itaque non solum tantum generi, quod dixere
vereres, ut Varro de re rustica. l. 2. c. 4. Cicero de
finib. l. 5. Plin. hist. natur. l. 8. c. 51. Stoici qui-
dam, Plutarch. Sympos. l. 5. c. 10. Cleanthes; Cle-
mens Strom. l. 7. Chrysippus; Cicer. de nat. Deor.
l. 2. & Porphyrius de animal. non comed. l. 3. aut pis-
cibus duntaxat; quod Philo Jud. lib. de mund. opif.
sed & animantibus quibuscunque (humano etiam gene-
ri) animam, ne putresceret corpus, pro sale datum, haud
absurdè dici poterit. Plaut. Trinum. Act. 5. Sc. 4.

— nos hominuculi,

Salillum animae, quam cum extemplo amisimus, &c.
Ad quem locum interpretes: Vasculum salis sumus,
i.e. corpuscula animata: quia corpora sunt animarum
vascula; anima verò corpori salis vice, quemadmodum
enim carnes pecudum, si diu servantur sine sale, putre-
scent: ita & corpora, efflata animā, putore corrup-
puntur. Scitè itaq; Plut. Sympos. l. 5. c. 10. Τὸ δ'
λαίψαν σωματίων τὰ νεκρὰ διατηρῶν ἀσπῆα κ'
μὲνιμα πολλὰ χεῖρον, ἀντιπᾶσιν τῷ θανάτῳ
κ' ἐκ ἐκ πᾶσι λῶν ἐκτείνεσθαι κ' ἀφανισθῆναι τὸ
σῶμα. ἀλλ' ὡς αὖτε ἡ ψυχή, θείστατον ὅσον ἡ
ὑμῶν, τὰ σώματα ζωῆς κ' ῥῆν ἐκ ἐκ τῶν ὅλῳ
κ' ὅλῳ τῶν ἄλλων φύσις τὰ νεκρὰ παραλαμβάνει-
σα, κ' μιμημένη τὸ τῆς ψυχῆς ἔργον, ἀντιλαμβάνει-
ται φθορὰν ἐπὶ τῷ φθορῶν. κ' κερᾶν κ' ἰσχυρὰ,
&c.

30 Ἡ δ' ψυχή ῥέμεσθαι. Ita restituit Xyland. cum
ante ῥέμεσθαι legeretur. ῥέμεσθαι, vagus, sive divaga-
tio. nam & abstractè sumitur. Plut. de exil. πολλὰ
ἄλλω κ' ῥέμεσθαι. inde ῥέμεσθαι. supr. § 7. κ' ἀπο-
ῥέμεσθαι, infr. l. 4. § 22. Casaubonus tamen ad A-
drianum vitam, ῥέμεσθαι legit; sed vagam exponit, ex
Athanassii illo, ὅτι πολλὰ ῥέμεσθαι.

Ἡ δ' πύχνη συνεκκρίσθη. Fors, conjectu difficilis:
ob casus fortuiti incertitudinem nimiam. Itaque
πύχνη dixere Anaxagoras & Stoici, ἄδελον αἰπὴν
40 ἀνδρῶν πύχνη λογισμῶν. Epicurus, αἰσῶντων αἰπὴν σφ-
σῶσις, χεῖροισι, τρεῖσι. Plut. de placit. philosoph.
l. 1. c. 29. & Philo de constit. Princ. ἡ πύχνη ἀν-
ταρῶν κ' ἀνδρῶν πύχνη. Theophrastus deni-
que, referente Plutarcho ad Apollon. Ἄσπῃς ἡ
πύχνη, κ' δεινὴ παραλέσθαι τὰ σφουδαίονα. κ' μι-
μημένη τῷ σώματι ἐνυμνεῖται, ὅτι αὐτὴ κερᾶν ἔχει
σα τακτὴν. & Plut. ipse de poet. leg. c. 7. in hoc
Fortunam Fatumque, πύχνη κ' ἐκτείνεσθαι, conve-
nire, quod in utroque τὸ ἀσπῶντων ἡμῶν τῆς αἰ-
50 πύχνης existat.

Ἡ δ' οὐκ ἀκέραια. Ita l. 4. § 3. Τὸ ἐκτείνε-
σθαι κ' ἀκέραιον ἡ ἐκτείνεσθαι σφουδαίον. Fama, in-
quit, est iudicii, experti quiddam. Siquidem, ut Se-
narius antiquus habet,

Ἰσχυρὸν ὅλῃς ὅτι, ἐκ ἑκείνῃς ὅτι.

Res nempe valida turba est, sed mentis carent.

Ab istiusmodi ergo profecta, pérque eorum ora volitans fama, nil mirum, si fuerit, ut Virgilius cecinit, *Æn.* l. 1.

Tam ficti prævixque tenax, quàm nuncia veri,
aut recti etiam dilaudatrix. Vide supra § 12.

Τὰ ὡς τὸ σῶμα. ποταμός. Ita l. 4. § 43. ποταμός τις καὶ ῥέμα βίαιον, ὁ αἰών. & l. 5. § 23. Ἡ γὰρ ἑστία, ὅσον ποταμός, διλυκεῖ ῥέσει. & l. 6. § 15. Ἐν τῷ τῷ ποταμῷ. Sicut autem his in locis res humanas & corporeas *fluvium* quendam, quia in perpetuo sunt fluxu; ita eisdem alibi, ob fluxus illius cursum rapidissimum, *χειμάρρην* etiam, i. e. *torrentem* appellat. l. 7. § 10. Διὰ τῆς ἡλίου ἑστίας ὡς διὰ χειμάρρην διακρινόμεται πάντα τὰ σώματα. & l. 9. § 25. Χειμάρρην ἢ ἡλίου αἵμα. Senec. ep. 58. Corpora nostra rapiuntur fluminum more. Et ex Origen. in *Psal.* 1. Methodius orat. de resurr. Apud Epiphani. *heres.* 64. § 14. Οὐ γὰρ ποταμός ἀνθρώπων τὸ σῶμα, διότι ὡς σῶμα τὸ αἰκνέει, τὰ αὖτε δὲ δυνάμει τῶν σῶμα τὸ σῶμα τὸ αἰκνέει. Cæterum etiam τὰ τῆς ἡλίου fluminis instar habere Heraclitus censuit, si Numenio fides. Sic enim is de bono l. 1. apud Euseb. *prepar. Evang.* l. 15. c. 17. de Heraclito locutus, Βυλόμενος γὰρ ἐμφανίσαι, ὅτι αἱ ψυχὰς ἀναδυόμεναι νοσεῖ αἱ γίνονται, αἱ αὖτε αὐτὰς πῦρ ποταμῶς, λέγων ὅτι. Ποταμοὶ τὸν αὐτὸν αὐτὸν ἐκείνους ἔπειτα καὶ ἔπειτα ὁμοῖα ἐπὶ ῥέει. καὶ ψυχὰς γὰρ ὡς τῶν ἡλίου ἀναδυμένων. Vide ad l. 4. § 37. Arnold. Bonavallens. de op. 6. *dier.* 30 c. 7. Aquarum nomine hominum generationes intellige; quæ sicut de fonte in rivum, de rivu in fluvium labuntur: ita homines de conceptu in partum, & de infanti ætate in senium iniquo volumine properant & decurrunt. Verum Marcum nostrum autumo Platonis illa in *Timæo* respexisse, quibus animas ait in ortu primo εἰς σῶμα ἐπὶ ῥέει καὶ ἀπὸ ῥέει ἰνδρας & innexas. & mox de eisdem, αἱ γὰρ εἰς ποταμὸν ὁμοῖα εἰσὶν, &c. ubi corpus diserte flumen appellat. Vide ad l. 10. § 28.

Τὰ δὲ καὶ ψυχὰς ὄνειρος. Homer. *Odys.* λ. v. 221. Ψυχὴ δὲ ἡνὶ ὄνειρος ἀποπταμένη πτόσηται. *Volat illa, velut somnum quæ fallit imago.*

Ita l. 6. § 31. ὅτι ὄνειρος οὐκ ἴσχυται. *Vana*, scil. quasi per somnum visa, animos afficere solent humanas, & dormientibus velut illudere. Refert Laërt. l. 6. ex Hecatonis *Chiriarum* l. 1. Metroclem, postquam Crateri in disciplinam se dederat, commentarius suis in ignem missis, dixisse,

Τὰ δὲ ἑστίας ὄνειρος νεκρῶν φαντάσματα.
Hæc somniorum sunt imaginaculæ.

Quin & Euripideum illud ex *Iphigenia Tauric.*

Ψυδαὶς ὄνειρος χεῖρετ', ὅθεν ἦτ' ἀεξ.
Valete vana, nil eratis, somnia.

de vanis animi affectibus ac perturbationibus, usurpant, tum Clem. Alex. in *protrept.* tum & Plut.

de profect. indic. quem exhibebimus infra ad l. 6. § 31. Optimè Basiliius Cæsar. ep. 42. τὰ ἀνθρώπινα πάντα σκιάς εἰν ἀμυδρότερον, καὶ ὁνειρῶν ἀπαπλότερον & quæ sequuntur. Plutarch. ipse eam quam istuc de rebus divinis notitiam habemus, in *somni* rationem obrinere asserit. In *tract. de El. Delph.* ὡς γὰρ ἐν τῷ ἑλλήνῳ ἡλίου ἐνυπνίων τὸν θεὸν ὄνειρος πολὺντες & in *Erotic.* Δοκεῖ γὰρ ὡς διὰ ἡλίου ἐνυπνίων ἢ ψυχὴ ἀσπάζεται καὶ τῆς πᾶσι τὸ ἑλλήνισον καὶ ὁνειρῶν.

Ἀμφὶ γὰρ οἱ δολόνητα φιλόφρονα χεῖρον ὄνειρα. Maxim. Tyr. animi totam in hoc corporis domicilio degentis vitam. *dissert.* 28. Ὡς ἀεὶ ὁ ἐν γῆ βίῳ τῶν ἡλίου ἀνθρώπων ψυχὰς ὄνειρος τοῖς μακρῶ καὶ πολυτέλει. eoque illam de Epimenide fabulam refert.

Καὶ πύθος. πύθος hic quod alibi *καπνός*, l. 10. § 31. & l. 12. § 27. Est enim πύθος idem quod *καπνός*, fumus; etiam si pro *fastu* frequentius *καπνός* usurpetur. indè notat Eustath. ad *Odys.* β'. πυροχέροντας καὶ πυροδανδὲς senes σκοπιτικῶς nuncupari, sive quod ob peritiam variam experientia longâ multiplici; conquisitam fastuosius plerumque gerere se soleant; sive, διὰ τὸ δύνῃ ἡδὴ πύθος ἡτοι νικητικῶς καὶ πύθος τὸν αὐτὸν, quasi jam infumum dari eos, concrematos nimirum cadaveribus, oporteat. De Socrate Plut. lib. de Socrate. Diemon γὰρ πύθος, ὡς πύθος πύθος φιλοσοφίας, εἰς τὸν σόφισμα ἀποσκηδύσας. Et Apollon. *Argonaut.* l. 2. de apibus agens, quod & Xylander observavit,

— ἐπίσσε γὰρ λυγροῦσι
Καπνὸς πυροδανδῶν πύθος ἑστίας ἀπύσσε.

Ubi Schol. καπνὸς πυροδανδῶν, ἀπὶ τῆς καπνὸς δανδῶν. sed & terra Troica Euripidi in *Hecub.* dicitur, καπνὸς πυροδανδῶν καπνὸς πύθος. Potest tamen Marcus hic, ad Monimi placita, cujus pauldantè meminerat, respexisse, qui πύθος καὶ ὄνειρος πύθος πύθος pronuntiaverat. Vide supra ad § 15. Sapientie Solomonis autor c. 2. v. 2. Καπνός, ἢ πύθος ἐν ῥέει ἡμῶν. καὶ ὁ λόγος, ἀπύσσε ἐν καπνῷ καπνός ἡμῶν. Et Lucret. l. 3.

Diffolvi, seu fumus in alas aeris auras.

Ὁ γὰρ βίος, πόλεμος. Ita vulgò vertunt illud Jobi c. 7. v. 1. Militia est vita hominis super terram. Certè Christiani hominis vita, in sacris literis, tanquam *jugis militia* passim prædicatur. Vide Paulum ad *Ephes.* c. 6. v. 12. Petrum ep. 1. c. 2. v. 11. Jacob. c. 4. v. 1. Minut. *Ost.* Quod corporis humana vitia sentimus & patimur, non est parva, militia. Cyprianus l. 1. ep. 5. Adhuc in seculo sumus, adhuc in acie constituti. Chrysost. in *Act.* orat. 15. Ἀγὼν εἰν ὁ παρὼν καπνός. πόλεμος εἰν καὶ καπνός. Et in 1. ad *Thess.* hom. 3. Πόλεμος καπνός, πᾶς ὁ τῆς βίης καπνός. Et in *Genes.* orat. 3. Διλυκεῖς ἡμῶν εἰν ὁ πόλεμος, καὶ ἀτακτοῦ ὁ δόπος ἡμῶν. August. *adv. Julian.* l. 4. c. 16. Nullum sine bello in-

testino

estimo diem ducis. Epictetus ipse differt. l. 3. c. 24. *σεβία το χρεῖνα. σεβία τίς ἐστιν ὁ βίῃ ἐνδύει, καὶ αὐτὴ μακρὰ καὶ ποικίλη.* Et Hierocles, *πάλαι φιλα-
Δολίας.* Apud Stob. tom. 2. tit. 81. *Ὁλως ὅ ἐν-
δυμνίων, ἀς βίῃ ἡμῶν κινδυνώδεις μακρὰς π εἶναι
καὶ πολυετὲς πόλεμος.* Senec. ep. 96. *Vivere, mili-
tare est.* & ep. 51. *Nobis quoque; militandum est: & qui-
dem genere militiae, quo nunquam quies, nunquam otium
datur. & de provident. c. 5. Optimum quicunque; milita-
re & operas edere.*

Καὶ ξένου ἐπιδημίας. | In Senecae excerpt. *Morieris.*
peregrinatio est vita. multum cum deambulaveris,
domum redeundum est. Hoc & sacra pagina subinde
inculcat. Apud Mosem lib. 1. c. 47. v. 9. Ja-
cobus Patriarcha Pharaoni: *Dies annorum peregrina-
tionis meae sunt centum triginta anni: pauci ma-
liques fuerunt dies annorum vitae meae; neque attige-
runt dies annorum vitae patrum meorum, quibus illi
sunt peregrinati. ad quem locum August. qu. 156.
incolatus dicitur sanctorum vita.* David Rex, *Psalm.*
39. v. 12. *Peregrinus sum istic & inquilinus, prout
& majores omnes mei, hoc est, παλαιότεροι καὶ παρρησι-
αῖοι.* ut Petrus Apostolus ep. 1. c. 2. v. 11. allu-
sione habitā ad sortem ipsorum, quibus episto-
lam suam inscripserat, tunc temporis *παροικί-
αζον.* Argutius tamen forsā, quā solidius Hiero-
nym. de terr. promiss. *Sancti terrae Judaicae non ha-
bitatores, sed accolae & peregrini; ubique terra ha-
bitatores peccatores intelliguntur. Optimē & accom-
modatissimē ad rem praesentem Paulus Apost. ad 3°
Corinth. ep. 2. c. 5. v. 6. 8. Εἰδότες ὅτι ἐνδημῶντες
ἐν τῇ σῶματι, ἐνδημῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου. —
ἐνδημῶμεν μᾶλλον ἐνδημῶμεν ἐν τῷ σώματι, καὶ ἐν-
δημῶμεν πρὸς τὸν κύριον.* Quem locum respiciens
Bernard. de consider. ad Eugen. l. 5. *Repatriasse erit
hoc; exisse de patria corporum in regionem spirituum.
ipsa est Deus noster maximus spiritus, maxima mansio
spirituum beatorum: a quo interim absumus dum istic
sumus.* Vide supr. ad § 11.

Ἡ ὑπερβολὴ καὶ λῆθις | rationem, cur oblivio-
nem dixerit famam superstitem, petas licet, ex l. 3.
§ 10. & l. 4. § 35. & l. 7. § 5, 10. Solomon
itidem Eccles. c. 1. v. 11. *Nulla est praeteritorum me-
moriam: nec etiam posteriorum quae futura sunt, ulla fu-
tura est apud eos qui in posterum sunt, memoria.*

Παρεμπιπείλας διαδύμενος | Metaphora, vel à de-
ductione honorifica, vel à funebri pompa & exequia-
rum solemnitate traducta. De Platone Laërt. lib. 3.
*Ἐπὶ τῇ δὲ τῷ Ἀρχιδμῳ, καὶ παρεμπιπείλας διαδύ-
μενος πρὸς τὸν αὐτόν.* Una, inquit, est virtus, quae
magnifice transmittere potest, non ad regos, sed ultra
regos ad posteros, quomodo de se Ennius, apud Ci-
cer. Tusc. l. 1.

*Nemo me lachrymis decoret, nec funera fletum
Faxit. cur? valito vivam per ora virum.*
Et Naso Ponti l. 3. eleg. 2.

*Corpora debentur maestis exanguia bustis:
Effugiant struatos nomen honisque rogos.
Occidis & Theseus, & qui comitavit Orestem;
Sed tamen in laudes vivit uterque suas.*

Et Maro Aen. l. 10.

— sed famam extendere fastis,

Hoc virtutis opus.

Senec. ep. 93. *Laudemus itaque & in numero felicium
reponamus eum, cui quantulumcumque; temporis contigit,
bene collocatum est. Vidit enim veram lucem; non fuit
unus è multis. & vixit, & vixit. — Quid quæris,
quamdiu vixerit? vixit ad posteros usque; transiit,
& se in memoriam dedit. Nec ad posteros tantum,
sed ad Superos etiam: Maro Aen. l. 6.*

— ardens evexit ad aethera virtus.

Flaccus carm. l. 3. Od. 2.

Virtus recludens immeritis mari

Caelum, negata tentat iter via; &

Spernit humum fugiente pennā.

Silius bel. Pun. l. 3.

— ire per ora.

Nomen in aeternum paucis menti ignea donat,

Quos pater aetherei caelestium destinat oris.

Et l. 15. Sub persona virtutis:

Me cinctus lauro perducit ad astra triumphus.

Manil. Astron. l. 1.

An fortes anima, dignatāque nomina celo,

Corporibus resoluta suis, terrāque remissa

Huc migrant ex orbe, suūque habitantia caelum,

Aethereos vivunt annos, mundique fruuntur.

Lucan. l. 9. de Pompeio:

At non in Pharia manes jacuere sarvillo;

Non cinis exiguus tantam compefcuit umbram:

Profiluit busto, semisistāque membra relinquens

Degeneremque rogam, sequitur convexa Tonantis,

Quā niger astriferis connectitur axibus aēr.

Quāquā patet terras inter Lunaque meatus

Semidei manes habitant, quas ignea virtus

Fecit, & aeternos animum collegit in orbes.

Senec. Herc. Oet. Aët. 4. Scen. 4.

Sed locum virtus habet inter astra.

Et Aët. 5. Scen. 4. Hercules. — *virtus mihi*

In astra & ipsos fecit ad Superos iter.

Ibid. Scen. 2.

Non est gemendus, nec gravi urgendus nece,

Virtute quisquis abstulit satis iter.

Aeterna virtus Herculem fieri vetat.

Et Scen. 5.

Nunquam Stygias fertur ad undas

Incluta virtus. vivite fortes;

Nec Lethaeos serua per annos

Vos fata trahent; sed cum summas

Exiget horas consumpta dies

Iter ad Superos gloria pandos.

Euripid. Andromach.

Οὐ τοι λείψανός ἐστιν ἀνδρῶν

Ἀνδρῶν ἀπαρτίτου χρεῖος

*Α δ' ἀρετὴ καὶ θάνατος ἀμύπη.

Quod reliquum bonis

Post mortem superest, nulla abolet dies.

Virtus incolumis post cineres micat. Grot.

Idem Temen. apud Stob. tom. 2. tit. 1. & Sext. adv.

Gram. c. 13.

*Ἀρετὴ δ', καὶ θάνατος, καὶ ἀπόλλυται.

Ζῆ δ' ἐκ τ' ὄντος σώματος. κακοῖσι δ'

*Ἀπαντα φεῖται. Ζωιδανόνδ' ὑπὸ χρόνου.

Virtus, & ubi quis interit non interit;

Sed vivit & post corpus. at si quis malus

intererat, ejus cuncta sub terram cadunt. Grot.

Præclare Socrates apud Platonem Phædonē: Εἰ μὴ

ὡς ὁ θάνατος οὗ πᾶντος ἀπὸ πάσης, ἔμαθον ἀν' ὧ

τοῖς κακοῖς θοδανόνδ', οὗ δ' σώματος αἷμα ἀπὸ πάσης

καὶ τῆς αὐτῆς κακίας, κατὰ τῆς ψυχῆς. οὐκ ἔ

ἴσμεν δ' ἀθανάτους φαίνεται ἔσθαι, ὡς αἷμα ἀν' ὧ αὐ

τῇ ἄλλῃ ἀπορρογῇ κακῶν, ὡς σωτηρία, καὶ οὗ ὡς

βελήσαν τε καὶ φρονιμωτάτω γινώσκαι. ὡς δ' ἄλλο

ἔχουσιν εἰς ἄδην ἢ ψυχῇ ἔρχεται, καὶ οὗ τῆς παιδείας τε

καὶ ὑφ' ὧς δ' ἔχ' ἀλάττω μάλιστα ἀφελείν ἢ βλάπτειν

πῶς πάλαι τὰ αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκείνης πορείας.

Senec. ep. 98. Egregiè Metrodorus in epistola ad foro-

rem: Mortale est omne mortalium bonum. de his lo-

quitur bonis ad quæ concurritur. nam illud verum bo-

num non moritur. certum est sempiternūque, sapien-

tia & virtus. hoc unum contingit immortale mortali-

bis. & epist. 93. Vis scire quid inter hunc interfir ve-

getum contemptoremq; fortune, functum omnibus vitæ

spendiis, atque in summum bonum evectum, & illum

cui multi anni transmissi sunt? alter post mortem

quæque est, alter ante mortem perit. Itaque Antisthe-

nes dicere solebat, πῶς βυλομήνους ἀθανάτους

ἔσθαι, αὐτὸν ζῆν οὐτεὶδὲς καὶ δικαίως. & Pindarus O-

lymp. 8.

*Αἶδα τοι λείπειται, Ἀρμύρα περὶ ζῆας ἀνίρ.

Orci obliuiscitur, quisquis congrua gesserit.

Atque hæc quidem de virtute vera verissimè dicta

fuerint. Cæterum quod de jure justitiæq; Cicero Of-

fici. lib. 3 § 69. Veræ germanæque virtutis solidam

miseri illi & expressam effigiem nullam tenebant, um-

brā & imagine solā efferebantur.

Τρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύττειν | animam si-

ve mentem vult, quam & demonem siue genium su-

prā dixit, § 13. & quomodo contemere afficia-

tur, monuerat § 16. Sic l. 3. § 16. τὸν ἔνδον ἐν

τῷ εἶδει ἰδρυμένον μὴ φύσει, &c. vide ad lib. 6.

§ 30. Dio Prus. orat. 4. Ὁ ἰδίῳ ἐνδον τῷ, ἔπος

τῷ δαίμονι τῷ ἔχοντος ἀνδρός. Sed & Plat. in Phi-

lēto, ἀδελφὸς καὶ καὶ μυστικός, πῶς τὸν ἐνδον τὸν ἔνο-

νόν αὐτοῖς, τὸν λόγον, διακρίνειν καὶ μετανοεῖν, &

τὸ ὅτι ἐπ' αὐτοῖς, ἐν τῷ πᾶσι οὐκ ἐκείνους. Clemens

padag. l. 4. c. 10.

*Ἀντὶ, ἡδονῶν, καὶ πόγων κρείσσονα | Quod l. 3.

§ 4. ἀρχαῖον ἡδονῶν, ἀγῶντων ὑπὸ πᾶντος πόγου. Se-

necc. epist. 75, Non cupiditas nos, non timor pellet: in-

agitati terroribus, incorrupti voluptatibus, nec moriemur horrebimus, nec Deos.

*Ἀνενδὸν τῷ ἄλλῳ ποιῆσαι π, ἢ μὴ | Ita l. 10.

§ 1. πλήρης καὶ ἀνενδὸν. contra quam, ὁ μὴ ἔχων

παρ' αὐτῷ πάντα πρὸς τὸν βίον χρησίμη. l. 4 § 20.

Vide Platon. in Epitaph. supr. ad illa § 11. ἐπ' αὐ-

τῇ τὸ πᾶν.

Τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμώμενα | Signatè di-

ctum. uti & l. 3. § 4. τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμώ-

10 μώμενα πάντα. & l. 7. § 66. τὰ ἐκ τῆς ἑλὸν ἀπονεμώ-

μενα & l. 6. § 16. ὅσα ἐκείνοι διανέμωσι. quia ni-

mirum πάντα νομῶσι. ut infra l. 7. § 31. καὶ ἀπὸ π-

νθ' ἀπονεμώσιν τὸ κατ' ἀξίαν. l. 4. § 10.

*Ὡς ἐκείνῳ ποδὲν ἐρχόμενα, ὅσον αὐτὸς ἤθελεν |

Vide supra ad § 3.

*Ἰαση τῇ γυναικὶ περὶ μόνοντα | Ita l. 5. § 33. πῶς

περὶ μόνοντα ἴαση; vide supra ad § 3. At quomodo

hoc præstitit Cato tuus, Seneca? quem tantopere

suspicias, & de quo tamen, ep. 24. Impressit deinde

30 mortiferum corpori vulnus. quo obligato a medicis,

cum minus sanguinis haberet, minus virium, animi

idem, jam non tantum Cæsari, sed sibi iratus, nudas

in vulnus manus egit, & generosum illum contempto-

remque omnis potentie spiritum, non emisit, sed e-

jecit.

Λύσον τῇ σοιζέων | Mors σοιζέων λύσις: ut

contra γύσις siue oris, ἐκ τῆς σοιζέων σύγκλει-

σις. l. 4. § 5. Sic l. 7. § 50. ἡ δαίλυσις τῆς ἐν

τῷ αὐτῷ ἀντεμπαλοῦν, ἢ καὶ σκορπισμός τις τῆς

ἀπαθῶν σοιζέων. quod l. 8. § 25. οὐκ ἐκείνῳ τῷ

30 συγκεκλειμένῳ dixit; mortemq; σοιζέων ἔξω ἐκ ζω-

κείνης οὐκ ἐκείνῳ. l. 10. § 7. Ita Epicharm. apud

Plut. ad Apollon. Ζωοκείνη καὶ θάνατος. Concretum

est, in ortu scilicet; & discretum est, in interitu

nempe.

*Ἐκείνῳ εἰς ἕτερον διωκόμενος μεταβάλλειν | alterum

in alterum mutando transire. Vide l. 5. § 13. Ita l.

8. § 18. καὶ αὐτὸς μεταβάλλειν καὶ ὁ γινώσκων. Vide

& l. 10. § 7.

*Ἰπιδόν | Sinistrè suspicatur. Xyl. metuat. Caf.

haud incommode uterq; nam ὑποφωμῶν, ὑποφω-

μῶν, φωμῶν. Hesych. ὑποφωμῶν ergo tam φωμῶν,

quàm ὑποφωμῶν, siquidem suspicionis pedissequa so-

let esse formido. Vide l. 4. § 37. & l. 7. § 53. &

l. 10. § 12.

Κατὰ φύσιν | Ita supra § 12. φύσις ἔργον. &

l. 10. § 36. ἡ φύσις διαλύει. & l. 9. § 3. ἐν τῷ

δὲν ἡ φύσις ἐξέλει. Ita & Aristot. phys. l. 5. c. 6.

*Ἐπὶ γυναικὶ καὶ καὶ φθορῆς ὁ αὐτὸς λόγος ὅτι γὰρ ἡ

μὴ γυναικὶ καὶ καὶ φύσιν, ἢ καὶ φθορῆς παρὰ φύσιν τὸ γὰρ

γυναικὶ καὶ καὶ φύσιν' pari ratione καὶ τὸ πᾶσι γυναι-

Joan. Chrysost. de statuis 5. Εἰ δὲ τῷ πᾶσι γυναι-

ταὶ ἀλγείν, ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ καὶ δὲ τῷ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

ταὶ ἀλγείν. ἀλγείν δὲ τῷ ἀδελφῷ, ὅτι καὶ πᾶσι

Οὐδὲν ἢ χαλὸν κατὰ φύσιν | Ita lib. 11. § 34.
Οὐδὲν δύσφημον φυσικῶς πνέει ἔργον σηματοποιῶν.
& lib. 6. § 33. Εἰ πνέει φύσιν ἐκ ἑστῆς, ἔδὲ χα-
λόν.

Τὰ ἐν Καρνύντῳ | De inscriptionibus istiusmo-
di vide quæ ad finem libri primi adnotavimus. Lug.
Καρνύντῳ sicut & Aurelii Victoris codices, in *bre-
viario, Carnuto*. Verum illud, opinor, potius. Est
autem Καρνὺς, Καρνύντῳ, ut Ptolemæus *geograph.*
l. 2. sive Καρνύντον, ut Marcus hic, quod ad Latino-
rum *Carnuntum* propius accedit; *Pannonia* oppidum,
cujus meminit & Plinius *hist. nat.* l. 4. c. 12. & l.
37. c. 3. & Ammian. *hist.* l. 30. qui *Illyriorum* tamen
oppidum dicit: ad quod Marcum nostrum trien-
nio jugiter militem delectum habuisse, cum bel-
lum Marcomannicum præ manibus haberet, autor
est Orosius *histor.* l. 7. c. 15. & Eutropius; *Cum ap-
ud Carnuntum*, inquit, *jugi triennio perseverasset*,
bellum Marcomannicum confecit. Quin & Dio Cassius
(an Jo. Xiphilinus?) in M. Antonino narrat, eun-
dem, cum per totam ferè vitam bello illo implici-
tus teneretur, *πρὸς Παιονίαν δὲ μνηστῆρον*, *Pæoniam*
pro stativis, sive pro eo loco, in quo copias suas contine-
ret, & ex quo in adversarios excursiones subinde face-
ret, habuisse. Verum apud Dionem aut *Παννονίαν*
legendum fuerit, aut *Pæoniam* autor pro *Pannonia*
acceperit; quomodo Seb. Munsterus *cosmogr.* l. 4. de
Hungaris agens, *Pannonos* asserit olim *Pæonos* di-
ctos; & Guil. Xylander apud Strabonem *Pæoniam*
cum *Pannonia* confundit; cum tamen Strabo ipse
geogr. l. 7. diversas has esse longèq; à se invicem dis-
tintas tum regiones, tum gentes, disertè statuatur. Ego
prius illud lubentius admiserim, librarii subesse cul-
pam, qui lapsu calami proclivi, pro *Pannonia* *Pæo-
niam* exhibuerit: (nisi si à Xiphilino erratum est) non
solum, quia *Pæonia* (cum Axio flumini adja-
cens, & Macedoniæ contermina, ejusdemq; etiam
portio habita fuerit, ut Homer. in *Bæot.* Justin. l.
7. Liv. l. 45. Strabonis è l. 7. excerpt. Cassius ipse

l. 49.) situs non patitur, ut eo fine usui esse Marco
potuerit adversus gentes illas Istri accolæ militanti:
verum etiam quoddam *Pannoniam* postea autor idem tan-
quam sedem exercitus Marciani commemorat. cui
accedit, quod Capitolinus narrat in Marco, *Marcum*
Pannonias, Marcomannis, Sarmatis, Vandalis, simul
etiam Quadis extinctis, servitio liberasse; & in *Pero*,
composito, in Pannonia bello, in urbem destinatum esse.
Illud deniq; palmarium argumentum in hac cau-
sa fuerit, quod Cassius idem, non ille operâ alienâ
contractus, sed integer *hist.* l. 49. (quo loco se post
patrem etiam *Pannoniam* præfuisse commemorat)
Græcorum quorundam, qui commiscebant ista, er-
rorem ipse refert, rejicit, refellit. Ex eorum autem
numero forte an Herodianus fuerit, qui Marcum scrip-
sit ἐν Παιονίᾳ, in morbum novissimum, unde &
obiit, incidisse. Sed & Philostratus is, qui sophista-
rum vitas descripsit. Iste siquidem in *Herode* de
Marco agens; *Ἐξ ἧτο, inquit, ἐς τὴν Παιονίαν ἰθ-
ὺν, δὲ μνηστῆρον τῷ Σικερίῳ Χρῆστῳ*. & rursus, *μὲν*
τὰ ἐν τῇ Παιονίᾳ. quo utroq; loco *Pannoniam* esse
intelligendam docent, & Marci historia, & *Sirmium*
ipsum *Pannonia* inferioris oppidum, uti testantur
Ptolemæus l. 2. & Plinius l. 3. c. 25. cum *Probi*
Imperatoris natalibus, ut *Æl. Vopiscus*; tum &
Marci obitu, qui spiritum ibi hausit novissimum, uti
Tertullian. *apol.* c. 25. factum illustrius. Nec ta-
cendum, quod Strabo l. 7. *Segeticam* *Pannoniorum*
urbem dicit esse, *ἐν ᾗ οὖν δὲ μνηστῆρον τῷ Σικερίῳ*
Χρῆστῳ, locum idoneum & opportunum admodum, unde
Daci bello impetantur. qui & ipsi ex Strabone vicini
fuisse videntur gentibus illis, quas subegisse Mar-
cus perhibetur. *Carnunti* ergo apud *Pannonios* agens
Marcus hōrum nonnulla commentatus est: non in-
ter strepitus *Baianos* fremitūq; balnearios, aut clamo-
res vociferationesq; *Circenses*, quod tanquam magnum
quiddam de te prædicat Seneca ep. 56, & 83. sed
inter motus bellicos, ac tumultus militares, philo-
sophiæ studiis seriò sedulòq; deditus.

Ad Librum III.

§ 1.

Αἱ δὲ ἡμεῖς ἡμεῖς ἀναλίσκονται ὁ
βίος | Flaccus ep. 2. l. 2.

Singula de nobis anni prædantur
euntes.

Ami, inquit ille: imò & dies, ho-
re, momenta ipsa. Singuli dies ali-
quid subtrahunt viribus. Sen. ep. 26. & Memor, si Sca-
liger credimus, non Seneca certè, *Ostavia* 2. 2.

Florem decoris singuli carpunt dies.

Quod de viribus ille, de decore iste, de vita Marcus.
Sed & Seneca ad Lucilium ep. 24. Memini te illam
locum aliquando tractasse, non repente nos in mortem
incidere, sed minutatim procedere. Quotidie morimur.
quotidie enim demitur aliqua pars vite: & tunc quoq;
cum crescimus, vita decrescit. usq; ad hesternum quic-
quid transit tempus, perit. hunc ipsum, quem agimus, di-
em cum morte dividimus. Quemadmodum clepsidram non
extremum stillicidium exhaurit, sed quicquid ante de-
fluxit:

fluxit: sic ultima hora, quæ esse definimus, non sola mortem facit, sed sola consummat. tunc ad illam pervenimus, sed diu venimus. Et epist. 120. Vide in quanta cecitate mens nostra sit. Hoc quod futurum dico, cum maximè sit, & pars ejus magna jam facta est. nam quod viximus tempus, eo loco est, quo erat antequam viximus. erramus autem, qui ultimum timemus diem: cum tantundem in mortem singuli conferant. non ille gradus lassitudinem facit, in quo descimus; sed ille profectur. ad mortem dies extremus pervenit, accedit omnis. carpit nos illa, non corripit. & epist. 4. Ex quo natus es, ducere. Vide eundem ad Marc. c. 20. ad l. 9. § 21. Manil. Astron. l. 4.

Nascentes morimur, finisque ab origine pendet.
Morus noster :

Nugamur, mortéinque procul, procul esse putamus :

At mediis latet hæc abdita visceribus.

Scilicet ex illa, quâ primùm nascimur, horâ,

Præpunt juncto vitæque morsque pede.

Partem aliquam partim quâ se metitur, & ipsam

Surripit è vita quælibet hora tuâ.

Paulatim morimur : momento extinguimur uno :

Sic oleo lampas deficiente perit.

Ut nihil interimat, tamen ipso in tempore mors est :

Quin nunc, interea dum loquimur, m

hoc est novissimum, quod Flaccus *l. i. Od. i i.*

— dum loquimur, fugerit invida *Ætas* —
& Perf. Sat. 5. v. 153.

Vive memor leti : fugit hora ; hoc quod loquor indè est.

& quod in Camilli Aquilei *epitaphio* legitur,

illa eadem vitam quæ inchoat, hora rapit,

Expressum è Senecæ illis in *Herc. fur.* 3. 3.

Et carpsit horam vitam, prima quæ dedit.

Quid si ex illo quisque incipit mori, ex quo in ipso agi cepit ipsa mors, id est, vitæ detracti, profecto ex quo esse incipit in hoc corpore, in morte est. quid enim aliud singulis momentis agitur, donec ea consummata mors, que agebatur, impletur, & incipiat jam tempus esse post mortem, quod cum vitæ detraberetur, erat in morte? Aug. de Civit. Dei l. 13. c. 10.

Μίγας ἔλαττον αὐτῷ καὶ λαλοῖμαι | Aug. de
Civ. Dei l. 13. c. 10. Quicquid temporis vivitur.
de spatio vivendi demitur; & quotidie minus minusq;
reficit. Idem de verb. Dom. serm. 17. Sc de temp.
119. Cum crescunt pueri, quasi accedunt illis dies, &
reficiunt quia minuantur: & ipsa est falsa computatio.
crescentibus enim decedunt potius dies quam accedunt.
conficitur enim homini nato, verbi gratia, 80 annis:
quicquid vivit, de summa minuit. Idem latius profe-
quitur & de Verb. Dom. Sermon. I. Gregor. moral. l. 13.
c. 27. Ipsa suis augmentis vita ad detrimenta impel-
litur: & magis deficit, unde proficere videtur.

"Αλλος, ο Ξεραπίης ἢ Δάνοια | Nempe, si
 morbo mens sepelitur, ut Apul. in apolog. aut, ut
 Tertull. de anima, prodigitur. Phrenitis, inquit, men-
 tem prodigit. Ided vult maturius studiū bonis in-

cumbendum, quia nec vitæ prolixioris certitudo; & hæc etiam si prorogetur, incidere possint, quæ intelligentiæ vim vigoréque imminuant, imò usum liberum superstici etiam penitus tollant.

Tò *spira* *xyland* | *Spirae. Xyland. respiratio.*
*M.Caf. verum aliud longe est tò *xyland* *xyland*, quod*
*à Marco ipso etiam *plantis* tribuitur. & tò tò *xyland**
avay differetè distinguitur infra l. 6. § 15. Aristot.
*problem. l. 1. q. 21. "Oto tò *xyland* *xyland*, avayto,*

10 τὸν ἐν τῷ σώματι διαπνοῇ διὰ τοῦ ἀρτεριῶν.
Idemq; (ejusd. saltem nomine; suat enim qui A-
lexandri potius accenseant) de spiritu c. 5. Τὸ δὲ
ἀίμα ἐκ ἐπὶ τοῦ καὶ τοῦ ἀρτερίας. — Ἐξ ἀρ-
τερίας δὲ, ὅτι διαπνοὴ ἔχει. quam ἀπὸ τῆς ἀνα-
πνοῆς autor idem difterminat. ibid. c. 4. Galenus
icidem commentar. in Hippocrat. de diet. salubr. ubi
illud Hippocr. apbor. 18. fecit. i. adduxerat. Θέρμος
ἢ θριπνοῦς σπῆμα δυσφρεσύντα φέρουσιν, χαλεπὸν
ῥήματα, ἢ ῥῆμα δὲ πύρεον. Ex apbor. 15. rationem di-
20 cti subjungens, Ἀκαταίαι, inquit, χαλεπὸν ἢ ῥῆμα
θριπνοῦσιν φέρουσιν. (quaer verba sunt Hippocratis)
διότι τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἐν ἀναπνοῇ στεγανὸν, καὶ
χαλεπὸν τὸ θερμὸν διαπνοὴ ἐν τῷ βλάττει τὸ σώ-
ματι ἐν τῷ τῷ θέρμῳ διαφρεσύνει μὴ τῷ διὰ τῆς
διαπνοῆς διὰ τῆς ἀναπνοῆς δὲ ἔλαττω τὸ θερ-
μὸν διαπνοῇ ὀνομαζέω δὲ ἀναπνοὴ μὴ, τῷ
διὰ τῆς σωματικῆς ἔξω τε καὶ ἔσω φέρει τὴν πνεύ-
ματικὴν διαπνοὴν δὲ, τῷ δὲ ὅλε τῆς σωματικῆς
ὀμοιοῦς γινώσκω. Idemq; explicatius ὁμοιοῦν l. i.

ubi fossor, imperitus, insipiens. Satyrum moveri, sive saltare ad tres numeros Bathylli; δις ἢ τρεῖς καλῶς ὀρχήσασθαι καὶ Βάθυλλον duos aut tres stanculos ex arte facere & perfecti. Idem & apud Ciceronem simile parad. 3. Histrio si paulo se movit extra numerum, aut si versus pronuntiatus est syllabā unā brevior aut longior, exhibitur & exploditur: in vita, quæ omni gestu modulatio, omni versu aptior esse debet, ut in syllabā se peccare dices? Hæc pleraque ad Pers. Casaub. At Lipsius palaestra peculiare vocabulum esse contendit in motibus illis & formatione flexuque membrorum: atq; indè formulam hanc desumptam. Ità Demetrius Cynicus, apud Senecam de benefic. lib. 7. c. 1. Magnus luctator est, non qui omnes numeros nexisque perdidicit, quorum usus sub adversario rarus est; sed qui in uno se aut altero bene & diligenter exercuit. In eandem sententiam Fabius instit. lib. 12. c. 2. Palaestrici doctores illos, quos numeros (itā Lips. nervos, malè) vocant, non idcirco discitibus tradunt, ut iis omnibus quæ didicerunt in ipso luctandi certamine utantur; sed ut subsit copia illa, ex qua unum aut alterum, cuius se occasio dederit, efficiant. Juvenal. de muliere ad palum se exercere, Sat. 6. v. 250.

Atque omnes implet numeros. —

De Amesia Sentia causam suam apud populum agente Val. Max. l. 8. c. 3. Partesque omnes ac numeros defensionis, non solum diligenter, sed & fortiter executas. ità restituit ex Manuscriptis St. Pighius, quod prius, Motusque omnes ad nervos, legebatur. Quod autem istic πῶτος τοῦ ἀειδυῦς ἀπεκύν, ἢ ἐπὶ τῷ, id Lucianus πῶτος τῶς γραμμῆς ἀπικελεύει, dixit, in imaginib. Καλλίστη μὲν, καὶ πῶτος τῶς γραμμῆς ἀπικελεύει. translatione a pictura petita, cui manus novissima ità est admota, ut nihil amplius desiderari possit.

Τὸ θεωρεῖν διὰ τῶν | Quæ animo concepit, in ordinem collocare. Xyl. imaginationes subitaneas corrigere. Caf. quod est διὰ τῶν malim, animo præconcepta distinctè explicare. Aristot. Ethic. l. 1. c. 40. 7. διὰ τῶν τοῦ ἀποτυπώσας τοῦτον, ἢ δ' ὅτι ἐστιν ἀναγερν. ὁ δὲ δ' αὖ πῶτος τῶν θεωρεῖν καὶ διὰ τῶν τοῦ καλῶς ἔχοντα. Idem ἡ μὲν τῶν οὐσιῶν. l. 2. c. 6. οἱ μὴ καλῶς διὰ τῶν οἱ λίγους. & l. 1. c. 5. σωφὺς μὲν ὁ διήρρωπτος. Metaphorā ductā à re physica, factus scilicet in utero dearticulatione, vel etiam ab arte obstetricia, in qua mulieres ejus gnaræ artus infantis recens editi explicant, confingunt, & ad situm figuraticum debitum componunt. in scriptis autem Hippocraticis τὸ διὰ τῶν & τὸ διὰ τῶν librariorum incuriā crebrò invicem permittantur.

Εἰ ἡδὲ ἔλαττον αὐτὸν | Utrum educere atque exigere se oporteat. è vita scilicet. Ità & Clemens usurpavit, Strom. l. 4. de hæreticis quibusdam, qui martyrio se ultro objiciebant, ἐπιπιδνωσὶς τοῦ θανάτου.

Τῆς δὲ αὐτοῦ αὐτοῦ ἀμφοτέρω, λίγους, καὶ διὰ τῶν καλῶς ἔχοντα. quo loco τὸ ἀμφοτέρω (quod obiter adnotamus) non est cum λίγους, (ut Sylburgius putavit) sed cum ἔλαττον αὐτοῦ conjungendum. dicimus eos ità sibi mortem accersere, ut martyres tamen non sint, nec martyrium obire dici debeant. εἰ δὲ, inquit, τὸν θεωρεῖν τῶν οὐσιῶν τῶν μὲν οὐκ ἐστὶν. Vide ad lib. 11. § 3. & mox ex Cl. Heinssii restitutione: Ἀντίθετος θεωρεῖν ἔλαττον αὐτοῦ τῶν ἀμφοτέρω συζητεῖν καὶ οἱ φιλόσοφοι, ὅτι τῶν θεωρεῖν ἔλαττον αὐτοῦ, ὡς μικρὰ ἀποκατεῖναι αὐτῶν μὴ ἐλάττω τῶν θεωρεῖν. Vid. l. 8. § 47. Philosophi isti cum primis sunt Stoici. istorum enim hoc est dogma, licere, imò oportere, quandoque è vita sese educere. & θεωρεῖν ἔλαττον eam nuncupabant, cum justā causā, quam illi censiebant, demigrandi daretur. ut Cic. Tuscul. l. 1. Jo. Stob. Collectan. tom. 1. l. 1. tit. 4. § 8. Θεὸς δὲ ποτε καὶ τῶν ἔλαττον ἐκ τῶν βίης τοῖς ἀμφοτέρω καὶ διὰ τῶν καλῶς ἔχοντα. Plenius planiusque Laert. in Zeno. Ἐυλόγως τὴν φασὶν ἔλαττον αὐτοῦ τὸν βίης τὴν σφόν, ὡς πατείδος, καὶ ὡς φίλων. καὶ ἐν ἀλλήλοις γίγνεται ἀλγυνοῖν, ἢ παρῶσι, ἢ νόσις ἀνιδόσις. Senec. epist. 70. Sapiens vivit, quantum debet, non quantum potest. videbit ubi victurus sit, cum quibus, quomodo, quid acturus. — Si multa occurrunt molestia & tranquillitatem turbantia, emittit se. nec hoc tantum in necessitate ultima facit, sed cum primum illi ceperit suspecta esse fortuna. nihil existimat suā referre faciat finem an accipiat. Et epist. 17. Si necessitates ultimæ inciderint, exiliet è vita, & molestus sibi esse desinet. Idem epistol. 58. Itaque de isto feremus sententiam, non oporteat fastidire senectutis extrema, & finem non opperiri, sed manu facere, propè est à timente, qui factum segnis expectat: sicut ille ultra modum deditus vino est, qui amphoram exiccat, & facem quoque exorbet. de hoc tamen quaerimus, pars summa vitæ, utrum sex vitæ hac sit, an liquidissimum ac purissimum quiddam; si modò mens sine injuria est, & integri sensus animum juvant, nec defectum & præmortuum corpus est. plurimum enim refert, vitam aliquis extendat an mortem. at si inutile ministeriis est corpus, quid ni oporteat educere animum laborantem? & fortasse paulò antè quam debet faciendum est, nò cum fieri debeat, facere non possit. & cum majus periculum sit malè vivendi, quam citò moriendi, stultus est qui non exigui temporis mercede, magnæ rei aleam redimit. Et mox: non relinquam senectutem, si me totum mihi reservabis; totum autem ab illa parte meliore. at si ceperit concutere mentem, si partes ejus convellere, si mihi non vitam reliquerit sed animam; proliam ex adificio putrido ac ruenti. Morbum morte non fugiam, dumtaxat sanabilem, nec officientem animo: non afficiam mihi manus propter dolorem. Sic mori, vincit est. hunc tamen si sciero perpetuò mihi esse patientium; exibo;

non propter ipsum, sed quia impedimento mihi futurus est ad omne propter quod vivitur. imbecillus est & ignavus, qui propter dolorem moritur: stultus, qui doloris causa vivit. Cato apud Cicer. de finib. lib. 3. Sed cum ab his (quæ secundum naturam sunt) omnia proficiantur officia: non sine causa dicitur, ad ea referri omnes nostras cogitationes, in his & excessum è vita, & in vita mansionem. in quo enim plura sunt, quæ secundum naturam sunt, huius officium est in vita manere: in quo autem sunt plura contraria, aut fore videntur, huius officium est, è vita excedere. ex quo apparet, & sapientis aliquando esse officium, excedere è vita, cum beatus sit; & stulti manere in vita, cum sit miser. Hanc autem sententiam, quæ & Chrysippea est, exagitat Plut. de commun. notis. c. 10. & c. 29. Quod pro fundamento subternitur, ita Stob. expressit. τοῖς καὶ ἀκούει καὶ τοῖς οὐκ ἐκ τῆς φύσεως, καὶ οὐκ ἐκ τῆς φύσεως τῶν τε ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Vide infr. lib. 5. § 29. Sed & Lipf. manu dicit. l. 3. cap. 22. Dogma ipsum exagitat & Ter. Varro in Satyra Menippea, cui titulus Ποτὶ Ξαρχῶν, unde paucula adhuc supersunt fragmina, quæ argumenti totius gustum dent aliquem. Refutavit feliciter fatis Alexander Aphrodis. in libello, quo disserit εἰ αὐτῶν καὶ ἡ ἀρετὴ οὐκ ἐστὶν ἐν δαίμονι, ostenditque ex ipsorum principiis ἀλογον τε καὶ ἀτοπον εἶναι, τὴν ἔνδοξον ὁνομαζομένην τὴν Ξαρχῶν. Πῶς ἔνδοξος, inquit, Ξαρχῶν τὴν τὴν ἀρετὴν ἔχει, ἐν μακροῖς βίῳ ὄντι; ἀς γὰρ ἀτοπον τὸ λῆγειν τὸν Δία ἐδίκεν ἀποδιδόναι ἔτι ἀτοπον καὶ πρὸς ἐπιστὴς τότε μακροῖς ζῶντα (audis fastus Stoici verba; de quo ad § 7.) ταυτὸν Ξαρχῶν ἐνδοξος τέτυκται βίῳ. τὸ γὰρ μᾶτε παρὲν ὅτι πῶς καὶ, μήτε οὐκ ἐστὶν ἐνδοξος, τίς τε ἀρετὴ ἐν δαίμονι οὐκ ἐστὶν αὐτῶν ἔστι, τὸν βίον ἀπολιπεῖν, καὶ αὐτῶν τὴν ἀρετὴν, βίῳ δαίμονι, δαίμονι, καὶ πρὸς τὸν λόγον μακροῖς. πῶς γὰρ εὐλοῖον τὴν ἀρετὴν τὴν δὲ ὑποτάσσον τὸ σφῶν; ἔστι γὰρ ὅπως ὅτι οὐκ ἄλλων πῶς, ἔτι καὶ ἐν δαίμονι εὐλοῖον ἄλλος ἔχει. ἔστι γὰρ ὅπως ἐν δαίμονι καὶ ἀρετῆς. οἱς ἀπὸ τῶν γὰρ οὐκ ἐστὶν τῶν ὁρεῖς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πῶς ἢ ἀναφορῆς. Ità absurdum esse dogma contendit; utpote quod nec rationi ipsi, nec ipsorum etiam principiis consentaneum existat. estq; reverà pietati veræ religioniq; sanæ prorsus adversum. Agnoscunt hoc & exteri. Socrates apud Platonem Phædonē: οὐκ ἐν πνιφερά ἐσμὲν οἱ ἀνθρώποι καὶ ἐστὶ αὐτῶν ἐκ ταύτης Ξαρχῶν, ἐστὶν ἀποδιδόναι. Et tanquam ex Africani persona Cicero de repub. l. 6. apud Macrobi. in Scip. somn. l. 1. c. 13. Pius omnibus retinendus animus est in custodia corporis; nec injussu ejus à quo ille est vobis datus, ex hominum vita migrandum est; ne minus assignatum à Deo defugisse videantur. Idem ipse Tusc. l. 1. Vetat dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo discedere. Et in Caton. Vetat Pythagoras injussu imperatoris, id est, Dei, de presidio & statione vita decedere. Apul. de

philosoph. Sapiens corpus non relinquet invito Deo. nam est in ejus manu est mortis facultas, & quamvis sciat se terrenis relictis consecuturum esse meliora, nisi perpetiendum istud lex divina decreverit, accersere tamen eum mortem non debere. Plura habes apud Lipf. manu dicit. lib. 3. c. 23. & in Tacit. hist. lib. 2. E nostris eleganter Lactant. institut. l. 3. cap. 18. Si homicida nefarius est, quia hominis extinctor est: eidem sceleris obstrictus est, qui se necat; quia hominem necat: imò verò majus esse id facinus existimandum est, cujus ultio Deo soli subiacet. Nam, sicut in hanc vitam non nostra sponte venimus; ita rursus ex hoc domicilio corporis, quod tuendum vobis assignatum est, ejusdem jussu recedendum est, qui nos in hoc corpus induxit, tam diu habitavimus, donec jubeat emitti. Et si vis aliqua inferatur, equâ mente id ferendum est, cum extincta innocentis anima inulta esse non possit; habeamusque judicem magnum, cui soli vindicta integra semper est. Pie item admodum diserteque August. de Civit. Dei lib. 1. cap. 27. Hoc dicimus, hoc asserimus, hoc modis omnibus comprobamus, neminem spontaneam mortem sibi inferre debere, velut fugiendo molestias temporales, ne incidat in perpetuas: neminem propter aliena peccata; ne hoc ipso incipiat habere gravissimum proprium, quem non polluebat alienum: neminem propter sua peccata præterita, propter quæ magis hæc vitâ opus est, ut possint penitendo sanari: neminem velut desiderio vitæ melioris, quæ post mortem speratur; quia reos sua mortis post mortem vita non suscipit. restat una causa, propter quam se quis occidat; ne in peccatum irruat, vel blandiente voluptate, vel serviente dolore, hanc se admittimus, cur non baptizatis suademus, se illico interimant? tunc enim tempus est cavendi omnia futura peccata, cum omnia sint deleta præterita. porro hoc si quis putat, non dico, desipit, sed insanit. hoc ergo quia nefas est dicere, nefas est præfèctò se occidere. nam si hoc sponte faciendi ulla justa causa esse posset, proculdubio justior quàm illa non esset. quia verò nec illa est, ergò nulla est. Videndus idem in epist. 61. & sub ejusdem nomine, nisi Erasimum fefellerit, Hugo Victor. de patient. c. 13. qui his verbis concludit: si parricida eò sceleratior, quàm quilibet homicida, quia non tantum hominem, verum etiam propinquum necat; & in ipsis parricidiis, quantò propinquiorem quisque peremerit, tantò judicatur immatior; sine dubio peior est, qui se occidit, quia nemo est homini seipso propinquior. Et quomodo innocens judicabitur, cui dictum est, Diliges proximum tuum, tanquam te, si homicidium committit in seipso, quod prohibetur in proximo? Vide Epictetum, & nostrum ipsum, l. 5. § 10. & l. 9. § 3.

Epist. ad Epicurum apud Senec. epist. 26. Meditare, utrum commodius sit, vel mortem transire ad nos, vel nos ad eam. Et de viro sapiente ipse epist. 70. Cum primum illi ceperit suspecta esse fortuna, diligenter circumspicit, nunquid illo die desinendum sit.

& fruges quidem rostitas etiam Latini dicunt, uti & *far* supra *terreri* Varro. Maro *Enl.* l. 1.

—frugesque receptas

Et torrere parant flammis & frangere saxo.

Verum panes, ut nec pinsere, sic rariusculè torrere, ut plurimum coquere dicunt. Plin. l. 18. c. 11. *Panis varia genera*; — a coquendi ratione, ut furnacei, vel artoptitii, aut in clibanis cocti. Varro de vit. P. R. l. 1. *Cocula*, quæ coquunt panem, primum sub cinere, postea in furno. Cato de re rustic. c. 74. *Panem depstitum*, ubi bene subegeris, defungito, coquitque sub testu. & c. 75. *Libum* in foco caldo sub testu coquito leviter. & c. 76. *Placentiam* videto bene & otiose percoquas. Vocabulo etiam eodem, Nonio referente, usus est Cicero, quo Xenophontis illud ex *Oeconom.* exprimeret, ἢ γὰρ ὁπῶτο ὑπὸ τοῦ ἡλίου, terram ab sole percoqui.

Περδυσίαν σπῆς πλὴν τεφρῶν ἰδίως ἀνακινεῖ | *Ita Naso remedi.* l. 2.

Non facile esuriens visā retinere mentā:

Et multum saliens incitat unda sitim.

alii multam, quid si nullam legerimus? ut sit sensus; sitim suscitatur, etiam ubi nulla prius fuerit.

Τὰ οὖτα, ὁπότ᾽ ἀραιότατά ὄντι, κίχρνα | *Natura visci.* sed & artis ope nonnunquam, quæ *εὐνοσπιδες* dicta, Theophrast. l. 2. c. 9. *Ficetis caprificum* permiscetur, is culices parit, qui ad ficum adscitam volantes, morsuque crebro ficum ora (an coria, ut Dalechamp.) aperientes, atque ita penetrantes, intus solem primo secum adducunt, cerealesque auras immit-
tunt foribus apertis. Plin. hist. nat. lib. 15. cap. 19. τὸ χαλῆνν autem & de malis punicis usurpavit Cassianus Bassus, sub Constantini Cæsaris nomine, ex Africano, *geopon. lib.* 10. cap. 30. Ὡς ποιάς μὴ χαλῆνν.

Δρυπησί ἐλαίας | *Δρυπησί*, Xyland. alii, *δρυπητίον*. illud potius, si aut notationem respicimus, aut Grammaticis fidem adhibemus, dictas enim *δρυπητίες* live *ἐλαίας*, live *ἐλάδες*, παρὰ τὸ πῆλιν τὰς ἐν τῷ δένδρῳ παμπυροῦσθαι, monet Eustath. ad Il. β. & Odys. μ. & Suidas. at verò *δρυπητίες*, παρὰ τὸ πῆλιν, τὰς ὑπὸ δένδρῳ πηλῶκας, ὠμάς, Hesych. nec dissentit Plinius hist. nat. l. 12. c. 27. *Drupa* vocatur, priusquam cibo matura sit, jam tamen colorem mutans. & lib. 15. c. 1. Quanto maturior bacca, tanto pinguior succus, minusque gratus. optima ætas ad decerpendum inter copiam bonitatisque, incipiente bacca nigrescere. nostri vocant *Drupas*, Græci verò *Drypetas*: vel, ut alii codices, *drypetidas*. Obiter restituenda in Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 11. vox *δρυπητίες*, vel *δρυπητίες* saltem, ubi perperam in excusis Venet. *δρυπητίες*, Lugd. *δρυπητίες*, legitur.

Τὸ ἐγὺς τῇ σίττι | Καὶ γὰρ ἢ *δρυπητίες* ἐν σίττι. Theophr. de caus. plant.

Ἰδίον πηλῶν | Senec. epist. 12. *Gratissima*

sunt poma, cum fugiant. *pueritia* maximus in ætate decor est: dedito vino potatio extrema delectat, illa quæ mergit, quæ ebrietati summam manum imponit, quod in se jucundissimum omnis voluptas habet, in finem sui differt. jucundissima est ætas de vix jam, non tamen præceps. & illam quoque in extrema regula stantem, judico habere suas voluptates: aut hoc ipsum succedit in locum voluptatum, nullis egere.

Οἱ σάχρως ἢ χεῖρο ὑδονίς | Quod est granditatis gravitatisque indicium. Plut. de profect. indic. Οἱ μὲν ἐν κωροῖς ἢ σαχρῶν ἡδονῶν ὄρεσσι τὰς κεκαλιμένους ἢ υδονίς ἐπὶ τῷ, τὰς δὲ ὑπὸ κεκοπῆς αἰσινόμενος ἀνα, κενὸς ἡγνῆται ἢ ἀλαζόνες, ἔτω δὲ ἢ ἢ φιλοσοφῆν βυλομένων νέων, αἱ μάλα κενὰ ἢ βέρος ἐκ ἐχρῆς, θεόσους ἔχουσιν, ἢ γῆμα, ἢ βαδισμα, ἢ πρῶτον ὑπὸ πῆλιν ἢ ὀλιγώκεας μισθῶν, ἀρείδους ἀπείρων ἀρχόμενοι τὸ πηλῶν ἢ συλλέγειν κερπὸν ὑπὸ ἢ λῶν, τὸ σάχρως ἢ φροῦδες ἀποτίθενται. De vite pariter Senec. epist. 41. *Vitem* laudamus, si fructu palmitum onerat, si ipsa ad terram, pondere eorum quæ tulit, adminicula deduct. quod respexit forsan interpres Anglicanus, qui cum νύσας verterit, non σάχρως sed σφυλῆς legisse videtur. Ita Homer. de loco vitibus consilio, Il. σ. v. 561.

—σαφυλῆς μίγα βείθου ἀλωῶ.

& de arboribus itidem pomiferis, Odys. τ. v. 112.

—βείθου ἢ δένδρεα κερπῶ.

quod Lucret. l. 1.

—crescent ipse, fructuque gravantur.

sed & de papavere, Iliad. β. v. 306.

Μήκων ὡς ἐτέρωσι χεῖρ βάλιν, ἢ τ' ἐνὶ κήτῳ
Κερπῶ βείθου.

Segetem autem istiusmodi inter pulcerrima simul ac jucundissima ponit Tragicus nescio quis apud Platon. epist. 1. verbis his:

Οὐ χρυσὸς ἀγλαδὲς ἀπαιώτατος,

Ἐν σταφύλῳ δύσπεπτος βίον,

Οὐδ' ἀδάμας, ἔδ' ἀργύρε κλίνας,

Ἀνδρῶπων δοκιμαζοῦν ἀσφαλεῖ σπῆς ὁ ψεύς,

Οὐδ' ἐλαίας ἐνυπὶ δένδρῳ ῥόνιμα,

Βείθους αὐτάρκεις γῆμα.

Ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφροσύνων ῥήσις.

Vide Psal. 64. v. 13.

Τὸ τῷ λέοντι ὀπικύνιον | *Ἐπισκύνιον* nunc in corvinitatis indicio. Ita de Leone usurpavit Homerus Iliad. β. v. 136.

Πᾶν δὲ τ' ὀπισκύνιον χεῖρο ἔλας ὅσος χαλῶν
Lumina demissumque supercilium obtundebat.

de Harpalyco Theocritus Idyll. 24. v. 116.

—τὸν ἐδ' ἐν πηλοῖς λῶσιν

Θαλαλῆς πρὶ ἡμῖν ἀεθλοῦντ' ἐν ἀγῶνι

Τόσον ὀπισκύνιον βλοσυρῶ ἐπὶ κροσσῶ

—procul quem contra nemo tueri

Constant sustinuit, grave cum certamen obiret.

Tale supercilium torva iucundis faciei.

aliquan-

aliquando & in gravitatis ac severitatis. ita de Zenone Zenodorus apud Laërt. l. 7.

Ζώνων συν πολὺ στυμὸς ὀπισκύνιον.

Spektandus cano Zeno supercilio.

Cicero pro P. Sext. Nam quid ego de supercilio dicam? quod tum hominibus non supercilium, sed pignus reipublice videbatur. tanta erat gravitas in oculo, tanta frontis contractio, ut illo supercilio respub. tanquam Atlante caelum niti videretur. Ita τὸν τὰς ὀφθῶν αἰγυλῶν accipio in Diphili illis apud Athen. l. 2. ubi vini vim depingens, inter alia,

τὸν τὰς ὀφθῶν αἰγυλῶν συμπίδης γλῶσσαν,

De homine loquitur gravi & severo; non de tristi morosisque pleno, ut Victorius vult, Var. leſt. l. 8. c. 1. quandoque in fastis etiam & superbia. Plin. hist. nat. lib. 11. cap. 37. de superciliis: Hæc maximè indicant fastum. Superbia aliubi conceptaculum, sed hic sedem habet. in corde nascitur, huc subit, hic pendet. Nihil altius simul abruptiusque invenis in corpore, nisi solitaria esset. Itaque Demetrius Phaler. referent l. 5. Laërtio; μὴ μικρὸν ἢ ὡς τὰς ὀφθῶν, ἢ ὡς τὸν ὀπισκύνιον διωκῶν τὸ βλῶν. Est autem τὸ ὀπισκύνιον, (quod vocabulum H. Stephano excidisse mirum, cum τὸ συνδύνιον tamen meminerit) τὸ ἐπὶ τῶν ὀφθῶν ὡς, ut Eustathius; τὸ ἐπὶ τῶν ὀφθῶν ὡς ὀφθαλμοῦ ὀφθαλμοῦ, ἢ τὸ μισθόφρονον, ut Hesych. vel etiam τὸ συνοφθαλμία τὸ μετὰ πτε, ut Heracleo Scholiastes; oculis incumbens supercilium, vel etiam superciliorum in fronte commissura. distinctius paulò

Pollux, l. 2. c. 4. § 25. τὰ ὑπερῶν ὀφθῶν ὡς βλασφῶν, συνδύνια ὄντων καὶ τὰ πρὸς τὰς ὀφθῶν γένεσιν, ὀπισκύνια. quæ palpebris imminet, sive palpebrarum partes superiores, συνδύνια unde ὀπισκύνια, suggrundarum instar prominentes circa frontem superciliorum projectæ. quâ ratione Aristot. etiam de part. animal. l. 2. c. 15. τὰς ὀφθῶν καὶ βλεφαρίδας ὅτι γένεσιν esse dixit. Et Apul. de dogmat. Platon. Superciliorum spes præminuit oculos, ne desuper proruat, quod reuratur visiones mollesque perturbet. Ὄφρυς frons: & inde Latina vox non à foraminibus oculorum, ut Isidor. orig. l. 11. c. 1. aut quod in ea siti sint oculi, qui sunt quasi fores & fenestræ animi; ut Jungus noster in Psal. 131. nec à φρενίς, quid ea fronte contracta indicetur, ut alii. συνδύνιον, cilium. & hoc à Græcis deductum: non à celando oculos, ut Isidor. ubi supra. aut à celando, id est, movendo, ut Balbus in Cathol. Gloss. Cinnum, ὀπισκύνιον imò συνδύνιον potius. quod & Scenium dixit Apuleium Miles. l. 11. autumat Scipio Gentil. parerg. l. 1. c. 37. Vocabuli id, apud Prudent. in Romani martyrio, restituit Scalig. Auson. leſt. l. 2. c. 1.

Cinot supinat, obvias offert genas.

quo loco Quinos perperam legebatur. Cinnum autem, cilium, & cilium, inquit Herald. advers. l. 1. cap. 4. συνδύνιον cilium, ut ὀφθαλμὸν ἀπὸ τοῦ συμδύνιον trichila, si Scaligerum sequimur; nam reclamat

Salmasius. atque hoc malo, quàm quod Guichard in harmon. lingu. à καλῆς, quod est tamen τὸ ἀνωθεν βλέφαρον Polluci. ὀπισκύνιον, supercilium. Plin. loco superius laudato: Extremum ambitum genæ superioris antiqui cilium vocavere: unde & supercilia. Episcymion etiam à Latinis Tertull. usurpavit. de pallio c. 4. Jamdudum censorie intentionis episcymio disperso. Aspectus autem in Leone torvitas non est decora minùs, quàm in homine vultus gravitas. Itaque eos, qui hoc nomine Basilium notabant, perinde facere ait Greg. Naz. in epitaph. ex quo mutuatus est Isid. Pelus. l. 3. epist. 99. ὡς περὶ τὸν λέοντα αἰπὸς τὸ πρὸς. ὅτι βλοσυρὸν, ἀλλὰ μὴ πιδήκειον, βλέπει.

Ὁ ὅς συνδύνιον ἐκ τῶν συνδύνιων ὀφθῶν | de equa pariter, ac cane. inde tanta pictoris sollicitudo de spuma scitè exprimenda. quo in conatu fortem artitullisse suppetias, Protogene canem, Nealce equum depingente, autor est Plin. l. 35. c. 10. quamquam istud Apelli adscribant Dio Prus. orat. 63. Et Sext. Empiric. Pyrrhon. hypothef. l. 1. c. 12.

Συνωπισκοποιεῖ | Vide quæ ex Augustino adduximus ad lib. 2. § 3. sed & eundem de vera religione c. 40.

Ἡδῶς πρὸς διασωσίνην | eleganter factum esse. Xyl. ut vel ἀσείως legerit, vel ἡδῶς eodem sensu cepit. Glossar. Διασωσίνην, constituo, instituo. potest tamen istic & in commendandi sive conciliandi significatu sumi, qui πρὸς σωσίνην solennis est. idque secutus videtur Cal. quum vertit, in quo oblectamentum ac volupe aliquid offendas.

Ὅσα γεγενηῖς καὶ πάσαι μιμνῆσθαι δεκνύουσιν | Aristotel. politic. l. 1. c. 4. Τὸ χαίρειν τοῖς μιμνῆσθαι πάντας, σημαῖον, τὸ συμβαίνειν ὅτι ὅτι ἐργῶν. αὐτὸ αὐτὰ λυπηρὸς ὀφθαλμῶν, τέτων τὰς ἀκτῶν τὰς μάστιγας πικρῶν καὶ χαίρειν τῶν ἀγαθῶν. ὅτι διελὼν τὰ μορῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ νεκρῶν. Plutarch. de poet. leg. c. 12. Γεγενημῶν συνδύνιον ὁ πιδήκειον ἢ ὅστις σεβόμενος ἰδούσας ἡδόμενα καὶ θαυμάζοντα, ὡς ὡς χαλόν, ὡς ὡς χαλόν. Et mox: ἴδε βολὴ καὶ ἴσθον προχλίας καὶ πιδήκειον καὶ θαλάσσης κτύπον ἀκτῶν, ἐνοχλόμενα καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀν δὲ πρὸς πιδῶν ταῦτα μιμνῆσθαι, καλὰ τὰ Παρθένων τὸν ὡς, καὶ θεόδωρε τὰς προχλίας, ἡδόμενα καὶ νεκρῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ ὑποδόν, ὡς ἀπὸ τῆς δίαυα ἐδῶν τὸν ὅτι Ἀεισορῶντι φιλοκλήπην, καὶ τὸν Λιανῶν. Ioxylu ὁμοίως ὀφθαλμοῖς καὶ ἀποδῆσκει πιδῶν ὀφθαλμοῖς, χαίρειν αὐτῶν. Idem de his gemina habet Sympol. l. 5. c. 1.

Γεγὼς καὶ γένετος ἀκμῶν πρὸς τὸν ὡς | Siquidem, præterquam quod de Agathone Euripides olim, ut Plut. in Alcibiad. & in amator. ὅτι χαλόν καὶ τὸ μετὰ πρὸς χαλόν est & in ipsa canitie speciosum quiddam; quam idcirco non minùs esse senibus decori, quàm adolescentibus vires ornamento, testatur Rex sapientissimus, Parame. c. 20. v. 29. quo loco proviribus sapientiam, quæ in ætate illa minùs viget, per-

peram substituerunt interpretes Græci, dum ver-
tunt; *Κόσμος νεανίας, σεβάς δὲ αἱ ἀρεστέων*,
πολιὰς. Nec omittendum Chrylippi illud, qui inter
virtutis opera ponit, *lib. de Jove*, τὸ ἐσκεπτός ἀποχ-
θὺς *Νυκτανακτοῦς γένης*. quali τὸ ἐπαρεδύσιν aliquid
etiam istiusmodi silicernis inesser. καὶ τὸ σωφρον-
ῶς *Νυκτανακτοῦς ἀποταίλας ἀρεστέων*. quod certe
majus quiddam meritis duci posset, quam σωφρο-
νιστικαῖς τοιαύτως ὁρῶν διατάξαι. Utrumque refert
Plut. *de Stoic. Contradict. c. 9.* & *de commun. notis.*
cap. 2.

Τὸ ἐν παύσιν ἐπαρεδύσιν | M. Caf. quare παύσιν
legere voluerit, causam nullam video. recte Xyl.
puerorum, amor aptum, *florē*, live, quicquid in pueris
conspici potest, quod in animis impudicis fœdum ac-
cendere possit amore. opponitur enim τὸ ἥβη πα-
ύσιν ἐπαρεδύσιν, τῇ ἥβη γένωντων ἀρε-
των.

Σωφροσύνη ὁρδαμοῖς | Sophocles in prætura Pe-
riclis collega cum præterentis pueri formam im-
pensis laudasset, Pericles; ὦ Κοροχλαῖς, inquit, ὅ-
πως ἔχεις μόνον δὲ καὶ παρὰ τὸν σφραγισ-
μὸν καὶ τὰς ὁλκας. Plut. *Pericl.* quod in vitis Rhe-
torum tamen Isocrati ab eodem (si idem saltem est,
quod ego nullus credo) tribuitur. id est, vertente
Cicerone *offic. l. 1.* At enim prætorem, Sophocles,
deceat, non solum manus, sed etiam oculos abstinentes
habere. Et Valerio Max. latius diduciente; *l. 4. c.*

3. Prætoris non solum manus à pecunie lucro, sed
etiam oculos à libidinoso aspectu continentes esse de-
bere. quod καὶ παρὰ τὸν σφραγισμὸν καὶ τὰς ὁλκας
Plutarch. id ὁφθαλμοῖς ὁρ-
δαμοῖς noster istic. quod oculos tales habere illi, id
Stobæus, ὅτι ἔχειν παρ' ἑαυτοῦ. qui tamen τὸ ἥβη
ἀφροσύνη vocabulum non omisit prorsus. ita enim
extulit *tom. 2. sub tit. 17.* ὦ Κοροχλαῖς, τὸν σφ-
ραγισμὸν καὶ τὸν σφραγισμὸν καὶ τὰς ὁλκας
ἔχειν παρ' ἑαυτοῦ δέ. Nam quod Erasmi. *l. 5. in*
Peric. apoph. 21. linguam continentem reddit, non
video, quâ ratione motus id fecerit. Opponuntur
autem istis à Petro *epist. 2. c. 2. v. 14.* ὁρδαμοῖς
μοσὶ μοιχαλίδος quales notat, veratque Dominus

4 apud Matth. *c. 5. v. 28.* Scilicet ut Clemens Alex.
pedag. l. 3. c. 11. Πεὶ δὲ παύσιν τὸ σῶμα | δι-
αφροσύνην οἱ ὁρδαμοῖς. Et impudicus oculus im-
pudici cordis est nuncijs. Aug. *epist. 109.* videndus
cum primis. Indè scitum illud Rhetoris cujusdam,
qui impudicum an impudentem quendam dixit, ὅ-
πως ἔχεις, ἀλλὰ πόρνας ἐν τοῖς ὁρδαμοῖς ἔχειν. Plut.
de verecund. Lulit nimirum à vocabuli vario signifi-
catu, quod & puellam, & pupillam oculi designat:
quomodo & Cynicus, qui Didymoni medico adul-
terii nomine infami virginis cujusdam oculum cu-
rant, Ὀρε, inquit, μὴ τὸν ὁρδαμὸν τῆς παρθένου ἰα-
τρῆαν, τὴν καὶ καλῶς φερίης. Laert. *lib. 6. in Dio-*
gene.

Ὅτι πᾶσι πιστὰ | Non cuius credibilia. inter-
pres uterque. malim, non cuius grata, gratiam, de-

corem, venustatem, voluptatem suprà inculcaverat.
πιστὸν, gratum, blandum, lepidum, elegans. hujus-
modi enim cum primis sunt persuasoria. unde di-
ctum Aristot. τὸ καλὸν πᾶσι δὲ ἀπολύτως συγκατα-
τερεῖν. Laert. *l. 5.* Grammaticus quidam à Budæo
laudatus; Πιστὸν καλὸν, τὸ ἥβη, καὶ τὸ τὸ
ὁρδῶναι περὶ δὲ δαμάζειν. Lucian. alicubi.

πολύ τὸ πιστὸν καὶ ἐπαινεῖν. Blanditiæ multum ἐ-
illectæ Aristid. καλοὶ δὲ εἰσι κόσμοι καὶ μέγα
πιστὰ τῇ πόλει. plebi grata. Gregor. Naz. *επι-*
λιτ. 1. Καὶ ὡς ἅπαντες ἀνθρώπων αὐτῷ τὸ φιλεῖν
ἀνθρώπων, καὶ τὸ πιστὸν βίαιον. De Phæace Plut. in
Alcib. ἐνταύθι καὶ δὲ ἰδὲ καὶ πιστὸς ἐδόκει
μέλλον, ἢ φέρειν ἀγῶνας ἐν δήμῳ διωατοῖς, blandum
magis ac conventibus privatis idoneus, quam forensis
certamina potis sustinere. de Alcibiade item. τῇ δὲ
φωνῇ τὴν πρᾶντοῦ ἐμπερίαν, καὶ τὴν καλῶς π-
πιστὸν ἀφροσύνην, καὶ ἐπαινεῖν. lingue ble-
sitate decessisse satis, & gratiam haud injucundam

sermoni præbuisse. Ità capiendum opinor illud A-
postoli ad Colos. *c. 2. v. 4.* καὶ τὸ πᾶσι ὁρδα-
μῶν ἐν πιστολογία. ne quis vos verbis blandis, live
sermonis blanditiâ seducat. ut sit idem ferè ἐν π-
πιστολογία ὁρδαμῶν quod διὰ χρυσολογίας καὶ
εὐλογίας ἔξαπατῶσι eidem *ad Rom. c. 16. v. 18.*
quamquam & ad dictionis elegantiam, & artificium
rhetoricum referri possit: de quo Basil. in hexaem.
orat. 3. Ὅσοι τὸ ἐν ταῖς σφραγιστικαῖς καὶ ἐπι-
κατασκευαῖς τοῦτον καὶ ἥβη ἡμῶν λόγων
καὶ τὸ ἔξωθεν τὸ διαφροσύνη. οἱ καὶ δὲ κατὰ τὴν
κατὰ τὸν πιστὸν τοῖς λόγοις ἐπαινεῖν ἐνταύ-
θα δὲ ὡς τὴν τεχνολογίαν καὶ ἀλλήθην ἐπαινεῖται.
Sublimitate sermonum, Vulg. interpretes reddidit.
sermone blando, Bud. suco specioso rationis humane,
Vatabl. sermonis probabilitate, Leo Jud. & Beza.
quibus non repugnaverim prorsus, quia καὶ παρὰ τὸν
σφραγισμὸν *vers. 2.* præcesserat. malim tamen sermonem
plausibili, aut persuasibili.

Καὶ τὰ πᾶσι ἐργα | Et omnia ejus opera. M. Caf.
ac si esset, καὶ τὰ πάντα αὐτῆς ἐργα. quod non est
necesse.

Προσέειται | leg. σεραφειται multa ejusmodi
occurrent. quod interpretes cum non adverterent,
clausulam istam parum commodè cum præceden-
tibus commiserunt.

§ 3. Ἰσχυροῦς | Idem de medicis in genere.
l. 4. § 48.

Πολλὰς νόσους ἰασάμενος | Quum multos sanasset
morbos. Xyl. malim, sustulisset. Cels. *præfat. l. 1.*
quia non interfit, quid morbum faciat, sed quid tollat.
Naso *Ponti l. 1. eleg. 4.*

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

Οἱ χαλδαῖοι | De prognostis gemina, *lib. 8.*
§ 25.

Ἀλέξανδρος καὶ Πουμπλιός | De regibus, imper-
ratoribus, tyrannis in genere itidem *l. 4. § 48.* &
lib. 6.

lib. 6. § 47. Basil. Cæf. in illud, *Attende tibi. Πε-
ρελὲς αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν ταῖς ὁμοίαις σφαιραῖ-
αις ἔξισταίνουσιν. ποῖοι οἱ τὰ πολιτικὰ διακρίσεις
σφαιρῶν αἱ πόλεις; ποῖοι οἱ δυνατοὶ αἱ πόλεις; πῶς
οἱ τὰς πνευματικὰς διακρίσεις. οἱ λαμπροὶ ἱππο-
πόδοι; οἱ σφαιρῶν; οἱ σφαιρῶν; οἱ πύργοι; ἢ
πάντα κόνις; ἢ πάντα μύθος; ἢ ἐν ὁμοίαις ὁμοίαις
τὰ μηδὲν αὐτῶν τῆς ζωῆς αὐτῶν; Vide lib. 6. § 22.
Menander in certamine cum Philistione an Philom-
ne à Jan. Rutgerio var. lect. l. 4. evulgato.*

Ὅταν εἰδέναι θέλῃς σκωτῶν ὅστις εἶ,

Ἐμὲ λαβὼν εἰς τὰ μύθων, ὡς ὁδοπορεῖς.

Ἐνταῦθ' ἐνεστὶν ὅσα καὶ κόνις κόνις

Ἀνδρῶν βασιλέων, καὶ τυράνων, καὶ σοφῶν,

καὶ μέγα φρονέων ὅτι ἔχει καὶ χεῖμασιν,

Ἄνθρωποι τὸ δόξαι, καὶ χεῖμασιν ἡ σωματικῶν

καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἡ δὲ ἐπὶ κεφαλῇ χεῖρον.

Κοινὸν τὸν ἄνθρωπον οἱ πάντες βροτοί.

Περὶ ταῦθ' ὁρῶν γίνωσκε σκωτῶν, ὅστις εἶ.

Novisse si vis, qualis aut quisquam sis;

Hominum sepulcra, quæ secus viam, inspicere.

His ossa, pulvis atque inanis clauditur,

Regum, tyrannorum, & virum sapientium,

Superbientiumque opibus & propagine,

Sûaque gloriâ, atque formâ corporum.

Communis est dis omnibus mortalibus.

Hæc intuenso discito qualis sis.

Cur autem ἡ σωματικὴν corporum αὐτολεξὶ μα-
λιν quàm corporis cum Rutgerio & Grotio reddere,
discas licet ex amoratis ad l. 1. § 16. περὶ σωματικῶν
ἄλλας, certè antithesis illa inter αὐτοῖς δόξαν, & ἡ
σωματικῶν χεῖμασιν, sensum eum quem ibi posui, exi-
gere videretur. aliqui per metri rationem nihil ob-
stabat, quo minùs tam τὸ σωματικὸν quàm ἡ σω-
ματικῶν dicere potuissent. Ὅλας πόλεις ἀνθρώπων τῶν
ἀνθρώπων, καὶ πολλὰς μυριάδας χεῖμασιν ἔχουσιν.

Ἡγεκλῆς | De philosophis in genere pariter
l. 4. § 16. & l. 6. § 47. & l. 7. § 19. & l. 8. § 25.

Περὶ τῆς τῆς κόσμου ἐμπροστίας. Ità Laert. l.

9. ex Heracliti sententia. Ἐνὰ τὸν κόσμον, καὶ

καὶ τὰ αὐτῶν ἐκ πυρός, καὶ πάλιν ἐκ πυρὸς αὐτῶν

καὶ πάλιν αὐτῶν ἐκ πυρός τὸν κόσμον αἰῶνα.

Ab Heraclito forsan Stoici. Vide Lipl. Physilog.

Stoic. l. 2. c. 22, 23. nec nostri dissentiant, nisi

quod conflagrationem unicam duntaxat agnoscunt.

Vide Petr. epist. 2. cap. 3. vers. 7, 10, 12, & quæ

concessimus in Orat. de Noæ obedientia in Hebr.

cap. 11. v. 7.

Τὰς τὰς ἀνθρώπων | Festivè; hominem qui

de minimis igne absumendo primus dogma protulerit, ip-
sum aqua interius inundante oppletum, diem extremum

obuisse. Aquâ oppletum certè obuisse consentiunt plerique,

ab aqua, quâ oppletur? si non desunt qui negent.

Siquidem, ut Laert. l. 6. refert, plerique; aquâ intercute

cum laboraret, à medicis ante quævisse, si pulvis

ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς ποτῶν, num ex diluvio siccita-

tem inducere possent. Atq; ità Plat. in præc. salub. quod
cùm illi quid vellet non intelligerent, in boum sta-
bulum condidisse se fimo circumquaq; obrutum, quo hu-
morem, si id fieri posset, evaporaret. id cùm neutri-
quam succederet à morbo interiisse. Hermippus verò
quod medicos percontatū esse, numquid eorum compressis
intestinis humorem educere valeret. quod fieri posse ne-
gantib; ad solem stercore bubulo oblitum, vel obrut-
um potius, ipsum se expoluisse. ità decumbentē, ab
exiccato induratōque fimo convulsis artubus diem
obiisse, Tarianus; à canibus dilaceratum esse tradit
Neanthes. Caterum Hippobotus & Aristo etia n, re-
ferente Sorione, hydropē curatā, superstitē, alio ne-
scio quo morbo interiisse, in scriptis suis sunt testati.

Ἀνθρώπειον ὃ οὐδὲν. Atqui Laert. l. 9. ex
Hermippo, senio confectum duntaxat obuisse, cū
animā penè defectā panis è furno calidi vapore per
triduum in vita se continuisset, quo Cerealibus super-
stes esset. de pediculis nē quid quidem. cū tamen l. 1.
Pherecidē juxta quosdam morbo fædo hoc periisse.
quod cum epistola ipsius ad Thaletem data, tum &
Aristoreles confirmat histor. animal. l. 5. c. 31. & l.
3. ex Philone & Myroniano de Platone idem retu-
lerit, unde Platonis pediculi, in proverbium abierint.
de aliis qui pari fato defuncti sint Plin. hist. nat.
l. 11. c. 33. & alii. de Democrito nusquam legisse
memini. Lucretius etiam contra l. 3. & ex Lucre-
tio Lactant. institut. l. 3. c. 19.

Denique Democritum postquam natura vetustas
Admonuit memorem motus languescere mentis,
Sponte sua leto caput obvius obtulit ipse.

dēque eodem Anton. Meliss. l. 1. c. 58. (quo autore
tamen, nescio) ὅτι νοσήσας καὶ ληθάρῳ σφαιρῶν,
ὡς ἀνέστη, ἔδωκεν αὐτῶν, ἔδωκεν αὐτῶν, ἔδωκεν αὐτῶν
καὶ ἔδωκεν αὐτῶν τὸν βίον. Quæ cum Laer-
tii narratione haud planè conveniunt. Caterum
etiam si diversa à se invicem de Democriti obitu tra-
dant autores isti, at à Marco istis omnes dissen-
tiunt.

Σωκράτης ὃ ἄλλοι φασί. Falsum est, inquit
Xyland. itaque substituit, historiam (ut ait) secutus,
Socratem cicuta absumpsit. Verum illud, ἄλλοι Xy-
landr. monere poterat, de aliis modis pediculis Mar-
cum locutum, qui philosophum illum sustulerint.
Anytum mirum nō & Melitum voluerit; quos pedi-
culos non absurdè nominat, quasi animalcula vilissi-
ma, nulli prorsus usui, nisi hominibus infestandis &
conficiendis. Nec absudit quod Epictetus l. 2. c. 9. Οἱ
μὲν ἡμῶν μεγάλα θνητὰ εἶναι οἱ δὲ θνητὰ κα-
κοῦν καὶ μικρὰ, ἀπὸ τῶν εἰρησίων, λίαν μὲν καὶ
φασί. Tyrannos & militares viros leonibus, lupis,
animantibus feris, sed generosioribus aut robustio-
ribus confert; lycophantas, delatores, & id genus
hominum, animalculis vilissimis, sed noxiis, ejusmo-
di sunt vipera, vermiculi, &c. De leonibus paria
Plautus Curcul. act. 4. sc. 2.

Item genus est lenonium inter homines, meo quidem animo,

Uti muscae, culicesque, pedesque, pulicesque.

Odio & malo & molestia; bono usui estis nulli.

Ubi pedes pro pediculis, quod & Non. Marcellus ita alibi usurpatum monuit. Sed & de parasitis atque adulatores festivè admodum Anaxilaus apud Athenaeum l. 6.

Ἔσιν ὃ κολακεὺς ἢ ἐχθρὸν ἔσται

Σκώληκας εἰς ἐν ἀκρον ἀνδρῶπων τρέπον

Ἔσδ' ἔσται ὃ ἐδίει καὶ δὴ μὲν

Ἔσται ὃ, ὅς ὃ πρὸν, ἀποδείξει κενόν.

Ἔπειθ' ὃ μὲν λέμμι ὅτιν' ὃ δ' ἑτέρως δάκνει.

Adulatores, quos adulant, divitum

Sunt veluti vermes, namque in hominem simplicem

Sese insinuando, haec assidentes exedunt,

Triticum ut granum, donec vacuifecerint.

Ita hic jam gluma est: ille alios admordicat.

Ἐνέστις, ἐπιδόσεις, κατήχθης ἐκείνη | Navigationi vitam confert: (quā imagine usus est & Epi- 20

ctetus Enchir. c. 7. exhibendus infr. ad § 5. sed aliā ratione) mortem portui, quomodo & Plut. de tranquill.

Ἐγὼ δὲ ὁ λιμὴν, καὶ πᾶρεσιν ἀπονήσσει τὸ σώματι, ὅσῳ ἔροικεν μὴ τέρων | Juncus itidem lib. de

senect. apud Stob. tom. 2. tit. 113. Δοκεῖ δὲ μοι ἐκείνους αὐτοὺς (ὃ, πὲν ἔσαν ἀποθανόν, καὶ ὁ νεός)

ἐοικέναι τοῖς ἀγωνίζομενοις δρόμον, ἢ τοῖς πλεόντι καὶ ὁ μὲν διελθὼν τὸ μέγα πῆλα γὰρ, ὅσῳ ἔσται

λέγων τὸν βίον, κατὰ μέρος ἐπὶ πᾶσι λιμὴν, τὸ κινεομένης καλῶσαι, ἀπὲν τῆς νέας ἢ πᾶσι διασω- 30

νισαμένῳ ἐν τῷ σώματι, καὶ τὰ περὶ τὴν τύχην, ἀποπύεται τοῖς ἀγῶσιν. ὅτι ἔπειθ' ἐν καίτῳ τῷ

πρὸς τῆς θαλάσσης διεσπάρη, καὶ διελθὼν τὸν περὶ αὐτὸ πᾶν, ὅσῳ ἔσται πολλὰς εὐχάσται.

ἢ πᾶσι τέρων ἐν τῷ σώματι, κατὰ μέρος, ἀπὲν τῆς νέας. Et Juncus fanius Seneca epist. 70. No-

vissimè incipit ostendi publicus finis generis humani. Scorpulum esse illum putamus, dementissimi? portus

est, aliquando petendus, nunquam recusandus, in quem si- 40 quis intra primos annos delatus est, non magis queri de-

bet, quam qui citò navigavit. alium enim, ut scis, venti segues ludunt ac detinent, & tranquillitatis lentissimo

tedio lassant. alium pertinax status celerrimè per-

fert. alios vita velocissimè adduxit, quo veniendum erat etiam cunctantibus: alios maceravit & coxit.

Vide eund. ad Polyb. c. 28.

Ἐνέστις | Εὐδαίμων, navem conscendere. Apud

Suidam autor innominatus; Ἐνέστις ὃ ναὺν ἀπο- 50

χῶσιν τοῖς ἐπὶ τοῖς. Liban. orat. 11. ὅτι τὰ μὲν ἀνασπᾶσαι, (f. ἀνασπᾶσαι) τὰ δ' ἀν-

τιγλασθῆναι, ἐνέβαιον εἰς τὰς νεὺς ἐν ὁρμα- 50

μοῖς Κυπείων τὰ παλαιὰ μὲν ὅς γεγενη ὁρμαῖοι τὰ δ' ἀπὸ διεσπάρη πᾶσι τέρων ἐν τῷ σώματι ἢ

ἀσπᾶσαι ἀπὲν τῆς ut partim accelerando, partim resistendo, evenirent ad naves, &c. Morell. imò, at hisce revulsis, illis substitutis, navis conscen-

derint. de simulacris loquitur per fraudem subreptis.

Ἐι μὲν ἐρ' ἔπειθ' βίον | Ità de statu anima-

rum post mortem ambigendo passim Marcus fer-

monem instituit. Vide ad l. 4. § 14. & l. 7. § 32.

Sed & Plut. ad Apollon. pag. 190. quem: quia proli-

xior est in hoc argumento, transcribere piget. Sen.

epist. 71. Aut in meliorem emittitur vitam, lucidius

tranquilliusque inter divina mansurus: aut certè sine 10

nullo futuro incommodo, naturæ suæ remiscetur, & revertetur in totum.

Παύση πόνων | Gemina his habes lib. 6. § 28.

Θάνατος πόνων ἀπολύσις: ἀλλὰ καὶ κακῶν, unde

τελευτῇ λύσις πόνων | Pindaro dicta. Plut. ad Apol-

lon. & ibid.

Ἄλλος δ' ὄντως ἐδὲν ἀπῆται νεκρῶν.

Nam morte functos nullus attingit dolor.

quod Æschylo tribuit Stob. tom. 2. tit. 121. & So-

phocl. Trachin.

Τοῖς δ' ἀπὸ τοῦ μὲν καὶ ἐστὶν ἔργον.

Nam morte functos nullus affligitur labor.

Lucret. l. 3.

Tu quidem, ut es lecto sopitus, sic eris evi-

Quod superest, cunctis privata doloribus ægri.

Senec. epist. 24. Moriar? hoc dicis, desinam ag-

itare posse; desinam alligari posse; desinam mori posse.

Cæsar. apud Salust. in Catilin. Mortem ærummarum

requiem, non cruciatum esse: eam cuncta mortalium

mala dissolvere: ultra neque curæ, neque gaudio lo-

cum esse.

Καὶ ἰδὼν ἀνεγέρων | Πόνων καὶ ἰδὼν ἀν-

τιγλασθῆναι, dolores voluptatesque sustinere quasi non sit

minor molestia istis, quam illis distineri. Certè quo

modo Terentiana illa parturiens, Adept. 3. 4.

— Miseram me; differor doloribus:

eodem planè Plautinus adolescens, gaudii præ-

nans, Trucul. 4. 1.

— ut ego letus sum, & letitiâ differor!

disertè Seneca epist. 39. Quis hostis in quemquam tam

contumeliosus fuit, quam in quosdam voluptates sue

sunt? quorum impotentia atque insana libidini ob hoc

unum possis ignoscere, quod quæ feceris, patiuntur. Ce-

lebre est Antisthenis illud, Μανέναι μᾶλλον, ἢ ἰ-

δελναι. Insanire detur potius, quam voluptate affici.

Refert Laert. l. 5. & Sext. comment. l. 10. c. 2. &

Pyrhron. hypotbes. lib. 3. cap. 22. Hinc Clemens

Strom. l. 5. & ex Clem. Euseb. prepar. lib. 13. c. 13.

Ἀντιδύτης ὃ μανέναι μᾶλλον, ἢ ἰδελναι αἰετῆται.

Et ab eadem mente Senec. epist. 62. Male tibi esse

malo, quam mollior. Sophocles itaque jam senex, cum

ab eo quæreretur, num rebus Veneris adhuc ute-

retur, Εὐφρομαι, inquit, ὃ ἀνδρῶν ἀσώφιστα καὶ ἰδὲ

τοῖ αὐτοῖ ἐπιπύον, ὅσῳ ἀνθρώπων πᾶσι καὶ ἀγῶν

καταπύον ἀποφύγον. Bona verba, mi homo: libatissi-

me istine, tanquam a domino agresti ac furioso protugi-

Plato Polit. l. 1. Cicer. de senect. Val. Max. lib. 4.

cap. 3.

colore virtutis, sed perfecti, &c. ut Græci dicunt, ἐξ
βαδὺς ac δδυστοῖσιν βαρὺ. Thomas Mag. in col-
lect. Δδυστοῖς, ἢ εἰς βάδους βέλαιμην βαρὺ. ita
Marcus illic: Et Plut. de Stoic. contradict. cap. 5.
διὰ βάδους ἐγχεσθῆναι τοῖς φυσικοῖς λόγοις. Sen-
nec. epist. 36. Perseveret modò colere virtutem, per-
biberet liberalia studia; non illa, quibus perfundi sa-
tis est, sed hæc quibus tingendus est animus. Et nat.
quest. l. 1. c. 3. Purpura, interest, quamdiu macerata
sit; — sæpius mersa sit & excocta, an semel tincta.
Idemque ep. 71. Quædammodum lana quosdam colo-
res semel ducit, quosdam nisi sæpius macerata & re-
cocta non perhibet: sic alias disciplinas ingenia, cum
acceptæ, protinus præstant; hæc nisi altè descendit, &
diu sedit, animum non coloravit, sed infecit; nihil ex
his quæ promissæ, præstat. Huic βαρὺ, quæ nun-
quam remittit, (unde δδυστοῖς τὴν ἀναπόνησιν,
Synesio epist. 44.) contraria est ὑποσύρη, ex ea-
dem tinctorum officina vox petita. (quod & Cle-
mens allusit Strom. l. 1. ubi philosophiam dicit εἰς
πυρρότην τῆς ἀληθείας, ad veritatis veræque virtu-
tis tincturam suscipiendam hominum animos præ-
parare, πυρρόσσην & πυρρόσσην τὸ ἴδιον, mores
præfigurando & præsubigendo, quomodo lana ad co-
lores imbibendos præparatur.) ἀρετῆς autem ὑπο-
σύρη Fabius instit. l. 10. c. 2. Sic exprellit: Non
sufficit imaginem virtutis effingere, & solam, ut sic
dixerim, cutem, vel potius illas Epicuri figuras, quas
et summis corporibus dicit effluere. Hæc ferè Casaub.
ad Pers. adicias licet, opponi etiam huic βαρὺ
δδυστοῖσιν colorationem illam, quam à sole con-
trahere observat in eodem ambulantes Cicero de
nat. l. 2. in cute tantum & superficie corporis exte-
riore exceptam, non ulterius altiusve in interiora
penetrantem. & ὃ ἀναγκάσιον ὅτι τὴν χρῶαν μελά-
τον ἢ πῖστα μελάνα, neque enim necesse est, qui cu-
tem nigram habent, reliqua omnia (etiam interna)
palliter habere colorata. Aristot. de gener. animal. l. 2.
c. 2. quo loco Herodotum refutat, qui l. 3. Æthi-
opum genituram nigram esse dixerat. Ita Plato ep. 40
7. Οἱ ὅντως μὲν φιλόσοφοι, δόξαι δὲ ὅπως χρῶ-
σμεθα, χρῶσθαι οἱ τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὅπως
χρῶσμεθα. Nec tiliari digna ejusdem illa politic. l.
4. quibus de fortitudine, sed fufius, gemina his
quæ de justitia strictim Marcus hic, dilierit; ἔκον
οἶδα ὅτι οἱ βαρῆς, ἐκπιδόν βυλιδῶν βέλαιν ἔχου,
ὅτι ἢ ἀλγερὰ, σφῶτον μὲν ἐκλέγονται ἐν τῷ
πυρρῶτον μὲν φύσιν τὴν ἡλίου λαβόν ἔχοντα
σφῶτον μὲν ἐκ ὀλίγῃ πυρρῶτῃ διεσπῶ-
σταις ὅπως δέξονται ὅτι μελάνα τὰ ἀνδρῶν & ἔτοι-
μα βέλαινα & ὃ μὲν ἀν τῷ τῷ ὅπως βαρὺ,
δδυστοῖσιν γήνηται τὸ βαρὺ. & ἢ πλῆσις ἔτ
ἀνδρῶν φύσιν, ἔτι μετὰ φύσιν μελάνα τὰ αὐ-
τῶν τὰ ἀνδρῶν ἀφαιρέσθαι δὲ ἀν μὴ οἶδα ὅτι γή-
νηται, ἔαν τὴν πῖσιν μελάνα χρῶματα βέλαιν, ἔαν τὴν
ταῦτα μὴ σφῶτον μὲν, ὅτι ἐκπιδόντα & γή-

λοῖα; πῦτον τοῖνυν ὑποβάλλει κατὰ δυνάμιν ἐργά-
ζεσθαι & ἡμῶς, ὅτι ἐκλεγεσθαι τὸν σφῶτον &
ἐκπιδόντα μυστικῶν & γυμναστικῶν & ἀλλοῖς οἷς
ἄλλοι μηχανάζονται, ἢ ὅπως ἡμῶν ὅτι ἐκπιδόντα τὸν ὑ-
μῶν σφῶτον δέξονται, ὅπως βαρὺ, ἵνα δδυσ-
τοῖς αὐτοῖς ἢ δόξα γήνηται & σφῶτον μὲν & σφῶτον ὅτι
ἄλλων, διὰ τὸ πῶς τὴν φύσιν & τὴν ἐκπιδόντα ἐκπιδόν-
τα ἐκπιδόντα & μὴ αὐτοῖς ἐκπιδόντα τὴν βαρὺ
τὰ φύσιν ταῦτα, δεινὰ ἔντα ἐκπιδόντα, ἢ τὴν
ἐκπιδόντα, παντὶς χαλαραῖς δεινότερα ἔσται ὅτι δρῶν
& κορίας, λύπῃ τὴν & φύσιν & ἐκπιδόντα, παντὶς
ἄλλῃ φύσιν. τὴν ὅτι τοιαύτην δυνάμιν & σφῶ-
τον διαπαντὶς δέξεται ὅτι ἀνδρῶν γήνηται ἔκον
& πῖστα. virtus itaque ubi penitentiæ hoc modo
te in animum induerit, quod de Musica Aphro-
dis. problem. l. 1. q. 121. quasi συνσπῶνται τῇ ψυχῇ
& φύσιν χρῶσθαι, ut Gregor. Nazianz. orat. 13.
omnibusque in ea quæ didicit, transfiguratur, ut Senec.
epist. 6. & 94. Et sicut lanarum colores, quibus sim-
plex ille candor mutatus est, elui non possunt: Fabius
instituit. l. 1. c. 1. nec illarum conchyliis quisquam in
pristinum candorem revocat. ita, Difficiter eraditur,
quod in hunc modum rudes animi perbiberunt. Hic-
ron. ad Letam. Itaque adv. Rufin. idem: Si literas
didicisses, oleret testa ingenioli tui, quo semel fuisset
imbuta. lanarum conchyliis nulla aqua diluunt. Et
de talibus Greg. Nazianz. pronunciat, ἐργάζονται
τὴν τὴν μελάτον, ἢ χρῶσθαι ἀν ἀρετῆς ἀνδρῶν. Al-
huc eodem & Plutarch. cum in Dione de Diony-
sio diceret, τὴν βαρὺ ἐν ἀντίστῃ τῆς πυρρῶτης,
ἐν πολλῷ χρῶσθαι δδυστοῖσιν ἔσται & δύσιν μελάτον
Attulit & Clemens Strom. l. 6. Κατὰ τὸν δὲ τοῖς ἐκ-
οἷς ἢ φύσιν τῆς βαρῆς ἐκπιδόντα, τὴν ἐκπιδόντα &
πυρρῶτῃ σφῶτον τὰ λοιπὰ παρῆται ἔσται ὅπως κα-
πὶ τῆς φύσιν, ὃ μὲν πόνος παρῆται, μὴν ὅτι τὸ χρ-
λόν & τὸ μὲν ἡδὺ ἐκπιδόντα, ἀναμῆται ὅτι αἰ-
χρῶν. αὐτῶν δὲ ἐκπιδόντα φύσιν χρῶσθαι σφῶτον ποῖ-
τητες, ἀνδρῶν γήνηται. Quod non advertens eru-
ditus interpres Hervetus, aliter longè accepit, quàm
autor ipse voluerat, & ac si lana colore aliquo intin-
cta & imbuta, ad alius eundem transferre diceretur,
cum ille tincturæ moram diuturnam post operam
in macerando tingendòq; insumptam designatam
veller. Allusisse videtur Musonianum illud à Gel-
lio l. 16. c. 1. laudatum. Ἄν πὲρ χρῶσθαι χρῶσθαι
πόνος, ὃ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ ὅτι χρῶσθαι μὲν
πῶς χρῶσθαι μετὰ ἡδονῆς, τὸ ὅτι μὲν οἴχεται, τὸ
αἰχρῶν μὲν. Quod Cato in oratione Numantia ha-
bita sic extulit. Si quid vos per laborem rectè fece-
ritis, labor ille à vobis citò recedat, benefactum à vo-
bis, dum vivitis, non abscedet. sed si qua per volupta-
tem nequiter feceritis, voluptas citò abibit, nequiter
factum illud apud vos semper manebit. Vide ad l. 5.
S. 16. & l. 6. S. 30. μὴ βαρῆς, & l. 10. S. 34. τὴν
δδυστοῖσιν.

Ἀποσβεσθῶντες ὅτι ὅλης τῆς φύσιν τὴν σφῶτον
Ita

Ita l. 2. § 17. & *infr.* § 16. & l. 4. § 23, 25, 26. & l. 12. § 11. Vide & l. 4. § 31. ὅς ὁ δὲ τῆς ψυχῆς.

Συμμετέμεναι | Vide *infr.* § 11, 16. & l. 4. § 26, 34.

Ἐκκλῆσις ὡς καλὰ παρέχεται | Ita Epictet. *dissert.* l. 4. c. 10. Ἀρετὴ μοι, ὦν ἔχω ὕψιστά. ταῦτά με δεῖ κελύσαι καὶ διακρίνειν.

Ταῦτα ὅ ἀγαθὰ εἰς πέποιται | ὡς ὑπὸ τῆς αἰείτης γνώμης ἐπιτελέμενα. Epictet. *Enchirid.* c. 38. Ita Charidemus Dionis Prus. *orat.* 30. Τὰ ὅτι δεινὸν ἔργον, δὴ οὐ καλῶς ὀνομάζει (Hom. *Il.* γ'. v. 65.) ὡς ἀπὸ τῆς ἀγαθῆς φύσεως, καὶ ἐστὶ ἀγαθὸν γινώμενα. Expressit quod Apostolus ad Rom. c. 8. v. 28. Οἰδομεν ὅτι ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς τὸν θεὸν πάντα κυριεύει εἰς τὸ ἀγαθόν. Vel Ezechiae potius regis illud, Esaiæ c. 39. v. 8. Bonum est, quod locutus es, verbum Domini. bonum est, quicquid Deus vult, qui summè bonus nisi bonum velle non potest. Vide ad l. 2. § 11. & l. 4. § 10. & l. 6. § 44. & l. 9. § 35. & l. 10. § 1.

Ἡ γὰρ ἐκείνη νομοθεσία μοῖρα | ὅτι ἐμμετρήν live factum cum Stoicis nosser passim inculcat. V. l. 5. § 8.

Συμμετέμεναι τε καὶ συνεμμέρεται | Locus mihi subobscurus, eoque magis quod vocabula à Marco hic usurpata, nisi sint, quod suspicari forsitan quis possit, vitiata, nusquam alibi deprehendisse meminerim. Xyl. Et constat aliunde, & secum aliud adfert. Versio textu ipso etiam obscurior. Tentemus an è Marco ipso elicere possimus mentem ejus. L. 12. § 23. ἀγαθὸν ὅ, inquit, εἴ ποτε ὅλα κρείσσον, καὶ συμμέρεται, καὶ συμμετέμενον. Bonum est, siquidem universo opportunum, & conducens, & collatum, vel congruum. Et l. 10. § 20. Συμμέρεται ἐκείνῳ, ὁ φέρει ἐκείνῳ ἢ ὅτι ὅλων φύσις. Confert cuique, quod fert cuique natura universi. Et l. 4. § 9. ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ φύσις συμμέρεται τοῖς φύσιν τούτοις. Cogebatur hoc facere natura conducibilis, vel natura ea quæ in commodum inferebat. denique l. 5. § 8. formulas illas urget, à vulgari sermone petitas, τούτοις φέρεται αὐτῷ. hoc illi tulit : & τούτοις τούτοις φέρεται, id est, συνεμμέρεται. hoc illi latum, id est, prescriptum est, à medico nimirum, tanquam utile & salutare. & de universi natura, imò Jove ipso, καὶ ἀνὰ τοῦτο πᾶσι φέρεται, οἱ μὴ τὰ ὅλα συνεμμέρεται, non tulisset ejusmodi aliquid, nisi universo id contulisset. Illud itaque forsitan & hic voluit, Et prescriptum est, à mundi nimirum administratore Deo ; & conducit etiam : (ut idem sit τὸ συνεμμέρεται quod τὸ συμμέρεται) vel, Et in nos infertur, & nos etiam secum fert ; eod nimirum quò destinamur. Sensem priorum securus est M. Caf. qui vertit, & inevitabile est, & utile. eodémque faciunt, tum Marci ipsius verba proximè antegressa, ταῦτα ὅ ἀγαθὰ εἰς πέποιται, tum & Sophoclis illud, Oedip. Colon.

Τὸ φέρεται ἐν θεῷ, καλῶς

Χρὴ φέρεται.

Quod fata ferunt, id ferre decet. Grot.

ubi Schol. ἐμμετρήν καὶ τῶν ἐννοουμένων παρὰ θεῶν. φέρεται γὰρ φησὶ, καὶ τὸ ἐν θεῷ εἰμαρμένον καλῶς. Ad posteriorem illud Palladae, in antholog. l. 1. c. 13. Et Stob. tom. 2. tit. 98.

Εἰ τὸ φέρεται φέρει, φέρει καὶ φέρει· οἷον ἀναγκασίαι, καὶ σαυτὸν λυπῆς, καὶ τὸ φέρεται φέρει.

Si te fata ferunt, ferto fertoque. gravatim
Si fers, te crucias ; nec minus illa ferunt.

Vel ut Maximus exhibet collectan. c. 18.

Ὡς καὶ δὴ τὸ φέρεται φέρει, φέρει· οἷον ἀναγκασίαι, καὶ σαυτὸν βλάπτει, καὶ τὸ φέρεται φέρει.

Quod tua ferre volunt te fata, ferare. recusas ?

Te lassis ; lesum sic quoque fata ferent.

Quod utrumque in versione sua expressit elegantissimè H. Grotius ;

Si quem fors agat atque ferat, ferat atque feratur :

Ni ferat, & feret hunc fors, magis & feriet.

Nec unquam satis prædicatum Cleanthis votum illud, quod ἐπὶ πατρίδος ἀνδραγαθόν. vult esse Epictetus

Enchir. c. 52.

Ἀρετὴ δὲ μὲν, ὅτι ζεῖν, καὶ οὐ γὰρ ἡ περὶ τοῦ σώματος

Ὅποι ποτὶ ὑμῖν εἰμὶ διαπραγμαζόμενος.

Ὡς ἐλόμεθα γὰρ ἀποθανεῖν· καὶ ὅτι μὴ δόλω,

κακῶς ἡμῶν καὶ ὑμῶν ἐπὶ τὸν ἥπτον ἐλόμεθα.

Seneca sic reddidit *epist.* 107. & ex Seneca Aug. de Civit. Dei, l. 5. c. 8.

Duc me, parens celsique dominator poli,

Quocumque placuit, nulla parendi mora est :

Assum impiger, fac nolle. comitabor gemens :

Malisque patiar, quod bono licuit pati.

Vide l. 10. § 28. Addo tertiam D. Boot. interpretationem, qui τὸ συνεμμέρεται in accommodandi sensu hic sumit ; ut hoc iit quod Marcus velit, factum & nobis accommodari, & facere etiam ut nosmet ipsi eidem accommodemus. in quam ferè sententiam Marcus l. 4. § 23. Πᾶν μοι σωπαρμίζει, ὅτι σοι ἐν ἀρμῇ ὄντων, ὅτι καὶ μοι. Et l. 5. § 8. Τὸ συμμέρεται σοι καὶ τῷ πᾶσι σοι, καὶ τῷ σοι καὶ τῷ πᾶσι. Et l. 3. § 16. ἀνὰ τῶν τῶν ἐμῶν μοῖρα συνεμμετρήμενον. Et l. 7. § 57.

μόνον φιλεῖν τὸ ἐμῶν συμμέρεται καὶ συμφέρει. τὴ γὰρ ἀρμῇ καὶ τῷ πᾶσι ; in hanc denique sententiam quam proximè, l. 12. c. 1. σοὶ γὰρ αὐτὸ ἢ φύσις ἐστίν, καὶ σε τούτοις. Tu quisquis es, quamcumque ; ex istis ipse voveris, amplectare per me licet ; aut potioram aliquam, si comminisci poteris.

Συμμετέμεναι τὸ λογικόν | λογικῶν appellatione Deū atq; Dæmonas simul cum hominibus intelligit. Istic autem conjunctionis illius tantummodo meminit, quæ ratione prædita invicem astringit omnia. alibi

σοφίης nexum & conjunctionem cum universo mundo inculcat ; ut l. 2. § 4. Caf. ad Pers. Sat. 3.

Κηδεῖται μὲν πάντων | Aliorum, inquit, curam gerere, est natura consentaneum. Ita *infr.* § 6. καὶ ἀνθρώπων ἀνθρωπίνῳ καὶ τῷ πᾶσι. & l. 9. § 3. καὶ κηδεῖται δὲ.

& contra, l. 2. § 1. τὸ ἀνθρωπίνῳ καὶ τῷ πᾶσι. Impia itaque, & humanitatem quasi abjurantis & amolientis

amolientis à te, Caini vox illa, Numquid ego castus
sum fratris mei? Gen. c. 4. v. 9. Ad quæ verba Jo-
hannes ille εἰς ἡμετέραν in Gen. orat. 19. cum Mar-
co nostro planè confentians; Καὶ τοῖς ἐκ τοῦ Χρῆ-
στοῦ ἀποσταλμένοις ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἐρχομένοις, ἐχέτω σε καὶ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα
καὶ ὅσα ἐν αὐτοῖς ἐστὶν. Et Ambrosi. de
Caini & Abel. lib. 2. cap. 9. Recusat fraterna manus
supplicia, quæb' exors naturæ. Contrà Julian. Imper.
de se epist. 12. Ἐπεὶ καὶ ἐχρησάμενος, ὡς καὶ ἐγώ
ἐμαυτῷ, καὶ καὶ ὡς ἄλλοις ἀποστόλοις, ὅς οὐκ
ἐχρησάμενος. De Demoniacis Lucianus: φίλος καὶ
ἀποστόλος καὶ ὅς ἐστιν ἐν πνεύματι καὶ ἐκείνους ἐνδύμενος,
ἀνθρώπων γένος. Ità Apostol. ad Galat. cap. 6. v.
10. ἐργάζεσθε τὸ ἀγαθὸν ὡς πᾶν. Facit
huc & parabola illa Luca c. 10. quæ ostendit D. Jesum
τὸν ἀνθρώπου ἡμῶν quemvis esse, cui, cum ope nostrâ
indigere, subvenire possimus.

Δδῆος δ' ἐχ' ἡ τῆς ἑξῆς πάντων | Plato La-
cher. ^{ἑξῆς} ἡ μὲν τοι ὁ ἱππῆύς ἐστι καλός, ἡ δ' αὖν 20
δρῶν ἀξίων ποσειδέω. Hector apud Nævium,
Latus sum laudari me abs te, pater, laudato viro.
Cicer. Tusc. l. 4. § 67. & epist. famill. l. 5. ep. 12.
& l. 15. ep. 6. ubi subiungit : Ea est enim profectō
pucunda laus, quæ ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude
cuserunt. Idemque Seneca explicans, epistol. 102.
Cum Tragicus ille apud nos ait ; Magnificum esse lau-
dari à laudato viro ; laude digno, ait. Et ibid. Cla-
ritas, bonorum virorum secunda opinio est. vel laus
est à bono bonis reddita. & mox : claritatem à gloria
distinguens ; Gloria multorum iudicis constat, clari-
tas bonorum. Itaq; Lucilius Sat. 14. apud Nonium
proficitur.

Paucis se malle & sapientibus esse probatum,

^hἩ πᾶσις γενέσθαι κατὰ δύναμιν αὐτῶν.

Tὰν ἐμολογούμενων τῇ φύσει βιούντων | Quod
nature convenienter vivere, Flaccus, l. 1. epist. 10.
& Cicero Offic. l. 3. Idémque de Finib. l. 3. Con-
gruenter nature convenienterque vivere. & Tuscul. l.
5. Congruere nature; cümque ea convenienter vivere. 40
Vide ad l. 1. § 9.

Oi 3 *uā* *ōnos* *βίβυλος*, *ὁμοῖος* | Idem ferè lib.
9. § 18, 27. & l. 10. § 13. & l. 11. § 18. Ci-
cero pro domo sua : *Laudatio hominis turpissimi, mihi*
est erat penè turpis. Senec. epist. 52. *Quid letaris,*
quod ab hominibus iis laudaris, quas non potes ipse lau-
dare? Idem in excerptis. *Non potest ullam auctoritatem*
habere sententia, ubi qui damnandus est, damnas. Ma-
lis displicere, laudari est. Bern. epist. 248. *Non po-*
test bonus non esse, qui bonus places : nec minus vali-
dum argumentum mihi videtur, quod bonus sit, si malis
e regione displiceat. At editor Lugdun. hic ne-
gativam omisit, in dictionis Marcianæ fraudem
non ferendam.

καὶ σύνεργος ἔστι μεθ' ἡμῶν | *Notūque ē inter-*
du. ita Marinus in Proculo cap. 3. ad lib. 4. § 50.

representandus; ὑποκρινε τις καὶ ἡμῶν. quo loco non erat, quod Heraldus animad. in Anab. c. 4. Scripturam editam submoveret, & καὶ ἡμῶν ὑποκρινετῆρος. etenim ὑποκρινετῆρος est interdictum, ut Marco istuc, ita aliis passim. Aristoph. Pluto 4. 3.

Οἱμοι πάλας ἀποδύομαι μεθ' ἡμῶν.

Vae misero mihi, spoliis istis interdum.

Demost. in Midiam. Καὶ γὰρ ἐχθρὸς ἦν, καὶ μὴ
 ἡμέτερον οἶδός ὕβριζεν. & interduin, five ipia luce,
 sciens prudensque contumelia afficiebat. Polyb. lib. 1.
 ἡμετέραν ὃ πλοῦτον ἀδίκηματων καὶ νύκτας
 καὶ μὴμερον. & ποτὲ καὶ μὴ μὴμερον, ποτὲ δὲ
 νύκτας διαφανόμεθα. Plut. in Publicol. Ὡς μὴ
 ἡμέτερον καὶ Ῥωμαῖος ὀφύτης, &c. nihil tritius aut
 pervulgatius. Adjiciam tamen unum amplius locū
 ex Luciani *cataplo*, quia ad Marci mentem facit. ibi
 Lychnus five *Lucerna*, Rhadamantho coram adver-
 sus Megapentheum testimonium perhibens; Ἐγὼ
 καὶ μὴ μὴμερον μὴ ἐν οἴδῃ· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ
 καὶ νύκτας ὀφύτης καὶ παρῶν, ὁμῶς λέγον. Vide l.
 10. § 13.

οὐκ ἔστιν οὐδὲν ὅσον! Ac quibus se homini-
bus admisceant. Xyl. Et potest revera ex necessi-
tudinibus & familiaritatibus de hominum affectu
conjectura sapenumero haud vana fieri. juxta il-
lud Phœnicis Euripidei, quod laudant Æschines
advers. Timarch. Diodor. Sic. l. 12. & Plin. min.
l. 4. ep. 27.

Ὅστις δὲ ἐμπαλῶν ἦλθῃ καὶ εὐαγγέλιον κηρύξῃ,
οὐ πώποτε ἐκλείψει, γινώσκοντες ὅτι
τοιοῦτός ἐστι· οἷοις γὰρ ἦλθῃ σωτὴρ.

Si quis malorum pascitur consortio,

Inquirere ultra parco ; compertum hoc habens.

Talem esse quemque, quali amicitia utitur. Grot.

Cæterum haud plenè satis Marci verba expressit. plenius exactiusque Caf. quales cum qualibus voluntantur, sive commiscendo sese invicem fœdant & inquinant. Est enim metaphora à limo lutove, quod è terra fit, humido aliquo commaceratâ, unde & *φωρεός* non est tantum *μυρωτός*, vel *μαλκιστός*, sed & *μολυστός* & *φωρεός*, *ρύπος*, *μείστω*, *μολυσμός*. Hefych. unde forsan & nostrum, quo Caf. usus est hic, moti. Vide l. 7. § 67.

Παρά τὸ μόνον τῶν αὐτῶν | Cicer. de fin. lib.
2. Nihil est turpius quam sapientis vitam ab insipientium sermone pendere. Idemque de Oratore perfect. §
41. Ego cum à nostro Catone laudabar, vel repre-
hendi me à ceteris facile patiebar. Sic Socrates vi-
detur testimonia Platonis aliorum iudicia debere con-
seruare. Senec. epist. 52. Quanta dementia ejus
est, quem clamores imperitorum bilarem ex auditorio
dimittunt? Apud eundem Epicurus epist. 29.
Numquam volui populo placere: nam quæ ego scio, non
probat populus; quæ probat populus, ego nescio. Sub-
jungit Seneca; Idem hoc omnes tibi ex omni domo
conclamabunt, Peripatetici, Academici, Stoici, Cy-

nici, quis enim placere potest populo, cui placet virtus? malis artibus popularis favor quaeritur. similem te illis facias oportet. non probabunt, nisi agnoverint. conciliari nisi turpi ratione amor turpium non potest. Idem epist. 92. Eleganter Demetrius noster solet dicere, eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditos crepitus. Quid enim, inquit, mea refert, sursum isti an deorsum sonent? Quanta dementia est vereri, ne infameris ab infamibus? Epicuri illud ob oculos habuisse videtur Clemens, cum ista scriberet, Strom. lib. 1. Οὐ ποτε ἀγαθὸν ὁρακλίον τοῖς πολλοῖς ἀρεσκόν· ἀλλ' οὐδ' ἐκείνους εὐδελῶν, ἢ ἀσκήμων ἡμῶν. ἃ ἢ ἡμῶν ἰσχυρὸν μακροῦν ὅτι τῶν ἐκείνων διαδίδονται. qui locus cum corruptelae manifestus sit; ita interpretari Hervetum visum, ac si pro ἐκείνους εὐδελῶν, ἐκείνους ἦδει, vel ἐκείνοις ἀνδράσι legisset; Sylburg. ἐκείνους εὐδελῶν, ἀσκήμων, scil. reponendum posse existimat, ut sit, quae nos novimus illos exercere. mihi neutrum satisfacit. forsan potius, ἐκείνους εὐδελῶν, quae illi nōrint, ut in membro altero, ἡμῶν ἰσχυρὸν, quae nos scimus. Vide l. 4. § 3.

Οὐδ' αὐτοὶ ταυτοῖς ἀρεσκόμενοι | Vide lib. 8. § 52, 53. Senec. epist. 9. Nisi sapienti sua non placent. omnis sultitia laborat fastidio sui. Et de tranquill. c. 2. Unus effectus est vitii, displicere sibi. & epist. 47. Hoc habent inter cetera boni mores; placent sibi & permanent. Levis est malitia, sepe mutatur, non in melius, sed in aliud. Aristot. item Ethic. l. 9. c. 4. Διαφύλακται ταυτοῖς οἱ παῖδες· ἢ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ ἢ βύβανται. Vide sis cetera.

§ 5. Μῆτε ἀκούσῃ | Apud. Aristotel. Rhetor. l. 2. c. 24. nescio quis.

Εἰς τὸν δὲ τῶν κακῶν διαδεχόμενον
Ἀκούσας, ἴσχυον οἱς ἐργῶν προσῆν
Οὐτ' ὅτ' ἀναγκαῖός τις εὖ δεῖσθαι πρὶ,
Προσέκρινεν ὅτι τὸ δ' ὀφειλόμεν ἔχειν.
Si nostra in illum se ira non recte ferat,
Qui non sua aliquid sponte commisit mali;
Nec qui coactus alteri benefecerit;

Ullum meretur aut honorem aut gratiam. Grot.

Vide l. 4. § 34. Augustinus confess. l. 1. c. 12. & ex eodem Petr. Lomb. sentent. l. 2. distin. 40. § 2. & Prosper. sent. 172. Nemo invitatus benefacit, etiam si bonum est quod facit. Idemque in Joann. Evang. tract. 43. Quod quis invitatus vel necessitate facit, non bene facit. Sapientem vero invitum nihil facere, Stoicum dogma est. Cicero paradox. 3. Soli hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitatus, nihil coactus.

Μῆτε ἀκοινώνητες | Quod ubiq; damnat. Vide ad l. 2. § 2. Gregor. Naz. in Basil. epitaph. Μῆτε τὸ φιλόσοφον ἀκοινώνητον, μῆτε τὸ φιλόσοφον ἀπὸ φιλοσοφίας. Senec. de beat. c. 20. Sic vivam, quasi sciam alii me natum: & nostra rerum hoc nomine gratias agam. & ep. 48. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum insuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit, alteri vivas oportet, si vis tibi vivere. Hac

societas diligenter & sanctè observanda est, quae nos omnes omnibus miscet, & iudicat aliquod esse commune jus generis humani.

Μῆτε ἀνεξέτατος | Ità Basil. Caesar. epist. 44. Οὐδὲν ἀνεξέτατος περιέδου. Et epist. 54. Πάντα μὲν λόγον, πάντα ἢ ὁρᾶν καὶ ἀκούειν φεισόμε-
μῶς ὀφειλέταις. Vide & infr. § 6. & l. 8. § 2. & l. 10. § 37. Idemque in Esaiam. & apud Simeon. Logothet. orat. 21. Χρὴ ἐν, ὡς περὶ διδασκῶν, τὸν λόγον τῶν ἀνωτάτων χρόνων παρ' ἡμῶν λαρόν-
τα, ἔχοντα κείνους ἢ ἐξέτασεν τὰ τε δεκτὰ ἢ μὴ, ἢ συγκαταθέσει ἢ ἀποκρίσιν, ἢ τὰς ὁρ-
μαῖς τῆς ψυχῆς μὴ ἀνεκτῶς ὀφειλέταις ὀφειλέταις, οὐκ ἀπάτης ὃ ἐχοντες, ἐν οἷς ὅτιν ἀποφασίζῃ. Galen. hortat. c. 6. Itaque ἐν τῷ ἀνεξέτατος, τὸ ἀποφασίζον ἢ ἀνεξέτατον γίνεσθαι, de quo Marcus l. 7. § 55. At contra Apelles haereticus refe-
rent apud Eusebium hist. Eccles. l. 5. c. 13. Rhodone, Μὴ δὲν ὅλας ἐξέτασεν τὸν λόγον, ἀλλ' ἐνα-
σον, ὡς πρὸς δὲ διαμύσειν. quod est prorsus interd-
dicere homini, animal nē sit rationale, saltem nē ratione, quā eum conditor Deus instruxit, utatur. nec multum abscedunt aut superstitioni Judaei, qui, ut refert Hieronymus à sancta fide in Hebraeo-
mastig. l. 2. c. 2. ex Moisis verbis l. 5. c. 17. v. 11. perperam acceptis, tradunt, quodd, si sapientes dixe-
runt tibi, dextram esse sinistram, vel contrā, credi servarique debeat; aut superciliosi Jesuitae, qui, refe-
rente Paulo Soarpio in Hist. de Interdict. Pauli
305. adv. Venet. l. 2. in Regulis Potavii relictis ann. 1606. reg. 3. asserunt, Si Pontifex Romanus nigrum esse definiat, quod oculus album esse renunciareris, aut vice versā, illius definitioni esse acquiescendum. atqui hoc est etiam oculos hominibus eruere, non ratio-
nis tantum usum eripere.

Μῆτε ἀνδραγαθῶς | Neque patere te retrahi. Xyl. nec cum reluctatione, Caf. Malim, neque affecti-
bus abreptus. quod Jacob. Apost. c. 1. v. 14. ἵνα τῆς ἐπιθυμίας ἡλεσθῶμεν. Et Marcus infr. § 15. ὁρμητικῶς νεύοντες ἐμῶν. Eodem vocabulo usus est Plato leg. 1. τὰ πρὶν αὐτοῖς τῶν ἡμῶν ἢ ἀνδραγαθῶν. Vide l. 2. § 2.

Μῆτε κομψία | Ità § 8. Οὐδὲ κομψόν. & l. 4. § 51. ἢ τῆς κομψίας & ἀκομψόν. l. 6. § 38. quae
est τῶ φιλοπαικίῳ ἢ χαλάρωσι. usurpari monet Pollux l. 5. c. 45. Aristoph. nubib. 2. 1.

Πρῶτον μὲν ἴδ' κομψόν ἐν σωμαστίῳ.
Primo quidem ut sis lepidus in congressibus.

Idem anib. 1. 3.

Μὴ γὰρ νόημα κομψότερον ἡκούσῃ πῶ.
Noema nunquam auidi veram elegantius.

Ubi Schol. κομψία, ἑλαφεία, ἀστεύτης, festivitas, urbanitas. Euripid. apud Aristot. Polit. l. 3. c. 4.

Μὴ μοι τὰ κομψί, ἀλλ' ὅν πόλει δέ.
Speciosa mitte; prae me quaeris urbi est opus. Grot.
Aristot. de Caro l. 2. c. 13. κομψὸς μὲν, ἢ ἀλλ'.

ῥος δὲ. *arguet quidem, haud verò tamen.* In sermone autem eleganti aut festivitate studium poni Marcus alibi vetat. Vide l. 1. § 7. ἀσκολογίας. & l. 8. § 30. ἀσπιδότης. Plato in Politic. Κἄν διαυλάξῃς τὸ μὴ ἀσπιδότῃς ὅτι τοῖς ὀνόμασι. παρὰ τὴν εἰς τὸ γῆρας ἀναπαύσῃς φρονήσεως. Latius tamen extendit idem epist. 10. Τὸ δὲ βέλαιον καὶ πρὸς τὴν ὕβριν, πρὸς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν ἀλκιμύην φιλοσοφίας. τὰς δὲ ἄλλας τε καὶ εἰς ἄλλα τεινέσας σοφίας τε καὶ δεινότητος, κομίσματος οἷμαι σοφιστῶν, ὡς οὐδὲν ὀνομάζειν. Aliud est τὸ κομίσαν. l. 8. § 34. Senec. ep. 115. Oratio vultus animi est: si circumtonsa est & fucata, & manufacta, ostendit illum quoque non esse sincerum, & habere aliquid fracti. non est ornamentum virile, concinnitas. Sed de sententiarum potius ratione Marcus istuc. Cæterum, μήτε κομίσαν δὲ διδασκάν σοφιστῶν, Xyl. cum reddidit, nē in cogitationibus tuis astutiam sceleris; à Marci mente nimium quantum recessit. Διαφύας ῥήματα, sive figura sententiarum rhetorica magistris quid sint, docet Fabius instat. l. 9. c. 1.

Πολυρρήμων | Epictet. Enchir. c. 32. § 1. Καὶ σπουδὴ τὸ πολὺ ἔστι, ἢ ἀλγιστὸν τὰ ἀναγκάσια, καὶ δι' ὁλίγων. Juvenal. Sat. 2. v. 14.

Rarus sermo illis, & magna libido tacendi.

Πολυρρήμων | Vide l. 4. § 24. De sapientibus ex Stoicorum sensu Laërt. l. 7. in Zenon. 'Απορρηγμονές τε καὶ ἐκλεινόν δὲ τὸ ἡδονικόν. Plut. de Stoic. contradi. c. 16. ait, Chrysippum vitarum l. 4. τὸν σφοδρὸν ἀπορρηγμονά τε καὶ ἰσορρηγμονά. Verba Chrysippi, οἷμαι δὲ ἔγωγε τὸν φρονιμὸν καὶ ἀπορρηγμονά καὶ, καὶ ὁλιγορρηγμονά, καὶ τὰ αὐτὰ περὶ τὴν. ὁμοίως τὴν τε αὐτορρηγμονίαν καὶ ὁλιγορρηγμονίαν ἀσείων ὄντων. Idem lib. de eligend. prop. 16. τὰ δὲ ὄντα φαίναται ὁ καὶ τὴν ἡσυχίαν βίαν ἀκίνητον πρὸς ἀσφοδῆς ἔχον καὶ πᾶν κατὰ πᾶν ὁλιγόν τὸν ὁλιγόν. itaque Tertull. de pall. c. 5. non Epicuros tantum, sed & Zenonas quietis magisterium dicit. Ququam Tigellinus impurus ille Neronis Palpo, apud Tacitum annal. l. 14. Stoici sectæ objicit, quod turbidos & negotiorum appetentes faciat. Siracides c. 38. v. 26. Ὁ ἐλασσύμενος περὶ αὐτὰ, σπορὸν δίδωται.

Ὁ ἐν σοὶ θεός | Mentem nunc demonem, ut l. 2. § 13. & infra. § 6. nunc & Deum dicit, ut hoc loco, sic l. 12. § 26. ὁ ἐξ ἑσέως νῦν θεός. ibi plura vide.

Περσέτης | Ita l. 5. § 27. περιεπῆς καὶ ἡγεμόνα.

Ἀρρενα | Vide lib. 2. § 5. De Zenone apud Laërt. l. 2. Zenodorus:

Ἀρρενα δὲ λόγων εὐρεῖς —

Majcula enim verba invenisti — vel

Majculam enim vite rationem tu reperisti.

Et Senec. epist. 33. Totus contextus illorum virilis est. Apud Persium Sat. 5. v. 144. Majculam bilem, i. e.

Majculam animum criminis loco luxuria objicit juveni in suis castris militanti. Casaub. ibi.

Ἀνατεταχτός | qui se ita comparaverit. Xyl. vel composuerit. ἀνατεταχτός, ἐνταπεινωτός. Hes. & Suid.

Περειμμένος τὸ ἀνακλητικόν | Translatum videtur à re militari: quod & Suidas censet, ubi locum hunc laudat, nisi quod τὸ ἀνακλητικόν illud esse classicum existimet, quo eis πελάγιοι ἀνακαλῶν, ignaviores ad praelium in eundem incitantur; cum sit potius, ut Budæus, quo receptui signum datur, & à pugna, fusorumve prosecutione milites revocantur. quomodo Plut. in apoph. Lacon. 'Αλλ' ὅτι περὶ τῆς ἀνακαλῆς τῆς πελάγιοι τὸ ξίφος κατέφερον μύλων, ἔπειτα τὸ ἀνακλητικόν ἐσημῆσαν, καὶ κατήνευσε, quod idem & de Chryfanta Persia narrat, in collatione Pelopida & Marcelli, & in capis. Rom. quæst. 39. à Cyro eo nomine laudato; ex Xenophont. pæd. l. 4. Ita & Pollux onomast. l. 1. c. 9. § 19. ubi τὸ εἰς ἐροδὸν opponit τὸ ἀνακλητικόν. Et clariùs adhuc l. 11. c. 11. παρακαλοσικόν, ὃ τὸ κατὰ τὴν τῆς μάχης συμβολὴν ἀνακλητικόν, τὸ ἐκ τῆς μάχης ἀνακαλῶν. Ita Diodor. Sicul. l. 17. c. 7. Ἀνακαλίσκω τὴν σάλπιγγα τὸν στρατὸν. & Polyb. l. 1. ἀνακαλῶν τὸν αὐτὸν παρήγορος τῆς σάλπιγγος. & Plut. in Fabio: Τῇ σάλπιγγι σημῆσαι ἀνακαλῶν. quod Synes. in Calvis. καλεῖται ἀνακλητικόν ἡρῶσαι τὴν σάλπιγγα. Sed & Longus Passoral. lib. 4. de Caprario. cujus cantibus capræ affueverant: Πρῶτα μὲν ὁλίγον ἐκπέδον, καὶ αἱ αἰετοὶ ἐκποῦ, τὰς κεφαλὰς ἀρῶνται. ἔπειτα ἐκπέδον τὸ νόμιον, καὶ αἱ αἰετοὶ ἐκποῦντο κατὰ αὐτὴν λιγυρὸν ἔδωκα, καὶ ἀδράαι κατέκαλινον. ἐπὶ αὐτῇ τε καὶ ὅξυ μύλον, αἱ δὲ, ὡς περὶ λυγρὸν περὶ τὸν αὐτὸν, εἰς τὴν ὕλην κατέφερον. μὲν ὁλίγον ἀνακλητικόν ἐφείχετο, καὶ ἐκπεδόν τὸ νόμιον, ὡς περὶ λυγρὸν περὶ τὸν αὐτὸν. Sed & apud eundem l. 1. Dorconia pelle lupinā invadentes canes ἀνακαλῶσαι σιωπῇδε ἡμεῖς οὐκ ἀφῆκεν Daphnis fertur. Idemq; l. 2. Λαβὼν τὴν σὺν γα, σὺν γα γαρόν, ὡς ἐρὼν ἐροῦν, ὡς περὶ ἀνακλητικόν, ὡς περὶ τὸν αὐτὸν. Eodem respexit Epictetus differt. l. 1. c. 29. 'Εάν αἱ ὁ θεὸς σημήνῃ τὸ ἀνακλητικόν ὡς τὸ ὁλοκρῆται, ποιεῖται δὲ τὸ σημεῖον, ὡς στρατηγῶν. Idem l. 3. c. 13. Ὅταν δὲ μὴ παρέχῃ τὰ νάματα, τὸ ἀνακλητικόν σημαίνει, τὴν δύσιν ἡσυχίας, καὶ λέγει σοι, ἔρχου. Et c. 26. Τί ἔστι, εἰ μὴ παρέχῃ ὕψος; τί γὰρ ἄλλο, ἢ ὡς ἀγαθὸς στρατηγός, τὸ ἀνακλητικόν μοι σημήματι; ποιεῖται, ἀποκρίνεται, ἐκπεδόν τὸν ἡγεμόνα, ὡς περὶ αὐτὴν τὰ ἔργα. Et c. 24. 'Αν μὲν ἐκὼν πᾶν, ὅταν καὶ φύσιν δια-

ξαρῶν ἢ ἐκ ἐστὶν ἀνθρώπων, ὡς περὶ αὐτὴν ἔχουσι ἀλλ' ὡς σὺ μοι σημαίνοντες τὸ ἀνακλητικόν, αἰδέομαι ὅτι μὴ χρεῖται καὶ ἔργου. Porrest & à re nautica sumptum videri. quā imagine eadem ferē in argumento eodem usus est Epictetus Enchir. cap. 7. Κατά τὸ ἐν πᾶσι, τῇ πᾶσι καὶ δορυμάνει, ἀνὰ τὴν ὁδὸν ὁδὸν ἀνὰ τὴν ὁδὸν, ὁδὸν μὲν περὶ τὸν, καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν ἀνὰ τὴν ὁδὸν.

δια τὸν λόγον, ἀ ἄλλοι ἀκούεις δια τὸν νόμον. οἱ γὰρ ἀληθῶς φιλοσοφῶντες μόνοι ποιῶσιν ἐκκλίσεις, ἀ ποιεῖσιν ἀκούεις οἱ λοιποὶ δια τὸν νόμον, ὡς τὸ ὑποπληγῆς κωδὲς ἢ γαλεῖ ἰσχυρὸν πλὴν ἡδονῶν ἀποτρῆ-
 πῶν apud Plut. adv. Colot. & de virt. moral. Et Constantius Imper. orat. pro Themistio: Εἰ δὲ μὴ τὸν ἡμῶν ἀνδράποισι φιλοσοφῶν, τῆς ἐκ τῆς νό-
 μων ἀνάγκης ἐκ ἀν ἡμῶν ἡδέας. ὡν γὰρ νῦν ὅσα τὸ
 δέῃ ἀπὸ τῶν ἡμῶν, ταῦτα ἀν ἐμὴσαν ἐκ τῶν ἀνέκων. Itaque Aristippus, Τί πλεονέχουσιν οἱ φιλόσοφοι, re-
 quiritur, respondit, referente Laërtio; Ἐάν πάντες οἱ
 νόμοι ἀναρῶνται, ὁμοίως βίωσιν. Eodem quo nunc
 citavit modo viēturos philosophos, etiam si leges omnes
 tollerentur. Siquidem id suā sponte facient, quod legi-
 bus facere coguntur. De juramento pariter dici po-
 terit; nihil istoc viro bono opus, quod ad id quod est
 officii sui obendum, vel impellatur, vel obstringatur:
 quum sponte suā facturus sit illud, quod alii vix
 etiam juramenti vinculis constricti exequantur. Itā
 M. Fabius fugientibus cohortibus post Q. Fabium
 in praelio occisum; Hoc jurāstis inquit, milites?
 fugientes vos in castra redituros? adde ignavissimos ho-
 stium magis timetis, quā Jovem Martemque per quos ju-
 rāstis? at ego injuratus aut viētor revertar, aut propē
 te hic, Q. Fabi, dimicans eadam. Liv. l. 2. De
 Numa Livius idem l. 1. Eā pietate omnium peccato-
 ra imbuerat, ut fides ac jusjurandum, propulso legum
 ac panarum metu, civitatem regerent. Caterum Fa-
 bium fides pietasq; in patriam etiam citra juramen-
 tum in officio continebant. Atq; hoc est quod So-
 lon, ut Laert. l. 1. Κόρυμβος ἀδίας ὄρεα ποσειδὼν ἔχε.
 Quanquam nec injuratus prorsus vir bonus: sacra-
 mento, non vulgari tamen illo, adactus, sed sanctio-
 ne etiam, si quid in istis aliud alio sanctius aestima-
 tur, quodq; facit, ut illius idcirco nullus indigeat.
 Senec. epist. 37. Quod maximum vinculum est ad
 bonam mentem, promissisti virum bonum. Sacramento
 rogatus es. & epist. 65. Sapiens, affectatorque sapi-
 entie, velut sacramento rogatus, &c. Et de vit. beat.
 c. 15. ad hoc sacramentum adacti sumus. Caterum
 ego sensui, quem priore loco proposueram, ἐμμένω.
 Tertio deniq; (id quod Marcum istuc cum primis
 velle, nullus ambigo) δια τὸ αὐτῶν καὶ ἀπορῶ-
 νας quia eo sit animo eāque sui fiducia, ut juramen-
 tum interponere nihil habeat necesse, si dicenti fides
 derogata fuerit; cum ab aliorum de sese opinionio-
 nibus ac iudiciis bonum suum ac beatitatem neuti-
 quam pendere persuasum habeat. quod spectat & quod
 sequitur, ut nec juramentum proprium, itā nec tes-
 timonium alienum, sic affecto, usui (necessario
 saltem) futurum.

Μὰτι αὐτῶν τῶν μαρτυρῶν | Itā l. 7. § 62.
 ὅτι ὁμῶς περὶ τῶν δόξων. Et infra § 16. οἱ δὲ
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν, &c. parum pensi habiturum, etiam si
 non ipsi fidem adhibuerint, talem esse reverā, qualem

prae se fert. Τί δ' ἐρεῖ τις ἢ ὑπολάβεται πρὸς αὐ-
 τὸ, ὅτι εἰς τὸν βόλλεται. lib. 10. § 11. aliud est
 autem quod lib. 9. § 29. μὴ πεισθῆναι, ἢ τις ἡ-
 σταν.

Ἐν τῷ τῷ φαιδρῶν | Vitiosa proculdubio scriptu-
 ra. ambigua satis emendatio. Eruditus vir D. Bo-
 ot. vult ἐν τῷ, quasi dicat: hoc unum cum primis at-
 tendatur, vel agatur. quomodo Apost. ad Philip. c.
 3. v. 13. ἐν δὲ. Unum hoc est quod ago, quod atten-
 do. Ego existimaverim legi posse, ἐν τῷ, vel quia id
 forsan poetarum est peculiare, ἐν τῷ, ἀντὶ τῷ ἐρεῖ
 τῷ, inest autem hujusmodi, quam supra delineaveram,
 animi constitutioni alacritas jugis καὶ αὐτάρκεια.
 Velficui minùs hoc ariserit, quia moniti seu prae-
 ceptionem praecedentia habent, ἐν τῷ, aut ἐν τῷ
 τῷ, inest autem, aut inest vero, &c. Caterum alio-
 rum arbitrium esto. ego nihil statuerim.

Τὸ φαιδρῶν | Apul. in apolog. Caterum Plato-
 nica familia nihil novimus nisi festum & letum, &
 solenne & superum & caeleste. Senec. epist. 60. Ta-
 lis est sapientis animus, qualis mundi status super Lu-
 nam: semper illuc serenum est.

Ὁρδὼν ἐν τῷ ἔχει, ὅτι ὁρδὼν | Rectum igitur
 esse oportet, non autem cretum. hoc est: qui recto
 ipse per se jugiter consistat incedatque talo, ut Ho-
 ratius loquitur, l. 2. ep. 1. non qui lapsus, vel lapsa-
 bundus alienā manu erigi opus habeat; quomodo
 de Hectore Homer. Il. II. v. 272.

— ὁ δ' ὅτι ὁρδὼν ἐστὶν αὐτῶν | Ἀσπίδι ἐξ ἡμετέρας τὸν δ' αὖτ' ὁρδὼν Ἀπόλλων.
 Et de Euryalo, Il. II. v. 604.

Ὁς πᾶν τοῖς ἀνέπαλτο αὐτῶν μαρτύριος; Ἐπὶ τοῖς
 Χερσὶ λαλῶν ὁρδὼν. — Sophocles Oedip. Colon.

Γέροντα δ' ὁρδὼν, φλαῦρον, ὅς νεῖται πύση.
 Frustra, in juvenia lapsus, erigitur senex.

Plutarch. ad praefect. indoct. Ἐπὶ γὰρ πᾶσι τοῖς ὅτι
 ὁρδὼν, ὅτι διδασκῶν ἀνοήτως. Neque enim aut eri-
 gere alios idoneus est, qui ipse cadit; aut docere, qui ipse
 nescit. Vide ad l. 1. § 15. Suid. Ὁρδὼς λέγεται καὶ ὁρ-
 δῆτος. Μάρκος. Ὁρδὼν τῷ (f. δὲ) ὅτι καὶ ὁρδὼν μα-
 ρον. Verum saepius istuc jam nominatus & deinceps
 nominandus, non sine grati animi significatione, D.
 Boot. aliorum haec accipit. Effer, inquit, plus quā
 Stoica rigiditas, ἀναμνηστικῶν exigere à sectatori-
 bus sapientiae, cum illa non nisi ipsis sapientibus com-
 petat. deinde sibi ipsi contradiceres, ut qui passim mo-
 net à peccatis quidem cavendum esse omni curā &
 diligentia; sin in aliqua prolabaris, resurgendum esse,
 & meliora monstranti obtemperandum. Vide l. 4.

§ 12. & l. 5. § 9, 10. & l. 6. § 11, 21. & l. 8.
 § 16. Quin & l. 7. § 12. iisdem verbis, quae hic
 difficultatem pariunt, sed sensu diverso, Ὁρδὼς, ἢ
 ὁρδὼν. Sensus itaque, ni fallor, hic est. Ὁρδὼς
 inter alia valet, quod Latinis effectus vel surrectus;
 τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀνω βλέπον, καὶ μὴ συγκαταρῆς, ut

Græci Grammatici exponunt. Ità Xenoph. in *Sympos.* Μετὰ τὸ πρὸ κλέειν εἰσὶν ἄλλοι φιλοῦντες τὸν ὄρεον. Theophr. l. 5. de causis. c. 4. καὶ τὸν πολὺν, ἔστιν ὁρεὸν σαθρὸν, πολὺ ὕδωρ ἀρίστη Lucian. *Phil. 11* ἐστὶ μὲν τὸ σωόντων, μὲν δὲ ὅπερ καὶ τὸ ζῆλον ὁρεός. Vult igitur Marcus, è discipline suæ placitis, ut rectus insistas, idque per te, ita ut externis veluti fulcris non indigeas: aliqui fore, ut semper verferis in metu ruina, videlicet fulcris illis (honore, divitiis, liberis, &c.) in quæ te inclinabas, ac quibus te probe suffultum putabas, subductis; quod facillimè ac multis occasionibus fieri potest. igitur hæc verba nihil aliud volunt, quàm illud tristissimum Stoicorum dogma, Viro sapienti debere omnem felicitatem intra sese repositam esse, ita ut non pendeat à rebus externis, extra ipsius potestatem sitis. Itaque sic interpretor, Oportet ut sis erectus, non ut erectus tenearis ab aliis. Vide Platon. in *Menex.* sup. ad l. 2. § 11. Marcus ipse l. 7. § 2. Τὸ πρὸ πέντε, καὶ ὁρεός ἐστι. favent huic interpretationi, & antegressa illa, τὸ ἀποσοφείας τῆς ἔξωθεν ἀπορεσίας, &c. quibus adjungi possunt & Epicteti illa, l. 3. c. 24. Ταῦτα ἔχον ἀπὸ ἐν χειρὶ, καὶ τειχῶν αὐτῶν ὡς σπυγρὸν, καὶ σείχιστα ποιῶν, ἐκίπτε δὲ τὴν πρὸς μὴν ἀνδρὸς τὸ ὁπρὸν νωμῶς. Ità fuerit, sed à corpore ad animum traductum, quod de fe Umbrius apud Satyricum sat. 3.

— pedibus me Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo.

§ 6. Εἰ μὲν κατὰ τὸν εὐερίαν. Ità Epictet. lib. 4. c. 9. Εἰ πᾶσα ἀλλὰ τέτων μείζονα ζητῆς, πᾶσι δὲ ποιῆς.

Ἀρκείδου ἑαυτῇ | Suprà § 5. teste nullo, ope operare nullā indigens. Vide l. 9. § 26.

Καὶ ἐν τῇ ἐμὲν ἑαυτῇ | Vide an non [c] illud inducendum sit: ut sententia sic procedat, ἀρκείδου ἑαυτῇ, in eis quæ rationis ope administrantur, καὶ τῇ ἐμὲν ἑαυτῇ, in eis quæ ἀσυνεργίως contingunt vel decernuntur potius.

Τὸ ἀεὶ εὐερίαν ἑαυτῇ ἀπολαύειν | Ità l. 12. § 29. dixit ἀπολαύειν τὸ ζῆν. Sensuum prægnans dictio. Est enim ἀπολαύειν, sive frui, cum oblectatione quadam in re adeptæ prorsus acquiescere. Ideo mediis uti, sine frui dicimur. indè tritum illud in schola Theologica, peccatum in hoc omne consistere, quod aut fruimur utendis, aut utimur fruendis. Videatur August. de doctrin. Christ. l. 1. c. 22, 32, 33. Et de Trin. l. 9. c. 8. & l. 10. c. 10, 11. & 83. quæst. 30. Petr. Longob. sent. l. 1. dist. 1. & Thom. Aquin. Sum. part. 1. 2. quæst. 11. art. 3, 4. Verùm Marco ipso nemo melius τὸ ἀπολαύειν istud nobis explicaverit. Is l. 10. § 32. ἀπολαύειν, inquit, δὲ ἀπολαύειν, πᾶν δὲ ἔστι καὶ τὸ ἰδίαν φύσιν ἀπορρίπειν ἀπολαύειν sive fruitionem oportet ducere, quicquid secundum naturam suam exequi datur. hoc autem quomodo fiat, ibidem docet. nempe, cum eo loco ista nobis sunt, ὅσον ἐστὶ τοῖς ἡδονατικῶν ἢ πρὸς φύσιν,

quo delicia & luxur sunt hominibus voluptati deditis, qui in ea nimirum summum bonum statuunt, & quorum vita βίη ἀπολαυστικὴ dicitur Aristoteli *Ethic. Nicom.* l. 1. c. 5. & *Eudem.* l. 1. c. 4. & ipsi ἀπολαυστικοί. ibid. lib. 2. c. 4. quo sensu & ἀπολαυστικὰ φαίνεται, suprà § 4. quæ ἰδονικὰ ibidem. Senec. de benef. l. 4. c. 13. Viri officium est, inter alia, & beneficium dare. quare ergo dat? nē non det, (q. d. nē officio suo delit) nē occasionem benefaciendi perdat. quibus voluptas est, inertī otio assuescere corpusculum, & securitatem soporis simillimam appetere, & sub densa umbra latitare, teneberrimisque cogitationibus, quas tranquillitatem vocatis, animi marcentis oblectare torporem, & cibis potionibusque intus horarum latebram corpora ignavia pallentia saginare: nobis voluptas est dare beneficia, vel laboriosa, dum aliorum labores levent; vel periculosa, dum alios è periculis extrahant; vel rationes nostras aggravantes, dum aliorum necessitates & angustias laxent.

Εἰ καὶ μὲν κατὰ τὸν εὐερίαν | Quod Flac. l. 1. ep. 12. — si cuncta putas una virtute minima.

Τὸ ἐμὲν ἑαυτῇ ἐν σοὶ δαίμονι | Vide lib. 2. § 13.

Τὰς φαντασίας ἐξέταζοντες | Explicat, quod suprà dixerat § 5. κατὰ ἀνέξιατος. Epictet. l. 3. c. 12. Ὡς δὲ ὁ Σωκράτης ἐλεῖν, ἀνέξιατος βίον μὴ ζῆν. ἔπος ἀνέξιατος φαντασίαν μὴ παραδέχεται ἀλλὰ λέγειν, ἐκδέχεται, ἀρεῖς. ἴδω τις εἰ, καὶ πόθεν ἔρχηται ὡς οἱ νομοφύλακες, δειδόντες τοὺς σωδμήματα. ἔχει τὸ ὡς τῆς φύσεως συμβολῶν, ὅ δὲ τὴν παραδεδειγμένην ἔχει φαντασίαν; Ceterum etiam supra miraculum omne cautionem ἀκρεβειάτω idem proponit, l. 3. c. 2. ἴτα μὲν ἐν ὑπνῷ λαβὴ τῆς ἀνέξιατος περιελθὺσα φαντασία, μὲν ἐν οἴνῳ, μὲν μάλιστα χολῶντος. quæ & eadem ferè habet l. 2. c. 17. quo loco, nec immerito, istud poscenti succlamat, σὺ θῶς εἶ, ὁ ἀνθρώπος σὺ μάλιστα ἔχεις ἐπιβολὰς. neque enim reverè natura humana fert ista; sed nec divina patitur.

Τὸν αἰσθητικὸν πῶσιον, ὡς ὁ Σωκράτης ἐλεῖν, ἑαυτὸν ἀφελαικῶς | πῶσιον Suidas τὴν σπεινῶν, id est, suadellam, suasionem interpretatur. atq; ità Xyl. istic accepit, & persuasionem reddidit. Verùm πῶσις, pro morbo, affectu, sive perpeffione quavis corporeâ, haud infrequens deprehenditur in medicorum aliorumq; etiam scriptis. Hippocr. de loc. in hom. ὅ περ βύλαται τὸ σώματος ἀπολαύειν μέγας κακὸς πῶσιον τὸ σμικρότατον, πᾶν τὸ σώμα αἰσθίσταται τὴν πῶσιν, ὅπῃ αὐτὸς πῶσις. Galen. de Sest. optim. c. 10. § 18. ἐπὶ ἡ πῶσις πῶσις, καὶ ἐπὶ σπλῆνός πῶσις. in hepatis & splenis affectibus: sive, in hepate atque in liene affectu. Alex. Aphrodis. problem. l. 1. q. 138. τοπικὴ δὲ γίνεται τῇ νόσῳ τῆς γλῶττης πῶσις. est enim topica nervorum lingue affectio. Cassius problem. q. 59. ὁ καὶ κατὰ πῶσιν ἐστὶ τὸ σμάχου Cholera ventriculi affectio.

fectio est. Marco etiam nostro familiaris admodum
ea vox. nam l. 7. § 55. *πείσεις σωματοπράξ*, quas
istic *αἰσθητικὰς*, appellat, & lib. 5. § 26. *τὰς πεί-*
σεις ἐν τοῖς μολεῖς. & lib. 6. § 51. voluptuarium
hominem dixit, *ἰδίαν πῆσιν*, id est, corporis sui af-
fectionem sive passionem, pro suo summo bono ha-
bere. Sed & apud Sextum Empiric. *ad v. Logic.*
l. 1. c. 2. ubi ex Stoicorum sententia dicitur, *τὸ*
ἰγμονικὸν ἐπεργεῖσθαι καὶ πῆσιν. Et *ἰδίωμα πεί-*
σεις ἢ *πλὴν παλαιάσας* quam & *τύπον* ἐν *ψυχῇ*
ex eorundem mente ibidem definit: de qua vide
infra. § 16. restituenda est huic vocabulo ea signi-
ficatio: cum Gentianus interpres *persuasionem* pas-
sum verterit. mutanda insuper & corrigenda vox ea-
dem apud Plut. de *irac. cohibend.* ubi *πείσεις* ὁμο-
εὐκῇ vulgò exhibetur, quod viros eximios Joan. Har-
tungum, Des. Erasmus, Gilb. Cognatum in frau-
dem illexit, dum nunc Obedientiam, nunc *Persua-*
sionem *Homericam* vertunt, novumque inde prover-
bium exculpunt: quum *πείση*, non *πείσεις*, legen-
dum sit, cum ex Plut. eodem de *Loquac.* & Home-
ro ipso *Odys.* v. 23. tum & ex Synesio de *Calvit.*
ubi dicit, *πῆρσιν ἐν πείσῃ, φασί, τὴν κερδαίναν*. irā
enim legendum, non ἐν *πίσῃ*, quod Beat. Rhena-
num, & hunc secutum Hadr. Junium fefellit, qui
ad *Pisces certamina* allusum aurumabant quum *πεί-*
ση ibi, quomodo & in Homeri loco illo, unde istud
autores illi mutuati sunt, *χοινίον ἀσχυρεῖον*, i. e. *fu-*
nis anchoralis sit. quod & Paul. Leopardus monuit
emend. l. 15. c. 19. malè enim Eustathius *πῆσιν*
ibi *πλὴν παλαιά* interpretatur. meliùs Heracleonis
scholia, quæ cum sint hoc loco fœdissimè depravata,
irā restauranda funt. *Ἐν πείσῃ, ἀντὶ τῆς καὶ χέρσας*.
ὅς ἐπὶ λῶ ἐν κινήσει, ἀλλ' ἐν δεσμοῖς ἔμμεν. Asti-
pulatur Hesychius, qui Poetæ verba adducens, *Πεί-*
ση, inquit, *πείσματος καὶ χέρσας*. Et mox: *Πείσματος*,
ῥητὴ ἀπορία, σφωμύσματος. Talem nempe vult a-
nimī statum, qualem describit apud Plut. de *virt.*
moral. nescio quis verbis hisce; quæ etiam, quo e-
maculem, libentius laudo;

— ἢ ὅτε (ρηται vulgò.)

Ναὺς, ὅστις ἐκ μὲ γῆς ἀνήλθῃ ὁ ἑσπέρης, [* ἀν-
τὶ δ' ἔργος, ἡμῶν δ' ἐν κερσῇ τὰ πείσματα.

Verum latius evagati sumus: ad Marcum reverta-
mur. Apud Platonem à Socrate ubi omnino usur-
petur vocabulum istud, nondum reperio. *παθημα-*
των duntaxat *αἰσθητῶν*, quod *τὰς αἰσθητικὰς αἰσθη-*
τικὰς fortèan æquipolleat, meminit Plato in *Timæo*.
Itaque verba illa, *ὡς Σωκράτης ἔλεγε*, ad sequentia
potius referenda existimo, designariq; locum illum
Platonis ex *leg.* l. 1. (unde & ad l. 2. § 2. quædam
suprà delibavimus) ubi is sub Hospitis Athenien-
sis persona; postquam τὰ *πάθη*, sive *affectiones*, dixe-
rat, *ἵν' ἡμῶν* nervorum vel funiculorum quorundam,
ut in diversas partes alternis distrahere, nunc ad
virtutem, quæ ex altera; nunc ad vitium, quod ex

altera parte sit situm; subjungit, *ὡς φασὶν ὁ λόγος*
δεῖν ἡμῶν ἔλκεον ζωντοπόρους αἰεὶ, καὶ μηδὲ μὴ ἀπο-
λειπομένους ἐμνήνης, ἀνδράκων τοῖς ἀλλοῖς νδύεσι
ἔχουσιν. ut sit *ἀνδράκων* hic nostro quod *ἀνδράκων*
ibi Platoni; quod & noster forsitan scripserit. Illud
tantum inter Platonem Marcumq; interesse potest;
quod ille *affectionibus* nos virtutem versùs *attrahi*, &
attrahentibus nos tradere totos voluerit; hic ab *af-*
fectionibus ipsis nos prorsus *abstrahere* velit, quos vitio-
rum loco habebant Stoici, Peripaterici non item.
Perpendat insuper & lector sagax, an non ista, *ὡς ὁ*
Σωκράτης ἔλεγε, loco sint mota, cum priorib' illis,
τὰς παλαιὰς ὑπετάζοντες, proximè subjuncta essent.
Τοῖς δὲ τοῖς ὑποτακτοῖς ἑαυτὸν | Vide Clean-
this votum, ad § 4. Et Marcum *supr.* § 5. E-
pictet. l. 4. c. 3. *Ἐλπίστες γὰρ εἰμὶ, καὶ οἷόν τι*
δεῖ, ἵν' ἐκὼν πείδομαι αὐτῷ. ἢ δ' ἄλλων ἔλε-
γες ἀντιποιεῖσθαι με δεῖ, ἢ σώματι, ἢ κήσας, ἢ κ
ἀρχῇ, ἢ φήμῃ, ἀπὸ ὧς ἐδενέσθαι. — ἢ δὲν δυνάμει πα-
ρεχέσθαι ἢ ἐντολῶν αὐτοῦ. — Τέτε τοῖς διατάγμασι
ὑποτάσσας ἢ δὲ, ἢ τοῖς Μαρτυρίαι καὶ Κανόνι.
ecquid pium magis?

Τῶν ἀνδράκων σερικηδόνων | Hoc enim exigit
à nobis humana natura, sive humanitas ipsa. Vide
supr. § 4.

Τέτε πάντα τὰ ἄλλα μικρότερα καὶ ἐπιλείπεται |
Vide l. 7. § 72. Jo. Chrysostom. in *Matth. orat.*
49. alludens ad Christi illud *ibid.* c. 6. v. 33. καὶ
ταῦτα πάντα σερικηδόνων ὑμῶν. Καὶ γὰρ σερικη-
δόνων ταῦτα ἐκείνων. ἔτι καὶ ἐπιλείπεται ταῦτα καὶ μικρό-
τερα ἐκείνων ὑπετάσσοντας, καὶ μακάλα ἢ. Ex Pla-
tone Plut. de *util. ex inimic.* & *adv. Colot.* Ἀπὸ
γὰρ ὁ ὑποτακτὴς γῆς καὶ ὑποτακτὴς γῆς, ἢ ἀντάξας
ἀρετῆς. Itaque Solonis illud iemper ad manum, imò
in mente habendum monet, cujus etiam in *lib.*
de *profect. indic.* & de *tranquill.* meminit; & Stob. in-
tegrum *tom. 2. tit. 1.* exhibuit; quo modo & in The-
ognidis monitis reperitur, v. 315.

Πολλοὶ μὲν πλοῦτοι γὰρ, ἀγαθοὶ δ' οὐκ ὄντες:

Ἄλλ' ἡμῶς αὐτοῖς ἐ διαμερίσασθαι
Τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον. ἐπεὶ τὸ μὲν ἐμπόδιον ἐστίν,
Χρήματα δ' ἀνδράκων ἀλλοῖς ἀλλοῖς ἔχουσιν.

Dites sæpe malique, bonosque adfligit ægestas:
At mihi virtutis munera divitiis

Permutare nefas. monet usque immobilis illa:

At fluxas nunc hic, nunc habet alter opes.

quod Marcus etiam verbis mox sequentibus adfir-
mat. Basilius item *Cæsar. orat.* 24. & ex eodem
Simeon Magist. *orat.* 1. Τὰ μὲν ἄλλα ἢ καὶ κη-
ματων, ἢ μάλλον ἢ ἔχουσιν, ἢ καὶ ἐπιστῶν ἢ
ἐπιστῶν ἐστίν, ὡς καὶ ἐν παλαιῇ κλήσιν, τῇ δὲ
κακείνῃ μεταβαλλόμενα. μόνῃ δ' κημάτων ἢ ἀρε-
τῇ ἀνακαταρτίζον, καὶ ζῶντι καὶ παλαιῶν ἐστὶν ἐμπό-
διον. Ὅθεν καὶ καὶ ἀλλοῖς μοι δοκῶ σερὶς τοῦ ἐπι-
στῶν, τὸ, Ἄλλ' ἡμῶς αὐτοῖς ἐ διαμερίσασθαι,
&c. Rectè omnino, Siquidem, ut Plato *Phædonis*;

Quod & illud Martial. l. 11. epigr. 2.

— regula morum,

Quicquid & in tenebris non sumus. —

Elegantissime Tertullianus apolog. c. 1. Quod verè malum est, nè ipsi quidem, quos rapit, defendere pro bono audent. Omne malum aut timore, aut pudore natura profudit. Denique malefici gestiunt latere, devitant apparere; trepidant deprehensi, negant accusati; nè torti quidem facile, aut semper, confitentur. Quæ eadem ferè habet & ad Nationes l. 1. c. 1. Cæcilius apud Minut. Honeſta ſemper publico gaudent, ſcœlera ſecreta ſunt. Plutarchus denique apud Stobæum tom. 2. tit. 6. ex libro adverſus voluptatem: Τι δ' ὁ πάντων θανάτων ἀγγελῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον αἰδέμεθα φόβους, νυκτὶ καὶ σκότῳ τῆς ἀμαρτίας πεδῶν τῶν ὄντων; ὅστις γὰρ οὗτος καλῶν ἔργων σκότος σερβάλλει, τὸ φῶς αὐτοῖς μύπτειν αἰσχυρόμεθα; ἀλλὰ ὅλον αἶμα τὸν κόσμον ἥλιον φωτίζει, σὲ δ' ἀκωπορδοῖ, βύλοιτ' ἄν. ἅπαντα ἡ γῆ αὐτῷ γυμνὴ φυλάττειται, σκῆπτρον σερβάλλομεν τὰ πάντα. Vide infra § 8. & 16. & l. 10. § 9.

Τὸν ἑαυτοῦ νῦν καὶ δαίμονα | Vide supra l. 2. § 13.

Καὶ τὰ ὅρνια τῆς τύτης ἀρετῆς | Sacra virtutis ejus. Xyland. rectè. à mysteriis Ethnicis translatio. ἔργα. Lugdun. edit. malè. nec melius Annotat. ἔργα.

Τραγωδίας ἔποιε | Neque tragice se gerit, quod τραγωδεῖν dicit l. 9. § 29. eodémque videtur spectare, quod l. 5. § 28. dicit, ἔπε τραγωδὶς ἔπε πόρνη. vel, neque tragicis de se materiam suppeditat. 30 Τί γὰρ ἄλλο ἔστι τραγωδία, ἢ ἀνδράπων πάθῃ πῦθαυμακτόν τὰ ἔκτος, διὰ μέγας πῦθις ὀπιδευκόμενα; Epictetus l. 1. c. 4. Quid enim aliud est Tragedia, quam metro quodam expressi, externa ista admirantium hominum affectus? Hoc autem cum non admittat iste, quem hic Marcus depingit, tragediæ argumentum fieri non potest.

Οὐκ ἐρημίας, ἔ πολυπληθείας δέσσεται | Malim cum Lugd. δέσσεται. Nec solitudine opus habebit; quia ubicunque est, & quocunque loco consistit, sibi ipsi 40 vacat, & suus est: ut Senec. ep. 62. Nec ullus hominum avinimque concentus interrumpit cogitationes bonas, solidasque, & jam certas. Idem ep. 56. Vel etiam, quia quod supra monuerat, nihil faciat, quod aliorum conscientiam aspectumque refugiat. Sed nec solitudine; cum nemine teste aut spectatore indigeat, ut supra § 5. sed conscientia sit contentus sua. supra § 6. & Senec. ep. 8. insuper etiam ejusmodi sit, qui sibi tuto credi possit; contra quàm imprudentes, quorum nemo est, qui relinqui sibi debeat. idem ep. 10. 50 Huc Antisthenis illud, qui interrogatus, quid ex philosophia lucri cepisset, respondit, τὸ δῶκεναι ἑαυτὸν ὁμιλεῖν. quod possit secum, ubicunque foret conversari & colloqui. Laërt. l. 6. Senec. q. nat. l. 4. pref. Turbam rerum hominumque desideria, qui se pati nesciunt. tibi tecum optimè convenit, quanquam

nec δέσσει illud est incommodum prorsus. Siquidem timent conscientiam ac frequentiam hominum vitantque, qui pariteribus eam excludere satagunt; quod superius tetigerat. Solitudinem autem pavorem infligere, nemini non est notissimum.

Ζήσῃ μήτε δῶκων, μήτε φόβων | Deesse aliquid nemo non viderit. & suspicetur quis legendum μήτε δῶκων [π] μήτε φόβων. quo modo infra § 12. dixit, μηδὲν σερβάλλον, μηδὲ φόβων. Verum aliud est σερβάλλον, aliud δῶκων. nec idem utrobique sensus est. vel etiam quo modo l. 11. § 11. ἔπε δῶκων, ἔπε φόβων, cum de eis prius egisset, quorum αἱ δῶξεις καὶ φοβαὶ perturbant nos, Verum, quia aliò quæ sequuntur spectant. malim, [τὸ δάνατον] μήτε δῶκων μήτε φόβων. Commentarii vicem præstabit, præter proximè hic adjecta, l. 9. periocha 3. Est quod Martial. l. 10. epig. 47.

Summum nec metuit diem, nec optat.

Siquidem ita formatus est, ut illi nec amor vite nec odium sit; nec vita tædio sit, nec mors timori. Senec. ep. 65. & 78. Itaque nec spe mortis patienter daret: nec tædio doloris libenter moritur. hunc fero, illam expectat. Idem ep. 98.

Πότερῃ γὰρ ὅτι πλέον δάσκημα | Nihil, inquit, sapienti intererit, diuturniorem an breviorē in corpore moram faciat. quia nimirum vitam semper perfectam & consummatam habet: ut infra § 8, & 12 & l. 10. § 1. Vide & l. 2. § 14. Chrylippus apud Plutarch. de Stoic. contradiçt. c. 23. Ὅτι πᾶσι ἐστὶ τὸν πλέονα χρόνον ἔδεν μάλλον εὐδαιμονῆσαι, ἀλλ' ὁμοίως καὶ ὁπίσθι τῶς τὸν αἰμαρτὴν χρόνον εὐδαιμονίας μετατρέπον. Et de commun. notis. c. 7. Ὅτι ἀγαθὸν ὁ χρόνος ἐκ αὐτῆς σεραστηριότητος, ἀλλὰ καὶ ἀρετῆς πὶ ὄρεσι γήνηται φερνιμῶς, ἔδναι σὲς εὐδαιμονίαν ἀπολεσθῆσθαι τῶ τὸν αἰῶνα χρόνῳ τῇ ἀρετῇ, καὶ μακρείως ἐν αὐτῇ καταβῆναι. cum tamen idem alibi asserat: ἔδναι τῇ ἀρετῇ ὄρεα ὀλιγοχρόνῳ. Cicero de finib. l. 2. Qui bonum omne in virtute ponit, is potest dicere, perfici beatam vitam perfectione virtutis. negat enim summo bono adferre incrementum diem. Et l. 3. Recta affectio, item convenientia, denique ipsum bonum, quod in eo positum est ut natura consentiat, crescendi accessum nullam habet. Ut enim opportunitas non sit major productioni temporis: sic hæc, de quibus dixi non sunt temporis productione majores. Ob eamque causam Stoicis non videtur opabilior, nec magis expetenda beata vita, si sit longa, quàm si brevis. Ut si cothurni laus sit, ad pedem aptè convenire, neque multi cothurni paucis anteponerentur, neque majores minoribus: sic quorum omne bonum convenientiâ atque opportunitate finitur, nec plura paucioribus, nec longinquiora brevioribus anteponuntur. Senec. epist. 101. Mens stabilita scit, nihil interesse inter diem & seculum. Et epist. 85. Beata vita una est. in optimo illam statu ponit qualitas sua, non magnitudo. itaque in æquo est longa & brevis,

Scenda, cum adventat hora illa inevitabilis, equo animo abire. & epist. 62. Antè ad mortem, quàm ad vitam preparandi sumus. & de brevitate. Vit. cap. 7. Totà vità discendum est mori. & epist. 30. Mortem venientem nemo hilaris excipit, nisi qui se ad illam diu composuerat. Itaque compone te, inquit, ad diem illum, quo remotis strophis ac fucis, de te iudicaturus es, utrum loquere fortis an sentias: numquid simulatio fuerit & mimus, quicquid contra fortunam iactavisti verborum contumacium. — Mors de te promittitur. Idem epist. 26. Et mox: Super vacuum forsitan putas id discere, quo semel utendum est? hoc est ipsum quare meditari debeamus. Semper discendum est, quod an sciamus, experiri non possumus. & epist. 30. Hoc philosophia præstat; in quocumque corporis habitu fortem, in conspectu mortis hilarem letumque, nec deficientem, quamvis deficiat. — Hoc facit Bassus noster. Eo animo vultuque finem spectat, quo alienum spectare nimis securi esse putares. — Videtur mihi prosequi se, & componere, & vivere tanquam superstes sibi, & sapienter ferre discidium sui. Vide l. 9. § 3. Τὸ μόνον | Xylandrum non audio cum sequentibus ista committentem. sequor potius Causabonum, qui prioribus agglutinat.

Νοσὸς πολιτικὴ ζωὴ | Quod supr. λογικὸν & πολιτικόν. § 6.

Τερπὶ | Annot. Lugd. τερπὶ atq; ita prorsus accipit interpretes uterque. Sed falsus uterq; τερπὶ siquidem hic fuga. Cavet & τερπὶ ἡνίκ᾽, in fuga esse, vid est, fugere, subterfugere. metaphora ab eis qui terπόμενοι, in prælio superati in fugam vertuntur.

§ 8. Κεκολασμένοι | Castigati. explicat vim vocabuli philosophus ethic. Nicom. lib. 3. c. 12. τὸ ὃ τοῦτον (τὸ μετρίαν τῇ) & ὀλίγας τὰς ἐπιθυμίας, & τὴν λόγῳ μὴ ἐναυτῶνται εὐπειθὲς λόγῳ & κεκολασμένοι. Marcum σύμφωνον habiturus, si pro moderatis affectibus, nullos substituere concedatur. Cæterum hinc διατα κεκολασμένοι, pro accurata & exquisita viis ratione usurpatur. Plut. in Lycurg. & Lucian. in Hermot. & ῥήτωρ κεκολασμένοι, ὁ διασκηδύμενος, & ἡ κεκολασμένος. Pollux l. 4. c. 3. & ἵππῳ κεκολασμένῳ τὴν γὰρ δὸν, διατα τὴν σαφέναν. & γὰρ κεκολασμένοι venter restrictus. Liban. orat. 19. est autem metaphora à stirpibus vitibusve ducta, quibus cum flagella luxuriantia, aut farmenta superflua demuntur, κολλᾶσθαι, i. e. castigari perhibentur. ita Theophrast. de causis plant. l. 1. c. 21. Νύδρα κολλᾶσθαι dicuntur, οἷς τὰ πλεονάζοντα ἀφαιρῶνται, uti ibid. c. 17. id est, quibus superflua detrabuntur, ut Columell. l. 4. c. 6. aliud est corrigere, & aliud rursus castigare; quod utrumq; usurpavit Cato c. 33. & ex Catone Plin. l. 17. c. 22. apud quem porrigere perperam legitur. Quin & Latinis castigatum dicitur, quicquid immodicè omni luxurie atq; exuberante

redundantiâ immune, intra decori limites iustos coercetur & consistit. Ità pectus castigatum, Naso in amor. l. 1. eleg. 5.

Quàm castigato planus sub pectore venter? contra quàm quod in equo laudat Maro Georg. l. 3.

Luxuridæ toris pectus. —
frons castigata, Statio Sylvær. l. 2. poem. 1.
Et castigatæ collectæ modestia frontis.

juba castigata, eidem Thebaid. l. 9. de equo;
Colla sedent, modis & castigata jubarum
Libertas. —

Carmen castigatum Flacco in arte:

— Carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.
ambitiosa nimirum recidendo ornamenta; uti idem ibidem.

Πυῶδες | Id est, οὐρανὸν & διασπαρμένον. tale siquidem quiddam est τὸ πῶν, ut Aristot. de gener. animal. l. 4. c. 8. qui ideo Empedoclem ἀμειβομένην arcessit, quod τὸ γὰρ πῶν ἀδύνατον, hoc, pui candidum dixerit, sicut & topic. l. 4. c. 5. quod οἶνον ἴδωσι σπονγῆς, vinum, aquam putrescentem. Ad animum transtulit, uti Marcus istuc, ita Senec. epist. 68. In pectore collectio & vomica est. Est enim vomica materiam purulentam collectio. Idemq; epist. 80. Horum, qui felices vocantur, hilaritas ficta est, aut gravis & suppurata tristitia: & quidem gravior, quia interdum non licet palam esse miseris; sed inter arummas cor ipsum exedentes, necesse est agere felicem. Horat. ibidem. Serm. l. 1. Sat. 7.

— Regis Rupili pui atque venenum.
pro livore & virulentia.

Ἰππῶν | In Thespisii apud Plutarch. de his feris fabula, dicuntur in animis sceleratorum à Justitia multatis, ἑλᾶς & μύλωνας ἐμμενῶν. de hypocritis autem bonis; simulatoribus festiva subicit, quomodo Justitiæ satellites cum illis agant. Οὐκ ὅτι πλεονεξία & ἀδύνατος ἀρετῆς περὶ καλλὸν τοῦ διασπαρμένου καὶ λαοφάνου, τύπας ἐπιπύνας & ὀδυνηρῶς λυγρῶν ἐπεὶ πλεονεξίας ἐκτρέφεται τὰ ἔντρος ἐκ τῆς ψυχῆς, ἰλυσιμῶντες οὗτοι εὖναι & ἀμα ταυτομῶντες, ὥστε αἱ θαλάσσιαι σχολῶνται κατὰ πύνας τὸ ἀγχεσθὲν ἐκτρέφουσιν αὐτάς. ἐν τῇ ἀναδείξει τῆς αὐτῆς & ἀναστρέφουσιν, ἀναδείκνυσαν ἰσχυρὰς & περικύβητες, ἐν τῇ λογιστικῇ & κυρίῳ τῷ μαχητικῷ ἐκτρέφονται.

Ἀσπιδα τὸν βίον αὐτῷ | Senec. epistol. 32. Considera, quàm pulcra res sit, consummare vitam ante mortem; deinde expectare securum reliquam temporis sui partem, in possessione beata vitæ positum: quæ beator non sit, si longior. Idem epist. 98. Ipse vita plenus est, cui adjici nihil desiderat suâ causâ, sed eorum quibus utilis est. liberaliter facit quod vivit. Et epist. 93. Non ut diu vivamus, curandum est; sed ut satis. Nam ut diu vivas, factu opus est; ut satis, actum.

vita potest, etiamsi ortu obituque, tanquam cancellis septisq; quibusdam, eam definiamus, & ab illo ad istum pertinentem consideremus. Vide l. 4. § 26. & l. 11. § 16. considerat. 6.

Μικρόν ὃ τὸ πῆς γῆς γανίδιον, ὅπου ζῇ | Ita l. 6. § 36. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη γανίαι τῷ κόσμῳ. Et l. 8. § 21. καὶ ἐν γανία τῷ τῷ κλῆματι. Et l. 12. § 32. ἐν πόσῳ βωλαρίῳ τῆς ὅλης γῆς ἐρ-
πης.

Μικρόν ὃ ἡ μικρὴ ὑπερφυρία! Διὰ τὸ τάχῃ τῆς πάντων λήθης. l. 4. § 3. βραχύσιον γὰρ καὶ ὁ ἔμπροσθεν καὶ ὁ ἔπαυσις, καὶ ὁ μνημόδιον, καὶ ὁ μνημόδιον. l. 8. § 21. Vide l. 2. § 17. & l. 4. § 3, 19. & l. 7. § 6. Cicer. de republ. l. 6. in Scipio. Ipse autem, qui de vobis loquuntur, quam diu loquentur? quin etiam si cupiat proles illa futurorum hominum deinceps laudes uniuscujusque nostrum a patribus acceptas posteris proderet, tamen propter eluviones exustionesque terrarum, quas accidere tempore certo necesse est, non modo non eternam, sed ne diuturnam quidem gloriam assequi possumus. Et mox: Sed loquentur de te. Sermo autem omnis iste, & angustiis cingitur iis regionum, quas vides, nec unquam de ullo perennis fuit; & obruitur hominum interitum, & oblivione posteritatis extinguitur.

§ II. Τῶς ὃ εἰρηνοφῶς παρρησιασ. | Xyl. praecipit. ac si ὁδολογία, ὁδολογία, vel παρρησιασ legitur. M. Caf. auxiliis. estque revera παρρησιασ affare, adesse, auxiliari. itaq; quamquam παρρησια hoc sensu nusquam occurrat, fieri potest tamen, ut Marcus eo istuc usurpaverit. ut παρρησια hic dixerit, quae infra βονδήμια l. 4. § 50. quia τὸ παρρησιασ est βονδήμια. potest forsitan & documentis reddi. nam ὁδολογία, quod ejusdem est originis, etiam pro documento sumi quandoque docet Budaeus.

Γουδὼν | Vide supra l. 2. § 12. & l. 9. § 34.

Διευκρίνως | Vide l. 4. § 21.

Οὐδὲν γὰρ ἔστι μεγαλοφροσύνης ποιητικόν | Idem l. 10. § 11. Vide Calaubon. ad Pers. Sat. 3. 4. v. 72.

Ὅδῳ καὶ ἀληθείᾳ! Vide ad l. 1. § 9.

Πολίτῳ ὄντα πόλεως τῆς ἀνωτάτης | Vide ad l. 2. § 16. & ad l. 4. § 3, & 23. & ad l. 6. § 44.

In eundem sensum Epictetus differt. l. 2. c. 10.

Πολίτης εἰ τὸ κόσμῳ, καὶ μίσεθ' αὐτῷ. Mundi civis, quicunque pars est. Idemque l. 1. c. 9. Τὶ ἄλλο δὲ πολίτης τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ τὸ τῷ Σακεράτῳ, μηδὲ

ποτὶ σὺν τὸν πῦρ, ποτὶ σὺν τῷ ὄντι, εἰπὼν, ἐπ' Ἀδωαῖθ' ἢ Κορίνθῳ, ἀλλ' ὅτι Κόσμου? § 50.

Quod Cicer. Tuscul. l. 5. Socrates cum rogaretur, cur-
jatem se esse diceret, Mundanum, inquit, totius enim mundi se incolam & civem arbitrabatur. Et de finib.

l. 4. ex Stoicorum sententia: Mundum hunc om-
nem, oppidum esse nostrum, ut Cicceis qui habiteret,
hanc civitatem mundum suum municipium esse existimet.

Diogenes pariter apud Laërt. l. 6. interrogatus unde esset, respondit Κοσμοπόλιτης. de quo Epictet. l. 3. c. 24. Πᾶσα γῆ παρὲς ὡς ἐκείνῳ ἔσται. Et Basiliius Caesar. epist. 41. ad Maximum Philosophum, ὅτι ὃ πολίτῳ πάντων τῆς οἰκουμένης ἐποίησα. Tu te mundi totius civem effecisti. Senec. epist. 68. Sapienti republ. ipso dignam dedimus, id est, mundum. Verum sint illi mundani, siue mundi cives. hoc nos illis Christiani libenter concedimus. At nos potius, qui à mundo nos esse diffitemur, Joan. 15. 19. & 17. 16. Sumus revera, quod Marcus istuc, τῆς πόλεως τῆς ἀνωτάτης πολίται' ἡμεῖς γὰρ πολίτῳ ἐν ἑαυτοῖς, ut Paulus ad Philip. c. 3. v. 20. Municipium nostrum in caelis est. Siquidem, ut Tatanus Affyrius adv. Graec. c. 33. κόσμῳ μὲν ἡ ἐκκλησία, καὶ τῷ τῷ ἐν αὐτῇ πολίτῳ, φάμεν. Nobisque, quod Seneca epist. 102. Patria est, quodcumque suprema & universa circuitu suo cingit, ut verè liceat nobis Luciani illud in Hermot. usurpare; Ὅρεθ' ὡς ἐμὲ τῷ, ὅδ' ἐστὶ μικρὸν κόσμῳ, πολίται' ὅπου μὲν τῆς ἡμετέρας ἔστι καὶ τῆς ἐνδοξίας πόλεως. liceat cum Anaxagora (Laërtio l. 2. referente) digito in caelum intendentes dicere, Ἀὐτῇ πατρί. ista nobis est patria, civitas ista. Siquidem Christiani quique genuini sunt ἑαυτοπολίτῳ, ut Iliodorus Pelus. l. 2. epist. 251. cives nimirum, τῆς ἀνθ' καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἱερουσαλήμ, superna celestique illius Hierusalem, quae est fidelium sanctorumque universorum metropolis: ut Apostolus ad Galat. 4. 26. & ad Hebr. 12. 22. ἑαυτοπόλεως nomine dignior longe, quam Marci, quā Antoninus, ut ipse loquitur, patria; quam eo nomine insignire Athenæo visum est, diplom. l. 1. Rectè Philo de agricult. Παροικεῖν, ἢ κατοικεῖν ἡλδομῳ. τὰ γὰρ ὅτι πᾶσα ἡμετέρα, πατρίδα μὲν ἑαυτὸν, γῆν ὃ ἐξέλιτο ἔλαξα. Itaque eò revertuntur, ubi hinc recedunt, πατρίδα μὲν τὸν ἑαυτὸν γῆν, ἐν ᾧ πολίτῳ, ἐξέλιτο τὸν πατρίδα, ἐν ᾧ παρρησιασ, νομίζουσι. Idem de lingu. confus. Clemens denique Strom. l. 4. extremo: Λέγουσι γὰρ καὶ οἱ Στωικοὶ, τὸν μὲν ἑαυτὸν καλεῖται πόλιν τῆς ὅδ' ὅτι γῆς ἐκείνης ἐκείνῳ πόλεως λέγουσιν μὲν γὰρ, ἐκ τῆς ἀ. συνεδίων γὰρ ἡ πόλις, καὶ ὁ κόσμος ἀσείον τι σύστημα καὶ πᾶν ἀνθρώπων ἀπὸ νόμου διοικουμένων.

Τὶ ἔστι,-- τὸ τῷ φαντασίᾳ μοι νῦν ποῖν | Quid est, quod modo cogitationem animo meo attulit. Xyl. quid est, in quo desixa est nunc phantasia mea, Caf. malim, quid sit, quod phantasiam meam afficit impraesentiarum. ut & sententia continuetur, ad σωματικὰ δὲν respiciens: & τὸ ποῖν, à ποῖν, non à ποῖν ducatur. Vide Aphrodit. supr. ad § 1. & Marc. l. 12. § 18. quamquam & φαντασίαν ποῖν etiam dicitur. Nemesian. de nat. hom. c. 6. Ex Stoicorum sententia; φαντασίαν μὲν λέγουσι τὸ πάθος τῆς ἡμετέρας, τὸ ἐνδοξίμῳ αὐτῷ τῇ, καὶ τὸ πτωχικός

παινηκὸς φασίας. ὡς δὲ ἐν τοῖς αἰσθητικοῖς ἐγγί-
ρει πᾶσι. ὅταν αἰσθῇ ὅτι καὶ ἐν τῇ ψυχῇ
ὅταν ἐπισησῇ: εἰκόνα δὲ ἐν αὐτῇ δέξῃ τὸ νοητὸν
φασίας δὲ, τὸ παινηκὸς τὴν φασίαν αἰσθῆναι.
Utrouvis modo sumpleris, eodem recider.

Αὐταρκείας | Ex qua totus ex me aptus sum. Xyl.
Sed hoc laxum nimis; quum de virtute aliqua pec-
culiari agatur. Contentatione. Caf. ego, frugalitate.
ita Polybius usurpavit, Budæo referente; Ἀξιο-
δ' ἀνδρ' ἐπαυνοῦμαι τε καὶ θαυμάζειν, μάλιστα δ'
πῶς αὐταρκείας τὸ βίω. frugalitatis nomine cum
primis.

Τὴν μὲν εἰς δὲ διὸ ἤκω | Ita l. 2. § 3. πᾶσα
ἐκείνην βίη. Vide & l. 8. § 20. & l. 9. § 1. & l.
10. § 1. Ἀπὸ δὲ αὐτῆς συμβαίνει πᾶσι πᾶσι.
Idem l. 8. § 23. Exaginat Stoicos passim Plutar-
chus in libris de Stoicis contradictionibus, & de com-
munibus notitiis; quod etiam mala humana, bella,
cædes, pestes, & consimilia (quæ illi tamen malo-
rum loco non habebant) Deo adscriberent, & di-
vinitus contingere crederent. Verum Stoicis hac
in parte suffragium contulit suum codex sacer
haud semel. Apud Esaiam 45. 7. Deus ipse:
Ego sum, qui & lucem produco, & tenebras obduco:
qui statuo pacem, malumque creo. Ego Jova ista omnia
facio. Jeremias Thren. c. 3. v. 37, 38. Ecqua di-
cente existit quicquam, nisi Dominus id præceperit?
Ex ore altissimi ammon prodit, tam malum quodq; quam
& bonum? Amos 3. 6. An erit malum in civitate,
quod Jova non effecerit? Itaque sicut de bono Pfalter,
A Domino factum est istud, Psal. 118. v. 23. Ità de
malo pariter vates: A Domino extitit istud. Histo-
riæ Regum l. 3. c. 12. v. 24. Job sanctus, tam
prædonum manu abastore pecore, quam & gregi-
bus igne cælitus misso absumptis, liberisque ædi-
um ruinâ turbine impulsarum oppressis; Domi-
nus, inquit, dedit; Dominus abstulit. Jobi 1. 21.
Uxorique per animi impotentiam, cum ulcere
fædo jam oppletus in cinere volutaretur, minus
sana consilia suggerenti; Scilicet bonum à Domino
accepimus; & non malum etiam latenti simus? I-
bid. 2. 10. Denique Rex pius à maledico rabula
convitiis impetitus: Ipse, inquit, maledixit, quia Do-
minus edixit. Reg. l. 2. c. 16. v. 12. Itaque Obmu-
tueram, ait, silentiumque mihi indixeram, quia tu,
Domine, illud feceras. Psal. 39. 9. Nec refragantur
exteri. Homer. Od. N. v. 237.

Ζῆς ἀγαθὸν τε κακὸν τε δίδωι. —

Ipse bonumque malumque Jovis dat. —

Idemque Odyss. δ'. v. 63.

— δίδωι δ' ἀγαθὸν τε κακὸν τε.

— dabit ipse bonumque malumque.

Et illud. d. v. 109.

Τὸν ἑκάδ' ὅ, τι καὶ ἡμῖν κακὸν πέμπῃσιν ἐξέσθ.

Ἡ ἀγαθόν. —

Ita liquidem legit Chrysippus, secus quam nunc

habetur, à Plutarcho de Stoic. contradict. cap. 47.
adductus.

Ipse malum quodcumq; bonumve immiseris ulli,
Acceptum huic fertur. —

Sophocl. Ajaxe Lorar.

Εὖν τὸ δὲ πᾶσι καὶ καλὰ κηρύττει.

Qui vis delet, vel ridet, ut v. Jova Deo.

Idemque ibid.

Ἐγὼ μὲν ἐν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πάντ' αἰεὶ

Φασκαμὶ ἂν ἀνθρώποισι μηχανῶν δέος.

Ego hac & alia quæ accidunt mortalibus

Venire cuncta nutu dixerim Deum.

Vide Epict. l. 3. c. 24. ad l. 2. § 16.

κατὰ αὐτὴν καὶ τὴν συμπεριουσίαν σύλλεσθαι

Ita l. 2.

καὶ αἰεὶ οὐκ ἐν καὶ συλλεσθαι. Supra

§ 4. & infra § 16. συλλεσθαι. Allusit ad

Parcarum (quæ & inde Κατακλῆδες Homero di-

cta Odyss. η'. v. 197.) stamina ducentium & fata

intertextum figmentum poeticum. Ita & l. 4.

§ 21. συγκαθελθῆναι οὐ καὶ συγκαθελθῆναι. Et l. 5.

§ 8. συγκαθελθῆναι & l. 5. § 20. Συμμεριεύειν.

Seneca pariter epist. 107. Quare impigri atque ala-

ces excipiant imperia; nec deseramus hunc operis

pulserrimi cursum, cui quicquid patimur, intextum est.

Figmentum autem de Parcibus illud autor libri de

mundo, qui sub Aristotelis nomine prostat, c. 7. Sic

explicat: Τῶν μὲν αἰ μετέωρα, καὶ τὸν χρόνον ὑ-

μεταβαίνειν ἡμῶν δ' ἀσφαλῆς. τὸ μὲν, ἔκστασις ὑ-

ποτὸν τὸ δ' ὅ, μέλλον τὸ δ' ὅ, μετὰ τὸν χρόνον. τῶν

καὶ μετέωρα πᾶσα ἀσφαλῆς ὅτι καὶ τὸ μέ-

λλον ἀσφαλῆς εἰς πᾶσα δὲ ἡ καὶ οὐκ ὅτι μετέωρα

καὶ τὸ ἐκστασις, κλῆδες, συμμεριεύονται τε καὶ κλῆ-

δες ἐκστασις καὶ οὐκ ὅτι πᾶσα δὲ πᾶσα δὲ, ὡς ἀλ-

λο π, πᾶσα δὲ ὅτι. quod & Platonem dicere.

Sed & Chrysippus apud Theodoret. therap. l. 6.

Τὴν μὲν παρεμύθεον, παρεμύθεον δὲ καὶ συντι-

πλεσθῆναι τοῖσιν καὶ τὴν ὅτι εἰσπράττειν, ἐκστασις

πᾶσα, εἰτ' ὅτι δὲ βασιλείας. εἰτ' καὶ ὅτι οἱ αἱ δὲ πᾶσι

αἱ αἱ τὰς δὲ Μοῖρας ἀναμειβόμεναι ἀπὸ τῶν μετεωρῶν

καὶ καταπνευμέναι πᾶσα ἡμῶν ἐκστασις τὸν δὲ ἀσφαλῆς

ὅτι Μοιρῶν, τὸν πᾶσι χρόνον παρεμύθεον, ἐκστασις κα-

κλῆται τὰ πᾶσα καὶ δὲ ὅτι ἐκστασις καὶ δὲ καὶ

μὲν κακλῆται, παρὰ τὸ καὶ καὶ ἐκστασις τὸ παρε-

μύθεον. Ἀφ' ὧν δὲ καὶ τὸ ἀσφαλῆς καὶ ἀσφαλῆς

ὅτι μετεωρῶν. κλῆδες δὲ, ὅτι τὸ συγκαθελθῆναι καὶ

καὶ μετεωρῶν τὰ πᾶσα.

Σωτὴρ δὲν τε καὶ πᾶσι. Vide ad l. 1. § 17. ex-

tremum, & l. 7. § 31.

50 Συμφορὰ καὶ συζήσις. Vide supra § 4.

Ἀγνοῖν. Supra l. 2. § 1.

Ἐγὼ ἐκ ἀγνοῖν. Ibid.

Χρῶμαι αὐτῶν. Marci dictum in hanc eandem

sententiam laudat Suidas in Marco. Ποῦται αὐτῶν

πᾶσι ἀνθρώποις ὅπως βέλονται ἔχειν, ἀδωδῶς ὅτι

πᾶσι δὲ ἡ δὲ πᾶσι περὶ αὐτῶν τὰ καὶ

χρησμον ὅτι. χρῶται.

Eu-

Εἰς τὸν δὲ Junius mavult εὐνοῦς. Sicut *supr.* § 4. πάλιν ἀπὸ τοῦ εὐνοῦ. & *inf.* § 12. εὐνοῦς. quibus addas licet, l. 6. § 45. εὐνοῦ. Verum nihil obstat, quo minus εὐνοῦς istis retineatur, sicut l. 9. § 26. Εὐνοῦς ἔστιν αὐτοῖς δὲ. etiam si enim Phrynichus in *Atticismis*, εὐνοῦς ἔστιν dici veter, εὐνοῦς loco illius usurpari jubeat; non est tamen Marcus noster elegantiarum istiusmodi curiosus.

Κατ' ἀξίαν | Itā Epictet. l. 2. c. 23. Ἀλλὰ τὴν ἀξίαν ἐξέσω ἀποδιδόντων. Vide l. 4. § 32. & l. 8. § 29, 43. Τὸ καλὸν, hoc est, honesto, sive virtuti, quod in folio majestatis collocabant, utpote quod summum, imò solum, bonum censebant, κατὰ τὴν ἀξίαν, i. e. maximam dignitatem, sive, ut Stoicè loquamur, estimationem tribuebant Stoici. Cetera omnia, etiam si pro adiaphorīs rebūsq; mediis ducerent, utpote quæ verè boni partem nullam obtinerent, quædam tamen ex eis in pretio atq; estimatione aliquā habebant, quæ ideo *προτιμήματα*, vocabulo à Zenone excogitato, i. e. *producta*, ut Senec. ep. 74. *promota* sive *proposita*, ut Cicero de finib. l. 3. nuncupabant. Ideo autem istis ἀξίαν πνῶ, i. e. estimationem pretii, utque aliquod tribuebant, ut Laert. l. 2. δὴ τὸ μέγιστον πνῶ δυνάμειν ἢ χρεῖαν ἔχον. *συμμετρεῖται δὲ τὸ πνῶν τὴν χρεῖαν* sive *βίον*, i. e. quia mediam quandam vim usumve haberent, ad vitam secundum naturam agendam *ἐπιδιδόντες*. Ex istis rursus, τὰ μὲν ἔχον πνῶν ἀξίαν, τὰ δὲ βερεχέαι, alia majoris estimatione, alia minoris censebant; ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 6. Et Sen. epist. 87. *Est ὁ βίον, quæ media appellatur, gravis discrimen.* Atque hoc est, quod Marcus, cum istis, tum alibi, τὸ κατ' ἀξίαν in rerum usu observandum inculcat. Illud interim observatu non indignum, Stoicos, cum in vocabulorum usu, usq; ad ineptias etiam, non minutias tantum, superstitioni existent, sicut *promota* sive *proposita* illa, *ληπτὰ μὲν, ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ, οὐκ αἰσθητὰ, ἀλλ' ἐκ ἀγαθῶν, χρεῖσιν μὲν ἵτοι εὐχρηστα, ἀλλ' ἐκ ὀφελίμων, dici sanxerunt*; quod ridet Plut. de commun. notis. c. 17. itā τὴν ἀξίαν, ubi de adiaphorīs usurpatur, noluisse reddi, dignitatem, sed estimationem; quā voce usus est Cicero de fin. l. 3. vel pretium; quā usus est Seneca de vita beat. c. 22. Pretium quidem, inquit, aliquod erit; certe dignitas non erit.

Συνοχάζομαι | Conjecturam facio. Xyl. malim, nationem habeo. Vide τὸ συχάζον, l. 1. § 9.

§ 12. τὸ παρὲν | Vide ad lib. 6. § 2. Flacc. *catm.* l. 3. od. 29.

— quod adest memento

Componere æquus, —

Ἐπὶ τὸν δὲ ἔρδω λόγῳ | Itā l. 10. § 12. τὸν λόγον κατὰ τὴν ἐπὶ τὸν δὲ. Et l. 12. § 31. ἐπὶ τὸν λόγον κατὰ τὴν δὲ.

καὶ μὴδὲν παρεμποδίζω | Neq; præter istud quod *προσέτι* tibi, accessorium aliquid vel captaveris vel *admissum*, deesse videtur verbum aliquid, πῶν, puta,

vel ἐμπόλῃς. Est autem τὸ παρεμποδίζω vox à re mercatoria tralata: significatque propriè negotiationem aliquam ei, quæ primario instituitur, accedentem, vel incidentem etiam; & ex consequenti, lucrum e negotiatione istiusmodi acquisitum; ut Budæus interpretatur, cui debemus quæ sequuntur, ex Basil. epist. 73. de adversariis suis. *Ἐμπεικὸν βίον μὴ ἀποχρησίζομαι, παρεμποδίζω ποιῶντας τὴν ἡμετέραν διαβολήν.* Vitam mercatoriam sive nundinariam exerceat, negotiationi suæ isti accessorium faciunt vestri obtrusionem. Et ex Lucian. de hist. conscrib. Οἱμαί σε ἐν ἐμπεικῇ μοι βυλιδόν, τὸ μόνον ποικιλῶν ἀγαθὸν ἐν τῷ Ὀμηρῳ, τὸ δὲ παρεμποδίζω πῶν δύναιτο τὸν Δημόδωλον. *Videris mihi, cum hoc unum proposuisses, ut ostenderes mihi Homerum bonum esse potam, dono munerive promisso accessorii, sive mantisse, loco adjecisse Demosthenem.* quibus adjicias liget illud Clementis Alex. *pedag.* l. 3. c. 10. qui de exercitiis agens; ubi dixerat, ἀλλοις ὁ ἐμπεικῇ αὐτάρκεις, ἀγέρῃ δὲ βασιλεύον, ἢ εἰς αὐτὸν κατέστη. adjecit, ἢ τὸ καὶ οὐκ ἀποχρησίζομαι, ἐν ἀγέρῃ τὸ παρεμποδίζω οὐκ ἀποχρησίζομαι, quod intendit, beneficii, etiam rei familiaris emolumentum aliquid accedit obiter. Ceterum D. Junius, nihil deesse apud Marcum opinatur, pro nomine duntaxat participium substitui debere, ut sit μὴδὲν παρεμποδίζω, quid si verbum reponamus, παρεμποδίζω, quia sequitur ἀπὸ τῆς. Est autem τὸ παρεμποδίζω, quod Gregor. Naz. orat. in Basil. de Saule agens, qui dum alios investigat in diademata incidit, τὸ παρεμποδίζω, sive τὸ παρὰ τὸ ἔργον ἐμπεικῇ dixit. βασιλεύον ἐν ἀγέρῃ κατὰ τὸ ἔργον τὸ παρεμποδίζω παρεμποδίζω. De sententiā constan, qui idem futurus est, quocumq; ex dictis modo legerimus. Quod Marcus voluit, optimè expressit Clemens Strom. l. 4. ubi de gnostico agens, Οὐ παρεμποδίζω, inquit, ἐπὶ λυσί- τελες ἔξωδον ἐπιταί αὐτοῖς ἢ ἀπολαύσεις αὐτῶν ἀγαθῶν ἢ τὸ ὄντως ἐν τῷ ἔργῳ ἐλκόμενον. καὶ περὶ τὸ δὲν ἀγαθόν, διότι οὐδὲν, ὅθεν ἐπὶ εἰ καὶ ἐπὶ τὸν δὲν ἔχοντα λαβεῖν παρὰ τὸν θεόν παρεπὶ τὸ ἀπαροδοῦμα, ἀπὸ μὲν τῶν τῶν ἐπὶ εἰ καὶ μὴδὲν τὸ μακρόν ἀγαθὸν λαβεῖν ὅτι τοῖς τῶν ἐμπεικῇ σερραλόχοι ἀλλ' εἰ καὶ λήσονται τὸν θεόν ἐν οἷς παρεπὶ, περὶ τῆς ἐπὶ ἀδύνατον παρεπὶ εἰ καὶ τὸν λόγον τὸν ὅσον ἐπὶ τῆς ποτ' ἐν τῷ ὄντι κατὰ τὸν αἰσθητὸν ἔξωδον, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐν τῷ ἀπὸ τῆς ἐλκόμενον. Vide l. 1. § 10. & l. 9. § 39.

τὸν ἐαυτοῦ δαίμονα | Idem *infra* § 16. Vide ad l. 2. § 14.

Καταδόν ἐσθλα | Clemens Strom. lib. 1. c. 10. γὰρ κατέτινον ἐσθλα, ἴδι καὶ λυτῶν, ἀλλὰ τὸν παρεπὶ ἀγέρῃ τὸ ὄντως, τελεῖα, ἢ τὸ ἐν τῷ κατὰ τὸν λόγον κατὰ τὸν αἰσθητὸν, οὗτος τὸ κατὰ τὸν λόγον ἐλκόμενον, καὶ τελεῖα, ἢ κατὰ τὸν αἰσθητὸν.

ἀναμνηστικὰ ἐστὶν ἡ αὕτη ἡ ἀρετὴ ὡς ἔφα-
νεν, ut cum Marco loquamur, quam depingit Clemens.
Ceterum cum ista in carne constitutis sit ἀνέφικτος
planè, ideo rectè subiungit, ἡ ἀρετὴ ὡς ἔφα-
νεν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνέφικτος, καὶ βέλτερος

ὡς εἰ καὶ ἡ ἀρετὴ ἀποδύναται διὰ τοῦτο. Vide ad l. 2. §
5. 11. Enchir. c. 22. Ὁ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς
ἀρταλὺς ἔστω σοι καὶ ἡμεῖς, καὶ ἔδωκεν ἡ ἀρετὴ
ταπεινὸν ἐνδυμνῆσθαι. ὅτε ἀγὰρ ὁπδυμνῆσαι πρὸς.
Senec. ep. 101. Qui hoc modo se aprabit, cui visa
sua quotidie fuit tota, securus est. Flacc. carm. l. 3.
ad. 29.

— ille potens sui

Latiusque deget, cui licet in diem

Dixisse, Vixi.

Ἐάν ποτε σωματικῆς | ἰτά σὶ περσεύης. Xyl. at
Caf. si huic, genio nempe tuo, adhaeris. ac si τὸ
σωματικῆς legeris. σωματικῆς pro herere vel adhaere-
re Theophrasto usurpatum de plant. l. 4. c. 9. Θύε-
ται ὃ καὶ ἔπλεον ἐν τοῖς ἔλεσι καὶ τοῖς λίμναις, ὃ ἐν
σωματικῆς τῇ γῇ. In lacubus ac paludibus nascitur,
sed terra non adhaeret: ὡς τὸν ἥριζον, αἱ καὶ
ἡ δὲ ὁ χῆνται, πᾶσι ἐκ ἔχουσι. ut de plantis
istiulmodi Gregor. Naz. σημει. 1.

Μὴ δὲν ἀνδρῶν | Senec. idem ep. 12. Ille bea-
tissimus & securissimus est sui possessor, qui crastinum
sine sollicitudine expectat. Et epist. 1. Sic fiat, ut
minus ex crastino pendearis, si hodierno manum injece-
ris. Porphy. de abstinent. l. 1. Οἷος ἐστὶν αὐτὸ
ἡ δὲ ἐπὶ πλείον ποδῶν, ἡ δὲ τὸν χεῖρον, ὡς αὐτὸς
δῆλον ἐστὶν αὐτῷ μῆλον ἀγαθόν. ἀλλ' ἐν αὐταρχείᾳ
ἐν παρῶν καὶ καλῶν καὶ ἡ δὲ ἡ δὲ. ὡς δὲ ἀνδρῶν
καὶ μὴ τὸν πλείονα χεῖρον ἀνδρῶν.

Εὐχρηστίας | Aristot. ethic. Nicom. lib. 1. c. 8.
Σωφροσύνη καὶ λόγος καὶ τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὖ ποιεῖ-
ν τὸν εὐδαίμονα. ὁ δὲ καὶ εὐχρηστίας πρὸς εἰρημίας,
καὶ εὐσεβείας. Et Alex. Aphrodis. de virtut. suffi-
cient. Td εὖ ζῆν, καὶ τὸ εὖ βίον, καὶ τὸν εὐδαίμονα,
εὐδαίμονα φασὶν εἶναι. Et mox; Λέγεται εἶναι ζῆν ὃ
ἡ δὲ ἀρετὴ, καὶ ζῆν κατ' ἀρετὴν καὶ ποιεῖν πρὸς
ὅν καὶ ποιεῖν ποιεῖν ἡ εὐδαίμονα ἀνδρῶν. — ἐν ταῖς
ἡ δὲ καὶ. Itaq; εὐχρηστίας, quod est nostri peculia-
re vocabulum, est felicem esse, live felicem degere, quod
in virtute prorsus situm Marcus hic statuit, contra
quam Aphrod. qui concludit ibidem; ὅτι καὶ αὐ-
τῶν ἡ ἀρετὴ ποιεῖ εὐδαίμονα τὸ καὶ εὐδαίμονα.

Οὐδὲν καλόν ἐστι | Vide supr. ad l. 2. § 9.

§ 13. ὡς τὸ οἱ ἰατροὶ αὐτὸ τὰ ὄργανα καὶ σιδη-
ρὰ ποιεῖν. Solebant Stoici suos mone-
re, ut eorum quae in scholis didicissent summa capi-
ta sic memoriae infingerent, ut illa semper ad manum
haberent, & ad omnem occasionem eis uterentur.
haec sunt, quae ποιεῖν βουλήματα Epictetus appel-
lat. neq; alio fine Enchiridium ab illo, an ab alio quo-
dam ipsius sectatore Arriano dixerit: forsan, ut ex

Simplicio videtur, est scriptum, quod & nomen te-
statur, Manuale: nam Pugionem qui reddidere, ab au-
toris mente aberrarunt prorsus. Itaque Marcus hic
medicos & chirurgos imitandos dicit: & ut illi pa-
rata semper artis suae instrumenta habent; ita in
promptu habenda dogmata. prout Casaub. ad Pers.
Sat. 3. observavit. Eodem allusit Epictetus locis à
Casaubono ibidem indicatis; dissert. l. 1. c. 27.
Tas ποιεῖν εὐδαίμονα καὶ ἡ δὲ ποιεῖν καὶ ποιεῖν
καὶ ποιεῖν. Et l. 3. c. 10. Ἐξέτι δὲ ποιεῖν
ὅταν ἡ ποιεῖν ποιεῖν αὐτὸ ποιεῖν καὶ ποιεῖν
αὐτὸ ποιεῖν καὶ ποιεῖν καὶ ποιεῖν. Verum,
quod Bernardus olim conquestus est, de confid. l. 2.
Sic se habent plerumque mortalium corda. quod scimus,
cum necesse non est, in necessitate nescimus. Per mo-
niti istius utique inadvertentiam atque incuriam.

Ὁ δὲ τὸ ποιεῖν αὐτὸ ποιεῖν καὶ ποιεῖν | Indè ποιεῖν
ποιεῖν vocat (l. 4. § 3.) huiusmodi praecepta ad
usum semper parata. Apud Senecam de benef. l. 7.
c. 1. Demetrius Cynicus; Plus prodesse, si pauca
praecepta sapientia teneas, sed illa in promptu tibi &
in usu sint, quam si multa quidem didiceris, sed illanova
habeas ad manum. Idemque, Hec utraque manu te-
nere proficientem jubet, nec usque dimittere, imò affige-
re & partem sui facere, eaque quotidianā meditatione
produci, ut sua sponte occurrant salutaria, & ubiq; ac
statim desiderata praestò sint. Et Seneca ipse epist.
94. Subinde reducendus es in memoriam: non enim
reposita praecepta asse debens, sed in promptu. Et hac
Casaub. ibid.

Πάν καὶ τὸ μικρότατον | Monitum auro, non
aurichalco tantum, contra, minimè charum, ut
in minimis etiam ac levissimis quibusque, quate-
nus nimirum rei subjectae fert ratio, tam divi-
ni, quam & humani officii respectus habeatur.
Idem prorsus, licet aliis verbis, Apostolus ad Co-
rinth. ep. 1. c. 10. v. 31, 32. Εἴτε ἐδότες, εἴτε
παιδεύετε, εἴτε πείθετε, πάντα εἰς δόξαν τοῦ κυ-
ρίου. ἀποδοτέοντες ζῆλον καὶ ἡ δὲ καὶ ἡ δὲ καὶ ἡ δὲ
τῇ ἐκκλησίᾳ. τῷ Θεῷ. Sed & Epictetus, à quo
Marcus forsitan sumpsit, dissert. lib. 2. cap. 19.
Εἰς τὸν Θεὸν ἀφορῶντας, ἐν πάντι μικρὸ καὶ
μεγάλῳ. R. Josès. in Pirke Aboth. c. 2. § 12.

ὡς τὸ οἱ ἰατροὶ αὐτὸ τὰ ὄργανα καὶ σιδη-
ρὰ ποιεῖν.

Fiant opera tua omnia ob nomen cæli, i. e. propter
Deum cæli Dominum fiant.

Τῆς ἀποφύγεον ποιεῖν ἀλλήλα σωματικῶς | Res
divinae ac humanae, cum quoad theoriam, tum &
quoad ποιεῖν sunt invicem conjunctae. Minuc.
in Octav. Itā coherentia, contexta, concatenata sunt
ista; ut nec Homo quid sit, unde sit, quare sit, hoc ipsum
explorare & eruere, sine universitatis inquisitione possi-
mus; & nisi divinitatis rationem diligenter excusserit,
nescias humanitatis. quod Calvin. insit. lib. 1. c. 1.
Multis

Multis vinculis inter se ita connexæ sint cognitio Dei & cognitio nostri, ut utra alteram præcedat, & ex se pariat, non facile sit discernere. De praxi Joann. ep. 1. c. 4. v. 21. Hoc mandatum à Deo habemus, ut qui Deum dilexerit, etiam fratrem suum diligat. qui & crebrò ab alterius horum dilectione vel posita vel negata, ad alterius vel statuendam vel tollendam concludit.

Οὐτὲ ἀνδρώπινον π ἀνδρὶ τῆς διὰ τὰ δῖα σώματα ἀπορεῖς | Hoc est, quod & nostri jugiter inculcant, In Deo, & propter Deum, hominem esse diligendum.

§ 14. Μικὰν πλεονῶ | Non erra amplius. Xyl. & M. Caf. forsan melius, Ne evageris diutius: ut sit idem hic πλεονῶ, quod ἀπορροῖς, supr. § 4. utrumvis sensum verba ferent.

Τὰ ἰσομυμὰτά σου | Deo ipse se gratias agnoscit debere, quod non istis diuturnius allederit. l. 1. § 17.

“Ας εἰς τὸ γῆρας σωτῆρ ἀπὸ πᾶσι | Commentarios, inquis, componis, multaq; ex antiquis auctoribus excerpta congeris, quæ in senectute sc. evolvere cogitas, & ad vitæ tuæ usum accommodare, cum vita ipsa interim defluat, ad cuius usum ista comparas. Hoc est quod Cato major disciplinam Isocraticam fuggillans dicebat, γρη῏ν παρ’ αὐτῷ τοῦ μαθητῆς, ὡς ἐν ᾧδε χρηστομῶς τὰς τέχνας, καὶ δῖα ἐργάτας. Plut. in Cat. Pari ratione Hermonium suum ludos facit Lucianus. Cum enim philosophorum scriptis evolendis festisque ac sententiis discutiendis tot annos assignasset, ut octogenarius necessariò prius fuerit futurus, quam veritatis cognitionem certam, si quando tamen, allequi posset. Καὶ πῆς, inquit, ἐργασίης δὲ σοι, ὅτι βιωτῇ τοσούτα; καὶ πῆς ἐς πόσον ἐπὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτῷ, γέρον ἦδον, καὶ παῖδες ἡδὲ ἑξωχρὸς ὦν, καὶ τὸν ἑταῖρον ποδῶν, φασί, ἐν τῷ σερεῖ ἔχον; καὶ μὴ πῆς ἀλλὰ λον βίον σεργυμὰς σκαυτὸν, ὡς ἐς ἐμῆνον ἐλθὼν, ἀμνητον διαγράμεις, εἰδὼς ὅν πῃα τρέπον χρῆβῖα.

Σπὸδε ἔν εἰς τὸ τέλος | Senec. ep. 27. Non quidem cessatur adhuc, sed non festinatur. multum restat operis, in quod ipse necesse est vigiliam, ipse laborem tuum impendas, si effici cupis. vel ut Lippius legit; Non quidem cessaturo, sed festinaturo multum restat operis.

§ 15. Οὐκ ἴσους | Ab his verbis interpretes novum paragraphum exorisi, sic vertunt: Nesciunt quam multa significet vocabulum Furari, &c. Eam lectionem sequi si liberis, habes D. Bootii explicationem: Dicit idiotas nihili rectè intelligere, neq; furum, quod de pecuniis solum alitq; talibus audiunt, cum majus ac pejus sit furum, aliquem in errorem conjicere, atq; ita veritatem furari: nesciunt quid sit ferere, emere, cum ista in vitæ ac corporis subsidium data, isti in longè alios usus, ad satisfaciendum voluptatibus suis, atq; ad procuendas divitias: ne-

sciunt quid sit quiescere, cum illi non aliam nōrnt quietem, quàm si à nulla re extrinsecus incidente turbentur, cum vera quies non alibi quàm in animo querenda sit, ubi in mediis quoq; negotiorum atq; periculorum fluctibus manet imperturbata: non intelligunt quid sit facere quæ agenda sunt, utpote qui omnia ex propriis commodis atq; affectibus metiuntur. has autem res dicit illos non perspicere, quia utut oculis bene valeant, è mente tamen laborant, ad quam harum rerum dignotio pertinet. Confer cum scit 33. l. 10. Hac ille. Fieri potest tamen ut interpunctio locus laboret, & periodi nota, post ἐκ ἔστιν, quod præcesserat, tollenda sit. Quod si admiserimus, sensu continuato sententia sic concepta fuerit, ὡς ἔστιν ἐκ ἴσου, ut τὸ ἴσου illud, participium, non verbum sit, & Marci mens existat ista: Ad quod faciendi potestas est etiam nescientibus, quàm varia sint vocabulorum istorum significata, quali diceret: Possunt sibi ipsis ad bene vivendum suppetias ferre, etiam qui Grammaticas de vocum significatis præpriunculas, vel Dialecticas etiam de eisdem argutio- las minùs callent. Vide ad l. 1. § 6, 7, 17. & l. 5. § 5. & l. 7. § 67. & l. 8. § 8. & Senec. epist. 45, 48, 49. qui & idem epist. 88. Grammaticus circa curam sermonis versatur; & si latius evagari vult, circa historias; jam ut longissimè fines suos proferat, circa cæmyna. quid horum ad virtutem viam sternit? syllabarum narratio, & verborum diligentia, & fabularum memoria, & versuum lex ac modificatio? quid ex his nectum demit, cupiditatem eximit, libidinem frangat? Et inter alia multa, epist. 45. Quid mihi vocum similitudines distinguis, quibus nemo unquam, nisi dum disputat, captus est? res fallunt. istas discerne. & epist. 48. Hoc mihi ab istis subtilibus præcipi malo, quid amico præstare debeat, quid homini, quàm quod modis Amicus dicatur, & Homo quàm multa significet. Hoc est disertè, quod istic Marcus, si hoc modo concinnare libuerit. Ego tamen re in medio relicta, Syntaxin receptam secutus sum.

Ἐπερὰ πρὶ ὁ- | Mentis scil. oculo. quem supra tetigit l. 2. § 13. & infr. l. 4. § 29. Vide & lib. 10. § 26. & l. 11. § 12. De isto Pfalter, Psal. 119. v. 18. Aperias oculos meos. Et Christus Paulus, Act. c. 26. v. 18. ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Et Paulus ad Ephef. c. 1. v. 18. προσωποῦντος τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς διανοίας αὐτοῦ. De Livio Druso. Val. Max. l. 18. c. 7. Senem illum natura, cæcum fortuna potuit facere: at neutra interpellare valuit ne non animo & videret & videret. Plato in Sympos. “Ἡ τοι τῆς διανοίας ὁψις ἀρχαία ὅζῳ βλέπεν, ὅταν ἡ ψὴ ὁμμάτων τῆς αἰμῆς λίθινον ἐπιτερεῖ. Et Theodoret. therapeut. l. 1. χρεῖα τῶντων ἡμῶν καὶ νοερὰν ὁμμάτων, εἰς τὴν ψὴν νοητῶν καὶ ἀνοήτων, καὶ αἰσθητῶν ἀνοήτων, εἰς τὴν αἰσθητῶν ὁφθαλμοῦ εἰς τὴν διανοίαν καὶ ὁφθαλμοῦ, ὅταν δῆτε χρῆζομεν πίστεως, εἰς τὴν ἐποπτεῖαν καὶ δῶν μάλλον ὅσον ὁφθαλμοῦ.

Huc faciunt Senarii illi celebres; Menandri apud Clem. Strom. l. 3. Et Euseb. prepar. l. 13. c. 13. (quem Philemoni tamen tribuunt Justin. de Monarch. & H. Steph. in Comic. fragm.)

Ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε παντοῦ παρών.
& apud Plutarch. advers. Colot. c. 9.

Πέλας γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς ἐγγυθεν βλέπει.
& apud veterem Gnomologum, sit. 28.

Πάντα γὰρ θεὸς. πάντα τε βλέπει θεὸς.
Adest ubique, nilque non spectat Deus.

Vide & supr. ad § 4. & 7. sed & ad lib. 1. § 3.

Φιλεῖν μὲν καὶ ἀσπείδειν τὰ συμβαίνοντα | Vide supr. § 4. & l. 6. § 44. & l. 10. § 21. Seneca
epist. 96. Nihil unquam incidet, quod tristis excipiam,
quod malo vultu.

Συγχλωσθήσεται | Idem supr. § 4. Vide ad § 11.

& ad l. 4. § 26.

Τὸν γὰρ ἑαυτὸν οὐ πρὸς τὴν εἰδὴν ἰδρυμένην δαίμονα |
Vide ad l. 2. § 13. & 17. Pīe Porphy. de absti-
nent. l. 4. ab Eusebio etiam Prepar. l. 4. c. 8. ad-
ductus, de pio quovis: Ὁ δὲ αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ σε-
μῶς τοῦ θεοῦ, ὅς ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις αὐτοῦ ἀπὸ ἀν-
θρώπων ἰδρυται, οὗ τοῦ αἰσίου ἐκείνου ἀν-
θρώπου ὅλων ἐκείνου σφύσσας, &c. ἰδρυέσθαι, ὅσῳ ἐν
ἑαυτῷ, in pii anima, sed & in corpore, tanquam in de-
lubro quodam, collocari atque habitare vult nomen di-
vinitatis: quod & Apostolus insinuat, ubi Dei, Spi-
ritusque sancti templum, sanctior, atque adeo eorundem
corpora, nuncupat; ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 16. &
c. 6. v. 19.

Εἰ γὰρ ἀπέστην | Vide supr. ad § 5.

Τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν συμπεριλαμβάνει | Vide l. 4. § 23.
& l. 7. § 57.

Ad Librum IV.

§ 1.

Ὁ ἑαυτὸν κλεινὸν | hoc est, τὸ
ἡγεμονικόν. quod & σεμνόντιον
appellat. l. 3. § 5. & l. 7. § 64.
τὴν κλεινότητα, &c. l. 4. § 12.
τὴν βασιλικὴν καὶ νομοθετικὴν
Stoic. apud Laert. l. 7. Zenon. H-

γεμονικὸν γὰρ τὸ κλεινὸν τῆς ψυχῆς. Cicer. de nat.
deor. l. 2. Principatum id dico, quod Graeci ἡγεμονικόν
quo nihil in quoque gentis nec potest, nec debet esse pra-
stantius.

Πρὸς τὸ δυνατὸν καὶ διδωδὸν μεταπέδου |
Ita l. 5. § 20. ἀποτίπτει γὰρ καὶ μείδισσι πᾶν τὸ
τῆς ἐνέργειας κλεινὸν ἢ διανοία εἰς τὸ ἀπὸ γένους.

Ἐπὶ τὴν γὰρ ἀποπεταγμένην ἐδιδωκεν φιλεῖ | Neque
nim materiam aliquam sibi propriam subiectam habet. 40

Xyl. Nunquam enim certo alicui subiecto absolute sese
addicit & applicat. Cas. ad Marci mentem proprius.

quanquam ἀποπεταγμένην ὅλῳ possis reddere,
attributam & assignatam sibi materiam. at D. Junius

vult ἀποπεταγμένην subiectam sibi materiam, quod
& Xyl. forsan legerit. Hoc est quod vult de materia

circa quam se exerceat non est sollicitus; neq; enim
hoc in potestate ipsius situm est, eligere quam ipse

velit; sed quomodo circa eandem se gerat materiam
ergo assignatam sibi nullam diligit, quia mediam quid-
dam esse novit; in hoc totus est, quomodo naturae

convenienter ea uti possit, artemque suam in ea ri-
tè ela oranda exercere, Epictet. l. 2. c. 5. Δὲ γὰρ

πάντως οὐκ ἔστι πᾶσι ἐκείνους ὅλων φιλοπετερεῖν, ἀλλ'
ἐκ ἐκείνων ἀποδιγνύμενον, ἀλλ' οἷα ἐν γὰρ ἐκείνῳ

τῷ οὐκ αὐτῷ φιλοπετερεῖν ὁδοποιεῖται. ἄνωγας

καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ἐκείνων ποιῆς, ὡς δὲ ἀν περὶ αὐτῶν,
οὗ αὐτὸ φιλοπετερεῖ. Hoc interest inter eam d:
qua Marcus hic, ceterasque artes; quod illae cer-
tam aliquam materiam habent, circa quam versan-
tur; ista nullam respuat. Synes. de provident. l. 6.
γὰρ εἰς, οἷον ὁ ἡμέτερος ἀλλοτρίους γὰρ ἑαυτοῦ πε-
ριεχόμενα ἡμέτερος τὸ χροῖον ἐνδεδόν, ἀμείνους καὶ
χρηστὰς αὐτοῖς πᾶσι τῶν τε καὶ διανοητικῶν, ἀγωνισαί
ζήτων δεξιότητων. ταῦτ' ἔστι ὡς οὐκ ἐκείνους ἐκείνους
αὐτὸς ἀμείνεται καὶ μελεμενίσθεται. Vide amplius
ad l. 12. § 36.

Ὁρμῇ μὲν ὑπεξαίρεσις | Hoc est, cum ex-
ceptione, quales illae apud Senecam de sap. fecerit. c. 20.

Epicuri; Non accedet ad rempub. sapiens, nisi siquid
intervenierit. Zenonis; Accedet ad rempub. sapi-
ens, nisi siquid impedierit. Verum ad Marci men-

tem explicatissime Seneca idem de benefic. l. 4. c. 34.

Sapiens ad omnia cum exceptione veniet, si nihil inci-
derit, quod impediat. Ideo omnia illi succedere dici-

mus, & nihil contra opinionem accidere: quia pra-
sumit animo, posse aliquid intervenire, quod destinata

prohibeat. Imprudentium ista fiducia est, fortunam si-
bi sponte. Ceterum sapiens est (ut idem de

tranquill. c. 13.) semper de fortuna cogitare, & sibi
nihil de fide ejus promittere. Navigabo, nisi siquid

inciderit; &, Praetor siam, nisi siquid obtulerit; &
Negotatio mihi respondebit, nisi siquid intervenierit.

Hoc est, quare sapienti nihil contra opinionem dicamus
accidere: non illum casibus hominum exceperimus, sed

erroribus: nec illi omnia, ut voluit, cedunt, sed ut co-
gitavit. In primis autem cogitavit, aliquid posse pro-

positum

οὐς, ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀποκαταστῆναι. quum possit de illis dici, quod ex Euripidis *Philæte* (ut Dio Prus. erat. 59. docet) auctor idem usurpavit.

Δυσμορφα πᾶσι τάνδον ἔστιν εἰσιθῆναι.

Sunt universa, quæ intus his, deformia.

Itaque, ἢ ψυχὴ αὐτῶν γέμοντα κακῶν παντοδαπῶν, καὶ ψεύματα καὶ φαντασίαι τὰ ἐνδον, ἐκπιδῶντα δὲ καὶ πᾶσι τὰς ἀλλοτρίαις. Idem ibid.

Εὐμαρῆς λέγει ἐπὶ ἀλλο, ἢ εὐκοσμίαι. Ob- servat Suidas εὐμαρῆς apud Marcum εὐκοσμίαι significare. hunc locum in animo habuit. βίη εὐμαρῆς πῆ, uti Marcus ipse, l. 1. § 16. ideo autem per εὐμαρῆς quid istuc designatum velit, monet: quia est &, quæ quibusvis obtingere potest.

Σωκράτης ἐν δὲ σπασμῶν τῶν πλὴν ἀναγκα- ρίων. l. 6. § 11. Τῶν δὲ ἐπὶ τῇ εἰς ἑαυτὸν.

Senec. epist. 15. Quicquid facies, cito redi à corpore ad animum. Et epist. 25. Tunc præcipue in te ipse secude, cum esse cogēris in turba, si bonus vir, si quiescas, si temperans es: alioquin in turbam à te receden- dum est. istuc enim malo viro propius est.

Αὐτὸν σπασμῶν. Remota te; vel remota memo- riam tui, eorumque quæ apud te habes reposita. ut mox, ἀναμνησθῆναι: vel recrea te. Sic enim re- novare etiam Latinis in usu pro reficere sive recrea- re. Rabius instituit. l. 6. c. 4. de Ritis. Tristes solvit assiduis, & animum ab intentione rerum frequenter avertit, & aliquando etiam reficit, & a fatietate vel a fatigatione renovat. Id Matius uno verbo recen- tare diceret. Nonius: Recentius bene situm pro- novari (sive, renovari) quod est Græcis ἀναμνησθῆναι.

Matius: Jam jam albificavit Phæbus, & recentatur.

ex quo forsitan emendari poterit Alex. Trallianus l. 11. § 2. ἀπὸ πρὸς ποταμῶν. ἀμυγδαλέων ἢ πο- τῶν, ἢ ἀμυγδαλέων, ψυχρὸν δὲ ἀσπύτως, καὶ ἀ- σπύτως ποιεῖν οἱ Ρωμαῖοι τὸ καλὸν ποταμῶν πα- ρακλῆναι. leg. παρακλῆναι. ut sit Recentatum idem quod τὸ ψυχρὸν, quod refrigeratione renovatum & quasi recens denovo factum sit. Quanquam & παρακλῆναι illud ferri potest, eodem commate, quo apud Sui- dam παρακλῆναι, pro Reficere, ex Græcorum recen- tiorum scriptis legitur.

Βραχέα ὅς ἐστι. Vult illa, sive decreta sive præ- cepta, de quibus supra (ed enim ista referenda sunt) breviter esse; qualia illa, inquit Casaubon. ad Pers. Sat. 3. quæ κομματαὶς λέγους appellant philosophi.

Καὶ σοιχρῆσθαι. Elementaria, id est, elementorum vicem continentia; ut Xyland. sive, quæ elementa continent doctrinae universæ; ut Casaub. quid si summaria dixerimus? quæ rerum summarum compre- hendant. Talia sunt decem illa verba Dominica, uti Moses appellat, Deut. c. 10. v. 4. quæ legis æternæ summulam in se continent. Aristotel. ἡ μὲν τὰ στοιχῆα l. 4. c. 3. Τὸ μικρὸν καὶ ἀπλὸν, στοιχῆον λέγεται, ὅθεν ἐκλήθη τὰ μέλαινα καὶ ἀπλὸν στοιχῆα

ἢ, ὅτι ἔχουσιν αὐτῶν ἐν ὧν καὶ ἀπλὸν, ἐν πολλοῖς στοιχῆοις.

Eis τὸ πᾶσαν αὐτῶν ἀποκαλύπτει. Quæ totum per- fundant animum. Casaub. Verum τίς ψυχῆς, i. e. animi nulla in præcedentibus fit mentio; nec occurrit quicquam, quod τὸ αὐτῶν istud respiciat. Quin & ambigi possit, an ἡ ψυχὴ ἀποκαλύπτει dici possit citra ἀκρίβειαν πᾶσαν. Ego itaq; ad Xylandr. potius accedo, qui vertit, Quæ omni te molestia libe- rent, ut ἀνίαν, aut legerit, aut legendum saltem cen- fuerit: quod & ipse nullus ambigo. itaq; reddide- rim, Quæ anxietatem omnem aliere & extergere vi- leant. ἐκκαλύπτει ἢ ψυχῆ, ἀποκαλύπτει ἢ ἀνία. Liban. vit. sua: ἐκ τῆς τοῦ παθῆος τὸν λυγρῶς ἐκκαλύπτει. D. Jun. ἀπολύσαι mavult; quod & dissolvere, sive diluere, vertas.

Τὸ κελύει. Κεῖται hic, uti l. 5. § 19. & 47. & l. 8. § 4. idem est quod ὀφθαλμοῖς. ibid. l. 9. § 29. decretum, prout Seneca reddit, epist. 95. ita κέλει- να, decrevi: Corellii Ruffi ad mortem spontaneam obfirmati vox, apud Plin. l. 1. epist. 12. quod de Didone Virgil. Æn. l. 4.

Decrevitque mori.

& κέλειται, decretum est. Vide Epictet. l. 2. c. 15.

Τὰ λογικὰ ζῶα ἀλλήλων ἐνέουσι. Vide supr. ad l. 2. § 1. Plato ad Archyt. epist. 9. Ὅτι μὲν ἐν ἡσυχίᾳ ὄντων ἐν τῷ βίῳ, τὸ πᾶν αὐτῶν πρὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ τε καὶ πρὸς ἄλλοις τοιαῦτα πρὸς ἑαυτὸν οἷα καὶ οὐ, καὶ ἐν παντὶ δύνανται. ἀλλὰ καὶ κελύει οἷα σὶ ἐνδυνάμει, ὅτι ἔχουσιν ἡμῶν, ὅς αὐτῶν μόνον χρονοῦν, ἀλλὰ τῆς φύσεως ἡμῶν τὸ μὲν πᾶν ἢ πᾶσις κελύεται, τὸ δὲ πᾶν οἱ φύσιν, τὸ δὲ οἱ λοιποὶ φύσιν. Quod Cicer. offic. l. 1. Non nobis solum nati sumus: or- tūque nostri partem patriæ vendicat, partem parentes, partem amici. Idemque de finib. l. 2. Atque, ut ad Archytam scripsit Plato, non sibi soli se natum me- minerit, sed patriæ. ut perexigua pars ipsi relinqua- tur. Latius multo Gregor. Naz. orat. in Heronem: Πάντα καὶ ὅτι τῷ κατὰ ἑαυτὸν καὶ τὸ κοινὸν συλ- λαμβάνειν, ψυχῆς ἢ τελειωτικῆς τε καὶ φιλοσοφικῆς ἐνέουσι. ἢ καὶ ὅτι ἑαυτῶν καὶ ἡμῶν μόνον ἔχουσιν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, ὅσοι τῆς αὐτῆς μετ- χυσι φύσεως, καὶ ὅτι τῶν αὐτῶν, καὶ ὅτι τοῖς αὐτοῖς χρόνῳ. Hoc est quod de Catone Lucan. l. 2.

Nec sibi, sed toti gentium se credere mundo.

Pulcrè Seneca epist. 48. Consortium rerum omnium inter nos est: nec secundi quicquam singularis, nec ad- versi. in commune vivitur. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitatem suas convertit: alteri vivas oportet, si vis tibi vivere. Hæc societas diligenter & sanctè observanda est, quæ nos omnes omnibus miscet, & iudicat aliquid esse commune: jus generis humani. Vide ad l. 1. § 16. κοινωνομυσθῶν.

Τὸ ἀνέχεται μέγας τῆς διχνομίας. Ità l. 5. § 33. ἀνέχεται καὶ ἀπὸ κατὰ.

Ἀκρίβει

* *Ἀποφύγετε τὴν ἀπειλήν* | Idem habet l. 7. § 22. & lib. 11. § 18. cujus sententiæ rationem reddit, l. 7. § 63. & l. 8. § 14. ibi vife.

Διὰ δὲ τὸν ἑαυτοῦ. Confessi. Xyland. Malim,
 velitantes, sese mutuò impetentes. Δοκεῖν δὲ
 δοκεῖν ἑαυτοῦ. Helych. Et Salmat. in Solin.
 διὰ δὲ τὸν ἑαυτοῦ, hactenac velitari: ut διὰ τὸν ἑαυτοῦ,
 gladiis certare; διὰ τὸν ἑαυτοῦ, cornibus pugnare.
 in dē διὰ δὲ τὸν ἑαυτοῦ, velitationes: infra l. 7. § 3.
 Senec. de brev. vit. c. 20. Interim dum rapiuntur
 & rapiunt, dum alter alterius quietem rumpit, dum
 mutuò sunt miseri; vita est sine fructu, sine volup-
 tate, sine ullo profectu animi: necdū in conspicuo mor-
 tem habet. Vide ad l. 7. § 22.

Ἐκτετασῶμεν | Extensi. i. e. mortui, defuncti,
sunt. & infra § 48. ἔτα ἑστάναι. deinde ipse ex-
tensus, i. e. defunctus est. & l. 11, § 16. ὁ αὐτ-
ὸς ἄλιν πάλλει ἑστάναι. & paulo post omnes exten-
dimur, i. e. defuncti jaceamus. Tractum à gestu sive
conlocatione mortuorum, quibus non pedes tan-
tùm, sed & corpus totum dirigitur atque exten-
ditur. Homer. *Il. φ. v. 119.* de Lycaone ab Achil-
le caeso:

Καὶ τοῦ τῶν δυνάμεως.—

Extensus jacuit.—

quod idem & de Harpalione dictum *Il. i. v. 655.*
& de Sarpedone *Il. π. v. 485.*

— καὶ το πικρὸν αἶμα.

Eodem retulisse priscos Grammaticos & τὸ ὀρεχθῆ-
ναι, i.e. porrigi, docet Eustath. in illis ll. ψ . v. 30.

Πολλοὶ μὲν βόες ἀγροὶ ὀρέχθαι ἀμφὶ σιδήρῳ
Σφαζόμενοι. —

ἀρέχθον, inquit, ἀντι πρὸ ἀναιρέ/σμοι ἀρέχθοντο,
ἢ περ ἵσταίνοντο, ἢ χτὶ τὸν παντὶ μὲν εἰσέειν, ταύον-
το. Apollonius Argonaut. l. i. v. 104c.

—πολεῖς δ' ἐπαρηγόνης ἄλλοι

* Extra Div. —

ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ἵπσου, quod vel à κτίνουμα, vel ab ἐκ-
τονομα, analogiâ pariter favente, deduci potest
Phlegon. de mirabil. Τούτοις τὰ κτίνουμα, ὡς ἀρχή
μα ἐξήρτο νεκρῶ, ἐξέτετό το ἐκ τῆς κλίνης ἐμ-
φανὲς τὸ σῶμα. Euripid. Hippolyt. coronat. de Pha-
dra, postquam suspensio perierat.

Ὁρθώσατ' ἐκτείνοντες ἄλγιστον νεκρῷ.

Miserum cadaver dirigendo extendite.

Et mox :

Ἡ δὲ γὰρ, ὡς νεκρὸν, νιν ἐκταίνουσι δὴ.

Cadaveris nunc instar, illa extenditur.

Indè & Latinis calces extendere, de mortuis. Pers.
Sat. 2. v. 105.

In portum rigidos calces extendit. —

Et extendere simpliciter, pro occidere. Statius *Theb.*
l. 1. v. 700. de Phœbo;

— tu matris honori

Terrigenam Tityon Stygiis extendis arenis.

extendis, i. e. ἐκτείνης, κτείνης ἢ Tornorupa-

um sequimur. nam & alia insuper Tityi *extensio*
celebris habetur. Cæterum sic de Arcentis filio à
Mezentio occiso, *Maro Æn. l. 9.*

multa porrectum extendit arena.

Cui & geminum est illud Diodori l. 16. extremo, de
Philippi Macedonis percussore Pausania, τὸν βασι-
λέα κτείνεν. Moribundis item, sive anim-
am agentis mortificis proximi positis formulâ eâ-
dem exprimitur. de Alexandro ex sanguine copio-
sius emanante deliquium patlo, Curtius l. 9. c. 5.
Linguique animo Rax, & caligine oculis effusa, velati
moribundus extendi.

Τετραπύρραι | In cineres redacti sunt, five cinsfa-
 fi sunt, ut Lucretius loquitur l. 3. & ex Lucretio
 Nonius habet. respexit ad busta, de quibus ibi Lu-
 cretius. Sic infra § 39. *αὐτοῖς, ἢ τοῖς*. Allu-
 sit eò Bio Boristhenit. qui, Laetio l. 4. autore *ἐ-
 γινώσκοντες ὅτι τὸν ἀνθρώπου κατακόντων μὴ, οὐ
 ἐκείνους* *κατακόντων* §; *ὡς ἀνθρώπους*, clau-
 sulam alteram interpres Ambrosius omisit proflus,
 cum quid veller, assequi nequirer: Erasmus sic red-
 didit, *dammabat homines qui sic exurerent, quasi sensu va-
 carent; sic adurerent, quasi sentirent*. & ad bellatores
 ferro flammâq; omnia vastantes retulit. Verum sensu
 neutiquam idoneo. Foran *κατακόντων*, veli-
 πτα *καόντων*, operat. *dammabat* eos, qui defunctos suos
 cremabant, ac si sensu vacarent; deflerent interim, ac
 si flammarum vim persentiscerent. Porro illud miracu-
 lo ferè deputari potest, quod fertur corpori relictis
 3 quoin cineres redactis, dentes integros superesse. Dio
 Pruf. orat. 4. *ὅλὰ καὶ ἐμνήσθη τις τὸν ἀνθρώ-
 πον, ὡς οὗ τὸν ἡεταλία ρασὶν αὐτὸν ἐμνήσται,
 ῥέον αὐτὴ τὰ ὀδύματα ἐν τῇ ψυχῇ κατέλει-
 πον* *ὅτι κατακαυόμενον νεκρὸν τὸν ὀδόντων ρασι
 διαμείον, καὶ ἄλλα σώματα* *ἐπαυρῶνεν* *ἐν*
τῇ ψυχῇ. Plin. lib. 7. c. 16. Dentes tantum inveni-
 fi sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore.
 Hinc Tertull. de resurr. c. 42. *Constat* *et dentes*
 incorruptos perennare; que ut *semina* retinentur fru-
 40 *ctificari* corporis in resurrectione. Ità ista, ut cum
 Platone loquat in Phædone, *ὡς ἐπὶ στήνιν, ἀδύνα-
 τὸ ὄναι*. & tamen, quod subijcit Plinius *ibidem*,
lidem flammis indomiti, tæbe cævantur puitæ.

Ἀναρωσάμεν. Quod suprà ἀναλογισάμεν
 tecum reputans, animoque revolvens, sive in memoriam
 reducens tibi. ita Suid. Ἀναρωσάμεν, ἀναρω-
 σάμεν, εἰς ἔννοιαν ἔλθον. Subintelligendum in clau-
 sula rum membri hujus, tum & insequentium, πᾶν
 ποτέ. quod superiora clauserat, vel ejusmodi aliquid
 aliqui suspensa futura est sententia, nec suppetet
 quippiam, in quod vel τὸ ἀναρωσάμεν ἴστικ, vel πᾶν
 ἔννοιας, καὶ τὸ ἀπιδόν illic se reclinet. nam quod
 Annot. Lugd. pro ἐννοήσας, ἐννοήσων legi postulat
 non satis fuerit, nisi & τὸ ἀπιδόν pari modo im-
 mutaveris. nam quod istic legere se profitetur, με-
 μνησεν, ὅτι οὐκ εἰς διδόν ἀναρωσάμεν, Delium posui-
 natatorem.

Τὸ διὰ τὸ γὰρ. De quo & infra § 27. quo modo autem huc faciat, docet apertius l. 11. § 18.

Ὅτι ὁ κόσμος ὅσωνι πόλεις. Quod mundus civitatis instar obtinet. Et quid tum postea? Nimirum nos autem omnes ejusdem cives. nec civi incommo- dum quicquam debet videri, quod in civitatis com- modum cedat. quo argumento non semel utitur Marcus. inf. § 4. & 23. & l. 5. § 22. & l. 6. § 44. & l. 10. § 6. Ejusmodi aliquid excidisse istuc verissi- mile est. Epictet. l. 3. c. 24. Ὅτι ὁ κόσμος ὅσωνι πόλεις ὅστις. quod & frequenter inculcat. Minuc. in Octav. Non possis pulcrā gerere rem civilem, nisi cognoveris hanc communem omnium, mundi civitatem.

Λείως ἢ τετραχῆος. Levis corpori grata sent, aspera offendunt. Mens autem, inquit, neutri isto- rum se immiscet, si ad ea duntaxat, quæ sui sunt mu- neris, attenderit, & intra proprios sese cancellos cir- cumscripserit. Sen. ep. 78. Illud autem est, quod im- peritos in vexatione corporis male habet: non assueve- runt animo esse contenti: multum illis cum corpore fuit. Ideo vir magnus ac prudens animum diducit a cor- pore, & multum cum meliore & divina parte versatur: cum hac querula & fragili, quantum, necesse est.

Ἐπειδὴ ἀπαξ ἑαυτὸν ἀπολάττει. Cum semel se- ipsam collegeris. Xyl. recollecteris. Casaub. Malim fecisset, vel abduxerit se: ut ad recessus sive feces- sus illos, de quibus egerat, allusum sit. Marc. Evang. c. 7. v. 33. καὶ ἀπαλάττει αὐτὸν καὶ τὸ δόχμα ἔχει. Ubi tamen Vulg. apprehendens, ἐπιλάττει. prout & Complur. exhibet.

Τὴν ἰδίαν ἔξωσαν. De qua l. 5. § 14. & l. 7. § 28.

Τὸ πάρος τῆς παύσης λήθης. Vide supr. l. 2. § 17. & infr. § 19. 33.

Τὸ χεῖρον ἢ ἐφ' ἐχέτωρα ἀποῖρι. Vide infr. § 41. Stoici apud Laert. l. 7. Zenon. Τοῦ χεῖ- ρον, τὸν μὲν παρρηχότα καὶ τὸν μέλλουσα, ἀποῖρις. τὸν δὲ ἐπεσῶτα, παρρηχότα.

Τὸ καὶ τὸν ἀποῖρις. Vide infr. § 33. & l. 5. § 33. & l. 6. § 16. Festivè Juvenal. Sat. 14. v. 156.

tuniam mihi malo lupini,
Quam si me toto laudet vicinia pago.

Τὸ ἐυαγέλιον. Vide infra l. 8. § 52. Cicer. pro domo sua. Hoc in imperita multitudine est vitio- sissimum, varietas & inconstantia, & crebra tanquam tempestatum, sic sententiarum commutatio. Senec. epist. 102. Putas tu posse sententiam unam omnium esse? non est unius una. Flaccus Epist. l. 1. epist. 1.

Idem eadem possunt horam dare probantes?

Καὶ ἀκρίβειαν. Vide lib. 2. § 9. & lib. 9. § 18. Porphy. de abstinent. l. 1. Οὐτὶ τὸ συμπεριεῖν, ἢ τὸ ἰδίον, ἢ τὸ κοινὸν σημαίνει, ὁ πολὺς ἢ τὸ ἴδιον φάσιν καὶ ἀσέβειαν κείνην ποιῶντα δυνά-

μην. Tacit. amal. l. 17. Plebi non iudicium, non veritas. Cicer. pro Planc. Non est consilium in vulgo, non ratio, non discrimen, non diligentia. non iudicat semper populus; sed movetur plerumque gra- tia, odit precibus. denique si iudicat, non delectu ali- quo, aut sapientia ducitur ad iudicandum, sed impetu, & quadam etiam temeritate. ex opinione plurima, ex veritate pauca iudicat. Plin. min. l. 2. ep. 14. Scito cum possim dicere, qui maxime ab his laudatur.

Itaq; Alopodorus Musicus, cum in profcenio consi- stens, tibicinem in scena canentem coronæ plausu ingenti exceptum audiret, Δῆλον, ὅτι μίαν καὶ γέ- γαυε. Apparet, inquit, hinc, hunc hominem malum ingens admisisse. ὅς ἐκ αὐτῶν πολλοὺς ἐν τοῖς πολλοῖς ἐν- δεικνύσιν. ac si aliās turbæ neutiquam probaretur, inquit Athenæus, qui & refert l. 14. sed & Hip- pomachus gymnasta, cum discipulo suo artis athleticæ specimen exhibenti populus frequens accla- masset, virgulā attactum his verbis corripuit; Ἀλ-

λά σύ γὰρ κακός, καὶ ἐχ' ὅς ἐχέω ἐπιήκειας, ὅς ἐχέω ἀμνησιν ἡρώδου. ὅς δὲ ἐπὶ ἡρώδου ἐπὶ τῶν κακῶν σε δέξασιν. Aelian. l. 2. c. 6, qui & l. 14. c. 18. Hippomachi tibicinis factum geminum refert. di- ctumque; Κακὸς ἡρώδης. ὅς δὲ αὐτὸς σε ἐπὶ ἡρώδου. Phocion etiam Athenienses, cum dicentem popu- lus universus collaudasset, & quasi uno ore applau- disset, ad amicos converius, requisivit ab eis, ὅς δὲ κα- κὸς ὁ λήγων, ἑαυτὸν λέλειπε; numquid perperam dictum inscio excidisset. Antisthenes item Cynicus di- centi cuidam, Πολλοὶ σε αἰνῶσι. Collaudant te multi:

Τὶ δὲ κακὸν πεποίηται; Ecquid, inquit, mali feci? La- 30 fert. l. 6. (quod tamen Demetrio Phalereo tribuit Bru- son. memorabil. l. 3. c. 3.) Idemque ab improbis qui- busdam collaudatus; Ἀγωνισθὲ, μή τι κακὸν ἔργασμαι. Quam vereor, inquit, ne mali quippiam admisserim! ἔδοξε γὰρ φαῖλα τὸν ἀσπίδων ἐπαυτὸν ὑποβρεῖν. Isidor. Pel. l. 2. ep. 220. Neque enim malas quispiam (& sunt plures mali) bonos laudare sustineat. Ita- que Antagoras, an Antigones, apud Anton. Me-

40 liss. lib. 1. cap. 51. & Maxim. Collect. cap. 41. Ὅ- ταν ἐπαυτοὶ με πολλοὶ, τότε νομίζω μνηστὴς εἶναι. ὅταν δὲ ὀλίγοι, ἀσπίδων ἀνδρωποῖς. Quin & Anaxagoras, referente Aristotele, ethic. Nicom. lib. 10. cap. 9. Ὅτι ἐκ αὐτῶν θαυμάσιον, ὅς τις ἀποπρὸς πάντων τοῖς πολλοῖς. ἔτι γὰρ κείνους τοῖς ἐκπῆς, τύτων αἰδανόμην μόνον. Idemq; eo- dem Eudem. l. 1. c. 4. referente; interroganti im- probo cuidam, Τίς ἐὼν θαυμάσιος, quisnam esset felicissimus; respondit, Οὐδείς, ὅς σὺ νομίζεις. ἀλλ' ἀποπρὸς αὐτῶν τοῖς πάντων (ubi fortan ἀλλ' ὅς legendum) Nemo quisquam eorum, quum tu existi- mas; sed qui absurdus tibi videretur.

Τὸν ἐφ' ἡμῶν δοκύναν. leg. ἡμῶν ἐνδεμῶν δο- κύναν. Sensu exigente. & bene δοκύναν adjecit; quasi vocibus illi favere videantur, non reverà fa- veant. Sicut enim Sen. ep. 60. nihil interesse, dixit,

inter amicorum vota & inimicorum odia; & parentum vota pro execrationibus haberi, utpote quæ sint eo inimiciora, quò cessere felicius: Siquidem, ut idem epist. 31. Boni animo male precantur. ita Clemens Alex. Strom. l. 7. Ἡ εἰς τοὺς ἐχθρούς ἐὺπροφάσιαι εἰδὲν διαφέρεται Vulgi, inquit, encomia sepenu-mero à vituperiis nihil distant; quum & pravo fa-
passissime nitantur fundamento, eisque in quos confen-
duntur decori potius quàm decori existant. Aristi-
des itaq; cum præter morem suum populo quadam indul-
gulisset, & eo nomine magnopere ab eis effere-
retur: οὗτε μὲν, inquit, πᾶσις οὐ καλὰς ἐμὴν κήρυξαι,
ἀποπαλαμάσω ὅταν εἰς τοὺς ἐπὶ κακίαν ἔχουσιν ἔλα-
σσεσθαι τοὺς καλῶς ποιοῦντας, ὡς μὲν τοὺς καλῶς πο-
ιοῦντας μὲν οὐ καλῶς ποιοῦντας τῶν κακῶν μὴ μάλιστα,
οὐδὲ τῶν καλῶν καλῶς ποιοῦντων. σπασθῆναι οὖν τῶν καλῶν
οὐδὲ καλῶς ποιοῦντων ὅταν εἰς τοὺς κακῶς ποιοῦντας τὸ κα-
λῶς ποιεῖν τοὺς κακῶς ποιοῦντας. Vide ad l. 3. § 4.

Tò σενν τῷ πινυ, ἐν τῷ ἀεργεσθῆναι | Pari
planè ratione adversus famæ nominisq; cupidita- 20
rem pugnat M.Cicero de repub. l.6. in Somnio Scipi-
onis; ubi Africanum Corn. Scipionem sic alloquen-
tem inducit: Tu quàm celebritatem sermonis homi-
num, aut quàm expetendam gloriàm consequi potes? vi-
des habitari in terra variis & angustiis in locis: & in
ipsis quasi maculis, ubi habitatur, vastas solitudines
interjectas: hosque qui incolunt terram, non modo in-
terruptos ita esse, ut nihil inter ipsos ab aliis ad alios
manare possit; sed partim obliquos, partim aversos,
partim etiam adversos stare vobis, à quibus expecta- 30
re gloriàm quidem nullam potestis. tum ubi docuerat,
quanta pars terræ, vel pruina ita obrigat, vel solis
ardore torreatur, ut cultum ac incolatum respuat om-
nem, concludit tandem; Ex his ipsis cultis no-
tisque terris, nun aut tuum aut cuiusquam nostrum
nomen, vel Caucasum hunc, quem cernis, transcendere
potuit, vel illum Gangem transiungere? quis in re-
liquis Orientis aut abeuntis solis ultimis, aut Aquile-
nis Austrivæ partibus tuum nomen audiet? quibus
amputatis, cernis profectò, quantis in angustiis vestra 40
gloria se dilatare velit. Boethius item Consol. lib. 2.
c. 7. Famam quàm sit exilis & totius ponderis vacua,
sic considera. Omnem terræ ambitum ad cæli spati-
um, puncti constat obtinere rationem: id est, ut si ad
cælestis globi magnitudinem conferatur, nihil spatii
prorsus habere iudicetur. Hujus igitur tam exigue
in mundo regionis quarta ferè portio est, quæ à nobis
cognitis animantibus incolatur. Huic quartæ, si quan-
tum maria paludesque premunt, quantumque siti vastæ
regio distenditur, cogitatione subtraxeris, rix angu- 50
stissima inhabitandi hominibus area relinquetur. In
hoc igitur minimo puncti quodam puncto circumsepti,
atque conclusi, de pervulganda fama, de proferendo
comine cogitatis? At quid habet amplum, magnifi-
centem gloriã, tam angustis exiguisque limitibus ar-
ctata? Adde quod hoc ipsum brevius habitaculi septum

plures inculant nationes, lingua, moribus, totius vite ratione distantes: ad quas tum difficultate itinerum, tum loquendi diversitate, tum commercii insolentia, non modo fama hominum singulorum, sed ne urbium quidem pervenire queat. Videtne igitur quam sis angusta, quam compressa gloria, quam propagare ac dilatare laboratis? Vide & l. 9. § 30.

'H γῆ σῆμα | Cicer. Tuscul. lib. 1. Persuadens
 Mathematici terram in medio mundi sitam, ad uni-
 versali complexum, quasi puncti instar obtinere, quod
 κῆρυον illi vocant. Senec. c. 20. Terram
 hanc cum populis urbibusque, & fluminibus, & am-
 bitu maris, puncti loco ponimus, ad universa refe-
 rentes. Idemque quest. nat. præfat. l. 1. Punctum est
 istud, in quo navigatis, in quo bellatis, in quo regna dis-
 ponitis. Et rursus; Hoc est illud punctum, quod inter
 tot gentes ferro & igni dividitur. Macrobius in Somn.
 Scip. lib. 2. cap. 9. Licet apud nos Atlanticum mare,
 magnum vocetur, de calo tamen despicientibus non pu-
 test magnitudinem videri: cum ad caelum terra signum sit, &
 punctum quod dividi non possit in partes. Ammian.
 hist. l. 15. Ambitus terra totius, qua nobis videtur im-
 mensa, ad magnitudinem universitatis instar brevis
 obtinet puncti. Plut. de exil. ex Strob. tom. 2. tit. 40.
 restitutus ac suppletus: Ἵς τὴν γῆν οὐρανὸν μέγας,
 ἢ τῆς γῆς ἀπὸ πόντος, ἐπεὶ τὸν ἐπὶ τὴν μακροῦν ὄντα, τὸ
 ὑποδεκνύμενον οἱ μαθηματικοὶ σημεῖον λόγον ἐκ τοῦ
 ἀδιαστάτου πρὸς τὸν ὕψους; ἀλλ' ἡμῖς ὅπως μα-
 κροῦς ἢ μὴ λίπας, μυστικῶς μᾶς ἢ κυφελὸς ὀ-
 πσιότης ἢ ἀπομεινόμενον τὴν ἐκνοπαστέμεν, οὐ ἐκδίδω-
 ν, ὅδ' ἐμμεθηκότως οὐκ ἔστι τὰ πάντα ποιῆσαι καὶ τι-
 μίζειν, ὁσῶς ὄντα. Σημεῖον dixit, quod σῆμα
 Marcus, κῆρυον Cicero, punctum Seneca, σημει-
 ον Macrobius, eleganter autem uti ἰστίε γῆ σῆμα, ita πῆ-
 λαρος σῆμα, Marco dicitur, l. c. § 36.

Γαυρίδης | Vide l. 3. § 10.

Ἔς τὸ τοῦ ἀρδεύειν | In cor nimirum: de quo Plin. *hyst. nat. lib. 11. c. 37. Ibi mens habitat.* (quantum de cerebri idem *ibid.* Hic mentis est regimen.) quodq; ejusdem domicilium statuebant Stoici. quos Plutarchi: *de commun. notis. c. 40.* hoc nomine exagitat, quod cum ἀρετὰς, χαρίας, πνεύμα, μῆμια, φαντασίας ὀρμάς. πᾶν, οὐμαία esse statuere, τίπον πᾶσι τέτοις εἶα τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ πόρον σιμῶον ἀπέλπον, ὅπου τὸ ἡγμονικὸν συνέλλισι τῆς ψυχῆς. Laert. lib. 7. in Zenote: Τὸ ἡγμονικὸν τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ. Plutarch. *de philosoph. placit. l. 4. c. 5.* ubi de principalis loco agit. Πλάτων, Δημόκριτος, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ. Ἐπεισεύειν ὅτι πᾶν μινύγει, τῇ ἑσχατῇ, καὶ ὁρμαίνουσα λέγει. Ἡσυχίῳ ἐν τῇ τῇ ἑσχατῇ καρδίᾳ, ἢ περὶ καὶ βέλους Παρὰ τῆς, ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ἑπικυρεῖ. Οἱ Στωικοὶ πάντες ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, ἢ τῇ τῇ καρδίᾳ πᾶσι. Διογῆνης ἐν τῇ ἀρτεμίδει καὶ τῇ καρδίᾳ. ἢ περὶ τῇ πᾶσι. μακρῇ. Ἐμπεδοκλῆς, ἐν τῇ τῇ αἵματι σπασί.

ἢ ἐν τῷ καρδίᾳ τῆς καρδίας οἱ ἢ, ἐν τῷ σπέρματι
καρδίας ὑπάρχει. ἢ νεότερον δὲ πνεύ, δίνειν ἀπὸ
καρδίας μέχρι τῆς διαφύλαξης. Πυθαγόρας, τὸ
μὴ (ωκυρὸς, σπέρμα τῆς καρδίας, τὸ ὅτι νεότερον
τῶν καρδίων, Hujus itaq; potius fuerat, quam Stoicorum,
quod idem ib. c. 21. Ἀπὸ τῆς τῆς ἡγεμονίας,
ὡς ἐν κόσμῳ, κατεκίχεν ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ σπέρμα
καρδίας. Tertull. de anim. c. 15. Christiani
apud Deum de utroque deducimur, & esse principale
in anima, & certo in corporis recessu consecratum.
Et mox: Simul utrumque dilucet, & esse principale
in anima, & in eo thesauro corporis haberi, ad quem
Deus respicit; (corde nimirum) ut neque extrinsecus
agitari putes principale istud, secundum Heraclitum;
neque per totum corpus ventilari, secundum Mo-
sionem; neque in capite concludi, secundum Platonem;
neque in vertice potius praesidere, secundum Xenocratem;
neque in cerebro cubare, secundum Hippocratem;
sed nec circa cerebri fundamentum, ut Hero-
philus; nec in membranulis, ut Strato & Erasistratus;
nec in superciliorum medullis, ut Strato Physicus;
nec in tota lorica pectoris, ut Epicurus: sed quod &
Egyptii renunciaverunt ei, & ille versus Orphei vel
Empedoclis; Namque homini sanguis circumcordialis,
est sensus. (versus is apud Etymologum, sed depravatus,
in Asia, apud Stob. tom. 1. tit. 40. ex Porphyrio de Styge, emendator, reperitur;

Asia ὅς ἀνθρώπος σπέρματι, ὅς νόμος.)
etiam Protagoras, etiam Apollodorus & Chrysippus
hac sapiunt. Idem de resurr. c. 15. Adeo non sola
anima transigit vitam, ut nec cogitatus astratus
a collegio carnis, Siquidem in carne, & cum carne,
& per carnem agitur ab anima, quod agitur in corde.
hanc denique carnis speciem, arcem animae Dominus
in suggestionem cogitatum taxat, Matth. c. 9. v. 4.
Sed et in cerebri, vel in medio superciliorum discrimine,
vel ubi philosophis placet, principalitas sensuum
consecrata est, quod hegemonicon appellatur, caro
erit omnis anima cogitatoria. Cicer. Tuscul. lib. 1.
§ 18. Aliis cor ipsum animus videtur. ex quo exor-
des, vixordes, concordēsque dicuntur: & Nāficia ille
prudens bis Consul, Corculum; &

Egregiē cordatus homo, Castus Aelius Sextus.
Empedocles animum esse censet cordi suffusum san-
guinem. aliis pars quaedam cerebri visa est animi
principatum tenere. aliis nec cor ipsum placet, nec
cerebri quandam partem esse animum; sed alii in cer-
de, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem & locum.
Plato triplicem finxit animum; cuius principatum, id
est, rationem in capite, sicut in arce, posuit: & duas
partes separare voluit, iram & cupiditatem; quas
locis disjunctis; iram in pectore, cupiditatem subter
præcordia locavit. A Timæo Locro fumpsit id Pla-
to; cuius in lib. de anim. mundi hæc sunt. Τὰς
ἀνθρωπίνους ψυχὰς τὸ μὴ λογικὸν καὶ νεότερον σπέρμα
καρδίας ἰδρύται μόνον, ὡς τὰλλα μέγιστα τῆς

ψυχῆς καὶ τῆς σώματος ὑπερβαίνει τὴν καρδίαν
καὶ αὐτὸ τὸ σπέρμα ἀπὸ τῆς ἀλγίας
μέγιστης, τὸ μὴ θυμωδὲς, σπέρμα τῆς καρδίας.
Τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν, σπέρμα τῆς ἡπίας, quod & in Timæo
suo ipse fufius pertractavit. Vide ad l. 2. § 13. Sed
& Galen. de dogmat. Hip. & Plat. l. 6. c. 2. & A-
pul. de Plat. dogmat. Suffragari Stoicis, Lipfio in
Stoic. Physiol. l. 3. c. 18. existimatur Hippocrates;
cujus ista ex libello de corde profert. Γνωσκὼν δὲ ὅτι
τὰ ἀνθρώπου πνεύματα ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἀρχὴ
τῆς ἀλλῆς ψυχῆς. Is locus forsitan & Syllburgium
in eundem errorem induxit; qui in notis ad Glen.
Alex. de Hippocrate idem affirmat. Verum con-
trariam planē partem ex professo tenet & tuetur
Hippocrates; (prout & Tertullianus verē dixit.)
hæc enim ipsius ex tractatu de sacro morbo ipsissima
sunt verba; Κατὰ ταῦτα νομίζω τὸν ἐγκέφαλον δι-
ψάλων πλεῖστον ἔχει ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. ὅτις δὲ ἡμῶν
ὄντι ἢ ἀπὸ τῆς ἡγεμονίας ἰερῶν ἐκείνων, ἢ ὑπε-
αἰώνων τυγχάνει. τὴν δὲ ὁρμήν αὐτῶν ὁ ἀπὸ παρὰ
ῥαυτοῦ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ ὦτα, καὶ ἡ γλῶσσα,
καὶ αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, οἷα ἀνὴρ ἐκείνου γινώσκῃ
ποιῶντα ὑπερβαίνει. γίνεται δὲ πᾶσι τὰ σώ-
ματα τῆς φρονήσεως, ὡς ἀνὰ τεχνὴν τὰ ἡγεμονίαι, ἐς τὴν
τὴν σωτηρίαν, ὁ ἐκείνου ὄντι ὁ διαφύλακτος. Et
paulo post: Διότι σπέρμα τὸν ἐγκέφαλον ἐν τῷ ἐρ-
μηνεύσει τὴν ἑξῆς. αἱ δὲ φρένες ἀλλὰς ὀνο-
μα ἔχουσιν τῇ ψυχῇ κατεπιδόσαν, καὶ τὸ νόμον, τὴν
δὲ ὄντι ἔκ, ὡς τῇ φύσει, ὡς οἷα ἔργα. πᾶσα
διψάλων ἔχουσιν αἱ φρένες. ὡς φρονεῖν τε καὶ νοῦν.
ἐπεὶ ἀδυνατοῦν γὰρ ἐδόντος φρονεῖν ἢ ἐν τῷ
σώματι ἐκείνῳ. ἀλλὰ μάτῳ τῷ τὸ ὄνομα ἔχου-
σιν καὶ τὴν αἰτίαν ὡς τὰ φρονεῖν τῇ καρδίᾳ, ὡς
ἂν καλεῖται ἐδόν ἐν τῷ ἀκόλουθῳ ἐκείνῳ. Λέ-
γουσι δὲ πᾶσι, ὡς φρονεῖν τῇ καρδίᾳ, καὶ τὸ ἀνιῶ-
μενον τῷ τῷ ὄντι καὶ τὸ φρονεῖν. τὸ δὲ ἔκ, ὡς
ἔχει. ἀλλὰ ἡ καρδία ἀδυνατοῦν τε καλεῖται καὶ αἱ
φρένες. τῆς μὲν φρονήσεως ἐκείνου μέγιστον ἀλ-
λὰ πᾶν τῶν τῶν ἐκείνου αἰτίαι. Hæc prolixius paulo
transcribenda censui, quo Hippocratis in controversia ista
quæ fuerit sententia, liquidius posset innotescere. Nam de
corde libelli, nec Galenō, nec Erotiano mentio ulla in
recensione operum medicorum principis illius: itaq; nec ad
illum autorem referendum statuie Anutius Fæsius, quod
nemo quicquam de Hippocrate ampliora meritis videtur.
Stoicorum verò non tam sententiam ridet Galen. quàm
frivola ac nugatoria prorsus à Chrysippo ad eam
statuendam adducta argumenta; quæ ille rever-
sà, cum non immeritò exagitat, tum fufissimè etiam
solidissimèque refutat, de Hippocr. de Platō. dogmat. l. 2.
Adducit & Stoicis consentientes Lipfius, Aufonium in
Monosyllab.

Mens, quæ caelesti sensu rigat emeritum cor.

Cor vegetum, mundi inflar habens, anima vigor & v. r.
Et Lucretium l. 3.

Consilium,

abscinderetur, suadente fratre philosopho ut id fieri
permitteret, recusavit, obfirmatq; animo est mor-
turus. Percontante autem quodam, quomodo id fe-
cisset, ut philosophus, an ut *avleto* responsum est, 'Ω,
αὐτο. Ut vir. Euripid. *Cyclope*.

— ἀλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔσῃ.

— ut vir sis, vide.

(quod uno verbo Hebraei חִלְשׁוֹת *Esaïæ* c. 46.
 v. 3. & Græci, ἀσθενείας. *Apost. ad-Cor. ep. 1.*
 c. 16. v. 13.) Idemque *Philosæte*, à *Stobæo* tom.
 2. tit. 29. & *Dione* *Præf. orat. 59.* laudatur, unde
 suppleri potest, quod *Aristoteles* omiserat *ethic.*
Nicom. l. 6. c. 8. & *Eudem. l. 5. c. 8.* contra planè
 quàm *Lambinus* confuit,

Τὴς γὰρ πλείους καὶ τῆς μεγίστης πλείον.

Τιμῶμεν, ἄνδρες τ' ἐν πόλει νομίζομεν.

quod *μεγαλειος* *ὁ* *Δις*, *καὶ* *ἡ* *κατὰ* *ἐξουσίαν*, inquit; *καὶ* *τοιοῦτον* *ἀπὸ* *τῶν* *παλαιῶν*, *ὅστις* *ταῦτα* *ἀπὸ* *πάντων* *Δαυὶδ* *ἐρεῖ*, *καὶ* *τὸ* *ὄντι* *ἀνδρὶ* *ἡγούμενῳ*. quasi reliqui, nomine tenuis tantum sint viri. Cicero in Bruto, § 250. Vidi Mityleni nuper virum, atque, ut dicebidi planè virum. Senec. ep. 98. Restituitur, ut possimus dolores, quocumque modo corpus invaserint, perferre, & fortune dicere; Cum viro tibi negotium est; quare quem vincas. Æmilius apud Livium l. 45. Idemum vir erit, cuius animum nec prospera flatu suo efficeret, nec adversa infringeret. Senec. item de sap. constant. c. 1. Tantum inter Stoicos & ceteros sapientium professos interesse, quantum inter feminas & mares, non immerito dixerim. Et mox: Stoici virilem ingressi viam. Et Lucian. de sectis: Ἕκκον ἀπὸ τῶν λεγόντων, *ὅτι* *οἱ* *μὲν* *Ἐπικύρειοι* *φιλόδοκοί* *ἵσιν* *οἱ* *Περικλῆστικοί* *δὲ*, *φιλόπλουτοι*; *ὁ* *δὲ* *Πλάτων* *δὲ*, *φιλόδοξος*; *αἱ* *δὲ* *ἡ* *Στωικὸν* *πρὸς* *ἔρατον*, *ὅτι* *ἀνδρὸς* *οὐδὲς*. indè Laërt. l. 6. introit. Τῷ *Στωικῷ* *ἀνδρὸς* *ἀσέπῳ* dixit. Quin & Arcesilius interrogatus quid fieret, ut ab aliis sectis ad Epicureos multi decederent, ab Epicureis nulli ad ceteros desciscerent, respondit, Ἐκ *μὲν* *ἡ* *ἡ* *ἀνδρὸς* *καὶ* *πολλοὶ* *γίνονται*; *ἐν* *ᾧ* *καὶ* *πολλοὶ* *ἀνδρες* *ὡς* *γίνονται*. *Ῥα* *ἐκ* *αὐτῶν* *ἐπαδόνες* *(qui* *&* *εὐπράτοι)* *ἐκ* *ἐπαδόνων* *αὐτῶν* *οὐ* *νευτίquam* *fiunt*. De Xenocrate Laërt. l. 4.

Ὁ πάντα πάλιν ἐξενόκρετ' ἀνὴρ γαῖαν.

Contrà de Antonio Plutarch. ἔτι καὶ παρὰ τὸν αὐτὸν ἐπείκει, ὅτι ἀνδρῶν, ὅτι ὅλων
 ἰσχυρῶν καὶ δυνατῶν. Ennius apud Cic.
 off. lib. I. §. 61.

Vos etiam iuvenes animos geritis muliebres.

Illāq; virgo viri.

De Alcibiade Pherecrates, referente Athenæo,
lib. 12.

Οὐκ ἂν εἴη ὁ ἄνθρωπος ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς δοκεῖ.

Ἀνὴρ ἀπασῶν καὶ γυναικῶν ὅσα γυν.

Nec vir putatus Alcibiades antehac.

Vir subito factus foeminarum est omnium. Grot.

vel ad mentem forsan poetæ propiùs,

Nunc Alcibiades, cum nè vir quidem fiet,

Factus videtur mulierum vir omnium.

ut sit oxy moron, omnium esse mulierum virū eum,
qui nē vir quidem sit. Vide ad l. 3. §. 16. *ἀνδρῶν*
ἄνδρ. Verū istud in sensum obsceniorē dictū.
Alexander Molossus, cū in Italiam tran-
sit, dixisse fertur, se quidem *ad Romanos* ire, *quasi ἀνδρῶν*
ἄνδρ. *Μακεδονίᾳ* isse *ad Persas*, *quasi γυναικῶν ἄνδρ.* Gell.

101. 17. c. 21. Diogenes itidem Lacedæmone Athenas proficiscens, in itinere quoniam concederet percontanti, respondit, Ἐκ τῆς ἀνδραντιδῆς εἰς τὴν γυναικωνίῃ. Ex andronitide in gynæceum. Quamquam & Spartanis ipsis virilitati nomen ægrè sitis & gravatum impertitus videtur. Siquidem interrogatus, πῶς τῆς Ἑλλάδος ἰσχυρότατος ἀνδρὲς; quoniam in regione Græciæ viros binos vidisset, respondit, Ἀρδὲς μὲν ἑκάστη, πλείους δ' ἐν Λακεδαιμονίᾳ. Viros quidam nusquam; pueros autem Lacedæmone. Idemque cum in Olympia præco proclamaret, Νικᾷ Διεξίππος ἀνδρὲς. Vincit viros Diocippus. οὐ μὲν οὖν ἀνδρὲς ποτε ἀνδρὲς δ' ἐγώ. Illud verò, inquit, mancipia: at ipse viros. Læet. l. 6.

Tὰ πείσματα ἔχ' ἀπὸ τοῦ τῆς ψυχῆς] Idem
l. 5. § 19.

'Αλλ' ἔξω ἔσταν ἀπορμαίνοντες] Ἰσά 1. 9. §. 15.
ἔξω σπυδαῖν ἔσταν. & 1. 11. §. 11. ἔκ ὅτι σπ. ἔρ-
χεται.

Αἱ δ' ὀχλήσεις ἐν μόνῃ τῇ ἐνδοῦ κατὰ φύσιν
 ὅς ἴδμεν l. 8. § 47. nisi quod hic κατὰ φύσιν, i. e.
 opinio, ut Senec. epist. 76. ibi κέλμα & δογμα. i. e.
 decretum, ut idem epist. 95. dicitur. Cicero Stoi-
 cum agens Tuscul. l. 3. c. 25. Opinione turbamur:
 nam & metus opinio magni mali impendentis; & a-
 gritudo est opinio magni mali praesentis; & quidam ri-
 cens opinio talis mali, ut in eo rectum videatur angere:
 id autem est, ut is qui dolere, oportere opinetur se
 dolere.

Παῖς α τῶν τοῦ ὁσῆ, ὅσον ἰστένω μελέαδ-
46 des | Idem l. 7. § 2. Vidē & l. 2. § 12. Seneca
epist. 71. Quid enim mutationis periculo exemplum
est? non terra, non cælum, non totus hic rerum omni-
um contextus, quamvis Deo agente ducatur. non sem-
per tenebit hunc ordinem; sed illum ex hoc cursu ali-
quis dies deiciet. certis curis cuncta temporibus: nasci
debent, crescere, extinguī. Quatenus vides supra na-
currere, & hæc quibus innixi atque impositi sumus, ve-
luti solidissimis, carpentur ac desinent. nulli non su-
nectus sua est. inæqualibus ista spatii eodem natura
50 demittit.

Kαὶ ἐν ταῖς] non erant amplius, id scil. quod prius fuerant. Vide l. II, § 35.

Ὁ κόσμος, ἀλλοιωσας] hoc est, ἐν διανοικῇ ἀλ-
λοιοῦσιν, ut l. 9. § 19. ita Plato in *Theat.* τὸ πᾶν
κίνητος, καὶ ἄλλο παρ' ἑαυτοῦ ἐστίν. quod mox expli-
cans, dicit, πάντα αὐτὸ κινητικόν & πάντα αὐτὸ γί-
νεται.

ἡμεῖς, quod Hippocrates de diet. l. 1. Συμμεσθ-
μῶν καὶ διαλυθῶν αἰσθάνεται. Vide ad l. 10. § 7.

Tertull. de pallio c. 2. Certè habitum vertere natura
solius solenne munus est. fungitur & ipso mundus
iste, quem incumbimus. metatio certè nostra, totum
versiforme est. dies & nox invicem vertunt. Sol sta-
tionibus annuis, Luna modulationibus mensuris va-
riat. Syderum distincta confusio interdum dejicit ali-
quid, interdum resuscitat. celi ambitus, nunc subdivo
splendidus, nunc nubilo sordidus: aut imbres ruunt,
aut siqua missilia cum imbris, dehinc substillum, &
denuo sudum. Sic & mari fidas insanis, dum & fla-
bris aequè mutantibus, de tranquillo probum, de sulsis
temperatum, & extempore de decumanis inquietat. Sic
& terram si recenscas temporatim vestiri amantem,
propè sis eandem negare, memineris viridem cum conspicis
flavam, mox visurus & caeam. Cateri quoque ejus or-
natus siquid, non aliud ex alio mutant, & montium
scapula decurrendo, & fontium vena cavillando, &
fluminum via abhumando. mutavit & totus mundus
aliquando, aquis omnibus obfusus. Sed & enatando rur-
sus in forma: mutavit rursus orbis, alius idem.
Vise sis eundem argumentum idem pereleganter
prosequentem, de resurrect. carn. c. 12. Vide &
l. 2. § 2. & l. 8. § 6.

Ὁ βίος ἀπολύνεται. Vita tota in opinione consti-
sit. quod l. 2. § 15. πᾶν ἀπολύνεται.

§ 4. Τὸ νοεῖν ἡμῶν κοινὸν | quod supra l. 3.
§ 4. συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν. Et adhuc pleni-
us, l. 9. § 8. Εἰς τὰ λογικὰ ζῶα μία νοεῖα ψυχή
μεμείσται.

Ὁ κόσμος ὡσαύτῃ πόλις | Idem sup. § 3. Vi-
de ad l. 3. § 11. Epist. l. 3. c. 24. ὅτι ὁ κόσμος
ὡς μία πόλις ἐστὶ καὶ ἡ ὕψις, ὥς δὲ διαμέγεται,
μία. Tertull. apolog. c. 38. Unam omnium republi-
cam agnoscimus mundum. Cicer. paradox. 2. Exi-
lium non est eis terribile, qui omnem orbem terrarum
unam urbem esse ducunt.

Τίτῳ δ' ἄλλῳ — κοινὸν πολλοῖς ἀνθρώποις;] nullius
certò alius homines indiscriminatim universi. ac
Christicolas alius, τοὺς ἐν τοῖς ἑξαγώνοις, uti Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20.

Ἐκείνῳ | de communi isto animarum rationa-
lium fonte, idem ferè l. 9. § 8. hoc est, quod l. 2.
§ 4. dixerat, esse mentem cuiusque τὸν κόσμον διοι-
κῶν ἀπορίσσειας. defluxum quendam mentis mundi
gubernatricis. Vide infra § 40.

Ἀπὸ πηγῆς πνεύς | Arnob. l. 2. ex Stoicorum an-
Platonico sententiā; Uno ex fonte omnium no-
strum deflunt animæ.

Ὅθεν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔρχεται. ὡς ἂν μὴ οἷς
ἐκ τῶν ἀπείρων. | Ità l. 5. § 13. Contrà quàm Eu-
rip. apud Stob. tom. 2. tit. 122.

— τὸ μηδέν οἷς ἐδὲν ῥέπει.

— nil quod erat, in nil abit.

& quàm Tertull. advers. Hermog. Omnia ex nihilo

edita, in nihilum perventura. Pers. Sat. 3.

— gigni

De nihilo nihil; in nihilum nil posse reverti.

Philo de mundo. Ὅσοι δ' ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδὲν
γίνεσθαι, ὅτι οἱ οἷς τὸ μηδέν φέρεται. ἐκ τοῦ δ' ἐ-
δὲν ὄντος ἀμύχανον ἐστὶ γινέσθαι τί τὸτε ὄν ἐξ α-
πολείας, ἀνώνυμον καὶ ἀπαυσον. Qui locus Ludov.
Nagorala vitii suspectus habetur. itaque legi postu-
lat pro ἀνώνυμον, ἀνήπυσον, & ἀπασον pro ἀπαυσον.
Ocellus Lucan. de univers. c. 1. § 11. Ἀμύχανον
γὰρ τὸ ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀπολείας, ὅτι οἱ οἷς τὸ μη-
δέν ἀνώνυμον. Epicurus pariter epist. ad Herodo-
tum apud Laërt. l. 10. Πρῶτον μὲν, ὅτι ἐδὲν γί-
νεται ἐκ τοῦ μηδενὸς, πᾶν γὰρ ἐκ παντὸς γίγνεται
ἀν, ἀπασμάτων καὶ ἐδὲν φερόμενον. οἱ δ' ἐφείρετο
ἢ τὸ ἀφανίζεσθαι οἷς τὸ μηδέν, πᾶν ἂν ἀπο-
λείας. τὰ ἀφανίσματα, ὅτι ὄντων οἷς αἰ διαλύονται.
Quod Lucretius Epicuri μεταφράστῃς καὶ ἐκτελεσῇ
lib. 1.

Principium hinc quoque nobis exordia sumet:

Nullam rem è nihilo gigni; nil posse creari

De nihilo. —

Et mox: Nam si de nihilo fierent; ex omnibus rebus

Omnis genus nasci posset, nil semine egeret.

Sed & Democritus apud eund. l. 9. Μηδὲν ἐκ τοῦ

μηδενὸς γίγνεται, μὴδ' οἷς τὸ μηδέν φέρεται.

Aristoteles etiam physic. l. 1. c. 4. Τὸ γινέμενον

ἐκ τοῦ μηδενὸς γίγνεται ἀδυνάτως. ἀεὶ γὰρ ταύ-
της ἀμετασχηματιστοῦ οἷς ὁδὸς πάντες οἱ ἀεὶ φύονται.

Et rursus c. 8. Κεῖν δὲ ἐκ τοῦ μηδενὸς γίγ-
νεται ἐκ τοῦ μηδενὸς. & de gener. & corrupt. l. 1.

c. 3. Ὁ μάλιστα φερόμενος ἀπὸ πάντων, οἱ ἀπὸ πάντων

φιλοσοφῶντες, τὸ ἐκ μηδενὸς γίνεσθαι ἀποκρί-
νεται. Atque huc pertinet, quod de priscis philo-

sophis idem Physic. l. 1. c. 8. Οἱ καὶ φιλοσοφῶντες οἷς

τὴν γένεσιν πᾶν ἀλῆθειαν, — φασὶν ὅτι γίγνεται

ἐκ τῶν ὄντων, ὅτι φερεται. neque enim simpliciter,

aut produci aut corrumpi quicquam, ei negabant;

sed nihil aut è nihilo produci, aut in nihilum evane-

scere; verum substantiam ipsam semper manere, no-

vis affectibus sibi invicem succedentibus, afferebant.

quod & Aristot. ipse agnoscit, ἐκ τοῦ μηδενὸς l. 1.

c. 3. Τὸν δὲ φερόμενον φιλοσοφῶντων οἱ πάντες

οἷς ἐκ τῶν ὄντων οἷς μόνον φησὶν ἀρχὴς εἶναι τῶν

ὄντων. ὥς δ' ἂν ἀπὸ πάντων τὰ ὄντα, καὶ ὥς δ' ἂν γί-
νεται φερεται, καὶ οἷς ὁ φερεται τὸ μὴ ὄντων. οἷς

μὴ οἷας ἀπολείας, τῶς δ' ἀπὸ πάντων μὴ ἀλλοί-
ων, αὐτὸ φερεται καὶ ταύτων τῶν ἀρχῶν φασὶν

εἶναι ἐκ τῶν ὄντων καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι γίγνεται ἐδὲν οἷας

ταῖς, ὅτι ἀπολείας, οἷς τῶς τοιαύτης φύσεως αὐτὸς

ζοῦσθαι. Itaque Cicero de divinat. l. 2. § 37. Non

ergo omnium interioris atque obitus natura conficit:

& erit aliquid, quod aut ex nihilo oritur, aut in ni-

hilum subito occidit. quis hoc physicis dixit unquam?

De posteriore membro. Vide l. 11. § 35. Vide &

l. 8. § 18. & l. 10. § 7.

§ 5. Ὁ θάνατος τοῦτος, ὃς γένεσις | Siquidem, ut Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 3. Ἔστιν ἡ θάνατος γένεσις αἰ. ὅτι τὸ ἐσθὼν, ἄλλω φθορᾷ, καὶ ἄλλω φθορᾷ, ἄλλω γένεσις. Generatio unius, corruptio alterius; & corruptio unius, generatio alterius. At Apollonius Tyran. epist. 66. Θάνατος ἐστὶς ἐλθὼν, ἢ μόνον ἐμῶσι. καὶ δὲ τὸ ἐλθὼν γένεσις ἐλθὼν, ἢ μόνον ἐμῶσι τὸ μὴ γὰρ εἴς ἐσθὼν πρᾶπιν οἰς φύσιν, ἐλθὼν γένεσις τὸ εἰς φύσιν. οἰς ἐσθὼν καὶ ταῦτα, θάνατος. ἔτι γινώσκω κατ' ἀλήθειαν πνός, ἔτι φθι-
 ροῦν ποτὶ μόνον ἢ ἐμφανῆς ὄντος, ἀφ' οὗ τε ὄσπερ, τὸ μὴ διὰ παχυτητα τῆς ὕλης, τὸ ἢ διὰ λεπτότητα τῆς ἐσθῆς, ὅστις μὴ αἰ τῆς αὐτῆς, κινή-
 σις ἢ διαφύσεως καὶ πάσι. Porphyrius apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 40. ex Pythagoreorum sententia, τὸν διχῶς ἀναρῶντα, ὡς τὸ ἀποδιήσκον τῶν τῶν λόγων ἔχειν, ὃν ὁ ἡνῶν ἔχει ὡς τὸ ἡνῶμε-
 νον. ἐκτρέφειν δὲ τὸ τῆς ἡνῶς μεταβολῆς πῶ
 μὲν οἰσῶμα, γένεσιν ἢ ἢ ἀπὸ σώματος, θάνατον.
 φύσεως καὶ ὡς ἡνῶν. Itā l. 2. § 12. φύσεως ἔργον. Senecae excerpt. Morieris. ista hominis natura est, non parva.

Σύκρισις ἐκ τῆς αὐτῆς σοιζέον οἰς ταῦτα | de-
 elle videntur voces aliquot, necessariis supplendae,
 ut sensus sit integer. [καὶ διακρίσεις] οἰς ταῦτα.
 vel ut l. 10. § 7. [καὶ διάλυσις] οἰς ταῦτα. Itā
 Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 1. Ὡς αἰνῶντων
 καὶ διαλυμένων (τὸ σοιζέον) ἢ γένεσις συμβαίνει καὶ
 ἢ φθορᾷ. Et c. 2. γένεσις καὶ φθορᾷ συμβαίνει καὶ
 διακρίσεις. Ibidemq; Democritus & Leucippus, 30
 διακρίσεις, καὶ συκρίσεις, γένεσιν καὶ φθορᾷ, definiunt.
 Empedocli quoq; ὅτι φύσις ἐλθὼν ἐστίν. Ἀλλὰ μόνον
 μῆτις τὴν διακρίσεις τὴν μὴ γένεσιν. quod idem & ἡ
 καὶ τὴν φύσιν, l. 4. c. 1. reperitur. de quo tamen vi-
 deatur Plutarchus adv. Colot. Epictet. lib. 4. c. 7.
 Ἀλλ' ἡδὴ καὶ ἀποδεικνύειν. καὶ τρεφῶν τὸ
 πρᾶγμα, ἀλλὰ οἷον ὅς ἐστι ἡδὴ καὶ ἀναλυθῆναι. καὶ
 ὡς ὁ σωτὴρ, οἰς ἐκείνα πάλιν ἀναλυθῆναι. καὶ
 τὴν φύσιν; τὴν μὴ ἀπολυθῆναι καὶ ἐκ τῆς φύσεως;
 ἢ καὶ καὶ καὶ, παρελθόν; Vide l. 5. § 4. & 13. 40
 & inf. § 30. & l. 7. § 50. & l. 8. § 18.

Ἔσθ' ὅν ἐν τῇ αἰσχυρῇ | ἢ δὲ τὸ πρὸς τῇ
 αἰσχυρῇ, ἐλθὼν τὸ ἀποδιήσκον. Dio Prus. orat. 33. &
 Marc. l. 12. c. 23. ἢ κατὰ πάσας τῆς βίης ἢ καὶ ὅν, ὅτι
 ἐλθὼν αἰσχυρῇ.

Οὐτὶς ὅστις τὸ ὅστις τὸ νοσῶν ζῶν | quia scil.
 est dñtñ ζῶν sup. § 3. Itaque Anaxagoras, nun-
 ciat filii morte; ἡδὴ, ὅτι dñtñ ὡς ἡνῶν ὡς.
 Plut. ad Apollon. & de mansuet. vel, ut idem de
 tranquill. & Galen. de dogm. Hippoc. & Plat. l. 4. 50
 c. 13. ἡδὴ dñtñ ὡς ἡνῶν. vel etiā ut Laert. l. 1.
 qui liberos plures simul amissos refert, ἡδὴ αὐτὸν
 dñtñ ὡς ἡνῶν. Et Aelian. lib. 3. cap. 2. ἡδὴ
 dñtñ καὶ καὶ καὶ. ubi tamen legendum καὶ καὶ
 καὶ, ex Dion. Prus. orat. 37. & Epictet. differt.
 l. 3. c. 24. Cicer. Tuscul. l. 3. Sciebam me genuisse

mortalem. Val. Max. l. 5. c. 10. Ego illum ex me
 natum sciebam esse mortal. m. At turpissimè ac sce-
 lestissimè hominis monstrum merum Gallienus ille
 Imperatoris nomine indignus, qui (ut refert Tre-
 bellius) ubi de Valeriano patre comperit, quòd à
 Persis captus esset, id quod philosophorum optimus
 de filio amisso dixisse fertur, sciebam me genuisse
 mortalem, de patre dixit Imperatorum pessimus,
 sciebam patrem meum esse mortalem. itā cū patris
 miseras ludibrio haberet, non defuit tamen Annius
 Cornicula, qui eum quasi constantem principem lau-
 daret. Ceterum, quod Sen. epist. 99. Cui nasci conti-
 git, mori restat. & epist. 30. Vivere noluisti, qui mori
 non vults. vita enim cum exceptione mortis data est.

Οὐδὲ ὅστις τὸν λόγον τῆς παρακρίσεως | quia, ἢ
 τὸ σώματι & σύσκεψις ὡς καὶ. l. 2. § 17. Et, ut
 Epictetus inf. § 14. ἡνῶν καὶ βασιλῶν καὶ.
 Senec. ad Marc. c. 11. Mortalis nata es; mortales
 peperisti. puta ipsa fluidumque corpus, & casibus
 morbisque repetita, sperasti tam imbecillā materiā soli-
 da & aeterna gestasse? Et mox: Quid est homo?
 quodlibet quassum vas, & quodlibet fragile. jactatu, non
 tempestate magnā, ut dissiperis, est opus. ubicunque
 arietaveris, solveris. Quid est homo? imbecillum
 corpus & fragile, nudum, suapte naturā inferme, alie-
 nae opis indigens, ad omnem fortunā contumeliam pro-
 jectum: cū bene lacertos excreuit, cuiuslibet fere
 pabulum, cuiuslibet victima: ex infirmis fluidif-
 quo contextum; frigoris, aestūs, laboris impatiens:
 ipso rursus situ & otio iturum in sabem: alimenta
 metuens sua; quorum modò inopiā, modò copiā rum-
 pitur: anxia sollicitaque tutela; precarii spiritūs &
 male harentis. Plut. ad Apollon. Ti ἢ δαυμάζον.
 οἰ τὸ τιμῶν τιμῶν, οἰ τὸ τιμῶν τιμῶν, οἰ
 τὸ καὶ καὶ καὶ, οἰ τὸ φθορῶν ἔσθ' ὅν; Au-
 gustinus jam morti propinquus, acceptis cladibus,
 quae per barbarorum incursionēs passim contigerant,
 sapientis cuiusdam sententiā se consolabatur di-
 cens; Non eris magnum, quod cadunt ligna & lapides,
 & moriuntur mortales. Posidon. in vit. Aug.

§ 6. Ταῦτα ἔσθ' | Abrupta ista; nec cum pri-
 oribus coherentia, & ἀκρίβεια insuper. Monicum
 continent & munimentum adversus injurias & con-
 tumelias ab improbis illatas: Talia, inquit, ab istius-
 modi perpetrari solenne est. Senec. Excerpt. Malè de
 te loquuntur homines. sed mali. moveret, si iudicio
 hoc facerent. nunc morbo faciunt: faciunt, quod so-
 lent. quibusdam enim sanibus sic innatum est, ut non
 pro feritate, sed pro consuetudine latent. Ista autem
 cum praecedentibus malè conferminavit editor
 ille Lugdunensis.

Ἔξ ἀνάγκης | aliter nequeunt. Gregor. Naz. de
 pace orat. 3. Κακῶς λόγουσι, ἰσχυρῶς καὶ καὶ καὶ.
 Quod idem apud Laertium l. 2. Socrates. Sed
 & Leotychides Aristonis Laco, apud Plut. in
 apophth. Οὐ δαυμάζω καλῶς δὲ λόγου ἐστὶς αὐ-
 τῷ

αὐτῷ δυνάμει. Seneca excerpt. Male de te lo-
guntur. Bene nesciunt loqui. Itā sup. § 3. Ἀκόντες
ἀμαρτάνουσι. Et l. 8. § 12. ἀναγκάζονται ἅπας ποι-
εῖν. Et l. 10. § 29. βιάζεται. Pari modo ille
apud Epicharmum in Hercul. fur. se excusat, refe-
rente Eustrat. in Aristot. ethic. l. 3. c. 5.

Ἀλλὰ μὲν ἐγὼ ἀναγκαίως τὰ δὲ πάντα πείω.

Hec ego ex necessitate facio, quæ facio, omnia. Grot.
Neg; tamen Zenonis servulo præscriptio ea prode-
rat, qui cum ob furtum à Domino castigatus, ἡ-
μαρτό μοι κατέλας, in fatis sibi diceret fuisse, ut fura-
retur; respondit ille, Καὶ δαπνῆται in fatis fidei fuisse
& ut caderetur. Sed nec Spartani servo, qui
cum inter flagella, fubinde clamaret, Ἀλὼν ἡμαρ-
τον, Inuitus peccavi; regessit herus, Ἀλὼν τῶντων
καὶ κολάσαι. inuitus ergo peccete. Vide ad lib. 7.
§ 63.

Θέλει τὸν σκελῶ ὅπῃ μὴ ἔχω. Idem plane
l. 12. § 16. affine quippiam & l. 8. § 15. Lactis
autem sive liquoris ficulnei meminisse videtur; & 20
τὸν σκελῶ ὅπῃ πάντων δεινύτατος. ut Aristot. prob-
lem. l. 20. c. 18. sive, ut Plin. l. 23. c. 7. quoniam
fici succus lacteus aceti naturam habet; itaque coaguli
modo lac contrahit. quod aliter paulò Dioscoridi. l. 1.
c. 149. πικρὸς ἐστὶ γάλακτος, ὥστε ἡ πικρὰ λύει
τὸ πικρὸν, ὥστε τὸ ὄξος. Sed & aliis dotibus
haud paucis fuccus is nobilis, quas apud eosdem
videre licet. Ad Marci mentem Senec. de ira l. 2.
c. 10. Non irascitur sapiens peccantibus. quare? quia
scit neminem sapientem nasci, sed fieri. Scit paucif-
simos omni ævo sapientes evadere. quia conditionem
humane nature perspectam habet. nemo autem na-
ture sanus irascitur. quid enim si mirari velit, non
in sylvestribus dumis poma pendere? quid si miretur
spicula sentesque non utit aliquā fruge compleri? ne-
mo irascitur, ubi vitium natura defendit.

Ἐν τῷ ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ σὺ καὶ ἔπες πεθνήσεις.]
Itā l. 7. § 22. κατ' ὀλίγον ἀμύδιον πεθνήσκει. Se-
nec. de ira lib. 3. c. 42. Nulla res adversus iram
magis proderit, quam cogitatio mortalitatis. sibi quisq;
ut alteri, dicat; Quid juvat tanquam in æternum ge-
nitos iras indicare, & brevissimam ætatem dissipa-
re? Quid ruimus in turbam? quid certamina nobis
accerimus? quid inbecillitatis oblit, ingentia odia
suscipimus, & ad frangendum fragiles consurgimus?
jam istas inimicitias, quas implacabili gerimus odio,
febris aut aliud malum corporis vetabit geri, jam
par acerrimum media mors dirimet. quid tumultua-
mur, & vitam seditiosi conturbamus? fiat super ca-
put satum, & perentis dies imputat, propiusque ac
propius accedit. istud tempus quod aliena definas
mōti, fortasse [haud] citra tuam est. [*circa Lipf.]
Et rursus: Quin potius vitam brevem colligis, pla-
cidamque & tibi & ceteris præstas. quin potius ama-
bilem te, dum vivis, omnibus; desiderabilem, cum ex-
cesseris, reddis. Quid servo, quid domino? quid regi,

quid clienti tuo irascere? sustine paulum. vovis ecce
mors, quæ nos paries faciat. Ridere solemus inter ma-
rutina arena spectacula, tauri & ursi pugnam inter
se colligatorum; quos cum alter alterum vexarit, suus
confector expectat. Idem facimus. aliquem nobiscum
alligatum laceessimus: cum victo victorique finis æquæ
maturus imminet. numquid amplius, isti qui irasci-
ris, quam mortem optas? etiam te quiescente morietur.
perdis operam: facere vis, quod futurum est. Quæti
potius pacatque, quam utulumcunque superest, transigamus.
sive de ultimis suppliciis cogitas, sive de levioribus,
quantulum est temporis, quo aut ille pœna sua torquea-
tur, aut tu malum gaudiam ex aliena percipies? jam
ipsum spiritum exuimus interim, dum trahamus.
dum inter homines sumus, colamus humanitatem:
non timori cuiquam, non periculo sumus. detrimenda,
injurias, convitia, vellicationes contemnimus, &
magno animo brevia feramus incommoda, dum re-
spiciamus, quod ahiunt, versantisque nos, jam mortali-
tas aderit. Per vulgatum est illud, ad quod ille re-
spexit, quodque Aristoteles exhibet, rhetor. lib. 2.
c. 21.

Ἀδάντων ὄρω μὴ φύλαττε θνητὸς ὄν.

Iram cave immortalē mortalis geras.

Sive, ut Gnomolog. vetus;

Ἀδάντων ἔχθραν μὴ φύλαττε θνητὸς ὄν.

Mortalis odia nō gere immortalia.

Quod latius extulit Euripid. in Philoctet. apud Stob.
tom. 2. tit. 20.

Ὡστε ὃ θνητὸν καὶ τὸ σῶμα ἡμεῶν ἐστὶ

οὐτὸ ἀσπληνὲς, μὴ δὲ τὸν ὄρω ἔχειν

Ἀδάντων, ὅστις ἀσπληνὲς ὀφείταται.

Mortale quando corpus est homini datum;

Nec odia debet gerere immortalia,

Quisquis magistra sapere naturā voluit. Grot.

Romanis, ab Hetruscis missi de Tarquinio legati,
apud Dionysium Halicarn. l. 5. Δὴν ἀνθρώπους
ὄντας, μὴ δὲ ὥστε τὸν ἀνθρώπινον φύσιν ὀρε-
γῆν, μὴ δὲ ἀδανάτους ἔχειν τὰς ὀργὰς ἐν θνητοῖς
σώμασιν. Et Marcio mater apud eundem lib. 8.
ubi Deos etiam, per gravia atque atrocia peccanti-
bus iratos, muneribus precibusque leniri dixerat, &
μὴ σὺ, inquit, ἀξιοῖς, τὰς μὲν καὶ θεῶν ὀργὰς θνητοῖς
εἶναι, τὰς δὲ καὶ ἀνθρώπων, ἀδανάτους. Creon tamen
apud Sophoclem in Oedip. Colon.

Θυμὸν δὲ ἐν γῆρας ἔστιν ἄλλο σπλῆν ἔσται.

Ira senectus unica est, vitæ exitus.

Et ulterius etiam Phalaris epist. 51. Τῆς μὲν καὶ
ἄλλων ἔχθρας ὅστις τὴν καὶ μὴ δὲ δεινύτατον, ὡς πε-
ρκαλῆς, καὶ ὀπλοδοκίμῳ θνητοῦ καὶ ὄρω, ἀδ-
νάτων ὄρω ἔχειν, ὡς καὶ πῆρες, καὶ ὀρεγῆται τῇ
μὲν τοι, Πύθωνος εἰς ἑμαυτὸν δυσμένειας, καὶ μόνον
ζῶν, ἀλλ' ὅτι ἀνθρώπων, ὃ πᾶσι συμβαίνει τῇ
πεπλοκισμένη, ὀπλοδοκίμῳ.

Οὐδὲ ὄνομα ἡμεῶν ἀσπληνιστοῦται. Vide inf.

§ 33. & l. 8. § 25. Heliod. oper. l. 1. v. 153.

Ἦσαν ἐς ἐκείνην ἡμέραν κρυπτοῦ αἵματος,
Νότυμοι.

quo loco (ut obiter adnotem) ἐκείνην malim vertere, situ oblitum, quam cum interpretibus, latum.

§ 7. Ἄρην τὴν ὑπολήψαν, ἦρται τὸ βέβλαμ-
μα | Idem ferè l. 7. § 14. & l. 8. § 35, 41, 47.
& l. 12. § 22, 25. Huc illud Menandri, apud
Plutarch. de tranquill. & de exil. & apud Stob. som.
2. tit. 109.

Οὐδὲν πένοντες δυνόν, ἀν μὴ περσποῖ.
Nil passus es mali, ipse ni pra te seras.

Epictet. Enchirid. c. 29. Σὲ δ' ἔβλαψεν, ἀν μὴ
οὐ θέλεις. τότε ἢ ἐστὶν βέβλαμμένον, ὅταν ὑπο-
λάβεις βλάβειν.

§ 8. Ὁ χεῖρον αὐτὸν ἑαυτοῦ ἀνδρῶν ἐποιεῖ |
quod l. 7. § 64. ἔδ' ἔτι δὴ δυνάσται τὴν κωκυρῶσαν
χεῖρον ποιεῖ. quia scilicet. Animus cuiusque, is est quisque.
Cicer. Somn. Scip. Vide l. 2. § 1.

§ 9. Ἠνάγκασται | Ita l. 2. § 3. Πρὸς τὴν δὲ τὸ
ἀναγκάσθαι. ibi vide. commationem autem hoc supe-
rioribus adfigit Caf. sequentibus praefigit Xyl. cum
neutra factis cohaeret. dictionis series hiulca est, &
deesse aliquid videtur. ad sequentia potius dicti
mens vergit: ut rationes varias simul congerat, ob
quas æquanimiter contingentia quæque ferre oporteat;
quia nempe necessaria, utilia, iusta.

§ 10. Ὅτι πᾶν τὸ συμβαῖνον, διὰ τὴν συμ-
βαῖναι | Ita solent excerpta sua, vel χρησόμεθα, vel
adnotata ordiri, Ὅτι τὸδε, καὶ τὸδε, ut videre
est passim apud Phorium, Eustathium, alios. Ali-
quando tamen plenius, Ἰστέον ὅτι, aut ejusmodi aliud
quid, quale & istuc subintelligendum. Quod autem
omnia quæ contingunt nobis, iustè contingere dicit,
intelligendum est, quoad primam causam. Nec ab-
horret ab hoc philosophia Christiana, sed cumprimis
inculcat. Psaltes Psal. 119. v. 139. Iustus es,
Domine, iustæque sunt judicia tua. & v. 75. Novi,
Domine; recta esse judicia tua; iustæque te afflixisse me.
Et Psal. 145. v. 17. Iustus est Dominus in omnibus
viis suis, sanctusque in operationibus suis. Vates etiam
Jerem. c. 12. v. 1. etiam si ægrè ferre videatur, quod
bonis malè, malis bene sit; hoc tamen pro funda-
mento immoto prorsus subternit, Tu, Domine, cer-
te iustus es. Sen. epist. 107. Quacumque fiunt, debu-
isse fieri putet; nec velit obijurare naturam. & epist.
96. Soles fieri. parum est. debuit fieri. decernuntur
istæ, non accidunt. Galen. in Hippocr. de fract. l. 1.
§ 2. Ὅταν ἀνέγῃ περὶ τὴν αἰτίαν φυλάττει-
ται, διὰ τὴν ἑστῆαι τὴν αἰτίαν. οἰκῶν ἢ ἑδὲν
ἀλλο πρὸς τὸ αἶψ' εἶναι. ad Marci mentem apri-
f. 50 sumè.

Κατὰ τὸ εἶναι | Secundum rerum ac causarum
ἐκτατάσιν, sive connexionem ac concatenationem
quandam, quam imaginabantur Stoici. Vide infr.
§ 45. & l. 6. § 38.

Τὰ πᾶν ἀπορροῦν | τὸ κατ' αἴτιαν | Nihil

poterat piè magis ac religiosè dici, quam omnia
provenire à causâ quadam suprema, assignante
quali certâ lege cuique, quod ipsi maximè sit con-
gruum. Vide l. 7. § 31. & l. 10. § 25.

Σὺν τὸ ἀγαθὸς ἢ | Syntaxis τὸ ποσцит. Sicut
l. 7. § 66. ἀρετῆς τὸ δὴ καλῶς ἢ. atque ita
Lugd. Bonum autem fore dicit, si iustè evenien-
tibus se sponte summisserit. quod Cleanthes suprà,
ad l. 3. § 4.

10 Malisque patiar, quod bono licuit pati.

Κατὰ τὸν ἕνα τὸν ἀγαθὸς ἢ ἀγαθὸς | Virum bonum,
dicit; non quomodo omnes candidatos bonos viros dici-
mus, quomodo ob-vios, si nomen non succurrit, dominos
salutamus: ut Senec. epist. 3. sed perfectum, absolu-
tum; quem malum facere nulla vis, nulla necessitas pos-
sit. Idem epist. 34. Itaque τὸ ἰδίως τανονμῶν, istuc
opponitur τὸ κοινότερον λεγόμενον, l. 2. § 10. aliud-
que hic τὸ ἴδιον, aliud τὸ ἰδιωτικόν, infr. § 50.
Fabius instit. l. 12. c. 1. cum Oratorem virum bon-
num definivisset. Ego secundum communem loquendi
consuetudinem sepe dixi dicamque perfectum Orato-
rem esse Ciceronem, ut amicos & bonos viros, & pru-
dentissimos dicimus vulgò, quorum nihil nisi perfectè
sapienti datur. Sed cum propriè & ad legem ipsam
veritatis loquendum eris, cum quæram oratorem, quem
& ipsè quærebat.

§ 11. Μὰ τοιαῦτα ὑπολαμβάνει | Senec. de
sap. constant. c. 17. Genus ultionis est, eripere ei quod
fecit contumelia voluptatem. Solent dicere; Miserum
me. puto, non intellexit! ad id fructus contumelia in
sensu & indignatione patientis est. Tertull. de
patient. c. 8. Nempe idcirco quis te ledit ut doleas:
quia fructus omnis ludentis in dolore laci est. ergo cum
fructum ejus everteris non dolendo, ipse doleat necesse
est amissione fructus sui.

§ 12. Ἐπιμύηται | i. e. ὁργανιστὴς ἔργων. ut
l. 3. § 13.

Ὁ τὴν βασιλικὴν καὶ τομωτικὴν λόγον | i. e. τὸ
ἡγεμονικόν, sive mentis, quam & τὸ κωκυρῶν, suprà
§ 1. & τὴν κωκυρῶσαν, l. 7. § 64. vocat. Vide
Ambros. Hexæmer. lib. 6. cap. 9. suprà ad § 3. Ve-
rùm nobis, Unus est Rex idem & Legislator, Ἰου-
δα. Esaiæ c. 33. v. 22. cuius & legem νόμον βασιλικόν
Jacobus indigerat. c. 2. v. 8.

Ματαίωται | Vide ad l. 1. § 15, 16. & l. 6.
§ 21. Notum illud Hesiodium oper. l. 1. v. 291.

Ὅτι τὸ μὴ παύεσθαι, ὅς αὐτὸς πύσσει νόμον,
θεοσπόμενος τὸ καὶ ἔπειτα, καὶ εἰς τέλος εἰσιν ἀμύνα.
Ἐδίδες δ' αὖ καὶ καλῶς, ὅς αὖ εἰπὼν τὸ πᾶν
Ὅς δὲ καὶ μὲν αὐτὸς νόμον, μὲν ἄλλο ἀνέκον
Ἐν θυμῷ βάλῃται, ὅ δ' αὖτ' ἀρχὴν ἔσται.
Ille quidem ante omnes, per se ipse quia utile, quid non,
Qui videt, & longè finis prospiciat agendi:
Qui hæc consultis didicisti parere, secundus.
At qui consiliis palles nihil ipse, nec audit
Suadentes alios, nullus homo vivit ad usus.

ἐξασ. nisi mors praevenisset. Vide lib. 2. § 4. & l. 6. § 20. & infra § 26.

Ἐως ἥτις, ἕως ἡμέρας | Quod Apostolus ad Galat. c. 6. v. 10. ὡς ἡμερὸν ἔχουσιν, ἕως ἡμέρας τὸ ἀγαθόν. & quod Petronianus ille, sed sensu sequiore; Ergo vivamus, dum licet esse bene.

§ 18. Ὅσον ἀρχίσαν | imò εὐαρχίσαν. ita infra § 24. εὐαρχώτερος. & lib. 12. § 2. εὐαρχήσεται Magnam ubi tranquillitatem conciliat, qui aliena dicta, facta, cogitata non attendit. Contra, ut Rex sapientissimus Prov. c. 26. v. 17. Prehendit auribus canem, qui liti aliena immiscet se. In ejusmodi ergo homines quadrat diverbium à Zenobio ac Suidâ relatum, Ἀνδρὶ Λυδοῦ περὶ γυμνασίου ἐκ λυδοῦ, αὐτὸς ὑπελάθων ἐπελάθο. Lydo negotia cum nulla essent, suas profectus conquirit. Vide ad lib. 2. § 7. & l. 3. § 4.

Ἄλλα μόνον τὴν αὐτὸς ποιεῖ | Vide ad lib. 2. § 8, 13.

Ἡ χεῖρ τὸν ἀγασθόν | Xylandro libens accedo, qui pro ἀγασθόν, Ἀγασθωνα substituit, cujus illud, τὸ μέλαν ἦδος, quod sequitur, fuerit. Annot. Lugd. amplius mutat, vultque, δὴ χεῖρ τὸν Ἀγασθωνα. Verum D. Junius ἀγασθόν illud retinendum censet: totumque locum, uti mox diceret, reconcinnavit.

Μὴ μέλαν ἦδός τε περιελάμπει | Non circumspicit nigras mores. Xyland. aliorum, nimirum. Meric. ut activo sensu verbum accipiat. atque ita l. 7. § 55. Μὴ περιελάμπει ἀλλότρια ἡγεμονίᾳ. & l. 5. § 3. αὐτὸ μὴ περιελάμπει, ἀλλ' εὐδοκίαν πύρρειν. Cæterum D. Boot. mavult περιελάμπει legi, ut respondeat τὸ πρὶν ὁρδόν, quod mox sequitur. Ne eorum instar, qui nigris ingenii sunt præditi, circumagaris, & obliquis ac tortuosius incedas. D. Junius denique neq; de Agathone, neque de moribus nigris istuc quicquam vult dici. Sic itaque conjecturâ sanè probabili admodum, mutatione haud enormi, locum autumat posse restitui, ut cum precedentibus cohaereat; ἢ ὅσον, ἢ ἀγασθόν μὴ χεῖρ τοῦ μέλανος περιελάμπει, &c. ut quod facis, sit justum, & pium, & bonum: neque cum pigritia & segnitie, sive quod segnitium ac pigritum est, circumspicias; sed rectâ procedas. Quid si Xylandri lectione ex parte admissâ, sic concinnaverimus? ἢ χεῖρ τὸν Ἀγασθωνα μὴ μέλαν ἦδος ἔ. δὴ δὴ μὴ περιελάμπει, &c. Viderint alii.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς | Quasi ad lineam ductam. Sic Tertull. adv. Marc. l. 4. c. 17. Linea insistere, pro in instituto persistere ac permanere. & adv. Herap. c. 39. Lineis excidere. pro, ab instituto & proposito deerrare & divagari. quod à re Geometrica tractum censet Hadr. Jun. cent. 6. adag. 75. à re Gymnica, Petr. Faber agonist. l. 2. c. 7. cui potius accedo.

Τρέχει ὁρδόν | Ità l. 5. § 14. κατορθώσιν ὀνομαζόμενοι, τὴν ὁρδὸν τῆς ὁδοῦ σημαίνουσι. quod l. 8. § 57. κατ' εὐθὺ φερεῖται. & l. 10. § 11. εὐ

δοκίαν περαινόν. Apostolus ad Galat. c. 2. v. 14. ὁρδὸν ποδῶν. sicut Lucas, sed citra metaphoram istiusmodi, Act. cap. 16. v. 11. & cap. 21. v. 1. εὐδοκίαν.

Μὴ διαρριμυθῶν | Non vagum. Xyland. nunc in hanc partem, nunc in illam procurentem, & incerto quodam animi aestu jactatum & abreptum, & quasi disjectum. quod in sacris Scripturis occurrit toties, neque ad dextram neque ad sinistram, i.e. neutrobique declinando. Deut. c. 2. v. 27. & c. 5. v. 32. & c. 17. v. 11, 20. & c. 28. v. 14. Prov. c. 4. v. 25, 26, 27. Job. c. 1. v. 7. & c. 23. v. 6. Reg. hist. l. 1. c. 6. v. 12. & l. 2. c. 2. v. 19, 21. & l. 4. c. 22. v. 2. & Annal. l. 2. c. 34. v. 2. Esai. c. 30. v. 21. quia πρὶν ὁρδόν præcesserat. Potest tamen ab oculorum affectione sumptum esse; eâ nimirum, quam Galen. comment. in Hippocr. prognost. 1. ἵππον dici testatur, quando oculi sunt ἀσθενοῦς, ἢ κινέμενοι διὰ παθῆς. id vitium aliquando initium, aliquando est adventitium, de isto Hippocr. prænot. Coac. § 218. πορνεῖν ἢ, τὸ τὰς ὀφθαλμοῦ πυκνὰ διαρρίμην. hoc est, ὁρδάλμους διαρριμυθῶς ἔχειν. Ecce huc allusum fuerit, si περιελάμπει retineatur.

§ 19. Ὅσον τὴν ὑπερβολὴν ἐπισημαίνει | Retundi merito digna vanitas illorum, qui de nomine suo propagando & ad posterum transmittendo sollicitè satagunt. nec tamen, quam sui sit memoriam relicturus, cum & in honorem numinis & in bonum publicum conducatur, incuriosum prorsus esse quinquam fas est. Optime Plato epist. 2. Ἀνδρα γὰρ ὅς, ὡς τοῖα, μέλειν ἡμῶν ἢ τὸ ἐπισημαίνει, ἢ περὶ τὴν τυγχάνουσαν κατὰ τὴν φύσιν, οἱ μὲν ἀνδραποδιστῶντες ἑδὼν φροντίζοντες αὐτοῖς, οἱ δ' ὀφθαλμοῖς, πᾶν ποιῶντες, ὅπως αὐτοῖς τὸν ἵππον χερσὶν εὖ εἰκόσων. Verum ἐπισημαίνει, ὅσον π, est rei alicui nimio opere additum esse, ut ad eam quasi attonitus & perculsus consistas, aut saltem pro re eximia & admiratione dignâ habeas: quomodo erga famam posthumam affici, est à ratione omni alienum. Socrates apud Plar. in Phædone, σωφροσύνην definit, τὸ ὅτι τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπισημαίνει, ἀλλ' ὁλοφύρεως ἔχειν ἢ κοσμίως. Cupiditatibus non esse vehementius additum, sed parvi pendere & modeste habere. Aristot. hist. animal. lib. 6. c. 18. χεῖρ πάντων ἢ τὸ ζῶον καλὸν, τὸ ὅτι τὴν ἐπιθυμίαν ἢ τὴν ἡδονὴν ἐπισημαίνει, τὴν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ μέλειται. Ibid. l. 9. c. 8. Οὐτὼ ἢ σφόδρα ἢ οἱ πύρρειν, ἢ οἱ ὅρτυγες ἐπιβλυται περὶ τὴν ὁδοῦ, ὡς οἱ τὸν ἀνδραποδιστῶν ἐμπροσθεν, ἢ πολλὰ κατὰ τὴν φύσιν ὅτι τὰς κεφαλὰς. quod Plin. l. 10. c. 33. vertit, Rabie quidem tantâ feruntur. quomodo Flacc. serm. l. 2. Sat. 3.

Insanit veteres stultas Damasippus emendo. hoc est, ἐπισημαίνει περὶ τὸν ἀνδραποδιστῶν. Marcus ipse l. 1. § 6. μὴδὲ περὶ τὸ τὴν αὐτὴν ἐπισημαίνει. neque rebus istiusmodi additum esse.

Ἐξουσιος ἡ μνημονία | Vide ad lib. 2. § 17. & infra § 35.

Διὰ τὴν μνημονίαν | Per attonitos inani fama. Xyl. ut de gloriam ambientibus dictum sit. non accedo. hunc enim iam rebus humanis exemptum praesumit. Melius Cas. per admirantes. alius est ὁ περὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς μνημονίας, qui de fama posthuma laborat, & circa eam insanit quodammodo. alii οἱ ἐπισημῶς ἱστικ, qui eum vitā jam functum admirantur, celebrantque quasi cum stupore quodam. Heraclitus apud Plut. de leg. Poet. Βλαβὴ ἀνδρῶν ἐστὶ πῦρ λόγῳ ἐπισημῶς φιλεῖ. quod idem lib. de audiend. ἡ δαυμαστῶν esse ait, eorum qui nihil non admirari laudibusque efferre solenne habent.

Τὴν ἐν τῷ σῶσι σι | Senec. epist. 77. Ad nos nihil pertinebit posterorum sermo. Boeth. consol. l. 2. c. 7. Quid est quod ad praecipuos etiam viros, qui virtute gloriam petunt, de fama post resolutum morte supremā corpus attineat? nam si, quod nostra rationes credi videntur, toti moriuntur, nulla est omnino gloria: cum is, cuius ea esse dicitur, non extet omnino. Sin verò sibi mens bene conscia terreno carcere resoluta, caelum libera petit, nomine omne terrenum negotium spernet, quae se, caelo fruens, terrenis gaudet exemptam? Festivè ludit in hanc mentem, quisquis fuit, Anthol. l. 3. c. 6.

Ὅμοιός μοι. τί τὸ τοῦτο; πατέεις δὲ μοι. ἐς τί τὸ τοῦτο; Κλεῖνός δ' εἰμὶ γένος. οἱ δὲ ἀφαιροῦνται; Ζήσας ἐνδεξῶς, ἔλπιον βίον. Εἰ δὲ ἀδεξῶς; Κεῖμαι δ' ἐν δαδὲ νῦν. τίς πινι ταῦτα λέγεις; Πῶς τὸν ζῶντα τίς ὁ πῦρ; | siquidem, δέξας 30 ἡ ἀδεξία, ἡ ἀδιαφορία εἶναι. ut supr. l. 2. § 11. Deinde; ut Aristot. ethic. l. 1. c. 5. Δοκεῖ ἡ πῦρ ἐν τοῖς πῦρσι μᾶλλον εἶναι, ἢ τῷ πῦρσι. itaque non est οἰκείον π. Vide infr. § 20.

Δὲ οἰκονομία πῦρ | hoc est, οἷς μὴ μόνον πῦρ εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀξιοπῶν φαλῶναι. Clem. paedag. l. 3. c. 1. Itaque Julian. de viduit. c. 22. Nobis necessaria est vita nostra, alius fama nostra. Et Aug. nom. ad frat. in crem. orat. 52. Conscientia nobis necessaria est, fama proximo: qui conscientia fidens famam negligit, crudelis est. Verum ut nostri mentem melius assequamur, dogma Stoicum περὶ δέξας καὶ ἀπῶν, sive de fama & laude, penitius paulò est intraspiciendum. Illi, ut Laert. l. 7. in Zenone, ἐν τοῖς ἀδιαφορίαις, i. e. in rebus mediis, quæ nec bonæ nec malæ sunt, ista ponebant: quod & noster facit, l. 2. § 11. Verum ἀδιαφορία illa cum distinguerent, in τὴν οὐρανίαν καὶ τὴν ἀποστολικήν, in praeposita & rejecta, ut Cicero vertit: de quibus vide ad l. 3. § 11. in praepositis, i. e. quæ estimationem & pretium aliquod habebant, ut Senec. de beat. c. 22. τὴν εὐδοξίαν habebant. Cum autem rursus praeposita sive praefrenda illa in tres ordines dispescerent, ut quædam per se praeposenda dicerentur, quædam propter usum, quædam propter utrumque; καὶ τὴν εὐδοξίαν, de bona fama, in quo trium istorum ordine ei sedem tribue-

rent, inter se Stoici dissentiebant. Siquidem, ut Cic. de finib. l. 3. § 57. Chrysippus & Diogenes, Utilitate detractā, ne digitum quidem ejus causā porrigendum esse dicebant, (atque hoc est, quod Marcus hic dixit, οἱ μὴ δὲ οἰκονομία πῦρ) qui autem post eos fuerunt, cum Carneadem sustinere non possent, Propter se praepositam & sumendam esse dixerunt, esseque hominis ingenui & liberaliter educati, velle bene audire, a parentibus, a propinquis, a bonis etiam 10 viris, idque propter rem ipsam, non propter usum: dicuntque, ut liberis consultum volumus, etiam si posthumi futuri sint, propter ipso; sic futura post mortem fama, tamen esse propter rem, etiam detractō usu, consulendum. Verum si cui otium & animus est, adeat Senecæ epist. 102. in quā sit de claritate, quam a fama discernit, utrū bonum sit necne, argutiolis Stoicis adfcitis, fusissimè disceptat. Dio quidem Pruf. orat. 24. Ἐπεὶ τὸ γὰρ ἐπαυεῖσθαι καὶ τὸ ἐπὶ ἀνδρῶν, οἱοῖτο πῦρ οἱσιν οἱ πολλοί, ἢ τὸ δυνάμει ἐν τοῖς περὶ τοῖς, ἢ τὸ ἡλικίᾳ ζῆν, ἐδὲν αὖ διατρέχει σῶσις εὐδοκίαν, τὴν ψυχῆς, καὶ μηδὲν ἰσχυρῶς, ἐπὶ πόνος ζῆν. Attamen, ut Galen. therapeut. l. 7. c. 1. Ὁ γὰρ τοῖς πολλοῖς ἀνδρῶν ἐπαυεῖσθαι, εἰς μὴ καὶ πῦρ ἀπῶν ἐπαυεῖσθαι ὅρατον ἐν τοῖς γίγνεται τοῖς ζῶσιν ἀποδοῦναις καὶ ἐδὲν ὀρίνησιν, ὡς καὶ ἐν τῷ ζῶντων ἐπὶ. Marcus ipse etiam si haud multum istud alioqui facere videatur, l. 3. § 16. & infrā § 51. hac tamen ratione, prout testatur Capitolinus, Erat fama sua curiosissimus: & malè loquentium di- 30 fctis, vel literis vel sermone respondebat. Idemque, Nihil magis timuit & deprecatus est, quàm avaritia famam: de quā se multis epistolis purgat. Nec silendum hic Chrysippi illud in lib. de rhetoric. Ὅπου ἡσυχίασθαι καὶ πολλὰ δίδασθαι τὸν σφῶν, ὡς καὶ τὸ πῦρ ἐν τῷ ἀγῶνι, καὶ τὴν δέξας, καὶ τὴν ὑμῶναι. Plut. de Stoic. contradict. c. 1. dum nimirum ad aliorum rationem captumque sese accommodat. ἐπὶ; ista etiam οἰκονομία πῦρ, ut Marcus hic loquitur. Vide ad l. 11. § 18. Πολλὰ καὶ οἰκονομίαν γί- 40 νεται.

Πάρεας δὲ νῦν | Xyl. Omitte enim natura tamen huic tempori non conveniens, de quo suo loco erit disserendum. Verum ista ex contextus verbis quā ratione erui possint non video. Lego itaq; πατέεις. o-mittis enim nunc & amittis, τὴν φυσικὴν δόξαν, quod natura tibi concessit. nimirum, ut quod tui est officii agas, tuā solius conscientia contentus legas, omniaque tua in te posita habeas. ut suprā § 3. 8. & l. 2. § 11, 13. & infrā § 29. sic infrā § 32. ἀφῶντας ποιεῖν τὸ καὶ τὴν ἰδίαν καλῶς αἰσθάνειν, καὶ τὴν ἀρετὴν δίδασθαι. & lib. 6. § 16. τὸ καὶ τὴν ἰδίαν καλῶς αἰσθάνειν, καὶ ἰσχυρῶς. Vide l. 5. § 36.

Ἄλλε πῶς ἐξέμῃον λέγει λοιπόν. | lego, ἐξέμῃον. dum ab alterius sermone pender. nisi si placuerit cum D. Bootio legere; παρὶς, & ἐξέμῃον λέγειν, omittimus quod nostrum est, dum alterius rei, quæ

quæ scilicet, parum ad nos facit, rationem habemus. Sen-
sus utrinvis admiseris, idem futurus est. Cæterum non
λοιπόν illud vult idem esse novæ periochæ initium;
ut legi debeat, λοιπόν, πῶν το ὅπως ἔχον, &c.
Denique quicquid pulcrum est, ita ex se pulcrum est,
ut aliena laus ei nihil adjiciat. cui libens assentior.
Siquidem pari modo Marcum bis usurpasse superius
§ 3. deprehendo. quamquam & τὸ λοιπόν satis cre-
bro etiam sententiam claudit. Sic Epictet. l. 1.
c. 29. Σιωπά λοιπόν. Taceto deinceps. Et Chrysost.
in Rom. orat. 8. Δεῖξαι τοίνυν ὅτι τὸ Ἄβραμ
ἔστι, καὶ τὸν Ἰσὶδ ἐπάρει λοιπόν, &c. Itaque dis-
tinctionem receptionem in versione secutus sum.

§ 20. Πᾶν τὸ — καλὸν ἔχει αὐτὸ καλόν | Itaque
Galen. hortator. c. 8. Τὸ ἀληθινὸν καλὸν ἀνεβόη-
τον ἔχει αὐτὸ καὶ αὐτὸ σεσηπὸν ἀπείσων γυ-
μνασίων. Vide l. 6. § 40. & l. 9. § 31.

Οὐκ ἔχον μέγας πᾶν αὐτὸ τὸν ἔπαινον | Est enim
ἔπαινος ὅς ἐστιν. ut supr. § 19.

Οὐτὶ γὰρ χεῖρον ἢ κριτὸν τὸ ἐπαυμένον |
Gregor. Naz. de pace orat. 3. Ἐμὲ δ' ἐκ αἰμύλων
οἱ εὐρηγμένοι, ἢ δυσρηγμένοι, ὅσοι οἱ βορέ-
ων μέγας ἀναμνηστές, ἢ μέγας βόρεων, καὶ τὰς
ποιήσας τῇ ἐπιμύσει συζήσαντες, ἵνα διαφύγῃ
ὡς μετισταμέναις, ἢ πολλὰ ἀνὰ κατέχοντες χεῖμα
τῶν ἐπαινήτων, οἱ μὲν βελήων τοῖς ἐπαινοῖς οὐρανίζον-
ται. νῦν δ' ἔχοντες τὸ τοιοῦτον. πόθεν; ἀλλ' ὅτι ἐ-
μὲν, τὸ τοιοῦτον ἢ δυσρηγμένοι καὶ διαμαζωγμένοι.
Apud Plut. de adulat. Bio. Εἰς τὴν ἀγῶνιν ἑαυτοὺς
ἐκμαζώντων εὐφροσύνην ποιεῖν καὶ εὐχάρστην, καὶ ἀνὰ ἀμαρ-
τανὴν ἰδοῦναι, τὸ τοιοῦτον μάλλον ἢ σαφῶς καὶ
σεβνύμαστα ἔχον. ἢ τοίνυν ἐὰν ἀνδρῶν ἄνθρω-
ποι εἰν ἐπαινῶν, οἱ τοῖς ἐπαινυμένοις ἀδελφίμοι ἔσ-
σι καὶ παρρησιᾶς. Verum hoc rejectit, subicitque Plu-
tarch. Ὁ μὲν γὰρ ἀρετὴν ἢ γινεται χεῖρον ἐπαινε-
μένοις ἀνδρῶν ὅτι πυρρὸς καὶ ἀπαλλοτρίων οἱ ἰδο-
ύντες καὶ παρ' ἀξίαν ἐπαινεῖσθαι. Cæterum de contra-
rio, Virtutem laudatam crescere, & immensum calcar
gloriam habere, nec parvas animo vires addere; Na-
so monuit Panti l. 4. el. 2. & trist. l. 5. el. 12.
Sed hoc est, quod Marcus vult, nihil rei cuius-
quam bonitatis, eo ipso quod laudatur, vel acce-
dere vel decedere.

Τὸ δ' οἷον καλὸν πᾶν χεῖρον ἔχει. | Leg.
τὸ δ' οἷον καλὸν [εἰ] πᾶν χεῖρον ἔχει, sensu
exigente & contextus serie. nisi si ἐροῦμαι πᾶν
legere placuerit, πᾶν χεῖρον ἔχει; equā re indiges?
Sed illud potius adiecta poscere videntur. τὸ ὄντως
καλὸν Stoicis est virtus sola. Vide ad l. 2. § 1.

Συμπεριγινόμενον γὰρ αὐτὸ χεῖρον | Annot. Lugd.
negativam hic sine causa interfert, quum oratio
etiam in edit. Lugd. sit erotemata. συμπεριγινόμενον
autem diminutè dixit, ut & mox, μαζαίον, συνδυ-
σιν, ἀνδύλλιν. & l. 2. § 2. & l. 7. § 3. ὁσείον.
& infr. § 41. συζήσαν. qualia ab Aristophane in
Bephyloni; usurpata Aristoteles monet rhetor. lib. 3.

c. 2. χυδαίον, ἱκανοῦς, λοιδορημάτων, νοσημα-
των. eaque ὅς τὸ ἑλπίον ποιεῖν, ad rem quā
de agitur, deprimendam & elevandam conducere plu-
rimum. nec alio fine usurpat Marcus noster. Vi-
de infr. § 48.

Εὐφροσύνη | Vide ad l. 2. § 5.

§ 21. Χωρεῖ δ' αὖτε | indè enim animam esse
tenebant Stoici l. 2. § 2. eodèmq. reverti. l. 7.
§ 50.

Πῶς δ' ἢ γῆ | Et quomodo terra Xyl. ac si quæ-
stio proposita continuetur. cū sit subiectio, & re-
sponsio, licet interrogandi formulā enuntiata;
quod & Cas. advertit. q. d. idem de animis in aërem
emissis sentias, quod de corporibus terrā conditis.

Πῶς δ' ἢ πᾶν ἐπιδιαμυνώ | In alium, qualiscunq;
is fuerit, subsistendi modum. Cas. quod nescio an vo-
cabulum istud ferre possit. ego Xylandro assentior
vertenti, quum aliquandiu in terra delituere, vel per-
manere. idem enim his verbis de animis, vult dice-
re, quod de corporibus mox illis, ὅς ἢ πᾶν ἐπι-
διαμυνώ.

Ἐπὶ ποσὸν συμμείνασαι | Animam corpore exu-
tam longævam quidem, non æternam tamen aut im-
mortalem prorsus Stoici statuebant. Laërt. l. 7. in
Zenone: Τὴν ψυχὴν καὶ θάνατον ἐπιμύειν φθα-
τὴν δ' ἢ. Cic. Tuscul. l. 1. §. 77. Stoici vita usū-
ram nobis largiuntur, tanquam cornicibus: diu man-
suros (aiunt) animos, semper, negant. Verum nec hac
in parte secum invicem conveniebant. Nam, ut La-
ërt. ibid. Κλεάνδης μὲν πάρος ἐπιδιαμύνειν φησὶ
μήχεις ἐκπυρώσας. Χρύσιππος δ' ὅτι τὰς ψυχὰς
μύκων. Cleanthes universas ad mundi conflagrationem
usque permanere: Chrysippus verò sapientum dun-
taxat. Seneca tum saltem etiam beatorum animas
interituras; ad Marc. c. 26. Nos quoque felices ani-
ma, & æterna sortita, cū Deo visum erit iterum
istā moliri, labentibus cunctis, & ipsi parva ruina
ingentis accessio, in antiqua elementa vertemur. Apud
Euseb. præpar. l. 15. c. 17. Numenius de bono l. 1.

(quem cur, de nostris, appellet Lipsius physiolog.
Stoic. l. 3. c. 11. Ubi horum pleraque retulit, ego
nullus assequor) ex Stoicorum sententia; διαμύνειν
τὰς ψυχὰς ἐκπυρώσαντων ψυχῶν. Et mox: Τὴν δ' ψυ-
χὴν ἡμῶν περὶ καὶ φθαρτὴν λέγουσιν. ἐκ ἐσθῆτος δ'
τοῦ σώματος ἀπαλλασσέμεν φθαρτέας, ἀλλ' ὅτι
μύκων πᾶς χεῖρος καὶ αὐτῶν. τὴν μὲν ψυχὴν
αὐτῶν, μήχει τὰς οἷας πῦρ ἀναλύσας ὅτι πᾶσαν.
τὴν δ' ὅτι ἀρετῶν, ὅς τὰς πᾶσας πᾶς χεῖρος. Res-
pexit horum Dionysius Halicarn. (etiāsi levi-
culè nimis Lipsius, qui vel hoc argumento Stoez vin-
dicat, nisi si Stoicus statim censendus, quisquis Stoi-
cum dogma aliquod recenser.) ubi dixit, antiq. l. 8.
Εἰ δ' ἀποδαρτοί μήχει τὸ πᾶν τὸ συζήσαν αἱ ψυ-
χαὶ ἡμῶν ἔσται, καὶ αὐτὰς οἰονταί πᾶς, ἢ χεῖρος,
καὶ τὴν ἀπαλλασσέμεν πᾶς ὅτι συμμείνατον. ἐπιδιαμύν-
ει, μύκων μὲν αἱ ὅτι ἀρετῶν ἀνδρῶν, ἐλπίον
3

ἢ αἰ ὅς ἔστιν, &c. Respexit & Tacitus in grico-
la, ab eodem adductus; (quem tamen nemo, opi-
nor, Stoicum fuisse suspicabitur) ubi ait; si, ut sa-
pientibus placer, non cum corpore extinguuntur anima
Magna. Nam quod, ut Seneca epist. 57. existima-
bant animam hominum magno pondere extritam, per-
meare non posse, & statim spargi, quia non facit illi
exitus liber. quod & Statius Theb. l. 6. de auri scru-
tatore montis ruinā oppresso;

— latet intus, mente soluto

Obrutus, ac penitus fractum obductumque cadaver
Indignantem animam propriis non reddidit astris.

Rider ac refutat Senec. ibid. Quenadmodum enim,
inquit, flamma non potest opprimi: nam circa id diffu-
git, quod urgetur: quenadmodum aer verberare aut ictu
non leditur; nec scinditur quidem: sic animus, qui ex
tenuissimo constat, deprehendi non potest, nec intra
corpus affigi: sed beneficio subtilitatis suae, per ipsa,
quibus affligitur, erumpit. Servius verò, unde ha-
beat, nescio, quod de Stoicis asseruit ad Encl. 3. di-
cere eos tam diu durare animam, quamdiu durat &
corpus. ideoque Aegyptios sapientiae peritos, condita
diutius reservare cadavera, (quasi scilicet à Stoa do-
gma istud arripuerint) ut anima multo tempore per-
duret, & corpori sit obnoxia, nec citò ad aliam re-
deat.

Μηλαβάνου, ἢ χύπτου, ἢ ἐξέσθονται | Non
ergo ulque ad ἐκπύρωσιν, live conflagrationem, ut
illi superius adducti, permanere vult Marcus no-
ster: sed solvi, immutari, refundi, redaccendi, ut aliis
succedentibus & subeantibus quotidie locum faci-
ant: prout de corporibus dixerat in terram resolutis.
Atque hoc est fortasse quod Epiphanius voluit, ubi
de Stoicis dixit. l. 1. h. 5. μετασχηματίζουσι τὴν ψυχὴν ἢ
μετασχηματίζονται ἐπὶ σώματι ὡς ὅτι μετασχηματίζονται
ἐπὶ σώματι, ἢ δὲ αὖ πάλιν ἐκπύρωσιν ἢ
ἐκπύρωσιν ἀναπαύονται. Et ex Epiphanio Joan. Da-
mascen. in lib. de haeres. Stoici animam de corpore in
corpus migrare volunt. Quo nomine Pythagoreis ad-
jungit Sroicos Lactantius institut. lib. 3. c. 18. Su-
peresse animam post mortem Pythagorici & Stoici di-
cunt: celsique non nasci, sed insinuari in corpora, &
de aliis in alia migrare. Ambigit certe Senec. ep. 65.
Semel, inquit, haec mihi videnda sunt, an sapē.
Verum aliud longē hac in parte Stoicus noster
hic, quā Pythagoras olim censebat. nec consen-
tiunt sibi invicem in Stoicorum dogmate recen-
sendo, aut Epiphanio Lactantius, cum ille animam
dicit ἀνάπαυαν ὑπάρχειν; iste, non nasci, sed insi-
nuari duntaxat; aut etiam sibi ipsi Epiphanius, in
eo quod subjungit; μίαν ἢ δύο ἢ ἀθάνατον τὴν
ψυχὴν ἔχειν; quomodo enim immortalem statu-
unt, quam nasci sepius contendunt? Utrumq; verò
Stoicis falsò tributum ab Epiphanio asserit Dio-
nyss. Petav. Habent tamen aliquid Stoici dogmati
Pythagorico affine, quod ex animarum materia quali

conflata & recocta novas proculdi & produci statu-
unt. Verum hac ratione, non magis anima quam
corpori immortalitatem asserunt, non minùs anima
quā corpori corruptionem & mortalitatem adscribunt.
Atque hac ratione forsā accipi voluit, quod, re-
ferente Luciano, Demonax Cynicus, interrogan-
ti, οἱ ἀθάνατοι ἢ ψυχαί, respondit, ἀθάνατοι
οἱ οὐκ ἔστιν. Vide l. 8. § 18. Tale quid & O.
raculum apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 4. de Animis;

10 "ΑΝΘ' Δ' Εἰς ἄλλου ὑπάρχειν, ἢ δὲ ἀναβλῆσαι,
Ψυχῶν τῶν πάλαι φέρονται ἀεὶ ὡς αὐτὰς ἑαυτοῖς.

Ex alio tamen est alius, semperque renovatur,

Natura insinuans sese genitalibus arvis. Grot.

Servius interim, loco superius recensito, Stoicos ait
mediam viam secutos, cum Plato animam perpetuam
digerit, & ad diversa corpora transitum facere sta-
tim pro meritis vitae prioris: Pythagoras verò, non
ἀεὶ τὴν ψυχάν, sed ἀλλοτρίως εἶναι εἶναι, hoc est,
redire, sed post tempus.

20 "Εξέσθονται | Connescuntur. Kyland. perperam.

Verò, accenduntur, vel succenduntur. Senec. pari-
ter epist. 34. Nos quoque, & accendimur, & extingui-
mur. Allusum est aut eorum dogma, qui animam ig-
neam statuebant. in quo censu cum aliis haud pau-
cis & Stoicis Plut. de Philo. placit. l. 4. c. 3. de Ani-
ma natura: Οἱ ἀπὸ Ἀναξαγόρου ἀεὶ ὡς αὐτὰς εἶναι.

οἱ Στωικοὶ ἀνάπαυαν διέμεν. Δημόκριτος πρὸς τὸν
ὀψόμενον. Stob. tom. 1. l. 1. tit. 46. Ἀναξα-
γόρας, Ἀναξίμανδρος, Ἀρχέλαος, Διοφάνης, ἀεὶ ὡς αὐτὰς.

30 Οἱ Στωικοὶ, πάλιν ὡς αὐτὰς, διέμεν. Παριφάνης
ἢ ἢ Πήλαδος, πρὸς τὸν Δημόκριτον, πρὸς τὸν ὀψόμενον.

Ἀδελφός, ὡς πρὸς τὸν Διοφάνην ὁ Ἀ-
πολλωνιάτης, ἢ ἀεὶ ὡς αὐτὰς ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον.

quo loco pro Πήλαδος leg. Ἰσπανός. Sic enim Theodoret.
therapeut. lib. 5. Ἀναξίμανδρος ἢ Ἀναξίμανδρος ἢ
Ἀναξαγόρας ἢ Ἀρχέλαος, ἀεὶ ὡς αὐτὰς τὴν ψυχὴν τὴν
ὅλην ἀεὶ ὡς αὐτὰς οἱ δὲ ἢ Στωικοὶ, ἀνάπαυαν τὴν
ψυχὴν ἀεὶ ὡς αὐτὰς τὴν ψυχὴν. Παριφάνης ἢ ἢ Ἰσ-
πανός ἢ ἢ Ἡρακλείδης πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ἢ πρὸς τὸν ὀψόμενον πρὸς τὸν ὀψόμενον.

40 ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,
ὡς πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης, πρὸς τὸν ὀψόμενον ὁ ἢ Ἡρακλείδης,

Deor. l. 3. Omnia Stoici solent ad igneam naturam referre; Heraclitum opinor, secuti. Ermox: Dicunt omnem vim esse ignem. itaque & animantes cum ventis discedit, interire: & in omni natura rerum id vivere, id vigere, quod caleat. Itā Chrysippus de provid. l. 1. Διόλου ὡς ὅς ὢν ὁ κόσμος πυρρός, δοῦς ἔν τῳ ἑαυτῷ ἡ γῆ καὶ ἡ ἀέρας. Idemque de Se- le pariter, quem ἡμῶν πύρον, αἰσθήσεως, quæ etiam animata cenlebat, de natur. l. 3. Οἱ δὲ αἰσθήσεως ἡ δὲ τῷ ἡλίου ἀνθρώπων. Quem ideirō hoc nomine exagitat Plut. de Stoic. contradi. c. 38. & de commun. notis. c. 41. quod cum animata statuat τῷ αἰσθησέως ἡ πύρρον, ὅς σωματικῆς, hoc est, infirigidatione, & condensatione, ferri instar, quod ob- firmamū causā, condens etiam animam; aqua tingitur, produci; unde & ἡμῶν πύρρον τῷ ἡλίου dictam. (vide ad l. 12. § 24.) idem tamen, ὅτι αἰσθησέως ἡ γῆ, διόλου (τῷ ἡλίου) tunc vi vero can- dila atque animari dicat, cum ignitio quasi quædam ob- venerit; itaq; ποτὲ μὲν τῷ αἰσθησέως, ποτὲ δὲ τῷ αἰσθησέως, αἰσθησέως ἡμῶν ποιῆν, nunc infirigidationem, nunc accensionem principium animationis constituere. cūque animam, quam πύρρον vocē, i. e. ignem intelligibilem definit, αἰσθησέως πύρρον produci velle; torqueri posse in Chrysippum, quod Cleanthes olim respondit, narranti cuidam, vidisse se ἡ γῆ ἐν ὕδατι πυρρὴν ὥσπερ, anguillas quæ in aqua calida dege- rant; καὶ ἐν ἡμῶν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πυρρῶ. In frigida igitur coqueamus eas. Sed & Porphy. ad Boethium de anima, apud Euseb. præpar. l. 15. c. 8. Πῶς δὲ αἰσθησέως γῆ, ὁ πύρρον πύρρον αὐτῷ ἀποδίδει, ἢ πύρρον vocē, τῷ αἰσθησέως ἡ δὲ βαρὺ τῷ αἰσθησέως ἀναφθόν, ἢ σωματικῆς; Verum de ignea anime natura Stoicis consentiunt, Phurnutus, an Cornutus, de Deis c. 3. Καὶ ὅς αἱ ἡμῶν πύρρον πύρρον εἰσι. Varro de ling. lat. lib. 4. Ignis a nascenti, quod hinc nascitur omne: & quid nascitur, ignis- set; idē calet: ut qui densatur, ignem amittit, ac frigescit. Et ibid.

Ova parere solet genui pennis condecoratum; non animas, ut ait Ennius.

Inde venit, pullis divinitus insinuans se,

Ipsa anima: —

sive, ut Zeno Citiens, animalium semen ignis, qui anima & mens; qui calor e celo, quia hic innumerabiles & immortales ignes. Itaque Epicharmus Enni de mente humana dicit;

Istic est de Sole sumptus ignis, isque mentis est.

Sic enim Scaliger restituit. Idemque Ennius in Epicharmo à Prisciano l. 6. prolatus:

Terra corpus est; at mentis ignis est.

Virgilius Æn. l. 6.

Igneus est ollis vigor, & caelestis origo.

E nostris etiam Lactant. de opific. Dei c. 8. eo (capite scil.) mens, & ignis ille divinus, tanquam celo, re- gatur. Cum autem anima ignis haberetur, quo accen-

so homines vivere, extincto emori necesse existeret; enatum est hinc delirium illud, de quo Servius ad Æn. l. 1. Omnis nimirum esse, perire naufragio, quia anima est ignea, & perire videtur in mari, id quod tangit etiam Synesius in epist. 3. digitum simul in- tendens ad dictum quoddam Homericum, quod huc trahi solebat; Odyss. d. v. 511.

Ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀποκλινεῖς, ἐπεὶ πᾶν ἀλμυρὸν ὕδωρ.

Ajax disperit, postquam bibit aquoris undam.

10 Εἰς τὴν ψῆλὴν ἀπὸ ἀνθρωπίνου λόγου ἀναλαμ- Canόμηναι | Laert. l. 7. in Zenone: de Stoicis agens: δοκῇ δὲ αὐτοῖς πᾶσι τῶν αἰσθησέως ἡ δὲ συμ- ενὲς ἡμῶν πύρρον εἰσαρτῶν δὲ τῷ πύρρον δὲ λων ἀρδασίον, ἢς μὲν εἶναι τὰ ἐν τοῖς ζώοις. Quid clarius? Hinc tantum immortalē esse animam concludebat Pythagoras, referente Laertio lib. 8. Εἶναι δὲ τῷ πύρρον ἀπώσασθαι τὰ αἰσθησέως — ἀθανάτων τε εἶναι αὐτῶν ἐπεὶ ἀθάνατον ἡ τὸ ἀφ' ὅς ἀπώσασθαι, ἀθανάτων ἐξ. Numenius de bono

1. 1. Εἶναι δὲ τῷ πύρρον ἐν τῷ ὅλῳ φασίν, ὃ κα- λῶν αἰσθησέως — τὰς δὲ λοιπὰς σωματικὰς καὶ τῶν. Et mox: "Εἶναι δὲ τῷ πύρρον μὲν τὰ ἐκ αἰσθησέως τὰς δὲ λοιπὰς συμμύζοντα ὅτι τελευτῇ εἰς ἐκείνῳ. Videmus hic, quis sit ille λόγος ἀνθρωπίνος, de quo istic, & supr. § 14. & denuo l. 6. § 24. Unam scil. animam communem & universalem somniabant Stoici; unde reliquæ omnes essent quasi decisse sive quæ reliquarum omnium fons quidam existeret; in quem etiam denuo quasi refundērentur. Vide supr. § 4. infr. § 23. & 34. & l. 9. § 7. Verum Mercurius Ægyptius, referente Tertulliano de anim. c. 33. dicit, animam ingressam a corpore non refundi in ani- mam universi, sed manere determinatam.

Τὰς σωματικὰς οὐσίας | Adventantibus. Xyl. insuper excipiendis, atque intra sedem eandem recipi- endis. Sed quoquo modo verteris, legendum vide- tur, σωματικὰς οὐσίας. nam Cas. dum vulgatam se- quitur scripturam, Marci mentem minus cepit. Par mendum apud Tatianum adv. Græc. c. 29. animad- vertere licet. Πῶς ὅλην καλὸν σωματικὴν τῷ εἰς τοῦ μωμνόντος βαλῆσαι, ἢ μὴ τῷ διῶ; leg. σωματικὴν. iterata litera scriptorem minus cau- tum fugerat. Quod autem de animabus Marcus, idem de hominibus pariter Epictet. l. 2. c. 26. "Εξ- ελθεῖς ὁδὸς ἀλλοῖς τόποι. Δεῖ γὰρ εἶναι ἡ ἀλλος, καὶ ἀφ' ὅς οὐ ἐξόν. ἢ γινώσκεις ἔχειν χάριν, ἢ οὐ- κίσεις, ἢ τὰ ἐπιπείσεια. ἀν δὲ οἱ σωματικὰ μὴ ἀνίστα- γωσι, τὴν ἀνελπίσιαν;

Ἐφ' ὅσῳ δέσσει τὰς τῶν γῆρας διαμείων | Ni- hil itaque certi hic statuit Marcus. Sed & ambigūe passim loquitur. l. 2. § 3. εἰ μὴ εἰς ἑπὶ τὸν βίον. & lib. 6. § 24. ἢτοι ἐλθόντων εἰς τοῦ τῷ κόσμῳ ἀνθρωπίνους λόγους, ἢ διαπιστώσονται εἰς τὸ ἀτόμῳ. & l. 7. § 32. ἢτοι σβίσσει ἡ μετέσσει. quibus ge- mina habet, & l. 7. § 50. & l. 8. § 25. & l. 10. § 7. Nec aliter Seneca, qui vestigium quā si- gat

gat, incertum planè se prodit; nunc in hanc partem, nunc in alteram inclinans, prout argumenti, in quo versabatur, ratio trahere aut propellere videbatur. Polybium de fratre defuncto compellans, c. 28. Ne invideris fratri tuo: quiescit tandem tutus, tandem æternus est. fruitur nunc aperto & libero cælo: ex humili & depresso in eum emicuit locus, quisquis ille est, qui solutus vinculis animas beato recipis sinu. Erras: frater tuus non perdidit lucem, sed securiorem sortitus est. non reliquit ille nos, sed antecessit. Helviam matrem de filii exilio mærore plenam refocillans; c. 17. Qualem me cogites, accipe. letum ac alacrem, velut optimis rebus. Sunt autem optima, quum animus — ad summa prorumpit, & pulcherrimo divinarum spectaculo fruitur, æternitatisque sue memor, in omne quod fuit, futurumque est omnibus seculis, vadit. Marcia de filii excessu dejectæ animum erigens c. 25. Non est quoddam sepulchrum filii tui curras. pestis ejus, & ipsi molestissima istic jacet, ossa cineresque: non magis illius partes, quàm vestes, aliæque tegumenta corporum. Integer ille, nihilque in terris relinquent, fugit, & totus excessit: paulumque supra nos commoratus, dum expurgatur, & inherencia vitia situmque omnem mortalis ævi excutit; deinde ad excelsa sublatus, inter felices currit animas; excipitque illam cætus sacer, Scipiones, Catonesque, utique contemptores vitæ, & mortis beneficio liberi. & quæ sequuntur. Lucilio itidem ubi animum vult addere, & adversus mortis formidinem confirmare, epist. 102. Cum venerit dies ille, qui mixtum hoc divini humanique secernat, corpus hoc ubi inveniri, relinquam: ipse me dii reddam. nec nunc sine illis sum, sed gravi terrenique detineor. per has mortalis ævi moras, illi meliori vitæ longiorique præcluditur. quemadmodum novem mensibus nos tenet maternus uterus, & præparat, non sibi, sed illi loco in quem videmus emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto durare: sic per hoc spatium, quod ab infantia patet in senectutem, in alium naturæ sumimus partem. alia origo nos expectat, alius rerum status. nondum cælum nisi ex intervallo pati possumus. Proinde intrepidus horam illam decretoriam prospice: non est animo suprema, sed corpori. Dies iste, quem tanquam extremum reformidas, æterni natalis est. Depone onus, quid cunctaris, quasi non prius quoque; relicto, in quo latebas, corpore exieris? Hæres, & reluctaris. tum quoque magno visu matris expulsus es. gemis, ploras. & hoc ipsum flere, nascentis est. sed tunc debebas ignosci, rudis & imperitus omnium veneras: ex materno viscera calido mollique somento, afflavit aura liberior. Nunc tibi non est novum separari ab eo, cujus antè pars fueris. æquo animo membra jam supervacua dimitte; & istud corpus inhabitatum diu pone. scindeatur, obruatur, aolebitur. quid contristaris? ita solet fieri. pereunt semper velamenta nascentium. quid ista sic diligis, quasi tua? istis opertus es, Veniet, qui te revellet, dies, & ex contubernio facti atque olidi ventris

educat. Hinc nunc quoque tu, quantum potes, subvola: jam hinc altius aliquid sublimiusque meditare. Aliquando nature tibi arcana reteguntur: disjunctur ista colligo; & lux undique clara percutiet. tunc in tenebris visisse dices, cum totam lucem totus aspexeris: quam nunc per angustissimas oculorum vias obscure intueris, & tamen admiraris tam procul. quid tibi videbitur divina lux, cum illam suo loco videris? hæc cogitatio nihil sordidum animo subsidare sinit, nihil humile, æternitatem proponere. Vides, quàm magnanimè, quàm magnificè se effert, dum mulierculis solamina adhibet: dum Lucilium suum altius erigere conatur: dum Tyranni liberti foedissimè adulatur: & *ὁ δὲ τοῦ τυραννιστοῦ ἀναμνησθῆναι* de istis pronuntiat. Verum, ut idem ille epist. 82. Magna hæc verba excidunt, cum mors propius accessit. Vis igitur, quibus animam jam agens, rationibus ac cogitationibus ipse se sufficiebat: & (si Lucretio saltem fidem adhibeas, qui de morti propinquis cecinit l. 3.

Nam veræ voces tum demum pectore ab imo Ejiciuntur, & eripitur persona, manet res.)

Quidverè Seneca ipse hac in parte senserit? Audi Lucilium suum alibi sic alloquentem, ep. 54. Uni morbo quasi assignatus sum. satis apte dici suspirium potest. nullum mihi videtur molestius. aliud enim quicquid est, ægritudo est. hoc est animam agere. itaq; medici hanc, meditationem mortis vocant. faciet aliquando spiritus ille, quod sepe conatus est. Ego verò & in ipsa suffocatione non desui cogitationibus lætis ac fortibus acquiescere. Quid hoc est? inquam. tam sepe mors experitur me? facias, at ego illam diu expertus sum. Quando? inquit. antequam nascerer. Mors est, non esse. id, quod ante fuit: sed quale sit, jam scio. (ita sunt distinguenda, quæ in exculis, serie continuatæ, sensu nullo bono, leguntur) hoc erit post me, quod ante me fuit. Si quid in hac re tormenti est, necesse est & fuisse antequam prodiremus in lucem: atqui nullam sensimus tunc vexationem. Rogo, non stultissimum dicas, si quis existimet lucernæ pejus esse cum extincta est, quam antequam accenderetur? nos quoque accendimur, & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur: utrinque verò alia securitas est. Libet illud Tragici ex Phœnissis hic usurpare,

Ὀδ' Οὐδ' ἴπ' αὖ τὴν κλιν' αἰνέγμεθα;
& Homericum illud *Odys.* τ. v. 181.

Ἀλλ' οἷός μοι, εἴν', ἀράν τις ἴδω, ἢ πείγεται,
quantum enim Seneca iste ab illo mutatus; qui de anima immortalitate tam erectè, tam elatè diserebat; tam disertè, tam clarè, tam fidenter pronuntiabat? Etenim quid ista sunt aliud quàm quod Euripides *Troad.*

Τὸ μὲν ἄνθρωπος τῷ θανάτῳ ἴσον ἔχει.

Non esse natum, & mortuum esse, idem puto.

Quod Lucretius l. 3.

Respice item, quàm nil ad nos antea veta
Temporis æterni fuerit, quàm nascimur, ante.

istorum incerti, istis tamen etiam ad mortem usque illaborandum atque inhaerendum censuerunt.

Θάψεται ἐν τοῖς σπέρμασιν αὐτοῦ | Allusisse videtur huc in dogmate Pythagorico explicando Ovidius *Metamorph.* l. 15. v. 84.

Hec, quantum scelus est in viscere viscera condi;

Congessitque avidum pinguciscere corpore corpus?

Clarius de Metio Suffetio Ennius *annal.* l. 2. apud Priscian. l. 6.

Vulturis in sylois miserum mandabas hominem.

Hec, quam crudeli condebat membra sepulcro?

Lucr. lib. 5. de homine a feris discerpto ac depasto;

Pabula viva feris praebebat dentibus hausui.

Viva videns vivos sepeliri viscera busto.

Attius Arreo, apud Ciceron. *Offic.* l. 1.

Natis sepulcrum est ipse parens.

Naso de Tereo *Metamorph.* l. 6.

Flet modo, seque vocat bustum miserabile nati.

Lycophon de Peleoe:

Οὐδέποτε ἐν χαμαῖσιν ἐγκαίᾳ ποτὲ

Ἐκωνν' ἑαυτὸς θυεὶα εἰσπαύεσθαι,

Ἀσπερ μυστράσιν ἐπὶ μύδων τάρφω,

Τὸν ὠλεντίω χένδεον ἐφάδ' ἔκδωκ'.

Cujusque a vultu quondam in malaribus suis

Hercynna Educa, quae genis secesserat,

Partem minutal frendicans, tumulo deditit.

Humeri vorax epulata cartilaginam. Scal

Idem de cadaveribus a feris dilaniatis & devoratis:

Πολλὸν γὰρ ἐν ἀσπασμοῖς τυμβὴ δέσεται,

Βρωθεὶς πολυτρεχέσι καμπύλων γαστροῖς

Νήεσμος ἱερὸς

Nam plurimarum vultre funerabitur

Serratidentum fauce camparum abditum

Examen ingens.

Et de Saturno:

Τυμβὴ γὰρ κύνταυρος ὁμότροπον ἀπορῶν.

Prolis sepulcrum triste semiferus Jue. Jof. Scal.

De se Ignat. ad Roman. *κολαδοῦσα τὰ θυεὶα.*

ἵνα μοι τάρφω γύονται, καὶ μηδὲν καταλέπωμαι.

Ἰὼ τὸ σῶματός μου, ἵνα μὴ κοιμηθεῖς, βαρὺς πνικτὴν ἐνεδέσμαι. Val. Max. de Artemilia lib. 4. c. 6.

Quid de illo inclyto tumulo loquere, cum ipsa Mausoli

vultum ac spirans sepulchrum fieri concupierit, eorum

testimonio, qui eam extincti ossa portione aspersa bi-

bisse tradunt? Apul. fab. Miles. l. 5. At hic jam

tua est existimatio, utrum sororibus pro tua cara sa-

lute sollicitis adfueris velis, & declinata morte no-

biscum securi periculi vivere, an fœvissima bestia

sepeliri visceribus. Quintilian. declamat. 12. Estu-

ant adhuc intra pectus sepulta ventribus nostris cognata

viscera. Nicol. Clemang. epist. 33. Patre in

Scropharum alvis impiissima crudelitate sepulto. Neo-

tericus innominatus;

Alit cadaver aliter, alit faras:

Farum sepulcrum mortuo sic obigit.

Prout & Andreas Cæsar in *Apocal.* c. 16. A cani-

bis devoratos, *canum ventres viva sepulcrum ferunt.*

Quod *Ἐρεβίας τάρφω*, Diogenes dixit. Stob. *tom.*

2. tit. 123. sed quod Hyrcanis id solenne in propin-

quis suis; qui & eo fine canes alebant, quos *κύνες*

ἐνταφίως nuncupabant. Ex Onesicrito Strabo *geogr.*

l. 11. Hæc ratione γύπες, ἔμφυτοι τάρφω Gorgie

dicti: quem eo nomine perstringit Hermiogen. de

ideis l. 1. c. 5. & Dionys. Longin. de *sublim.* Ven-

ter item τάρφω καὶ τάρφω, non bustum aut sepul-

crum tantum, ut supra, sed Orcus & Tartarus Plut.

Comari. τὸ δ' ὅτι τὰ τὸ ἐστὶ τὸ μῆμα τῆς σα-

κῆς ἡμεῖς, καὶ ὁ τάρφω, οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

ῥόμῳ, καὶ πνέειν τάρφω. οἱ δ' ἄλλοι, δεινὸν πρὸν

autis, alia rectum. Variis generibus cum magno labore
persequitur. nullis animalibus, nisi ex fastidio, pax
est.

Δίχαται | ἰνδὲ αἱ τῆς γαστροῦ διεξιμεναι. Philo
de agric. Ἡ δ' αὖτε πᾶν σπῖρον τε καὶ ποτὸν ἀφ' ἐλ-
ωδὺς ῥιμίσσασα, τὰτ' ἥδη εὐστραφιστὲντα ἐπιλείβει
τι, καὶ πέναν ἀλκτον καὶ ἀπλῆστον ἔχει ἥδη ἀπὸν-
τι, ὡς καὶ αἱ τῆς γαστροῦ ἀποπληρωθῶσι διεξιμέ-
ναι, μαργώσαντες καὶ μαμώσαντες πῶς αὖ καὶ καλῶ ὀπ-
θιμῶν περικλῆσθαι καὶ φεριστῆναι, μή τι πρὸς πα-
ρεσθῆναι λείψανον ἀφροντο, ἵνα καὶ τοῦτο παμφάγῃ πυ-
ρὴ δίκῃ ἐπιλαχέσθῃται.

Διά τὰς ἔξαιματώσεσ | ad verbum, ob sangui-
 ficaciones: quia pars nimirum in sanguinem conver-
 titur. Alex. Aphrodisi. *problem.* l. 1. q. 118. Vege-
 tative animæ operationes recensens; τὰς πύλεις καὶ
 τερφόν, καὶ καὶ χυμῶν τὰς μεταβολὰς, καὶ τὰς ἔξαι-
 ματώσεσ, καὶ ἀναδόσεις, τὰς θέρμεις, τὰς ὁμοιώσεσ.
 Galen. *ad Glauc.* l. 2. Ἐνθάδε δ' ἡμῶν τὸ μετα-
 βολικὸν σείβηται ἐν ἡπατι καὶ τῷ ἔξαιματώσει, 2
 ἀνάλογον τῇ καὶ τὸν οἶνον γευρί. Et inde ηἱ ἔξαι-
 ματώσεις, sanguinis generandi facultas. Aphro-
 dit. *ibid.* l. 2. q. 63. Ἡ θερμὴ καὶ ὑγρὰ συμμέ-
 ρησι καὶ σπῆσι τῷ ἡπατι βλαστάνει τὸν ἔξαιματώ-
 σιν διυαμιν, ἢ φυλάσσει κατὰ πᾶς· ἢ δὲ ἔξαι-
 ματώσιν ἡνῶα τῷ ἔξαιματώσει, ἢ δὲ ἔξαιμα-
 τώσι, ἢ κινεῖται τὸ ἔρρον, αὐτὸ τὸ αἷμα. Idem &
 αἱματώσι. Galen. *de dogmat.* Hipp. & Plat. l. 8.
 7. Ἡ πύλις ἢ σπῆων, ἢ ἀνὰ δόσι, ἢ δὲ αἱ-
 ματώσι, ἢ πᾶσι θέρμεις. Idemque, Αἱματώσις ἢ τερ-
 φὴ καὶ τὸ ἡπαρ. In *ferreo alimentum in sanguinem*
convertitur. Scitè Clemens Alex. *paedag.* l. 1. c. 6. Et
 ostendat ex sanguine lac consistere. Εἰ τῶν αὐτῶν
 καὶ περιεσῆς τῆς τερφῆς ἔξαιματώσαι, τὸ δὲ αἷ-
 μα ἐγκακεῖται, παρεσθῆναι τὸ αἷμα τῷ γά-
 λακι. Et mox, ut totam corporis humani fab-
 ricam ex sanguine; καὶ δὴ τὸ καὶ γαστρί, τὸ καὶ
 σπῆτον ὑγρὸν δεῖ σύστασις γαλακτοειδῆς. Ἐπειτα ἔξ-
 αιματώσιν σπῆσιν ἢ σύστασις αὐτῇ πηχυαίῃ δὲ
 ἐν τῷ ὑγρῷ ὑπὸ τῷ σπῆσι καὶ θερμῷ πιδύματι, 4
 ἢ δὲ διακατέπεται τὸ ἔμβρυον, ζοογονοῖται. Vide
 l. 10. § 25.

Εἰς τὴν ἀέρος ἢ πυρὸς | scil. διὰ τῆς ἀτμώ-
σης καὶ τῆς ἀναδυμένης, per vapores & exhalatio-
nes, quorum illi ad aëream, an aqueam potius, istæ
ad igneam naturam propius accedunt. Vide Aristot.
meteor. l. i. c. 3.

Διαιρέσει εἰς τὸ ὕλικόν καὶ εἰς τὸ ἀπὸθεῖς | hoc
est, in materiam & formam, ut vulgo dicitur. De
eodem hac divisione monet & l. 7. § 29. & l. 8. § 50
11. & l. 12. § 29. addit tamen membrum tertium,
τὴν ἀναφορὰν, l. 12. § 10. & quartum etiam, τὸν
χρῆσιν, *ibid.* § 18. Verum ista duo sunt καὶ ἔξω
τῶν ἐπιστημῶν, duo illa tantum τὰ ἐπιστημολογικά. La-
t. l. 7. in Zenon. Δοκίμῃ καὶ αὐτοῖς ἐξ ἑαυτῶν
ἔχον ὄνομα, τὸ πᾶν, καὶ τὸ μέρος. τὸ μὲν ἐν πᾶσι

ἡ πλεῖστος οὐσία, πλεῖστον δὲ ποιῶν, τὴν ἐξ
 αὐτῆς λόγον, τὸν διδόν. ὅτεν γὰρ ὄντα αἰδίδον διὰ
 πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἔχουσιν. Vide l. 12. § 30.
 Seneca epist. 64. Dicunt Stoici nostri, duo esse in re-
 rum naturā, ex quibus omnia fiant, causā & materi-
 am. materia jacet inert, res ad omnia parata, cessatura,
 si nemo moveat. causa autem, id est, ratio, materiam
 format, & quocunque vult versat: ex illa varia opera
 producit. Et post aliis verbis: Nempe universa ex
 materia & ex Deo constant. Dens ista temperat, quae
 circumfusa rectorem sequuntur & ducem. Potentius
 autem est quod facit, quod est Deus, quam materia, pa-
 tiens Dei. Lactant. Instit. l. 7. c. 3. Stoici naturam
 in duas dividunt partes, unam, quae efficiat; alteram,
 quae se ad faciendum tractabilem praestet. in illa pri-
 ma esse vim faciendi; in hac materiam: nec alterum
 sine altero esse posse. Reliqua paulò post exhibe-
 bimus.

§ 22. Μὴ ὀππόμεσθ' Vide ad l. 2. § 7. nō
aberres, vel tantillum, aut ab æquitate in conatibus,
aut à veritate in assensionibus.

'Επὶ πάσης ὁρμῆς τὸ δίκαιον ἀποδίδεται | Vide
Senec. ep. 89. infr. ad § 32.

§ 23. Πᾶν μοι συναρμυζει, ὃ σοι ἐνέχμετόν
 ἔστι, ὃ κόσμος | quia nimirum ipse mundi pars sum.
 Mundus autem Stoicis Deus ipse. Vide ad l. 10.
 § 21. Plut. de Philosoph. placit. l. 1. c. 7. Θεὸν γὰρ
 κόσμον, καὶ αἰθέρα, καὶ τὴν πᾶν λέγουσιν τὸν δι-
 ἀνωτάτω πάντων, ὃν ἐν αἰθέρι Epiphani. hæres.
 præpar. Στωικοὶ τὸν αἰθέτην ὅτεν κόσμον διδόν-
 νομίζουσιν. & l. 1. hæ. 5. de eisdem: Φάσκειν τε
 εἶναι τὴν τὸν διόν, ἢ παρὶς τῷ θεωμένῳ κύτῳ, ὃν
 ἐν τῷ τῷ φημι καὶ γῆς, καὶ ἄλλων, ὡς ἐν ποιματ. Ἰου-
 ρῷ. Arius Didymus in epitom. apud Euseb. præpar.
 l. 15. c. 11. Οἱ Στωικοὶ ὃ δὸν τὸν κόσμον, συν-
 τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ, οὐρανογεγενητὸν. Seneca quest.
 nat. l. 2. c. 45. Vis Deum mundum vocare? non salu-
 leris. Ipse enim est totum quod vides, totus operibus
 suis inductus, & se sustentans vi sua. Idem epist.
 94. Totum hoc, quo continemur, & unum est. &
 Deus est: & socii ejus & membra sumus. Manil.
 astronom. l. 1.

Quâ pateat mundum divino numine verti,

Atque ipsum esse Deum. —

Plin. nat. hist. l. 2. c. 8. Mundum & hoc, quod nomine alio citham appellare libuit, cujus circumflexus sequitur cunctis, nomen esse credi par est. Pertinet huc Æschyli illud, apud Clement. Strom. l. 5. & Euseb. præpar. l. 13. c. 13.

Zd's baw aidnē Zd's y' ynī Zd's d' ēgēvōs
Zd's mē tā nalyā, x' ō n fīs dī ēz' wēpētēr
Aethera, tellusque, & poli arx est Jupiter :
Est eundem : Quis istis quicquam est sublimior.

Cui affine Ennii illud ex *Epicharmo* à Varrone laudatum. l. 4.

Istic est Jupiter, quem dico, quem Græci vocant
K Aëreus.

Aerem; qui ventus est, & nubes, himber postea,
Arque ex himbre frigus; ventus post fit, aer denuo.
Haec propter Jupiter sunt ista, quae dico tibi.
Pertinent & Euripidis illa toties repetita; à Cice-
rone de natura Deor. l. 2. § 65. Plur. de exil. ad
princ. indoct. & physic. quæst. 29. Lucian. Jove
Tragad. Athenag. in legat. Clem. Alex. hortat. &
Strom. l. 5. Euseb. præpar. l. 13. c. 13. Stob. tom. 1.
l. 1. tit. 3. aliis.

Ὁρᾶς τὸν ὑψὺ, τὸν δ' ἀπνευστὶ αἰθέρα,
καὶ γὰρ πλεῖς ἐξενδ' ὑγρεῖς ἐν ἀργάλαι;
Τῶν νόμιζε Ζῆνα, τὸν δ' ἰγὺ Δῖον.

Quod Cicero licentius vetit;
Vides sublime fufum immoderatum æthera,
Qui tenero terram circumvectu amplectitur,
Hunc summum habeto divum, hunc perhibeto Jovem.

castigatus Grotius:

Sublime fufum cernis immensum æthera,
Cujus tenetur vortis amplexibus

Terra? hoc putato numen, hoc perhibe Jovem.

Et ex Euripide Ennius in Thyeste (unde & ex Euri-
pidis tragædia cognomine fuisse desumpta, procli-
vis est conjectura) apud Cicer. de nat. Deor. l. 2.
& 3. Apul. de mund. Festum in sublime:

— adspice hoc

Sublime candens, quem vocant omnes Jovem.
Uterque Chrysippum expresse; qui, ut Cicero ibi-
dem, disputavit, Æthera esse eum, quem homines appel-
lant Jovem. Quod & Plato Comicus;

Ἄηρ, ὃν ἂν πρὶ ἀνομιάντων καὶ Δία.

Aer, quem nuncupare quis Jovem queat.

Respexit eadem & Lucretius verbis versibusque
illis lib. 5.

Denique jam tuere hoc, circum superaque, quod omnem
Continet amplexu terram: quod præcreat ex se

Omnia; quod quidam memorant; recipitq; perempta.

Cato apud Lucan. l. 9.

Jupiter est quodcumque vides, quocumque moveris.

Idem de Deo dogma Judæis Ethnicis affingebant.
cū enim simulacra nulla admitterent, manus tan-
tū inter precandum cælos versūs expanderent,
Gentem eis pro numine habere autumabant. Diodo-
rus Sic. l. 40. apud Photium cod. 244. de Mose Ju-
dæorum legislatore verba habens; Ἀγαμέμνην δὲ
τὸ σωῶν καὶ ἐκτελεῖν, διὰ τὸ μὴ νομίζον
ἀνδραπώτερον εἶναι τὸν Δῖον ἀλλὰ τὸν πλεῖ-
στον τῶν γὰρ ἐξενδ' ὡς αὐτὸν εἶναι Δῖον, καὶ οὐ
δὲ αὐτοῦ. Indè illud Juvenalis Sat. 14.

Nil præter nubes, & cæli numen adorant.

Cæli numen, i. e. cælum ipsum, quod numen illis
est, ut numina Deorum, pro Diis ipsis. quo modo
de Judæis iisdem Petronius,

Et cæli summas advocet auriculas.

quanquam nec desunt, qui lumen legant. Sed ad
exteros, Stoicos maximè, redeamus. Varro apud
Aug. de Civit. Dei l. 7. c. 6. Deum se arbitrari animam

mundi: & hunc ipsum mundum esse Deum. quæ verba
explicans Augustinus: Sicut hominem sapientem, cum
sit ex animo & corpore; tamen ab animo dicimus sa-
pientem: ita mundum Deum dici ab animo, cū sit ex
animo & corpore. Ea explicatio Augustiniana lu-
cem dat verbis, cū Chrysippi apud Ciceronem, ubi
suprà; Vim divinam in ratione esse positam, & uni-
versæ naturæ animo atque mente: ipsūque Mundum
Deum dici, & ejus animi fusionem universam. tum &

10 Senecæ quæst. nat. præfat. Quid est Deus? Mens uni-
versi. Quid est Deus? Totum, quod vides; & quod non
vides, totum. Arque hæc est διαίρεσις οὗ τοῦ ὕδατος
καὶ τοῦ αἰθέρος, de qua suprà. § 21. Distinctius paulo
Laërt. l. 7. in Zenon. Ἀγνοεῖ δὲ κόσμον τευχῆς
αὐτὸν τε τὸν Θεόν, καὶ τὴν ἀπάσης ἐσας πῶν (sic
τῶ ὕδατος ἀπὸν contrā dicunt) οὗ δὲ ἀφ' ὧν
ἐστὶ καὶ ἀκίνητος, ἀκίνητος δὲ τῆς διακοσμήσεως
καὶ αὐτῶν δὲ τῶν διακοσμήσεων καὶ αἰθέρος καὶ τει-
των, τὸ συνεκτικὸν δὲ ἀμφοῖν. Verum sextariam
20 dici Κόσμον, sive Mundum, ex Diodoro monet
Jof. Scalig. quem vide sis ad Manil. l. 5. ubi inter ca-
etera, Κόσμος, ἐστὶν ὁ διακοσμητικὸς πάντα καὶ οὐκ
ἡ σφαιροειδὴς λίαν.

Ὁὐδὲν καὶ σφαιροειδὴς, ἢ δὲ ὁ κόσμος, τὸ σφαιροειδὴς
ἐστὶν ἰ. Propert. l. 3. eleg. 3.

Optima mors, parca quæ venit ipsa die.

i. e. τῇ παρουσίᾳ. Scalig. de cæteris singulis pari-
ter. Itā l. 11. § 13. καὶ δὲ καὶ τὸν τῇ καὶ ὅλων
οὐσίαν εὐχόμενος;

30 Πᾶν μοι καρπὸς, ἢ καὶ τὸν κόσμον, ἢ τὸν ὅλον κόσμον. & lib.
10. § 20. Συμφέρει ἐκείνῳ, ὁ φέρει ἐκείνῳ ἢ τῷ
ὅλῳ κόσμῳ. καὶ τὰτε συμφέρει, ὅτε ἐκείνῳ φέρει. καὶ
πρὸς αὐτὸν ἰστικὸν pro emolumento, quod ex re quadri-
am provenit, ut fructus ex stirpe vel arbore. Itā
Apostol. ad Philip. c. 1. v. 22. καὶ τὸτὸ μοι καρπὸς
ἔργου. καρπὸς ἔργου, quod opera pretium Latinis. Vi-
de l. 6. § 30.

ἢ οὐσίαν | quomodo Mundum, itā & Naturam
Deum dicebant. Senec. de benefic. l. 4. c. 7. Quid
enim aliud est Natura quàm Deus, & divina ratio, toti
mundo & partibus ejus inserta? & quæst. nat. l. 3.
c. 45. Vis illum Naturam vocare? non peccabis. est
enim ex quo nata sunt omnia, cujus spiritu vivimus.
Itā isti (Lactantii sunt verba superius paulo positus
statim subjuncta) uno Naturæ nomine res diversissi-
mas comprehenderunt, Deum & Mundum, artificem
& opus, dicuntque alteram sine altero nihil posse; tan-
quam Natura sit Deus Mundo permixtus. nam intere-
dam sic confundunt, ut sit Deus ipsa mens Mundi, &
Mundus sit corpus Dei.

Ἐκ οὗδὲ πάντα, ἐκ οὗδὲ πάντα, ἐκ οὗδὲ πάντα
Meliùs ista Apostolus noster de Deo, ad Rom. c. 11.
v. 36. Ὅτι οὐκ ἔστι αὐτῷ, καὶ δι' αὐτῷ, καὶ οὗς αὐτῷ
πάντα. Vide l. 12. § 26. Pacuvius Chryse apud Var-
ron. ling. Lat. l. 4. & Cicer. de divinat. l. 1. c. 2.

Hoc vide circum, supràque, quod complexu continet
Terram: nostri cælum memorant, Græii perhibent
Æthera.

Quicquid est hoc, omnia id animat, format, auget,
alit, creat,

Sepelit, recipitque in sese omnia; omniumque idem est pater.

*Indidémque eadémque oriuntur, de integro eadémque
occidunt.*

*Ista enim cum primis illis connexa vult Jos. Scalig. 10
quæ Vossius mavult adnecti versiculo ejusdem illi
ex Nonio, & Varrone *ibid.* (jugat.*

Mater est terras; ea parit corpus, animam æther ad-

'Ερ σοὶ πάλαι | Ἐκτὸς γὰρ τοῦ πατρὸς ἔστιν. οὐ
γὰρ τὸ ὄσιν, ὡς τὰς πύλας ὄσιν. Ocellus Lucan. de
univers. c. 1. § 8.

*Ἡ πόλις φίλη Κίευνθ· | Ex Tragædo aliquo,
de Civitate Atheniensi dictum.

Ὡς πῶς φίλιν Διὶς | Mundum appellat Διὶς
 πῶς. quomodo & Dio Prof. *orat.* 36. Τὴ Διὶς 20
 φίλιν μάλλον ἢ ὧν, quippe cuius ipse Rex sit po-
 tius, quam paterfamilias: etiam Epictet. *l.* 3. c. 22.
 Ἐστὶ μὲν γὰρ πόλιν ταύτην ἐστὶ περὶ οὐκ οἰκοδομημένης.
 Estque revera illa Διόσπολις multo potius nuncun-
 panda, quam illa Ægyptiaca, de qua Stephanus By-
 zant. Verum potiore adhuc jure, ἢ ὅτι οὗτος πόλιν
 illa, de qua Psaltes *psalm.* 87. v. 3. Apoftolus *ad*
Hebr. c. 12. v. 22. Ioannes, *Apoc.* c. 3. v. 12.

§ 24. Ὁλίζα σφίσιν, ρησὶν, | dicere solent. Caf.
 ρασί. imò, inquit ille, ρησί. Quis autem hoc di-
 xerit, docet nos Senec. de ira l. 3. c. 6. Proderit
 vobis illud Democriti salutare præceptum, quo mon-
 stratur tranquillitas, si neque privatim, neque publicè
 multa, aut majora viribus nostris egerimus. Et de
 tranquill. c. 12. Hoc secutum puto Democritum, ità
 εἰσῆς; (hoc est, volumen egregium, quod εὐ-
 δυνάμει inscripsit, ut Sen. ibid. c. 2. ab hoc monito
 exorsum) Qui tranquilla vult vivere, nec privatim
 agat multa, nec publicè. Græcà integra exhibet Sto-
 bæus tom. 1. tit. 100. Τὸν εὐδυνάμειδαν μέλλωντα,
 καὶ μὴ πολλὰ σφίσιν, καὶ μὴ ἰδίᾳ, καὶ μὴ ξυνῷ,
 μὴ δ' ὅς' ἂν σφισὶν, ὥστε τι δυνάμει ἀεῖσθαι τίω
 αὐτῷ καὶ φύσιν. Marcus noster, lib. 3. § 5. Μὴτε
 πολλὰ σφίσιν, καὶ μὴτε πολυσφίσιν εἶσι. Euripides
 pariter :

'O πάλας ἀγώνων, ἔκ ἐν ἀσπαρτῇ βίη.
Rus agere multas. tuta vite haud est via. Lips.

Idémque *Antiope* : apud Stob. tom. 2. tit. 58.

Ὅστις ὁφείλει πολλά, μὴ φεύγειν πρὸν
Μῦρον, πρὸν ᾧ ἡ δέουσα ἀποκάλυψις.

Qui multa fatagit, nulla ubi necessitas,
Quum suaviter, agens nil, vivat, desipit.

Er in Oenomaos :

Ὁ πᾶς ὁρῶν, πλεῖν ἁμαρτάνη βροτῶν.

Peccare quisque plus solet, quò plus agit. Grot.

Verum Democriti illud rejicit Plutarch. *de tranquill.*

in ipſo ferè libri limine. Ὁ μὲν ἐν οἴκῳ, ὅπ δὲ
τὸν εὐδυμῆν μύλοισι, μᾶτε πολλὰ σπῆσαι, μᾶτε
ἰδοῖς, μᾶτε ξωγῇ, σφῶτον μὲν ἡμῖν πολυτελῆ τι
εὐδυμῆν κηδίσας, ἡμοῖσι δὲ ὥστων ἀσπερξίαις. ἱ-
πείῃα καὶ ἰδιόθις ὄζει, τὸ εὐδυμῆν γὰρ οὐ πολλὰ
σπῆσιναι. ἴδῃ γὰρ εὐδυμῆτες ὅτι γυνῆς ἀν-
δρῶν, οἰκείας τὰ πολλὰ σωσίους. ἔστιν δὲ καὶ τὸ μᾶ-
σπῆσαι αὐτὸ πολλὰς οἰς εὐδυμῆν κηδίσασιν. Nec
abs re Ennius in *Iphigenia*, apud Gellium *lib. 19.*
6. 10.

Otiosus qui nescit uti, plus habet negotii.

Oui minus, quam cum est negotium in negotio.

Nam cui quod agat institutum est, nullo negotio

Id agit, studet ibi; mentem atque animum deletat
suum.

Otioso in otio animus nescit quid quidem velit.

Hoc ita est: neque domi nunc nos neque nunc militia
sumus.

*Imus huc, hinc illuc, cum illuc ventum est, ire illuc
habet.*

Incertè errat animus : præterpropter vitæ vivitur.

Ita versus elegantes sanè sed miserè dearruatos re-
fingunt collatis symbolis viri clarif. Hug. Grotius,
Cl. Salmasius. & Joan. Vossius; qui Chori verba
esse monet, qui militibus constabat Græcis, de otio
suo, dum ob maris maliciam Aulide moram trahe-
bant conquerentium. Sed & Marcus hic Demo-
criti præceptum refingit, & ad recti normam πηχι-
νὰς μένει defingit. Vide & l. 3. § 5.

Μήποτε ἀμυνον, τ' ἀνασχῶα παύσασιν | Frustra
Xylander, quem & Caf. est secutus, ista, dum Marci-
mentem non est affecutus, immutavit, & conjectu-
ram suam in textum intulit, μήποτε ἀμυνον τὴν ἀ-
νασχῶα παύσασιν. Ar Marcus; Democritus, inquit,
consultit ei, qui tranquillum animi statum obtinere vult,
ut nè multa agas : at tu vide, nè ad hunc finem conduc-
cat potius, ut necessaria quis agas, & quæ constitu-
tioni sue sunt accommoda. Deest ὅρα, vel βλέπει,
vel ejusmodi quippiam : quod non animadversum
Xylanderum in fraudem induxit. Prout & similis eli-
ptis ab Apostolo usurpata, ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 25.
in verbis suis ; Ἐν παύσει τοῦ λόγου τοῦ ἀλη-
θοῦ ἀναπαύσας, μήποτε δὴ αὐτίς ὁ θεὸς ματαίους,
&c. cum lenitate erudientem eos, expectando sive
experiendo, num aliquando Deus illis sit respicientiam
daturus; non observata, vulgato interpreti impos-
sui, ansamq; dedit vertendi, Eis qui resisterint, nequan-
do Deus det illis penitentiam, quali eo modo dictum
sit, quo illud Matth. c. 13. v. 15. μήποτε ἰδοὺ ἡ
σωτηρία ἡ ὁσιονόησι quum, ut recte Ildor. Pe-
l. 2. crist. 270. ματαίους ἐλάττω, ἢ ἀναίρετον ἐμ-
φάσκει. Contrà planè, quàm in Esaia loco c. 6. v. 9.
ab Evangelista prolato ; in quo interpretando Iai-
sus est & contrario bonus Ildorus. quin & idem
D. Jo. Leisildum τὸν ματαίωτον fugiens, in causâ
fuit, quod Apostoli verba illa interpretatus est de

ἡμαρτιν, ἐκ τὸ κακόν. Itaque, τὸ ἄλλο ἀμετρημα, ἐκ τῆς καλῆς ἀπείρου. *ibid.* § 20. Clem. Strom. l. 4. ἡ ἀκολασία ἢ ἄλλο πῶς ἂν δοξάζοιτο εἶναι κακόν, ἢ τὴν ἀκολασταίνοντι.

Ἀπ' ἀρχῆς σοι συγκαταμέμνητο καὶ συνακλῶντο. Vide *supr.* § 10. l. 3. § 11. & *infra* § 34. Apud Lucianum Protefilaus in νεκρικοῖς. Οὐ γὰρ ἐγὼ τέτων αἶψα, ἀλλ' ἡ Μοῖρα, καὶ τὸ ὕψ' ἀρχῆς ἔσται ἐπακλῶντος. Itā passim Homer. de Ulyss. *Odyss.* α. v. 16.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτ' ἦλθε φριχτοῦσθ' ἐνταυθί, τῷ οἱ ἐπακλῶσθαι δοῖο δεικνύειν. Apud eundem Telemachus *Odyss.* γ. v. 208.

Ἀλλ' ἔμοι τούτων ἐπακλῶσαι δοῖο ἔλθον. Ulysses *ibid.* λ. v. 138 à Τηέστῃ sciscitatur. — τὸ μὲν ἄρ' περ ἐπακλῶσαι δοῖο αὐτῷ.

Eumēus *ibid.* α. v. 64. Πλαζόμεσθ' ὡς γὰρ οἱ ἐπακλῶσαι τέλει δαίμων. Alcinoos *ibid.* δ. v. 579.

Τὸν γὰρ δοῖο μὲν τῷ ἔξω, ἐπακλῶσθαι δ' ἔλαθον. Ἀντιφρόνιος, ἵνα ἦσι καὶ ἰσομενέωσι αἰσῶσι. Achilles denique *Il.* α. v. 525. quem locum laudat Plut. de legend. poet. α. 4. & c. 6. & in consil. ad Apollon.

Ὡς γὰρ ἐπακλῶσθαι δοῖο δεικνύει βεβαίως, Ζεῶν ἀρχυμένους. — Leo Imper. in oraculis apud Jan. Rurgerf. *Var. lect.* l. 5. c. 8.

Σπλ. γὰρ ὁφθαλμοὶ ἐν πόλοις κεκλωσμένοι. Senec. de benefic. l. 6. c. 23. Dii in prima illa constitutione, cum universa disponent, etiam nostris videntur, rationemque hominis habuerunt. in nostras utilitates in principio rerum praemissa mens est, & is ordo mundo datus, ut appareat eurgam nostri non inter ultima habitam. Idem de provident. c. 5. Fata nos ducunt, & quantum cuique restet, prima nascentium hora disposuit. causa pendet ex causis. privata ac publica longus ordo rerum trahit. non incidunt cuncta, sed veniunt. Olim constitutum est, quid gaudeas, quid fleas. & quantumvis magna videtur varietate singulorum vita distingui, summa in unum venit.

Βεβαίως ὁ βίος. Flaccus *Serm.* l. 2. Sat. 6.

Dum licet, — Atve beatus: Vive memor quam sis aui brevis. —

R. Simeon in Pirke Aboth. **חַיִּי קָצֵר וְעוֹשֵׂה מְעַלְמֵהוּ** Dies brevis, & opus multum. Et Ben-Syrae magistro ob aeratem repellenti, An nescis diem brevem, & opus multum esse? *Draś in aphor.* Hippocr. aphor. 1. 'Ο μὲν βίος βεβαίως ἢ γὰρ τίχνη μακρὰ. Senec. de brev. vit. c. 1. Major pari mortalium de natura malignitate conqueritur, quod in exiguum aui gignitur, quod hac tam velociter, tam rapidè dati nobis temporis spatia decurrant; adeo ut exceptis admodum paucis, ceteros in ipsa vita apparatus vita destituit. Inde illa

maximi medicorum exclamatio est; Vitam brevem esse, artem longam. Et c. 16. Tempus breve est & praecipit: multumque sit brevius vitio nostro. Vide l. 5. § 24. Βεβαίως καὶ ἀβεβαίως δίδασκα. Zeno apud Stob. *tom.* 2. tit. 96. Οὐ γὰρ ἡμᾶς ἔπει πένδε, ὡς χεῖνε. Quod Laërt. l. 7. in Zenon. Μῆδ' ὅδε ἡμᾶς ἔπει: ἢ ἐπεί, ὡς χεῖνε. Βεβαίως γὰρ ὅπως ὁ βίος, ἢ γὰρ τίχνη μακρὰ. καὶ μάλλον ἢ τὰς τῆς ψυχῆς νόσους ἐάσαντες δυνάμεσθαι. Lucian. de sectis: 10 γὰρ ὁ μὲν δὴ καὶ πᾶσι πείθειναι, εἰδέναι δὲ καὶ τὸ καὶ ἰασθῆναι, ὡς ἀπὸ βεβαίως μὲν ὁ βίος, μακρὰ γὰρ ἢ τίχνη. καὶ τὴν ἐκείνην ἰατρικὴν πᾶσι ταύτ' ἔλεον, ἡμᾶς δὲ πᾶσι περὶ γυμνασίου. φιλοσοφία γὰρ καὶ μακρὰ τὴν γῆν ἀνέροισι. καὶ μὴ πᾶσι περὶ ἐργασίας, ἀπένε δὲ καὶ γῆν ἀποβλέπει εἰς αὐτὴν. Itaque Philo de vita contemplat. Χεῖνε γὰρ φειδῶς καὶ ἐπὶ τὴν ἰατρικὴν ἵπποκράτους. 'Ο μὲν βίος βεβαίως ἢ γὰρ τίχνη μακρὰ. Seneca de brev. vit. c. 32. Non multum accepit hominis

temporis, etiamsi totum illud sibi vindicat. Cui licet nihil facilitate eripi, nihil negligentia patiatur excidere, tamen ad immortalium cognitionem nimis mortalis est. & epist. 48. Etiam si multum superesset aetatis, parca iam dispensandum erat, ut sufficeret necessarius. nunc quae clementia est, supervacua discere in tanta temporis clementia? Alludit ad Zenonis illud superius relatum. Et epist. 117. Non tam benignum ac liberale tempus natura nobis dedit, ut aliquid ex illo vacet perdere. Ex hoc tempore tam angusto, & rapido, & nos auferente, quid juroat majorem partem mittere in vanum? Contra tamen Methodici (secta ea est medicorum) Galeno referente, de sectis c. 6. Τὸ γὰρ βεβαίως ἢ εἰπόντι τὸν βίον, τὴν δὲ τίχνην μακρὰν ὁππῶς τὴν αἰώνιον γὰρ αἰών, αὐτὴν μὲν βεβαίως ἢ, τὴν δὲ τίχνην μακρὰν. Sed & Seneca ipse de brev. vit. c. 1. Non accepimus brevem vitam, sed fecimus: nec inopes ejus, sed prodigi sumus. non exiguum temporis habemus, sed multum perdimus. satis longa vita, & in maximam vitam consummationem largè data est, si tota bene collocaretur.

Ἡ δὲ καὶ τὸ παρὲν. Vide ad l. 2. § 6. & *supr.* § 17. & l. 6. § 2. Plinius epist. 7. l. 3. Sed tantò magis hoc quicquid est temporis futilis & caduci, si non datur satis; nam horum materia in aliena manu; nos certè studiis proferamus; & quatenus nobis datur diu vivere, relinquamus aliquid quo nos vixisse testemur. Sen. epist. 49. Infinita est velocitas temporis, quae magis appareat respicientibus. Nam ad praesentia intentos fallit: adeo praecipitis fuga transitus levis est. Punctum est quod vivimus, & adhuc punctum minus. cuius brevitatē aliquando futuram cogitemus. Non solebat mihi tam velox tempus videri; nunc incredibili cursu apparet: siue quia adnoveri lineas sentio, siue quia attendere cepti, & computare damnum meum. Eò magis atque indignor; aliquis ex hoc tempore, quod

quod sufficere nec ad necessaria quidem potest, etiam si custoditum diligentissime fuerit; in supervacua maiorem partem erogare. Non vado ad istas ineptias, ingens negotiura in manibus est. mors me sequitur, fugit vita. adversus hac me doce aliquid. effice ne ego mortem fugiam, vita me non effugiat. Hoc est quod *ἡ ἀφορμή* τὸν χρόνον, i. e. occasionem, sive opportunitatem redimere, dixit Apostolus ad Ephes. c. 5. v. 16. Plut. in pedag. Σπίσμα χρόνου πᾶς ὁ βίος ἐστίν. *ἢ πᾶς ὁ χρόνος ἐστὶν βίος*. *πᾶς ὁ χρόνος* dixit, quod Ennius Iphigen. apud Gell. l. 19. c. 10. a V. C. Salmasio in exercit. Plinian. restitutus;

— praepter vitam vivitur.

Quod Senec. de brev. vit. c. 9. Perdis hodiernum. quod in manu fortuna possum est, disponis; quod in tua, dimittis. Ita quod Plaut. Pseudol. 2. 3.

Certa amittimus, dum incerta appetimus: atque hoc evenit,

In labore atque in dolore ut mors obrepas interim.

Νῆψε ἀναιδέϊ. Julian. Imper. epist. 12. *Ἐν δὲ τῇ ἐξῆσιν ἡμῶν, ἀναιδέϊς τε ἀναιδέϊς, καὶ ἀναιδέϊς μὴ ταλαπωροῦντες*. Et Gregor. Naz. in Basilium. *Τῶν ἀνέσιν ἐκλυσιν μὴ ποιήσας*. hoc est, frontem remittere, non resolvere. Multum autem interest, remittas aliquid, an solvas. Seneca de tranquill. c. 15. Itaque Ambros. off. l. 1. c. 20. Cavendam, ne dum animum relaxare volumus, omnem harmoniam & quasi concentum solvamus. Et Martin. Dumiens. de morib. Sapientis animum habebit, aliquando remissum, nunquam solum. Valer. Max. l. 8. c. 8. Otium industria subiecti debet, non quo evanescat virtus sed quo recreetur. Et Cicero. Offic. l. 2. Lucendi modus quidam retinendus est, ut ne nimis omnia profundamur, elatque voluptate in turpitudinem dilabamur. Quod de Musica praecipiebat Pratinas,

Μὴ σῶπιτονον δῶκε, μὰτ' ἀναιδέϊ.

Intensior nec esto, nec solutior.

Ἀναιδέϊ. Vide ad l. 5. § 1. Senec. de tranquill. c. 15. Danda est remisso animis: nec in eadem intentione aequaliter retinenda mens, sed ad iocis revocanda. meliores acrioresque requieti surgent. ut fertilibus agris non est imperandum; cito enim exhauriet illos nunquam intermissa sacunditas: ita animorum impetus assiduus labor frangit; vires recipient paulum resoluti & remissi. nascitur enim ex assiduitate laborum, animorum hebetatio quadam & languor. Aristor. ethic. l. 10. c. 4. *Πάντα τὰ ἀνθρώπινα ἀδύναται σῶμας ἐνέχειν*. Ovid epist. 4.

Quod caret alternâ requie, durabile non est:

Hac reparas vires, membrâque sessa levat.

Itaque sapientis esse, remittere interdum aciem rebus gerendis intentum. Aug. de Music. l. 2. c. 14. Siquidem ut Naso Ponti l. 1. cl. 5.

Otia corpus alunt, animus quoque pascitur illis:

Inmodicus contra carpit utrumque labor.

Ex Stat. Sylv. l. 4.

— vires instigas, atque

Tempestiva quies: major post otia virtus.

Hinc de arcu Iydræ imago illa tantopere celebrata.

Dio in econom. apud Stob. tom. 2. tit. 62. Αἱ ἀναιδέϊς *παραδιδασκὰς* πόνον εἰσὶ καὶ τόξον, καὶ λυγρὸν, καὶ ἀνθρώπου, ἀκινδύνει δὲ ἀναπαύσιος. Ibid. tit. 3. Socrates: Ὁ βίος, ὡς ὁ ὄργανον, ἀνέσιν καὶ ἐπιτάσσει ἀρμυρήδων, ἡδίων γίνεται. Democritus apud Anton. Meliss. l. 2. c. 45. Ὁσὸν ὁ ὄργανον ἀνέσιν καὶ ἐπιτάσσει λαμβάνον ἡδὺ γίνεται ὡς ὁ βίος. quod idem Plutarcho tribuit Maxim. Collectan. c. 32. Verum in collectivis illis autorum nomina sapientis permixta, confusa, depravata deprehendas. Plutarch. in Pedag. Ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἀνέσιν καὶ ἀναιδέϊς διήρηται καὶ ἡ ἀναιδέϊς ὅτι πόνον ἀρτυμά ἐστι. (id quod idem in Lycurg. Παιδεία πάντῃ ἡδυσμα. quo eodem schemate usus est & Aristor. ethic. l. 9. c. 10.) καὶ τὰ τόξα, καὶ τὰς λυγρὰς ἀνέμους, ἵνα ἐπιλείναι δύνηται. καὶ τὰς ὁσάκις, σῶμα ἰδὲ, ἐνδεία καὶ πληροῖται, ἡμῶν δὲ ἀνέσιν καὶ πόνον. Amasis apud Herodot. l. 7. Τὰ τόξα οἱ κλημπήροι, ἐπὶ ἀναιδέϊς λέγονται χεῖρ, ἐκτανύσας ἐπὶ ἀναιδέϊς χεῖρ, ἐκλύνει· εἰ γὰρ δὴ τὸν πάντα χρόνον ἐκτεταμένα εἴη, ἐκείνην ἀναιδέϊς εἰς τὸ λείον ἢ ἀναιδέϊς αὐτοῦ χεῖρ ὡς δὴ καὶ ἀνθρώπου κατὰ τὰς, εἰ ἐδήλοι κατὰ τὰς χεῖρ, καὶ μὴ εἰς παρὰ τὸ μέγας αὐτοῦ ἀνέμους, λαβὼν ἀναιδέϊς μανείας ἢ ἀποπληκίῃ. ἡμῶν. Gregor. Naz. post redit. ex agro: Εἰδὼς πως τὸ πόνον εἰς τὰς τοιαύτας διαλύει ἀνέσιν. ἐπὶ μὴ εἰς τὸ σῶμα τὸ σῶμα τὸν ἀναιδέϊς καὶ δίδται πᾶσι καὶ ἡμῶν ἐκλύνει, εἰ μὴ τοιαύτης παλιν, καὶ μὴ ἀνέμους ἐκτετατὸν τὸν πόνον, καὶ ἀναιδέϊς ἐν χεῖρ χεῖρ.

Naso epist. 4.

Arcum ni cesses tendere, mollis erit.

Abopos Phadri l. 3. fab. 53.

Cito rumpis arcum, semper si tensum habueris:

At si laxaveris, cum voles, erit utilis.

Sic lusus animo debet aliquando dari.

Ad cogitandum melior ut redeat tibi.

De Joanne Evangelista gemina his referunt Abraham Abbas apud Joan. Cassian. collat. 24. c. 21.

Thom. Aquin. sum. p. 2a. 2a. q. 168. a. 2. & Hen. Herp. specul. aur. in precept. 3. serm. 2. sed & de Antonio Eremita balistæ exemplum eodem trahente, Antonin. sum. 2. par. 2. tit. 1. c. 23. § 1. & Guil. Pepin. de confess. tract. 2. par. 3. c. 6. ex vitis patrum. Quod autem ex adverso, Plut. de senectute. 50. παλι. Τὸ ξόνον ἐπὶ τὴν ἐκτεταμένην ὁρμήν. ἡμῶν δὲ ἀναιδέϊς. Unde de Theophrasto Laert. lib. 5.

Ἡμῶν δὲ σφίγας τὸ ξόνον ἀναιδέϊς.

hoc est, ut Publius Syrus:

Arcum intensio frangit: animum remissio.

id de solutior illa remissione capiendum est, quam vitandam cavendamque hic Marcus monet.

§ 27. Ἦτοι κόσμος διατεταμένον | Vide
infra § 45. & l. 2. § 3. Plin. hist. nat. l. 2. c. 4.
Quem κόσμον Græci nomine ornamenti appellave-
runt, eum nos à perfectâ absolutâque elegantia, mun-
dum, nihil enim omnium rerum melius est mundo,
nihil præstabilius, nihil pulchrius, utpote in quo universa
ita constituta sunt, ut neque ad usum meliora esse po-
tuerint, neque ad speciem pulcriora. Cicero de Nat.
Deor. l. 2. & Senec. ad Helv. c. 8. Mundo nihil ne-
que majus, neque ornatus, rerum natura genuit. Au-
tor de Mund. c. 2. Κόσμος μὲν ἐν ἐκείνῳ σύστημα ἐξ ὁ-
μογενῶν καὶ γῆς, καὶ ἡδὲ ἐν τοῖς ἀεζωμένοις οὐρανοῖς
κινητοῖς καὶ ἑτέροις κόσμοις; ἢ ἡδὲ ὅλων τάς τε
καὶ διακόσμιος ἑσὶν δὲ τε καὶ διὰ διὸν φυλαττομέ-
νη. & Eustath. ad Il. d. Κόσμος ἡ τάξις ἐκ τῶν
κοσμοῦ. ἀφ' ἧ καὶ ὁ πάντων ἀεικτικός, κόσμος, ὅτι
ἐν τῷ εὐτάκτως ἢ ἀεζωοῖα ἐταξεν. Apul. de mund.
Mundus est ordinata ordinatio, Dei munere. & rursus:
Quid mundo præstantius? Lauda, quam putas
speciem: portio à te laudabitur mundi, admirare quam
vult temperantiam, ordinationem, figuram, hic & per
hanc illud quoddamque est, invenitur esse laudandum.
nam quid, oro te, ornatum atque ordinatum videri po-
test, quod non ab ipsius exemplo imitatura sit ratio? unde
κόσμος Græcè nomen accepit. Tertull. apolog. c. 17.
Quid colimus, Deus unus est, qui totam molem istam
cum omni instrumento elementorum, corporum, spiri-
tuum, verbo, quo iussit, ratione, quâ disposuit, virtute,
quâ potuit, de nihilo expressit, in ornamentum majesta-
tis suæ: Unde & Græci nomen mundo κόσμον ac-
commodaverunt. Greg. Naz. de pace 1. Κόσμος τὸ
ἐκείνῳ λέγεται καὶ καλλὸν ἀποδίδωμι.

Ἡ κυκλὼν | Cinnius. Itā l. 6. § 10. Ἦτοι κυ-
κλὼν καὶ ἀντιμετακλὼν, καὶ οὐκ ἐκτετακτός. quibus verbis
κυκλὼν quid velit, explicat. & l. 9. § 39. κυκλὼν καὶ
οὐκ ἐκτετακτός.

Συμπαρορμημένον μὲν, ἀλλὰ κόσμος | Vide He-
raclitum infra.

Ἐν σοὶ μὲν τις κόσμος | in te scilicet qui es μικρός
κόσμος τις. (quomodo τὸν μικρὸν κόσμον, τὸν ἀν-
θρώπου dixit Clem. Alex. in hortator. & Mundi
instar habere fabricam humani corporis. Ambros.
hexam. l. 6. c. 9.) & majoris illius imaginem gerit.
Macrobius in Somn. Scip. lib. 1. c. 12. Ideo physici
Mundum magnum hominem, & hominem brevem mun-
dum esse dixerunt. Si est ergo, inquit, in te fa-
bricaque tui ordinata rerum dispositio, in mundo
ipso multo magis. Siquidem, ut Tertull. de resurr.
carn. c. 30. Esi figmentum veritatis in imagine est,
imago ipsa in veritate est sui; necesse est esse prius
sibi, quam alii configeretur, de vultu similitudo non
competit; de nullo parabola non convenit. Idem ad v.
Hermogen. c. 40. Confusa res erat, nunc verò com-
posita est. & via ex compositis incompota praveri?
nulla rei speculum est aliterius non coequalis, nemo se
apud seipsum pro homine vulum inspicit: nisi si, qui

putat in hac extructione mundi disposita jam & com-
posita, informem & incultam materiam respondere, quid
hodie deforme in mundo? quid retrò speciatum in ma-
teria; ut speculum sit mandus materia? cum orna-
menti nomine sit penes Græcos Mundus, quomodo inor-
nata materia imaginem refert? Nec materia certè
mundus imago esse poterit, si compositus ille & ex-
ornatus, confusa verò & inornata ista; nec homo
mundi, si in homine ordinata partium membrorumque
dispositio, in mundi compage nullo ordine legere certā
disposita, sed commissa commistisque temere universa.
Quoniam mundum non minorem, sed majorem
imaginis divinæ ratione haud absurdè prorsus di-
xit Greg. Naz. in Pasch. τὸν ἀνθρώπου ὁ διευαγγέλι-
σθὲν πνα κόσμον ἔπλεον ἐν μακρῷ μέγας ὅτι γῆς
ἴσται. At verò Synes. de provident. 1. non hominem
tantum integrum, sed caput hominis ipsum mundum
minorem indigirat, in quo mens tanquam numerus
quoddam residet. Ἄνω μὲν ἐν ἀστέροις, κατω δὲ κα-
ταλαὶ σφαίρειδες διατάσσονται, ἢ ἢν οἱ κοί-
λαὶ ἐν κόσμῳ κόσμοι μικροί. Respexit, opinor, id
quod in philotophor. placitis Plutarchi nomine evul-
gatis, l. 4. c. 21. Stoicis perperam tribuitur; τὸ ἡ-
γεμονικὸν αὐτῷ, ὡς ἐν κόσμῳ, κατωκινῶν ἐν τῇ ἡμέ-
τῃ σφαίρειδεσιν καθύψ. Quod autem ille de capite,
de corde Aufon. monosyll.

Cor vegetum mundi instar habens.

Vide supra ad § 3. Quomodo autem Marcus istuc
illos perstringit, qui quem in semetipsis agnoscunt
ordinem, ornatum, eundem mundo, cuius & ipsi
sunt partes, negant: pari modo & Epicuri sectatores
Senec. præfat. quæst. nat. l. 1. hoc ipso notat nomine,
quod cum animū putent esse sibi ipsis, eūque
providum & singula disponantem, universum interim,
in quo & ipsi sunt, experts consilii ac temerè ferrè
contendunt. Vide ad l. 2. § 11.

Ἐν τῷ πατρὶ ἀκοσμία; | Nihil minùs. Autor de
mundo. Κόσμον δ' ἐπίμω; τὸ σύμπαν, ἀλλ' ἐκ
ἀκοσμίαν ὀνομάσας ἀν. Reverà, ut Plut. de anim.
gener. Ἀκοσμία δ' ἢν σὺ τῆς οὐ κόσμου ἡλικίας.
Eratst siquidem prius omnia, ut Moses l. 1. c. 1.
v. 2. וְהָיָה וְהָיָה id est, ut Naso Metam. l. 1.

— rudis indigestaque moles.

Nec quicquam nisi pondus iners, congestaque eodem

Non bene junctarum discordia semina rerum.

Verum hanc Deus (is est melior potiorque natura illa)
litem diremit, molem discrevit: κατὰ τὴν κόσμον
ἢ πλεον ἀκοσμία ἐλάμβανεν. ut Gregor. Naz. ἐπὶ
ἐκταξίας. Atque hoc est quod Anaxagoras apud
Laërt. lib. 2. Πάντα ὁμοῖα ἦν ὁμῶς. Ἐτα ὅς
ἐλθὼν, αὐτὰ διακόσμησιν. Sive ut Timon in
Sillis;

Πάντα συνεσθέκασιν ὁμῶς παταγμένα σείδιν.
Et apud Hermiam in Diavul. Ἀρχὴ πάντων ὁ νῦς
καὶ ἔπος αἰπὸν καὶ κλέος ἡδὲ ὄλον καὶ παρὰ τὰ
ἐν τοῖς ἀτάκτοις, καὶ κίνησιν τοῖς ἀκινήτοις, καὶ διά-
κλεισιν

καὶ πῶς τοῖς μὴ μωροῖς, καὶ κόσμον τοῖς ἀκόσμοις. Demonax Cynicus (referente Luciano in *vita ejusdem*. & Antonius Meliss. l. 2. c. 76.) differentibus quibusdam de mundi anima ac figura, Ἰμῶς, inquit, πῶς τὸ κόσμον πολυπερὶ σμονεῖτε, πῶς δὲ τῆς αὐτοῦ ἀκόσμου; ὁ φρονεῖτε. Idē argumentum arripuit Dio, quo Dionysium ad virtutis studium impelleret, ὅπως διακόσμου τοῦ κόσμου εἰς ἀρετὴν λόγον, καὶ πῶς τὸ θεοῦ τε ἀφομοιωθεὶς παρεδίδετο καὶ ὅτων καὶ καλλίστον, ὅ τὸ πᾶν ἡγεμονικὸν πενδύειδρον ἐξ ἀκόσμου κόσμου ἐστὶ, πολλὰ μὲν ἐν δαμονίαν ἐαυτοῦ μηχανήματα, πολλὰ δὲ τοῖς πολιταῖς, ὁμοῦρος βασιλεὺς ἐκ τρυφῆν. Plut. *Dion.*

Διακακεμένων καὶ διακακωμένων | Vocem harum priorem Lugd. omittit. quo id consilio incertum mihi. Sen. *quest. nat.* l. 7. c. 27. *Tota hujus mundi concordia ex discordibus constat.* Et *epist.* 107. *Contrariis rerum aternitas constat.* Heraclitus apud Aristotelem *Ethic.* l. 8. c. 1. *Τὸ ἀντίον συμφέρον καὶ ἐν ᾧ διαφύσσον καλίστην ἀρμονίαν.* Idēque apud Autorem libri *de mundo* c. 5. *Ῥωα-ῖται ἔλα καὶ ἔλα συμφερόμερον καὶ διαφύσσον συνάδον καὶ διαδόν καὶ ἐκ πάντων ἐν, καὶ ἐξ ὧν πάντα.* Et ex eodem Apuleius: Sic totius mundi suorum instantia initiorum inter se impares convectus, pari nec discordante consensu Natura voluti Muscam temperavit, namque utrisque arida, & glacialibus flammida, velocibus pigra, directis obliqua confudit; unamque ex omnibus, & ex uno omnia, juxta Heraclitum constituit, &c. Quod & Autor idem ibidem variis a republica, pictura, musica, grammatica imaginibus illustrat. Τὸτο πολιτικῆς ὁμοιότης τὸ δαμναστικῆς, ὅτι ἐκ πολλῶν μίαν, καὶ ὁμοίαν ἐξ ἀνομοίων ἀποτελεῖ διάθεσιν, ὑποδουλοῦν καὶ πᾶσαν φύσιν καὶ τύχην. ἴσως δὲ καὶ ἡ ἐναντίον ἡ φύσις γλίσσεται, καὶ ἐκ τούτων ἀποτελεῖν τὸ συμφέρον, ἐκ ἐκ τῶν ὁμοίων. ὡς ἀμείλει τὸ ἀρρεν σιωπῆσαι πρὸς τὸ θῆλυ, καὶ ἔχ' ἐν τῇ σιωπῇ τὸ ὁμόφυλον καὶ τῇ πρὸς τῷ ὁμοίαν διατρίβειν ἐναντίον σιωπῆσαι, ὅτι καὶ ἡ ἐναντίον ἡ φύσις τὴν φύσιν μιμνήσκου τοῦτο ποιεῖν. Ζωογραφία μὲν γὰρ, λαμβάνει καὶ μεταλλάττει, ὡς ἔχοντες καὶ ἐν τῇ ζωογραφίᾳ ἐκμετασφύρῃ εὐταί, τὰς εἰκόνας τοῖς περιγυμνῶσι ἀπὸ τῆς συμφορῆς. μουσικὴ δὲ, ὅς τις ἀμα καὶ βαρεῖς, μακρὸς τε καὶ βραχύς φθόγγος μίξασα, ἐν διαφόροις φωναῖς μίαν ἀπτελεσθὶν ἀρμονίαν. γραμματικὴ δὲ, ἐκ φωνῆν καὶ ἀφ' ὧν γραμμάτων κατὰ τὴν ποιητικὴν, πᾶσι ὅλοις τέχνῃς ἀπ' αὐτῆς συνίσταται. ὥς ἐν καὶ πᾶσι ὅλοις ἀρμονίαν διὰ τῆς καὶ ἐναντιωτάτων ἀρχῶν κατὰ τὴν μίαν διακόσμου ἀρμονίαν. ἔκδοσιν γὰρ ὅτι ὅτι, ὁμοῦν καὶ ἄλλῃ, βαρεῖ τε καὶ μακρὸν μίαν, καὶ ὁμοῦν ἀπὸ τῆς, τὸ ὅλον διακόσμου μίαν διὰ πάντων δίκου ἀρμονίαν, ἐκ τῆς αἰκτον καὶ ἐπερίον τὴν συμπαῖαν κόσμον ἐκμετασφύρῃ, τὰς τε ἐναντιωτάται ἐν αὐτῇ φύσει ἀλλήλαις ἀναμίχασα ὁμοῦν, καὶ ἐκ τούτων μηχανησάμεν τὸ πᾶν

σωτήριαν. Quae Latine ab Apuleio versa vide ad l. 7. § 48. Synef. *de infirm.* Ἐστὶ πῶς ἐν συγκαταστάσει τοῖς μέρεσι καὶ διχόνοια. ὅ γὰρ ὅτι ὁ κόσμος τὸ ἀπὸ ἐν, ἀλλὰ τὸ ἐκ πολλῶν ἐν καὶ ἐστὶ ἐν αὐτῷ μίαν καὶ πᾶσι συνίσταται καὶ μεταλλάττει, καὶ τῆς κατὰ τὴν αὐτῆς εἰς τὴν πᾶσι τῶν ὁμοίων συμφορῆς, ὡς ἀμείλει ἡ φύσις σιωπῆσαι πρὸς τὸ θῆλυ, καὶ τῆς συμφύσσον τὸ δὲ ἐξ ἀντικειμένων ἐν, ἀρμονία καὶ λυγρὸς καὶ κόσμος. Plut. *de amic. mult.* Ἡ καὶ ἡ φύσις καὶ φθόγγος ἀρμονία δὲ ἀντικειμένων ἐστὶ τὸ συμφέρον. Tertull. *apolog.* c. 48. *[Divina] ratio universitatem ex diversitate composuit, ut omnia amulis substantiis sub unitate constarent, ex vacuo & solido, ex animali & inanimati, ex comprehensibili & incomprehensibili, ex luce & tenebris, ex ipsa vita & morte.* Et de pallio c. 2. *Mundus iste ex diversis substantiis officisque constat, diversa in unum; ex demutatione diversa sunt, denique diversitatis discordiam vices federant: ita mutando mundus est, qui ex diversitatibus corporatur, & vicibus temperatur.* Itā est rerum omnium, uti idem mox ibidem, *distincta confusio.* Gregor. Naz. in Julian. 1. Πάντα δίκου, καὶ συνάδοντες, καὶ τὸ πᾶν τῶν κόσμου ἐστὶ ἐκ πλείονων ποικίλον.

Καὶ συμπαῖαν | καὶ l. 6. § 37. φίλα ἀλλήλοις, καὶ συμπαῖαν ἡγοῖται Manil. *Astron.* l. 2.

Totumque alterno consensu vivere mundum.

De corpore humano pariter Hippocrates *de aliment.* *Ἐν ὅρῳ, μία. Ἐν πνοῇ, μία. Ἐν παῖδι, καὶ ἐν ἡλικίᾳ πάντα.* de quo videatur Galen. *de facult. nat.* l. 1. c. 5. & l. 3. c. de *differs. febr.* l. 2. de *usu puls.* l. 1. de *causs. puls.* l. 2. & de *usu part.* l. 1. Vide *infr.* § 42. Apud Sextum Empir. *adv. Physic.* l. 1. c. 2. Philopoli quidam: Ἐπεὶ ἐν ὁ κόσμος σῶμα ἐστὶν, ἥτοι ἡνθρωπὸν ἐστὶ σῶμα, ἢ ἐκ τῶν συναντικειμένων, ἢ ἐκ διωμάτων ἔτε δὲ ἐκ συναντικειμένων, ἔτε ἐκ διωμάτων. ὡς δὲ ἡνθρωπὸν ἐκ τῶν συναντικειμένων, ἐξ ὧν συμπαῖαν, ὅτι ἡνθρωπὸν πᾶσι σῶμα κατέστηκεν ὁ κόσμος. ὅτι μὴ γὰρ ἐκ συναντικειμένων ἢ διωμάτων, ὅτι συμπαῖαν τὰ μέρη ἀλλήλοις ὅτι καὶ ἡνθρωπὸν συμπαῖαν πᾶσι ἐστὶν. ἡνθρωπὸν τοῖς μέρεσι σῶμα ὁ κόσμος.

§ 28. Μέλαν ἦτος | Ad sectionem 18. pertinere ista olim ariolabar, unde librorum culpa subdita fuissent: à Marco verò interpretamenti loco subjuncta quibus sc. explicatum ibat, quid μέλανος ἦτος nomine designatum veller, utpote quod latius ibi sumeret, quàm usus vulgaris paterecur, aut quàm Agatho, à quo ipse mutuatus esset, usurpaverat. quomodo tyranni nomen Seneca *de animo impotenti, cupid, delicat, epist.* 114. Vide ad § 25. Sed & nigri vocabulum hoc ipsum, *epist.* 48. Per istud (nugas tricasque dixerat) philosophiae sunt nigrae & turpes, infamesque, etiam ad album sedentibus, exceptiones. Itā Xylander existimavit, quum vertent, Mores nigri vocantur mores effeminati, &c. Verum

rūm fieri potest, quod & aliis placuisse video, ut *παλιν* integram ista conficiant, quā Marcus scilicet *παλιν* varios sive dispositiones atque ingenia recensuerit, quos stylo suo perfringeret; vitandosque moneret; *παλιν* scilicet effeminatos, praefrastos, belluinos, &c. Sicut autem candor pro ingenuitate & sinceritate; & mores candidi pro ingenuis, sinceris, integris, benignis, benevolis. Ovid. *trist.* l. 3. eleg. 6.

Quique est in choris animi tibi candor amicis.

Idemque Pont. l. 4. el. 14.

Tam felix utinam, quam pectore candidus, essem.

& alibi. — sed sunt tua pectora lacte,

Et non calcata candidiora nive.

Horat. *epod.* 11.

Contraque lucrum nil valere candidum

Pauperis ingenium.

& *epist.* 4.

Albi nostrorum sermonum candido iudex.

& l. 1. *Satyr.* 5.

— anima, quales neque candidiores

Terra tulit. —

Ita mores nigri, pro malignis, improbis, malevolis di-

xi. Salsē Solon, apud Laert. l. 1.

Περὶ λαγυρῶν ἀνδρῶν ἔχουσιν,

Ὅς μὴ κρυπὸν ἔχῃ. — ἔχον

Κελεύει, καὶ δὲ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἀναστρέφει,

Γὰρ οὐκ εἰς τὸν ἀνδρῶν ἔχον

Ἐκ μαλαίναι φρενὸς γάρη.

Tu virum caveto quemque,

Abditum ne gestet ensē

Corde, vultu dum te amico

Intuetur, & bisulcā

Blandā promit dictā linguā

Mente ab intus nigricante.

Horat. *serm.* l. 1. *Sat.* 4.

— absentem qui redit amicum;

Qui non defendit alio culpante; solutor

Qui captat risus hominum, famamque dicatis;

Engere qui non visa potest; commissa tacere

Qui nequit, hic niger est. —

Et mox:

Hic tibi comis, & urbanus, liberque videtur,

Infesto nigris. —

Et rursus ubi hominem induxit, ita amicum praedicantem, ut tamen interim testē subdolēque; notam illi aliquam affigat;

— hic nigrae succus lolliginis, hac est

Erugo mora. —

De Sexto Clodio Cic. pro Caelio. Nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus Phormio. Findarum tamen in *Pythias* od. 4. φέρων λαγυρῶν, sive alba praecordia, pro fatuis stolidisque posuisse monet Hadr. *Jun. cens.* 3. adag. 32. qui fallitur tamen, quod φέρων praecordia, sive nigra praecordia, pro prudentie argumento haberi opinatur, ubi Homerus eas Hectori tribuit, *Il.* g. v. 83. cum fortitudinis sunt

potius, neque enim illa, sed ista est Hectoris laus. Inde proverb. ἔστιν λαγυρῶν ἀνδρῶν ὄρα. Candidorum virorum nullus est usus. quasi imbelles illi plerumque ac inutiles sint. qualis Nireus,

— ὃς καλῶς ἀνὴρ ἔστω Ἰλίου ἥλας,

Ἄλλ' ἀλαπαδρὸς ἔστω — *Il.* β. v. 673.

& Paris, cui scilicet.

Εἰδὼς γὰρ, ἀλλ' ἐν τῷ γὰρ βίῃ φρεσὶν, ὅς τις ἀλκή.

Il. γ. v. 45.

10 Πεισικλῆς ἦδος, mores praeduri, praefrasti, rigidi, refractorii. Ita Sophocl. *Ajac.* *Lor.*

— πεισικλῆς φρεσίν.

i.e. αἱ ἀγὰρ σκληραί. Schol. à ferro translatum tragicus ipse innuit, ubi mox subiungit,

— ὃς ἀνατρεφύει,

Βαφῇ σίδερος αἶς.

Et in *Antigon.* ubi ingeniorum istiusmodi exitum edocet:

Ἄλλ' ἰδοὺ τοι, τὰ σκληρὰ ἀγὰρ φρονήματα

20 Πῶς μάλιστα καὶ τὸν ἐγκρατέατον

Σίδερον ὅπλον ἐν πυρὶ πεισικλῆ,

Θραυδύντα καὶ βαρύντα πᾶσι· ἀνὰ τοῖς πόσιν.

Praefrasti at animi plurimum, scias velim,

Cedere assolent: & ipsa vis ferri igneis

Exacta flammis rigidi & intrastabilis,

Discedit ista saepe, & in partes abit. Grot.

quamquam & de quibuscvis rebus usurpatur, quae sic exaruerunt, ut praedurae fiant. πᾶσι τὸ σκληρὸν.

30 Possunt & πεισικλῆς ἦδος, mores difficiles, molesti

& morosi dici. Siquidem πεισικλῆς Hesychio, non

σκληρὸς tantum, sed & δυσερὸς exponitur. Ita

Theophr. *de causis.* l. 2. c. 4. ὁ πεισικλῆς ἀνὴρ· cui

opponitur, ὁ εὐκλεῖς καὶ μαλακὸς, *ibid.* & c. 2.

& Hippocr. *de Ulcer.* φάρμακα πεισικλῆ· medicamenta molesta, & aspera. sive δεινὰ καὶ ἐπιδεινὰ

τα σφοδρῶς. uti Galen. explicat, ad *Glauc.* l. 2.

& Philochorus apud Athen. l. 14. καὶ μάλιστα πει-

σικλῆ, αἵματι ardoreque graves & molesti. Ceterum

apud Menandrum à Stobaeo *tom.* 2. tit. 96. repre-

40 sentatum, πεισικλῆς φρεσίν, non est, agere ferre, quod

el. Casaub. censuit, nec aequè, quod Gesnerus reddit,

sed obstinatè potius, ex priorè vocabulijusu, &

infraeto adversus fortunam animo, quod & Grotius

advertit, & ipsa Comici dictio docet, si ponatur in-

regra. ea enim sic habet:

Πρὸς ἀπαλὰ δουλὸν ὁ πόνος ἐστὶν ἀσθενέστατος;

Καὶ πάντας αὐτὰ καὶ ἀφρονεῖν ἀποδιδάσκει.

Ὅ γὰρ μακρὸς πόνος, πεισικλῆς φρεσίν

Ἀπαλὰ πάντα, λαμπρὰ, φρεσίν.

Mens timida semper pauperi est; atque omnibus

Se suspicatur esse despiciatui.

At quorum res sunt, Lampria, meliuscula,

Animo obstinatio perducunt mala. Grot.

Θνεῖω δὲ, βοτανισμῶ δὲ. Vide ad l. 5. § 11.

Παιδαγωγὸς. Viri quoque puerilia ac muliebria

ingenia sunt. Senec. *de ira,* l. 1. c. 16.

§ 29. *Ξένος κόσμος* | Quia τὰ κόσμῳ ξένα ipsi videntur. *infra* § 46. Vide & l. 8. § 15. & l. 12. § 1. & 13. *Peregrini* enim videtur esse, quæ civitatis, in qua agit, sint solennia, ignorare. Huc illud Luc. c. 24. v. 18. *Σὺ μὲν παροικῶς Ἰερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γινόμενα ἐν αὐτῇ* ; Itaque & Petrus Apostol. *epist.* 1. c. 4. v. 12. *pios persecutionem à mundanis persequos (cum ἐν τῷ κόσμῳ θάλασσαν ἔξω, i. e. in mundo atque à mundo, qui ipsos odio habiturus sit, afflictos fore Dominus ipse præmonuerit, in Evangelio Joan. c. 15. v. 18. & c. 16. v. 33.)* vetat *Ξενίζεσθαι* τῇ ἐν αὐτοῖς παρώσσει ὡς *παραποικῶν γινόμενων*, ὡς ξένα αὐτοῖς συμβαίνει. Itaque hac in parte, prout Marcus istuc, non vult Christianos esse ξένους κόσμῳ. Alioqui ξένοι κόσμῳ καὶ παραποικῶν, peregrini & inquilini mundi istius, quoad vitæ rationem & institutum, prædicantur pii omnes, idq; illis laudi ducitur. Autor *ad Heb.* c. 11. v. 13. & Petr. *idem* ep. 1. c. 2. v. 11. Joan. Chrysost. in *epist. ad Hebr. orat.* 24. *Ἡ παρρησία αὐτῶν, καὶ ἡ πίστις αὐτῶν, τὸ ξένον ἦν τῷ κόσμῳ τέττοι καὶ παραποικῶν, καὶ μὴ ἐν κοινῷ ἔχοντες τὰ ἐν ταῦτα παροικῶν, ἀλλ' ἀπαρτημένοι αὐτοῖς, ὡς ἐξ ξένων.* vel ut alii, *ὡς ἐξ ξένων.*

Φυγάς | *Degeptus* idem l. 10. § 25. Philo *allegor. lib.* 2. *φυγάς ὁ οὐρανός*, fugitivus *ultioſus* quivis.

Τυφλός, ὁ κατὰ μὲν τὴν νοετὴν ὁμματα | i. e. τοῖς οἷς ἡρεσῆας ὁφθαλμοῖς. ut Paulus *ad Eph.* c. 1. v. 18. *five ὁ νοημάτων.* ut idem *ad Cor.* ep. 2. c. 4. v. 4. Ità Petrus, ep. 2. c. 1. v. 9. *τύφλος ὅτι καὶ μυωπία*. Unde *diverbum* Domino Christo usurpatum; Matth. c. 15. v. 14. *Ὁ δὲ οὐκ οἶσι τυφλὸν τυφλῶν.* τυφλός ὁ τυφλὸν ἐάν ἐδιδῇ, ἀμφοτέρω εἰς βόθρων πρὸς ἴσας. Et Paulo *ad Rom.* c. 2. v. 19. *τυφλὸν δόξαν.* Et Angelo Ecclesiæ Laodicensæ Dominus Joannis *Apoec. cap.* 3. v. 17. *Ὁὐκ οἶδας ὅτι τυφλός εἶ.* Vide *supra* *ad lib.* 2. § 14. Sophocles *Oedip. rege.*

Τυφλός τὸ τ' ὅτι, τὴν τι νῦν, τὸ τ' ὁμματα. 40
Mentemque & aures cæcus est, & lumina.

Τὸ νοετὸν ὁμματα | Autor *de Mund. cap.* 1. *Ἡ γὰρ ψυχὴ διὰ φιλοσοφίας λαβῶσα ἡγεμόνα τὴν νῦν, καὶ δεῖν ψυχῆς ὁμματα τὰ δὴ κατὰ λαβῶσα, &c.* Vide *ad l.* 3. § 15.

Πτωχός | Ità de Ecclesiæ Laodicensæ Angelo, *Apoec. c.* 3. v. 18. *πτωχός, καὶ τυφλός.* mendicus & cæcus.

Ὁ ἐπὶ δὲ ὁπότε | Vide *lib.* 3. § 5. & l. 9. § 6. & l. 11. § 1. Epictet. *differt.* l. 4. c. 8. *Εἰ μὴ πρὸς βλάψαι δυνάται, ἔγωγε ἔδιν πωρὸς οἱ ἄλλον πειμάρω ἵνα μὴ ἀφελίσω, ἔγωγε ἔδιν εἰμι.* Si me qui ledere potest; nihil ago; si alterius opem expeſco, qui me juvet; nihil sum ego.

Ἀπένεμα κόσμῳ | Ità l. 2. § 16. *ἀπένεμα καὶ ὅς* ὅμα τῷ κόσμῳ.

Ἐκείνη γὰρ ἔφησε τῷ, ἡ καὶ σε ἡνέκεν | Ità l. 12. § 1. *Σοὶ γὰρ αὐτὸ ἡ πόσις ἔφησε, καὶ σε τῷ.* τῷ, cum τοῖς συμβαίνει prius dixisset. transitio à numero ad numerum, plurali ad singularem: sicut vice versà ab hoc ad illum l. 2. § 4. Ità Plato Hipp. *καὶ πῶς ἐν οἱ ἐκόντες ἀδικήσαντες, καὶ ἐκόντες ἐπεβαλόντες, καὶ κατὰ ἐργασίαν, βελτίους ἀνέειν ὅς ἀκόλουν, οἷς πολλὰ δοκεῖ συζυγίῳ εἶναι, ἐάν μὴ εἰδῶς τις ἀδικήσῃ, ἢ ἀποσπῇ, ἢ ἄλλο πᾶν καὶ ποιήσῃ.* Paulus *ad Cor.* *epist.* 1. c. 4. v. 1. *Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἀνθρώποις, ὡς ἀσθενέστες Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τῇ οἰκονομίᾳ, ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ.* Sic & *ad Galat.* c. 6. v. 1. *Ἐμμεῖς οἱ πτωχεύοντες, καὶ ταπεινὸν τὸν τοῦτον, σκοποῦν σκαυτῶν, καὶ οὐκ ἐπὶ πτωχεύει.* Salust. in *Catilin.* *Interea servitium repudiabat, cuius rei initio ad eam magna copia concurrebant.* Terent. *Eumuch.* 2. 1.

Adeone homines immutaverit ex amore, ut non cognoscas eundem esse?

Id. Cujus maxime mos est consimilis vestrum, hi se ad vos applicant.

Plaut. *Pseud.* 3. 2.

Si quò hic gradietur, pariter progredimur.

Manum si protuleris, pariter proferto manum.

Usum hujus enallages, qui & Hebrais familiaris (de quo videantur Fr. Jun. *ad Proverb.* c. 13. v. 1. & Jo. Druf. *quest.* l. 3. c. 33.) in distributionibus solennem, monet M. Seneca *Suasor.* 2. qui ubi Corn. Severi illud de militibus Romanis laudaverat,

— *stratique per herbam,*

Hic meus est, dixere, dies.

*Illud, inquit, Porcellus Grammaticus arguebat in hoc versu, tanquam solacismum, quòd cum plures induxisset, diceret, Hic meus est dies, non, Dies hic est mysterium in sententia optima accusabat id quòd erat optimum. — nam quasi proverbii loco est; Hic dies meus est. & cum ad sensum retuleris, ne Grammaticorum quidem calumnia habebit locum. dixerunt enim, non omnes simul, sed singuli ex his, Hic meus est dies. Nec secus in *Historia sacra* Reg. lib. 4. cap. 5. v. 13. de Naomane, *Allocuti sunt eum servi ejus, dicentes, Pater mi, &c.* i. e. horum quali seorsum singuli. Sic hoc loco τῷ, i. e. τῶν ὅς συμβαίνει τῶν ἑαυτῶν. Sed de istis alibi fusiùs differuimus.*

Ἀπόρρομα πόλεως | Hinc illud l. 3. § 8. *Ὁ δὲ ἀπορρομαίων.* Cal. qui in civitate seditionem suscitavit. Xyl. *frustum à civitate amputatum.* ego malim, quo uno verbo exprimam, insolenti forsan uti vocabulo, quale & Marci ipsum ab analogià eadem, quā abscessus, formato, *abscessus civitatis*, vertere. hujusmodi autem hominem nunc membro abscesso, l. 8. § 34. nunc ramis amissa, l. 11. § 8. nunc cive seditionis, l. 9. § 23. similem pronunciat. Quin & τῷ ἀπορρομαίων vocabulum etiam de cive istiusmodi usurpavit Plutarch. in *præcept. polit.* *Δὲ γὰρ*

& de Cynicis Tatian. cap. 41. Θάτιον ἦν ὄμιον
Ἰθαυέλιν. quem nudum scil. & exertum, ut Cy-
prianus, habebant.

Ἀγῶς ἔκ τινος | Hoc vult. nihil impedire, quo
minus quispiam, etiam in summa rerum omnium
indigentia, operam det Philosophiæ, in eâque per-
sistat. Sen. ep. 17. Licet ad philosophiam etiam sine via-
tica pervenire. Legas sis totam epistolam. Epictet.
Enchir. c. 11. § 1. Ἐάν σε καὶ οὐδὲν ἀγῶς, ἀπὸ
τῶν πλείων διαταγῶν ἰάν ἀμύλησθαι ἐπὶ τῷ
ἐκ τῶν διαταγῶν. κρῖνον γὰρ λαμψὺν ἀνδρῶν, ἢ
τὸν ἐν ἀφρόνῳ ταρασσόμενον.

Τροφὴ τῆς ἐκ μαθημάτων | Educationis bonæ
instructionisque alimenta. Cal. Ex disciplinis suis ali-
menta. Xp. huic potius accedo.

§ 31. τὸ περὶ τὸν ὁμαδῆς, φῖλα | Senarius
proverbialis ab Aristophane in Vespis, à Stratonico
(sed cum levi inflexione) apud Athen. lib. 8.
usurpatus.

Ἐρῶς τῆς, ἢ ἔργου εἶδεν τέρψιν.

Straton. A. d. Quod Cicero Tuscul. l. 1.

Quam quisque nôrit artem, in ea se exerceat.

Horat. l. 1. epist. 14.

Quam scit uterque, libens censebo, exerceat artem.

Apostolus ipse ad Corinth. epist. 1. cap. 7. v. 20, 24.

Ἐκείνος ἐν τῇ κλήσει, ὅς ἢ ἐκλήθη, μόνον οὐδὲν τῷ
δυνά.

Τὴν ἀποστασίαν | Intra limites istius te con-
tine: nec ad alias artes, aliæ studia animum ad-
jicias; eisque te intermiscas. quod Apostolus ap-
pellat, τὰ ἰδία ἀποστήναι, ad Thess. ep. 1. c. 4. v. 11.
Apelles futorem, quem de crepidarum ansu reprehend-
entem lubenti gratos; animo pridie audierat, de
cruris efformatione posttridie cavillantem monuit.
Nō sutor supra crepidam judicaret. quod & ipsum in
proverbium venit. Plin. hist. nat. l. 35. c. 10. Mar-
tial. pariter l. 3. epig. 16.

— sed te, mihi crede, memento

Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

Alludit ad Proverbium; intra pelliculam suam se
continere. Stratonicus itidem Mynaco sutori de re
Musica secum disceptanti, & ἀποστήναι αὐτῷ, ἔφη,
ἐπὶ ἀποστήναι τῷ στυγρὸν λέγειν parum se facere, quid
ille dicat, cum supra talum loquatur. Athen. l. 8. nam
quod Mynacum fabrum opinatus est Erasmus, &
ultra malleum locutum à Stratonico dictum, in eo
falsum esse summum illum virum, docet Leopard.
emend. l. 10. c. 2. Quin & idem Ptolemæo de re
citharistica librum intendenti, Ἐπὶ τῷ ἔργῳ, ὁ βασι-
λεὺς, οὐκ ἔστιν, ἔφη, ὁ πῶν. Aliud est, in-
quit, ὁ Rex, sceptrum, aliud autem plectrum. Apelles
etiam Megabyzo aulico, ut Plutarch. de adulat. A-
lexandro ipsi, ut Plin. loco sup. memorato, de pi-
ctura differenti; Ὅρα, τὰ πικρὰ καὶ τὰ γλυκὰ
καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ
πικρὰ καὶ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ πικρὰ.

τῷ δὲ οὐ καταλάβῃ, ἀλλ' ὅτι ἡ μὴ ἀποστήναι ἀρ-
χὴν λαλεῖν. admonuit non desinere esse illum pu-
ris, qui colores terebant. Sed & Basilius Cæsar: De-
mostheni Valentis imperatoris culinæ præfecto de
re Theologica, sed imperitè barbarèque, cum Epi-
scopo disceptanti; subidens, Ἐπιστάμεθα καὶ Δη-
μοσθένι ἀγρομέμῳ. Etiam Demosthenem, inquit,
illiteratum vidimus. ampliùsq; succensenti; Ἐν τῇ
τῆς ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἀποστήναι ἀρ-
χὴν λαλεῖν. Tuum est pulmentorum condituram curare:

neque enim dogmata potes audire divina, qui aures for-
dibus oppletas geris. Narrat Theodoret. Hist. Eccles.
l. 4. c. 19. Nec supprimi dignum illud Butleri no-
stri medicinæ nomine celeberrimi, quem cum Juri-
dicus quidam insignis in convivio frequenti de re
medica jactantiùs paulò se efferens, subinde com-
pellaret, quæreretq; inter alia, quonam in Galeni
opere dictum quoddam inveniretur, respondit, In

decimo tertio Hemici ὁστ' αὐτὶ; alludens ad leguleis no-
stris solennem legum capita citandi formulam. tan-
quam jure suo contentum, intrâq; limites ejusdem
se continentem, in messum medicam falcem mitte-
re, neutiquam oportuerit. Verùm, contrà quàm
Pindarus apud Plut. de virt. mor. & de tranquill.

Ἐν ἀμυντὶ ἰππῶν, ἐν δὲ ἀγροῦ βῆς.

Curram equus, aratrum bos trahat.

Optat epistoppia bos piger, optat arare Caballus.

Flaccus l. 1. epist. 14.

— nec quisquam ferè, quam sibi sortem

Aut ratio dedecit, aut fors objecerit, illâ

Contentum viri: laudat diversa sequentes.

Idem Serm. l. 1. Sat. 1. Itâ:

Cui placet alterius, sua nimirum est odio fors.

Idem ep. 14. In hoc, quod nunc præ manibus habe-
mus, negotio, id cum primis usu venire, idem mon-
et l. 2. ep. 1.

Navem agere ignarus navis timet: abrotanum agro

Non audet, nisi qui didicit, dare: quod medicorum est

Promittunt medici: tractant fabrilis fabri:

Scribimus in docti doctique.

Atqui ut Plut. de tranq. & πᾶσι τῶν ἔργων ἀρ-
χὴν λαλεῖν τῷ Πυθιῶν γράμματος ἀποστήναι, αὐτῷ
καταλάβῃ. ἔφη, ἔστιν ὁ πᾶν, καὶ μὴ
ἄλλοις ἄλλοις ἐν τῷ ἔργῳ ἔλκεν, καὶ πικρὰ καὶ γλυκὰ
τῷ ὄντι. Vide l. 6. § 43. & l. 7. § 5.

Προσταταίς | Apost. ad Rom. c. 2. v. 17. Ἰ-
δοὺ ἐπὶ νομῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τῶν ὄντων.

Οἷος ἰδοὺ ἐπιτετραπὸς τὰ σπᾶντ' αὐτῷ | So-
crates apud Platon. in Criton. & apud Epictet. En-
chir. cap. ult. & differt. l. 1. c. 4. & l. 3. c. 22. Εἰ
ταῦτα τῷ θεῷ εἶναι, ταῦτα γὰρ ἔστιν. David
nofter; Faciat me Dominus, quod illi visum fuerit.
Reg. hist. l. 2. c. 15. v. 26. Cujus & monita pas-
sim pia istiusmodi, דברך יהוה — 77 77
Deus super Daum viam tuam. Psal. 37. vers. 5. &
psal.

Psal. 55. vers. 22. **יְהוָה יִשְׁמַר לְךָ יְהוָה**
Reſice ad Deum tuum omne tuum. Et Solomon fi-

lius; Prov. 6. 16. v. 3. **יְהוָה יִשְׁמַר לְךָ יְהוָה**
Deſolve ad Deum opera tua. Et Petrus Apost. ep. 1.
cap. 5. vers. 7. **Πάντα τὸν μίσησαν ὑμῶν ἐπιβί-**
βωτες ἐπ' αὐτόν. Vide infr. ad § 34. Sed & Ju-
venal. Sat. 10. v. 346. ad l. 5. § 7.

Ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς | Phraſis Marco familia-
ris, ita ſupr. l. 3. § 4. **ἀπασιμβρον ἔξ ὅλης τῆς ψυ-**
χῆς τὰ συμβαίνοντα. & l. 12. § 29. **ἔξ ὅλης τῆς**
ψυχῆς τὰ ἡκμα ποιεῖν, καὶ τάλανθ' ἀλγεῖν. &
l. 2. § 3. **ἐπὶ καρδίας ἐυχάρεσθαι.** Quod idem in
ſacra pagina toties occurrit. Deut. cap. 6. Vers.

5. **Diliges Dominum Deum tuum** **יְהוָה בְּכָל**
יְהוָה בְּכָל. Ubi Græcus interpres; **ἔξ ὅλης**
τῆς καρδίας σου, καὶ ἔξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου. Sed &

Lucas Evang. c. 10. v. 27. & Marc. c. 12. v. 30. At
Matth. Ev. c. 22. v. 37. Ebraiſans magis; **ἐν ὅλῃ**
τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ.

Ἀνδράπων ὃ μνησθὲς | Annot. Lugd. **μνησθ.**
quorſum, quaſo?

Μῆτε τύραννον, μήτε δούλον | Neque præter
jus ſaque quendam opprimendo, neq; præter de-
corem alicui inferiundo. Illud Apost. ad Theſſ.

ep. 1. c. 4. v. 6. **Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ἢ πλεονεχθεῖν ἐν**
τῷ πειγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Iſtud idem ad Co-
rinth. ep. 1. c. 7. v. 23. **Μὴ γίνεσθε δόλοι ἀνδρά-**
πων. Atque hoc forſan fuerit, quod Marcus voluit

verbis illis, l. 5. § 28. **ἔτε τετραγώνος, ἔτε πόρνη.**
Laxius tyranni nomine abusus Seneca ep. 114. Ani-
mus noſter modo rex eſt, modo tyrannus. rex, cum ho-
neſta inſuetudine, ſalutem ſibi commiſſi corporis curat,

& nihil imperat turpe, nihil ſordidum: ubi verò im-
potens, cupidus, delicatus eſt; tranſit in nomen dete-
ſtabile ac durum, & fit tyrannus. Illud interim ob-
ſervetur, quæ hic ſejuncta Marcus poſuit, tyrannicè

nimirum agere & ſerviliter aſſentiri, in eiſdem per-
ſonis conjunctim frequentiffimè deprehendi. De 40
Pſeudoprophetaſis Judas Apost. epiſt. v. 16. **Τὸ σῶμα**
αὐτοῦ λαλεῖ ὑπερηγῶς. θαυμάζοντες οὐκ οἶδαμεν ὡς
λαλεῖ. De iui temporis Epiſcopis Iſidor.

Pel. l. 2. ep. 125. **Ὡς τὰ πολλὰ, ἥν' μὴ ἀρχισ,**
τοῖς ὃ δολαῖσι καὶ τοῖς μὴ ἐπιτάσσουσιν, τοῖς ὃ ἀπὸ
ἐκείνων καὶ τοῖς μὴ κακῶς παῖσι, τοῖς ὃ χαλεποῖται
τοῖς μὴ ἐπικρίναι, τοῖς ὃ ἀποτιμῶνται καὶ φοβῶν-
ται μὴ τέτα, μισῶνται ὃ ἀπὸ τέτων. De Car-

thaginiſiſibus Plut. præcept. polit. **Καρχηδονίων δὲ**
μὴ ἦν ὁ ἀπὸ τοῦ ἀρχισ, βαρὺ τοῖς ὑπὸ κακῶς,
ἀφ' ὧν ἐπὶ τοῖς ἐν φόβῳ, ἀγέῳ παῖσι ἐν ὄργῃ. De

Perſei Regis aulicis, Livius hiſt. l. 45. **Servire re-**
gibus humiliter, aliis ſuperbè imperare aſſueti. Et de
turba in genere, l. 24. **Hæc natura multitudinis eſt;**

aut ſervit humiliter, aut ſuperbè dominatur. Hinc

illa Senecæ expoſtulation, de benef. lib. 3. c. 28. **Ser-**
vum tu quenquam vocas, libidinis & gula ſervus, &
adultera, imò adulterarum commune mancipium? ne-
gas tibi beneficiū a ſervo tuo poſſe dari, cui oſculum
alieni ſervi beneficiū eſt? quæ eſt tanta animi diſ-
cordia? eodem tempore ſervos deſpicias, & colis: imp-
rioſus intra limen, atque impotens; humilis, fortis; &
tam contemptus, quam contentens. neque enim ulli ma-
giſ abjiciunt animos, quàm qui improbè tollunt; nulli-
que ad caleſcendos alios paratiores, quàm qui contumelias
facere accipiendo didicerunt. Ità quod Peripate-
ticus quidam apud Procop. in ineditis. **Τὰ ἐναντιώ-**
ταſτα ἐν ἀνδράσι φύσει εὐμετανοεῖν, ὅς ἐστι ἐν ἡμῖν
ῥεωμάτων τῇ μίσει. quod & Marcus ipſe monuiſſe
videtur. l. 11. § 14.

§ 32. **Ταῦτα πάντα** | forſan ταῦτα, ut mox,
τὰ αὐτά. eadem quæ nunc vides. Vide ad l. 2. § 14.

Ἀυτὰρ ὁμοῦρος | Jactabundus. Caſ. hoc eſt, ἀλα-
ζονδομοῦρος. præſtaſtor ſe geſſiſſe. Xyl. Malim, ar-
roganter perſuadens, vel contumaces.

Ἀποδιδόνει πνας ἐυχάρους | Mori optantes. Caſ.
quod Joannes Apoc. c. 9. v. 6. **ἀποδιδόνει ὀπιδυμῶν-**
τας dixit. & Xyl. votis mortem vocaſſe. Verùm ali-
ud, opinor, Marcus voluit. aliorum mortem voto, ſive
prece expotentes. quod, optione datâ, non petiviſſe
Salomonem, Deo gratum fuit. Annal. l. 2. c. 1. v. 11.

Οὐκ ἔπ' ἡμῶν | Idem argumentum tractat,
l. 8. § 25. & 31. Vide & ſupr. § 3. & l. 7. § 58.
& infr. § 33.

Ἐπὶ γράφας χεῖρων | Periodos. Caſ. **περιγραφάς.**
Malim, ſignaturas, ſive ſignationes, eo ſenſu, quo
Tacitus an Fabius de cauſſ. corrupt. eloq. Primum hoc
regabo, quos vocetis antiquos, quam oratorum etatem
ſignatione iſtâ determinetis: ut **ἐπὶ γράφας χεῖρων,**
ſint tempora regis alicujus imperio, aut ejuſmodi
notâ aliquâ inſigniore deſignata.

Κατενέμεναι | Cum ad ſummum contendiffent.
Xyl. Cum hoc aut illud enixè contendiffent. Caſ. op-
timè. Vide ſupr. § 3. **μὴ κατενέμειναι.**

Ἐπιπύον, καὶ ἀνελύθοναι εἰς τὰς τοῖς | quod
Pſaltes Pſal. 146. v. 4. **Abſcedis ſpiritus; ad pulve-**
rem ſuum rediſ: eo ipſo die intercidunt omnia cogi-
tata ejus.

Κενὰ ἀπομύνη | Vide lib. 2. § 2. ſupr. § 3.
μὴ αὐτῶν.

Ἀφ' ἡμῶν | ita ſupr. § 19. **παῖς ὃ ἀφ' ἡμῶν τὸν**
φονικὸν δόν.

Ἡ ὁπτορὴ καὶ ὁ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν | **Ἐπτορὴ**
hic Marco, quod **οὐρανοῦ** Epicteto diſſert. l. 4. c. 12.

Τὴν καὶ ὁ οὐρανὸν τὸν οὐρανὸν οὐρανὸν οὐρανὸν
πύλαι δέλω. π' ἔν; ἔ δὲ οὐρανὸν οὐρανὸν; ἀσπ. π' ἔν
καλὸν οὐρανὸν οὐρανὸν; καὶ ὃ δὲ οὐρανὸν π' ἔν
βίω, ἔφ' ὃ ἔ δὲ οὐρανὸν τὸ οὐρανὸν. Saltem οὐρα-

νοῦ illa jugis, via eſt ad οὐρανὸν talem qualem Mar-
cus hic præſcribit, præſtandam; quâ nimirum poſt
ſeriam rei cujuſq; conſiderationem ad ſedulam debi-

tamq; pro rei natura & dignitate circa eam se gerendi curam animus accingitur. Vide ad sequentia Senecam. Vide & l. 10. § 11. Quod autem *συσταλὸν Ὀλυμπικῆ* Epictetus, id *συνέχον ὀλισθητικῶν* *συστολῆς* ἐν τῷ ἡγεμονικῷ appellat Hefychius noster in *asctic.* c. 1. § 7.

Ἰδὼν ἀξίαν ἔχει καὶ συμμεταίει | i. e. pro rerum, circa quas versatur, & in quibus exercetur, naturā locōq; se gerit. Vide l. 1. § 6. Sic l. 3. § 11. *ἄμα μὲν τοὶ τὸ κατ' ἀξίαν ἐν ταῖς μέσσις συστολίζονται.* Hoc est, quod Lucilius, referente Lactantio instituit. l. 6. c. 5.

Virtus, Albine, est pretium persolvere verum

Quis ni versamur, quis vivimus, rebus potesse.

Virtus est homini, scire id, quod quæque habeat res:

Virtus, querenda rei finem scire modumque:

Virtus, divitiis, pretium persolvere posse:

Virtus, id dare, quod reipsa debetur honori.

Senec. epist. 89. *Philosophia moralis pars prima est, inspectio suum cuique distribuens, & æstimans quanto quidque dignum sit, maxime utilis. quid enim est tam necessarium, quàm pretia rebus imponere? secunda, de impetu: tertia, de actionibus. primum enim est, ut quanti quidque sit, judices: secundum, ut impetum ad illa c ipsas ordinatum temperatūque: tertium ut inter impetum tuum actionemque conveniat, ut in omnibus istis tibi ipsi consentias. tunc enim vita sibi concors est. ubi actio non destituit impetum; impetus ex dignitate rei concipitur, perinde remissus acris, prout illa digna est peti.*

Οὐκ ἀποδυσσώσεις | Non agrè seres, animo concides. Sic l. 5. § 9. *μὴ ἀποδυσώσεις.*

Ἐάν μὴ ὅτι πλεον ἢ σεσοῖκα σὲ τὰ ἐλαόσω ἐλαίσην | Si non plaris quàm par est, rem ullam feceris; vel plus quàm dignum est, in ea studii posueris.

§ 33. *Αἱ πάλαι σωήσεις λέξεις, γλωσσῆμασι γυν* | Malè accepit ista Xyland. cum vertit. *Usitata quondam vocabula, nunc interpretationis loco sunt.* Imò, interpretatione potius opus habent. Hinc 40 Sext. Empiric. *adv. Grammat.* l. 1. c. 13. *Δεῖνε γὰρ ὅ ἐστιν, ἢ βαρβαροὶ λέξεις ὀρμυλῶντες γίνονται, ἢ τὰς κατὰ γλῶσσαν σεσημασμένους, ὁμοίως ὅπως ἀσωήτους ἡμῖν.* Et, *Qui glossēmata interpretati sunt:* inquit Varro de ling. Lat. l. 6. Galenus in glossario Hippocratico, ita enim potius quàm lexico dixerim, cum in ipso limine ipse τῶν λέξεων ἀ γλῶσσαν distinguat: *Ὅσα τοῖσιν ὅτι ὀνομασίων, ἐν μὲν τοῖς πάλαι χεῖνους κατὰ σωήσιν, ὡς δ' ἐκὰν ὅτι, γλῶσσαι καλῶσι.* Fabius etiam instituit. lib. 1. c. 14. *Glossēma* 50 *ta, voces minus usitatas; glossas, linguam secretiorē, interpretatur.* Dionysius Halicarn. de compos. nomin. *Ἔστι τις ὀνομασία περὶ πικρῆ. γλωσσῆματικῶν τε καὶ ἔξων καὶ τερπικῶν καὶ πεπονημένων, οἷς ἡδυνάσται ποίνσις.* Idemq; in Thucydidis historia observat quædam γλωσσῆμασι, καὶ ἀπὸ γλωσσῆμασι, καὶ

Ἰσοειδέα τοῖς πολλοῖς. Plut. de *Isid.* & *Osirid.* *Οὐ δὲ δὲ δανυάσαν ὅτι ὀνομασίων τῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀνάπασην. καὶ δὲ ἄλλα μυρία τοῖς μεταγενέστοις ἐκ τῆς Ἑλλάδος σωκεπτόμενα, μὴ καὶ τῶν ὀρμυλῶν καὶ ἔξωθεν παρ' ἑτέροις, ἐν ἑνὶ τῶν ποιητικῶν ἀνακταμένων διαδύσαντες ὡς βαρβαρίζουσιν, οἱ γλῶσσαι τὰς τριαύτας σεσοῖκα ὀνείας.* Hoc ideo Plut. quia γλῶσσαι τῶν ἀπὸ γλῶσσαι διαλέκτων dixere, ut Eustath. ad l. a. & γλῶσσαι, ἀπὸ γλῶσσαι ὅπως τὰς βαρβαροὺς φωνάς. Clem. Strom. l. 1. quas à dialectis idem ibidem determinat. Atque hinc ὁ γλῶσσαι λαλῶν, Apollolo ad Cor. ep. 1. c. 14. v. 4. i. e. linguā barbarā & peregrinā, ideoque minùs intellectu. cui ea de causā silentium indicit, v. 28. *Ἐάν μὴ ἢ σεσοῖκα δὲ, i. e. ni interpretes adfuerit. Glossēmassi autem vox, quam ex nullo Græco scriptore afferri Hen. Stephanus asserit, apud nostrum hoc loco, nec semel usurpata, reperitur. Horat. in arte poetic. ad nostri mentem, & à rebus & personis ad sermones ac verba argumentatus. quemadmodum Marcus hic ἀντιφράσις à verbis ac sermonibus ad personas resque ipsas:*

Ut sylva foliis pronos mutantur in annos;

Prima cadunt: ita verborum vetus interit ætas;

Et juvenum ritu, florent modo nata vigēntque.

Debemur morti nos nostrāque. sive receptus

Terrā Neptunus, classes aquilonibus arceat,

Regis opus; sterilisque diu palus aprāque remis,

Vicinas urbes alit, & grave sentit aratrum:

Seu cursum mutavit iniquum frugibus annis

Doctus iter melius. mortalia facta peribunt:

Necdum sermonum stet honor & gratia semper.

Multa renascuntur, quæ nunc cecidere, cadentque

Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,

Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi.

Vide ad l. 10. § 34.

Κάμινθος | De quo videndus Livius l. 5. & 6.

& Plutarch. qui vitam illius conscripsit.

Καίον | Cæsonis nomine insignes plures extiterunt. è quibus Cæso Fabius, de quo Liv. l. 2. Unus ille vir ipse Consul reipub. sustinuit; & Cæso Quintius, legis Agrariæ, prout alter ille, oppugnatōr; de quo Liv. idem l. 3. Unus impetus tribunitius popularēsque procellas sustinebat. Dictos autem Cæsones a cæso matris utero, qui necatis matribus nati sunt, tradunt. Plin. hist. nat. l. 7. c. 9. Et Val. Prob. de nomin. Unde & Cæsaris nomen ortum sumpsisse, sunt qui opinentur, ut Ael. Spartian. in Ael. Veri, & Serv. in Aen. 10. aliis tamen in alia euntibus.

Οὐδὲ λείπει | Sævitiā atque immanitatem insignis præ ceteris hoc nomine Volef. Meisala; (ita Lipl. ex Tacit. l. 3.) de quo Senec. de ira l. 2. c. 5. Volef. nuper sub Divo Augusto proconsul Asia, cum CCC unā die securi percussisset, incedens inter cadavera vultu superbo, quasi magnificum quiddam conspiciendūque fecisset, Græci proclamavit; Orem regem!

γίνεται. πῶς ὃ γίνεται; ὡς δὲ ταξεν αὐτὰ ὁ δια-
πύων. Hinc Thymeridas apud Jamblichum in
vit. Pythag. amico, qui discedenti tanquam fausta
omnia precatus dixerat, Ὅσα βύλει, παρὲς ἧς θῶν
γίνεται σοι. Dii tibi dent, quaecunque velis. regessit,
εὐρήμει· ἀλλὰ βυλοῖμην μάλλον, ὅσα μοι παρὲς ἧς
θῶν γίνονται. Bona verba, quæso. Velim ipse potius,
quæcunque dii dederint. Hoc est quod Rufus Thra-
seæ in Epicteti differt. l. 1. c. 1. Οὐ θέλεις μάλα-
τάν ἀρκέειν τὸ δειδωκέν; Non vis discere in eo quod
est tibi datum; acquiescere? Sic è nostris Eli facer-
dos, Reg. hist. l. 1. c. 3. v. 17. Κύει αὐτὸς τὸ
ἀγαθὸν ἐνάποιον αὐτῷ ποιήσει. Dominus ipse est: fa-
ciat, prout ipse bonum videbitur. & l. 2. c. 10. v. 12.
Joab imperator; Κύει ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν
ἐσθλαμοῖς αὐτοῦ. Faciat Dominus quod placeris ipsi.
Judas Maccabæus, Maccab. hist. l. 1. c. 3. v. 60.
Ὡς δ' ἂν ἡ θέλημα τοῦ ἐργῶν, ἔτω ποιήσει. Fa-
ciat Deus prout ipse voluerit. Siquidem cælum ibi
pro Deo; sicut Matth. c. 21. v. 25. & Luc. c. 15.
v. 21. Pii illi, Act. c. 21. v. 14. Τὸ θέλημα τοῦ
κυρίου ἡμετέρου. Fiat Domini voluntas. Jesus Domi-
nus, prout suos Deum orantes docuit dicere; Γε-
νηθήτω τὸ θέλημα σου. Fiat voluntas tua. Matth.
c. 6. v. 10. & Luc. c. 11. v. 2. sic & ipse Patrem
suum comprecatus, Matth. c. 26. v. 39. & Marc.
c. 14. v. 36. Πάτω ἔχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σὺ.
Voluntatem non quod ego volo, sed quod tu vis, fiat.
Vide, (inquit Jo. Gerson. consol. l. 2. c. 1.) utrum æ-
quius sit, aut te voluntati divine conformando sub-
dere, aut ut ipsa tua subserviat voluntati. Sed & Se-
neca, sed idiomate suo, id est, naturali, locutus;
epist. 93. Utrum æquius judicas, te naturæ, an tibi
parere naturam? Respondeat Epictetus differt. l. 4.
c. 7. Ἀὐτὸ μάλλον θέλω τὸ γενόμενον· κρεῖττον γὰρ
ἐγώμαι, ὃ ὁ θεὸς θέλει, ἢ ὃ ἐγὼ θέλω. Et l. 2.
c. 7. Ἄλλο γὰρ τι θέλεις, ἢ τὸ ἀμεινον; ἄλλο ἔν τῷ
ἀμεινον, ἢ τὸ τῷ θεῷ δοκῶν; Augustinus item
epist. 149. Rectum est enim quicquid Domino placet.
Et nos potius si volumus quod ille vult culpandi sumus,
quam ille non rectè aliquid facere vel finire existiman-
dus est. Itaque quod Senec. ep. 74. Placeat homini,
quicquid Deo placuit. Sic enim homo ab humanis in
divina dirigitur, cum voluntati humane voluntas di-
vina præfertur. Aug. in Joan. tract. 52. Vide &
l. 10. § 14.

Συνήται | sicut & συγκαλῶσαι & συμμεμε-
μεναι, live innectere & intexere; tractum à fabu-
lulis Parcarum fufis. Sic instr. § 40. Οἷα πῆ ἡ
ἐντήσις & συμμεμεναι. Epictet. differt. l. 1. c. 12.
Σέλιος ἔν μοι γινώσκω πεπερωμένον; ἀνδραγαθόν,
ἢ πᾶσι δ' ἐν σκαλυδεῶν τῷ κόσμῳ ἐγχαλεῖς; & κ
ὁπλίζοντες αὐτὸ τοῖς ὅλοις; & ἀναγκήσις ὃ & ἡ συ-
σφαιρόντες τοῖς ἰσὺ τοῦ διδὸς διατεταγμένοι, & ἐκ-
κῆ-
ρὸν μὲν ἡ Μοιρῶν περὶ τῶν & ὁπκλωθῶν σὺ

τῶν γίνοντι δεισι & δέταξεν; Vide l. 3. § 11. &
supr. § 26.

§ 35. Πᾶν ἐρήμεον | Ità l. 9. § 14. Πάντα
ἐρήμεα. Verum istic de personis, ibi de rebus:
de hominibus ipsis hic, ibi de humanis. de utrifq;
Thucydides l. 2. ἐρήμεα τὰ τε σώματα & τὰ χη-
μαῖα ὁμοῖως. Vide & l. 8. § 25. Allusum est au-
tem ad animalculi illius historiam, de quo Aristot.
l. 5. c. 19. Περὶ τὸν ὕπνιν πολυμῶν ζῶν πῆρωτον,
τετραπύον ζῷον & πίπεται μίχρῃ δέλη. καὶ αὐτὸς
μὲν δὲ τὸ ἴδιον ἀπομαρτυρεῖται, & αἶμα διουρῶν
ἀποδίδησκει, βίον ἡμέραν μίαν διδὲ & χαλεπὰς
ἐρήμεον. Et Alian. l. 2. c. 4. qui & vini facibus
innasci tradit; Ζῶα ἐρήμεα ἔτω κέλονται, λα-
βόντα τὸ ὄνομα ἐκ τῶ μέτρου τοῦ χῆ τὸν βίον.
Plin. l. 11. c. 36. Ad Hypanim Ponti fluvium vo-
lucres quadrupes, nec ultra diem unum vivit, unde &
Hemerobion vocatur. De eisdem Cicer. Tuscul. l. 1.
Ex bestiolis quæ unum diem vivunt, quæ horâ octavâ
mortua est, provec̃ta ætate mortua est; quæ occidente
sole decrepita. confer nostram longissimam ætatem cum
æternitate, in eadem propemodum brevitate, quâ illæ
bestiola, reperiuntur. Plutarch. item consol. ad Apol-
lon. Ἐπὶ & ἡ ζῶον ἐμεινον, ἀφ' ἰσορροπίας,
θεὶ τὸν Πόντον γινώσκοντα, τῶν ζῶων ἔχον ἡμέ-
ρησιν, ἔωθεν μὲν γινώσκοντα, μέγιστος δ' ἡμέρας
ἀκμαζόντα, δέλησις ὃ γινώσκοντα, & τελευτῶντα τὸ ζῷον,
ἐν τῷ κελίοντι μὲν ἂν τὸ κατ' ἡμέρας πᾶσι, ὅτι
ζῷον πῆς ἀνθρώπων & λογισμὸς ἐκείνους ἐλῶν, &
ταῦτά δὲ πᾶσι ἂν συνιπτήν; ὡς τὰ σὺν
μέγιστος πῆς ἡμέρας ἐκλείποντα θρήνησιν παρὶς &
ἀκρυα, τὰ ὃ θημερῶντα πάντως ἂν ἐνδύαται
νέκρως. Indè ad hominem translaturum; Eustath.
ad illud Odys. φ. v. 85.

Νήποι, ἀγχεῖσται, ἐρημέα φρονέοντες·
Καλῶνται ἐρήμεα ζῶοντα μίαν μόνον ἡμέραν
ζῶντα. λέγεται ὃ τὸ ἐρήμεον & ὃν ἀνθρώπων.
Ità Silenus apud Aristotelem in Eudemo, referente
Plutarcho ad Apollonium genus humanum vocat
δαίμον· ἐπιπύον & τυχῆς χαλεπῆς ἐρήμεον
αὐτίκα. Certè Gregor. Naz. Carm. de natur. mu-
tan. ἐρημέαυς simpliciter pro hominibus posuit,
ubi dixit;

—ὅτι σὺ πάμπαν

Γλῶσσαν ἐρημέων ἐκρυψας ἀρεθῶν.
Sicut Homerus βροτῶν sive mortales pro eisdem,
ubi adjecto epitheto passim dicit, δειλῶσι βροτῶσι.
& quod amplius est, θνητοῖσι βροτῶσι. Sed & Pin-
darus, teste Scholiaste ad ille Aristophan. in
Nubib.

—τί με καλεῖς ὃ ὄφρα;
—quid tu me vocas, homo?

in illis, Ὡς πάλας ἐρήμεα. Antipho apud Stob.
tom. 2. tit. 96. Τὸ ζῷον ἔοικα φρενὶ ἐρήμῳ. τὸ τε
μάκρος τὸ βίον ἡμέρας μίαν. ἐρήμεον igitur πᾶν. l. c.
totum genus humanum, quia βροτῶν & ὁλι-
γυχῆ,

insonn. ἐν ἐνὶ ζῳῇ τῷ κόσμῳ. Thales ἐμφυζον
τὸν κόσμον primus dixisse videtur. Laërt. l. 1. Py-
thagoras item, κόσμον ἐμφυζον. νοεῖν. Idem l. 8.
& l. 7. in Zenon. Ὁπὶ δὲ καὶ ζῶν ὁ κόσμος, καὶ λο-
γικόν, καὶ ἐμφυζον, καὶ νοεῖν. Ex Chrylippi Apollo-
dori, & Posidonii sententia. id inde probant, quia
τὸ ζῶν τῷ μὴ ζῶν κρείττον· ἐδὲν δὲ τῷ κόσμῳ κρείτ-
τον. ζῶν ἀεὶ ὁ κόσμος. præstantius est animanti non
animante: at mundo nihil præstantius: mundus
itaque est animal. Et rursus; τὸν ὅλον κόσμον ζῶ-
ν ἐν ἐμφυζον καὶ λογικόν. Sed & Hermes Pe-
rmand. c. 10. Ὁ μὲν κόσμος πρῶτον, ὁ δὲ ἀνδρῶ-
πῳ δὲ δέτερον ζῶν μὲν τὸν κόσμον. Et Plato (quod
Stob. tom. 1. l. 1. tit. 25.) τὸν κόσμον ζῶν ἐμφυ-
ζον ἔννυν τε dixit, eodem quo Stoici argumento
uſus. Verba hæc sunt in Timæo. Θέμις δὲ ἔκ
τῆς ἐστὶ τῷ αἰετῷ δρῶν ἄλλο πάλιν τὸ κέλλισον.
λογιστικῶς ἐν εὐεισκειν ἐκ τῆς καὶ φύσιν δε-
σφῆς, ἐδὲν ἀνόντων τῶ νῦν ἐχόντων ὅλον ὅλα καλ-
λιον ἐστὶναι ποτ' ἔργον· νῦν δὲ αὖ καλεῖς ψυχῆς
ἀδωάτων [παραγνῶν] τῶ. διὰ δὲ τὸν λογισμὸν τὸν
δε, νῦν μὲν ψυχῆς, ψυχῆν δὲ ἐν σώματι σωσιῶς, τὸ
πάν σωστικαίνετο, ὅπου, ὅπ κέλλισον εἴη καὶ φύσιν
αἰετῶν τε ἔργον ἀπεργαστικῶς. ὅπως ἐν δὲ καὶ λό-
γον τὸν εἰκότα δεῖ λείπειν, τὸν δε τὸν κόσμον, ζῶν
ἐμφυζον ἔννυν τε, τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τῷ δε
γνῶναι πρῶτον. Hoc est, ut Cicero de universo:
Fas autem nec est, nec unquam fuit, quicquam nisi pul-
cherrimum facere eum, qui esset optimus. quum rationem
igitur habuisset, reperiebat nihil esse eorum quæ na-
tura cernuntur non intelligens intelligente in toto ge-
nere præstantius: intelligentiam autem nisi in ani-
mo, nullā aliā in natura posse reperiri. quo circa in-
telligentiam in animo, animum conclusit in corpore.
Sic ratus est opus illud effectum esse pulcherrimum.
quam ob causam non est cunctandum profiteri, si
modò investigari conjectura potest, hunc mundum ani-
mal esse, idque intelligens, & divinā providentiā con-
stitutum. Idem Timæum suum sic claudit. Θνητὰ
καὶ ἀθάνατα ζῶα λαβὼν, καὶ συμπληρωθῆς ὅλα ὁ
κόσμος, ὅπως ζῶν δεσπότης, τὰ δεσπότης πειράζον, εἰκὼν
τῷ νοητῷ, διὰ αὐθιγῆς (vel ut alii volunt εἰκὼν
τῷ νοητῷ, διὰς αὐθιγῆς,) μέγιστος καὶ αἰετός, καλ-
λίστος τε καὶ τελειώτατος γέγονεν, εἰς ἡγευδὸς ὅδε, μονο-
γνῶν δὲ. Julian. Orat. 4. Ὁ σύμπας κόσμος ἐν
δὲ ζῶν, ὅλον δὲ ὅλα ψυχῆς καὶ νῦν πλήρης, τέλειον
ἐκ μερῶν τελείων. Inde Nicephorus Gregoras
hist. l. 4. c. 14. Ἐν γὰρ ὁ κόσμος σῶμα συμφορῶν,
ἐκ μερῶν καὶ μελῶν, ὡς ὁ ἀνθρώπος, φάσαι, συμμέ-
λμων. Quinetiam animalis istius partes membraq;
li vis, præcipua saltem, habebis apud Plutarchum
de facie Lunari; Solem cor, Lunam jecur, stellas o-
culos, Terram ventrem, Mare vesicam. Secius paulò quàm
Sarapidis oraculum apud Macrobi. Saturn. l. 1. c. 20.
Οὐρανὸς κόσμος καὶ ἀστέρες, γαστήρ δὲ θάλασσα,
Γαῖα δὲ μὲν πόδες εἰσὶ, τὰ δὲ ἔσται ἐν αἰθέρι καὶ,
Ὅμμα τε πηλαγῆς, λαμπερὸν φῶς ἡλιόμο.

Mi caelum caput est; mare ventem, terra pedes sunt;
Sunt aures æther; oculus Sol omniventer est.

Quin & sexum, eumque geminum assignat Jarchas
ex Indis sapientibus. Siquidem de mundo quæren-
ti Apollonio respondebat. ζῶν τὸν κόσμον ζῶ-
νον γὰρ τὰ πάντα ἀμφοῖν, ἀρσενὸς τε καὶ θηλείας
φύσεις αὐτὸν γὰρ αὐτὰ ἐγγινώσκον, τὰ μὲν
τε καὶ πατέρες εἰς τὴν ζωογονίαν πρῶτον. Philostr.
l. 3. c. 11.

Μία ὕλη l. Ità l. 12. § 30. μία ὕλη κοινή
materia nimirum prima. Laërt. lib. 7. in Zenon.
& Stob. tom. 1. l. 1. tit. 14. ὕλη δὲ φασὶ ὅτι ὄντων
ἀπάντων τῶν πρῶτον ὕλην.

Ψυχὴ μίαν quàm & ἀσολικῶν vocat l. 6. § 14.
& τὰ ὅλα νῦν l. 5. § 30. & τὸ τῷ κόσμῳ ἡγεμονικόν.
l. 7. § 75. Vide supr. ad § 21. & 29. Laërt. l. 7. in Zen.
ἐμφυζον δὲ τὸν κόσμον, ὅλον ἐκ τῆς ἀμείβε-
ψυχῆς, ἐκείδων ὅπως ἀπαρτισματος. Et ibid. Τὸν
δὲ κόσμον οἰκιστὴς καὶ νῦν καὶ πρῶτος, εἰς ἀπαν-
ταὺς μέγας διήκοντες τῶ νῦν, καὶ δαῖμα ἐπ' ἡμῶν τῆς
ψυχῆς. Theophilus itidem ad Autoly. l. 2. de
Stoicis: Ἄλλοι δὲ αὐτὸ δὲ ὅλα καὶ ὅλα πνεύ-
μα, διὸν δόξασι ζῶσι. Et Cleanthes apud Hermi-
am in irris. philol. Τὴν ψυχὴν δὲ ὅλα τῷ κόσμῳ
διήκειν ὡς μέγας μετέχοντες ἡμᾶς ψυχῆς. Quin
& Plato in Cratylō ex Anaxagoræ sententia, τὸν
Δία, νῦν διὰ πάντων ἰόντα. Manil. Astron. lib. 2.

— cum spiritus unus

Per cunctas habites partes, atque irriget orbem,

Omnia pervolitant. — Et Maro Æn. l. 6.

Principio caelum, ut terram, camposque liquentes,

Lucentemque globum Luna, Titanidaeque astra,

Spiritus intus alit: totamque infusa per artus

Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

Spiritum autem hunc diserte Deum nuncupat (quod

& Minutius in Offatio, & Salvianus de provident.

l. 1. c. 1. advertere) Georg. l. 4. verbis illis,

— Deum namque ire per omnes

Terrasque, traiecitque maris, caelumque profundum.

Pythagoreo etiam (Lactantio referente, de ira Dei

c. 11.) Deus mens est incorporealis, quæ per omnem

rerum naturam diffusa & intentæ, vitalem sensum

cunctis animantibus tribuit. Spiritus per omnia, ma-

xima, minima, equali intentione diffusus. Senec. ad

Helv. c. 8. Spiritus permeator universalitatis. Clean-

thes apud Tertull. Apolog. c. 21. Hinc illud Arati.

— μετὰ δὲ Διὸς πᾶσι μὲν ἀγνῶται

Πᾶσι δὲ ἀνθρώπων ἀρεταὶ μετὰ δὲ θάλασσα,

καὶ λιμνῆς πάντη δὲ Διὸς παρρησιάζονται πάντες,

Et Maro, Eclog. 3. — Jovis omnia plena.

Atqui Zenonem hoc nomine notat Tatianus adv.

Græc. quod secundum illius rationes, ὁ Διὸς ἐν αὐτῷ

ἐστὶν τε καὶ σκόληξ καὶ ἀρρηκτοῦς καταμένει. De

Deo ipse: Πνεῦμα ὁ Διὸς, & διήκει διὰ τῆς ὕλης

πάντων τῶν ὕλικων, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὁμοῦ καὶ

ποικίλων. Sed & de Stoicis Clemens in hortat.

διὰ πᾶσι ὕλης, καὶ διὰ τῆς ἀπμοσύνης τὸ διὸν διὰ

Non secus ac flumen: nec enim consistere flumen,
Nec levis hora potest. —

Basil. homil. 24. Ποταμός ὁ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κύμασιν ἀλλοπαλληλοῖς πλημμυρούμενος. Τὸ αἷν γὰρ φερέρεται ἐν αὐτῷ, τὸ δ' ἐπὶ πορεύεται.
Augustin. de Trin. l. 4. c. 16. Quasi fluvius quodam decurrat genus humanum. Quin & Heraclitus apud Laërtium l. 9. ρέειν τὸ ὅλα ποταμῷ Νικη. Cujus

& celebre admodum effatum illud, quod Hera-
clides Pont. de allegor. Homer. sic extulit: Πότα-1

μοῖς τίς αὐτοῖς, ἐμβαίνομεν τε καὶ ἔκ ἐμβαίνομεν
ἐμῷ τε καὶ ἐκ ἐμῷ. Aristot. ex parte explicat po-
tē. 1. 2. 6. 2. Πότερον ἔως αὐτῆς ἢ πρὸς αὐτὴν

κατοικύντων, πῶς σὺ τὴν εἰρήνην πόλιν, καὶ
 τοὺς ἀνθρώπους αὐτῆς ἀγαπήσεις.

καὶ οἱ ποταμοὶ ὡς ἀνδρὶ λέγουσιν τὰ αὐτὰ καὶ
κατακλίνουσιν ἐπ' αὐτὸν καὶ τὰ ῥοαὶ αὐτοῦ ὡς

καμαρες, τῷ δ' ἐπεξέτερον. Plato in Cratylō; & in-
dè Stobaeus tom. I. l. i. tit. 24. Δίειν τῷ ἑαί-

de Stobaeus tom. I. l. I. III. 24. λέγει ὁ Θεός
κατετος, ὡς πάντα χωρεῖ, καὶ ὑπὲρ μέτρον καὶ ποτα-2
μῶν ὅλα ἀναπεράσων περ ὅλα λέγει, ὡς εἰς εἰς τὸν

μα ροή ἀπεναντίας τα ὄντα, λέγει, ὡς οἱ εἰς τὸν
αὐτὸν ποταμὸν ἐκ ἀν' ἐμβαίνε. *Plus natur. quest.*
2. Τὰ πρῶτα δὲ ποταμὰ νύματα εἰσάγουσι ὅτι

2. Τα ποταμὰ καὶ ποταμὶα νερῶν θεοφωρὰ ἐσὶ καὶ νεοφύη. Ποταμοῖς γὰρ διὰ τοῖς αὐτοῖς ἔκ τινος αἵματος ἐκ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἡμεῖς ἐκστασι.

ἐκδιδως, ὡς φησιν Ἡρακλείδης, ὅτι οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῇ
 ὕδατι. Et de sera vindicta, ἢ λήσων ἐκ τὸν Ἡ-
 ρακλείδου ὅτι οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῇ ὕδατι.

ερχομένην ἡ πόλις περιγυῖατα ποταμὸν ἐμβαλόν-
τες, εἰς ὃν ἦ οἱ πρὸς εἰσέλθειν, τὰ πάντα κινή-
σας ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτὴν μετέβλεψεν. Et ad po-

ἡ ἐπερίου πλεὺς φύσιν μεταβάλλουσιν. Et ad no-
tari mentem aptissimè, lib. de EI Delph. Ποτα-
μός ὁ δ' ἐν γυναικίονι θεῶν αὐτῶν κατὰ τὴν

μαρ. γὰρ ἐκ ἐστὶν ἐμὴ λωα δις τῶ. αὐτῶ, ὅς. Hög-
κλειπτον. ὅδε διηγήτης ὁσας δις ἀλφάντ. καὶ ἔξιν.
ἀλλ' ἔξιν καὶ ἔξιν. ἀλλ' ἔξιν καὶ ἔξιν. ἀλλ' ἔξιν καὶ ἔξιν.

ἀλλ' οὐκ ἐπὶ ταῖς μαλ' αὐτοῦ σκιδνοῦται καὶ πα-
λιν σπένδει, ὥρῃσιν καὶ ἄσπετον. ὅταν ἔδῃ οἱ τὸ
πρῶτον, καὶ ἔπειτα ἔπειτα, &c. Senec. epist.

58. Corpora nostra rapiuntur fluminum more, quicquid
videt, currit cum tempore, nihil ex his quæ videmus

videt, currit cum tempore, nihil ex his quæ videmus, manet. Hoc est quod ait Heraclitus; In idem flumen, his non descendimus, manet idem fluminis na-

de seminibus quibusdam Theophr. de caus. plant.
l. 3. c. 7. οἱ σπείνεται καὶ ἄμα πικρὸν αἰσθάνεται. Et

Ποταμίων ῥοδμάτων μιμῆται οὖσιν· ὁμῶς τε καὶ

ταὺς παρὰ τὸν ὄψον καὶ ἀποπιδεῖ. Eleganti similitudine illustrat istud Marcus noster.

l. 6. § 15. Ità, non de Marcello tantum, aut de Cejonio Commodo, ut Adrianus apud Spartian.

ἀπεσθῆκα, τὰ αὖτ' ἠύλεον γινώσκω. tanquam peregrina & inusitata habent ea, quæ quotidie solent e: errare. idē eis offenduntur, primæque causæ de illis litrem intendunt. Hoc est fortasse Heracliti illud apud Clem. Strom. l. 2. εἰς ὁμοῦντα ποταῦτα πολλοί, ὁμοῦν ἐκπερσύνον. præsertim, si ὁμοῦν legas; quod & rectum existimem. Vide supr. § 29. & § 44. & l. 8. § 15. Senec. epist. 107. Id agendum est, neque nobis inopinatum sit: & quia omnia novitate graviora sunt, hæc cogitatio assidua præstabit, ut nulli sis malo tyro. Et mox; Nihil miremur eorum, ad quæ nati sumus: quæ idē nulli querenda, quia paria sunt omnibus. Idem epist. 91. Inexpectata plus aggravant. novitas adjicit calamitatibus pondus. nec quisquam mortalium non magis, quod etiam miratus est, doluit. idē nobis nihil improvisum esse debet, in omnia præmittendus est animus: cogitandumque, non quicquid solet, sed quicquid potest fieri. tota ante oculos sortis humanæ conditio ponatur: nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest 20 evenire, præsumamus animo, si nolumus opprimi, nec ullis inusitatis, velut novis, obstupefieri. in plenum cogitanda fortuna est. Idem ad Marc. c. 9. Unde tanta nobis pertinacia in deprecatione nostri? quod nihil nobis mali, antequam eveniat proponimus, sed ut immunes ipsi, & aliis pacatis ingressi iter, alienis non admonemur casibus, illos esse communes, tot præter domum nostram ducuntur exequiæ: de morte non cogitamus. tot acerba funera: nos togam nostrorum infansium, nos militiam, & paterna hereditatis successionem animo agitamus. tot divitum subita paupertas in oculos incidit: & nobis nunquam in mentem venit, nostras quoque opes æquæ in lubrico positas. quis unquam res suas, tanquam perituras, adspexit? quis unquam nostrum de exilio, de egestate, de luctu cogitare ausus est? quis non, si admonetur ut de istis, ut suis, cogitet, (ita lego ex Schol. M. S.) tanquam dirum omen respiciat, & in capita inimicorum, aut ipsius intempestivi monitoris, abire illa jubeat? necesse est itaque magis corruamus, qui quasi ex inopinato ferimur. Non putavi 40 futurum. Quicquam tu putas non futurum, quod multis scis posse fieri, quod multis vides evenisse?

Clavis potest accidere, quod quicquam potest.

Ille amisit Liberos: & tu amittere potes. ille damnatus est: & tua innocentia sub ictu est. hic nos error decipit, hic effaminat, dum patimur, quæ nunquam potius nos posse prævidimus.

Ὁμοῦντα ποταῦτα | hoc est, quod Aristoteles de philosoph. l. 8. apud Euseb. præpar. l. 14. c. 17. ποταῦτα ἐν ὕψει, ζῶν ἐκὶν ἡ ἐμπόδιος. Imò quod Heraclitus etiam, quem & istic forsitan Marcus in animo habuit, apud Sextum loco superius memorato; Τὸς ὅς ἄλλος ἀνθρώπος λαοδάται, ὁμοῦν ἐκδίντες πύσιν, ὅπως ἐπ' ὁμοῦν εὐδόντες, ὁπλαυδονοῦνται. Senec. de provid. c. 5. Languida ingenia, & in somnum itura, vel in vigiliam somno simillimam. Lucrēt. l. 3.

Qui somno partem majorem conseris avi,
Et vigilans stertis, nec somnia cernere cessas;
Atque animi incerto fluitans errore vagaris.

Itaque non incommode prorsus Xylander hic: vult perficiendum strenuè, quod recto consilio agendum susceperimus; neque in medio actu desistendum aut titubandum. nam in somnis sæpe imaginamur nobis aliquid agere, nihil tamen efficimus. Homer Iliad. χ. v. 199.

Ὄς δ' ἐν ὀνείρων ἐδωκαται φάροντα δῶκεν,
Ὅτ' ἄρ' ὁ τὸν δωκαται ὑποφάγειν, ἐδ' ὁ δῶκεν.
Ὄς ὁ τὸν ἐδωκατο μάλα ποσιν, ἐδ' ὁ ἀλύξαι.

Oppian. piscat. l. 2. de torpedine:

Ὄσον δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐν εἰδολοῖσιν ὀνείρων
Ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ οἴου, καὶ ἐκ τοῦ οἴου φέρεται
Θεοῦται μὲν κερδῶν, τὰ δ' ἡ γένετα παλλομένοιο.
Ἀσπερὸς ἀπὸ θεοῦ ἐπιγινώσκοντο βαρύνει.
Τόλῳ γενομένης περὶ τὰς ἐξ ἡδύς νάγκην.

Maro Æneid. l.

Ac velut in somnis, oculos ubi languida pressit
Nocte quies, nequicquam avidos extendere cursus
Velle videmur: & in mediis conatibus agri
Succidimus, non lingua valet, non corpore nota
Sufficiunt vires, nec vox, aut verba sequuntur.

Vide Plutarch. ad Præf. indol.

Ὅτι ἐδὲ παῖδας τοῖων, ὃν τὸτ' ἔστι, καὶ ἡλὸν, καὶ τὸν παρελθόντα | Locus insigniter depravatus, cuiusq; medicinam penè desperat peritillimus omnium, quos ego nōrim, istorum sanandi artifex: clarissimum Salmasium, etiam si nullus nominarem, quem velle deberem, agnoscent mecum, qui in studiis istis exercitati fuerint, ni arugo mera canderem illis omnem exederit. Tentavit tamen is medellam dare, partim loco suo emota, quædam restituendo, partim supplendo, quod excidisse visum, & in proximè præcedentibus haud semel, occurrit, τὸ αὖ μὴ δὲ. ut sic negatur, καὶ ὅτι παῖδας τοῖων μὴ δὲ, & καὶ ἡλὸν, τὸτ' ἔστι, καὶ τὸν παρελθόντα. Sensusque sit, Oportere pueros parentum meminisse, non simpliciter quidem, hoc est, quatenus vulgò nobis præcipitur. nimirum parentum memoria hæc nobis debet ineffe eo fine, ut sciamus, quomodo illi ex hac vita abierunt, ita etiam nobis abeundum; aut aliquid simile. Cæterum tentandi & nobis post Machaonem quoque, venia, spero, condonabitur. Quid si ergò sic restituere velimus? ὅτι ἐδὲ [ἄσπερ] παῖδας, τὸτ' ἔστι, καὶ ἡλὸν, καὶ τὸν παρελθόντα, non oportere nos agere puerorum instar, hoc est, merè nudèque, absque iusto diligentique examine; juxta illud, quicquid tandem fuerit, quod à parentibus nostris accepimus. ut καὶ ἡλὸν idem hic Marco valeat, quod καὶ ἡλὸν πᾶν καὶ ἄλλορον Origini adv. Cels. lib. 1. Vel itque rejici τὸν μεταίαν ἀναστροφῶν τὸν πᾶν παρελθόντα, ut Petrus loquitur, ep. l. c. 1. v. 18. Occurrit itaq; exceptioni illi, quam benè monentibus rectoriæque monstrantibus opponere solet vulgus hominum; Faciemus prout fecere

fecere majores nostri, & prout ab eisdem nos accepimus. Sic enim Judæi idololatraz, Jerem. c. 44. v. 17. Sic Pontifici, non minüs etiam quàm illi eodem crimine innexi. Sic ethnici, primis Christiani nominis temporibus, apud Clement. in *hortator.* 'Αλλ' ἐν πατέρων, φασί, παραδεδωκόσιν ἡμῖν ἔξους ἀνατρέπειν ἐκ εὐλογοῦν. Symmach. l. 10. ep. 43. Sed majorum servandus est ritus. Et Tibull. lib. 2. eleg. 1.

—fruges lustramas & agros,

Ritus ut à prisco traditus extat avo.

quibus regeri quid possit, consulantur Clemens ib. & Ambrosi. ep. 31. quã Symmacho respondet: nam transcribere nimis prolixum fuerit. Optimè Justinus apolog. 2. Τὸς χτ' ἀλήθειαν ἐνυστεῖς καὶ φιλοσοφῶντες μόνον τάλαντες πικρὴν καὶ σέρειν ὁ λόγος παραρρίπτει, παραβληθὲς δὲ δὲ παλαιῶν ἔξακοντα, ἀν' αὐταῖς ὄσιν. Rectèque Theodoret. *therapent.* l. 1. 'Ανδρῶν δὲ γε σωφρονέσων ἰδίον, μὴ σπληνέει δαλῶν, μηδὲ ἔξουσι περισσεύειν παρὰ τὸν νόμον, ἀλλὰ ζητῶν τάλαντες, καὶ τὸ χρησίμον παραρρίπτειν ἐκλήσκει. qui & Socratis illud Critoni dictum subiungit: 'Ὅς ἐγὼ, ὃ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ αἰεὶ πάντες, οἷός τ' ἐμὴν ἐξουσίαν ἀλλὰ πείθεσθαι, ἢ τὸν λόγον, ὃς ἂν μοι λογιζομένη βέλπες & φαίνοιο. Illud interim adjicere lubet, horum etiam spectare videri, quod apud Plutarchum toties repetitum ex Heracliti dictis occurrit de poet. leg. regul. 10. & de aud. end. Βλαβὲ ἀνθρώπου ἐστὶ παντὶ λόγῳ ἐπιπολεῖν φησὶ. monet enim, inquit Plut. μὴ παντὶ λόγῳ πάσῃ, ὅσοις πικρὰ καὶ παραρρίπτειν αὐτὸν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καὶ ἀνέροειδους, καὶ πολλὰ διακρούσας καὶ ἀληθείας, καὶ ἀφελίμως λεγομένης. ut sit idem cum Solomonis illo, *Parom.* c. 14. v. 15. Fatuus credit omni verbo. Sive verum, sive falsum, sive utile, sive noxium. Piscat. vel etiam, omni rei. ut Jan. Quum nihil magis præstandum sit, (ut Senec. *de beat.* cap. 1.) quàm ne pecorum ritu sequamur antecedentium gregem, pergentes, non quã eundem est, sed quã itur. nec ulla res nos majoribus malis implicet, quàm quid ad rumorem componimur; optima rati ea, quæ magno offensu recepta sunt; quorumque exempla nobis multa; nec ad rationem, sed ad similitudinem persequimur. Itã, quod in strage hominum magna evenit, cum ipse se populus premit, nemo itã cadit, ut non aliam in se attrahat: primi exitio sequentibus sunt. Itã in omni vita accidere videas licet. Nemo sibi tantum errat; sed alii erroris causã & auctor est. nec enim applicari antecedentibus: & dum unusquisque mavult credere, quàm judicare; nunquam de vita traditus per manus error; alienisq; perimus exemplis. hoc est, κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὸν κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὸν κατὰ τὸν νόμον. Carterum Marci mentem an tangerimus, aliorum esto judicium. De sensu idem censet eruditissimus D. Bootius. Verùm is pro pro-

duis τολών, legit πυθαγορείαν, vel potiùs πυθαγορείας, ut sit πυθαγορείας μιμήσθαι, quibus solenne fuit illud, Αὐτὸς ἔφα. Ipse dixit. quod probare promissus, nisi à scriptura vulgata recederet longiùs, & mutatione leviori negotium confici posse videatur: Cæterum de Platone pariter Aristides *Apolog.* pro quatuor viris: Εἰ τις τῶν Πλάτωνος δὲ καὶ πάντων ἰσχυρίζοιτο, — πῶς ἔχῃ ληρήσει, καὶ περιεργασάμενος, εἰ πῇ καὶ ἔξυσιν ἀλγος, ἀλλ' ὅσοις πάσι ἀρετὴν τῶν ἀπολαμβάνων, ὅτι φαίνεται Πλάτων; Marci mentem planè expressit.

§ 47. Αὐτεὶον περὶ τῆς, ἢ πάσας εἰς τετλίω | cras, aut summum perendi moriturum te. Cicero. *ad Attic.* l. 12. epist. 43. Scies fortasse cras, summum perendi. Socrati par ferè monitum divinitus datum refert Laertius l. 2. quum enim in somnis quidam visus est illi dixisse ex *Iliad.* λ. v. 363. illud.

Ἡμαρτὴ καὶ τετλίω φησὶν εἰσελθὼν ἰκοιο.

conjecit inde perendi moriturum se. eis τετλίω, inquit, ἀποδύσμαι. conjecturæ rationem, eã quam Erasimus dedit, probabiliorẽ de Nannio *miscel.* l. 8. c. 36. & Casaub. *ad Laert.* petas licet.

Οὐκ ἔτ' ἂν παρὰ μέγα ἔποις | Senec. epist. 93. Nunquid feliciter judicas eum, qui summo die muneris, quam cum qui medio occiditur? nunquid aliquem esse tam cupidum vitæ putas, ut jugulari in solario, quàm in arena malis? non majore spatio alter alterum præcedimus. mori per omnes it: qui occidit, consequitur occisum. minimum est de quo sollicitissime agitur. quid autem ad rem pertinet, quãdiu vitæ, quod vitare non possis? Et quæst. nat. l. 2. c. 59. Omnes reservamur ad mortem. totum hunc quem vides populum, quousque cogitas esse? citò natura revocabit & condet. nec de re, sed de die queritur. eodem citius tardiusve veniendum est. quid ergo? non tibi timidissimus omnium videtur, & insipientissimus, qui magno ambitu rogat moram mortis? nonne contemneres eum, qui inter perituros constitutus, beneficii loco peteret, ut ultignus cervicem præberet? idem facimus. in omnes constitutum est capitale supplicium. magnæ æstimamus tardius mori. Quid porro prodest paucos dies aut annos lucrifacere? Quid tanquam de magno detrimento times? nemo multum ex stillicidio potest perdere. Idem epist. 37. & 70. Apud Platonem in *Phædon.* Socrates de eis, qui venenum hausturi, moram aliquam ac dilationem expetebant; Εἰκότως τὸ τοιοῦτον καρτερῶν καὶ οἰκτῶν καὶ ἔλαττος εἰκότως ὁ ποιῶν. ἔδον γὰρ εἶμαι κερδαίνειν, ὁλόν ὅσον ὅσον πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἡ γὰρ ὁλὴ ὁφείλει περὶ εἰμαρτῆς γινώσκοντα τὰ (καὶ) καὶ περὶ τῆς καὶ εἰς τὸν ἐν ἐν ὅλῳ. At contra Micyrius apud Lucianum in *Cataplo.* ὃ πάντων ἢ τὰ κύκλωσιν & ἐκείνη εὐραίνει δωρεὰ, τὸ ὑποκρίσθαι, ὅτι πύμαλον ἐγὼ τὸν ἐπὶ κατὰ δουλειᾶν. ἂν τε γὰρ περὶ τὸν, ἀλλὰ πύμαλον, οἱ οὐτοὶ ὁδὸς περὶ τὸν. *Ephr.* l. 2. c. 1. Τί ἐν ἀντακλίσει, εἰ γὰρ; εἰ γὰρ μὴ νῦν, ὕστερον. Vide l. 6. § 10.

Τὸ εἰς πολλοὺν ἔπος μάλλον ἢ αὖτις, μὴδὲν μέγα | Vide lib. 10. § 8. & supr. § 15. Plut. de sera vindicta. Ἐπεὶ τοῖς γὰρ τοῖς πᾶν ἀνθρώπων βίη διδύμα, τὸ μὴδὲν ἔστι. καὶ τὸ νῦν, ἀλλὰ μὴ σὺ ἐστὶ πελάγοντα, τοιαῦτον ἔστιν, ὅς τὸ δέλησι, ἀλλὰ μὴ σὺ ἐστὶ, σπλάγις ἢ κρημνισμὸς τὸν πονηρὸν. Et Zosim. hist. lib. 2. Πᾶς χερσὶ τῷ δαίμονι βραχὺς αἰὶ τε ὄντι καὶ ἐσθλῶς.

§ 48. Πόσι μὴ ἰαυδῶ | Vide l. 3. § 3. & lib. 6. § 45. & lib. 7. § 19. & lib. 8. § 25. 10 Lucret. l. 3.

Hoc etiam tibi tute interdum dicere possis :

Lumina sis oculis etiam bonus Ancu' reliquit,

Qui melior multis, quam tu, fuit, improbe, rebus.

Inde alii multi reges, rerumque potentes

Occiderunt, magnis qui gentibus imperitarunt.

Ille quoque ipse, viam qui quondam per mare magnum

Stravit, iterque dedit legionibus ire per altum,

Ac pedibus salvas docuit super ire lacunas ;

Et contempsit aquis insultans murmura ponti,

Lumine adempto, animam moribundo corpore sudit.

Scipiades, belli fulmen, Carthaginis horror,

Offa dedit terræ, proinde ac famul' infimus esset.

Adde repertoires doctrinarum atque leporum :

Adde Heliconiadum comites : quorum unus Homerus

Sceptra potitus, eadem aliis sopita' quiete est.

Denique Democritum, postquam matura vetustas

Admonuit memorem motus languescere mentis,

Sponte sua leto caput obviis obtulit ipse.

Ipse Epicurus obit, decurso lumine vitæ,

Qui genus humanum ingenio superavit, & omnes

Præstrinxit, stellarum exortus ut æthereus Sol.

Lucretium, Epicureum hæc loqui memineris. Illud interim ὡς ἐν περὶ φθόρου notetur, alluisse videri primoribus hisce verbis ad Achillis verba illa apud Poetarum principem Iliad. φ' v. 107. quæ & Callisthenem sibi occinere solitum, ubi Alexandri animum abs se alienatum senserat, quod adversus mortis metum mentem sibi obfirmaret, autor est in Alex. Plutarchus,

Καὶ τῶν καὶ Πάριος, ὅς σὺ πολλὸν αἰμείων.

Τὰς ὁρὰς καὶ ἅς ἄρ' ἀρραγέως συναρπάσας | contractis scilicet in trititiae gravitatisque indicium supercillis, morti propinquos significare volebant ægrotos, & pro conclamationis jam habendos.

Ἐξυσία ζυγῶν | Quia nimirum jus habent vitæ & necis. Hinc fastuosum illud Pilati Joan. Evang. c. 19. v. 10. Ἐμοὶ ἔστι λαός; καὶ αὐτὸς ὅτι ἔξυσίαν ἔχω σωρῆσαι σε; At Diogenes Perdicæ mortem, ni ad se accederet, minuenti, ἔδινε μάχα. καὶ τὸ κἀνδραϊς ἢ φάλαγγιον τὸτ' ἀν' ἀνδραϊοῖν. Nihil, inquit, hoc magni, cum cantharis & phalangium, musca & aranea, idem possint. Laert. lib. 6. Theodorus pariter Cyrenæus Lyfimacho idem interminato, Enimvero magnifica res tibi contigit, quia cantharidis vim affectus es. Refert Cicero Tuscul. l. 5.

& Val. Max. l. 6. c. 2. Vel, ut Seneca, de tranquill. c. 14. Habes, cur tibi placeas : hemina sanguinis in tua potestate est.

Ὁς ἀδυνατοί | At Anaxagoras, renunciato morti additum se à suis, Ἄρα καὶ κείνων καμῶν πέλας ἢ φύσις κατεψήφισα. Eundem in utrumque nostrum jam olim natura calculum tulit. Laert. l. 2. Et Socrates pariter, dicenti, Θάνατον σε κερτήσω, Morti se addixerunt. καὶ κείνων ἢ φύσις. & ipse natura. Laert. ibid. Ad Marci mentem Plin. l. 7. c. 7. Tu, qui te Deum credis, aliquo successu tument, tantis (lucernæ odore extinctæ) perire potuisti, atque etiam hodie minoris potes.

Πόσι καὶ πόλεις δλα | De urbibus opidisque; montium concursu collis, terræ motu prostratis, hiatus absorptis, marisve incurfa haustis submersisque; videri poterit Plinius hist. natur. l. 2. c. 83, 84, 88, 91, 92. & Strabo geograph. l. 1. Aristotelis nom. de mund. c. 6. Τὰ δὲ τῆς γῆς εὐτροπία ἴση,

20 πολλὰς ἐπερρήσεις καὶ πᾶσαν ἀναδιδύχαι σπουδαί τε καὶ ἡδὴ βίαιος, πολλὰ μέρη τῆς γῆς ἀνέρρηξαν ὅμοιοι τε καὶ τελευταῖ, ἵκασι καὶ ἀρραγέως καὶ δ' ἐρμαῖ τε κρημάτων καὶ ἀναχωρήσεις, πολλὰς καὶ ἡπείρους ἰθαλάσσας, καὶ θαλάσσιαι ἡπείρους βίαι τε πᾶσι κρημάτων καὶ πυφώνων, ἔστιν ὅτι πόλεις δλα ἀνέτροσαν πυρκαῖαι τε καὶ φλόγαι, αἱ μὲν δὲ ἐκ νῦν ἡρόδωται σπέρτερον, ὁσπερ φασὶν, ὅτι θάλασσης τὰ σπέρτα ἐκ μέρη κατέσπραν αἱ δὲ σπέρτα ἐκ τῆς γῆς ἀναδύσασθαι καὶ ἐκρυπθῆσθαι, καὶ δὲ

30 καὶ ἐν Αἰτνῇ κατέσπραν ἀναρραγέων, καὶ ἀνὰ πᾶσι γῆν ἐπερρήσαν, καὶ μέρη δλα. Aristides σεμνῶντι καὶ Συμμενῶντι. Ἀκινέσιον δὲ εἶναι, φασὶν, καὶ ἐν ἀνδραποῖς ἀλλὰ καὶ γῆν θαλάσσιαν δλ' ἄνθρωποι, καὶ θαλάσσιαι ἡπείρους καὶ πόλεις, αἱ μὲν καὶ γῆν ἰθαλάσσιαν, αἱ δὲ ἰσὺν βόρυσσαν ἐκρύπτον τε καὶ πᾶσι ἡπείρους. Vide eundem de Smyrnæ clade in μνησίδι δὲ Συμμενῶν, de Rhodi in Rhodiaca. Tertull. apolog. c. 20. Quod terra parant urbes, quod insule maria fraudant, quod regna regnis compulsi,

40 & c. & c. 40. Quanta clades orbem & urbes exciderunt? Legimus Hieramnapen. (leg. Hieran. & Anaphen; ex Strab. l. 10. Plin. l. 2. c. 87. & l. 4. c. 12. & Ammian. lib. 17.) & Delon, & Rhodon, & Con insulas multas cum millibus hominum pessum abiisse. Sed & mare Corinthium terra motus obibat : & vis undarum Lucaniam Italia abscissam in Sicilia nomen relegavit. Quibus gemina habet & adv. nation. l. 1. c. 9. ubi tamen perperam pro Delos, Delphos legitur. Sed & de palio cap. 2. ubi inter alia, Inter insulas nulla tam Delos, arena Samos; & Sibiyla non mendax. Allusit ad Sibiylinum illud ;

— καὶ δὴ καὶ ἀδύνατον,

καὶ ψαμάδος Σάμος ἔστι. —

Seneca nat. quest. 6. l. 1. Non homines tantum, qui brevis & caduca res nascuntur, urbes & æque terrarum

Invadunt urbem somno vinctque sepultam.
urbem enim pro incolis posuit: Incertus poeta in
Hectoris epitaph.

cum quo sua Troja sepulta est:

Conducunt pariter, qui perire simul.

De Cremona Tacitus hist. lib. 3. Caterum assidere
sepultæ urbis ruinis, noxia tabo humus, haud diu per-
misit. sed & domum sepultam Catullus, at aliâ ra-
tione. ad Manium ep. 64.

Tecum una tota est nostra sepulta domus.

& quemadmodum civitatum cadavera illi, ita ex
antiquis nescio quis earundem sepulchra dixit, busta
Plinius, de Athenis, Mycenis, aliisq; urbibus jam
dirutis ille epigr. hoc,

Ha sunt, quas merito quondam est mirata vetustas:

Magnarum rerum magna sepulchra vides.

Iste l. 2. c. 93. Motus enim terræ silcantur, & quic-
quid est, ubi saltem busta urbium, (sepulcrum M.S.)
extat. Quin & quomodo Marcus civitates mori di-
xit, ubi devastantur: ita è contrario Aristides reviv-
ificare easdem, ubi instaurantur denuo. Αἰπὸς καὶ
δύσκολος (inquit Marco nostro, Commodoque sup-
plex pro Smyrna restituenda) ταῦτ' αὖτε ἡρώδης τῇ πό-
λει χάριν, ὡς ἀναβῆναι δι' αὐτοῦ. eandemq; ab eis
restauratam, φοίνικος δίκλιν, ἀναβῆναι παλιν, ὡς
in eandem compositā. & orat. in Romam: Ἄλλ' ἀπε-
χῶς καὶ τὸν Παμφύλου μύθον, εἰ καὶ μὴ Πλάτων
οἶ, ὅτι τῇ περὶ ἡδὴ κείνῃ αἱ πόλεις, ὑπὸ
σῆς σέως ἀλλήλας ἐπέδον καὶ παρεχόν. ἀδελφὰν ἐδέξαν-
το τὴν ἡγεμονίαν. καὶ ἑαυτῶν ἀνέβησαν. Historiam
an fabulam Eris Armenii gente Pamphylii respo-
xit, quam narrat Plato polit. l. 10. & à Platone mu-
tuati Val. Max. l. 1. c. 8. Macrobius in somn. Scip.
l. 1. c. 2. Clem. Strom. l. 5. Aeneas Gaz. de anim.
immortal. ex Platone corrigendi novissimi duo,
cum apud alterum σέως pro ἡέδς, apud alterum Ἀρ-
μόνιον pro Ἀρμόνιον sit scriptum. Vide Leopard.
emend. l. 9. c. 2. Caterum sicut urbibus etiam mor-
tem Marcus, & mortalitatem Seneca suprà laudatus;
ita partibus quibusdam corporis humani immortalitatem
quandam & immunitatem à morte Plato tri-
buit in Phaedone; Ἐνία δὲ μὴν τῶ σώματι καὶ
ἐὰν σαπῇ, ὅσα τε καὶ νεκρὰ καὶ τὰ τριῶντα πάντα
ὅμως, ὡς ἔπος εἰπείν, ἀθάνατά ἐστι. de cadaveri-
bus loquitur Aegyptio more conditis. Quin & Ter-
tull. de resurr. c. 42. Nec gigantum autem antiquissi-
ma cadavera devorata constabit, quorum crates adhuc
vivunt. & mox: Constat, non tantum ossa durare, ve-
rum & dentes incorruptos perennare; quæ ut semina
retinentur fructificaturi corporis in resurrectione, de
dentibus certe Plinius l. 7. c. 15. Dentes tantum in-
victi sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore.
Subiicit tamen, Iidem flammis indomiti, tæbe cavam-
tur pituita. Vivere itaq; in istis est perdurare, sive
perennare, mori autem corrupti, deficere, destrui.
Moriendi vocabulo usus est Marcus, quia de morte

hominum differebat: vita & immortalitatis Plato &
Tertullianus, quia animæ immortalis futuræ ille,
ille carnis ad vitam resurrectionis causam agebat.

ΕΛΙΚΗΝ | Helice, Achaia urbs, de qua Straboge-
ogr. l. 1. Βύρα καὶ ἡ Ἠλική, ἡ ὑπὸ ὑπὸ χάσματι, ἢ
ἢ ἢ ὑπὸ χάσματι ἡ Ἠλική. & l. 8. καὶ ἐκείνη δὲ
Ἠλική, ὅσον ἐπὶ σὲ ἡ Ἀδελφικὴ ὑπὸ σείσμῳ
καὶ τὸ πάλαι κατεκλύσθη αὐτῇ, quo loco ex
Heraclide calamitatis illius, cum historiam, tum
10 & causam ab ira Neptuni fabulosam commemo-
rat. Adjungit idem l. 1. & Βύρα Bizonam Illy-
ricam urbem, ἡ κατεπόθη (inquit l. 7.) πολὺ μέ-
γεσ ὑπὸ σείσμῳ. ut in priore loco lectionem re-
ceptam mutare nihil sit necesse, ut σείσμῳ substitu-
atur, cum eadem existat utrobique. Plin. hist. nat.
l. 2. c. 92. Helicen & Buram in sinu Corinthio pon-
tus abstulit: Senec. natur. quest. l. 6. c. 26. Illa va-
sta concussio, quæ duas suppressit urbes, Helicen & Burin,
citra Aegæum constitit. de quarum interitu, cum E-
phorum scripsisse, idem refert. quest. nat. l. 7. c. 16.
tum & Callisthenem cladem eam libro peculiari de-
scripsisse. Ibid. l. 6. c. 23. & l. 7. c. 5. Ipse eodem
trahit, quod Marcus istuc, l. 6. c. 32. Ego, inquit, pe-
rire timeam, cum terra ante me pereat? Helicen Burling;
tatas mare accepit. Ego de uno corpusculo timeam?
Supra opida duo navigatur. duo autem, quæ novimus,
quæ in nostram notitiam memoria literis servata perdu-
xit, quàm multa alia aliis locis misera sunt? quos po-
pulos aut terra in se, aut mare inclusit? Ovid. Meta-
morph. l. 15.

Si quæras Helicen, & Burin, Achaïdas urbes,
Invenies sub aquis.

Meminere etiam cladis istius Aristotelis nomine
Autor de Mundo c. 4. Aristoteles ipse Meteorol.
l. 2. c. 7. Diodor. Sicul. l. 15. Pausan. in Achaia.
Polyb. hist. l. 2. Euseb. anno 1137. Oros. l. 3. c. 3.
Favorinus apud Stobæum tom. 2. tit. 105. qui ubi
Simonidis illud retulisset, quod & è threnis ejusd.
autor idem seorsim commemorat, (estq; locus al-
ter ex altero supplendus) & attingit quoq; Dio Prus.
40 orat. 74.

Ἀνθρώποις γὰρ ἐὼν, μήποτε φήσιν, ὅ, πίνεται αὐτοῖς,
Μηδὲ ἀνδρὰ ἰδὼν ὄλκιον, ὅσον χεῖρον ἔσται
Ἄλτ' αὖ γὰρ, ἐν τανυπτερυγὶ μύας
Οὕτως, ἀ μεταστάσι.

Clausula illi, Μηδὲ ἀνδρὰ, subjungit, ἀλλὰ καὶ
δὲ οἶον. ὅσῳ ἀμείλει ὁ ποιητὴς διεξέρχεται, τὴν αὖ
Συκοπιδὸν ἀδελφὰν ἀπώλειαν. ἡδὴ καὶ ἡ πόλις, πρὶν
ὁ σεισμός, ἀνέβησαν γὰρ ἀπὸν αἰγυρίδων αἱ μὴ
ὑπὸ πύργῳ αἱ δ' ὑπὸ σείσμῳ αἱ καὶ τῆς θαλάσσης
ἐπιλάθοντο. καὶ μοι Ἐλική, κατεπόθη. πρὸς Βύρα;
καὶ αὐτὴ κατεπόθη δὲ πόλις Ἑλληνίδος ἀπώλειαν.
ὅσῳ αὖτε αὐτοῖς. quo loco ὁ ποιητὴς non est Homerus,
ut Gellnerus est opinatus, sed Simonides, qui Scope-
darum interitum ex ædium ruinâ (cui miraculo
quodam ereptum Simonidem ipsum subduclum re-
ferunt

ferunt. Cicero de Orator. l. 2. Val. Max. l. 1. c. 8. Fabius l. 11. c. 2. Suidas. alii) nec interitum tantum deflevit, sed res gestas etiam (utl ex Theocrito Idyl 16. videre est) carmine celebravit. neq; tamen ideo necesse arbitror, cum Leopardo emendat. l. 10. c. 10. pro αἰείδων, ἐν μέλει rescribere, quia melicus Simonides. quum αἰείδει, utique, verbi gratia, possit commodè satis consistere. Philo itidem lib. de Mond. immortal. qui & Helicæ Buræque tertiam addit Ægyram his verbis :

Κατὰ Πελοπόννησόν φασι τρεῖς πόλεις,

Ἀθήνας, Βύρην τε, καὶ ὑψαλλὴν Ἑλικεαν, ἐνδομόνας τὸ πάλαι χροῖον, πολλῇ τῇ πηλὰ γυνεὶ ἐπιλυθῆναι πορῶ. Verum Ægyram Plinius illarum cladi superfuille significat. Sic enim loquitur hist. nat. l. 4. c. 5. Achaia opida, Helice, Bura; in qua refugere, hausit prioribus, Sicyon, Ægira, Ægion, Erineor. Nec subticendum, quod de Helice Ælian. hist. animal. l. 11. c. 19. Μελλόντις ἦ, inquit, οἰκίαις κατὰ ἐρεῖαν αἰδητικῶς ἔχουσιν οἷτε ἐν αὐτῇ μέγας, καὶ μὲν τοὶ καὶ γαλαὶ, καὶ φθάνουσι τῷ κατὰ πόρῶν, καὶ ἐξοικίζονται. τὰ τοὶ καὶ φασιν ἐν Ἑλικῇ χροῖον. οἱ πῖντε δὲ ἡμερῶν τῷ ἀφανισθῆναι τῷ Ἑλικῷ, ὅσοι μὲν ἐν αὐτῇ ἦσαν καὶ γαλαὶ, καὶ ὄρεος, καὶ σκολόπιδας, καὶ σφονδύλαι, καὶ τὰ λοιπὰ ἐκ τῷ πιαύτῃ, ἀδρόα ὑπεζῆν τῇ ὁδῷ τῇ εἰς Κορίαν ἐκτρέψῃ. ἐπεὶ ἦ ἀνεχόμενα τὰ πρεσβυτέρω ζῶα, ὑψηλότερον σεισμὸς καὶ συνίσταται ἢ πόλεις, καὶ ἐπαλύσαντο πολλοὶ κύματα, ἢ Ἑλικὴν ἡφανίσθη. Ammianus denique rerum gestarum l. 17. ubi Nicomediae urbium Bithyniae matris cladem, quam Constantio rerum potito pertulit, miserabilem pluribus descripsit; Finit, inquit, terrarum motus modis quatuor: aut enim brachmatia sunt, qui hominum intus suscitantes, sursum propellunt immensissimas moles, ut in Asia Delos emerit, & Hiera, & Anapha, & Rhodus, & Eleusis in Bæotia. & apud Tyrrenos Vulcania insulaeque plures: vel climaticae, qui limitis ruentes & obliqui, urbes & aedificia, montesque complanant: aut chasmaticae, qui grandiori motu pat-

Nūν ἡ ὅλας δις λυαὶ ἐς ἐν κακὸν ἀπαυδῆσαι, Ἐς βυθὸν ἢ ἀχάνες χάσμα | ἢ ἐν πῖνι, Βύρην καὶ εἰς Ἑλικῷ κακωσθῆναι αἱ δ' ἐν χέρσιν Σάρδεις, ἐν βυθίοις εἰς ἐν ἐκείνῃ τέλῃ. Sardibus obigit hæc clades sub Tiberii imperio: refert Strabo l. 12. sed non solis. Plinius l. 2. c. 84. Maximus terra, memoria mortaliū, exitiis motus Tiberii Caesaris principatu, duodecim urbibus Asia unā nocte prostratis. de numero, Tacito l. 2. cum Plinio convenit. Eusebius verd̄ tredecim numerat & nominat, quarum una forsā reliquis celebris minis.

Καὶ Πομπηῖος | Pompeii Campaniæ opidum, Plin. l. 3. c. 5. De hoc Senec. nat. quest. l. 6. c. 1. Pompeius, celeberrimam Campaniæ urbem, in quam ab altera parte Surrentinum Sabianumque litus, ab altera Herculanense conveniunt, mareque ex aperto conductum amano situ cingit, desedisse terra motu, vexatis quæcunque adiacebant regionibus, audivimus; & quidam diebus hibernis, quos vacare à tali periculo majores nostri solebant promittere. Nonis Febr. fuit hic motus, Regulo & Virginio Consulibus. & c. 27. Annis sexcentarum ovium gregem examinatum in Pompeiana regione. Strictim Tacitus animal. l. 15. Motu terra, celebre Campaniæ opidum Pompeii, magnā ex parte proruit. Caterum & altera urbis istius clades nihilo minus insignis memoratur, de quā infra dicendi locus dabitur.

Καὶ Ἑρкулάνειον | Herculanæum etiam Campaniæ opidum, Plinio ibid. Seneca de Pompeiorum motu locutus, loco superius adducto: Campaniam nunquam securam huius mali, indemnem tamen, & totiens defunctam metu, magnā strage vastavit: nam & Herculanensis opidi pars ruit, dubiæque stant etiam quæ relictae sunt. & ibid. c. 26. ubi dixerat ex Callisthenis sententia, insulas esse certioris soli, urbēque eò tutiores, quò propius ad mare accesserunt. falsa, inquit, hæc esse, Pompeii & Herculanæum sensere. De utroque Dio Cassius lib. 66. in Tito. ubi Vesuvii montis incendium immane descripsit; καὶ πόλεις δύο ὅλας, τότε. Ἑρкулάνειον καὶ τὸ Πομπηῖον, ἐν δὲ τῷ τῷ ὁμίλῳ αὐτῆς κατὰ χροῖον. Duplex ergo tum Pompeios, tum & Herculanæum clades affligerat: à terræ motu altera, altera ab igne, qui è monte vicino eruperat. illa sub Nerone contigit, ista sub Tito. prior Seneca, Dioni posterior memoratur. Marcus utram voluerit, ambigi potest. hanc magis, opinor, quia post priorem illam revivisse quodammodo videtur, graviore malo reservata. de hac certè Tertullianus de pallio c. 2. postquam Sodomæ ac Gomorrhæ cladem retulerat; Ex huiusmodi nubilo & Tuscia Vulsinius pristinus deusta, quò magis de montibus suis Campaniæ speret, erepta Pompeios. Sed & in apologet. c. 40. Vulsinius de calò, Pompeios de suo monte perfudit ignis, quod cum idem eisdem planè verbis in scripto adducitur.

Σάρδεις, αἱ τὸ πάλαι Ἰγύρι πόλεις, αἱ τ' Ἀλιδῆ, Σάρδεις, αἱ βασιλεῖς Περσῶν ἐν Ἀσιαδὶ &c. Αἱ Κεῖσιν τὸ παλαιὸν ἐπὶ τῷ ποταμῷ μίλαδρον, ὁ ὅσον Πακτωλῷ ῥόδιματι διέσφωμαι.

adversus nationes l. 1. c. 9. reponatur; eo loci tamen vir doctissimus Jac. Gothofredus, cuius diligentiae Tertulliani forum hunc postliminio receptum debemus, in codice MS. *Tarpeios*, non *Pompeios* legi testatur; idemque vocabulum in *Apologetico* restitutum contendit. ut Tarpe civitas Italiae: cuius Stephanus Byzant. meminit, utrobique intelligatur, unde *Ταρπείον ἔργον*, & gentilitium nomen *Ταρπείου*. id eò magis urget; primò, quia Pompeiorum clades sub Nerone demum contigerit, cum autor de eis cladibus agere proposuerit, quæ disciplinâ Christianâ erant antiquiores. deinde quia terram illa facta sit, cum hæc, de qua Tertullianus, igne contigerit. Verùm & *Tarpæ* istius nomen obscurum satis videtur, nisi si quis montem *Tarpeium* huc transferre velit, quod nisi per somnium fieri posse Gothofredus ipse negat; nec clades huius ulla istiusmodi scripto consignata deprehenditur. tum *Pompeios* non terræ motu tantum pruratos, etiam igne perfusos, cineribusque obrutos constat, potuitque Tertullianus memoriâ lapsus, posterioris etiam, inter multas alias, cladis alicujus mentionem fecisse.

Ὁ μὲν σῶτον κηρύσσει | Sententia ἀνακόλουτος, qualem suprâ observavimus, lib. 3. § 4. de argumento autem hoc ipso paria habes, *infr.* § 50. & l. 8. § 23.

Εἶτα ἔξετάζει | à gestu defunctorum tractum. Vide *supr.* ad § 3. *Ἐκτίττω*.

Πάντα ἢ ἐν βραχεῖ | ita *infr.* § 50. ὅλον μὲν ἔστι τὸ διάνημα. Vide & *supr.* § 15.

Τὸ δὲ ὅλα κηρύττειν αἰεὶ | M. Casaub. τὸ δὲ ὅλον κηρύττειν αἰεὶ, &c. q. d. hæc est summa rei, ut humanas res semper intuearis, tanquam transitoria & vilia.

Τὰ ἀνθρώπινα ὡς ἐφήμερα | Ità lib. 9. § 14. πάντα ταῦτα ἐφήμερα. & *supr.* § 29. πᾶν ἐφήμερον. Euripid. *Phaniss.* à Plut. ad *Apollon.* & Stob. *tom.* 2. tit. 105. laudatus;

Ὁ δὲ ὅλος ἢ βίβω, ἀλλ' ἐφήμερος.

Fortuna fluxa est; vixque durat in diem.

Et apud eundem Hecuba;

Τὸν πάντα δ' ὅλον ἡμῶν ἐν μ' ἀφείλετο.

Quibus, altero alludi poterat ad *Ephemeron*, plantam sic dictam; si *Nicandri Scholiastæ* fides, διὰ τὸ ἑωρὶν ἀναδιδόχῃ, τῇ ἢ μεσημέρῃ πελοῖσθαι, σεῖς ἑωρὶν ἢ αὐτὴν εἶναι, vel, ut ego potius existimem, quod florem ferat, citò deciduum, ut vix in diem alterum duret. nec abludit *Moses*, qui uno die totam vitam hominis conclusit, ut *Philippus* presb. in *Job* l. 1. dum genus humanum herba campestris comparat, quæ manè succrescit, vespere succiditur. *Psal.* 90. v. 5, 6. altero ad aliam eidem cognominem, inde dictam, ut ad *Dioscorid.* c. 700. ex *Theophrasti* sententia *Herm. Barbarus*, quod intra diem jugules: sive, διὰ τὸ ἡμέραν ὅλον μὴ εὐάσθαι ἔχοντι τὸ

πiontas αὐτὸ, vel φαρμάκῃ etiam. quemadmodum de *Pharico Nicander* ipse l. 2. v. 400.

ἐν δὲ μνησέει

Ῥηίδας ἀκπνὶ βαρὺ κατεναίρεται ἀνδρα. indè *Suidas*, Ἐφήμερον δὲ καλεῖται, τὸ ἐν μὲν ἡμέρῃ ἀναίρεται. Vide quæ ex *Sophocle*, *Sophiane*, *Euripide*, aliisque paulò superius retulimus.

Ἐξῆς μὲν | *Heri*, id est, nuper, sive nuperimè, quo sensu & *Job.* c. 8. v. 9. ἡμεῖς δὲ ἐσμεν. ἡμεῖς enim sumus. & *Histor. Reg.* l. 2. c. 15. v. 20. Ἐξῆς παρέρχονται. *heri*, id est, nuper, accessisti. Vide ad l. 10. § 7.

Μυζαίων | Piscem aliquem innui existimavit *Xylander*, quia μυζαίος sequitur. itaque vertit, quod *heri* fuit piscis, cras erit salsamentum aut cinis. Nec mirum adeò crasse halucinatum *Xylander* quum & *Henr. Stephanus* eundem errorem erraverit; qui in *Thesaurò* suo apud *M. Aurelium* μυζαίων nomen piscis esse pronuntiavit, *saperdam* forsan vel *ichthy-*

collam. Verùm utrumque aliud docere poterat *Marcus* ipse. qui l. 6. § 13. πλὴν σωμάτων definitur, ἐκ τῆς ἐκκρίσεως καὶ μετὰ πνέου ἀποστῆναι μυζαίαν ἐκκρίσιν. intestini affricationem & cum convulsione quadam muci excretionem. respexit dubio procul utrobique ad genituram humanam, quæ mukum referre videtur, quàmque *R. Aquiba* in *Pirke Aboth*, תבשילי hoc est, ut *Palladas* in *antholog. epigr.* l. 1. c. 81. μυζαίαν παῖδα, sive guttulam facdam, appellat. limum dixit *Tertull.* de pudicitia, c. 6. non enim

seminis limo, non ex concupiscentia fimo: &c. *ladam* *Jordan*, *Rigaltio* refingente, idem *ibidem*. quo modo & *Jobus* honestiori paulò usus imagine *cap.* 10. v. 10. sic *Numen* alloquitur, An non בִּרְכָּהּ sicut lac sudisti me; & tanquam cascum coagulasti me?

Plin. hist. nat. lib. 7. c. 7. Miseret atque etiam pudat estimantem; quàm sit frivola animalium superbissimi origo. *Stoicis* autem diminuentis formulae vocabula frequentia & familiaria, nemo non novit; qui in scriptis ipsorum est vel leviusculè versatus. ita apud cum *Marcum nostrum*, tum & *Epictetum* creberrimè deprehendas, μυζαίων, ὄνδεον, ὀσπείον, ὀρενιδείον, σπιδείον, οὐτδείον, λυζδείον, ἀνδρπείον, σωμαπών, πασιμάπών, πνιδμάπών, αἰμάπών, σαρκίον, σαρκιδίον, ἀνδύλλιον, δυνδρῆσιον, & innu-mera ejusmodi. quæ eo fine illi usurpasse videntur, quo ἵψι μίσων ἢ ἀδιαφροσύνην istorum contentum prum quendam innuerent, quàmque ea fusque deque ipsi haberent, eis loquendi formulis subindicare. Vide *supr.* § 20.

Ῥάειος ἢ Ῥάειος | Ità de *Protesilaio* *Arrastio* apud *Herodotum* l. 9. ὅτι τινος καὶ Ῥάειος ἢ Ῥάειος καὶ Ῥάειος ἢ Ῥάειος τινος, πέρχεται proprie salsamentum. dubitavi aliquando an succidiam verterem, quia de carnibus agitur, cum salsamentum de piscibus præcipuè usurperetur. *Salsamentum* malui, quia succidiam ad suillas carnes restitue-

gi, *salsuram* à Columella, l. 8. c. 17. & lib. 12. c. 33. latius extendi, animadvertem. Verto itaque, *salsura* vel *farvulla*. Tertull. de resurr. carn. c. 27. *Sepulchra cellas promas dixit* (Esaïas c. 26. v. 20.) quia in cellis promis caro salita & usui reposita servatur, depromenda illinc suo tempore. proinde & corpora medicata condimentis sepultura, mummia & monumentis sequestrantur, processura inde cum jussisset dominus. Respexit Marcus ad mores ritusque, quos circa defunctorum cadavera observabant Ægyptii, & cum Græcis pariter Romani; quorum alteri condiebant suorum corpora, alteri cremabant. Eusebius ad ll. a. *Ἐκλυνες μὲν τῶν νεκρῶν ἔχον, τὸ ὅσα μόνῃ κηπήρεις καὶ δάφνοντες εἰς μνήμην καὶ κρυψὼν Αἰγυπτίοι τῶν νεκρῶν ἐπευχόμενοι, ἡ δὲ ὅλον τὸ σῶμα (ἀν σῶμα) τῷ πτερεῖ ζῶντι ἔχον εἰς μνήμης ζῶντων.* ita apud illos cadaver sit *πέρεχ*, id est, *salsura*, sive *mummia*, uti appellant recentiores Medicorum filii, ab Arabico *Marum*, id est, *Cera*; quia ceromate etiam in eo negotio utebantur; apud istos *πέρεχ*, i. e. *farvulla* vel *cunil*. De Ægyptiis Herodot. l. 3. à Stobæo etiam relatus tom. 2. tit. 121. *Τὸν γὰρ περεχὸν, ἡνα μὴ καμψὲν ἔσθ' ἐκλεῶν καταβῶν.* Et Sextus Empir. Pyrrhon. hypoth. l. 3. c. 24. *Αἰγυπτίοι τῶν περεχῶν ἐκλεῶντες, περεχόμενοι αὐτοῖς.* qui & Persas ait, *ἡνα περεχόμενοι*. Ex Chrysippo Cicero Tusc. lib. 1. § 108. *Condiunt Ægyptii mortuos, & eis domi servant: Persæ etiam cerâ circumlitos condiant.* quod *κηπήρει* Herodotus l. 1. dixit. Verum condiant, non condiunt legi postulat Victorius var. l. 1. c. 6. Sic enim Herodotus; *κηληκόμενοι τῶν δὲ τὸν γὰρ περεχὸν, γὰρ κρυψὼν.* Hinc Plato in Phædon. *Συμπιπὼν γὰρ τὸ σῶμα καὶ περεχόμεν, ὥστε εἰ ἐν Αἰγυπτῷ περεχόμενός τις, ὁλίγη δὲ ὅλον ὡς αἰνέχων ὅσον χεῖρον.* Et Lucian. in Nymomant. apud inferos vidisse se in defunctorum congerie, *τῶν μὲν παλαιῶν πναι καὶ ἐντοπῶν, καὶ ἀμύλων, τῶν δὲ νεωτέρων, καὶ σωτηρηκότων, καὶ μάστιγι τῶν Αἰγυπτίων αὐτῶν, διὰ τὸ πικρὸν τῆς περεχῆς.* Inde *ταερχόμενοι* Diodoro Sic. l. 1. dicti, qui id muneris obibant. Quin & de Apibove, quem colunt Ægyptii, Nymphodorus Amphipolita lib. de ritibus moribusve Asiaticis, à Clemente Strom. lib. 1. laudatus; *Τὸν Ἀπιν τὸν περεχὸν πλάττωσι καὶ ταερχόμενους, εἰς σφετέρῃσι κηπήρει.* Unde *Sarapis*, quasi *Sarapis* dicatur. Et de Oliride Athenagoras in legat. sive apolog. c. 3. Christianis: *ὁ μόνον ὁ περεχὸς τῶν Ὀσιῶν ἐκλεῶνται ἄλλα καὶ ταερχόμενοι.* Osiridis apud Ægyptios, non sepulchrum tantum, sed & conditura estentur. Itaque apud Tacit. histor. lib. 5. de Judæis, quod vulgò legitur, *Corpora condere, quàm cremare, è more Ægyptio.* Condire malim. Vide Mosen l. 1. c. 50. v. 2. Et Joan. Evang. c. 19. v. 39. *Ad ritum cremandi alludens Marcus supr. § 3.*

ἐκτέται, *πετέρον*. De utroque Lucian adjectis etiam gentium aliarum ritibus aliis, in *differt. de luctu*. *Ὁ μὲν Ἕλληνας ἔχοντες* ὁ δὲ Πέρσης *ἔδα-λεν* ὁ δὲ Ἰνδοὶ *ὕδαλιν* *περεχέει* *ταερχόμεν* ὁ δὲ Αἰγυπτίους. Quo loco (ut id obiter adnotem) *ὕδαλιν* nomine, nec, cum Erasmo, *adipem* suillam; & *stercus* suillam multò minùs; designari existimem; (quamvis alterum è duobus necessariò intelligendum censear. M. Casaub.) quum neutrum horum usquam ita nuncupari comperiam. Sed nec assentiri possum Lilio Gyraldo, de Var. sepult. rit. pro *ὕδαλιν*, *μύδαλιν*, quod *medallam* is interpretatur, legenti *ὕδαλιν* potius ex Gorrhæo, *electri* sive *succini* genus, *vitri* instar, pellucidum, intellexerim: quod & Plinius l. 37. c. 3. à Germanis *gleffium* (*glass* nostrum agnoscas) indeque l. 4. c. 16. *insulas*, quæ & *Electrides*, *Gleffarias*, monuit appellari. *electrum* autem sive *succinum* apud Indos copiosè haberi Ctesias prodit in *Indicis*; unde excerpta habes in Photio *cod. 72*. Quamquam & vitro etiam inclusa cadavera suorum, *γυψώσαντας*, (id est, *γύψω* *χέλσαντας*, quod de Britannici corpore veneno sublati à Nerone factum refert Dio lib. 61.) cum calce, sive creta priùs illuc *visissent*, vel *ταερχόμενους* (ut Diodor. Sic. lib. 2. c. 15.) ubi *salsamenta* instar condidissent; afferre solitos Æthiopes, autor est ibidem Herodotus, idemque narrans Strabo l. 17. *Οἱ δὲ οἰκοὶ κηπήρεις περεχόμενους ὕδαλιν.* & Diodor. l. 2. *ταερχόμενους αὐτοῖς πολλὰ ὕδαλιν.* ita enim legendum, quod libri ὕδαλιν perperam exhibent, qui & ex Ctesia subijcit, priùs aureâ, vel argenteâ, vel fictili, pro defuncti opibus statûque, thecâ quadam, ac corporis dimensiones ac limamenta accuratè effictâ, includi solita refert cadavera, quàm vitro, sive succino perfunderentur. *Indorum* autem nomine Æthiopes apud veteres venisse, ut alios nò dicam, docebit Marionis illud de Nilo, quem ab Indis fluere ait, *Georg. lib. 4*.

Usque coloratit annis devexat ab Indis.

Videatur Jos. Scalig. de emend. temp. l. 7. in *Comput. Æthiop*. Sed &, *ὡς ἀποκαταστήσαντες Αἰθίοπας πατρίους*, Æthiopus ab Indis ortos ac profectos ritusque patrios retinuisse, vulgò creditum ex Philostrato discimus in *vit. Apollon. l. 6. c. 8*. Verum aliud est *περεχέειν*, includere, aliud *περεχέειν*, inungere, quod, ut calcei sive creta convenire possit, vitro commodè sive succino, vix potest. quid si ergò, vel pro *ὕδαλιν* *γύψω*, vel pro *περεχέειν* *περεχέειν* legatur, ut sit, vel *gypso* oblinunt, vel, vitro includunt? addam & aliam conjecturam, *ὕδαλιν* *ταερχόμενους*, quàm *ὕδαλιν* *περεχόμενους*, quod Strabo habet, rectè dicitur. Quamquam si qui codices illud *μύδαλιν* exhiberent, leviculâ mutatione posset in *μύδαλιν* deingimelle autem inuncta, quo diutius servarentur, cadavera, nemini ferè non est notissimum. De Assyriis Herod. l. 1. *Ταπαὶ δὲ σφί ἐν μίλιτι.* Lucet. l. 3.

Nam

Nam si in morte malum est, malis morsque ferarum
Tractari; non invenio, qui non sit acerbum
Ignibus impositum calidis torrefcere flammis;
Aut in melle situm suffocari; atque rigere
Frigore, cum in summo gelidi cubat aequore saxi;
Urgetive supernè obtritum pondere terræ.

Varro *τῶν* apud Nonium in *Vulgus*: Quare
Heracles Ponticus plus sapit, qui præcepit ut com-
burerent; quam Democritus, qui ut in melle servarent:
quem si vulgus secutus esset, periream, si centum dena-
riis calicem mulsi emere possemus. Plin. *hist. nat.*
l. 23. c. 24. Mellis natura talis est, ut putrescere cor-
pora non sinat. Idemque l. 7. c. 3. Hippocentaurum
Claudii Caesaris principatu allatum illi ex Ægypto in
melle vidimus. Refert Xenophon. *Comment. Græc.*
l. 5. Agesipolis Spartani regis cadaver melle condi-
tum, quò Spartam reduceretur ad regalem sepul-
turam. Agesilai verò, per mellis penuriam, cerâ
obductum, autor est Plut. in *Agesil.* Silius autem
Italicus, qui varia itidem sepultura apud gentes
varias genera belli Punici l. 13. recenset, à Ponti-
colis ora suorum myrrhata, id est, myrrhâ condita,
in longum ævum reponi adfirmat. Cæterum de Lu-
ciani loco viderint eruditiores: quibus & conjectu-
ras hæc nostras liberè censendas libenter relinqui-
mus. Quod autem Marcus istic, *πύργος ἢ τῖφος*,
idem eidem, sed inverso ordine, l. 5. § 33. *αὐτοῦ*
ἢ αὐτῶν dicitur.

Τὸ ἀνέγειν | Vide ad lib. 2. § 10. & supra
§ 26.

Κατὰ φύσιν διαλύνειν | Vide l. 1. § 9. & 16. &
l. 2. § 9.

Ἰσως ἡγελοῦς | Vide lib. 2. § 3. *ἡγελοῦς*
dixit, quod *ἀναλῶς* Paulus ad Philippens. c. 1.
v. 23. Sed & Epictet. *dissert.* l. 1. c. 9. *Ὅταν ὁ θε-
ὸς ἀναλῶσθαι ὑμᾶς τῆς ἀνθρώπου ταύτης, τότε ἀναλῶ-
σθαι θεὸς αὐτὸν.*

Εὐρημῶσα | ita l. 2. § 3. *εὐρημῶσα*. Epictet.
l. 3. c. 26. *πῶς δὲ, ἀπολύειν, ἐκδοῦναι τὸν ἡσ-
μόνα.* Senec. *epist.* 30. Jam verò si cui contigit,
ut illum senectus leniter emitteret, non repenti avul-
sum vitæ, sed minutatim subductum, ne ille grati-
as agere Diis omnibus debet, quod satius ad re-
quiem homini necessariam, lasso gratam, perductus
est.

§ 49. *Ὁμοίον ἔστι τῇ ἀρχῇ* | Similitudine eâ-
dem usus est Attius, & ex Artio, cum Papirius
Pætus ad Ciceronem, tum & Cicero ipse ad Pætum
famil. lib. 9. ep. 16. Illam Attii similitudinem non
modo jam ad invidiam, sed ad fortunam transfo-
ram: quam existimò levem & imbecilem, ab animo
firmo & gravi, tanquam fluctum à saxo frangi oport-
ere. Seneca alias item adjecit, de constant. *sap.* c. 3.
Quomodo quorundam lapidum inexpugnabilis ferro du-
ritia est, nec secari adamant, aut cædi vel deteri po-
test, sed incurvencia ultrò retundit: quemadmodum

quædam non possunt igne consumi, sed flammâ circum-
fusa, rigorem suum habitumque conservant. quem-
admodum projecti in altum scopuli mare frangunt, nec
ipse ulla servitia vestigia, tot verberati seculis osten-
tant: ita sapientis animus solidus est, & id robo-
ris collegit, ut tam tutus sit ab injuria, quam illa que
resistit. Idem de vit. beat. c. 27. Socratem sic lo-
quentem inducit: Duritia silicis nulli magis, quam
ferientibus nota est; nec ulli magis intelligunt, quan-
ta sit virtus mea, quam qui vires ejus lacerando sen-
serunt. præbeo me, non aliter quam rupes aliqua in
vadoso (vadoso, Lipsius) mari destituta, quam fluctus
non desinunt undecunque moti sunt verberare; nec ideo
aut loco eam movent, aut per tot ætates crebro incur-
su suo consumunt. Eustath. ad *Il.* β'. v. 396. *Ἰστέον
ἢ ὅτι ἐστὶ ποτὲ τὸν σαρδὸν ἀνδρα καὶ κυνέως ἀπ-
ελευθέρησιν, τοῦτο περὶ ὧν οὐκ ἔστιν ἐνδεῖα, ὅν ἡ
πολε κῶμα ἀλγίστε.*

Πατοῖον ἀνέμων, ὅταν ἐνδεῖα καὶ ἐνδεῖα ἡσώνται;
Atque ita de Achivis Homer. *Il.* δ'. v. 618.

*Ἰστέον ἢ πυρρὸν ἀνέμων, ὅταν πύρρον
ἡλέσας, μαλάκῃ, πολὺν αἰὼς ἐστὶν ἔσχα,
ἢ πῶς ἀνέμων ἀνέμων καὶ πύρρον κλάδῃ,
Κύμα δὲ τῶν πύρρον, τὰ τῶν πύρρον αὐτῶν
ἢ δὲ δάκρυα τῶν πύρρον, ὅταν πύρρον.*

De Latini constantia Maro *Æn.* l. 7.

Ille velut pelagi rupes immota resistit:
(quem de Homero versiculum usurpavit Macro-
bius. l. 6. c. 3.)

Ut pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circumlatrantibus undis
Mole tenet: scopuli nequicquam, & spuma circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Et de Mezentii fortitudine l. 10.

Ille velut rupes, vastum quæ prædit in æquor,
Obvia ventorum furiis, expositaque ponto,
Vim cunctam atque minas perfert cælique marisque,
Ipsa immota manet.

Achelous apud Nasonem *Metamorph.* l. 9. v. 39.

Me mea defendit gravitas: frustra que petebat;
Haud secus ac moles, quam magno murmure fluctus
Oppugnant, manet illa, suoque est pondere tuta.

De Andronico majore Nicephorus Gregoras *Hist.*
Rom. l. 8. c. 10. Πολλὴ δὲ τὰ πύρρῃ αἰσθῶν

διατρίβει | *κρυαῖν*, οἱ δὲ ἀνὰ διατρίβειν πύρ-
ρας ὁπλίσας εἰν ἐστὶν ἀπαρκίαι, καὶ μικρὸ πύρρον
ἐστὶν ἐφ' ἡμᾶς κυνέων, ὅταν σφοδρῶς, ὅταν ἔ-
σχα πύρρον αἰσθῶν, μόνον ἀπὸ τῆς ἐμῆς
οἰς σαρδὸν ἀναδύμενον, ἐστὶν πύρρον, πύρ-
ρον αἰσθῶν, πολλὰ πύρρον αἰσθῶν κρυ-
αῖν, ἀκρυαῖν μόνον, &c. Nicetas Chon. in
Manuel. l. 2. c. 1. *Ἀλλ' ἀνδρῶν ἐντοχῶν νῦν δι-
ακρυαῖν, ἀκρυαῖν, ὅς οἱ καὶ πύρρον αἰσθῶν
λεν ἀπινάκῃ.* Idem in *Alex. Man.* c. 13. de Theo-
dorio Patriarcha; *ἔτι δὲ ἡ Ἀνδρονίκου μαλακί-
της καὶ σφοδρασμός, ὅς ἡ αὐτῶν λυγρὴν ἐστὶν αἰσ-
θῶν.*

aberratio ubi quis à fine scopoq; sibi proposito excidit, eumq; neutiquam assequitur. hoc itaq; loco naturæ humanæ *σποδύμα* dicitur, quod ita eidem ad-
verfatur, ut impediatur quo minùs finem sibi propo-
situm assequatur. at hoc in natura humana, inquit,
nihil externum suà vi potest efficere. neq; est itaq;
istiusmodi aliquid pro infortunio hominis habendu-
m. Hoc eodem argumento (uti refert Plut. *de tranquill.*) Metrocli Cynico occlusit os Stilpo Mega-
rensis: potuitque eo Marcus etiam hic respexisse.
Quum enim Metrocles illi filiae suæ impudicitiam
exprobraret, Ἐμὼν ἐν, inquit ille, ἀμάρτημα τὸ
ἔστιν, ἢ κείνης; & respondente Metrocle, κείνης
οὐκ ἀμάρτημα, σὸν δὲ ἀπύχημα, regessit ille: Πᾶς
λίγεις; ἐχὲν ἀμάρτηματα καὶ διαπύματα ἔστι; τὰ
δὲ διαπύματα, ἐχὲν ὡς διαπύματα, καὶ ἀποτρί-
γμματα; τὰ δὲ σποδύματα ἐχὲν ὡς σποδύματα ἀ-
πύχηματα; Itā, inquit Plut. περὶ λόγον καὶ φιλοσόφου
κἀνδρὸς ἀπείδειξεν ὕλαγμα τὴν τῶ Κωϊκῆς βλασφη-
μίαν. Refert & Laërt. lib. 2. idem objicienti cui-
dam, dicentique, ὡς κατανοοῖ αὐτὸν, respondisse,
ὡς μάλλον, ἢ ἐγὼ ταυτὶ κοσμῶ. Non magis est illa
mihi probro, quam ego illi sum ornamento. Atque sen-
sus verborum Marci iste cum sequentibus conspi-
rat optimè, quibus interrogat an casus istiusmodi
prohibere quonquam possint, quo minùs justus, ma-
gnanimus, reliquarumque virtutum cultor existat.
Possunt tamen & aliā ratione intelligi, ut *aberratio-
nes* sive *frustrationes*, ἀποτρίγμματα naturæ humanæ,
negentur esse huiusmodi contingentia, quia præter
naturam humanam ejusdemque rationem neutiquam
contingant. Vide *supr.* § 33.

Τὶ ἐν τῷ βέλῃμα μεμάνθης | Oratio defecta vi-
detur. Itaque Xyl. vertere neglexit. forsā sic di-
stinguendum. Τὶ ἐν τῷ βέλῃμα; μεμάνθης. quid-
nam est igitur quod vult natura? didicisti jam pri-
dem; ipse fatis nōsti. quid id autem sit, in sequen-
tibus indicat; sed & l. 5. § 1. Epictet. Enchir. c.
32. Τὸ βέλῃμα τῆς φύσεως καταμαθεῖν ἔστιν, ὅτι
ἐν τῷ διατρέμειν σὺ εἰς ἀλλήλους. Et *dissert.* l. 1. 40
c. 17. πῶς ἐν θαυμαστὸν ἔστι; νοῆσαι τὸ βέλῃμα τῆς
φύσεως. Alex. Aphrodisi. *de beatit.* τὸ καὶ φύσιν, τὸ
καὶ τὸ βέλῃμα τῆς φύσεως ἀκύνεται.

Ἀποτρίγμων | Vide *ad l.* 3. § 9.

Ἀδιδύσειον | Sic l. 2. § 17. μηδὲν ποιῆσαι δι-
δύσειον, καὶ μὴ ἀποκρίσεις, ut nihil fisci simu-
laticque suscit: & *supr.* § 33. λόγος οὗτος μὴ πο-
τε διδύσειαι. Sermo mendacio omni immunis.
Istic autem, τὸ ἀδιδύσειον, vel agendi, vel patien-
di significatum habere possit: prout & l. 1. § 15.
τὸ ἀδιδύσειον. Utrovis psumpseris, ad Stoicam disci-
plinam spectat. Siquidem illi, ut Laërt. l. 7. in Ze-
non. aiebant, μὴ δοξάζειν τὸν σὸφον, ταῦτα δὲ
συσχετίζονται μηδὲν. Explicatius Stob. *tom.* 1.
lib. 2. tit. 4. § 8. Λίγιστον δὲ μὴ διδύσειον τὸν σὸ-
φον, ἀλλ' ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ. ὅτι γὰρ ἐν τῇ λήγει

π. λευδὸς τὸ διδύσειον ὑπάρχειν, ἀλλ' ἐν τῇ δια-
δύσειᾳ τὸ λευδὸς λήγειν, καὶ ἐπὶ ἀπάτῃ καὶ πα-
σίᾳ. τὸ μὴ τοι διδύσει ποτὲ συσχετίζονται νομίζου-
σιν αὐτὸν καὶ πολλὰς τρεῖς ἀνδρὶ συσχετίζονται;
καὶ γὰρ καὶ στρατηγὸς καὶ ἀντιπάλων, καὶ καὶ τῶν
συμπερὶντος περιεργασίᾳ, καὶ καὶ ἄλλας οἰκονομίας τὰ
βίη πολλὰς. λευδὸς δὲ ὑπολαμβάνειν ὅτι ποτὲ φα-
σι τὸν σὸφον. ὅτι ποτὲ γὰρ παρὲνται ἀκαταληπτικῶς
νι συσχετίζονται, διὰ τὸ μηδὲ δοξάζειν αὐτὸν,
μηδὲ ἀγνοεῖν μηδὲν. Et *ibid.* ὅτι ἐξαπατᾷται, ὅ-
τι ἐξαπατᾷ ἄλλον, ὅτι διὰ δόξεται, ὅτι ἀγνοεῖ,
ὅτι λανθάνει αὐτὸν πῶς, sive πῶς αὐτὸν, ὅτι αὐτὸν,
ὅτι κατὰ τὴν λευδὸς ὑπολαμβάνει. Verum hoc est
Dei solius, qui verè ἀδιδύσει solus, ut Paulus *ad*
Tit. c. 1. v. 1. ceterum ut idem *ad Rom.* c. 3. v. 4.
πᾶς ἀνθρώπος ψεύδεται. etiam Stoicorum sapientif-
simus.

Ἄ συμπαρόντων | leg. forsā, ὡς συμπαρόντων,
quæ si affuerint.

Ἡ φύσις ἢ τὸ ἀνθρώπου ἀπέρχεται τὰ ἴδια | Itā l. 9.
§ 42. ἀπέρχεται τὸ ἴδιον. Et *lib.* 11. § 1. Ἐγὼ ἀπ-
έρχεται τὰ ἴδια phrasis emphatica, quā non tantum su-
um quod est assecutus quispiam indicatur, sed ita id
omne quod suum ducit, plenum & integrum assecu-
tus, ut in eo planè acquiescat, nec quicquam amplius
requirat, utpote quum illud sibi sufficere existimet.
Itā *Matth.* c. 6. v. 25. ἀπέρχεται τὸν μισθὸν αὐτοῦ. &
Luc. c. 6. v. 24. ἀπέρχεται τὴν παροχὴν αὐτοῦ. ὅτι
interpretatur Theophylact. πᾶν ἀπλάστον. totam

mercedem suam acceperunt; totam habent. totam con-
solationem vestram acceperitis; totam habetis. ut quod
amplius sperent expectentve, sive pramii sive so-
latii, aut illi aut isti, nihil prorsus sit reliquum. &
apud *Marc.* c. 14. v. 41. Ἀπέρχεται. Sufficit. quam
versionem firmant *Henr. Stephan.* & *Theod. Beza*,
adducto *Anacreontico* illo; Ἀπέρχεται. βλεπὼν γὰρ
αὐτὸν. Sat est, sufficit: ipsam enim video, cui ad-
jungit & *Dunax* noster ex *Sept.* versione, *Nom.*
c. 16. v. 3. ἐξέτω ὑμῶν. quod mox v. 7. ἐξελθὼν
ὑμῶν. Sufficiat vobis. *Synes. calvit.* Τέτοις (ταῖς
χρηαίς) ἂν τις ἐλθὼν μοι γόρην ἢ κίναιδον ἐν πύλῃ
γείναι, κομᾶν ὑπολαβὼν, ἀπέρχεται τὰ πάντα.
habet totum id quod injunctum est; nihil amplius requi-
rit. Cui libens subjunxerim illud ejusdem de mi-
litia rapaci, ex *orat. de regn.* Ὅστις ἐν ἐμῷ τὸν μὴ
ἀλλόφυλον ἐχθρὸν ἀπερκεῖ, αὐτὸς δὲ τὰ μέγιστα
μοι χρεῖται, ὅτι ἐδὲν μοι δοκᾷ διατρέχειν κωϊκῶς,
δὲ αὐτὸ τὸ τοῦ λύκου ὡς πορρωτάτω δίκοντο,
ἵνα αὐτὸς ἐπὶ γόρῃς κρεῖται τῶν πύλων, δὲ
ἀπέρχεται τῆς φυλακῆς τὸν μισθὸν τῷ γάλακτι ὅτι ἐμ-
φορμίδων. ubi ἀπέρχεται τὸν μισθὸν idem est, quod
Lucæ Evangelistæ c. 3. v. 14. in *Jo. Baptiste* re-
sponso ἀρκεῖται τοῖς ὀφλίοις. His adjicere licebit,
& illud *Plutarchi in Solone* (quod *Scultet.* quoque
advertit *exercit. Evang.* l. 2. c. 30.) ὅτι γὰρ ἐν γάλακτι
παρέρχεται τὸ κλῆρον, ὅτι τῶν ἑνὸς ἐνὸς, ὅτι
ἑνὸς

ιδόντες, ἀνδρῶν γυναικας τὴν δὲ μηδὲν ἀπείχει, καὶ παρρησίαν αὐτῶν ὅτις τὸν ἡμιμέλιον ἐκ ἀπολλέουσι, οἷς αὐτὸ τὸ γένος πεποινηκὸν ὄνειδος. Et Athanasii (si is autor est) illud in serm. de semente. ubi illos exagitat, qui quod nobili alicui viro se concilient, templum adeunt, ibiq; conspicandos se praebeant. ἡρώδης ἐν τῷ ἐκκλησίῳ, ἵνα ἀνδρῶν δειξέωσι τὸ ὁσιώσαν. ἡρώδης δὲ ὁ δόσιμος, σωτήριον δὲ ἡρώδης, καὶ ἀπείχει τὸν μηδὲν δὲ ἀνδρῶν ἡρώδης, ἀνδρῶν ἡρώδης. ἡρώδης δὲ ἐδὲν ἐλαβεν ἡρώδης, καὶ ἐκείνῳ ἐδείξα τὸν δόσιμον. Nec praeferri digna hic Dunaei nostri subtilitas, qui ad Apostoli illud ad Philip. c. 4. v. 18. ἀπείχω πάντα, καὶ ὁσιώσω, παρρησίᾳ. Haec tria inquit, prorsus idem declarant: nam ἀπείχω πάντα, non est, accepi omnia quae misisti: esset enim ταυτολογία quod subiungitur, δειξέμεθα παρ' Ἐπαφροδίτου τὸ παρ' ὑμῶν, sed significat his verbis sibi abunde satisfactum esse. Hanc inquit, jam omnia quae velim, nihil amplius desidero, satis superque; est ita Pindarus Isthm. 3. In his, inquit, duobus est summa felicitas, εἶπε εὖ πάσων, μέγαν ἐδιδόν ἀνέοι. Haec si habes, μὴ μάλιστα Ζεὺς ἡμέτερος, πάτερ ἔχεις. hoc est quod Paulus ἀπείχει.

Οὐχ ὅτι τὸ αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ ἡμῶν, ἐνίσχυμα.] I tantponendum opinor, legendumque. ὅτι ἡ τῆς, sive ὅτι ἡ τ. &c. Vide supra § 1. & ad l. 7. § 58. Epictet. dissert. l. 2. c. 10. ἡ γὰρ δαίμων, ἡ πένθος φοβερόν (ἡ καὶ πνεῦν) ἀλλὰ τὸ φοβερόν πόνος ἢ θάνατος. laudatur itaque, qui dixit,

Οὐχ ἔχθρῳ γὰρ θνήσκον, ἀλλ' αἰσῶς θνήσκον. Neque enim est mori miserum, sed turpiter mori. sive ut Gnomologus extulit,

Τὸ γὰρ θνήσκον ἐκ αἰσῶν, ἀλλ' αἰσῶς θνήσκον. Mori ipsa non est facta, sed facte mori.

Tacitus Stoicorum placita tangens, annal. l. 6. Neque mala vel bona, quae vulgus putet. multos qui confitari aduersis videantur, beatos; ac plerosque, quamquam magnas per opes, miserrimos; si illi gravem fortissimam constantem tolerant; hi prospera inconsulte utantur. Bias apud Laert. l. 1. Ἀπυρρῆ, τὸν αὐτῆς μὴ εἶναι. Senec. Herc. fur. 2. 2.

L. Quicumque miserum videris, hominem scias.

A. Quicumque fortem videris, miserum neges.

Vide Senecam Philosophum istud fusillime disputantem, epist. 66. & ep. 67.

§ 50. Ἰδιωτικὸν ἢ non ἰδιον, ut supr. § 8. sed κοινόν, ut l. 2. § 10. argumentum vulgare, non Stoicorum peculiare, qui aliora spirant, & validioribus firmamentis aduersus vitæ huiusce cupidinem incedunt muniti. itaque ἀπείχον καὶ ἰδιωτικὸν coniunxit Hermog. de invent. l. 2. c. 1.

Τὸν γλίχρος ἐνδιατελεῖν τὸν ζῆν | γλίχρος ἐνδιατελεῖν τὸν ζῆν, non est simpliciter, quod Xylander autumat, diu vivere, sive vitam in longissi-

um tempus extrahere; sed vitæ quasi pertinaciter inherere, & ægrè gravatimq; ab ea divelli. hoc enim τὸ γλίχρος illud designat. Apud Suidam autor in-nominatus: Ἀλλ' ἐγὼ τις ἀεὶ δυσπαύλας ἢ ἐπὶ τῇ πεύκῳ, καὶ γλίχρος ἐπὶ εὐρύκῳ τῆς αὐτῆς ἀλυσίας, ἀπὸ αὐτῆς ἀλυσίας ὅταν παύσῃ. Est enim τὸ γλίχρος, quod & Xylander ipse nos monet, ipsumque significat huius τῷ γλίχρος monere poterat, lentum, tenaxque; idque τῆς γλίας τῶν, glutinis instar; unde forsan & vocabulum istud ortum habuerit. itaque τὸ γλίχρος καὶ κολλῶδες, tanquam σπῶνμα copulantur, ab Aristot. problem. l. 2. q. 22. & γλίχρος, cunctari, vel potius lentum & tenacem esse. Sunt itaque οἱ γλίχρος ἐνδιατελεῖν τὸν ζῆν, οἱ γλίχρος τὸν ζῆν, ut Aristot. loquitur politic. l. 3. c. 4. Ἀλλοι δ', ὡς καρτερῶσι πολλὴν κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῇ ἀνδραγαθίᾳ, γλίχρος τὸν ζῆν ὡς ἐθέλει πρὸς ἐπιμελείας ἐν αὐτῷ καὶ γλυκύ-τῳ. quod ille γλίχρος, Plato γλίχρος ἐπιδου-μῆν dixerat in Critone: Ὅτι γέρον ἀνὴρ μακρῶς χρόνῳ τὸ βίῳ λοιπῷ ὄντ', ὡς τὸ εἶδος, ἐπέμνη-σας ἔγω γλίχρος ἐπιδουμῆν τὸ ζῆν, νόμος τοῦ μα-ρίστους παρὰ τὸν εἶδος ἐστὶν; Affectum autem, quem noster hic notat, graphice depinxisse videtur Plut. in lib. de tranquill. his verbis: Τὸν μὲν γὰρ ἀνόντον ὁ τῷ θανάτῳ φόβος, ὅς ὁ τῷ ζῆν πόθος, ἐκκρίμαλτος τῷ σώματος ποιεῖ σπῶνμα γλυκύ, ὡς τὸν Ὀδυσσέα τῷ εὐνείῳ, διδοικόντα τὴν χερσὶν ἑσπέρην.

Ἐν τῷ ἔτι μῦθῳ ἀνέμοις, ἔτ' ἐκπῆν ἐξ, καὶ ὅτις ταῦτα δυσπείσῳ, καὶ ὅτις ἐκπῆν ἐκπῆν ἐξ ἡρώδης. De Ulyssæ quod refert, habetur Odys. μ. v. 432. Senarius est ex Æschyli Philoctete, proverbii vicem adeptus, quod ex Diogeniano discimus; & ab Aristaneto l. 1. ep. 27. usurpatus: in quo τὸ ἐκπῆν est à Grotii manu in Cæcypis, cum vulgò πῶν tantum legatur. Sin Plutarchi illa minus placet, quia mortis formidini magis quam vitæ cupidini affectum illum tribuit, Antiphanes advocetur, cuius è Geminis ista apud Stob. tom. 2. tit. 122. leguntur: — ὅτις πῶντος.

Ἄλλοι δ', ἀπείχον, ἀπείχον ἐπιδουμῆν ὄν.

Τὸν γλίχρος τὸν ζῆν ἡρώδης τὸ σέλιος

Ἀκονίς ὁ Χάρος.

— nemo unquam here,

Moriendo alacrem vitæ imposuit terminum:

Sed avidos vitæ pedibus Orcus detrahit

Restantes frustra.

Vel Lucianus, qui in Cataplo, de tyranno quodam:

Ἀπασμῶν ἢ καὶ τῶν ἢ γὰρ οἱ δ' ὅπως, καὶ τῶν ἢ τῶν. ὅπως τῶν τῶν τῶν τῶν, καὶ ἐκ ἐκείνῃ ἀπαλλὰ τῶν τῶν, ἀπὸ αὐτῶν πάλαι ὅπως τῶν. μᾶλλον ὅπως ἀρρῆκτος πε τῶν ὁ δισμός ἐστιν, ὅς δὲ τῶν τῶν τῶν, quem & amplius ibidem vise lis. Spectat horum & quod in Evangelio Luc. c. 12. v. 20. de locuplete illo dicitur, qui

opinionem sui spēs; inani vitæ spatium sibi ad annos plures protelaverat, Ἀρεῶν, ταῦτα τῇ νυκτὶ πλεῖον ἢ σὺ ἀπαύσεις ὑπὸ σῷ. Amens homo, nocte hac ipsa repetent a te animam tuam. Siquidem, ut Casaub. ad Theophr. charact. c. 11. αἰτεῖν est poscere a volente; ἀπαύειν, a nolente. Andocides: οὐκ ἔστι δὲ (an οὐκ ἀδείας, ut ex Harpocrat. vult G. Canter. nov. lect. l. 8. c. 4.) Ταῦθ' ὕμῃς, εἰ μὴ βέλεσθαι αὐτῶν εἰ δὲ μὴ ἐκλεσθαι, ἀπαύειν. De utrisque Seneca epist. 4. Vitam multi sic complectantur & tenent, quomodo qui a torrente rapiuntur spinas & aspera, plerique inter mortis metum & vitæ tormenta miseri fluctuant; & vivere noliunt, & mori nesciunt. De his Epictetus, Θάυμαστοὶ ἄνθρωποι, μήτε ζῆν δέλοιστε, μήτε ἀποθνήσκεν. Cui non dispar illud apud Cyprianum de mortalit. à satellite celesti non sine indignatione insigni infremendo emissum, Pati timetis, exire non vultis: quid faciam vobis; Hos itaq; hisque similes notat Marcus, vitæ nimio plus avidos & φιλο-σοχύντας, ideoque omnibus modis mediisq; satagentes, quo eam quam diutissimè protelare possint, quod spectant & Euripidis verficuli, quos l. 7. § 51. sed mutilos Marcus exhibet. Vide ad l. 10. § 8.

Τί ἔν αὐτοῖς πλέον ἢ τοῖς ἀλώεσι; | In eadem planè conditione sunt, inquit, isti vitæ tantopere cupidissimi id quod tam enixè expetunt, fuerint affecti, ut ad annos numerosos spiritum prorogarent, quā illi ipsi, qui immaturo fato defunguntur. quare? primum, quia nihil interest citius an ferius è vita migraveris, cum aliquando migrandum sit: cum intervalli illius quod ab ortu ad obitum pertingit distantia, quæcumq; ea tandem fuerit, ad æternitatis utrobique adjacentia spatia rationem nullam obtineat. deinde, quia etiam si quàm diutissimè vixerint, tamen vix æterbe instat, ut Eliphaz Job. c. 15. v. 33. aut poma immaturi, vitæ quam avelluntur: ut Senec. epist. 30. non tanquam exeat de vitæ, sed tanquam extrahantur. Idem de brev. vit. c. 11. Cicer. de senect. Quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur; si matura & cocta, decidunt: sic vitam adolescentibus vis aufert, senibus maturitas. Verùm vitæ cupido immoderata istos pariter se habere facit, senes an juvenes defungantur: quos itaque ridens Luciani Diogenes; Τί ἔν ἂν τις ἐπὶ λήξει οὐκ ἔστι νέων, ὅποτε εἰ παλαιότες φιλόζωοι εἴσιν, ὥς ἐχέω διώκειν τὸν θάνατον, ὡς ἔστι ἐν τῷ γήρατι χαλὸν φάρμακον; denique: quia mors eodem in statu utrumq; constitueret, & id ὅ ἐλαττοῦρος ἀποθανὼν ἐς ἴσον κατεστάσεται τῷ νεώτερον. l. 9. § 33.

Καδιδανός | Corruptum credo nomen istud: forsitan Καυκιδανός, Cæcilianus, vel Καττιδανός Catidianus fuerit. Καττιδός & Καττιδανός, ὀνόματα νέεα. Suid. Quanquam longævus utrovise nomine nullus occurrit: Occurrit à priore illo parum de-
flexo, Καυκίλος. Καυκαπιδανός, uti Suidas habet,

Καυκίλος, ut Casaubonus ad Athen. l. 6. c. 21. in hoc censu meritò collocandus, si (quod Suidas refert) ἐπὶ τοῖς Σεβαστοῖς Καύσατος, & ἔως Ἀδριανῆ, sub Augusto Cesare & ad Adrianum usque Cæcilius iste Siculus rhetor Romæ sophisticen an rhetoricen professus est: cum inter utriusq; horum imperium seculum solidum intercedat.

Φάβιος | Inter μακροβίους & Fabium Maximum commemorat Plinius nat. hist. l. 7. c. 48. quem 63. annis Augurum fuisse refert. Val. Max. l. 8. c. 13. & Fabius Maximus duobus & sexaginta annis auguratus sacerdotium sustinuit, robusta jam ætate id adeptus: quæ utraque tempora, si in unum conferantur, facile seculi modum expleverint, Et Livius hist. lib. 30. Eodem anno & Fabius Maximus moritur, exactæ ætatis; siquidem verum est augurum duos & sexaginta annos fuisse, quod quidam auctores sunt. Ità Livius ac Maximus, Plinio minus uno anno describunt.

Οἱ πολλοὶ ἐξελώσκον, ἥτα ἐξελώχθησαν | Ità supr. § 48. ὁ γὰρ κηδύσας, ἥτα ἐξελώσθη.

Ὅλον μικρὸν ἐστὶ τὸ διάστημα | μικρόν, Lugd. ab exemplari, an à typotheatæ lapsu, incertum istud opinor. Vide supr. § 15. & 47. & 48. Senec. epist. 49. Non possunt longa intervalla esse in ea re, quæ tota brevis est.

Καὶ τὸ δὲ ὄσον | Cicero ad Luceium, fam. l. 5. epist. 15. In longa vitæ nihil est nisi propositio miserrimi temporis. Cæcilius Plocio (indè enim esse docet Nonius in advenire) à Cicerone in Catone relatus,

Diu vivendo multa, quæ non vis, vides. Itaq; Augustin. de tempore (utl vocant) Serm. 113. Quid est diu vivere, nisi diu torqueri? Illudq; poeta nescio cujus pro oraculo habet Seneca de brev. vit. c. 2.

Exigua pars est vitæ, quam nos vivimus. Ceterum omne spatium non vitæ, sed tempus est. Idemque epist. 49. Potest fieri, imò sæpe fit, ut qui diu vixerit, parum vixerit. & epist. 99. Ex hoc tam exiguo temporis spatio, quod ætatem vocamus humanam, quantum lacrymæ, quantum sollicitudines occupant? quantum mors, antequam veniat, optata? quantum valetudo? quantum timor? quantum teneri, aut rudes, aut imiles anni? dimidium ex hoc edormitur, adjice labores, lætæ, pericula, & intelliges etiam in longissima vitæ minimum esse quod vivitur. Martial. lib. 6. epigr. 70.

At nostri bene computentur anni,
Et quantum setrice tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vitæ meliore separetur;
Infantes sumus, & senes videmur.

Senec. epist. proximè citatà: Hoc quod inter primum diem & ultimum jacet, si molestias æstimas, etiam puero longum; si velocitatem, etiam seni angustum. Lucr.

Lucianus, Pueri quinquennis epitaphio, *Antholog.*

l. 3. c. 9.

Ἀλλὰ με μὴ κλαίεις· καὶ γὰρ βίότιοι ματῶν
Παύεις, καὶ παύρων ἤδη βίότιοι κελῶν.

Nemo tamen me flere velit; quia temporaria vita ut
Pauca tui, vita sic mala pauca tui.

Euripid. *Alceſtid.*

Ὁ βίῳ ἀλυσθῆς, εἰ βίῳ, ἀλλὰ ξυμφορῇ.

Haud vita verè est vita, calamitas mera est.

Idemque apud Plut. ad *Apollon.* restituente Grotio; 10

Ὁ βίῳ γὰρ ὄνομ' ἔχει, πόνος δ' ἔργον πῆλιν.

Vita hæc vocatur vita, reversa est labor.

& Menand. *Citharist.* apud Plut. de *tranq.* Laërt.

l. 7. in Zenon. & Stob. tom. 2. tit. 98.

Ἀρ' ἔτι συγγενὲς πλὴν καὶ βίῳ·

Τρυφερῶ βίῳ σωῖεσθ'· ἐνδοξῶ βίῳ

Πάρεσθ'. ἑπὶ τῷ συγγενεῖ ἡμεῖς βίῳ.

Res sunt cognate, vita & anxietudines.

Vitam sequuntur mollem; vita fulgidæ

Non absunt; vita consenscunt pauperi.

Plinius denique l. 7. c. 50. Incertum ac fragile ni-
mirum est hoc munus nature, quicquid datur nobis: ma-
lignum verò & breve etiam in iis, quibus largissimè
contingit, universum utique ævi tempus intuentibus.
quid quod æstimatione nocturnæ quietis, dimidio quisque
spatio vite suæ vivit? pars æqua mortis similis exigitur,
aut panæ, nisi contingit quies. nec reputantur insania
amici, qui sensu carent, non senectæ in pœnam vi-
vacit. tot periculorum genera, tot morbi, tot metus,
tot curæ, toties invocata mors, ut nullum frequentius sit 30
totum. Natura verò nihil hominibus brevitate vite
prestare melius.

καὶ μεθ' ὅταν | Vide l. 5. § 10. & l. 9. § 3.
& l. 10. § 36. & adde piorum quærimonia illas
Psalm. 120. v. 5. 6. & Psalm. 55. v. 6, 7. & Psalm. 57.
v. 4. & Jerem. c. 9. v. 2, 3.

Ἐξαυτλήμων | A sentina navis, quæ molestiæ
multum exhibere solet exhauriendâ tractum, & e-
leganter hic positum, ad vitam molestiis laboribuf-
que creberrimis infestam designandam. Pari modo
τὸ ἀντλήν καὶ ἔξαυτλήν usurpatum alibi deprehen-
das. *Æschyl. Prometh.*

Ἐγὼ δὲ πῶς παρῶσαν ἀντλήσω τὴν γῆν.

Idemque feriis.

τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημῶτως ἦν τλην κελῶ.

Euripid. *Cresphont.*

— ἀλλὰ μύρια

τὸν αὐτὸν ἔξωτλησιν, ὡς ἐγὼ, βίον.

Et in *Cyclope*:

Παπαί. τὸν αὐτὸν δαίμον' ἔξαυτλήεις ἐμοί.

Marinus in *Proculo* c. 3. Δούτερος δὲ ἰσχύς σωματι-
κῆ, ἀπὸ τῆς μὲν ὑπὸ χεμεῶν καὶ χεμαίων, ἀπὸ τῆς
καὶ ὑπὸ τῆς μοχθηρῆς καὶ ἡμισημῆς διαίτης, καὶ
πίνων ἐκείνων, ὅς νυκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἔξ-
ωτλην, quem locum frustra folicitat Heraldus in
lamb. c. 4. Vide ad l. 3. § 4. νύκτωρ τε καὶ μεθ'

ἡμέραν. Plaut. *Amphitr.* (si Plauti saltem ea sint)
Ast. 4. Sc. 4. v. 20. & Nonius Attio tribuit.

Fata istæ me premunt, percolerarem vim tantam
cladesque

Exantlarem impatibiles.----

Lucil. *Sat.* l. 30. apud Nonium;

Quantas quotque modo ærummas, quamisque labores
Exantlâris.----

Ennius *Andromach.*

Quantis cum ærummis illum exantlavi diem?

Cicero de *divinat.* l. 2. § 64.

Tot nos ad Troiam belli exantlabimus annos.

Et apud eundem *Tuscul.* l. 2. § 20. Attius *Trachin.*

O multa dictu gravia, perpassu aspera,

Quæ corpore exantlavi, atque animo pertuli!

Exantlare, sive exantlare; utrovis enim modo scri-
bas, ciccum haud interdus; idem est quod Græcis
τὸ ἔξαυτλήν. ut rectè Stephanus monuit: nec opus
fuit, ut hæc rejectâ, aliam ei originem darent Tur-
neb. *advers. lib.* 3. c. 10. & Camerar. *problem.* cent. 5.
9. 5.

Μὴ ἔν ὧς πρῶγμα | Oratio elliptica; forsân
mutilata. Ne igitur mortem pro re difficili accipe.
Xyl. & sic l. 5. § 29. τὴ αὐτὴ πρῶγμα δοκῆς; ma-
lim tamen, Ne igitur vitam diuturniorem, tanquam
rem alicujus pretii aut momenti habeas, aut enixius
expetas. ut supra § 46. & l. 12. § 32. καὶ τὴν μά-
χα. — quid quasi magnum, inquit ille apud Persium
Sat. 5.

Nempe diem donas?

quid iridem tu quasi magnum quid poscis, aut optas?
Vide Senecam *infra.* & l. 6. § 9. Ità Stoicus quidam
Tullio Marcellino, (referente Senecâ *epist.* 77.)
Noli torqueri, tanquam de re magna deliberes. non est
res magna vivere. Omnes servi tui vivunt, omnia
animalia. Magnum est honestè mori, prudenter, forti-
ter. Mori velle, non tantum prudens, & fortis, aut
miser, sed etiam fastidiosus potest.

Βλέπει γὰρ ὅπου τὸ ἀχανές | Istud non semel in-
culcat Marcus; supra § 3. & l. 5. § 24. & l. 12.
§ 7. Senec. ad Marc. c. 20. Omnia humana breviss-
& caduca sunt, infiniti temporis nullam partem occu-
pantia. Terram hanc cum populis, urbibusque, & flu-
minibus, & ambitu maris, puncti loco ponimus. mi-
norem portionem vita nostra, quam partem puncti ha-
bet, si temporis comparatur omni; cujus major est men-
sura quam mundi, utpote cum ille se intra hujus spati-
um toties remetiatur. nec ergo interest id extendere,
cujus quantumcunque fuerit incrementum, non multum
aberit à nihilo.

καὶ τὴ πρῶτον ἄλλο ἀπείρεν | Basil. *Cæsar. epist.*
60. Καὶ ὅταν τις εἴποι τὸν ἀνθρώπου βίον, σμικρο-
τάτον διάστημα παλαιῶς συγκρίσει ἐκείνου ἀπὸ τῆς
αἰῶνος τῆς ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἀποκειμένης. Philo de *Joseph.*
Ὁκυμορεῖ δ' εἰς τὴν πᾶντες ἀνθρώποι καὶ γὰρ ὁ μακρο-
βιωτήτης, ὁ μακροχρόνιος ἀνθρώπος ἐξ ὧν αἰῶνι.
M 3 Ti

Τὴ διαφέρει ὁ τελευτῶν τῷ τελευτῶν | Senec.
epist. 77. Nulla vita est non brevis. nam si ad natu-
ram rerum respexeris, etiam Nestoris & Statilii
brevis est; qua inscribi monumento suo iussit, annis
fo nonaginta novem vixisse. & epist. 99. Omnes
quantum ad brevitatem aevi, si universo compares, &
juvenes & senes in aequo sumus. minus enim ad nos
ex omni aetate venit, quam quod minimum esse quis di-
xerit. quoniam quidem minimum aliqua pars est: hoc
quod vivimus, proximum nihilo est. Ibid. Qui con-
sensuit, quantulo vincit infantem? propone profundi
temporis vastitatem, & universum complectere. de-
inde hoc, quod aetatem vocamus humanam, compara
immensum. Videbis quam exiguum sit quod optamus, quod
extendimus. Πᾶς γὰρ ἐπὶ τοῦ γὰρ ὁ ἐν παιδὶ μαχρὴ
προσβύτη χρόνῳ ὥστε πάντα ὀλίγον πρὸς αὐτὸν εἶναι.
Plato de repub. l. 10. Τότε πολὺ διπλάσιον ἢ μα-
κρόν, ἔστιν διαφέρειν δοκεῖ ὥστε τὸν ἀπὸ τοῦ ἀπο-
φύγον αἰῶνα. καὶ γὰρ ὁ μακρότατος βίῃς ὀλίγον ἔστι
καὶ στιγμῶν ὥστε τὸν ἀπὸ τοῦ αἰῶνα. Plut. ad A-
pollon.

Τὴ τελευτῶν | Alludit ad aetatem Nestoris, qui
tria hominum secula degisse perhibetur: unde τε-
λέων & τελεόνης dictus Athen. diplomoph. l. 10.
Πλείστον δ' ἐπεὶ οὗ μὴ ἡρώων Νέστορ ἀτελέων,
& epigramma antholog. l. 3. c. 10.

— ἔδαρεν καὶ τελέων Πύλον.

§ 51. Ἐπὶ τῷ σωτομον αἰὶ πρὸς | Vide l.
12. § 1. Jactare solebant Cynici σωτομον τῷ
ὥστε εὐδαιμονίαν ὁδὸν reperisse se. Vide Cratetis
epist. 6. Sed & epigrammatarius apud Laert. l. 6.
Diogenem praedicat solum ostendisse mortalibus
ζωὴς οἶμον εὐδαιμονίας. Quamquam, Galenus, de
errat. curant. c. 3. ῥέξεν καὶ σωτομον ἐπ' ἀρετῇ ὁδὸν
pro eo quod disciplinam Cynicam esse magistri hu-
jus profitebantur; verius censuisse affirmat alios
quosdam, qui σύντομον ἐπ' ἀλαζονείᾳ ὁδὸν esse dixe-
runt. Quod autem Marcus viam compendiosissimam
semper insistere consilii, aliud consilium suggerere
videretur Julianus de cynism. orat. 2. qui praedicantibus
hoc idem Pseudocynicis quibusdam, τῷ σύντομον
ὁδὸν καὶ σύντομον ὅτι τῷ ἀρετῇ sese insistere. (quod
& Plutarchus de professione Cynica in Annatorio,

σωτομον αἰὶ καὶ σωτομον εὐδαιμονίαν πορεύειν ἐπ'
ἀρετῇ) ὀφείλον, inquit, καὶ ὑμεῖς τῷ μακρῷ ἐπο-
ρεύεσθαι. ῥέξον ἂν δὲ ἐκείνης ἡλδύτε. καὶ ἴσθι ὅτι μα-
κράς ἔχουσιν αἱ σωταμοὶ τὰς χαλεπότητας; ὁ δὲ
ἐν ταῖς λεωφόροις, ὁ μὴ τῷ σωτομον ἐλθεῖν διω-
θεῖς, ῥέξον ἐμπειροὶ τῷ κύκλῳ ἐκὰπ μὴ τοῖς τὸ
ἀνάπαλιν ὁ κύκλῳ πορεύεσθαι, ἔλθοι ἂν πάντως, καὶ
τῷ ὁρίσασθαι. Ceterum ille eos alloquebatur, qui
nihil praestabant minus, quam quod profitebantur,
cum à virtutis fede, semirique; etiam ad eam ducenti-
bus, quam longissimè essent diffiti, viasque; eas sectan-
tur quæ à virtute ipsa insistentes abducerent. deinde
aliter se habet istic, quam in itineribus corporeis, in
quibus via compendiosissima est saepenumero pro-
fus interclusa; cum istic nulli sit nisi suò vitio luâque;
pravitate stoliditatem; obvallata. Quin & Julianus
ipse ὁδὸν σωτομον eandem ibi agnoscit, quam &
Marcus hic, τῷ καὶ φύσιν.

Σωτομος ἢ καὶ φύσιν | nimirum quia εὐδαι-
μονία, l. 5. § 3. recta incedit. Via autem recta,
eadem & brevissima. Optimè Veemeliu noster
de leg. mor. l. 1. exerc. 1. Lex divina, lex recta. Pl.
19. v. 8. in Mathematicis linea rectissima, linea bre-
vissima. Via itaque ad beatitudinem brevissima est le-
gis divinae, qua est rectissima, observatio.

Κατὰ τὸ ὑμέσας | Ità l. 8. § 30. ὑμεῖς λόγον
ἔχετε. Vide & Platonem ep. 10. ad l. 3. § 5. ad-
ductum.

Πάσης οἰκονομίας | Vide supr. § 19. Εἰ μὴ δὲ
οἰκονομία πᾶσα. & l. 11. § 18. πολλὰ κατ' οἰκονο-
μίαν γίνονται. itaque Casaubono potius assentior, qui
dissimulationem, quam Xylandro, qui rei familiaris
curam, reddidit.

Κομψείας | Solicitudine, Xyl. ostentatione, Caf. me-
lius. siquidem κομψεία illa, sive dictionis elegan-
tiam, sive sermonis festivitatem designet, jactare se
atque ostentare soliti sunt, qui auram captabant
popularem. unde κομψέειν & pro ostentare se, &
pro adulari etiam usurpatur. Hesych. κομψέσθαι,
κολαυδῆν. possis & versutiam vertere. Siquidem, ut
Erotian. in lexic. Hippocr. Οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πανε-
ρίαν κομψείαν καλοῦσι, καὶ τὸ σπείλδον κομψέειν. Vide
l. 3. § 5.

Ad Librum V.

§ 1. Ἐπὶ τῷ σωτομον αἰὶ πρὸς | Idem tractat argumentum.

l. 8. § 12.

Ὁν ἔκρινεν χόρνα | l. 2. § 1.
χόρνα μὴ ὥστε σωτομον
ἵνα κατακτείνῃ τοῖς σωμα-
τοῖς | Plut. de tranquill. adversus Democriti sen-

tentiam differens, quā negotiis abstinere se monet
eum, qui vult tranquillè degere. Πρῶτον μὲν in-
quit, ἡμῶν πολυτελὴ τῷ εὐδαιμονίας καὶ δόξης, γινεσθῶν
οντιον ἀπορροῖαν ὅς ἀρροῖαν, παραινῶν ἐξέσθαι,
Μὴν δὲ παλαιότερ ἀρροῖαν οὗτος ἐν δαιμονίᾳ, i. e.
dancas, miser, quietus in stragulis suis,

ἀρετῇ.

Ἄλλα δὲ καὶ ἀναπαύεσθαι | Πάντα γὰρ τὰ ἀνθρώπινα ἀδυνατεῖ σωματικῶς ἐνδεῖν. Aristot. ethic. lib. 10. cap. 4. & ibid. c. 6. Ἀδυνατῶντες ἐν σωματικῶς ποιεῖν ἀναπαύσεως δεόμεθα. Et politic. l. 8. c. 3. Ὁ γὰρ ποιεῖν δεῖται ἀναπαύσεως, διὰ τὸ τοῦ σώματος κατεφυλακτικῆς τὴν ἡσυχίαν, ὡς περὶ τῆς φαρμακείας χάριν. Hinc testivum illud Democriti, à Stobæo relatum, tom. 2. tit. 16. Βίον ἀνέθετατος, μακρὴν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου. Vita sine feriis, via longa absque diversariis. Senec. epist. 3. Inter se ista miscenda sunt; & quiescenti agendum; & agentis quiescendum est. Cum rerum natura libera, illa dicit tibi, se & diem fecisse & noctem. Vide ad l. 4. § 26.

Ἐδνας καὶ τὴν μετέα ἢ οὖσις | Rectè Hieron. Potes hoc facere: sed non est hoc opus tuum. Cicer. Offic. l. 1. § 103. Ludo autem & joco, uti illis quidem licet: sed sicut somno, & quietibus ceteris, tum cum gravibus seriis rebus satisfecerimus. Dio in chrisi, apud Stob. tom. 2. tit. 34. Τὸ γὰρ τοῦ σώματος ἀλλ', περιουσίως δεῖ ἡσυχίαν. Aristot. ethic. l. 9. c. 10. Οἱ περὶ ἡδονῶν ἀρχὴν ἔχοντες, ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος ἡδονῆς τὸ ἡδύνα. Vide ad l. 4. § 21. E nostris Gabri. Barelet. in quadrages. hebdom. 4. serm. 2. Delectatio ad vitam, ut sal ad cibum. peccant mulieres, cum iuscula nimis condunt sale. Et Thom. Aquin. Sum. part. 2a. 2æ. q. 168. a. 4. Parum de delectatione sufficit ad vitam pro condimento; sicut parum de sale sufficit in cibo. Huc Dionysii Sophistæ illud: καὶ τὸ μέγιστον ἀρετῆς ἀκτῆς, ἀλλὰ καὶ καὶ τὴν καὶ γὰρ τῆς φιλοσοφίας. Philostr. vit. Sophist. l. 1. Flacc. Sat. 1.

Est modus in rebus; sunt certi denique fines, Quos ultra citraque nequit consistere rectum.

Nec lussu pudet; sed non incidere lulum.

Idem epist. 14. Ἡ φύσις ὅσους ὅρους ἑαυτῇ καὶ τοῖς περὶ ἡμᾶς τέλει καὶ δεῖ τὴν αἰετα ζῶν ἑδύλονται τὴν ὅλν δὲ γινώσκον θεῶν τε καὶ φιλεῖν, καὶ ζῆν ἐδύλονται ἐν τῇ ὅλν ὅρον. Man. Palæolog. ad fil. præcept. § 40. Et Porphy. de abstinent. l. 1. Ἀρετῆς ὅσον γὰρ ἑδύλονται δεῖ, ἀλλ' ἔχοντες ὅσον καὶ μέγιστον ἐν τοῖς πλείστοις. Optimè Senec. epist. 114. Alter se prius iusto colit, alter se plus iusto negligit. tam hunc dicam peccare, quàm illum.

Τὸν τὰ μετέα | Casaub. ad Athen. l. 3. c. 29. Ictus dictum est, non oportere ἡδύσμασι uti, seu ἑδύσμασι. hoc est, scitamentis tanquam edulis uti. Nec illud minus vulgatum, Non esse medicamenta alimentorum instar adhibenda. Siquidem τὰ φάρμακα, τὰ κυρίως τὸν νοσούντα, ὅπως εἶναι καὶ λυμνῶνται τὸν νοσούντα. Plut. adv. Epicur. Itaque Alcidasantem notat Aristoteles rhetor. l. 3. c. 3. ἔχοντες ἡδύσμασι χρησάμενοι, ἀλλ' ὡς ἑδύσμασι, τὴν ὅλν τῶν. Damnatque Clemens Strom. l. 1. τὴν οὐδασίαν τερψῆς, ὡς καὶ καλλῶ, τὴν πλείων τῶν περὶ τὸν ἑαυτὸν τὰ ἡδύσμασι. hoc est, in

qua plerumque ἡδύσματος ἢ ἑδύσματος existit. de lusu ac quiete, quæ sunt vitæ operisq; condimenta, & lassitudinis inde contractæ aut oborientis saltem medicamenta quædam, idem dictum fuerit.

Οὐ γὰρ φιλοῖται σταντὸν. | Reverà improbus nemo se verè amat. Ità (τὸ δὲ λέγεται, ὡς εἶπερ) ἔστιν ἡδύ, ὡς εἶπερ ὡς εἶπερ. uti Cleanthes apud Arrian. dissert. l. 4. c. 1.) malus quisvis cum primis φιλαυτός est, quod Plato docet de leg. l. 5. nec est verè φιλαυτός tamen. Siquidem, quod Græci interpretes habent, Psal. 11. v. 5. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτὸν, καὶ τὴν ἑαυτὸν ψυχῇ. Et quod Rex sapientissimus Paræm. c. 8. v. 36. οἱ μὲν τὴν τὴν σφίαν, ἀγαπῶσι θάνατον. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam; quique odit sapientiam, diligit mortem. Atqui, ut Clemens prædag. l. 3. c. 11. Πῶς σταντὸν ἀγαπᾷ, εἰ καὶ φιλοῦται; quomodo se amat, qui vitam non diligit? Optimè Augustin. in Joan. tract. 78. Impius & diligere se dicitur, quoniam iniquitatem, quæ iniquus est, diligit. & idem rursus odisse se dicitur, quoniam quod ei nocet, hoc diligit. odit ergo in se naturam, diligit vitium. Ità, quod affectu (sed pravò) amor est, effectus (& hoc verò) odium est. Bernard. de convers. c. 4. Denique, quod Marcus istic, Non se amat, qui non amat bonum suum. bonum autem hominis est in bonis actibus versari. lib. 5. extremo.

Τὰς τίχας ἑαυτῷ φιλοῦντες | Epictet. l. 2. c. 22. Περὶ ἀπὸς ἐαυτοῦ, φιλεῖ τὰ τὰ. Et Theodoret. therap. lib. 6. Ὁ περὶ τῆς ἀγαπᾷ τὴν τίχην, καὶ τὸν πόνον εἰς σφικλήρωται. Canus tibicen (referente Plut. lib. de sen. polit.) dicere solebat, ἀγορεῖν ἀνδρώπῃς, ὅσον μᾶλλον αὐτὸν αὐτῶν, ἢ ἑαυτοῦ ἐυχαρίστησαι λαμβάνειν γὰρ ἂν μὴ, ὡς εἶπερ, τὸ ἀκύνει ἐδύλονται. Quin & Eudoxus Mathematicus, eodem autore in Comment. adv. vitam Epicur. Εὐχαρίστησαι, περὶ τὴν ἡδύ, καὶ ἑαυτῶν τὸ ὅλν τὸ ἀρετῆς, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ τὸ εἶδος, ὡς ὁ Φαίδων, καταφλεβῶνται.

Συμπετατήτων | τὴν κατ' αὐτὴν ἑρμῆς. | Hoc est quod Euripides, in periocha illa. toties laudata, toties decantata, apud Plat. in Gorg. & in Alcib. 2. Arist. rhet. l. 1. c. 11. & problem. l. 18. q. 6. Plut. de garrul. & Sympos. l. 1. c. 4. & l. 2. c. 1. Gellius noct. Attic. l. 10. c. 22.

Τέτρω δ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸν ἐπιγίγεται, Νέμων τὸ πλείον ἡμέρας τέτρω μέγιστον. Ἰν' αὐτὴς αὐτὴ τὴν κατ' αὐτὴν βέλτερος ὦν. * αἱ κατ' Hac re triumphat quisque, in hanc inicitur, (περὶ. In hac diei maximam partem terit, In qua ipse sentit maximè se excellere.

itā malim quàm cum Grotio in excerptis, qui τὴν κατ' αὐτὴν, legit. Ut ipse sese evadat excellentior. Siquidem eam mentem auctoris fuisse, ex antiquis illis, qui laudaverunt, scriptoribus, penitus intuenti liquebit. quan-

πομπῶν, ut Plut. de sm. pol. it. qui pecuniis numerandis lucrandisque nunquam defatigatos se sentiunt.

Ο κανόδοξος τὸ δόξαδον | Themistocles post Miltiadis pugnam, victoriāque Marathoniam, ἐκ τῆς μετὰ δόξας, ἐξ ἧς ῥα θυμῶν, τὸ Μιλτιάδου τεύχεον. Plut. in apophth. & in Themist.

Οὗτος παρὰ δόξας | cum vehementius istis additi fuerint. Vide ad l. 12. § 3.

Οὐτε παρὰ, ἔτε κοιμῶνται | Itā Diotima Socrati in Platonis Sympos. Τὸς καλὸς ὁρῶν ἐμπέπληξαι, καὶ ἵστομος εἰ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοί, ὁρῶντες τὰ παιδικά, καὶ ἑνωμένες αἰεὶ αὐτοῖς, εἰ πως οἶδοντ' ἂν, μήτ' ἐδίδον, μήτε πίπην, ἀλλὰ θάδεται μόνον καὶ ἑωρῆναι. De aleatoribus gemina Liban. orat.

31. Τίς πώποτε οἰκίῳ ἔως ἡνέγκασεν ἀρχυμένῳ, ὥς ἐμείνο τὸ ἀρρώστια καὶ κακὸς τις καὶ μακροχρόνιος ἀπέπερσεν ὕπνῳ, πείθον μὲν ἀρρεῖς ἀμείβην, πείθον δ' ἀρρεῖς ὑπερρεῖν ἢ δὴ δὲ πε καὶ περὶ αὐτῆς συνήρουν καὶ οἱ φιλόκομοι νύκτας ἡμέρας αἰσίοι καὶ ἀποτοῖ καὶ ἡδονῆς ἡδονῆς ἀπέστ.

§ 2. Ὡς εὐκόλον ἀποσταθεῖ καὶ ἀπαλῆσαι παύσαι φασίαν | Vide ad l. 7. § 29. & l. 8. § 29, 47. & l. 11. § 16, 19. & l. 12. § 25.

Ἐν πάσῃ γαλῶν ἐν | Ὡς καὶ καμῶν τὴν ἀρετῶν, ut est, l. 12. § 22.

§ 3. Μὴ σε παρὶπάτω | Neque te overtat. Xyl. vel seducat. ut sit idem τὸ παρὶπάτω, quod τὸ παρὶπάτω, καὶ ὑπερρεῖν. atque itā Homerus usurpavit Il. a. v. 555. ubi Jovi Juno,

Νῦν δ' ἀργῶς δειδόμεν καὶ φρένα, μὴ σε παρὶπάτω | Arguere περὶ αἰτίας.

Hoc est, ne te seduxerit, pellexerit.

Ἐπακολουθεῖσα | Consequentes Xyl. & Caf. at D. Jun. Ἐπικολύουσα legi mavult. prohibentes. utrumvis constare potest.

Μέμψης | Senec. epist. 81. Si gratum esse non licebit, nisi ut videar ingratus, si reddere beneficium non aliter quā per speciem injuriā, potero; aequissimo animo ad honestum consilium, per mediam infamiam tendam. Nemo mihi videtur pluris aestimare virtutem, nemo illi esse magis devotus, quā qui boni viri famam perdidit, nō conscientiam perderet. & ep. 113. Non vis esse justus sine gloria? at mehercule saepe justus esse debebis cum infamia. Et tunc, si sapias, mala opinio bene paria deleat. Vide l. 6. § 2.

Μέμψης ἢ ἀδρα | D. Jun. ἢ ἀδρα. quod valde placet.

Ἄ σὺ μὴ περὶ αἰτίας | Vide ad l. 2. § 8.

Εὐθείας περὶ αἰτίας | Rectā progrediaris, viā rectā in istas. itā l. 7. § 55. εὐθείας περὶ αἰτίας. & l. 10. § 11. εὐθείας περὶ αἰτίας τὰ τὸ νόμον, καὶ εὐθείας περὶ αἰτίας τὸ νόμον.

Ἀκολουθεῖν τῇ φύσει τῇ ἰδίᾳ καὶ τῇ κοινῇ | Vide ad l. 1. § 9. Stoicis τὸ πλῆθος, i. e. propositum, live summum bonum est, τὸ τῇ φύσει ἀκολουθεῖν, live τὸ κατὰ φύσιν ζῆν. natura ductum sequi & secun-

dum naturam vivere. Verū quā ea natura esset, cujus ductum sequerentur, in hoc haud satis ipsis inter se conveniebat. Siquidem ut Laert. l. 7. in Zenon. φύσιν Χρύσιππος μὲν ἔλεγε, καὶ ἀκολουθεῖν δὲ ζῆν, τὴν τε κοινὴν, καὶ ἰδίαν τὴν ἀνθρωπίνην ὁ δὲ Κλεάνδρος τὴν κοινὴν μόνον ἐκδιέχεσθαι φύσιν, καὶ ἀκολουθεῖν δὲ, ἑκάστῃ τὴν ἐπὶ μέγας. Marcus Chrysippum sequitur, eodēque utramque naturam, & universalem & humanam, collimare & quasi collimare, contendit. Vide l. 6. § 13.

§ 4. Ἀναπαύσασθαι | Itā 6. δάδα & ἀναπαύλα. Charon apud Aristoph. in Ran.

Τίς ἐς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ παρὰ δόξας; Quis ad requiem ex malis vult & molestiis?

Joan. Apocal. c. 14. v. 13. ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων. Herodian. l. 1. de Marco nostro; νύκτας τε καὶ ἡμέρας ἐπὶ τῆς αἰτίας ἀναπαύσασθαι. Tractum ab eo, quod παρὰ δόξας (παρὰ δόξας) similem perhibeamus. Naso, amor. l. 2. el. 9.

Stulte, quid est somnus gelidae nisi mortis imago? Longa quiescenti tempora fata dabunt.

Ἐναπαύσασθαι | Vide ad lib. 2. § 2. & lib. 4. § 21. & l. 6. § 15. & l. 7. § 50. & l. 9. § 2. Itā Homer. θυμὸν ἐκπνέοντα dixit, Il. d. v. 524. & v. 654. Eodēque sensu in sacra pagina ἐναπαύσασθαι, Marc. c. 15. v. 33, 39. & Luc. c. 23. v. 36. quod Marth. c. 26. v. 50. ἀφίνα τὸ πνεῦμα. Joan. c. 19. v. 30. ἐκπνέοντα τὸ πνεῦμα. Latini pariter, efflare animam, dicunt. & apud Cicer. Tuscul. l. 2. Attius in Trachin.

Prendens efflavit graviter extremum halitum. Περὶ τῆς δὲ τῆς | In Senariis gnomis:

τῇ πάσῃ τῇ καὶ, καὶ πάλιν κομίζεταί. Tollis ut edis, itā resumis omnia.

Plin. hist. Natur. l. 2. c. 63. Terra uni rerum natura partium, eximia propter merita cognomen indidimus maternae venerationis. illa nos nascentes excipit, natus alit, semelque editos sustinet semper; novissimē complexa gremio jam à reliquis natura abdicatos, tum maxime, ut mater, operiens. Ennius item in Epicharm, à Varrone relatus de ling. Lat. l. 4. & l. 8.

Qua dedit, illa capis, neque dispendi facit hilum. de quo versu videatur Jos. Scaliger ad Varron. sed & infr. ad l. 8. § 18.

Παύσας | indē terram, olim terram, volunt dici, quod incedentium pedibus teratur. Aelius, Varro de ling. Lat. l. 1. Isidor. orig. l. 4. c. 1. Junil. in Genes. Honor. in imag. mund. c. 3. Hinc Ambros. Epitaph. Theodos. Adhuc in terris es, quas teris. Et in celo possides. Et Etymolog. βάσις, τὴν γῆν, βασίλειον. itā Adarcatii Ops à calcando, quod Hebraeis גרר dicitur. Fr. Jun. in Tertull. & ΓΝ terra eisdem à γῆ Paraus in Genes. Verū alii aliunde. Jos. Scal. à Græco δαίκα terra, terra, ut δαίς, δαδός, τὰς, δαίκα, τῆς, τῆς. H. Stephan. ab ἑα,

leg. i. prefixâ. Avenar. Lexic. & Guichard. Harmon. ling. ab Hebraico עָרָא creta. Schindler. pentaglot. ab Arabico عَرَبِيَّ terra, lutum. Canin. Hellenism. à Punico *ert*, *terra*, ut *ἐρη* *ros*, factâ metathesi.

§ 5. Δευμυτήτα σου | Austeritatem tuam. Xyl. acumen potius ingenii, & sagacitatem. M. Caf. Mercurium describens Galenus in *horta. or. c. 2.* φαίδεος τὰς ὁλεις· δειδερκε δὲ δειμύ· ubi aliud est δειμύ δειδερκέναι, quàm δειμύ βλέπην Aristophani. Siquidem τὸ δειμύ βλέπην, Comico idem est, quod τὸ ὑποδερκε δεινὸν passim Homero: id est, torquentur: unde & δειμύ βλέμμα Herodiano, vultus torvus ac truculentus. at δειμύ δειδερκέναι Galeno, acris live acriter, verum μὲν φαίδεος τῆς, cum hilaritate five festiuitate quadam, intueri. ut τὸ δειμύ, tum τὸ σωστὸν illud designet, quod vocabulo isto Euripidem significasse ex Aristophane Grammatico observat Eustath. *ad Odys. γ.* quo sensu & Herod. dicit, δειμυτέρως ὡς σὺς τὰς ἐνοίας τῆς τοῦ ὑπὸ τῶ ἀνατολῶ ἀνθρώπων. tum etiam simul comprehendat τὸ ἡδὺ illud, quod Homeri seculum secutos Rhetores eo nomine nuncupasse docet idem Eustath. *ad Iliad. λ.* quum τὰς ἐνοίας καὶ λέξεις illas δειμύας dicerent, αἷς γλυκύτης ἐπιείκηναι. Atque ita Marcum hic cepisse nullus ambigo. quod uno vocabulo expressisse haud facul fuit. Julian. *orat. 5.* Christianos perfringens, ἐμοὶ δὲ δεχέταις πόλεσι πιδόνει μᾶλλον τὰ τοιαῦτα, ἢ τῆς τοῖς κομμοῖς, ὧν τὸ ψυχρότερον δειμύ μόνον, ὡς δὲ ἔστιν ἔχει. Geminum autem huic argumentum habes, *infr. l. 7. § 52. & l. 8. § 8.*

Ὁὐκ αἰδάνει πόσι ἡδὺν παρέχεται δυνάμει. | Hoc est quod Joannes ille ὁ χρυσόρρημον passim inculcat, non tam ἀδυναμίαν καὶ αἰδένειαν, quàm βανυμίαν καὶ ἰλιγυρίαν obfata, quo minùs vitam rectè pèque instituant plerique. *de Compunct. ad Demetr.* Apostolorum exempla ad imitationem proposita hoc prætectu repellentibus, quod paria illis nequitiam possint. Εἰ μὴ, inquit, νεκρὸς ἀναστῆται ἐκ νεκρῶν. ἢ ὀφθαλμοὶ ἀνοῖξαι τρυφῶν, ἢ χαδαίειναι λίθους, ἢ χολὰς ἀνορθῶσαι, ἢ δειμύνας ἐκβαλεῖν. καὶ πρὸς αἷας τὰς τοιαύτας ἰατρὸς νόσους, καὶ ἄν εἴ τις τὰς ἀπολογίας ταύτης ἡμῶν εἴ τις πολιτείας ὁρῶνται σέμειναι γινώσκοντες, καὶ ὑπακοῆς ὀφείδεις, πῶς πῶτα σὺς ἐκείνον ἂν ἔχει λόγον; καὶ γὰρ καὶ σὺ δὲ ἀπὸ λαυτὰς χάρις βαπτίζεσθαι, καὶ πνέειν κατὰ τὴν ἐκείνου, εἰ καὶ μὴ σὺς τὸ τὸ σημεῖον ποιῶν, ἀλλ' ὅσον ἀρετὴ σὺς τὸ πολιτεῖαν ὁρῶν καὶ ἀρετῶν λαβεῖν, ὅτε βανυμίας μόνον τῆς ἡμετέρας ὅτιν ἡ διαστροφῇ. Et in *Genes. orat. 14.* Πολὺ τὸ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς· ἀλλὰ δεῖν δὲ βανυμία, ὅση αὐτὴ καὶ τὰ εὐκολα. εὐκολα ἡμῶν φαίνονται πῶς ὅτις ἡ σπουδὴ καὶ ἡ ἀχρηστία καὶ τὰ δυσκολα, ἡμῶν ἀρετῶν. Idem in *Psal. 111.*

τὴν δυσκολίαν ἔχει ἢ ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἢ ὅτι πολλὰ βανυμία ποιεῖν εἰσὶν. ὡς εἰ τις κατὰ σπουδῆς ἀρετῆς, κατὰ καὶ βῆμα αὐτὸ ὁφείλει. Et mox: ἡ βανυμία ὅτι πολλὰ καὶ τὰ εὐκολα, δυσκολα ἀποφαίνει· ἢ ὅτι σπουδὴ καὶ δυσκολοτάτα, βῆμα. Videantur plura in *Cor. ep. 1. orat. 2. & 9.* Et *ad Philip. orat. 2.* ubi illud crebrò ingerit, prout noster istuc. hoc vel illud non potes, at istud potes, &c.

10 Γλιχόμεσαι | cunctari. Xyl. malim *tenacem esse.* Vide *ad lib. 4. § 44. γλιχόμεναι, tenaces.* Aristot. *Ethic. lib. 1. c. 1.* Οἱ μὲν ἐν ταῖς τοιαύταις σπουδαῖς, ὅτι σπουδαῖς, γλιχόμεναι, χιμῆσαι, πάντες τῆς δόξης ἐλλείπονται. Obiter vocabulum istud apud Laertium restituemus. *lib. 4. de Lacyde.* Τῶν φασὶ καὶ σὺ τὴν οἰκονομίαν γλυκύτατα ἰσχυρῶς· quod Ambrosius Camaldun. reddidit, *Aium illud & circa rem familiarem se seditissime habuisse.* Vigerus, *ad Eusebium, lepidiosum mavult.* Ceterum tu me sponsore rescribo, γλιχόμενα ἰσχυρῶς. Sic enim de eodem ex Numenio Eusebius *preparat. lib. 14. c. 7.* Ἦν μὲν δὲ Λακύνος ὑπογλιχόμενος, καὶ πᾶσι τῶν ὁ ἀρετῆς οἰκονομῶν. Erat is paulò sordidior. Vigerus. malim, tenacior. nos diceremus, *somewhat near, and a great husband.* miror autem virum eruditissimum viciosam eam lectionem non animadvertisse, cum Eusebium simul sub oculos haberet. nec possum probare, quod Οἰκονομῶν literà majusculâ prefixâ scribit, vultque certum aliquem eo tempore notissimum designari, qui ἀπὸ τῆς ἀρετῆς οἰκονομῶν οἰκονομῶν vulgò nominabatur. Cum revera Οἰκονομῶν istuc appellativum, five epitheton commune sit; eumque designet, qui est rei familiaris, dispensanda, curanda, tuenda peritus, vel qui negotio huic addictus est, eidem sedulo intentus. De Polypice Aristoteles *hist. animal. l. 9. c. 37.* Ὁ δὲ πολυπικὸς, ἀρόητος μὲν ἐστὶ οἰκονομῶν δὲ ἐστὶ πάντα γὰρ συλλέγει μὲν εἰς τὴν θαλάμην, καὶ τὴν γὰρ κατοικῶν. Quod Plinius *l. 9. c. 29.* Cum aliqui brutum habeatur animal, in re quodammodo familiaris cautes, omnia in domum comportat. nec de Lacyde aliter enunciat.

Ἀρεσκόμεσαι | Sortem tuam improbare. Xyl. at hoc esset potius *δυσχερεῖν*, καὶ ἢ ἀρεσκόμεναι· malim ergò ἀρεσκόμεναι, ut *lib. 11. § 14. assentari, blandiri.* quod est finitimum τῆς καλαδίσαι, verum honestius paulò vocabulum. Sed nec mutari forsitan quicquam necesse fuit. Siquidem & τῆς ἀρεσκόμεναι hoc eodem sensu usus videtur Plurarch. in *padagog.* εἰ μὴ τὰς ὅτι ἀρεσκόμεναι ἡρώδης καλακίας, εἰς δὲ καὶ οἱ δεινῶν καλακῶν φίλοι. indè οἱ ἀρεσκοί, οἱ πάντα σὺς ἡδονῶν ἐπιθυνοῦντες, καὶ ὅτι ἀντιπαινοῦντες, ἀλλὰ δὲ οἱ δεινῶν ἀντιπαινοῦντες. Aristot. *Ethic. lib. 4. cap. 6.* qui & τὸν ἀρεσκον τὸ καλακῶ accuratius distingu-

distinguens, *ibid.* l. 2. c. 7. *ὅτι τὸ λοιπὸν ἡδὺ ἐν τῷ βίῳ, ὃ ὑπερβαλὼν, εἰ μὴ ὑδρόδης ἔνευε, ἀρεσκῶς* οἱ δ' ἀφελείας τῆς αὐτῆς κόλαξ. ut commodum suum adulator sive Colax, oblectamentum alienum assentator sive blandus iste respiciat. Indē & ἀρεσκία, ἐνδύξιν ἢ κ' ὅτι τῷ βελήτῳ ἡδονῆς παρὰ κολάσιν. Theophrast. *ethic. charact.* 5. ad quem Casaub. videndus. Ceterum isto blanditiæ sive comitatis blande nomine adulationem suam obvelasse quosdam, ex Anaxandride Comico monet Athen. *dipnol. lib.* 6. his verbis: Ταύτῃ τῇ τῷ κολάκῃ πῆς, ἐκτρέψαντο τὸ νοῦμα, ἀρεσκίαν προσπαροῦσι ὡς καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Σαμίᾳ.

Τὸ γὰρ κολάκῃν, νῦν ἀρεσκίαν νοῦν ἔχει.

Adulatio habet nunc nomen blanditiæ.

De Pythagora Laert. l. 8. Ἀπείχτο καλῶν καὶ κακῶν, καὶ πῶς ἀρεσκίαν, ὃς σκαμματῶν καὶ διηγημάτων φορετικῶν. Quod autem Caf. ad obsequia corpulculo præstanda refert, quod ipsius cupiditatibus satisfiat, minus probabile viderur.

Περὶ ἀρεσκίαν | Levem esse. Xyl. adducens cum Suidam exponentem τὸ ἀρεσκίαν, *προπτέειν* & ἀπείχου, βλακείαν καὶ προπτέειν, tum & illud Apostoli ad Corinth. *epist.* 1. *cap.* 13. v. 4. ἡ ἀγάπη ἐστὶν περὶ ἀρεσκίαν. quod ille interpretatur, Charitas non est levis, aut nugax. At verò bonus ille editor Lugdunensis, pro ἀρεσκίαν, quod rectum fuerat, sed ipsi fortasse minus intellectum, ἀπείχου substituit. perperam omnino, & ex proprio, opinor, cerebro. Verum mirum quantum dissideant à se invicem enarratores in vocabulo isto apud Paulum Apostolum, vel interpretando vel explicando. Chrysost. ἡ ἀρεσκίαν, non est temeraria. Verus interpret, cui & Beza accedit, Non agit perperam, tanquam si à Latinis ea vox ad Græcos transierit. Syrus, Non tumultuatur. Tertull. *de patient.* c. 12. Non protervum facit. Erasmus. Non est procax. Alii, Non est inconstans. Alii, Non agit improbe. Alii, Non est fucata. Alii, Non adulator. Ego crediderim commodissime posse verti, Non effert se; non est jactationi aut vanæ ostentationi dedita. Ità Græcus Schol. primo loco: Οὐκ ἀλαζονεύεται. Hesych. Πέρπερος, ἢ βλακείας ἐπαυρόμενος. ἀρεσκίαν, κατεπαύεται. Suidas etiam, Πέρπερος, ἢ βλακείας ἐπαυρόμενος. Idem tamen inter alia: Πέρπερος, ὃ μὴ διὰ χρείαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν ἀρταυμάζειται. Et Concil. Nicen. 2. *can.* 15. Πάν γὰρ ὃ μὴ διὰ χρείαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν παραμαρτυρεται, πρὸς ἑαυτὴν ἔχει κατηνείαν, ὡς ὁ μέλλας εἶναι βασιλεὺς. Reperiuntur autem illa Basilii verba (ii modo Basilii Cæsariensis sint, & non potius Eustathii Sebastienis, ut opinantur quamplurimi, *ascetica illa respons. part.* 2. *ad quest.* 49. Ità illi à Basilio an Eustathio, itte, ut probabile est, à Clemente Alex. habuit. Is enim *paedag. lib.* 3. c. 1. Apostoli locum exponens: πρὸς ἑαυτὴν, inquit, ὃ καλ-

ωτισμὸς ἀρεσκίαν καὶ ἀρταυμάζειν ἔχων ἑμαυτὸν. Verum latius multo patet vocabuli huius usus sensusque, quàm ut ad vestitum duntaxat, quod tamen etiam ἀρταυμάζειν solent οἱ ἀλαζόνες καὶ χυβλακίαι ἐπαυρόμενοι, restringi debeat. Docet id Cicero ad Attic. l. 1. *ep.* 10. Ego autem ipse, inquit, Dii boni, quomodo me ostentavi, & quasi juveniliter jactavi, omnibus adhibitis fucis & ornamentis orationi meæ, quasi exultavi, & placere illi studui: inquit Petr. Victorius. Accedit quod Stephanus de *dialect.* c. 16. § 1. monet, Sophoclis Scholiasten, ἀρεσκίαν, κομψὴς, interpretari, & ἀρεσκίαν, κομψεύειν. apud quem πέρπερος & ἀρεσκίαν legendum, nulli potest esse ambiguum. Græcam idamur originem, malim cum Dunæo nostro à τὴν duplicato, quàm à ἀρεσκίαν cum Stephano derivare. Verum plura de vocabulo isto qui voluerit, adeat post H. Steph. *thesaur.* Jo. Drus. *observ.* l. 7.

20 c. 7. Muret. *var. lect.* l. 14. c. 7. Andr. Dunæum nostrum notis ad Savillii Chrysost. in 1. Cor. 13. Heinsium denique, qui post ista à me adnotata producit, *exercit. sacr.* ad 1. Cor. *cap.* 10.

Ei ἀρεσκίαν βλακείαν καὶ ἀρταυμάζειν τῆς κατανόου καὶ | aut leg. κατανόου, aut supplendum verbum aliquod, fortean, διδάσκει, ex clausula proximè præeunte, aut μέλλει, aut συμβαίνει, aut ejusmodi aliud quippiam. Est autem ὁ δὲ ἀρεσκίαν, qui difficulter rem propositam comprehendit & assequitur. Sicut contra ἀρταυμάζειν, ὃ ὕψος ἐστὶν τῆς ἀρταυμάσιας καὶ ἡ νωχότης. Hesych. qui res facile assequitur. Suidas in Σχολιῶν, ἕως ἐκείνου τὸ ἀμαρτάνει καὶ ἀρταυμάζειν. In scissione proxima, ἀρταυμάζειν εὐ ποιῆν, dicuntur, qui quasi nequitiam assequuntur, aut intelligunt, hoc est, non attendunt persus, id quod agunt. Et mox; Ἀλλ' αὐτὸ τὸ τοιοῦτον ἀρταυμάζειν. Sed necesse est illud ipsum quod sit nosse, & intelligentiā assequi, sive αἰετῶς, ut statim ipse se interpretatur. Epictet. l. 1.

40 *cap.* 5. ὡς μὴ ἀρταυμάζειν, μὴ σπῶναι μὴ δύν. & *lib.* 3. *cap.* 26. ἔτι τῶν ἐνερῶν φωνημάτων ἀρταυμάζειν; Gaiet. de *errat. dignif.* & *cur.* *cap.* 1. Ἐνιοι δ' ἔτι ἀρταυμάζειν τοὺς λόγους ὄντες, ὡς μὴ ἀρταυμάζειν τοὺς ἀκούσαντες ἢ ἡμῶν λεγομένους (π. α. τ. ὑ. ἡ. λεγομένοις; leg. ut Marc. *lib.* 7. § 4. ἀρταυμάζειν τοὺς λεγομένους). Idemque *ibid.* mox; φαίνομαι γὰρ ὅτι, κατὰ τὴν ὁνομασίαν τῆς λέξεως, ἔτι καὶ αὐτὸ μὴ δύναιτο, οἷς ἡμῶν, ἡκολούθησεν. Eodem sensu τὸ ἀρταυμάζειν verbo usus est Lucas *Evangel.* c. 1. v. 3. Ἐνδοξὸς καὶ μὴ ἀρταυμάζειν ἀνθρώπων πᾶσιν ἀρεσκίαν. hoc est, omnia ab initio usque accuratè intelligentiā assequo, quæ Evangelistæ verba contendit Budæus cum illis Demosthen. *ὅτι παραπρεσβ.* ὁ τῶν πονηρῶν μαλιστα εἰδὼς καὶ παρακινεῖν ἀπασιν, κατηνείαν. Et rursus; Ἐκείνους ὁ κακὸς καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ

μόνον ἔχοντες καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐκείναι. ἀλλὰ καὶ πα-
ρηνόκοιτοι εἰς ἀρχὴν τοῖς πονηρίαις. ut sit &
ἀνομιλίαι, quod istic εἰς ἀρχὴν. Eodem sensu ufur-
pat Paulus Apost. ad Timoth. epist. 1. c. 4. v. 6. ἐν-
περιουσίᾳ τοῖς λόγους τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς
διδασκαλίας. ἢ παρηνόκοιτους. & epist. 2. cap. 3.
v. 10. Σὺ δὲ παρηνόκοιτος μὴ τῇ διδασκαλίᾳ,
&c. quo loco cur Erasmi, affectatus es, malit doctiss.
Sculterus, quàm Vulgatæ ac Bezæ, affectus es, causi-
fam nullam video ratio liquidem, quam assignat, 10
haud est firma satis. Ad sequendum atque imitandum
habetur. at quomodo sequi poteris, qui jam affectatus di-
citur? responso proelivis est aliud est notitia & in-
telligentia, aliud usu & actu assequi: vel, si brevis
vis aliud nosse, aliud posse. illud Timotheus jam as-
secutus erat, istud haud itidem adeptus. monet itaq;
Apostolus, ut quæ de se nôisset, ἢ τοῦ ἀποστόλου ἡρώδης
ἔσθ, ἢ εἰς ἀκοῆς ἰσότητας; ea imitari adniteretur.
Vide & l. 2. § 9. & l. 7. § 3, 4.

Μὴ παρηνόκοιτος | Nè eam subinde cogitares. 20
Xyl. nè eā nimium afficiaris. Cas. imò, non negligens,
non neglectum habens, sed quantum in te est, tardi-
tatem hebetudinemque tuam corrigere & sanare
contendens. παρηνόκοιτος, animus non advertere,
negligere, neglectum habere. de gubernatore Epictet.
lib. 4. cap. 3. Καὶ μὴ αὐτὸς ἐκείνους, ὑποπαρηνόκοι-
τον δὲ, ἀπώλετο. Si vel parum neglexeris, animus
non adverterit. Marcus ipse l. 6. § 20. πολλὰ πα-
ρηνόκοιτος, negligamus multa, non animadverta-
mus. & lib. 10. § 8. τὸ ἀπαρηνόκοιτον, animad- 30
versionem sedulam, à negligentia & inadvertentia
immunem. & l. 6. § 50. πάλιν τὸ ὅτι λέγειν λέγο-
μεν, γίνεσθαι. ἀπαρηνόκοιτος, Sedulo attendere at-
que animum adhibere eis quæ ab alio dicuntur. Epict.
l. 1. c. 2. Τί ἐν, ἐπειδὴ ἀφύης εἰμι; ἀποστῶ τῆς
ἐπιμελείας τούτου ἕνεκα; καὶ ἡσίοιτο. Ἐπίκητο
χρησάμενος Σωκράτους ἕκ ἐστιν. εἰ δὲ καὶ καὶ, ἢ χεῖρον.
τὰ μοι ἱκανὸν ἔστιν. ἔδδ' ὅδ' Μίλων ἔσσομαι, καὶ ὁ-
μῶς ἐκ ἀμαλῶ τὸ πᾶσι. ἔδδ' ὅδ' Κερίστους, καὶ ὁ-
μῶς ἐκ ἀμαλῶ τῆς κρήνης. ἔδδ' ἀπὸ αὐτῶς ἄλλος πνός 40
τῆς ἐπιμελείας, διὰ τὴν ἀπρόνοον ἢ ἀκρον, ἀφι-
σταίμα. Flacc. epist. 1.

Non possis oculo quantum contendere Lynceus;

Non tamen idcirco contemnas lippus inungi:

Nec quia desperes invicti membra Glyconis,

Nec tota corpus nolis prohibere chiragra.

Est quoddam prodire tenus, si non datur ultra.

Ita cum Graio nostro lubens lego, non, quod an-
quidatenus saltem procedere & proficere licet.

Μὰς ἐμπληθύνει τῇ νοσήᾳ | leg. νοσήᾳ, vel 50
ut Annot. Lugd. νοσήᾳ, neque legarditate & insci-
entia, sibi complacentem. quod haud paucorum vitium
est. Vide Solomon. Prov. c. 1. v. 22. Aug. in
illud Psal. 36. v. 3. Noluit intelligere. Videtis, quia
voluntati illud tribuit: sunt qui volunt intelligere, &
non valent: sunt & qui volunt intelligere; id id non
intelligunt.

§ 6. Περὶ τοῦ λόγου τοῦ αὐτοῦ τῷ ἑαυτῷ | Χα-
λεν λόγου, beneficium imputare. quod ab expro-
batione quadam haud multum distat. Juvenal.
Sat. 6. v. 179. de uxore insigniori,
Quæ tanti gravitas? quæ fama, ut se tibi semper
Imputet?

Marcial. l. 5. ep. 82.

Non totam mihi, si vacabis horam:

Dones, & licet imputes, Severè;

Dum nostras legis exigisque nugas.

& l. 2. epigr. 48.

Imputet ipse Deus nescit mihi; fiet acetum,

Et Vaticani perfida vappa cadi.

Senec. de benef. lib. 2. c. 17. Multi sunt tam pravæ
naturæ, ut malint perdere quæ præstiterunt, quàm reco-
pisse, superbi & imputatores. & l. 6. c. 12. Quædam
quæ homines sibi præstant, aliis imputant. Tria scilicet Marcus
beneficia collocantium genera ponit. primum
est eorum, qui palam imputant: secundum eorum;
qui etiam id palam non faciant, apud se tamen
tandem de debito cogitant: tertium eorum, qui
tantum abest ut imputent, ut nè cogitent quidem.

Ἄλλως μὲν | f. ἄλλως vel ἄλλ' ὅς' nisi si illud
ὅς ex linea proxima huc irreperit.

Ὡς καὶ ἡγεῖται διαποῖται | At Senec. de benef. 1. c. 2. Demus beneficia, non senaremus. dignus
est decipi, qui de recipiendo cogitavit: cum daret. hoc
est, quod Marcus hic, ὅς καὶ ἡγεῖται διαποῖται. Et
mox: Beneficiorum simplex ratio est: erogantur tan-
tum, non computantur. si reddet aliquid, lucrum est; si
non reddet, damnum non est. Ego illud dedi ut darem;
nemo beneficia in calendario scribit: nec avarus ex-
tor ad horam & diem appellat. nunquam illa vir bonus
cogitat, nisi admonitus à reddente. turpis feneratio
est, beneficium expensum ferre. Idem. l. 3. c. 14. In-
teritura est rei tanta dignitas, si beneficium mercen-
facimus. & lib. 4. c. 3. Beneficium virtutis est, &
turpissimum id causa ullius rei dare, quàm ut daturus
sit. se intueri & commodum suum, istud non est bene-
ficio, sed senus. & c. 14. Non est beneficium quod in-
questum mittitur. hoc dabo, hoc recipiam; auctio est
ut ait Ovidius,

Quæ quia non licuit, non dedit, illa dedit:

Eodem modo, qui beneficium ut reciperet, dedit, non
dedit. Et Cleanthes ibid. l. 6. c. 13. Multum à be-
neficio distat negotiatio. Dominus Christus, Luc.
c. 6. v. 35. Ἀγαποῦντες, καὶ δυνάστε, καὶ δυνά-
στε, ἀπὸ πάντων. & v. 34. Ἐάν γὰρ δυνάστετε παρ' ἑνὶ
ἐλπίστε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῶν χάρις ἔστι;

Οὐδὲ οἷον δὲ πτωχῶν | Senec. de benef. lib. 2. c. 6. Quàm dulcè quàm presiosum est, si gratias sibi
agi non est passus, qui dedit; si dedisse, dum dat, obli-
tus est? Chilo apud Aufon.

Tu bene si quid facias, non meminisse fas est.

Verum quadrat ad hoc Domini Servatoris præcep-
tum hyperbole elegantissimā conceptum, Matth.

c. 6. v. 6. Ποῦν' ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἢ εἰσφέρει, πῶς ἢ δεξιά. Facientis elemosynam nesciat sinistra quid dextra faciat. Ambrosius offic. l. 1. c. 30. quod & Euthymius inclinatur, ita interpretatur, quasi dictum esset, ut frater tuus, qui est tanquam dextra tua, quod facis nesciat. Sic facias, ut proxima nesciat uxor, uti Persius loquitur. Melius Jo. Chrysost. orat. 19. Οὐ χεῖρας αἰνίττειται, ἀλλ' ὑπεροδικῶς αὐτὸν τρέφειν. Εἰ γὰρ οἶον τι εἴη, φησι, καὶ σεαυτὸν ἀνοήτως, ἀπεισέδωκεν ἔξω σοι τῆτο, καὶ αὐτὰς δυνάμεις ἢ τὰς διακονησάσας χεῖρας λαθεῖν ἐχ, ὡς πνέες φασιν. ὅτι τὰς πνεύματι κρύπτειν ἀνθρώπων· πάλαι γὰρ ἐν ταῦτα λαμβάνειν ἐκέλευον. Nam quod de dextra, quæ sit amor divinitus, sinistra, quæ favor humanus existat, argutatur Hieronym. in Matth. Hilar. ibid. Aug. in Psal. 121. & in 1. Joan. tr. 6. & de temp. 60. Gregor. in Job. lib. 3. c. 21. Theophylact. in Matth. alii; est merum ipsorum commentum. Rectius Clem. Stro. l. 4. Ἀλλ' εἰδὲ αὐτὸς ὁ ἐλεῶν, ὅτι ἐλεῶν, γινώσκων ὁφείλει. Aliud est quod Senec. de benef. l. 6. c. 8. Beneficium aliquis nesciens accepit, nemo à nesciente. Beneficium nisi sciens volensque dare nequit: verum beneficium qui dat, quoad beneficii præstiti imputationem, perinde affectus esse potest, ac si quid faciat feceritve nescius sit. atque hoc est, quod post Christum nostrum, Marcus voluit. Geminâ planè mente Plato in Theæteto, de Philosopho genuino. Ταῦτα μᾶλλον αὐτὸν λέγειν, ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι ῥόες. καὶ ταῦτα πάντα, εἰδὲ ὅτι ἐκ οἴδεν, οἶδεν. εἰδὲ γὰρ αὐτὸς ἀπὸ γένους τῶ ἐυδοκίμου χρεῖν, &c. Optimè formulæ istius sensum expressit.

Ὁμοίως ἔστιν ἀμπέλω | ita mox: ὡς ἀμπέλω. Μηδὲν ἄλλο φερόμεν ἡτέρος | Vide ad lib. 7. § 73.

Οὐκ ἐπὶ σοῦ | Quod Dominus Christus Matth. cap. 6. v. 2. ὅταν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίζης.

Μετακαίειν ἐφ' ἑτέρῳ | Vide l. 6. § 7. & l. 11. § 4. & lib. 12. § 29. Senec. de benef. lib. 1. cap. 2. Qualiscunque priorum eventus est, persevera in alios conferre. Melius apud ingratos jacebunt, nè cessaveris; opus tuum perage, & partes boni viri exequere. alium re, alium fide, alium consilio, alium præceptis salubribus adjuva. & lib. 4. cap. 14. Ad beneficium non adducit cogitatio avara, nec sordida, sed humana & liberalis, cupiens dare etiam cum dederis, & augere novis ac recentibus vetera. Hoc est quod suo more, id est, Comico, Plaut. Trinumm. Act. 2. Sc. 2. v. 39.

Is probus est, quem non pœnitet quàm sit probus: Benefacta benefactis aliis pertegito, nè perpluant. Serio magis alius quispiam apud Plut. de sene polit. & adv. vit. Epicu.

Καὶ μὴ πτωσώμεθα δρῶντες εὖ βεγνέες. Vide lib. 7. § 73. Plin. lib. 3. ep. 5. Antiquiora be-

nificia subvertas, nisi illa posterioribus cumules.

Εν τέτοις ἐν δὲ | Interrogantis tanquam ex aliena persona, esse volunt hæc verba, Xyl. & editor Lugd. affirmantis ac præcipientis ex sua Casilud malim, quia subsequencia, ναὶ ἀλλ' αὐτὸν τῆτο, &c. subjectionis sive responsionis formam habent.

Ἀπαρκολεθῆτω | Sic ut non possint intelligi: Xyl. imò potius, sic quasi non intelligant ipsi. ut in præcedentibus. εἰδὲ οἶδεν. Sic l. 2. § 15. sed ratione diversa ἀπαρκολεθῆτω ἐν ῥήτει. Vide supra ad § 5. Ἀπαρκολεθῆτω τῶτο.

Βύλας καὶ τὸν κοινῶν αἰδέσθαι | Ità reverà beneficium conferenda, ὡς αἰδέσθαι, ut sentiat sibi gratiam factam is cui beneficit, ut in ῥῆτι l. 11. § 15. Verum ut beneficii autorem, quis si fuerit, dignoscat, nihil quicquam est necesse. Senec. de benef. l. 2. c. 9. Interdum & ipse qui junatur fallendus est: ut habeat, nec à quo acceperit, sciat. Exemplum subjicit Arcellai, qui amici pauperis, sed paupertatem per verendum dissimulantis, ac per aegritudinem decumbentis, pulvillo sacculum clam subjecit, ut quod desiderabat, inveniret potius quàm acciperet. Celsibium hunc nominat Laert. l. 4. Apellem Chium Plut. de adul. & amic. quem & fraude amicâ utilique deprehensâ dixisse, Ἀρκελαῖος τὸ πᾶν ἄνθρωπον, ille; Ἀρκελαῖος τῇ τὸ κλέμμα, iste refert. Ibid. Plut. τῇ τὸ φίλος χάρις ἐπὶ τῇ κλόνῃ εἰδὲν ἐπὶ τῇ ἀλλὰ πάλαι, ὡς ἰατρὸς λατὼν ἐν τῇ ἐπὶ τῇ, καὶ οἷον ὡρεῖσθαι ἐν τῇ τῇ ἢ διαλυσάμεν, ἀγνοῦν. Sed ad Senecam redeamus paria Marco interrogantem. Quid ergo? ille nesciet à quo acceperit? Primum nesciat, si hoc ipsum beneficii parum est. Denique ille nesciet accepisse se: ego sciam me dedisse. Parum est, inquis. Parum, si sanare cogitas, sed si dare, quo genere accipienti maximè profuturum erit, dabis. contentus eris te teste: alioquin non benefacere delectat, sed videre benefecisse. Volo, inquis, sciat. debitorem quæris. Volo utique sciat. Quid si illi utilius est nescire? si honestius? si gratius? non in aliam partem abibis? Volo sciat. Ità tu hominem non servabis in tenebris? Beneficia in acta non mitte, quid? ego illi sum indicaturus me dedisse; cum inter prima præcepta & maximè necessaria sit, nè unquam exprobre, imò nè admoneam quidem? hæc enim beneficii inter duos lex est, alter statim oblivisci debet dati, alter accepti nunquam.

Τὸ γὰρ νῦν λεγόμενον παρακλῆναι | non intelligi. Cas. sic ex Polybio Suidas, ἐκ ὁρῶν τὸν ἡμῶν ἐκλεῖν λόγους. i. e. νοῦς, ἀπολαμβάνειν. Suidas. excipe. Xyl. ut sit παρακλῆναι, idem quod ἐκλεῖν, excipere. neutrum satis aridè. ego conditionalem particulam deesse puto, [ἀν] παρακλῆναι, si socius ceperis. Ità enim significat τὸ παρακλῆναι. Eusebius hist. eccles. l. 3. c. 39. Papiam narrat, πῶς ἀποστολικὰς παρακλήσεις διηγήσας, ex relationibus apostolicis sociis acceptis, commenticia multa tradi-

tradidisse. quod verbum & in H. Stephani thesaurum poterit immitti.

Εἰ δὲ θέλει σωῖναι | forsan σωῖναι. intelligere. quanquam & σωῖναι eo sensu usurparum invenias. Ita enim Herodot. l. 5. Ἐγὼ μοι δοκέω σωῖναι τὸ ἐξέλει λείπειν ἡμῶν τὸ χηστέρειον. Demosth. pro Corop. ἕτε ὑμᾶς οἶμαι μανθάνειν, ἕτ' αὐτὸς ἐδυνάμην σωῖναι. ubi tamen quidam codices σωῖναι. Herodian. lib. 2. de Germanis. Ὅσοι τὸ σώματα θύναυτάτοι καὶ μεγάλοι εἰσιν, ἔπειτα καὶ τὰς διανοίας παρῆται, καὶ μὴ βραδύως σωῖναι δύναμφοι, οἷη μετὰ πανουργίας ἢ ὀδῆς λείπειν ἢ ἀποβῆται. Clemens Strom. l. 1. Ἀλλὰ καὶ τὸ αὐτὸ γεγραμμένων πρὸς τὴν διανοίαν φανερὸν. ἕτε σωῖναι τὰ ἐν τῇ πείρῃ λεγόμενα ἕχ' οἷον τε μὴ μαθήσῃ, ὁμολογῶν. & l. 4. Οὐτε τὰς πηλὰς καὶ μὴ δύναντον εἶναι ὁσίων βελιγνότητων, ἕτε τὰς καλὰς καὶ ἀδίκως καὶ ἀσολογῶς πεπολιτωμένων σωῖναι βέλονται. Et apud Suidam in Sexto autor incertus, μὴδὲ σωῖναι τὸ λεγόμενον διωχθεῖς.

Μὴ φοβέ, μὴ παρὰ τοῦτο | forsan, μὴδὲ φοβέ. Ne metuas, neve hac de causa opus aliquod sociale omittas. Veruntamen nihil temerè mutatum velim.

§ 7. Τὸν, ὃ εἶλε Ζεὺς | Indè Ζεὺς ὑπέσθ', ὡς εἶλε, idemque Τῆς & Δεὺς, & Τῶν dictus Hesych. Τῆς, Ζεὺς ὁμρεῖ. Aristot. nom. de mund. cap. 7. Τέπειν τὸν ὃν ὑπέσθ' ἡλεῖται. & Phurnut. de Deis c. 3. Παρὰ πρὸς τὸν καὶ Δεὺς καλῶν, πᾶσα τὸν τὸ δίδειν πᾶσι γῶν. Lucian. dialog. Jov. & Gan. Δίδει δὲ καὶ ἡ καὶ οὐρανός, ὡς εἶλε βωῶν εἶλες ἐν τῇ Γαργαῶν τῇ νοσθ'; Pausan. in Attic. meminit βωῶν ὁμρεῖ. Δίδει. Athenis verò refert esse γῆς ἀγαλμα, ἐκείνου εἶναι οἱ τὸν Δία. ἥτε ὁμρεῖ δίδει. Ἀθῶναις, ἥτε καὶ τοῖς πᾶσι Ἑλλήσι συμβᾶς αὐτῶς. At de Ægypto Nilum allocutus Tibull. l. 1. eleg. 7.

Te propter nullos tellus tua postulat imbres;

Arida nec pluvio supplicat herba Jovi.

Et Schol. ad Pindar. Pyth. od. 4. Κερῖναι πᾶσι Νῆλε, Νῆλεν εἶπον ὡς Παμῶν, Αἰγυπῆς Ζεὺς Νῆλε, ἀπαλοῦν γὰρ τοῖς τοῦ Διὸς ὁμρεῖς τοῦ τοῦ Νεῖλε ὡς εἶλε, καὶ ὡς εἶλε ἀντιπροσφῶν πᾶσι τῶν τοῦ Διὸς. Verum Deus verus vivisque solus est Ζεὺς ὑπέσθ'. non Nilus, non nubes ipsæ, non ulla apud extraneos in pretio habita Deuncolorum mendacia atque mendicabula. Vide Jerem. cap. 14. v. 22. Job c. 38. v. 25, 28, 34, 37. Psal. 65. v. 10, 11, 12. Zech. c. 10. v. 1.

Κατὰ τῆς ἀρετῆς εἶναι Ἀθῶναις | Existimat Xylander improbare Marcum istic commune illud & damnosissimum vitium, quo plerique ea tantum expectant, quæ sibiipsis privatim prosint; nihil solliciti de communi bono: & Athenienses notare, utpote qui iniuste & illiberaliter suis tantum agris pluviam & fertilitatem poscerent, reliquorum hominum nul-

lam rationem habentes. At contrà planè preces istiusmodi probat Marcus, quibus homines non sibi solum privatim; suis rebus, sed civitati rebus; publicæ universæ, in qua degunt, à numine fausta prosperaq; comprecantur; quales fuisse monet Atheniensium illas. quos etiam in supplicationibus suis, non suæ tantum regionis, sed totius insuper Græciæ; memores fuisse ex Pausania suprà didicimus. Verum quod Gregor. in Job. lib. 18. cap. 3. & Hieron. nom. in Thren. c. 3. v. 41. quæ inde constat Hieronymi non esse, quia ex Gregorio mutantur. Et oratione operatio, ut operatione fulcienda est oratio. itaq; precibus opera sunt adjicienda. & tam pro bono publico conatus adhibendi, quàm supplicationes concipiende. Habentq; reverà locum hic Menæcei pro patria se devotentis illa à Xylandro etiam laudata, ex Euripidis Phœnissæ;

Εἰ γὰρ λαβὼν ἔχας, ὃ, π δυνάμει περ
Χρησθῶν, δίδωμι τὸτο, καὶ εἰς κοινὸν οἶον.
Πατρίδι, καὶ ἄν αἱ πόλεις ἐλασσόνων
Πειρώμεθα, τὸ λοιπὸν ἐνυπάρχον ἄν.
Si quisque quantum quiverit boni, lubens
Patriæ offerat, donetque publicæ rei;
Minus malorum civitates prenderet,
Et ampliores redderentur indies.

Siquidem, ut rectissime Andocydes orat. ad Alcibiad. διὰ τὸν τὸν εἶναι ἐπικαλεῖται ἔδεν αἱ πόλεις μείζους καὶ δίδωμι διὰ τὸ τὸν κοινόν, μεγάλα καὶ ἐλαττωτάτα γινώσκει. Vide ad lib. 1.

§ 16. & l. 7. § 4.

Ἦτοι εἰ δὲ εὐχόμενος, ἢ ἕτοιμος ἀπὸ τῆς καὶ ἐλαττωτάτης | ἐλαττωτάτης legit Casaub. ad Pers. Sat. 2. qui & τὸ ἀπὸ τῆς καὶ ἐλαττωτάτης εὐχόμενος, orationem simplicem & liberalem opponi censet τῇ εὐχῇ ἐμπροσθεν i.e. precī emaci, ut Persius loquitur: quam interpretatur, vel eam quæ habet conjunctum sacrificium majoris alicujus victimæ, aut votum rei consecrandæ; quod sit velut pretium diis repensum, ut sit in emptione contrahenda; vel quæ toties fuit repetenda, & tam assidue ac læπερὶ καὶ ἐκτενέως faciendâ, ut hoc ipsum pretii loco censerī possit; quia, ut ait Seneca, Nulla res carius constat, quàm quæ precibus emptâ est. Mihi videtur Marco, τὸ ἀπὸ τῆς εὐχόμενος, orationis simplicitatem quandam denotare, qualis illa Atheniensium formula, quæ generali quadam ac familiarī ratione Jovem compellat, nec terminos illi rerum tribuendarum anxie sollicitéque præscribit. qualis itidem ea formula, quam amicis suis poeta quidam præscripsit, à Platone in Alcibiad. 2. laudatâ; Ζεὺ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐδίδωμι καὶ εὐχόμενοις, καὶ ἀνδράσι
Ἄμμι δὲ δὲ, τὰ δὲ δὲ καὶ εὐχόμενοις ἀπαλῆξοις.
vel, ut Antholog. l. 1. c. 31. habetur

— τὰ δὲ δὲ καὶ εὐχόμενοις ἀπαρῶναι.

Tu rex summe, dato nobis bona, si ve rogemus,

Seu non: at mala vel poscentibus usque negato.

Sed & Laconum, qui ut Plato ibid. καὶ ἐδίδωμι καὶ ἀπαλῆξοις.

μυσία ἐχέσσοι τῶν ἀποστόλων ἐν τῷ εὐχολογίῳ, τὰ
καλὰ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ θεοῦ διδόναι καλοῦσι
αὐτοὺς σφίσι. αὐτοῖς. Unde & Jupiter Ammon dixe-
rit, βελεῖς αὐτῷ τῷ Λακεδαιμονίῳ εὐφημίαν
εἶναι μᾶλλον, ἢ τὰ σύμπαντα ἧς ἐκλήσαντες ἐσθλῶν. Quin
& Xenophon de Socrate memorial. l. 1. Εὐχολογῶ ὅ
τις τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῶν παλαιῶν διδόναι ὥς τοῦ
θεοῦ χάρις ἐστὶν ἐκείνῳ, ὅποια ἀγαθὰ εἴη. Respexit
eodem Juvenal. Sat. 10. v. 346.

Nil ergo optabant homines? si consilium vis,
Permites ipsis expendere numinibus, quid
Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
Nam pro jucundis aptissima quaeque dabunt Dii.
Charior est illis homo, quam sibi.

Atque hoc est quod R. Simeon in Pirke Abot. c. 2.

§ 13. כְּבֹד רְחֵלֶנָּה שְׁנֵי לֵאנָה

Orationem tuam fixam nē feceris. hoc est, nolis
inter orandum terminos numini figere, legemque
quid facturum sit, Deo praeferre; sed vota tua
simpliciter, prout illi visum fuerit, praestanda ipsi
permittito. At τὸ ἐλευθερίας εὐχόμεναι, sive liberali-
ter precari, (ita enim cum Xylandro malim, quam
cum Merico, libere) est ejusmodi orationem adhi-
bere, quae alios etiam contribules, conterraneos,
aut extraneos etiam nobiscum unā comprehendat,
qualis ea est, quam hic Marcus retulit, Attica sup-
plicandi ratio: qualis itidem, quam Xylander hic
adducit, Persarum veterum de quibus Herodot. l. 1.
apud quos lege sic cavebatur; ἐαυτὸν μὲν δὲ τῷ
θεῷ ἰσθῆναι μὲν, ὅ ἐν ἐγγίνοιται ἀεὶ εὐχόμεναι ἀγαθὰ. ὅ
ἢ πᾶσι τοῖς Πέρσῃ κατὰ κράτος εὐχόμεναι, καὶ
τῷ βασιλεῖ ἐν τῷ δὲ τοῖς ἀπασιν Πέρσῃ καὶ αὐ-
τῷ γίνεσθαι. Sed liberalior his Christianorum lita-
nia. Paulus Timotheo epist. 1. c. 2. v. 1. praecipit
ποιεῖν δέησεις, σεβαστάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας,
ὑποψύων ἀνθρώπων. Liberalissima verò omni-
um λειψυργία Judaica, si Philoni credimus, de mo-
narch. lib. 2. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οἱ ἱερεῖς ὑποψύ-
ων καὶ οἴων καὶ πολιτῶν αὐτῷ (αὐτῷ forsan) ὅ
μόνον εἰδόμενοι τὰς τ' εὐχάς καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν.
ὅ ἢ ἦν Ἰουδαίων ἀρχιερεῖς, ὅ μόνον ὑποψύ-
ων ἀνθρώπων ἦσαν, ἀλλὰ καὶ ὑποψύ-
ων τῶν φύσιν, γῆς, οὐρανοῦ, ἀέρος καὶ πυρός, τὰς τ'
εὐχάς καὶ τὰς εὐχαριστίας ποιεῖται, τὸν κόσμον, ὅ ἢ
ἐστὶ τῶν ἀληθινῶν, πατεῖδα εἶναι ἐαυτῷ νομίζων,
ὑποψύ-
ων ἥς ἰκεσίας καὶ λήσεις εἰδόμεναι ἵκεν ἡμῶν
καὶ ἡμῶν. ποτινῶν μὲν τῶν ἐπιτελεῖν καὶ ἰλεῶ φύσιν
αὐτῷ μεταδιδόναι τῷ θυμῷ.

§ 8. Σωτήρα ἐν ὁ Ἀσκληπιδὸς τέτρω | Σωτή-
τα, injungere, praescribere, quomodo a-
grotis medici hoc vel illud sumendum. Plut. in
Pomp. Ἐπειδὴ νοστήναι σωτήρα κίχλιν ὁ ἰατρός.
quod in prophet. νοστήναι κίχλιν ὁ ἰατρός λατρεῖν
σοτήρα. ἐστὶ; vocabulum hoc frequentius. Sed
altius illo potius usus Marcus videtur, quo σωτή-

ξιν ἢ σωτήρα ποῖον τι designaret. itaque verito,
quo Marci mentem exprimam, insolenti licet vo-
cabulo, coordinavit. alioqui σωτήρα etiam simpli-
citer pro praecipere sumitur. Suid. Σωτήρας, ὁ ἰα-
τρός. adductis ex Polybio istis; Σωτήρας,
ἐλαύνει καὶ ἀποδίδωμι ὅσον ἔχει δωδέκατος.

Ὁ Ἀσκληπιδὸς | Aesculapium medicinae prae-
stem Deum per infomnia remedia sibi suggerere o-
pinabantur. in quo argumento frequens admodum
est Aristides in orationibus sacris. Orat. 1. ἀλυσ-
αν σεσδάπην ὁ θεός. & ibid. ἀποτῶν ὀπταξίη. &
Orat. 2. ἀνυπόμῃσον σεσελθεῖν, &c.

Σωτήρα ἐν τέτρω ἢ τῷ ὅλῳ φύσιν νόσον | Ita l. 4.
§ 45. σωτήρα ἐν ἡμερομηνίᾳ τῷ ὅλῳ. & lib. 6.
§ 16. ὅσα οἱ δειοὶ ὑποψύων καὶ διατεταχέναι. Ver-
um istic ad rem medicam respectum habet, quasi
medicinae rationem universa ista obtineant. Pla-
to Sophist. Ἰατρική τις ἢ κολαστική. Aristotel. E-
thic. lib. 2. c. 3. Ἰατρική τις ἢ πωλεία. Idemque
rhetor. lib. 1. c. 14. Et Aeneas Gaz. de anim. im-
mort. Ἰατρική ἢ κολαστική. Medicina quaedam est cor-
reptio divina. Ambros. in Psal. 37. & Hieron. in
Ezech. Quae putatur pœna, medicina est. sicut enim
quædam datur cathartica, ut noxius humor, qui inest
corporibus, egeratur: sic & dominus dat calicem tor-
mentorum meracissimum, ut quicquid fellis amaritudi-
nisque est, auferat a peccatoribus, & pristina eis re-
stituatur sanitati. Optime Simplicius distinguit
in Episteti Enchirid. ad duo artis medicæ munera
respiciens, vel ægritudinem profligandi, vel vale-
tudinem sanitatemque conservandi; mala exter-
na, calamitatesque omne genus esse, ἢ νοστήναι
διεσπείρας, ἢ ὑγιαίνειν γυμνασίας, vel agorum me-
dicamina, vel sanorum exercitia.

Κατάλληλον εἰς τῷ ἐμψυμένῳ | ad fatum, si-
ve fato, congruens & consentaneum. Ita κατάλλη-
λα φάρμακα, medicamenta congruentia, Dioscoridi.
& τρεῖς τοῖς νοσέσιν κατάλληλοι, alimenta agrotan-
tibus congruentia. referente Budæo. & Marco no-
stro φασίας κατάλληλα. cogitationes vel, appre-
hensiones congruæ. l. 7. § 2.

Ὡς καὶ τὸν λίθος συμβαίνει | Vide l. 4. § 23. &
lib. 7. § 57. Ludit autem hic in ὁμωνυμίας verbi
συμβαίνει, quod & evenire & convenire significat.
Verum de hoc usu vocabuli in re architectonica,
nihil domi comperi. nisi quod Fabius instituit. l. 9.
c. 4. Fit sæpe, inquit, aspera & dura & dissoluta
& hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui verba
redigantur. differenda igitur quædam & præsumen-
da; atque ut in structuris lapidum impolitorum, loco
quo convenit, quidque ponendum. quod hic convenire,
alibi congruere dixit, eadem utrobique; imagine usus:
Non enim ad pedes verba dimensa sunt. ideoque ex
loco transferuntur in locum, ut iungantur quo con-
gruant maxime, sicut in structura saxorum radium
etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, & in quo
pau-

passit infistere. Suidas hæc ipsa Marci verba nobis exhibet sub hoc titulo: (quod idem & apud Hesychium legitur) Συμβαίνειν, συμβαίνειν. quo sensu apud eundem autor innominatus: Τὸ δὲ σκοπεῖν, εἰ συμβαίνει τοῖς λόγοις τὰ περὶ γένεσιν. Et Synes. epist. 58. ἐνταῦθα ὃ ἢ γλῶττα τῇ γνώμῃ συμβαίνει. Et Aristid. orat. σὺ δὲ τῷ περὶ ἀδύνατον. Ὁ δ' αὖ αἰσχυρῶς, ἵππευ μὲν δόρυ, ἄρμα δὲ πῆς καρδίας ὄνη, συμβέγγατα ἐχὼ συμβαινόντα. Et Liban. orat. 28. κτείνεις ἀδύνατον εἰ συμβαίνειν πρὸ νόμου. Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 30. ἔσται δὲ τὸ αὐτὸ φανερὸν, καὶ μὴ εἰρηνοδότην, ὅτι οὗτοι εἰς τοὺς βίβλας συμβαινόντες πνεύματι, οὗ δὲ τοῖς σπέρματι ἀλλήλους διασπασσάουσιν. Theodoret. item, theopar. l. 1. contendit ad τὰ νοητὰ speculanda necessaria fuisse fidem; ἐπεὶ οὐδὲν ἐν τῇ φύσει εἶδέναι αὐτοῖς συμβαίνειν οἷον π. Idemque l. 11. de prædictionibus prophetis. Ἐξέτισατε τίνων τὰς οὐδὲ σὺν ἡμεῖς συμβαίνει. καὶ εὐχρῆται ἀλλήλους, καὶ τοὺς συμβαίνειν ἐν αἰσθητοῖς συμβαίνειν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον ἐκείνῳ. καὶ τὰ σὺν μὲν ἡμῶν πειρασμένα. & ante omnes hos Plato in Protag. Ἐγὼ μὲν ὅτι ἡ φύσις καὶ συμβαίνειν, συμβαίνειν ἡμᾶς, ὅσπερ οὐδὲ διασπασθῆναι μὴ συμβαίνειν οἷον π. Idemque. Æschylus de quo a Plutarcho in Theseo laudatus,

οὐ διαφραδαίῃς; καὶ ἐποίησεν δοκίμην. 'Αλλ' αἰσθάν-
 μιν γὰρ. Firmic. de errore Gent. Morbo pro salute
 hominis sollicita medicina se opponit; afferri cibi, a-
 mari potus ingeruntur: & si convalescit malum,
 ferrum & ignis adhibetur. Itā Senec. Agamemnon.

I.

Et ferrum & ignis saepe medicinae loco est.

Nato remed. l. i. v. 225.

Dura aliquis praecepta vocet mea: dura fatemur

Esse : sed ut valeas multa dolenda feres.

Sæpe bibi succos, quamvis invitus, amaros

Æger: & oranti mensa negata mihi est.

Ut corpus redimas ferrum patieris & ignem :

Arida nec sitiens ora lavabis aquâ.

Ut valeas animo quicquam tolerare negabis?

At pretium pars hæc corpore majus habet.

Prudent, de Coron. hymn: 10.

Horretis omnes hanc carnificis manus?

Num mitiores sunt manus medentium.

Laniens quando se vit Hippocratico?

Vivum secatur viscus. & recens cruor

Scalpella tingit. dum putredo abraditur.

Putate ferrum triste chinensis meis

Inferre costis, quod secus salubriter

*inferre coelis, quod jecit salubriter.
Non est amarum, quo reformatur salus*

*Non est amarum, quo reformatur Ja-
Videntur isti capere artus tabidos.*

identur isti carpere artus tabidos ;
sed claut modelam rebus intus quicquid

Quod Senec. ad Marc. c. 22. Adjice lacerationes medicorum ossa vivis legentium. & totas in viscera ma-

alcorum offa viron legitimum, & totas in viscera minus demittentium, non simplici dolore pudenda curantium. Tertull. in Scorpiae. c. 5. Est hac perversitas hominum, salutaria excutere, exitiosa suscipere, periculosa quaeque medicamina vitare, mori denique citius quam curari desiderare (transpono, peric. quaeque desiderare, med. vit. mori d. e. q. c. Vel sic etiam; med. vit. peric. quaeque des. mor. den. cit. q. cur. at Rigalt. periculosa querere, medica malè vitare, &c.) & est plane quasi se vitia, medicina de scalpello, deque cauterio, de sinapis incendia, non tamen secari, & iungi.

inuri, & stendi, morderique idcirco malum, quia do-
lores utiles affert. nec quia tantummodo contristat, re-
cubabitur; sed quia necessaria contristat, adhibebitur.
horrorem operis fructus excusat. ululans denique ille, &
gemens, & mugiens inter manus medici, postmodum
eandem mercede cumulabit, & artifice optimas præ-
dicabit, & sevas jam negabit. Est si martyria dese-
ruiunt, sed in salutem; licebit & Deo in vitam æter-
nam per ignes & gladios & acerba quaque curare.
Senec. de provident. c. 3. Illud dico, ista quæ tu vo-
cas aspera, quæ adversa & abominanda, primum pro
ipsis esse quibus accidunt; deinde pro universis, quo-
rum major Diis cura est, quàm singulorum. difficilli-
mum videtur, quod primum dixi, pro ipsis esse quibus
eveniunt ista, quæ horrentis ac tremantis. pro ipsis
est, inquit, in exilium prope, in egestatem deduci,
liberos, coniugem efferre, ignominia offici, debilitari;

ὅτι τῆς ἀγνότητος αὐτοῦ, Apost. ad Heb. c. 12. v. 10. ἵνα ζήσωμεν, v. 9. & v. 11. Πᾶσα ἡ παιδεία οὗτος μὴ τὸ παρὲν ἢ διὰ τῆς χάριτος ἐστίν, ἀλλὰ λυ-
πῆς ὕστερον ἢ ὑστερὸν ἐκλυτικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γα-
μυρασμῶσις ἀποδίδωσι διηγουμένης.

Ἐπὶ τῷ τῷ κόσμῳ ὕμνησαν | Ideo subeunda vult
aquo animo ista omnia, quia ad universi bonum fa-
ciant. Itā Senec. ep. 74. Nihil indignetur sibi acci-
dere; sciasque illa ipsa quibus laedi videtur, ad conser-
vationem universi pertinere, & ex his esse quae cursum
mundi officinamque consummant. Heraclit. epist. 2. ad
Amphidam. Οὐκ ἴσασιν, ὅτι θεὸς ἐν κόσμῳ μα-
γάλα σώματα ἱατρῶν, ἐπιστῶν αὐτοῦ τὸ αἴμα-
τιν τὰ ἀνθρώπων ἐνοποιεῖ τὰ ἐλιδιόσωμα
ὑποδῶς πᾶσι σωμασίν τὰ σκιδιόσωμα φαιδρὺ-
ν τὰ ἀπορετὰ ὑποφέρει τὰ ληροῦσι δῶκεν τὰ
φύσιν φαντὶ μὴ ἀναλαμβάνει τὸ ζορεῖν, περὶ τοῦ
ἵ τοῦ ἀπειροῦ καὶ κοροῦ μὴ ἐπιδάλλει τοῖς ἀμώ-
ροις, ὅπως ἢ ἀναπλάσσει τὰ ἀναίδητα. διὰ πα-
σαι γὰρ ἔρχεται πᾶς ἐσθλὴ, πλὴν ἡν, ἀρμολόγη-
ται, διαλύων, παγνύς, χέρον. τὸ μὴ ἐξέρχον εἰς ὅ-
τιν ἴκει, καὶ εἰς λῦσιν αὐτὸ ὑποδύσσει καὶ λισσάται
μὴ ἐκδυμᾶ, παχύνει ἢ χαλαρῶν τὸν ἀέρα καὶ
σωαζῶς τὰ μὴ ἀνθρώπων δῶκεν, τὰ ἢ ὑποδύσσει ἱερῶν.
ταῦτα ὑμνοῦσι κόσμῳ διερχομένη. Et Maxim.
Tyr. differt. 25. "Α δὴ ἡμεῖς χαλεπὸν καὶ ἢ
ἐρεῖς, καὶ ἐφ' οἷς ἐδύσμεθα, ταῦτα ὅτι περὶ τῆς
ἐσθλῆς σωτηρίας τῷ ὅλῳ μέλει γὰρ αὐτοῦ τῷ ὅλῳ τὸ
ἢ μέγας ἀνάγκη κακῶς ἀπορῶν τῷ ὅλῳ. Vide ad
l. 4. § 40.

In eandem sententiam Epictet. differt. 30
l. 1. c. 12. Σκέλεθ' ἐν μοι ἡμῶν παπαρῶν;
ἀνδρῶν δὲ ἐν σκαλῶν τῷ κόσμῳ
ἐγχεῖται; ἢ ἐκ δυνάμεως αὐτὸ τοῖς ὅλοις; ἢ χαίρων
ἐνδεχόμενοι τὸ δυνάμεν; ἢ οὐκ οἶδα, ἡλίαν μὴ
εἶναι οὗτος τὰ ὅλα; τὰ ἢ μέν τοῖς ὅλοις ἐκείνῳ
ἐστὶν ἡλῶς. Idem l. 4. c. 7. Qui & l. 2. c. 5. Πῶς
λέγεται ἡ ἐκτός πᾶσι καὶ φύσιν, καὶ παρὰ φύσιν;
ὅσῳ ἂν εἰ ἀπόλυτοι ἡμῶν. τὰ γὰρ πᾶσι καὶ φύσιν
ἢ ἐφ' ὅ τὸ κατὰ φύσιν ἐστίν. ἀλλ' ἂν αὐτὸν ὡς ποῦ
ἡλῶς καὶ ὡς μὴ ἀπόλυτοι, κατὰ φύσιν αὐτὸν καὶ εἰς
πᾶσι ἐμεινῶν, καὶ ἀκρίτως πατήσας, καὶ ἐστὶν ὅτι
ἀποκρίνεται ὑπὲρ τῶ ὅλου. τοῦτον π καὶ ἐφ' ἡμῶν
ὑπολαβὴν εἶναι. τί εἶ; ἀνθρώπων. εἰ μὴ ὡς ἀπό-
λυτοι σκοπεῖς, καὶ φύσιν ἐστὶ ζῆσας μετὰ γῆρας,
πλευρῶν, ὑμεινῶν. εἰ δὲ ὡς ἀνθρώπων σκοπεῖς, καὶ
μέγας ὅλου πᾶς, δι' ἐκείνῳ τὸ ὅλον καὶ μὴ οὐ νο-
εῖται κατὰ φύσιν, καὶ ἢ ἀπόλυτοι, καὶ ἀκρίτως ποῦ
οἶται ἀποκρίνεται, ὅτι μέγας δι' ἐστὶν ὅτι ἀποκρί-
νεται. Vide superius paulo Bass. Caesar. & Senec. de
provident. c. 3. sed & eundem, si lubet & otium est,
operis ejusdem c. 5. argumentum istud pertractan-
tem. De corporis membris itidem Theodoret. the-
rapeut. l. 1. Πᾶσαν ὑπερβολὴν, inquit, ἐπινοῶσιν οἱ
ἱατροὶ ὥστε τὸ πάθος ὑπερβάλλει, καὶ τῷ κατὰ φύσιν
ἡμῶν ἀρμονίαν ἀποδίδωσι τὸ ὅλον.

Ὡς τὸ διὰς ἐνοῦν καὶ ἐνδεχόμεναι | Hoc inter
Stoicorum non παρὰ φύσιν tantum, sed ἀποκρίνεται eti-
am meritò repures, quòd malis hisce etiam numinis
divini felicitatem provehi somniabant. quanquam
& ad gloriam divinam illustrandam conducere ista,
nec nos inficiamus. eòque argumento ad mala forte-
titer, æquanimiter, alacriter toleranda, Dei servos
invitant, instigant Apostoli, Joannes Evang. c. 21.
v. 19. Paulus ad Philip. c. 1. v. 20. Petrus epist. 1.
c. 4. v. 14. Verum mundum illi pro Deo habebant;
quem & istis designari sequentia docent.
Vide ad l. 4. § 23.
Στέρειν καὶ τὸ συμβαίνειν | Suprà, ἀποκρίνεται
τὸ μινόμεν. sic l. 6. § 44. ἀποκρίνεται καὶ στερῶν ὁ-
φείλω. plus est τὸ στερῶν quàm τὸ ἀποκρίνεται. ut
eò loci ostendimus. Vide & l. 6. § 49. Aristot.
ethic. Eudem. l. 7. c. 10. "Ὡς εἰ στερῶν αὐτὸν
τῷ πύχλω.
Συμβαίνειν καὶ | Vide suprà ad l. 2. § 3. & l. 4.
§ 26.
Τῆς συμμοῦντος | Itā l. 2. § 3. σὺ ζῶσι δὲ κόσμῳ αὐ-
τῶν καὶ στερῶν. | Lucan. l. 6.
— à prima descendit origine mundi
Causarum series: atque omnia fata laborant,
Si quidquam mutasse velis. —
Τῆς συμμοῦντος καὶ συμμοῦντος | Vide l. 4. § 40.
Manil. Astron. l. 2. de mundo:
Machina cognatis membris contexta —
Διακρίνεται | Vide ad l. 4. § 29.
§ 9. Μὴ στερῶν | fastidire. Xyl. agrè ferre.
Caf. propriè, nauseare. quanquam Phrynich. in vo-
cab. Attic. τὸ στερῶν νορᾶ, ὡς τὸ ὅτι ναυ-
τίας ἀξίον τῆς ναυτίας. στερῶν, ἀνδρῶν, Hefych. ἀνδρῶ-
ν, Suid. Plutarch. ab eodem laudatus, lib. de
utilit. ex inimic. cap. οἱ στερῶν καὶ νεοῦντες, ἀρτον καὶ
ὑδωρ στερῶν καὶ νεοῦντες. Vide ad l. 10. § 34.
Εἰ μὴ κατὰ φύσιν | quod l. 9. § 29. ἀρῶν, εἰ
καὶ τὸ ἀποκρίνεται στερῶν. Ne animum abiciās, si
non confertim sive jugiter tibi omnia ex voto & propo-
sito succedant, sed mediocribus etiam progressibus &
interruptis etiam aliquoties contentus esto. Siquidem,
ut Cicero de orat. perfert. Prima sequentiam, bonestum
est in secundis versisque consistere.
Non possis oculo, quantum contendere Lynceus;
Non tamen idcirco contemnas lippus inungi:
Nec, quia desperes invicti membra Glyconis,
Nodosā corpus nolis prohibere chiragrā.
Est quoddam prodire tenus, si non datur ultra.
Flaccus Epist. l. 1. ep. 1. Quin & de se Sen. de vit. beat.
c. 17. Exigo à me, non ut optimis par sim, sed ut malis
melior. hoc mihi satis est, quotidie aliquid ex vitiis meis
demere, & errores meos oburgare. non perveni ad sa-
nitatem, nè perveniam quidem. delinimenta magis quàm
remedia podagra mea composito; contentus, si rarius
accedit, & si minus verminatur. Quin &, ut Pla-
tarch. de profect. Hesiodi illud,

gie ipse epiphoris ex posca. Nec mutandus iste Plinii locus, quod quidam volunt, ut legatur, *genus earum* & quibus penicilli. nam præterquam quod Pliniana Syntaxis id non patitur, lectionem receptam ex Celso firmamus, qui penicillum docet spongiolam ejusmodi dici, & huic usui adhiberi. de re medic. l. 6. c. 6. § 1. Neque ab ratione abhorret etiam penicillo potissimum uti expresso; si levior impetus est, ex aqua; si major, ex posca.

Καὶ τὸ ὄν | Plin. l. 29. c. 3. Ova per se infusa candido oculis epiphoras cohibent, urentesque refrigerant. quidam pro aqua miscent collyriis. infantibus contra lippitudines vix aliud remedium est. Sed de multiplici ad oculos ovi usu consulatur Celsus, l. 6. c. 6.

Καταπάσμα | Φάρμακον τὰ μὲν παρὰ τὰ ὅχεια, τὰ δὲ ὀπίσθια. Eustath. ad Il. Δ. Verum quartum genus quod is omisit, adject Scholiastes ad Aristoph. Plut. τὰ μὲν παρὰ, τὰ δὲ ὀπίσθια, τὰ δὲ παρὰ, τὰ δὲ πλάσι. παρὰ sunt, quæ potantur; χεῖρα, quæ inunguntur; παρὰ live ὀπίσθια, quæ insperguntur; πλάσι live κατὰ πλάσι, quæ illinuntur, unguentis crassiora: unde & καταπάσματι nuncupata sunt.

Καταβύθισον | perfusionem. cujus in re medica usus frequens & multiplex. Eustath. ad Odys. Δ. ex Athenæi diptosis. l. 1. Λύσις δὲ χεῖματος καὶ ἡ καταβύθισος ἢ καὶ καθύψις. Theodoret. therapeut. l. 1. de medicis infanos curantibus. καὶ δισμὰ περισφύροντες, καὶ καταβύθισον θίβει τὰς καρδιὰς. Et mox: Καὶ μὲν, ὅς, ἀρρωσύντας καταβύθισον, καὶ τὰ σωτήρια καὶ πικρὰ περισφύροντες φάρμακα. Et l. 4. Οὐκ ἀπαυδῶν, ἀλλὰ τῇ σπονγῇ τὰ λόγους καταβύθισον τῆς ἀπείρας τοῦ πόνου. Et l. 6. Καὶ τοὶ καὶ τοῦ ἱατρὸς οὐκ ἐν δαμνῶντες, οἱ ἄλλοις περισφύροντες τὴν διεσπῆσαν καρδίαν ἀλλ' αὐτοὶ τῆς ἀμπερῆς νυμφοῖς, καὶ τὸν χητῶνιστον διαδυσπῶντες, τὸν σπῆντον μεταμεικρὺς, καὶ τὴν πικρὰν ἐπιφέρουσιν, καὶ διπλοῦς ἀνέχονται, καὶ τὴν ἰχθυὸς δειχόμενοι τὰς φανίδας, καὶ καταβύθισον τῇ σπονγῇ, καὶ φάρμακα ὀπίσθια, &c. Dio Prus. orat. 17. Τὰ γὰρ φλεγμαίνοντα ὅτι σμῆματον, ἢ ἐκ τοῦ ἐνδὸς καὶ τῆς πύλης σφύροντες, ἀλλ' ἂν σωτῆρας ποιῇσι, ἡμαλὰ καὶ ἢ ῥῶον ἔχον· ἢ ἐκ τοῦ οὐραίου καὶ τῆς ψυχῆς ὅτι πολλὰν φλεγμαίνοντα, ἀγαπῶν, εἰς τὸ διωκεῖτο περὶ οὐραίου, διηκῶς τῇ λόγῳ χρῶμενος. qui locus, quum nostrum cum primis illustret, à Naogeorgo tamen ita est versus, ut id minus compareat, quum ἀγαπῶν reddidit, rem gratam fecerit, pro eo quod debuit, sufficerit, sufficiens fuerit, sat habuerit, si crebris allocutionibus aliquando profecerit, quomodo Marcus illic, ne aegrè ferat, si non consentim ex vito processerint; & lib. 9. § 25. ἀρκῶς, contentus esto, si vel paululum res processerit. Ità τὸ ἀγαπῶν sumitur in illo Epicuri dicto. apud Laerte. l. 10. Ὡς οὖν δὲ (κατὰ) ὧν οὐ μὲν ἐστὶ

ποτὲ ἀγαπῶν δὲ, εἰ μὴ καὶ ἐκλαβόν. Coitus, alunt, nunquam prodest: sat fuerit, si non obstit. at bonus interpres Camaldunensis, quod est illi solenne nimis, cum antegressis committens ista sic vertit, neque item oratorie daturum operam, dicens illam nihil quidem unquam profuisse, plurimum vero etiam obfuisse. Sed nec tempero mihi, extra oleas jam evagatus, quin & his proxima illa in versione Ambrosiana attingam; Probo quoque amatum sapientem negat; neque sepultura curam habiturum: neque à Deo amorem immitti Diogenes refert. an Epicurum putamus tam existimationis suæ prodigum fuisse, ut negaret sapientis esse probum quemquam diligere? tum quorsum hic Diogenis scita? Verum interpositio vitiosa forsitan interpreti imposuit. Laërtii dictio, vocularum primores restituentem Cl. Casaubono, sic se habet. τὸς τε οὐκ ἀπὸς καλῶν (quod vulgò ἐπὶ καλ. οἰκ. legitur) ἐλαττω (σεν, malim) μὲν, καὶ συγγνώμῃ πρὸς ἐξεν ὅτι ἀποδείκνυται ἐρεθιστὸς τὸν σφόνδ' ἐδὲ αὐτοῖς· ἐδὲ ταφῆς φροντίζον· ἐδὲ διόπτιστον ἐδὲ τὸν ἔρωτα, ὡς Διογένης ἐν τῷ 16 φησὶν. Servos supplicio quidem affecturum: miseritum tamen, ventum ipsorum quibusdam habiturum, qui probi fuerint. amatum sapientem non existimant: nec sepultura rationem habiturum: nec amorem à Deo immitti: uti Diogenes (qui Epicuri dogmata collegit) l. 12. refert. Cæterum & ista aut loco mota & transposita liquet, aut certe nullo planè ordine habito, per Satyam tumultuariè Laërtius Epicuri sui placita congessit. quis enim non videt illa, ἐρεθιστὸς τὸν σφόνδ' ἐδὲ αὐτοῖς & ἐδὲ διόπτιστον ἐδὲ τὸν ἔρωτα, quib? de sepultura illud nulla planè ratione interjectum est, eodem prorsus pertinere?

Οὐδὲν ὀπιδείξει τὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ | locus, ut mihi videtur, mendii manifestus: emendatio haud perinde proclivis. leg. forsitan, ἐδὲ ἐπὶ δεικνύει [eis] τὸ π. nihil amplius opus erit, quod inducat te ad obsequendum rationi. vel etiam, ἐδὲ ὀπιδείξει [ἡ] τὸ πᾶσι, nihil amplius, vel, nihil aliud, desiderabis, nisi ut rationi obsequaris, ἢ, pro eis, nisi, ut Joan. c. 13. v. 10. quod & Eustath. observat. in Νέκταν. Sic l. 10. § 33. μὴ ἐπὶ μὲν ὀπιδείξει. Nec abscedit multum D. Salmast. qui legendum censer, vel ἐδὲ ὀπιδείξει τὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ. vel ἐδὲ ὀπιδείξει τὸ π. τ. λ. non opus habebis, non indigebis rationi parere. At D. Boet. ὀπιδείξει mavult. Sen. epist. 103. Ipsam philosophiam non debebis jactare: & mox; Licet sapere sine pompa. atque eò etiam Cas. abit.

Ἄλλὰ περισφύροντες αὐτῶ | Ità lib. 6. § 12. καὶ περισφύροντες αὐτῶ. de philosophia itidem. Sed & de arte lib. 4. § 31.

Μόνα δέλει, ἢ ἡ φύσις σε δέλει | Hoc est quod Juvenal. Sat. 14. v. 322.

Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. Verisimè, si conditam, non corruptam intelligas.

Vide infr. § 29. & lib. 1. § 9. & lib. 11. § 20.

Σὺ δ' ἄλλο ἥδεις ἢ χεῖρ ὄσον | Tu autem aliud quippiam volebas. Xyl. quam illud scil. quod est secundum naturam. M. Cas. erotematically effert. Tu aliud vis quam quod est secundum naturam? forsan leg. ἄλλο ἥδεις ἢ κ. φ. quanquam & receptam lectionem retineri posse censet Salmast. at tu aliud volebas, quod secundum naturam non est. Vide l. 8. § 10.

Τὶ γὰρ τέτων περιμένετεν | Senec. de ira l. 2. c. 13. Non, ut quibusdam dictum est, arduum in virtutis & asperum iter est. plano adeuntur. Non vane vobis autor rei venio. facilis est ad beatam vitam via. multo difficilius est facere ista, quae facitis. quid enim quiste otiosus? quid ira laboriosus? quid clementia remissus? quid crudelitate negotiosus? vacat pudicitia: libido occupatissima est. omnium denique virtutum tutela facilius est; vitia magno coluntur. Idem hoc argumentum, ὅτι δυσκολώτερον μὲν τῆς ἀρετῆς ἢ κακίας κωλύετεν ὅτι ἡ δὴ τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς inculcat pluribus in locis, plurimisque docet argumentis, Joan. Chrysost. in Matth. cap. 11. v. 28, 30. orat. 38. ibid. orat. 56. in Coloss. orat. 8. in Philipp. orat. 14. in Psal. 124. alibi.

Ἡ δὲ ἡδονὴ ἐστὶν δὴ τὸ σφόδρα; | leg. cum Xyl. δὴ τὸ σφ. quia περιμένετεν π. blandius quiddam esse videtur, cum nihil minus existat. Senec. epist. 8. Et fero, & piscis spe aliqua oblectante decipitur. Inde Platonis dictum, Escam malorum esse voluptatem, quā capiuntur homines, ut hamo pisces. Cicer. de Senect. Sed & Plaut. Mercat. 5. 3. tanquam sapientum dictum, hoc idem sic extulit.

Voluptas est malorum esca; quod ea non minus hominibus quam hamo capiuntur pisces. — (nec,

qui tamen versus, cum aliis eisdem adjunctis, in editionibus quibusdam neutriquam comparent.

Τὸ ἀπαιεῖν | quod alibi τὸ ἀδύνατον aliud est enim τὸ ἀσέβητον. l. 7. § 4. Vide ad l. 3. § 9.

Καὶ εὐρεῖν | Vide l. 2. § 5. & lib. 4. § 3. & infr. § 34. & l. 10. § 6.

§ 10. Παράπασιν ἀκατάληπτα | imperceptibilia, 40 sive imprensibilia. Gellius l. 11. c. 5. & l. 14. c. 1. Eaërtius lib. 9. Pyrrhonem ait primum induxisse τὸ τῆς ἀκατάληψιας ἢ ἐποχῆς ὄψιν. Eum paribus fere passibus secutus est Arcesilaus. Siquidem & ipse asseruit, οὐδὲ πάντων ἐπὶ τὸν δῆν ἔδ' ἢ πάντῃ ἀκατάληπτα. Euseb. prepar. l. 14. c. 3. de quo videndus ibid. c. 4. & 5. Numenius Pythag. l. 1. de Academic. a Plat. dissens. Verum is τὰ οὐ τῆς ἐποχῆς ἢ τῆς ἀκατάληψιας δόγματα, Socrati, Platoni, Parmenidæ & Heraclito accepta ferebat: ut Plut. adv. Colot. c. 8. Et sanè celebre est Socratis illud, τὸ μόνον εἶδέναι, ὅτι εἶδεν οὐδὲν. nihil scire se nisi hoc unum, quod nihil sciret. Laërt. l. 2. Plut. adv. Colot. c. 5. & Lactant. institut. l. 3. c. 27. qui & ibidem adjicit; Hinc Academia disciplina manavit; si tamen disciplina dici

potest, in qua ignoratio & discitur & docetur. Et c. 4. Socrates eumque secuti Academici scientiam suffulerunt; novamque non philosophandi constituerunt philosophiam. Itaque Aristocles de philos. l. 8. apud Euseb. prepar. l. 14. c. 17. Ἐγὼ μὲν εἰδὲ φιλοσοφίας οἶμαι δὲ ἵνα νομίζω αὐτῷ, ἀναμνησθὲν γὰρ διὰ τῆς τῷ φιλοσοφῶν ἀρετῆς. quanquam restrictius paulo de se Socrates ipse apud Platon. in Apolog. & Lucian. de sect. ἀ μὲν οἶδε, εἰδὲ οἶμαι εἶδέναι quæ non novi, nec nosse opinor me. At de Heraclito diserte Stob. tom. 2. tit. 21. ὅτι ἡδεῖ αὐτὸν μηδὲν εἶδέναι, ideo juvenis cum esset sapienterem reliquis habitum esse, quod se nihil scire, scire se profiteretur. Ceterum idem, ut Laërt. l. 9. v. 19. ὡς ἔφακε μὲν εἶδέναι τέλει ὅτι μὲν τῷ ἑαυτοῦ πᾶσι εἰδέναι. juvenis cum esset, nihil scire se; vir factus, nihil non nosse dicebat. De se Iudorus Pelus. lib. 3. epist. 241. Ἐγὼ δ' οἶδα σαφῶς, ὅτι εἶδεν οἶδα. Ego pro certo hoc novi, nihil me nosse. Nec abscedit multum Apostolus, ubi dicit, ad Corinth. epist. 1. c. 8. v. 2. Εἰ δὲ τις δοκεῖ εἶδέναι π, εἰδέναι εἶδεν ἔφακε, καὶ οὐδὲν δὲ γινώσκει. Si quis opinatur nosse se quicquam, nondum is quicquam, prout nosse debet, novit. Anaxarchus verò istis longius progressus, μὴ εἶδέναι τὸν εἶδέναι, ὅτι εἶδεν οἶδε. nec hoc quidem scire aiebat se, quod nihil sciret. De Homero Senec. epist. 88. Modo Stoicum illum faciunt virtutum filiam probantem, & voluptates resurgentem; — modo Epicureum, laudantem statum quiete civitatis, & inter convivia cantusque vitam exigentis; modo Peripateticum, bonorum tria genera inducentem; modo Academicum, incerta omnia dicentem. At certe Pyrrhonii, sive Sceptici, Academia novæ fundatores aut fautores, Homerum ipsum, nec Homerum solum, sed Hesiodum, Archilochum, Euripidem, & antiquissimos fere quosque; vel poeseos, vel sapientum nomine celebratos, in patres suas attrahere satagebant: ut docet Laërt. in Pyrrh. De Homero videtur, qui Plutarchi nomine de eodem extat libellus. Exagitant istos Seneca idem epist. 88. Audi quantum mali faciat nimia subtilitas, & quàm infesta veritati sit. Protagoras ait, de omni re in utraque partem disputari posse ex aequo; & de hac ipsa, an omnis res in utraque partem disputabilis sit. Nauphantes ait, ex his quæ videntur esse, nihil magis esse, quam non esse. Parmenides ait, ex his quæ videntur, nihil esse in universum. (unum esse universum. Lips.) Zeno Eleates omnia negotia de negotio deiecit; ait nihil esse. Circa eadem fere Pyrrhonii versantur, & Megarici, & Eretrici, & Academici, qui novam induxerunt scientiam, nihil scire. Hec omnia in illum supervacuum studiorum liberalium gregem conjice. Illi mihi non profuturam scientiam tradunt: hi spem omnem scientie eripiant. Satius est supervacua scire, quam nihil. Illi non praeferunt lumen per quod acies dirigatur ad verum: hi oculos mihi effodiunt. Si Protagora credo, nihil in

Δυσκαλίανητα | Et Stoici ergo magna in incertitudine ac difficultate, an obscuritate, pleraque censent versari: unde & de Chrysippo iactare solebant, τὸ πάντων ὁμῶς ἢ Ἀκαδημαϊκῶν λόγους εἰς ταῦτο συμφορηθέντας, ἐκ αἰτίας τῶν περὶ αὐτῶν, οἷς Χρυσίππῳ ἔγγραφον εἰς διαβολῶν ἢ αἰδησιῶν. quod Plut. tamen. ἢ ἀπειρίας, ἢ φιλαυτίας τῶν pronunciat, de contradict. Stoic. c. 6. fatetur tamen fuisse Chrysippum, ἢ ὑπὸ δόξμων κτηνῶν δεινόπερον ἢ σωτήροσιν. Verum non hoc Stoicis solis visum, sed & aliis. Audiamus Lactantium instit. l. 3. c. 27. Anaxagoras pronunciat: circumfusa esse tenebris omnia. Empedocles angustas esse sensum semitas queritur; tanquam illi ad cogitandum rheda. & quadrigis opus esset. Democritus quasi in puteo quodam sic alto, ut fundus sit nullus veritatem jacere demersam. nimirum stulte, ut cetera. non enim tanquam in puteo demersa est veritas; quod vel descendere vel etiam cadere illi licebat: sed tanquam in summo montis excelsi vertice, vel potius in caelo, quod est verissimum. quid enim est, cur eam potius in imum depressam diceret, quam in summum levatam? nisi forte mentem quoque in pedibus, aut in imis calcibus constitutere malebat potius quam in pectore aut in capite. Democriti dictum de veritate in fundo, sive in profundo demersa, refert Cicero. in Lucul. Sen. quest. nat. l. 7. c. 32. sed & Laert. in Pyrrhon. l. 9. his verbis: Ἐπὶ τῷ ἑδὲν ἰσχυρῶς ἐν βυθῷ γὰρ ἢ ἀλήθεια, ita e nim legendum ex Sexto Empir. adv. Logic. l. 1. c. 2. qui καὶ ἀλήθειαν interpretatur id quod est à Democrito dictum: cum utrobique tamen αἰτῇ corrumpere habebat: Differtissime verò ex eodem de Pyrrhon. hypothef. l. 1. c. 30. ubi etiam in excusis ἐπὶ ἡ legitur, & αὐτὸ τὸ ἀλήθεια à Democrito positum à Sexto dicitur. Optimè Aristoteles ἢ ἢ τὰ φυσικά. l. 1. min. c. 1. Ἡ περὶ τῆς ἀληθείας διωκία, τῇ μὲν χαλεπῇ, τῇ δὲ ῥαδίᾳ. σημειῶν δὲ, τὸ μήτε ἀξίως διωκῶς τυχεῖν αὐτῆς, μήτε πάντως ἀποτυχεῖν. Et mox debilitatem humani confusus ingenii: Ὡς γὰρ γὰρ καὶ τὰ ἢ νυκτερίων ὁμματα περὶ τὸ φῶς ἔχει τὸ μὲν ἡμέραν ἔχει, καὶ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὁ νῦν περὶ τὰ τῇ φύσει φανερώτατα πάντων. Cicero apud Lactant. l. 3. c. 14. Mibi autem, non modo ad sapientiam caeci videmur, sed ad ea ipsa, quae aliqua ex parte cerni videntur, hebetes & obus. Et Academic. l. 4. Omnis cognitio multis est obstructa difficultatibus, eaque meste, & in ipsis rebus obscuritas, & in iudiciis nostris infirmitas, ut non sine causa & doctissimi & antiquissimi invenire se posse quod cuperent diffisi sint. Certè in 17. etisque quod magnus ille Scaliger de subtil. exerc. 307. § 21. Sicut à ciconia vulpes delusa, vitreum & lambinus, pultem haud attingimus; rerum corticem potius quam res ipsas apprehendimus. Vide Psellum Caesar. epist. 168.

Πᾶσι δὲ ἡμετέρας συγκατάδοις μεταφωτῇ | A

Scepticorum dogmate ista haud longè abeunt. Sed nec quod Sen. epist. 65. Fer ergo iudex sententiam, & pronuncia, quis tibi verissimum videatur dicere, non quis verum dicat. id enim tam supra nos est, quam ipsa veritas.

Πᾶς δὲ ὁ ἀμετάφωτος | Quod Cicer. ad famil. l. 9. ep. 2. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nusquam incurrat? Verum nusquam ergo terrarum sapiens vester, nusquam quisquam verà aut scientiā aut virtutē imbutus. Siquidem Stoici, ut Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 4. δασήμιω, sive scientiam, definiunt, κατέληξεν ἀσφαλίη καὶ ἀμετάφωτον ὑπὸ λόγῳ. Comprehensionem firmam & immutabilem ratione immixtam. Vel, ἔστιν φασίαν δὲ κηκλὴ ἀμετάφωτον ὑπὸ λόγῳ. Habitus sive dispositionem phantasiarum receptivam, à ratione firmitatem eam habentem, ut non possit convelli, sive quam convellere ratio nulla possit. Eamque sapienti tribuunt suo, quem habere asserunt (Plutarchi sunt verba de Stoic. paradox.) νῦν τέλειον, ἀνεγὼν φέρησιν, ἀδύξασιν ὁπτήμιω, καὶ ἀμετάφωτον ἔστιν. Mentem perfectam, prudentiam summam, scientiam opinione immixtam, habitum mutationis expertem. Quos tamen exagitat autor idem de commun. notis. c. 41. quod τὰς ἐννοίας ἀποκειμένης πινὰς οὐκ ἐξ ὁμοῦ νοήσιν, μήμιας δὲ μινίμιας καὶ ὁπτήμιος τυπώσιν, τὰς δὲ ὁπτήμιος καὶ πινὰ πινὰ πινώσιν, ὡς τὸ ἀμετάφωτον καὶ βέβαιον ἔχουσιν, ἔστι τούτοις ἀποπίνοντα βάζιν καὶ ἐδρῶν ὅσας ὁλιγὰς καὶ σκεδαστῆς καὶ φερεμένης αἰὶ καὶ βέβαιος, qualem esse animam humanam asserunt. Vide l. 2. § 2. Interim potest hoc consistere, ut nemo sit prorsus ἀμετάφωτος, nec tamen πᾶσι ἡμετέρας συγκατάδοις μεταφωτῇ, cum possint ab eo certū comprehendere non pauca, qui de multo pluribus tamen incertus existat.

Ὡς ὁλιγὰς χερσὶν | l. 7. § 1. ὁλιγὰς χερσὶν. sed & ὁλιγὰς χερσὶν. ut πολὺ χερσὶν, Theophr. de caus. plant. l. 5. c. 25.

Εὐτυλῆ | Ὡς πᾶσι πάντες εὐτελέστερα. Jo. Chrysost. ad Olymp. epist. 13, & 17.

Ἐν κτήσιν κινάιδε | Vide l. 2. § 11. & l. 4. § 39. Sen. epist. 81. Quod contemptissimo cuique contingere ac turpissimo potest, bonum non est. opes autem, & lenoni & lanista contingunt. ergo non sunt bona. Euripides Eolo, laudatus à Plut. de leg. post. c. 16. Athen. diplom. l. 4. Sext. Empiric. adv. Gramm. l. 1. c. 13. Stob. tom. 2. tit. 5. & tit. 93.

Μὴ πᾶσιν εἶπες ὅχι θαυμάζω διδόν, Ὅν καὶ ὁ κλέμνος ῥαδίως ἐκτίσεται.

Laudare Plurimū parce: non venerator Deum, Qui pessimorum sepe sit possessio. Grot.

Hinc Plato de legib. l. 5. Πᾶσι δὲ αὐτὸ σφῶδες ἢ ἀγαθὸς, ἀδύνατον. Et Cicer. in orat. Cornelianā. l. 9. c. 4. Nam neque me divitia movens: quibus omnes Africanos & Lelios multi venalissimū

cum Deo obrinemus) οἱ μὴ ἀποκλίναντες, λύκοις
 ὅμοιοι γινόμεθα, ἄπσοι καὶ ὀπίσθοι καὶ βλαβεροί·
 οἱ δὲ λέγουσι, ἄγριοι καὶ θηριώδεις καὶ ἀνήμεροι. οἱ παλαιοὶ
 δὲ ἡμεῖς, ἀλώπεκες, καὶ οἱ ἐν ζώοις, ἀτυχημαῖα.
 τί γὰρ ὅταν ἄλλοι λόγοις καὶ κακοῦς ἀνθρώπων, ἢ
 ἀλωπὴς, ἢ πᾶσι ἀτυχεῖσιν καὶ ταπεινότερον·
 ὁρᾷτε ἡν, καὶ σπερτέλει, μή τι τῶν ἀποκρίνεται
 ἀτυχημάτων. Idem lib. 4. c. 5. Ἐπίσχετε καὶ σὺ τὸ
 παμμεῖον· ἴδε τίνας δυνάμεις ἔχον ἐκλήνδας, μή τι
 τῶν θηριώδων, μή τι τῶν μνηστροκηνηκῶν. Et mox·
 δύσυχος ὅταν, ὁ ἀπολωλεκὼς τὸ εὐγνωμον, τὸ παρὸν
 πάντα καὶ τὰ ἀνθρώπων. τοὺς χαλεπότερος ἐν τῇ
 διανοίᾳ, οὐκ ἐπὶ τῇ νομισμάτων, ἀνὴρ εὐρα-
 ρημ, διουμάζοις· ἀνὴρ δὲ μὴ εὐεωμῶν, ῥιπιδῶν. καὶ
 ἡν λέγει, ὅτι ἀνθρώπος ὅταν ὁ ὁρᾷ, ὁ μνησ-
 τήριος; καὶ ὅτι ἐκ μὴ μνηστροκῆς κείνῃαι ὅτι ὄν-
 των ἔχον. ἐπὶ αὐτῷ λόγῳ καὶ τὸ κήτειον, μῆλον
 εἶ. καὶ ἀρκίς· ἢ ἐκ τοῦ σπινθέρου· ἡνὲν ἐπὶ σπιν-
 θέρῳ ἀνθρώπων ἢ ῥίε ἔφαρκε, καὶ οἱ ὀφθαλμοί. ἀλλ'
 ἀνὴρ ὁ θυμῶν ἐκ τῆς ἀνθρώπου· ὅτις ἐκ ἀκῆς λό-
 γου, ὁ παροκλινεῖ ἐκ τῆς ἀνθρώπου, ὅν· ὅτι. τότε
 τὸ αἰδῆμον ἀπονεύκρωται, ἀχρηστὸς ὅτι, πάντα
 μάλλον ἢ ἀνθρώπων. ὅτις ζητεῖ, τίνα ἀπατήσας
 λακτίσῃ, ἢ δίκῃ, ὥστε ἐπὶ σπινθέρῳ, ἢ ὄν, ἀλλὰ
 τί ποτε ἄγχιον θηριώδων. Iamblich. de temperant.
 apud Stob. tom. 2. tit. 5. Ὅλας καὶ ἡ τῇ παρὸν
 ἀμείβῃ ὀπκροῦται, ἐπὶ ἀνθρώπων εἰρήσιν ἢ
 τοῦ ἀνθρώπου. σπινθέρῳ καὶ ἀλῶνισον αὐτὸν ἔλκει
 φύσιν, καὶ θηριώδων καὶ ἀπατήν. Origen. in Ezech.
 orat. 3. argutus super illud Hebræorum **וְיִשְׂרָאֵל**
וְיִשְׂרָאֵל quod tamen nihil aliud est illis, quàm est **וְיִשְׂרָאֵל**
 quis Latinis. Omnes homines nati sumus homines: sed
 non omnes homines, homines sumus. est homo homo; &
 est homo non homo. est homo jumentum, Psal. 49. v. 20. est
 homo serpens, Matt. c. 3. v. 7. est homo equus Jer. c. 5. v. 8.
 homo exterius; jumentum, serpens, equus interior. is
 tantummodo est homo homo, & duplicat nomen hominis,
 qui tam secundum interiorem hominem, quàm secundum
 exteriorem homo est. Clemens item Strom. lib. 4. c. 4.
 Τὸς φιλοθόνους καὶ φιλοσωμάτους. καὶ θηρία μάλλον ἢ
 ἀνθρώπους, τοὺς παρομοιωθέντας τοῖς κτήνεσιν, θη-
 λιμαῖς ἵππυς. ὅν· ὅτις ὁ ἀκόλαστος· λύκος
 ἄγχι, ὁ παροκλινεῖς καὶ ὁρις ὁ ἀπατήν. Et Jo.
 Chrysost. in Gen. orat. 12. Δια τὸ καὶ ἡ θηρία
 γεσπῇ σπινθέρῳ τὰ πάντα τὰ ἐνοχλῶντα, ἔτω καὶ τὰς
 τῇ ἀλῶνισον σπινθέρῳ, πολλὰ καὶ καὶ τῇ θη-
 ρίῳ, τοῖς λόγοις τετυμμενοῖς ὀπκίδουσι. ποτὶ μὴ
 κινῶν καλῶσα δια τὸ ἀναίμακτον καὶ ἵππον· (E-
 saia c. 36. v. 10.) ποτὶ δὲ ἵππυς δια τὸ λείπον·
 (Jerem. c. 5. v. 8.) ποτὶ δὲ ὄντι, δια τὸ ἀγνο-
 μωτῶν καὶ τὸ ἀνῶν· (Psal. 49. v. 12.) ποτὶ
 δὲ λέοντι καὶ παρδάλει, δια τὸ ἀρπαλίσκον καὶ πα-
 οκλίσκον· ποτὶ δὲ ἀπατήν, δια τὸ δολεῖν· (Psal.
 140. v. 3.) ποτὶ δὲ ὄρεσι καὶ ἔχρει, δια τὸν ἰδὼν καὶ
 τὸν πορνείαν· (Matth. c. 3. v. 7.) &c. Senec.

epist. 60. Hos, ut ait Salustius, ventri obedientes,
 animalium loco numerentur, non hominum. Et epist.
 103. Erras, si istorum tibi qui occurrunt, vultibus
 credis: hominum effigies habent, animas ferarum.
 Τέσσαρς τῆς φύσεως, βουβῶν ἀνθρώπων· ut, ex Em-
 pedocle Theophylact. Bulgar. epist. 44. Faciunt
 huc Diogenis illa, nulli non memorata; quod in
 medio foro, mero meridie, inter turbas confertissi-
 mas, accensâ face, quid quæreretur requilitus, respon-
 dit, Ἀνθρώπων ζητῶ, hominem quero. quod cum ho-
 mines ad se invitâset, confluentes multos baculo
 abegit, simul discitans, Ἀνθρώπους ἐκλέσσω, καὶ καλῶ-
 μαῖα. Homines vocabam, non quiquilias. quod è bal-
 neo prodians, ut Hecato in chrisi, vel ab Olympiâ re-
 versus, ut alii perhibent, quærenti an plurimi homi-
 nes ibi essent, respondit, Πολὺς καὶ ὄχλος, ὁλίγοι
 δὲ ἀνθρώποι. turba quidem multa; verum homines
 pauci. Laert. l. 6. Quibus finitima habet & Joan.
 Chrysost. tom. 8. orat. 11. de Jeremia ex c. 6. v. 10.
 Ἐν μέσῳ πόλεως, ὅπως ἐλθὼς παρὸν, ὅπως
 ἐβόα. Πρὸς τίνα καλῶσω; καὶ λέγει; τοσούτοις πό-
 λιν ὄν, ἔρωτῶ, πρὸς τίνα καλῶσω; καὶ, πρὸς τὴν
 πόλιν καὶ τὸν σωματῶν ὅταν, ἀλλ' ὁ πόλεως ἀνθρώπων.
 ἀνθρώπων καὶ τὸν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς καὶ δὲ καλῶν· καὶ
 ἐπὶ τῆς σῶμα ἀνθρώπων καὶ σῶμα λέγει, ὅτις ἀνθρώ-
 πος. ἀλλ' ὁ πρὸς ψυχῇ ἀνθρώπων καὶ δάσιν
 ἔχει ψυχῆς. Et de Elia, ex c. 50. v. 2. Εἰς τὴν
 πόλιν καὶ Ἰουδαίων τὴν μετεσπλιν ἡσυχῶν τὴν
 πολυάνθρωπον, ἐν μέσῳ τῆς ἀγορῆς ὅπως, τὸ δὲ
 καὶ παρὸν αὐτὸν πρὸς τὸν, ἡλῶν, φησι, ἐβόα, καὶ
 ἐκ τῆς ἀνθρώπων. Siquidem erant illi, ut idem tom. 5.
 orat. 19. Ἀνθρώποι μὴ τὸ ὄνομα, καὶ ἀνθρώποι καὶ τὸ
 φρόνημα. Philemon. Agypti, apud Stob. tom. 2. tit. 3.
 Ὡς πῶς παντὸς ὅταν ἀνθρώπων φύσις
 τὸ σῶμα καὶ; καὶ ὅταν ποτὶ ἐλθῇ τὸν.
 Οἷος πρὸς ἄλλων διαφέρειν θηριώδων;
 Διαφέρει ἐπὶ μὴ καὶ, ἀλλὰ ὅπως.
 Πλάτῃ ὅτι τὰλλα, τὸ δὲ ὁρῶν θηριώδων.
 Quam prava tota est indoles mortalium,
 Quæ cateroqui non egeret legibus?
 Tu credis hominem reliquis animantibus
 Differre? nihilum distat; hoc dempto tamen,
 Quod alia cum sint prona, vestium animans homo est.
 Grot. Eleganter Chrysost. in illud Psal. 49.
 v. 20. Homo jumento compar factus est. Serm. de
 ascens. Dom. Detrius est comparari jumento, quàm
 nasci jumentum. Nempè quia, ut Aug. in Psal. 103.
 conc. 4. Quod illi natura est, homini crimen. Vel,
 ut Bern. de bon. deser. quod illi natura est, homini
 culpa. Ideò Bern. idem ibid. & in Cant. serm. 34.
 Ipsi etiam bestii bestialiter est homo, ratione carentes,
 & ratione non utuntur. Vide l. 10. § 8.

§ 12. Οὐκ ἂν ταῦτα σπινθέρῳ, ἢ ἀλῶν
 διωκῇ π. ὅταν τὰ ἀγνοῦν καὶ ἐραυμῇ. Pe-
 riocha toto fere ista misere disturbata, depravata,
 mutilata est. Itaque Xylandrum nihil istic affectu-
 cum,

tum, haud mirum est. legendum forsan, ἐκ ἀν ταύ-
τα ἀπορροήσεις, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς διαμνησθήσῃ π, ὅθεν τὸ
ἀγαθὸν ἐκ ἐφαρμοσέαι. Siquis, inquit, eorum aliquod
quæ verè bona sunt, puta justitiam, temperantiam,
prudentiam, fortitudinem, animo ac cogitatione præ-
ceperit, his semel mente præceptis nihil vel ipse subjun-
gere, vel adjectum ab alio quopiam audire sustinebit,
quod non aptissime cum boni naturæ consistat. Membrum
proximum, huic ἀντιστρέφον, lectionem hanc firma-
re videtur.

Τὸ ἑστὸν οὖν κοινὸν | à Comico dictum: illud uti-
que quod in periochæ hujus clausulâ extremâ
ponitur.

Οὐ γὰρ ἀν τῷτο μὴ ἔστω ὁμοῖον καὶ ἀπὸ τῆς
πρὸς τὸ ὅτι τὸ πᾶν | Lego, ἔστω ἀν τῷτο μὴ
[τὸ ἐκείνου] ἔστω ὁμοῖον καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς
τὸ πᾶν, &c. Sive ad Scripturam vulgatam prop-
rius accedendo, quod D. Salmasio visum magis, ἔ-
στω ἀν τῷτο μὴ ἔστω ὁμοῖον, &c. forsan & se-
quentia tunc ita concepta fuerint. ἔστω ὁμοῖον καὶ
ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ πᾶν. &c. Alioqui, inquit,
Comici istud non offendacret & ut indignum repudiare-
tur, si de bonis illis verè bonis enunciatum fuisset;
contra admitteretur & plausu exciperetur, tanquam
commode admodum ac urbanè dictum, ubi de diviti-
is etque bonis usurpatur, quæ bonorum loco vulgus ho-
minum habet.

Τὸν καλὸν αὐτὰ, ἑστὸν τῆς εὐπορίας ἐκ ἔχειν
ἐπὶ χρεῶν | Cujusnam Comici istud sit, mihi haud
liquet. Aristophanis forsan fuerit, cujus multa inter-
ciderunt. Hoc innuit, omnia apud illum nescio
quem per summam opulentiam jam ita esse exorna-
ta & depicta, ut locus, in quo ventris onus depona-
tur, nullus supersit. Quomodo Aristippus, si Laert.
l. 2. credimus, vel Diogenes potius, si Galeno in hor-
tat. c. 5. (Cynicam enim proterviam redoler magis,
quàm urbanitatem Aristippeam) in locupletis cu-
jusdam faciem inspuisse legitur, quod in ædibus
omni ex parte splendidissimè exornatis locum, in
quem sputum demitteret, nullum deprehenderet.
Cæterum D. Salmasio ἀπολείας mavult, ut à divite ali-
quo infelice & luxurioso in scena pronunciatum
sit, qui dixerit, Se ἑστὸν τῆς ἀπολείας ἐκ ἔχειν ἐπὶ χρεῶν.
quod à tali viro dictum populus pronis auribus &
cum plausu accepit. ar de prudente, aut justo, aut
forti ac temperante non ita facile diceretur, nec di-
ctum cum favore & attentione audiretur. Utrovis
modo legeris, Aristophaneum illud in Conciona-
triciis respicit, ubi Praxagoræ maritus, Ἀλλ' ἐν κα-
ταρτῇ ποδὸς πρὸς αὐτὸν χρεῶν πύχαι, At in vacuo alicui
ubi casare dabitur? D. Bootius vocè legendum ex-
istimat, ὅτι δὴ αὐτὰ. ut sit locupletis alicujus,
cum illo Lucæ c. 12. v. 17. conquerentis, non sup-
petere amplius, ubi opes suas reponat. quod de ex-
ternis istis commode satis dictum censeretur, cum
qui illa possideat, præ nimia copia non habere, quid

agat. at de verè bonis, justitia, temperantia, &c.
enunciatum, ineptum planè etiam vulgo hominum
haberetur. Hæc ille.

§ 13. Ἐξ αἰσώδους καὶ ὀλίγου | hoc est, ex forma
& materia; ex anima & corpore. Vide l. 2. § 2.
l. 4. § 21. & l. 6. § 32.

Οὐδέτερον τῶτων εἰς τὸ μὴ ὄν | Vide lib. 4.
§ 4. Jul. Scalig. ad lib. 1. de Plant. Si è nihilo
nihil fieri potest; igitur id quod est aliquid, in nibi-
lum reverteri nequit. Par enim ratio creationis & cor-
ruptionis.

Πᾶν μέγεθος ἐμὸν | Vide l. 7. § 50.

Εἰς μέγεθος πὶ τὸ κόσμον | Vide l. 8. § 18. & l. 10.

§ 7. Gregor. Nysien. orat. catechet. cap. 8. Λύ-
ται τὸ αἰσώδον, ἐκ ἀσφαλῆται. ἀφανισμός μὲν γὰρ
ἢ εἰς τὸ μὴ ὄν μεταστροφή: λύσις δ' ἢ εἰς τὸ πᾶν
κόσμον στροφή: πάλιν, ἀφ' ὧν τὸ πᾶν σύσταται ἔχει,
διόλουσι. τὸ δ' ἐν τῷτοις ἡρώδων ἐκ ἀπολλωλε,
καὶ ἐκφύγη τὴν κατέληξαν τῆς ἡμετέρας αἰσώ-
δους.

Εἰς ἕτερον κόσμον μέγεθος μεταβάλλει | mutabit, i.e.
mutatione interveniente, si muratum, transibit.
μεταβάλλειν mutare, pro μεταβάλλεσθαι mutari. Sic
Plato polit. lib. 8. Ὅτι πᾶσα πολιτεία μεταβάλ-
λει ἢ αὐτὴ ἔχοντο τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐν αὐτῇ τῷ-
τῳ ἢ εἰς αὐτὴν ἐγρήνηται. Aristot. polit. l. 5. c. 1. ἐν
τῶν δ' αἰ πολιτείας μεταβάλλουσιν. — καὶ ἐν πό-
λεων εἰς πόλεις μέγιστα μετρίσονται. Et ibid. c. 3. καὶ
εἰς ἄλλας ζῶν μεταβάλλοι μορφῶν. & μεταβάλλοι
οἱ δ' αἱ πολιτείας καὶ ἀνδρὶ γένους. & c. 4. Μετέ-
βαλλε γὰρ ἡ πολιτεία ἐν δὲ νεαρίσων καταστάσεων,
&c. Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 10. Μετα-
βάλλειν καὶ ὑποκαθίστασθαι πάλιν συμβαίνει μὲν ὡς αἰ-
σῶντος ἀσπίδος καὶ ὡς μέλιτος ὅταν ἡ θαλάσσιος ἢ
ὅταν τῆς τῷ ἀσπίδος ἐπιπολῆς παρακινήσῃ. quo loco &
τὸ παρακινεῖν passivè pariter usurpatur. de vino lo-
quitur. ita passim usurpat Marcus ipse, l. 2. § 17.
l. 4. § 3. propè finem. & § 16. & l. 8. § 15. Mu-
tare itidem Latinis passivè sumitur. Livius l. 5.

Ammonia nihil mutavit. & lib. Animi mutave-
rant. Tertull. de pallio c. 2. Mutavit & totus orbis
aliquando. & mutavit rursus orbis, alius idem. &
Lata mutant. & Laudans orbem mutantem, quid de-
notas hominem? & c. 3. Chameleon mutare totus,
nec alius, valet. μεταβάλλειν etiam simpliciter pro
sedem mutare, de loco in locum migrare. Vide ad
l. 6. § 45. ἐπεὶ δὴ μεταβάλλειν ἡμᾶς δεῖ. eodem con-
cedere, migrare nos oportet.

Ἡδὴ εἰς ἀπῆγον | Vide l. 2. § 3. & l. 6. § 15.
κατὰ τὴν αἰσώδην μεταβολὴν καὶ τὸ ἑστὸν | Vi-
de l. 4. § 9. & l. 7. § 18.

καὶ κατὰ τὴν αἰσώδην μεταβολὴν | Etiam si, in-
quit, mundus per finita quedam intervalla dissolve-
retur, nec in æternum integer peristeret, generatio-
nis tamen & corruptionis series vel sic etiam in infi-
nitum prorogaretur. Vide l. 10. § 7. Apud Laert.
l. 7.

*1. 7. Zenon. Stoici volunt, Deum mundi conditorem, *ἡ γὰρ χεῖρων πεινὰς σφείδους, ἀγαθίστην εἰς αὐτὸν τὴν ἀπάσαι ἔσαν, καὶ πάλιν ἔξ αὐτοῦ ἡ γὰρ*. Indè *σφείδους* illas *παλιγγενεσίας* quarum meminit Marcus l. 11. § 1. quaique Philo de mundo his verbis oppugnat: *Ἀμάρτην παλιγγενεσίας τὸν κόσμον λαβεῖν, μηδενὸς ἐντελευτωμένης ἀσρματικῆς λόγου, πάντων ὅ ἀπαυθηθῆσαν, ἥ μὲν ἄλλων ὑπὸ πύργου, αὐτὰ ὅσα ἐνδείας*. Tatian. adv. Græc. c. 41. *Ἐκ πυρώων σφείδων ἡ γὰρ χεῖρος λέγει*. 10 *ἔργα ὅσιν ἀπαπαξ*. Et latius, *ἔχως οἱ Στωικοὶ δὲ μαθήσεαι, κατὰ πινὰς καὶ καλὸν σφείδους γινώσκον αἰεὶ καὶ ἀπαυθηθῆσαν ἥ μὲν αὐτῶν, ἔκ δὲ πὶ καὶ ἡσυχίας*. ἀπαξ ὅσιν ἥ γὰρ καὶ ἡμᾶς αἰώνων πεπερασμένων, καὶ εἰς τὸ παντελὲς διὰ μόνων ἥ ἀνθρώπων τὴν συστάσιν ἔσονται, καὶ εἰς κείσας. Cæterum non Stoicis solis hoc placuit, sed & longè ante Stoicam disciplinam enatum, Heraclito; qui *ἐκ πυρώων τὸν κόσμον κατὰ πινὰς σφείδους ἐναλλάξ*, allerebat, auctore l. 9. Laertio.

§ 14. *Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη* | Non est affectus Xylander, quid Marcus hic veller, cum opinatus est id voluisse, quod Aristot. *eth. l. 1. c. 1.* & Plato in *Lachetis*, non esse in rebus ad vitam humanam pertinentibus eam certitudinem atq; constantiam, quæ est in scientiis & artibus. Erenim aliud est profus, quod hic Marcus monet, nec semel aut iterum tantum alibi inculcat; rationem nimirum artémque rationalem, (de qua l. 11. § 5. *πὶς σε ἡ τέχνη; ἀγαθὸν ἔστι*) esse ejusmodi facultates, quæ i-

bi ipsis sufficiant, nec ullius rei extra se adminiculo opus habeant, vel ad opus suum exercendum, vel ad finem suum consequendum. Vide l. 4. § 40. *Κατεργάσεις* | rectas effectiones. Cic. *fin. lib. 3.* *κατεργάματα* Stoicis rectè facta; quibus opponuntur *σκορία καὶ ἐρίβλα*, sive ut Pers. *Sat. 3. v. 51.* *curvi mores*, qui ad rectè rationis obrussam non sunt exacti. Casaub. ad Pers.

Τὴν ἐργασίαν τῆς ἐδᾶς | de qua l. 4. § 51.

§ 15. *Ἐπὶ ἀλλοί* | Homini, quæ homo est, convenit. Xyl. & Cas. malim, ad hominem, quæ homo est, pertinet, sive quod ad officium hominis spectat, quæ homo est. atque ita mox Cas. vertit, *ἡ δὲ ἀλλοίαν τῶ ἀνθρώπου*. ex eis esset, quæ ad hominem pertinerent. Vide ad l. 7. § 7. Galenus de optim. sect. cap. 11. *Ἡ ὅτι πάλιν κείσας φιλοσόφους, καὶ ἔκ τῶν ἐπὶ ἀλλοί*. Judicium istiusmodi ad Philosophos, non ad Medicos pertinet.

Ὅτι ἐστὶ ἀπαυθηθῆσαν ἀνθρώπου | Epictet. lib. 4. c. 5. *Ἐπαυθηθῆσαι σε τὸ ταμῖον, ἰδὲ πινὰς δυνάμεις ἔχον ἐλπίδας*. Ἰππὸς ἔν ποτ' ἀδελφὸς ὄν; ὅταν ἥ φύσιν δυνάμειον σέβεται; ἔχ ὅταν μὴ δυνάμειον κοκκίζον, ἀλλ' ἔτσι μὴ σέβον. ὁ ὅτι μὴ, ἔχ ὅταν πίνῃ μὴ δυνάμειον, ἀλλ' ὅταν μὴ ἔχῃ ὅτι ἔν ποτ' ἔν ἔχῃ ἀνθρώπου δυνάμειον ὄν, ἔχ ὁ μὴ δυνάμειον καὶ πίνον, ἢ ἀν-

δελφίνας ἀελαμυδάρειν ἔχ ὅτι οὗτος τὸ δυνάμειον πινὰς ἔχον ἐλπίδας ὅτι πινὰς φύσας ἀλλ' ἀπολαύκως τὸ εὐχρισμον, τὸ πινόν. τὸ πινὸν σφείδους ἀνθρώπου, εἰς ὅσα καὶ ἐλπίδας ἔχῃ, καὶ δὲ αὐτὰ, τὸν σφῆτα, ἢ τὸν τελεπικῶτα. ἀλλ' ὁ ὅτι σφῆτα συμβεβήκει ἀπολείπει τὰ ἰδία, καὶ τὰ παρὰ, τὰ ἀγρίδιον, καὶ τὸ οἰκίδιον, καὶ τὸ πινδῶτον, καὶ τὰ δυνάμειον. τὸ πινὸν ὅτι ἔστιν ἰδίων τῶ ἀνθρώπου ὄν. & quæ sequuntur.

Ἐπὶ ἀλλοί | Vide lib. 8. § 8. Longin. de sublim. ὅτι ἐν ἀρχῇ μῆτα, ἔτι τὸ κατεργασθῆναι δὲ μῆτα, ὅτι πάλιν, πινὰ, δὲ αὐτὰ, πινδῶτον; καὶ ὅτι δὲ ἀλλὰ ἔστι πολλὸν τὸ ἔξωθεν ὅτι ἀνθρώπου μόνον, ἔκ δὲ πινὰ πινδῶτον δὲ αὐτὰ ἀγαθὸν καὶ ἀλλοίαν, ὡν αὐτὸ τὸ κατεργασθῆναι ἀγαθὸν καὶ μῆτα. δυνάμειον γὰρ ὅτι ἔχοντων αὐτὰ μῆτα πινδῶτον ἔχον, καὶ δὲ μεγαλοφυῶν κατεργασθῆναι.

Κατεργασθῆναι | Vide l. 8. § 39. omisit Xyl.

20 *Ὅτι ἐπὶ ἀλλοί* | At cum primis laude dignus censetur, qui externa ista vel contemplerit, & pro supervacaneis habuerit, vel honesti causâ libens etiam a se abdicaverit. Epict. *enchir. c. 15.* *Ἀνὴρ καὶ παρὰ τὸν σφῆτα μὴ καὶ αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸν, καὶ τὸ μόνον συμποτῆς ὅτι δὲ πινδῶτον, ἀλλὰ καὶ σφῆτα. ἔτσι ὅτι πινδῶτον Διοφύτων, καὶ Ἡρακλείδης, καὶ οἱ ὁμοιοί, ἀλλὰ δὲ πινδῶτον τὸ πινδῶτον καὶ ἐλπίδας. Sen. epist. 18. (ex Maron. *Æneid. 8.*)*

Aude hostes contemnere opes, & te quoque dignum Finge Deo —

Nemo alius est Deo dignus, quam qui opes contemnit. Socrates apud Laert. l. 2. & Xenoph. *memorabil. l. 3.* *τὸν ἐλαχίστων δυνάμειον, ἔστιν ἔστι δὲ πινδῶτον.*

Ἐλαττωμένος | Bona ista neutiquam esse, indè probat, quia tum bonus nequaquam esset, qui se istis ulla ex parte privaret, seq; ab illis cohiberet: cum boni ea sit ratio, ut quod majus ampliùq; eò etiam melius ac laudabilius sit. Eodem argumento adversus voluptatem depugnat Seneca de vit. beat.

c. 14. *Voluptas nocet nimia: in virtute non est verendum, ne quid nimium sit. Non est bonum, quod magnitudinem laborat sua. Et adversus iram, de ira l. 1. c. 13. Quæ habenda sunt in bonis, quod majora, eò meliora & optabiliora sunt. Si iustitia bonum est, nemo dicit meliorem futuram, si detractum ex ea fuerit: si fortitudo bonum est, nemo illam desiderabit ex aliqua parte deminui. Ergo & ira, quod major hoc melior. quis enim ullius boni accessionem recusa verit? atqui augeri illam inutile est: ergo & esse. non est bonum, quod incrementum malum fit.*

Ἡ ἀπορρέουσα πὶ τὴν ἀνέχου | Omisit clausulam hanc Latinus interpres. mendum scilicet, ut subesse liquet. leg. *ἡ ἀπορρέουσα π.* Tam sustinere æquanimiter damna rerum istarum, quam ab eis se continere, virtutis est. Hoc est, vel plus hoc etiam quod Apostolus de Hebræis fidehibus. c. 10. v. 34.

Καὶ τὴν ἀπαγγελίαν οὗ τῶν πασχόντων ὑμῶν ἡ γὰρ
 σφραγισθεῖσθε. Itaque Joannes ὁ χρυσοῦν-
 μων in epist. 1. ad Theff. orat. 3. Εὐχόμενος τοῦτο
 μὴ ἴσθαι δαμνάζουσι τὴν ἐκκλησίαν εὐχαιεῖστας φέρον-
 τα. ἢ τὸν ἐόντα διδόντα. Et de statuis. 1. Τὸ
 ἑλεηνοσυνῶν δόναι, τὸ τοιούτους καταπεσόντα
 ἀνέγειρασιν (de Jobi damnis verba facit) εὐχα-
 εῖστας τῷ θεῷ πολλὰ μείζον ὄντι. ἔ γὰρ ἂν
 δι' ἐλεηνοσύνην δίδωμι, ἀλλὰ καὶ ἂν παρ' ἐπέ-
 ρων ἀταρεθείης εὐχαιεῖστας ἡμῶν, καὶ ταῦτα
 πολλὰ ἡμῖν φέρει τὸν καρπὸν, καὶ δοκιμασίους ὃ
 ποιεῖ, καὶ πλείονα σφραγίζει τὸν μισθόν. Et mox: Τὸ
 ἔ γὰρ ἐν πλείω ζῶντα ποιεῖν ἐλεηνοσυνῶν, τὰ πάντα
 ἀπαρχήματα ἡμῶν ἀνελήκην καὶ μετ' εὐχαιεῖστας
 πολλὰ μείζον ὄντι.

Βασιλευς ὁ υἱὸς τοῦ βασιλευσίν η̅ Ἰουδῆ | Ἰτα
 1. 6. ἡ 20. μὴ βασιλεὺς. ἤγρηται γὰρ. Epictet. 1. 3.
 c. 3. Οὐκ ὅταν ἡ ἀνέγκη εἴς ὑμῶν, τοῖσιν ἡ
 Ἰουδῆ | ὡς ἡ ἀνέγκη ἡ ἀνακαταστάσις τοῦ ὑμῶν, τοῖσιν
 ὡς αἱ ἐπαύσεις.

Βασιλευς ὁ υἱὸς τοῦ βασιλευσίν η̅ Ἰουδῆ | Ἰτα
 1. 6. ἡ 20. μὴ βασιλεὺς. ἤγρηται γὰρ. Epictet. 1. 3.
 c. 3. Οὐκ ὅταν ἡ ἀνέγκη εἴς ὑμῶν, ταῦτον ἡ
 Ἰουδῆ | ὡς ἡ ἀνέγκη ἡ ἀνακαταστάσις τοῦ ὑμῶν, ταῦ
 τιν ἀνέκαταστα.

Esti dec. x) et ζην. εν. αυτης | Pii 2. Papæ di-
ctum à Platina refertur : *Ut in mare flumina omnia ;* 30
sic vitia in magnas aulas influere. De aula itaque
Papali Bern. ad Eugen. lib. 4. *Plures in eâ probavi-*
mus defecisse bonos, quam profecisse malos. Hinc E-
pigrammaticum cujusdam (nomen enim non suc-
currit) illud,

Paucos beavit aula; plures perdidit:

Sed hos quoque ipsos, quos beavit perdidit.

Licet tamen etiam in aula, inquit Marcus, bene vivere. licet in aula Neronis etiam piè & christiane. Philip. c. 4. v. 22. neque necessarium ideo prorsus, ut quod l. 1. Lucanus,

—extent: *ambit*,

Qui velit esse pius.—

De se Julianus in aula agens epist. 12. Σωσμεν
ἀλλήλους & ἡ τῆς ἀλλήλων ἐπιμελείας λόγος, ἀλλὰ
ἡ τῆς ἀλλήλων παρανομίας ἐλπίστια. Vide
l. 1. § 17. & l. 8. § 9, 45. Senec. epist. 28. Bene
vivere omni loco positum est. nam quid tam turbidum
feri potest quam forum: ibi quoque licet quiete vivere,
si necesse sit. & epist. 55. Non multum ad tranqui-
llitatem facit locus, animus est qui commendat omnia.
Vidi ego in villa bilari & anxia mactos: vidi in
multa solitudine occupatis similis. & epist. 104. Pu-
ta vixisse te Athenas, puta Rhodum: clige arbitrio
tu civitatem: quid ad rem pertinet, quae illa mores
habeat? tuos afferes. & epist. 51. Neminem Cano-

pus esse frugi verat. Sic ergo componendus est ani-
mus, uti Flaccus l. 1. epist. 11.

Ut quocunque loco fueris, vixisse libenter
Te dicas. —

ut quocunque fueris, bene agere possis. Clemens
Strom. l. 1. Ως ἐν περὶ βίᾳ ἐρῶν; ὅτε βίῳ· ἔπει-
τ' ἐν ἀποστολῇ ἔξεσιν.

[illegible]

*Ὅτι οὗτοι κοινωνίαν γεγονότων πόλιν διέδοξαν |
 L. 2. § 1. & L. 3. § 4. & L. 4. § 3. Sic & L. 11.
 § 18. ἀλλήλων ἔτεον γεγονότων. Hierocles de
 purp. apud Stob. tom. 2. tit. 67. *Ἄπαν τὸ γένος
 ἡμεῖς ἐν σοφίᾳ κοινωνίαν. Sic enim mihi perspicere
 videntur, ita nato esse nos, ut inter omnes esset socie-
 tas quedam, maior autem, ut quisque proximè accede-
 ret: itaque cives potiores sunt quàm peregrini, &
 propinquè quàm alieni. Cic. de amic. Vide l. 9. § 7.
 Baillet-Caill. an Eustath. Sebast. regul. proluxior. ad
 quæst. 3. Τίς ἐκ οὐδεν, ὅτι πῦρσεν καὶ κοινωνοῦν
 ζῶν το ἀνθρώπων, καὶ ἐν μορσασκόν, ἐν δὲ ἀγρον;
 οὐδεν γὰρ ἔπος ἰδόν τῆς φύσεως ἡμεῖς, ὅς τὸ κοινο-
 νειν ἀλλήλοισι, καὶ χρῆσιν ἀλλήλων, καὶ ἀγαπῆν τὸ
 ἀμεινυον.

Ta' xelpw $\eta\delta$ xepitbouv | Vide *infra*. § 30. &
l. 6. § 23. & l. 7. § 55. & l. 11. § 18.

Κρυψίππος ἡνὶ ἐστὶν ἀνθρώπων τὰ ἀλυσία | Ex
Chrylippo Laert. l. 7. Τὰ δ' αὖτε τοῦ μὲν (αὐτοῦ) κρυ-
πτου. Plutarch. item de lib. et Olir. Μουσικὸν ἀλυσ-
ιον ἐμμελεῖται, μουσικὴ δ' ἀνακρίσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ κρυψιότη-
της enim legendum, contra planè quàm ibi in vul-
gatis habetur, ἡμμελεῖται ἀλυσία. Hinc Aug. de du-
ab. anim. contr. Manich. t. 3. et 4. Musica animarum
Sals. Luræque Lucet; Muscam ipsam hac ratione So-
li ipsi Lynaque præferre videntur.

Tōn ὁ θεὸς ἔκτισεν τὴν κοίτην. Plato Timaeus.
 Οὐδὲν ἐκτίσθη τὴν κοίτην ὁ θεὸς. ἔκτισεν ὁ θεὸς τὴν κοίτην.
 Dionys. de divin. nomin. c. 5. ὁ θεὸς ὅντως ἐκτίσθη τὴν
 κοίτην. ὁ θεὸς ὅντως, τὴν κοίτην. καὶ τὴν κοίτην τὴν
 κοίτην. ὁ θεὸς ὅντως.

§ 17. Τὸ τὰ ἀδωᾶτα δῶκεν, μακρόν. | Lib. 6.
§ 50. ἀδωᾶτων ἢ ἐπίγν. Pindar. Nem. od. 11

Ἀποστολὴν ἐργάτων ὁξύνουσαι μάχαι.
Et od. 8.

— κατὰ τὴν ἐλπίδα χαρὸν τίλθ.
Gorgias apoloq. pro Palamed. Μαρία γὰρ ὄζειν ἔρ

30 γὰρ ὁππαισιν ἀδυνατοῖς. Epist. lib. 3. c. 24. Τὴν
 μὴ δυνατὴν ἰσχύου, ἀνὰ τοσοῦτον καὶ ἡλίσθον, ἔξ
 ου, στομαχίζου. Bias etiam apud Laert. l. 1. Nō
 συν φυχῇ, τὸ πρὸ ἀδυνατοῦ ἐπ' Plut. de tranq.
 ἡλ. Πᾶσι τοῖσι ἐνδυναμίας καλῶσι τὸ μὴ συμμ
 ἔξαι χηθεῖν σὺν πῶ ὑποκειμένῳ δυνάμει, ὅρ
 μῶς, ὅσοις εἴσιν, ἀλλὰ μετῴσαν ἰσχυροῦς τῇ

ἐλπίσιν, εἴτ' ἀποτυγχάνοντες, αἰπῶσαι δαίμονας καὶ πύλιν, ἀλλὰ μὴ ἥν' αὐτῶν ἀσελθειαν. ἔδδ' ὅδ' τοῦ δύναιτο ἀεὶ τῶν βελόων, καὶ τῶν βοῶν λαγῶν κωμῶν, δυνάμεις δύναιτο ἔδδ' τῶν γειροῦν καὶ σαγῶν τῶν ἐλαφῶν καὶ λαμβάνοντι, καὶ εἰς δαίμονας ἐν-αυπῶνται μοχθηροῦς, ἀλλ' ἀσελθεία καὶ μοχθηρία τοῖς ἀδυνάτοις ἐπιχερᾶσι. Vide l. 7. § 4.

Ἀδυνάτων ὅ τὸ τῶν φανλῶν μὴ τοιαῦτά τινα ποιεῖν | Itā l. 11. § 18. Τὸ δ' εἶναι μὴ ἀδυνάτειν τῶν φανλῶν, μαρτυρεῖται ἀδυνάτων ὅδ' ἐρεῖται. Vide 10 & infr. § 28. & l. 9. § 42. & l. 12. § 16.

§ 18. Οὐδὲν ἐστὶν συμβαίνει, ὃ ἐξ ἑκείνου πύ-φουκεν φέρειν αὐτῶν. Tranponendas opinor voculas duas; ὃ ἐξ ἑκείνου φέρειν πύφουκεν αὐτῶν. Vel immu- tandas potius, ut sic legatur; ὃ ἐξ ἑκείνου πύ-φουκεν φέρειν αὐτῶν. nihil homini cuiquam contingit, quod ipsum sit non natus sit ferre. id est, quod non à natura habeat, ut ferre possit. neq; enim interpre- tibus assentior, alteri, qui ad naturā destinationem; alteri, qui ad ordinarios in rerum natura eventus re- fert: cūm ad ferendi potestatem à natura tributam respexisset Marcum sublequentia doceant, quibus alios eadem pertulisse monet, vel per ignorantiam, vel per ostentationem. Vide l. 8. § 46. & l. 10. § 3.

Ἦτοι ἀγνοῶν | Sive rei ipsius ignarus. neque enim nondum rescita quoniam movere possunt infortunia etiam gravissima. Hinc Euripidis illud Antiochā, apud Stob. tom. 2. tit. 99.

Φερῶν δ' ὃ πῶρ' καὶ τὸ δ' ἐμὲν κακόν.

Τὸ μὴ εἶναι ὅδ' ἡδονὴν ἔχει τινα

Νοσῶντα κίρδος δ' ἐν κακοῖς ἀγνοῶσα.

Intelligo quæ patior: haud leve hoc malum.

Quædam est voluptas abstrahi à sensu mali;

Interque damna quæstus ignorantia est. Grot.

Sive etiam rei naturam non intelligens, aut quid in- dè possit ipsi mali vel molesti saltem obtingere. Itā Aristot. ethic. l. 3. c. 8. Ἀνδρῶν ὅ φανόνται καὶ οἱ ἀγνοῦντες. Et Epictet. l. 4. c. 7. Τί ποιεῖ φε- ρεῖν τὸν πύφουκεν; οἱ δυνάμεις, φησὶ, καὶ αἱ μά- χαραι αὐτῶν, καὶ οἱ δὴ καὶ πύφουκεν, καὶ οἱ ἀποκλείον- τες τὸν εἰπόντα. Διὰ τί ἔν, ἀν' αὐτὸν αὐτῶν φερεῖται; καὶ οἱ αἰδάνεται τῶν τῶν αὐτῶν; ἀν' ἔν ἡ δυνάμεις πύφουκεν αἰδάνεται, καὶ οἱ μάχαρες ἔχουσιν, ἐπ' αὐτὸ ὅ τῶν φερεῖται αὐτῶν. Διὸν ἀποδύ- νειν δ' αὖ τινα φερεῖται, καὶ ἡ δὴ αὖ ἀλλὰ πύφουκεν αὐτῶν εὐχολῶς, μὴ φερεῖται τὸν δυνάμεις; διὸν ὅ τῶν, δ' ὅ φερεῖται οἷον. ἀν' ἔν πύφουκεν ἀπο- δύνειν, μὴ τῶν δὴ αὖ ἀπὸ τῶν, ἀλλ' ὅς ἔν ἀν' αὐτῶν, φερεῖται αὐτῶν, τὴν καλὴν μὴ δυνάμεις- τῶν φερεῖται αὐτῶν; ἔδδ' ἔν. Indè Sen. epist. 36. ubi submonuerat, nec infantes, nec pueros, nec mente lapsos, timere mortem, subiungit, Esse turpissimum, si eam securitatem nobis ratio non præstat, ad quam sustinere perducit.

Ἦ ἀποδυνάμειν μὴ μαλαροῦσθαι | Senec.

epist. 78. Athletæ quantum plagarum ore, quantum toto corpore excipiunt? ferunt tamen omne tormen- tum gloria cupiditate. nec tantum quia pugnant, ista patiuntur, sed ut pugnent. exercitatio ipsa tormen- tum est. Tertull. ad Martyr. epist. c. 4. Timebit forsitan caro gladium gravem, & crucem excessam, & rabiem bestiarum, & summam ignium penam, & omne carnificis ingenium in tormentis. Sed Spiritus contrā ponat sibi & carni, acerba licet ista, à multis tamen æquo animo accepta, imò & ultro appetita, fa- ma & gloriæ causā, nec à viris tantum sed etiam à feminis. Lucretia vim stupri passa, cultrum sibi ad- egit in conspectu propinquorum, ut gloriam castitati suæ pareret. Mutius manum suam dextram in ara cremavit, ut hoc factum ejus fama haberet. Minus fecerunt Philosophi: Heraclitus, qui se bubulo stercore oblitum exussit: item Empedocles, qui in ignes Æ- tneæ montis desiliit; & Peregrinus, qui non olim se rogo immisit: cūm famina quoque contempserint ignem. Dido cūm post virum dilectissimum nubere cogeretur: item Afrubalis uxor, quæ jam ardente Carthagine, nē maritum suum supplicem Scipionis videret, cum filiis in incendium patriæ devolarunt. Regulus dux Romanus captus à Carthaginensibus, cūm se unum pro multis captivis Carthaginensibus compensari nol- let, maluit hostibus reddi, & in arcæ genus stipa- tus, undique extrinsecus clavos transfixus, tot crucem sensit. bestias famina libens appetiit, & utique her- ridiores, aspidēs serpentes, tauro vel urso, quas Cle- 30 patra immisit sibi, nē in manus inimici perveniret. Sed mortis metus non tantus est, quantum tormentorum. Itaque cessit carnifici meretrix Atheniensis, quæ an- scia conjurationis, cūm propterea torqueretur à tyran- no, & non prodidit conjuratos, & novissimè lin- guam suam conestam in faciem tyranni expulit; ut nihil agere se scirent tormenta, & si ultra per- severarent. Apud Lacedæmonios ante aram nobiles qui- que adolescentes flagellis affliguntur, astantibus parenti- bus, & propinquis, & uti perseverent adhortantibus. 40 ornamentum enim & gloria deputabitur, majore qui- dem titulo, si anima potius cesserit plagis, quam cor- pus. Omitto nunc gloriæ causam. eadem omnia se- vitia & cruciatibus certamina jam apud homines af- fectatio quoque & morbus quidam animi conculcavit. quot otiosos affectatio armorum ad gladium locat? certe ad feras ipsam affectationem descendam; & de morsu- bus & de cicatricibus formosiores sibi videntur. jam & ad ignem quidam se auditoraverunt, ut certum 50 spatium in tunica ardente conficerent. alii inter co- natorum tauræ scapulis patientissimè inambulave- runt. In eandem sententiam multa habet, & exitus quædam repetita, in apologet. c. 50.

Εὐσάδῃ | Fortiter, constanter perferet. Plut. Li- curgo: Οὔτε ὅδ' ὁδοῦ ἔτι θυμὸν ἐγείναται πύ- φουκεν τῶν ἔτι διακεκμηῶν οἶκός ἔδδ' ἔν, ἀλλ' ὅς ἔν σαδὲς φερεῖται μὴ ἐλπίσθαι καὶ φερεῖται. Idem in Publicā.

τίους; *Αλλ' ὁ ἀμαρτάνει. τί τις ἐμέ; Peccat alius. quid hoc ad me? ipse viderit. Verum nihil moverim. l. 4. § 26. & l. 9. § 4. ἑαυτὸ ἀμαρτάνει sibi peccat. Epictet. l. 2. c. 13. Τί ἐν σοὶ μίλει περὶ τοῦ ἀλλοτεῖος; ἐκ δαιμόνι ἀμάρτημα; πῶς γὰρ ὅ; δυνάται δ' ἄλλοι μὴ εἶναι ἀμάρτημα; ἄλλοι δὲ κακόν; ὅ. τί ἐν ἀγωνίᾳ περὶ τοῦ ἀλλοτεῖος;

*Ὁρᾷται | Viderit ipse. αὐτὸς μάλιστα. quasi dicat, Quid ad me? sive, nihil id ad me pertinet. Sic Cic. Acad. l. 4. Viderit hoc Epicurus. Naso Art. l. 1.

Viderit Atrides, — g. d. nihil ad me. caussam ipse suam tueatur. & l. 3.

Viderit utilitas. — g. d. utilitatem ipse nihil moror. Sic l. 8. § 41. & l. 9. § 27. & l. 11. § 13. & l. 12. § 1.

*Ἰδὲν ἔχει διάδοσιν | Supr. § 3. ἰδὲν ἡμῶνικόν ἔχει.

*Ἐγὼ νῦν ἔχω ὅ με δελεῖ νῦν ἔχειν | Hoc Argumento compellit suos rex pius à viro nequam ac nefario maledictis impetitus. Regum hist. l. 2. c. 16. v. 12. Sinite istum: Ipse enim maledixit, quia id Dominus edixit. Vide ad l. 4. § 34.

Καὶ περὶ αὐτοῦ, ὅ με νῦν περὶ αὐτοῦ | Ità l. 6. § 22. *Ἐγὼ δ' ἑμαυτὸν καὶ δόκον ποιεῖ. Epictet. dissert. l. 1. c. 12. *Ἐκείνοι μὲν ποιήσουσι τὰ εὐαγγέλιον αὐτοῖς ἡμεῖς δ' ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἔσονται. Sen. ep. 103. Tu ita cogita, quod ex homine periculum sit; ut cogites, quod sit hominis officium. alterum intuearis, ne laedaris; alterum, ne laedas. commodis omnium lateris, movearis incommodis: & memineris quae praestare debeas, quae caveas. Verum ista non ad Stoicam amussim exacta prorsus.

§ 26. *Τὰς τῆς ἐν τῇ σαρκὶ λείας ἢ τετραχίως κινήσας | i. e. à voluptate vel dolore. eadem periphrasis suprà l. 4. § 3. λείας ἢ τετραχίως κινῶν. Epictet. dissert. l. 2. c. 1. Πόνος τί ἐστὶ; μορμολύκειον. ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ φύσιν. τετραχίως κινῶν τὸ σαρκίον, ὅτι πάλιν λείας. ἀν σὺ μὴ λυσσεῖς, ἢ δὲ αὖ ἐννοῖσαι ἀν λυσεῖς. Senec. de beat. c. 15. Quomodo hic potest Deo parere, & quicquid eveniat: bono animo excipere, nec de fato queri, casum suorum bonus interpret, si ad doloris voluptatumque puniendi n.ulas concutitur? Vide l. 10. § 8.

Μὴ συγκινῶν | Nè admittat persuasiones. Xyl. tanquam si de principalis partis iudicio agatur, quod in casibus istiusmodi inhibendum toties inculcat Marcus l. 4. § 39. & l. 8. § 28, 44. & l. 11. § 9, 16. & istic etiam in mox subjunctis, τὴν ἀντιλήψιν μὴ περιεσθῆναι. Verum melius Caf. nè immisceatur, live nè immisceat se. Vide l. 7. § 67. & l. 10. § 24.

Περιεσθῆναι αὐτὸ | Circumscribat eas. Xyl. Verum αὐτὸ potiùs legendum. atque ità Caf. circumscribat se.

Τὰς πείσεις | Persuasiones, Xyl. perpeffiones, vel affectiones potiùs; de quibus & l. 3. § 6. & l. 7. § 35.

Περὶ τὴν αἰσθησιν φυσικῶν ἔστιν ὁ περιεσθῆναι ἀντιλήψιν | frustra enim id foret. Senec. de ira l. 2.

c. 2. Omnes enim motus, qui non voluntate nostra sunt, invicti & inevitabiles sunt: ut horror frigida aspersus, ad quosdam ictus aspernatio, ad peiores nuncios subriguntur pili, & rubor ad improba verba suffunditur, sequiturque vertigo praeputa cernentes. quorum, quia nihil in nostra potestate est, nulla quod minus fiant ratio persuadet. Sensum enim hominis nulla exuit virtus. Idem epist. 85. & epist. 11. Nulla sapientia naturalia corporis aut animi vitia ponuntur. quicquid infixum & ingenuum est, lenitur arte, non vincitur. quibusdam etiam constantissimis in conspectu populi sudor erumpit, non aliter quam fatigatio & aestuantibus sollet: quibusdam tremunt genua dicturis: quorundam dentes colliduntur, lingua titubat, labra concurrunt, haec nec disciplina, nec usus unquam excutit: sed natura vim suam exercet; & illos vitii sui etiam robustissimos admonet. inter haec ruborem esse scio, qui gravissimis quoque viris subitus offunditur. magis quidem hoc in juvenibus apparet, quibus & plus calor est, & tenera frons: nihilominus veteranos & senes tangit. — non accidit hoc ab infirmitate mentis, sed à naturae rei; quae inexercitata est non concutit, movet, naturali in hoc facilitate corporis pronos. nam ut quidam boni sanguinis sunt, ita quidam incitati & mobilis, & citò in os produnt. Hec nulla sapientia abigit. alioquin haberet rerum naturam sub imperio, si omnia craderet vitia. quacunque attribuit conditio nascendi, & corporis temperatura, cum multum se diuque animus composuerit, habebunt. nihil horum vitari potest, non magis quam arcessi. — nihil adveniens haec sapientia promittit, nihil proficit: sui juris sunt; iniussa veniunt, iniussa discedunt. Idem epist. 57. Alius quoque in quem jus fortuna perdidit, serietur animus, mutabitur color. quadam enim nulla virtus effigere potest: admonet illam naturae mortalitatis suae. itaque & vultum adducet ad tristitiam, & inborriscet ad subita, & caligabit, si vastam altitudinem in crepidine ejus constitutus despexerit. non est hic timor, sed naturalis affectio inextinguibilis rationi.

τὴν δ' ἀντιλήψιν μὴ περιεσθῆναι τὸ ἡμῶνικόν | In eandem sententiam Stoicus quidem apud Gellium l. 19. c. 1. eadem ferè affectione, quā Seneca epist. 57. in crypta Neopolitana, in procella vehementiori dum navigat, ipse correptus, ex Epicteti dissertationum ab Arriano digestarum, qui nunc non prostat, l. 5. Visa animi, quae φαντασίαι Philophi appellant, quibus mens hominis primā statim speciei accidentis animum rei pellitur, non voluntatis iussu, neque arbitraria, sed vi quadam sua inferunt sese hominibus. noscitant probationes autem, quas συγγνωμῶνες vocant, quibus eadem visa noscuntur ac dijudicantur, voluntaria sunt, fiuntque hominum arbitratu. propterea cum sonus aliquis formidabilis, aut caelo, aut ex ruina, aut repentinus nescius [ulius] periculi

periculi nuncios, vel quid aliud ejusmodi factum; sapientis quoque animum paulisper moveri, & contrahi, & passibile necessum est. non opinione alicujus mali percepta, sed quibusdam motibus rapidis & inconsultis, officium mentis atque rationis prævertentibus, mox tamen ille sapiens ibidem τὰς τοιαύτας φαντασίας, visa istac animi sui terrifica non approbat hoc est, ἡ συστάσις αὐτῆς ἐστὶν ἀπορριπτή, sed abjicit respuitque: nec ei mutuendum esse in his quicquam videtur. Atque hoc inter insipientis sapientisque animi differe dicunt, quod insipiens qualia sibi esse prima animi sui pulsus visa sunt sæva & aspera, talia esse verè putat, & eadem incepta, qua quasi jure metuenda sunt; sua quoque assensione approbat, ἡ ἀπορριπτή. Sapiens autem, cum breviter & strictim colore atque vultu motus est, ἡ συγκρατήσις, sed statum vigoremque sententiæ suæ retinet, quam de hujusmodi visis semper habuit, ut de minimè metuentis, sed fronte falsâ, & formidine inani territantibus. Seneca etiam epist. 71. Non educo sapientem ex hominum numero, nec dolorem ab illo, sicut ab aliqua rupe nullum sensum admittente, submoveo. memini ex duabus partibus illum esse compositum. altera est irrationalis: hæc mordetur, uritur, dolet. altera rationalis: hæc inconcussas opiniones habet, intrepida est & indomita.

§ 27. Συζῆν τοῖς | L. 10. § 1. τοῖς συμπασιδίοις. In sacra pagina itidem, ἡ ἀπορριπτή. Ambulare cum Deo. de Encho dictum, Genes. c. 5. v. 24. Aliud est, quod apud Minucium Octavius, de Deo: Non tantum sub illo agimus; sed cum illo, ut propè dixerim; vivimus. Quamquam dictionem emollire aut deminuire nihil fuit necesse. amplius ac fidentius Paulus Athenis, referente Lucâ Aff. c. 17. v. 28. ἐν αὐτῷ ὃ ὤψατο, ἡ κινήματα, καὶ ἴσμεν. Sed & Minuc. ipse alibi; Non solum in oculis ejus, sed & in sinu vivimus. Verum istud, inquam, aliud est ab eo quod hic Marcus. istud enim necessitatis, illud voluntatis est.

Ἀρεσκομῶμεν μὲν τοῖς ἀπονομοῦσιν | Vide l. 2. § 17. & l. 3. § 16. & l. 4. § 33. & supr. § 8. & l. 10. § 11. & l. 12. § 11.

Ὁ δὲ μῦθος | Vide l. 2. § 13. & l. 3. § 12, 16. & supr. § 10. & l. 12. § 26.

Ἀπονομοῦσιν αὐτῷ | In eundem sensum lib. 2. § 1. ἀπονομοῦσιν, & § 4. ἀπονομοῦσιν, quo istic ἀπονομοῦσιν τῷ Διὶ, humana mens dicitur. Laërt. lib. 7. in Zenon. ex Stoicorum sensu; Ἐμψυχον ὃ τὸν νοῦν, ὅλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐκείδον ὅστις ἀπονομοῦσιν. Epictet. dissert. l. 1. c. 14. Αἱ ψυχὴ μὲν ἅταις εἰσὶν ἐνδελεγεῖν καὶ σωφροῖς τῷ νοῦ, ἅταις αὖτῃ μὲν αὖτῃ καὶ ἀπονομοῦσιν. Et l. 2. c. 8. Οἷον ἔργα λαλοῦντάς ἐστιν, ἀλλ' ἡ ἀπονομοῦσιν, ἡ δὲ μέν τῶν. Ὡς δὲ ἀπονομοῦσιν ἡ, οὐ

ἀπονομοῦσιν ἡ τῷ νοῦ ἡμεῖς πρὸς αὐτὸν μέν ἐστιν. Pythagoras apud Laërt. l. 8. Εἶναι ὃ τὸν ψυχῶν ἀπονομοῦσιν αὐτῶν. Cujus sententiam impugnans Cicero de nat. Deor. l. 1. Pythagoras, qui censuit Deum animam esse, per naturam rerum omnium intentum & commensuratum, ex quo nostri animi carperentur, non vidit distractione humanorum animorum discerpi & dilacerari Deum; & cum miseri animi essent, quod plerisque contingeret, tum Dei partem esse miseram, quod fieri non potest. Philo de insomni. Ἐν ἀνθρώποις ὁ νοῦς ἀπονομοῦσιν αὐτῶν. Idemque de Cajni insid. Πῶς γὰρ εἰκός βραχυῶς ἔσται ὅτι τὸν ἀνθρώπου νοῦν μὴ ἴσῃ, ἢ καὶ βραχυῶς ὄγκοις ἐγκλεισμένον, μαχρὸς ἔσται καὶ κόσμος γὰρ ἔσται τὸ ἔν τῷ, εἰ μὴ τῆς θεῆς καὶ ἐνδελεγεῖν ψυχῆς ἀπονομοῦσιν ἡν ἡ διαφύκτιν; Quod Manilius astronom. l. 2.

Quis cælum possit, nisi cæli munera nôsset, Et reperire Deum, nisi qui pars ipsa Deorum est?

20 Versum primum, uti vulgò concipitur, quid velit, non assequor. ego sic potiùs concipiendum confuerim,

Quis cælum possit, nisi cæli munere, nôsset? Cicer. de divinac. lib. 1. A natura divina haustos animos & delibatos habemus. Et Tusc. l. 5. Humanus animus decerptus ex mente divina. Et Manichæi disertè, referente Epiphiano heresi. 66. § 9. τὴν ψυχῶν μέν τῷ νοῦ, καὶ αὐτῇ ἀπονομοῦσιν. cautius paulò Hermes in Pemanar. 30 c. 12. Ὁ νοῦς ἐκ τῶν ἀπονομοῦσιν τῆς ἐσθίας τῆς τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἡμεῖς ἡμεῖς, καὶ αὐτῇ τῷ ἡλίῳ φῶς. Quod Philo de Cajni insid. proximè post superiùs adducta; Τῶν τῶν γὰρ ἐστὶν τῷ νοῦ καὶ ἀπονομοῦσιν, ἀλλὰ μόνον ἐκλείπεται. Verum neuter tamen cautè satis. Vide ad l. 2. § 1. & 4.

§ 28. Τῷ γεῖτον | ita restituit. Xylander, cum in membranarum γεῖτον reperisset. γεῖτον, ὃ γεῖτον ὄζον, ut Aristot. problem. l. 4. q. 21. & l. 13. q. 9. Sive ὃ καλεῖται ὄζον, ὡς ὃ γεῖτον, ut de Cyclope Lucian. in Galat. unde & γεῖτον γεῖτον Aristophani in pace, qui; cum Gorgonio Horatiano, hircum olet. γεῖτον, quo vocabulo Marcus quoque usus est l. 9. § 36. factor ille, qui hircus, ut est apud Horatium, cubat gravis hircus in alis. αὐτὸν ἡμῶν τὸν γεῖτον ἐκ ἀπονομοῦσιν. De Persis Alexandri milites pugnam inituri. Plut. in apophth. quo loco tamen H. Stephanus non γεῖτον, sed γεῖτον legit, & ἀλμαγμὸν, sive clamorem ac vociferationem à militibus in congressione acierum edi solitum interpretatur, qui Vegerio l. 3. c. 18. & Ammiano l. 16. c. 12. & l. 26. c. 10. & l. 31. c. 8. barritus dicitur. Pollux l. 2. c. 4. § 14. ἡ ἐν τοῖς τεῖχεσι συστολὴ, καὶ ἡ ἐν ταῖς μαχαλαῖς κινήσις καλεῖται, καὶ γεῖτον. Et Erymologus. Γεῖτον, ὃ ἐν τοῖς ἰεῖοις καὶ γεῖτον σωματικῶν ὄντων, καὶ ἡ καὶ μαχαλῶν συστολὴ. Et Suidas è Marco nostro

nostro emaculandus : *Γερός, ἢ Δυσσμία* ἢ *τερό-
γων. κὶ γερόων ἀνδρῶπος, ὁ Δυσσμοθ.* τὸ γε-
ρόων μὴ ὀρίζε. leg. τὸ γερόωνι μὴ ὀρίζε; lo-
cum enim istum dubio procul adduxerat. quem
Xyl. etiam (quem Caf. quoq; sequitur) sic verterat;
Nē irascaris ei qui hircum olet, aut cui anima fetet.
Ego verò *ἐρατημαπκῶς* legendum, vertendūque
omnino censuerim. Nunquid ei irascaris, qui hircum
olet? nunquid ei, cui anima fetet? Sicut in lana suc-
cidiorē sordes contractæ gravem mittunt odorem, ita
ex pilorum hirsutia ac sudore crebræ sordes in
alis collectæ: qualis hircis cum sit familiaris, à lanis
ad hircos, ab hircis ad homines translata vox est.
Ad Marci mentem pulchrè Gregor. Naz. Πῶς ἐν-
ταύθα. *Ἐνεγκέ π' ἡς τῆς ἀδελφῆς Δυσσμίας, ἢ ἑσῆς,
ἢ δουλέως, ὁ τὸ πιδμαπκῶ μύρω συγκαταμίχνης,
ἵνα μεταδῷς τὸ τῶς σῆς εὐωδίας, καὶ ἔστιν ἐξ ἡδ-
ύης ἰδῆς ἢ κακίας, ἢ ὅμῃ τὸ πηλὴν αἰσθάν-
σης ὁδὴν, ἢ καὶ διαφθορῆς, καὶ διὰ τὸ τοῦ σὺ συ-
γνώμην φέρωντι τὸ θνείον ἢ ἀποκρίνοντι ἀλλ' εἰ
μὴ εἰ δυνατὸς, κακῶν διεσπῶσον· εἰ δὲ μὴ,
τὸ γὰρ ἀσπρόν ἐστι, ἐν τῷ μὲν αὐτὸς τῆς μοχ-
θίας μεταλαβὴν. ὁ σὺ πῆς ὅσον ἀνδρὶ τὸ ἐκ-
εἶναι πάθος, ἢν ἀπλάσει τυχὸν τὸ σὺν εὐωδίᾳ κατ-
νικήσῃ τὰ γὰρ, ἀν' ἐξέω π' τοῦτον ὑπὲρ τῆς ὁμοδ-
ακῆς συγγενὲς συμπαθῆς. &c.* Hinc meretricula-
rum scommata illa, apud Athenæum l. 13. *Θαῖς
σπῆς γερόωντα, περὶ δουρὶν ἐρεσθῖν, ἐπὶ πῆς αὐτῶν
ἡρώτα πῇ περὶ δέεται, εἰπεν,*

Ληγεῖ σωοικίσα τῷ Παρδίονθ.

*Φρόνη σωοικίπῃσα ποτὲ γερόωνι, ἄεσα φοεῖνλω,
ἀδελφῆ, εἰπ, καὶ κατὰ τῶν.* allusit altera ad voca-
bulum *αἰγρός*, quum *capram* significet, quod *Ægæi*
nomen includere videtur; altera ad *τερόν*, quod
hircum designat, quasi *τερόν*, hoc est, *hirce* di-
xisset.

Τὸ ὀζοσμία | Ità Lucian. *Aniholog.* l. 2. c. 14.

ὀζοσμία ὀζοκιστής.

— cui scilicet aegris

Faucibus excuperat gravis halitus, —

Gutturē sulphureas lentè exhalante Mephites.

ut *Perf. Sat.* 3. unde guttur meditatorium efficitur
latrinarum, ut *Hieron. adv. Jovinian.* l. 2. dum ni-
mirum,

Τὸ σμάχῳ ἀσπρόντος ποτὶν ὄζει,

ut ille in *Aniholog.* loquitur. ut possint illi ex veteri
Stoicorum decreto aequè liberi crepitus atque rufus
esse. ut *Cicero* ad *Petum* suum jocatur, *lib.* 9.
epist. 21.

Ἀνάγκη τοιαύτῳ ἀπορροῦν | corpus ita affe-
ctum non potest non ejusmodi odorem emittere:
nec improbi animus talibus dogmatibus imbutus,
non ejusmodi actiones & operationes edere. Vide
supr. § 17. & l. 11. § 18. & l. 12. § 16.

Εὐ σοι γίνετο | formula ironica: quæ & *Epict.*
l. 2. c. 5. & alibi utitur. Sed & nos Angli; well

fare thee. aliud est quod *Xyl.* bene res habet. ὡς
ἐχει. l. 10. § 1.

Δείξον | Vide *supr.* § 22.

Εἰ γὰρ ἐπὶ αὐτῷ, διεσπῶσαι | Ità Dominus Chri-
stus, *Matth.* c. 18. v. 15. *Ἐάν σε ἀκούσῃ, ἐκέρχου
αὐτὸν ἀδελφόν σου.*

Οὐτε τερόν, ὅτε πόρνη | Ità istic quid ve-
lint, ego nescire me fateor, cum sequenti periocha
committunt plerique, ità vertit *Xyl.* ac si legisset,
*ὅτε ὡς τερόν, ὅτε ὡς πόρνη, ὅς ἐξελθὼν ζῆν δι-
ανοή, ὅτω ἐνταύθα ζῆν.* Vertit enim, Non ità
hic vivendum est tibi, ut tragædo aut scorto, qui
egrediens vivere cogitat, quod ego planè quid sit,
non capio. *M. Caf.* *Ubi nec vociferator nec scorta-
tor futurus est.* [qui istud?] quomodo vivere statuit,
ubi ad locum ejusmodi secesserit, ubi horum neuter
existat, ità istic liceat. *D. Salmas.* sic legit *ἐπὶ
τερόν, ὅτε πόρνη, ὡς ἐξελθόντε ζῆν διανοήν-
ται, ἐνταύθα ζῆν ἔξει.* neque *histrion*, neque *scor-
tum* scenicum ità in theatro vivere cogitant, ut inde
exeat. Sic & hic etiam vivere licet. Si traga-
dus, inquit, & scortum, qui operam suam scenæ
addixerunt, perpetuò in eo exercitio, quamvis turpi
& infami vivere destinant, nec ab eo vitæ genere re-
cedere cogitant; quid ni & liceat nobis manere in
hac turbulenta vitæ rutuba? Audemus in loco
penè conclamato & nostram, licet minùs dextram
forsan, conjecturam interjicere. Quid si voluit *Mar-
cus*, quod l. 4. § 31. *μὴ πύργον, μήτε δόλον*

quodque *Plato* *epist.* 7. *μήτε ἀπὸ χάνωνος μάτῳ
νευτῶντα, μήτε διὰ καλὰ δύναντά γὰρ, κατὰ τὴν αὐ-
τοῦ.* Vide l. 11. § 18. Ità certè usurpavit τὸ τε-
ρόν l. 9. c. 29. εἰ γὰρ ἐτερόν, ὅς ἐστι με κατὰ
κίκεκα μιμήτης.

§ 29. *Ὡς ἐξελθὼν ζῆν διανοή* | Turpe & peni-
culosum est in eo statu vivere, in quo nolis mori.
Verum nihil impedit, inquit *Marcus* noster, quo
minùs quisque in eo statu vivat, in quo mori ac de-
fungi desiderat atque in animo suo habet. Vide *supr.*

l. 2. § 11. & *infr.* l. 11. § 3.

Ἐξελθὼν | exiens, è vita scilicet ut l. 2. § 11.
ἐξελθὼν τῷ βίῳ. pro mori. *Ἐξελθὼν* & ἀπλῶς
simpliciter pro mori. Ità *Epictet.* l. 2. c. 15. *σω-
τῆρ μου ἵνα ἐξέλθῃς.* *Liban.* *Monod.* in *Daphn.* &
poll. templ. ὅς νυμφίον πνός, πλεονεχῶν ἢ ἐν ἐπεί-
ων, ἀπλῶς. nam quod *M. Caf.* de *Seccissim*,
sive ἀναχωρήσει intelligit, qualem l. 4. § 3. loquitur;
mini ne utique probandum videtur.

Τότε καὶ τῷ ζῆν ἐξελθὼν | Ità l. 8. § 47. ἀπλῶς
ἐν τῷ ζῆν. Stoicum hoc dogma, pietati parum
consentaneum: de quo vide ad l. 3. § 1. Apud *Sto-
icorum* tom. 2. tit. 1. *Mufonius*, opinor, εἰ μὴ ἐν
πῶν πνιγνῶνται, ἀφῆν ἐν τῷ βίῳ· εἰ γὰρ μὴ, ἡ-
δύς ἀπαλλάτῃ, ὥστε ἐν πνιγνῶνται, ὥστε ἐν
ἐν τῷ βίῳ. κατὰ τὸ καὶ οἰκίας, φησὶν ὁ *βίος*,
ἐξοικισθῆναι, ὅταν τὸ ἐνοικίον ὁ μισθός ἐν
μὴ δύνῃ.

μεγάλα τέρετες, ἀπὸ τῆ θιᾶς τὰ κατὰ τῆς ἔργων, γίνονται. Martial. l. 10. epigr. 23. de M. Antonio.

Præteritisque dies, & totos respicit annos.

Nulla recordanti lux est ingrata gravisque :

Nulla fuit, cuius non meminisse valis.

Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus : hoc est

Vivere bis, vitâ posse priore frui.

De aliis autem Marcus aliorumque bene gestis l. 6.

§ 48. quod de se suisque istic.

Μάτε πῶς ῥέξα' ἔξατον, μήτε οἷσιν | neminem unquam vel factu vel dicto laffisse. Syntaxis gemina Homericæ illi Odys. c. v. 15.

Δαίμονι' ἔτε τι σε ῥέω κελόν, ἔτ' ἀργείων.

Οἷα ἡρώτας ἀπομύσαι | Hoc nomine Deo gratias agnoscit deberi, l. 1. § 17. διὰ τὸ ἀντηχῆν τὸ σῶμα ἐπὶ τοῖσιν ἐν τοῖσιν βίῳ. quod laboribus tot tantisque exantlandis par fuerit, in corpusculo tam infirmo.

Πλῆρες ἔσθ' οἱ ἰσότης τῷ βίῳ | Vide l. 3. § 8. 2.

& l. 9. § 33. & l. 10. § 1. Lucret. l. 3.

Cur non, ut plenus vitæ convivia recedis ?

De Pollio Stat. Sylv. l. 2. v. 127.

---dubio quem non in turbine rerum

Deprendet supremæ dies ; sed abire paratum,

Ac plenum vitæ---

Καὶ τελεία ἡ λειτουργία | Vide l. 12. § 36.

Ἀνθρώπων εὐφροσύνη | Itā restituit Xyl. quod in membranæ ἀνθρώπων sensu planè adverso legabatur.

Θέλω δ' ἔτι φῶσιν | Vide supr. § 9.

§ 32. διὰ τὴν συζέχου | Anacharsis illud in Græcis, quos cæteroqui suspiciebat, quasi rationi minus consentaneum notabat, ὅτι παρ' αὐτοῖς ἀγωνίζονται μὴ οἱ τεχνίται' κείνοι δ' οἱ μὴ τεχνίται. quod in certaminibus de peritis imperitis iudicarent. Quod respexit Tertullianus, apolog. c. 1. Quanto magis, hoc Anacharsis denotasset imprudentes de prudentibus iudicantes, quàm immuscos de musicis ? Horum ergo iudicia peritum prudentemque quemlibet contemptim habere vult Marcus noster. Cui accedit Demetrius Cynicus, qui, ut Seneca epist. 91. dicere solebat, eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditus crepitus. Varro Mergopolis :

---stultos contemnite docti.

Vide l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 34.

Ἀπὸ τοῦ καὶ ἀμαθῆς ψυχῆ | rerum naturæ ac conditionis ignari. Aufon. lud. 7. sap.

Bis Prieneus dixit ; Oἱ πολλοὶ κακοί.

Quod est Latinum ; Plures homines sunt mali.

Sed imperitos scito ; quos dixit malos.

Ex mox :

Bis Prieneus dixi ; Oἱ πολλοὶ κακοί.

Latino diffusi suspicio, Plures mali.

Dixisse nollem. Veritas odium parit.

Malos sed imperitos dixi & barbaros,

Qui jus, & æquum, & sacros mores negligunt.

Epictet. l. 1. c. 29. Εἴτα μουσικός μὴ καὶ ὁπρῆται αὐτῷ ἀποφανομένη, περὶ τῆς νήτης, ἢ ἀνδρῶν. ἔδ' ἡμετέρους, ἀνδρῶν τὰς ἀπὸ κινήσεως τὸν κύκλον περιπατήσους μὴ ἢ ἴσους δ' ἢ τὰς ἀληθείας περιπατῶντες, ἀνδρῶν ἀπὸ τῆς ὁπρῆτης ἀπαικῶν, ἀπαικῶν τῶν περὶ οἷον καὶ ἀνδρῶν, καὶ ἀδίκων καὶ δικῶν ; ἀπὸ πολλῶν ἀδικῶν ἢ ἀπὸ πολλῶν δικῶν. Vide reliqua. Idem l. 4. c. 5. Τί ἐστι ; δίκαιος μὴ καὶ ἀρετῆς ; ἀπὸ πόνων ; ἀπὸ ἐπιδότων ; καὶ πόνων καὶ ἀρετῆς οἱ ἐπιδόται ; τὸ ὅρα καὶ ἀδίκων ; ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ; τί οἱ μίλει ; ἢ πῶς ἂν ἀλλὰ τεχνίτη ἢ ἀτέχνων. Vide & eundem ad l. 9. § 26. ἀμαθῆς autem ψυχῆ, anima imperita, pro hominibus imperitis. quod est Hebræis ac Hebraïstantibus valde familiare. Vide ad l. 1. § 16. ubi σῶματα, id est, corpora, pro servitiis. Moses lib. 2. cap. 1. v. 5. Fueruntque omnes anima, quæ à Jacobi femore prodierunt, septuaginta anima. quod Stephanus apud Lucam Act. c. 7. v. 14. Græcam secutus versionem, ἐκ δὲ ἡμῶν ἀπῆλθε ψυχῆς. Idemque c. 27. v. 37. ἡμεῖς δ' ἐν τῷ πλοῖ καὶ πᾶσι ψυχῆ διακόσιαι ἐκ δὲ ἡμῶν ἀπῆλθε ψυχῆς ἀποτακῶν. Nec abhorrent Latini. Tertull. de anima c. 13. Enimvero quis non anime dabit summam omnem, cujus nomine totius hominis mentio titulus est ? Quantas animas pascio ? git dives. & animas salvas optat gubernator. Cicer. familiar. l. 14. epist. 14. Vos mea charissime anima, quam sepius ad me scribite.

Ἡ ἀνδρῶν ἀρετὴ καὶ πλῆθος | Vide l. 8. § 3.

Τὸν διὰ τῆς οἰκίας δίκης ἀλόγον | Animam scilicet cœcumenicam, vel catholicam potius, de qua supr. § 30. & l. 4. § 40. & l. 6. § 14.

Κατὰ τοῦτο δὲ περὶ τῆς ἀρετῆς | sive κατὰ τὴν ἀρετὴν, ut Apostolus Act. c. 17. v. 26. Vide tamen supr. § 13.

Οἰκονομῶντα τὸ πᾶν | Vide supr. § 21.

§ 33. Σπουδὴ, ἢ σκελετὴς | cinis, aut sceletus : quod supr. l. 4. § 48. Τάειρος, ἢ τέρετος. ibi vide. Apud Plutarchum Antonius postredie de rerum summa cum Cæsare decertaturus ad cenam suos jube, περιουμότερον εὐωχεῖν ἀδελφόν καὶ ἐν τῷ ποίησιν εὐερίον, ἢ διαδοῦναι ἐπὶ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σκελετὴν καὶ τὸ μὴ εἶναι ἡμέτερον. Teles Pythagoricus, de exilio, apud Stob. tom. 2. tit. 40. 'Ημεῖς μὲν καὶ ἴδμεν καὶ ἀπὸ τῆς οἰκίας καὶ οἰκονομίας ἐκδοῦν ἡμεῖς, ὡς καλὸν πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κατὰ τὴν ἀρετὴν λαμβάνουσιν.

Ἡτοι ὄνομα, ἢ ἔδ' ὄνομα | Vide l. 4. § 33 & l. 12. § 27. μῦθος, ἢ ἔδ' μῦθος.

Ὑπόθεσις καὶ ἀπῆλθεσις | Lib. 4. § 3. τὸ κενὸν τῆς ἀπῆλθεσις. & l. 6. § 16. κατὰ τὴν ἀρετὴν.

Κατὰ, καὶ σκελετὴς, καὶ μινετὴς | Vide lib. 2. § 12.

§ 12. & l. 6. § 13, 26. & l. 7. § 3. & l. 9. § 36.

— *οὐκ ἔστι* Ὀλύμπῳ | Ex Hesiodi oper. l. i. v. 195.

de quarto agens seculo :

Καὶ τότε δὴ *οὐκ ἔστι* Ὀλύμπῳ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοφείης
Ἀδανάτων ματὰ φύλον ἴτων, *οὐκ ἔστι* τ' ἀνδρῶν
Ἀιδῶς καὶ Νέμεως. — (πες,

Et Arat. Phoenom.

Καὶ τότε μολήσασα Δίκη κοῖνον γλῶττι ἀνδρῶν,

Ἐπ' αὖτ' ἵστατο νῆα.

quod Fest. Avienus :

Sic iusta in populos mox Virginis inculpata

Exarsere odia, & caelum per nubibus intrat

Divus alio. —

& Cicero.

Deferuit prope terras iustissima virgo,

Et Jovis in regno, caelique in parte resedit.

Refert Lactantius, sed ita in vulgatis, quasi Cicero-

nem istud negare dicatur. Sed non, ait Cicero, &

Jovis in regno, &c. cum deberet esse, sed non, ut ait

Cicero, hoc, inquit, non est verum, quod Cicero di-

xit, Jovis in regno Iustitiam resedisse, cum Jupiter

ipse iniustissime se gesserit. De eodem hoc Naso

Majamorph. l. i. v. 129.

— fugere pudor, verumque fidesque.

& mox, v. 149.

— & virgo cede madentes

Ultima caelestium terras Astraea reliquit.

Juvenalis Iridem. Sat. 6.

— ad superos Astraea recessit,

Ha: (pudicitia scil.) comite; atque duae pariter su-

gere sorores.

Scilicet, ut Lactant. insit. l. 5. c. 5. Hi planè in-

tellexerunt, abesse iustitiam à rebus humanis; eamque

finxerunt offensam vitiiis hominum, cessisse terrâ, in

caelumque migrasse. Allusit huc Val. Flaccus Argo-

naut. l. 2. de procellis cladibusque agens caelitus

immissis;

— tunc flagitat iras

In populos, Astraea Jovem, terrisque relictis

Invocat assiduo Saturnia sidera questu.

Allusit & Maro ipse Georg. l. 2. ubi de agricolis

dixit;

— extrema per illos

Iustitia excedens terris vestigia liquit.

Inde ludens Lucian. in bis accusato τὴν Δίκην in-

ducit Jovem patrem nē in terram denuo mittatur

deprecantem verbis illis: Αὐθις ἐς τὴν γλῶττι, ἵν' ἔξ-

ελευσέμεν *οὐκ ἔστι* αὐτῇ, δεξιπτερῶν πάλιν ἐκ τῆ

βίᾳ, τὴν ἀδικίαν ἐπαυλῶσαι ἢ φέρων; Ceterum,

Marco nostro imperante, *ὅτι καὶ αὐτὸς ἀνδρῶν*

καὶ θεῶν εἰς ἀνδράποδος, iustitiam ac reverentiam ad

homines regressus, asserit Aristides orat. in Roman.

Idemque de Severi cum filio Antonino imperio

cecinit Oppianus *ἔλιδτ.* β. prope finem,

— νῦν γάρ σι, Δίκη, δεξιπτερῶν πολλῶν

Γινώσκω μετρίως συνίστην ἢ δὲ σωίστην,

Ἐξ ἡ μαι κραίνουσι μέγα θεῶν ἐμπεδαῶτες

Ἄμρῳ διασπότης τε πατὴρ καὶ παῖδά μ' ἔδωκε.

Scripta enim hæc Severo superstitæ, etiam si non antè
defunctum jam publicata. Quin & idem planè fu-
tutum pronunciat Porphy. de abstinent. l. 3. si ad vi-
ctum simplicem ac innoxium reduci posset genus
humanum. Ἡ δὲ δὴλον, inquit, ὅς ἐστι καὶ ἀνθρώπων
ἀδικίαι μὴν ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν ἀνδράποδος, διακωλύουσιν
τὴν πολιτείας καὶ παρ' ἡμῶν, καὶ αὐτῶν καὶ ἐν ἐργαίῳ.

10 Ceterum Didymus Cynicus apud Plut. de orat. ac-
sit. Θαρμῶν δὲ, εἰ παύτως εἰς [ἡμῶν] κακίας
ὑποκαταστήσας, ἢ μόνον, ὅς ἐστι παρ' ἡμῶν ἡσίοδος, αὐ-
θις καὶ ἡμῶν τὸν ἀνδράποδος βίον ἀπολαύσασιν,
ἀλλὰ καὶ ὁρῶντα διὰ τὴν εὐπαιδείαν τὰ χρησιμεύ-
οντα πωλίσαντες εἰσάγουσιν. Ità enim restituendum locum
illum autumo: nisi quis & ἐστὶν interficiendum ex-
istimet, ut sit θαρμῶν ἐστὶν ea enim dubio procul

Cynici mens est. Vise Ammian. l. 22. c. 10. p.

239. & l. 25. c. 6. de Juliano. Vise & sic Hiero-

nym. adv. Pelagium l. 3. c. 5. quem viduæ cuidam

in epistola ad eam data adeo fœdè adulatorum refert,

ut iustitiam, qua esse jam non nisi in caelo credatur, a-

pud illam solum dicat inveniri in terris.

Τὰ μὲν αἰδμήτα, ἐμπεδαῶντα, καὶ ἐκ ἐστῶτα |

suprà § 23.

Τὰ δὲ αἰδμήτα ἐμπεδαῶντα, καὶ ἐμπεδαῶντα |

Vide ad l. 2. § 17. & l. 6. § 10.

Ἀναδυμῶντος αὐτῶν αἰμαίῳ | Ità l. 6. § 15. ἢ

καὶ ἐμπεδαῶντα, ἢ ἢ αὐτῶν αἰμαίῳ ἀναδυμῶντος, καὶ ἢ ἐκ

τῶν αἰμαίῳ ἀναδυμῶντος.

Τὸ δὲ ἐμπεδαῶντα παρὰ τοῖς τοῖς καὶ | l. 3. § 4.

& l. 4. § 3, 33.

Τὸ ἐν ἀνθρώποις, ἢ καὶ τῶν τῶν | Quid ergo aliud ope-

ris, nisi vel &c. Xyl. frustra legendum enim, πὶ ἐ

ἀνθρώποις, &c. Cur non propitio lubentique animo

mortem expectas, sive ea destructio est sive dimi-

gratio?

Εἴτε σφίον, ἢ τε μετρίως | Ambiguè loqui-

tur istic Marcus, uti sæpe alibi. Vide supr. ad l. 4.

40 § 21. sed & l. 8. § 25. & l. 11. § 3.

Σφίον | sic l. 4. § 21. ὑπερῶντα, quia igneum

quiddam animam existimabant. Ignis autem &

accendi & extingui dicitur.

Θεὸς μὲν σφίον καὶ ἐμπεδαῶντα, ἀνδράποδος ἢ εὐ ποι-

εῖν | Eadem monita salutaria, l. 6. § 30. Vide ibi

adnotata.

Ἀνέχου αὐτῶν καὶ ἀπὸ χερός | Ità l. 4. § 3. τὸ ἀ-

νέχου καὶ ἀπὸ χερός ἀνέχου. & supr. § 20. ἐμπε-

δαῶντα καὶ ἀνέχου. Epictetus solitus est dicere,

(uti ex Favorini relatione Gellius, noct. Attic. l. 17.

c. 19.) duo esse vitia nullo omnium gravissima ac te-

terrimum, intolerantiam & incontinentiam, itaque futu-

rum pleraque impeccabilem, vitamque victurum tran-

quillissimam, qui hæc duo verba cordi habeat, eaque sibi

imperanda atque observanda curet. Ἀνέχεσθαι καὶ ἀπὸ χε-

ρὸς sustine & abstine. Atqui Tertullianus etiam inco-

incontinentiam

inentiam sub intolerantia comprehendit, continentiam sub tolerantia contineri contendit. de patient. c. 5. Ut compendio dictum sit, omne peccatum impatientiae ascribendum. malum impatientia est boni. nemo impudicus, non impatiens pudicitiae, & improbus probitatis, & impius pietatis, & inquietus quietis. ut malus unusquisque fiat, bonus perseverare non poterit. Et ibid. c. 15. Omnia Dei placita tueretur patientia, &c.

Μήτε σέ, μήτε ἐπὶ σοί | Eucher. in orat. hortat. 10

Esse tu, inquit, tibi charior, quam tua. Verum Marcus hic ista, & quicquid extra corpusculi animulæque fines consistit, tua esse tibi negat. sed & Lucilius apud Senecam epist. 8.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum,
& Publius Syrus,

Alienum est omne, quicquid optando venit.

ideo nimirum, quia, ut Lucilius idem,

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

In eandem sententiam Bernard. de bon. deser. Divi-20

tia ista nec vera, nec vestra sunt. si vestra sunt, vobiscum auferre. Quod enim hic relinquitur, non nostrum sed alienum est. Ambros. epist. 9. Basil. Cæsar. explicans illud Mosaicum, Περσέως σωτηρ

τυτῆσι, μήτε τοῖς σὺς, μήτε τοῖς θεοῖς οἱ inquit;

ἀλλὰ σωτὴρ μόνον. ἄλλο γὰρ ἐσμεῖν ἡμῖς αὐτοῖς, καὶ

ἄλλο τὰ ἡμέτερα, καὶ ἄλλο τὰ θεοῖς ἡμᾶς. ἡμῖς μὲν

ἐν ἐσμέν ἢ ψυχὴ καὶ ὁ νῦν ἡμέτερον δὲ τὸ σῶμα, καὶ

αἱ δι' αὐτῶ ἀιδόνησι· θεοὶ ἡμᾶς δὲ τὰ χεῖμα, καὶ

αἱ τέχναι καὶ ἡ λοιπὴ σὺ βίη κατὰ σῶμα. Ceterum Epi-30

ctetus nec reculam, nec corpusculum etiam, tuum esse tibi conceperit. Siquidem, illud etiam explicans, quod Marcus hic, μήτε ἐπὶ σοί, sic infit. differt.

l. 1. c. 1. Τί λέγεις οὖ Ζεῦ; Ἐπικύπτει, [ita distinguendum, secus quam in vulgatis] οἱ οἶον τε λῶ,

καὶ τὸ σωματικόν αὐν σε, καὶ τὸ κυριόδιον, ἐποίησα αὐν ἐλ

ἐλδίζεον καὶ ἀπαρμποδίζον· νῦν δὲ μὴ σὶ λαοθάλασσιν.

σὺ τοῦ ἐκ ἐστὶ σὺν. Cui concinit & Pythagoras referente Stobæo tom. 1. tit. 1. Πένησι, καὶ ἐπὶ σὺν

αὐτῆμα, ὅθρ' μὴ ἐπὶ τοῖς διαφοραῖς ἐχθροῖς. Epictetus idem 40

enchir. c. 1. § 2. Τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ὅτι φύσις ἐλδίζε

ρα, ἀκόλυτα, ἀπαρμποδίζα· τὰ δ' ἐκ ἐφ' ἡμῶν,

αἰδινῇ, δέστα, καλυπτα, ἀλλότεια. εἰν ἐν τὰ φύσις

δέστα ἐλδίζεα οἰηθῆς, καὶ τὰ ἀλλότεια ἴδια, ἐμ

ποδιδίσησι. — μίμνη καὶ θυὸς καὶ ἀνδρώπεις. εἰν δὲ

τὸ σὺν μόνον οἰηθῆς σὺν εἶναι, τὸ δ' ἀλλότειον, ὡς ὅθρ'

ἐστίν, ἀλλότειον, ὡς οἱ ἀναγκάσει· ἐλπίσι, ἐλπίς

σὶ καλύσει, ὡς μίμνη ἐλπίνα, ἐκ ἐγκαλήσεις πνί,

ἀκων πρὸς ἐκείνους ἐπὶ ἐν, ἐλπίς σὶ βλάψει, ἐλπίς ἐκ

ἐξείν· ἐπὶ γὰρ βλαφείν π πείρη. Vide & Marcum 50

ipsum l. 12. § 3, 26.

§ 34. Εὐερεῖν | Vide l. 2. § 5. l. 10. § 6. Epi-

dict. differt. l. 1. c. 1. εὐδυμῶντα καὶ εὐερεῖντα.

& c. 4. εὐερεῖς καὶ ἀπερέρχως βιωσάμενος. Ei oppo-

nitur τὸ δυσερεῖν. Epictet. l. 1. c. 23. Ὅταν τὸ

φρόνισμα καὶ μόνον ἀπὸν ὅτι τὸ κατὰ φύσιν ἢ ἀμαρτ

νην, τὸ εὐερεῖν ἢ δυσερεῖν, τὸ ἀπυχεῖν ἢ ἐπυχεῖν. cum res scil. ex voto & animi sententia non succedunt, non fluunt. ab eis tractum, qui actu adverso conflictantur. Idem l. 2. c. 17. Θάλας τὰ σωατὰ, καὶ τὰ σοὶ σωατὰ; τί ἐν ἐμποδίζῃ; διὰ τί δυσερεῖς; ὡς ὁδῶν τὰ ἀναγκάσια; διὰ τί ἐν ὅθρ' ἀπῆναι πνί; διὰ τί δυσερεῖς; διὰ τί θάλας σὶ πνί, ὡς γίνεται, καὶ μὴ θάλας, γίνεται; ἀπῆναι γὰρ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ ἀμαρτίαν.

Ὅσον | supra § 14.

Ὅσον ἀπολαύμενον | certam in opinando rationem methodumque observare. Vide ad l. 1. § 9.

καὶ πρὸς αὐτὸ ταῦτα | Distinctio plena post πρὸς αὐτὸ est collocanda. quod & advertit Cas. dum non attendit Xyl. sententiam corrumpit.

καὶ παντὸς ζῶντος λογικῷ | hoc ideo, quia philosophi λογικὸν ζῶν, five animal ratione instructum non homini soli, sed Deo etiam, daemonibus & heroicis genus commune constituebant; uti ex Plut. de orac. cessat. Xylander hic monet.

τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι ὅθρ' ἄλλω | supra § 10. &

20. & l. 3. § 12. & l. 12. § 8. Epictet. apud

Stobæum tom. 1. l. 2. tit. 7. ex enchirid. c. 13.

Νόσος σώματος ὅθρ' ἐμποδίζον· σωματικὸς δὲ ἐστὶν

μὴ αὐτῇ θάλας. καὶ αὐτὸς σὺν ἐκείνῃ ἐμποδίζον, σ

αὐτὸς δὲ ἐστὶν καὶ ἐκείνῃ δὲ ἐστὶν ἐμποδίζοντα ἄλλα

πνός ἐμποδίζον, σὺ δὲ ἐστὶν.

τὸν ὅθρ' ἀπολαύμενον | Vide l. 4. § 37, 49.

& l. 6. § 50. & l. 7. § 28. & supra § 14.

§ 35. Εἰ μήτε κακία ὅθρ' | Vide supra § 25.

Μήτε τὸ κοινὸν βλάπτειται | Vide supra § 22.

Τίς δὲ βλάπτει τὸ κοινόν; | Vide l. 8. § 35. Epi-

dictet. differt. l. 4. c. 7. Τί μέλλει ἀπολλύμενος ὅθρ' ἐ

στὶν κακίῃ; si tibi vita etiam erepta fuerit?

§ 36. Μὴ ὁλοκαυτὸς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζει.

Hoc velle videtur, ne in opem egenis afflictive aliis

quibusvis, qui ejusdem indigenter, ferendo, id statim

admittamus, quod imaginatio forsitan nobis nostra

ad aspectum primum suggererit: miserum nimirum

hominem illum esse, five mali aliquid illi obvi-

gisse; unde & nos ipsi pariter afficiamur. id quod l. 7.

§ 43. dixit, μὴ συναρπάζωμεν, μηδὲ σφύζωμεν. Epictet.

enchir. c. 16. Ὅταν καλῶντα ἴδῃς πνὸς ἐν πνί, καὶ

ἢ ἀποδιδόναι τῇ τῇ, ἢ ἀπολαύμενος τὰ εἰσὶν

σφύζωμεν, μὴ σὶ ἢ φαντασίᾳ συναρπάζω, ὡς ἐν ἐκείνῃ

ὄντ' αὐτῷ τοῖς ἐκτός· ἀλλ' εὐδὺς διαίρησιν ὅθρ' σ

συνάπτω, καὶ λήγειν ἐκτὸς πρὸς αὐτὸν, ὅπ' ὅθρ' ἐ

στὶν, ἀλλὰ, τὸ δόγμα τὸ θεοῦ τῶν. locum inter-

gram apposui, quia minus integer videtur, quo ar-

tegritati restitutum suæ. Excidisse aliquid Hier.

Volsio suboluit: sed in supplendo parum feliciter

verfatus est. in annotatis interferit, ἄλλο γὰρ ἐστὶν

Alium, inquit non angit, quia non tangit, ut sit quod

Comicus,

Facile omnes, cum valeamus, recta consilia aegrotis dāmus.

Tu si hic sis, aliter senties.

sed & illis interjectis, adhuc claudicabit sententia. et si interjiciantur, sensum alium multò magis idoneum, & Epicteti menti consentaneum, redderent: qualem versio ipsa representare videtur. *Ipsū affligit; non casus ipse; alium enim non affligit, [vel potius non affligeret] sed concepta de eo opinio.* Verum sup-
plendum ampliùs ex Stobæo *tom. 2. tit. 115.* "Οπ-
τόν θλίβει, ὃ τὸ συμβεβηκός ἐστιν· ἄλλον γὰρ ὃ θλί-
βει ἄλλὰ τὰ δόγματα. οὐ γὰρ πρὸς τοὺς αὐτοὺς legit ἀν-
θρώπων. & illa διαίρει ὅσα σπαντὶ omisit prorsus.
quæ & mihi suspecta. Generalius paulò Epictet.
idem *dissert. l. 4. c. 10.* Μὴ σπεύδῃς ἐπὶ τῶν
εὐνοῦν καὶ καλῶν, σπεύδεις ἐν τῇ συγκατατίθειναι.
& l. 2. c. 18. Τὸ σπεύδον ὑπὸ τῆς ἐξουσίᾳς μὴ συμ-
μαρτυρεῖται, ἀλλ' οἷός ἐστι, ὅτι καὶ μετὰ τὴν φασίαν
ἔχεις ἰδίαν, τίς ἐστὶ, καὶ οὗτος ἡ σὺ ἀφ' ἧς σὺ δουλεύεις.
Redonanda eidem eadem vox hæc *enclir. cap. 20.*

"Οὗτος μὴ ποιεῖ ἰδίαν πᾶσα σωματικὰ ἔχοντα, ἢ ἄλλως ἐν-
δουλεύοντα, μαχεύοντα, ὑπὸ τῆς φασίας σωμα-
τικῆς. pro eo quod codices perperam, σωματικῆς.
Sic enim ipse mox c. 21. Τοῖς γὰρ ἐν σωματικῇ πε-
ρὶ, ὑπὸ τῆς φασίας μὴ σωματικῆς. Idem
enclir. c. 33. à Stobæo *tom. 2. tit. 17.* Ex quo co-
dices Epicteti emendandi; laudatus: "Οταν ἡδονῆς
πρὸς φασίαν λαβῇς, ὅτε καὶ ὅτι καὶ ἄλλων φαν-
τασίων φύλασται, μὴ σωματικῇ ταχῆς· ἀλλ' ἐκεί-
νῳ σὺ τὸ σωματικόν. καὶ μετὰ τὴν ἀναβολὴν αὐτὸς
πρὸς σπαντὶ λαβὼν, ὁμοιωσὶν τὴν φασίαν,
καὶ ὅτι ἔχει καλὸν καὶ πρὸς κατὰ τὴν ἡνίων.

"Ολοκαρῶς | *Omnino.* Xyl. ut sit, "Ολοκαρῶς ὁλο-
καρῶς quomodo Suidas exponit. Sed cum σωματι-
κῆς conjungit, nē in totum abripi nos sustineamus;
cum Bootius τὸ μὴ adherere malit, nē ulla ex parte
abripi nos patiamur. Ego ολοκαρῶς istis, ut & l. 9.
§ 3. ἀντὶ τῆς σωματικῆς, temere, temerariè posuim
existimem. ut ὁλοκαρῶς σωματικῆς idem sit Mar-
co, quod ταχῆς σωματικῆς Epicteto. re scil. ip-
si non satis sedulò & accuratè perpensa. Vide ad
l. 1. § 7. & l. 9. § 3.

Ἄλλα βουδὼν καὶ δουλεύον. Ità Cicer. *Tuscul.*
l. 4. Cur misereare potius quam feras opem, si id facere
possum? an sine misericordia liberales esse non possu-
mus? non enim ipse suscipere aegritudinem propter alios
debemus, sed alios, si possumus, levare aegritudine. Et
Plut. *de tranquill.* "Ενίοι καὶ φλοισσοφον (Stoicos
notat) καὶ τὸν ἑαυτοῦ φέροντα σπῆντα ἀποχρησάμενον
καὶ γινώσκον, ὡς καλὸν τὸ βουδὼν, ὃ τὸ σωματικόν
καὶ σωματικὸν τοῖς πᾶσι ὄντι. Quod autem
in casibus istiusmodi quoad alios observandum præ-
cipit Marcus, idem & quoad nos ipsos Epictet. l. 1.
c. 27. Τέτραχος αἱ φασίαι γίνονται ἡμῶν. ἢ
ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή, ὡς φαίνεται ἢ ἐκ ὅντων, ἐκ φαι-
νεται ὅτι ὄντι ἢ ἐστὶ, καὶ ὡς φαίνεται ἢ ἐκ ἐστὶ, καὶ φαί-

νεται λοιπὸν ἐν πᾶσι τοῖς ἐκείνῳ ἔχον ἐστὶ τὸ
πρὸς αὐτὸν. ὅ, τὸ δ' ἂν ἢ τὸ θλίβον, ἐκείνῳ δὲ
σπεύδον τὴν βοήθειαν.

Καὶ ἐν ταῖς μέσαις ἐλαττωμέναις, καὶ μέθοις βλάστην |
Si in mediis istis (quæ nec bona nec mala sunt) de-
trimenti aliquid sustinuerint, nē eos ledi existimes.
ἐλαττωμένη ἐστὶ τὸ ἐλαττωθῆναι ἢ τοῖς ἐλαττωθῆναι, sive
ἐλαττωθῆναι. ut Epictet. l. 3. c. 15. (qui locus & ad
l. 8. § 1. allatus, cum & illum illustrat, & cum eo
qui hic sequitur Platonis fororiat.) i.e. minis consequi,
detrimentum dampnari quæ aliquid sustinere. Siquidem
hoc eodem sensu τὸ ἐλαττωθῆναι usurpavit, *polir. l. 8.*
ὁ δὲ γὰρ τὸ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν
ἐλαττωθῆναι. ὅτι τὸ ἐλαττωθῆναι καὶ τὸ ἐλαττωθῆναι. Et
Dio Pruf. τίς καὶ ἐλαττωθῆναι βουλομένη, καὶ τὴν ἀ-
ρετὴν ἢ τὴν ἀρετὴν ὑπομένει. ὃ παλαιὰ ἀρετὴ καὶ
ἐκείνη ἐκείνη; & οὐκ. 6a. τῆς γὰρ ἀρετῆς καὶ
ἐκείνη ἀρετῆς, καὶ τὴν αὐτὴν ἐλαττωθῆναι. Allusio-
ne videtur Marcus ad illa Epicteti l. 2. c. 10. "Αλλ'
ὅπου τὸ σωματικὸν ἐλαττωθῆναι ἢ ἐκείνη ἀρετὴ, καὶ ἢ βλά-
στην ὅπου ἐκείνη τὴν ἀρετὴν ὑπομένει ὁ δὲ καὶ βλά-
στην ipse *supra* § 15. ὃ ἐλαττωθῆναι ἐκείνη ἐν τῇ
ἀρετῇ bonus habetur, qui minis sibi in istis concedit.

Καχὸν γὰρ ἔδος | Forſan fuerit, καχὸν γὰρ ἔδος· ni-
hil enim mali subest, cum ista nec bona nec mala sed,
media sint, quibus privantur illi. Potest tamen ferri
istud, καχὸν ἔδος. Sic enim Plutarch. *de exil.* Μὴ
σκόπει τὰ νῦν ἀέρινα καὶ τὰς ἀπορριπτοῦσθαι καὶ ἐκ-
είνῳ, ἔδει πρὸς φασίαν παρανομιῶν καὶ σπῆντα.
Faciantq; eodem quæ Epictetus habet loco superius
laudato: Εἰ ἔδος ἐστὶ τὸ θλίβον, σπῆντα ἐκείνῳ τὴν
βοήθειαν ἀνδρείως παρανομιῶν. Τίς ἔστι σπῆντα ἔδος
ἐστὶν ἐκείνῳ βοήθειαν; τὸ ἐκείνῳ ἔδος καὶ ἔδος
καὶ λεγόμενον, τὸ καὶ ἐκείνῳ ἀπώλεια ὁ πᾶς
αὐτῷ, ἢ μήτηρ ἀνδρείως ἀκροῦσθαι ἐκείνῳ λόγον
ἀποκρίσας σπαντὶ τῶν καὶ φανῶν ἀντίδωκε τὸ
ἔδος τὸ ἐκείνῳ ἔδος. Sed prius tamen illud magis
placet.

"Αλλ' ὡς ὁ γέρον | Fabellam aliquam seu historio-
lam respexisse videtur, de sene, qui pueruli alumni
sui rhombum, sive ludicrum aliquod, animi causâ
poscebat, non quòd ipse expeteret, aut momenti ali-
cujus esse duceret, cum παρρησίᾳ πᾶσι esse cogno-
sceret: sed quòd pulsio ipsam beneficio aliquo affecit-
se se opinaretur. ita solemus nos ab infantulis nostris
ejusmodi petere ludibundi, quòd illi nobis gratificari
videantur. est enim istis ῥόμβος, quod & Salmas.
monuit, non rhombus, utl Xyl. vertit, sed puerillis tur-
bo, quem & σπῆντα dixere. Hinc inter Bacchi infan-
tuli crepundia, utl ex Orpheo Clemens in *protrept.*

Κῶν, καὶ ῥόμβος, καὶ παρρησίᾳ καὶ παρρησίᾳ
Μηδὰς τε γέροντα καλὰ. &c.

"Επεὶ τοι γινῆ καλὸν ἐπὶ καὶ ἐκείνῳ | Xyl.
quoniam boni aliquid fiat in rostris, tanquam si esset,
ἐπεὶ πᾶσι γινῆ καλόν. Cal. quid facit, aut quorsum sit
clamor omnis ad rostra iste? ut aliter etiam legisse
videa-

videatur. Ego, etsi in loco suspecto, nihil mutō; sed *χάλας* illud pro participio habeo, non pro nomine. Verto itaq; *Quando ad rostra clamitans fueris*, sive honorem ac dignitatem aliquam aut tibi ipsi, aut cui faves cuipiam ambiendo, sive litem aliquam vel propriam vel alienam prosequendo. Verum D. Salmast. *χάλας* mavult, i. e. splendide vestitus & pulcr. ut allusum sit ad magistratus, qui pro rostris splendide amicti concionem habebant. *ἔμβολα* sive *ἔμβολαι*, *rostra*: locus in foro Romano, navium Antiatium, quas in pugna ceperant, rostris instructus; uti Livius l. 8. *Πρὸς τὸν χαλιβύνης ἔμβολος* eis *τὴν ἀγορὴν*. Polyb. l. 6. & *ἀναβὰς εἰς τὸν ἔμβολον*. ib. & apud Suidam autor incertus, *Τὸν δὲ παραχρῆστα πρὸς τὸν πόλεμον ἐρετιζόντα χαλιβύνης* *ἀπὸ τοῦ ἔμβολου*, *ἐποίητο τὸν λόγον*. Praetorem, qui populum ad bellum hortabatur, cum detraxisset, verba ipse faciebat, vel, concionem ipse habebat, quem locum Suidam de aciei genere, quod apud Tacticos *ἔμβολον* dicitur, perperam cepisse, monuit & toties hic nominandus mihi clariss. Salmast.

Ἀνδρῶν, ἐπελάθῃ | hoc tibi, inquit, occurat, ubi in foro confitis, locum forsan honestiorem dignitatemve aliquam vel tibi ipsi vel alii cuiquam cernixius ambiens: O homo, an istarum rerum conditionis oblitus es, quod ea, tanquam si boni quidpiam eis inesset, tam studiosè persequaris? sive, Nescis, o homo, qualia haec sint? pulcrum putas ac beatum magistratum capessere, ac pro rostris concionari, & affari populum?

Ναὶ ἀλλὰ τύποις σπεισέμεθα | Responder, quasi ex ambientis persona. Agnosco revera esse ejusmodi, qualia tu suggeris; adiaphora scil. Verum ea sunt, quae isti in aestimatione cum primis habeant; quaeque ambiunt & affectant omnes.

Διὰ τοῦτ' ἐν τῇ σὺ μωρὸς ᾖ | Regerit huic: An ideo & te stultum fieri, & inter stultos nomen tuum profiteri necesse est, quia stolidè sese illi habuerint? Quod in *Scolio* apud Athen. l. 15.

Σωὶ μοι μαννομένη μάνειο, συνοπρεσνῆσω σὺνδρῶνι. Tu velis tecum insanire, sano ego consipiam tibi.

Et Callias apud Clem. *Strom.* l. 6.

Φασὶ τὸ μαννομένην

Χρῆμαί μανέμεναι ἀπειλαί.

Apud insanios omnibus aium

Esse insanire decorum. Grot.

Vide & Apollodorum *Adelph.* ad l. 9. § 3. Atqui ut Menelao Agamemn. apud Euripidem in *Iphigen.* *Aulid.* v. 406.

Συνοπρεσνῆν σοι βύλαμι, ἀλλ' ἔ σωνοσπῆν.

Consipere, non consurcere sum promptus tibi. Grot.

Consipere, non desipere tecum debeo. Lips.

Eodemque alludens Plur. de amico genuino;

Συνοπρεσνῆν γὰρ, ἢ σωνοσπῆν ἔφυ.

Et ex Sophocle:

Οὐ γὰρ σωνοσπῆν, ἀλλὰ συμφορῆν ἔφυ.

Καὶ νῦν δὲ, συγκαλοῦν τὴν συμφορῶν, ἢ σωνοσπῆν, ἢ δὲ συμφορῶν. Marcus ipse *supra* § 29. *Εἰ δὲ ἐτεργάσθων, ἢ δὲ με χαλῶν, καὶ μωρὸς, μωρὸς* autem i. e. stultus, *supra* l. 4. § 38. pronunciaverat eos omnes, quos res istiusmodi solent, *συγκαλοῦν ἢ λυπεῖν*, si concedantur & adfint, latos; si negentur, tristes faceret.

Ἐνδρῶν ποτὶ, ἐπελάθῃ χαλιβύνης, ἔμβολος ἀνδρῶν | Locus morbi manifestus; sed cui citra codicum opem haud facillè medicina fiat. Mer. Casaub. illud *ἐνδρῶν ποτὶ* ad priora refert, eod; periocham vult claudi. vertit itaq; *Fueram quandoq;* [id sufficiat.] In praefatione sic *Ἐπὶ τῇ*; Num & tu idcirco stultus futurus es? sufficit quod tam diu etiamnum fueris. Xyl. sequentibus conglutinat; reddique; Aliquando, utcumque reliquus, factus sum felix. ut *ὅπως δὴ ποτε*, non *ὅπως δὴ ποτε* legendum fuerit. quod, si cui admittendum videbitur, malim; Qui nunc nescio quo pacto neglectum habeo, fuit quando *ἔτι* felicior eram, sortemque ferebam meliorem. Ut verba sint indignè ferentis, aliis jam posthaberi se, cum praelatus aliquando fuerit. qualis illa Menandriana apud Sext. Empir. *Pyrrhon. hypoth.* l. 1. c. 19.

Τὶ γὰρ χαλιβύνης;

Verum Casaub. *χαλιβύνης*, non *χαλιβύνης* legit, vertitque *Ἐπὶ τῇ*, *Mors me*, ubicunque voluerit, deprehendat; ipse felix futurus sum. Atque ita Marcus l. 12. § 7. *Ὅπως δὲ χαλιβύνης* *ἔτι* *δὴ ποτε*. Et simpliciter Epictetus *lib.* 3. *cap.* 5. *Τὶ δὴ ποτε χαλιβύνης*; videndus ad *lib.* 6.

§ 30. Lectionem eam probat D. Boot. sed pro *ἐνδρῶν* mavult *ἔτι* *ἢ ποτε*, ut sit sensus; Quocumque loco deprehensus, felix fueris, sive esse poteris: in tua est potestate situm, ut sis felix, quemadmodum l. 11. § 1. dicit, in mentis potestate situm esse, ut vitam sibi plenam ac consummatam efficiat, *ὅπως δὲ χαλιβύνης*, ubicunque vel quandocumque morte superveniente deprehensus fueris. Vel, *ἔτι* *ἢ ποτε*. Fias aliquando vir felix: fac te felicem. istud tibi acquire, ut, quocumq; loco deprehensus fueris, felix sis. Hoc verò sensu admissio, à superioribus ista sejungenda sunt, ut periocham integram cum eis quae sequuntur conficiant. D. Salmast. denique sic concinnat, ut dialogus prior continuari videatur. *Ἐνδρῶν ποτὶ ἔμβολος*. *Ἀνδρῶν, οὐ γὰρ ἔμβολος, ὅπως δὴ ποτε χαλιβύνης, ἀγαθὴν μοῖραν σταυρὴ ἀποποιέμεθα*. Felix aliquando fui. Mi homo, tu verò felix, ubicunque deprehensus, si bonam ipse tibi sortem feceris. quod quomodo fiat, mox subjicit. Hoc est quod Plant. *Trinum.* 2. 2.

Nam sapiens quidem pol ipse fingit fortunam sibi. Cicer. in *paradox.* 5. *Nec est ulla res, quae plus apud sapientem polleat quam ipsius voluntas atque iudicium, cui quidem etiam, quae vim habere maximam dicitur, fortuna ipsa cedit, sicut sapiens poeta dixit;*

Suis ea cuique fingitur moribus.

At quis poeta sapiens? Forſan docebit id nos Saluſtius. Is etenim *orat. ad Caſar. l. i.* *Res, inquit, docuit id verum eſſe, quod in carminibus Appian ait,*

Fabrum esse suae quaeque fortunæ.

Sed & Corn. Nepos in *vita Attici*;

Sui cuique mores fortunam fingunt.

Et de Catone Livius lib. 39. In hoc viro tanta vis animi ingenique fuit, ut quocunque loco natus esset, fortunam sibi ipse facturus fuisse videretur.

Τὸ δ' ἐμμετρὸς, ἀποδιδὼ μοῖραν σπουδῇ. ΣΠΟΥΔΗΣ
Istis aut corrigit Marcus sententiam homi-

nis, qui ideo felicitatem tribuebat sibi, quòd in dignitate aliqua petenda res ex voto nonnunquam successerant. aut exponit etiam clariùsque explicat, nè quis perperam accipiat, quid *τὸ εὐμαίεον* vocabulo intelligi velit. *Εὐμαίεον*, inquit, *five felix* (unde & l. 2. § 6. *εὐνοιστία felicitas*) is verè dicitur, qui *μαίεον ἀγαθόν*, id est, sortem bonam sibi nactus est. Sors autem bona, non in mediis istis, sed in bonæ mentis dispositione, bonisque conatibus atque actibus indè profluentibus, consistit. Vide l. 7. § 17. In his etiam *ἀγαθὸν ἔργον* pro *ἀγαθῷ ἔργῳ* rescribendum monet D. Salmast.

Ad Librum VI.

§ 1.

Τὸν ὅλων ἰσία ἐμπειρίας καὶ
ἐμπειρίας | *Universi materia est
obsequi ac fingenti parere prom-
pta. Verum hoc in dubium
vocat Seneca quæst. natur. l. 1.
p. 164.* ubi inter alia quæren-

dum proponit; *Deus materiam ipse sibi formet, an data utatur*: — *Deus quicquid vult efficiat, an in multis rebus illum tractanda deserviant*; & a magno artifice praeformetur multa, non quia cessat ars, sed quia id, in quo exercetur, sepe inobsequens arti est. Idemque fidentius in adversam partem, de provident. c. 5. Quare Deus tam iniquus in distributione fusi fuit, ut bonis viris paupertatem, vulnera, & acerba funera adscriberet? non potest artifex mutare materiam. hac passa est. quaedam separari a quibusdam non possunt, coherere, indivisus sunt. Scilicet Deum nesciebant illi materiae autorem, quam illi Deo suo coævam somniabant. nec mirum si inobsequentem experiretur, in quam legem creandi jus nullum obtineret. Videatur *adversus* Hermogenem. qui paria illis sentiebat, Tertullianus.

Ὁ δὲ ταί πῶν διοικῶν λέγεις | Vide *supr.* l. 4.

§ 40. & l. 5. § 21, 30. & *infr.* § 4.

Οὐδ' ἡμῶν ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν ἔχει τὸ κακοποιεῖν |

Ἰσὺς ἀπαργασὶς ὅτι κακῶν. Jacob. c. 1. v. 13.

Vide *ad lib.* 2. § 11. Quomodo ergò, inquires,

ipse de se? Eſaiæ c. 45. v. 7. *Ego Dominus creans*

malum. & Amos cap. 3. v. 6. An erit malum in ci-

nitate, quod Dominus non effecerit? Respondet Ba-

filius Cæsar. orat. 8. κτίζει καρδίαν. τὸ τέστι, ματα-

κοσμεῖ αὐτὰ καὶ ὡς βελτίωσιν αὐτοὺς ὥστε ἀποθνήσκειν αὐτοὺς

π 11) ἡδὴ, τὴν δὲ ἡδὴ φέρων μεταβολῆν. ὡς αὖτε

ἡμῶν ὡς οὖτοι χαλόν, ἢ ἡμῶν ἡρπται χαλόν ἢ
 τὸ ἡμῶν ἐπίπονον ἢ ὁδωμεθόν πρὸς τὴν αἰσθησιν
 ὑπο τῶ φρονίμῳ καὶ ἀγαθῷ διακόνῳ, πρὸς τὸ συμ-
 φέρον ἡμῶν ἐπάταται. Et rursum: Τὸ μὲν καὶ
 χαλόν ἢ αἰσθητὰ, ὅσοι μάλιστα ὅσα τῆς τοῦ κακοῦ
 παρασημασίας εἴσιν, ἐκ τῆς ἡμετέρας θεωρητικῆς ἡρ-
 πται ἢ λοιπῶν, τὰ μὲν ὡς ἀγωνίσματα, εἰς ἐ-
 πίδειξιν ἀνδρείας θεωρεῖσθαι τὰ δὲ, ὡς διαπαιδα-
 γματα ἢ ὑποτάγματα ἐπάταται τὰ δὲ, ὡς παραδείγματα
 ὅτι τὰ σωφρονεστέρας παιδείας πρὸς αἰσθητῶν
 ἐκολοιήτης. Gregor. Rom. in Job. l. 3. c. 6. Neque
 enim mala, quæ nullâ suâ naturâ subsistunt, à Do-
 mino creantur: sed creatæ sè mala Dominus indi-
 cat, cum rei bene contentis nobis malâ agentibus in
 flagellum format; ut ea ipsa & per dolorem, quo fer-
 riunt, delinquentibus mala sint; & per naturam, quâ
 existunt, bona. Unde & venenum, mors quidem est
 homini, sed tamen vita serpenti. Tertull. adv. Mar-
 cion. l. 2. Quia mala dicuntur, & delicta, & sup-
 plicia, conditorem malarum intelligi volunt, ut malitiæ
 auctor renuncietur. Nos adhibita diffinitione utri-
 usque farixæ; separatim malis delictis & malis sup-
 plicii, malis culpæ & malis pænæ; suum cuique parti
 definimus auctorem, malorum peccati & culpæ diabo-
 lum, malorum pænæ & supplicii Deum creatorem, ut
 illa pari malitiæ deputetur, ista iustitiæ multa con-
 denti iudicia aduersus mala delicta, de his ergo
 creator confitetur malis, quæ congruenti iudici: quæ
 quidem illis mala sunt quibus rependuntur: cæterum
 suo nomine bona, quæ iusta, & bonorum defensorum &
 delictorum inimica. Ita Irenæus adv. Valent. l. 4.
 c. 77. Mala eis in quos incidunt; bona quia ex Dei
 iudicio procedunt. Et August. epist. 120. c. 19. Ma-
 la non peccata, sed supplicia. Malum autem malo non
 malè redditur: nam & ei qui redditur malum est,
 quia supplicium est; & ei qui redditur bonum est,
 quia rectè factum ejus est. Idem ad Pelag. ep. 12. c. 7.

Πάσα καὶ ἐκείνον λίνετα | Vide lib. 2. § 2, 17. Vide & de passerculo, de pilo, Domini nostri pronunciata, Matth. c. 10. v. 29, 30.

§ 2. Κακὸς ἀκύν, ἢ ἐνσημύμω | Vide l. 4. § 25. & l. 5. § 3. & infr. § 7. & l. 7. § 36. & l. 8. § 2. & l. 10. § 11. Epictet. enchir. c. 49. Ὅσα θεωρεῖται, τούτοις, ὡς νόμοις, καὶ ὡς ἀσκήσιον ἐνσημύμω, ἐμύμω. ὅ, π δ' ἀν ἐξ πς πει σὺ, μὴ ἐπὶ σφ' τὸ πρὸ ἐκ ἐτ' ὅς σόν.

Μία τῶ βιωτικῶν θεωρεῖται | Vide lib. 3. § 7. Sen. ep. 77. Quid? tu nescis unum esse ex vitæ officiis, & mori?

Τὸ παρὲν εὖ διδάσκει | Hoc est quod noster passim inculcat; l. 3. § 10, 12. & l. 4. § 26. & infr. § 32. & lib. 7. § 6, 29. & l. 8. § 2. Pittacus, πρὸς αἰετον; interroganti, respondit, τὸ παρὲν ἐνποιεῖν. Laert. l. 1. quod postea in proverbium abiit. Suidas. τὸ παρὲν ἐνποιεῖν. παρμιμία, qui & subjungit Platonis locum ἐ Gorgia. Καί, ὡς ἔοικεν, ἀνάγκη μοι, καὶ τὸν παλαιὸν λόγον, τὸ παρὲν εὖ ποιεῖν, καὶ τὸ δὲ καὶ τὸ διδασκόμενον παρὰ σε. Et Cratini ex Pylea.

Ἀνδρες σοφὲς ἄνδρες, τὸ γὰρ παρὲν θεωρεῖται, ὡς καλόν, εἰς δὴ αὐτὸν εὖ πρὸς διδασκόμενον. Sapientis hoc opus est probè disponere, Quod impræsentiarum adest.

Apud Procopium Gothic. l. 1. Viriges;

Τὸ παρὲν εὖ πρὸς διδασκόμενον. Basil. Caesar. in Esai. & ex eodem Simeon cancellar. orat. 21. Μὴ πολυπραγμονεῖς τὸ μέλλον, ἀλλὰ τὰ παρὲν ὡς τὸ χρῆσιμον διαπίδασον. Αἰσθῆν γὰρ τὸν παρὲν καὶ τὸν παρὲν θεωρεῖται, ὡς καλόν, ἀνὰ καλὸν τὸ παρὲν εὖ ποιεῖν, ὅτι ἐπὶ ἐξ αὐτοῦ ἀνὰ καλόν. Bas. idem, orat. 24. Et Sim. or. 1. Apud Athenæum l. 10. incertus autor;

Ἐπὶ ταῖς παρὲσι τὸν βίον διατάσσει. Vitam explica ex præsentibus rebus tuam. Hefych. Τὸ παρὲν εὖ πρὸς διδασκόμενον. In adagii autem illius expositione lapsus Erasmus restituit Stephanus. Spectant eodem Pindari illa; Isth. Od. 8.

Τὸ γὰρ παρὲν ἀνὰ καλόν, καὶ αὐτὸν εὖ πρὸς διδασκόμενον. Χρῆμα πᾶν. διδασκόμενον γὰρ αὐτὸν, ὡς ἀνὰ καλόν, καὶ αὐτὸν εὖ πρὸς διδασκόμενον. Ἐλπίων βίον τε πόρον.

Et Pyth. 10. Τὸν δ' ἔχοντες ὁρῶν, Τυχὸν καὶ ἀετὸς καὶ ἄλλοι θεωρεῖται τὸν παρὲν.

Τὰ δ' οἱ ἐπὶ αὐτὸν ἀνὰ καλόν θεωρεῖται. Aristippi etiam monitum apud Elian. l. 14. c. 6. ἐφ' ἡμέραν πᾶν γινώσκων ἔχειν, καὶ αὐτὸν πᾶν τῆς ἡμέρας ἐφ' ἡμέραν τὸ μέρι, καὶ ὡς ἀνὰ καλόν, καὶ αὐτὸν εὖ πρὸς διδασκόμενον. τὸν δ' ἐπὶ αὐτὸν τὸ παρὲν, μὴ πρὸς τὸ πρὸς διδασκόμενον. Senec.

epist. 101. Ille ex futuro suspenditur, cui irritum est præsens. Denique quod Lucianus in Νεκρωματωίᾳ, ex Tiresia Menippo datum fingit consilium. Τὸ μόνον ἔξ ἀπὸ τοῦ θεωρεῖται, ὡς καλόν, καὶ αὐτὸν εὖ πρὸς διδασκόμενον.

§ 3. Ἐστὶν βλέπειν | Aliud hic, ἔστιν βλέπειν aliud ἐνδὸν βλέπειν l. 7. § 59. ibi vult hominem in mentem suam introspecere; istic in rerum externarum naturam ipsam internam, missâ specie externâ. Vide l. 3. § 11. & l. 5. § 36. & l. 7. § 29, 30.

Ἡ ἀξία | Vide l. 3. § 11. § 4. Πάντα τὰ θεωρεῖται | Omnia que subiecta sunt. Xyl. Substantia omnes. Caf. Malim, præsentia hæc omnia. τὰ θεωρεῖται, præsentia, quod lib. 9. § 23. Πάντα ὅσα ὁρᾷ. Vide ad l. 8. § 24.

Τὰ κατὰ μέγεθος | Vide l. 5. § 13, 23, 33. Ἡτοι ἐνδυμασίᾳ | Vide l. 8. § 25. & l. 10. § 7. Lugd. ἐνδυμασίᾳ, tanquam ab ἐνδυμασίᾳ, quod nescio an legatur. ἐνδυμασίᾳ, in fumos, exhalationes, vapores abire. quomodo ea solent, quæ adolentur. est ergo ἐνδυμασίᾳ Marco hic, quod Ἰσὺς 77 Pfalters dixit, Ps. 37. v. 20. ubi Scripturam receptam cur sollicitaret Piscator nihil erat.

Εἴτ' ὅπως ἡ ὁρᾷ | Siquidem comparata sit eorum substantia. Xyl. ut de subiectis singulis intelligatur. at Caf. si in unam eandemque substantiam redigenda sunt omnia: Vel, si rerum omnium substantia sit inter se unita, & in unum comparata. firmat simul & explicat Marcus ipse, § 9. ἡ ὁρᾷ καὶ τὰ ὅλα.

§ 5. Ὁ δοκῶν λόγος | Supr. § 1. incertum est autem, istane ad priora illa pertineant, an aliò spectent, & seorsim ponenda fuerint. Illud Casaubono, hoc Xylandro placuit. quod & ipse securus sum. De sensu convenit. Menti universi restricti, quid de singulis faciat, & quo fine quidque faciat, & quale id sit, in quo se vimque suam exerceat, factis perspectum ac prospectum esse; etiam si ista nos quàm creberrimè lateant.

§ 6. Ἀεὶς ὅπως ἡ ἀμυνεῖται | Aurea gnome. Diogenes interroganti, Πῶς ἀμυνεῖται τὸν ἐχθρὸν; respondit, Αὐτὸς καὶ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ. Refert Plutarch. de util. ex inimic. qui & de legib. poet. c. 3. Περὶ τὸν γὰρ κατὰ τὸν πονηρὸν ἐκ ἀρχῆς ὅπως ἀμυνεῖται, ὅπως πρὸς σὺνδοκῶνται κατὰ τὸν πονηρὸν, τὸ ὅτι Διοφάντος παρὰ τὸν ἐχθρὸν. ἐπὶ τούτοις γὰρ ὅπως ἀνὰ πρὸς ἀμυνεῖται τὸν ἐχθρὸν. Αὐτὸς, ἔστιν, κατὰ τὸν ἑαυτοῦ. Atque hoc est quod ille apud Comicum nescio quem (autore eodem de exil. referente) qui cùm de infelicitate sua querentem amicum πᾶν πρὸς ἀμυνεῖται iussisset, interrogatus quâ ratione id effectum

ἢ τὴν σῆμα. Idem denique apud Anton. Ἐὰν αἰὲς μνημονεύσῃς, ὅτι ὁ ἐργάτης καὶ ψυχῇ ἢ σώματι ὁδὸς παρέστανεν ὁδοῖος. ἐν πάσαις οὖν ταῖς περιόδωρα καὶ ταῖς ἀποδείξεσιν, ἢ μὴ ἀμείβεσθαι, ἔστιν ὅτι τὴν δὴν συνοικεῖν.

§ 8. Τὸ ἡγεμονικὸν ὅτι τὸ αὐτὸ ἐρεῖσθαι καὶ ἡρέπην | *Supr. l. 5. § 14. & l. 11. § 1.*

Ποῦν δὲ αὐτῶν φαίνεται πᾶν τὸ συμπαῖνον | *Vide l. 3. § 9. & l. 7. § 2, 14.*

§ 9. Κατὰ πῶς τὸ ὅλον φύσιν ἔχουσα περιέρχεται | *10. Supr. § 1, 4.*

§ 10. Ἦτοι κυκλῶν | *Idem l. 4. § 27.*

Ἐρωπὶς καὶ τὰ ξύλα, ὁρνοῖα | *leg. [καὶ] ὁρνοῖα.*

Τί καὶ ὁπθιμῶς εἰκῶν συλλεγμένα | *Ita l. 2. § 11.*

Τί μοι σὺν ἐν κόσμῳ ὁρνοῖας κενῶ;

Αἶα γίνεσθαι, Αἶα, γαῖα, terra. Porro in terram verti, sive terram fieri, pro mori; ex consequenti. ita in sacra pagina. Gen. 3. v. 19. in terram reverteris, pro morieris. & Eccles. c. 12. v. 7. Et pulvis in terram, quod prius fuerat, redierit. & Psal. 146.

v. 15. In pulverem mortis reduces me. & Psal. 146.

vers. 4. Quo die spiritus eorum recesserit, ad terram suam revertuntur. Allusum monet Xyland. ad illud Menelai. *Iliad. n. v. 99.*

Ἀλλ' ὅμοιός μοι πάντες ὕδαρ καὶ γαῖα γήϊοις.

Vos in aquam & terram cunctos convertere opto.

Plut. adv. Epic. vit. Τὸ δὲ ἀναμνησθῆναι τὸ λυθῆναι, (ita ex ipso superius Plutarcho restituto) καὶ μὴ δὲ τὸ

ὁρνοῖας ἡμᾶς τὸ ἀναμνησθῆναι, ἢ ἀναμνησθῆναι τὸ τὴν ζωὴν ἀνέσθαι, ἀλλ' ὅμοιός μοι πάντες ὕδαρ καὶ γαῖα γήϊοις.

Ἦτοι ὅμοιός μοι πάντες ὕδαρ καὶ γαῖα γήϊοις.

πῶς εἰς τὸ μὴ ὁρνοῖας μὴ δὲ ἀναμνησθῆναι διὰ λυθῆναι τὴν ψυχὴν. Idem, ejusdem saltem nomine, de Homeri vita ac poesi differens, ait verbis hisce poetam

συναινεῖν πῶς ἀνέλυτον οἷς τὰ γήϊα καὶ τοῖς ὕδατι.

indè Xenophanem traxisse dogma suum illud, τὰς ἀνθρώπων ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδαρ καὶ πῶς γῆν.

Et Alexand. Aphrodit. *problem. l. 1. q. 79.* Τὰ νεκρὰ, inquit, σώματα, ξηρὰ καὶ ψυχρὰ πύρρουν.

itaque Homerum, cum nosset τὰ μὴ εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, ὡς λεπτὸν καὶ καυρὸν, (ignem scilicet & aërem) τὰ δὲ εἶναι (terram scilicet & aquam) ὡς

μυρῶνα εἶναι τοῖς νεκροῖς σώμασι dixisse.

Ἀλλ' ὅμοιός μοι πάντες ὕδαρ καὶ γαῖα γήϊοις.

id est, ξηρὰ καὶ ψυχρὰ σώματα. ita siquidem legendum quod codices vulgati perperam exhibent, mendo manifesto; ξηρὰ καὶ ψυχρὰ σώματα. Simplicius Hesych. Ὑδαρ καὶ γαῖα γήϊοις. διαλυθεῖν τε, ἀποθανοῖσι. & Eustath. νεκρῶσθαι τε, καὶ τὸ

ζωοῦν τε καὶ ἀποθανοῖσι. ἀποθανοῖσι τε, καὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι. Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Subjungit tamen alios exponere, ἀντὶ τὸ ἀντιστοιχεῖσθαι (ἀντιστοιχεῖσθαι autem loco supra citato habet Aprodiss.) τὰς εἰς τὸ

ζῆν τε καὶ ἀποθανοῖσι καὶ ἀντὶ τὸ ζῆν καὶ ὕδαρ, ὡς εἰς ἀναμνησθῆναι τοῖς νεκροῖς σώμασι.

Ἦτοι αὐτὸς ἔχουσι ἀλλήλους. —

alios autem; duobus elementis hic nominatis etiam duo reliqua comprehensa & subintelligenda; sicut in illo Hesiodi oper. 1. ubi ad Pandoram conficiendam,

Γαῖαν ὕδαρ οὖρον, — Vulcano injungitur.

nec alio sensu dixisse Xenophanem,

Πάντες δὲ γαῖης τε καὶ ὕδατος ἐκ γήϊοις.

In proverbium autem usu frequenti ac familiari devenisse Homericum illud monent Grammatici. quo alluserit παραφύσας Val. Cato in *diris*, observante Scaligero, ubi dixit,

Quamvis ignis eris, quamvis aqua, semper amabo.

Cæterum Marcus hic elementum unicum duntaxat exprefsit, terram: quomodo & Euripides, in illis ex Chrysippo à Cicerone mutuatis,

Reddenda est terre terra; tum vita omnibus

Metenda ut fruges; sic jubet necessitas.

Est Euripidis in *Hypsipyle*, uti ex Stobæo discimus, *tim. 2. tit. 108.*

κατὰ δὲ ἀλλοτρίους βροτοῖς

Εἰς γῆν ὁρνοῖας γῆν ἀναμνησθῆναι δὲ ἔχει

βίον διεξίεναι, ὡς καὶ ἡμῶν σάχων.

Vide lib. 7. § 40. & l. 11. § 6. Scribit interim

Tullius ex Antiochi relatione, Carneadem solitum

Chrysippum reprehendere, quod Euripideum carmen illud laudaret: negabat enim (quod & Plut.

supra) genus hoc orationis quicquam omnino ad

levandam ægritudinem pertinere. id enim ipsum

dolendum esse dicebat, quod in tam crudelem necessitatem incidissemus. Illud adjecerim fieri posse,

ut altius alicujus poetæ hemistichium fuerit, quod hic Marcus usurpavit,

— ὅπως ποτὶς αἶα γίνεσθαι.

Ἦτοι γὰρ ἐπὶ αἶα ὁ σαρκομαχὸς, ὅ, πᾶν πῶς |

Pindarus apud Plut. in *Marcell.*

Τὸ δὲ περὶ τὸν

Ὁὐ πύρ, ἢ σιδηρεὺς ἡμῶν τῶντος.

Arcere namque fata, nec

Ignis, nec æneus valet murus.

Archinus apud Clement. *Strom. l. 6.* Πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὁρνοῖας ἀποθανοῖσι, ἢ ὁρνοῖας ἢ οἷς ὕδατι.

Demosthen. de *Coron. ibid.* & apud Lucian. in *Demosth.* Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις τῶντος τὸ βίον διανασθῆναι, καὶ ἐν οἰκίᾳ τῶν αὐτῶν καθεστῆσθαι τῶν

οἷς τὸν ἀνθρώπου ἀνδραγαθίαν μὲν ἀπαρτίζοντες καὶ οἷς, ὅ, πᾶν ὁ δὲ δὲ δὲ ἀνθρώπου.

quod ab Homero mutuatum, Clemens & Plut. de *Homero*, volunt, qui dixerit, *Il. ζ. v. 488.*

Μοῖραν δὲ ἔπιναν ποσειδάων ἐμυρῶν ἀνδρῶν,

Ὁὐ κακῶν, ἢ καὶ μὲν ἐστὶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τῇ σελήνῃ

ἔπιναν.

At nemo (fidei dico) fatum effugit unquam,

Esto malus, bonus esto; humano sanguine cretus.

Idem tanquam ex Achilles mente: *Il. 1. v. 318.*

Ἰσθι μοῖραν μὲν ὄντα, καὶ εἰ μάλα τις πολέμῳ

ἔσται.

Belan-

Bellantemque manet fors aqua domique manentem.
& v. 320.

Κάτ' αὖτος ὅμως, ὅτ' ἄρ' ἄν' ἄν' ἄν' ὅτε πολλά ἐορσάς.
Tam, cui nil gessum est, obit, ac qui multa patravit.
quem versum in ore frequentem habuisse Demonatem auctor est Lucianus.

Et Iliad, μ. v. 322. sub Idomeni persona;

Ὁ πέποι, εἰ μὴ γὰρ πόλεμον σέβει τὸνδε θυρόντες,
Αἰεὶ δὴ μάλοισιν ἀγῆρω τ' ἀπαίτω τε
Ἐπεὶ δ', ὅτ' ἐκὼν αὐτὸς ἐνὶ περσέσσι μαχόμενος,
Ὅτε καὶ σε σέλλοισι μάχῃσι κινδυνεύων
Νόη δ' (ἔμπεδος γὰρ κῆρες ἀρετῶν δαίμων)
Μόρτα, ἀς ἐκ ἐστὶ θυρεὺν βεβῶν, ἐδ' ἐπαυλῆσαι.
Ἰσθμῷ, ἢ πρὸ κούρης δρεξομένη ἢ πρὸς ἡμῖν.
O pepo, si letique exors, duræque senectæ
Vita foret, bellum subiectis fugientibus istis,
Non equidem aut acies primas ipse inter obirem,
Nec celebranda tibi mandarem munera Martis.
Nunc cum circumstent nos mille pericula mortis
Extra etiam pugnas, & inevitabile fatum,
Ibitus, aucturi famam nobisve, aliove.

Unde Plutarchus etiam sumpsisse vult Æschylum ista:

Ἀλλ' ὅτε πολλά πρῶματ' ἐν στέροισι λαβὼν,
Ὅστις τις, εἰ μὴ τέρμα σωτηρίας βίης
Ὅτ' ἐν εἴργῃ τις ἡμῶν παρ' ἐστὶ
Θάψῃ π' μάλλον τὸν περσέμενον μόνον.
Non tela si quis pectus intra acceperit,
Moriatur, ævi fata nisi dent terminum:
Nec ad focum quis considens in adibus,
Patium hoc magis sibi destinatum effugerit.

In quam eandem sententiam & Euripid. Ægeo, apud Stob. tom. 2. tit. 119.

κατ' αὖτος δ' ὀφείλουται
καὶ τὸ κατ' οἴκῳ ἐκείδῃ ἡμῶν πόνον.
morti est debitus.

Etiam laborum immunitis qui sedet domi.

Et Simonides ibid.

Ὁ δ' αὖ δάναϊς ἔριχα καὶ τὸν θυρόμαχον.
quod Flaccus l. 3. Od. 2.

Mors & fugacem persequitur virum.
Nec parcat imbellis juvenia

Poplitibus, timidæque tergo,

Tyrtaeus, ut H. Stephanus, an Callimachus; ut Cæmerar. an Callinus, ut Stob. tom. 2. tit. 51.

Ὁ γὰρ καὶ δάνατον γὰρ θυρεὺν εἰσδραμόν ὄντιν.

Ἀρδ', ἐδ' ἐπὶ περσέμενον ἢ θυρεὺν ἀπαίτων.

Πολλὰ δὲ δάνατον θυρεὺν καὶ δάπον ἀκόντων.

Ἐρχεται ἐπὶ δ' οἴκῳ μόρτα καὶ κατ' αὖτος.

A fato nulli mortis fit gratia; non si

Autores generis sit numerare Deos.

Sæpe fugâ elapsam circumstridentia tela,

In lare privato, mors inopina rapit.

Solon apud Demosth. de legat. malè obit.

Ὁ γὰρ θυρόμαχον κατὰν ἔρχεται οἴκῳ ἐκείδῃ.

Αὐτὸς δ' ἐπὶ ἔρχεται κατ' αὖτος θυρεὺν.

Τὴν δὲ δ' ἔρχεται κατ' αὖτος, εἴθε γὰρ πείρας,
Εἰ γὰρ τις ἢ ὀδύων ἐν θυρεὺν ἢ θαλάμῳ.

Cujusque irrupit pestis popularis in ædes:

Valva ferrata nec prohibere valent.

Septum etiam sublime supersiluit, atque latentem

Prendit, siue habeat angulus aut thalamus.

Martial. l. 4. epigram. 60.

Nulla fata loco possis excludere, cum mors

Venerit, in medio est Tibure Sardinia.

& Propert. l. 3. eleg. 17.

Ille licet ferro cautus se condat & ære;

Mors tamen inclusum protrahit inde caput.

Vide ad l. 7. § 46. August. de divers. serm. 28.

Mors differri potest; auferri non potest. Et de Verb.

Apost. 18. Mortem differunt ista, non auferunt. Sed

etsi tardius quis moritur, ideo non moritur? Idem de

temp. 74. Quid autem ad rem pertinet, quamdiu vi-

tes, quod evitare non possis? Senec. epist. 93. Quid

intere est quàm citò exeat, unde exeundum est? ibid.

20 Vide l. 4. § 50.

Εὐσαδῶν | Verbum Stoicis familiare, quā con-

stantem illi & immotum prius animi tenorem desi-

gnabant. eundem & εὐσαδῆν appellabant, & τὸ

εὐσαδῆς. Vide l. 5. § 18. & Epictet. differt. lib. 1.

c. 29. & l. 2. c. 5. & l. 3. c. 9. & c. 24. Ὁ γὰρ

εὐσαδῆς ἀνδρῶν ἐστὶ τὸ εὐδαίμων, ὅτ' ἐν τῷ

εὐσαδῆν ἐπὶ τοῖς. quo loco tamen, prout & apud

nostrum, potest status animi placidus & tranquillus

designari, qualis est æquor in malacia. Καὶ γὰρ

30 ὡς εὐσαδῆν τὸ πλάγος, Lucian. ideo &

idem l. 2. c. 5. εὐσαδῆς καὶ ἀπαρῆς conjunxit:

& quod huic cognatum noster, l. 12. § 22. κα-

τὰς πύλας, καὶ κατὰν ἀκόντων.

Θαρήν τὸν διοικῶν | Psal. 112. v. 7. de viro

pio. Stabile est cor ejus, confisum in Domino. hoc

est, ἐπὶ τοῖς κατὰν αὐτῷ, ut Græc. interpretes,

ἐπὶ τοῖς κατὰν αὐτῷ vel Marci nostri verbis,

εὐσαδῆς καὶ θαρήν τὸν κατὰν.

§ 11. Τὸ κατὰν ἀκόντων | Quæ lib. 1. § 12.

40 ἀκόντων ἀκόντων. & § 15. ἀκόντων dixit.

Ταχὺς ἐπὶ τοῖς. Ità lib. 5. § 9. ἐκκενδῆς

πύλιν ἐπὶ τοῖς. Vide & sectionem huic proxima-

mam.

Ἐπὶ τοῖς κατὰν | Ità de filio prodigo Do-

minus, Luc. c. 15. v. 17. Εἰς ταῦτα κατὰν, ad

femetipsum reversus. quasi extra se positus antè fuisset,

cum cupiditatibus ac libidinibus abripiendum

se præberet. Publ. Syrus:

Homo extra corpus est suum, cum irascitur.

50 imò extra mentem potius: juxta illud Plut. adu-

iracund.

Ὁ γὰρ θυμὸς, ἐκ τῷ φησιν ὁ Μελανθίου,

Τὰ δὲ δὴν ἀκόνται τὰς φησιν ματοκίους,

ἀλλ' ἐξοικίους πύλιν καὶ ἀκόντων. Sicuti contra,

ὁ λογισμὸς τὰ δὴν ἀκόνται καὶ πύλιν, τὸν δὲ

πύλιν καὶ τὸν θυμὸν ἐκκενδῆς θυμῷ. Idem de pro-

vid.

vid. divin. Quod & de reliquis etiam affectibus Chrysippus in lib. *περὶ ἀνομαλογίας*, referente eodem in tract. de virt. moral. Τὰ ἐπιτηδύμια πάλιν, inquit, ἐκέρχεται πρὸς λογισμὸν. idque Menandri testimonio comprobatur, cujus ista sunt;

Οἱ μοι, πάλας ἔγωγε, πρὸ ποδ' αἰ φρένας
ἤμῃς ἐκείνον ἦσαν ἐν τῷ σώματι
Τὸν χυμὸν, ἔ παῦτ', ἀλλ' ἐμὴν αἰσχυρῶς
Eheu me miserum, quamnam in partem corporis
Mens nostra se proripuit illo tempore,
Cum nimium vecors hac ego illis pretuli? Grot.

Inde plerisque obtinuit, inquit Plut. in collat. terrestr. & aquatil. *περὶ τῆς παραφροσύνης*, μὴ τῷ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκτυπῶσθαι τῷ λογισμῷ. Vult itaque Marcus, sicubi tale quid contigerit, quam celerrimè ut ad te redeas. Cicero ad Attic. l. 7. ep. 3. Id quod animum induxerat, paulisper non tenuit; sed citò ad se rediit.

Ἐστὶν γὰρ ἐγκατέπερος | Resarciendo jugiter post remissiones atque interturbationes animadversas, validior evadet animi tenor. Ità ossa contracta, si fuerint probe restituta, robustiora fiunt. Sed & athleta, quicumque magni spiritus, nec projectis animum proijciatur; & quoties cecidit, contumacior surrexit. Sen. de benef. l. 2. c. 13. Et quaest. nat. l. 3. praefat. Fidelissimus est ad honesta ex penitentia transitus. Et quod Plutarch. in amator. Ως γὰρ ἡλίου ἐκ νεφῶν καὶ μετ' ὀμύχλῳ διεμύπτει; ἔτι τῆς ἑως μετ' ὀργῆς καὶ ζηλοτυπίας ὀρωμύμεν διαλλαχῶς, ἡδίων καὶ δειμύπτει. Plaut. item Amphitr. act. 3. sc. 2.

Ira interveniunt; redeunt rursus in gratiam. Verum ira si quae forte eveniunt huiusmodi Inter eos, rursus ubi revertuntur in gratiam est, Bis tantò amici sunt inter se quam prius.

§ 12. Ὡςτε πολλὰς ἐπέμνη | Senec. epist. 103. Quantum poter, in philosophiam secede. Illa te sinu suo proteget: in huius sacrario eris aut tutus, aut tutior. Vide & supr. § 10.

Περὶ σωπαυῶν ταύτη | Vide l. 5. § 9. & § 34. & supr. § 7.

§ 13. Νεκρὸς ἔσθ' ἰχθύς | Cadaver piscis. Plut. de esu carn. l. 1. Ἐγὼ γὰρ θαυμάζω πῶς πάλιν καὶ ποῖα ψυχὴ ἢ λόγος ὁ σαρξὶς ἀνθρώπου ἢ ζῶον φόνου σφάλλει, καὶ πεδνηκότες ζῶα χεῖλεσι σαρξὶς αὐτοῦ σαρξὸς. καὶ νεκρῶν σωμάτων καὶ εἰδύλων σαρξὶς αὐτοῦ τραπέζας, ὅσα καὶ τερωλὼ σαρξὶς εἰπῶν [ἐπὶ λυσιτε] πάλιν μετὰ ἐμμεσθῶν βενχυρῶν μέρη καὶ φθισθῶν καὶ κινεῖν καὶ βλάπτειν. Ità enim restituerendum existimo locum illum, quem aliter Stephanus. Νεκρὸς γὰρ κατελὼν ἐκκλησιῶν, καὶ ἡγεμῶν. Idem Synops. l. 4. c. 4. Inde νεκροσμοὶ μάγειροι eidem in libello superiore dicti: & in sap. conviv. Ὁ γαστήρ, πέρτερος γὰρ νεκρῶν σαρξὶς. Orcus quidam cadaveribus conspiratus, venter dicitur. Vide ad l. 4. § 21.

Κυλάειον σαυρὶν | sive sanguis uvæ; ut Jacobus Patriarch. apud Mosè l. 1. c. 49. v. 11. & Mosès ipse l. 5. c. 32. v. 14. i.e. αἷμα σαυρῆς. ut Jafon Siracid. c. 39. v. 26. & c. 50. v. 15. & Maccab. hist. l. 1. c. 6. v. 34. At Cassiodor. Var. l. 12. ep. 4. de vino acinatico, suo more lascivians: Hyemale mustum, uvarum frigidus sanguis, in rigore vindemia, cruentus liquor, purpura potabilis, violaceum nectar. Ad nostri mentem propius Hesiod in Bucolic. referente Fulgent. mytholog. l. 3. c. 1.

— βούων δέσπον αἱματὶν | α. Et propius adhuc Empedocles, ab Aristotele notatus, Topic. l. 4. c. 5. ab autore etiam problemat. natur. sub Plutarchi nomine q. 2. laudatus, qui cum Empedocle vult πῶς εἶναι esse σῶμα πνέειν, — ἐν ζύλῳ σῶμα πνέειν.

Est enim, ut ex Platone autor idem q. 5. Ὁ χυμὸς ὕδωρ ἡδυνῶν διὰ τοῦτο. Itaque Athen. dipnosoph. l. 1. Ἀρ' ὕδωρ ὁ οἶνος φέρεται. ἔστιν γὰρ ἐπεὶ ὅταν οἶνος, ἢ ὕδωρ καὶ ἀμπελὶς παρποιώσθω. Et Nemes. de natur. hominum. Ἀπὸ τῆς αὐτῆς νοτίδος, ἐν τῇ αὐτῇ ἀμπελῷ οἶνος σπασίται, ἐν τῇ ἑλαιοῦ. Sext. Empir. Pyrrhon. hypothet. l. 1. c. 14. § 1. Ὑδωρ ἐν καὶ μονοειδὲς ἀναδιδοῦναι εἰς τὰ δύνει, ὅπως αὐτὸ γίνεσθαι φλοῖος, ὅπως γὰρ καλῶς, ὅπως γὰρ χαρπὸς, καὶ ἡδὺ σῶμα, καὶ ῥοιὰ, καὶ ἡδὺ ἄλγος ἐκέρχεται. Epiphani. in ancorat. § 66. Ὁ οἶνος δύνει καὶ φουτὶς συμποσιώσθω κατεργάζεται, ὅπως χαρπὸν καὶ ὁμοιοῦσθαι ἔκδωκεν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ 30 ἑλαιοῦ ἔλαιον πῶν γίνεσθαι ἐν τῇ ἀμπελῷ οἶνος χεῖρεται ἐν τῇ σὺν καὶ σῶμα γλυκύνεσθαι. Gregor. Nyssen. de homin. opific. Τὸ δ' αὐτὸ ὕγρον, περαινέται ἐν τῇ ἀμπελῷ, ἐν σὺν καὶ γλυκύνεσθαι διὰ τῆς ἀμπελὸς γὰρ βότρυς καὶ οἶνος γίνεσθαι. Ἀπὸ τῆς γῆς δὲ τῆς ἀμπελὸς πάλιν νοτίδος ἐκέρχεται, ὁ οἶνος σπασίται, Jo. Chrysost. in tit. Quat. 3.

Τεχία σαρξάτι | Plin. hist. nat. l. 9. c. 47. Ut boves victum hominum excolunt; ita corporum tutela pecori debetur. Hinc Demonax Cynicus, cum adolescentem quandam τῷ εὐπαρύτῳ splendidè vestitum, animadverteret de purpuræ laticlavio sese effluentem, apprehensâ veste. Τὸτο, inquit, καὶ τῇ σαρξὶ σαρξάτι ἐφέρεται, καὶ τῷ σαρξάτι Diogenem Canem forsan imitatus, qui adolescentulo cuidam pariter affecto prius dixerat, ἐπαύση, μηδέμιν, ὅτι σαρξάτι δορὰ συμποσιώσθω. Refert Anton. M. hist. l. 2. c. 74. ubi dicti gratiam tollunt proflus, qui pro δορὰ, ἀριστὶ substitutum eunt. In eandem mentem Sorades, (quod apud Stob. imm. 2. tit. 22. & Maxim. c. 56. reperitur;)

Ἄν εὐματῆς, ταῦτα σαρξὶ σαρξάτι ἔχων.

Si veste nites, at hanc prius oves tuler.

Philo de provident. laudante Eusebio praepar. l. 8. cap. ult. Ἐδιδίξες γὰρ μὲν, σαρξάτι εἶπες, ὡς οἱ ποιηταὶ πρὸ φαν, ἀνθ' ὅ. Neotericus quidam;

dicat, nominis id adeptas vult, ὅτι ἔστιν τὰ σώ-
ματος αὐτῷ κρῖσις ἡ φανερὰ. tum ἔστι quid significet,
explicando, subiungit; ἔτι δὲ εἰσάγει ὁνομαζέειν
τὰ σπέρμα, τοῖς ὕδασι ἀντιδιακρίνεται. ita vocant so-
lidas corporis partes, quod ab humidis distinguant, sive
in partium distributione humidis oppositas. aliquando
verò pro spiritu sive forma, quæ partes rei cuiusque
continet: ita H. Stephanus autor est eundem alibi
ἔστιν definire πνεῦμα ζωέον καὶ συσχετῶν τὰ μέρη,
spiritum illum, qui partes compingit & continet. spiri-
tus autem appellatione formam designari, alibi do-
cemus. Vide ad l. 12. § 30. Sed & ἔστι πνεῦμα πάλιν
eodem Philoni dicta de mundi immortalitate, verbis
illis; Ἀνθεξέ μὲν ἔστι, πῦρ ἐν ὕδατι καὶ ὕδωρ, ὃ
ἔστιν ἔξω πνεῦμα πάλιν πρὸς αὐτὸ καὶ ἐλλοχᾷ δι-
ῶν ἀρετὴ πρὸς τὸν πᾶν. Unde & ἐκπλὴ ζωῇ
ex Platoniorum sententia Nemefio, de nat. hom.
l. 2. Ζῶν μὲν λέγεται πᾶν τὸ ἀψυχεῖ ἐκπλὴ ζωῇ.
καὶ ὁ ζωέωντος αὐτοῦ τῆς πᾶντος ψυχῆς, τὸ ἔστι
(live ut alii legunt eis τὸ ἔστι) καὶ καὶ διαλύεται. Et
κωδικογράφος magis Philo, ἐκπλὴ ζωῇ πᾶν, in-
quit, πολλὰς ἔχει διατάξεις, ἐκπλὴ, εὐσεβῶν, ψυχῆ-
κῶν, λογικῶν, διανοητικῶν. Et mox, Ἡ μὲν ἔστι κοινὴ
καὶ ἡ ἀψυχεῖ ὅτι, λίσαν καὶ ἔξω, ἥς μετέχει καὶ τὰ
ἐν ἡμῶν εἰσὶν, ὅσα. Ἐξίς igitur hoc in loco, vel
compagem corpoream vitæ inanimatæ, vel formam potius
meram, sive spiritum ζωτικῆς διατάξεως, i. e. facul-
tatis vitalis (strictius loquendo) exortem designave-
rit: quam ψαλὴν ἔστιν, quasi meram ὁ πᾶν sive exi-
stentiam, Sextus nuncupat, & ἀπὸ τῶν φύσεων Marcus
istuc distinguit. Siquidem in eandem planè men-
tem Sextus Empir. adv. Mathem. l. 8. c. 2. quo loco
his gemina planè leguntur ista. Τῶν ἡνωμένων σω-
μάτων, τὰ μὲν αὐτῶν ψαλὴς ἔξω (ζωέον), ὡς λίσαν
καὶ ἔξω. τὰ δὲ αὐτῶν φύσεις, καὶ αὐτὰ τὰ φύτα. τὰ δὲ
αὐτῶν ψυχῆς, τὰ ζωῇ. Philo itidem de numin. im-
mutab. gradus quosdam rerum naturalium consti-
tuens: Τῶν σωμάτων, inquit, ὁ ἔστι ὅλον ποιητὴς,
τὰ μὲν ἐνδύονται ἔξω, τὰ δὲ φύσει, τὰ δὲ λογικῇ ψυχῇ.
Τὸ ἐνὸς ἡμῶν ψαλὴς διακρίσεων, τὸ ἐξὼ μὲν καὶ λίσαν
ἔστιν, αὐτῶν τε καὶ ἀνδρῶν φύσιν, ψυχῇ δὲ ζωῇ
ἀπείρῳ, ἀνδρῶν τὴν ἡν καὶ λόγον. Vides omnino
cum Marco istuc, ἔστιν lignis & lapidibus, φύσιν sicut
stirpibusq; tribui: habetq; res quatuor, sed eas sibi
invicem subordinatas, quibus compages omnis cor-
porea continetur, partēq; ejusdem sibi invicem u-
piontur: ἔστιν, φύσιν, ψυχῇ, ἡν ἔστι λίσαν, φύσιν
φύσιν, ψυχῇ, ζωῇ, ἡν ἀνδρῶν. eodem planè
ordine, quo hic Marcus, quin, ne quid desit eorum,
quorum Marcus hic meminit, subiungit, ἀρετῇ δὲ
σωμάτων τελειότητι quod est idem prout cum
illo Marci, ὁ ψυχῇ λογικῇ καὶ διακρίσει καὶ πολι-
κῇ πᾶν. Adjici potest, quod non Philo tantum
& Galenus dixere σπέρμα sive semen in φύσιν primò,
tum in ζωῇ transire: id quod Aristoteles dixit, ζῆν

τὸ σπέρμα φύσιν βίον, de gener. anim. l. 3. c. 2. sed &
Stoici ipsi, τὸ σπέρμα semen, πνεῦμα spiritum esse:
hunc in utero forum, φύσιν primò; tum ab aere
refrigeratum, ψυχῇ fieri. ita σπέρμα αὐτὸ τὸ φύσιν,
& φύσιν αὐτὸ τὸ ψυχῇ distinguunt: & semen sive
πνεῦμα volunt dici, donec in utero vitam vegeta-
tivam adeptum sit. Vid. ad l. 10. § 26. & l. 12. §
24. Accedit & quoddam Zenon ἔστιν sensu isto accepisse
videretur, apud Laërt. l. 7. ubi dicit, Τὸν ψυχῇ,
διὸν μὲν, ὡς ἔστιν καὶ ζωοποιεῖν, ὡς δὲ ἔστι ὅσον καὶ
ἔστιν φύσιν. διὸν δὲ, ὡς φύσιν, ὡς δὲ τὰ ἡγεμονικά.
Vide ad l. 12. § 30. inde ἐκπλὴς διακρίσει, Por-
phyrio dictum de abstinent. l. 4. Οὕτως δὲ καὶ λίσαν
ζωῇ, τὸ αὐτὸν τὸ συμμεῖν ἐπὶ τὸ (τὰ φύσιν)
ἐκπλὴς διακρίσει καὶ φύσιν, & διακρίσει ἐν τῇ αὐ-
τῇ ἡ ζωοποιεῖν καὶ ζωῇ σώματι, & πρὸς αὐτὸν αὐτὸ
& σύμμεν. Ea igitur, inquit, quæ vel formā parā
continentur, ut ligna & lapides; vel naturā (i. e. ani-
mā vegetativā ἀπὸ τῆς φύσιν, sic dictā, unde φύσιν
plantæ) ut ficus, vites, olea, &c. Vide & Marcum
ipsum l. 10. § 2. ubi φύσιν μόνον ἀπὸ τῆς ζωῇ φύ-
σεως distinguit. Non erat itaq; quoddam vir summus
in ad Epictet. & Simplic. notis, aut voces illas ἔστιν &
ἐκπλὴ apud Philonem ac Clementem mendii sus-
pectas haberet; & ἔστιν atq; ἐκπλὴ rescribendum
præscriberet; aut Philonis solius arbitrareretur esse
ἔξω vocabulum hac ratione usurpatum, quum &
Sexti, & Zenonis etiam, aliorumque itidem ex-
istere sit clarissimè demonstratum.

Τὰ δὲ αὐτῶν ὁλίγω μετριοτέρων | quæ sub or-
dioribus aliquantò. Xyl. & mox: Siqua paulò plus
haberent gratia: perperam, & præter Marci men-
tem, ad res retulit, quod de hominibus dictum est.
οἱ μετρίως περὶ, qui modestiores & moderatiores sunt.

Ψυχῇ, λογικῇ καὶ διακρίσει | Vide l. 4. § 40. &
l. 5. § 21. & l. 12. § 30, 32.

Ἐχουσιν καὶ κινεῖσιν | forsan ἔχουσιν. ut in l. 5.
16. κινεῖσιν καὶ ἔχουσιν. nam & ἔχουσιν παθητικῶς quan-
doque usurpat. Arianus de Indis fluminibus,
Κινεῖσιν ἔχουσιν. ὁλίγοι τε κινεῖσιν.

Τὸ ὁμογενεῖ ζωοποιεῖ | Congeneri suo cooperatur,
vel homini, ut l. 2. § 1. vel Deo etiam, ut l. 5. § 21.
de illis Xyl. intellexit, de isto Cas. ego utrumque
opinor respexisse.

§ 15. Τὰ μὲν αὐτῶν κινεῖσιν | Διὰ τὴν ἡν
αὐτοῖς ἀνέστη τὸ κίνημα. ἔχουσιν δὲ ἔστι, ἡν μὲν
ἐκπλὴς, ἡν δὲ μελλόντων, ἡν δὲ ἡνυμμένων.
Epictet. l. 2. c. 1. Idemq; l. 3. c. 24. ἀνάγκη πρὸς
ἐξὸς πᾶν ἔστι καὶ ζωοποιεῖν ἄλλον (ἄλλον ποτὶ)
ἄλλοις, καὶ τὰ μὲν διαλύεται, τὰ δὲ ἐκπλὴς, τὰ
μὲν μόνον ἐν τῇ αὐτῇ, τὰ δὲ κινεῖσιν. Ocellus de
universis. Τὸ μὲν διακρίσει ζωοποιεῖ, τὸ δὲ ἡνυμ-
νοποιεῖ. Empedocles apud Aristotel. Physic.
l. 8. c. 1.

Ἡ μὲν ἐν ἐκπλὴς μελλόντων κινεῖσιν
Ἡ, δὲ πάλιν διακρίσει ἔξω, πᾶν ἐκπλὴς.

§ 15.

Τῇ μὲν γίνονται τε, καὶ ἐσθλὸν ἐμπόδος αἰὼν
τῇ δὲ διαλλασομένη διαμεσῶς, ἐστὶ ἀμα λήγει
ταύτη δ' αἰὲν ἔσται ἀκίνητος καὶ κλάον.

Vide l. 5. § 23. & supr. § 4.

Ἀναγύσσει τὸν ἀπνεύον αἰῶνα τὸν κόσμον | Loco
mota sunt illa τὸν ἀπνεύον αἰῶνα, ad sequentis clau-
sulæ extremum rejicienda, & post παρέχεται collo-
canda. mutationes rerum orbem perpetuant, ut temp-
orum successiones ævum æternum præstant. Vide l. 2.
§ 3. & l. 7. § 25. Naso Metamorph. l. 15.

Ipsa quoque assiduo labuntur tempora motu,
Non secus ac flumen. neque enim consistere flumen,
Nec levis hora potest: sed ut undâ pellitur unda,
Urgeturque eadem veniens, urgetque priorem:
Tempora sic fugiunt pariter, pariterque sequuntur,
Et nova sunt semper. nam quod fuit antè, relictum est,
Etq; quod haud fuerat; momentâq; cuncta novantur.
Τῷ ποταμῷ | Vide l. 2. § 17. & l. 4. § 43. &
l. 5. § 23.

Τὴν περ ἐμπόδισιν | Vide l. 5. § 10.

Ἐφ' ἧ σῆμαι ἔχουσιν | Ità l. 5. § 23. ἔδεν ἑ-
σῆς. Παράγει γὰρ τὸ γῆμα τῷ κόσμῳ τέτα. Paulus
ad Cor. ep. 1. c. 7. v. 31. Et Joan. ep. 1. c. 2. v. 17.
Ὁ κόσμος ὁδεύεται καὶ ἡ ἐμπόδισις αὐτοῦ. ὁ δὲ
πῶς τὸ δέλημα τῷ δέ. μῶνις οἷς τὸν αἰῶνα.

Τὸν παρεπιτμήδων σφαιδίων φιλῶν | Solomon
Proverb. c. 23. v. 5. An oculos tuos conicies in ea
que nē sunt quidem? (in ea que mox non futura sunt.
Jun.) nam omnino comparant alas divitiæ, instar a-
quile perniciossimæ, que calum versūs avolat. ubi ocu-
los conicere idem esse Solomoni, quod Davidi cor
apprehere, Psal. 62. v. 12. monet Drus. Prov. class. 2.
l. 1. Prov. 105. Euripid. Ione, apud Stob. tom. 2.
tit. 105.

Ἰπὸ πῶρος δ' ὁ πῦτος. —

Et in Meleagr. ibid. tit. 75.

— πῆται μὲν ὠκεία πῆται.

Et Simonides in naniis ab eodem laudatus tit. 105.

Ὁκεία γὰρ, ἔστι παντοκέρυνη

Μῶνις ἔτος, ἀ μεταστάσις.

Plato in Euthydem. Ἀλλ' ἐστὶν πᾶν γὰρ τοῖς, ὡ-
στε τὰ πᾶσι τὰ τοῦ κορυφῆς δῶκοντα ἀπὸ οἰ-
σται ἔχουσιν αὐτῶν αὐτῶν λήϊα, οἱ δ' αὖτε ὡ-
κέρυνη. Pulchrè Guigo meditat. c. 5. § 14. Vide
quomodo capiat anima rebus corporeis, & capta cru-
ciatur, utpote in puero. capitur enim vīso passere:
quia cum acceperit, subjacet tot casibus, quot possit
ipse: quomodo autem est tutus, priusquam talibus capia-
tur? ea enim quæ placens, tenent illam, ut possit ad-
versus multari. De homine humanisque rebus un-
versis Gregor. Naz. epitaph. in Caesar. Ὅτι ἐστὶν
ἕχ ἱσχυρόν, φασμά τι μὴ κελεύμενον, πῆται ὅρ-
νι παρὰ γῆμον, ναὶ ὅτι διαλάσσει τῷ ἕχ ἕχ-
ου, καὶ αὐτῶς, ἐωθῆνι δέσποτι, ἀντὶς κερὰ φῶς
μῶνις καὶ κερὰ λυδῶν.

Τὸ δ' ἡδὲ ἕχ ὁφθαλμῷ ἀπειλῶνται | Ità l. 4.

§ 43. ἄμα τε γὰρ ὡρῶν ἔχουσιν, καὶ περιωκταί.
Senec. epist. 104. Avium modo transvolant, citius-
que quam venerant, abeunt. Gregor. Naz. pro pau-
per. Πισὸν μὲν ἔστι ἐνταῦθα τοῖς ἀνθρώποις, κα-
τὰ πολυχρόνιον, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλως μεταβάλλει-
ται καὶ μεταβάλλεται, καὶ ἀνα καὶ πᾶσι φερέμεθα
τε καὶ ἀντιπρόσμεθα, καὶ πᾶσι λαοῖς ἀπὸ τῆς
φύσεως. Et in pascha: πᾶσι κερὰ τῆς φύσεως
φερέμεθα, καὶ πᾶσι νοσῶντων διαδιδέσμεθα. Hierony-
mus in Esaia c. 38. Omnis seculi felicitas, dum te-
netur, amittitur. Imò, antequam tenetur, elabidur.
Minut. apolog. Et August. in Psal. 38. Antè abe-
unt priusquam veniant: & cum venerint, stare non
possunt. agunt se, sequuntur se, & non se tenent. ni-
hil de præterito revocatur; nihil quod transiitum
est, expectatur. nondum habetur, dum non venit; non-
dum tenetur, dum venerit. Et est, & non est: nec
esse possumus dicere, quod non fiat; nec non esse, quod
venit & transiit.

20 Ἡ δὲ αἵματος ἀναδυμίας | Idem l. 5. § 33.
In sacra pagina, vita animalis sanguis esse dicitur,
& in sanguine vita consistere. Vide Mosen. l. 1.
c. 9. v. 4. & l. 3. c. 17. v. 11, 14. Ἡ δὲ αἵματος
ἀναδυμίας ἐστὶν, Heraclitus dixit. Aristot. de anim.
l. 1. c. 2.

Ἡ τῷ αἵματι ἀναδυμίας | Ità l. 2. § 2. & l. 5.
§ 4. Esajæ c. 2. v. 22. Nolite amplius homini fi-
dere, ejus vita, ut status in naribus est. quantuli e-
nim is est estimandus? Senec. ad Marc. c. 11. Ho-
mo, anxia sollicitaque tutele, precarij spiritus, &
male inherens; quem pavor repentinus, aut item ex
improviso sonus auribus gravis excutit. Et Calvin.
instituit. l. 1. c. 11. § 4. Terrenus homuncio singulari
ferè momentis vitam exhalat. Et mox: Animam eva-
nidam in singula momenta precarij trahimus.

Ὅτι παρ' ἔχουσιν πᾶσι μὲν | Vide Empedoclis
versus apud Aristot. de respirat. c. 3. & Platon. in
Timæo. Senec. epist. 54. Invasit me repente mala
valetudo. suspirium aptè dici potest. brevis valde
procella similis impetus est. quis enim diu expirat?
omnia corporis aut incommoda aut pericula per me
transierunt: nullum mihi videtur molestius. quid nī?
aliud enim, quicquid est, agrotare est: hoc, est animam
agere. itaque medici hanc meditationem mortis vo-
cant. faciet aliquando spiritus ille, quod sæpe conatus
est. At quod Senecæ molestum, Marco nostro fa-
miliare, quasi assiduum quiddam videtur. Aug. de
orig. anim. lib. 3. c. 4. Præter alimenta solida &
fluxa, unde est cibus & potus, hoc tertium nobis Deus
alimentum circumfudit aurarum, quas ita corpimus,
ut sine cibo & potu diu esse possimus; sine hoc ter-
tio, quod nobis aura, quæ unanque circumfusa, spi-
rantibus & respirantibus exhibet, nec exiguu tem-
poris spatio possumus vivere. Sicut autem cibus &
potus non solum ingredi debet, verum etiam per me-
tus. ad hoc institutus egerendi sunt, nē utroque la-
dantur.

quod Marcus i. e. *strepitum*, Euripides κόμπον, quasi *stiridorem* dixit; cuius hæc sunt in *Hecuba*:

Ὡς εἰς τὸ μινδὲν ἦκουμ', φρονήματος
τὸ σπέν τεύοντες; εἴ τε δὴτ' ὀκύνεσθαι,
Ὁ μὲρ πρὸς ἡμῶν πλοίοις ἐν δώμασιν,
Ὁ δ' ἐν πολιτείαις ἡμῶν κακλήμεν;
τὰ δ' ἐδὲν ἄλλως φροντίζων βελούμασιν,
Γλώσσης τε κόμποι. —

Us ad nihil devenimus jam, pristino
Orbati fastu? & interim insolescimus?
Hic adeo divite, civium ille plausibus?
At hæc nihil sunt aliud quam curæ meræ,
Stridorque linguæ inanitis. —

Τὴ κατὰείπεται ἡμῶν | Basil. Cæs. *epist.* 42.
τὸ ὄντι μόνον ἀπεισπιδεῖν καὶ ἐπαυετὸν τὸ δια-
κὲς ἀγᾶδον. τὸτο δὲ ὅτιν ἢ παρὰ τοῦ πηλ. τὰ ὅ
ἀνδρώπια ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἀμυδρῶτα, καὶ ὀνεί-
ρων ἀπαυλοπτεα. ἡτι γὰρ τούτοις ὅτι ἡνείων ἀν-
δρῶν ὁξύπτεον κατὰρρῆ. καὶ ἕνα σώματος ἢ νόσου ἢ
χερὸν μαρμαίνεταί· καὶ πᾶσι μὲν ἀπὸ τοῦ, ὁδὲ αὖ
ἐνθεσπρεῖται· αὖτε τὸ σπέν τὰς τέχνας διακονήσεις
τὰ χερῶν τὴν σωματικὴν ὄντα· ἀλλὰ καὶ τὸ πε-
ρισπιδεῖν ἀπασιν οἱ λόγοι ἀχρεῖ τῆς ἀκοῆς τὴν
χερὸν ἔχουσι. ἀρετῆς ὅτι ἀσκησις, ἡμῶν μὲν κτῆμα
τὸ ἔχοντι, ἡδίστον ὅτι δῶμα τοῖς ὀπτιζήσαντι· ἡς
ὀπμιλῶμεν· ἀλλ' οὐ σταντὸν κατὰσπιδεῖν ὅτι ἐν ἐ-
παγγελίας ἀποκηρύσσων τὸ τοῦ ἀγᾶδον. Verum
de mercede ista Marcus noster an quicquam somni-
arit etiam, incertum est. Vide l. 4. § 33. & *infra* § 47.

Περὶ οὗ κατὰκρίσας | Vide l. 5. § 16.

Ἀνάγκη καὶ ὀφθαλμῶν | Idem *infra* § 41. Τὴ γὰρ
δαυμαδόν, οἱ πε νομίζεσθαι ἀγᾶδον μέγιστον, ὅτι
ἐν μὴ παρῆσι; Cato *min.* *Plut.*

Καὶ τοῖς στοῖσι μίμρεται | *Ibid.* & lib. 9. § 1.
μίμρεται τῇ κοινῇ φύσει. Epictetus *enchir.* c. 3.
Εἰν τα φύσει δὲλα ἐλδύδρα οἰνῶν, καὶ τὰ ἀλλό-
τεια ἰδία, ἐμποδίζουσι, πυνθῶσι, ταρσυχῶσι,
μῆλη καὶ τοῖς καὶ ἀνδρώπια. εἰν ὅτι τὸ σπέν μόνον
οἰνῶν σπέν τῶ, τὸ ὅτι ἀλλότεια, ὡς ἐστὶν, ἀλλότεια
ον, ὡς ἐστὶν ἀναγκαστοὶ ὁδῶν, ὡς ἐστὶν καλύσει, καὶ
μῆλη ὁδῶν, καὶ ἐγκρίσεις πνι, ἀκων κατὰξίς
ἐδὲν, ἐχθρὸν καὶ ἔξουσι, ὡς ἐστὶν βλάψει.

Ἡ τῆς ἰδίας διανοίας αἰδῶς καὶ πνι | Vide l. 2.
§ 6. καὶ αἰδῶς σταντῶ. & l. 3. § 9. τὴν ἀπο-
ληπτικὴν δυνάμιν σπέν. & l. 5. § 21. ὅτι ἐν σοι
τὸ κατὰσπιδεῖν τῆμα. Vide & l. 3. § 4, & 7.

Σταντῶν τὴν ἀρετὴν | Contra quàm pleriq; homi-
num, οἷον ἐδὲ αὐτοὶ ἰαντοῖς ἀρετῶν. l. 3. § 4.

Ἐπαυετὶν δὲ οὐκ ἐκείνῳ διακονοῖ | utpote quæ ἀ-
γᾶδα τῶ πέντεται. l. 3. § 4.

Καὶ διακονοῖ τῶν | Vide l. 5. § 8.

§ 17. Ἄνω, κατω. | De aqua Demosth. *adv.*
Calliclem. ἡ μὲν ἀν ἐνδὲν, φέρεται κατω· ἡ δ' ἀν
ἐν τῇ π. τῶν κατω ἀφαιρεῖν ἀνάγκη. Scilicet,
Ὅταν τὸ ὀπτιζὲν μὴ ἦ, φέρεται ἐνδὲν. Aristot. *de*
Caro l. 4. c. 3. ubi autem occurrit τὸ ἐμποδίζον π, ἀ

via cursūq; proprio declinat & deviat. Verum non
sic ἢ ὅτι ἀρετῆς κίνησις. ea siquidem recta semper proce-
dit. l. 5. § 14. sive κατ' ἐνδὲν. ut l. 8. § 61. ea ubiq; ἐν-
δεῖ. Vide l. 8. § 6. Etenim, ὡς σφῶν ἐνδὲν ἐστὶν ὁ κατὰ-
ξίς. quod tanquam Solomonis citat Basil. Cæs. *in*
princip. Proverb. καὶ πάντα ὅσα ἀν ποιῇ, κατὰδὲδύδρα-
ται. Psal. 1. v. 3. Καὶ γὰρ ὅσαι περὶ αἰσῶσις ἀρετῆς
καὶ ποιητικῆς, ταῦτα οὐ κατὰ παρὰπνι καὶ σπ-
ματι τόνον, καὶ κατὰ πνι καὶ σπματι, καὶ σπματι καὶ
10 τὸν ἐνδὲν, καὶ τὴν εἰς πάντα τὸν βίον ἐνδ-
ων, τοῖς τὰ πνι καὶ σπματι καὶ σπματι καὶ σπματι
δὲς. Basil. idem in *hexamer. orat.* 3. Itā, τῇ ἀρ-
τῇ πᾶν ἀπὸ τοῦ πνι καὶ σπματι.

In via virtuti nulla est via.

ἐνδὲν ergo, est ἐνδὲν κατὰσπιδεῖν, ut Marcus ipse
lib. 1. § 17. progressus bonos facere, sive feliciter pro-
spere, cum successu bono progredi. cui opponitur τὸ ἀ-
σπιδεῖν, male, moleste, parum secundè progredi. Epict.
l. 3. c. 19. ὁδὲ ὅταν ἀσπιδεῖν, αὐτὸν αἰνῶν. quod
vocabulum haud temerè alibi reperias, & ἢ ἀσπιδεῖν.
ἀσπιδεῖν τὸ ἀδύνατον κατὰσπιδεῖν, καὶ ἀσπιδεῖν, αὐτὸν
κατὰσπιδεῖν καὶ ἀσπιδεῖν. Plut. *de virt. moral.*

§ 18. Εὐφρομένη καὶ δόξα | Triplex notat in eis-
dem plerisque vitium; primò invidiam atque livo-
rem, quod cœtaneis suis laudem commercitam tri-
buere detrectant; dum quisque, ut Flacc. l. 2. ep. 1.

— nisi quæ terris semota suisque

Temporibus defuncta videt, fastidit & odit.

tum iniquitatem; quod ἐνφρομένη eam, quam aucu-
pantur ipsi, aliis denegant: in regulam aequitatis il-
lam peccantes, quæ præcipit, ut aliis facimus, quæ no-
bis fieri velimus. Matth. c. 7. v. 12. tertio vanitatem;
quod à posteris, quibus invisī ignotique fuerint, ce-
lebrari tantopere concupiscunt: cùm pari loco sit,
jam defunctum quod attinet, post obitum ab eis
qui superfuerint ipsis, quàm ante ortum ab eis qui
multis seculis ipsos antecesserint, fileri. Cicero in
somm. Scip. Quid interest ab eis, qui postea nascuntur,
sermonem fore de te, cùm ab iis nullus fuerit, qui
ante nati sint, qui nec pauciores, & certe meliores
fuerunt viri? Vide l. 3. § 10.

§ 19. Μὴ εἶν ἡ αὐτῶν σοὶ δυσχερᾶτον | Se-
nec. *epist.* 71. Non putant fieri, quicquid facere non
possunt: ex infirmitate sua de virtute ferunt sententi-
am. quid miraris, si uri, vulnerari, occidi, alligari ju-
vas? aliquando etiam liber, luxurioso frugalitas pe-
na est; pigro supplicij loco labor est; delicatus misere-
tur inauditij; defidioso studere, torqueri est. eodem mo-
do hæc ad quæ omnes imbecilli sumus, dura atque intol-
eranda credimus, obliti quàm multis tormentum sit cum
carere, aut primâ luce excitari. non ista difficilia sunt
naturâ; sed nos fluidi & enervæ. magno animo de re-
bus magnis judicandum est: alioqui videbitur illarum
vitium esse quod nostrum est. Idem *epist.* 116. Occurrit
hoc loco mihi illâ publicâ contra Stoicos voce: Nimis ma-
gna promittitis; nimis dura præcipitis. (quomodo
111)

lli Joan. c. 6. v. 60. σκληρὸς ὢν ὁ λόγος τῆς
 δυνάμεως αὐτοῦ ἀκίνητος;) nos hominiones sumus: om-
 nia nobis negare non possumus. Scis quare non possu-
 mus ista? quia nos posse non credimus. Iam aliud est
 in re. vitia nostra, quia amamus, defendimus, & ma-
 lumus excusare illa, quam excutere. Satis natura ho-
 mini dedit roboris si illo utamur, si vires nostras col-
 ligamus, ac totas pro nobis, certe non contra nos, con-
 citemus. nolle in causa est: non posse pretenditur. Et
 epist. 98. Quare defecimus? quare desperamus? quic-
 quid fieri potuit, potest. Clemens Alex. Strom. l. 2.
 Ὅτις ὑπερτονον φθίνῃ ὁ νόμος λέγεται, ἕως ἀ-
 κῶς, ἵνα μὴ πινεῖς ἔκτονον καὶ ὑπερτονον φθῶσιν, ἕχ-
 ῳς ὑπερτονον, ἀλλὰ τοῖς μὴ βυλοῦσι ἀναλαβεῖν
 τὸν θεῖον ζυγόν, τῷ τοῖς ὑπερτονον τοῖς γὰρ αἰνέοις καὶ
 ἀδυνάτοις, τὸ μῆτερον ὑπερτονον δοκῇ καὶ τοῖς ἀδι-
 κῶς ἀκροβύχου, τὸ ἐπὶ πάλιν. ὅσους γὰρ διὰ τὸ φι-
 λῶς πρὸς ἀμαρτίαν ἔχῃ καὶ συγγνώμην παρεστέρη-
 ται, ἔτσι τὴν ἀλλήλων ἀπώλειαν ὑπολαμβάνουσι
 καὶ τὴν αὐθελαν, ὑποτομῶν καὶ ἀνελεῖν, τὸν μὴ συ-
 μαρτάνοντα, μηδὲ συγχέουσαν. Et mox: Καί-
 πορ εἰ μηδὲ ποιοῦν τὰ σεραπείονα ὑπὸ τῷ νό-
 μῳ οἷός τε ἐστὶ ἀλλὰ τοῖς σωφρόντες, οἷς ὑποδείγμα-
 τα ἡμῶν ἐκκεῖται κἀλλῆλα ἐν αὐτοῖς, γέρεν καὶ αὐξάν-
 τιν ἐρετα τῆς ἐλπίδος δυνάμει καὶ τῇ ἀ-
 νελείῳ ἀνὰ τὴν δυνάμειν σεραπείον, τὰ μὲν σε-
 ραπείον, τὰ δὲ μῆτερον, τὰ δὲ συγγνώμην. Vi-
 de & ad l. 2. § 2. & ad l. 7. § 2.

Ἀδύατον ὑπολαμβάνειν. Epictet. l. 3. c. 14.
 Δὸ ταῦτα ὑπερτονον καὶ ἀνδρῶν, οἷον καὶ ἀπείαν.
 οἷον μὲν ἔν δὲ, τὸ δοκῇ μηδὲν σεραπείον ἀ-
 πείαν, τὸ ὑπολαμβάνειν. μὴ δυνάτον ἐστὶ εὐρεῖν
 σι, ταῦτον σεραπείον. quod loco, quod lapsu fre-
 quenti ac familiari apud scriptores istos contigit, pro
 οὐκ ἐστὶν ἀπείαν perperam scribitur; docet id, quod
 sequitur, ταῦτον σεραπείον, quae ὑπερτονον istam in-
 terpedire possint; de quo vocabulo vide ad l. 1. § 12.
 Hoc est, quod in Q. Sextio laudat Seneca epist. 64.
 Hoc egregium Sextius habet, quod & ostendit tibi bene-
 vite magnitudinem, & desperationem ejus non faciet.
 fiet illam esse in excelsis, sed volenti penetrabilem: ut
 illam admireris, & tamen speres. Certe Sextium
 ipsum ἀπείαν καὶ ἀνελεσίαν morbo isto per initia
 laborasse autor est Plutarchus in lib. de profectis in-
 ducis; ὅς δὲ δυνάμει καὶ ὑπερτονον τὸν λόγον χα-
 λῶν τὸ σεραπείον, ὁ λόγος δὲ οὐκ ἐστὶν ἀπείαν καὶ
 ἀνελεσίαν adeo ut molestia ac difficultate rei propē de-
 vicis, parum abfuerit quin animum despondens a recto
 quodam precipitem se dederit. ita enim malim autoris
 verba reddere, quam aut cum Xylandro, de biremi
 quadam sese in mare abjecerit; vel cum Liptio, de nave
 in mare se precipitante. magis liquidem consenta-
 neum est in adibus agentem, quam navigantem
 cum molestia illa confictatum. διπῶς Atticis idem.
 quod reliquis Graecis ὑπερτονον, summa pars editum.
 Thomas Mag. in Collect. διπῶς, ἕχ ὑπερτονον. tir-

mat id ex Euripidis Phœnissæ; ubi Antigone dic-
 citur,

— μιλάειν ἐς διπῶς ἔρατον,
 in summam adium partem conculcasse, unde Argi-
 vum contueri exercitum posset. Accedit & Vetus
 Grammaticus apud Budæum: διπῶς, Ἀπείαν τὸ
 ὑπερτονον τὸ ἕκτονον, ἕκτονος λέγεται. Eō au-
 tem magis idoneus Sextius, qui aliis animos adde-
 ret, cum difficultates illas & expertus esset, & con-
 stanter pergendo pervicisset. Dio Prus. orat. 16.
 Καὶ τὰς τῶν λυσιπύων ἔρατος, αὐτὸ τὸ συμβεβηκός,
 φησὶν ἐπὶ δυνάτον καὶ μέγιστα ἄξιον λύπης καὶ γὰρ τῶν
 φερόντων ἔρατος, ὁ φέρει τὸ ἐπὶ δυνάτον βαρύντατον.
 ἐστὶ δὲ ἀδύνατος τὸ καὶ φάσμα σὺμμιον τὸ γὰρ αὐτὸ
 ἔρατος λαβὼν ἀνὰ ἑαυτὸν, βραδύς ἐστι.

Εἰπὲν ἀνδρῶν δυνάτον. Vide l. 8. § 44. Joan-
 nes ille aurei oris, multis in locis hoc inculcat, de-
 esse hominibus non tam facultatem quam volunta-
 tem viros sanctos imitandi, cum illi nobis, ut de se
 Paulus & Barnabas apud Lucam Act. c. 14. v. 15.
 & Jacobus ep. c. 5. v. 17. ὁμοιοπαθεῖς planē, ejus-
 demque naturae consortes fuerint. Ideo etiam in-
 firmities eorumdem, τὰς πᾶσιν καὶ τὰς παθήμασι, esse
 scripto consignata, in ὅπῃ ἐρατοῦ ἡμῶν ὕμνος (ἐπο-
 quit, de statu orat. 1. rat. 7.) σερὸς τὴν ἐκείνων ἀ-
 ρετὴν μὴ νομίζοντες διὰ τὴν τῶν κατὰ νόμον
 ὑπερτονον ἔρατος αὐτὸν μελετῶναι φύσιν, ἀπο-
 κινήσαν σερὸς τὴν μίμνησιν. Et mox: Περὶ τὸ μὴ
 λῆγειν ἡμᾶς ἐν τὴν αὐτὴν πολιτείαν ἐρατοῦ ἡμῶν,
 ὅτι ἐκείνοι φύσιν ἔρατος μίμνησιν, ἢ ἕκ ἡσων ἀνδρῶ-
 ποι, διὰ τὸ ὁμοιοπαθεῖς λῆγει, ἐπὶ τῆς τῶν παθόντων
 κοινοῦ δυνάμει αὐτὸν ἀνδρῶν οὐκ ἔστι κατὰ τὴν
 ἡμῶν. Οὐτὶ γὰρ οἱ παλαιὸι δικαιοὶ καὶ νόμον βίω-
 σαι, ἀπὸ δυνάτος ἡσων παλαιάται, ἐπὶ ἀπὸ πᾶσης.
 Clem. Strom. l. 2. fed & Chrysost. de corrupt. ad
 Demetr. ὅτι αὐτῆς φύσιν καὶ αὐτῆς μετῆρον; ὅτι
 αὐτῆς οὐδὲ παρήχθησιν εἰς τὸν βίον ἡμῶν; ὅτι
 αὐτῆς ἐτερότητος τῶν φάσι; ὅτι τὸν αὐτὸν ἀνέπα-
 σον ἀπείαν καὶ σεραπείον ἐχέουσιν τοῖς αὐτοῖς, &c.
 Plin. min. in panegy. Melius homines exemplis docen-
 tur, quae in primis hoc in se boni habent, quod appro-
 bant quae precipiunt, fieri posse. Salvian. ad Eccles. ca-
 pitol. l. 3. Adjuvari se exemplis exoptat humana infir-
 mitas, quod facilius ipsa etiam nunc faciat, quae alios
 facisse ante cognoscit. Dum admonetur audita etas
 omnis, fieri posse quod factum est. Cyr. ad Donat.
 l. 2. ep. 2. Et, Ex aliorum factis fieri posse credunt quod
 forte dum putant fieri non posse, pigrescunt. Aug. epist.
 134. Itaq; Bern. de resurrex. Serm. 3. Sermo quidam
 vivas & efficax, exemplum operis est; facile persuadens
 quod intendimus, dum facile probasse esse quod suade-
 mus. Vide Aug. de Civit. Dei l. 5. c. 18. & Bern.
 in Vigil. Petr. & Paul. de S. Clem. Rom. Pont.
 & in fest. Andr. Serm. 2. Vide & Marc. l. 12.
 § 12.

§ 20. Ὅτις κατὰ νόμον τῆς | Epictet. differ.

l. 3. c. 15. Εἴτα, ὡς ἀγῶνι παρέρουσι δὲν, &c. unde & athletis ὀφθαλμοὶ ἀκρωρυγμοί, Galen. hortator. c. 11. & Pautan. in Lacon. de pube Spar- tana: Μαχόνται ὃ καὶ χερσὶ καὶ ἐμπροσθεν λαβῆ. δάκρυοι τε, καὶ τὰ ὀφθαλμοὶ ἀντορύπῃσι. Philo- stratus tamen imagin. l. 2. in Arrhobion. Καὶ σφουρῶν σφουραλαίῃσι, καὶ τὴν χεῖρα σφελῶσι, σφουρνίῳ τὸ πᾶν καὶ ἐν ἀλλήλοις τῷ πρὸς τὸ παγκρατίζεσθαι ἔρ- ρα, πᾶσι τὸ δάκνεν καὶ ὀρύπῃν. aliis igitur saltem nec ista interdicta, unde καὶ ἀδρυπῆδες antagoni- 10 stam non poterat non creberimē contingere. quod Varro, descobinari supercilia dixit, apud Nonium, ex Satyr. Vē viciis. Pugilis spectatores, qui miserum putatis vinci, quero à vobis, si adversarius supercilia mihi cestis descobinārit, num quis vestrum sua mihi est daturus? Itā Apollon. Argon. l. 2. v. 109.

Δρυψὲ δ' ὡς βλάραρον, γυμνὴ δ' ὑπελείπει ὅπω- 10 πῃ. Vide ad l. 12. § 16.

Καὶ τῇ κεφαλῇ ἑρραγείς | Mendum subesse sup- picatur Annot. Lugd. σφουραγείς legit; & expo- nit, caput capiti affringens. quod minus placet; quia à Scriptura vulgata longius abscedit. Ego, si quid mutandum videretur, ἀρραγείς, vel ἐσφαγείς lege- rim. & capite collisus, verterim. Verum ἑρραγείς for- san pro ἐσφαγείς fuerit, quod apud Libanum in vite sue historia reperitur. Τοῖς ἐν μίση καὶ κύνων λή- 15 δοις ἐσφαγέσθαι τὴν κεφαλὴν, δεικνύσαι τὸν ἐσκά- φασθαι. Pausan. in Messen. Οἱ κεκοίθη τὸν βασιλὸν αὐτοματοὶ καὶ βία τὰ κέρτα ἐσφαγέσθαι, ἀποδύνη- σκωσι. Quò allusum putat à Diogene Cynico Petr. Faber, agonist. l. 1. c. 11. quando Olympionicam, κεκοίθη ἀριεμάντων, i. e. arietem Martium dixit; refe- rente Laertio l. 6. quia luctatores nimirum arietino quodam more capita conferebant, frontésque colli- 20 debant συννέδνῃσσι ὡς οἱ κεκοί. De Athletis A- nacharctis apud Lucian. de exercit. καὶ τὰ μέτωπα σωμα- τίζουσιν, ὡς οἱ κεκοί. indè arietare dictum, pro adversis frontibus concurrere, sive collidere. quod de praeliantium congressu usurpavit Sen. de ira l. 2, c. 3. Magni imperatori, antequam inter se acies arietarent, cur exiit. de nubium conflictu; quæst. nat. l. 5. c. 13. Nubes resolvit modò ipsa arietatio, ut mag- 25 norum inter se corporum attritus. (id quod Lucretio l. 6. — nubes

Frontibus adversis concurrere —)

de dentium collisu; de ira l. 3. c. 4. dentes inter se arietati. de oppositionibus hominum mutuis; quò & Marcus istuc respexit; ep. 103. Non arietant inter se, nisi in eodem ambulantes. de fortuitis casibus, qui- 30 bus corpora humana sunt obnoxia; ad Marc. c. 11. γὰρ οὐκ, non tempestate magnā, ut dissiperis, est opus. ubicunque arietantur, solveris. Apud Tertull. in Scorpiae. c. 6. ubi de athletis agit; pugni quassant, calces arietant. quo loco, calve arietant, legi vult Faber agonist. l. 2. c. 2. ego nihil mutandum existi- 35 am. de edificiis terre tremore commisis, Plin.

nat. hist. l. 2. c. 82. Immoxium, & cum concurrentia testā contrario ictu arietant; quoniam alter motus al- 40 teri renititur. Quoniam nec arietum tantum dun- taxat est conflictatio illiusmodi, sed & taurorum. Virg. Æn. l. 12.

Cum duo conversis inimica in praelia tauri

Frontibus incurrunt. —

Martial. l. 4. epigr. 35.

Frontibus adversis molles concurrere damas

Vidimus, & sati sorte jacere pari.

Unde leves animi tanto caluere furore?

Sic pugnant tauri; sic cecidere viri.

Itaque & istis pugiles conferri solent: De Amyco

& Polluce decertantibus Apollon. Argonaut. lib. 2. 40 v. 86.

Σπίνε δ' βαδὼν ἀπὸ δὲν ἀπὸ μὲν ἄλλο μετὰ πρὸ

Ἰδῶν, ἄλλε καμῆσθαι αὐτῶν αὐτοδυνάτε

Ἄλ' δ' αὖτις συνόρεσαν ἐναντίοι, ἡὺτε ταύρη

Φοβέσθαι ἀμυρὶ βοῶς κακοπύθε δειδαδόν.

De Hercule & Acheloo pariter colluctantibus Naso 40 Metam. l. 9.

Digredimur paulum, rursusque ad bella coimus,

Inque gradu stetimus, certi non cedere: eratque

Cum pede pes junctus, totòque ego pectore pronus

Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.

Non aliter vidi fortes concurrere taurus,

Cum pretium pugnae toto nitidissima saltu

Expetitur conjux. —

De Hercule denique Antaeoque Lucan. bell. Pharf. 50 lib. 4.

Conseruere manus & multo brachia nexu,

Colla diu gravibus multum tentata lacertis,

Immotumque caput fixa cum fronte tenebat.

Quoniam nec illud omisum velim quod Synesius commemorat orat. de calvit. circulatorum quandam vidisse τῆς κεφαλῆς τὴν ῥώμην ὀπιδιζόμενον, δια- 55 κωπῆσθαι δειδαγμένον κεφῶ, πῶρῶθεν εὐ μάλα τὸν πίτυλον καὶ ἀσπίοντι. de quo planè dixeris, quod alibi Synesius, τὸ κεφάλιον ἀσπερζαδὲς αὐτ' ὅντι σι- 40 δνεον.

Ὅτε δὲ ὀπσημαίνονται | observat hic Xylander τὸ ὀπσημαίνεσθαι in malam partem usurpatum, prout & apud Appianum ἐμυλῶν l. 5. de milite, qui lu- 60 dis publicis in subsellia equitum ascenderat, verbis illis: ὁ δὲ ὄμιος ὀπσημαίνατο. populus murmure indi- gnitatem rei detestatus est; vel indignationem suam significavit & expressit. cui adjici potest illud ex Polyb. l. 6. ὀπσημαίνεσθαι τὸ γινόμενον καὶ διαρ- 55 σείεσθαι τοῖς παρῶσι. Vide ad l. 7. § 49. Epictet. titi- dem enchir. c. 24. Κόρεξ ὅταν μὴ ἀποστῇ μακρόν, — τῶν ἐμὸν ἵδεν ὀπσημαίνεται, ἀλλὰ ἡ συ- 60 ματῶν μὲ, ἢ τὸ κτησίδω μὲ, ἢ τὸ δόξαίμην, ἢ τὸς πικνοῖς, ἢ τῇ γυναικί. ἐμὸν δὲ πᾶσι αἴσια συμβί- νεται, εἰς ἵδω δέλω. Cum tamen plerumque in partem meliorem accipiat. Sicut Polyb. l. 1. Τὰς 60 παρεμβάσεις καὶ σφάλλειν ὀπσημαίνεσθαι. actiones il- legiti-

legitimas acclamatione approbare, five acclamando approbationem illarum significare. & l. 2. τὰ χαλὰ καὶ δίχα. ἢ ἔργων ἐπισημαίνεσθαι. Et rursus; Τίς ἂν ἐπισημάνωτο καὶ θαυμάσει; ἢ περιηγήσιν ἐπὶ τέτοις ἡγάταις; Indè ἐπισημασία pro applausu & acclamatione. Polyb. lib. 6. Εἰκὸς μὲν τὸν τοῖς τῶν ἀπὸ τῆς πλῆθους ἐπισημασίας τυζάνειν ἐνοικῆς καὶ σεσαπκῆς· τὴν δὲ πάντῃα τέτρω περὶόντα, κατὰ γένους καὶ σεσοκοπῆς. Cicer. ad Attic. lib. 1. epist. 13. Mirandas ἐπισημασίας sine ulla pastoritia 10 fiffula auferebamur. h. e. sine sibilo ullo, quod diffcultatē nota est.

Οὐτε σεσοκοπῶμεν | neque offendimur. Xyl. atque ita τὸ σεσοκοπῆν aliquoties usurpatum deprehendere est apud Novi instrumenti scriptores Στοιχάσις. Paulus ad Rom. cap. 14. ver. 21. ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σε σεσοκοπῆει ἢ σε αὐθαλίζειται. Et Petrus ep. 1. c. 2. v. 8. οἱ σεσοκοπῶντες τὸν λόγον, sed & Polyb. l. 6. Δυσσερεσθῆν καὶ σεσοκοπῆν, & Δυσσερεσθῆν καὶ σεσοκοπῆν conjungit non semel. potest tamen verti, non irruimus, non impetum in eum facimus. ita enim sumitur Matth. c. 7. v. 27. quo loco dicuntur procellæ turbinésque σεσοκοπῆσαι τὴν οἰκίαν. Sed illud potius opinor. In gemina ferè causā Senec. de ben. l. 6. c. 9. Quid est iniquius homine qui cum odit, à quo in turba calcatus, aut resper- 20 sus, aut quò nollet impulsus est? Idem, sed alia ratione, ab athletis exercentibus iram summotum it. de ira l. 2. c. 14. Nec, cum ira suadet, ferunt; sed, cum occasio. Pyrrhum maximum præceptorem certaminis gymnici solitum aiunt his quos exercebat præcipere, nè irascerentur. ira enim perturbat artem, & quæ nocet tantum, non quæ caveat, aspiciat. At Septimius noster eadem, quæ Marcus, ratione, nihil quòd agonothetam non antagonistam loquitur, Scorpiae. c. 6. Quæ nulla sunt prælia nonnulla vulnera. (ita enim distinctim legendum claritatis gratiā) pugni quassant, calces ardent, cestos dilanant; nemo tamen agonis præsidem sugillarverit. sed, quantum li- 40 vares illi & cruores & vibices negotiantur, intendit. præter ipse non queritur dolere se; nam vult. corona præmit vulnera, palma sanguinem obscurat; plus viciariæ tumet, quàm injuriæ. hunc tu lesum existimasti quem vides latum? sed nec vicius ipse de agono- 50 thetæ casum suum exprobrabit. Proinde frustra fuit Anacharsis, qui Græcos mirari se dicebat, πῶς καὶ τῇ ὑβερῶντων νομοθεσίᾳ, τοὺς ἀλλήλους τιμῶσιν ἐπὶ τῷ τύπῳ ἀλλήλους. neque enim est ὑβερῶντων τι pulatio illa mutua, sed virium ac virtutis peritiaeque specimen.

Πολλὰ παρενδυμῶμεν | idem de aliis sentiamus. Xyl. nec aliter Cataub. verum παρενδυμῶμεν est negligere, neglectim habere, non animum advertere. Vide ad lib. 5. § 5. verito itaque, neglectim habemus, non advertamus. Quò facit Solomonis mo- 60 nitum Eccles. c. 7. v. 21. Ad omnia quæ de te dicuntur,

(vel etiam adversus te perpetrantur) μὴ δὴν κερδαίνῃς σε, animum nè adhibeto, nè advertito. nec si famulum tuum tibi maledicentem audieris. Sed Davidis Regis ad instar, Psal. 38. v. 13, 14. Reg. l. 2. c. 16. v. 11, 12. Surda aure præterito. decus enim est homini injuriam illatam, non ulcisci, aut adverte- 10 re etiam, sed præterire prorsus. Parom. c. 19. v. 11. Ità Cato in balneo à quodam per imprudentiam percussus, veniam petenti, offensamque deprecanti, At ego percussus me non memini. Notumq; ex Plutarcho Bionis illud, quod indicium suis dedit, quò in virtutis studio profectus fecisse se dignosceret, si adversus convivantes ita affecti forent, tanquam ab eis audivissent,

Ὁ ξένε, ἐπὶ ἔτι κακῷ ἔτ' ἄρῃσι φωνῇ νοίσεις.

Οὐδέ τις καὶ μίαν χαῖρα. Δίτοι νύτοι ὀλβία δοίειν.

h. e. tanquam benigne ac benevolè compellati.

Τῶν οἷον σεσογυμναζομένων | Senec. de ira l. 2. c. 8. Non alia quam in ludo gladiatorio vita est; cum iisdem viventium pugnantiumque. Et de provident. c. 4. Verberat nos, & lacerat nos fortuna? feramus. non est sevitia, certamen est. Elegantissimè Epictet. l. 3. c. 20. Ἐστὶν ἀπὸ πάντων ἀρετῶν ἀρετὴ καὶ ἀπὸ τῆς λοιδορίας. τὴν δὲ ὀφθαλμοὺς τὴν ἀρετῶν οὐ σεσογυμναζομένη; τὴν μίαν. καὶ ἕτως [ἐστὶν leg.] ἐμὲ σεσογυμναστὴς γίνεσθαι· τὸ ἀνεκπῶν μου γυμναστὴν, τὸ ἀδρῆν, τὸ σφοδρῶν. ἢ; ἀλλ' ὁ μὲν τῆς τετραπλῆς κατὰ πῶν, καὶ τὸ σφοδρῶν καὶ τὸ ὄμμα κατὰ πῶν, ἀρετῶν μὲν, καὶ ὁ ἀλεγεινῆς καλῶς ποιῶν λέγει, ἄρῃσι ὑπὲρ ἀμφοτέρων; καὶ ὅσοι βαρύνεσθαι ὄρεται ὁμῶν, πᾶσι τῶν καλῶν ἀρετῶν ἐγώ; εἰ δὲ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς καὶ μου γυμναστὴν, ἐκ ἀρετῶν μὲν; Eundem ex l. 2. c. 6. Vide ad l. 9. § 12. Sed & Terrull. Scorpiae. c. 6.

§ 21. Εἰ τις ἐλέγξει | Cicero de fin. lib. 1. Certè pertinax non ero: tibi quæ si mihi probabis ea quæ dicis, assentiar. Hieron. apolog. ad Pammach. Re- 10 prehensores non audio; sequor magistros.

Καίρων μετὰ δόξῃ | Vide lib. 1. § 16. & lib. 4. § 12. & lib. 8. § 16. De Pio infra § 29. Τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιπαύοντων παρρησιαστικῶς ἢ γνομάς αὐτοῦ, καὶ καίρων εἰ τις δεικνύει κερῆσιν. Cicer. Tuscul. lib. 2. § 5. Nos reselli redarguique patiamur. quod hi ferunt animo iniquo, qui certis quibusdam destinatis sententiis quasi addicti & consecrati sunt, eaque necessitate restricti, ut etiam quæ non probare soleant, ea cogantur constantia causā defendere. Et Academ. l. 4. § 9. Phryque errare malant, eamque sententiam quam adamaverunt, pugnantissimè 50 defendere, quàm sine pertinacia, quid constantissimè dicatur, exquirere. Pulchrè Senec. de benef. l. 4. c. 38. Non est levitas ab errore jam cognito discedere. hæc verò superbæ stultitiæ perseverantia est. Quod semel dixi, qualecunque est, fixum ratumque sit. Et Vincent. Vigor. apud Aug. de orig. anim. l. 2. c. 16. Optimi est propositi, laudandique consilii, facili ad varia traduci.

traduci. Aug. ipse ep. 210. Turpe est mutare sententiam, sed veram & rectam. nam stultam noxiāque & laudabile & salubre est. Eadem certe ingenii cujusvis vox, parilis professio. Ambros. epist. 31. Nullus mihi pudor est, ad meliora transire. Hieron. in Esai. cap. 19. Melius reor etiam proprium errorem reprehendere, quam dum erubescio imperitiam confiteri, in errore persistere. Aug. cum primis; ep. 7. Si quid vel incautus vel indoctus à me posuit est, quod non solum ab aliis, qui videre id possunt, reprehendatur, verum etiam à meipso; (quia & ego saltem postea videre debeat, si proficio) nec mirandum, nec dolendum est, sed potius ignoscendum atque gratulandum, non quia erratum est, sed quia improbatum. Et in retract. prefat. Neque enim quisquam nisi imprudens, ideo quia mea errata reprehendo, me reprehendet. Idemque de anim. orig. l. 4. c. 1. Neque enim negare debeat, sicut in ipsis moribus, ita multa esse in opusculis meis, quae possint iusto iudicio, & nulla temeritate culpari. Ludov. Vives prefat. ad Aug. 20. Civit. Ego me neutiquam agra fero vel admoneri, vel etiam reprehendi: (meliozem mentem det Deus:) imò debere me multum profitebor potiora suggerenti, & doctè atque amicè suggerenti. nam & meipsum non pigebit mutare sententiam, si vel studium vel aetas alia docuerit meliora. Erasim. in Cor. epist. 1. c. 7. Non gravatim à meipso dissentiam, si quis adferat quod sit rectius, etiamsi sit idiota qui doceat. Non enim etiam à minore quolibet refugienda vel dedignanda correctio. Aug. epist. 19. Et de se ep. quad. apud Grot. cap. 24. q. 3. c. 1. Ego senex à juvene, & episcopus tot annorum à collega nedum annuulo, paratus sum doceri. Joan. Zinzerling. promulsc. critic. Moneri candidè, castigari, ex errore in viam reduci, malè dicta obelo configi, agra nullus fero. imò in ere me ejus futurum proficor, quisquis candidè hoc fecerit. Terentian. de syll. c. 2.

Corrigenda siqua sanè visa vobis hic crunt,
 Non ero stultè repugnans, aut amans pravè mea,
 Quin statim culpanda delent, præbeam rectis locum. 40
 Præclare denique Greg. Nazian. Si Maximo cre-
 dimus collect. c. 31. nam Epiphan. hæres. 64. § 43.
 ex Methodio de resurrex. eadem planè adducit.
 μήνυν γδ ἀγαθὸν τὸ ἐλεγεῖσθαι τὸ ἐλέγχειν νο-
 μίζω. ὁσω μείζων ἐστὶ, τὸ αὐτὸν ἀπαλαμύσαι τὸ
 παρὰ τὸ ἀλλοῦ ἀπαλλάττειν. Vide ad lib. 10. § 37.
 Quod autem hoc loco Marcus de se scripto polli-
 cetur, idem & facto præstitisse Capitolinus attesta-
 tur. Erat, inquit, fama sua curiosissimus, requirens ad
 verum quid quisque de se diceret, emendans quæ venè 50
 reprehensa viderentur. Verba sensuum prægnantia.
 Requirens, inquit, ad verbum; non qualis Gallicus
 ille, de quo Martial. l. 8. ep. 76.

*Dic verum mihi, Marce; dic, amabo:
Nihil est quod magis audiam libenter;
Oras, Gallice, me, rogâsq; semper.*

Durum est me tibi, quod petis, negare.

Vero verius ergò, quid sit audi:

Verum, Gallice, non libenter audis.

8c, emendans quæ bene reprehensæ. Apellem scil. imitatus, qui, ut Plin. *hist. nat. l. 35. c. 10.* vitium in pictura à futuro iuste notatum emendavit, quem tamen postea sine causâ iusta cavillantem non tulit.

Ζητῶ δὲ τὴν ἐλπίδα. Piè, modestè, ingenuè Aug. de Trin. lib. 2. propter. Nullus reprehensor formidandus est amatori veritatis. etenim aut inimicus reprehensurus est, aut amicus. Si ergo inimicus injulatus, ferendus est. amicus autem, si errat, docendus: si docet, audiendus.

‘Υφ’ ἡς ὑδεὶς πώποτε ἐβλάβη | Menand. *Supposit.*
apud Stob. *tom. 2. tit. II.*

Ἄνι κροῦπτόν ὄχι τ' αὐληθῆ λέγειν

'Εν ταῖς ἀρχαῖς τῆς γῆς παρεῖχα

Εἰς ἀσφάλειαν τῶ βίῳ πλείστον μέρες.

In ore omni conducibile est quovis tempore,
Verum proloquier : idque in vita spondeo
Securitatis esse partem maximam. Grot.

§ 22. Ἐγὼ δὲ ἐκταύτης ἀποδύξας μοῖαν | Ego id
quod est mei officii facturus sum, quicquid alii fece-
rint. Ità & l. 3. § 25.

Τὰ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρετὴ | Non cruciant, non diffi-
nient, non morantur. Vocabulum Marco familiare.
Vide l. 2. § 2. & 7.

Πασημενδια. | Vide lib. 9. § 2. Εἰ τοῖς ἀλλο-
θίοις ἐπίπαισον, ὅτι οὐ τὰ ἀγαθὰ οὐδ' ὁ ἐπιπύχ-
ων οὐ, ἐκείνοι δ' ἀποπαύονται, ὅδ' ἐνδυμὴν πλῆ-
γυσιν οὐκ οὐ. Epictet. l. 4. c. 6. Et Senec. de ira
l. 1. c. 14. Quamto humanius, mitem et pacatum ani-
mum præfere peccantibus; Et illos non persequi sed
revocare? errantem per agros ignorantia viæ, melius
est ad rectum iter admovere, quàm expellere. Et ibid.
Peccantes ergo quid habes cur odas, cum error illos
in huiusmodi delicta compellas? non est autem pru-
denter errantes odisse: alioquin ipse sibi odio erit. Vide
l. 11. § 18.

40 Τὴν ὁδὸν αἰσθοῦσα | quam scil. προσεγγόντων ἡ-
 pra dixerat § 17.

§ 23. Xəw | Vult xaj' a'xiaw nōt xññz. l. 3.
§ 11. & l. 5. § 36.

'Ερ' ἄπαντες ὁ δὲν ὀφθαλμῷ | Pium monitum,
 si Ethnicismi plenus esset. Gregor. Naz.
 apologet. Ταῖς αἰσῖν, πρὸς ἀρχαῖς καὶ λόγῳ
 καὶ πνεύματι, ἐκ τοῦ τῶν ἀρχαίων καὶ τοῦ τοῦ
 ἀναλφάκτου, παρ' ὃ καὶ ἄπαντες καὶ ἀρχαῖς, καὶ τοῦ
 ἔργαται. Idem de pace orat. 1. & in Aetiois.
 50 Ἀρχαῖς ἀπάντων καὶ τέλος πολεῖ τοῦ.

Marcus ierem. leg. spirit. § 45. Δὲ πᾶσι τοῖς
πράγμασι πνευματικῶς πᾶσι δοκῶσι. Et ibid. § 3.
Καταρχῶς οὖν πᾶσι πνευματικῶς, ὁ κατὰρχον πα-
τὴρ ἀγαθῶ, ὅπως χ' ἰδὼν ἡρώοιο τοῦ σεραφίμ
ρον. Philo de mundo immortal. Ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς
ἐν πνεύματι πνεύματος διδοὺν καλεῖν ἄξιον. Joan.
Chrysol.

Chrysoſt. tom. 8. orat. 15. Μὴδὲν μὲν ποιεῖν, μὲν λέγειν, περὶ ἢ τὸν Θεὸν πρᾶτται καὶ παρακλίσται συνιπράττειν οἷον ἐν χερσὶν ἡμῶν ἀπάντων. Ex mox: Τὸν Διὸς αἰὶν ἐπαγγέλντες μεσότητι θυμῷ καὶ ἀρετῇ οὐρανὸν ἀπάντων. Apud Platonem Timæus: Ἀλλὰ τὺτο δὴ καὶ πάντα δοῦναι καὶ κατὰ βελῆν οὐφροσυνῶς μετήχουσιν, ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ συμμυθεῖν καὶ μεγάλα ἐπαγγέλει· τὸν Διὸς αἰὶν περὶ αὐτοῦ. Plato ipse epist. 8. Ἀπορὸς Διὸς καὶ πάντα ἀρχόμενος αἰὶν λέγειν τε καὶ ποιεῖν. Socratis præceptum apud Xenophont. in æconom. Πειθεσθὲς σὺν τοῖς θεοῖς ἀρχὰς πάντων ἔργων. Theodectes apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 3.

Ἀπὸ τοῦ διῶν ἀρχαῶν ὃ ποιῶντι ὀρίπον.
Epicet, *differt.* l. 2. c. 18. Μῆρας ὁ ἀγων ὅτι, δι-
ον τὸ ἔργον ὅς διε μέμνηται. ἐκείνων ἐπιτελοῦν βου-
δον καὶ ἐκτελεῖται, ὡς καὶ ἡ ἀποκρίσις ἐν χεῖρσι τοῖς
παισιν. Vide et eundem l. 3. c. 22. Demosth.
epist. 1. Πρωτὸς ἀρχαῖος ἀποδοῦναι λόγον καὶ ἔργον,
ἀπὸ τοῦ διῶν ὑπολαμβάνω σερσικήν ἀρχαῖον.
Cicer. *de legib.* l. 2. § 18. A diis immortalibus no-
bis agendi capiendae primordia. Idemque in *Vatin.*
Omnia remanet a diis immortalibus principia ducun-
tur. In mente habuit Arati exordium;

Ἐκ Διὸς ἀρχαίμμεντα, τὸν ὑδ' ἔπος' ἀνδρες ἑωμὲν
Ἄρ' ὀντων. —

Quod & Theocrit. idem coævus *Idyl.* 17.
'Εξ Διὸς ἐκπαύμεθα, καὶ εἰς Δίᾳ λήγῃ, Μοῖσιν.

Ab Jove principium, Musa. —
 Plin. min. in *Panegy.* Bene ac sapienter majores
 instituerunt, ut rerum agendarum, ita dicendi initium
 à precationibus caperetur. quid nihil vitæ, nihilque
 providenter homines sine Deorum immortalium ope,
 consilio, honore auspicarentur. L. Cuspidius sic or-
 ditur Testamentum : (extat apud Fabricium anti-
 quit. l. 1.) Numine invocato, absque cujus nutu neque
 quicquam vitæ inchoavi, neque rectè perfici potest. Si-
 quidem, ut Menander :

Εἰς σπικρῶν πάντα ποιῇ ῥάδια.
Οὐδὲν γ' ἔχεις δαίμονι σθένι βέλος.

Rem facile quamvis peragit adiutor Deus:
Mortalis absque numinis ope nil valet.

Sive ut eleganter Gregor. Naz. in jamb.

Θεὸς διδόντος ἔτι ἐν ἰσχύι φέρωντες·
καὶ μὴ διδόντος ἔτι ἐν ἰσχύι πύοντες.

Volente, labor nil obstat invidus :
Nolente, nil labor præstabit improbus.

Περὶ τὴν πόσιν γένουσι | Vide ad l. 3. § 7. & l. 9.

§ 24. Εἰς πρὶν ἐκείνην | Areas rex Scythia.

ut Plut. in *sen. polit.* sive Theras, ut idem (modò) idem utriusque scripti pater extiterit in *apophth.* nihil se ab equisone suo distare aiebat, ubi otium age-
ret. Marcus nihil Alexandrum à mulione suo, ubi

diem uterque suum obierit. *Pari, inquit, loco, statu-
que mors utrumque constituit. In antholog. l. 3. c. 13.*

Μαίης αὐτῇ ἀγῆς ὡ, ζῶν ποτὶ νῦν ὃ τιθηκαὶς
Ἰσὺν Δαυείδ τοῦ μεγάλου Δαυὶδ πατ.

scilicet, *πῶλον μὲν χόρις*. Lucian. in dialog. de-
funct. apud quem & Charon furore poetico correp-
tus fundit ista :

Κάτθαν' ὁμῶς ὃ τ' ἀπυμῆσθ' ἀνὴρ, ὃς τ' ἱλαρὰ
πύμνη·

10 'Εν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐκείνῃ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀποκαταστάσεως
τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

Πάντες δὲ ὅταν ὁμῶς νεκρῶν ἀμφοτέρω χερσίν,
Γυνὴν τε ἄνδρα τε καὶ ἀνδρὸς τε καὶ γυναικὸς τε

Senec. ad Marc. c. 11. Et quæ veneratis, & quæ de-

Πάντες ἴσον τέχνης· ψυχῶν δ' ἱδὸς βασιλείᾳ.

Phocylid. apud Stob. tom. 2. tit. 19.

20 Omnia mors aequat: solus Deus imperat umbris,
Et tam pauperibus sedes quam ditibus una est. Grot.

Mors aequat omnes. Sen. ad Marc. c. 10. & de ira, l. 3. c. 43. Quid servo? quid Domino? quid regi?

quid clienti tuo irascaris? venit ecce mors, quae nos pares faciat. Et epist. 91. Impares nascimur, pares mori-

mur : *aquat omnes cinis.* Basil. Cæf. orat. 3. "Εἴσω-
λον ἐν τοῖς τέφροις, ἃ θνήσκον διακείναι, τίς ὁ οὐκ

της, καὶ τῆς ὁ διαποτρῆς, τῆς ὁ πῶχός, καὶ τῆς ὁ πλῆθος.
διὰ χειρὸν, εἰ τῆς σοὶ δυνάμεις, τὸν νόμον, ἀπὸ τοῦ

3° ὡς τὸ εἶναι τοῦ θανάτου. *Quis enim discernat species mortuo-*

rum? redoperi terram, & dic ibi quis dives, quis pauper sit. discerne inopes & potentes, si potes. Ambros.

hexam. l. 6. c. 8. & de Naboth. c. 1. Conditor ille
juris hujus, (inquit Senec. ibid.) non natalibus

nor, nec nominum claritate dislinxit, nisi dum sumus. ubi vero ad finem mortalium ventum est. Discede, in-

quit, ambitio: omnium quæ terram premunt, sire impi-
lex esse. Id quod Psalter Psal. 82. v. 6. 7. Ego di-

4° *quam à plebe quilibet. pariter estis occubaturi.* Plaut.

Trinum. 2. 4.

Salillum animæ qui cùm extemplo amiseris,
Eque mendicus atque ille oolentiſſimus

*Aequo mendicis atque ille opulentissimus
Censetur censu ad Acherontem mortuus.*
Theodorus theophrast. 18. de Cyro Dario Xerxes

Theodore: *therapeut.* l. 8. de Cyro, Darío, Xerxé,
Alaxandro, Vespasiano, Trajano, Hadriano, An-
tonino. Oñe = 72. 200 = 16. 17 = 16. 18 = 16.

50 πῶτοι, καὶ τοὺς βαρβάρους ἐνίκων, καὶ μετὰ τοὺς νίκας,

πυρραὶς ἐπετέλεον καὶ θορύβῳ ἐπὶ τῇ ὁπλῶν
 σαρ, ἐδὲν ἡμῶν πολλῶν διαφύεσθον. De Creso Silius

lib. 13.
Diues apud Superos : sed mors aequabat egenis.

Lucian. in *Necyomant.* de defunctis. Τὸ διαγινώ-
σκοντες ἔχουσιν, ἢ πάλιν τι ῥᾶδιον· ἀπαιτεῖς γὰρ ἀτυχῶς

ἀλλήλοις γίνονται θεοί, ἢ ὅσων γηγενεσίων.
ἐκείνη

ἐκείνῳ δ' ἐστὶ ἀλλήλοις ἀμαυροῦ καὶ ἀσχημοῖ, καὶ ἐδὲν
ἐπ' αὐτῷ παρ' ἡμῶν φυλάττοντες. ἀμύλει πολλῶν ἐν
ταυτῷ ἀσελεῖ καὶ κηρύττων, καὶ πάντων ὁμοίων ὑπό-
ρευν σφῶς ἐμαυτὸν, ὃ πνι διακρίναμι τὸν Θεοτόκῳ
ἀπὸ τῆς καλῆς Νικητῆς, ἢ τὸν μεταίτιον Ἰεὺν ἀπὸ τῆς
Θαλάσσης βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάχιστον ἀπὸ τῆς
Ἀγαμέμνονος. ἐδὲν γὰρ ἐπ' αὐτῷ παλαιῶν γνώσεσθαι
αὐτοῖς παρέμεινεν, ἀλλ' ὁμοία τὰ ὅσα λέγεται, ἀδύνα-
τον ἀνεπίγροφα, καὶ ὅσα ἐδὲν ἐπ' διακρίνεσθαι διωά-
μῳα. Et mox: Οἱμαί σε καὶ αὐτῷ ὅτι τῆς σκωπῆς πολ-
λάκις ἐνεργεῖναι τοῦ τεχνικῆς ἀποκρίτας τῆς
σφῶς τῆς χρεῖας αὐτῷ δεσμοῦ, ἀρεῖ μὲν Κρέωνος,
ἐπὶ οὗτο ὃ Πεισάμης μισοῦντος ἢ Ἀγαμέμνονος. καὶ ὁ
αὐτὸς, εἰ πύριον, μὲν ἐν ἐμπεδῶν. μάλα σμῶν τὸ
τῷ Κέλερῳ ἢ Ἐρεχθίδος ὅμιμα μισοῦντος, με-
τὰ ὁλίγον οἰκίτης σφῶν λένειν ἀπὸ τῆς πηλῆς κακὰ δὲ σμῶ-
ν. ἢ ἢ ὃ πῆρες ἐχρὼν τῷ δεσμοῦ, ἀποδυσά-
μῳα ἐπὶ σφῶν αὐτῷ πῶν χρυσὸν παρὸν ἐκείνῳ ἐδῆτα,
καὶ τὸ σφῶν πῶν ἀπὸ δὲ μῶν, καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτῷ
ἐμδαῖν, πένης καὶ ταπεινὸς ἀνέρεσθαι, ἢ ὅτι Ἀγα-
μέμνονος ὁ Ἀπρέως, ἐδὲ Κρέων ὁ Μειοκίης, ἀλλὰ
Πύλλῳ ὁ Χαρειλέως Σπινίδης ὀνομαζόμενος, ἢ Σά-
τυρος ὁ Θεοφείτωνος Μαρεσθῶντος. τοιαῦτα καὶ τὰ αὐτῷ
ἀνδράπων τεχνικά. Vide l. 11. § 6. Non in-
commodè igitur aut incongruè calculis computatoriis
similes feruntur mortales, qui inter computandum
obolus alter, alter talentum præfert, idemque; nunc
istius, nunc illius pro computantis arbitrio vicem
sustinet; putatione demum finitâ, in eundem fac-
culum pyxidémve immissi, eodem planè loco nu-
meróq; habentur universi. quæ collatio pulcherrima,
cùm à Polybio de vita aulica præcipuè fuerit usur-
pata hist. l. 5. his verbis: "Οὕτως γὰρ, inquit, εἰσιν
ὑποὶ τῶν βασιλέων τοῖς δὲ αὐτῷ ἀσχημῶν ἡρώεσι. ἐκεί-
νοί τε γὰρ καὶ πῶν τῷ ἡφρίζοντες βύλησιν, ἀρεῖ χαλ-
κῶν, καὶ παρὰ τῆς πάλαιον ἰσχύος" οὗτε αὐτὸς τῆς
αὐλάς καὶ τὸ τῷ βασιλέως νεύμα μαχαίρειο καὶ πα-
ραπόδας ἐλασμοὶ γίνονται. ab interprete Latino
eumque secuto Biscliola est miserè depravata, pro
calculis putatoriis, suffragia nobis supponentibus, dum

40 sic reddunt, Hi enim similes sunt suffragiis, quæ in
publicis consiliis dari solent. nam, ut illic pro eorum
qui consulunt voluntate, quæ modo ænea fuerunt, nunc
aurea dantur, &c. quæ à Polybii mente & verbis
etiam longissimè abeunt.

Στασιμαχικὸς λόγος | Ex Stoicorum sententia

Laert. l. 7. in Zenon. Ἐστὶ ὃ φύσις ἐξῆς ὅς αὐτῆς

κινεῖται καὶ ἀντιμαχικὸς λόγος, &c. Plut. item de

Philosoph. placit. l. 1. c. 7. & Athenagor. legat. pro

Christ. Οὕτω πῶς τεχνικὸν ὁδὸν βαδίζον ὁδὸν ἡρώ-
σει λόγῳ * ἐμπεδισμένης πύλης

τῷ στασιμαχικῷ λόγῳ, καὶ ὅς ἐστι

ἐκείνη καὶ ἐμπεδισμένη γίνεσθαι.

quo loco στασιμαχικοὶ λόγοι, sive

seminales rationes pro ideis quibusdam sumi viden-
tur, quales Plato imaginatus est in Deo. A quo nec

abhorret. Joan. Damasceni illud, de fide orthodox. c. 13.
Πάντων αἰών, καὶ πάντων τοῦ λόγου αὐτῷ ὄντων,
καὶ τῶν αἰώνων ἐν αὐτῷ σφῶν. Vide l. 4. § 14.
& l. 7. § 32. & l. 8. § 25. & l. 10. § 7. Sen.
epist. 71. Aut in meliorem emittitur vitam, aut na-
turæ suæ remiscetur, & reuertetur in totum. Ser-
vius in Æn. l. 3. Romani cadauera comburebant, ut
statim anima in generalitatem, id est, in suam redi-
ret naturam. quo loco cur materiam pro natura po-
suerit clariss. Casaub. ad Baron. appar. nescio.

§ 25. Πόσα καὶ τὸν αὐτὸν ἀνταρῶν χρεῖον | Si
consideraveris, inquit, quàm multiplicia variaque; u-
no eodemque; temporis momento in mundo minore
tuo anima exequatur, minùs miraberis Deum sive
animam universi in mundo majore illo tam innu-
meris peragendis sufficere. à minore isto ad majore
illum rationem, sicut istic; ita & l. 4. § 27.
Vide & supr. § 4. Epist. l. 1. c. 14. Ἀλλὰ σὺ μὲν αὐτῷ
τῆς θεῆς διοικήσεως, καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ αὐτῷ ὄντι καὶ
αὐτῷ ἀνταρῶν τεχνικῶν ἐνδυμῶν δυνάμει, καὶ
αὐτῷ αἰσθητικῶν ἀπὸ μυσίων τεχνικῶν κινήσας,
αὐτῷ ὁ διανοητικῶν, αὐτῷ ὁ τοῖς μὲν συγκατασκευῶν,
τοῖς ὃ ἀναδυστικῶν ἢ ἐφεκτικῶν; τύπος τε ποιῆται
ἀπὸ πολλῶν τεχνικῶν ἐν τῇ αὐτῇ ψυχῇ συ-
καίηται, καὶ ἀπὸ αὐτῷ κινήσας ὅς ἀποποιῶν ἐμπεδῶν
ἐμπεδῶν τοῖς σφῶν τεχνικῶν. τέχνης τε ἀλ-
λας ἐπ' ἀλλὰς, καὶ μήμας ἀπὸ μυσίων τεχνικῶν
τῶν διασφῶν; ὁ ὃ δὲ οὗτος ὅς ἀπὸ πάντων πῶν ἰσχύ-
σας, καὶ πῶν συμπαρεῖναι, καὶ ἀπὸ πάντων πῶν ἰσχύ-
σας. Vide & Stob. tom. 1. l. 1. tit. 5. sed
valde depravata.

§ 26. Μὴ κατεντείνεσθαι | omisit planè Xyl.
annon mente est in re deficiat. Caf. imò, num cum vo-
cis intensione, sive contentione, literas singulas profer-
res? affirmative interrogat, & interrogando negat.
non ita proferres. quorsum enim? μὴν, idem. ut
l. 5. § 28. & infr. § 42. κατεντείνεσθαι intendere, con-
tendere vehementer. ut lib. 4. § 3. μὴ κατεν-
τείνε.

Τὶ ἐν εἰς ὀρίζονται | de vocabuli Scriptura litem
moveant, &c. Caf. si qui irascuntur. Xyl. quasi hy-
pothesin de nominis Scriptura non continet his
verbis, sed proposito suo accomodet. Verùm al-
liò trahit illud γεμαμάτων, pro quo ille γεμα-
των minùs necessariò substituit.

Πᾶν κατὰ τὸν ὅς ἀειδόμενον πῶν | Vide ad l. 3.
§ 1. τὸ τῷ κατὰ τὸν ὅς ἀειδόμενον ἀειδόμενον.

Μὴ δὲ τοῖς διακρίνεσθαι ἀντιμαχικῶν | quod
l. 5. § 33. ἀντιμαχικῶν αὐτῷ καὶ ἀντιμαχικῶν. Ità de
Domino Christo Petrus epist. 1. c. 2. v. 23. ὅς κατὰ
δυνάμειν ἢ ἀντιμαχικῶν. Hoc est quod Paulus
ad Rom. c. 12. v. 21. Μὴ νικᾷς ἀπὸ τῶν κακῶν. Guido
Carthus. meditat. c. 1. Cur rapis in te id quod in alio
tibi displicet? iram scilicet. irascis ergo, quia ille
irascitur. imò jam tibi irascere, quia irascis. Si ira
ipsa tibi verè displiceret, non admitteres illam, sed
fugeres

* Ità leg. ex Athen.
monuit Lips. Phyl.
Stoic. l. 1. c. 6.

fugeres & fugares. Et cap. 13. Turbaris, quia ego turbatus sum. turbatus turbatum reprehendis. ego quidem corrigo, nec amplius hoc malum faciam. tu autem quid facies de hoc tuo vitio quo non solum mihi mederi non valet, sed nec ferro salutare potes? Et cap. 16. Charitate, sapientia repletur frater, nec communitas. ira, odio, furor repletur, nec evadere potes quin communices. insanus sanis indiget, qui eum vel fervens vel curent. Cogita, si omnes homines ira semper & insania urgerentur, quid tibi agendum esset. numquid ideo turbari deberes? cur ergo, cum unus aliquando turbatur, turbaris? medicinam ei debet, non turbationem. quomodo enim insaniendo curetur? Vide supr. § 6. & infr. § 30. & l. 7. § 65. & l. 11. § 18.

Περαινεῖν ὁδῶ | Vide ad l. 1. § 9. & l. 4. § 18. & l. 5. § 3, & 14.
§ 27. Πῶς ἡμῶν ἔστι | imo Πῶς ἐκ ἡμῶν ἔστι; Sive Ὁμῶν πως ἔστι. alterutrum Marcum scriptisse certissimum est. illud Cas. hoc Xyl. secutus est. 20 Adi lib. huius § 57.

Ἐπὶ τὰ φαινόμενα αὐτῆς οἰκῆα | Aristot. topic. lib. 3. cap. 1. Πάντα γὰρ τῷ ἀγαθῷ ἐρίσται. & latius ethic. Nicom. lib. 1. cap. 1. Πᾶσα τέχνη καὶ πᾶσα μέθοδος, διωλεως ἢ πλεονεξίας τε καὶ σωφροσύνης, ἀγαθὸν πνῶ ἐρίσται δοκῶ δὲ χαλῶς ἀπεφάνηται παραδόν, ἢ πάντα ἐρίσται. Sed distinctius clariusque, prout Marcus istuc; ib. l. 3. cap. 5. Πάντα ἐρίσται τὰ φαινόμενα ἀγαθῷ, καὶ τῷ χαλῶν πάντα πλεονεξίας πάντες. Hoc est quod Schola, Nihil appetitur, nisi sub specie & ratione boni. Epictet. l. 3. c. 7. Ὅς ἀνθρώπῳ ἔστι τὸ ἀδελφὸν φαινομένον συμφέρειν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀληθῆς ἀπορῆσαι ἕως ἀνθρώπῳ ἔστι τὸ, τῷ φαινόμενῳ ἀγαθῷ ἀπορῆσαι. Et l. 4. c. 5. Θύσας αὐτὴ παῖδες, τὸ δὲ δόκειν τὸ ἀγαθόν, ὁ δὲ τὸ χαλόν. τὸν φαινομένον διατίττει, καὶ σφάλλονται τὸ ἐνασπῶν, τὸν ἡγῶνται πολέμου, ὁ δὲ χαλόν, καὶ ἀδελφός ἢ, καὶ ἡδὲ, καὶ πατήρ. τὸ δὲ ἀγαθὸν συγγιγνέσθαι ἔστιν. Idemque l. 1. c. 28. Ὅς ἐν τούτῳ μέμνηται χαλῶς, ὅτι ἀνθρώπων μὲν πῶς πλεονεξίας φαινομένων, λοιπὸν, ἢ χαλῶς φαινομένων, ἢ χαλῶς οἱ χαλῶς, ἀνέγκλητες ἔστιν οἱ πῶς, αὐτοὶ ἐκμύω, ἢ δὲ αὐτῶν γὰρ ἀλλῶ ὡς ἢ οἱ πλεονεξίας, ἀλλῶ δὲ ὁ βλαπτομένους ἢ οἱ ἐρριπῆται | Idem denique enchirid. c. 41. & apud Stob. serm. 2. tit. 1. ex quo quaedam dantur emendatiora: Ὅταν τις χαλῶς τι ποιῇ, ἢ χαλῶς πλεονεξίας, μέμνηται ὅτι ἀδελφὸν αὐτοῦ οἰόμενον, ἢ ἀδελφόν. ἢ οὐδὲν τι ἐν ἀκολληθῆναι αὐτὸν τὸν φαινομένον, ἀλλὰ τὸ αὐτοῦ. ἀλλὰ χαλῶς αὐτοῦ φαίνεται ἢ οἱ ἐρριπῆται; ἐκμύω, ἢ οἱ βλαπτομένους; ἢ οἱ ἐρριπῆται. ἀπὸ τούτων ἐν ὁρμώμενῳ, πλεονεξίας ὡς τὸν λοιδορῶντα. ἐρριπῆται γὰρ ἐκτὸς, ἢ οἱ ἐρριπῆται. Vide l. 11 § 18.

καὶ συμφέροντα | Epictet. l. 2. c. 22. Πᾶν ζῶον ἔστι πῶς ἀνθρώπου, ὡς τὸ δὲ δὲ συμφέροντα, ὅτι

ἀνθρώπου τῷ φαινομένῳ αὐτοῦ ἐμποδίζον, ἀντὶ τοῦ ἀδελφός ἢ τῷ, ἀντὶ τοῦ πατρός, ἀντὶ τοῦ τέκνου, ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου, ἀντὶ τοῦ ἐραστή, ὡς οἱ, πλεονεξίας, κατὰ τὸν ἑαυτοῦ φαινομένον πόνον, ὡς τὸ αὐτοῦ συμφέρον τῷ πατρί, καὶ ἀδελφῷ, καὶ συγγενῇ, καὶ πατρὶ, καὶ υἱῷ. ὅταν ἐν οἷς τῷ ἐμποδίζον ἡμῶν οἱ δὲ οἱ δοκῶσι, κακῶς λοιδορῶμεν. Vide sis quæ sequuntur, pulcherrima sanè: sed & quæ in eandem sententiam differit, ejusdem libri cap. 26.

Διδασκαὶ καὶ δέκναι | Vide l. 5. § 22, 28. & l. 10. § 4. & l. 11. § 12. Epictet. dissert. l. 1. c. 18. δέκον καὶ πλεονεξίας, καὶ οἱ πῶς ἀρίστου καὶ ἀμαρτυμάτων. Μηδὲ ἀγανακτῆσαι | Pulchrè Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit. Vide ad l. 5. § 22.

§ 28. Θάνατος ἀνάπαυλα | Huc Charonis κήρυγμα apud Aristoph. ranarum l. 4.

Τίς ἐς ἀναπαύλας ἐκ χαλῶν καὶ πλεονεξίας; Quis ad requiem ex malis vult ac molestias?

Αἰσθητικῆς ἀγνυπίας | Vide sup. § 16. l. 3. § 15.

Νδερσασθῆναι | Vide l. 2. § 2. & l. 3. § 15. Διαρρηκτικῆς διέξοδος | Mentis erroribus. Cas. cogitationibus. Xyl. discursui, malim.

Τῆς σφῆς τῷ σφῆρι λαίβεσθαι | Vide l. 3. § 3. σφῆς, sive caro pro corpore, prout Apostolo ad Philipp. c. 1. v. 22, 24.

§ 29. Τὸν ἄνθρωπον παραπονεῖν | Vide ad l. 3. § 1. παραπονεῖν. Sed & l. 12. § 15. Hoc est quod de gymnasta Galen. ὑγιεινὸν lib. 2. cap.

Εἶναι διλονόη καὶ τὸν γυμναστικόν, ὅτι θυμῶν, ὡς ἐπὶ γυμναστικῇ γυμναστικῇ, καμύσας ἢ διὰ τῆς διωλεως, ἢ ἀδύνατον, ὡς ἀπαρροδεῖν, ἐπὶ πορῆν διωλεωμένον. Idemque Plut. de sen. politic. ἀντὶ παραπονεῖσθαι τὸ φιλόδοξον καὶ φιλόδοξον, καὶ παραπονεῖν τὸ ἀνέγκλητον ὁρμώμενον καὶ ἢ χαλῶν ζῆλον, ὡς τὰ πλεονεξίας μίση καὶ οἱ δὲ αὐτῶν καὶ ἐξιπλοῦσθαι καὶ παθητικῶν καὶ σωματικῶν ἐχθρῶν. ὅτι ἐπὶ λήθην χαλόν, ὅτι ἀποδύχεται τὸ λήθοντων, ὡς καρδιόγοντες μόνον ἐκ πόνου. Philo in vit. Mos. l. 1. Ὅς ἐν βραχέϊ τὰ σώματα αὐτοῖς ἀπαρροδεῖν, ὅτι καὶ τὸ καὶ παραπονεῖσθαι. Atqui hoc turpe nimis ceniet Marcus noster, animum concidere, dum corpori vires ullæ suppetunt. Vult itaque quod vulgo dici solet, In actu moriendum. Hoc enim præcipiunt Stoici. Senec. epist. 8. Ubi præcepta illa vestra, quæ imperant in actu mori? Et de otio Sapient. c. 1. Certè Stoici vestri dicunt. Usque ad ultimum vita finem in actu erimus: non desinemus communi bono operam dare, adjuvare singulos, opera ferro etiam inimicis, mente, manu. (ita Lips.) nos sumus, qui nullis annis vacationem damus; & quod ait ille vir disertissimus, (Virg. En. l. 9. de Latinis.

Canitiem galea premimus. — nos sumus apud quos usque ad nihil ante mortem otiosus est,

est, ut si res patiat, non sit ipsa mors otiosa. Vid. l. 7. § 73. Cicer. de Senect. Senectus non modo languida & inertis non sit, verum etiam sit operosa, & semper pro eis, quas habet, viribus, agens aliquid & molienti.

§ 30. *Ὁς μὴ ἀποχμαρῆται* hoc est, cave ne postquam ad imperium aditus fueris, instituti pristini vitæque philosophicæ oblitus, quasi Cæsarianus quidam efficiaris, & in Cæsarium mores totus transferas. quales autem Cæsares atque Imperatores Romani plerique extiterint, & quomodo sese in imperio gesserint, notius est, quam ut dicto opus sit: & oblique notat Marcus ipse, l. 1. § 11. Certè de Marco Petrarch. lib. de Imper. offic. Philosophicum maluit quam Cæsarium cognomen. Et Eutropius: Ad nullam insolentiam elatus est imperii fastigio. Et Capitolin. Sui mores semper tenuit. Sed omnium differtissime Aristid. orat. in Marc. ubi Pausania mores adversos planè descripsit, 'Ο δ', inquit, ἐπέδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιώτην ὄντα καὶ βασιλεία οἶόν τε ἐστὶν τὸν αὐτὸν εἶναι διὰ τὴν τοῦτον καὶ οὐδὲν τῆς βασιλείας περιεργὸν ἑαυτὸν, ὥστε διχῶς ἀξιοῦνται ταύτης ἐν τῇ βασιλείᾳ ἐκ ἐκείνης ἑαυτοῦ, ἀλλὰ πρὸ αὐτῆς καὶ λόγῳ χροῦμαι. *Ἀποχμαρῆται* vocabulum Marco connectum, prout Charmidari & Recharmidari Plauto, Trinum. act. 4. Sc. 2.

Proin tu itidem ut Charmidatus es, rursus recharmidas.

sicut enim Recharmidari Comico, est in Charmidem reverti; ita *ἀποχμαρῆται*, pro eo quod est, in Cæsarem converti, Cæsarem, sive Cæsarianum fieri, in mores Cæsarianos transire. Marco istuc novè dictum; sed eadem analogiā; quā *ἀποσχεῖται*, in carnem concretere, Aristot. probl. l. 1. q. 53. & l. 5. q. 34. quā *ἀποθνήσκει*, feram bestiam fieri, Polyb. l. 1. Et Epicteto l. 1. c. 5. quā *ἀποδιδράσκει*, in stirpis, sive, arboris naturam transire; quod de eis Plotinus extulit qui facultati altrici excolendæ toti se dedunt: Suidas in Κόσμη. de Daphne in arborem conversa, Lucian. hist. ver. l. 1. de hedera usurpavit, Theophrastus hist. plant. l. 3. c. 18. arborem fieri, vertit Plinius lib. 16. cap. 34. & *ἀποκωτίζειται*, hedera scire, sive hedera fieri; his eisdem ibidem. & *ἀποπαπῶνται*, in pappos converti; eidem Theophr. l. 7. c. 11. quā *ἀποχλασῆται*, Autori de mundo c. 3. quod sinuari, Apuleius, sive, in sinus absumi; quā *ἀποχῆται*, in terram redigi, Philoni de mund. immort. *ἀπολιπῆται*, in lapidem transire, Aristot. probl. l. 2. q. 11. quod de Academicis Epictetus l. 1. c. 5. *ἀπυρῆται*, igniri, Autori de mund. c. 4. & *ἀπυρῆται*, in carbonem redigi, Lucian. dial. morin. 10. quā denique *ἀποθνήσκει*, Deum fieri; quo modo Amelius apud Theodoretum therap. l. 2. *ἀνάλει καὶ ἀναλυμένη πάλιν ἀποθνήσκει καὶ θνῆσθαι*, ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὸ σῶμα καὶ πάλιν σαρεῖ καὶ τὸν ἀνθρώπον καταρτίζω. sive, inter Deos referri: qui Romanorum Imperatoribus honos haberi soli-

tus. unde de nostro Lucianus in Pseudomant. Θεός Μαχρός ἦν. & Tertullianus apolog. c. 34. Maledictum est ante apotheciam Deum Cæsarem nuncupare. alius est de Seneca cum Claudio illudens *ἀποχλασῆται* tanquam *ἀποθνήσκει* dixit, idque tituli Satyræ suæ in ejusd. obitum conscripserat dedit, ut Dio Cass. testatur l. 60. de quo videndus V. Cl. Heinsius. Frustrā siquidem est hic Xyl. cum τὸ *ἀποχμαρῆται* suspicatur significari, imperio aut rerum summā deponi. quem tamen secutus est Jo. Meursius in Lexic. Græcobarb. ubi τὸ *ἀποχμαρῆται*, adducto etiam Marci loco hoc ipso, à Cæsaris dignitate dejici, exponit. Sed & Annotator Lugd. de Cæsaris statu dejici. ut *ἀποχμαρῆται* sit imperium amittere, ac Cæsareatu quasi devestiri; quomodo *ἀποπαρῆναι*, sive *ἀποπαρῆναι* Hippocrati de aer. loc. & aq. est virginitatem deponere, sive devirginiari, ut Petronius loquitur. & quomodo *ἀπολεῖν* Marco l. 10. § 21. munere defunctum esse, & ab eodem jam cessare. cum eandem in istis τὸ *ἀπὸ* vim obtineat, quā τὸ *ἐξ* huic finitimum in illis, *ἐξυδαίνῃται*, in aquam liquecere, Dioscorid. l. 1. c. 88. *ἐξελαιῖται*, in oleum verti, Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 9, & 11. *ἐξαρῆται* in acrem abire, cum eidem lib. 1. c. 27. tum & Luciano de mort. Peregr. & Hippocrati de nat. infant. *ἐκπυρῆται*, igniri, & in ignem transire: unde *ἐκπύρωσις* Stoica, quæ autumabant illi fore, ut ignis tandem omnia absumeret, & in substantiam suam redigeret; quod eis *ἑαυτοῦ καὶ ἀλλοτρίου καὶ ἐλαμῆται* Plutarchus dixit, de esu carn. 1. & de commun. notion. cap. 27. *ἐξαρῆται*, virum fieri, in virum evadere; Suid. quod idem *ἀπυρῆται*, in virum evadere ex puero, Clemens Strom. lib. 1. in virum ex femina converti, dixit Theodorus in Theolog. Orient. *ἐξαρῆται*, ex libero in servitutem redigi, Plutarch. Anton. *ἐκθνήσκει* denique, Deum evadere, Clem. pedagog. lib. 1. cap. 12. nec aliā ratione uniones exaluminati, pro alumine tincti, Plinio dicti l. 10. c. 35.

Μὴ βαφῆς | Nè mergaris & obruaris. Xyl. imò nè tingaris, nè inficiaris: nè mores aulici genuinum animi candorem obscurant: quod inquinamentum combibere, Septimius dixit, de spectac. c. 14.

Ὡς ὅτε τις τ' ἐλέρωτα γυνὴ φάνηται μύη. ut Hom. loquitur Il. d. v. 141. i. ut Maro Æn. l. 12. Indum sanguineo veluti violaveris ostro Siquis ebur. —

quod nos diceremus, that you be not stained. nam quod Græci *μαῖνεν* & *βιάζεν*, nos dicimus to stain. Eum autem Homeri locum respexit Plut. de El Delph. ubi dixit, eadem usus, quā hic metaphorice Marcus, voce; Τὸ ἐν εἰλικνέει καὶ καδῶν. ἐπὶ τῇ μύθῃ οὗτος ὁ μαρτυρῶν, ὅς περ καὶ Ὀμηροῦ ἐλέρωτα πᾶσα φοινικώδην βαφὴ μὴ αἰνῶνται φησὶ καὶ τὴν μυρτιάδα καὶ χροματὸν εἰ βαφῆς ἐδείξει, καὶ ῥοδὸν πῶς μύθῃ οὐ μόνον. Unde

δαυτὸν. Epictet. l. 2. c. 8. Τί δ' ὅπ' ἔ μόνον σε
καλοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ σοὶ μόνῳ ὁπίσθισι καὶ παρεχ-
τέον, ἔδ' ὅτο ἔ μαινήσῃ; ἀλλὰ καὶ καταχρῶναι
τῷ θεῷ πῶς; οὐ δὲ σοὶ ὁφθαλμὸν τινα ὁ θεὸς παρέ-
δωκεν. ἔτι καὶ αὐτῷ ἡμέλει; ὁ θεὸς δὲ καὶ σοὶ σε-
αυτὸν, καὶ λέγει, Τὴν μοι εὐλασσε τοῦτον, οὐθ'-
πείσκειν, αἰδέμενα, πῶς, ὅλ' ἡλδον, ἀκατάπακτον,
ἐπαυτοῦ, ἀταραχῶν· ἔτα σὺ ἔ εὐλασσε;

Ἀκοῦσον | Vide l. 3. § 5.

Ἀγώνισμα, ἵνα τοῦτ' ὁ συμμεινῇ | Est hic re-
vera, si dextre accipias, ὁ καλὸς ἀγὼν ille, quem
deceat Timotheum hortatur Apostolus; dece-
tasse jam se testatur ipse. ἀγωνίζε, inquit, τὸν κα-
λὸν ἀγὼνα τῆς πίστεως. epist. 1. c. 6. v. 12. & τὸν ἀγὼ-
να τὸν καλὸν ἡγωνίσμας. ep. 2. v. 4. c. 7. neque enim
sine certamine jugi seduloque ad salutem pertingit-
tur. ἀγωνίζεσθαι ἐπιστάθην. inquit Dominus; Luc.
c. 13. v. 24.

—labor ad nitendum intrare volenti.

Silius bell. Punic. l. 13.

Ἴνα τοῦτ' ὁ συμμεινῇ | Itā l. 10. § 8. μῦπο-
τι μακροθυμῶ καὶ ἀπολλύοις. Plin. min. l. 1. ep. 23.
Tuam personam tibi imponas: qua sapienti viro itā
optanda est, ut perferatur.

Αἰδῶ θεός. Numinis reverentia jure merito
primas hic obtinet, utpote quæ sit sapientia, non
ἡγεῖται principium duntaxat, Prov. c. 9. v. 10. sed
& πῶς caput, principale, ac præcipuum; Prov.
c. 1. v. 7. imò sapientia ipsa; Job c. 28. v. 28. &
summa totius. Eccles. c. 12. v. 13. Itaque exigenda
vita cuique καὶ αἰδῶς θεοῦ καὶ εὐλαστίας. Aposto-
lus ad Hebr. c. 12. v. 32. atque ut Silius bell. Pu-
nic. l. 13.

Idem justitiae cultor, quæcumque capeffes,

Testes factorum stare arbitrabere divos.

Nam mihi pro certo constat, omnium mortalium vi-
tam divino numine invisi. neque bonum neque malum
facinus cujusque pro nihilo haberi, sed ex natura diver-
sa præmia bonos malosque sequi. Salust. ad Caesar. &
Juvenc. hist. Evang.

Nil absente Deo loquimur: nil abdita clausum

Pectoris antra tegunt, cernit Deus omnia præsens.

Prudent. cathemer. hymn. 2.

Speculator adstat desuper:

Qui nos diebus omnibus,

Atque nostros prospicit,

A luce prima in vespertum.

Hic testis, hic est arbiter,

Hic intuetur, quicquid est,

Humana quod mens concipit:

Hunc nemo fallit judicem.

Aug. de verb. Dom. orat. 10. Oculum in te non inten-
dit suum, qui fecit teum? Plaut. captiv. 2. 2.

Est profectò Deus, qui quæ nos gerimus, auditque
& videt.

Is uti tu me hic habueris, proinde tuum illic cu-
raverit.

Bene merenti bene profuerit, male merenti par erit.
Boeth. consol. l. 5. extremo: Manet etiam spectatur
desuper cunctorum præscius Deus, visionisque ejus præ-
sens semper æternitas cum nostrorum actuum futura
qualitate concurrat, bonis præmia, malis supplicia di-
spensans. aversemini igitur vitia, colite virtutes.
magna vobis est, si dissimulare non vultis, necessitas
indicta probitatis, cum ante oculos agitis iudicis cum-
sta cernentis. Autor Oculi moralis, sive is Robertus
Capito Lincoln. sive quis alius; c. 15. § 2. ubi
Bernardi illud adduxerat; Quovis loco, quovis an-
gulo reverentiam habe angelo, qui te custodit, nē illi
præsentē facere audeas, quod me præsentē non audeas.
Hic est, inquit, magni consilii Angelus, cui patens est
omnis angulus. Unde quidam;

Cum quid turpe parat, quod me spectante ruberes,

Cur, spectante Deo, non magis inde rubes?

Vide l. 1. § 4. & l. 2. § 11. & l. 11. § 26. &
l. 12. § 2.

Σὺ δ' ἀνδρῶπις | Ovid. Ponti l. 2. el. 9.

Regia, credo mihi, res est succurrere, lapsi:

Convenit & tanto, quantus es ipse, viro.

Conveniens homini est, hominem servare, voluptas:

Et melius nullā queritur arte favor.

Hac enim ratione fit, ut juxta parcemiam à Suida in
litteras relatum, ἀνδρῶπις ἀνδρῶπις δαμῶνισσιν effi-
ciatur. Marcus noster, prout à Juliano in *Cæsari-
bus* inducitur, à Sileno interrogatus, Τί μᾶλλον ἰ-
δύκει σὺ βίην τέλει; ὅ; respondit, Τὸ μᾶλλον τὸ
θεός. Et secundò querenti, Τί ποτε ἐδύωκεν ὁ
τῷ θεῷ δαμῶνισσιν. Ille rursus, Δαῖς καὶ ἐλαχ-
των, εὐ ποιεῖν ὅς ἐστι μάλιστα πλεόνους. Pythagoras
verò, Eliano referente l. 12. c. 59. Δύο τὰ τε ἐν
ᾧ δαῖον τοῖς ἀνδρῶπις δαδῶται καλίστα, τὴν
ἀληθείαν, καὶ τὸ εὐδαιμόνιον· εἰκέναι δὲ τοῖς θεῶι
ἐργαῖς ἐκείνων. At Strabo l. 10. Εὐ μὲν ἡγεῖται
καὶ τὸτο, τὸν ἀνδρῶπις τότε μάλιστα μᾶλλον τὸ
θεός, ὅταν εὐδαιμόνιον. ἀμείνον δ' ἂν λέγοι τὴν, ἡ
ταῦ εὐδαιμονῶσιν. quo loco Xylander εὐδαιμονῶσιν
40 numina rectè colere, cur sit interpretatus, ego nullus
assequor. Cicer. de natur. deor. l. 1. Quoniam pluri-
ma homini ab homine vel commoda vel incommoda so-
lent oriri; & Dei proprium est vel servare vel bene-
facere; idcirco qui in gravi periculo succurrit, quoniam in-
genti quopiam afficit beneficio, quoniam Dei quasi vis
fungitur, ei cui prodest, Deus dicitur extitisse. Et
Plin. hist. nat. lib. 2. cap. 1. Deus est mortali juvare
mortalem: & hac ad æternam gloriam via. hic est
vetustissimus referendi bene merentibus gratiam mos, ut

50 tales numinibus ascribant. Verum novissima ista
minùs pia. Piè Gregor. Naz. orat. pro pauperib.
Γένε τῷ πληθόντι πτωχῶν, ἐν τῷ παρήναι χρεώτε-
ρ' ὅ. καὶ τὸ ἀποχρῆναι θεός, τὸν ἑαυτὸν θεῷ μιμη-
σάμενος. ἔστιν γὰρ ἕως, ὡς τὸ εὐ ποιεῖν, ἀνδρῶ-
πις καὶ θεός. Et ad civis suos in angustiis constitu-
tos: dum præfectum ad clementiam & condona-
tionem

tionem cohortatur. Μίμνησθαι δὲ ταῦτα θεῶν φιλαν-
θρωπίας. οὕτω ἔχει μάλιστα θεῶν ἀδρότητα τὸ εὖ
πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν ἡνέδου μνήδην ποιήσαντι. μὴ
οὖν τὸν κριτὴν τῆς δικαιοσύνης. Quod iustitiam
paulò, liberiusque Claudian. de Honor. Coss. 4.

Sis pius imprimis. nam eam vincamus in omni
Munere, sola Deos aequat clementia nobis.

Vide l. 5. § 37.

Βεγχεῖς ὁ βίβη | Vide l. 2. c. 17. & l. 4. § 17,
26.

Εἰς καρπὸς τῆς ἐπιγούης ζωῆς | fructum vite ap-
pellat, inquit Casaub. quem Philosophi dicunt si-
nem. itaque quod de Heliogabalo Lamprid. Eum
fructum vite præcipuum existimans, si dignus atque
opus plurimorum libidini videretur. Diodorus in
simili sententia, l. 1. ὑπολαμβάνων βασιλείας ἐν-
δαίμων & τὴν τέλῃ, τὸ πάσης ἡνέδου τῆς ἡδε-
νῆς ἀνεπιγλυφῆς. causas vite Juvenalis dixit,
Sat. 6.

Et propter vitam vivendi perdere causas.

Et Plin. lib. 5. epist. 5. Qui voluptatibus dediti quasi
in diem vivunt, vivendi causas quasidie finiunt. Et
l. 1. ep. 12. de Corellio Rufo, quanquam plurimas
vivendi causas habentem, optimam conscientiam, opti-
mam famam, maximam auctoritatem; præterea filiam,
uxorem, nepotes, sorores; interq; tot pignora veros ami-
cos. Hæc ad Lamprid. Casaub. quanquam, causas
vivendi in novissimo hoc de Corellio aliud planè
quam finem qui Philoſophis dicitur, designare vi-
detur. Notat Lucret. l. 3. hominibus ἀπολαυστικαῖς
solenne esse,

— ubi discubuerit, tenentque —

Pecula plena manu, —

— & innumbrant ora coronis,

Ex animo ut dicant, brevis hic est fructus hominis.

Ità illi vite fructum, & ἐν ἡμέρᾳ τρυφῶν, ut Petrus
loquitur, ep. 2. c. 2. v. 13. existimant: at Mar-
cus istic, διδάσκων ὁσίων & ἀρετῆς κοινωνικῆς hoc
est, linguâ nostrâ (Christianam volo) ἐκτίθειν &
ἀγαπᾶν, pietatem & charitatem: sive ut Aposto-
lus ad Gal. c. 5. v. 6. Πίστις δὲ ἀγάπης ἐνεργημάτων
icâ Paulo illi nostro τὸν καρπὸν, τὸν καρπὸν,
Christo Domino suo, Christianisq; fratribus suis,
inservire; ad Philipp. c. 1. v. 21, 22. de quo loco
videndus venerandus Airayus, qui solus interpre-
tum videtur Apostoli mentem assecutus. Vide l.
4. § 24. & l. 12. § 29.

Πάτρη ὡς Ἀντωνίνου μαθητὴς | De Marco nostro
fratrem Capitol. Pro instituto Patris volens agere, di-
cere, cogitare. Pium vult uterque, cui in adoptionem
ab Adriano datus est Marcus. Vide l. 1. § 16.
ubi pleraque eadem, quæ istic, deprehendas. De
Tiberio pariter Strabo, Καὶ νῦν ὁ διαδεδωμένος
ὡς μαθητὴς, (Augustum scilicet) κατέβα τῆς διοική-
σεως, & ἦν ἐνεργημάτων ἀεικλόν ποιηταί. Et ipse
de se Tiberius apud Tacitum annal. lib. 4. Qui

omnia facta dictaque ejus vias legis observare. Verum
hoc eum ad speciem tantum veteratorie, quo ho-
minum animos sibi conciliaret, & ad tempus bre-
ve nimis, non constanter observasse, ex Dione
discas licet.

To ἑστὸς ἦν καὶ λόγον παραπορεύων εὐτοτον | Ita
lib. 1. § 16. τὸ παραπορεύων ἀποδείκνυται ὅτι ἦν ἑστὸς-
μῶς κειμένων. ibi vide.

To ὁμοῦς παρὰ καὶ | Ita l. 1. § 16. πᾶσι συ-
κοφῶν ἐαυτοῖς. Senec. epist. 74. Virtus convenientia
constat. omnia opera ejus cum ipsa concordant & con-
gruunt. Et epist. 20. Maximum hoc est & officium
sapientia & indicium, ut verbis opera concordent,
ut & ipse utique par sibi iactantque sit. observa itaque,
numquid vestis tua domusque dissintiant: numquid
in te liberalis sis, in tuos sordidus: numquid canes
frugaliter, ædifices luxuriose: unam semel ad quam
vivas regulam prende, & ad hanc omnem vitam tu-
am exæqua. Vitium est hæc diversitas, & signum va-

20 cillantis animi, & nondum habentis tenorem suum.
quid est Sapientia? semper idem velle, atque idem nolle:
non potest eniquam semper idem placere, nisi rectum.
Et de vit. beat. c. 8. Hoc modo una efficietur vis ac
potestas concors sibi: & ratio illa certa nascetur, nec
dissidens, nec hesitans. quæ eam se disposuit, & par-
tibus suis consensit, & ut ita dicam, concinuit, sum-
mum bonum tetigit. nihil enim prævi, nihil lubrici
supereſt; nihil in qua orietur aut labes. quare audacter
licet proficere, summum bonum esse animi concordiam.
30 virtutes enim ibi esse debent, ubi consensus atque u-
nitas erit: dissident vitia.

To ὁσόν | Hoc Antonino (si Pausanias in Arcad.
credimus) & ἦ ἐς τὸ θεῶν πῦρ, τὸ εὐσεβές. id est,
Pii appellationem acquisivit. quanquam Capitoli-
nus ex aliis alias appellationis hujusce causas ad-
ducit. Eandem & Marco Suidas cum aliis tribuit.
Vide ad l. 1. § 16. ἡμετέρον.

To ὁσόν τὸν σεργασίαν | εὐδὸν Xyl. rectè. Vult
sereno. Flacc. carm. l. 1. Od. 37. & Fronte serenâ.
40 Martial. l. 7. epig. 11. huic opponi videtur τὸ ἐπι-
κρίτον τὸ σεργασίαν. l. 7. § 23.

Μὴ ἀντιμαρτυρῶν | Vide suprà § 26. μὴ ἀντι-
μαρτυρῶν.

Ὡς ἐπ' ἑλὲν ἑσπέρην | nihil enim aut festinè mo-
liebatur. utrumque enim designat τὸ ἐσπέρην, sicut
& τὸ ἐπείγειν (unde de Maximo Marcus l. 1. § 15.
& μὴδεμὲν ἐπείγειν) & festinè ad rem aliquam
ferri. Homer. Il. 3. v. 293.

— τὴν μετὰ δόξαν & αὐτὸν ὀργάνον.

Et Theognis; v. 401.
Μὴδὲν ἄγας μετὰ δόξαν & αὐτὸν ὀργάνον.
& enim in rem aliquam incurrere Heliod. ctyp. v.
364.

Πατρί μὴ μετὰ δόξαν.

Et Theogn. idem v. 335.

Μὴδὲν ἄγας μετὰ δόξαν πᾶν μὴ μετὰ δόξαν.

ut sit istic, *ως ἐστὶ* ἡ δὲ *ἐκαστοῦ*, quod l. 1. § 16.
ἡ δὲ *ὅς ἐστι* *πᾶσι* *ἐκαστοῦ* *πᾶσι*, *ὅς ἐστι* *ἐκαστοῦ*. Aristot.
ethic. lib. 4. cap. 3. in charactere *τῶν* *μεγαλοψύχων*,
 utrumque his verbis expressit: *ἡ* *τῶν* *μεγαλοψύχων*,
ὅτι *ὁλίγα* *ἀποβιβάζον* *ἐπε* *συνέτοι*, *ὁ* *μετὶ* *τὴν* *μεγα*
λοψύχων. De Constantio Liban. *orat. 3.* *τῶν* *μετὰ*
ἐκαστοῦ *ἀκακίαν* *ὀξέει* *ἡ* *μετὰ* *τὴν* *ἐξέστη* *τῶν* *μετὰ*
ἐκαστοῦ *παιδείαν*.

Μὴ σπρίπτον εὐ μάλα κηπιδόν! Vide l. i. § 16.
Agapet. *patiens*. ad *Iustinian*. § 42. Νυκτερῶς ἐκρυ-
ῶσθαι εἶναι τοῦ ἡμὶ παρὰ γυμνάσιον κεινῆς. διδιδρασί-
θαι ὅτι ἐν τῇ διπλῇ εὐσεύει, ῥαδίως ἐκφυγῶσιν τοῦ
λαοῦ σπριπτόμεναι.

Διαβολὰς ἢ ἐδύατο | Vide l. i. § 5.

Οὐ φοροδὴς | φοροδὴς, δειλὸς, πὺ φόβος φο-
 ρύβη. Suid. *pauidus, qui strepitus metuit. live ut*
 Maro *Æn. l. 2.*

Omnes quem terrent aura, sonus excitat omnis.
Et hunc imitatus Silius l. 6.

— quem sonus omnis & aura

Exterret.

imò cui strepitus, ubi nullus est, videtur esse. ut
 Ἀπὸ τοῦ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ οὐκ.

Facile anima metuens audit aut fingit sonos.

quod de male sibi conscio Eliphaz Jobi c. 15. v. 21.
Sonus pavoris auribus ejus jugiter insonat. ut Sopho-
cles Acrisio, à Stobaeo tom. 2. tit. 8. laudatus. indè
pro superstitioso, & suspicioso, five meticuloso nimisque
canto usurpatur. De Judæis ait Diogenetum Justin-
us: Τὸ γὰρ αὐτὸ τὰς βροτοῦς αἰσθῆς ἰσοποδὲς, καὶ
αὐτὸ τὰς αἰσθῆας ἀνθρώπων αἰσθῆς.

οἱ τοὶ ἐν τῇ μέλει ἐστίοντες | leg. οἱ τοὶ μὲν
ἐν τῇ [αὐτῇ] μ. ε. tanta victus tenuitate ufum,
ut à mane ad vesp̄eram loco eodem posset durare,
sine ulla alvum levandi, aut vesicam, nisi statis ho-
ris, necessitate. Cafaub. ad Capitol. Pium. Apud
Erymologum in συμπελαῖον mendum geminum,
(quod & Sylburgium video observasse) ubi terri-
bilia visa dicit μελίζον & ἰσχυρὸν ὄρεσιν τῇ φέ-
ρει, καὶ μὲν ἐν αὐτῇ ἐν τῇ μὲν. reponendum ἐν
τῇ αὐτῇ μὲν. Quod autem hic Marcus de Pio,
Dionem de Marco narrare refert, sed memoriā,
puto, lapsus V. C. Salmasius ad Capitolini Pium.

Kaisarov, oi tis demotici xrethon | Vide Marcum in hoc Pii æmulum; *supr.* § 21. Laudat hoc & in Constantio Themistius *orat. quinquenn.* qui ubi Nestoris consilium Agamemmoni datum retulerat ex *Il. ad. 1. v. 74.*

Πολλῶν δ' ἀγερόμινον, πρὶ πῆσαι, ὅς κεν αἰεὶ σὺν
Βουλῇ βυλεύσῃ. —

Sed & reprehensionem ejusdem, *ibid.* v. 108.

— μέλα γάρ τει βρωγὸν

Πολλ' ἀπεμυθεόμην. —

Subjungit ad Imperatorem verso orationis filo ;
 σὺ δ' ἔτι ἐπ' αὖτις μέλεις γὰρ νῦν, ἔστις δ' ἔτι θεοειργκῆν,
 ὅτι γρηγνῶς αὖτις [αὖτις f.] συμβαλὼν θεοειργκῆν.

ἀποκρίσεις. ἀλλ' ἐν [ἡ] κτλ. ὧν τὸν οὐρανὸν τὸ
 ἴσον ὑψίστης, ἢ τὸ ἔργον ἐπαγωγὴς τοῦ πατρὸς ἄλλω
 ὑποκρίσει. Et de eodem Libani. orat. 3.
 ὃν μὲν αὐτὸς εὐεσκε, τούτων τὴν βουλὴν οὐκ ἐμ-
 ὦν ὄρων. πᾶς γ' οἷ' ἵλας συμβουλίας, ἐκ ἀντα-
 ρήσεως φωνάζον, ἀλλ' ἔργῳ τὸν πεπαιωὺν λόγον βέλτε-
 ρων, ὡς ἀρετὴ καὶ τὸ γὰρ οὐρανῶντος, τοῖς βελτίστοις
 ἐκείνων τὴν ἡγορὴν ἐκείνου. Reſſé. siquidem,
 quod Isocrat. de Pace. Πῶς ἂν ἀνδραγατοῖ ὑποκρί-
 σιμαστικῶν ἢ κείνων φεῖ οἷ' ἡμερησίου, ἢ βελτέ-
 ρου φεῖ οἷ' μαλλόντων, ἐν αὐτῷ πᾶς ὁμῶς λόγος
 οἷ' ἐκαστομύων παραλλήλους ὑψιπαύσειν, αὐτοὶ γ'
 αὐτῶν κοινῆς ἀμφοτέρωθεν ἀκροατῆς παρίστανται.
 Et apud Herodotum lib. 7. Artabanus : ὦ βασι-
 λεύ, μὴ ληθιστῶν ὁμῶς γυναικῶν ἀντήτων ἀλλο-
 λησι, ἐκ ἑστὶ τὴν ἀμείνω αἰρετούμενον ἐκείνου, ἀλλὰ δὴ
 τῇ εἰρημῶν χρησθῆναι. ληθιστῶν γ' ἑστὶ ὁ πόλεμος. τὸν
 χρυσοῦν τὸν ἀκίεστον, αὐτὸν μὲν ἐπ' ἐμῷ ἢ ἐμῶν
 χειροσώμῳ ἐπιδὼν γ' παρατεταγμένῳ ἄλλω χρυσῷ, δια-
 γινώσκουσι τὸν ἀμείνω.

Θεοσεβής ἁπλῆς ἀπιστίας | *religiosus citra*
superstitionem. nisi si religiosus eo sensu accipi ve-
 limus, quo Nigidius apud Gellium l. 4. c. 9. in an-
 tiquo carmine,

Religentem esse oportet ; religiosum nefas.

ut religiosus sit is, qui nimis & superstitiosâ religione sese alligaverat; quæ res vitio assignabatur. Quamquam vitio isto laborasse cumprimis Romanos autor est Polybius l. 6. ubi statum Romanum cum Carthaginienſi componens, Μεγίστω δὲ μοι δοκεῖ, inquit, διαφέρειν ἔχειν τὸ Ῥωμαίων σφες τὸ βέλπον, ἐν τῇ σφει-δῶν διαλύει· καὶ αἱ δοκεῖ τὸ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις οὐκ ἐκτρέφοντο, τὸ σωφρονεῖν τὰ Ῥωμαίων ποσειδωμάτων· ἐπὶ τοσούτων γὰρ ἐκτρέφοντο) καὶ περιττῶν τὸ μέγος παρ' αὐτοῖς οἷς τι καὶ κατ' ἴδιαν βίους· καὶ πάλιν κοινὰ τῆς πόλεως, ὥς μὴ καταπίπτειν ἐν σφαιρῶν.

Quin nec Marcum nostrum cum morbo immunem profus fuisse, cum ex Capitolino in Marco, tum & ex Luciano in Alexandro, colligi posse videtur: nisi siquis gentis potius quam regis vitium illud fuisse dixerit.

'Ιν' ἕτοις ἐυταμησέντω σοι | par huic Aristippi vo-
rum, qui cum ab eo quaereretur, quomodo Socrates
diem obisset, respondit, *Ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἐυταμῶς, πρὸς*
ἑσέ optaverim. Laërt. l. 2. nec dispar Balaami arioli
ilud apud Mosem l. 4. c. 23. v. 10. *Moriatur anima*
mea morte iustorum; sique finis meus, qualis illius est.
Interest, quòd Marcus Pio vita compar esse desi-
derat, nè morte sit dispar, sed cum vitæ retrò sa-
lubriter actæ conscientia placidus defungi queat:
Balaam contra morte compar esse piis ambit, cum
vitam eorundem æmulari ac sectari recuset: hoc
est. ut postea ille apud Capitol. de Macrino,

Impius & Felix sic simul esse cupit ;

Ut nolit pius esse, velis tamen esse beatus:

Quod

l. 9. c. 36. Itā regibus etiam in artis suæ ratione concedere nefas habent artifices etiam infimi quique. Apollodorus itidem architectus, cum de operibus suis apud Trajanum verba habenti, Hadrianus obstreperet, Ἀπάλει, inquit, καὶ πᾶς πολυκώιδας γεγεῖται τῶν γὰρ ἔδωκεν ἐπιστάται. Abi & cucurbitas pingit tibi: istarum enim rerum nihil nosti. Dio Caf. l. 69. Οὕτως ἐστὶν ἡγεῖται, τὸν ὑποτασσόμενον τῷ ἀπείρου κρείττονι πᾶσι ἀνάγκη. Epictet. lib. 3. cap. 26. Idemque l. 2. c. 12. Ἐπεὶ τοὶ πᾶσι ὁπσιμὴν καὶ φρονητικὴν ἔστι τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ ἀρετὴ, καὶ ὁ μόνον αἱ ὁπσιμὴν, ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι. φέρε δὲν ὁ δόλος, οὐκ αὐτὰ, δὲ δόλος τῆς τέχνης καὶ ἡ πολλὴν κατὰ γὰρ αὐτὴ τὸ αὐτὸ ἔργον. Vide l. 5. § 32.

Τὸν ἑαυτοῦ | Quænam ars est ista propria hominis, quæ hominis? sed quam cum Diis communem habet, Marcus ipse docet l. 11. § 5. ἀγαθὸν ἔστι bonum esse.

§ 36. Γωνία | Itā l. 3. § 10. Μικρόν τὸ τῆς γῆς γωνίον. & l. 4. § 3. Πόσον γωνίον ἢ κατὰ γωνίαν. & l. 8. § 21. ἐν γωνίᾳ τέττε τὸ κλίμα. 20

Σπυγὼν τοῦ κόσμου | Apollonio quærenti utra major esset, terra an mare; respondit Iarchas Indus, terram mari majorem: τὴν γὰρ θαλάσσης αὐτὴ ἔχει, quia terra mare continet. scilicet τὴν θαλάσσης ἀμύγδαλον, mare lacum esse censuit; non autem τὴν θαλάσσης νῆσον, terram potius insulam, ut Strab. l. 1. quocum consentiens & Plin. l. 2. c. 66. tellurem præcinctam circumfuso mari. & Aristot. de mundo c. 3. ἡ οὐρανὸς μία νῆος ἐστὶν, ἡ δὲ τῆς θαλάσσης περιέριον. 30 quod Mela c. 1. ambitur omnis Oceano. at verò ὁ γεγεννημένος, sive aqua elementum, terrā longè majorem: καὶ γὰρ ἐκλύει τὸ ὕδωρ οὐρανὸν terram siquidem ab aqua sustinet. Itā ille aquei elementi mare partem minimam opinatus videtur, utpote qui subtus terram aquarum nescio quas somniabat abyssos, quibus ea quasi supernataret, cum aquas contra terrā sustineat, ut rectè Plin. l. 2. c. 65. Verum Marcus guttula instar obtinere vult ad mundi huius universi ambitum; cui eleganter, ut γὰρ σπυγὼν, l. 4. § 3. itā πύλας 40 σπυγὼν, hoc loco dicitur. Apud Esaiam itidem c. 40. v. 15. Numini divino collati populi universi, dicuntur esse, ὡς σπυγὼν ἀπὸ καὶ δό. ut gutta fistula, hoc est, instar guttulæ, quæ sive inter effundendum deciderit, sive post effusum liquorem in fundo subfuerit, de mensura iusta nihil minuitur: & ut pulvis lancium, (nam Græci βόλαν πυλὸν perperam reddunt) hoc est, instar pulvisculi, qui post aromata effusa lanci adheret, nec de iusto pondere tamen quicquam deperisse deprehenditur.

Ἄλφις βωλοειδὴς | Lib. 12. § 32. ἐν πύσῳ βωλοειδὴς τῆς γῆς ἔργον; τὴν παρὰ τὸν βῶλον. i. e. glebam patriam, pro agro sive fundo dixit Synes. epist. 38. & Apul. Miles. l. 1. Hymettos Attica, & Isthmos Ephyræa, & Tanarus Spartiaca, gleba fertilis, æternum libris felicioribus condita, mea vetus profa-

ria est. Itā enim habet editio Colviana. Ταναρὸς, inquam, non Tenedos: ut nihil opus sit, quod Cl. Salmastius voluit. prolegem. in Solm. pro Spartiaca Sporadicam substituere, cum Tænaron in tractu Laconico agnoscant Pausanias & Stephan. de urbibus. Athos autem idem fortis nominat Marcus istic, quia tanquam magnum & stupendum quoddam commemorant Athos montem à Xerxe perfossum, cum in Græcism trajiceret. quid enim magni perfossum Athos, si βολαειδὸν fuerit, si glebula duntaxat rationem obtineat.

Σπυγὼν τὸ αὐτὸν | Vide l. 2. § 14, 17. Ἐραρυζόμενα | Vide l. 2. § 12. & l. 4. § 14. & l. 7. § 10. & l. 12. § 32.

Πάσα ἐκείδαν ἔργα | Vide lib. 2. § 3. & l. 4. § 23. Autor de Mund. ad Alex. cap. 6. Ἀρχαῖος περὶ λόγος καὶ παλαιός ἐστι πᾶσι ἀνθρώποις, ὡς ἐκ δὲ τὰ πᾶσι καὶ ἡ δὲ δὲ ἡμῶν σωθήσκων ἔλ- 10 μία ἢ οὐκ, αὐτὴ καὶ δὲ αὐτὴν αὐτὰρ καὶ, ἔργων δὲ τῶν ἐκ τῆς οὐκ οὐκ. Quod Apostolus ad Coloss. c. 1. v. 16, 17. ἐν αὐτῷ ἐκτίθη τὰ πάντα. & mox: τὰ πάντα δι' αὐτοῦ, καὶ οὐκ αὐτὸν ἐκτίθη καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ σωθήσκει. Et ad Roman. cap. 11. v. 26. Ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ οὐκ αὐτὸν τὰ πάντα.

Τὸ κοινὸν ἡμιονικὸν | Quod lib. 7. § 75. τὸ τὸ κοινὸν ἡμιονικόν. anima universi. Vide l. 4. § 40. Οὐρανὸς, ἢ καὶ ἡ γῆ ἐπακολούθησεν | Forsan ὁ 20 μῦθος. Vide l. 7. § 75. & l. 9. § 28. Vide & Brissonem infra ad § 38.

Ἐπιμήμια | Vide ad lib. 3. § 2. Ocellus Lucan. de univers. c. 1. § 8. Πάσα ἔχει τὸ πᾶν, τὰ μὲν ὡς μέν, τὰ δὲ ὡς ἐπιμήμια. eadem & ἐπακολούθημα. Philo dixit libro de provident. cujus fragmentum, imò ἀπαρτισμένη bene magnum exhibuit Episeb. præpar. l. 8. c. ult. ubi inter alia: καὶ μὲν δὲ τὸ πᾶν οὐκ ἀναγκαῖον ἔργον ἐπακολούθημα γὰρ τῆς κατὰ φύσιν ἀλλ' ὁμοῦ παρὰ τὰ πᾶν ἀνάγκη ἐστιν ὅτι καὶ αὐτὸ.

καὶ τὸ διὰ τὸν | Virgil. Georgic. l. 1.

Ille malum virus serpentibus addidit atris. quasi veneni expertes ante fuissent: quod & nostris nonnullis, sed frustra, placuisse videtur.

Πᾶσι χαμῶδες | Vide ad l. 3. § 11. τὸ το ποτὶ δὲ.

Ἀλφειοῦ | Vide lib. 8. § 30. Joan. Chrysost. in Genes. cap. 3. v. 18. ἀλφειὸς vocat κατὰ φύσιν ἡμιμήμια non tamen quasi ab initio ista non fuerint, ut Augustinus censuit, de Gen. contra Manich. 50 l. 1. c. 13. Sanius idem ipse de Gen. ad liter. l. 3. c. 18. Ab initio creata, in suo genere utilis, & ad universi ornatum perfectionemque conducentia, pane loco haberi, quod in locis ab homine cultis frequentiora existenti. neque aliud Joan. voluit.

§ 37. Ὅ τὰ γὰρ ἔδωκεν | Idem argumentum tractat, l. 2. § 14. & l. 4. § 32. & l. 9. § 32. & l. 11. § 1. & l. 12. § 24, 35. § 38. Τὴν

παις ἴν'· Apostolus ad Cor. epist. 2. c. 6. v. 1. Et, πάλιν συναρχῆ. ad Rom. c. 8. v. 28.

Οἱ μὲν εἰδότες καὶ ὁρθολογιστικῶς, οἱ δὲ ἀνεπιστάτως | Xyland. pars scientes & certo ordine, pars inscii. Videtur εἰδότες legisse. quanquam eodēmod recidit, utrumlibet admiseris. Verūm ὁρθολογιστικῶς, intelligenter potius, vel intelligentes etiam reddidisset. ἀνεπιστάτως, citra considerationem. ἀνεπιστήτως, citra cognitionem. hoc an illud legeris, ciccum haud interest: nisi quod illud πρὸ εἰδότες, illud πρὸ ὁρθολογιστικῶς, potius respondere videatur. Bernard. de grat. & lib. arb. Operatur Deus salutem suorum, aliquando per creaturam sine ipsa, aliquando per creaturam contra ipsam, aliquando per creaturam cum ipsa. multa enim sunt hominibus salubria per insensibilem, & item per irrationabilem creaturam: quae idcirco dixi fieri sine ipsa, quod non queat, intellectu carent esse vel conscia. Multa quoque multorum saluti utilia fecit Deus per malos, sive homines, sive angelos, sed quoniam inuitos, ideo contra ipsos. nam dum nocere cupientes, iuvant, quantum [quantumvis] aliis valeat utilis actio, tantum [tamen] ipsis perversa nocet intentio. Porro per quos & cum quibus operatur Deus, boni sunt, vel angeli, vel homines: quia quod vult Deus & agunt pariter & volunt. nec sunt operis tantum ministri per effectum, sed & operantis quodammodo socii per consensum. Et mox: Utitur ergo Deus in salutem suorum irrationabili item & insensibili creaturā, tanquam iumento vel instrumento, quae iam expleto opere, nusquam erunt. utitur creaturā rationali, sed malevolā, quasi disciplina virgā, quam correcto filio in ignem projiciet, tanquam samentum inutile. utitur & angelis & hominibus bonae voluntatis, tanquam commilitonibus & coadjutoribus suis, quos peractā victoriā amplissime munificat. Synes. epist. 57. Αἱ κακοποιοὶ δυνάμεις ἐν κόσμῳ σωτηρίῳ μὲν τῷ χρεῖα τῆς πορείας. καλὰ δὲ τὸν εἶναι καλὰ ἐκείνῳ. οἱ δὲ ὅμως θεομυστοὶς τῇ καὶ ὑποτέττοιται. ἢ δὲ διακίται πῶ γινώσκω ὅτι πῶς ἢ δαίμων ἢ ἄνθρωπος, ὡς λειτουργῶν ταύτῃ τοῖς ἰστέροις διὰ ἄλλα τῇ μοχθηρίᾳ τῆς οὐσίας χαλεπῶς, ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς ἐπιτρέπονται. Exemplum habes in Assyrio rege apud Etsiam c. 10. v. 5, 7.

Καὶ τὸν καθεύδοντα | Etiam dormientes cooperari ad ea quae in mundo geruntur, Heraclitum dixisse afferit. cum tamen Heraclitus idem dixerit, referente Plut. lib. de superstit. Τοῖς ὕπνου ὄντων ἢ καὶ κοινοῦ ὄντος, ἢ καὶ κοινοῦ ὄντος. Vigilantes in mundo uno eodemque omnium communi versari; dormientes in suum cuiusque propriam nescio quem concedere.

Ex σπουδαῖς δ' | Supervacanea operā. Xyl. quantum in se est. Cas. abunde, sive ex abundantia, malim. Galen. de opr. sect. c. 18. ἐκ σπουδαῖς γὰρ

ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἀφειδίαν, ὅτι ἀφειδίαν ἢ κατὰ φύσιν ἀφειδίαν. ex abundanti est, istud ostendere. ἐκ σπουδαῖς, sive ex abundanti agere dicitur, qui liberaliter, ultra id quod exigi poterat aut necesse fuerat, aliquid vel concedit, vel largitur, vel quocumque modo facit. inde apud Rhetores, τὰ ἐκ σπουδαῖς καλεῖσθαι σπουδαῖα, de quibus Hermogen. de invent. l. 1. c. 3. & ἐκ σπουδαῖς σπουδαῖα λέγει, & ἐκ σπουδαῖς λέγειν, ibidem; ubi alia ac graviora, quam ea quae obijciant, obijcere posse se crimina alicui praetendunt. eodem sensu, ἐκ τῆς σπουδαῖς Marcus dixit l. 7. § 56. Ex abundanti, inquit, & istiusmodi homines ad mundi opus operam conferunt suam, quia fati effectum, dum eidem renituntur, illustrant.

Ὁ μαμφόδω | qui objurgat naturam; & Deos mavult emendare, quam se. Senec. epist. 107.

Καὶ ὁ ἀντιπάλιν περὶ μὲν | Dum in bonum usum male facta vertuntur, ejus consiliis militant, etiam qui ejus consiliis repugnant. Greg. Rom. in Job. l. 6. c. 14. ita Assyrius Etsai. c. 10. v. 6, 11. Desique de eis qui faciunt quae non vult, facit ipse quae vult. Aug. de corrept. & grat. c. 14. Et enchir. c. 100. Per eam creaturā voluntatem quā factum est quod creator noluit, implevit ipse quod voluit. hoc enim ipso, quod contra voluntatem Dei fecerunt, de ipsis facta est voluntas ejus. Vide l. 8. § 35.

Τὸ τοῦτο ἐχρῆεν ὁ κόσμος | Vide l. 9. § 42. Chrysipp. de natur. lib. 2. à Plutarcho relatus de contradict. Stoic. c. 31. & de Common. notit. c. 13. Ἡ κατὰ φύσιν τὰ λοιπὰ συμπάσματα ἐκ τῆς φύσεως γίνονται ὅτι αὐτὴ πῶς καὶ τὸν τῆς φύσεως λόγον καὶ ἴν' ἑαυτῇ, ἐκ ἀφειδίαν γίνονται τὰ ὅλα. ἢ δὲ ἂν παρὰ τὸν ἴν'. Vide infr. ad illa, εὐπαιδὲς καὶ καλὰ & σίχως. Sed & Plato in Theaet. à Theodoro etiam adductus therap. lib. 12. 'Αλλ' ἔτι ἀπόλλυται τὰ κατὰ φύσιν ἀφειδίαν γὰρ πρὸ ἀφειδίαν αἰετῶν ἀνάγκη. Non necessarium prorsus, at conducibile tamen, nec nostri negant. Laetant. l. 5. c. 7. Virtutem aut cerni non posse, nisi habeat vitia contraria; aut non esse perfectam, nisi exerceatur adversis. hanc enim Deus bonorum ac malorum voluit esse distantiam; ut qualitatem boni ex malo sciamus, item mali ex bono: nec alterius ratio intelligi sublato altero potest. Deus ergo non exclusit malum, ut ratio virtutis constare posset. Aug. enchir. c. 10. Ab hac summe & immutabiliter bonā Trinitate creata sunt omnia, & nec summe, nec equaliter, nec immutabiliter bona, sed tamen bona etiam singula. Simul vero universa valde bona; quia ex omnibus consistit admirabilis pulcritudo. in qua etiam illud quod malum dicitur, bene ordinatum & suo loco positum, eminentius commendat bona, ut magis placeant & laudabilia sint. neque enim Deus omnipotens, rerum cui summa potestas, cum summe bonis

ulterius de his impræsentiarum non lubet differere. Illud tantum adjiciam; in Plutarchi animadversione verba illa, πατρῷς ὃ ὕψαλτος ὃ δεισις Ζεὺς vitiata videri. quid enim habet commune πατρῷς ὃ ὕψαλτος; Et primam quidem facie videri possit, leviculâ inflectione πατρῷς ὃ ὕψαλτος legendum. certè ὃ πατρῷς ὃ ὕψαλτος Deus pater nostris dicitur. E-
 taia c. 44. v. 6. & Joan. Apocal. c. 1. v. 17. & c. 2. v. 8. & c. 22. v. 13. Verum locum istic τὸ πατρῷς Plutarcho ipso facem præferente legere, πατρῷς ὃ πατρῷς ὃ δεισις Ζεὺς. Sic enim Plut. de Stoic. contradiet. c. 29. Ὡς οὖν τὸ Διδὸς τὸ σωτήριον, ὃ ὑψίστος ὃ πατὴρ Δίκης ὃ ὑνομίας.

§ 43. Μῆν ὃ ἄλιος | Lucian. item de astrolog. τὰ ἔργα ἐκείνου αὐτίαν διαείσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπάτω. Iliad. ε. v. 429.

Ἀλλὰ σὺ γ' ἰμαρτέτα μοτέρηο ἔργα γάμοιο.

τὸ γ' τὸ πλέμνυ.

Ταῦτα γ' Ἀρηιδοῦς ὃ Ἀδωὺς πάντα μαλίστη.

Gemino utitur argumento Plutarchus in lib. de transg. dum quorundam omnia ambientium vanitatem retundit. Ἀλλ' ἔγωγε, inquit, τὸν μὲν Στωικὸς αἰὼνα τὸν πῦρ, οὗτοι ἀκούσας τὴν σοφὴν παρ' αὐτοῦ μὴ μόνον σεβνίμων ὃ δίκμων ὃ ἀγδρείων, ἀλλὰ ὃ ῥήτορα ὃ σπαταρὸν ὃ ποιντῶν ὃ πλέσων ὃ βασιλέα σεραυροδιδύμων αὐτὸς γ' πάντων ἀξίωσι τύπον. Καίτοι ὃ γ' δὴ δὴν ἄλλος ἄλλω ἔργον διώκων. ὃ μὲν Ἐνυάλιος, ὃ γ' μαρτύριον, ὃ γ' κερδοῦς ἐπονομαζέται ὃ τῶν Ἀφροδίτῃ Ζεὺς, οἱ ὃ μὲν αὐτὴν πολυμικρὸν ἔργον, οὗ γ' γάμοιο ἀποσέλλει ὃ θαλάμῳ. Et mox: Οὐ πάντα πάντων ὄντων ἄλλα δὲ τὸ Πυθιῶν γέφυμα πειδοῦσων, αὐτὸν ὑπελαμνέων ὅτι χρεῖδες σεβῶν ἐν τὸ πέρυσι, ὃ μὴ σεβῶν ἄλλος ἄλλοτε βίη ζῆλον ἔλκειν ὃ παρὰ δὲ τῶν τῶν φύσιν. Vide ad l. 4. § 27. sed & Epiet. differt. l. 3. c. 22.

Διαφύγει μὲν | Vide ad l. 9. § 9. Senec. quæst. nat. præst. l. 1. Occasus siderum atque ortus, & tam diversas concordantium vias.

§ 44. Εὐ ἔν | ἔν illud περιέλασιν videtur. est enim novi argumenti exordium. Vide l. 8. § 3.

Καλῶς ἐβουλόμην | Ita l. 3. § 4. Ταῦτα γ' ἀγαθὰ γ' πίνεσθαι. & l. 9. § 28. Εὐ ἔχει πάντα. Vide & l. 7. § 41. Epiet. differt. l. 3. c. 24. Τῷ ὄντι καλῶς διοικεῖται τὰ ὅλα, εἰ μὴ ἐπιμαρτυρεῖται ὃ Ζεὺς γ' ἐαυτοῦ πειλίσσῃ, ἢ ὅσην θυμῶν αὐτοῦ ἄλλα ταῦτα ὃ δεισις, ὃ δὲ ὅσην ἐνδυμνιδύσῃ. Et c. 26. Καὶ γεγνησὶν δὲ ἀγαθὸν ὃ λείπει ὃ μωδολέσῃ, ὃ δὲ ἔργα τῶν, ὃ δὲ οὐκ εἰσὶν; τῶν δὲ ἀγαθῶν λέγει; ὅτι ὃ δὴν ἀμειβῶν γ' αὐτῇ ἐπαγγελλόμενον, γ' διακρίνῃ, γ' μαρτύρον; οἱ μόνον χρῆται παρὰ δὲ γάμοιο. τὸν ἀπαυδάτω, ὃν καὶ ὄντι, ὃ καλῶς διοικεῖ τὰ ὅλα, ὃ ὅτι ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὃ δὴν ὄντι καλόν, ὅτι ζῶν, ὅτι παρὰ δὲ γάμοιο. quæ novissima Socratis sunt ex Platon. apolog. mutuata. Vide ad l. 10. § 31.

Ἀέλον γ' δὴν | Vide l. 2. § 11.

Ἀσπλῆδης ὃ σέργειν | amplecti & acquiescere, hoc est enim τὸ σέργειν, φιλεῖν ὃ σεραυροπαυέει, ut Marc. l. 4. § 31. Demosthen. de coron. εἰ δὲ φησιν ὄντι, δεῖξάτω ὃ ἔργον, ὃ στωπῶσμαι. acquiescam, & conticescam. Illocrat. ad Demonic. Στέρειν τὰ παρὲν. presentibus acquiesce, contentus esto. Plut. Antonia. Νυνὶ γ' τὰ παρὲν σέργειν. nunc rebus presentibus contenti sumus. Polybius à Suida laudatus: Νυνὶ δὲ, ὃ σεβῶν ὃ δεισις, τὰ παρὲν σέργειν. Incertus autor apud Stob. tom. 2. tit. 108.

Πάσαν ἀείσον μὴ βιάζεις δὴς.

Στέρειν δὲ μοίεον.

In calites vim non parare est optimum;

Sed amare fatum. Grot.

Et apud eundem tit. 109. Sophocles:

Στέρειν γ' τὰ μπισσῶν, ὃ δὴν ὄντι,

Σοφὸν καλῶν, ἀλλὰ μὴ σέβειν πύχλιν.

Amare oportet casus, ac disponere,

Non gemere sortem, ut aleatorem bonum.

Ita enim accipio illa, Σοφὸν καλῶν, quomodo Flaccus dixit in art. — fides Interpres — pro, sicut fides interpres. & l. 1. ep. 2.

Rusticus expectam, dum desinat annis —

pro, Rustici instar est expectantis. Vide l. 3. § 16.

& l. 5. § 8. & l. 7. § 38. & l. 10. § 6, 11. Theodoret. denique therap. l. 1.

Ἐκείνος γ' ἀνδρῶν, τέρειν μαρτῶν ἐδὸν πῶν, σοίτῃ μὲν τὸ δεισις

ὄντι δεισις, σέργειν γ' τὰ σεραυροδιδύμα παρ' ἐκείνου μαρτῶν. Et mox: ὃ ὃ μὲν ἔχει γ' νομῶν τῶν γῶν. ὃ δὲ σέργειν τῶν πῶν. ubi

malè vertit Acciaolus, dispiratus colit, & fidei m-

nitium: cum vendendum potius fuerit, documentis acquiescit, & fide contentus est. hoc est enim quod

prius dixerat, πῶν τοῖς λαγυμῶν, ὃ ὃ ἀντ-

λέγει τὸ δεισις. Et in syntaxi diversa, apud

Illocrat. in Panathen. Ἀνέστη σέργειν τῶν πῶν

συμβεβηκόσιν. eis quæ jam obtigerunt acquiescere ne-

cesso est. Idemque de pace. ὄντι γὰρ ἡμῶς ὃ σέργειν

ταῖς ὄντι ἔργων, ἀλλ' αὖτὲ τὸ πλείον ὄντι

ταῖς. non contentos, sive acquiescentes eis, quæ posside-

mus. de Scopa Polybius Suidâ referente: ὃ ὄντι

ταῖς παρὲν, ἀλλ' ἀκρίβεις ἵν. quod mox quasi

interpretatus ipse, ὃ ἀκριβέως τῶν, inquit. Lucianus

item à Budæo adductus: εἰ δὲ περὶ αὐτῶν ὄντι

ἔργοι, σέργειν ὄντι δεισις τοῖς ἔργοις. acquiescere eis quæ decreta & statuta sunt. Et apud Sui-

dam autor innominatus: Ἐκείνῳ οἶμαι διωκόμενον

σέργειν ἡναγνέστο τῶν. illis contentus esse cog-

ebatur. Liban. orat. 3. de Alexandro; ἐδὸν καλῶν

μὲν, ὃ σέργειν ἀκρίβεις ἐπὶ καλῶν τῶν πλεόν. Greg.

Naz. in Julian. exalt. Ἀλλ' ἔκτος ἐν ἡ ἐκείνῳ

ταῖς, ἐν ταῦτῃ μέρει, καὶ ἡ τὴν καλῶν ὄντι

οἱ ἐν ὃ σέργειν τῶν παρὲν, πλεόν ἐνδεδυμῶν

ἐν τῶν ζητῶν, ἢν ἐκ ἔλας. Eodem sensu & τὸ

ἀγαθόν

ἀγαπᾶν usurpatur. Libani. in vit. sua. ὁμομαχὲς ἔ
ἦν τοῖς πατρῶν ἀγαπήσειν. praesentibus contentum
fore.

* Ἡ μὲν δὲ θύωμαι, μὲν δὲ ἐνχαίμεθα | Apul. de
Deo Socrat. Nullus, inquis, Deus rebus humanis in-
tervenit. cui igitur preces allegabo? cui votum nunti-
abo? cui victimam cadam? quem miseris auxilia-
torem, quem bonis fautorem, quem adversatorem malis
in omni vita ciebo? quem demique, quod frequentissimum
est, jurejurando arbitrum adhibebo?

* Ἐξέστι ἐμὲ ἐμὲ βυδάλειν | Καὶ σπονδῶν ἡ
ἀσπονδῶν, ut Tatianus contr. Graec. Itā l. 9.
§ 28. μὴ καὶ σὺ εἰμῶ.

Κατὰ τίω ἐαυτὸ κατασπᾶν | Vide supr. § 16,
40. & l. 5. § 16. & l. 9. § 28.

Πόλις καὶ πατρίς, ὡς μὲν Ἀρτοῦνι μὲν ἡ Ῥώ-
μη | Itā Cicer. contr. Rullum 2. Roma communis
patria omnium nostrum. & Modestini in Pandect. l. 50.
tit. 1. leg. 33. Roma communis patria nostra est.
Seneca verò ad Helv. c. 6. de eadem, sensu haud
paulò latiore, ratione hominum ex omnibus lo-
cis terrisque eò confluentium, ibique sedes figen-
tium suas; Quae velut communis patria potest dici. quo-
modo de Italia Plinius hist. nat. lib. 3. c. 5. Una
civitas gentium in toto orbe patria. Et Aristides
erat, in Romam, ratione civitatis gentibus aliis com-
municata: Τὸ Ῥωμαίων, ἡ πόλις, ἀλλὰ ἡ πόλις ὄνο-
μα κοινὴ πᾶσι καὶ τῶν ἐν ἐνὲς ἡμῶν πόλιν, ἀλλ'
ἀπὸ τοῦ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. πολλοὶ γὰρ, inquit,
ἐν ἐνὲς πόλιν πολιτῶν ὑμῶν, ἐκ ἡμῶν ἡ πόλις
ὑμῶν, ἐκ ἡμῶν ἡ πόλις, ὡς πᾶσι τοῖς λοιποῖς τὴν πόλιν.
ποῦτον ἔξιν γὰρ τὸ τῆς πόλεως ὄνομα. Cicero de
legib. lib. 2. Ego mehercule municipibus omnibus duas
esse censeo patrias, unam naturae, alteram civitatis.
ut ille Cato, cum esset Tusculi natus, in populi Ro-
mani civitatem susceptus est. itaque cum ortu Tus-
culanus esset, civitate Romanus, habuit alteram loci
patriam, alteram juris. Tum, ubi in Atticis idem
ostendisset, unde & Euripides Ione,

πατρίς γὰρ αἰὲς Ἀθηναίων πόλις.

subjungit, Sic nos & eam patriam dicimus, ubi na-
ti; & illam, quā excepti sumus. Sed necesse est ci-
vitate eam praestare, in qua reipub. nomen & univer-
sa civitatis est. dulcis autem non multò sacus est ea
quae genuit, quam ea quae exceptit. itaque ego esse hanc
patriam prorsus nunquam nego, dum illa sit
major, & hac in ea continetur. Duplici ergo no-
mine patria Marco Roma, & ortus ratione, & civi-
tatis. nam & Roma natus est. Capitol.

* Ὡς ἡ ἀνδρῶν, ὁ κόσμος | Itā Theodorus A-
theus, ἐν πατρίδα τὴν κόσμον. Laert. l. 2. in A-
ristip. quod idem & alii. Vide ad l. 2. § 16. & l. 3.
§ 11. Herculis est apud Tragicum vox, à Plut. de
exil. & Stob. tom. 2. tit. 40. laudata:

* Ἀρεῖα, ἡ ὁρκαὶ ἡ δὲ εὐχόμεαι

Μιάς ἀπας μοι πύργος Ἑλλήνων πατρίς.

Argivus an Thebanus: haud unam mihi

Adscribo; patria urbs est Graia qualibet.

Verum latius patriam suam porrigit Crates The-
ban. apud Laert. l. 6. in Hipparchia:

Οὐχ οἷς πάτερ μοι πύργος, ἡ μία εἶναι

Πάσης ἡ γῆρας, καὶ πόλις καὶ ἡ δῆμος

* Ἐπειμὲν ἡμῶν ἐσθλαυτῶν πάτερ.

Mihi patria non urbs una, non una est domus:

Verum quot urbes, quot domos cellus habet,

Totidem mihi sunt aequa ad hanc vitam loca. Grot.

Sed & Socrates, de quo Plut. ibid. Ὁ δὲ Σωκράτης
βέλιον, ἐκ Ἀθηνῶν, ἐκ Ἑλλάν, ἀλλὰ Κόσμου
ἐν πόλει, ὡς ἂν περὶ Ῥώμης ἔπιν, ἡ Κοελνθῶν
ἐπὶ μὲν Σανίω, μὲν δὲ Ταυάργ, μὲν δὲ Κοραυνοῖς
ἐν ἑκλήσειν αὐτῶν. Subjungit Plut. ex Euripid.

* Ὅρκα τὴν ὑπὸ τὴν αἰὲς ἀνδρῶν αἰδέεσθαι

Καὶ γὰρ πᾶσι γῆρας ὅραται ἐν ἀνδρῶν

ἔπει τῆς πατρίδος, ἡμῶν ἔπει αὐτῶν. Senec. epist. 102.
Primum humilem non accipit patriam; Ephesum, aut
Alexandriam, aut si quod est etiamnum frequentius in-
colis, latius testis solum. illi patria est, quodcumque
suprema & universa circuitu suo cingit. hoc omnia con-
vexum, intra quod jacet maria cum terris, intra quod
aer humana divinis seceruens etiam conjungit, intra
quod disposita tot numina in altis suos excoquant.
Democritus item apud Stob. tom. 2. tit. 40. Ἀνδρῶν
σοφῶν πᾶσι γῆρας. ἡ γῆρας ἡ ἀνδρῶν πατρίς
ὁ σύμπας κόσμος. Quod Euripides ibidem lauda-
tus ex Musonii de exil.

* Ἀπας μὲν αἰὲς αἰδέσθαι ἀνδρῶν

* Ἀπας ἡ γῆρας ἀνδρῶν ἡμῶν πατρίς.

Patet omne caelum prepeti Jovis aliti:

Itā terra quae vis patria est forti viro. Grot.

Et in eundem sensum Naso Fast. l. 1.

Omne solum forti patria est; ut piscibus aquor;

Et volucris vacuo quicquid in orbe patet.

In Homeri epitaphio è veteri marmore à Falken-
burgio ad Nomi Dionysiaca representato;

Πατρίς ἐμοὶ γῆρας πᾶσα.

Patria mihi terra est omnis.

De Christicolis Justin. ep. ad Diognet. Πᾶσα γῆ-
ρα, πατρίς ἐστὶν αὐτῶν καὶ πᾶσα πατρίς, ἔστιν. Di-
stinctius, & ad Marci mentem proximè, Epictet.
l. 2. c. 5. Τί γὰρ ἐστὶν ἀνδρῶν; μέγας πόλις, αὐτῶν
τῆς αἰὲς γῆρας ἀνδρῶν, ἡ τῆς αἰὲς γῆρας τῆς αἰὲς
μέγας. Et c. 15. Τῆς αὐτῆς πόλεως πολιτῶν, καὶ
τῆς μεγάλης καὶ τῆς μικρῆς. Sed & Senec. de oio
sup. c. 31. Duas respublicas animo complectamur;
alteram magnam & verè publicam, quā Dii atque ho-
mines continentur; in qua non ad hunc angulum re-
spicimus, aut ad illum, sed terminos civitatis nostrae
cum sola metimur; alteram cui nos adscriptis con-
ditio nascendi. haec aut Atheniensium erit, aut Car-
thaginensium, aut alterius alicujus urbis, quae non
ad omnes pertinet homines. quidam eadem tempera
utrique

utrique reipublice dant operam, majori minoriue, quidam tantum minori; quidam tantum majori. E primo genere est Marcus noster.

Τὸ πᾶς πόλειον | Vide l. 5. § 12. & infr. § 45, 54.

§ 45. Τὸ ὅλον συμφύρον | Vide l. 2. § 3. & l. 5. § 8.

Ὅσα ἀνδράπων ἢ ἐτέροις ἀνδράποισι | Leg. forsan, καὶ ἐτέροις. hoc est, ea quæ hominum alicui eveniunt, non universo tantum, sed hominibus etiam aliis aliquo modo conducere.

Κοινότερον | Sed nunc vocabulum utilis accipimus latius; ut etiam rebus mediis pateat. Xyl. imò, τὸ συμφύρον, sive conducibile, nunc vulgari modo accipitur, quatenus de rebus mediis enunciat. ita l. 2. § 9. ὡς ἂν τις κοινότερον συλκείναι. τὸ συμφύρον enim sive conducibile de rebus mediis dici Stoici vix concesserint. quæ illi χρησίμη ἢ εὐχρηστα esse aiebant, ἀλλ' ἢ κ' ὠφέλιμα, id est, utilia, sed non conducibilia. Vide ad l. 3. § 6, 11. & l. 8. § 7. 20 tit. 63. Ità Porphy. de abstinent. ubi Carneadis illa re-tulerat; Ἐκείνων οὗτοι γινόντων, ὅταν τὸ σῶς ἢ πόνος καὶ γόνο, τυχάνῃ τέλος, ὠφελεῖται sub-jungit, κοινότερον ἢ τῆς ὠφελείας, ὡς εὐχρηστίας ὅτοι λόγιστον, ἀκυστόν.

§ 46. Ὅσων σερσίεται | Ὅσων Xyl. legisse videtur. Lugd. ὅσων exhibet. σερσίεται, aliquando offendere, molestum esse, tadio officere. Ità Dionys. Halic. de dictione Isocratica. πᾶς ὁ οὗτοι ὁμιλιῶν νόσμος πολὺς ὅτι παρ' αὐτῶν, καὶ λυπεῖ πολλὰς τῶν ἀλλῶν κατὰ κράτος, σερσίεται οὗτοι τῶν ἀκυστῶν id est, ob idens aures et offendens. quod alibi dixit idem, ἀσπῶν τῶν ἀκυστῶν. confirmat autem hoc diserte id quod à Marco hic dicitur, tenorem unum eundemq; visorum didicorumve continuum, fastidium afferre. quanquam contra Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 8. αὐτῇ ἡ χυνοποιμία πᾶσι σερσίεται. in-novatio ipsa quosque offendebat. Idem itidem in ad Hebr. orat. 8. de rudimentis pietatis Christiane primis, quæ laetis nomine apud Apostolum delig-nantur; Ὅσα γὰρ πᾶσι ἡμῖν ταῦτα σερσίεται (τοῖς πλεῖστοις, utique) ἀλλ' ἐκείνους ἔτρεφον, ἐδάμω σερ-si-αίμεθα αὐτοῖς. Vide quomodo nos adultiores ista nunc offendant; cum illos tamen rudiores tunc ale-rent, ipsos neutiquam offendentes. atque isto quidem sensu τὸ σερσίεται hic sumi oportebat, si ὅσων le-geremus. Verùm ὅσων malim; quia τῶτο sequitur; ut significet, hic potius σερσίεται, contingere, usu venire, quomodo Plato in Theaet. ταῦτα ἐπὶ ὄναρ σερσίεται σερσίεται αὐτοῖς. Hec eis nō in somnis quidem facere usu venit. Et Porphy. de abstinent. l. 1. Platonem illud explicans, eis ἢ δειπνα κα-θῆναι ἐπὶ ὄναρ, οἷον, σερσίεται.

Ἀπὸ τῶν αὐτῶν | Querit Aristot. problem. l. 21. 9. 14. Διὰ τί τὰ αὐτὰ συνδιζαμένους τι ἢ δὲ καὶ σερσίεται, καὶ λατὸς συνδιζαμένους ἢ καὶ ἡδύνα.

Summa solutionis est. ὅτι τὸ μὲν ἔδος ἔξιν δει-κνύει πᾶσι ἐν ἡμῶν ποίῃ, ἢ πληρώσει. τὸ δ' ὅσα καὶ σερσίεται πᾶσι, πληρῶσι τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ κατὰ-τὸ αἰπὸν. leg. καὶ expuncto, κατὰ τὸν ἀγγέλον. & in proximis, pro ἐστὶ γὰρ πᾶσι ἢ ἐπιθυμία. ἐστὶ γὰρ [κατὰ τὸν ἀγγέλον] πᾶσι ἢ ἐπιθυμία. affirmant sequentia: αἱ μὲν ἔξιν γυμναζόμεναι αὐξάνουσι καὶ ἐπιθυμίας τὰς καὶ ἀσπῶν σαφὲς μὲν ἔστιν μὴ κα-θῆναι διότι τὸ μὲν ἔδος, ὅτι γυμνάσιον, αὐξάνει τῶν δεικνύει. ἔξιν τὸ δ' ὅσα καὶ σερσίεται, αὐξάνει, σάφει μὲν καὶ πληρῶσι τῶν ἐπιθυμιῶν ὡς πληρ-ωθῆναι, ἢ καὶ σερσίεται. Plutarch. in paedagog. Μονοψία, κατὰ τὸν καὶ ἄλλοις ἀπασιν, ἐν ἀκυσμα-σι καὶ δεικνύει, πληρῶν τε καὶ σερσίεται ὅσων ἢ καὶ ποικιλία τερπνόν. Iiocrat. ad Demon. § 12. Τὰς ἐπὶ δεικνύει μὴ πικρὰς πᾶσι τοῖς αὐτοῖς, μὴ δὲ μα-κρὰς σερσίεται οὗτοι πληρῶν καὶ ἀπῶν. Contrā; μὴ καὶ σερσίεται πᾶσιν γλυκύ.

Euripid. Orest. Idemque Antioq. apud Stob. tom. 2. tit. 63.

Κόρος ἢ πᾶσιν. καὶ γὰρ ἐκ καλῶν ὁμι-λίας ἐν αἰσθητοῖς ἔστιν ἐκπληρωθῆναι. Διὰ τὸς ἢ πληρωθῆναι πᾶσι, ἀσπῶν πᾶσιν καὶ δεικνύει σερσίεται ἢ δὲ σῶμα. Rerum satietas omnium est, turpes toros Vidi sequentem, pulcra cui conjunx domi: Et plenus epulis aliquis ὁ vili cibo, Novitate commendante, cepit gaudia. Grot.

Gregor. Naz. de pace orat. 3. Τερπνὸς καὶ ὕπνου καὶ φθῆς κόρος ὅσων, καὶ οὗτοι αἰσθητοῖς καὶ πληρω-μῇ πᾶσιν, ἢ οὗτοι ἀλλήλων μόνον, ἀλλ' ἢ δὲ καὶ οὗτοι ἢ δὲ-σαν καὶ πᾶσι εἰς ἀλλήλα σερσίεται τε καὶ σερσίεται. In animo forsan habebat Pindari illud Nem. od. 7.

Κόρος δὲ ἔχει καὶ μέλι, καὶ τὰ τερπνὰ ἀνδρῶν ἀφροδίσια. Vel Homeri illud Il. v. 636.

Πᾶσιν μὲν κόρος ὅσων, καὶ ὕπνου, καὶ οὐλοπλῆ-τος. Μολπῆς τε γλυκύνῃς, καὶ ἀμύμων ὅσων ὅσων. vel etiam Moschi illud idyll. 4. v. 71.

— καὶ σερσίεται κόρος ὅσων. Idemque de Theolog. orat. 1. Οὐ τὸ μὲν ἔδος δι-νεκῶς καλῶν, τὸ δὲ διολογῆν δὲ ἢ δὲ τῶν διολογί-ων, ὅσων (ὅσων f.) ἐστὶν, ἀλλὰ τῶν ἀκυστῶν ἢ δὲ τῶν διολογῶν, ἀλλὰ τῶν ἀμύμων ἢ δὲ μὴ δὲ πλεονασμῶν καὶ κόρος ἐμπεδῶν ἐργάζεται, κατὰ τὸν οὐλοπλῆτος. Alludit ad Regis sapientissimi dictum, Proverb. c. 25. v. 16. Mel si offenderis, quod satis est comedit; nē saturatus illo, evomas rur-sus: Itā pedem tuum studiosi contineas ab edibus vicini tui, nē satur tui cum fuerit, odio te habeat. Scil. Saturatus stomachus, non oblata solum renuit, sed ingesta etiam rejicit. Eucher. in Gen. q. 1. Itaque Salvian. ep. 1. Gratia meorum rogatus uter interdum, sed tamen parce, et apud paucos, nē gratia ipsa ingrati utar. In Petron. fragm.

Non uno contenta vales natura tenere, Sed permixtas gaudet habere vices.

Taurus amat gramen mutatâ corpore ualle :

Et fera mutatis sustinet ora cibus.

Ipsa dies ideo grato nos proluit haustu,

Quod permutatis hora recurrit equis.

Cassiodor. l. 7. ep. 36. Nemo dubitat, homines suâ varietate recreari : quia in continuatione rerum magnum mentibus esse constat fastidium. dulcedo mellis, si assidue sumatur horrescit. Serena ipsa, quamvis magnopere desiderantur, jugiter adepta sordescunt. & l. 2.

ep. 3. Ipse quoque annus temporum pater, quadrifaria de diversitate componit : nec desiderium caperet, si novitatis gratiam non haberet.

Τὰ ἀμφὶ τοῦ διαίτης | De Circensibus Plin. min. l. 9. ep. 6. Nil novum, nihil varium, nihil quod non semel spectasse sufficiat. quod magis miror tot milia virorum tam pueriliter identitatem cupere, currentes equos, insistentes curribus homines, videre. Qui & ideo miratur, non vulgus tantum, sed quosdam quoque graves homines, in re inani, frigida, assidue, tam insatiabiliter desiderare. Vide ad l. 7. § 3.

Καὶ τὸ δημοσιεύς | Cicer. de invent. l. 1. Omnibus in rebus similitudo est satietatis mater. Et Fabius l. 9. c. 4. Virtutes etiam ipsa tedium pariunt, nisi gratia varietatis adjutæ. & mox Ex similitudine tedium & satietas creatur.

Παύλα ἀνὰ χρόνον | Alludit ad Heracliti dogma illud apud Laërt. l. 9. Τὴν μεταβολὴν, ὁδὸν αἰῶνος. Vide l. 2. § 14. & l. 4. § 32. & suprâ § 37.

Μίχεται τὸν χρόνον | Apud Senecam epistol. 77. 30 Stoicus quidam : Cogita, quamdiu jam idem facias. cibus, somnus, libido : per hunc circulum curritur. ipse epist. 24. Quosdam subit eadem faciendi videndique satietas, & vita non odium, sed fastidium : in quod prelabimur, ipsâ impellente philosophiâ, dum dicimus ; Quosque eadem ? nempe exasperiscar, dormiam, satior, esuriam, algebo ; aestuabo : nullius rei finis est : sed in orbem nexa sunt omnia : fugiunt ac sequuntur. diem nox premit, dies noctem : aestas in autumnum defluit ; autumnus hyemem instat, quæ vere compefcitur. omnia transeunt, ut revertantur. nihil novi video ; nihil novi facio. fit aliquando & huius rei nausea multi sunt, qui non acerbum judicant vivere, sed superfluum. Idem de tranquill. c. 2. Hoc quosdam egit ad mortem, quod propostâ sepe mutando, in eadem revolvebantur, & non reliquerant novitati locum. fastidio illis esse cepit vita, & ipse mundus : & subit illud * rabidarum [* tabidarum Lips.] deliciarum, Quosque eadem ? Lucr. l. 3. hoc argumento sub Naturæ persona mortis subeundæ equanimitatem suadet, subituri quiritationem objurgat :

Quid tibi tantopere est, mortalis, quod nimis agris Laetibus indulges ? quid mortem congemis, ac fles ? Nam si grata fuit tibi ultra antea cæpta priorque, Et non omnia pertusum congesta quasi in vas Cummoda perfluxere, atque ingrata intiere ;

Cur non, ut plenus vitæ conviva, recedis ?

Sin ea, quæ fructus cunque es, periere profusa,

Vitæque in offensa est, cur amplius addere quæris ;

Rursum quod pereat malè, & ingratum occidat omne ;

Nec potius finem vitæ facis atque laboris ?

Nam tibi præterea quid machiner inveniamque

Quod placeat, nihil est. eadem sunt omnia semper.

Si tibi non annis corpus jam marcet, & artus

Confecti languent, eadem tamen omnia restant ;

Omnia si peragas vivendo vincere sæcla.

Et paulò post :

Præterea versamur ibidem atque insimus usque :

Nec nova vivendo procuditur ulla voluptas.

Quod idem Sen. epist. superius memoratâ. Ecquid habes propter quod expectes ? voluptates quæ te morantur ac retinent, consumpsisti : nulla tibi nova est : nulla non jam odiosa ipsâ satietate. nihil tibi luxuria tua in futuros annos intactum reservabis. Iste autem jugis rerum tenor Chironem etiam immortalitatis tædio 20 affecit, si Luciano in νεκρωτικῷ credimus. Τὸ δὲ δὴν, inquit, ἔγωγε ποικίλοις τ. ἢ ἔχ. ἀπὸ τῶν ἡγούμενων ἔδωκα ἢ ζῶν ἀπὸ τῶν ἀποθανόντων ἡμῶν, ἢ ἀπὸ τῶν τελευτήσαντων, αἱ ὥραι ἢ αἱ αὐτὰ, ἢ τὰ γυμνάσια ἀπαιτῶ, ἢ τὴν ἐκείνων, ὡς τὸ ἀκαταδίωκτον, διατρέγων διατρέγων ἐναπλήσω γυναικῶν ἢ δὲ τὸ τῶν αὐτῶν ἀπὸ, ἀλλὰ ἢ ἐν τῷ μετατρέχειν ὅλας, τὸ περὶ τοῦ λῶν.

Vid l. 12. § 35.

§ 47. Τὴν δὲ αἰῶνα | Vide lib. 3. § 3. & l. 4. § 48, 50.

Φιλίστιον | Philistionis Nicæi Comici Socrati coætanei meminit Suidas. Philistionis Locri, quem & antiquum appellat, Plut. sympos. l. 7. c. 1. & ex Plut. Gell. l. 17. c. 11. Et is forsan est, cui libros de diæta, qui Hippocratis nomen præferunt, à nonnullis adscribi autor est Galenus in Comment. ad lib. de diæt. in morb. acut. quique à Plinio inter eos, è quibus sua delibavit, recensetur.

Ἐκὼς δὲ τὴν μεταβολὴν ἡμῶς δέσιν | Ed nos commigrare & concedere oportet, quod tot ante nos heroës, principes, tyranni, oratores disert, artifices periti, philosophi tum graves, tum & rerum humanarum irrisores, concesserunt. ad domum scilicet viventi cuique destinatam, ut Job c. 30. v. 23. Vide l. 3. § 3. & l. 4. § 48, 50. Senec. epist. 77. Eð ibis, quod omnia eunt. quid tibi novum est ? ad hanc legem natus es. hoc patri tuo accidit, hoc matri, hoc majoribus ante te, hoc omnibus post te. Series invicta, & nullâ mutabili ope, illigat & trahit cuncta. quantus te populus moriturorum sequetur, quantus comitabitur ? fortior, opinor, esses, si multa millia tibi commoverentur, atqui multa millia hominum & animalium hoc ipso momento, quo tu mori dubitas, animam variis generibus emittunt. tu autem non putabas te aliquando perventurum ad id, ad quod semper ibas ? nullum sine exitu iterum. Τὸν δὲ αἰῶνα autem μεταβολῶν Marcus dixit ; quomodo μεταβάλλων Plato Phædono : Εὐχόμενος γὰρ τῆς

Mea bona meâ morte cognatis dicam, inser eas partem.

Illi apud me edunt, me curant, visunt quid agam, ecquid velim:

Præquam luceat, assunt: rogitant, noctu ut somnum ceperim.

Eos pro liberis habeo, quin mihi mittunt munera.

Sacrificanti dant inde partem mihi maiorem, quam sibi:

Abducunt ad exta: me ad se ad prandium, ad cœnam vocant.

Ille miserrimum se retur, minimum qui mihi mibi.

Illi inter se certant donis, ego hæc mecum iussito:

Bona mea inibi: certatim dona mittunt & munera.

Fœdiora sunt, quæ Hieron. ad Nepot. etiam de Clericis quibusdam. Audio præterea in senes & amos absque liberis quorundam turpe servitium. ipsi opponunt matulam, obducunt lectum, purulentiam stomachi & phlegmata pulmonis manu propria suscipiunt. pavent ad introitum medici: trementibusque labiis, an commodius habeat, selscitantur. & si paululum senex vegetior fuerit, periclitantur; simulatque lætitia, mentis intrinsecus avara torquetur. timent enim ne perdant ministerium. ô quanta apud Deum merces, si in præsentem pretium non sperarent? quantis sudoribus hereditas cassâ expetitur? minori labore margaritam Christi emi poterat.

Ὁ αὐτὸν πάλαι καλού-| Ità l. 9. § 27. πάλαι
ἡμᾶς γὰρ καλού-|

Ad Librum VII.

§ 1.

Τὸν ἢ κακίᾳ; τὸν ὅτι πολ-
λάκις εἶδες | Et mox: ὃν μακά-
ριστοί, αἱ παλαιαί, αἱ μὲν, αἱ
καταργηταί. Senec. epist. 97. Er-
ras, mi Lucili, si existimas nostri

seculi esse vitium, luxuriam & negligentiam boni moris, & alia quæ obicit suis quisque temporibus. hominum sunt ista, non temporum. nulla ætas vacavit à culpa. & fient, & facta sunt ista. Et de benefic. l. 1. c. 10. ubi seculi sui mores contaminatissimos acerbissimè paulò proscidisset; Itaque sic finiamus, inquit, ne in nostro seculo culpa subsidat. hoc maiores nostri questi sunt, hoc nos querimus, hoc posterì nostri querentur; eversos esse mores, regnare nequitiam, in deterius res humanas & in omne nefas labi. Ea est Flacci querimonia, carm. l. 3. ode. 6.

Atas parentum, pejor avis, tulit

Nos nequiores, max daturus

Progeniem vitiosorem.

At ista, inquit ille, stant loco eodem, stabuntque paululum diutaxat ultro aut citro mota; ut fluctus, quas æstus accedens longius extulit, recedens interiori litore vestigio tenuit. non expectant uno loco vitia; sed mobilia, & inter dissidentia tumultuantur, pellunt invicem fuganturque. Ceterum idem semper de nobis pronunciare debemus, malos esse nos, malos fuisse; invitus adiciam, & futuros esse. Erunt homicidæ, tyranni, fures, adulteri, raptores, sacrilegi, proditores. Et, epist. 97. Omne tempus Clodios, non omne Catones fert. Vide ad l. 8. § 15. ὃν πορὶς ὁ κακός.

Ἄγε κατὰ τὸ αὐτὸ | Vide l. 4. § 32. & l. 5. § 46.

Οὐδὲν ἡμῶν | Solomon, Ecclef. c. 1. v. 9. Id

quod fuit, idem est cum eo quod futurum est: & id quod factum est, idem cum eo quod fiet: neque est novi quicquam sub sole. Estne aliquid de quo dici possit, Ecce hoc novum est? imò jam fuit per secula, quæ ante nos fuerant. Tertull. de resurr. c. 12. Quodcumque conveneris, fuit: quodcumque amiseris, nihil non iterum est. Arnob. l. 1. Novi fit nihil: vetera sunt omnia, & nullis antiquitatibus inaudita. Vide ad l. 2. § 3. vide & Senec. epist. 24. ad l. 6. § 44. Terent. Eun. prolog.

Nullum est jam dictum, quod non sit dictum prius, Hoc argumento fabulas poeticas eversum it Palæphat. de incredibil. Ὅσα ἢ εἶδη καὶ μαρτυρίαι εἰσι λεγόμεναι, αἱ νῦν ἐκ εἰδῶ, τὰ ποιεῖται καὶ ἐργάζονται καὶ τὸτε, καὶ ἄλλοτε ἐργάζονται, καὶ νῦν τε γίνονται, καὶ αὐθαίρεται. Laudatque illud Melissi & Lamisci Samii, ἔστιν αὖ ἐργάζονται, καὶ νῦν ἔσονται, quanquam illi forsitan descripserint: ἔστιν, αὖ ἐργάζονται, νῦν καὶ ἔσονται. De vitiis moribusque pariter Diogenianus apud Plut. sympos. l. 8. c. 9. Ἐκ τῶν νουμένων, οἷς καὶ ζῶμεν ἰδὲ αὐτοματὰ νόσων ἐκ ἔστιν, ἀλλ' αἱ τῶν μοχθηρῶν εἰς τοὺς ἡμᾶς, καὶ ἡμῶν εἰς τὰ πάντα πλημμελίας τὴν φύσιν ἐπιπλεονέχουσιν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς νοσήματα καὶ πάθη κοινῶς πᾶσι καὶ πάσιον ὁδὸν βαδίζοντες καὶ ἀγνοῶντες εἰς τοὺς παλαιούς ἀνιστάμενοι ἐξελθόντες κακίαις εἶδους. Eodem accommodat & Sophoclis illa ex Antigone:

Οὐ γὰρ τοι νῦν κακός τις. ἀλλ' αἰεὶ ποτε
Ζῇ πάντα, καὶ νῦν οἷός τις ἔστιν ὅστις φάνη.
unde emendandus idem de commun. notis. adu. Stoic. c. 7.

Non ista nunc dierum vel nuper vigent,
Sed a quo ab omni: initia in occulto latent.

Παλαιὰ καὶ σμικρὰ ἀνιστάμενα | leg. transpositis
vocalibus

vocabulis, π. σ. κ. δ. Vide l. 6. § 37. & l. 9. § 14. Item l. 5. § 10. & infr. § 23.

§ 2. Τὰ δόγματα | Dogmata, inquit, aboleri non possunt, nisi phantasia, unde ortum habent, fuerint extincta. φαντασίας autem νοήσεις, id est, cogitationes intelligit; (sic enim Chrysippus apud Laërt. l. 7. in Zenon. φαντασία λογική, ἢ ὅτι λογικὴν ζώον νοήσεις εἰσὶν) sive ὑπολήψεις, uti ipse se in sequentibus explicat.

Νεκρωθῆναι | ita νεκρῶσαι τὰς δυνάμεις dixit Apost. ad Coloss. c. 3. v. 5. & νεκρῶσιν πνεύματων, ut δδυσμάτων Marcus, in ὁμηγερευμένοις Altramphykus,

Νεκρὸς ὄντων, νεκρῶσιν ἔστι πνεύματων.

Ὡς δυνάμεις ἀναζωπυρεῖν | leg. αἱ, φαντασίας nimirum. in potestate, inquit, tua situm est phantasiae sive opinionis veras rectasque, quas prius animo conceperas, verum, tanquam sub cineribus igniculi, sopitae quodammodo & sepultae jacent, resuscitare ubi volueris. Itā Paulus Timotheum monet, epist. 2. c. 1. v. 6. ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τὸ δόν.

Δυναμὶς φεῖ τὴν δὲ ὑπολαμβάνειν | Itā l. 6. § 52. Ἐξῆς φεῖ τὴν μὴν ὑπολαμβάνειν, est autem δὲ ὑπολαμβάνειν, idem ferè hic, quod δδῶ ὑπολαμβάνειν. l. 5. § 34.

Τὰ ἔξω | Itā l. 4. § 3. τὰ πρὸ γυμνασίου ἔξω ἔστι τὰ ἔξω, ἀλλ' ἔξω ἔστιν. idem & l. 5. § 19.

Τὸ πῶς, κ. ὅπως δ. | Vide ad l. 3. § 5. & infr. § 12. Senec. epist. 71. Da mihi adolescentem incorruptum & ingenio vegetum: dicet fortunatio-rem sibi videri, qui omnia rerum adversarum onera rigida cervicis sustollit, qui supra fortunam exstat. non mirum est in tranquillitate non concuti: illud mirare, ibi extolli aliquem, ubi omnes deprimuntur; ibi stare, ubi omnes jacent. quid est in tormentis, quid est in aliis, quae adversa appellamus, mali? hoc, ut opinor; succidere mentem, & incurvari, & succumbere: quorum nihil sapienti viro potest evenire. stat rectus sub quolibet pondere. nulla illum res minorem facit: nihil illi eorum quae ferenda sunt, displicet. 40 nam quicquid cadere in hominem potest, in se cecidisse non queritur: viros suas novit: scit se esse oneri ferenda. Vide ad lib. 6. § 19. & lib. 7. § 67. & l. 8. § 46.

Ὡς ἴσως | quas autē vidisti. α. Xyl. non accedo. res, inquit, cum eadem ipsae maneat, tu eodem modo intruere nunc, ubi vacillare te senseris, quomodo antè speculaberis, cum de eis ritè judicabas. Sic l. 6. § 3. πῶς ἔργον ἔστι βλέπειν.

Ἀναζωπυρεῖν | reviviscere quodammodo tibi licet, πῶς ἀναζωπυρεῖν πῶς φαντασίας, cogitationes illas, prout dixeram, resuscitando. Itā Apost. ad Eph. c. 5. v. 14. Ἐγρηγορεῖτε καὶ ἀνδρεῖτε ἐν τῷ κυρίῳ, atque hoc est, μέγας ἔχον ἐν τῇ ἀναστάσει πῶς πρῶτον. Joan. Apocal. c. 20. v. 6. partem habens suam in resurrectione priore: illā nimirum,

quā οἱ νεκροὶ τῆς πρώτης τῆς ἡμέρας τοῦ δεικνύοντες, ζῶσιν. Joan. c. 5. v. 25. Vide l. 6. § 31.

§ 3. Πομπὴς κωμωδίας | Vana villaque varia coacervat; quibus paria geminaque fermè vult ea esse pleraque, quibus hominum vita conteri solet. consimilia istis habuimus supr. l. 5. § 33. nec abimilia prorsus infrā § 48. Plinius min. lib. 9. epist. 7. ubi vanitatem eorum exagitaverat, qui Circensibus tantopere capiebantur, Capio, inquit, aliquam voluptatem, quod hac voluptate non capiar. Vide ad lib. 6. § 44. Gregor. Naz. adv. Arian. Αἱ δὲ καὶ παρὰ τοὺς αὐτοὺς, καὶ τὰ γὰρ ταῦτα τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ κόσμου τῆς σαρκὸς γέροντα παίρνει. Et in Cesar. fr. Πάντα ὅμνη πωδὶα τις ἐκείνῳ καὶ λήγῃ ἢν, πρὸς ἐν τῷ τοῦ κενώματος, τὸ χρεῖσταιν καὶ ἔν ὁμομαζεύει. τὰ μὴ ἀλλὰ ὡς ἐπὶ σκηνῆς καὶ ἀλλοῖς παίζουσιν τὰ γὰρ σκηνῶν τὴ καὶ καταλυομένης, τὰ γὰρ ὅτι σκηνῶν ἔσονται ἢ σκηνῶν ὡς ἐν, ἰδὲν ἐκ τῆς πολλῶν τῶ βίῃ μεταβολῶν, καὶ τῆς αἰῶν καὶ καὶ τῶ μεταπλοῦσης οὐρανίας, μόνον ὅτι ἰδὲν ἀγαθόν καὶ παρὰ τὸν ἀσφαλῆ, ὅτι ἐστέλει. & mox: τοῦτο δὲ βίῃ ἢν τῶ ζῶντων σκηνῶν, τοῦτο τὸ ὅτι γῆς παῖρσι, ὡς ὅντας ἡμῶν, καὶ ἡμῶν ἀναλυσθῆναι. Vide ad l. 11. § 6. & l. 12. § 36.

Διαδραστηριοῖ | velitationes, hastiludia. Xyl. recte. nec cur vocabuli significationem minus intelligere se profiteretur, quicquam erat. δραστικὸν δὲ, δραστηριοῖ. Hefych. & indè δραστηριοῖ pro velitationibus, quia velites hastis levioribus, sive jaculis utebantur, uti videre est apud Liv. hist. l. 8. & l. 26. & l. 36. & Veg. de re milit. l. 3. c. 16. Erant autem velitationes, vel serie, ut hostiles, praeliorum quasi praeludia quaedam, vel ludia ac exercitatoria, quibus tirones ad munia bellica idonei magis redderentur. indè ad concertationes quasvis translatus est vocabulum, l. 4. c. 3. διαδραστηριότης. sese mutuo impetant.

Κυνίοις ὁστέον ἱρμύδων | Itā Apostolus ad Philip. c. 3. v. 8. prae hīe iustitiāque Christiana, verāque ac solida Christi notitia, σκύβαλα ἡμῶν, τὰ πύλα, quo loco σκύβαλα, quasi σκύβαλα dicta, si Grammaticos audimus, vel sunt stercorea, peculiariter canina. Κυνίων, κύνες. Hefych. τὸ δὲ ἐν τῶν ὁστέων. Etymolog. atque itā accipiunt interpretes plerique. eodémq; facit quod Apul. florid. 2. qui Cratetem ait rem familiarem abscisse, velut onus stercoreis, magis labori quān usui. vel etiam ea quae canibus projici solent. Κυνίων, τὸ τῶν κυνῶν σκύβαλον, κυνίων π. ὄν. Suid. atque itā usurpavit Aristot. in epigram. antholog. l. 1. c. 33. ubi poeta aut literator aliquis, mures Opicos, nē codices suos corroderent, abigens, ad felicioris ac lautioris alicujus aedes commigrare illos jubet, apud quem inventuri sint, δειπνον συχρὸν τὸ σκύβαλον, canem frequentem largámque satis ab eis quae canibus projiciuntur, reliquit. Verum de vocabulo isto, quod late patet, & nos latius alibi. Offium autem canibus

bus projectorum meminit eò magis Marcus, quia ea rixam inter illos creare affolent. unde versus proverbialis,

Dum canis os rodit, socium, quem diligit, edit.

quod & Gregor. Naz. epist. 22. ad Basil. *κυσὶ βρωμα φέρει ἐν μέσῳ κατ' ἀλλήλων ὀπλίζει.* Indè Platonis illud, *κυσὶν ὅστιον μανύειν*, osse objecto canes inter se committere, in epigrammate quod in Alexin amasium suum composuisse à Laërtio Apuleióque perhibetur. de quo alibi diximus.

Ῥαμίον εἰς τὰς ἡδ' ἰχθυῶν δεξαμενάς | leg. *δεξαμενὰς*. in piscinas. Xyl. rectè. est enim *δεξαμενὴ* aquarum receptaculum sive conceptaculum, aut etiam, si cum Frontino loqui libuerit, conceptela. ità enim legendum apud hunc autumo, de *Aqueductibus* commentario. Irriguos agros, tabernas, canacula, & conceptelas, pro quo in editis, corruptelas, corruptè legitur. indè *δεξαμενὰς, ὕδατων δεξαμενὰς*. Hefych. *αὐτῶν δεξαμενὰς*; sive illa cisternæ, sive piscinæ fuerint. ità de Roma Strabo, *geogr. lib. 5.* *ὅτε παῖσιν οἰκῶν ὁδοὶν δεξαμενὰς ἔχον.* id est, cisternas. Alexand. *problem. lib. 1. q. 54.* *Ἐὰν εἰς δεξαμενὴν δεξαμενὴν κατέλθῃ τις.* si quis in calidum lavacrum aut solium descenderit. Et Galen. *method. medend. l. 10. c.* *τὸν ἔπος ἰσχυρὸς ὕδατος πολὺ βάψαν εἰς τὴν ψυχρὴν δεξαμενὴν.* id est, colu-mēnē, in piscinam. Laërt. l. 7. in Zenon. *Ἀκόνην δ', ὅς ἐστιν ἐν τῇ τε φωνῇ καὶ τῇ ἀκούσει, ἀδελφὸς, πᾶσι τοῖς σφαιροκόμοις, οἷα κυμαίνοντες, ὡς κυμαίνονται τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδατος καὶ κύματος ὑπὸ τῷ ἑμβληθέντι λίθῳ.* Dabitur hinc genuina interpretatio loco cuidam Procopii ἐν τοῖς ἀνεκδότοις, cum à laudatore, tum ab editore secius accepto. narrans autor ille Photii cuiusdam à Justiniano in custodiam missi historiam: *Τὰ μὲν περὶ ταῦτα, inquit, καταρτίζοντες εἰς τὸν ναὸν τῆς θεοτόκου, ὅθεν τὴν ἱερὰν τελετὴν οὐκίτης (leg. ἱκίτης) κατέβησαν. — τὸ δ' ὅτι δέδιπτον ἐς τῆς σφίρας τὸ ἱερὸν ἦσαν, ἐς αὐτὴν τὴν τὴν θεῖαν δεξαμενὴν ὕδατος ἀναγὰς ἐκείνην, ἥντιν μάλα πύτων νομοκλήσιν οἱ χριστιανοὶ 40 σέβον, quo loco Suidas *δεξαμενὴν* intelligit mensam sacram, τὴν τελετὴν τὴν τὰ θεῖα δεξαμενὴν' errore supino nimis. quum fugæ Photianæ geminæ mentio fiat à Procopio, prioris, quā ad mensam sacram in Virginis Deiparæ templo confugerit; alterius, quā ἐς τὴν δεξαμενὴν in Sophiæ sino se contulerit. Suidæ *περὶ σφίρας* istud advertit Nic. Alemannus, sed in aliud haud minùs crassum sedùmq; incidit ipse, cum *δεξαμενὴν* emissarium est interpretatus, & *ἀντὶ τῆς ὑποδόμου*, pro cloaca, 50 quam appellat Gregor. in *Evangel. hom. 17.* accepit; hoc est, pro conceptaculo illo, in quod aquæ postquam sacris perficiendis infervierant, defluebant. at quis cloacam illam, *σφίρα*, multò minùs divinam, diceret? quis apud Christianos eam in maxima esse veneratione? imò loci istius vilicatem à veneratione*

remotissimam insinuat Gregorius, cùm sacerdotes malos assimilât aquæ baptismatis, quæ peccata baptismatorum diluens, illos ad regnum cœlestē mittit, & ipsa postea in cloacam descendit. est igitur Procopio ἡ θεῖα δεξαμενὴ nihil aliud, quàm ipse sors sacer, quem βαπτισθεὶς & καλυμνῆσαι patres prisci, Alemanno etiam agnoscante, passim nuncupant. Offulam in piscinas missam commemorat, quia hoc spectaculo sese oblectare solebant piscinarum domini, cùm ad escam immissam pisces accurrerent contuerentur. Ambitionem autem luxumq; veterum quorundam, in piscinis extruendis piscibusque alendis, ex Varrone solo fati discere licet, quæ de re rustic. lib. 3. c. 17. narrat, Hirrurum cum circum piscinas suas ex edificiis duodena millia sestertia caperet, eam omnem mercedem escis, quas dabat piscibus, consumpsisse. Quin & de Hortensio idem ibid. Non satis erat illum non pasci piscinis, nisi eos ipse pasceret ultrò: ac maiorem curam sibi haberet, nè ejus esurirent nulli, quàm ego habeo nè mei in Rosæ esuriant asini: & quidem utraq; re, & cibo & potione, cum non paulò sumptuosius, quàm ego his, ministraret victum. ego enim uno servulo, heredes non multo, aquâ domesticâ, meos multuminos alio asinos. ille primum qui ministrarent, pisces habebat complures: & ii pisciculos minutos aggregabant frequenter, ut à maioribus absumerentur. præterea salamenta in eas piscinas emptitia conjiciebat, cùm mare turbaret. Additque: Celerius voluntate Hortensii ex equili educeres rhedarias, ut tibi haberes mulas, quàm ἐ piscina barbaturum nullum. nec minor cura ejus erat de agrotis piscibus, quàm de minùs valentibus servis. itaque minùs laborabat, nè servus ager, quàm aquam frigidam biberent sui pisces. Ælian. *hist. animal. l. 12. c. 1.* refert in Myrensi Lyciæ sinu situm esse Apollinis templum, cui piscina sit adlita: τὸν δ' ἔνδε τὸ θεῖον ἱερὸν χρεὶς μὲν διασπείρειν ἡδὲ τὸ θεῖον θυσιάζειν καὶ ὁρᾶς δὲ καὶ τὸν ἰχθυῶν ἀδρόους περιττῶν, οἰαδὲν καλυμνῆσαι δαιτυμόνας καὶ καίρειν τὸν θάνατον, καὶ τὴν τῶν δαίτων πρὸς τὴν σφίραν ὅπως ἀναγὰς. Idemque l. eod. c. 30. *καλυμνῆσαι δ' ἰχθυῶν καὶ ἀνακόντες τῇ κλήσει, καὶ τερπᾶς ἀσπίδας δεξαμενῶν, πολλὰ χροτὶ καὶ εἰς, καὶ περιφρονταί.* Quoniam autem piscium istiusmodi ad signum datum offulamque missam certatim factò concursu ludos sibi facere domini eorum solebant, idè piscinas illas Varro dixit, *magis ad oculos, quàm ad vesicam pertinere.* Sed & τὰς τῆς γαστρίδος δεξαμενὰς. id est, ventris receptacula Philo dixit. vife ad l. 4. § 16.

Μυρμήκων παλαιπωλείας καὶ ἀχθορῶν | Seneca de occupatis quibusdam, sed nullo fine certo sibi proposito satagentibus; de tranq. c. 12. Inconsultus illis vanisque cursus est: qualis formicis per arbuta repentibus, quæ in summum cacumen, deinde in imum inanes aguntur.

Μυῖδ' ἄν' ἐπὶ τοῖς ἑσπέραισι | Itā de eisdem
Horat. Serm. l. 2. Sat. 6.

Curvere per totum pavidū conclavū, magisque
Examines trepidare. —
quibus ille opes confert, earūque usufructuarios.
Vide l. 11. § 22.

Σιγίλλαια ἡδ' ἑσπέραια | Gloss. sigillaria.
Ἠδ' ἑσπέραια. forsan, sigillaria. Ἠδ' ἑσπέραια. vel et-
iam, sigillarii. Ἠδ' ἑσπέραια. Sigillaria, sive sigil-
la, parva sunt signa, icunculae sive imagunculae.
Macrob. Saturn. l. 1. ubi Sigillarium celebrata-
tenu Saturnalibus adiectam dixerat, c. 10. subijcit,
c. 11. Quasi verō sapiens quisquam sigillaria, quae lusum
repanti adhuc infantiae oscillis fœtilibus prae-
bent, officio religionis adscribere, & in fine capitis,
sigilla vocat, quae arte fœtili fingerentur. Sueton.
li 5. c. 5. de Claudio: Tiberius patruus petenti
immores, consularis ornamenta detulit: sed instan-
tius legitimos flagitanti, id solum codicillis rescrip-
sit. Quadrantibus aureis in Saturnalia & Sigilla-
ria misisse ei. Senec. epist. 12. Ego sum Felicio,
Philosphi villici filius, delictulum tuum, cui soles
sigillaria mittere. Tertull. adv. Valent. c. 12. Ut
autem tantum sigillarium extrinsecus quoque inorna-
rent. Et de orat. c. 12. Cum perinde faciant na-
tiones, adoratis sigillaribus suis residendo. Arnob.
contr. gent. lib. 6. Deos esse sigillaria ipse consuetis.
Sigillola eidem lib. eod. In sigillolis parvulis con-
struere se Deos, & alieni ad corporis similitudinem
construari: at verō in castis porrigere se longius atque
in maximitate producere. Porro sigillaria ἡδ' ἑσπέραια
ut Herodot. l. 2. & Lucian. de Dea Syria; sunt
sigilla itā concinnata, ut nervorum sive verticillo-
rum quorundam ope, pro tractantis arbitrio attra-
cta citāque, modō in hanc, modō in illam partem mo-
verentur, figurāque subinde varias exprimerent.
Aristot. de mund. c. 6. & οἱ ἡδ' ἑσπέραια μὲν μὴ
ἔχοντες ἐπισπασμένοι, πῶς τε καὶ αὐτὰ κινεῖται καὶ
ἔχοντες τὸ ζῶν, καὶ ὅθεν καὶ ὁφθαλμοί, ἔτι δ' ὅτε
πᾶσι τὰ μὲν μετὰ τὸν κύβητα. Quod Apul.
de mund. Etiam illi, qui in ligneolis hominum figu-
ris gestus movent, quando filium membri quod agitare
solent, traxerint, torquebitur cervix, nutabit caput,
oculi vibrabunt, manus ad ministerium praesto erunt,
nec invenisse totus videbitur vivere. Erant ea ple-
rumque lignea, ut Apul. hic. Horat. item Serm. l. 2.
Sat. 7.

— nervis alienis mobile lignum.

Verūm & argentea quandoque. Petron. in Satyr.
Larvum argenteam attulit servus, sic aptam, ut articuli
ejus vertebraeque locata in omnem partem flecterentur.
hanc cum super mensam semel iterumque abje-
cisset, & catenatio mobilis aliquot figuras exprime-
ret, &c. Marcus ad animi motus exprimendos ima-
gine hinc ducta frequenter est usus. Vide ad l. 2.

§ 2. & l. 6. § 16. Usus est & Clemens Alex.
non semel. sic enim Strom. l. 2. Ἠδ' ἑσπέραια
νὸν ὃ ἡμῶν, ἀφ' ὧν δίκην, φυσικῆς ἐκτορείας,
τότε ἀκρίβειαν παραίτηται, ὅθεν τε ἡ σπουδὴ καὶ τὸ
πᾶν καὶ ἐκείνη ἔργα ἐννοῶν ζῶν ὅσοι, ὃ τὸ ἐκ-
πῶν ἀνάγκη ἀλλοτρίαν ὑπὸ τῆς ἑσπέραιας κα-
νὸν. Vide & eund. ad l. 12. § 19. Ista au-
tem sigillaria ἡδ' ἑσπέραια inter res ludicras nec
ullo in pretio atque astimatione habendas jure me-
rito recenset Marcus istic. Itaq; Syracusanus ille in
Xenophontis Symposio, qui eis exhibendis vitam to-
lerabat, atque hoc praecipue gloriabatur, quod hac ra-
tione stultis hominibus illuderet; ὅτι δ', inquit,
τὰ ἡμῶν ἡδ' ἑσπέραια διαίτηται πρὸς μὲν. Solenne ha-
bebat, quocumque terrarum veniret, καὶ πᾶν μὴ ἀρ-
στον, πρὸν ὃ ἀρτοίαν, fructuum copiam, mentis in-
opiam, loci incolis comprecari.

Εὐμῶν | placide. itā l. 8. § 47. ἀπὸ ἐν τῷ
ἐν ἡμῶν. Sed ἀσπῶν, lubenter. De verē Chri-
stiano Clemens Strom. l. 4. Ἀσπῶν τὸ πρὸς
τῷ βίῳ ἀπλότητι καὶ ἡμῶν καὶ τῷ πᾶσι αἰσῶν
παρασπῶν τῆς ἐνδὲν ἑσπέραιας, καὶ τῷ πᾶσι ἐπ-
κυλῶν τετρασπῶν ἐκτορείας, σπῶν ἐκτορείαν λα-
βῶν, ἢ ἐκ αὐτῆς πρὸν, ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς ἑσπέραιας, ὅς
ἐστι, πρὸ μὲν δ' ἡσπῶν, δ' ἀρτοίαν ὃ κινεῖται.
indē ἀσπῶν Marco, l. 5. § 9. & infr. § 27.
Vide ad § 50. ubi ἀσπῶν Plutarchus, quod ἀ-
σπῶν Herodotus dixerat.

Τοῦτο δ' ἐστὶν ἡδ' ἑσπέραια | Vide l. 5. § 16.
§ 4. Κατὰ λέξιν | Vide l. 6. § 53. non est au-
tem κατὰ λέξιν hic verbatim, ut interpretes opinati
sunt: sed in sermone, sive in oratione, inter loquen-
dum. ut κατὰ λέξιν ὅθεν, in omni conatu, sive
molitione. Sed nec ὅθεν ἡδ' ἑσπέραια, sed τοῖς γινώσκουσιν
παρακαλεῖται, non omni conatu, sive proposito, sed
in omni conatu sive proposito, eis quae fiunt, sicut in
sermone omni, eis quae dicuntur, animum advertendum
monet.

Παρακαλεῖται | quod infr. § 30. συμπαρακαλεῖται
τοῦτο νόησι. Vide ad l. 2. § 8.

Καὶ κατὰ λέξιν ὅθεν | hac est ἐπισπῶν illa
κατὰ λέξιν πρὸν, consideratio sive actionis sive
molitionis cujvis, de qua supr. l. 4. § 32. & infr.
§ 30.

Καὶ ὅτι μὴ τὸ ἐστὶν | aut ista loco mota sunt,
aut ὅτι πρὸν ὅθεν ὅθεν, ut ille loquitur, quae
ad membra priora pertinent, Marcus ipse subjun-
xit. itaque in vertendo prius dictorum ordinem se-
qui praecipit.

Ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὃ ἀναγορεύει | Vide l. 2. § 16.
& l. 10. § 37.

Τὸ τὸ σημαίνον | Varro de ling. Lat. l. 4.
Cum uniuscujusque verbi natura sint duae, a qua re, &
in qua re, vocabulum sit impositum. — Priorem illam
partem, ubi, cur & unde sint verba, scrutatur,
Graeci vocant ἀτυμολογίαν illam alteram αὐτῆς τῆς
ματαιότητος

μαλ' οὐδ' ἔστιν. Ita enim distinguenda dictio Varro-
niana.

§ 5. Πόττερον ἔχοντι | Prudentissimum moni-
tum, nè viribus nostris majora moliamur. Siqui-
dem, ut Propert. l. 3. eleg. 7.

Turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus:

Et pressum inflexo mox dare terga genu.

Jafon Siracid. Sapient. c. 3. v. 21. Κἀγαπῶτε ἐξ
μὲ ζήτει καὶ ἰσχυρτέρῳ σὺ μὴ ἐξέταζε, quod Jun-
vertit, Difficiliora capiti tuo nè queras temere: & va-
lentiora viribus tuis nè exquiras insipienter. Phæ-
ronti Phœbus apud Euripidem à Clement. Alex.
adductus *padag. lib. 3. c. 2.* ex restitutione Gro-
tiana;

Τὸν ἡνῶν, πᾶς, μὲ δόξης ἀπειρος ὢν,
Μηδ' ἀναβῆς τὸν δίεσθαι, ἐλαύνειν μὴ μαδῶν.

Ab parce habenas tangere ignarâ manu,
Currusque, fili, scandere equitandi rudis.

Eupolis Amicis;

Οὐκ ἐπαρθεῖς, ὦ φρεσὶν ἡμῶν, τίς ἐπὶ τῷ
τῷδε λαμβάνων ἄφρων, περὶ καὶ μαδῶν τῷ ἰπ-
πῶν.

Pol, senex, parum sapuisti, qui tam citò stipendium
Hoc equestre sumpsisti, priusquam rectè equitare di-
diceras.

Flaccus in art.

Sumite materiam vestris, qui scribitis, equam
Viribus, & versate dia, quid ferre reusint,

Quid valeant humeri.

Spectat horum Christi Domini monitum, Luc.

c. 14. v. 28. de edificare cogitante, ὅτι πρὸς τὴν

δοξάν ἡμῶν τίς ἐπὶ τῷ δαπάνῳ, εἰ ἔτι τὰς ἀπαρ-
τημάτων, quod primò considerens sumptus secum reputat,

num suppetat unde perficere possit; nè si posito funda-
mento fabricam absolovere nequiverit, ludibrio expo-
natur dicentium, Ὅτι ἔτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἡρώατο οἱ

καδομῆν, καὶ ἔκ ἰσχυρὸν ἐκτίσεται. Homo iste adifi-
care caperat, verum perficere non valebat. Nunc ἢ

μὴ δυνάμει πρὸς τὸν λαὸν καταπίπειν, σωτηρί-
ας ἀπορροῶντες ἐπιβάλλοντες ἐδίον. Δὲ αὐτὸ ἐ-

μῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῷ ἐξέσθαι, καὶ καταρρίπτειν, καὶ
περιτοῖ. Epictet. l. 1. c. 26. Qui & idem *enchir.*

c. 59. Ἀν' ὑπὲρ δυνάμιν ἀναλάβης τὸ πρὸς τὸν

καὶ ἐν τῷ ὑπομένῃσθαι, καὶ ὁ ἐδυνάσθη ἐκπῆρ-
ται, περιέλειπται. Vide ad lib. 4. § 31. & lib. 5.

§ 17. Παρεχόμενόν τε ἔργον καὶ δυνάμειν | Ità Liodes

Odys. φ. v. 152. ubi arcum Ulyseum intendere
frustra tentaverat,

ὦ φίλοι, ἐμὲ ἐγὼ ταῦτα —
vel ὡς Dionysius Metathemenus apud Athen. l.

10. sed sensu parum honesto usurpans, extulit,
— ὅτι δυνάμει ταῦτα λαβόντι καὶ ἐπὶ αὐτῷ.

Ἐάν τις αὐτὸν μὴ ἐπὶ τῷ κατὰ τὸν | Ità Jafon Sirac.

loco prius adducto, monito suo prudentissimo sanè
illi, subiungit; Ἀπερὶ τῶν σὺν, ταῦτα διαδοῖ.

Uterque vult & Jafon & Marcus, non deferendum
esse id, quod est officii nostri, etiam si ad effectum
prodesiderio nostro perducere nequeamus. Siqui-
dem in his obtinet, quod Naso Ponti l. 3. el. 4.

Denique opus nostræ culpetur ut undique cure,

Officium nemo qui reprehendas, erit.

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas:

Hac ego contentos auguror esse Deos.

Περὶ τῶν ἀγαθῶν τὸν δυνάμειν | Plut. in pol-
tic. præcept. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτοῦ φύσεως
ἐμπεριέχοντα, καὶ πρὸς τὸ κατὰ τὴν φύσιν
αἰετῆσαι τὸν μᾶλλον δυνάμειν.

Eis τὸ κοινὴν χρηστέον | Vide l. 1. c. 16. & l. 4.

§ 12. & l. 5. § 7.

§ 6. Ὅσοι μὴ πολυμήντοι | Idem argumen-
tum habes l. 3. § 3, 10. & l. 4. § 33, 48. & *infr.*

§ 10. & l. 8. § 21, 25.

Ὅσοι τὸν τῶν ἐμπεριέχοντες | Scil. qui aliis im-
mortalitatem æternitatemque quandam encomiis

20 suis scripto traditis & posteritati consecratis concili-
are ac largiri profitebantur, etiam ex ipsis illis

haud pauci oblivioni sunt traditi, memoriæque iho-
rum unâ cum scriptis ipsis interdidit. Hoc est enim,

quod poëta cumprimis, nec soli tamen, solent pa-
tronis, fautoribus, familiaribus suis polliceri. The-
ocrit. *Idyll. 16.*

Μουσῶν καὶ μάλιστα τὴν ἱερὰν ἀπορίαν

Ὅρα καὶ ἐν αἰῶνα καχυμνέσθαι, ἰδὼς ἀλλοτρίαν,
Μηδ' ἀλλοτρίαν μύθῳ ἐπὶ ψυχῇ Ἀχαιῶντος, &c.

30 Tibull. l. 1. el. 4.

Quem referunt Musæ, vivet; dum roboras tellus,

Dum calum stellas, dum vehis amnis aquas.

Flaccus *carm. l. 4. Od. 8.*

Dignum laude virum Musa vetas mori:

Calo Musa beat

qui & argumentum idem ode proximâ fusè prose-
quitur. Naso *amor. l. 1. el. 10.*

Scinduntur vestes, gemmæ franguntur & aurum:

Carmina quam tribunt, fama perennis erit.

40 quem & vide sis quàm magnificè idem hoc prædi-
cet, *ibid. el. 15.* Plinius major *presat. nat. hist.* Apion

quidem Grammaticus, hic quem Tiberius Cæsar cymba-
lum mundi vocabat, cum publice fama tympanum po-
tius videri posset, immortalitate donari à se scripsit,

ad quos aliqua componebat. De majore ipso minor l. 6.
ad Tacitum suum *epist. 16.* Video mortem ejus, si cele-
bretur à te, immortalē gloriam esse propositam. quam-

vis enim pulcherrimarum clade terrarum, ut populi,
ut urbes, memorabili casu, quasi semper victurus occi-

50 derit; quamvis ipse plurima opera & mansura consi-
derit, multum tamen perpetuitati ejus scriptorum tuo-
rum æternitas addet. equidem beatorum puto, quibus

Deorum munere datum est, ut facere scribenda, aut
scribere legenda; beatissimos verò, quibus utrunque.

Idomeni Epicurus: Si gloriâ tangeris, notiorē te
epistole mee facient, quam omnia ista quæ colis, &

propter quæ coleris. Refert Seneca ep. 21. Subjungiturque. numquid ergo mentitus est? quis Idomeneæ nescit, nisi Epicurus illum suis literis incidisset? omnes illos megistas & satrapas, & regem ipsum, ex quo Idomenei titulus petebatur, oblivio alta suppressit. Nomen Attici perire Ciceronis epistola non sinunt. nihil illi profuisset gener Agrippa, & Tiberius progener, & Drusus Cæsar pronepos: inter tam magna nomina taceretur, nisi Cicero illum applicuisset. Profunda supra nos altitudo temporis veniet, pauca ingenia caput exercent, & in idem quandoque silentium abitura oblivioni resistent, ac se diu vindicabunt. Quod Epicurus amico suo potuit promittere, hoc tibi promitto, Lucili. Habebo apud posteros gratiam; possum mecum duratura nomina educere. Virgilius poster duobus memoriam æternam promisit & præstat.

Fortunati ambo, si quid mea carmina possunt;

Nulla dies unquam memori vos eximet ævo:

Dum domus Æneæ Capitolii immobile saxum

Accolet, imperiumque pater Romanus habebit.

De Niso & Euryalo Æn. l. 9.

§ 7. Μη αὐτὸν βονδέμεν | Periochen superius proximam, à librario aliunde interjectam censet Xylander: quia quæ hic dicuntur, eodem pertineant, quod priora illa § 4. & sunt reverà argumenti ejusdem & hæc & illa periocha. Verum nihil obstat, quod minus ita fuerint à Marco ipso digesta, qui prout in mentem nunc hæc nunc illa venerant, chartis illinere solenne habuit. quod & infr. § 14, & 16. animadvertere licebit. Restat autem idem monet locum hic habere Diomedem illum, quod & in proverbium jam abiit, Iliad. x.

Ὡς τε δὴ ἐργαζώ.

Usurpavit Plato in Protag. & Cicer. famil. l. 9. ep. 7. & ad Attic. l. 9. ep. 4. Sed & Aristot. polit. l. 3. c. 12. Τὸ ὅτι οἱ δὲ αἱ δὲ αἱ δὲ βασιλεῖς γὰρ οἱ δὲ, c. 4. v. 9.) τὸ τοῦ δὲ τοῦ,

Ὡς τε δὴ ἐργαζώ.

Idemque ethic. l. 8. c. 1. Ὡς τε δὴ ἐργαζώ, νοῦν καὶ πρᾶξι δυνάμει. Et Cicer. offic. l. 2. Omnis ratio & institutio vitæ, adjuncta desiderat. Ità generalius acceptum jure probabitur, quod de animi virtute vique corporis Sallustius in Catilin. Utrumque per se indigens, alterum alterius auxilio eget. de natura & arte Placcus in art.

— alterius sic

Alteri poscit operi res, & conjurat amicus.

Vide ad l. 2. § 1.

Ἐπερὶ τὸ ἐπιβάλλον | id quod tibi incumbit, ad te pertinet, tui est officii & muneris exequi. ita l. 5. § 25. ὁ ἀνδρῶν καὶ ὁ ἀνδρῶν ἐστιν, ὅτι ἐπιβάλλει. & l. 10. § 24. ὅσα ἐξέσθαι ἐπιβάλλει quæ unicuique conveniunt, ad eumque pertinent. Herodot. l. 4. Ἀπολαύοντες ἑστὶν κτημάτων τὸ ἐπι-

βάλλον. Sortitam facultatum, quæ ad ipsos pertinebat, portionem. dixerat enim superius, ἀπολαύοντες ἑστὶν κτημάτων τὸ μέγιστον. Et cum μέγιστον, Lucas Evangel. c. 15. v. 12. Δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέγιστον τῆς ἐπαύ. da mihi bonorum partem, quæ ad me pertinet. Demosth. de corona: Τῆς ἑστὶν ἄλλων ἀνδρῶν πῶς τῶν τὸ ἐπιβάλλον ἐστὶν ἡμῶν μέγιστον μεταλαμβάνει νομίζω τὴν πόλιν. fortune cum aliis nobis communis ratam atque ad nos pertinentem portionem tulisse. Sed & μῶρον ἐπιβάλλουσιν, Procop. Gothic.

l. 1. καὶ τὴν Γότθοις ἐπιβάλλουσιν ἐν Γάλλοις μῶρον λαβόντας. accepta, quæ apud Gallos ad ipsos spectabat, portione. Basil. Cæf. in Psal. i. Ὁ ὡς ἐν ἐν τῷ βίῳ τυχάνων, ἔπω μακροῦς, διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκείνου. ὁ δὲ συμπληρώσας τὰ ἐπιβάλλοντα, καὶ ἀναπλήρων τῆς τῶν ζώων κατὰ κλίσεως, ὅτις ἡδὴ ἀσφαλῶς μακροῦς. Aristot. polit. l. 1. c. 13. Δὲ ὡς μακροῦς πάντα, ἀλλ' ἐπὶ τὸν αὐτὸν τερπὸν, ἀλλ' ὅσον ἐξέσθαι τὸ αὐτὸ ἐργον. διὰ τὸν ὡς ἀρξοντα πλείων ἔστι τὴν ἰδιαιτὴν ἀρετὴν ἢ δὲ ἄλλων ἔχον, ὅσον ἐπιβάλλει αὐτοῖς quantum ipsis convenit, vel, ad ipsos pertinet. & l. 2. c. 3. Ἐκείνα δὲ ἐπιμαλῶς τυχάνει τὸ πλείον κοινόν ἢ δὲ ἰδίαν μάλιστα φρονήσιν ἢ δὲ κοινὴν ἢ δὲ ὅσον ἐξέσθαι ἐπιβάλλει. quantum ad unumquemque attinet. & l. 7. c. 1. Ἐκείνα τῆς εὐδαιμονίας ἐπιβάλλει ποσῶτον, ὅσον πρὸς ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ τὸ πρᾶξι καὶ ταῖς. tantum ad unumquemque felicitatis contingit, quantum virtutis & prudentiæ. Et l. 3. c. 4. καὶ τὸ κοινὸν συμπερὶν συνάγει, καὶ δὲ ὅσον ἐπιβάλλει μέγιστον ἐξέσθαι τὸν καλῶς. etiam publica utilitas homines in unum cogit, propterea quod bene vivendi pars ad singulos pertinet.

§ 8. Τὰ μέλλοντα μὴ παρεσθῆναι | Basil. Cæf. in Esai. Μη πολυπραγμονεῖς τὸ μέλλον. ἢ δὲ ἐπελθὲν ἐκ τῶν παρεσθῆναι τὴν γνῶσιν; εἰ μὴ δὲ ἀγαθὸν ἔσθαι τὸ ἐσόμενον, ἢ ξει, καὶ μὴ παρεσθῆναι ἢ λυπηρὸν, ἢ σοὶ τὸ κέρδος παρεσθῆναι τῇ λύπῃ; Ex Solonis mente Aufon.

Certa si decreta fors est, quid cavere proderit? Si vero sint incerta cuncta, quid timere convenit? Senec. epist. 74. Si verò aliquod timetur malum, id perinde, dum expectatur, quasi venisset, urgetur: & quicquid nō patitur timet, jam metu patitur. quemadmodum in corporibus futuri languoris signa præcurrunt: quadam enim segnitia nervis inest & sine labore ullo lassitudo & oscitatio & horror membra percurrentes: sic infirmus animus, multò antequam opprimatur malis, quatitur: præsumit illa, & ante tempus cadit. quid demontius autem, quàm angustia futuris, nec se tormento reservare, sed accersere sibi miseria, & admoveere, quas optimum est differre, si discutere non possis? vis scire, futuro neminem debet torqueri? quicumque audierit post quinquagesimum annum sibi patiendæ supplicia, non perturbatur, nisi

si medium spatium transilierit, & se in illam seculo post futuram sollicitudinem immiserit. & epist. 24. Quid necesse est mala accersere, & satis citò patientia cum venerint, presumere, ac praesens tempus futuri metu perdere? est sine dubio stultum; quia quandoque si futurus miser, esse jam miserum. Item epist. 98. Calamitosus est animus futuri anxius, & ante miseriae miser. nil est, nec miscrius, nec stultius, quam praetimore. quae ista dementia est, malum suum antecedere? Vide eundem epist. 13. & ad l. 8. § 33. & l. 6. § 31.

Ἡμεῖς δ' ἐπ' αὐτὰ, εὐρών τὸν αὐτὸν λόγον | itaque eisdem, quibus nunc es, armis adversus ea instructus. Vide l. 12. § 9.

§ 9. Πάσα ἀλήθεια ἐπιπλέκεται | Vide ad l. 6. § 38. & l. 10. § 4.

Σωδὲς ἱερὴ | Trahit huc σιεῖν χυσιῶν illam Homericam Il. 3. v. 19. Arilides orat. in Jovem; Ἀπορροῦ τῆς Διὸς τῶ πύτων πατρὸς Διὸς ἱερὰ ἔχου ἔχει, καὶ ἀπὸ τῆς χυσιῶν τῶ Ὀμήρου σιεῖν ἀποῦσα ὡς αὐτὸν διήρηται, καὶ πάντα ἔξ αὐτῆς ἔξῃται. πολὺ καλλίον ἀλυσίς αὐτῇ ἢ καὶ χυσιῶν πᾶσα, καὶ ἐπὶ πᾶσι ἀλλῶν περὶ νοήσεων. Vide l. 10. § 5. Greg. Naz. de pace, l. id est, τοῖς τῆς ἐνοίας δεσμοῖς, ὁ περὶ τῆς λόγος, τὸ πᾶν σωθήσεται. Redonanda Clementi vox ista, Strom. l. 5. Ἐργῆ, ἔχ ἢ ἢ δὲ ὅλων σωθήσεται. leg. σύνδεσις. Vide ad l. 12. § 30.

Συγκατατίτταται | Vide l. 4. § 45. & l. 5. § 8.

Συκοσμοῦ | Vide infr. § 48.

Κόσμος ἔστι | Vide l. 4. § 40.

Νόμος ἔστι | Vide l. 2. § 16. Clemens Strom.

l. 1. Νομοδότης ἔστι, καὶ νόμος ἔστι ἐκ τοῦ ῥῆ, τὸ καὶ ἔνδε, ὅ, τε τῆς φύσεως, ὅ, τε τῆς μαθησιας νόμος ἔστι.

Ἀλῆος κρινός | Vide l. 4. § 4. & infr. § 10.

Ἀλήθεια μία | Vide l. 9. § 1. Julian. de cynism. orat. 1. Μία τί ἐστιν ἀλήθεια, καὶ φιλοσοφία.

& rursus: ὁσπορ ἀλήθεια μία, ἔγω καὶ φιλοσοφία. Plut. Sympos. l. 8. c. 9. Ἀληθείην μὴ ῥῶ ἀπλῶς.

Ἡμεῖς δ' ἀπεραχῶς, παρέχει τὰ περὶ ματα.

Hinc illud; Πᾶν τὸ ἀληθὲς οὐσαληθὲς. Si quidem, ut Aristot. περὶ ἐμῶν. c. 19. Ἀληθὴ ἀληθῆ ἐκ ἐνδύεται ἐναπῖαν ἔν, ἔτι δὲ ἔξ, ἔτι ἀν- πᾶσιν. ἐναπῖαν μὲν γὰρ αἱ περὶ τὰ ἀντικειμένα.

περὶ τ' αὐτὰ καὶ ἐνδύεται ἀληθῆσιν τὸν αὐτὸν, ἅμα τε καὶ ἐνδύεται τὰ ἐναπῖαν ἀπεραχῶς τῷ αὐτῷ. Et analys. prior. l. 2. c. 2. ἔξ ἀληθῶν ἐκ ἑστῆς ψεύδους συλλογισμῶν. Quin & quod de virtute

idem ethic. l. 1. c. 6. Τὸ μὲν ἀμαρτάνειν, πολλὰ ῥῶς ἐστὶ τὸ κατὰ τὸν νόμον.

Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἀπλῶς παρπατῶν καὶ κακοί. Et Plut. de virt. mor. Ἐκείνοι δὲ περὶ τῶν ἀν- ματαχῶς μὲν κατὰ τὸν νόμον, παρπατῶν καὶ ἀμαρτάνει.

τὸ γὰρ βλάπτον τὸν σκοπὸν, ἐν ὅτῃ καὶ ἀπλῶν ἀσχετῶν

ἢ ἄλλοτε ἄλλῳ, ἀπεραχῶς τὸ μέτερον ἢ περ- ἀπολείποντες. idem de veritate, quae & virtutis genitrix, quam cum virtute eandem (teste Seneca ep. 71.) Socrates dixit, verissimum est. Itā Clem. Alex. Strom. l. 1. Μία ἐστὶν ἡ ἀλήθεια: ὡς καὶ μία καὶ σωφρονισμὸς ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, καὶ ἐν τῷ εὐδαιμονεῖν. Una est veritas: prout & virtus una; unaque felicitas, quam virtus facit. Et ibid. Μία ἡ τῆς ἀληθείας ὁδός. Veritatis via una est. At erroris multiplex. Πολυχρῆς γὰρ τε τῷ ψεύδους αἱ ἀρεταί. Theopodoret. therapeut. l. 1.

—velut sylvis ubi passim Palantes error certo de tramite pellit; Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit.

Flacc. l. 2. Sat. 3. Sed Clementem audiamus quæri transcriptum dare non pugebit. Μία τὸν νόμον τῆς ἀληθείας τὸ γὰρ ψεύδους μυρία ἐκτροπὴς ἔχει. κα- δὲ αἱ βάσεις τὰ τῷ Πενδύας διαφορησάται.

μία, αἱ δὲ φιλοσοφίας τῆς τε βαρβαρίας τῆς τε Ἑλλη- νιστῆς αἰρέσεις, ἔχουσι ὅτῳ ἑλᾶσαν, ὡς πᾶσαν αὐτῇ τῷ ἀληθείαν φωνῆς δὲ ὅμαι. ἀναπλῆ πάντα φωνῆται. Et mox: Ὁ γὰρ αἰὼν τῷ χεῖρον τὸ μέλλον καὶ τὸ ἐκείνῳ αὐτῷ δὲ καὶ τὸ παρῳηκός, ἀ- κρεῖας [ἀκρεῖας, vel -αἰας] σωτησίᾳ πολὺ καὶ πλείον διωκατῶνται τῷ αἰὼνι καὶ ἀλήθειᾳ σωα- γασθῆναι τὰ οὐκ αἰσθητά, καὶ εἰς τὸ ἀλλοδα- πῶν ἐκπέσει γῆ. Denique: Ὁ καὶ διηρημένον σωθῆναι αὐτῶν καὶ ἐνομοποιῆσαι, τέλειον τὸν λόγον ἀν- δύας ἐστὶν ἰδῆ ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἀλήθεια. Et in

300od. lib. ὡς καὶ ἐνδοῖς τῷ εὐδαιμονεῖν αἰτῶν πυλᾶνται αἱ ἀρεταὶ πλείονες ἀπεραχῶς καὶ ὡς τῷ διαμαίνεσθαι ὅτι ἡλῆ, πᾶσι πῦρ, βλάπτειν τε καὶ ἑλᾶν. ἔγω μᾶς ἔσθῃ τῆς ἀληθείας, πολλὰ τὰ συλλαβᾶν ἀνδύματα εἰς ῥῆσιν αὐτῆς. Rursusque ad

Stoicum dogma de virtutibus propius accedens; quæ quoniam luculentiora sunt, fusius exhibebimus.

Εἰ γὰρ σκοποῦμεν, μία καὶ σωφρονισμὸς ἐστὶν ἡ ἀρετὴ τῷ νόμῳ καὶ συμβέβηκεν τέτοις μὲν τοῖς περὶ ματα ἐγγενεῶν λόγῳ φερόμεν ἐν τέτοις καὶ σωφρο- σύνῳ, ἐν τέτοις καὶ ἀνδύας, ἡ δικαιοσύνη. ἀνα- πῖαν αὐτῶν ἐν λόγον καὶ αὐτῶς ἔσθῃ ἀληθείας, ἐν γῆ- μεταίᾳ μὲν γῆμεταίᾳ ἀλήθεια. ἐν μυστικῇ καὶ μυσ- σῆς, καὶ φιλοσοφία τῷ ὅτῳ Ἑλληνικῇ ὡς ἡ ἀ- λήθεια μόνῃ καὶ ἡ κρεῖα αὐτῇ ἀλήθεια ἀπεραχῶς ἔ- ρηται, ἢ περὶ τῷ ὅτῳ τῷ πᾶσι πᾶσι ματα.

Frustra igitur sunt qui veritatem aliam Theologi- cam, aliam Philosophicam esse volunt, quasi alicubi aliquid verum esse possit, quod alibi falsum sit, quam sententiam, absurdam sanè & rationi adversam, refutantem, & contrariam ei demonstrantem, vide

sis Calinannum in problem. parit. ad finem quæst. 1æ. Sed quomodo ergo alia, & alia? Audi Cle- mentem. Ὅτι τῶν φαυλῶν μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς

δραχμῆς, τὸ μὲν ναυκλήριον ὁδοῦσιν, λήγειν ναυλόν τῷ καὶ τελῶν, τέλει καὶ ἐνομοποιῆσαι τὸ

κατὰ τὸν νόμον καὶ, τὸ διδασκαλῶν καὶ τὸ πᾶσι

R 4

περὶ κατὰ

μερόσπον, ἀρραδῶνα. Optimè Cicero Academ. l. 4. Nostra, inquiet, sola vera sunt. certè sola, si vera, plura enim vera discrepantia esse non possunt. Et de oratore l. 2. Plus uno verum esse non potest. De unica interim veritate quæ arguantur Scholastici, vide apud Alexandr. Halens. part. 1. q. 15. m. 5. & Thom. Aquin. sum. part. 1. q. 16. a. 6.

§ 10. Ἐναρπίζεσθαι | Vide l. 2. § 12.

Εἰς τὸν ἥδ' ἔλκον λόγον | Vide l. 4. § 14, 18. & l. 6. § 23. & supr. § 6.

§ 11. Κατὰ φύσιν ὅτι καὶ κατὰ λόγον | Eadem, inquit, actio creaturæ rationalis est secundum naturam & secundum rationem. quia nimirum de natura rationalis est, esse præditum ratione. Sen. de vita beat. c. 8. Naturā duce utendum est. hanc ratio observat, hanc consultit. idem est ergo beatè vivere, & secundum naturam. Sed & ex consequenti, idem secundum naturam vivere, & secundum rationem.

§ 12. Ὁρδός, ἢ ὁρδίζω | Xyl. ἱερωνυμαπῆς legit: Rectus, an qui erigatur? quali dixerit; cogita tecum, uter horum sis, qui rectus ipse consistat, an qui ab alio erigi opus habeat, M. Causab. μὴ legisse videtur. vertit enim; Rectus ipse, non directus. quomodo ferè legitur l. 3. § 5. Vide quæ sunt ibi adnotata. Mihi hoc velle videtur, vel ut rectus consistas ipse, vel si labi contigerit, erigentis opem nè spernas. Vide ad l. 1. § 7. & l. 4. § 12. Utriusque horum imaginem haud ineptam subministrat Synelius in calvit. Ὁραὸν γὰρ ὁρδίζον περὶ τοῦ ἀπὸ τῆς ὁρμῆς ἥδ' ὁρμαίνοντων φησὶ σωμένους, ὡς εἰς ὁρδὸν αἰρετὴ βέλεται τι καὶ πείθειν, ὅσα μὴ αὐτὸς τῆτο παρ' ἑαυτοῦ ἔλκεται, κοινῶς αὐτὰ καὶ ἡγεῖται ἱερωνυμαπῆς. Plantæ, inquit, quedam juarpe vi ὁρδαί. i. e. recta crescunt, alia quæ sponte nequeunt, arte & ope, siue adminiculis ὁρδίζονται. i. e. erigi necesse habent.

§ 13. Ἐν ἡνωμένοις | Ἠνωμένα καὶ διεστώτα, de quibus tum hic, tum & l. 9. § 9. Marcus noster, hic distinguit Sextus Empiric. advers. Physic. l. 1. c. 2. Τῶν σωμάτων τὰ μὲν ὅτιν ἡνωμένα, τὰ δὲ ἐκ αἰωαπομένων, τὰ δὲ ἐκ διεστώτων ἡνωμένα, μὲν ἔν, ὅτι, τὰ ὑπὸ μίας ἔξως κεφάλαια, καὶ ἀπὸ αὐτὰ καὶ ζῶα. ἐκ αἰωαπομένων δὲ, τὰ ἐκ ἥδ' παρακμίων καὶ σπέρων ἐν π. κεφάλαιον ὑδόντων σωστώτα, ὡς ἀλυσσῆς, καὶ πυργόκοι, καὶ νῆες ἐκ διεστώτων δὲ, τὰ ἐκ διαζυγμένων καὶ ἐκπαλεισμένων, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ὑποκείμενων συγκαμύρα, ὡς σκαπὴ καὶ ποίμενα καὶ χοροί, Plutarchus itidem in præcepte coniugal. Τῶν σωμάτων φιλόσοφοι τὰ μὲν ἐκ διεστώτων λέγουσιν ἔν, καὶ ἀπὸ σόλων καὶ κρατίστου τὰ δὲ ἐκ αἰωαπομένων, ὡς οἰκίαν καὶ ναυν. τὰ δὲ ἡνωμένα καὶ συμπτύχον καὶ ἀπὸ ὅτι ἥδ' αἰῶν ἔχουσιν. Quod Rompon. digest. l. 41. tit. 3. leg. 30. Tria genera sunt corporum: unum, quod continetur uno spiritu, & spiritus ἡνωμένων vocatur; ut homo, lignum, lapis, & similia: alterum, quod ex contingentibus se, hoc est,

ex pluribus inter se coherentibus constat, quod συνμυμένων vocatur; ut ædificium, navis, armarium: tertium, quod ex distantibus constat; ut corpora plura, non soluta, sed uni nomini subiecta; veluti populus, legio, grex. Senec. ep. 102. Quædam continua esse corpora, ut hominem: quedam composita, ut navem, domum, omnia denique quorum diversæ partes iuncturæ in unum sunt coactæ: quedam ex distantibus, quorum adhuc membra separata sunt, tanquam exercitus, populus, Senatus. illi enim per quos ista corpora efficiuntur, jure aut officio coherent, naturā diducti & singuli sunt.

Τὰ μέλη τῶ σώματος | inculcat hoc Apostolus passim de Christicolis, quod Marcus hic de omnibus in universum hominibus. Ad Ephes. c. 4. v. 4. Ἐν σώματι, καὶ ἐν πνεύματι. & ad Rom. c. 12. v. 5. Οἱ πολλοὶ ἐν σώματι ἑσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καὶ ἡμεῖς ἀλλήλων μέλη. item ad Cor. ep. 1. c. 10. v. 17. Ἐν σώματι οἱ πολλοὶ ἑσμεν. & c. 12. v. 12. Καθ' ἑαυτὸ τὸ σῶμα ἐν ὅτι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τῶ σώματι τῷ ἐνδὸς πολλὰ ὄντα, ἐν ὅτι σῶμα ἕτω καὶ ὁ Χριστός. (quo loco ὁ Χριστός, pro corpore Christi politico, non physico sumitur, prout & ad Gal. c. 3. v. 16.) Καὶ ὅτι ἐν ἐν πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν σῶμα ἐσμεν ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ πάντες εἰς ἐν πνεύμα ἐποπιδου. & rursus, v. 27. Ὅτι σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέγας. Gregor. Naz. orat. pro pauper. Θεοεπαύτων ἔχ' ἡπὸν τὰ πᾶσι, ἢ ἐκείνους τὰ αὐτοῦ πάντες γὰρ ἐν ἑσμεν ἐν κυρίῳ, καὶ μία κεφαλὴ πάντων, ὅς ἐστι τὰ πάντα, Χριστός, καὶ ὁσὸν ὅτιν ἀλλήλοις τὰ μέλη, τῶτο ἕκαστος ἐκείνους, καὶ πᾶσιν ἀπᾶσις. Senec. de ira l. c. 2. 31. Quid si nocere velius manus pedibus? manibus oculi? ut omnia inter se membra consentiant, quia singula servari, totius interest: ita homines singulis parcent, quia ad eorum geniti sumus. Salva autem esse societas nisi amore & custodia partium non potest.

Πρὸς μίαν πνὰ σωδύριαν | Vide ad l. 2. § 1. Μία ὁ αἰμί | Itā Sen. 95. Omne hoc quod videt, quo divina atque humana conclusa sunt, unum est; membra sumus corporis magni. Et Marcus pariter, l. 4. § 40. Ὅς ἐν ζῶν ὁ κόσμος. Vide & ad l. 2. § 1, 3, 4, 9. Verum restringit hic ad σύστημα λογικόν. Vide ad l. 3. § 3. συζεύγες πᾶν τὸ λογικόν.

Ἐάν δὲ διὰ τὸ ῥῶ σοιχεῖν μέγας | Verba illa διὰ τὸ ῥῶ σοιχεῖν glossēma forsan fuerit. Μία ὁ αἰμί autem & μέγας itā Marcus distinguit; ut μία ὁ αἰμί animantibus duntaxat competat, μέγας etiam inanimatis. Aliter paulō Strabo l. 2. qui non animationis, sed configurationis ratione, istud ab isto determinat; H καὶ μία ὁ αἰμί, inquit, & ἄλλως καὶ μέγας διαφέρει, διότι ἢ καὶ μία λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ῥῶ σοιχεῖν φυσικῶς, ὁρδίζονται πᾶν καὶ πᾶν συμμειώδεις καὶ τῶτο εἰρηται, (Odys. 1. v. 291.)

Τὸν δὲ διαμαρτυρῶν ταμὸν --- ἢ δὲ ἐν ἑσμεν τῶτο. & accuratius Aristot. hist. animal. l. 1. c. 1. Τὸν ἐν τοῖς ζῷοις μείν, ἔτια ὁ μείν μείν, ἀλλὰ καὶ μέλη

“Ο, πῶς αὖ ποῦ | Leg. ὅ, πῶς αὖ ποῦ, ex membro præcedente.

§ 16: Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἐαυτῷ ἐκ ἐνοχλεῖ ὅς λέγω, ἢ φοβεῖ ἐαυτὸ εἰς ἐπιθυμίαν. | Manca hæc esse, ex sequentibus satis claret; nec quid possit suppleri, est adeo difficile conjectu. Verum qui enunciative capiunt, à Marci mente quàm longissimè recedunt. is enim passim inculcat, molestiam omnem, non à rebus externis, sed ab animo ipso & opinione de eis concepta, nobis obstringere: hoc est; mentem ipsam sese conturbare, solum sibi molestiam omnem facessere. Videantur quæ supra § 14. & l. 4. § 7, 39. & l. 5. § 2. & l. 6. § 8, 52. & infr. § 68. & l. 8. § 40, 42, 47. & l. 9. § 13, 15. Itaque D. Boot. per interrogationem concipi postulat: cui ego libens assentior; & quæ desunt, ita supplenda existimarem. ἐκ ἐνοχλεῖ; ὅς λέγω, ἢ φοβεῖ ἐαυτὸ; [ἢ λυπεῖ;] εἰ ἐπιθυμίαν [ἢ λυπεῖ; vel ἐκ ἀγῆ] sicut Galen. de optim. sect. c. 6. εἰ μὴ λυπεῖ, μὴδὲ εἰς αἰσθησιν ἡμῶς ἀγῆ. Mens an non ipsa sese perturbat? exempli gratia: nonne seipsam terret? nonne tristitia afficit? nonne in cupiditates conjicit? &c. vel etiam αὐτὸ ἐαυτῷ ἐκ ἐνοχλεῖ; ἢ λυπεῖ (ut sit hoc illius, ὅς λέγω loco) ἐαυτὸ; ἢ φοβεῖ; &c. Sensem ipsum, quicquid de verbis fuerit, confirmant sequentia. εἰ μὴ αὐτὸ παρέσθῃ. Verba autem felicius paulò videtur restituisse sic D. Salmasius. ὅς ἢ φοβεῖ, ἐκ ἀγῆ εἰς ἀθυμίαν. ἀγῆ εἰς ἀθυμίαν idem est ac si dixisset ἐαυτὸ λυπεῖ. nam ἀθυμία est λύπη, ut ἐυθυμία hilaritas. unde ἐυθυμῶ, hilari sis animo, ita l. 4. § 38. καὶ ὅσα τῶν μαρῶν ἐυφραίνει ἢ λυπεῖ. istiusmodi aliquid supplendum ex sequentibus liquet, ubi hæc duo simul repetit, εἰ ἢ πῶς ἀλλ. αὐτὸ φοβεῖσθαι ἢ λυπεῖσθαι δυνάται, ποιεῖται. & post, τὸ ἢ ψυχρεῖον τὸ φοβεῖσθαι, τὸ λυπεῖσθαι. confirmant eadem & sensum verborum Marci, quem asserimus genuinum. Si enim nihil aliud potest menti hisce modis molestiam facessere, ipsa sibi facessat necesse est, quodcumque molestia aliquā afficitur. Ita Epictet. l. 3. c. 19. Περιέρισον ὃ ἐδὲν δυνάται κολύσαι ἢ βλάσαι ἀπολαύσας, εἰ μὴ αὐτὸ ἐαυτῷ. ἐδὲν ἄλλο παρεσθῆς ἢ ἀγῆτασθῆς αὐτὸν ἐστὶν ἢ ὀδυμα.

Αὐτὸ ὃ ἐαυτὸ ἀπολαύσας ἢ γράψῃ | Ipsa enim sese (si volet) opinando non movebit ipsi motibus.

Τὸ σωματικὸν μὴ πῶς π | Vide infr. § 33. & l. 8. § 28.

Οὐ ὃ ἐξῆς αὐτὸ εἰς κείον ποιῶν | Loc. iste mihi planè depositus, absque clariss. D. Salmasio fuisset, cui non ego magis debeo, quàm Marcus ipse. is manum medicam fausto fydere admovit. Malè, inquit, Xylander αὐτῷ pessimè locum hunc sic vertit, Animo nullus metus, dolor, aut opinio liberam accidere potest: neque enim ei sunt habitus ad

hæc. Sic vertendum illi fuit; Animula verò, qua rimet, quæ dolet, qua super his omnino aliquid opinatur, nihil eorum patitur, si non illam in hoc judicium demittas. legendum igitur in Græcis, ὅδῃ μὴ πῶς, εἰ ἐκ ἐξῆς αὐτὸ εἰς κείον ποιῶν. vel, εἰ ἐκ παρῆς αὐτὸ εἰς κ. τ. Nihil verius. Epictet. dissert. l. 2. c. 6. Τίς γάρ σι ἀνασχῶσαι δυνάται ἀπολαύσας π, ὃν ἢ δόλος;

Ἀπολαύσας | Πῶς πῶς ὃ ἡγεμονικὸν αὐτῷ κείον. Vide supr. l. 5. § 14. & infr. l. 11. § 1.

Ἀνεμποδιστὴν | Vide l. 5. § 20. Epictet. l. 2. c. 19. ἔτε παλιὸς ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν, ἐδ' ὕλημα, ἔτε δόξα, ἔτε ἄλλο π ἀπῶς, πῶς ὅδῃ ὅδῃς παλαστών. τὸ πῶς ἀπῶς τὸ πῶς μόνον, τὸ πῶς ἀνεμποδιστὴν.

§ 17. Εὐδαίμονία ἐστὶ δαίμων ἀγαθός, ἢ ἀγαθὸν | Doesse vocabulum aliquod videtur, quod membrum posterius expleat. forsitan [ἡγεμονικόν] ἀγαθόν, fuerat, in hoc enim Marco consensente, τὸ πῶς. Vide ad l. 2. § 15. idemque idem ὃ δαίμων iste. Vide ibid. § 17. & l. 10. § 13. quo loco ait τὸ πῶς, ubi voluerit, ἀγαθὸν δαίμονα fieri. Nam M. Casaubono, τὸ ἢ ἀγαθὸν expungenti non accedo. Conjecturam meam firmat, quod ex Platone Clemens Strom. l. 2. Αὐτὸς ὃ ὁ Πλάτων πῶς εὐδαίμονιαν, τὸ εὖ τὸν δαίμονα ἔχον δαίμονα ὃ λέγειται, τὸ πῶς ψυχῆς ἡμῶν ἡγεμονικόν. Cui gemina, ex innominato aliquo, ista Suidas exhibet: “Ο, πῶς ὁ ἀπῶς εὐδαίμονος ἐστὶ. ὃ ὃ εὖ τὸν δαίμονα ἔχον. σημαίνειται δὲ καὶ τὸ πῶς εὐδαίμονος ὀνόματι. εἰ δὲ δαίμων ἔχῃ ἢ ψυχῆς καὶ δὲ ζωνοειδῆ δὲ καὶ, εἴ μὴ εὐδαίμονος, ὃ εὖ πῶς ψυχῆς ἔχον. εἰ ὃ πῶς ψυχῆς ἔχει ὃ ἀπῶς. ἀπῶς ὃ ἀπῶς εὐδαίμονος. Accedit & Pythagoræ scitum illud, εὐδαίμονος ἀνδρῶν, ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ περιεσθῇ. Laert. lib. 8. Apul. de Deo Sacrat. Nam quodam significatu & animus humanus, etiam nunc in corpore situs, Daemon nuncupatur, [Maro Æn. l. 9.]

— Diue hunc ardorem mentibus addunt, Euryale? an sua cuique Deus sit dira cupido?

igitur & bona cupido animi, bonus Deus est. unde nonnulli arbitrantur, εὐδαίμονος dici beator, quorum Daemon bonus, id est, animus virtute perfectus est. quem nostrâ linguâ, ut ego interpretor, poteris Geminum vocare, quod is Deus, qui est animus sui cuique, quanquam sit immortalis, tamen quodammodo cum homine gignitur. Vide dissertationem hac de re Dionis Prus. oras. 23.

Τί ἐν ὅλῃ ποιῆς, ὃ φαντασία; | Quid est opus imaginatione, live opinacione, cum mens ipsa quod suum est & fecerit & habuerit? Vide ad pericla proxime superiorem extremam: & infr. § 29.

Ἀπῶς καὶ διός σῃ | forsitan [πῶς] τὸ διός, atque ita M. Casaub. nam Xyl. omisit; malèq; reddidit, ὅς ἡλῆς. unde venissi. cum vertendum fuerit,

erit, ut venisti. facesse hinc, per Deos, ut venisti. Sed nec fortasse vñ particula illa interjecta opus fuerit. Siquidem D. Salmf. formulam usitatam esse monet, τὸν θεὸς σοι, subaudi δυνάμι. eamque locutionem occurrere in *hemiambis* Anacreonteis, & in *disseriatiōibus* Arriani. Itā certē Anacreon *carm.* 31.

Ἄρες με, τὸν θεὸς σοι,

Πῶν, πῶν ἀμύσλ.

Arrian. in Epicteti *dissert.* l. 3. c. 26. Παῦσι, τὸν θεὸς σοι, ἐμπαύζων με τῇ ψυχῇ. Et c. 23. Παῦ-
σαδε, τὸν θεὸς ὑμῶν, καλὰ ὀδυμὰς καὶ πένθημα-
τα κηλαυκῶντες. & ad formulam Chrittianam
proprius, *ibid.* c. 7. τὸν θεόν σοι. quem locum cor-
ruptum frustra suspicatur Volsius. restituenda ea-
dem c. 22. ubi, τὸν θεόν σου, vitiosè legitur; quod
interpretem eundem, cum non adverteret, in alia
abduxit. & diversā rursus formulā, sed ellipti eā-
dem, l. 3. c. 23. θανμασδε, κύε, πῶ ἐμὸς σοι
σωπείαν. contractiūs etiam l. 2. c. 19. λέγε μοι,
τὸν θεόν, οἷα περὶ σου ἔλαγες. Si locus saltem in-
teger fuerit. facit enim suspectum, quod Gellius
l. 1. c. 2. exhibet, λέγε μοι σὺ τὸν θεόν. quod for-
tean fuerit, τὸν θεόν σοι. quin integram quoque
idem extulit, l. 3. c. 10. ὁμῶν πῶν πύλας θεός,
ὅπ' ἐρέκε-ψε. Locus ergo sincerus & integer est.
nec ullā ratione admittenda Annot. Lugd. inter-
polatio, ἀπέρχεσθαι τὸν θεόν σοι.

Οὐκ ἐργίζομαι σοι | Hoc enim dogmati Stoico
adversatur; non tamen & Christiano, quod ἐργί-
ζε-ξ καὶ μὴ ἀμείβεσθαι monet, ad Ephes. c. 4. v. 26. 30
Diogeni autem Stoico, non Cynico (quod Erasim.
fugerat) de dogmate isto differenti, cum adole-
scens quidam protervus, velut periculum facturus,
an re præstaret quæ docebat, in faciem inspuisset,
non quidem irascor, inquit ille; sed dubito tamen an
irasci oporteat? Narrat Seneca de ira l. 3. c. 38. Fi-
dentiūs Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vche-
menti nequitia est, ut motu meo digna sit.

§ 18. Τί γὰρ διδάσκει καὶ ἀποδοῦναι γίνε-
ται; | Vide lib. 4. § 46. & lib. 5. § 13. & lib. 6. 40
§ 15.

Τί δὲ φίλτερον | *infr.* § 21. & l. 4. § 36. &
l. 9. § 32.

§ 19. Ὡς δὲ χαίρειν | Vide ad l. 4. § 43.
& l. 5. § 23. Aug. in Psal. 38. Momentis transvo-
lantis cuncta rapiuntur. torrentis rerum fluit.

Σωφρῶν | Vide l. 6. § 41.

Ὡς πᾶ μίση | Vide l. 2. § 1. & *supr.* § 13.

Πόσος ἦν ὁ αἰὼν Χρυσόσπυς | Vide l. 3. § 3.
& l. 4. § 48. & l. 6. § 47.

Πόσος Ἐπικύρτης | E superis ergo excesserat jam
Epictetus. Accedit quod Gellius Herodi Attico,
qui sub Marco floruerat, æqualis ferè, de Epicteto,
tanquam qui jamdudum decesserat, itā verba facit,
l. 2. c. 18. De Epicteto philosopho nobili, recentior est
memoria, quam ut scribi, quasi oblietatum, debuerit.
Vide ad l. 1. § 7. & ad l. 8. § 31.

§ 20. Ἐμὲ ἐν μόνον φεισάτω | Hoc unum me
solicitem habet. itā τὸ φεισάτω sæpius usurpat l. 2.
§ 7. & l. 6. § 22. Estque hoc quod proficitur cum-
primis utile piūmque, si sollicitudo univerſa eo fi-
ne adhibeatur, ne quid unquam obrepat, quod of-
ficii sui non sit. Vide *infr.* § 66. & ad l. 8. § 3. Sic
l. 8. § 1. ἄλλο μὲν φεισάτω.

§ 21. Ἐγγὺς | Vide l. 4. § 16. Petrus ep. 1.
c. 4. v. 7. Πάντων ὃ τὸ τέλος ἔγγυς.

Ἡ σὴ σὺ πάντων λήθη | Vide Solom. Eccles.
c. 1. v. 11.

§ 22. Ἴδον ἀνδρῶτε φιλεῖν καὶ τὸν παῖοντες |
Hoc est quod Aug. in *Joan.* tract. 66. & in *concion.*
solemn. 235. Esto medico similis; qui odit morbum,
amat egrotum. Itā Marcus etiam lapsos & errantes
diligere vult. Amplius aliquid Christus Dominus;
non lapsos tantum & errantes, verum in nos ipsos
delinquentes. Ἀγαπᾷτε τὸν ἐχθρὸν ὑμῶν ἐνλογεῖ-
τε τὸν κηλαυκῶν ὑμᾶς καλὰς ποιῶν τοῖς μι-
σῶν ὑμᾶς πειράζον ὑμᾶς. Ἡ δὲ ἐπιπράξις τῶν
ὑμῶν, καὶ δικαίων ὑμῶν. Matth. c. 5. v. 44. Hinc
Ildor. *Rel.* l. 2. *epist.* 259. Παρὰ μὲν ἀνδράποισ
ἴσον ἔδωκε, τὸ εὐεργέτας μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ
ἐχθρὸς μὴ ἀμυνέσθαι. ὅθεν ὃ τῇ θεῷ φιλοσοφία
τὸ μὴ ἀμείβεσθαι τὸν εὐεργέτας κρατεῖ τὸ ὃ ἀμύ-
νεσθαι τὸν ἐχθρὸς ἔχει. ἀλλὰ πᾶσι τῷ τρεῖσιν ἀν-
εξιστοῦν, εἰδὲ οἷον τε, καὶ εὐεργετῶν. Contra
planè quàm Pindarus *Pyth.* od. 2. φίλον εἶν φιλεῖν
ποτὶ δ' ἐχθρὸν ἄτ' ἐχθρὸς εἶν, λυκοῖο δίκην
ὑποδάσσωμαι, ἀλλ' ἄλλοτε πατίων ὀδὸς σκολαῖς.
Epictet. l. 3. c. 22. Cynicum instituens; Δαίεσθαι
δὲ αὐτὸν, ὡς ὄνον, καὶ διακρίβρον φιλεῖν αὐτὸν τὸν
δαίμονα. De Christianis Justin. ad *Diogen.* Ἀ-
γαπᾷτε πάντας, καὶ ὑπὸ πάντων δικαιοῦναι. Atque
hæc est reverà charitas sincera, amare quos toleras,
tolerare quos amas, ut Gregor. Rom. in *Evang. serm.*
35. Quin Marcum ad eos etiam respexisse, qui ad-
versus nos ipsos fuerint injuriæ, quæ subjecit, osten-
dunt. Vide ad l. 11. § 18.

Ὅπ' καὶ συγγενεῖς | Vide ad l. 2. § 1. Hippias
apud Platon. in *Protag.* Ὁ ἀνδρὲς οἱ παρόντες,
ἡγῆμαι ἐγὼ ὑμᾶς, συγγενεῖς τε καὶ οἰκίους καὶ παλ-
τας ἀπαντας ἔδω, φύσει, ὁ νόμος τὸ γὰρ ὁμοῖον τῷ
ὁμοίῳ, φύσει συγγενεῖς εἶναι.

Δι' ἀγνοίαν, καὶ ἀκοντες | Vide l. 2. § 1. & l. 4.
§ 3. & l. 8. § 14. & l. 11. § 18.

Ὡς κατ' ὀλίγον ἀμειβόμενοι πεδιήζεσθαι | Vide ad
l. 4. § 6. & *infr.* § 58.

Οὐκ ἔλαψέ σε | Vide lib. 2. § 1. & l. 9.
§ 38.

§ 23. Ἡ γὰρ ὅλον φύσις, ἐκ τῆς ὅλης οὐσίας, ὡς
κηρὺ | Eleganti similitudine hoc illustrat, non
Lucianus ille, Epicuri de grege, ὁ χλασῆς, sed
de schola Platonica Leo, (Byzantius fortean) uti
ex Athen. *dipsosoph.* l. 11. & Laert. l. 3. in Pla-
ton. patet; in dialogo, quem *Alexandrinum* inscripsit, &
inter

inter Luciani opuscula, à quibus dictionis mollitie venâque candidiore plurimum discrepat, extat vulgò. Τὸ μὲν γὰρ ποιεῖται, inquit, καὶ τὰ παιδεία τὰ παρ' ἡμῶν, τὰ παλαιῶν ἐπιστάμωρα, πολλὸν ἢ κηρὸν ὅταν λάβῃ, ῥαδίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλὰς ὀγκῶν, μεταρρηματίζει πολλὰς ἐξέων φύσεις. Eisdemque planè insitens vestigiis Plur. ad Apoll. 'Ὡς γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πολλὰ διδάσκει τις παλαιῶν ζῶα συγγέν, καὶ πάλιν παλαιῶν καὶ συγγέν, καὶ τὸτο ἐν παρ' ἐν ποιεῖν ἀδιαλείπτως· ἔτι καὶ ἡ φύσις ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, πάλαι μὲν τοῦ σερπέντος ἡ μὲν ἀνθρώπου· ἔτι σωστέρας αὐτοῖς ἐξήγησε τοῦ πατέρου, ἔτι ἡμῶν, ἔτι ἄλλος ἐπ' ἄλλοις ἀνακαλυφθεῖς· καὶ ὁ τῆς φύσεως ποικίλος ἔτι ἐκμελεζῶν ῥέων ἔποτε γίνεσθαι, καὶ πάλιν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὁ τῆς φθορῆς. Cui non ablimile cognod Aphrodisi. probl. l. i. q. 49. 'Ὡς ὅταν ὁ ἀνδραγατοποιὸς τὸν χαλκὸν ἵππων ἢ βῆν, ἢ π ποιεῖτον ζῶον χροιάσας ἢ ἐλάσας, πάλαι ἀνδραγατοῦ, ἢ ἐπὶ τὸν πικρὸν, ἀπὸ ἐξέως εἰς ἐξέω· μεταβάλλων τὴν ὕλην. Lusus autem puerilis illius, quo animalium icunculas è cera solent effingere, neminit & Lucianus in *inbomio* verbis hisce; 'Ὅποτε γὰρ ἀφειδίλω ἄρτο ὅτι διδοσκάλων, ἀποξέων αὖ τὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ γὰρ Δι' ἀνθρώπου ἀνὸ παλαιῶν. Demetr. Phaler. qui dicitur: Περὶ ἐρμηνείας κατὰ δόξαν γ', ὡς ὅταν τὸν αὐτὸν κηρὸν, ὁ μὲν τις καὶ ἐκ πλασιν, ὁ γ' βῆν, ὁ γ' ἵππον· ἔτι καὶ περὶ γυμνασιωτῶν ὁ μὲν ἀποφανόμενος καὶ κατηγεῶν φησιν. Et Fabius *instit.* l. 10. c. 5. Nec aliena tantum transferre, sed etiam nostra pluribus modis tractare possumus, & sententias easdem quam numerosissime variare: velut eandem cerā aliā atque aliā forma duci solent. De cera ipsa Plinius *min.* l. 7. ep. 9.

Hæc laus est cera, mollis cedensque sequatur

Si doctos digitor, iussuque fiat opus;

Et nunc informet Martem, castamque Minervam;

Nunc Venerem effingat, nunc Veneris puerum.

Vide *infr.* ad § 25.

Δεινὸν γ' εἶδεν τὸ διαλυθῆναι τὰ κέωρα | Vide l. 4. § 40. & l. 6. § 47. & *infr.* § 25. & 50. & 40 l. 11. § 17. Aedesius apud Eunap. in *Maximo*: 'Ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμὴν ἐκ ἀγνοίας ταλαιωτάως ἀκοῶς ἀκρωμένῃ· τὸ γ' ὄργανον αὐτῆς σωροῦς ὅπως διακρίσας, τῆς συμφορῆς καὶ πείξεως διαλυομένης εἰς τὸ σωτηρίαν.

§ 24. Τὸ ὁπλοῖον τὸ σερπεντα λίσαν παρὰ φύσιν, ὅταν πολλὰς ἐναποτιθήσκῃ ἢ σερπεντα, ἢ τελευτῶν ἀποσβέδῃ | Periochen hanc misere mutilatam ac viciatam esse, satis indicant tam discrepantes à se invicem interpretum versiones; quæ ejusmodi sunt etiam, ut è verbis sensus illi, quos ipsi traserunt, nullā artis grammaticæ ope elici possint. In textu Xyl. nihil mutat. Meric. duntaxat disjunctivā loco conditionalem substituit: sed nec sic quidem citra vim insignem, exprimitur ea, quam ipse Marco affingit, sententia. D. Bootius (cui ego assenti-

ri maluerim) sic effert: Τὸ ὁπλοῖον τὸ σερπεντα λίσαν παρὰ φύσιν. ὅταν πολλὰς [γίνεσθαι,] vel etiam transpositione tantum factā, ἢ, ἐναποτιθήσκει· καὶ τὸ σερπεντα τὸ τελευτῶν ἀποσβέδῃ, ὅταν ὁλως ἐξαφύλῃται μὴ διδάσκει. Torvitas vultus est valde præter naturam. ubi sapius contingerit, imminori solet; vultusque decor ita inde extinguitur, ut denique reaccendi nequeat.

Τὸ ὁπλοῖον τὸ σερπεντα | Torvitas vultus: quod sive latens intus animus infestus atque infensus se prodit. huic opponi videtur, τὸ εὐδίων τὸ σερπεντα. l. 6. c. 30. Hesych. 'Επίκοτα, ἐπιρροφα, ἢ πᾶς ἀν τις μίμνῃται, Σφοδρῆς, Ναυπλῆ καὶ πλέοντι. leg. Ναυπλῆ καὶ ταπλέοντι. ad distinctionem alterius ejusmodi fabulæ eidem cognominis, quæ Ναυπλῆ πυρεχῆς dicebatur. 'Επίκοτον esse vult, quod iratum & infensum jure faciat; at Marcus pro offensione sive infensione animi, quæ in vultu indicium facere solet. Aeschyl. *Prometh.* vinct.

Ὁ δ' ἐπικότος εἰς τὸ μὲν ἀνθρώπου νόον.

At ille mentem infensam pervicaciter gerens.

Περὶ γυμνασίου | Ἡ ἐναποτιθήσκει τὸ σερπεντα, ut Jacob. Apost. ep. c. 1. v. 11. decor vultus, qui tristitia, iracundia, acerbitate animi, offensione, indignatione non immutari tantum & deturpari, sed & tolli prorsus sæpenumero solet. Seneca de ira l. 2. c. 35. Non est ullius affectus facies turbatior. pulcherrima ora sedavit; torvus vultus ex tranquillissimis reddidit. liquit decor omnis irator. qualem intrā putas esse animum, cujus extrā imago tam sedata est; & l. 3. c. 4. Nulli certe affectui pejor est vultus. ferarum minus tetra facies est, etiam cum venatorem sanguis femianimes morsu ultimo petunt, quam hominis ira flagrantis. Hinc illud Nasonis de Niobe *Metam.* l. 6.

Et quantum ira finit, formosa.

& de Procrude l. 7.

Tristis erat, sed nulla tamen formosior illā

Esse potest tristi. tu collige qualis in illā,

Phoece, decor fuerit, quam sic dolor ipse decebat.

Imò, quod Marcus istuc, dum affectus istiusmodi exprimere atque induere vultus frequentius cogitur, usu in naturam vertente, ita tandem decor ille extinguitur, ut nullā restitui ratione possit. De Pharisæis ad suos Christus, Matth. c. 6. v. 16. Μὴ γίνεσθαι, ὡς ὅταν ὑποκρίσθαι, σκυθρωποὶ ἀφανίσθαι γὰρ τὸ σερπεντα αὐτοῦ. qui locus istum mirifice illustrat. plus enim esse videtur τὸ ἀφανίσθαι τὸ σερπεντα, quam τὸ αἰγρῶν καὶ ἀκαλλῆς ποιεῖν, ut ex Homero atque Eustathio Beza. Basil. Cæf. ep. 1. 'Επὶ τὰ ταπεινὰ καὶ καλὰς ἐκκαλεῖται φρονήματα, ὅμματα συγγέν καὶ εἰς γλῶσσαν σωτηρίας. — ὅταν αὖ ποιεῖσιν οἱ πνεύματα κατ' ἐπιτηδεύσιν, ταῦτα ἐκ τῶ αὐτομάτου ἡμῶν ἐκφαίνεσθαι. Nicofr. de nupt. apud Stob. *tom.* 2. tit. 70. Αἱ γὰρ δι' ὅλεως αἱ χρεῖται ἔχουσιν αὖ π πλείονος τὰ καλλῆς τῆς ψυχῆς· καὶ ἐκ τῆς, ὅταν συμμύκον, ὅταν ὀργισθῶμεν, ὅταν χαλῶνται, τὸ σερπεντα φαίνεται.

Ζεύς δὲ τὰ μὲν ποταμὰ θεοποίησιν βροτῶν.
Τὰ μικρὰ δ' ἄλλοις δαίμονιν παρείς ἐξ.
Nāque id genus res Jupiter mortalium
Curat, minora ceteris linquit Deis. Grot.
Idemque; — ἦν δ' ἄν μὲν ἀπὸ ἀπείρου
Θεός· τὰ μικρὰ δ' οἷς τυχὼν ἀνείς ἐξ.

— res enim summas Deus
Trahat: minores ire, quæ fors fert, finit. Grot.

Laudat idem Plut. in præcept. polit. & in lib. de iracund. coerc. subjungens tamen, Ἐγὼ δ' τῇ τύχῃ μὲν ὅσον δίκαιον εἶναι ὁποῖον ἐπείν, ὅσον παροῦν τὴν νῦν ἐχούσιν παροῦν τῇ χεῖρ, τὰ μὲν γυναικί, τὰ δ' οἰκίταις, τὰ δ' φίλοις, &c. ut Jupiter scil. Euripideus minora quædam diis minorum gentium. Stoicos interim notat in senectute quod Jovem depingant, Ἐἰς πάλιν παρὰ νεότητι καὶ πᾶσι καὶ αὐτῶν γυναικί, & de commun. notis. c. 17. quod eidem tribuant, ἀνθρώπων πᾶσι παρὰ νεότητι καὶ πᾶσι καὶ αὐτῶν γυναικί, quod non intelligere se profiteretur, qui possit cum Dei vel majestate vel beatitate consistere: ignarus interim ipse immensæ vel potentiae vel prudentiae divinæ. Chrysippus certè providentia numinis nihil prorsus quicquam subtrahit. Apud Plut. *ibid.* c. 30. ex de natur. l. 1. Ὅσον τὰ ἀνθρώπων ὅσον ἦν μερῶν ἔχον ἄλλως, ἀλλ' ἢ τῇ τῶν Διὸς βέλγησιν· ἀλλὰ πᾶν μὲν ἐμφύλον ἔστω ἰσότης καὶ ἔστω, κινεῖται περὶ τὸν, ὡς ἐκείνῳ ἄγει, καὶ οἷον ὁποῖον, καὶ ἰσότης, καὶ διατήρησιν. Et apud eund. de contradiet. Stoic. c. 30. Οὐδὲν γὰρ ὅσον ἄλλως, ἦν καὶ μερῶν ἔχον, ὅσον τὰ ἀνθρώπων, καὶ οἷον ὁποῖον, καὶ τῇ τῶν Διὸς βέλγησιν. Ὅσον δὲ, inquit Plut. ἡ κοινὴ φύσις καὶ ὁ κοινὸς τῆς φύσεως λόγος, εἰς αὐτὴν καὶ παρὰ νεότητι καὶ πᾶσι καὶ αὐτῶν γυναικί, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων. παρὰ νεότητι καὶ πᾶσι καὶ αὐτῶν γυναικί, καὶ τῇ, καὶ τῇ.

— Διὸς δ' ἐπιλάττω βελή.
ex *Iliad.* α. v. c. Faciunt huc quæ Dominus ipse Christus, de passereulo, de pilo. *Matth.* c. 10. v. 29, 30. quæ Petrus etiam Apostolus de Christi Dominus ipse cade: apud Luc. *Act.* c. 2. v. 23. & c. 4. v. 28. Verum non estanimus ista ulterius prosequi. Marcus pauca forsitan excipere posse autumat, Chrysippus omnino nihil. Huic accedit & Epictet. l. 3. c. 24. ὅς γ' ἐν τῇ μικροτάτῃ πνὸς αὐτοῦ. Addubitare tamen videtur Chrysippus de essentia l. 3. ubi de malorum origine quaestione instituta, Πόπερον, inquit, αὐτοῦ μὲν πνὸς, καὶ δαίμων ἐν οἰκίαις καὶ ἐστὶν παρὰ νεότητι πνὸς, καὶ πᾶσι καὶ αὐτῶν γυναικί, ὅσον ἔλκον ἐν οἰκονομικῶν; & sic Marcus istis. Vide ad l. 2. § 11. & ad l. 8. § 20.

§ 32. Εἰ σκεδασμός, ἢ ἀπώλει, ἢ κένωση] Xyl. & Cal. pro α' legunt ἢ, ut quinque membra constituentur; Elementorum dissipatio, in atomos resolutio, annihilatio, extinctio, transfiguratio. potest tamen retineri conditionalis, ut dicatur, siue dissipatio, siue resolutio, siue annihilatio detur, omni-

no unum è duobus istis consequatur necesse est, ut vel extinguatur anima, vel transferatur. sicut l. 5. § 33. ἢ π' σβέσιν, ἢ π' μεταστάσιν. Conjunguntur autem σκεδασμός & ἀπώλει l. 6. § 24. distinguntur infra § 49. διάλυσις ἀντικειμένων ἀπομικτών, & σκορπιμός σπέρματι. & l. 8. § 25. σκεδασμός, σβέσις, μεταστάσις. & l. 11. § 3. σβέσθηναι, ἢ σκεδασθῆναι, ἢ συμμεῖναι. quod distributioni tamen priori favet. Quàm ambiguus autem in istis Marcus; sed & exteri plerique. vide ad l. 4. § 21.

Ἦτοι σβέσις, ἢ μεταστάσις] Sen. ep. 65. Mors quid est? aut finis est, aut transitus. nec desinere timeo; idem est enim quod non capisse: nec transire; quia nunquam tam angustè ero. & epist. 24. Mors aut consumit aut emittit. emissis meliora restant, onere detracto consumptis nihil restat: bona pariter, malig; submersa sunt. & epist. 72. aut in meliorem emittitur vitam, lucidius tranquilliusque in divina mansurus: aut certè sine ullo futuro incommodo natura sua remiscebitur, & revertetur in totum. & de provid. c. 6. Contemnite mortem, quæ vos aut finit, aut transfert. Apud Plut. consol. ad Apollon. ex Platonis apolog. Socrates, παρὰ νεότητι τῶν δὲ δάμων ἢ π' τῶν βαδυστάτων ἔστω, ἢ ἀποδημῶν μακρὰ καὶ πολυχρόνιον, ἢ πρὶν φθόρον πνὸς ἀφανισμῶ τῇ τε σώματι καὶ τῇ ψυχῇ κατ' ἑνὲν δὲ τῶν κακῶν ἔστω.

§ 33. Τὸ μὲν ἀφ' ὧν ἐξέρχεται τὸ δ' ἐκ τῶν φρονητῶν] Æschylus:

Θάρον· πένε γδ' ἄκρον ἐκ ἔχει χεῖρον.
Confide: tempus haud habet summus dolor.
Et Sophocl. *Philos.*

Ὁξεία φοιτᾷ, καὶ τὰ κατ' ἀπέρχεται,
Acerrima accedit, fugit celerissima.

Æschyli autem illud ubi laudaverat Plut. de leg. poet. c. 17. subjungit, Τὸ δὲ τὸ παρ' Ἐπικύρου θρυλλόμενον αἰεὶ καὶ θαυμαζόμενον, ὡς οἱ μεγάλοι πόντοι σωτήριος ἐξέρχεται, οἱ δ' ἐκ τῶν μεγάλων ἐκ ἔχουσιν. ὡν τὸ μὲν εἰρηκεν Ἀισχλῶ ἐπαρῶς, τὸ δὲ πρὸς εἰρημὴν παρὰ νεότητι πνὸς. οἱ δ' ἐκ τῶν μεγάλων ἐκ ἔχουσιν, ὡς οἱ μεγάλοι πόντοι σωτήριος ἐξέρχεται, οἱ δ' ἐκ τῶν μεγάλων ἐκ ἔχουσιν. ὡν τὸ μὲν εἰρηκεν Ἀισχλῶ ἐπαρῶς, τὸ δὲ πρὸς εἰρημὴν παρὰ νεότητι πνὸς. οἱ δ' ἐκ τῶν μεγάλων ἐκ ἔχουσιν, ὡς οἱ μεγάλοι πόντοι σωτήριος ἐξέρχεται, οἱ δ' ἐκ τῶν μεγάλων ἐκ ἔχουσιν. quod idem & ex Epicuro Plut. de leg. poet. c. 17.

Cicer. de fin. l. 1. § 40. Dolor in longinquitate levior, in gravitate brevis solet esse; ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitas alleviatio consoletur. Et l. 2. § 22. Jam doloris medicamenta illa Epicurea, tanquam è narthecio promant; si gravis, brevis; si longus, levior. & rursus, § 93. Maximus dolor brevis est. summus dolor plures dies manere non potest. Verum

is cum Epicuri ratiocinationem illam ridet exag-
 ratque ibidem, tum & Epicurum nos eâ derisui
 habere contendit, Tusc. l. 2. § 44, 45. Tertullian.
 apolog. c. 45. Sic & Epicurus omnem cruciatum do-
 loremque deprecat, modicum quidem contemptibilem
 pronuntiando, magnum vero non diuturnum. Sext.
 Empir. adv. ethic. c. 5. Πόνος ὁ μὲν ἀκρότατος,
 καὶ οἱ τὰ μέγιστα παρρηκώτατος, ἀλλὰ τοῖς γε
 πλεονέχουσιν, ὁ δὲ πόνος τὸν βίον, ὅτι οὐκ ἀν-
 αίσθηται. ὁ δὲ μέγας καὶ παρρηκώτων, ὅτι οὐκ
 ἀνίσταται. ὁ δὲ μέγας καὶ παρρηκώτων, ὅτι οὐκ
 ἀνίσταται. ὁ δὲ μέγας καὶ παρρηκώτων, ὅτι οὐκ
 ἀνίσταται. Senec. ep. 22. Dolor levis est, si ferre possum; brevis
 est, si ferre non possum. & ep. 78. Summi doloris in-
 tensio invenit finem, nemo potest valde dolere, & diu.
 Sic nos amantissima nostri natura disposuit, ut dolo-
 rem aut tolerabilem aut brevem faceret. Et mox: U-
 trum vis? longum esse morbum, an concitatum & bre-
 vem? Si longus est, habet intercapedinem, dat re-
 fectioem locum: multum temporis donat: necesse est
 ut exurgat & desinat. brevis morbus ac præceps alter-
 utrum faciet; aut extinguetur, aut extinguet. quid
 autem interest, non sit, an non sit? in utroque finis do-
 lendi est. hoc itaque solatium vasti doloris est, quod ne-
 cesse est desinas illum sentire, si nimis senseris. & ep.
 30. nullum dolorem longum esse, qui magnus est. &
 ep. 94. Optimum esse doloris naturam, quod non potest,
 nec qui extenditur, magnus esse; nec qui est magnus,
 extendi. Idem de provident. c. 6. Contemnite do-
 lorem: aut solvetur, aut solvet. At festive Morus
 noster dilemma tam Marci quam Epicuri eludit;
 qui cum ex Epicuri mente cecinisset;

Deiciat miseram tibi nulla molestia mentem;

Si longa est, levis est: si gravis est, brevis est.
 Subjungit statim tanquam ex sua;

Deicit heu miseram, prosternit & utraque mentem:

Longa nec ulla, levis: nec gravis ulla, brevis.

Vide ad l. 8. § 8.

Κατὰ ἀπόληψιν διατηρεῖ leg. ἀπόληψιν. mens,
 inquit, nihil mali subesse opinetur, & tranquillitas
 inter cruciatum etiam acerbissimos constabit;
 cum mens interim nihilo deterius se habeat. Vi-
 de l. 5. § 2. & l. 6. § 52. & supra § 2. & 14. & l.
 4. § 7. & infra § 64.

§ 34. Ὡς αἱ θῖνες Elegans similitudo, ab arenis,
 vel Libycis, vel maritimis, mutuata, quarum acer-
 vi cumque, sive ventorum sive fluctuum vehe-
 mentia ac violentia adacti, alii aliis supervenien-
 do, illos ita adoperiunt, obruuntque. non abfimi-
 lis translatio, l. 9. § 28. in voce ὀπικυατώσεις.
 nam & hanc de arenis illis usurpavit Plutarch.
 in Alex. οἱ λείροι ἐν ἀμφοῖν βαθεῖα καὶ ἀχανεῖ
 ποταμοῖς ἐπιπύονται νότοι. οἱ περὶ πάλαι λέ-
 γεται περὶ τὸν Καμύσου ποταμόν, ἀνὰ ἡμέρας θῖνα με-
 γάλαν, καὶ κυματώσας τὸ πόντον, μυειδὲς ἀνδρά-

πων πίντε κατὰ ῥῶτον καὶ διαφθεῖραι. historiam ha-
 bes Herodot. l. 3.

§ 35. Πλατωνικόν] ex Politic. l. 6. codicum
 discrepantiam habes ad marginem adnotatum.

§ 36. Ἀντιπαιδικόν] Ex Epicteti differt. apud Ar-
 rianum l. 4. c. 6. qui ut Cyro dictum ab Antisthe-
 ne perhibet. Verum utri Cyro dictum? majori? at
 hunc omnino non attigit. minori? nec hunc for-
 san unquam vidit. neutri, credo. sumptum existi-
 mo ex altero librorum an orationum Antisthenis,
 quibus Cyri nomen præfixit, in quo Cyro dicen-
 tem hoc aliquem induxerat. utriusque & Laert. l.
 6. c. 1. Et Athen. l. 5. meminere. Refert & Laert.
 ut Antisthenis dictum, βασιλικόν, καλῶς ποιῆσαι,
 κακῶς ἀκούειν. Verum Alexandro Maced. tribuit
 Plut. in apophth. βασιλικόν εἶναι, εὖ ποιῆσαι, κα-
 κῶς ἀκούειν. Usurpavit & Dio Prus. orat. 47.

§ 37. Ἀγέδον] turpe menti, cum vultum com-
 ponat, sese ipsam non componere.

§ 38. Τοῖς σπέρμασιν] Euripidis sunt ex Bel-
 lerophonte; ut docet Stob. tom. 2. tit. 108. inre-
 grosexhibent cum Stobæus ipse, tum & Plut. de
 tranquill. & de Homer.

Τοῖς σπέρμασιν γὰρ οὐκ ἐστὶν ἡμεῖς ἡμεῖς.

Μέλη γὰρ αὐτοῖς ἐσὶν. ἀλλ' ὁ πυγχαῖν,

τὰ σπέρματα ὁρῶντες ἀνὰ τὴν σπέρματι καλῶς.

Subjungit idem de tranquill. ex Plat. politic. l. 10.
 Κουσὶα γὰρ ὁ Πλάτων τὸν βίον ἀποκαλεῖται, ἐν ᾧ
 καὶ βαλὴν δὲ τὰ περισσοῦτα, καὶ βαλὴν, καὶ
 καλῶς τοῖς πρὸς. τῶν τῶν τὸ μὲν καλὸν, καὶ
 ἐπ' ἡμῶν τὸ ὅτι περισσοῦτα καὶ καλῶς τὰ μὲν
 καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν, καὶ ἡμεῖς ἐκείνους τὸν
 καὶ τὸ οἰκεῖον ἀποκαλεῖται καλῶς, καὶ τὸ ἀβέλγητον
 ἡμεῖς ἀποκαλεῖται τὸν ὀπικυατώσας, ἡμεῖς πρὸς
 γὰρ εἶναι, ἀνὰ τὴν σπέρματι. Idemque ad Apollon.
 Πάντα καλῶς ὁ Πλάτων τοῖς παρακαλεῖται, ἐν τοῖς
 παρακαλεῖται συμφοραῖς ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ ὅπως
 πρὸς καλῶν πρὸς τὰ πρὸς καλῶς τὴν ψυχὴν τὸ
 αὐτὸ σπέρματι, ὅπως ὁ λόγος ἐστὶν βέλτερος ἔχειν.

Socrates apud Stob. tom. 2. tit. 103. Περὶ τῆς
 τοῖς καλῶν καὶ βέλτερος καὶ δὲ ἀποκαλεῖται τὴν
 τὸν σπέρματι. καὶ γὰρ εἶναι ἀνὰ τὴν βαλὴν, ἐν ᾧ
 καὶ τὸν πρὸς τὴν ψυχὴν. Epictet. differt. l. 2. c. 5.
 Ἀἱ ὕλαι ἀδιάφοροι ἢ δὲ καὶ καλῶς αὐτῶν ἐκ ἀ-
 πόρων. πῶς ἐν τῇ ψυχῇ τις ἀμα καὶ τὸν εὐα-
 καλῶν καὶ ἀποκαλεῖται. ἀμα γὰρ τὸν ἐπιμελὲς καὶ
 μὴ καλῶν καὶ ἀποκαλεῖται. αἱ ὕλαι ἀδιάφοροι, οἱ
 καὶ ἀδιάφοροι. πῶς εἶναι τὸν μὲν καὶ πρὸς
 πρὸς τὴν δὲ ἐπιμελὲς καὶ τὴν καλῶν καὶ καλῶν,
 ὅπως εἶναι τὸν καλῶν καὶ τὸν καλῶν. Terent. A-
 delph. act. 4. sc. 7.

Ita vita est hominum, quasi cum ludas tessaris:

Si illud quod est maxime opus, jactu non cadit,

Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas.

Atque hoc est, σπέρμα καλῶν καὶ καλῶν
 Sophocles apud Stobæum, ad l. 6. § 44. laudat.
 Περὶ γὰρ

Πέφυμασιν γὰρ ἐν τῷ θυμῷ] Dio Prus. orat. 74. Οἱ περὶ αἰώνους ἐν ταῖς ἐσθῇς, ἢ ἐν δαί-
μωνι οὐκ αἰσθάνονται τὴν ἐσθῇν ἢ τὴν δαί-
μονα. τὰς αἰσθάνσεις γὰρ ἀνὴρ ἀποπληκτικός.
ἀνὴρ αὐτὸς αἰσθάνεται τὴν δαίμονα. Verum
iram nonnullorum nihil quicquam subterfugit.
Itaque Plut. de irac. Θυμῷ δ' ἀδικτον ἔστιν, ἐν
ᾧ περὶ αἰώνους ἀλλ' ὁρμίζονται καὶ πελαγίοις καὶ
φίλοις, καὶ τέκνοις, καὶ γονεῦσι, καὶ θεοῖς, καὶ δαί-
μονι, καὶ ἀνέμοις, καὶ ἀνέμοις οὐκ αἰσθάνονται. Unde Galen. de
aff. cur. c. 5. ὅτι ὁ θυμὸς ἐστὶν ἀποπληκτικός, ἐξ
αὐτοῦ ἡδὴ ὅτι οὐκ αἰσθάνονται τὴν δαίμονα, καὶ
αἰσθάνονται γὰρ, καὶ λακπύζονται, καὶ καταρ-
κίζονται, καὶ θυμῷ αἰσθάνονται, ἀπαντα
περὶ αἰώνους, καὶ τὰς καὶ θυμῷ καὶ αἰσθάνονται
καὶ αἰσθάνονται, καὶ τὰς καὶ αἰσθάνονται, τὰ
ἢ δαίμονα, τὰ ἢ λακπύζονται. Hoc autem nobis ab
ipsa pueritia & infantia quodammodo inolevisse à
nutricibus ipsis malè institutis, conqueritur E-
pictet. lib. 3. c. 19. Νῦν δ' ἀλλὰ ὅσον ἐξ ἀρχῆς
ἐλαττωμένοι. οὗτος ἐπὶ παλιν ἡμῶν οἱ τῶν ἡρώ-
δων περὶ αἰώνους καὶ αἰσθάνονται, ἐν ἡμῶν ἐπὶ
αἰσθάνονται, ἀλλὰ τὸν αἰσθάνονται. πὶ γὰρ ἐπὶ αἰσθάνονται
αἰσθάνονται; διὰ τὴν τὴν αἰσθάνονται οὐ μὴ αἰσθάνονται
αὐτὸν;

§ 39. Ἀδανάτοις τ] Cujus epici ista sint, nondum comperi. Videntur parentis alicujus verba, filium ad rem probè strenuèque gerendam adhortantis. quibus gemina Solomonis illa Prov. c. 23. v. 15, 16. & c. 27. v. 11.

Θεοὶ καὶ ἡμῶν] malim, θεοὶ καὶ ἡμῶν, metri causa.

Χέρματα δίδως] Siquidem, Filius sapiens parentem exhiberat. Solom. Proverb. c. 10. v. 1. & c. 15. v. 20. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 75.

Ὁυκ ἔστι μέλι τῷ ἡδονῇ τῷ τῷ πατρὶ, ἢ ὅσον ἡδονῇ καὶ φρονήσει. ἔστιν πᾶν τῶν ἐξ αὐτῶν.

Major voluptas nulla genitori datur, Virtute quam si videat ac prudentiâ Florere quengquam de suo exitum sat. Grot.

ut contrâ rex idem sapientissimus; Prov. c. 17. v. 21. Qui solidum gignit, gignit merum marem si-
bi: (ita malum, quàm cum Jun. ad marem. quod exilius & jejune magis dictum videri possit) pa-
terque stulti non gaudebit. quò loco non gavifurum eò modo vult accipi Druf. observ. l. 1. c. 22. quò
laudatur Busirin apud Virgilium Gellius noct. Attic. l. 2. c. 6. quem ibi visè sis. ceterum inter-
pres Anglicanus ista prioribus ita connectit, ut eum qui rebus ipsis, ubi ex animi sententia non
successerint, successerint, Diis hominibusque ludibrio fore dicatur. viderint alii.

§ 40. Ἰσὺν δειξάν] Euripidis esse ex Hypsipyle autor est Stob. tom. 2. tit. 108. integros habemus apud Stob. ibid. Plut. ad Apollon. (ex quo, quia

emendatissimos exhibere videtur, plurimum tran-
scriptum) Clem. Strom. lib. 4. & à Ciceron. ver-
bos Tuscul. l. 3.

Ἐστὶ μὲν ἡδονῇ, ἔστι ἡ πονηρὴ βροτῶν, ἡ καὶ αἰσθάνονται. Ὁ δὲ αἰσθάνονται, καὶ αἰσθάνονται αὐτὸν καὶ αἰσθάνονται.

ταὶ νῆα, καὶ αἰσθάνονται. Ἀυτὸς τὰς δειξάν. καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται.

ταὶ βροτῶν, καὶ αἰσθάνονται. Ἐστὶ γὰρ φέροντες τὰς νῆα. ἀναγκαῖος δὲ αἰσθάνονται.

ἔστιν, καὶ αἰσθάνονται. Βίον δειξάν. ὥστε χάρημον γάρ, καὶ αἰσθάνονται.

καὶ τὸν μὲν ἔστιν, τὸν ἢ μὴ. τί τὰς καὶ αἰσθάνονται. καὶ αἰσθάνονται.

στῆναι, καὶ αἰσθάνονται. καὶ αἰσθάνονται. Δειξάν γὰρ ἔστιν ἀναγκαῖον βροτῶν. ἔστιν.

Mortalis nemo est quem non attingit la-
bor, ἢ αἰσθάνονται.

Morbis que: multi sunt humani liberi, ἢ αἰσθάνονται.

Rursus creandi: morsque est finis omni-
bus, ἢ αἰσθάνονται.

Quæ generi humano angorem nequicquam
afferunt.

Reddenda est terra terra. tum vita
omnibus

Metenda, ut fruges: sic jubet necessitas.
ita Cicero. Vide ad l. 6. § 9. Epictet. dissert. l.

2. c. 6. Τίνα ἔνεκα γίνονται γάρ, ἢ ἔνα καὶ
ἐνεκα γίνονται; ἀλλὰ ἐνεκα γίνονται μὲν ἢ ἔνα καὶ
ἐνεκα γίνονται; ἢ γὰρ ἀπὸ αὐτῶν γίνονται. οἱ ἢ αἰσθάνονται

αἰσθάνονται, καὶ αἰσθάνονται αὐτὸν ἔνα καὶ αἰσθάνονται μὴ
αἰσθάνονται; τὸ γὰρ καὶ αἰσθάνονται ὅτι γάρ, τὸ μὴ
αἰσθάνονται αἰσθάνονται. ἔστιν ἔστιν, ὅτι καὶ ἔστιν αἰσθάνονται

αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται τὸ μὴ αἰσθάνονται ὅμοιον καὶ τὸ
μὴ αἰσθάνονται, μὴ αἰσθάνονται. ἡμῶν δὲ αἰσθάνονται
οἱ αὐτοὶ ἔστιν, αἰσθάνονται μὲν ἢ αἰσθάνονται αἰσθάνονται, καὶ αἰσθάνονται

καὶ αὐτῶν τῶν αἰσθάνονται αἰσθάνονται, ὅτι αἰσθάνονται
αἰσθάνονται αἰσθάνονται αἰσθάνονται ἢ πὶ γὰρ ἔστιν πῖναι ἔστιν, ἢ πῖναι αἰσθάνονται

αἰσθάνονται αἰσθάνονται τὰ αἰσθάνονται, ὡς ἔστιν αἰσθάνονται
αἰσθάνονται.

Θεοὶ δειξάν] eadem usus est translatione Tragi-
cus idem in Oen. sive ut Grot. mavult, Ino; re-
ferente Stob. tit. 105. & Plut. itidem ad Apollon.
ex parte:

Ἀναστα, πολλοὶς ὅτιν αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται
τοῖς δὲ αἰσθάνονται αἰσθάνονται, τοῖς ἢ αἰσθάνονται

μὴ αἰσθάνονται. καὶ αἰσθάνονται. καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

καὶ αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται αἰσθάνονται καὶ αἰσθάνονται

hinc divinum illud planè, ingentem invictumque
profus spirans animum, Epicteti votum, quò sic
numen affatur, *dissert.* l. 3. c. 24. "Ἦν ἂν χόρην κ'
τῶν ἐργασίῃς, μυριάς ἀποθανῆμαι σὺ πρὸς ἡ
πῶν ἐργασίῃς. Quemcumque mihi locum sta-
tionemve assignaveris, decies millies mortem oppetam
ego, quàm ut eam deferam. Idemque ex persona So-
cratis l. 1. c. 9. Γελοῖοί ἐστε, οἱ πρὸς ἀξίᾳ, οἱ μὲν οὖν
ὁ σπῆνδρος ὁ ὑμέτερος ἔταξεν οἷς πνα τῶν, ὅπ
ἔει με πρὶν αὐτῶν, κ' φυλάττειν, κ' μυριάς
σὺ πρὸς αἰρεῖσιν ἀποδηήσκειν, ἢ ἐργασίῃς αὐ-
τῶν. οἱ δ' ὁ θεὸς ἐν πνι χόρᾳ κ' ἀναστροφῇ καὶ
πῶν τῶν ἐργασίῃς αὐτῶν δεινῶν. quo loco
aut δεινὸν inducendum videtur, ut τὸ ἐργασίῃς
πῶν ἀξίᾳ referatur: vel posterius membrum
ἐρωτηματικῶς enunciandum: quanquam etiam
sic suspensa manebit sententia.

§ 46. Αἰὲν ὁ μακάριος] Ex Platon. Georg.

Καὶ ὁ φιλοφρονέων] Itā Paulus Apost. *Act.* c.
20. v. 24. Αἰὲν ὁ θεὸς λόγον ποιῶμαι, ὅς ἐστι
τῶν φιλοφρονέων, ὅς ἐστι τῶν μακαρίων, ὅς ἐστι
τῶν μακαρίων, ὅς ἐστι τῶν μακαρίων, ὅς ἐστι
τῶν μακαρίων. Et pī illi martyres, de quibus
Joannes Apost. c. 12. v. 11. ἔκ ἡμέτερον τῶν
φιλοφρονέων, hoc est, ἔκ ἐφίλοφρονέων.

Ἐπιτρέψατα σὺ τῶν τῶν θεῶν] Vide ad l.
4 § 31.

Πιστάτω τῶν γυναικῶν] lectionem hanc so-
licitat Xyl. quia scilicet minimè muliebris hæc sen-
tentia videatur. Annot. Lugd. etiam τῶν γυναικῶν
audacter deleri jubet. Verum nihil movendum ex
Platone liquet. suntque etiam mulierculis decan-
tata ista, Fatum esse inevitabile; neminemque sibi de-
stinatum unquam effugere valuisse.

Οὐδεὶς ἂν ἐκφυγεῖν] ἐμπαρκώτερον paulo Pla-
tonis codices, ὅς ἂν ἐκφυγεῖν. Homer. *Il.* 2.
v. 488. à Clem. Alex. adductus, *strom.* l. 6. &
à Stob. tom. 1. l. 1. tit. 9. & l. 2. tit. 7.

Μεῖζον δ' ἢ πνα φημὶ περὶ γυναικῶν ἐμπαρκώ-
τερον.

Οὐ κακόν, ὅς ἂν μὲν ἐπὶ τὸν, ἐπὶ τὸν τῶν θεῶν
γένηται.

Nemo nocens, nemo bonus has in luminis oras
Editus, evadit sati quod lege paratur. Grot.

Apud Clem. eundem Phanocles in *Amore*, sive
Paleris; Αἰὲν τοι μοιρεῖν ὅς ἂν ἀλυσεν ὁ πνα ὅστιν
Ἐκφυγεῖν, ὅς ἂν γυναικῶν ἐμπαρκώτα.

Effigere at stamen sati irresolubile nulli,
Quotquot terra alimur munere, posse datur.

Simonides apud Plut. ad Apollon. Ἀνδρῶν ὅστιν
μὲν καὶ τῶν ἀσεβέων ὅς ἂν κακῶν, αὐτῶν δὲ πνα-
των, πῶν ἀμείνων ὅς ἂν ἀσεβέων ὅς ἂν ἀσεβέων
μῶν τῶν ἀσεβέων, κῆρυ γδ ἰπνλάρον μέρε, οἱ τ'
ἀσεβέων, ὅς ἂν κακός. Vide que congefserunt de
argumento hoc Clem. & Stob. locis superius me-

moratis, & *Hesiodus* prophanus l. 5. *scd.* 13. *sed* &
ad l. 6. § 10. *Epictet.* l. 2. c. 6. ἀποδηήσκειν μάλ-
λῳ. ἀνθρώποι δ' ἄλλοι ἀθάνατοι ἔσονται;

§ 47. Περὶ σκοπῶν ἀστρονόμεως] Hæc etiam
fortassis Platonis fuerit. Pythagoræ par monitum,
l. 11. § 26. de quo & Synesius, *de provid.* l. 2. ὁ
τοῖς ἑσπέραις πνδρῶν τὸν σκοπὸν, ἀλλ' ὅστιν ἢ δι-
μυῖα φησιν ἐπὶ τῶν τε ὄντων κ' γινούσων. ita enim
rectè restituit Petavius, quod in diversam, vel
adversam potius, mentem, ἀλλ' ὅστιν ἀντὶ λε-
gebatur. Anaxagoras sciscitanti. ὅς ἐστι αἰτίας τῶν
πολλὰ περὶ τῶν διασκευῶν ὅστιν πνα, cur po-
tius toties sub dio ageret, respondit, τὸ τὸν κόσμον
θεῶν, ut mundum specularetur. τῶν χροῖας κ' πε-
σοῦς ὅς ἂν ἀστρονόμεως, inquit Philo de
mund. immortal. Idem interroganti, Τίνος ὅστιν
ἀν πν ἐλοιτο γυναικῶν μάλλῳ ἢ μὲν γυναικῶν, cuiusnam
rei gratiā quisquam natum se potius quàm non natum
fuisse elegerit, respondit, τὸ διακρίνειν τὸν κόσμον, κ'
τῶν τῶν κόσμον τῶν. ut calum contemplaretur,
ordinemq; elegantem universi. Aristot. *ethic.* Eu-
dem. l. 1. c. 5. live ut Laërtius autem l. 2. quaren-
ti quem in finem natus esset, respondit, Εἰς θεο-
εἶαν ἢ ἢ κ' σελήνης κ' ἔσθον. Ad Solem, Lunamque,
ac calum contemplandum. Sive ut Lactant. *instit.* l.
3. c. 9. qui & Cali ac Solis videndi causā. tam mag-
num, inquit, esse credidit, videre calum & solem:
ibid. & c. 12. Tanti visā est contemplatio Cali ac lucis
ipsius, ut quascunque miseras libet sustinere. Sed
& Clem. Alex. *strom.* l. 4. Τῶν καὶ σελήνης τῶν ἀν-
θρώπων ὅστιν τῶν τῶν ἔσθον. Itaque Apostol. ad Rom. c. 1. v. 20.
Τὰ ἀόρατα τῶν θεῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου τῶν ποιήσασθαι
νοήματα καὶ δοκῶνται. Sub Augustini nomine autor
sermon. ad frater. in rem. post Nasonis illud, ne-
scio cuius meminit, à quo dum tyrannus quæreretur
& diceretur, Quare te Deus fecit? respondit, Ut con-
templar calum & caloriam numina. (lumina forsan)
subjungitque, Quis fidelium plus dixisset, aut proba-
biliore argumento, nescio. factus enim homo est in terra,
non ad terram, sed ad calum: & factus est de terra,
non propter terram, sed propter calum. Respexit for-
san autor ignobilis iste, ad Anaxagoræ illud su-
perius memoratum; quod Lactantio tamen mi-
nùs satisfacit: Primum, quòd omne hominis officium
in solis oculis posuit; nihil ad mentem referens, sed ad
corpus omnia. tum, quòd rem maximam redigat ad
minimam, duo sola deligendo, quæ sibi diceret in-
ven-

tuenda. denique quodd non autotem, providen-
riam, potentiam animo metitur, cuius opera miratur.
quodd si, inquit, natum se esse dixisset, ut mundum intue-
retur; quanquam omnia comprehenderet, ac majori uti-
tetur sono; tamen non impleret hominis officium; quia
quantò pluri est anima quam corpus, tantò pluri est De-
us quam mundus; quia mundum Deus fecit & regit.
Non ergò mundus oculis, quia utrumque est corpus; sed
Deus animà contemplandus est. Vide ad l. 8. § 26.

Ἄσθ' οὐρανόθεν] quod οὐρανόθεν, 1
Philò de monarch. ad l. 11. § 1. exhibuit. tanquam
mente suà & cogitatione sidera in motu cursuq;
suo rapidissimo illo comitatus & consecutus. ne-
que est enim hoc arduum menti humanæ Senec.
de benef. l. 3. c. 20. Corpora obnoxia sunt & ascripta
dominis: mens quidem sui juris est. quæ adeò libera &
vaga est, ut nec ab hoc quidem carcere, cui inclusa est,
teneri queat, quò minus impetu suo utatur, & in infi-
nitum comes cælestibus exeat. Et ibid. l. 6. c. 23. Vide
animi quantum audeant, quemadmodum soli aut nove-
runt deos, aut querant, & mente in altum datâ divina
comitentur. Et l. 2. c. 29. Animo nihil non eodem, quò
intendit, momento pervium est. sideribus velocior, quo-
rum post multa secula futuros cursus antecedit. Augu-
stin. in Joan. tract. 20. Celeritatem animi ipse vide.
Vide si non vehementer est scintilla animi cogitantis,
quàm splendor solis lucentis. Solem orientem tu vides
animo. ab oriente ad occidentem venturus est; jam ex
alia parte cras oritur. ubi hoc fecit cogitatio tua, ad-
huc ille tardus est, & tu omnia peragrasti. Vel vitæ
sua momenta tanquam unâ cum cælestibus illis
corporibus transvolantia considerans, quorum
cursu dimensa fortimur mortales ejusdem inter-
valla. Senec. epist. 12. Totâ atas partibus constat, &
orbes habet circumductos majores minoribus. est aliquis
qui omnes complectatur & cingat. hic pertinet à na-
tali ad diem extremum. est alter qui annos adolescen-
tia excludit. est qui totam pueritiam ambitu suo ad-
stringit. est denique ipse annus, in se omnia continens
tempora, quorum multiplicatione vita consumitur. 40
mensis arctiore præcingitur circulo: angustissimum
habet dies gyrus: sed & hic ab initio ad exitum ve-
nit, ab ortu in occasum. Hinc Columellæ monitum.
de rustic. l. 10.

Invigilate viri: tacito nam tempora gressu

Diffugiunt, nullòque sono convertitur annus.

Nec subtricendum, quodd Plato etiam in *Timeo*,
τὸ ἐν ἡμῖν δέσιν & τὸ παντὸς κινήσεις & ὑποφωδῆς
eandem statuit. Vide ad l. 2. § 13.

Τὰς τῶν σοιζήτων] Vide ad l. 4. § 46.

Ἀποκαθαίρει τὸν ὅτι τὸν τῶν χαμῶν βίω.] Sen. e-
pist. 95. de philosophia. Erras, si illam putas tan-
tum terrestres operas promittere: altius spirat. Totum,
inquit, mundum scrutor, nec me intra contubernium
mortale contineo, suadere vobis ac dissuadere contenta.
n' ægra me vocant, suprâque vos posita.

Nam tibi de summa celi ratione Delinque

Differere incipiam; rerum primordia pandam.

ut ait Lucretius l. 1. -- Ista jam à formatione morum
recesserunt; sed leviant animum, & ad ipsarum quas
tractant rerum magnitudinem attollunt. Idem epist.
117. & ep. 79. Tunc animus noster habebit quod
gratuletur sibi, cum emissus his tenebris, in quibus
volutatur, non tenui visu clara prospexerit, sed totum
diem admiserit; & redditus cælo suo fuerit. cum
repperit locum, quem occupavit sorte nascendi. Sur-
sum vocant illum initia sua. erit autem illic etiam
antequam hæc custodiâ exolvatur, cum vitia disjece-
rit, purisque ac levis in cogitationes divinas emi-
cuerit. Vide eundem, & epist. 65. vel Aposto-
lum potiùs ad Philip. c. 3. v. 19, 20. & ad Colos.
c. 3. v. 1, 2.

§ 48. Τὸ τῶν Πλάτων] ubi Plato hæc habe-
at, mihi nondum succurrit.

Ἐπισκοπῶν δὲ & τὰ ὀπίσθια] Non cælestia
orantùm suspici vult, sed inferiora etiam ista om-
nia, tanquam de specula, despici. quod est argu-
mentum τῶν ὀπισκοπῶν Luciani. Vide Senec.
ad Marc. c. 18. & Cyprian. epist. ad Donat.

Τὸ παμμιγῆς] Vide ad l. 4. § 27. sed & l. 12.
§ 24. τὸ παμμιγῆς autem, sive cinnum hunc non
in Mundo tantùm, Menippus apud Lucianum in
Icaro-Menippo, rerum in terris gestarum, qualem
in Luna divertens conspicabatur, faciem de-
pingens: Ὁ μὲν ἦσαν ἑλληνισμοὶ & γάμοι ἐπι-
πορῶν & διασχίεα & ἐκκλησίαι καὶ ἐπερὶ δὲ
μέγας ἔδου πρὸς ἐν χειρῶν & πινδῶν ἀλλο-
εἰσάγειτο. & πολέμους μὲν ἑαυτῶν τῶν Γένε-
παιωνίδους & ἐπὶ τῶν ἀμαζόνων τῶν Σκύθαι-
μαργῶνας δὲ τῶν Ἀργυρίων. & οὐ φοίνε δὲ ἐ-
περῶντο. & οὐ Κίλιε ἐλπίδες & οὐ Λάκων ἐμα-
στῶντο & οὐ Ἀθῶνας ἐδίχζετο. ἀπάντων τέ-
των ὑπὸ τὸν αὐτὸν γινωσκῶν χεῖρον, ὅσα σοι
ἦσαν ὀπίσθια, ὁπεὶ πρὸς πρὸς οὐ κακῶν ἐπὶ εἰσάγειτο.
Et Heraclitus apud eundem in βίῳ περὶ σφί, sive
vitarum licitatione: Ἐμπῶν ἔδην ἀλλὰ καὶ οἱ
κακῶνα πάντα σωπαῖονται. Sed & in homine,
mundo hoc minore, deprehendi idem monet Sy-
nesius de regn. Ἐν γὰρ ἰδίῳ τῷτο, ὡς ὅχ ἀποδὸν
π χεῖμα, ἐδὲ μονοειδὲς ἀνθρωπῶ. ἀλλὰ σωφ-
κισιν ὁ Θεὸς εἰς ἐνὸς ζῶν οὐσίαν, ὅχλον δι-
νῶμεων παμμιγῆ & πῶμωνον. In mundo itaque
quantò magis?

Τὸ ἐν τῇ ἐναίτην συγκομιμῶν] Ità supra
§ 9. συγκατατέτακται γὰρ & συγκομιμῶν τὸν αὐτὸν
κόσμον. Clemens Strom. l. 1. Ἦδὲ & ἡ ὑπὸ τῇ
ἐναίτη τῇ νύκτι ὅσα. ἀλλ' ἀμφοὶ καὶ ἀμφοῖν
μία. Ἐν τῇ ἀειθαλίῃ οὐ ἀρηῶ τὰ πᾶσι διαφί-
ρεται ὁμοιογῶν & ἀμφοὶ τῇ ἀειθυμικῇ. ὡς τῇ
γῆματι ὁ κύκλος, & τὸ τεῖχονον, & τὸ πτερό-
νον, & ὅλα τῶν γῆματων ἀλλήλων διενώσων
αὐτὸν & ἐν τῇ κόσμῳ πᾶσι τὰ μέρη σύμπτω-
κα

καὶ διαφέρουσι πρὸς ἀλλήλα, τὴν οὖν τὸ ὅλον δι-
κρίπτει διαφύλαττει. Senec. quest. nat. l. 7. c. 27.
Non vides quam contraria inter se elementa sint? gra-
via & levia sunt, frigida & calida, humida & sicca.
tota hujus mundi concordia discordiis constat. non ad
unam naturam formam opus suum præstat, sed ipsa vari-
etate se jactat. alia majora, alia velociora aliis fecit:
alia validiora, alia temperatiora: quædam autem e-
duxit à turba, ut singula & conspicua procederent; quæ-
dam in gregem misit. Apul. de mund. Mirum quibus
videri solet, quod, cum ex diversis atque in se pug-
nantibus elementis mundi natura conflata sit, aridis at-
que fluxis, glacialibus & ignitis, tanto rerum divor-
tio nondum sit ejus mortalitas dissoluta. quibus illud si-
mile satisfaciunt, cum in urbe ex diversis & contrariis
corporata rerum inæqualium multitudo concordat. Sunt
enim pariter dices & egentes, adolescentum ætas per-
mixta senioribus, ignavi cum fortioribus, pessimi cum
optimis congregati. aut profectò, quod res est, fatean-
tur, hanc esse civis rationis admirandam temperan-
tiam, cum quidem de pluribus una sit facta, & si-
milis sui tota, cum dissimilia membra sint, receptrix-
que sit naturarum ad diversa tendentium, & fortuna-
rium per varios fines exitusq; pergentium, sic mare &
famincum secum junguntur, ac diversus utriusque
sexus ex dissimilibus simile animal facit: artesque ip-
se naturam imitantes ex imparibus paria faciunt.
Pictura, ex discordibus pigmentorum coloribus, atris,
albis, luteis & puniceis confusione modicâ tempera-
tis, imagines his quæ imitatur similes facit. ipsa
etiam Musica, quæ de longis & brevibus, acutis &
gravioribus sonis constat, tam diversis & dissonis vo-
cibus harmoniam consonam reddit. &c. Et mox:
Æqualis quippe omnium diversitas, gravissimorum,
levissimorum, ferventium, frigidorum, docente ratio-
ne natura, diversis licet rebus, æqualitatem defer-
re concordiam, omnia parentis mundi amenitatem
æternitatemque reperit. Quæ omnia sunt translata
ex Aristotelis nomine de mundo inscripti libelli
cap. 5. Vide ad l. 4. § 27.

§ 49. Τὰ σεσημασμένα. Vide l. 6. § 46, 47.
Εξίστην καὶ τὰ ἐσόμενα σεσημασμένα. Vide ad l.
6. § 37. & supr. § 1. & l. 2. § 14. Plutarch.
de E I Delphic. Μυτικὴ τέχνη ἐστὶ περὶ τὸ μέ-
λλον ἐκ τῶν παρόντων ἢ παρωγμένων. ἔλεγχος γὰρ
ἐστὶ ἀνάπαιξις ἢ γένεσις, ἢ ἀλογος ἢ σεσημασμένη
ἀλλ' ἐπὶ τῇ πρὸς τοὺς γεγονόσι καὶ γινόμενα, τὰ
τῇ ὑποσέμνῃ τῆς γινόμενης ἐπιταί καὶ σωθή-
ται, καὶ διέξοδος ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος παραί-
ται, ὃ τὰς αἰτίας εἰς ταὐτὸ συνίστην τῇ πρὸς ἀλ-
λῆλα καὶ συμπέμνῃ φυσικῶς ἐπιτάμνῃ. οἷον δὲ καὶ
σελέγει τὰ πύρρα, τὰ τ' ἐκείμην, οἷον δὲ
uti Homer. Il. α'. v. 70. Vide l. 10. § 5. Ve-
rum de folertia ac sagacitate non fatidica, sed poli-
tica, Plin. min l. 1. ep. 5. Mauricus prædicans:
Hic est gravis, prudens, multis experimentis erudi-

tus, & qui futura possit ex præteritis providere. In-
ter alias historiae laudes, hanc non ultimam ponit
Niceph. Gregoras hist. Rom. lib. 1. ἐπὶ σεσημασ-
μένων πινάκων τῶν μελλόντων. Polyb. hist. l. 6. Τὸ
γὰρ γένος τῶν ἀνθρώπων ταύτῃ διαφέρειν τοῦ ἄλ-
λων ζώων, ἢ μόνοις αὐτοῖς μέτεστιν νῦν καὶ λογισμῶν,
φανερῶν, ὡς ἐκ εἰκῆς παρεγγράφειν αὐτοῖς τὴν σε-
σημασμένην διαφοράν, καὶ δὲ οὐδὲν ἔστιν ἄλλων ζώ-
ων, ἀλλ' ἐπιστημαίνεσθαι τὸ γινόμενον, καὶ διαφερέ-
ειν τοῖς παρῶσι, σεσημασμένους τὸ μέλλον, καὶ συλλο-
γισμένους, ἐπὶ τὸ παρεπόμενον ἐνέσσειν αὐτοῖς συ-
μψύχῃ. Cicer. offic. l. 1. § 11. Inter hominem & bel-
luam hoc maxime interest, quod hæc tantum, quan-
tum sensu movetur, ad id solum quod adest, quodque
præsens est, se accommodat, paululum admodum sci-
tians præteritum aut futurum. Homo autem, quia ra-
tionis particeps, consequentia cernit, principia &
causas rerum videt, earumque progressus, & quasi an-
tecessionem non ignorat, similitudines comparat, &
rebus præsentibus adjungit atque amittit futura; fa-
cile totius vite cursum videt, ad eamque degendam
preparat res necessarias.

§ 50. Καὶ τὰ ἐκ γῆς. Euripidis ista sunt ex
Chrysippo. quod ex Clemente Alex. Strom. l. 6. di-
dicimus. refert & Philo de mund. immortal. ex quo
sic restituenda & disponenda sunt; accessione
non contemnenda insuper adaucta.

Χρηστὴ δ' ὁπίσθω τὰ μὲν ἐκ γῆς

Φωτ' εἰς γαῖαν τὰ δ' ἀπ' αἰθέρος

Ἰ Βλαστὸν τὰ γένος εἰς ἕρπινον ἰ ita Grot.

Πόλον ἢ λατὶ πάλιν. Στήθεα δ' εἰδὲν Βλαστὸν.

Τῶν γινόμενων διακρινόμενον τὰ γῆς

Δ' ἄλλο πρὸς ἄλλο Phil.

Μερῶν ἐπέσθιν ἐπιδείξει.

Retroque meant, quæ terra dedit

Iterum in terram: quod ab æthereo

Venerat ortu, cæleste poli

Repetit templum. quæ sunt, horum

Nihil emoritur, sed secretum

Illud ab isto

Alia sub imagine paret.

Ita Grotius legit vertitque: nisi quod pro ἐπέσθιν,
quod Philo Clemensque habent, ἰδὲν substituit,
& propriâ reddit. mihi, illud retinere porius an-
tiquiusque visum est: etiam si Philonis codices u-
no loco istud exhibeant, quum uno amplius cum
Clementis conveniant. Euripides idem in supplic.
quod Volschionis nomen frustra præfert, apud
Stob. tom. 2. tit. 124.

Ὅστιν δ' ἐκείσθιν εἰς τὸ σῶμα ἀφίκατο

Ἐνταῦθα ἀπλῶς, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,

Τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν.

Et unde nostræ quodque naturæ est datum

Eò reverti. magnus æther spiritum,

Corpus recipiat terra. — Grot.

Epicharmus apud Plut. ad Apollon. *ῶκερὶθ' ἢ διεκρίθ' ἢ ἀπὸνδ' ὅθεν ἴδ' ἐπ' αὐτὸν γὰρ μὲν εἰς γὰρ, πνεῦμα δ' ἄνω. π' ἢ δ' ἐκ χαλεπὸν; ἔδ' ἐν.* ita enim concipi debent, quæ vitata in vulgatis habentur. Concretum est, & discretum est, eodemque revenit, unde venit: ad terram terra, sursum spiritus. equeque horum grave est? nihil quicquam. Lucr. l. 2.

Cedit enim retro, de terra quod fuit ante,

In terras: & quod missum est ex aetheris oris,

Id rursus cali vellat templum receptant.

Solomon ipse Eccles. c. 12. v. 7. Rediitque pulvis ad terram, quod prius fuerat: spiritus autem ad Deum, qui primò dederat. Heraclit. epist. ad Amphidamant. *Ἐάν τ' ὁ φάσαν ὑπὲρ ἀνθρώπων γίνεσθαι τὸ σῶμα, δύσεται εἰς τὸ εἰμαρμένον. ἀλλὰ ἔ' ἡ ψυχή δύσεται ἀλλὰ ἀθάνατον ὅσα χεῖμα εἰς ἐσθλὸν ἀναπλήσεται μετάρσι.* *Ἰξόνται δ' με αἰδέιοι δέμοι.* Hinc de Sibylla prima fabulosum illud ex Sarapionis Epict. apud Clem. Strom. l. 1. *μὴ δ' ἀποθανέσθαι λήξαι μαρτυρῆς· ἢ τὸ ὑδρὶ εἰς ἀέρα χωρῆσαν αὐτῆς μὴ παλῶν, τῷ δ' ἔδ' τὸ ἐν φήμας καὶ κληρόσι μαντιόδωκον.* *τὸ δ' εἰς γλῶσσαν μεταβαλόντες σῶματα, πόας, ὡς ἐκός, ἀναφυήσις, ὅσα ἀνὰ πτω δὴν πνευμὸν ἔρριμμαί, ἀκριβῆ διὰ τῶν σωλῆχων θεωρεῖν τὰ μέλλοντες δήλωσιν· τὴν δ' ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἔδ', τὸ ἐν τῇ σελῶν φανόδωρον θεωρεῖν.* quod eò potius refero, quia lucem dat loco Plutarchi de sera num. vindict. ubi de Sibylla dicitur, *ἔδειν αὐτῷ πρὸς τῶν μελλόντων ὅν τ' ὁ θεὸς αὐτῇ τῆς σελῶν περὶ εὐμενῶν.* Vide l. 5. § 4. & l. 4. § 5, 14, 21, 23.

Ἡ τὸ τοῦ δαλῦτος καὶ τοῦ πῆτος σκορπισμός leg. ἢ τοῦ πῆτος. vel, [ἢ] καὶ τ. Vide supr. § 32.

§ 51. *Καὶ στίσι* καὶ istis superfluum videtur. versus sunt ex Euripid. Supplic. à Plutarcho etiam in Consul. ad Apollon. laudati; quo loco versiculus proximè hos prægressus iste præfigitur;

Μισὼ δ' ἔσσι χεῖρ' ἔχουσιν ἐκλίνειν βίον, &c.

sunt autem variè admodum in Eurip. cod. apud Marc. apudque Plut. concepti, quod est vitiatorum indicium satis clarum.

Στίσι καὶ πότοι καὶ μαργαρίταις At Plut.

Βρωπίσι καὶ ποτίσι καὶ μαργαρίταις.

Eurip. cod.

Νωτῶσι καὶ τραυνοῖσι καὶ μαργαρίταις.

ubi Brod. *νωτῶσι*, quietè, laboris fugâ. quod meritò rejicit Canter. & Plutarcho adhaeret. quem ita probat Grot. ut opinetur tamen esse potuisse, *νωτῶσι καὶ τραυνοῖσι*. quod mihi omnium minimè videtur verisimile; morbis enim vitam protelari, saltem horum ope uti homines ad mortem remorandam, quis dixerit? at Camer. *ὄχοισι*, vehiculis, legendum suspicatur. Ego vel Marcum sequar lubens, vel Plutarchum, qui ut verbulo differant, sensu conveniunt.

Καὶ μαργαρίταις Euripid. cod. *μαργαρίταις*, oraculis, quibus moniti casus futuros declinent. Brod. Plut. *μαργαρίταις*, carmine. Grot. ut ad curationes magicas referatur. ego nec Marci nostri *μαργαρίταις* spreverim. cum & φίλτρα καὶ ἐδῶμα magicæ eò quoque vocabulo usitatissimè designentur. Quanquam alio forsan sensu istic accipi queat, pro scitamentis nempe, sive cupiditis. quomodo usus est Greg. Naz. de amor. pauper. orat. 16. ubi *λίπαρ' ἑσπέρ' αἰ καὶ τὰ μαργαρίταις καὶ ποτίσι καὶ μαργαρίταις καὶ κομῆμαί, conjunxit.* Et Plin. l. 10. c. 50. *De dēre & Parthi coquis suos moris. nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet.* Vel latiori etiam sensu, pro artificio omni, quod corpus humanum accurari solet. Unde Mangonium ars: & venalitorum mangonia, Plin. l. 21. c. 26. & puerorum mangoniatio, ibid. l. 32. c. 10. quâ pubem eorum retardari procurabant mangones, sicut artificii & accurationibus his, *οἱ φιλόφυτοι* senectutem & mortem etiam, quantum poterant, ipsam. ceterum & de magicis ac feralibus illis Plinius l. 28. c. 1. *Quis ista invenit ostendat? quis veneficia innocentiora efficit, quàm remedia? procul a nobis nostrisque literis absint ista. nos auxilia dicemus, non piacula.* Tum subjungit, quod Tragici mentem accedit prope; *Vitam* quidem non adeo expetendam censemus, ut quoquo modo trahenda sit.

Παρεκτρέποντες ὁχτὸν avertentes currum. Xyl. quasi ὄχον legerit. nisi typhotetarum mendum fuerit. canalem, aut fluvii cursum. Annot. Lugd. *cursum* divertentes, metaphorâ ab his qui fluvios derivant & deflectunt. Brod. *ὄλεθρον* mavult Grot. ego nihil mutem.

Θέσθιν τ' πνέον' ἔσθιν Hæc aliunde sunt.

Καυδοῖσι ἀνδύροις Laboribus luctu lachrymisque calentibus. Xyl. etiam si miseriam nostram lugeamus Cas. at quid si ἀνδύροις, minimè stentibus aut lugendis, verterimus? possit enim etiam oboriri suspicio, scripsisse Xyl. carentibus non calentibus. ut sit *καυδοῖσι ἀνδύροις*, labores, si cum Flacco loquamur, *illachrymabiles*; vel eò sensu quo Platonem ille *illachrymabilem* dixit, *carm. l. 2. Od. 14.* quos lugere sterèque frustra fuerit: (*τί γὰρ ἐλαφρὸν ἔτ' ἐς ἀσπράκτ' ὀδυρμένον δονεῖν καρδίαν;*

Nam quid levius tandem mala,

Quassare corda luctibus?

Bacchylides apud Stob. *tom. 2. tit. 109.*) vel quò fortes illos priscos Agamemnone priores *illachrymabiles* ignoratque l. 4. od. 9. qui minimè lugeantur; sive qui lugendi non sint, sed strenuè alacritèrque perferendi. Senec. ep. 107. *Malus miles est qui imperatorem gemens sequitur.* Et quest. nat. l. 3. præfat. *Flere, queri, ingemere; desciscere est.* quanquam & ἀνδύροις est *δελυνῶν, κλαδῶν*, Suidæ. atque inde poterit τὸ ἀνδύροις deduci.

§ 52. *Καββαῖοι* profusior. D. Boot. ut

fit ἀπὸ τῆς κατεβάλλειν dependere, impendere, insu-
mere. quomodo Suidas ex Amiphsia machis;

Καὶ σὺ μὲν ἦλθες, κατὰ δὲ τὸν τειρόμενον.
id est, καταβάλλειν. indè καταβολή. Suidasidem,
κατὰ τὸν οἱ ἐξενιστὰς τὰς καταβολὰς ποιῶνται τῷ
χειματων. Et Gregor. Naz. de pace 3. ad l. 4. §
20. πάλαι δὲ κατὰ δὲ τὸν χειματὰ. & sit sensus.
fieri potest, ut profusior sis; ut tamen nihilo libera-
lior ea ratione existas. Falluntur enim, quibus luxu-
ria specie liberalitatis imponit. ut Tacit. hist. l. 1. &
ut Plin. in paneg. Ambitio, & jactantia, & effu-
sio, quidvis potius quam liberalitatis existimanda
est, cui ratio non constat. Itaque Senec. epist. 121.
Non voco ego liberalem, pecunia sua iratum. mul-
tum interest, utrum quis dare sciat, an servare nesci-
at. multi sunt, qui non donant, sed projiciunt. id est,
καταβάλλουσιν. sive κατὰβάλλουσιν, prout Hesiod. in
Theogon.

Κατὰ δὲ τὸν πόντον.

In mare projecit.

de talibus Tacit. libro superius indicato. Perdere
iste sciet, donare nesciet. Et Epicharmus apud Plut.
in Pelopid. & de garrul.

Ὁυ φιλάνθρωπος σὺ γ' ἐὰν ἔχῃς νόσον, χαίρεις
διδύς.

ita enim est concipiendum, ut versus consistat.

Liberalis haud es ipse: morbum habes, lubet dare.
Ego malim κατὰβαλὼν. quomodo mox κοινω-
νικώτερος (ita enim scribendum, non κοινωνικώτε-
ρος) & cum Xyl. lucet peritiorum intelligi, nam κα-
βάλλειν pro lucetore, quod Xyl. autumat dici,
exemplo carere existimo. κατὰβάλλειν deicere, pro-
sternere, colluctantibus est frequentissimum: quos
ait Galen. in Hippocr. aphor. 3. αὐτὸ τὸτο ἔργον
ποιῆσαι καὶ τὸν βίον ἀπαντα, τὴν διατελεῖν ἐν
γυμνασίοις τῶν κατὰβάλλειν ἐτέρους ἐναυα. Eustath.
ad Hom. Il. l. v. 206. Τὸ κατὰβάλλειν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀντὶ
τῶν ἐβόλῃ, ὅ ἐστι, ἔδειτο: ἢ βασιλεὺς ἀνὼ, ὅτι κα-
τὰβάλλειτο: ἔπειτα καὶ ὁ πῶτος κατὰβάλλει τὸν ἀντὶ-
πῶτον. itaque artem istorum Galenus idem lib. ad
Thrasylum. non tam γυμνασικὴν dici postulat, quam
κατὰβαλὼν. five, ut Lacones efferebant, κατὰβα-
λὼν. qui &, inquit is, κατὰβαλὼν τὸν ἐαυτῷ γὰ
ρατὴν ἐν τὸν ἐν ταύτῃ πειραμύρον, ἢ ἰσχυρότερον.
in hoc studio emuritos, non validiores sese dicunt esse,
sed prosternendi peritiores. Atque ita revera Sparta-
nus quidam autore Plutarcho in apoph. de anta-
gonista suo, à quo in certamine superatus &
prostratus fuerat, dixisse fertur; ὅ μὲν ἂν κρείσσων,
ἀλλὰ κατὰβαλὼν. non est melior me aut forti-
or, sed deicendi sive prosternendi peritior. Quod &
respexisse Marcum istuc, mihi probabile admodum
videtur: quasi dixerit, κατὰβαλὼν τὸν σε ὅτι περ;
vel, ἀλλ' ὅτι περ; est aliquis te lucet peritior, sive
corporis robore viribusq; validior? at te benigni-
or, aut modestior, &c. nē existat. hoc enim in te po-

situm est: illud non item. vel, hoc si minus exte-
riterit, nihil est quodd ea in re, aut ille superiorem
te esse sese gloriatur, aut ipse ab ullo superari te
dedecus ullum existimes. Quod Agesilaus ali-
quandō Persarum regem magnum pradicanti, τί
δ' ἐμὸ γὰρ μέζον ἐμεῖ; & ἐμὴ καὶ διχνοπέρος; Plut.
dese laudand. quod contractius & λακωνικώτερος
dici poterat, τί μέζον, ἢ καὶ ἀμείνον; Plato ep. 4.
Ἀνδρεία μὲν γὰρ καὶ τὰ καὶ, καὶ ῥά μιν διεισεύειν, δὲ-
ξεν ἂν καὶ ἐτέρων ἐν πᾶσι ἀληθεία καὶ καὶ διχνο-
σύνη, καὶ μεγαλοπρεπεία, καὶ τῷ πᾶσι πάντα ταῦτα
ἐυθυμώσιν, ἐυμεταίης τὴν ἀντιποιωνίαν τὰ
ποιῶντα πᾶν. οἰκώτω; τῷ ἄλλων διατρέχειν. πᾶσι τῶ-
των δ' ὁ μέγιστος ἐστὶν ἀζών. Nihil, opinor, ad Mar-
ci mentem aperiendam accommodatius dici po-
tuit. Vide ad lib. 3. § 4. Epictet. enchir. c. 42.
Οὐτοι οἱ λόγοι ἀσύντακτοι, ἐγὼ σε πλεονώτερος ἡμι.
ἐγὼ σε ἀρετῇ κρείσσων; ἐγὼ σε λογικώτερος; ἐγὼ σε ἀρετῇ
κρείσσων. ἐκείνοι δ' ἄλλοι σωματικῇ; ἐγὼ σε πλεονώ-
τερος; ἢ ἐμὲ ἀρετῇ κρείσσων; ἢ ἐμὲ ἀρετῇ κρείσσων. οὐδὲ
γὰρ ἐπεὶ κρείσσων, ἢ ἐπεὶ ἀρετῇ. Gemina habes l. 5. § 5.
& infr. § 66. Adnotaverat nescio quis ad peri-
ochae huius caput verba haec. ἢ ἐστὶν ἀρετῇ τῶτο, ἀλ-
λά τῷ ἀνωτέρω τῷ πᾶσι τῷ Πλατωνικῶν σωματικῇ.
quod in contextum postea cum irrepsisset, nos
denuo furcillavimus: eō magis, quia etiam frivo-
lum, falsum est, non alienum duntaxat.

Εὐτακτότερος δὲ τίς συμβαίνει πιν] Translatum
à re militari, in qua de eis usurpatur, qui, quic-
quid obveniret, ordinem non turbant, quicquid
fuerit injunctum, citra tergiversationem aut
querimoniam exequentur. Xenophon. Cyri insti-
tut. lib. 1. Εὐτακτοτέρους καὶ εὐπειθετέρους ποιεῖ. E-
pictet. l. 3. c. 24. Ὁ καὶ δὲ καὶ ἀρετῇ, καὶ καὶ καὶ, τὸς
τ' ἐστὶ, καὶ πᾶσι ἐλπίσιν, καὶ καὶ πᾶσι γέροντες, πᾶσι
μόνον τέτρω ἐστὶ, πᾶσι τῷ αὐτῷ καὶ ἐν καὶ καὶ εὐ-
τακτῶ καὶ εὐπειθετῶ τῷ δεῖ.

§. 53. Ὁ σὺν ἔργον] Vide l. 5. § 3, 14.

Κοινὸν θεοῖς καὶ ἀνθρώποις λόγον] Vide ad l. 3.

§ 4. συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν.

Ὁφελείας τυχεῖν] ita infr. § 74. ὀφείλου, πρῶ-
τος καὶ φύσιν. Et l. 11. § 4. ποιῶν καὶ κοινωνικῶς
ἐκὼν ὀφείλημα;

§ 54. Παύλα καὶ καὶ διωκεῖς] Vide l. 8. § 45.
Senec. Medea, 2. 1.

Nusquam potest non esse virtuti locus.

Ἐπὶ σὲ ἐστὶ] Vide ad l. 2. § 11. ἐπ' αὐτῷ τὸ
πᾶν. & l. 10. § 32.

τῷ παρόντι συμβαίνει] ita deinceps leg. καὶ τῷ
παρόντι συμβαίνει.

Θεοπρεπὲς εὐμεταίης] Vide ad l. 6. § 2, 32. &
l. 10. § 21. Epictet. differt. lib. 3. c. 26. ἔστι
ἐπίσημη καὶ ἐννοεῖ, ὅτι ἐὰν τῷ θεῷ πρῶτος καὶ ἀρετῇ
ἐαυτὸν, διαδίδεται ἀρετῇ. πᾶσι λέγεις πρῶτος καὶ
ταπεινῶς; ἢ ὅτι ὁ καὶ ἐστὶν καὶ αὐτὸς δέλη;

ἡ δὲ ἀνὰ ἐκείνῃ μὴ δέλη, τὸ τοῦ αὐτὸς δέλη. Vide infra § 56. Sen. ep. 74. Placeat homini, quicquid Deo placuit.

[Εὐφροσύνη] compositio duriuscula, sed gemina illi Epicteti differt. l. 2. c. 20. ἡ εὐφροσύνη &c. Sunt autem compositiones istiusmodi apud Stoicos nimis quàm familiares. Vide Epictet. l. 2. c. 5. ad l. 4. § 1.

§ 55. Τὸ ἐξ ἑστῆς κατασκευῆς] Vide l. 5. § 16. & supra § 53. ita l. 12. § 12. Τὸ ἐξ ἑστῆς φύσει. Clem. Alex. Strom. l. 1. Φύσει δὲ αὐτὸ κοινωγικὸς καὶ δικαίος ὁ θεὸς ἡμῶς ἐδουλόγησεν.

Τὸ σωματικὸν πάθος] Vide ad l. 3. § 6.

Ἡ νερό ἐδύλην παρὰ τὸν δύν] Vide ad l. 2. § 2. ψυχῆς τάξις ἡ γαμονικώτερη. Plut. adv. Epictet. & in ista principatum obtinet τὸ ἡγαμονικόν κατ' ἐξοχὴν sic dictum. Ἀποπον τὸ κατὰ πόνον καὶ βελούδατον ἢ ἐν ἡμῶν ἡτῆσθαι ἀπὸ πινού. Aristot. ethic. magn. l. 2. c. 6. Et Eudem. l. 5. c. 12. Ἀποπον ἀν' ἐπὶ, ἢ τὸ χεῖρον ταύτης δύν, καὶ ὡς περὶ αὐτῆς ἔσται. Idemque polit. l. 1. c. 4. Τὸ ζῶον παρὰ τὸν συνείσκειν ψυχῆς καὶ σώματος ὡς τὸ μὲν ὄργανον ἐστὶ φύσει, τὸ δὲ ἀρχαῖον. Δεῖ δὲ σκοπεῖν ἐν ταῖς κατὰ φύσιν ἔχουσιν μάλλον τὸ φύσει, καὶ μὴ ἐν ταῖς διευθετούμεναι. — ἔστι δὲ ἐν παρὰ τὸν ἐν ζῴω θεωρητῶν καὶ διαποτικῶν ἀρχῶν καὶ πολιτικῶν. ἡ κατὰ τὴν ψυχὴν τὸ σῶμα ἀρχαῖον, διαποτικῶν ἀρχῶν ὁ δὲ νῦν τῆς ὁρέξεως, πολιτικῶν καὶ βασιλικῶν. Salust. bell. Catilin. Nostra omnis vis in animo & corpore sita est. animi imperio, corporis servitio magis utimur. Tertull. de bapt. c. 4. Spiritus dominatur; caro famulatur. Et Aug. homil. 37. Anima dominatur; caro servit: anima superior est; caro subiecta est. Recte itaque Hesych. in ascetic. c. 1. § 33. Μη ἀνυπότακτα τῷ κυρίῳ καὶ παρὰ τὸν πῶλον καὶ δέλη. Vide infra l. 10. § 38.

Τὰ κατὰ λογικὰν ἀρχὴν λογικὸν ἔνεκον] Vide l. 5. § 16. & Epictet. differt. l. 2. c. 8

Χρηστικὴ πᾶσιν ἐκείνοις] Probat hinc mentis principatum Epictet. l. 2. c. 23. Vide ad l. 5. § 21. & l. 10. § 39. Clemens Strom. l. 1. Ἐν κατὰ λογικῶν, καὶ τοῖς μαχίμοις ζῴοις, δι' ἐμψύχων τῶν κατὰ φύσιν, ψυχὴ τὴν τὰ φύσιν καὶ νῦν ἐν τῶν τῆς ψυχῆς παρὰ τὸν, ὡς ὁπικρατὺ μὲν τῇ ἀρετῇ, λογισμὸς δὲ τὸ τακτικόν.

Τὸ ἀσκήσιον πιν] Vide ad l. 3. § 9.

Εὐδία ἀσκήσιον] Vide ad l. 10. § 11, 12.

Ἐκεῖ τὰ ἐαυτοῦ] ἀπὸ τῆς, forsan. quod est significantius, & Marco familiare, Vide ad lib. 4. § 49.

§ 56. Ὃς ἀποτιθησκὼτα καὶ μήχει νῦν βελούδατον] Periochae istius Seneca meliorem interpreter frustra quaesiveris. Sic ille epist. 12. Sic ordinandus est dies omnis, tanquam cogat agmen, & consummet atque expleat vitam. Pacuvius qui Syriam usum fecit, cum vino & illis funeris epulis sibi par-

rentaverat, sic in cubiculum ferebatur à carnā, ut inter plausus exoletorum hoc ad symphoniam caneretur, βελούδατον, βελούδατον. nullo non se die extulit. hoc quod ille ex mala conscientia faciebat, nos ex bona faciamus, & in somnum ituri, leti hilarisque dicamus, Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. crastinum si adjecerit Deus, leti recipiamus. ille beatissimus est & securus sui possessor, qui crastinum sine sollicitudine expectat. quisquis dixit, Vixi, quotidie ad luctum insurgit. Quod Flacc. l. 1. epist. 4.

Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Grata superveniet, quae non sperabitur hora.

Idem Senec. epist. 101. Sic formemus animum, tanquam ad extrema ventum sit. nihil differamus: quotidie cum vita paria faciamus. Martial. l. 4. ep. 54.

Si sapiis, utaris totis, Coline, diebus:

Extremumque tibi semper adesse putes.

Eumolpus apud Petronium: Ego sic semper & ubique vixi, ut ultimam quamque lucem, tanquam non redituram consumerem. Vide ad l. 3. § 8.

Ἐκ τῆς ἀφύπνου] idem quod lib. 6. § 41. ἐκ ἀφύπνου. ex abundantia.

§ 57. Μόνον φιλοῦν] hoc est, quod Epictet. differt. l. 1. c. 1. ἀρκούντες τὰς δευτέρας. Vide ad l. 3. § 4. & l. 10. § 12. Vide & Democritum supra ad § 27.

Τὴν ἀφύπνου] Vide ad l. 4. § 18. & l. 10. § 20. Epictet. l. 2. c. 7. Ἄλλο γὰρ π ζήλεις, ἢ τὸ ἀμείνον; ἄλλο ἐν τῷ ἀμείνον, ἢ τὸ τῷ θεῷ δοκῶν; & l. 4. c. 7. κρείττον ὁ δὲ θεὸς δέλη, ἢ δὲ ἐγώ. Male ista cum sequentibus commisit Xyl.

§ 58. Ὃς αὐτὸς συνέβαινον] Itā solatur se Merope in Euripidis Cressphonte: (Plut. exhibet in Consol. ad Apollon.)

Τετάρτοι πᾶσι δὲς ἐκ ἐμοὶ μόνῃ βροτῶν,

Ὅσα ἀνδρὸς ἐσέρμεθ'. ἄλλαι μύεσαι

Τὴν αὐτὴν ἐξέλυτλανται, ὡς ἐγώ, βλοῦν.

Orbata natis mortuis, spoliis viro,

Non sola ego hominum: mille sunt aliae, quibus

Toleranda fuit haec vita, quae nunc est mihi. Grot.

Juvenal. Sat. 13.

— nec rara videmus

Quae pateris: casus multis hic cognitus, ac jam

Tritus, & à medio fortune ductus aceruo.

Itaque ut Menandor:

Παρηγόριον τὰ κατὰ δὲ ἐτέρων κακῶν.

Solari alienis ex damnis velis tua.

Siquidem ut Senec. Troad. 4.

Ferre quam sortem patiuntur omnes,

Nemo recusat.

Quem & vide ulterius id argumenti ib. protelantem. Vide & ad l. 11. § 12. de Tragediarum usu. Facit huc Democriti techna illa, quā Dario uxoris obitum impotentius simul ac obstinatiū lugenti illust. Spem faciebat regi posse se illam vitam restituere, si res ad id perficiendū necessariae suppeditarentur. rege

genihil non libentissimè suppeditaturum se pollicente; reliqua quidem omnia sibi suppere aiebat, unicum tantum deesse. id quidam esse perconranti, respondit, *Ἐι τῶν ἀπινδύτων οὐδένα τῶ τῶν τῆς γυναῖκος ἐκτελειν, οὐδὲ αὐτῷ ἀναδιδόναι*, h. e. Si uxoris tumultu tria tantum nomina inscriberet hominum, qui sine luctu vitam exegissent, fore statim ut revivisceret illa. Narrat Julian. Imperat. *epist.* 38. *ἀπινδύτων* autem nomine intelligo potius, qui neminem luxissent, quàm cum Gallo interprete, *quis nemo luxisset*. Subjungit enim Julianus Democritum, cum rex *μυθῖνα ἀνδρα*, virum nē unum quidem istiusmodi reperisse posse se profiteretur, more suo ridendi vocabijscille, *Ἐγὼ δὲ πάντων ἀτοπώτατα, θρηναῖς ἀνὰ δούλῳ, ὃς μὲν ὅ αλλοίῳ ποσὶ ὅρ συμπαλῆς, ὁ μὲν δὲ ἕνα τῶ πῶποτε γεροντότων ἀμοιεν δικῶ παύς ἔχων ὑπεῖν*; Et te, omnium insipissime, cum nē unum quidem ex omnibus qui unquam fuerint, reperire possis, cui ejusmodi nihillicquam obtrahit? Interpretationem vocabuli confirmat & Lu-

ciatus in *vita Demosthenis Cynici*, quem ille Herodotico filii mortem immoderatius lugenti, pari technâ illiuslibi refert, τὸ πωλίδος τὸ ἐκείνου ἀναγκαῖον πολιτικόν, οἱ μόνον αὐτῷ τρεῖς πινὰς ἀνθρώπων ἐννομάσθαι μνησθῆναι πῶτοντα πινενθῆκαί τας. quod ille cum præstare nequiret, subiecit Cynicum, ἔπειτα, ὃ γὰρ οὐκ, μόνον ἀφ' ὧν τὰ πάχυν νομίζεις, ἀπὸ τῶν ὀρέων πίνεις ἀμοιβὴν; Ità Luciano qui ἀποκρίνται dicitur, idem Luciano πίνεις ἀμοιβήν nuncupatur. Nec inficetur Socratis illud, quod Plut. de *Apollon.* sic refert. Ἐἰ σωμηνέω χαυμῶνις τὸ κοινὸν τὰς ἀποχρᾶς, ὥστε διελείπει τὸ ἴσον ἐξέσται, ἀπὸ τῶν αὐτῶν πᾶσι τοῖς αὐτῷ λαβόντας ἀποκρίσθαι. Herodot. l. 7. his verbis expressit: Ἐἰ πάντες ἀνθρώποι τὰ οὐκ ἴσα χαχθὲν οἱς μέσση σωμηνέωμεν, ἀλλ' ἔσται ἐκλυδύμιοι τοῖσι πησίοισιν ἐκλυψήμεν; ἵς τὸ ἴψι πάλαι χαχθὲν ἀσπασίως ἐξέσται ἀπὸ τοῦ ἀποκρίσθαι τὸ ὅπισθεν, τὰ ἐπὶ πρῶτοντα.

Πει το πως χρησται αυτους ελθειν γινεσθαι] U-4
tile admodum documentum, ut non tam animo
oburbemur de eis quæ nobis fecius obtigerint,
quam cogitationem in hoc totam defixam habea-
mus, quomodo eventus illos adversos probè u-
tendo, in rem nostram convertamus. Facit huc
cumprimis totus ille Plutarchi tractatus de utili-
tate ex inimicis capienda. Sed & Maximi Tyrii di-
st. 35. "Οτι εστιν εἰς τὴν ψυχὴν αἰσιναι σπαν ὀφελιμὸν. Et
Epicteti l. 3. c. 20. "Οτι ἀπὸ πάντων τῶν ἐκ τῆς ὀργῆς ὀφελιμὸς.
50
"Ταν σε ἔσται, σι, malim. Vide ad l. 4. § 1,
49. & l. 10. § 33. & infra § 68. Epictet. l. 4.
c. 10. "Εἴς τι παύτι τοῦ ἀποβάντι χρηθεῖαι καὶ
ῥύσιν; καὶ εἰς τί σε καλύπτει δυνάμει. μακάρι ἂν μοι
λέγα, Πῶς γένηται; πῶς ἀποβῇ; ὅπως γὰρ αὐτὸ γένη-
ται, καὶ αὐτὸ εὐχόμενος καλέωμαι, καὶ ἔσται σοι τὸ ἀποβάν
ἐν τῷ ᾧ.

Μόρον ποιεῖς, καὶ δὲλα σταυρὸν χαλὸς τῷ Νι
vitiosa sit Scriptura; σταυρὸν χαλὸς, i. e. tibi bonus,
dicit, non eò sensu quò Jafon Siracid. c. 14. v. 5.
Ὁ πυνηρὲς ἑαυτῷ, πίνει ἀγαθὸς ἔσται; Qui sibi ne-
tibi benefeceris, collaudabunt te homines. aut quò Eu-
ripides versu illo celebratissimo, apud Platon. Hipp.
maj. Cicer. ad famil. l. 13. ep. 15. Plut. de latend.
in Alex. & Caton. maj. Lucian. apolog. Stob. corn. 2.
tit. 3. alios.

മിശി സമുദായം, ദൈവം ഉള്ള മുമ്പായി സമർപ്പം.

Odi professum sapere, sibi qui non sapit.

Sed quò Apostolus dixit, *ad Rom. c. 14. v. 22.* Πίστιν ἔχετε; καὶ αὐτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. *Fidem habetis? habet apud te in conspectu Dei.* i. e. sis temetipso Deoque teste contentus. καὶ πύμπαν, καὶ αἰ ἀλαζονεύ. Epictet. l. 3. c. 23. quò Socrates in *Platonis sympos.* tibicinam jubet, αὐτὸν ἑαυτοῦ, *sibi canere.* Unde Iffmenias, eundemque imitatus Julian. in *misopog.* ταῖς μάταις ᾄδων, καὶ ἑαυτοῦ. ex Antigenidis præceptoris monito, qui populo minùs placentem iussit, *sibi canere & Musis.* Cicer. Bruto. quò Epictet. l. 4. c. 8. Σαυτῷ φιλοσόφησθον. qui & *ibid.* de Euphrate, Καλῶς ἑυρεάτης ἔλεγεν, ὅτι ὀπίπολὺ ἐπειράμην λανθάνειν φιλοσόφον, καὶ ἦν μοι, φησί, τότε ἀξέλιμον. πρῶτον μὲν γὰρ ἦδ' ἦν, ὅσα χαλῶς ἐποίη, καὶ ὅτι ἐὰν τοῦ διατάξαι ἐποίη, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ. ἦδ' ὅσον ἑαυτοῦ καλῶς, κατεσθ- μύρον ἦσαν τὸ βλεψαμα, τὸν σπείσασπεν. πάντα ἐμοὶ καὶ τῷ Θεῷ. Greg. Naz. ep. 60. Τὰς μὲν πολλὰς ἔα χαίρειν, καὶ ἵ) κολοῖς πῆσιν ἀπ' αὐτῶν μαζίνοντας αὐτὸς ἢ σαυτῷ χρῆσθαι συμβέλον καὶ τῷ Θεῷ. Vide *infra* § 67. & l. 9. § 26. & l. 10. § 59. Xyl. Stude, ut tibi ipsi in omnibus actionibus honestatem confectus videaris. quem & Cafaub. sequitur. Cæterum, ut quod revera fubesse sentiam, liberè eloquar; hæc omnia præter Marci mentem prorsus existere aurum; locumque, qui trajectione laborat, ità operâ leviculâ restituendum. μέντοι πρὸς πᾶσα πάντα. καὶ θέλει χαλῶς ἵ) ἐπὶ πάντας ὁ πρῶτος. formula familiaris in eis, quibus cautio præcipitur monitis. πρὸς πᾶσα σαυτῷ & πρὸς πᾶσα ἐαυτοῦ. Siracid, c. 29. v. 23. Luc. Evang. c. 17. v. 3. & c. 21. v. 34. & *Ath.* c. 5. v. 35. & c. 20. v. 28. pro quò & Paulus, ἐπὶ καὶ σαυτῷ, dixit, *ad Tim.* ep. 1. c. 4. v. 16.

Kαὶ μέντοι ἀποστρέφον, ὅτι καὶ διέδοχον ἐπ' ἑνὶ
 ἀνδρὶ; leg. forſan, καὶ μέντοι ἐπ' ἀποστρέφον. ὅτι
 διέδοχον, ἐπ' ἑνὶ ἀνδρὶ; in utriſq; autem illis, hoc
 eſt, tum in illis ſibi dimittendis, qui ſecius ſe ge-
 runt, tum in rerum iſtarum, quæ contingunt, ulu,
 medium quiddam eſſe, nec bonum ſc. nec malum,
 illud circa quod actio tua verſatur. Hæc ex con-
 jectura non improbabili. nam interpretes quæ re-
 præſentant, quomodo ex lectione, quam admittunt,
 elici poſſint, nullus video. Epist. l. 2. c. 6. *A

ἀρετῆς) τὸ φέρωπον, ὅταν ἡ ἐνδὸν διάθεσις ἐπιπλάσῃ ῥῆμα πρὸς τὸ ἐξελθεῖν ἐπικρατῆς, ὥστε ἡδὲ παρὰ πτωχεύει τῷ ἰδίῳ καλυπτομένῳ vid. sup. ad § 23.

§ 61. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοιοτέρα.] Artem vivendi luctatoriae magis quam saltatoriae similem esse dicit, primò, quia hoc est in utraq; illa principale, cavere nè deiciaris, sed consistas jugiter: cum in saltando, nontam de consistendo, quam de gesticulando laboretur. Apost. ad Ephes. c. 6. v. 11. *σεῖς τὸ δουλεύειν ὑμᾶς σῆναι* ὅτι ὅστις ἡμῶν ἐν πάλῳ, &c. Et mox: v. 12. *ἵνα δουλεύῃτε ἀντιστάναι ἐν τῇ ψυχῇ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς καταρριπτομένοι σῆναι*. Vide sup. ad § 51. & Petr. Fabr. agonist. l. 1. c. 11. deinde etiam, quia in saltando stericulos & gesticulationes omnes præmeditatas apud se saltator habet, fuoque in illis exprimendis exhibendisq; artificio simul & arbitrio utitur. cum in lucta ad adversarii technas conatusq; attendere atq; accommodare se is qui luctatur, necesse habet. quâ ratione & τῇ κωλύσει καὶ βιωτικῇ confertur. Vide infr. ad § 38. aliâ autem ratione saltatoria dissimilem fecit artem vivendi, lib. 11. § 1. & l. 12. § 9. ibi vide sis.

Ὁν συγγνωσκόμενα.] quæ ideo graviora videri solent, quia minùs prævisa sunt. siquidem præmoneri præmuniti; quòd vulgò dicitur. Bern. in concion. solenn. 33. & de divers. argum. 37. & prævisâ jacula minùs feriunt. Gregor. Rom. in Evang. hom. 35. Et contrâ, Ταράττει τὸ παρὰ γνώμην κινήσει, καὶ πολλὰ παύσει ἀδύμην. Demosth. 30. Olymth. 1. & Thucydid. apud Theophylact. ep. 30. *Διότι τὸ φέρωπον τὸ αἰφύδιον καὶ ἀεὶ προσδύκεται, καὶ πάλαι ποτὶ λόγον ἐνυπνιάζον*. Itaque Senec. ad Marc. c. 9. Necessè est magis corruamus, qui quasi ex inopinato ferimur. quæ multò antè prævisa sunt, languidiùs incurramus. hic nos error decipit, hic effeminat, dum patimur, quæ nunquam pati nos posse prævidimus. aufert vim præsentibus malis, qui futura prospexit. & ep. 76. Præcogitati mali molis istus venit. Et de tranq. cap. 11. Si non quicquid fieri potest, pro futuro habes, das in te vires rebus adversis, quas infregit, quisquis prior vidit. Et ad Helv. c. 5. Illis gravis est fortuna, quibus est repentina. facile eam sustinere potest, qui semper expectat. nam & hostium adventus eos prostermit, quos inopinatè occupavit: at qui futuro se bello ante bellum paraverunt, compositi & adaptati, primum, qui tumultuosissimus est, istum facillè excipiunt. Gregor. idem in Job. l. 13. c. 8. Improvidi dum mala quæ ventura sunt prævidere nesciunt, tantò eis graviora sunt, quantum ab eis inopinatè tolerantur. firmis autem mentibus rebus adversis non veniunt, qui priusquam veniant, prævidentur. Vide ad § 68. & l. 4. § 46.

§ 62. Ἀκούεις πάλιν.] Etiam leges veniam accedunt, ex involuntate & necessitate delinquenti, ut Tertullian. apolog. c. 45. *ἐν γνῶμον ἄρ' ὅτι*

τὸ ἀκούειν. Cleon. apud Thucydid. l. 3. Et Athenienses in purgatione sui apud eundem l. 4. *Πάν δ' οἷός τ' ὃν πάλιν καὶ δευτέρῃ κατεργασμένην συγγνωμὴν πρὸς γένεσιν καὶ σεῖς τὰ δεῖν. καὶ γὰρ οἱ ἀκούειν ἀμαρτυριῶν καταφυγὴν ἔστιν* πρὸς βωμῆς, παρὰνομίας τε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκη κακοῖς ὀνομαδῆναι, καὶ ἐκ ἐπὶ τοῖς οἷς ἐξυμφορῶν πειλημῶσι. Demosth. pro coron. *Ἀδικῇ τις ἐκὼν; ὁρῶν καὶ πτωχεύει κατ' αὐτὸν. Ἐξήμαρτε τις ἀκὼν; συγγνωμὴ ἀπὸ τῆς πτωχείας τάττει*. Maxim. Tyr. differt. 41. *Ἐλεῖται τὰ ἀκούειν. μισοῖται τὰ ἐκείειν*. Aristoteles ipse ethic. Nicom. lib. 3. c. 1. *ἐν μὲν τοῖς ἐκείτοις ἔπαινοι καὶ φόροι γίνονται ἐν δὲ τοῖς ἀκούτοις συγγνωμὴ, ὡς ὅτι ὅ καὶ ἔλεος*. & lib. 5. c. 8. *Ἀδικῶν μὲν καὶ δικαιοπραγῶν, ὅταν ἐκὼν τις παρατῇ, ὅταν δὲ ἀκὼν, ὅτε ἀδικῇ, ὅτε δικαιοπραγῇ. ἀδικησάτω καὶ δικαιοπραγῶν, ἀδικῶν καὶ ἀκούων, ὅταν γὰρ ἐκείτοις ὅ, φέρωπον αἶμα καὶ ἀδίκημα τὸτε ὅστις ὅτε ἀδικῶν πρὸς αὐτὸν, ἀδικησάτω καὶ ἀκούων, ἐν μὲν τὸ ἐκείτοις σεσση. eadem habet & ethic. Eudem. l. 4. c. 6. Verum cum in istis ἀκούτοις vel ignorantia semper vel vis aliqua intercedat: ignorantiam quam facti vocant, intelligit Aristoteles: juris sive officii, vel veritatis saltem dogmatumque in quibus illud fundatur, Marcus noster. parique modo ille vim eam intelligit, quæ à principio externo infertur, ὥστε ἐν ἐπεί τῆς λαβῆς πρὸς τὴν δόξαν τὴν δόξαν τὴν δόξαν. iste eam, quæ ab interno proficiscitur ac profluit. Vide l. 8. § 14. & l. 10. § 30. & l. 11. § 18. Clemens autem Strom. l. 1. *ἔτι δὲ οἱ ἔπαινοι, ἔτι οἱ φόροι, ἔτι αἱ πάλαι, ἔτι αἱ κολάσεις, δίκαιαι, καὶ τῆς ψυχῆς ἐχέουσιν πρὸς ἐξουσίαν τῆς ὁμῆς καὶ ἀφοριμῆς, ἀλλ' ἀκούσι τῆς κακίας ὄντι. ἐπὶ δὲ οἱ ἀμαρτυριῶν περιστάσεις καὶ ὁρμὴ κατὰ τὴν δίκην ἀμαρτυρίαν ὅ καὶ ἀκούσι ἐπὶ ὅτι κατὰ τὴν ἀγνοίαν καὶ ἀμαρτίας ὄντι ὁλιγορῶν ἀποσῆναι, εὐκότως αἱ κολάσεις. καὶ γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἀκούειν ἀλλ' ὅταν δὲ ἐαυτὸν τις καὶ δὲ ἀκούσι πρὸς τὴν ἀκούειν, αἰπώμενα σὺν τῷ. ὡς δὲ καὶ τῆς κακίας ἀκούσι ὄντι. ὡς γὰρ αἰρεταί τις κακὸν, τῇ δὲ ἀπὸ αὐτοῦ ἡδονῇ σιωπῶνται, ἀγαθὸν ἀπολαβὼν ληπτὴν ἡρεῖται. ὡν ὅταν ἐχόντων, τὸ ἀπαλλάττειν τῆς ἀγνοίας, τῆς τε αἰρέσεως τῆς φωνῆς καὶ ὁπότερ' αὐτῶν, καὶ τῶν τῶν τῶν καὶ συστατὶ διὰ τὰς ἀπατηλας ἐκείναις φαντασίαις, ἀπόκειται ἐφ' ἡμῶν. Ità & peccatum aliquo modo neutiquam voluntarium facit, nec peccantem tamen ideo poenæ merito liberat: quia nimirum non est ἀκούσι ἀκούειν, sed κατὰ τὴν tantum, quatenus corrumpitur iudicium κατὰ τὴν πρὸς τὴν καὶ ἐκ τῆς περιστάσεως ἐξερπημένων, ut Marcus loquitur l. 12. § 3.**

Ὅτε ἀμαρτυρήσεις διήρη] neq; testimonio egebis, opus habebis, interpretes uterque. malim, neq; testimonium, id est, approbationem ab illis petes. ratio annexa, ab eorum dispositione interiore, huc trahit.

Ἐπὶ βλάπῃ] suspensa relinquitur, prout exhibetur, oratio, cum desit verbum ad quod conditionalis se recipiat. leg. ergo (opinor) εἰς βλάπῃ. nam εἰ βλάπῃ, minus placet. quod tamen lectione recepta tolerabilius esset. vel εἰς βλάπῃς, participium in verbum transmutando. sed prius illud arderet magis.

§ 63. Πᾶσι ψυχῇ] Platonis esse Epictetus monet, à quo etiam laudatur, differt. l. 1. c. 28. & l. 2. c. 22. Ex ejusdem *Protagora* sumptum annotat Xyl. ubi tamen non comparat. Quae ibi Plato, ad l. 11. § 18. dabimus. Ceterum in *Sophist.* statuit πᾶσι ἀκούον ἀμαθίαν ἔχειν. Astipulari videtur pervulgatum illud, Nemo vult falli. Epictet. differt. lib. 4. c. 1. τίς δέλεῖ ἑὺν ἑαπαπόμῃ, περὶ πῶν; Aug. de verb. Ap. serm. 30. Quis est, qui velit decipi? da mihi hominem religiosum; non vult fallere: da impium, sacrilegum: fallere vult, falli non vult. nolunt fallere boni; falli autem nec boni volunt, nec mali. Idemque *Enchir.* c. 17. Usque adeo rationalis natura refugit falsitatem, & quantum potest devitat errorem, ut falli nolint etiam quicunque amant fallere. Verum quæri potest, quomodo verum hoc sit, nullam animam veri notitiā sponte destitui: cum Petrus Apostol. de impiis ac flagitiosis quibusdam dicat, λαμβάνει γὰρ αὐτοὺς τὸ πῶς δέλονται. Ista illos veritas volentes fugit. scilicet, quod Bernard. de gradib. humil. 2. ut libentius peccent, libenter ignorant, Et, quod Tertull. apolog. c. 1. Non libet rectius suspicari; non libet propius explorari. malunt nescire, quia jam oderunt. nolunt scire pro certo, quod se nescire pro certo sciunt. ideo & credunt quae non probantur; & nolunt inquiri, ne probentur non esse, quae malunt credidisse. Verum quod in schola dicitur, neminem bonum quā bonum odisse, ita verum quā verum nemo aversatur; etiam si alia ratione, quatenus nimirum sibi minus illud expedire arbitrat, aut affectibus ipsius adversari videtur, haud libenter eidem assentiatur. Vide Thom. summ. part. 1a. 2a. q. 29. art. 5. Ceterum in Platonis sententiam descendere videtur Clemens Alex. loco superius ad § 62. indicato. τὸ μὲν ἐπὶ τῆς ἀληθείας, καὶ νόου ἐστὶ τὸ ὅτι ἀληθεύειν καὶ τὸ ὅτι ἀδελφεύειν, ἀγαθὸν ἢ ὅτι ἀγαθὸν ἀκούσας μὲν σέβειν, ἀνθρώποις σέβειν καὶ ὁμοῖς, ἢ ἐλαπίσιν, ἢ ζῴων, ἢ βλαπέντες, καὶ μὴ πειθεσμένους. ὁ μὲν δὲ πειθεσμένος ἐκείνῃ ἡδὴ παρὰ τὴν ἀλήθειαν κατέχευται ὅτι μὴ πειθεσμένος ἐκείνῃ ἀμαθὺς ἐστὶν ὅτι μὴ ὁ χρεῖται, ὅτι ὁ ἀβρῶν ἐξ ἀνθρώπου καὶ δαίμονος βιάζεται τε πλάττει ἐδωκέν τε καὶ ἀλγύνειν, φιλοεικία τε αὐτὸ καὶ θυμὸς, καὶ τὸ δόξασαι καὶ ἐπὶ πᾶσι ζῴων, ὅτι ἡτοι ὅτι ἡδὴ καὶ ἀληθείας, ἢ καὶ ὁ βλάπῃς. Sed rem ipsam quod attinet nihil à nostris alienum habet.

Ἄνθρωπος ἔν καὶ ἀνθρώπῳ] nemo, inquit, sponte privatur, aut veritate, aut virtute. quod idem habet

& l. 11. § 17. In hunc sensum conceptus est senarius ille, quem adducit, & simul etiam in hac parte refellit Aristoteles *ethic.* l. 3. c. 5.

Ἄνθρωπος ἔν καὶ ἀνθρώπῳ, ἢ ἀνθρώπῳ μὲν.

Nolens beatus nemo, nec sponte est malus.

nec aliter intellexisse philosophum docent, quae subjungit statim: Ἐοικε τὸ μὲν ἰδέσθαι, τὸ δὲ ἀλγεῖν. μαρτυρεῖται μὲν γὰρ ὅτι ἀνθρώπῳ ὅτι μαρτυρεῖται ὅτι ἀνθρώπῳ. Proinde accentum retrahere, quod τὸ πῶν ἐστὶν ἰδὲν, ut vir doctissimus in excerptis postulat, praeferentem prorsus auctoris forsitan, praeferentem proculdubio citantis existit. ut ne adjiciam, non deesse, qui pro mero Grammaticorum nugamento habeant illud de significatione ab accentu retracto immutata, cum translationem accentus eandem in aliis idem vocabulis ab Atticis usurpari animadvertant, citra ullam significationis immutationem, Vide Eustath. ad *Iliad.* 8. & H. Steph. de *dialect.* c. 25. Nec alio sensu Hercules apud Epicharmum ab Eustratio citatum per furorē a se gesta excusans inducitur, his verbis,

Ἄλλὰ μὲν ἐγὼ ἀναγκάσας τὰ δὲ πάντα πάντα
οἶμαι δὲ ὅτι εἰς ἐκὼν πῶν ἐστὶν, ἢ ἀπὸ ἑγὼν.

Hac ego ex necessitate facio quae facio omnia:

Quippe, ut credo, sponte pravus nemo, aut calamitosus est.

Vide *supr.* ad § 16. & ad l. 4. § 6. Sed & in eandem sententiam citra ambiguitatem omnem differtissime Plato ipse in *Timaeo*; ubi cum statuisse, primò τὰ πᾶσι ψυχῇ νοήματα διὰ σώματος ἔξιν γίνεσθαι, deinde νόον ψυχῆς, ἀντίον ἔχειν, ἀντίον δὲ νόον, μαθίαν καὶ ἀμαθίαν subjungit: ὁ νοῦς αὐτὸν καὶ ἀρετὰν ἔχειν καὶ τὸ πᾶσι πᾶσι ψυχῇ, ὅς αὖ νοῦς, ἀλλ' ὅς ἐκὼν κακός, κακὸς δὲ ἐξέσται. Et mox: Καὶ γὰρ ἐν πᾶσι ὅπου ἡδονῶν ἀκρετὰ καὶ ὀνειδῶν, ὅς ἐκὼν κακός, κακὸς δὲ ἐξέσται. διὰ τὸ πῶν ἐξιν πᾶσι τὸ σώματος καὶ ἀπὸ τοῦ πῶν κακός, καὶ ἀντίον σπασίγεται. ita restituit H. Stephan. quod perperam κακὸς ante legebatur. cui βεβαιώσω do ego Galenum in *dissertatione*, quā probare contendit, animam sequi temperaturam corporis c. 6. lectionem eandem exhibentem. huic autem lectionis genuinae asserere gratiam mutuam rependunt Platonis codices; ex quibus pro ἐξιν, ἐκὼν apud Galenum rependendum. Verum Aristoteli contra Stoicos & Platonem ipsum suffragatur, Platonis licet ipse, Maximus Tyr. differt. 41. νόος ψυχῆς μαρτυρεῖται νόος σώματος, καὶ πᾶσι καὶ ἀνθρώπῳ ἀντίον ἔχειν.

§ 64. Ὁκ αἰσθάν] Vide ad l. 2. § 1. & l. 4. § 8. Hesiodi *oper.* l. 2. v. 309. à Socrate laudatus apud Xenoph. *memorab.* l. 1.

*Ergo

* Εργον, ὃ ἐστὶν ἐν δυνάμει.

Marcus autem istic de labore an de dolore agat, (πὺνν liquidum vocabulum utrumque designat) ambiguum faciunt ea quæ sequuntur : & forsan utrumq; voluit.

* Οὐτε ἀφ' ὁποῦν, ὅτε αἰδύνει. Vide supra § 33. Καὶ μὴ περὶ δόξης opinionem nē adjeceris. nihil amplius ex opinione tua adjeceris, quàm quod sensus ipse renunciaverit. περὶ δόξης enim Marcus dixit, quod περὶ δόξης Epictetus, referente Gellio l. 19. c. 1. Vide ad l. 8. § 49. ubi Marcus ipse explicat, quid istic velit.

Πολλὰ πόνῳ τὰ αὐτὰ ὄντα, λανθάνει διαφανέως. a) oculo modo, sive clam & citra sensum nostrum, molesta sunt. ita interpres uterque. at quomodo nec sentientibus molesta esse possunt? itaque interpunctione mutata, & post λανθάνει adhibita, verto, multa quæ tædio nos afficiunt, non animadvertimus ejusdem esse cum dolore naturæ. Sensus hunc confirmant verba illa novissima. "Ὅταν ἐν πόνῳ πρὶ δόξης ἴδῃς, λέγει αὐτῷ, ὅπ' πόνῳ ἐστὶ δόξω. quod antè forsan non adverteris.

* Ὅπ' πόνῳ ἐστὶ δόξω] hoc vult. molestiam nobis facessere multa, quæ laboris in se vim atque naturam habeant, etiamsi in eis minimè laborare videamur. hujus generis esse gravedinem, æstum, malaciam, nauseam, & similia. itaque in istis etiam cum animi tenorem remittimus, à labore nos superari. Ejusmodi quiddam est, quod habet Tertull. de patient. c. 5. impatientia sola matrix est ad omne delictum. atque ut compendio dictum sit; omne peccatum impatientiæ ascribendum. malum est impatientia boni. nemo impudicus non impatiens pudicitiae, & improbus probitatis, & impius pietatis, & iniquus quietis. Ità etiam quietem ipsam, non minùs quàm laborem, sapenumero molestam esse, & quietis quoque impatientiā laborare contingit. Plutarch. de tranquill. ad l. 4. § 24. laudatus : "Εὐνὴ δὲ καὶ τὸ μὴ περὶ αὐτὴν πολεμικὴ εἰς ἀδύναμιν καὶ δίστησιν. Ennius Iphigen. apud Gellium l. 19. c. 11.

Ozio qui nescit uti, plus habet negotii, Quàm negotioso cum quis fuerit in negotio. Nec dissimile quod Aug. in Psal. 84. Pugnat contrarios quotidie fames & sitis; pugnat contrarios lassitudo carnis, pugnat somni delectatio, pugnat oppressio. vigilare volumus? dormitamus. jejunare volumus? esurimus & sitimus. stare volumus? defatigamur. querimus sedere? si & hoc diu facimus, deficiamus. quicquid nobis providerimus ad refectiōnem, illic rursus invenimus defectionem. Esuriens cibo te rescicere volens: hoc age semper; hoc agendo, in eo quod adhibueras ad refectiōnem, ibi invenies lassitudinem. multum sedendo fatigatus eras; surgis, deambulando rescicis: persevera in eo quo rescicis, multum deambulando lassaris: sedere iterum queris. inveni mihi aliquid unde te rescicis, ubi non, si perseveraveris, iterum deficias.

Et mox: Si perseveraveris in eo quo te rescicis, etiam morieris. Persevera in multum manducando: ipsa res te interficiet. persevera in multum jejunando; inde morieris. sede semper, ut nolis surgere, morieris inde. ambula semper, ut nolis quiescere, morieris inde. vige semper, ut nolis dormire, morieris inde. dormi semper, ut nolis vigilare, morieris inde.

§ 65. "Ὅταν οἱ ἀνδρῶν πρὸς ἑαυτοὺς. q. d. Nē sis tu inmitti animo etiam adversus inimicos ipso: nē id ipsum in te admittas, quod in illis damnare videri vis. Vide ad l. 6. § 6, 26. & supra § 15. Affine monitum Senecæ illud epist. 103. Tu ita cogita, quod ex homine periculum sit, ut cogites quid sit hominis officium. alterum intueri, nē ledaris; alterum, nē ledas. Sed videndus omnino Epictetus, dissertat. l. 4. c. 5.

§ 66. "Εἰ Σωκράτης ἐνδοξίτηρεν ἀπιδανῖν] Senec. ep. 13. Cicuta Socratem magnum fecit.

"Εν τῷ πρώτῳ πρὸς τοὺς σοφιστὰς διαλέγειται] Quod ex Platonis dialogis passim apparet. De eodem Aristides orat. Πιστεῖ τῷ περὶ σοφισμῶν. "Ὅς καὶ τὸ σοφιστὰς ἡλεγχέει ἀπιδανῖν ὡς ματὴν δρασινωμένην. Et Theodoret. therap. l. 2. κωμωδῶν αὐτὸν διὰ τὴν πλάνην. Itaque quod de Ulyssē Homer. Iliad. β'. "Ὅν πῦα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἀνδρᾶ ἐφώρει, τὸν δ' ἀγαντὶς ἐπισκοπῶν ἐρηπίτασκα περσέας. "Ὅν δ' αὖ δῆμῳ τ' ἀνδρᾶ ἰδοί, βοῶντά τ' ἐφώρει, τὸν σὺν πρῶτῳ ἐλάσσειν. [est,

id ad Socratis morem se cum istis gerendi Maximus Tyr. transtulit; dissert. 16. "Αἰσθ' σοὶ ἐδοκίμῃ, inquit, αὐτὸ τὸ πο, καὶ ὁ Σωκράτης τὸν μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἀνδρᾶ ἀγαντὶς λόγοις χαίρειν καὶ ἀπολαύειν, τὴν δ' αὖ πῦα, ἢ Παριανὸν ἢ ἄλλον βασιλικὸν ἔξοχον δὲν δ' αὖ δῆμῳ τ' ἐνδὲξ ἰδοί, βοῶντά τ' ἐφώρει, τὸν ἐλαυνὼν τῷ λόγῳ, Θεσπύμωρον πῦα, ἢ Κρητικῆα, ἢ ἄλλον λαοκήτορα καὶ ἐπισκόπον; Ità enim supplevit Cosm. Paccius, quod codices Græci mutilum exhibent.

Κατὰ τὴν περὶ τὴν πύαν διασκευάσαν] ad 40 verbum, in glacie pernoctabat. hoc est, cum gelu contracta esset terra, in frigore extremo. Πύα, ἢ πύα. Hesych. πύα, gelu, glacies; ut πύα in pruina. ejusdem originis vox utraque. Plut. de prim. frigid. πάντα τὰ πύα πάντα πασιν ὑπὸ τῆς πυρρῆς παρῶναι. διὰ καὶ πύα καλεῖται. Caterum aliud constantiæ tolerantiaque in hoc ferè genere Socraticæ specimen à Scriptoribus celebratur: quod in bello ad Potidæam gesto factum commemorat Laërt. l. 2. Μένειν, inquit, ὑπὸ τῆς δυνάμεις ἐστὶν ἡμεῖς καὶ τὸ πύα. Autor est inter ceteros Plato in sympos. qui non tantum ὑπὸ τῆς δυνάμεις, sed καὶ ἐν τῇ μέλει ἐστὶν, καὶ πύα ὑπὸ τῆς δυνάμεις ἐστὶν ἐν τῇ μέλει ἐστὶν. Id ipsum autem Socrates non semel, sed sæpius egisse refert Favorinus: Πολλὰ καὶ ἐν τῇ μέλει ἐστὶν ὑπὸ τῆς δυνάμεις ἐστὶν ἐν τῇ μέλει ἐστὶν. Gell. l. 2. c. 1. Stare solitus dicitur, perstinaci.

tinaci statu perditus atque pernox, à summo lucis ortu ad solem alterum orientem, inconvivens, immobilis, iidem in vestigiis, & ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus, tanquam quodam secessu mentis atque animi factò à corpore. Verùm de bello ad Potidæam quod narratur, Athenæus l. 5. in dubium revocat. Cæterum quod Marcus hic attingit, de excubiis in Pago (Martio forsitan) frequentius habitis Casf. intelligit.

Τὸν Σαλαμίνιον κελδοῦντες ἀγείν] Salaminus iste Leo dicebatur (neque enim, quod interpretes sensisse videntur, Salaminus illi nomen fuerat) homo locupletissimus, ad quem comprehendendum, quò morte afficeretur, nulla iusta de causa, Socrati unà cum quatuor aliis in mandatis dederant triginta tyranni, penes quos summa tunc Athenis relidebat. Verùm is illorum iussis obtemperare recusabat. Meminere Plato in *apolog.* & *epist.* 7. Æschines *Asioch.* Laërt. l. 2. Epictet. l. 3. c. 26. & l. 4. c. 7.

Ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐβρενθύετο] Allusit ad Aristophanum illud de Socrate in *Nubib.*

Ὅπ' βρενθύει ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὸ ὀρθοῦμα παρεβάλλει.

Fastuosus per vias vadit, oculos circumferens.

quò & Plato in *sympos.* respexit, ubi Socratis incesum, fugientibus fociis post pugnam Potidææ commissam, describens, Ἐμοὶ γὰρ, inquit, ἔδεικε, ὦ Ἀεισώταρες, τὸ σὺν δὴ τῷτο καὶ μὴ διαπορεύεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐν δαδῇ, βρενθύμενος καὶ τὸ ὀρθοῦμα παρεβάλλον, ἡρέμα παρεσκοπῶν καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς πολέμους. &c. quod ridet etiam exagitatque Maffurius apud Athen. l. 5. Βρενθύεται, ὑπερηφάνεται, μέγα φρονεῖ, ἐπιτρέπεται. Hefych. & Βρενθύμενοι, ἐναεφυμένους. Zonaras *anall.* tom. 3. in Michaele; Ὁ μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις, ὡς μέγα τι κατεργάζων ἐβρενθύετο. τῆς δ' ἀλλοῖς ἀνοικταῖς ἐκείνους.

Πεῖθ' ἢ καὶ μέλεις ἀν τις ὀπίσθηται] leg. ἀπὸ σήπτε. quod & interpretes viderunt. neque enim hoc ab adversariis obiectum Socrati, etiam si animi magni excelsique specimen dare quibusdam videatur, Marcus tanquam verum admittit, ac non confictum potius, credi voluit. incesum scilicet gravem & τὸ πενήρες illud, de quo noster *supr.* § 60. fastum nescio quem interpretabantur illi,

Ἀρκούτ' τὸ δίκαιον ἔ] Hoc enim profitebatur Socrates in Platon. *apolog.* Ἐμοὶ μὲν δὲ δανέται μέλει ἢ ἐπ' αὐτῷ. τῷδε μὲν δὲ ἀδικεῖν μὲν ἀντίστον ἐργάζεσθαι, τὰ τὰ δὲ τὸ πᾶν μέλει. Vide *supra* § 20.

Μῆτε σὺ ἀπνευμονώων] & hoc idem de se *ibid.* Ὑμῖν ὀππότε καὶ τὸ δὴ καίνα σέβειν, ἐπὶ μέλει ἐμοὶ τι αἰετα ἔ] καὶ ὑμῖν. Et mox: Κινδυνάει γὰρ μοι τὸ ὑπερβέβαιον τῶν, ἀγαθὸν γὰρ εἶναι. Et rursus: Οὐδὲ τὰ ἐμὰ νῦν ἀπὸ τῶ αὐτομάτη γάρμεν ἀλλὰ μοι δὴλόν ἐστι τῶτο, ὅτι ἡδὴ περὶ αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπὸ τῶν καλῶν, βέλπον

ἢ μοι. denique Criton. Ἐπὶ ταῦτα τοῖς θεοῖς φίλον, ταῦτα γὰρ καὶ εὖ. quod laudat Epictet. *enchir.* c. ult. & differt l. 1. c. 4.

§ 67. Ἡ φύσις ἔχ' ἑπὶ σωτηρίας τὸ συγκείμενον] deesse aliquid in quod transeat illud τὸ σωτικόν, clarius est quàm ut monitu opus sit. Xyl. videtur legisse, ἔχ' ἑπὶ σωτικόν τὸ συγκείμενον, vel τὸ σύγκρημα. quum vertit non ita confudit omnia. Ego suspicor pronomen σὺ intercidisse, cum syllaba σὺ continenter iteratum occurreret, ut scriptum fuerit, ἔχ' ἑπὶ σωτικόν σὺ σὺ συγκείμενον. non ita te, id est, mentem tuam, natura corporis tui compagini commiscuit. Aristophanes *Pluto* 4. 3.

Ὅπου πολυφύων συγκρίματα δαίμονι.

Mali tam fæto sum commissus demoni.

Hoc si cui minùs arripserit, alteram habeat conjecturam; cohaesisse cum priore periocham istam, & sic fuisse conceptam; [ὅν] ἢ φύσις ἔχ' ἑπὶ σωτικόν, quam (mentem scilicet, quò superiora clauderatur) natura, &c. Cæterum D. Salmatii (qui nec prius illud improbat) si conjecturam alteram adjecerim, ut τὸ συγκριμάπον, vel τὸ σὺ συγκριμάπον, legatur, ea reliquis illis, opinor, præferenda videbitur. pro salvia sua quisque censeat. Tertull. de *resurrect.* carn. c. 7. Animam Deus inseruit & immiscuit carni; tantà quidem concretioni, ut incertum haberi possit, utrumne caro animam, an carnem anima circumferat; utrumne anime caro, an anima appareat carni. Sed & magis animam involvi atque dominari credendum est, ut magis Deo proximam. Vide l. 10. § 24, & 36. σωτήρις καὶ σωτηρίων.

Καὶ ἡπομνηστὴς γυναικῶν] De Democrito Laërt. l. 9. ex Demetrii æquivocis: Δοκῇ δ' καὶ Ἀβελῶν ἐλθόν, καὶ μὴ σωδῶν γυναικῶν, δόξης καὶ ἀφρονῶν. καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτη, ἀγνοεῖν δὲ τὸ αὐτῶν. ἦλθον γὰρ (φασί) οἱ Ἀβελῶν, καὶ ἔτις με ἔγνωκεν. de Socrate Epictet. l. 4. c. 8. & l. 3. c. 23. Ὅπως ἐλάνθανε παρὰ τοῖς παλαιοῖς Σωκράτης; καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἀξιώσεις φιλοσόφους συναδύσαι. Et Senec. ep. 79. Quamdiu videbatur furere Democritus? vixit recepit Socratem fama. quamdiu Catonem civitas ignoravit? respuit: nec intellexit, nisi cum perdidit. De Epicuro idem; Vides Epicurum quantopere non tantum eruditior, sed hæc quoque imperitorum turba miretur? hic ignotus ipsis Athenis fuit, circa quas delituerat. multis itaque jam annis Metrodoro suo superstes, in quadam epistola ait, nihil sibi & Metrodoro inter bona tanta novisse, quod ipso illa nobilis Græcia non ignota scilicet habuisset, sed pæne inauditos. De Sarapione incertus auctor, (Damascius, opinor, qui Hicodori vitam conscripsit) apud Suidam: Τῷτον ἐπονήματον φίλον ὁ Ἰσίδωρος τὸν λαδόντα πάντας ἀνθρώπους ἐπὶ εὐπείᾳ τε καὶ ὅλῃ βίᾳ φιλοσοφία, καὶ αὐτὸς τὸ Ἰσίδωρον. τοσούτον δὲ τὸ ἀνδρὶ σέλιον τὰ ἀλλοῖς τρέπει τε καὶ λόγῳ, ὅτε ἐν παρομοίᾳ λέγειν ἡσυχῇ.

δοτες, ἔργον ἢ βαβαιωθέντος ἄνθρωπου, τὸ Λάθε
βιώσας, ὅτε ἐδίδαξε τὸν ζώοντων ἀνθρώπων, ἔτε
ἦν γεωγράφον, ἔτε ἦν περιεστύττον, ἐλπίτωμι ἀν
οἶναι ὅς τις ἔργον πρὸς ἀλλῶν διῶν ὁ
ἀραπίων ἐκείνῳ· ἐδὲ ἀν ἔργον νῦν ἐπιστάμεν,
οἱ μὴ οὐδὲ οὐδὲ φιλόσοφον· ἀπὸ δὲ τὴν ἀρα-
πίωνα τῷ λόγῳ. ἔτε δὲ ἔργον ποτὲ ἐπὶ πείσας
αὐτὸν ἐπὶ πρὸς ἑτέρῳ ἀνδρὶ. Itā iste (autori si fi-
dem habemus) ζῶν ἢ πνα ἀνθρώπων ζῶν,
ἀλλ' ἀτεχνῶς δεικνύειν, ἔτος νῦν ἐκ πρὸς τῆς
παρ' ἀνθρώπων, ὅτε ἐδὲ ὄνομα αὐτῶν ἦν τῇ πόλει,
& quod Flacc. l. 1. epist. 17.

—natus mortisque sefellit.

Ἐν ἀνθρώποις καὶ τῶν Vide ad l. 2. § 5. & l. 5.

§ 34. Ὅτι ἀπὸ πρὸς διδασκαλίας] Vide ad l. 5. § 5.
& supr. § 52. & l. 8. § 7.

Ἐλπίτωμι liber. Xyl. liberalis. Caf. ἐλπί-
δοτες. sic l. 8. § 1.

§ 68. Ἀδίδακτος διαζῆται] Et hæc forsan erant
superioribus connexa, copulativā intercedente.
[ἢ ἀδίδακτος διαζῆται. quasi dicat, nē desperes,
quā possis, etiam si nec dialecticus nec physicus fueris,
& liber existere, & modestus, & liberalis, & pius
evadere, & a coactione omni immunis vitam trans-
igere.

Κάν πάντες καταβῶσιν] Est qui καταβῶσιν legi
malit, quod τῷ ἀδίδακτος respondeat. alii viderint.
ego nihil mutem.

Τὰ μελῦδρια τῶν σφαιροειδῶν] corporea hu-
jū membra. Xyl. Vide ad l. 12. § 1. Idem
l. 4. § 39. τὸ σφαιρῶν. & l. 12. § 2, 3. τὸ σφαι-
ροειδῶν dicitur. & μελῦδρια ista, ὅργανα σφαι-
ροειδῶν. l. 10. § 38.

Φυράματος] φύραμα massa lutea, sive γῆ ὕχῳ
φυράσθαι, ut Suidas; ex qua figulus vasa fictilia
conficit. Apostol. ad Rom. c. 9. v. 21. ἢ ἐκ ἔργου
ἐξ ὕδατος ὁ κεραμὶς τῷ πλῶ, ἐκ τῷ αὐτῷ φύραμα-
τι πύσαι οὐκ ἔστι. &c. Et Plut. in collat. ter-
rest. & aquat. de Alcedone, ἔκρυψε πλόν. Idem
que in sympos. "Επὶ ἢ μάλλον ἀρχαίων μὲν λαι-
στῶν, ἔργον αὐτῶν μὴ γαῖαν, μὴ δὲ οὐκ ἄνθρωποι
ποιεῖν, ἀλλὰ πρὸς οὐκ ἔστι, καὶ φύρασαι πλόν.
Allusit autem hic Marcus ad corporis humani
quasi ex massa ejusmodi coagmentationem. Eā-
dem usum metaphorā Moses Genes. c. 2, v. 7. de
creatione Adæ: Finxit Deus hominem ē limo terræ.
Et Job. c. 10. v. 9. Tanquam argillam effinxisti me.
sed & apud Hesiodum Vulcanus Jovis jussu ad
Pandoram concinnandam, dicitur

Γαῖαν ὕδιν φύρην.

Elegantissime verò Epictet. dissert. l. 1. c. 1. corpus
humanum dixit esse πλόν κεραμῶν πυρεσθῶν.
lutum affrēre maceratum. Et Tiberium, post Impe-
ratorem, puerum adhuc, Theodorus Gadareus rhe-
toricæ præceptor, præfatio sanē plūs nimio felici

ac veraci, πλόν αἵματι πυρεσθῶν, lutum sangui-
ne maceratum. Sueton. l. 3. c. 57. quod tamen Sui-
das, ab Alexandro Ægæo philosopho Peripate-
tico, de Nerone, cui præceptor fuerat, dictum
refert. Nota est & de Prometheo fabula, quem ē
luto corpus homini effinxisse fabulantur. unde
ὁ Προμηθεὺς πλόν humanum genus Archilochō
dictum versibus his;

Ἦν κείνῳ ἔνιαιτος, ὃ ποτὲ πλόν,

Καὶ τὸν πλάσας, καὶ τὸ τετράπεν, ἔτος

Ἐρδ' ἔργον, ὅς ὁ πλόν ὁ Περμηνίδῃ.

quos Clemens nobis exhibet, Strom. lib. 5. & ex
Clem. Euseb. præpar. l. 13. c. 13. componiturque
cum Homeri illis;

Ἄλλ' ὅμως μὲν πάντες ὄντες καὶ γαῖα γένοιστε.

de quibus vide ad l. 6. § 10. ut autem ille genus
humanum lutum Prometheum, itā Columella l. 10,
primos homines, creatam Prometheum dixit. Liban.
orat. 31. Τὰ σώματα ἡμῶν, ὅς τις μὲν ἔπλασεν, ἐκ δι-
δοται. ἔτος ἢ, εἰ δὲ καὶ, Περμηνίδῃς διδάσκει, ὅς τις
αὐτῷ πλόν πάντα. Gregor. Naz. orat. pro pauper.

Εἰκὼν τῶν εἰμὶ τῷ θεῷ, καὶ τῷ πλόν συμφορῶν.
Epiphan. tom. 1. l. 3. hæc. 37. de Deo hominis
laphi miserto; ἔστι τὸν ὄντος ὅς τις τεχνίτης, κερα-
μῶν δὲ καὶ, ὅς τις μὲν ὄντος τῷ ἔστι πλάσας τῶν καὶ
ἀγῶν, ἐπὶ πλόν ὅς τις, καὶ ὅς τις ἔστι ἔστι ἀπὸ
μα γένος, μὴ ἔστι ἔτος, ἀλλὰ καταβῶσιν εἰς
τὸ ἀρχαίων φύραμα. Esaias c. 64. v. 8. ex versione
Græca, quæ LXX. dicitur, Κύριε πατὴρ ἡμῶν

οὐκ ἡμῶν ἢ πλόν ἔργον χειρῶν σου πάντες. omiserunt,
quod præcipue haud omisum oportebat, οὐκ
κεραμῶν tu pater noster: nos lutum: tu figulus: nos
manuum tuarum opus universi. Nec inficetum He-
sychii Hierosol. ænigmaticum illud (apud Photium
extat in excerptis Cod. 275.) in Davidem
Θεοπάτορα (Matth. c. 22. v. 45.) Τὸ κεραμῶν
πατὴρ ὁ πλόν. lutum figuli pater. Eodem spectat,
& quod Apostolus ad Cor. ep. 2. c. 4. v. 7. corpora
nostra nuncupat σκεῦη ὀστέρινα, Vasa testacea. de
quo videndus Gregor. Nyss. orat. catechet. c. 8.

Quin & nostris φύραμα dicitur corpus humanum.
Joan. Damascen. de fide orthod. lib. 3. c. 49. Chris-
tum Deum assumpsisse ait, σάρκα ἐκ χειρὸς ἡμῶν
καὶ λογικῶν καὶ νοερῶν, ἀπαρχὴν τῶν ἡμῶν φύρα-
ματος. Et Joannes Chrysost. in Matth. Orat. 1. eos
refellens, qui Christum aiebant, ὡς πρὸς δὲ πρὸς σφα-
λῶν, per virginem duntaxat, tanquam per fistu-
lam aquam, transisse, εἰ τὸτο ἦν, inquit, ἄλλαν τίς
ἔστιν ὁκλήνη ἢ σάρξ ἢ τὸ φύραμα τῶν ἡμῶν.

Ἐν γαλῶν] Vide l. 4. § 39. & l. 8. § 28.
Epictet. l. 2. c. 18. Ἄς τὸν φῶς τῶν θανάτων, καὶ
φῶς ὅς τις δὲ καὶ βροτῶν καὶ ἀσφαλῶν, καὶ γινώσκον
ὅς τις γαλῶν ἔστιν ἐκ τῶν ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν.

Τὸτο ἀσφαλῶν καὶ ὅς τις] Sen. ep. 9. Quicquid
inciderit, sciamus non esse tam magnum, quā tu
more jactetur. Et ep. 110. Vana sunt ista quæ nos
T

movent, quæ attonitos habent. nemo nostrum quid veri
esset, excussit, sed metum alter alteri tradidit. nemo
ausus est ad id quo perturbatur accedere, & naturam
ac bonum timoris sui nôsse. itaque res falsa & ina-
nia habet adhuc fidem, quia non coarguitur. Et ep.
104.

Terribiles visu formæ, letúmque labósque :

egregie Virgilius noster, non re dixit terribiles esse, sed visus. id est, videri, non esse. quid in istis est tam formidabile, quam fama vulgavit? quid est, cur timeamus laborem vir, mortem homo? Vide ad l. 2. § 12. & lib. 4. § 3.

Σέξτιος] Senec. epist. 64. de Sextio : In quacunque positione meatus sum, cum lego hunc, libet omnes casus provocare, libet exclamare : Quid cessas fortuna? congregare. paratum vides. illius animum induo, qui querit ubi se experiatur, ubi virtutem suam ostendat :

Spumantémque dari pecora inter inertia votis

*Optas aprum, aut fulvum descendere monte leonem.
libet aliquid habere quod vincam, cujus patientiâ exer-
cear. Idem de provid. c. 3. Ignominiam judicat
gladiator cum inferiore componi, & scit eum sine gla-
ria vinci, qui sine periculo vincitur. pudet congre-
di cum homine vinci parato. aliam circumspectit, cum quo
conferre possit manum. Et c. 4. Opus est ad notitiam sui
experimento. quid quisque possit, nisi tentando non di-
dicit. itaque quidam ultro se cessantibus malis ob-
tulerunt, & virtuti ituræ in obscurum occasionem,*

per quam entesceret, quæsiērunt. gaudent aliquando magni viri rebus aduersis, non aliter quàm fortes milites bellis. ego Mirmillonem sub C. Cæsare de rari-
tate mirerum audiui quereuntem; Quam bella, in-
quit, etas perit! auida est periculi virtus; Quod ten-
dat, non quid passura sit, cogitat. Epictet. l. i. c. 29.
Κληθέντα οἱς πῖνα τοιαύτων ᾠδείσασιν οἱ δύνανται δεῖν,
ὅτι ἐλέλυον οὐ κεραιεῖς τῆς ὀπίσθεν εἰς, ἀντιπαύδι-
μαθα. γέω, ὃ ἀπὸ θορύβου ἀπὼν οἱ οἱ ᾠδείσασιν, ὁμοί-
ος ὅτι τῶν μεμελετηκότων συλλογισμαὶ ἀναλαύειν κἀν
πεύλορον αὐτῶν ᾠδῶν, λίγην. μαλλὸν μοι πε-
παισμένοι κομῶντες ᾠδῶν, ἵνα θυμῶν αὐτῶν. καὶ
οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κεραιεῖς θανάτου εἰσαπαρῆσιν. εἰ βα-
σταῖε με, φωνήν ὅτις ὅστις ἐφυλῆς νέῃ, ὁ ὧν ἄν
αὐτοὺς ἐφ' ἑαυτῶν, καὶ λέγων, Ἐμοὶ νῦν ᾠδείσασιν μὴ
ἐρχομαι τοιαύτων, ὅποια τέτθω ἐλέλυον; καὶ νῦν
καταπερὶ ἔχοναι καὶ ἑαυτῶν ἐν γυναι, διωκόμενον σεφ-
ραθῆναι. Ὀλύμπια; πότε πῖς ἐμοὶ καταμελῶ τοι-
αύτων ἀρώνα; ὅπως ἔχοναι εἶναι πάντας ὑμῶν. ἀλλ'-
ἐκ μὲν τοῖς Καίσαρος ἑκ μονομαχίῃς, ἐπὶ πῖς, οἱ ἀγα-
ρακτοὶ πῖς, ὅτι εἰς αὐτοὺς ᾠδῶν, ἐπὶ ὧν ὧν, καὶ
ἐυχόμενοι τῶν θεῶν, καὶ σεφάρεχον πῖς ὀπίσθεν, καὶ
διωκόμενοι μονομαχίῃς ἐξ ὑμῶν δ' ὑμῶν φανήσονται
τοιαύτων; Atqui Diogenes, cū in casus quod-
dam aduersos incidisset, Ἐυχα, inquit, ἢ πύχθω, ὅτι
καὶ ὀρρόνους σεφάρεχας. Stob. iom. 2. tit. 106.

⁹ Ἰλν ἀρετῆς] Vide l. 4. § 1. & *supr.* § 58.

Ità Gregor. Naz. *epist.* 57. Ὑλιν ἀρετῆς ποιούμενος
 νῦν ἀδύνηται. Idémque *orat.* 28. Ὑλιν ἀρετῆς
 ποιῶνται τὰ λυπηρά.

Scilicet adversis probitas exercita rebus.

Tristi materiam tempore laudis habet.

Naso trist. l. 5. el. 5. laudis; quia virtutis, cui
laus debita.

Θεῶν ἢ ἀνθρώπων ἐξοικεῖται] Quin & ad utro-
que hosce spectat, aut spectare deber, quicquid
omolimus, Marco ipso assertore. l. 3. § 13.

*ΟΥΤΕ ΧΑΙΝΩΝ] Senec. epist. 77. de viro sapiente.
Vanas humanarum mentium formidines securus audit,
& dicit,

—non ulla laborum.

O virgo, nova mihi facies inopinatæ surgit.

Omnia præcepi, atque animo mecum antè peregi.

(Æneas apud Virgil. *Æn.* l. 6.)

tu hodie ista denuncias: ego semper denunciavi tibi, & hominem paravi ad humana. at stultis & fortunæ credentibus omnis videtur nova rerum & inopinata facies. magna autem pars est apud imperitos mali, novitas. Idem ep. 91. Tota ante oculos foris humanæ conditio ponatur. nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest evenire, presumamus animo, si nolumus opprimi, nec ullis iniuriis, velut novis obtusperferi. Vide supr. § 61.

^a ΟΥΤΕ ΔΥΣΜΕΤΑ ΧΕΙΡΩΝ] Senec. ep. 105. Nihil il-
li videtur grave, nihil asperum, quod virum incur-
vet. Vide supr. ad § 2.

§ 69. Ἡ πλεόνηξ] Vide lib. 3. § 7. & l. 5.
§ 31.

Πᾶσαν ἡμῖς ὡς παιδείαν] Mufon. apud
Stob. tom. 2. tit. 1. 'Ουκ ἔστι πῦρ ἐνεσκηῖται ἡμῖ-
ς καλῶς βιβᾶναι, μὴ σπέρτῳρον αὐτῷ, ὡς ἐγ-
γὼν βιβᾶναι. Vide ad lib. 2. § 11. & supra §
29. 56.

ΜΗΤΕ ΣΠΙΖΕΙΝ, ΜΗΤΕ ΝΑΥΚΑΨΕΙΝ] antithesis obser-
vanda. Vide *supr.* § 43. ambigi tamen potest, an
eodē istīc, quō illic, sensu usurpetur τὸ σπίζειν.
Suid. ΣΠΙΖΕΙΝ, ΠΑΥΕΙΝ. potest autem corpori, sive
spiritui opponi quōdā trepidatio, (nam & istam il-
le tollit) rum & motus concitator, sive in-
citatior quivis, constabit satis alterutra signifi-
catio; nec utram fumpseris, multūm refert.
Vide *l. i.* § 15. Gregor. Naz. οὐδὲ ἐνταῦθα.

Μήτε γινώσκεις ἄλλω πρὸς τὸ καθόν, μήποτε ὑπο-
σάμην· γινώσκει γὰρ ὁ πῶς συζύγους· μήτε διακινῶ-
σαι ἀλογίᾳ, ἵνα μὴ ἐκπεραιώμεθα· ἔγ γε πᾶσι
ὄντες πάντως, ἡ κέντρων δεύμενοι διὰ τὴν γινώ-
σκῃ, ἢ κρημνίζεμενοι διὰ τὴν διερωτῶντα. ἀμφο-
τέρων γ', ὅσον χρησιμὸν ὅτι λαβόντες, τῆς μὲν τῷ
ᾧ ᾧ, τῆς δ' τὸν ζήλον· ἀμφοτέρων, ὅσον ὅτι βα-
βερὴν διαφύγμενοι, τῆς μὲν τὸν ὄκνον, τῆς δ' τὸ
διεστῆς· ἵνα μήτε τὰ ἑλλείπονται ἡμῶν ἀκαρπῆς,
μήτε τὰ πλεῖτ' ὄντων κινδυνεύωμεν. ὁμοίως δ'
ἀχρηστὰ καὶ γινώσκῃς ἀκαρπῆς, καὶ διερωτῶνς ἀπεί-
διστος.

S. L. T. G.

Cum sit sapiens providebit; pauperibit sic nihil.

Plaut. Stich. 1. 2.

—quotidie

Pridie caveat, ne faciat, quod pigeat postridie.

& Bacchid. 4. 9.

Prius te caruisse ergo, quam pudere equum fuit.

Pindar. Pyth. od. 5. Πεφρασιν esse ait, Έπιμηθεος δ' αὖτον θυγατέρα. Vult itaq; nos Marcus esse Promethei non Epimethei liberos, ne Prophasin, i.e. excusationem, sive pretextum, fororem nobis adsciscere necesse habeamus. Vide infra § 10.

Μικρον, & τεθνηκα, & παντ' εν μιση] Quod nos vulgari diverbio dicere solemus, Ego cum interii, totus mundus mihi intercidit. Prosper, ad uxorem:

Esti concluso superesset tempora seculo,

Ut posset longos mundus habere dies:

Nos tamen occasion nostrum observare deceret,

Et finem vite quemq; videre sua.

Nam mihi quid prodest, quod longo flumina cursu

Semper in exhaustis prona ferantur aquis?

Multa quod annosa vicerunt secula sylva?

Quodque suis durant florea rura locis?

Ista manent: nostri sed non mansere parentes:

Exigui vitam temporis hospes ago.

Aug. de verb. Dom. serm. 26. & de 10. chord. c. 2. & homil. 28. Longè est quidem dies iudicii: sed unicuique hominis dies ultimus longè esse non potest; quia brevis est vita, & vite brevitatem incerta. Vide ad l. 4. § 26.

Τί πλεον επιζητω] Ità Gregor. Naz. ad Episc. 3. 150. & γδ αλλο π επιζητωμεν. Vide ad l. 5. § 6. & l. 6. § 2. & l. 7. § 13. & l. 9. § 40. Epist. l. 3. c. 24. ουδ' επιζητες παθλον ανδρι αγαθον μωρον ουδ' χαλα & δειγμα περσετων; Plaut. Amph. 2. 2.

Virtus premium est optimum.

Ισχυρος δια] quia nimirum φυσικος νημο ille cuius meminit l. 3. § 11. sive διαμας, uti nuncupat l. 2. § 16. hominibus communis cum diis ipsis à Stoicis statuitur. unde & hominem sapientem; qui ad legis istius normam vitam exigit suam, nihilo faciunt minorem Deo ipso. Epist. l. 1. c. 16. Ως κατὰ γὰρ τὸ λόγον, ὡς δὲ χεῖρον τῷ διαῶν, ὡς δὲ μικρότερος λόγου γὰρ μέγας εἰς ἡμῶν, ὡς δὲ ὕψος καὶ βάθος, ἀλλὰ δόγμασιν. Vide ad l. 3. § 7.

§ 3. Αλιξάνδρῳ] Alexander verò. quasi à prioribus penderet. sed τὸ πρὸς περιέλειν videtur. sicut τὸ ἐν. l. 6. § 44.

Τί πλεον διόχου] Juvenal. sat. 8.

Libera si dentur populo suffragia, quis tam

Perditus, ut dubitet Senecam præferre Neroni?

Καὶ πῃ ἡμεμινεῖ ἢν αὐτῷ παύτῃ] lectionem hanc si admittimus, sensus erit: eadem erant mentes illorum: sive per omnia sibi invicem consentiebant. id quod sapientum est, & rationis rectæ, quæ una eademq; apud omnes est, auspiciū ductūq; affectantium. quum insipientes & animi affectu &

vite instituto, tum secum invicem, tum & seipsum etiam dissentiant. Cæterum M. Caf. ταῦτα legisse videtur: & G. Xyl. ταῦτα, cum vertit, ita erant eorum mentes instructæ. ejusmodi nimirum mentes habebant, quæ in rerum naturas acutius introspicere, & sagacius intrinsecus se poterant hunc sequor. inde ergo factum, ut cum rerum naturam perspectam haberent, & cui usui inferrent, nec multis opus esse sibi ad bene ac feliciter agendum intelligerent, nec avidius quicquam, quam par erat, appeterent.

Εκεί γ' ὅσων ἀνομοία; & δολοία πόσων;] Xyl. ibi verò, quibus in rebus esset prudentia & servitus. ut ad philosophos illos, illorumq; perspicaciam referatur. M. Caf. ad reges ac imperatores potius, quos prius dixerat, retulit. in quo calculum ei lubens contribuo meum. Verum quid vertit, quousq; se extendebat error eorum, consq; eorundem & servitus, non video qui possit cum auctoris verbis consistere, nisi πόσων aut πῶσων pro πόσων substituere libuerit. Mihi nihil movendum videtur. erotematicè tantum concipiendum existimo. Apud illos, cum rerum naturam, ac per consequens usum, non ritè assequerentur, de quor rebus alioqui minùs necessarii, sed quæ ipsis necessariae visæ sunt, satagere illos necesse fuit, quòtq; rerum sese servituti addicere? "Αυα γδ τῇ ἀρχῇ πολλὰ τὰ ἀναγκαῖα ἀναπαράσχουσιν. Teles collat divit. & paupert. apud Stob. tom. 2. tit. 94. Notum est illud Philippi Macedon. 3. 150. qui cum quo loco destinaverat, castra statuere, commodè non posset, quod pabulum jumentis defore diceretur: Οἷος ἡμῶν ὁ βίος ἐστίν, inquit, εἰ & ὁπὸς τ' ἡμῶν ὄνων κμερὲν ὀφέλοισιν ἔσθιν; qualis vita nostra est, quibus ad asinorum opportunitatem ea est exigenda? Refert Plut. in apophth. & in præcept. polit. ità asinis etiam ac jumentis infervere rex magnus necesse habebat; non pastores tantum aut bubulci: quos ità conquirentes induxit Sophocles, referente eodem in Agide;

Τέτοις γδ, ὅντις διαπύται δολοδομεν,

Καὶ τῷ δ' ἀνάγκη & σιωπῶντων κλέιν.

Famulamur istis, qui tamen domini sumus,

Quamvisque taceant, nos ea audire est opus.

Contrà non est vulgatum minùs Socratis illud, qui ut Laert. l. 2. cum rerum venalium forum ac tabernas pertransiret, dixisse fertur, Πόσων ἰσθ' ἔχουσιν ἢ ἔχω; Quam multis ego nihil opus habeo? vel, ut Cicer. Tuscul. l. 5. cum in pompa magna vis auri argentiq; ferretur, Quam multa non desidero? inquit. Itaq; illa nescio cuius in ore crebro habebat, quæ & à Clemente Alex. pedag. l. 2. c. 10. laudantur, sed ità ut metri rationem non habuerit;

Τὰ δ' ἀργυρέα] ὅστις, ἢ το πρὸς ἑσ,

Εἰς τῶν τετραγώνος χεῖρσιν, ἢ εἰς τ' ἑσιν.

Argentea ista vasa & ipsa purpura,

Tragicam ad pompam faciunt, ad vitam nihil.

In quam sententiam Plut. *de avar.* ubi Scopæ Thesali dictum commemoraverat, qui à vicino è domo sua rogatus quidpiam, quod is qui petebat, superfluum ipsi ac supervacuum esse dictitabat, respondit, Ἀλλὰ μὴν τοῖς ἑστέροις ἡμῶς πλεονέκτους καὶ μακάριους τοῖς πενήτοις, ἀλλ' οὐκ ἐμῶν τοῖς πῶς ἀναγκαίοις. At verò ista superflua & supervacanea sunt quæ nos divites ac beatos faciunt, non autem necessaria illa. subiungit, istud videri συμφέρειν καὶ πονήγειν μάλλον ἢ βίον ἐπιπλεῖντος, pompam aut panegyrim potius, quam vitam laudantis. addit; felicitatem istiusmodi διαφέρει μὲν τῶν ἡμετέρων, ἢ μηδὲν εἶναι, aut nullam esse omnino, aut spectatorem, non dominorum esse; certe absq; illis nullam revera existere. Itaq; πείνοισα ista, quam hîc Marcus tangit, eadem res est cum ea quam Apostolus notat, ad Rom. c. 13. v. 14. ubi vetat, τὸ σαρκὸς πείνοισαν ποιεῖν καὶ ἐπιθυμίας. nec abludit ab hac multum sollicitudo illa, cujus Martiani illam sedulam nimis Christum infimulam, cum ait, ὅτι μεμνημένη καὶ πολλὰ τυράσκειται. ἐνός δὲ βίου γεία. Vide l. 7. § 20. & l. 9. § 40.

Δολεία πόσων] De regibus Solomon, & ipse
 מלך לשרה נטבר *tex, Eccles. c. 5. v. 9.*

*etiam rex agro servus est. dum eum scil. colendum
necessariò curat. ut Chald. paraphr. & Rohobamo
Solomonis filio atque in regno successori consiliarii
seniores, histor. Reg. lib. 3. cap. 12. ver. 9.*

יהוה עבד לעם הוה *servus sis oportet populo*
isti. Siquidem, ut Augustin. de Civ. Dei l. 19. c. 15.
Etiā qui imperant, serviunt eis, quibus videntur im-
perare. Itaq; non immeritē pronūciavit Antigonus
παῦ βασιλείαν, ἡσθεῖον δὲ δουλείαν. regnum esse
nobilem servitutem, Ἐλιαν. l. 2. c. 20. & magnam ser-
vitutem magnam esse fortunam; Seneca ad Polyb. c.
26. cūm, in maxima fortuna minima sit licentia, ut
Cæsar apud Sallustium in Catilin. Eodem facit &
Senarius Græcus ille;

Εἰς δὲ δῶλΘ οἰκίαν, ὁ δεσπότης.

Unus familiæ servus, ipse aded est herus

Et Hebræorum doctorum illud; המלכות
היא עבדות. *Servitus est & regnum.* 'Αλλ' ἐμοί-
νους ὡς μακροθύμους λέγει, ὅτι οὗτος δὲ, ὅς ἐστιν ἄξιον
μακροθύμους. Epistlet. l. 3. c. 26. Itā, quod idem l.
4. c. 1. ὁ δὲ οὐκ ἔστιν παῖς οὗτος τοῦ πατρὸς ἀλλ' οὗτος τοῦ
θεοῦ. Vide l. 10. § 19. Sed &, quod multo gravi-
us est, iisdem sapienter

—*initus & in jecore agre*

Nascuntur domini.

quos alterni subeant oportet. Obsequio ancipiti. Perf. sat. 3. & 5. & Ambros. ep. 7. Intra se dominos habent : intra se servitium intolerabile patiuntur ; tot dominorum, quot vitiisum servi. Aug. de civit. Dei l. 4. c. 3. Unde Diogenis dictum ; Τὸς μὲν οἰκίτας

διαπότις διαλίσσιν πὸς τὴν φασίαν; ἐκδομῶν. La.
 ert. l.9. & sicut de Roma Aug. de civit. Dei l.19.
 c.4. *Urbs victrix gentium, captiva vitorum.* Itā de
 Romanis Cic. Verrin.3. *Judiciorum domini cupidita-*
tem servit. ut ne illud adiciam, quod Plin. in paneg.
Principes multi, civium domini, libertorum servi. &
 quod Amb. ep.7. *Emunt sibi dominos, captivorum su-*
arum captivi. Dabo (inquit Sen. ep. 47.) *consularem*
ancilla servientem: dabo ancillula divitem. Itaq; De-
 mocritus apud Stob. tom.2. tit.6.& 7. *Ἐπει πόλε-*
ως μὲν διαπότις γυναιξὶ τὴν διαλίσσιν. Honestius ta-
 men paulō, quod de Perla Plut. *ad praefect. indoct.*
Ὁ Περσὺν βασιλῆς πάντας ἡγεῖτο δούλους, πῶλον τῆς
ἐαυτοῦ γυναικὸς, ἧς μάλιστα διαπότις ὠφελεν Ἱ. Et
 quod Cato major, de ingenuis legitimisq; conju-
 giis si accipias; Πάντες ἀνδρῶν πῶλον γυναικῶν ἀ-
 χυσι⁹ ἡμεῖς τὴν πάντων ἀνδρῶν πῶλον ἡμεῖς αἱ γυναι-
 κες, Plut. *apoph.* vide l. 2. § 2. & l. 9. § 38.

§ 4. "On] principium *ἐκείνων*, sive abruptè exoritur. Hoc, inquit, animo tuo oberferit, vel præsto tibi ad manum et ad mentem sit, ubi hominum aut injuriis, aut flagitiis commoveri te senseris, eadem facturos, etiam si tu te indignatione confeceris.

Καὶν σὺ διαβήσῃς.] *etiam tu rumparis*. Itā Demosthenes τοὺς ταραν, Οὐδὲ ἐν σὺ διαβήσῃς. Lucian. *Timon. ὅπως οἱ χλόασις ἐκπλεῖν διαβήσῃς τῷ φόνῳ*. Et Eunap. *Ædēfio. Οἱ ὃ παρὰ θυμῷ δόοντες ἐρηγυμένοι τῷ φόνῳ*. Maro *bucol.* 7.

—invidiâ rumpantur ut ilia Codro.

& Martial. *l.* 9. *epigr.* 99.

Rumpatur, quisquis rumpitur invidia.

& l. 8. *epigr.* 61.

Liuet Corinus, rumpitur, furit, plorat,

Et quærit altos unde pendent ramos.

Non abs re ipsa itaq; aberravit profus M. Caf.
cùm pro more nostri idiomatis reddidit, *etiam*
tu te suspenderis. quomodo & Epiëtet. l. 2. c. 20.
ἀπαρξάνεις ἀν' αὐτὴν ἐποιοῦσα ἐντρούμενον. Malim ta-

men Marci phrasin retentam. Siquidem, ut *invidiā*, sic & *ira*, *rumpi* dicuntur, qui excandescunt suā indulgent nimis. Epictet. *differt. l. i. c. 13.*
 Ὅταν ὁ θυμὸς αἰσθῇται ὅτι σὺ μὴ ἀπακούσῃς τοῦ πᾶσι, ἢ
 ἀπακούσῃς χαλεποτέρων ἐνέγκῃ, τὸ μὴ ᾔχελεῖν
 νεν, μηδὲ ῥήγνυσθαι. de ebrio Basil. *cap. homil. 1.*
 λοιδορεῖται, πῦξ, ἀπειλεῖ, διόμνησι, βοᾷ, δια-
 ῥήγνυσθαι. Liban. *vit. sua* : Οἱ τῇ δόξῃ ᾧ ἐν πάσι
 ἀρχαῖς ῥηγνύμενοι. Morell. qui ex sententia magi-
 stratum angebantur, imò, qui eorum qui in magistra-
 tu constituti gloriā, dum invident, *rumpantur*. Plaut.
Bacchid. 4. 2.

PA. Sufflatus ille huc veniet. PL. disruptum velim.
Flacc. l. 1. sat. 3. Rumperis & latras.

De dolore pariter *Cicer. ad Attic. l. 7. ep. 12. Non deterreo periculo, sed dirumpor dolore. & l. 4. ep. 16. Unum omnia posse, dirumpuntur ii, qui me aliquid*

posse doluerunt. Eodem sensu τὸ δαμνῆσαι usurpatum Lucæ Act. c. 7. v. 54. de quo alibi diximus. sed & finis Persio sat. 3.

—turgescit vitrea bilis:

Finder. —i. e. ῥήγνυμαι τῷ χόλῳ, ὃ κακῶ.

If. Casaub.

§ 5. Ὅλγην χεῖρην ἰδὲς ἰδαμὺ ἔσθ] quod usitatus ac plenius ἐπὶ τὸς ὀλγὴν χεῖρην dicitur. quasi dicat, annon ad breviculum temporis spatium peti potes? sicut Psaltes Psal. 37. v. 10. adhuc paululum, & improbus non erit. ita Marcus hic; Adhuc paululum, & ipse non eris. quid autem interest. tu an ille, tollaris? vide l. 7. § 79. At M. Caf. legisse videtur, ἰδὲς ἰδαμὺ ἔσθ. cum verit, intra tempus brevissimum cuncta finem habitura sunt; nec cuiusquam ultra memoria erit. qui & Africanum pro Adriana cur substituerit nescio, cum & Basil. & Lugd. Ἀδριανός, exhibeant.

Πεζῶν τῶτο ἀμείσπρητι] ita ut te nequaquam a faciendo dimoveri aut revocari patiaris. ita lib. 10. § 12. ἀμείσπρητι ταύτῃ χορῇ. Clemens Strom. l. 5. Μαδύρτες ὅδε τῆς ἀληθείας τὴν ὁδὸν, εὐδεῖαν βαλίζοντες ἀμείσπρητι. Plato de legib. l. 9. Τὰς ὅς τῷ ἰσχυρῶν ξυνοίας φεύγει ἀμείσπρητι.

§ 6. Μεταπιδέναι] Nalo met. l. 15.

—cum sint huc forsitan illa,

Hac translata illuc; summa tamen omnia constant.

Μεταδέναι] Vide l. 7. § 18, 23. & l. 9. § 33.

Πάντα τερπύ] omisit clausulam hanc interpres Angl. Nalo Met. l. 15.

—omnia verti Cernimus.---

Sic. l. 9. § 19. πῆλιν ἐν μεταβολῇ. Sed & ἐμφατικῶς etiam in abstracto, ut istic, sic lib. 11. § 35. πῆλιν μεταβολαί. & lib. 4. § 3. ὁ κόσμος ἀλλοίωσις.

Οὐκ ἔσε φεβηθῆναι, μή τι χερνόν πάντα σωῆν] transposita videntur ista, quibus rerum transpositionem alternatim fieri solitam describit Marcus: mihi sic collocanda videtur; πῆλιν τερπύ πῆλιν ἐν ᾧ. ἔσε ὃ γὰρ φεβηθῆναι, μή τι χερνόν. receptam lectionem Xyl. dum sequitur, Marci textum convellit & distrahit. vide lib. 7. § 1, 58. & l. 9. § 35.

ἴσται αἱ ἀπονεμώσεις] i. e. τὰ ἀπονεμόμενα, ut l. 2. § 17. & infr. § 6. quæ ex lege quasi quadam divina assignantur cuique; paria eademque; sunt. Siquidem, ut Rex sapientissimus, Eccles. c. 9. v. 2. Eadem omnibus eveniunt; iustis, iniustis; mundis, immundis; piis, impiis; summis, infimis. &c. Et Senec. ep. 107. ideo nulli quærenda, quia paria sunt omnibus. nam etiam quod effugit aliquis, pati potuit. æquum autem jus est, non quod omnes usi sunt, sed quod omnibus latum est. vide infr. § 43. vel etiam ita sunt æqualiter proportionem, non Arithmetica, sed Geometrica distributa, ut unicuique id quod est ipsi congruum maxime & consentaneum attribuitur. ut l. 5. § 30. & infr. § 7.

§ 7. Ἀρμύεται πῶτα φύσις ἐαυτῇ εὐοδῆσαι] Sufficit hoc naturæ sive creaturæ cuique, si munus sibi proprium ac peculiare exequatur, bonum sibi congruum & consentaneum assequatur. Siquidem, ut philosophus, ethic. Eudem. l. 1. c. 8. Τὸ φάσαι πάντα τὰ ὄντα ἐφ' ἑαυτῇ ἐνὸς πνέου ἀγαθῷ, καὶ ἀλυσθῆναι ἐκείνου γὰρ ἰδίῳ ἀγαθῷ ὀρέγεται. & in hoc igitur acquiescit.

Φύσις ὅ λογικὴ εὐοδῆν] Itā natura rationalis tunc prosperè agit, cum munia sibi propria & peculiaria obit, qualia sunt quæ istic Marcus recenser. Nam εὐοδῆσαι, εὐσεβεῖν. Hesych. vide l. 5. § 14, 34. pro eo autem quod εὐοδῆν Marcus istic, εὐοδῆσαι dixit Joannes Apost. epist. ad Galum v. 2. πάντων εὐχόμεθα σε εὐοδῆσαι καὶ ὑγιαίνειν, καὶ τὸς εὐοδῆσαι ταῖς σὴν ψυχῇ.

Τὰς ὀρέξεις καὶ ἐγκλίσεις τῷ ἑφ' ἡμῖν μένον] Hoc est quod passim inculcat Epist. enchir. c. 1, & 2. differt. l. 1. c. 1. & 27. & l. 2. c. 13. & l. 3. c. 24. & l. 4. c. 1, 4, 10. alibi. huc autem plurimum facit, quod inter alia l. 4. c. 1. ἐλπίσθαι sive liberum hominem eum definit, & αἱ ὀρεμαὶ ἀνεμπόδιστοι αἱ ὀρέξεις ὅτι λογικαὶ αἱ ἐγκλίσεις ἀπειθῶνται.

Ἐργα] ἢ γὰρ M. Caf. rectè. ut de natura universali, sive anima universi, cuius portio quadam anima hominis cuiusvis est, intelligatur.

Ἴσται καὶ κατ' ἀξίαν τὸν μείζονος] ita supr. § 5. ἴσται αἱ ἀπονεμώσεις. Verum est æqualitas ista, ut Aristoteles loquitur, ethic. l. 5. c. 3. ἢ κατὰ τὸ γινώσκον ἀναλογίαν. in qua τὸ κατ' ἀξίαν cum primis ratio habetur, τὸ γὰρ δίκαιον ἐν ταῖς διανομαῖς ὁμολογεῖται πάντες κατ' ἀξίαν πνεῖ δέιν ἔδ. Plato leg. lib. 6. Διὸς γὰρ δὴ κείνους ὅτι. τῷ μὲν μείζονος κρείων, τῷ δ' ἐλάττωσι μικρότερος ἦναι, μέτρια δίδουσα πρὸς τὴν αὐτῇ φύσιν ἐκτέρεω.

Μὴ οἱ τὸ πρὸς; τὸ ἐν ἑνὶ ἑνὶ πνεύματι ὅτι παρὶς, ἀλλὰ ἐν συλλήβδην τὰ πῆλιν. τὸ δ' ἐπὶ ἀθέρᾳ] divulsa vitæ atque ista M. Caf. feliciter, mutatione levissimā, restituit, legendo, τὰ πῆλιν τῷδε πρὸς ἀθέρᾳ τὸ ἐπὶ πρ. Proportionis istius, inquit, æqualitatem deprehendas licet, non si unum aliquod in unoquoque consideres; sed si istius quæque, cum alterius cuiusquam affectibus ac dotibus à natura eidem collatis universis simul sumptis contuleris. quod esse proportionis geometricæ monet philosophus ethic. Nicom. l. 5. c. & Eudem. l. 4. c. 2. ἐν γὰρ τῇ γεωμετρικῇ συμβαίνει καὶ τὸ ὅλον πρὸς τὸ ὅλον, ὅφρα καὶ πρὸς ἐκείνην. Itaque Aug. de ver. relig. c. 40. Totā simul consideranda sunt, si velimus rectè iudicare. Plinius. l. 4. ep. 14. Sapiens & subtilis (rerum æstimator) debet non diversis conferre diversa, sed singula expendere, nec deterius aliquid putare, quod est in suo genere perfectum. Itā siquidem unumquodque in suo genere perfectum existere patefiet, nec muscæ aut culicis magis quicquam deesse, quod ad muscæ culicisve naturam ac constitutionem pertineat, quàm elephantis.

elephantum aut leoni: verumque deprehendetur Plinianum illud, l. 11. c. 2. Rerum naturam nusquam magis, quam in minimis, totum esse. Siquidem de cunctis naturæ operibus dici potest quod de partibus humani corporis Hippocrat. de loc. in hom. τὸ σῶμα ὅλον τὸ μικρότατον πᾶν ἐκείνῳ ὅσον ἔστιν. & rursus: ἐν τῷ μικροτάτῳ πᾶν ἐνὶ τὰ μέγιστα. In hanc mentem Galenus, de usu part. l. 17. extremo, ubi insignissimum illud summæque mirandum prædicaverat artificium, quod in humani corporis fabrica deprehenditur, Εναργῶς ἵκναι, τὰ τῆς φύσεως ὅτι καὶ πᾶν τὰ ζῷα. καὶ δὲ ἀνθρώπων ἰσχυρῶς ὡς ὅσον ἐκείνῳ λόγῳ, ἀλλ' ὅτι ἀνθρώποις ἔπρεον ζῶον, ἵσχυρον ἐκείνῳ σοφίᾳ τι ἅμα καὶ τίχνην τὰ δημιουργοὺς καὶ ὅσον ἂν ἡ μικρότερον, ποσὶ τῷ μᾶλλον τὸ θαυμάσιον, καὶ ὅσον ὅσα διασημαίνοντες ἐν μικροῖς εἴδεσι οἱ δημιουργοί. Cui concinit & Plinius loco suprâ memorato: Restant, inquit, immensæ subtilitatis animalcula, nusquam alibi spectatiore naturæ rerum artificio. In culice hic instat, in pulice ille; videri dignissimus uterque: quibus & ex Plutarcho de solert. animal. formicam licet adjungas. ἵδν' ἔτι μικρόν ἢ εὐσεὶ ἔχει μείζονα καὶ χαλκίον καὶ ποσειδῶνα, ἀλλ' ὥσπερ ἐν σαζόνι καὶ θαλάσῃ πάντες ἔνεστιν ἀρετῆς ἔμφρασις. Quin & Tertull. de anima c. 10. Hoc magis credas, si Deum recogites tantum artificem in modicis, quantum & in maximis. Eundem vide sis adv. Marcion. lib. 1. c. 13, & 14. Ambr. hexam. l. 6. c. 6. Mirabilis igitur natura in maximis: mirabilis etiam in minimis. Sicut enim non minus plana camporum, quam montium alta miramur; nec plus altitudinem cedri stupemus, quam vitis aut oleæ brevis faciunditatem: ita non amplius miror elephantum, quia procerus est, quam murem, quia terribilis elephanto est. est enim donata prærogativa quædam singulis creaturis, ut quibusdam privilegiis propriis fulciantur. Autor denique questionum Vet. ac Nov. Test. quæ Augustini nomine prostant, quæst. 123. An quia præstantior est homo cæteris animalibus, ideo illa imperfecta dicenda sunt? aut quia sancti angeli non sunt quod est Deus, imperfecti sunt? absit. omnia enim pro locis & gradibus suis firma & perfecta sunt, ut impleant id ad quod facta sunt.

§ 8. Ἀγαρινώσκειν ἐκ ἔξεστιν] Rectè ista Mer. Casaub. à superioribus, quibus vitiosè cohaeserant, separavit; novaq; hinc periochæ initium dedit. vide lib. 3. § 14. & l. 5. § 5. & l. 7. § 67.

Οὐκ ἔξεστι] non est otium. Caf. per negotia non licet. vel etiam, non potes, non datur. adeo forsitan es rudis & illiteratus, ut nec legere quidem queas. quanquam de vita aulica quod sequitur, si ad hanc periochen pertinet, à qua tamen Xyl. Lugd. Caf. ipse sejungunt, illi potiùs interpretationi favere videntur. forsitan enim vitam aulicam causantem inducit, quasi per eam Scriptorum evolendi fa-

cultas aut opportunitas negetur. Verum aliò illud quod sequitur, pertinere videtur.

§ 9. Τὸν ἐν αὐτῷ βίον] vide l. 5. § 16. Flaccus l. 1. epist. 17.

Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum:

Stultus uterq; locum immeritum causatur inique.

In culpa est animus, qui se non effugit unquam.

Senec. ep. 50. Dicimus, Non ego ambitiosus sum; sed nemo aliter Romæ potest vivere. non ego sumptuosus sum, sed urbs ipsa magnas impensas exigit. quid nos decipimus? non est extrinsecus malum nostrum: intra nos est, in visceribus ipsis sedet. Et ep. 55. Non multum ad tranquillitatem locus confert. animus est qui commendat omnia. vidi ego in villa hilari & amena mæstos; vidi in media solitudine occupatis similis. vide l. 4. § 3.

Μὴ δὲ τὸν σταντῶ] quasi dicat, forte tuā contentus agas. quod Apost. ad Philipp. c. 4. v. 11. ἔμαθον ἐν δεῖς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι. nam quod Lugd. exhibet, οὐδὲ σὺ σταντῶ, nec nauci est.

§ 10. Ἐπίκλησις περὶ εἰσότητος] penitentia, inquit, est sui ipsius reprehensio. vide l. 12. § 16. ubi non reprehensio sui tantum, sed condemnatio etiam dicitur. Ex Gallo Affinio, & Largio Licinio, Gellius noct. Attic. lib. 17. cap. 1. Penitere tum dicere soleamus, cum quæ ipsi fecimus, aut quæ de nostra voluntate nostræque consilio facta, ea nobis post incipiunt displicere, sententiamque in eis nostram demutamus. Plut. de tranq. ex Euripid. Orest. & Stob. tom. 2. vit. 24.

Ἡ σύνεσις ὅτι σύννοστα δεῖν ὁργασθῆναι, οὐδ' ἔλκεθ' ἐν σαρκί, τῇ ψυχῇ τὴν μεταμέλειαν, οὐ μάλιστα ἀεὶ καὶ νύκτασαν ἀποποιεῖται τὰς ψυχὰς ἀλλὰ ἀναρτῶν λύπας ὁ λόγος. τὴν δὲ μετάνοιαν αὐτῆς ἐργάζεται διακινῶν σὺν αἰσῶν τῆς ψυχῆς καὶ κολαροῦν ὑπὸ αὐτῆς. ὅς γ' οἱ ἐργάζονται ἡ πεινῶν καὶ πύρετος * διακινῶν * [διακινῶναι Gesner. sed ita Galen de affect. dign. & cur. c. 6. πυρετὸς διακινῶναι.] καὶ ταῦτα παρόντων ἔχοντων καὶ καύμαθ' ἡ κρύως μᾶλλον ἐποχλῶνται, καὶ χαλκίον ἔχουσιν. ἔτι εὐφροσύνης ἔχει τὰ πυρετῶν τὰς λύπας, ὥστε ἔχοντων ἐποχλῶνται τὸν οὐκ ἐμοὶ γ' ἀλλ' ἐπαίτηθ', ἀλλ' ἐγὼ αὐτῆς, [* ἀλλαν vulg. perperam] ἐπὶ τῶν οὐκ ἐμοὶ τῶν αἰματωμένων ἐκείνων ἐξ αὐτῶν βαρύτερον μὴ τῶν ἀλλῶν τὸ ἀλγεινόν.

Ὡς χηρὸς ἐν πεινῶντι] Est tamen penitentia reprehensio sui, tam de malo admissio, quam de bono omisso. Verum ad Marci propositum, membrum alterum suffecerat.

Ἀγαθὸν χηρὸς ἐν πεινῶντι] Stoicum hoc dogma, nihil utile nisi quod bonum & honestum. Laërt. l. 7. Zenon. & Stob. tom. 1. lib. 2. tit. 4. § 8. Πάντα ἀγαθὰ συνφέροντα εἶναι, καὶ λυσιτελεῖν καὶ χηρὸς ἐν πεινῶντι, ὅτι χηρὸς ὥστε ἀγαθὰ παρέρχεται. live, ἐν τῇ χηρίᾳ ἀφελίμω. Socrates apud Platon. re-

lit. l. 5. *Κάλλισα γδ δὴ ἔστω καὶ λήγεται καὶ λήσεται, ὅπν τὸ μὲν ἀφελόμενον καὶ δὴν τὸ βλαβερὸν αἰσθῆναι.* Idemque in *Alcib.* l. 1. *Τὸ μὲν δὴ καὶ καλὰ καὶ δὴ καλὰ ἀγαθὰ τὰ δὲ ἀγαθὰ συμφέροντα δὴν.* Cicer. *Offic.* l. 2. § 9, 10. *Summa quidem autoritate philosophi, quicquid justum sit, id etiam utile esse consent: itemque quod honestum sit, idem esse justum. ex quo efficitur, ut, quicquid honestum sit, idem sit utile. in quo verbo lapsa consuetudo deflexit de via; sensimque eò deducta est, ut honestatem ab utilitate secerneret, & constitueret honestum aliquid, quod utile non esset: quâ nulla perniciēs major hominum vitæ potuit offerri. vide tamen hac de re porticus argutias, ad l. 3. § 11. & l. 6. § 45.*

Ματαιότης ἐστὶν τῶν ἡδονῶν πᾶσα παρεκκλίνουσα indè probare vult voluptatem nec bonum esse, nec utile; quod probus nemo de voluptate ulla neglecta omisissave, pœnitiētiā tangatur: sicut l. 5. § 15. idem indè concludit, quod eandem desuperisse ac sprevisse laudi sæpe atque decori habeatur.

§ 11. *Τὸ πρὸς τὸν δὴν* vide ad l. 3. § 11.

§ 12. *Ὅταν ἔξ ὕπνου* vide ad l. 5. § 1.

Κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν Cicer. de fin. lib. 5. Apparet nos ad agendum esse natos. Itaque appetit animus semper aliquid agere. *Ibid.*

καὶ ἐν τῷ ἔργῳ δίκαιον τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ εὖ. Aristot. *ethic.* lib. 1. c. 7. vide l. 9. § 16.

τὸ δὲ καὶ δίδειν κοινὸν καὶ τῷ ἀλόγων ζώων Aristot. *ethic.* lib. 1. c. 13. tanquam dictum vulgò

305 *jaetatum refert, ἔστιν διαφέρειν τὸ ἡμῶν τὸ βίῃ πρὸς εὐδαιμονίας καὶ ἀδελφῶν. nihil per vitam dimidiam distare felices infelicibus. quia nimirum vitæ pars dimidia edormitur.* *Ἔπν* γδ, *ἄσπερ πλάττει*, τὸ ἡμῶν *ἀσπέρ* τὸ βίῃ. Aristot. apud Plur. de ign. *ἔ* & *αγ.* *ἔ* τὸν ἡμῶν ἡμῶν τὸ βίῃ *συνδιδραμῶν* *χρῆνον*. Clem. Alex. *pedag.* lib. 2. c. 9.

Vitam nobiscum dividit somnus. Senec. *epist.* 117. & ita, dimidium ex hoc (quod videmur vivere) edormitur. Idem *ep.* 99. (vide ad lib. 4. § 50.)

Per somnum ergo nihil felices ab infelicibus distare dicit ex vulgi sententia Aristoteles: at Marcus istic, nihil homines à jumentis. Si quidem,

ἀρῖα εἶναι ὅσον τῆς ψυχῆς, ὡς λέγεται ἀνθρώπου καὶ ζώου. Aristot. *ibid.* & c. 8. *ἔστιν ἀγαθὸν ἀποτρίψαι τὸ καὶ δίδειν.* Itaque Plato *leg.* l. 7. *Κοιμώμενος ἔστιν ἔστιν ἀγαθὸν, ἔστιν μᾶλλον τὸ μὴ ζῶναι.* καὶ γδ *ἀνθρώπου* ὡς *ζῶντος*, *ἄσπερ* καὶ ὁ *ζῶντος*. Eustath. ad *Il.* *ἔ* & Plin. *presat.* *hist. nat.* Vita profectò vigilia est. Et revera plus vigilare, plus vivere est. Quid enim tam mortis simile quàm dormientis aspectus? quid tam vitæ plenum quàm forma vigilantis? Petr. Chrysolog. *serm.* 24.

Ὅτι φύσιν ἔχει vide lib. 5 § 9. Aristot. *hist. animal.* l. 3. c. 1. *τὸ καὶ φύσιν, ἡδὴ.* & c. 2. *Περὶ φύσιν* τὸ καὶ φύσιν.

306 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

307 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

308 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

309 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

310 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

311 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

312 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

313 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

314 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

315 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

316 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

§ 13. *Φυσιολογῶν, παθολογῶν, διδασκαλῶν* Senec. *epist.* 89. *Philosophia tres partes esse dixerunt & maximi & plurimi autores: moralem, naturalem, & rationalem. prima componit animum; secunda rerum naturam scrutatur: tertia proprietates verborum*

exigit, & structuram, & argumentationes, nè pro vero falsa surrepant. His ergo tribus monet uti Marcus, quatenus id commodè potest, ad unumquodque, quod imaginatio suggererit. At Xyl. ista sum

loquentibus conjungit, quasi dixerit Marcus; Ubi de natura, affectibus, aut aliis rebus differere cum quo-

piam contigerit, &c. quam contextus seriem verba ipsa neutiquam admittunt. Lugd. autem hoc loco periochas ita disposuit, ut Medæ Absyrtum nobis

repræsentare voluisse videatur.

§ 14. *Ἡ γδ καὶ ἡδονῆς* Lugd. *ἡ γὰρ.* forsan *ἡ καὶ.* nam τὸ γδ ex proximo membro irreplisse huc videtur.

τοιαύτη πᾶσα δόγμα ἐστὶν leg. *τοιαύτη [γὰρ]* *πᾶσα δόγμα ἐστὶν.* Sedi suæ causali restructa & pro verbo substituto participio, orationis serie id

poscente. potest & priore loco ὅ γδ legi, ut sententia continueretur sic, ὅ γδ καὶ ἡδονῆς καὶ λύπης &c.

— *τοιαύτη πᾶσα δόγμα ἐστὶν.* qui enim de voluptate ac dolore, &c. dogmata habet istiusmodi, esse nimirum ista bona vel mala, non autem adiphora. Hæc Xyland. cum non animadverteret à Marci mente istic plurimum aberravit. De hoc autem sub-

jecto. vide lib. 6. § 27. & l. 7. § 26, 61. & *supr.*

317 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

318 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

319 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

320 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

321 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

322 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

323 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

324 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

325 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

326 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

327 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

328 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

329 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

330 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

331 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

332 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

333 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

334 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

335 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

336 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

337 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

338 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

339 *ἔστιν ἀγαθὸν τὸ καὶ φύσιν.*

nam? an pardus potest maculas suas? ei si hoc potuerint, etiam vos poteris bene facere, qui male facere edocti estis. Et de Massiliensibus suis Salvian. de provid. lib. 6. c. 14. Invetrata in nobis malorum omnium labe, aliter jam non vitiosi esse non possumus, nisi ut omnino non simus.

§ 15. Μήνησμαι. Lugd. edit. cogita-
bo, Xpi. qui antegressis annectit. Sed illud malo.
sicut lib. 2. § 4. & mox § 16. in priore autem
μήνησμαι, nisi vitiosum fuerit, transitus est à
persona ad personam. de quo ad lib. 6. § 50. dixi-
mus.

Αρεὸν ξενίζεω. Petr. epist. 1. c. 4. v. 12. Μη
ξενίζετε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει, ὥς ξένος ὑμῖν συμβαί-
νῃ. Ilocasius sub Leone Magno Quaestor, in
iudicio cum sisteretur, monenti praefecto, videret
quo in statu constitutus esset, Ὁρῶ, inquit, καὶ ἔξ-
ίζουμαι, ἥν ἄνθρωπος ὢν, ἀνθρωπίναις περὶ πῶκα
συμποραῖς. Zonaras Annal. tom. 3. vide l. 4. § 29.
& l. 12. § 1.

Εἰ ἡ σὺκὶ σὺν φέρει. Jacob. epist. c. 3. v. 12.
Μὴ δυνάται σὺκὶ ἐλαίας ποιῆσαι, ἢ ἀμπέλῳ σὺ-
κα; Et Dominus Christus, Matth. c. 7. v. 26.
Μὴτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀνθρώπων σαφυλῶν, ἢ ἀπὸ
τεριόλων σῖκα; ἢ τῶ πᾶν δένδρον ἀγαθόν, καρπὸς
καθὺς ποιεῖ τὸ ὅτι σαρῶν δένδρον καρπὸς πονη-
ρὸς ποιεῖ. ἢ δυνάται δένδρον ἀγαθόν καρπὸς πονη-
ρὸς ποιεῖν, ἢ δὲ δένδρον σαρῶν καρπὸς καθὺς ποι-
εῖν. ἔχουσιν γὰρ δένδρα ἐκ τῆς ἰδίας καρπὸς γινώσκονται.
Luc. c. 6. v. 44. quia nimirum, ἔχουσιν καρπὸν ἰδι-
ον φέρει. Moles Genes. c. 1. v. 11. vide l. 4. § 6. &
l. 12. § 16.

Ὡν ὅτι φοβός. Quid enim malis moribus in
mundo provenit uberius? aut cuiusnam rei, quam
impieratis, impuritatis, impuritatis, pravitatis,
feracior est orbis universus? Plaut Trinum. 1. 1.

—mores mali

Quasi herba irrigua, succrevere uberrime.

Neque quicquam vile nunc est, nisi mores mali:

Eorum liceat messim metere maximam.

Flaccus l. 1. epist. 2.

Seditione, dolis, scelere, atque libidine, & ira
Iliacos intra muros peccatur & extra.

Juven. sat. 13.

Quae tam festiva dies, ut cesset prodere furem,
Perfidiam, fraudes, atque omni ex crimine lucrum

Quaestum, & parvos gladio vel pyxide nummos?

Vide in sacra pagina sanctorum querelas, Psal.
12. & 14. Jer. c. 9. Mich. c. 7. &c. Itaque Synes.
de provident. 1. Ἐν γὰρ τῷ τόπῳ τῆς κακῶν, ἢ θανά-
μασόν ἢ κακῶν, ἀλλὰ θανάμασόν, εἴ τι καὶ καὶ ποιεῖται
ἐν ταῖς. τὸ το γὰρ μέτοικον ἢ ἀλλότριον. quomodo
Diodor. Sicul. l. 18. παρὰ δὲ ὅν δέτιν, καὶ εἰ γάρ τι
παρὰ ἄλλοι, ἀλλ' εἰ καὶ πᾶν ὅτι τὸ γινώσκον ἀνάγκησιν.
Et Juvenal. sat. praenotata:

Egregium sanctamque virum si cerno, bimembri

Hoc monstrum pueri, & miranti jam sub aratro
Piscibus inventis, & facta comparo mule.

Rari quippe boni vix sunt numero totidem, quot
Thebarum portae, vel divitis ostia Nili.

Ubi pro miranti, quidam mirandis legi volunt;
ego (si quid mutandum fuerit) mutatione leviori
liranti malim. Varro de re rustica. lib. 1. c. 29. Tertiū
cum arant jacto semine, boves lirare dicuntur; id
est, cum tabellis additis ad vomerem, simul & satum
frumentum operiunt in porcis, & sulcant fossas, quod
pluvia aqua delabatur. vide & Plin. hist. nat. l.
18. c. 20.

§ 16. Τὸ μεταπίδεω. animi sententiam muta-
re. Itā Epictetus differt. l. 2. c. 15. homini ad se
inediā tollendum mente obfirmato, ἔς ἡμῖν ὁρ-
δῶς ἔκκειναι, ἰδὲ συνεργῶμεν εἰς τὸ ἀλόγως ἔκ-
κειναι, μεταδιδῶ. Et Gregor. Naz. ad Episcop. 150.
Οὐχ ἡ μετάδοσις τὸ αἰρεθὲν ἔχει, ἀλλ' ἡ τῆς κα-
κῆς πῆρσις, πλὴν ἀπώλειαν. inde Dionysius Hera-
cleota ὁ μεταδιδῶ. dictus, ut Laert. l. 5. in He-
raclid. & in Zenon. ὁ μεταδιδῶς εἰς διδωλὴν, quia
nimirum ἀντικρυς ἀποδίδει, & ἀρετῆς γὰρ καὶ ἀντι-
μεταδοίσας, ex utraque virtutis solā, ad versamque; planē
indutus, à Stoica secta jam fenex ad Epicuream
transilivit. de quo itaq; festivè Timon in Sillis;

Ἥνικ' ἔχελω δυνάμιν, νῦν ἀρχαίται ἰδνύσθαι.

Athen. dipnosoph. l. 7. apud quem malè transposi-
torem vertit Dalechamp. cum, immutatum potius
reddere debuerit. quod & Casaub. monuit. ad A-
then. l. 10. c. 10. vide ad l. 4. § 12. & l. 6. § 21, 29. Cæ-
terum de vocabulo isto à scrupulis calculisve luso-
riis traducto fufius alibi egimus.

Ἐπιτὸς τῆς διορθῆναι ὁμοίως ἐλδιδεῖν ὅτι] æquè
liberum est, inquit, quodque animum ingenuum
nihilo magis deceat, verum docenti, ubi erra-
verit quis, obsequi, atque rectæ viæ, ubi eam cer-
to iudicio elegerit, constanter liberèque insistere.
Corrigere nimirum vult absurdum quorundam
errorem, qui quod semel imbiberint, nolunt deponere,
(ut Cypr. l. 2. ep. 1.) & pervicaciam constantia loco ha-
bentes, rectiora momenti parere servile ducunt ac illibe-
rale. Adversus cuiusmodi homines sese accingit
& Epictetus loco superius memorata. Ὅταν ἀκ-
σωσί πνευ τῶν τῶν λόγων, ὅτι βέλτερον ἢ δέτιν, καὶ ἡ
μὲν σωαίρεσις ἐλδιδεῖν οὔσι καὶ ἀναγίσσασθαι. τὸ ὅτι
ἀλλὰ καλὸν τὰ ἀναγίσσασθαι, δὲ καλὰ, ἀλλότρια, καὶ τῶν
ἰσχυρῶν, ὅτι δέτιν τῶν καλῶν ἔσθ' αὐτῶν ἀπερὶ αὐτῶν
ἐμυθεῖν. ἀλλὰ σωτὴν ὑμῶν ἢ δέτιν τὸ κατεμυθεῖν.
δέλῳ γὰρ ἢ τόνους ἐν σώματι, ἀλλ' ὡς ὑμῶν ἐν τῇ
δὲ μοι φρενὶ καὶ τόνους ἔχων ἐνδεκνύης, καὶ ἀλαζονείᾳ
ἐστ' αὐτοῖς, ἐρωσὶ, ἀνθρώποι, ζήτῃ τὸν διεργασί-
ται. τὸ το καὶ εἰσὶ νομοί, ἀλλ' ἀπειρία. Non enim, quia
rigidum aliquid, ideo rectum; nec quia stupidum est, ideo
sanum; Aug. de civit. Dei l. 14. c. 10. Verum
pergit Epictetus, & ubi pervicaciam quorundam
exempla proposuerat, ὡς καὶ ἐστὶ μεταπίδεσθαι, qui à

re semel propofita nullâ ratione adduci sefe pati-
antur, ex eis ait tandem se intellexiffe, quidnam
velit pervulgarum illud, *Μαρόν ἔτι πικρὸν, ἔτι
ῥῆξαι δὲ* quod Volph. cur mutandum cenfeat, ni-
hil video. Mox: *Κάκεια*, inquit, *ἡ δὲ οἱ μανύμενοι.*
ἀλλ' ὅσῳ βελανδρεν κείνῳ τὰ ἐκ ὄντα, ποῦτῳ
πικρὸν ἔλλασθον διστά.—*ἐκ ἀρκῆ τὸ κακεῖναι,*
ἡ τὸ μὴ μεταδίδω. ἔπειτα οἱ μανικοὶ τῶνοι, ἔχ' ὅρι-
νοι. ἀποδανῶν δέλω, ἀν με τῷ ἀναγκάσει. διὰ τὴν
ἀνδρῶν; τὴν ἐγένετο; *κάκεια.* ἐπὶ δὲ τὸν *ἐκ ἀρκῆ*
ἐμὲ ἀποκρίναι. Claudit tandem dissertationem his
verbis. *Ὡς περ ἐν νοσήνῃ ἡ ῥόμα πικρὸν σῶμα π,*
ποτὶ μὲν ὅτι ταῦτα, ποτὶ δ' ἐπ' ἐμὴν ῥέπει τὸ
ῥόμα. ὅτῳ ἡ ἀδονῆς *ψυχῇ, ὅσῳ μὲν κλῆν, ἀδ-*
λον ἔχει. ὅταν ἡ *τὴν ὅσῳ* τὴν κλῆμα τῶν
ἡ τὴν φορῇ, τὴν γένετα τὸ ἐκ ἀρκῆ ἀδονῆς
ἐπὶ δὲ τὸν. Itaque Synesius de regno: *Ὁ δὲ ὅτι τῶν*
ἀνθρώπων ἰσχυροτέρων, αὐτοῦ δὲ ὁμολο-
γίας ἀγνοίας, ἐκ ἀρκῆς γένετα ἐκ μεταβολῆς, ἔδ-
δῆται λόγῳ ἰσχυρῶν, ἀλλ' ἀντὶ τὸν φάιντο σφοδρῶς, ὅτι
καλάσταις. vide ad l. i. § 16.

Σὺ δὲ ἐνέργεια *ἡ τὴν σὺν ὁμῶν* Lugd. meliùs
σὺν, & σὺν. deesse tamen forsan videatur, ἀρκῆ σὺν,
aut tale aliquid. Sufficit tibi operatio tua juxta ani-
mi tui impetum judiciūque & mentem ipsam peracta.
verum distinctio interjecta integram faciet sen-
tentiam. lego igitur, σὺ δὲ ἐνέργεια, *ἡ τὴν σὺν*
ὁμῶν &c. tua enim est operatio & ista, utpote inten-
tioni tuae consentanea. &c.

§ 17. *Εἰ μὲν ὅτι σὺ, τὴν αὐτὸ πειθῆς;*] Novam
hinc periocham orditur & Anglus interpres &
editor Lugdunensis. possuntque; revera aliò, quàm
quòd priora illa, referri. Siquidem tui, inquit, est
arbitrii aliquid facere vel omittere, cur facis quòd non
probas, siue in quo non acquiescis? sin alieni, non tui,
est, de aliis, siue Deis, siue atomis, hoc est, rerum
principiis, juxta Democritum & Epicurum, frustra
quereris: frustra autem facere aliquid, insipientis,
cum illis litigare, etiam insipientis. vide l. 4. § 3. &
l. 12. § 12, 24.

§ 18. *Εἴω τὸ κόσμῳ τὸ ἀποδανῶν ἐπὶ πᾶσι*] Lu-
cret. l. 3.

Cedit enim rerum novitate extrusa vetustas
Semper: & ex aliis aliud reparare necesse est:
Nec quidquam in barathrum, nec tartara decidis atra.
Pythagoras apud Nasonem Metam. l. 15.
Non perit in tanto quidquam, mihi credite, mundo,
Sed variat mutâque voces: nascique vocatur,
Incipere esse aliud, quàm quod fuit antè; morique
Desinere illud idem.—

Ennius Epicarmo de Terra apud Varron. de ling.
Lat. l. 4, & 8.

Quæ dedit, illa capit, neque dispendi facit bilum.
Pacuvius Chryse, de Æthere;
—omnia is animat, format, auget, alit, creat,
Sepelit, recipitque in se omnia.

Maro itidem Georg. l. 4.

Scilicet huc reddi deinde, ac resoluta referri

Omnia: nec morti esse locum: sed viva volare

Sideris in numerum, atque alto succedere calo.

Ubi Servius: Dissolvi cuncta & redire rursus in
originem suam. nec morti, i. e. perditioni locum esse.
nihil est enim, quod perire funditus possit, cum sit τὸ
πάν. i. e. omne, in quod redeunt universa resoluta.
res autem hæc quæ mors vocatur, non est mors; quippe
quæ nihil perire faciat; sed resolutio. Et Macrobi. in
somm. l. 2. c. 12. Constat secundum veræ rationis as-
sertationem, quam nec Virgilius ignoravit, nihil intra
vivum mundum perire, sed eorum quæ interire videntur,
solam mutari speciem: & illud in originem
suam, atque in ipsa elementa remeare, quod tale, quale
fuit, esse deserit. Senec. ep. 36. Cogita nihil eorum,
quæ ab oculis abeunt, & in rerum naturam, ex
qua prodierunt ac mox processura sunt, reconduntur,
consumi. desinunt ista, non pereunt. & mox: Obser-
va orbem verum in se remeantium: videbis in hoc
mundo nihil extingui, sed vicibus descendere ac re-
surgere. æstas abit, sed alter annus illam adducit:
hyems cecidit; referent illam sui menses: solem nox
obruit, sed ipsam statim dies abigit. stellarum iste
decursus, quicquid præterierit, repetit. pars cæli levan-
tur assidue, pars mergitur. Et quæst. nat. l. 3. c. 9.
Nihil deficit, quod in se redit. Et de benef. l. 5. c. 8.
Rerum natura nihil dicitur perdere, quia quicquid illi
avellitur, ad illam redit: nec perire quicquam potest,
quòd quòd excidat non habet, sed eodem revolvitur, unde
discedit. Tatian. denique adv. Græc. Ὡς περ δὲ
ἡ δὲ, πειν ἡ ῥῆξαι, τίς ἡμῶν ἐκ ἐξινωπον, μό-
νον ἢ ἐν ὁμοστάσει τῆς σαρκατικῆς ἕλης ὑπάρχον, γε-
νῶντος δ', ὁ μὴ πάλα, διὰ τῆς ῥῆξαι, τὸ ἔν-
τις πᾶσι δὲ τὸν αὐτὸν τρέπον, ὁ ῥῆξαι, καὶ
διὰ τῶν αὐτῶν κακῶν ὡν, αὐτῶν τὴν κακῶν ὁρῶν-
τις, ἵσταται πάλιν, ὥστε μὴ πάλα γενοῦν, ἐπὶ
τα ῥῆξαι καὶ πᾶσι ἔκαστος πᾶν τὸ σαρκα-
τικόν, ἐξ αὐτῶν πάλιν ὡν, ὁ κόσμος κακῶν καὶ
καλῶν ἐν ποταμοῖς, καὶ δαλδαταῖς ἐκαστος πᾶν, καὶ
καὶ ὑπὸ θεῶν διασπᾶται, ταῖς αὐτῶν ἐκαστος
πᾶσι δὲ αὐτῶν. quæ verba perperam distincta in-
terpres pessimè accepit. vide l. 4. § 4, 5, 23, 46. & l. 5.
§ 4. & infr. § 50.

Διαλύεται εἰς τὰ ἴδια] Lucret. l. 1.
Huc accedit, ut quæque in sua corpora rursus
Dissolvat natura, neque ad nihilum interimat res.
Senec. ep. 71. Quicquid est, non erit: nec peribit,
sed dissolvetur. nobis solvi, perire est. proxima enim
sentimur; ad ulteriora non prospicit mens hebes. vide
l. 9. § 33.
καὶ αὐτὰ ἢ μεταβάλλει Naso Met. l. 15.
—omnia fiunt
Ex ipsis, & in ipsa cadunt. resolutæque tellus
In liquidas rarefcit aquas: tenuatur in auræ,
Aeræque humor habet: dempto quoque pendere rursus

In superos aer tenuissimus emicat ignes.
Inde retro redeunt: idemque retextitur ordo.
Ignis enim densum spissatus in aëra transit:
Hinc in aquas: tellus glomeratâ cogitur undâ.

Vide l. 4. § 40.

§ 19. Καὶ ὁ ἥλιος ἔρεϊ, πρὸς τὴν ἔρπον γέροντα.] ita Bas. at Lugd. ἔρεϊ πρὸς τὴν ἔρπον γέροντα. potest dicere cuius rei causâ factus est. Xyl. de se dicit, alicuius gratiâ factus sum Cas. quid si legas, καὶ ὁ ἥλιος ἔρεϊ πρὸς τὴν γέροντα. etiam sol utique alicuius rei gratiâ extitit.

Καὶ ἐν τοῖς ἀστέροις.] Sidera nimirum, quæ animata esse putabant, & Deorum loco habebant. vide l. 9. § 35. & l. 12. § 28. Itâ & sapientes Ægyptii, θεὸς ἦν ἥλιος καὶ σελήνη. Laërt. proam. & Pythagoras, ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τὸν ἄλλους ἀστέρας, ἦν θεός. Idem l. 8. De sole Heraclit. ad Hermodora. ep. 1. Αἱ δὲ, θεῶν μαρτυρεῖς; ἔργα δὲ μαρτυρεῖν, οἷα ἥλιος. νῆξ αὐτῷ καὶ ἡμέτερα μαρτυρεῖν. ὡς αὐτῷ μαρτυρεῖς. καὶ ὅλην καταπορεύουσα μαρτυρεῖσθαι καὶ κύμα. & αὐτὸν ἔργον ἔχειν καὶ μαρτυρεῖσθαι. Imò testimonium perhibent ista omnia solis conditori, non soli. vide Psal. 8. v. 1, 3. & Psal. 19. v. 1, 2, 6. & Psal. 74. v. 16, 17. & Psal. 104. v. 19. & AEs. c. 14. v. 14. Vide tamen, si opera pretium id videbitur, de sole Apostatae impii Juliani Imperat. orationem autore dignam. Plato in Cratylō, à Theodoro adductus therapeut. l. 3. φαίνονται μοι οἱ ἀστέρες ἀνθρώπων οἱ ἀστέρες τῶν ἑλλάδων, τέτταρες μόνες ἡγεῖσθαι θεῶν, ὅσους νυνὶ οἱ πολλοὶ καὶ βαρβάρων, ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ ἄστρα, καὶ ἑσπέρην. ἅτε ἐν αὐτῷ ὁρῶντες εἴδη αἰθέρος καὶ θύοντα, ἀπὸ ταύτης τῆς φύσεως, τῆς τῶ θεῶν, θεῶν αὐτῶν ἐπωνομάσαι. Clemens item in prorept. Οἱ μὲν γὰρ εὐδαιμονίας ἀμφὶ τῷ ἑσπέρῳ διακρίνωμεν, καὶ οἱ μὲν πᾶσι δυνάμεις, καὶ ἀστέρας τὰς κινήσεις ἀπιδιδόμενοι, ἐδιδάμασαν τε, καὶ ἐξεδέχοντο, θεῶν ἐκ τῶν θεῶν ὀνομασάμεν τῶν ἀστέρας. καὶ ἀστέρας ἡλίον, ὃς Ἰνδῶν καὶ σελήνην, ὃς Φρύγας. &c.

Σὺ ἔν τῳ πρὸς τὴν καὶ ἡμεῖς;] vide ad l. 5. § 1. & l. 9. § 9.

§ 20. Ἡ φύσις ἐσχεῖται ἐν αὐτῇ.] natura finem suum habet in rei unicuiusque fine. Cas. ut σοφάζει hic sit collimare. at Xyl. consilium iniit. ad Marci mentem propius, rationem habet. hoc est enim σοφάζει Marco istic: ut l. 1. § 9. τὸ σοφάζειν καὶ φάινω. vide ibi adnotata. Tertull. adv. Marc. l. 2. c. 5. Univerſa Deus disponendo præſciuit, & præſciendo disposuit. Cyprian. epist. 3. ubi Domini Servatoris illud ex Matth. c. 10. v. 29. laudasset. nec pascerculum quidem, qui affario dimidio veneat, citra Dei nutum ad terram decidere. Cum Christus nec minima fieri sine voluntate Dei dicat; existimat aliquis & summa & magna, aut non sciente, aut nos permittente, in Ecclesia Dei fieri? Trithem.

ad Casar. quest. 8. Magna divina providentia commendatio, quæ non solum hominem curam habet, sed avium quoque ministrarum. Hieron. quidem in Abacuc. c. 1. v. 14. Sicut in hominibus etiam per singulos Dei currit providentia; sic in ceteris animalibus generalem quidem dispositionem & ordinem cuiusque rerum intelligere possumus. v. g. quomodo nascatur piscium multitudo & vivat in aquis, quomodo reptilia & quadrupedia oriantur in terra, & quibus alimur cibis? Ceterum absurdum est ad hoc Dei deducere maiestatem, ut sciat per momenta singula quot nascantur culices, quot ve moriantur; quæ cimicium & pulicem, & muscarum sit in terra multitudo; quanti pisces in aqua natent; & qui de minoribus majorum præda cedere debeant. Non sumus tam fatui adulatores Dei, ut dum potentiam ejus etiam ad ima detrahimus, in nos ipsos injuriosi simus, eandem rationalium quam irrationalium providentiam esse dicentes. At Bernard. de grat. & lib. arb. Attingit illa (sapientia divina) à fine ad finem: hoc est, à maximo angelo usque ad minimum vermiculum: ab ortu creaturæ usque ad finem destinatum à creatore, sive in quem urget natura, sive quem accelerat causa, sive quem concedit gratia; dum nihil horum evenit, quod non prout vult, potenti præordinet providentiâ. Attingit autem, non quidem mobili discursione, vel subiectæ creaturæ quasi officiali administratione, sed substantiali quadam & ubique præſenti fortitudine, quâ utique univēſa potentiſſimè movet, ordinat, administrat. Adjici poterat quod de capillis numerati, Christus, Matth. c. 10. v. 30. de folio ab arbore cadente. Bern. conc. solen. 8, & 99. Trithem. ubi suprâ. vide ad l. 7. § 31. Senec. quest. natur. l. 3. c. 29. Sive anima est mundus, sive corpus; naturâ gubernante, ut arbores, ut sata, ab initio ejus usque ad exitum, quicquid facere, quicquid pati debeat, inclusum est; ut in semine omnis futuri ratio homini comprehensa est; totius enim corporis & sequentis ætatis in parvo occultoque lineamenta sunt. Sic origo mundi, non minus solem & lunam & vices siderum, & animalium ortus, quam quibus mutarentur terræna, continuit.

Τῆς ἀπολύσεως.] Fuscus apud M. Senecam, Susfor. 2. statuta nascentibus in finem vitæ dies est. Hæbit quisque quantum illi dies primus ascripſit. L. Senec. ad Marc. c. 20. sic lib. 6. § 49. ἀρῶνται. & l. 12. § 23. ἔργον ἔδωκεν. vide l. 2. § 4.

Ὡς ὁ ἀναβάλλων τὸν σοφῶν.] Sejungunt ista à superioribus G. Xyl. & M. Cas. mihi continuanda prorsus videntur. quemadmodum, inquit, qui pilam mittit rationem apud se habet, non tantum quomodo motus ille ineatur, sed quâ feratur, & quo loco terminetur; sive quâ permeet pila, quò pertingat, ubi cadat; ad eundem modum natura consilium iniit, non de ortu tantum, sed de obitu etiam, ac progressu cuiusque rei. Plautus alio, nec ab hoc

tamen prorsus abhorrenti, sensu, Captiv. prolog.

Enimvero Di nos quasi pilas homines habent.

Τί ἔν ἀναδὸν τῆ σφαίρῃ] vide l. 4. § 42. & l.

7. § 23.

Τὴ πεμφόλου] Notum est proverbium, Homo bulla. quod Varro retulit, praefat. in libr. de re rust.

Apud Lucianum Charon Mercurio; ἰδέτω γὰρ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίῃ ἀπὸ αὐτῆς ἥδη ποτὲ πεμφόλου τὰς ἐν ἡμῶν ἰδέσθαι, καὶ κρυφῶ πνι καταστῆναι ἀνιστάμεναι; τὰς συσκαίδας λέγω, ἀφ' ὧν σωμαγίνεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μὲν πνεύματα μικρὰ οἶσι, καὶ ἀπὸ ἐκαστοῦ ἀποβήσονται, αἱ δ' ἐπὶ πλεονεξίᾳ, καὶ περιουσίᾳ αὐτῶν ἄλλων ἀπὸ αὐτῶν ἀποβήσονται, οἷς μέγιστον ὄγκον αἰσθάνεται, οἷα μὲν καὶ πάντα ἐξέρχονται ποτὲ ὅτι οἷον τὰ ἄλλα; καὶ οἷον τὸ ἐν ὧν ἀνθρώπων βίῃ ἀπὸ αὐτῶν ἡδὴ πρὸς ἐμπερυσμένους, οἱ μὲν μὲν, οἱ δ' ἐλάττω; καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὀλίγου χρόνου, οἱ δ' αὖτα τῶν ἐκείνων ἐπαύτως τοῦ αὐτοῦ ἀποβήσονται ἀνακρίων.

Ἐπὶ λυχνῇ] Senec. epist. 41. Rogo, non stultissimum dicas, si quis existimet lucernae pejus esse cum extincta est, quam antequam accenderetur? Nos quoque accendimur & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur. utrinque verò alta securitas est. quid refert utrum non incipias, an desinas? utriusque rei hic est effectus, non esse.

§ 21. Ἐκτρέφον] ἔρεφον Lugd. edit. unde annot. Ἐτρέφον. convertito te. Omnino praeter Marci mentem. Qui vult non ut ipse convertat quis; sed ut illud potius, in quo cogitationes defixas habet, non tam convertat, aut circumvertat, ut Cas. quam invertat, quod naturam ejus penitus introspiciat & perfectam habeat. Aristophan.

Ἐκτρέφον ὡς τὰ χεῖρα τοῦ σωτῆρος

hervete quam celerrime mores tuos.

Ubi Scol. ἀπὸ μεταφορῆς ἥτις ὁ ἄνθρωπος ἡμῶν καὶ ἐκτρέφον. Ἐκτρέφον ἥτις ἡμῶν, τὸ ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι τὸ ἔσω καὶ τὸ ἔσω. Eadem & Suidas. vi.

de l. 3. § 11. Verum ibi de re quavis, istic de corpore humano, ipsoque cumprimis cujusque proprio agere videtur. Boeth. consol. lib. 3. c. 8.

Quod si, ut Aristoteles ait, Lynceis oculis homines uterentur. ut eorum visus obstantia penetraret, nonne introspicere visceribus, illud Alcibiadis superfcie tenus pulcherrimum corpus, turpissimum videretur? igitur se pulchrum videri non tua natura, sed oculorum spectantium reddit infirmas. qui nimirum, si interiora intueri valerent, aliter planè conferrent. Alludit ad

vulpis maximè morem de qua Plut. in Collat. a-

quas. & terrest. 'H δ' ἀλώπηξ ἀλῶσα, ἐκδὺς ἐκ-

τρίπται περικαλὴ δ' ἐντομία καὶ ὕψιστα μετα-

βάλλων τὸ σῶμα καὶ σφέν, ὥς, ἥ ἐντομία, ἐκτὸς ἡμο-

κίμων, ἀποκρίνεται τὸ ἄγχιον. quoniam de scolo-

penda idem refert autor idem de fera vindicta.

Τέτοις ἡνδύχου ἐκτρέπεται τὰ ἐντομία καὶ τὸς ψυχῆς, ἡλυσμένους παρὰ φύσιν, καὶ αὖτα καμπεύμενους, ὥστε αἱ διατάξεις σκολοπνύονται, κατὰ φύσιν τὸ ἄγχιον. ἐκτρέπεται αὐτὰς. idem vult nos mente ac cogitatione facere, cum ad corpus animum adjecerimus.

Πορνέουσαν] vitiosum videtur. forsan ἀποπνεύουσα fuerat. ut l. 9. c. 2. ἀποπνεύουσα. corpus, inquit, considera, quale fiat, vel morbo languidum, vel senectute emarcidum, vel ab anima jam derelictum.

Βερχύσιον ἥ καὶ ἐπαυδῶν] Annotator Lugd. quo codice usus, nescio. Βερχύσιον ὁ βίῃ καὶ ἐπαυδῶν &c. sed fortè, inquit, Βερχύσιον. quæ Marci vox est. Certè si qua exemplaria eam lectionem adfirmarent, legerem libens, Βερχύσιον ὁ βίῃ καὶ ἐπαυδῶν ἥ καὶ ἐπαυδῶν, &c. vide lib. 4. § 16, & 33. & l. 7. § 5.

Ἐν γυνί] vide l. 3. § 10. & l. 4. § 3.

Ἡ γυνί σιγῇ] vide l. 4. § 3.

§ 22. Περίοχη] Potest hæc perioche non uno modo intelligi. Potest enim sumi quasi moneat Marcus, quodnam debeat esse τῆς περιόχης sive ἐπεφύσ, ut lib. 4. § 26. loquitur, i. e. considerationis subiectum: idq; quod duplex esse velit: Nimirum vel subiectæ rei cujusq; materiam, nè pluris eam quis quam par est faciat: (vide l. 5. § 10.) vel dogma ac decretum suum, ut sit rationi rectæ consentaneum. (vide lib. 7. § 2. & sup. § 1.) vel actionem suam, ut utriq; illi respondeat. (vide l. 6. § 22.) vel vocabuli significationem: ubi dicentem attendere oportebit. (vide l. 7. § 4. & l. 10. § 8.) atq; huc inclinare videtur Xyl. nec abscedit Cas. Verum potest & in aliam, quam mox dabimus, mentem sumi. Lugd. Editor ad tria membra restringit, dum τὸ ὑποκειμένον δέγμα conjungit, vertitque subiectæ opinionis. de distinctione accedo, quia disjunctivam Marcus τὸ ὑποκειμένον non praestitit. Verum ecquid sibi vult opinio subiecta? Verto itaque, advertite, vel attendite, praesentia, aut decreto, aut actioni, aut significato. Τὰ ὑποκείμενα, praesens, quod adest. Polyb. l. 3. Πῶς δ' ἀνελθόντες τῶν ὑποκειμένων, καὶ βεβαιώσαντας τὴν αὐτὴν περιόχην, καὶ διαφυλάξοντες τὴν κατὰ σάν, περιόχην δικαίως, οἱ μὲν εἰδὲν τῆς ἡμῶν περιόχης πρὸς ἐκείνης ὑπομνήσας, qui praesentibus acquiescit. τὰ ὑποκείμενα τῶν περιόχων opponuntur. Plutarch. Publicol. collat. cum Solon. Διὶ ἥ περιόχης τὸν ὑποκειμένον καμπεύει τὰς περιόχων διαφύσιν. Sunt res ex temporibus praesentibus pendendæ. sic l. 6. § 4. πάντα τὰ ὑποκείμενα. praesentia cuncta. & l. 10. § 18. ἔλασον ἥτις ὑποκείμενα. Monet ut ad id quod praemanibus est, sive decretum illud, sive factum, sive dictum sit, animum sedulo advertamus. ut & l. 2. § 5. & l. 3. § 12. & l. 6. § 32. & l. 9. § 6.

Διχῶς τὰ πρὸς πρὸς] separat ista à praecedentibus

dentibus M. Casaub. possunt tamen ad idem argumentum pertinere. Merito multa pateris, quia ad id quod præ manibus est non attendis, sed de rebus futuris anxius, animique suspensus es, & quod præcipue te spectat differs. Vide lib. 9. § 25. & lib. 12. § 1.

Μάλλον ὅδελεῖ;] Haud integra satis videntur ista; forsan scribendum fuerit [ὅπ] μάλλον δὴ &c. ut ratio reddatur, quare tot molestiis confisteretur; quia nimirum sui emendationem de die in diem infrunitus differt. Legi possunt tamen & ἐρωτηματικῶς. [π] μάλλον ὅδελεῖ. quasi dicat. Cur crastino die malis bonus fieri, quam hodie esse? vide l. 2. § 4. Pers. sat. 5.

Cras hoc fiet. idem cras fiet. Quid? quasi magnam Nempe diem donas. Sed cum lux altera venit;

Jam cras hesternum consumpsimus, ecce, aliud cras Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra.

Naso remed. l. 1.

Sed propterea, nec te venturas differ in horas:

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

Nam quod sequitur,

Dicimus assidue, cras quoque fiet idem;

non de instituti mutatione in melius; quod Casaub. in Persium, sensisse videtur, dum memoriâ filius codicem non consulit; sed de perseverantia in cœpta vitæ mollioris ac dulcioris usura dictum est. Petron. Arb. satyr. Quod hodie non est, cras erit: sic vita traditur. Quod tamen eruditissimus ille vir, etiam cum duplici negatione exhibet; Quod hodie non est, cras non erit. Certè quod Naso supra verbo monuerat, idem fusiùs Epictet. dissert. l. 4. 12.

ὅπ παρὰ τὸ σήμερον ἀμνηστῆν, οἱς πολλά χρεὼν ἀνέγκηται τὰ πράγματα ἔχειν. σήμερον μὲν, τὸ χαλπιώτατον, ἔδωκε τὴν μὴ σφισσῆν ἐγγίγειται. οἱ τὰ ἔδωκε τὴν ἀναβάλλειν τὴν σφισσῆν, αἱ δ' οἱς ἄλλον καὶ ἄλλον χρεὼν ἀποδίδειν, (ita Casaub. restituit quod si videretur legatur) ὑποπιδέον τὸ εὐροῖν, τὸ εὐχρημον. οἱ μὲν ἔν λυσιπλῆς ἢ ὑπερδισίς, ὅτιν, ἢ παντλῆς ἀπόστασις αὐτῆς ὅτι λυσιπλῆς, οἱ δ' ἔν λυσιπλῆς, πῶς ἔν διωκεῖν τὴν σφισσῆν 40

χρὼν φυλάσσει; Verum Marci verbis gemina prorsus sunt, & ad ea forte respexit etiam, quæ in fine dissertationis illius Epictetus disceptat. καὶ δ' ὅταν εἴπῃς, ἀπ' αὐτοῦ σφισσῆν, ἔδωκε τὴν ἀνέγκη, σήμερον ἔσται ἀνέγκη, ἀνέγκη, ταπεινός, ἔπ' ἄλλοις ἔσται τὸ λυπὸν μετ' ὀργισσῆν σήμερον, φρονήσω βλάβη ὅσα κακὰ σταυρὸν ὀππότε. ἀλλ' οἱς αὐτοῦ καλῶς ἔχει πῶς χρῆται, σήμερον; οἱ αὐτοῦ συμφέρει, πολὺ μάλλον σήμερον, ἢ αὐτοῦ δυνάμει, καὶ μὴ πάλιν ἀναδύει οἱς τὴν πετῶν. Joan. Chrysostom. de statuis orat. 19. Μή μοι λέγα, ὅπ χτ' ἔχει, καὶ οἱς τὴν αὐτοῦ ἀνέγκη. ἢ ὅπ αὐτοῦ ὅπ ποτὶ λαμβάνει τὴν 50 vide ad l. 3. § 4. 6.

§ 23. Ἐπ' ἀνθρώπων εὐποιῶν] Hoc est, τὸ

κοινωνικὸν καὶ ἐννεπικόν quod passim inculcat. καὶ ὅπ ἔδωκε κατὰ τὴν σφισσῆν μετὰ τὴν δυνάμει, ὅταν μὴ τὸ κέρδις οἱς ἐπὶ τὴν διαδίδει. Joan. Chrysost. in ep. 1. ad Cor. c. 10. v. 33. orat. 25.

Διόρρωμι, ὅπ τὸν διὸς ἀναδύει] Itā pii passim, Deo adscribunt, quæcunque; ipsis obrigerint, universa. Job. c. 1. 21. Psal. 18. v. 39, 40. & Psal. 44. v. 1, 8. vide l. 12. § 36.

Ἀρ' ἢς πάντων] Itā ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 18. Omnia à Deo sunt. vide & Thren. c. 3. v. 37, 38. & Marc. l. 2. § 3. & l. 4. § 23, 33. & infr. § 27.

§ 24. Ὅποιον ποιεῖται] vililitatem rerum humanarum externarumque; omnium, de materia, ex qua consistit, ignobilitate perspicendam proponit. (quod idem agit & l. 5. § 10. & l. 6. § 13. & l. 9. § 14.) Illa siquidem, ποιεῖται πῶς μὴ τὸ εἶναι, καὶ πῶς ὑποπιδέον, malim ad priora de loriæ, cum G. Xylind. & M. Casaub. referre, quàm periorchæ sequenti cum Cl. Salmas. connectere. Senec. epist. 107. Eadem vitæ conditio est, quæ balnei. Sed aliò ille respexit, quàm Marcus istic. vide ad § 43.

§ 25. Λύκλλα Οὐρανὸν ἢ τὰ Λύκλλα] Rectè distinxit ista, priùs confusa, explicavitque; à Xylandro parùm intellecta, Cl. Salmasius ad Capitol. Marc. Lucilla, inquit, Verum extulit. post & ipsa satis concessit. Itaq; in singulis subaudienda verba illa ἐξήνεγκε & ἐξελύκει. Lucilla Marci filia L. Vero imperii consorti nuptui data, eidemque superstes. Capitol. Ver.

Σέκοντα Μάξιμον] de quo l. 1. § 15.

Ἐπιγύχων Διότρημον] Epitynchani nomen ex inscriptionibus sepulcralibus Salmas. ibidem exhibet. Verum quis iste Epitynchanus, vel Diotimus, cui is supervixerit, & successerit, nescire me fateor. Diotimi tamen ut Adriano superstitis mentio fit rursus, infr. § 37.

Φαυστιανὸν Ἀντωνίου] Ἀντωνίου Φαυστιαν. Salm. Annia Faustina Antonini Pii uxor. Capitol. Pio.

Κέλσερ Ἀδριανόν] Caninius Celer orator sive Rhetor quem & Marcus & Lucius audierant. Capitol. Mar. & Ver. ab Adriano forsan eidem in disciplinam traditi. Nam quod Maussac. in dissert. critic. quam Harpocratiōni à se edito attexit, Caninium & Celerem, quasi duos, recenset, quorum Marcus Caninius alter sit dictus, neminem (puto) εὐμενον habet. post illa verò, ἢ τὰ Κέλσερ, subiungi postulat idem Salmas. τοιαῦτα πάντα quod suo loco motum fuerat.

Δειμῆς] celsi. Xyl. sed & Casaub. qui tamen de ingenii acumine exposuerat, aptius lib. 5. § 5. vide ibi adnotata. & ad l. 6. § 44.

Χάρεξ] depravatum opinor forsan ἴερεξ fuit. Hieracis certè apud Stobæum reperiuntur fragmenta ex lib. de justitia. vel χάρεξ etiam, siquidem Charac

Χαρακ. Philoſophus Pergamenus Suidæ memora-
tur. & Lugd. edit. Χδεζξ habet.

Δημήτριος ὁ Πλατωνικός] Phalerum, puto,
vult ē familia Platonica, Theophrasti auditorem;
de quo Laërt. l. 5. Suidas, Marc. ipſe l. 9. § 29.
quanquam poteſt etiam Demetrius Byzantinus Pe-
ripateticus, cujus & Laërtius ibidem meminit,
Marco dictus intelligi. Verum illum potiùs ex-
iſtimem designatum, quia inter homines acumi-
nis & ſubtilitatis laude inſignes hic à Marco pro-
feratur. De eodem autem Cicero offic. l. 1. Demetri-
us Phalericus in hoc numero haberi poteſt, diſputator
ſubtilis, orator parum vehemens, ſed dulcis; ut Theo-
phraſti diſcipulum poſſis agnoſcere. Itaque de eodem
idem in Bruſo § 37. delectabat magis Athenienſes
quam inflammabat, & ſuavis maluit videri quàm
gravis; ſed ſuavitate eà quā perſunderet animos,
non quā perfringeret. Eandemque illi ſuavitatis
laudem tribuit in oratore. § 92.

Εὐδαίμων] Eudæmon inter Aſtologos celebri-
ores recenſetur à Vitruvio. l. 9. c. 7. quo tamen
loco Aemar. Ranconetus Eudæmon legendum cre-
debat. Turneb. adverſ. l. 11. c. 3.

Πάντα ἐφύμειρε] vide ad lib. 4. § 35, 48. & l. 9.
§ 14.

Οὐδ' ἐστ' ὀλίγον μνημονεύθηντες] vide lib. 4. §
33. & l. 5. § 33. & l. 12. § 27.

Ἥτις οὐκ ἀδύναται] vide ad l. 4. § 21. & l. 5. § 33.

§ 26. Εὐφροσύνη ἀνθρώπου] ἀνθρώπου, malim.
vide ad l. 5. § 1. & l. 6. § 7, 33. Letitia eſt homini
facere quæ ſunt hominis: verum letitia eſt homini
Chriſtiano, facere quæ ſunt Dei. Joan. ep. 1. c. 5.
v. 3. Pſal. 112. v. 1. Eſai c. 58. v. 13. Joan. E-
vang. c. 4. v. 34. Job c. 23. v. 12, 13. Caterùm,
quæ ſunt hominis, quæ hominis, ad creatoris i-
maginem conditi, ejuſdemque legi conformis,
eadem ſunt itidem & Dei. vide Marc. l. 3. § 13.

Ἰδὼν δ' ἀνθρώπου ἔυνοια] Letitia, inquit, ho-
mini & voluptas eſſe debet, facere quæ officii
ſunt ſui. Nihil autem magis humani eſt officii,
quàm erga genus humanum humanitatem exer-
cere. Hoc itaque læto animo lubentique facien-
dum eſt. Naſo Pont. l. 2. & 9.

Conveniens homini eſt, hominem ſervare, voluptas.
& vera benefaciendi cupido utilitates relinquit, ipſo
benefaciendi opere latiffima. Senec. de benef. l. 4. c.
14. vide ad l. 3. § 6.

Ἐπιτάφιος τις ἦν ὁ λόγος] Ex Stoicorum
ſententia Laërt. l. 7. in Zenon. Γεννέσθαι ὑπὸ τῆς
εὐφροσύνης ὀπίπτεται τὸ λογικὸν ζῶον ποιεῖν, διωλεῖν δ'
πράξιν τὴν γυν' ἐνάρατον, διαρρηκτὴν ἢ, καὶ τραχι-
κὴν ἢ ποιητικὴν. ita enim ex Suida leg. ibid.
Unde & illud apud Plutarchum de placit. Philo-
ſoph. l. 1. præſat. Peripateticorum quorundam
eſſe, Ἀνθρώπων τέλειον, ἢ μὲν ὄντων διαρρηκτὸν,
ἢ δ' ὄντων τραχικὸν. vide ad l. 7. § 48. Epi-

tet. l. 1. c. 6. Τὸν ἀνθρώπον διατεῖν οἰσθαλὴν (δ'
Θεός) αὐτῷ τε καὶ ἡμῖν ἔργον ἦν αὐτῷ. καὶ ἡ μόνον
διατεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐξηγητικῶν αὐτῶν. ὁρατε ἐν μὲν
ἀδείατοι τέτων ἀποδείξεσι. viſe ſis & quæ ſequun-
tur lectu digniſſima.

§ 27. Τρεῖς χρίσεις] vide ad l. 1. § 12.

Ἄπτον σκευαίμυρον] corpus ambiens te, ſive ami-
ctus inſtar circumjectum tibi, cingensque te. vide
l. 10. § 1. ſed & ibid. § 38. quo loco, τὸ ὑπὸ σκευ-
αίμυρον ἀγγεῖαι, dicit, quatenus organi ſive vaſis
inſtar animæ eſt uſui; quod hic τὸ ἄπτον σκευ-
αίμυρον, quatenus ea ab iſſo afficitur de eodem, σκευ-
αίμυρα κρεάδια. l. 12. § 2. & σκευαίμυρον σκευαίμυρον.
ibid. § 3. qui locus hunc illuſtrat planè.

Ἀρ' ἢς συμβαίνει πᾶσιν πάντα] vide ſupr. § 23.
& l. 2. § 3.

§ 28. Ἀιδεῖν καὶ χαλῶν] Translatio duplex;
altera à cœli facie, unde ἀπυρρακτὴν dixit, l. 2.
c. 4. altera à maris ſtatu, unde ἐργαλινίζεν τὸ
βαίον; Epicuro dictum, epiſt. ad Herodot. apud
Laërt. l. 10. quod χαλινωσθὲν ποιῶν poſtea expo-
nit. Ità χαλῶν καὶ εὐδῶν Epicet. l. 2. c. 18. vi-
de ad l. 7. § 68. ſed & de argumento iſto inſrā.
§ 40. 47. & ſupr. l. 7. § 14, 16, 33. & l. 12. § 22.

Πᾶσα γὰρ κελσις, καὶ ὄρεσις, καὶ ὄρεξις, καὶ ἐκκλιſις
ἐνδον.] Epicet. enchir. c. 1. ἐφ' ἡμῖν ὑπόληψις,
ὄρεσις, ὄρεξις, ἐκκλιſις.

Οὐδὲν κακὸν ὥς ἀναβαίνει] vide inſr. § 48.

§ 29. Ἐξάληψις] vide l. 7. § 29.

Χρῶμαι ἐκείνῳ καὶ ἀξίαν] vide ad l. 3. § 11. &
inſr. § 43.

§ 30. Μὴ σπειράνας ὑπὸ λόγῳ χρίδι.] Sanā
oratione non eſt aperte ſemper utendum. Xyl. quem
& Caſaub. ſequitur. atqui ſanam orationem nuſ-
quam non adhibendam, Marcus cenſuerit, qui τὸ
ἀληθεύειν ſimpliciter apud omnes paſſim exigit.
vide l. 3. § 12, & 16. & l. 6. § 43. Alia ergò le-
ctio iſtic quaerenda; Marci mens alia eruenta.
ego malim κομῖσις, καὶ σπειράνας ὑπὸ λόγῳ
χρίδι. Et publicè in Senatu & apud unumquemque pri-
vatim, eam ſermonis rationem habeas, ut non tam
diſerte & eleganter, quàm modeſtè & decenter lo-
quaris. Oratione verò ſanā & ſalubri ſemper utaris.
vide ad l. 1. § 7. ἀπειλοῖα. & l. 3. § 5. κομῖα.
Siquidem κομῖον σπείρανον, σπείραλον. Suid.
Antigonus narrat. mirab. 52. de Callimacho
Ægyptio, σπείρανον ἢ βελόδιον. cū diſertus
videri velle. & Etymolog. Σπυμῶλεται, τὸ σπεί-
ρανους λέγειν. Alioqui τρανές, σαφές, i. e. clarum
& perſpicuum denotare, docet Suidas adductis
hiſce inter alia teſtimoniis, ex autoribus, quorum
nomina ſubtrict.

Ἰσμεν γὰρ ὅτι τρανές, ἀλλ' ἀλάμδα.

Incerti erramus, nec certi quid novimus.

(Eſt ex Sophoclis Ajace) & τρανεύειν ἢ
ὁψις τῆς ἀκοῆς. viſus auditu clarior ſive certior eſt.
V quod

quod Joan. Chrysoft. in *Evangel. Joan. orat. 75.* *ἡ ἀληθινήν τρανότητά ἐστιν ἡ ὁψις.* at Philo de *confus. ling.* *ὁρεῖς τὴν παρῆν τῆς ἀληθείας κατὰληψιν μακροῦ* ὅσον ὁ ψαύς ὑστερεῖν ἀκοή. Et, post Herodotum, Julian. *epist. 22.* *ὁ τὰ ὁρθοῦ μὲν ἀπιστοῦτερά, & τρανὰ φανός,* Etymolog. Tum ex consequenti, quia veritate nihil clarius certiusque; hinc fit ut *τρανὲς* & *τρανὸν* etiam ἀληθὲς *verum* significet, Hesycho monente; & Sophoclis etiam Scholiaste. *ἡ τρανὴ* & etiam eodem sensu Synesius de regno. *τύπων τὰ κολοῦσά δι' ἀνοήμια καὶ ῥήμια ταῖς ἀκοαῖς ὑμῶν ἐπαμύζωνται μᾶλλον, ἢ νῦν ἐκ φιλοσοφίας ἐν γλώτῃ* *ἑταίρῳ τε καὶ σπρωγύλῃ.* verum pro disertis plerumque sumitur, eaque significatione apud Hellenistas, qui dici solent saltem, etiam simplex *τρανὲς* reperitur. Autor *sap. Solom. c. 10. v. 21.* *ἡ σοφία ἡνωεῖς σῶμα καὶ φῶν, καὶ γλώσσας ἡνωῖν ἔδωκε τρανὰς.* linguas infantium *disertas reddit.* Jun. Interpretes Græci, Esai. c. 35. v. 6. *καὶ τρανὴ ἔσται γλώσσα μογιᾶλων.* *disertus erit.* Philo item de vit. Mos. l. 1. c. 2. *μῆλλοντα ἡμῶν δὲ διαγυγῆσθαι τρανωτέρα φωνῆς ἡσυχή.* *silentio quāvis voce disertiore.* Turneb. Quamquam nec illud inficias iverim, videri Episternum consilium dare, nē sanā apud insanos, quales illi plerisque reputabant, oratione semper utamur: & dissimulationem quandam hac in parte, cum vulgo hominum agentibus, non concedere tantum, sed præcipere & probare. Etenim sic l. 1. c. 29. *τί ἐν; λέγειν δὲ τὰ πάντα ὁρεῖς τοὺς πολλὰς; ἢ αὖ τί; καὶ ὁ ἀρετῆ, τὸ αὐτὸν πᾶσι δίδωμι; τοῖς γὰρ πασιδοῖς, ὅταν χρυσὸ ἀδύναμι κερδίῃ, καὶ λέγων, Σήμερον Σατοράλλια ἀγασθὰ, λέγουσιν, ἐκ ἔστιν ἀγασθὰ τὰ πάντα; ἢ οὐ μῶς. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὀφθαλμοῦ τῷ μῶ. καὶ οὐ τοῖνυν, ὅταν μὴ ἀπαῖσι πρὸς πρὸς ἑ δύνῃ, γίνωσκε, ὅτι πασιδοῖς ἐστὶ, καὶ ἄκηκρῆται αὐτοῖς. ἐν γὰρ μὴ ἔστω δέληος, σὶώπῃ λοιποῖν.* quibus ad alas licet quæ ad finem capitis ejusdem habet idem. Verum Marci mens hoc in loco videtur, fani potius, moribusque congrui sermonis, quàm nitidæ elegantisque dictionis, rationem jugiter habendam. Caterum D. Boot quamvis sensum usumque istum *τὸ ἑταίρῳ* vocabuli istuc probet, proxima tamen illa, *ὑμῶν λόγῳ* *χρηθῆς* ad periocham ferentem pertinere censet; quam ab illis ordini opinantur. quasi dicat, ut quod *verum* *sanumque* est dicatur; autam Augusti totam, &c. mors occupavit.

Τῆς λόγῳ] *Sermone sano, i. e. vero. ὑγιὲς λό-
γος, verus, sincerus, simplex sermo. cui opponitur
proverbiale illud ex Euripidis Andromach.*

—ἐλκετὰ πάντα, καὶ ἐδὲν ὕμνος, i. e. ut

Luci! Pergina pictoris; veri nihil, omnia fissa.
 & vocantur *ἑταῖροι*, apud eundem in *Phœniss.* vide ad
 l. 12. 1. Sed & apud Sophoclem in *Trachin.* (sic
 refertur H. Stephano) ἐν δὲ τοῦτον πλοῦτον ἀν-
 δρὰς ἡμεῖς νόστον ἐκ τοῦτον πλοῦτον πνεύματι πνεύματι
 209. — Euripides.

5. (1) Alibi Augusti observandum in illa
a) ante porta.

Πρόγονοι] posteri Xyl. ἀπόγονοι forsan, privi:
gni. ità enim in jure quandoque dicuntur.

* *Agon*] *Arei* Philoſophi, cujus contubernio tuſus eſt Auguſtus; meminit Sueton. *l. 2. c. 29.* ad quem locum Caſaub. Auguſti & *Arei* amicitiam & *συμκωσιν* celebrant plurimi ſcriptores. Strabo, *lib. 14.* Senec. *ad Marc. c. 4.* Plutarch. in *Anton. c. apoph.* Dion. Caſſ. *l. 51.* Themist. *orat. ad Jovian. 12.* & *quinqven. 17.* Julian. in *Caeſarib.* & in *epiſt. ad Alexandrin.* autores ille nominat, ipſe loca indicavi. Ceterum quòd Themistius in *quinqven.* ait, Antoninos duos, Pium ſcil. noſtrumque, Epictetum, pari modo evexiſſe, quò Arium Auguſtus, Thraſylum Tiberius, Dionem Trajanus; unde conſtare, aut qui eſſe poſſit, nullus aſſequor: etiamſi Suidas etiam ad Marci principatum pertigiſſe ſcribat: quum à Neronis imperio (ſub quo Epictetum non vixiſſe tantum, ſed in exiſtimatione magna extitiſſe, ex ipſius diſceptionibus ab Arriano editis clariſſimè liquet) ad Marci regnum anni ferè centum intercedant. Accedit quòd nec apud Marcum ipſum, nec apud eorum quenguam, qui Marci res geſtas ſcripto conſignarunt, Epicteti ulla mentio compareret inter eos, quos in honore habuerit, Philoſophos: cum ſedulo tamen hos recenſeant. Denique cur Junio Ruſtico tantam gratiam agnoſcat, quòd Epicteti commentariorum copiam ſibi fecerit, qui ab Epicteto ipſo, quem familiariter habebat, nullo negotio comparare ſibi poterat? vide *l. 1. § 7. & l. 7. § 19.*

Μακρίνης] Mæcenatis cum Augusto familiaritas, præterquam quod Scriptores iidem commemorant, ex Maronis & Flacci scriptis etiam pueris nota est.

θύτου] *Jacardotes*. *Xyl. aruspices*. *Caf. vici-*
rii, popæ. θύτης Æolicè φύτης *popa*; ut θύλλης
φύλλης *folliis*. *Salmaf. ad Solin.*

Πομπήτων] gentem sive familiam dicit; cuius dignitatem si spectemus, princeps & primarius Pompejus ille magnus; de quo l. 3. § 3. non urbem, de qua l. 4. § 48.

Προσέειπεν αὐτῷ] vide Abramum; quàm sollicitus ageret, quòd prolem successuram non haberet. *Genes. c. 15. v. 2.* Jephthem, quàm anxius cùm habiturus non esset. *Judic. c. 11. v. 35. 37.* Menander apud Srob. *tom. 2. tit. 75.*

Ὁδυνηρόν ὅστιν ἐυτυχίῃα τῇ βίῳ,

* ἔχουσιν ἔρημον διαδοχὰς τῶν οὐχίας.

Instructa inopiâ misere que est felicitas,

Debitis heredem cum non inveniunt suum, Grot.

Et Pindar. *olymp.* 10. Παις ἐξ ἀλόχου πατρὶ πο-
 θενός ἦκου νεότατι πάλιν ἡδμ. μέλα δὲ περὶ δι-
 κμήναι φιλότατι νόον· ἔπει πλῦτ· ὁ λαὸν δὲ
 αὐτὸν ἐπάλτει ἀλλότρου θυμολογίᾳ συγ· αἴθ·
 Clemens denique A ex *Hyom.* l. 2. Ὁ αὖτε
 εἰσα, πῶς αὖ εἰσα·ν· λειπόμενος ὑπελάμναι αὖτε

a) $\frac{1}{2} \log 2$

ἡ βλαβή τις τῇ γάρῃ τὸν δικαῖον διαδοχόν τῆς τοῦ
ἰσοποιήσεως ἐξ αὐτῆς τὸν ὅμοιον· καὶ μᾶλλον ἐπι-
δὲν κακῆναι τὸ αὐτὸ πεινοκῶτα ὁπίοι. vide Eu-
ripidis Ionem.

[Ἰνα διαδοχὸν πνα] scil. hac ratione homines im-
mortalitatem quandam moliantur, spondentque
sibi. Justinian. *novel. constit.* 22. Ὁ γὰρ ὅς τις
ἐπὶ σμῶν, ὡς τὸ ἀνθρώπινον γένος δοκεῖν ἀθανάσιον
ἐπιπυκνῶν εἰσηγεῖται. καὶ ὅτι τῆς παιδοποιήσεως
ἀναγκαῖα τὰ γένη ὑπὲρ διηγεῖται, ὅτι τῶ οἰαν-
δραπίας, καὶ ὅσον ἐστὶ δύνατον, τῇ κατ' ἡμέραν τὸ
ἀθάνατον χειροποιεῖν οὔσι. Augustus apud Dio-
nem l. 56. τὸ ἡνῶν ἀείδιον τρεῖς πνα καὶ τὸ θνη-
τὸν ἀφαιρῶνται· καὶ τὸ θνητὸν τῆς φύσεως ἡμῶν
ἐπὶ διαδοχῇ ἡνῶν, ὡς πρὸς λαμπράδων πα-
ρεμυθεύεται. Clem. *strom.* l. 2. Πλάτων ἐν τοῖς ἐκ-
τὸς ἀρχαῖς τάττει τὸν γάμον, ὁποῦ δὲ ἴσως τῶ
ἀθανάσιον τὸ γένος ἡμῶν, καὶ οἰοῖν διαμονῇ πνα
πρὸς ταῖς μετὰ λαμπράδων. Locus quem
cum Augustus, tum & Clemens, in animo habu-
isse videtur, est Platonis *de leg.* l. 6. καὶ τῆς ἀν-
θρώπου φύσεως ἀντέχεσθαι, πρὸς ταῖς παιδων καλῶ-
ναι πνα [... οἷα Steph.] αἰετὶ τῶ διὰ ὑπερ-
ταξίας αὐτῶν παραδίδεται. Idem *ibid.* l. 3. Ὡς
ἐστὶν ἢ τὸ ἀνθρώπινον γένος οὔσι πνα μετελλήθει
ἀθανάσιον· ἢ καὶ πρὸς ἐπιθυμίας ἴσως πνα πα-
σαι, τὸ γὰρ γένος ἡμῶν καὶ μὴ ἀνάνυμνον καὶ
πεπλευτηκῶτα. τὸ πρὸς ἐπὶ ἐπιθυμίας. γένος
ἐν ἀνθρώπων ἐστὶ πνα ὑπερταξίας πνα τῶν. ὁ
δὲ πρὸς αὐτῶν συνίσταται καὶ συνίσταται, τέτρω τῶ
πρὸς ἀθανάσιον ὄν, πρὸς ταῖς παιδων καλῶν
πρὸς, ταῦτον καὶ ἐν ὃν ἀντέχεσθαι τῆς ἀθανάσι-
α μετελλήθει. τὴν δὲ ἀποστρέφειν ἐκὼν ἑαυτὸν,
ἐπὶ πνα ὄν. & in *synops.* Τέτρω τῶ τῶ πνα
τὸ θνητὸν οὐκ εἶται, καὶ ἀθανάσιον πνα τυγχάνει.
ἢ πρὸς πνα πνα τὸ αὐτὸ αἰετὶ ὡς πρὸς τὸ θῶν,
ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀπὸν καὶ παλαιώμενον ἐπὶ πνα νέον ἐγ-
καλῶνται, ὅσον αὐτὸν. Aristot. *aeconom.* l. 1.
c. 3. ταύτῃ τῇ ὁρίσῃ ἢ φύσις ἀναπνεῖ τὸ αἰ-
ετὶ, ἐπὶ κατ' ἀειμῶν ἐ δύναται, ἀλλὰ καὶ κατ'
τὸ ἄλθ. Aristides *hymn. in Iov.* Θνητὸν ὄν γέ-
νος ἡμῶν, καὶ μὲν ἀθανάσιον τῇ διαδοχῇ γίνε-
ται. & in *Aescular.* ἀθανάσιον ποιῶν, τὸ γένος
ἡμῶν διαδοχῇ.

[Ἐρατος τὸ ἰόν γένος] Annot. Lugd. vult ἔρα-
το legi, ut ad ὁπλοζέειν referatur. quod mem-
brum superius non claudit, sed orditur proxi-
mum.

[Ἀνάγκη ἔρατον πνα γένος] Moliuntur qui-
dem immortalitatem quandam hac ratione mor-
tales: verum frustra sapennumero, inquit Marcus
noster, & Marco σύμψυχος Πλάτης δὲ ὁμοῦτος.
Phal. 49. v. 11, 14.

[Πάλιν δὲ δυνάμεν δάνατον] δάνατον hic deleri
postulat Annot. Lugd. ut illa, πάλιν δὲ δυνάμεν
cum prioribus illis continuentur. Necessē est ali-

quem ultimum existeretur sic totius gentis. Editor.
Lugd. cum sequentibus nullo sensu commisit.
Xyl. tanquam mutilum aut alienum prorsus omi-
sit. M. Casaub. clausulam perioches hujus totius
facit. Hic rursus considera, gentis totius mortem. ut
ὁπλοζέειν superius hic denovo suppleatur. At-
que haec genuina, puto, Marci mens.

§ 32. Κατὰ μίαν πρῶτον] vide l. 2. § 5. & l. 4.
§ 26. & *supr.* § 2.

[Ἀρκείδου] vide l. 6. § 2. & l. 9. § 6.

[Ἐνεργητικὸν καλυπθῆσθαι] vide l. 5. § 20. &
l. 4. § 1. & l. 6. § 50. & *infr.* § 47.

§ 33. Ἀπόφω: καὶ λαβὼν] Itā accipere externa
ista, live opes, live honores, & consimilia à rerum
omnium autore tributa, nē acceptis, quod pleri-
que solent, insolescas. *μαρὸς γὰρ, ὁ ἐν τῷ τοῖς φυ-*
σώματι. l. 5. § 23. Apostol. *ad Timoth.* *epist.* 1.
c. 6. v. 17. τοῖς πλουτοῖς παραγέλας μὴ ὑψαλο-
φρονεῖν. *Primus vermis, & peculiaris morbus divi-*
tiarum est superbia. Difficile est, ut superbus non
sit, qui dives est. Aug. *serm. solenn.* 205, & 212.
& *de verb. Dom.* 5. & *homil.* 13. Itaque Isidor.

Pelusi. l. 3. ep. 322. τὸν πλῆτον indigat, τὸν τῆς
καθημερίας πατέρα, τὸν τῆς καθημερίας ὑψιτορα.
Atqui, ut Clemens *paedag.* l. 2. c. 3. Πλῆτος αἰ-
σος, ἢ τῇ ὁπθυμῶν πνία. καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη ἢ
αἰσθῆς, ἐ τὸ ὅτι πλῆτος μεγαλοφροσύνη, τῇ
καθημερίας. Argumentum sumit ad fastum hunc
supprimendum ab illo ipso τῇ λαβεῖν vocabulo
Apostolus *ad Cor.* ep. 1. c. 4. v. 7. πῇ ὅτι καὶ
ἐκ ἐλαβες; εἰ ὅτι καὶ ἐλαβες, πῇ καυχῶμαι, ὡς μὴ
λαβὼν; Sed & Senec. *ad Marc.* c. 10. Non est
quod nos suspiciamus, tanquam inter nostra positi:
mutuū accepimus. usufructus noster est; cujus tem-
pora ille arbiter muneris sui temperat. Optimē Au-
gust. *epist.* 205. Animum virilem & Christianum
nec debent haec, si accedunt extollere, nec debent fran-
gere, si recedunt.

[Εὐλύτως ὅτι ἀφῆναι] vide Senec. *ad lib.* 7. §
26. vide & *ad l.* 3. § 5. Gregor. *Rom. in Job.*
l. 2. c. 42. Tunc verē ostendimus, quia accepta rectē
tenuimus, cum equanimiter ad momentum sublata
toleramus. Epictet. *dissert.* l. 3. c. 26. Μὴ πνα
ἡρπῆται σοι τῇ ὑπὸν, μὴ πνα πρὸς πρὸς, μὴ π
ὁδωμένη ἀποσπῶμενον. Itā Basil. *Cesar. orat.* 7.
Πρὸς πρὸς σοι τὰ χρέματα πλῆτον ἢ τὰ μὲν τῶ
σώματος· καὶ λυπεῖ αὐτῇ ὁ χειρισμὸς, ὡς ἀκρω-
τητισμὸς τῇ καμῶν. Hesiod. *oper.*

Χρέματα γὰρ ψυχῇ πῆλον δειλοῖσι βροτοῖσι.
Sunt miseris anima ipsius mortalibus instar
Divitiarum—

Et Antiphanes:
Ἀργύρεον ὅτιν αἶμα καὶ ψυχῇ βροτοῖσι.
Anima est & sanguis argentum mortalibus.

Itaque quod Antipho apud Stob. *serm.* 2. *cis.* 10. Ἐρ-
καζούμεν καὶ καὶ φειδύμενοι καὶ ταλαπωροῖντες καὶ
πενετοῖντες

αφαιρῶντες ἡδοναί, δια δὴ πρὸς αὐτὴν οὐκ ἔστιν ἡ δόξα. ἀφαιρῶντες ὅτι καὶ χρονοῦ ἀλλοτρίαν, ὥστε ἀπὸ τοῦ σαρκῶν ἀφαιρέμενοι. sed & ἀφαιρέμενοι multo magis. Senec. de beat. c. 22. Mihi divitiæ se affluerint, nihil auferent nisi semetipsas: tu superbis, & videberis tibi sine te relictus, si illæ à te recesserint. utpote cui pecunia sua obhasit, nec sine sensu avelli potest. Idem. de tranq. c. 8. Bonum igitur ejusdem monitum epist. 74. Omnia ista nobis accedant, non hæreant; ut si abducantur, sine ulla nostri laceratione discedant.

§ 34. Ὁ ἀποστόλων ἐαυτῶν] vide l. 2. § 16. & l. 4. § 23. Apost. ad Cor. ep. 1. c. 12. v. 25. ἵνα μὴ ἡ γλῶσσα ἐν τῷ σώματι.

Ἐξέρχονται πάλιν ἐν ὅσῳ σταυρῶν] Ità Apost. ad Rom. c. 11. v. 20, 23. Τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάδισται ἐκ αἰνῶν. οὗ ὅτι τῇ πίστεϊ ἐνεκτανείδης, καὶ κληνοὶ δὴ, ἵνα μὴ ὀπιμνήσῃ τῇ ἀπιστίᾳ πάλιν ἐγκτανείδης. Senec. epist. 98. licet reverti in viam: licet in integrum restitui.

Ἄλλω μέντοι ἐδύνη] Plutarch. de amor. frat. Ἀντιόχῳ μὲν τε φίλοι καὶ συμπόται, κλητοὶ δὲ κηδεσταὶ καὶ σωματοῖς, τῷ πατρὶ, ὥστε ὅλων ἡ ἐργασίαν, διὰ φαρμάκων. ἀδελφῶν δὲ ἀνέκτικος ἐκ ἔστῃ, ὥστε ἐξ ἐξέρχεται ἀφαιρέσεως, ἐξ ἐξέρχεται ἐκκοπείσης. Itaque Hegesistratus πόδα ξύλινον coactus est sibi comparare, τὸ οὐκ οὐκ ἐργασίας. Herodot. l. 9.

Ἐπ' αὐτῷ ἐποίησε] Et erat hoc revera in hominis potestate à primordio positum, nè à sui ac universi torius hujus conditore, cui inhærebat tunc, sese nì veller ipse, divelleret. vide l. 2. § 11.

Συμφορῶν] quod Apost. ad Rom. cap. 6. v. 5. σὺμφωνον γυναικί.

§ 35. Ἡ τοῦ λογικῶν φύσις] Xyl. τῆς τοῦ λογικῶν φύσεως legisse videtur, cum vertit, quemadmodum singule ferè rationis compotes natura ab ea ceteras facultates acceperunt. Ego malim τῆς τοῦ ὅλων φύσεως. & verterim, sicut ceteras facultates ratione prædicatorum unusquisque ab universi natura accepit. etenim τὸ λογικῶν illud ex priore parte sententiæ huc translaturum videtur.

Πάν το ἐπιστάμενον καὶ ἀντιπαρὸν ὀπιμνήσκει] Natura, inquit, universi, i. e. numen ipsum, sive potentia ac providentia divina, obstantia & renitentia, ac opponentia sese quæque circumducit quodammodo & in suum usum convertit. Hoc est enim τὸ ὀπιμνήσκειν, sensuum prægnans vocabulum, cuiusque vim circumlocutione etiam prolixiore vix satis exprimas. vide ad l. 6. § 42. sed & Esaiam Prophet. c. 10. v. 5, 19. & Michæam c. 4. v. 11, 12, 13. Petrum Apost. apud Lucam. Act. c. 2. v. 23. & c. 3. v. 14, 15, 17, 18. & Paulum ad Rom. c. 9. v. 17, 22. & ad Phil. c. 1. v. 12, 13, 14.

Πάν κωλύμα ὄντων] vide supr. § 32. & l. 4. § 1. & l. 7. § 68.

§ 36. Μὴ σε συζέτω ἡ τῶ ὅλων βίη φαντασία]

vide ad lib. 7. § 8, 27, & l. 9. § 6. Flacc. Carm. lib. 3. od. 29.

Prudens futuri temporis exitum

Caliginosâ nocte premit Deur,

Ridesque, si mortalis ultra

Fas trepidat. —

Μὴ συμπαρὸν ὀπιμνήσκει] Neque animum adverte eis, quæ multa dolorem videntur posse afferre. Xyl. dilutè & restrictè nimis. sed nec minus laxè nimis Cas. neque animum hac illuc divagetur & in cogitationibus suis concurret unâ molestias multas eas gravæque calamitates; quibus tu æquè ac alius quivis obnoxius es. Neque enim tam communis ex æquo cum reliquis omnibus conditionis consideratio mentes mortalium conturbare solet, quàm eorum malorum, quæ nobis ipsi obventura esse suspicamur, cogitatio, & per præmeditationem quædam quasi præfensio. Itaque verito. Noli animo complecti, quales quantæque molestias superventuras tibi fore, πᾶν ὅν, scil. probabile aut verisimile est. Monitum idem est cum eo quod l. 7. § 8. dederat ἀπὸ τοῦ πολλόντων. itaque in futuro ὀπιμνήσκει malim quàm in præterito ὀπιμνήσκει. Neque enim præterita jam amplius perturbare solent mala etiam molestissima: imò ejusmodi jam elapsorum dulcis est memoria & recogitatio; eoque dulcior recordatio, quò sensus & perpeffio molestior graviorque fuerit.

— Olim hæc meminisse juvabit,

inquit, ad tolerantiam suos hortando, Heros ille Maronianus. En. l. 1. Libanius quidem tom. 2. orat. 21. in Eliebach. hoc negare videtur. Ἀλλ' ἐν, inquit, παρελθόντων μεμνήσκει κακῶν. & γὰρ μὴδὲ συμβῆναι τῷ ἀρχαίῳ ἔδει, σηάδει φάνη. ἄν. Atteitatur tamen ipsa populi vox, & senarius ille proverbialis, quem inter incerti Tragicæ an Comici in excerptis suis posuit Cl. Grotius; sed Euripidis esse docet Cicero de fin. l. 2. Quid fietiam, inquit, jucunda memoria est præteritorum malorum? ut proverbialia nonnulla veriora sint, quàm vestra dogmata. vulgò enim dicitur,

Jucundi altii labores. — Nec malè Euripides, Suavis est laborum præteritorum memoria.

Et ex ejusdem Andromeda Stobæus. tom. 2. tit. 29.

Ἀλλ' ἡδὺ τοι σπένδεται μεμνήσκει πόνων.

Aristoteles item rhetor. l. 1. c. 11. Τὰ μὲν μνησθέντα ἡδέα ὄντων, ἐ μόνον ὅσα ἐν τῷ παρήν. ὅτε παρῶν, ἡδέα μὲν, ἀλλὰ ἔτι καὶ ἐκ ἡδέα. ὅτι καὶ τὸ ἐρήνται, Ἀλλ' ἡδὺ τοι σπένδεται μεμνήσκει πόνων. καὶ — μὲν γὰρ τε καὶ ἀλλοτρίῃ τέρπει ἀνθ.

Μνησθέντα, ὅστις πολλὰ πᾶν, καὶ πολλὰ ἐόντων. Est ex Odys. b. v. 400. quod tamen in Homeri codicibus paulò secius legitur.

Ὅστις δὲ μάλα πολλὰ πᾶν, καὶ πολλὰ ἐπὶ πᾶν. Plutarch. sympot. l. 2. c. 1. Καὶ μὲν πρὸς γὰρ τὸν ὀπίσθιος (in Sophoclis Oedip. Colm.) Δμνῶ

Διὸς ἡδὺ π τὴν σωθῆναι μεμνηῖσθαι πάντων.

Ex quo Macrobius. Saturn. l. 7. c. 2. 'Ως ἡ δὲ τῶν. Nam quod Gnomologus vetus exhibet 'Ως ἡ δὲ τῶν τοῦ τοῦ, librarius culpa contigisse autumo, qui τοῦ τοῦ pro τοῦ τοῦ scriptulerant. Antonius autem Melisse l. 1. c. 54. Epicteto dictum geminum tribuit, qui ex poeta forsan mutuatus fuerit. 'Ως ἡ δὲ τῶν ἀλλὰ ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ τοῦ εἰς εἰς; καὶ ἡ δὲ τῶν τοῦ τοῦ ἀλλὰ ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ τοῦ τοῦ τοῦ. quæ poetæ esse alicujus liquet facili, possuntque levi opéra numeri suis restitui, si τῶν τοῦ articulum addideris, τῶν τοῦ τοῦ sustuleris, & pro εἰς. εἰς, quod idem valet, substitueris. Claret ex his justam causam fuisse, cur Macrobius istic in præteritum definamus.

tutumum hinc in præteritis et singulorum.
 Ὅτι βαρὶν πᾶν τὸ παρὶν] Senec. ep. 66. Non
 potest ferre sententiam finis nisi in rem præsen-
 tem adductus est: Nec futuri providus est, nec præ-
 teritem memor; quid sit consequens nescit. Et ep. 74.
 Et que præterierint, & que futura sunt, absunt:
 neutra sentimus. non est autem nisi ex eo quod senti-
 mus dolor. Cic. de finib. l. 1. § 35. Corpore nihil nisi
 quod præsens est, & adest, sentire possumus. Et § 107.
 Corpore præsentia sola sentiuntur. Aristot. de me-
 mor. & remin. c. 1. Est γὰρ τὸ αὐτὸ παρόν & αἰσθη-
 σις τῶν ἐμμένων & ἐλπίς τῶν μελλόντων ἐνύμνη-
 & rhetor. l. 1. c. 11. Αἰσθάνονται αὐτὸ τὰ παρόντα
 μέμνηται δὲ τὰ μελλόντα: ἐλπίζει δὲ τὰ μελλον-
 τα. Porphyry. de abstinent. l. 1. εὖτε γὰρ ἀπεπύγνω-
 σεν τὰ παρὶν & τὸ αἰόλον. Quod autem βαρὶν i-
 ficit Marcus dixit, Grammaticorum ferulam vix
 evasit. Sic enim Thomas Magister: βαρύνων
 χρήσιμον βαρύν & ἀχρεῖον παθεῖ τοῖς δικιμωτά-
 ταις τῶν πικραίων, πλὴν ὅτι τὸ παρακονισθὲν οἷς πα-
 θητικὸν σημαίνει. negat τὸ βαρύν apud antiquo-
 rum probatissimos usurpari, nisi in præterito tan-
 tum, patiendi sensu; prout Aristida orat. sacr. 4.
 Ὅτι αἱ πᾶσι οἰνὴν βεβαρηκότας οἱ ναῦται. Accessere vi-
 نگرانی نامت. vide tamen infr. ad § 44.

§ 37. ἢ τῆ κωλε σὺν Παύλῳ ἢ Πέτρῳ,] *Domini tumulo. Xyl. Domini sui.* Caf. ego mendum cum fulofacere viderer, pro κωλε κῶπες refcribendum opinabar. quod & annotatorem Lugd. monuiffe poſtea deprehendi. Memineram nimirum *Pantheam* Abradate uxorem à Xenophonte prædicari. *pad. l. 5.* quæ cum Cyro majori in prædam ceſſiſſet, marito poſtea in prælio, dum Cyro militat, caſo, ſeſe inſuper extracto acinace interfecerat. Memineram & *Parifcam* Eunuchum narrare *50 Plut. in Artaxerx.* Cyri minoris in pugna occiſi corpori aſſidentem ab Artafira deprehenſum. Marcum itaque ſuſpicabar memorià lapſum hiſtorias hæſce confuſiſſe, & *Pantheam* pro *Parifca* poſuiſſe: Sed & *Pergamum* de quo Marcus iſtic, ex Eunuchis forſitan eis fuiſſe, qui occumbenti Cyro

aderant. Plures enim perhibentur extitisse. Verum suspicionem, simul ac errorem hunc, exemi mihi V. D. Cl. Salmasius, qui 'Οὐσις legi postulat, cujus Panthea liberta, Pergamus libertus fuerit; cui ego calculum ed pronius contribuo, quia Veri scortillum à Luciano in *imaginibus* depingi, D. Bootio faciem præterente, deprehendo; cui cum Abradata illius conjugæ celebri, nomen commune fuerit. ὁμῶνυ αὖς γάρ ἐστ' (Lucianum audis) τῇ τῇ Ἀβραδάτῃ ἐμνήν τῇ καλῇ

Παραχθίσαι] ritum alludit sepulcris eorum,
quos defunctos condidit, quosque lugebat, affluendi. In
de illud Hermogenes de invent. l. 3. c. 8. εἰ ἐδάκρυε,
ἢ δὲ ἐφρόντοι· εἰ παραχθίζε τὸ πένθος, ἢ δὲ ἐμύ-
νον. Ex Ctesiae Persic. Photius cod. 70. Ὁ Βασιλεὺς
τὸ σῶμα Δαρείου παραχθίζε ἐπὶ τῆς, ἐπελευπνε. De
Niobe Æschylus ab Hefychio laudatus, — ἐφράνη
τόσση, τεκνύει ἐπὶ τῆς πύθνησιν.

—tumulo infidens,
Natis, ut ovis, incubabat mortuis.

sidque donec lapidis instar, cui infidebat, obri-
scent cum illis pariter defungeretur. Respexit e-
odem Tacitus *ad l. 4. § 48.* adhibitus, ubi *urbis sepul-
cræ ruinis affidere*, dixit. De canibus etiam, qui
dominorum fuorum, vel sepulcris, vel cadaveri-
bus infepulcris pertinaciter, sive astando, sive assi-
dendo, persisterint, videantur, *Ælian. hist. ani-
mal. l. 6. c. 35. & l. 7. c. 10.* Plut. in *collat. aquat.
& terrest. & Plin. hist. nat. l. 8. c. 40.*

ο *Xawelas*] nomen dubio procul depravaturn
χαβελας Xyl. & Caf. reponunt.

ΔιόπμΘ] *supra* § 23.

ῥεῖσιν] vide ad l. 5. § 28. quanquam ῥεῖσιν
hic malim. ut l. 9. § 3.

Λύθηον] vide *ad* l. 2. § 2.

Ἐν Σουλᾶκῳ] Epictetus à Stobæo laudatus; Νάττω τωπιν τῶν Σουλᾶκον. vide ad l. 3. § 3. Iſocrates ad Dionys. & ἡμῶν κε πῆς πύργος τῷ εὐσιν ἐπ τῶν Σουλᾶκον ἔχεις δεμαῖνον. Anaxarchus cūm Nicocreonis Tyranni Cyprii iussu pistillis ferreis in mortario ad necem usque caderetur, Πῶτα τῶν Ἀναξάρχειν Σουλᾶκον Ἀναξάρχειν ὃ ἐπαίτης. Tunde, inquit, Anaxarchi sacculum, Anaxarchum etenim non tunds. Tangunt strictim, Cicer. Tuscul. l. 2. Ovid. in Ibin. v. 57. Gregor. Naz. in Julian. 1. Plutarch. de virt. moral. Narrat plenius, Clem. Strom. l. 4. Gregor. Naz. orat. 17. ad Eudox. Origen. adv. Cels. l. 7. qui tamen pro Nicocreonte Aristocreonem exhibet. Tertullian. apolog. c. 50. qui Anaxarchi scellum reddidit. (vide ad l. 9. § 3.) Philo de viri boni libert. qui ἀπὸν. i. e. utr. pro Σουλᾶκον posuit. Laërt. l. 9. adjecto epigrammate suo.

Πρὸς τὸν μᾶλλον ἢ, καὶ μᾶλλον· οὐδὲν ἄλλο· ὅτι·
 Πρὸς τὸν· Ἀναξάρτος δὲ ἐκείνους ὅτι παλαι.
 Dio Pruf. *orat.* 37. qui & subjungit; αὐτὸς δὲ ἐκείνους
 V 3

ἡλίου, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ὅς ἐστι καὶ ἀνικήμενός.
ῥῶσσι φασι Περσῶν τὸν ὁμοτίμους λαμβάνειν πη-
γὰς ἀντὶ τοῦ σάμαρος τὸν χερσίου. Πέρσαι μὲν ἔν, ἐπὶ
τοῦτο τοῦ συσφορέσιν. Ἐλλίω δ' ἀνὴρ παρέρχε-
ται τῷ σάμα, ὡς χερσίν, ὡς ἰμάτων. quo loco referen-
dum videtur pro τὸν αὐτὸν, τὸ αὐτὸν, pro ὅτι τοῦτο,
ὅτι τῷ τῷ, quo modo Simocat, ep. 25. ὅτι τῷ παθί-
μυ συσφορέσιν. pro χερσίου, χερσίου. χερσὶς enim non
χερσὶν dicitur. Sed & in versione mutari pos-
sulat, quòd ὀύλαρον *arculam* vertit Naogeorgus ;
cùm *sacculum* aut *sacculum* debuerit. Nisi cum Eras-
mo *apoph.* l. 7. *manticam* quis maluerit. Synef.
epist. 133. Δεῖται δ' ἀποδηήσκειν, ἐταμῖσα τὸ φι-
λοσοφίας ὄφελος, τὸ μηδὲν ἡγήσας γεννόν, ἀναχ-
θεῖται τῷ συλακίῳ τῷ κερυλλείῳ. Augustini *Nom.*
manual. c. 24. & Bern. *medit.* c. 3. Nihil aliud
est homo, quàm *sperma* fatidum, *saccus* stercorem, *ci-*
bis vermium. Alià ratione de homine bibace, &
qui in hoc tantum vivit ut bibat, Senec. *epist.*
77. Nihil interest centum per vesicam tuam, an
mille *amphoræ* transcant; *Saccus* es. Indè datum pro-
verbium, cuius meminit in *Hesione* Alexis refe-
rente Athenæo l. 11. ubi *Herculis* bibacitatem
simul ac edacitatem notat.

— κατὰ τὴν πλὴν παροιμίαν,

'Ανί ποτ' αὐτὸ μὲν ἀσκήεις, αὐτὸ δὲ θύλακ' ἔχει,

Ἄνθρωπος ὄνιν. — vulgò quòd dici solet,
 Homo semper aliàs factus est, aliàs iter. Grot.
 Saccum pinor, edacitatis nomine dixit, bibacitatis
 utrem. Nam quòd saccum Seneca dixit, saccor vma-
 rios (ità Plin. vocat, l. 24. c. 1.) respexit, quibus vi-
 na (cum eodem l. 19. c. 4. loquor) castrabantur, i. e.
 colabantur, quò leniora mitioraque, sed & defae-
 catoria ac puriora, fierent. indè Lucil. apud Cic.
 de fin. l. 2. vinum cui sacculus abfulerit nil. & Mart.
 l. 12. epig. 61. — Ut liquidum potet Alauda merum,
 Turbida follicito transmittere cacaba sacco.

Verum eodem plane, quâ Marcus hic *ῥυλακον* Lucilius, quod eodem redit, *folliculum*. Nonius : *Folliculum* Lucilius posuit pro corpore, l. 26. *Ego quis sim; & quo folliculo nunc sum indutus, non quero*. Arnobius item adv. Gentes, l. 2. *Nihil enim est nobis permixtum ad hanc vitam; nec in caruncule huius folliculo constitutus, opis aliquid sponsum est auxilii que decretum*. Idemque ibidem, *corpora nuncupat, stercoreis utres, & saccati obsecrabilissimas series*.

§ 38. Ἰλαπτι κελων, φησι, σφωταπαι.] Locus valde depravatus mihi que absque codicum ope, conclamatus plane. Xyl. σφωταπαι] a. legisse videtur, cum vertit, quam sapientissimè judica, inquit ille. Casl. [σφωταπαι, in rebus judicii, discretionisque maxime. D. Boot. φησιν δ σφωταπαι. ait vir sapientissimus. Mihi aliquid ejusmodi dixisse videtur quales l. 10. § 12. reperitur. Si acutè intueri poterimque naturam peniculi infroscipere; id facies sedulo, oculis ad id usus tuis: sin minus hoc

vales, sapientissimos quosque ad eam rem in consilium adhibebis tibi. D. Salmasius locum vitiatum potius quàm mutilum censer. Lego, inquit, ἡ δὲ μακάριος ὁ εὖ βλάπην, βλάπην, Κείτων εἴητο σοφῶτατος. Atheniensis ille philosophus, Socratis discipulus, qui & apologiam pro Socrate scripsit, cujus verba hic usurpat Marcus. fed fortasse aliter distinguendum. ἡ δὲ μακάριος ὁ εὖ βλάπην, βλάπην, Κείτων εἴητο σοφῶτατος, διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀρετὴν ὅτι ὁρᾷ &c. vt ista potius sint Critonis. Possit & legi, Ζήνων εἴητο σοφῶτατος. Si nobis constaret esse Zenonis. Hac ille. vir autem tantus ubi διασέβει, mihi certius aliquid decerneretemerarium nimis foret.

§ 39. 'H̄δovñς ᾧ ὁρῶ] Vide lib. 5. § 15. & lib.

6. § 34. & *supr.* § 8. voluptatem non esse bonum

probat, quia bonum bono non adversatur; quum adversus voluptatem tamen continentia, quæ virtus est, ac per consequens bonum, le accingat. Senec. pariter de vit. beat. c. 10. Hæc omnia virtus discutit, & aurem pervellit, & voluptates æstimat, antequam admittat; nec quas probavit, magni pendit; nec usu earum, sed temperantia læta est. temperantia autem cum voluptates minuat, summi boni injuria est. Tu voluptatem complecteris, ego compecco. Cic. Academ. l. 4. Tu, cum honestas in voluptate contemnenda consistat, honestatem cum voluptate tanquam hominem cum bellua copulabis?

Τὴν ἐγχεύτην] fed & πὺν σωφροσύνην. fi-

quidem ὁ σὸφιστὴν φεύγει τὰ ἥδονάς. *Aristot. ethic.*
l. 7. c. 11. ἐπὶ δὲ ἥδεται, οἷς μάλιστα ὁ ἀκόλα-
στος, ἀλλὰ μᾶλλον συζχεσθῆναι. *ibid.* l. 3. c. 11
§ 40. Ἐὰν ἀφάτης πῶς ὑποσώψῃ] *vide* l. 7. §
14, 16. & *sup.* § 28. & *infra* 41, 47.

§ 41. Ἐμποδισμός αἰδήσεως;] *cum impeditur so-*
nnus, aut appetitus. Lugd. Somnus. illud unde su-
nescio. nam Xyl. Basil. Sensus. recte.
 Ἐμποδισμός ὁρμῆς ὁμοειδῶς καὶ ὁ ζῶντις φύ-
 σις.] Repugnare sibi primā facie potest Marcus
 videri. Siquidem l. 5. § 20. concedit quidem τὴν
 ἐνέργειαν ἔμπροσθεν, actum sive effectum impedi-
 posse; negat vero dari ab externis ἡ τῆς ὁρμῆς ἐν-
 ἰσχύς. Ἐμπόδια, appetitus sive impetus ac di-
 positionis impedimenta: cum hoc loco etiam ὁρμῆς
 ἔμπροσθεν admitat, eumque parti non λογισμῶς
 sed ζῶντι adscribat. verum facile conciliari pos-
 terunt ista, si ὁρμῶν distinguamus in internam
 externamque, quarum illa ab externis impedi-
 nequeat, hæc possit. veleriam in ὁρμῶν ἀλλοτρῶν, si-
 ve appetitionem à ratione alienam, quæ cum sit, ut
 Marcus hic loquitur, ἀντιπερὶ αἵματος, citra excepti-
 onem ullam concepta, est idcirco impedimento ob-
 noxia; & eandem rationem consentaneam, quæ ἐν
 τοῦ ὑπὲρ αἵματος, cum exceptione. l. 4. § 1. & l. 6.
 § 50. atque ideo neutiquam aut frustratur, aut
 re ipsa externa impeditur, quod minus, quod sit
 propofuerit, assequatur. l. 5. § 20.

10

ὁφεται ἢ αἰδουσις] *Viderit sensus.* Itā Cicer. ad Attic. l. 6. ep. 4. Sed hoc fortuna viderit: quoniam consilio non multum uti licet. Florens apologet. c. 16. *Viderit habitus, dum materia qualitas eadem sit; viderit forma, dum idipsum Dei corpus sit.* Et c. 42. *Viderint, qui per capillum odorantur.* q. d. illis istud curæ esto: nos ex illis non sumus. *Att. A. post. c. 18. v. 15.* Judæis Gallio, 'Εἰ ζήτημα ἔστι περὶ λόγου καὶ ὁσμῶν, καὶ νόμου τῆς κατ' ἡμᾶς, ὁφείδει αὐτοὶ κριτῆς γὰρ ἐγγὺς τῶν καὶ βέλομαι εἶναι. Vide l. 1. § 25. & l. 11. § 13.

Ἀνυπεξαίρετος] vide, l. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 6. § 50.

Ἐἰ δὲ τὸ κοινὸν λαμβάνει] *Si id quod communiter fieri solet, tibi proposuerim. nempe posse aliquid intervenire, quod rei propositæ tibi prosecutionem impediatur.* Senec. ad Marc. c. 9. *Quicquam tu putas non futurum, quod multis scis posse fieri, quod multis evenisse?* Cuiusvis potest accidere, quod cuiquam potest. Vide eund. de tranquill. c. 11. ad l. 7. § 58. & ep. 20.

91. *ibid.* ad § 68. vide & infra § 46.

Τὰ ὡς ποὶ σὺ γὰρ εἶπες ἅλλα ὅτι ὁ ὄντων ἐμπόδισεν] Epictet. dissert. l. 2. c. 23. Τῇ δὲ ἐκπικρῇ διαλέξει πᾶσα πύρκα ἐμπόδισεν; καὶ θεωρεῖται. τῇ ἀκυστικῇ ταῦτα τῇ προσεκτικῇ ὁσαύτως. θεωρεῖται ὅτι ἐμπόδισεν πύρκα; ἀποκαίρεται ἐν τῇ αὐτῇ ἢ ἐαυτῷ διασπαρῆται. ὅτι ἐν δὲ γὰρ τὰς τὸ ὅτι οὐκ ἐλάττωται ἀπ' ἀλλήλων πᾶσι παρὰ τὴν ἡ καλῶς εἶναι, καὶ ὡς ἐαυτῷ. Idem. l. 1. c. 19. vide l. 2. § 9. & l. 5. § 20. & l. 7. § 55. & l. 12. § 8.

Ὁν πῦρ ἐστὶν ὁ δὲ πῦρ] vide l. 4. § 39. & l. 7. § 68. & supr. § 18. Epictet. l. 1. c. 29. Τὴν θεωρεῖται ἐν τῇ ἀλλὰ νικῶν διατάσσεται, καὶ ὡς αὐτῇ αὐτῷ. Hercules in Euripidis Sylla. apud Philon. de allegor. de Joseph. & de boni viri libert. & apud Euseb. præpar. Evang. l. 6. c. 6. & apud Grotium in excerptis, ubi versus primus deest, ex illis restituendus, qui etiam in Pheniss. ejusdem reperitur v. 524.

Πῦρ ταῦτ', ἴτω ὡς πῦρ, ἴτω δὲ φάσμανον.

πύρον, Euseb. Πύρκα, κατὰ τὴν οὐρανὸν, ἐμπλή-
σθητι καὶ

Πύρον καλῶν αἵματι περιέχει γὰρ κατὰ
τῆς αἵματι ἀσφαλῆς ἀνέστ' εἰς αἰθέρα,
Πεῖν ἰξ' ἐμὲ σὺ δὲ πᾶσι ἀπαλίσσεται
λόγον.

Ad hæc, adesto ferrum & ignis insuper;
Ure, sive, feca hæc cremâque membra, & impletor
mei

Potans rubentem sanguinem: in terram prius
Descendet æther, terra se in calum feret,
Quam blanda demerget ad te oratio. Grot.

Indi Philosophi Alexandro; Σόμας αὐτὸς μεταξὺ
ἐκ τῶν οἰς τὸν πῦρ δὲ ἡμᾶς, καὶ ἀνα-
στῆναι ποῖν αὐτὸν βυλόμενα. πῦρ ἀνθρώπων μί-

ρισὸν καταλείβει τὴν ἡμᾶς κατὰ τὸν πῦρ. Clem. Strom. l. 4. & Philo plenius ex Calani ad Alexandrum epist. lib. de libert. ex Clemente tamen splendens. Φίλοι πῖδας χεῖρας καὶ ἀναγκῶν θεωρεῖν Ἰνδῶν φιλοσόφους, καὶ ἐν ὧν ἐωρακότες ἡμέτερος ἔργα. σώματα γὰρ μετασχηματίζονται τὸν πῦρ. Ἰσχυρὸς δὲ ἐστὶν ὁ πῦρ [ἀναγκάζειν] ποῖν εἰν αὐτὸν βύλονται, ἢ μάλλον πῶν δὲ καὶ ἔνθα φωνὴ ἀφίεται. πῦρ μάλιστα τῆς ζωῆς σώμασι ποῖν καὶ φθορὰν ἐργάζεται τὴν ζωὴν ἡμᾶς γινόμενα, ζῆντες καὶ οὐκ ἐστὶ βασιλεὺς, καὶ ἀρχὸν, ὅς ἀναγκάζει ἡμᾶς ποῖν αὐτὸν πῦρ θεωρεῖται. vide ad l. 5. § 10.

Ὁν πῦρ ἐστὶν] ὁ ἀρχὸς l. 11. § 36.

Ὁταν γέννηται σφαῖρα, κυκλοτερὴς ὡς] Alludit ad dictum quoddam Empedoclis, an Parmenidis, quod apud Stob. in eclog. physic. l. 1. tit. 11. sed corruptè, sic legitur.

Σφαῖρα κυκλοτερὴς μίμνῃς, &c. unde subit animum, locum istum mendo non vacare prorsus, & ὡς illud aut irreperitum esse, aut vitio neutiquam immune. Verum de dicto ipso amplius videbitur ad l. 12. § 3. quod autem à superioribus ista divellunt Lugd. editor. & interpretes Anglici mihi minùs commodè factum videtur. idem enim planè argumentum spectare, etiam si eo modo sumatur, quo ipsi & legunt & vertunt, quivis facile perspexerit. Quanquam ego malim dictionis serie continuatà legere; τὴν γὰρ ἐστὶν ἐπὶ τῇ ἀφίεται, ὅταν γέννηται σφαῖρα κυκλοτερὴς, &c. vide infra § 48.

§ 42. Ἐμαυτὸν λυπεῖν] vide l. 7. § 16. & infra § 47.

Ὁ δὲ γὰρ ἄλλον πῶποτε ἐκὼν ἐλύπηται] Vide de Marco l. 1. § 15. ad illud, συγγνωμονικόν. Ceterum de Platone Diogenes, cum is à quodam laudaretur; τὴν δὲ ἐκείνῳ ἔχει σιμὸν, ὅς ποῖν ἔχον φιλοσοφῶν ἐστὶν ἐλύπηται; sed & Charilaum eo nomine notatum deprehendes ad l. 9. § 5. Ὁπὸς ἐστὶν τοῖς πονηροῖς πικρὸς, καὶ δὲ τοῖς κακοῖς χαλεπὸς καὶ. Epictetus ipse dissert. l. 3. c. 23. Ἰατρικὸν ἔστι τὸ τὸν φιλοσοφῶν χαλεπὸν ὅς δὲ ἡδύτατος ἐστὶν ἄλλ' ἀλγύπιαται. quomodo à Petri concione illi, Att. c. 2. v. 37. καταυγύντες τῇ καρδίᾳ. à Christo etiam adolescens ille, Matth. c. 19. v. 22. ἀπὸ λυπεύω, Verbis nimirum Domini contristatus. Addas licet his, nec Eilium sacerdotem, nec Davidem regem, notà aliquā immunes habitos, quod suos perperam etiam agentes, contristare detestantur. Hist. Reg. Israel. l. 1. c. 2. v. 29. & c. 3. v. 13. & l. 3. c. 1. v. 6. Quomodo ergo Marcum, vel quā σκληρὸν βασιλεὺς, vel quā ἐν βασιλεύσει φιλόπορος, culpā liberabimus, si is neminem unquam quenquam contristavit? Forsan τὸ ἐκὼν, sive sponte, illud adjectum satisfecerit ad Marcum à censura omni hac in parte vindicandum. Neque enim ulterò sive sponte tristitiā pænissive illos afflicto,

afficit, qui lege mandante, moribus ipsorum exigentibus, id facit, sed coactus quodammodo ἀκούσι καὶ θυμῷ, ad supplicia etiam iustissima ac meritissima descendere. Talem nobis Deum depingit Jeremias vates, Thren. c. 3. v. 33. Qui non affligit ex animo suo, misisti autem affligit mortales. De suo optimum; de nostro iustum: optimum ex natura proprietate; iustum ex causae necessitate. Tertull. de resurr. carn. c. 14. Unde Salvian. de provid. l. 5. c. 8. Nos vim Deo facimus iniquitatibus nostris. Nos nolentem ulcisci cogimus. Nos parcere volentem non permittimus. & l. 8. c. 2. Nos calamitatum nostrarum autores sumus. Deus enim pius & misericors est, & qui neminem velit perire vel ledere. Nos verò nos Deo nolente cruciamur. A Deo quidem punimur, sed ipsi facimus ut puniamur. Cum autem punire nos ipsi facimus; cui dubium est, quin ipsi nos nostris criminibus puniamus? quia quicumque dat causam quā puniatur, ipse se punit. Talem principem suum Naso Pont. l. 1. eleg. 3.

Est piger ad penas princeps, ad premia velox;

Quique dolet, quoties cogitur esse ferrox:

Multa metu paena, parva qui pauca coarctet,

Et jacit invitā fulmina rava manu.

Et l. 2. eleg. 2.

Qui cum triste aliquid statuit, sit tristis & ipse:

Cuique ferē panem sumere, paena sua est.

Villa tamen vitio est huius clementia nostro:

Venit & ad vires ira coacta suas.

Et Trist. cl. 4. l. 8.

Ergo illum demens in me se vire coegi,

Mittis immensus quo nihil orbis habet.

Talem & Marcus ipse se profiteri videretur.

§ 43. Εὐφραίνει ἄλλον ἄλλο] Hoc est quod

Flaccus epist. 1. — alios aliis rebus studiisque teneri.

& l. 2. epist. 2.

Denique non omnes eadem mirantur amantque.

Pindar. Pyth. 10.

Καὶ δ' ἐπ' ἐστὶν ἑτέρων ἔρωσ' ἔκινε φρένας

Namque aliis aliarum rerum cupido pungit pectora.

& Petron. — non omnibus unum est, Quod placet.

Hom. Odys. ξ. v. 228.

* ἄλλος δ' τ' ἄλλοισιν αἰὲρ ὅπ' ἑρπύσει ἑρπύσει.

Namque homines aliis alii rebus capiuntur.

Et Archilochus apud Sextum Empir. advers. e-

stic. c. 2.

* ἄλλοι δ' ἄλλοι ἐρῶσι καὶ ἄλλοι ἐλπίδας

quod σωτορίας πένον Clemens Alex. qui & ex Ho-

mero mutuatum vult, sic extulit, Strom. l. 6.

* ἄλλ' ἄλλοι δ' ἄλλοι καὶ ἄλλοι ἐλπίδας

At alia res aliis cor juvat magis.

Euripid. Hippolyte.

* ἄλλοισιν ἄλλοι θεοὶ καὶ ἀνθρώπων μέλεις.

Cor di aliis hominibus aliis studia, & Deis.

Idemque Oenoe apud Clement.

* ἄλλ' ἄλλοι δ' ἄλλοι καὶ ἄλλοι ἐλπίδας

At alius alii moribus capiuntur magis.

Indè illa Tragici incerti apud Sext. Empir. Pyr-

rhon. l. 1. c. 14. § 2.

Δεινὸν γὰρ ταῦτ' ὅτι ποῖ μὲν ἀνδάνειν βροτῶν,

τοῖς δ' ἑχθρῶν.

Miserum, quod eadem saepe res, hominum his placet,

illis in odio est.

Prout de se Lucilius; Quod tibi magnopere cordi

est, mihi vehementer displicet. Cicer. Tuscul. l. 5.

§ 63. Sic se res habet, te tua, me delectant mea.

10 Siquidem, quod ex Euripidis Phœniss. Sextus ibid.

* ἔτι πᾶσι τ' αὐτὴν χεῖλ' ἐρῶσιν ὅτι δ' ἄμα,

* Οὐκ ἴδ' ἀμφιλεῖται ἀνδρῶν ποῖς ἔχεις.

Si idem probarent omnes, si sapient idem,

Dissidia generi nulla mortali forent.

Νῦν δ' ἑχθρῶν ἑμῶν ἔστιν ἡ βροτῶν.

Dissimillima uic sunt ingenia mortalibus.

Perf. sat. 5. v. 52.

Mille hominum species, & rerum discolor usus.

Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.

20 Scil. quod Terent. Phorm. 2. — ita est:

Quot homines, tot sententiae; suus cuique mos.

Vide Flaccum carn. l. 1. od. 1. & Marc. l. 10. § 10.

fed & Athanasii qui nomen praefert, autorem in

definition. inter hominum δόγματα φυσικόν, quod

in omnibus idem sit; & γνωμικόν, quod in aliis

aliud, distinguentem, apud Casaub. in Perf. sat. 5.

* Ἐμὲ δ' ἐν ὕμνῳ ἔχω τὸ ἡγεμονικόν] Consimilis

huic locus apud Epictetum differt. l. 3. c. 5. ubi

ex persona Socratis; ὡς περ ἄλλοις τις χαίρει &

30 ἀχρεὶν τὴν αὐτὴν ποίαν κρείωντα, ἄλλοι τὴν ἰππὸν

ἔχω; ἐγὼ καὶ ἡμέτερον χαίρω παρεκλογῶν ἑμαυτοῦ

βελτιόνι χυροῦν. vide supr. § 26. & l. 10. § 35.

Μήτε γ' ἀνδρῶν ποῖς συμπαύοντων] Annot. Lugd.

μήτε π' ἑλ' ἀνδρῶν. σ. vide infr. § 46.

* Ἀλλὰ πᾶν ἐνὶ ὕμνῳ ὁρῶντα] Syn-

taxis poscit ὁρῶν quia praecesserat τὸ ἡγεμονικόν.

Χρῶμεν ἐκείνῳ κατ' ἀξίαν] vide l. 3. § 11.

& supr. § 29.

§ 44. Τὸ πᾶν ἰδὲ τὸν χρόνον] ita Bas. & Lugd. o-

40 ego ἢ δὴ malim. quod, l. 4. § 26. καρδαντέον τὸ πᾶν.

τῶν ὑπεροχημάτων] vide l. 2. § 17. & l. 4. § 19.

* Οὐκ ἐβαρύνται] quos aegre ferunt. Schol. ad il-

lud Thucydidis l. 2. ἐβαρύνοντο γ' ἡ γαλαπῶς

ἔφερον. ὅτε inquit, λέγειν, ὅτε ἐβαρύνοντο, ἢ βαρύναι,

ἀλλὰ βαρύνουσαι, &c. hoc nimirum sensu, opinor,

negat τὸ βαρύνει usurpari. Alioqui Plato etiam in

Sympos. dixit, Ὅ ἐν Πόρῳ καὶ θυμῷ τὴν νύκτα περὶ

εἰς τὸν τὸ Διὸς αἴαντος κατέλθον, &c. ὡς ἐν Ἀν-

vino, an somno, gravatus dormi bat. Marcus supr.

50 § 36. βαρύνει καὶ τὸ πᾶν. Ceterum τὸ βαρύνει

μεταβαρύνει, prout Marco istic, usurpatum,

haud tenens alibi deprehendes. Herodianus ta-

men ἐβαρύνοντο τὴν αὐτὴν πᾶν ἐνὶ ὕμνῳ

mobilitem aegre, sive gravatim, ferunt.

Τί γ' ὅλας ποῖς σε] ita l. 4. § 1. πᾶν τὸ πᾶν ποῖς σε;

* Ἀποχρῶν] ita l. 4. § 3. τὴν καὶ δὲ τὴν ἀποχρῶν

§ 45.

§ 45. Ἀεὶν με, καὶ βάλλα ὅπου θέλεις] vide Calani ad Alex. epist. supr. ad § 41. In Senec. excerpt. Exulabis. Non patria mihi interdicatur, sed locus. in quacunque terram venio, in meam venio. Nulla terra exilium est. Altera patria est. Patria est, ubicunque bene est. illud autem per quod bene est, in homine, non in loco est. In ipsius potestate est, quae sit illi fortuna. Si sapiens est, peregrinatur; si stultus, exulat. vide l. 5. § 16.

Ἐκεῖ γὰρ ἔξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἵλεων] Locus non faciet, quin mentem in statu recto & erecto custodiam. Philemon exul, interrogantibus, ὧς ἐνυμνήσεις, quānam prosperē ageret, respondit, ὅμοιος ὡς ἐκείνους ὅπου πεδινάμην. ἔξω ὡς γὰρ ἀπὸ ἀγασθὸς ὧν διαπλάω. Vos minus opinamini, qui in hoc statu me videtis. Ego enim semper bonus esse perfesto. pro ἔν, ἢ vel ἔκ lego, ut sensus constet. Refert ex Telete de exilio Stob. tom. 2. tit. 40. Epictet. lib. 4. c. 7. Ἀλλ' ἐξορίζω σε. ὅπου ἂν ἀπείδω, ἐκεῖ μοι καλῶς ἔσται καὶ γὰρ ἐνθάδε, ἢ διὰ πῦν τόπον ὡς μοι καλῶς ἔσται; ἀλλὰ διὰ τὰ δόγματα, ἀμέλλω μὲν ἐμαυτὸς ἀπεκρίναι. ἢ δὲ γὰρ δυνάμει τις ἀφελείδω αὐτὰ. ἀλλὰ ταῦτα μόνον ἐμὰ ὅσα καὶ ἀνασφαίρεται, καὶ ἀρκῶ μοι παρόντα, ὅπου ἂν ᾖ, καὶ ὅ, πᾶν πῶ. Senec. ad Helv. c. 5. Adversus ipsam mutationem locorum, satis hoc remedium putat Varro, quod quocunque venimus, eādem rerum naturā utendum est. M. Brutus, quod licet in exilium euntibus virtutes suas ferre secum. utraq; in omni collata plurimum possunt. quantum enim est, quod perdidimus? duo, quae pulcherrima sunt, quocunque nos moverimus, sequuntur; Natura communis, & propria virtus. vide l. 7. § 53.

Συνδυασμὸν] anxia. Xyl. confusa. Cal. ut συγχυμῶν. vel συγχροισμὸν legisse videatur. quid si συνδυασμὸν legatur? una cum corpore conficta, & vinculis quodammodo obnoxia. Apostol. ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 9. ἐν ᾧ κακοποιῶν μέλει διαμῶν. ἀλλ' ὁ λόγος τῷ θεῷ ἢ ἡ δέσπεια. Epictet. lib. 1. c. 18. Ἀλλ' ὁ πῶς ἐστιν ὁ δῖος τίς; τὸ αἶμα. ἀλλ' ἀεὶ καὶ πῶς τὸν τεράστιον. πῶς ἐν ἐδῇ, ἢ δὲ ἀρετῇ καὶ πῶς σεαυτοῖς. Vel curis anxietateque conficta, ac vineta. ut Boeth. consol. l. c. Nihil mihi est, unde tunc frenis, haec ubi regnant. Verum illud, opinor, potius fuerit, quod Cal. secutus videtur ita Epictet. enchir. c. 28. Ἐἰ ὡς τὸ σῶμα σε τις ἐπείρεται πᾶς ὁ παντῶν πῶς ἡσανάεις ἂν ἐπὶ τῷ σῶματι πῶς ταυτὸς ἐπιτρέπεται πᾶς πῶς, ἢ αὖ ἐν λοιπῇ σφαιρῇ σε, περὶ γὰρ ἐμὴ καὶ συγχροῦσα, καὶ ἀσφαίρετα. Marc. ipse. lib. 5. § 32. Δὲ πῶς χροῖται ἀρχὴν καὶ αἰματὶς περὶ τῶν ὅσων καὶ ἐπιστομῶν.

Ἀεὶ τὸν ἀεὶον] Symmach. l. 9. ep. 105. Nullam vehemens nequitia est, ut metu meo digna sit. quid enim indignius, quān sapientis officium ex aliena pendere nequitia? Senec. de ira l. 2. c. 6. Epictet. enchir. c. 11. Ὅταν καλῶς τὸν πῶμα, ἐνδύμε

ἐπὶ δυνάμει καὶ μετακῶν, καὶ μετακῶν, καὶ μετακῶν πῶς θέλεις. ἀλλ' ἔχ' ἕως ὅσον αὐτῷ καλῶς, ἢ αὖ ἐπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ μὴ παραχρῆσθαι. Viciū subesse Volphio suboluit. itaque pro τὸ μὴ, τὸ αὖ substituit, & pro ὅσον, ἕως vel ὅμη mavult. at rectius Stob. tom. 2. tit. 19. ἢ αὖ ἐπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ ἐμὲ παραχρῆσθαι quāquam perperam apud Stob. ἕως pro ἕως legitur. Melius pro ἐνδύμεν ὡς ἐπὶ. Nam quare pro ἀλλ', καὶ Volf. pro αὐτῷ, αὐτὸς Gefner. nihil erat. Hoc, inquit, tecum cogita, non tam feliciter agitur cum serulo meo, ut me perturbant in illo sit situm. Vide supr. § 42.

§ 46. Ἀνδράπων ἔστιν συμβαίνειν πᾶσι δυνάμει ὅ ἐκ ἐστὶν ἀνδραπῶν] Senec. ep. 71. Nihil eorum quae ferenda sunt displicet. Nam quicquid cadere in hominem potest, in se incidisse non queritur, vires suas novit; scit se esse oneri ferendo. vide & lib. 5. § 11. & l. 6. § 19. & lib. 7. § 2. Euripid. Orist.

Οὐκ ἔστιν ἔστιν δυνάμει, ὡς ἢ ἐπὶ ἐπὶ
Οὐδὲ πᾶσι, ἢ δὲ ἐνδύμεν ἐνδύμεν,
ἢ ἐκ ἐπὶ ἐπὶ δυνάμει, ὡς ἢ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ.
Nulla aded fando terribilis oratio est,
Vel fers, vel inā cellitum invectionem malum,
Natura quin humana patiundo id ferat. Grot.

Epictet. l. 1. c. 2. τῷ λογικῷ ζῷ μόνον ἀπορρήθῃ ὅσα τὸ ἀλογον. vide ad § 15. Hecasi dictum.

Καὶ αὐτὸν, καὶ πῶς καὶ] vide supr. § 41. τὸ καὶ. & l. 4. § 33, 46. & l. 7. § 58. Senec. epist. 107. Nihil horum insulitum, nihil inexpectatum est. offendi rebus istis tam ridiculum est, quān queri, quid spargaris in publico, aut inquinari in lato. eadem vis. conditio est, quae balnei, turbae, itineris: quaedam immittentur, quaedam incident. Non est delicata res vivere. Longam vitam ingressus es. & labaris oportet, & arietes, & cadas, & lassaris, & exclames, O mors, id est, mortis. Alio loco comitem relinques, alio efferes, alio timebis: per ejusmodi offensas emittendum est confroctum hoc iter. Ecce mox. — Quicquid dixeris, multis accidit. — Nihil mirum coram, ad quānti sumus: quae ideo nulli querenda, quia paria sunt omnibus. ita dico, paria sunt. Nam etiam quod effugit aliquis, pati potuit. equum autem jui est, non quo omnes usi sunt, sed quod omnibus latum est. imperetur equitas animo, & sine querela mortalitatis tributa pendamus.

§ 47. Οὐκ ἐκείνῳ σε ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ τὸ σὸν περὶ αὐτοῦ κείνα] vide supr. § 40. Epictet. enchir. c. 5. περὶ αὐτοῦ πᾶν ἀνθρώπου, ἢ τὰ τεράστια, ἀλλὰ ταῦτα αὐτὸς τῷ περὶ αὐτοῦ δόγματι. & disjunct. l. 3. c. 19. Οὐδὲν αὐτοῦ περὶ αὐτοῦ, ἢ ἀρετῆς αὐτοῦ ὅσον ἔστιν ἢ δόγμα. Οὐδὲν γὰρ ὅσον αὐτοῦ δυνάμει, ἀλλὰ κατὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀδελφείας τῆς ἐμῆς ἐστὶν ἡ δόγμα. Dio Prus. orat. 16. Senec. de sap. constant. c. 4. Ad tantas ineptias preventam est, ut non dolore tantum, sed dolore opinionis vexetur, more facerum quibus me-

tus incutit umbra, & personarum deformitas, & depravata facies; lacrymas verò evocant nomina parum grata auribus, & digitorum motus, & alia quæ impetu quodam erroris improvidi refugiant.

Ἐξαλειψαί μοι σὺν σοὶ ὄστιν] Itā Clem. in hortator. ἔξω ἀπομαρτυρῶν τὰ ἐκποδὼν τῇ σωτηρίᾳ. vide l. 5. § 2. & supr. § 29.

Οὐ γὰρ παρὰ σὺν ἡ αἰτία τῷ μὴ ἐνεργῶντι] Nè contristeris, inquit, si honesta molienti objectum fuerit, quod effectum & successum impediatur; cum tu quod in te est, quodque tui est officii feceris; nec à te sit quod effectu successuque caruerit. Hoc ipso argumento pii homines, Dei ministri cumprimis, solari sese solent, ubi conatus suos advertunt, fructu, optato etiam magis quàm sperato forsan, destitui. Esajas c. 49. v. 4. Etiam si frustra laboraverim, & inaniter, atque incassum vires meas consumpserim; officium tamen meum penes Deum est, opus meum penes Deum meum. Ioan Chrysost. in Ioan. Evang. orat 13. Οὐ γὰρ διὰ τῆς γνόνων, περὶ αὐτὰ καὶ τὰ τῆς διδασκούντων ὄστιν ὁ ὡς γὰρ θεωρῶντες μὴ τῶν ἐνιαυτῶν πολλὰ καὶ μόγους, καὶ τῶν ταλαιπωρίων ἐκείνων, καὶ τῶν ἰσθῶται, ἀνμνήν ἐξενέγκη τῆς πόνων ἀξίον ἢ γῆ, παρ' ἐξείας ἐτίμω δυνάται τῆς πόνων πνὴ παρμυθίαν εὐρεῖν, ἀλλ' ὑποσφίρει μετ' αἰσχύνης καὶ κατρείας ἀπὸ τῆς ἀλλω σφῆς τῶν δικίων, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν, ἐξείας ἔχον σπουδῆσαι τῆς εὐλοπίας τῆς μακρᾶς τῶν ἀντίδοσιν. ὅτι ἡ μὴ ἐξείας τῶν πόνων ὄστι. καὶ γὰρ ἡ θεωρητικὴ γῆ μνήν ἐξενέγκη καρπὸν, ἡ μὴ πάντα ἐπιδειξάμεν πόνων, ὁ καὶ ταῦτις καὶ ἡ μὴ κείνη ἐξείας τῶν κενῶν ἡμᾶς ἀπορροῦν ἐλπίσιν, ἀλλὰ δῶκε τὰς ἀμοιβὰς. Ἐκείνη γὰρ, ἐπὶ τὸν ἴδιον μὲν λήγεται καὶ τὸν ἴδιον κόπον. (Apostoli sunt ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 8.) καὶ τὸν κόπον, ἐκείνη τὸ τῆς θεωρητικῶν τέλη. Et Bern. ad Eugen. de consider. l. 4. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum laborem suum, non secundum proventum. Fac quod tuum est: Deus quod suum est, absque tua sollicitudine atque anxietate curabit. Planta, riga, ser cura, & tuas explicuisti partes: incrementum, ubi voluerit, dabit Deus, non tu. ubi fortè noluerit, tibi deperit nihil. Securus labor, quem nullus valet evacuare defectus. Quod & ibidem alià imagine non minùs idoneà illustrat. En plagam. tibi incumbit curatio. rides me forsan, fore incurabilem persuasus. Noli diffidere: curam exegeris non curationem. Audisti, Curam illius habe. (Luc. c. 10. v. 35.) Et non cura, vel sanx illum.

Non est in medico semper relevetur ut aeger.

Cui adjici poterit, & illud Hieronymi in epist. ad Pammach. & Ocean. Qui Æthiopem invitat ad labias; etsi nigredinem non auferat illi, certè vel pecuniam accipit sibi: & licet in illius candore non gaudeat, certe vel suo in lucro letatur. Itā sine

dubio inobedientem qui divinis sermonibus monet, quamvis refragantis peccata non tollat, mercedem tamen de ministerio veræ caritatis sibi acquirit. Itaque istic non Æthiops frustra lavatur, nec operam ludit perditæ, qui in eo etiam labore impenderit. Siquidem ut Apostol. ad Cor. ep. 2. c. 2. v. 15. Ἐυνδία ἐσθλὸν τὸ δῶρον ἐν τοῖς σωζομένοις, καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις. Καὶ ὁ κόπος ἡμῶν ἐκ ἐστὶ κινῶν ἐν Κυβερνῶ. Idem ad eosdem ep. 1. c. 15. v. 58. Neque tamen consideratio hæc, & piorum animis omnem prorsus anxietatem, ac tristitiam eximit. Sicut enim χαρὸν καὶ σέβαστον καυχώμενος suum ducunt suorum profectus, ad Theof. ep. 1. c. 2. v. 19. ita contrā, etiam si non inutile planè, triste tamen & cordolium gravissimum est ipsis, ubi conatus hac in parte suos frustratos adspiciunt. ad Hebr. c. 13. v. 17. & Jerem. c. 13. v. 17. Ideo Bern. in Cant. 42. Animam meam liberavi. non capio consolationem, dum mortem filii intueor. Quæ enim mater, etiam si omnem quam potuit curam & diligentiam egrotanti adhibuisse se sciat, si demum frustratam se viderit, & omnes labores suos esse penitus inefficaces, illo nihilominus moriente, propterea unquam a fletibus temperavit? Verùm hæc rigidior justo Stoica disciplina non admittit.

Οὐκ ἀξίον ἔστι μὴ ἐνεργῶντος τέτυκ] Hoc est quod Clem. Strom. l. 4. de Philosophis quibusdam: Ἀντίκα εὐλογοῦν ἐξαργυρῶν τὰς σπουδὰς συζωρῶν. εἰ τις τῶν περὶ αὐτὸν ἔτι τῶν πόνων αὐτῶν, ὡς μηκέτι ἐπιλελεῖσθαι αὐτῶν μνήν ἐλπίδα τῆς περὶ ζῶας.

Ἀπὸ τῆς ἐν ἐκ τῶν ζῶν] Itā l. 5. § 29. τῶ ζῶν. de Constantio Ammian. l. 22. Abiit è vita. & de Theodosio Ambros. epitaph. Abiit non obiit. Cicer. Tulcul. l. 5. Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quæ in Græcorum convivio obtinetur, Aut bibat, inquit, aut abeat (ἢ πῖναι, ἢ ἀπιῖναι) aut enim fruatur aliquis cum aliis voluptate potandi, aut nè sobrius in vinolentiam vinolentiorum incidat, antè discedat. Sic injurias fortune, quas ferre nequeas, diffugiendo relinquant. Et subiungit: hæc eadem, quæ Epicurus, totidem verbis dicit Hieronymus. Non soli ergò Stoici istiusmodi distabant. Senec. epist. 91. In eum mundum intravimus, in quo his legibus vivitur. Placet? pare. Non placet? quacunque vis, exi. & epist. 70. Hoc est unum, cur de vita non possimus queri. bono loco res humana sunt, quod nemo nisi vitio suo miser est. Placet? vici. Non placet? licet eo reverti, unde venisti. Epictet.

50 l. 1. c. 24. τὸ ἡ κινῶν αἰών, μὲν μνησθῶ, ὅτι ἡ δὴ ἀννοικταὶ μὴ γίνεσθαι πεισθῶν δειλότητος· ἀλλ' αἰ ἐκείνη, ὅταν αὐτῆς μὴ ἀρῶσθαι τὸ περὶ γυναικῶν, λέγει, ὅτι καὶ ἐπὶ πεισθῶ. καὶ οὐ, ὅταν σὺ φαίνῃται πᾶσι πᾶσι ταῖς ἐκείνων, καὶ ἐπὶ πεισθῶ, ἀπαλλάσσῃ μὲν οὐ μὴ ἀρῶσθαι. sed vide ad l. 3. § 1.

Ἡ καὶ ἐνεργῶν] Xyl. aut Caf. quid hic legent,

re vocabulum, adducit Gellius l. 19. c. 1. ubi sapientem dicit objectis visis terrificis & *συσπασσάμενος*, & *ἐν σπασμῷ δέχων*, nec adferri, nec ulterius aliquid adjicere, & opinari, quàm quod visum ipsum renunciat. Neg; enim duo ista, quod Gellius fecisse videtur, confundenda prorsus & pro eodem habenda existimem. In hanc eandem sententiam Philemon Com. apud Stob. tom. 2. tit. 108.

Μήλω τὰ κακὰ ποῖσι πολλοί, διαποῖα,

Ἀυτοὶ δὲ αὐτοὶ, ἢ πέφυκα τῇ φύσει.

Οἷον, τέττιγες ὕδρ, ἢ μήτηρ πνί,

ἢ Π, ἢ Δί, ἄλλαν τῇ ἀναγκάσιν γέ π.

Ἐἰ μὲν λάβῃ τὴν, Ἀπίδων, ἀνδρῶν γὰρ ἦν,

Τοσὺτον γέρονε τὸ κακόν, ἢ λίγον ἢ ἴσον.

Ἐὰν δὲ ἀδίσω, ὁ δὲ βί, καὶ ἐτ' ὁ γέρον,

Ἀπώλῃ, ἐν ἑαυτῷ ἑὰν τὸ σκαπῶν,

Πρὸς τίς κακὸς εἴη, ἢ πρὸς συλλέξει κακόν.

Ὁ δὲ τὰς λογισμῶν πάλιν παρ' ἑαυτοῦ σκαπῶν,

Τὸ κακόν ἀραιρεῖται, ὅρα δὲν δὲ λαμβάνει.

Here, porsape homines graviora efficiunt mala ipsi sibi ipsis, quàm ea sunt natura sua.

Excessit vitæ natus, aut mater puta,

Aut proxima aliquis ex necessitudine.

Id si quis sic accipiat; Nempe obiit diem

Homovatus; quantum fuerat, tantundem est malum.

Quod si sic; Perit; non tuebor amplius;

Heu vita invita: qui ista secum deputat,

Is ad malum alia sibi consarcinat mala.

At qui rationis cuncta ad arbitrium vocat,

Is quod dolet dedit, retinet quod juvat. Grot.

Senec. ep. 78. Levis dolor est, si nihil illi opinio adiecit.

Γνωρίζων] vide l. 4. § 6. & l. 6. § 3. & l. 7. § 29.

§ 50. Τί δὲ καὶ ἐρίνετο ταῦτα;] Vide l. 6. § 36. Epictet. dissert. l. 1. c. 6. Ἀλλὰ μὲν μοι πένη. πνί, ἐν ἑνὲ καὶ χεῖρας ἔχεις, ἀνδράποδον; ἢ γὰρ ἡ καὶ ἀπομύσας, σκαυτὸν; τὸ ἐν ἑυλογον μύσαι γίνεσθαι ἐν τῷ κόσμῳ; καὶ πόσω κρεῖττον ἀπεμύσαδι σκῆ, ἢ ἐγκαλῶν; vide quæ sequuntur. Chrysostom. orat. de stat. 1. Μὴ λόγου, πνί, ἐν ἑνὲ σκαυτῶν, ὁ Θεὸς τὰ καλῶν; καὶ δὲ τὸ γὰρ σκαυτῶν, ἴτα σε πῶς σκαυτῶν πνί πολλοὶ δὲ ἑνὲ μάλλον.

Ἐξω ἢ ἔν ἑνὲ] Hoc est quod Seneca ep. 93. Omnia a qua usquam erant, cluste; & seipsam sui finem fecit. de natura principali. Et Empedocles pariter à Plutarcho laudatus, de placit. Philosoph. l. 1. c. 18. à Theodoro rethor. l. 4. & à Stobæo tom. 1. l. 1. tit. 2. de mundo five universo,

Ὁ δὲ πνί τὸ πνί καὶ ἐν πνί, ἢ δὲ σκαυτῶν, Nil est in toto vacuumve supervacuumve Grot.

Ἐἰς ἑαυτῷ καὶ βάλλει] vide l. 7. § 23, 25.

§ 51. Μίτε ἐν τῷ περὶ ἐπὶ δὲ πνί] fluctuari, Xyl. tardum & remissum esse. Caf. haud malè, δὲ πνί, languide agere; tractum ab equis, qui a-

pud Medicos veterinarios *ἐπιστρέφειν* dicuntur, cum ilia trahentes languide incedunt, τὰ ὅπδια ἐπὶ λκοντες ἐπὶ τὰ ἐμπερδία, καὶ ὑποτρέφει, ὡς ἀλλοις συγχρεῖν. uti Aristot. histor. animal. l. 8. cap. 24.

Κτείνουσ, κρεανομύ. Τὸ κρεανομύν propriè de visceratione usurpatur, in qua *κρέα νέμον*, carnes distribuuntur. Homer. Il. 1. v. 216.

Πάτρικα, καὶ σκῆ ἐλὼν ἐπὶ νείμει τετραπύ, 10 Κλέει ἐν κατέσπιν' ἀπὲρ κρέα νείμει' Αχίλλεος, i. c. ἐπὶ νείμει, indè enim κρεανομύ. Eustath. ibid. Verum Marcus noster istic aliter accipit, de inhumanum atque efferatorum hominum truculentia, qui congeneres sibi mactant, ossaq; eorum distribuunt tanquam ad ollam, carnes in frustra secant, velut ad libet: ut Micheas loquitur, c. 3. v. 3. quod Cleoni minatur ille in Aristoph. equit.

Πεικνύει τ' ἐκ σκῆ καὶ δόσ. i. c. καὶ μέρ, κα- 20 πακό, τὸ σκαυτ. Schol. Ità vocabulum usurpavit Constant. Manassès in breviario historico de Domitiano,

Διψῶν αἰμαλ, καὶ σκαυτῶν, καὶ μάγει, ἀνδρῶν, Κρεανομύ, ἀστυματῶν. — Sed & Cle-

mens Alex. in hortat. ubi Penthei discerptionem *δυσπαγῶν κρεανομύ* appellat: Idemq; de Bacchicis orgiis ibid. & ex eodem Eusebium præpar. l. 2. c. 5. ex Clementis codicibus emendandus. Δι- 40 νυστὴν καὶ νείμει ὅρμει, καὶ νείμει, ὡς φαίνεται πῶς ἐπὶ νείμει ἀνδρῶν, καὶ νείμει, τὰς κρεανομύ, καὶ νείμει. Eodem sensu τὸ κατὰ κρεανομύ ab Herodoto usurpatur, l. 7. ubi de Pytho Ischenoi filio. ὅς ἐς τὸ ἀντί, καὶ νείμει, ἐς δὲ κατὰ κρεανομύ, donec velut in laniena, frustatim concisus est: κατὰ κρεανομύ.

Οἷον ἢ πνί πνί, πνί, πνί, καὶ γλυ- 50 κεί, βλασφημῶν αὐτῷ] Senec. de benefic. l. 7. c. 31. Non est mihi relata gratia, quid faciam? quod dii omnium rerum optimi autores: qui beneficia ignorantibus dare incipiunt, ingratis perseverant. Alius illis objicit negligentiam nostri, alius iniquitatem, alius illos extra mundum suum projicit & ignavos, belletesque, sine luce, sine ullo opere, destituit: Alius solem, cui debemus, quod inter laborem quietemq; tempus dividimus, quod non tenebris immersi, confusam æternæ noctis effugimus, quod annum cursu suo temperat, & corpora alit, sat a evocat, percoquit fructus, saxum aliquod, aut fortulorum ignium globum, & quidvis potius quàm deum, appellat. Nihilominus tamē more optimorum parentum, qui maledictis suorum infantium arriident, non cessant dii beneficia congerere de beneficiorum autore dubitantibus: sed equali tenore bona sua per gentes populosque distribuunt, totam potentiam sortiti, prodesse. Spargunt opportunis inodibus terras, maria statu movent, siderum cursu notant tempora, hyemes æstatemq; inter-ventu lentioris spiritus molliunt; errorem labentium animorum placidi, atque propitii

Homo, qui erranti comiter monstrat viam,
Quasi lumen de suo lumine accendat, facit:
Nihilominus ipsi lucet, cum illi accenderit.

Ἀκτίνες ἀπὸ τοῦ ἡλίου λέγονται.] In notari-
onibus ludere, & conatu parum felici, Chrysippo
Stoicis fole fuisse. Marcus istic ἀκτίνες dici
vult solis radios παρὰ τὸ ἡλίου deducunt: ἀζω, ἄζω,
ἡζα, ἡζμα, ἡζα, ἀκτίνες. Neque enim Etymologo
accedo derivanti παρὰ τὸ ἀζω, τὸ φέρω, ὅτι πᾶν
ἐκτεταμένον (quod & Marcus istic) πᾶν φέρειται.
Malim παρὰ τὸ ἀζω ἢ τὸ ἀζύνειν, τὸ λαβεῖν. i. e.
frangere: unde & ἀκτίνες litus, ad quod undæ alli-
sæ franguntur, & ἀκτίνες solis radii, quod παρὰ τὸ
σπέρματιον ut Marcus loquitur, i. e. ad corpora solida
refringuntur.

Πεὶς τὸ ἀπαιτῆται καλῶμα.] Senec. epist.
92. Sed quadam soli quoque obstant. At solis vis & lux
integra est etiam inter opposita: & quamvis aliquid
interiaceat, quod nos prohibeat ejus aspectu, in opere est,
cursu suo fertur. quoties inter nebula luxit, non est se-
vero minor, nec tardior quidem; quoniam multum in-
terest, utrum aliquid obstat tantum, an impediatur. Eo-
dem modo virtuti opposita nihil detrahunt. non est mi-
nor, sed minus fulget: nobis forsitan non æquè appa-
ret ac nitet; sibi eadem est, & more solis obscuri, in
oculto vim suam exercet. hoc itaque adversus virtutem
possunt calamitates, & damna, & injuriæ, quod ad-
versus solem potest nebula.

Ἐπιδάμπειν τὸ δειχθῆναι.] Tren. adv. hæres. l. 4.
c. 28. qui in lumine sunt, non ipsi lumen illuminant, sed
illuminantur & illustrantur ab eo.

Ἀυτὸ δὲ αὐτὸ σπέρμα.] Corpus opacum solis ra-
dios non admittendo, lucis beneficio sese privatur,
soli nihil detrahatur. ita qui officium suum præstanti
se opponunt, bono, quo frui poterant, se privant,
autori sive auctori nihil obfunt.

§ 58. Ἡτοι ἀναδυσία φεβῆται, ἢ αἰδουσι ἐπε-
ρίαι.] Frigidum sanè, frivolumque nimis adver-
sus mortis metum solamen; aut nullum es post
mortem sensum habiturus, aut aliusmodi quam nunc
habet. Hoc est, quod Senec. epist. 82. adversus mor-
tem minucia jaculari; subulā leonem excipere. potest
enim & sensus, qui nunc est, manere, manebitque;
in improbis, ut tamen aliusmodi cruciatus per-
sentiant, quam dum hic viverent, unquam ex-
pèrti fuerit.

Ἀλλοῖον ὅσον ἔση.] nihil hoc est necesse.

Τὸ δὲ ζῆν ἢ πᾶν.] Atqui hoc est ipsum miseri-
arum omnium cumulus & culmen; quod impro-
bis ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀποκρίνεται. ad Hebr. c. 9. v. 27. se-
mel tantum mortem obire liceat. quod Sophocl.
apud Stob. tom. 2. tit. 120.

Θὺν δὲ ἔχει τὴν αὐτοῖς σίς.

Ranque homini eidem bis datum non est mori.

Post mortem semel obitam, in morte secunda, quæ
sic dicitur Apoc. c. 20. v. 14. quæ ζῶντες ἐβλήθη-
σαν εἰς λίμνην τοῦ πυρὸς τὸν καινὸν ἐν δεξιᾷ,
ibid. c. 19. v. 20. iteratò mori non detur. Bern.
ad Eugen. de consider. l. 5. alludens ad illum Esajæ
c. 66. v. 24. & Marci c. 9. v. 44. Ubi vermis nun-
quam moritur; nec ignis unquam extinguitur. Hor-
reo vermem mordacem, & ignem vivacem. Herreo
incidere in manus mortis viventis, & vitæ morientis.
Hæc est secunda mors, quæ semper occidit, nunquam per-
occidit. quis det illis semel mori, ut non moriantur in
æternum? qui dicunt montibus, Cadite super nos, &
collibus, Operite nos. (Luc. c. 23. v. 30. & Apoc.
c. 6. v. 16.) quid nisi mortem mortis beneficio, aut fi-
nire, aut evadere volumus? denique, invocant mor-
tem, ait, & non veniet. Apoc. c. 9. v. 6. Quam
miserum est autem, ut Adrianus Imper. olim, mor-
tem optare, & mori non posse? sive, ut chorus apud
Senec. Agamen. 3. 2.

O quam miserum est nescire mori!

Imò, quid miserius, quam, quod Bern. ib. semper vel-
le quod nunquam erit, & semper nolle quod nunquam non
erit? Non est dubium multò fore deterius his qui sic
erunt; quam his qui omnino non erunt. Idem in Cant.
serm. 35. siquidem anima in eo statu posita, & beata
esse perdit, & esse non perdit. quæ ex re cogitur sem-
per, ut & mortem sine morte, & defectum sine defe-
ctu, & finem sine fine patiat: quatenus ei & mors
immortalis est, & defectus indeficiens, & finis infi-
nitus. Gregor. Rom. dialog. l. 4. c. 45. sive, ut i-
dem, si utriusque autor idem, in Job. l. 9. c. 48.
Et ergo miseris mors sine morte, finis sine fine, defe-
ctus sine defectu; quia & mors semper vivit, & finis
semper incipit, & defectus deficere nescit. Ità, erunt
illie homines semper in morte, ac per hoc nunquam vi-
ventes; nunquam mortui, sed sine fine morientes; vitæ
morituri, & mortis sine fine vitaturi. Nunquam autem
erit homini pejus in morte, quam ubi erit mors ipsa sine
morte. August. de civit. dei l. 13. c. 11. & homil.

16. Atque hoc Joan. Chrysostomus opinatus est
voluisse Apostolum, ad Cor. epist. l. c. 3. v. 15.
cum diceret, ὁ δὲ πᾶς, ὁ πᾶς ὁ δὲ πᾶς, ὁ δὲ πᾶς, ac si
ὁ δὲ πᾶς ὁ δὲ πᾶς, idem sit quod ὁ πᾶς ὁ δὲ πᾶς.
Verum aliud profus illud est, de quo videatur
Jof. Scaliger. notis ad N.T. Caterum hinc querelæ
illæ apud Jobum c. 3. v. 18. Cur ærummose lux am-
plius datur, & vitæ amaris animo protrahitur? qui-
bus mortem postulantibus non adest illa, quamvis eam
præ thesauris abditissimis requirant: qui lætarentur ac
supra gaudio exultarent, si sepulcrum adire aut repetere
liceret. Et Aufon. idyl. 15.

—Juturna reclamat,

Quò vitam dedit æternam? cur mortis adempta est
Conditio? sic Caucaſea sub rupe Prometheus
Testatur Saturnigenam, nec nomine cessat
Incusare Jovem, data sit quòd vitæ perennis.

Ità,

Ita, quod Plin. l. 25. c. 3. Ea vitæ conditio est, ut mori etiam optimi portus sit; siquidem ut Philemon apud Stob. tom. 2. tit. 122.

Θαυὼν αἰεὶν ὄν, ἢ ζῆν ἀδλίως.

Satius mori, quam vivere infelicitèr.

Et Sophocl.

Τὸ μὴ γδ' εἶν' κρείων, ἢ τὸ ζῆν κακῶς.

Non est præstat quippe quam malè vivere.

Et Æschylus Ixione:

Ζωὴς πονηρῆς πάντα] ὅ' εὐπερώτε' ὅ'

Τὸ μὴ γινέσθαι δ' ὄν, ἢ περὶ κύναι

Κρείων, κακῶς περὶ τοῖς αἰ.

Laboriosa atate mors felicitas:

Natūque non fuisse, quam esse exilimo

Melius viro illi, sava cui toleranda sunt.

quantò magis ea si æterna fuerint, & in æternum fubeunda: quomodo idem in Prometh.

— κρείων εἰσάπαξ θανόν,

* Ἡ τὰς ἀπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς.

— satius est semel mori,

Quam trahere miseros vita quot numerat, dies.

Hoc est, quod Christus Dominus, Matth. c. 26. v. 24.

Καλὸν ἢ αὐτῷ, εἰ ἢ ἐγνήθη ὁ ἀνδρῶν ὅ' εἰν' ὅ'.

Cui ego credere malim, quam viro eruditissimo,

qui in contrarium contendit, deterioris conditionis esse, omnino non esse, quam esse in miseria

pænæ interminatæ. Rectius solidiusque Lyfias

adv. Phaniam ab Athenæo l. 12. laudatus: ubi Cinesiam acerbissime perstrinxerat, ὡς ἀσέβητον

ἀπάντων καὶ παρονομάτων ἀνθρώπων γερόντα,

καὶ τοιαῦτα πρὸς θεὸν ἔλαμνόντα ἀ τοῖς ἄλλοις

αἰσθόν ὅτι καὶ λέγειν. Nec non congerones illius

* Ἀπὸ Νυμνίαισιν Κακοδαίμονις σπρίν αὐτοῖς

τινομα δεινῶς, ὡς ὅτι θεὸν καταγελάσας subji-

cit statim, Ἐκείνων μὲν ἐνέκασ' ἀπώλετο, ὡς περ

εἰδὸς τῷ πύκτε' ὅτι ὅ' ὑπὸ πῆσιν γινώσκον

μῶν εἰ θεοὶ ἔσται δίδωσι, ὡς τῷ ἐχθρῷ αὐ-

τὸν βέλεθ' ὅτι μᾶλλον ἢ πινέσθαι, παρὰ δεινῶς

τοῖς ἄλλοις. — Τὸ μὲν γὰρ ἀπεθανεῖν, ἢ καμῖν νο-

μῶς, κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστὶν τὸ δ' ἔσται ἔχον-

τα πᾶσι χεῖρον διατελεῖν, καὶ κατ' ἐχέτω ἡμῶν

ἐκ τῶν ἀποδότησιν καὶ δωμάδε' ἐλατῶσαι τὸν βίον,

τῶν τοῖς λόγοις φερόμεν τοῖς τὰ τοιαῦτα, ὅτι ὅ'

τῶν, ὡς μαρτυροῦν. Spectant horsum illa Seneca

Medæ 5.

JAS. In festis memet perime. MED. Misereri jube.

Et Agamemni. 5. 3.

E. Concede mortem. C. Si recusares, darem:

Rudis est tyrannus morte qui panam exigit.

E. Mortem aliquid ultra est? C. Vita, si cupias mori.

Sed & Suetonii illa de Tiberio l. 3. c. 61. Mori

volentibus vis adhibita vivendi. Nam mortem adeo

leve supplicium putabat, ut cum audisset unum ex reis,

Carnubius nomine, anticipeasse eam; exclamaverit,

Carnubius me evasit. Et in recognoscendis custodiis,

precanti cuidam pænæ maturitatem, respondit; Non-

dum tecum in gratiam redii. Deus certè cum morti æternæ addictis nunquam in gratiam est deinceps rediturus, utpote quibus interminetur (nec vana sunt minæ Dominicæ) & memoriam certissimam damnandorum, & oblivionem plenissimam damnatorum; uti disertè Ruffinus; videndus commen. in Oseam l. 1. ad c. 1. v. 6. Frigidum ergo solamen, vitam non desituram, ubi morte ipsa potest esse vita millies multo acerbior.

10 § 59. Ἀλλήλων ἐνεκῶν] vide ad l. 2. § 1. & supra § 56.

Δίδασθε ἢ φέρε] vide l. 5. § 28. & l. 6. § 25.

Varro satyr. Menipp. de mariti officio; referen-

te Gellio l. 1. c. 17. Vitium uxoris aut tollendum,

aut ferendum est: qui tollit vitium, uxorem commodio-

rem præstat: qui fert, sese meliorem facit. Male au-

tem. Xyl. Δίδασθε disce: imò, doce, corrige, evince,

redargue.

§ 60. Καὶ ὅταν ἐλατῶται, καὶ ὅταν πρὸς τὴν σκ-

20 ῖν φέρεται] Xyl. & Cas. τὸ ἐλατῶν καὶ πρὸς τὴν

σκῖν φέρεται, eodem referunt, cum diversas &

disparatas mentis operationes designari, καὶ ὅταν

illud bis positum clarè satis ostendat. Non est i-

taque istic τὸ ἐλατῶν cautum esse, quod neq; sim-

pliciter unquam, opinor, significat; sed cautè age-

re, sive cautè in re aliqua versari: hoc autem in lo-

co potius, declinare, sive cautè defugere. Sicut La-

tinis metuere, pro, cavendo fugere & effugere. Flac-

cus carm. l. 2. od. 2.

Illum aget pennâ metuente solvi

Fama superflus.

i. e. solvi cavente, & cavendo effugiente, nè sol-

vatur. & l. 3. od. 11.

Quæ velut latis equa trima campis,

Ludit exultim, metuitque tangi.

i. e. tactum declinat. ita Græcis: τὸ ἐλατῶνται,

cautè declinare, aversari, fugere. Isocrat. ad Demon. §

9. ἐλατῶ τὰς διαβολὰς, καὶ ὑποδύε' ὄν. i. e. a-

versare, declina. Plato polit. l. 2. ἐλατῶνται πάντα

ἢ πόλεμον. Fugientes paupertatem aut bellum. Meni,

inquit, secus quam sagitta aut jaculum fertur. Sagit-

ta namq; non rectà fertur ubi à solidiore materia,

in quam inciderit, reflit; sed nec cum scopum

petit remotiorem, quam ut rectà permeando asse-

qui possit. Mens autem & cum declinat aliquid, &

cum in rei alienius consideratione volutatur, ad quam

ea necessarîo requiritur, etiam tunc quoq; ad scopum

sibi propositum rectà fertur nihilo minùs, quam

cum aut prosequitur aliquid, aut cum considerati-

one vel omissa, vel peracta, jam rem ipsâ aggreditur.

Φέρεται κατ' ἐξῆς] vide l. 6. § 16. & l. 10. §

11. rectà scilicet mens utrobique fertur, tum quia ratio-

nis rectà ductum utrobique sequitur. l. 7. § 55. & l.

5. § 14. tum quia viâ brevissimâ & expeditissimâ

etiam tunc quoq; procedit. l. 4. § 51.

Ὅσον ἦσαν, καὶ ἐπὶ τὸ περὶ κύναι εἰσὶναι ἢ

τὸ ἡγεμονικόν] ita Bas. & Lugd. quod Xyl. red-
didit, recta tamen fertur ingredi in principem cuiusvis
partem. Verum nec grammaticam syntaxin ista sa-
tis sustinent, nec contextus verbis, prout exhi-
bentur, respondent. Ego Marci verba & luxata &
mutilata suspicor: legendumque existimo: εἰρε-
ται καὶ ἐν τῷ ἡγεμονικῷ ὅτι τὸ παρεκκείμενον. καὶ εἰ-
ναι [πύρρον] εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐτέρῃ &c. Carce-
rum D. Boot. & M. Caf. postrema ista à superio-
ribus sejungunt, & ab eis etiam novam ordiuntur
periocham, quae monitum continet, inspicien-
di ac considerandi mentes aliorum, quale & il-
lud est. l. 7. § 62. & l. 9. § 17. hoc si admittere
libuerit, leg. παρέχειν, non παρέχει, in clausa ul-
tima, quod & Bootio visum est.

Παρέχει ὃ ἐτέρῳ παρ' ἐξουσίας] Hoc est quod
l. 3. § 8. dixerat: ὃ δὲ ἐξουσίας. & l. 10. § 9.
ὃ καὶ ἐξουσίας. Istorum autem, quorum proximè
mentionem feceram, de loci istius constitutione,
in sententiam jam defendo prorsus: ductus ni-
mirum Epicteti istis, quae Marci mentem appri-

me explicant. ex differt. l. 3. c. 9. ἢ τ' ἐπὶ, Σωίσα-
λον Ἐπικλήτω, ὡς λίθου, ὡς ἀνδριάντι· εἰ δὲ γὰρ καὶ
καὶ πᾶν ἐστὶν ἀνθρώπου ὃ ὡς ἀνθρώπου συμβαίνει,
ὁ τὰ δόγματα αὐτῷ καθομιανθάναν, καὶ ἐν τῷ μέ-
ρει ταῖς ἰσὺς δεικνύων. καὶ λέγει δὲ καὶ τὰ δόγματα,
δεδόται μοι τὸ σπῆ. καὶ ὅτι λέγει συμβαίνει μοι.
ἐλέγξω αὐτὸν ἀνθρώπου· εἰ πᾶν κακοὶ δόγμα, ἀρε-
τὴ αὐτό· εἰ πᾶν, δὲ εἰς τὸ μέτρον. Hoc est quod
Marcus εἰσέναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐκείνου πα-
ρέχειν ὃ καὶ ἐτέρῳ παρ' ἐξουσίας εἰς τὸ αὐτοῦ
ἡγεμονικόν. Aliud est quod Hefychius in asce-
ticis, cap. 1. § 23. ὁμοίως ὁ κρεῖττος ἔσονται
ἐν χρεὶ, μέτρον ὃ, εἰ πᾶν, πολλῶν ἰσὺς δὲ
ἀπὸ τῶν πρὸ ἐσώπτεω, βλέπει αὐτὸ τὸ ἴδιον
σπῆ. ὅτι πᾶν. βλέπει ὃ καὶ τὸ ἴδιον ὅτι
ἐξουσίας ἐν τῷ ἐξουσίας. ὅτι πᾶν
ἐξουσίας εἰς τὸν κρεῖττον αὐτῶν, βλέπει αὐτὸ τὸ
αὐτῶν κατὰ τὸν ἐν τῷ, βλέπει ὃ καὶ τὰ μέλανα
σπῆ. καὶ τὸν ἴδιον Ἀιδιόπτεω. Aliud & quod
Ambros. offic. l. 3. c. 16. de amicis: ostendamus il-
li nos peccus nostrum, & ille nobis aperiat suum.

Ad Librum IX.

Ο Ἀδελφὸν ἀσέβῳ] Nihil hoc axi-
omate est paginae sacrae, pietati-
que Christianae magis consen-
taneum. Siquidem ut Joannes
Apost. epist. 1. c. 4. v. 21. Ταῦ-
τῳ τῷ ἐν πολλῷ ἔχοντι ἀπ' αὐτοῦ, (τῷ Θεῷ) ἵνα
ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ. Et
Christus Dominus apud eundem Evang. c. 13.
v. 34. Ἐντολὴν κενὴν δίδωμι ὑμῖν. ἵνα ἀγα-
πᾶτε ἀλλήλους καὶ χάρις ἡγάπησα ὑμᾶς. Unde Pau-
lus ad Thess. ep. 1. c. 4. v. 9. Θεοφιλοὶ ἐστέ εἰς
τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Proinde caritatis iustitiaeque
quisquis legem violat, pietatis etiam laesae eodem
nomine tenetur, quia voluntatem divinam trans-
gressus deprehenditur. Optime Dio Prus. orat. 3.
absque hoc, quod Deos pro Deo dixerit. Ἔιναι γὰρ
ἐσθλὸς καὶ ἀλειτουργός, καὶ μόνον τὸν ἱερεῖα συλλώντας, ἢ
ἀλλήλους π βλασφημῶν περὶ τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον τῶν τῶν θεῶν, καὶ ἀδίκους, καὶ ἀκρατοῦς, καὶ
ἀνοήτους, καὶ κατὰ τὸν τὸν ἀναπτόν π τῶν ἀνθρώπων τῶν
π τῶν ἀνθρώπων καὶ βελήσων τοῦ Θεοῦ. Poteest his adjici,
quod cum primis hoc facit, & Philonis illud de
dialog. 1. ad leg. 7. Ὁ κρείττων πᾶσι ἴσως καὶ ἱεροσυνία
τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἱερὸν τῶν τοῦ Θεοῦ ἀναγκαῖον
συνολικός. π γὰρ συμποτρὸν ἢ ἀνὸς πρὸς ἀνάγκη
ἀνθρώπου; Et de legib. special. orat. 2. ὄνομα μὲν
ἀνθρώπου, καὶ τὸ κρείττον ἄνθρωπον ὁποῖον
ἐστὶν τὸ ἀνθρώπου ἔργον ὅτιν ἱεροσυνία, καὶ ἱε-
ροσυνία ἢ μὲν τὸν δὲ ἐν κόσμῳ κλημάτων καὶ

κατακλίων, ὅτιν ἔπ' ἱεροσυνίας, ἔπ' ἱεροσυνίας
ἐστὶν ὅτιν ἀνθρώπου, καὶ κατὰ τὸν τὸν ἀνθρώπου
κατακλίων, ἀνθρώπου κατὰ τὸν τὸν ἀνθρώπου
κατακλίων. τὸν ἔπ' ἀνθρώπου ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀν-
συνίας κατὰ τὸν τὸν ἀνθρώπου. Quod & latius cum Marco
prophetat Solomon, Proverb. c. 14. v. 31. Qui oppri-
mit egenum, probro afficit opificem ejus. & c. 17. v. 5.
Qui sublimat pauperem, probro afficit opificem ejus. &
ulterius adhuc c. 14. v. 21. Qui committit proxi-
mum suum, peccator futurus est. hoc est, Qui ho-
minem quemvis factum, dictum, cogitato, manu,
lingua, mente laeserit: is coram Deo, & adver-
sus Deum ipsum admissi peccati reatu obstrictus
tenebitur. Eumaeus Ulyssi, Odys. E.

Ἔστ' ὃ μοι θέμις ἐς ἡμέραν εἰ κακίαν σίδηρ ἔλθοι,
Ἔστ' ὃ μοι θέμις ἐς ἡμέραν εἰ κακίαν σίδηρ ἔλθοι,
Ἔστ' ὃ μοι θέμις ἐς ἡμέραν εἰ κακίαν σίδηρ ἔλθοι,
Ἔστ' ὃ μοι θέμις ἐς ἡμέραν εἰ κακίαν σίδηρ ἔλθοι.

Sed & Clem. Roman. recogn. l. 5. ubi simulacro-
rum cultores introduxerat impietati suae velamen-
tum istud pratexentes; Nos ad honorem invisibilis
Dei imagines visibiles adoramus. Responder: Fal-
sissimum. si enim verè velitis Dei imaginem colere,
homini benefacientes, veram in eo Dei imaginem
coleretis, in omni enim homine est imago Dei. Mox
ubi varia caritatis ac misericordiae opera recen-
suerat; Hac in tantum ad honorem Dei imaginis ce-
dunt, ut qui ista non fecerit, contumeliam imagini
divinae intulisse credatur. Clemens Alex. ad Hor-
tatorii exitum, ipsissimis ferè Marci verbis; ἢ γὰρ
αὐτὸ

ἀπὸ τρόπων οἰοσθῶν πᾶσι, πάντ' αὖ οὐατ-
τυσιν οἱ ἀνθρώποι, ἀποσυρθεῖν καὶ ἀπελθεῖν νομί-
ζουσιν.

[Ενεκεν ἀλλήλων] vide l. 2. § 1. & l. 5. § 30.
τῶν προσβυτάτων καὶ θεῶν] τῶν καὶ ἑλὼν φύσιν.
vide ad l. 4. § 23. quam & τῶν ἀλήθειαν πο-
stea indigitat. καὶ καὶ ἀλλων ἀληθῶν ἀπάντων σω-
τῶν αἰτίων. prout autem natura naturans, (ut scho-
lae lingua loquamur) ita & prima veritas Deus
est. **ΠΟΚ** **Ω** **Τ** **Λ** i. e. Deus veritas, dictus

Jeremiae. c. 10. v. 10. non **ΠΟΚ** **Λ** duntaxat
i. e. Deus veritatis. Psalm 31. v. 5. cujus idem
lex & sermo, **ΠΟΚ** Psalm 119. v. 142. non λό-
γος ἀληθείας tantum, Jacob. c. 1. v. 18. sed ἀλήθεια
quoque, veritas ipsa. Joan. Evang. c. 17. v. 17.

Τὰ δὲ καὶ ὅσα σέως τὰ ὑπάρχοντα πάντα] Hac
autem omnia inter se. Xyl. ut idem prorsus valeat
utrumque, τὰ ὅσα καὶ τὰ ὑπάρχοντα. at Cal. quic-
quid nunc est ad id quod prius fuerat, initiumque illi
dedit. ut τὸ ὑπάρχον hic idem sit quod τὸ ὑπάρχον.
Sicut & τὸ ὑπάρχον in illis usurpatur, quae ad l.
2. § 10. laudavimus. Utrumvis constare potest.
illud simplicius videtur.

[Ὁ φθόγγος ἀσέβης] Falsa, inquit, quisquis lo-
quitur, impietatis est reus; siue volens id, siue no-
lens fecerit. Si volens sciensque; quia fallere
vult. Fallere autem est injustitiae pars. si nolens,
quia rerum naturae veritatisque adversatur. Vide-
antur Augustini de mendacio, & contra mendacium,
ad Consuetum, scripti libelli.

[Ἀπορμαίνω] occasiones. Xyl. instinctus & oppor-
tunitates. Cal. malim, subsidia. Subsidia & admini-
cula a natura accepit; ita usurpavit Xenoph. α-
τον. ὁρῶντο ὁπσις καὶ πνέας ἐχρήσας καὶ ἀφορμαί, ἀρ-
ῶν δυνάμει αὐτῶν τὸς οὐκας. & adminicula quae-
dam unde rem familiarem augere possint. Demosth.
χεῖναι καὶ ἔχοντι παρ' ὑμῶν, ὅτι ἀφορμὴν ἔ-
δεχσαν τὸ πολέμῳ. Nec subsidium ullum ad bel-
lum.

[Ὁ τὰς ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰς διώκων, τὸν καὶ πό-
νος ὡς κακὰ φεύγων, ἀσέβης.] Senec. epist. 74.
Ab hoc discede iudicio, (ut ullum praeter virtutem
bonum putes.) non pietas constabit, non fides. Mul-
ta utramque praestare cupienti patienda sunt, ex his
quae mala appellantur; Multa impendenda ex his qui-
bus indulgemus, tanquam bonis. & epist. 76. Si hanc
opinionem receperis, aliquid bonum esse praeter bene-
fium, nullum non virtus laborabit, nulla enim obtineri
poterit, si quidquam extra se respexerit.

[Μακροτέρως πολλῶν τῇ νομῇ φύσει] vide l. 6. §
16. 40. vide & piorum etiam hac in parte quere-
las. Psalm 73. & Jerem. c. 12. Sed & querelis isti-
usmodi occurrentes; Senec. de provid. c. 2. &

Salvian. de gubernat. Dei. l. 1. c. 2. Πῶς καὶ ὁ σὺν
ἀπὸ καὶ τὸ βελήσσει θεὸς μανδύον; Apollon.
Tyan. epist. 66. Itaque quod Epictet. l. 1. c. 27. τὸ
σύνολον, ἐκείνου μανδύος, ὅτι εἰναι μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
ἢ τὸ εὐπετές καὶ συμφέρον, & δυνάμει συνθῆναι τὸ
εὐπετές. Idemque encheir. c. 30. ὅτι καὶ τὸ συμφέ-
ρον, καὶ ὁ τὸ εὐπετές. ὅτι ὅτις ὁπμιελῆται τὸ
ὅτι καὶ ὡς δὲ, καὶ ἐκκλίνειν, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ εὐ-
πετείαις ὁπμιελῆται. & ibid. τῆς καὶ τὸν διδόν-
τος εὐπετείαις, ἴδι ὅτι τὸ κυριώτατον ἐκείνου ὅτιν, ὅτι
δὲς ὑπολήψεις καὶ αὐτῷ ἔχον, ὡς ὅτιν καὶ δι-
οικῶνται τὰ ὅλα καλῶς καὶ δικαίως καὶ σωτὴρ εἰς
τὸ κατὰ ἑαυτὸν, τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς, καὶ εἰκέν
πᾶσι τοῖς γινόμενοις, καὶ ἀκολοθεῖν ἐκείνῳ ὡς ὑπὸ
τῆς αἰσῆς γνώμης ὁπμιελῆται. ὅτι καὶ ὅτι
μὴ μὴ ποτὲ τοῖς θεοῖς. καὶ ἐγκαλέσεις, ὡς ἀν-
ελμῶνος. ἄλλως ἢ ἐχθρὸν τὸ πείθεσθαι, εἰναι μὴ
ἀποσῆς καὶ ἐκ ἐφ' ἡμῶν, καὶ ὅτιν ἐφ' ἡμῶν ὡς δὲ
τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὡς ἂν καὶ πᾶσι ἐκείνων ὑπο-
λάβης ἀγαθόν ἢ κακόν, πᾶσι ἀνάγκη ὅτιν αὐτο-
πυρρῶν ὡς δὲ καὶ, καὶ ἀνελμῶνος ὡς μὴ δὲ καὶ
μὴ κατὰ σε καὶ μισοῖν τοῦ αἰτίου.

[Ὁμογενήμονας ὄντας] Quod l. 8. § 54. συμφε-
ρεῖν & l. 10. § 21. σωφρονῶν dicit.

[Ὅτις ὁπσις] vide l. 2. § 11.

[Ὁρμὴ πνι ἀρχαῖα τῆς σπουδῆς] Vide ad lib.
7. § 75.

[2. Ἀγασσὺν φθόγγος] ita Origen. ad
Cels. l. 1. τῆς καὶ ἀγασσῶς. Sed de Christo. At
malitiae & pravitate expertem prorsus excedere
qui detur, cum ea intinēti etiam, & quidem συ-
σποισί βαρύν, καὶ ἀνεκπλήτῳ, non συσεκπλήτῳ
tantummodo, ex utero in lucem prodeamus.
Psalm 51. v. 5. & 58. v. 3. Job. c. 14. v. 4. Elai.
c. 48. v. 8.

[τὸ δὲ ἐν κορεδίῳ καὶ τῷ τῷ] vide infra § 37.
& ad l. 5. § 29. ita Lucret. l. 3.

Cur non ut plenus vitae convivia recedis?

Flaccus sat. 1.

Rarus, qui exacto contentus tempore vitae
Cedit, uti convivia satur.

Talem tamen profiteretur se Seneca. ep. 61. Vixi
quantum satis erat: mortem plenus expecto. Et Ci-
cer. de senect. Omnino rerum omnium satietas vitae
facit satietatem. Vitae autem satietas temporis mate-
rum mortis avertit. Habet enim natura, ut aliarum
omnium rerum, sic vivendi modum. Verum vitae sa-
tietatem loquuntur illi, vitii & malitiae satietatem
Marcus hic. Nec minus ista quam illi expleri pa-
titur, anima pravitate penitus infecta, de qua
Bernardi illud usurpari potest, de consider. l. 5. Pre-
catum in anima, atramentum in charta bibula, scilicet
ut Moses lib. 5. cap. 29. v. 19. charta bibula, ut
cetera solet: temulentorum in morem, de quibus
Simocat. epist. 52. Διὰ τὸν καὶ μὴ δύνανται εἶναι κα-
τα-
201

δῶν τὸ οἶνον, καὶ σφρίζονται τῇ μύτῃ μέθυς δαί-
τυον. διὰ τὸ πῶς εἰς ἄκρον εὐεχίαν περὶ πῶς ἐν-
απῖαν διαδίδου μεταπίπτει. περιγυμνῶντος τὸ οἶνον
τὸ δινόφραγος καὶ ἐκκαλοντος. Itā de M. Antonio
verba habens Plin. major l. 14. c. 22. Ebrinus jam
sanguine civium, & tantū magis cum sitiens. Namque
& hac necessitas vitium comitatur, ut bibendi con-
suetudo augeat aviditatem: Scitūmque est Scytharum
legati, quantū plus biberint tantū magis sitire Par-
thos. Ab hac peccandi, quæ improborum animos
occupat, aviditate inextinguibili iuste fit quod Gre-
gor. dialog. l. 4. c. 44. ut culpa quæ cum fine perpe-
trata est sine fine puniatur. Quoniam iniqui, qui ideo
cum fine deliquerunt, quia cum fine vixerunt, voluis-
sent utique, si potuissent sine fine vivere, ut potuissent
sine fine peccare.

[Ἀποπνεύου] Vide ad lib. 5. § 4. Cypriani no-
mine de dupl. martyr. part. 1. Quamdiu pulmonis
officio attrahitur vicissim ac redditur halitus,
certum vitæ indicium est: unde loquendi con-
suetudine spirare dicuntur, qui vivunt; & expi-
rassē qui vitam finierunt. id quod istic ἀποπνεύ-
ου, lib. 4. § 33. ἐκπνεύου dicitur. eodem sensu
Lucian. in votis. ἀποφυσσάτος τὸ ψυχρὸν ἀπειπν.
Et Homer. Il. d'. v. 524.

—Θυμὸν ἀποπνέων.

Δάτρες πᾶς] formula proverbialis; à nautis
desumpta: πρῶτος πᾶς dicitur, ὁ ἕλῃ, ἢ τοι ἐξ
ἕλῃ: cum vento favente & adspirante, navigatio
instituitur. δάτρες πᾶς, ὅταν ἕλῃ ἀποπνέοντες,
κῶπας πᾶσι: quando vento destituti, ad remigium
se conferunt, ut docet ex Pausania Eustath. ad
extremum Odys. β'. utriusque simul meminit Sym-
nes. ep. 148. ἡλκατοναῖς, πρὸς ἕρην αὐτῶν, κῶπας
ἐκίνη. Usurpavit Plato in Phileb. Κλὸν μὲν, τὸ
ἐνυμπίνα γυγνώσκον πρὸ σφραγῖν: δάτρες δ'
ἔῃ πᾶς δὴ καὶ, μὴ λανθάνειν αὐτὸν αὐτόν. Arist.
ethic. lib. 6. c. 9. Ἐπὶ ἔν τῷ μέτρῳ τυχεῖν
ἀκρὸς χαλεπὸν, καὶ τὸν δάτρεν φασί πλὴν, τὰ
ἐλάττω ληπτόν ἢ κακῶν. Synes. in Dione: 'Οι
ἴπλεως ἔσ' οἰκοδὸν ἐκινήθησαν, ἀλλ' ἔσ' τὸν
δάτρεν λεγόμενον πλὴν, ἔσθ' τῶν βοῶν εἰς γῆν
διερέονται. Usum paræmiæ docet Niceph. Gre-
goras hist. Rom. lib. 8. c. 11. Ἐντυθεὶν εἰς περι-
μίαν καὶ ὁ δάτρες πᾶς ἐξενήκεται: καὶ τῷ πρῶ-
τῳ ἀποπνέοντι ἢ δάτρεν ἀπώμειδα, καὶ
πεῖται ἴσως: ἰδὲ γὰρ καὶ λαμπρὸς καὶ πρῶτος κακῶν
μειδα, ἔως ἐν σέρησει τῆς τὰ πάντα βοκύσης λαμ-
πρῆς ἀπαρχαίω, ὅς ἐστι πᾶς δάτρεν ἐκ μιχαίης
ἡλκον πρῶτοντες τῇ νυκτί. Et quæ sequuntur.
Eodem sensu Ignatio Martyr. epist. 1. δάτρεν
λιμὼ dicitur. Κρήτων μὲν γεμμάτος ὄψις: πῶς
δάτρες φασί λιμὼ καὶ ὁ τῷ γεμμάτῳ τρέπῃ.
Ubi notanda paræmia à paræmiographis, quod
memini, nusquam observata.

"H περιπνέου ἀποπνέου τῇ κακίᾳ] ante mi-

grave è vita, quàm illa vitia probare. Xyl. Imò mor-
tem potius optare, quàm moram in malo. itaq; Lugd.
rectè restituit, si distinctionem tantum adjecisset,
περιπνέου ἢ ἀποπνέου. Spectat horum queri-
bunda illa Apostoli exclamatio ad Rom. c. 7. v. 24.
Ταλαίπωρος ἐγὼ ἀνθρώπου, τίς με ῥύσεται ἐκ τῆς
σώματος τῆς σαρκὸς τῆς σαρκὸς τῆς σαρκὸς. Possunt & huc trahi si
de malis istiusmodi morum mentisque accipian-
tur, quæ referent Stobæo, tom. 1. tit. 122. suprā
adducta sunt ad l. 8. § 5. ex Philemone Com. &
Æschylo Tragic. cujus & illud ibidem est.

Βίη πορεύεσθαι σαρκὸς ἐκκατέστρες

Vitā notat à lahe mors illa srior.

Et Euripid. Erechth.

ἐγὼ δ' οὐ κακὸς τεθνηκὼς

Ζῆν φημι μάλλον τὸ βλέποντος μὴ καλῶς

—Mibi illi morte qui pulchre jacent,

Quam vita quoriam turpis est, vitam magis. Grot.

Et Democrates (teste Porphyrio de abst. à car-
nib. lib. 4.) dicere solebat, τὸ κακὸς ζῆν καὶ μὴ
φρονέως καὶ σωφρονέως καὶ ὁσίως, ἢ κακὸς ζῆν ἔσθ',
ἀλλὰ πάλιν ζῆν ἀποπνέον. Socrates itaque
apud Xenophontem in Apolog. Αἰρήσεται τελευ-
τῶν μάλλον, ἢ ἀνελθῆναι τὸ ζῆν ἢ πρὸς πᾶσι,
καρθεῖναι τὸν πολὺ χεῖρ ἔσθ' ἀπὸ σαρκὸς. Xeno-
phon ipse in Lacædem. polit. Αἰρήσεται πρὸς τὸν
καλὸν θάνατον ἀπὸ τῶν αἰσῶν βίῃ. Sed & Plato de
leg. l. 9. ad Marci mentem planissimè, ubi homi-
ni scelesto remedia quædam præscripsit: ἐάν πο-
τε δρῶν ταῦτα λατρεῖ π τὸ νόημα. Siquidem his
adhibitis auxiliis morbus remiserit, bene habebit. (id
enim supplendum, estque elliptis Atticis familia-
ris, qualis Lucæ c. 13. v. 9. & alibi passim vi-
de Eustath. ad Il. d.) εἰ δ' οὐ, καλλίον θάνατον
σεβαστέον, ἀπαλλάττειν τὸν βίῃ. Et ibid. T. 1.
ἀνιάτος εἰς πῶς κακίαν ἔχουσιν, ἔσθ' αὐτοῖς ἢ πρὸς
ἀμεινον. Et in Timæo, Ἐνέδοξε τὸ πλεονέχειν βίῃ
φαιλοτέρη, τὸν ἐλάττωνα ὄντα * πάντη [* πᾶν-
τι, al.] πάντως σεβαστέον. Itaque Justin. dialog.
cum Tryph. Ἐρμῶν μὲν ὅς ἀληθῶς τοῖς κακοῖς τὸ
ἀποπνέον. In hanc eandem sententiam & The-
mist. in orat. quinquagesimā. Πίνδαρον ἐπαινῶ τὸν πεν-
τῶν, ὅς αἶμα ἢ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐμείας ἐν ἀγα-
θῇ μοίρᾳ, τὸ σεβαστέον εἰς ζῆνον πᾶσι τὸν βίον,
ἀλλὰ μόνοις τοῖς ζῆν μὲν δικαιοσύνης σεβαστέον
νοῖς: καὶ τοῖς ἐλπίς γλυκεία σωφροσύνης καὶ
ἀγαθῇ χρηστεύῃ περὶ πᾶσι μετ' ἐσπερόσιν
εἰς τὸ πᾶς εὐσέως κατὰ γῆμον. ἢ γὰρ κακὴ ἀπα-
λαγή, ὅσῳ ἂν δάτρεν ἀπαρχῇ, πῶς τὸ μάλλον
τοῖς καταληφθεῖσιν ἔσθ' αὐτοῖς σωφροσύνη. ἢ γὰρ
ἐξ ἀποπνέου ἀποπνέον πλεονεχίωσαν. At Chrysip-
pum in hac parte notat Plutarchus de Stoic. con-
tradict. c. 10. & de commun. notis. c. 12. ut varium,
minúsque sibi constantem; dum in l. πρὸς τὸν πρῶ-
τον, modò Antisthenem laudat qui dixerit,
δὴν κλῆδος γῆν ἢ βέλτερον, parandum aut mentem.

aut laqueum. Et Theognidem taxat, qui dixerat,

Χρή παύειν, cum dicere debuisset,
Χρή κακίην φέρειν, ὅτι ἐς βαθυκῆτα πόντον
Ῥίπην, ὃν πτερῶν, Κύρις δὲ ἡλιόβατον.

Modò è diverso Platonem fugillat, qui dixerit,
ὅτι τὸ μὴδὲ καλὸν πόντον, μὴδὲ ὀπίσθιον ζῆν, λυσίτε-
λαί μὴ ζῆν. statuitque ipse, ὅτι καὶ πῆς φάλοισι πε-
σῆκεν ὡς ἐν τῷ ζῆν. & de natura lib. 3. ὅτι λυ-
σιτελεῖ ζῆν ἀφρονά, ἢ μὴ βίον, καὶ μὴ μὴ ποτε
μέλλει φρονήσιν. At contrā Marcus & istic, &
alibi. vide l. 10. § 8.

Οὐποτὲ ἐστὶ ἡ πῆρα πρὶν φέρειν ἐν τῷ λυ-
μῇ] Diodor. Sicul. hist. lib. 12. ἡ κακία καὶ ἡ σα-
λότης, καὶ δὲ αὐτῶν λοιμικὴ νόσος, ὅπως αἰσθάνεται τὸν βίον τῷ
ἀνθρώπῳ, καὶ νοσῶσι τοῖς τῶν ψυχῶν τῶν αἰσθάνων. Joan.
Chrysost. in Joan. orat. 57. Δειδὼν γὰρ, δεῖδων, ἢ τῷ
πνεύματι σωθήσεται. ὅτι ὅταν ταχέως λοιμὸς ἀπάσεται,
καὶ ἡ ψυχή διαφθείρεται, ὡς ἡ τῷ πνεύματι κακία ἀν-
θρώπου φθάνει γὰρ ἡ ψυχή ὁμοίαν κακίαν quod

& Apostol. ad Cor. epist. 1. c. 15. v. 33. adducit
ex Menandri Thaidē, uti Schol. Græc. adnotavit.
Itaque quod Gregor. Naz. in opulentis, quoad
pauperes, vitio vertit, de omnibus in universum,
quoad peste correptos, respectu corporis, de pie-
tatis, virtutisque studiois, quoad improbitatem,
impuritatem, impietatem, palam præferentes, a-
nimum respectu, non incommode usurpatur; &
quoad illos quidem nullā mutatione factā. τῷ

ἡμετέρων σαμῶν ἀσφάλεια, τὴν τέτων ἐν τῷ νο-
μίζοντι. ὅτι καὶ τὴν αὐτὴν ἀσφάλειαν ἀέρας, μικρὴν δυσχε-
ραστοίαν; quoad istos, voculā unā immutatā, &
ψυχῶν vocabulo pro σαμῶν substituto. Atque
in eam mentem Senec. de tranq. c. 7. Serpunt vitia
& in proximum quicunque transfiliunt. Itaque ut in pe-
stilentia cavendum est, ne corruptis jam corporibus, &
morbo flagrantibus affideamus, quia pericula trahemus,
afflitique ipso laborabimus: ita in amicorum legen-
dis ingentis, dabimus operam, ut quā minime inqui-
ratos assidueamus. Adjicere lubet Marci ipsius ver-
ba ferē novissima ad amicos, moribundum de-
flentes; Quid me sitis, & non magis de pestilentia
& communi morte cogitatis? quod res humanas ri-
dendo protulisset eum dicit Capitolinus, cum depla-
rando potius dicere debuerit: quod & Jos. Scaliger
observavit.

Λοιμὸς γὰρ] Philo de provident. apud Euseb.
præpar. lib. 8. c. ult. κατὰ μέρος ὃ λοιμικὴς μά-
λιν, ἢ ὅτι ἡ ψυχή φθάνει τὸν βίον ἢ κακίαν.

Διοφάντης δὲ] Itā Paulus ad Tim. epist.
1. c. 6. v. 5. διεφθαρμένον τὸν νῦν. & Petr. ep. 2.5
c. 1. v. 4. ἀποφθαρτες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ὀφθαλμοῖς
φθορῆς. Sed & ψυχῆς διαφθορῆς, ἀσφάλειαν dixit
Plato apud Plut. de Stoic. contradict. c. 12. Τῷ γὰρ
δικαίῳ ὡς αὐτῶν. καὶ οὐ γὰρ τῶν ἀδίκων μὴ-
τὴν καὶ ἀπώλεται. Epictet. l. 4. c. 1.

§ 3. Μὴ καταφρονεῖς θανάτου] Mortem con-

temni vetat. Unde & Scaliger Capitolinum no-
tat, quod Marcum illa quæ superius retulimus
mortem contemptum dixisse asserit. Verum quid
dicemus ergo creberrimis illis philosophorum,
cum exterorum, tum & nostrorum, dissertatio-
nibus, quibus ad mortis contemptum mortales co-
hortantur, animantque? Responsio proclivis fa-
tis videtur; contemptum esse mortem, quasi bo-
nis saltem quicquam obesse possit; Non contem-
pnam, quatenus est naturæ munus, quod Mar-
cus istic, vel quā divinæ dispositionis, & dispen-
sationis effectus.

Εὐαρέσει αὐτῷ] Vide l. 2. § 3. & infr. § 6.

Εὐδὸς ὄντες, ὅν ἡ εὐδὸς ἐδέλει] Vide lib. 2. §
17. & l. 3. § 7. & l. 6. § 2.

Λοιμοισιμὸν] Hominem consideratum, quomo-
do Cicero pro Cæcin. Illud considerati hominis esse pu-
tauit, quā de re jure decernere oportebat, armis non con-
tendere. Porphy. de abstinent. l. 1. ταῦτα διεγλω-
σσῆναι φαίνεται ὁ ἀπὸ τοῦ τῷ φάλλῳ ὅτι ὁ μὲν παρ-
ταχὲ τὸν λοιμοῖν ἔχει παρὰ τῶν καὶ κρατύντα καὶ
ἡνιοχύντα τὸ ἀλόνον. ὃ ἢ πολλὰ φέρειν παρὰ
τῶν λοιμοῖν, καὶ σὺν τῷ φέρειν αὐτῶν φέρειν. διὸ καὶ
ὁ μὲν ἀλόγιστος λέγεται, ὃ καὶ λοιμοισιμὸν. qui locus
parum integer videtur; ita forsitan restituendus
ὁ δὲ π. φέρει π. τὸν λοιμοῖν καὶ σ. τ. φέρει αὐ-
τῶν. multa facit ratione neglecta, & cum ista (parte
scilicet irrationali) facit quæ facit.

Μὴ ὀλοχρῶς, μὴδὲ ὡς κῆρος, μὴδὲ ὑπερφανῶς
ὡς τὸν θάνατον ἔχει] Vide lib. 3. § 7. Se-
nec. epist. 30. Vides quosdam optantes mortem, &
quidem magis quā rogari solet vita. Nescio utros
existimem majorem nobis animum dare, qui deprecant
mortem, an qui hilares eam, quietique opperiantur:
quoniam illud ex rabie interdum ac repentina indig-
natione fit; hæc ex judicio certo tranquillitas est. Ve-
nit aliquis ad mortem iratus morti: venientem nemo
hilaris excipit, nisi qui se ad illam diu composuerat.
Multos spectavi abruptantes vitam; sed plus mo-
menti apud me habent, qui ad mortem veniunt sine
odio vitæ, & admittunt illam, non attrahunt. Idem
epist. 24. Objurgat Epicurus non minus eos qui mor-
tem concupiscunt, quā eos qui timent; & ait; Ridi-
culum est, currere ad mortem radio vitæ, cum, ge-
nere vitæ, ut currendum esset ad mortem, effecerit.
Item alio loco dixit: Quid tam ridiculum, quā ap-
petere mortem, cum vitam tibi inquietam feceris, metu
mortis? His adjicias & illud ejusdem notæ licet;
Tantum hominum imprudentiam esse, imò dementiam,
ut quidam timore mortis ad mortem cogantur. Itā
Arcefilaus apud Plutarch. ad Apollon. Πολλοὶ διὰ
τὴν θάνατον, καὶ τὴν φέρειν τὸν θάνατον διαβόλῳ, ἀπ-
στήκων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. Atque ut Diogenes;
Οἱ μὲν ἐν νῦν χιμῶσι βίοντες, ὃ ἀπελευθερίαν κα-
ταδύων τὴν νῦν, φέρειν τὸν θάνατον ἐπιτρέφονται.
Lucret. l. 3.

Et saepe usque ad mortis formidinem, vita
Percepit humanos odium, lucisque videnda,
Ut sibi consciscant marcenti pectora letum.

Atqui, ut Martial. l. 2. epig. 80.

Hoc, rogo, non furor est, ne mori, mori?

vel etiam metu mortis mortem precari? ut Plin. l.

6. epist. 20. Senec. epist. 70. Stulticia est, timore mor-

tis, mori, venit qui occidat, expecta. quid occupas? qua-

re suscipis aliena crudelitatis procuracionem? Utrum

invidet carnifici tuo, an parcis? Scribonia Drusi Li-

bonis amita, consilium habenti, utrum conscisceret sibi

mortem, an expectaret, Quid te, inquit, delectat alie-

num negotium agere? Sed pergit idem ep. 24. Con-

firmit animum vel ad mortem vel ad vitam patientiam.

In utrumque monendi ac firmandi sumus, & ne nimis

amemus vitam, & ne nimis oderimus. Etiam cum ra-

tio suadet finire, non temere nec cum procursu capi-

endus est impetus. Vir fortis ac sapiens non fugere debet

de vita, sed exire. (quamquam de Catone quid ibi-

dem dicat, vide ad l. 2. § 17.) & ante omnia ille

quoque vitetur affectus, libido moriendi. Est enim ut

ad alia, sic etiam ad moriendum inconsulta animi in-

clinatio: quae saepe generosos atque acerrima indolis vi-

ros corripit, saepe ignavus jacentesque: illi contemnunt

vitam, hi gravantur. Vide amplius ad l. 6. § 46.

Plinius min. lib. 1. ep. 22. de T. Aristone agens.

Nam impetu quodam & instinctu procurrere ad mor-

tem, commane cum multis: deliberare verò, & causas

eius expendere, utque suaserit ratio, vita mortisque

consilium suscipere vel ponere, ingentis est animi. E-

30 legantissime autor libri de duplici martyrio, quod

Cypriani nomen praefert, sive Erasmus is, sive a-

lius qui fuerit: Plurimum interest inter barbaricam

immanitatem & Martyrium modestissimam constanti-

am, in se imbecilem, in Christo fortem. Sunt qui cer-

tis artibus corpus stupefaciunt, ne sentiant cruciatus:

Sunt & affectus impotentes, qui sensum adimunt ani-

mo, ita ut vel mortem imparviti perferant. Sed placi-

dum illud ac mansuetum; illud humiliter sublime, &

sublimiter humile, non videmus nisi in Christi marty-

40 ribus.

Mηδολογῶς] Xyl. istic à Marci tum mente,

tum & verbis, longissime recessit: Accessit

propius Mer. sed δολογῶς istud prorsus omisit;

de vocabuli sensu incertus forsitan. Mihi hoc

locο ἀντὶ τοῦ στυγνῶς, temere, positum videtur.

de quo vide ad l. 5. § 36.

Μὴ δὲ ὀσιῶς] Suid. ὀσιῶς, τὸ μὴ βλαβερὸν καὶ ὀσιῶς.

Μὴ δὲ ὀσιῶς καὶ μὴ βλαβερὸς δὲ δάνατον ἔχον. Hunc

Marci locum dubio procul adduxit, verum id

ἐμὴ βλαβερὸς, à Lexicographo, opinor esse, non ab

autore. Suidam ex parte secutus Mer. violentè ver-

tit. Ego, impetuosè, malim: quando cum impetu

quis ad aliquid impellitur. Ità nec temerè vult ho-

minem in mortem profligare, priusquam apud se se-

culd ad seculd perpenderit, iusta necne suppetat vi-

tam exponendi aut excludendi occasio, de quo
de ad l. 3. § 1. nec etiam ubi iusta causa id fac-
endi suberit, cum impetu quodam ad mortem ob-
undam ferri. Tractum ab eis, qui dum ad rem al-
quam quam avidè expectant, potiundam conferti-
ruunt, alii alios protrudere, & propellere solent
hoc est quod Suidas, μὴ ὀσιῶς ferri, cum, uti il-
li Adonia spectatum in aulam regiam confluentes.

Ἄλλοις ὀσιῶς τὰς ἀνὰ τὸν ἑλίκον.

Theocrit. idyl. 15. sive ut Philosophiae nomen e-

mentiti, auri accipiendi spe impulsis, εἰς ἀκρόπο-

λιν ὠδίζοντες. in Luciani piscatore. vel etiam ut

cives Athenienses in Phycem κατὰρρέοντες ἀδρόσι,

Ἀλλήλοις ὀσιῶνται καὶ σφάτῃ ἑλίκῃ,

atque Εἰς τὴν ὀσιῶνται καὶ ἀνὰ τὸν ἑλίκον.

Aristoph. Acharn. ὀσιῶς itaque πρὸς τὸν δάνα-

τον ἔχοντες, qui spiritum, non placide emittunt,

sed cum impetu ejiciunt, ut de Catone ipso Seneca,

ep. 25. vide ad l. 2. § 17. Potest & à belluis feris-

que tractum videri, quae in ferrum, quo impe-

tuntur, sponte ipsae ac cum impetu obviam fe-

runtur. Ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸν πηλὸν ἑλίκον.

σι ὀδίζοντες. Marci mentem expressit optimè Gre-

gor. Nazian. in Julian. orat. 2. Ἐπὶ Πέρσας φρα-

τῶν, θροῦν ἀλὸς καὶ μᾶλλον ἡρώμεν ἀσφαλείῃ.

πιστάς: καὶ ὡς ἐκείνῳ σιωπῇ δυνάμεν ὁ σφάτῃ.

ἴσθ, ὅτι θάρος καὶ θροῦν, καὶ εἰ πῶς ὀδίζοντες.

αἱ, καὶ πρὸς ἀλλήλων τῇ δυνάμει περιώμεν, ἀν-

δρόν. τὴν ὀσιῶν καὶ ἀνὰ τὸν ἑλίκον. Τὸ μὴ γὰρ τῶν

τολμῶν δυνάμεν, ἀνδρόν. ἔστι, ὡς τὸ ὀδίζοντες,

δυναμὶς: καὶ δὲ πρὸς τὸν ἑλίκον, ὡς τὸ θροῦν καὶ

αἱ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἑλίκον, θροῦν. ὡς τὸ

κατὰ τὸν ἑλίκον, ἀσφαλείῃ. quod & ferinum potius

quàm humanum idem censet. κατὰ τὸν ἑλίκον καὶ

θροῦν. ὡς τὸ ἑλίκον καὶ ὀδίζοντες. Vide l. 11. §

3. Senec. de ira l. 3. c. 3. Hic barbaris fortè ruenti-

bis in bella exitus est. aguntur, quā dolor traxit, in-

compositi, inerriti, incauti, pericula appetentes sua:

gaudent feriri, & instare ferro, & tela corpore urge-

re, & per suum vulnus exire.

Μὴ δὲ ὀσιῶς] hoc est, quod Senec. ep. 70.

Quid est stultius quàm fastidiosè mori? Aliud est e-

nim quod Tertullianus ad nation. l. 1. c. 19. fasti-

dium mortis, est spes resurrectionis. Siquidem huic fa-

stidium mortis, non nauseatio ad mortem, sed mor-

tis cum fastu quodam, sed pio illo, despectus.

Vide l. 3. § 7.

Πεινῶν] Vide ad l. 5. § 10.

Πότι μὴ πρὸς τὴν γαστέρα] Senec. epist. 101.

Quemadmodum novem mensibus nos tenet maternus ut-

erius, & praeprarat non sibi, sed illi loco, in quem vi-

demur emitti, jam idem spiritum trahere, & in a-

perto durare: Sic per hoc spatium, quod ab infantia

patet in senectutem, in alium naturae summum par-

tum: alia origo nos expectat, alius rerum status. vide

ulterius ad l. 4. § 21.

Τὸ ἐλῶν τῷ ἐμψύχῳ] ἔλῶντα dicuntur folliculi illi, quibus semina continentur & involvuntur nonnulla, nec omnia tamen: sunt enim & γυμνώματα. Theophrast. *hist.* l. 1. c. 18. & Plin. l. 19. c. 7. quod Basil. hexaem. *orat.* 5. Τινὰ μὲν γυμνά, πνὰ δ' ἐν ἐλῶντοισι κατελυμένα. Plinio tunicae, Varroni l. 1. c. 3. *vaginae*, dicuntur. Hesych. ἔλῶντα, δῆμα, δῆλη, λῆπρον, ἐνέλημα, κέλυμα, σκέπασμα. de seminibus usurpat etiam Dioscorides, l. 2. c. 111. & l. 4. c. 167. his autem de hiscentibus semina jam matura prorsus, ipsa sponte sua decidunt. Unde illud Plinii l. 18. c. 30. *Oraculum verò, biduo celerius messim potius facere, quàm biduo serius.* Et de leguminibus Theophrast. l. 8. c. 10. Θερίζουσι δ' ἐν γυμνώματι τὰ ῥαδιόματα, σπέρς τὸ μάλλον καὶ ῥῶτον συλλέγει· τὰ γὰρ δὲ κατὰ ῥῆσιν. Ἐλῶντα, sive integumento, & involucri istiusmodi corpus humanum confert Marcus noster, quod eò anima quasi involvatur. tempusque nos praestolari monet, quo tanquam semen maturum jam, ea folliculo isti excidat. Eodemque in eundem sensum vocabulo usus est Admerus poeta quidam ignobilis, in versiculo isto, quem cippo suo inscribendum destinaverat;

Γαῖα λάβ' Ἀδμήτην ἔλῶντα. Ἐν δ' εἰς θεὸν αὐτός. Refert Lucianus in *vita Demonastis*. Arnobius pariter corpus, nunc folliculum, nunc pelliculam nuncupat. *lib.* 2. extremo. nec in caruncula hujus folliculo constitutus, opis aliquid sponsum est. & mox: Non vitam eripitis nobis, sed pelliculis revelatis & cutibus nostras. Itaque quod vir spiritus ingentis Basilii Valenti mortem minitanti referente Sozom. *hist.* *eccles.* l. 6. c. 16. Μερίτω δόσον γὰρ εἶναι, ὡς (ὡς leg.) ἐπ' αὐτῷ ἡ δαμνὴ τῷ σώματι ἀπαλλάσσεται. id Gildas noster in *epist.* suorum increpatoria sic reddidit; qui maturius Basilium de nodo follis hujus solveret. Quin & Tertullian. in *apolog.* c. 50. *Anaxarchi follem* dixit, quod Graeci, δῆλακον alii, alii ἀσόν. vide ad l. 3. § 5. 7. & l. 8. § 37. & l. 10. § 36. Quamquam & corpus animae ἔλῶντα dici potest, quatenus *theca* sive *vagina* generalius sumptæ significationem habet. vide Plutarchum *sympos.* l. 4. c. 2. *infr.* ad § 9. εὐρήθη- siquidem in lingua Aramæa corpus etiam ܐܢܬܐ

dicitur Daniel c. 7. v. 15. quæ vox *vaginam* significat; *annal. sacr.* l. 1. c. 21. v. 27. atque ita Tertull. *de resurr.* c. 9. corpus humanum, afflatus divini *vaginam* nuncupat. Plinius l. 7. c. 52. de Hermotimo Clazomenio: cremato corpore inimici remanenti anima quasi *vaginam* ademerunt. Verumque hic quod Theodoret. *therapeut.* l. 9. ὡς τὰ πολλὰ τῶν ἀθανάτων ἐλῶντοισι ἐν πλάσι καλύπτεται. Nec aliter ferè Senec. *epist.* 92. Quis unquam vestimenta aestimavit arculâ? Nec bonum, nec malum *vagina* gladium facit. de corpore idem. existima me

dicere. Prout autem corpus ἔλῶντα Marcus, ita κέλυμα Epistherus dixit: l. 1. c. 20. τὸ καλὸν ἀγαθόν, ἐκ εἰκός, ἢ ἐκ τῆς καλύψεως τὸ ἐν τῇ ἀνθρώπῳ, εἰκός; & c. 23. de Epicuro, ἐκ τῆς καλύψεως θεῖς τὸ ἀγαθόν ἡμῶν. Ità ridet Anacharsis Æsopum in Plutarchi *symposio.* ὡς καλὸν ἡγεσάμενον τὸ κέλυμα, ἀλλὰ μὴ τὸ ζῶον. quamquam potuit & Marcus respexisse ἔλῶντα, sive *χεῖλα*, involucri illa, & *impedimenta*, uti Tertullianus appellat, *de carn. Christi.* c. 4. quibus infans, & dum in utero consistit, involvitur, & quibus exutus atque evolutus excidit quodammodo, cum in lucem hanc prodit. *Sapientiae Solomonis* Autor, de semetris utero edito. c. 7. v. 1. καὶ εἰς τὴν γῆν κατέπεσεν.

Εἰ δ' ἐν ἰδιωπικῷ παρὰ πηγῇ ἀνέλεσται] Citat ista bis Suidas, in *παρὰ πηγῇ ἀνέλεσται*, & auctiora quàm codices nostri exhibent, utrobique; illic adjectis his, σπέρς τὸν δάματον ἀπὸ. istic hisce, ἐρήσεται ἀντὶ τῆς κατὰ τὴν ἀνθρώπου. quæ ramen postrema forsan Suidæ ipsius fuerint, τὸ ἀνέλεσται exponētis. Idem *παρὰ πηγῇ ἀνέλεσται* interpretatur *κονόνα κανονέω, regulam*, additque esse & ὁδὸς τὴν ὁράντων ἀστρονομικῶν. quo modo usurpavit Vitruvius. l. 9. c. 7. de quo videri poterit Turneb. *advers.* l. 11. c. 3. hoc loco, documentum Xyl. reddidit. *remedium* Casaub. atque ita Marcus ipse l. 4. § 44. βοήθημα. quamquam vim vocabuli fit respicias, *machinamentum* potius, sive *adminiculum*, dixeris. nam quod priore. Suidæ loco *παρὰ πηγῇ ἀνέλεσται* legitur; & Portus *dementiae* facinus vertit, *παρὰ πηγῇ ἀνέλεσται* est *μαρτυρία* ex posteriore corrigendum. *ἰδιωπικόν* quod dicit vide ad l. 4. § 44. Οὐκ ἐπ' ἐκείνῃ ἐμπεφυμένον] deest substantivum. ἰδιωπικόν forsan. Nam quod Annot. Lugd. articulum ἡ delet, ut ad *ἐκείνῃ* participium referatur, minus placet.

Οὐκ ἐπ' ἀνθρώπων ὁμοδογματέων] Menander *Philadelph.* Stobæo referente *tom.* 2. tit. 122.

Ὡς ἡδὺ τὸ ζῆν καὶ μὴ ὄν κείνη τις ἀντὶ τῆς ζῆν καὶ τῆς ἡδύς δὲ ἀποθνήσκειν, ὅτε ζῆν μὴ πῆρεσθαι, ὡς βέλαιται. Quam dulce vita est, si quibuscum discipulis transigere etatem detur: at dulce est mori, Cui vivere non est ex animi sententia.

Et Apollodor. *Adelph.*

Ἀποεργμῶνός ἐστιν ἡδὺ μακάριον βίον καὶ σπῆνός, ἀντὶ τῆς μὴ ἐπὶ τῶν ἀποεργμῶνων. Ἐν θύλακοις δ' ἐπὶ τῶν ἀποεργμῶνων ὄντα δὲ.

Ἐνταῦθα πῆρεσθαι τὰ ταλαιπώρεα.

Vita otiosis plena beatitudinis,

Si cum otiosis aliis vitam transigas.

Cum similibus ferisque agentem simiam

Fieri necesse est. ὁ vitam erumabilem. Grot.

vide l. 4. § 50. & l. 5. § 36. & l. 10. § 36.

Τὰ τοιαῦτα δόγματα] forsan: τὰ αὐτὰ δὲ, eadem dogmata colentes, eadem sentientes. quod supra ὁμοδογμα-

ἀγματοῦντας dixit. atque ita interpres uterque accipit.

Μὴ περὶ αὐτὸς ἐπιλαδόμενος ἑμαυτῷ] Nē dum inter tot ingeniorum atque institutorum dissidia verfor, ipse proprii, meisq; etiam ipsius quodammodo oblitus, ab eodem deficiam & desciscam tandem. Vide ad l. 6. § 29. Est autem proverbialis formula ista, de iis qui à nativa indole degenerant. quā & Seneca usus est de clem. l. 1. c. 1. Nec enim periculum est, nē te subita tui capiat oblivio. 10 Cicer. ad fam. l. 9. ep. 12. Gratulor Batis nostris: siquidem, ut scribis, salubres repente facta sunt: Nisi forte te amant, & tibi assentantur; & tam diu, dum tu ader, sunt oblita sui. Menander gubernatoribus, à Prisciano l. 28. laudatus.

Ἐπιλάθεις αὐτὸν, ὅστις εἶν.
Oblitus est se ipse qui sit.

De viro probo pioque, sive Enocho, ut pluribus placet, Autor sapientiae Solomonis c. 4. v. 10. Ζῶν μοι-εὖ ἀμύρτων μετετέθη ἡ παράγῃ, μὴ κακία ἀλλὰ ἐν σωφρον αὐτῷ, ἡ δὲ αὖ ἐπαγγελία ψυχῇ αὐτῷ. βασκανία γὰρ φανερὴ ἐστὶν ἀμαυροῦ τὰ καλὰ. καὶ ἐν βλασφημίαις μεταλλάξῃ τὸν ἀγαθόν. Al- luserit forte hic Marcus ad historiam Messalae Corvini oratoris, quem nominis etiam sui oblitum ferunt. Plin. hist. nat. l. 7. c. 24.

§ 4. Ἐαυτὸς ἀμύρτων] Itā Augustinus post cellat. cum donat. c. 6. de verbis Apostoli ad Cor. ep. 1. c. 11. v. 29. agens. Iudicium manducat & tibi sibi ipsi, non alteri. vide l. 5. § 25, 35.

Ἐαυτὸν κακῷ] vide l. 2. § 1. & l. 8. § 55. Epist. l. 4. c. 5. Μεγάλη βλάβη τῇ ἀδικίᾳ, αὐτῇ ἢ ἀδικίᾳ. Dio Prus. orat. 74. ὅσοι κακίας ἐκεί- αὐτῷ αὐτῷ βλαβερός. & orat. 75. Τὸν νόμον ἐκείνους οὐκ ἐστὶν ἀδικῆσαι. καὶ γὰρ παρὰ τὸν νόμον ἐκείνους, ἢ ἐκείνους, ἀλλ' ἑαυτὸν βλάπτει. Clem. Alexand. paed. l. 2. c. 10. Πᾶς ὅς ἀμύρτων, καὶ ἀδικῇ, ἢ γὰρ ὅπως τὸν πῦλα βλάπτει, ὅς ἑαυτὸν ὅτι πάντως ἑαυτὸν χρίσθαι ἀποφαίνει ὁ γὰρ ἀμύρτων, παρ' ὅσον ἀμύρτων, χρίσθαι καὶ αὐ- 4 τὸν αὐτῷ vide de novissimo hoc Episteteri differ- entiam insignem apud Arrianum, l. 2. c. 18. Festivē Simocat. epist. 40. Ἀδικῶνται μὲν ἐκεί- ἀδικῶν καὶ πάντες, αὐτομάτως ἐκείνους ἑαυτὸν ἀδι- κῶν ἀρετῆς γὰρ καὶ κακίας ἴσμεν αὐτοκράτορες: ἐκείνους ἀδικῶν, ἢ ἀδικῶνται οἱ ἀνδρες. καὶ τὸν Ὀμπε- λικὸν περὶ αὐτοῦ Κύναντα. ἢ Νῆα γὰρ βλάπτειν, ἀδικῶνται ἴσμεν: καὶ τὸν ποιεῖν ἀποφασίς, ἢ τὸς ἀδικῶντας κατεφασίς. Chrysippus in demon- 5 strat. de justis. ἀδικῶνται οὖν ὅσοι ἑαυτὸν τὸν ἀδι- κῶνται, καὶ αὐτὸν ἀδικῶν, ὅταν ἄλλον ἀδικῇ, ἢ ὅταν ἑαυτὸν τὸ παρὰ νόμον αἰπὸν, βλάπτειν παρ' ἀξί- ας ἑαυτὸν qui tamen idem in hoc repugnans si- bi, in libris adversus Platonem scriptis, ἀτόπως φησὶ λίγα καὶ τὸ ἀδικῶν ἑαυτὸν. ἢ γὰρ οὐδὲν ἐστὶν, ὅς ὅσοι ἑαυτὸν ἀδικῶνται. Plut. de Stoic. con-

tradict. cap. 12. vide Aristot. ethic. lib. 5. c. 11.

§ 5. Ἀδικῶν πολλὰς ἐμὲ ποιῶν π] Robert. Capito Lincoln. Episcop. Iontificum Romanorum mallem nuncupatus, epist. 48. Aequē iniquitas est non punire nocentes, ac punire innocentes. Et Bern. ad Eugen. de consider. lib. 2. Non eris innocens, si aut punias eum, cui parcendum esset, aut parcas ei, qui fuerat puniendus. Georg. Godvin. in epitaph. D. Jacob. Mauricii,

Nec faciendo nocens, nec patiando fui.

In mente forsan habuit illud Publ. Syri;

Bonis nocet, quisquis pepercerit malis.

Quem & Aufon. imitatus in sap. lud. sub Cleo- buli persona dixit; Parcis quisque bonis, perdere vult malos. Cato apud Salust. in Catilin. Dum paucis sceleratis parcunt, bonos omnes perditum eunt. Et hisce omnibus prior longē Pythagoras, re- ferente tom. 2. tit. 46. Stobæo: Οἱ μὴ κολάζον- 10 τες τοὺς κακούς, βλάπνται ἀδικῶντας τοὺς ἀγαθούς. Agaper. παρρησίᾳ. § 28. Ἴπὸν τῷ πνευματικῷ, τὸ μὴ καλύπτεν τοὺς πνευματικῶντας λογίζεσθαι. καὶ γὰρ περὶ πολιτικῆς μὲν ἐνδεσμοῦ, ἀέχεται ἢ τῷ βίοντων ἀδίστατος, σωφρονὲς τῷ κακῷ παρὰ τὸν κρίνεται. Hoc est quod Cato Censor, referente Plut. in apoph. τοὺς διαμαρτύνοντες καλύπτεν τὸς κακούς ποιῶντας, ἐὰν μὴ καλύψωσι, κατακαλῶνται. id est, ut Senec. Troad. 2. 2.

Qui non vetat peccare, cum possit, jubet.

Vel ut τὸ καλύπτεν illud disertius exprimitur,

Peccare qui non prohibet, cum possit, jubet.

Narrat Plut. in Lycurgo, Archelaum Spartanum cuidam regi sibi consortem Charilaum tanquam virum apprimē bonum probumq; collaudanti, re- gessisse; Πῶς δ' [ἐκ] αὐτῷ καλεῖται ἀνὴρ ἀγα- 15 θός, ὃς ἐν πνευσι χαλεπὸς ἐστίν. Qui verò potest esse vir bonus Charilaus, qui nē malis quidem durus & asper est? Expungendam enim esse negativam pri- orem, quod Erasmus in apophth. monet, aut ἐ loco saltem ἐν (quod non disconvenit) substituendum, clarē docet non uno loco Plutarchus ipse. qui in apophth. ubi Archidamidæ dictum hoc tribuitur, & Charilas alter dicitur, eo nomine prædicatus, 20 ὡς οὐδὲν ἀπαντας ὁμοίως ἀφ' ὧν, sic extulit; Καὶ πῶς τις δικαίως ἐν ἐπαυροῖ το, εἰ καὶ οὐδὲν τὸς ποιητὴς ἀφ' ὧν εἶν; Idemq; in lib. de amic. & adulat. de Charillo Laconem dixisse; Πῶς χρεὶς, ὃς ἐν πῶς ποιητὴς πικρὸς; Eodemque prorsus modo in frag. de invid. & odio, nisi quod pro Lacone τὸν 25 σωφρονιστῆς, pro πικρὸς, ut supra, χαλεπὸς posuit. Quod autem οὐδὲν τὸ ἀδικῶν Marcus, idem οὐδὲν τὸ ἀδικῶν, Andocides de myster. Νομίσαντες τὸν αὐτὸν ἀδικῶντα ἐστὶν ἱλαστον εἶναι, τὸς μὲν ἡλικιώτας ἀδικῶν καταγινώσκοντες, ἢ τὸς ἐπὶ ηλικίας μὴ πᾶσι-

ροῖς. Doctores Hebræi ערשע על חמלת על

חמלת על. Improbis parcere crudelitas est. X 4 § 6. Ap-

Ἐπεὶ δὲ αὖτ' ἀρχικὸν ζῶον πολιτικῷ] Aristot.
 polit. l. i. c. 2. φανερόν, ὅτι εὐτεὺς ἡ πόλις ὅτι,
 καὶ ὁ ἀνδρῶν αὖτε πολιτικὸν ζῶον. καὶ ὁ ἀπολις
 διὰ φύσιν. καὶ διὰ πῦλιν, ἢ τοι φάλλος ὅτιν, ἢ
 καί τισιν ἢ ἀνδρῶν αὖτε διότι δὲ πολιτικὸν ὁ ἀνδρῶν
 αὖτε ζῶον, πάσις μελίτησι καὶ παῖσις ἀγαλαίς
 ζῶσι μαλλων, δῆλον. Οὐδὲν γὰρ, ὡς φαίμεν, μέτῳ
 ἢ φύσει ποιεῖ. λόγον δὲ μόνον ἀνδρῶν αὖτε ἔχει αὖτ'
 ζῶον. quod supra Marcus. Πάν το νοεῖας ψυχῆς
 μετῶν, ἢ καὶ μαλλον. Juvenal. inter alia huc ipe-
 ctantia, [ar. 15.

*Sonsium à celesti dimission traximus arce ;
Cujus egent prona, & terram spectantia : mundi
Principio indulgit communis conditor illis
Tantum animas, nobis animum quoq; mutuus ut nos
Affectus petere auxilium, & prestare juberet,
Diversos trahere in populum. — &c.*

Cicer. de amicis. Quod si hoc apparet in bestiis, volu-
cribus, natantibus, agresibus, cicuribus, feris, ut re-
quirant atq; appetant, ad quas se applicent, ejusdem ge-
neris animantes, idque faciant cum desiderio, & cum
quodam similitudine amoris humani; quanto id magis
in homine sit naturā? quocirca a natura, que solitari-
um nihil amat, mihi videtur potius, quam ab imbecilli-
tate aut indigentia orta amicitia. que enim potest esse
sine hac vita vitalis, ut ait Ennius? Quod Euripid.
Orest. — Τι γὰρ τὴν ἰστέλας ἀπὲρ;

Orest. — Τί ζῆν ἵσταται ἀπρ;
 ἐπὶ δὲ τῷ ἀνθρώπων οἰχεται τὸ ζῆν ἀφ' αἰσθητικῆς
 κοινωνίας. Porphy. *de abstin. animal.* l. 3. siquidem, ut Senec. *ep.* 6. Nullius boni sine socio jucundus possessio est. & Cicer. *ibid.* Societate sublata, omnis est à vita sublata jucunditas. aufert enim fructus voluptatum omnium solitudo. Nec sine societate ulli potest esse jucunditas. Idem *pro Planc.* Proinde Aristot. *Eudem.* l. 7. c. 1. Δηρότατος ἢ ἱερμύα. Ἄνδ' ὅς τις αὖν ἰδεῖς ἀν' ἑκοίτῳ ζῆν, ἔχων τὰ λοιπὰ ἀνὰ δὲ ἅπαντα. Idem *ethic. Nicom.* l. 8. c. 1. Nec in ca'lo etiam jucundè satis sine socio aliquo actuum se dicere solebat Archytas Tarentinus, referente Cicerone. Porro, quomodum solitudo in o-
 dio est, sic in dulcedine appetitio societatis, Senec. *ep.* 9. August. *de bon. conjug.* c. 1. Sociale quiddam est humana natura. Nihilque est homini amicum sine homine amico. Idem *epist.* 121. c. 2. Vide l. 5. § 16.

'Επι τοῦ ἀγῶν] vide l. 6. § 43. & l. 11. § 27.

Καὶ ἐκδοτικὰ τῶν τρόπων τῶν αὐτῶν] *etiam ex diver-*

διὰ. Διείρηνα, διὰμαρτυρίας. Διείρησαν, διὰμαρ-
 τυρίας, μαρτυρίας παρ' ἑαυτοῦ. Certè quæ noster istic
 διείρησαντα, eadem Sextus Empir. adv. Phys. l. i.
 c. 2. nunc διείρητα vocat, nunc μαρτυρίας. Unde τὸ μαρτυρίων
 verbi exemplum sumere po-
 terat Lexicographorum princeps ille. Ex quo ad
 l. 7. § 13. aliisq; ibidem laudatis, lux loco ifu-
 culentissima dabitur. Astra autem quæ hic διείρη-
 τα, eadem l. 6. § 4. διὰμαρτυρίας dicuntur. Verùm ibi
 forsitan affectionum effectuumque differentiam;
 hic sitūs locique distantiam designatam volebat.
 Hoc certè utrobique voluit. exercitum illum, (prout
 nuncupat sacra pagina) sive *instructuram* cœlestem,
 licet altris constet innumeris, eisdemq; loco dis-
 sitis, affectione disparatis, ad munus tamen suum
 obeundum pulcrè ac concorditer conspirare. ut
 in eis vere censi possit, de quibus Senec. epist.
 102. *Quædam ex distantibus constant, quorum adhuc
 membra separata sunt, tanquam exercitus, populus, se-*
*natus. Illi enim, per quos ista corpora efficiuntur, jure
 aut officio coherent, naturâ diducti & singuli sunt.*

Μόνα τὰ νοερά νῦν ὀπιλέσκειται πῆς πρὸς ἀλλήλας
 ἀνδρῶν.] Lacrimarum non imbre sed fonte uber-
 rimo & perennante, deplorari dignissima queri-
 monia de naturæ humanæ pravitare insignifima,
 ab institutione primæva solitariè degenerantis.
 Homo, inquit, solus ex omnibus creaturis originis
 officique obliteratus fuit. Joan. Chrysoft. in *Genes.*
orat. 12. ubi docuisset creaturas cæteras creatori
 suo debitum obsequium jugiter præstare. Ὁ 3
 ἀνθρωπίνος, inquit, τὸ ἡμῶν ζῶν, τὸ λογικόν, τὸ
 ὀπηρεύον, τὰ ἐναντία τῇ οἰκίᾳ φύσει διατρέχειται, καὶ
 διὰ τὴν ῥαθυμίαν εἰς τὴν ἡδονὴν ἀμώπεται [ἐ-
 μοιώθηται, f.] ἐαυτὸν ἐξέχει. Idem deprecatur Basil.
Cæsar. in Psal. 49. v. 12. & in *Esaï.* 62. v. 9. Ver-
 um hoc ipso in genere, de quo Marcus istuc, homi-
 nem plus feris ipsius naturæ legem transgredi,
 monet *Juvenal. sat.* 15.

*Sed jam serpentum major concordia: parcit
Cognatis maculis similis fera. Quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo memore unquam
Exspiravit aper majoris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam? Jævis inter se convenit ursi.
Ast homini ferrum lethale convencit nefanda
Produxisse parum est. &c.---*

Objurgat Seneca *epist.* 95. Non pudet homines mitissimum genus, gaudere sanguine alterno, bella gerere, gerendamque liberis tradere, cum inter se etiam multis ac feris pax sit? & *epist.* 103. Nunquam illas ad nocendum nisi necessitas inigit: aut fame, aut timore cogimur ad pugnam: Homini perdere hominem libet.

'Αλλ' ὅμως καὶ τοὶ φθόροντες φεῖται παλαμάων·
 τῷ] Hoc est quod Cicer. de amicit. Quinetiam si-
 quis eā asperitate est, & inhumanitate naturæ, ut con-
 gruis

gressus & societatem hominum fugiat atque oderit, quam fuisse Athenis Timonem nescio quem accepimus; tamen is pati non possit, ut non acquirit aliquem, apud quem evomat vitus acerbioris suae. Sed insignissimè Epictet. l. 2. c. 20. adversus Epicureos agens, qui dogmatibus suis societatem tollebant, cum ad proprium commodum cuncta referrent. 'Ὡς ἰσχυρὸν πῦρ ἀνίκητόν ἐστιν ἢ φύσις ἢ ἀνθρώπων; πῶς γὰρ δυνάται ἀμπαλῶ μὴ ἀμπαλίκως κυροῦν, ἀλλ' ἐλαϊκῶς; ἢ ἐλαία πάλιν μὴ ἐλαϊκῶς, ἀλλ' ἀμπαλίκως; ἀμύχανον, ἀδιανόητον. ἢ τίνων ἐστὶ ἀνθρώπων διόντων παντελὺς ἀπολείπεται τὰς κινήσεις τὰς ἀνθρωπείας. καὶ εἰ ἀποκοπόμενοι, τὰς γὰρ σπουδαίας τὰς ἡμετέρας ἀποκόψαμεν, ἢ δυνάται. ἔτι καὶ ἑπικυρεῖ, τὰ μὲν ἀνδρὸς πάντ' ἀποκόψατε, καὶ τὸ δικαιοσύνη, καὶ πολιτεία, καὶ φίλον. τὰς δὲ σπουδαίας τὰς ἀνθρωπείας καὶ ἀποκόψατε. ἢ γὰρ ἐδωάμεθα, ἢ μάλλον ἢ οἱ Ἀχαιοὶ μαϊνοῦντες τὰς ἀνθρώπων ἀποβαλεῖν ἢ ἀποτυφλωσάμενοι δυνάται, καὶ τοὶ οὕτως μάλιστα πάντων ἐσπεδακότεροι. Ceterum & Sto-

§ 11. 'Εἰ μὴ δύνανται, μὴ ἀδύνατοι] Vide l. 5. § 28. & l. 8. § 59.

Πρὸς τὸ τοῦ ἐυδαίμονος] Itā infra § 42. ἀσφαδερμακὸν ἢ πρᾶτον.

Καὶ οἱ θεοὶ δὲ ἐυδαίμονες τοῖς ποιήτοισι] Vide l. 7. § 70. Eodem utitur argumento apud principem Poetarum Phoenix Achillem alloquendo, *Iliad.* l. v. 492.

Ἄλλ', Ἀχαιεῦ, δάμασεν θυμὸν μέγαν. ἔθ' ἐπὶ σὺ Νηλεΐδης ἥτορ ἔχειν, στεφθεὶ δὲ τι καὶ θεοὶ αὐτῷ. Τὸν σὺ καὶ μετ' ἀρετῇ, τιμῇ τε, βίῃ τε.

'Οὕτως εἰσὶ χριστοὶ] τὴν δὲ τοῦ χριστοῦ istam praedicat Apostolus *ad Rom.* c. 2. v. 4. & c. 11. v. 22. & *ad Tit.* c. 3. v. 4. sed cum primis *ad Rom.* c. 5. v. 6, 10.

Ἐξέστι δὲ καὶ σὺ] quia nimirum οὗτος τὸ τοῦ ἐυδαίμονος εἶδος. quod supra dixerat. sic Matth. c. 5. v. ult.

Εἰ οἶπὶ, πῶς ὁ καλὺν [lege ἢ οἶπὶ. quod & Cas. vidit.

§ 12. Πόντος] Lepida illa Crateris *epistola* ordine 4. 'Εἰδ', αἰρετὸν ὁ πόντος, ποτὶ' εἴ τι ἐδωκέν, πόνει, ἵνα μὴ πονῇ. διὰ γὰρ τὸ μὴ πονεῖν ἢ φέρει πόντος, τῷ δὲ ἐλατῶ καὶ δίκαιον. forsan, τὸ δὲ ἐλατῶν.

Μὴ ὡς ἀδελφῶ] siquidem πόντος ἡ ἀδελφὸν ἔχει. l. 3. § 4. neque itaque miserum facere potest. De Hercule Dio Prus. *orat.* 8. Πονεῖντα μὲν καὶ ἀγωνιζόμενον ἡλέων, καὶ ἔρασαν αὐτὸν ἀνθρώπων ἀδελφωτάτων. καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸς ἐκάλειν τοὺς πόντος αὐτῷ καὶ τὰ ἔργα, ὡς τὸν ἐπὶ πόντον βίον ἀδελφόντα. Verum istos objicienti Lyco apud Senecam in *Herc. furen.* 2. 2. responder Megara; Quaecumque fortem videris, miserum nezes. vide l. 1. § 15. ἢ ἡγετῶν καὶ πρᾶτον καὶ καὶ καλόν.

Μὴ ὡς ἐλεῖται ἢ θαυμάζειται ἡλόν] quod vitium in Diogene notavit Plato, qui cum is frigidā perfusus aliquando, aliquandiu consisteret, quod adstantium oculos ad se intendendum converteret, illi autem hominis quasi frigore rigentis misereri praese ferrent, εἰ βύλεται αὐτὸν ἐλεῖσαι, ἀπέστη, σὺ misereri hominis vultis, discedite, inquit. ἐν δὲ καὶ νύμφῃ φιλοδοξία αὐτῷ, inquit Laërt. l. 6. vanitatem gloriolaeque cupidinem arguens in homine. utpote qui nemine inspectante ipse sponte sua se vexare defineret. Vide l. 2 § 7.

§ 13. Ἐξήλθον πῶς ἀφαισῶς] Vide ad lib. 1. § 12, & 15. ἀφαισῶς autem vocabulum, etiam si laxius acceptum circumstantias quascunque casusve emergentes citra discrimen comprehendat, uti observat Sext. Empiric. *Pyrrh. hypothef.* l. 1. c. 14. Hermogen. *art. rhet.* l. 3. c. 3. & Fabius institut. l. 3. c. 5. & l. 5. c. 10. atque ita Democritus apud Athenaeum l. 10. usurpavit, ubi de Alexo dixit: καὶ πᾶσαν ὥραν, καὶ πᾶσαν ἀφαισῶς, πᾶν.

§ 10. Φίρεν καρπὸν] vide l. 8. § 19. Nihil est in rerum natura otiosum, infructuosum nihil. Vide *Eccles.* c. 11. v. 1, 2, 3. *ad Philip.* c. 2. v. 11. *Galat.* c. 5. v. 22. *Matth.* c. 7. v. 15. 20. & c. 12. v. 33, 35.

Ἐν ταῖς οἰκείαις ὄραις ἔχου] quod Psaltes *Psal.* 1. v. 3. Ἦνθα ἐν τῇ ἀγνῇ ὄρα. Epictet. l. 3. c. 24. Indè illud Marci c. 11. v. 13. ἔδιν' εὐρεν εἰ μὴ φύλλα. ἢ γὰρ ἦν χμαρὸς σύκων. de quo loco, quod difficultate se quādam expedit, D. Leifeldus nostras, ὁ μακρὸς ita argutatur, ut ὁλῶδων χμαρὸν fuisse ajat, σύκων peculiariter sic dictorum neget. Verum nè sic quidem exolveri nodus videretur, quem more solenni dissimulat prorsus interpretes. V. Cl. Heinsius, spiritu duntaxat accentuque (ceteroqui nè literulā quidem immutatā) adjectis, notulsiſque eorundem indicibus appictis, sensum commodum satis ac contextui reliquo congruentem elicit, ut legeretur, ἢ γὰρ ἦν, χμαρὸς σύκων. Ubi enim erat, tempus erat ficuum. vel, tempestiva & matura erant ficus. quod ipse eruditus expendendum censendumque dimitto.

Ἐἰ δὲ ἡ σωῦντα καλῶς πέρσῃ] Itā Basil. sed Lugd. melius πέρσῃ, trivit. Sic Cicer. *de fin.* l. 3. Rerum nomina novata, quae nunc consuetudo diuturna trivit. Xyl. autem ista non cepisse nimirum; cum scripturam veram non animadverterit.

Ὁ λόγος καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον κατέπν' φέρει] quia nimirum, τὸν κατέπν', ὃν φέρει, αὐτῇ κατέπν'ται. l. 12. § 1.

πίνων ὁ ποιητής, ὅτι ἐνέλεσται hoc est; verrente, quod Dalechampium corrigat, Calaubono; Quacumque, anni tempestate, & quocumque; rerum suarum statu, sive tristi sive læto, poeta hic potius reperitur. & ad Apollon. consol. Plut. Ὡστερ γὰρ ἐν θυμῷ, ποτὲ μὲν πολυεργίαι γίνονται, ποτὲ δ' ἀκαρπία, καὶ ἐν ζώῳ ποτὲ μὲν πολυλογία, ποτὲ δ' ἡ στήναι, καὶ ἐν θαλάττῃ, εὐσία τε καὶ χεῖμῆρες ὕψι καὶ ἐν βίῳ πολλὰ καὶ σοικίλαι σπείσεις γινώσκουσι, ποτὲ τὰς ἐναντίας σπειρῶσι τοὺς ἀνθρώπους τύχαι. Eā tamen, quā hic Marcus adhibuit, loquendi formulā, in sequiorem partem fumiatur; proeiusmodi casibus qui molestiam nobis aliquā facessunt. quod & frequenter fieri Budæus monet. Itā Suidas. Συμφορὰν ὁμοθυμῶν τῶν ἀπὸ σπείσεων δυστυχίαν, καὶ ἐκ τῆς δικῆς ἀβουλίας κακοπραγίαν. Et Phrynich. Πείσεις ἡ συμφορὰ. Stoicis familiare esse eo sensu adnotans. Maxim. Tyr. in titulo dissert. 35. Ὅπ' ἔστι καὶ ἐν τῇ σπείσεων ἀφελῶν. Huc generosa illa gnostici vox apud Clem. Strom. lib. 4. Ὡς κῆρ, δὲ σπείσαν, καὶ λαβὲς ἐπιδείξιν. quod latius paulo extulit Epictet. apud Arrian. dissert. lib. 1. c. 6. Φίρε νῦν, ὦ Ζεῦ, μὴ δέλεις, σπείσαν ἔχον γὰρ παροξύνω ἐκ σὲ μοι δεδωκένω καὶ ἀσφαλῆς πρὸς τὸ κομπῆται διὰ τῆς ἐπιβουλεύοντων ἐμαυτῶν & ibid. c. 24. cuius & titulus, Πῶς πρὸς σπείσεις ἀγωνίστην. Αἱ σπείσεις οἷσιν, αἱ τοὺς ἀνδρας δεικνύουσι quod Naso trist. l. 4. eleg. 3.

Quæ latet, inque bonis cessat non cognita rebus,
Apparet virtus arguiturque malis.

Et Senec. Herc. fur. 2. 2.

Imperia dura tolle, quid virtus erit?

sed pergit Epictet. Λοιπὸν, ὅταν ἐμπόση σπείσεις, μὲνυσθ, ὅπ' ὁ δῖος σὲ, ὡς ἀλείψης, πρᾶξι νεανίσκῳ βέλῃσκην ἵνα πῖ; ἐπὶ; ἵνα ὀλυμπιονίκης γῆν' ἵκηαι δ' ἰδρῶται ὅ γινεται. Ibidemque l. 2. c. 6. Ἡμεῖς δ' ἐδὲ δῖος, ἐδὲ τ' ἀνέγκης χαλῶσης ἐυλύτως ὑπακούου αὐτῇ· ἀλλὰ κλειότες καὶ σέροντες παροξύνω, ἀ παροξύνω, καὶ σπείσεις αὐτὰ καλύνεις. πῶς σπείσεις, ἀνδρῶσι; εἰ σπείσεις λίγεις τὰ πρῆσκηότα, πῶς αὖ σπείσεις οἷσιν; οἱ δ' ὡς δύσκολα χαλῶσι, πῶς δύσκολον ἔχει, τὸ ἡμῶν εὐδαρῆσαι; Clemens idem Strom. l. 7. Ταῦτα ἔδωκε, σπείσεις ἡμῶν, πῶς ἵδαι ἔξω ὁ γνῶστικὸς ἔξω. Ἡμεῖς δ' ὅ γὰρ ἀμετέλαστο ἢ τὰ ἀγαθὰ ἐπισημυνικῶς κηρύσσει. Plura adijci poterant: verum ista suffecerint, & vocabuli rationem explicando, & usum apud Stoicos hoc sensu frequentem comprobando.

[Ἐξίς] Vide l. 5. § 2. & l. 8. § 40. & l. 12. § 22, 25.

[Ἐξω γὰρ ἔκ ἡν] Vide l. 7. § 16. & l. 8. § 47. & l. 10. § 38.

§ 14. Πάντα ταῦτα] forsan potius πάντα τ' αὐτὰ σπείσεις eadem sunt, quæ prius fuerant. vide l. 4. § 42, & l. 7. § 1.

Συμῶν μὲν τῇ πείσῃ] Vide l. 4. § 44.

[Ἐξω γὰρ τὸ χεῖρ] ita l. 4. § 35. Πάν ἑρμῆς. & § 44. τὰ ἀνθρώπων ὡς ἐρμῆς, id est, diurna, non diuturna; sive brevis ævi. ὀλιγοχρόνια. ut l. 7. § 1. ita enim τὸ ἐρμῆς usurpatur. Clem. radag. l. 2. c. 8. Ἀντίκα δὲ μάλα καὶ διαλέγεται τὸ ἐρμῆς αὐτῷ. ἄμφο γὰρ μαρτυρεῖται, καὶ τὸ ἀνθ' ὅτι τὸ χεῖρ. & Timæus de anim. Θανάτι τὴν ἡμέραν λέγει.

[Ῥοπαρ] Vide l. 5. § 10. & l. 8. § 24.

§ 15. Τὰ προγυμναστικά ἐξω θυρῶν ἔσκηον] Itā lib. 4. § 3. Ἐξω ἔσκηον ἀπὸ θυρῶν. & lib. 5. § 19.

Τὸ ἡγεμονικόν] Vide l. 4. § 39.

§ 16. Οὐκ ἐν πείσῃ, ἀλλ' ἐπερδείξῃ] Vide l. 6. § 51. & l. 8. § 12.

§ 17. Τῷ ἀναρρηφέντῃ λίθῳ] Idem de pila. l. 8. § 20.

§ 18. Διέλτε ἑαυτοὺς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῷ] Vide l. 4. § 38. & l. 7. § 34.

Τίνας κεῖταις ὀφείλῃ] Pythagor. apud Stob. tom. 2. tit. 46. Ποῖαι δὲ κεῖταις ἵδ' ἑλὰ, καὶ πῶς μέλλεις ἀδελφῶν; ὁμῶς γὰρ κεῖταις πάντες καλῶς προγυμναστέον, ὅλῳ δὲ δόξῃ ὅτι ἐπαίνοι καὶ παροτρύνει, καὶ τῷ ἴσῳ καὶ ἀφελῶν. Cleanthes apud Clementem Stromat. l. 5.

Μὴ πρὸς δέξαν ὄρα, ἐδέλων σφοδρῶς αἰετὰ ἡμῶν. Μὴ δὲ ὀφείλῃ πολλῶν ἀκείτοι καὶ ἀρκεῖν δέξαν.

Οὐ γὰρ πᾶσι ἔχει σωτηρίῳ κείσιν, ἔτι δὲ κείσιν, οὐτε καλῶς ὀλίγοις δὲ παρ' ἀνθρώπων τῶν καὶ ἐν ἐνέρι.

quod is à Comico γυναικατέρων ἐν βραχεῖ conceptum asserit his verbis,

Λιγερὸν δὲ κείναι τὰ κατὰ τῶν πολλῶν λόγῳ.

ita enim quidam legi postulant, & cum Clementis scopo probè congruit. Caterum lectio recepta,

Λιγερὸν δὲ κείναι τὰ κατὰ τῶν πολλῶν λόγῳ, aliud sonare videtur, eoque respicere, quod à Demosthene dictum est, ὡς τοὺς μὲν ὑποκείτας ἐν τῇ φωνῇ, τοὺς δὲ ῥήτορας ἐν τῇ γνώμῃ δὲ κείναι.

Secius planè quàm Philisco Marci nostri filius, referente Philostrato, τὸν μὲν ἀνδρῶν δεικνύει ἡ κόμην, τὸν δὲ ῥήτορας ἡ φωνή. Sed & quod Caphefias tibicen, cū μεγαλοδῶς πρὸς predicaretur, & post Caphefiam Zeno ac Demosthenes, ἐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ ἐν κατὰ, ἀλλ' ἐν τῷ ἐν τῷ μέγῳ. Referunt hoc Laërt. lib. 7. Athen. l. 14. Eustath. in odyss. 1. prius. illud Stob. tom. 2. tit. 4. Suidas. Plut. in vita. 10. rhet. Quanquam & πολλοὶ φησὶ ille ad acclamantium, καὶ ἐν τῷ δεικνύοντων λόγῳ, οἷσι opponitur illud τὸ ὑποκείμενον ἀφελῶν lib. 1. § 9. non incommode referri potest. de ea vide sis Plinium min. lib. 2. ep. 14. ubi inter cetera; & quando transibis per basilicam, & vales scire quomodo quisque dicat, nihil est quod tribunat ascendas, nihil quod præbeas aurem, facilis divinatio; scito cum possumus dicere, qui laudabitur maxime. In Seneca excerptum.

Malè de te loquuntur homines. Sed mali. Moverer si de me M. Cato, si Lælius, si alter Cato, si duo Scipiones ista loquerentur. Nunc malis displicere laudari est. Non potest ullam auctoritatem habere sententia, ubi qui damnandus est, damnat. Malè de te loquuntur: moverer, si iudicio hoc facerent; nunc morbo faciunt. benè nesciunt loqui. faciunt, non quòd meo, sed quòd solent. quibusdam enim canibus sic innatum est, ut non pro feritate, sed pro consuetudine latent. vide ad l. 3. § 4. & l. 4. § 3. Τὸ ἀκετον τῷ ἐυρημῶν δεικνύται.

Οὐκ ἐστὶν αὐτῷ] Lib. 3. § 4. & lib. 8. § 53.

§ 19. Πάντα ἐν μεταβολῇ] Ità lib. 4. § 3.

& l. 7. § 23. vide & Aristot. de gen. & Cor. l. 1. c.

3. ad l. 7. § 25.

Αὐτὸς οὖν] Vide infr. 21.

Ὁ κόσμος ἐστὶν] Lib. 4. § 3. Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις.

§ 20. Ἐκὴ δὲ καταλιπὼν] Idem lib. 7. § 29. vide & infr. § 38. cum sequentibus autem ista Xyl. absurdè connectit.

§ 21. Ὁρμῆς, ἀπολύσεως παῦλα καὶ οὗ δάνατον ἐστὶν κακόν] forsan ὁρμῆς καὶ ἀπολύσεως παῦλα, οὗ δάνατον. Actionis finis & motus, sive exitus, sive interni, cessatio actionis sive motus, illius quasi mors est. Nihil tamen mali subest, ut mox, τῶν πᾶσα μεταβολὴ δάνατον· μήτι δεινόν; potest tamen sententiā continuatā legi, ὅτι καὶ ἀπολύσεως παῦλα καὶ οὗ δάνατον, ἐστὶν κακόν. actionis, motus, opinationis cessatio & quasi mors, nihil mali in se habet. illud Cas. hoc Xyl. secutus est. vide l. 12. § 23. Diversa paulò ratione de aqua & ære mortis vocabulum usurpavit Philo de mundo. Ἐι μὴ πρὸς ἀνέμων ἐπιζοίτο τὸ ὕδωρ, ἀκίνητον ἔσθαι, ὅς ἡ πύρις νεκρὸν· μεταβάλλει γὰρ, καὶ τὸ συσφίεσθαι γίνεται. δια ψυχῆς ἀφρησθῶν ζῶν. ὃ γὰρ μὲν ἀέρας φθορεῖ, πᾶσι τὰ ὕλην νοσῶν γὰρ καὶ δίνειν καὶ τρέφειν τὰ ἀποσπάρχειν περικυκλῶν ἐπὶ πᾶσι, καὶ συζητῶν ἐνομοτύπων οὐρανίων. ἀλλὰ τὸ ἀληθές, εἴπερ καὶ λοιπὸν ἐστὶν καὶ δάνατον, τὸ δικαίον παθεῖ ἀναχρῆς ἐστὶν φθίσις πάντων. ὅσα ψυχῆς μεταίεσται. Ceterum ad Marci mentem planè Augustinus in Joann. traç. 38. Res quælibet, si mutabilis est, non vere est: non enim est ibi verum esse, ubi est & non esse, quicquid autem mutari potest, mutatum, non est quod erat. Si non est quod erat, mors quædam ibi facta est: preceptum ibi aliquid, quod erat & non est. nigras mortuus est in capite albescentis senis; pulcritudinis in corpore fessis & incurvis: mortuus sunt vires in corpore languentis: mortuus est statio in corpore ambulantis; mortua ambulatio in corpore stantis; mortuus & ambulatio & statio in corpore jacentis, mortua locutio in lingua tacentis, quicquid mutatur, & illi quod non erat, ideo ibi vitam quandam in eo quod est: & mortuus in eo quod fuit. vide l. 10. § 18.

Τῶν πᾶσα μεταβολὴ, δάνατον] Plut. de EI Delph. Ὁ μόνον, ὃς Ἡράκλειος] ἔλεγε, πύριος δάνατον ἀέρι γίνεται, καὶ αἰὲς δάνατον ὕδατι γίνεται· ἀλλ' ἐπὶ σαφίστερον ἐπ' αὐτῷ ἰδίῳ ἀν' ὁδὸν ταῖς ἀκμάζοντα ἡρώδους γένους· ἐρδάρι δ' ὁ δέος καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὁ πᾶσι καὶ ἰόν, καὶ ὁ πᾶσι τὸ νῆπιν· ὁ τε γὰρ καὶ ὁ σήμερον τίθηται, ὁ δὲ σήμερον καὶ τὸν αὔριον ἀποσπάρχει· καὶ ὁ δέος, ὅς ἔστιν ἡς. quæ tamen ipse tanquam arguta magis, loquàm solida notat, in lib. de tranquill. & de tarda Numinis vindictæ. Senec. ad Marc. c. 20. Ex illo quo primum lucem vidit, iter mortis aggressus est; & illi ipsi qui adjiciebantur adolescentie anni, vitæ detrakebantur. in hoc omnes errore versamur, ut non putemus ad mortem nisi senes inclinatosque jam vergere: cum illò infantia statim, & juvenuta, omnisque ætas ferat. agunt opus suum fata: nobis sensum nostræ necis auferunt: quodque facilius obrepit mors, sub ipso vitæ nomine latet. Infantiam in se pueritia convertit, pueritiam pubertas: juventutem senectus absulit. incrementa ipsa, si bene computes, damna sunt. Vide ad l. 3. § 1. Hæc autem luculentissimè explicantem Nasōnem, ab anni tempestatibus ad ætates hominis traductā imagine, habes Metamorph. l. 15, ἀν. 199, ad 234. de se, & de Christianis sui temporis, Clemens Strom. l. 4. Κατά τὸ ἡλικίας μεταβολῶν, ὅτι καὶ εἰς ἐναλλαζῶν ἀναμύοντες.

Οὐδὲ ἡ τῶν ὕλην καὶ ἐκ λήθης] Plut. ubi supr. Ἀλλ' ἡμεῖς ἐνα φεβόμεθα κακίως δάνατον ἢ τὸν πᾶσι περικυκλῶν καὶ δεινόν. Πότε γὰρ ἐν ἡμῶν αὐτοῖς ἐκ ἔστιν ὁ δάνατον; Idem ad Apollon. Itaque, sitimenda mors est, semper tenenda est, quod enim tempus morti exemptum est? Senec. epist. 30.

§ 22. Τρέφε ἐπὶ τὴν ἡγεμονικὴν] Videntur ista eodem spectare, quòd illud perieche 18. & foras primò cohaserant. Vult enim ut in offensis injuriisq; ab alio nobis illatis, respiciamus ad mentem triplicem; ad mentem propriam, quòd eam in justitiæ tenore contineamus, nec nocentis odio innocentiam perdere velimus. prout, l. 7. § 15. & l. 8. § 51. ad mentem universi; cujus cum pars sumus, æquo animo ferre debemus, quicquid illà dispensante nobis obtigerit, & in illius etiam usum bonumq; cesserit. l. 2. § 3. & l. 5. § 8. & l. 6. § 8, 44. & l. 8. § 5. & l. 10. § 6. Ad mentem injuriam inferentis, ut consideremus, πότιον ἀγνοία ἢ γνῶμη (ita enim legendum autumo) utrum per ignorantiam mentem, an de industria, pravo aliquo affectu, qui ex dogmate perverso provenire solet, seductus, peccaverit: in utroq; siquidem casu est leniter habendus l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 27. & l. 7. § 26. & l. 11. § 18. subjicit item de cognitione communi monitum, quam & locis eisdem sedulò inculcat.

§ 13. Ἡπερ ἰδὼν ἐν περὶ τῆς σφ] Edit. Lugd.

ἡ τις ἐάν νῦν π. σ. corrupté itaq; Annot. lego, ἐάν ἡ π. σ. deleo ἡ τις & νῦν. audacter pariter ac infelicit; ex formula loquendi non animadversa, ἡ τις ἐάν pro ἡ τις ἀν, quæcumque. sicut Levit. c. 20. v. 21. αὐτῆς δὲ ἐάν λάβῃ γυναικα. & Matth. c. 11. v. 36. πῦρ ρήμα ἀγνόν, ὃ ἐάν λαλήσωσιν, &c.

Ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλῳ] vide l. 1. § 16. κοινωνιοσωτή. & l. 2. § 2. ὁρμῶ ἀκοιωνήτων. vide & l. 8. § 7. & infra § 31. ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικῶς πράττει.

Σταπάδης;] vide l. 2. § 16. & l. 4. § 29.

Ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας] Asterisco ista, tanquam mutila, notavir in versione Xyl. D. Salmastius pro συμφωνίας ἀσυμφωνίας legi vult. & cum sequentibus quæ ad argumentum superius pertinere censet, ita committit, ut post ὁ δὲ διστάδῳ sententiam claudat antegressam. Sic enim ille. Nihil magis sibi discordans, quàm animus puerilis. Ludunt, irascuntur; & paulo momento huc illuc impelluntur: tales, inquit, sunt & homines, qui actiones suas non referunt ὡς τὸ κοινωνικὸν τέλῳ, & revera sunt. Mihi tamen superioribus potius annectenda videntur; ut sit, διστάδῳ ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας: quæ sequuntur, aliò spectare existimo: eodém nempe, quò illa, quæ recensuerat itidem l. 5. § 33. ad vanitatem vilitatémque insignem rerum omnium ferè humanarum designandam.

§ 24. Παιδὶον ὄρεα] ἔργα mavult D. Bootius, quæ πύργια sequitur. Ego nihil mutarim. præsertim cum πύργια φιλονεικία legam loco superius indicato; ubi argumentum idem prorustan-
gi videtur.

Πνιδυμένα νεκρὸς βασίζοντα] Spiritus qui cadavera gestant. Xyl. animalia misera cadavera sustinentes. M. Casaub. quomodo ex Epicteto Marcus, l. 4. § 35. Ψυχδεὶον ἢ βασίζον νεκρὸν. quò & D. Salmast. inclinat. Sed ut huc irrepsisse ista ex superioribus suspicetur. D. Boot. vult ὄρηματα v. β. quod si admittere placuerit, ὄρηματα malim.

Ὡς ἐνεργέστερον σεπασσὶν τὸ τῆς νεκρίας] Ut ne tam citò cadant: sicut in nenia vulgari dicitur. sive, ut mortuorum numerus tardius compleatur. Cas. ut eo efficacius accidat id quod in Necyia. Xyl. atq; hoc malim. ut sensus sit: quò ea quæ in Necyia, sive eorum quæ apud inferos haberi existimantur (unde Odyssea lib. 11. Νεκρύς nomen adhaesit) representatione aguntur, efficacius peraguntur, spectantiumque mentes vehementius afficiant. (ita Platoni de leg. lib. 1. σεπασσὶν ὡς τὰς ψυχάς) vel quò Necyia; sive magica animarum evocationis opus efficacius procedat, ut Νεκρύς nomine mortuorum evocatio operum magica procurata intelligatur. (quomodo Herodiani l. 4. usurpavit, ubi de Antonino Severi filio, Materniano tum mandasse, νεκρά γεννάειν, μασσὶν αὐτὸ τὸ τέλει; τὸ βίαι αὐτῷ) & πνιδυμένα

quod præcesserat, ad spiritus impuros sive demones referatur. Verum illud malim, eò magis, quia festi sive solennitatis cuiusdam à Græcis celebrari solite meminit Suidas, quæ Νεκρία dicta fuerit, in quo spectacula forsan istiusmodi exhibebantur. Νεκρία, inquit, ἢ νεκρῶν ἐρρη. cure enim Νεκρία legat Castellani. de Græc. festis ego nescio. Sed nec qua ratione Hesych. Γένεσις & Νεκρία pro eisdem habeat: fieri tamen potest, ut utroque illo nomine & Νεκρία & Νεκρία celebritas eadem dicta fuerit. Res itaque humanas & occupationes mortalium, partim puerulorum iusibus dissidiisq; partim spectaculis vanis, quæ simpliciorum animos afficere consueverunt, consimiles, imò pares planè, pronunciat.

§ 25. Ἴδι ἐπὶ πλὴν ποίοντα τὸ αἰτίῳ] Vult in re quaque considerari, formam & materiam: vel formam seorsim à materia abstractam, & durabilitatem ejus. Vide l. 4. § 21. & l. 7. § 29. & l. 8. § 31. & l. 12. § 18.

Τὸ τοιοῦτον ποίον] Vide l. 10. § 7.

§ 26. Διὰ τὸ μὴ ἀρκέειν τῷ σὺ ἡγεμονικῷ] vide l. 6. § 41. & l. 8. § 48. Senec. epist. 20. Huc ergò cogitationes tuæ tendant, hoc opta, omnia alia vota Deo remissurus, ut contentus sis temetipso, & ex te nascentibus bonis. Nullum enim bonum mansurum est, nisi quod ex se sibi invenit. Idem, epist. 27. Epictet. l. 4. c. 6. Πότερ' ὁρῶ δόγματα ἔχει. μὴ ἀρκέειν εἶναι δὲ ἐμὴ, ἀλλ' ἐπισημένῳ ὥς τὸ δοκῆν;

Ποιῶν ταῦτα διὰ κατὰ δύναμιν] Argentinenf. editio, quæ usus D. Salmast. ποιῶν πρὸς ταῦτα διὰ κατὰ δύναμιν, quod ipse reddit, qualia hæc ex quali sunt: ut sit exclamatio; ποῖον habes ἡγεμονικόν, ex quo οἷα oriuntur? qualis illa vulgaris, διὰ ἐξ ὧν; sed & Marci ista l. 10. § 25. ἐξ ὧν οἷα, verum malim quod & Lugdunensem exhibere video, ποιῶν ταῦτα, vel etiam ποιῶντα διὰ κατὰ δύναμιν, utiq; ex membro priori supplendum; vel ταῦτα εἰς α. κ. eodém utrumq; recidit: non es contentus ἡγεμονικῷ tuo ea faciente ad quæ natum est. Lektionem hanc firmat, quod l. 8. § 45. habetur, ἀρκέμενον ἢ ἔχει, καὶ ἐνεργεῖν καὶ τὸ ἐξ ὧν τῇ ἰδίᾳ κατὰ δύναμιν.

Ἄλλ' ἄλλῃ] Locus defectus; forsan & depravatus. Hoc D. Boot. suspicatur, legitq; ἀλλ' ἀλλοῖα, indè multas tibi faceffis molestias, quia non acquiescis mentis tuæ operatione ea ad quæ nata est, sed aliena molientis. meam addo conjecturam, fuisse ἀλλ' ἄλλῃ ἔστω. Verum sufficiat, quòd hætenus hac in parte tibi ipsi injurius fueris. quemadmodum inf. § 37. ἄλλῃ τὸ ἀλλῃ βίβ. vel etiam, ἀλλὰ ἄλλῃ, sed hæc satis. Putat tamen Salmast. cum sequentibus jungenda ista, & scribendum, ἀλλ' ὅταν ἀλλ' ἔργα &c. & expungendum illud ἄλλῃ.

§ 27. Ἡ πιαῦτα πρὸς ἐκφανῶσιν] leg. forsan ἐκφανῶσιν,

ἐμφωνίῃ, ut prius ἴσχυρῇ ἢ μισθῇ dixerat. alioqui erit transitio dura satis à numero ad numerum. vel quid si τοιαῦτα πρὸς ἐμφωνίῃν, legerimus?

Διάλ. § 18.

Οὐ δὲ σε ἀπαύδω, ἵνα τέτοις τί ποτε ᾄδῃ σὺ δὲκῃ. Vide ad l. 3. § 4. & l. 8. § 53. Euphrates apud Epictet. l. 4. c. 8. Τί κερδόν, ἐν δὲ τοῖς ἀποῖν ἐπιγινώσκουσι τὸν φιλόσοφον, ἐν ᾧ τοῖς συμ-βόλοις μὴ; βλέπει πῶς ἐδίδω, πῶς πίνω, πῶς χερμαῖω, πῶς ἀνέρχομαι, πῶς ἀπέρχομαι, πῶς σω-εργῶ, πῶς ὀρέξεται χερμαῖω, πῶς ἐκκλίσει, πῶς πα-ρῶ τοῖς ὁδοῖς τοῖς φυσικαῖς, ἢ ὁπιδέταις, ὥς ἀου-χῶται, ὥς ἀπαρμποδίσω; ἐκείνῳ με κείνῳ, οἱ δὲ αὐτῶν. οἱ δ' ἔγω κερδὸς εἰ καὶ τυφλός, ἵνα μη-δὲ τὸν Ἑρακλεῶνα ὑπελαμείνῃς κερδὸν Χρημᾶ, ἀν-μὴ τὸ πλεον ἴδῃς ᾄδῃ τὴν κερδαλὴν ἑκατέ-μῳ, πῶς κερδόν ὅφ' ἔπαις ἡλιθίου κερτὶ ἀγνοῖται; vide & ad l. 5. § 32. Cicero de finib. l. 2. Nihil est turpius quàm sapientis vitam ab insipientium sermone pendere. vide l. 6. § 20.

Εὐνοῖον μὲν τοι αὐτοῖς δέῃ. vide ad l. 6. § 47. & l. 7. § 22.

Φύσει γὰρ φίλοι. vide l. 11. § 9. Epictet. l. 3. c. 24. Πάντα φίλων μετὰ, πρὸς τὸν μὲν διῶν, οἷα καὶ ἀνθρώπων, φύσει πρὸς ἀλλήλους ἀκρω-μῶν.

Καὶ οἱ θεοὶ γὰρ vide supra § 11.

Δὲ ὁνείραν, διὰ μαγνησῶν. vide ad l. 1. § 17. prope finem. Hermogenes apud Xenoph. in sym-ποσ. Οὗτοι πίνω οἱ πάντα μὲν ἐδίδες, πάντα γὰρ διὰ μὲν τοῖς θεοῖς, ἔγω μοι φίλοι εἰσίν, ὥστε διὰ τὸ ὁπιδεῖναι μὲν, ἔγω πλεον αὐτοῦ ἔπε νυκτὸς ἔδ' ἡμέρας, ἔδ' ὅποι ἀν ὁρμῶμαι, ἔδ' ὅ, π ἂν μάλλιν πρὸς τὴν. διὰ γὰρ τὸ πρὸς ἐνδύναι, καὶ ὅ, π ἔξ ἐκείνῳ ἀπιδέχεται, σημαίνει μοι, πῶς ποτε ἀγ-γῆται, ῥήμας καὶ ἐνύπνια, καὶ οἰωνοὺς, ἀπὸ δέ, καὶ ἂν καὶ ποιῶν. οἱς ἐγὼ, ὅπως μὲν πείδωμαι, ἔ-διδωμι μοι μεταμέλει. ἢ δὲ καὶ ποτε καὶ ἀπεσιῖσας ἐκωλύω. Ammianus l. 21. Amat enim benigni-^{tas} munis, seu quod merentur homines, seu quod tan-^{gi}tur eorum affectione, his quoque artibus prode quae impendent.

Πρὸς ταῦτα μὲν τοι, πρὸς δ' ἐκείνοι διαφέρου-^{ται} Cum sequentibus ista conjungit Xyl. dum sic vertit. Hac quidem, de quibus ii certant, circulus sunt rerum mundanarum. Videtur autem πρὸς ὧν legisse, vel etiam πρὸς ὧν quomodo in argumen-^{to} haud dispari Dio Pruf. stat. 30. ubi vitam humanam symposio contulerat, in hoc ait convi-^{vio}, ἵππερς μὲν πρὸς τὸν, πρὸς δ' ἀρετῶν πρὸς τὸν. ἢ γὰρ πρὸς τὸν καὶ ἀρετῶν, ἢ καὶ οἷς ἡμῶς ὀνο-^{μα}ζόμεθα, ἀλλὰ πρὸς μὲν χερσὶν, πρὸς δ' ἀργυρῶν, ὅ δὲ νόμισμα κελεύει ἡμῶς, πρὸς δ' ἀρετῶν καὶ ἡμῶν ἔσται πρὸς τὸν. Quamquam & πρὸς τὸν διαφέρειται dicitur. Clemens Strom. l. 5. Διαφέρει-^{ται} τὰ γὰρ καὶ πρὸς τὸν ἀρετῶν. Verum ibi διαφέρειται

est dissentire, & diffidere potius, quàm litigare aut contendere: quod istic locum non habet. neq; enim de rebus istis secum invicem tantopere contende-^{rent}, nisi de iisdem gemina sentirent: quin & par-^{mend}um habuimus l. 4. § 43. ἀσπαράσσων, pro ὧν. Porro posset & Xyl. versio haecenus defendi, si τὸ πρὸς hic ἀντὶ τοῦ διὰ sumatur. quomodo Thucy-^{dides} aliquoties usurpasse deprehenditur. l. 1. πρὸς ταῦτα, propterea. &, μὴ πρὸς τὰ παρὲν. ἀσπα-^{ρα}σσων, ne quid novi propter praesentem rerum statum molirentur. & l. 8. πρὸς γὰρ τὰς τὸ Παρὰ τὴν ἐπιστολὴν ἔπινον αὐτὸν, ob Pedariti epistolas suspectum illum habebant. Ceterum ne sic quidem cum textu versi-^{oni}. convenerit. quid enim fiet priori ὁρῶς; nam ge-^{minum} exhibet lectio vulgata. Revera ab inter-^{puncti}one laborantem secutus est codicem Xyl. in-^{dè} factum, ut & conjungenda divulserit, & di-^{rimenda} commiserit. Ad antegressa siquidem pertinent ista, & cum eis planè coherent; αὐτοῖς βοηθῶν. πρὸς ταῦτα μὲν τοι, πρὸς δ' &c. opem il-^{lis} dii ferunt. ad illa utique ad quae; &c. idem enim est istic πρὸς ταῦτα βοηθῶν. quod infra § 38. εἰς ταῦτα συλλαμείνῃν. & infra § 11. εἰς ἕνα συνεγείν, qualia ibi commemorat, de quibus & istic. Sequentia novam ordiuntur periochen. quod & Merico visum.

Πρὸς δ' ἐκείνοι διαφέρουσαι] quae ab eis (Deis nempe) tanquam momenti alicujus sint, expectant. Mer-^{cas}. verum significationis hujus verbi τὸ διαφ-^ερεῖν exemplum requiro: nec occurrit. Malim itaque ad quae (consequenda scil.) illi, aut simpliciter feruntur; (quomodo l. 5. § 1. de eisdem dixit, πρὸς δ' ἀρετῶν) aut, si praepositio isticemphasin aliquam habere censuerit; tanquam in solo jactati temerè feruntur; (quomodo Lucas Act. c. 27. v. 27. Διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδελφῷ, cum in Adria huc illuc jactaremur) vel etiam, cum animi sollicitudine anxii & distractione feruntur, & quasi differantur: sicut Plautus, amore differri, dixit Mille-^{to}. idemque cupidine differri, Pamel. l. 1. hanc enim mente usurpatum Marco τὸ διαφέρει deprehen-^{das}; cum in loco huic gemino infra § 40. tum & l. 11. § 10. unde & διαφερεῖ eide, l. 6. § 41.

§ 28. Ταῦτά δ' ἐστὶ. Leg. Ταῦτά, vel Ταῦ-^{τα}, Eadem sunt. sicut l. 2. § 14. & l. 6. § 46. Par-^{mend}um notavimus & sustulimus, supr. § 14. & l. 4. § 32. & l. 10. § 7.

Τὰ τὰ κόσμου ἐσθλὰ καὶ] quae sursum deorsum rotan-^{tur}, & in orbem quendam eunt redeuntq; mundana i-^{sta}. Circulos mundanos dixit Arnob. l. 2. Vide ad l. 2. § 14. Ἀνακυκλώματα. Quamquam alia etiam ratio-^{ne} istic, quàm quā illic, ἀνα καὶ πάλιν καὶ μὴ μὴ mu-^{dana} ista dici videntur: quia dominos numerum permutare solent, & ab istis ad illos per vices quas-^{dam}, sed incertas eas, transire; unde ut, ut homi-^{nes} quoque ipsi eisdem nunc accedentibus, nunc

vi virtutéque perennante, Plato de leg. lib. 3. τ' αὐτὸν καὶ ὃν αἰεὶ ἔχουσιν.

Τέρον γὰρ πᾶσι ita l. 6. § 38. Τέρον γὰρ πᾶσι πᾶσι ἀλλήλοις ἐπιπλάκται.

Εἰ τις θεός, ἔν τ' ἔχει πᾶσι] vide ad l. 2. § 11.

Εἰ καὶ οὐκ ἔστιν αὐτὸν] vide l. 6. § 44. atqui contra planè Jocasta in Sophoclis Oedip. Reg.

Τί δ' ἂν φρονεῖτ' ἄνθρωπος, ὃ τὰ τῶς τύχης

Κρατὶ, φρόνοια δ' ὅτιν ἔδενος παύεις;

Εἰ καὶ κρῶπτον ζῆν, ὅπως δύναται πς.

Quid quisque curet, quando fortuna omnia

Versat, nec ulla superæ est providentiæ

Nota? optimum est ergo vivere ut casus tulit.

Ἡδὴ πᾶσι καὶ ἡμᾶς γῆ καλύπτει] Ita l. 6. § 59. ὁ αἰὼν πᾶσι καλύπτει] Hesiod. aliquoties.

Αὐτὰρ ἔπει καὶ πᾶσι γένος καὶ γαῖα καλύπτει.

Hinc Nicoclis dictum, εὐτυχὲς ἔδ' ἐστὶν ἰατρὸς, felices esse medicos, ὅτι τὰς νόσους ὀπταζομένους αὐτῶν ὁ ἡλίας ὁρᾷ, τὰς δ' ὀπταζομένους ἢ γῆ καλύπτει. Antonius collect. l. 1. c. 56.

Τὰς ὀπταζομένους] vide ad l. 7. § 34. Flaccus l. 2. ep. 2.

— Perpetuus nulli datur usus, & heres

Heredem alterius, velut unda supervenit undam.

vide Nason. ad l. 6. § 15.

§ 29. Χειμάρρους ὁ δ' ὅλων αἰτῶν, πάντα φέρει] vide ad l. 2. § 17. & l. 4. § 43. & l. 5. § 23. & l. 7. § 19. Pertinent autem huc imagines illæ apud Homer. Iliad. ε'. v. 87.

— ποταμὸς πᾶσι δὲν πᾶσι

Χειμάρρους, ὅς τ' ὅκα ρέων, ἐκείνου γερούρας.

Τὸν δ' ἔτ' ἄρ' τε γέροντας ἐργάζομαι ἰσχυρόων,

Ὀὐδ' ἄρα ἔρκα ἔχει ἀλυστὸν ἐλπίδων,

Ἐλδὼν ἱεράτης, ὅτ' ὀπταζομένη Διὸς ὄμβρος.

Πολλὰ δ' ἔσται αὐτῷ ἔργα κατ' ἑρπυρίαν καὶ ἀλυστὸν. & l. 4. v. 492.

Ὡς δ' ὁποῖα πλῆθον ποταμὸς πλῆθονδε κατένει

Χειμάρρους, κατ' ὅρεσφιν ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρος.

Πολλὰς δ' ὄρεσφιν ἀλυστὸν, πολλὰς δ' ἔτ' ἐπὶ πύργους

Ἐιστρέπτει, πολλὸν δ' ἔτ' ἀφύστανει εἰς ἀλά

βόλλει. Et Mar. Æneid. l. 2.

Nunc aggeribus ruptis cum spumeus amnis

Exiit, oppositisque evicit gurgite moles;

Pertur in arva furens cumulo; camposque per omnes

Cum stabulis armenta trahit. —

& lib. 12.

Aut ubi decursu rapido de montibus altis

Dant fontium spumosi amnes, & in æquora currunt

Quisque suum populatus iter. —

Τὰ πολιτικὰ ταῦτα, καὶ ὡς οἰεῖται φιλοσόφως περακ-
πῶ] Philosophicæ agentes. Xyl. rectè, sicut l. 2. §
10. φιλοσόφως ὁ Θεόδοτος. Certè tam ratione ca-
ret, quòd illic φιλοσόφως, quàm quòd illic φιλοσο-
φῶ, legi postular Annot. Lugd. nec Xylandrum
tamen probo, quòd ista à se invicem divellit, quæ
conjungenda potius fuerant, cùm de eisdem ef-

ferantur: probo, quòd ex commate prægresso τὸ
ὡς οἰεῖται repetat, ut plenius expressum sic le-
gatur, καὶ ὡς οἰεῖται, φιλοσόφως περακπῶ ἀνδρώπια,
ὡς μυζῶν μετὰ. Sophistas scilicet. Marcus hic perstrin-
gere videtur, de quibus Julian. Imper. epist. 42.
βέλονται γὰρ τῶς ἀλλοίς, ὡς λέγειν μόνον, ἡδὼν
ἢ ἔδ' διδασκαλοὶ. καὶ τὸ κατὰ σφᾶς εἶναι φασὶ τῶ
λιπικῶ φιλοσοφίας. εἰ μὲν ἔν ἀληθείᾳ ἢ μὴ, τὰ
ἀφείδω νυν. vel (quod magis reor) politico illos,

qui sapientiæ nomine laudari solent, quosque ideo
à Sophistis distingui vult Dio Prus. de regn. orat. 4.
Ξεναροὶ γὰρ καὶ σοφιστῶν καὶ διμαζωγῶν. λέγω δ' ἡ διακρί-
νουν στρατηγῶν τε καὶ σοφιστῶν, καὶ πολιτικῶν ἀνδράν, ἀπὸ
τῶν ἐρμηνεύων. locum eò magis, quòd expurgem, ad-
duxi. quis enim non videt, (nec vidit interpre-
tamen) vocabulum σοφιστῶν istinc furcillandum?
quomodo enim Sophistas à Sophistis discerneret?
vel hos certè quos Prodicus, referente in Euryde-

mo Platone, μετέδρα φιλοσόφως τε ἀνδρῶν καὶ πολιτι-
κῶν, viri philosophici ac politici conterminos, dixerat.
οἰοῦμαι δ' ἔδ', inquit ille, πάντων σωφιστῶν ἀν-
θρώπων ὅσους ἔτ' ἔδ', καὶ οὐκ εἶναι πάντας πολ-
λοὺς. Putant se omnium hominum sapientissimos esse,
atque ita à plerisque etiam existimari. ideo autem &
Philosophos & Sophistas etiam infensos habe-
bant, quòd utrumque genus hoc, si in existima-
tione foret, luminibus suis obflecturum videre-
tur. istis verò in ordinem redactis, ἀναμειβόμενος
ἡδὴ παρὰ πᾶσι τὰ νικητῆρας εἰς δόξαν οἰεῖται σοφίας

30 πεί. ἔδ' μὲν γὰρ τῇ ἐλπίδι σφᾶς σφωσάτης, &c.
habes μετέδρα de qua Marcus. Er mox Sophistῶν ἢ ἡ-
γῶνται ἔδ', πάντας εἰκότως. κατ' ἑρπυρίαν γὰρ φιλοσοφίας
ἔχον, κατ' ἑρπυρίαν γὰρ πολιτικῶν, πάντας εἰς εἰκότως λέγει.
μετέδρα γὰρ ἀμφοτέρων ὅσον ἔδει, ἐκείνους δ' ὄντως κυ-
δύων καὶ ἀγῶνων καρπὸν τῶν σοφίαν. Itaque illud
ὡς οἰεῖται, ut videtur, duplici ratione potest intel-
ligi; vel, ut ipsi de se opinantur, aliofque volunt o-
pinari, vel etiam, ut aliis haud paucis, falsò ta-
men, videtur. Neque enim revera Philosophos vi-
vunt; sed Philosophos agunt: hoc est philosophos
simulant, & simiarum more imitantur, cùm ni-
hil sint minùs. Ideo Plato in Sophist. τὸν σοφιστῶν
definivit: μιμητὴν τῶ σοφῶ quasi philosophi sive sa-
pientis simiam dixisset. quomodo Regulus ille om-
nium bipedum ipse nequissimus, Rusticum, hominem
verè integerrimum, malitiosè infectatus, Sti-
corum simiam appellavit. Plin. Min. l. 1. ep. c. sed

& Lucianus istiusmodi homines vocat πεινῶν,
50 ἀπ' ἀκρῶ χεῖλος φιλοσοφίας, καὶ ἔπειτα μὲν ἔδ'
ὀρεσφιν ἀλυστὸν, ἀλλὰ δ' ἀλυστὸν: quos eodem &
Gregor. Nyssen. orat. de profess. Christ. πεινῶν
φύλας appellat, δι δὲ μιμητῶν ἐξ ἡμῶν πεινῶν
τὸν χειρωνακισμὸν υποκρίνονται. μὲν γὰρ ἔχοντες
εὐπορίας: τὸ δ' ἔδ' δύναμιν αὐτῶν ἀνθρώπων, ut
Apost. ad Timoth. ep. 2. c. 3. v. 5. vide ad l. 10.

§ 8. Tales D. Christus in Phariseis υποκρίνεται
etiam

etiam nuncupavit Matth. c. 6. v. 2. & c. 23. v. 23, 25, 27. id est, *histriones, scenicos*. Basil. Casl. *orat.* 1. *ὑποκρίτης*, ὁ ἐν διασκευῇ, ἀλλότριον προσώπον ὑπαδύνων. δὴλ. ὁ ὢν παλαιός τὸ πρὸς ἀπαύτην, καὶ ἰδιώτης τὸ πρὸς βασιλείας. & Isidor. Pel. lib. 1. ep. 427. εἰ τις τοῖς ὑπὸ πᾶσι ζῇ, πρὸς ταῦτα ἡγερούμενος τὰ ὅπλα φορεῖ, τοιοῦτος ἐν σκηνῇ ἀλλότρια πύξαι ὁμιήματα. οὗτος ἐπαγγέλλεται εἰς διασκευὰς ἀντιπαιδοῦς ἢ ὁμιήτων τὰ πρᾶγματα. Quod & Lucian. in *apolog.* Οἱ τραγικοὶ ὑποκρίται, ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἔχουσιν αὐτῶν ἢ Κλέων, ἢ αὐτοὶ Ἡρακλῆς εἰσιν. ἔξω Πῶλος, ἢ Ἀεισώμενος; ἀποδείκνυσι τὰ προσώπια, γυμνοῦνται ὑπομῖθιοι τραγωδῶντες, ἐκπύπτοντες, καὶ συεστῆσθαι, ὥστε ὅς μαστράφοι, ὡς ἀνὰ τῷ διασκευῇ. & Joan. Chrysost. in Matth. *orat.* 20. rationem reddens nuncupationis Dominicæ; ὁ ὑποκρίτης μᾶλλον τὸ πρᾶγμα λαμβάνει, ὥς ἀνὰ τὸ δέκτεον καὶ δῆται. μᾶλλον ὅς ἐδὲ τὸ πρᾶγμα παύσιν. ἴσως γὰρ οἱ παλαιοὶ ἦσαν φαινομένους, πρὸς ὧν πλῆθος ὑποκρίνεται. πλὴν ἀλλὰ τὸ διασκευῇ καὶ δῆται, οὗτος ἀνακαλύπτεται. quod Senec. ep. 76. Hi, quibus sceptrum & chlamydem in scena fabule assignant, cum presente populo elati incesseunt, & corburnati, simul exierunt, excalceantur, & ad statum suum redeunt. Dio. Pruf. qui & Chrysost. *orat.* 38. ἐν ταῖς δέαις τῆς ὑμῶν ἀληθείας δοκῇ βασιλεύει, ἢ πύσαντες ἢ δέαις; καὶ τοὶ ταῦτα πάντα καλῶνται, καὶ ἐκ ὀνόματι μόνον ἔχουσιν δέαις, ἀλλὰ καὶ προσώπα, καὶ σολᾶς καὶ καλῶνται πολλὰ, ὡς ἐκείνοι. τὸ γὰρ ποιῶντα σωτελεδῆται, ἀπᾶσι τὸ μὴ εἶναι ὄντες. Histrionem igitur reges agunt, cum nihil in se regium habeant; at Sophistæ etiam βασιλεύειν διδάσκουσιν, alios artem regendi edoῦσιν se profitentur, (quemadmodum & Protagoras Platonicus politicam, ὅπως τὰ πρὸς πόλιν δυνατώταται) ὡς ἐν τῇ περὶ πολιτικῆς, καὶ λέγειν) οἱ ἔχουσιν ὅπως βασιλεύειν, ἀλλὰ ἐδὲ ζῶντες, cum ipsi interim nec vivere, nec regnare possint. Quin & quod Petrus Apost. ep. 2. c. 2. v. 19. de Pseudonymis doctoribus; ἐλθόντες ἄλλοις ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δὲ ἔχουσιν ὑπερηφανίαν τῆς φθορᾶς. Aliis libertatem polliceri, cum sint ipsi victorum mancipia. ita sapientiam pollicebantur sophistæ isti, cuius ipsi nec micam quidem penes se habebant; & ed minus, quod plus habere se opinabantur. quod rex sapientissimus monuit, Prov. c. 26. v. 12. ὅσοι γὰρ ἀνὰ μαθήματα ὄντες, πηδῶσι σοφοὶ εἶναι, οὗτοι πολὺ ἡσυχία ἀθλιώτεροι ἢ ἄλλων ἀπαισίων. καὶ οὗτοι τοῦτο τὸ πρὸς σοφιστῶν γένος. Dio *orat.* 10. tales erant, talesque faciebant illos, qui in disciplinam eis sese dabant. vide ad l. 1. § 16. Ἀνδράπεια] homunciones. Xyl. recte. leg. ergo ἀνδράπεια. nam ἀνδράπεια, humanitas.

Μυζῶν μύξα] Muci pleni. Xyl. gravitatis affectus pleni. M. Casl. ut alluserit Marcus ad proverbium illud, Βαβαὶ μύξα, καὶ ἦν κομπάζων

των καὶ μεγαλαυχῶντων, usurpatum; Suid. de quo Salmast. ad Tertull. Pall. deducunt perperam (Suidam notat) à Myxo Cereris sacerdote. at μύξα est μυζώδης & μύξα, βλέννα, κόρυζα. κόρυζα pro timore, superbia, iactantia dixere. Sed & μύξαν pro eodem. inde μύξα, ἀλαζόν. itaque arrogantie ac fastus, malim reddere, sicut Marcus alibi, καὶ μύξαις διὰ τὸν lib. 11. § 18. quàm gravitatis affectus pleni! quanquam συμποτυρία, quod sequitur, horum spectare videatur. Caterum habere locum hic possit alter vocabuli istius usum proverbialis, quomυζώδης καὶ βλεννώδης, & μύξας live κορυζας μύξαι, fatui stupidique dicuntur; & μύξα live κόρυζα pro stuporis indicio habetur. Ita apud Platonem. polit. l. 1. Thrasymachus Socrati stuporem obijciens, percontatur illum, nutricem habeat necne, ὅτι τοι, inquit, σὲ κορυζῶντα. Θεοφρ. καὶ ἐν ἀπομύτῃσι λέγουσιν. In Luciani item *scor.* Timolauum subsannans Lucianus; καὶ τοι ἐνδὲς τῷ ἀναστῆναι τὸν ποταμὸν ποταμὸν ποταμὸν, ὅς σε πᾶσι μωραίνοντα, πλὴν πολλῶν ταῦτῳ κόρυζαν ἀποξῆσαι. Idemque in *Pseudomant.* τοῖς ἰδιώταις καὶ κορυζας μύξαις πλὴν εἶναι πρᾶξιον. Et in *Philopseud.* Εἰ μὴ πάντων πλὴν εἶναι κορυζας μύξαις οἷον. Nec secus ferè Epictetus, lib. 2. c. 21. dixit; κορυζας μύξαις εἰς πλὴν πολλῶν εἰσερχομαι, μὴ πλὴν πλὴν ἰστέον μαθησθῆναι. Latinis pariter mucidus pro stupido, folido, fatuo. Plaut. *Epist.* 3. 4. ---homo es,

Qui me emunxisti mucidum, nimis preti. Frustrâ enim est Pareus, cum de opulento dici censet, cui mucus scil. *es* est. imò, tanquam de hominione, cui mucoris plenus nasus, quique consilii omnis expertus est, ut rectè Lambinus. prægressâ docent.

Senex, tibi *os* est sublitum planè & probè. nec aliâ ratione ejusmodi hominem blumum dixere. Fastus.

Blenno stultus esse Plautus indicat.

(Bacchid. 3. 1.)

Stulti, folidi, fatui, fungi, bardi, blenni, bucones. Lucil. *sat.* 30. citante Nonio, apud quem plenus, pro blennus corruptè legitur;

Deblaterat blennus. —

nam Βλέννα, μύξα. Βλεννός, γαστήρ, μωρός. Hesych. Cum igitur pituita crassa, quâ nares obstrui solent, copia nimia mentis aciem obtundere sensibûsq; officere censeatur, inde natus, ut sicut emunctæ naris hominem, quod de Lucilio Flaccus, *serm. lib.* 1. *sat.* 4. pro acris ingenii, exactiq; iudicii dicebant: ita contrâ naris obesa, quod idem *epod.* 12. usurpavit, pro folido stupidoque in usu esset. Verum contextûs series illò potius inclinaret, eodèmq; ipse. Respexerit autem forsitan Marcus ad illud Epicteti, qui *differt.* l. 3. c. 22. de Cynicam professionem ementito, cum revera nihil minus præstaret, Μύξα γίνεσαι, ἄλλο δὲ εἶναι.

Τί ποτε πένησεν, ὃ νῦν σε φέρε; ἀπαντᾷ] Post ἢ ποτε distinguit Interpres Anglicanus, & erotematically legit, τί ποτε; O homo, quid negat i i facessis tibi? Xylndrum forsitan securus, qui sic prior reddidit; Quid faciendum? quod nunc natura poscit, eo contendere, &c. Verum contextus series ista vix admittit, & distinctiones à Xyl. ipso in contextu positæ respuunt omnino. Verto itaq; Facias tandem, o homo, eorum aliquod, quæ natura nunc à te exigat. De mente vide l. 6. § 2. & l. 7. § 54, 55. & supr. § 6. & infr. § 41. & l. 10. § 12, 33. ne eadem identidem apposita denuo nauseam pariant.

Μὴ σεβάζειν ἢ πρὸς ἄσπετα] Vide lib. 1. § 7, 9. & l. 7. § 58, 67. & l. 8. § 1. Epist. lib. 3. c. 24. Μόνον μὴ πόντος αὐτῷ. μὴ δ' ἀλαζονδία ἐπ' αὐτῷ· ἀλλ' ἔργῳ δείκνυε· καὶ μηδεὶς αἰδάνηται, ἀρκῶ αὐτὸς ὑμῶν καὶ εὐδαίμων. Senec. epist. 79. Hac nos oportet agere, & in hoc ire impetu toto, licet pauci fiant, licet nemo videatur. Et, epist. 113. nihil ad rem pertinet, quam multi equitatem tuam noverint. Optime Plut. de perfect. indic. 'Εἰ γὰρ ἀληθινὸς ἦρως περὶ δὲ ἡ γυναικὸς, ὃς ζητᾷ μάρτυρας, ἀλλὰ καρπύεται τὸ ἡδὺ καὶ κρύφα κατεπρασέναι τὸν πότον· ἔτι μάλλον σῆκος ὀρεῖ τὸν φιλόκλον, καὶ φιλόσοφον σωίντα διὰ τῆς πρᾶξεως τῇ ἀρετῇ καὶ χερίων, αὐτὸν ἐν αὐτῷ σιωπῇ μῆλα φρονεῖν, ἐπαινεῖν καὶ ἀκροῖν μὴδὲν δεύον. ὡς περὶ ὃ καλῶν ἐκείνῳ οἰκοὶ πῶς δεξαμένης, καὶ βοῶν, Θέσσει, Διονυσία, Παναμαρτυρωμένη, ὅπως ὁ ποιήσας τὴν χάριν καὶ ἀρετῶν, ἡ τὰ τῆς διηγήσεως, καὶ περιέρων πανταχῶς, δὴ λῆς ὅταν ἔξω βλείπων ἐπὶ πρὸς ὁδὸν ἐκδύω, ὅπως ὃ πρὸς ἀρετῆς γυμνὰς δεσπῆς, ὅς ὅσον, ἀλλ' ὅσον αὐτῆς ἐν εἰδωλοῖς καὶ σκιαῖς βεβούλω, ὅς ὅσον ὡς περὶ ζωνοφῶμα περιεσθῆς ὅτι δέειν τὸ πνεύμα γυμνόν. quemadmodum autem Plut. ab amantibus iconem traxit; ita Aristid. in Eicon. à sitientibus. ὡς περὶ οἱ διψῶντες σπαρτὴν πίνουσιν. quod & Dio Prout. orat. 27. 'Οἱ διψῶντες ὅς ὁδὸν ἰπὸν ἐπειδὴν ἔλθουσιν ἐπὶ κρήνῃ πνῆ, πίνουσιν ὅτι καὶ φαντασίας ἐπὶ τὸ διψῶν ἀποσβένουσιν, ὅσον καὶ ἀπαλλάττονται, ὅτε κερῶνται, ὅτε εἰπόντες π. vide Epist. l. 3. c. 12. ad l. 1. § 7. qui & istos vanæ gloriæ inhiantes, & famæ popularis aucupes avidos, scenicis confert; qui nili turbâ inspectante non cantant, non agunt. l. 3. c. 14. 'Ὅς οἱ καλοὶ τερψομένοι ὅσον ὅσον αὐτῶνται, ἀλλὰ καὶ πελάγῃν, ubi, mali Tragedi, Vollius cur redderet, nihil video.

Μὴδὲ πῶς Πλάτωνος πολιτεία ἐπιφέρει] De Catone Cicero, ad Attic. l. 2. ep. 1. Dicit tanquam in Platonis politia, non tanquam in Romuli sacre, sententiam. Quod Plutarch. in Phocione sic reddit, ὡς περὶ ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτεία καὶ ἐν τῇ Ρωμαίων πολιτεία. ὡς περὶ δὲ. Plato certe

quam finxit politia ideam, nusquam unquam reperta est, aut repertam usquam unquam iri spes est. Theodoret. therapeut. l. 9. 'Αλλ' ὁ μὲν φιλόσοφος τοῖς νόμοις ζωογονεῖ καὶ ὅτινα πίπτειν ἂν ἄνθρωπον, καὶ πολιτίαν, καὶ ἔθνος, καὶ ἄσπον, καὶ γυμνασίον, καὶ ἑλληνα, καὶ βέρβαν, καὶ δῶλον, καὶ ἐλπίδα, καὶ ἄνδρα, καὶ γυναικα, καὶ νέον, καὶ παρὸν, καὶ ἀπὸν, καὶ ἐπιτετραμμένον, καὶ λόγον ἀμύνητον, καὶ τὰς διὰ βίαν τοῦ νόμου. Hinc apud Athenag. ille διπλοσφ. l. 11. 'Εοικαν ἔνθ' Πλάτων μὴ τοῖς ἔθνεσιν ἀνθρώποις γράσειν τοὺς νόμους, ἀλλὰ τοῖς καὶ αὐτῷ διαπραγματεύοις· ὅτε καὶ ζητῶνται τοὺς χρηστούς· ἔχουσιν ἔνθ' αὐτοῖς λέγων, ταῦτα καὶ γράσειν, καὶ μὴ πάντα ποιεῖν τοῖς ἐκζητοῦσι, ἀλλὰ τοῖς ὅς ἐνδεχομένων ἀνθρώπων. quæ postrema eruditus interpres minime afflictus est. debuit, inquit, Plato imitari non vota facientes, qui impossibilia sæpe optant sibi, sed eos, qui res perfici possibiles suscipiunt, ac moluntur. Quamquam iniquior forsitan hoc nomine Platonis atq; aliis rerum publicarum ideas delineantibus Gregorius Naz. (non solus tamen is) qui in Julian. invect. 1, Πῶς δὲ δαυμάζειν εἰς οὐτόν, ὅτι λόγῳ πλάττειν πόλιν τοῖς ἔθνεσιν οὐκ ἔστιν ὅσον δὲ μὴδὲν; Non possum autem erudito interpreti Anglic. assentiri, qui ista cum sequentibus tanquam ex aliena persona à Marco prolata existimat. Sunt enim Marcianus, eum, quem alloquitur, invitantis ad id, quod est naturæ ipsius consentaneum, agendum & conandum, quantum in se est: monentisq; simul animum ne despondeat, etiam si non possit hominum mores ita refingere, ut reip. Platonice inducendæ spes detur, aut eam hominum in bono promovendo conspirationem experiri, quæ in ea, quam Plato sibi finxit, republica expectari poterat; sed successibus etiam leviusculis & processibus perexiguis contentus agat, pergatq; nihilominus in instituto. quod idem & de se, profectusq; suo, cuique suadere conatur, l. 5. § 9.

'Ὅς ὁ μικρὸν πρὸς] Non est parum, inquit, si vel parum studio tuo proficere poteris, in tam ampla validaq; hominum morumque corruptela; si vel suppressere saltem valeas, quod corrigere non datur. Siquidem dogmata tenacius animi medullis infixæ, imis de pulmonibus revellere profus, plus quam Hercules labor fuerit; quod tamen nisi fiat, nihil liberè ac libenter, sed servo fucarò; affectu peragitur, quicquid à talibus præstatur. Male ista cepit acceptiq; Xyl. dum legit Δόξα γὰρ αὐτῷ περὶ μεταβάλλει; veritque, Mutat aliquis illorum suum placitum? sed & Xylandri vestigiis insitens Anglus. cum περ illud sit ἐρωτηματικόν. Equis enim dogmata, sive iudicia, illorum mutaverit? Senec. de ira. l. 2. c. 10. Numquid ille cuius navigium nautæ, undiq; laxatis compagibus, aquam trahit, nautis ipsiq; navigio irascitur? Occurrit potius, & aliam excludit undam, aliam egerit, manifesta foramina perclaudit;

dit, latentibus, & ex occulto sentinam ducentibus labore continuo resistit: nec ideo intermittit, quia quantum exhaustum est, subnascentur. Lento adjutorio opus est contra mala continua & facienda; non ut desinant, sed ne vincant.

Διὰ τὴν ἐνδοξὴν καὶ πειθιστικὴν οὐρανὸν
Hoc est quod unico verbo Hebraei שָׁפַח i.e. mentiri, pro, fide ac mendaciter in obsequium se dedere. Itā vates rex, Psal. 18. v. 44. — 46. Populus prius ignotus mihi, ignotusque mei, servant mihi: ad ipsum mei auditum obediunt mihi: alienigena mentiantur (i. e. ut recte Jun. mendaciter dedunt se) mihi; dum decidente eis (quasi in talos) animo, e conclavi- bus suis cohortescunt. & Psal. 66. v. 3. Propter amplitudinem roboris tui, mendaciter se dedunt tibi inimici tui. & Psal. 81. v. 16. Osorēs Jova mendaciter se dedissent ei. sed & vate rege prior Moses, regis instar & ipse, Deut. c. 33. v. 5. in solenni illa benedictione populi sui, ibid. v. 29. Hostes tui contempnenter se dederunt tibi.

Καὶ Διὰ τὴν ἐνδοξὴν καὶ πειθιστικὴν οὐρανὸν
Hunc autem, etsi Philosophiam professum, Alexandro ac Philippo adjungit, quia & ipse reipub. regimen gloriosè satis Athenis tractaverat, ubi & statuae arææ 360. eidem publico populi suffragio erectæ sunt; quæ tamen haud longo post intervallo omnes, unicâ duntaxat exceptâ, dejectæ, contractæ, conflatae sunt. Vide Laert. l. 5. & Di- odor. Sicul. l. 18. sed & Cicer. de offic. l. 1.

Ἐν ἡδονῇ, πρὶν ἢ κοινῇ φύσει ἡδύτατον
Vide l. 8. 30

§ 3.
Οὐδὲν ἔστι καὶ ἀκαχίκε καὶ μετῴδης
Vide l. 5. § 36. & l. 7. § 58.

Ἀλλ' ὅτι καὶ αἰδῶμον τὸ φιλοσοφίας ἔργον
Simplex ac modestum. Adversus illud peccant, post Philosophos quosdam, qui subtilitate nimia philosophiam totam deartuârunt & delumbârunt; Scholastici nostri, qui argutiis, tricis, & quæstiunculis spinosis Theologiam totam implexam & involutam nobis dederunt: adversus istud cum Sophistæ ἀλαζόνες, tum & Cynici ἀναίδεες.

Σιμοτυφία] Σιμοτυφία, vocabulum vix alibi lectum, ἢ μὲν τύφῃ πρὸς σιμόνους. Philo in Flaccum: Ἀὖ τὸ λαμπρότερον καὶ βασιλικὸν ἐν Νύκτι, μὲν πλείονος παρρησίας ἐπιδείκνυται, σιμόνους ἢ γὰρ αὐτὸν ἀρχόντι τὸ λυσίπλινον ἔνδοξον. Gravitate fastuosam, sive σιμοτυφίαν in Constantio his verbis depingit Ammian. l. 16. Inflebat aureo solus ipse carpento; Augustusque faustu vocibus appellatus, vocum lituorūnque intonante fragore, talem se, tamque immobilem, qualis in provinciis suis viscebatur, ostendit. nam & corpus perhumile curvabat portas ingrediens celsas, & velut collo monito rectam aciem luminum tendens, nec dextrâ cœlum, nec levâ flectebat, tanquam figmentum hominū: non cum rota concuteret nutans, nec spuens, aut

os aut nasum tergens vel fricans, manūmve agitan- est visus unquam. Quæ eadem per totam vitam observasse, author est idem l. 21.

§ 30. Ἀναδινεῖται δὲ τὸν ἄνθρωπον
Vide l. 7. § 48. Est autem istud argumentum totius dialogi Luciani illius, quem ἀποκοσμήτης ea de causâ inscripsit. Sed & somnii Scipionis Ciceroniani partis non contemnendæ.

Καὶ πλοὺν παντοῖον
Omnis generis divitias. Xyl. πλοῦν. sed sequentia refutant, ἐν χειμῶνι, ἐν γαλιναῖς.

Ἐπιδοῖ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἄλλαν πάλα βεβιωμένον
Vide l. 7. § 49. Hoc autem historiae beneficio cumprimis datur; de qua Nicet. Chon. operis historici initio. Βίβλος ζώντων, ἡ ἱστορία. καὶ σάλπιγξ πειρασθῆναι, τὴν γερουσίαν, τὸν πάλαι πεισθῆναι, ὅς τῃ σπουδῇ ἐξαιρέτως, καὶ ὅς τῃ πεισθῆναι πρὸς βουλευτοῖς. Verum Marcus hic potius vult nos animo complecti, quàm immensum ætatis spatium nos antecesserit, quod transactum sit illis, qui & nobis prorsus ignoti, rerumque nostrarum itidem ignari fuerint. vide ad l. 4. § 3. τὸ χάος. sed & l. 6. § 18.

Ὅστι μὴ εἴδῃ οὐρανὸν
vide Boeth. consol. l. 2. c. 7. ad l. 4. § 3. vide & l. 8. § 21.

Τάχιστα ἀπληροῦσαι
vide ibid. & l. 3. § 10. & l. 4. § 19.

Τάχιστα φέρεσθαι
vide l. 4. § 3. τὸ εὐμετέ-
στον.

Ὅστι μὴ εἴδῃ οὐρανὸν
vide ibid. τὸ κινόν. § 31. Ἀταραξία] Idem l. 7. § 54. & supra § 6. Καταλήγουσα ἐστὶν αὐτὸν ut nihil aliud requirar, quàm rectè fecisse. vide l. 3. § 6. & l. 5. § 34. & l. 6. § 7, 50. & l. 7. § 73. & infra § 42. καὶ ἀλη-
κτικῶς διδόναι.

§ 32. Ὅλα δὲ τῇ ὑπολήψει κείνῳ
vide ad l. 8. § 40, 47.

Καὶ πολλῶν ἐνυπνίου ἐπειρήσεις ἡδὴ σταυτῶν
τὸν ὅλον κόσμον περιελθόντων τῇ γνώμῃ] ista pessimè divellit & delumbat Lugd. dum ab illis ἡδὴ σταυτῶν novam orditur sententiam, cūm superioribus adnecti mens autoris liquidò postulat. Melius Angl. à sequentibus, τὸν ὅλον κόσμον. Neutri tamen assentior. articulum, qui deperisse videtur, interserendo, dictionis seriem continuandam sic sentio. π. ἐνυπνίου ἐπειρήσεις ἡδὴ σταυτῶν [τῶ] τὸν ὅλον κόσμον περιελθόντων, &c. vide Platon. polit. l. 6. à Marco laudatum l. 7. § 35.

Πολλῶν ἐνυπνίου ἐπειρήσεις
quasi ex angustis educere te poteris, & in patente te collocare. Itā Psal. Ps. 18. v. 20. Eduxit me in locum patentem. eis πλά-
τυσμα. Græc. in latum. & Psal. 31. v. 9. Non conclusisti me in manibus inimicorum meorum; sed in patente, sive, in lato, posuisti pedes meos. ἐν ἐν-
υπνίῳ, Græc. cui opponitur ἐνυπνίου. ad Rom. c. 2. v. 9. θλίψις καὶ ἐνυπνίου. Epict. l. 1.

c. 25. Ὁρᾷ, ὅτι οὐδ' αὐτὴ στενοχωρίαν περιχέει, οὐ σαυτὴν θλίβει; & innox, καὶ δολὸν ὃ δ' αὖτις μέμνηται, ὅτι ἐαυτὴν φιλῶμεν, ἐαυτὴν στενοχωρεῖται. Talem sibi procuraverat στενοχωρίαν Pellaeus ille, qui

Æstuat infelix angusto limite mundi;

Uti Gyari clausus scopulis, parvæque Seripho.

Juvenal. sat. 10. atque hoc est verè στενοχωρεῖν & κέμον, uti Epictetus idem, sed sensu paulò diverso dixit l. 3. c. 26.

Τὸν δ' ὅλον κόσμον διεκπερῶναι τῇ γυνάμει quod animo percurrere, Seneca ep. 71. vide l. 7.

§ 47. & l. 11. § 1.

Ἀχανὲς ὃ τὸ πᾶν τῆς ἡρώσεως vide l. 4. § 3, 50. Greg. Rom. in Job. l. 7. c. 20. & immensum est, quod sine termino sequitur; & parum est, quicquid finitur. Longum quippe nobis videri non debet, quod cursu sui temporis tendit ut non sit: quod dies per momenta ducitur, ipso hoc momenta sua quæ differunt, impellunt; atque unde teneri cernitur, inde agitur, ut non teneatur.

§ 33. Πάντα ὅσα ὄρεται, πάντα φθαρῶσιν vide ad l. 2. § 12. & l. 4. § 48. & l. 7. § 25. Senec. epist. 71. Omne humanum genus, quodque est, quodque erit, morte damnatum est. Omnes quæ usquam rerum potiuntur urbes, quæque alienorum imperiorum magna sunt decora, ubi fuerint, aliquando quaeretur, & vario exitii genere tollentur. alias destruent bella, alias desidia pacis ad inertiam versa consumet, & magnis opibus exitiosa res, luxus. Omnes hos fertiles campos repentina maris inundatio abscondet, aut in subitam cavernam coincidentis soli lapsus abducat. quid est ergo quare indignor, aut doleam, si exiguo momento publica fata præcedo?

Ὁ ἰσχυρὸς ἄποθαναι vide ad l. 2. § 14. & l. 4. § 50. Hieron. in Nepot. Si nongentos excederemus annos, & Methusala tempora nobis donarentur, tamen nihil esset præterita longitudo, quæ esse desisset. etenim inter eum qui decem vixit annos, & eum qui mille, postquam idem vitæ finis advenerit, & irrecusabilis mortis necessitas, transactum omne tantundem est. Augustin. de verb. Dom. serm. 42. & homil. 1. & 28. & de 10. chord. c. 2. Totā vitā brevis est; à primā infantia usque ad decrepitam senectutem, spatium breve est. Quod tam diu vixerat, quid Adæ profuisset, si hodie mortuus esset? Si adhuc viveret, & hodie moreretur, quid illi vitæ longitudo profuisset? quid enim diu est, ubi finis est? quantum est in hac vitā, quod erit aliquando finitum? quicquid fuit futurum, ubi præteritum factum est, jam tale habetur, ac si non fuerit. Gregor. in Job. l. 15. c. 2. Si ab ipso humani generis exortu usque ad hoc tempus, in quo sumus, mentis oculos ducimus, omne quod finiri potuit, quam breve fuerit videmus. Ponamus enim quemlibet hominem à primo die mundi conditum, usque ad hodi-

ernum diem vitam ducere, hodie tamen eandem vitam, quam quasi longam ducere videbatur, finire! ecce finis adest, præterita jam nulla sunt, quia cuncta transierunt. futurum in hoc mundo nihil est, quia nullum ad vitam vel brevissimum restat momentum. Ubi est ergo longum tempus; quod inter initium finemque deprehensum ita consumitur, ac si nec breve unquam fuisset. Senec. epist. 49. Modò amisisse te videtur: quid enim non modò est, si recorderis? modò apud Sotidem philosophum puer sedi; modò causas agere cepi; modò desii velle agere, modò posse. Infinita est velocitas temporis, quæ magis apparet respicientibus. Nam ad præsentia intentos fallit; adeò præcipitis fugæ transitus levis est. Causam huius rei quaeris? quicquid temporis transit, eodem loco est: pariter adspicitur; una jacet: omnia inde in profundum cadunt. & alioqui non possunt longa intervalla esse in ea re; quæ tota brevis est. Idemque ep. 99. Omnes quantum ad brevitatem ævi, si universo compares, & juvenes, & senes, in æquo sumus. minus enim ad nos ex omni ætate venit, quam quod minimum esse quis dixerit. quoniam quidem minimum aliqua pars est; hoc quod vivimus, proximum nihilo est.

§ 34. Δι' διαφιλῶν quæ amant. Xyl. imò, propter quæ amant, alios scil. atque ita Casl. ac Lugd. χαλῶς. quasi mens esset, propter quæ succensent aliis. quod χαλῶνται potius diceretur.

Τὴν δ' ὁμοίαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν vide l. 2. § 12. & l. 3. § 11. & l. 7. § 62. Senec. ep. 47. (quam transcripsit, more suo, tacito auctoris nomine, Macrobi. Saturn. l. 1. c. 11) Quemadmodum stultus est, qui empturus equum, non ipsum inspicit, sed stratum ejus & frænum: sic est, qui hominem ex veste, aut conditione, quæ vestis modo nobis circumdata est, æstimandum putat. ἔπερ ὃ ἱππὸς εὐχρηστὴς ὡνοῖτ' ἄν, ὃ πολυτελεῖ σκεῦος ἔχων, ἀλλ' ὃ τῇ φύσει λαμπρός. ἔπερ ἄνθρωπος αὐτοῦτος, ὃ πολλὰ πλεονέχεια κακῶς, ἀλλ' ὃ τῷ ψυχῇ γινώσκῃ, Socrates apud Stob. tom. 2. tit. 1. quod Plutarchi nomine exhibet, Anton. Meliss. l. 1. c. 31. Senec. idem ep. 41. Quid est stultius, quam in homine aliena laudare? non faciunt meliorem equum aurei fræni. Et epist. 92. Quod de veste dixi, idem de corpore me existima dicere. Nam hoc quoque natura, ut quandam vestem, animo circumdedit. Velamentum ejus est. quis autem unquam vestimenta æstimavit arcu? nec bonum, nec malum vagina gladium facit. Itaque ut idem epist. 80. Omnium istorum personata felicitas est. contemnes illos, si despoliaveris. Equum empturus, solvi jubet stratum, detrahitis vestimenta venalibus, ne quæ vitia corporis lateant. Hominem involutum æstimas? Mangones quicquid est quod displiceat, aliquo lenocinio abscondunt. itaque eminentibus ornamenta ipsa suspecta sunt. si crux alligatum, si brachium aspiceres, nudum juberet & ipsum tibi corpus ostendi. Vides illum Scythia, Sarmatiae regem, insigni capitis decoratum?

(terra tubera sunt) *τὴν δὲ συνωτρὴν καὶ ἀδιάστατον*
πλάσμα. Theodor. Prodrum. in provident.

Εὐρημα κυρτὸς ἢ σβαστὴ πορφυρεῖ

Ὁ μαρμαρεὺς κύημα φαύλον ὄρεον

Λίθοι τὸ σύμπαν, οἱ χρυσοῦντες λίθοι.

Ὁ λαμπρὸς δικτὸς ἐκ πτάων καὶ ἔδλων.

Ὁ πῶν τε πλίνθων, καὶ λίθων ἐξομύγων.

Γῆς πτάων, γῆς ἔδλων, γῆς πάντες λίθοι.

Τῶν γλῶσσοι πμῶν, καὶ σβῶν, ἢ αἰσθῶν;

Augusti hominis purpura, inventum est canis;

Libido, margarita, vilis ostrei;

Summa est lapillis, quod glabella saka sunt.

Ex calce, lignis, splendida ornatu domus,

Coloque latere, fossilique marmora est.

Calx nata terrā, ligna, lapides terra sunt.

An terram honorans, erubescere haud velis? Suar.

Ἰσοστάθμια ὁ χρυσός, ὁ ἀργυρεῖ f. ὁ χρ. [καὶ] ὁ

ἀργυρεῖ, faces autem sive sedimentum terrae ista vo-

cat, quia inter liquandum subfidit, quod est purif-

simum metalli atque pretiosissimum; quomodo

in vino & urina solet τὸ ἰσοστάθμια, sive ἡ ἰσοστάθμια,

vocabulum Henrici Stephani thesauro adjicien-

dum, cum ex Marco, tum ex Hesychio, apud

quem reperias. Ἰσοστάθμια, πρὸς τὴν, καὶ Σκω-

ελία, ἢ γαυδία, ἐν [τοῖς] χρυσῶν] ἰσοστάθμια. ita enim

locum illum defectum integrandum sentio. Sed &

ex Laert. l. 7. qui in Zenon. ait Stoicos eadem rati-

one dixisse ὑπερβαλὺν πάντων τῶν γλῶσσοι. quan-

quam nec hi soli. nam & Porphy. de abstinent. l.

3. nos ait mundi inferioris ἰσοστάθμια δικτὸν. & 30

Synes. de provident. l. 1. τῶν ἰσοστάθμιων ἢ ὄντων,

mundi inferiora ista appellat. Leucippus item apud

Hermianum in Philos. irrif. τὰ παρμαρῶν καὶ τὰ

ἰσοστάθμια ὄντων καὶ γλῶσσοι καὶ τὰ Θεοδoret. qui

therap. l. 1. pravos improboscque homines ait,

ὑπερβαλὺν πρὸς τὰ παρμαρῶν, καὶ τὰ δικτὸν καὶ

δικτὸν καὶ πρὸς τὰ παρμαρῶν. de Cynico Julian.

de cynism. orat. 2. ἐκείνων τὸ χρυσόν ἢ ἐστὶ χρυσόν,

καὶ ἡ ἰσοστάθμια ἰσοστάθμια, ἢ πρὸς ἀνιστάται πρὸς

αὐτὴν ἐξιστάται, καὶ πρὸς ἀξία αὐτὴν ὁμοσταθμίζει

αὐτὴν πρὸς τὴν ἀξία αὐτὴν γλῶσσοι αὐτὰ διδόν ἀνιστάται

πρὸς τὸ ἀνιστάται πρὸς καὶ τὸ ἰσοστάθμια, ἀνιστάται

καὶ ἀνιστάται ταῦτα καὶ ἀνιστάται ἀνιστάται ἐξιστάται

Quin & ideo potest metalla ista γῆς ἰσοστάθμια

dixisse, quia in infimas terrae partes, quasi demersae

jacent, quomodo ad ima faeces, ac sedimenta sub-

sidunt. unde Senec. ep. 1. In imo pessimum. & epist.

108. gravissimum quodque turbidumque subsidit. Itā

enim de his autor idem ep. 90. aurum & argentum,

quasi male nobis committerentur, natura abscondit

nos in lucem, propter quae pugnaremus, exulimus. Nec

erubescimus summa apud nos haberi, quae fuerant

ima terrarum. vis scire, quā fallus oculos tuos de-

cepit salgor? nihil est istis, quamdiu immersa & in-

voluta ceno suo jacent, fuscant; nihil obscurant. &

de benef. l. 7. c. 10. Laminas utriusque materiae, ad

quas cupiditas nostra caligat, terra, quae quicquid utile futurum nobis erat protulit, istas defodit & mersit: & ut noxiis rebus, ac malo gentium in medium prodituris, toto pondere incubuit. Quod Plinius nat. hist. l. 33. praefat. Hae summa sui parte tribuit, quae profunt. illa nos premunt, illa nos ad inferos agunt, quae occultavit atque demersit. Sed non altè satis, si Seneca credimus, qui mox ibidem. Possum de rerum natura queri, quid aurum argentumque non interius absconderit, quod non majus, quam quod detrahi posset, pondus iniecerit. Idem denique ep. 92. de viro bono: Aurum argentumque illis, in quibus jacuere tenebris dignissima, non ad hunc aestimat splendorem, quod imperitorum verberant oculos: scit erui de caeno, ex quo illa secrevit cupiditas nostra, & effudit. In sacris literis, divitiarum, quae istis cumprimis constant,

טבטב voce composita id est, densum lutum

sive canum dicuntur. Abacuc. c. 2. v. 5. sed &

סודים i. e. faces, sive ἰσοστάθμια, ut Mar-

cus istic, Sophoniae c. 1. v. 12. si Drusio fides:

proverb. class. 1. l. 2. prov. 58. quanquam eò loci,

concretum esse super faces: vel de securitate ac fi-

ducia, cum Piscatore; vel de obstinatione in

malis, cum Junio, è pace tranquillitateque jugi

natà, malim intelligere: ex gemina ferè formu-

la, quae Jeremiae c. 48. v. 11. reperitur.

Τετρία ἢ ἐδὴς vide ad l. 6. § 12.

τὸ πνευματικόν] etiam quae spiritu constant. Xyl.

etiam vita tua, Cal. i. e. anima, quasi πνευματικόν

legerit. τὸ πνευματικόν, est formale, sive quod forma

rationem obtinet: Opponitur enim τῇ ὑποκειμένη

ύλῃ τὸ πνευματικόν, sicut τῇ ὑλικῇ τὸ αἰσθητὸν

l. 4. § 16. & l. 5. § 13. ubi idem planè quod istic

argumentum tractatur; & l. 7. § 29. & l. 8. § 9.

quod l. 12. § 10. ὑλῃ καὶ αἰσθητὸν dixit. & ibid. §

18. αἰσθητὸν καὶ ὑλικόν. πνεύματι verò forma sunt. l.

12. § 30. πνεύματι καὶ ὑποκειμένη.

Ἐκ τέτων οἱ ταῦτα μεταβάλλον] quia nimirum

elementa, ex quibus & spiritus ipse sive a-

nima juxta Stoicos conflatur, in se invicem

transmutantur. vide l. 4. § 21, 46.

§ 37. Ἄλλες τὰ ἀθλίω βίω καὶ γογγυσι] So-

crates apud Stob. tom. 2. tit. 4. τῆς πτωχείας μ-

καὶ πτωχείας οἱ τὸ κλάεν ἰκαίη. Apost. ad Co-

rintb. ep. 1. c. 10. v. 10. Μὴ γογγύετε, καὶ

καὶ πτωχείας αὐτῶν ἐργάζεσθαι] de Israelitis loquitur

in eremo subinde ex occasione quavis mur-

murantibus.

Ἰμῆμισμός] imitationis. Xyl. dissimulationis Cal.

at Suida: Ἰμῆμισμός sunt ἀπαίτια καὶ καλακάμασι.

(apud quem pro μανικῆς, με νικῆς leg.) ex Ari-

stoph. in Equit. ubi Cleon adversario suo;

Οἱ μοι πάλας, οἱ μοι ἰμῆμισμός καὶ περὶ αὐτῶν;

& mox: Ἄλλ' ἔχ' ἰμῆμισμός καὶ περὶ αὐτῶν.---

Et

Et apud eundem in *Vesp.*

Ταῦτα ἰδὼν, ἄπο π μικρὸν ὀπιθῆκισα.
paululum adularius. Verum Marco πθηκίζων
videtur esse *simiarum more*, quæ gestulationibus
variis ludos faciunt, *nugari*. quod Apollodor. in
Adelphi. dixit

— ἐν πθηκίῳ ὄντα δὴν Πίθηκον ἔδ.—
hoc est, inter *nugaces* *nugacem* esse, sive pariter nu-
gas meras agere. habes *supr.* ad l. 9. § 3.

liquidem simia risus sususque solius gratiā in edi-
bus habetur. Plutarch. in *adulat.* ὁρᾷ τὸν πθη-
κόν; ἢ *Νύα* τὴν οἰκίαν φυλάττειν, ὡς ὁ κύων, ἢ δὲ
βασταίνει, ὡς ὁ ἵππος, ἢ δὲ ἀρῶν τὴν γῆν, ὡς ὁ
βόης. ὕβριν ἔν φέρεται βωμολοχῶν, καὶ παλαιὰς ἀνέ-
χεται, ἡλπίσθ' ὄργανον ἐμπιρέων. facere tamen
pro Xylandri versione videri possit Epicteti illud
enchir. c. 35. quod idem toridem ferè verbis ha-
betur & *dissert.* l. 3. c. 15. Ταῦτα πάντα ὀπιθῆ-
κισαίμεθα, ἔρχεται ἐπὶ τὸ ἀθλῆν. ἢ ὃ μὴ, ὡς τὰ
παιδιά, ἀναστροφῆς, ἢ νῦν μὴ παλαιὰς παιζέει,
νῦν ὃ ἀλλήλους, νῦν ὃ μονομάχους, ἢ τα σελπί-
ζεις, ἢ τα τραγῳδοί. ἔπειτα καὶ σὺ νῦν μὴ ἀθλητῆς,
νῦν ὃ μονομάχου, ἢ τα ῥήτωρ, ἢ τα φιλόσοφος,
ἢ τῇ ψυχῇ ἔστιν, ἀλλ' ὡς πῶς πῶς, πῶς δὲ
αἱ, ἢ ὅν ἴδεις, μὴ, καὶ ἄλλο ἔστι ἄλλου σοὶ ὀρέ-
σκει, τὸ σύνθεσις αἱ ἀπερίσκε. verum quid est hoc
vago & desultorio vitæ instituto *nugacius*? vide
l. 4. § 16. Idem l. 2. c. 4. de philosophiam pro-
fesso, sed vitæ inquinatissimæ homuncione: Αρ-
χέδιμον πέντω νόων, μοι γὰρ ἴδι. καὶ ἄπιστος, καὶ ἀπί-
στους πύλινος ἢ πῶς πῶς. πῶς δὲ ἀπέρρε; Dioge-
nes *epist.* 17. cuius initium, an inscriptione, cum in-
terciderit, ita potest restitui. [Ὁ κύων τοῖς ἑλλη-
σι νόμοις οὐκ ὀμώζειν.] ὁ πῶς πῶς ὃ τῶν ὕμνων,
καὶ ἴσως μὴ λέγει. ὅντες γὰρ πῶς ὡς ὁ φέρον ἀνθρώ-
ποι, πῶς ὃ ὑποκρίνεται πῶς πῶς, πῶς πῶς, γε-
νέσκειται ὃ ἔστιν. reliquæ ferè totâ epistolâ πθηκί-
σμων illorum graphicè describit.

Τί τέτυγον χαλόν] ad l. 7. § 1.
Τί σι ἐξίστη] quid terret te? Xyl. ad quid obstu-
pescis? Caf. Malim, quid te percussit? sive de mentis
flata dimonet?

Ἄλλα καὶ πῶς τοῦ διδῆς ἢ δὴ ποτὲ ἀπέσειε καὶ
χρηστέρεος γένυ] Quin & jam erga deos simplicior
& melior es factus. Xyl. quasi ἐγγύς legeretur. at
Lugd. γυῖ. rectè. quem & Caf. securus est, esto
jam tandem erga Deos simplicius ac benignius af-
fectus.

Ἴππον τὸ ἐν τὸν ἔπ] vide ad l. 3. § 7. & l. 6. § 23.
& l. 12. § 35. potest autem hæc clausula fuisse à
prægressis sejuncta; & hoc velle, opera naturæ
iustres breviori spatio an prolixiore, nihil inter-
esse; cum eadem visurus sis.

§ 38. Ἐκτὶ τὸ κακὸν] vide *supr.* § 4. & 20.

§ 39. Ἀπὸ μᾶς πηγῆς νοσέει πάλιν] vide l. 6. § 36.

Ὡς ἐν τὸν σῶμα] vide ad l. 4. § 40.

Ἐπὶ μὲν αἰνέει] vide ad l. 5. § 8.

Τί ἐν ταρῶν; τῷ ἡγεμονικῷ λίγεις, πῶς πῶς,
ἔρδασται, ἄποκείνη, σωμαλαζή, βόσκη;] Quid
ergo perturbaris? menti tuæ dicis, mortuus es, peri-
isti, effectus es, simulas, es in cætu, aleris? Xyl.
illud advertit vocabulum *θελῶσαι*, quod in perio-
cha sequenti infertum sensum facit extensum, i-
stuc esse retrahendum, & est prorsus. sed *πεθελῶσαι*
leg. & me autore, ultimo loco potius collocandum.
At Caf. (qui à præcedentibus, illa τῷ ἡγεμονικῷ
λίγεις &c. divellit, tanquam aliud spectantia) Di-
cis parti illi ratione prædita, mortuus es, corruptio appre-
hendit te? num & hæc excrementa egeris? num pecudum
ritu depascitur? ut nimirum corporis instar morti
obnoxia sit. Ità τὸ θνήσκει vult eā esse corruptelā
affectum, quæ interitum rei corruptæ afferat: quum
de mente aliā ratione τὸ θνήσκει dicatur Marco
supr. § 2. vult legi, ἀποκείνη, βόσκει; (nam τὸ σωμαλα-
ζή rationem nullam habuisse videtur) & novum
istā conficere ἐρωτήματα. vult deniq; τὸ ἀποκείνη il-
lud excernendi significatum habere. D. Boot. autem
aliter ista intertingit. liquidem argumentum su-
perius ad τῷ ἡγεμονικῷ claudit, tanquam si scri-
ptum esset, τί ἐν ταρῶν τῷ ἡγεμονικῷ; Quid
mente tuā conturbaris? indè autumat & ipse no-
yam sequi materiam, cuius verba sic concipienda
sint. Λίγεις, πεθελῶσαι, ἔρδασται, ἄποκείνη, &c. Di-
cis contemplatum, live, in contemplatione versatum te,
verum corruptus es, simulas, pecudum ritu degis, effe-
ctus es. ἄποκείνη certe istic *histrionem* agere mi-
hi significare videtur; eo sensu nimirum quo ex
carmine Petron. Joan. Sarisber. dixit, *polierat.* l.
3. c. 8. totum ferè mundum *histrioniam* exercere, quan-
quam nec spreverim ipse prorsus, quod Caf. subin-
dicat, ut ἀποκείνη in media forma significatum atti-
vo legatur. eò magis quia Marcus ipse l. 6. § 14. τι-
μιον, inquit, ἔστι τὸ συναγαγεῖν, ἔστι τὸ πείρειν
ταῦτα γὰρ ὁμοιον τῷ ἀποκείνῃ τὰ πειράματα τῆς
τεσσάρων. quod autem πεθελῶσαι dicit, Epictetus
foran explicabit, qui de evidentias rerum oppug-
nantibus, ait, *dissert.* l. 1. c. 5. ἐκτίμωται τὸ αἰδῆμον
αὐτὸ, καὶ ἐκπεπικόν, καὶ τὸ λογικὸν ἐκ ἀποτίμω-
ται, ἀλλ' ἀποπῆνεται. Vel Crantor etiam apud
Plut. ad *Apollon.* nam πεθελῶσαι τῷ ἡγεμονικῷ est
idem Marco, quod Crantor πεθελῶσαι τὴν ψυ-
χῆν, in illis; πεθελῶσαι γὰρ ἑκὸς, ἐκτὶ ὡς σῶμα
πείρειται, ἐκταῖ δὲ τὴν ψυχήν. Verum locus insig-
niter depravatus videtur. Nec certi quid statuere
ausim. D. Salmas. de hoc loco per literas consultus,
de *θελῶσαι* huc retrahendo consentit: periodum
totum sic concinnandum censet. Τί ἐν ταρῶν;
καὶ τῷ ἡγεμονικῷ λίγεις, πῶς πῶς, ἔρδασται, ἄπο-
κείνη, σωμαλαζή, βόσκη, θελῶσαι; numquid ἡγε-
μονικῷ tuo dicis; quod mortuum est, quod corruptionem,
quod aliud agit, aliud simulat, quod congregatur, pascat.

& *supra* § 27. *Διόλου συνέτων*. Sic nimirum servi & mancipia fiunt, suntque revera earum rerum, quas tanta cum anxietate requirunt, & quibus *ἡτοιμασμένοι*, ut Marcus noster, l. 5. § 1. Flaccus l. 1. epist. 10.

Imperat aut servit collecta pecunia cuique, Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.

Hoc est quod Seneca ep. 8. ex persona fortunæ munera enixe anxieque aucupantium. Hoc miserrimi fallimur: habere nos putamus; habemur. i. e. putamus res esse in nostra potestate; cum nos potius in illarum potestate sumus; dum illarum servi & quasi mancipia sumus.

Καὶ εἰς τὰ ἔρ' ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν] Aug. de grat. Christ. l. 1. c. 15. Cur petitur, quod ad nostram pertinet potestatem, si Deus non adjuvat voluntatem? & de pecc. merit. & remiss. l. 2. c. 6. Quis optat, quod in potestate sic habet, ut ad faciendum nullo indigeat adiumento? Τῷ γὰρ ὄντι, δ' ὅτι αὐτῷ περὶ ἔχει, αἰετός; ὅτι καὶ μάταια περὶ ἄλλω λαμβάνων. Epictet. l. 1. c. 9.

Οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν] Indè l. 1. § 17. συλλήψεις διόθεν ἡσυχία. Sed disertius paulò Marco Paulus noster ad Rom. c. 8. v. 16. τὸ πνεῦμα συλλαμβάνεται. vicissim auxiliatur; quasi mutuas confert operas. Ità & nos Deo συνεργῶν oportet: Ap. ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 1. & nobis operantibus συνεργῶν Deus. Marc. Evang. c. 16. v. 20. unde & Apost. de se ad Cor. epist. 1. c. 15. v. 10. Περιεποιεῖν αὐτῷ πάντων ἐκπόσας· ἡ γὰρ ὁ ἑγὼ quam non tam ego; vel, non solus ego (quomodo ad Gal. c. 2. v. 20. Ζῶ ἔτι, ἐκίπν' ἔγω, quamquam de loci istius interpunctione ambigi meritò potest) ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, ἡ σοὶ ἐμοί. nec gratia Dei sola, nec ipse solus; sed ipse cum gratia, gratia cum ipso esse cooperata. Fern. de grat. & lib. arb. Ita nec gratia divinæ quam agnoscit, ingratus, nec ope fretus divinæ, extitit otiosus: verum & opis gratiam munimi tribuit, & huic etiam operam suam contribuit. Huc Epicharmi illud;

Τῶν πόνων πωλεῖσιν ἡμῶν πάντα τὰ γὰρ οἱ θεοί. Dii suas labore dotes esse venales volunt. Grot.

Καὶ τ' ἐργαζόμενοι πολὺ οἰλτερόν ἀδυνατούσιν. Τῷ δὲ θεοῖ νεμισίον καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργός.

Ἰπὶ sudantem & clementius aspiciant Dii: Ignavum oderunt pariter superique hominesque.

Hesiod. oper. l. 1. Sed & Æschyl. Pers. *Ἀλλ' ὅπως παύσῃς αὐτοῦ; καὶ ὅς τις σὺ νάπῃσται.*

Quò quis altero properat, illic adjuvat casum Deus. Idemque. Phil. 2. τῷ καμῶντι συνεργῶν θεός.

Habet laborans collaborantem Deum. Et, τῷ δ' αὖ πονῶντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει.

Adeste gaudet, sed laboranti Deus. quod Euripidi tribuit Stob. tom. 2. tit. 29. Et Clem. Strom. l. 6. & post Clementem Theodoretus Clementis compilerator, thes. ap. l. 1. Verum ille ex Eu-

rip. Hippolyto, hic ex Estimano (sive ut Grotius autumat ex Clymene) esse vult: qui & illud Socratis in Minoe eodem refert:

Ὁυκ ἔστι τοῖς μὴ θρῦσι σύμμαχος τύχη. Fortuna non est sociā nil conantibus.

Indè proverbium apud Laconas, τὰν χῶρα ποπ-φύοντα δὲ τὴν τῶν πύλων ἐπιπλεῖν. Plut. in apoph. Lacon. sed & apud alios Græcos, referente Suidā, *Τὴν χῶρα ποπφύοντα τὸν θεὸν καμῶν.*

Et, 'Αυτός π' νῦν θρῶν, ἦτα τὸν θεὸν καλῶν. Deum invocare oportet adnotā manu.

Et, Molire primus ipse, mox Deum invoca. Ἀργεὶς γὰρ ἔδιδε, θεὸς ἔχων ἀνὰ σῶμα βίον δίδωται· ἀν' ἐυλατῆσαι ἀνδρὶ πόνη.

Eurip. Electr. *Expers laboris atque inops nemo potest Rem facere, quamvis sæpe compellet Deos.* Grot.

Synes. denique de provident. 1. καὶ τὸ ποπφύοντα, δὲ ἢν ἔχει καὶ ῥαθυμύνας, ἀλλὰ χρωμύνας οἷς παρ' αὐτῆς ἐχρῶν, πάντα πέντας ἐυδαίμονας εἶναι. ὁ γὰρ ὅτιν ἡ ποπφύοντα καὶ τὴν μητέρα τὴν νεομύνα βρέφους, ἢν δὲ ποπφύοντα ἔχειν, ἀποσπένδοντα τὴν ποπφύοντα καὶ λυπῶντα· ἐκείνῳ γὰρ ἀπλῶς ἔπ' καὶ οἰκοδονεῖ ἀβόηθον· ἀλλὰ κατ' ἐκείνῳ ἥ τις αὐτῇ ἡσασθαι γὰρ αὐτὸ καὶ ὁ πῶς ποπφύοντα, καὶ τὴν κατὰ ἀπορῶν. ταῦτα γὰρ ποπφύοντα ἀνδρῶν οἱ εἶναι καὶ γὰρ ποπφύοντα νομίζον, καὶ ἐκείνῳ ποπφύοντα, ἐυπείθεις τε καὶ ὁ πῶς ποπφύοντα καὶ ἔχ' ἡγήσανται θεὸν τε ἐπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ ἀπορῶν ποπφύοντα. Pulcherrime.

Ὁλως ὅδε ἐπιτρέψον τὰς εὐχάς, καὶ θεοὶ π' ἡμεῖς. Postce deum, inquit, bonam mentem, & videbis quid futurum sit, quod Dominus Christus Luc. c. 11. v. 13. Πῶς μὲλλον δώσιν πνεῦμα ἄγιον πῶς αὐτοῖς αὐτῶν. quanto magis gratiam spiritus eam poscentibus concedet? scil. quod Joan. ep. 1. c. 5. v. 14. Ἐάν π' αὐτοῖς αὐτῶν καὶ τὸ θέλημα αὐτῶν, ἀκούει ἡμεῖς. καὶ ἰάν οἱ θαμνοὶ ἐπ' αὐτοῖς ἡμεῖς, οἱ θαμνοὶ ἐπ' ἐχρῶν τὰ αἰτήματα ἡμεῖς. Epictet. lib. 2. c. 18. *Μεῖνον τάλας· μὴ συναρπαδῆς. μέγας δ' ἀγῶν ὅτι, θεῶν τὸ ἔργον, ὑπὲρ βασιλείας, ὑπὲρ ἐλευθερίας, ὑπὲρ εὐεξίας, ὑπὲρ ἀταραξίας. τὸ θεὸν μέμνησθαι· ἐκείνον ἐπιτελεῖν βουδὸν καὶ παρρησίαν, ὡς καὶ Διόσκουρος ἐν χειμῶνι πλείοντες. Videatur & Menandrianum illud superius paulò exhibitum.*

§ 41. *Τὰ ποπφύοντα ποπφύοντα.* Quæ de rerum natura prius fuerant meditata. Ità se explicat ipse apud Laert. in epist. de quo Marcus istic, Epicurus; καὶ γὰρ ποπφύοντα ἡμῶν διδρασκόμεθα. vide inscat Cas. ποπφύοντα, præstantiora; cum præterita, præcedentia, prægressa, priora, Epicurus veller. *Πῶς ἡ διάνοια*] etiam Epicurus inter decumbendum animi prius potiùs; quàm corporis, spiritus quàm carnis, rationem habet curamq; gerit? quid Chrylippum? quid Christianum facere oportebit? Ità Pſaltes. Ps. 41. v. 4. Io. animæ sanitatem.

ratem primo loco, tum corporis Deum poscit.

Κα[αφε]τ[ε]δ[ε]ξ] Xyl. κα[α]π[α]τ[ε]δ[ε]ξαι legisse videtur. quasi Pindaricum illud voluerit, γυ[μ]ν[ο]ς π[ρ]ο[σ]α[π]λ[ο]ν πάν[τ]ων φάρμακ[ον]. Pyth. 3. idemq; medicum adhibitum omnino negare Epicurum frustra autumat; cum negat duntaxat eo animo adhibitum, ac si magni momenti haberet illud, quod à medico praestaretur. Ego verò existimabam τὸ κα[α]φε[τ]ε[δ]ε[ξ]αι istuc esse munire corpus adversus vim morbi. Somnia nimirum mera comminiscimur nobis, unde & φράγμα pro fasce. μετὰ δὲ φράγμα τ[ε]δ[ε]ξ[αι], l. 4. § 42. non medicis, inquit, prebebam me, ut de me magnos spiritus sumere possint, quasi aliquid opera pretium facturi, in sanitate mihi restituta. Nihil certius. Quod autem Marcus hic κα[α]φρ[υ]τ[ε]δ[ε]ξαι, id in eodem planè argumento ὁρῶν ἐπ[ι]φάνει[α] Epictetus dixit, differt. l. 3. c. 10. π[ο]τὶ ἐν κολακίαις τὸν ἱατρὸν; π[ο]τὶ λέγεις, ἐν δόλῳ, κύριε, καλῶς ἔξω; π[ο]τὶ παρέχεις αὐτῷ ἀφορμὴν τῷ ἐπ[ο]ρεῖν ὁρῶν; hoc est, τὸ κα[α]φρ[υ]τ[ε]δ[ε]ξαι. de eisdem sensu diverso Marco, τὰς ὁρῶνς ὑπὲρ τῆς ἀρρώστου συπαῖσαι dixit l. 4. § 42. Certe ὁρῶν & κα[α]φρ[υ]τ[ε]δ[ε]ξαι conjunxit & pro eodem usurpavit Epictetus l. 3. c. 26. ad l. 10. § 19. representandus. κα[α]φρ[υ]τ[ε]δ[ε]ξαι optimè exprimit quod Hebræi dicunt וָאֵרָוּחַ i. e. inquit Jairus ad Judic. cap. 7. vers. 2. וָאֵרָוּחַ וָאֵרָוּחַ; to vaunt.

Ἄλλ' ὁ βί[ο]ς ἤρετο εὖ & καλῶς] M. Casaub. ἡρέετο, legisse videtur. D. Boor. (cui accedo) ἤρετο mavult. Senec. ep. 92. Epicurus, cum illum hinc wine difficultas torqueret, hinc insanabilis exulcerati dolor ventris, beatissimum, inquit, hunc & ultimum diem ago. quod idem & ep. 66. tangit. Epicuri verba ipsa habes ex epist. ad Idomeneum apud Laërt. l. 10. πῶς μακάριον ὄντες & ἅμα πλάττοντες ἡμέραν τὴν βίῃ ἐγχερούμεν ὑμῖν ταυτὶ σφαγνύειν τε παρηκολοθῆναι, & δυσπεντεῖν τε πᾶσι. ἑσπέρου ἐκ ἀπολείπειν] α τὸ ἐν ἑαυτοῖς μεγέθυς ἀντιπαρετίττειν ὅ τῆς π[ο]τὶ τὸ χ[ρ]η[σ]τ[ὸ]ν ψυχῇ χαίρειν, ἐπὶ τῇ ὅτ[τι] χρονοῦν ἡμῶν διαλογισμῶν μνήμη. Eam Cicero, qui ad Hermachum scriptam asserit, sic vertit, Tiscul. l. 3. cum ageremus vitæ beatum, & eundem supremum diem, scribebamus hæc. tanti autem morbi aderant vesica & viscerum, ut nihil aliorum magnitudinem posset accedere. compensabatur tamen cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam memoriā rationum inventorumque nostrorum. Meminit & Epictetus differt. l. 2. c. 23.

Ταῦτα] Leg. ταῦτα. ταῦτα ἐκείνη, eadem quæ illa. quod non advertens Xyl. sententiam mutilavit.

Μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας ἐν δὲ δὴ ποτε τὰς σεσηπῆσι] Quod de Theoderico Gotho aleam tractante, Sidon. l. 1. ep. 2. In bonis jactibus tacet, in malis videt, in neutris irascitur, in utrisque philosophatur.

Μήτε π[ο]τὶ δὴ ποτε & φυσολόγῳ συμφυεῖν] ac Epicurum suprà aiebat dixisse, ὅτι τὰ σεσηπῆσι φυσολογῶν διετίλει. & l. 10. § 30. monet Marcus ipse, φυσολόγῳ δὲ π[ο]τὶ ἐν τῷ βίῳ. itaq; illud & φυσολόγῳ Xyl. prorsus omisit. Verum potuit ibi speculationes naturales designasse, quæ ad rem præsentem mentemq; firmandam faciebant, istuc vanas, futiles, curiosas, inutiles, notare, quæ ad mores formandos nihil conducere. Suspicio tamen haud prorsus spernenda forsàn fuerit, scripsisse Marcum & μὴ φυσολόγῳ, vel & ἀφυσολόγῳ, & rerum naturæ imperito. vide l. 10. § 9. μὴ συμφυεῖν autem dixit, quomodo συνεπηρεῖν l. 7. § 43.

Πρὸς μόνῳ τῷ νῦν σεσωπῆσθαι] Vult nos, quod vulgò dicitur, hoc agere. Flaccus in art. Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici.

Ità Marcus, ut jam nunc facias, jam nunc fieri debentia. vide ad l. 6. § 2. & suprà § 6, 29. & l. 10. § 1.

§ 42. Ὁ δὲ δύναται] itaque ἐν τῷ κόσμῳ ὅτι εἰ δὲν σεσωπῆσθαι, ut Apost. ad Cor. ep. 1. c. 5. v. 10. ἐν τῷ κόσμῳ emigrare nos oportet. si ejusmodi vitare velimus homines, quales in mundo non possunt non esse frequentes. Verum necessitatem illam, quam somniabant Stoici, quasi citra malum bonum nē consistere quidem posset, Christiani neutiquam agnoscimus. vide ad l. 6. § 41. & l. 8. § 15.

Οὐς ἀνάγκη ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι] Tertull. adv. Prax. c. 10. Oportebit enim & mil'cos esse & hereticos. Allusit ad illud Apostoli, ad Cor. ep. 1. c. 11. v. 19. Δὲ γὰρ & αἱρέσεις εἶναι] sed & D. Christus, Matt. cap. 18. v. 7. ἀνάγκη γὰρ εἶναι ἐλθὲν τὸ σκάνδαλον.

Τίνα ἔδωκεν ἡ φύσις ἀρετῇ σὺν τῷ] Vide suprà § 11. Epictet. enchir. c. 9. ἐφ' ἑκάστῃ τῇ σεσωπῆσθαι, μέμνηται ἐπιστρώων ἐπὶ σταυρῶν τῶν, τίνα δύναμιν ἔχεις σὺν τῷ χρονοῦ ἑαυτοῦ καλὸν εἶναι ἢ καλῶν, εὐρήσεις δύναμιν σὺν ταῦτα ἐγχερούμεν. εἰάν πῶς σεσεπῆσθαι, εὐρήσεις καρπεῖαν. ὡς λοιδορεῖς, εὐρήσεις ἀντιζητῆσαν, & ὡς ἐδιδόμῳν σι, & συναρπάσαν αἱ γαστράς.

Πρὸς μὲν τὸν ἀγνώμονα πῶς ἀφότη] Ità Apost. ad Titum c. 3. v. 1. πᾶσαν ἐνδοκρυψάν ἀφότησιν σὺν πᾶσι. & quia obijci poterat, multos esse ἀγνώμονας & ἀνοήτους, mox subijcit, v. 3. Ἡμεῖς περὶ & ἡμεῖς ἀνοήτοι, ἀπειθοῖς, παρὰ μῶν, &c.

Μεταδιδόσκειν τὸν πᾶσι μὲν] quod Jacob. Apost. ep. c. 5. v. 19. τὸν ἀπὸ τῆς ἀληθείας παρὰ δὲ τῇ

—quis enim virtutem amplectitur ipsam

Præmia si tollas?—

Sed pergit Seneca.

Quid est autem turpius, quàm aliquem computare quàm vir bonus sit? cum virtus nec lucro invitetur, nec abstineatur damno; adeoque neminem spe ac pollicitatione corrumpi, ut contra se impendere jubeat, ac sapius in ultro-tributis sit. Quid consequor, inquit, si hoc fortiter, si hoc gratè fecero? quod feceris. nihil tibi extrà promittitur: si quid fortè obtulerit, inter accessiones numerabis. rerum honestarum pretium in ipsis est. Idem de benef. l. 4. c. 1. ad quæ Ipsf. factum ipsum facili merces. Idem epist. 113. Sacra res est justitia, alienum bonum spectans; nihil ex se petens, nisi usum sui. me justum esse gratis oportet. parum est. me in hanc pulcherrimam virtutem ultro etiam impendere juver. non est quòd spesces, quod sit justè rei præmium majus, quàm justum esse. Sed &, de clem. l. 1. c. 1. Rectè factorum verus fructus, fecisse. nec ullum virtutum pretium dignum illis extrà ipsas est. Et de vit. beat. c. 9. Interrogas, quid petam ex virtute? ipsam: nihil enim est melius; ipsa pretium sui est. Silius bell. Pun. l. 13.

Ipsa quidem virtus sibi met pulcerrima merces.

& brevius adhuc Claudian: *de Mallii coff.*

Ipsa quidem virtus pretium sibi--.

& Tragicus nescio quis latius, apud Clem. *strom.*
lib. 4.

⁴ὅς ἔτι καὶ ἀρετῇ τῇ ἐν ἀνθρώποις μόνῃ

Ὁὐκ ἐκ θυραίων τὰ πύχιστα λαμβάνει·

Ἄυτὴ δ' ἐαυτὴν ἀθάνατον καὶ πόρων ἔχει.

Hoc in tot una rebus humanis habet

Virtus, quod extra præmium non accipit ;

Dignum laboris ipsa, sed pretium sui est. Grot.

Epictet. l. 3. c. 24. Τὸ ἐν ὁρᾷ αὐτῶν τὸ περὶ-
 ξα ἡλῶδες; τὸ περὶ ξα. Ξαυθλον οὐκ ἐστίν; σὺ δὲ ἡ-
 γῆς; Ξαυθλον ἀνδρὶ ἀγαθῷ μὴ ἔστιν τὸ ἡλῶδες καὶ δίκαιον
 περὶ τήν; vide l. 1. § 16. Spectat huc plane illud
 Pauli Apoft. ad Philip. c. 1. v. 21. Ἐμοὶ γὰρ τὸ
 ζῆν Χριστός, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κίερος ὅτι quo in loco
 (præfiscini dictum sit) solus interpretum reve-
 rendus D. Aircæus noster Apostoli mentem affe-
 ctus videtur. Parum, inquit, pensi habeo, quid de me
 fiat, modò si veitā si ve morte meā Christo bonus ullus
 accrescat. mihiiquidem, cum in vita, tum et in mor-
 te, quaestus est Christus, hoc est, quaestus omnis, si ve
 meritis omnis, quem ego mihi velvivendo vel mori-
 uendo propono expectōq; Christus est; si ve is est,
 ut Christo deferriam. vide l. 8. § 2. Malè autem

hic Annot. Lugd. qui $\alpha\lambda\lambda\eta\lambda\iota\kappa\omega\varsigma$ διδόναι expo-
nit, ita dare, ut in accipiente desinat. pejùs quòd α -
 $\tau\alpha\lambda\lambda\eta\lambda\iota\kappa\omega\varsigma$, rescribi postulat. pessimè quòd hoc ita
fumi vult, ut significet, *seipsum prestando*: quod est
Marci menti ex diametro adversum.

Τὸ τε μὴδὲν [ἡμῖν] θαυμαζέσθαι ὅτι ἐν τοῖς Ἀδ-
 ρεῖς, (inquit Plut. de amore proles) τί.

မြတ်ဗုဒ္ဓ နှင့် ခံဒိဗ္ဗဝံဏ္ဏာရ ရာဇာ ခံဒိဗ္ဗဝံဏ္ဏာရ

Ergò hominem homo mercede quisquam diligit

○ Magna scil. laus est, si homo mansuetus homi-

Senec. epist. 95. Cicero de legib. l. 1. Id enim ipsum injustissimum est, iustitie mercedem querere. & ibid. Qui non ipso bonesto movemur, ut boni viri sumus, sed utilitate aliquâ atque fructu, calidè sumus, non boni. Et mox: Quid liberalitas? gratuita est an mercenaria? si sine præmio benigna est, gratuita: si cum mercede, conducta: nec est dubium, quin is qui liberalis benignusque dicitur, officium, non fructum sequatur. Ergo item iustitia nihil expedit præmi, nihil pretii. per se igitur expetit. Eademque omnium virtutum causa atque sententia est. Idem academ. l. 4. charitas, amicitia, iustitia, reliqua virtus est nulla potest, nisi erit gratuita: nam quæ mercede aliquâ ad officium impellitur. ea non est virtus, sed fallax imitatio simulatioque virtutis. Ἀμαρτὴν γὰρ ἡ ἀρετὴ ἵνα ὑπάρτῃ μόνον, οὗτος τὸ καλὸν μόνον βλέπει. Gregor. Naz. ad Episc. 150.

Ως ἐν τοῖς ὁμοῖς] vide ad l. 2. § 1. de corporis
membris, Ambros. hexam. l. 6. § 9. Videas suo sin-
gula gratuito stipendio militare.

[Ἀπὸ τοῦ ἴδιον] Insignis Annotatorem Lugd.
 non emendandi, sed in deterius demutandi pruri-
 tus tenuit, qui proverbii planè immemor, καὶ ἐν
 καὶ ἐν τοῖς ἰσχυροῖς, etiam καὶ ἐν καὶ ἐν τοῖς
 passim sollicitat, nec sollicitat tantum, sed sedibus
 suis pellit prorsus. Is hoc loco, *Lego*, inquit, ἐκ
 ἴδιον. qui idem tamen libro 11. ἀπὸ τοῦ προῖον
 positum vult. Locus est, l. 11. § 1. ἐὰν ἀπὸ τοῦ
 ἐκ, sed & l. 4. § 49. ἢ φρίσις ἢ τὸ ἀνδραγαθὸν ἀπὸ τοῦ
 c. 11. ad quem locum quæ adnotavimus si consule-
 rare libuerit, Marci sensui mutatione istâ nervos
 plurimum accisos faciliè deprehendes. nam num-
 erum mutari, ubi neutra sunt nomina, docere
 poterant eum & sub Orbilii ferula adhuc agentes.
 Consultius fecisset si pro ἀνδραγαθὸν legisset φρίσις. neque
 enim relativum illud ad ταῦτα, h. e. membra ope-
 rantium, sed ad τὸ ἐν, sive opus; ad quod condi-
 ta sunt, respicit.

σίας καὶ ὧν, καὶ περιμένειν βίον, ὥστε ἐν πατήρῃ
μεῖδα, ἥ τις περιμενέμεν ἡγοῖτο καὶ ἡμᾶς, ἵνα
ἀνελθώμεθα. ὅς αὖτε ἐν τῷ πνεύματι ζῶντα καὶ
ὑπαρμένους πυλὸν ὅ τοιούτος καταλάσσει ἔσται,
συμπέτης ὧν ἀποσπᾶται, καὶ τὰ πλείονα τὸ συμπα-
σιον ἀπὸ γῆρας, πρὶν ἐφ' ἑαυτὸν παρῶσαν ἀνε-
λθῆναι, πλὴν τῶν μὴ πυλὸν διδόντων, καὶ
πρὸς τὴν καλῶς πωδῶν δίκην, τῆς περιμενέμε-
νης μελῆδος, καὶ εἰς τὸν πλησίον ἐλθόντος, αὐτὸς ἐξ-
έρχεται.

[Πάσης τῆς παρὰ πᾶσι] Vide l. 3. § 4. & lib.
4. § 23. Clem. Alex. Strom. l. 7. ὅς ὁ πρὸς, ὁ πα-
πισμὸς ἀείρει διὰ τὸ κατὰ τὸν κόσμον ἀ-
μελεῖν, πᾶσι συνέχεται πᾶσι συμβαίνει.

[Πάντα σὺ πάρεσσι] Apoll. ad Cor. ep. 2. c. 6.
v. 10. ὡς μὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
quia ut Marc. leg. spirit. § 2. Ὁ Χριστὸς τα πάντα
τὰ πνεύματα γίνεσθαι. quod Pyladi Orestes Euripi-
deus,

— πάντα ὅς τὰς ἑξ ὅς μοι.

[Πάντα σὺ ἔχεις] Vide l. 4. § 39. Apoll. ad
Rom. c. 8. v. 28. πάντα σωζοῦντες εἰς ἀγαθόν Ju-
lian. orat. 8.

Οὐδὲν μέλει μοι ταῦτα καὶ καλὰ ἔχει. ubi pro
καὶ malum ὅς quae in compendiosa scriptura fa-
cile commutatur.

[Παρά τῷ θεῷ πάρεσσι] Vide ad lib. 3. § 11.

[Ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πλείους ζωῆς] Mundi scilicet. five
Dei. Vide lib. 4. § 40. & lib. 5. § 8. Laert. Ze-
non. l. 7. Θεὸν ὅς ἐν ζωῇ ἀθάνατον, λογικόν,
τίμιον, γεννῶν, ἐν εὐδαιμονίᾳ, καὶ παντὶ ἀνεπι-
δικτον, περιουσιὸν κόσμου καὶ ἑνὶ κόσμῳ.

[Γεννῶντος πάντα] Vide l. 4. § 23.

[Καὶ ζωῆς] Vide lib. 12. § 30. De Chri-
stianis idem Justin. epist. ad Diognet. ὅς ὁ θεὸς ἐν
σώματι φέρει τὸ εἶναι ἐν κόσμῳ χριστιανῶν ἑσπε-
ρῶν πάντων τῶν σώματων μελῶν ἡ ψυχῆ, καὶ χρι-
στιανῶν καὶ τῶν κόσμων πόλεως. οἰκίᾳ μὲν ἐν τῷ σώ-
ματι ψυχῆ, ἐκ ἑστῆς ἐν τῷ σώματι. καὶ χριστιανῶν
ἐν κόσμῳ οἰκίσαν. ὡς εἰς ὅς ἐν τῷ κόσμῳ ἀρετῶν
ἡ ψυχῆ ἐν ὁρετῶν περιεσφῶνται τῷ σώματι καὶ χρι-
στιανῶν γινώσκονται μὲν ὡς (leg. divisum μὲν ὄντες)
ἐν τῷ κόσμῳ, ἀρετῶν ὅς αὐτῶν ἡ διουσίαν μὲν
ἐγκλείουσι μὲν ἡ ψυχῆ τῷ σώματι, σωζοῦντες ὅς αὐ-
τὸ τὸ σώμα. καὶ χριστιανῶν κατέχονται μὲν ὡς ἐν φε-
ρετῇ τῷ κόσμῳ, αὐτοὶ ὅς ζωῆς καὶ τὸν κόσμον. vide
reliqua: sunt enim elegantia.

[Διδομένης αἰς χριστιανῶν] Vide lib. 4. § 21.
& l. 7. § 23, 25.

[Ὁς ἵς τῆς καὶ ἀνθρώποις συμπολιτεύεται] Ita
mundus, ex Stoicorum sententia θεῶν καὶ ἀνθρώ-
πων αὐτοῦ κοινὸν σωματοποιήσαντος καὶ δίκης καὶ ἀρετῆς
ἀπολαύσεως καὶ μακαρίας. Deo conditus, di-
citur. P. ut. de commun. notis. c. 13. & Cicer. de
nat. Deorum l. 2. Mundum esse censent quasi com-
munem urbem et civitatem hominum & Deorum.

& Senec. ad Marc. c. 18. urbem diis hominibusque
communem. Diodorus à Scalig. ad Manil. lib. 5.
adductus. ὁ κόσμος ὅς σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀν-
θρώπων ὡς ἐν πᾶσι λόγοις, πόλεις ὅς ἐν ἀρχαῖς καὶ
ἀρχομένων. Verum clarissime Cicer. de leg. l.
1. Quid est, non dicam, in homine, sed in omni ca-
lo, atque terrâ, ratione divinius? quae cum adolescit
atque perfecta est, nominatur ritè Sapientia. Est igitur,
quoniam nihil est ratione melius, eaque & in ho-

mine & in Deo, prima homini cum Deo rationis so-
cietas. inter quos autem ratio, inter eosdem recta ra-
tio communis est. quae cum sit lex, lege quoque conso-
ciati homines cum Diis putandi sumus. inter quos
porro est communio legis, inter eos communio juris
est. quibus autem haec sunt inter eos communia, &
civitatis ejusdem habendi sunt. unde etiam univer-
sus hic mundus una civitas communis deorum atque
hominum existimanda est. Vide Chrysipp. de finib.
ad l. 2. § 16.

[Ὅσοις συμπολιτεύεται] De Christianis Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20. ἡμεῖς καὶ πολίται ἐν ἑσπε-
ροῖς. Et Justin. ad Diognet. ἐπὶ γῆς διατείσκοντες
ἀλλ' ἐν ἑσπερῶν πολιτεύονται. & ibid. τίς θεὸς
πυλὸν ἐπὶ γῆς, ἐπὶ θεοῦ ἐν ἑσπερῶν πολιτεύ-
ται. quo loco Sylburg. mavult, ἐπὶ θεοῦ ἐν ἀνθρώ-
ποις πολιτεύεται at quid si legamus, ἐπὶ πυλὸν
ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων, ἐν ἑσπερῶν πολιτεύεται; alii
viderint. Clemens Alex. in protrept. Ὁ πᾶς ἀρετῆς
καὶ μακαρίας ταύτης διδασκῶν, (pietatem ac reli-
gionem veram vult) ὅς ἡ ἀνθρώποις συμπολιτεύ-
εται θεός. Qui & padag. lib. 2. c. 10. Joannem
Baptistam ait in eremo καὶ γαλιλαίᾳ τῷ θεῷ συμ-
πολιτεύεται. vide l. 5. § 27. συνέχεται θεοῖς.

[Ὅς μήτε μέμμεται πὺ αὐτοῖς] quod Epictet.
l. 2. c. 19. ὁμογενήσαντι τῷ θεῷ καὶ μηκαί, μήτε
θεῶν, μήτε ἀνθρώπων μέμμεται. vide lib. 12. §
12, 24.

[Μήτε καταγινώσκειται ὑπὸ αὐτῷ] hoc est quod
Apoll. ad Rom. c. 14. v. 18. εὐαρίστος τῷ θεῷ, καὶ
δουλοῦμαι τοῖς ἀνθρώποις.

[§ 2. Τίς σε ἡ φύσις ἐπιζητεῖ, ὡς ὑπὸ φύσιν
μοῖον διοικεῖται] Observa quid natura tua requirat,
quippe qui tantum à natura gubernaris. Xyl. nec ab-
icedit multum Caf. ego malim, quatenus gubernatur
à natura mera. i. e. anima vegetativa, quam
φύσιν meram appellat saepius Marcus. hoc est qua-
tenus nec sepius, ut bruta animalia, nec ratione,
ut homo, ducitur. Sc. inf. § 33. ὅσα ὑπὸ φύσιν ἡ
φύσις ἀλτὶν διοικεῖται. De Stoicis Galenus lib.
quo animam differt corporis crasim sequi c. 4. πῶς
μά πὺ φύσιν ἐν βύλινται, καὶ αὐτῇ καὶ πῶς
φύσιν ὅς ὑπερῶνται μὲν καὶ φύσιν ὅς ἐν πᾶσι
ὡς ἐπερῶνται καὶ ὑπερῶνται τὸ τὸ φύσιν ὅς ἡ
τῶν ὅλῃ μὲν πᾶσι οἰκία τὸ φύσιν ὅς τὸ πνεῦμα, τὸ
δὲ ὅλῃς αἰσῶς. Haec ergo Marci mens genuina.
permittite tibi, inquit, & admittite in te ea quae na-
tura

tura tua poscere videtur, quæ est vegetatiua facultate prædita; nisi, si id tibi quæ animal, id est, vitæ tue sensitiua, aduersari videbitur. tum quod natura tua, quæ es animal, expetere visâ fuerit, nisi id tibi quæ es homo, & virtuti rationali, minus consentaneum extiterit. Itâ nihil vult admitti, quod natura hominis, aut quæ vitam meram cum stirpibus, aut quæ sensum cum animantibus communem habet, si rationi rectæ, cujus imprimis ratio habenda est, repugnauerit: vide l. 12. § 3. Marco Seneca lucem fânerabit epist. 92. Quid ergo, inquit, si virtutem nihil impeditura sit bona valetudo, & quies, & dolorem vacatio, non petes illa? quidni petam? non quia bona sunt; sed quia secundum naturam sunt, & quia bona à me iudicio sumuntur. Et luculentior adhuc Aristoteles, ethic. ad Eudem. l. 7. c. 15. Δὴ σὺς τὸ ἄρρον ζῆν, καὶ σὺς τὴν πλὴν ἐνέργειαν τὴν οὐ ἀρροντος? ὅς δ' ἔλεον σὺς λαοῦτε. ἐπὶ δ' καὶ ἀνθρώπος φύσει σωφρονικὸν ἐξ ἀρροντος καὶ ἀρροντος, καὶ ἔσονται οἱ τοῖς σὺς τὴν ἐλευθερίαν ἀρροντος. Et mox. Ἐἰ τις ἐν ἀρετῇ καὶ κτήσιν οὐκ εὖ διακρίνει ποιήσει τὴν οὐ θεοῦ μάλα διακρίσει, ὁ σὺμαλτος, ἡ χρημάτων, ἡ εἰλων, ἡ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, αὐτὴ ἀρετή, καὶ ἔσται ὁ σὺς κάλλιστος. ὁ τις, ἡ δὲ ἐνδεῖαν, ἡ δὲ ὑπερβολὴν καλῶν τὸν θεὸν διακρίνει καὶ διακρίνει, αὐτὴ δ' ἐλευθερία.

Μὴ δὲν σφαιραζέει. Nihil ages supervacaneum. Xyl. at verba monentis sunt, non promittentis. itaque Cas. rebus otiosis ne facessas negotium tibi. Malim simpliciter, nihil satage, vel, nihil satage-
ris; de re nulla ulterius sollicitus sis.

§ 3. Φαρίση γὰρ σὺ ἐπαγαλῶσαι. Vide ad l. 7. § 33, 64. & l. 8. § 46.

Ἐπὶ τῇ ὑπολήψει ὅτι τῇ σῇ φορητὴν ποιῆσαι. Senec. epist. 78. Levem illum, dum putas, facies.

Τὸ συμπεριέν. quid enim valetudinis & sanitatis causâ non sustineas? vide ad l. 5. § 8.

Ἡ τῶν ἐκείνων ὁφείλει causâ quid non debeas? vide Apostolum ad Roman. cap. 8. vers. 35, 36. ad Hebr. cap. 11. vers. 35, 36, 37. ad Paul. c. 1. v. 20, 21. & c. 2. v. 17. Lucam 4. c. 20. v. 34, 24. & c. 21. v. 13. vide & lib. 3. § 6.

§ 4. Σαυτὴν αἰπαῖς, ἡ μὴ στυγνὴ. Te (inquit) accusa, qui succenseas alteri ob illud, quod corrigere in ipso non vales: vult etiam nec te accusaveris, quod corrigere nequeas; sed feras quod corrigere non potes. Potest tamen aliter intelligi. Tuam agnosce imbecillitatem, qui non potueris erroris illum convincere, quanquam nec hoc quidem vitio tibi vertendum fuerit. curam enim exegeris, non negationem; ut scire Bern. ad Eugen. de consider. l. 4. Cautè itaque Epictet. l. 3. c. 24. Ἐγὼ τὸ μὴ εἶναι παῖδα ἐξ ἀπαιτίας. ἐπ' ἐμοὶ γὰρ ὅτι. τί σ' ἀλλότριον περὶ στυγνῶν καὶ δυνάμεων? ἐξ ἀπαιτίας δὲ περὶ στυγνῶν. qui etiam in eadem cum Marco

sententiam. l. 2. c. 24. Δὴ ζῶν μὴ λυγρὸν, καὶ ἀποστήσεται. ἀντὶς μὴ δεικνύς, αὐτὸς αὐτὸν μάλλον ἐξέλεον, ἢ τὸ μὴ περὶ στυγνῶν. Et lib. eod. c. 12. Δὴ ζῶν αὐτὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὁ φεῖσι πᾶσι ἀπολαύσει. μὴ γὰρ δ' ἀντὶς μὴ δεικνύς, μὴ ἐκείνους καὶ ἀγάλα, ἀλλὰ μάλλον αὐτὸς τῆς ἀδυναμίας τῆς σαυτῶ. Eundem vide & l. 4. c. 5. hoc idem differentem. vide ad l. 8. § 59. & l. 9. § 11, 42.

§ 5. Ἐξ αἰώνων. itâ l. 5. § 8. ἐν προορῶντων αἰώνων. vide lib. 4. § 26. & lib. 8. § 20, 23.

Προσποικνύει. vide ad l. 7. § 31. Apostol. apud Luc. Act. c. 4. v. 28. Ὅσα ἡ βασιλεὺς σφαιραζέει. Et Petr. ibid. c. 2. v. 23. Τὸ σφαιραζέει βασιλῆα καὶ σφαιραζέει τὸν θεόν. Et Jacob. ib. c. 15. v. 17. Κύριε. ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα, ὁ γινώσκων ἀπ' αἰώνων αὐτῶν. Sive, ut alii codices exhibent; Γινώσκων ἀπ' αἰώνων ὅτι τὸν θεόν πάντα ἐργάζεται. Gregor. in Job. l. 12. c. 1. Nulla, quæ in hoc mundo hominibus frant, absque omnipotentis Dei consilio occulto veniunt; nam cuncta Deus seculorum præsciens, ante secula decrevit, qualiter per secula disponantur.

Ἡ ἐπιποικνύει αἰώνων. i. e. Series implexa causarum: ut Senec. de benef. l. 4. c. 7. siue immutabilis causarum coherentium series, ut ad Hebr. c. 8. Idem de provident. c. 5. Causa pendet ex causa; privata ac publica longas ordo rerum trahit. sed & Cicero de divin. l. 1. Ἐμπεριμάχων. i. e. fatum definit ordinem seriemque causarum, cum causa cause nexa rem ex se gignit. Et latius adhuc de Nat. Deor. lib. 1. fatalem quandam necessitatem, quæ quicquid accidit, id ex æterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicatur. Idemque eodem respiciens de Fato: Nisi ex æternitate causa causam ferens hoc erit effectura. ut sit quasi ὁρμός τις αἰώνων sic dicta. Nec consultè satis H. Stephanus, cum in Lexic. Ciceron. aliam esse Græcè, aliam Latinè vocis notationem affirmat. sero enim Latinum, unde series & serum est, omnino ἑρῶ Græcum. vide ad l. 7. § 9, 49, 75. Trahit autem huc If. Casaub. Persii illud, sat. 3. v. 66.

Discite, o miseri, & causas cognoscite rerum: i. e. causas eorum, inquit, quæ homini eveniunt; quæ Stoici referebant ad legem factorum. quibus & Marci ista subjicit.

Συνέλαβε. Vide l. 3. § 11. & l. 4. § 26. § 6. Ἐἰ ἀπαιτίας, ὅτι φύσις. Malim φύσις. ut l. 11. § 18. Ἐμὲ ἀπαιτίας, φύσις ἡ τὰ ὅλα διοικῶσα. at Xyl. φύσις legisse videtur. Sive naturâ constat mundus.

Μέρος ἐμὸν τῶν ὅλων. vide ad l. 2. § 3. & Casaub. ad Pers. sat. 3. v. 73.

Οὐδὲν βλαβερόν τῷ μέρει. vide l. 5. § 22. & l. 6. § 45. Τὸ αὐτὸ συμπεριέν τῷ μέρει καὶ τῷ ὅλῳ. Aristot. polit. l. 1. c. 4. Siquidem in toto pars est.

est. itaque Persarum regi Agesilai amicitiam ambienti, respondit is, Ὅτι ἐ δωαπὸν φίλον αὐτὸν Ἀγνηπλάν ἰδὲ ἰδὲ δὲ ἐπὶ Λακεδαιμονίοις κοινὰ φίλοι, δῶλον ὅτι αὐτὸς ἔσται ἐπὶ ἀπασὶν καὶ ἐκείνων ἀειδμενός. *Ælian. l. 10. c. 20.* Quin &, ut *Plato Charm. τὰ δὲ καὶ καλῶς ἐχούσι*, ἀδωαπὸν ἐστὶ τὸ μέγιστον εὖ ἔχειν. Potest quod inutile reipub. sit id cuiquam utile esse? *Cicer. offic. l. 3.* Qui & *ibid.* Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem sit utilitas universisquæ & universorum; quam si ad se quisque rapiat, dissolvetur omnis humana consociatio.

Τὴς δὲ τῆς κόσμου περιουσίας] Insuper accepit, i. e. insuper habeat, insitum atque innatum habeat. accepisse, pro habere. Sic *Joan. Apoc. c. 11. v. 17.* de Deo; ἡλικίας δωάμεν μεγάλης, potentiam magnam accepisti, i. e. habes, exerces, exeris. Sic. *Psalm. 24. v. 4.* Græc. ἐκ ἐλαβεν ἐπὶ ματαιότητι ψυχῆς αὐτοῦ. *Vulgar. Non accepit in vanum animam suam.* i. e. non vanè habet. *Hebr. ad vanitatem non effert.* ut *Junius i. e. vanitati non ad-*

Τὸ μὴ εἶναι ἀποδοῦν ἐξωθεν αἰτίας ἀναγκάζει] Probat hinc, nihil in mundo admitti, quod universo sive primæ causæ damnosum sit. Hoc enim naturæ cuiusque esse commune, ut nihil in se habeat, quod non conducatur sibi; quod damnosum sit, multo minus: primam autem causam à nulla alia cogi posse, nec omnino igitur istiusmodi aliquid admitturam; quia nec à se habeat, nec aliunde admittat. *vide l. 5. § 35. & l. 8. § 56.*

Οὐδὲν ἀποδοῦν ἀκοινωγήτην] *Vide ad l. 2. § 2. & l. 9. § 22.*

Συγχέτομαι ἢ ὁμογενῶν] Non animadvertunt interpretes usum vocabuli huius apud *Marcum nostrum.* itaque alter clausulam hanc prorsus omisit, alter de deliberationibus interpretatus est. at *εὐχέσθαι* *Marco est rationem habere.* *Vide ad l. 1. § 9.*

Εὐχέσθαι] *Vide l. 2. § 5. & l. 5. § 34.*

Πολίτη βίον] *Vide l. 5. § 22. & l. 2. § 16.*

§ 7. Σημαντικῶς τῷ ὁμογενεῖ] alterationem potius esse vult, quam corruptionem vulgariter dicimus. rationem petas licet ex *l. 5. § 13. & l. 8. § 18. & l. 9. § 34.* Idem planè *Hippocrates de diaeta l. 1.* Ἀπολλύται μὲν ἐν ἀπάντων ῥημάτων, ἐν ᾧ γίνεται ὅτι μὴ περιεῖν ἢ συμμιζόμενα ἢ ἀνθρώπων τὸ μὲν ἔξ ἑαυτοῦ εἰς ὅς αὐξάνειν ῥηθῆναι τὸ δὲ ἐκ τῶ φάσθαι ἐς ἄλλω μειωθῆναι ἀπολλέσθαι. sed & ἐ πρίσκις philosophis haud paucis visum, τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν, ἀλλοίωσιν ἴδ., monet *Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 1.* αἰ δὲ γὰρ μέν τὸ ἀκαίωτον πάντῳ καὶ ἐν. τὸ δὲ τοιούτων ἀλλοιῶνται φανερὸν ἔστι γὰρ ἀλλοίωσις, ὅταν ἀκαίωτον τὸ ἀκαίωτον, αἰσθητὸν ὄντος, μεταβάλλῃ ἐν τῷ αὐτῷ πᾶσι. *Ibid. c. 4.* Itaque *Casaub. ad*

Baronii annal. appar. exere. 1. § 10. Fuit opinio vetustissimorum Græcorum, nihil è rebus creatis perire, sed mutari duntaxat. mortem inane esse nomen sine re: nam revera mutationem esse, quam vulgus dicit mortem: quippe nihil creatum interire, sed formam aliam assumere. (*vide ad l. 9. § 35.*) hoc est, ut illi dicere solebant, ἀλλοιῶνται. Hoc autem *Joan. Philoponus ad Aristot. de gener. & corrupt. l. 1.* ab *Homeric* illo *Odyss. π. v. 181.* sumptum existimat.

Ἀλλοιῶν μοι, ἔξιν, ἐσθλὴν νέον καὶ πείθειν.

Ἀλλοιῶν, inquit, non ἀλλοῦ ad quem locum *Eustathium* ex *Grammaticis* quibusdam inter ἀλλοίωσιν, ἐπερίωσιν, & μεταμώρρωσιν distinguentem visis. nam quòd ad illa *Aristotelis physic. l. 5. c. 2.* Ἡ μὲν ἔν καὶ ποὺν κίνησις ἀλλοίωσις ἔσται. *Simplicius;* Ἐοικαὶ τὸ τῆς ἀλλοιῶσεως ὄνομα αὐτὸς ἐπιθεῖναι τῇ καὶ ποὺν κινήσει. non erat quòd *Negorola* falsitatis argueret, adductis ex *Ocello Luciano*, *Timæo Locro*, & *Platone*, (nam planum illum *Hermetis* titulo indutum, cui larvam *Casaub. ad*

Baron. appar. exere. 1. § 10. detraxit, nihil moramur) locis quibusdam, quibus illi τὴν καὶ ποὺν κίνησιν, ἀλλοιῶσιν nomine designant. Neque enim hoc voluit *Simplicius*, neminem *Aristotele* priorem de ista motus vocabulum illud usurpasse: sed confusa generalique magis notione τὴν ἀλλοιῶσιν ὅμοια *priscos* illos usurpasse, dum non τὴν καὶ ποὺν tantum, quam φθορὰν dicimus, sed & τὴν καὶ ποὺν etiam, eodem hoc nomine comprehendebant; quod *Aristoteles* accuratius ista distinguens, ad τὴν καὶ ποὺν κίνησιν duntaxat restrinxit. itaque in locis ipsis a *Negorola* adductis *Plato* duo tantum motus genera: statuit, τὴν ἀλλοίωσιν, καὶ τὴν φθορὰν, & τὴν κίνησιν πᾶσι ἢ φέρεσθαι, ἢ ἀλλοιῶνται αὐτῶν γὰρ, inquit, μόναι κινήσις ἰτὰ ἀλλοιῶσιν nomine, cum *Marco* istic, εἰσιν τε καὶ φθορὰν etiam comprehendit. Corruptionem itaque nihil vult *Marcus* aliud esse, quàm alterationem quandam. Accedit *Apollonius Tyan. epist. 66.* sed adhuc *Περαιδῶς*, tam nec γένεσιν, quàm φθορὰν inficiatus *Θάνατος* ἔδειξεν ἑαυτοῦ, ἢ μόνον ἐμφανῶς, ἢ μὲν γὰρ εἰς ὅσα γὰρ πᾶσι εἰς φθορὰν γένεσις. τὸ δὲ φύσιν εἰς ὅσαν καὶ ταῦτα θάνατος, ὅτι γινώσκουσιν καὶ ἀληθεῖαν πνοὴν καὶ φθορὰν ποιεῖ. μόνον δὲ ἐμφανῶς ὄντος, φέρεται τὸ ὕπνου, τὸ μὲν δὲ παρὰ τὴν τὸ ὕπνου, τὸ δὲ δὲ ἀληθὴς τῆς ὕπνου, καὶ αἰ δὲ τῆς αὐτῆς, κινήσει δὲ διαφύσιν καὶ εἰς. At è *diverſo Tertull. adv. Prax. c. 27.* Transfiguratio interemptio est pristini. omne enim quodcumque transfiguratur in aliud, desinit esse quod fuerat, & incipit esse quod non erat. & clarius adhuc de resurrectione carnis c. 55. Interpretabimur itaque plenius & vim & rationem demutationis, quæ ferme subministrat alterius carnis resurrectionis præsumptionem, quæ demutari, desinere sit in totum, & de pristino perire. *Disser.*

sequi. mihi aquam hærere agnosco. interim ob-
servo verbum *θεοσπλίκεν* quod Stephani Thesau-
rus ille luculentissimus non exhibet, Marco hic
usurpatum; & in forma passiva quam vocant,
Galenus, de sect. opt. c. 20. verbis illis; *ἴνα μὴ δα-
κνῶμαι τῇ λήξει θεοσπλίκεσθαι*. Nè videamur vocabulo
ipsi addicti esse; aut ei pertinaciter adherere. For-
san ergo Marci mens fuerit. Suppone verò, illud quod à
matre traxisti, isti ipsi quod nunc geris, & peculi-
ares suas affectiones habet, te valde addicere, eidem-
que quasi implicitum tenere, cum nihil hoc faciat ad
id quod nunc dicitur, nec propterea obstat, quò minus
verum id sit. Sed ἐπὶ τῷ. locum certè vel vitiatum
vel mutilatum suspicor.

Τὸ ἰδίως ποιῶ] Vide l. 9. § 24.

§ 8. Οὐδὲνα δέλωθ' Flaccus l. 1. ep. 16.

Tu rectè vivis, si curas esse quod audis. Et mox:
Cum patris sapiens emendatusque vocari,

Respondens tuo, dic sodes, nonne? — &c.

Vide Epictetum differt. l. 2. c. 10. De clerico, 20
Hieron. ad Nepot. Interpretetur primò vocabulum
suum, & nitatur esse quod dicitur. Plato epist. 4.
φανερὸς ἐν δὲ ἡμῶν γένει, ὅπ' ἐσμὲν πῶς οἱ δι-
οίηται σαμψ. Synes. de regn. *χρηστὴ δικάσις τῇ
σμερῇ σεσημασμένη* τὸ σήμερον *σεσημασμένη*. ἔξ τῶ
νόμου πιστὴ τῇ σεσημασμένῃ ἐστὶ τῇ σεσημασμένῃ
τῇ ὀνομασίᾳ. Dio Prus. orat. 38. Præclatè
Gregor. Nyss. de profess. Christ. Ὡς γὰρ εἰ τις
ἐκ τῶν, ἢ ῥήτωρ, ἢ γεωμέτρης καλεῖται ποδύσειεν,
ἐκ αὐτῶν ἀνέλατο τῇ ἀπαίδευσίᾳ τὴν ἐπωνυμίαν ὅ-
τι λέγεται, μὴ ἐνερπίζοντο ὅτι τῆς πείρας ὀνο-
μαστέται ἀλλ' ὁ καὶ ἀληθεῖν πῶς τῶν σεσημα-
σμένων δέλον, ὡς αὐτὸν μὴ φάσκοντο ἢ κλησὶς
ἐλέγχοντο, αὐτὰς ὅτι πῶς δέματι τὴν σεσημασμένην
πείρασται. τὴν αὐτὴν καὶ ἡμῶν τρέπον, ἢ τῶν
ἀληθῶς σκοπόντων τῶν σεσημασμένων ἐπὶ τῇ
ζήτει ἐνερπίζοντο, ἐκ αὐτῶν ἐλοίμεθα μὴ εἶναι τὸ πο-
δύειν τὸ ὄνομα ὑπὲρ ἡμῶν ἐπαγγέλλεται; ὡς αὐτὸν
τὸ ποδύειν τὸ πῶς δέματι δῆλον καὶ ἡμῶν ἐπαγγέλλεται
ἀποδείκνυμι ὃ ἀληθές, ὅτι ὀνομαζόμεθα, τὸ πο-
δύειν εἶναι διὰ τῆς ὑψηλῆς πολιτείας. subjungit mox
de simia Alexandrina, apologum: quem & Lucianus
in apologia narrat: ac concludit denique: οἱ
μὲν γὰρ τὸ μὴ ὀνομάζειν τῶν σεσημασμένων, ὅσα ἢ
τῶν ὀνομασμένων τῶν συνδιδωμένων, μὴ δεικνύειν τῶν βίῳ,
καταφάσκει τὸ ὀνομασθέν ὁ ποιῶν, καὶ τὸ σε-
σημασμένον ἡμῶν ἀποδείκνυμι, σεσημασμένον ἀφύρην,
ἀνδραπῶνα χρεακτικῆς μαμοροφυλῶν, σεσημασμένον τῶν
πινυμένων. Idemque de persæ. Christ. ubi etiam fulissi-
mè hoc idem prosequitur: ἐκὼν, ἐπειδὴ τὸ μὴ ὀνο-
μαστέται καὶ σεσημασμένον τῶν ὀνομασμένων γέγονε
παρὰ τῶν ἀγαθῶν δυνάμεων ἡμῶν κοινωνία, ὥστε τὸ
τῶν ἐπωνυμῶν τῶν σεσημασμένων πινυμένων ὀνο-
μαστέται ἀνδραπῶνα ἀνδρῶν, πάντα τὰ ἐμνησθέν-
τα τῆς πινυμένης ἐωνῆς ὀνομαστέται καὶ ἐν ἡμῶν κα-
δοκῶν ὡς μὴ φάσκοντο ἐπ' ἡμῶν εἶναι τὴν καλῆ-

σιν, ἀλλ' ἐν τῇ βίῳ τῶν ἀνδρῶν ἐστὶν ἡ καλὴ
τῇ καλοῦμαι π τὸ εἶναι γένος ἀλλ' ὁ ἀποδεικνύει
φύσιν, διὰ δὲ αὐτὸν τὴν φύσιν, διὰ τῆς σεσημασμένης
τῇ ὀνομασίᾳ σημαστέται. Ignat. ad Magnes.
Πρέπον ἐστὶ μὴ μόνον καλεῖσθαι σεσημασμένον, ἀλλὰ καὶ
εἶναι τὸ λέγεσθαι, ἀλλὰ τὸ εἶναι, μαρτυρεῖται ποῖον.
Ambros. de dignit. Sacerd. c. 3. Quod sumus pro-
fessione, actione potius quàm nomine demonstramus:
ut nomen congruat actioni, & actio respondeat no-
mini; nè sit nomen inane, & crimen immane. No-
men inane; quia ut Salvian. advers. avar. l. 4. Pa-
rum sunt vocabula, res ipsas non habentia. Idemque
de provid. l. 4. c. 1. Nomen sine actu atque officio
suo, nihil est. Ubi & mox subdit denuo, vocabula
nihil esse sine rebus. Crimen immanè. quia ut idem
ibid. c. 7. Atrocitius sub sancti nominis professione
peccatur. & c. 11. magis damnabilis est malitia,
quàm titulus bonitatis accusat; & reatus impii est
pium nomen.

Μήποτε μετανομάζει καὶ ἀπολλύει] nè quando ista
nomina amittas. Xyl. ut legendum sit ἀπολλύεις,
alioqui vendendum, nym aliquando amittis, &c. Xe-
noph. econom. φυλάττει γὰρ ἱσχυρῶς, καὶ ἀπολλύει
τὴν ἐπωνυμίαν τὸ ἀνὴρ καλὸς καλῶς καλεῖσθαι.
Cassiodor. l. 8. ep. 18. Sumpsisti nomen ex meritis:
custodi, ut semper lateris veritate vocabuli. nam
cum omnis appellatio ad declarandas res videtur im-
posita, nimis absurdum est portare nomen alienum,
aliud dici, quàm possit in moribus inveniri. vide l. 3.
§ 6. & l. 4. § 16. & l. 6. § 38. & Epictet. ad l. 9.
§ 37. μετανομάζεις, transnominari. Sueton. de cla-
ris Gram. c. 18. L. Crassitius cognomine Pafides,
mox Pansam se transnominavit.

Ἐβέλειτό σοι σημαίνει] significare volebat. id
est, significat. Galenus pariter de affict. dignosc. &
cur. c. 1. τί ποτε βέλειται σημαίνειν. Et Arist. Soph.
elench. l. 1. c. 13. Θέλει τὸ μεταξὺ σημαίνειν. signi-
ficare vult: i. e. significat, σημαίνει. τὸ βέλειται
penumero παφέλκει. Sic Arist. polit. l. 2. c. 2. Καὶ
βέλειται γ' ἡδὴ ποτὲ εἶναι, πόλις, ὅταν αὐτὸς
καὶ συμβαίνει τὴν κοινωνίαν εἶναι τὸ πλῆθος. ἢ
καὶ βέλειται. i. e. ἀληθῶς ἐστὶ, &c. est revera so-
letque dici. Sylburg. & l. 5. c. 10. βέλειται δὲ ὁ
βασιλεὺς εἶναι φύλαξ, ὅπως. οἱ κακῶς ποιοῦν-
τες εἰσὶ καὶ μὴ δὲ ἀδίκον πάσων, ὁ γὰρ δῆμος μὴ ὑ-
βείζηται μηδὲν. vult esse. i. e. est. Liban. orat. 3.
καὶ κατὰ τὸν φανερὸν τῆς παροιμίας, ἢ τῆς ὁμολο-
γίας οὐκ ἐστὶν τὴν αἰδίαν βέλειται. definire vult. i. e.
definit. Jacob. epist. c. 4. v. 4. ὅς αὐτὸν ἐν βελή-
σιν εἶναι τὸ κόσμον, ἐχθρὸς τῷ Θεῷ καλεῖται.
quicumque esse voluerit. i. e. quicumque fuerit. τὸ βέ-
λειται pariter usurpatum reperias, ut supra. sic Plato
in sympo. εἰναι εἰδήλα παύειν ἢ λυγρῶς. si cessare volu-
erit. i. e. cessaverit singultus. Euripid. Troad. Ἐπα-
μίας γὰρ πόλιν ὅταν λάβῃ κακὴ, νοσῇ τὴν πόλιν, καὶ
πᾶσι δέλει, sic Homer. Il. d. v. 19. ἐσθλάται δὲ

est. Epiphan. *heres.* 66. § 9. πλοῖα γὰρ θέλει λίσσιν ἡλιόν τε καὶ πάλω. *Navigia dicit Solem & Lunam.* Joan. *Evang.* c. 7. v. 17. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆν. Si quis voluerit facere. i. e. Si quis fecerit. ita pro eo quod Matth. c. 20. v. 26, 27. & Marc. c. 10. v. 43, 44. ὁς ἐάν θέλῃ ἐν ἡμῖν μέγας γινῆσθαι. & παρὰ τὸ ἴδ. Luc. c. 22. v. 26. habet. ὁ μείζων ἐν ἡμῖν, & ὁ ἡγούμενος. Differtissime *Ath.* c. 2. v. 12. τί εἰς θέλοις τὸ τοῦτο; Quid hoc esse velit? Quid hoc sibi vult? sive, Istud quid est? nos diceremus *What may this be?* Senec. *de ira.* l. 2. c. 9. quid si quis irascatur? & mox, quid si irasci velit? & c. 10. quid si mirari velit. i. e. quid si miretur? uti mox ibidem. vide ad l. 4. § 6. & l. 5. § 22.

Διαλεπτικῶς διδάσκον] scientiam de singulis rebus percipiendi. Xyl. percipiendis, forsan scripserat. melius Casf. *objecti cuiusvis enixam & intelligentem considerationem.* διδάσκον, non διδάσκειν, malim tamen διαλεπτικῶς disceptativam reddere. quomodo διδάσκον pro disceptatione Marcus usurpavit, l. 1. § 10. ἐν τῷ τῷ συμμαχικῷ.

Ἀπαρνηθῆναι] Sine distractione. Casf. qui cogitationibus alienis non occupatur. Xyl. imò, animadversionem sedulam, à negligentia & inadvertentia immunem. id est, ut nihil negligat, & minùs animadversum transmittat, ita l. 5. § 5. μὴ παρανομιῶν. non negligens, non neglectum habens. & l. 6. § 50. γίνεσθαι ἀπαρνηθῆναι. sedulo attendere, atque animum adhibere. Sunt autem vocabula ista porticùs peculiaria, quæque vix alibi reperias. aliud paulò videtur, quod l. 7. § 54. μὴ ἀπαρνηθῆναι περιεσφύ.

Σύμφρον] Prudens, Xyl. Concors, potius, five consentiens, quod & explicatio adjuncta docet.

Τὸ γὰρ ὑπερφρον] in lequiorum parrem vocabulum hoc sapius usurpatur. ita ὑπερφρον, ὁ ἀλαζών, insolens, arrogans. ὑπερφρον γὰρ ὁ Πολέμων, ὅς πολεῖν ἀπὸ τοῦ ὑπερφροντος, *Δυναστεὺς γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑπερφροντος, διὰ τὸ γὰρ τοῦ ἰσχυροῦς.* Philo. 4. *strat. in vit. Sophist.* quo loco & quàm insolenter erga Antoninum Pium se gesserit, narrat. Et inde ὑπερφρον, ὑπερφρον, κατὰ φρονεῖν. contemnere, despectum habere. Thucyd. l. 3. in *Cleon. orat.* Πέφυκα γὰρ ἄλλως ἀνθρώπων τὸ μὲν διεσπῶν ὑπερφρον, τὸ γὰρ ὑπερφρον διαμυθεῖν. verum hîc cum de voluptatum, dolorum, mortis ipsius contemptu ac quasi conculcatione, superatione saltem agatur, quomodo & Plut. in *Lacon. instit.* ὑπερφρον ὑπερφρον voluptates despiciere; & τὸ ὑπερφρον pro animi sublimitate, Thucyd. l. 2. dicitur: laudis ac decoris potius significarum obtinet. nec diverso sensu τὸ κατὰ φρονεῖν καὶ τὸ κατὰ φρονεῖν apud eundem Thucyd. eodem lib. in *Pericl. orat.* usurpatur: ubi suos hortatur, ἵνα τῆς ἐχθροῦς ἀμύνης, καὶ φρονεῖν μετῶν, ἀλλὰ κατὰ φρονεῖν αὐχμηρὰ μὲν γὰρ ἀπὸ

ἀμαθίας εὐτυχῆς καὶ δειλῶ πρὶ ἐγγίνεσθαι κατὰ φρονεῖν δὲ; ὁ δὲ ἀνὴρ καὶ γὰρ πρὸς τὴν ἐχθρὸν φρονεῖν.

Τὸν ὑπερφρον τὸ φρονεῖν τοῦ μοῦ ἐπὶ τῇ λήσῃ ἢ τῇ ἐκείνῃ κίνησιν] Evocionem, sive elevationem mentis supra omnem voluptatem & dolorem. usitata enim est Marco periphrasis illa hoc sensu, λήσῃ καὶ τῇ ἐκείνῃ κίνησιν. vide l. 4. § 3. & l. 5. § 26. ὑπερφρον vocabulum satis infrequens. Verum verbum ipsum ὑπερφρον crebrius usurpatur; eodem ipso sensu, quo nomen hîc sumitur. Sic enim Aristot. *ethic.* l. 3. c. 1. ἀ καὶ τὴν ἀνθρώπων φύσιν ὑπερφρον, καὶ μὲν δὲ ἀνὸς ὑπομένει. quæ naturam humanam transcendunt, nec sustinere quisquam possit. Et Thucyd. lib. 2. ἀπὸ κατὰ φρονεῖν τοῦ ὑπερφροντος. Ex duabus antennis murum transcenduntibus, sive supra murum se attollentibus. & inde ὑπερφρον, τὸ ὑπερφρον. Suid.

Μὴ γὰρ ὑπερφρον τὸ ὑπερφρον ἄλλων καὶ ταῦτα ὄνομα] Flaccus pariter l. 1. *epist.* 16.

Vir bonus ac prudens dici delector, ego ac tu.

Qui dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet; ut si Detulerit fasces indigno, detrahit idem.

Pone, meum est, inquit: pono, tristisque recedo.

Idem si clamet furem, neget esse pudicium,

Contendat laqueo collum pressisse paternum,

Non deat opprobriis falsis? mutemve colores?

Falsus honor juvat, & mendax infamia terret,

Quem nisi mendosum & mendacem? —

Senec. *ep.* 29. Illud præcipue impedit, quod citò nobis placemus: si invenimus, qui nos bonos viros dicat, qui prudentes, qui sanctos, agnoscimus. nec sumus modicâ laudatione contenti: quicquid in nos adulatio sine pudore congestit, tanquam debitum prendimus. optimos nos esse, sapientissimos, affirmantibus assentimur; cum sciamus illos sæpe mentiri. adeoque indulgentiam nobis, ut laudari velimus in id, cui contraria quàm maximè facimus. Lips. *cent.* 1. *epist.* 77. *Mibi sententia de me, nisi apud me, non fertur, nec quis sim, alios rogo.* hoc est quod Apost. ad *Cor.* *ep.* 1. c. 4. v. 3. Ἐμοὶ δὲ ἐλάχιστον δοῖν, ἢ τὸ ὑπερφρον ἀνακεῖν, καὶ τὸ ἀνθρώπων φύσιν.

Φιλοφύχῃ καὶ δυνάμει τῆς ἡμετέρας διανοίας] Alludit eodem Seneca, quò Marcus iste, *epist.* 49. videndus ad l. 4. § 47. Verum ille moræ tantum brevitate notans in mortis dilationem enixius experientibus; Marcus miseram fœdâque vitæ sortem ipsâ morte etiam minùs tolerabilem. de qua & Senec. *epist.* 101. Inde illud *Mecenatis* turpissimum votum, quò & debilitatem non recusat, & deformitatem, & novissimè acutam crucem, dummodo inter hæc mala spiritus prorogetur.

Debilem facito manu,

Debilem pede, coxâ:

Tuber astruè gibberion;

Lubricos quate dentes.

Vita dum superest, bene est.

Hanc mihi; vel acutam

Subde, sustineo, crucem.

(ita restituit, Lipsio felicius, puto, Acidalius, quæ corruptissima prius prostabant) quod miserrimum erat, si incidisset, optatur; & tanquam vita petitur, supplicii mora: contemptissimum putares, si vivere vellet usque ad crucem. Tu verò, inquit, me debilitas licet, dum spiritus in corpore fracto & inutili maneat: depraves licet, dum monstroso & distorto¹⁰ temporis aliquid accedat: suffigas licet, & acutam festulo crucem subdas. est tanti, vulnus suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id quod est in malis optimum, supplicii finem. est tanti, habere animam, ut agam. quid huic optes, nisi deos faciles? quid sibi vult ista carminis effaminata turpitudine? quid timoris dementissimi patio? quid tam sæda vitæ mendicatio? huic putas unquam recitasse Virgilium,

Usque ad æonem mori miserum est? —

optat ultima malorum, & quæ pati gravissimum est,²⁰ extendi & sustineri cupit: quæ mercede? scilicet, vitæ longioris. quid autem huius vivere est? diu mori. invenitur aliquis qui malit inter supplicia tabescere, & perire membratim, & toriens per stillicidia amittere animam, quàm semel exhalare? invenitur qui velit odacitus ad illud infelix lignum, jam debilis, jam prævus, & in fædum scapularum ac pectoris tuber elisus, cui multa moriendi causæ etiam citra crucem fuerant, trahere animam tot tormenta tracturam? nega vinct magnam beneficium esse naturæ, quod necesse est³⁰ mori. Multi pejora pacisci adhuc parati sunt etiam amicum prode, ut diutius vivant, & liberos ad stupram manu suâ tradere, ut contingat lucem videre tot consensu scelerum. Excutienda vitæ cupido est: descenditque nihil interesse, quando patiaris, quod quandocumque patiendum est. quàm bene vivas referre, non quamdiu. sæpe autem in hoc esse bene, nè diu. Vide ad l. 4. § 40. & lib. 8. § 58. & l. 9. § 2. Augustin. ep. 45. Quantis laboribus agitur, ut longiore tempore laboretur, & mors cum impendere ceperit,⁴⁰ idcirco cavetur, ut diutius timeatur? quibus excruciantur doloribus, qui curantur à medicis, & secantur? nunquid ut non moriantur? non, sed ut aliquanto serius moriantur. multi cruciatus suscipiuntur certi, ut pauci dies adjiciantur incerti. Et nonnunquam ipsis doloribus vincti continuò moriuntur, quos mortis timore suscipiunt. Et cum omnino non eligant vitam finire nè doleant, sed dolere nè finiant, accidit eis ut doleant & finiant: non solum, quia & sanati utique vitam⁵⁰ finiant post dolores, quæ tantis comparata, nec sempiterna esse potest, quia mortalis est; nec diuturna, quia tota brevis est; nec de ipso brevi spatiosui securæ, quia semper incerta est: verum etiam, quod aliquando eam dolore finierint, quam nè finirent, dolere veluerant. Sophocl. Ajace:

Αἰχρὸν γὰρ ἀνδρὶ τὸ μακρὸν χροῖον βίον,

Κακοῖσιν ὅστις μὲν ἐξήλθετα.

Τί γὰρ παρ' ἡμῶν ἡμεῖς τέρπειν ἔχον

Προδοῖσα, κἀναδοῖσα τὸ γὰ κατθανῶν;

Ὅτι ἀνπελαίμεν ἐδένδς λόγῳ βροτῶν,

Ὅστις * κινῶσιν ἐλπίσιν. Στεφ. αἰ.

νεταί.

H. Steph.

Ἄλλ' ἢ χαλῶς ζῆν, ἢ χαλῶς πεθηνῆναι

Τὸν εὐχρὸν χροῖον πάντ' ἀκήκοας λόγον.

Optare vitæ spatia longæva viro

Deforme, nullum cui levamentum est mali.

Nam quid diei rursus & rursus dies

Adjecta prodest, amplians semper mori?

Me iudice ille nullius pretii est homo,

Cui spes inanis credulam mentem forvet.

Pulcrum agere vitam, nobilem, aut pulcrè deest

Obire. habes quodcumque dicendum fuit. Grot.

Idemque Eleftra:

Τί γὰρ βροτῶν ἀν τοῖς κακοῖς μαμυμῶρον,

Θνήσκον ὁ μέλλων τὸ χροῖον κέρδος φέροι;

Mortē appetente, quem cingunt hominem mala,

Dilatatio brevicula quid lucri ferat? Grot.

Ὅτι τὸ μὴ ζῆν κρείσσον ἐστ' ἢ ζῆν κακῶς.

Indecorā vitā satius est non vivere.

Euripid. Pirithoo, apud Stob. tom. 2. tit. 122. contra planè quàm apud eundem Iphigenia in Aulide,

— μαίνεταί δ' ὅστις εὐχεται

Θαῖν' κακῶς ζῆν κρείσσον, ἢ θανῆν κακῶς.

— Desipit qui vult mori:

Meliusque vivere malè, quàm mori bene. Lips.

Sive ut Grot. — qui mori properat, furit.

Molesta vitæ melior, quàm pulchrè mori.

ubi modesta pro molesta perperam prostat. Senec. epist. 77. Cesar, cum illum transeuntem per Latinam viam, unus ex custodiarum agmine, demissā usque in pectus veterē barbā, rogaret mortem, Numquid enim, inquit, vivis? Et de Herodico Plato pelis. lib. 3. Et ex Platone Plut. de tard. nemin. vind. qui cum in morbum insanabilem incidisset, ὑμναστικῶ ἱατρικῇ primus hominum adjunxit, eaque ratione vitam diutius sustinuit, ὅτι μακρὸν ἐπέμνη τὸν θάνατον αὐτῷ τὸ τοῖς ὁμοίως νοσῶσιν. non vitam illum sed mortem sibi, similiterque laborantibus diuturniorem reddidisse. Plurimum autem refert, vitam aliquis extendat, an mortem. Senec. epist. 68. Hinc Oedipi querela illa de filiae pietate importuna in Senecæ, si Senecæ saltem, Thebaid.

— Quid me, nata; pestifero tenes

Amore vivum? sumus extendis meum,

Longasque vivi ducis exequias patris.

Aliquando terræ corpus in visum tege.

Peccas honestā mente, pietatem vocas

Patrem insepultum trahere. qui cogit mori

Nolentem, in æquo est, quique properantem impedit.

Occidere est, vetare cupientem mori.

Non tamen in æquo est: alterum gravius reor.

Malo imperari, quàm eripi mortem mihi.

Gregor.

Gregor. Nyssen. *orat. catech. c. 2.* Τὸ ζῆν διὰ τῶν κατὰ θυμίων ἀπολαύων αἰρετὸν ὅτι πῶς τῶ βίῃ μαχέσονται. ὡς ἐν τῇ πρὸς τὸν θεὸν διατριβῇ, πλεονεχίῃ τὰ τοῦτον τὸ μὴ εἶναι ἀλλοτρίως εἶναι σεσημασμένον κελύπτει.

Θεσιμαχίαις] qui cum bestiis depugnaturi committebantur, vel eisdem laniandi obiciebantur, *bestiariis*. inde Θεσιμαχίαν Paulo Apost. usurpatum, *ad Corinth. epist. 1. cap. 15. v. 32.* sed sensu, puto, diverso. de quo alibi, cum Deo bono dicituri sumus.

Τῶν αὐτοῖς ὄντις καὶ δόγμασι] Micyllus apud Lucian. in *cataplo. περὶ τὸν ἡ πύματιν δι' αὐτοὺς ὁδόν* τις σπεύμενον. vide *ad l. 4. § 47.*

Ἐμβίσαντος ἐν σαυτὸν εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα ὀνόματα.] M. Caf. metaphoram esse autumat a navem conjacentibus ductam. atque ita τὸ ἐμβίσαι ζῆν, quandoque usurpatur. Libanius *de servit. orat. 31.* ὑπὸ τῆς μοίρας εἰς ναὺν ἐμβίσαντες, ἀντὶ τῆς ἀρέας πύλας τῆς πύματι. Plato ἐμβίσαι σι εἰς πλοῖον. Eō magis forsan, quia de insulis subjunctum est. potest tamen & ab aquis, sive balneariis, sive tinctoriis tractum videri. de his enim τὸ ἐμβίσαι ἐν βάλαντι. & Galen. *ad Glaucon. lib. 1. c. ἐμβίσαι σι τῷ ὕδατι.* ut sit sensus, inde, immitte,ingere, immerge te penitus in ista; ut eis, quasi totus tinctus sis. Sicut δικμοσύνην βεβαμμένον dixit *l. 3. § 4.* Itā Ischomachus apud Xenophont. in *oconom. περιρῶμαι ἐμβίσαι ζῆν εἰς τὰ δικμοσύνην* τὸν ἐκείνους. Synes. *de regn. Ἀυτὸς ἑαυτὸν ἐμβίσας τῷ τοῦτον τῆς ζωῆς ἡδονῇ.* Eligat quisvis quod amiserit magis.

Εἰς μακρὸν πᾶς νήσος μετακισμένον.] Itā Aristides *orat. sacr. ἡδὴ μὲν τις καὶ ἄλλος χρεώσται* αὐτῷ συμβάντων, καὶ βυβλίων ἐκδίδασκε τὸν ἑαυτὸν, ὡς ἀεὶ ἐν πᾶσι τῷ δὴ πᾶσι μακρὸς ἄλλος δὲ τις, ὡς ἐν μακρὸν νήσος εἶναι. Senem forsan Aristophaneum in animo habuit, qui in *Vespis* — ἐργον.

Ἡδὲ ἀνδρῶν ἀνέων
Κὰν μακρὸν διαζῶν
Αὐτὸς ἐκδίδας νήσους,
Ἡδὲ ἀνδρῶν ἀνέων.

Liban. *Neniā in Daphn. Apoll. incend. τῆς δ' αὖν ἐπὶ τῆς τῆς μακρὸν νήσους; quis non beatorum insulis locum illum præoptasset?* Alludit uterque ad insulas illas, μακρὸν Græcis dictas, fortunatas, & fortunatorum, Latinis: de quibus Strabo *geograph. lib. 1. & 3.* & ex eodem Eustath. *ad Odyss. d. & Casaub. ad eund. Diodor. Sicul. lib. 5. extremo.* Philostrat. *vit. Apollon. lib. 5. c. 1.* Plut. in *Sertor. Plin. hist. nat. l. 6. c. 32.* Mela *l. 2. c. 7.* Plaut. *Trinumm. act. 2. sc. 4.* Eas depingit nobis Flaccus *epic. 16.* & Muret. *var. lect. lib. 5. c. 1.* Eō post mortem migrare credebant, an fingeant, animas

eorum, qui hic piè probèq; degerant. qua de evifendi Hesiodus *lib. 1. v. 169.* Pindar. *olymp. 2.* Plato in *Gorg.* & ex horum utroque Plut. *ad Apollon. & Clem. Strom. l. 4.*

Ἀπὸ τῶν σαυτὸν εἰς ζωὴν πᾶς] Simile quiddam Epictetus *lib. 2. c. 13.* Philosophiæ nomen ambi-enti cuidam, qui, quod profiteri volebat, præstare non poterat: Σὺ δ' ἐπὶ τὰς αὐτὰς βιάζεσαι, καὶ ἐκείνων ἀποσπᾷς μὴ δύνασαι εἰς τὴν ζωὴν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν σῶμα συλλογισμῶν, καὶ ἄλλω περὶ τῆς ἐκείνου πᾶσιν ἡγεμῶν ἀνέρι.

Ἐξιδί τῶ βίῃ] vide *ad lib. 9. § 2.* Diogenes cuidam excusanti se, tanquam περὶ φιλοσοφίαν ἀνεπιθέσειεν, *Philosophia studio inidoneum;* Τὴν ζῆν εἰ τὸ καλῶς ζῆν ἔμειναι σοι; Quid igitur, inquit, vivis, si bene vivere non curas? Laërt. *lib. 6.* Diogeni ex parte accedit Aristot. *ethic. lib. 3. c. 9.* ὅταν ἀνὴρ μὲλλον πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔχῃ πᾶσαν, καὶ ἐν δαίμονι εἶναι, τῷ τοῦτον μάλιστα ζῆν ἀξίον. Cy-nicus idem humerum faucius, cur è vita non ex-cederet, sciscitanti respondit, τὸν ἡδονῆς ἀδελφὸν περὶ τὴν ἐν τῷ βίῃ, καὶ δὴ λέγειν, τῆς καὶ ζῆν περὶ τὴν πᾶν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ἀποδανῶν ἐν καλῷ εἶναι. Ælian. *l. 10. c. 11.* id quod Flaccus *l. 2. epist. 2.*

Vivere si rectè nescis, discede peritis.

Ἐν καμὸν τὸ περὶ ζῆν] cum id unum in vita egeris, ut eo modo discedas. Xyl. atqui nihil minus in vita egit, qui ignavè prorsus insipienterque se gesserit. melius itaque Caf. (qui Xylandri tamen illud etiam in contextum suum admisit) cum hoc unicum in vita laude dignum gesseris, quod hoc modo è vita exieris. id quod Othoni Sylvio competere possit; de quo Dio Caf. *lib. 64.* Κάκιστα γὰρ μὴ ἀνδρῶν ζῆσαι, καλλίστα ἀπὸ τῶν καὶ χαλεγόντα τὰ τῶν ἀρετῶν ἀρπάζοντας, αἰεταὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἀρετῶν. Itaque ut Plut. in *Othon.* Ἀπὸ τῶν δ' ἀπολιπὼν μὴ χεῖροναι, μὴ δ' ἐλάττωσαι, τῶν τὸν βίον αὐτῶν ἐκείνων, τὸν ἐπαυγέστερον τὸν δύνανται. βιό-σας γὰρ εἶναι ὁπότερον Νέρονος, ἀπὸ τῶν ἐν-δυνάτων per qua factum putem (inquit Sueton. *l. 8. c. 12.*) ut mors ejus minime congruens vitæ majori miraculo fuerit.

Οὐ καλὰ κλέειν τὸν θάνατον] Deus à mortali-bus non adulationem, sed imitationem & obsequium poscit. Hinc reprehensiones illæ, *Psal. 50. v. 16, 17.* & *Psal. 78. v. 36, 37.* *Esaï. c. 1. v. 11.* -16. & c. 66. v. 3. *Jerem. c. 7. v. 9, 10, 21, 24.* *Ezech. c. 20. v. 39.* *Luc. c. 6. v. 46.* Non possum continere me, quin subjeciam insignes illos è sce-na, qui corthurnum certe, non foccum respiciunt, verus; quorum meminere Porphy. *de non edend. animant. l. 2.* & Clem. *Strom. l. 7.* & Cyrill. *advers. Julian. l. 9.*

Τῆς δ' αὖν μωρῆς καὶ λίαν ἀνευθύνους

Ἐν τῇ ἀνδρῶν, ὅτις ἐλπίζει θάνατον

Z 4

Ὁσῶν

Ὅσον ἀσάρκων, καὶ χορῆς πυρρῆς,
 Ἄ ἢ κύνων πενῶσιν ἐξ ἑβρώπια,
 Χάριν ἀπαρχῇ, καὶ χάριν λαχὼν τόδε,
 Τύπων τε τοῖσι φράσιν ἐκπληρῶν χάριν,
 Καὶν ἀρετῶν, καὶν περσεται, καὶν τύγενοι δὴ
 Τύχουσιν ὅντις;

*Quis gente in hominum tam supinè credulus,
 Aut stultus adeo est, qui deos existimet,
 Seu bilis iuste, si de nudorum ossum,
 Proiecta quæ vix tangat esuriens canis,
 Gaudere donis, idque honori ducere,
 Facientibusque gratiam repouere,
 Sive si latrones, sive piratæ sient,
 Sive ex tyranni?*

*Εὐπτοῦ ex Porphyrio reposui, quod apud alios
 ἀπτοῦ legitur. Ὑπτοῦ, qui Ebraeis Ἰϋδ credu-
 lus, fatuus, de quo Solomon, Prov. c. 14. v. 15.
 ἀγχαὸς πεδὶν παρὶ λόγῳ. Extrema, quæ reliqui
 omiserunt, sed cumprimis ad rem præsentem
 faciunt, ex Clemente attrui.

Ἐξομοιωθῆς ἑαυτοῖς] Marcus à Juliano in *Cesa-*
rib. inducitur Sileno percontanti, τί χάλλισον τῷ
 εἶναι πάλῳ; respondens, τὸ μιμηθῆναι τοῦ θιῶς.
 verum amplius aliquid sonare videtur τὸ ἐξομοιω-
 θῆναι. hoc est enim quod Apostolus, ad Cor. ep. 2. c.
 3. v. 18. εἰς τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφωθῆναι ὡς
 συμμέτοχοι ἡμεῶν. ad Rom. c. 8. v. 29. ἀγνῶς, κα-
 θὼς ἐκείνῳ ἀγνῶς ὄντιν. Levit. c. 19. v. 1. & Pet.
 ep. 1. c. 1. v. 16. ἀγνῶς, καθὼς ἐκείνῳ ἀγνῶς.
 Joam. ep. 1. c. 3. v. 3. διχῶς, καθὼς ἐκείνῳ διχῶς.
 Luc. c. 6. v. 36. πάλῳ, denique, ὡς τὸ ἐκείνῳ
 τέλει. Matth. c. 5. v. 48. Gregor. Nyss. de pro-

phess. Christ. Χειρισμοῦς ἐστὶ τῆς θείας φύσεως μι-
 μῆσις. Justin. ad Diognet. Καὶ μὴ θαυμάσιος οἱ θωά-
 ται μιμητὰς ἀνθρώπων ἡμεῖς θεοῦ. ὅτι περὶ τὸ
 πρῶτον ἀναδύεται βελῶν. διὰ ἐν ᾧ κρείστων ὄντιν, ἔ-
 τερον δὲ ἐλαττωμένων ἐνεργῶν ἐδέχεται, ὅσα παρὰ τῷ
 θεοῦ λαβὼν ἔχει, διδὼς μίμῃ ἢ λαμβανόντων. ὅτι
 μιμητὰς ἐστὶ θεοῦ. Sed & Plato, cujus verba forsân
 respexit hic Marcus, leg. l. 4. Τίς περὶ εἰρήνῃ καὶ
 ἀρετῇ θείῳ; μία καὶ ἓνα λόγον ἔχουσα ἀρχαῖον,
 ὅτι παρὰ ὁμοίῳ τὸ ὁμοίον οἶον ἀνείη. unde colligit
 Clemens Strom. l. 5. Philosophiæ finem à Platone
 statui, ὁμοίωσιν Θεῷ, Deo similem fieri. Idem-
 que de eodem l. 2. beatitudinem collocasse, ἐν ᾧ
 ὁμοίῳ τὸ ὁμοίον, καὶ ἐν ἐξομοίωσιν τῇ τοῦ θεοῦ
 εἰρήνῃ. Similitudinem autem hanc in eo consistere, ut
 quis justus, piusque cum prudentia existat. quod
 & dogmati nostro esse consentaneum, quippe
 quibusdam à nostris, Moysi illud Genes. c. 1. v.
 26, 27. ita sumi, ac si dictum sit, Τὸ μὲν κατ'

εἰκόνα, ἐκείνῳ μίμῃ τὴν γένεσιν οἰλησέσθαι τὸν ἀνθρώ-
 πον. τὸ κατ' ὁμοίωσιν ᾧ ὕστερον καὶ τὴν παλαιοσιν
 μὴδὲν ἀπολαμβάνειν. Verum argutum nimis hoc,
 nec quod possit admitti; cum utrumque homini
 primitus condito difertè tribuatur.

*Εἶναι τὴν σικλὴν τὰ σικλῆς ποιῶσα] Christus
 Dominus Matth. c. 7. v. 16. ἀπὸ ἧς καὶ ποτὶν αὐ-
 τῇ ὁπρῶνται αὐτῆς. μήτ' συλλέγουσιν ἀπὸ ἧς
 ἄκρῳθεν σαρκαλῶς, ἢ ἀπὸ τριβύλων οὐκ; &c. vide
 l. 9. § 9.

Μέλιον τὰ μέλιον] ἑλεῖς γὰρ πώποτε κη-
 ρεῖα ἢ δὲν ὑπὸ γήρας ἡγομεθὲν μέλιτ' αὖ. Plut.
 de sene politic.

Τὸν ὃ κυρία, τὸ κυρῶς] Elifæo, quàm atrocía
 ioperpetraturus is esset, prædicanti, Hazael Syrus,
 Num tu servum tuum canem esse autumas, qui ejus-
 modi in me admittam? hist. Regum l. 4. c. 8. v. 13.
 Ità canem esse non difficeretur, haud hominem, qui
 ejusmodi faciat. Vide ad l. 5. § 11.

Τὸν ὃ ἀνθρώπον τὰ ἀνθρώπων] vide l. 5. § 1. &
 l. 8. § 23. & infra § 15. ἀνθρώπον ἀληθινόν, ve-
 rum hominem, qui facit scilicet. quæ hominis sunt. Epi-
 ctetus l. 1. c. 16. Ἐἰ ἀνδρῶν ἡμεῶν, ἐπεὶν τὰ τῶν
 ἀνδρῶν. εἰ κύνῳ, τὰ τῶν κύνων. νῦν ὃ λογικὸς
 οἶμα ὑμῶν με δεῖ τὸν διόν ποιῶ αὐτό. vide ad l.

5. § 7. Idem l. 2. c. 9. Οὐκ ἔστι τὸ πρῶτον αὐτὸ μόνον,
 ἀνθρώπου ἐπαγγελίαν πληρῶσαι. πρῶτον γὰρ ὄντιν
 ἀνθρώπου; ζῶν, φησὶ, λογικὸν ζῷον. εὐδὲς
 ἐν τῷ λογικῷ πῶτον χαλεπὸν εἶναι; ἢ θείων καὶ
 πῶτον ἄλλων; ἢ σαρκαλῶν, καὶ ἢ οὐραίων. ἔρα
 τοίνυν, μή τι πως ὡς θεία ποιήσης. εἰ ὃ μὴ, ἀπώ-
 λισας τὸν ἀνθρώπον. ἢ ἐκείνῳ τὴν ἐπαγγελίαν
 ἀν. δεχ. μή τι ὡς σαρκαλῶν. εἰ ὃ μὴ, καὶ ὅπως
 ἀπώλετο ὁ ἀνθρώπος. πῶτα ἔν ποιῶν ὡς σαρ-
 καλῶν; ὅταν τῆς σαρκὸς ἔνεκα, ὅταν ἢ αὐθιάν,
 ὅταν εἰρήνῃ, ὅταν εὐπρεπῶς, ὅταν ἀνεπεφάνῃς πρὸ
 ἀπεκρίναμεν; ὅτι τὰ σαρκαλῶν. ἢ ἀπώλεσμεν;
 τὸ λογικόν. ὅταν μαχίμως, καὶ βλαβεράς, καὶ θυ-
 μῶς, καὶ ὠστικῶς, πρὸ ἀπεκρίναμεν; ὅτι τὰ θεία
 λαίπῳ οἱ μὲν ἡμεῖς μεγάλα θεία εἶσιν, εἰ
 δὲ θεία κακοῦ καὶ μικροῦ, ἀφ' ὧν ὄντιν ἐπὶν,
 λέοντες καὶ φάγεται. διὰ πάντων ὃ τῶν ἀπολ-
 λυται ἢ τῷ ἀνθρώπῳ ἐπαγγελία. ποτὶ γὰρ σαρ-
 καλῶν συμπεπληρωμένον; ὅταν τὴν ἐπαγγελίαν
 πληρῶσιν. ποτὶ αὐλοῖς; ποτὶ λύρα; ποτὶ
 ἰσθμῷ; ποτὶ κύνῳ; (f. τότε αὐλοῖς. τότε δε.)
 πρῶτον θάυμαστον, εἰ καὶ ἀνθρώπος ὡς οὐρανὸς μὲν σαρ-
 καλῶν, ὡς οὐρανὸς δὲ ἀπολλυται. Ità de Christiano
 homine Salvian. de provident. l. 4. c. 1. Cum hoc
 sit hominis Christiani fides, fideliter Christi mandata
 servare; sit absque dubio, ut nec fidem habeat, qui in-
 fidelis est, nec Christum credat qui Christi mandata
 conculcat. ac per hoc totum in id revolvitur, ut qui
 Christiani nominis opus non agit, Christianus non esse
 videatur. Itaque D. Ambros. serm. de Abr. apud
 Gratian. c. 22. q. 2. c. 20. Mendacium est, se Chri-
 stianum dicere & opera Christi non facere.

§ 9. Μίμος, πῶλερ, πῶλερ] Xyl. Λοιμὸς cur
 pro Μίμος, inferciat, nihil video. in πῶλερ. πρ
 ex sequenti vocabulo irrepit: istud autem cum
 sequentibus

quentibus ad illud ἀπαλείψω, Xylandr. secutus, referre malim, quàm pro absolute positis, aut ad δολία relatis cum Calaubono habere; qui & ἀπαλείψω illud passivè sumit; quod ego nolim.

Ὅπου ἐστὶ φυσιολόγησι & παντάρ τι παρὰ φύσιν. Quam multa sunt, quæ cum tanquam phisicus merus, secundum naturam earum nudè speculatus fueris, citra usum ulteriorem transmittis? Cas. qui pro ὁπόσα, πῶσα legisse videtur: & per interrogationem extulisse. at Xyl. hæc quotidie debebant sacra illa tuar

placita, quæ e contemplatione naturæ rerum hausita circumferre. cui accedo potius, nisi quòd τὸ παρὰ φύσιν, circumferre, vertit: cum sit, prout Calaub. rectè, transmittere. Cæterum transmissionem intelligo, qualem Maxim. Tyr. differt. 28. verbis illis delineat; Ἀπεὶν ἐν θεωρίᾳ τῆς φύσεως αἱ αἰσθησεις ἰσχυροῦνται, ἐπειδὴν πνεῦμα ἐφαπτομένη ἀρχῆς, καὶ παρὰ φύσιν τὰ φύσιν, ἐπὶ ἀσθενείᾳ τῶν αἰσθητικῶν, διὰ τὸ τὰ λοιπὰ καὶ διεξέρχεται ἐπὶ τὰ ἀκόλουθα. qui in consequentibus τὸ παρὰ φύσιν etiam vocabulo, in hac

eadem re illustranda atque explicanda, utitur. ut sit, decreta illa, quæ ex rerum natura seriò seduloque consideranda in mentem transmittis, atque ibi recondis. ita Hermogen. de invent. Σὺ δὲ παρὰ φύσιν τὰ φύσιν, τὰς θεωρίας. Scopus tamen forsitan is fuerit planè, quem Calaub. voluit; Speculationem naturæ, nō

praxin conjunctam habeat, otiosam fore; facileque abolitam iri, nisi cautio iugis adhibeatur, quicquid indidem hauseris. Epist. l. 3. c. 21. Ὅπου τὰ θεωρημα- τὰ ἀναλαβόντες ψιλὰ, εὐθύς αὐτὰ ἐξεμίσηται θέλου- σιν ὡς ἂν σομαχχοῖ τὴν θεωρίαν. θεωρῶν αὐτὸ πῶς ὦν ἔστι μὴ ἐξουσίᾳ, οἱ δὲ μὴ, ἐκείνους τὰ ὅπου γί- νεται, περιγύμνα ἀνὰ δαμον καὶ ἀβρωτον. ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν ἀναδιδόντων διεξέον πᾶσι μὴν μεταβολῶν τὰ ἡγεμονικὰ τὰ σταυρῶν, ὡς οἱ ἀδελφαὶ τοῦ ὅμου ἀπ' ὧν ἐγὼ μαθήσκω καὶ ἔμαθον, ὡς οἱ τὰς τέχνας ἀναλα- βόντες ἀπ' ὧν ἔμαθον. καὶ ἔρχεται ὁ τέκτων καὶ λέγει, ἀκούσατέ μου διδασκαλίας καὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἀλλ' ἐμὴ δασκαλίαν οὐκ ἔστι, ταύτην κατὰ σκεδὰ- στας δεικνυσιν ὅπου ἔχει τὴν τέχνην. τοιούτων π καὶ συ- πνίστην. φάσιν ὡς ἀνθρώπων, πᾶσι δὲ ἀνθρώπων, κο- σμῶν, γαμήτων, πωδῶν, πόλεων, ἀνδ- ρῶν λοιδορίας, ἐνεργειᾶς ἀφελόντων ἀνθρώπων, ἐνεργ- εια πατέρα, ἐνεργειᾶς ὧν, γείτονα, σὺν ὧν. Ταῦ- τα μὴν διεξέον, ἵνα ἴδωμεν ὅπου μαθήσκειται τῶν αἰν- θέντων π τῶν φιλοσόφων. Addam tamen, quæ

se ingerit impræsentiarum, conjecturam. Quid si ἀποστολογησὶς legerimus? quomodo & l. 9. § 41. ἀποστολογησὶς. ut sit mens Marci, quæ absque natura ipsius contemplatione seriò ac considerata, te- mere imaginariis, & citra examen justum admittis. hoc enim passim inculcat Marcus, ut rei cuiusq; natu- ram sedulò investigemus, eamque probe perspe- ctam habeamus, priusquam de ea sententiam cen- suramve ullam feramus. Ità l. 2. § 12. & l. 3. §

11. & l. 6. § 3, 13. & l. 7. § 29, 66. l. 8. § 13. (quo

loco & de viſo quovis primo loco φυσιολόγησιν præcipit.) & l. 10. § 11, 17, 18. & l. 11. § 2. 16. & l. 12. § 8. Nec mirum videri debet, si dogmata ea, quæ in rei ipsius, de qua statuitur, natura peni- tius perspecta, fundamentum non habent, occasione quavis occurrente, aboleantur facillimè. Trahit horum, quòd καὶ τὸ γινώσκω, de natura rei cuius- vis excutienda & dignoscenda, statim istic subjun- gitur: in quam mentem & τὴν ὁπὶ θεωρίαν τῆς φύ- σεως φύσιν commendat, l. 8. § 26. & l. 10. § 31.

ἀδρον ἐνεργητὰ ἀκείῳ καὶ φυσιολόγῳ τὰ ἐν τῷ βίῳ. quin & bene vivendi fundamentum uni- cum statuit, ἐν θεωρίᾳ καὶ τῇ τῶν φύσεως, καὶ τῆς ἰδέας τῶν ἀνθρώπων καλὰ σκεδὰς, l. 11. § 5. In speculationibus illis sive theorematibus inde deductis, quæ vel universi naturam, vel suam cuiusque condi- tionem statimque nos edocent. Vide Athenagoram ad l. 3. § 6. laudatum.

Kaὶ τὸ θεωρητικὸν αἶμα συνπλατῶν] Apud La- 20 cert. l. 7. Zeno; τὰ μὲν εἰς κατὰ φύσιν ἀνὰ θεωρίαν; τὰ δὲ θεωρητικὰ καὶ ἀνὰ μὲν θεωρίαν τὰς θείας ἐπιμαλῆδαι καὶ αἰσθητικῶν, καὶ τὰ θεωρη- τικὰ θεωρητικῶν, τὸ πρῶτον εὐαγγελίῳ, καὶ τὴν κατὰ δι- ἀκρίτην. ut τὰ θεωρητικὰ sint officia ea, quæ mole- stiam aliquam adiunctam habeant. Verum Marcus istic laxiùs usurpat pro quolibet negotio, quod muneris nostri existat. vide l. 9. § 13. & l. 8. §

25, 26. Καὶ τὸ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἀνὰ θεωρίαν αἰσθητικῶν κατὰ φύσιν, sicut κατὰ φύσιν, supr. § 8. in meli- orem partem istic sumi videtur, (quod rariùs opi- nor deprehendas) vel pro certa animi fiducia ex- rerum naturalium contemplatione orta, de qua l. 3. § 11. & infr. § 11. vel pro animi affectu sibi placitis, ac- quiescentisque, in veritatis, quam adeptus est, cogni- tione; quod vocabuli notio, per se media, designat. siquidem ut Arist. ethic. Mag. l. 1. c. 29. ὁ αὐτὸς αἰσθη- τικῶν τῶν ὁπῶν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθητικῶν. ita Se- nec. ep. 59. Ipse te consule, si per dies noctesque par- & equalis animi tenor, erecti & placitis sibi est: per- venisti ad humani boni summam. Ortum vocabuli sensumque, non usum, secutus est Marcus. nec ali- ter forsitan usurpatur, l. 6. § 47. quin & Isocrates in Archidam. ubi αὐτὰ δὴ καὶ κατὰ φύσιν conjungit, in dexteriorem itidem partem sumptisse videtur.

Λατῶν] quod Apost. ad Rom. c. 14. v. 22. Πίστην ἔχει; καὶ σωτὴν ἔχει. hoc est: ut Chry- soft. καὶ δεικνύει, ἀλλ' ἀρκούντες τὸ σωτὴν. vide ad l. 7. § 58. Ὅπου κρυπτοῦν] quod l. 3. § 8. dixit, ἐν ἱερῶν. Senec. ep. 43. tegant, non abscondant te parietes tui. Cic. offic. l. 3. Honesti enim bonis viris, non occultæ quaruntur. Galen. de affectib. cu- rand. c. 5. Ἀποκρίνεται οἱ ἡ δὲ διακρίνεται τῶν δικήσων. ἔστι τῶν συνήθων αἰσθητικῶν πάντα κα- τὰ φύσιν, καὶ ὡς παρὰ φύσιν. ita legend. pro eo

εο quod vulgari codices ἀνέρχθαι & ἔχει. confirmat autor ipse, qui sic paulo post. τῆς θύρας ἐν ἀνερχομένης σε διαπαιτῶς, ὡς εἶπον, ἐξυσία τις συνήδισιν ἔσω χτὶ πάντα καμὲν εἰσέναι. δεῖ ἔν παρρησίᾳ, ὡς ἔσθ' ὅτι εἰσόντων εὐρίσκεσθαι μηδὲν ἢ μεγάλων ἀμαρτημάτων ἰσχυρῶς κατελιμμένον. (ita leg. pro eo, quod nullo sensu, sano saltem, κατελιμμένον legitur.) ὡς δ' ἄλλοι πάντες ἀν οἱ παροξύνοντες εἰς τὸ θυμόν. ἀπαντα παρῶνται πρᾶττειν κόσμα, ἔτω σὺ χτὶ τίς ἰδὼν οἰκίαν πρᾶττεις. ἀλλ' ἐκείνοι μὲν αἰδέμενοι τοῦ ἄλλου, ἀμαρτύντες π' ὡρεσθῆναι, μόνες ἑαυτὰς ἐκ αἰδέονται. σὺ δ' ὅσων αἰδῆς μάλιστα, περὶ δὲ τῶν πάντων πάντων ἢ μάλιστα αἰσχύνοιο σαυτὸν.

vide ad l. 3. § 4.

Πότε γὰρ τάχιστα ἀπολαύσεις] potest esse expositulatio, qualem observavimus supra § 1. ego tamen τότε legere malim, & hic, & in sequentibus clausulis; quod semel immutatum deinceps immutari necesse habuit. cum eo, inquit, processeris, atque ita mentem pariter vitamque tuam institueris, tunc praeferis simplicitate gravitateque &c. vide l. 12. § 28. ἀπολαύειν τὴν ζῆν.

§ 10. Ἀρχαίον μὲν διὰ πᾶν] Studia hominum, quibus sese efferunt, ac si magni aut eximii aliquid confecissent, elevat; cum vilissimorum animalculorum artibus, quibus illi praedas sibi compares captant, conferendo.

Ἰπποχ] Ἰπποχ, genus retis. Vet. lex. H. Steph. Sed sine exemplo. quod hinc licet petatur. Sed & ex Oppiano ἀλιεπικῶν. l. 3. v. 81. quo loco retium genera nominatque varia recensens, inter cetera & horum meminit.

Τὸν τὰ μὲν ἀμείλιτρα, τὰ δ' ἡγεῖται καλέον] Γάργαμα τ' ἢ δ' ὑπὸ καὶ πεινῆς, ἢ δ' οὐκ ἔστιν. unde figurae rotundae fuisse videntur. ἡγεῖται istae: cuiusmodi sunt, quas nos appellamus Purse-nets.

Αλλ' ὁ Σαρμάτας] quibuscum tunc Romanis cum primis res fuit. Itaque in Marci vita merito fit Sarmatarum inter gentes ceteras à Marco debellatas. horum aliquos in excursionibus qui trucidaverant, aut ceperant, egregium facinus executos se autumabant. Nec tacendum hic, quo & alluserit fortean Marcus, quod de Avidio Cassio refert Vulpianus: Cum exercitum duceret, & in scio ipso manus auxiliari, centurionibus suis autoribus, tria milia Sarmatarum negligentius agentium in Danubii ripis occidissent, & cum praeda ingenti ad eum redissent, sperantibus centurionibus praemium, quod praeparata manu tantum hostium, segnius agentibus tribunis & ignorantibus, occidissent, rapit eos iussit & in crucem tolli, servilique supplicio affici; quod exemplum non exatbat: dicens, evenire potuisse, ut essent infidia, ac periret Romani imperii reverentia.

Οὗτοι γὰρ ἡ ληστὰς] quinam isti quos latrones dicit? cum Sarmatae? sicut Pauli Festus; Cimbri lin-

guā Gallicā latrones dicuntur. ad quem locum Scallig. Cimbri ληστικοὶ sanè πλάνητες fuerant. sed non magis Cimber latronem significat, quam Isaurus piratam; Ambro, dissolutum ac voracem; Opicus, obscurum: sed quia tales fuerunt ea nationes, de earum nomine vocamus, qui tales sunt. ita istis Xyl. nec secius de barbaris patriam suam incurstantibus suisque diripientibus, quos abigeos & latrones aut fures magis quam hostes dici postulat, Synesius e-

pist. 132. τὰ χτὶ τὸ ἀπελάτας τὸν ἀπὸ πολλῶν παρῶν. ὅτι γὰρ ἀξίον καλεῖν αὐτὸν πολεμίου, ἀλλὰ ληστής, ἢ λαποδύτας, ἢ πτεῖτον ὄνομα μικροπρεπέστατον, οἱ μὲν δὲ ἐργαζόμενοι ὀπρεζόμενοι ὑφίστανται, ἀλλὰ μόνες τοῦ κατὰ τῆς ἀποσφάττις, ὡς πτεῖται, & πτεῖται. Verum videndum, an non illos potius hoc titulo indigiter Marcus, qui Sarmatis captis, tanquam re pulcrè strenuè gestā, semetipfos efferebant. ut transitus sit factus à numero ad numerum: quasi dicat,

quid à latronibus etiam isti qui Sarmatas capiunt, magis quam ipsi quos capiunt Sarmatae, distant? Quod Alexandro Scythae apud Q. Curtium l. 7. c. 8. Tu, qui te gloriaris ad latrones persequendos venire, omnium gentium, quas adisti, latro es. Aut quid à praedonibus vulgariter sic habitis distant viri isti, prout ipsi se haberi volunt, militares? Notum est illud piratae, qui Alexandro eidem quarenti, quo scelere impulsus, mare haberet infestum; Eodem, inquit, quo tu orbem terrae. Sed quia id ego exiguo navigio facio, latro vocor; quia tu magnā classe, imperator. Cicer. de repub. l. 3. laudante Nonio. & August. de civit. Dei l. 4. c. 4. qui & subjicit. Sanè remotā iustitiā, quid sunt regna, nisi magna latrocinia? unde Pythia, Adrastum Sicyoniorum βασιλῆα, Clisthenem verò ληστήα dixit. Herodot. l. 5. & Dio Prus. orat. 2. Sed & Lucan. l. 10. Alexandrum felicem terrarum praedonem appellat. Deque eodem Senec. de benefic. l. 1. c. 13. A pueritia latro, gentiumque vastator. & quest. nat. l. 3. praefat. Quāto potius decorum opera celebrare, quā Philippi aut Alexandri latrocinia?

Ἐν τῷ δὲ γὰρ τὰ ἐξέταξας] malè divulgat ista à superioribus Xyl. & Lugd. Editor. Menter, inquit, si militarium istorum species, praedonibus superares facile deprehendes. praeda siquidem duntaxat inhiant utrique.

§ 11. Κῆσαι] acquiras, non acquirere. est enim aoristi imperativi medii non infinitivi activi, uti interpres Angl. opinatus, dictionis seriem durisorem reddidit.

Οὐδὲν γὰρ ἔγωγε μαλακοφροσύνης πεινηκὼν] vide ad l. 3. § 11.

Ἐξήλυτο τὸ σῶμα] corpus exiit, sive à corpore subduxit se; is nimirum, qui consideratione istā animum jugiter exercitatum probèque subactum habuerit. neque enim à prioribus ista dissociata oportuit

tuit, vide Platonis locum insignem, qui huc spectat, ex Theateto, ad l. 11. § 1.

Ἀνὴρ ὅλον ἑαυτῶν] Vide ad l. 4. § 34. & infra, § 14. Eurip. Phœniss.

Ἀλλ' εἰς Θεὸν ἔχῃ ταῦτ' ἀναρτήσας] ἔχεν.

Rejēta oportet ista ad nomen hominis.

Senec. de otio sap. c. 32. Ego secundum naturam vivo, si totum me illi dedo. Annot. Lugd. ἀνὴρ mavult, imperandi formulā, sive monendi. frustra. cum enunciativè ponantur & antegressā proxima, & sequentia itidem.

Οὐδ' εἰς νῦν βάλλεται] Africanus apud Ciceron. l. 6. de repub. in somnio: Neque sermonibus vulgi dederis te, nec in præmiis humanis spem posueris rerum tuarum. Suis te illecebris oportet ipsa virtus trahat ad veram decus. quid de te alii loquantur, ipsi videant. Bion Borysthenita inter cetera profectus in virtute insignioris indicia, hoc cumpremis flatuit, ubi quis eodem loco convicia hominum atque vota habet: sive ut ille loquebatur, ὅταν ᾄδῃ λοιδορούντων ἕως ἀκμῆς, ὡς λέγοντων, ὦ ἔχῃ, ἑσὶν ἔτε κακῶν ἔτ' ἀφ' ἑσὶν ὅτι ἔσονται, Οὐδέ τις καὶ μέγα χαίρει. Sic νῦν τοὶ ὀλβία δόξεν.

Plut. de profect. Talis Cato, de quo Senec. de ira l. 2. c. 32. M. Catonem in balneo in ore quidam percussit imprudens: quis enim illi sciens faceret injuriam? postea satisfaciens, Cato, Non memini, inquit, percussim me. majore animo non agnovit, quāam ignovissit. Idem, de constant. sap. c. 14. Phocion pater cum quidam uxorem ipsius contumeliosè habuisset, post apud ipsum pœnas committeris metuens sese purgaret, ignarum se Phocionis conjugem fuisse, Ἀλλ' ἢ γ' ἐμὲ καὶ ὑπὸ σὺν ἐδὲν πύργῳ, at vero mea, inquit, uxor nihil à te perpeffa est. alia forsā fuerit, quam tu læseris: nec mihi itaque quid satisfacias, aut excuses te, opus est. Narrat ex Musonio orat. quā discipulat philosophum an decessat injuriarum agere, Stob. tom. 2. tit. 19. qui idem, quomodo

inter concionandum conviciis impetentem nihil quicquam attenderit, apud Plut. legas licet, in præcept. polit. & infra ad l. 11. § 14. Archelaus itidem ab obvio quodam aquā confusus, cum ab amicis ad pœnas de homine fumendos instigaretur; Ἀλλ' ἐκ ἐμῶν, ἀλλ' ἐκ ἐμῶν καὶ ποιεῖσθαι, ὅν ἐδοξε ἐν αὐτῷ. Atqui non me, inquit, confudit, sed illum quomodo esse me est opinatus. Plut. in apophth. Socrates etiam d' cere solebat, τοῖς κωμικοῖς δὲν ἐπὶ τῆς εἰσόδου πρὸς διδόναι, ἢ μὲν γὰρ πρὸς τῆς πρὸς ὄντων λέγειν, διότι οὐδὲν ἔστιν, ἢ δὲν, ἢ δὲν πρὸς ἡμᾶς. Expedire, ut Comici perstringendos sese homines præbeant: siquid enim veri de nobis dixerint, corrigendi ansam dabit: (quomodo Philippus demagogus Atheniensibus gratiam debere se dicebat, ὅτι λοιδορῆτε βαλόντα ποιῶν, ὅτι δὲν, ἢ δὲν πρὸς ἡμᾶς, in quiebat, αὐτὸς αἰμα καὶ τοῖς λόγοις, καὶ τοῖς ἔργοις. Ἐυδοκίαν ἀλίσχον. Plut. apoph.) sin falsi quid dixerint, nihil

ad nos pertinebit illud. idemque dicenti, εἰ σὺ λοιδορεῖται ὁ δὲνα; An non tibi iste conviciatur? respondit. ὅχι. ἐμοὶ γὰρ εἰ σέβεις ταῦτα. Nequaquam; mihi enim ista non competunt. Laert. l. 2. Diogenes dicenti, Πολλοὶ σε κατὰ βλάβην derident te multi, ὁ Diogenes. Ἐγὼ δ' εἰ κατὰ βλάβην. Ad ego, inquit, non derideor. Alii etiam cuidam idem monenti; Κακίωνων τυχόν οἱ ὄνοι. ἀλλ' ἔτ' ἐκείνοι οὐκ ὄντων ὀπιστρέφοντες, ἔτι ἐγὼ ἐκείνων. Et illos forsā derident asini; verum nec asinos advertunt ipsi, nec ego illos. Laert. l. 6. Hoc est, quod de Hercule Epicus quidam apud Plutarch. deutil. ex inimic.

Οὐδ' ὅταν μὴς συγερῶν ἐμπάζετο μύθων.

Nec muscam quanti faciebat dicta maligna.

vel quod David potius, Psal. 38. v. 13. Ego verò instar surdi fueram, qui nullus audio; instar muti, qui nihil rogerere possit. vide lib. 6. § 2.

Τὸ νῦν πρὸς ὁμῶν] vide lib. 7. § 54. & l. 9. § 6.

Φιλήν τὸ νῦν ἀπονευμῶμος] vide l. 3. § 16. & lib. 6. § 43. & supr. § 6. & infra § 21. & lib. 12. § 1.

Ἐυδοκίαν φράσιν] vide l. 8. § 59.

Ἐυδοκίαν περὶ αὐτῆς ἐπὶ τῷ διφ] Plato de legibus l. 4. à Plut. etiam laudatus ad v. Color. Ὁ μὲν δὲ διφὸς ἀρχὴν τῆ καὶ πλάττω καὶ μέγα ἔστι ὄντων ἀπάντων ἔχων, εὐδοκίαν φράσιν, καὶ εὐπὴν φριπορῶμεν. καὶ δ' αὖ ἐκείνῃται ἴσχυς καὶ ἀπολειπομένη τῇ δὲν νόμῳ πρὸς ἡμᾶς. ἢ ὁ μὲν εὐδοκίαν φράσιν μέλλον ἐκείνῃται, ἔκείνῃται, &c. quem Platonis locum cum Marcus ob oculos habuit, quum hæc scriberet; tum & autor libri de mendo, qui Aristorelis nomen præfert. eodem opus illud suum clausit; quique illum dictione Latinā μεταφράζει καὶ περὶ αὐτῆς, Apuleius.

§ 12. Τίς ὑπονοεῖ καὶ καὶ, πρὸν ποσὴν τὴν καὶ πρὸς ὁμῶν] Xylandri versionem etsi minus perspicuam immeritò induxit Editor Lugd. cum loco ejus depravatissimam dederit. Interpres Angl. frustrā in duo membra sententiam, continuari postulantem, dissecuit. Quid, inquit Marcus, est suspitione opus? sive, cur tibi res aliqua suspecta sit, aut scrupulum animo ac trepidationem iniecerit, cum considerare liceat, vel præsto sit inveni, quid facto opus sit? hoc est enim πρὸν ποσὴν. ut ἔξον ποιῶν, & similia. Senec. epist. 74. non potest quisquam sobeatus esse, qui huic se opinionem credidit, (externis subesse mali aliquid.) Non enim beatum est nisi quod intrepidum. inter suspecta malè vivitur.

Καὶν μὲν σωροῖς, εὐνοῖας ἀματρεπῆς τῷ ταύτῃ χωρεῖν] Forfan legi debeat καὶν μὲν σωροῖς εὐνοῖας, sublatā distinctiōne. & si clarè perspexeris. εὐκρινῶς, clarè, distinctè. Plato: ἵνα εὐκρινέστερον ἴδωμεν, ὁ βαλόμεθα. indè διδιδκρινῶν, σαφελῶς, διατρεπῶν. Hefych. de dialectica Laert. lib. 7. in Zenon.

Zenon. Τότε ἀλλοῦς ἢ τὸ ψεύδος διαγινώσκειται
 ὡς αὐτοῦ, καὶ τὸ πᾶν τότε ἀμφιβολῶς λεγόμε-
 νον διδκρινέσθαι. Cicero. ad Atticum lib. 7. epist.
 10. simul hoc didκρινήσεις περὶ ἑλπίαν. & epist. 3.
 sed id φιλοσοφώτερον διδκρινήσιν. verum accedo
 potius D. Bootio nihil mutanti, sed copulativā
 tantum interjectā, legenti, καὶ μὴ ὡς σωφροσύ-
 νης καὶ ἀντιστρέφει τ. χ. ita opponitur τὸ ἐν-
 μύθος, τὸ μετ' ὑπονοίας.

Ἀντιστρέφει τὴν τὴν ἡρώδη. vide lib. 8. § 5.
 Ἡρώδης ὅτι φαίνεται διχῶς. Epictet. l. 1.
 c. 2. Ταῦτα δὲ Πείσοι. Ἐλπίδι, καὶ ἰδὼν
 ἐπὶ τῷ. ὡς αὐτὸς φησὶν. ὅτι αὐτὸς οὐκ ἐπαπα-
 σάν, ἵνα μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν σύγκλητον, ἀπεκρίνατο, ὅτι οἱ
 ὅτι μὴ εἰσαί με εἰς συγκλητικόν. μίχρη δ' αὖν ἔ-
 σθαι με εἰσερχέσθαι. ἀλλ' εἰς ἐλπίδα, φησὶ, σάπη-
 σον μὴ μ. ἐξέταξε, καὶ σιωπήσω. ἀλλὰ δὲ με ἐξε-
 τάσσω. καὶ μὴ εἶπεν τὸ φαυλόφρονος ἄλλοι. ἀλλ'
 ἐν εἰρήνῃ, ἀποκρινόμενος. πότε ἔν σοι εἶπον, ὅτι ἀδ-
 νατός εἰμι; καὶ σὺ τὸν ποιήσεις, καὶ γὰρ τὸ ἐμὸν
 σὺν ὅτι ἀποκρίσθαι. ἐμὸν ἀποδανῶν μὴ πρέμωσι
 σὺν, φουαδεύσω. ἐμὸν, ἐξελθὼν μὴ λυπέμενον
 vide l. 3. § 6, 7. & l. 4. § 12.

Ἀεὶσον γὰρ κατατρίχθεν τέττε. optimum enim
 est cum attingere scopum. Xyl. hoc est, ut id faci-
 as, quod iustum & æquum est, quodcunque ti-
 bi inde obvenierit.

Ἡ ἀπόπρωσις ἀπὸ τέττε ἔστω. Mutila hæc suspi-
 catur Xyland. Editor Lugd. in versione profus re-
 secuit. pro ἔστω D. Boot. legit ὅτι ab hoc, inquit, ju-
 sto scilicet utique & æquo aberrare, lapsus nomen mere-
 tur, non autem ob iustum factum odium incurrere,
 aut molestum aliquid perpeti, aut etiam, quod mi-
 nus quod conaris, effectum des, impediri. ego si-
 quis id exhiberet codex, ἀπὸ τέττε inquam ἀπόπρωσιν
 malim; prout Marcus l. 4. § 43. ἀπὸ τέττε dixit.
 Σχολαῖον πὶ καὶ ἅμα ἐκίνησιν hoc est, quod l.
 7. § 69. Μῆτε σέβει, μήτε νακᾷ. M. Cas. ista
 à superioribus divellit, atque erotemacè effert;
 ac si legeret, πὶ σχολαῖον πὶ καὶ ἅμα ἐκίνησιν ὅτι;
 viderint alii. Ego nullus assentior.

Ἐκίνησιν non, mobile; quod τὸ τῆς γνώμης
 ἐκίνησιν, in plebe, Romanā cumprimis, Herodi-
 ano lib. 7. notatum, designet; unde & mobile vul-
 gus, Stratio sylv. lib. 2. poem. 2. sed agile, ad id
 quod est officium suum aggrediendum agendum-
 que promptum ac proclive; quodque in eisdem
 persequendis modo iusto debitoque moveatur. Sto-
 ici siquidem in dictionibus istiusmodi ἐκίνησιν
 & ἔμφασιν quendam, ultra usum communem ac os-
 cianum in Cataplo, Κλίση, sive leſus, ad testi-
 monium adversus Tyrannum dominum suum
 ferendum apud inferos accessit, ἵνα μὴ πὶ
 ταῦτα εἰσὶν ἀλγύνοντα. ταῦτα ἦν ἀπ' ἐμῆ δι-
 κης. vide ad lib. 3. § 4. & lib. 11. § 18. ὅτι
 τὸ κλίναει.

Ὅτι αὖ ποιήσιν vide ad l. 6. § 59.

— Magna veluti cum flamma sonore
 Virgea suggeritur costis undantis abeni.

ut Maro, Æn. lib. 7. sive ut Apul. in apolog. Mam-
 ma instar stipulæ accensæ, claro strepitu, largo ful-
 gore, cito incremento; sed enim materia levi, cadu-
 co incendio, nullis reliquiis. icon aptissima vitulati-
 onis stolidorum, quæ illi, non gaudent, sed gestiant,
 ut Aug. de serm. Dom. in mont. l. 1. itaque risum
 & letitiam istiusmodi pro insania mera, Solomon
 habet. ibid. c. 2. v. 3. tanquam ἐξενικός, non σω-
 φροσύνης π. Senec. ep. 23. Animus debet esse alacer
 & fidens, & super omnia erectus. Res severa est
 verum gaudium. cetera hilaritates non implent pe-
 ctus, sed frontem remittunt; leves sunt: nisi forte
 tu illum iudicas gaudere, qui ridet. vide ad l. 4. §
 26. ἡ ὁρὴ ἀνεμῶς.

Ὅτι λόγος καὶ πᾶν ἐπὶ μὴ. Dei, natura, ra-
 tionis, diffamen ductumque sequi, pro eodem Stoicis
 habetur. vide ad l. 3. § 16. & lib. 7. § 31. &
 supr. § 11. & lib. 4. § 12. & l. 12. § 31. Plato
 epist. 2. Νῦν γὰρ μέγας ἐγὼ εἰμι, ἐμαυτὸν παρὶ χρο-
 νῶς ἐμὸν λόγον ἐπὶ μὴ.

§ 13. Ἐάν ποτε ἄλλω γένηται. in aliorum sint
 potestate. Xyl. potius, ab aliis fiant, cum ipse ne-
 queas, vel necesse non habeas. Epictet. lib. 1. c.
 27. ἀπὸ τῶν, ἢ αὐτὸς ἀειδέσθαι θέλω, ἢ ἄλλω
 παρὰ χροῖν ἀφορμῶν τῷ ἀειδέσθαι. οἱ μὴ διδάσκει
 παρὰ χροῖν πὶ αὐτὸς, ἢ φρονήσω ἄλλω τῷ ποιήσιν π
 θυμῶν.

Ὅτι διδόναι quia alienæ vel mentes vel actiones
 mihi sunt res mediæ lib. 6. § 32. & lib. 8.
 § 55.

Ὅτι ἐν τοῖς πᾶσι ἄλλων ἐπὶ μὴ. ἢ λόγους φου-
 ατῶν. id est, ἐπὶ μὴ. translatio ab equis
 petita, cum in alium pedibus sublati anterioribus,
 & iuba concussâ, φουατῶν. Salmast. inde & κα-
 ταφουατῶν. supr. l. 9. § 41. frustra autem inter-
 pretes de eis intelligunt, qui alienis sermonibus
 & laudibus se iactant; ut alter, qui λόγους illud
 insuper habuit: vel qui aliorum laudibus ac vi-
 tuperiis tantum tribuunt; ut alter, qui τῷ φου-
 ατῶν significatum non attendit. quomodo enim
 quis ed possit φουατῶν καὶ ἐπὶ μὴ, quod ab aliis
 vituperio afficiatur? non eos loquitur qui laudan-
 tur, vel vituperantur, aliorumque vel laudibus ex-
 lati animos sibi sumunt, vel vituperiis perculsi ab-
 jiciunt: sed eos, qui alios laudibus, aut vituperiis
 prosequuntur, idque faciendo attolluntur, & effe-
 runt se, ac si magni quippiam egissent. hæc enim
 est istorum opinio illa, de qua Marcus l. 9. § 32.

Τοῖς πᾶσι μὴ καὶ τῆς κλίσης εἰσι. Hinc apud Lu-
 cianum in Cataplo, Κλίση, sive leſus, ad testi-
 monium adversus Tyrannum dominum suum
 ferendum apud inferos accessit, ἵνα μὴ πὶ
 ταῦτα εἰσὶν ἀλγύνοντα. ταῦτα ἦν ἀπ' ἐμῆ δι-
 κης. vide ad lib. 3. § 4. & lib. 11. § 18. ὅτι
 τὸ κλίναει.

Ὅτι αὖ ποιήσιν vide ad l. 6. § 59.

Ἀλλὰ

Ἄλλα τῷ πνεύματι αὐτοῦ μέρε] non corpore tantum, sed animo etiam coguntur, qui aliorum favorem, famamve aucupantur, usque ad conscientiam laetam, eis obsequi, quibus placere ambiunt.

Ὅταν δὲ αὐτῶν [Epictet. lib. 4. c. 9. εἰδὲν εὐαγγοῦ πρὸς ἀνδραπνίαν ψυχῆς] δειλῆσαι δέη, καὶ γὰρ οὐκ ἐπὶ τῷ πνεύματι αὐτοῦ μέρε, καὶ ἀπολαύειν. Synes. de insomn. καὶ δαίμων τὸ μέγιστον μέρε, ἢ βέλους, Sen. ep. 34. Pars magna bonitatis est, velle fieri bonum. & ep. 80. Quid tibi opus est, ut sis bonus? velle. Fabius inquit. l. 12. c. 11. ut boni viri finis, voluntate maxime constat. Gregor. Naz. de sacr. bapt. ὅνιον τὸ πνεῦμα δειλῆσαι μόνον, τὸ ἀγαθόν. quamquam idem de theolog. 1. exagitat illos, ὅτι ἀρκῶν τὸ δειλῆσαι μόνον σφίσι τὸ εἶναι σφοδρῶς. Joan. Chrysost. in Matth. hom. 49. Ἀρκῶν δειλῆσαι, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Liban. orat. 4. Βουλῆται μόνον, καὶ πάντα ἐξέειπεν. vide ad l. 8. § 35.

§ 14. Τῷ πάντα διδόνει καὶ ἀπολαμβάνει οὐκ ἐστὶν] quod de natura, qui & Stoæ Deus, de Deo, Job. c. 1. v. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit.

Ἀπολαμβάνει] Epictet. enchir. c. 10. Μὴ δὲ ποτε ἐπὶ μὴδὲν εἰσέλθῃς, ὅτι ἀπώλεσται αὐτὸν, ἀλλ' ἐπὶ ἀπώλειαν τὸ χρεῖον ἀφῆρθε; ἔκταν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ; ἀλλὰ καὶ οὐκ ἀφῆρθε. τί δὲ σὺ μὴν διὰ πένθος οὐκ εἰδὲς ἀπῆλθες; Idemque differt. l. 3. c. 26. Ἐπειτα σύμπαντα ἐκλήρωσας παρ' ἑαυτοῦ (τὸ θεοῦ διανοήσας) καὶ αὐτὸν σταυρὸν, ἀνακτῆς, καὶ μίσην ὄντα, ἀνὰ σὺν τῇ ἀφῆλθαι; ὅτι ἡ ἡλικία ταῦτα καὶ χρεῖσται. καὶ μίσην πένθος; καὶ μίσην ἀνὰ χρεῖστας. δειλῆσαι. Et l. 4. c. 1. Ἀπαιτῶν τῷ πνεύματι, ἀπώλειαν, καὶ αἰδῆσιν; vitiata scriptura. quod & Volsius videt; cui sic restituere visum est. ἐκὼν καὶ ἀποδόντας; καὶ αἰδῆσιν. Verum interpolatione tam laciniosa, quæ nec sensum admittit commodum, nec vitium tollit, nihil opus. littera immutata sufficit. leg. ἔχῃ αἰδῆσιν; Stoicus est Laconismus. non Deo, qui dederat, repetente oblectari? q. d. dans placet, repetens quidni placeat? vide eund. ad l. 2. § 3. vide & l. 12. § 26.

Δὲ δὲ δειλῆσαι] hoc est, quod Rufus apud Epictetum differt l. 1. c. 1. ἀρκῶνται τῷ διδόνει. vide ad l. 4. § 31, 34. & l. 5. § 25. & l. 7. § 57.

Ἀπώλειαν δὲ δειλῆσαι] Vide voces Demetrii Cyrenici magnanimas ex Senec. de provident. c. 5. ad l. 4. § 34. Epictet. l. 4. c. 10. Χάειν ἔχω, ὃν ἐδωκεν. ἐρόσων ἐχρησάμενος πῶς σφίσι, ἀρκῶ μοι. πάλιν αὐτὰ ἀπώλεσε, καὶ κατὰ ταῦτα οἷς ἦν δειλῆσαι χρεῖσται. καὶ γὰρ ἦν πάντα σὺ μοι αὐτὰ πένθος. vide l. 12. § 26. Senec. de tranquill. c. 11. Sapiens non mancipia tantum possessionesque & dignitates, sed corpus quoque suum & oculos & manus & quicquid est chariorem vitam facturum, sequi ipsum inter precaria nonerat; vivitque ut commodatus sibi, & respuentibus sine tristitia redditurus. quandocumque ergo reddere jubetur, non queretur cum fortuna: sed dicit; Grati-

as ago, quod possedi, habuique. Idem, epist. 64. Fac quod equitatem tuam docet. desine natura beneficium male interpretari; abstulit, sed dedit. & ad Polyb. c. 25. Gaude, quod talem habuisti; & usufructum ejus, quamvis brevior voto tuo fuerit, boni consule. Item. ad Marc. c. 12. Si magnas ex filio percipisti voluptates, oportet te, non de eo, quod detractum est, queri; sed de eo gratias agere, quod collegisti. Nostri: Basil. Cæsar. homil. 5. Συγχαίμωνός ἐστι διατοίας. καὶ ἐπὶ τῷ χρεῖσται δύστροπος ἔχειν. ἀλλ' ὅτι τὸ εἶναι ἀρκῶν σωματικῶς χάειν ἔχειν τὸ συγκαληρώσασθαι. Hieron. in Nepot. Nè doleas quod talem amiseris: sed gaudeas quod talem habueris. Idem in Paul. Non maremus, quod talem amiseris; sed gratias agimus, quod habuimus, imò habemus. Et ad Julian. Tulisti liberos, quos ipse dederas. recepisti ancillam, quam mihi ob breve solatium commodaveras. non contristor, quod accepisti; sed ago gratias, quod deditisti. Bern. de Humbert. serm. 110. Tulisti quoniam tuus erat, nec pro nobis, quibus ille sublatus est, murmurandum: magis gratias agendum, quod tam diu concessus est nobis. Et in Cant. conc. 26. Esi dolemus ablatum, non obliviscimur tamen, quod datus fuit; & gratias agimus, quod habere illum meruimus. Verisimile Gregor. Rom. in Job. l. 2. c. 42. Tunc verè ostendimus, quod accepta rectè tenuimus, cum equanimiter ad momentum sublata toleramus.

Ὅτι κατὰ θεοῦ σωθήμεθα, ἀλλὰ περὶ θανάτου μόνον καὶ εὐνοῶν] De morte pariter l. 9. § 3. Ita Apost. ad Philip. c. 2. v. 17. Χαίρων καὶ συγχαίρων αὐτοῖς. & ad Cor. ep. 2. c. 12. v. 15. Ἡδῆσα δευτέρως, καὶ ἐν δευτέρῳ θανάτῳ. Tertull. de patient. c. 2. Nobis exercenda patientia autoritate non affectio humana carmine equanimitatis stupore formata, sed viva ac celestis discipline divina dispositio delegat. Cyprian. de eadem: Apparet non esse illuc veram patientiam, ubi sit insolens affectus libertatis audacia, & exerti ac seminudi peccatoris inveteranda jactantia.

§ 15. Ζῆσων ὡς ἐν ὄρει] vide infra § 22, 23. & l. 8. § 45.

Ὅτι ἐν πέλει τῷ κόσμῳ] vide ad l. 2. § 16. & l. 4. § 34.

Ἀνδρῶν ἀληθινῶν] qui enim secus quam oportet, degit, quidvis potius quam homo est. Vide supra ad § 8. & l. 5. § 11. Stilpo, cum turba ad ipsum contemplandum conflueret, dicenti cuidam, θαυμάζεις σὺ ὡς θηλον, tanquam feram quandam, ὁ Stilpo, admirantur te. Ὅτι μιν, ἀλλ' ὡς ἀνδρῶν ἀληθινῶν. Nequaquam verò, inquit, sed ut hominem verum. Laert. l. 2. Flacc. arte. — Fiet homo. — Demonaëti Proteus cum diceret, ἐκωπῶ, regessit ille, καὶ ἀνδρωπίζεις, non vivis hominem.

Κρίττον γὰρ ἢ ἄπο ζῆν] vide ad l. 9. § 2.

§ 16. Μὴ καὶ ὅπως διαλέγεται] forsitan θαλάσσης. Senec. ep. 16. Philosophia non in verbis, sed in rebus.

tull. de Carn. Christ. c. 6. Mutuum debitum est in-
ter se natiuitati, cum mortalitate. forma moriendi,
caussa nascendi est. non enim mori solet, nisi quod
nascitur, id autem moritur, quod & nascitur. Idem.
de resur. c. 12. Dies moritur in noctem, & tene-
bris usqueaque sepelitur: & tamen rursus cum suo
cultu, cum dote, cum sole, eadem & integra, & to-
ta, universo orbi reuiuiscit; interficiens mortem su-
am, noctem; rescindens sepulturam suam, tenebras;
hæret sibi existens, donec & nox reuiuiscat, cum
suo & illa suggestu. Et latius progressus Petrus
Ravennas in symbol. serm. 59. crede homo, de morte
resurgere te posse, cum tibi totum quod in rebus est, sic
quotidie resurgat. Sol occidit & resurgit. Dies sepe-
litur & redit. Menses, anni, tempora, fructus, semi-
na, cum transiunt, ipsa moriuntur; cum redeunt, sua
ipsa morte reuiuiscunt. Ità quod Tertull. ibid.
Totus hic ordo rauolubilis rerum, testatio est resurre-
ctionis mortuorum.

§ 19. Οἷόν ἐστιν ἐδόντες, καὶ δούλυντες, ὀχλόντες, 40
ἀποπαύοντες. Hæc enim & summis cum imis qui-
busque communia sunt; & conditionis mortalis ac
caducæ cum primis nos admonent. Notum est, Me-
neceatem medicum, qui Jovis sibi nomen adscive-
rat, Philippus Macedo quomodo exceperit, edulio-
rum loco appositis thure cum acerra. Narrat Eli-
an. var. hist. l. 12. c. 57. Quin & Alexander ex
duabus præcipuè rebus, τὸ διητδὲν καὶ φαρμακόν, sive
mortalitatem suam, agnoscere se professus est, ἐν
τῷ καὶ δούλυν καὶ τῷ σωματικῷ. Somno nimirum ac coi-
tu. Plut. in Alex. & de adulat. & in sympot. l. 8. c. 1.
Antigonus iridem major, cum Hermodorus qui-
dam ipsum in carmine per adulationem Solis
(non Jovis, ut Erasim. apophth. l. 4.) filium, De-
i quoque indigitaſſet, ἢ τὰ πᾶσι μοι σὺ νοῖσιν ὁ λαο-
νεύει; At verò, inquit, latent ista prorsus eum, qui
matulam mihi porrigit. Plut. in apophth. & de Isid.
& Osrid.

Ἐἴτα τοῖς ἀνδρονόμοις, καὶ γυναικῶν. Quanto
se cum fastia effervant, ac si nō homines quidem aut
mortali semine creti sint, ubi gloriantur, indignan-
tur, interminantur &c. vide ad l. 6. § 28. illud ἀν-
δρονόμοις mihi suspectum habetur. ἀνδρονόμῳ
certè alibi legisse non memini. Xyl. aliis impe-
rare, vertit. ut sit hominibus leges ac jura præscribere.
Caf. exultare. ità. quid is legerit, haud satis
liquet. nisi forsan ἀδρυνομοί, turgescerent, gran-
dæscerent; quod de stirpibus usurpatur. forsan ἀν-
δρονόμῳ idem quod ἀνδρολογῶν fuerit, quod de
adulæ militari usurpatur: vel etiam quod κρεανό-
μῳ, quod de viscerationibus, sive de carnibus viri-
tatis distributis adhibetur. in istis autem non sine
fastu gerere se solent, qui eas exhibent. vide l. 9.
§ 34. ἐν ὀνόματι.

Ἐδιδόν πόνους] quot illis inferuire & obsequi
uasse fuit, idq; πόνον, haud ita dudum; quod

possent dignitatis honorisque gradum illum, in
quo tanto cum supercilio se gerunt, adsequi. vide
l. 8. § 3. Epictet. l. 3. c. 26. ἡ δὲ μὲν ἐστὶν ἐξου-
σιον, οἱ δὲ φιλικίονα ἐστὶν ἡσυχία, τῆς ὁρεῖς αὐτῆς
καὶ τῆς δαλκῆς καὶ παρρησίας. ἀναφύων. ἴδου γὰρ
πὶ δὲ δὲ αὐτῶν ἐντυχῶν ὡς δοκῇ, καὶ τυτυχῶν αὐτῶν.
quo tamen loco ego τυτυχῶν & malim. scil. ut
Claudian. in Eutrop. l. 1.

Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.

— nec bellus tetridor ulla est,

Quam servi rabies in libera colla frementis.

Ruffus Vibius apud M. Senecam controvers. 9.

Divite potitio nihil est insolentius. &.

Pedissequa honoris est novi arrogantia. Salvian.
epist. 2.

Ἄπας ὁ τρεχῶν, ὅστις ἀνὴρ νόον κατῇ.

Æschyl. Prometheus. præ cæteris verò

Ἀφροδῖτης δὲ ἐν τυτυχῶν καὶ ἐν τῷ.

Comicus, apud Dion. Cocc. l. 60. Quod & Isi-
dorus. Pelus. ubi adduxerat l. 2. ep. 297. qui ἐν τρε-
χῶν habet, pro eo quod ἐν τυτυχῶν Dio, subiungit;
καὶ τὸ ἐν τρεχῶν περὶ τὸ ἀξίαν, ἀφορμὴ τῆς κα-
κῆς φρεσὶν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται. Aur. Victor in
Dioclet. Quantum ingenium est, compertum habeo, hu-
millimos quosque maxime, ubi alta accesserint, superbi
atque ambitione immodicos esse. Agur sapiens Ebra-
us v. 20. Tria sunt, sub quibus commovetur terra:
imò quatuor sunt, quæ ea ferre non potest. servus, cum
regnat; stultus, cum satur est; exola, cum maritatur;
ancilla, cum heræ suæ hæres evaserit. siquidem, ut
Solon,

Τίς τις τοὶ κόρος ὕβριν, ὅτ' ἀνὴρ πολὺς ὄλβος ἐπιγῇ.

E nimis opibus petulantia nascitur ingens.

Sive ut Theognis; (quod Homero tamen tribuit
Schol. ad illud Pindari olim. 13. ὕβριν κόρος ἐπι-
τέρει.)

Τίς τις τοὶ κόρος ὕβριν, ὅτ' ἀνὴρ κακὸς ὄλβος ἐπιγῇ.
Idemque.

Πόλλους τοὶ κόρος ἀνδρες ἀπώλεσαν ἀφροσύνας.

Γυναικαὶ γὰρ χαλεπὴν μέτρον, ὅτ' ἐδὲλα περῇ.

Nascitur ex nimis opibus petulantia stultitia.

Nec paucos satias evertit mentis egenos.

Difficile est, adfunt cum bona, nō sse modum.

Aristot. apud Stob. tom. 2. tit. 3. τίς τις γὰρ, ὅσ-
ον φησὶν ἡ περὶ μῆτρα, κόρος μὲν ὕβριν, ἀπαιδ-
σία δὲ καὶ ἐξουσία ἀνοίας. Philistius apud Clem.
strom. l. 6. οἷώμεθα γὰρ μάστιγα οἱ περὶ δόξαν ἀφρο-
σύνης εἶναι περὶ ἀφροσύνης οἷς ὕβριν ἐπέπληξ. quod
illum Clem. à Thucydide mutuatum asserit, qui
sodixerit; Εἰδόμεθα δὲ οἱ πολλοὶ ὅτι ἀνδράποιν, οἷς ἀν-
μάστιγα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀφροσύνης ἐν περὶ ἀφρο-
σύνης, οἷς ὕβριν ἐπέπληξ. locus est in Clemenis orat. l. 2.
ubi tamen legitur, εἰδόμεθα δὲ ὅτι πόλιν, αἷς ἀν,
&c. Quò respexit tamen & Isidor. Pel. l. 2. ep.
296. οἷώμεθα γὰρ ἀνδράποιν, οἷς ἀφροσύνης μάστιγα
ἐν περὶ ἀφροσύνης, οἷς ὕβριν χερσίν. de Largio Ma-
cedone

cedone quid Plin. min. l. 3. ep. 14. vide ad l. 6. § 38. vide & quæ de Gallo Cæsare Ammian. lib. 14. initio.

Δι' δία] ὡς ἰδύμεθα, scil. ut l. 6. § 59. ob quæ adipiscenda, sive, quæ mercede.

Καὶ μὲν ὁλίγον, ἐν τοιούτοις ἔπνυται. Legend. ἐπίοις ἔπνυται. vide Psal. 82. v. 6, 7. Esai. c. 14. v. 9, 10. & Ezech. c. 32. v. 18, 30. Verum quod Maro Æn. l. 10.

Nescia mens hominum fati sortisque futurae,
Nec servare modum rebus sublata secundis.

Sosiphanes apud Stob. tom. 2. tit. 22.

Ἄν δ' εὐτυχῆτε, μηδὲν ὄντες, εὐδαίως

ἴσ' ἔργῳ φρονέετε τὸν ἥ κρείον

Ἄδην παρῆσθ' ἔχ' ὅρατε πᾶσιον.

Si fuerit fortuna, cum sitis nihil,

Caro levatis capita; nec de proximo

Respicitis orcum, regna qui in reges habet. Grot.

Plutarch. de Isid. & Osir. Ἐι δ' πνεῖς ἐξαρεδύν-

τες ἴσθ' μεγαλαυχίας, ὡς φησι δ' Πλάτων, αἰα20

νύστη καὶ ἀγνοία φλεγομένη τῷ ψυχῷ, καθ'

ὑβρείας ἐλθέτω δυνάμει ἐπινυμίας, καὶ τῶν ἰδρύ-

σεις, βροχῶν ἡνδισιν ἢ δόξα χρεῖν ὅτα κενόη-

τα καὶ ἀλαζονίας καὶ ἀσέβειας καὶ παρνομίας φροσύ-

φλοντες,

Ὁκνῶμεσι καπνοῖς δάκρυ ἀρδύντες ἀπὸ πᾶν

καὶ νῦν ὥστε ἀγχιμοὶ δραπεταί, καὶ ἱερῶν καὶ ἡ'

βωμῶν ἀποσπᾶντες, ἔδην ἀλλ' ἢ τὰ μνήματα

καὶ τοὺς τάφους ἔχουσιν. vide lib. 6. § 24. & infr. ad

§ 31.

§ 20. Συμφέρον ἐκείτω, ὁ φέρει ἐκείτω ἢ καὶ ὅλων

φύσας] Pra clara gnome. de qua vide amplius ad

l. 2. § 3. & l. 3. § 4. & l. 4. § 23, 29. & l. 7.

§ 27. Apollon. Tyan. ep. 66. εἰ πάξις ἐστὶ καὶ

ὄντων, ἔστι καὶ, καὶ διδὸς ὅτις αἰ τῶν πρὸς, ὁ δὲ καὶ

βυλῆσται τὰ ἀγαθὰ πλεονεκτικὸν γὰρ καὶ παρὰ τὰς

ἡγήσεται καὶ τὰ κατὰ φύσιν συμφέρον. ubi tamen pro

ἀγαθὰ malim ἀγαπᾶται, quæ ipsi sunt cordi. Siqui-

dem vir bonus τὰ ἑαυτοῦ καὶ ὅλων συγκαταδύμεθα

ἀγαθὰ ἔῃ πίπεται, ut Marcus noster l. 3. § 4.

Καὶ τότε συμφέρον, ὅτε ἐκείνη φέρει] vide ad l.

4. § 23. τὸ ἔνδοξον. Aug. in Psal. 145. v. 15.

Profus, tanquam egrotum reficiens medicus, & quod

opus est, hoc dat; & quando opus est, tunc dat.

§ 21. Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖα] Euripidis versus

sunt ab Aristotele laudati, ethic. Nicom. l. 8. c. 1.

Eudem. l. 7. c. 1. & magn. l. 2. c. 11. ab Athen.

dioposoph. l. 13. à Stob. tom. 1. l. 1. tit. 12. apud

quos duos novissimos integri habentur.

Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅτ' ἀνέχετον πῖδον

Ἀκαρπὸν αὐχμῷ. νοτῆς ὅτ' ἐνδύως ἔχει.

Ἐρᾷ δ' ὁ σπινθὲς ἑσπῶνς πληρέμελ' ὄπ'.

Ὀμβροὺς πῖδον εἰς γαῖαν ἀφροδίτης ὕπο.

Ὅταν ὅτ' ἀνέχετον πῖδον εἰς τ' αὐτὸν δῖον,

Τίλκον ἡμῖν πάντα, καὶ ὁρῶμεν αἰα.

Ὅστιν βροχῶν ζῇ τε καὶ δάλλει γέν'.

Cerne, amat ut imbrem terra, cum sterili solum

Squallore lugens poscit humectas opes.

Rursum amat & ether ipse, Venerisque impetu

Fatos madoris explet in terram sinu.

Quæ federata mutuis amplexibus,

Quod ubique rerum est proferunt, ac nutriunt.

Hinc vita visque seculis mortalibus. Grot.

Eis autem gemina adducit etiam Athenæus ex

Æschyli Danaïdibus ista:

10* Ἐρᾷ ὡδ' ἀνδρὸς ἑσπῶνς τῆσται χθονα.

Ἐρως ὅτ' αἰαν λαμβάνει γαῖαν πυρεῖν.

Ὀμβροὺς δ' αἰπ' ἐννοῦν' ὅτ' ἑσπῶν πῖδον.

Ἐκπτε γαῖαν ἢ ὅτ' ἵπκτεται βροχῶν.

Μήλων τε βόσκας καὶ βίον ἀμυγδαλον.

Δένδραν δ' ὅτ' ἑσπῶν ἐκ νοτῆσται γαῖαν.

Τέλειος ἐστὶ καὶ ὅτ' ἑσπῶν παρῆσται.

Penetrare terram purus ille ether cupit:

Cupit vicissim terra conjugio frui.

Ab amante cælo defluens terram simul

Fecundat imber: illa mortali parit

Cereale generi germen, & pastus gregum:

Maturitatem dat suam arboribus quoque

Mador maritus. causa at his cunctis ego. Grot.

Proinde cum apud plures ista reperiantur, Plutar-

chus in amatorio, non poetæ huic vel illi, sed poetis

tribuit. Ἐρᾷ οἱ ποιεῖται λέγουσι καὶ γῆς ἑσπῶνς

καὶ ὅτ' ἑσπῶνς, ἑσπῶν οἱ φυσικοὶ, καὶ συγγενεῖται καὶ

καὶ ὅτ' αἰπ' ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

καὶ ἀνδρῶν ἀποκλῆς ποτὲ καὶ ὅτ' αἰπ' αἰπ'

Fecunda terra potat :

Hanc arboreſque potant :

Et potat equor aurat :

Phaebusque potat equor :

Ipsūque Luna Phaëbonem.

"Οπ σσι σωερέω] Epiſtet. l. 2. c. 16. τὸ λυμην, ἀναβλίσας σφεὶς τὸν διδόν, εἰπείν, ὅπ ῥεῶ μοι λοιπὸν οἷς ὁ ἄν δόλης· ὁμογενωμένω σσι· ἡδὺν παρῆναι μοι σσι δούκτων. & l. 4. c. 7. σφραγίσματα διάκονοι, καὶ ἀκόλυθοι ἐκείνῳ· ὡς ὁμογενωμένοι, ἀπλῶς συνθέλω. ita enim lego, quod vulgò ὁμογενωμένοι tantum languide legitur, ut dictioni vis constet sua. Sen. ep. 96. Non parco Deo, sed assentior. ex animo illud, non quia necesse est, sequor. vide ad l. 4. § 33. & sup. § 1.

"Οπ φιλεῖ τὸ γινέσθαι] à vulgari sermonis usu argumentatur, argutius paulò Marcus, ut alibi, l. 5. § 8. in verbis συμβαίνειν & φέρειν, ita istuc in verbo φιλεῖν quod ἀντὶ τοῦ περὶ κλέμης ἡτοῖς ἰσχυρῶς usurpatur, quomodo & Latinis amat, pro solet; quod à Græcis tractum monuisse videtur Fabius, instit. l. 9. c. 3. Quamquam diversum est paulò Salustianum illud, quod ibi Fabius adduxit; *Vulgus amat fieri.* sicut & ejusdem illud, in Jugurth. *Qua ira fieri amat.* & ibid. rursus; *ea quæ secunda res amant.* In istis enim sensus est, *quæ amant*, i. e. *quæ cupiunt* & quibus delectantur, vel, *quæ lubenter admittunt.* Salmem Syntaxis diversa est: neque enim, *ira fieri solet*; vel, *vulgus fieri solet*; sed *per iram*; &, *vulgò*, vel à vulgò, dixeris; quod viris magnis non est animadversum. Caterum sic Flaccus *carm. l. 3. ode 16.*

Aurum per medios ire satellites

Et perionpere amat saxa potentius

Itu fulmineo.

Ammian. hist. l. 16. ut in rebus amat fieri dubiis. & l. 17. ut rebus fieri amat dubiis & turbatis. quomodo Herodot. l. 8. "Οἷα φιλεῖ γινέσθαι res πολέμου. & Plato polit. lib. 5. "Οἷα δὲ ἐν πολέμῳ φιλεῖ. & Polyb. lib. 6. "Ο δὲ φιλεῖ γινέσθαι. Quin & τὸ ἴδιον pari modo usurpatum invenias. Itā enim Herodian. lib. 1. Ἐπεὶ γὰρ τὸ βάρεσθαι καὶ ὅτι τῶς πυχέτους ἀπορροαῖς ῥάστα κινεῖσθαι. Tacit. annal. l. 4. ut ferè amat posterior adulatio. Apul. florid. 3. Quod genus in comedia fieri amat.

§ 22. "Ητοι ἐνταῦθα] Aut in eo vitæ genere manes, cui jam es assuetus; aut institutum mutas quod nisi velis ipse non cogeris; aut è vita discedis, munere defunctus; in his autem omnibus nihil est quod ægre te habeas. Gemina ferè argumentatione utitur ad Lucilium suum Seneca epist. 42. Hoc perituro est. nempe adventitium est. tam facile sine te vivere, quam vixisti. Si diu illud habuisti, perdis postquam satius es. Si non diu, perdis antequam assueveris.

Καὶ ἡδὺν ἄδιδας] Notum est Pythagoræ monitum illud: ἡδὺ βίον τὸν ἀείρον. ἡδὺν δ' αὐτὸν

ἡ συνήθεια ποιήσειν. Referunt Galen. de affect. cur. c. 6. Stob. tom. 2. tit. 29. Anton. Meliss. l. 2. c. 80. Plut. in præcept. salubr. & de exil. qui idcirco lib. de profect. hoc insigne facit δῆλωμα σπουδῆς, τὸ μικρὰ σπουδῆναι, καὶ ὅρτιον ἄγειν, ἀλλὰ ῥαδίαν καὶ λείαν καὶ δι' εὐπρέπειας ἔχει τὴν πρὸς ἀρετῆς ὁδόν, ὅς ἐκλειπτομένῳ τῇ ἀσκήσει. Quod Hieron. an Paulin. ad Gelant. Asperam nobis & insuavem virtutum viam nimia facit virtutum consuetudo; quæ si in alteram partem transferatur, invenitur semita justitiæ brevis. Quamquam Plut. idem in tract. de tranquill. quasi Pythagoricum illud corrigens: ἔχει ἡ συνήθεια ποιεῖν τὸν ἐλαφρότερον τὸν ἀείρον βίον ἡδὺν, ὡς πρὸς αἴψαν· ἀλλὰ τὸ σπουδαῖον αἶμα τὸν αὐτὸν βίον ποιεῖ καὶ ἀείρον καὶ ἡδίστον. Nec diffitendum tamen, multum conducere assuetudinem, ad vitæ, quæcunque ea tandem fuerit, molestias allevandas. Plut. de audiend. Τὰν ἡγεγεμενῶν οἷς τὰς πολιτείας, οἱ μὲν ἀλλοδαποὶ καὶ ξένοι κομῶντες πολλὰ μέμνηται καὶ δυσκολεύεται τῷ γινεσθῶν· οἱ δ' ἐκ μακρόνων συνήθειοι καὶ συνήθειοι ὄντες τῷ νόμῳ, ὃ καλεῖται σπουδῆς καὶ τῇ ἐπὶ τὰς ἀρετὰς καὶ σπουδῆς. & ibid. Ἐν γαστρίμασι, καὶ σπλῆνι, καὶ παλαίστραις, αἱ σφεδραὶ μαθήσεις ἀρχαὶ πολλῶν ἔχουσιν ὁρμήσιν, καὶ πόνον, καὶ ἀσπασίαν· ὅσα σφραγίσματα καὶ μακρόν, ὡς σφραγίσματα ἀνδράπων, συνήθεια πολλὰ καὶ γρη῏ς ἡγνισμῶν, πείρα φίλα καὶ χειρόδη καὶ ῥαδίαν λείαν τε καὶ σφραγίσματα παρίσχειν. Aristoteles rhet. l. 1. c. 10. "Ἐστὶ δὲ καὶ τὸ συνήθειο, καὶ τὸ ἐδιδόν, ἐν τοῖς ἡδίστοις πολλὰ γὰρ καὶ τῷ σφραγίσματι καὶ ἡδίστον, ὅσα ἐδιδόν, ἡδίστος ποιεῖν. Jo. Chrysost. in epist. 2. ad Tim. orat. 6. Μεγάλη γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ ἐν τοῖς κακοῖς, τῆς συνήθειας ἡ πρᾶξις. ὃ δὲ συνήθεια ποιεῖ λοιπὸν, αὐτὴς ἐλκυστὶς ἡμῶν. vide & quæ sequuntur. Naf. Artis, l. 3.

Ecce tibi consueſcat; nihil assuetudine majus.

Et, Quod malè fers, assuesco; feres bene: multa vetustas lenit.

Arnob. lib. 2. Fiet familiaris, & more in naturam versa consuetudo. Cicer. in Lælio. Magna vis est vetustatis & consuetudinis: nemo est, si nulla res impediatur, qui non eo, quo consuevit, equo libentius utatur quam intracto & novo. Nec modò in hoc quod est animal, sed in eis etiam quæ sunt inanimata consuetudo valet; cum locis etiam ipsis montosis delectemur & silvestribus, in quibus diutius commorati sumus. Sic veteres inquilinos indulgentia loci & consuetudo etiam inter injurias detinet. Senec. epist. 70. Plinius minor l. 6. epist. 2. Mihi & gratiora sunt bona (domestica) quod perseverant; & leviora incommoda, quod assuevi. Indè illud Campanorum apud Livium l. 23. Notissimum quodque malum maxime esse tolerabile. Et Philocteres Euripideus, referente Dion. Præs. orat. 57.

Καὶ τοὶ πολλοὶ ἡδὺ τὸ γινέσθαι λώφουσιν μοι νόστον· κατ' ἀρχὰς δ' ἐπὶ τῶν ἀρετῶν.

De vi doloris jam remisit tempore
Mortuus, qui initio fuerat intolerabilis.

Plaut. Trinumm. 1. 2.

Habeas, ut natus: nota mala res, optima est.

Nam ego nunc si ignotum capiam, quid agam nesciam.

De Christi Domini jugo veterum nescio quis.

Grave dum tollis, suave cum tuleris.

Ἐξ ὧν ὁ ἀνὴρ.] Vitae genus mutas: ē privato in publicum prodīs: negotiis immiscēs. Allusit forsan ad proverbium, quod à Zenodoto refertur. Ἀνδρὶ αὐτῷ περὶ γράματα ἔκ ἤν, ἀλλ' αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπεισάτο.

Ἀπαιτεργητίας.] Vitam hanc λειτεργίαν πνέεσσι vult: quomodo Paulus ὑπηρεσίαν in concione ad Antiochenes apud Lucam Act. c. 13. v. 36. Δαδὶ μὲν γὰρ ἰδίᾳ θυσίᾳ ὑπηρετίας, τῇ δὲ θεῷ θυσιᾷ ἐκοιμῆθη. Cicer. de senect. Dum sumus in his inclusi compagibus corporis, munere quodam necessitatis & graui opere perungimur. Indē, vita muneris, & defunctos mortuos, dicimus, utpote qui vitae officia jam compleverint. Servius ad Aen. lib. 6. Pulchrē autem & ad Marci mentem Apostolus apud Lucam Act. c. 20. v. 24. Ἀλλ' ἐστὶν λόγος ποιῆσαι, ὅδ' ἔχω πρὶν ψυχῇ με πρὶαν ἐμαυτοῦ, ὡς τελειώσω τὸν δόμον μου καὶ χαρῆς, καὶ πρὶν διακομίαν ἢν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου. quasi dicat, cur non lubens vitam ponam, ubi cursum absoluerim, munusque ac ministerium à Christo Domino assignatum executus plane fuerim. Διακομίαν dixit, quod Marcus λειτεργίαν ἀπολειτεργῶσαι (quod alibi haud temerē reperias) munere defunctum esse: ut ἀποβιώσω, vitam obisse: & ab eodem jam liberum & immunitatem fieri: quod Joannes in Apocal. c. 14. v. 13. dixit, αὐτοὶ οὗτοι καὶ πῶν ἀποκρίσονται.

§ 23. Ὅτι τοῦτο ἐστὶν ὁ ἀγρὸς ἐστὶ] hoc esse agrum. Xyl. hoc vel illud esse. Cal. f. τοῦτο [ἔ] ἐστὶν, tale quid, quale illud. nihil à loco alio distare, animi tranquillitatem quod attinet. vide l. 4. § 3.

Πάντα ἐστὶν ἐνθάδε ταῦτα τοῖς ἐν ἀγρῷ τοῦ ὄρει.] Vide supr. § 15. Sed & ad l. 4. § 3. ἀναζωρήσεις αὐτοῖς ζήτουν. & l. 8. § 45. Epictet. l. 3. c. 22. Ὅταν ἀνὰ πᾶσι, ἐκὼ ἡλιθίῳ, ἐκὼ σιλωῇ, ἐκὼ ἀγρῷ, ἐνύπνιῳ, διανοίᾳ ἢ σπέρῳ θύς ὁμιλία. Ταῦτα δὲ Πλάτων.] Ex Theatro: laudata etiam à Theodorico therapeut. l. 1 & l. 12.

Σηκὸν ἐν ὄρει περὶ βαλλομένου.] ἀρχοῖον καὶ ἀπαίδευτον ἀπὸ ἀρχαίας, ὅδ' ἐν ἡττον ὅδ' νομῶν τὸν τοῦτον ἀναγκαῖον γινώσκον ἐν ὄρει τὸ ταῖος περὶ βαλλομένου. Plat. de sapiente sermo est, Philosophiae studiis prorsus dedito, qui non secus in urbe conversatur, quàm si in monte aliquo ab hominum commercio se iunctus ageret, murisque civitatis, perinde ac caula alicuius septo pastor rusticus, inclusus tenetur. Theodoritus cum Marco περὶ βαλλομένου legit. Sed Platonis mentem fecius cepit, cum opinaretur Platonem hoc voluisse, verum Philoso-

phum ἐν ὄρει σηκὸν δευμάδιον εἰλησέν, in tugurio aliquo, sive stabulo in monte sibi eximio esse habitaturum: quod Plato nullus hic dicit.

Καὶ βάλαν βλήματα.] ista quod pertineant, ego planē sum nescius. Xyl. & balare. quasi βλημάτων & βλημάτων legerit; quo fundo, quove sensu, nullus video. Annot. Ludg. proprie, inquit, est jacere jacula. Sed jacula istic quid faciant, nullus idem nos docet. M. Cal. sequentibus adfigit; & περὶ βαλλομένου legissē videtur; & problemata tibi proponere ista, quidnam est mihi nunc mens mea, doc. verum D. Salmast. expungenda censet; utpote quae nec sensum ullum efficiant, nec in melius reformari possint. Vetat autem Medicorum princeps τοῖς ἀνθρώποις ἐξχερεῖν.

§ 24. Τί ἐστὶ μοι τὸ ἡγεμονικόν μου.] Epictet. lib. 1. c. 26. Ἀυτὴ ἔν ἀρχῇ τῷ φιλοσοφῶν, αἰδέσθης τῷ ἡγεμονικῷ, πῶς ἔχει. Vide l. 12. § 33. Μὴν ἀπόλυτον καὶ ἀπαρτασμένον μου κοινωνίας.] Vide ad l. 4. § 29. & l. 8. § 34.

Μὴν περὶ τοῦ ἀνθρώπου.] à metallis translatus, quae ubi liquefacta jam, affusa fuerint rei alicui, in unum edimque cum ea corpus coalescere videntur. Itā Epictet. l. 1. c. 3. Τί τῷ τοῖς περὶ τοῦ ἀνθρώπου; vide ad l. 12. § 19.

Ὅτι τὸ πρὶν σωτηρίᾳ.] Plato Phaedon. Ἐχέτω ἡδονὴ καὶ λύπη, ὅσπερ ἡλὸν ἔχουσα, σωτηρίᾳ πρὶν ψυχῇ σπέρ τὸ σώμα, καὶ σωτηρίᾳ, καὶ πρὶν σώματι πρὶν, ὅδ' ἐστὶν ταῦτα ἀληθῆ ἔσθ' αὐτὸ καὶ τὸ σώμα φη' quanquam negat passim Marcus corpus de istis quicquam pronunciare. vide lib. 7. § 14, 16, 33. & lib. 8. § 25, 37.

Καὶ ἀνακεκαμένον τὸ σαρκοῦ.] itā lib. 7. § 57. ἢ φύσις ἐχέτω σωτηρίᾳ πρὶν σωτηρίᾳ. &c. & l. 5. § 26. καὶ σωτηρίᾳ.

§ 25. Κύριος καὶ ὁ νόμος.] Pausanias Plifanactis filius, querenti quare legum priscarum nullam abrogare apud suos liceret, respondit: ὅτι τὸ νόμος οὗτος ἀρχαῖος, καὶ τὸ ἀνδρῶν οὗτος νόμος κυρίως ἔσθ' αὐτοῦ. Pittacus item Cræso percontanti, τίς ἀρχὴ μισθῶν; respondit, ἡ τῷ πικρίῳ ξύλῳ, leges designans, quae codicibus insculpebantur. Indē Chilonis monumentum; Νόμοις πιστεύειν. Laert. l. 1. quod Spartanis religiosissimum semper fuerat. Archidamus Zeuxidami filius, seiscitanti quinam Sparta rerum potirentur, οἱ νόμοι, inquit; καὶ τὰ ἀρχαία καὶ τὸ νόμος. Agesilaus in epist. ad suos à bello ipsum revocantes, quod cum bene succedere videretur agere quidem, reliquit tamen; Ἀρχὴ γὰρ ἐκ ἐμαυτοῦ ἀρχὴν, ἀλλὰ τὰ πόλιν, καὶ τοῖς συμμάχοις καὶ τῇ ἀρχῇ ἀρχὴ ἀλαθείας καὶ δίκης, ὅταν καὶ ἀρχὴ ἡ νόμος καὶ ἐφόρος. ὅτι οἱ ἄλλοι ἐν πόλιν ἀρχόντες εἰσιν. Demaratus querenti, quare patria exularet, cum rex ibi fuisset, ὅτι κρήσωνες, inquit, αὐτῆς οἱ νόμοι εἰσιν. Plur. in praecip. polis. Δὴ γὰρ ἐκ ἀρχῆς τῆς βουῆς εἰσιν ἔσθ' αὐτὸ καὶ τὸ σωτηρίᾳ, ὡς πρὶν Περικλῆς ἔσθ' αὐτὸ καὶ τὸ νόμος καὶ δίκης.

Patientemque nascendi tenet Deus solus; siquidem solus efficit.

Τὴν βείδουσα] τὸ βείδου. l. 12. § 30. (cui τὴν ἀναστροφήν opponit) hoc est, vim deprimentem, siue devertentem; formam sive principium internum, cujus vi deorsum quædam feruntur, sicut sursum alia: siqua tamen corpora vi suâ sursum ferantur, quod negat Lucret. cujus hæc sunt, l. 2.

— nullam rem posse suâ vi

Corpoream sursum ferri, sursumve meare.

Nam quod externam nescio quam depressiones & elevationis causam efficientem, interpretes Angl. opinatus est hic intelligi, quæ oculis corporeis objecta sit, quomodo illa altera efformationis & nutritionis mentis conspectui, & ab authoris mente, & à rei ipsius veritate alienum est. Ità usurpavit Philo de mundo: τὸ μὲν δὲ πῦρ σωματοειδὲς γινώσκον, τὸ δὲ πνεῦμα αὐτὸν νοήσας, βείδουσαν ἀναστροφήν. & Aristot. problem. l. 16. q. 11. Ὅταν δὲ βείδουσα ὅτι δαπνέειν μέσος.

Οὐχὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλ' ὅχι ἡσίων ἐναρξῶς] Ambros. de sacram. l. 1. c. 2. Melius videntur, quæ non videntur, quàm quæ videntur. Siquidem ut Joan. Chrysost. Genes. stat. 10. Οὐχ ὅπως οἱ σωματικοὶ οὗτοι ὀφθαλμοὶ τὰ ὁρώμενα βλέπουν διὰ τὴν ὄψιν, ἀλλ' οἱ τῇ πνευματικῇ ὀφθαλμοῖς τὰ μὴ ὁρώμενα, μὴ δὲ ὁρώμενα. Quin & Plut. de commun. notis. c. 19. [Ἀγαθὰ δὲ καὶ κακὰ, αἰρετὰ τε καὶ φθικτὰ, οὐκ ἴσμεν καὶ ἀλλήλους,] ταῦτα μάλλον ἴσμεν διὰ τὴν ψυχῆν, ἀλλ' οὐκ ἴσμεν καὶ μετὰ τὴν ψυχὴν, οὐ φρεσίν, ἀλλ' ἐν τῇ ἐνέργειᾳ. ἐκείνων μὲν γὰρ ἐξωθεν εἶσιν αἱ φαντασίαι, καὶ αἱ εἰσὶν ἐκ τῆς φύσεως, ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀναγωγῆς, ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ μόνον ἔχει τὴν γένεσιν. vide l. 3. § 15. & l. 11. § 12.

§ 27. Πάντα ποιῶντα] vide l. 4. § 32. & l. 7. § 1, 49. & l. 9. § 28.

Ὅλα δέματα καὶ σκῶδες ὁμοειδῆς] Vide l. 6. § 44. 46. & l. 11. § 6. Pro fabula siue dramatis, quæ in scena agitur, vitæ hujusce actus habet. Sic & Apul. metamorph. l. 8. de Tlepolemi cæde, Thracilla auctore, per visum nocturnum patefacta; omnique scenam sceleris illuminat. De rebus Cæsaris ac Pompeii, Cælius Ciceroni l. 8. ep. 11. Scena rei totius hæc, ubi qui summa postulant, dicti elegantie detrahunt. Vult enim Cælius nihil inter ambitiosos illos serid, sed simulatæ, ac velut in scena peragi. Cicero ipse Bruto epist. 9. Tibi nunc populo, & scenæ (ut dicitur) serviendum. De Domitiano Dio Cassius à Joan. Xiphilino in Compendium redactus; histor. Roman. l. 67. Καίτοι καὶ σκῶδες ποιῶντα πῶς ἐκείνους ἐγνώκετο; αὐτὸς τε γὰρ καὶ φίλιν τὸν ἀλλοτρίον καὶ πρὸς τὴν ὁρῶσαν ποιῶντα, καὶ τὸν ἐκείνους πρὸς τὸν αὐτὸν μὴ διακρίναντα ἔλεξε, πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ποιῶντα, ὧν ἡ ἐκείνους, Cρηστέμω. vide eundem de Tiberio, ad l. § 11, 14. Elegantiſſimè autem linguâ nostrate expressit istud Tho. Morus noster sub finem historiæ Edwardi quarto loco, ubi

personatam Ducis Buckinghamii & Ricardi Proregis actionem descripsit; illius quasi procerum plebisq; nomine, qui nihil minus volebant, huic tanquam negotii totius ignaro, diadema regium deferentis, hujus tanquam qui id noller, obstinate respuentis, nec nisi prece improbâ & importunâ, ut admitteret, adacti: Multus, inquit, erat inter homines his de rebus utroque citroque sermo habitus; mirari plerosque, ita utrinque acclitatum, ac si neutra pars sua alteri communicasset consilia, cum nemo interim tam bebeti esset ingenio, qui ex composito rem geri non liquido satis pervideret. Verum ex adverso respondere alios; Negotia istiusmodi à viris politicis, spectante populo, quasi fabulam in scena, peragi. In dramate vero, etiamsi norint satis spectatores, sutores esse qui tyranni partes agit, tamen si quis adeo boni moris expertus fuerit, ut in majestatis sede jam situm, pro sodalitate prisca familiariter compellere velit hominem, futurum forsan, ut satelliti manu caput comminutum meritis referat, quia scenæ faciem conturbatum erit. Videatur & Petronius, & Joannes Sarisber. polierat. l. 3. c. 8. ad l. 11. § 6. ὅτι δὲ μείζων & Cλῆνης, repræsentandus uterque.

Αὐτὸν δὲ ὅλῳ Ἀδελφῷ vide l. 8. § 23, 31.

Μόνον δὲ ἐτέρων] Eadem planè, inquit, & ista & illa omnia, nisi quod alios actores habuerunt. q. d. fabula eadem utrobique fuit: histrionis tantum subinde mutabantur: deesse videretur vocula aliqua ἀναστροφή, vel tale quid. Christ. Colerus epist. de stud. politic. Eadem fabula nunc luditur, quæ olim tantum personæ mutatae sunt. Rectè autem M. Caf. ista prioribus attextit; quæ Xyl. nullo sensu cum sequentibus commiserat.

§ 28. Ὅμοιον τὸ θυμὸν καὶ τοὺς λακκίοντα καὶ κακὸν] Elegans imago. Talis Tyrannus ille Lucianeus in cataplo, qui fato trahente, Παρ' ὅλῳ τῷ ὅδῳ ἀντίτῳ, καὶ ἀντίτῳ, καὶ τῷ πρὸς ἀντιπρὸς τῶν πρὸς τὸν παρ' ὅλῳ. Talis Flaccus de quo Philo; Πρὸς βίαν ἵλακον ἀφελὼν τὸν καὶ κακὸν, καὶ διακαίοντα ἄν καὶ συμπαρκατῶν τὸ βίον, ὅς ἐστιν ἡ βίον κακὸν γινώσκων.

Τὸν ἐνδεὸν ἡμῶν] Misericordiam mortalis vitæ hujus. Caf. alligationem nostram. Xyl. malim, illigationem (nisi si vocabulum vitiatum sit, quod quis forsitan suspiceretur) ut indicetur necessitas illa, quæ fato nos illigatos & obstrictos habeat. Siquidem fatum Stoici definiunt necessitatem rerum omnium actionumque, quam nulla vis rumpat. Senec. quest. nat. l. 2. c. 36. Idemque epist. 77. Series invicta & nulla mutabilis ope illigat & trahit cuncta. Habes disertè ἐνδεὸν nostri. Eodem respexisse videtur Homerus Iliad. β. v. 111. & ι. v. 18.

Ζῆς καὶ μέγα Κρονίδης ἀπὸ ἐνέδῳ βαρεῖν. Sed & apud Dionem Prusorat. 30. ille nescio quis, μὴ πάντας ἀλύσει δεσφῆς, contendit, quem vife

sisid argumenti latius ibi profecutum. Posset forsan & animæ in corpore, cui *illigata* quodammodo hæret, ut testæ piciculus incolæ, *inmixto*; quam, dum in malis agit, moræ longioris impatiens, lugeat quis, designari. *ἡ δὲ περ*, enim ista quoque dici potest, & solet. De Pythagoreis Clemens *strom.* l. 3. *ἐνσωματωθεὶς, ἢ μεταπείθει, ἢ μεταρρίθει* τὰς ψυχὰς ἀξίωσιν, qui & l. 7. *τὴν μεταπείθεισαν* dixit. Et in eandem mentem Plato *Timeo*: τὰς τῆς ἀθανάτου ψυχῆς πεπείθει ἐνέειν εἰς ἐπιφύων *ἑώρα* ἢ ἀποφύων. quod Cicero *lib. de universo* sic reddidit: In eo (corpore scil.) influente atque effluente animo divino ambitus *illigabant*, ut vel aliam scripturam secutus fuerit Tullius, vel (quod magis autumo) apud hunc vitata sint verba, legendumque *animi divini ambitus*: nam divinum dixit quod ἀθανάτων Plato. Et mox: Αἱ δὲ, εἰς ποταμὸν ἐκδεύουσαι πολλὰ, ἔτ' ἐκέρχυν, ἔτ' ἐκέρχυντο, &c. quod Cicero ab imagine Platonica illa discendens; Itaque illi in flumen immersi, neque tenebant neque tenebantur: immersos dixit, quod *illigatos* Plato, ad imaginem præsentem aptius atque accommodatius; sicut & in antegressis ubi corporis ex elementis primis structura depingitur, quod Plato, Εἰς πᾶσι ξυγκόλλων, ἢ τοῖς ἀλύτοις οἷς αὐτοὶ ξυμίσχοντο δισμοῖς, ἀλλὰ διὰ σμικροῦς ἀρεταῖς γήμοις ξυμίσχοντες. Cicero: *Eas inter se copulabant, haud iisdem vinculis quibus ipsi erant colligati, sed talibus quæ cerni non possent propter parvitatem, crebris quasi cuneolis injectis, &c.* ξυμίσχοντες illud insuper habuisse videretur, quod ad aliam imaginem spectaret, nec cum vinculis & clavibus sive cuneolis colligefactio aptè satis convenire videretur. Cæterum ista accuratius pensitanti dictionis mutilatæ subit animum suspicio. Siquidem illud *τὴν ἐνδεσιν ἡμῶν*, non ad superiora pertinere videretur, sed sententiam novam inchoare; ad quam plenius concipiendam verbum aliquod desideretur, puta *ἐπὶ νήπιον*, vel ejusdem significatûs aliud quidpiam. *ἐπὶ νήπιον ἢ τὴν ἐνδεσιν ἡμῶν, ἢ ὅτι μόνον τὸ λογιζόμενον (ἢ δὲ) τὸ ἐκυσίως ἐπιδεῖ, &c.* *Consi-*

dant autem quomodo necessitate fatali illigati sumus, dum

Ducunt volentem fata, nolentem trahunt:
 & quod sponte sequi creature ratione prædita soli conceditur. Certè nisi sic concipiatur, dictionis series hiabit; & copulativa planè superflua & otiosa est futura. Illustrabit autem locum hunc imprimis Persæ dictum ab Herodoto l. 9. literis consignatum; Ζεῖς, ὃ, π δὲ γυνεὺς ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἀμύχανον ἀποτρέψαι ἀνδρῶν. Ταῦτα δὲ Περσῶν Συγγεῖ δὴ-
 γὰρ, ἐπὶ τοῦ ἀναγκῆς ἐνδεσιν. Mardonium, inquit, sequimur, fatali quâdam necessitate illigati. Subiungit idem, tanquam ἐνδεσιν istam deplorans; ἐχθιστὸν δὲ ὁδὸν ἧς ἐν ἀνθρώποις αὐτῇ, πολλὰ σενέοντα, μηδὲν κερταίν. hoc autem in rebus humanis acerbissimum est, quod nulla prudentia pote-

statem dat cuiquam extricandi se necessitate istâ, quâ constrictus tenetur.

Ἐκυσίως ἐπιδεῖ vide l. 4. § 34. spontè sequi, idè folius hominis proprium est, quia solus habet τὸ ἀντιθέσπον, & liberam electionem solus obtinuit; ad bona & honesta, hominis folius probè instituti; quia huic foli & ad benè agendum propendit animus & volupe est rectà incedere. Galen. *de affect. curand.* c. 6. Οὕτω γὰρ ἢ αὐτῷ ἢ ἀνθρώπων ὁρῶν ἐπι-
 κλῆς τὴν βελτίστην τὴν χεῖρα, ἢ μὴ ἀνογνῶς βλα-
 ρουῖας, ὥστε τὰ πᾶσι ἢ τὸν ἐκίστατον ἢ πειθεῖ-
 τας ἐκόντας, ὥστε τὸν ἀγαθὸν εὔσιν.

Ἐπιδεῖ ψιλόν, πᾶσι ἀναγκῆς vide ad l. 3. § 4. & ad l. 6. § 42. Cleanthes; (quem vide ad l. 3. § 4.)

Ὡς ἐφομαί γ' αἰωνῶ. ἢν δὲ μὴ δέλω, κακὸς γινώσκω, εἰν ἡττο ἐφομαί.

Sequitur impiger: fac nolle; factus improbus, Cogente resistantem vi, sequar tamen.

scil. quod Senec. 107. post Cleanthis illa;

Ducant volentem fata, nolentem trahunt.

*Et epist. 77. Puta te nolle sequi, ducis. (eo scil. sensu quo ad supplicium rapti duci dicuntur) fac tui juris, quod alieni est. Allusit eodè & quest. natur. l. 2. c. 59. In omnes constitutum est capitale supplicium; & quidem constitutione justissimâ. nam, quod maximum solet esse solatium extrema passuris, omnium causa eadem est. sequeremur traditi à iudice aut magistratu, & carnifici nostro prestaremus obsequium. quid interest utrum ad mortem iussi eamus, an ultro? Quisquis autem queritur, & plorat, & gemit, imperata facere vi cogitur, & invitatus rapitur ad iussu nihilominus. quæ autem dementia est potius trahi quam sequi? Epictet. l. 2. c. 16. Ταῦτα (λύπην, φόβον, ἐδόνον, ἐπιδυμίαν, μαλακίαν, ἀκρασίαν) εἰ ἐστὶν ἀλλως ἐκβαλεῖν, εἰ μὴ σὺς μόνον δὲ τὸν ἀποβλε-
 πόντα, ἐκόντα μόνον σενέοντα, τὴν ἐκόντα σεν-
 εῖασι καὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτῶν. ἀν δ' ἄλλο τι θέλεις, οἰμῶν
 ἢ σενῶν ἀκολουθήσεις τὸν ἰσχυρότερον, ἢ τὸν
 τὴν εὐρείαν, ἢ μὴ εὐρείαν. εὐρείαν δὲ αὐτῶν ἐκ
 τὸν ζητεῖς, εἰ μὴ εἶναι, ἀρετὴς ἐκτὶ ζητεῖν ὅτε εἶ.
 Pia sanè, & cœlitus illapsa sententia. In eandem mentem Greenhamus noster. oper. tom. 2. c. 31. § 15. O si Deum homines sponte sequerentur. em-
 uino siquidem sequendum est; aut sicut ovis pastorem ad causam ducentem, aut sicut porcus lanium ad macellum trahentem: quodsi ad macellum malimus quàm ad causam, bestia sumus, aut bestii ipsi etiam peiores.*

§ 29. *Διὰ τὸ τῆς ἐρίδος* vide l. 12. § 31.

§ 30. *Τὴν περὶ μοιῶν ἀμαρτάνην* Ita Dion Syracusanus, qui cùm à Dionysio tyranno patrui pulsus Megaram petisset & ad Theodorum urbis illius principem, quem convenire cupiebat, non sine difficultate admitteretur, indignantibus, qui aderant illi, familiaribus, πῶς τῇ, inquit, μεμνημένη; ἢ δὲ

αὐτὸ πάντα ἐν Συρακούσαις ὁμοία τέτοις ἐπιπύ-
μορ. *Patienter hoc ferendum est: forsitan enim* ὁ
ναι, cum Syracusis ageremus, in gradu dignitatis ali-
cujus constituti, aliquid tale fecimus. Narrant Plur.
in Dion. & Val. Max. lib. 4. c. 1. nisi quod ille
Πυρίωνος vocat, quem iste Theodorum. Plut. *de*
uilit. ex inimic. Ὁ Πλάτων ὁσάκις ἀρχιμονεύσιν
ἀνδράσι παρέρχοντο, πρὸς αὐτὸν ἀπὸν εἰσάδει
λέγει, Μὴ ποί ἄρ' ἐγὼ τοῖς τῷ τῷ; & de audiend.
τὸ τὸ Πλάτων ἔκ δὲ κνητίον αἰ πρὸς αὐτὸν ἐπι-
τὸ ἀμαρτανότων ἀπορρίπτει, ἢ πῶς ἄρ' ἐγὼ τοῖς
τῷ τῷ; Meminit & ejusdem idem, in *monit. salubr.*
& de irac. cohibend. quod Flaccus sic, *satyr. 4.*

—Hoc quidem non bellè: numquid ego illi

Inprudens olim faciam simile? hæc ego tecum
Compressis agito labris.—

Idemque *sat. 3.*

—quid tu?

Nulline habes vitia? imò alia, haud fortasse minora.

Et mox;

—denique teipsum

Conscute, nunqua tibi vitiorum inieuerit olim
Natura, aut etiam consuetudo mala.

Epictet. lib. 4. c. 4. *Περὶ ἑξῶ τοῖς ἀνθρώποις τίνα*
φασί, τίνα κινῶνται, ἢ χαροῦνται, ἢ ἵνα ἔχῃ ψί-
χην ἢ καταλαβῇ; ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρέφει, καὶ τ' αὐτὰ
κατὰ ἀμαρτανόν. πῶς ἔν παύσονται; τότι καὶ ἐγὼ
ἡμαρτανόν νυνὶ δὲ ἔχων, χάρις τῷ θεῷ. Vix
Christianum magis dici poterat. Gemina certè sunt
novissima ista Apostoli illis, de Romanis, ad ip-
su epist. c. 6. v. 17. forsitan autem legendum,
ἀμαρτανόν, ὅπως ἔν παύσονται. quo modo, sive ut, id
videtur facere desistam. vide & ad lib. 7. § 26. &
lib. 11. § 18.

Ἄν βιάσται] & lib. 8. § 14. ἀνασφάζεται. Ità
Clemens *strom. l. 1. Στρεφόμεναι τῆς ἀληθείας, ἢ*
ἐκπνέουσιν, ἢ ῥηπιδόντες, ἢ βιάσονται. Et mox:
βιάσται πολλάκις ὁδῶν τῶ ἀλγυνοῦ, φιλοτιμία
πᾶν καὶ θυμῶς. & rursus: Αἱ λίξεις αὐτοὶ καὶ
σοφιστῶν, ἢ μόνον ῥηπιδόντων, κατέστη τὸν πολλόν,
βιάσονται δὲ καὶ ὅτι. Apud Galenum, *de*
affec. dignosc. & corrigend. c. 4. ὑπὸ τῷ κατα-
ρῆτι θυμῷ βιάσων ἐκτρέφει. vide l. 7. § 62. &
63.

§ 31. Σατύρωνος ἰδὼν Σωκρατικόν, φαντάζε ἢ
ἐντυχῶν, ἢ τῷ τῷ Confusè nimis ista, Xyl.
reddidit. distinctius Caf. falsus tamen, opinor,
uterque quodd Socraticum pro nomine proprio habe-
at, cum sit sectæ denominativum, & ad Satyrone-
m an Satyrionem potius, quod magis suspicor, referatur.

Καὶ [Εὐφράτιον ἰδὼν] Euphrates Philosophus
Ægyptius, quem laudat Plinius *min. lib. 1. ep. 10.*
Commemorat, nec sine laude, & Epictet. *enchir. c.*
35. & dissert. lib. 2. c. 15. & l. 4. c. 8. & Eunap.
in vitat. proam. vide ad lib. 7. § 57. perstringere
tamen videtur Philostrat. in vit. Apollon. lib. 5.
c. 11. & 14. & lib. 6. c. 7. De morte hujus ità

Dio. lib. 69. Ἐν τῷ ἔτη ἐκλήθη καὶ Εὐφράτης ὁ
φιλόσοφος ἀπιδάρεν ἐν ταύροις, ὅπως καὶ τῷ τῷ
καὶ τῷ Ἀδριανῷ κύνιον, καὶ διὰ τὸ γῆρας, καὶ διὰ τὴν
νύσιν, πᾶν. ubi frustra Leucclav. poscit legi Εὐ-
φράτης. cum Euphratis nomen agnoscant præter
suprà memoratos, etiam Euseb. in *Chron.* qui Stoi-
cum fuisse tradit; & Sidon. lib. 4. *epist. 3.* qui Astro-
nomiæ etiam peritiam tribuit.

Εὐτυχίωνα] Eutychio Præculo Sicco, Gramma-
tico usum Marcum, monet Capitolinus. Verùm
Eutychio iste, quem hic Marcus, an is existat, am-
biguo; cum inflexione levi discrepent nomina, Euty-
chius & Eutychio; eò magis, quia Grammaticum
cum Philospho componi, haud satis congruum
videatur.

Σιλανδόν] Sylvanum. is fortè fuerit quem & Σιλ-
βανόν Suidas. Σιλβανός, φιλόσοφος, ὃς ὁπνεύει καὶ
ἦν τὰ ἄλλα καὶ ἱερός, ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἡθῆ καὶ ὁπτι-
λαί.

καὶ Ἀλκίφρονα] deest ἰδὼν (quod Xyl. in frau-
dem induxit) vel librarii culpâ deperditum; vel
ἐκ τῷ κοινῷ supplendum. Alciphronis philosophi
Magneſii meminir Suidas: sub ejus nomine epistole
quædam, quæ sophistam magis quàm philosophum
sapiunt, ab Aldo aliisque sunt editæ

Τροφαιοφῶρον] Trophæophorus isse quis extiterit,
ariolari non possum; sed nec nomen ipsum alibi le-
gisse memini.

Καὶ Ξενοφῶντα ἰδὼν] apparet hinc τὸ ἰδὼν,
considerandi, non conspiciendi, significatum istuc ob-
tinere; cum Xenophon, qui seculis aliquot Marcum
anteceſſerat, inter ceteros contemplandus propo-
natur.

Κεῖτωνα] Crito Socratis familiaris amicus; ut
patet ex Platonis *dialogo.* Sed & Xenophontis;
quod liquet ex *epistola ad eundem Xenophontis;* unde
excerpta quædam habemus apud Strob. *tom. 2.*
tit. 83.

Σέδρον] fortè Σεύερρον potius, ut lib. 2. §. 14.
Severus Philosophus Marco cumprimis charus. de
quo ad locum illum diximus.

Πῶ ἔν ἐκείνοι; ἢ ἐδαμῶ, ἢ ὅπως δὴ] nusquam aut
ubicunque. Xyl. nusquam aut ubilibet. Caf. verum
leg. distinctim, ὅπως δὴ; nusquam, aut ubi tandem?
sic lib. 7. § 57. Νυνὶ ἔν ἐκείνοι πῶ; ἢ ἐδαμῶ.

Καπὼν] Ità l. 12 § 27, 33. quod lib. 2. § 17.
τῷ τῷ. Empedocles apud Plut. *de libid. & Ofir.*
& Sext. *Empir. adv. logic. lib. 1. c. 2.*

Παύρον ὃ ζῶντι βίᾳ μετ' αὐτὸν ἀφίστανται,
ὁ καὶ μορφοῦ, καὶ ποτὶ δὴ καὶ ἀφίστανται, ἀπὸ τῆς αὐ-

versus prior haud satis integer videtur. H. Stepha-
nus, Παύρον ὃ ζῶντι βίᾳ, legendum autumat. Her-
vet. Pl. ὃ ζῶντι. ego Pl. δὲ ἐν ζῶντι, utrique præ-
rulerim. Hoc idem in sacra pagina, *Psal. 37. v.*
20. Οἱ ὃ ἐχθροὶ τῷ κυεῖν, ἀμα τῷ δεῖξαι τὴν αὐ-
αὐτὸν καὶ ὃ καὶ τὸ αὐτὸν, ἐκλείποντες ὅσπ' ἡμῶς ἐξέ-

λίπν. Interpres Graecus sic extulit, quo tamen in loco veritas Hebraica sic potius habet: *Improbis peribunt; & inimici Dei, tanquam agnorum, sive arietum, adeps, consumuntur, & in fumum abibunt.* allusione facta ad victimarum immolatarum rationem. de quibus *Il. d. v. 317.*

Κύων δ' ἐβρόντο ἱὸν ἐλίσσων ὅτι χαπῶ,
Ibid. Ps. 102. v. 3. Ὁ ἐλίπν, ὅση χαπῶς, αἱ ἡμέραι μου. Jacob. *epist. c. 4. v. 14. Ποία γὰρ ἡ ζωὴ ἡμῶν; ἀτιμὸς γὰρ ἔστιν, ἡ πρὸς ὀλίγον φανομένη, ἔπειτα δὲ καὶ ἀφανισθήσεται.*

— Φυγὴ δὲ τε, ἢ π χαπῶς,
Ὡς πτερυγία — *Iliad. J. v. 100.*

Senec. *Troad. chor. 2.*

*Hec omnes petimus fata: nec amplius,
Iuratos superis qui tetigit locus,
Utsquam est, ut calidis fumus ab ignibus
Transisset spatium per breve sordidus;
Us nubes, gravidas quas modo vidimus,
Arctoi Borae dissipat impetus:
Sic hic quo regimur, spiritus effluet.*

Post mortem nihil est: ipsaque mors nihil.

Καὶ τὸ μὲν δὲν] Euripides (*Meleagro, opinor*)

apud Stob. *tom. 2. tit. 122.*

Τὰς ζῶντας εὖ δὲ φανερὸν καὶ θάνατον δὲ πᾶς ἀνὴρ
Γῆ καὶ οὐρανὸν τὸ μὲν δὲν εἰς ἑδὲν μένει.
*Viventibus te impende: nam qui est mortuus,
Humus est & umbra: nil quod erat in nil abit.* Grot.
unde refingenda suspicor quae apud eundem ex eodem, sed viciata, puro, *tit. 98.* sic exhibentur:

Τὰς ζῶντας εὖ δὲ φανερὸν καὶ θάνατον εἰς αἴνην.

Ἢ γὰρ καὶ αὐτὰ, τὸ μὲν δὲν εἰς ἑδὲν βλάπτει.

Esti norim ab interpretibus haec aliò trahi.

Sophocl. *Ajac.*

Ὅρῳ γὰρ ἡμᾶς ἑδὲν ὄντας ἄλλο πάλιν
Εἶδον, ὅσους φανερὸν καὶ θάνατον οὐρανὸν.
*Nam videmus nil nos esse mortales, nisi
Imaginosa somnia, aut umbram levem.* Grot.

Euripid. *Medea.*

Τὰ θνητὰ δὲ εἰς νῦν φανερὸν πάλιν οὐρανὸν.

Humana nil nisi umbram ego noram prius.

E nostris quidam:

Bulla est omnis homo, flos, vapor, umbra, nihil.

hoc est quod Ebraei. כְּבֹד & בֹּדוּ vanitas

& falsitas, sive mendacium, *Psalm. 39. v. 6. & Ps. 62. v. 9.*

Σὺ γὰρ ἐν πίνι] tu autem in quo tempore es? Xyl. ut
χρόνος subintelligatur. quam brevis es aevi? vide
ad l. 4. § 33.

Ὅταν ἄλλω καὶ ὑποδείξω εὐχέλεις] Plut. de
tranquil. Ἀλλ' ὥστε ἐν μικρῇ βαρεῖς ἐσθόγγοι καὶ
ὀχρεῖς, ἐν δὲ γεωμετρικῇ φανέντα καὶ ἀφ' ὧν γεωμε-
τρικὰ μέτρος δὲ καὲ γεωμετρικὸς, ὅχι ὁ ἀπὸ πρὸς
δοξαζόντων καὶ ὑποδείξων, ἀλλ' ὁ πᾶσι χρηστὸν καὶ
μυζόντων πρὸς τὸ εὐκλεῖον ὁπταζόμενοι: ἔτω καὶ ἡμῶν

παραμύτων ἀντιστοιχίας ἐχόντων, καὶ δὲ πᾶσι ἐτέροις
ἐξασυμμέν, ἐπὶ ἀπαρξάμεν, ἀλλ' ὥστε ἀρμενικὰς,
ἀμειλύνοντας αὐτὸς πᾶσι κρείττοσι τὰ χρίσματα, καὶ τὰ
φαῦλα τοῖς χρηστοῖς ἐμμελεαμένοντα, ἐμμελὲς
τὸ τὸ βίβη μῆτρα ποιῶν καὶ οὐκ εἶναι αὐτοῖς. Hoc est
quod Marcus hic ὕλην καὶ ὑποδείξιν, materiam sub-
jectam hac facere, in qua se exerceat, & artis suae
specimen edat exeratque.

Γυμνάσματα] vide ad lib. 6. § 20. & infra §

33. Creusa apud Euripidem *Ione*;
Πρὸς πῖν' ἀφ' ὧν, πρὸς αὐτὸν ἀρετῆς;
Ὅτι πόσις ἡμῶν πρὸς ὁδοῦς χέροντες;
Στέρωμα δὲ οὐκ ὄν, στέρωμα πάλιν
Φρῆσαι δὲ ἐλπίδες, αἱ διασπῶνται
Χρήματα καλῶς, ἐκ ἐδωμένων.
*Virtutis stadium quale patet mihi?
Vir nome ipse mihi proditor exitit?
Expulsa adibus (heu) orbisque liberis:
Vana spes etiam, quas bene ponere*

20 Cum valde cupiam, non datur exequi.

Joan. Chrysost. in *Act. orat. 15.* Ἐσὺ σοι πάλιν
στὰ καὶ γυμνάσιον ἢ γυμνῶν. πῶς γὰρ ἐκ ἀποπν, γυ-
μνάσια μὲν ἀναδίδωται ἐδὲν κέρδι & ἐχρίσται, ἐν δὲ
θλίψεσιν τὸ σῶμα, γυμνάσια δὲ μὴ πρὸς οὐρανὸν καὶ
πρὸς τῶν ἀφ' ὧν σέβανον ἡμῶν παρέχοντα; Epictet.
l. 3. c. 24. Ἐπὶ τοῖς οὖτοις με νῦν μὲν ἐν πρὸς
ἀρετῇ, νῦν δὲ ἐκ τῆς πῆμης, πῆμης δὲ ἐκ τῆς
ἀφ' ὧν, σῶμα ἀρχῆς, νοσῶντα, εἰς γυμνάσιον πῆμης,
εἰς δὲ πρὸς ὁδοῦς χέροντες. καὶ μὴ γένετο πῆμης
30 μὴ πῆμης πῆμης πῆμης πῆμης πῆμης πῆμης πῆμης
ὅς γε ἐδὲ τῶν μικρῶν τῶν πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ γυμνά-
σιον, καὶ μάλιστα πρὸς τὸν ἄλλω χρησόμεν. vide ad
lib. 6. § 42.

Μέχρι ἐξοικειώσεως σαυτῶν] Senec. de ira. lib. 2.
c. 13. Nihil est tam difficile, & arduum, quod non
humana mens vincat, & in familiaritatem perducit.

Ὅς ἐρρωμένον & οὐκ ἐρρωμένον πάλιν ἐξοικειώσιν] Ea-
dem imago, infra § 35. τὸ σωματικὸν ῥωμαλέον τὸ
πρὸς, in animantibus quibusdam ad miraculum

40 usque stupendum observantur auctores celeberrimi;
utpote in sturnis, coturnicibus, cervis, ca-
preis. Aristotel. de plantis lib. 1. c. 5. Ὁ οὐκ ἐρρω-
μένον, καὶ ὁ ἐλλείποντος ἀνθρώποις μὲν δηληθῆσαι,

ὅρῳ δὲ πᾶσι ὁρῶν. Sext. Empir. *Pyrrhon. hyprob.*
lib. 1. c. 14. § 1. Τὸ γὰρ καίτοι πάλιν πάλιν πάλιν πάλιν

πυγῶν καὶ ὁ οὐκ ἐρρωμένον πᾶσι ὅς. αἱ δὲ χαίρειν καὶ
σπλαγχνίζονται ἐδίδωται ὥστε πάλιν πάλιν πάλιν πάλιν
ζῶντα, καὶ αἱ χελιδόνες χειρὸς αἰσθάνονται. Alex. Aphro-
dis. *problem. praefat.* ὁρῶντας τε (ἴδοντες) τὸν ἐλπί-
50 σόντων, πᾶσι ἀνθρώποις δηληθῆσαι ὅρῳ. ἀρετῇ δὲ πᾶσι
καίτοι πάλιν. Basil. in hexam. orat. 5. Τὸ μὲν καίτοι πάλιν
ἀρετῇ βδοκονοῦν, διὰ πάλιν καίτοι πάλιν πάλιν πάλιν πάλιν
πάλιν ἐκ τῆς δηληθῆσαι βδοκονοῦν ἀποδιδράσκοντες. ἐκ
λέγοντες δὲ ὁρῶντας ἐπὶ ὅρῳ, ἰδόντες καίτοι πάλιν
βδοκονοῦν ἀποδιδράσκοντες. quae eadem apud Eustathium
Antioch. in Hexam. leguntur. uter ab utro accepit,

rit, alii viderint. Ambros. hexam. l. 3. c. 9. sic reddi-
dit. Sturni vescuntur conio: nec fraudi est eis, quoniam
qualitate sui corporis venenum succi letalis evadunt.
Hiloborum autem plerique loquuntur eam esse & allu-
miniam coturnicum, eo quod naturali quadam tempera-
mento sui corporis vim pabuli nocentis evitant. De-
nique, cervis cibus venenum est. Plin. hist. nat. lib.
10. c. 23. coturnicibus veratri semen gratissimus
cibus. & c. 72. Capreae & coturnicis venenis pin-
guent, placidissima animalia. Lucret. de rer. nat.
lib. 4.

Tantique in his rebus distantia differtisque est,
 Ut quod aliis cibus est, aliis fuit acre venenum;
 Sic etenim nobis veratrum est acre venenum;
 At capreis adipes & coturnicibus auget.

Et l. 5. Quippe videre licet, pinguedine saepe cincta
Barbigeras pecudes, homini quæ est acris venenum.
Tum struthio ferrum, ossa, faxa, quidlibet ferè,
comedit, concoquit, conficit, Plin. lib. 10. c. 1. com-
quendi sine delectu decorata mira natura. Alex.
Aphrod. probl. præfat. ΣΤΡΟΥΘΙΑΝΑ ΘΙΛΙΟΠΗ ΠΙ-
ΝΙΣΘΕΝ ΠΙΠΗ. Alian. de animal. l. 14. c. 7.
Λίθες κατὰ πησιν ὁ στρούθος, ἐν τῷ ἐχέτω φυλάττει,
καί τινες τὰ ζῷον. Quin & de hominibus ac gen-
tibus etiam nonnullis, prioribus illis gemina prodi-
dere. Sext. Empir. Pyrrhon. hyp. l. 1. c. 14. § 2.
Ἀλλὰ καὶ Αἰθιοπῶν οἱ ἀνθρώπων τῆς Μεσσηνίας παρὰ
τὴν Ἰθάκην ποταμὸν οἰκῶντες, σκορπίους καὶ ὄρεας,
καὶ πᾶσι μετέσχηται ἀνθρώπων ἰδίῃσιν. Refert &
Idem ibidem de Rufino quodam Chalcidense, ὅτι ἐλ-
λίσσεν ὡς πρὸς σωτηρίαν περιτετέρετο καὶ ἔπαυσε.
de anu quidam Attica quæ καὶ νῦν περικύβητος ὀλκῆς
ἐκινῶνται de Lyfide, qui μηχανὴν τέσσαρας ἀλφύρας
ἐκινῶνται.

Ὡς τὸ λαμπερὸν πῦρ] Vide ad l. 4. § 1.

§ 32. Μηνένι ἔξισασι πῶν ἀληθεύοντι τοῖς σοῖς]
Festive Aristippus oratori, qui in judicio causam
ipsius egerat, postquam jam obtinuerat, interro-
gavit quid Socrates illi profuisset, respondit, τῷ πο-
σὶ λόγῳ, ὅς ἐστις ἀπὸ τοῦ ἀληθεύειν (2). Laert. 1. 2.
sed & Pindarus cuidam, qui quod gratiam sibi ab eo
deberi innueret, se aiebat ubique locorum apud
cunctos illum collaudare, regessit, eidem sese prae-
dicationis gratiam referre; faciendo nempe ut vera
loquatur. Καὶ γὰρ σοὶ χάριν ἀποδίδωμι. πιστῶ γὰρ σὺ
ἀληθεύων. Plut. de laud. propria.

Ἀλλὰ Ἰησοῦ D. Christus fuis, Matth. c.
c. v. 11. Μαθηταὶ ἐστὲ, ὅπως γενήσασιν ὑμεῖς, καὶ
ὡς ἐγὼ πᾶν πονήσεν ῥῆμα καὶ ὑμῶν, Ἰησοῦ δαυα.
Sec. quoniam enim, i. ἀλλήλουντες. Caro orat. De Coss.
lus, apud Charif. lib. 2. Ei rei do operam, ut mihi
falso male dicatur. vide Philipp. Maced quid de se
sopr. ad § 11.

⁹ὅτις τέτοιον π. πρὸς σε ἀπολήψεται | Ergò & in
mente, non in lingua tantum, mendacium est.

Παῖς ὁ γὰρ ὄντι σοί] Plaut. *Trinumm.* 1. 2.

M. Omnes bonos bonasque accurate addeceat,
Suspicionem & culpam, ut ab se segregent.

C. Non potest utrumque fieri. M. Quapropter? C. Rogas?
Nè admittam culpam, ego meo sum promus pectori:
Suspicio est in pectore alieno sita.

Lipf. Cent. i. ep. 77. *Qualis sim, in me situm est. qualis audiam, in vano est vulgo.* Erasim. epist. *Innocentiam præstare possum: quid homines de me loquantur, non possum. vide l. II. § 14.*

Τίς ὁ καλίων] Vid l. 2. § 9. & l. 3. § 12. & l. 8. § 32.

Κρίνον μηκέτι ζῆν] Vide *supr.* ad § 8. Τί ἐν ζῆν
ζῆν θέλεις, τοῦτος ὢν; Epictet. l. 3. c. 26.

Οὐδὲ γὰρ αἰρεῖ λόγῳ | Neque enim patitur ratio ra-
tioni talem. Xyl. neque enim rationi consentaneum est
non vivere, qui talis non sit. Caf. ad verbum, neque
enim poscit, postulat, exigit ratio, (ut vivas, scilicet.) ni-
hilusmodi fit. Sic Plato Phileb. Διψῶν ἀεὶ τὸ ζῆμα
ἢ αὐτὸ ἢ πεινῶν, ἢ πικρῶν παθεῖν, ἑταίρῳ ὁ λόγος
αἰρεῖ. Ratio non poscit, vel non patitur etiam. E-
pictet. lib. 1. c. 29. Μέλει πνῦς; μέλει αἶν ὁ λό-
γος αἰρεῖ ζῶειναι αὐτὸ πρὸς σωτηρίαν ὅταν ἢ μὴ αἰ-
ρεῖ, λαζετε αὐτό. Quosque ista perpetieris? quamdiu
me corporeculo huc conversari ratio exegerit. Ubi autem
hoc ratio non exegerit amplius, tollite illud fultis. à me-
vide ad l. 4. § 24.

9. § 27. & *supr.* § 11. 12, 31. & *l.* 12. § 1.

Οὐ ὅτι πρην παύση σένων] Ità l. 9. § 26. δὲ λείπει
σενόντων.

'Απόλαυσιν γὰρ εἶπ' Ἀπολαύσαντι] Itē lib. 8. § 26.
 εὐφροσύνην. & l. 11. § 16. χαρὲν. & l. 3. § 6.
 ἀπολαύσῃ. Psal. 112. v. 1. Beatus vir qui deum
 timet, et desideratur in preceptis ejus; exequendis, scilicet.
 D. Christus; Mihi cibus & potus est, voluntatem
 paternam exequi. Joan. 6. 4. v. 34. & Job c. 23. v.
 12. Non recessi à mandatis ejus: verba oris illius de-
 mensio meo prætulit. Scitum, tritumque est Laconis
 illud, qui interrogatus, τί παρέχει πτωχῶ γυνῶν,
 quidnam institutione puerorum sua præstaret; respondit,
 τὸ καλὸν τοῖς πτωχὸν τῶν παιδῶ. Facio ut honesti
 illis jucunda fiant. Plut. virt. docer. five, ut idem,
 de virt. mon. ὅτι παιδεύει, τὸν πτωχόν τοῖς καλοῖς ἡ-
 θέσις, καὶ μέγιστον τοῖς ἀνδρεῖς· facturum se, ut
 honestis delectentur, turpia vero eosola habeant. ὁ
 μὲν γὰρ ἐστίν, ὃς καὶ πτωχόν, quo nihil magis melius
 potest, five præstantius: inquit ille. Liban. orat. 11.
 de Antiochenis fuis, ἡθελῶν, ὃ μόνον, τὸ τῆς ἐ-
 κείας ἀποχρημαίνει τείνειν; τίς μὲν ἀπαλλαγῶν τῶν
 πόνων ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης, τὸ εἶναι αὐτῷ μόνον ἀναπῆ-
 σαντα.

Πατριχὲ ὁ Ξένος] Vide ad lib. 5. § 16. & lib.
12. § 1. Senec. *epist.* 28. Quid tam turbidum fieri
potest, quam forum? ibi quoque licet quiete vivere si
necesse sit.

Τὸ μὲν οὖν καλίνδρω] Vide l. 8. § 57, 60.

“On

“Ὅτι ὑπὸ εὐσπείας ἢ ψυχῆς ἀλόγῃ διοικεῖται] vide
supra § 2. & l. 6. § 14.

Nōs δὲ καὶ λόγος] vide l. 8. § 32, 41.

Τὸ σωματικὸν τὸ τελεῖται] vide l. 4. § 45.

Οὐδὲ ποιεῖ κακὸν] vide l. 4. § 7. & l. 9. § 41.

Κρεῖττον γίνεσθαι] ὁ ἀνδραπτοῦ] Malis externis
melior fit homo. quia sunt ἀρετῆς καὶ λόγῃ γυμνα-
σματα. supra § 30. Gregor. Naz. adv. Julian. orat.
1. φιλεῖ γὰρ τὰ ψυχικὰ φρονήματα περὶ τὸ βίῃ κα-
τὰν αὐτοῦ ζεῖν· κατὰ τὸν εὐδὲς ὑπὸ ἀνέμου ῥιπι-
ζομένη, πῶς τῷ μᾶλλον ἀνάπτεται, ὅσῳ ἂν φρο-
νῶτερον κατὰ πᾶν. Quod Naso amor. l. 1.
eleg. 1.

Vidi ego jactatas motā face, crescere flammās:

Et vidi nullo concutiente mori.

Et mox: οἱ δωγμοὶ πρῶτα πρὸ χειρὸς αἰσθη-
τοῦ δατῶν ἢ ἀδενέσθαι, ῥῶτα πρὸς τὰς ψυχὰς
οἱς εὐσπείαν, καὶ ὥστερ ῥιπίζον διὰ τὸν ὕδατος, τοῖς
καὶ αὐτοῖς σωματικῶς. Idemque orat. 28. ἔστι πρῶ-
τον οὗτον, ὁ δὲ αὐτὸς τελεῖται, καὶ ὥστερ ὁ δὲ αὐ-
τοῦ, καὶ οἱ δὲ πρῶτα δὲ αὐτοῦ πρὸς τὸν πρῶτον
κατὰ τὸν, δατῶν, καὶ τοῦ φῶτος, καὶ αὐτὸς δὲ
πρῶτον, τοῖς τὸν πρὸ φιλοσοφίας. Quod Flaccus
carm. l. 4. ode 4.

Diris ut illex tunsā bipennibus,

Per damna, per caedes, ab ipso

Ducit opes animūque ferro.

Et Epictet. enchir. c. 24. δ, π γὰρ ἂν τέτων ἀπο-
καίρει, ἐπὶ μοῖς δὲ τὸν ὡρελινδύμα ὑπὸ αὐτοῦ. & l.
3. c. 20. Καὶ ἀπὸ νόσου δὲ τὸν ὡρελινδύμα (ita An-
tigonus, qui à morbo revalescens, ἔστιν ὡρελιν-
quit: ὡρελινδύμα γὰρ ἡ νόσος ἢ μὲν φρονεῖν,
ὡς ὅντως θνητός. Plut. Apoph.) ἔστιν ἀπὸ πρῶτον
ὡς ἔστιν ἀπὸ δυνάμεως. Hinc professiones illae de se
Davidica, Psal. 119. v. 67, 71. Hinc catino, in
quo aurum argentūque expurgari solet, piorum
perfectiones atque arumnae conferuntur. Psal. 66. v.
10. Efaite cap. 1. v. 25, &c. 48. v. 10. Job c. 23. v.
10. Dan. c. 11. v. 35. Malac. c. 3. v. 23. ad Rom.
c. 5. v. 2. 3, 4. Jacob c. 1. v. 2, 3. Petr. ep. 1. 4.
c. 4. v. 12. Autor Sap. Solom. c. 3. v. 6. Jafoni
Siracid. c. 2. v. 4. Sed & autor ad Ebr. cap. 12. v.
11. καρπὸν ἐλεεινῶν τοῖς δὲ αὐτοῖς γυμνασμένοις
ἀπερὶ δὲ τὸν διανοουμένης. vide l. 7. § 58.

Ἐπιπνέτω πρὸς] vide l. 5. § 15.

Τὸν φῶτος πολίτῳ ἔστιν βλάπτει] vide ad l. 5.
§ 22. & supra § 6.

Τὸν καλινδύον ἀκλήρηματων] ἀκλήρημα, συμ-
φορῶν, δυστυχίας. Suidas: apud quem ἀκλήρημασιν
perperam legitur pro ἀκλήρημασιν, cū in vocabu-
lo ipso, quod literarum series docet; tum & in scrip-
toris nescio cuius verbis his ibidem additis, διὰ
τοῦτο δοκεῖ μοι μάλιστα περὶ τοῖς ἀκλήρημασιν,
διὰ τὸ πάντων βλάπτειν καὶ μείζονος οἱ
διὰ τὸν. à verbo ἀκλήρη. unde mox apud eun-
dem, Συμπέθετον τῇ τῇ ἀκλήρηματων ὑπορριπεία.

& Diodor. l. 16. De Philippo bello superatis in-
sultante; ὑπερῶν διὰ λόγων τὰς τῇ ἀκλήρηματων
δυστυχίας. & de Thebis à Macedonibus direptis;
ἐκ τῇ, ἐστὶν ἰδὼν, ἐκ τῇ, ἡλίκῃ τῇ τῇ ἀκλή-
ρηματων. & mox: τὴν ἰδὼν ὑπερῶν ἐν τῇ τῇ ὑπε-
ρηκότων ἀκλήρημασιν ἐναπνέτω.

§ 34. Τὸ δεισιδύον ὑπὸ τῇ ἀληθῶν δωγμάτων]
Ita Basil. at Lugd. δεισιδύον. Xyl. qui morus est
à veris dogmatibus, tanquam qui à cane rabioso, &c.
inquit M. Caf. Verum ego ista concoquere non
possum. Lego igitur, τὸ δεισιδύον, ei qui veris
dogmatibus imbutus est. Sicut βεβαμμένος dixe-
rat, l. 3. § 4. atque eodem sensu Plato dixit, de leg.
lib. 4. ἵνα δεισιποῖς ἢ αὐτῇ δόξα γινώσκῃ τῇ δι-
νῶν τῇ τῇ ἀληθῶν.

Ἀρκὴ καὶ τὸ βεγχατῶν] Hoc est quod vulgo di-
citur; verbum, live, ut Terent. extulit, Plurm.
3. 3. Dicitur sapienti sat est. Maxim. Tyr. dif-
fert. 27. ὡστερ γὰρ ἐπὶ μακρῶν καὶ λεπτῶν δόξα-
των, ὁ τὸν εὐσπείαν κινήσει, παρὲν τῇ τῇ κινήσει
καὶ πρῶτον τῇ δόξῃ μὲν τῇ ἀκλήρηματων καὶ ὥστερ
τῇ μακρῶν καὶ διατεταμένῳ καλῶν, ὁ διατετα-
μένῳ, παρὲν τῇ τῇ κινήσει τῇ ὅλῳ, βαδίζον
ἐπὶ τὸ πρῶτον. ἔτω καὶ τῇ τῇ βεγχατῶν ἀρκῆς δὲ
τῇ ἐννοίαν τῇ ἀρκῆς τῇ ὅλῳ ὁ μὲν δὲ τῇ
πρῶτον ἀρκῆς, καὶ τῇ ἀρκῆς τῇ εὐσπείαν τῇ, αὐ-
τὸς τῇ παρὲν τῇ ἀρκῆς λαβῶν, παρὲν τῇ, καὶ
ἐπὶ δὲ, καὶ εὐσπείαν, καὶ ἀναπνέτω τῇ τῇ
μὲν τῇ τῇ δυνάμει. Joan. Lenecius in prefat. ad
observat. polit. Ut semen, quantum sit exiguum,
cū occupavit idoneum locum, vires suas explicat,
& ex minimo in maximos actus diffunditur: si
tamen pauca sunt & angusta quae dicuntur, ta-
men si illa animus bene culeus exceperit, radices a-
gunt, exurguntque altius, & indequaque se expan-
dunt.

Φύλλα τὰ μὲν] Ista non integra, sed concisa;
nec tam versus ipsos, quàm verbum ἀπεσπνέτω
duo, repraesentat hic editio Lugdunensis; & in ver-
sione sua reddidit Xylander; cū in Marci con-
textu tamen integros exhibuisset: nempe,

Φύλλα τὰ μὲν τῇ ἀνεμοῖς χαμάδις χεῖ.

Et, ὡς ἀνδρῶν ἡμεῖς.

Nec est ab vero simile, Marcum ista duntaxat, po-
uisse, quia τὸ βεγχατῶν prius dixerat; alium ali-
quem, Xylandrum forsan ipsum, reliqua supplevisse.
Sunt autem Homeri ex Il. ζ. v. 147. unde & pri-
mum imaginis istius, pulcherrimae sanè, libet adji-
cere vericulum,

Οἷον τὸ φύλλον ἡμεῖς, τοῖς δὲ καὶ ἀνδρῶν.

Laudatum à Zenone apud Laert. l. 7. à Pyrrhone
ibid. l. 9. à Strabone l. 14. à Schol. Apollon. ad l.
1. à Plutarcho ad Apollon. & de tard. num. vindict.
qui & subjungit, Φύλλοις εἰκάζει τὸν βίον, ἀπμα-
ερινούτοις παντάπασιν, καὶ εὐδίνοντι ἐν ὅλῳ. à
Luciano in speculantib. à Simonide (referente Sto-
bæo

huc, quod de Tantalō Pindarus, Olymp. od. 1. Ἄλ-
λα δὲ κατὰ τὴν ψαλμὸν ὁλοῦν ἔκ δ' αὖθις κέρως δ'
ἴσ' αὖτος ἀνέστη.

Ὁρθαμὸς ὅτι] oculus est. i. e. instar oculi, vel
sicut oculus. Sic Flaccus l. 1. epist. 2.

— qui recte vivendi prorogat horam,

Rusticus expectans, dum defluat annis. —
i. e. instar rustici expectantis: & in arte:

Nec verbum verbo curabit reddere, fidus

Interpres. — i. e. instar fidi interpretis.

§ 36. Ἀναπνέω μὲν πῶς ἀπὸ τούτου τὸ παιδα-
γωγῶ] forsan ἀναπνέομεν ποτε. respirabimus ali-
quando; vel, ut scriptura recepta, nec literulam
muteamus, ἀναπνέομεν, respiremus: quia sequi-
tur ἡμῶν. nē τὸ μὲν illud sit superfluum. Festivē
Annibal, referente Plutarcho, ἦ μὲν φάβειν, ὡς
παιδαγωγὸν φεβήει, ἦ δὲ Μάρκιλλον, ὡς καταγωνι-
στὴν. ὅρ' ἢ μὲν δὲ καλῶς ἐξ ἑκόντων π' ποιεῖν ὅρ' ἢ
καὶ παρ' αὐτὸν. Vide nostrum supra l. 5. § 9. De Hen-
rico 5. Imp. Lambertus Schafnaburg. Is (Heri-
mannus Archiep. Colon.) ubi se in sua recepit; Rex
tanquam severissimo pedagogo liberatus, statim in omnia
flagitiorum genera precipitem se dedit. De Aureliano
Vopiscus: Senatus mortem ejus graviter tulit: gra-
vius tamen Populus Romanus, qui vulgō dicebat, Aureli-
anum pedagogum esse Senatorum.

Ἡμεῖς καταγινώσκοντες ἡμῶν] Autor sap. Solom.
c. 2. v. 14. 15. Ἐξήκοντο ἡμῶν οἱς ἐλογίζοντο ἐπαι-
νῶντες ἡμῶν. πῶς ἐργάζοντο ἡμῶν. ὅτι ἡμῶν καὶ
βλαπτοῦμεν, ὅτι ἀνθρώποις πῶς ἀλλοιοῖς ὁ βίος αὐ-
τοῦ. Isidor. Pelus. l. 2. ep. 50. Ἐλεγετο τὸ οἰκεῖν
βίος τῶν ἐκείνων πολιτείαν ἡμῶν. & l. 4. ep. 220.
Ἐλεγετο ἡμῶν τὸν ὁρῶν καὶ τὰς τῶν πάλαι ἀρε-
τας. Itaque quod idem l. 3. ep. 211. Παρὰ τὸ
πρὸς αἰετοὺς παρὰ τῶν φαντασμάτων μυστῶν. Dion Prus.
orat. 72. Οὐ δύναμις ἡδύως ὅραν τοῦ φιλοσοφῶν ὅ-
μα ἐχρήσας, ὅτι νεότητι καὶ ἐξελίσχοντες παρὰ τὸ
ἀσπίδας λογιζόντες, ὅτι ἀπὸ τῶν ἀσπίδων καὶ ἀμαρτῶν.
ὅτι αὐτὸς οἱ πάλαι οἱ ἡδύως ὅραν δύναμις, ὅτι αὐ-
τοῦ. [Idem f.] παιδαγωγῶν ὅμα ἐχρήσας, καὶ
παρὰ τὸ ἀσπίδας αὐτὸς ὅτι ὅτι παρὰ τὸ ἐχρήσας αὐτὸς, καὶ
ἡ ἐκ τῶν ἀσπίδων ἀμαρτῶν, ὅτι ὅτι ἀμαρτῶν. Cy-
prian. epist. ad Donat. Malos quisquis non imitator,
offendit. & castigare videtur, quicumque dissentit.
Lactant. instir. l. 5. c. 9. Petron. satyr. Non dubie
id est. Si quis vitiorum omnium inimicus restan-
ter vite insistere capit, primum propter morum diffe-
rentiam odium habet. quis enim potest probare diver-
sa? deinde qui solas extruere divitias curant, nihil
valens inter homines melius credi, quam quod ipsi te-
neant.

Ἐκ τούτου βίος ἀνέχεται] vide ad l. 9. § 3.

Μὴ ἀποσπῶμεν] Non avulsim vitæ. Senec.
epist. 30.

Ὁμοίως ἐπὶ τῷ ἐνδονατῶν] De Augusto
Sueton. l. 2. c. 99. Sortitus est exitum facilem, &

qualem semper optaverat. nam ferē quoties audisset cir-
ca nullo cruciatus defunctum quempiam, sibi & suis ἐνδο-
νατῶν similem (hoc enim & verbo uti solebat) preca-
batur. Sortitus exitum facilem. hoc est, ἐνδονατῶν.
cui contrarium est τὸ ἐνδονατῶν, quod est apud
Hippocratem, ut declarat Galenus, τὸ βραδύως καὶ
συνὸς ὁδῶν διήσκειν & τὸ ὑποκαταλῆναι apud autorem
questionum sub nomine Athanasii ad Antiochum. Ca-
saub. ad Suet.

10. Εὐκόλως τὸ ὑποκαταλῆναι ἀπὸ τῶν πόντων] Ἐξελίσταται]
Ita l. 9. § 3. τὸ ὑποκαταλῆναι ἀπὸ τῶν ἐλπίδων τότε ἐπι-
σπῶνται.

Σωφίης καὶ σωφροσύνης] Ita Epicharmus ad l. 7.

§ 50. Σωφροσύνη. Tertull. de resurrect. c. 14. totum
porro hominem ex utriusque substantiæ concretionem parere.
vide l. 7. § 67.

Ἀλλὰ νῦν διδύμη] vide l. 8. § 18. Carneades mo-
ribundus; Ἡ συστάσις οὐσίας καὶ διαλύσις. Laert. l. 5.

Ὁδὸν ἀνδραγαθῶν] quod prius ἀποσπῶμεν.
vide l. 3. § 5.

§ 37. Ὅτι τὸ τῶν ἐπὶ πᾶσι φέρει] vide ad l. 2.
§ 16. & l. 11. § 21. Casaub. ad Pers. sat. 3. Scopus
est qui petitur; sagittæ & tela sunt actiones vitæ. Phi-
lo Jud. de confus. lingua. Πάμπαν ἢ δὲ καὶ ἑκάστη αὐ-
τῶν σκοπὸν σκοπεύειν, ὅτι τῶν ἀσπίδων βίος, τὰς
τῶν βίος σκοπεύειν ἀπὸ τῶν ἀσπίδων.

Σταυρὸν ὁρῶν ἐξέταται] de Socrate Epictet. l. 2.
c. 1. ἐαυτὸν ἡλεγχέει καὶ ἐξέταται. Ita Sophon. c. 2. v.

1. Excusate vos, excusate vos, inquam. sive ut R. Ca-
mius explicat, Inquire in vosmetipsos, tum in alios.
Jerem. Thren. c. 3. v. 40. Scrutemur & excutiamus
vias nostras. Paulus ad Cor. ep. 2. c. 13. v. 5. Ἐα-
υτοὺς πειράζετε] ἐαυτοὺς δοκιμάζετε. & ep. 1. c. 11. v.
28. Δοκιμάζετε τὸν ἑαυτοὺς δοκιμάζετε ἑαυτοὺς. & ad Gal. c. 6.
v. 4. τὸ δὲ ἑαυτοὺς δοκιμάζετε ἑαυτοὺς. Gregor.
Naz. in Iumb.

Σταυρὸν δ' ὁρῶν πάλαι, ἢ τὰ τῶν πάλαι.

τὸ μὲν δὲ αὐτὸς κινδυνεύει, τὸ δ' οἱ πάλαι.

Gregor. Rom. in Job l. 14. c. 15. Ordo erectionis
in bono, ut primum contra nos, tum contra alios eriga-
mur. Sen. ep. 66. Me prius scrutor; deinde hunc mun-
dum. Spectat huc Heracliti illud, qui interroga-
tus, quid ageret, respondit, ἐξελίσταμαι ἐμαυτῶν
meipsum exquirebam, i. e. excutiebam. Refert Plu-
tarch. ad v. Color. & Julian. de cynis. orat. 1. Laert.
etiam l. 9. sed quem Philosophi mentem non asse-
cutum, docet Casaub. in not. Caterum hoc ille cum
paucis. Persius sat. 4.

Ut nemo in sese tentat descendere, nemo?

Sed precedenti spectatur manica tergo.

§ 38. τὸ νύκτας αὐτὸν ὅτιν ἐκείνῳ] de vocabulo
isto vide sis ad l. 2. § 2. & l. 7. § 3. If. Casaub. ad
illud Pers. sat. 5. v. 129.

— sed si intus & in jecore agra

Nascentur domini. — &c.

item. contrā, quam de servis Aristot. polit. l. 1. c. 4. ὁ δὲ δούλος ὁρᾷ τὸν ἑμψυχόν, καὶ μέγας πρὸς τὸν δεσπότην, ὅς τινος ἑμψυχόν πρὸς τὸν σκλάβον, καὶ κατωκισμένον ὁ μέγας. Atqui Simplicius in prefat. comment. in Epict. enchir. τὸν ἀληθινὸν ἀνθρώπον, ἀλλ' ὡς ὁρᾷ τὸν ἑμψυχόν. ad quem locum vide sis quæ in annot. Hieron. Volsius adversus Simplicium disserit. Hoc autem argumento etiam, Tertulliano referente, de resurr. carn. c. 16. corpus excusatum quidam ibant, ne aut reatus in crimine, aut in iudicio supplicii cum anima particeps censeretur. carnem nihil sapientem, nihil sentientem per semetipsam, non velle, non nolle de suo habentem, vice potius vasculi apparere animæ, ut instrumentum, non ut ministerium. itaque animæ solius iudicium præsidere, qualiter usū sit vasculo carnis: vasculum verò ipsam non esse sententiæ obnoxium. Verum ista ille fulissimè in sequentibus refutat; quæ transcribere integra molestum nimis foret. Inter alia, quod suffecerit, hic præscribitur: Ab ex-

emplio vacare diversitatem rerum. Omne enim vas, inquit, vel instrumentum aliunde in usum venit, extra nea omnino materia à substantia hominis: caro autem ab exordio uteri constata, conformata, congenita animæ, etiam in omni operatione miscetur illi. nam et si vas apud Apostolum vacatur (ad Thess. ep. 1. c. 4. v. 4.) eadem tamen ab eodem homo exterior appellatur: ille scilicet. limus, qui prior titulo hominis incisus est. (Gen. c. 2. v. 7.) non calicis, aut gladii, aut vasculi ullius. Vas enim capacitatis nomine dicta est, quæ animam capit & continet. Homo verò de communionē naturæ, quæ eam non instrumentum in operationibus præstat, sed ministerium. Ità & ministerium tenebitur iudicio, est de suo nihil sapiat; quia portio est ejus quæ sapit, non supellex. Quamquam idem, de anim. cap. 40. Res est caro alterius planè substantiæ, & alterius conditionis: addicta tamen animæ, ut supellex, ut instrumentum, in officia vitæ. Neque enim de proprio sapit quid, aut sentit, ad suadendam vel imperandam peccatellam. quidam, quæ ministerium est? & ministerium, non quale servus, vel minor amicus, animalia nomina; sed quale calix, vel quid aliud ejusmodi corpus, non anima.

Ad Librum XI.

§ 1. **E**ΑΥΤΩ ὁρᾷ] Theodoric. de S. Victor. ad frat. Mont. Dei. Egregium instrumentum corporis est oculus, si sicut cetera, sic videre possit semetipsum. quod cum interiori oculo confessum sit: si ad exterioris oculum seipsum negligens, vacat circa alienam, etiam cum vult, ad seipsum redire non valet. August. de Trinit. l. 9. c. 3. Mens ipsa se novit: neque enim ut oculus corporis videt alios oculos & se non videt; ita mens novit alias mentes, & ignorat semetipsam. per oculos enim corporis corpora videmus, quia radios qui per eos emicant, & quicquid cernimus tangunt, refringere & retorquere in ipsos non possumus, nisi cum specula inueniamur. mens verò ipsa sicut corporearum rerum notitias per sensus corporis colligit; sic incorporearum rerum per semetipsam: ergo & semetipsam per semetipsam novit. Nec adversatur, quod Basil. 40. Caesar. orat. 3. τὸ ὄντι χαλεπὸν τὸν ὄντι ἑαυτὸν ἐπιγινώσκει. ὅς δὲ μόνον ὁ ὁρᾷ τὸν ἑμψυχόν, καὶ μέγας πρὸς τὸν δεσπότην, ὅς τινος ἑμψυχόν πρὸς τὸν σκλάβον, καὶ κατωκισμένον ὁ μέγας. Atqui Simplicius in prefat. comment. in Epict. enchir. τὸν ἀληθινὸν ἀνθρώπον, ἀλλ' ὡς ὁρᾷ τὸν ἑμψυχόν. ad quem locum vide sis quæ in annot. Hieron. Volsius adversus Simplicium disserit. Hoc autem argumento etiam, Tertulliano referente, de resurr. carn. c. 16. corpus excusatum quidam ibant, ne aut reatus in crimine, aut in iudicio supplicii cum anima particeps censeretur. carnem nihil sapientem, nihil sentientem per semetipsam, non velle, non nolle de suo habentem, vice potius vasculi apparere animæ, ut instrumentum, non ut ministerium. itaque animæ solius iudicium præsidere, qualiter usū sit vasculo carnis: vasculum verò ipsam non esse sententiæ obnoxium. Verum ista ille fulissimè in sequentibus refutat; quæ transcribere integra molestum nimis foret. Inter alia, quod suffecerit, hic præscribitur: Ab ex-

tarditate mentis humanæ ad errata sua advertenda iste de plena ac perfectâ, quæ revera istic non datur, sui cognitione loquitur.

ΕΑΥΤΩ ΔΙΑΘΕΓΕΙ] sese ardet, inquit, & fingit mens. quod de fortuna Plautus Capt. 2. 2.

Fortuna humana fingit artatque ut libet.

Non ita se corpus. istud format & articulatum effingit anima, non ipsum se. Siquidem ut ex Themistio de anim. l. 1. Jul. Scaliger. de subtil. exerc. 6. § 9. Anima sui est domicilii architecta. vide l. 10. § 26. Verum de parte animæ principante Marcus istic.

ΕΑΥΤΩ ὁποῖον ἂν βάλῃ ποιεῖ] vide l. 6. § 8. & l. 8. § 55. & l. 10. § 13.

Τὸν καρπὸν, ὃν φέρει, αὐτὸν καρπὸν] vide l. 9. § 9. Ità Joan. c. 4. v. 36. σιμῶνι καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. & ad Rom. c. 6. v. 22. ἔχετε τὸν καρπὸν οὐκ εἰς ἀγιασμόν, καὶ τὸ τίλθαι ζωὴν αἰώνιον. Epictet. l. 1. c. 29. τὸν νόμον ὁ θεὸς τίθει, καὶ πρὸς ἀγαθὸν θέλει πρὸς σκλαυτῶν λάβει. & c. 19. πρὸς ἑαυτὸν αὐτὸν ἐνέχει πάντα ποιεῖ καὶ τὸ λυπεῖν, αὐτὸς ὁ θεός. vide infr. § 4.

Τὸ ἀνάλογον ὅτι ὅτι ζῶον] quasi καρπὸς de animalibus dici insolens sit. Verbum Hebræis nihil ulcarius, quàm פרי i. e. καρπὸν גלגל fatum animalium atque adeo hominis etiam nominare. Ità Moles

voluptatum erudiri. Idemque apologet. c. 27. Sed quidam dementiam existimant, quod cum possimus & sacrificare in presenti & illi abire, monente apud minimum proposito, obstinationem saluti praeframus. Et mox: Cum erumpunt adversus nos, ingratis resistimus, ut aequales; & repugnantes, perseverantes in eo quod oppugnant, & illos nunquam magis detriumphantur, quam cum pro fidei obstinatione damnantur. Et ib. c. ult. Illa ipsa obstinatio, quam exprobratis, magistra est. Item ad nation. l. 1. c. 17. De obstinationibus vero & praesumptionibus, signa proponitis, &c. Et c. 18. Reliquam obstinationis in illo capitulo collocatis; quod neque gladios, neque cruces, neque bestias vestras, non ignem, non tormenta, ob duritatem & contemptum mortis animo recusamus. Et c. 19. Hucusque, opinor, horrenda obstinationum Christianarum, quamquam de persuasionibus omnis obstinatio nostra praestruitur. Non est itaque, quod Marcus hic, *ἡ ἀνταρξία*. Videndus idem, de patient. c. 2. ad l. 10. § 14. De Judæis paria pronunciat Tacitus histor. 2. 15. Apud ipsos fides obstinata, qui obstinationem tamen in meliorem partem usurpasse videtur, in oratione Thraleana, annal. l. 15. Quae in virtutes odie sunt, severitas obstinata, invidus apud gratiam animus. Verbo autem *παρρησία*, unde *παρρησία* vocabulum Marco istic usurpatum, sed composito, de sancto Confessore & Martyre abusi sunt Viennenses & Lugdunenses in ep. ad Asiatic. apud Euseb. hist. eccles. l. 5. c. 1. Τοῦτο δὲ ἡ παρρησία ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, ὅσα μὴ τὴν τῶν ἰδίων καὶ ἐκείνων ὄνομα. Non est autem vero absimile, quod M. Casaub. autumat, respexisse Marcum ad fervorem sui temporis Christianorum, qui tantam animi aviditatem sese ad quaestiones & supplicia offerebant, vel ingerebant potius, ut Arrius Antoninus turbam, an turmam, eorum intuitus, qui manu facta ante tribunalia coierant: exclamaverit, ὦ θεοὶ, εἰ δέλεπται ἀποδιδόμεν, κημενὲς ἢ βεβήκαμεν ἔχοντες. O miseri, siquidem mortem vultis, precipitiorum, ac laqueorum abunde habetis, Refert Tertull. ad Scapul. Verum Clem. Strom. l. 2. negat id fuisse de disciplina Christiana, & hereticis imputat; quorum alii pro nomine Christiano mortem obire omnino detestentur; alii cadibus ultro se dedant. Tunc, inquit, τῶν αἰρετικῶν, ἀσθεῖς ἡμεῖς καὶ θεοὶς φιλῶμεν μαρτυρίαν λήγοντες ἡλικίᾳ τῶν τῶν θεῶν ὅτι ἡμεῖς ἀποδιδόμεν τὴν δὲ δόξαν τῶν ἐν αὐτοῖς ἐσὺ καὶ αὐθιγνὴ τῶν δὲ δόξαν τῶν ἐμολογησάντων. λέγοντες δὲ [leg. λέγοντες δὲ] καὶ ἡμεῖς τῶν ἐπισημασμένων τῶν δὲ δόξαν τῶν ἐπὶ τῶν πνεύματι, μόνον τῶν ὀνόματι κοινῶν, εἰ δὲ ἰαυτοῦ παρρησιῶντες. --- τῶν ἐξ ἑαυτῶν ἀμαρτυρίας λέγοντες, καὶ ἐκείνων κολλῶμεν. δυνάτω δὲ ἰαυτοῦ ἐπιδιδόσκει καὶ, καὶ δὲ καὶ οἱ τῶν ἰσθῶν γυμνοποιῶν ματαίᾳ πνεύματι. Vide ad l. 3. § 1. & l. 9. § 3.

Δολοσιμῶς, σιμῶς] Apud Senecam epist.

77. Stoicus quidam. Non est res magna vivere. Omnes servi vivunt, omnia animalia. Magna est res honeste mori, prudenter, fortiter. Vide l. 9. § 3.

Ὡς καὶ ἄλλον πῶς ἀπαρξάμενος] In eandem sententiam, & ab eadem mente, Epictet. l. 4. c. 11. Δὲ γὰρ μὴ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐμπαρξάν ἀπὸ τῆς οὐλοσφῆρας ἀποπαρξάν τοῦ πολλῆς ἀλλ' ὥστε τὰ ἄλλα, ἐνδυμον καὶ ἀπείραστον ὁπδεῖ κινεῖν αὐτὸν, ἔτι καὶ ἀπὸ τοῦ σώματος ἰδεῖται, ὡς ἀνδρῶν, ἐπὶ ἑνὸς θύματος ἰδεῖται, πῶς ἀοικῶν, ἀπολλῖ καὶ θυμῶς, ἀν ἔτι τῆς καὶ ἀνείσθ. πᾶντων δὲ ἐνταρξίαν καὶ πλυσίαν ἀπαρξάμενον διὰ καὶ ἐνέρεσθ' ἀλλὰ καὶ τὸ ἰμάτιον δεῖται, ὅτι καὶ καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ διαίτης ἀν δὲ μοι ταῦτα λέγει τις ἀνδρῶν ὅτι καὶ κατὰ δίκην ἔχων καὶ ἐνέρεσθ' οἷον, τίς καὶ πῶς δὲ πᾶν σεοσφῆρας φιλοσοφία, ὥς [ἡ] τῶν τοῦτο ποιῶν;

§ 4. Οὐκ ἐν ἀφῆλμῳ] vide l. 7. § 13, 74. Solomon, Prov. c. 11. v. 17. Benefacit sibi ipse vir beneficus. Vide supra § 1. Epictet. dissert. l. 1. c. 19. Ὁ Ζεὺς καὶ δὴν ταῦτα εὖ εἶδεν τὸ λογιῶν καὶ παρξάμενος, ἵνα μὴ δὲ τῶν ἀγαθῶν διώκῃται τῶν κακῶν, εἰ μὴ πῶς τὸ κοινὸν ὥσταμον σεοσφῆρας ἔτος ἐκείν ἀκοινῶτητον γίναται, τὸ πάντα αὐτὸ ἔχει ποιῶν. Senec. ep. 48. Non potest beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit: alteri viuas oportet, si vis tibi vivere.

Τὸ ἵνα ἀν σεοσφῆρας ἀπῆλμῳ] τὸ [δὲ] ἵνα, &c. aliquid enim tale supplendum videtur.

§ 5. Τίς σὺ ἡ τέχνη; ἀγαθὸν ἴδ.] Seneca ep. 9. Ars est, bonum fieri. ad hoc, sed non cum hoc nascimur. August. de civit. Dei. l. 4. c. 21. Virtus ars est bene vivendi. Neque enim dat natura virtutem, neque contingit ea animo nisi instituta, & edocta, & ad summam assidua exercitatione perfecta. Sen. ibid. & Clem. Strom. l. 1. Ὁ γὰρ εὖ εἶδεν, μαρτυρεῖ δὲ, εἰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ γίνονται, καὶ δὲ καὶ ἐκείν καὶ καὶ καὶ.

Ἐκ διαρρημάτων] Plut. symp. l. 1. c. 1. Βίη τέχνη, φιλοσοφία, sive ut Epictet. l. 3. c. 26. διὰ τὴν τῶν βίῃν. i. e. ἀρετῶν. Cicero. Tusc. l. 2. ars bene vivendi. Senec. epist. 90. vel, vita recte agenda. Idem, ep. 94. Τί ἐν ἐλπίδι; ὅτι τίς καὶ καὶ καὶ καὶ ἀπὸ οὐλῶν δὲ ἀγαθῶν; Epictet. l. 1. c. 20.

§ 6. Πρώτον αἱ τραγωδῖαι] Tragediam ex dramaticis primam dicit ex tritile Necesseus Autor libell. de Tragad. & Comad. qui Donato tribuitur. Inde itaque orditur & Horat. art. poet.

Ignoram tragicæ genus invenisse Camanæ, Dicitur, & plaustris vexisse poemata, Theopis, Quæ canerent agerentque per unum facibus ora.

Et mox,

Carminis qui Tragico vilem certavit ab hircum, Mox etiam agrestes Satyros nudavit.

Εἶναι, ἀρχὴ τῆς ἐκείνου πολιτείας αὐτοῖς πεινυμολογίας ἐγγίεναι. Malo tamen ascribitur, quod uterque dixit. Illud tantum adicere liceat, posse apud nostrum conjunctim legi, τὴν ἐκμυσσώσεως φιλοτιμίαν, nam & ἐκμυσσώσεως dici solet, quod actione mimica representatur.

Λέγειαι καὶ ὑπὸ τούτων πινὰ χηρία [Ita Senec. epist. 8. Quam multa poeta dicunt, quae à Philosophis aut dicta sunt, aut dicenda? non attingam tragicos, aut togatas nostras; habent enim hoc quoque aliquid infirmitatis, & sunt inter comedias & tragedias media: quantum disertissimorum versuum inter Mimos jacet? quam multa Publii non excaecatis, sed cothurnatis dicenda sunt? & de tranquill. c. 11. Publici tragicis comiisq; vehementior ingenii, quoties mimicas ineptias, & verba ad summam caveam spectantia reliquit, multa habet cothurno, non tantum sipariis, fortiora.]

Ποῦς τίνα ποτὲ] quemnam finem respicit? Xyl. Ad quem alium scopum, quam quem diximus? Cal. ut ποῦς τίνα [ἀλλαν] legisse videatur. Mihi non erotemacitic, sed enunciative efferrī videtur, & sententia prior continuari; considera quem finem totum hoc scenicum institutum aspiciat.

§ 7. Τὸ μὴ εἶναι ἄλλω βίῃ ὑποδίσαν] De quoniam vitae genere loquatur hoc loco Marcus haud satis liquet. Forſan & nullum certum vitae institutum designatum volebat, sed hoc monitum duntaxat, statum praesentem, quicumque tandem is existat, esse cuique ad Philosophiam vel studium, vel exercitium eidem maxime idoneum.

§ 8. Ὁὐ δύναται μὴ τὸ ἅλιν φύσιν ἀποκικέσθαι] Ramus à ramo cui adnascitur avulsus, à toto plantae corpore divellitur; ita qui à Christi corpore divellitur, nec caput ipsum tenet, ut Apost. loquitur ad Col. c. 2. v. 19. Non potest concordiam habere cum Christo, qui discordare voluerit cum Christiano. Aug. de verb. Dom. conc. 57.

Ἄνθρωπος ὃς ἰαυτὸν χερίζει] Itā l. 4. § 29. Ὁ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἀποχίζων. & l. 8. § 34. Ὁ ἀποχίζων ἰαυτὸν. & Judas Apost. ep. v. 19. Οἱ ἀποδιδέχοντες ἰαυτοὺς. de quibus Autor ad Hebr. c. 10. v. 39. Ἡμεῖς ὃς ἐκ ἐμῶν ὑποσολῆς οἰς ἀπώλειαν. alioqui τίς χερίζει; Apost. ad Rom. c. 8. v. 35. ὃς κτίσις ἐπέτα, ibid. v. 39.

Ἐξείσθαι πάλιν ἡμῶν συμμύσας] Vide ad l. 8. § 34.

Καὶ πάλιν τὸ ἅλιν συμπληρωτικῶς γίνεσθαι] D. Jun. συμπληρωτικῶς mavult. utrumvis constare poterit Epicur. epist. ad Menae. Τὸ συμπιδίον ἐστὶ τὰς ἀπλάς καὶ ἡ πολυτιμὰ διαίτα, ὑγιείας δὲ συμπληρωτικῶν. Marcus ipse l. 9. § 23. Ὡς ἂν αὐτὸς οὐ πολιτικὴν συμμαχίαν συμπληρωτικῶς ἔστω ζωῆς πολιτικῆς.

Δυσενωτον καὶ δυσποικιλις] vocabulum hoc

posterius more Stoico coagmentatum, parum frequens & durioris analogia. Illustrat autem locum hunc Plutarchi illud de frat. dilect. Μεγάλα μὲν γὰρ αἰτίαι μεγάλῃ διαλύσειν ἱκανοὶ καὶ φίλοι. & δὲν ὅτι βραδύως αὐτοὶ ἐνδύονται διαλύσει. & γὰρ τὰ συμπαιγνὰ, καὶ χαλὰς τὸ ἐχέκολλον, ἐνδύονται πάλιν διδιδύσαι καὶ σωελθῆναι. συμμύσας ὃ συμμάτος βραγύνει ἢ χαλὰς, ἔργον δὲ πάλιν ἀλλήλων εὐρεῖν καὶ σύμφωνον ἔπος αἰ μὲν ὑπὸ χηρίας συμμύσας φησὶν, καὶ διὰ τῶν καλῶν αὐτοὺς ἀναλαμβάνουσιν. ἀλλὰ οἱ δὲ τὰ καὶ φύσιν ἐκπαινόντες ἔτσι βραδύως σωέλονται. καὶ σωέλονται, ὥστε καὶ ὑποπῶν ἐκὼν αἱ διαλύσεις ἐφέλλονται. quod Medius Sycophanta dicere solebat, καὶ διεπαδίσαι τὸ ἅλιν, ἢ ἐλὼν μὲν, etiamsi vulnus coierit, manet tamen cicatrix, quasi vestigium quoddam vulneris etiam jam coaliti. καὶ ὁμοῖον ὁ καλὰς, inquit Marcus istuc. Quod autem de fratribus ac cognatis Plut. idem de omnibus in universum hominibus Marcus; quia οὐ γὰρ πᾶν τὸ λογικόν. l. 3. § 4. & inf. § 9.

Ὁμοθυμῶν μὲν καὶ ὁμοθυματῶν N. Non possum Xylandro istuc assentiri, qui verbis illis, ἐπὶ λυγρῶν αἱ φύσεις, omisiss, reddidit; Oportet igitur in eadem arbore esse, etsi non idem cum omnibus sentias. Sed nec Casaubono, qui contra quam editor etiam Lugd. clausulam hanc ab antecessis divulsam, periochae insequenti praefixit. Rusticorum dictum vulgare, sed depravatam, opinor, quid enim ὁμοθυματῶν fuerit ad plantas translatum? nam de hominibus, prout Marcus ipse l. 9. § 3. usurpatum, quid velit, quis nescit? D. Boot. suspicatur posse ὁμοθυμῶν, vel ὁμοθυματῶν legi, ut sit simul fruticari, sed non simul crescere; vel similiter affici. D. Salmat. ὁμοθυματῶν mavult. Ramus, inquit, qui corpore speciebus avulsus aut reclusus, ut inseratur in aliam, nunquam unum corpus facit cum illa arbore cui inseritur, quamvis partem faciat fruticis, & simul cum eo fruticet. In re fere desperata tentemus & nos aliquid; etiamsi Hippocrates in arte veter, καὶ τὰ ἀνθρώπων ἐκ τῆς φύσεως ὁμοθυματῶν. Ego nihil scripturam vulgatam propius comminisci possum, quam ὁμοθυματῶν ut sit, pariter fruticari, sed non configurari; non figuram speciemq; eandem cum ramisteliquis obtinere; siquidem infistorum cum stirpe reliqua coalitio non sine cicatrice fieri solet. τὸ ὁμοθυματῶν eadem analogia, quā τὸ ὁμοθυματῶν dictum; eadem sententia, quā ὁμοθυματῶν. Aristoteli problem. l. 2. q. 5. Si quis probabilius aliquid afferre poterit; ei ego lubens concesserim.

§ 9. Εὐσάδης κίσιος καὶ ἀφείδης] vide ad l. 5. § 18. & l. 6. § 10.

Περίσθαι] vide ad l. 9. § 11. 42.

Καὶ γὰρ τὸ τοῦ ἀδινῆς τὸ χαλὰς, inquit] itā infra § 18. καὶ τὸ συμμύσας ἀνδραμόν.

Διποτικῆς] & δεσπότης. l. 10. § 25.

§ 19. Οὐδὲ

Ἡ λύπη συνίσηται πρὸς τὸν ὀδόν τῆς καρδιάς, διὰ τὴν τῆς ψυχῆς εἶναι ῥοπὴν. dolor corporis contractionem sive compressionem producit, dum anima ad interiora se subtrahit. quod l. 1. q. 31. dixerat. ὡς λύπη πνικτωσιν ἐργάζεται τὴν πύλιν. Clem. paedag. lib. 2. c. 2. συνίσηται τῆς καρδιᾶς εἰς τὸ στήθος compresso in pectus capite. Plut. Publicol. de figulino opere: ἔκ τε παρὲν, ὃ σπαστικὸν πάθειν πύλιν ἐν πνεύ, πνικτωσὶ καὶ συνίσηται non est spissatum. & constitutum. nec obstat, quod τὸ αἶσιν, τὸ συνίσηται opponitur ab Aristot. de respir. c. 4. ubi de infectis agens, ἐν αὐτῷ, inquit, τὸ κατὰ φύσιν, τὸ ἐμψύχον πνικτωσὶ αἰσιν καὶ συνίσηται, συμβαίνει πρὸς τὸ ὕδρα γινέσθαι πύλιν. Si quidem compressionem quandam & ibi designari, manifestum est. Zeno autem referente Galeno, de dogm. Hip. & Plat. l. 5. c. 1. τὰ πάθη dixit esse ὁμηρογενή καὶ κείσθαι συσπαστικὴ καὶ λύσεις, ἐπὶ ῥοπῇ τε, καὶ πνικτωσὶ τῆς ψυχῆς. quod nostri mentem clarissime explicat.

Φωτὶ λέμπεται] lumine illo, de quo Joan. Evang. c. 1. v. 9. ὅν τὸ ὅς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον. sed alios magis, alios minus. illuminabat illud & Marcum, etiam si sui nescium; sicut & Cyrum, etiam si sui ignarum robore idem accingebat. Esaiæ c. 44. v. 5.

Ὡς τὴν ἀλήθειαν ὁρᾷ] vide l. 3. § 14. & l. 10. § 26.

§ 13. Ὁφεται] viderit ipse, quasi dicat, quid ad me? nihil ad me; illius, non mea id interest. Ita Senec. de benefe. l. 2. c. 14. Scio hoc illi non profuturum. Sed quid faciam? rogat, resistere precibus ejus non possum. videris, de se, non de me, queretur. vide l. 5. § 25. & l. 9. § 27. Sen. idem. ep. 71. Si vis beatus esse, si fide boni vir bonus, sine contemnat te aliquis. & ep. 76. Ad honesta videnti commendandis est, contemnitur esse.

Ἐγὼ δὲ ὁρῶμαι, ἵνα καὶ κατὰ φρονήσεως ἄξιον] Ita capiendum, quod Apostolus Tito c. 2. v. 15. καὶ εἰς σὺν πνεύματι & Timotheo ep. 1. c. 4. v. 12. καὶ εἰς σὺν πνεύματι κατὰ φρονήσεως quo loco sic accipiendum sequentia docent; quibus monetur ut conditionis suae locique autoritatem, vitae ac conversationis puritate gravitateque tueatur. vide l. 10. § 32.

Μή τι; ὁφεται] Epictet. l. 3. c. 18. λέγει σὺ ὃ δὲ αὐτὸ ὁφεται, πῶς πρὸς ἑαυτὸν ἔχον. & c. 10. ἔκ τε αὐτῶν μοι σπαστικὸν ἔστιν τὸν ἀδελφόν. ὡς ἀλλὰ τὸ τοῦτο ἐκείνῳ ὁφεται. ἔγω δὲ αὐτὸν σπαστικὸν αὐτοῦ, ὡς δὲ ἡ χεῖρα μοι πρὸς ἐκείνον σπαστικὸν ὅτι ἐκείνῳ αὐτὸ ἀλλοτρίον. τὸ τοῦτο ὡς εἰς καλὸν δύναται ἐκείνῳ καλῶσαι.

Ὁδὸν δὲ ἐκείνῳ] vide infr. § 18. Ambrosi de offe. l. 3. c. 16. Neque monito aspera sit, neque obprobrio contumeliosa. Epictet. l. 2. c. 12. ὃ ὁδὸν ὅταν λάβῃ πᾶσα ἀνθρώπων. ἡ γὰρ ἐπὶ ὁδὸν τὴν δεξιάν. ὡς κατὰ φύσιν, ὡς κατὰ φύσιν.

ἀπλάθει. καὶ σὺ δὲ ἔχον αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὁφεται ἐπὶ ἀπλάθει. μέγας δὲ αὐτὸν ἐκείνῳ, καὶ ἐκείνῳ κατὰ φύσιν, ὡς κατὰ φύσιν αἰσιν τῆς ἀλματίας τῆς αὐτοῦ.

Ὁδὸν δὲ ἐκείνῳ] ὅτι ἀνέχομαι] nō levissimum quidem prae me ferens offensionis sensum aut significationem: vel etiam, quasi patientiam ostentans meam. vide infr. ad § 18. ὡς ἐν ῥοπῇ.

Ὁδὸν δὲ ἐκείνῳ] De Phocione tria potissimum, quae huc faciunt, memorabilia reperiuntur. quod rabulam quandam, qui pro concione dicentem interpellaverat, oratione proluxa in se debacchantem placidissime sustinuit, ad dictionis seriem quam prius inchoaverat ita revertis, ac si nihil quicquam vel ab illo dictum, vel à se auditum, animadvertumve fuisset. refert Plut. in praec. polit. quod cum ad mortem duceretur, obviusque quidam, post convitia multa frustra effusa, cum ipse nullus attenderet, etiam in faciem ei tandem expuisset, ad

magistratus conversus, illud tantummodo dixerit, ὡς παῖς τῆς πόλεως ὁρῶμαι. Non compescet istum aliquis indecore se gerentem? Plut. in apophth. & in Phoe. quod filio mortui jam proximo, illud unicum in mandatis dedit, καὶ εἰς Ἀδελφῶν καὶ μητρὸς, ne quid eorum meminisset, quae adversus ipsum Athenienses inique egerant. Plut. ibid. id quod Blasianus haud paulo ὑπερβαλόντως extulisse perhibet.

l. 12. § 49. per amicos, qui morienti aderant, filio mandasse, καὶ εἰς Ἀδελφῶν καὶ μητρὸς, ὡς παῖς τῆς πόλεως, quasi poculum illud cicutā temperatum, non alio loco haberet, quam poculum quod in amicitiae societatis communis argumentum propinari atque exhiberi solet. Unde Theodoretus lucem fenerari haud piguerit: qui therapeut. lib. 3. Platonem ait in rebus religionem spectantibus ad ritum receptos se attemperasse, τὴν Ἀδελφῶν καὶ μητρὸς ὁρῶμαι, καὶ τὸ τῆς πόλεως καὶ τῆς πόλεως ὁρῶμαι, in quo loco vertendo Acciaolus interpres dictionis venustatem corrupti planè, dum sic reddit; timens ne Atheniensium quatiā benevolentiam excideret; dum καὶ εἰς Ἀδελφῶν καὶ μητρὸς significatum non animadvertit. Id autem optime explicabit nobis Gregor. Naz. qui ad Eudox. ep. 57. Socratem ait temperaturae ejusdem poculum hilariter admodum excepisse, ὡς παῖς τῆς πόλεως καὶ τῆς πόλεως. Quin & Socratem ea ipsa voce usum, morti jam propinquum, refert Blasianus, l. 1. c. 16. cum enim ab Apollodoro missis, in quibus honorificentius efferretur, vestes pretiosas recusasset: Falli multum aiebat Apollodorum, εἰ καὶ αὐτὸς πρὸς δίκην ἐπὶ τῷ τῆς πόλεως καὶ τῆς πόλεως. Adici potest his illud, non Socratis apud Platonem, uti memoria lapsus Coelius Secundus, in thesauro prodidit, sed Thermenis apud Ciceronem Tuscul. l. 1. qui cum eo

jeffus in carcerem triginta iussu tyrannorum, venenium ut ficiens obbibisset, reliquum sic e poculo eiecit, ut id resouaret; quo sonitu reddito, ridens, Propino, inquit, hoc pulcro Criticæ; qui in eum fuisse reterrimus. Graeci enim in convitiis solent nominare, cui poculum tradituri sint. (habes, Cicerone clarissimè exponente, quid sit ἡ φιλοποσία.) Iussu vir egregius extremo spiritu, verèque, ei qui venenium praebebat, mortem est auguratus, quæ brevi consecuta est. Secius paulò Xenophon retulit Hellenic. l. 2. τὸ λευκὸν ὄν (τὸ λευκὸν ἀποκαταστάσει εἶπεν Κεῖρα τὰ ἔσω τὰ καλὰ. falsus interim Erasmi apophth. l. 6. var. miss. dist. 238. qui Aeliani relationem hist. var. l. 9. c. 21. dum negligentius percurrit, Theamenem ē triginta tyrannis fuisse ratus est. Sed ut ad Phocionem redeamus, novissimum huius illud opinor, respexit Marcus; eodè magis quia subiecit, ἡ καὶ ποσειδῶντος sicut & infr. § 18. ἐν γένεσιν ἡ καὶ ποσειδῶντος; ambigua est enim illa Phocionis dictio: potestq; etiam ποσειδῶντος satis aculeatum & mordacem continere, Atheniensem populum ejusmodi poculis amicos suos excipientem, & indicis ejusmodi suam erga illos benevolentiam obligantem notantis. quomodo Theopompus hist. l. 38. de Clearcho Heracleotarum tyranno, ὃς πρὸς πλείους ἐδίδε καὶ πόλιν πῶν, qui cicutā propinatā quamphurimos susculerat, Ἐπειδὴ ἔν πᾶσι τῶν γινώσκων τὴν τὸ φαμάκον παύτως φιλοποσίαν; & περιέσταν τῶν δικίων, ὅν φαζόν πῆραν. Athen. dipnosoph. l. 3. Lusit pariter Libanius emaculandus obiter, declamat. 11. ubi paratitus, fratre ad vitam philosophicam deficiente, vitæ pertæsus, Δὲ τε μοι, inquit, ποσειδῶν φιλοποσίαν ἢ τὴν καλὴν leg. Δὲ τε μοι, ποσειδῶν φιλοποσίαν τῇ τὴν καλὴν concedite mihi, ut liceat fortune benevolentia poculum propinare. h. e. ut cicutam bibere licitum sit, quo me vitā eximam. vide ad l. 10. § 11. De Phocione verò præclarum ac disertum habetur Val. Maximi elogium, quo suspicionem istam, quam Marci verba fuscitare possint, ab eodem amolitur. l. 3. c. 8. Placidi & misericordes, & liberales, omnique suavitate temperati mores Phocionis, quos optime profectò consensus omnium bonitatis cognomine decorandos censuit; itaq; constantia, quæ naturā rigidior videbatur, lenis ē mansueto pectore fluxit.

Ἐσὼ γὰρ δὴ πᾶσι τὰ τῶν] quod Psaltes Psal. 51. v. 6. in præcordiis. Apost. ad Rom. c. 2. v. 28. οὐ ἐν τῷ καίρει, ἀλλ' ἐν τῷ κεντρῷ. contrā quāvis hypocritis solenne est, qui μάκρῳν pietatis & patientiæ externam gerunt, cum δυνάμει τριού; & internam nullam habeant. Idem ad Timoth. ep. 2. c. 3. v. 5.

Καὶ ἐπὶ θεῶν βλέπειν] Intrus oportet istiusmodi esse, ubi Deus ipse, qualis sis, videt; qui non speciem externam, sed cordis habitum intuetur. Hist. Reg. l. 1. c. 16. v. 7. ὁ θεὸς οὐ ἀγνοεῖ δὴ πῶ

τὴν ἐνδοῦ διάνοιαν καὶ φύσιν, ἀπὲρ δὲ ψυχῆς, μᾶλλον ἢ σώματος. αἰδανέας πυρκαῖας. Plut. de tard. num. vindict. Hoc est, quod in pagina sacra toties occurrit, ἐνδοῦ τῷ θεῷ. Ac quod Luca evang. c. 1. v. 6. de Zacharia sacerdote ac conjuge illius usurpatum, Ambros. Multi hominibus iusti videntur; pauci Deo: aliter enim hominibus, & aliter Deo: hominibus secundum faciem & speciem externam; Deo secundum veritatem & virtutem internam. Epictet. ol. 2. c. 13. Θέλητον ἀρετῶν αὐτῶν ποτε περὶ τῶν θέλητον καλῶς φανῆναι τῷ θεῷ. ἐπιθυνοῦντο καὶ τοῦ καὶ κατὰ τὸν σῶν τῷ γενέσθαι, καὶ αὐτῶ τῷ θεῷ.

Τὴ γὰρ σκαλακόν, ἐν αὐτῶν ἰωὺ πᾶσι τὸ ἐπὶ τῷ φύσει σε δικαίον] τὸ ἐπὶ illud forsitan inducendum fuerit. Assentior autem M. Casaubono ποιεῖς legenti, quid tibi inde mali accedit, si quod natura tua est consentaneum ipse facis?

Τῇ καὶ ὅλῳν φύσει ἔκτασεν] vide l. 4. § 23. Τεταγμένον ὅρις τὸ γινέσθαι δὲ ὅτι δὲ τὸ κοινὸν συνεδέσθαι] duriuscula syntaxis, quam interpretes vix assecuti videntur. eo destinatus, ut communi utilitati inservias. Xyl. designatus esse quod & quomodo postulabit commune bonum. Cas. ut orationem delectat opinatus videatur. Verum non hoc est quod Marcus voluit; homo, inquit, ad hoc compositus & aptus, ut id fiat, quocunque tandem modo, quod in commune expedit. Ita τὸ τῶν καλῶν & τῶν καλῶν usurpant creberrimè & Marcus & Epictetus. Aliter tamen paulò Cas. δὲ κατὰ φύσιν ad Pers. sat. 3. v. 72. qui τεταγμένον hic vult esse quod Persio locutus. idem γινέσθαι legit pro γινέσθαι. Verum id sensum nihil mutat.

§ 14. Ἀλλήλων καὶ ἀφ' ἑαυτῶν] notat diversa & inconstantia hominum ingenia, qui se invicem modò despiciunt, modò suspiciunt, modò sibi invicem arrogantissimè imperant, modò rursus abjectissimè inserviunt. vide ad lib. 4. § 32.

Ἀρεσκύνοντες] ἀρεσκύνειν quid sit vide ad l. 5. § 5.

Τὸν καὶ καλῶν τῶν] hoc est, Suidā interprete; καλῶν καλῶν τῶν inferius confident, accumbunt. Metaphora ab eis qui ad mensam aliis priorem ac superiorem locum concedunt. Subjungit Suidas ex autore incerto: Κανθεῖς οἱς ἐστὶν ἑσθλὰ καλῶν τῶν καλῶν κατὰ φύσιν, ὡς πᾶσι ἐπὶ τῷ καλῶν. At Plato polit. l. 1. κατὰ φύσιν ἀλλήλοις, uti Marcus illic, significatu laxiore dixit, ἀπὸ τῶν ἀλλήλων ἀλλήλοις, pro sibi invicem concedere, uti ipse ibidem se explicat, vel submittere se potius, si Marci mentem attendamus.

§ 15. Αὐτὸ φανήσεται] res ipse indicabit. Xyl. ad verbum, ibi apparebit. ubi scilicet ad rem ipsam ventum fuerit, quod Architecton Atheniensis, ὡς ἐπὶ εἰρηκῶν, ἐγὼ ποιήσω. & Euripid.

ὅτι οὐ τὸ μὴ τὰ φανέμεν ἀνθρώποις ἔχει φανέν.—

Hic, quod res ipse vocem neutiquam obtinent.

Plut. in *præcept. polit.* vel quid si αὐτὸ ἴστί pro αὐτῷ, hoc est, illico, confestim fumatur? affectus istiusmodi statim se prodit. Verum subito animum suspicio, fuisse, αὐτὸ φανέντα: illud ipsum apparebit; citra sermonem ullum se prodeat; quod & sequentia confirmare videntur. Allusum videtur ad proverbium, quod σωτὴρ μὲν καὶ ἐλαττωτικὸς (in adagiis nimirum usu communi tritis solenne hoc) offerri solet, *Ἀὐτὸ δέξαι*. Atque ita Plato in *Theæto* deprehenditur extulisse: Et ex Platone Aristænetus (si autoris nomen id, quod Jos. Mercerus ambigit) lib. 1. *epist.* 4. cæterum Aristophanes in *Lysistrata* integrum exhibuit,

Τὸ ἔργον τὰχ' αὐτὸ δέξαι.

Atque hoc est quod Suidas voluit, ubi dixit, *Ἀὐτὸ δέξαι*. παροιμία. ἐλάττει τὸ ἔργον. deest, supplenda scilicet: vox ἔργον. nam quod Maullacus in *dissert. criticis*. ἔργον censet apud Suidam eò loci idem esse, quod est Hefychio in *πρᾶξι*. ὑποθέσις: quo loco Diogenianum ait τὰς παροιμίας ἡμετέρας καὶ ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων περικείμεναι à Suidæ mente dubio procul quàm longissimè aberravit. Idem forsitan & cum Suida voluit Hefychius, ubi αὐτὸ δέξαι dixit esse παροιμίαν ἔγωγε ἐπὶ ἐπιλόγιον ἐκείνου παραμύθιον quæ sine epilogo, sive extrema parte sui enunciatur, quanquam nescius non sum, posse epilogi nomine subiectam sive adiectam orationem, aliquam intelligi, quæ paræmia rationem explicationemque contineat. Verum τὸ ἔργον apud Suidam pro *hypothesi* sumi, nemo quisquam, opinor, καὶ ὁ ἀπολογητικὸς λόγος ἀντινοήσας, (ut cum Marco nostro loquar) Maullaco concesserit.

Ἐπὶ τῇ ματώσει γινέσθαι] ὅς ἐστιν οὐκ ἐκείνου πλὴν τῆς ψυχῆς διάθεσιν δι' αὐτῶν. ut Galen. loquitur hortator. c. 2. *Frontis* hominis tristitiæ, hilaritatis, clementiæ, severitatis index. Plin. lib. 11. c. 37. Cicero Antonio inter eas ad Atticum lib. 14. *epist.* 15. Quid tecum per literas agis? unam ob causam mallem coram egisses; non enim solum ex oratione, sed etiam ex vultu, & oculis, & fronte (ut aiunt) tecum erga te amorem perspicere potuisses. Achilles an Neoptolemus Enniansus à Gellio lib. 19. cap. 8. laudatus, Eo ingenio natus sum; amicitiam atque inimicitiam in fronte (sive, in frontem, ut Nonius) promptam gero. vide l. 1. § 14. & l. 7. § 60.

Τοῦτον ἔχει ὁ οὐδὲς ἐν τῇ ὁμῳσιν ἐξέχει] Ità continuatim exhibet Lugd. nam Bas. post ἔχει comma interserit. Interpp. qui legerint, aut quid sicuti fuerint, haud est facile conjectu, forsitan ὁ πῶτον ἔχει, ὁ οὐδὲς ἐν τ. ὁ. ὁ. quomodo se habeat, statim in oculis extat. vel, τοῦτον ἔχει; ὁ οὐδὲς, &c. ita se habet? in oculis extat statim. forsitan autem, τοῦτον

ἔχει, sive ἔχῃ, ὁ οὐδὲς &c. talem esse, sive, sic affectum esse, in oculis se statim prodit.

— in vultu pignora mentis habet.

ut Naso *art.* l. 2. & apud Æschylum Clytemnestra Agamemnon, se ipse falsè deceptus,

Ἐγὼ φρενέσας ὁμῳα σε καταγορεύω,

Nam prodit oculus esse te affectum probe.

Oculi enim sunt animi indices. Cicero. *de orat. perfect.* ut imago est animi vultus, sic indices oculi. I-

démque de leg. lib. 1. Natura speciem ita formavit oris, ut in ea penitus reconditos mores effingeret: nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animi affecti simus, loquuntur; & is, qui appellatur vultus, qui nullo in animante esse præter hominem potest, indicat mores. Ambros. *hexam. lib.* 6. c. 9. Imago quadam animi loquitur in vultu. Eunap. in Maximo. Τὰς δ' ὁμῳάς τῆς ψυχῆς διδάσκει τὰ ὁμῳατα: unde & quadam oculis animi portas quasdam dixeret. Adamantius *physiognom.* l. 1. c. 1. *ὁσπερ* διὰ

πολὺν τέτυκν ἡ ψυχὴ διαφαίνεται. Alii fenestras per quas mens non prospicit tantum, sed se prodit quoque; & per quas motus atque affectus animi tranfluent quodammodo. Lactant. *de opific.* Dei c. 8. Mens est quæ per oculos ea, quæ sunt opposita tranfluit, quasi per fenestras lucente vitro aut speculari lapide obductas. Et idcirco mens & voluntas ex oculis sepe dignoscitur. & c. 9. Mens oculis tanquam fenestris utitur. & Salvian. *de providen.* l. 3. c. 7. Scien fenestras quadammodo esse nostrarum mentium lumen oculorum. Senec. *de benefic.* lib. 2. c. 2. Qui temperatè fecit, non est dubium quin libenter faciat, itaque letus facit, & induit sibi animi sui vultum. atque hoc est φαεινὸν ἐαυτὸν ἀπλότυπν ut Marcus l. 7. § 31.

Ὡς τῇ ἐξέρῳ ἐν τῇ βλεμμάτῃ] Tibull. l. 1. eleg. 9.

Non ego celari possim, quid nutus amantis,

Quid te ferant mihi lenia verba sono.

Quò spectant & illa Æschyli in *Toxotid.* apud Plutarch. *de profect. indic.* & in amator. & apud Antigon. *mirab. narrat.* 127. restituyente Salmasio in Solin.

Ἀλλ' ἔγωγε ἀγνοῶ, παρθένοις γυναικῶν
λέκτρων ἀπὸ τῆς βλεμμάτῃς ῥέπει βολή.
Νέαι γυναικὸς δὲ ἔμοι μὴ λάθῃ ἐλέγχον
Ὁρῶ δὲ μὲν, ὅστις ἀνδρὸς ἡ γυναικὸς
ἔχει δ' ἐκείνου θυμὸν ἰππογυμναστήν.

Ritu puellis nuptiali expertibus

Immotus oculus in terram defigitur.

Nec mē puelle lumina exaradentia

Fallant, experta siqua jam fueris virum.

Animus mihi ista discernendi gnarus est.

Nec fefellerunt, qui amorem dixere non magis quàm vinum aut ignem posse celari. Antiphanes apud Athenæum l. 2.

--κρύβει, Φειδία,

"Απὸ τὰ πολλὰ τῆς δουλείας ἂν πλεονεκτήσῃ,
οἷόν τε πινόν, εἰς ἑρῶτα τ' ἐμπροσθεν
Ἀμρότερος μινύσει ὅδ' ἀπὸ τῆς θάλαμης,
καὶ τῆς λόγων τ' αὖ ὅτε πρὸς ἀρετὴν ἔσται.
Μάλιστα ταῦτα καταφανέως πολλοὶς ποιεῖν.

[ubi nihil opus cum Casaubono in senario penultimo pro τ' αὖ, ταῦδ' rescribere.]

--celare, Phidia,

Præter duo aliquis reliqua possit omnia,
Amore captus si sit, aut sit ebrius.

Oculis ab ipsis etenim utrumque proditur,
Itaque verbis; ut negare qui voluit,

Ista evidenter arguant mendacii. H. Steph.

Cubi affine est, quod Petr. Victorius var. lect. l. 18.

c. 23. pervulgatam esse apud suos vocem, Amorem

invisumque celari non posse. de igne idem Naso epist.

12. ubi Medea Jasoni amorem suum exprobrans;

Perfide, sensisti; quis enim bene celet amorem?

Eminet indicio prodita flamma suo.

Et Helenæ Paris epist. 15.

Sed male dissimulas; quis enim celaverit ignem,

Lumine qui semper proditur ipse suo?

Et ibid.

Qua licet & possum luctar celare furorem:

Sed tamen apparet dissimulatus amor.

Statis Achill. lib. 1.

Nec latet haustus amor; sed fax vibrata medullis,

In vultus atque ora redit, lucemque genarum

Tingit.

Τετραπύρα] Vide ad lib. 5. § 28.

Ἐπιπιδόσεις ἢ ἀλφειῶν] Affectatio simplicitatis,

quæ quis simplex aliis videri studet, five pro

simplici se venditat. Dionys. Halic. in arte. Ὅ γ' ὅ

ὄγκος ἢ τὸ ἐξ ἐπιπιδόσεως ἄπει, ἀνυποκρίτως.

Gregor. Naz. epist. 16. ad Euseb. Ὁ οἶλον μοι

τὸ πικρινόν. ἢ γ' οἶλον συγγινέει ὁ κατασία τε ἢ

ἀλφειῶν. Synes. de regno. Itaque Tatianus adv.

Græc. c. 46. ait scriptis prophetis fidem habuisse,

διὰ τὴν λέξιν τὸν ἀνυφόν, ἢ τὴν ἐπὶ τῶν τῶ ἀνυφῶν

δολῶν, ἢ τὴν παντὸς ποιήσεως τὸ ἐν ἐπὶ τῶν τῶν

Σεαλιῶν ἔστιν] obturbat istud σεαλιῶν. Σεαλιῶν

Polluci lib. 10. c. 38. ex Sophocle, ensis no-

men barbarum; Thracum scil. peculiaris: quod ex

Hesychio discimus. Verum id istle quid velit,

nullus assequor. Xyl. σεαλιῶν, quomodo Plut. ὁδὸν

σεαλιῶν vocat. vertitq; insidia celsa. Sed & ali-

cubi Epiphanius, μὴ δὲν ἐρῶν, ἀλλὰ πάντα σεαλι-

νὰ rectum nihil, sed obliqua cuncta. D. Boot. vult

σεαλιῶν, seu sinistra. M. Casaub. nullo modo lauda-

bitur. ita quid legerit, incertum est. Verum clari-

ssimus Salmat. Omnino, inquit, rescribendum;

σεαλιῶν ἔστι. Proverbium est Græcum, σεαλιῶν ἐξ-

λον ἢ ἄνθρωπος ἐρῶν. (Habes apud Suidam, & Apo-

stolium proverb. 1801.) Latini hoc nomen etiam

suum usu fecerunt. Unde apud Sueton. Otho. c.

12. Scambus, & male pedatus. Rem nimirum ipsam acu tetigit, nec quaesitu ulterius opus. Σεαλιῶν, διεσπασμένον. Suid. quid si locum hunc Marci ob oculos habuit?

Οὐδὲν ἔστιν ἀδελφὸν λυκοφιλίας] λυκοφιλία quid sit, nescium se fatetur Xyl. Explicabit ex Ælio Dionysio Eustathius ad Il. κ'. ex Menandro Dionysius. Λυκοφιλίῳ, ἀπὸ τῆς ὑποφῶς, ὑποφῶς, suspecta, subdole. Menander,

10 Λυκοφίλοι μὲν εἰσιν αἱ διδωμάδες.

Suspecta pars hæc, tanquam amicitia est lupi. Grot.

Explicabit Plato, in epist. 2. ad Dionysium datā:

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, inquit, ταῦτα ἡ φύσις τῶν ἐμῶν

ἢ τῶν λυκοφιλίαν ἢ ἀκοινωνίαν διὰ τὸ ἀπειρεσί-

στον. Hæc autem sic gesta, tuam necum amicitiam

lupinam diremit, nosque tuā culpā dissociabiles reddi-

dit. Et Platonem imitatus, Cornelius Episc. Ro-

manus, epist. ad Fabium Antioch. apud Eusebium

lib. 6. c. 43. de Novato. ὅτι οἱ ἀνδρες κατασφύ-

20 σσάντες αὐτὸν, ἢ καταφωροῦντες τὸν ἐν αὐτῷ πα-

νουργίαν τε ἢ παλιμολίαν, τὰς τε ἐπιτοχὰς ἢ

ψευδοπροφῆας, ἢ τὴν ἀκοινωνίαν αὐτῷ ἢ λυκοφι-

λίαν. Viri isti illum observantes, & deprehensā ho-

minis astutia & versutia, perjurisque & menda-

ciis, affectu dissociabili, & lupinā, sive veteratoriā,

amicitiā. Λυκοφίλιαν ἢ ἀκοινωνίαν conjunxit;

quemadmodum & Plato, cuius codices hinc cor-

rigendi: & pro ἀκοινωνίαν, quod est κόμην] &

σεαλιῶν, legendum ἀκοινωνίαν, qua voce usus est

30 & Aristoteles polit. lib. 2. c. 3. Alluditur hoc voca-

buli ad apologum de induciis sive foederibus, quæ

cum ovibus lupi aliquando inire volebant, canis-

bus gregis custodibus obsidum loco sibi traditis,

quorum loco scil. carulos suos ipsi darent, quod libe-

rius deinceps grassarentur in greges. Eum Samiis

narrasse primò Æsopum, cum is a Cræso poscere-

tur, autor est Max. Planudes in vit. Æsop. recitasse

denuo Atheniensibus Demosthenem, cum ab A-

lexandro (non ut Suidas, ab Antipatro) ipse cum

oratoribus aliis deposceretur, refert Plutarchus in

Demosth. eundem περιεργασίας extulit exhibuitq;

Libanius in progymnasm. fab. 1. pro eo autem quod

λυκοφίλιαν Marcus, ἀλωπικὴν φιλίαν dixit Leo

Imperator sapientissimus dictus in oraculis suis.

Ἀλωπικὴν ὑποκρίσεις τῶν φιλιῶν,

καὶ μακροδύως χολινοῦσας τὴν φρίνα,

ὥς ὁρίσθους ἄγαν ἢ παλιν πρὸς ἐλπίδας.

Vulpinā amicum mente simulans subdole,

Patienter ingenium cubitens, ut freno insitum,

Sicut senex valde & canus sapientia.

vide Joan. Rutgers. var. lect. l. 5. c. 8.

§ 16. Κάλισσα ἢ ζῆν] F. διαζῆν. est enim novi

argumenti exordium.

Ἐάν τις αὐτῷ πρὸς τὴν διηρημένην] vide supra

§ 2. & l. 3. § 11.

Ὅνδιν αὐτῷ ὑπολήψιν πρὸς αὐτὴν ἡμῶν ἐκ-

πονή]

ποιῶν] Vide *supra* § 11. & lib. 9. § 15.

Εὐδοκίᾳ ἐξαλλήλου] Vide l. 8. § 47.

Ολίγη γένεσις] Vide l. 10. § 11, 15.

Καίρε αὐτοῖς καὶ ῥάδια ἔσω σοι] ἔσω forsan.

Ita Joan. ep. 1. c. 5. v. 3. Ἄνθρωποι τῆς ἀγα-

πότητος βαρεῖαι ἐκ εἰσιν. Vide l. 8. § 26. & l. 10.

§ 33.

Ἐπὶ τῷ τοῦ περὶ δε, καὶ ἀδοξον ἦ] Hoc est quod

Pythagoras, καὶ ποιῶν μέλλας ἀδοξῶν. Vide ad

l. 9. § 18. Basil. Caesar. orat. 24. & ex eodem Si-

meon Magist. orat. 1. Οὐκ ἔστιν ὁ μάλλον ἐδ-

κλῆον εἴη τῷ σωφρονισμῷ, τῷ περὶ δόξαν ζῆν, καὶ

τῷ πῶς πολλοῖς δοκῶντα πεπονημένον, καὶ μὴ τὸν

ὁρῶν λόγον ἡγεμόνα ποιῶν τὸ βίον, ὅς τε καὶ πᾶ-

σιν ἀνθρώποις ἀντιλέγειν, καὶ ἀδοξῶν, καὶ κινδύ-

νῶν ὡς τῷ κατὰ δῆμ, μηδὲν αἰρεῖσθαι ἢ δρ-

ῶς ὡς ἡγεμονίας παρῆκεν. Epictet. item en-

chir. c. 34. Ὅταν π. διαγνῶς ὅτι ποιῶν ὅτι, ποιῶς,

μηδὲ ποτε φύγῃς ὁρῶντα περὶ αὐτῶν, καὶ ἄλ-

λῶν π. οἱ πολλοὶ μέλλωσι περὶ αὐτῶν ἡσυχασ-

θῶν, εἰ μὴ ἢ ὁρῶν ποιῶς, αὐτὸ ἔργον φύγε-

ῖν ὅρῶν, τῷ φρόνῳ τῷ ἀπὸ τῆς φύσεως ἐκ ὁρῶν; Ita

Apostolus ad caelestia contendit, διὰ δόξης καὶ ἀπ-

μίας. ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 8. Plut. de audient.

Οὐ γὰρ μόνον, ὡς φησὶ Φωκυλίδης,

Πολλὰ ἀπαυδῶναι διζήμενον ἡμῶν ἐδῶν.

ἀλλὰ καὶ γαλαδῶναι δὲ πολλὰ καὶ ἀδοξῶν. Ubi

obiter adnotasse haud pigebit, verum illum, quem

Plutarchus Phocylidae vindicat, paulo aliter à

Clemente Strom. l. 5. prope finem concipi,

— πολλὰ πρὸς αὐτῶν — &c.

εἰα nempe notione quā Ulysses πολυπραγνής, & πολ-

υπράγχιος] dicitur, odys. p. v. 511. Epictet. en-

chir. c. 12. Ἐἰ περὶ αὐτῶν θέλεις, ἡμῶν, ἐνεκα

τῆς ἐκείνης ἀντιθέσεως καὶ ἡλπίδος. quod Anaxagoras

obtigisse refert Laërt. l. 2. Οἷον γὰρ ὅτι τὸ ἀνόν-

τον οἷον ἀποκρίσθαι, διὰ τὸ μὴ νομίζεσθαι

πῶς ἀνόντοις ἀνόντων; Quae enim ratio est in amentia

persistere, ne amentibus amentis videantur? Simplic.

comment. in Epictet. ibid. Socrates apud Senecam

ep. 71. Ut sis beatus, & te alicui fultum videri sine.

Laëtant. insit. l. 5. c. 14. Non potest quisquam ju-

stus esse, quod est cum vera sapientia coniunctum, nisi

idem fultus esse videatur. Dionys. de divin. nomin.

c. 7. Εὐ δὲ δὲν ὁ περὶ τῶν ἀλλήλων ἐρωθεῖς, ἐπὶ

ἐν ἔχει, καὶ οἱ πολλοὶ νουθετεῖν αὐτὸν ὡς ἐξεσι-

κότα. Ita de Domino Christo ipsi propinqui ejus

dicebant, ὅτι ἔβρι. Marc. c. 3. v. 21. Aeschyl.

Prometh.

Κέρειον εὐ φρονεῖν καὶ μὴ δοκῆν φρονεῖν.

— Ut libissimum est,

Minimè videri sapere, cum sapias tamen.

Siquidem ut Apoll. ad Cor. ep. 1. c. 2. v. 14. Τὰ

τῶν πνεύματων τῶν θεῶν, αὐτοῖς τὰ ψυχῶν ὅτι. &

c. 1. v. 18. Ὅτι τῶν πνεύματων τῶν ἀπολλο-

νῶν μωρία. τοῖς δὲ σοφοῖς διδασκῶν δὲ.

& quod Plato *epist.* 2. Σχεδὸν γὰρ ἐκ τῶν τέτων περὶ
τοῦ πολλῶν καὶ πολλῶν ἀνθρώπων. καὶ αὐ
περὶ τῶν ἐνυφῶν (εὐφῶν, potius) θαυμασ-
τέρῳ τε καὶ ἐνδοξαστικώτερον. Vide Epictet. en-
chir. c. 23. ad l. 4. § 12. Vide & l. 5. § 3. & l.
6. § 2.

Πατρι γὰρ συγγραμμῶν τὸ ἴδιον ἀγαθὸν ζητοῦν] Vide
ad l. 6. § 27. Cato Uticensis, referente Plutarcho;

Τὶ γὰρ θαυμάσιον, ὡς ὅτι νομίζει ἢ ἀγαθὸν μῶντον,
ἐτέρῳ μὴ παρίη;

§ 17. Πόθεν ἐλήλυθεν] vide l. 8. § 3. & l. 3.

§ 11. & l. 6. § 36.

Ὅσον ἔσται μεταβάλλον] vide l. 8. § 21.

Ὅσον καὶ πᾶσι περὶ] Vide l. 4. § 42. & l. 7.

§ 23.

§ 18. Καὶ φῶτον μὲν] Καὶ illud παρέκλον vi-

detur. quomodo Hebraeis inscriptorum exordii

creberrimè. Proponit varias considerationes, qui-

bus animi impetus ad offensionem & iracundi-

am in injuriis illatis proclivis, reprimatur, & in

affectione placida & tranquilla contineatur. Eas

alibi saepe prius inculcatas, prout ex locorum col-

latione videre est, hoc loco simul uno quasi fasci-

culo comprehensas, veluti per synopsin quandam,

ob oculos constituere visum est.

Τὶς ἢ περὶ αὐτῶν μοι γένηται] Vide l. 8. § 27. &

l. 9. § 22.

Ἀλλήλων ἐνεκεν γάρνα μὲν] Vide l. 2. § 1. & l.

8. § 56, 59.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ γάρνα] Hoc eine Marcus,

ut imperator, an ut philosophiae studiosus: utrovis

enim modo accipere licet. Plato *Dionysio* ep. 4.

Νῦν ἔν δῆλον μὲν ὅτιν δὲ λέγει, ἀναμνησκῶν ὅ

ἐμοῦ δὲ ἡμῶν αὐτῶν, ὅτι περὶ αὐτῶν, πῶς ἢ παρὶν,

ἢ ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρων, sed illa potius

ratione, opinor; ὡς ἀρχῶν l. 3. § 5. quanquam

potest & utroque.

Ὡς κείος πόμνης] Ὁ μὲν ἢ αὐτῶν ἡμῶν,

τῶν ὅτιν δὲ ὅτιν, κείος καὶ κῆλον ἢ ὅτιν, ὅτιν,

στῶν. Pollux l. 2. c. 12. § 29. de Ulyssè Pri-

mus *iliad.* γ. v. 196.

Ἄντὸς ὅτιν, κῆλον ὅτιν, ὅτιν αὐτῶν,

Ὅς ὅτιν μὲν πῶς διέρχεται ἀρχῶν.

quod in Cleanthem detorsit Timon. uti Laërt.

7. & de Aenea poeta *il.* v. 492.

Ἄντὸς ὅτιν, αὐτῶν τε καὶ κῆλον ὅτιν μὲν.

Ἡ ταῦν δὲ ἀλλήλων] Achill. Tatius *Leucip.* l. 1.

Βαλῶν ταῦν δὲ ὅτιν μὲν, καὶ ὅτιν ὅτιν μὲν,

μὲν, ὅτιν ἢ ἄλλων ὅτιν ὅτιν βασιλῶν. De Ag-

some *memnone il.* θ. v. 480.

Ἡ τῶν ὅτιν ἀλλήλων μὲν ὅτιν ὅτιν μὲν,

ταῦν δὲ ὅτιν τῶν μεταφράσεων ἀρχῶν.

Et Flaccus *sat.* 3. Viribus editio, — ut in *epist.*

l. 6. Καὶ δὲ ὅτιν ὅτιν ἢ ἄλλων

ὅτιν, καὶ ὅτιν τῶν (καὶ δὲ ἀνθρώπων) σωμα-

τοῖς ὅτιν, ὅτιν ὅτιν καὶ τῶν τῶν ὅτιν σωμα-

τοῖς ὅτιν, ὅτιν ὅτιν καὶ τῶν τῶν ὅτιν σωμα-

ἐν συνεπειᾷ μίση, καὶ ὁ αὐτὸς ἰατρὸς τοῦ νοσήσαντος
 οὐκ ὁμολογῶν, ὡς καὶ ἔστιν ἐν τῇ περὶ τῆς
 ἐξουσίας τοῦ σοφιστῆ. non tam, inquit, mentietur,
 quam mendacium diceret, uti subtilitatum periti distin-
 guere solent. Eodém trahit Origenes operis dicti
 lib. 10. ejusdémque economiæ, sive dispensationis,
 speciem vult esse disceptationem, vel increpationem
 potiùs, illam, quâ adversus Petrum Paulus
 Antiochiæ usum se proficitur. ad Galat. c. 2. v.
 21. eundémque securus, cum Joan. Chrysostom. in
 Gal. expof. ὁ μακάριος ἦν τὰ ῥήματα, ὅτι αὐτὸς οἰκονομῶν
 εἰς τὸ οὐκ ἐμμελεῖν, ἐκ αὐτῶν τῶν μαθητῶν ἀλλή-
 λους ἐπιτίμησαν. σφόδρα γὰρ αὐτῶν ἐκκαθάρι-
 σαι. νῦν δὲ λυσταλῶσα ἡν ἡ ἐν τῷ οὐρανῷ μαχί-
 ρα. Hæc Hieron. in comment. Novâ bellator, inquit,
 usus est arte pugnandi, ut dispensationem Petri, quâ
 Judeos salvare cupiebat, novâ ipse conditionis dispen-
 satione corrigeret; & resisteret ei in faciem, non ar-
 guens propositum, sed quasi in publico contradicens. qui
 & rabulis forensibus Apostolos comparat, qui pari-
 ratione, omisso saepe negotiis in proprias contumelias
 vertuntur, & joculari se invicem dente mordent, ut
 populum circumstantem fallant, & apud reos prævari-
 cationis suspicionem effugiant. Idémque ad August.
 ep. 1. Bene uterq; finxit. nec tamen defendimus officio-
 sum mendacium; sed ostendimus honestam dispensatio-
 nem. Verum Apostolum à nota hac uberrimè
 vindicat Augustinus epist. ad Hieron. ea de re
 scriptâ. & in lib. de mendac. qui tamen & ipse
 ibidem Jacobi dictum, quo Elavum esse se affir-
 mabat, vult mendacium videri, non esse; & dis-
 pensationis ratione non absimili excusat. οἰκονομία
 revera rationem habuit, eodémque refert, qui &
 συμπεριφέρειν appellat, Clemens dictus, Timothei
 circumcissionem à Paulo procuratam, Act. c. 16.
 v. 3. cum tamen ἀπειτὴν χρησάμενον ὁ δὲν ὡρε-
 λῶν prædicaret, Rom. c. 2. v. 28. Galat. c. 5. v. 6.
 & c. 6. v. 15. συμπεριφέρειν Ἰουδαίους. sed &
 quod de se Apostolus idem ad Cor. ep. 1. c. 9. v.
 19. 22. Ἐλπίετε γὰρ ὅτι ἐν ἐμοὶ πάντων, πᾶσιν ἡμαρτάνων
 ἑστέ, ἵνα τοῦ παύσεως καρπὸς ᾖ ἐν ὑμῖν
 τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαῖοι, ἵνα Ἰουδαίους
 καρπὸς τοῦ νόμου, ὡς Ἰουδαῖοι, ἵνα τοῦ νόμου
 καρπὸς τοῖς ἀνόμοις, ὡς ἀνόμοι, καὶ ὅτι ἐν ὁμο-
 τηρίᾳ, ἀλλ' ἐν νόμῳ. Χειρῶν, ἵνα καρπὸς ἀνόμων
 ἐν ὑμῖν τοῖς ἀδικοῦσιν ὡς ἀδικοῦντες, ἵνα τοῦ ἀδική-
 σαι τοῖς πᾶσι γένηται τὰ πάντα, ἵνα πάντως
 πᾶσι σώσῃ. Nec illud minus, quod Chrysippus
 habet in lib. de rhetoricis. referente Plut. de
 contradiet. Stoic. c. 1. ὅτι ῥητορεύουσιν καὶ πολλοὶ δι-
 σκῶν τὸν σὸφον, ὡς καὶ τὸ πᾶν οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν καὶ
 τὸ δόξαι καὶ τὸ εἶναι. cum tamen ipse secus omni-
 nino censuit. Quod Epictet. enchir. c. 16. de ho-
 mine in miseria luctuque agendi ob infortuni-
 um aliquod, quod eidem obtrigerit, μήχει μὲν τοῖς
 λέγουσι καὶ οὐκ ἐν συμπεριφέρειν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ πᾶσι.

Quæπερὲν αὐτὸς ἐφύλαττο, καὶ καὶ ἐπὶ τῷ σὸφῳ
 περὲν αὐτῷ. quem vide & ad l. 8. § 27. Idem &
 Senec. epist. 5. Intus omnia diffinilia sint: frons no-
 stra populo conveniat. & ep. 103. Non abhorreat à
 publicis moribus; nec hoc agat, ut quicquid non facit,
 damnare videatur, qui & idem, Lactantio instir. l.
 3. c. 15. referente, unde dispensationis hujusce
 usum Stoicis frequentem satis familiaremque fuisse
 liquet. Faciet, inquit, sapiens, & quæ non proba-
 bit, ut etiam ad majora transitum inveniat: nec re-
 linquet bonos mores, sed tempori se aptabit: ut quibus
 alii utuntur in gloriam aut voluptatem, utatur agen-
 de rei causâ. & ut, quàm latè pateat, autoribus
 illis, dispensatio ista, videatur; Omnia, inquit, quæ
 luxuriosi faciunt, quæque imperiti, faciet & sapiens,
 sed non eodem modo, eodémque proposito. Horum itaque
 exemplo dogmatèq; Fabius instir. l. 12. c. 1. caus-
 arum minus honestarum defensionem in orato-
 ribus excusat. Nè hoc quidem, inquit, est nudum in-
 tuendum, qualem causam vir bonus, sed etiam quare,
 & quâ mente defendat. ac primum concedent mihi om-
 nes oportet, quod Stoicorum quoque asperriimi consisten-
 tur, facturum aliquando virum bonum, ut mendacium
 dicat, & quidem nonnunquam levioribus causis; ut in
 pueris egrotantibus utilitatis eorum gratiâ multa fin-
 gimus; multa non facturi promittimus; nequum si ab
 homine occidendo grassator arvertendus sit, aut hostis
 pro salute patriæ fallendus, ut hoc, quod aliis in ser-
 vis quoque reprehendendum est, sit aliis in ipso sapiente
 laudandum. qui & concludit, licere quandoque, uti ar-
 te dicendi, boni quidem, sed quæ malis artibus simili-
 ma sit. Certè quoddam mendacium quandoque; dictum
 virum bonum sapientemque; ex Stoicorum senten-
 tia, affirmavit, id disertè Stobæus tom. 1. l. 2. tit.
 4 § 8. λέγουσι γὰρ, καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ σὸφον. — τὸ μὲν
 τοῖς ἀλλοῖς ποτὶ συζητήσας νομίζουσιν αὐτὸν καὶ πε-
 λῆς ἡρόπας, καὶ στρατηγίας τῶν ἀντιπάλων, καὶ καὶ
 τῶν συμπεριφέρειν τοῦ σὸφου, καὶ καὶ ἄλλας οἰκο-
 νομίας τὰ βίβη πολλὰς. Vide ad l. 4. § 49. Plura isti-
 usmodi adjici poterant: sed ista suffecerint ad
 Marci mentem explicandam. vide & l. 4. § 19.

Πολλὰ δὲ ἐφύλαττεν καὶ τῶν De alienis factis
 non est temerè pronuntiandum. Gregor. Naz. περὶ
 εὐταξίας. Πολλὰ δὲ ἐφύλαττεν καὶ τῶν ὁρίων
 καὶ τῶν ἀλλοτρίων διατάξεων.

Ἀφελῶν δὲ ὁ ἀνθρώπων βίβη] p. 10. minùs.
 Senec. ep. 49. vide l. 5. § 24.

Μετ' ὀλίγον πάντες ἐξήπαθον] quod l. 7. § 21.
 μετ' ὀλίγον ἀμφοτέρω πενήθει. vide l. 4. § 3. &
 4048. ἐκτίπαιται. In eandem ferè cum Marco sen-
 tentiam Euripid. Supplic.

— ὁ ταλαίπτερος βροτῶν,
 τί κατὰ λόγους, καὶ κατὰ ἀλλήλων οὐκ
 τίθει; πῶς αὖτ' ἀλλὰ λήσαντες πόνον,
 ἄστυ φιλῶντες, ἥσυχον μὲν ἥσυχον
 Σμικρὸν τὸ γένος τὰ βίβη τῶν γένων
 C c

Ὡς ῥᾶτα καὶ μὴ οὖν πόνοις διακρίβην.

— Misera gens mortalium,

Quid arma, quid vos mutuae caedes juvant?

Quin abstinete. liberas urbes metu,

Vacuas malorum, placida tutetur quies.

Humana vita res brevis. cura optima est,

Ut absque cura mollis ac facilis fluat. Grot.

Ὅσον αἰσώμενος.] vide l. 7. § 16. & l. 8. § 40.
& l. 9. § 13. & supr. § 11. 16.

Ὅσον αἰσώμενος] Vide lib. 2. § 1. Musonius in orat. quā differit, an Philosophus debeat injuriarum agere; apud Stob. tom. 2. tit. 19. Ὁ μὲν ἀμαρτάνων ἐυδὴς καὶ ἐν αἰσχρῇ ὄντι, ὃ δὲ πάσων, ὥσπερ ἔχ' ἀμαρτάνει, καὶ δόσον πάχει, ἕτως ἔδδ' ἐν αἰσχρῇ ὄντι γίγεται.

Χειρὸς πόντος ἀπέρευσεν αἱ ὀργαί] Graviora ab affectu suo patiuntur, quā ab eis ipsis quibus irascuntur. Ταῦτ' ἔνδοθεν μάλλον βαρύνει, ὅς ἐν τοῖς ἡπάλοις καὶ πυρετοῖς τὸ βίγυν ἢ καταχέειν τὸ ἔξωθεν χύειν ἢ χαλμαί. Plut. de tranquill. vide Senecam de ira. lib. 2. cap. 35, 36. & Joan Chryso- st. infr. Theognis,

Ὅσον, Κύρην, ὀργῆς ἀδικώτερον, ἢ τὸν ἔχοντα

Πημαίνει, Συμφ' δειλὰ χειρὸς οὐδὲν.

Irā Cyren, nihil crudelius; ipsam ea habentem

Ledit, & excruciat cor miserabiliter.

Τὸ ἐμὸν δὲ ἀδίκητον] Apost. ad Rom. c. 12. v. 21. Μὴ νικῶ ὑπὸ τῇ κακίᾳ. vide lib. 6. § 6, 26. & l. 7. § 22.

Καὶ μὴ σπουδῆς] adscititia. Xyl. affectata Cal. personata. quemadmodum ille dixit, Heredis fletus sub persona risus est. ab eis tractum qui vultu renident, dum animus tamen interim angitur & exa- stuat: ut ille qui Aen. l. 1.

[Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem. ut illi de quibus Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 12. Ὅτι ἐν σπουδῇ καὶ χαλμαί, καὶ ἐν καρδίᾳ. vide lib. 1. § 15. & supr. § 13. Expressit vim vocabuli Am- mianus, cum de Juliano dixit, lib. 21. amarum subridens.

Τί γάρ σοι ποιήσει ὁ ὑβριστικώτατος] Τίς ὁ κα- κῶν ὕμνος; &c. Petr. ep. 1. c. 3. v. 13.

Ἐὰν διατελῆς ἐυδὴς αὐτῷ] Dio Siracusanus, referente Plutarcho. Ἀνδρῶν καὶ καλῶν, οἱ καὶ χα- λεπὴν ὄντι, ἔχ' ἕτως ἀγχιον ἢ παντάπασιν ἔχ' ὑπο- λον, ὥστε μὴ μεταβάλλειν χεῖρτι νικηδέσσω ὑπὸ τῷ πολλῶν ἐν πεινῶντων. Vincit malos pertinax bonitas. Senec. de benef. lib. 7. c. 31. Idemque de ira l. 2. c. 34. Irascitur aliquis? tu contra beneficii provocas. Cedit statim simulat ab altera parte deserta, nisi par non pugnat. si utriusq; certabitur, ille est me- lior, qui prior pedem retrulit; victus est qui vicit. vide ἐν τῷ ἀραβῇ τὸ καλόν. ad Rom. c. 12. v. 21. Quā pulchra ars, vincere in bono malum? Guigo medit. c. 15. Et Val. Maxim. lib. 4. c. 2. Speciosius ali- quanto injuria beneficiis vincuntur, quā mutui odii

pertinaciā pensantur. Et, Bono vinci satius est, quā malo more injuriam vincere. Salust. Jugurth. Pra- clare Joan. Chrysost. in Matth. orat. 18. Εἰ καὶ μά- λιστα ἡδύκηται, καὶ διὰ τὸ τοῦτο μάλιστα ἐυαγέλιον, ἵνα καὶ σιωπῇ λαμπερότερον ποιήσῃς, καὶ τὸ ἀδελφὸν καὶ ἑταῖρον ἀπαλλάξῃς ἀρρώστιας ἐπὶ καὶ οἱ ἱατροὶ, ὅταν καὶ λακίζοντες καὶ ὑβρίζοντες πλεῖ- στῶν μανουῶν, τότε μάλιστα αὐτοὺς ἐλεῖς καὶ πα- ρεστέλλῃς, τότε καὶ ἐκείνων διόρθωσιν, εὐδοκί- ας καὶ ὑποβολῆς τῇ νοσήματι καὶ ὑβρίσι ὄντι. καὶ οὐ πίνω ταῦτα καὶ τῷ τῷ δὲ ἐπὶ ἐκείνων τῶν ἐχ' ἑ- σὶ καλῶν καὶ ὑποβόων, καὶ τῷ βίῳ ὑποβόωντος. ἀπλάττονται πίνω αὐτοὺς καὶ χαλεπῶς ταῦτα ἐπι- ρήσας, καὶ ὅς ἀφίνοι τῷ ὀργῇ, καὶ δαίμονι ἐλδιδέοντες χεῖρτι, τὸ συμμῶ καὶ δαίμονος ἐκ' ἰδωμῶν, δακρυόμην, ἔχ' καὶ αὐτοὶ ὅσπερ οὐδὲν μὴ δαίμονος τὸ καὶ νῦν ποιῶν ἐπὶ τῷ ὀργ- ζομένῳ. καὶ δὲ ἐκείνοις εἰσέσονται οἱ συμμῶν, μάλλον ὅς καὶ ἐκείνων εἰσὶν ἀδελφώτεροι, καὶ αὐτῶν- ως μανουῶν, διὰ καὶ ἀσύνγνωστο αὐτῶν ἡ παρ- ακλήσια. καὶ πίνω ἐπιμειναι καὶ ἐκείνους, ὅσα καὶ ἐλ- ει καὶ δὲ ἂν ὑπὸ χολῆς πνα ἐνοχλεῖται καὶ σκο- τοδιώσῃ καὶ ἐμῶν ἐπειγόμενον καὶ πονηρὸν τῆν χυμὸν ἰδωμῶν, καὶ ἐκείνους καὶ διαβαστομένους ἀπερστέλλωμεν, καὶ τὸ ἱμάτιον μολυμῶμεν, ἐκ ἀπο- στροφόμενα. ὅσα ἂν μόνον ζητήσω, ὅπως ἐκείνους ἀπλάττωμεν καὶ χαλεπῶς ταῦτα ἐνοχλεῖται τὸ πίνω ἐπὶ τῶν ποιῶν, καὶ διαβαστομένους ἐ- ρμύντας καὶ ἀπερστέλλωμεν καὶ δὲ σπουδῇ ἀφ' ὧν, ὥς ἂν ἀποσταν ἀποθῇ τῷ πνεύματι. καὶ τότε σι- χεῖν εἴπεται μέχρις, ἐπειδὴν πεύσεται, τότε γνώσεται σαφῶς ὅπως αὐτὸν ἀπλάττωμεν παρὰ καὶ πὶ λέγω τῷ παρ' ἐκείνους χεῖρτι; ὃ δὲ θεὸς σὺ εὐδὴς σεορῶντος, καὶ μυεῖς ἀμείψεται καὶ οἱ, ὅτι σὺ καὶ ἀδελφὸν νοσήματι καὶ ἐλδιδέοντος χαλεπῶ καὶ ἐκ- νῶ καὶ ὡς διασπότην πρήσῃ, διὰ πάντας αἰδ' ἐκείνους σὺ τῷ ἐπὶ ἐκείνους. ἔχ' ὅρας τὰς πηλίσσας γυναικας, πῶς δαίμονος τὰς περιεσώσας, καὶ ἐκ ἀλγῶν ἐκεί- 409 ναι; μάλλον ὅς ἀλγῶσι μὲν, εὐδοκίᾳ καὶ σωτηρίᾳ καὶ ὀδυνώμεναι καὶ διακοπήμεναι ὑπὸ τῷ ὀργῇ. ταῦτα καὶ οὐ ζήλωσιν, καὶ μὴ γίνε μα- λακώτερος γυναικῶν. ἐπειδὴν γὰρ τέκονται αἱ γυναι- κες αὐτὰ (γυναικῶν γὰρ εἰσι μικροὶ ὑπερπερὶ) τί- τι σὺ καὶ ἀνδρῶν εἴσονται. Adeo fanē praclara & eximia verba sunt ista, ut nec ipse describere gravatus sum, nec lectori pio tadium sperem le- gendo, prolixiora licet, oboriturum.

Πρῶτος παρρησίας] Itā Plato politic. lib. 9. Πρῶ- 5 τῶν πίνω αὐτὸν σαφῶς καὶ δὲ ἐκὼν αὐτῶν ἐρωτῇ τις, &c. Pari modo quo Marcus istic. Ili- dor. Pelus. lib. 3. epist. 397. καὶ τῇ παρρησίᾳ μὴ γνῶ- ναι τῷ περὶ ἐκείνους & rursus: πῶς παρρησιασ- μένα; καὶ ἀκρότη τῇ παρρησίᾳ χερσὶ αὐτοὶ, ὅσα καὶ ἐκείνους αὐτῷ περὶ ἐκείνους. Euripid. Belleroph. apud Suidam.

Οἱμοι, τὸ μὲν νοσῶντι θυμῷ κακόν

Hui, factor, huic qui aegrotat irasci, malum est.

Senec. de constant. sap. c. 13. Quis phrenetico medicus irascitur? quis febricitantis, & frigida prohibiti maledicta in malam partem accipit? huic affectum adversus omnes habet sapiens, quem adversus aegros suos medicus: quorum nec obscena, si remedio egent, contrariare, nec reliquias & effusa intueri dedignatur, nec per furorem servientium excipere convicia. scit sapiens, omnes hos, qui togati purpuratique incedunt, valentes coloratosque, male sanos esse: quos non aliter videt, quam aegros intemperantes. Itaque ne succenset quidem, si quid in morbo petulantius ausi sunt adversus medentem. vide Aug. ad lib. 7. § 22.

Μεταδιδόσκει] vide lib. 5. § 28. & lib. 9. § 11. Δῆξον τὴν πλάνην καὶ ὅψι, πῶς ἀφίσταται τῇ ἀμαρτυρίᾳ. Epictet. l. 1. c. 18.

Ἐυχαλῶν] Vacans huic rei. Xyl. imò, placidè, imperturbatè te habens. Epictet. lib. 3. c. 9. Ἐυχαλῶ, ἵσχυραν ἀγῶ. & c. 9. Ἐυχαλῶ ἢ ὡραῖα. Marcus ipse lib. 4. § 19. Ἐυχαλῶ τὸ καὶ ἀπαραισθητὲς ἔσται. vide & lib. 12. § 2.

Πρὸς ἄλλο πρὸς ἑαυτὸν] πρὸς σωτηρίαν. lib. 2. § 1.

Οὐ μὴ βλάσῃ] vide lib. 2. § 1. & lib. 10. § 33.

Σὺ δὲ βλάπτῃ] vide l. 5. § 4.

Ἐυαφῶς] efficaciter. Casp. aperte. Xyl. aptè, scitè, dextrè, affabrè, malim. Lucian. ὑποβάλλειν ποτὶ δακτύλους εὐαφῶς. scitè digitos subjicere. tractum à praxi Chirurgica; in qua multum refert, qua manu vulnere colligenda, vel ossa restituenda, tractentur. Pindar. Pyth. 4. Χρὴ μαλακῶν χεῖρας προσβάλλοντα τραύμας ἔλκεσθαι ἀμφοτεράων. Ab eadem arte tractum est, & Apostoli illud ad Galat. c. 6. v. 1. ubi de fratre in peccatum prolapsso, καταρτίζετε τὸν πεισθέντα ἐν πνέματι πρὸς ὁμολογίαν. est enim τὸ καταρτίζειν (quod & Beza & Strigelius adnotarunt) membrum luxatum reconcinnare, sive, loco suo reponere, & adaptando rursus componere. & καταρτισμός, μεταρτογῆ ἢ ὁσῶν ἐν τῷ πρὸς φύσιν τάξει εἰς τὸν κατὰ φύσιν. Galen. respexit eodem & Plutarch. in Catone minore, ubi Catoni Statyllum juvenem nimis fervidum & præcipitem, Apollinidi Stoico ac Demetrio Peripatetico curandum tradenti hæc verba tribuit: "Τμήπτερον ἔργον οἰσύντα τῷ πόνῳ μαλᾶσαι, καὶ καταρτίζεσθαι πρὸς τὸ συμφέρον. Siquidem, ut Gregor. in pastore lib. 2. c. 6. Sæpenumero deterius frangitur, cum fractura incausè colligitur, ita gravius quis scissuram sentiat, si hanc immoderatiùs ligamenta constringent. & quod Rad. Ardan. orat. Dom. post Trin. 6. Mansueta correctio peccatores emendat, intemperans etiam emendatos perturbat. Certè, quod Seneca de clement. l. 1. c. 17. Nullum animal est morosius, nullum majori arte tractandum, quam homo.

Οὐδὲ μάλιστα αὐτὸ ποιῶν, ἢ δὲ ὅσα σωματελαστικά] Porphyr. de abstinent. ab animal. lib. 3. Τὰ δὲ σωματελαστικά ὅπως τρεῖς τὸ δέχον τὸ πρὸς ἄλληλα, πῶς ἀγνοῖ; τὸ τοῦ μὲν μὲν ἑαυτοῦ, τὸ δὲ καὶ κατὰ τὸν καὶ τῶν ὁμοίων.

Μήτε ὀνειδισκῶς] vide lib. 1. § 10. De Euphrate Philosopho, Plin. min. lib. 1. ep. 10. Insecatur vitia, non homines. nec castigat errantes, sed emendat. Senec. de clement. lib. 1. c. 17. Agat princeps curam, non tantum salutis, sed & honestæ cicatricis. Et Augustin. epist. 159. Sic succenset iniquitati, ut consulere memineris humanitati. vide & lib. 5. § 22. & supr. § 13.

Ἀδύνατος τῇ ψυχῇ] atque ita ne cor mordeatur. Xyl. citra sermonis asperitatem. Casp. δύνανται τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν, τὴν θυμὸν. dicunt Græci, quod mordere & pungere cor alicui, id est, angere, discedere, cruciari, Latini. & δύνανται τὴν θυμὸν, ἢ τὴν καρδίαν, corde morderi. i. e. angere, cruciari. Synes. de regno. "Οἱ δὲ ὅτις ἀεὶ ἀσπαστὸς ἔχουσιν, ὡς, ἢ φασὶν αὐτοὺς ἀποχρηστὴν, εἰ τις ἐν γὰρ ἡσυχίᾳ μὴ πάντα ἐκ πάντων ἐπαυεῖν τὰ βασίλεια καὶ βασιλῆα ἀλλ' εἴη παρὲς, καὶ λυπῶν ἀνατρίβεται, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης αὐτὴν τὴν καρδίαν, ἢ ἐν ἡσυχίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν πόλει, ἢ ἀεὶ ὡς ἀπὸ τῆς πόλεως. Idemque de calvitie. μίσσην αὐτὴν τὴν δόξαν καὶ τὴν καρδίαν. Liban. orat. de poet. ἢ δύνανται ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν πρὸς τὴν καρδίαν, εἰ ὁ καὶ μὴ δύνανται, σὺν ἑαυτῷ ἐτέρῳ γίνονται; Aristoph. Acham.

Ὅσα δὲ δύνανται τὴν θυμὸν καὶ τὴν καρδίαν.

Et in Nubib. — ὅμως δὲ τὴν θυμὸν δύνανται. Indè θυμὸς καὶ quod cor mordeat. Julian. orat. 2. Ποταπὸν δὲ χεῖμα λοιδορεῖ; ὡς θυμὸς καὶ ἀληθῶς, καὶ ἀμύτῳ τῷ κατὰ τὴν θυμὸν, ἢ σὺν τῷ κατὰ τὴν θυμὸν; Sed & δύνανται & δύνανται, & mordere, ac morderi, iidem simpliciter dicunt Eurip. Theb.

Μὴ μοι νεαρόν προσαισὼν μάλλον δύνανται.

Plut. de Stoic. contradict. c. 9. Καὶ τοὶ νεαροὶ ἐν τῷ γένει τῷ κατὰ τὴν Πλάτωνα καὶ τοῦ ἄλλου τῷ Χρυσίππῳ δύνανται. Cicer. ad Attic. lib. 13. ep. 12. Valde me momorderunt epistole tue: eadem tamen sanaverunt. Flacc. l. 1. ep. 6.

— Mordeat opprobriis falsis?

Terent. eunuch. 3. 1.

— Par pari referto, quod eam mordeat.

Sidon. lib. 3. ep. 8. vel pupugisse versu gemello, vel momordisse disticho, qui & ibidem, piperatam facundiam, pro mordaci dixit. & lib. 8. ep. 11. epigrammata piperata. i. e. mordacia, ut exponit ipse; quæ melleis opponit: Hieronymum imitatus, qui in epist. ad Eustoch. ut te aliquid & piperis mordeat, sed & acetum mordax, eadem mente Pers. sat. 1. Indè δύνανται λόγῳ, mordax oratio. Plutarch. de amic. & adul. λόγῳ δύνανται καὶ παρρησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ καὶ ἀντιθέσει. Idem δύνανται, δύνανται, δύνανται. Idem sympo. lib. 2. c. 1. δύνανται πρὸς τὸν αὐτὸν C c 2 τῷ

τῶ σκόμματι. & μοχ: τὰ σκόμματα μάλλον δά-
κνει, καὶ δὲ τὸ παρηγορητικὸν ἐλέη, πλείονα χε-
ρὸν ἐμψύχοντα, καὶ λυπῇ τοῦ σκωφθέντος. ita enim
rescribendum pro eo quod μέλη sensu nullo co-
dices exhibent. Idem de amic. & adul. ἐλέγχω καὶ
λόγῳ διμῶν ἐμψύχων καὶ μετρίων. & in Lycmg.
αὐτὸ πεισίων καὶ σκωμμάτων δόξαι, ἔδεν ὁμολύ-
τεροι καὶ καὶ ἀπεδύς νεότημάτων. Alia, nec
pauca suppeditat Hadr. Junius cent. 2. adag. 58.
Inde ἀδνκί, morsu immunitis; qui oratione, sive
sermone ejusmodi mordaci perstrictus non est.
Eunap. in Liban. ἔδεις καὶ συλλεγόντων Λιβανίου,
καὶ συνιστάς ἀξιοδέντων ἀπὸ λένιν ἀδνκί. nemo
omnium, qui Libaniā allesti & in familiaritatem ac-
cepti fuerunt, abiit a morsu immunitis. ita legunt ver-
tuntque, cum Hadr. Junius, tum & Fed. Mo-
rellius: sed vera lectio, ἀδνκί, non ἀδνκί,
sequentia firmant. ἀλλὰ τίτε ἦδ' ἐνθὺς διός πε-
ρὶ ἔγνωντο &c. sed statim, quā esset indole, dignosce-
batur. Verum inde ἀδνκί, apud Plut. in Pomp. 20
ubi Flora narrasse dicitur, ὅς ἐκ τῶ ἐκείνῳ συνα-
ναπτωσάμενος ἀδνκίως ἀπὸ λένιν, nunquam quivisse
se a Pompeji consuetudine sine morsu aliquo discedere;
h. e. ut non aculeum quasi aliquem in animo
residuum persentisceret. quo modo Periclis dictio
ita audientium animos affecisse perhibetur ὅς τὸ
κέντρον ἔγχευαλιπέν, ut Eupolis Tribubus. Cæte-
rum hoc loco ego, quid ἀδνκίως τῇ ψυχῇ velit,
non satis assequor: malim ἀδνκίως τῇ ψυχῇ, nec de
reprehensi, sed de reprehendentis animo acceperim,
nē ita vel redarguat, vel admoneat, ut animi
injurie illate apprehensione attracti & exulcerati
indiciū prae se ferat. hoc est enim quod postea de
succensente dicit, τίσσεσται, vulneratus est, vulnus acce-
pit. Quanquam potest & ἀδνκίως τῇ ψυχῇ exponi,
animo non mordaci. quomodo Dioscoridi l. 1. c. 28. ἔ-
λαιον ἀδνκίον dicitur, i. e. quod non mordet, ut Plin. l.
23. c. 4. & Plutarch. de adulat. τῶ καὶ συνελθὼν τῶς ἡδο-
νῆς, καὶ τῶ ὁρῶν χελεῖν, ἀκρετον αἰεὶ καὶ ἀδνκίον ὁμιλί-
αν ἰσχυροῖν. ἀδνκίον ὁμιλίαν dicit, quæ nihil mor-
dax habeat. verum prius illud arridet magis.

Μὴδ' ὡς ἐν σχολῇ] neve otio abuti videaris. Xyl.
forfan, quia prius ἐν σχολῇ dixerat. Ego simpliciter
malim, tanquam in schola, hoc est, vel ὡς παιδαγω-
γός τις, pedagogi cujusdam instar, qui imperiosè
cum agat, molestus esse solet, & gravis habetur.
l. 5. § 9. & l. 10. § 35. unde παρήντα παιδαγωγική
suprà § 6. vel etiam tanquam in schola, ubi ingenii
exercendū ostentandique causā fieri assolent ora-
tionculæ. hoc est enim quod sequitur, μὴδ' ἵνα
ἀλλ' παρὰ τῆς θαυμάσιης. & suprà § 13. ὡς ἐπὶ
ἀντιτύχῳ. vide ad l. 1. § 16. σχολαστικός. quasi
exercitationis causā. Caf. Ambros. offic. lib. 3. c.
6. obijungit, non jaſtantiæ studio, sed affectu chari-
tatis. quod Marcus hic φιλοσόφως. Talia autem,
qualia Marcus hic notat, Seneca scripta Cajus Cæ-

far esse volebat. cum commissiones meras esse dice-
ret, ferente Suetonio, l. 4. c. 53. i. e. λόγους ὡς
τὰς ἐπιδημίας καὶ ἀγῶνας γεγραμμένους, ut ex Ili-
crate in eum locum clariss. Casaub. vel etiam ἀπο-
λεξέαι, ἀγωνίσματα. uti idem ex Thucyd. l. 1. &
Aristot. Poet. c. 9. sed & Polybio; cuius aureum
dictum dignissimumque; quod ubique, non ibi tan-
tū, legatur (ejusdem habes τὸ μαχεῖται elogi-
um) illud l. 3. ἐ codicibus Polybianis à vitio ty-
pothetarum incuriā contraſto sic repurgatum.
Ἰστέαι γὰρ ἐὰν ἀφ' ἑλῆς τις τὸ διὰ τί, καὶ πῶς, καὶ πῶ-
καίεν ἐπεσχεῖν, καὶ τὸ περὶ τὴν πόλιν ἐκλογὴν ἔχει
τὸ τέλει, τὸ κατὰ ληκτόμενον αὐτῆς, ἀγῶνισμα μὲν,
μάθημα δ' ἐρίνεσται. Quod Plinius l. 7. epist. 17.
Historia non ostentationi, sed fidei veritatisque com-
ponitur. Nec multò fecius Fabius, l. 10. c. 1. in viri
clarissimi commentariis foedè depravatus: Totum
opus historia, non ad intuitum rei pugnantique præ-
sentem, sed ad memoriam posteritatis & ingenii fa-
ctam componitur.

Ἄλλ' ἢ τοι ὡς μόνον] quod Christus Matth.
c. 18. v. 15. ὁ παρ, καὶ ἐλεγχέον αὐτὸν ματῆς σε καὶ
αὐτὸ μόνον. Socrates in mensa cum familiarem
quendam vehementius paulò increpauisset, Plato,
ὃν ἀμεινον ἦν ἰδὼν ταῦτα λελέχθαι; Annon, inquit,
hæc privatim dicta, præstiterat? cui ille vicissim,
Σὺ δ' ὃν ἀμεινον ἐν πόλιν, ἰδὼν ὡς ἐμὲ ταῦτα
εἰπῶν; Annon & a te mihi privatim hoc dictum præ-
stiterat? deesse autem videtur disjunctionis mem-
brum alterum, si recepta lectio admittatur, vel so-
lūm convenias, vel ut solus advertat, (aut ejusmodi
quippiam) etiam si plures adstiterint. sed ut cum so-
lo ita loqui debes. Xyl. ac si esset, ἀλλ' ὡς ὡς μόνον,
sive, ἀλλ' ὡς ὡς ὡς μόνον. disjunctivæ certè
rationem nullam habuit: sed nec Caf. qui ver-
tit, sed ita semper ut solus conficiat. ἀλλ' αἰεὶ τι
quod mihi valde comprobatur. Optimè Plut. de
amic. & adul. Δὴ γὰρ, ὡς νοσήματι καὶ ἐν ὁρῶντι,
τῆς ἀμύρπας τῶν νεότητων καὶ ἀποκαλύψιν ἀπορί-
των ἐπὶ, καὶ μὴ παρηγορητικῶν, μὴδ' ἐπιδεικτικῶν,
μὴδ' ἀντιτύχων καὶ θαλάσσης θαυμάσιης καὶ γὰρ φιλικῶν,
ἀλλὰ σοφιστικῶν, ἀλλοτρίοις ἐνδοκίμειν σφάλμασι,
καλλωπίζεσθαι ὡς τὸ παρὸν, ἀσφῆς οἱ χε-
ρὶ γυρῶντες ἐν τῆς διὰ τρεῖς ἰατρὲς ὡς ἐν ἡλα-
σίαν.

Ὡς παρὰ τῶν Μουσῶν] quia pro numero Musi-
rum, monita novem. vide Plut. sympos. l. 9. c. 14.
de numero Musarum,

Ἀρξάν ποτὶ ἀνδρῶν ἐπὶ] humanitatem colamus,
adum inter homines sumus. Senec. de ira l. 3. c. 43.
vide l. 7. § 22. & l. 10. § 8.

Τὸ καλακδεῖν] quod l. 4. § 31. μὴτε πείνη, καὶ
μὴτε δόλῳ. De Antonio Niceph. Callist. l. 8.
c. 40. Πᾶσι δ' ἐν καλακδεῖν ἑαυτὸν παρέχον,
ἐπιμύλει μὴτ' ἀγῶνι καὶ κόλασι ἐπὶ δόλῳ, μὴ
ὡς τὸν ἑαυτοῦ τῆς διὰ πάντων πηλῶν, καὶ
615

Ἀρεταμίην τῆς φύσεως] ista enim omnia sunt humanitati, adeoque humanæ ipsi naturæ repugnancia.

Κεταλώπη καὶ τότε πῶς ἐκείνῳ χρεόν] itaq; λεπτάκης γίνεθ'. ut *supr.* § 9. certè enim statio-
nem suam deserit, cum spiritibus illis desertori-
bus, Judæ, v. 6. qui non per omnia divinæ spon-
te se subijcit voluntati. vide *lib.* 10 § 25.

Πρὸς ἰσότητά γδ καὶ θεοσίεον κατεκρίσται] non ad justitiam magis, inquit, quàm ad pietatem
conditus est homo; imò ad istam etiam multò
magis. vide Paulum apud Luc. in *Act.* c. 17. v.
26, 27.

Τῆς κοινωνοῦσας] κοινωνοῦσα (sicut *lib.* 1.
§ 16. κοινονοῦσων) vocabulum, quod haud tem-
merè alibi reperias, affectionem illam designans
proprie, quâ quis est κοινώνητος, ut *Aristot. ethic.*
lib. 4. c. 1. sive κοινάδω καὶ κοινωνικός, ut
Paul. ad *Tim.* ep. 1. c. 6. v. 58. Communicare ac
largire sua proclivis. Verùm Marco istic passivi-
tatis significatio magis obtinet, affectumq; eum
denotat, quo promptus quis est ad communem factorum
legem subeundam, eaq; omnia æquo animo perpeten-
denda, quæ ad universæ rationes conducere vide-
buntur. vide *supr.* § 13.

Πρεσβύτερα τῆς δικαιοπραγμάτων] antiquior,
inquit, justitiâ ipsâ est pietas & θεοσίεον. vide l. 6.
§ 30. quomodo ergò antiquissima omnium justitia,
ex qua reliquæ virtutes universæ procedunt? *supr.*
§ 10. Verùm ibi justitiam latiori sensu accepit,
prout eam virtutem designat, quâ suum cuique, si-
ve Deo, sive homini, tribuitur; istic strictiore, quâ
homini quod est suum elargitur, & pietati, quæ er-
ga Deum est, ἀνδραγαθία. utriusq; vocabuli hujus
usus & significatus creberrima in sacris etiam co-
dicibus occurrunt exempla. Vide ad *lib.* 12. § 1.

§ 21. Ὡς μὴ ἦς, καὶ ὁ αὐτὸς ὅτιν ἀνὴρ τῷ βίῳ σκο-
πὸς] Casaub. ad *Perf.* sat. 3. v. 60.

Est aliquid quod tendis?

ἔχεις πνὰ σκοπεῖς σοι τῷ βίῳ σκοπὸν; finis ille
ultimus est scopus ad quem totâ vitâ collineandum:
singula verò actiones instar sagittarum sunt, quas eo-
dem jacimus. Philo de sacrific. Cain & Abel. Σκο-
πῶ μὲν τὸ κεφάλαιον, βέλυσον δ' οἰκον ἢ καὶ σκοπὸν
isâ intellige sequentia *Perf.* verba;

— & in quod dirigis arcum.

Artius tamen & singula facta & dicta sagittis as-
similaveris quàm arcui. Virgil. in culice

—huc mittit, & omnes

Dirigit huc sensus, —

Vide ad *lib.* 2. § 16. & l. 10. § 37. Collineandi au-
tem verbum, quo est usus ille, rei de qua agitur,
eximie competere videtur. Oportet enim omnes
vitæ totius actiones in fine illo unico ultimòque
concurrere, quemadmodum lineæ undiqueque à
circuli peripheria profectæ in centro desinunt ac

conveniunt universæ. Marcus alter, Eremita, non
Imperator, ἐν τῇ σύμβουλῃ, ἔτα σκοπὸν θεοκλήδω
ἔχειν ἐν παντὶ κρηθ' ἢ τόπῳ, καὶ σκοπεῖται. Mirum
interim quòd Chrysippum Plutarchus asserit, plu-
res fines sive scopos statuisse. Quamquam, prout co-
dices exhibent, Plutarchi hoc ipsius, non Chry-
sippi videatur: locum, quò restituiam, altius re-
petam: sic itaq; legitur, de commun. notion. c. 20,
c. 21. Καὶ γδ ἄλλων ἔνεκα τῷ αὐτῷ τῷ ἀνδρὶ εὐρυ-
σοπολίαν ἀξίον ἰσθῆσαι, πάντων ἀπ' αὐτοῦ σκοπεῖται
καὶ δογματῶν οἰκον ἁμὲ καὶ ἀρετῶν ἀπ' αὐτοῦ πα-
ρὰ τῷ ἔννοισιν. ἐστὶ δὲ τὴν καὶ σκοπεῖ σκοπεῖται τῷ
βίῳ, καὶ μὴ πάντων ὅσα σκοπεῖται ἐν τῇ γένεσιν
τῷ ἀναφορῇ, ubi pro ἀπ' αὐτοῦ legendum vel
ἀπ' αὐτοῦ, nulli aut rei aut dogmati suo an alieno par-
centem; vel cum Turnebo ἀπ' αὐτοῦ, à rebus omni-
bus dogmatibusque, cum suis, tum alienis, dissonantem,
sive dissidentem. Tum periodi consummata notula
ibidem figenda, ut illa παρὰ τῷ ἔννοισιν ὅτι, no-
vā periodum ordiantur: aliqui quod tanquam
absurdum & à notione communi alienum notat,
& Chrysippo appingit Plutarchus, Plutarchus ip-
se dixerit.

Ὁυδ' ὅς καὶ ὁ αὐτὸς δὲ ἔλα τῷ βίῳ τῷ ἐν ἡμέ-
ταις] Senec. *epist.* 20. Vitium est hac vitâ diversitas,
& signum vacillantis animi, ac nondum habentis teno-
rem suum. Etiamnum dicam unde sit ista inconstantia,
& dissimilitudo rerum consiliorumque, nemo proponit si-
bi quid velit; nec si proposuit, perseverat in eo, sed tran-
silit: nec tantum mutat, sed redit, & in ea quæ dese-
ruit & damnavit, revolvitur.

Τὸν σκοπὸν δὲ τὸν κοινωνικόν] vide *lib.* 5. § 8. 16.
& l. 9. § 23.

Ἀνὴρ αὐτὸς] vide ad *lib.* 1 § 8; 16. Τὸ ἀνὴρ εἰσιν.
& *infra.* § 27. Elizabethæ nostræ, piæ ac beatæ
beandæque æternū memoriæ, notum est no-
bile ac tantâ dignissimum heroinâ elogium, *Sem-*
per eadem.

§ 22. Τὸν μὲν, τὸν ὀρεῖνδον καὶ τὸν κατοικίδον]
Fabulam Æsopicam de mure urbano ad agrum
aliquando excurrente, & illo vicissim in urbem
divertente, habes ab Horatio festivissimè descrip-
tam, *serm.* l. 2. sat. 6.

Καὶ τῷ πλοῖον] Allusit eodem & *lib.* 7. § 3.
μυθίων ἐπισημῶν διαδραμαί.

§ 23. Τὰ τῶν πολλῶν δόγματα λαμβάνει, πω-
δίων δόγματα] Socrates certè apud Platonem in
Critone multis ostendit, τὰς τῶν πολλῶν δόξας, esse
nihili faciendas. Idemq; in *Phadone*, pleròq; τῶν
σοφιστῶν σοφιστῶν, ὅσοι οἱ πῶδες τὰ μορμαλύ-
κεια. & Epictetus eodem, opinor, respiciens, *dis-*
sert. *lib.* 2. c. 1. Οὐ γδ δάνατον, ἢ πένθ' ἐστὶ
ἐν [ἐ]. πρὸς μὲν δ' ἀνάτον, τῷ ευχλω πρὸς
ἢ τὸ πρὸς αὐτὸ δόγμα, τῷ ἀντιστρέψαν, καὶ τὸ
ἀρετῆς, καὶ ἀδιαφορητον. Ταῦτα δ' ὁ Σωκράτης κα-
λῶς

λῶς πῶν μορμολύχων ἐμάλον· ὡς γὰρ τοῖς παι-
δαῖς τὰ σεσωπηῖα φαίνεται δεινὰ, καὶ φοβερά δι-
απειλὰν, τοῦ πῶν πῆ ἡμεῖς παρὰ μὲν σε-
ματά, δι' ἑλὴν ἄνθρωπον, ἡ ἄσπερ καὶ τὰ παιδία πρὸς τὰς
μορμολύχας· τὴ γὰρ οὕτως παιδίων· ἀγνοία, ἀμα-
ρτία. δὲνατ· πῆ δὲ τὴ μορμολύχων. Socrates
itaque non plebis dogmata lamiis larvisque
conferebat, sed idiotas eorumque dogmata pueru-
lis, externa ista quæ illos terrere solent, larvis.
Epictetus ipse pariter lib. 3. c. 21. ὅταν ἔν τις διὰ
τῶν αὐτῶν ἐφοβῆται, λέγει αὐτῷ, ὅτι παρὰ τὰ
παιδία· ἐκείνοις τὰ σεσωπηῖα φοβερά ὄντι· ἐγὼ
δ' οἶδα, ὅτι ὁρακλὰς ὄντι, ἰσθδῶν δ' ἑλὴν ἔχει.
vade ad l. 2. § 12.

§ 24. Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὑπὸ ξένοις ἐν ταῖς δια-
είαις τῶν τῶν παῖδων τὰ βάρβαρα.] Scilicet peregrinis
advenisque indulgebant ea Spartani, quæ con-
fusa nolebant fuis. Ideo, cum Chii quidam Spartæ
aliquando agentes, dum à cœna redeunt ebriati,
in Ephorio vomuissent, & in Ephorum fellis
etiam ventris onus deposuissent, comperto non ci-
ves suos, sed Chios contumeliæ illius autores ex-
citasse, præconis ministerio publico denuncia-
bant, πῆς Χίους ἐρίσαν ἀσπλῆνεν. Chii se, ut la-
ciant, permittere. Plut. in apoph. Lacon. Cæterum
Ælian. lib. 2. c. 15. pro Chii Clazomenios habet, &
fellas fuligine tinctas refert, edictumque ab Epho-
ris in hæc verba; ἔξισα Κλαζομένους ἀρχιμυόνων.
Clazomeniis licitum esto indocerè se gerere. Advenis
idem, qui ad ludos solennes spectandi grati-
Spartam convenerant, in umbra sedes colloca-
bant; quod suis quos ad duritiem omnem sustinen-
dam exercitatos volebant, neutiquam permitte-
bant. Verum istud ævi inferioris fuisse videtur.
siquidem primis reipublicæ illius temporibus ad-
venas minimè admisisse videtur. Plut. in instit.
Lacon. Σεινλασίας ὃ εἰσιν ἡσάτω. (de Lycurgo sermo
habetur) ὅπως οἱ παριστάοντες μὴ διδίσκωται κακῶ
πῶν τοῖς πολιταῖς ἀσπλῆνεν. De Lacedæmoniis in-
terim Tertull. apologet. c. 6. primos eos penulam ludis
excogitasse, ne vel hyeme voluptas impudica (quæ in
theatris scilicet exercetur) frigeret. quod tamen ri-
dendo dixisse Tertullianum contendit Rigaltius.

§ 25. Τῷ Περδικκᾷ ὁ Σωκράτης.] De Socra-
te Laert. l. 2. Τῷ φερόμεντι ὃ καὶ Ἀρχελάου τῷ
Μακεδόνι, καὶ Σόπα τῷ Κερωνίῳ, καὶ Εὐρυλόχῳ
τῷ Λακεδαιμόνι, μὴτε χρῆματα σεσημῶται αὐτῷ,
μὴτε παρ' αὐτοῦ ἀπαιδῶν. De Perdicca nihil.
Imò, quod de Perdicca Marcus, de Archelao
Seneca, de benef. l. 3. c. 6. Archelaus rex Socra-
tem rogavit, ut ad se veniret: dixisse Socrates tra-
ditur, Nolle se ad eum venire, à quo acciperet bene-
ficia, cum reddere illi paria non posset. Verum
subiicit Seneca: Primum in ipso potestate erat non
accipere, deinde ipse dare beneficium prior incipie-
bat. Veniebat enim rogatus, & id dabat quod utique

ille non erat Socrati redditurus. Etiamnum Arche-
laus daturus erat aurum & argentum; recepturus
contemptum auri & argenti. Non poterat ergo Ar-
chelao referre Socrates gratiam? & quid tandem
erat accepturus, quantum dabat? &c.

§ 26. Ἐν τοῖς τῷ Ἐφεσίῳν ῥημασιν.] Quænam
ista Ephesia scripta? aut literæ etiam Ephesia? nam
Magicos nescio quos characteres, & vocabula
barbara sub hoc titulo etiam proverbio celebrata,
discimus ex Diogeniano in paraviarum collectaneis;
Hesychio; Suida; Eustath. ad Iliad. π. Clemente
Alex. qui & Strom. l. 6. recenset & explicat: & lib.
1. ad Dactylos Idæos autores & inventores refert. Ve-
rùm nihil illis videtur cum præceptis istiusmodi,
quæ ad mores componendos spectant, commune
fuisse. Forfan Marcus scripserat ἐν τοῖς τῷ Ἐπι-
κρίῳν, sive τῷ Ἐπικρίῳ ῥημασιν. Indè enim istius-
modi aliquid Seneca, uti mox videbitur, adducit.
Et Epicurum supra laudaverat Marcus ipse l. 9. § 14.

Σωκράτης ὑπομνησάμενος τῷ παλαιῶν πινος τῷ
ἀρετῇ χρησιμώτερον.] Senec. epist. 11. Aliquis vir
bonus nobis eligendus est, ac semper ante oculos ha-
bendus, ut sic tanquam illo spectante vivamus, &
omnia tanquam illo vidente faciamus. Hoc Epicurus
præcepit: custodem nobis & paedagogum dedit: ne
immerito, magna pars peccatorum tollit, si peccaturis
testis assistat: aliquem habeat animus, in quem vereatur,
cujus autoritate, etiam secretum suum sanctius fa-
ciat. O felicem illum, qui non aspectus tantum, sed
etiam cogitatus emendat! O felicem, qui sic aliquem
vereri potest, ut ad memoriam quoque ejus se componat
atque ordinet! qui sic aliquem vereri potest, citò erit
verendus. Elige igitur Catonem; si hic videtur tibi
nimis rigidus, elige remissioris animi virum, Lælium;
elige eum, cujus tibi placuit & vita & oratio: &
ipsum animum ante te serens, & vultum; illum sem-
per tibi ostende vel custodem, vel exemplum. Opus est,
inquam, aliquo ad quem mores nostri se ipsi exigant.
nisi ad regulam, prava non corriges. Idem ep. 25.
Sic fac, inquit Epicurus, omnia, tanquam spectet Epi-
curus. Prodest sine dubio custodem sibi imposuisse, &
habere quem respicias, quem interesse cogitationibus
tuis judices. Hoc quidem longè magnificentius est, sic
vivere, tanquam sub alicujus boni viri, ac semper præ-
sentis, oculis. Sed ego etiam hoc contentus sum, ut
sic facias quæcumque facis tanquam spectet aliquis: om-
nia nobis mala solitudo persuadet; cum jam profeceris
tantum, ut sit tibi etiam tui reverentia, licebit dimitti-
re paedagogum. Interim te aliorum autoritate
custodi; aut Cato ille sit aut Lælius, aut cujus inter-
ventu perditique quoque homines vitia suppresserent, dum
te efficit eum coram quo peccare non audeas: cum hæc
effeceris, & aliqua caperit apud te tui esse dignatio,
incipiam tibi te permittere. Idem. epist. 102. Scias
magnorum virorum, non minùs præsentia esse utilem
memoriam. Gemina habet his Theodorici. à S.
Victore

meliss. l. 2. c. 1. Ἀρχεὺς μὴ μαδῶν, ἀρχεν μὴ
 ὀπιχέει. Isocrat. in Nicod. Ἐάν ἀρχεῖται μαδῶσι
 πικρῶ μάλλον ἀρχεν δυνήσονται. De se Tullius
 rex apud Dionysium Halicarn. l. 4. Πειράσσομαι
 ποιῆσαι φανερόν ὅτι καὶ ἀρχεν ὀπίσσω καλῶς, καὶ ἀρ-
 χεὺς σωφρονεῖς δυνάμει. Plato de legib. l. 6. Δὴ δὴ
 πάντ' ἀνδρά διανοήσας πρὸς ἀπάντων ἀνδράπων, ὡς
 ὁ μὴ δυνάστας ἐστὶν ἀνδρῶντος θύοιτο ἄξιος ἐπαινῶν
 καὶ καλλωπίζεσθαι καὶ τῷ καλῶς δυνάσσει μάλλον ἢ
 τῷ καλῶς ὄρεσθαι. Aristot. polit. l. 3. c. 4. Διὸ καὶ λέ-
 γεται τὸ καλῶς, ὡς ἐκ ἑστὶν ἐν ἀρχῇ καὶ ἀρχεῖται.
 & ex eodem Joan. Climach. ad Pastor. Οὐκ ἔστιν
 ἐν ἀρχῇ, ἐάν μὴ ἀρχεῖται. Idem ibid. l. 7. c. 14.
 Τὸν τι καὶ μέλλοντα καλῶς ἀρχεν, ἀρχεῖται φασὶ
 εἶναι ἀρετῶν. Senec. de ira l. 2. c. 15. Nemo regere
 potest, qui non et regi. Itaque de Agesilao Plut.
 hoc illi profuisse ad rem in imperio bene geren-
 dam. Τὸ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἀρχεν, μὴ ἀπαίδευτον τὸ
 ἀρχεῖται. Joseph. Antiq. Πάντες οἱ ἀρχεὺς καλῶς
 μεμαθημένοι, καὶ ἀρχεν εἰσονται, παρελθόντες οἱς
 ἐξουσίαν. Philo Jud. Ὁ μαδῶν ἀρχεὺς, καὶ ἀρχεν
 εὐδὲς μαδῶν. ἔστι δὲ καὶ πᾶσι γῆς καὶ θαλάσσης
 τὸ κατὰ ἀνάγκη πρὸς, ὅρα ἂν εἴη πρὸς ἀλή-
 θειαν, καὶ μὴ μάδῃ καὶ σεμπιδόσει τὸ ἀρχεῖται.
 Utrumque exhibet Maxim. collect. c. 46. Cicero.
 de legib. l. 3. Qui bene imperat, paruerit aliquando
 necesse est: & qui modestè parcat, videtur, qui ali-
 quando imperet, dignus esse. Isidor. Pelus. l. 5. ep.
 455. Οὐδὲν ἔστι πρὸς νομῆς ἀρχεν, ὡς τὸ νομῆ-
 μως ἡρῆσαι. Ὁ καὶ ἀρχεὺς ἐν ἐκκλήσεσιν, ἀρχεὺς ἔσται
 καὶ ἐν ἡγεμονίᾳ οἱ δὲ ἐν τῷ ἰσχυρῶν, καὶ πρὸς το-
 σαύτην πρὸς ἡγεμονίᾳ, καὶ πρὸς τὸ ἀρχεῖται ἀνεπιτή-
 δεοι, ἔπει καὶ οἱ ἀρχεὺς ἀνεπιτηδεύονται. Quam
 sententiam claram satis fanè, & concinnè conce-
 ptam, interpretes foedissime ut multas alias ejus-
 dem auctoris, depravaverunt. Vide eundem & epist.
 225. & 275. Ab alia mente, nec vera tamen
 certave minùs, Plut. ad princip. inerm. Δὴ δὲ,
 ὡς οὐκ ἔστιν, αὐτὸς ἀσφαλῆς θύοιτο καὶ ἀδία-
 στεροσθαι, ὡς ἀπὸ τῆς τῆς λαοῦ τῆς πρὸς αὐτὸν
 ἐφαρμογῇ καὶ περὶ τὸν σωφρονοῦν, περὶ τὸν νό-
 τῶν ἀρχεῖται πρὸς αὐτὸν ἀρχεῖται καὶ τὸν ἐν ἑαυ-
 τῷ, καὶ κατὰ δυνάμει τῷ ἰσχυρῷ, καὶ κατὰ σφύ-
 ρον τὸ κατὰ, ὡς σωφρονοῦν τὸ κατὰ τὸν ἔτε-
 καὶ πρὸς τὸν ἐν ὁρῶν, ὡς διδύσκον ἀνοῦντῶν,
 καὶ κομῶν ἀκομῶντῶν, ἢ τῶν ἀτακτῶντῶν,
 ἢ ἀρχεν μὴ ἀρχεῖται. ubi non possum probare
 quod Hen. Stephan. pro ὁρῶν vult πρὸς ἡγεμονίᾳ
 substitui: quem tamen M. Bernard. sequitur var.
 lect. l. 3. c. 17. hoc autem fit, ut Plato polit. l. 9. 50
 ὅτι αὐτὸς πρὸς ἀρχεῖται, ὡς οὐκ ἔστιν ἀρχεῖται ἀρ-
 χεν. Neque enim exercitum continere potest imperator,
 (aut populum princeps) qui se ipse non continet.
 Cicero. ad Quint. frat. Tunc incipiet alius imperare,
 cum ipse improbiſſimis dominis, dedecori & turpitudini
 servire desierit. Idem parad. 5. vide l. 1. § 15, 16,
 & l. 2. § 2.

Πολὺ μάλλον ἐν τῷ βίῳ] siquidem, *Ars est ar-
 tium regimen vite.* Joan. Gerson de recidiv. vide
 supra ad § 5.

§ 30. Δύλῳ πύρκα. Iambus est τείμευς, à
 Philone adductus in lib. de libert. viri boni: Ὁδὲν,
 inquit, καὶ τὰ πρὸς μέτεα φιλοσόφως ἐκινῶ φασιν
 εἰρημῶς.

Οὐ κατὰ μέτεα καὶ νόμον δέλοισι καὶ πάλιν
 Δύλῳ πύρκα, καὶ μέτεσι σοὶ λόγῳ.

etria dixerat, sed ubinam tertium? nusquam com-
 parat. Legas, me autore, τὰ τείμετα, non τεί-
 μέτα. Quod autem præfixa causali superioribus
 annexit ista M. Caf. quali ab ortu nativi ratio-
 ne argumentum duxerit Marcus; ideo scilicet dis-
 ciplinâ cuique ad virtutem opus esse, quia ser-
 vus quisque natus sit, hoc est, sensibus brutisque
 affectibus addictus, cognitione autem solidâ, ra-
 tionisque rectâ destitutus; probare non possum.
 Primò siquidem Stoicis istud haud placet, vitia
 à natura, sive ingenita, esse; non magis quàm
 virtutes. Tum non omnes in universum mor-
 tales, sed servos solos spectare quod à poeta hic
 dicitur, ex Philone liquet: & servos quidem
 ἀργυρομήντας τε καὶ αἰχμαλώτους, æquè ac vernas
 οἰκοφύτας. Itaque τὸ πύρκα, hoc loco, non
 natum esse significare videtur, sed eodem sumi
 sensu, quo in eodem ferè argumento, ab Euri-
 pide in *Hecuba*, ubi dixit;

Αἱ δὲ, τὸ δέλον ὡς κακὸν πύρκα αἱ;
 & à Theognide in illis;

Οὐ ποτε δυνεὶ κατὰ εὐδὲα πύρκα,
 Ἄλλ' αἰὲν σκολιῇ, καὶ αὐχένα λοξὸν ἔχει.

Δύλῳ πύρκα, i.e. δύλῳ καὶ servus es. Ubi nec
 spernendam planè duxerim Caroli filii conjectu-
 ram, qui inter ista describendum animadvertit
 ipse, in priore versiculo vocabulum idem hoc
 forsitan reponendum, ut legatur,

Οὐ κατὰ μέτεα καὶ νόμον δέλοισι καὶ πάλιν.

Οὐκ ἔστιν κατὰ μέτεα, ἀντὶ τῷ, καὶ μέτεσιν, ἢ κατὰ μέ-
 τεα καὶ νόμον.

quomodo Evenus apud Arist. ethic. Eudem. l. 2. c. 7
 Πάν κατὰ ἀνάγκη κατὰ νόμον ἀνιμῶν καὶ πύρκα.

Ingratum est quicquid necessarium est.

Et apud Herodotum l. 7. Theſſali; ἔδαμα καὶ
 ἀδυναμία ἀνάγκη κατὰ νόμον καὶ πύρκα. Nuncquam impo-
 tior est necessitas. Euripid. Orest.

M. Ἀπὸ τῆς ἀνάγκης κατὰ νόμον. O. Ἐδὲ καὶ
 πύρκα.

M. Ἀλλὰ κατὰ νόμον καὶ νόμον; O. Οὐ κατὰ
 νόμον καὶ νόμον.

Idem valet καὶ πύρκα. Deniq; λέγῳ istic ra-
 tionem non significat; quasi de servis dicatur,
 quod Hom. Odyſ. p. v. 322. & ex Homero Plato
 de leg. l. 6. & Athen. dipn. l. 6.

Ἡμεῖς καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀνάγκης κατὰ νόμον καὶ πύρκα
 Ἄλλοι, ἐν τῷ ἀντὶ τῷ κατὰ νόμον καὶ πύρκα.

Sed

sed sermonem, sive orationem designat, uti & Philo ipse nos docet, qui verbis versibusque illis ait νόμων μετυσίας, quod priora spectant, & ἰσηγορίαν, quod posteriora respiciunt, i. e. lege agendi facultatem, & liberam suffragii cum reliquis ferendi potestatem, vel etiam, latius sumendo, sermonis libertatem, esse servis denegatam. quomodo παρρησίαν eisdem interdictam, Julianus de cynism. orat. 2. Τῷ δέλω γὰρ δὲ νόμῳ ἡ μάστιγι δυνάμις παρρησίας. quamquam ἰσηγορίαν quam cum ἰσηγορία is confundere videtur, à παρρησίᾳ, sed fecius sumptā, dissecit Ilocrates, in Areopag. ubi ait, Ὡς ἡγεῖσθαι τὴν μὴ ἀκολασίαν, δημοκρασίαν τὴν ὅτι προνομιαν, ἐλευθερίαν τὴν ὅτι παρρησίαν, ἰσηγορίαν. Vult nimirum senarius ille, verum esse de servis, quod de egenis Theognis, Πῶς γὰρ ἀνὴρ περὶν δειδμημένος, ὅτε πεισῖν Ὀυδῆ ἔρπειν δυνάμει γλῶσσα. Νὺν οἱ Νέετα.

Nam cui paupertas est addita, nil facere audeat,

Nil fieri. linguam vincula seua premunt.

Hinc apud Longinum περὶ ὕψους nescio quis, δυνάμει ἀπαισίου, ψυχῆς γλωττοκομῶν & δεισμητίων, διὰ τὴν πεικνυμένην τοῖς σώμασι δεισμών, servitutem omnem, cum ori fiscellam obducit, esse animæ capsulam ac carcerem quendam. itaque δέλων μὴδὲν γίνεσθαι ῥήτορα, servum neminem unquam rhetoricam exstitisse; cum aliæ tamen artes atque instituta humaniora etiam in servos cadant. Verum Suidas ubi Sibynium quendam Theodectæ servum, δικαίῳ φῶ. Ἰον ῥητορὸν εἶναι, εἰς servis primum omnium rhetoricam professum ait, plures deinceps idem factitasse subindicat. Meminit & Lucii Otacilii in rhetoricis clavis. Suetonius, quem cum servivisset, etiam ostiarius in castra, à patrono, cui orationem scripserat, manucussit, Cn. Pompeium docuisse, testatur. Certe Philosophis esse servis licuit; quod multis exemplis docet Gellius, l. 2. c. 18. cur non rhetoricis licuerit? De parvella interim istis negata occurrunt Tragicorum illa, Sophoclis Acrisio apud Stob. tom. 2. tit. 40.

Δέλον γὰρ ἐν δεισμοῖσι δραπέτης ἀνὴρ
Κῶλον ποδιδούς, πᾶν πρὸς ἡδονὴν λέγει.

Fugitivus artibus vinculis coercitus

Serviles artus, sola satur quæ placent.

Euripidis in Busriride apud Stob. itidem.

Δέλω γὰρ ὅχ' οἷόν τι τᾶλ' ἡδὴ λέγειν
Ἐὶ δ' ἀπὸ πωλὶ μὴ σπείροντα τυγχάνοι.

Servo profari quàm libet verum nefas,

Ufus heriles ferre si verum negant.

In Phœnissis, ubi Polynices de exilii malis à matre requisitus, ait;

Ἐν μὲν μέγιστον, ἐκ ἔχει παρρησίαν.

Primum, loquendi nulla libertas adas.

Illā; Δέλω τὸδ' ἥπας, μὴ λέγειν ἄ τι φρονέω.

Servile certe hoc, non loqui quid sentias.

Idemque Ione;

Καταρχὴν γὰρ ἀν' οἰς πόλιν πίσῃ ξένῳ,

Ἄν' οἰς λόγισιν ἀσὸς ἦ, τότε σῶμα

Δέλον πίπτειν, καὶ ἔχει παρρησίαν.

Hanc puram in urbem quisquis externus venit

Quamvis vocetur civis, os servum tamen

Gerit, & loquendi non habet fiduciam.

quæ refutatum tamen eunt, Plutarch. de exilio, & Muson. apud Stob. tom. 2. tit. 40. sed & Xenophon in Atheniensium repub. Ἰσηγορίαν, inquit, καὶ τοῖς δέλοις πρὸς τὸν ἐλευθερίαν ἐποίσταται, καὶ τοῖς μετοίκους πρὸς τὸν ἀσόν. Cæterum in eandem cum illis sententiam conveniunt & Plautina illa; Epidic. l. 1.

—plus scire satius est quàm loqui

Servum hominem, ea sapientia est.

Et milite 2. 5.

—plus oportet scire servum quàm loqui

& ibid. sc. 6.

—namque hominem servum suos

Domitos habere oportet oculos & manus

Orationemque

Quin & Apostolus ipse ad Titum epist. c. 2. v. 9. servis interdicat, ne sint τοῖς δεσπότης ἀντιλέγοντες. Quod Socrates itidem apud Platonem in Criton. & δίκαιον πρὸς δεσπότην ἢ πατέρα κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν. negat justum esse adversus herum patrémque, eum qui ab utrovis malè audierit, obloqui. At Aristoteles polit. l. 1. c. 13. illos redarguit, qui sive rationis exercitium, sive orationis etiam libertatem servis adjudicant, & iusta herilia duntaxat excipere atque exequi, citra disceptationem ullam omnino volunt. λέγειν, inquit, ἡ καλῶς οἱ λόγους καὶ δέλους ἀποστρέφοντες, καὶ φάσκοντες ὅτι τὰ ξηρεῖσθαι μόνον. Et videri posset trimetron illud, quod hic Marcus posuit, respexisse, nisi aliò potius spectare ex Philone disceremus, cujus, ex his quæ dicta sunt, mens, opinor, genuina liquidò satis comparebit. Marcum autem existimo hæc separatim posuisse, & confusane poetica quædam fragmenta congestisse, quæ animadversione aliqua digna censébat; quemadmodum idem suprà fecerat l. 7. § 38, 43. & § 50.

§ 31. — ἰμὸν δ' ἐγέλασε φίλον κῆρ. Ex odys. l. 40 v. 413. Ulyssis sunt verba narrantis, ut corditus riserit, secum animo reputans,

Ὡς ὅτ' ἐξ ἀπάτην ἰμὸν, καὶ μὴ τις ἀμύμον.

quam felici astu, nomine conficto, Cycloper illum immanem fefellisset. Ista autem segmenta in usum futuri chartis suis illevisse videtur Marcus, quodd utilius, ac sublimius aliquid meditandi aut commentandi ansam atque occasionem dare posse viderentur. qua de re etiam superius monitum dederat, l. 10. § 33.

§ 32. Μίμφομαι δὲ ἀρετῇ. Hesiodi videtur, ex op. l. 1. v. 184. verum ibi legitur,

Μίμφομαι δὲ ἀρετῇ τοῦ τοκήος scilicet de quibus & versu præcedente,

Αἰψά γ' ὑπεφύκατο ἀπομήσειε τοκῆας.

de hominibus seculi quinti loquitur impiis & nefariis. Aut exscriptor itaque Marci scriptura depravit cum.

Ad Librum XII.

§ 1. **E**φ' ἃ διὰ σελήδου ἔυχον ἐλθεῖν] διὰ
σελήδου, posthac, Casaub. per circu-
itus temporum, Xyl. Malim, per
ambages σελήδων. Flaccus lib. 1.
epist. 11.

Strenua nos exercet inertia: navibus atque
Quadrigris petimus bene vivere. quod petis, hic est,
Est Ulubris; animus si te non deficit equus.

Senec. ep. 28. Non peregrinaris, sed erras, & ageris,
ne locum ex loco mutas; cum illud quod quaeris, bene
vi vere, omni loco positum sit. Idemque ep. 31. Quo-
modo, inquis, isdō pervenitur? non per Peninum Grai-
um montem, nec per deserta Candavia: nec Syrtis
tibi, nec Scylla, nec Charibdis, adeunda sunt; quae
tamen omnia transisti procuvatiuncula pretio. tutum
iter est, jucundum est, ad quod natura te instruxit. Li-
cet ad Philosophiam etiam sine viatico pervenire.

Idem. ep. 17. vide Molem, Deut. c. 30. v. 11.

—14. & ex Mose Paulum, ad Rom. c. 10. v. 6.

8. Non est itaque necesse, quod ille apud Clem. 201.
from. l. 5.

Πολλὰ θαυμάζειναι διζήμον ἐμμεῖναι ἐδόν.

vel ἐυδαίμονα etiam. vide ad l. 11. & 16. & l. 5.

§ 16. & l. 10. § 33.

Τὸ μέλλον ὀππότερ τῆ σπουδῆς] Idem suos
monet Dom. Christus. Matth. c. 6. v. 34. Μὴ με-
λεινέσῃτε εἰς τὴν αὔριον. vide l. 4. § 33, 34. & l. 7.
§ 8. & l. 10. § 11.

Τὸ παρὸν μόνον ἀπὸ δυνῆς] vide l. 3. § 12. &

l. 6. § 2. & l. 8. § 44. Pindar. Pyth. od. 3. 30.

τὸν δ' ἀμείνον' αἰὶ φρεσὶ δαίμον' ἀσκήσω, κατ'

ἐμὴν διερχόμεν μαχανάν. & ibid. 8. σὺ ποδὸς

ῥέειν αἰεὶ χεῖρα πάν' φρονέειν τὸ περὶ κινῶν.

idem Nem. 3. Μὴ τρίνω πολυπραγμονεῖν τὸ μέλ-
λον' ἀλλὰ τὸ παρὸν πρὸς τὸ χεῖρα μόνον διαπί-
στο' π' ὅφελ' ἐκ τῶν περὶ αἰὶν τῶν γυνῶν; οἱ

μὲν ἀγῶνι ἔσται τὸ ἐσόμενον, ἥξει καὶ μὴ σφραγίσ-
ει τὸ λυγρὸν π' οἱ τὸ χεῖρ' ὁ πρὸς αἰὶν τῶν λυγρῶν.

Basil. Caesar. in Esai. & apud Simeon. Logoth.

ornt. 21. vide l. 7. § 7.

Πρὸς ὁπότεν καὶ δικαιοσύνην] Itā Zacharias

Luc. c. 1. v. 35. ἐν ὁπότεν καὶ δικαιοσύνη. & Paulus

ad Ephes. c. 4. v. 34. ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁπότεν. qua-
rum altera Deum spectat, altera hominem. cum

tamen δικαιοσύνη laxius sumpta quandoque utrumque

comprehendat. ut Matth. c. 5. v. 20. & c. 6. v. 33. &

Luc. c. 1. v. 6. vide ad l. 11. § 16, & 20.

ἵνα φίλῃς τὸ ἀπορρομώμενον] vide l. 3. § 15. & l.

10. § 11, 20.

Σὺ γὰρ αὐτὸν ἡ εὐσέως ἔρεβ] Vide ad l. 3. § 4. συν-
5 οδε

μοίρεται τὴν καὶ συνειρέει. & l. 5. § 8.

Χωρὶς σελήδων] Siquidem, ut Aeschyl. armor.

judic. à Stobaeo tom. 2. tit. 11. laudatus;

Ἀπλὰ γὰρ ὅτι τῆς ἀληθείας ἔστι.

Simplicia verba veritas simplex amat. Grot.

Et Euripid. Phoeniss.

Ἀπλὰς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔστι,

Κ' ἡ ποιήλων δὲτ' ἀν' διχ' ἐμμενέμεται.

Ἐχει γὰρ αὐτὸ χμερὸν ὁ δ' ἀδικῶ λόγος.

Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δὲται σφοδρῶν.

Simplex & infucata veri oratio est;

Nil indiget res equa sermonum ambitu,

Manifesta per se: caussa sed juris sui

Vitio laborans, querit a verbis opem. Grot.

Julian. Imp. orat. 7. Λέγεται γὰρ ὅτι Ἐυεπίδης καλῶς,

Ἀπλὰς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔστι.

σχιαγραφίας γὰρ φησι τὸν ψευδὴ καὶ ἀδικὸν δειδῆς. &

Theodoret. therap. l. 1.

Ἀληθὲς δὲ τὸ τεσσάρων λόγος ἐκείν.

—ὁ δ' ἀδικῶ λόγος

Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δὲται σφοδρῶν.

Basil. Caesar. orat. 14. & Simeon Cancellar. orat.

201. Ὁ μὲν γὰρ ἀληθὲς λόγος, καὶ ἀπὸ ὑγιᾶς διαλεί-
πει

σφραγίσ, ἀπλὰς ὅτι καὶ μοιότερος. ὁ δ' ἀδικῶ

καὶ ὑπὸ τῆς, πολὺ τὸ ὀπίσθον καὶ ἔργα τὰ σφρα-
γίσ, μυσία κατασκευάζεται, καὶ σφραγίσ σφοδρῶς

ἀμυνήτης: ὅταν γὰρ ἄλλως μὲν φησὶ καὶ τὸ σφρα-
γίσ, ἄλλως δ' οἱ λόγοι σφραγίσ αὐτῶν ἀναπύ-
δωπ, σφραγίσ πρὸς, μέλλον δ' ἀσφραγίσ, ὑπὸ τῆς

λόγος σφραγίσ τῶν ἀληθειῶν γινόμεν' καὶ ἄλλ' μὲν

σφραγίσ, ἄλλ' δ' ὅταν κατ' ἀλήθειαν σφραγίσ

καὶ τῆς λόγους, ἀπὸ τῆς τῶν συνόντων, ὅταν τῶν

κινῶν λαγῶν καὶ ἀλῶν, ἔπειτα δεικνύοντες, καὶ

ἔπειτα τῶν κινῶν.

Πιστεπτεσμένον σὺ σφραγίσ] altis massa, vel

molis carnea. Cas. ita σφραγίσ vacabit, nisi forte inten-
tionis vim habere censetur. circumdata tibi carnis.

Xyl. ut. σφραγίσ legisse videatur. Illa scrip-
tura si retineatur, malim vertere concreat & con-
mentat & circum se carnis. siquidem τὸ τῶν gram-
matici volunt aliquando significare τὸ πῶν καὶ &

indè Hesych. Πιστεπτεσμένον, σφραγίσ, habetur

40 illud ξ. v. 477. ubi de nive, quae scutis adhaere-
bat, congelata,

—αὐτὰρ ἔπειτα χεῖρ γίγεται ἢ τὴν πύχνην,

Ψυχρὴν, καὶ σφραγίσ σφραγίσ καὶ καὶ καὶ.

Sed & Iliad. ε. v. 903. de lacte in caseum coaguli

vi concrecente, (πύχνην,

ὅς δ' ὅτι ὁπὸς γὰρ λαλῶν ἐπὶ τῶν καὶ συν-
5 οδε

τῶν καὶ, μέλα δ' ὅταν σφραγίσται καὶ καὶ.

Eam enim scripturam Herodianus restituit, &

Eustathius approbat; & tum ad rem ipsam, un-

de imaginem eam mutatus est poeta, tum &

ad quam transulit & accommodavit, vulneris

scil. celerissimam coalitionem & curationem mag-

is quadrat, quàm σφραγίσται illud, quod prius

D d lege.

legebatur. accedit, quòd & *τερπάλις* indè deducta ἐπὶ πυρὶ, de *casco*, & pro *casco* usurpatur, quod docent & Herodianus ab Eustathio adductus, & ex Antiphane atq; Aristophane aliisq; Athenaeus *lib. 10. & 1. 14.* Firmant insuper apud Marcum explicationem istam, cùm quòd Jobus etiam *c. 10. v. 10.* de humani corporis in utero compositione agens, à *lactis in casum coagulatione* similitudinem adhibuit, ad id negotii illustrandum: vide *ad l. 10. § 26.* tum quod Marcus ipse *l. 7. § 68.* quo loco hoc eodem vocabulo utitur; sed *εὐεργα* appellat quod istic *συνερίσιον*. Cæterùm, siquis, quia *συνερίσιον* istud merè poeticum videatur, ad scripturam alteram illam potiùs inclinare voluerit, redditum malim, *quæ circum te mutationibus obnoxia est, carnis.* ut sit τὸ *πτερυγίδρον, τὸ ἐν ταῖς τερπάλις συνερχὸς ὄν.* quod corpori cumprimis competit. vide *l. 7. § 15.*

Ὁφείτω γὰρ τὸ πάσθην | *viderit id quod patitur.*
vide *ad* l. 11. § 13. sic l. 7. § 14. μέμφει, & §
16. μεριμνάτω, λυγίτω. & l. 8. § 28. ἀποφραγίστω.
& § 40. ὑπολαβίστω.

τὸ πνεῦμα id quod patitur. corpusculum vult, τὸ
 σκεπτικόν. verum Cleanthes, referente Gregorio
 Nyss. de anima, etiam animam unā cum corpore
 pati contendit. *Συμπνεῖται*, inquit, ἡ ψυχὴ τῷ σώ-
 ματι ποσότητι καὶ περιεσφύσθαι, καὶ τὸ σώμα τῇ ψυχῇ. sed
 ψυχῆς nomine τὸ πνευματικόν intelligit, quod ἀπὸ
 τοῦ πνεῦματος distinguit Marcus *infr.* § 3.

Τὸν οὖν οὐκ ἔστιν πρῶτον· vide lib. 5. § 21. & in-
fr. § 18. 26. Cicero offic. l. 3. Mente nihil homini de-
dit Deus ipse divinitus, Aristot. de gener. animal. l. 2.
c. 3. Ἀντίπατρος ὁ πρῶτον μόνον εὐραξαν ἐπὶ πόντον, καὶ
εὐρον τὸ μόνον. Generalius Heraclit. ad Amphid.
scr. 1. Ἐστὶν πῦρ ἢ ψυχή.

Kαὶ τὸ μὴ παύσασθαι ποτε ζῆν φρονήσας] trans-
positis vocalis leg. *καὶ μὴ τὸ π.* est autem monitum
præclarum. *Ne times, ne quando vivere definas;* sed
illum metuas, nē dum de die in diem differas, fiat
ut rectē vivere nunquam incipias. hoc est, malē
vivere magis, quàm mori formides. Ἄλλ' ἡμεῖς
παυσιχὸν τινα φοβόμεθα θάνατον, θάνατον μὲν δεδι-
κότες, ἀμύρτιαν ὅ μὴ δεδιόκοτες. καὶ τὸ τὰ παύσι-
α τὰ μικρὰ, σαρωπαύοντες μὴ δεδοικε, πύρ ὃ τὸ δε-
δοικεν, ἀλλ' ἐὰν βασανίζωμεθα πύχην πάρεσιν λυχναίαν
λυχναίον ἔχουσαν, ἀπὸ ἐκείνης πύρ γαίῃς ἐπαρήσθη
τῇ λυχναίᾳ καὶ τῇ φλογί, καὶ τὸ μὲν εὐκαταφρόνητον
εἴηται σαρωπαύον, τὸ δὲ ἀληθινὸς φοβερὸν καὶ δε-
δοικε, τὸ πύρ, ἡ πύρ δὴ καὶ ἡμεῖς, θάνατον μὲν δε-
δοίκαμεν, ὅσο ὅτι σαρωπαύον εὐκαταφρόνητον. ἀ-
μύρτιαν ὃ τὸ δεδοίκαμεν, ὅσο ὅτι ν' ἀληθινὸς φοβερὸν,
καὶ πύρ, ὃ δικλὺς κατεπίδη τὸ σωτηρίας. Joan. Chry-
sost. edit. Savil. tom. 6. orat. 43. quibus gemina
habet & Isidor. Pelus. l. 2. ep. 257.

*Αἰὶς τοῦ Χριστοῦ τοῦ νόμου] dignus mundo qui
se genuit, i.e. Deo vid. l. 4. § 23.

Τὸ γὰρ καὶ μέντοι ἰσχυρὸν.

Aratus in *Phaenon.* à Paulo laudatus *At.* c. 17.
vers. 28.

*Aude, hospes, contemnere opes, & te quoque dignam
Finge Deo. —*

Nemo alius est Deo dignus quam qui opes contempnit.
Sen. *epist.* 18. quàm qui mortem quoque. Marcus
hic. Idemq; *epist.* 31. subilire ad cælum ex angulo li-
cet: eurge illò & re quoc; dignum finge Deo. Hu-
sphrases in illò in sacra codices frequentes: de eis qui
Christo quicquam anteponunt, propinquos, pa-
rentes, vitum, vitam; *ἐκ τῶν ἀδελφῶν*. *Matth.* c. 10.
v. 37, 38. de iis, qui se à seculi sui iniquamentis
intaminatos custodierint, *οἱ πεπαισμένοι μετ' ἐμὲ ἐν
λευκοῖς*. *ἅπαρ ἀδελφοὶ ἐσιν*. *Apoc.* c. 3. v. 4. & de vita
instituta monita Apostolica; *ἀδελφὸς τῷ θεῷ,
ὃν ἵκεν κολεῖν, ὃν ἴκεις κληρονομία*. *ad Thess.
ἑπιστ.* 1. c. 2. v. 12. *Col.* c. 1. v. 10. *Eph.* c. 4. v. 1.
& *ἀδελφὸς τῷ ἀγαπῶντι Χριστὸν πολλοῖς ἐστί*. *ad Phi-
lip.* c. 1. v. 27. *Agapetus paphens.* § 3. *Ὁ ἰεὺς τὸν
γνέει, γνόντες τὸν θεόν*. *Ὁ δὲ θεὸς γνέει, ὁμοιωθεὶς τῷ
ἀδελφῷ*. *ὁμοιωθεὶς τῷ θεῷ*, ὁ ἀδελφὸς. *ἡμῶν ἐστιν*. *ὁ θεὸς
ἀδελφὸς τῷ γνόντι θεόν*, ὁ μὴ δὲ ἀναξίον σεβέτησαν θεόν,
ἀλλὰ ὁ ὁμοῶν μὲν τῷ θεῷ λαλῶν, ὃν ἀ' ὁμοῦ πειρῶν
ὃν ἀ' λαλῶν. ubi in colo tertio vitium subesse vi-
derur scribendumque; quòd membra sibi invi-
cem nexu gemino cohereant: *ὁμοιωθεὶς τῷ θεῷ,
ἀδελφὸς θεῷ ὁμοῦ ἐστιν*.

Παύση ξένου ὡν τῆς πατρίδος] vide ad l. 4. §
29. & l. 8. § 14, 15.

Τῆς πατρίδος] i. e. mundi. vide ad l. 4. § 44.
πόλις ἢ πατρίς.

Kai xpoμιδιδύθ' ἐν τῷδε, ἢ τῷδε] quod Plato in Epitaph. dixit; καὶ μὴ ἐν ἄλλοις αἰσῶνται. ne supersita aliorum aut bono casu aut contrario, pendere ex aliorum eventis cogitur. Cicero. Tusc. l. 5. Galenus in hortator. c. 2. ἐξ ἐλπίδων ὀκνῶν, eodem fere sensu dixit.

§ 2. "Ο θεός πάντα τὰ ἡγεμονεύει] in dē christo-
logiā dicitur Petro Act. c. 15. v. 8. δε πάν-
των καρπολογήσῃς ibid. c. 1. v. 24. ὅτι μοιναί τ' ὁ
θεὸς τῶν καρπῶν πάντων ἀνθρώπων. ut Solo-
mon rex. Histor. Reg. l. 3. c. 8. v. 39. Idemque
in Proverb. c. 15. v. 11. Ἄνθρωπος καὶ ἀπολαύει καρ-
ποῦ παρὰ κυρίου πῶς καὶ καὶ αἱ καρφαὶ τοῦ ἀνθρώ-
που : Solus itaque perfectē novit quid sit in homi-
ne, videns in eo et quod in se ipse non videt. Bern.
in Psal. 90. com. 15. Sed ἐμπρακτικῶς τὰς Apostol.
ad Hebr. c. 4. v. 12, 13. Ζῶν καὶ ὁ λόγος καὶ θεὸς
τοῦ ἐνεργήσῃς, καὶ τομῶντες ὡς περὶ πάντων μακρο-
βίτουμον, καὶ διεικδυμένων ἀχρεὶς μεμεταμένην ἰσχυρῶς
καὶ πνεύματι, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ νεφρῶν
ἐνθυμήσων καὶ ἐνοητῶν καρφίαν, καὶ ὅσα ἐστὶ κτίσις
ἀράντης ἐνέσπον ἀπὸ πάντων ὅ γε γινώσκει καὶ πτε-
ραιοῦσθαι τοὺς ὀρθαλμοὺς αὐτοῦ, ὡς δὲ ἡμεῖς
λόγος. Ad quē locum Schol. Πάντα γινώσκει

serit, & de cogitatione affectum fecerit, de propassione transiit ad passionem. *περοσπάρθαι* denique ubi morbus invaluerit, & affectus radices adeo altas egerit, ut nec ex animo evelli facile queat, nec avelli a re desiderata, cui *περοσπάρθαι* quodammodo videtur.

Καὶ ῥέοντα τὰ ἐπικείνα] quæ ultra sunt. quod supra dixerat, *ὅσα ὡς μέλλοντα τρέχει σι*. Flaccus, *carm. l. 1. ode 16*.

Latus in præsens animus, quod ultra est

Oderit curare. vide l. 6. § 32. & l. 7. § 7.

Τὰ ἐπικείνα ἢ τὰ παρωχρότα] Senec. *epist. 78*. circumcidenda ergo duo sunt, & futuri timor & veteris incommodi memoria. hoc ad me jam non perinet; illud nondum.

Οἱ δ' Ἐμπεδοκλείου, σφαῖρες κυκλοτερὲς κοινῇ φησὶν ἡμεῖς] Ad versum quendam, quem Empedochis esse vult, allusit. ut & antè non semel l. 8. § 44. & lib. 11. § 12. Eum Parmenidæ videtur tribuere Stob. *rom. 1. l. 1. tit. 18*. Stobæorum excerptor Grotius saltem. Sub cuius nomine ista apud hunc representantur:

Ἀλλ' ὅγε πάλισθ' ἴσως ἔων, καὶ πάμπαν ἀπαίρων, σφαῖρες κυκλοτερὲς, μίμης φησὶν ἡμεῖς χαίρων. posteriore versum & ibi, & apud Marcum, istic fœdissimè depravatam nemo non viderit, medellam Grotius conatus est, rescribendo,

σφαῖρες κυκλοτερὲς μίμης φησὶν ἡμεῖς χαίρων. Verùm hæc à scripturæ veteris vestigiis longiusculè abscedunt. Salmasius feliciter refinxisse; videtur in exercit. *Plinian. ad Marci codices propius sic accedens:*

σφαῖρες κυκλοτερὲς δὴν φησὶν ἡμεῖς χαίρων.

Τὸ σφαῖρες autem vocabulum cum non alibi, nisi in Marci istis bis, legatur, quanquam possit, inquit Salmasius, dici *σφαῖρα* & *σφαῖρες*, ut *σφαῖρα* & *σφαῖρες* possit & *σφαῖρας* pro *σφαῖραις*, rotundus ut *sphæra*. hæc tamen si minus placuerint, forsitan non displicebit, quod aliquando mihi venit in mentem scribendum, *σφαῖρ' ὡς κυκλοτερὲς*, &c. sic *λέων ὡς*, apud poetam & alia multa. ex illo, *σφαῖρ' ὡς* inepti librarii fecerunt *σφαῖρες*, idem igitur valet ac *κυκλοτερὲς ὡς σφαῖρα*. Mihi verò istud perplacet. Sic de Echino quem alluisse Marcum diximus l. 7. § 28. Eustathius Antioch. (si is saltem) in *hexameter. ὡς σφαῖρ' ὅτι τὸ σῶμα π, καὶ ὁ νότος ὅτιν αὐτὸ ὀλόκιλος*. ὡς *σφαῖρα* dixit, quod *σφαῖρην* Clemens *strom. l. 5. ὡς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς σφαῖρην οὐλύμανοι*. hanc autem scripturam si admiserimus, in illis *δ' ὅ* *Ἐμπεδοκλείου* subintelligendum erit *κόσμος*. qualem orbem sive mundum describit Empedocles; & Parmenides itidem uti est. supra indicatum. De viro bono pariter Aufonius *idyll. 16*.

Securus, mundi instar habens, teres atque rotundus, Externæ ne quid labis per lævia sidat.

Horatium imitatus; qui de sapiente dixit; *serm. lib. 2. sat. 7*.

In seipso totus teres atque rotundus.

Vide l. 8. § 48. Cæterum Viri cl. primum illud ipse omnino admittendum existimaverim, quia apud Eustathium Homeri *ἑκηγητῶν ad odys. 5. σφαῖρα* *Ἐμπεδοκλείου* reperio in usu communi olim frequentem extitisse. *Παρά τῶν σφαῖρα*, inquit, *ἢ παρώνυμον ὁ Ἐμπεδοκλείου σφαῖρες*, &c. quod & Arati Scholiastes confirmat, qui istud tamen Hesiodo tribuit, dum *σφαῖρα* huic *τῶν σφαῖρα* dicitur ait, sicut Homero *σφαῖρα* & *σφαῖρα*. idem pro eo quod *κοινῇ* Marci codex, & *δὴν* Salmasius, *κοινῇ* exhibet, & *κοινῇ*. Verùm ista quia alibi latius excussimus, actum hic agere ulterius nolumus.

Μίνον τε ζῆν δ' ἔτι] vide lib. 2. § 14. & infra § 26. Senec. *epist. 101. si vita nostra non prominebit, si in se colligetur.*

§ 4. *Πολύκις ἐθαύμασα*] Eis maximè placere & approbare nos studemus, quos imprimè diligimus ac suspicimus. mirum igitur Marco, nec immeritò, videtur, homines, cum semetipsos maximè diligant, aliis potius quàm sibi metipsis approbatos se velle.

Ἐαυτὸν ὡς ἔχουσιν πολλὸν πάντων φίλῃ] Euripides Cressphonte à Schol. ad ejusdem Medeam laudatus;

Ἐκείνο γὰρ πίπονθ' ὅσῃ πάντες βροτοὶ φίλῃ μάλιν' ἑμαυτὸν, ἢ καὶ αἰσχρονομα.

Mihi hoc, quod cunctis insitum est mortalibus Amare meipsum maxime, non me pudet.

Siquidem, qui φίλων legunt, quod codices vulgò exhibent, sensum corrumpunt prorsus; quod nec Grotius advertit, cum vertit,

Minimè, inter omnes, quos amo, noceo mihi.

τίς γὰρ ἐσθλὸς ἢ καὶ αὐτὸς φίλος;

namque quis bonus nequam sibi?

Sophocl. *Oedip. Colon.*

Οὐδ' ἔστιν ἑλπίς, ὅστις ἢ καὶ αὐτὸν φίλος.

Nemo est, amicus ipse qui non sit sibi.

Et Eurip. *Med.*

Τίς δ' ἢ ἔτι δὴν τῶν ἀρῶν μιν ὠκεῖ τὸ δέ;

Ὡς πᾶς τις αὐτὸν ἢ πᾶσι μάλλον φίλος;

Quis istud nempe non novit mortalium,

Diligere sese cæteris plus quamlibet?

φίλος δ' αὐτὸς πᾶσι ὡς ἑλπίς.

Nec quisquam charior alteri quàm ipse est sibi.

Τῶν δ' αὐτῶν τοῖς αὐτῶν ἀπολυσιν ἐν ἐλπίσιν λόγῳ πῆται] Nam quoto cuique eadem honestatè cura secretò, quæ palàm? multi famam, conscientiam pauci verentur. *Plin. min. l. 3. ep. 20*. Hinc & illa Pelagii ad Demetrium querela. Non cogitamus quid ipsi simus, sed quid alteris esse videamur. unde eò perducta res est, ut neglecta veritate meriti, de sola opinione curemus, qui testimonium vitæ nostræ, non à conscientia nostra, sed à fama petimus. Nec dissimilis Bernardi querimonia, de gradibus humil. & *sup. perb. part. 2. gr. 6. Qui de omni alia re plus sibi credit,*

credit, quam aliis; de se solo plus aliis credit, quam sibi. Adversus morem morbūmq; malum hunc, salutare monitum ab Apostolo habemus, ad Galat. c. 6. v. 4. τὸ ὃ ἔργον αὐτῶν δοκιμαζέτω ἑαυτοῦ· καὶ τότε εἰς αὐτὸν μόνον τὸ χεῖρμα ἔξει, καὶ ἔκ οἱς τὴν ἔτερον. De se Cicero, verè necne, ipse viderit, ad Attic. l. 12. ep. 27. Mea mihi conscientia pluris est, quam omnium sermo.

Ὁ μὴ ἀμαρτὰ γινώσκων ἐξολεῖ] Vide ad lib.

3. § 4. Τὸς πλάσι μᾶλλον αἰδέμεθα] contrā nimirum monitum illud Pythagoricum in aur. carm.

— Πάντων ὃ μάλιστα αἰσθάνεο σαυτὸν.

Tu plus quam cunctos alios te discere vereri.

cui consonat Democriticum illud monitum, quod supra cum aliis ejusdem notæ attulimus ad l. 2. § 6. vide & ad l. 11. § 26. & l. 10. § 9.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπαξ ἀποθανῶσι, μηκέτι αὐτοὶ ἔσονται. Itā de animæ statu post mortem incertus fluctuat passim Marcus. de corporis resurrectione multo magis assensionem cohibetur. quod, nihil est itaq; mirum, si δογμα εἶνον nec παρὰ δόξαν, tantum, sed, παρὰ λόγον etiam, Stoicis Atheniensibus est visum, prædicante Paulo, Act. c. 17. v. 18, 19. Nos melius edocti, eā bonitate præditum novimus esse Deum nostrum, universi conditorem, ut nolit servorum suorum, qui fidele ipsi obsequium in hac vita præstiterint, vel animas, vel corpora in morte prorsus intercideret, sed præmiis futuris utrumque reservari.

Ἐἰ γὰρ δίκαιον ἔστι] καὶ δίκαιον ἔστι, sacra attestatur Scriptura. Ἐπειὶ δίκαιον παρὰ Θεῷ Apostol. ad Thess. epist. 2. c. 1. v. 6. &c., δίκαιον οὖν ἐστι φανερόν ἀποδώσει ὁ δίκαιος καὶ τῆς. ad Tim. ep. 2. c. 4. v. 8. &c., ἢ γὰρ ἀδικῶν ὁ Θεὸς ἐπὶ λαοὺς τῶν ἐργῶν ὡς ἔστι, καὶ τὸ κόπον τῆς ἀγάπης. ad Hebr. c. 2. v. 10. Nec tamen hinc sequitur, quod Pontificii statuunt, hominum opera bona dignitatis suæ ratione vitam æternam, gloriāmq; cœlestem itā promereri, ut Deus injustus futurum sit nisi eam illis rependat. prout Rhemens. nostri annot. in Luc. c. 21. v. 35. ad Thess. ep. 2. c. 1. v. 5. & Hebr. c. 6. v. 10. Ut omittam enim τὸ ἀξίως, quod illi tantopere urgent, aliud planè sonare, prout nōrunt qui linguam Græcam vel primoribus tantum labiis degustarunt. Rectè Durand. in sent. l. 2. dist. 27. q. 2. Meritum de condigno strictè & propriè sumptum, videlicet pro actione voluntaria, propter quā operanti debetur merces ex justitia, sic, quod si non reddatur, idē ad quem pertinet reddere, injustè facit, & est simpliciter & propriè injustus, non est hominis ad Deum. quod ille cum multis argumentis confirmasset, concludit tandem, sentire & dicere oppositum esse temerarium seu blasphemum. Quod si quid, inquit, pro bonis operibus nostris datur vel redditur, potius & principaliter est ex liberalitate Dei dantis, quam ex

merito nostri operis. Esi dicatur, quod quamvis Deus non constituatur nobis debitor ex aliquo nostro opere, constituitur tamen debitor ex sua promissione: sciendum est, quia quod redditur ex promissione præcedente, non redditur ex merito operis de condigno, sed solum vel principaliter ex promissio. Unde patet responsio ad id quod justum esse dicitur. Siquidem ut pie pariter ac præclare Bernard. de grat. & lib. arb. justum apud Deum est ut reddat quod debet; debet autem quod pollicitus est, promissum quidem ex misericordia, sed ex justitia jam præstandum. justè enim & ex debito requiritur, quodcumq; vel gratis promittitur. Et Bellarm. ipse de penit. l. 3. c. 4. explicans Joannis verba illa ex epist. 1. c. 1. v. 9. πῶς ὁτι καὶ δίκαιος. Verba illa, inquit, fidelis est & justus, referuntur ad promissionem divinam. ideo enim Deus justus & fidelis dicitur, quia stat promissis, nec fidem fallit. quod & de justitia. l. 5. c. 15. confirmat ex illis Nehem. c. 9. v. 8. verbis, Implesti verba tua, quoniam injustus es. Siquidem veritas sive veracitas pars est justitiæ, ut ex Cicero. de invent. Thom. Aquin. sum. part. 2a. 2a. q. 109. art. 3. Denique potest aliquid justum atq; æquo consentaneum esse, quia justitiæ nullā ratione repugnat, quod tamen nihil injusti, si non fiat, inducat. justum fuit quod Solomon rex à Shimeio mandati violati de Hierosolymis continendo se, pœnas exegit: Regum hist. l. 3. c. 2. v. 46. quibus tamen remissis, nihil injusti admisisset. justum & æquum, quod Abiatharo læsæ majestatis reo, patris causā vitam condonavit. ibid. v. 26. quem tamen si sustulisset, adversus justitiam nihil peccasset.

Ἦν ἂν καὶ δύνατον] τί ἀπὸ τοῦ κελύφεται, οἱ ὁ Θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Paulus, Act. c. 26. v. 8. Athenagoras de resurrect. ἢ ὅτι ἀδύνατον, ἢ ὅτι ἀβέλητον. ἀλλ' ἔτε ἀδύνατον, ἔτε ἀβέλητον. οἱ ἀδύνατον, ἢ ἐκ τῆς μὴ γινώσκων τὸ γινώσκον, ἢ ἐκ τῆς δύναμιν ἀρεῶν καὶ μὴ ἔχοντες τὸ ποιῆσαι τὸ ἐγνώσκον. ἀλλ' ἔτ' ἀγνοῶν π τὴν διδόν δύνατον, καὶ τὴν δύναμιν, ὅς ἐστιν ἀρεῶν καὶ τῶν ὅτι σμάρτων ἀνάστασιν, δείκνυσιν ἢ τέτων αὐτῶν γένεσις. καὶ ἀδύνατον ἀρεῶν. ἀλλὰ μὴ ἔστιν ἀβέλητον. οἱ γὰρ ἀβέλητον, ἢ ὅς ἀδικον, ἢ ὅς ἀνδ-ξίον. ἀλλ' ἔκ ἀδικον. δίκαιον γὰρ συναφύπτειν, τὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνθρώπου πάντων γένεσις καὶ πωλεῖται. ἢ πωλεῖται. ἔτε ἀνδξίον. οἱ γὰρ τὸ χεῖρον ἐκ ἀνδξίον, τυτῆσι, τὸ φθαρτὸν ποιῆσαι σῶμα, καὶ παθῆτον. πολὺ μᾶλλον τὸ κατ' ἴσιν ἐκ ἀνδξίον, ὅς ἐστιν, ἀφθαρτον καὶ ἀπαθείς. ἐν δὲ π καὶ δύνατον, καὶ βελητόν, καὶ δίκαιον, καὶ ἀξίον, ἢ τὴν διαλυτικὴν σμάρτων ἀνάστασις. verum de mente sola fatagit Marcus; de corpore nihil sollicitus, quod nec se, nec suum, nec sui quicquam à quoquam censeari volebant Stoici.

Ἐκ τῆς μὴ ἔτι καὶ ἔστιν] Æquior certè erga numen divinum Marcus, licet Ethnicus, qui nihil in-

justi aut iniqui Deo vult imputari, etiamsi viros bonos in morte prorsus intercideret pateretur, quam Papicolæ, qui Deum injustitiæ diserte καὶ γυμνῇ καρᾷ, quod aiunt, incusatum eunt, nisi ip-
sis ob labores misellos in hac vita decurtatissima exantlatos, tanquam probissimè plenissimèq; com-
meritis, præmia æterna retribuat.

Πισῶδον σοι ὅτι μὴ δέησιν. Idem hoc, cum il-
lo à Marco cum primis laudato, l. 11. § 6. ἔχει
λόγον καὶ τὸτο.

Δικηολογῇ πρὸς τὸν θεόν. Hoc est quod Apost.
ad Rom. c. 9. v. 20. Μένοντα, ὃ ἀνθρώπου, οὐ τίς ὅ,
ὃ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; vult [ὅτι ἀπάντων τῶ
θεῷ (i.e. πρὸς τὸν θεόν) ἀπολογεῖται,] cum Epicteto
l. 2. c. 16. ὅτι μηδὲν δὲ δικηολογῆσαι πρὸς τὸν θεόν.
Ita pii pīsci, etiamsi conturbabantur nonnun-
quam, cū bonis hic malè esse, malis bene ani-
madverterent; illud tamen pro certo ac immoto
statuunt fundamento; Attamen Deus corde rectis
bonus est. Psal. 37. v. 1. & Tu certè, Domine,
justus es. Jerem. c. 12. v. 1. & Apost. ad Rom. c.
9. v. 14. Τί ἐν ἐρώμεν; καὶ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ;
καὶ γίνονται. & ibid. c. 3. v. 4, 5. Μὴ ἀδικῶν ὁ θεός;
καὶ γίνονται; καὶ τὸς ἀδικίας, πᾶς δὲ ἀνθρώ-
πος. Ἰακώβ, καὶ τὸς γέγραπται, ὅπως ἀνδικησάτω ἐν
τοῖς λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαι σου. ex Psal.
51. v. 4. vide infra § 12:

Οὐκ ἂν δ' ἔγωγε διελέγμεθα τοῖς θεοῖς [non an-
deres ita cum eis differere. Cas. malim, non ita differe-
res, & de æquo justoque cum eis ageres, nisi opti-
mos justissimosque esse præsumeres.

§ 6. Ἐδίδε καὶ ὅσα ἀπογινώσκεις. [quid est enim
quod usus & industria non possit? Horum spe-
ctant tot poetarum illustrium monita. Menandri,
apud Stob. tom. 2. tit. 29.

Ταῖς ἐντελεχαῖς καταποιῆται πρᾶγματα.
—rerum omnium.

Nihil est quod non conficiat assiduus labor.

Alexandridis,

Τὸ σωτὴρ ἔργον, παντὶς εὐείσκει τέλος.

Ubique finem assequitur continuus labor.

Philemonis,

Ἐκ τῶ φιλοποιεῖν γίγνεται, ὃν θέλεις, κερταῖον.

Datur laboris cupido quidvis assequi.

Antiphanis,

Τῆς ἐπιμελείας δῶλα πάντα γίγνεται.

Labori assiduus, nihil est quod non cesserit.

Sophoclis Oedip. rege. à Plut. laudatum de fortun. 50

& à Clement. Strom. lib. 5.

—πᾶν δὲ τὸ ζητούμενον

Ἀλλοτὶν ἐκφύζει ἢ τ' ἀμαλόμενον.

—quicquid queritur,

Spes deprehendi est. omne neglectum perit.

& huic vicinum incerti alicujus:

Ἀλλὰ τὰ γίγνεται ἐπιμελείᾳ καὶ πόνοι.

Ἀπαιτα.—

Laboriosa diligentia assequi

Nihil est negatum.—

& ad Marci verba proximè, Menandri in moroso,

—ὁ δὲν δὲ καὶ πρᾶγμα,

Τὸν ἐν ποιῶν δ' ὅλως ἀπογινώσκει ποτὶ.

—quem laborum non piget,

Nihil arbitrari is debet insperabile.

Socrates Alcibiadi miranti, qui posset Xanthippen

tam rixofam sustinere, & intolerandam esse dicti-

10 tanti, Ἀλλ' ἔγωγε σωτὴρ ἵσται καὶ δαπνῶν τῶν καλῶν

ἀκῶν σωτὴρ. At ego, inquit, assuetus ei sum: nec

me magis offendit, quam rotæ stridor aquam educens

eos qui assidue audiunt. Nec filieri dignum hic Æ-

schyli illud, à Plut. de legend. poet. & de perfect. indic. à Stob. tom. 2. tit. 29. & tit. 117. à Cæli Rhodig.

antiq. lect. l. 8. c. 7. L. Gyrard. de poet. l. 6. Erasmus apoph.

l. 6. relatum: qui dum in Isthmiis pugilum certam-

men spectabat, cū altero eorum frontem percus-

so, corona tota exclamaret; Ioni Chio, qui proximi-

20 mē affidebat, latus fodiens, Ὁρᾶς, ὅτι ἡ ἀσκησις ὄσιν;

ὁ πᾶν ἡρώδης σιωπᾷ. ὅι ὅι δὲ αὐτοὶ βιάσιν. Vide, in-

quit, quanta sit vis exercitationis? istius ipse filer:

spectatores verò vociferantur. ubi νύξας malui, latus

fodiens, Flaccum imitatus, epist. 7. vertere; quàm, au-

rem vellicans, cum Paul. Leopardo; qui emend.

l. 2. c. 21. & 22. Stobæum hic emaculat, Caliu-

um, Liliū, Erasimum castigat. De Cyro Xe-

nophon lib. 1. Οὐκ ἀποδίδεσθαι ἐκ τῶ ἡττάδ,

εἰς τὸ μὴ ποιεῖν ἃ ἡττάδ. ἀλλ' ἐκλυιδεῖται, ὅτι τῶ

30 πᾶν ἔστιν αὐτῶν ἔμμενον ποιεῖν. Verum Marco ge-

mina prorsus Plut. de tranquill. Δὲ μὴ δὲ ἀπο-

γινώσκον, καὶ δὲ ἀποσῶν, ἀλλὰ δαυμάζοντα καὶ ἡ-

λύντα καὶ σωτηριάζοντα, πῆραν ἅμα λαμβάνειν ἐα-

τῶ καὶ κατανέστη ἐν τοῖς ἐλάττοις πρὸς τὰ μέγιστα,

καὶ φρόντα, καὶ δὲ ἀποφύγοντα τῆς ψυχῆς τὸ

ἐπιμέλειαν αὐτῶν, καὶ δὲ διαδέσθοντα τὰ κατὰ

τὸν ἔσχατον διαγίγνεται. ἀνίστα δὲ ἐμποιῶ καὶ μαλα-

κίαν ἀγύμναστον ἢ καὶ τὸ ῥᾶστον αὐτῶν διατείνω,

καὶ πρὸς τὸ ἡδιστόν ἐκ τῶ ἀδελφῶν ἀναγνώσκω

40 γλυκυδυσμία τῆς ψυχῆς. ἢ δὲ καὶ νόστον, καὶ πόστον, καὶ

φυγῆς μελετῶσα φαντασίαν ὑφίσταται, καὶ προσβί-

ζομένη τῶ λογισμῷ πρὸς ἑαυτὸν, εὐρήσει πολὺ τὸ

κατεφάσμενον καὶ διακινῶν καὶ σαφὲς ἐν τοῖς δι-

κῶσι χαλεπῶς καὶ φοβερῶς. Diogenes denique re-

ferente Laërtio, l. 6. Διτλήν ἔλεγον τὸ τῶ ἀκιν-

σιν ἢ καὶ ψυχικῶν, τῶ καὶ σωματικῶν. ταῦτα

καὶ ἢ ἐν γυμνασίᾳ σωτὴρ καὶ γινώσκον φαντα-

σίαι, ἐκλυιδεῖται πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα περι-

50 γορεύεται. περιπείθεται ἢ περικύβηται τῶ ῥᾶστον ἀπὸ

τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καταγινώσκον. ὅταν πᾶν

ἔντι τῆς τέχνης, τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἀλλοτῆ-

ς τῶ τυχεύειν ἐκχυρίαν τὸ τυχεύειν ἀπὸ τῆς

μελέτης πεπονημένον. τὸς τε ἀλλοτῆς καὶ τὸν ἀλλο-

τῆς, ὅσον ὑποφύγειν ἐκ τῆς τῇ ἰδία πεπονη-

τῆς σωτὴρ. ὅς ἐστιν, ἐκλυιδεῖται τῶ ἀκιν-

σιν καὶ ἐπὶ τῶ ψυχικῶν, ἐκ αὐτῶν ἀναφύκει καὶ

ἐπὶ τῶ

§ 8. Γυμνὰ ἦν φλοῶν] vide lib. 3. § 11. & supr. § 2. Mar. Casimirus Lyric. l. 3. od. 12.

Si primum vacuis demere corticem

Rebus, Fusce, velis, cetera diffluent,

Vernæ more nivis, quæ modò nubium

Leni tabuit habitu.

Τίς ὁ ἑαυτοῦ ἀρχαῖα αἰποῖ] Forfan [πῶς πᾶς] πῆ, vel [ὅτι πᾶς] πῆ, quia sequitur, πῶς ὑδεῖς ἑαυτοῦ ἐμπόδισται. (de quo vide l. 5. § 34.) hoc est, quod ille apud Plut. de tranquill.

Οὐπὶς ἐμοὶ ἦν ἀλλ' ἐπαῖνος, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς. ita enim legendum, non ἀλλ' ὡν. vide lib. 7. § 16.

§ 9. Παγκρατίας, ἢ μονομάχου] pugili, sive pancratiaste, non gladiatori. quia alter armis nativis ἢ περὶ σφύρας, lib. 10. § 38. alter depugnat adscititiis, itaque gladium si deposuerit, statim occiditur; alter manum præstò semper habet; nec quicquam amplius, nili ut dextrè utatur, est opus.

Αἰετῆς] De virtute pariter Antisthenes, ὅτι ἀναφαιρῶν, ἀετῆ. Laërt. l. 6. at quod de baculo Aristot. de motu animal. c. 8. idem de ense, vel alio quovis telo, dici potest. Γίνεταί ὡς περὶ ἀφαιρῶν μέρους, ἢ βακτηρία. vide lib. 11. § 36. sed & Cleanthis placitum ibid. lib. 7. in Zenon. διαπαύσας χεῖρας τὸ ἀετῆ ἀναπλάττει γὰρ οὕτως ὅτι πάντοτε τῇ ψυχῇ χεῖται ὡς τελεῖα ὁ σπευδῶν.

§ 10. Τοιαῦτα τὰ πρόγματα] leg. ποῖα αὐτὰ τὰ πρόγματα. qualia sint ipsa per se nuda. ut supr. § 8. & l. 8. § 11.

Διαιεῦντα] de distributione ista, vide lib. 2. § 31. & l. 4. § 21.

§ 11. Ἠλίκω ἐξουσία] Vide lib. 7. § 53, 54.

§ 12. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει μήτε διοῖς μεμψέον] πὲρ illud D. Boot. vult esse casus primi. ut sit τὸ ἐξῆς τῇ φύσει, clausula, superioribus periocham istam annexens, sensumq; hunc exhibeat; Quod ex rei natura ad ea quæ supra posita sunt consequitur. At interpres uterq; in casu quarto accepit. Quod ad naturam consequitur. Xyl. Quicquid in serie ac sequela eventuum naturalium ordinaria contingit. Caf. Ego malim, quicquid contingit nature consentaneum, de eo nec Dii culpani nec homines. hoc est, nulla de re πάντα γὰρ καὶ πῶς τῷ ὄντι φύσιν. τὸ ἐξῆς τῇ φύσει. sicut lib. 7. § 54. τὸ ἐξῆς τῇ κατασκευῇ. Idem quod lib. 2. § 9. τὸ ἀλόγου τῇ φύσει. Syntaxis autem est, qualis apud Gregor. Naz. in Basil. Τί πῶς ἢ ἐκ παλαιῶν μαλλον, ἢ μεμψέον; vide supr. § 5.

Ἀκοντες] Vide lib. 11. § 18. confid. 3. Δὲ δ' ὅς ἂν κακέρχῃ ἀκων, συγγνώμην ἔχον. Hippias apud Platon.

Οὐδενὶ μεμψέον] Epictet. lib. 3. c. 26. 'Οὐδενὶ μεμψέον ὑδενὶ, ἐγκαλῶν ὑδενὶ, περὶ δὲ τῇ διοικήσει ἦν ὄλον. ita enim legend. non περὶ δίδου. Et ibid. c. 10. Μηθὲν μίμνησαι, μη

ἀνδρῶν. Idemque enchir. c. 5. 'Απὸ δὲ τῆς ἑρῆς τὸ ἀλλοῖς ἐγκαλῶν, ἐφ' οἷς αὐτὸς περὶ κακῶς ἡργῶν πῶς δίδου, τὸ ἑαυτοῦ. πῶς δὲ μὴ τ' ἀλλοῖς, μηδ' ἑαυτοῦ.

§ 13. Πῶς γὰρ οἷον] Plaut. Trucul. 2. 1. Vertit sese rota vicissim: Stultus est, qui id admiretur.

Ξένον] Vide lib. 4. § 29. & lib. 8. § 15.

Antisthenes apud Laërt. lib. 6. τῶς σφῆς ξένον ὄν, ὅς δ' ἀπο. locus mendi manifestus, in quo tollen-

do frustra operam posuerunt viri magni. Ambros. Camald. novum quasi ξενὸν legerit. quidam, ὅς δ' ἀξίεσθον. quod Henr. Stephan. non probat. ἀπο tolerari posse putat; sed suspectum tamen habet. If. Casaub. quid si ἀπὸν legatur? ut sapienti nihil deesse velit. verum hoc, ut aliquid videatur, non satisfacere tamen ipse proficitur. haud infelicio istis saltem forsan futura est conjectura nostra, si ὅς δ' ἀποσθῶν rescribamus. conjuncte hæc certè Marcus noster sup. § 1. ξένον ὡς πᾶς παρ' ἐλδοῦ καὶ θαυμαζόν, ὡς ἀποσθῶν, τὰ κατὰ ἡμεῖς ἐν γυμνάσει.

§ 14. Ἦτοι ἀνάγκη ἐμαυτὴν ἀπαρῶντα παρῶν, ἢ περὶ αἰάτου] Caf. aut fatum, (idque vel necessitas absoluta, & decretum inevitabile, vel placabilis flexibilisque providentia.) aut confusio fortuita. &c. ut videatur legisse, ἢ τοι ἐμὴ φύσιν, ἢ ἀνάγκη [ἢ] ἀπ, τ. &c. At Xyl. aut necessitas fatalis, atque ordo inevitabilis, ut [ἢ] alterum tantum incertum voluerit, cui accedo potius, quamquam malim ἀπαρῶντα ininvitabilem, quam inevitabilem reddere. Certè fato τὸ ἐλάττωμιν nullo modo convenit. Maro En. l. 6.

Desine fata Deum flecti sperare precando. ad quem locum Servius: locutus est secundum Epicureos qui dicunt;.

Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira. Est Lucretii lib. 1. quanquam & Stoicos adijcere potuerat, & hos magis, quia fata illi nulla agnoscebant.

Φυρμὸς ἀκωότης] confusio inanis. Xyl. confusio merè fortuita. Caf. sive temeraria. φυρμὸς ἀκωότης, confusio temeritatis; quo vocabulo usus est Marcus & lib. 2. § 13. ἀπὸ τῆς ἀκωότης, temeraria, fortuita. Lugd. edit. φυρμὸς ἀκωότης pro quo Annot. ἀκωότης substituit; vertitq; confusio durissima. Hesych. certè, Ἀκωότης, ἀσυνήθης. καὶ γὰρ ἀκωότης. ex Hesiodi oper. l. 1. v. 433.

Δαρκῆς δ' ἢ πᾶσις ἀκωότης ἰσχυρῆς.

Verum τὸ ἀκωόν ἰστικ non magis locum habet, sequam δὲ κίς, aut etiam δειπῆς καὶ ἰπῆς, vermiculi illi scilicet à quibus vocabulum id, desumptum est. confusio nimirum dura planè, quam corroacere coss nequeunt. Ego siquid mutandum (quod nihil est necesse) videretur, ἀκωότης malle. quod optime convenit cum eo quod sequitur, ἀπαρῶντα. siquidem, quæ rectore carent, temerè feruntur.

Απο.

Ἀπερσάτη[το] id est, χυεῖς τῷ περσάτε, sive ἀπηρσάτη[το] uti ipse se mox explicat. Hesych. ἀπερσάτωτος, ὁ μὴ ἔχων περσάσαν πνός. cui nemo praest; vel etiam, qui nulli. utrovīs enim modo sumi possunt Hesychii verba. verūm istic ἀπερσάτωτος passivē sumitur; quomodo eidem ἀνεπιστάτην est ἀφύλακτος, ἀνεπίσκοπον, cui curator & inspector nullus est.

Εἰ μὴ ἀπαρξάτος ἀνάγκη] Senec. epist. 16. Quid mihi prodest philosophia, si fatum est? quid prodest, si Deus rector est? quid prodest, si casus imperat? nam & mutari certa non possunt: & nihil preparari potest adversus incerta, si aut consilium meum Deus occupavit, decrevitque quid facerem, aut consilio meo nil fortuna permittit. Quicquid est ex his, vel si omnia haec sunt, philosophandum est. sive nos inexorabili lege fata constringunt, sive arbiter Deus universi cuncta disponit, sive casus res humanas sine ordine impellit & jactat, philosophia nos tueri debet. haec adhortabitur, ut Deo libenter pareamus, ut fortuna contumaciter resistamus: haec docebit, ut Deum sequaris, feras casum.

Ἀξίον αὐτὸν ποιεῖν τῆς ἐκ τῷ θένε βοηθείας] vide sup. ad § 1. & l. 9. § 28.

Ἀσώβη[το] gratum habere, gratulare tibi. Caf. contentus esto. Xyl. sat habere. vide l. 5. § 9. ἀσώβη[το] ἐν τῷ πάλω.

Καὶν σπείρειν σὲ ὁ κλύδων] Melius saniusque consilium, quam Marcus hic, suggerit nobis Augustinus de divers. serm. 19. Transseunt omnia cum diebus; noli tu transire cum illis. est quod te teneas, ut non transeas. res humana tanquam fluvius decurrit, tene te ad lignum nō traharis. quo me teneo? verbo Dei, quod manet in aeternum. Petr. epist. 1. c. 1. v. 23, 25. & ibid. serm. 24. Vis comprehendere verbum manens? noli sequi flumen carnis. quis comprehendat verbum manens, nisi qui in ipso manet? Idemque de verb. Apost. 4. In Deo spem pone. si posueris spem in ipso spiritu, quo homo es, (quod Marcus hic monet) iterum spiritus tuus in carnem relabitur, quia non dedisti eum illi à quo suspendatur. ut contineas te, noli remanere in te, transcede te; in illo te pone, qui fecit te.

§ 15. Τὸ μὴ τῷ λύχνω φῶς] collatio gemina Christi illi, Matth. c. 6. v. 22, 23.

§ 16. Ὅτι ἡμαρτί] forsan, ὅτι ἡμαρτί π. ut π. exscriptor minus cauto exciderit, dum in π. quod proximè sequebatur, oculum intendit.

Τί δὲ διδα, εἰ τῷ ἀμαρτήμα] Vide l. 11. § 18. considerat. 5.

Εἰς ἡμαρτί] etiamsi peccarit quis, poenitentiam satisfactionis iustae loco haberi postulat. vide l. 1. § 7. Arrian. de gest. Alex. l. 7. Μόρον δὲ μοι γὰρ δοκῶ ἵστας ἀμαρτίας ὁμολογεῖν π. ἀμαρτήματα, καὶ δὴλον ἴδι' αὐτῷ μελετηγνόντα. ὅς τις παθεῖν π. ἀχαι, ἢ πάντῃ χα-

λεπὰ τὰ παθήματα φανόδωρα, οἱ δὲ δέσους αὐτὰ ξυγχαροῖν, ὅτι ἔχουσιν ἔδραστον. Petron. satyr. Saepe quoque implacabileque domini crudelitatem suam impediunt, quando poenitentia fugitivi vos reduxit; & dedititiis hostibus parcimus.

Κατέκρινεν αὐτὸς ἑαυτὸν] quod Galen. de affect. corrig. c. 4. κατέκρινεν ἑαυτὸν. vide lib. 8. § 10. Juvenal. sat. 13.

Exemplo quodcumque malo committitur, ipsi

Displicet auctori. prima est haec ultio, quod se Judice, nemo nocens absolvitur. —

Ὅμοιον τῷ τοῦ κατὰ δούλην πλὴν ἑαυτὸν ὄψιν] Plut. de sanit. conserv. Ὅ γὰρ ἐκ τούτων ἀναλογισμῶν δὴ μὲν αἰνῶται πλὴν ψυχῶν. Et de tranquill.

Ἡ σωῖς τις; ὅτι σωῖς ἴα δὲν ἰσραηλῖτες, (ex Euripid. Orest. i. e. τὸ σωῖς ὅς, ut Stob. explicat tom. 2. tit. 24.) ὅς ἔλκος ἐν σπλάι, τῇ ψυχῇ πλὴν κατὰ μέλην, αἰνῶσται αἰὲν καὶ νύσται ἐκπολεῖται. Senec. de ira lib. 3. c. 26. Maxima est factae injuria poena, fecisse: nec quisquam gravius afficitur, quam qui ad supplicium poenitentiae traditur. Nulla major poena nequitiae est, quam quod sibi displicet. Idem epist. 42. Est autem, δούλην καὶ κατὰ δούλην de arboribus proprie dictum, ὅτι καὶ ἐκλεπτομένω δὲ θῶν, ut Grammatici volunt, quibus cortex dilacerando detrahatur. nam quod Etymologus addit, de hominibus victis gratia, cum gladius primò vesceretur, ad mutuum usque sui dilacerationem secum invicem depugnantibus, quod verbo originem dederit; merum est nugamentum. Indè ad homines traductum & ὅτι δούλην plurimum usurpatum. ὅταν τις ἑαυτὸν κατὰ πλὴν ὅτι δούλην. Hesych. De athletis usurpavit Marcus l. 6. § 19. & Apollonius ibi relatus. de hastâ vulnerato, Homer. Il. π. v. 324.

— πρυμνὸν δὲ βραχίονα δούλῳ ἀνέκῃ

Δούλ' ἀπὸ μύδων.

de naufrago ad scopulum alliso, Odyss. ε. v. 426.

Εν δ' ἀπὸ πόντος τι δούλῳ.

de aquilis, sese invicem, an eos, quorum ora involaverant incertum, lacerantibus; Odyss. β. v. 153.

Δουλοῦσθαι δ' ὀνύχων παρὰς ἀμφοῖν τι δούλῳ. de mulieribus luctu & mœrore correptis, Hesiod. in scut. Herc. v. 243.

— καὶ δ' ἐδούληντο παρὰς.

de Hecuba Euripides;

— δούληται τι παρὰς,

Δίαμον ὄνυχά πρὸς ἀνέκῃ ἀποεργαίς.

— dilaniatque genas,

Unguem cruentum lacerationibus adhibens.

Et in epigram. anthol. — κατὰ δούλοισι παρὰς.

Indè, ἀμφοδούλῳ ἀλός, sive γυνή. Il. β. v. 700.

cui — κατὰ δούλοισι ἐστὶ παρὰς. Il. λ. v. 393.

Utrisque lacerata, sive laniata, genas. ut Maro Aen. l. 12. Et roseas laniata genas.

κατὰ

Kατασπύζων itaque πῶς ὄψιν ἐστὶ, quod Silius
bell. Pun. l. 8. Ora manu lacerans.---

Et Naso *met am.* l. II.

Ora, comam, vestem lacerans.---

quæ omnia in luctu fieri assolent: sed nec in pœnitentia remoritur, ubi acrius is urget, minus. Sic enim de Alexandro post Clitum interfectum, Curtius l. 8. c. 2. *laniare deinde os unguibus*. haud ineptè ergo Marcus pariter ait habere se, si pœnituerit, ac si id fecisset, quod per doloris vim à pœnitentia abortam, fieri etiam non rarò solet.

Τὸ μὴ ἐξελοντι τίω συκλῷ ὅπῃ ἐν τοῖς σύκοις
εἴρεται.] Ita l. 4. § 6. ἐξελι τίω συκλῷ ὅπῃ μὴ
ἔχειν. Ad Marci mentem Senec. de ira l. 2. c. 10.
Non irascitur sapiens peccantibus. quare? quia scit ne-
minem sapientem nasci, sed fieri. scit paucissimos
omni ævo sapientes evadere. quia conditionem huma-
næ naturæ perfectam habet: nemo autem naturæ sa-
nus irascitur. quid enim si mirari velit, non in sylve-
stribus diutis poma pendere? quid si miretur, spine-
ta sentesque non utili aliquâ fruge compleri? nemo
irascitur, ubi vitium natura defendit. Illud verò
ἐν σύκοις fustetum forsan alicui esse possit,
tanquam ab interpolatoris cujuspiam manu, non
à Marco ipso existerit. cum non tam in fru-
ctu ficus ὅπως iste, quam in frondibus & stirpe
ipsâprehendatur. Synes. de provident. 2. Καὶ
τῆς συκῆς ὁρῶντων γλυκύτατον μὲν τὸν καρπὸν
συλλὰ δὲ καὶ φλοιδὸν καὶ ῥίζαν καὶ πεφυμένον, ἀπειρα-
ὸν παύσεια. Plutarch. item sympos. l. 5. c. 9. Γλυ-
κύτερος καρπὸς ἀπὸ δένδρου φύεται πικροτέρου. τῆς
γὰρ συκῆς τὸ ἐξύλον ὅπως δέος ἐστίν, ὥστε καυμῶν μὲν
ἐκλήθηναι θριμύστατον καρπὸν, καὶ ἀκαυμῶσιν δὲ τῷ
ἐκ τῆς τέφρας κορίαν ῥυτίκα τὰ τὴν παρῆχον κατὰ θρι-
μύτην. Verum nec fructus quoque lacteo isto hu-
more, antequam maturitatem consequatur, immu-
nis est; quem ideo pomi infantiam vocat Plinius l.
18. c. 19. Idemque ibid. c. 28. succus lacteus in capite
ficis, in corpore non item. & l. 23. c. 7. Exprimitur
ante maturitatem pomi. Plutarch. ipse ibid. lib. 6. c.
10. τὸ φυτόν ἀπάρτων ὁποῖόν τιν' ὥστε καὶ τὸ
σύκον αὐτὸ καὶ τὸ ἐξύλον, καὶ τὸ ἔρρον ἀναπεπαιστω-
leg. καὶ τὸ φλοιδόν, vel καὶ τὸ ἔριον ἀναπεπαιστω.

Η πα βρετη κλαυθυμει[δε] Senec. de ira. l.
 2. c. 9. Si irasceris juvenibus scilicisque quid pec-
 cant; irascere infantibus, quod peccaturi sunt. Nam
 quis irascitur pueris, quorum et as nondum novit reman-
 discrimina? major est excusatio, et justior hominem
 esse quam puerum. quod autem de infantium vagitio
 Marcus, idem de grum clangore Liban. orat. 12.
 ὅπως ἂν αἰνὸν ἐκλάσῃς γαργάνῃ διὰ τῶν κλαγγῶν
 ὅπως ἂν ἐκπνέῃς [διὰ τῶν σπῆιν κὶ τῶν ὕβριν.]

Τί γὰρ παθῶ] quod lib. 10. § 30. τί γὰρ ποιήσει;
quid enim faciet? Lucian. ad eum qui dixerat, Προ-
metheus. ες. τί γὰρ παθῶμι; ἐμμενέστων γὰρ δις ἀπα-
σσεύεσθαι. quid enim faciam? &c. Idemque in Ἰφι-

culantib. τί γὰρ ἂν πάθῃς πρὸς, ὅπουτ' εἴλῃ· ἀνὴρ
βιάζοιτο; quid enim faciat quis, ubi vir amicus uolun-
tarius? Laco apud Elianum l. 9. c. 27. quodd lacry-
mas mitteret, reprehendenti, τί πάθῃς; γὰρ ἔγωγε
αἰνῶ τέτυκται φύσιν δέ μιν ῥήϊ. Joan. Chrysoft. in
2. ep. Cor. orat. 1. Καὶ τί πάθῃς, ὅτι μάρτυρις καλεῖς;
ἐπαρῇ νυν; Quid faciam, cum martyrii jam tempus
non sit? Galen. method. l. 10. τί ἂν ἔν πρὸς πάθῃς
σὸς; ἀνδραγάτης μὴτε ἔργῳ μὴτε λόγῳ παιδεύει
Ὀλυμπίας; Terent. Heautontim. 4. 1.

*Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum at-
que equum sciunt?*

'Εἰ ἐν ῥῥῶδες εἶ] si igitur trux es. Xyl. imò, si
acer ipse validusque es.

§ 17. 'Εἰ μὴ ἐξ ὧν] vide ad l. 3. § 6, 7. sed & Epictet. differt. l. 1. c. 2.

[³ H δὲ ὁρμή σου ἔστω εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ὀρεῖ.] Sententia defecta. Caf. Teneas ſemper propoſitum tuum ab omni neceſſitate ac coactione liberum. acſi ſcriberetur. ἡ ὁρμή σου ἀείαςτο ἔστω. At Xyl. hæc ſequen-
tibus conglutinat. Tui animi motus ita ſint compoſiti, ut omnia circunſpicias. mihi nec iſtud placeret, quod cenſeam ſentiamve, probabile aliquo impræſentiarum occurrit. forſan ἡ δὲ ὁρμή σου ἔστω εἰς [τάδε] πᾶν]η. etenim conatus tuus ad iſta τὰ κατὰ νόον ſcil. ἢ τὸ ἀλλοθι, omnino tendat. ut πᾶσι ὀρεῖ ad frequentia pertineat. vel etiam ſi ἀείαςτος illud admittere libuerit; ἡ δὲ ὁρμή σου ἀείαςτος ἢ τὸ πᾶν. impetus enim, ſive conatus tuus non eſt coactioni aut vi ulla ex parte obnoxius, quò minus ab eis abſtinere poſſis; vel quæ officio tuo adverſantur, agendis, vel quæ veritati repugnant, dicendis. videl. 10. § 33.

§ 18. Τὸ τίς φαντασίαν σοι ποιεῖ] quod se ob-
jicit tibi. Casaub. quod cogitationem tuam commo-
vet. Xyl. imò, quod phantasiam tibi afficit. ut lib. 3.
§ 11.

⁹ 'Αναπύουσιν διαρῦν[α] vide *supr.* § 8. 10.

§ 19. κρηττόν π' ἐν δαμονιάσεν] τὸ ἐν π
 40 τῶν. *supr.* § 1. & l. 11. § 19. τὸ ἐν σὺ δαμόν
 μέρπ. *vide* Julian. *infra* ad § 26. *Epictet.* l. 1
 c. 3. π' γὰρ οἷμα; ταλαπῶσεν ἀνδραμεινὸν
 Διὶ με σαρκίδια. ἀλλ' ἔχει π' ἐν κρηττόν
 σαρκίδια. π' ἐν ἀείροις ἔμνοιν, ταῖσι σαρκί
 50 κας; *leg.* σαρσέπκας. *de* qua voce *vide* Synce
epist. 57. *supra* ad § 3. & Marcum l. 10. § 24.

Tān ποταμῶν τὸν σι] vide ad l. 2. § 2.
l. 10. § 38. Clemens Strom. l. 4. Δὲ γὰρ κύνες
τὸν κρατὶ τῆς αὐτοῦ γνώσεως· καὶ νευροσπασ-
τον ἀφ' οὗ διήλθον ὅλην ἀράην, ἀφορισάμενος μὴ
ἐν πατρὶ τῆς ἐξουσίας λαμβάνοντα.

Ti μοι νῦν ἔτιν ἡ Νάποα] vide l. 5. § 11.
; l. 10. § 24.

§ 20. Τὸ μὲν εἰρην] vide l. 2. § 16. & *infra* § 24

Ἐπὶ τὸ κοινωτικόν] vide L. 5. § 16. & L. 55. & L. 8. § 34. & L. III. § 21.

§ 21. Μετ' ἑὸ πολὺ] vide l. 9. § 28. 32. & l. 11.

§ 18. consider. 6.

Ἰνα ἐπεὶ ἐξεῖς γίγνηται] vide l. 7. § 23. 25. & infra § 23. August. confess. l. 4. c. 11. ecce illa discedunt, ut alia succedant, & omnibus suis partibus consistit infirma universitas.

§ 22. Πάντα ἢ ὑπόληψις] vide ad l. 2. § 15. & l. 3. § 9.

Καὶ αὐτὴ ἐπὶ σοι] ἐφ' ἡμῶν ὑπόληψις. Epictet. enchir. c. 1.

Ὅσοι καὶ παντὶ πλὴν ἀκρον] ἀκρον καμπύτην, quod Plut. in collat. terr. & aquar. ἀκρωτήριον καμπύτην. promontorium prætervehi. nos dicimus, **to double the cape.** solent autem prominentia loca istiusmodi plus aliis esse undis infesta, ventis exposita, procellis obnoxia, eoque nomine magis periculosa: indè proverbium de Maleo sive Maleis Laconico promontorio.

Μαλέας δὲ καμπύλας ὀπλάδου ἦ δίκου δε.

Maleas legens, quæ sunt domi obliuiscere.

Eustath. ad Odys. γ'. Ulysses Odys. l. v. 80.

Ἄλλα καὶ κύμα ῥέει· τε σπινθήριον Μαλέας
καὶ βορέης ἀπώουσι.

Et Nestor de eodem *ibid.* γ'. v. 288. juxta Maleam navigantes habuisse se sustinere ὄδον.

— λιγὺν τ' ἀνέμων αὐτίδρα —

Κύμα καὶ τε τερρομένη, πάλαια, ἵτα ὄρεσιν.

Liban. orat. 31: inter cætera nautis molesta, καὶ πότεν περὶ βλαβερὰ, καὶ ἡν δὲ καὶ παντὶ δερμὶ πυχῶν. & orat. 3. καὶ ταυτὸ σωσίδια, ὅσοι ἐπὶ τῇ περὶ βλαβερὰ, ἐπειδὴν ἡ θαλάττα ποικίλοις ἐλαυνόμεναι πνεύμασιν οἷς σωσίδια ἐξείρηται κυμάτων· ἐκείνῳ δὲ πρὶν καὶ θαλάττα τὸ σωτὴν κύμα πρὶν περὶ βλαβερὰ βαλῆναι, τὸ δεύτερον ἐγκυρταλαμβάνει, καὶ τὸ τρίτον αὐτίς· καὶ τὰτο διατελεῖ γιγνώσκον, ὥς αὖ λήξῃ τὰ πνέοντα.

Γαλιών] Itā l. 5. § 2. ἐν πύσῃ γαλιών. & l. 8. § 25. αἰθρία καὶ γαλιών, qualem animi statum delineat. Plut. de virt. mor. verbis illis Homericis ex Odys. l. v. 391.

Δητὸν ἐπὶ ἀνέμου μὲν ἐπ' αὐτῶν· ἢ δὲ γαλιών

Ἐπὶ αὐτῶν ἡμεῖς κοίμῃσι δὲ κύμα καὶ δαίμων· Eodemque alludens Sextus adv. ethic. c. 5. Εὐδαίμων ὅστις ὁ ἀπερῶν διέξωκεν, καὶ, ὡς ἐλεγεῖν ὁ Τίμων, ἐν ἡμεῖς καὶ γαλιώντα καὶ εἰσὶν.

— παντὶ δὲ ἐπὶ γαλιών.

Τὸν δὲ αἶς ἐν ὁρῶν· ἐν ἡμεῖς γαλιών.

vide ad l. 2. § 4.

Σταθερὰ πύλα] vide ad l. 6. § 10. Lucian. in 50. Sytha extremo. ἢν δὲ πύλῃ ὑπὸ πύλῃ, ἔνθα πάντα, καὶ πύλῃ καὶ, καὶ λειοκύνων ἡ θαλάττα, καὶ ὁ λιμὴν πύλῃ.

καὶ κόπος ἀκύνων] quod Dio Prus. orat. 74. ἀλυσεν λιμὴν. qualis Maronius ille dixit. Enchir. l. 1.

— ubi omnis ab alio

Frangitur, inque finis scindit sese unda reductos. ex poeta autem aliquo traducta hæc, M. Caf. nec frustra, opinor, autumat. etiam Sicul. ἀκύνων δι- xit Plut. in Galba. & ἔλεον καὶ ἀκύνων τὸν πύ- λῃ διὰ τὴν, Synes. alicubi, Idemque de regn. αἰδῶς ἀκύνων διὰ τὴν.

§ 23. Μία καὶ ἡπὸν ἐνέργεια] idem planè argu- mentum habetur. l. 9. § 21.

Τὸν δὲ καμὲν καὶ τὸν ὄρον δίδωσιν ἡ φύσις] sic l. 106. § 49. ἀφ' αἰσῶν. hoc est, quod Solomon Ecclesi. c. 3. v. 1. Γρηγορίου καὶ τῶν πᾶν ὁ χρόνος,

καὶ καμὲν παντὶ περὶ γαλιών. ubi rectè γαλιών tem- pus determinatum, sive, præstitutum, ex Est. c. 9. v. 26, 31. Ezræ c. 10. v. 14. & Nehem. cap. 10. v. 34. reddit Piscator; & exponit, prout & Jun. prior, determinatum a Deo. et si locus ille à plerisque aliter, sed perperam, accipitur. hoc est etiam, quod

20 Job. c. 7. v. 1. ψυχὴ καὶ χρόνος præstitutum

est homini super terram. ita enim malim cum Pag- nino & Mercero, quàm cum vulgare auctore, mi- litiam, vertere. atq; ita etiam *ibid.* c. 14. v. 14. Ju- nius & Tremel. verterunt, ubi de vita humana usurpatur. nec de versione ambigere patitur Job ipse. qui c. 14. v. 5. Præcisi sunt dies ejus, terminos sive limites illius statuit, quos transgredi non datur.

Jason Siracid. cap. 18. v. 8. præstitutum cuique est obdormiendi tempus. Indè & Æschyli illud apud Plut. de Homero,

Ἄλλ' ἔτι πολλὰ πρῶματ' ἐν εἰρήνῃ λαβὼν,

Θύσκει τις, ἢ καὶ τίμα συντρέχει βίη.

Οὐτ' ἐν εἰρήνῃ τις ἡμῶν παρ' ἐστὶ,

Φεύγει π' μάλλον τὴν περὶ βλαβερὰ μόρον.

Non tela signis pectus intra acceperit,

Morietur, ævi fata nisi dent terminum:

Nec si larem quis servet, assiduo foco,

Effugiet horam, Parca quam dicere verit. Grot.

Et Phalaris epist. 147. Ἰδὲ δὲ, ὡς μὲν τις τὸν νο- κλονήσει τὸν Φάλαριν ἔξω τῆς ἰδίας μοίρας, ἢν ἀπὸ νεότητος ἔχοντες καὶ ἑαυτῶν forsan καὶ διὰ μὲν μὲν. atque ita interpretes, definitum & constitutum Solon. item apud Stob. tom. 2. tit. 9.

— τὸ δὲ μόρον πάντως

Οὐτὶς τις διαγὰς ῥύσεται, ὅθ' ἴτεται,

Οὐθ' δι' Παιδῶν πολυπραγμῶν ἐργον ἔχοντες

Ἰατροὶ, καὶ τίς ἡδὲν ἔπειτα τέλει.

Πολλὰ δὲ ἐξ ὁλίγου ἐδύνης μέγα γίγνεται ἀλγος

Καὶ ἂν τις λυσσῇ ἢ πᾶσι φέρμακα δέξεται.

Τὸν δὲ καμὲν φύσις καὶ καὶ ἀνθρώπων ἀρραλίας, τίς

Ἀφ' αἰσῶν χρεῖται, αἶψα τιδὸς ὕμνῳ.

Μεῖζον δὲ τοι σπινθήριον καὶ εἶναι, ἢ δὲ καὶ εἰδὼς.

Δὲ δὲ δὲ ἀφ' αἰσῶν γίγνεται αἰδύων.

— fato quæcumque manet fore,

Non hanc avertet visio, sed nec avertet;

Nec qui Paeonias agris mortalibus herbas
 Saepè erraturam ferre laborat opem.
 Saepè dolor tenui morbos produxit acerbos,
 Tollere quos nullis sit medicaminibus:
 Saepè dū servo jactation corporis aestu,
 Contactu sanum reddidit una manus.
 Sic fato sorte leta venit, contraria fato:
 Nec vitare datur, quae placuere Deis. Grot.

Indè Propertio l. 3. eleg. 3. mortis dies parca, hoc
 est, πικρὸν, ut rectè Scaliger. vide ad l. 2. § 4. 10
 & ad l. 4. § 23. & ad l. 8. § 20. & infr. § 36.

Ποτὶ μὲν ἡνδία] Datur hinc conciliatio
 dictorum illorum, quae adversari superioribus vi-
 deri poterant: homines violentiae deditos, non dimidi-
 aturos dies suos; hoc est, nō dimidium quidem di-
 erum suorum exacturos esse, Psal. 55. v. 23. quod-
 dam etiam, defungi; וְיָמֵי אֲבָתָא Job. c. 15. v. 32.
 hoc est, ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου Sept. in die non sua. Va-
 tabl. & Pagn. & פֶּן אֲבָתָא Job. c. 22. v. 16. i. e.
 ἀδελφῆ, Sept. ante tempus suum. Vulg. siquidem si
 naturae propriae rationem habemus,

Quota pars moritur tempore fati?

Sen. Herc. Oct. 2. 2. quia, pauci ad senectutem perve-
 niunt. Cic. de sen. pauci eum vitae terminum asse-
 quantur, quem constitutionis nativae virtute po-
 terant, si sinistri nihil intervenisset. verum, si na-
 turae communis, uti Marcus loquitur, hoc est, numi-
 nis divini dispositionem ac dispensationem spe-
 ctamus, nemo nisi suo die moritur. Sen. cp. 69. etiam
 qui immaturus maximè obisse videtur,

cultū suum, — metāque dati pervenit ad avi.

Idem ad Marc. c. 20. ex Aen. l. 10. Itaque non fu-
 it necesse, ut Servius quod Virgiliana duo illa
 conciliaret, Aen. l. 10. — Stat sua cuique dies.
 & de Didone l. 4.

— nec futo, meritā nec morte peribat,

Sed misera ante diem; —

ad illud confugeret, poetas secundum Sektas varias
 loqui; illud ex Stoicorum, hoc ex Epicureorum senten-
 tia protulisse. Videmus enim, Marco auctore, ut-
 rumque etiam Stoicorum placitis esse satis con-
 sentaneum. alia Servii conciliatio videri poterit
 ad l. 4. quam quia prolixior est, nec ad nostri
 mentem, omitto.

Νεφέδες δέ] vide supr. § 21. & l. 7. § 25.

Καλὸν ὃ αἰὶ πᾶν καὶ ὥραον] vide l. 4. § 23. &
 l. 10. § 20.

Οὐδὲ αἰχρὸν] vide l. 2. § 11. & l. 4. § 3. &
 l. 8. § 1.

Συμφέρον καὶ συμφερόμενον] vide l. 2. § 11. & 50
 l. 3. § 4. συμφέρειν καὶ συμφέρεται. verto autem
 ista; conducent, & congruum. συμφέρεται conveni-
 re, congruum esse. Liban. orat. 11. Θαῦμα τίνα
 ἔργον ἐπὶ τῆς αὐτῆς βασιλείας πεπραγμένον τε καὶ
 ἐμπραγμένον τὸ αὐτῶν τὸ αὐτῶν καὶ ὁ αὐτῶν αὐτῶν
 αὐτῶν, συμφέρειται τῇ καὶ τῇ ἑξῆς διὰ τὴν μέλαστον

δέσπντα, aliud sub eodem regno miraculum contigit,
 priori geminum, nec geminum tamen. in hoc enim
 convenit, quod circa Deos fiebat: in hoc discrepat,
 quod in Deis peregrinis istuc translatis: cum prius
 nimirum in patriis restitutis exhibeatur, ut Fed.
 Morellius hic, ut alibi saepenumero, non dormi-
 tavit, sed altum dormivit; cum vertit, Regi enim
 circa Deos, ad cultum confert hospitium: huic autem
 est, quod peregrinorum migratione distet.

Θεοφρόνης ὁ φερβύλιος καὶ τ' αὐτὰ θεῶ] ista
 cum sequentibus Xyl. vertere neglexit; viciata su-
 spicatur, an de sensu ambiguus, incertum. Θεοφ-
 ρόντες, quemadmodum & θεόληπτος in sequiorem
 partem sumitur haud raro, pro arreptio, sive lym-
 phatico. Itaque apud Plut. Adulator, quod eum cui
 se accommodat, θεοδαιμόνα ὄντα, superstitionibus
 confectum, hac etiam in parte superare videatur,
 Θεοφρόνητον, sive arreptitium se simulat. ut τὸ Θεοφ-
 ρόντων, sit etiam τὸ θεοδαιμόνων & excessus, aut affe-
 ctus saltem illo vehementior. Verum à Marco ac-
 cipitur in meliorem partem, pro eo, qui numini se-
 rendam, agendam se totum permiserit. nec aliter ferè
 à Philone Judæo, & Dionysio illo, qui Arcopa-
 gitæ titulum præfert, usurpatur. est autem trala-
 tio ab eis desumpta, qui instinctu quodam divino
 agitantur; cuiusmodi vates sunt, καὶ οἱ ἐν θεοῖς. ita
 de Aeschine Philostratus: τὸ θεῖος λέγειν, ἵππο καὶ
 ἐπὶ χρεῖασι σοφίαν ἀποδίδει. ἀπὸ Αἰσώου δ' ἡρε-
 το, Θεοφρόνητον ὀνομαζόμενον, ὁ δὲ αὐτῶν οἱ καὶ
 30 θεοφρόνης ἀναπνέοντες. Indè Θεοφροῖα, de Scopa Cal-
 listratus in imagin. 2. Οὐ ποιεῖται ὃ καὶ λογοποιεῖ
 μόνον πλεοναυτὶ τέχνη ἐπὶ γλώττις ἐν θεῶν θε-
 ασι καὶ ποιεῖται. ἀλλὰ καὶ τῇ διανοίᾳ αἱ καὶ
 40 ρες Θεοφρόνητον πεινυμένων ἐργασις ἀποδίδει, καὶ
 χαρὰ καὶ μὲν μανίας Θεοφρόνητον τὰ ποιήματα. ὁ δὲ
 δὲ Θεοφρόνης ὁ δὲ αὐτῶν ἐκ πνεύματος ἀποδίδει, ἐκ
 πνέου τὸ ἀνάγκη. διανοίᾳ τὸ Θεοφροῖαν ἐ-
 ρηκε. Θεοφρόνης perinde Marco, qui non linguam
 tantum, sed & manum mentemque suam ad nutum
 numinis divini per omnia prorsus ita contradidit
 regendam dirigendamque, ut nihil aliud agat, di-
 cat, cupiat, cogitet, quam quod Deo ipsi visum
 fuerit. Indè Clementi Strom- l. 7. Θεῶς δὲ αὐτῶν ὁ γνο-
 στικὸς καὶ ἡ διάνοια Θεοφρόνητον καὶ Θεοφροῖαν.

Ο φερβύλιος καὶ τ' αὐτὰ τὰ θεῶ] qui viā ed-
 dem quā Deus fertur. i. qui Deo consensit, conve-
 nit. Epiphan. l. 1. tom. 38. τὰ καὶ καὶ τὰ
 αὐτὰ Θεοφρόνητον, τὰ καὶ διανοίᾳ καὶ πνέου. partim cum
 illis convenientem, partim ab eis discrepantem.
 50 Ἐπὶ τ' αὐτὰ τῇ γλώττι Θεοφρόνητον] quod Epictet.
 l. 2. c. 16. Deum ipsum alloquendo, ὁμοῦ μοι
 σοῖ. vide l. 10. § 21.

§ 34. Ὅτι δὲ ἡ δικαιοσύνη ἐν ἐξῆς] nequid aliter
 quā iustitia equitasque exigit. Casaub. minus plene
 melius XVI. nequid secius quam iustitia ipsa exigit
 formula diferta, & ἀκριβοῦς καὶ πρὸς ἡμᾶς
 7071

tul. de patient. c. 7. & quod nostrum videtur, alienum est. nihil enim nostrum, quia Dei omnia, cujus ipsi quoque nos. Expressit nimirum paucis, quod pluribus Rex David, Paralip. lib. 1. c. 29. v. 11, 16. vide l. 5. § 33. & l. 10. § 14. Præclare etiam Euripid. Phœniss.

Οὐτοι τὰ χρεῖατ' ἴσα κηπῶται βροτοί.

Τὰ δ' αὖ δῶν δ' ἔχοντες, ὀφειλόμεθα.

Οὐτοι δ' ἔχοντες αὐτ', ἀφαιρῶνται πάλιν.

Non possidemus propria mortales bona

Sed jus Deorum, nostra dispensatio est;

Et commodata, cum volunt, repetunt Dei. Grot.

Pulcrè in eandem sententiam & Senec. ad Marc.

c. 10. Quicquid est hoc quod circa nos ex adventitio

fulget, liberi, honores, opes, amplis atriis, & exclusorum

clientum turba referta vestibula, clara, nobilis, aut

formosa conjux, cæterisque ex incerta mobillique sorte

pendentia, alieni commodatque apparatus sunt. nihil

horum dono datur: collatitius, & ad dominos reditu-

ris scena adornatur. Alia ex his primo die, alia se-

cundo referuntur: pauca usque ad finem persevera-

bunt. usufructus noster est; cuius tempus ille ar-

biter numeris sui temperat. nos oportet in promptu

habere, que in incertum diem data sunt. & appella-

tor, sine querela reddere: possenti est debitoris, credi-

tori facere convitium. Omnes ergo nostros, & quos su-

perflitet lege nascendi optamus, & quos præcedere

jussissimum ipsorum votum est, sic annare debemus,

tamquam nihil nobis perpetuitate, imò nihil de

diuturnitate eorum promissum sit. Sepe admonendus

est animus, amet ut recessura, imò tamquam recedentia,

quicquid à fortuna datum est, tamquam extemplo

abiturum possident. Verum illa à dispensatoris officio

ducta collatio cum in scripturis sacris tum in

exoticis etiam est frequentissima. Siquidem eò

spectat parabola illa, οὐδὲ τὸ οἰκονομῆς ἀδίκως,

Lucæ c. 16. v. 1, 9. Petri monitum illud, ep.

1. c. 4. v. 10. ἕκαστος ὡς ἔλαβε χρεώσεται, eis

ἐαυτοῦ αὐτὸ διακονῶντες, οἷς καλὸν οἰκονομῆσαι πει-

κίλκε χρεῖται. & c. Indè Marcus Eremit. de leg.

spirit. § 158. Πάντα δὲ πνεῦμα οἰκονομικῶς

ἐπιτρέπτει. & οἱ φερόντες αὐτὸ, οἷον ἀγαθὸν διδ-

κονοί. Indè Hieroni Pindar. Pyth. 1. Πολλὰν

ἴσκι πάλιν. Et Alex. Severus Imper. dispensatorem

publicum se profitebatur. Lamprid.

Εκείνους ἐλάλουν. Ita lib. 6. § 36. πάντα

ἐκείνους ἐλάλουν. vide l. 4. § 23. & l. 10. § 14.

Πάντα ἐκ τῶ δῶ. ad Cor. ep. 2. c. 3. v. 18. & c.

omnia. David Paral. l. 1. c. 29. v. 14.

Πάνδ' ὡς ἔλαβες.] sup. § 8. 22.

Τὸ πνεῦμα μόνον.] Vide lib. 2. § 14. & sup.

§ 3.

§ 27. Πᾶν γὰρ τὸ πάντα ἐκείνα.] Vide l. 3. §

3. & l. 4. § 3. & l. 6. § 47. & 59. & l. 10. § 31.

Καπνὸς δ' αὖθις.] Allusum ad ritum corpora

defunctorum cremandi. vide ad l. 4. § 48.

Μῦθος,] cinis & sermo. Xyl. fabula, malum Persi
sat. 5. v. 132.

--cinis, & manes, & fabula fas.
quod mutuatum illum vult, Cl. Casaub. ab Ho-
rat. carm. l. 1. ode. 6.

Jan te premet nox, fabuleque manes.
Verum ibi, fabule manes, sunt manes fabulosi, sive
manes, qui fabule meræ sunt. quomodo Juvenal.
sat. 2. v. 149. Eff. aliquos manes, —

10 Nec pueri credunt. —

Joan. Chrysost. in Matth. orat. 17. de mortuis
ἐδὲν ὁπὸ πάλιν ὁσέων, & σπῆς, & ἀεθλῶν. πάν-
τα ἐκείνα γῆ. πάντα ἐκείνα μῦθος. πάντα ὄντα
& αἰά, & διήγημα ψιδόν, & γεγῆ. Itaque Gre-
gor. Naz. ad v. Ariam. Ἐγὼ σε ἀρῶμαι τοῖς τοῖς
μεγαλοφρονῶν, ἢ τοῖς μῦθοις. ad eos qui de mayo-
ribus suis gloriabantur.

Ἡ δὲ μῦθος.] Vide lib. 4. § 33. & lib. 8.
§ 25.

Φάβιος Κατυλλίνος ἐπ' ἀρχῇ.] Q. Fabius Catu-
linus sub Adriano Consul reperitur in Efstis ad
annum U. C. 883. quanquam in Græcis à Scali-
gero editis, non Κατυλλίνος sed Κατελίνος. Ca-
tulinus non Catullinus is dicitur.

Λέσιος Λάπτος.] Lucius Lupus. Xyl. & Cas. ut
sit legendum, Λέσιος. Xyl. Lucius Lupus in hortis
obit. ἐν κήποις. at Cas. Lucius Lupus & Ster-
tinius Baïis. nec necessarium est istuc illud, ὀβίτ.
Cæterum lectionem receptam adserit Isa. Cas. ad
Spartiani Hadrian. (ubi mentio Lussii cuiusdam
Senatus jussu, vel Hadriani etiam, ut Dio vult,
in itinere occisi) sed ita, ut de Lussio Lupo isto pa-
rum sibi liquere profiteatur.

Στερτίνιος ἐν Βαλαίς.] Stertinius, qui per Tiberii
tempora sub Germanico copias duxit, meminit
Tacitus annal. lib. 2. verum utrum is sit quem
Marcus velit, aut quid is Baïis, mihi planè incom-
pertum. Stertinius item Philosophus Stoicus Ho-
rati temporibus sub Augusto floruit. meminit
hujus Flaccus l. 2. ep. 12. --an Stertinius d' ἄλλος ἀν-
θεν. & serm. lib. 2. sat. 3. sapientum ὀλιγών, ludibun-
dus appellat. verum nec istum istic designatum
crediderim.

Στερτίνιος ἐν Καπείαις.] Καπείαις potius, Ca-
preis. Caprea insula, trium millium fæto ab extremis
Surrentini promontorii distans. Tacit. annal. lib.
4. Tiberii principis arce nobilis; Plin. hist. nat. lib.
3. c. 6. qui eò secesserat, quò libidinis suis in-
dulgeret liberius. unde & palim ac vulgò ab in-
sular illius nomine Capreus dicebatur. Sueton. l. 3.
c. 42, 43. ita enim malim, quàm Caprium, vel Ca-
prinum; quorum alterum saltem pro Capreus re-
positum vult Casaub.

Οὐλίος Ρῶσος.] Rufi Helvii, qui miles gregari-
us eum esset, coronam civicam sub Tiberio meru-
it, meminit Tacit. annal. lib. 3. Vtrius etiam Rufi,

vultus in terra. ibidem pabulum, ibidem cubile. tantum quod adra proximum terre volitando transverberant. Ceterum cum illis fessa sunt remigia pennarum, terra ceu portus est. Itaque aëri demonas attribuit, tertia quedam, ut loquitur, animalia, neque tam bruta, quam terrea, neque tam levia quam aëtheria. Porphy. item de abstinent. l. 3. ζῷα λογικὰ distribuit in quatuor classes, ἐναίθεια, ἐναίεια, ἐνυδρα, ἐπίγεια.

Καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, & istud παρίσχει, & inducendum videtur. nam ὅτι, ad τείπον refertur. quam dictionis seriem non advertentes interpretes, alter Marci mentem pervertit, alter ad rem minùs pertinentia infercit.

Ταῦτά ὅψαι] εἰσque te visurum. Xyl. eadem te visurum. ταῦτα non ταῦτα.

Ἐπὶ τέποις ὁ πύϑϑ] Lugd. erotematically legit. ἐπὶ τέποις ὁ πύϑϑ; hisne superbius? Cas. enunciative rectius, opinor. hæc sunt, de quibus tantopere superbius; forsan tamen deest aliquid. Ὅϑϑ ὁ πύϑϑ. ut ὅσον τὸ ὑποκλῖν. ut vel de rebus 20 ipsis intelligatur, sitque idem hic ὁ πύϑϑ quod l. 6. § 13. ἡ ἰσοεία ἐφ' ἣ στυμνέται, quam & πύϑον ibidem nuncupat. ita Xyl. tum quis in eis fastus, vel de hominibus, qui istorum ratione insolescunt. quod lib. 11. § 18. μεθ' ὅν πύϑ. & l. 9. § 34. ὅσι οἰήσις. Sed illud mavelim. Apud Stobæum tom. 2. tit. 4. Socrates: πῶς ἦ ἀπειρὸς τῶν βίῳ καὶ δατῶ ἰσοκρίτη, πολλὰ πύϑ μετενδύματα πείκονται. leg. ἐπενδύματα, vel etiam μετενδύματα. Sic enim Lucian. necyomant. τῶν περὶ νύκτα μετενδύσας. quo loco tamen in vulgatis μετενέδοντε perperam editur. Estque quod Synes. de provident. μεταμυρίασας dixit. vide ad l. 4. § 1.

§ 25. Βαλὲ ἔξω τῶν ἰσολήψων] Vide supr. § 22. & l. 4. § 7. & l. 8. § 40.

§ 26. Ἐπιδάδω] Ita Autor ad Hebr. c. 12. v. 5. ἐκλήθητε τῆς παρακλήσεως. Scilicet, quod Bern. de consider. lib. 2. Sic se habent corda mortalium. quod scimus cum necesse non est, in necessitate necimus.

Πόντα καὶ τῶν ἡλίων φύσιν] Vide l. 5. § 8, 40 & l. 8. § 4.

Τὸ ἀμειψόμενον ἀλλότριον] vide l. 9. § 38.

Πάντ' ἐνὶ νόμῳ ὅπως αἰεὶ ἐρίνετο] vide lib. 7. § 1. & l. 8. § 46.

"Ὅση ἡ συγγένεια." Αἰθρῶπος γὰρ ἀνθρώπου καὶ ἐκὼν καὶ ἄκων πᾶς ἐστὶ συγγένης. Julian. Imp. in epist. ἀκραιφνέως vide ad l. 2. § 1. & l. 3. § 4.

"Ὁ ἐξέστω νῦν διδοὺς." Hermes Parmenid. c. 12. ὁ νῦν ἐν ἀνθρώποις, διδοὺς ἐστίν. Atque inde Synes. in calvit. encom. de capite. οὐκὶ νόμος καὶ περὶ κεφαλῆς ναὶ τὸν νῦν ἐκείνου τῶν κεφαλῶν ἡ γὰρ νῦν τῆς θεῆς. Dei templum caput, quia mentis sedes. Cicero. offic. l. 3. § 44. à Lactantio laudatus instit. l. 7. c. 24. cum vero iurato dicenda sententia sit, memineris Deum adhibere testem; id est, ut ego arbitror,

mentem suam. Euripid. apud Theon. Soph. in progymn.

"Ὁ νῦν γὰρ ἡμῶν ὅτι ἐν ἐξέστω θεός.

Mortalium cuique sua mens est Deus.

quod Panegyrista Constantinianus vertit,

Sua cuique prudentia Deus est.

Menand. apud Plut. in Platon. quæst. 1.

"Ὁ νῦν γὰρ ἡμῶν ὁ θεός.--

Mens quippe nostra Deus est.

Idemque in Adolph. citante Justin. de Monarch.

— θεός ἐστι τοῖς χριστοῖς αἰεὶ

"Ὁ νῦν γὰρ, ὡς εἰκα ταῖς σοφωτάτοις.

— Numen est verè boni mens ipsa.

Hinc Nemes. de natur. homin. c. 44. "Εὐεπίδης γὰρ καὶ Μένανδρος ἐν ἐνέοις τὸν νῦν ἐν ἐξέστω παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐκείνου, θεὸν γὰρ μὴ δύναντα. Verum plus forsitan Nemesius affingit & affigit illis quam volebant ipsi: qui nihil aliud, opinor, innuebat, quàm quod Senarius ille,

Βροτοῖς ἀπασι ἡ σωφροσύνη θεός.

Dei instar habere mentem & conscientiam in homine debere, ejusdemque dictamen bonum quemque tanquam oraculum quoddam sequi. At Epictet. l. 2 c. 8. Οὐκ ὀπίσθας ὅτι θεὸν ἡρώμενος; θεὸν ὑποφύεος; τὰς αἰσθήσεις, καὶ ἀγνοήσεις; δικαιοσύνην, καὶ ἀρετήν; καὶ χρυσὸν ἐξοδεύειν. ἐν σωφροσύνῃ αὐτῶν, καὶ μετάνοιαν ἐκ αἰσθήσεων, ἀρετὰς δὲ τοῖς ἄλλοις διαπονήματα, ἐν παραδείσῳ καὶ ἀγαλλήματι αὐτῶν θεὸς παρὸν ἐστίν, ἐκ ἀντὶ τῶν πόνων ποιῶν. αὐτὸς γὰρ θεὸς παρὸν ἐστίν, καὶ ἐπὶ πάντων, καὶ ἐπὶ ἀνθρώποις, ἐκ αἰσθήσεων τῶν ἐνδυστάτων καὶ ποιῶν, ἀναιδέως τῆς σωφροσύνης, καὶ θεοφιλίας. vide lib. 2. § 2. & l. 3. § 5. & Apul. ad l. 7. § 17.

"Εκείθεν ἐπὶ νόμῳ" vide supr. § 2. & lib. 2. §

4. Cur autem ἐκ τότε potius quàm ἐκείθεν legi velit Annot. Lugd. nec ego quicquam video, nec ipse (puto) facile dixerit. Naso. art. l. 3.

Est Deus in nobis; sunt & commercia celi:

Sedibus æthereis spiritus ille venit.

Et Fastor. l. 6.

Est Deus in nobis, agitante calescimus ipso:

Impetus hic sacre semina mentis habet.

hoc est quod Synes. epist. 101. τὸ θεὸς ἀνθρώπου νῦν ἐκ ἀνθρώπου ἡκεῖ. Julian. de Cynism. orat. 1. ὅτι τὸ λόγος καὶ τὸ ἐν ἡμῶν θεός, τὸτ' ἐστὶν, τὸ νόμος, ταῦτα ὅτι ἀπορρήτα. mox tamen qualicorrigens quod prius dixerat; τὸτ' ἀμαρτωλὸν τὸν θεόν (affectum vult) καὶ περὶ αὐτοῦ ἰσχυρῶς τὸν θεὸν ἡμῶν θεὸν μάλλον γὰρ θεόν. vide supr. § 19. Ceterum de Stoicis Laert. lib. 7. in Zen. διδοὺς γὰρ τὸν σφῶς ἔχον γὰρ ἐν αὐτοῖς διδοὺς τὸν θεόν, ἀθεόν. quod de Ephesio in statu naturali constitutis Apostolus, ad eosdem c. 2. v. 12.

"Ὁ Νῦν ἰδὼν ἐστίν." Lucil. l. 27. cum nihil esse in vita proprium mortali datum. Pie Te

tul. de patient. c. 7. & quod nostrum videtur, alienum est. nihil enim nostrum, quia Dei omnia, cujus ipsi quoque nos. Expressit nimirum paucis, quod pluribus Rex David, Paralip. lib. 1. c. 29. v. 11, 16. vide l. 5. § 33. & l. 10. § 14. Præclare etiam Euripid. Phœniss.

οὐτοι τὰ χρεῖατ' ἴσα κέκλωται βροτοί.

Τὰ δ' αὖτ' ἴσ' ἔχοντες ὀπμιλόμεθα.

οὐτ' ἔχουσ' αὐτ' ἀφαιρῦνται πάλιν.

Non possidemus propria mortales bona

Sed jus Deorum, nostra dispensatio est;

Et commodata, cum volunt, repetunt Dei. Grot.

Pulcrè in eandem sententiam & Senec. ad Marc.

c. 10. Quicquid est hoc quod circa nos ex adventitia fulget, liberi, honores, opes, ampla atria, & exclusorum clientum turba referta vestibula, clara, nobilis, aut formosa conjux, cæteraque ex incerta mobillique sorte pendencia, alieni commodatique apparatus sunt. nihil horum dono datur: collatitius, & ad dominos reditur scena adornatur. Alia ex his primo die, alia se-

cundo referuntur: pauca usque ad finem perseverabunt: ususfructus noster est; cuius tempus illo arbitrio numeris sui temperat. nos oportet in promptu habere, quæ incertum diem data sunt. & appellatos, sine querela reddere: possim est debitoris, creditori facere convitium. Omnes ergo nostros, & quos superstitis lege nascendi optamus, & quos præcedere iustissimum ipsorum votum est, sic amare debemus, tanquam nihil nobis perpetuitate, imò nihil de

dianuitate eorum promissum sit. Sæpe admonendus est animus, amet ut recessura, imò tanquam recedentia, quicquid à fortuna datum est, tanquam ex templo habiturum possideat. Verum illa à dispensatoris officio ducta collatio cum in scripturis sacris tum in

exoticis etiam est frequentissima. Siquidem eò spectat parabola illa, οὐτ' ἔσ' οἰκονόμος τις ἀδικίας, Luca c. 16. v. 1, 9. Petri monitum illud, ep. 1. c. 4. v. 10. ἕκαστος ἑαυτὸς ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοῦ αὐτὸ διακονῶντες, ὡς καλεῖ οἰκονομῶσι ποι- κίλως χρεῖται. Indè Marcus Eremit. de leg. 40

spirit. § 158. Πάν ἀγαθὸν πλεονέχων οἰκονομικὸς ἐπιτελεῖται· καὶ οἱ φέροντες αὐτὸ, οἷόν ἀγαθὸν διδ- κονται. Indè Hieroni Pindar. Pyth. 1. Πολλὰν ἴσσι τιμίας. Et Alex. Severus Imper. dispensatorem publicum se profitebatur. Lamprid.

Ἐκείθεν ἐλάλουν. Ità lib. 6. § 36. πάντα ἐκείθεν ἔρχεται. vide l. 4. § 23. & l. 10. § 14. Πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 18. A te omnia. David Paral. l. 1. c. 29. v. 14.

Πάνδ' ἐσθλὰν. l. 1. c. 29. v. 14. Τὸ πλεονέχον. Vide lib. 2. § 14. & supr. § 3.

§ 27. Πῶ γὰρ τὰ πάντα ἐκείνα. Vide l. 3. § 3 & l. 4. § 3. & l. 6. § 47. & 59. & l. 10. 31.

Καπνὶς καὶ σπῆρ. Allusum ad ritum corpora defunctorum cremandi. vide ad l. 4. § 48.

Μῦθος, cinis & sermo. Xyl. fabula, malum Persi sat. 5. v. 132.

—cinis, & manes, & fabula fies.

quod mutuum illum vult, Cl. Casaub. ab Horat. carm. l. 1. ode. 6.

Itam te premet nox, fabuleque manes.

Verum ibi, fabula manes, sunt manes fabulosi, sive manes, qui fabulae merae sunt. quomodo Juvenal. sat. 2. v. 149.

Est aliquos manes,—

10 Nec pueri credunt.—

Joan. Chrysost. in Matth. orat. 17. de mortuis ἐδὲν ὁπὸ πάλω ὅσων, καὶ σπῆρ, καὶ ἀεὶ ὄντων. πάντα ἐκείνα γὰρ. πάντα ἐκείνα μῦθος. πάντα ὄντα καὶ οὐκ ὄντα, καὶ ἀνθρώπων ψυχὰς, καὶ νεκρῶν. Itaque Gregor. Naz. ad v. Ariam. Ἐγὼ σε ἀρῶμαι τοῖς τέτοις μεγαλοφρονῶν, ὃ τοῖς μύθοις. ad eos qui de maioribus suis gloriabantur.

Ἡ δὲ μῦθος. Vide lib. 4. § 33. & lib. 8. § 25.

Ὁ δὲ Κατυλλίνος ἐπ' ἀρχῇ. Q. Fabius Catullinus sub Adriano Consul reperitur in Fastis ad annum U. C. 883. quanquam in Graecis à Scaligero editis, non Κατυλλίνος sed Κατῶλινος. Catullinus non Catullinus is dicitur.

Λύσιος Λύσιος. Xyl. & Cas. ut sit legendum, Λύσιος. Xyl. Lucius Lupus in hortis obiit. ἐν κήποις. at Cas. Lucius Lupus & Stertinius Baius. nec necessarium est istuc illud, obit.

Cæterum lectionem recepram adserit Is. Cas. ad Spartiani Hadrian. (ubi mentio Lussii cuiusdam Senatus jussu, vel Hadriani etiam, ut Dio vult, in itinere occisi) sed ita, ut de Lussio Lupo isto parum sibi liquere profiteatur.

Σπέρτιος ἐν Βαλαῖς. Stertinius, qui per Tiberii tempora sub Germanico copias duxit, meminit Tacitus annal. lib. 2. verum utrum is sit quem Marcus velit, aut quid is Baius, mihi planè incompertum. Stertinius item Philosophus Stoicus Horatii temporibus sub Augusto floruit, meminit hujus Flaccus l. 2. ep. 12. — an Stertinius illi nomen. & serm. lib. 2. sat. 3. sapientum otiosum, ludibundus appellat. verum nec istum istuc designatum crediderim.

Σπέρτιος ἐν Καπείαις. Καπείαις potius, Capreis. Caprea insula, trium millium fere ab extremis Surrentini promontorii distans. Tacit. Annal. lib. 4. Tiberii principis arce nobilis; Plin. Hist. nat. lib. 3. c. 6. qui eò secesserat, quò libidinis suis indulgeret liberius. unde & palam ac vulgò ab insula illius nomine Capreis dicebatur. Sueton. l. 3. c. 42, 43. ita enim malim, quàm Caprium, vel Caprinum; quorum alterum saltem pro Capreis repositum vult Casaub.

Οὐλίας. Ρῶς. Ruffi Helvii, qui miles gregarius cum esset, coronam civicam sub Tiberio meruit, meminit Tacit. Annal. lib. 3. Viti etiam Ruffi, qui

E c

qui

qui sub Marco ad annum U. C. 931. consulatum
gessit, nisi meminere. Verum *Vellius Rufus* iste quis
existat, mihi nondum occurrit. Sed nec locus sa-
tis integer videtur, cum nec ubi *Stentinus* aut *Ru-*
fus iste egerint, quod in reliquis disertè expressum
est, quicquam dicitur.

Ἡ ἀρετὴ ὁπὺν διαφροσύνη. *Diaphrosynē*, eminentia, ex-
cellentia, discrepantia ab aliis insignior, sive studium
in re aliqua diligentius positum, quam ab aliis poni
solet. Ità *Plato* *epist. de Athenis*: εἰς τὸ καὶ ἐκεί-
νων τῶν ἀνδρῶν διαφροσύνης πρὸς ἀρετῇ. *Terent.*
Andr. 1. 1.

Horum. nihil ille egregie præter cetera
Studebat, & tamen omnia hac mediocriter.
hoc est ἔστιν ὅτι διαφροσύνη.

Μετ' οὐσίας.] quod *L. 11. § 18. ὅτι πρὸς*. vide
suprà § 24. male enim opinionis causā, *Xyl.* Apud
Theodoretum therap. l. 2. Timon in filis;

Ἀνδραποικίας κατὰς οὐσίας.] ἐμπατοὶ ἀσχοί.

Πάν τὸ κατεργασθέν.] vide *L. 4. § 2. καὶ κα-*
τεργασθέν.

Τὸ ἐπὶ τῆς διδασκαλίας.] vide *L. 4. § 1. & L. 7.*
§ 58, 67.

Θεοῦ ἐπὶ τὸν.] vide *L. 7. § 31. & L. 10. § 28.*
& infra § 31.

Ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν.] leg. vel ἄνθρωπος
ἀνθρώπου, vel potius ἐπὶ ἀνθρώπου. par mendum sustu-
limus *L. 6. § 12.* ubi ὅτι ἡ σμυνώσται scriptum fue-
rat: cum σμυνώσται ἄνθρωπος Græcum non sit. Est
autem *gnome* ista notatu dignissima, pessimum
esse fastus genus illud omniumque minimè tole-
randum, quando è fastu spreto fastus emascitur. & de
hoc ipse superbit seseque effert animus, quod su-
perbiam conculcasse videatur. *August. confess. l. 10. c. 38.* Sæpe homo de ipso vana gloriæ contemptu
vanus gloriatur; ideoque non jam de ipso gloriæ con-
temptu gloriatur. non enim eam contemnit, cum glori-
atur intus. Idemque *epist. 59. quest. 7.* Fit enim
miris modis in anima hominis, ut de falsa humilitate
magis infletur, quàm si apertius superbiret. Notavit
vitium hoc *Socrates* in *Antisthene*: quem tamen
ex τῇ ἀπορίᾳ summum bonum statuisse vult *Theodo-*
ret. therap. l. 11. quique *Platonem* ὡς τετυρωμένον
ἐκώσθη. unde *Scægrotum* invensens, cum pelvim
conspicaretur, in quem *Plato* vomuerat, χαλῶν
ἀπὸ ὁρῶ ἐνταῦθα, τὸν ὅτι ἔχ' ὁρῶ. *Bilam* quidē, in-
quit, istuc video, fastum vero non video. quasi bile se
liberasset, fastu non item. Cæterum ipse cum la-
ceram palli partem ad obviorem conspectum obver-
teret, Ὁρῶ σε διὰ τῶν καυοδῶν. Per pallii
scissuras, agebat *Socrates* sese *Antisthenis* vanitatem
intueri. *Laert. l. 2. & l. 6.* sive ut *Ælian* refert
lib. 9. c. 35. ὁ περὶ τῶν ἐγκαλωπίζων ἡμῶν.
Anton desines, inquit, ostendere te nobis? later argu-
tia, quam latine vix commodè expresseris, in voce
καλωπίζειν, quæ ornatus significationem habet;

quamq; in eodem argumento usurpavit *Epist.*
enchir. c. 45. ὅταν ἐν πολλῶς ἡμεσμεν. & ἡ καὶ τὸ
σῶμα, καὶ καλωπίζον ἐπὶ τῶν. Notavit & *Plato*
in *Diogene*, qui cum *Platonis* ades ingressus,
stragula pretiosiora conculcasset, adjecto, Πά-
τος Πλάτωνος καυοδῶν. *Calco* *Platonis* vanita-
tem sive studium inane; regessit *Plato*, Ὅσον, &
διόλγες, τὸ πρὸς διαφροσύνης, δοκῶν μὴ τετυρωμένον;
quantum fastus, ὁ *Diogenes*, ostendis ipse, dum minime
fastuosus ambis videri? Sive, ut alia referunt; Πά-
τος Πλάτωνος τῶν. *Calco* *Platonis* fastum; ille:
Ἐτέρον καὶ πρὸς. *Calco*, sed alio fastu; iste *Laert.*
l. 6. Non erat itaque quod *Julianus* orationem de
Cynismo suam tam atrociter ordiretur. Ἀπο-
ρίαν, τὸ δὴ τῆς περιμίαν. Ἀπὸς *Κωνσταντίνου*
ἐπὶ καυοδῶν. Neque enim *Diogenes* vanitatis ar-
cessit, novum adeo aut inauditum, qui & que-
renti πῶς ἂν τις ἐνδοξῇ, ἀποκρίνεται, respondit (ut
Lucian. pro imag. tuncit) οὐδὲν καὶ ἀρετῆς, per
gloriæ contemptum ad gloriā muniendam viam aliis
monstravit, eandemque ipse ingressus est. *Quin* &
Flaccus Aristippum inducit sic *Diogenem* allo-
quentem, *L. 1. epist. 17.*

Scurror ego ipse mihi, populo tu. --
haud frustra sanè, scurram enim agebat ille, im-
probum admodum sapenumero & impurum, nec
ab obsecratione haud sermonis duntaxat, sed actus
etiam ipsius, alienum. vitium idem hoc in *Lace-*
dæmonis quoque *Cynicus* idem notavit; siquidem
in *Olympia* cum *Rhodos* quoddam splendide ves-
titos videret, τὸς τὸ πρὸς. Hoc fastus est, dixit mox,
ubi in *Laconas* tunicis vilibus sordidusq; amictos
inciderat. Ἄλλος ἔτ' ὅτι πρὸς. Alius, inquit, iste
fastus est. *Ælian. l. 9. c. 34.* Suum ipsius utique in
illis morbum animi deprehendit, atroxq; carbone
notavit imprudens. Quem itaque non immerito
taxans *Perrus Blesens.* in *invectiv.* melior, inquit,
est purpurata humilitas quàm rannosa superbia. Opti-
mè *Plut.* de profectus indicatura. Ἀχρεὶ ὅτις δι-
δοικνύμενος ῥύπον ἢ καλῶς χιτῶν, ἢ διαφρο-
σύνης ἰσότητος, καλωπίζεται πρὸς τὸν ὁπότε, ἀτυ-
ρίαν καὶ διασκόπων αὐτὸς εἰαυτὸν ὡς μικρόν, ὡς
καρπὸν, οἷται νεανεύεσθαι, πρὸς δὲ ἐν τῇ αὐτῇ
τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον ἐγκρίματα, ὡς
ἐδόνες, καὶ κακονδείας, καὶ μικρολογίας, καὶ οὐκ ἐπι-
δοσας, ὡς ἐλλείπον, καὶ ἀποκρύπτων, ὡς ἐπὶ ἀ-
ρεῖν, ὡς ἐπὶ σπουδῇ, ὡς ἐπὶ τῇ ἐλεγχῶν, ὡς ἐπὶ
αὐτῇ σπουδῇ μέτρησι, μάλλον ὢ ὅτιν. quo loco
(ut id obiter adnotem) etiam si *Stephanus* ἐσκεπ-
τομασιν legat, quod exponit, cum in aliquem excre-
mus; suspicor tamen ἐσκεπτομασιν potius fuisse,
quod offensiones & incursationes designat: siquidem
καλωπίζεσθαι, ἐνοχλεῖσθαι. & ἐγκαλωπίζειν est ἐμπα-
τοῖς, quod autem ait *Plut.* διασκόπων τῶν αὐτῶν,
ὡς καρπὸν, ad *Cratetem* respexit, ejus & vitium
conscriptis, teste *Juliano*, illi etenim istud solent

fuit. Laërt. l. 6. & Julian. de *Cynism.* cui tamen Tatianus etiam *ἔντυπον γλαυκομαγίαν* non veretur obijcere. Adjicerenon abs re fuerit, quod de Pyrrhone Septicio Aristocles de *philosoph.* l. 8. ab Euseb. *præpar.* l. 14. c. 17. laudatur: *Ἀυτὸς ὃ ἔσπεν τὸν τύπον πελκαλιώδη, ἄντρον ἐαυτὸν ἐκφέρει.* *fastus immunitem jactitabat se cum totus fastus amittisset.* *Ἐμοὶ γὰρ* inquit, *μὴνός τε περὶ αὐτοῦ, καὶ ἄλλον ὃ μαινομένη μαλακὰ ἑρρωκίλιν δοκῶσιν, οἱ ποιοῦντα ληθύντες.* Scitè Jo. Climac. *scala grad.* 21. de typho isto; & ab Antonio adductus. *χαλεπὸν διατρυφῶν ἢ ὁ κινოდέξιας δαίμονας.* ὃ πρὸς ἵστιος πτερυγίσαντος αὐτῷ, τὸ τοῦ ἀρχὴ κινოდέξιας ἑτέρας γερήσεται. *πτερόν, κινოდέξιας καὶ ἰαλῶν, ἵνα μὴ γράσῃ.* ὡς *πτερυγίσαντος* κινოდέξιας. *λαμπρὰ πελκαλιώδη, ὃ ἡγήσθη ταῦτων, ὃ ὕπερ ἑξαλλόσων, πάλιν κινოდέξιας ὡς ἀντίπτερος, πάλιν τελοσὸν παύσων, ὁρδόν τὸ κίπτεν ἵστων.* Nec immeritò itaque Plato, referentibus Evagr. *hist. eccles.* l. 1. c. 21. & Niceph. Callisti. l. 14. c. 50. *πῶς κινოდέξιας, ὡς τελεσῶντος χιτῶνα, ἢ ψυχὴ πτερυγὶν ἀπεσπένδεται.* Unde Athen. *diogenes.* l. 11. *πῶς ὁ Πλάτων καὶ κινოდέξιας, ὅστις ἔθεντο ἕλκον τὸν τῆς δέξης χιτῶνα ἐν τῷ δαιμόνι ἀπεσπένδεται.* Philo etiam ab Antonio itidem laudatur. *φασὶ πτερεῖ, ὅτι ὕσαντο ἀπεσπένεται τὸν τῆς κινოდέξιας χιτῶνα ὁ σφῆς.* i. e. verterente Tacito. *histor.* l. 4. etiam sapientibus gloriæ cupido novissima exiit. Crates certe in *sectæ fluxe* institutum ludens ipse de *pera Cynica* sic *περὶ φουδῆ,* referente Laërtio l. 6.

Πῆρην τις πόλεις ὅτι μέσῳ ἐνὶ ὄνυχι τύφῳ
vel ut Demetrii Phelarei nomen qui præfert, ex-
hibet.

Πῶς τις γὰρ ὅτι μέσῳ ἐνὶ οὐνοισι πόντῳ. Atq;
ita Homerus,quem is imitatus est.Odyss. τ. γ. 172.

Κρήνη τις γὰρ ὅτι μέγα ἐνὶ δρυοσιν πόσιον.
 quancquam is peram Cynicam, vel urbem, vel insulam
 esse voluit, quæ ipsa μέγα fastu pompâq; omni
 dignitas existeret; cùm illis tamen tanquam aquis
 marinis omni ex parte cingerentur.

§ 8. καὶ οὗτοι *δαῖμονες*) Dii nimirum Stoicorum
funt visui etiam corporeo obviū, siquidem *Mundum*
ipsum pro Deo habebant. vide *ad l. 4. § 23.* corpora
caelestia etiam in *Deorum* numero ponebant. *v. l.*
§ 8. § 19. & *ad l. 9. § 33.* quò spectat & Menandri
illud apud Clem. Alex. in *hortas.*

Ἡλθε, σὺ γὰρ εἶς ἀποσταλμένος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ,
ὃς ὅν τινα εὐαγγελίζῃς οὕτως τοὺς ἄλλους διδάσκει.

Sol, namque Deorum colere te primum decet,
Cujus beneficio alios spectamus Deos. Grot.

Quin in Apul. de Deo Somnus, Deos in ordines du-
os differtitur, visibiles & invisibiles. Deos calites
patrem visu usurpamus; aliis intellectu vestigamus ac
visu quidem cernimus clarissima mundi homina, Solem,
Lunam, Stellas, Sydera. Est aliud genus Deorum, quod na-
tura visibus nostris denegavit; nec non tamen intellectu

ος rimabundi contemplamur, acie mentis acutius contem-
plantes. & rursus: Pars eorum obtutu hebeti videntur, ut
sydera. Ceteri solo intellectu, neque prompto, noscuntur.
Verum Deus noster, Deus verus, vivus, & ὁ αὐτὸς δι-
κῶν ἀπερίστων, is est, ἐν δέοις εἰς δευ ἀποδείκνυνται, καὶ
ἐν τοῖς βιβραταί. Paulus ad Timoth. ep. c. 6. v. 16. &
Joan. Evang. c. 1. v. 18. & ep. 1. c. 4. v. 12. Θεὸς
δὲ οὗτος μόνω τε τιθέαται, unde & ἀόρατος Paulo di-
citur ep. eodem c. 2. v. 17. Reclit itaq; hac ratione
Aug. de diversj. serm. 12. dicentibus Ethnicis Offer-
re nobis Deum vestrum, respondet; si ostendi possit,
Deus non esset. Tertull. apolog. c. 17. Invisibilis est,
esset videtur; incomprehensibilis, esset per gratiam re-
presentetur; inestimabilis, esset humanis sensibus esti-
matur; ideo verus & tantus est. ceterum quid vide-
ri committer, quod comprehendere, quod estimari po-
test, minus est, & oculis quibus usurpat, & manibus
quibus contaminatur, & sensibus quibus invenitur. Et
Minut. Felix: Hic nec videre potest, visu clarior
est; nec comprehendi, tactu purior est; nec estimari
sensibus major est: infinitus, immensus, & soli sibi
tantus, quantus est notus, nobis vero ad intellectum
pectus angulum est, & ideo sic cum dignè estimamus,
cum inestimabilem dicimus. Magnitudinem Dei qui
se putat nōssē, minuit: qui non vult minuire, non no-
vit. & postea: At enim quem colimus Deum, nec
ostendimus, nec videmus. Unde et ipse Deum evadimus,
quod cum sentire possumus, videre non possumus. In
operibus enim agere, & in mundi omnibus motibus,
virtutem cuius semper presentem adspicimus; cum
tonat, fulgurat, fulminat, cum serenat. Theophilus
item ad Autoly. l. 1. ἐρεσκεν μοι, Σὺ εἰς ὅλας τὰς
ἀνάγκας, διηγούμεαι μοι τίς εἶσθι & τίς εἶσθι. ἀκούε, ὡς
ἀνθρώπων τοῦ μέλου εἶσθι & τίς εἶσθι ἀπρόσβλεπον καὶ ἀνεπί-
σταντοι, καὶ μηδὲν ἀνέμενον ὀρθάλαμοις σαρκίνους ὀφθαλ-
μῶν· ὁ δὲ ὧν γὰρ ὅτιν ἀχώρητον, κατέδατο ἀσφα-
λάτης, ὃ ψαλλόμενοι σου, ὁ πύλον σου κατεῖλε, σαρκαί
ἐπισκέψαντες, ἀπαδάσαντες ἀπέστησαν, χειροποιή-
την ἐκείνην. Quin & à nostra quoque religione
extranei, Dei invisibilitatem agnovere nobiscum,
Hinc illud Euripidis, ut Clem. in hunc. an Philo-
nonis, ut Justin. de Monarch.

Θεὸν ὃ παῖον, ὅτι μοι, * νεώτερον; * νομίζε-
Τὸν πᾶνθ' ὁρῶντα, κ' αὐτὸν ἐκ ὁρῶντα. or Just

Dic, quæso, qualem fas putas credi Deum?

Qui cuncta spectat, ipse non spectabilis.

Orpheus item à Justino *ibidem* laudatus :

— ὁ Ν πρὸς τὸν

Εισελθὺν θνητοί, αὐτοὶ ὅτι πάντες ὁδοῦται

—conspicit ipse

Cunctos mortales, nec quisquam conspicit ipsum.

Aristotelis nom. Autor de munda. c. 6. *ἀριστο* & *τέλος*

αλως, πάλιν λογισµῶ. hoc est, quod Senec. quæ

at. 1. 7. c. 30. Effugit oculos: cogitatione visentis
Non est ergo proprius inconfutabilis sumus

Non est ergo prorsus inconspicibilis tamen, aut iam ut Apollonius Berytensis ait, in diem

αὐτὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα,
καθοδεύεται, ἥτε ἀπὸ αὐτῆς δυνάμεως καὶ θεότητος.
unde non inscitè Calvin. institut. lib. 1. c. 5. § 1.
Deum mundum condendo, invisibilis cum esset, visi-
bili quodam ornatu insignem in conspectum prodidisse.
Et Senec. de benefic. lib. 4. c. 8. Quocumque te flexe-
ris, ibi illum videbis occurrentem tibi; nihil ab illo
vacat, opus suum ipse implet. Sed & nobis in Chri-
sto suo cumprimis conspiciendum se præbet: ὅς
ἐστιν ἡμῶν τὸ θεὸς τὸ ἀσέβητε ad Coloss. c. 1. v. 15. 10
quique ideo Philippo; Ὁ ἐωρακὼς ἐμὴ, ἐώρακα τὸν
πατέρα Joan. c. 14. v. 9. Verum fidei oculo, non
corporis; sed nec mentis aut intelligentiæ nativæ
mero, salubriter videtur alteruter;

Ὁὐδὲ πῶς ψυχὴ ἡμῶν ἐώρακα] Si anima in-
visibilis, animæ conditor multo magis. Minut. in
Octav. Deum oculis carnalibus vis videre, cum ipsam
animam tuam, quæ vivificaris, & loqueris; nec aspi-
cere possis, nec tueri? vide & Aug. de Trinit. lib. 5.
c. 1. vide l. 10. § 26.

Ἐξ ὧν τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐκείνους περιέχει] Theophil. ad Autoly. lib. 1. καὶ δὲ αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐν
ἀνθρώπῳ ἐκείνους, ἀπὸ αὐτῆς ἐκείνους ἀνθρώπους, διὰ
τῆς κινήσεως τῆς σωματικῆς νοεῖται ἡ ψυχὴ ἕως
ἐκεῖ ἀν, καὶ τὸν θεὸν μὴ δυνάμει δεξιῶναι ὑπὸ
ὀρθολογῶν ἀνθρώπων, διὰ τῆς αἰσθητικῆς καὶ τῆς
ἐργῶν αὐτῆς βλεπτοῦ καὶ νοεῖται. Autor de mundo
c. 6. Ἡ ψυχὴ δὲ ἡς ζωὴν τε, καὶ πόλιν καὶ οἶκον
ἐκείνους, ἀπὸ αὐτῆς ἐκείνους ἀπὸ αὐτῆς ἐκείνους. πᾶς
δὲ ὁ τῆς βίης διακοσμοῦ ὑπὸ ταύτης ἐνερῆς, καὶ δια-
τέτακται, καὶ σωζέσθαι, ταῦτα καὶ αὐτὴ θεὸς
διατετακται, δυνάμει αὐτῆς ἐκείνους, καλλοῖ καὶ
ἐκτρέφεται, καὶ ἡ ἀδελφότης, ἀρετὴ καὶ κρατία. δι-
ὅτι πᾶσα θνητὴ φύσις καὶ αὐτῆς ἀπὸ αὐτῆς, ἀπὸ
αὐτῆς τῆς ἐργῶν διακρίνεται. i. e. ut Apul. para-
phrasice reddidit. (nam merus paraphrastes iste
illius est) De inferiore licet imagine capiamus ex-
empla. Anima in homine non videtur: & tamen
faciamur omnes necesse est, hujus opera omnia, quæ
per hominem præclare fiunt, provenire: neque animæ
ipsius qualitatem ac figuram oculis occurrere, sed mo-
mentis ab ea gestationem verum intelligi qualis & quanta
sit, omne quippe humane vitæ presidium ingenio ejus
est paratum. Nisi fortè tam injustus rerum aestima-
tor potest esse, qui hæc eadem de Deo neget, quem vi-
det esse viribus exuperantissimis, augustissimâ specie,
immortalis ævi, genitorum virtutum ipsamque virtu-
tem. Unde nihil mirum est si mortales oculi ejus non
capiant aspectum, quando aliorum operum vestigia
sic perspicuis atque manifestis. Minut. Nec mireris,
si Deum non videas, vento & statibus omnia impel-
lantur, vibrantur, agitantur: & sub oculis tamen
non videntur ventus & status. Apul. Florid. 2. Deum
formâ invisibilem, vis cognita: quorum potestates licet
intueri, non datur cernere. Epictet. lib. 1. c. 6.
Ἀπὸ ἐκείνου τῆς ἐν κόσμῳ κινήσεως καὶ τῆς ἐν
ἐκείνῳ

ἐκκινεῖσθαι πῶς οὐνοῖαν, ἀνδρὶ περὶ ἐκείνου ταῦτα ἐν
ἐκείνῳ, δυνάμει τε σωρατικῇ καὶ κατὰ φύσιν ἐκεί-
νου, καὶ τὸ ἐκκινεῖσθαι. & quæ sequuntur. vide & eun-
dem lib. 1. c. 16.

§ 29. Σωτηρία βίη] quod lib. 4. § 19. extrem.
ιστοῖα τῆς ἀληθείας. Plato Protag. Τίς ἀνὴρ ἡμῶν σωτη-
ρία ἐράνη τῆς βίης. Et mox; ἡ δὲ τῆς ἀληθείας
τὸ ἀληθές. ἔσονται ἀντὶ τὸν βίον.

Ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς] Vide ad lib. 3. § 4.
Ἀπολαύειν τὸ καλὸν] Vita frui. Ita Martial l. 10.
ep. 61.

Vivere bis, vitâ est posse priore frui.
Senec. epist. 61. Paratuse exire sum; & ideo fruor vitâ,
quæ a quamdiu futurum hoc sit, non nimis pendeo. ubi
Lip. fruor vitâ, securus & letus. vide ad lib. 3. § 6.
& l. 9. § 26. & l. 10. § 33.

Σωμάτιον ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ] Vide ad lib. 5. §
6. & l. 6. § 6. & l. 3. § 13. Varro ἀπὸ εὐσθησίας.
Legendo & scribendo vitam procudico. i. e. producito.
Nonius.

§ 30. Ἐν οὗτοις ἡλίς] Vide l. 8. § 57. & l. 9.
§ 8.

Μία ἔσται] vide l. 4. § 40. & l. 7. § 9.

Μία ψυχὴ] vide l. 4. § 40. & l. 9. § 8.

Μία νοεῖται ψυχὴ] vide lib. 7. § 9. & lib. 9.
§ 8.

Πρόματα καὶ ὑποκείμενα, ἀναίδητα καὶ ἀνοικέ-
ατα] πρόματα καὶ ὑποκείμενα, sunt. formæ &
materie formis quasi substatæ & subiectæ. interpres
Angl. αἰδητὰ legisse videtur: cui accedere non
possum. verum ab interpunctione locum labo-
rare opinor; & post ἀναίδητα collocandam di-
stinctionem, ut series dictionis sic procedat; reli-
quæ dictarum rerum partes, formæ scilicet & materia
sensibus expertes, sunt etiam a necessitudine mutua alie-
ne. Spiritus pro forma, ut Marco, ita Pomponio
ad lib. 6. § 8. exhibitio. qui corpus continuum defi-
nit, quod continetur uno spiritu, (i. e. unâ formâ)
ut homo, tignum, lapis. ex subjectis speciebus tigni
lapidisque, non animal, sed formam, spiritus nomi-
ne denotasse, liquidò patet. vide ad l. 6. § 13. &
ad lib. 10. § 2. sic l. 9. § 36. ἡ ὑποκείμενη δὲ καὶ
τὸ ἀνδραγαθόν Marco ἀντιπαρατίθεται. Hoc idem
videtur, quod πνεῦμα ὑλικόν Tatianus adv. Grec.
nuncupat; nec stellis tantum, aut animantibus stir-
pibusque, sed aquis etiam inesse vult.

Κακίονα τὸν νῦν σωζομεν, καὶ τὸ ἐπειτα ἀπὸ
βελόν] leg. κακίονα τὸν νῦν σωζομεν, καὶ τὸ ἐπὶ
τῷ αὐτῷ βελόν. & tamen ista etiam (licet sensus
rationis expertia) mens (universi scilicet) continet,
& facultas interior, sive forma illa, cujus vi eodem
loco feruntur. Vide l. 10. § 26. Τῶν βελόνων. &
l. 4. § 16. Τὸ ἀπὸ αὐτῶν: τὸ νῦν ἀπὸ τῆς οὐσίας
sicut & Aristoteli ethic. l. 9. c. 4. ὁ δὲ νῦν ἀπὸ τῆς
νῦν ἔσται & ἡ μάλα. vide l. 10. § 38. Verum
τὸ νῦν istis est, ἡ νοεῖται ψυχὴ, de qua supra. i. e.
Dei

Deus ipse. de quo l. 10. § 1. σωτῆρι πάντα. five, spiritus Dei, τὸ σωτῆρον τὰ πάντα Sap. Solom. c. 1. v. 7. Laert. Zenon. l. 7. ἐν τε τῷ θεῷ καὶ νόον καὶ ἡμάρμενον καὶ Δία. Apoll. ad Coloss. c. 1. v. 16, 17. πᾶσι λόγοις. τὸ πᾶν καὶ διὰ ἐκπῆτος καὶ τὰ πᾶσα δι' αὐτοῦ σωθήσκη. Clemens Stromat. l. 5. Σοιγῆς ἐκ ἡ τοῦ ὅλων σωθῆσθαι, ἡ τὸ κόσμον καὶ τὸν πᾶντων Ἀρχὸν σωθῆσθαι, ἀλλὰ τὰ καὶ μὴ ὁ δῶκεν πᾶντα καὶ τὸν, καὶ σωθῆσθαι τὸν κόσμον. Cicero de natura deorum. l. 2. Natura est, quæ continet mundum omnem, atque ea quidem, non sine sensu & ratione. & rursus : Mundum & ejus partes naturâ sentiente teneri, in quâ ratio perfectâ inest, quam animam esse dicunt mundi, eandemque, esse mentem sapientem inq; divinam. Habes hic apertè Marci τὸ νόον. Idem de divinâ. l. 2. Hæc itâ fieri omnibus inter se convenientibus mundi partibus profectò non possent, nisi ea uno diuino ac continuato spiritu continerentur. Totam mundi hujus molem, inquit, mens diuina continet, ut anima corpus.

Διδόναι ἢ εἰς αὐτὸ τὸ ὁμόφυλον.] Homo magis ad libi congenerem fertur, cum quia liberam habet electionem, tum quia τὸ νῦν illud pecuniariam in homine operationem exercet, exeritq; Laert. Zen. 'Εἰς ἀπαντὰ τὰ κοινὰ μέλει, εἰ ἡκεῖ οὐκ ἔστι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐφ' ἑαυτῷ οὐ ψεύθῃ· ἀλλ' ἥτις δι' ὧν μὲν μάλλον, δι' ὧν ἢ ἥτιον. δι' ὧν μὲν οὐκ, ὡς ἔδει, κεραιόμενοι, ὡς δὲ αὐτῶν ὅσων, ἐν ᾧ ἰδιότατον δι' ὧν ἢ ὡς οὐκ, ὡς δὲ αὐτῶν ἡμεμενικῶν.

§ 31. "Επειδὴ πρὸ λόγῳ καὶ πρὸ διφῶ] Plut. de
audiend. Ταύτην δὲ τὸ ἔπειδὴ διφῶ καὶ τὸ πρὸ διφῶ
λόγῳ Et Apul. de philosoph. Sapientem pedissequum
& imitatore Dei dicimus, & sequi arbitramur De-
um, id est, λόγον. At de Juliano Gregor. Naz.
feliciter. 1. Ὁδοῦν καὶ λόγῳ καὶ καὶ διφῶ χρώμεθα
quasi ista se juncta à se invicem existant. Et Socra-
tes apud Stob. tom. 2. tit. 3. Μόνον πρὸ λόγῳ, καὶ δι-
φῶ ἐπὶ λόγῳ πρὸ φρονι, παρέχετα διφῶ τὸν βίον ita
solum rationem vult ducem adhiberi ad vitam in-
stituendam, verum proclivis facis est solutio, rati-
onis recta, qualis est initio condita, ductus à religio-
nis Deique regulis nusquam deviat. Ceterum quā
jam corrupta & vitata est, à legis divina tramite
in quam plurimum abscedit, suisque sequaces ut pluri-
mum abducit. vide amplius ad l. 7. § 31. & l. 10.
§ 11, 12.

Tò ἀρχαῖον, ἢ διὰ τῆς περιγραφῆς] leg. εἰ διὰ
τῆς τ. sensus exigit. l. 9. § 1.

Γίεσον θ' ὅλης ἐσθ'] Epiet. l. i. c. 12. Οὐκ
 ἴσα, ἡλίχον μὲν αἶψα πρὸς τὰ ὅλα; Lucret. l. 6.

Γίεσον θ' ὅλης ἐσθ'] Epiet. l. i. c. 12. Οὐκ
 ἴσα, ἡλίχον μὲν αἶψα πρὸς τὰ ὅλα; Lucret. l. 6.

Et quota pars homo sit terræ totius unus.
 Τὸς ὅλως [ἰχθῆς] vide *supra* § 30.
 Et

Εν ποσῷ ὁ βολαίω τῆς ὅλης γῆς ἔρπεις] ita
l. 6. § 36. Ἀδω; βολαίειον. at l. 3. § 10. & l. 4.

§ 3. in eodem argumento. *ῥωμίλον* dixit. Plato
Phædon. Ἐπ' αὐτῇ *πάμπαν* τὴν αὐτὴν (τὸ ὅλον) καὶ
ἡμῶς οἰκτεῖν τὴν *μυχαίαν* Ἑσπερίαν σελήνην ἀπὸ Φάσι-
δος τοῦ σμικροῦ πινιμοῦ, ὅσῳ καὶ σελὶ πλῆμα μύση-
ται, ἡ βαρβαρὺς, σελὶ θαλάσσης οἰκιστῆρας.

Ὅς ἡ σὴ φύσις ἀρεῇ] *Fabius insit. l. 12. c. 11.*
Natura nos ad mentem optimam genuit; adeoque dis-
scere meliora volentibus promptum est; ut verò intuen-
ti mirum sit illud, magis malos esse tam malos, nam-
que ut aqua piscibus, ut siccæ terrenis, circumfusus nobis
spiritus volucris convenit: ita certe facilius esse
oportebat secundum naturam, quam contra eam vivere.
Nihil scilicet istis de nativo vitio suboluerat.

Ὡς ἡ κοινή φύσις φέρεται] vide l. 3. § 4. & l. 5. § 8.

§ 33. Πῶς εἰσὶν ἡγεμονικὸν] vide l.
5. § 11. & l. 10. § 23. & *supra* § 19.

38. Ex Rufo de amicis. Stob. tom. 1. l. 2. tit. 7.

[illegible]

Τὰ δὲ λοιπὰ εἰς πρῶται ὁρίν, ἢ ἀπρῶτ] leg.
εἰπ, *siue*.

Καὶ καπνός] Ità l. 10. § 31. καπνός καὶ τὸ

§ 34. 'Οι πάλι ἡδονῶν ἀγαθόν] Epicureos no-
 tat, qui summum bonum etiam si in volup-
 tate, summum malum in dolore constituerant, mor-
 tis tamen contemptum profitebantur, & prædi-
 cabant. Vide Epicurum ipsum, *supra* l. 9. § 14.
 cuius & illa dogmata sunt apud Laërt. l. 10. ex
epist. ad Menæceum. Μὴδὲν σφές ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον·
 ἔπειτα πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰδήσει. τίσις τις
 δὲ ὅτιν αἰδήσας ὁ θάνατον· ὅθεν γινώσκεις ὅρθον
 τῶ μὴδὲν εἶναι σφές ἡμᾶς τὸν θάνατον, ἀπολαύσων
 πλείονα τοῦ πᾶσι ζῶντι θνῆσθαι. ὅθεν γὰρ ὅστις ἐν τῷ ζῆν
 θνήσκον, πρὸ κατελευσφότου γινώσκων. τὸ μὴδὲν ὑπάρχειν
 ἐν τῷ μὴ ζῆν θνήσκον. τὸ σκεῖν ἡμᾶς τινος εἶναι κακόν
 ὁ θάνατον, εἰδὲν σφές ἡμᾶς· ἐπειδὴ σφὸς οὐκ ἔστι
 ἡμᾶς ὄντων, ὁ θάνατος ἔστι πέρσων· οὕτως δὲ ὁ θά-
 νατος παρὴν, τὸ δὲ ἡμᾶς εἶναι ὡς ὡς· ἔπειτα ἂν σφές
 πλείονα ζῶντας θνῆσθαι, ἢ πρὸς τὸν πτελεσπικότερον
 ἐπειδὴ σφὸς ὅτι εἰς ἡμᾶς ἔκ εἶναι, οὐ δὲ ἔκ εἶναι ὄντων.
 Lucret. l. 3.

Nil igitur mors est, ad nos neque pertinet bilum.
& mox:

Multo igitur mortem minus ad nos esse putandam,
Si minus esse potest, quàm quod nihil esse videmus.
Quo etiam telo pugnat & Cicero. Tusc. l. 1. Na-
tura vero sic se habet, ut quomodo initium nobis re-
rum sit, non videmus. Quomodo autem finem, non videmus.

πῶς δ' ἴσονται καὶ τῆς αὐτῆς ἐπιλείπεται μακρῆς
 καὶ δ, π' ἂν περιθῇται περιουσίαν, τὸ καλὸν αὐτὸν
 ὁ χρηρὸς τῷ δράματι ἀπαιτῇ· ἔτι μὲν θεός καὶ
 πῶς περιθῇται, ὡς περὶ περιουσίαν, καὶ βίος ἐν
 τῷ μεγάλῳ τῷ κόσμῳ δέματι καὶ εἰς π' μάλλον
 ἐπεὶ ἐτέρη βίῳ βελαντῶν καὶ χείραν χεῖται, ὡς
 ἐπεὶ βέλανται. δύναται δ' ὁ πανδοῦς ἀπαιτῆσαι
 καλὸς διαγινώσκων, καὶ τὸν πῶρον, καὶ τὸν μόνον
 καὶ ὑποκρίνεται· διοίσταται δ' ἔτι τὰ περιου-
 σία· ἵπτοι καὶ ὁ τεχνικός γλοιῶν ἂν γέναιτο, τὸ
 καὶ εἶναι, τὸ δ' αἰρεῖται· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς θεοῦ
 οὐρανῷ, περιθῇται π' καὶ κηρύσσεται, καὶ ἐν τῷ
 τῷ βασιλείῳ ἀρχιμονῶν, κλάσσεται, καὶ συεῖται.
 Dio denique Prus. orat. 38. ad Nicomedienses, Ἡ δὲ
 ποτὲ θεῶν μεταβάτε, μάλλον δ' μονονοῦ καὶ
 ἐκείνῳ ἡμεῖς θεοῦ· ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ὕμνῳ ἀλη-
 θῶς δ' ὁ καὶ βασιλεὺς, ἢ τεχνικός, ἢ θεός· καί-
 τοι πάντα πάντα καλῶνται· καὶ ἐκ ὀνόματα μόνον
 ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ περιουσία, καὶ σοφία, καὶ καλῶν
 πολλὰ ὡς ὁμοῦ· τὸ δ' ποιῶν· συνετελεσθέν-
 τος, ἀπαιτῇ τὸ μὴ εἶναι ὄντας. Vide amplius ad l. 4.
 § 1. videatur & Aristides in Eicon. ad l. 6. § 46.
 Petron. item aliisq; ad l. 11. § 6. Verum ille de
 agendi modo maximè, Marcus de termino præ-
 cipuè hic agit.

Οὐκ ἔστιν τὰ πέντε] Allusit ad actuum in dra-
 matibus numerum, de quo, Placcus in art.

Neve minor, ne sit quinto productior actu,

Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Nam quod Donatus, personam eandem negat plus
 quinque prodivere in proscenium: refutat id Jul.
 Scalig. poet. l. 1. c. 9.

Ἐν ὧντοι τῷ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δέμα] vide
 l. 3. § 8. & l. 11. § 1. Senec. epist. 77. Eam vi-
 am ingressi sumus, quam peragere non est necesse. iter
 imperfectum erit, si in media parte, aut citra peti-
 tum locum steteris. vita non est imperfecta, se hone-
 sta est. Ubique desines, si bene desinis, tota est.
 & ibid. non finitur officiorum certus numerus, quem
 debeas implere.

Τὸ δ' ἄλλο ἐκείνῳ δέξαι] quod sup. § 23.

καὶ ἐν τῷ ὅσον δίδωσι. Ita Job. c. 14. v. 4. ὅσον
 ἔδω, ἐν τῷ ὅσον ἔδω· ἔρως melius reddidissent. nam

Hebr. קָבַל idem hoc loco valet quod רָבַח
 de mari usurpatum, Psal. 104. v. 9. terminus, li-
 mites descriptos. Scil. quod Senec. ad Marc. c. 10.
 Tempus ille arbiter numeris sui temperat.

Ὁ τὸ μὲν τῆς συγκρίσεως] Hoc est, quod So-
 lomon Eccles. c. 3. v. 2. Tam nascenti quam do-
 nascendi tempus, cuique esse à Deo præsistitum. vide
 sup. § 23.

Σὺ δ' ἀνάγκη ἀμφοτέρων] Non es, inquit,
 mortis tuæ arbiter magis, quam ortus tui fue-
 ras. David, Psalm. 31. v. 16. מָוֶן עַל יְדֵי

in manu tua sunt tempora mea, & Psal. 68. v. 20.

Domini Dei מוֹתָוּת מוֹתָוּת mortis sunt ex-

itus, nec potest quisquam aut sibi ipsi, aut alteri,
 citra ipsius permissionem ac voluntatem, vitam
 eripere. Potest interim tamen mortis, vel sibi, vel
 alteri conficere homo ipse haud ἀνάγκη. i. e.
 insons esse. quod nec Marcus ipse diffitebitur.

Ὁ ἀπολύων ἡλέως] vide l. 2. § 3.

Ἀπὸ ἐν ἡλέως] imò non semper ἡλέως, hoc
 est, propitius, placatus. placidus sanè semper in se
 Deus, quia immotus, & immutabilis; non quoad
 illos tamen semper, quos hinc abripit, propitius,
 necesse est ergò, dum hic vivunt, sibi concili-
 ent ipsum mortales, si in morte propitium ex-
 periri voluerint: neque enim ἡλέως ipse i. e. pla-
 cidus letusque defungi poterit, nisi qui Deum sibi
 ἡλέων i. e. propitium, quia in Christo suo recon-
 ciliatum, habuerit. τὸ ἐν εὐθυμῳ δὲ μοι (ut
 Marci nostri verbis utar, ex l. 6. § 30.) ὁπρὶν ἢ
 τελεῖται ὁ βίος. mihi itaque sic affecto, idque mihi
 probe conscio, superveniat hora novissima. hora, in-
 quam, illa decretoria, (uti Seneca vocat epist. 102)
 quam senio jam confectus ferè, cum Jobo, cap.
 14. vers. 14. quoti die expecto. Et tu, Domine Jesu, ὁ
 40 Ἀμὲν, voto servuli tui, inutilis licet, tamen tuum
 subjicere nè dedigneris.

FINIS.

*Syllabus Locorum Scripturae Sacrae, quae in Commentario isto vel
explicantur, vel illustrantur.*

Genesis.

Cap. 1. vers. 2 pag. 151 col. 2 lin. 41
v. 11 p. 300 c. 1 l. 31 v. 26, 27
p. 119 c. 1 l. 8 p. 360 c. 1 l. 51
C. 2 v. 7 p. 289 c. 1 l. 46 p.
382 c. 1 l. 10 p. 383 c. 2 l. 7
v. 24. p. 185 c. 1 l. 24. C. 3
v. 19. p. 222 c. 1 l. 18 v. 21
p. 351 c. 1 l. 42 v. 22 p. 148
c. 1 l. 6 C. 4 v. 9 p. 97 c. 1 l. 2
C. 5 v. 24 p. 211 c. 1 l. 31
C. 9 v. 4 p. 227 c. 2 l. 23
C. 11 v. 4 p. 148 c. 1 l. 6
C. 15 v. 2 p. 306 c. 2 l. 44
C. 17 v. 13 p. 35 c. 1 l. 13
C. 20 v. 6 p. 42 c. 2 l. 26 C.
27. v. 19 p. 400 c. 2 l. 41
C. 31 v. 2, 5 p. 355 c. 2 l. 31
C. 38 v. 9 p. 371 c. 2 l. 21
C. 42 v. 4 p. 148 c. 1 l. 7
C. 47 v. 9 p. 78 c. 1 l. 14
C. 49 v. 11 p. 224 c. 2 l. 2
C. 50 v. 2 p. 175 c. 1 l. 55

Exodus.

Cap. 1. vers. 5 pag. 214 col. 2 lin. 19
C. 4 v. 10 p. 352 c. 2 l. 38
C. 20 v. 10 p. 104 c. 2 l. 32
C. 34 v. 10 p. 104 c. 2 l. 35

Levit.

Cap. 15 vers. 16 pag. 371 col. 2 l. 22
C. 17 v. 11, 14 p. 227 c. 2 l. 23
C. 19 v. 2 p. 360 c. 1 l. 38

Numb.

Cap. 16 vers. 3, 7 p. 178 col. 2 l. 39
C. 23 v. 10 p. 242 c. 2 l. 47

Deut.

Cap. 2 vers. 27 pag. 137 col. 2 lin. 10
C. 5 v. 8 p. 104 c. 2 l. 40 v. 52
p. 137 c. 2 l. 10 C. 6 v. 5 p.
157 c. 1 l. 14 v. 13 p. 48 c. 1
l. 8 C. 10 v. 4 p. 123 c. 1 l. 53
C. 12 v. 8 p. 254 c. 1 l. 38
C. 17 v. 11 p. 98 c. 2 l. 25 v.
11, 20 p. 137 c. 2 l. 11 C. 19
v. 6 p. 353 c. 2 l. 32 C. 22 v.
1 p. 349 c. 1 l. 9 C. 28 v. 4
p. 384 c. 1 l. 11 v. 14 p. 137 c. 2
l. 11 C. 29 v. 19 p. 322 c. 2 l.
54 C. 30 v. 11 p. 417 c. 1 l. 18
C. 32 v. 14 p. 224 c. 2 l. 3 C. 33
v. 5, 29 p. 341 c. 1 l. 18, 19

Josh.

Cap. 1 vers. 7 pag. 137 col. 2 lin. 12
C. 8 v. 15 p. 400 c. 2 l. 17 C. 23
v. 6 p. 137 c. 2 l. 12 C. 24 v. 14,
15 p. 254 c. 1 l. 18 p. 263 c. 2
l. 54

Judic.

Cap. 7 vers. 2 pag. 348 col. 1 lin. 31
C. 11 v. 35, 37 p. 306 c. 2 l. 45

Regum

Lib. 1 Cap. 2 v. 29 p. 311 c. 2 l. 49
C. 3 v. 13 p. 311 c. 2 l. 50 v. 17
p. 161 c. 1 l. 12 C. 6 v. 12 p. 137
c. 2 l. 12 C. 10 v. 11 p. 352 c. 2
l. 32 C. 16 v. 7 p. 395 c. 1 l. 56
p. 419 c. 1 l. 47 C. 25 v. 31, 33
p. 45 c. 2 l. 52

Lib. 2 Cap. 2 v. 19, 21 p. 137 col. 2
l. 13 C. 3 v. 36 p. 27 c. 2 l. 11
C. 10 v. 12 p. 161 c. 1 l. 14 C.
13 v. 15 p. 33 c. 2 l. 46 C. 15
v. 26 p. 156 c. 2 l. 54 C. 16 v. 12
p. 114 c. 1 l. 44 p. 210 c. 1 l. 20
p. 233 c. 2 l. 5

Lib. 3 Cap. 1 v. 6 pag. 311 c. 2 l. 50
C. 3 v. 25 p. 400 c. 2 l. 22 C. 4
v. 5 p. 22 c. 2 l. 29 C. 8 v. 39
p. 418 c. 2 l. 3 C. 12 v. 9 p. 296
c. 1 l. 28 v. 24 p. 114 c. 1 l. 33
C. 19 v. 4 p. 201 c. 1 l. 37

Lib. 4 Cap. 5 v. 13 p. 154 c. 2 l. 41
C. 8 v. 13 p. 360 c. 2 l. 13 C. 10
v. 19 p. 400 c. 2 l. 21 C. 13 v. 5
p. 352 c. 1 l. 35 C. 22 v. 2 p.
137 c. 2 l. 14

Annal.

Lib. 1 Cap. 11 vers. 2 p. 352 c. 2 l. 34
C. 29 v. 11, 16 p. 433 c. 1 l.
4 v. 14 ibid. l. 43

Lib. 2 Cap. 1 vers. 11 p. 157 c. 2 l. 26
C. 19 v. 3 p. 329 c. 1 l. 33 C.
34 v. 2 p. 137 c. 2 l. 14

Ezdr.

Cap. 7 vers. 27 pag. 45 col. 1 lin. 56

Nehem.

Cap. 2 vers. 12 pag. 45 col. 2 lin.
1 C. 7 v. 5 ibid.

Ester.

Cap. 1 vers. 5 pag. 329 col. 1 lin.
32 C. 5 v. 8 p. 400 c. 1 l. 51

Job.

Cap. 1 vers. 21 pag. 114 col. 1 lin. 37
p. 304 c. 2 l. 7 p. 365 c. 1 l. 20 p.
438 c. 1 l. 41 C. 2 v. 10 p. 114
c. 1 l. 41 C. 3 v. 18 p. 319 c. 2
l. 46 C. 6 v. 15, 20 p. 317 c. 1
l. 20 C. 7 v. 1 p. 57 c. 1 l. 9 p. 77
c. 2 l. 44 p. 429 c. 2 l. 20 C. 10
v. 4 p. 322 c. 2 l. 34 p. 439 c. 2
l. 1 v. 5 p. 429 c. 2 l. 26 v. 5, 14
p. 57 c. 1 l. 10, 11 v. 8, 12 p. 371
c. 2 l. 49 v. 9 p. 289 c. 1 l. 47
C. 15 v. 21 p. 242 c. 1 l. 25 v. 32
p. 430 c. 1 l. 17 v. 33 p. 180 c. 1
l. 36 C. 22 v. 16 p. 430 c. 2 l. 19
C. 23 v. 12, 13 p. 305 c. 1 l. 35
p. 377 c. 2 l. 36 C. 24 v. 13, 17
p. 105 c. 2 l. 42 C. 28 v. 28 p.
240 c. 1 l. 29 C. 30 v. 23 p. 251
c. 2 l. 44 C. 38 v. 25, 26, 34, 37
p. 191 c. 1 l. 48

Psal.

Pfal. 1 vers. 3 pag. 331 col. 1 lin. 32
Pfal. 8 v. 13 p. 302 c. 1 l. 23 Pfal. 12
v. 1 Pfal. 14 v. 2 p. 300 c. 1 l. 48
Pfal. 16 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39 Pfal.
18 v. 20 p. 341 c. 2 l. 50 v. 32,
35 p. 254 c. 1 l. 39 v. 39, 40 p.
304 c. 2 l. 7 v. 44, 46 p. 341 c. 1
l. 8 Pfal. 19 v. 1, 2, 6 p. 302 c. 1 l.
4 Pfal. 22 v. 15 p. 222 c. 1 l. 20 Pfal.
31 v. 5 p. 321 c. 1 l. 12 v. 9 p. 341
c. 2 l. 52 v. 16 p. 439 c. 2 l. 14
Pfal. 34 v. 1 p. 221 c. 2 l. 50 Pfal. 36
v. 3 p. 189 c. 1 l. 54 Pfal. 37 v. 1
p. 156 c. 2 l. 56 v. 10 p. 297 c. 1
l. 10 v. 20 p. 220 c. 2 l. 24 Pfal. 38
v. 13, 14 p. 233 c. 1 l. 4 v. 13 p.
363 c. 2 l. 16 Pfal. 39 v. 6 p. 159
c. 1 l. 47 p. 376 c. 1 l. 45 v. 9 p.
114 c. 1 l. 46 Pfal. 41 v. 4, 12
p. 347 c. 2 l. 56 Pfal. 44 v. 1, 2
p. 304 c. 2 l. 8 Pfal. 49 v. 11, 14
p. 307 c. 1 l. 32 v. 12, 20 p. 222
c. 1 l. 34, 52 c. 2 l. 45 v. 18 p. 287
c. 2 l. 5 Pfal. 50 v. 16, 17 p. 289
c. 2 l. 56 Pfal. 51 v. 4 p. 424 c. 1
l. 37 v. 5 p. 322 c. 2 l. 34 v. 10
p. 219 c. 1 l. 43 Pfal. 55 v. 6 p. 181
c. 1 l. 35 v. 22 p. 137 c. 1 l. 1
l. 1 v. 23 p. 430 c. 1 l. 16 Pfal. 56

v. 4 p. 181 c. 1 l. 35 Pl. 58 v. 3
p. 322 c. 2 l. 34 Pl. 62 v. 9 p.
376 c. 1 l. 45 v. 12 p. 227 c. 1 l.
32 Pl. 65 v. 10, 12 p. 191 c. 1 l.
l. 56 Pl. 66 v. 3 p. 341 c. 1 l. 14
v. 10 p. 378 c. 1 l. 57 Pl. 68 v.
20 p. 439 c. 2 l. 15 Pl. 73 v. 1
p. 424 c. 1 l. 20 v. 3 p. 322 c. 1
l. 55 Pl. 74 v. 16, 17 p. 300 c. 1
l. 24 Pl. 77 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39
Pl. 78 v. 36, 37 p. 359 c. 2 l. 47
Pl. 81 v. 16 p. 341 c. 1 l. 16 Pl.
82 v. 6, 7 p. 235 c. 2 l. 38 p. 368
c. 2 l. 7 Pl. 87 v. 3 p. 147 c. 1
l. 27 Pl. 90 v. 1 p. 337 c. 1 l. 56
v. 2 ibid. l. 55 Pl. 100 v. 5 p.
337 c. 2 l. 1 Pl. 103 v. 17 p. 337
c. 1 l. 55 Pl. 104 v. 9 p. 439 c. 2
l. 4 v. 19 p. 300 c. 1 l. 25 Pl. 109
v. 18, 19 p. 49 c. 1 l. 7 Pl. 112
v. 1 p. 305 c. 1 l. 34 p. 377 c. 2
l. 33 v. 7 p. 222 c. 2 l. 14 Pl. 116
v. 1 p. 253 c. 2 l. 53 Pl. 118 v.
23 p. 114 c. 1 l. 31 Pl. 119 v.
18 p. 117 c. 2 l. 43 v. 67 p. 378
c. 1 l. 55 v. 71 ibid. v. 73 p. 371
c. 1 l. 43 v. 75 p. 133 c. 1 l. 37
v. 139 p. 133 c. 1 l. 36 v. 142
p. 322 c. 1 l. 13 v. 176 p. 349
c. 1 l. 53 Pl. 120 v. 5, 6 p. 181
c. 1 l. 35 Pl. 127 v. 5 p. 56 c. 2
l. 21 Pl. 132 v. 11 p. 384 c. 1 l. 2
Pl. 139 v. 5 p. 119 c. 1 l. 9 v. 13,
16 p. 371 c. 2 l. 44 v. 14 p. 372
c. 1 l. 55 v. 15 p. 372 c. 2 l. 54
Pl. 140 v. 3 p. 202 c. 1 l. 55 v. 9
p. 56 c. 2 l. 24 Pl. 144 v. 4 p. 159
c. 2 l. 47 Pl. 145 v. 15 p. 368
c. 1 l. 42 v. 17 p. 133 c. 1 l. 39
p. 421 c. 2 l. 51 Pl. 146 v. 4
p. 222 c. 1 l. 22 Pl. 147 v. 4 p.
252 c. 1 l. 46 v. 20 p. 104 c. 2
l. 37
Parcm.
Cap. 1 vers. 7 pag. 240 col. 1 lin. 28
v. 22 p. 189 c. 1 l. 53 C. 4 v. 22
p. 284 c. 1 l. 9 v. 25, 27 p. 137
c. 2 l. 11 C. 6 v. 67 p. 183 c. 1
l. 23 C. 9 v. 10 p. 240 c. 1 l. 27
C. 10 v. 1 p. 273 c. 1 l. 34 C. 11
v. 17 p. 387 c. 2 l. 19 C. 13
v. 11 p. 184 c. 2 l. 27 C. 14 v. 15
p. 169 c. 1 l. 34 p. 360 c. 1 l. 17
v. 21 p. 321 c. 1 l. 29 v. 31 p. 321
c. 2 l. 26 C. 15 v. 11 p. 418 c. 2 l.
44 v. 20 p. 275 c. 1 l. 34 C. 16 v.
3 p. 157 c. 1 l. 3 v. 32 p. 26 c. 2

l. 6 C. 17 v. 5 p. 321 c. 2 l. 27
v. 21 p. 273 c. 1 l. 43 C. 18
v. 10 p. 315 c. 2 l. 33 C. 19 v.
11 p. 233 c. 2 l. 7 C. 23 v. 5 p.
227 c. 1 l. 27 v. 15, 16 p. 275 c. 1
l. 30 C. 24 v. 24 p. 56 c. 2 l. 17
C. 25 v. 22 p. 221 c. 1 l. 23 C. 26
v. 19 p. 134 c. 1 l. 24 C. 27 v. 11
p. 273 c. 1 l. 30 C. 30 v. 16 p.
121 c. 2 l. 30 v. 20 p. 367 c. 2
l. 47 v. 27 p. 183 c. 1 l. 44

Ecclesi.

Cap. 1 vers. 2 pag. 159 col. 1 lin. 36
v. 4 p. 379 c. 1 l. 48 v. 9 p. 257
c. 1 l. 56 v. 11 p. 78 c. 1 l. 43
v. 13 p. 60 c. 2 l. 52 C. 2 v. 2 p.
61 c. 2 l. 23 v. 3 p. 364 c. 2 l. 8
v. 17 p. 61 c. 2 l. 24 C. 3 v. 2 p.
429 c. 2 l. 11 v. 1 p. 439 c. 2 l. 9
C. 4 v. 5 p. 220 c. 1 l. 1 v. 9 p.
296 c. 1 l. 22 C. 7 v. 6 p. 363
c. 1 l. 53 v. 21 p. 233 c. 1 l. 56
v. 26 p. 61 c. 2 l. 36 C. 9 v. 2 p.
86 c. 1 l. 29 p. 297 c. 1 l. 46 v.
11 p. 46 c. 2 l. 50 C. 10 v. 14 p.
112 c. 2 l. 38 C. 11 v. 13 p. 331
c. 1 l. 28 v. 5 p. 372 c. 2 l. 55
C. 12 v. 7 p. 51 c. 1 l. 48 p. 136
c. 1 l. 14 p. 222 c. 1 l. 19 v. 8 p.
159 c. 1 l. 36 v. 13 p. 294 c. 2
l. 33

Esaj

Cap. 1 vers. 11, 16 p. 359 col. 2 l. 47
v. 25 p. 378 c. 1 l. 38 C. 2 v. 22
p. 227 c. 2 l. 27 C. 6 v. 9, 10 p.
71 c. 1 l. 34 p. 147 c. 2 l. 52
C. 10 v. 5, 7 p. 246 c. 1 l. 45 v. 5,
19 p. 368 c. 1 l. 49 v. 6, 11 p. 246
c. 2 l. 22 C. 14 v. 9, 10 p. 368 c. 1
l. 7 C. 30 v. 21 p. 137 c. 2 l. 15
C. 33 v. 22 p. 133 c. 2 l. 44 C.
35 v. 6 p. 306 c. 1 l. 20 C. 39
v. 8 p. 96 c. 1 l. 16 C. 40 v. 15
p. 242 c. 1 l. 42 C. 42 v. 18, 19
p. 71 c. 1 l. 35 C. 44 v. 5 p. 394
c. 1 l. 25 v. 6 p. 248 c. 1 l. 7 C.
45 v. 7 p. 114 c. 1 l. 23 p. 219 c.
1 l. 37 C. 46 v. 8 p. 129 c. 1 l. 8
C. 48 v. 8 p. 322 c. 2 l. 35 v. 10
p. 378 c. 1 l. 38 C. 49 v. 4 p. 314
c. 1 l. 16 C. 53 v. 6 p. 349 c. 1
l. 55 C. 56 v. 10 p. 202 c. 1 l. 50
C. 58 v. 13 p. 305 c. 1 l. 34
C. 64 v. 8 p. 289 c. 2 l. 28 C.
66 v. 24 p. 319 c. 2 l. 6

Jeremi.

Cap. 1 vers. 5 pag. 371 col. 2 lin. 36
C. 2 v. 14 p. 35 c. 2 l. 9 C. 4
v. 14 p. 148 c. 2 l. 16 v. 22 p.
191 c. 1 l. 47 C. 5 v. 8 p. 202
c. 1 l. 34, 51 C. 7 v. 9, 10, 21,
29 p. 359 c. 2 l. 48 C. 9 v. 2, 3
p. 181 c. 1 l. 36 p. 300 c. 1 l. 49
C. 10 v. 10 p. 322 c. 1 l. 11
C. 12 v. 1 p. 133 c. 1 l. 41 p.
424 c. 1 l. 21 v. 1, 2 p. 322 c.
1 l. 55 C. 13 v. 17 p. 314 c. 2
l. 17 C. 23 v. 23 p. 299 c. 2 l. 56
v. 24 p. 165 c. 1 l. 30 p. 317 c. 2
l. 39 C. 31 v. 35, 36, &c. C. 33
v. 20, 23 p. 410 c. 1 l. 46 C. 44
v. 17 p. 169 c. 1 l. 2

Thren.

Cap. 3 vers. 33 pag. 312 col. 1 lin. 3
v. 37, 38 p. 114 c. 1 l. 26 p. 300
c. 2 l. 10 v. 40 p. 371 c. 2 l. 33

Ezek.

Cap. 18 vers. 11, 13 p. 104 c. 2 l. 15
C. 20 v. 39 p. 359 c. 2 l. 49 C.
32 v. 18, 30 p. 368 c. 1 l. 8

Dan.

Cap. 7 vers. 15 pag. 326 c. 1 lin. 45
C. 11 v. 35 p. 378 c. 1 l. 39

Hothi.

Cap. 1 vers. 6 pag. 320 col. 2 lin. 7
Amos.

Cap. 3 vers. 6 pag. 114 col. 1 lin. 29
p. 219 c. 1 l. 38

Jon.

Cap. 4 vers. 3, 9 pag. 201 col. 1 l. 39
Mic.

Cap. 3 vers. 3 pag. 316 col. 2 lin. 16
C. 4 v. 11, 13 p. 308 c. 1 l. 5
C. 7 v. 1 p. 300 c. 1 l. 49

Habbak.

Cap. 2 vers. 5 pag. 344 col. 2 lin. 19
Zephan.

Cap. 1 vers. 12 pag. 344 col. 2 lin. 21
C. 2 v. 1 p. 381 c. 2 l. 30

Zacar.

Cap. 10 vers. 1 pag. 191 c. 1 lin. 49
Malac.

Cap. 3 vers. 3 pag. 378 col. 1 lin. 39
Matth.

Cap. 3 vers. 7 pag. 202 col. 1 lin. 3
C. 4 v. 10 p. 248 c. 1 l. 5 C. 5 v.
11 p. 377 c. 1 l. 47 v. 20 p. 417
c. 1 l. 46 v. 28 p. 88 c. 1 l. 41 v.
44, 45 p. 317 c. 1 l. 2 v. 44 p. 267
c. 2 l. 21 v. 45 p. 291 c. 2 l. 24
v. 48 p. 360 c. 1 l. 57 C. 6 v. 25
p. 175

p. 178 c. 2 l. 27 p. 339 c. 1 l. 1
v. 2 p. 190 c. 1 l. 36 v. 6 p. 190
c. 1 l. 1 v. 10 p. 161 c. 1 l. 24 v.
16 p. 268 c. 2 l. 44 v. 22, 23
p. 427 c. 1 l. 26 C. 7 v. 12 p. 230
c. 2 l. 32 v. 15, 20 p. 331 c. 1 l.
29, 33 v. 16 p. 360 c. 2 l. 2 v. 26
p. 300 v. 1 l. 23 v. 27 p. 233 c. 1
l. 22 C. 10 v. 29, 30 p. 220 c. 1
l. 3 p. 256 c. 1 l. 48 p. 272 c. 1 l.
38 p. 300 c. 2 l. 31 v. 37, 38 p.
418 c. 2 l. 13 C. 11 v. 30 p. 405
c. 2 l. 44 C. 12 v. 33, 35 p. 331
c. 1 l. 30 v. 34 p. 148 c. 2 l. 22
v. 36 ibid. l. 15 v. 43 p. 61 c. 1
l. 1 C. 13 v. 13, 15 p. 71 c. 1 l.
34 v. 13 p. 147 c. 2 l. 49 v. 32
p. 172 c. 2 l. 50 C. 15 v. 14 p.
71 c. 1 l. 35 p. 154 c. 1 l. 33
v. 19 p. 148 c. 2 l. 23 C. 16 v.
4 p. 61 c. 1 l. 3 v. 17 p. 143
c. 2 l. 47 v. 26 p. 381 c. 2
l. 53 C. 18 v. 7 p. 348 c. 2
l. 38 v. 15 p. 212 c. 2 l. 5 p. 404
c. 2 l. 22 C. 19 v. 5 p. 185 c. 1
l. 24 v. 17 p. 63 c. 2 l. 15 v. 22
p. 311 c. 2 l. 44 v. 28 p. 385 c. 2
l. 27 C. 20 v. 26, 27 p. 257 c. 1
l. 5 C. 21 v. 25 p. 161 c. 1 l. 20
C. 22 v. 37 p. 157 c. 1 l. 20 v. 45
p. 289 c. 2 l. 36 C. 23 v. 23, 25,
27 p. 339 c. 1 l. 1 C. 25 v. 9 p.
148 c. 1 l. 7 C. 26 v. 24 p. 320
c. 1 l. 22 v. 39 p. 161 c. 1 l. 27
C. 27 v. 50 p. 186 c. 2 l. 27 p.
228 c. 1 l. 23

Marc.

Cap. 3 vers. 21 pag. 398 col. 1 lin. 48
C. 4 v. 26 p. 371 c. 2 l. 24 v. 31,
32 p. 372 c. 2 l. 50 C. 7 v. 33 p.
125 c. 1 l. 29 C. 8 v. 36 p. 385
c. 2 l. 54 C. 9 v. 21 p. 7 c. 1 l. 47
v. 44 p. 319 c. 2 l. 6 C. 10 v. 43,
44 p. 357 c. 1 l. 6 C. 11 v. 13
p. 331 c. 1 l. 33 C. 12 v. 30
p. 157 c. 1 l. 19 C. 14 v. 36 p.
161 c. 1 l. 27 v. 41 p. 178 c. 2 l.
34 C. 15 v. 37, 39 p. 186 c. 2
l. 26 p. 228 c. 1 l. 25 C. 16 v.
19 p. 136 c. 1 l. 4 v. 20 p. 347
c. 1 l. 28

Luc.

Cap. 1 vers. 3 pag. 188 col. 2 lin. 50
v. 6 p. 417 c. 1 l. 47 v. 42 p. 384
c. 1 l. 3 v. 75 p. 417 c. 1 l. 42 C.
2 v. 29 p. 386 c. 1 l. 53 C. 4

v. 2 p. 61 c. 1 l. 6 C. 6 v. 24 p. 178
c. 2 l. 28 v. 34, 35 p. 189 c. 2 l. 47,
48 p. 291 c. 1 l. 31 p. 317 c. 1 l.
9 v. 36 p. 360 c. 1 l. 32 v. 44 p.
300 c. 1 l. 38 v. 46 p. 359 c. 2 l. 44
C. 7 v. 25 p. 44 c. 1 l. 5 C. 9 v.
31 p. 63 c. 1 l. 47 v. 51 p. 156 c.
1 l. 7 C. 10 v. 27 p. 157 c. 1 l. 19
v. 29, 37 p. 97 c. 1 l. 16 v. 41 p.
419 c. 1 l. 55 C. 11 v. 2 p. 161
c. 1 l. 24 C. 12 v. 17 p. 203 c. 1
l. 53 C. 15 v. 21 p. 161 c. 1 l. 20
C. 17 v. 3, 4 p. 11 c. 1 l. 33
v. 3 p. 283 c. 2 l. 43 v. 18
p. 329 c. 1 l. 35 C. 20 v. 19 p. 61
c. 1 l. 9 C. 21 v. 16, 18 p. 48 c. 2
l. 40, 45 v. 34 p. 283 c. 2 l. 43 v.
35 p. 423 c. 1 l. 41 C. 22 v. 20 p.
92 c. 1 l. 28 v. 40 p. 291 c. 2 l. 56
C. 23 v. 30 p. 319 c. 2 l. 15 v. 36
p. 186 c. 2 l. 26 v. 46 p. 228 c. 1
l. 25 C. 24 v. 18 p. 154 p. 1 l. 5

Joan.

Cap. 1 vers. 9 pag. 394 col. 1 lin. 20
v. 14 p. 92 c. 1 l. 34 v. 18 p. 143 c.
2 l. 48 p. 435 c. 2 l. 6 C. 3 v. 20
p. 107 c. 2 l. 13 C. 4 v. 14 p. 317
c. 1 l. 28 p. 377 c. 2 l. 35 v. 36 p.
383 c. 2 l. 38 C. 6 v. 60 p. 231 c.
1 l. 1 p. 380 c. 1 l. 5 C. 7 v. 17 p.
357 c. 1 l. 3 C. 9 v. 34, 40 p. 71
c. 1 l. 35 C. 12 v. 40 p. 71 c. 1 l. 36
C. 13 v. 1 p. 63 c. 1 l. 45 v. 34 p.
321 c. 1 l. 28 C. 14 v. 9 p. 436 c.
1 l. 11 C. 15 v. 18 p. 154 c. 1 l.
11 C. 16 v. 12 p. 380 c. 2 l. 8 v.
33 p. 154 c. 1 l. 11 C. 17 v. 17 p.
322 c. 1 l. 18 C. 19 v. 10 p. 170
c. 1 l. 48 v. 30 p. 228 c. 1 l. 24 v.
39 p. 175 c. 1 l. 55 C. 21 v. 19 p.
195 c. 2 l. 7

Act.

Cap. 1 vers. 1, 2, 22 pag. 136 col. 1 l. 5
v. 3, 4 p. 154 c. 1 l. 40 v. 24 p. 438
c. 2 l. 41 C. 2 v. 12 p. 357 c. 1 l.
9 v. 23 p. 273 c. 1 l. 40 p. 308 c.
1 l. 51 v. 25 p. 1 c. 1 l. 25 C. 3 v.
14, 18 p. 308 c. 1 l. 51 v. 21 p. 385
c. 2 l. 26 C. 4 v. 13 p. 17 c. 1 l. 49
v. 28 p. 273 c. 1 l. 40 C. 5 v. 39
p. 148 c. 1 l. 8 p. 329 l. 39 v. 41 p.
284 c. 2 l. 52 C. 7 v. 14 p. 214 c.
2 l. 22 v. 35 p. 283 c. 1 l. 44 v. 39
p. 148 c. 1 l. 8 v. 42 p. 61 c. 1 l. 12
v. 54 p. 297 c. 1 l. 2 C. 13 v. 36
p. 370 c. 1 l. 15 v. 50 p. 2 c. 1 l. 42

C. 14 v. 10 p. 136 c. 2 l. 8 v. 14,
15 p. 291 c. 2 l. 32 v. 14 p. 300
c. 1 l. 25 v. 15 p. 231 c. 2 l. 20 C.
15 v. 8 p. 418 c. 2 l. 40 C. 16 v.
1 p. 2 c. 1 l. 39 v. 3 p. 401 c. 1
l. 35 v. 11 p. 137 c. 2 l. 3 C. 17
v. 2, 3 p. 254 c. 1 l. 40 v. 18, 19 p.
385 c. 2 l. 34 p. 423 c. 1 l. 24 v.
26 p. 47 c. 2 l. 22 v. 28 p. 208 c.
1 l. 6 p. 211 c. 1 l. 36 p. 418 c. 2
l. 1 C. 20 v. 23, 24 p. 353 c. 1 l.
42 p. 370 c. 1 l. 23 v. 28 p. 383 c.
2 l. 44 v. 35 p. 46 c. 1 l. 12 C. 21
v. 1 p. 137 c. 2 l. 3 v. 13 p. 253 c.
1 l. 42 v. 14 p. 161 c. 1 l. 21 C.
25 v. 23 p. 8 c. 1 l. 45 C. 26 v. 8
p. 423 c. 2 l. 33 C. 27 v. 27 p.
335 c. 2 l. 36 v. 37 p. 214 c. 2
l. 24 C. 28 v. 46 p. 136 c. 2 l. 14
v. 18 p. 117 c. 2 l. 44 v. 25 p. 386
c. 1 l. 40 v. 26, 27 p. 71 c. 1
l. 45

Roman.

Cap. 1 vers. 20 pag. 277 col. 1 lin. 41
p. 435 c. 2 l. 56 C. 2 v. 9 p. 341
c. 2 l. 56 v. 17 p. 156 c. 2 l. 47
v. 19 p. 134 c. 1 l. 35 v. 28 p.
395 c. 1 l. 47 C. 3 v. 45 p. 424
c. 1 l. 2 C. 4 v. 9 p. 48 c. 1 l. 9
C. 5 v. 2, 4 p. 378 c. 1 l. 40 v. 5
p. 143 c. 2 l. 53 v. 15 p. 254 c. 1
l. 91 C. 6 v. 5 p. 308 c. 1 l. 32
v. 13 p. 382 c. 2 l. 31 v. 17 p. 375
c. 1 l. 30 C. 7 v. 24 p. 323 c. 2
l. 5 C. 8 v. 14, 18 p. 254 c. 1 l. 41
v. 7 p. 407 c. 2 l. 53 v. 24 p. 143
c. 2 l. 53 v. 28 p. 96 c. 1 l. 13 p.
246 c. 1 l. 2 v. 29 p. 360 c. 1 l.
27 v. 35, 36 p. 352 c. 1 l. 39 v.
36, 39 p. 392 c. 1 l. 44 C. 9 v.
14 p. 424 c. 1 l. 22 v. 17, 22 p.
308 c. 1 l. 52 v. 20 p. 424 c. 1 l.
12 v. 11 p. 269 c. 1 l. 37 v. 22 p.
308 c. 1 l. 52 C. 10 v. 6 p. 417 c. 1
l. 19 C. 11 v. 20, 23 p. 308 c. 1 l.
16 v. 36 p. 59 c. 2 l. 44 p. 146 c. 2
53 C. 12 v. 5 p. 264 c. 1 l. 15 v. 16
p. 32 c. 1 l. 52 v. 19 p. 104 c. 1
l. 24 v. 20 p. 221 c. 1 l. 24 v. 11
p. 236 c. 2 l. 52 p. 402 c. 1 l. 27
53 C. 13 v. 1 p. 214 c. 1 l. 25
v. 12 p. 105 c. 2 l. 39 v. 14 p. 256
c. 1 l. 15 C. 14 v. 18 p. 352 c. 2
l. 39 v. 1 p. 233 c. 1 l. 16 p. 361
c. 2 l. 46 v. 22 p. 283 c. 2 l. 13

1 Corinth.

Cap. 1 vers. 14 pag. 298 col. 1 lin. 54
v. 15 p. 436 c. 1 l. 10 v. 18 p. 298
c. 1 l. 55 C. 2 v. 10 p. 143 c. 2
l. 49 C. 3 v. 8 p. 314 c. 1 l. 35 v.
13 p. 120 c. 2 l. 31 v. 15 p. 319 c. 2
l. 41 C. 4 v. 1 p. 154 c. 2 l. 10 v. 2
p. 257 c. 2 l. 4 v. 7 p. 307 c. 2 l. 30
C. 5 v. 7, 10 p. 292 c. 1 l. 8 p. 329
c. 1 l. 40 v. 18 p. 348 c. 2 l. 27
C. 6 v. 19 p. 120 c. 2 l. 14 C. 7
v. 1 p. 45 c. 2 l. 3 v. 20, 24 p. 154
c. 1 l. 25 v. 23 p. 157 c. 1 l. 30
v. 31 p. 227 c. 1 l. 23 v. 35 p. 104
c. 1 l. 32 C. 9 v. 19, 22 p. 401
c. 1 l. 39 v. 20 p. 17 c. 2 l. 43 p.
292 c. 2 l. 29 C. 10 v. 6, 7 p.
254 c. 1 l. 41 v. 9, 10 ibid. v. 17
p. 264 c. 2 l. 17 v. 31, 32 p. 116
c. 2 l. 38 v. 33 p. 304 c. 2 l. 4
C. 11 v. 19 p. 348 c. 2 l. 36 v. 28
p. 381 c. 2 l. 36 v. 29 p. 327 c. 1
l. 29 C. 12 v. 12 p. 264 c. 2 l. 18
v. 25 p. 308 c. 1 l. 13 v. 27 p. 264
c. 2 l. 25 C. 13 v. 4 p. 188 c. 1
l. 24 v. 5 p. 31 c. 2 l. 20 C. 15
v. 10 p. 347 c. 1 l. 25 v. 38 p. 371
c. 2 l. 50 v. 58 p. 314 c. 2 l. 9 C.
16 v. 13 p. 128 c. 1 l. 10

2 Corinth.

Cap. 2 vers. 15 pag. 314 col. 2 lin. 6
C. 3 v. 18 p. 363 c. 1 l. 25 C. 4
v. 4 p. 154 c. 1 l. 30 v. 7 p. 289
c. 2 l. 38 C. 5 v. 1 p. 420 c. 1 l.
53 v. 4 p. 351 c. 1 l. 24 v. 6, 8
p. 78 c. 1 l. 31 p. 386 c. 2 l. 12
v. 12 p. 4 c. 1 l. 36 v. 18 p. 53 c.
2 l. 45 p. 304 c. 2 l. 9 p. 433 c. 1
l. 48 C. 6 v. 1 p. 246 c. 1 l. 1
p. 347 c. 1 l. 27 v. 8 p. 298 c. 1
l. 24 C. 9 v. 10 p. 162 c. 2 l. 10
p. 352 c. 1 l. 15 C. 12 v. 15 p.
365 c. 2 l. 31 C. 13 v. 5 p. 381
c. 2 l. 34

Galat.

Cap. 2 vers. 11 pag. 401 col. 1 lin. 9
v. 14 p. 137 c. 2 l. 1 v. 20 p.
347 c. 1 l. 32 C. 3 v. 16 p. 264
c. 2 l. 23 C. 4 v. 26 p. 113
c. 2 l. 30 C. 5 v. 6 p. 241 c. 1 l.
41 v. 22 p. 331 c. 1 l. 29 C. 6
v. 17 p. 154 c. 2 l. 14 p. 403 c. 2
l. 37 v. 4 p. 381 c. 2 l. 37 v. 9
p. 292 c. 1 l. 47 v. 10 p. 97 c. 1
l. 13 p. 137 c. 1 l. 41.

Ephes.

Cap. 1 vers. 18 pag. 177 col. 2 l. 45
p. 154 c. 1 l. 29 C. 2 v. 10 p. 219
c. 1 l. 43 v. 12 p. 430 c. 2 l. 54
C. 4 v. 1 p. 418 c. 2 l. 18 v. 4
p. 264 c. 2 l. 14 v. 14 p. 13 c. 1
l. 28 v. 17 p. 13 c. 1 l. 4 v. 18 p.
71 c. 1 l. 36 v. 24 p. 417 c. 1 l.
43 v. 26 p. 45 c. 2 l. 54 v. 27 p.
104 c. 1 l. 20 C. 5 v. 11 p. 105
c. 2 l. 40 v. 12, 13 ibid. l. 19 p.
119 c. 2 l. 44 v. 14 p. 258 c. 1
l. 52 v. 16 p. 150 c. 1 l. 9 v. 31
p. 185 c. 1 l. 25 v. 31 p. 1 c. 1
l. 26 C. 6 v. 11, 12, 13 p. 77
c. 2 l. 47 p. 285 c. 1 l. 5

Philip.

Cap. 1 v. 12, 13 pag. 207 col. 2 l. 15
v. 14 p. 308 c. 1 l. 53 v. 20 p. 195
c. 2 l. 8 p. 353 c. 1 l. 41 v. 21,
22 p. 241 c. 1 l. 44 p. 350 c. 1
l. 38 v. 23 p. 176 c. 1 l. 34 p. 201
c. 1 l. 40 p. 386 c. 2 l. 46 v. 27
p. 418 c. 2 l. 18 C. 2 v. 7 p. 329
c. 1 l. 42 v. 11 p. 331 c. 1 l. 28
v. 17 p. 365 c. 2 l. 30 v. 21 p. 31
c. 2 l. 18 C. 3 v. 14 p. 92 c. 2 l. 1
v. 19, 26 p. 278 c. 2 l. 16 p. 352
c. 2 l. 21 C. 4 v. 11 p. 298 c. 2
l. 18 v. 12 p. 42 c. 1 l. 2 v. 14
p. 251 c. 2 l. 25 v. 18 p. 179 c. 1
l. 13 p. 351 c. 2 l. 14 v. 22 p. 205
c. 1 l. 40

Colof.

Cap. 1 vers. 10 pag. 418 col. 2 l. 18
C. 2 v. 19 p. 392 c. 1 l. 36 C. 3
v. 1, 2 p. 278 c. 2 l. 16 v. 16 p. 92
c. 1 l. 39

1 Thessal.

Cap. 2 vers. 12 pag. 418 col. 2 lin. 18
v. 19 p. 314 c. 2 l. 13 C. 4 v. 4
p. 157 c. 1 l. 27 p. 383 c. 2 l. 4
v. 9 p. 321 c. 1 l. 31 C. 5 v. 6 p.
34 c. 2 l. 42 v. 6, 7 p. 105 c. 2 l.
41 v. 21 p. 106 c. 2 l. 19

2 Thessal.

Cap. 1 vers. 5 pag. 423 col. 1 lin. 42
v. 6 ibid. l. 43 C. 2 v. 4 p. 104
c. 2 l. 10 C. 3 v. 11 p. 292 c. 1
l. 48

1 Timoth.

Cap. 1 vers. 1 pag. 192 col. 1 lin. 54
v. 17 p. 435 c. 2 l. 9 C. 2 v. 15
p. 56 c. 2 l. 29 C. 4 v. 6 p. 2 c.
1 l. 40 p. 189 c. 1 l. 4 v. 7 p. 92
c. 2 l. 29 v. 10 p. 1 c. 2 l. 14 v.

12 p. 394 c. 1 l. 39 C. 5 v. 21
p. 239 c. 2 l. 54 C. 6 v. 5 p. 324
c. 1 l. 49 v. 12 p. 94 c. 1 l. 52
p. 240 c. 1 l. 14 v. 16 p. 435 c. 2
l. 6 v. 17 p. 239 c. 2 l. 29 p. 307
c. 2 l. 17 v. 18 p. 2 c. 1 l. 50 p.
408 c. 1 l. 19 v. 19 p. 153 c. 1
l. 34

2 Timoth.

Cap. 1 vers. 5 p. 2 c. 1 l. 41 v.
6 p. 258 c. 1 l. 20 C. 2 v. 16
p. 92 c. 2 l. 8 v. 23 ibid. l. 29
v. 25 p. 147 c. 2 l. 41 p. 407
c. 2 l. 52 v. 26 p. 243 c. 1 l. 32
C. 3 v. 5 p. 338 c. 2 l. 55
p. 395 c. 1 l. 51 v. 10 p. 189
c. 1 l. 5 v. 15 p. 2 c. 1 l. 41
p. 7 c. 1 l. 48 C. 4 v. 3 p. 380
c. 2 l. 10 v. 5 p. 34 c. 2 l. 42
v. 6 p. 386 c. 2 l. 12 v. 7 p. 94
c. 1 l. 54 p. 240 c. 1 l. 15 v.
8 p. 423 c. 1 l. 34

Titus

Cap. 2 vers. 15 p. 394 c. 1 l. 38
C. 3 v. 2 p. 348 c. 2 l. 50
v. 9 p. 92 c. 2 l. 11.

Hebr.

Cap. 4 vers. 12, 13 p. 418 c. 1
l. 49 C. 5 v. 11, 12 p. 380
c. 2 l. 3 C. 6 v. 10 p. 423 c. 1
l. 36, 43 C. 9 v. 27 p. 319 c.
1 l. 53 C. 10 v. 34 p. 205 c. 1
l. 1 v. 39 p. 392 c. 1 l. 42
C. 11 v. 1 p. 143 c. 2 l. 54
v. 5 p. 329 c. 1 l. 46 v. 11 p.
162 c. 2 l. 25 p. 431 c. 1 l. 35
v. 13 p. 454 c. 1 l. 18 v. 35
-37 p. 253 c. 1 l. 40 C. 12 v.
4 p. 94 c. 1 l. 7 v. 5 p. 319
c. 2 l. 53 p. 432 c. 1 l. 36
v. 9-11 p. 195 c. 1 l. 1 p. 378
c. 1 l. 42 v. 22 p. 113 c. 2
l. 30 v. 32 p. 240 c. 1 l. 32
Cap. 13 vers. 17 p. 314 c. 2
l. 26

Jacob.

Cap. 1 v. 2, 3 p. 378 c. 1 l. 40
v. 11 p. 268 c. 1 l. 23 v. 13
p. 64 c. 1 l. 1 p. 219 c. 2 l. 35
v. 14 p. 98 c. 2 l. 38 v. 18 p.
323 c. 1 l. 43 v. 25 p. 122
c. 2 l. 42 v. 27 p. 239 c. 2 l. 55
C. 2 v. 8 p. 133 c. 2 l. 45
C. 3 v. 1 p. 399 c. 2 l. 25 v.
12 p. 300 c. 1 l. 21 C. 4 v. 1
p. 77 c. 2 l. 48 C. 5 v. 17
I f 2 p. 231

p. 231 c. 2 l. 21 v. 19 p. 348
c. 2 l. 56

1 Petr.

C. 1 v. 16 p. 360 c. 1 l. 29 v.
18 p. 168 c. 2 l. 54 v. 33, 25
p. 427 c. 1 l. 34 C. 2 v. 5, 9
p. 93 c. 2 l. 37 v. 8 p. 233 c. 1
l. 17 v. 11 p. 77 c. 2 l. 47 p. 18
c. 1 l. 29 p. 154 c. 1 l. 19
v. 22 p. 329 c. 1 l. 48 v. 23
p. 236 c. 2 l. 50 v. 25 p. 349
c. 1 l. 56 C. 3 v. 13 p. 402 c.
1 l. 41 C. 4 v. 10 p. 433 c.
1 l. 18 v. 12 p. 154 c. 1 l. 7
p. 300 c. 1 l. 13 p. 378 c. 1 l. 40
v. 14 p. 195 c. 1 l. 9 v. 15
p. 61 c. 2 l. 42 C. 5 v. 7 p.
157 c. 1 l. 4

2 Petr.

C. 1 v. 4 p. 324 c. 1 l. 50 v. 9

p. 71 c. 1 l. 37 p. 154 c. 1 l.
31 v. 15 p. 63 c. 1 l. 48 v. 19
p. 143 c. 2 l. 45 C. 2 v. 13
p. 241 c. 1 l. 37 v. 14 p. 88
c. 1 l. 39 C. 3 v. 1 p. 56 c. 2
l. 42 v. 7, 10, 12 p. 89 c. 1 l. 46

1 Joan.

C. 1 v. 9 p. 423 c. 2 l. 14 C. 2
v. 17 p. 227 c. 1 l. 33 C. 3
v. 3 p. 360 c. 1 l. 30 v. 10
ibid. l. 31 C. 4 v. 2 p. 117
c. 1 l. 3 v. 12 p. 435 c. 2 l. 7
v. 21 p. 321 c. 1 l. 26 C. 5
v. 3 p. 305 c. 1 l. 33 v. 18 p.
239 c. 2 l. 56

2 Joan.

V. 2 p. 297 c. 2 l. 14 v. 8 p. 254
c. 1 l. 43

Jud.

V. 16 p. 157 c. 1 l. 42

Apoc.

C. 1 v. 5 p. 92 c. 1 l. 30 v. 6
p. 93 c. 2 l. 35 v. 17 p. 248 c.
1 l. 8 C. 2 v. 8 p. 248 c. 1 l. 8
C. 3 v. 4 p. 418 c. 2 l. 15 v.
12 p. 147 c. 1 l. 28 v. 17 p.
71 c. 1 l. 38 p. 154 c. 1 l. 37,
47 C. 5 v. 10 p. 93 c. 2 l. 35
C. 6 v. 16 p. 319 c. 2 l. 15
C. 12 v. 1 p. 336 c. 1 l. 53
v. 11 p. 277 c. 1 l. 24 C. 14
v. 5 p. 329 c. 1 l. 52 v. 13 p.
270 c. 1 l. 33 C. 16 v. 20 p.
329 c. 1 l. 53 C. 17 v. 21
p. 329 c. 1 l. 54 C. 19 v. 20
p. 319 c. 2 l. 4 C. 20 v. 6 p.
93 c. 2 l. 36 p. 258 c. 1 l. 55
v. 14 p. 319 c. 2 l. 2 C. 22 v.
13 p. 248 c. 1 l. 9.

Syllabus Auctorum, quorum scripta obiter in hoc opere explicantur, supplentur, emendantur.

Ælianusemend. pag. 131 col.
2 lin. 54

Aeneas Gaz. em. p. 172 c. 1 l. 37

Agapetus em. p. 408 c. 1 l. 27

Amatorias apud Laert. em. p.
125 c. 2 l. 50

Antonius Abbas em. p. 309 c. 1 l. 12

Apollon. Tyan. em. p. 368 c. 1 l. 37

Apulejus explic. p. 244 c. 1 l. 4

Aristoteles explic. p. 286 c. 2 l. 1

supplet. p. 229 c. 1 l. 12 p.

183 c. 1 l. 38 p. 250 c. 2 l. 6

emend. p. 245 c. 2 l. 41 p.

250 c. 2 l. 4 p. 392 c. 2 l. 5

p. 425 c. 2 l. 47, 50

Athenicus expl. p. 156 c. 1 l. 45

Athenagoras em. p. 236 c. 1 l. 51

p. 421 c. 2 l. 26

Augustinus em. p. 277 c. 2 l. 47

E. apud Laert. em. p. 124 c. 2 l. 25

Chero em. p. 175 c. 1 l. 31 p. 374

c. 1 l. 15

Clement. Alexandr. expl. p. 83 c. 2

l. 2 p. 95 c. 2 l. 39 suppl. p.

13 c. 2 l. 48 emend. p. 2 c. 2

l. 49 p. 83 c. 2 l. 9 p. 168

c. 1 l. 6 p. 172 c. 1 l. 36 p.

229 c. 2 l. 27 p. 332 c. 2 l. 34

Cydonius suppl. p. 194 c. 2 l. 25

Dio Cass. expl. p. 173 c. 2 l. 47

Dio Prus. expl. p. 197 c. 1 l. 47

emend. p. 310 c. 1 l. 6 p. 338

c. 2 l. 14 p. 381 c. 1 l. 40 p.

405 c. 2 l. 20

Diodorus Sic. emen. p. 389 c. 1 l. 53

Diogenes Cyn. suppl. p. 345 c. 1 l. 31

Empeclodes emend. p. 375 c. 2 l. 53

p. 423 c. 2 l. 33, 40

Ennius apud Gel. em. p. 147 c. 2 l. 22

Epicharmus apud Plut. em. p. 280

c. 1 l. 4 p. 281 c. 1 l. 26

Epitetus expl. p. 91 c. 1 l. 45 p.

121 c. 1 l. 6 p. 267 c. 1 l. 23

expl. & emend. p. 9 c. 1 l. 7

p. 293 c. 1 l. 36, 44 expl. &

suppl. p. 318 c. 2 l. 14 emend.

p. 8 c. 2 l. 51 p. 94 c. 1 l. 23

p. 100 c. 1 l. 5 p. 104 c. 1 l. 51

p. 105 c. 1 l. 14 p. 196 c. 2 l. 44

p. 213 c. 1 l. 13 p. 216 c. 1 l. 34

p. 217 c. 1 l. 8, 12, 27 p. 233 c. 2

l. 26 p. 237 c. 1 l. 47 p. 277 c. 1

l. 13 p. 294 c. 1 l. 36 p. 304 c.

1 l. 38 p. 313 c. 2 l. 6 p. 315 c.

2 l. 50 p. 365 c. 1 l. 37 p. 367

c. 2 l. 7 p. 369 c. 1 l. 11 p.

375 c. 1 l. 30 p. 399 c. 1 l. 21

p. 408 c. 2 l. 54 p. 413 c. 2 l. 38

p. 426 c. 1 l. 54 p. 428 c. 2 l. 45

Epictetus apud Laert. emend. p. 33

c. 1 l. 20 p. 52 c. 2 l. 11

Epigrammat. exp. p. 155 c. 1 l. 46

Epiphanius em. p. 155 c. 2 l. 34

Emapius em. p. 404 c. 1 l. 17

Euripides apud Plut. Gell. Gror. expl.

& emend. p. 174 c. 2 l. 23, 52 a-

pucl Plut. Clem. Stob. em. p. 275

c. 1 l. 344 apud Clem. & Plut.

em. p. 279 c. 2 l. 27, 31 em. &

expl. p. 280 c. 2 l. 5 em. p. 376

c. 1 l. 31

Eustathius em. p. 275 c. 1 l. 16

p. 421 c. 1 l. 28

Etymologus em. p. 127 c. 1 l. 25

Favorinus apud Stob. expl. p. 172

c. 2 l. 53

Frontinus em. p. 299 c. 1 l. 14

Galenus em. p. 286 c. 2 l. 58 p.

361 c. 2 l. 56 p. 362 c. 1 l. 6

Gnomologus em. p. 309 c. 1 l. 5

Gregor. Naz. em. p. 324 c. 1 l. 30

Heracleo em. p. 103 c. 1 l. 33

Hermes em. p. 385 c. 1 l. 10

H. 10

Hesiodus expl. p. 133 c. 1 l. 3 em.
p. 134 c. 1 l. 2, 53
Hesychius em. p. 268 c. 2 l. 14
Hierodotus ap. Stob. em. p. 49 c. 2 l. 49
Hippocrates explic. p. 43 c. 1
Homerus expl. p. 103 c. 1 l. 28
Horatius em. p. 189 c. 1 l. 48

Is. trag. apud Athen. expl. p. 271
c. 1 l. 56
Iustinus em. p. 352 c. 1 l. 42
Juvenalis em. p. 300 c. 2 l. 5

Laetius expl. p. 112 c. 1 l. 23
p. 197 c. 2 l. 1 em & expl. p.
187 c. 2 l. 15 p. 197 c. 2 l. 17.
31 em. p. 199 c. 2 l. 31 p. 305
c. 1 l. 53 p. 343 c. 2 l. 31 p.
426 c. 2 l. 18

Libanius expl. p. 295 c. 2 l. 49 em.
p. 388 c. 2 l. 36 p. 395 c. 1 l. 33
Lucianus em. & exp. p. 175 c. 2 l. 4
35 em. p. 432 c. 1 l. 30

Mamilius em. p. 211 c. 2 l. 23
p. 384 c. 2 l. 15, 24, 48

Marin. Tyr. suppl. p. 287 c. 2 l. 37
Menander expl. p. 89 c. 1 l. 28 em.
& exp. p. 74 c. 1 l. 9

Mimnermus em. p. 379 c. 1 l. 16

Petrus apud Non. em. p. 56 c. 1
l. 49

Palaphantus em. p. 257 c. 2 l. 39
Philo suppl. p. 311 c. 2 l. 3 em.
p. 230 c. 2 l. 9 p. 412 c. 2 l. 13
Plato em. p. 286 c. 2 l. 42 p. 307
c. 1 l. 23 p. 323 c. 2 l. 33 p. 416
c. 1 l. 43

Plinius expl. p. 238 c. 2 l. 38 suppl.
p. 172 c. 1 l. 18 em. p. 74 c. 1 l. 12
p. 110 c. 1 l. 54

Plutarchus expl. p. 280 c. 1 l. 29
em. & exp. p. 103 c. 1 l. 20 em.
p. 31 c. 1 l. 9 p. 103 c. 1 l. 41
p. 111 c. 1 l. 7 p. 199 c. 2 l. 50
p. 215 c. 2 l. 15 p. 227 c. 1 l. 28
p. 239 c. 1 l. 1 p. 248 c. 1 l. 11 p.
270 c. 2 l. 25 p. 298 c. 2 l. 44
p. 327 c. 1 l. 37 p. 355 c. 2 l. 18
p. 388 c. 2 l. 39 p. 404 c. 1 l. 2
p. 405 c. 1 l. 51 p. 406 c. 2 l. 33
p. 408 c. 2 l. 14 p. 431 c. 1 l.
50 p. 434 c. 2 l. 51

Polybius expl. p. 236 c. 1 l. 26, 40
em. apud Suid. p. 239 c. 1 l. 33

Porph. ap. Stob. em. p. 63 c. 1 l. 8 em.
p. 226 c. 2 l. 15 p. 324 c. 2 l. 25

Pracopius expl. p. 259 c. 1 l. 32 em.
ibid. l. 37

Prudentius em. p. 87 c. 1 l. 50

Seneca phil. expl. p. 173 c. 2 l. 46
em. p. 22 c. 1 l. 8 p. 61 c. 1 l. 42
p. 93 c. 1 l. 48 p. 132 c. 1 l. 52
p. 134 c. 2 l. 31 p. 142 c. 2 l. 33

p. 168 c. 1 l. 37 p. 198 c. 2 l. 47
p. 251 c. 1 l. 47 p. 358 c. 1 l. 1
p. 366 c. 1 l. 55

Senec. trag. em. p. 52 c. 1 l. 3 p. 117
c. 1 l. 43

Sexus empir. expl. p. 103 c. 1 l. 7

Socrates hist. em. p. 421 c. 1 l. 22

Sophocles expl. p. 248 c. 2 l. 22 em.

p. 306 c. 1 l. 54 p. 358 c. 2 l. 5

Stobaeus em. p. 140 c. 2 l. 34 p. 207
c. 2 l. 30 p. 298 c. 2 l. 31

p. 313 c. 1 l. 16 p. 328 c. 1 l. 48

Suetonius em. p. 433 c. 2 l. 50

Suidas em. p. 12 c. 1 l. 15 p. 66
c. 1 l. 9 p. 71 c. 2 l. 18 p. 366

c. 2 l. 30 p. 414 c. 2 l. 10, 26

Synesius em. p. 277 c. 2 l. 9

Tacitus em. p. 175 c. 1 l. 54

Tatianus em. p. 141 c. 2 l. 42

Tertullianus expl. p. 174 c. 1 l. 21
em. p. 170 c. 2 l. 48 p. 174 c. 2

l. 31 p. 431 c. 2 l. 18

Themistius em. p. 242 c. 1 l. 56
c. 2 l. 1 p. 318 c. 1 l. 21

Theophrastus em. p. 73 c. 1 l. 41
p. 86 c. 1 l. 51 p. 405 c. 1 l. 7

Tengicus apud Clem. & Cyril. em.
p. 360 c. 1 l. 15 apud Porph.

& Cyril. supp. ibid. l. 18

Vatro apud Non. em. p. 85 c. 2 l.
43 em. p. 261 c. 1 l. 1

Syllabus vocum Græcarum (Hebræis Latinisque paucis interstitis) quæ in hoc opere explicantur.

Α ταν pag. 253 col.
2 lin. 33, 53
Αγαπών p. 197 c. 1 l. 50
Αδελφός p. 186 c. 2 l. 51
ἀδελφός ἀδελφός; p. 404 c. 1 l. 10,
20
ἀδελφός p. 112 c. 1 l. 38
ἀδελφός p. 29 c. 1 l. 22
ἀδελφός p. 29 c. 1 l. 40 p. 30
c. 1 l. 41
ἀδελφός p. 243 c. 1 l. 52
ἀδελφός p. 178 c. 1 l. 45
ἀδελφός p. 27 c. 2 l. 14
ἀδελφός; p. 17 c. 2 l. 39
αἶμα p. 222 c. 1 l. 16
αἷμα p. 305 c. 2 l. 18

αἶμα p. 147 c. 1 l. 26
αἶμα λόγος p. 58 c. 2 l. 46
αἶμα p. 180 c. 1 l. 5
αἶμα p. 147 c. 1 l. 48
ἀναταλινία p. 198 c. 1 l. 40
ἀναταλινία p. 198 c. 1 l. 40
c. 1 l. 4 p. 112 c. 2 l. 55
ἀνατολινός p. 30 c. 2 l. 24
ἀνατολινός p. 5 c. 2 l. 49
αἷμα p. 426 c. 2 l. 46
ἀκλινία, ἀκλινία p. 378 c. 1 l.
48, 55
ἀκλινία p. 53 c. 1 l. 4 p. 98 c.
1 l. 49
ἀκλινία p. 76 c. 2 l. 41 & 52 p. 125
c. 1 l. 53

ἀκλινία p. 319 c. 1 l. 4
ἀκλινία p. 12 c. 2 l. 42
ἀκλινία, ἀκλινία p. 354 c. 1
l. 15, 39
ἀκλινία p. 24 c. 1 l. 15
ἀκλινία p. 200 c. 2 l. 6
ἀκλινία p. 28 c. 1 l. 2
ἀκλινία p. 258 c. 1 l. 50
ἀκλινία p. 258 c. 1 l. 15
ἀκλινία p. 243 c. 1 l. 33
ἀκλινία p. 11 c. 2 l. 9 p. 99
c. 2 l. 5
ἀκλινία p. 176 c. 1 l. 33
ἀκλινία p. 386 c. 2 l. 6
ἀκλινία, ἀκλινία p. 136 c.
1 l. 3, 5, 7, 11

ἀκλινία,

ἀναρίων, *anarion* p. 123 c. 1 l. 22,
29 p. 124 c. 2 l. 46
ἀναρίων p. 243 c. 1 l. 27
ἀναρίων p. 81 c. 2 l. 40
ἀναρίων p. 99 c. 2 l. 4
ἀναρίων *anarion* p. 129 c.
1 l. 89
ἀναρίων p. 118 c. 2 l. 41
ἀναρίων p. 367 c. 1 l. 48
ἀναρίων p. 43 c. 1 l. 43
ἀναρίων p. 51 c. 1 l. 41
ἀναρίων p. 98 c. 2 l. 4 p. 102
c. 2 l. 25
ἀναρίων p. 25 c. 2 l. 6
ἀναρίων p. 19 c. 1 l. 25 p. 27
c. 2 l. 14
ἀναρίων p. 246 c. 1 l. 8, 9
ἀναρίων p. 19 c. 2 l. 10
ἀναρίων p. 407 c. 2 l. 50
ἀναρίων p. 98 c. 2 l. 36
ἀναρίων p. 280 c. 2 l. 36
ἀναρίων p. 104 c. 2 l. 2
ἀναρίων & ἀναρίων p. 181 c.
1 l. 37 *exanclare, exanclare*
ibid. c. 2 l. 16
ἀναρίων p. 337 c. 1 l. 23
ἀναρίων, *astimatio* p. 115 c. 1 l. 40
ἀναρίων p. 423 c. 1 l. 23
ἀναρίων p. 57 c. 1 l. 27
ἀναρίων p. 88 c. 2 l. 34 p. 180
c. 1 l. 6 p. 190 c. 2 l. 7
ἀναρίων p. 75 c. 1 l. 12
ἀναρίων p. 188 c. 2 l. 30
ἀναρίων p. 255 c. 1 l. 4 p. 357
c. 1 l. 23
ἀναρίων p. 112 c. 1 l. 30
ἀναρίων p. 12 c. 1 l. 25
ἀναρίων p. 104 c. 1 l. 31
ἀναρίων p. 178 c. 2 l. 22
ἀναρίων p. 35
ἀναρίων p. 6 c. 1 l. 30
ἀναρίων p. 283 c. 1 l. 9
ἀναρίων p. 238 c. 1 l. 32
ἀναρίων p. 46 c. 2 l. 32
ἀναρίων p. 238 c. 1 l. 4
ἀναρίων p. 123 c. 2 l. 11
ἀναρίων p. 238 c. 2 l. 4
ἀναρίων p. 125 c. 1 l. 27
ἀναρίων p. 102 c. 1 l. 41
ἀναρίων p. 21 c. 2 l. 39
ἀναρίων p. 370 c. 1 l. 14
ἀναρίων p. 385 c.
2 l. 38, 42
ἀναρίων p. 297 c. 1 l. 43
ἀναρίων p. 52 c. 1 l. 40
ἀναρίων p. 323 c. 1 l. 16

ἀναρίων p. 6 c. 2 l. 17
ἀναρίων p. 177 c. 2 l. 56 p.
178 c. 1 l. 3, 29
ἀναρίων p. 104 c. 1 l. 37
ἀναρίων p. 112 c. 1 l. 15, 28
ἀναρίων p. 111 c. 2 l. 36
ἀναρίων p. 427 c. 1 l. 1
ἀναρίων p. 45 c. 2 l. 32
ἀναρίων p. 187 c. 1
l. 46, 49
ἀναρίων p. 188 c. 1 l. 6
ἀναρίων p. 82 c. 2 l. 37 p. 83 c. 1
l. 10 p. 236 c. 2 l. 46
ἀναρίων p. 9 c. 2 l. 48
ἀναρίων p. 21 c. 1 l. 14
ἀναρίων p. 21 c. 1 l. 51
ἀναρίων p. 106 c. 2 l. 41
ἀναρίων p. 179 c. 1 l. 23
ἀναρίων p. 252 c. 2 l. 25
ἀναρίων p. 361 c. 2 l. 30
ἀναρίων p. 157 c. 2 l. 18
ἀναρίων p. 34 c. 1 l. 13
ἀναρίων p. 114 c. 1 l. 8
ἀναρίων p. 346 c. 1 l. 12
ἀναρίων p. 4 c. 2 l. 14
ἀναρίων p. 406 c. 1 l. 50
ἀναρίων p. 326 c. 2 l. 20
ἀναρίων p. 34 c. 1 l. 3
ἀναρίων p. 19 c. 1 l. 25
Βαρίων p. 230 c. 2 l. 41 *tingi*
p. 131 c. 1 l. 7
Βαρίων p. 309 c. 1 l. 33
Βαρίων p. 312 c. 2 l. 45
Βαρίων p. 423, 51
Βαρίων *Vinea facti* p. 3 c. 2
l. 51
Βαρίων p. 339 c. 2 l. 44
Βαρίων p. 380 c. 1 l. 17
Βαρίων p. 288 c. 1 l. 33
Βαρίων, *παρέλκων* p. 356 c. 2 l. 38
Γαρίων p. 305 c. 2 l. 18
Γαρίων p. 129 c. 1 l. 29
Γαρίων p. 29 c. 2 l. 42
Γαρίων p. 187 c. 2 l. 10
Γαρίων p. 177 c. 1 l. 54
Γαρίων, *γλασσημα* p. 158 c. 1
l. 48, 50
Γαρίων, *linea* p. 137 c. 1 l. 46
Γαρίων, *γλασσημα* p. 211 c. 2 l. 36
Γαρίων p. 376 c. 2 l. 9
Γαρίων p. 175 c. 2 l. 21
Δαρίων, *terra* p. 186 c. 2
l. 55 p. 187 c. 1 l. 1

Δαρίων, *Δαρίων* p. 403 c. 1
l. 15, 35
Δαρίων p. 259 c. 1 l. 11
Δαρίων p. 19 c. 1 l. 26
Δαρίων p. 95 c. 1 l. 3
Δαρίων p. 323 c. 1 l. 26
Δαρίων, *Δαρίων*, *Δαρίων* p.
403 c. 2 l. 53, 55
Δαρίων p. 34 c. 2 l. 18
Δαρίων p. 124 c. 1 l. 4
Δαρίων p. 258 c. 2 l. 25
Δαρίων, *Δαρίων*, *perflari* p. 81
c. 1 l. 5, 33 p. 82 c. 1 l. 2
p. 228 c. 1 l. 31 p. 229 c. 2
l. 34
Δαρίων p. 83 c. 1 l. 45
Δαρίων p. 295 c. 2 l. 25
Δαρίων, *Δαρίων* p. 245 c. 2
l. 43, 47, 52 p. 393 c. 2 l. 15
p. 434 c. 1 l. 7
Δαρίων p. 45 c. 2 l. 3
Δαρίων p. 137 c. 2 l. 5
Δαρίων p. 363 c. 2 l. 55
Δαρίων p. 417 c. 1 l. 45
Δαρίων p. 287 c. 1 l. 6
Δαρίων, *Δαρίων* p. 427 c.
2 l. 24
Δαρίων & Δαρίων, *Δαρίων* p.
86 c. 1 l. 39, 42, 46
Δαρίων p. 381 c. 2 l. 5
Δαρίων p. 280 c. 1 l. 1
Δαρίων p. 130 c. 2 l. 18
Δαρίων, *Δαρίων* p. 188 c. 2 l.
29
Δαρίων p. 216 c. 1 l. 54
Εγρίων, *Εγρίων* p. 185 c. 1 l. 4
Εγρίων p. 12 c. 2 l. 55
Εγρίων p. 122 c. 2 l. 43
Εγρίων, *manuale* p. 116 c. 2
l. 55
Εγρίων, *Εγρίων* p. 434
c. 2 l. 51, 53
Εγρίων & Εγρίων, *pro dep.* c. 1 l.
24, 28, 39 *propter* c. 2 l. 9
Εγρίων p. 353 c. 2 l. 29
Εγρίων, *fero, feris* p. 353 c. 2 l. 41
Εγρίων p. 330 c. 1 l. 50
Εγρίων p. 220 c. 1 l. 19
Εγρίων p. 303 c. 1 l. 34
Εγρίων p. 382 c. 1 l. 5
Εγρίων p. 124 c. 1 l. 51 p.
174 c. 1 l. 28
Εγρίων p. 225 c. 1 l. 56 p. 226
c. 1 l. 16
Εγρίων p. 217 c. 2 l. 7

ἡλυσεν p. 326 c. 1 l. 1
ἡμετέριον p. 30 c. 1 l. 47
ἡμετέριον p. 359 c. 1 l. 17
ἡμετέριον, λα, *rostra* p. 218 c. 1 l. 9
ἡμετέριον p. 19 c. 1 l. 1
ἡμετέριον p. 66 c. 2 l. 55
ἡμετέριον p. 189 c. 1 l. 50
ἡμετέριον p. 282 c. 2 l. 4
ἡμετέριον p. 374 c. 1 l. 5
ἡμετέριον p. 407 c. 1 l. 8
ἡμετέριον p. 2 c. 2 l. 39
ἡμετέριον p. 42 c. 1 l. 8
ἡμετέριον p. 337 c. 1 l. 4
ἡμετέριον p. 7 c. 1 l. 27
ἡμετέριον p. 12 c. 1 l. 33
ἡμετέριον p. 58 c. 1 l. 39
ἡμετέριον p. 145 c. 1 l. 13
ἡμετέριον p. 140 c. 2 l. 20
ἡμετέριον p. 212 c. 2 l. 41
ἡμετέριον p. 298 c. 1 l. 49
ἡμετέριον p. 225 c. 2 l. 54 p. 226 c. 1 l. 3, 8 c. 2 l. 8
ἡμετέριον p. 360 c. 1 l. 24
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 155 c. 2 l. 50, 53
ἡμετέριον p. 111 c. 2 l. 34
ἡμετέριον p. 40 c. 1 l. 29
ἡμετέριον p. 204 c. 1 l. 40
ἡμετέριον p. 262 c. 1 l. 51
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 85 c. 2 l. 9 p. 244 c. 2 l. 31
ἡμετέριον p. 157 c. 2 l. 48
ἡμετέριον p. 38 c. 1 l. 38
ἡμετέριον p. 268 c. 2 l. 9
ἡμετέριον p. 274 c. 1 l. 50
ἡμετέριον p. 43 c. 2 l. 50
ἡμετέριον p. 51 c. 1 l. 40
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 39 c. 1 l. 50 p. 45 c. 1 l. 35
ἡμετέριον p. 308 c. 1 l. 42
ἡμετέριον p. 45 c. 1 l. 36
ἡμετέριον p. 232 c. 2 l. 43
ἡμετέριον p. 233 c. 1 l. 5
ἡμετέριον, *supercilium* p. 86 c. 2 l. 45 p. 87 c. 1 l. 2
ἡμετέριον p. 20 c. 1 l. 24
ἡμετέριον p. 157 c. 2 l. 48
ἡμετέριον p. 316 c. 1 l. 14
ἡμετέριον p. 305 c. 2 l. 48
ἡμετέριον p. 369 c. 1 l. 39
ἡμετέριον p. 133 c. 2 l. 36
ἡμετέριον p. 11 c. 1 l. 5, 15
ἡμετέριον p. 17 c. 2 l. 41
ἡμετέριον p. 403 c. 1 l. 29
ἡμετέριον p. 266 c. 2 l. 16
ἡμετέριον p. 11 c. 1 l. 28

ἡμετέριον p. 241 c. 2 l. 39
ἡμετέριον p. 9 c. 1 l. 39
ἡμετέριον, *caute agere, caute* p. 320 c. 2 l. 14
ἡμετέριον p. 116 c. 1 l. 43
ἡμετέριον p. 231 c. 2 l. 4
ἡμετέριον p. 137 c. 2 l. 3
ἡμετέριον p. 438 c. 1 l. 25
ἡμετέριον p. 27 c. 1 l. 14
ἡμετέριον p. 100 c. 1 l. 14 p. 109 c. 2 l. 47
ἡμετέριον p. 123 c. 1 l. 9
ἡμετέριον p. 218 c. 2 l. 47 p. 219 c. 2 l. 4
ἡμετέριον p. 408 c. 1 l. 14
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 115 c. 1 l. 1
ἡμετέριον p. 363 c. 2 l. 54
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 230 c. 2 l. 15 p. 297 c. 2 l. 10
ἡμετέριον p. 37 c. 1 l. 48
ἡμετέριον p. 21 c. 1 l. 14
ἡμετέριον p. 219 c. 1 l. 12
ἡμετέριον p. 360 c. 1 l. 16
ἡμετέριον p. 329 c. 1 l. 28
ἡμετέριον p. 59 c. 1 l. 20
ἡμετέριον p. 216 c. 1 l. 52
ἡμετέριον p. 341 c. 2 l. 49
ἡμετέριον p. 206 c. 2 l. 53 p. 222 c. 2 l. 21
ἡμετέριον p. 137 c. 1 l. 7 ἡμετέριον p. 148 c. 2 l. 6
ἡμετέριον p. 403 c. 1 l. 18
ἡμετέριον p. 281 c. 2 l. 29
ἡμετέριον p. 299 c. 1 l. 12
ἡμετέριον p. 161 c. 2 l. 3 p. 332 c. 2 l. 1
ἡμετέριον, *animalculum* p. 161 c. 2 l. 8 *planta* p. 174 c. 1 l. 4 *venena* p. 174 c. 1 l. 4
ἡμετέριον p. 178 c. 2 l. 39
ἡμετέριον p. 174 c. 2 l. 8
Ζητήτων p. 33 c. 1 l. 48 c. 2 l. 8
ἡμετέριον p. 197 c. 2 l. 40
ἡμετέριον p. 162 c. 1 l. 3
ἡμετέριον p. 155 c. 2 l. 30
Θάλασσα p. 336 c. 2 l. 51
Θάλασσα p. 59 c. 1 l. 39
Θάλασσα, *Diopatra* p. 430 c. 2 l. 11, 30
Θάλασσα p. 359 c. 1 l. 8
Θάλασσα p. 45 c. 2 l. 42
Θάλασσα p. 309 c. 2 l. 36
Θάλασσα p. 306 c. 2 l. 35

ἡμετέριον p. 17 c. 1 l. 47 p. 243 c. 2 l. 41
ἡμετέριον p. 122 c. 2 l. 18
ἡμετέριον, ἡμετέριον p. 23 c. 2 l. 9, 33
Καβαλικός p. 280 c. 2 l. 56 p. 181 c. 1 l. 28
καβαλικός p. 16 c. 2 l. 37
καβαλικός p. 60 c. 2 l. 56 p. 61 c. 1 l. 1
καβαλικός p. 43 c. 1 l. 29
καβαλικός p. 256 c. 1 l. 31
καβαλικός p. 434 c. 1 l. 56
καβαλικός p. 146 c. 2 l. 34 p. 241 c. 1 l. 11 p. 383 c. 2 l. 45
καβαλικός p. 197 c. 1 l. 25
καβαλικός p. 316 c. 2 l. 30
καβαλικός p. 380 c. 1 l. 4
καβαλικός p. 192 c. 1 l. 35
καβαλικός, ἡμετέριον p. 149 c. 2 l. 38
καβαλικός p. 176 c. 1 l. 33
καβαλικός p. 197 c. 1 l. 15
καβαλικός p. 403 c. 1 l. 39 καβαλικός *ibid* l. 42
καβαλικός, καβαλικός p. 357 c. 1 l. 53
καβαλικός, ἡμετέριον p. 348 c. 1 l. 13, 30
καβαλικός p. 128 c. 2 l. 37 p. 157 c. 2 l. 37 p. 236 c. 1 l. 32
καβαλικός p. 27 c. 1 l. 32
καβαλικός, καβαλικός p. 204 c. 1 l. 35, 36
καβαλικός p. 110 c. 1 l. 34
καβαλικός p. 258 c. 2 l. 3
καβαλικός p. 366 c. 2 l. 29
καβαλικός p. 17 c. 1 l. 32
καβαλικός p. 175 c. 1 l. 30
καβαλικός p. 31 c. 2 l. 9 p. 32 c. 1 l. 20 *sensus communis* *ibid* l. 27
καβαλικός p. 110 c. 1 l. 48, 51, 52
καβαλικός p. 98 c. 2 l. 52 p. 182 c. 2 l. 4
καβαλικός p. 183 c. 2 l. 24
καβαλικός p. 26 c. 1 l. 42
καβαλικός p. 316 c. 2 l. 6, 12
καβαλικός p. 123 c. 2 l. 17, 20
καβαλικός, *reticulum* p. 51 c. 1 l. 17
Λαογραφία, *consideratus* p. 324 c. 2 l. 15
λαογραφία p. 139 c. 1 l. 4, 8
λαογραφία

ἀνδρῶν, ἀνδρῶν p. 51 c. 1 l. 2, 7
ἀνοκτιλῶν p. 397 c. 2 l. 5
ἀνοσπιδικοί p. 256 c. 1 l. 3

Μαγγάνωμα p. 280 c. 2 l. 5
μακρῶν - νῆσι p. 359 c. 1 l. 48
μέλι p. 264 c. 2 l. 47, 50
μέλι p. 265 c. 2 l. 11
μέλι p. 264 c. 2 l. 48, 50
μεταβαλῶν p. 252 c. 2 l. 39
μεταίδησις p. 300 c. 2 l. 13
μπαρμαλῶν, *transnominari* p.
356 c. 1 l. 31
μειδιώται p. 226 c. 2 l. 30
μόρον, ἐλλείπει p. 8 c. 1 l. 1
μύζων, μυζμός p. 33 c. 1 l. 43,
45
μύζων p. 339 c. 1 l. 54
μυζακόν p. 174 c. 2 l. 13 p. 225
c. 1 l. 56

Νάτην p. 91 c. 1 l. 46
νεκρῶν p. 258 c. 1 l. 10
νεκρῶν p. 334 c. 1 l. 41
νδρῶν p. 53 c. 1 l. 48
νδρῶν p. 260 c. 1 l. 9
νδρῶν p. 237 c. 2 l. 22
νδρῶν p. 53 c. 1 l. 20, 54
p. 118 c. 2 l. 39 p. 229 c. 2 l. 48
νδρῶν p. 260 c. 1 l. 7
νδρῶν p. 382 c. 1 l. 15
νδρῶν p. 34 c. 2 l. 41 νηπίος ib.
l. 45
νδρῶν p. 74 c. 1 l. 46
νδρῶν p. 355 c. 2 l. 13
νδρῶν p. 355 c. 2 l. 13
νδρῶν p. 355 c. 2 l. 13

Ὀδῶν p. 18 c. 2, 33
Ὀκτιλῶν p. 35 c. 2
l. 8, 9
Ὀκτιλῶν p. 138 c. 1 l. 35 c. 2
l. 38 p. 182 c. 2 l. 29 p. 400
c. 2 l. 8
Ὀκτιλῶν p. 187 c. 2 l. 33
Ὀκτιλῶν p. 17 c. 2 l. 25
Ὀκτιλῶν p. 200 c. 2 l. 37
Ὀκτιλῶν p. 11 c. 2 l. 5, 12 p. 217
c. 1 l. 37 p. 325 c. 1 l. 42
Ὀκτιλῶν p. 24 c. 1 l. 24
Ὀκτιλῶν p. 19 c. 2 l. 28
Ὀκτιλῶν p. 108 c. 1 l. 24
Ὀκτιλῶν p. 124 c. 1 l. 29
Ὀκτιλῶν p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
l. 28
Ὀκτιλῶν p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
l. 28
Ὀκτιλῶν p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
l. 28

Ὀκτιλῶν p. 294 c. 2 l. 7
Ὀκτιλῶν, *verna* p. 35
c. 2 l. 8, 17 *vernilis* ib. l. 41
Ὀκτιλῶν, *frontis* p. 87 c. 2 l. 39
Ὀκτιλῶν, *videtur* p. 210 c. 1 l. 8 p.
311 c. 1 l. 1 p. 394 c. 1 l. 28

Πάγος, πάγος p. 287 c. 2 l. 42
παῖς p. 7 c. 1 l. 39 παῖδων
ibid. l. 47
παλινγενεσία p. 385 c. 2 l. 5
παρμαλῶν, *Parma* p. 4
c. 1 l. 16 *Parma* ibid. l. 26 c.
2 l. 40
παρμαλῶν p. 278 c. 2 l. 25
παρμαλῶν p. 104
c. 2 l. 24
παρμαλῶν p. 99 c. 1 l. 20
παρμαλῶν p. 309 c. 2 l. 11
παρμαλῶν p. 61 c. 2 l. 49 p.
75 c. 1 l. 11 p. 88 c. 2 l. 37
p. 189 c. 1 l. 6, 7
παρμαλῶν p. 122 c. 2 l. 43
παρμαλῶν p. 43 c. 2 l. 1
παρμαλῶν p. 78 c. 1 l. 46 p.
361 c. 1 l. 12
παρμαλῶν p. 326 c. 2 l. 16
παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 113
c. 1 l. 28, 34
παρμαλῶν p. 386 c. 2 l. 23
παρμαλῶν p. 26 c. 2 l. 48
παρμαλῶν p. 186 c. 1 l. 26
παρμαλῶν p. 115 c. 2 l. 1
παρμαλῶν p. 189 c. 1 l. 24
p. 233 c. 1 l. 52
παρμαλῶν p. 19 c. 2 l. 40
παρμαλῶν p. 197 c. 1 l. 21
παρμαλῶν p. 102 c. 2 l. 14, 44 p.
254 c. 2 l. 23 p. 20 c. 1 l. 55
παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 103 c. 1 l.
36, 38
παρμαλῶν p. 59 c. 1 l. 5
παρμαλῶν p. 420 c. 1 l. 1
παρμαλῶν p. 256 c. 1 l. 51
παρμαλῶν p. 19 c. 2 l. 35
παρμαλῶν p. 353 c. 1 l. 29
παρμαλῶν p. 163 c. 1 l. 15 c. 2 l. 11
παρμαλῶν p. 92 c. 2 l. 8
παρμαλῶν p. 305 c. 1 l. 8
παρμαλῶν p. 12 c. 1 l. 6
παρμαλῶν p. 153 c. 2 l. 10, 30
παρμαλῶν p. 267 c. 2 l. 2
παρμαλῶν, *παρμαλῶν*, *παρμαλῶν* p.
21 c. 2 l. 17 p. 27 c. 1 l. 9
p. 223 c. 2 l. 39 p. 331 c. 2
l. 49

παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 26 c. 1
l. 55 p. 27 c. 1 l. 1
παρμαλῶν, *παρμαλῶν*, *παρμαλῶν*
p. 188 c. 1 l. 21 c. 2
παρμαλῶν p. 412 c. 2 l. 26
παρμαλῶν p. 21 c. 1 l. 31
παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 88 c. 2 l. 2
παρμαλῶν p. 345 c. 1 l. 3
παρμαλῶν p. 197 c. 1 l. 20
παρμαλῶν p. 2 c. 2 l. 52 p. 3 c. 1
l. 1
παρμαλῶν, *παρμαλῶν*, *παρμαλῶν* p. 186
c. 2 l. 11
παρμαλῶν p. 244 c. 2 l. 30
παρμαλῶν p. 276 c. 2 l. 17
παρμαλῶν p. 181 c. 2 l. 22 p. 213
c. 2 l. 12
παρμαλῶν p. 21 c. 2 l. 19, 44
παρμαλῶν, *Parma* p. 3 c.
2 l. 51
παρμαλῶν, *producta*, *promota* p.
115 c. 1 l. 19 p. 121 c. 1 l. 19
παρμαλῶν p. 92 c. 2 l. 7
παρμαλῶν p. 296 c. 1 l. 13
παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 42 c. 2
l. 53 p. 112 c. 1 l. 1
παρμαλῶν p. 58 c. 1 l. 51 p. 74
p. 207 c. 2 l. 21
παρμαλῶν p. 73 c. 2 l. 1 p. 282 c. 1
l. 14
παρμαλῶν p. 335 c. 2 l. 7
παρμαλῶν p. 421 c. 2 l. 27
παρμαλῶν p. 287 c. 1 l. 9
παρμαλῶν p. 315 c. 2 l. 13
παρμαλῶν p. 20 c. 1 l. 28, 48
παρμαλῶν p. 233 c. 1 l. 13
παρμαλῶν p. 354 c. 1 l. 39
παρμαλῶν, *παρμαλῶν* p. 186
c. 1 l. 7 p. 421 c. 1 l. 6, 8 p. 421
c. 1 l. 6, 8 p. 421
παρμαλῶν, *distinguitur* ibid.
c. 2 l. 42, 51
παρμαλῶν p. 346 c. 1 l. 2
παρμαλῶν p. 28 c. 1 l. 5
παρμαλῶν p. 141 c. 2 l. 35
37
παρμαλῶν p. 185 c. 1 l. 4
παρμαλῶν p. 268 c. 2 l. 22
παρμαλῶν p. 282 c. 1 l. 14
παρμαλῶν p. 110 c. 2 l. 18
παρμαλῶν, *recentior* p. 127
c. 1 l. 40
παρμαλῶν, *rectior* ibid. 40
παρμαλῶν, p. 61 c. 1 l. 53 p. 76
c. 1 l. 11

ῥέμεδον, ἀποῤῥέμεδον p. 61 c. 1
l. 26 p. 145 c. 2 l. 19
ῥέμεθ p. 217 c. 2 l. 47
ῥήγνυον, διαῤῥήγνυαι, rumpi p.
295 c. 2 l. 26, 41
ῥῶπῃ πομπηται p. 75 c. 2 l. 50
ῥεκτην p. 4 c. 2 l. 42
σμηνοτυφία p. 341 c. 1 l. 42
σσηνίαι, ringi, renidere p. 28 c. 1
l. 10
σσηνίαι p. 402 c. 1 l. 30
σμηνον p. 126 c. 2 l. 32
σμηνοβίον, & σμηνοβίους ῥῥήτις
p. 44 c. 1 l. 2
σμηνοβία p. 260 c. 1 l. 7
σμηνίαι p. 397 c. 1 l. 42
σμηνίαι p. 397 c. 2 l. 2
σμηνίαι p. 214 c. 2 l. 41
σμηνίαι p. 7 c. 2 l. 12 scinpodium,
ibid. l. 26
σμηνίαι p. 258 c. 2 l. 39
σμηνον, σμηνο, σμηνο p. 87 c. 1 l. 44
σμηνο p. 35 c. 1 l. 9 p. 338 c. 2 l. 4
σμηνο p. 50 c. 2 l. 13
σμηνο p. 162 c. 1 l. 43 c. 2 l. 3 p.
226 c. 2 l. 2 p. 371 c. 2 l. 14
σμηνοβίους ῥῥήτις p. 141 c. 1 l. 24
σμηνοβίαι p. 241 c. 2 l. 45
σμηνοβίαι p. 214 c. 2 l. 41
σμηνοβίαι p. 266 c. 2 l. 28
σμηνοβίαι p. 34 c. 1 l. 34
σμηνοβίαι p. 341 c. 2 l. 55
σμηνοβίαι p. 195 c. 2 l. 14 p. 248
c. 2 l. 3 p. 253 c. 2 l. 31
σμηνοβίαι p. 75 c. 2 l. 37
σμηνοβίαι, σμηνοβίαι p. 113 c. 1
l. 48, 55
σμηνοβίαι p. 10 c. 1 l. 27 σμῆνον
ibid. c. 2 l. 28
σμηνοβίαι p. 21 c. 1 l. 51
σμηνοβίαι, σμηνοβίαι p. 16 c. 2 l.
51 p. 17 c. 1 l. 2 p. 302 c. 1
l. 46 p. 354 c. 1 l. 37
σμηνοβίαι p. 28 c. 1 l. 42
σμηνοβίαι p. 161 c. 1 l. 47
σμηνοβίαι p. 185 c. 1 l. 1
23, 24
σμηνοβίαι p. 393 c. 2 l. 41
σμηνοβίαι p. 211 c. 1 l. 28
σμηνοβίαι p. 192 c. 2 l. 42
σμηνοβίαι p. 161 c. 1 l. 47
σμηνοβίαι p. 195 c. 2 l. 20
σμηνοβίαι p. 352 c. 2
l. 21
σμηνοβίαι p. 430 c. 2 l. 52

σμηνοβίαι p. 269 c. 1 l. 53
σμηνοβίαι p. 191 c. 1 l. 4
σμηνοβίαι, σμηνοβίαι p. 96
c. 1 l. 23
σμηνοβίαι p. 393 c. 2 l. 46
σμηνοβίαι, & διασμηνοβίαι p. 87
c. 2 l. 24
σμηνοβίαι p. 57 c. 1 l. 30
σμηνοβίαι p. 161 c. 1 l. 47
σμηνοβίαι p. 192 c. 1 l. 50
σμηνοβίαι p. 285 c. 1 l. 13
p. 271 ibid. l. 22
σμηνοβίαι p. 393 c. 2 l. 31
σμηνοβίαι, Syria p. 10 c. 1 l. 33
σμηνοβίαι p. 215 c. 1 l. 46
σμηνοβίαι, σμηνοβίαι p. 276 c. 2 l.
17 p. 290 c. 2 l. 40
σμηνοβίαι p. 21 c. 2 l. 1 p. 305 c. 2 l. 7
σμηνοβίαι p. 385 c. 1 l. 39
σμηνοβίαι p. 36 c. 1 l. 16 c. 2 p.
37 c. 1 l. 1
σμηνοβίαι p. 39 c. 2 l. 4 p. 214 c.
2 l. 18

Τάτλιν p. 395 c. 2 l. 28
πῶτον, πῶτον p. 72 c. 2
l. 51 p. 73 c. 1 l. 4
πῶτον p. 174 c. 2 l. 50
πῶτον, cineferi p. 124 c. 2 l. 13
πῶτον πῶτον p. 104 c. 1 l. 20
πῶτον πῶτον p. 267 c. 1 l. 4
πῶτον p. 108 c. 1 l. 27 p.
212 c. 2 l. 33
πῶτον p. 388 c. 1 l. 1
πῶτον, & πῶτον p. 305 c. 2
l. 40 p. 306 c. 1 l. 8, 14
πῶτον p. 419 c. 1 l. 15
πῶτον p. 417 c. 2 l. 38
πῶτον p. 182 c. 1 l. 22
πῶτον p. 110 c. 1 l. 28
πῶτον p. 118 c. 1 l. 10 p. 239
c. 2 l. 35
πῶτον p. 73 c. 2 l. 43 p. 77 c. 2
l. 18 p. 225 c. 2 l. 12
πῶτον p. 46 c. 2 l. 46, 51
πῶτον, πῶτον p. 85 c. 1 l. 20
πῶτον p. 306 c. 1 l. 48
πῶτον, πῶτον p. 191 c. 1 l. 26
πῶτον p. 312 c. 1 l. 23
πῶτον p. 120 c. 2 l. 27
πῶτον, πῶτον p. 357 c. 2
l. 9, 10
πῶτον p. 18
πῶτον, πῶτον p. 357 c. 1
l. 36, 42

πῶτον p. 76 c. 2 l. 4
πῶτον p. 53 c. 2 l. 15
πῶτον p. 395 c. 2 l. 45
πῶτον p. 303 c. 2 l. 40
πῶτον p. 345 c. 2 l. 31
πῶτον p. 338 c. 2 l. 56
πῶτον p. 45 c. 2 l. 3
πῶτον p. 344 c. 1 l. 21
πῶτον p. 362 c. 1 l. 29
πῶτον p. 110 c. 2 l. 34
πῶτον p. 34 c. 1 l. 23
πῶτον p. 8 c. 2 l. 12 p. 382
c. 2 l. 23
πῶτον p. 8 c. 1 l. 44 p. 258 c.
1 l. 4
πῶτον p. 8 c. 2 l. 8
πῶτον p. 8 c. 1 l. 38
πῶτον p. 118 c. 1 l. 10
πῶτον p. 38 c. 1 l. 30 p. 197
c. 2 l. 16
πῶτον, πῶτον p. 40 c. 2 l. 33, 38
πῶτον p. 345 c. 2 l. 16
πῶτον p. 369 c. 1 l. 19
πῶτον p. 22 c. 2 l. 53
πῶτον p. 23 c. 1 l. 23
πῶτον p. 23 c. 2 l. 41
πῶτον p. 5 c. 2 l. 40
πῶτον p. 19 c. 1 l. 4
πῶτον p. 394 c. 2 l. 42
πῶτον p. 19 c. 1 l. 34
πῶτον p. 277 c. 1 l. 18
πῶτον p. 364 c. 1 l. 32
πῶτον p. 74 c. 2 l. 3 c. 2 l. 3
πῶτον p. 3, 4
πῶτον p. 289 c. 1 l. 35
πῶτον p. 97 c. 2 l. 39
πῶτον p. 226 c. 1 l. 44
πῶτον p. 29 c. 2 l. 9, 22, 28, 49
πῶτον, πῶτον, πῶτον p. 355 c. 1 l. 20, 50
πῶτον p. 174 c. 2 l. 9
πῶτον p. 136 c. 2 l. 53
πῶτον p. 104 c. 2 l. 5
πῶτον p. 148 c. 2 l. 41
πῶτον p. 236 c. 2 l. 40
πῶτον p. 332 c. 2 l. 48
πῶτον p. 242 c. 1 l. 15
πῶτον p. 214 c. 2 l. 15 p. 226 c.
1 l. 48 c. 2 l. 4
πῶτον p. 381 c. 2 l. 7
πῶτον p. 43 c. 1 l. 12, 27 p. 51 c.
2 l. 56
πῶτον p. 315 c. 2 l. 48

Syllabus rerum præcipuarum, quæ hoc scripto continentur.

Prior numerus paginam denotat, secundus
columnam, tertius lineam.

Affectus instar habet, qui fatum, qui fratrem aversa-
tu pag. 34 col. 1 lin. 50 pag. 154 col. 1 l. 55
Absentia, amissa, præterita requirere fatum 414
1 10, 2 40
Accommodatio commoda non vituperanda 17 2 41 18 1
quantum expediat ib. 2 quando & quomodo devertat ib.
Adulatio nec adhibenda, nec admittenda 34 1 32
Adulater qualis 18 1 16, 2 1. vermiculis compar 90 19
Adversa invicem ad universi bonum conspirant 54 1 10
Æqualitas æquitatis pars prima 23 2 17. hac quando-
que nihil iniquis ib. 20
Aer ambicus sata, animantia quàm variè afficiat 163
1 16 2
Æstimationis justæ ratio in rerum usu habenda 21 2 1.
31 1 55. 2 3. 115 1 9. 158 1 7. 297 2 27. 352 1
41. 353 1 26
Ætatis flos, res lubrica 43 1 20
Ærum rapidè decurrens, secum omnia abripit, in se ab-
sorbet 165 2 49. 167 1 56. 209 1 3 2 1. 267 1
44. 278 1 34. 338 1 26. 341 2 4. 342 1 12. 23.
433 1 46. 434 1 19
Affectionibus naturalibus frustrà obnitimur 210 2 1
Affectus animi miserè distrabunt 53 1 30. 103 1 53.
2 1. 104 1 31. 381 2 13. 382 1 49 428 2 47.
vin facium 299 2 31. rationem extrudunt 223 1 52.
224 1 18. his abripi non oportet 92 2 36
Affectus tenerissimi, prudenter, sed difficulter, haberi pos-
sunt 19 1 4. 24
Alia altis placent 313 1 33
Alienis intendens animus se negligit 61 2 40. 68 2 50.
negotium frustrà facessit sibi 137 1 7, 10
Alteratio est, quam corruptionem dicimus 355 1 46. 415
1 14
Amat maximè se quisque 422 2 23
Amicitia nec temerè contrahenda, nec facile dissolvenda
33 2 5. 44
Anicorum absentium etiam ratio habenda 33 1 1
Amor celari non potest 356 1 50. amorem conciliat 25
2 5. 397 1 30
Ἀναισθησία & ἀναισθησία, in autoribus probatissimis
deprehensa 92 1 6. 174 1 4
Androgyneum hominem conditum, fabula 129 1 1
Anima flatus 51 1 41. 227 2 24. 228 1 20. 323 1
17. exhalatio à sanguine 51 1 43. 215 2 38. san-
guis quâ ratione dictus 52 1 20 de eadem varia ve-
terum sententia 140 2 5. 141 2 56
Animus contumeliosè quibus modis se habeat 59 2 1. 7. 74
1 48. 93 2 50. de animi immortalitate quam ambiguit
senferint philosophi plerique 68 1 50. 2 1. 90 2 3.
138 2 21. 140 1 1. 27. 2 120. 141 2 10. 49.
143 2 44. 215 2 38. 423 1 18. 424 1 10

Antoninus Pius Imp. qualis 31 1 15. 40 1 20
Apum industria 183 2 3
Aquam pavent ἁυωδῆναι 256 1 3
Aranea indoles 183 1 44
Ars naturam imitatur 393 1 19
Ars hominibus bonum esse 387 2 31. ea nisi discatur, non
habetur 412 2 3. in quibus consistat 415 2 18
Artem ut moris quis, discat oportet 411 1 35. 2 52.
quam moris, exerceat, & intra fines ejus se contineat
156 1 16. 28. C. 2 1. 248 1 15. 261 1 15
Artifex quisque artem suam diligit, & enixe affecta-
tur 184 2 28. 185 1 27. 186 1 20. adversus
quosvis tueretur 243 2 46. 244 1 1. imperitorum
judicia non moratur 214 1 32
Artificia studique inania reprehensa 5 2 50. 6 1 1
Astrorum contemplatio, quatenus utili 277 2 4. 410 1
32. quatenus inutilis 9 2 40
Aulica vita, mores quales 205 1 30. 238 1 8. in-
ficere solent 230 2 40. 231 2 50. in aula tamen
rectè vivere est 205 1 38. 298 2 3
Aureola probata & collaudata 4 2 5 1
Auxilia non sperenda 261 2 9. 263 1 24. 269 1 26
Beatitudinem mens bona sola facit 266 2 16 circa ex-
terna aut allina ullo 65 1 15. 2 41. 79 23. 102
1 6. 32. 254 2 19. 27. 334 2 22. 419 2 53. 422
2 44. at Deum qui excludunt, impiè faciunt 65 1
40. 2 44. quo sine nec vir bonus, nec mens bona 65 2
21. 347 1 15. 2 31. ad eam via recta compendi-
sissima 186 1 28
Benefacere jurat 265 1 11. Benefacienti ipso prodest
ibid. 29 292 1 41. 2 28. 387 2 18. iugiter bene-
faciendo vitæ fruimur 436 2 5. beneficientem malè
audire regium 274 2 14
Beneficii dondi ratio genuina 189 1 29. 190 1 191 1
23. minus proba 189 1 1. de eadem accipiendi, quam
larigendi, ars est 15 1 7. 397 2 13.
Beneficium nullum nisi gratitudinem, quod in se desinat 167
1 7. 249 2 37. 350 2 48
Benignitas, re exhibenda, non specie aut quæ sola 395
2 53. 396 1 35. benignitas & beneficentia ali-
qua nobis in exemplum datur 291 2 28. 292 1 1.
316 2 35. 317 1. 331 2 5. 335 1 27
Bona non sunt, quæ bonis non faciunt 66 1 27. 202 2 41.
294 2 41. quæ nimia esse possunt 204 2 34. 40. quæ
contemnere, quorum damna libenter suscipere, laudari
habet 204 2 20. 34. 40
Bono multum vincere præclarum 402 1 43. 2 4
Bonum nihil, nisi honestum 47 2 6. 49 1 11
tempestivum 438 1 14
Bonus verè est, qui conditioni suæ respondet 245 1 31
invis talis 395 1 46. sacerdos is & servus

93.2 30. 40. athleta 94. 1. 10. pancratiasta 428
 1. 13. aspera multa exercitii causa, citra offensionem,
 subiturus 232. 1. 233. 2. 36. virtute alio intus
 94. 2. 12. nec mutatu facilis 95. 2. 14. rupis instar,
 immotus 176. 1. 46. 177. 2. 18. mentis curam anti-
 quissimam habet 225. 241. 226. 2. 41. hac bona oblecta-
 tur 312. 2. 27. recte factis contentus, letus, agit
 101. 1. 40. 135. 2. 3. 288. 1. 46. 292. 1. 25. 294.
 1. 3. 305. 1. 30. 39. 384. 1. 14. Deo se probat 394.
 1. 53. sponte obsequitur 369. 1. 13. huic regendum,
 agendum totum se dat, suaeque dispensanda permittit
 universa 103. 2. 14. 133. 1. 10. 153. 2. 44. 156. 2.
 49. 159. 1. 34. 161. 1. 46. 280. 2. 35. 288. 1. 50.
 430. 2. 21. presentibus, concessis destinatis acquiescet
 34. 1. 12. 53. 2. 4. 57. 2. 47. 79. 2. 8. 95. 2. 56.
 96. 1. 2. 120. 1. 15. 253. 1. 37. 270. 1. 41. 271. 1.
 37. 328. 1. 1. 351. 2. 24. 352. 1. 14. ut necessariis
 54. 1. 1. 153. 1. 19. 159. 2. 19. iussu 133. 1. 27.
 bonis 96. 1. 8. 248. 1. 24. congruis 145. 2. 24. 192.
 2. 10. 41. 245. 1. 28. commodis 146. 2. 30. tem-
 pestivus ibid. 24. divinitus dispensatus 159. 2. 38.
 281. 2. 52. rationi consentaneis 276. 1. 9. in eisque rebus
 excipiens ac obsequendis virtutem exerceat suam 58. 1.
 39. 115. 1. 47. 147. 1. 43. 210. 1. 23. 220. 1. 13.
 248. 2. 18. 274. 2. 7. 348. 2. 40. 417. 1. 29. 422.
 1. 7. nec lege indiget 100. 2. 56. 101. 1. 1. ut
 teste 101. 1. 53. 286. 1. 53. 288. 2. 32. 340. 1. 14.
 nec iuramento 27. 2. 33. 100. 2. 5. 101. 1. 16. ni-
 hil nomen possit, quod aliis latere velit 107. 2. 45.
 nihil clam agit, quod palam immoroscere nolit 361. 2.
 50. 362. 1. 6. solus, & cum aliis pariter se gerit
 108. 1. 38. vitam ut Deo confert, divinam agit 59.
 1. 39. 211. 1. 28. 352. 1. 50. c. 2. 40. 418. 1. 45.
 2. 18. aliorum de se iudicia, dicta, nihil moratur 363.
 1. 12. 2. 16. sereno, placido, composito semper est
 animo 57. 1. 27. 101. 2. 18. 429. 1. 37. 50. nec
 nomen inculcat, nec homini 426. 1. 13. de vita vel
 produciere vel contradicere nihil satagit 109. 2. 44.
 110. 2. 51. 118. 2. 24. mortem nec metuit, nec optat
 108. 2. 15. nihil purulentum minusve sincerum in
 petiore fovet 110. 2. 18. 34. malis est pedagogi
 instar 381. 1. 11. quia vita illis censoria est. ibid.
 28.

Calamitas virtutis exerceunda, excreanda, occasio 122. 1.
 11. 283. 1. 57. 287. 2. 18. 310. 1. 41. 332. 1. 20.
 recte ferre, virtutis & felicitatis est 177. 2. 23. 55.
 179. 142.
 Calamitates avertendi 5. 1. 50. 52. 1. 1. pediculis,
 vermiculis, viperis parat 89. 2. 55.
 Censura examen sedulum sequatur 39. 1. 48. 401. 1. 1. 42.
 Circulus est rerum omnium 72. 1. 42. 2. 1. cuius particu-
 la sit invicem innixa, 245. 1. 51. orbis instar rotan-
 tur 335. 2. 48. 337. 2. 21.
 Civilitas magnatibus laude digna 33. 1. 23. c. 2. 44.
 2. 1. 21.

Calum si vitas, patria nostra 119. 2. 13. 130. 1. 41.
 Coactum nihil gratum 98. 1. 31. 341. 1. 6.
 Cogitatorum ratio habenda 2. 2. 9. 148. 2. 37. Deo red-
 denda, quem non latent 2. 2. 18. reos faciunt ibid.
 l. 4. animum tingunt 105. 1. 16. 24. facti crimen
 habent 2. 2. 14. affectum, sermonum, actuum fontes,
 radices 148. 2. 18. 205. 1. 16. vitanda varia 92. 2.
 4. recidenda non necessaria 148. 2. 11. cogitandum
 nihil, quod proloqui pudeat. 92. 2. 38. 93. 2. 11.
 Comitas severitati iuncta quantum valeat 18. 2. 20. 30.
 Comedia vetus, media nova, quatenus utilis 391. 1. 6. 36.
 Conatus etiam effectum destituit, inanis non est 314. 1.
 86. 2. 26.
 Conscientia sua cuique maxima verenda 62. 2. 10. 92.
 1. 34. fama (cum paucis, 402. 2. 46) perferenda
 39. 1. 14. huic quo consulas sustinenda infamia 186.
 110. 36. 220. 1. 4. 234. 2. 22. 398. 1. 8. hac con-
 tentum agere oportet 133. 2. 45.
 Constantia in bono tenenda 154. 1. 9. 265. 2. 52. 297.
 1. 19. aliud ea à pervicacia 29. 1. 22. 30. 1. 39. c.
 2. 3. 236. 2. 41. hac nihil fadius, nocentius 133. 1.
 12. 134. 2. 26.
 Continentia sui, virtus excimia 26. 1. 42. 42. 1. 1.
 Corpus è luto effitum 289. 1. 49. ex se cadaver merum
 165. 2. 23. terra & sanier 91. 2. 45. saculus, utris,
 folliculus 309. 2. 36. 310. 1. 46. anima amittus 305.
 2. 8. qualis 51. 1. 17. vagina 326. 2. 40. vasculum
 92. 1. 49. quale 383. 2. 8. membra organa 282. 2.
 29. nullius pra anima praestantia 502. 3. 51. 2. 56.
 huic ergo inservire natura 91. 2. 14. 43. hanc quate-
 nus afficit 163. 2. 18.
 Corpore habitus & gestus gravis & fixus 284. 1. 25.
 nec affectus tamen ibid. 45. ut speculum mentis sit
 ibid. 2. 5. restitutio non impossibilis Deo 423. 2. 32.
 Cupulatio, & dilatio, in vicia vite instituenda damnosa
 55. 2. 15. 93. 2. 21. 117. 1. 43. 136. 2. 38. 50. 137.
 13. 394. 1. 12. 351. 1. 1.
 Deus si nunc bonus 63. 2. 14. à quo nihil mali qui dica-
 tur quum tamen corrigendo & puniendo aspera in-
 figat 62. 2. 24. 64. 1. 3. mala ordinat, non facit 219.
 1. 34. 46. natura prima 146. 2. 49. mens incorporea
 164. 2. 41. corpus priscis quò notione dictus 165. 1.
 18. visibilis, invisibilis quatenus 435. 1. 40. 436. 1.
 14. unde immoroscant 436. 1. 15. 2. 4. mundi quasi
 anima 145. 2. 16. 146. 1. 2. 164. 2. 35. omnia permeat
 207. 2. 40. 317. 2. 40. 318. 2. 28. temperat 207. 2.
 30. ubique adest, omnia intuens, 119. 2. 47. 120. 1.
 nudus etiam mentes ipsas 418. 2. 39. 419. 1. 52. res
 humanas curat 64. 1. 16. c. 2. 1. singulorum etiam
 65. 1. 1. 248. 1. 25. ab ipso, per ipsum, in ipso, ad ip-
 sum omnia 146. 2. 41. 147. 1. 1. 144. 2. 14. ipsius
 providentia, ab initio designata, 149. 1. 5. dispen-
 santur, 114. 1. 13. 2. 47. 433. 1. 46. eidemque inserv-
 iunt universa 245. 2. 55. 247. 2. 56. pra omnia
 verendus 240. 1. 24. 2. 17. per omnia tam minoris,
 C g 2

quam majoris momenti negotia, cogitandus, 221
 225, 52. 222 I 1. & respiciendus 116 2 43. quo-
 cunque ducit, sequendus 112 I 44. 272 I 43. statio,
 quam ille assignaverit, tuenda, tenenda 277 I 1. ad
 omnia advocandus 234 2 44. 235 I 48. in omni-
 bus agnoscendus 42 2 12. 46 2 42. 304 2 5. de
 omniis celebrandus 221 2 27. 245 2 22. huius quod
 salvi finis, ut medico, gubernatori, auscultandum ju-
 giter 255 I 14. 2 I. hunc non admittentes, sibi, non
 ipsi nocent 319 I 2. pariter est, ad penas tardus 312
 I 4. malis & ingratis benignus 291 2 28. 316 2 35.
 331 2 5. non adulationem, sed imitationem exigit
 359 2 4. 360 I 56. injuste nihil agit 424 I 11
 Dispensatio qualis licita 178 2 6. 182 2 29. 400 I
 52. 401 2 41
 Documenta pauca sufficient 58 2 54. 59 I. brevia &
 sumaria 123 I 44. 48. in promptu modo sint 116
 149 C. 2 18. 122 2 36. 133 2 36
 Dolor, longus, levis; gravis, brevis 273 2 28.
 274 I 38
 Ellipsis frequens 147 2 40
 Emendatione opus habere se, non emendatur, qui non cre-
 dit 7 I 43. nemo querit, quod iam nactum se putat
 416 I 24
 Epistole quales esse debeant 10 2 45
 Error multiplex 263 I 2. 264 I 4. erroris admonitur,
 corrigere sit promptus 233 2 36. 234 2 21. 300 2
 32. 306 2 15. errantem reducere conandum 348 2
 55. 349 2 3. sed placide 403 I 14. 404 2 45.
 errata nec leviora negligenda 15 I 56. C. 2
 I. 1.
 Examen sui, primitus, sedulum, jure praedit 370 2 16.
 381 2 29. 437 2 16
 Exempla quantum prosint 231 2 40. vicia valeant
 14 I 13
 Externa quaeque bonis, malis pariter obveniunt 66 I 27.
 200 2 41. Media ergo 66 I 54. &c. vilia 200
 2 39. 304 2 12. 309 2 32, 34. caduca 66 2 38.
 200 2 36. diurna, non diutina 161 2 3. 174 I
 36. C. 2 50. 332 2 1. ad ævum retrò, porro, angu-
 stissima 181 2 40. ut perituris utendum 414 2 44.
 tragica larva, seneca instructura eis decemda 66
 2 33. 67 I 2. 225 2 3. 289 2 54. 303 I 29.
 420 I 15. modestè habenda, placide linguenda
 307 2 2, 39. in pretio habere, invidentiæ, injustitiæ,
 impietatis estradix 230 I 31, 33. 245 2 10. 322 I 53
 Fama, extra nos 254 2 18. alienum, non nostrum 292
 2 29. inane quiddam 125 I 41. 159 I 34. C. 2 10.
 229 2 55. 230 I 1. iudicii expertus 76 2 51. 77
 I 1. 125 I 33. inconstans 125 2 46. sectari sto-
 lidum 19 I 26. 135 2 50. 292 I 26. superstes,
 res nihili 113 I 10. quam angusta 126 I 19. eva-
 nida 78 I 40. 125 I 35. 132 2 15. 159 I 23.
 de ea sollicitum agere, quatenus futile 137 2 24.
 138 I 3, 19. aucupantium iniquitas, vanitas 230 2 29

Ratum quid 193 I 33. 195 2 20. 353 2 25. an phi-
 losophie studium inane faciat 427 I 9
 Festivitas quatenus adhiberi queat 9 2 49. 10 I 98 2
 43. 99 I
 Fides habita fidelem facit 25 2 1. 428 I 12, 23. scilicet
 fallere nihil adigat 107 I 14
 Filius sapiens, parentis res leta 275 I 33
 Fluxa istis universa; consistens nihil 75 2 54. 76 I.
 77 I 6. 209 I 19, 23. 227 I 21. sumi instat
 evanida 72 2 17. his ergo officii sapientis non est
 209 2 3. 227 2 36. sed quærens, inter fluctuantia
 hæc quod se contineat 427 I 18
 Fors incerta 76 2 37. fortuna de vicinis dirigitur 53
 2 20. fortunam fingit quisque sibi 218 2 46.
 Fratres dissilia non decent 50 I 48
 Front antit index esse debet 25 2 13. 396 I 36
 Fructum nihil non fert, & suum quodque 331 I 37. his
 onusta speciosissima 86 2 9. fugientia gratissima 10. I.
 Furvi ut nihili certum, 112 2 38. presagiri tam
 multa possunt 279 I 42. frustra arguent 262 2
 35. 308 I 56. 309 I 39. aut sollicitus habent
 417 I 25
 Gloriam de sprete gloria aucupari vanissimum 434 I 26
 435 I 39
 Gravitate affectat, fastuosus, nihil gravior 16 2 22.
 58 I 56. 341 I 42
 Homo corpore, anima, mente constat 52 2 3. 118 I 5.
 420 I 34. homines omnes cognati 47 2 17. 69 2 1.
 267 2 40. 335 I 24. 432 I 46. semine calidi
 pariter oriundi 48 I 16. 130 I 28, 43. 48. 155 I
 4. rationis ejusdem participes 96 2 46. hoc
 communi fruenter, vere spirantes 328 I 26, 28.
 corporis ejusdem membra 264 2 47, 50. ad eum
 mutuum nati 48 2 7. 49 2 7. 50 I 123. C. 2 25.
 quæ sit omnibus præstanda 96 2 54. 97 I 103 2.
 23. 123 I 29. 344 2 43. ut in commune boni sui
 53 I 10. 98 I 49. 133 I 50. 200 2 19. eum
 neminem odisse debet. 49 I 50. nec potest
 267 2 13. sed mitis esse etiam inimicis 287 2 1.
 non ad otium natus est 182 I 47. nec ad voluptatem
 183 I 4. sed ad opus 182 I 36. 183 2 49.
 299 I 5. prout & alia universa 302 I 6. ho-
 minis manus. Numen venerari, celebrare, homines re-
 vovere, servare 215 2 44. 240 2 20. 241 I 7. quæ
 cælestia contemplari 277 2 42. 278 I 9. 305 I
 49. humanitatem colere 404 2 49. ars, homo
 fieri 387 2 3. hæc qui non præstat, nec homini no-
 mine dignus est. 182 2 50. 360 2 13, 15. 361
 I 41. hominem enim internum, exteris exantem
 considerare oportet 342 2 48. 343 I. nec ad aliud
 ne aliud, quam quod est hominis, exigatur 204 I 6.
 nihilque homini despondendum posse, quod homo præ-
 189 I 10. 34. 230 2 42. 424 I 32. aut perferat
 quod homo perdidit 206 I 12. 207 I 30. nec
 tentia ignavia prætexenda 187 2 6, 34. C. 2 1

224. 189 I 20. 231 I 3. C. 254. cum volun-
tas in causa est 51 230. nec affecti huic indul-
gendum 189 I 10. sed usu & industria contra pro-
viri obviandum 16. 34 homi animal ephemero.
161 24. 262 I 20. anima cadaver gestans 165 2
23 ipse, & humana omnia, vanitas mera 77 2 34-
78 I 45. 294 2 I. bullarum instar 303 I 5.
mortales natos 131 I 48. pacem invicem colere, non
diffidia fovere, nedum iras & inimicitias immortales
gerere decet 132 I 37. C. 2. 400 2 46. 402 I
9. divulsis a corpore, cui coalesceret, restitui po-
tesset 362 I 36. 46
Liberis mel amaram 255 2 33
Igne natura 121 2 19. principibus prelatum 44 I 19
Imaginativa vis qualis 118 I 10. 229 2 25
Imitatio dextra rerum ingratarum, grata 87 2 31
Impatiencia malorum omnium mater 216 I 3. 287 I 21
Impetiti peritiam ferendi 17 I 55
Imperceptibilia quibus omnia habeantur 198 I 40.
199 2 52. perceptu difficilia plerumque quibus ibid.
46. 200 2 35
Impius omnis iniustus, mendax, lascivus, mollis 321 I
21. 322 2 22
Impossibilia sectari, velle, insanum 205 2 17. 206 I 1.
lagenti testi milititia anxium 25 2 20
Inimicorum laudes perniciose 21 I 11
Injuria fructus in laesi sensu 133 2 28
Injustitia, ius non exequi 327 2 2
Insani, stulti quisque 415 2 55
Invidia emulationis proles 38 I 32
Ira ira non repemenda 236 I 40. 237 I 13. inju-
ria plus ledit 402 I 15. vincere iram, res viri-
lis 405 I 12
Iraei an liceat 267 I 28. 54. rebus solidum 279 I 1.
Iustitia, virtutum omnium genetrix 393 2 34. ad
superos hinc abiit 215 I 2. redisse quando habitus
ibid. 50 2
Iustum est, bonis rependi bono 413 I 31
Labori assuescendum 331 2 21
Ledere quendam, nisi ipse se, nemo potest 48 2 22
Laudis a bonis, non a quibusvis 97 I 19. C. 2 44. 98
1. aliena quid ad nos? 138 I 30. nihil ad melius
fit 139 I 14
Lectio accurata prodest 11 I 42. varia distrabit 54
2 36
Leges censuras obveniunt omnia 119 2 14. 429 2 9
Liberalitas profusione distat 281 I 8
Libido & voluptas non minus quam labor & dolor
molestia 90 2 31
Librum supellex citra usum rectum inutilis 117 2 19
Literaturae professoribus salaria liberaliter assignanda
3 I 29. C. 2
Loco nullo non bene vivere licet 4 3 2 56. 44 11.
122 I 26. 205 I 47. 281 2 46. 313 I 1.
370 I 39. 417 I 1

Lotio intempestiva, noxia 39 I 25
Magnates 450 2 77. 21 I 14. 22 I 83
Mali semper fuerunt, semper erunt 257 I 24. mi-
seratione magis quam indignatione digni 69 2 4.
208 2 30. 232 I 8. 37. 50. iocundi & fasti-
dendi 287 I 39
Malum nihil nisi inhonestum 48 2 6. 49 I 12. ha-
benti soli noxium 317 2 56. 318 I 38. nihil ergo
ledit, quod vero bono non destituit 46 2 22. 49 I 4.
133 I 15. 162 2 41. malo abstinere, ubi nil
obstat, virtus est; ex metu vero non est, 400 I 1
Malus non volens quis 286 I 56. C. 2 53. se non dili-
git 184 2 5. malum quinquam nemo, nec Deus fe-
cerit 49 I 4. 63 2 9
Mare guttula 244 I 22
Materia universi qualis 219 I 12. varias subinde
formas 267 2 51. 268 I
Mediocris in cunctis observanda 31 2 1. 33 2 40.
34 I 1. C. 2 41. 37 I 54. C. 2 5. 41 10. 44
2 50. 45 I 17. 241 2 43. 290 2 37.
Mendacio sapiens quatenus immunis 178 I 45. C. 17
Mens divinitus derivata 48 I 42. 141 2 25. 211 I 47.
414 I 24. hanc praefer nostrum nihil 210 I 10.
est ipse quisque 265 2 18. 382 I 44. sola est, ut ho-
mine estimatione digna 228 I 28. 230 I 43. prin-
cipatum obtinens 120 I 26. 207 2 30. 281 I 41.
servare corpore aut cupidini non debet 52 2 17. 79
I 5. hac Deum attingimus 67 2 54. 68 I. 439 2
25. numinis seu demonis instar habet 65 I 30. 69 I
25. 71 I 44. 99 I 44. 200 I 55. 207 2 46. 266
2 38. sane vita 284 I 4. affectuum, dogmatum 305
2 26. haec imprimis curamus, colenda 60 I 38. 78 I
43. 115 2 52. 120 2 2. 207 0 42. 208 2 12. 230
I 43. 300 I 16. pura servanda 239 2 53. huic mani-
da asperum nihil non sustinendum 193 I 53. 195 I 5.
huic nihil praefendum 385 2 50. hanc contra ni-
hil admittendum 104 I 52. C. 2 hanc potius quam
vultum componere par est 278 2 18. huic nihil imper-
vium 68 2 18. 384 I 29. 385 I 48. omnia pervenit
& perlustrat 278 I 15. 51. C. 2 1. vana ne sit 61 I
24. C. 2 11 I 13. alia scrutando sepe se negligit
68 2 30. visis tempore ne concedant 210 2 42. 211
I 37. velle semper fertur 230 2 1. nec impeditur 62
I 17. 207 2 1. 216 2 21. 213 2 48. quia cum
exceptione aggreditur 120 2 37. & obstinatio quaeque
in rem suam vertit ibid. I 36. 131 I 10. 20. C. 2
130 207 2 6. 316 I 14. motu levi aut asperito non as-
feritur 125 I 14. 210 I 33. invicti sit, ubi alius
subducta, sua se virtute involverit 271 I 38. C. 2 1.
32 211 I 22. C. 2 1. 31. 393 2 37. 420 2 31.
422 2 16. se intuetur, se pro libitu, artat, se scru-
tur 383 I 23. C. 2 1. 26. 35. 37. molestiam sola
fili facessit 426 I 7. mente bona nil melius 103 2
26. huius morbi gravissimi 71 I 28. ceteras ibid. I.

34. 154 1 27 324 1 10. penuria 156 1 56. de men-
 tis sede sensa varia 126 2 37. 128 2 34
 Methodus recta plurimi in cunctis habenda 18 2 24
 Migratio frequens minus commoda 38 2 20
 Mimicæ quæ, nec inutilis en 391 1 35. 392 1 2
 Minima non negligenda 34 1 24. 75 1 33. 104 2 44.
 106 1 51. 122 1 30. 24
 Mirari, philosophiæ initium 27 2 32
 Mirum sapienti nihil ibid. 16 56. c. 2 l. 51. 57 1. 355
 1 26. qui miratur stultus est 426 2 5
 Misericordiam sapienti quatenus negent Stoici 69 2 40
 70 2 56
 Mores, candidi 153 1 6. nigri ibid. 22 præfracti ibid.
 2 l. 10. morosi ibid. l. 26 ferini, pecuini ibid. l. 54.
 201 2 50. 202 2 53. pueriles 153 2 55 201 2 48.
 muliebres ibid. l. 49
 Morositas, & indocente, & in discere, officit 15 1 52, 57
 Mors non est vitium 66 1 54. 333 1 26. sed malè mori
 179 1 30. vitia turpi melior 323 2 2. 324 1 10. na-
 turæ opus 67 2 19. 79 2 46. 99 2 51. 131 1 20.
 debitum 136 2 55. non timenda 67 2 23. nec cru-
 bescenda 131 1 43. nec convemenda; id quatenus 324
 1 56 c. 2 9 437 2 31. nec fastuosè, 325 2 41. nec
 fastidiosè, ibid. 42. nec negligenter, ibid. 1 42.
 nec præcipitanter, ibid. l. 17 48. nec rabidè, 324
 1 35. c. 2 l. 10. nec iactanter, 365 2 28. nec dis-
 sapienter, 423 1 31. nec reluctanter, 373 2 34 sed
 consideratè, 324 2 14. compositiè, 110 1 20. faciliè,
 100 1 4. 109 1 47. 381 1 51. placidè, 79 2 16. lu-
 benter, 260 2 20. quod pauci faciunt 179 1 54. 180
 1 50. 222 2 40. decenter, 109 2 52. 110 1 21. gra-
 tulatoriè obvianda, 176 1 38. expectanda 215 2 33.
 225 2 48. excipienda 55 1 34. 176 1 34. admittenda
 260 2 20. confiscanda 213 1 43. quod quibus de causis
 permittebant Stoici 83 2 53. 85 1 19. 211 2 49. 213
 2 20. 314 1 26. 32. sed fure resistitur & refellitur
 dogma istud 84 1 20. c. 2 l. 50. vitè mori, res magna
 387 2 2. miri non posse, volenti miserum 319 1 31. 320
 2 9. mors migratio 63 1 19. 21. c. 2 l. 2. 314 2 32.
 386 1 38 c. 2 reditus rei ad principium suum 136
 1 11. compagis dissolutio 79 2 26. 381 2 17. resolutio
 in elementa prima 131 1 24. 186 1 12. 32. 279 2
 34. 280 1 18. 289 2 5. 435 1 29. in eodem statu
 ponere, quo retro fueramus, nonnullis (sed falso)
 visum 142 2 32. 303 1 21. portus 90 1 22. 213 2
 16. requiem dat 90 2 12. 91 1. 186 2 15. messis 275
 1 54. 276 1 51. 415 1 7. imperatores, magnates,
 medicos, mathematicos, philosophos, poetas, artifices,
 pariter tollit 88 2 46. 89 1. 2. 152 2 29. 46. 358
 2 38. 159 1. 170 1 9. c. 2 l. 4. 251 2 29. 252 2
 54. 267 2 15. 304 2 23. 305 1 29. 306 2 20.
 307 2 8. omnes æquat 255 4 12. 256 1 46. hanc ne-
 mo ratione ullâ effugerit 222 1 35. 223 2 3. 277 1
 18. 35. mortis dilatio, res ferè nihili 169 2 12. 23.
 178 1 20. 22. 181 2 25. 357 2 44. 359 2 1. mors
 verè nulla nonnullis 131 16. rerum omnium aliis 333.

1 22. 26. c. 2 l. 34. urbium etiam 172 2 11. ortus
 amius, mors alterius 167 1 5. c. 2 l. 1. 274 1 50
 Multis immiscere se haud expedit 99 1 26. 147 1 29.
 280 1 39. supervacuis præsertim, minusque necessariis
 148 1 9. 150 1
 Mundus quasi animal, 147 1 19. 249 1 50 c. 2 utrum
 quodammodo, 163 2 56. 164 1 2. corpore imo animâ
 imâ prædito, constans, ibid. 2 10. 14 licet, cimi in-
 star, 278 2 25. ex natura sua discordibus, 152 1 14.
 c. 2 278 2 48. 279 1 40 scitè admodum compacto &
 concinnato 151 c. 1. 2. cuius membra ad congrua sibi
 sponteferantur 436 2 38. 437 1 39. cum lubrica sibi
 invicem inserviant 368 2 45. 369 1 43. eadem sibi
 invicem in totius usus 406 2 3. 407 2 37. homo solus
 ex omnibus hic officio suo deest ibid. 38 49. mundum
 civitas quadam 75 1 45. 113 1 43. 125 1 3. 130 1
 32. 147 1 19. 249 1 50 scene instar 388 1 32. 90
 2 5. malis moribus satius 300 1 53. mutationibus
 noxiis 129 2 39. 53. 132 1. 269 2 16. 297 1 35.
 eisdemque consistent 54 2 5. 67 2 48. 79 2 36. 161
 1 31. 226 2 45. 227 1 5. 267 1 39. 269 2 41. mun-
 dana omnia quam nihili 366 2 27. percuncta & pe-
 ritura 66 2 38. mundi conflagrationes 89 1 39. 204
 1 2. 385 1 48. c. 2 45
 Nihil ex nihilo, in nihilum 150 1 51. c. 2 16, 23. 203
 2 7. 301 1 45. 343 2 12
 Nominibus quæ gerimus, re respondendum 356 1 16. c.
 2 29
 Novum insolens nihil 72 1 33. c. 2 16. 154 1 1. 166
 1 48. 250 1 44. 257 1 23. 313 2 27. sapienti fer-
 tive 159 2 20. 205 2 14. 290 2 11. stultis scire 169
 2 52. 268 1 47
 Obstinatio mera Christianis immerito objecta 386 1 2.
 387 1 54
 Occupationes fingere, ineptum 9 1 40. 21 1 51. 55
 Oculorum continentia 88 1 18
 Officia pro relationibus & personis præstanda 21 1
 officii divini humanique ratio pariter in quibus
 habenda 16 2 32. 117 1. 305 2 7. 50
 Opinio quantum valeat 73 1 39. c. 2 34. 111 2 16
 130 1 26. 296 2 3. 38. 265 2 23. 353 1 35. 44
 uer, non res ipse, turbat 129 2 24. 29. 133 1 51
 287 1 7. 313 2 6. 315 2 39. 316 1 32
 Orbi quibus ministeriis demerantur 256 2 4. 257 2 15
 Ostentatio vitanda, huiusque vanitas 8 2 21. 9 1 19
 c. 2 10. 302 24. 38 2 13. 39 1 8. 283 2 13
 Otium, uti neciis, negotio molestus 147 2 11. 287 1
 13. 40
 Parentum virtus ad eandem proli caleat 2 1 27. 241
 48. horum vestigiis, citra existentiâ non insistentem
 2 38. 169 2 11
 Parere prius quam imperare 411 2 52. 412 2 1
 Placanda ferenda 6 2 45
 Parsimonia festiva, etiam in principe, probanda 39 14
 Vide Publica.
 Pater familias quare dicatur; qualis esse debeat
 41. 16 1 44

Patria sapienti nulla non terra 313 2 25
Pauper subdola qualis 397 2 5
Peccandi malis satietas nulla 322 2 49. 323 1
Peccantes citra iracundiam aut asperitatem corrigere
evadendum 212 1 8. c. 2 30. 237 1 18. c. 2 14. 304
1 52. 402 2 49. 403 1 14. *juvandi & sustinendi* 215
2 47. vel corrigendi, vel ferendi 310 2 12. peccant
nescii, inviti, quatenus 399 1 46. c. 2 1. peccare
non coegerit 200 2 8. 318 2 17
Peccata Stoicis paria 62 1 55. *graviora, quæ à libidine,*
quam quæ ab ira. ibid. 2 4. *aliena placide sustinenda*
47 1 12. nobis non obstant 148 2 55. 210 1 1. 272 1
24. 318 2 8
Peccata abstinentia à procuratione divina 42 2 22. 43 1
42 c. 2 32 52
Peccata verè bonum una sapientem non facit, nec plurimi
recte habenda 14 2 9. 19 2 25. 30
Peccata veraciter iugis in vita recte instituenda 22 1 4.
240 1 10
Perfidia falsis, insectia, fructuosa proprium 30 1 41. 47
Philosophia studio ætas nulla non incumbere debet 52 1
44. c. 2 13. huic aliis missis vacandum. 112 1 45.
292 1 9. 2 41. nec aliud quicquam præ principali
hoc intendendum 115 1 54. *senectæ occupato præcipue*
51 1 49. in actione ea non in sermone consistit 365 2
55. 366 1 10. hanc professi plerique titulo, non re tales
37 1 22. 293 1 6. 338 1 50. 339 1 51. 366 1 11.
huius partes quæ 299 2 2
Philosophari, licet sine tunica, 155 1 7. *sine libro* c. 2 8.
seminando ibid. 30 *sine commensu* 156 1 41
Placivus indoles qualis 394 2 9. 395 1 45
Plebs iustitie iuncta 417 1 41. *hec antiquior etiam*
408 1 26
Placitis politia 340 1 51. c. 2 38
Plausus nec aucupandus, nec importune exhibendus 19 1 51
Præceptoribus quantum debeamus 22 1 6
Præsentem imaginari, quem reverare prodest 409 2 20.
430 1 31
Præstantioribus vitiora concedere & inseruire nata sunt
& debent 205 2 30. 207 2 36
Præstantissima quæque eligenda prosequenda, tenenda 104
1 39. 106 1 52. c. 2
Prævis minus efficiunt 285 1 4
Prece nil à Deo petendum, quod homines latere velis 93 1
7. *verè bona imprimis petenda* 346 1 55. 347 1 14. c.
2 31. *preces liberaliter, simpliciter concipiende* 291 1
25 50. 292 1 49. *precibus praxis pro viribus iungen-*
da 346 2 7. 347 1 14. c. 2 30
Principia duo, causa & materia 145 1 48. c. 2 5
Progressus in bona perpetui 104 2 44. *quos faciamus, ob-*
servandum ibid. 40 *modici non spernendi, sed fovendi*
340 2 39
Proprium quicquam quatenus nemo habeat 432 2 54.
433 1 45
Publica privatis, cum paucis, præferenda 31 1 9. 32 1
15. *publici sumptus moderandi* 32 2 18. 34 1 45. 52 2

1. 38 2 37. 42
Recta semper accurate, quasi ad lineam ductam, progressi-
endum 137 1 46. 53. c. 2 5 145 2 19. 185 1 26. 49
Redundum propter ubi deviasse senseris 196 1 9. 13. 224
1 35. *reditus is firmabit magis ibid.* 19
Refectiones necessariae, sed modicæ & sobriè habenda 150
1 20. c. 2 56. 184 1 1. c. 2 4
Regere qui quat alios, qui se non regit 450 1 39
Regibus philosophantibus beantur regna 24 1 30. 25 1 54
eiusmodi subditis patrum instar 15 2 21. *libera satis*
sub iisdem servitur 23 2 45. 24 1 14
Regnum ipsum servitus 295 2 26. 296 2 16
Religio citra superstitionem 242 2 21
Res ipsa, formis & apparatu sepositis, perpendenda 128
2 45
Romana, gravitas, strenuitas 58 1 24. 36
Sapere se solum qui putat, desipit 31 19
Sapientia gradus quis, lapsus moneri velle 133 2 45.
135 1 50
Scelera lucem arversantur 107 2 13. 108 1 4
Secessus per se parum prodest 121 1 42. c. 2 46 in se sece-
dere prodest 122 2 21. 48. 123 1 14. *secessus amarus*
conscientia proba 122 2 38 *horridus nulla ibid.* 52.
123 1 1
Semina accepta vis oculata effugit 371 2 14. 373 1 33
Seno ab actu non desistendum 237 2 28. 238 1 4
Sententia temere non ferenda 242 1 9. *aliena melior*
cedendum 30 2 40. 31 1. 242 1 44
Servi fors qualis 412 2 6. 413 2 35. *servitia speciosa*
39 2 11
Soboles sollicitè requisita, & ipsa decessura 305 2 42
Socrates unde magnus 287 2 17. 288 2 3
Somnus, cum pecude nobis communis, actionem intercipit
299 1 30
Somno aut somnio similis plurimum vitæ 168 1 48. c. 2 1.
seminatum spectra mera sunt, quæ nos perturbant 77 1
41. c. 2 16. 243 1 39. 256 1 50
Sophista qualis 8 1. 35 1 9 30
Sors communis non recusanda 282 2 32. 283 1 39
Spes Christiana qualis 143 2 55
Temere nihil ad mittendum agendum 98 2 4. 102 2 24.
106 2 21. 123 1 30. 128 2 45. 169 1 1. 216 2 35
217 1 1. 206 2 41
Temperamentum probum animi, morum, motuum, laude dig-
num 18 2 26. 30. 19 14. 27 2 56. 31 1 55. c. 2 2
Tempus præsens, quo solo utimur, fruimur, sedulo ad ver-
tendum, ritè disponendum 58 1 39. 115 1 47. 147
1 41. *temporis opportunitas, res magni momenti* 42
1 29
Terra tota ad universum puncti instar 126 1 8
Tragedia quis usus 388 1 48. 319 1 31. *an comedia an-*
tiquior 387 2 47. c. 2 47. 388 1 47 *Tranquillitas bene*
agendo, non nihil agendo, acquiritur 148 1 40
Transitio à numero ad numerum 56 1 45. 154 2 4. 254 2
35. *à persona ad personam ibid.* 36. 300 1 10
Tyranni iisdem aliis, aliis servi 157 1 39. c. 2 1. *fastu-*
sissimi,

fiffimi, qui è servitio emerferint 367 2 9. tyrannorum
 hypocrisis 20 1 55. C. 2 27 invidentia ibid. C. 2 6.
 tyrannum regemque quantum intersit 20 1 55
 Unionis genera varia 264 1 12
 Urbes integra quasi morte sublata & sepulcra 170 2 14.
 174 1 23
 Usus quantum valeat 424 1 32. 425 2 24. gravia pri-
 mitus levia, ingrata grata facit. 369 1 55. 376 1 7.
 Utile nihil, nisi honestum 115 2 28. 298 2 41. 299
 1 14
 Varietas juveni 250 1 55. 251 2 28
 Velle sanari sufficit 318 1 40. 365 1 5
 Veniam quatenus admittunt Stulti 28 2 27. peccantibus
 haud difficulter habenda 11 1 30. 28 1 43. C. 2 1.
 270 1 19. ab eis praesertim, qui ipsi eam opus habent
 ibid. & 399 2 20. inquit delinquentibus debetur 98
 1 33. 285 1 54. 426 1 51. ignavis quatenus 70 2 52.
 71 1 24. 426 2
 Venter quam vorax 144 1 3. C. 2 30. 145 1 12
 Verbositas vitanda 99 1 32
 Veritas una 263 1 38. 264 1 7. res divina 322 1 5
 hujus sermo simplex 417 1 55. C. 2 32. et nemo volens
 destituitur 286 1 55. C. 2 53.
 Vernularum diacritate delectantur domini 35 2 24.
 36 1
 Vestis familiaris à forensi alia 10 1 43. citra splendorem
 in aula agere licet 43 1 2. 44 2 1
 Vitiis varia valetudini conducit; renuis potior 32 39.
 5 1 30
 Vindicta modus optimus 220 2 44. 221 2 20
 Vir vere quis 128 2 54. 129 2 23
 Viribus majora non molienda 261 1 4
 Virtus sola in pretio habenda, & studiosa affectandi 103
 2 26. 104 2 22. 159 2 15. 230 1 14. 252 1 27. 253
 1 15. sola permanent immota 103 2 41. sola ad poste-
 ros, ad superos transmittit 78 1 46. 79 1 47. tota
 semper fertur 230 2 1. qui per se, vitii vita minus
 ardua, minus molesta 198 1 9. mascula 58 1 24. 99
 1 50 128 2 44. nisi gratuitas nulla 135 2 5. ipsa si-
 bi sufficit 271 2 27. ipsa pretium & praeium est sibi
 39 1 13. 296 1 30. 250 1 20. virtutes in aliis ag-
 noscere & suspicere, candoris est p. 153 C. 1 1. 20

Vita brevis p. 60 2 4. 136 1 21. 149 1 43. 182 1 1.
 incerta 295 1 28. puncti instar ad eorum 209 2 40.
 342 1 15. 36 C. 21. 33. praesens tantum vivitur. &
 hoc punctum infecabile 71 1 19. 72 6. 79 2 33. 112
 2 6. 53. 149 2 1. 422 1 4 fugit 57 2 14. 149 2
 28. nec redit denique 57 2 34. 59 2 20. 60 1 55. in-
 dies diminuitur 80 1 48. 81 1 52. 85 1 19. C. 21. 8.
 peregrinatio 78 1 11. navigatio 85 1 53. 90 1 19.
 militia 77 2 43. lucta 285 1 4. molestiis reserata 180
 2 27. 181 1 40. cum dissidentibus transgenda 326
 2 27. fabula 389 1 56. 390 1 3. in qua personam &
 terminum assignat choragus deus 438 1 37. 439 2 10.
 non quam longa, sed quam bene acta intersit 111 1 37.
 sibi per omnia debet esse consentanea 132 6. 18 1 48.
 24 1 24. 32 2 47. 41 1 42. 42 2 47. sibi, natura,
 rationi, legi, numini consentanea, eadem 16 1 47. C.
 1 21. 61 1 6. 97 1 36. 111 2 23. 115 1 51. 186
 1 51. 5. 197 2 4. 241 1 9. C. 2 14. 264 1 11. 437
 1 30. vita scopus certus aliqui propendunt, ne vaga
 sit 74 2 17. 75 1 3. 16. 197 2 27. 381 2 23. 408 1
 37. C. 2 1. 48 fructus quis verus 241 1 11. praeterita
 ad examen revocanda 232 1 55. 234 2 10. probe acta
 in senecta, morte, solamen 142 2 43. 436 2 10. mali,
 morte pejor 418 1 46. vita spatium a deo praestitutum
 57 1 7. 58 1 439 2 20. 430 1 44. eo contentus agere
 quisque debet 251 1 37. C. 2 1. 29. dies ultimus ju-
 ter cogitandus 58 2 25. 63 1 5. 116 1 6. 271 2 41.
 tanquam ultimus quisque habendus 212 2 35. 270 1
 1. 282 1 55. C. 2 1. 20. 290 2 32. 384 1 13. 385 1
 33 qualem in eo deprehendi oporteat 243 1 4. vita
 satietas 322 2 36
 Vitii contagio 324 1 12. 46. 46. inconstantia 98 1 33.
 317 1 19
 Vocabula olim usitata, post absoluta 158 1 37
 Voluptas bonum quare non sit 263 2 21. 299 1 16.
 310 2 15. inescat 191 1 24. aquae ac dolor differt,
 distrabit 90 2 31. ea pessimi etiam fruuntur 243 2 20
 Vulgus inconstans, mutabile 125 1 46. 136 1 47. C.
 35. iudicii expers ibid. 1 53. hujus censura nihil ha-
 benda 135 2 8. 53. 332 2 20. 335 1 5
 Vultur species affectata, gemina exterminat 268 2 40

FINIS

BIBLIOPOLA LECTORI.

Recentem hanc Antonini Editionem meditantibus, ut nequid deficeret, quod Libellum auro contrà charum, Probis, Literatisque Viris commendare valeat, præ cæteris luculentam quàm fieri potuit maximè, numerisque absolutam omnibus producere in animo erat. Quandoquidem igitur A. D'Acerium cum Eruditionis Torique consorte huic operi illustrando fœlicem satis diligentiam adhibuisse compertum est; & nostræ & Lectoris operæ-pretium fore, & honorem istis nominibus debitum duximus; si quicquid illi, vel ab Eruditissimo nostrate Gatakero prorsus intactum, vel, si leviter tantùm perstrictum, at fusius tamen, & dilucidius, & ad causam Christianam propius, Marco adscripserant, Mantissæ loco subjici curaverimus. Ità demum fit, ut quemadmodum ære obstricti alieno fidem semel falsam ampliori rependunt fœnore, id à nobis fieri ut liceat, exorandi sint, quotquot huic incœpto animos pridem dederunt. Quum enim, & iste qui pares in hâc re partes susceperat, repentinâ morte abreptus, atque aliâ obstarent nonnulla, (quæ hîc narrandi non est locus) quò minus ad diem præstitutum, quod polliciti sumus, solvendo essemus; id saltem erat in votis, ut & Marcus tandem prodiret ornator, & qui utiles erogare sumptus non gravantur, moram aliquando haberent fœneratam. Tu verò, Lector ingenue, (quem & benignissimum speramus) ut boni consulas, nobisque ignoscas facilis, æquum est; siquidem, quod in nostrum plus satis cessit incommodum, id ità comparavimus, ut vel inde haud parum ipse capias commodi. Frere igitur & vale; id solum ultrà monendus, quod si in uno forsân atque altero loco, aliquid de proprio adjecerit Interpres, id uncis occlusum, atque distinctum curavit, ne videatur alienas merces pro suis obtrudere.

Annotationes D'Acerianæ

IN

MARCI ANTONINI, Imperatoris, MORALIA.

In Titulum totius Operis.

Α' εἰς ἑαυτόν. | Quod ominis infausti
vulgo dicitur, *In limine titubare*, id
omnibus quod sciam eruditis, qui
in hac palæstrâ sunt hætenus exer-
citati, videtur obrigisse. De ipso
enim, quem præ se fert Libellus

hicce, Titulo, mirum planè quot quàmque diversæ
Criticorum extiterint sententiæ. In quâ tamen
discrepantiâ (ut quod sentio dicam) nec una qua-
libet fatis arridet. Quod ne temerè, & animo
culpam in alios conjiciendi dictum suspicere, me-
ipsum etiam Lectori cædendum vicissim dabo, no-
stram interponendo conjecturam saltem; cæteris
feliciorum an secus, penes alios iudicium esto.

Græca igitur sic se habent: Μάρκου Ἀντωνίνου
Αὐτοῦ ἐφ' ἑαυτὸν. Βιβλία ιβ'. Jam ve-
rò per τὰ εἰς ἑαυτὸν scripta indigitari, vel de se suis-
que rebus, vel de Vita sua instituto, vel denique
propter se, hoc est, in sui gratiam aut usum digesta,
vix anumum inducere possum ut credam. De
sudârunt sane in hac causâ Interpretes, ut Præ-
positionem εἰς ita passim usurpari probatum darent.
Sed præterquam quod hæc mihi duriuscula sonent,
(Exemplis in contrarium allatis quantumvis refragantibus,) aliud etiam in causâ est, quamobrem
hunc Vocabuli sensum non possim hic loci non
improbare. Quale autem isthoc paucis accipe.

Viris Philosophiæ studiosis, (animo præsertim
in cogitatione altius defixio) haud opus est ut mo-
neam, solenne esse, secum versari; & Proso-popœiâ
quâdam, non minus usitatâ quàm utili, seipsos
interrogare, instituere, ultrò citròque alloqui.
Quin itaque Imperatorum hic sapientissimus mul-
tus in id genus Exercitatione fuerit, nullus du-
bito. Quòd si Titulum his verbis conceptam,

ad illa respexisse dixerò, quæ Marcus secum me-
ditans, & (juxta Ciceronianum illud)
nunquam minimis solus, quàmvis solus, De Pub. Scip.
lib. 3. de Offi.
interno quodam sermo ne sibi affatus
est; atque animo simul tum Præ-
ceptore tum Discipulo usus, studium Philosophiæ
excoluit; significatum & præpositionis εἰς maximè
genuinum, & factum Viri ὁ ἑαυτὸν moribus ac-
commodatissimum habebit Lector. Hæc itaque
interpretatio cur mihi magis præ cæteris placeat,
adèd desinet extemplo mirari, ut suos etiam adji-
cere calculos, non sit (nî fallor) detrectaturus.
Accedit, quòd Antoninus cum nemine alio ser-
mone miscet; sed per totum operis hujusce cur-
riculum personam Hominis secum deliberantis sus-
tinet; quippe qui probè noverat, hanc soliloquii,
(quod vocant) rationem, & breviori docendi com-
pendio cæteris præcellere, & morbis animi saluta-
res efficacius adhibere medicinas. Quin & com-
plures domestici hujus commercii imagines pas-
sim reperire in proclivi est, & ob oculos ponere:
quibuscum & Marci morem conferre, & nostram
inde sententiam firmare licebit. Hem verò unum,
ne Lectori sim tædio, Horatium!

Neque enim eum Læstulus aut me
Porticus excepit, desum mihi. Rectius hoc est.
Hoc faciens vivam melius. Sic dulcis amicis
Occurrat. Hoc quidam non belle: Nunquid ego illi
Imprudens olim faciam simile? Hæc ego mecum
Compressis agito labris. Serm. l. i. Sat. 4.

Viden' Antoninum mutato nomine, tot & tanta
negotia sustinentem, arduis assiduisque Rom. Im-
perii rebus domi bellique impeditum, breviuscula
tamen, si qua darentur otii interstitia, in hæc stu-
dia sedulò erogantem? Hic calamo deinde protin-

nus

nus arrepto, quicquid in mentem venerat scriptis mandasse videtur, Eo nimirum consilio, quod magis illæ Tabulæ, tum Monitoris vice defungerentur, si memoria minus per se fida diversisque distantia curis persisteret; tum etiam in opprobrium

sui, si quid in posterum peccasse, & ab his propositis turpiter descivisse deprehenderetur, ut suam ipsius in testimonium advocarent adorsum Conscientiam.

In Librum Primum.

§ 3.

Ὁ λῆπν καὶ τὴν διαπν, καὶ πρὸς τῆς παιδαγωγίας διαγωγῆς |
En matris virtutem minime vulgarem, & quam vel novissimè laudatæ componere aulam! Cùm enim foemina nobiles liberorum animos pietate imbueret pleræque pensis habeant, si minùs sincero Religionis studio motæ, at saltem quod bene audiat ut faciant, moribus passim receptis obsecundent; ad mollietatem & luxum interea loci ita vel à teneris comparant ingenia, tanquam id sibi negotii crederent solum dari, filii generoso prognati stemmate homines ne sint frugi, aut laborum patientes. Jure igitur merito Antonini mater in laudibus habetur, ob educationem minùs delatam, & prorsus singularem: Siquidem cætera longè absumiles adeo suos à duriter tractando abhorrent, ut in Strepsiadis conjuge, sese tanquam in speculo contueri liceat: Quam filium instituentem Poeta comicus lepidè satis depinxit, marito corruptum pueri ingenium ita deplorante,

Τὴν τὴν ἰδὼ λαμβάνω· ἐκείλῃ, ὅταν σὺ μέγας ὢν ἄρ' ἐλαύνῃς πρὸς πόλιν, ὡς Μαγιστὸς ἐστὶν ἄνθρωπος. —
Hunc manu prehensens mater filium, Occipit adblandiri ei; Quando, inquit, Tu grandiusculus fueris, age, currum agas Ad urbem, veste succinctus curuli, uti Magister.

(Avunculus tuus)
Aristophan. in Nubib. Act. 1. Scen. 1.
§ 4. Τὸ μὴ εἰς δημοσίαις διατελεῖς ποιεῖσθαι | Non defuerunt quibus contrarium magis placuit, inter quos & M. Casaubonus, cui unicâ tantum immutatâ literâ visum est legere, τὸ μὴ εἰς δημοσίαις, &c. Ductus est nimirum particulam negativam expungere, istius præcipuè apud Capitolinum memor; Frequentavit & Declamatorum Scholas publicas. Me verò quod attinet, hallucinatum esse opinor, quantum conjicere licet, Virum ahibi haud parum nasutum. Siquidem primi Ordinis Juvenes ad Scholas tunc temporis publicas ingenii excolendi gratiâ frequentes concessisse, notius est, quam ut in dubium vocari possit. At quorsum igitur magnificum adeo Catilii Severi Elogium, si ad normam ubique receptam, mo-

resque publicos Nepotis sui Institutionem comparasset? Nonne longè similis est vero, has ideas laudes & deberi & prædicari, quod novam quandam & usitatâ nimium quantum præstantiorem sibi excogitasset disciplinam? Atque ita, ni fallor, hæc se res habet. Catilius enim, quem Virum in primis Prudentem, Gravem, Vitâ severâ, Moribusque castissimis fuisse constat, Nepotem hunc ex Filia publicè eductum noluit; veritus nimirum, ut malæ necessitudines ibi contractæ, vel alia quædam incommoda, locis istiusmodi Romæ fortean nimis familiaria, moribus atque animo Adolescentis damnum ingens infligerent, idque vel subtilissimo ingenii acumine nequiquam pensandum. Hinc aliâ potiùs tentandum viâ existimans, à communi longè diversâ; optimos & scientiæ cujuslibet peritissimos Præceptores, domum suam arcessendos, puerumque egregiæ spei magno sumptu seorsum curavit instituendum. Jam vero argumento, quod Casaubonus hac in re transversum egit, ut satisfaciamus, Capitolinum quid ab Antonino, jam Imperium adepto factum fuerit, illic loci exponere, satis pro comperto habeo; ab ipso autem hic loci Antonino, quid sibi adhuc privato, Prætoris filio, & puero literis operam danti faciendum curaverit Avus, non minus liquet enarrari. Accedit & istoc argumenti ad nostram sententiam firmiùs stabiliendam, quod apud Philostratum in Herodis vitâ legimus: Philosophum nempe quendam (Lucium nomine) Antoninum jam regnantem ad Sexti fores convenisse; eumque, postquam illuc ventitasse Imperatorem animo discendi intellexerat, manibus in cælum sublatis attonitum exclamasse, ὦ Ζεῦ, ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ὑποσχὼν ἡδὴ δῆλον ἔχει, ὅτι εἰς διδασκαλίαν οὐκ ἔστιν οἱ πῦλεις. Proh Jupiter, Romanorum Imperator jam ætate grandior, tabellis lacerto suspensis, ad ludimagistrum, puerorum ad insar, appellere non erubescit.

§ 15. in fine. Εἰς χαυνότητάς τε. | "Une Raillerie, qui n'avoit rien ni de bas, ni de piquant. Facetias, quæ & sordibus vacarent, & nemini stomachum facerent. Itâ interpretatur D'Acerius. Quas tamen Facetias, quantumvis temperatas, à Marci moribus adeo alienas censet Gatakerus, ut pro eo rescribi debere, atque ita Anto-

"ninum ab omni huiusmodi levitate abhorre-
"didicisse, strenuè contendat.

§ 16. Ἀλλ' ὅπ' ἀνὴρ πίπτες, τίλινος, ἀκολαδίτος |
Hæc idcirco dicta intelligas, ut in istis scilicet
manifestus sit Pius cæteris antecellendi, in quibus
antedicti, atque alii istius farinæ Homunciones
deficiunt maximè. Quid enim à Sophistarum
pompa, atque inani subtilitatis iactatione magis
alienum, quam vir *maturus* & verè prudens? Quid
à vernaculo assentatore magis abhorreere potest,
quàm is, quem omni adulatione superiorem prædi-
cas? Quid denique à crudo Scholasticorum more
longius abscedit, (qui rebus leviter tantum degu-
statis contenti, dicenda tacenda locuti, verbosà
tantum pollent garrulitate, rerum interim geren-
darum prorsus ignari) quàm si virum consumma-
tum dixeris, rebusque tum propriis tum alienis
administrandis apprime idoneum?

§ 17. Στάδιν ἀπὸ τῆς [ἀγαθῆς] χάριτος. | D'Acerius.
But ce, qu'on peut souhaiter de bien. Bona ferè omnia.
Videtur hoc modo Marcum orationem temperasse,
quia nihil magis usufvenire solet, quàm homines
mala atque nocitura sibi ut expectant; pulchrà sci-
licet specie, cæcoque animorum impulsu allekti;
cum & quid sit futurum, & quorsum vertant res
exoptatissimæ, prorsus incerti. Hinc Socrates
precandi formulam Lacedæmoniis solennem cæte-
ris antè omnibus habuisse perhibetur, *Deus optime*
maximo, concede, quesumus, quæ nobis in bonum ce-
dant, licet non disertis à te verbis petita; quæcumque
vero nostrum in malum cessura præsentis, ea quantumvis
expectata, constanter nihilominus ut renuas, oramus sedulo.
Huc etenim redit illud,

Ζεὺ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἰσθλὰ καὶ ὑπερβόρις καὶ
ἀνδύλοισι

Ἄμμι δίδου, τὰ δ' εἰσαὶ καὶ ὑπερβόρις ἀπα-
λίσσιν.

"Hic vero loci non ingratum Christiano Lectori
"fore confido, si quod de Ecclesiæ Anglicanæ,
"(piis magis dicam an prudentibus?) formulis su-
"bit in mentem, paucis dixerò. Ista enim mater
"sanctissima, quoties ad thronum cœlestis gratiæ
"supplices provolvimur, nosmet Deo totos dedere,
"atque ipsius consilio permittere omnia, non do-
"cet tantum jubetque, sed ut ita nobis factum
"esse disertis profiteamur verbis postulat. Id om-
"ne nimirum pro rogato haberi summopere ge-
"stit, quod fons ille sapientiæ, cui & cæcitas & e-
"gestates humanæ clare innotescunt, ad rem fore
"nostram prævidebit; & om-
"ne id ex adverso indistum
"vult, quod vel ejus voluntati,
"vel utilitati nostræ contrarium
"ut incautè dixerimus, per no-
"stram stetit vel ignorantiam,
"vel imbecillitatem. Denique (ut verbo dicam)

Vid. Collect. VIII. D.
Domin. post Trin. col-
lecta. Quint. post sacr.
Canam & Prec. vult
Christiani dict.

"quicquid sive in votis habemus, sive prece De-
"um poscimus, eâ tantum tenuis acceptum ferre
"sperat, quâ bonorum omnium Authori nobis
"expedire videbitur; nihil autem extra hanc le-
"gem rogare in se recipit, præterquam quod in-
"gens nobis in Commodum non cedere non po-
"test, veritatis nempe divinæ in hoc sæculo cogni-
"tionem, in futuro verò vitam sempiternam.
"Usque adeo pietatem absolutissimam (Christia-
"nam dico) non dedecet ista supplicandi Nor-
"ma à Poeta in Satyris olim præscripta:

Permittas ipsis expendere numinibus, quid
Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
Charior est illis homo quàm sibi

Juven. Sat. 10.

Ibid. Καὶ τὸ μὲν πᾶν ἐκτεφνῆναι ὅσα τῇ
παλαῇ τῇ πάτρῃ | Inigne animi continentis &
verecundi indicium! Gratias Diis habet Anto-
ninus, quòd apud Avi Concubinam non fuerit
diutius enutritus; memor scilicet Naturæ in pe-
jus flecti ceræ, necnon probè gnarus, quòd

— Velocius & citius nos

Corrumpunt vitiorum exempla domestica, magnis
Cum subeant animos Authoribus.

Juven. Sat. 14.

adeò ut in teneris præsertim, nil dictu visuve sæ-
dum Filiorum oculis auribusve committendum,
sed omnia casta, sancta, quæ severam virtutem
deceant, mirosque Sapientiæ amorès excitare que-
ant. Quinetiam, nec illud hic loci prætermi-
tendum censeo, istiusmodi cum fœminis consue-
tudines, quantumvis & viris quoad cætera hone-
stæ famæ utilitas, & Legibus Romanis indul-
tas, ab omni tamen culpâ & contumeliâ, etiam
tunc temporis, non prorsus immunes fuisse. Si-
quidem Rex ipse Numa, maculam iis dudum in-
usserat, Concubinas ab arâ pronubæ Junonis ar-
cendo; huc autem si qua istarum accederet, o-
vem ut immolaret solutis crinibus, piacularè sci-
licet numini læso sacrum, etiamdum religiose
caurum esse accepimus.

Ibid. Τὸ ἀδελφεὶ πύτυ τυχῆν, &c | Læcium.
Verum, ni mens me fallit, vult: Fratrem, non
Germanum quidem, sed in Familiam Imperii que
consortium ab Antonino adscriptum. Ità enim
& Imperatorem Pium, necnon & Adrianum (qui
ipsum Pium hæc lege adoptaverat.) iusside con-
stat. Quod molestiæ interpretibus facessunt mens.
Veri prava, moreque fraternis nimium quantum
absumiles, quò minus hæc verba ad illum spectare
censeant, & alium nescio quem fratrem querant,
id longè est ut ab hæcme sententiâ dimoveat. Lau-
dat nempe Julius mores & comita-
tem Veri, quòd ipse Marci studio-
sissimus virtutem ad tempus simu-
labat; nec officiis fratris tantum &

Vide Cep-
in Ver.

principi

principis, sed etiam legati vel subditi obsequio eum & reverentia est profectus: Quin & ad Philosophiæ studium animum appulit, à quâ, quamvis licentiâ vitæ effrænata nimis, reverâ dissentiens roto quod aiunt cœlo, ad Marci tamen ingenium graviter se gessit; & quicquid lasciviæ indultum est, id omne clam illo ut fieret, quantum poterat maximè, sedulo curavit. Accedit, quòd Antoninus fratris luxum & vitia, quæ postea tandem resciverat, & ipse tulit patienter, & alios dedit operâ celavit. Quæ verò non ultrâ celari poterant, vel in adolescentiæ incuriam, annosque ad libidinem pronos illorum culpam coniecit; vel aliquid mitius semper, & in excusationem consuetudinis dissolutæ memoratur excogitasse, quòd acerbiorè à fratre censuram amoliretur. Quid ergò novi, aut quod nos in stuporem dare debeat, si Marcus idem pro humanitate quâ erat summâ, fratris demortui famæ hic loci consultum velit, quem etiam in vivis agentem ut ab omni criminatione & graviori contumeliâ eximeret, curæ ei erat maximæ? Nam & his etiam accinunt, quæ Capitolinum inter nostri laudes non ultimas posuisse meminimus: *Tante, inquit, sanctitatis fuit Marcus, ut Veri vitia & celaverit, & defenderit, quum ei vehementissimè displicerent.*

Atat! Quid, inquires, interea loci de Marci pietate & sincero animi affectu jam antehac laudato fiet, si Diis ob ea ipsa tam prolixas habeat gratias, quæ sibi tam vehementer displicuerunt? Nonne hoc est irridere potius quàm gratulari, & (quod omnium est flagitiosissimum) personam etiam apud Deos fictam sustinere? Bona verba quæso. Quoties enim vir sanctus, ingenii simplicis & verè humani, amicum abs se abreptum dolet, hominem in primis charum, & quocum diuturna atque intima intererat consuetudo, etiamsi in omnibus forsitan non probatum, nec moribus usquequaque congruis; offensiones istæ, animique dolores, quantumvis olim acerbi, extincti jam jacent, sepultrique unâ: suavis autem pristinae amicitiae succedit recordatio, & affectus expurgati reviviscunt denuò, atque indolem, quanto meliorem, tantò stimulant acrius. Ita plane comparata est hominum natura, ut in mortuorum desiderio amicum ploremus seriò, moribus interim depravatis & ignoscamus faciles, & excusationes quas possumus prætexamus seduli. Argumentis hæc in causâ nihil est opus; testem enim mihi quemlibet appello, (immanis nisi sit, & belluinæ prorsus feritatis) Jam verò, quicquid omnium quantum est hominum ingenium fert, id procul abest, Philosopho, nedum Marco Philosophorum principe, ut indignum inducar existimare.

Ibid. *Ὅτε ὅσον ἐπὶ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς ἐκείνων διαδοχῇ, καὶ ἐμπνοῇ, (seu ut Casaub. legendum*

putat ἐμπνοῇ,) μὴδὲν καλῶν ἢ καὶ κατὰ φύσιν ἔχον μί | Hem Antoninum, non tam Stoici quàm Christiani partes sustinentem; quippe qui Deum agnoscat naturæ nostræ virtutis per se minùs potenti suppetias ferentem; in animum humanum indefinenter agentem, vel consiliis præceptisque dirigentem, vel motibus intus cæcis, & quorum quilibet sibi solus conscius esse potest, submonentem; à malis cohibentem inceptis, stimulantem ad bona. Quoties itaque quod fieri non debuit in nos admissum est, id omne nostræ ipsorum sive ignaviæ, sive pervicaciæ Marcus tribuendum censet. Nos enim lumini intromisso non rarò nebulas ex industriâ offundimus; nos auxilia cœlitus indulta respuimus; quæque Deus & vult, & nos ut possumus facit, irrita ista atque infecta esse volumus. Parum nempe visum est, nec quod paterno infandoque numinis in genus humanum amorì faceret satis, quæ recta sunt, quæve secus semel commonstrasse; nisi & egregium istud intimæ misericordiæ indicium accessisset, diserte præcipere, assidue commonefacere, gressum labantibus sustentare, revocare errantes, omnia denique patris in filios pientissimi munera sedulo obire. Locum Lector, in tibi insignem; & qui in Ethnico te jure habeat attonitum: quem perinde Christiano studiosè pensitandum, temperare mihi non potui, quin seriò commendatum darem.

Ibid. *Τὸ χαλεπὸν ἄλλα πολλὰ καὶ περὶ τοῦ μὴδὲν πλέον ὀρεῖται* Viden iterum Marcum Deo adiutanti acceptum referentem, quòd in iram accensus nihil acerbi atque immanis in se admiserit? Cum enim succensere sit prorsus humanum, & iram rabiem sævitiamque agi præcipientes, vitium haud infrequens; moderari nimirum animo, frangique ita compescere, ut ne quid atrocius suadeat, cuius nos in posterum jure pœnitebit, id divino debetur beneficio, gratiæque nostris conatibus aspiranti; quæ, ut cuique est usus, & in malum irruentes reprimat revocatque, & ad bonum contententes felicius promovet. Sed si cui sit mirum, modum in irâ servatum magnificè aded ab Antonino efferri; animo secum cogitet velim, quantum sibi licere irati existimare soleant. Quantum verò principes præsertim, quorum ut potentia ad damnum inferendum immensa, ita & affectus plerumque cedere nescii: his igitur ab isto turbine corripit proclivius esse; correptos vero miserandum quantum infortunis exitiique, & sibi & aliis inferre, qui historia veteris monumenta, vel leviter tantum degustarint, satis pro comperto non habere non potest. Raro enim aut nunquam parvo vel suorum, vel inimicorum sanguine stetit Regis iracundia.

Ibid.

Ibid. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ χρεῖαν ὁμοίαν, ὡς παρ' ἑτέρου μεταλαβὼν, καὶ συμπροσέιν | Non sāt habuit, de eo gratias rependere quāmaximas, quodd opis ejus indigentibus abunde ipsi erat unde suppetideret, (cujus tamen & copia, & animus faciendi ab omnium bonorum largitore proveniunt) sed & illud insuper divinā tribuendum indulgentiæ existimavit, quodd non & ipse ex iis esset, qui rerum egestate laborantes ab alienā pendent munificentia. Non fugit scilicet virum cordatissimum divitias, pauperiem, ceteraque vitæ, quam jam degimus, tum commoda tum incommoda à Deo esse omnia. Singulis autem itā distribui singula, prout ad ipsius gloriæ rationes conducere, & è re nostrā fore maximè, sapientissimo voluntatis ejus consilio visum fuerit.

Ibid. Τὸ πῶς γυναικὶ ποταύτην εἶδ', ἔπειτα μὴ πειθῆ-
ντων, ἔπειτα δὲ φιλόσοφον, ἔπειτα δὲ ἀφελῶ | *Risum teneatis amici!* quorum ad aures Faustinae vel levissimam pervenire mentionem contigit? Sed usque adeo verum est apud Poetam

— *Dedecus ille Domus sciet ultimus* —

videtur enim Marcus mores conjugis depravatos, atque infamem libidinem minimè rescivisse; quod minùs mirabimur, si tum ad illius simplex & apertum ingenium, tum ad istius vastrum & astutum nimis, animum advertamus. Nec enim ista formā magis & corporis venustate, quam calliditate animi & simulandi artibus præcellebat. Virum scilicet nacta in meliorem partem credulum, & ejus ipse expers erat, ab omni fraudis suspitione alienum, vanā amoris fideique inviolatæ specie lufit. Pulchrā quidem illā ore tenus, & eò mirum nō magis elaboratā, quodd ficta solent veris, & amicis adulatōres officiosā sedulitate antevertere. Itā enim naturā comparati ferè sumus, ut obsequio læstantibus facilem habeamus fidem. Nec novum est aut inauditum, vel virum Marco minùs simplicem, dolis capi; vel fœminam Faustina minùs callidam maritum technis illudere. Nam nec quidquam est aliud, vel quodd apud rerum gestarum scriptores occurrit frequentius inter læstirandum; vel reipsā magis familiare, & naturæ consentaneum. Et constat sanè plus satis genus muliebre ad artes fictas, & speciem externam à verò quam longissime distitam, per omnem quotidianæ vitæ consuetudinem sese summā componere industriā. Non me latet Antoninum inter Cæsares à Juliano depictos aliud ab hoc diversum pro se excogitasse. Siquidem fœminæ vitis famosæ ubi amoris nimii insimulatus est, ad Achillis effatum illud confugisse fertur, & sub tanto peccare exemplo excusatus duxisse, quā in conjugem durius aliquid quantumvis meritam decernere. Itā enim ille apud Poetarum principem.

Æliad. 9.

Ἡ μὲν οὖν φιλέειτ' ἀλόχου μετ' ἑὸν ἀνδρῶπιον
Ατρεΐδαι; ἐπειθ' ὅστις ἀγαθὸς καὶ ἰχέρων
τὴν αὐτῇ φιλέει καὶ κήδετα.

An soli diligunt ucores articulatā-voce loquentium hominum

Atrida? Cum quisquis bonus & prudens

Suam ipsius amat & curat —

Quin & quidni se itā præberet Marcus, cum nec apud antecessores suos deerant ejusdem indulgentiæ exempla? Nam nec tunc temporis primūm Romani Imperatores uxorem se famosissimā morum turpitudini dedidisse notum est. Et mihi quidem vero haud abfimile videtur, Julianum idcirco hanc Marci clementiam causatum fuisse, quodd melius & Adriani, & Vespasiani, necnon & Octavii Augusti mulieres dente obiter Satyrico morderet, atque eandem illis perfidiā, indomitæque libidinis dicam impingeret.

“Notam hanc idē adscriptam volui, nequid “ab erudito animadversore excogitatum me neglectui habere Lector indignaretur. Cæterum, “ut quodd res est breviter exponam; mihi & laudes ab Antonino in istiusmodi fœminam collatæ, & commentum Dacerianum de viro simplici, propriique dedecoris minimè gnaro, perinde stuporem injiciunt. Hoc saltem pro certo habeo Capitolinum longè aliud viri Elogium instituisse, ob animi æquitatem, & patientiam vel hisce injuriis inexpugnabilem. Quem cum amicis deliberasse narrat, de supplicio sumendo, vel repudio saltem remittendo, sed Imperii tamen Romani ab ejus Patre dono dati memorem ad mitiora inclinasse animum consilia. Julium itaque si placet, audiamus. Multi, inquit, ferunt Commodum omnino ex adulterio natum, siquidem Faustina sāt constat apud Cojetam condiciones sibi & nauticas & gladiatorias elegisse; de quā cum diceretur Antonino Marco, ut repudiaret, si non occideret; dixisse fertur, si uxorem dimittimus, reddamus & dotem. Deis autem quid erat, nisi Imperium quodd ille ab socero, volente Adriano adoptatus, acceperat? Addit etiam præterea, Antoninum & suos mores semper tenuisse, & nullius insurrectionibus mutari; quodd viro verè Philosophico atque omnium affectuum facile compoti erat dignissimum. Adeo non clam erat Antonino conjugis infamia. Sin minus hanc ab illo rescitam damus fuisse, & falsā hæc apud Julium, & insulsa fatebere omnia. Siquidem ignoti, ut nulla cupido, itā nec dolor aliquis esse queat.

Ibid. Τὸ δὲ ὀνηθέντων βοηθήματα δόδῃναι | Morbos mirum in modum sanatos & medicinas ægrotis dormientibus per insomnium edoctas, in veterum Scriptis passim enarrari satis liquet. Quæ omnia Ethnicorum vulgus adeo sibi persuasa habuerunt, ut fidem hujusmodi fabulis detrahere,

illis

illis religio esset. Hinc pernoctationes istæ in delubris Deorum ad captanda somnia profectæ sunt, quas Esaias Propheta *cap. 65.* Idololatri in probrum vertit. Isti etenim inter sepulchra manebant, & in fanis noctes agebant totas, quod Deos, illic loci præsentis magis & propitios sese experturos, omniæque quorum fieri certiores ex usu iis erat cumulatius ibi impertitum iri sperabant. Verum enimvero ineptias vulgi nihil hæc in re morarer, semper nimis creduli, & superstitionibus penitus imbuti; nisi & magni nominis viri, animique, quos vel imbecillitatis vel Fidei falsæ insimulare nefas est, mira & planè portentosa quædam de suis ipsorum insomniis seriò descripta memoriæ prodidissent. Aristidæ inter cæteros testor,

*Arist. Rhetor.
Serm. fact. I.
cap. 3.*

cujus sermones sacri morbos, dolores, ulcera sanata, ope balneorum, medicinarum, cataplasmatum, aliorumque id genus, quæ Deus (ut ipsi visum) in somnis subjecerat; quæque medicis interdum inconsultis, interdum etiam frustra reclamantibus, feliciter tamen & præter spem omnem sanitatem ei in integrum restituerunt. Synesius itidem eidem numinis beneficio acceptum refert, quod, cum in extremum capitis discrimen semel

*Vid. Synes. de
divinatione.*

atque iterum incidisset, sese extrahendi rationem & expeditam & felicissimam inter dormiendum edidicerat. De Socratis etiam insomniis multa accepimus, eaque notiora, quam ut singula enarrando lectori tempus teram.

Regeres fortasse, insomnia à causis pendere physicis, vapidis nempe fumis exorta, à ventriculo in cerebrum sursum erumpentibus: ea proinde (tantum abest, ut à Dæmone insinuentur;) à crudo potius corporis habitu, & spiritibus munere suo perperam defunctis proficisci. Nam & hoc quod ad pleramque partem in confesso est. Quin & pagina sacra horum tum solatia tum terculamenta infida prorsus atque inania prædicat, & ne fidem his, ut certis futurorum prænantius, adhibeamus, disertè vetat.

Agnosco lubens; nec quod ad somnia attinet vulgaria & quotidiana inficias eo, quin & vana sint prorsus, & affectibus corporeis conformata. Eandem tamen de universis ferre sententiam vereor ut & temerarium nimis, imò & impium sit. Nonnulla enim & veri esse præfagia, & à Deo rebus nostris providente mentibus injecta humanis, non est quod ambigamus. Hinc & ad divina tam

noctu quam interdiu documenta animum sedulo attendere hortatur vir sanctissimus. Cum loquitur Deus semel, etiam bis; per somnium, visionem nocturnam, quum irruit altus sopor Job 33. 15. in homines, in dormitationibus super cubile.

Nec temerè nobis exempla Abimelechi, Pharaonis, Josephi utriusque. D. Pauli, aliorumque in sacris literis extitisse suspicandum est. Quæ omnia ut nostro inserviant commodo, danda est opera, ut vanis secernere vera valeamus; & ne falsâ futillique lusi specie in errorem prolabamur seriò cavendum. Hinc illud à Siracide haud insecitè monitum: *Ut qui captat umbram & persequitur ventum, ita est qui se adhibet somniis.* Nisi ab Altissimo demittantur qui invisat te, ne Ecclesi. 24. adhibeas ad illa cor tuum. Multos enim 2. 6. 7. seduxerunt somnia, & exciderunt qui sperem in iis habuerunt. Deum autem suos nonnunquam hoc modo invisere, nec ethnicis inaudium; unde & ille apud Homerum pro rato habuit,

Καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐν Διὶ ἐστίν.

Ibid. Καὶ τὸν ἐν καὶ τῇ δαίμονι χεῖρ. | Infinitum quantum laborum, quantumque conjecturarum in locum hunc obscurum, mutilum, sed & plane insanabilem, (ut quibusdam videretur) impensum est; cui tamen unicâ tantum literâ immutatâ medelam adhiberi posse adeò non despero, ut mirum mihi sit idem nemini antehac interpretum quod sciam suboluisse. Legas itaque velim me authore, δαίμονι χεῖρ. Non quod simile quid se passum memoret Marcus, ac Chryse Apollini à sacris apud Homerum obtigisse legimus: (quæ tamen M. Casauboni erat sententia, de vocabulo rectè quidem sentientis, quoad authoris verò mentem turpiter hallucinati.) sed verbi similitudo virum eruditum hic loci fefellit. Hoc autem voluisse Antoninum nullus dubito, sese & egrotasse pariter, & remedia ad morbum fuisse in somniis edoctum haud ita pridem Cajetæ, perinde ac olim dum egerat Chryse. Chrysam autem villam fuisse in Troade sitam, Apollinem Deum tutelarem nactam, satis constat; cuius etiam alicubi meminit Homerus. Cætera tum vocabula hic loci supposita, tum commenta quæ viri literati frustra procuderunt, à mente Marci prorsus aliena esse ausim asserere; nec igitur rem in medio relinquere contentus sum, cum esset mihi adeò in promptu dirimendi & rectè statuendi copia.

Ad Librum Secundum.

§ 1.

Εἷας Στοιχείας αὐτοχϙ | Animam divini spiritus portunculam, ejusdemq; prorsus naturæ, autumabant Stoici; tanquam Deus ipse è partibus diversis constare posset, aut in

plura dividi sustineret Ens omnium perfectissimum, & usquequaque simplex. Idem etiam instauratus denuò apud Manichæos prodiit in lucem error, cujus fastum, impium magis an insanum, solidis deturbârunt rationum momentis, penitusque refutatum dederunt sancti Patres; qui sanius & modestius locuti, animam Dei non particulam esse, sed creaturam, strenuè contendebant. Dogma ex illo tempore adeo receptum jam & firmiter constabilitum, ut animos adversus morem loquendi Stoicis usitatum satis muniat; effeceritque, ut, citra periculum erroris insinuandî, locum istæ formulæ apud Christianos etiamdum obtinere possint. Quia & fidei nostræ privilegia, ab Evangelio indulta, commodè satis hoc demum modo exponuntur, si ad ingentes tantum promissiones, & immortalitatis beatæ spem, animum interim advertamus. Ità enim animam & divinam, & divinæ naturæ participem jure merito nuncupare liceat, non prout humano corpori ab ortu inditam, sed ut Deo gratam atque acceptam: non quoad dotes innatas, & genuinam substantiam, sed gratuita Domini benignissimi dona postliminò accumulata: Homines scilicet ille in suam ipsius familiam & cognationem adsciscere non dedignatus est; gloriæ etiam cœlestis hæredes scripsit; quæ ut à natura accepta haberent beneficia, nullo modo fieri potuit. In eandem plane mentem Augustinus, *In ejus genus adoptandam* (animam scilicet) *mirabili dignatione gratiæ, non parili dignitate natura prædicat.*

Ibid. Ἀνθρωποκτὸν ὃ τὸ ἀγαπήτην καὶ ἀπορρέπει | Effatum verissimum, & quo vix ullum reperias nobis observatu dignius. Nec enim actus sed voluntas reum facit; & qui damnum inferre in animo secum constituit, etiam si cogitatum perficere nequeat, injuriæ nihilominus in foro interno arguitur. Hæc & rationi consona nostræ, & in codice Evangelico disertè notata videre est.

Hinc enim Johannes, de eo qui non diligit fratrem suum, quòd in morte manet pronunciat; nec non illi, qui fratrem odio habet homicidii dicam impingere nullus dubitat.

§ 2. Ἀπὸς τὰ βιβλία, μὴ κίπ ἀπὸ, ὃ δίδου. | Eorum, qui bonis literis navant operam, multò pars maxima, ita fere libris evolvendis, artibusque & scientiis sedulò ediscendis incumbunt, quemadmodum Martham olim legimus animum ad convivii apparatus adjecisse. Implicant nimirum & impediunt sese perplexis rerum ambagibus, id solum operosè agentes, ut quàm possint plurima percurrant legendo, exhaustiantque; hoc demum negotio sapientes aliquando evasuros se sperantes. Cum tamen veram sapientiam brevioribus liceat compendiis assequi, nec latius evagando, sed domi potius vitam agendo ad eam absolvendam sit opus; hoc scilicet unico, ut nos, nostræque penitus perspecta habeamus. Huc ubi ventum fuerit noticiæ, librorum lectitatio assidua ex illo in casum recidet. Quin potius studiosa nimis in his occupatio adeo nihil ultrà ad sapientiam afferit momenti, ut variæ discordantium inter se Authorum sententiæ operam potius eant perditum, animum perlegentis miserè distrahant, & in novas indies concitant molestias.

§ 3. Οὐκ ἀνδρὸς οὐσίας, ἡ συγκατάστασις, καὶ ἡ μακρὴ ὥς αἰωνία δουλεύσαν | Advertas, obsecro, Lector animum, quàm rectæ rationi, veræque pietati in omnibus congrua notaverit hic loci Marcus noster. Nempe non ille ex iis erat, qui Naturam vel productricem rerum, vel conservatricem, vel denique gubernatricem à Deo planè diversam, minimèque pendenter statuunt; sed omnia spiritui intellectu prædito tribuit, & universam hanc mundi fabricam non nisi à sapientissimo, & authore condi, & moderatore contineri, pro certo habebat. Naturam igitur opificem quidem agnoscit, magistratam negat: sed præceptum obsequentem vult; sed instrumentum operi absolvendo aptissimum; atque ejusmodi tantum, ut quæ jubente atque aspirante architecto, omnia, absque illo vero ne minimum quidem efficere possit. Non latuit scilicet Imperii Romani habenas moderantem, quàm parvi, imò nihili fere sint potestates substitutæ, nisi quod istæ decreverint agere, ipse ad quem summa rerum redit, Imperator supremus, annuendo reddiderit effectum. Naturam itidem is nōrat bene, quæ summo omnium conditori subicitur, ab ipso pro libitu rebus præfici, ut quacunque opus est mandata exequatur; nihil autem suoapte ingenio, vel periculis vel moliri, absque quod divina voluntas, & inopianda dister, & incæptis aspiret; & tandem

1. Johan. 3.
14, 15.

diligit fratrem suum, quòd in morte manet pronunciat; nec non illi, qui fratrem odio habet homicidii dicam im-

pingere nullus dubitat.

opem ferendo imbecillæ, vel saltem permittendo ea quorum vires Physicæ potentes sunt, ut ad umbilicum perducantur, in causâ sit. Hinc particulam η non tam in hoc textu disjunctivam, quam conjunctivam fortiri vim censeo; siquidem ea ad mentem Antonini magis perspicue exponendam mihi videtur adhiberi. Quam ejusmodi esse totus opinor, non, ut fixam hanc ordinatamque causarum seriem, vel à naturâ diversam memoret, vel utramvis à lege divinâ solutam, sui-que Juris artificem innuat; sed nexu indissolubili Dei Max. consilio adstrictam, atque ejus arbitrio in omnibus, non obnoxiam modò, sed & fidelissimè obtemperantem. Modestius itaque noster & consultius, & de naturâ, & de fato differuit, quam cætera Stoicorum solet disciplina. Hæc enim adeo sana exhibuit, ut etiam *Stomachus* his accinere oracula audias; quæ vel minutissimis quibusque Deum ita invigilare docent, ut etiam *Capilli Cæsarii capitis coram eo numerentur*,

Mat. 10. *ex illis, ut ne unus quidem cadat in terram, qui conspectum fallis, (necdum injussu) patris nostri qui est in celis.*

Ibid. Περὶ τοῦ ὅτι ἂν ἀναγνώσκει. Sed neque hic loci fatum & necessitatem, quam sibi comminiscuntur Stoici, ineluctabilem Marcum in animo habuisse existimo. Quid enim est, quod eventus fatales à constitutione divinâ, & Providentiæ legibus (quas vocant) æternis determinare queat? Ferreum verò istum fati rigorem, qui à Stoâ est, ab Antonini mente plurimum abhorrere, multæ concurrunt opiniones, quæ ratum ut habeam faciunt: Præsertim cum istoc nullatenus jam antedictis consistere, facile cuivis patere possit. Et longè aliter sane Imperator sapientissimus se rebus adversis opponit. Tribus enim verò potissimum argumentis in medium allatis, quæ quicquid denique evenerit quantumlibet acerbi, a quo ferendum animo suadeant.

Primum; Quòd nullum prorsus eorum, quæ fortunæ tribui solent, eveniat temerè; sed ad unum omnia à moderatore summo regi, dirigi, singulisque consultò disponi; moderatore vigilantissimo, quem ne minimum quidem fugit; sapientissimo, qui quid ex usu sit nobis non potest non rectissimè dignoscere; benignissimo, humanique generis amantissimo, quippe cui nihil bono nostro sit antiquius. Gubernatorem igitur talem nacti, quidni quodcumque ipsi visum fuerit, non toleremus tantum, sed, & lubentes excipiamus, & cæteris omnibus ducamus anteposendum?

Secundum Numinis potentiam immensam, constantiamque invariabilem ob oculos ponit, cujus sancta reficere penes nos non est. Imò, quæ semel ipse facere decreverit, immutare, nec penes ipsum est statuentem Deum. Anceps siqui-

dem consilii ratio nobis competit solis, quorum vel ignorantia, vel incuria, vel affectus transversum agens, vel altera quædam (ut est humana natura) imbecillitas, & fluctuare potest animo, & denuò respicere: Deo autem omniscio, cujus incepta mutari in melius non possunt, novas inirationes, legesque figere, subinde ac reficere, neutiquam dignum est. Cum itaque res nostræ ut aliter se habeant faciendo non simus, id unum nobis restat, ut quales quales fuerint, ferendo simus; nec ab isto demum torrente submergi nos patiamur, contra quem brachia dirigere nefas est.

Textum hortatur animum jubeamus latius excurrere, nè sese quisque unicum spectet, quasi *totum quid*, & cæteris se junctum, sed Universi hujus quantum est ut corpus contueatur; seipsum autem unam è plurimis cogitet, eamque parvulam admodum ex immensis, è quibus constatur natura rerum particulis. Multa autem fieri possunt, quæ dum corpori universo in commodum cedunt, singulis tamen quibus accidunt membris aggritudinem haud parvam, & acerbis molestias facessant. Jam verò; quid magis absurdum excogitare queas, quam illum, cui totum curæ est, corporis salutem particulæ ejusdem volupi posthabere? Quid autem iniquius, quam membra singula ea detrectare, aut animo reluctanti subire, unde magnum capiat Homo commodum. Quicquid autem in commodum cedit, id suapte naturâ malum esse nequit; si igitur quod obigit non est malum, apage te ignavum cum injustis querimoniis tuis; qui id ipsum non sustineas, quod nomine tantum tenus, quo merum incuriat, habet! Et argumentatio quidem philosophica ferè sic se habet, quam in ethnico præclaram admodum & laude dignissimam fuisse non est dissendum.

At at (gratias Deo quas possumus maximas) multo melius nobiscum agitur. Nam & hoc subtilis quantumcumque est argumentationis, in auras evanescit tennes, & inania verba, si cum istis conferatur, quæ sacra nobis suggerit pagina, malorum remediis. Malorum, inquam; Nam neque Christianum nomen professis adeò acutis esse est opus, ut à vulgari sermone abhorreant. Novos sibi modos loquendi exquirant isti, quibus falsam obtendere speciem expedit, & rerum imperitis fictis nominibus illudere. Nos & faciem calamitatis foedissimam, & formidolosam ut quæ maximè, audaces intueri contra, & quæ teneras ledere aures solent, sufferre nomina, imperturbati possumus; quoties id nobis in mentem subit, quod Deus mentiri nescius, & certò prædixit, & sanctissimè pollicitus est. Minime, scilicet, paria esse, quæ præsentis tempore perpetimur, necdum illi gloriæ prorsus asistenda contra, quæ futurum est ut reveletur in no-

lis: Rom. 8. 18. quinetiam &, *Momentaneam levitatem afflictionis nostræ excellenter excellentis gloriæ pondus æternum nobis esse confecturam*: 2 Cor. 4. 17. Hujus itaque spei participes mirum nō vicem suam non tantum non doleant, sed in malis sustinendis fortiter perdurent, & adversis inexpugnabiles feridū triumphent. Id quod minus fiat, hoc unum in causā est, quod animi mundanis affectibus præpediti, nec pietatis studio, aut futurorum fiducia, quibus oportuit, penitus imbuti, demittunt sese, depressique duris succumbunt. Sed & hoc interim in fidēi evangelicæ laudem vertitur; quod solamina ista, si non omnium, qui Christo nomina dederunt, communia, at huic saltem disciplinæ propria semper fuisse: quum nec scientia aut institutio quælibet philosophica, quantumvis aliās ratione atque studio exulta, vitæ immortalis & cælestis gloriæ, aut certiores hominēs facere, aut spem vel leviusculam excitare, poterit. Deus ipse, qui solus potuit, hæc nobis patefacere dignatus est, suæque veritati fortunam omnem superandi decus reservari voluit.

Ibid. Τὴν ὃ βιβλίον δὲ τὸν βίβλον, ἵνα μὴ γρηγορῶν ἀποδῶναι. | Haud abs re monitum. Scientiæ enim avidos, & librorum nunquam satures, vix aut nē vix quidem ē vitā recedere animo satis placido, & sine obmurmurationē reperis: quippe magni aliquid semper machinantes, quod mors in medio opere abruptit. Quos autem ex improviso opprimit, aut inceptantes interpellat, fieri non potest ut non reluctantes & invitos abripiat. Scitē igitur Salomo de voracibus istis librorum helluonibus, quibus nunquam expletis semper aliquid novi ex ipsā investigatione suboriri solet, quod ulterius indagandi desiderio animum accendat: *Multitudini sapientiæ inest multum indignationis, & qui auget scientiam adaugēt dolorem*: Eccles. 1. 18.

§ 4. Ὁποῖός τις σεβασμὸν λατρεῖν οὐκ ἔστιν, & χρῆσθαι αὐταῖς. | Si id tibi vitio vertit Antoninus, quod ad virtutis occasiones arripiendas se minus intentum præbuerat, quantō gravius in nostrum cedit vituperium, quoties rectē vivere ultra distulisse contigerit, quibus nunquam deest idoneus ad saniora consilia revertendi locus? Solicitati nempe seriis ab extrā cohortationibus surdam aurem obvertimus: conscientiæ verò stimulis intus excitati animum exprobrantem flocci pendimus: inertes nihilominus & pertinaciter iniani, vitam vel perdimus prorsus, vel nostro vivimus dispendio. Nos interim miseros nimium atque ingratos! quibus omnia recidunt incassum. Et quid tandem de animis fiet obfirmatis, quos spreta omni domini disciplinā, nec Dei vox indefinenter clamantis revocare, nec summa lenitas devincire, nec nostræ beatitudinis spes ad virtutem pellicere

queat? Quin Marcum saltem contemplerur, Ethnicum Christiani, & siquid pudoris ingenui sit reliquum, effluxi jam temporis, nostræque incogitantie nos tandem pigeat; ut aculeis vel inde subditis expergefati, cursum concitemus in posterum, atque ab ejus tam insigni exemplo ut proficiatur operam demus.

Ibid. Δὲ ὃ ἡδὴ πᾶσι αἰσθητῶς πρὸς κόσμους μέγας ὁ | Naturam hujus rerum universitatis idēd pensitandam suadet, ut cujusmodi corpus hoc totum sit, & qualem in illo locum nosmet simus sortiti, melius constaret: quænam etiam inter partes innumeras convenientia intercesserit, & quas ipsi partes susceperimus sustinendas. Hæc etenim benē nota ita nos ad omnia, quæ in hominēs cadere possunt, præmunient, ut nihil posthac inopinatum aut novum evenerit. Quorum autem occursum hominum plerique oblitescere solent, ea absque omni perturbatione, tranquillo & benē preparato pectore excipiemus.

§ 5. Ὁρᾷ τις ὁλίγα ἔχει, ὅν κερταίους πρὸς εὖρεσιν, & θυελλῇ διὰ τῆς βίτης βίον. | Mitto fastuosam Stoicorum vaniloquentiam, cui familiare est Sapientem ut Deo nullatenus minorem constituat: sed & hic loci subit aliud, quod istius disciplinæ supercilium haud parum sentit. Quis enim ferat facultates humanæ naturæ, (per se heu nimis infirmæ!) usque adeo evehi, ut virtus perfecta, & cui vel divina beatitudo non invidenda contrā, in parvo sita prædicetur, atque ita penes quemlibet, ut facili quis negotio eam adipisci queat? Ad Marcum verò quod attinet, ut ipsum commodè intelligamus par est, cum & ipsi longè aliter hac de re visum fuisse jamdudum constet. Nam & præterquam quod sapiusculē supra annotatum est; omnem hominum præclarē se habendi facultatem Deo præmonstranti, monenti, adjutanti, referri debere acceptam, haud rarō & alibi disertē fateatur. Quoties igitur virtutis nos compotes pronuntiat, atque nostram sive ignaviam sive incogitantiam ob stare unam, quō minus ad amussim ejus vitam degamus perfectam, indulta ista cœlitus adjutoria, (nisi mens me fallit plurimum) neutiquam in hoc operis exclusum ibat. Sed, positis hisce auxiliis, quæ & poni fas est, (quum reverā facientibus quod in se est nunquam non sint præstō), nihil ita adjutis inexpugnabile fore statuit. "Seu potius ut emendatius adhuc, & normam Veritatis Christianæ propius loquamur; nemini, qui suo non deficit officio, impossibile esse, eōd tenus prodire, atque id efficere, quod Deus pro immensā, quā est in imbecillitatem humanam clementiā, gratum habere, atque aequi boni facere nos dedignabitur.

§ 7. Ὁρᾷ τις πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς σεβασμάνου ἀγαθόν. | In nostra litum est potestate hoc omni nobis

nobis dare : at quo tandem pacto fieri potest, ut culpa nos eximant importuna sæculi huius cure, & operosa (quæ necessaria dici solent) impedimenta? Qui, inquam, istos dimittas absolutos, qui negotia conquesti, & in cæteris operosi, in id unum quod sui reapse est muneris, operæ nihil intendunt?

Ibid. *Μὴ ἔργους σκονδὺν* | Stoici Socratem secuti id præ cæteris Philosophorum classibus agebant, ut finem certum vivendi fundamenti loco positum discipulis darent. Id enim esse unde universæ virtutis, præsertim verò officii quotidianam consuetudinem spectantis, ratio ordiri debeat; & quò demum, tanquam ad scopum, studia sua, inceptaq; omnia dirigere fas est. Scopum autem istum quem ob oculos nobis statui oportet bonum esse publicum; quod si assequi minus contingerit, at semper tamen sequi sapientis esse asserunt, & conatu quantum in se est efficere maximo, ut omnibus se præbeat utilem. Hac verò de re, Antonius ut mentem explicet, videre est in iis quæ sequuntur.

§ 8. *Τὸς δὲ τοῖς ἰδίαις ἰσχυρὸς κινήσας μὴ ἀποκλονήσας ἀγασθὲν κατὰ αἰσιοσύνην.* | Huc Verlicus iste apud Homerum non inepte referendus, quem Socrates ferè semper in ore habuisse perhibetur.

Ὅτι πὶ ἐν μεσέγειρ καὶ οὐτ' ἀσάδοντι τίνα.

Res tue domi bene se habeant an secus fac semper intelligas.

Quod si ad Philosophi mentem interpretari libeat, hoc pro comperto habendum censeas, quicquid nobis vel in bonum, vel in malum cedat, id omne nasci domi nostræ, atque nobis fieri authoribus. Quin & isto etiam Poetæ abusus est Socrates, qui homines inaniter curiosos ab inutili scientiâ, studiisque avelleret, in quibus laboris atq; tædii inerat plurimum, emolumenti verò parum; avulsis autem, ad assiduum Virtutis cultum, propriæque pectoris indagationem exquisitissimam, ut animos vehementius attraheret.

§ 11. *Κατὰ δὲ τὸ ἐν αὐτῷ ἀνελκόμενον.* | Eodem ferè recidit Catonis de morte contemnenda Dissertatio. Quæ nē lectorem habeat malè, animum advertat

Cic. de Sen.
hæm.

velim, Stoicis, nihil omnino de isto, quod hominum genus universum etiam post obitum manet, iudicio edoctis, tertium quendam statum nē minimum quidem suboluisse. Quin & sapientis (quem Deo soli secundum effinxerant sibi,) in utilitate publicâ perfectionem collocantes, haud incongruum erat, ut ipsius etiam Dei beatitudinem ejusdem prorsus generis statuerent. Ideam proinde & omnium auctore dignissimam, tum demum sibi visi sunt animo concessisse, cum de illo, ut de summo, atque immenso bono, affatim sese in omnia dispersienti cogitarent. Quando verò essentia perfectæ & per se bonæ malum

competere non potest; Deum quod reapse malum est infligere, aut à naturâ benignissimâ hominibus esse metuendum, Religio illis erat credere. Vide sis, Lector, quâ tandem serie, quibusque rationum momentis derivata sit ista Philosophorum consecutio. *Siquidem Dii sunt*, inquit, *nihil nobis grave post mortem futurum est; nec enim malis nos implicabunt ipsi non mali.* Si verò nulli sunt, *nec nos post mortem futuri sumus ipsi; atque hinc etiam sequitur nihil post mortem passuros, cum existentium tantum sit post; ideoque quocunque te vertas, utrinque occurrunt quæ mortem contemptui habendam suadent.* Ita quidem Stoica, at longè secus Veritas Evangelica. Hæc enim Deum ob oculos ponit bonitatem iustitiâ temperantem. Omnibus numeris absolutum, & attributorum (ita enim & loqui & distinguere fas est, ob nostri conceptus infirmitatem) amicissimâ conspirantium inter se harmoniâ præcellentem. Reformidandum itaque nobis, perinde ac diligendum Deum; quum non minus rectoris sit, de rebellibus & impiis pœnas sumere, quàm morem gerentibus benefacere. Nullus ergo jam incogitantia locus, quæ miseros infinitum quot dare solet exitio; nulla de futuro securis excusatio, cum nec iustitia divina, nec crimina atque imbecillitas nostra id ultra patiantur. Nam isto coram iudice nemo hominum non sistetur reus; nec restat fontibus, præterquam in unâ ejus immensâ clementiâ, & gratuita per Christum misericordiâ, aut spes, aut perflugium.

Ibid. *Καὶ οὐκ ἔστ' ἀλγίστην κακοί τ' αὐτὸς ἀνέμνηται* | Nec hoc Antonino insolens, à cuius sententia abhorrebat aliquid vera mali, præterquam quod vitii arguitur, agnoscere. Sed & potestatem à vitiis temperandi, divinitus humano generi indultam professus, à fastu Stoico quàm longissimè recesserat: Qui enim ab istâ sunt scholâ, hominem, absque omni quæ à Deo suggeratur ope, & virtuti assequendæ, & voluptatum illecebris facilè exuperandis, per se sufficere, autumare soleat. Enim verò & hæc Antonini sententia, cæteris licet ejusdem disciplinæ aliquanto demissior, & veri similior, non est tamen ut pro penitus expurgatâ, omnisque periculi experti excipiat. Adhibenda nempe cautela quedam, & Interpretatio paulò commodior; quod nisi sit, totum id quantumcunque est prærogativæ nostræ pre tribuit arbitrio. Quod Hæresis olim Pelagiana in se recepit vindicandum. Nec enim ab hujus loci mente videtur alienum, liberi virtute arbitrii cuilibet hominum innati, & à malo deslectere, & bonum præstare posse singulos; nec opus esse, ut in suppetias impotentia naturalis auxiliares denuò copias adsciscamus. Quæ omnia, ut à pietate & veritate, ita etiam à Marci animo diversum existi-

mo; qui passim in scriptis subsidia cælitus in horas, imò vel in momenta, laborantibus nobis atque infirmis submitti; & incapta omnia quoddam felicitis peragantur divinis debere auspiciis, constanter proficitur. Voluit igitur & in hoc textu, (nisi meus me fallit animus,) potestatem vitiorum declinandi laqueos hominibus ab origine Deum dono dedisse; ita tamen ut vires istas effractas atque absumptas cadere, & potestatem primam labefactari necesse sit, nisi (Deo posthac suggerente) quod semel datum erat virium perenni reficiatur influxu. In hanc sententiam & res ipsa, & nostra conditio, & oracula Christiana libentissimè consentiunt; quam & Marcum nostrum (vellem saltem; imò &) facile crediderim in animo habuisse.

Ibid. Οὐτ' ἂν πολλοῖσι βλαπτοῖ. | En Argumentum solidis innixum fundamentis! Errorem conquerimur immanem, Deoque adeò indignum quem toleret, ut hujus universi conditorem rectorémque vel inficitia videatur arguere, qui non animadvertat; vel impotentia, qui non de medio sustulerit. Inficitiam criminantes cæcum sibi fingunt atq; hallucinatum Deum; sin autem incommodo tam turpi sciens prudens remedium adhibere noluit, negligentem, quod suum est inculcant, aut nostris bonis invidum; Quod si deniq; & vidit & voluit, nec potuit tamen in melius redigere, imbecilem fateantur necesse est & impotentem Deum. Cum verò detestandæ sit impietatis & sacrilegii atrocissimi, de numine tale quid nefando vel ore proloqui, vel corde suspicari; Quid aliud colligendum restat, quam (quod Marcus asserit) se rem habere ab illo quod vulgus hominum sentit, longè deterius referre non posse; esse autem ea suapte naturâ neque bona, neque mala; quod nisi si hujusmodi essent, Deum securitati nostræ melius perspecturum fuisse; nec ista temerè, nulloque prorsus virtutis vitii discrimine factò, in universos æquè dispersitum iri.

Ib. Οὐτ' ἂν ἀγαθὰ καὶ κακά ᾤ. | Habes hic Confessarium à totius argumentationis serie petitum; quicquid enim in ista sectione disputatum est, huc demum redit omne. Cui tamen, stabiliendo dicam an illustrando, oracula sacra suos non tantum adjiciunt Calculos, sed & istud insuper, tanquam ex abundanti antedictis adjungunt. Mala scilicet quæ vulgò habentur, viris cordatis & Deum sincerè diligentibus, in bonum cedere supra quam quod vel dici possit vel excogitari: Bona itidem, quæ nuncupantur, fortunæ, malè moratis, atque prolixa Dei abusus Beneficentiâ adeò non proficere, ut ingrati peccatores infinita atque æterna vel inde sibi concilient mala.

§ 12. Τῶ πρῶτον διαβόληται. | Honores nimirum, imperia, magistratus, gravissima reipublicæ de-

mandata negotia, divitiæ & opes, nobilitatem generis, & proavos longo deductos stemmate, ceterasque vanissimas istiusmodi ineptias hic loci perstringit; ob quas, cum reverà minimi sint, homines tamen mente capti se solent insolentius efferre.

Ibid. Νοεῖς, ὦ ἄνθρωπε. | Nos miseros! Nam si hæc demum sint rationalis indicia facultatis, quotusquisque est, qui hanc in sese facultatem expertus fuerit? Quin igitur hæc ab Antonino benè monita reverà & sedulò perfecta damus? Namque ita tandem vinculis rerum mortalium disruptis, in solidam & perpetuam libertatem animarum cœlestis profapia nobis vindicare licebit.

Ibid. Τὴν δὲ τοῦ θεοῦ αἰσχρονομίαν, καὶ αἰσχρονομίαν, &c. | Populi favorem & plausus ambientis q' reprimat impetum nihil ferè efficacius queat excogitari, quàm si seriò secum animo recogiteret, quid tandem hominum illi sint, quorum suffragia tantà capret sollicitudine; pudeat enim pigeatque virum necesse est animi tam demissi, sordidæque ignavia. Quid enim honesto vel indignum magis vel alienum dixeris, quàm ab illis magni æstimari velle, quos tute magni æstimare nequeas? quin & de te rectè existimare adeò non gnaris, ut etiam de seipsis quod æquum est dijudicare nesciant?

§ 14. Καὶ τὴν ἐν βίῳ αἰσχρονομίαν. | Arguta satis disceptatio, & vera quæ nihil magis! Quid enim ineptius, quid absurdius, quàm de tempore vel præterito, vel futuro, rationes deputare? Siquidem nulla pars temporis, eà tantum demptâ quæ in præsentia est, reverà existit. Quicquid enim jam fuit, effluxit omne & esse desivit. Quicquid autem mox est futurum nondum in rerum naturam profertur; & an nostrâ unquam interfuerit, aut ad nos usque pervenerit, omnino incertum est. Hinc ergò colligas licet, vitam omnibus esse æqualem: quandoquidem hominum singuli in singula tantum vivant momenta. At nequaquam (inquies) nam & qui juvenis, corpore adhuc atque ætate integris, è vivis abreptus est, plus ejus quod reliquum erat perdidit, quàm qui senex effatus, & jam ævo confectus decessit; nec enim pari de spe decedit, annum jam degens octogesium, & qui vigesimum tantum vix pertigerat. O festivum hominis imò & ridiculum caput! vitam nempe non re-ipsâ, sed spe tandem æstimandam narras: quod perinde est, ac si rationem ac modum ponamus, quibus res existentes ex modulo non existentium metiri possimus. Quicquid enim etiamdum speratur, nondum existit. Sed hæc utpote satis per se manifesta, nec nisi non animum advertentibus obscura, missa faciamus.

Istud potius Lectores, rogatos velim, etiam eos qui sibi in longitudinem prospicere sapientiæ laudi ducunt suæ: Quæ tandem contentio illorum quæ in præsens suavia sunt, quàm exilia ista, quam vilia, quàm parvula, quàm denique brevia, imò & instantanea, si vel omnia quæ fert conditio nostra in eandem conjicias trutinam, quoties ista suspendantur contrà, quorum in sæculo futuro nobis affluit spes? Næ nos hic vitæ umbratili rerum specie ludimur; spissisque involuti tenebris, & dormientium ad instar, falsas mutilasque percipimus imagines, atque ægro persequimur animo. Mors sola scenam claudit, eripit personam, omnemque rebus detrahit fucum; quo vel oblectæ prorsus naturam nos hætenus celarunt suam; vel saltem illita colore & conditionem ementitæ sunt. Ità demum vel substantiâ vel superficie ubique fallimur: At mors, ut sese habeant cuncta, aperit atque demonstrat: quæque longo jam anxii prospectibus intervallo, & spe tantum præsumere datum est, ea omnia in manus nobis quanta quanta sunt in æternum fruenda tradit. Hæc qui pro compertis haberent, etiam inter Philosophos non defuerunt; eaque quod magis freri erant fiducia, eò fortius adversus mortis terribilia, atque inania malorum futurorum præfagia se componebant.

Ibid. Εἰ γὰρ τὸ ἀπολλύμενον ἔκ τινος | Hoc est: Si brevi morientem cum longævo conferas, dispareres quidem quoad numerum dierum reperies, quoad spatium autem quod uterque vivit, omnino pares. Rationem jam antea exposuerat; quoniam, scilicet, singulis vivitur momentis, & præter præsens aut τὸ νῦν nihil existit. Ceterum, nonnisi inter illa sola quæ existunt, institui posse comparisonem, certo certius est; nec minus liquet, qui jam prætervolitarunt dies in infinito temporis spatio dudum esse absorptos; hos igitur rationum calculos excessisse; cum nec possit infinitum magis & minus, plura & pauciora recipere: Quæcunque ergo infinita sunt, ea omnia & æqualia ad invicem esse necesse est. Hinc sanctus ille Hieronymus haud abs re Nepotianum consolaturus monet, quæ parum interlit, diuine quis agat in terris, an brevi moriatur.

Epist. 3. ad Ne-
pot. consolat.

Etenim inter eum, (inquit) qui decem vixit annos, & cum qui mille, postquam idem vita finis advenerit, & irrevocabili mortis necessitas, transactum omnino tantundem est: nisi quod senex magis caustus peccatorum fasces proficiscitur. Habent enim peccata aliquid sejanctum & de proprio, quo spoliare nequit dies; nec enim à tempore, quod existant admittantur, nec cum tempore, in quo fuerant admissa, pereunt funditus, aut evalescunt una.

S 15. Ὅτι πᾶς ἀνθρώπος. | Si Marci mentem

rectè affectus sum, hoc per ἀνθρώπος esse omnia vult. Sensus nempe nostros, phantasia, animumque nobis sæpenumero, imò raro non illudere. Nos autem idèd dolis capi, quod omnia ex opinione suspendamus, nec ad rerum veritatem accuratius examen castigemus. Sic itaque abrepti, (non prout suapte sunt natura, sed prout nobis videntur; idque temere ut plurimum & inconsultò statuentibus) perperam sentimus, pronunciamus, affectus denique moresque nostros componimus. Habes itaque observationem veram, probatamque nimis. Nec enim istis Corinthi Pseudapostolis contigit solis, quod submonuit D. Paulus, factum eorum adortus, & noticiam falsò sibi arrogatam; cum & apud nos, & ubique occurrant frequentes, qui dum sibi videntur multas scire, aut nondum aliquid norunt; aut saltem haud ita, sicut oportuit nosse. 1. Cor. 8. 3.

Ibid. Ἐάν τις αὐτὸ τὸ νόστιμον αἰχμα τῷ ἀλλοτρίῳ ἀναπαύσῃ. | Oppidò opportunè; ne quis Marcum cum sceptico in omnibus convenisse suspicetur. Laudato itaque Monimo, cui veritatis omnigenæ fundamenta convellere, atque evertere funditus, in animo erat; idque verbis ità conceptis, ut ne quid omnino certi sit reliquum; sed & universalium immaterialium pietatem denique Deumque ipsum spectantium fides labefactaretur; ne venenum istiusmodi latius serperet, eadem antidotum manu porrigere visum est. Hinc ut Lectori animum magis exasperaret, Monimum, quamvis eà tenus rectè opinantem, quæ hic loci adhibetur, in multis tamen fuisse lapsum, nec nisi maximà evolvendum cautela, commouefacto.

S 16. Ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῶν ἡ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ψυχή | Locus isti apud Platonem de legibus, lib. 5. pend gemellus; quem etiam Marco mentem dum hæc scripserat subiisse nullus dubito. Complures is rationes enumerat, quibus homines animos suos contumeliâ solent afficere; è quibus si unam aut alteram huc loci transtulero id non fore redio sperare aulim. "Dignitati igitur mentis humana detrahi afferis, si ad rem faciendam attentiores quam par est, mordacibus distorteris curis patiæ; si spes in deliciis habeas, hisque inservias, si his fretus nihil non tibi diviti licere existimes, aut genio libidinique effrenis indulgas; si coram qua perperam feceris adeo non pudeat, ut omnem à te culpam amovere solitus, in alios dedita operâ conjicias; si ista in te sciens volens admiseris, quorum mox panitebis; si laboribus succumbas victus, nec plagis, moribis, obusque, ut verbo dicam, adversis quibuscunque sortem opponas animum. Si vitam magni facias, diemque extremum inter summa reponas infortunia; si formæ posthabeas virtutem, namque eo demum pacto, cælo atque animo non nisi secundas, terra autem & cor- per-

"pori primas detulisti : Si quod legibus rectaque rationi adversatur, id omne haud cavēas quantum poteris sedulo atque aversissimo semper animo defugas ; quicquid verò laudi & virtuti ducitur, in id nisi manibus pedibusque contendas, summoque prosequare studio. Cum aliis hujusmodi, isthic, quibus per otium licet, notatu dignis.

Ibid. Ὅταν ἐποικεῖνται καὶ ἀπαλάσσει, καὶ ἀναλίσκωσι τὴν πόλιν ἡ Λέγυ. | Apud Ethnicorum nonnullos (quod nobis jure optimo pudorem incutiat) major videtur veritati morumque simplicitati habitus honos, quam apud hodiernorum complures, qui Christianum in se nomen susceperunt. His enim familiare nimis, imò & serio nonnunquam rationum patrocinio propugnatum videas, fallacis figmentisque abuti : Haud turpe putant scilicet viri sanctissimi, vel ad mendacia confugisse, vel personam alienam ferre, ubi id ex magno fuerit usu. Isti verò utinam Ciceronem in tertio de officiis audire sustinerent ; ex omni (inquit ille) vitâ simulatio & dissimulatio tollenda est. & ratio igitur postulat, ut nequid insidiosè, nequid simulate, nequid fallaciter. Nec id à nobis negligendum, quòd inter Philosophos, quantumvis vel judicio, vel moribus cæteroqui depravatis, vix unum quidem deprehendas, qui fraudes de industria nectere, involutas verborum ambages studiosè consecrari, conditionibus clanculùm interpositis, & sibi soli conscio reservatis ludere quibuscum res erat, aut ipse sustineret, aut alios ita edoceret. Nedom vafros & versipelles astutè fallentes à mendacio aut dolo malo liberasset, aut palam, & ex professo omni exemptum esset culpâ. Erubescat, si possit, Jesuitarum Schola.

Ibid. Τῷ τῆς πόλεως καὶ πολιτείας τῆς προσώτου τοῦ Λέγου καὶ Θεοῦ. | Locus hic mihi revocat in mentem, bellam sanè, expressamque satis naturæ nostræ imaginem, quâ alicubi scriptorum Plutarchus vitæ quotidianæ statum depinxit. "Deus (inquit) auctor idemque gubernator omnium, infinitæ potentia, justitiæque inculpatisime, vixit mundi peritissimus, & rerum providentissimus dispositor, ita nostra temperavit, ut Deos hominibus, summa imis, omnia denique in unum jusserit corpus coalescere. Totum adèc hunc terrarum calorūque orbem, ingentem omniumque communem instituit civitatem ; hoc nempe consilio ut ejus incolæ singuli, dum quod suum est agunt, propriisque funguntur officiis, ita decum justè, probè, pièque vitam degant.

S 17. Ἡ δὲ ὁλοκλήρου. | Eodem rediisse puta & illud Platonis qui humanam (quoad corporis nostri conditionem) egregie descripsisse naturam videtur, cum hominem esse quod non est, assereret. Hæccine definitio an aliis perinde arideat haud scio, me vero quod attinet, miros in illâ lepo-

res contueri videor. Sed nec hujus elegantia gloriā Socrati & Platonici deberi omnem censeo, videntur enim ex alieno fonte hausisse. Siquidem Parmenides partes duas, duplicemque in universâ hæc rerum congerie naturam, jam dudum prædicaverat. Fluctuantem alteram, vagam, multiformem, calibus variis perpetuisque ictibus obnoxiam, quæque nunquam non immutatur, novasque induit facies : Materiam vult intelligas, quam & idcirco alieni autumat arbitrii, & opinioni subiectam. Alteram verò firmam & constantem, sui undique similem, omnisque expertem interitus, ut verbo dicam, ejusmodi, quæ & semper est, & semper eadem est. Substantiam nimirum intelligentem prædicat ; sive Deum. Nec abs re erit hic loci notare, quàm Parmenidi cum ipso Deo conveniat ; ac si istius Philosophia ad Amusim sacra paginæ fuisset exacta nomenque istud explicando deditum navasset operam, quò Jehovah Moſen allocutus nuncupari non dedignatus est. Sum quod sum. Exod. 3. 14. Deo quippe competit solitabilem esse, sibi que semper constare ; cæteri inter omnes in hoc irreposito rerum fluxu-refluxuque innumeras alternantibus vices & nunquam non in aliud transcurrentibus : adèc ut ista simul & esse, & non esse haud injuriâ dixeris.

Ibid. Ἡ ὑπερβολὴ καὶ ἀδύναμις. | Celeberrima enim brevî conticeſcet fama ; & memoriam gestorum præclare quantumvis diuturnam, si in sempiterna prospicias sæcula, iisque conferas, punctum aut ne vix punctum temporis durasse conspiciere.

Ibid. Ἐν τῇ μέτρῳ φιλοσοφίας. | Per Philosophiam rerum tam divinarum quàm humanarum notitiam dictam puta. Eodem fere sensu, quo Salomonem Sapientia vocabulum usurpasse notum est. Virtutis tamen præsertim & pietatis studium subindicari memineris, quod si absit, næ nominis inanem pompam tibi arrogaveris. Nec enim vel omnium quantum est hominum literatissimus, aut esse reverà sapiens, aut ritè vocari possit, qui non sit idem vir pius atque bonus.

Ibid. Ἀντιπῶν. | Ità ut de proprio sibi sit satis. Hujusmodi sanè sapientiam magnificè admodum & evehunt Stoici, & ad conciliandum hortantur. Sed frustra, nisi naturæ nostræ inopi & graviter labefactæ & vires & consilium misericors suggerat Deus. Quod & alibi jam antehac haud semel est notatum.

Ibid. Ἀλλὰ καὶ τοῦτον τὴν ἡμῶν τοῦτον. | Cave sis Antoninum de mutuis hominum consiliis auxiliifve intelligas, quæ nos ut in rebus gerendis conferamus invicem oportet, prout usus erit, & officii ratio, & necessitas postulat. Nec enim quisquam hominum esse potest, cui aliorum subsidio nullâ in re sit opus ; ideoque non nobis solum nati dicimur, quia nec nobis solum vivere fas est. Sed

longè

longe ab hoc diversum voluit Marcus. Quæ enim veram spectant beatitudinem, virtutis scilicet cultum, & fructus bonorum operum assiduos, hæc omnia à nobismet proficisci, nec ab alieno pendere ullatenus arbitrio, rectissime pronunciat.

Ibid. *Ἐπὶ πάντι δὲ τὸν ἀνάγκη* — *ὅς ἐστιν ἄλλο ἢ λυσιγ τῶν στοιχείων, ὃν ἕκαστον ζῶν συ- κρινεται.* Dogma Platonici perquam familiare; quod tamen ab Empedoclis scholâ dudum traductum in suam acceperant. Ortum igitur perhibebant durationemque corporum primis ex quibus constantur elementis unitis inter se atque compactis deberi; interitum autem iisdem sejunctis tribuebant & dissolutis: Nihil proinde aut fieri de novo, quod non erat antea, aut ita perire prorsus, ut in posterum esse desinat; quia formæ tantum rerum & facies mutatae sunt, accidentibus inversis fospite interim substantiâ. Siquidem eadem sem-

per extant principia, eadem etiam materia permanfit incolumis utur diversum modo disposita. Omnem itaque productionem de nihilo, omnem itidem in nihilum reductionem strenuè debellabant isti; quas & Philosophia etiam hodierna à Scholis suis procul ablegat. Rectè igitur Empedocles, rectè etiam Platonici & Stoici; nec enim uspiam aliter factum est, (quod ad vires atque operationes merè Physicas) aut unquam fieri potuit; ex quo auctor Omnipotens universa de nihilo creavit; rerumque successiones materiæ atque motui continendas, propagandasque, certis agendi legibus præfinitis, deinceps mandavit. Per materiam autem & motum, dum ita uti diximus, agunt, & quatenus suis se continent finibus, nihil aliud, quam virtutem illam, quæ natura plerumque audire solet, intelligendum existimo.

In Librum III.

§ 1.

Πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν | Festinandum asserit, ut illa quæ opus sunt, ediscantur, atque in promptu sint. Rogites forsân, quorsum ista tam laboris plena cognitio; spatio præsertim vitæ jam propè decurso? aut qui vel optimè insitienti se rudibus habeant melius, cum mors-fores pulset? Atqui vel idèd enitendum sedulò, ut cum ignorantia mortis metum expellas simul; & quid reverà sit mori gnarus, placido magis fortique quo virum liberale decet, adventantem excipias animo.

§ 2. *Χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα παραφυλάσσειν ὅτι καὶ ἀνθρώπων.* | Atheorum hic loci dogma perstringit, qui naturam vitii insimulantes, ex eo quòd nonnulla ibi deformia, superflua alia atque incongrua, alia denique nociva, & in magnum nobis detrimentum vergentia, dignoscere videantur; argumenta inde struunt, quibus Deum non esse prorsus efficiant; vel saltem otiosum & nostri negligentem, adeoque non se rebus immiscentem humanis, ut nullius omnino curâ cæctus omnia sorti fortunæ permitrat, cæcòque ut labantur cursu contentus sit. His contrà Marcus; temerè iudicium hoc latum esse; nam & illa, in quæ culpam adeò vehementer impingunt, vituperio abesse procul; Cum nec ista sua quædam & utilitas, & venustas deficiat, sintque vel idcirco conspectu minime fœda, quòd istæ & conditiones, & facies rerum naturæ legibus ad amissum convenient; nec curâ ordinem corporis hujus universi perturbatum,

& decorem ejus (qui in partium congruentiâ situs est omnis) turpissimè spoliatum, à rebus, quarum propriæ sunt, sejungì queant. Hactenus Noster; & hic loci pedem sistit prudens: Illa non indigna prædicare contentus, quæ à sapientissimo conditore fiant; absque quòd ineptias omnes ab istâ profectas scholâ in se reciperet propugnandas. Solent enim nonnunquam & cachinno lectorem concutere Stoici, dum id agunt strenuè ut omnia humano generi ex usu esse probatum dent. Chrysippum nempe secuti ducem; etiam Pulices (Chrysippum jam audis) qui somnum ignavis excutiant; etiam Mures, & omnem spurcam istam infestamque animantium farraginem, quibus ad curam & diligentiam socordes animi acrius incenduntur. Quin & illud insuper notandum; cum τὰ ἀνθρώπων, (Supervenientia) aut fortuitò facta, aut necessario putentur, Antonino, qui cæcis cæcos constantissimè pernegat, illa omnia pro necessariis haberi, quæ, juxta physicas operationes, semper atque ordine certo sequi solent; Pro fortuitis autem ista omnia, quæ præter mentem artificis, aut nullâ apertâ cogente necessitate eveniunt. Ità tamen ut hæc etiam causas habeant suas, quæ nostrum fugiunt conspectum, naturales, & ad istiusmodi effecta aptè dispositas. Marci enim mentem qui assequi studet, caveat velim ut nequem prorsus eventum Divini Consilii expertem opinetur.

Ibid. *Εἴτις ἐστὶ τὰς καὶ τῶν ἀνθρώπων βαδνύσας αἰεὶ τὰς ἐν τῇ φύσει ἀνάγκη* | Appositum sanè ad rem, quo

quo nihil magis. Deo enim rerumque ab ipso conditarum naturæ insulstatem tribuere, pusilli est atque parum cogitantis animi. Inde autem id fieri plerumque constat; vel quod naturam investigandi speciem præ se ferentes in superficie hæreant, nec penitus capias rerum introspicere sustineant; vel quod singula per se simplici contemplantur intuitu, nullo interim respectu ad illud Totum habito, cujus hæc partes tantum, eaque minutæ admodum, existunt. Ad plura scilicet & majora festinantibus non datur omnia vel disquirendi, vel invicem conferendi orium. Nec omnis Philosophia studiosius, maturus quantumlibet & diligens scrutator, negotio habilis & idoneus satis censendus est. Animo nimirum capaci, minimèq; vulgari opus est ingenio, per totum hoc naturæ campum ut quis spatietur, in occulta penetralia demergat sese, perrepat, inquirat singula; seriem deinde rerum universam perpendat, atque mutuas inter se relationes, convenientias, atque utilitates prudens dignoscat; Animo denique, quocum bene agitur, si post diuturnam operam & cogitationes altissimè defixas, imaginem universitatis hujus idoneam concipere queat. Hæc cui contingunt, (quæ revera perpaucis contingunt) nã ille ordinem pulcherrimum, mirum artificium, sapientiam exquisitissimam, (& cujus præstantiæ vel animo assequenda se sentiet prorsus imparem,) prædicabit, suspiciet, demitabitur; quæ omnia Scilicet, præmaturè de rebus parum perspectis statuentis, parvi solent pendere. Sed ita commune fert hominum ingenium, ut quæ minus innotescunt, gravius incusentur; nec enim quidquam aut stultitiæ maledicentius, aut Philosophiæ leviter tantum tinctis fidentius arrogantiusq; humano generi nolle datum est.

Ibid. *Kai γεὰς ὃς ἡμεῖς ἀνυμῶμεν καὶ ὡραῖον* | Modeste satis; præsertim, si velanum istud dogma Stoicis familiare respicias, qui deformes emarcidæ senectutis rugas, venustissimo juventutis flori præponebant; idque unum quod in deliciis haberetur dignum esse autumabant. Quoties autem cujusquam minus elegantis amore quis exarserat, si facies ista posthac venustior forte deveniret, penitus omnem nuper deperientis ex illo amorem extingui. Non est igitur quod mirere, si sententia quæ à communi hominum sensu abhorrebat plurimum, Authores eruditis viris deridendos propinaverit. His etenim inter jocandum haud insolens erat Stoicorum disciplinam culicibus & vespis componere; quibus spreto interim notæ generosioris vino, acetum & vappa vehementius placent.

§ 3. *Τὴν γὰρ* | Ista nempe quæ antecesserunt, hominem sapiunt metu mortis anxium; & submissi quicquid est animi alienis erigere calibus pro

virili enitentem. Atqui monent sequentia Marcus in istis exemplis parum habere fiduciæ: cum nec multum referat nostrâ, quid de aliis factum fuerit an sciamus. Sic enim potius animum inducamus oportet: vitam tanquam peregrè proficiscentibus pro itinere esse, quod conficiendum quidem singulis incumbit, sed spatiis inaequalibus. Omnibus interim & velox, & rapidum & anceps, & procellosum nimis. Nobis utcumq; sive serius sive citius lictore potitis, & metam novissimam attingentibus, quid magis ineptum, absurdum, & à mente sanâ alienum excogitari poterit, quàm, si ægrè ferentes, quod in portu navigamus, id impensè exoptemus, ut mari infido ventisque adversis liceat iterum ludibrium debere; & labores jam exactos denuò instaurare? Hinc, nisi mens me fallit, exempla ad animos adversus mortis terrores muniendos, paululùm quidem afferre momenti innuens, reprimit se Marcus, & in aliud argumentum transiit, percontando, sed *Quorsum ista?*

§ 4. *Ὅτι τὰν μὲν τῶν ἀναγογῶν ἐστὶ τὴν κοινῶν ἀεὶ ποιεῖν* | Idcirco & cogitationes & studia, & Facultates nostræ ad unam omnes in utilitatem publicam sunt sedulò erogandæ, quoniam hæc omnia à Deo accepta culimus. Ita enim & D. Paulum habes nostro huic adstipulantem. 1 Cor. 12. 7, &c. Qui dona Spiritus Sancti ad utilitatem collata disertè narrat, vim scilicet illam mirificam ab omnium bonorum fonte idèd emanasse, ut ejus facti compotes passim diffunderent, & ad maxima quæque apti non sibi solis prodesse, sed & alienæ salutis, & communi Ecclesiæ commodo pro viribus inservire, religiosissimè obstrictos sese intelligerent.

Ibid. *Ἐδίδου ἑαυτὸν ὑμῶν παρὰ τὸν αὐτὸν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, &c.* | En tibi præceptum planè divinum! sed cui semper exequendo non nisi optimus quisque par esse poterit. Quali enim morum sanctimonia, animo quàm defecato, penitusque casto opus est, ut nequid in abditiis pectoris penetralibus locum nanciscatur, quod palàm facere non sustineas? & quæ tecum intus cogites, si in apertum provocentur, nec tibi incutiant ipsi pudorem, nec os ullo modo lædant alienum?

Ibid. *Ἰσχυρὸς τὸς καὶ ὑπερὸς πάντων, καὶ ὑπὲρ πάντων ἰσχυρὸς αὐτῶν*. | Hem! iterum eximiam, verèque magnificam mentis inculpatæ, & sinceræ virtutis imaginem! quam & Christianos oculis contueri, & ad ejus pulchritudinem seipsos componere fas est. Quantum enim pietatis studio, morumque integritati profectum in opinemur, si qui sacerdotes in sacra nuncupantur paginâ, se tales esse serio sentiant; si cultum Spiritui Sancto debitum in cordibus ipsorum inhabitanti præstare, si ab omni impuritate abscedere longè atq; abhorre

abhorre, nè læsi numini rei deprehendantur, penſi ſemper, & præ cæteris habeant. Nam & hæc omnia nobis decere D. Petrus non obſcure indicat, ubi Chriſti nomen profeſſis in memoriam revocat, quodd *Lapides ſunt vivi, ædificati in domum ſpiritualem*; necnon & *Sacerdotium ſanctum ad offerendum ſpirituales hoſtias, acceptas Deo per Jeſum Chriſtum.* 1 Pet. ii. 5.

Ibid. *Κακὴν μὲν καὶ παρὲν ταῦτα δ' ἀγαθὸν ἴδ' πέπειται.* | Præceptum veræ Virtutis ergo, ſi quod aliud ſuſpiciendum. In quo vel abſolutiſſima Chriſtianæ perfectionis norma nihil præterea deſideret. Quid enim ultra ad conſummatiſſimam requiras Pietatem, quàm ita animum inducere, quæcunque ſibi deſtinata fuerint, ea ut unusquiſque optima eſſe credat: ſeipſum verò quod attinet, eniti ſemper, ut quicquid agat, honeſtum ſit; Juſtitia ſcilicet rectæque Rationi congruum; acceptum Deo; quod & ſibi deceat, & cæteris proſit?

Ibid. *Δόξῃς δ' ἐν ᾧ πάντων ἀνδραγύων* | Plurimum intereſt à quibus lauderis. Iſtos enim, qui paucorum Sapientum ſuffragia præ vulgi favore, & exiſtimatione multorum poſt putanda cenſent,

*in Criton.

illam ſui partem vitare contendit * Socrates, cujus Vita in Juſtitia ſtat omnis, & cui, nè verò afficiatur damno, ab Injuſtitia ſolà mētuendum eſt: Sed ut in re tanti animi nè pendeamus, cuiuſnam ad laudes eniti nos oporteat incerti, Ecceam nobis Regulam! ad cuius anuſum ſi facta moreſq; aſſiduè dirigamus, Res noſtræ ſe non rectè habere non poſſint. Athletas nempe inter certandum id agere præcipuè ſatis compertum eſt, non ut Coronæ ſpectantium circumfulſi placeant, ſed ut iſtæ quos Brabium decernere penes eſt, Judicibus: Nos itidem, quibus totum hoc quod in terris vivitur pro perpetuo certamine eſt, nomine Chriſtiano inſigniti, & Gloria Candidati cœleſtis, ſi legitimè luſtamur, id nobis negotii datum putabimus, à Deo ut collaudemur, & exacto tandem labore mercedem conſequamur. Quicquid autem interea temporis de nobis homines prædica-verint, aut neglectui habere, ſi in malam ſit partem, aut ſaltem ſi in bonam, citra ambitum noſtrum, & mantiffæ tantum loco, excipere, debemus.

Ibid. *Οὐδὲ τὴν εἰς τὸ τοῦτον ἔμμενον ἐν λόγῳ τίθηται, οἷον ἐν αὐτῷ ἐαυτοῖς ἀνέκονται.* | En tibi imaginem Stultitiæ Vitiſque quā nulla vel expreſſior, vel ſtomachum movendo contrā aptior. Mihi ſanè opprobrium hoc vehementiſſimè placet, quodd iſtiusmodi homines nequeant non ſibi diſplicere. De his enim omnibus dictum puta, quod * in *Creonte* Oedipodem exprobrante legimus.

* D'Acerianus

commendatum dedit,

qui Tereſia id eſſatum tribuit, memoria læſus.

— *Αἱ δὲ τοιαῦται φύσεις*
Αὐτῶς διὰ τὴν εἰσὶν ἀλγίστην φέρειν.

Sophoc. in Oedip. Tyran.

— *Nam talia ingenia*

Sibi ipſi maximè moleſta eſſe ſolent.

Sed nec huius rei cauſam exquirere difficile eſt. Vitium enim, cūm animum corrumpat, motus cingere inteſtinos, & affectus ad rebellandum plus ſatis per ſe proclives, acrius extimulare ſoleat, hominem agrum, & ſecum ſemper pugnantem privatis implicat diſſidiis; accendit, torquet, miſcet, perturbatque omnia; in tranquillo ut nullus poſſit conſiſtere, aut otii vel tantillo perfrui. Moleſtias denique adeo lævas facceſſit, ut etiam tunc cum ſecundæ res ſunt maximè, faucis animi nunquam ſeriò gaudeat, præ dolorum intus acerbitate, atque irrequieto ſui, Rerumque ſuarum faſtidio.

§ 5. *Μὴτε κομψεία τῶν δεικνύων σε καλῶς ἔχου.* | Chryſippus in primo Rhetorices monuerat, non tantum Injucundas Vocalium Coitiones debere aſpernari, nè nimio ſententiam exornandi ſtudio occupata mens, minoris quam fas eſt Rem ipſam, & quæ momenti plus aſſerunt, habeat penſi; ſed & graviora jubet quadam admittere, ſubopſcuras loquendi formulas, & plurima in Oratione invenuſta, quin & Solaciſmos etiam nondetrectare, quorum paulò delicatiores quàm maximè pudere ſolet. Hæc ille, & tamèn Idem alibi in eodem Opere, parum ſibi conſtans, non ſimplicitatem modò & puritatem verborum curæ habendam cenſet, ſed & quodcunq; ad ornatorem reddendam Orationem honeſtè adhiberi poſſit, id omne ſedulo accerſendum decrevit; Imò &, quod magis demirere, Habitum Geſtumque Corporis Elegantem, Formationem Vocis haud inſuavem, aptos Manuum Motus, Ingenium Oris Speciem, & Vultum Rei quā de agitur ſemper accommodatum, in Dicente deſiderat. *Quantum mutatus ab illo!* Hæc quo tandem inter ſe pacto conveniant, viderint illi, quorum de Chryſippi Autoritate vindicandā ſatagit. Id verò ſatis liquet, Stoicorum Sectam ſpeciem ſemper præ ſe neglectæ Eloquentiæ tuliffe; quippe quam nugatoriam nimis & ſucilem, parvq; animi ducebant, eandemque operoſam, & in quam exornandam Operam Sapientis tempuſq; contereret, minimè omnium dignam.

Ibid. *Μὴτε δεκε δόμων, μὴτε ἀνδρῶν πνός, μὴτε τυφλῶν.* | Sanctum ſanè & utile in primis Præceptum ſi commodè accipias: ſin autem reſpicias quas Stoici plerunque hac in cauſā Rationes adferre ſolent, non tam Pietatem forſan, quàm Faſtum ſapere deprehendes. Quorū enim Jramento ſe obſtringere vel Teſtimonium ſuum alieno ſiſmare Sapienti vitium ſuſpicare? Nempe horſum

horum. Quoniam ejusmodi Viro, atque ejus virtuti nimium quantum derogant; Cujus vel Nominis Prærogativam à receptis vulgo eum Legibus eximere, & sui adeo Juris statuere existimabant, ut contumeliâ se quodammodo afficiat, quoties se iisdem constringi vinculis patiatur, quæ apud infidam & profanam plebeculam indagandæ veritati necessaria quàm maximè usu comperta sunt. Hæc illi ferè de Juramento, Testibûsque advocandis, quod minus Sapienti suo vel injurato non habeatur fides: Quem igitur sui potius Fiducia, quàm Pietas in Deum à Jure-jurando arcebat. Nec tamen inficiendum, quin Vir magis Sacramento, quàm Sacramentum Viro fidem facere debeat. Atqui ut nunc dierum vivitur, alias in quotidianâ consuetudine. Rationes Rerum necessitas postulat. Nec abs re igitur duco, si hic loci, quid hac in causâ Institutio Christiana præscripserit, paucis commemorem. Institutio, quæ ut aliis omnibus, ita & Sapientiâ & Consilio quotquot uspiam aut sunt, aut olim adinventæ fuerunt, facile anteit universis; & vel idcirco præcæteris suspicienda, quod Infirmitatis, Pravitatisque humanæ misera, ad Conditionem nostram, & Societatis publicæ Commoda se Morésque suos componere non dedignata est. Hæc igitur nò fidem ullo fallamus perjurio docet, sed summâ ut nos Juramenti Religione adauctos sentiamus: Hinc etiam, nè crebrò, nè temerè, nè lascivè & in rebus nihili; sed ut seriò, ut sanctè, ut gravi necessitate impulsus, ut tremendam Numinis, Nominisque Sempiterni Majestatem veriti, Sacramenti vinculum animo injiciamus, arctissimis Legibus cautum est. Hinc Mandatum ut *Sermo noster omnis sit Etiam, Etiam; Non, Non.* Matth. v. 33, 37. Nudâ scilicet Affirmatione vel Negatione nobis ad invicem consueamus, prout Probos Piósque decet, quorum de sinceritate ambigi haud æquum est. Attramen ab omni Juramento usquequaque prohibendo temperavit vel hæc Religio, quo nihil potuit fieri consultius; quum & idoneas, & necessarias, imò & laudabiles, dubio procul omni, Juri-jurando relinquatur locus. Siquidem & *Omni inter homines Controversia* (testante Apostolo) hæc demum ratione finis imponitur, & ipse Deus, qui nec mutari, nec mentiri potest, quod cumulationem hæredibus promissionum adjiceret fiduciam, quæ erat pollicitus obstringere Juramento non detrectavit. *Heb. vi. 16, 17, 18.* Summa igitur Rei huc demum redit. Juramento parcius utendum, nec nisi Charitatis causâ; hæc ubi aliter salva esse poterit, ab eo sanctissimè abstinendum. Modeste igitur, & in eandem ferè mentem Epictetus, qui Morem hunc non exulare prorsus à vitâ communi jubet, sed id tantum hortari ducit satis. *Epictet. Enchirid. cap. 44. Όρκον παύσασθαι, οί μὲν*

οἴοντε, οἱ δ' ἀπαι. οἱ δ' ἄλλοι, ἐν τῷ ἐκείνῳ. Jurandum recusa si fieri potest, omnino: sin minus, quantum potes. Nec illud etiam pratermittendum, quod Veterum nonnullos Herculi in laudem vertisse meminimus, illum nempe, semel tantummodo, dum ageret in terris, juratum fuisse.

Ibid. Όρδον ἐν τῷ ἔργῳ, ἐν τῷ ἐκείνῳ. Scitè hoc, & verè Virtuti adeo necessarium, ut absque eo consummari nequeat. Cavendum verò, ut, dum rebus externis diffusi, in animi Bonis spem reponunt omnem, nè se suæque suspiciant arrogantius; & propriis freti viribus, adjutantibus obliviscantur Dei. Ab eo enim proficiscitur, & quodd recta velimus, & quodd ea quæ volumus rectè, exequi possimus. Nam & ita multoties Antonio persuasum haberi jam monui, qui Liberi quidem Hominis Arbitrii strenuum se præbuit vindicem, ita tamen ut Divino Auxilio inopiam nostram sublevanti nequid interea laudis debite detraxerit.

§ 6. *Εἰ μὲν κρείττον ἐνείκεος.* Hem tibi Artificium haud incommodum! Dum enim omnia videtur nobis permittere, & fortius animos commovet, & virtutem feliciter commendat, quàm si vel è Cathedrâ docentis, vel pro Imperio precipientis partes Marcus suscepisset. Hominum enim omnibus præcæteris arridet Libertas, & ut Bonum eligamus sapissimè in causâ est indulta amplior eligendi pro arbitrio Copia. Ita humanum ferè ingenium, & quantum huic obsecundando profici soleat, calluit D. Paulus: qui Artis Oratoriæ probè gnarus, ad Thessalonicensium provocat judicium, more huic non absimili hortatus, *Omnia ut exploratum eant sedulo, quod autem Bonum esse compertum fuerit, id ut constanter retineant.* 1 Thess. v. 21.

Ibid. Κρείττον ὅ τὸ συμφέρον. Εἰ μὲν τὸ οἷς λογιζομαι, τὸτο τήρει. Regula verè aurea! Quæ, si seriò nobiscum in animo meditates, eam semper habebimus in promptu, ab obscœnis, Voluptatibus, & exitiosis Vitiorum insidiis, infandum quantum humanum genus emanciparet: In quas nunc effusi præcipientes, & surdam Rationi rectæ aurem obvertimus, & turpem naturæ inurimus maculam, & gravissimum nobismet damnum, falsi utilitatis specie producti, impingimus.

§ 8. *Οὐδὲ ἀνυψαλὲν τὸν βίον ὑπὲρ τὴν παρούσαν καταλαμβάνει.* Ita sanè. Quodd enim Mortem conquerimur intempestivam, nòsque præmatuè in medio opere abreptos, id omne depravatis tantum animi affectibus, & falsis Rerum Vitæque ipsius Ideis debemus. Nam si quis Rationibus benè subductis vivendi spatium ad calculos vocaverit, summam rerum omnem ed demum redire deprehender, ut quomodo vixerit plurimum quidem interlit, quamdiu verò, perparum. Quod

igitur

igitur hic loci animadvertit Marcus, haud indignum existimo, cui revolvendo semel atque iterum animum attendamus. Quamvis enim leviter percurrenti, aliquid forsitan parvi & de medio sumptum videatur, at si seriò recogites, & examen exquisitius instituas, momentum haud leve ad virtutem allaturum, & eximiâ refertum Sapientiâ compertum iri, pro certo habeo.

Ibid. Οὐδὲν ἀπερομένον. | Idoneam inprimis loquendi formulam! Tunc etenim Hominem jure merito *Abcissum* dixeris, quoties à cæteris, quæ in unum corpus coaluerunt, se divellit. Id autem fit, si Leges Æqui Bonique & Jus hominum commune insuper habeat; sibi soli studens, aliorum securus: Vinculis, quibus Hominum inter se Societas continetur, isthoc disruptis pacto, & penitus dissolutis.

§ 9. Τὴν ἰσορροπικὴν δύναμιν εἶς. | Facultatem hanc idèò colendam docet Marcus, quòd ab illâ & primæ rerum excipiantur Ideæ, & Opiniones nostræ proficiunt. Quum itaque (quod & antehac me meminì submonuisse) non tam ad ipsam Rerum naturam, quàm ad istas quas animo concepimus Notiones, vita instituitur; quomodo se habeat Facultas ista, tùm Affectuum, tùm Actionum Moderatrix summa, permagni referre constat. Quin & id obiter notandum duxi, Antoninum non illam solummodo partem memorare, quæ Corpori accedit propius, & *Phantasia* sæpenuerò audire solet: sed totam Mentem (aut Intellectum,) quatenus rerum notitiam adipiscitur, sive per Imagines in animò consignatas, sive aliunde petitam; quæ ita demum adepta judiciiis ansam ferendis porrigit.

Ibid. Ἀπορροπία. | De vocabuli Ratione fusè satis Gatakerus: Quod ad Rem verò ipsam, monitum Lectorem velim, quum omnia Terrestria in hoc quo nunc vivitur Rerum statu, ambigua, incerta, & ex parte tantum cognita sint, nec quidlibet ad imum penitus explorando sumus, Temere statuerè, atque animum in quavis sententiâ pertinaciùs obfirmare, Viri Sapientis Officio convenire neutiquam posse. Philosophorum ad summum Cyrenaicorum modestiam imitari decet, qui externis parùm confisi, & de Naturâ & Conditione rerum nihil pronunciare ausi, intra sui ipsorum animi Sensum se semper continebant. Cùm itaq; decernere iis Religio erat, *Ita sibi videri*, etiam de rebus diligentissimè perpensis, sat habebant asserere. Quamquam & istud etiam *Ita videtur*, Antoninum nobis præcidere hic locus ostendit: nec sanè injuriâ; Siquidem, postquam in partem alterutram animus propendat, ex illo felix esse desinit. Affectus enim, & Desiderium, & Sollicitudo, Opinionis affectæ sunt, nec ab horum te poteris radio eximere, nisi ab ipso etiam Assensu

animum quodammodo sustineas.

§ 10. Κατὰ διαβολὴν ἀνθρωπείων πλῆθος τεινέσμενον. | Locus leporum plenus qui Brevitatem vitæ prætervolitantis notitiâque rerum cursoriam nimis atque imperfectam mirificâ depinxit arte; in quo etiam verborum impetum adeò concitatum advertere est, ut vel animi vis omnis rapidum Scribentis stylum celeritate vix assequi valeat.

§ 11. Οὐδὲν γὰρ ἐπὶ μεγαλοφρονείᾳ ποιητικόν. | "A falsis præsertim Opinionibus humanam proficisci infelicitatem abundè compertum est. His enim præditi Ignavia, Perturbationibus innumeris, atque omnimodæ ægritudini subijcitur ultro. Hinc ad jus falsæ violandum impulsî, & tam doloribus quàm voluptatibus sustinendis impares, duro nimis turpique premimur servitio. Quum è contrâ, si Marco obsecuti singula perpendere, atque examine prius instituto quantula sint reapse rectè putaremus; quodcunque nobis obtigerit, non tantum moderatè ferre, sed & eò usque habere contemptui facile esset, ut nec Gravissima facessint molestiam, nec Lætissima tantâ apud nos sint existimatione, ut eapropter vel tantillum à virtute deflectere, unquam operæ ducamus pretium." Quæ deinceps in hoc Capitulo sequuntur Percontationes Vim hujus Præcepti Exemplis illustratam præbent, rationem ad istiusmodi Cogitationes animum instituendi præclare docent; inanes denique merus cæteròque affectus inordinatos arcendo; vel saltem compescendo nos præstabant idoneos."

§ 14. Τὰ ἱσορροπικὰ οὐ. | Reddendum censui per *Les Commentaires de ta Vie, Commentaires vite tue*; (cæteris (fateor) absconus) ut aliquid hic loci diversum intelligatur, ab Excerptis (ἡ συγγραμμάτων) quæ sequuntur. Nam & Antoninum quæ in vitâ suâ maximè erant memorabilia, descripsisse, Filiòque, quòd instar Archetypi esset, ad quod se suosque mores composeret, dono dedisse, accepimus. Sed temporum injuriâ factum est, (quod ægrè ferendum) ut Hoc operis ad nos usque minimè pervenerit.

Ibid. Σπουδὴ ὅτι ἐστὶ τὸ πλῆθος. | Stoicis humanorum Studiorum finis hic est, ut benè vivendo, & aliis benefaciendo utilitati publicæ inserviant. Sed quod in accumulandis thesauris avari solent, qui dum plurima conradere gestiunt, nihil interim ab acervo depromere sustinent; Idem etiam Virtutis & Sapientiæ qui se Candidatos autumant Regulas ferè, & Definitiones, Aphorismos, & quicquid acuminis habent Philosophorum Scripta sollicitè colligunt, excerpuntque: iisdem tamen inertis Scientiâ gaudentibus, quo tandem pacto aliquam congestorum partem in usus erogare possint publicos, nè minimæ quidem curæ est.

Ibid. *Σαυτῷ βούλει, εἰ πὺ μὴν σαυτῷ.* | Benè monuisti Marce; & oppidò opportunè. Solent enim plerique Omnia ab aliis sperare, sui interim negligentes. Videntur scilicet Veritatis Cognitio & Vera Virtus alienæ esse operæ, nobisque otiosis facile competere. Sed Error iste inprimis excutiendus; nec enim vir bonus esse potest aut sapiens, qui is ut fieret non sedulò enixus est: nec exquisitissima vel Instituentis Scientia, vel Instituti methodus, quò minùs inertes ignarique pereant Discipuli, obitare poterit. "Audiant velim & erubescant Christianorum vulgus, qui ut ignaviæ culpam suæ à se procul amoveant, Pastores incusare solent, istque vertere vitio, quòd in Rerum Divinarum, & Bene vivendi studio Populus parùm profecerit. His contrà jugiter regendum, *Σαυτῷ βούλει.* Tibi nisi consulas, actum est, ilicet, periisti. In Te uno sita est ista salus; quam si per socordiam steterit quò minùs assequare, *Perditio tua ex Te* Vitium

Flof. xiii. 9.

Matth. xxiii.

37.

"hoc familiare nimis nòrunt omnes, qui homines quibuscum jam vivitur ubique non prorsus ignorant: sed insulsum interea loci absurdumque si quod aliud fateantur necesse est, etiam qui sub hoc prætectu excusatiùs peccare videri gestiunt. Sed usque adeò difficile est vel ipsas ineptias ab hominum peccatoribus avellere, quæ aliquem saltem quantumvis exilem Ignaviæ Vitioque nostro fucum obtendant.

§ 16. *Σαυτῷ αἰσθάνῃ.* | Fit enim Sensatio ope Spirituum Animalium. Qui ipsi & Corporei, licet è contextu inprimis subtili; & Corporis partes sunt, Cerebro scilicet nervisque interfusi. Cùm itaque variis horum motibus organa afficiantur Sensoria, jure meritissimo Sensus corpori adjudicantur.

Ibid. *Ψυχῆς ὀρεῖ.* | Per Animam hic loci Inferiorem & Sensitivam tantum fac sis intelligas: In quâ Corpori proximâ Appetitus locum sortiuntur:

& innumera Affectiones ab externarum rerum Impressionibus obortæ.

Ibid. *Νῦν ὁρῶμεθα.* | *Mens* Intelligentem Animam denorat, seu quem speciatim *Animum* nuncupare, philosophis solenne est. Huic autem Opiniones adscribi convenit, quia partium cæterarum est Imagines excipere, proponere, & representare tantum: Hujus autem, Judicis ad instar, secernere, statuere, annuere perceptis, vel respuere, & causâ tandem perorata, quod par erit aut secus; opinari censetur.

Ibid. *Τὸν νῦν ὑπερβύνα ἔχον ὅτι τὸ πανόρθεον καὶ δικόστα.* | Argute admodum. Nec enim ad veram Virtutem sufficit, ut quæ Hominis sunt Boni exequamur, nisi & animo Bono. Quo enim consilio, & quod ob finem etiam quod bonum est agamus, magni refert. Perfidus & flagitiosus, imò & Atheus, est quando larvam virtutis induere, atque externa munia obire omnia, nulli detrectabunt; quoties scilicet ex usu illis fuerit, ut pro Probris Piusque habeantur. Sed hanc discriminationis notam ob oculos posuit Marcus, ad quam, ceu Lapidem Lydium, vel sese quilibet, vel alios vocare poterit explorandos. Ità enim à Reprobo sincerum secretum iri. "Nam hæc verba cum iis quæ perperam disjuncta reperias, (*τὸ ἰδίον ὅτι τὸ ἀγαθόν*) connecti debere, satis per se liquet. In partes itaque Gatakerianas me totum transfero; D'Acerio licet, vel aliter sentiente, vel loci mentem (per incogitantiam, ut sunt homines etiam eruditi nonnunquam) aliò desistente.

Ibid. *Τὸν ὃ ἐνδον—δαίμονα μὴ φύειν, μὴ δὲ συνεβῆν ὅχλῳ παλαστών.* | In tantâ Viſorum Turbâ atque Congerie, Errores & Perturbationes quin scateant fieri non potest. Hujusmodi verò Illuviem Animum contaminare, atque in transversum agere faciliè constat. Quin & Divinum illum Humani Pectoris Incolam, (Spiritum Sanctum) turpe illud commercium respuere, & loco cedere spurcis hospitibus profanato Pagina Sacra disertè denuntiat.

In Librum Quartum.

§ 1.

Εἰς τὴν ἀντιφάσην. | Duram sanè admodum, & miserandam nimis hominum Vicem dixeris, si quicquid Boni perficere in Animo habent & Votis, id ex-cideret prorsus, nec, nisi ad

Umbilicum perductum, in Rationes illis referretur; Utpote, quibus Impedimenta sæpenumero obstiterint quamplurima, quæ neque quin eveniant, prohibere; nec postquam se ingesserint exsuperare, in eorum sit potestate situm. Deus igitur, pro summa, quæ semper usus est, Aquitate, & Clementia, id omne nobis virtuti ducit, quod serio studemus; Obstacula verò, quæ nè expletum reddamus efficiunt, provido ita disponit consilio, ut & ipsa novam bene agendi præbeant materiam. Siquidem vel iis, quæ frustra tentavimus, frui licet; cum frustratione rectè utentibus etiam Rationes ineantur novæ; eadem tamen est Mens; & in eodem manentes proposito, idem manet præmium, & ultimus rerum Exitus. Actus quidem immutatur; Voluntas, & Approbatio non ita; nostrum enim est bene velle, atque animum in id intendere sedulo, Deo ut obsequamur; sed quo demum pacto istud à nobis obsequium, hocine mavult, an illo potius præstari modo, Illius refert, non Nostræ statuere. Eligentes interea loci quod nobis videtur illi maxime fore cordi Siquid inopinatum à primo depulerit consilio, alià confestim desistendum est viâ; & Providentiam sequendum Ducem. Namque ita demum, & hoc quod possumus, boni consulitur; & illud, quod præ inopiâ frustra volebamus, nobis nihilominus lucro deputabitur. Articulum, Lector, iterum atque iterum revolvās velim animo; præclarum inprimis, & qui vel Homini Christiano faciem præferat, minime indignum.

§ 2. *Μὴδὲν ἐνὶ ψυχῇ εἶχῃ.* | Nec frustra est, quod hoc nobis inculcat. Parva enim perfunctione expedire assuefactis, in usum venit paulatim Indiligentia: Nec animum temerè agentem sepius, ad majora intendere serio, aut altius in gravissimis desigere negotiis mox nobis erit integrum.

§ 3. *Ἦτοι Περίοδος ἢ ἄτομος.* | Ex hoc dilemmate sic instituitur Argumentum. Si Numinis Providentiâ gubernentur omnia, nihil tibi ab illâ metuendum est mali. Hoc ex jam antedictis liquet. Sin

autem Casu caco, & fortuito Atomorum concursu eveniant omnia, quid à ratione alienius, quàm vicem suam dolere; cum nemo sit qui querelis tactus res in meliora reducere queat? "Sis itaque Stoicus, sis Epicureus licet, utrinque tuâ ut sis sorte contentus suadent rationes non inidoneæ. Cum & illa Injustas damnat, & ista inanes Scholæ quarimonias."

Ibid. *Εὐνοίας δὲ ἐκ ἐπιμύνητι λήως ἢ τετραχέως κινῆσθαι πρὸς τὴν ἡ δόξα.* | Veritatem Phyticam exquisitè Marcus exposuit, Artificio usus verè Philosophico. Nam nec inficias eundem est, penes nos esse, Cogitationem & Mentem à Mechanico Sanguinis impulsu, & Spirituum motibus præcidere. Siquidem quæ seorsum habitat, nec istis Nervorum affectibus tangitur, quorum ope atque interventu Rerum vestigia externarum, & quasi Imagines in cerebro signantur. Non patitur Anima; sed Mediante tantum Intellectu sentit, & proinde sui juris aliquatenus esse poterit. Ut sit tamen, Ingenio forti, & quæ verum à falso secernat Acie, opus est. His enim destituta, næ illa turpissimam servit servitutem; & momentis Visorum levissimis, quæ turbinis instar, fluctuantem exagitant, rursus prorsum abripitur misera. Quod igitur fieri posse assero, id ipsum rarissimè factum lubens concedo. Nec multum hac in re profecisse puto Stoicos, quum isti, pro saltu & tumido Disciplinæ suæ Ingenio, modum servare nescii, & Imbecillitatis humanæ minus quàm par erat memores, magna loqui quàm vivere, longè facilius reipsa experta sunt. Hanc verò haud injuriâ inustam illis notam, dabitur ni fallor infra idoneus probandi locus.

Ibid. *Περὶ πῶς δὲ καὶ αὐτὸ μὴ ἐκλεντεῖν.* | Recessus olim ab Antonino laudatus non inutilis esse non potest, si effrans Animi Impetus, & vehemens Contentio tecum eant unâ; si tibi novas facessere molestias de rebus externis sollicitus; si denique quicquid evenit adversi strenuè obniti contra, pergas. Sic enim à Deo desciscere, & cum inexpugnabili Necessitate manus conferere frustra, animum instituis. Affectibus igitur, quantum poterit, exuas te primum oportet; & Providentiæ Decretis te præbeas morigerum; ita tandem & liberum, & bonum Civem futurum. Hæc sunt, si Marci mentem capio, quæ nos hic loci monitos vult.

§ 4. Εἰ τὸ νοεὶν ἡμῶν κοινόν | Si Antoninum per omnem Rationum seriem in longum hinc deductum rectâ sequamur, dogmata illa pro competitis habebimus. Unam scilicet eandemque omnium quantum ubique est hominum communem, à Naturâ latam, & proinde sanctissimè obtemperandam Legem. Animam verò humanam, ad substantiam ejus quod attinet, materię expertem esse, casibus quibus subijci res corporeas notum est, minimè obnoxiam; quin & corpori superstitem, & in æternum duraturam. Consecutionem habes necessariam, & quæ inter Demonstrationes referri mereatur.

Ibid. Καὶ ὁ λόγος, καὶ ὁ νόμος κοινός. | Rectè colligit. Dato enim Rationem non esse omnium communem, quorsum Intellectus? qui, cum circâ Rationem versetur unam, objecto destitutus proprio, quod ageret prorsus non haberet. Error itaq; tam immanis in Rerum naturâ nè suspicandus quidem. Dempstâ nimirum Ratione, eandem operâ demitur & Intellectus: Aded ut nequid ultra, quod genus humanum à belluino fecernere queat, nobis ita deum super sit.

Ibid. Εἰ γὰρ, καὶ ὁ νόμος κοινός. | Legem vides à Naturâ cordibus omnium insitam Antoninum agnoscere pronum; quicum & sensisse D. Paulum liquet, de Gentibus testatum, Quod istæ Naturâ quæ Legis sunt faciunt, & Legem non habentes, sibi ipsis sunt Lex; quod ostendunt etiam Opus Legis scriptum in cordibus suis, "una testimonium reddente ipsorum Conscientiâ, & cogitationibus sese mutuo accusantibus, aut etiam excusantibus." Rom. ii. 14, 15. Enimverò non desunt idonea quæ animum inducant Argumenta, Legem Positivam, quàm vocant, & Scriptam, ut in Subsidium Naturalis & non Scriptæ credamus adscitam: novissque munitam Sanctionibus, quò melius lascivientem hominum proterviam coerceret; istisque injiceret peccandi formidinem, qui, (spretis ut solent quæ vetera & domestica sunt) ad omne nefas proclives deveniant. Nam & idcirco (inquit S. Hieronymus) data est Lex per Moysen, quia prima Lex dissipata est.

Ibid. Ἐκεῖθεν ὅτι καὶ κοινὴ τῆς πόλεως αὐτὸ τὸ νοεῖν ἢ πᾶσι; | Si ista aliunde profecta comminiscaris, Totum extra Totum ponis, quod ineptum est & absurdum. Quodd si, ut isto te laqueo expedias, ab ingenti Hâc communis; omnium Civitate agnoveris exorta, dic sodes, quoniam sint stemmate prognata. Visibilem rere causam, & sensibus subjectam nostris? At hoc quî fieri potuerit nullus intelligo. Mundum enim ipsum ab Intelligente aliquo Conditor extructum satis constat; & proinde, nec minus est liquidum, etiam ante Mundum conditum extitisse Intellectum. Huic accedit, quòd omnis substantiæ sen-

sibilis, ut & Materialis sit, necesse est. Jam verò, quum Similia non nisi Similibus nascuntur, Materia Animæ Immaterialis Origo esse non potuit. Reliquum est igitur, ejusmodi Causæ ortum eam debere, quæ cum visum sensusque omnes corporeos fugiat, Animo tantum nostro percipi potest ipsa incorporea. Deus autem subintelligentiam solam cadit unus. A Deo itaque uno rectè colligitur Intellectum, Rationem, Legem denique illam, quibus Gens hominum universa & prædita est, & sanctissime obstricta, rivorum instar à suo fonte, profluxisse.

Ibid. Οὐτὼ γὰρ τὸ νοεῖν ἡμεῶν πᾶσι | H. e. Nemo sibi Intellectum dono dedit, quia nihil sibi ut existat causa esse potest. Ab alio igitur acceptum tulimus; à Deo nimirum, qui quod solus habuit, solus impartiri potuit. In ejus enim sinu reconduntur omnes Veritatis & Scientiæ Thesauri, Coloss. ii. 3. testante Apostolo. Quos, prout ipsi libitum fuerit, depromi diffundique, in eos quorum Natura munus egregium caput, confitemur grati. Verentes interim, ne subarroganter faciamus, si Mentem nostram utcunque præstantissimam Divinæ mentis effluvium, aut portiunculam, similem utquequaque, & ejusdem Substantiæ, cum Stoicis dixerimus.

§ 6. Ταῦτα ὅπως ἴσως ὁ πᾶσι τοῖς τῶν πέριχαι γινώσκουσιν ἀνδράσι. | Videtur ista Marcus, patientiâ ab improborum aliquo nuper læsâ, secum animo reocogitasse; quò magis importunam recentis injuriæ recordationem leniret, conspirétque. Cæterum quam sibi fingit necessitatem, ingenium hominum istiusmodi depravatam intelligo. Quin & ita fert omnium natura, ut & Mali in Detriora, etiam quæ minus probant, sepe numero propellantur; & Boni etiam à Bonis inceptis se miserè præpeditos, distentósque sentiant.

§ 14. Ἀναλογίᾳ οἰς τὸν λόγον αὐτῶν τὸν ἀνθρωπίνον. | In sinum Numinis reiditum Hominem pronunciat; in quo omnes repositæ continentur Ideæ, & Rerum Exemplaria quarumcunque, tam reverâ atque Actu, (ut Scholasticorum ad morem loquar) quàm Potentiâ tantum existentium. Hoc enim voluit Plato, Deum, tanquam Architectum Domûs hujus immensæ, universa animo concipere, & singula deinceps ad ista Archetypa accurato effingere Artificio. Dogma sanè haud temere repudiandum; si commodè accipias; & ab iis plerunque infimulatum vitii, qui rem parum perspectam habuerunt. Quod verò hic loci nobis pollicetur Antoninus, Nos ad Causam Rerum Primam, & Rationem Universalem, tanquam domum, unde dudum profecti sumus peregrè, tandem reversuros, & cum ipso coalituros Deo; haud multum (putes forsan) ab illâ Sæculi futuri Imagine abludit, quam D. Paulus Corporis Christi

Christi unionem delineans, Sanctis olim Ephesi agentibus ob oculos exhibuit. Deum nempe secundum gratitatem suam Benevolentiam, proposuisse in se, ut in pleni temporis dispensatione recolligeret omnia in Christo, tam quæ in caelis sunt, quam quæ in terrâ. Ephes. 1. 9, 10.

§ 15. Πολλὰ λιβανῶν βαλδεν ἐν τῷ αὐτῷ βαμν. | Hem tibi, Lector, humanam Conditionem ad vivum delineatam! Imaginem, quæ nos tanquam Victimam jam fato devotas ad aram statuit. Partum nempe visum est Antonino, mortem omnium communem prædicare, nisi & id adjecisset, hæc legem quicquid est hominum. Thuris enim instar, quod in sacris iccirco conspergitur, ut ignibus absumptum divinos spiret odores; Nos itidem universos in mundum venire ut mox exeamus: Absque quo nec finem & conditiones naturæ absolvi posse.

§ 16. Ἐν τῷ Νικη. ἡμεῶν Θεὸς αὐτῶν Νέξεις, εἰς τὴν Διέξιν. | Ad illud forsitan Aristotelis in primo Politicorum alludit, quod Solitarium & à Societate alienum, aut Deum, aut Feram habendum pronunciat. Hic verò Plebeculæ Ignorantiam & Levitatem acriter perstringit, quæ, quoties de vitiis aut virtutibus alienis iudicium fertur, citrà limites extremos nescit consistere. De Principibus præfertim nihil apud hos interesse solet, quin vel ut Portentosa reformidentur Belluæ, vel ut Dii terrestres à Religione colantur. Hæc autem, quantum conjicere est, in Mentem Marco venisse reor, ob Rescriptum aliquod, quod Populus, (ut solet omnia quibus Res in melius mutantur, & veteres faceffunt corruptelæ) ægrè ferebat. Sic igitur animum adversus insani vulgi Clamores obfirmat, malevolentia & furori ne locum cedat; cum & ejusmodi homunciones sibi nunquam consent, se cæco impetu ferantur instabiles; nec vel Optima quælibet, vel Pessima, iis diu vel placere, vel displicere possint.

§ 18. D'Acerio XIX. Μὴ μὲν ἦδ' οὐκ ἀνέχεται. | Utinam, & huic ut oportuit, obtemperatum esset præcepto; aliena ne curiosi nimis anquiramus Vicia, ut ab istis exemplis majorem peccandi licentiam nobismet arrogemus. Quoties enim Hoc excusationis vel turpissimis obtendi vidimus flagitiis; Quod alii in se admittere non dubitant, quid est quod id non & mihi liceat? Consultus autem Noster, qui, quod nos agamus ipsi, id cuique potius animadverrendum hortatur; & licet (hoc est regulæ vivendi) rectè insistentium, ut laqueum hunc declinemus; nec alienâ malitiâ audaces facti, ad justos transeundum limites animos sumamus.

§ 19. D'Acer. XX. Πάλιν ἀγὼ δὲ οὐκ ἐκπομπὰς πνέω. | Præ cæteris, quas habet laus & existimatio bona commoditates, ea est exoptatissima, quod alios e-

jusdem desiderio impulsos, ad præclara quibus populum demereantur tentanda, vehementius stimulare soleat; atque illos etiam, qui nostras prædicant virtutes, eas ipsas imitari faciat. Is certè fructus bene agendi amplissimus, nec à Stoicâ Severitate, nec ab humilitate Christianâ inhonestè expetitur. Procul enim abest, ut ei vitio sit verendus laudis amor; qui ejus idcirco tantum se præstitit avidum laudatus, ut aliis proferat magis, & dum Virtutis præmium percipit suæ, animos ut adjiciat & diligentiam alienæ.

Ibid. Πῶς δὲ τὸ αὐτῶν τὴν φύσιν δόξω. | "Renonce donc pendant qu'il est temps à te vain present de la nature. Ità D'Acerius | Missum igitur sac, dum adhuc tempus, inane hoc naturæ munus. In hanc mentem illa traductio, & quæ sequuntur postea. "Locus hic in Textu manifestè corruptus. Si Antoninum assequor, Laudem ille popularem Naturæ munus inane appellat, quoniam Vox est, & præterea nihil; Rumor tantum incertus, & Aeris undulati strepitus; quo tamen & nostra sapius intumescit superbia. Sed & iste Tumor inflatus & vilis; cum ne minimum quidem incrementi rei inde accedat laudatæ; ut in Articulo sequenti fusiùs exponetur. Hic mihi sensus aridet plurimum. Quanquam nec me fugit plerisque visum esse, hæc aliter & legere & interpretari; qui & sensum hinc eliciunt minime contemnendum. Omittis, inquiunt, intempestivè hujus (Laudis) gratiā quod in Te natura (Deus) posuit, (ut in te felicitet uno felicitas sita sit tua) dum ab aliorum sermonibus interea (ut sis felix) pendes. Pace tamen Virorum dicam, hanc Textus quam nobis exhibent emendationem, nec Stylo nostri Imperatoris congruam, nec loquendi mori Græcis usitato bene accommodatam esse. Quod etiam si jam mihi animus esset & otium, facili negotio evinci posse arbitror.

§ 21. D'Acerio 22. Εἰ δὲ σταθῶσιν αἱ ψυχὰς, πῶς αὐτὰς εἰς αἰδῶν ἡγεῖται ὁ αἰὼν. |

"Oh miseras hominum mentes, O Pectora cæca!

Qualibus in tenebris. — Degitur hoc ævi quodcumque est?

Ista verò, licet aliàs haud ineptè, at nusquam tamen meliori prædicantur jure, quàm de vanis illorum conatibus, qui suoapte ingenio, atque acie Mentis vel oculatissimâ confusi, certis interim quæ palantes dirigant regulis, & solidis rationum quibus innitantur fundamentis stituti, in occulta rerum penetrare se suscipiunt. Commentum enim hoc, quod tanto studio, & tot videt argutiis ab Antonino elaboratum, quorsum est omne, nisi ut humane cecitatem Sapientiæ Lectori commonstret apertius, & quàm penitus ignorabat ista, tum veram Animæ naturam, tum quis sit ejus post obitam mortem Status? Principiis Disciplinæ

Stoicæ

Stoicæ, quæ, ut Corpora nostra ex immensâ materię universæ congerie, animas itidem nostras à Spiritu Universali exhaustas autumat, haud incongruum videtur; ut neque Corpora, neque Animas extrâ Universalitatis hujus, unde ortum duxerant, limites transcendere posse putemus. Quoddâ aliter se res haberet, Substantiam utramque, sumi instar, diffundi dicendum est, qui locum occupat infandum quantum ampliorem, quàm illum, in quo Ignis unde emissus est continetur. His ita datis, inquam, neutiquam absurda esset Marci Ratiocinatio: Sed & illud non minus constat, hæc ita dari minimè debere; atque adeo Principia ista dudum convulsa, & idoneis refutata argumentis non semel, nî fallor, in antedictis, jam jure rejecimus. De Animis interea loci quæ disputantur, Somnia & augæ omnia. Corporis enim est & Materię quidem spatium loci occupare, Animæ itidem & Spiritus, nullo modo. Quicquid enim est ipsum expers materię, spatium id tenere & plenum sibi vindicare, nemo est Philosophorum, qui opinatur.

Ibid. Εἰς τὸν ἀέρα καθίστασθαι νοῦν ἐπὶ τῶν συμμεινῶν καὶ ἀλλήλων | Non deerant apud Veteres, qui Animam humanam crederent in aërem se post mortem ad tempus recepisse. Ut, Depurgatis in isto diverticulo fordibus, quas inter nuperum cum Corpore commercium contraxerat, in cœlos tandem reverteretur pura; atque in sinum Numinis recepta, ubi ab initio fuerat, ibi demum esset denuo. Horum commentis haud multum ablutere videtur Marcus.

Ibid. Gatak. D'Aceriano 23. Διαίρεσις εἰς τὸ ὕλην, καὶ εἰς τὸ ἀπῶδες | Per *Αἰπῶδες* (*Formam*) Stoicos satis constat *Spiritum Naturæ* voluisse, sive *Causam Efficientem*, ut verbo dicam, *Deum*. Quem ita Materiam permittum penitus atque confusum unâ censebant, ut ab illâ nullo modo divelli, aut seorsim existere posset. Deum scilicet illi ita fere Mundo inesse, ut nos Animam corpori credimus. Næ illi Errorem errabant rectæ rationi nimium quantum ab similem, Veritati autem æternæ divinitus patefactæ, toto diversum cœlo. Nobis licet interea loci Antonini verba salvâ etiam veritate usurpare, sensu, modò simpliciori accepta; siquidem ad rerum Notitiam recta patet via, & aditus omnium facillimus, in Materiam & Formam singula dividendibus. Jam verò per *Materiam*, *Essentiam* sive *Subiectum* rei cujusque intelligas oportet, per *Formam* autem, istud quodcumque est, quod inter res invicem discrimen ponit, & in causâ est, cur id de quo quæritur, Hoc potius quàm Illud, & sit, & nuncupetur. Formas autem quod attinet, haud multum refert, Naturæ an Arte proficiscantur, Simples sint an Compositæ.

S 23. D'Acerio 25. Ὁ φέρει αἰ σὺ ἀρετῇ ὡρεῖται. | Habet enim & Natura Temperantes suas,

ad varios, non minùs quàm quas Annus habet, usus aptas. Istas Infantiam, putà, Adolescentiam, Aetatem virilem, & Senectutem.

Ibid. Ὁ πόλις φίλος Διός. | *O Urbis amica Jovis!* Quisquis enim ita animum induxit suum, ut universum hunc terrarum cœlorumque orbem Dei esse Civitatem credat, quæque uspiam fiunt, ab eo Gubernatore providè disponi omnia, æquam is semper servabit mentem, nihil non in rem ut sit suam dispensari memor; & quæ non temerè eveniunt, sed summo sapientissimoque ordinantur Consilio, persuasum habebit sibi, citrà obmurmurationem aut ægritudinem excipi debere, quin potius & læto animo, ulnisque, quod aiunt, ambabus esse amplexanda.

S 24. D'Acer. 26. Ὁλίζα τῶν ὀνείρων, φησιν, &c. καὶ ποτε ἀμεινον, &c. | Non abs re Diverbium illud Democriti in melius mutandum censuit Antoninus; quippe quod non tam ad Benè agendum, quàm ad nihil agendum suadere videatur. Molestiam enim & curiosam nimis dum foras expulit sollicitudinem, Inertiæ & Socordię aperit ostium; quæ omnium vitiorum & turpissima sunt, & fecundissima. Animum igitur ad veritas velim Lector, nè nihil agendo, agas pessimè. Digna enim sunt ista, quæ & revolvat ferio, & facias sedulo, & Authorem talia submonentem multus idcirco venerere.

S 25. D'Acerio xxvii. Πείρασον πῶς σὺ χεῖρ. | Non Marcum latuit Ingenium humanum ad mala proclive, & animus plerisque contumax & præfractus. Consultò itaque *Sis vir bonus* detestavit dicere; Hoc enim quod extemplo postulet, magnum nimis videri poterat; & odiosum imponere jugum vel primâ facie non ferendum. Satius nempe duxit homines paulatim experiri, & animos reluctantes tractare mollius *Πείρασον*, inquit, *Periculum facito tantum*, ac si timidos erigeret, ne ea re prorsus inexpertâ desperet protinus. Quin & invitos allicit, onus iis iri leve pollicitus; quod & nos ita futurum satis scimus; Cum & Marcus verissimè hic loci innuat, nihilo nobis ad virtutem, nisi quod possumus, opus esse; & Pagina Sacra diserte promittit, ex animo contententibus venturum in subsidia Deum, & quod nostrum est sincere velle, id Illius esse feliciter effectum dare.

S 26. D'Acerio xxviii. Ἐδὲ γὰρ ἐν ἡμῖν, ἴσθι καὶ ταῦτα. | Interpretes hic loci mihi videntur fere omnes hallucinati esse. In mentem nimirum sibi revocat Antoninus, quæcumque tempore jam exacto perpeffus erat dura; quo magis istius ope recordationis & præterita leniret mala, & adversus futura se fortiter componeret. Quibus ut decet subeundis ii proculdubio sunt multò paratior, qui ita animum comparant ad omnia, ut nequid iis accidat novi, aut præterquam quod ipsi secum antehac cogitatione dudum præceperant.

Ibid.

Ibid. Ἀπλῶς παύειν. | Simplicitati, quam nobis commendat Marcus, nihil magis est ex adverso oppositum, quam Angor ille & Impetus animi, quibus affectus quoties vehementius impelluntur, hominem commovent, discruciant, & rectæ rationis Imperium depellunt deturbantque.

§ 27. D'Acerio xxix. Ἡ κυκλὼν, συμπεφορμένη μὲν, ἀλλὰ κόσμος. | Posteriores videtur clausulam adjecisse, quod Dogma Epicureorum daret ludibrio. Illi nempe ornatum rerum pulcherrimum, & ordinem constantissimum non possunt non dignoscere, at omnia tamen è fortuito Atomorum confluxu nasci, non sunt etiamdum veriti asserere. Ineptia quidem ista nulli non manifestæ, Quas, etsi res ipsa per se satis indicat, fatendum tamen loquendi morem Græcis usitatum, præ cæteris lepidè depinxisse; cum his familiare sit, & Mundum, & Venustatem, Ordinem, Partium Convenientiam, & elegantem Dispositionem, uno eodemque denotare vocabulo.

Ib. Οὗτος πᾶν ὃν διακακεῖν, καὶ διακαχεῖν, καὶ συμπαθεῖν. | Hoc uno satis vincitur Argumento Epicuri Hypothesin esse omnium absurdissimam. Mundi enim partes si ab initio temerè confluxissent, quæ tandem fieri potuit, ut contraria contrariis conspirarent invicem, & elementa discrepantia positæ privatis inimicitias utilitati communi inserviendæ mutuam officiosâ operam darent? Quia ista igitur à Sapienti quodam Potentique omnium Domino demulceantur ita temperenturque, ut suis singula limitibus contenta cæteris ne vim inferant, quisquis animi non est valdè præfracti, nullus aut in dubium vocabit, aut aliunde ut probetur, postulat.

§ 29. D'Acerio xxxi. Οὐκ ἦπ' ὃν ξύμ, καὶ ὃ μὴ γινώσκων τὸ γινώσκον. | Ignarus Rerum quæ in Mundo geruntur is est, qui attonitus infortuniis hæret animo; quod se vertat nescius; & quod accidit iniquè ferens. Quæ omnia virum parum cogitantem, & Calamitates haud ut par erat provisas fuisse indicio sunt.

Ibid. Φυγὰς ὁ φείγων τὸν πολιτικὸν λόγον. | Celuy qui refuse d'obéir à la Raison Universelle & Politique, c'est à dire, à la Providence. Qui Rationi Universalis & Politicæ, Divinæ nempe Providentiæ morem gerere recusat. Ità censui explicandum, quod Marcus voce unicâ Rationem Politicam dixerat. Pluribus enim visum est opus, quoddam Phrasis ista Modernis insolentior parum esset perspicua. Providentiam vero Divinam hoc insighiri Titulo æquum est, quoniam illa pro Arbitrio quidem suo, ita tamen ut ex usu fore maximè non singulis tantum nostri, sed Toti huic Rerum universitati, prævidet, Varios dispartiat Eventus. Quod ut aliàs sæpè fusiùs exponit, ita & hic obiter nobis subindicare voluisse Antoninum totus opinor.

§ 30. D'Acerio xxxii. Ὁ μὲν χρεῖς χρεῖς φιλοσοφῆ. | Prætextus jam præcidit futiles, quos nonnullis solenne est suâ obtendere ignaviæ, excusatum iri se sperantes, quoddam Virtutis studium animos non antehac adjecerint. Causatur hic nimirum Inediam, Ægrotat ille, Rudis est iste nec suppetit otium esse doctiori, Tardo natus est alter hebetique ingenio. Frigida nimis & jejuna omnia! Quæ enim causantur Impedimenta, adjumentorum in loco sunt potius habenda. Eò enim ardentius expetenda est Philosophia, quo quisque rerum est imperitior; eò magis huc confugiendum, quod res secundæ sunt minus. Illa etenim malorum Medicina est optima. Paupertas, Morbi, Ignorantia, quicquid denique Incommodi humana fert natura, hoc uno fiunt leviora pacto.

Ibid. Ὁ δὲ χρεῖς βίβλη. | Cleanthen fortasse respicit, qui cum præ extremâ rerum inopiâ libros tabulasque unde emeret non haberet, à Zenone Prælegente excerpta in Lateribus, & Conchis, necnon Ossibus Bovinis descripsisse perhibetur.

§ 33. D'Acerio xxxv. Οὗτος ἔν καὶ τὰ ὄντα παλαιὰ πολυμήτην. | En tibi quod pungat gloriæ avidos, ipsæque illorum inanes labefaciat, qui nomen & honores suos in longitudinem iri productum, & feros nepotes præclara renunciaturos gesta frustra sibi pollicentur. Vel ipsum scilicet Nomen brevè obsolescet, nec quid sibi velit, aut quinam illi fuerint, capiet Posteritas. Quorsum igitur famam tam brevè perituram, tam misere depereas!

§ 36. D'Acerio xxxviii. Σπέρμα ἔσθ' ὃν πᾶν τὸ ὃν τὸ ἐξ αὐτῆς ἰσχυμένον. | Idea bella inprimis, & quâ me mirifice oblectatum sentio. Ità scilicet & nos etiam emorientes terræque conditi, tanquam germina repullulascere, & in gemmas emicare de Sepulchris incipimus, largo onusli fructu mox in die Resurrectionis futuri.

§ 39. D'Acerio xli. Καὶ τὸ συνάπτον τέμνηται, καὶ κηλῆται, &c. Ὅμως τὸ ὑπολαμβάνον περὶ τούτων μῶλον ἢ συχάζετο. | Fastum ista & vaniloquentiam Stoicorum redolent omnia. Qui Conditionis humanæ videntur obliti prorsus, dum animam corpori consociatam aded solutam autumant, & perpeffionibus conjugis haud obnoxiam, ut vel medios inter Cruciatos Otio possit illa & Quiete in solidum perfrui. Ipse vero quod res est, quantum sentio, edicam. Quæ nobis aliunde eveniant anima, si peccati mansisset expert, & pristinam naturæ Sanitatem servasset, quin incolumis non superasse tantum, sed & sprevisse potuerit, mihi dubio est procul. Longe etenim aliter se res tunc temporis habebant nostræ. Sensationibus nempe & Affectibus Universalis Voluntati Subiectis, & ad ejus obsequendum Arbitrio nunquam non paratissimis, nihil erat rectæ Rationi contrarium,

rium, aut animam in Summo Bono perfruendo quod interturbare potuit. Verum ex quo Protoplastæ lapsus, & naturæ labes inusta posteros in lucem produxit corrupto prognatos flamine, & Mens nostra pristinam apud Deum existimationem perdidit, & perpeffionibus corporeis subiecta est infelix. Ità quidem de nobis factum Philosophis olim suboluit, quos corruptelam illam miseramque hominum vicem graviter dolentes passim est videre; unde fuerint ista minimè interea loci gnaros. Nos autem fecit ipse Deus certiores, hæc omnia in supplicium Peccati Originalis, & ab istâ primi Parentis maculâ per omne genus defluxisse. Nec enim Lex est ulla iustior, quàm qui malum in se admiserat poenas animum dare, tum ut Doloris acerbitas sit in criminis quodammodo piaculum; tum ut Resipiscentiæ viam struat, dum à peccato, quod iam tanti constitit, in posterum absterreat supplicium luentem.

Ibid. *Κενώτω μὲν τὴν κακὴν τὴν ἡδὴ, μὲν ἀγαθὴν, ὃ δὲ πῶς δύναται καὶ ἀνδρὶ καὶ ἀγαθῷ συμβαίνει.* | Verum hoc quidem, quodque ad imum usque discutienti se luculenter probatum dabit; sed subtili opus est disquisitione, & longis Rationum ambagibus, quæ rem nobis expediant. Et quorsum, obsecro, ista? aut quid, rere, possint dolorem aduersus, aut infamiam, quæ animam in præsentia angunt, & omnia prosterunt extemplo argumentorum momenta: Ità ut his nec excogitandis sit locus, nec excogitatis dolentem sedandi copia? Frustra igitur ad id confugitur diverticuli, quod nos habet malè, illud ne pro malo habeamus. Sanius multo & simplicius Divina Veritas, quæ breviori nos compendio, & rei-ipsius Naturæ magis consentaneo ad Patientiam ducit, & Sententiam de Bonis & Malis æquiorum multò fert. Prospera & Adversa ità nuncupari haud ægrè patitur. Sed ut sint quæ dicuntur, in usus tamen longe diversos nobis cedere posse contendit. Siquidem id Deo Benignissimo acceptum debemus, quod penes nos esse voluit, Rerum si minùs Conditionem, at Exitum Saltem & Naturam (quod ad rem facit nostram) eà tenus determinare, ut Commodi aliquantum vel Incommodi nihil non queat afferre; Cæterum in meliorem singula, an in sequiorem inflectantur partem, id ex Usu nostro aut Abusu singulorum ut pendeat omne. Quoties igitur, Christiane, res tibi minùs ceciderint ex voto, fac sis memineris, non Philosophorum more, Animum nihil pati, sed ità demum pati posse, ut vel inde tibi Felicitatis fructus proventurus sit olim uberior.

§ 40. D'Acerio xlii. *Ὅτι ἐν ζῶν τὸν κόσμον, ὡς σωζόμενος ἀποκρίν.* | De erroneo Stoicorum dogmate, quod Deum & Mundum Animalis instar animâ & corpore consisti, in idem coalescere totum

prodidit, alibi est dictum. Id unum insuper adjiciendum censui, Errorum istum, (quod etiam maxime absurdum haud est insolens) ab ipsis S. Scripturis perperam intellectis originem fortean traxisse. Siquidem Prophetis familiare est, Deum de se loquentem inducere, quod Is ubique sit, quod Cæles Terrasque permeet, quodque nullus locus non sit ejus Numine aut Præsentia plenus. Hæc quidem Locutiones, aliæque quæ frequentes apud Scriptores Sacros occurrunt, rerum divinarum rudibus in animum suggerere poterant, Deum Huic Universo Animæ vicem præstare; quam nonnulli Phrafi haud multum huic diversa Totam in corpore toto, & Totam in quâlibet parte prædicaverant.

§ 42. D'Acerio xlv. *Οὐδὲν γὰρ κακὸν τοῖς ἐν μέσῳ τοῦ καλοῦ γενόμεναι.* | Hinc colligas vult, nec Mortem in se Malam, nec Vitam per se Bonam esse, cum altera sit alterius & Causa & Effectum invicem. Ex omni enim Interitu fit aliquis ortus, & ex nullo non ortu aliquis vicissim (ut ità dicam) nascitur Interitus.

§ 45. D'Acerio xlvii. *Οὐ γὰρ ἡ καὶ ἀπειροσύνη πρὸς τὴν ἀπληρωτότητα.* | Non abs re hæc similitudo. pulchram enim admodum ejus quod voluit Antoninus imaginem exhibet. Numeri nempe sibi invicem non connectuntur, (unde & numerus apud Philosophos Quantitas discreta audire solet) addas licet, vel demas quantum libet, quod reliqui est perinde integrum manet. Subsistunt enim per se Numeri, nec ab antecedentibus suffulti, nec sequentibus facti perfectiores. Quæ verò eveniunt, à Causis efficientibus necessariò pendent omnia, suntque alia ex aliis apta ità & colligata inter se, ut seorsim existere nequeant. Nos autem ex hac observatione quem percipere debemus fructum, is est; Nimirum cum omnia Divino disponantur Consilio, & ad unum dirigantur Finem, (Dei nempe Gloriam à Communi Totius hujus utilitate redundantem,) ut animum firmiter inducamus nostrum, nihil eorum, quæ nobis obtigerint, aut temere accidere, aut malum esse, posse.

§ 46. D'Acerio xlviii. *Αἱ τὰ Ἑλληνικά μαθηματικά, ὅτι γὰρ δύνανται ὅπως γινώσκ.* | Philosophorum veterum complures, quin & Recentiorum nonnulli Elementa confundi, invicem convertique, & in alia facillè transire arbitrati sunt. Quod tamen à vero nimium quantum abhorret. Fefellit nempe viros, quod Elementa, non in se, & quoad simplices eorum qualitates, sed concreta nimis intuiti sunt, & qui propius vulgari accessit, modo. Inde factum, ut quod reverà partes secernebat tantum, pro rei ipsius alteratione haberetur. Separatio autem ut in aliud sit conversio, quàm longissimè abest. Sed nec ista ad accuratum nimis examen vocanda. Sufficit enim in Physicis, si species veritatis adsit probabilis, & Res ità desinat

esse quæ fuerat antea, ut oculi sensusq; contemplantium habeant, unde jure suspicentur immutatam. Verum enimvero quicquid tandem de ipso fiat dogmate, Conclusionem moralem, quam hinc nobis hauriendam Marcus obtulit, & rectissime assumi, & nobis usui fore maximo, ex superius notatis abundè compertum arbitror.

Ibid. D'Acerio, xlix. Μεμνησθαι δὲ καὶ τῶν λαθαρνευόντων ἢ ἡ δόξαι ἀγνοεῖν. | Hæc dubio procul omni ad fabulam aliquam referenda sunt tunc temporis notissimam. Nobis autem istiusmodi homuncionem depingit, qui, quid ævi sit hoc quod jam degitur, (ad cœlestia nempe contendentibus, pro itinere tantum, aut brevi inter eundem hospitio esse) ignari, spem omnem in illo collocant, nec ultra hoc tantilli sibi prospiciunt. Hi sunt reverà, qui via quam insunt quod tendat obliti sunt; & quid jam agant, & quid de illis futurum sit posthac nescii: Sed ebriis similes vanis temulenti curis, divagantur, titubant incerto pede, in alienas se penetrant aedes, à recto interim tramite, qui suam ducit domum, toto aberrantes cœlo.

Ibid. D'Acerio, l. Τέττα διαφύσσει | Idem & è Sacris haurire est fontibus. Deus enim ipse plenius nos & melius Philosophorum quolibet docere non gravatus est, ut se res habeant nostræ. Caro enim concupiscit adversus Spiritum. Galat. v. 17. inquit. Quin & hoc addidit ultra, quod maximo nobis solatio esse debet, Spiritum nempe suum Spiritui opitulante nostro, contra Carnem bellum simul instaurare. Nos enim certamini per nos minime pares, & quod cum hoste potentiori configatur, & quod à nobis demum stet victoria, ejus auxilio in solidum debemus.

§ 47. D'Acerio liii. Οὐπὺς καὶ τὸ εἰς πολλοὺς ἔτος μάλλον, ἢ αὐτὸν μὲν μᾶλλον ἢ νομίζω. | Quodcumque enim inter hos interesse poterit terminos, adeò reverà exiguum erit, ut minime dignum sit, quod Vir Bonus & Prudens, cujus est altiora sapere, & æterna meditari, in rationes referre suas sustineat. Tantum nimirum abest ut æstimetur magni, quod non omnino deputabitur.

§ 48. D'Acerio liv. Πρόσι μὲν ἰατρὸν ἀποπνεύουσι, πολλὰς τὰς ὁρμὰς ἰσχυρὰς ἀρρῶσαν συναπλοῦντες | Après avoir tant fait les vains pour avoir guéri quelques malades. "Ità D'Acerius à nostro Gatakero sensu quàm plurimum discrepanti. Siquidem Hic Superbiæ & Ostentationis, Tristitiæ Noster & Desperationis indicio supercilium censet contracta: De Ægrotis præter spem sanatis D'Acerius, de jam conclamatis Gatakerus interpretatur. Sed vereor ne prior ista expositio Verbo minus conveniat, quum fastuosis non συνάδουσι, sed ἐπὶ τῇ πρὸς τὰς ὁρμὰς, nī mens me fallit, solenne sit. Et Pauperes, Animo demissi, Morte confecti συνωπύμενοι, incedere dicantur om-

nes. Sed si cui hæc parum faciant satis, sequatur per me licet sententiam utramlibet. Quid senserit D'Acerius pensū est nostri animadvertere, rectè senserit an secus, viderint quibus otium est; nec enim magna inter se committere ingenia animus est mihi. Audiamus autem quid vir Eruditus porro hæc in causâ ad eandem mentem notaverit."

Is (*inquit*) Imperator fastum Medicis haud semel vertit vituperio; Sed nec mirum videri debet, si isti ansam præ cæteris sese efferendi arripiant, quam Amor vitæ omnibus nimis porrigit amplissimam. Magnâ enim opus est Sipientia alienam ut quis Desipientiam à lucrificiando temperet sibi. Inanem itaque gloriolam irridet Antoninus, Scientiæ innixam nulli Professorum aliquando non inutili. Unde & illud diverbium ei crediderim in mentem subisse, *Medice cura te ipsum*.

Ibid. Πρόσι μαθηματικοὶ ἄλλαν θανάτου, ὅστις μᾶλλον ἀστρολόγους | Ludos facit & Astrologos, quos vocant Judiciarios, quorum ineptias haud insulse propinat deridendas, dum è vivis excessum, tanquam magnum quid & memorabile præfagientes inducit. O Capita hominum festiva! Eos, qui eâ nati sunt lege ut fato fungantur, magnâ prænuntiant pompâ functuros. Præclarum artis abstrusæ mysterium! quæ in ista se penetrare valeat, & prædicere futura, quæ non fieri non posse etiam lippis & tonforibus notum est.

Ibid. Ὅσωνι ἐλαία πῦρ πῦρ ἔσται, Εὐφημῶσα, &c. | Perinde ac Oliva maturitatem adeptæ ceciderit: Naturam (sive ut D'Acerio placet magis Terram,) quæ protulis collaudans, arborique è quâ prodiit, gratias agens. En tibi, Lector, Similitudinem miris undique leporibus venustam, quæque & Officium moneat, & animum tibi verâ voluptate perfundat. Inest enim & Dignitatis & Congruentiæ plurimum, grato isti quod Oliva affingit Marcus ingenio. Nobis autem quod inde proficiendum commendavit hujusmodi ferè arbitror. Mortem (serius quod an citius eventum fuerit nihil refert) Maturitatem esse tantum, & tempus in quo decerpatur fructus oppidò opportunum. Cui doctrinæ erit & illud consecrarium fieri nullo modo posse, ut quis intempestivè moriatur. nec enim crudas præcipere solet Natura, sed bene coctas arbori detrudere Olivas. Unde & Eliphaz de Impio peccatæ pœnas luente, id præter ordinem Naturæ & communem hominum sortem, at iusto potius Dei ultoris judicio obtingere monuit, Quod ante diem ejus complebitur, & ramus ejus non virescet. Violenter auferet Deus onychem ejus ut Vitis, & abijciet sicut Oleæ florem ejus. Job. xv. 32, 33.

§ 50. D'Acer. lvi. Δι' ὧν, καθ' ὧν, καὶ ἐν ὧν συναίσθησις | Mirum nō ex his vel unum aliquod incommotis animum mundo adherentem avelle, & vivendi afficere tædio seridè cogitantem sit satis. Sed aut bene nimis, aut malè, nobiscum agitur, quòd ista rarissimè subeant in mentem, vel saltem, ubi subierint, facilè dilabantur. Quæ tamen omnia revocando quotidianæ se præbent occasiones, & sedulò revolvendo Blanditiis vitæ delinitis magnum est opus.

§ 51. D'Acerio lvii. Καὶ πάσης οἰκονομίας καὶ κομψείας. | Innuuntur omnes istæ ægritudines Principibus familiares, quas Prudentia Civilis malè comparata, & officiosum peperit Majestatis tuendæ Studium. Quæ res, siqua alia, curis torquet

miseros, dum personâ indutos alienâ, quasi in Scenam prodire, cogit. Jam verò quam mihi *Disimulationem* appellare libuit, Antonino visum est satius molliori aliquatenus vocabulo *οἰκονομία*, *Solertiam* si placet, seu *prudentem morum Compositionem* nuncupare. Sed ille quin Fucos nihilominus & Figmenta subaudiverit, quæ suadet Administratio rerum publica, non est reliquus dubitandi locus. Cum & hæc adeo Principatui necessaria existimentur, ut nē fas quidem sit Regibus, ab iis qui reverà sunt, aliquando diversis non videri. Unde etiam apud Magnates in regulam ferè vivendi cessit istud, *Vita Principum ficta, & ostentationi parata.*

In Librum Quintum.

§ 1.

Πρην ὅταν δυσόκνητος ἐξυγέρῃ | Primo nempe diluculo, quo Operarii & mercede conductis lecto exurgere moris erat. Apud Veteres enim, qui ad Solis ortum, aut primam, (Septimam nobis aut Septimam) usque horam somno indulgebant, desides & veterinosos haberi solitos constat.

§ 2. Ὡς εύκολον. | Facile quidem. At omnibus? Minimè gentium. Istis utique, qui quid reverà Bonum, & unde petendum sit, rectè callent dignoscere.

§ 3. Μὴ σε παρεπιπταὶ ἢ ἐπακολουθεῖσά πινον μύμης. | Huc faciunt & quæ D. Paulus de se, fuisse Laboris Evangelici Sociis est testatus. In omni re approbantes nos ut Ministri Dei, per Gloriam & Ignominiam, per Convitia & Laudes. 2 Cor. vi. 4, 8.

§ 4. Ὁ εἶρε με παύσις καὶ εἰς τοσαῦτα ἀποχρώμενον ἑαυτῷ. | Antoninus quā morum fuerit luavitate, Ideæ & Cogitationes scriptis ejus familiares satis sunt indicio. Quid enim tibi Indolis modestiam & mansuetudinem magis ad vivum depingat, quam quæ is de terra edicere hic [loci] non est gravatus? Se nempe illam qui pedibus calcet indignum prædicando; quæque in usus illa varios largâ suppeditaverat manu, multis aded abusum modis, ut pro magno haberi beneficium mereatur, quòd ipsum etiamdum sustineat ingratum. Audias, Lector, velim, quam non demirari sat scio non potes, Majestatem Imperatoriam demissa de se non sentientem tantum, sed & profitentem palam; quæ Omnes quidem fas est, sed quæ vix

Unum tamen & alterum vel ab imâ reperias plebe, de se profiteri non dedignantem.

§ 5. Δεινύτητά σε ἐκ ἔχου θαυμάσιον | Jacentes erigere studet Antoninus, quibus animos alienæ frugerunt dotes; quæ cum nostris ampliores sint, favorem solent & existimationem magnam conciliare; quasque quòd nobis suppetant parcius, neglectui ut habeamur in causa esse expostulamus. Huic scilicet (de naturâ minus liberali quiritantem, vicemque dolentem suam audis) ut Poeta sit eximius, datum est; Illi, ut Facundia polleat Oratoriâ, Rem iste publicam qui administrat præ cæteris idoneus, inter deliberandum prudens, & gravissimis negotiis facile par; Non deficit alter in congressu suavis, qui miro ingenii acumine familiares non oblectat modò, sed & in stuporem planè dat. Ipse ego intereà loci, nec Carminibus aptus condendis, nec dicendi peritus, nec Rerum Civilium intelligens, nec ad illos quibuscum est mihi consuetudo sermone devinciendos compositis. Verùm an ista Tibi cur animo cadas causæ sint satis graves, Antoninus in dubium jure vocat optimo. Quæ Ille hic loci contrà ea jam missa facio omnia; mihi aliud præterea in præsentia succurrit, quod tecum ut perpendas seridè vehementer velim. Ut enim sic se habeant omnia; at cogites tamen oportet, quo tandem pacto egregiâ Naturæ liberalitate utantur illi, aut quem inde percipiant fructum, quibus quin invidemus, agrè nobis temperare possumus. Næ illorum, qui præclaris Animi corporisque ornamentis cumulantur, reperias plerosque turpibus aded Virorumque indignis vacantes, ut nos etiam illa amplissima munera eadem expetere lege puerderet.

deret. Imò Grates potiùs Deo ut habendæ sint quàm maximæ, quòd, cùm præstantissimis augere donis non erat visum, à graviore tamen Beneficiis minimè vulgaribus abutendi culpà, (quod ipsum Beneficii loco habendum est maximi) nos immunes voluit.

§ 6. Καὶ ὅς ἐκείνοι λογιῶντι πρὸς τὸν θεόν. | Hem itaque, quæ homines istiusmodi ad gloriam de Beneficiis captandam solent abducere! Ingenii nempe nimis esse delicati, & quod officio devinctos fastidientis potius speciem præ se ferre videatur, grati ut animi indicia respuas. De illis hoc esse Malè magis quàm Benè mereri, quibus paria referendi voluptatem adimas: Quòd cùm omnes idcirco nascuntur ut utiles sint invicem, non cuiquam est committendum, ut quibus ipse fuit usus, vices illi ut rependant denuò, nè sustineat; ita enim quòd officio alii defuerint suo, per Ipsum tandem stetit. Legem deniq; & ipsam Justitiam sanctissimè interdiceret, ut nè quis beneficiis obstrictus, cùm solvendo sit nomina, in ære abscedat alieno. Ista tamen non tam Ratione, quàm Rationis specie quâdam probabili abducere, à Marco rectè dicuntur; quâque nullus non avari fordidiq; animi abduci se patitur. Satis enim refutata dedit Noster, hoc unicum contrà referre contentus. Proximus unde beneficium acceperit, non semper expedire ut sciat; Ut sciat tamen, & nescire interea se simulet ingratus, nè hoc quidem prohibere, novis illum beneficiis quin cumulare pergamus porro. Quicquid enim de Istius Gratitude fiat, at nostram saltem virtutem omnibus explere numeris & possumus & debemus. In hoc igitur sis totus vult Antoninus, ut nequid, quod Viro bono decet, tibi deficiat. Aliis si quod suum est curæ sit minùs, tuâ id parum refert, Illi viderint.

§ 8. Οὕτως ἐν πάσῃ ᾧ αἰτῶν ἢ ἐμμενῇ τὴν αἰτῶν συμπαρήναι. | Unam quandam Causam ex universis consuetam capis statuit, quòd magis Accidentales istas, quas Philosophorum placuit nonnullis in hunc censum ascribere, & Fato adnectere, Causarum eximat numero. Causa siquidem Necessaria & per se determinata, certa, una, simplex non esse nequit. Accidentales autem, (dato quòd ejusmodi causæ sint) sibi nusquam constare poterunt; sed infinitæ, vagæ, & multiplices sint oportet; idè præsertim, quoniam Accidentia varia & quamplurima, quòd minus in eodem coherereant subiecto, nihil est quod obstat. Fatum utiq; Legem à Deo dimanantem, Dei Comitem indivulsam à Platone dictum accepimus. Christianam si requiras loquendi formulam Divinæ nuncupatur Providentiæ Ratio, & Voluntas Beneplaciti, cujus decretum aut esse frustrâ, aut non frustrâ obliisti, nullum potest.

Ibid. Τῆς συμμοῦνς αὐτῆς αἰτῶν ἔστι. | Ista, si ad mentem Stoicorum exponas, & falsa sunt & impia; sed suppetit alia benignior, cujus ope nec ore Christiano efficiantur indigna, Interpretatio. Enimverò morem Deo gerere pervicacia quoties recusat nostra, & oculi animorum veritati ejus occluduntur ultrò, ipsi, quantum in nobis est, Exitium machinamur Deo.

§ 9. Μὴ σκχαίνεν, μηδὲ ἀπαυδαίν, μηδὲ δουλοποιεῖν. | Id sibi dat negotii Antoninus, ut ad bonam spem excitet defectos animi, idè quòd virtuti studentibus, & sedulò enixis, conatus parum ex sententiâ processerant. Facile enim fieri posse innuit, ut quæ vehementius excupimus, minùs assequamur tamen. Verùm imbecillitatem nostram à recto nos depellere incepto haudquam est æquum; quin potius Antei instar, cui, ut fabulantur Poetæ, novæ ex tellure tacitâ succrescebant vires, ita nobis est comparandum, ut quoties proposito excidere contigerit, fortiores resurgamus. Nobis, inquam, Christianicis præsertim, quibus major & Spes affulsit, & Adjutor semper est præsto! Dei enim ipsius in infirmitatibus nostris persequitur Virtus, & quoniam Infirmi sumus, vel tunc Potentes sumus. 2 Cor. xii. 9, 10.

Ibid. Σὺ δ' ἄλλο ἥδελες, ἢ κατὰ φύσιν. | Et hoc verissimum. Nec enim quas nobis indixit Leges Natura Animo & rectæ Rationi vim inferunt ullam. Sed Naturæ potiùs ab Improbis vis oblata est maxima, quoties Libidines effrenatæ invitam subijciunt, & Vitia nostra turpissimam indignanti inurunt maculam.

Ibid. Τί γὰρ τέτων ἀρεσθητέων. | Audin' loquendi formulam Affectibus & Voluptatibus nostris usitatissimam; sed jure longè meliori à Philosopho Virtutis causam dicente usurpatam? Ut ita tandem nos, quibus falsâ ducti specie ad vitia olim impulsi sumus blanditiis, iisdem solidis rationum momentis, ad Veri Bonique studium vehementius excitaret.

Ibid. Αὐτῆς γὰρ φρονήσεως τὴν ἀρεσθητέων, ὅτι καὶ ἀπαιτῶν καὶ εὐρεῖν, &c. | Optimè. Animus, quòd rem gerat benè, nec usquam impingat, à prudentiâ asserit proficisci. Hinc sequitur, penes homines esse ipsos, ut valeant, ut prosperè se fiant, cùm ut prudentes simus id in nostro situm potestate liquet. Sin minùs; frustra esset Dominus Christus suis perinde præcipiens, Prudentes ut sint veluti Serpentes, ac Simples sicut Columbe. Matt. x. 16.

§ 10. Τὰ μὲν πράγματα ἐν τοιαύτῃ τρέποντι καὶ ἰσχυροῦνται. | Id Antonino erat in animo, ut omnibus pateficeret, quantum à recta aberraverint viâ, dum in Scientiâ, Opibus, Voluptatibus, Negotiis denique, Rebus, ut verbo dicam, externis quibuscunque, spem collocarent suam, & summum

summum inibi Bonum esse hallucinarentur. At ista verè Quantilla, quàmque nihili prorsus habenda sunt omnia! Scientia quidni obscuritas mera, & levis ad summum conjectura? Voluptates & Divitiæ Imbecillitas tantum, & Vanitas, & Vecordia! Negoria denique onus inutile, & assidua animi Aegritudo.

§ 11. Περὶ τί ποτε ἀρετὴν ἔχουσιν τῶν ἐμῶν; | Quæstio minimè omnium iners. Si enim talia de nobis multi sciscitaremur, & responsa percontanti animo sciscerè, & ut se res haber redderemus; vel hoc uno demum pacto quantum ad mores in melius mutandos effici posset, haud facile aut dictu est, aut excogitatu.

§ 12. Οὗτος δὲ οἱ πολλοὶ φανέζονται τὴν διαφοράν. | Habet utique etiam vulgus rude, unde vera Bona dignoscere queat. Illud à naturâ acceptum ferri satis constat. Ista autem, cum subobscura sit, & rerum externarum Ideis involuta, quin & violento affectuum impetu distorta, ita fit ut parum proficiat Notitia. Quæ enim Bona sunt nec meditari satagunt plerique, nec nota debito prosequi studio.

§ 14. Ὁ λόγος δὲ ἡ λογικὴ τέχνη διαδύμει εἰσὶν ἑαυτῶν ἀρκύνεσθαι. | Rationem ad Bonum exequendum per se sufficere contendit: nec rebus opus esse adventitiis. Quæ animo adeò non sunt ad veritatem adjumento, ut ab his, nè in errorem abducant, suisque impediunt illecebris, potius metuendum sit.

§ 15. Οὐδὲν τέτων ῥήσιν, ἀνθρώπων, ἀ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων, ἐκ ἐπιδόλλει. | Cuius jure merito sit mirum, quodd, cum constantissimæ quibus vera Bona à falsis fecernantur, omnibus ferè in promptu sint Regulæ, hominum tamen multò pars maxima de istis perperam judicare pergant. Vera nimirum Bona ejusmodi sunt, quæ ab hominum naturâ divelli nequeunt; quæ Hominem suis absolvunt numeris; & ad justam animæ cogitantis perfectionem perducunt; quæ deniq; non habeas despiciatui citrà magnum tui dedecus, & meritisimum vituperium. En tibi, Lector, Criteria, quæ neq; in Divitias, neque in Gloriam, neq; in Voluptatem cadere possunt. Istis igitur cum nullo convenient modo, falsa & speciosa tantum Bona esse ista certo tibi sit certius.

Ibid. Οὐκ ἂν τὸ ὑπερφρονεῖν — ἐπιδόλλει. | In eandem prorsus mentem Longinus, cui, quantum huic inerat Argumento ponderis, ex iis quæ sequuntur, facile dixeris constituisse. Sciendum (inquit) quodd in communi vitâ nihil est magnum, cujus Contemptus Magnum quid reputetur; ut, verbi gratiâ, Divitiæ, Honores, Decora, Regna, & quæcumque hercle Tragicum fastum extrinsecus adhibuit multum gra se ferunt: Non utique prudenti viro

Bona eximia videantur, quorum despectus Bonum non mediocre censetur. In majore igitur Admiratione & Pretio iis qui hæc ipsa possident, illi sunt, qui quum habere possint, quæ sunt Animi magnitudine, tamen despiciunt.

§ 16. Οἷα δὲ πολλοὶ φανέζονται, τὴν αὐτὴν σὺν ἑσθῇ ἢ ἀνάνοια. | Nec hoc aliter fieri potest. Quod enim cogitamus idipsum & sumus. Hinc vera, candida an nigra, inuritur nota, & ex hoc uno quid quisq; sit Hominis dijudicare est. Rationem hem tibi satis manifestam! Penes nos Cogitationes nostras in solidum esse voluit Natura, ("Cogitationem hic loci cave pro quolibet Intellectus actu, sed sensu strictiori, pro Morali tantum, intelligas.") Hinc efficitur, ut, quales esse volumus, ii ut essemus, nobis semper sit integrum. Animi igitur studia, & Voluntatis tenorem in homine distinguendo momenti habere plurimum, æquissimum fateare necesse est. Longinus in Tractatu mox laudato, quò melius veram sublimitatem assequamur, Ingenia, jubet, pro virili ad magna assuefacere; & Cap. 8.

dare operam, ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generosâ audaciâ & animi præsentia. Si hæc, ut in arte quis præstet Oratoriâ appositè præcipiantur, quanto magis virtutem colentibus, ut ad summum pertingant Philosophiæ culmen, & sedulò inculcanda dixeris, & factu apprimè necessaria.

Ibid. Ἐστὶν ἀρετὴ καὶ εὖ ζῆν ἐν ἀλῇ. | Inanes Aulicorum causationes, & falsum, quem ignaviæ obducere solent suæ, abstergit facum; dum quæ Aulæ vitio vertunt impedimenta, à seipsis proficisci omnia luculenter ostendit. Nec ista Simulatio Antonini aut Aulæ aut Temporibus erat propria; ubique enim perinde & vivitur & simulatur. Haud paucos utique reperias, qui, cum se ruri continentes vitam egissent ferè inculpata, in vitia deinde & Aulæ & Urbi familiaria delapsi, moribus mutatis novas consuetudines, & mutatum obtendunt locum. Hæc aliam nempe vitam, & majorem peccandi licentiam postulare. Dum in mediis degitur spurcitiis, quidni alienâ vitientur labe? Vitæ scilicet rationem ad eorum quibuscum agas exemplar exigendam; quodd si, Virtus unde exulat, ibi illam sectere solus, & brachia contra torrentem frustra dirigis, & pueris tandem debebis ludibrium. Atquæ frigidos istos omnes & fuitiles prætextus damnat Marcus, viro Rationis compoti indignos; cujus est officium, naturæ munera quantum poterit excolere, & quæ Animal à Deo ita instructum exornatumque decent, nullibi non & constantissimè proficere, & agere sedulò, & aliis ob oculos suspicienda potere.

Ibid. Οὐδ' ἐνέκιν' ἕξουσιν ἀλλήλους, &c. | Homines ea sub Lege nasci, ut sibi invicem beneficerent, rationibus hisce evicturus est. Lex autem ubique obtrinit, nec cum loco mutatur. Nihil itaque refert, ruri degatur an Aulæ; siquidem eadem utrobique teneris lege. Reliquum est igitur, in aulâ perinde ac ruri beneficiendum: Jam verò ut beneficias, bene vivas oportet; Ergo etiam in Aulâ bene vivere & potes perinde & debes; Quod erat demonstrandum.

Ibid. Ἀγαθὸν τῷ λογικῷ ζῴῳ κοινωνία | Societas nempe commune illud vinculum est, cujus ope connectimur adeò & coalescimus unâ, ut partes ejusdem Totius se singuli cogitare debeant. Eiusmodi sanè est hæc Societas & Communio, ut nequid cuiquam sibi soli, & de proprio sit, quod non & aliorum intersit. Quicquid igitur incommodi membrorum aliquod ceperit, Dolor & Detrimentum per omne confectum corpus diffuat necesse est.

§ 18. Οὐδὲν ἔδειν συμβαίνει ὃ ἐξ' ἀκαίῳ πέφυκε φέρειν αὐτῷ. | Tria sunt, quibus Mala ut æquo feramus animo suadet Antoninus. Primum, quòd à naturâ unde ea ferri possint habeamus. Secundum, quòd complusciculos reperias eadem indies vel graviora passos, absque tamen quòd se malis præmi aut miseros esse sentiant. Tertium, quòd plebsque præ arrogantia & fastu quodam tragico, perinde dura fortiter tolerare, quin & in se accersere ultro, minime pigeat. Quænam autem & quàm turpis est ista Ignavia, quam animo excutere Vitium & Pertinacia possunt, Virtus verò & Officii ratio non possunt?

§ 19. Οὐκ ἂν κειμένων κατὰ κρίσιν αὐτῶν, ταῦτα αὐτῷ ποιεῖ τὰ ὑπερῶτα. | Videri forsitan posset Antonino potius rescribi debuisse αὐτὰ quàm αὐτῶν. Quæ de rebus nempe ipsi, quàm quæ de seipso animus decreverit, ad rem fore magis. Sed Textum sollicitare non est opus. Imò consultius hoc multo, & expressius, quod ad causam & originem de Objectis externis sententiarum attingit. Longè utique omnes aliter de his existimamus; eaque gravia aut leviora, insuperabilia, aut victu facilia pronunciamus, perinde ac spem de nobis & opinionem bonam aut sequiorem prius animo concepimus. Permagni itaque refert quid de se quisque sentiat. Nec mediocre es nactus ad virtutem adjumentum, si magna de Te ipso polliceri audeas.

§ 20. Καθ' ἑπὶ μὲν λόγον ἡμῶν εἰν οἰκονομεῖν αἰσχροῦ. | Quali in Improbos animo esse oporteat, hic hos in se docendum recipit. Vitium utique, cum, quin Homines perinde sint prohibere nequeat, nec eos quòd minùs & ipsi diligamus, obistere debuit. Amorem nempe communis omnium sibi vendicat Natura, quâ nisi sublatâ,

nec iste citra nostram auferatur culpa. Sunt Homines, inquam, at Improbi tamen & malevoli, & quibus quòd non prolixius fecerimus bene, non tam per nostram fortean Illiberalitatem, quàm per illorum steterit pervicaciam. At isto tandem pacto, affectum erga eos minùs proclivem (fateor) sunt meriti, Animum aversum prorsus, & odio flagrantem, nullo modo. Cum his mirum nō ita agendum, ut cum Sole, Lunâ, Ventis, Imbribus, cæterisque horum similibus usu solet venire: pariter enim ad res nostras hæc se habent omnia. Moras nobis nectere, & impedimenta interdicere possunt, quòd minùs opus inceptum feliciter exigamus: Animum autem Agentis vitare, & consilium in pejus vertere non possunt. Agenti vero, quantumvis inturbato, bene tamen volenti, unde ingens suppetat solatium, haudquaquam deficit. Restat igitur vero nos afficere malo Hominum vel Malevolentissimos non posse. Enimverò quum quod nobis meditantur mahum in se demum recidat omne, eorum Nequitie nos ut miserescat potius, quàm illa quòd insensos nobis reddat, longè æquius est. Præceptum sane saluberimum, nec semel tantum à Marco inculcatum. Quæ etenim huc faciunt plura dudum habuisti ad Lib. iv. c. 1.

§ 22. Ὁ τῇ πόλει ἐκ ἐξ' ἀκαίῳ ἐν τὴν πολιτῶν βλάπτει. | Civitatem nuncupat Mundum; cuius in gratiam fiunt omnia. Quicquid autem singulis videtur partibus noxium, id Corporis Universi Commodo expedire, jam sæpius est monitum, quàm ut plura hic sit dictu opus.

Ibid. Εἰ δ' ἡ πόλις καὶ βλάπτεται, ἔδ' ἐξ' ἀκαίῳ ἐκλαμψαι, εἰ δ' ἡ πόλις ἐλάττειται, ἐκ ὀργιστοῦ τὸ ἐλάττειν. | "Particulam negativam per totam periodum interferere non dubitat D'Acerius, quod olim & Gatakero placuit. Sed textum is postea sollicitare detrectavit, sensum satis commodum nactus, & à Mente D'Acerii plurimum distantem. Interpretes hosce inter se componere, & uter magis arriserit sequi, Tibi, Lector, permitto; cui uterque ut in promptu sit, curavi. Quæ vero is, quem jam Latinum tibi in manus trado, adnotare perrexerit porro, hujusmodi fere sunt". De privatis tantum injuriis hæc ab Antonino dicta velim intelligas; quoties nempe à jure licet cedere Tuo, citra aut Jus commune violatum, aut Privatorem alios in discrimen vocatos. Hæc etenim, ubi integra esse nequeant, à nobis stat Stoicorum Sententia. Supplicia nempe de Improbis sumenda, quin & hæc ut quis exigit latus, non tam Savitæ & Animi in vindictam ferocis, quàm Dilectis esse & Benevolentie. Hoc ipsis expedire pœnas luentibus, nequid in posterum faciant Simile. Expedire & Aliis, ut ab Hominum nequam furore liberati, magis sint in tuto; & alienis moniti

malis iustitiam discant; omni præsertim spe scelus impune fore, si minùs fecerint, penitus sublatâ. Atque ita quidem hæc se res habet; nec enim Præteriti ergo pœna exigitur, cum sæpissimè Damna ejusmodi fuerint, ut in integrum refarciri nequeant; ut queant tamen, at Improbi qui hæc intulerat dolore neutiquam penitentur. In futurum utique Lex omnis prospicit pœnalis, ne cæteri scilicet serpente Vitiolorum tacti contagio, & exemplis impune peccantium audaciores facti, animos in omne nefas fumant; & gens humana perruptis quasi repagulis, præceps ruat in deterius.

Ibid. Τὸ πᾶσι παροχέμενον. | En quoy consiste cette offense, & qu'est ce, que c'est?] Nam quid tandem est hoc Injuria, & in quo delinqui dixeris?] Hæc sunt quibus novissimè jam dicta probat, Civitatem nempe non lædi. Ut sit enim, quod cepisse nos opinamur damnum, quantum fieri poterit, maximum; at si Te unum cum isthoc contuleris Univerſo, atque ita deinde rem perpendas; Nova erit rerum facies, & subductis rite rationibus, tantum de priori detrahetur Summâ, ut quod erit reliqui ne hilo quidem æstimari meruerit. "Ita locum hunc & interpretatus est, & notis auxit D'Acerius, eandem prorsus quam suprà monuimus mentem; Veram sane si satis per se spectes, sed à Textu vulgato nimis alienam".

§ 23. Οὐδὲν ἑστὶν, ἢ τὸ παρὲς γένος, τὸ δὲ ἀπαιεον τὸ τε παρωχέμετος ἢ μέλλοντος ἀχάνες ὃ πάντα ἐναπαίζονται. | Stoicorum plerique nihil prorsus esse in præſenti autumabant; Omnia verò vel Præterita vel Futura. Quod autem præſens vulgo dici solet, id, si accuratè, & ut Philosophis decet, loqui velimus, nihil esse præterea, quàm Præteriti finem, & Initium Futuri, adeo ut nequid quod in medio subsistat, superſit amplius. Ineptum sane Dogma, & quod Temporis naturam planè pessundatum ibat: Antonino igitur ram Subtili esse haudquaquam placuit. Præſens illie à nobis quantâ cum celeritate abreptum sit, per τὸ παρὲς γένος indigitare duxit satius. Ità enim quod res est dixit; Omnia scilicet in jugi esse fluxu, & vix in manus venire nobis priùs, quàm protinùs subtrahantur. Lapsus nempe adeò comparatur iste, ut quæ ab immenso Futuri temporis Profundo emergunt sese, in altero Præteriti temporis Profundo continuò submergantur. Imaginem rei vivam satis & idoneam exhibent ista, & quam Lectori in optimo collocemus dispiciendam lumine, bene meritam.

§ 24. D'Acerio xxv. Μέμνησο τῆς συμπαθείας ἧς ὀλίγισον ματῆρες. | Et nervosa simul & venusta Argumentatio. De caulis enim efficientibus, variisque rerum Principiis, quibus condendæ conservandæque huic quanta quanta est cælorum terrarumque compagi, Divinæ visum est Pro-

videntiæ uti, quantillæ, quàmque pauca sunt, quæ ad nostrî singulos pertingunt? Hominum tamen plerique, iniquissimâ quâ sunt Philautiâ & Arrogantiâ, ita se solent componere, tanquam in suis ipsorum tantum gratiam facta, ad Ipsos, ut ad ultimum finem referri deberent omnia; Divinam utique sibi soli Providentiam invigilare somniat Homuncionum quilibet: Nec quidquam Illi præter id unum esse curæ, tota ut volvatur factorum series, totum ita administretur Univerſi Corpus, ut particulæ isti perexiguæ in usum fore maxime præviderit Deus.

§ 28. Τὸ γράσσει μὴτε ὀργίζε. | Vitium hic perstringit, quo non aliud iniquius, & tamen nemini non familiare nimis. Quotus enim est quisque, qui ob ea, quæ natura peccavit sola, amicis non succenſet; nec interim, dum jure nullo indignari sustinet, amicos (quod fieri debuit potius) eorum quæ stomachum movent non gravatur commonefacere? Quæ verò Antoninus de mendis Coporeis, ea ad Animi defectus, pari, imo verò meliori multò jure spectare, sic sis semper intelligas.

Ibid. Σὺ λόγον ἔχεις. | Cui & Ratio est in promptu, & res perspecta, Illius est cæteris antevertere. Nec per officiosum nimis silentium committendum est tibi, ut aliis ludibrium debeat amicus haud à Te monitus. Ignarus pariter, Imprudens, aut Libidinosus si sit, id ut sentiat, corrigatque, maturam si dederis operam, Officio Tu functus es tuo. Sin munia inprimis necessaria, quoniam minus fortasse sint grata, obire recuses, non Amicitiam privatam tantum, sed & communem Humani generis Benevolentiam turpissimâ adulatione læſisti. Hujus enim legibus sanctissimè cautum est, Alienum ut Lumen Lumine accendas tuo.

Ibid. D'Acer. xxix. Οὐτὲ τετραγώνος, ὅτι πέρην. | Articulum hunc cæteris à me sejunctum, sequenti adnexum vulgatorum exhibent complures; quin & Interpretum plerique sensum hinc nî fallor eruerunt ab Antonini mente alienissimum. Is enim, quantum mihi in præſens est conjicere, & ab ignavâ demissione, & à tumida elatione animi temperandum vult. Scortorum moribus propior est Illa, quibus nihil aut sordet, aut pudorem incutit. Tragicos Hæc spirat, qui personam exuere nescii, vanissimo turgent fastu, & Thraſones nunquam non agunt. Falsa utrinque occurrit Species, & simulatio parum honesta; Bono minimè omnium Viro, nedum Principe digna.

§ 30. D'Acer. xxxi. Ὁ τὸ ὅλον νῦν κοινωνοῦνός. | Mundum ita à Deo conditum esse instructumque; constar, ut Humani generis commodo inserviret maximè; quin & genus pariter humanum non sibi nasci solis æquum erat. Nasçimur utique Nature

Naturæ imprimis Authori, unde & Deum diligere, & primum nobis & palmarium jure meritissimo Officium habetur: Aliis deinde ejusdem consortibus Naturæ, ex quo fit, ut secundas sibi postulet Proximi Dilectio; *Ab istis utique duobus mandatis tota Lex & Prophetæ & pendunt & complentur.* Matt. xxii 40. Gal. v. 14.

§ 31. D'Acerio xxii. *Πῶς ὁ ἀρχὸν τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς, ὁ δὲ βασιλεὺς, ὁ δὲ βασιλεὺς.* Vellem adiecisset & Subditos. Nec enim Lex ulla apud Principem antiquior esse debet, quàm Illa quæ Subditorum jura huic mandat tuenda. Conscientiam itaque Regiam de Officiis, quæ Deo, Parentibus, Liberis, Domesticis deberi constat se percontantem, istius quod Regem, quatenus Rex est, obstrictum habuit, minime omnium oportuit oblivisci. Sed Principum plerisque quantumvis proclive sit omnia sibi falso existimare licita, ut de Marco tale quid nefas est credere. Hunc itaque Officii Locum eo magis verbis demiror prætermisum, cum illum quin & in animo habuerit, & summâ is Religionis sit prosecutus, dubio nihil est loci.

Ibid. *Καὶ τὰς τῆς πόλεως τῆς πόλεως.* En tibi, Lector, Imperatorem, quem jure demirere optimo, se scilicet idcirco tantum in terris agere, ut suo defungatur munere, aliisque se præbeat utilem, ultro profitentem.

Ibid. *Πῶς ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεὺς.* Examen Antoninus hinc de integro orditur. Istæ autem perinde intelligenda duco, ac si dixisset; Num tor quæ re oblectent jam antehac præclara vidisti, ut vehementi admodum diutius in terris commorandi desiderio tenere? Quinam alius huic loco bene quadret sensus, nōrunt alii fortasse, mihi fateor, parum liquet.

§ 32. D'Acerio xxxiii. *Δὲ τὴ συνῆχον ἀπὸ τοῦ ἀμαθὸς ἰσχυροῦς ὁ βασιλεὺς.* Planè divina sunt ista, & quæ satis laudando non sum; Nonnullis utique, qui Doctos profitentur, parum forsân arrisura. At nobis nihilominus ea fusiùs exponere liceat. Imperator Sapientissimus hoc primum omnium statuit, *Unicam tantum esse Scientiam.* Illam scilicet, quæ ad Dei cognitionem ducit. Nec enim aliud est Deus, aliud Ratio quæ Universum hoc administrat. Multis interea loci scientias falso creditas studiosè sectantibus, haud insolens esse novimus, illos quæ Veræ huic incumbunt uni, ludos facere. Nec mihi quidem in dubio est, quia ad Antoninum usque lascivientium linguarum petulantia dudum pervenerit; Is mirum nō profanum sæpè alias represserat impetum, & hic loci retundit indignabundus, dum Rudes nuncupando & Imperatoris Animas in ipsos convitia retorquet sua. Hos itaque interrogatos voluit, melius edoctos, & quod longè præstantius est eligentes, quorsum conturbare adeo satagant, & loco dimovere importuni. Videtur autem ad

illud Heracliti non obscure alluisse, qui dum exquisitè irridet Scientiæ, ob quam Homeri, Hesiodi, Pythagoræ, Xenophanis, Hecatei, aliorumque complusculorum celebrantur Nomina, id illi vertit vitio, quòd ad Sapientiam nec vel paululum quidem conferat momenti, nec Intellectum revera excultum magis exornatumque præstet: A Genuinâ interim Scientiâ nimium quantum diversa, cujus in eo præstantia sita est omnis, quòd Spiritum, quo Universa reguntur, quantum fas est cognoscat, aut saltem in illo sit studio tota.

§ 35. D'Acerio xxxvi. *Εἰ μὴτε ἡ γῆ ἐστὶν ἡ γῆ, μὴτε ἐστὶν ἡ γῆ, ἡ γῆ ἐστὶν ἡ γῆ.* In gravissimis ubi nobis obvenerint primum infortunis, id sedulo inquirendum, an nostrâ fuerint culpa. Id enim si ita fieri compertum sit, non est quòd serio plorare vetem. Sin autem innocuos feriant ruinae, nihil est quod vicem doleamus nostram. 1 Pet. iii. 15. *Quod si contingat, ut propter Justitiam patiamur;* adeo non ægrè ferendum, ut serio potius triumphare fas sit, & laudare fortunam nostram, qui isto digni honore habeamur.

Ibid. *Τὴς δὲ βλάστη τῆς κοινῆς.* Societas ista communis non nisi Injustitiâ lædatur. Injustitiam autem in significato laxiori ut accipiat Lector mendum est; in eo scilicet qui omne etiam Impietatis & Vitii genus in se complectitur.

§ 36. D'Acerio xxxvii. *Καὶ τὸ δὲ τῆς πόλεως.* Sed ut rescribi debuit potius *ἡ πόλις.* Nec enim tam ipso detrimento, quàm detrimenti opinione, quæ omnia præter modum exaggerare solet, istæ exprimuntur lachrymæ. Hæc semel atque iterum antehac Marcum submonuisse memini.

Ibid. *Ἀλλ' οἷς ὁ λόγος ἀπαιτῶν τὸν ἀπὸ τοῦ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ βασιλεὺς.* Locum imprimis egregius. Jam antea, ne animus abripi temerè, & mali imaginatione alieni vitiari patiamur, diserte præceperat. Id tamen, cum fortem iniquam miserantibus solenne sit, monere pergit porro, quo tandem fieri possit pacto, ut & istis levamini simus & solatio, & ipsi interea nō affligamur. Non esse nimirum opus, ut ad rigorem Philosophicum, & exquisitam Veritatis amussim sermo noster omnis exigatur. Istud Subtilitatis nec Illorum dolor, nec Nostra fert Humanitas. Frustrâ, nempe eris ab animo jam saucio & perturbato Mali opinionem avellere meditatus: Frustrâ, importunum doloris impetum retundens, & Amici sustinens partes, (cujus esse creditur dolorem ex alterius dolore concipere) si hoc in uno hæreas, *Nihil esse prorsus, quod vel illo vel tu doleatis.* Quin potius ad illorum te demittas ingenium, nec eodem abuti Sermone, iisdem pudeat quæramonibus. Infortunium ad tempus agnoscas magnum, licet; sed ad tempus hoc, & ex composito esset tantum, & Te novam inducere memineris personam. Quodenim gratiâ Magnum dixeris alienâ, ut lugentibus commodus fias

atque utilis, qui solida Rationum momenta nondum capiunt, id paucillum, imò nullum reverà, & apud Te, malum fac semper existimes. Ita enim & Parvulis haud gravamur obsequi; & Senem imitari, qui ad Puerilem se captum accommodans, Turbinem ab Alumno, ac si res esset plurimi, & omnium exoptatissima, vehementer sibi dandum postulavit: Haud immemor interea Turbinem esse tantum; & in ludicris istiusmodi Illorum quibuscum res est imbecillitati aliquatenus obsecundare, Viro esse Sapienti neutiquam indignum. Imaginem autem Senis hujus cum Puero ludentis, ab aliquà tunc temporis Concedià satis notā petiisse Marcum, non vero est assimilabile.

Ibid. D'Acer. xxxviii. *Ἐπεὶ τοι ὅν τι καλὸν ἐστὶν ἡμῶν.* | *Qua fais tu donc dans cette Tribune, aux harangues, avec tes beaux discours; & tes Oraisons funebres? Quid igitur Tibi cum istis rostris? Quorsum Orationes compta, & Laudationes amicorum funebres?* "De loco emendando, variisque Eruditorum hanc in causā sententiis, non est, quod post Gatakerum Lectori moræ sim; quin & ejusdem de mente Antonini cramben recoquere deest, quem Dignitatem quandam aut Honores ambien-

tium, vel ambientibus suā saltem operā faventium fastum putat Ille, & officiosam nimis sedulitatem perstrinxisse. Videamus si placet potius, quid senserit D'Acerius, à Nostre hic sane, sicuti loci longè diversissimus. "Antonino (inquit) maxime id semper fuit curæ, ut Amicos Cognatōsque demortuos nullis non Officiis & Honoribus prosequeretur, quos aut suadebat Pietas, aut Mos induxerat Patrius. Horum nec Ille quidem in Ultimis censendus, quo quis vitæ functorum Virtutes oratione funebri suscepit predicandas. Jam verò Stoici, qui Conciones publicas (ostentationis præsertim compositas gratiā,) improbant maxime; longè aberat ut istis in Amicorum funere Laudationibus veniam darent; Inutiles nempe rati, & Audientibus periculosas; quæque non tam vero Virtutis, quam falso Sui amore inflatos accenderent animos. Marcus igitur, Senis instar nuperrimè memorati, Notam hic loci Censoriam etiam istis inurendam curavit, quæ etiam si à mente multum aliena suā, pro Morum tamen quæ erat facilitate, consuetudini vulgè invalescenti obsecutus, vel ipse, quoties res postulabat, facere non est dedignatus.

In Librum Sextum.

§ 4.

Τοι ἐν δυνάμει δυνάσας, ὅν τι ἡρώδης ἡ ἰσὶα, ἡ ἐν δυνάμει. | De Materia hic loci ad Placita Philosophorum differit Antoninus. Ex his non deerant, quibus Unam illam esse, & usquequaque

Simplicem, visum est. Elementa verò quæ dicuntur, è variis ejus partibus nexa simul aptisque inter se compingi. Huic erat consentaneum, Elementa (si ita loqui fas sit,) tum denique Mortem obire, eum singulis Vapores instar evanescerent partes, & formam exiitæ priorem in Primam Materiam reverterentur. Aliis placuit potius, Elementa ipsa totidem Rerum Principia prædicare; à se invicem toto genere diversâ, nulloque communis Essentiæ vinculo conjuncta. Hos itaque si sequamur duces, substantiâ istis constare Elementis, tum demum propriè dicuntur Mori, si, partibus earum disjunctis dissipatisque, in suum quæque resolvatur, unde ortum duxerat prius, Elementum. Particulæ Aereæ, verbi gratiâ, si in Aeris, Terrestris in Terram, ubi denuò semigraverint.

§ 7. *Σὺν μὴνυς Οὐ.* | Actiones enim nostræ & Studia univeria, justâ non possunt non perfectio-

ne destitui, & nihili prorsus esse, quantumvis in se præstantissima, nisi cum Deo & incepta, & peracta, ad eundem ceu finem ultimum demum dirigantur.

§ 9. *Κατὰ τοῦτο ὃ ἐστὶν ὁμοῦ ὅμοιον ὅμοιον.* | Mundum hunc materialem à seipso regi, nemini persuasum esse potest cordato; quippe quem & Rationis & Sensationis expertem prorsus liquido novimus. Reliquum est igitur, disponi hunc gubernarique à Naturâ quâdam Materiæ toto genere diversâ. Illa verò Totius ut sit Natura necesse est, quæ Totum & olim condidit, & jam permeat: Nec enim Natura particularis, quæ partium vel unam, vel plures pertingit, Universo regendo conservandoque par esse potuit. Dato autem quoddam ejusmodi sit, ab Universali Naturâ distincta; at unde illam dixeris originem traxisse? Si aliam quandam Universalem ab hoc Toto separatam statuas, non nostræ tantum Rationi contraria, sed & inter se planè pugnantia sunt ista. Age verò, te ultra interrogatum velim, non unde orta fuerit modò, sed & ubinam existeret hæc Natura? Mundum hunc num suo amplior complexu ambiat, an angustior ab Illo sit circumfusus?

Utrunque

Utrique Nodi neſtuntur, è quibus haud facili re expedias negotio. Diverſa enim à Mundo Natura ſi intrā commoretur, Mundum ut peſundatum eat, quā illū ut conſervet ſoſpitem, multo abeſt propius. Ponatur itaque, ſi placet, extrā mundum. At illū ubinam loci Philoſophum reperiās, qui ſpatium & ſubſtantiam Iſto, quod jam Omnia in ſe complecti conceditur, Univerſo diſtincta & capaciōra, concipere queat animo? Ex his utique efficitur, Mundum ab eodem & Authore ſemel fabricatum, & Gubernatore nunquam non adminiſtratum. Quæ qui ſibi perſuaſa habet, nē illi dubio erit procul, quæcunque ſingulis huius Fabricæ partibus aſſignentur, ea iſtis, & eſſe reverā congrua, & præ cæteris expedire.

§ 10. *Ἡμεῖς αὐτοὶ.* | Antoninum, à quo fonte omnia profluxerint, vel leviſſimam in ſe dubitationem admiſſiſſe, cave ſis ne ullus exiſtimes. Sugeret nempe compluſcula nulla non huius Opuſculi Pagina, quæ Authorem à turpi ſuſpicionē liberent. Sed id, More diſputantibus uſitato, adverſariorum ſententiæ dandam cenſuit, ut, quò melius Argumenti procederet ratio, falſum ad tempus pro Vero putetur. Eo ſcilicet conſilio, ut Diſciplinam ſive Epicuream, ſive Stoicam ſectantibus, Mortem minimè malam, minimè reformidandam oſtenderet. Poſito itaque, quòd omnia temere & ſortuito eveniant, (quod Epicurum ſomniāſſe notum eſt) Poſito itidem Divino diſponi omnia Conſilio; Sententiæ tamen inter ſe inimiciſſimæ hoc in uno ſaltem conveniunt, quòd Utraque Mortem æquo opperendam animo ſuadeat; Utraque ne *ſemivivum aut metuas diem, aut opes*, diſcretè vetat.

§ 11. *Ὅτις ἀνθρώπων καὶ τῶν ζῴων κοινὴ φύσις.* | Articulus, quo vix alium reperiās elegantiorē. Ejus tamen lepores, quoniam omnibus minus forſan in conſpectum cadant, accuratius explicare non erit moleſtum. Animadvertendum itaque, res Circumſtantes quoties negotium nobis faciliunt, forās nos excedere, quæ per ſe tranquilla ſunt ſolicitationum, ut externa iſta in doloris remedium cedant. Oleas vero tranſcendentes, ordinem & concentum rerum diſturbamus, nec quem ſortita eſt inter cæteras mundi partes, ſuum ampliùs anima humana ſervavit locum. Iſto etiam pacto Convenientia, & quaſi Continuitas, quæ huic Noſtræ cum Animā Mundi interceſſit, ſoluta eſt protinus & diſrupta. Cujus commune Hoc eſt vinculum, ut quod ſui eſt officii id illa agat ſedulo, ſibiſque ſit ſemper par atque conſtans. Plura poſſem, ſed pluribus haud opus eſſe arbitror, ut mentem Antonini ſatis aſſequarur Lector.

§ 12. *ὅτι παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ παντὶ ζῴῳ.* |

Noveræ Aulam, Philoſophiam vero Matri componens, venuſtam vivamq; ſatis rei Imaginem exhibuit. At apud Hodiernos, (quod in melius verat Deus) quotuſqueque eſt, qui non Ordine proprius inverſo, ad iſta æſtimanda animum inſtituit? Aulā Matris in loco & deliciis habitā, Philoſophiā interim, (Virtute ſcilicet & Pietate) Noveræ inſtar, ad quam ægrè admodum, & quantum poteris rariſſimè, nec ſine ſummo re recipias tadio.

Ibid. *ὅτι ἡ πόλις καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ θεοὶ.* | Locus quem bene notes inprimis dignus, in quo Imperator Magnus profiteretur lubens, Philoſophiam (quam Virtutem & Pietatem jam ſapius diximus) penes eſſe unam, & Aulicos Principi toleratū faciles, & illis Principem gratum reddere. Iſthic uſque adeò, ubi minime omnium illa colitur loci, ut religioſiſſimè colatur opus eſt maximum.

§ 13. *Ὅτι καὶ ἡ πόλις καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ θεοὶ.* | Xenocratem Philoſophum auſtera facie, & gravitate adeò ſingulari fuiſſe accepi-mus, ut in Diverbium venerit; *Vide Eraſmi A. dag. in Medchia. f. (mili) § 12.*

Xenocrate modeſtior. Crateri ſeveritatem iſtam, & vultum præ cæteris compoſitum penitiùs introſpicere libuit, & ad vivum reſecare. Quo facto nihil ſubefſe Veri, ſed larvam tantum oſtendendi gratiā induſtam comperuit. Cum itaque haud parum fraudis & ſimulatae ſanctimonie etiam apud Philoſophos ſit deprehenſum, quid de aliis cogites, & quantum falſæ exiſtimationis ab illis detrahas oportet, ut res ipſa quomodo ſe habeat, rectè intelligas? His enim qui à vulgo ſunt, aliquid ſemper adjicere de proprio, & ſolenne eſt magis, & minus culpandum. Articulum, nī fallor, agnoſcis Lector, longè quàm primā viſus eſt facie elegantiorē.

§ 14. *Τὸ καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν θεῶν κοινὴ φύσις.* | "Quod ad prius huius Divisionis membrum Grækeri ſorè veſtigii inſiſtit D'Acerius, ad poſterior quod attinet, ecce tibi quæ ſequuntur." Antoninus ſubſtantias animæ præditas in Animalia Rationalia & Irrationalia haud contentus dividere, tres inſtruere Claſſes duxit ſapiens. Harum Prima Brutorum omnem complexa eſt familiam. Secunda Generis Humani complures, quibus Anima quidem ſuppedit Rationalis, itā tamen, ut præterquam quod artibus habiles præſtet, & rebus exquisitè eſtingendis idoneos, nihil ultra pertingere videatur. Tertia denique Viros verè Sapientes, Animas illuſtres, puras, & lumine plenas, ipſi cognatas & ſimiles Deo, cujus etiam genuinas ſe ſentiunt particulas.

Ibid. *καὶ τῶν ζῴων, καὶ τῶν θεῶν κοινὴ φύσις.* | Tertiam hanc tertie huic claſſi, utpote vulgaribus [c 2] ingeniis

ingeniis duobus tantum digitis sublimiorem, Mechanicam illam solertiam, & curiosam rerum minus utilium indagatorem adscribendam censet; quibus qui se totos dederant Philosophastros, sub confecto *Virtuosorum* nomine recentioribus mos est deridendo propinare. Quin & Artium Excultores qui se proferunt, quibus Magnum quiddam videtur, Concham, Vas fictile Sinicum, Pictam Tabellam, aut *Æs* colatum debitis (si Diis placeat) laudibus evehere. Nugarum autem qui fatagunt istarum, quanti quanti sibi videantur, Animæ tamen Universalis & Politicæ, unde dignitas & præstantia verè humana profecta est omnis, participes illos Marcus existimari noluit.

§ 15. *Ὅποιον δὲ ἔστι τὸ ἀπὸ τῆς ἐκείνου τὴν ἀρετὴν ἀποδιδόναι.* | Quid de ipso moriendi actu aut mollius excogitari potuit, aut familiarius? In singula utique momenta respiratur; Est autem, quando id à nobis sit ultimum faciendum; nec repetendus ut olim Aër, sed tum demum efflandus est torus. Huc autem si res redit omnis, quam nullo negotio moriamur, cuivis hinc facile constare poterit.

§ 16. *Αἱ δὲ παιδαγωγίαι, αἱ διδασκαλίαι ἔσθ' ἡ ἀριστεύουσα.* | Ad id nempe aut contendunt, aut contendere debent, ut idoneos præstent singulos quod muneris erit sui strenuè exequendo. Hic verus est Institutionis & Disciplinæ finis, Practicus scilicet, qui tamen à plerisque qui pueros suscipiunt educandos, adeo nunc quibus vivitur dierum neglectui habetur, ut illum complures ne in animo habeant quidem, alii verò non pauci nedum nōrint. Unde & illud haud abs re dictum; Institutionem hodiernam ad id præcipuè collimare, non ut Bonos aut Sapientes, sed ut Doctos reddat potius. Ad Rixas & Altercationes ingeniosi, ad Agendum hebetes & tardi efficiuntur. Virtutem callidè declinare scimus, amare & ex animo persequi nescimus.

§ 20. *Ἐν τοῖς γυμνασίοις ἡρῶνται καὶ τὸ πλεονέκτην.* | Appositum hoc, ut nihil supra. Mundus enim nobis pro Campo aut arenâ est, ubi animum exerceundo perficere debemus. Nos autem, ea est vel ignorantia vel Infelicitas, Exercitationes ludisque: ut in vera & internecina degenerent prælia, haud raro committimus. Huic itaque in remedium Stultitiæ, Articulum, quem ob oculos jam habes, adhibendum censuit Antoninus.

§ 22. *Ἐὰν δὲ ἑμᾶντ' ἡδύναται πλεῖν, &c.* | Rerum hic species nobis obicit, quæ nos vel inter agendum morari, vel ab officio prorsus suscipiendo distingere solent; eo nimirum consilio, ut ubi cujusmodi sint animo cogitaverimus, nostræ nos pudeat Ignaviæ, qui nugis & ineptiis, quæ verum Bonum & Sapientem nequaquam habere solent, Virtutem à suo dimoveri loco patiuntur.

§ 23. *Τοῖς μὲν ἀλόγοις ζῴοις, ἡ καὶ δόξα περὶ ματαιή.* | His ut utamur libero jubet animo, isti nimirum innixus argumento, quod res imperfectas quascunque in gratiam & usum Perfectiorum effinxerit Deus. Cujus Dogmatis adeo si quida est Veritas, & humanæ Menti obvia, ut etiam, eitra Deum disertè testantem, lumine innotuerit suo.

§ 25. *Ἐνδυμῆθι πάντα χρεὶ τὴν αὐτὴν ἀνταναστροφήν γίνεται σωματικῶς ὅπως καὶ ψυχικῶς.* | “De iis quæ in Animâ simul fiunt, adeo fuisse Gatakerus, ut quæ in eandem planè mentem Noster Hic annotaverit, adjectis nihil est opus. Corporeas autem Operationes quod attinet, is porro quæ sequuntur.” Nec minus Nostrum cuique mira esse debent, quæ in corpore facta novimus, provinciam licet nacta brevioribus terminis circumscriptam. Functiones membrorum variae, motus agiles & innumeri, Nervorum, quibus ista administratur machina, Intentiones diversæ, usus stupendus: Mutuæ inter se partium Conventientiæ; Crebræ imò perpetuæ Mutationes, & intus exorta & ab extrâ factæ; ut verbò omnia, Innumera illa & plane infinita, quæ subtilissimum & vigilantissimum Animadversorem facillè fugiunt; Hæc omnia mentem adeo saltem occupare est æquum, ut cum ista in mortali & finito nunquam non rite peragantur, quæ in mundo eveniunt, quantumvis multa, quantumvis magna & operosa, ab immensa tamen Dei potentia, facili & plane nullo negotio disponi posse omnia, ut ne fidem ulli detrectemus.

§ 26. *Ἐὰν τις σὺν σωματικῇ, πῶς γένηται τὴν Ἀντιψύχην ἐνοήσῃ.* | Imago ista, de medio licet sumpta habet tamen & suos lepores, nec ad rem facit minus, quam quæ Magna solent Magnis componere. Marcum igitur hoc voluisse existimo. Antonini non amplius nomen efficitur, si è literis quibus constare debuerat, unica tantum inter scribendum prætermittatur: Illorum itidem, quæ Viri Boni officium constituunt simul, quoties Animus cujuscunque vel unum habuerit neglectui, Totum deficit, & quæ supersunt laude excedunt sua. Ità etiam se Legem habere satis constat, quæ, cum compluscula nobis imperet, se tamen in solidum violatam putat, si præceptorum cuivis minus fecerimus satis. Nec enim, quæ ab Antonino monita jam habes, ab illo Jacobi Apostoli Axiomate notissimum videntur multum distantia, Jacob. ii. 10. *Quisquis totam Legem servaverit, impleverit autem in uno, omnibus tenetur.* (reus scilicet.)

§ 29. *Ἀρετὴν ἔστι ἐν ᾧ βίωσι τὸ σῶμα σὺν τῇ ἀνψυχῇ, ἐν τῷ τῇ ψυχῇ σωματικῶς.* | Latius patet hæc Animadversio, quam Lectorum vulgus, imò (nec enim id dicere gravabor) quam vel Ipsum facile Authorem habuisse in animo crediderim. Animam in virtutis Studio corpore cupit

efficitur contra Epicurum, Voluptatem summum hominis Bonum esse non posse; quæ omnibus nullo competit discrimine. Dudum enim evicerat Antoninus, summum Bonum nihil esse istiusmodi, quod in homines nequam & perditos cadere queat.

§ 35. Οὐκ ἔστι πῶς οἱ βέλτεροι τυχῆται ἀρμυζονται ἢ πῶς πῶς πῶς πῶς ἰδόντες, Capitulum hoc rite intellectum & prodesse plurimum poterit, & oblectare. Cum enim Artifices Mechanici artis imperitos suæ ineptæ cavillantes sustineant, nec tamen istis ab incepto dimoventur ineptiis, quin artis rationes enixe nihilominus servant & tueantur; Idem contendit Marcus par esse, Homo ut in suâ, omnium quotquot sunt uspiam artium dignissimâ præstantissimâque faciat constanter. Hominis utique Ars id circa unum versatur, Virtutem ut colat, & bene agat. Huic igitur ut operam det, & quantum poterit incubat sedulo, nec ab illâ se depelli patiatur fas esse, eodem efficitur argumento. Præsertim cum quicquid effutiverit contra Imperitorum & Scelerum Colluvies, id omne adeo non propositum quod mutet dignum, ut ne ægrè quidem ferendum esse, existiment qui veram adepti sunt sapientiam.

Ibid. Εἰ δ' ἀρχαῖος ὁ ἰατρός. | Demirare forsan Antoninum, quod de Mechanicis & Vulgaribus verba faciens, Architectos & Medicos memoraverit simul. Ex isto sane pacto parum illius Scientiæ consultum est honori, cui tamen Hominum pars maxima, & olim cesserunt, & etiamdum cedere priores non gravantur. Quod Architectos spectat, id minus jure sit mirum, quos Mali multo majoris quàm Boni Humano generi Authores novimus. Ordines enim compositi, & exquisitæ ædificandi formulæ, non tam Commodo nostro, dum ædes pulchrè extructas moliantur, quàm, dum luxum suadent & sumptus immodicos, Incommodo cesserunt maximo. Medicos autem, quos *Diis secundos* nuncupare, & Scientiam, quam cælo delapsam prædicare non est novum, quod parvi adeo fecisset Antoninus, quid sit in causâ haud facile esset dictu, nisi Stoicæ gnaris disciplinæ. Illa enim, præ fastuoso externorum omnium despectu, Corpus ut se haberet, parvi referre autumabat, de Animæ interim unius Salute sollicita. Nec ista multum à Platonicâ abhorret Scholâ, quæ in Scientiâ Morali, quâ ad Dei nostri; ducimur notitiam, cum esset tota, quicquid erat præterea aut Artium aut Scientiarum, pro Mechanicis, & nullius proflus pretii habere non dubitavit.

§ 38. Τὴν τοῦ καὶ νόστον, ὡς ἀμύνηται, ὡς πῶς ἔστιν ἡ ἀμύνη. | Utrumque perinde necessarium duxit, & Morum, & Continuitatem Materiæ. Hæc si demas, mortua sunt omnia. Videtur autem isthic Epicuri de Vacuo dogma datâ operâ depugnare.

§ 40. Οὐκ ἔστιν, ἐργασίον, &c. οἱ πῶς οἱ ἀρμυζονται πῶς, ὡς ἔχει. | Magna huic inest Articulo gratia. Ea Lectori ut ob oculos magis conspicua subjiciatur, paucis tentandum. Afferit Antoninus quæ à Peritis formantur Instrumenta, visibus quibus destinata sunt ad amissim convenire; hoc autem istius sit Formæ vi, quam ab opifice sunt adepta pridem; nec opus esse, ut qui semel apta effinxerat, sit semper illis præstid Opificii adjutor Sui. Si igitur Ista, vel Absente Authore, officio satis faciunt suo, quanto magis Naturæ opera debita sponte præstare munia existimandum est? præsertim cum hæc Authore destitui nequeant, sed quem Creatorem habuerunt olim, eundem & Gubernatorem & Cooperatorem habeant indivisum. Ex his utique cogas vult Antoninus, Hominem, quo Natura non aliud condidit perfectius, si præceptis ejus morem gerat sedulo, suâ de spe, & sine proprio decidere non posse: Nam & Animam hominis ritè dispositam nihil aliud velle, præterquam quod vult Deus, sive (ut ad mentem Stoicorum loquar propius) Anima Mundi; cujus & Ipsa pars est, & cui nexu indissolubili adheret. Idonea vide sis Lector rationum firmamenta, & quibus si benigniorem paulò interpretationem adhibeas, veritati Christianæ maximè consentanea.

§ 42. Οὐκ ἔστιν ἡ ἐν πᾶσι ἡ ἀμύνη, ὡς πῶς ἔστιν ἡ ἀμύνη, ὡς πῶς ἔστιν ἡ ἀμύνη. | Chrysippi verba apud Gatakorum habes, necnon & Plutarchi censuram; quibus quæ sequuntur postea subjungere visum est D'Acerio. Non hinc efficitur Homines Malos rerum Naturæ necessarios; sed tantum non inutiles esse. Monente Chrysippo — Quæ niti perperam intellexisset Plutarchus, nã ille à censoriâ severitate temperasset sibi. Quas enim ille causatus est in hoc argumento difficultates & ineptias minimè ferendas, *Vitium*, (verbi gratiâ) si natura in commodum cedat, non amplius Deo adversari, nec esse cur ab illa odio habeatur; concludunt istæ extemplò omnes; nec est quodd Chrysippum istis expediendo multi laboremus. Rem enim ne minimè quidem tangunt gentium, nec omnino prohibent, Philosophi effatum illud quin & verissimum sit nihilominus, & laude dignissimum. Rectius itaque Antoninus, & appositè ad hanc quæ nunc agitur causam; ut nihil excogitari queat aptius. Ut verbo omnia. Cum id in nostro vertatur arbitrio, Peritine placeat magis, an rudibus & ignavis operariis accendi; & Facta nostra an proprio splendore laudarique decore velimus, seu potius deformia sint adeo atque turpia, ut ex nostris malefactis benefacta magis niteant alienis; Cum nos, inquam, sit penes, utrum horum malum accipere, id agit Marcus, ut Homine nihil indignius esse evincat, quàm si quis

quis ad deteriore[m] partem animum applicuerit.

§ 43. *Μῆν' ὁ ἴδιος τὰ ὅς' ὄψιν ἔχει τοῖς;* | In istos jam operam confert medicam, qui gravissimo laborantes morbo, omnia sollicitè ambiunt, forte nunquam suâ contenti, nunquam non invidentes alienæ. Argumentum verò irâ tandem optimè processurum pollicetur, si alia secum recogitantes, & quomodo se habeant cæteræ universi hujus partes, ad ista velint exempla animum componere. Cœlestia vel primo sic constaret intuitu & Terrestria Corpora, suis incumbere Officii singula, alienis se nunquam rebus immiscere; Munia vero longe diversissima aded obiri sedulo, compositè, amicè, ut in unum eundemque finem conspirent universa; mutuas invicem operas præstari, quibus in publicam semper aliquantum utilitatem proficitur. Hinc Totius Conservatio, hinc in Immenso isto, quas in hoc humano corpore notavit Apostolus, Concordiæ & Commoditates; ut nequa partium, tam variæ licet sint, tam dissimilæ, & discrepantes, (si scorsim spectas) cuiquam tamen è Sociis vel minimis, probro illud obijcere possit, *Te mihi non est opus.* 1 Cor. xii. 21.

§ 44. *Εἰ ἀπὸ ἐκείνων τοι δὲ ἐμὲ οἱ θεοί, &c.* | Monendus est iterum Lector, Antonino de Providentiâ, quam dicunt, Particulari, ne levissimam quidem subisse dubitationem; sed ita loqui par erat, probaturo, quoddam etiam si Generalem tantum admiseris, cui nostrum singuli minimè essent curæ, vel irâ tamen quæcumque evenierint æquo ferenda esse animo; præsertim cum secum quisque recolere debeat, ista si minus nostro-ipsorum privato, at communi tamen Totius Commundo, & aptissimè congruere, & summo opere expedit: Salutem vero Corporis Membrorum cujuslibet Salutem nimium quantum esse anteponendam. Nec hic tamen sistit pedem Marcus. Id etiam evincendum ultra in se recipit; quoddam, si quis excors aded atque impius esse posset, qui Numinis non Providentiæ modò, sed & Existentiæ detrectet fidem; vel hoc absurdissimo omnium posito dogmate, Summum Hominis Bonum non nisi in Virtute & Justitiâ reperiri uspiam posse. Assertio quidam & vera inprimis, & laudabilis, quæque vefano nonnullorum ex hodiernis Figmento non contrarietur modo, sed & justissimum incutiat pudorem. Nec enim monstrâ hominum desunt, qui Christicolarum Titulo quantumvis insigniti, asserere tamen non erubescunt, quoddam, Dempstâ in Deum fide, datoque res illum non curare nostras, nihil esset reliqui, quod nos à malo reprimat præterea; nec Legem, nec sceleris Conscientiam, nec Virtutis aut Viti, Justi & Injusti discrimen superesse; & proinde privati cujusque Commoda quocumque querenda modo, cum quicquid cuius libuerit, id omne illi non licere non posset.

Ibid. *Ἡ μὲν δὲ διὰ τοῦτο, μὲν δὲ ἐν τῇ αἰσθησει.* | Et isthic etiam Marcus, quantum ego adegno, artificio est usus minimè vulgari; Concesso etenim Impiis quod postulaverant, suo vel inde vini adstruit Argumento. Il utique in horas & agere solent & loqui, quæ Divinæ & Existentiæ, & Providentiæ, vel ab invitis tum creditæ, tum reformidatæ manifestos peragunt. Haud opus igitur est pluribus, ut illos redarguas, quorum ratiocinationes ipsa redarguit quotidiana consuetudo.

§ 48. *Ὅτις εὐοχεῖται σπαιτὶν θάλας, ἐνδυμὲν τὰ περὶ τὴν αἰσθησει.* | Articulum hunc quoties aut oculis reviso, aut cogitatione revolvō, incredibili me voluptate, & miris ejus amoribus affectum sentio. Nos certè nimium felices; si ad Antonini ingenium mores componeremus nostros: Si Amicorum & Contubernii virtutes in conspectum subjicerentur frequentes, quibus tanquam Tabulis mirâ depictis arte, avidi pascantur oculi; novasque explorando venustates occupati, magis in dies magisque oblectentur. Sed plerisque, ut nunc vivitur, in sequiorem partem omnia. Paucissimi enim Virtutes alienas, vel illas quarum compotes ipsi sunt, vel quibus destituti, intueri sistent. Tantum in moribus vitiandis turpis potest Philantia, cujus Venenum, ceu serpentem late contagionem, quod melius retundamus, id seridè & sæpenter recolendum est animo. Illorum nempe quibuscum intercessit consuetudo, nobis deputatum iri Virtutes, & quantum ex his profecerimus exemplis, rationem aliquando exaturum Deum: Nam & illorum beneficia eum ideo voluisse conspicua, non ut Inertibus & Otiosis, imò Improbis forsitan, aut ludo fiant, aut spectaculo saltem inutili, sed quod alios etiam suo perstringerent fulgore; ad Bona & præclara stimulerent ignavos; jacentes & timidos erigerent; rudibus denique Documento essent & Exemplari, ad quod, tanquam ad speculum oculos & animum intendentibus, & mens & vita effingeretur sua.

§ 54. *Τὸ πρὸς οὐδὲν μὲν τοῦτο, &c.* | Eodem recidit istud Proverbiale, quod & illa hæc in causâ de Bono Societatis publico, & mutuâ Partium Sympathiâ jam sæpius memorata. Nec itaque jam nota ista satis atque trita Lectori obtulissim, nisi ut D. Paulum nostro consentaneum exhiberem simul; *Sive possit unum membrum (inquit ille) simul dolent omnia membra; sive honore afficitur unum membrum, congratulantur omnia membra. Vos autem estis Corpus Christi, & Membra particulatim.* 1 Cor. xii. 26, 27.

§ 55. *Ὁ μὲν δὲ ἐν τῇ αἰσθησει, &c.* | De istiusmodi videretur locutus, qui illos, à quorum ope vel magnam utilitatem percipere, vel se sospites tueri possunt sola, non neglectui habent tantum, sed & respuunt præfracti, & convitiis lacerant. Hos omnium perditissimos jure merito pronunciat;

cjat; five mentem & Rationem suam intelligas, five Præceptores & Amicos commonefacientes, minùs quàm debuerat auscultatos". At nobis interim Christicolis quid profici poterit, aut quæ tandem salutis nostræ emicabit spes, si Spiritus, non Nostri tantùm, sed & Sancti de Cœlis Inquilini imperium detrectaverimus? Quis miseros per mare hujus vitæ naufragiis famosissimum nautas regat Huic immorigeros Gubernatori? Quis animos egrotos faucioisque miserum quantum morbo levabit, hunc refugientes, quin & tristitiâ & quotidianis contumeliis afficientes Medicum?

§ 56. Ἰκτεῖναι τὸ μέγα πικρὸν φαίνεται. | Hoc voluit Antoninus, Hominum plerosque, quoties quid de rebus externis secum statuunt, de proprio nonnihil istis tribuere; à Re quidem ipsâ prorsus alienum, at sui peculiare ingenii, quod in morbis etiam nonnullis solenne novimus. Ità enim Aurigine affectis & Color & Sapor, longe secus quàm Oculis Palatoque sanis videntur. Iste vero Error, sicut ab amaræ flavæque bilis nimia redundantia profectus, quâ & salivâ, & Oculi tinguntur humores, Sensibus Animoque fucum facit; haud aliter nec nobis esse debet mirum, si Mentis male sanæ & vitiis imbutæ penitus à Vero abhorreant plurimùm Decreta, & Hominem morbo præoccupatum transversum agant. Hinc utique suam de Divitiis Avari, de Honoribus Ambitiosi, de Deliciis Voluptuarii, de Injuriis Iracundi, de Periculis Ignavi & Meticulosi, de Infortuniis denique Molles, Opinionem præter omnem exaggeratam modum acceptam retulerunt. Quæ omnia & à sanis, & à Diverso laborantibus morbo, adeò dissident longè; ut Huic præsertim Cause innitatur forsitan istius diverbii Veritas, Quot Homines tot sententiæ.

§ 58. Κατὰ τὸν λόγον τῆς οἷς φύσεως βίβη σὺ ἐκείνῃς κωλύει. |

O Fortunatos nimium bona si sua norint! Quid enim illis aut felicius, aut liberius esse potest, quibus ad Divinæ Veritatis normam quin vitam exigant omnem, nihil est quod ob stare queat? Quibus etiam nihil quod minùs ex voto sit obvenire, quin id ab ipso Bonorum omnium Authore profisciscatur? Hinc utique efficitur, quòd ab omni Malo (rite intellecto) immunibus esse liceat. Quicquid enim Deo acceptum fertur, id Malum falsò credimus; Vitium autem, quod unum reverà est Malum, non nisi à nobis poterit ipsis oboriri.

§ 59. Οἷοι εἶναι οἷς δόλου ἀέρον. | Quo vesanum gratia popularis cohiberet magis, nonnulla suadet hic loci seriò pensanda. Cogites vult imprimis, quidnam hominum sint illi, quos tam sollicitè demereri cupias. Quanti etiam res tam vehementer exoptata tibi constiterit, cum eam adipisci nequeas, absque magno tum aliorum, tum & ejus quod apud Te omnium esse debuit plurimi, gravissimo Temporis dispendio. Quod si & Commoda, quæ Te ab officiosa istâ sedulitate capturum polliceris, equâ perpendas lance; quàm vili sunt ista, quàm indigna, quæ ministeriis tam operosis, tam inhonestis, mercedis habeantur loco? Quin præsertim animo recolas, ævum hoc quod degitur, quàm præceps sit, quàm rapidum, quàm brevi, medio absorptum servitio in profundo te Mortis & Oblivionis gurgite submersurum. Hæc qui revolvunt sæpius, foediora, quàm, ut conspectus sustineri queat, visuros seriò promitto; quæque salutarem turpitudinis & ignaviæ pudorem non facere non possunt. Nec est, quòd nos in ista pigeat descendere, Iste enim Ambitus morbus est vulgi haud quaquam peculiaris; nam & Augustus ipse Antoninus ab eadem animi demissione iisdem popularis auræ, aut lucri turpibus aucupis tibi etiam cavendum indicare non est designatus

In Librum Septimum.

§ 2.

Ἄνθρωποι πῶς ἄλλως διαφύλατται, ἢ ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν φασίαις οὐκ ἀποδιδόναι. |

Ab Opinione de rebus Phantasiæ obvenientibus, & parum ab Intellectu perspectis temerè judicante, jam antehac sæpius evictum est, Mala nostra oboriri omnia. Nec ullus dubito, quin idem hic loci voluerit Antoninus, quantumvis Textum in mentem aliam huic longè diversam Interpretum nonnulli detorserint.

Ibid. D'Acer. iii. Ἀνακρίων σὺ ἐξῆς. | Cùm

omnia sint adeò sibi invicem similia, ut nequid novi fiat sub Sole, nos esse penes auctoritatem Marcum vitam in horas renovare, quæ dudum evenerant nobiscum animo recolentes. Nec multum interesse venturos vixeris annos, an Præteritos revolvās; cùm & ista quæ jam vidimus suo quodque revertantur loco, ab illis quæ mox visuri sumus nihilo ferè distantia.

§ 3. D'Acer. iv. Χρὴ εἶναι ἐν ταῖς ἐνδοῖς καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἴσθαι. | Quand on ne peut voir de s'y trouver, il faut y être avec tranquillité. Quoties hic non interesse non licet. Ità Marcum intelligit

telligit D'Acerius. Imperatorem utique Sapientissimum minime latuit, quod Cæterus istiusmodi, à Viri Sapientis moribus quantumvis alienos, est tamen cum detrectare, & habere despiciatui, studiosum nimis sciret, & delicatius quam par est vulgaris vitæ, & quotidianæ Consuetudinis fastidium.

§ 5. D'Acerio. vi. Εἰ μὴ Ἐξαρτῆι, &c. | Id nobis inprimis in omni Incepto dispiciendum, Officii sit nostri, necne. Si sit, manibus pedibusque obnixè faciendum omnia, qui vel conatibus nostris vel alieni præstemus auxilii ope. Sin minus, nec pares nos negotio facile futuros constiterit satis, aliis concedendum est opus, qui melius id poterunt efficere. Hem tibi, Lector, Regulam, quæ vix aliam aut rebus humanis magis commodam, aut cui pareatur minus, reperis ullam. Quæcunque enim sui sunt muneris, quæque Ætas, Locus, Vitæ Ratio, aut Condicio postulant potissimum, illis neglectui & nihilo prorsus habitis, ad aliena, & supervacanea intentioni plerique se conferunt studio. Quod ipsum tamen minus esset molestè ferendum, si vel istis, quas ultro recipiunt in sese, rebus gerendis, & communi Bono feliciter provehendo, satis idonei deprehenderentur. Sed is demum gravissimus & Stultitiæ & Infortunio accedit cumulus, quod cum nihil non sibi tentandum quisque censeat, Nemini ferè omnium, aut quantum ipse possit, explorare, aut suo se modulo metiri sit cure.

§ 6. D'Acer. vii. Ὅσοι μὲν πολὺν μῆναι, &c. | Lepidum sanè hocce & festivum satis. Qui Aliis Nomen Immortale pollicentur, quin hominum in animis sui ipsorum memoria brevi exoleat, prohibere nequeunt. Res quidem præclare gestas posteritati consecrandas in se recipiunt; satis pro Audaciâ, cum Scriptis illæ mandentur mox oblivione obruendis. Næ illi Historiographi & Poetæ, haud multum ab istis Homuncionibus abhorrent, qui futurorum dum videri volunt conscii, falsa omnia, & montes planè aureos stipem spargentibus, quæ sunt fronte, certò præfagiunt; mendicantes interim ipsi nihilominus; & inedia pene confecti.

§ 7. D'Acer. viii. Μὴ αἰχρὸν βοηθῆμεν. | Officio modò functi fuerimus nostro, parum refert, propriis id viribus, an Ope fiat alienâ. Quod etiam multò magis quàm Antoninus, ut persuasum habeamus, fas est. Nos, inquam, quibus liquidò satis pater, Deum in Die Iudicii non tam Opera nostra, quàm quæ in nobis Ipse erat Operatus, præmio cohonestaturum.

§ 10. D'Acer. xi. Πᾶν αἴτιον. | Ce qui est spirituel. Spirituale. Ita enim quod Græci Causale nuncupant, vertere visum est satius; quod Principi-

um, à quo Essentiam nostram & Formam acceptam tulimus, denotat. Hoc autem nihil aliud præter Spiritum esse totus arbitror.

§ 13. D'Acer. xiv. Οὐ πῶς καὶ ἀληθινῶς ἐπαίνοι τοὺς ἐπαρξάμεν. | Hujus Vocabuli καὶ ἀληθινῶς quod Vis planè mira disertius exprimeretur, Periphrasin illam adhibendam censui, Ce Plaisir véritable & solide, qui résulte du Sentiment de tout le Corps. Veram istam & solidam quæ à totius Corporis consensu proficiscitur, nondum percipis voluptatem. Id enim agit Antoninus, ut Membrum, quod cæteris facit bene, eadem operâ benefacere & sibi, & eodem affici gaudio, evincat, quod illa quibus beneficit perfunduntur. Nec magis ad rem exco gitari quid potuit. Verba tamen sensus plena Interpretes sollicitare non sunt veriti, Textus corrigendi dicam, an corrumpendi, intentioni quàm par erat animo.

§ 15. D'Acer. xvi. Ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσὸς ἢ ὁ σμάραγδος, ἢ ἡ πορφύρα ὅσοι αἰεὶ ἔλκυν. | Ne hæc quidem magnifica adeò supra modum censenda. Nobis enim ut certum sit quod nostrum est præstare, non magis per omnia Externa, quod minus Viri Boni simus stare poterit, quàm Aurum ut ne sit Aurum, &c.

§ 16. D'Acer. xvii. Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἐαυτοῦ ἐκ ἐνοχλεῖ. | De Re ipsâ Lectorem nihil moror, quam in Antedictis satis jam probatam dedimus. Quæ tamen Marcus inde cogit, an perinde sint vera, illud quidem jure ambigitur optimo. Nec enim penes est Animam, ex quo Peccatorum Corruptelæ facta est obnoxia, suæ se semper ditionis, & in mediis infortuniis liberam placidamque præstare. Hoc quo refarciatur pristina Tranquillitatis dispendium, Divinæ opus est Gratiæ Adjumentum, quæ nihil sanè non potest. Sed de hæc tam potenti omnium adjutrice Philosophi Veteres ne somniarunt quidem. Vim Animæ inexpugnabilem in eo potiùs sitam rati, quod ipsâ, cum Dei esset particula, corrupti aut immutari, nisi suapte operâ neutiquam posset.

§ 17. D'Acer. xviii. Εὐδαιμονία ὅτι δαίμων ἀγαθός, ἢ ἀγαθὸν ἡγεμονικόν. | Quod eodem recidit, ac si Hominem tum demum felicem prædicasset, ubi Animus ejus rectè disponitur. Hoc enim factò, quod agat postea Phantasia, superest nihil. Siquidem videt & cognoscit sese Animus intuitu proprio atque interno; nec fallaci opus est isto, quod res oculis subjectas perperam reddit, speculo; quodque non tam representat, quàm affingit tibi, & falsum externis obtendit fucum. Hinc satis Lectori perspectum puto, quantum in istâ ad Phantasiæ Apostrophe leporis insit & elegantia.

§ 18. D'Acer. xix. Φεβή τις μεταβολῆς; | Mutatio Lex est omnium antiquissima, cujus ope
[F]

& Nobis & Universæ huic Compagi optimè confultur. Nihil itaque homini aut gratius esse debuit aut familiarius. Nos-interèa loci iniquitatis nostræ ut pudeat fas est, postquam ab aliis immutatis commodum haud leve perceperimus, istis vicissim à nobis immutatis profici, si ægrè sustineamus. Bellum ita demum instauramus denuò, quod istis intercessisse fratribus accepimus, inter quos alternis ut imperarent vicibus quando convenerat, qui natu erat minor compos rerum factus injusto se prælio tueri regnantem, quàm exacto tempore reponere sceptrâ maluit. Vices autem nostras in re qualibet detrectare, omnium est invidiosissimum.

§ 20. D'Acer. xxi. Ὁ δὲ θελεῖ, ἢ ὡς εἰ θελεῖ, ἢ ὡς γὰρ εἰ θελεῖ. | Tria in hoc insinuantur Articulo, quæ unoquoque in Officio convenient oportet; sit minus, Perfectum illud, & Suis absolutum numeris esse nequit. Faciendum utique & Quod vult Deus, & quomodo vult, & quando vult. Si vel in harum non primâ tantum claudicat, sed quæ posterius nominantur duæ, quæque inferioris vulgò notæ haberi solent Conditiones; mancum est & frustrâ quodcumque aggressus fueris. Ut enim id exequi quod Deo perplacet nobis sit curæ, si tamen aut tempore agamus alio quàm vult, aut modo quem is probat parum, jam non illius, sed nostræ hoc est voluntati obsequi. Nos itaque perinde ac Antoninum, hæc ut habeant sollicitos & sola, & omnia, æquum est.

§ 22. D'Acer. xxiii. Ἰδὼν ἀνθρώπου φίλον καὶ πάλαιον. | Christo itaque ut inimicos diligamus, & bene precemur eis qui nobis maledicunt præcipienti, non est quòd morem gerere ulli gravemur; cum & Ethnicum ista humanæ naturæ non congrua tantum maxime, sed & propria & peculiaria habeamus consentientem. Atque ita quidem se res habet. Quisquis enim Dominum Jesum naturæ dissidentaneum quid vel jussisse, vel jubere potuisset existimat, nã ille totâ errat viâ.

§ 23. D'Acer. xxiv. Δειδὼν ὃ ἐστὶν τὸ διαλυτῶναι τὸ καὶ σῶναι. | Hoc inde elicitur quòd Natura, ut jam antehac dictum est, Totum illud de eadem effluerit Materiâ. Materiæ verò, quippe Sensus experti, dissolvi nihilo molestum est magis, quàm compingi pridem fuerat. Et ista quidem, Materiam quod spectat ipsam, verissima sunt. Ad Nos autem quantum attinet Animâ Sensitivâ præditos, quid tandem ab istiusmodi Ratiocinatione ad dolores levandos promoveri queat? Ut enim Materia nihil doleat, at Anima dolore non perinde immunis est. Efficeretur sanè aliquid, si nobis esset in proclivi Materiam Animâ sejungere, atque affectu omni eximere penitus; veluti vestimenta arcâ depromere, aut vinum dolio faciliè effundimus prius, quàm vas ipsum diffingatur. Il-

lud quum nostrâ non sit in potestate situm, haud pluribus est opus, quibus Stoicos omnem præter modum suam venditare Inpassibilitatem evincatur.

§ 24. D'Acer. xxv. Τὸ ἐπικρατὸν τῷ περισσῷ λίαν ἐστὶ φύσιν. | Articulum si per se spectes venustissimum Editiones vulgatæ fœdissimè deturpârunt, dum proximè sequentem contextuerunt unâ. Id agit Antoninus, ut Iram omnino præter Naturam apertissimo commonstret Argumento. Omne utique Naturæ consentaneum formam ejus adornare magis, & amores intuentium excitare; Quod verò naturæ incongruum est & contrarium illam dehonestare potius, & spectantibus fastidium parere. Hinc quid de Irâ statuendum nulli non potest constare, de quâ rectè notavit Seneca, *Liquit decor omnis Iratos.*

Ibid. D'Acer. xxvi. Εἴς δὲ καὶ ὁ σωαίδησις τῷ ἀμαρτάνειν οὐχίσταί, τίς ἐπὶ τῷ ζῆν αἰτία; | Sententiam hic loci Stoicorum exponit, à Platone dudum depromptam, *Satius nempe esse Mori, quàm rudem & vitiis obrutum vivere*; quo & illud etiam Tyræi redit, *Aut Virtus aut Mors.* Quam tamen ita nobis exhibuit Imperator Sapientissimus, ut plus etiam inde commodi capere, & Sensum illi tum elegantiorum, tum & ampliorem multò adhibere Christianis liceat. Eodem enim recidit fere, ac si dixisset, Spatium vitæ nobis idcirco indultum, ut vitiis animum eximamus, inutile demum fore, & graviore cessurum incommodo, ex quo corde obfirmati, & Officii negligentiores facti, quid rerum nobis agatur, aut quorsum producatur vivendi copia, fuerimus prorsus obliiti. Hoc demum pacto magnam in Capitulo gratiam deprehendes, quod, si cum vulgatis legas, crudum nimis & deforme videtur.

§ 25. D'Acer. xxvii. Ἰνα αἰὲν νεαρὸς ἢ ὁ κῶς. | Quoad nempe illum in hoc rerum statu continere visum Deo fuerit. Ut enim Mundum existimaret æternum, longissimè aberat Antoninus.

§ 35. D'Acer. xxxvii. Πλατωνικόν. | Vel hinc, Lector, tibi liquet quod nos forsitan dudum tenuisse memineris, Antoninum quæ sibi inter lectitandum, aut præ cæteris complacita erant magis, aut usui fore maximo præsenferat, ad Memoriam subsidium, chartis illinere solitum. Ista verò quæ jam Platoni refert accepta, in sexto de Republicâ Libro reperire est. Pag. 486. Edit. Hen. Stephan.

§ 36. D'Acer. xxxviii. Ἀντιστασιόν. | Quod tamen Alexandro tribuit Plutarchus. Si rectè: & illum vel eo nomine verè Magnum, & in hoc effato Monumentum vel Indis devictis & honorificentius & perennius erectum meritò dixit is.

§ 37. D'Acerio xxxix. Ἀγγέλον ἔστι, τὸ ὡς οὐρανὸν ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ, &c. | Observationem habes & bellam cum primis, & sensus prægnantissimam. In Motibus affectuum internis quantumlibet concitatis vultum novit Animus componere, & Speciem saltem quandam Tranquillitatis ut præ se ferat efficere, cum tamen Ipse interea loci perturbatus, & gravissimis distentus curis sit. At quo tandem pacto fieri putandum est, quod extrâ & in aliud agendo sit facilè par, idem intus & in sese effectum ut nequeat præstare? Aliis ut opem largam satis & opportunam conferat mutuo, cujus ipsa interim inops summâ laborete egeat? Et hic quidem Nodus D. olim Augustinum implicitum habuit, à quo tamen feliciter satis expedit sese in Lib. Confess. Artic. VIII. Causam enim scrutatus, quamobrem Anima, cum in corpus tantum possit, sit adeò tamen impos sui, invenit tandem à defectu Voluntatis id omne profectum. Quicquid enim corpori faciendum præcipit, id validè vult, & firmiter injungit; in se vero ipsam quoties imperium exercet, hæret plerumque penderque instabilis, & ab incepto se facile dimoveri patitur. In his utique paretur minus, quoniam & vult quodammodo & non vult simul, Animo subinde distracto divulsoque, & nusquam sibi diu constanti. Hinc etiam fit, ut Leges vix dum fixæ refigantur protinus, & rata omnia mandata pro irritis illic habeantur.

§ 43. D'Acerio xlv. Μὴ οὐρανὸν δεῖναι | Id Stoicis nonnulli vertebant probro, quòd Misericordiam vitii postulare non dubitarent; Illud nempe ne ferendum quidem, aut ullâ dignum existimantes veniâ, si qua Philosophia Sapientiæ perfectionibus illam autumaverit accensendam, quòd Affectus tam benefici expertem te præstes. Et mihi sane in mentem succurrit Phocionis essatum hæc in causâ minimè inficetum. Perinde scilicet esse, si quis humano de pectore misericordiam, atque Aras de Deorum detubris, sustulerit. Istas autem vituperationes, quantum ego saltem conjicio, non tam solidis Rationum fundamentis, quàm speciosa quâdam similitudine Veri nixas, & Stoicis injuriâ objectas puto maximâ. Nec enim id agit Disciplina, omnium apud Veteres longè præstantissima, ut Misericordiæ affectum extinctum eat funditus, Affectum humanæ præ cæteris Naturæ congruum, & rebus inclinatis maximè salutarem. Hoc illi erat quidem in animo, ut Affectum per se Bonum moderando, & justos intra limites continendo, ne in deterius vergeret, efficeret. Quod quò minus fieret, & levibus de Causis vetuit, & falsâ Malorum opinione cruciari; quin & Commiserationis nostræ sensum, ab inani & impiâ plerumque lamentatione temperantes, officiis potius tempestivis maximè quæ miseris in commodum & solatium

cedere possint, ut indicandum curemus, præcipit. Nec hoc sanè qui hortantur, frustra sunt; cum & Hominum pars magna se suo fecisse satis Officio arbitrari solent, quoties miseris & egenis illud dixerint, quod nonnullis vituperio ducit Jacobus Apostolus, ut abeant scilicet in pace, calefiant, & saturarentur, nec tamen eorum quid dederint, quæ Corpori sunt necessaria, Jac. ii. 16. Misericordiam itaque vitii insimulabant Stoici non Omnem prorsus, sed Inutilem tantum, & Otiosam, & à ratione rectâ alienam; quæ, scilicet, vel modum fervare nescit, vel manum è Sinu, (ut ad Paginæ Sacræ ritum loquar) depromere recusat. His utique D. etiam Paulum adstipulantem habes, qui Flere quidem Nos cum flentibus voluit, sed Lachrymas steriles omnino & inefficaces Deum poposcisse, id vero minimè omnium dixit. Audiamus si placet Hieronymum Apostoli mentem optimè affectum. Cum flente flere (inquit ille) & nihil cum possis flenti conferre, Subsannationis non Pietatis indicium est, quibus & consentanea sequuntur ista, Is demum, ut piæ decet cum vicino flet, qui lachrymas flenti abstergendas curat. Ut verbo omnia. Stoici videntur idem ferè quod D. Johannes præcepisse, qui Filiis ejus, (Christi nempe Nomen professis,) ne diligant alius alium Sermonibus & Linguis solum, sed Operibus & Veritate, edicit, 1 Joh. iii. 18. Opera nempe Misericordiæ & probat & suadet, tum Apostolus, tum Philosophus, ita tamen Uterque, ut dum agris opem & medelam ipsi adhibemus, ne nosmet eodem corripimur morbo patiamur. Ista verò præcepta adeò non immani Ferarum ingenio mores assimulant humanos, ut Bonitati potius Divinæ æmulari studeant, quæ Animam alieni misertam doloris, longè tamen extra periculi jactum sublimem collocant, & Hominem doloris expertem prorsus, præ inconcussâ Sapientiæ tranquillitate, reddendum in se recipiunt.

§ 46. D'Acerio xlviii. Ὁ μάρτυς, ὅτι μὴ ἄλλο πὶ τὸ ἡνδαιόν, ἢ τὸ ἀνδρῶν, ἢ τὸ οὐρανὸν τὸ οὐρανόν. | Loculus de Platonis Gorgia detumptus, Pag. 512. ubi Socratem inducit veras Artis D. cendi commoditates explicantem; Callida autem Argutias validis refutantem argumentis, quibus artes alias huic idcirco postputandas narrat, quod & Nostræ Saluti & Alienæ Facundia præ cæteris optimè consulat. Reponit Socrates, istud Comodi longè minoris esse reverâ, quàm vulgò æstimari soleat; Nam & Hoc etiam aliis perinde, Mechanicis putâ, debet laudis, quæ tamen nullo plane habentur pretio. Sed, ut Oratoriæ sit peculiare, at Virtutem constat in hoc neutiquam esse sitam, ut vel teipsum, vel alios ferves quosvis; fieri etenim potest, ut illicitis serventur modis, iisque Virtuti nonnunquam adversissimis: Nec Vitam apud nos vel ipsam tanti esse debere, ut quodcumque

que huic expediat tuenda, id plurimi protinus duci mereatur. Quid igitur restat, quod existimationem sibi magnam jure postulet? Quid denique, nos ut in illo simus toti dignum censeamus? Justitia nempe Una: Quæ sola Bonos facit, quæ Legibus morem & ipsa gerit, & ut alii gerant, curat sedulo. Miranda planè sunt illa. Sed quid illa dicam, cum & tota Dissertatio ejusdem sit Propaginis, & quæ ab Omnibus Virtutis & Sapientiae studiosis perlegatur, relegaturque sæpius, dignissima.

§ 47. D'Acerio xlix. Περὶ ποσὶν ἄστρον δέξουσιν. | Astrorum cursus non ideo Marcus contemplandos vult, ut otioso suspicientes animo sterilem inde, capiamus voluptatem; Sed his occupati studiis, quæ non possumus non demirari, ad illa ut nos componamus exempla. Nam & Lumina Coelestia in ordine semper suo permanentia, à recto nusquam desectunt tramite; Conditori in omnibus morigera, & nobis quò ut tam Documentis essent, quàm Ducibus, in sublimi emicantia: Locus elegantiae plenus, & quem si non eodem quo novissimè laudatum Patre, at Nobili saltem stemmate pragnatum facile agnoscis.

Ibid. Ἀποκαταίρειται ὃ αἱ τύπων φαντασίαι τὸν εὐπὸν τῷ χαμαι βίῳ. | Egregium hoc, & verum ut nihil supra. Illud utique est cogitationum humanarum proprium, ut Animum & Mores Cogitantis effingant, in sui paulatim similitudinem tractos.

§ 48. D'Acerio, l. Καλὸν τὸ τῷ Πλάτῳ. | Nondum illud mihi apud Platonem occurrit. Sed hoc nimirum voluit Marcus; Nemini Mundum penitus innotescere, nisi desuper spectanti. Loco utique opus est edito, ut inde despiciamus Totum, justas rerum Magnitudines, Modumque, Rationem & Ordinem uno complexi intuitu. Ita etenim nobis demum constaret, quæ hic inter se confusa videntur & contraria, in Commodum cedere, & optimè invicem disposita Naturæ faciem adeò non deformare, ut absolvant potius, & multo reddant elegantiores.

§ 49. D'Acerio li. Ὁμοειδὴ ὃ πάντως ἔσται. | Presentia siquidem Futurorum tanquam Semina sunt; quò facit & illud Solomonis in Ecclesiaste. Eccl. i. 9, 10. Quid est quod fuit? Ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? Ipsum quod faciendum. Nihil sub sole novum. Nec valet quicquam dicere, Ecce Hoc recem est: Jam enim præcessit in Saeculis, quæ fuerunt ante Nos. Cap. iii. 15. Et alibi: Quid factum est ipsam permanet, & quæ futura sunt jam fuerunt, & Deus instaurat quod abiit.

§ 51. D'Acerio liii. Καὶ οἶσι καὶ πόσις, &c. | Sunt isti apud Euripidem Versiculi, quibus id agit ille, ut homunciones ridendos omnibus dete-

standosque propinaret, qui de vitâ adeo sunt anxii, ut ista curent cogitentque sola, quæ ad hanc protelandam conducunt. In Potu scilicet ciboque & id genus cupiditatis superstitiose solliciti, ceterorum negligentes. Sed hæc incassum omnia: Instat enim hora & signo dato eundem vel invitis. Hunc utique Euripidis locum notaverat Antoninus, quò minus in vitium istud vitam inhonestè trahendi delaberetur. Vita etenim si venum daretur pretio, haud tanti Sapiens emendam putaret, ut turpibus adeò & servilibus vacaret semper Ministeriis. Nos autem, ut vel Mala nobis prosint aliena, cogitemus velim, quantum in Animam impendi curæ fas sit, cum Corpus tanto curare studio plerique minime graventur.

§ 53. D'Acerio lv. Ὅπου ἔργον ἐπιτελεῖται δύναται καὶ τὸν κοινὸν λόγον, ἐκείνῳ δὲν δεινόν. | Ratio Communis sive Universalis tantundem apud Stoicos valet, quantum ipse Deus. Deus autem cum nequid possit Naturæ suæ contrarium, inde efficitur, quæcunque à Deo fiunt, & Utilia, & Bona esse omnia.

§ 55. D'Acerio lvii. Μὴ περὶ λέγου ἀλλότρια ἡ γαμονία. | Nobis ad agendum natis aliena facta anxie scrutari minimè vacat. Ad id potius intendendus animus, ut quæ Ratio fecerit Universalis, ea nostra ipsorum privata comprobet Ratio; Nostra autem quæ fecerit privata, ut illa vicissim Communis nulla improbet. Sed istis defungi Officiis Anima non potest, nisi & Corpori præsit, & suæ in omnibus Origini congruenter agat. Optimè sanè Monitum & Antonini Philosophiæ accommodatissimè.

§ 56. D'Acerio lviii. Ὡς ἀποτὴν κατὰ δὴ καὶ μίχεται τῷ βεβιωμένῳ, &c. | Genuina hujus Articuli Mens subobscura, nî me fallit plurimum, isthoc demum recidit. Quod, quemadmodum si nobis esset hodierno die moriendum, nihil esset rerum omnium quod efflagitaremus magis, quàm melius vivendi ut spatium protrahatur; idem, quò nunc sunt res nostræ loco, agendum sedulo. Ut ii nempe simus homines, qui potissimum esse volumus, quantum fieri poterit primum: & consilia maturando, mortem quantumvis celeriter appetentem prævertamus. Quod ita tandem fiat, si Mundo jam mortui, Deo in posterum vivamus uni. Huc etenim faciunt quæ olim D. Paulus, Ita & Vos existimate vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo, in Jesu Christo Domino nostro. Rom. vi. 11.

§ 59. D'Acerio lxi. Ἐνδὸν ἡ πύλη τοῦ ἀθάτου. | Bona scilicet Indoles, & Mens rectè disposita, fortis ad instar vivi, donec haurias fluit perennis; sin cessas, arefcit illico, nec se diffundit amplius. Hæc utique Bonis operibus crebro repetitis fovenda; quibus dum incumbimus strenui excitatur in-

dies

dies atque reficitur; sin otiosam permittas, languescit protinus, & brevi extinguitur. Imaginem rei huic ferè geminam sacra nobis exhibuit Pagina. Ita enim de Gratiâ Divinâ Dominus ipse Jesus, *Fontem illam nuncupans in humano pectore aquæ Salientis in Vitam æternam*, Job. iv. 14.

§ 60. D'Acer. lxii. Δὴ καὶ τὸ σῶμα περιγίγται, καὶ καὶ διαλείπεται. | Cap. xix. 30. *Amictus Corporis, & Ritus Dentium, & Ingressus Hominis enuntiant de illo*, (inquit Auctor Ecclesiastici) Præceptum igitur utile quidem Omnibus, at Illis præsertim qui Aulæ affuescunt apprimè necessarium, suis dedit hic loci Antoninus.

§ 61. D'Acerio lxiii. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστῇ οὐσιότης ἥπερ τῇ ὀρχηστῇ. | " Illis quæ jam huic adscriptis Periochæ Catakerus potest & illud accedere. " Saltanrem, non ad ea tantum paratum, quæ sibi sunt ipsi facienda, sed & quid ab aliis etiam saltantibus unâ, fieri debeat, probe gnarum esse: Luctantem contrâ, præter Animi solertiam, Corporis robur, & Generosam Audaciam, nihil quo præmuniatur, aut ad pugnam pareretur in promptu habere posse. Quæ ipse agat non edoctus antea, sed è re discat natâ oportet. Ipsa enim Pugna ansam præbet, ictum vel effugiendo fallendi, vel ferendo fortiter perseverandi, & utrinque & technas & Vires adversarii reddendi irritas. Huic non multum est ab simile, quod à D' Paulo accepimus, monente, quod Christicolis lucta sit non adversus carnem & sanguinem, sed adversus Imperia & Potestates, adversus Mundi hujus Principes, & Spirituales malitias, quæ sunt in sublimi.

§ 63. D'Acerio lxv. Πᾶσα ψυχὴ ἀκρετὰ εἶρεται ἀληθείας. | Et hoc verissimum sæpius inculcat Plato. Nemo hominum ignorat volens. Sed vitio in servitutem addicti, & cæco abrepti impetu, Malum quod volumus, facimus sæpenuerò. Infelices scilicet, & malum esse nescii. Rom. vii. Bonum autem quod volumus non facimus, nihil nempe minus quam Bonum rati. Ità enim de hâc re edisserit D. Paulus; qui etiam Sanctis Jesu Christi Sermionibus concedere recusantes, non Superbos tantum & turgentes, sed & Ignaros, & nihil Scientes notat, 1 Tim. v. 4. Timotheum autem, ut se gerat erga homines istiusmodi, plurimum interesse a libi monet. Cum Servum Domini placidum esse oporteat, aptum ad docendum tolerantem malos, cum lenitate corripientem eos qui resistunt veritati, experturum scilicet, num illis aliquando daturus sit Deus respicientiam ad cognitionem veritatis, 2 Tim. ii. 24, 25.

§ 64. D'Acerio lxvi. Ὅπου ἐν τῇ τάτῳ διακρίνεται ἀεὶ ἐαυτοῦ ὅτι πᾶν ἐνδοξόν. | Vide sis, Lector, quantum in illis subit satis. Perinde enim est ac si dixisset, *Estare tandem velim, te tuâ ipsius opinione victum succumbere.* Hominum autem cum

neminem reperias ridiculum aded atque mollem, quem ista haud pudeat de se predicare, illos morder, qui verbis quidem multum ab his diversa, re autem verâ eadem planè se passos agnoscunt.

§ 66. D'Acerio lxviii. Πῶς ἴσμεν εἰ Τηλαύγης, seu Τηλαύγης Σαυροῦς, &c. | En tibi Capitulum verè Aureum! in quo animi Magnitudinem, & Hominis Perfectionem ad vivum depictam conspiciere liceat, ut Allucinationi hâc in causâ nihil amplius sit loci. Qui igitur se Mag-nos haberi cupiunt, hoc se metiantur modulo par est, iusto quidem illo, & ab omni adulatione perquam alieno. Hinc tandem faciliè constabit, jure illam merito existimationem adepti sint necne, quam tamen ut ne promereatur, & adipiscatur hominum quilibet, per se stet unum necesse est.

Ibid. Τηλαύγης, sive Τηλαύγης. | Qu'il avoit plus de vertu, que Telauges. Num Telauges fuerit præstantior Socrates. Ita vertit D'Acerius, quo ductus argumento sequentia docebunt. Ægidius (inquit) Menagius, cujus felicissimis lucubrationibus plurimum debent humaniores Literæ, in suis ad Drogenem Laertium Observationibus, locum hunc mihi videtur Apolline secundo satis emandasse. Is enim Adjectivum *Telauges* vulgo putatum, pro Nomine habuit proprio. Quæ quidem Emendatio eò pluris apud nos esse debet, quod Illi primo quem sciam Omnium, quotquot Antonino operam dederunt suam, mendi aliquid hic loci delituisse suboluit. Telauges autem iste Philosophus ab infimâ erat classe, de quo Dialogum quandam composuit Æschines, *Telaugis* nomine insignitum: Ejusmodi tamen, ut Elogii habendus sit an Satyræ potius loco, haud injuriâ ambigi possit. Hujus etiam meminere & Athenæus, & Libellus iste, qui Demetrio Phalereo adscribi vulgò solet.

Ibid. Μηδὲ μὲρ δαλδῶν πρὸς ἀγνοίᾳ. | Alienæ tum demum assentamur, imò & inservimus planè inscitæ, quoties præ nimis anxio hominum cuiquam vel placendi studio, vel metu displicendi, officium prodimus, & menti nostræ vim illatam patimur; quoties etiam Rerum humanarum momentis ducti, & Veritatis gnari, illam tamen in Iniquitate, uti loquitur D. Paulus, detinemus, Rom. i. 18.

§ 67. D'Acerio lxix. Ἡ εὐψία ἐκ ἅπας συνεκρίσται, &c. | Nam quo tandem fieri potuit pacto, ut res Incorporeæ cum Corporeis & Materialibus mistæ coalescerent unâ? En itaque, quod nobis omnium maximè mirum esse debuit; Animam ita per corpus omne diffusam, ut ne ullum ei terminum hic vel illic circumferibis loci, sed Numinis ad instar præsentem ubique, permeantem, & vivificantem, quicquid hujus est molis. Hujusmodi verò Abstractiones cum insolentes nobis sint nimis

nimis, adeo non (uti debuit) sapius & familiariter iteramus, ut vix demum ista posse animum inducamus credere.

Ibid. D'Acerio lxx. *Λίσαν ἐνδεδέχεται θεῶν ἀνδρῶν γαίης, καὶ ὑπὸ μνηστῶν γυναικῶν.* | Auscultes velim Lector, Auribus Animoque pariter attentissimis. Antoninus Opinioni vulgo receptæ se fortiter opponit, quæ rumore cumprimis multo, splendore etiam & gloriâ haud vulgari, opus esse existimat, ad virum cæteris præstantiorem & verè Magnum constituendum. Potest enim, (inquit Marcus) dignus esse qui suspiciatur, etiam si vel plebi antecellendi non sit manifestus. Error autem iste quantum abhorreat à vero, Imperator Sapiens fatetur lubens. Quin & Viros Vitæ Divinæ proximè amulos præ cæteris latuisse complusculos notissimum est. Sed quid Homines dicam, cum & ipsum de industriâ latuisse Deum, qui Dominus Jesus quâ suam instituerit vitam ratione animadvertunt, universi nôrunt. Accedit, quòd Athenis etiam in mediâ illâ Altarium & Superstitionum turbâ, ne ullam quidem Vero Devotam Deo reperit D. Paulus, præter Aram illam Unam Deo Ignoto adscriptam, *Actor* xvii.

Ibid. D'Acerio lxxi. *Μὰ θεῶν ἀπήλπισες διαλεκτὸς καὶ φυσικὸς ἑστῶς, διὰ τοῦτο ἀπογοῶς καὶ ἐλπί- θεως.* | Nihil est quod nos pudeat, illis quæ nostra non sunt in potestate caruisse. Quæ verò in promptu posuit, & cordibus quasi nostris inseruit Deus, horum si nos patimur indigos & expertes vivere, id jure & probro vertendum est & vitio. Ea tamen est & Cæcitas hominum & perversitas, ut his Parvi pensis ista intereâ loci maximo habeantur pretio. Quò minùs esse debet mirum, si quæ homines perperam præ cæteris sibi eligunt, in gravissimum illis haud rarò cesserint incommodum.

§ 68. D'Acerio lxxii. *Ἀκρίδης διαζῆσαι, &c.* — *Κἄν πῶς τις κατὰ βούλησιν ἄνθρωποι βέλονται.* | Opinionem istam passim irrideri notum est nimis, nec immeritò sanè; Cum quicquid olim Animæ in se suosque Affectus Juris erat & Imperii, id omne pessumdedit vitiatæ Naturæ labes, neutiquam nisi Gratiae unius ope redintegrandum. Iste tamen Articulus & ferendis infortuniis utilis esse potest, & elegantius atque acumine egregius optimo jure haberi.

Ibid. *Τέχνης ἀνθρώπου ἢ Θεοῦ.* | Istud ἢ vim disjunctivæ hic loci obtinerenullus existimat, quocirca *De l'homme, & de Dieu* Artis Humana & Divina vertendum duxit D'Acerius: Id Antoninum velle ratus, quòd hoc etiam Deo cum Homini- bus conveniat, ut Bonis Virtutis (si ita loqui fas

sit) Operibus, tanquam Arti cuidam, & vitæ Instituto utrisque communi, & Ille & Isti incumbant sedulò. Hoc, alibi fulius enarratum licet, & Ideam in paucissimis sublimem non laudare ne- queo.

§ 69. D'Acerio lxxiii. *Μήτε σφύζεν, μήτε νερ- κᾶν.* | Festinatio nimirum vel Invidi, vel Temerarii & Præcipitis indicium est Animi; Torpor itidem Ignavi & parum Cogitantis. Vide Lector, si liber, & per otium licet, quæ nos ad istos Horatii Versiculos, *Epist.* 2. *Lib.* 1.

— *Quod si cessas, aut strenuus anteis*

Nec tardum opperior, nec præcedentibus inisso.

Modus utique inter Temeritatem & Oscitantiam servandus, & ad virtutem contendentibus, nec concitato nimis, nec inerti, sed cauto, sed firmo, sed assiduo gradu incedendum est.

§ 72. D'Acerio lxxvi. *Ὁ δὲ ἢ λογική, &c.* | Observatio usquequaque egregia. Animus enim ad ampliora natus quicquid nec sui simile est, nec publicæ Societati utile, id omne, quippe quod angustum nimis & jejunum, neglectui habendum sibi & fastidio, meritò existimat. Quod si Animos gens omnis humana sic inducerent suos, Proh! quantum curarum inanium, quæ jam sollicitos nos habent & impeditos, hæc una Cogitatio prorsus amandaret?

§ 73. D'Acerio lxxvii. *Ὅταν σὺ εὖ ποιηκῶς ᾤς, καὶ ἄλλος εὖ ποιηκῶς, πῶς ἔτι ζητῆς τίτλον.* | Recte Ille, at Nobis inclyta magis affulsit spes. Nec enim ob Conscientiam Boni operis tantum, & ingentem inde profecturam animi voluptatem, ut laxi & alacres beneficiamus par est; sed & illâ etiam fiduciâ freti, Deum, quod pollicitus est, abundè liberaturum fidem; Illorum nempe, quæ in occulto fecerimus, præmium se nobis assatum in propatulo redditurum, *Matth.* vi. 4.

§ 74. D'Acerio lxxviii. *Οὐδὲς κέρων ἀφελῶς ἀφελῶς δὲ πρᾶξις καὶ φύσιν.* | Verum illud & ad rem, ut nihil supra. Universæ etenim compagi, cujus & Nos partes sumus, quoties consulimus bene, in nostrum id ut ne recidat Commodum neutiquam fieri potest. Hinc utique Sacra Literæ ista appositè perquam connectunt simul, *Bene agere, & eadem operâ Divites fieri in Bonis Operibus*, jubendo, *1 Tim.* vi. 18. Rectè itaque Clemens Alexandrinus, & Accipientes dare Beneficium, & Dantes accipere monuit. Sed inter hominum innumeros ad Rem faciendam heu! nimium attentos; (Rem aliunde, imo quocunque modo faciendam,) quàm paucissimos reperias, qui ut hoc demum ditescant pacto diligentem intendant operam.

In Librum Octavum.

§ 1.

Αὐτὸ πρὸς τὸ ἀκρόατον. | Ex-
stimationem, quam ob Philoso-
phiæ studium adeptus erat, an-
cipitem nimis & periculosam
jure merito suspicatur Antoni-
nus. Aurem enim si Philautiæ

insufurranti accommodasset facilem, in fastum atq;
Arrogantiam quàm proclive illi fuisset incidere?
Vitium, omnibus quidem quantum uspiam est
hominum incommodum & grave, Principibus
verò præ cæteris exitiosum. Hunc igitur quò
minùs in scopulum impingeret, viâ ab illis
qui naufragium facere solent oppositâ planè, iter
instituit solertissimus Gubernator. Quæ nempe de
seipsis sciunt verissima, sed scitu minùs forsân ju-
cunda, Ista Alii ut animum quantum poterit ce-
lentur suum, ne cogitantibus agritudinem asse-
rant, solliciti cavent; proximos utique fallere haud
contenti, nisi in fucos & Sibi faciendos ingentem
impendant operam. Marcus contrâ, Philosophus
ut is merito habeatur, æquum esse negat; ut sit
autem reverâ Philosophus ne ullo prorsus fieri
posse modo fatetur. Siquidem his tantum is jure
debetur honos, qui totum vitæ spatium, & omne
animi studium in unam erogant Virtutem. Quæ
cum Otiosis contingant solis, ipsum utique à Phi-
losophiâ perquam abesse procul, ad quam seriùs
quàm par erat animum adjecerat suum; & ex quo
adjecisset gravissima Reipublicæ Negotia, & nun-
quam non importunæ curæ, ab illo invitum ab-
straxissent studio, & quò minùs ad istam adspirare
laudem possit, etiamdum pergant prohibere. Hanc
itaque aliis, quibus eam promereri vacaverit, con-
cedendum potiùs; Contemplationes operosiores,
quæ hominem sibi vindicant integrum amandan-
dum procul statuit; Sarcinam ut ita tandem in
brevius compendium colligeret, & quod per oti-
um possit id saltem effectum daret. Naturæ, sci-
licet, & rectæ Rationi obsequendo, affectus sub ju-
gum animo mittendo, Bonum agendo quàm pote-
rit strenuè, Malum religiosissime devitando, Di-
vinæ denique Voluntati in omnibus se suæque per-
mittendo. Is etenim veræ Philosophiæ finis est ul-
timus, & nostrî cuilibet, præ animi Impotentia
modo ne defuerimus officio, demum assequendus.
En tibi, Lector, quo redeat hujus Capituli Sum-
ma. Egregium sat scio agnosceis, fac sis tibi præ-
stes & Utile. Nam nec parum se profecisse sciat,

quisquis Antonini exemplo edoctus, se penitus
perspectum habere, & sibi haud iniquus Judex,
rectam de Virtutibus & Vitiis, Dotibus & Defe-
ctibus animi sui, sententiam dicere poterit.

Ibid. Πιπνέσται δὲ οὐ πρὸς πανθεὶς. | Ha-
bet & Salomonem in Ecclesiaste suo hoc itidem
consistentem. Felicitatem verò si tanto quæsitam
impendio & labore Reges & Potentissimi & Sapi-
entissimi non erant assequendo, Ubinam tandem
loci Idiotæ, quibus angustior multò & Mens &
Res est, id se Theauri reperturos speraverint?

Ibid. Οὐκ ἐν συλλογισμοῖς. | Nam quo potuit
hoc fieri pacto? Syllogismus, (Ars nempe ratio-
cinandi omnis) non est ipse Finis, sed Mediis tan-
tum annumerandus, quibus ad finem contenditur.
In illo igitur, ut summum Bonum ponatur, imò
ut in illo quis positum existimet, adeo est à ratione
alienum, ut nihil magis. Atque isthoc sane ad
vanitatem Sciorum redarguendam, haud indig-
num judicavi, quod hic obiter monerem.

§ 2. Καθ' ἑαυτὴν περὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, πῶς
μοι αὐτὴ ἔχει; | Huic si ut par est obtemperatum
esset Regulæ, Honores & Famam ambientium va-
nis simul & sollicitis conatibus aliquis saltem po-
neretur Modus. Heus etenim; quò festinas Bone
Vir? aut quid illud est rei, cui vehementi adeo
contentione inhias? Quod enim jam agis, si ho-
minis sit Liberi & Sapientis Officium, nihil in eo
desideratur ultrà: Quorsum igitur Operis Boni
Conscientiâ haud contentus, inanem tibi Laudis
umbram, & popularem admirationem mercedis
loco quaras?

Ibid. Ἰσχύοντες Θεῷ. | Bona facere indefinen-
ter suæ Naturæ vi, & Malum in se admittere non
posse, Deo competunt soli, & semper. Hominum
autem quisquis huic Universæ Virtutis legi obse-
quitur, ad Dei exemplum animum is moresque
componit suos. Id unum atque idem agit, sed co-
natu minùs felici: Eodem tendit loci, sed secu-
tus longè, & passibus infinitum quantum haud æ-
quis. His enim geminum quid Antoninum &
antehac submonuisse memini, ubi Sapientem eâ-
dem cum Deo in arte versatum depinxerat.

§ 3. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Γαίος, καὶ Πομπη-
ὸς καὶ Διογένης καὶ Ἡράκλειτος, καὶ Σωκράτης; |
Articulus is Magnorum titulos nimium quantum
minuit deprimitque, dum Imperatorum quos ut-
quam viderat hominum vita Invictissimos Celeber-
rimosque,

rimosque, Philosophorum Ternioni plerisque olim habitorem ludibrio & despiciatui, nec componere solum, sed & postputare nullus dubitat. Quin & illud etiam, si rationes rectè subducantur, de regali Gloria haud parum detrahare censendum, quòd hanc sententiam haud aliquis de infimâ tulerit plebe, sed Antoninus ipse Imperator Maximus, cui cognita adeò est, & penitus perspecta Causa, ut ad alium quemvis Judicem nefas sit provocare.

§ 5. Ἀντοκρίπης. | Principibus id perquam est familiare, ut ad dissimulandum ingeniosissimi ad omnia se tempora atque ingenia comparent, nec quo sint in quenquam animo certis patefaciant indicia. Haud inficte Calchas in Iliad. primo.

Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χάσεται ἀνδρὲς χρεῖν
Εἴτ' ὅτ' ἄρ' ἔτε χέλον γὰρ καὶ αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς
Ἄλλα γὰρ καὶ ἐπὶ τὸ πῶτον ἔχει κόνιν ὄρεα τελευτῶν
Ἐνσῆδεσιν εἴσιν. —

Rex etenim seivam ad tempus si decoquat iram,
Fortior, at memori manet atrox mente simulas,
Gestitque ingentem miseris infligere cladem.

§ 6. Τὰ ὅσα οὐκ ἐστὶν ἀντιπαραβολή. | Ad Naturam usque adeò haud ineptè transtuleris, quod Fortunæ olim adscripserat Horatius,

Hinc apicem rapax

Fortuna cum studeat acuto

Sustulit, hic posuisse gaudet. Od. xxxiv. Lib. 1.

§ 20. Κατασκευάζω ἢ καὶ παρὰ τὴν φύσιν. | Hoc inter Imaginem & Rem cui componitur permagnum interest, quòd sapius desleat Pila, & præter mittentis mentem decidat; Nobis autem Omnia ex animo disponentis eveniunt, nec nisi divino in terram delapli sumus Consilio.

§ 21. D'Acer. xxii. Οὐδ' αὐτὸς τις ἑαυτοῦ. | Haud inficetum isthoc. Ex illis, qui Encornis nos cumulant amplissimis, vix unum & alterum reperias, qui sibi vel constet, vel fidem habeat: Animum adeò aut in horas mutant, aut in nos simulant pronom, ad unum ferè omnes. Laudes utique, quibus se invicem plerique cohonestare solent, conficte prorsus sunt, & dedita operâ excogitata. Sive ut in eo ne videantur deficere, quod Decori & Urbanitatis ratio postulat; sive adulationi turpissimæ, quæ jam ubique locorum inolevit, ut ipsi etiam gerant morem; seu denique, quoniam de illis, quos prolixè adeo demereri student, falsâ honoris atque officii specie lactatis aliquid se sperent Commodi capturos. Ista recolens, laudem & magnopere ne expetat Animus, aut adipiscendæ incumbat totus, quin & ob adeptam ne tibi turgat, aut sese offerat insolentior, mirum nō valet efficere.

§ 22. D'Acer. xxiv. Διχῶς ταῦτα πᾶσι. | Sese pro More alloquitur, nupero quodam commotus infortunio. Id jure fatetur obvenisse, quo

moræ inhonestæ, animique ignavi lueret Supplicium. Melius utique cum illo actum esset, si nihil cunctatus strenuam virtuti navasset operam, idque egisset unum, ut Vir Bonus, & in omni quantum poterat genere perfectior, indies evaderet. Illud cum voluit minùs, hoc quicquid erat Incommodi calcaris loco adhibitum; sive ut inerti acceleraret gradum, sive ut modicis contentum Virtutum incrementis ad majora tentanda stimularer, moneretque in hoc semper progrediendum Studio, & mediocritatem otiosam semper damnandam. Nam & huc facit illud D. Hieronymi notissimum. *Perfectum esse nolle, delinquere est.*

§ 25. D'Acer. xxvii. Λέκκιλα Ὀυῆγεν. | Lucillam dicitur filiam nempe suam, quam Imperatori Vero nuprum ipse collocaverat. Jam verò, plurima, quæ inter has Animadversiones occurrunt, ab Antonino jam annis grandiori, & Vitæ spatio prope decurso, conscripta, sunt quidem alia quæ non obscurè innuant; sed locus isthic per se manifestò satis evincit.

Ibid. En tibi Iter, quod Virorum, etiam famæ celeberrimorum, Nomina ad oblivionem affectare solent. Memoria exolescent paulatim, donec tandem in meras devertant fabulas, quibus nec fidem habeant posteri, nec operæ ducturi sint pretium perlegendis incumbere.

§ 26. D'Acer. xxviii. Εὐφροσύνη ἀνδρώμε πῶς οὐκ ἴδια ἀνδρώμε. | Si vis igitur quidnam Hominis sis, dignoscere, brevi id fieri poterit compendio. Hoc scilicet Examine accuratius instituto, num illam ab Antonino laudatam, an non huic potius contrariam percipere voluptatem gestias; & harum in utrâ summam vivendi felicitatem colloces.

§ 28. D'Acer. xxx. Πᾶσα γὰρ κελος, καὶ ὄρεα, καὶ ὄρεξις, καὶ ἐκκλισίς ἐνδον. | Vera quidem sunt ista, si ad literam & sentit abstractiori accipias; sed longè jam secus nobiscum agitur. Ex quo enim Peccato in Servitutem se genus addidit humanum, adeò non rerum Externarum positi sumus imperio, ut ne Internæ quidem sint nostri penitus arbitrii. Nec igitur, quin Externæ vim inferant affectibus, atque animi tranquillitatem in ultimum subinde discrimen adigant, prohibere possumus.

§ 30. D'Acer. xxxii. Λαλῶν καὶ ἐν συγχύσει καὶ οὐκ ἐν πᾶσι. | Ornatum dicendi genus Stoicorum familia nullius omnino duxit pretii; Socratem nimirum secuta, qui id non solum est aspernatus, sed ne ferendum quidem existimabat. Istud genus ornatum dico, quod id unum curat, culta ut sit inprimis & compta oratio, aures animosque audientium suis illecebris quòd capter oblectetque magis. Quæ quidem Venustas elaborata adeò atque exquisita, ut quod res est dicam, à depravato hominum

hominum more atque ingenio profecta est omnis. Si etenim ii essemus, quibus esse nobis decuit, id demum ageremus, Veritas ut se nudam nobis & genuinam daret; & de furtivis coloribus parum solliciti, in argumentis essemus toti; Auditores vero quod attinet, hoc uno contenti, ut nec fucum illis, nec stomachum aut nauseam faciamus; Voluptatem interea loci, quæ magno sapius illorum percipitur damno, dedita potius operâ commovere detrectantes. En Sermonem verè virilem, quem Antoninus *Sanum*, quem Socrates *Animorum Medicum* haud injuriâ nuncupandum censuit. Sed nobis in sequiorem partem omnia. Animis auditorum non tam instituendis, quam ducendis, opera intenditur. Cui & ipsi etiam audientes vicissim famulantur fraudi, non tam Veritatis, ut sapientiores fiant, quàm Verborum elegantia, ut vanâ lactentur voluptate, avidi. Quin Scientiam Arithmeticam & Geometricam, si quid affectibus illic nostris reliquum esset loci (quibus in Vero & falso dijudicando restat plurimum,) dudum nil dubito nobis turpissime vitiatam dedissemus; nec vel ipsæ Quantitatis & Numeri rationes humano generi manifestis integræ.

§ 35. D'Acer. xxxvii. *Ὁ δὲ πᾶσι τὰς ἄλλας δωδμήν ἐξέσσι τοῖς λογισμῶν γὰρ δὲν ὄντι*, &c. | Egregium illud; Deum nobis facultates suas ferè omnes impertitum, Naturam scilicet Spiritualem, Vitam Immortalem, aliasque præterea complures; (Quantum nec illud ferè abs re adjecit, cum nec eandem Divinam Essentiam, aut immensas donaverit Perfectiones) Sed hanc cum primis utilem & verè nobilem indulgit prærogativam, quæ nostræ renituntur virtuti, in ejus ut usum atque commodum circumvertere valeamus omnia: Eò utique Opt. Max. Deo simillimi, qui etiam Pessima novit Benevertere; quæque Voluntati ejus videntur obstare maximè, ita tandem in Fatis disponere, ut ad id quidem quod voluit felicius & citius expedientum, haud parum conferant momenti.

§ 36. D'Acer. xxxviii. *Τὸ πρῶτον ἐκ τῆς μεταμικρύνου* | Præsens enim in hoc temporis puncto continetur. Nobis quidem Magnum quid aut reformidandum ideò vitium, quia non seorsim, sed cum Præterito & Futuro conjunctum cogitetur, & alienâ mole turgescat.

§ 37. D'Acer. xxxix. *Μὴν γὰρ τῶν ἰσχυρῶν τῶν πρὸς τοὺς Πάτριους ἢ Πάτριους* | De Textu emendando Garakerus, de Re ipsâ quæ sequuntur D'Acerius. Inter Honores Regibus vitâ functis delatos, is est in primis habitus, quod Amici & Familiares ad horum tumulos concederent frequentes, noctes illic diesque contererent, & in lachrymas effusi Principem demortuum, & sortem deplorarent suam. Studium id genus inutile, & Superstitiosum nimis cultum, notat hic

loci Antoninus. Id autem præsertim in animo habuit, istos honores magni pendere, & ob illos olim defunctis persolvendos efferre sese interea, ut quàm ineptum atque absurdum sit Principes commonefaceret. Nec enim illos quæ ad tumulum fiunt sensuros; ut possent autem sentire, & nimium quantam inde percipere voluptatem, at Quidnam obsecro hominum sunt, qui mortuos tanto prosequuntur Studio? Nonne & ipsi mox morituri; qui nec istis erunt brevî persolvendis amplius? Quocunque igitur te vertas, rem vides speciosam forsân, sed miseram reverâ, & vanam prorsus. Hæc, quantum ego conjicio, voluit Marcus in Articulo cum primis venusto.

§ 38. D'Acer. xl. *Εἰ δὴ δὴ αὖτ' ἐξ ὧν βλέπῃ*. | Plurimi ubique ferè occurrunt, qui acuminis sibi laudem, & ingenium minimè vulgare vindicant; seipsos interim hoc demum pacto gravissimâ affectos contumeliâ nescii. Cui autem acuminis istud cedit Bono, aut qui tandem judicandi, ut peritis decet, se præbent manifestos? utinam sane ista se haud ita compararent Ingenia, ut, cum in hac Acuminis sui exsultatione hallucinentur maximè, tum demum & excusatissimos homines & felicissimos dixeris.

§ 41. D'Acer. xliii. *Ὅταν ᾄδῃται σφαῖρας, κυκλοπερὶς μένῃ*. | Geminum huic apud Horatium videre est, cujus Vir sapiens & Liber perhibetur

— In seipso totus teres atque rotundus,
Externi ne quid valeat per lævè morari.

Serm. Lib. ii. Sat. vii.

§ 42. D'Acer. xliv. *Ὅτι ἐμὲ ἀξίον ἵκαντὲν ἄνθρωπον*. | Articulus Verbis quidem exiguis, Sensus autem pragnantissimus. Ità mirum ni seipsum alloquitur Marcus, male de se meritis succensens, aut difficili quodam implicitus negotio, cum animi imperum vix adhuc esset sustinendo. Nos itidem simili laborantes morbo ageritudinem pari ratione levare fas est. Adeon' esse insanum quenquam aut vecordem, ut dum cæteris omnibus obsequi, studet sedulus, sibi durus uni, animum excruciet suum; & suis ex incommodis aliena querat comoda!

§ 43. D'Acer. xlv. *Τὸ πρῶτον ἐν τῷ χρόνῳ σιωπῇ χέριται*. | Id monet jam Marcus, quod olim sibi precatus est Horatius

— Ne fluat dubia spe pendulus hanc.

Lib. i. Epist. xviii.

Sed quod unum potuit, sibi extemplo largiatur, Bono, dum in manibus est, fruendo. Hominum enim plerique, ut est inscitia, quæ adsunt pro istis quæ nondum sunt prorsus scientes prudentes commutare non gravantur.

Ibid. *Ὁ δὲ λογίζονται ὅτι ἄλλοι τοῖς τοῖς μάλα σὺν ἡ-κῆνοι ἴδ' οἷσι εἰσὶν ὅτι ἔς βαρύνει*. | Argumentatio subtilior sane paulò, sed solidis nihilominus

rationum fundamentis innixa. Rem enim si quis æquâ perpendat lance, animo nimirum à Cupiditate, & Commodi ratione libero, qui tandem re turpius illustum dederis, quàm si famam & plausus populares affectes, rumusculos præsertim posthumos, si quàm poteris vehementissimò aucupere Studio. Nonne Homines unde ista tibi polliceris, & ignoti sunt, & nondum in lucem editi, tum & imperiti, & nihili prorsus, quos si nōsse tibi contigisset, nec tute æstimare, nedum sufferre posses? Infandum quantum hoc à rectâ ratione abhorreat, & quod vel secum adeò pugnet, ut rem omnium absurdissimam nec verbis expedit, nec cogitatione assequi hominum quisquam valeat.

§ 45. D'Acer. xlviii. Ἀεὶ τὸ τοῦ ἀξίου, ἵνα δὲ αὐτὸ κακὸς μὴ ἔχῃ ψυχῇ. | Siquis adeò esset semper compos sui, ut de lingulis examen illud accuratius instituire posset, nihil apud nos tanti futurum arbitror, ob quod mens nostra se habeat malè. Pluris enim hoc est externa facere, quorum vel quæ maxima, vel quæ gravissima vulgò existimari solent; quoties nobis obtingunt, si animus ignavio paulò cedat locum, atque herbam porrigat, jure quidem merito rogitemus indignabundi

Cui tantum de Te licuit?

§ 47. D'Acer. l. Ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ζῆν εὐνοίας, ἢ καὶ ὁ ἐνεργῶν ἀποδίδωκεν, &c. | En quod illis reponas, qui se solent in risum vertere, cum isto vehementioris animi Impetûs proposito, *Nec vivere mihi est cordi, id ne fiat.* Excedas igitur è vitâ, sed æquo fac excedas animo, eodem utique quo, si omnia ex voto processissent, esses usus. Quod postea adjecit, Viro vel Christiano dignissimum est. Hanc Antonini mentem fuisse nullus dubito, quam tamen Interpretes minùs affectu locum nobis fœdè mutilarum dederunt. Id quod idoneis etiam argumentis evincere nobis esset in promptu, si Criticam in præsens provinciam ornandam suscepissemus.

§ 50. D'Acer. liii. Σίνου πλεονεξίας. βέλτε ἐν τῇ ἐδδῇ. ἔκκλιον. | Id Antonino erat curæ, ut in illorum ne impingeret infestiam, qui omnia, quorum Commoditates ipsi non habent compertas, damnare confestim nulli dubitant; *Quantomobrem ista in mundo?* rogitantes. Jam verò ne tempus in eo tereret, ut cui quodque Bono sit, ostendat; quod & sibi operosum nimis, & Lectori gravissimo fuisset tædio, satis id habuit monstrare; Quòd, quæ nobis aut incommoda videntur sæpius, aut supervacua, naturæ tamen ex usu esse maximo; Eamque his instructam, illa demum in lucem proficere, quorum & elegantiam meritò demiramur, & utilitatem inde haud mediocrem percipimus. Scitum sane habes Articulum, Viro & Probo imprimis & Philosopho undique confectaneum.

Ibid. Ἀρχαῖται ἐν καὶ χάρα τῇ ἐαυτῆς, καὶ τῇ τῇ

ἰσθ. | Pulchrè dictum. Natura scilicet in & per Materiam operatur solam. Artificis utique locum nacta; Formæ igitur tantum illius ab arbitrio pendent; Materiam igitur si demperis, rerum ne minimam quidem effingere valet Natura. Hinc ergo Dei & Naturæ vires inter se quodammodo discernere discas; & aliqualem saltem, minùs perfectam licet, Mundi de nihilo creati Ideam animo concipere. Dei id opificium unius esse potuisse, citrà, & suprâ naturam agentis; vel hoc Capitulum efficiet. Sed ista quæ captum exuperant nostrum, satius est ut Fidei deputentur omnia.

§ 52. D'Acerio lvi. Ὁ μὲν καὶ εὐδὸς ὅτι ἐστὶ κόσμος, καὶ οὐδὲν ὅπου ἐστίν. | Quenquamne hominum rudem adeò & vecordem esse, ut an Mundus sit nesciat! Elementa scilicet, Terra, Cælum, cæteraque quibus compages hæc pulcherrima conficitur sensus fugere non possunt. Sed longè aliud voluit Antoninus. Scit nempe Mundum esse Is unus, qui, Unde fuerit, à Quo formatus olim ac dispositus, Cui denique sit etiamdum curæ, necnon & Quo communi partes ejus connectantur vinculo, Quem denique in hoc universo locum is ipse sortitus fuerit, & ad Quid operis à Naturâ constitutur, capit cogitatque. Duplex enim ista notitia, quæ & Mundum noscis & Te ipsum, ita coheret simul, ut hanc parte demptâ, illius etiam ut expers sis necesse est. Venusta quidem illa, & sani consilii plena.

Ibid. Τίς ἐν παλαιαῖς σοὶ ὁ τὸν καὶ κατάντων ἡμῶν, &c. | An quisquam est Lectorum, qui dum antecessis inhereret, eo demum perventurum speraverit Antoninum? Conclusionem improvisam forsân, sed quæ nihil aut solidum magis, aut acutum dixeris. Nam nec vulgari sæpe aliàs usus artificio, hanc quasi Sibi peculiarem is laudem vindicat, ejusmodi Veritates notissimis exculpendi principiis, quas procul à conspectu latitantes non nisi oculatissimus quisque cogitando assequi potuisset.

§ 54. D'Acer. lviii. Μηκέτι μόνον συμπαθεῖν τῷ σώματι ἀρετὴ, ἀλλὰ καὶ τῷ συμπαθεῖν τῷ σώματι πάντα νοεῖν. | Habet etiam & Suum Anima humana Cælum natale, purum illud inprimis, & morbis ejus magis aptum levandis, quàm quòd solent corporibus agrotis præscribere Medici. Et nobiscum sane actum esset optimè, si agris ad illud pari confugeretur Studio, quo de salute anxii ad hoc maturare satagunt.

§ 55. D'Acer. lix. Τανικῶς γὰρ ἡ κακία ἐστὶν βλάψαι τὸν κόσμον. | Malitia ut Mundo obsit generatim, fieri neutiquam potest; quippe quæ per se ne existit quidem, naturam Accidentis tantum nacta, & proinde Animæ dum adhaereat nostræ, illam unam Malo afficit. Quin & ipsa eò tantum usque afficitur malo Anima, donec istam expuere

Miseriam,

Miseriam, & periculo expedire sese præ Ignaviâ aut Impotentia cessaverit suâ. Hujus autem Articuli veritatem evicit Epictetus, & rei Imagine ad vivum depictâ rem illustravit. *Ἐπεὶ αὐτοῦς (ἐπὶ τῷ) ἡ δὲ φύσις αὐτοῦ τὸ ἀποτρεῖν, ὡς*

Enchir. cap.

xxxiv.

ὡς ἡ δὲ φύσις αὐτοῦ τὸ ἀποτρεῖν, ὡς
Quomodo (inquit) aberrandi causâ
meta non ponitur, sic nec Mali Natura in

Mundo existit. Cujus Argumenti vis huc demum recidit. Posito, quod Malum reverâ existat, sequeretur, metâ id vicem nancisci, apud istos qui in se ultrò admittunt; sed Contrarium liquet; id nempe quotquot uspiam sunt hominum summo conari Studio, ut Malum devitent. Nemo est enim, qui Malum sibi vult, aut animum ad malè agendum qui deditâ instituit operâ. Istud igitur quoties quemvis affectare contingat, non id est Malum quâ Malum animo amplecti, sed Malum sub falsâ Boni specie latitans. Meta utique, ad quam intereâ loci contenditur, non nisi illud speciosum est & falsò creditum Bonum. Hæc igitur cum ita se habeant, (quæ quâ ita habeant sese dubio non esse locus) si Malum omninò existeret, eò demum existere dixerimus, quò illud homines defugerent. Quod tantundem est, ac si idcirco dixeris existere, ut ne existat prorsus. Eò etenim tandem ut deveniatur necesse est, & in istud impingas ineptiâ omnium absurdissimâ, Metam idèd poni, ne Metâ sit loco. Oculos scilicet animosque de præmio decertantium, ne ad se attrahat; quòd si forsân attraxerit, at hoc idcirco fieri tantum, non quòd attingant demum, sed ab isto ut quam poterunt longissimè aberrant scopo.

§ 56. D'Acer. lx. *Τὸ ἑμὲ ἀναγκάζει τὸ εἶναι ἀναγκάσιον ἐπὶ τοῦ ἀποτρεῖν, ὡς*
Liberum Arbitrium, cujus ope vel ad bonum se, vel ad malum comparent, omnibus ex æquo dispersita est Natura. Ad hoc autem vel illud eligendum nihilo magis ex eo definitur animus meus, quòd vicinus jam idem elegerit. Vis enim ista esset & necessitas, cui cum Arbitrii Libertate nequaquam convenire poterit. Hinc sequitur, Alium quemlibet, Vir Bonus, aut Malus, Felix aut Infelix ut ipse sim, neutiquam posse præstare. Ab illius sane monitis & Exemplo mihi profici poterit plurimum, sive his edoctus ad Bona me sentiam stimulatam acrius; sive, si is minus rectè vixerit, quæ in illius vitâ displicent, ut in meâ emendanda curem sedulo: Potest etiam fieri, ut alieni tactus vitii contagio, ad illius facinora evadam audacior; Atquæ Mores meos nec in melius hoc pacto, nec in deterius mutare queam, quin ipse propriæ voluntatis assensum præberim prius. Nihil est utique quod alios incusemus, aut vicem doleamus nostram; quorsum enim tristes incassum jactentur querimonie, cum, ut Seneca rectè monet, Bono lo-

co res humane sunt, quòd nemo nisi vitio suo miser est.

§ 57. D'Acer. lxi. *Ὁ ἡλιος ἀναγκάζει δὲ καὶ πάλιν γὰρ κρύπτει, ὡς ἐμὲ ἀναγκάζει.* Antoninus hic loci, Imagine perquam eleganti adhibitâ, Animæ nobis naturam, & operandi morem delineat; sua quæ debeat obire munia, & alios ad Sapientiam instituere, luculenter ejusdem imaginis ope docet. Soli utique similis illa, qui dum objecta sibi corpora illustrat, suo nativo lumine, nec ista impertit, nec seipsum spoliât. Lucem diffundit quidem, aeris quaque versum ambientis ministerio usus, sed quicquid interim de proprio est, id omne sibi integrum asservat. Radii etiam solidis quoties & opacis obvenerint corporibus, non pereunt prorsus, & incassum emittuntur, sed cursu tantum leviter immutato, descriptoque Reflexionis, quem nuncupant, Angulo, isti qui Incidentiæ dicitur æquali, lucem hoc coacti diverticulo aliò tantum deferunt suam. Ita nempe ut & nostra se componat Anima fas est. Aliis ut dum facem præfert, aut lumen de lumine accendit suo, ab Origine Cœlesti ne divelli se patiatur: Ne denique concidat extemplo, aut frustrâ se esse suspiceretur, quoties illi, quod diffundere gestit, lumini obstititur. Sed vim & repulsam sustineat fortis, quodque Iste noluit Homo, in alterum potius, qui capiendò sit magis, deflectat Beneficium. Nec enim qui nostris conatibus renituntur contrâ, animum vero afficere damno magis queant, quàm corpus opacum Solem aut lumine exuere, aut inertem reddere. Id nempe sibi obest soli; quod dum alieno opponit sese officio, Autori quidem nihil detrahit, sibi verò, oblatâ privato luce, & in tenebris adhuc manenti, efficit plurimum. Huc demum redit Argumentum à Sole petitum. His animum si advertas sedulo, obfirmata inter disputandum pertinacia, Adversariorum acrimonia, & impetus cedere nescii, minùs te urent male; Dum omnia hæc æquo ferens animo, quæ Huic forsân incassum cesserunt Rationes, Illius in usum melioribus auspiciis transferendas curaveris. De ipsâ Similitudine hoc unum restat monendum; Solem nempe, non nisi per motum æra lumen corporibus suffundere, nec absque isto Medio in nos agere posse; Mentem verò humanam lumen suum vi suapte dispersit, nec illi aliquo opus esse Medio, quod agenti sit adjumento. Animam itaque non tam Soli, quàm ipsi Deo similem, hæc in causâ jure meritissimo prædicaveris.

Ibid. *Ἡ δὲ φύσις αὐτῆς τῶν ὡν ἐστίν.* Ex his con-
jicere est, quid Antoninus de Lucis Radiis senserit. Utique nihil aliud, quàm sita quadam tenuiora, & genuinam solis Substantiam in longum extensam radios credidisse. Nec mirum, cum qui ab istâ erant Scholâ Philosophi, Rerum Physica-

rum Imperitii nimis, lumen Primum à Secundario dignoscere nulli calluerint. Partes dico Corporis Lucidi, quod Fontis vice fungitur, ab isto lumine, quod rivorum instar, in corpora objecta inde defluxit. Potest tamen & huic Imperatoris Ideæ benignior adhiberi Interpretatio, si de Materiâ tantum circa Solem agitatâ locutum dixeris, quæ semper, nervi instar tensa, prompta & ad impressiones quasvis apta, actionem à Sole inceptam pergit porro transmittere, & quos ipse primus ciebat morus, ex omni parte producere.

§ 60. D'Acer. lxiv. Ἄλλος βέλτερος, ἄλλος ἰσχυρότερος. | Avidam nimis & præcocem animi festinationem hic loci damnat, Sapientiæ studiosis inter agendum perquam solennem. Dum enim ad Scopum, Jaculi instar, rectâ contendunt, præ in tempestivâ acceleratione implicant se sæpe, & impediunt magis; & viam ad metam quod moluntur vehementius, eò ab istâ longius abscedunt. Sagittæ quidem est ad scopum quod dirigitur directo tramite collineare, nec ab istâ desestitur lineâ, nisi quatenus à suo aberrat scopo. Sed menti nostræ nec eandem insistere viam licet, nec, si liceret, expedit. Omnia illi sedulò indaganda, nec illud de quo quæritur unum, sed & alia huic similia & cognata perpendenda; sic nisi multis diverticulis, & longis ambagibus verum assequi non potes, si res perspectas habere penitus animus tibi sit. Iste Motus interea Menti nostræ perinde congruus, & pro recto habendus, ac ille quem Sagittæ familiarem novimus. Tantundem enim efficit; dum ad metam accedit propius, etiamsi ab illâ declinare videatur. Insigne hujus articuli exemplum ipsum habes Platonem. Is inter Dialogos multis & prolixis adeo digressionibus indulget, ut ab Incepto non raro excurrere prorsus, imò Propositi vel oblitus videatur; Cordato tamen Lectori & volupi est sæpius animadvertere, & mirari simul contia-

git, quàm egregio tandem artificio, qui divagantis, imò incogitantis ferè speciem præ se diutulerat, omnia ad rem perducit; & quæ temerè confusa eras suspicatus, eadem ut demonstrationis vim habeant simul sumpta, qui tandem efficiat. Quin & id adjicere nullus dubito, quisquis ista, quæ Platonis parum gnari otiosa existimare solent, aut missa fecerit, aut alio, eoque directo ordine disposuerit; illum non de elegantia tantum Platonis, sed & de argumentorum etiam vi, & rei certitudine haud parum detracturum.

§ 61. D'Acer. lxv. Εἰσέταξις οὗ τοῦ ἡγεμονικῶν ἡγεῖται, &c. | Præceptum universis utile, sed Principibus apprimè necessarium; qui & præ immensâ ferè Potentiâ nihil non possunt, & summo abuti imperio nimium sunt proclives. His, inquam, quod magis pollent eò expedit magis ut aurem animumque dum præbeant omnibus facilem, nè temerè tamen vel cuiquam adhibeant fidem, vel de quoquam judicium ferant. Nam nec illis esse satis debet, si quæ vel dixerint vel fecerint Sui, habeant comperta, nisi & ingenium cuiusque habeant perspectum, & quo ista dicta & facta fuerint animo, itidem intelligant. Huc, ni fallor, facit Prius hujus Articuli Membrum. Ad Posterius quod attinet, Fraudem illud & simulationem astutam, tam mores & Actiones externas, quàm Affectus & Cogitationes animi vitiantem, amandam procul jubet. Ista dico omnia, quæ Civilis (quam vocant) Prudentia, & Reipublicæ melius administrandæ Commoditates in Virtutum quidem censum adsciscere non verentur. Sed Scientia tamen Moralís & Divina Veritas, (à quibus id omnium abhorret maximè, ut aut quavis de causâ, vel alienam induas speciem, vel rem quamlibet, vitio contamines,) Vulpinas nihilominus veritatis, & culpæ postulant gravissimæ, & summo notant odio & vituperio dignas.

In Librum Nonum.

§ 1.

Ἀδικῶν ἀσεβῶν. | Dogma verissimum, idemque scitu adeo necessarium, ut ejus ne Ethnicos quidem ignaros voluerit Deus. Proximus igitur, sive à te malè audiat, sive opis af-

flictus indigeat tuæ, quam tamen conferre possis: Sive Aliis bonus, at Tibi nequam ipsi, aut nec Tui tantum sed & alieni prodigus fueris; si Tempus denique & Talenta fidei commissa tuæ, vel malè absumpta, vel otiosa prorsus Spem Domini fefellerint; Pietatis te scias, perinde ac Justitiæ lasce obstrictum crimine. At quantò rectius, (quod nostri nos ut pudeat in causâ esse debet) de his Antoninus, quàm Christianorum multò pars maxima; qui istis parùm habitis pensis in Deum hoc pacto peccari non animum advertunt?

Ibid. Ὁ δ' ἀκούει τῆς ψυχῆς ἀσεβῶν. | Cogita quantum à Marco iterum nos distemus intervallo; qui, reum impietatis dum is vel Involuntarium peragit mendacium, aequiores nos vel Voluntario præstare, & Speciosas quantum possumus excusationes comminisci, (Indignum dictum) haud erubescimus.

Ibid. Μάχηται δὲ ὁ θεὸς πάντα τὰ πνεύματα τοῖς ἀληθεύουσιν. | Plena sensus omnia, nec vel unica vox occurrit, quæ suo pondere destituitur. Hoc utique vult Antoninus: Liberum Arbitrium supernè dono datum esse, necnon & idoneam Verum à Falso discernendi Facultatem, ejusmodi saltem, quæ æternas Veritatis rationes & regulas dignoscendo fatis esset. Has autem à Deo fundamenti vice positas, aut facis instar in omni accensas pectore, ut illarum ope ad majora & difficiliora progredi valeamus. Hinc sequitur, Hominum Ignorantiam pro Voluntariâ duci, & vitio illis verti debere; per ipsos siquidem quod ignorent steter, qui Scientiæ media & adjumenta Naturæ suffecta, neglectui habuerunt. Quorum unique spretoꝝ & effectus, & supplicium est Animus in posterum occacatus; ut mendacium à veritate nequeat amplius internoscere. Vide sis, Lector, quantum Scientiæ vel ex hoc uno Dogmate se præbeat eliciendum, quantumque quod demirare divinæ Veritatis in Philosopho Paginæ Sacræ rudi effulserit.

Ibid. Ἀνάγκη γὰρ τὸν ποιῶν μέμψεται πολλὰ καὶ τῇ κοινῇ φύσει. | In hunc impegit scopolum Psal-

tes, à Naufragii periculo non prius liberatus; quàm ad Sacra confugisset, & qui pios impiosque maneat exitus, animo seriò recoluisse. Mei (inquit) pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei. Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum vident, &c. Donec intrem in Sanctuarium Domini, & intelligam in novissimis eorum. Psal. 73.

Ibid. Συλλαβεῖσθαι πᾶσι λόγοις ἡς ἰσχυροῦ. | Nihil enim nisi prævisum & certis præstitutum legibus evenire facti sunt Stoici, siquidem Deum & præsensisse, & animo quasi effuxisse non futura tantum, sed & possibilia omnia illis visum est. Primaria verò ista & Universalis (si ita loqui fas sit) Providentia, quin Deus se singulis immisceat eventibus, nulla prohibet. Penes enim illum est unum qui destinaverat, decreta præstare & perficere sua. Parum scilicet illi fuisset, à primo statim rerum Exordio formasse semel, atque ordine disposuisse omnia; Quod tamen Regibus solenne novimus, qui de Legibus ferendis tantum solliciti, latis postea permittunt rempublicam. Sed Dei Bonitas nec initium, nec modum, nec finem capit; Effsentia Divinæ comes indivulsa; nec præsens modò, modò absens; sed & semper & ubique præsidè habemus Deum. Ità tamen adest Singulis, ut ne Ullo claudi possit aut contineri; ita etiam omnibus providet, ut ad singula simul pertingat, & virtutem ubique actu & perfectè exerat suam.

§ 3. Νῦν δ' ὁρᾷς ὅσους οὐκ ἐν τῇ διαφρονίᾳ τῆς συμβιώσεως. | Cave ista intelligas Opinionum dissidia, quæ de rebus per se indifferentibus nunquam non oboriuntur. Alia nempe Marci animum subiit eaque gravior, & minus aequè ferenda Sententiarum pugna, momentosa illa, & ad naturam nostram spectans, quoties utique de Bono & Malo, Justo & Injusto, Veritate & Religione utrinque acerrimè disceptatur. Nec dissidentium, quod nihil ferè vivendi nos tadio afficiat magis, quàm si hujusmodi disensionibus vexati, quotidianas contumelias sufferre cogamur, quas vel in nosmet, (sed id parum est,) imò quas in ipsum Deum, & sacrosancta illius instituta Homines obfirmatè nequam ore sacrilego evomentes non perhorrescunt.

§ 5. Ἀδικῶν πολλὰ καὶ ὁ μὴ ποιῶν π, ὁ μόνον ὁ ποιῶν π. | Non ad id solum natus est Homo, ut nequid in se admittat Mali, sed ut aliquid etiam faciat Boni: quod Christus & alibi, & isthic præsertim disertissimo nos docuit exemplo, quo Ser-

vus

vus fidei violatæ arguitur, ob Talentum tibi conceditum, defosâ clam terrâ absconditum; sospitem nempe integrâque restituere pecuniam parato, nihil profuit non perdidisse. Quisquis enim otiosum & inutile patitur, is reverâ Talentum non adauctum perdere censetur.

§ 7. Σπῶσαι ὀρεῖς. | Is denique Appetitum cohibet comprimitque, qui justos ne transiliat limites cavet; qui Bono ut consulat & subserviat publico, curat; qui denique singula, quanti reverâ sunt facit; ipsa verò exoptatissima non temere, & sine exceptione desiderat.

Ibid. Σέσωκε ὄρεσιν. | Hoc ideo dictum putâ, quod quæ Hominum vulgus vehementer expetit, qualia sint, aut quo tandem evasura prorsus ignorans.

§ 8. Εἰς τὴν λόγῳ μὴ νοεῖ ἡ ψυχὴ καίεται. | Hæc, si ad Stoicū rigorem exegeris, à Vero abhorrent plurimum; Animam nempe Intelligentem si ipsius Dei particulam credideris. Habent tamen & suum pondus, modò commodum adhibeas sensum, & rem penitus introspicias. Eadem scilicet specie omnibus quotquot uspiam sunt Hominum suppetit Anima, nec aliàs diversam censendum, nisi quatenus à se invicem distent singuli, vel diversis dono omnium præstantissimo usi modis, vel diversas divinæ Gratiæ Dotes insuper adepti.

§ 9. Καὶ οἷον ἔρωτες. | Rectè quidem Quasi Amores dixit, quoniam veros Affectus Brutis competere Stoica constanter pernegabat Schola. His tamen Motus quosdam à Naturâ inditos, qui Affectuum similitudinem præ se ferebant, nulla dubitabat agnoscere. Affectus porro cū apud illos nihil essent præterea, quàm Ratio variis attemperata modis, & proinde Rationis Comites, & Indicia connata, Brutis hos concedere, Religio illis erat. Hinc satis liquet prisca quædam & minimè contemnenda Philosophiæ veteris vestigia, Hodiernæ & consensisse, & faciem prætulisse. Bruta utique nihil ultrâ Mechanicam naturam fortita, non heri tantum aut nudiustertius, credebant Physici.

Ibid. Ἄλλ' ὅμως καίτοι φέρωντες πένετρα λαμβάνοντες. | Verissimum hoc, & efficiendo quod in animo habuit Marcus perquam idoneum; quod tamen humano generi nihilominus in commodum parum cedere solet. Inest quidem Societatis Vehemens Appetitus. At quorsum? & quid inde efficitur? Nam à rectâ Ratione nihilominus deficitur; Bonorum scilicet commercium detrectantes, appetentes Malorum, Consuetudines plerique, vel ipsâ solitudine deteriores adsciscere sibi fatagunt.

§ 10. Φέρει καρπὸν. — οἷον ἡ συνήθεια καλῶς πεποιημένη ἐπὶ αὐτῷ. | Videtur sibi Antoninus me-

taphoram de Fructu ferendo ad Homines primus transfuisse; quod si minùs credidisset, non est quòd se tam sollicitus excusatum iret. Hinc certo colligas, in Literis eum Evangelicis, vel parum admodum, vel ne omnino quidem versatum, quibus hanc loquendi formulam in paucissimis familiarem nemo non novit.

Ibid. Ὁ ἀγῶν τῶν καρπῶν, καὶ ἡ δόξα καρπὸν ἔχει. | Fructus isti putres, qui Publico nihil profunt, à rectâ ratione non proficiuntur, sed arborem arguunt Vitii. Ratio enim, cū omnium sit hominum communis, omnibus ut prosit, & communi Bono incumbat tota, æquum est. Axioma præclarum, & quod, si ad hanc regulam & nos & alios exigamus, quid quisque sit hominis facile ostendat. Eodem enim recidit Servatoris nostri monitum. A Fructibus eorum cognoscetis eos. Matt.

7. 20.

§ 11. Μάστιξ, ὅτι σαρὶς οὐτὸν ἡ ἐνυμνήσῃ σου Νόστος. | Quid enim de Clementiâ, cæterisque quæ circa contumelias & injurias versantur Virtutibus factum iri existimas? Otiosis scilicet, & plane nullis futuris, si materiam, & arenam in quâ se strenuè exercent, hominum nempe nequam Malitiam, de medio sustuleris.

Ibid. Ἐξέστ' ἢ καὶ σοὶ, οἱ αἰσῶ, τίς ὁ καλῶν. | Rationem si perpendas, momenti permultum ad Benignitatem & Clementiam conferentem agnosces, Nec enim quisquam est, qui, his ritè cogitatis, idoneam sibi in delinquentes seviendi, & odii immortalis excusationem comminisci queat.

§ 12. Πόνος, μὴ ὅς ἀθλῶ. | A Querimoniis scilicet tempera tibi, nec humeros oneri impares ferendo criminare, Pusilli enim animi sunt ista, & honesto minimè digna. Longè secus de Laboribus exantlatis, & Sui similis Hercules ille Sophocleus.

Ἄλλ' ἀσθένεος αἰὲν ἐστίμιλον κηκοῖς. Trachin.
Ne videri nemo ulli ingemiscens malo.

§ 14. Πάντα τὰντ'. | Eadem utique semper agitur fabula, quâ semel peractâ, & ad extremum Dramaticam Scenam perductâ, nihil restat præterea, nisi ut eadem instauretur denuò, & assidentibus Crambe jam sæpiùs recocta iterum atque iterum apponatur.

§ 16. Ἐν ἐπιχείρῳ τὸ τῷ λογικῷ πολιτικῷ ζῶντι καὶ ἀγαθῷ. | Distinctioni hic locus est oppidò opportunus, ad rem de quâ agitur illustrandam, perquam necessariæ. Genus enim humanum & Publicam si spectes Societatem, Bonum & Malum in Agendo positum omne rectissimè narrat Antoninus: Quæ verò quisque animo sentiat, adeò referre parvum, ut Opiniones meras Adiaiphoris accensendas jure optimo statuatur. At verò: Si suam ipsius cujunque Animam cogites, Pietatem, & illud quo tenemur adversus Deum Officio, numquam quantum

quantum se res habet secus. Namque ira tandem, si minus poterit Bonum Recta, at Malum tamen erronea & impia præstare potest animi Sententia. Ab isto siquidem fonte corrupto profluunt peccatorum sordes, quod haud semel submonuit Christus; *Arbores nimirum singulas fructus sui germanos edere, & ab ipso Corde non malas tantum Cogitationes, sed & omnigena exire flagitia, & quæcumque hominem vitio contaminare solent.* Matt. vii. 21. xv. 18, 19, 20.

§ 20. Τὸ ἄλλο ἀμύγματο ἐκείνῳ δὲ καὶ ταλπηρῇ. | Delictum alienum ne interest meâ, nec mihi ut oblit fieri potest, cum nec malum me reddere, nec vitii arguere possit, nisi & ipse assentiendo effecero meum. Apud istum igitur relinqui vult Marcus, qui id in se admiserat; nec vel proferendum palam, nisi id à nobis salus aut utilitas exigat aliena; quod nempe pervulgati Contagio serpat minus. Ista tamen ut ne officiosa nimis sit divulgatio sedulo cavendum, ne quid, præterquam cui scitu necessarium aut valde utile sit, edixeris; ne denique criminandi animo; Invidiosa enim res est & indecora, nulla urgente necessitate, aliena in propatulo vitia collocare.

§ 22. Τρίττον δὲ τὸ ἑαυτῷ ἡμιμονικόν, καὶ τὸ τοῦ ὅλου, καὶ τὸ τῆς πόλεως. | Hæc Hominis officium in se complectuntur omne, in tres Christianis usitatissimos divitum Locos. Primum scilicet ad Deum pertinentem; Secundum ad Nosmetipsos; Tertium denique quo ad Proximum devincti tenemur.

§ 23. Ὡς αὐτὸς πρὸς τοὺς πολιτικοὺς συστήματα. | Præclara sanè Argumentatio, nec minus egregium quo nititur Fundamentum. Homini quidem, qui à communi Societate divelli ne unum quidem oculorum istum potest, non esse committendum, ut vel unum quidquam agat, unde non aliquantulum saltem fructus Societas humana percipiat. Vitæ nimirum civilis Officia in Omnibus, & præ cæteris Omnibus, exequenda. Quæ secus fecerit, adeo non utilia aut honesta fore, ut sine culpa quidem careant, sed Officii insuper habitum olim apud Dominum postulat. Huc etenim & illud facere à Servatore monitum, non nullis visum est. Dico vobis, quodcumque verbum otiosum loquuti fuerint homines, de eo reddentur rationem in Die Judicii. Matt. 12. 36.

§ 24. Ὡς ἐνεργῶς ἐργασθῆναι τὸ τῆς νεκρίας. | Locum hunc in paucissimis obicurum facile sentiet, quisquis Interpretes, adhuc quos sciam omnes, in eo expediendo frustra fuisse cogitat. Quod & ego satis pro comperto mihi videor habere, absque tamen quòd de illo conclamatum esse prorsus existimem. Sensem enim præclarum hinc exculpi posse, & me secundo satis Apolline huic eruyendo incubuisse spero. Ulysses ut ad Inferos descenderit, & quam cum mortuis consuetudinem habuerit, fusè in Odysseidos undecimo depingi,

(cui Libro nomen etiam Νεκρία idcirco adhæsit) Lectorum nemini non notum arbitror. Hinc itaque suam videtur Imaginem mutuo sumpsisse Antoninus. Quicquid utique rerum humanarum agitur, Scenam id omne & Spectaculum esse tantum; nec tam res ipsas, quàm rerum Repræsentationes. Adeo ut nobis hæcenus cum Inferis conveniat, quòd utrobique in conspectum exhibeantur Umbrae, & Inania rerum Simulachra. Hoc uno tamen dempto, quòd nobis hic loci crassa & palpanda obveniunt, illic exilia, & quæ tactum omnino fugiant. Et dixerat sanè pridem in Ajace Sophocles.

Ὅρῳ γὰρ ἡμῶς ἐδὲν ὄντας ἄλλο πάλιν
Εἶδωλ' ὄσπερ ζῶντων, ἢ κέρων σκιάων.

Videō enim nos homines nihil aliud esse quàm

Simulachra, quicunq; vivimus, & inanem umbram.

Sed isti versiculo leporum & falis haud parum Antoninum adjecisse, Lectori cordato facile constabit.

§ 25. Ἴδι ὅτι τὸ πρὸς τῇ αἰτίᾳ. | Personam Rebus perinde ac Homini bus detrahas oportet, si quales reverà sint tibi sit animus. Quod ita demum fiet, si Formam singulorum à Materià discretam seorsim contemplare. Nam quòd vel odio, vel amore incendimur; quòd metu torqueamur, aut voluptate perfundamur, id Formæ plerumque debetur uni; & Ideæ inde animo conceptæ.

§ 26. Ἀνέτης μυρία διὰ τὸ μὴ ἀρκῆσαι τὸ σὸς ἡγαμονικόν. | Non Innumera tantum, sed Mala ad unum omnia, quibus hominum discruciat vita, ab ista proficisci causâ non injuriâ afferere potuisset.

§ 27. Δι' ὀνείρων, διὰ μαρτυρίων. | De Insomniis jam dictum est suprâ. Vaticinia quòd attinet, Antoninum his fidem adhibuisse pronum, plus satis constat. Siquidem parum absuit, quin per superstitiosam nimis horum venerationem, se, suâque omnia, & Romanum Imperium, cum hoste dimicans, isset perditum.

§ 28. Ἦτοι ἐρ' ἐχέον ὄρεμα ἢ τὸ ὅλου διάνοια. — ἢ ἀπαξ ὄρεμα. | Disjunctionis istius membra se neutiquam excludunt mutuo. Nam & Prius verum est, & Posterius. Impressit quidem motum, & ad opus applicuit se olim Providentia; quo tamen facto motis cooperari etiam nulla cessat; sed omnibus ubique loci Agentibus & præsentem sese, & adjutricem præbet. Quod & alibi monuimus.

§ 29. D'Acerio xxxi. Ὡς εὐπαιδὴς καὶ τὸ πολιτικὸν ταῦτα, — καὶ οἱ οἶσται φιλοσόφως ἐργαζομένη ἐνδράστεια. | A Sophistarum nonnullis nobis censuit cavendum, qui tam Politicâ quàm Moralibus Scientiæ præ se ferentes speciem, utramque sibi laudem ambiebant. Quin & has ita concilia-

tum ibant invicem, ut Principes instituendos in se recipere, *Secundum Artem* quod dici solet, imperitare edoctos, ad Administrationis itaq; Publicæ argutias Philosophiæ dogmata componebant. Promissa is jure ridet, ut inania & subtilia nimis. Quisquis enim bene imperare studet, civilem is prudentiam in eo præsertim positam intelligat, quæ Deus jussit, illa ut agat, & sola, & sedulo. Hoc demum uno Ethicæ & Politicæ inter se conveniet pacto. Nec pluribus, aut exquisitâ magis opus est arte, cum vel hæc Sola Regula Imperatori bono sit satis. Discordes autem inter se qui in gratiam reponere volunt Scientias, (quod solent imperiti, & officiosè seduli,) offensiones quas lenire faragunt accendunt magis. Neque enim, ut nunc vivitur dierum, vel huic, vel illi concedas quidquam, quin alteram plus æquo deferas; & alieno impendio, alteri compares commodum.

Ibid. *Μηδὲ τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἔλαττε.* | Quoties in Sophistas hic loci notatos, & futilem eorum subtilitatem illudi contigerat, ad Platonis de Republicâ Libellum confugere solenne illis erat. Huic utique objectioni & Homuncionum istiusmodi grandiloquentiæ ut obtureretur os, Rempublicam, qualem depinxit Plato, in terris ne sperare quidem fas esse, (Tantum abest ut quis actu effingat.) respondet Antoninus. Illam itaque Ideam Deo soli, qui nihil non potest, perficiendam relinquamus; Hominum liquidem & Principum vel Potentissimos tantum de se promittere, extremæ esset dementia. Horum utique Leges & Autoritatem, quantæ quantæ sint, Mentis tamen Subditorum, atque Animi Sententiæ fugiant, falsantque necesse est. Accedit, quod ipse Plato speciem hanc ita expressisse videatur, non eo consilio, Principes & Respublicæ ut hoc se modulo metirentur; sed Imaginem pulcherrimam & utiqueque perfectam ob oculos ponentes, similitudinem saltem aliqualem, & quantam vitæ humanæ patitur ratio, ut assequi possent; Virtia verò & Defectus quibus singula urgentur Imperia, ut eò facilius & adverti queant & emendari; quin & Virtutes etiam & Præstantias, quas minus forsân perfectas adeptæ sunt, ut Reges cum isto contententes Archetypo, & sentiunt, & excolant, & quantum fieri poterit, promoveant. Quid igitur, forsân rogites, Principi faciendum, qui Rempublicam eò usque perfectionis & felicitatis adduci posse, ne sperare quidem est ausus? Id nempe unum, ut ad id quod in se est strenuus intendat animum, Deo se præstet in omnibus morigerum, & quæ nec vis nec sapientia humana efficere valeat, ea ut omnia si à mactus virtute Dei Opt. Max. committat commendatque Curæ & Consilio.

Ibid. *Καὲς ὃ δογματῶν μεταβολὴς τὴν αἰδῶν ἢ δολίαν ἐπιβόαν* | Rectè monitum. Principibus nihil

superest, quod à mentis parùm sanæ subditis sperent, præter obsequium simulatum tantum, vel à supplicii metu, vel lucri spe profectum. Istos verò mentis esse parum sanæ existimo, qui Verum à Falso, Justum ab Injusto secernere, Quid deceat & oporteat, dignoscere non valent. Socrates utique id in se non immeritò suscepit probandum, quòd, quò quisque doctior est & sapientior, eo sit Imperanti obsecuturus libentius. Quod si verum est (& est dubio procul omni verissimum) inde efficitur, Principes tum demùm optime rebus suis consulere, cum Bonarum Literarum Studiis Fautores & Patronos se præstent maxime propitios. Ab his mirum nō folio Regali, non modo Fulgor & Decus, sed & salus, & Stabilitas, & Tutamen ingens accedit.

Ibid. *Ἰππὶν γὰρ καὶ Ἀλέξανδρον, &c.* | In his se jactare exemplis Sophistarum turbæ familiare erat; & Vires suæ, quam præ se ferebant, Artis regnandi peritos prædicare. Rem ad accuratius examen vocatam noluit Antoninus; ne quid in tanta nomina peccare videretur. Quod vero missum fecerat, ipse haud obscurè innuit, *vident* *ἱππὶ* jubendo, fuerintne vel illi Principes, quales existimari vellent maxime, & quotidianæ vitæ consuetudo an morum Gravitate tantopere laudatæ congruerit. Nam Philosophicam unicam esse Gravitatem opinandum, cum & Tragicam præterea & Theatricam, ostentationi compositam, fidam omnem & elaboratam novimus. Justitia verò fraudis omnino expertis, & intemerata est, & simulare nescia, & sibi semper constans.

Ibid. *Ἀπὸν δὲ καὶ αἰδῶν τὸ φιλοσοφία ἔργον.* | Viden' Lector Antoninum, ut se paucis graphice depinxerit? Gravitatem fastuosam istius putat Principis, qui Scientiæ Civili primas, Morali vero & Divinæ non nisi secundas partes tribuit. Modestiam ex adverso & Morum Simpliciter Illi peculiare reponit, cui Religio & Virtus in primis habentur, Artes verò Politicæ eā tantum tenus ducuntur laudi, quæ Dei & Naturæ Præceptis nullæ repugnant. Aberat utique quàm longissimè Marcus ab istâ Politicorum sententiâ comprehendâ, quæ Res administrantibus publicas nihil fere non licere; Imperio positis à communi scilicet Justitiæ solutis Lege, novæ & liberiores rationes excogitandas; Religionem autem, & Mentis sibi conscia reverentiam, & præstitum in omnibus Deo obsequium adeo non Imperantibus prodesse autumat, ut quàm maxime officiant. Nec his animum vacare posse ineptis, nisi & suo & Republicæ summo periculo.

S 31. D'Acer. xxxiii. *Ὁρμὴ καὶ ἀπειρία.* | Justitia in quo posita sit paucis docet. Actiones scilicet ut culpâ vacent parum refert, nisi & intentiones, & Cupiditates puræ sint, & Injuria criminis expertes.

§ 34. D'Acer. xxxvi. Ὅτι οἷος. | En Judicium! quo nemo unquam aut æquius tulerit aut prudentius. Atque, quantum est hominum istiusmodi, & quam vano se efferunt fastu; tanquam ab ipsis sive laudantibus, sive vituperantibus, Bonum & Malum alienum penderet omne?

§ 35. D'Acer. xxxvii. Τὸ ἐν λέγεις ὅτι ἐνὶ πάντων, καὶ ὅτι πάντων ἀπὸ κακῶς ἔσται. | Petulantiam atque Impietatem notat Antoninus, qui Mundi hujus ordinem vitii insimulare non verentur; sed temerè & fortuito fieri omnia, perfritta quæ sunt fronte, contendunt. Hoccine est Hominis? Hoccine Vermiculi, Terræ scilicet & Cineris Officium, Deum ut in judicium provocer, quæ verò, non vires modò, sed & captum plane exsuperant, de iis quòd perperam atque inconsulto fiant, decretoriè ut audeat statuere? scilicet Naturam istè Universalem, à quâ & ipse conditus est, privato subicere, examini, & stultitiæ manifestam peragere, in se recipit, qui hæc audet. Effectum mirum nō suā se Causā sapientius jactat & præstantius. Proh cæcam & sacrilegam Homunculi arrogantis audaciam!

Ibid. Ἀλλὰ κατὰ κίβητα ὁ κόσμος ἐν ἀδελφείῳις κακοῖς συνήχεται. | Quod ne supponendum est quidem fieri ullo posse pacto. Nec enim in Deum tam Optimum quàm Maximum immanitatis istud cadere censendum est, ut Operum suorum quodvis eò tantum effingeret, quo miserum reddat. Quin itaque rem ut se habeat recte judicemus; & ipsam Maledictionem, unde omnia proveniunt infortunia atque incommoda, non Dei operibus annumerandum, aut Illi tribuendum Authori, sed ab ipso Homine exortam cogitemus. Nam, quòd Antonino quidem minus suboluit, Peccati est ista Supplicium, & ab hac unica profecta Causa. Sed si Deum adhuc Authorem obtundas, at memineris velim, istud non Creatoris esse Voluntarium, sed Judicis in solidum & Gubernatoris Opus, coactum quodammodo & necessarium. Hinc illa Dæmonis in Mundum Potestas. Deus autem adeò non perditum & damnatum voluit Mundum, ut, restituendi servandique ejus gratiā, Humanam in se suscipere Naturam, & morte omnium contumeliosissimā affici, non fuerit ipse gravatus.

§ 38. D'Acer. xli. Εἰ μὴδ' ἡμῶν, καὶ τὸ κακόν, πάρα δ' ἢ ἡμῶν. | Facta expendere aliena, ex æquo præsertim & bono astimare, res est omnium difficillima. Tutiùs itaque multò & consultiùs Illi, quibus omne proflus judicium de rebus istiusmodi ferre religio est; ne sibi dum minùs temperant licentiam alieno arrogant dispendio. Ab istis itaque seu perperam, seu temerè prolatis quò magis caveant nomine Christiano insigniti, Dominus ipse firmiter injungendo præce-

pit suis, Ne judicent; Quod tamen si facere nihilominus præsumperint, & cujo & quanto id facturi sint periculo, ut ibidem ostenderet, adjicere visum est, *Us ne judicemini. Quo enim judicio judicatis judicabimini, & quā mensurā metimini, eadem contra metietur vobis.* Matth. vii. 1, 2. Sed quorsum Proximum culpæ postules, vel temet-ipso fortean minùs obnoxium? Nam *Qui loquitur contra fratrem, & damnat fratrem, loquitur contra Legem, & damnat Legem.* Jacob. iv. 11. Dato tamen, illud quid peccasse at sibi nimium peccavit uni, suoque ipsius, non tuo damno. Fieri tamen potest, ut ne peccaverit quidem; Judicium igitur Dei te satius est expectare, qui omnium gnarus cum sit, & Cordium Scrutator, universis secundum Opera sua redditurus, & quod Judicem decet officio neutiquam defuturum pro certo habeas.

§ 39. D'Acer. xlii. Τὸ πρὸς ἡγεμονικῶν λέγεις πεινῆς, ἐρδαστοῦ; | "D'Acerius hic loci (si quis alius) pene desperati, Casaubonum secutus est; cujus emendationes apud Gatakerum videre est. Rem verò ipsam ita pergit porro exponere". Quoties *Peris* dixeris, de Anima dictum puta. Quippe quod Animæ competat soli, Corpori enim quantumvis immutato, ut pereat tamen, contingere non potest. At simul cogites velim, quàm ineptæ sint istæ & quàm inanes querimonie. Nam & ipsa cum expers materiæ sit, Anima, ut etiam ab Interitu procul & immunis sit, oportet; nec illi metuendum est ne divulsis denique dissipatisque particulis, illa pereat una; quæ non ab his mutuo connexis & coalescentibus originem aut formam suam traxerat. Rectè sane procedit Argumentum, si rem serio despicias; sed cum hominum plerisque adeò esse subtilibus minimè contingat; hanc istis ratiocinationibus accensendam arbitror, quas inter sublimia atque Arcana Philosophiæ recondita collocatas, pauci admodum mentis humanæ viribus assequi valeant. "Gratiæ itaque Benignissimo Deo, eò prolixius agenda sunt, qui nostræ misertus imbecillitatis, Animam Immortalem in Scriptis ipse *διονόσοις* luculenter narravit; Veritati ejus falli & mentiri nesciæ, certo scilicet atque omnino validissimo, Fundamento ut innixa Fides nostra quæ cogitando ægrè capere possumus, credendo facile amplectamur".

§ 40. D'Acer. xlii. Τὸς δὲ οἱ εἶπεν, ὅτι ἐχὼ καὶ ἐγὼ τὰ ἐν ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσαι. | Egregius sane Locus, nec levi tantum oculo perscringendus. Antoninum enim Veritatis Christianæ rudem, Divinæ Gratiæ, (vel semet infcio) vindicem nactus es, & Assertorem minime contemnendum. Nem itaque disertè profitentem, Voluntatis Libertate quidem hominum generi concessa, nostræque primitus insitæ naturæ, & facultate cuique quod suum est præstandi, & Virtutem

tem excolendi fecisse Deum copiam. Quin & perrexisse porro; quodque ut facere possimus pridem dederat, id ut velimus etiam, jugi opis ejus accessu, efficere. Ita tamen efficere, ut ne nupere illæ vires suffectæ, pristinis animi facultatibus offererent, sed Arbitrium Homini relinquerent adhuc, fervarentque integrum. Ea enim est iasfluxus Divini suavitas, ea lenitas inenarrabilis, ut Animos vi nullâ cogat, trahatve, sed demulceat, sed flectat, sed suis (sic verbo venia) blandis, suprà quàm quod dici potest, illecebris, ad virtutem pelliceat volentes. In hoc itaque sita est ejus efficacia, ut ita demùm adjuti, non eligendi facultate spoliemur; sed illa proni promptique eligamus, quæ, absque hic esset adjumento, minime omnium elegerimus.

§ 41. D'Acer. xlv. Τὸ ἡμετέριον αἰεὶ καὶ τὸ ὀργάνον δι' ἐπιδόσεως. | Nobis id inprimis videndum, quam præsertim ob causam hic terrarum

degatur. Corporis & Animæ salus annon præcæteris omnibus spectanda, curæque esse debeat. Quod cuivis facillè adeò patet, ut dubio nihil restet loci. Id enim agendum est unum, ut quæ ob oculos habemus, ut propositum vivendi scopum cogitantes, mores nostros actionesque singulas his congruentes rationibus componamus; apta denique media ut curemus adhibenda, & ejusmodi tantum, quæ ad finem ultimum & homine dignum, nos tandem perducere queant.

§ 42. D'Acer. xlv. Ὡς εἰ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμείλιχ' ἀπ' ἡτῆς, ὅπ' βλέπει. | Appositum id ab Hieronymo notatum. "Sicut singula Corporis membra, citrà mercedis intuitum, suis fungi officiis non gravantur; Nobis itidem convenire, qui in Corpore multò præstantiori membrorum vices sustinemus, ut munia gratuitò obeamus læti; nec alio quovis præter Bonum Commune opus esse debere ad bene faciendum incitamento.

In Librum Decimum.

§ 1.

ΣΗ, φανερώτερα τῇ ψυχῇ τοῦ σώματος. | Animam Corpore dilucidiorē fieri posse non est quod miremur, si immortalē Illam & permanentem, naturæ immutabilis, quæque sem-

per constet sibi: istud verò varium & in horas mutabile, sibi nunquam ferè non diversum vitam porro nactum non brevem & tantum caducam, sed acceptam mutuo, & aliunde adscitam, cogitaverimus. Jam verò Anima tum demum dilucida facta censenda est, cum officio eam defungi, cum Originis memorem stemmate tam nobili se dignam præstare, cum ad Formam Primitivam, Perfectum scilicet rerum omnium Exemplari mente divinâ conceptum, summo se studio adjungere ipsam, & componere, manifestò liquet. Obscuram vicissim & perspectu difficilem dixeris, si in corpus demersa tota, à Facultate sensitivâ adeò abest propè, ut Substantiam ibi sublimem, & ratione nobilitatam frustra quæras. Hoc enim animus humanus cum Deo commune habet, quòd cum oculis corporeis Neuter sit cernendus, ex operibus tamen suis palam se faciat uterque, ut ne mundus quidem ipse se magis præbeat conspicuum.

Ibid. Ὅτι πάντα σοι παρέσθαι. | Omnia tum Animo adest: putandum, cum Deo sit conjunctissimus, atque ejus Amore & Studio usquequaque plenus.

§ 2. Παράγειν τὴν σὸν ἢ εὐσὴς ἐπιζητῆν, ὡς ὑπὸ

εὐσὴς μόνον διοικεῖσθαι. | Monitum quod nobis ex usu esse maximo, modò obsequi velimus, poterit. Regulam nempe certissimam præstantissimamque complexum, quâ licita ab illicitis dignoscere valeamus. Sed cogitatum simul id velim, Deo quàm clementi & benigno utamur, quàmque bono sint loco res nostræ, quibus nihil est veritum, nisi quod in nos admissum naturæ nostræ vel Animalis, Rationali nociturum sit. Avel quibus autem natura non læditur, ea licere omnia pro certo habendum.

§ 3. Φθαρτὸς οὐκ ἐστὶν ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ. | Si id Philosophis solatio esse potuit, at quanto magis Christianis gratulandum, quibus suppetunt Malorum levamina, ab isto longe diversa? Certis nimirum & indubitatis exploratum habent illi argumentis, Brevia quæ vitam hanc caducam angunt incognita, gloriam ista passis sempiternam atque immensam tandem aliquando esse confectura. 2 Cor. 4. 17.

§ 7. Εἴτε κατὰ φιλοσόφους ἐκπυρκαίνονται, ἢ πῦρ. | Qui ab Academiâ erant, & à Stoâ Philosophi, cum in Sacras Literas (quantum ego conjicio) fortè incidissent, Mundum inde in extremo deflagraturum die, novos autem Cælos, & novam tum postea terram fore, inibi didicerant. Mente verò Spiritus Sancti parùm intellectâ, quicquid aut ipsorum Placitis prius receptis, aut vanis animi incerti cogitationibus convenerat maximè, id ferè hæc in causâ deinde commenti sunt. Ex illis nonnulli Mundum multis renovatum vicibus, at flammis

flammis tandem iri penitus absumptum; Alii renascentem jugiter, in æternum permanfurum, nec crebris incendiis (quæ & futura agnoscebant) tam absorbendum, quam sordibus expurgandum, quibus tandem restinctis, omnia in pristinum reverfura locum fomniabant. De flammis tamen expiatoris viderint eruditi; ecquid illis anfa porrexerit Esaias, Babylonem peccatis foediffimè conspurcatam sic olim allocutus. *Habes carbonem ignis, sede super eos, hi tibi erunt auxilio*, Isai. xlvii. 13, 14. "Ita quidem Lxx: Senes sed longe aliter Hebræa veritas, *Non, inquit, pruna ad calefaciendum se, focus ad sedendum coram eo sic fuerunt tibi quibus laborasse.*" Sed ut unde deventum erat redeamus. Omnia, inquam, in pristino statu futura denuò autumant, Socratem verbi gratià revicturum, & ab Anyto Melitoeque fore ut iterum insimuletur, ab eodem etiam Judicium concessu iniquissimum capitis luat supplicium. Imaginem in istis videre est Christianæ Resurrectionis perperam intellectæ & Veritatem hominum deliramentis deformatam quos nondum de Philosophiæ tenebris, ad eximium Evangelii Lucem dignatus erat Deus accersere.

Ibid. *Τὰ σώματα ἡμῶν μεταστρέφονται ὡς ὅτι καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μεταστρέφονται*. Corpora nostra mutari in horas, & ab illis esse longè diversa quæ nascentibus fuerant, cum primâ sit facie durum nimis, & quod paucis fidem faciat; ad caprum vulgi se demittit Antoninus. Supponit itaque quod plerique sibi persuasum habent, à Vero quantumvis alienum. Quod tamen eo facit libentius, quoniam ab istâ concessione rei de quâ agitur probandæ nihil esset periculi metuumdum. Dato enim, quod idem nobis etiamdum sit corpus, quod à parentibus traditum accepimus, at illud tamen iri nequit inficias, & crescere id, & enutriti, & vivere non posse, nisi nova accedit materies, nisi & immutetur postquam accesserit, & istâ mutatione labantem sustineat & renovet molem. Quin & id etiam ut elargiare oportet, & Novam istam, & illam pristinam materiam mutationem adhuc aliam manere; Mortem dico quæ utramque mox in sua cuiusque Elementa remissura est. Hoc, nî mens me fallit, voluit Antoninus, cuius animum si sim affecutus, loco prius in quo hærare visi sunt, aut hallucinati Interpretes, gaudeo me lucis aliquantum contulisse.

§ 8. *Ὅτι καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μεταστρέφονται ὡς ὅτι καὶ τὰ σώματα ἡμῶν μεταστρέφονται*. Præfactumque Hominis ingenium vel hinc advertas, qui, quod possunt, respunt; quod nequeunt efficere, id summo prosequuntur studio. Speciosa nomina & laudem virtutis immortalem promereri possunt, id utique nolunt: Mereri, inquam possunt, alii verò ut pro meritis Titulos, & laudes tribuant debitas, id efficere non possunt. Huic tamen uni totis viribus

incumbunt. Quin & ab aliis si id consequi potuissent, Quid inde capiendum est Comodi? Siquidem bene merentibus, nec omnibus contingit, nec solis, ut Audiant bene. Hoc interim Nihili, Hoc Incertum in votis est; Illo & Certo, & vere Magno, neglecto fere, & ubique contemptui habito.

Ibid. *Εάν τις ἀνθρώπου, ὅτι ἐκείνους, ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων*. Hoc Istos præsertim mordet, qui quoniam Virtutes se posse assequi universas desperant, ne ulli prorsus omnium student. Quo quid à mente sanâ abhorret magis? Virtutes enim opem sibi mutuo & incrementum ferunt, & alia paulatim ex alijs nascuntur. Nec ea est humanæ Naturæ sors, ut ad culmen nobis semel, & per saltum (quod aiunt) perventum fuerit; sed clivus iste abruptus pedetentim conscendendus; nec quisquam est Bonus aut Sapiens, quin Is ut esset, multo illi labore, & longo temporis Impendio steterit.

§ 9. *Μίμνηστέον, ὅτι οἱ ἀνθρώποι, ὅτι οἱ ἀνθρώποι*. Ex his vel una quævis sufficit, animam à Deo abstrahendo, nisi arctissimo illi nexu ut constringatur, operam demus. Quod si fuerit factum, omnia nobis dependendis frustra erant, cum, testante Apostolo, Nihil prorsus, Neque Mors; neque Vita, neque Angeli, neque Principatus, neque Præsentia, neque Futura, neque Ulla alia Res creata separare nos valeat à Charitate Dei, quæ est in Christo Jesu Domino nostro, Rom. viii. 38, 39.

Ibid. D'Acer. x. *Ὅτι οἱ ἀνθρώποι, ὅτι οἱ ἀνθρώποι*. Casaubonum, ut solet, secutus, qui pro ὁποῖα legendum ποῖα censuit novam hinc orditur Periocham D'Acerius; Sensu à vulgatis quàm alieno vide sis apud Gatakerum, Nobis interea Nostri vestigiis insistendum. "Anceps, inquit is, & periculosa nimis res est Philosophiæ Naturalis studium, quod, oculos dum in res merè corporeas intentos detinet, Animum interim ab Intellectuali illâ & Incorporeâ Naturâ detorquet, Solo Vero, & Bono, & Uno; Dei nempe nos facit immemores, & immensis ejus perfectionibus quò minùs immoremur, prohibet: Hinc mirum nî D. Paulus à Philosophiâ & inani Disceptione cavendum monuit, Coloss. ii. 8. Quanquam nec Antoninum Scientiam hanc in solidum amandasse existimem. Nam & inde haud parum caput commodi, Theoriæ modo Praxin adhibeamus comitem; & Mundi hujus Ornatum atque Ordinem stupendum planè, eâ ratione, eoque contemplemur consilio, ut ad Cultum Deo præstandum ad Sapiëntiam ejus & Potentiam piè quantum possumus suspiciendam demirandamque aptiores facti, nos inde profecisse plurimum sentiamus.

Ibid. *Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸν λαὸν ἰδὼν, ὅτι κρυπτοῦσιν*. Rectè statuit. Duo siquidem hic loci in se susceperat probanda; utrumque notatu dignissimum.

num. Primum, Quod Voluptas à Rerum Physicarum Notitiâ profecta, nec pura esse potest, nec Plena, nisi & Actiones inde enascantur genuinæ, quæ ortum & parentem prodant suum. Cui consentaneum & Secundum, Voluptatem non rectè æstimari, quoties de externis ejus indiciis tantum fertur Sententia: Externa nimirum ista veram Hominis naturam nec constituunt, nec pertingunt quidem. Tanti proinde habenda sunt singula, quanti ipsum Hominem juvando sunt, Animam scilicet & Mentem veris, solidis & inculpatis perfundendo gaudiis. Hinc sequitur Axioma illud vulgare

Scire tuum nihil est nisi Te scire hoc sciat Alter.

Perf. Sat. 1.

Inanes tantum & ineptos sapere, qui quod intus reperire nequeunt, id foris incassum requirunt. Voluptatis interea loci sincere, quæ à Sapientiâ proficiscitur rudes isti sunt prorsus & inexperti. Latet quidem illa, sed eò magis liquida est & intemerata in animo recondita, sed ipsum recondentem mirifico sui sensu demulcet, oblectatque.

Ibid. D'Acer. xi. *Καὶ τίνες δύναται αὐτὸ διδόναι πρὶν ἢ ἀραιεῖν;* | Hæc secum animo quisquis recolat à rebus finitis incertisque (cujusmodi omnes ad unam sunt res Creatæ) animum haud magno abstrahet negotio; & ad Deum adjiciet Unum. Illum siquidem penes est unum, & dare omnia, & auferre, pro libitu suo.

§ 11. D'Acer. xiii. *Εὐδὴν μὲν γινώσκον ἔπιδουσι θεοί.* | Is rectè proficisci censendus est, qui nihil non Justum facit, & Legibus Agens obtemperat; Is denique Deum sequi, qui quicquid decreverit Ille æqui boni consulit, & ad Voluntatem Divinam Patiens animum comparat suum. Utrumque conjunxit Antoninus, haud abs re sanè, à se enim quantumvis distantia videantur, aut reverà distent, ità tamen sibi mutuam præstant opem, ut Virtutum alia nunquam non alteri subveniat. Qui verò in Illâ minùs se præbuit strenuum, in Istâ itidem ut se det turpiter necesse est.

§ 12. D'Acer. xiv. *Τίς ἀπολαύσει, παρὲν σκοπεῖν πρὶν δὲ διερευνᾶν;* | Nihil Omnibus quidem, at Principibus præsertim, periculosum est magis, quàm leves istæ Suspiciones, quas abundans sepe solet & anxia nimis Cautela animo subjicere. Siquid agere debemus, satis constat hoc fortiter agendum, nec quid deinde sit futurum, sollicitos esse Decet. Sin minus quid expediat per te veris, consilium ab aliis petendum. Scrupuli verò inanes & superstitiosi, At ità demum hoc forsitan, vel illud eveniet abjiciendi illicò, quippe qui & Animum suspensum teneant, & ab Incepto alieni omnino sint.

Ibid. *Ἐπεὶ πρὶν ἢ ἀνέλεσθαι τὸ πρῶτον.* | Quoties animi pendentes, quod fieri debuit omittitur,

aut à justo præ Ignaviâ desistitur incepto, in gravius multò damnum impingimus, quàm quodvis à rebus profectum externis infligere possit infortunium. Locum hunc ex sensum prorsus existimamus, si Codices sequimur vulgatos; Unde ut aliquid saltem erui posset, hætenus eum in me mutandum suscepi, ut de meo *βλαβερόν* ἔξῃ adjicerem. Quæ si aliis arriserint minus, superest & illis eadem in Textu depravatissimo, quod è re sit magis excogitandi Copia.

Ibid. D'Acer. xv. *Φαῖδρον ἄμα καὶ συνεπικρὸς ὁ λόγος καὶ πᾶν ἐπιδόσθαι.* | Articulum ("itā enim seorsim distinxit D'Acerius") habes eximium. Quicquid agitur rerum, si cum tumultu, & strepitu, & animo agas perturbato, rationem tibi deficere, id certo est indicio. Quod enim de Deo Pagina Sacra, illum nec in Turbine, nec in Procellis, sed lene potius spirante Zephyro Numinis præsentiam exhibitam voluisse; de Sapientiâ itidem pari potest jure prædicari. Suavis illa per se & placida, turbam fugit, & ab impetu abhorret plurimum; in tranquillo degit, & Animus quo se habet melius, eò minus ut concitatus sit & sui inops, semper facit.

§ 13. D'Acer. xvii. *Τοῖς τοῖς μὲν ὅτι τῆς κλῆσης, τοῖς τοῖς δὲ ἐπὶ τῆς τέλεως.* | Istis sane solenne est morum agere Centores, & de alienâ, ut lubet, famâ decernere, quos si in occulta domûs sequi liceret, & quid illis clam testibus fiat ediscere; vel si Lucerna, (ut olim lusit Lucianus) nocturnas posset Libidines, & quæ suadent Solitudo & Tenebræ inhonesta, verbis explicare, ampla satis inde suppeteret vices referendi materia. Larvâ etenim feveræ virtutis detractâ, ita omnibus esset palam, istiusmodi Simulatores, à jus in aliena facta dicendo præ cæteris sibi maximè temporare debuisse.

Ibid. *Οἷα δὲ κλέπτουσιν, οἷα δὲ ἀπαρτίζουν.* | Idea cumprimis bella & falis plena. Ab iis etenim ex raptò plane vivitur, qui eo processerunt insolentia, ut singulis Laudem & Vituperium pro Arbitrio decernant suo. Illud quòd Forum agant nullâ autoritate muniti, missum in præsens facio. hoc potius advertendum animo, quàm iniquè causas dijudicent, de quibus illos omnino judicare haud est æquum. Solenne scilicet habent, pessimo omnium furto, alienis detrahare laudibus, quo facilius ex harum detrimento, aliquid incrementi accedat Suis. Quin & Prærogativam Deo, siqua alia peculiarem arrogare non verentur sibi, illam nempe quâ cordium is agit scrutatorem & de intimis animi Cogitationibus statuit. Damnant etiam Legem, quod olim à Jacobo notatum memoravimus) & ipsam in jus rapiunt Justitiam. Jam verò Sacræ Literæ rapinæ istum arguunt, qui se parem cum Deo autumare ausus fuerit, Phil. ii. 6.

Id autem est se parem, imo vel ipso Priorem Deo aestimare, Proximos ad nostrum Tribunal sistere, & in quos juris nihil nobis est, eorum de factis pro imperio cognoscere & statuere.

Ibid. Μέρει δὲ γίνεταί, ὅταν δέλη πίστις, αἰδώς, &c. | Quò nihil argumento deesse possit, quod hominum iniquam simul & vesanam arrogantiam ad vivum depingat, illud etiam visum est Antonino, tanquam ex abundanti, adicere. Rapina ista, si in manus aut pedes esset admissa, excusatio paulò dixeris; Id verò omnium est flagitiosissimum, quò sui parte egregias sibi & præstantissimas comparare est Virtutes, illius ut ope noxam potius & reatum ingentem Injusti Fallique homines dedita operà impingant sibi.

§ 15. D'Acer. xix. Ζῆσον ὡς ἐν ὕρει. | Id nī fallor vult. Ità esse cuique vivendum ac si quocunque degas in loco, is omnium & amœnissimus, & sibi exoptatissimus esset. Editiores enim Loci, & Domicilia in montium verticibus extructa, apud Veteres præ cæteris magno habiti pretio notissimum est. "Quamquam aliter Gatakerm periochen hanc accepisse Lectorem minimè fugit, cui uter ad mentem Antonini propius, dijudicandum relinquo.

Ibid. D'Acer. xx. Εἰ μὴ φέρεσκιν, Σπακτινῶν. | Platonis illud Marcum in animo habuisse nullus dubito. Socratem is induxerat, Homines Justitiæ quàm infensi sint, referentem. Tanto nimirum illos odio eam atque adversatione habere, ut si ipsa se Justitia humanam induta figuram, oculis corporeis cernendam exhiberet, ne impune quidem esset factura; Sed Virtutis tam eximie impatientes, morte quam poterant atroci & contumeliosâ maximè, homines illam multaturos autumat.

§ 19. D'Acer. xxiv. Πρὸς ὁλίγους δὲ ἐδύλον ποταμούς, καὶ δι' οἷα. | Nobis etiam haud ineptè in eos, qui insolentius efferunt sese, & Dominatum sibi vindicant, ista docet Antoninus transferenda, quæ Davus olim ille Horatianus, Imperium Hominis detrectans vitii irretiti, & sui parum potentis, *Tunc mihi Dominus Rerum imperiis hominumque Tot tantisque minor? quem ter Vindicta quaterque Imposita haud unquam misera formidine prioret?*

Serm. Lib. 2. Sat. 7.

§ 20. D'Acer. xxv. Τότε συμφύρεται, ὅτε ἐκίνηται. | Illorum redarguit errorem qui res olim forsitan ex usu futuras fassī, calamitosas tamen in præsens criminantur. Is contrā, ubi primum agere quid decreverit Natura, ex illo nobis esse usui contendit. A Naturā enim suum cuique tempus præstitui; idoneum apprimè & congruum. Adeo ut nequid unquam sit ab illā Factum, nisi, & quod fieri debuit, & quando fieri debuit maxime!

§ 23. D'Acer. xxviii. Τὰ τῷ Πλάτῳ, σικόν

ἐν ὕρει | Locum habes in Theæteto, Socratem nempe Commoditates & Prærogativas enarrantem, quibus & Magnates gaudent & Philosophi; & ob quas vel Hi vel Illi potius anteponendi videantur. Ἀγροίκον δὲ καὶ ἀ- Edit. Serran. παιδῶν τὸν ἀγροίκον ἔδεν ἥπρον καὶ νομίων τὸν ποταμὸν ἀναγκάσειν γίνεσθαι σικόν ἐν ὕρει τὸ τῷ Χρῆστῳ ἀειδελιμῶν. P. 147.

Itaque & huiusmodi Philosophum necesse est propter nullam negotiorum exercitationem, non minus rusticum & imperitum esse, quàm Pastores. Utpote qui perinde manibus in Urbe, ac illi Cautâ septo in monte circundetur. Ad illa verò Marcum idcirco alluisse arbitror, quò nobis inde colligendi locum daret, quòd cum Sapiens in medio Urbis tumultu, ruris sibi delicias, & solitudinem serveret integram, Animi Tranquillitas, ab hominum iidem quolibet, qui sibi non ponit obicem, & reperiri possit ubibuis loci, & facile conservari.

§ 25. D'Acer. xxx. Κύει δὲ ὁ νόμος. | Lex, vel quod Marco tantundem est, Deus. Is nempe Lex est vivens, immutabilis, & sempiterna. Unde & Legem à Platone Sapientum Deum, & à Socrate in Minoe τῷ ὄντι ἐξέδρασαν, Inventionem ejus quod est nuncupatam auguror.

§ 26. D'Acer. xxxi. Ὡς καὶ τὴν βέλυστον καὶ τὴν ἀνωφερὴν ὁρῶμεν. | Vis illa Naturalis, (Plasticam vocant,) cujus ope stupenda planè ista Fœtus & generandi, & efformandi, & ad maturitatem usque perducendi mysteria ritè peraguntur, oculos longè fugit corporeos; nec nisi animo eam omnino videndam objicimus: Pariter se habet & illa, quæ corpora sive sursum, sive deorsum feruntur. Unde eruditis haud levis semper animum subiit dubitatio quà demum de causâ facultas hæc originem traxerit; Ipsa etenim Corpora nec Gravitatem per se, nec Levitatem prædita satis constar. Videndum itaque, an inde fiat, quòd Omnia sui similium appetentia, his præsertim consociare se, & tanquam in amplexus ruere avidè contendunt, quòd Stoicis placuit magis: An, quòd Aliis Vero visum est similis, id omne Terræ circa suum centrum motus sit potius tribuendum; quæ dum rapidissimâ rotatur agitatione, partes suæ molis Universas à Centro abigit quodammodo arcerque. Istæ igitur Particulæ vel longius inde absunt vel propius, velocius etiam aut segnius capeffunt fugam, quo se aut fortius impulsas, aut placidè magis, motas sentiunt. Quibus Motus imprimitur minus, illa ab aliis magis motis magnâ vi pulsæ recidunt illico: & ex casu tam subito, tanque violento, nomen & existimationem Corporum graviorum adipiscuntur. Horum enim peculiare vulgò perhibetur, Centrum versùs descendere, & ab illo agrè ἀρῶν.

§ 29. D'Acer. xxxiv. Ἐρώτα σκαυόν, εἰ ὁ δαίμων δεινὸν διὰ τὸ τέτυκται. | Si singulis seorsim ad examen vocatis, suo tantum unum quodque penderemus pondere, ex istis omnibus, quæ moribundos male habent, vix ullum restaret, quod tanti apud nos esset, ut ejus unius gratiâ, vel vitæ incommoda sustinendas vel mortem molestè ferendam existimaremus.

§ 31. D'Acer. xxxvi. Καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τὸ ἀνάλογον. | Ad idoneam fragilitatis humanæ recordationem id forsitan videatur satis, Omnes ut Præclaros præsertim qui antehac è vivis excesserunt, animo Viros recolās. Sed cum ii sumus, qui nos nostraque, alienis anteferenda habeamus universi, hinc fit, ut ista fortius animum commoveant Exempla, quibuscum aliqua nobis intercessit vel necessitudo, vel Conditionis, vel Eventum Analogia. Quod huic locum dedit consilio, ut in alios sine delectu quodam, tanquam in speculum insipientes, quid nobis & futurum sit, & factu opus, aptius, & verius, & facilius edificamus.

Ibid. Τὸ ἀπὸ μαλακολογίας ἐκείνη ἐστὶν ἐν τῷ ἀπείρῳ χεῖρ. | Visum est Stoicis, Mundum sæpius, vel potius semper repetitis vicibus refici, & renovari. Imaginem etiam aliquam subobscuram licet, Resurrectionis à mortuis, animo eos effinxisse, inducit ut credam Locum in Chryssippi de Providentiâ Libello in paucissimis memorabilis. Hæc (inquit ille) quum sic se habeant, satis constat id, nec rerum naturæ, nec rationi resistere repugnare, ut temporum Periochis olim revolvantibus, in eandem post obitum rursus, & Formam & Conditionem revertantur. Ab Stoicis tamen non eadem omnino quæ nunc sunt renascitura, sed illis similia tantum; (Non eundem verbi gratiâ, Socratem, sed huic & virtute & fortunâ geminum) videtur potius placuisse.

§ 33. D'Acer. xxxviii. Κρείττων γίνεται ὁ ἀνθρώπος καὶ ἐπανιότητι, ὁ οὐδὲν χρωόμενος τοῖς σωματικαῖς. | Ista enim Infortunia, Ignis ad instar, quo aurum excoquitur, defæciorem virum & nitidiorē præstant. Sanctior ita demum & augustior factus, haud ineptè de se dici posse sentit, quod olim de Mario Florus, Redit ab Africa Marius clade major, siquidem Carcer, Catena, Fuga, Exiliaque horrificaverant dignitatem.

Ibid. Οὐδὲν βλάπτει νόμον | Legem Ordinem scilicet rerum à Deo constitutum nequaquam per-

turbant aut Universi faciem deturpant hominum infortunia. Elegantia siquidem & ad Bonum commune convenientia tantundem habent res adversæ quantum quæ secundæ sunt maximè. Sunt enim & istæ in manu Dei positæ & ejus Instrumentorum perinde funguntur viæ; ad opera tam Bonitatis quam Justitiæ exequenda pariter aptæ; sive ut his spectatâ magis effulgeat Bonorum virtus, sive Improborum Malitiæ ut aliquis ponatur modus. Præclara sane, & quæ Animum verè Philosophicum sapit Ratiocinatio.

§ 36. D'Acer. xli. Τινες ἀσπαζόμενοι τὸ συμβαῖνον κακόν. | Antoninum ista locutum cave mortem in Malorum censu reposuisse existimes; sed vulgi potius ingenio Sermonem attemperasse, qui Mortem Malorum gravissimum supremumq; rati, quoties Inimicos, aut sibi Incommodos è medio sublatos videant, vehementer solent gaudere. Quod non Pusilli tantum, sed & Malevoli, & Immanis animi certissimo est indicio.

Ibid. Καλεπὸς μὲν ἔστιν ἡμῶν ἦν | Is enim est vir Bonus, ut Peccata licet damnet, & summo habeat odio, ipsi tamen peccanti æquum se semper & Benevolum præstet. Insectatur nempe Vicia, non Homines, non castigat errantes, sed emendat. Plin. Lib. L. Epist. 10.

Ibid. Ἐφ' ἡμῶν δὲ πῶσα ἄλλα ἐστὶν, δι' ἃ πολλὸς ὁ ἀπαλλακτῶν ἡμῶν; | Cum ista Imperatorem exitium adeo, & suis meritis dilectissimum subierit Cogitatio, quid demum plerisque & vulgaribus opinandum? Me vero in hæc Perioche delectant plurimum, quæ ubique nirent, Ingenii Mansuetudo, & mira in Alios Benevolentia; In Ethnico quidem eo impensius laudandæ, quod etiam apud Christi nomen professos occurrant (heu!) parum frequentes.

Ibid. Μὴ μὲν τοι διὰ τὸτο ἔλαττον εὐμανὲς αὐτοῖς ἀπαιτῇ. | En quantum Cautelæ, ne quid in Charitatis peccetur Legem; si quæ nobis in Mortis solatium adhibemus remedia, ad odium vel Inimicissimi cuiusvis impulerint.

§ 38. D'Acer. xliii. Ἐκάνο, εἰ δέ, ἀνθρώπος. | Animam dicit. Mens enim cuiusque est quisque; Corpus autem, si accuratè loqui velimus, non tam Homo est, quàm Hominis Instrumentum. Huic non illud puto multum absumile, quod D. Petrus, 1 Epist. iii. 4. Occultum cordis hominem nuncupat.

In Librum Undecimum.

§ 1.

Οὐ καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρπῶται |
Vox isthæc *Fruitus* ubi quid ab
Animâ prolatum denotet, eo-
dem prorsus recidit, quo formu-
læ loquendi. Scriptoribus Sacris
usitatissimæ. Nam & Illis eti-

Ephes. v. 9.

Hebr. xii. 11.

Gal. v. 22.

Rom. vi. 21.

vii. 5.

am familiares novimus, *Fruitus Lucis*,
Fruitus Justitiæ, *Fruitus Spiritus*; qui-
bus ex adverso opponi solent *Fruitus*
Peccati, & *Affectus Carnis*. Hos eti-
am Tenebras, Injustitiam, & Maliti-
am audire, haud infrequens est aut
ignotum. *Spiritus* autem *Fruitus* lau-
dati contrâ hujusmodi sunt. *Dilectio*, *Gau-*
dium, *Pax*, *Longanimitas*, *Benignitas*, *Man-
suetudo*, *Bo-*
nitatis, *Fides*, *Justitia*, *Sapientia*, *Temperantia*. Jam
vero inter Hos & Illos interest plurimum, quoad
istâ præsertim duo, hic loci haud abs re notanda.
Prius attigit Antoninus, Animam nempe & se, &
suis quos profert *Fruitibus* frui & gaudere; Cum
Corpus Carnis *Fruitibus* haud perinde fruatur;
sed ad ritum Animantium cæterorum se habeat, in
quibus nec Ovis sua profunt vellera, nec mella
Apibus. Posterius, ad *Fruitus* durationem attineret;
Qui carnis sunt, brevi utique interituri, cum illâ
pereunt funditis; Quos autem carpit *Spiritus*, pe-
renne carpit & perpetuos; ipse omnis *Expers* in-
teritus, illis perinde sempiternis nunquam non ga-
visurus. Has utinam Differentias, Essentiales qui-
dem illas & Immutabiles, perpenderemus seriò.
Quod qui ex animo fecerit, illum & *Periochen*
hanc pulcherrimam habiturum & impensam
quantum poterit præstantioribus navaturum ope-
ram, nullus dubito.

Ibid. Τὸ μὲν ἐν αὐτῇς ἀετιμαῖν. | Ex omni-
bus hic terrarum degentibus, Anima humana, &
in se longè præstantissima & à nobis jure merito
maximo habenda est pretio. Quoties enim rebus
illam Corporeis postponimus, (quem quidem *Erro-*
rem sæpe sæpius erramus) in illorum demersi vanita-
tem, nobis inurimus maculam. Hanc autem cæteris
quod oportet anteferentes, ad Deum accedimus pro-
pius, cognatione quâdam arctiori illi conjuncti;
quin & imperii quodammodo cum Illo consortes,
qui, *Terrestria* despiciens, universa submittit sibi.

Ibid. Οὗτος ἄρ' ἐδὴν δὴν γεγενημένος λόγος ἐστίν, καὶ
λόγος διδακτικός. | Miram in hoc loco depre-
hendere videor Sapientiam sublimem quidem &

reconditam ut Interpretum plerosque verus fuge-
rit sensus. Id vero, nî & mens me fallit mea vo-
luit Antonius; Parem eò usque & Animæ nostræ,
& Legis esse Sortem, & idonea utrique suppetere
Argumenta, cur se cæteris putet præstantiorem.
Utramque nempe nihil esse aliud præter *Veritatem*,
& *Justitiam perfectissimam*. Unde cogas licet Ani-
mam eandem esse (cum Lege, cum utriusque Ra-
tio eadem sit. Hinc jus & potestas omnia judi-
candi, cum ipsa interea loci, nullius sit judicio
obnoxia; Quibus etiam prærogativis Lex gaudet,
Anima vero nisi & ipsa Lex esset, iisdem gaudere
non posset. Quod vero Marcus Animæ (à Deo
nimirum institutæ) tribuit, idem & D. Paulus
Spiritali (quem nuncupat,) Quod omnia scilicet
dijudicet, ipse vero à nemine dijudicetur, 1 Cor. ii. 15.
Idem utique cum Deo sentit Vir Spiritu Sancto
imbutus, nec illum securus ducem aut errare po-
test, aut ab alio quopiam redargui. Quod Apo-
stolis aliisque *Διοπύσις* contigisse exploratum ha-
bemus satis."

§ 2. Ἐν τῇ ἐμμελῇ φωνῇ καταμετρεῖς εἰς ἑκα-
τὸν ἢ ἑξήκοντα. | Argumentum si accuratè dis-
cutias, idoneum satis; Cui tamen declinando
haud una suppetit Ratio. Quidni enim Respon-
demus contrâ, Musicæ concinnitatem in Sonis
non verti singulis, sed in multorum apto concen-
tu; cum complurculi simul commissi, & justis ra-
tionibus ad invicem & distantis distincti, aurem
pertingant suaviter demulceantque. Cum deni-
que Harmonia quam vocant inde consletur, eaque
major, vel minor, quò perfectiores, aut minus
perfectæ sunt istæ Sonorum Commissuræ, & ab U-
nitate seu numeris suis omnibus absolutâ Concor-
dia, aut longius abscedant, aut ad eam accedant
propius. Carminum etiam similem agnoscis Ra-
tionem, quorum venustatem, singulas aut pensans
Syllabas, aut pronunciando disjunctas frustra eris
requirens. Hæc enim à Totâ pariter compage
proficiscitur, cujus numerosâ verborum congruen-
tia variis ex musis & partibus confecta in amorem
sui rapit, & mixtâ quâdam perfundit voluptate.
Hinc utique efficitur, cum harum Rerum Laus &
præstantia particulis seorsim, quantumvis rectè di-
spostis, minimè constet; parum apposita, quibus
Mundi Contemptum suadeat, præbuisse illas Marco
exempla. Huic tamen ita occurreretur Objectioni,
si quod in Musicâ & Poësi verissimum haud diffi-
nitur,

§ 29. D'Acer. xxxiv. Ἐρώτα σκαυόν, εἰ δὲ δά-
νατες δύνανται διὰ τὸ τέτυκτο σφραγίσθαι. | Si singulis seor-
sim ad examen vocatis, suo tantum unum quod-
que penderemus pondere, ex istis omnibus, quæ
moribundos male habent, vix ullum restaret, quod
tanti apud nos esset, ut ejus unius gratiâ, vel vitæ
incommoda sustinendas vel mortem molestè feren-
dam existimarem.

§ 31. D'Acer. xxxvi. Καὶ ἐφ' ἐκείνῃ τὸ ἀνάλο-
γον. | Ad idoneam fragilitatis humanæ recora-
tionem id forsân videatur satis, Omnes ut Præcla-
ros præsertim qui antehac è vivis excesserunt, ani-
mo Viros recolâs. Sed cum ii sumus, qui nos no-
straque, alienis anteferenda habeamus universi, hinc
fit, ut ista fortius animum commoveant Exempla,
quibuscum aliqua nobis intercessit vel necessitudo,
vel Conditionis, vel Eventuum Analogia. Quod
huic locum dedit consilio, ut in alios sine delectu
quodam, tanquam in speculum inspicientes, quid
nobis & futurum sit, & factu opus, aptius, & ve-
rius, & facilius edificamus.

Ibid. Τὸ ἀπ᾽ ἐκείνου ἀναλόγον ἐκείνῃ ἐστὶ τὸ ἀπ᾽ ἐ-
ξω χρέον. | Visum est Stoicis, Mundum sæpius,
vel potius semper repetitis vicibus refici, & reno-
vari. Imaginem etiam aliquam subobscuram li-
cet, Resurrectionis à mortuis, animo eos effinxisse,
inducit ut credam Locum in Chrysippi de Provi-
dentiâ Libello in paucissimis memorabilis. Hæc
(inquit ille) quum sic se habeant, satis constat id,
nec rerum natura, nec rationi rectè repugnare, ut
temporum Periochis olim revolvantibus, in eandem post
obitum rursus, & Formam & Conditionem reverta-
mus. Ab Stoicis tamen non eadem omninò quæ
nunc sunt renascitura, sed illis similia tantum;
(Non eundem verbi gratiâ, Socratē, sed huic &
virtute & fortunâ geminum) videtur potius pla-
cuisset.

§ 33. D'Acer. xxxviii. Κρείττον γίγεται ὁ ἀν-
δρῶπις καὶ ἐπανατῶπτερος, ὁ οὐδὲν χεώδης πῦρ πα-
σσίησιν. | Ista enim Infortunia, Ignis ad instar,
quo aurum excoquitur, defæciorem virum & ni-
tidiorem præstant. Sanctior ita demum & augu-
stior factus, haud ineptè de se dici posse sentit,
quod olim de Mario Florus, Redit ab
Lib. III. C. Africa Marius clade major, siquidem Car-
cer, Catena, Fuga, Exiliaque horrificave-
rant dignitatem.

Ibid. Οὐδὲν βλάπτει νόμον | Legem Ordinem
scilicet rerum à Deo constitutum nequaquam per-

turbant aut Universi faciem deturpant hominum
infortunia. Elegantia siquidem & ad Bonum com-
mune convenientia tantundem habent res adversæ
quantum quæ secundæ sunt maximè. Sunt enim
& istæ in manu Dei positæ & ejus Instrumento-
rum perinde funguntur viæ; ad opera tam Boni-
tatis quam Justitiæ exequenda pariter aptæ; sive
ut his spectatâ magis effulgeat Bonorum virtus,
sive Improborum Malitiæ ut aliquis ponatur mo-
dus. Præclara sane, & quæ Animum verè Philo-
sophicum sapit Ratiocinatio.

§ 36. D'Acer. xli. Τίνας ἀπαζόμενοι τὸ συ-
κοῦν κακόν. | Antoninum ista locutum cave mör-
tem in Malorum censu reposuisse existimes; sed
vulgi potius ingenio Sermonem attemperâsse, qui
Mortem Malorum gravissimum supremumq; rati,
quoties Inimicos, aut sibi Incommodos è medio
sublatos videant, vehementer solent gaudere. Quod
non Pusilli tantum, sed & Malevoli, & Immanis
animi certissimo est indicio.

Ibid. Καλεπὸς μὲρ ἔστιν ἡμῶν ἦν | Is enim
est vir Bonus, ut Peccata licet damnet, & summò
habeat odio, ipsi tamen peccanti æquum se semper
& Benevolum præbet. Inscissatur nem-
pe Vitiâ, non Homines, non castigat er-
rantes, sed emendat. Plin. Lib. I.
Epist. 10.

Ibid. Ἐφ' ἡμῶν δὲ πῶσα ἄλλα ἔστι, δι' ἃ πολὺς
ὁ ἀπαλλακτῶν ἡμῶν. | Cum ista Imperatorem exi-
mum aded, & suis meritò dilectissimum subierit
Cogitatio, quid demum plerisque & vulgaribus o-
pinandum? Me vero in hæc Perioche delectant plu-
rimum, quæ ubique nitent, Ingenii Mansuetudo, &
mira in Alios Benevolentia; In Ethnico quidem eò
impensius laudandæ, quodd etiam apud Christi no-
men professos occurrant (heu!) parum frequen-
tes.

Ibid. Μὴ μὲν τοι διὰ τὸ τοῦ ἐλαττον εὐμενὲς αὐ-
τοῖς ἀπὸ. | En quantum Cautelæ, ne quid in
Charitatis peccetur Legem; si quæ nobis in Mortis
solatium adhibemus remedia, ad odium vel Inimi-
cissimi cuiusvis impulerint.

§ 38. D'Acer. xliii. Ἐκείνο, εἰ δὲ, ἀνδρῶπις. |
Animam dicit. Mens enim cuiusque est quisque;
Corpus autem, si accuratè loqui velimus, non tam
Homo est, quàm Hominis Instrumentum. Huic
non illud puto multum ab simile, quod D. Petrus,
Epist. iii. 4. Oculum cordis hominem nuncu-
pat.

In Librum Undecimum.

§ 1.

Οὐ καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρπὸς ταύτης
Vox isthac *Fructus* ubi quid ab Animâ prolatum denotet, eodem prorsus recidit, quo formulæ loquendi Scriptoribus Sacris usitatissimæ. Nam & Illis eti-

Epist. v. 9.

Hab. xii. 11.

Gal. v. 22.

Rom. vi. 21.

vii. 5.

am familiares novimus, *Fructus* Lucis, *Fructus* Justitiæ, *Fructus* Spiritûs; quibus ex adverso opponi solent *Fructus* Peccati, & *Affectus* Carnis. Hos etiam Tenebras, Injustitiam, & Malitiam audire, haud infrequens est aut ignotum. Spiritûs autem *Fructus* laudati contrâ hujusmodi sunt. *Dilectio, Gaudium, Pax, Longanimitas, Benignitas, Mansuetudo, Bonitas, Fides, Justitia, Sapientia, Temperantia.* Jam vero inter Hos & Illos interest plurimum, quoad ista præsertim duo, hic loci haud abs re notanda.

Prius attingit Antoninus, Animam nempe & se, & suis quos profert *Fructibus* frui & gaudere; Cum Corpus Carnis *Fructibus* haud perinde fruatur; sed ad ritum Animantium cæterorum se habeat, in quibus nec Ovis sua profunt vellera, nec mella Apibus. Posterius, ad *Fructus* durationem attinet; Qui carnis sunt, brevi utique interituri, cum illa pereunt funditis; Quos autem capit Spiritus, perennes carpit & perpetuos; ipse omnis Experts interitis, illis perinde sempiternis nunquam non gavifurus. Has utinam Differentias, Essentiales quidem illas & Immutabiles, perpendere ferid. Quod qui ex animo fecerit, illum & Periochen hancce pulcherrimam habiturum & impensam quantum poterit præstantioribus navaturum operam, nullus dubito.

Ibid. Τὸ μὲν αὐτῆς περιμεῖν. | Ex omnibus hic terrarum degentibus, Anima humana, & in se longè præstantissima & à nobis jure merito maximo habenda est pretio. Quoties enim rebus illam Corporeis postponimus, (quem quidem Errorem sæpe sapius erramus) in illorum demersi vanitatem, nobis inurimus maculam. Hanc autem cæteris quod oportet anteferentes, ad Deum accedimus propius, cognatione quâdam arctiori illi conjuncti; quin & imperii quodammodo cum Illo consortes, qui, Terræstria despiciens, universa submittit sibi.

Ibid. Οὗτος δ' ἂν διηγεῖται λόγος ὁρθός, καὶ λόγος δικαιοσύνης. | Miram in hoc loco deprehendere videor Sapientiam sublimem quidem &

reconditam ut Interpretum plerosque verus fugerit sensus. Id vero, nî & mens me fallit mea voluit Antonius; Parem eò usque & Animæ nostræ, & Legis esse Sortem, & idonea utrique suppetere Argumenta, cur se cæteris putet præstantiorem. Utramque nempe nihil esse aliud præter *Veritatem*, & *Justitiam perfectissimam*. Unde cogas licet Animam eandem esse scum Lege, cum utriusque Ratio eadem sit. Hinc jus & potestas omnia judicandi, cum ipsa interea loci, nullius sit judicio obnoxia; Quibus etiam prærogativis Lex gaudet, Anima vero nisi & ipsa Lex esset, iisdem gaudere non posset. Quod vero Marcus Animæ (à Deo nimirum institutæ) tribuit, idem & D. Paulus Spirituali (quem nuncupat,) Quod omnia scilicet *dijudicet, ipse vero à nemine dijudicetur*, 1 Cor. ii. 15. Idem utique cum Deo sentit Vir Spiritu Sancto imbutus, nec illum secutus ducem aut errare potest, aut ab alio quopiam redargui. Quod Apostolis aliisque *δοκίμοις* contigisse exploratum habemus satis.

§ 2. Ἐὰν τὴν ἑμμελῆ φωνὴν κατὰ μέτρον εἰς ἔκαστον ᾄδῃ φθόγγον. | Argumentum si accuratius discutias, idoneum satis; Cui ramen declinando haud una suppetit Ratio. Quidnî enim Respondemus contrâ, Musicæ concinnitatem in Sonis non verti singulis, sed in multorum apto concentu; cum complusculi simul commissi, & justis rationibus ad invicem & distantis distincti, aurem pertingant suaviter demulceantque. Cum denique Harmonia quam vocant inde confletur, eaque major, vel minor, quò perfectiores, aut minus perfectæ sunt istæ Sonorum Commisuræ, & ab Unitate seu numeris suis omnibus absolutâ Concordia, aut longius abscedant, aut ad eam accedant propius. Carminum etiam similem agnoscis Rationem, quorum venustatem, singulas aut pensans Syllabas, aut pronunciando disjunctas frustra eris requirens. Hæc enim à Totâ pariter compage profiscitur, cujus numerosâ verborum congruentia variis ex musis & partibus confecta in amorem sui rapit, & mixtâ quâdam perfundit voluptate. Hinc utique efficitur, cum harum Rerum Laus & præstantia particulis seorsim, quantumvis rectè dispositis, minimè constet; parum apposita, quibus Mundi Contemptum suadeat, præbuisse illas Marco exempla. Huic tamen ita occurreret Objectioni, si quod in Musicâ & Poësi verissimum haud differtur.

temur, Antonini tamen Argumenta convellere id pernegemus. Elegantiæ nempe Musicæ & Poesi peculiare, cæterisque quæ sensibus corporeis percipiuntur, mancæ sunt & imperfectæ. Nam & id ipsum quoddam elegantes sint; aut habeantur, non suæ habent ditionis sed à loco, tempore, & aliis quibusdam inter se conspirantibus, id pendet totum. Accedit, quoddam Particulis istæ consentit successivis, quæ se mutuo propellentes, perficientesque, existere simul nequeant; Hinc Imaginem veræ illius Æqualitatis in quâ unâ Exemplar consistit Venusti absolutum, rudem tantum & debilem Imaginem repræsentare valeant. In illâ igitur Venusto & Decoro Primo, qui aciem Intellectus deflexerit, breves istos & adventitios lepores, quorum Decor omnis in transitu est, facile contemnet. Nec id tamen præter mittendum, Musicæ id laudis jure deberi, quod ex omni inferiorum, quæque sensibus percipiuntur voluptatum, & leporum censu, illi ut primæ deferantur æquum est. Nec quævis est alia, quæ Animum dulci perinde deliniat & puro voluptatis sensu. Adeo ut hanc vel ignorare prorsus, vel non habere in deliciis, & quo Virum gravem decet, favore & studio prosequi, vitio vel indolis parum ingenuæ, vel minus liberaliter institutæ, apponi debere existimem.

Ibid. *Χωρίς ἀρετῆς, καὶ ἢ ἀπ' ἀρετῆς.* | Inter hæc & antedicta id interest discriminis, quod Virtutis & Bonarum Actionum Spiritualis quodammodo, & abstractus sit Decor, Pulchritudo quæ sensus fugit corporeos, & Animo cernitur solo. Hinc fieri censendum, quoddam Verum illud & Unum, unde Venustas & Decorum omne proficiscitur, in his magis ad vivum depingatur, quæ Legibus corporeis soluta sunt. Nec enim nitidam pariter aut Augustam Ideam in crassioribus & Materialibus patitur Natura.

§ 3. *Μὴ καὶ ἁπλῶς παρρησιάζειν, ὡς οἱ χριστιανοὶ.* | Haud facile dictu est, quid huic locum dederit cogitando; aut quando obfirmatam adeo patientiam Christianis affinxerit; cum is esset Antoninus, qui Veritatis Professores nunquam non persequi detrectaverit. Ipsa si spectes verba, Martyrum exempla cruces & flammæ intrepidè perpefforum ob oculos illi quotidie versata dixeris: Nec tamen, illo Imperante, ubi is agebat loci, quenquam accepimus fidei ergo Christianæ Capitis damnatum supplicio. At, quantum mihi conijcere est, istis hæc Censura convenit temporibus, cum intestinâ discordiâ & civili bello expergefactus Ethnicorum furor, & in omne nefas audax, in Christianos Asiaticos & Gallicos sæviebat. Horum utique, quos populi vesana licentiæ devotos in audiverat Marcus, firma atque imperterrita, etiam inter moriendum & exquisitissimos cruciatus læta & victrix A-

nimi Constantia ad illum delata pro merâ obstinatione habebatur. Quod illis tamen præsertim tribuendum censeo, qui, vel unde & qualis esset hac vera Animi Magnitudo nesci, vel Christianis infamiae notam inurere Studentes, eorum etiam virtutes falsò criminabantur. Hinc itaque is felicem hominis vicem prædicat, qui mortem contemnere, non temerè, aut præ animi perviciaciâ, sed rationum momentis & sano præmunitus judicio possit. Dogma si per se spectes verissimum, mores autem Christianorum quod attinet, & mortem ab illis strenuè exceptam, injuriam admodum & erroneum. Sed ita solent, quibus falsis opinionibus præpedita mens, ut ne quid rectè dijudicent, facit. Illa siquidem Martyrum immota Constantia, & mors placida, validis rationum fundamentis innixa est. Ejusmodi quidem, quæ cum humanum exsuperarent ingenium, minus esse debuit mirum, si Ethnici divinæ lucis expertes, haud illas erant assequendo satis.

Ibid. *Καὶ σπουδῆς.* | Ad veram Gravitatem multa requiruntur. Decorum scilicet & Ordinem in omnibus tuendum, Forti agendum animo, nec periculorum appetenti, nec pavore segni; Urgens etiam necessitas, Finis viro digni intuitus, qualis quidem citrà Utilitatem alienam constitui nullus potest. Christianis id verti sæpè vitio notum est, quoddam ultrò se supplicii dederint frequentes, nec mortem tam excipere, aut etiam contemnere, quàm sollicitos ambire animum induxerint sibi. Hinc istæ Philosophorum Contumeliæ, hinc Constantiæ vituperia, sed ab istis tantum profecta, qui quid ageretur rerum ignari, suo metiri alios modulo non sunt veriti. Quod enim nullâ necessitate sit, eo in prudentiam quàm gravissimè peccatur, nec tanti Animi impetu temerario, & levi factum Incogitantia censendum. Christo vero adscriptos, quæ tandem urgere potuit necessitas gravior, quàm Militiæ ut Munus absolvant suæ, in capitis etiam si discrimen sese esset committendum, Morte enim ita, ut decuit, obitâ, incassum cessit Dæmonis dolus, & quod graviore percussæ sunt Res Adversarii istius damno, eadem etiam operâ ditioni Domini sui tantò uberius accessit incrementum.

Ibid. *Ἡ δὲ καὶ ἀλλοτρίου πόνου ἀπολαύσις.* | Rectè. Nec enim ex illis quæ fastu facta novimus, exempla nobis sumere solenne est. Sed Justitia potius, & Necessitas consilio sublevata, & gravis Animi Deliberatio in Imitationem trahunt sui. Sed Pompeæ & Vani fastus Christianos postulari minime omnium oportuit, quem si essent præsertim, qui in Animo humili, & ab Ostentatione abhorrenti plurimum, laudem & Virtutem ponebant omnem; nec aliter se Servos Jesu Christi credebant, nisi si hominum encomia adeo non captaverint, ut neglexerint quidem & spreverint, in illâ scilicet glo-

riâ quærendâ Toti, quæ ab uno proficiscitur Deo.

§ 6. Μετὰ τὴν τετραψιδίαν, ἡ ἀρχαία κομῶ-
δια παρήχθη. | Quò melius quòd voluit Antonin-
us, de novo veterique Comœdiæ genere intelli-
gas, vide sis quâ nos Horatio in Arte Poeticâ ad-
scripsimus, ad Vers. 281. & sequent.

Ibid. Ἡ μὲν κομῶδια. | Comœdia vetus èd
usque perduravit, donec Lyfander Athenis re-
rum esset potitus: Media ad Alexandri Magni
tempora pertigit; Nova etiamdum locum obtinet.

Ibid. Ἡ νέα, ἡ ἐπὶ τὴν ἐν μιμήσεως φιλοτε-
χίαν ἀπερρίθη. | In Comœdiâ quidem tùm Veteri,
tùm Mediâ nihil inerat Mimici. Ista enim nec in
Personis, nec in Rebus ipsis ficti quid in se admi-
sit. Nominibus quidem confictis usa est, & Ci-
vium Præstantiorum Mores exhibuit populo spe-
ctandos; sed has extrâ Conditiones, à veritate vel
latum unguem defletere, religio erat. Nova au-
tem, eadem premere vestigia dedignata, & plus
sibi rata licuisse, de Veritate parùm sollicita, &
Nomina & Materiam de integro effinxit sibi. Ju-
re igitur in Mimicum hæc delapsa artificium per-
hibetur, cùm non sit jam Vitæ communis Narrat-
io, sed velut Umbra quædam & Species tantùm.
Hoc itaque genus veritate spoliatum damnandum
censuit hic loci Marcus.

Ibid. Ἡ δὲ ἀνὰ ὁμοίαν τῆς ποιήσεως καὶ
δραματουργίας οὗτος τίνα ποτε σκοπὸν ἀπέλαβε. |
“Iste finis quis tandem sit cogitandum seriò edi-
xit Marcus. D'Acerius autem his seorsim positis
interrogandi affixit notam atque ita demum An-
tonini Mentem pergit porro explicare”. Veteri
quidem & Mediâ finem nunquam fuisse utilem
haud diffiteretur; cùm istius generis Comœdiæ mo-
ribus emendandis prodesse maximè; Novæ non
itidem; utpote quæ populo non tam corrigendo,
quàm oblectando, & inani ducendo specie (An-
tonino Judice) studeat. Veterum usque adeò as-
peritatem comi mollique recentiorum obsequio
antehabendam statuit; illam acerbè utilem, hanc
autem nulli prorsus bono jucundam prædicans.
Quod Persarum Rex olim de Aristophane, Illius
Consilii & fortiores Athenienses, & hostibus Superiores
factos, minoris putandum arbitror, quàm hæc An-
tonini sit approbatio. Quo magis illis est condonan-
dum, quò id agunt, ut extorrem istum, & exole-
tum quidam Drammaticum morem restituant denuò.
Sed & illud ut animo advertat monendus est Le-
ctor, quod si fecerit minùs, Antoninum forsan
Erroris sibi Authorem sit habiturus, Comœdiam
scilicet, nec Veterem nec Mediâ absolute & per se
laudari, sed Comparatione tantùm institutâ, quâ
Novæ antecellendi manifestæ sint. Nec enim
Marci aut Ingenio convenit, aut Disciplinæ, ho-
minum ut vitia proferantur palàm, & Spectantibus
ludo jocoque fiant; Quod & Divinis & humanis

legibus aded repugnare, ut nihil supra. Nostrium
minimè omnium fefellit. Id utique sibi dedit ne-
goti, Novam ut ostenderet Comœdiam culpæ haud
minùs, imò multò magis obnoxiam quàm Vetu-
stiora Drammatica exempla, quæ tamen ut Thea-
tro indigna, Ætas præsens amandaverat. Quin
& ipsam etiam Tragœdiam longè est ut ab om-
ni eximat censurâ; siquidem Marco, affectibus
modum poni, parum videbatur, nisi & cum Sto-
icis, eliminandos eos evellendosque pectoribus hu-
manis, vel (quod eodem ferè recidit) otiosos om-
ninò & inertes esse debere decerneret. Quæ huc
faciunt plura Lectori occurrant, inter Animad-
versiones in Aristotelis de Poesi Libellum.

§ 7. Πῶς ἐναργὲς περιεπλήθει, τὸ μὴ εἶναι
βίον ἀποδιδόναι οἷς τὸ φιλοσοφεῖν ἔκ δὲ τῆς διανοίας. | Præ-
tor disciplinis inter se dissentientibus. Multi olim
de veritate assequendâ desperantes, omnem Phi-
losophiâ curam abiciebant; id satius arbitrati in
tranquillo confidere, quàm si Iter magna insti-
tuant negotio, quàm potissimum insistendum sit
viam incerti. Huic itaque, quo maturius medea-
tur malo, suæ ipsius Vitæ instituto penitiùs intro-
specto, ad Sapientiam satis esse illud idoneum cer-
tissimis comperit indiciiis. Hunc etenim cum sibi
semper Scopum posuisset, Deum & Proximum, ut
Charitate quàm potuit maximâ prosequeretur; id
unum erat reliquum, ut in illis perseverans se da-
ret præclare, & Bonorum Operum fructum ampli-
ssimum curaret indes edendum.

§ 8. D'Acerio ix. Ὁμοθυμαδὸν μὲν, καὶ ὁμο-
δραματῶν δὲ. | “De Textu, & perioche ab ante-
gressis distinguendâ, quin & variis loci interpre-
tationibus, Gatakerus jam fusè satis. Noster verò
quid hæc in causâ senserit, docebunt sequentia.
Vulgi de Justitiâ, Pietate, & Deo, quas animo
concipere solent Opiniones à Vero ut plurimum
abhorrent. Ab his itaque cavendum, cogitando,
quòd Charitatis vinculum commune, quantumvis
constrictos teneat, & in eandem quodammodo
Arborem ut universi coalescant, faciat; Mens ta-
men, istis soluta legibus sui esse juris haudqua-
quam desinat. Nec id igitur nobis est commit-
tendum, ut, Rationis Prærogativâ turpissimè pro-
ditâ, sententias nostras alienis subiectas, aut ob-
sequio deditas patiamur. Siquidem isto demum
pactò, qui nobis in Salutem & Commodum cedere
debuisset, gravissimo futurus est damno, & certis-
simo veritatis exitio Amor mutuus, & Benevolen-
tiæ Affectus.

§ 10. D'Acerio xi. Οὐκ ἐστὶ χεῖρον ἢ δυνάμει
οὐκ ἐστὶ τέχνης, καὶ οὐδ' αἱ τέχναι τὰς φύσεις ὑπερβαίνειν. |
Id omnium est Artium commune, ut quæ minùs
sunt perfecta, in perfectiorum gratiam operentur.
Natura utique universa cujus ad exemplar, Ars
omnis se studet componere, in id etiam cogitationem

nem intendit suam. Quod ubi persuasum tibi, & perspectum habeas, en genuinam Iustitiæ Profaniam! Quorsum enim illa? aut quid tandem tibi vult? Hoc unum scilicet, ut vilia subijciat Præstantioribus. Egregium sanè Capitulum in quo & validissimis simul, & maximè perspicuis orationibus evincitur, Iustitiam non à Legibus humanis ortam omnem, sed à Jure Naturali, Divino huic rerum universalitati coævam, imò potius illà nimium quantum ætate grandiore, ab ipso immediate profluxisse Deo.

Ibid. Οὐδ' ἂν περιήσεται τὸ δῆμιον ἐν ἡπιο διαφραδαῖς πρὸς τὰ μέγα. | Hinc sequitur minus perfecta in eorum quæ sunt magis gratiam fieri, quoniam istis si primæ deferantur partes, læditur illico Natura, & rerum interturbatur Ordo. Mihi quidem magno est volupi animo versare mecum, quot & quanta nobis se præbeant, explicita magis & cogitantibus obvia, hujus unius ope (modo ridè intellecti) dogmaris, & ad veritates inde deductu faciles accommodati.

§ 12. D'Acer. xiii. Σφαῖρα ψυχῆς αὐτοῦ. | Anima quam ob rem Sphæræ componatur, jam alibi notatum. Elegantem tamen in paucissimis Periöchen, quin illustrando aliquid conferam operæ temperare mihi nequeo. In corpus rotundum si lucem intromiseris, Gibbosæ ejus particulæ Interstiria quædam efficient subobscura; per hos enim gibbos stetit, quo minus per Corpus omne se pariter lumen diffunderet. Haud secus cum Animâ idem actum puta, quæ si sibi similis, & rotunda tota, Lumen divinitus suffusum excipit ubique lucida. Sed ex quo vitiis depravata sibi facta est dispar, & disformis, obstruuntur extemplo radii cælestis, & caligo paulatim inducitur, donec obruta tandem tenebris oberret, & Rerum aliarum, & Sui notiitiâ penitus spoliata.

§ 13. D'Acer. xiv. Οἷον ὁ φακίον. | "Tribus à Garakero memoratis, & illud de Phocionis morte adjecit D'Acerius". Cicutæ nempe poculo, à quatuor aliis quibus moriendum erat unâ, epoto, & Carnifice nisi soluto veneni pretio miscera denuò recusante, ex amicis illum quendam allocutum, Argenti ut id paululum homuncioni numeraret orâsse, quando Athenis ipsâ mors daretur venum. Hæc omnia, si placidè, & ex animo dicta, mortem depingunt ab Antonino laudatam. Quid enim aut Benevolentia indicium luculentius, quàm id Filio in mandatis dedisse, à Charitate & Officio erga populares, ut paternæ indignatus neci, nunquam excidere se pateretur? Atheniensibus autem quid magis opportunum, quàm Crudelitatem simul & Avaritiam detestandam dehortari, quæ Capitis mulcendos supplicio ad mortem sibi propriis comparandis sumptibus adigebant. Sed ista si Ironicè tantum & Scepticè fuerit effatus,

(cujus Antonini Mentem suspicio haud levis incesserat) non tam laude quàm vituperio digna existimat. Morientem utique nil nisi grave & sincerum decet; &, quibus perraro esset condonandum, Simultas, Joecus, & Simulatio, ab extremo vitæ actu abesse debent longissimè.

§ 15. D'Acer. xvi. Ὡς σαπὼν, καὶ κῆδονος, &c. | Rectè quidem monuit, itas loquendi formulas, quantumvis usitatas, esse tamen Viro honesto nequam dignas: Nec aliter sentit sapiens; sed invaluit consuetudo, & quæ nulli probamus, præ more recepto, & animi incogitantia, facillime in nos admittimus.

Ibid. Ἐπιπόδους δ' ἀπόβηθ' ὁ παλαιὸς ὄν. | Eodem redit, quod vetus illud & bene notum, Pejor est Odio Amoris Simulatio.

§ 16. D'Acer. xvii. Εἰ δ' ἂν φύσιν, ζῆται τὸ ἐστὶ καὶ τὴν φύσιν, καὶ ἐπὶ τὰς ἀποδίδει. | Id pro comperto satis habuit Antoninus, nihil omnino præter Naturam fieri; sed aliquantum tamen nostræ concedit imbecillitati, & anticipatis opinionibus. Cum id & salvo dogmate suo condonari poterat, & præceptis inde deductis obsequium conciliare. Dato igitur, præter naturam obvenire nonnulla, at nostri id esse officii statuit, quod Naturæ sit congruum, ut id summo prosequamur Studio. Hoc autem ita tantum assequi poteris, si Naturæ universali Te Tuæque commendes omnia, committasque lubens. Quodd perinde est, ac si Deo in omnibus subiectum, & ejus voluntati toto consentientem conspirantemque animo dixeris.

§ 17. D'Acer. xviii. Ὡς ἐδὲν κακὸν ποίηται. | In mortis Remedium id nobis cogitandum vult, Rem nullam in pejus mutari, aut ad nihilum posse redigi. Atque Alia quidem sunt, eaque omnium gravissima, à quibus Justi eximuntur soli, quorum scilicet peccata Deus non illis deputaverit exitio. Sed ista Philosophos latuisse non est mirum; cum Veritate Christianâ destituti, Ideam vel nullam, vel falsam nimis & obscuram tantum eorum quæ post obitum futura sunt, animo conciperint.

§ 18. D'Acer. xix. Ἀχθῶσαι γὰρ αὐτοῖς ἀδυνατεῖ. | In promptu est Ratio. Injuria enim & Ingratitudo cum voluntarium insinuent Virtutis & Officii defectum; nec homines, sese vel insciis, vel invitis, ii vel sint, vel videri mercantur, has sibi jure obijci culpas nullo est, qui lubens fateatur. Cui consentaneum est, ut vel suspiciones, vel vituperia præsertim ejusmodi, & illum qui postulatur urant malè, & quod à postulante iniquè ipso actum sit, nunquam non postulato videntur.

Ibid. Πολλὰ δ' ἂν καὶ οικονομίας γίνεσθαι. | Appositum sanè, quò plurima prius edocendos ostenderet, quam de factò alieno pronunciandi simus compotes.

Quæ

Quæ cum aded sint impedita, & scitu difficilia, ut vix unquam assequi possis, consultius esse multo, quodque probo & prudenti Viro decet magis, ab omni potius hujusmodi in causis Judicio sibi temperare. Observatio huic ferè gemina Virum ex hodiernis celeberrimum, eò usque impulit, ut multa diceret Instituta & Consilia, quæ risum spectantibus fortean moveant, adeò tamen non absurda esse aut inepta, ut si valida quibus nituntur, rationum fundamenta cernere possemus, Prudentia potius Agentis planè demiranda, cogitantes esset in stuporem datura.

Ibid. *θυλακτίον, δ' ὀπίσθι πρὸς ὀρεζέειν τὸ καλακύνει αὐτὸς.* | Ne Lenitas & comis animi Candor in turpem adulationem deflueret, & ignavum in peccantes obsequium, id disertè cavendum haud abs re monuit Antoninus. Hominum enim pleriq; modum servare nescii; dum studiosè nimis vitant Vicia, in contraria præcipites se dare solent. Id ne nobis committatur, quanto in hac causâ fiat periculo cogitandum. Ab Assentatione scilicet perinde ac ab Asperitate nimia metuendum; Et illi quicum agitur, & humanæ Societatis in damnum & exitium, utramque cedere pro certo habendum. Et hoc, & illo perimus pacto, nec quid est quod demas discriminis, nisi illud unicum, quod non pariter utrinque pereamus.

Ibid. *Ὅσῳ ᾧ ἀπαθείᾳ τὸ πρὸ οἰκονόμου, ποτέ τῃ καὶ δυνάμει* | In solidis id corporibus liquet maximè; quorum quæ fortiora dicuntur, firma magis sunt & in se collecta; & istibus externis fractu difficilia. Sed Antoninum cave, de Animi hebetudine, aut sensibus obtusefactis intelligas. Nos indolentes, hoc est, aded tantum Sensus expertes voluit, ut ab externis læsi ne nobis videamur. Quæ quidem animi sententia, & fortiozem Virum & Tutiozem præstabit, quàm potuisset unquam Stupor & mera quam vocant malorum Insensibilitas.

§ 19. D'Acer. xx. *Τίτωρ μάλιστα ἔπεις τὸ ἡγεμονικὸν παραφρασίῳ.* | Affectiones istæ, quantum ego conjicio, sunt Suspicio, Maledicentia, Diffimulatio sive Mendacium, & Intemperantia. Pluribus huic Articulis non est opus, quem tamen, cum lucis adficientiæ indigeret maximè, obscurum nimis passi sunt Interpretes.

§ 20. D'Acer. xxi. *Τὸ πνευματικὸν οὐ καὶ τὸ πρῶτον.* | "A Gatakero adnotatis adjicit D'Acerius sequentia." Oppones forsan, ne Elementa ipsi immorigera esse queant, Deum prohibuisse Creatorem; Rationi verò nostræ cum eligendi potestate, peccandi etiam simul fecisse Copiam, Illud autem vereor, ne nos aded culpa non liberet, ut graviore potius Injuria obstringat crimine. Noluit ab Hominibus necessitate coactis obsequium sibi præ-

stari Deus, eo nimirum Consilio, ut Amoris attracti delinimentis & lubentiores præstare, & sponte præstantes nostrâ Virtutis adipisci præmium possemus. Nos perditos interea loci atque Ingratos! Si tanti immemores beneficii, quod ad obsequium perfectius stimulare nos acrius debuisset, Jure illo in nostrum versò exitium, ad defectiōnem omnium impiam maximè, & detestandam abutimur; atque illam nobis arripimus gehennam, quàm nisi scientes volentes perpeti non possumus.

Ibid. *Μάλλον ὃ προσβύταρ ἢ διὰ τοῦ παρρημίων.* | Causæ utique suis ut sint Effectis priores necesse est. Dempis verò Pietate & Æqualitate, (nam & isthoc Animus redit Æquus) Justitiæ nihil erit super inter homines loci. Ipsa autem si exulet Justitia, Actiones simul justæ, ut amandentur oportet.

§ 21. D'Acer. xxii. *Ἐπὶ τῇ δαίᾳ ἢ τοῦ πᾶν, τῇ τῇ ἢ κοινῇ.* | Verissimum illud, ad quod tamen Animum pauci intendimus. De Rebus, quænam Vera Bona dici & existimari potissimum mereantur, parum hominibus inter se convenit. Divitias alii, alii Gloriam, hoc coherent titulo; Quod verò ad Bonum facit commune, id collaudant ad unum omnes. Nemo enim, etiam Injustorum, est, Societati quæ noverrit humanæ expedire, ea vera esse Bona, qui non vel invitæ agnoscat. Hinc efficitur, hæc sola Sapientes sibi expetenda arbitrari, hinc etiam suppetit Ratio minimè contemnenda, Charitatem quamobrem cæteris omnibus antehabere virtutibus solenne sit. Nec id prætermittendum, salutaria quæ hinc erui possent Dogmata, vel integro si in unum congerantur sufficere Libello.

§ 23. D'Acer. xxiv. *Σωκράτης τὸ ἢ πολλῶν δόγματι καμίας ἐκείνῳ.* | Ne eandem sæptis canrenam caneremus fatius duximus Lectorem, ad illa quæ nos ad Horatium de Arte Poeticâ, amandare.

§ 28. D'Acer. xxix. *Ὅτι ὁ Σωκράτης, &c.* | Xantippen, quam molesta fuerit marito, omnes nôrunt; Quam ut verberibus castigaret, cum à familiaribus quidam hortaretur, is se suis & conjugis Jurgis alienam minimè paraturum voluptatem respondit. Hoc monet Marcus, quò magis id animo recurat sæpius, quàm ridiculum sit & absurdum, Populo si quid in oculos subjiciamus, quod aliis cachinnum moveat, nostro interim impendio. Si igitur domestico aliquo contingat neciis urgeri incommodo, quanto id alios celare consultius est; quàm proferendo passim ludibrium debere; ut oneri tamen ne detrahatur quicquam, imò adjiciatur plurimum?

§ 30. D'Acer. xxxi. *Δὲ καὶ πῶς, ὁμοίως οὐ λόγῳ.* | Versiculum à Tragico quodam desumptum

prum huc loci idcirco transtulit Antoninus, quò in animum revocaret, Affectibus qui se dedunt, & Virtutem habent neglectui, pristino se Jure spoliare, nec suffragium, aut alia quævis hominum Liberorum privilegia, quæ virtuti competere possunt uni, sibi in posterum vindicare eos debere. Quod fusiùs à nobis tractatum ad Horat. Epist. 6. Lib. 1.

§ 31, 32. D'Acer. xxxii.

Ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
Μίμνοντα δ' ἀρετῇ χαλεποῖς βάζοντες ἔπασιν.

Vericulum ab Hesiodo petium Homérico alteri adjunxit Marcus, quò nobis ostenderet, Philosophorum istos fatuos insulsosque, qui Virtuti maledicunt, nihil eam aliud præter nomen inane, & merum esse hominum figmentum contendentes, aded non ipsi facessere molestias; ut se potius suamque stultitiam ludos faciant. Ridendi enim magis, quàm vel audiendi, vel cum stomacho excipiendi sunt istiusmodi Scioli.

§ 33. τοῦτ' ὁ παῖς ὁ Ζηῆς ὅτε ἐκ τῆς δεξιᾶς.
His forsan locum dederat, Filius ejus Verus,

inter Medicorum manus, præmaturâ abreptus morte.

§ 34. Οὐδὲν δίσσημον φυσικῇ πνὸς ἔργῳ σωματικῶν. | Ultrà etiam proferre pedem possumus, & cum Oreste illo dum mortuum simularet, dicere,

Δοκῶ μὲν ἔδδιν φίλον σὺν κέρδει κακόν.

Existimo nullum verbum commodum & utile turpe esse.

Morte autem nihil reperias, vel Naturæ magis, vel Utilitati consentaneum. Hominum vulgo quantumvis huic reclamante veritati.

§ 38. Οὐδὲν τὸ πρῶτον ὁ ἀγὼν, ἀλλὰ τοῦ μαίνεσθαι ἢ μὴ. | Ita quidem. Vita enim omnis Exercitatio quædam, & Certamen est perpetuum, in quo si à nobis steterit Victoria, Præmium reportamus amplissimum Sapientiam: Sin Hosti succumbimus, Stultitia & Insania nobis in Ignaviæ sunt supplicium. Ita enim res humanæ comparatæ sunt, ut quod fœcordibus esse possit solatio nihil inter hæc extrema interlit Medii. Verba autem hic laudata loci, ab Epicteto referuntur accepta.

In Librum Duodecimum.

§ 2.

Ὅγ' οὖν τὸ τοῦτα νοεῖν μόνον ἀπὸ τοῦ ἡμῶν εἰς ταῦτα ἐρρηκῶς. | Perioche observatu dignissima. Id utique innuit Marcus, quòd Spiritus Dei quam istiusmodi tantum impertiat sese, quæ sui sunt similia, Immortalia dico & Spiritualia, Materiâ (tanquam Cortice tantum, aut sordido rerum integumento) insuper habitâ, idem à nobis ut fiat pariter, insigni hoc esse documento. Anima liquidem ad hoc perfectissimum composita exemplar, ut sui gaudeat similibus, Corporea verò & Terrestria dedigneatur, æquissimum est. Ita tandem arctissima necessitudine ipsi, unde & originem traxerat, Deo conjuncta, & virtutem in deliciis habere unam, cetera verò negligere & vili pendere, familiare illi futurum.

§ 3. Ὅτε τῆς συννηδυνίας ἐξημερῶν καὶ διαρκείας τοῦ νοεῖν δύναμιν ἀπόλυτον ἐφ' ἑαυτῆς ζῆν. | Non id voluit, Menti nostræ quòd vivat libera, Providentiæ jugum esse excutiendum, & suæ unius ut sit dictionis; sed potius à Rerum materialium vinculis, ut quantum poterit expediat sese; quæ & ipsam etiam Mentem, quantumvis immateria-

lem, suo solent haud rarò impetu abripere. Donec enim in cœnum demersa in istis hæret omnis, eadem ut deferatur Tempestate, & in carnales affectus ipsa delabatur necesse est. Ista itaque quòd se servitute liberet, & miseriam; sua sibi vindicanda est Dominatio; quæ ita demum recuperatur, si ad Deum, unde defecerat, reversa, pietatis & Amoris nexu in posterum indivulso adjungat sese, & voluntati ejus in omnibus placido modestoque acquiescat animo.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπαξ ἀποθάνωσι, μικρὴ αὖτις ἡβᾷ. | Capirulum cumprimis elegans & grave, in quo Antoninum suspicias, non Providentiæ & Bonitatis incertum, aut minus quàm par erat, Religioni credulum. Sed in Dei potius Consilio & Benignitate summâ fretum fiduciâ, quodcumque is decreverit æquo excipientem animo, & ejusmodi quod omnium fieri debuit maximè existimantem.

Ibid. Εἰ γὰρ ἀγνων ὡς ἂν καὶ δύνατον. | Æquissimum id esse omnium, Homines de Morte ut aliquando resurgant, idoneis nititur Argumentis à Paginâ Sacrà facillè petendis: Justissimo enim Deo convenit, Sceleris supplicium Improbos luere, Bonos autem Virtutis ampla reportare præmia; quæ

in hoc rerum quo nunc vivitur statu, neutiquam facta constar. Jam verò, dato quod Justum sit, ex Antonini principis Possibile idem esse, restat colligendum. Qui verò Argumentum spissis Ignorantiæ Ethnicæ tenebris involutus, sic tamen instituere potuit; qualem censes, & quàm oculatum futurum, Christianâ veritate imbutus, quæ his positis instrui possint Dogmata, quàm latè pateant, & quantum habeant Virtutis, si penitus perspecta habuisset?

Illud interea loci cumprimis advertendum, quòd Antoninum minimè omnium prohibuerit Rei ipsius Impossibilitas aliqua præsumpta animo, quò minus Mortuorum Resurrectio fidem illi faceret. Nam nec illa quidem, ad quam sese adjunxerat Philosophiæ Disciplinam, ab istâ Sententiâ multum abhorruisse censenda est. Utique D. Paulum hoc Dogmatis Athenis annunciantem quomodo exceperint, memorat S. Lucas, Disceptasse nimirum *eum hac in Causâ cum Stoicorum & Epicureorum quibusdam; qui, quum audissent Resurrectionem mortuorum; Alii quidem cavillabantur, alii verò dicebant, audiemus te rursus de hac re.* Act. 17. 18, 32. Cavillatos quidem Epicureos facillè crediderim, Stoicos autem aliud potiùs, quòd hæc ipsis exponerentur fusiùs tempus opportunum efflagitasse; utpote quorum Placita à doctrinâ D. Pauli abessent propiùs, quàm quæ amplexa est, vel Epicuri, vel quolibet alia Philosophorum Schola. Idem etiam Paulus, nihil hæc in re quod naturæ repugnaret gnarus satis, En quantâ fretus fiduciâ, sermonem coram Agrippâ & Festo habuerit; ad illos nempe delato Causæ judicio, *Quid est, inquit, quod incredibile vobis videatur, Deum mortuos excitare?* Act. 26. Atat, quantò illos ad hanc Sententiam paratiores vel unius Rationis ductu videre est; eò magis sui pudeat pigeatque multos fas est, qui dum Christi in se nomen suscipiunt, Resurrectionis tamen fidem majori à se amoliantur studio, & in dubium revocare satagunt vehementiùs, quàm vel ex ipsis Paganis quibusdam olim erat mos.

Ibid. Οὐκ ἂν δ' ἐστὶ διαλογισμὸς τοῖς θεοῖς, ἢ μὴ δεῖσθαι καὶ δεικνύσθαι οὐκ οἶσιν. | Ejusmodi Disceptationes, quibus quæ vel fiant, vel fieri debeant, sollicitâ quærimus indagine, Opinionem Justitiæ & Bonitatis Divinæ jamdudum animo præsumptam ostendunt satis. Quod si aliter visum fuisset, istis *Qui fieri potest ut Diis &c. percontandis nil superesset loci Aliam tamen Interpretationem verba capiunt ista, eamque nequaquam incommodam.* Quid enim si illorum loco, *Nos non de jure cum Deo disceptaremus, reponatur, Si secus esset, ut de jure secum disceptaremus, neutiquam permissurus esset Deus?* Atque ita demum isthoc Marci redibit Argumentatio. Pro summâ quâ est æquitate & clementiâ, id nostræ imbecillitati condonandum

voluit Deus, cum illo ut dicamus causam; quæ nos male habent dubia ponamus; de illius denique Providentiâ inquiramus, quo jure fiant singula, & quibus is ductus argumentis fecerit, ut cogitando rationes (modesto modò & minimè procaci animo) exigamus. Ista verò nisi à Deo summopere Justo Bonoque neutiquam nobis indulta fuisset Copia; ideò nimirum indulta, quod sua & rectissima & æquissima noverit omnia, nos autem quo introspeciamus propiùs, & dilecturos ejus Consilia, & demiratos magis. Ita enim o-lucescit Sapientia, parùm cogitantibus nimis ignota, & illud à Davide pronunciatum comprobatur luculentius, *Fieri nempe, ut justificetur Deus in sermonibus, & vincendi manifestus sit, cum judicatur.* Psal. 51. 4.

§ 7. Ὅποιον δὲ ἐξελήφθητε ἀπὸ τοῦ δαυατοῦ καὶ σάματι καὶ ψυχῇ | Nec enim officio facit satis, qui Animæ cogitationes ut puræ sint, operam dat, nisi & Corpus etiam mundum, & ab omni peccati labe immune præstiterit Deo. Namque ita visum est D. Paulo, ut Corpora etiam nostra sistamus adhortari, *bestiam vivam, sanctam, acceptam Deo.* Rom. 12. 1.

§ 11. Ἡ δὲ δυνάμις ἐξείσθαι ἀνθρώπου. | Ingens quidem est Homini Potestas, tanta nempe ut optimo res nostras esse loco, modò ritè utamur, fatendum. Hæc verò quanta quanta est, non propriis eam viribus assecuti sumus, sed à Benignissimo Adjutore Deo omnem tulimus acceptam.

§ 12. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει, μήτε θεοῖς μακρότερον. | Naturam enim Deo in omnibus morigeram, Deum autem nihil non æquissimum & optimum, & facere & velle, meminere semper oportet.

§ 14. Ἡ σοφία ἐλάττωται. | Ejusmodi nimirum Providentiam, quum & Antoninus, & Stoicorum consultiores modestioresque crediderunt; Credunt itidem Christiani, nec tamen Naturæ Divinæ aut detrahi immutabilitatem, aut Constantiam & Æquitatem læsam, idcirco quod precibus se facillè flexu præbeat, depurandum.

§ 15. Ἡ δ' ἐστὶν ἀλήθεια, καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη ἀπαρροβηθήσονται. | Nos Lucernæ sumus viventes, Lumen autem quo & accendimur & aliis prælucere debemus non nisi nostrâ extinguitur culpâ. Nostri enim est Officii, Charitatis & Bonorum operum supplemento flammam fovere, & ut indies effulgeat magis curare.

§ 19. κατὰ τὴν πρὸς καὶ δαιμονιώτην ἐξείσθαι τὸν θεὸν τὰ πάθη ποιῶν. | Affectus in istâ Animæ parte, quæ Animalis vulgò audit, nascuntur. Spiritus nimirum Animales rerum externarum impulsu agitari, animum etiam concitare commovereque unâ. Istos autem Spiritus, Fidicularum nomine indigat Antoninus, quoniam his extrâ Mentem positis, perinde ac nervis lig-

num mobile, motu non nostro ducimur, sed alieno. At præstantiorem interea loci facultatem vel inde liquet nobis suppetere, quod etiam inter affectus excitandum aliud quiddam Animus sentiat præterea, quod affectus in iudicium vocare, exultantes comprimere, rebelles debellare & suæ ditionis facere in se recipiat. Quæ omnia potestatem his Affectibus & superiorem, & quodammodo contrariam à Naturâ nobis inditam liquidò designant.

§ 23. D'Acer. xxv. *Θεοφόρητος ὁ φρεσὶς καὶ τὰ πάθη Θεῷ.* | Nihil aut in se verius, aut ad nosmet explorandos efficacius. Hujus enim, tanquam Tesseræ cujusdam ope, & quidnam simus hominum experiri, & quo tandem ducamur Spiritu, semper nobis erit in promptu dijudicare.

§ 24. D'Acer. xxvi. *Ἐπὶ τέτοις ὁ πῦρ.* | Cum res humanæ variæ sunt adeò & incertæ, ut omnia temerè obvenire non rarò Sapientum animis inciderit suspicio; Cùmque sit nihil prorsus, quod vel Terra capit, vel Aëris Regio, vel Æther sublimis Naturæ aut diversæ, aut Casibus iisdem, & Corruptionis legibus immunis, quid tandem est, obsecro, quod te efferas adeò, aut quænam arrogantia idonea suppetit materia? Hominibus quidem illud potius crediderim dolendum, quod se tam valido, tam universo Corruptionis & Miseriæ torrente, implicitos sentiant, & simul abreptos.

§ 26. D'Acer. xxviii. *Ὅτι ὁ ἐν ἡμῖν νῦν δεῖ.* | Animus noster neutiquam pro Deo habendus, sed quod Nobis & in honorem, & commodum cesserit, quam maximum, & præclarum is Dei Opificium est, & Domicilium illi Dilectissimum.

§ 27. D'Acer. xxix. *Πᾶν ὅσον φάσις καὶ συνάντησις ἐπ' ἀγρῷ, Λέκητι Δέσπῳ, καὶ Σπέρμινι, καὶ Τιβέλει ἐν Καπελαίῳ, καὶ Οὐλίῳ.* | Quicquid aliis visum fuerit, mihi fateor Tiberius hic loci memoratus, haud levem incuset suspicionem, cæteros etiam notatos simul ejusdem fuisse farinae, & ideò se contulisse rus, ut à Turbâ & oculis semoti, turpem degerent & infamem degisse vitam, quali suas Tiberius nobilitaverit Capreas. Ibi is frænis Libidini solutis, & in omne genus spurcitiam demersus, luxum & lasciviam tanto apparatu, & pompâ tam solenni instruit ut novum quoddam Munus & turpe Ministerium excogitaret sibi *Magistri voluntatum* Titulo cohonestandum.

§ 28. D'Acer. xxx. *Ὅτι δὲ ψυχὴ καὶ εὐαὐτὸ ἐόντα καὶ ὁμοῦ τι.* | Materie proprietates sedulò perpendenti, non est quod Animæ Existencia in dubio sit; utpote quæ se oculis animorum exhibeat,

vel quovis corpore apertius conspiciendam. Hinc jure optimo à Marco dictum meminimus, *Ecquando futura es, O Anima, Simplex una nuda, & Corpore te ambiente dilucidior?* Pari itidem ratione Animæ Naturam & Facultates ubi seriò cogitaveris, aut oculos tibi animi eruas necesse est, aut Dei illic existentiam & liquido cernas, & firmiter credas. Deus enim anima ut Anima ferè Corpori præest potior. Quorum neutrum licet oculis assequi corporeis valeamus, at mentis tamen acie utrumque non possumus non videre. Ità demum quod crassa nequit compages, Proprietates & Operationes conspicuæ plus satis, & tantum non palpandæ cogitationi videndum subjecerunt.

§ 30. D'Acer. xxxii. *Ἐν φῶς ἡλίου.* | Id agit ut Proximi dilectionem ita naturæ consentaneam ostendat, ut Appetitus, quo in illam Anima fertur Rationalis, major sit, & vehementior, quàm cui Impetum possis compescere nisi & ingenio tuo vim simul inferas, & cum Naturâ bellum geras. Nec idoneis deficiat argumentis.

Ibid. *Μία νοεῖ ψυχὴ καὶ διακαλεῖται δεῦρ.* | Ad Placita Stoicorum jam loquentem audis Antoninum; quibus Animæ Rationales divinæ Essentiæ Particulæ sunt visæ. Isthoc si licet asseruerint perperam, id tamen nemo ibit inficias, Animas omnes ejusdem prorsus esse Naturæ; nec nisi unam esse Specie; quantumvis numero plures. Hoc autem posito, rectà procedit Marci Argumentatio.

Ibid. *Πνύματα δὲ καὶ ὑποκείμενα ἀνείδητα, καὶ ἀνοικέμενα ἀλλήλοις.* | Perplexum habes & obscurum in primis locum, cujus an mihi detur nodos expedire tentandum. Per *Formam* itaque in Substantiâ Rationali, Animum sive intellectum; in Rationis experte, Animam Sensitivam; in Vegetantibus & Inanimatis, quod Principium dicitur Unionis, seu quo continetur Essentia vinculo, voluisse Nostrum arbitrator. Jam verò in istis, Naturâ nimium quantum diversis, Formam & Materiam, si per se tantum & simpliciter spectes, nullâ communi cognatione, aut necessitudinis vinculo conjunctas narrat; ne mutua quidem Societatis capaces. Deum vero quod magis immensa Numinis emicaret Potentia, invitas quantumvis & reluctantes, artis tamen nexibus, composuisse, & ut postea in Unam Substantiam coalescerent, jussisse. Cæterum Animæ Rationalis conditionem ab hæc diversam esse plurimum. Hæc à Communionem si quidem adeò non abhorret, ut se simili adjungere summopere gaudeat; idque Studio & Affectu vehementi perpetique, quod nihil restinguere prorsus possit; Naturali vero & congruo, nemo uspiam hominum ab illo alienus esse queat.

§ 32. Πῶσον δὲ μέρος τῆς ὕλης ζῴης. | Animam hic loci Universam, cave illam intelligas Universalem, qualis apud Stoicos audire solet Deus. Huic etenim nullo modo convenit istius portiuncula (cujus compotes facti sumus singuli) Contemptus, cum illa Augustissimâ Animæ Ideâ, quâ portiuncula isthæc ipsius Dei pars, imò ipsissimus depingitur Deus. Dei utique vel particulam habere despiciatui, & læsi Numinis reos facit, & Marci dogmatis neutiquam constare poterit. Anima igitur Universâ hic loci laudata nihil aliud sonat, præter Animam Mundi Vitalem, unde tanquam de Fonte quodam communi perennique, Spiritus omnium Animales hauriri, & ut opus erat cuique fluxisse, Stoicis placuisse accepimus. Eodem recidit, quod jamjam adnotavimus, de *Unicâ tantum, licet innumerabilibus discescat, & in plures dirimi videatur, Animâ*. Sed ut Antonini me minime fefellerit scopus, Parvi scilicet pendenda, quæ particularum tantum funguntur vice quæque si ad Totum Hoc componas, ne hili quidem locum obtinent; vereor tamen, ut is parum validis innixus rationibus id in præsens suadeat. Quid enim obstat, quò minus Animam Sensitivam magni faciam tamen? Ut enim perexigua sit, at mihi sufficit nihilominus; Nec ullo quod sentiam urgeor incommodo, quia cumulationem impertire Natura non sustinuit. Nonne illud extremæ est dementia, (& sane huic prorsus gemina est) lumen idè aspernari, quod eorum qui quaqua versum diffuunt radios angusta nimis Oculorum foramina perquam paucos capiant? Sed Antonino satis est, si minùs in omni, at uno saltem ut sensu vera sint ista. Et habent sanè veris-

simum, eumque Authoris menti, & proposito commodum satis.

§ 33. D'Acer. xxxv. Πῶς ἑαυτῷ χεῖται τὸ ἡμερονικόν. | Heu quantum nostri plerisque & quàm meritum incuteret pudorem, quæstio illa, sapius, quæ debuit, singulis diebus repetita.

Ibid. Ἐν ᾧ τὴν τὸ πᾶν ἐστὶν. | Non illud utique aut Primum omnium aut Maximum sed planè Omne ut ipsum habeatur unum fas est. Nobis autem in sequiorem partem omnia. Siquidem quæ suo tantum Commodo studere debuit, in corpore curando tota est Anima. Et, quod nobis aut dolendum est aut vitio vertendum maximo. Nemo fere hanc aut alloquitur, aut ad agendum stimulat, nisi eo tantum Consilio, ut Corpori prodesse possit, & illi mollius atque lautius tractando impigrè magis inserviat.

§ 35. D'Acer. xxxvii. Ὡς, ἢ ἴσῃ τὸ πᾶν τὸ ὀλιγοτέρες, &c. | Rectè quidem. Nec enim interesse quid putandum, Cùm (quod jam alibi monuimus) non quamdiu, sed quales vixerimus in extremo referet die: Et Hominum Fidem Virtutesque, ex Actionum non Numero, sed Qualitate potius, & Pondere æstimandas abunde constat.

§ 36. [D'Acer. xxxviii. Ἀνδρῶν, ἰπολιτῶν ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πόλει. | Mundo scilicet; quem magnam nobis exhibet Civitatem cogitandum, in quâ Aliæ quæ vulgò nuncupantur Civitates, Diversiorum tantum, seu Domiciliorum tuentur partes; Quò magis illius & Legibus obsequi, & Saluti consulere; jura denique omnia summâ religione servare, colere, tueri, & præ municipalibus quibusvis chara maximè, & sancta existimare debemus.

Finis Annotationum D'Acerii.

Exorandus est Lector, Benevolus, ut pro solito candore Editoris Absentiæ & Negotiis gravissimis Errata condonet; quæ verò sequuntur, ne inter legentium facebant molestiam, ut calamo emendat in Vita M. Antonini.

Pag. 1. lin. 13. post omnia, pone; 11. 17. qui, simul. l. 44. post sapientia dele, 3. 6. post habuit dele, l. 26. praeunte. l. 35. Album. 5. 9. etiam. l. 36. ante poni del., 9. 45. motus eos non cire Co. 10. 35. copias. 13. 10. del. si. 15. 38. post hac del., 16. 33. del. ut. l. 30. accederet. 17. 3. antecelluit. 19. 23. in se, ibid. quorum. 29. 37. depulsi. 21. 15. fecerit. 23. 15. orditur, del. est. 27. 46. Prætor. 28. del. ut. 29. 10. rigentem. 11. aggredietur. 24. Imperatoria. 26. scuta. 32. pro in leg. iri. pro iri leg. is. 34. 8. τὸ l. 13. del. X. 35. 8. id. 36. 11. morder. l. ult. Consulatu. 37. 38. in Syriam. 38. 23. quam, quoties. 39. &. 43. 9. eis. 42. 12. Commodus. 43. aut.

Corrigenda in Notis D'Acerianis.

¶ a Notat primam Paginarum columnam, b secundam.

Pag. 2. b lin. 9. sermone. 3. a 30. δλαύς. 4. b 40. etiam tum. 5. b 49. insortunus. 7. a 16. post sacri adde narrant. 12. a 12. dele quod. ibid. 25. saturos. 16. a 45. depercutis. 18. a 13. insciendum. 20. b 16. quem eb. 21. b 32. experti. 22. a 35. quanta. 23. a 37. sed. 29. b 46. in mstra. 31. b 53. dilectionis. 35. b 9. te. 36. b 31. dele ut. 38. a 25. dele comma post esse. 39. a 43. post. 43. b 43. Calicis. 48. a 18. τολιού. 57. b 46. ampletatur. 58. a 11. pelliciat. 58. b 30. lege vel Rationis necessarium sit. 59. a quibus autem. 60. a 17. finera. ibid. b 4. exsensum. 61. a 10. dele imaginem. ibid. b 51. quum ii.